Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

FLAVII JOSEPHI

OPERUM

QUÆ SUPERSUNT

Pars Altera.

32. A. 12
2

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,

Η

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ ΛΟΓΟΙ Ζ'.

FLAVII JOSEPHI

DE

BELLO JUDAICO,

SIVE

JUDAICÆ HISTORIÆ

DE EXCIDIO LIBRI VII.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΛΟΓΩ

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO PRIMO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Προοίμιον· ὅπως καὶ δι' ἣν αἰτίαν ὁ συγγραφεὺς ἦλθεν [b] ἐπὶ τὸ γράψαι τὴν παρεῦσαν ἱστορίαν. ἔκθεσις κεφαλαιώδης τ ὑποθέσεων τ πάσης πραγματείας.

1. *Proœmium: Quomodo & quam ob causam auctor hujus historiæ animum ad eam scribendam appulit. Summaria totius operis argumentorum expositio.*

β'. Ὅπως λέγεται παρ' ἐνίοις τ ἐν Ἱεροσολύμοις, Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς τῆς τε πόλεως ἐγκρατὴς γέγονε, καὶ κακῶς τοὺς Ἰουδαίους διέθηκε· καὶ ὡς Ὀνίας πρὸς Πτολεμαῖον διέφυγεν.

2. *Quomodo Antiochus Epiphanes ex Hierosolymitarum seditione urbem illorum cepit, & Judæos male tractavit: utque Onias ad Ptolemæum se recepit.*

γ'. Ὅπως Βακχίδην, ἀμύητα λῃστεύοντα κατὰ τὸν Ἐλεάζαρον, [c] Ματθίας ὁ ἱερεὺς ἀποκτείνας, τὸ πλῆθος ἐπαναγόμενος, τόν τε Ἀντίοχον ἐπολέμησε, καὶ πλούτων [d] Ἰούδᾳ τῷ πρεσβυτέρῳ τ παίδων τὴν ἀρχὴν καταλέλοιπε· καὶ ὅπως αὖθις ἐκεῖνος κατώρθωσε πολεμῶν.

3. *Qualiter Bacchiden, in Eleazarum crudeliter sævientem, Matthias pontifex, populo ad se coacto, interfecit; dein bellum gessit adversus Antiochum, morienſque Judæ filiorum natu maximo imperium reliquit: & quomodo ille, bello suscepto, feliciter res restituit.*

δ'. Ὅπως δὲ Ἐπιφανὴς τελευτήσαντος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀντίοχος, λαβὼν ἐξάμυαν τὸν πατέρα, κατὰ τῶν Ἱεροσολύμων ἐστράτευσε, καὶ τὴν πόλιν κατέσχε, καὶ ὡς Ἐλεάζαρος ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα ἀπέθανεν ὑπὸ τὸν ἐλέφαντα, μηδὲν μέγα δράσας· καὶ ὡς αὐτός τε Ἰούδας, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς ἀνῃρέθη.

4. *Quomodo, post mortem Epiphanis, filius ejus Antiochus, qui patri successit, contra Hierosolyma exercitum duxit, & urbem occupavit; & qualiter Eleazarus, Judæ frater, ab elephante oppressus interiit, nulla re memorabili gesta: utque Judas & Joannes frater ejus interempti sunt.*

ε'. Ὅπως Ἰωνάθης δὲ ἀδελφὸς λαβὼν τὴν ἀρχὴν, δόλῳ συλλαμβάνεται ὑπὸ Τρύφωνος δὲ ἐπιτρόπου Ἀντίοχου καὶ κτείνεται.

5. *Quomodo Jonathas Judæ frater, imperio suscepto, dolis à Tryphone Antiochi tutore capitur & occiditur.*

ς'. Ὅπως ὁ Σίμων ὁ ἔσχατος λαβὼν τὴν ἀρχὴν, ὢν γενναίως μὲν ἀφηγησάμενος τ πραγμάτων, ἐλευθερώσας δὲ καὶ σὺν Ἰουδαίοις [e] μετὰ ρ'. ἔτη τῆς τῶν Μακεδόνων ἐπικρατείας, καὶ ἀποδειχθεὶς διὰ δ πλήθους ἀρχιερεὺς, ἐπιβουλεύεται ἐν συμποσίῳ ὑπὸ Πτολεμαίου δ γαμβροῦ.

6. *Quomodo Simon fratrum natu minimus, cum imperium suscepisset, & rebus strenue administratis Judæos post CLXX. annos à dominatione Macedonum liberasset, & à populo pontifex factus fuisset, Ptolemæi generi sui insidiis in convivio appetitur.*

ζ. Ὅπως Ἰωάννης, ὁ δὲ Ὑρκανὸς, ὁ υἱὸς Σίμωνος, τ πατέρα λαβὼν διάδοχον, τόν τε Πτολεμαῖον ἐξέφυγε, καὶ τ Ἀντίοχον ἀπώσατο, καὶ ὅσα κατώρθωσε λαβών τε ἑαυτὸν καὶ τ παίδων Ἀριστόβουλον καὶ Ἀντίγονον· καὶ ὡς, ἐν τριάκοντα τρισὶν ἔτεσιν καλῶς ἀφηγησάμενος τῶν πραγμάτων, τελευτᾷ ὑπὲρ ε'. υἱοῖς, ἄρχοντα τε τοῦ ἔθνους, καὶ ἀρχιερεὺς, [f] καὶ προφήτης ὤν.

7. *Quomodo Joannes, qui & Hyrcanus dictus est, Simonis filius patrisque successor, Ptolemæum effugit, & Antiochum repulit; & quæ præclare gessit, tam per se quam per filios suos Aristobulum & Antigonum: utque rebus per XXXIII. annos pulchre administratis, & filiis V. relictis, moritur, cum & gentis princeps & pontifex exstitisset, simulque propheta.*

η'. Ὅπως Ἀριστόβουλος ὁ πρεσβύτατος τ Ὑρκανοῦ παίδων μετὰ πεντακοσιοστὸν καὶ ἑβδομηκοστὸν ἔτος τῆς ὑπὸ Βαβυλῶνος ἀναπλήσεως, διάδημα περιθέμενος, καὶ τυραννικῶς ἄρξας, τελευτᾷ, ὁ πλεῖον ἐνιαυτὸν βασιλεύσας.

8. *Quomodo Aristobulus, filiorum Hyrcani natu maximus, annis CCCCLXXI. elapsis post revocationem è Babylonia, diadema sumpsit, cumque tyrannorum more imperasset vitam finivit, anno & non amplius in imperio exacto.*

θ'. Ὅπως ὁ ἀδελφὸς Ἀριστοβούλου Ἀλέξανδρος βασιλεύει, καὶ ὅσα ἔπραξεν ἐν πάσῃ τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ· καὶ ὅπως ἐμισήθη ὑπὸ τῶν ἰδίων διὰ πολλὰ

9. *Quomodo Alexander Aristobuli frater post eum regnavit, & quas res gessit dum imperaret: qualique odio sui eum prosequuti sunt propter crudelitatem ejus,*

a Al. Κεφάλαια δ' α'. βιβλίου τ Ἰουδαϊκῆς ἁλώσεως. *b* Ita *Vat.* οἷς τὸ συγγράψαι *Gall.* *c* Ita *Gall.* Mattathias in *cæteris.* *d* Ἰούδᾳ deest *Gall.* *e* Ita rectissime ex *Josepho.* ϙ ρ'. ἔτη τ Μακεδόνων καὶ ἀποδειχθεὶς [ἀποδοχθεὶς *Gall.*] διὰ δ ἀρχιερεύς, ἐπιβουλεύεται &c. *MSS. Vat. & Gall.* *f* Ita *Gall.* καὶ προφητεύων *Vat.*

utque è vita diſceſſit cum regnaſſet annos XXVII.

10. *Quemadmodum uxor ejus Alexandra præclare res imperii geſſit, & Hyrcanum filiorum natu maximum pontificem conſtituit, atque Ariſtobulum vitam privatam agere voluit: & quomodo in periculis erat ex Phariſæorum potentia.*

11. *Quomodo Ariſtobulus, mortua matre poſtquam per novennium regnaſſet, imperium obtinuit, fratre à rerum gubernaculis repulſo: poſtea vero cum eo in concordiam rediit, ita ut ille imperaret, & Hyrcanus pontificatum teneret.*

12. *Quomodo Ariſtobulo dominante, inimici ejus præ metu illius, maximeque Antipater Idumæus, perſuaſerunt Hyrcano ut ad Aretam Arabum regem fugeret: & qualiter in patriam cum ingenti exercitu reducitur, fratrique prævaluiſſet, niſi Scaurus dux Romanorum, muneribus ab Ariſtobulo acceptis, Hieroſolymorum obſidionem ſolviſſet.*

13. *Quomodo Pompejus, dum precibus eum fatigarent Hyrcanus & Antipater, iratus Ariſtobulo, quod præ ſuperbia omnino noluerit juris ſui rationem reddere, oppugnavit cepitque Hieroſolyma, & pontificatum Hyrcano reſtituit.*

14. *Quomodo Pompejus, capto Ariſtobulo cum ejus prole, Romam ſe contulit; utque Alexander unus è filiis Ariſtobuli intercundum elapſus eſt. & qualiter Scaurus in Arabiam impreſſionem fecit, & ex ea receſſit: quæque Alexander profugus geſſit & perpeſſus eſt.*

15. *Quomodo Syriæ urbes, quas olim Judæis acquiſiverant Maccabæi, eis abſtulit, & illarum cæteræque Syriæ procuratorem fecit Scaurum: ubi etiam agitur de modo quo balſamum naſcitur & conficitur, & de iis quæ Pompejus in templo invenit, deque numero occiſorum ex utraque parte.*

16. *Quomodo Gabinius, miſſus in Syriam ut Scauro ſuccederet, cum Alexandrum viciſſet veniamque petenti dediſſet, Judæam omnem in conventus quinque diviſit.*

17. *Quomodo & Ariſtobulus, qui Româ profugerat & Gabinio bellum intulerat, tandem victus eſt, iterumque Romæ in vinculis vitam agit.*

18. *Qualiter Gabinius, contra Parthos profectus, à Ptolemæo impeditur: utque Judæos, iterum in ſeditionem concitatos, adortus compeſcuit.*

19. *Quomodo Craſſus, ſucceſſor Gabinii, à Parthis occiſus eſt: & quænam Caſſius, qui cum eo fugerat, in Syria geſſit.*

20. *De Antipatro ejuſque progenie.*

21. *Quomodo Cæſar Ariſtobulum vinculis ſolutum Hieroſolyma miſit, quæque ille eò profectus liberique ipſius à Pompejanis paſſus eſt.*

22. *Quomodo Antipater, cum Mithridati Peluſium obſidenti, ut Cæſarem demereretur, auxilium tuliſſet, ſeque in prælio ſtrenuum oſtendiſſet, civitate Romana ſimul & immunitate donatus eſt à Cæſare: utque ab Antigono Ariſtobuli filio accuſatus apud Cæſarem in cauſæ diſceptatione ſuperior evaſit; idque obtinuit ut Hyrcanus in pontificatu confirmaretur, & ipſe totius Judææ procurator fieret.*

ὡμότητα, καὶ ὡς ἀπηλλάγη βασιλεύσας ἔτη κζ.

ι'. Ὅπως ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρα καλῶς ἦρξε, καὶ τῶν υἱῶν τὸν μὲν πρεσβύτερον Ὑρκανὸν ἀρχιερέα δείκνυσι, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον ἰδιώτην κατέσχε· καὶ ὡς διὰ τὴν τῶν Φαρισαίων ἐξουσίαν κινδύνευσεν.

ια'. Ὅπως Ἀριστόβουλος, τῆς μητρὸς μετὰ θ'. ἔτος τελευτησάσης, τὸν Ὑρκανὸν ᾠκειωσάμενος, ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς· ἔπειτα δὲ διαλλαγέντες, ὁ μὲν τὴν βασιλείαν, Ὑρκανὸς δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην λαμβάνει.

ιβ'. Ὅπως κρατήσαντος Ἀριστόβουλου, δείσαντες οἱ Ἰδουμαῖοι, καὶ μάλιστα ὁ Ἰδουμαῖος Ἀντίπατρος, ἔπεισεν Ὑρκανὸν φυγεῖν πρὸς Ἀρέταν τῶν Ἀράβων βασιλέα· καὶ ὅπως κατήγαγεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς στρατιᾶς πρὸς τὴν πατρίδα· καὶ ἐκράτησεν, εἰ μὴ Σκαῦρος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς, δῶρα λαβὼν παρὰ Ἀριστοβούλου, τὴν πολιορκίαν ἔλυσεν.

ιγ'. Ὅπως, Ὑρκανοῦ καὶ Ἀντιπάτρου δεηθέντων, Πομπήιος ὀργισθεὶς Ἀριστοβούλῳ, ἐπειπερ ὑπερηφάνει μέχρι παντὸς λόγου ὑπὲρ τῶν δικαίων, ἐπολιόρκησέ τε καὶ ἔλαβεν Ἱεροσόλυμα, καὶ τῷ Ὑρκανῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀποκατέστησεν.

ιδ'. Ὅπως τὸν Ἀριστόβουλον μετὰ τῆς γενεᾶς λαβὼν εἰς Ρώμην ἦγε ὁ Πομπήιος, ἐξ ὧν Ἀλέξανδρος διαδιδράσκει ὁ Ἀριστοβούλου ἐκ τῆς ὁδοῦ. καὶ ὅπως Σκαῦρος εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐνέβαλε, καὶ αὖθις ἀπῆλθε· καὶ ὅσα ὁ ἀποδρὰς Ἀλέξανδρος ἔδρασέ τε καὶ ἔπαθεν.

ιε'. Ὅπως ἀφελόμενος [a] τὰ πρωκτηθέντα πάλαι ἐκ τῆς Συρίας τῶν Ἰουδαίων διὰ τῶν Μακκαβαίων, αὐτῶν τε καὶ τῆς ἄλλης Συρίας Σκαῦρον ἐπίτροπον κατέστησεν· ἔνθα καὶ περὶ τῆς ὑπὸ βαλσάμου φησὶν ἐργασίας, καὶ περὶ ὧν ὁ Πομπήιος εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ὅσοι ἀμφοτέρωθεν ἀπώλοντο.

ις'. Ὅπως Γαβίνιος, Σκαύρῳ πεμφθεὶς διάδοχος, κατηγωνισάμενος [b] Ἀλέξανδρον, καὶ συγγνώμην δὲς αἰτησαμένῳ, πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος εἰς πέντε συνόδους διεῖλεν.

ιζ'. Ὅπως καὶ Ἀριστόβουλος διαδρὰς ἐκ Ρώμης, καὶ πολεμήσας Γαβίνιον, πάλιν ἡττᾶται, καὶ ἐν Ρώμῃ δεσμὸς πάλιν ἄγεται.

ιη'. Ὅπως ὁρμήσας κατὰ Πάρθων Γαβίνιος, ἐμποδίζεται ὑπὸ Πτολεμαίου· καὶ ὡς πάλιν τοὺς Ἰουδαίους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀναστατωθέντας ἐπελθὼν κατέστησατο.

ιθ'. Ὅπως Κράσσος, ἐλθὼν αὐτῷ διάδοχος, ὑπὸ Πάρθων κτείνεται· καὶ ὅσα Κάσσιος [c] μετ' αὐτὸν φυγὼν διεπράξατο.

κ'. Περὶ Ἀντιπάτρου καὶ τῆς αὐτοῦ γενεᾶς.

κα'. Ὅπως Καῖσαρ ἀνεὶς τῶν δεσμῶν Ἀριστόβουλον εἰς Ἱεροσόλυμα ἔπεμψε· κἀκεῖνος ἀπελθὼν ἐκεῖσε, οἷα αὐτός τε καὶ παῖδες ᾠκειώθησαν τῷ Πομπηίου πεπόνθασιν.

κβ'. Ὅπως Ἀντίπατρος διὰ θεραπείαν Καίσαρος συμμαχήσας Μιθριδάτῃ Πηλούσιον πολιορκοῦντι, καὶ γενναῖος κατὰ τὴν μάχην φανεὶς, πολιτείαν τε τῆς Ρωμαίων καὶ ἀτελείαν παρ' αὐτοῦ τετίμηται· καὶ ὡς κατηγορηθεὶς παρ' Ἀντιγόνου τοῦ Ἀριστοβούλου παιδὸς διὰ Καίσαρος, κρατεῖ τῆς δικαιολογίας, καὶ Ὑρκανῷ βεβαιοῖ τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ αὐτὸς ἐπίτροπος τῆς ὅλης Ἰουδαίας γίνεται.

a Sic in *Cod. Gall.* κατακτηθέντας πάλαι ἐκ τῆς Συρίας Ἰουδαίους *Vat.* Videſis *Antiquitatum* lib. XIV. p. 615. b Ἀλιξάνδρῳ *Gall.* c Μετὰ τὸν Φ. *Vat.* mallem, εἰς Συρίαν φυγὼν διεπράξατο.

κγ'. Ὅπως

κγ'. Οπως Αντίπατρος τὰ ὑπ' αὐτοῦ κατεσκαμμένα ὑπὸ Πομπηίου πρότερον ἐτειχίσατο, καὶ τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ θορύβους κατέστειλε· καὶ τῶν υἱῶν τὸν μὲν φασαηλον Ιεροσολύμων καὶ τῶν περιοίκων στρατηγὸν, τὸν δὲ Ηρώδην τῆς Γαλιλαίας κατέστησατο.

κδ'. [2] Οπως Υρκανὸς ὑπό τε βασκάνων ἐρεθιζόμενος, καὶ αὐτοῖς ἐν τοῖς κατορθώμασι βασκαίνων τὸν Ηρώδην εἰς κρίσιν ἐκάλεσε, καὶ αὖθις ἀπέλυσε· καὶ ὡς Ηρώδης ὑπὲρ τούτου μνησικάκων ἐπεστράτευε τῷ Υρκανῷ, καὶ αὖθις ἀνίησι παυσθεὶς ὑπό τε τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ φασαήλου.

κε'. Περὶ τοῦ γενομένου ἐμφυλίου πολέμου Ρωμαίοις πρὸς Απάμειαν.

κς'. Οπως Βροῦτος καὶ Κάσσιος ἐδολοφόνησαν Καίσαρα, καὶ οἷα Κάσσιος ἐν Ιουδαίᾳ ἔπραξε· καὶ ὡς, ὑποχόμενος μεγάλα Αντιπάτρῳ εἰ κρατήσειεν, αὐτὸς αὐτῷ διὰ ταῦτα δὴ καὶ ἀπολέσθαι ὑπὸ Μαλίχου φαρμάκοις ἐγένετο.

κζ'. Οπως Ηρώδης ἐπεμωρήσατο Μάλιχον Καισίου σωτηρίαν· ὡς [b] Ελιξ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Μαλίχου ἐπαναστὰς Φασαήλῳ, καὶ ἡττηθεὶς πρότερον παρ' ἐκείνου, ἔπειτα δὲ καὶ παρὰ Ηρώδου ἱκέτης ἀφίεται. καὶ ὡς Μαριὼν ὁ τύραννος ἀπηλλάγη Γαλιλαίας ὑπὸ Ηρώδου.

κη'. Οπως Ηρώδης μετὰ τὴν πρώτην γυναῖκα, καὶ δευτέραν τὴν Μαριάμνην, τὴν Υρκανοῦ μὲν θυγατέρα, Αριστοβούλου δὲ θυγατέρα, ἠγάγετο.

κθ'. Οπως μετὰ τὴν Καισίου ἀναίρεσιν Αντώνιος εἰς Ασίαν ἐλθὼν, κατηγορηθέντας τοὺς περὶ τὸν Ηρώδην ὑπ' οὐ μόνον οὐ παρέλυσε τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ [c] τετράρχας κατέστησεν.

λ'. Οτι ἐπεχείρησε μὲν Βαρζαφάρνης καὶ Πακώρος τοῖς Πάρθων, βουλομένων καταγαγεῖν τὸν [d] Αντίγονον ἐπὶ τὴν βασιλείαν· καὶ ὅπως ὅ,τε Φασάηλος ἀπώλετο, καὶ Ηρώδης διαδρὰς ἐξέφυγεν, ὁ δὲ Υρκανὸς τὰ ὦτα λωβηθεὶς εἰς Παρθυηνὴν ἀπηνέχθη, καὶ Αντίγονος τὴν βασιλείαν κατεῖχεν.

λα'. Οπως Ηρώδης ἀπελθὼν πρὸς τὸν Αράβων βασιλέα, λαβεῖν χρήματα πρὸς τὸ λυτρώσασθαι τὸν ἀδελφὸν, δυστυχῶν δὲ τῆς ἐλπίδος, δι' Αλεξανδρείας εἰς Ρώμην παραγίνεται, καὶ Αντωνίῳ καὶ Καίσαρι τὰς συμφορὰς δυσθρηνήσας, καὶ διηγησάμενος πῶς Αντίγονος διὰ Πάρθων τῆς βασιλείας ἐγκρατὴς γέγονε, βασιλεὺς αὐτὸς παρ' αὐτῶν τῆς συγκλήτου συμψηφισαμένης ἀποδείκνυται.

λβ'. Οπως Αντίγονος τοὺς ἐν Μασάδᾳ τῷ Ηρώδῃ [e] πεσόντας ἐπολιόρκει.

λγ'. Οπως Ηρώδης ὑπὸ Ρώμης ἐπανελθὼν τὸν πρὸς Αντίγονον διήνεγκε πόλεμον· καὶ ὅπως τοὺς περὶ αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ Πάρθων ἐκπέμψας μάχην, αὐτὸς τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις λῃστὰς ἐκπολεμήσας ἐχειρώσατο.

λδ'. Οπως Ηρώδου ὑπὸ Αντίγονον ὁρμήσαντος εἰς Σαμάρειαν ἐπανίστανται Γαλιλαῖοι, καὶ ὡς ὑποστρέψας πάλιν αὐτοὺς κατεστήσατο· καὶ ὡς μετὰ τῶν Πάρθων ἦλθαν λαβὼν συμμάχους παρ' Αντωνίου ὑπὲρ τοῦ Αντίγονον, ἐπειδὴ ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Μαχαιρᾶς ὁ κατὰ σύμμαχον πρὸς αὐτὸν διετέθη, πάλιν πρὸς Αντώνιον ὑπέστρεψε, καὶ τὰ Σαμόσατα πολιορκοῦντι [f] συνεξεπόριζεν, ἡνίκα καὶ Ιώσηπος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὄντος συμ-

23. *Quomodo Antipater & mœnia à Pompejo antea eversa instauravit, & tumultus in provincia sedavit; atque è filiis suis Phasaëlum quidem natu maximum Hierosolymis & regioni vicinæ præfecit, Herodem vero Galilææ.*

24. *Quomodo Hyrcanus ab obtrectatoribus Herodis irritatus, atque ipse Herodi ob res præclare gestas invidens, eum in judicium vocavit, ac deinde absolvit: utque Herodes injuriæ memor exercitum ducebat contra Hyrcanum; ac mox eum dimittit, ex consilio patris & Phasaëli fratris.*

25. *De bello civili inter Romanos orto circa Apamiam.*

26. *Qualiter Brutus & Cassius dolo interficiunt Cæsarem, & quænam Cassius in Judæa gessit: utque magna Antipatro promittendo si victoriam obtineret, inde causa erat cur ille à Malicho fuerit veneno peremptus.*

27. *Qualiter Herodes adjutore Cassio ultus est Malichum: & quomodo Felix ut Malichi fratris necem vindicaret, insurrexit in Phasaëlum, & cum ab illo prius vinceretur postea etiam ab Herode supplex dimittitur. utque Marion tyrannus è Galilæa pulsus est ab Herode.*

28. *Quomodo Herodes post primam uxorem alteram duxit, Mariamnen scilicet, Hyrcani quidem neptem ex filia, Aristobuli vero filiam.*

29. *Quomodo post Cassii cædem Antonius, cum in Asiam venisset, Herodem fratremque à Judæis accusatos, non solum non imperio privavit, sed & tetrarchas ambos constituit.*

30. *Quænam gesta erant à Barzapharne & Pacoro Parthis, dum studerent Antigonum in regnum reducere: qualiterque & Phasaëlus interiit & Herodes insidiis petitus effugit, atque Hyrcanus auribus mutilatus in Parthiam abductus est, & Antigonus regnum obtinuit.*

31. *Quomodo Herodes, cum se contulisset ad Arabum regem, ut pecunias ab eo acciperet quibus fratrem redimeret, spe vero de sua excidisset, via Alexandriæ Romam proficiscitur, cumque apud Antonium & Cæsarem calamitates suas deplorasset, narrassetque quo pacto Antigonus Parthorum ope regnum nactus est, ipse rex ab illis ex consensu senatus declaratur.*

32. *Qualiter Antigonus Herodis necessarios Masadæ inclusos obsidet.*

33. *Quomodo Herodes Roma reversus bellum agitavit contra Antigonum; utque suis ad bellum contra Parthos persequendum missis, ipse latrones in speluncis debellatos in potestatem suam redegit.*

34. *Quomodo, Herode contra Antigonum profecto, Galilæi in Samaria seditionem movent, utque reversus motus eorum composuit: qualiterque post Parthos devictos, cum suppetias ab Antonio impetrasset contra Antigonum, duce illorum Machæra se pro socio idoneo minime gerente, reversus est ad Antonium, eique Samosata obsidenti subministrabat, quando & Josephus frater, ejus in absentia,*

[a] Summarium hoc acceptum debemus *Codici Gall.* [b] Ελιξ male pro Ελιξ in *MSS.* ut & mox ὑπὸ forsan pro ὑπὲρ [c] Ita *Gall.* τετράρχας *Vat.* [d] Αντόνιον perperam in *MS. Gall.* unde desumpsimus n. xxx. & n. xxxi. qui deerant in *MS. Vat.* [e] Ita *Gall.* καθήκοντας *Vat.* [f] Συνεξεπόριζον in *MS.*

cum Antigono commiſſus occiditur ipſe, & omnem exercitum amiſit; quique ſubditi erant iterum rebellarunt.

35. *Quomodo Herodes ab Antonio reverſus, congreſſuſque cum Antigonianis, præter alia oppidula capit Hierichuntem: atque etiam caput amputat Pappo copiarum Antigoni duci, qui Joſephum fratrem ſuum occiderat.*

36. *Qualiter Hieroſolyma oppugnavit, cum tres annos in regno exegiſſet, & quænam Hieroſolymitis poſt urbem captam acciderunt; utque vitam finivit Antigonus.*

37. *Quænam propter Cleopatræ amorem geſſit Antonius.*

38. *Quomodo, bello Actiaco conflato, miſſus eſt Herodes ab Antonio contra Arabas, qui prælio conſerto eos ſuperat profligatque: dein & ſuos ex terræ motibus, qui variis in locis acciderant, perterritos, oratione adhortatur ut animos ſumerent.*

39. *Quomodo Herodes poſt victoriam apud Actium Cæſarem adiit. & quænam ad eum loquutus eſt, viciſſimque ab eo accepit; & quibus muneribus eum honoravit Cæſar.*

40. *De inſtauratione templi, & ædificiis ab Herode conditis; & qualis erat tam animi quam corporis dotibus.*

41. *De malis & infortunis in familiam ejus graſſantibus propter uxorem ejus Mariamnen; quæ omnia ei acciderunt, quoniam Hyrcanum olim captivum factum, Mariamnes avum, interfecerat, fratremque Joſephum: & quomodo Mariamnen occidit.*

42. *Quomodo Herodes, ex Antipatri filii ſui calumniis odio incenſus in Mariamnes filios, Alexandrum ſecum Romam perducit, pœnas ab ipſo exacturus apud Cæſarem; ipſo autem cum abſolutus eſſet aſſumpto, ubi Hieroſolyma pervenit, rerum omnium rationem reddit populo.*

43. *De moribus Antipatri & filiorum Mariamnes.*

44. *De Pherora Herodis fratre, & quo pacto Herodi cum ipſo interceſſerunt inimicitiæ.*

45. *De eunuchis Herodis; & quomodo illi in cauſa erant cur Alexander in periculum fuerit adductus.*

46. *Quomodo Archelaus ſocer Alexandri, cum è Cappadocia veniſſet, juvenes patri reconciliavit.*

47. *De maligno Euryclis Laconis ingenio; qualiterque Herodem iterum exacerbavit in filios.*

48. *Quomodo pater, Salomes calumniis irritatus, Alexandrum & Ariſtobulum in vincula conjicit, & de illis querelas ad Cæſarem mittit; acceptaque ab eo poteſtate filios interficit.*

49. *Qualiter omnium odio flagravit Antipater: & quomodo rex occiſorum liberos conſanguineis ſuis deſpondit.*

50. *Qualiter uxor Pheroræ materque Antipatri, inter ſe diſcordantes, Antipatro ſuiſque exitio erant: & quomodo Antipater, ut ſemet è patris conſpectu ſubduceret, Romam ad Cæſarem cum ſplendido apparatu ſe confert. deque Syllæo Arabe, & Pheroræ obitu.*

51. *Quomodo Pheroræ mors Antipatro cauſa erat interitus.*

Γαλῶν Αντιγόνῳ αὐτὸς σφάττεται, καὶ τὸ στρατιωτικὸν πᾶν διαφθείρεται, & τὰ ὑπήκοα αὖθις ἐπανίστηται.

λε'. Οπως ὑπανελθὼν Ηρώδης ἀπὸ Αντωνίου, καὶ συμβαλὼν τοῖς τοῦ Αντιγόνου, ἄλλας τε πολίχνας αἱρεῖ καὶ τὴν Ιεριχοῦντα· καρατομεῖ δὲ καὶ Πάππον τὸν στρατηγὸν Αντιγόνου, τὸν Φονέα τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ Ιωσήπου.

λς'. Οπως ἐπολιόρκησε τὰ Ιεροσόλυμα, ἤδη τρίτου ἔτους αὐτῷ τῆς βασιλείας ἀνυομένου, & οἷα μὲν μετὰ τὴν ἅλωσιν Ιεροσολυμίτας ἀπήντησεν· οἷς δὲ τέλει καὶ Αντίγονον ἐχρήσατο.

λζ. Οἷα διὰ τὸν Κλεοπάτρας ἔρωτα Αντώνιος ἔπραττεν.

λή. Οπως τοῦ Ακτιακοῦ συρήσαντος πολέμου, ἐπέμφθη Ηρώδης πρὸς Αντωνίου Αραβας πολεμήσων, καὶ πολεμήσας ἡττᾶται κατὰ κράτος· ἔνθα καὶ δεδοικότας τοὺς ἰδίους διὰ τοὺς συμβάντας [a] ἀλλεπαλλήλους σεισμοὺς δημηγορίᾳ πρὸς θάρσος ὠφελχροτεῖ.

λθ'. Οπως μετὰ τὴν περὶ Ακτιον νίκην παρεγένετο Καίσαρι· καὶ οἷα πρὸς αὐτὸν εἶπε, καὶ παρ' αὐτοῦ ἤκουσε, καὶ ὅπως αὐτὸν δωρεαῖς Καῖσαρ ἐτίμησεν.

μ'. Περὶ ἀποικοδομῆς τοῦ ναοῦ, καὶ τῶν γενομένων κτισμάτων παρ' Ηρώδου· καὶ οἵου ἦν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν.

μα'. Περὶ τῶν κατ' οἶκον δυσχερῶν γενομένων αὐτῷ διὰ Μαριάμνην τὴν γυναῖκα, αἳ συνέβησαν ὅτι τὸ πάλαι αἰχμαλωτισθέντα Υρκανὸν Ηρώδης ἀπέκτεινε, πάππον αὐτῆς ὄντα, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ιώσηπον· καὶ ὅπως καὶ αὐτὴν ἀπέκτεινεν.

μβ'. Οπως ὑπὸ Αντιπάτρου τοῦ υἱοῦ κατὰ τῶν παίδων Μαριάμνης διαβολῶν πληθεὶς ἔλκει μετ' αὐτοῦ μὲν Αλέξανδρον εἰς Ρώμην, δίκας ἀπαιτήσων αὐτὸν εἰς Καίσαρα, ἀπολυθεὶς δὲ ἀναλαβών, καὶ εἰς Ιεροσόλυμα γενόμενος, ἀπολογεῖται ὑπὲρ πάντων πρὸς τὸ πλῆθος.

μγ'. Περὶ τῶν ἠθῶν Αντιπάτρου καὶ τῶν Μαριάμνης παίδων.

μδ'. Περὶ Φερώρα τοῦ ἀδελφοῦ Ηρώδου, καὶ ὅπως αὐτῷ διάφορος γέγονεν.

με'. Περὶ τῶν εὐνούχων Ηρώδου· καὶ ὡς δι' αὐτῶν οἱ περὶ Αλέξανδρον ἐκινδύνευον.

μς'. Ως Αρχέλαος ὁ πενθερὸς Αλεξάνδρου, ἐλθὼν ἐκ Καππαδοκίας, διήλλαξε τοὺς μειρακίους πρὸς τὸν πατέρα.

μζ'. Περὶ τῆς κακοηθείας τοῦ Λάκωνος Εὐρυκλέους· καὶ ὡς πάλιν ἐξηγείρωσι τὸν Ηρώδην πρὸς τοὺς υἱούς.

μη'. Οπως Αλέξανδρον καὶ Αριστόβουλον δεσμήσας ὁ πατὴρ τῆς Δαβελαῖς Σαλώμης, Καίσαρι περὶ τούτων μηνύει, καὶ δεξάμενος τὴν ἐξουσίαν παρ' αὐτοῦ κτείνει τοὺς υἱούς.

μθ'. Οπως Αντίπατρος ἐμισήθη πᾶσι πάντων· καὶ ὡς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνηρημένων κατηγγύησε τοῖς ἑαυτοῦ συγγενέσιν ὁ βασιλεύς.

ν'. Ως ἡ Φερώρα γυνὴ καὶ ἡ μήτηρ Αντιπάτρου, διάφοροι γενόμεναι Σαλώμης, αἵτιοι κατέστησαν ἀπωλείας Αντιπάτρῳ τε καὶ ἑαυτῶν· & ὅπως Αντίπατρος, ὑπεκκλίνων αὐτὸν ἐκ τοῦ πατρὸς, εἰς Ρώμην πρὸς Καίσαρα λαμπρῶς παρεγένετο. καὶ περὶ Συλλαίου τοῦ Αραβος, καὶ τοῦ Φερώρα πλούτου.

να'. Οπως ἡ πλούτου Φερώρα τῆς Αντιπάτρου ἀπωλείας αἰτία γέγονεν.

[a] Ita in *MS.* Forſan ἀλλεπαλλήλους, aut ἄλλοτε ἄλλους.

νβ'. Οπως

νϐ'. Οπως ἡ γυνὴ Φερώρα, ἑαυτὴν ἀπὸ τῦ τείχους ῥίψασα, θεῖ προνοίᾳ διεσώθη μετὰ τῦ Αντίπατρου.

νγ'. Περὶ τῆς ἀπὸ Ρώμης ἐπανόδυ τῦ Αντιπάτρυ· καὶ ὅτι μόνος τῶν καθ' ἡμᾶς, οὐδὲν δὲ καὶ ἐν ἀρχῇ παρελήφαμεν, ἢ πόλεων πρὸς πόλεις ἢ ἐθνῶν ἔθνεσι συῤῥαγέντων, ἃ μὲν ὑ δυστυχήσεις τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἀκοῇ συλλέγοντες εἰκῇ καὶ ἀσύμφωνα διηγήματα, σοφιστικῶς ἀναγράφουσιν, ἃ δὲ γινόμενοι

52. *Qualiter uxor Pherorae, ſemet è tecto præcipitans, providentia Dei, pœnas ab Antipatro repetentis, ſervata eſt.*

53. *De Antipatri à Roma reverſione: quodque nemo ei, utpote ab omnibus odio habito, quæ acciderant in Judæa nunciarit.*

54. *Quomodo rex, concilio convocato, Nicolaum Antipatri accuſatorem Varo præſente exhibuit: utque ſemet defendit Antipater.*

55. *Qualiter & Salome inſidias intendens Antipatri deprehenſus eſt literis Acmes Juliæ ancillæ forte interceptis.*

56. *De Sophiſtis Juda & Matthia, & aquila aurea.*

57. *De regis morbo; utque moriturus multos è Judæis nobilioribus ex omni Judæa congregatos, interfici præcepit, poſtquam animam efflaſſet.*

58. *Qualiter Antipatrum filium occidit; & quinto poſt die ipſe moritur.*

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,

Η

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,

ΛΟΓΟΣ Α'.

FLAVII JOSEPHI

DE BELLO JUDAICO,

SIVE

JUDAICÆ HISTORIÆ DE *EXCIDIO,

LIBER I.

---

[b]ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΕΠΕΙΔΗ [c] ⟨Ⓦ⟩ Ιουδαίων πρὸς Ρωμαίους πόλεμοι συρράγη μέγιστοι, οὐ μόνοι τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ποτὲ ἐν ἀκοῇ παρελήφαμεν, ἢ πόλεων πρὸς πόλεις ἢ ἐθνῶν ἔθνεσι συῤῥαγέντων, ἃ μὲν ὑ δυστυχήσεις τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἀκοῇ συλλέγοντες εἰκῇ καὶ ἀσύμφωνα διηγήματα, σοφιστικῶς ἀναγράφουσιν, ἃ δὲ γινόμενοι

PROOEMIUM.

QUONIAM bellum quod cum Romanis geſſere Judæi, idque maximum omnium, non modo quæ noſtra ætas vidit, ſed & *omnium* fere quæ auditione accepimus, cum aut civitates cum civitatibus aut gentes cum gentibus conflixerint, quidam, qui rebus non intererant, verum narrationes futiles interque ſe diſſidentes ex rumoribus colligunt, ſophiſtarum more ſcribendum

Bellum Judæorum omnium maximum.

Hiſtoria ejus mala fide à nonnullis conſcripta.

a Ita & ipſe Joſephus, p. 902, 906, & 944. Meminit βίβλυ ἑβδόμης τῶν Ιουδαικῶν πολέμων, p. 563. alibique βίβλυ δευτέρας τῶν Ιουδαικῶν πραγματείας. *Euſebius* etiam *Hiſt.* II. 6. laudat τῶν β'. τῶν Ιουδαϊκῶν πολέμων. idemque *Hiſt.* I. 5. memorat τὴν β'. τῶν ἱστοριῶν τῶν Ιουδαϊκῶν πολέμων. *Photius* in cod. 48. non hujuſce operis titulum ſed argumentum exprimit: & *Porphyrius* in l. 4. §. 11. *de Abſt.* hoſce libros Ιουδαϊκὰς ἱστορίας, eoſdemque *Euſebius* τῶν ἱστοριῶν ſæpe vocat. Accedit quod in libris omnibus *Verſionis Ruſſinianæ* (& *Editis* & *MSS*) inſcribatur *de Bello Judaico*. Verum in *Græcis Flavii*, tam *manu exaratis* quam *excuſis*, Ιουδαϊκὸς ἱστορίαν περὶ ἀλώσεως. aut περὶ ἀλώσεως Ιουδαίων, τῆς τῶν μεγάλης πόλεως λόγος α'. Αφήλικτο τῆ φράσει Ελληνικῇ. prout in *Cod. Bodlejano*, quod hæc eadem *Joſephus* lingua etiam patria ſcripſerit. Quibus perpenſis, nos, dedita opera, utrumque titulum expreſſimus. b Ita *Bod.* iſta vox deeſt *cæteris*. c Τῶν *Bod.* * *Al.* CAPTIVITATE. a Quas

ſcribendum ſuſcipiunt, alii vero qui præſentes aderant, aut ſtudio aſſentandi Romanis aut odio Judæorum, rerum veritatem ementiuntur, ſcriptiſque illorum partim accuſationes partim laudationes reperiuntur, nuſquam vero exacta hiſtoriæ fides: idcirco ego propoſui, quæ mediterraneis Barbaris jam ante miſeram patria lingua conſcripta, *nunc* Græce verſa in gratiam illorum qui ſub Romano degunt imperio, eadem narrare; ego *inquam* Joſephus Matthiæ filius, Hebræus genere, ex Hieroſolymis, ſacerdos, qui & ipſe cum Romanis initio præliis dimicavi, & rebus deinceps geſtis neceſſitate adactus interfui.

Joſephus quæ patria lingua ſcripſerat Latine vertit.

Qualis erat Judæorum Romanorumque ſtatus, cum cœpiſſet bellum.

2. Cum enim obortum eſſet, quemadmodum dixi, bellum hoc graviſſimum, Romani quidem ex domeſticis laborabant; Judæique, quotquot res novas tunc moliebantur, cum tempora eſſent turbulenta, ſeditionem moverunt, viribus pariter ac opibus florentes, adeo ut, propter tumultuum magnitudinem, hi quidem partium orientis poſſidendarum ſpe tenerentur, illos vero earundem amittendarum metus invaderet: quoniam Judæi quidem univerſos, qui trans Euphratem eſſent, gentiles noſtros ſecum arma capturos eſſe crediderant, Romani vero à Gallis finitimis ſubinde agitarentur, nec Celtæ quieſcerent; ſed plena eſſent omnia perturbationum mortuo Nerone, & multi quidem opportunitate arrepta imperium affectarent, militeſque lucri cupidine rebus novis ſtuderent. Itaque indignum eſſe duxi, ut tantarum rerum veritas ſineretur in inconſtantia verſari; & Parthi quidem & Babylonii, Arabumque remotiſſimi, & populares noſtri ultra Euphratem, itemque Adiabeni, mea diligentia ſatis accurate cognoſcerent, quibus ab initiis profectum, quantiſque cum cladibus geſtum fuerit bellum, & quo tandem modo deſierit: Græci vero, & Romanorum quotquot militiam ſequuti non eſſent, iſta neſcirent, legentes quæ ab aliis aut adulandi gratia aut mentiendi libidine conficta ſunt.

Cauſæ cur Joſephus hiſtoriæ de Bello verſionem adornarit.

Aliorum hiſtoricorum vitia reprehendit Joſephus.

3. Atqui hujuſmodi ſcripta hiſtorias non verentur inſcribere, in quibus, præterquam quod nihil ſani afferant, etiam de propoſito ſuo mihi videntur excidere. Nam illis quidem in animo eſt Romanos amplificare, reſque Judæorum extenuant & deprimunt: verum haud ſecum reputant, quî fieri poteſt, ut pro magnis habeantur, qui puſillos ſuperaverint. Accedit quòd neque belli diuturnitatem reſpiciant; neque multitudinem militum Romanorum qui eo delaſſati erant; neque imperatorum magnitudinem, quorum profecto gloria minuitur, ſi, cum multum ſudoris apud Hieroſolyma pertuliſſent, rebus ab eis præclare geſtis aliquid derogetur.

Joſephi in ſcribendo propoſitum.

4. Neque tamen ego is ſum, qui cum iis qui res Romanorum extollunt viciſſim contendens, quæ à popularibus meis geſta erant in majus au-

δὲ, ἡ κολακείᾳ τῇ πρὸς Ρωμαίους, ἡ μίσει τῷ πρὸς Ιουδαίους, καταψεύδονται τῶν πραγμάτων, ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς ὅπου μὲν κατηγορίαι, ὅπου δὲ ἐγκώμιον τὰ συγγράμματα, τὸ δὲ ἀκριβὲς τῆς ἱστορίας οὐδαμοῦ· προὐθέμην ἐγὼ τοῖς κατὰ τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν, Ἑλλάδι γλώσσῃ μεταβαλὼν, ἃ [a] τοῖς ἄνω βαρβάροις τῇ πατρίῳ συντάξας ἀνέπεμψα πρότερον, ἀφηγήσασθαι, Ἰώσηπος Ματθίου παῖς, γένει Ἑβραῖος, ἐξ Ἱεροσολύμων, ἱερεύς, αὐτός τε [b] Ρωμαίοις πολεμήσας τὰ πρῶτα, καὶ τοῖς ὕστερον πραγθεῖσιν ἐξ ἀνάγκης.

Β'. Γενομένου γὰρ, ὡς ἔφην, μεγίστου τοῦδε τοῦ κινήματος, οἱ Ρωμαίοις μὲν οἰκεῖα τὰ οἰκεῖα, Ιουδαίων τε τὸ νεωτερίζον τότε ταραττομένοις ἐπανέστη τοῖς καιροῖς, ἀκμάζον κατά τε χεῖρα καὶ χρήμασιν, ὡς δ' ὑπόπτοις θορύβων, τοῖς μὲν [c] οὐκ ἐλπίδι κτήσεως, τοῖς δ' [d] οὐκ ἀφαιρέσεως δέος γίνεσθαι τὰ πρὸς τὴν ἀνατολήν· ἐπειδὴ Ιουδαῖοι μὲν ἅπαν τὸ ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμόφυλον ἡμῖν συνεπαρθήσεσθαι σφίσιν ἤλπισαν, Ρωμαίους δὲ οἵ τε γείτονες Γαλάται παρεκίνουν, καὶ τὸ Κελτικὸν οὐκ ἠρέμει, μετὰ δὲ λύ πάντα θορύβων μετὰ Νέρωνα, καὶ πολλὰς μὲν βασιλείαν ὁ καιρὸς ἀνέπειθε, τὰ στρατιωτικὰ δὲ ἦρε μεταβολῆς ἐλπίδι λημμάτων. ἅτοπον [e] οὖν ἡγησάμην περιιδεῖν πλαζομένην ὑπὸ τηλικούτοις πράγμασι τὴν ἀλήθειαν, καὶ Πάρθους μὲν, καὶ Βαβυλωνίους, Ἀραβάν τε τοὺς πορρωτάτω, καὶ τὸ [f] πρὸ Εὐφράτου ὁμόφυλον ἡμῖν, Ἀδιαβηνούς τε γνῶναι ἀφ' ἧς ἡμῖν ὑπομελείας ἀκριβῶς, ὅθεν τε ἤρξατο, καὶ [g] ὅσων ἐχώρησε παθῶν ὁ πόλεμος, καὶ ὅπως κατέστρεψεν, ἀγνοεῖν δὲ Ελλήνας ταῦτα καὶ Ρωμαίων τοὺς μὴ [h] ὑπερπραθυμένους, ἀτυγχάνοντας ἢ κολακείας, ἢ πλάσματος.

γ'. Καίτοιγε ἱστορίας αὐτὰς ὑπογράφειν τολμῶσιν οἱ ἂν, πρὸς τῷ μηδὲν ὑγιὲς δηλοῦν, καὶ τοῦ σκοποῦ δοκοῦσιν ἡμῖν ἁμαρτάνειν. βούλονται γὰρ μεγάλους μὲν τοὺς Ρωμαίους ἀποδεικνύειν, καταβάλλουσι δὲ ἀεὶ τὰ Ιουδαίων, καὶ ταπεινοῦσιν· οὐχ ὁρῶσι δὲ πῶς ἂν εἶναι μεγάλοι δοκοῖεν, εἰ μικροὺς νενικηκότες. καὶ ὅτε τὸ μῆκος ἀμβλύνεται τοῦ πολέμου, ὅτε τὸ πλῆθος τῆς καμούσης Ρωμαίων στρατιᾶς, ὅτε τὸ μέγεθος τῶν στρατηγῶν, οἳ πολλὰ [h] πρὸς τοῖς Ιεροσολύμοις ἱδρώσαντες, [i] ὄμως, ταπεινουμένου δ' κατορθώματος αὐτοῖς, ἀδοξοῦσιν.

δ'. Οὐ μὴν ἐγὼ τοῖς ἐπαίνοις τὰ Ρωμαίων ἀντιφιλονεικῶν, αὔξειν τὰ τῶν ὁμοφύλων διέγνων· ἀλλὰ

a Quas gentes intelligat Joſephus ipſe paulo inferius exponit: nempe Parthos, Babylonios, Arabum remotiſſimos, Judæos tranſeuphratenſes &c. h. e. ut verbo abſolvam, ſuperioris continentis incolas. Quippe Perſarum ſive Parthorum rex ὁ ἄνω βασιλεὺς *Philoſtrato aliiſque* dicitur. *Androſthenes* apud *Athenæum* l. 3. πολῖται δὲ Πέρσαι τε (inquit) οἱ τὰς ἄνω τόπους. & *Joſ.* l. 1. contra *Ap.* κεῖται τῶν ἄνω τόπων εἰς τὰς θαλαττίους ἀποκατοικίαι. *Polybius* apud *Joſephum* in *Antiq.* XII. 3. Σκοπὸς ὁρμήσας εἰς τὰς ἄνω τόπους, ubi recte Interpres *ad mediterranea verſo impetu.* Eodem ſenſu accipitur ἡ ἄνω χώρα *Antiq* XII. 13. αἱ ἐπάνω χῶραι I *Macc.* VI. 1. τὰ ἀνατολικὰ μέρη *Act.* XIX. 1. & ſexcenta alia adeo ubique obvia, ut mireris id neſcire tam multos. Pariter Aſſyrii & Babylonii ſunt τὴν ἄνω Συρίαν ſive mediterraneam incolentes; τὴν Ἀραβίαν οἱ πορρώτατοι, qui longiſſime abſunt à mari. Idem puto voluiſſe *Ruſinum* qui *retro barbaris* dixit; quam Latine non inquiro. *Aldrichius.* b Ρωμαίοις *Big. Bod.* & *Vat.* c Deeſt οὐ *Bod.* d Ἀναφαιρέσεως δέος *Bod.* e Deeſt ἂν *Bod.* f Δι' ἄνω *Big.* & *Voſſ.* g Κατεστρατευμένους *Bod.* h Ita *MSS.* ὑπὲρ perperam in *Baſ.* & *Gen.* i Ellipſis eſt particulæ ὡς.

a Δι'

ἀλλὰ τὰ μὲν ἔργα [a]μετ' ἀκριβείας ἑκατέρων διέξειμι, τοὺς δ' ὑπὲρ τοῖς πράγμασι λόγους ἀναπλήσει τῇ διηγήσει, καὶ τοῖς ἰδίοις πάθεσι δίδως ἐπιλοφύρεσθαι τὰς τῆς πατρίδος συμφοράς. ὅπερ γὰρ αὐτῷ χάσις οἰκεία καθεῖλε, καὶ τὰς Ρωμαίων χεῖρας ἀκόντας, καὶ τὸ πῦρ ὑπὲρ τὸν ἅγιον ναὸν ἐλκύσαντα Ἰουδαίων τύραννοι, μάρτυς αὐτὸς ὁ πορθήσας Τίτος Καῖσαρ· οἷς πανὶ τῷ πολέμῳ, ὃν μὲν δῆμον ἐλέησας ὑπὸ χασιαστῶν φρουρούμενον, πολλάκις δὲ ἐκὼν τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ὑπωπτέμενος, καὶ διδοὺς τῇ πολιορκίᾳ χρόνον, εἰς μετάνοιαν τοὺς αἰτίους. εἰ δέ τις ὅσα πρὸς τοὺς τυράννους ἢ τὸ λῃστρικὸν αὐτῶν κατηγορικῶς λέγομεν, ἢ τοῖς ἀτυχήμασι τῆς πατρίδος ὀδυρόμενοι, συκοφαντοίη, διδότω καὶ τὸν τῆς ἱστορίας νόμον συγχωρεῖν τῷ πάθει. πόλιν γὰρ δὴ τῶν ὑπὸ [b]Ρωμαίοις πασῶν τὴν ἡμετέραν ὁρᾷ πλεῖστόν τε εὐδαιμονίας σωρὸν προελθοῦσαν, καὶ πρὸς ἕκαστον συμφορῶν αὖθις καταπεσεῖν. τὰ γοῦν [c]πάντων ἀπ' αἰῶνος ἀτυχήματα, πρὸς τὰ Ἰουδαίων, ἠπιάσθαί μοι δοκεῖ κατὰ σύγκρισιν· καὶ τούτων αἴτιος, ὑδεὶς ἀλλόφυλος. ὥστε ἀμήχανον ἦν, ὀδυρμοῦ ὑπερατεῖν. εἰ δέ τις οἴκτου σκληρότερος εἴη δικαστής, τὰ μὲν πράγματα τῇ ἱστορίᾳ προσκειέσθω, τοὺς δ' ὀλοφύρσεις τῷ χρήσοντι.

ε'. Καίτοιγε ὑπεμιμησάμην ἂν αὐτὸς δικαίως τοῖς Ἑλλήνων λογίοις, οἳ τηλικούτων κατ' αὐτοὺς πραγμάτων γεγενημένων, ἃ πρὸς σύγκρισιν ἐλαχίστους ἀποδέουσι τοὺς πάλαι πολέμους, τούτων μὲν ἀδημ᾽ κεῖται τοῖς φιλοπονωτέροις ἐπιρεάζοντες, ὧν εἰ καὶ τῷ λόγῳ πλεονεκτοῦσι, λείπονται τῇ προαιρέσει. αὐτοὶ δὲ τὰ Ἀσσυρίων ἢ τὰ Μήδων συγγεγράφασιν, ὥσπερ ἦσσον κακῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀπηγγελμένα· καί τοι [d]τοσούτῳ τῶν ἐκείνων ἡττῶνται δυνάμεως ὁπόσῳ καὶ τῶν γνώμης. τὰ γὰρ καθ' αὑτοὺς ἑκάστοις γράφειν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ πρὸς τοῖς πράγμασιν ἐποίει τὴν [e]ἀπαγγελίαν σαφῆ, καὶ τὸ ψεύδεσθαι παρ' εἰδόσιν ἀφεῖλεν ἂν. τόγε μὴν μνήμης τὰ [f]μὴ προϊστορηθέντα διδόναι, καὶ τὰ κατ' ἴδιον χρόνον τοῖς [g]μεθ' ἑαυτὸν σωιζόμενα, ἐπάινου καὶ μαρτυρίας ἄξιον. φιλόπονος δὲ, οὐχ ὁ μεταποιῶν οἰκονομίαν καὶ τάξιν ἀλλοτρίαν, ἀλλ' ὁ μὴ ὑπὲρ καιρὰ λέγειν καὶ σῶμα τῆς ἱστορίας κατασκευάζων ἴδιον. καὶγὼ μὲν ἀναλώμασι καὶ πόνοις μεγίστοις, ἀλλόφυλος ὤν, Ἕλλησί τε καὶ [h]Βαρβάροις τὴν μνήμην τῶν κατορθωμάτων ἀναπέμπω. τοῖς δὲ γνησίοις, πρὸς μὲν τὰ λήμματα καὶ τὰς δίκας, κέχηνεν εὐθέως ὁ στόμα καὶ ἡ γλῶσσα λέλυται· πρὸς δὲ τὴν ἱστορίαν ἔνθα χρὴ τἀληθῆ λέγειν, καὶ μὴ πολλοῦ [i]πόνου τὰ πράγματα συλλέγειν, πεφίμωνται, πρέπτες τοῖς ἀθενεστέροις καὶ μὴ γινώσκουσι τὰς πράξεις τῶν ἡγεμόνων γράφειν. πιμάσθω δὲ παρ' ἡμῶν τὸ τῆς ἱστορίας ἀληθές, ἐπεὶ παρ' Ἕλλησιν ἀμελεῖται.

gere decreverim: ſed facta quidem utriuſque populi accurate perſequor, in iis vero enarrandis animi affectioni aliquid tribuo, dum dolori meo in deflendis patriæ calamitatibus nonnihil indulgeo. Nam quod eam domeſticæ diſſenſiones everterint, & in templum ſacroſanctum invitas Romanorum manus atq; ignem traxerint Judæorum tyranni, teſtis eſt ille à quo facta eſt vaſtatio, Titus Cæſar: qui per omne bellum populum quidem miſeratus eſt, quod à ſeditioſis cuſtodiretur; ſæpe autem conſulto differri paſſus eſt urbis excidium, moraſque obſidioni interpoſuit, ut *belli* auctores reſipiſcerent. Quod ſi quis nos calumnietur ob ea quæ in tyrannos eorumque latrocinium accuſatorie dicimus, vel patriæ miſeriis ingemiſcentes, *juſto* dolori, etiamſi hiſtoriæ legem tranſgrediatur, veniam concedat. Nam ex omnibus civitatibus, quæ Romanorum jugum ſubierunt, noſtræ ſane contigit ad ſummum felicitatis perveniſſe, ac deinde in extremam calamitatem incidiſſe. Namque omnium ab omnis ævi memoria res adverſæ, ſi cum iis conferantur quæ Judæis acciderunt, longe ab illis ſuperari mihi videntur: atque nemo ex alienigenis eorum auctor exſtitit. quo magis difficile erat ut à queſtibus & lamentis temperarem. Si quis autem durior, quam ut miſericordia flectatur, judex adſit, res quidem hiſtoriæ velim aſſignet, lamentationes vero ſcriptori tribuat.

Quenam res Judæis exitio fuerint.

Judæïcarum calamitatum magnitudo.

5. Veruntamen & ego Græcorum diſertos jure meritoque increpaverim, qui tantis ſua ætate actis, quæ, ſi contentio & comparatio fiat, bella olim geſta exigua admodum reddunt, in illa quidem judices ſedent aliorum ſtudiis detrahentes, à quibus, licet eos facundia ſuperent, propoſito tamen vincuntur. Iſti vero Aſſyriorum Medorumve res ſcribendas ſuſcipiunt, quaſi minus recte ab antiquis ſcriptoribus relatæ fuerint: quanquam tantum illis cedunt ſcribendi facultate, quantum conſilio & voluntate. Erat enim *olim* unicuique ſtudium, quæ ſua memoria facta erant literis conſignare, cum & rebus interfuiſſe fecerit ut dilucida eſſet narratio, & mentiri apud ſcientes dedecori verteretur. Enimvero quæ non ante memorata erant memoriæ tradere, ſuique temporis res commendare poſteris laudis teſtimonio dignum eſt. Atqui huic negotio cum ſtudio & cura non incumbit, qui alterius ordinem & diſpoſitionem immutat: ſed qui nova dicendo integram de ſuo componit hiſtoriam. At ego quidem, quippe alienigena, nulli ſumptui aut labori peperci, ut Græcis ſimul & Barbaris bellicorum facinorum memoriam commendarem. Iſtis autem qui indigenæ ſunt, ad quæſtum quidem & lites, aperta protinus ſunt ora & ſolutæ linguæ; ad hiſtoriam vero, in qua verum dicendum eſt, multoque cum labore res colligendæ, os illis occluſum eſt, conceſſa imbecillioribus rerumque ignaris licentia ſcribendi res à principibus geſtas. Colatur itaque à nobis hiſtoriæ veritas, quandoquidem à Græcis negligitur.

Græci hiſtoricè res Judæorum ſuæ ætatis ſilentio præterierunt.

Joſephi in ſcribendo cura & diligentia.

6. Ju-

a Δι' ἀκριβείας Bod. b Ρωμαίων Bod. c Πάντα Bod. d Τοσοῦτον Big. Bod. & Voſſ. mox ὅσον ſolus Bod. e Ἀπαγγελίαν Gall. f Addidi hoc loco μὴ fretus auctoritate Vet. Interpr. & Cod Bodl. qui inter lineas eadem, ut videtur, manu, illud μὴ habet. g Ita è Cod. Bodl. edidit cl. Aldrichius. antea erat μετ' αὐτῶν. Verum μεθ' ἑαυτῶν habet Cod. Gall. h Ρωμαίοις Bod. Lipſ. Vat. & Vet. Interpr. Græcis ut & ſacris literis *Barbari* omnes linguæ Græcæ ignari. i Χρόνου Big. & Voſſ.

Quasnam res scripserit Josephus, & unde scribendi initium sumpserit.

6. Judæorum quidem res ab origine repetere, & qui fuerint, & quo pacto ab Ægyptiis discesserint, quasque regiones errando peragraverint, & quot loca occupaverint, & quemadmodum inde migraverint *dicere*, haud tempus idoneum esse, & præterea supervacaneum existimavi: quoniam & multi ante me Judæi res majorum suorum satis accurate conscripserunt, & nonnulli è Græcis, easdem res patria lingua prosequentes, non multum à veritate aberrarunt. Ubi autem & isti scriptores & prophetæ nostri desierunt, inde historiæ initium sumam. Et ista quidem quæ ad bellum attinent meo tempore gestum uberius fusiusque & qua potero diligentia referam; quæ vero ætate mea sunt antiquiora summatim breviterque percurram.

Summa eorum, quæ in libris de Bello complexus est.

7. Quomodo Antiochus, qui Epiphanes vocitatus est, cum Hierosolyma expugnasset & per triennium & sex menses ea tenuisset, ab Asamonæi filiis è regione ejicitur. Deinde ut eorum posteri, orta inter eos de regno dissensione, Romanos & Pompejum ad res *disceptandas* attraxerunt: utque Herodes Antipatri filius, Sosio in auxilium adducto, eorum principatui finem imposuit. Tum, quemadmodum populus, mortuo Herode, seditionem concitarunt, Augusto quidem Romanis imperante, Quintilio autem Varo *Judæorum* regioni præsidente: & quomodo bellum anno duodecimo imperii Neronis erupit, quæque sub Cestio præside acciderunt: & quot in *loca* Judæi sub primos *belli* motus armis invaserunt.

8. Item quomodo urbes finitimas communierunt; & ut Nero, post clades Cestii ductu acceptas, summæ rerum metuens, Vespasianum bello præfecit. utque ille cum filio natu maximo Judæorum in regionem ingressus est; & quantum ille Romanorum exercitum duxit, & auxiliarium quotquot per Galilæam omnem cæsi erant. atque ut urbium illorum alios quidem vi penitusque expugnavit, alias vero ad deditionem adegit. Ac ubi eò venero, quænam sit Romanorum in acie ordinum conservatio, & legionum disciplina; & quanta sit utriusque Galilææ amplitudo, & quod soli ingenium, & quinam Judææ fines limitesque; insuper quæ regionis propria sint, & qui lacus fonteque in ea; quæque per singulas urbes captis acciderint, summa cum fide, ex iis quæ ipse vidi aut pertuli, enarrabo: neque quidquam de meis calamitatibus reticebo, ut qui ad singula scientes dicturus sim.

9. Deinde, ut, cum jam res Judæorum labefactarentur, Nero quidem diem supremum obit, Vespasianus autem, maturato in Hierosolyma itinere, imperii gratia retrahitur; quæque ei signa de eo *capessendo* data erant, & quæ Romæ factæ mutationes; utque is invitus à militibus imperator declaratus erat. Et quomodo, eo in Ægyptum ad res universas

ς'. Αρχαιολογεῖν μὲν δὴ τὰ Ιουδαίων, τίνες τε ὄντες, καὶ ὅπως ἀπανέστησαν Αἰγυπτίων, χώρας τε ὅσων ἐπῆλθον ἀλώμενοι, καὶ πόσα ἔξης κατέλαβον, καὶ πῶς μετανέστησαν, νῦν ἄχαιρον φήθην εἶναι, καὶ ἄλλως περιττόν· ἐπειδὴ καὶ Ιουδαίων πολλοὶ τῶν ἐμοῦ τὰ τῶν προγόνων συνετάξαντο μετὰ ἀκριβείας, καί τινες Ελλήνων, ὀλίγα τῇ [a] πατρίῳ φωνῇ [b] μεταβάλλοντες, ὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον. ὅπου δέ τινι τούτων συγγραφεῖς ἐπαύσαντο, καὶ οἱ ἡμέτεροι προφῆται, ἐκεῖθεν τὴν ἀρχὴν ποιήσομαι τῆς συντάξεως. τούτων δὲ τὰ μὲν ἐν καθ' ἑαυτὸν πολέμου διεξοδικώτερον, καὶ μὴν ὅσης ἂν ἐξεργασίας δύναμαι, δίειμι· τὰ δὲ παρωτέρω τῆς ἐμῆς ἡλικίας [c] ὀπισθαμῶν συντόμως.

ζ. Ως Αντίοχος, ὁ κληθεὶς Επιφανὴς, ἑλὼν τὴν πόλιν Ιεροσόλυμα, καὶ καταχὼν ἔτεσι περὶ μησὶν ἕξ, ὑπὸ τῶν Ασαμωναίου παίδων ἐκβάλλεται τῆς χώρας. ἔπειθ' οἱ ἀπὸ τούτων ἔγγονοι, περὶ τῆς βασιλείας διαστασιάσαντες, εἵλκυσαν εἰς τὰ πράγματα Ρωμαίους καὶ Πομπήϊον· καὶ ὡς Ηρῴδης ὁ Αντιπάτρου κατέλυσε τὴν δυναστείαν αὐτῶν, ἐπαγαγὼν [d] Σόσιον. ὅπως τε ὁ λαὸς, μετὰ τὸν Ηρῴδου τελευτὴν [e] καταστάσιασεν, Αὐγούστου μὲν Ρωμαίων ἡγεμονεύοντος, [f] Κυϊντιλίου δὲ Ουάρου κατὰ τοῦτον χώραν ὄντος· καὶ ὡς ἔτει δωδεκάτῳ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς ὁ πόλεμος ἀνερράγη, τά τε συμβάντα τοῖς Κέστιον, καὶ ὅσα κατὰ τὰς πρώτας ὁρμὰς ἐπῆλθον οἱ Ιουδαῖοι τοῖς ὅπλοις.

η'. Οπως τε [g] τὰς πρὸς ἀλλήλους ἐτειχίσαντο· καὶ ὡς Νέρων, ὀπὶ τοῖς Κεστίου πταίσμασι δείσας περὶ τῶν ὅλων, Ουεσπασιανὸν ἐφίστησι τῷ πολέμῳ. καὶ ὡς ὑπὸ μὲν τὰ πρωτοβουλίᾳ τῶν παίδων εἰς τὴν Ιουδαίων χώραν ὠθεῖται, ὅση τε χρώμενος Ρωμαίων φρατιᾷ, καὶ ὅσοι σύμμαχοι ἐκόπησαν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν. καὶ ὡς τὰς πόλεων [h] αὐτῆς ἃς μὲν [i] ὁλοχερῶς καὶ κατὰ κράτος, ἃς δὲ δι' ὁμολογίας ἔλαβεν. ἔνθα δὴ καὶ [k] τὰ περὶ τῶν Ρωμαίων ἐν πολέμοις εὐταξίας, καὶ τὴν ἄσκησιν τῶν ταγμάτων, τῆς τε Γαλιλαίας [l] ἑκατέρας τὰ μεγέθη, καὶ τὴν φύσιν, καὶ τοὺς τῶν Ιουδαίων ὅρους, ἔτι τε τῆς χώρας τὴν ἰδιότητα, λίμνας τε καὶ πηγὰς τὰς ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ περὶ ἑκάστην πόλιν τῶν ἀλισκομένων παθήματα κατ' ἀκριβείας, ὡς εἶδον ἢ ἔπαθον, δίειμι. οὐδὲ γὰρ τῶν ἐμαυτοῦ τι συμφορῶν ἀποκρύψομαι, μέλλων γε πρὸς εἰδότας ἐρεῖν.

θ'. Επειθ' ὡς ἤδη καμνόντων Ιουδαίοις τῶν πραγμάτων, θνήσκει μὲν Νέρων, Ουεσπασιανὸς δὲ ὀπὶ Ιεροσολύμων ὁρμώμενος, ὑπὸ τῆς ἡγεμονίας ἀνήλκεται· τά τε γενόμενα περὶ ταύτης αὐτῷ σημεῖα, καὶ τὰς ὀπὶ Ρώμης [m] καταβάσεις, καὶ ὡς αὐτὸς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἄκων αὐτοκράτωρ ἀποδείκνυται. καὶ ὡς [n] τότε ἀποχωρήσαντος ὀπὶ διοικήσει τῶν ὅλων

[a] Πατρίῳ in plerisq; *MSS.* [b] Μεταβαλόντες in quibusdam *MSS.* [c] *Al.* ἐπιδράμων. [d] Ita prout in *Antiquitatum* libris. quomodo & *Rufinus*, & ex *Latinis* alii, *Faflique Consulares*. Σόσιον in plerisq; *Josephi* libris *de Bello* tam *impressis* quam *MSS.* & apud *Dionem Alioſque*. Sic indifferenter Κάϊσσιος vel Κάσσιος, & ejusmodi multa scribuntur. [e] Sic omnes fere *MSS.* καταστασίασεν in *Editis*. [f] Ita cum ipso *Josepho* in *Originibus* & nonnullis *MSS.* in *aliis* & *impressis* Κυϊντιλίου. [g] Τὰς πρὸς ἀλλήλους *Bod.* atque ita forsan *Rufinus*, qui vertit, *quoque modo accolas permunierint*. [h] Sic *Big.* & *Bod.* minus recte αὐτοῖς *Baſ.* & *Gen.* [i] Ολοχερῶς καὶ non agnoscunt *Big.* & *Ruf.* [k] Vocula τὰ deest *Bod.* [l] Ἑκατέρας Διαστήματα *Bod.* [m] Incertum est an ita legerit *Rufinus*, qui vertit *mutationes*; quam vocem & nos retinuimus. Sensus requirit μεταβολὰς καὶ στάσεις, aut simile quid. [n] Τότε abest *Big.*

ἄλων εἰς τ' Αἴγυπτον, ἐτασιάσθη τὰ Ἰουδαίων· ὅπως τε ἐπαιτίοις αὐτοῖς οἱ τύραννοι, καὶ τὰς τύχας πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς.

ι'. Καὶ ὡς ἄρας ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου Τῖτος δεύτερον εἰς τὴν χώραν ἐνέβαλεν· ὅπως τε τὰς δυνάμεις, καὶ [a]ὅπου, καὶ πόσας συνήγαγε· καὶ ὅπως ἂν τ' ταύτης ἡ πόλις διέκειτο παρόντος αὐτοῦ, πρόσοδόν τε ὅσας ἐποιήσατο, καὶ πόσα χώματα, προβόλους τε τῶν τειχῶν καὶ τὰ μέτρα τύπον, τήν τε τῆς πόλεως ὀχυρότητα, καὶ τοῦ ἱεροῦ καὶ ὁ ναὸς τὴν διάθεσιν· ἔτι δὲ καὶ τύπον καὶ τοῦ βωμοῦ τὰ μέτρα, πάντα μετ' ἀκριβείας, ἔθη τε ἑορτῶν ἔνια, καὶ τὰς ἐπὶ ἁγνείας, καὶ τὰς τῶν ἱερέων λειτουργίας. ἔτι δὲ καὶ τὰς ἐσθῆτας [b]τῶν ἱερέων καὶ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ὅλῳ τῷ ναῷ τὸ ἄγιον, οὐδὲν ὅτι ἀποκρυπτόμενον ὅτι παρεισθὲς τοῖς πεφανερωμένοις.

ια'. Ἐπειτα δέξομαι τήν τε τύραννον πρὸς τοὺς ὁμοφύλους ὠμότητα, καὶ τ' Ρωμαίων φιλίαν πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους· καὶ ὁσάκις Τῖτος, σῶσαι τ' πόλιν καὶ τ' ναὸν ἐπιθυμῶν, [c]ὑπὲρ δίξιας τοὺς στασιάζοντας [d]προεκαλέσατο, διακρίνων τὰ πάθη τοῦ δήμου καὶ τὰς συμφοράς, ὅσα τε ὑπὸ τοῦ πολέμου, καὶ ὅσα ὑπὸ τ' στάσεως, καὶ ὅσα ὑπὸ τοῦ λιμοῦ κακοήθεντος, ἐάλω. [e]Παρελεύσομαι δὲ οὐδὲ τὰς τῶν αἰχμαλώτων ἀτυχίας, οὐδὲ τὰς τῶν αἰχμαλώτων κολάσεις· ὅπως τε ὁ ναὸς ἄκοντος ἐνεπρήσθη Καίσαρος, καὶ ὅσα τῶν ἱερῶν κειμηλίων ἐκ τοῦ πυρὸς ἥρπαγη, τίνα τε τ' ὅλης πόλεως ἅλωσιν, καὶ τὰ πρὸ ταύτης σημεῖα καὶ τέρατα, καὶ τ' αἰχμαλωσίαν τῶν τυράννων, τῶν τε ἀνδραποδισθέντων ὁ πλῆθος, καὶ εἰς οἷον ἕκαστοι τύχην διενεμήθησαν. καὶ ὡς Ρωμαῖοι μὲν ἐπεξῆλθον τὰ λείψανα τοῦ πολέμου, καὶ τὰ ἐρύματα τῶν χωρίων καθεῖλον, Τῖτος δὲ πᾶσαν ἐπελθὼν τὴν χώραν κατεστήσατο· τήν τε ὑποστροφὴν αὐτοῦ τὴν εἰς Ἰταλίαν, καὶ τ' θρίαμβον.

ιβ'. Ταῦτα πάντα προειλάβομαι ἐν ἑπτὰ βιβλίοις, καὶ μηδεμίαν τοῖς ἐπιζητοῦσι τὰ πράγματα, καὶ τοῖς τυχοῦσι τοῦ πολέμου, καταλιπὼν ἢ μέμψεως ἀφορμὴν ἢ κατηγορίας, τοῖς γε τ' ἀληθείας ἀγαπῶσιν, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἡδονὴν, ἀνέγραψα. ποιήσομαι δὲ [f]ταύτης τ' ἐξηγήσεως ἀρχὴν, ἐν ᾗ τ' κεφαλαίων ἐποιησάμην.

administrandas digreſſo, Judæorum ſtatus ſeditionibus agitatus erat: quoque modo tyranni in eos inſurrexerunt, moxque ut illi inter ſe diſſenſerunt, *referam*.

10. Quemadmodum etiam Titus, ex Ægypto reverſus, iterum in Judæam irrupit: qualiterque copias, & quo in loco, & quantas coëgit. Et quomodo ſeditionibus laboravit urbs, cum ipſe illic adeſſet; & quot *in mœnia* fecit impreſſiones, & quantos aggeres erexit; triumque murorum ambitum, & illorum magnitudinem, urbiſque munitionum firmitatem, & fani templique diſpoſitionem; ac præterea illorum aræque dimenſiones, accurateque omnia, *quoad fieri poſſit, deſcribam*; feſtorum quoque dierum conſuetudines aliquot, ſeptemque luſtrationes & ſacerdotum munia. itemque illorum ſimul ac pontificis veſtes, & quale erat templi ſacrarium, nihil diſſimulans compertiſve adjiciens, *memorabo*.

11. Narrabo deinde tyrannorum in ſuos gentiles crudelitatem, Romanorumque in alienigenas indulgentiam: & quoties Titus, civitatem pariter ac templum ſervare cupiens, ad concordiæ fœdera ſeditioſos provocavit, diſpiciens populi clades & calamitates, quotque mala *ſæviente* bello, quot *gliſcente* ſeditione, & quot fame *graſſante* perpeſſi, *poſtea* capti ſunt. Neque vero aut perfugarum infortunia, aut captivorum ſupplicia, *ſilentio* prætermittam: qualiterque templum invito Cæſare conflagravit, & quantum ſacræ ſupellectilis è flammis ereptum erat; atque totius civitatis excidium, quæque præceſſerant ſigna & prodigia; tyrannorumque captivitatem, & multitudinem abductorum in ſervitium, & quænam cuiq; ſorte obtigerunt. utque Romani perſequuti ſunt belli reliquias, & loca munita funditus everterunt, Tituſque regionem omnem à ſe peragratam *in pace* conſtituit: neque ſilebo reditum ejus in Italiam & triumphum.

12. Iſta univerſa ſeptem libris complexus, adnixuſque ut omnes querelarum aut accuſationum cauſas iis præciderem, qui res *ſingulas* norint belloque interfuerint, ſtudioſis veritatis magis quam voluptatis perſcripſi. Idem autem narrationis hujuſce quod & capitulorum initium faciam.

α'. ΚΕΦ. α'. CAP. I.

Ὅπως ἠρέθη Ἱεροσολύμων πόλις, καὶ ὁ ναὸς ἐσυλᾶτο· καὶ περὶ τ' τῶν Μακκαβαίων Ματθία καὶ Ἰούδα πεπραγμένων, περί τε Ἰούδα τελευτῆς.

Qualiter Hieroſolyma ab Antiocho Illuſtri capta erant, Templumque ſpoliatum: deque Matthiæ & Judæ Maccabæorum rebus geſtis, & Judæ morte.

[g]ΣΤάσεως τοῖς δυνατοῖς Ἰουδαίων ἐμπεσούσης, καθ' ὃν χρόνον [h]Ἀντίοχος, ὁ κληθεὶς Ἐπιφανὴς, διαφέ-

CUM inter Judæorum potentes commota eſſet ſeditio, quo tempore Antiochus, Epiphanes dictus, cum Ptolemæo ſexto

Conſer Antiqq. l. XII. à p. 530. uſque ad finem libri. 1 Macc. IX. *& 2 Macc.* IV. *ad finem operis.*

a Ita *Bod.* καὶ ὅπου συνήγαγε καὶ ὁπόσους *Big. & Voſſ.* ὃ ὅπου συνήγαγε ὃ ποσάκις *Baſ. & Gen.* in *Ruſini* verſione, *quoque modo exercitum, & quo in loco congregaverit, vel qualiter.* *b* Pro τ' ἱερέων καὶ τοῦ ἀρχιερέως tantum τ' ἀρχιερέων legit *Big.* τοῦ ἀρχιερέως & nihil amplius legiſſe videtur *Ruf.* *c* Ἐπιδεικνὺς δίξιας *Bod.* *d* Προὐκαλέσατο. Διαχεῶ δὲ τὰ π. *Bod.* Simile quid in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *provocavit. Diſſeram vero populi vulnera* &c. *e* Καταλείψω *Bod.* *f* Ταύτῃ *Bod.* *g* Auctor (in *Ant.* l. 12. p. 532. §. 2.) fatetur ſe omnia hic loci ſumma brevitate complexum eſſe: adeoque lectores in uberiorem rerum intelligentiam, eò remittendi ſunt. *h* Ptolemæus Philometor, defuncta matre Cleopatra, dotem ejus Cœleſyriam, velut ab Antiocho fraude occupatam, bello recuperare ſtatuit. *Hieron.* ex *Callinico Sutorio* apud *Porphyrium.* Antiochus imminebat Ægypti regno, & ambigendo de Cœleſyria cauſam belli ſe habiturum exiſtimabat. *Liv.* XLII. 29. 1 *Macc.* I. 17. Quas cauſas obtenderit vide apud *Polybium* in *legat.* 72. & 82. *Aldr.*

Orta seditione, Tobiæ filii civitate expulsi. Ant. p. 531.

sexto de Syria omni contendebat (erat autem Judæis inter se de principatu certamen, singulis eorum qui in dignitate erant ægre ferentibus, ut sui similibus subjicerentur) Onias quidem unus è pontificibus, postquam prævaluisset, * Tobiæ filios civitate expulit. illi vero ad Antiochum se receperunt, eique supplicarunt ut ipsis ducibus in Judæam irrumperet. idque regi persuasum est, jampridem sic animato: adeoque is, cum ingenti exercitu impressione facta in *Judæam*, & urbem vi cepit, & eorum qui favebant Ptolemæo magnam multitudinem interfecit; dataque militibus promiscue omnia rapiendi licentia, ipse & templum spoliavit & quotidiani sacrificii consuetudinem cessare fecit per tres annos & menses sex. Pontifex autem Onias, cum ad Ptolemæum perfugisset, & ab eo locum in præfectura Heliopolitana accepisset, ibi urbeculam ad instar Hierosolymorum & simile templum exstruxit: de quo iterum suo in loco *aliquid* memorabimus.

Eorum suasu Antiochus contra Hierosolyma exercitum ducit. Ant. p. 533.

Onias in Ægyptum fugit, ibique urbem & fanum condit.

Ant. p. 547.

Antiochus sævit in Judæos. Ant. 533.

2. Verum Antiocho neque satisfaciebat urbis præter spem expugnatio, neque *ejusdem* direptio, neque tanta hominum strages; sed vehementiori animi motu abreptus, memorque eorum quæ in obsidione pertulerat, Judæos cogebat, contra leges patrias, infantes illorum incircumcisos servare, suesque super aram immolare. Quibus omnes quidem obnitebantur, optimus vero quisque *propterea* trucidabatur. Et Bacchides, ab Antiocho missus ut præsidiorum esset præfectus, impiis mandatis naturæ suæ immanitati adjunctis, nullam iniquitatis prætermisit exsuperantiam, in viros alicujus dignitatis singulos tormentis sæviens, & civibus quotidie universis excidium minitans & ob oculos ponens; donec ex summa atrocitate injuriarum illis affectos adeo irritavit, ut *tandem* sese ulcisci ausi fuerint.

Similiterque Bacchides. Ant. p. 533.

Matthias Maccabæorum pater, Judæorum liberator. Ant. p. 534.

3. Nam Matthias Asamonæi filius, unus è sacerdotibus, ex vico cui Modin nomen, cum suorum manum armis instruxisset (filios enim quinque habebat) sicis Bacchidem interficit: & continuo quidem, veritus custodiarum multitudinem, in montes se recipit. Verum cum ad eum multi Judæorum convenissent, sumpto animo descendit; commissoque prælio Antio-

ρετο τοῖ [a] ὅλης Συρίας τοῖς Πτολεμαίοις τὸ ἔκτον· ἡ φιλοτιμία δ' ἰδίων αὐτοῖς τοῖ δυναστείας, ἑκάστῳ τὸ οἰκείῳ ἀξιώματι μὴ φέροντος τοῖς ὁμοίοις ὑποτεταγμένῳ [b] Ὀνίας μὲν εἷς τὸ ἀρχιερέων, ὀλιγαρκήσας, ἐξέβαλε τοὺς τοῦ πόλεως τοὺς υἱοὺς Τωβία. οἱ δὲ καταφυγόντες τοῖς Ἀντιόχοις ἐκέτευσαν, αὐτοῖς ἡγεμόσι χρώμενοι, εἰς τὴν Ἰουδαίαν [c] ἐμβαλεῖν. πείθεται δὲ ὁ βασιλεὺς ὁρμητὸν πάλαι καὶ, μετὰ πλείστης δυνάμεως [d] αὐτοὺς ὁρμήσας, τὴν τε πόλιν [e] αἱρεῖ κρατεῖ, καὶ πολύν πλῆθος τῶν Πτολεμαίῳ τοῖς ἐπιχωρίων ἀνεῖλε, τάς τε ἁρπαγὰς ἀνεῖδεν ἐπαφεὶς τοῖς στρατιώταις, αὐτός καὶ τὸν ναὸν ἐσύλησε, καὶ τὸν ἐνδελεχισμὸν τῶν καθ' ἡμέραν [f] ὁλοκαυτωμάτων ἔπαυσεν ἐπ' [g] ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ. ὁ δὲ [h] ἀρχιερεὺς [i] Ὀνίας τοῖς Πτολεμαίου ἀφεστηκὼς, καὶ παρ' αὐτῷ λαβὼν τόπον ἐν τῷ [k] Ἡλιουπολίτῃ [l] νομῷ, πολίχνιόν τε τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀπεικασμένην, καὶ ναὸν ἔκτισεν [m] ὅμοιον· περὶ οὗ [n] αὖθις καὶ χώραν διλώσομεν.

β'. [o] Ἀντιόχῳ γε μὲν, ὅτε τὸ παρ' ἐλπίδα κρατῆσαι τῆς πόλεως, ὑφ' αἱ ἁρπαγαὶ, καὶ ὁ τοσοῦτος φόνος ἤρκεσεν· ἀλλὰ δὲ ἀκρασίας παθῶν, καὶ κατὰ μνήμην ὧν εἰς τὴν πολιορκίαν ἔπαθεν, ἠνάγκαζεν Ἰουδαίους, καταλύσαντας τὰ πάτρια, βρέφη τε αὐτῶν φυλάττειν ἀπείτμητα, καὶ οὓς ὑπήνεγκε τῷ βωμῷ. τοῖς δὲ πάντας μὲν ἠπείθουν, ἐσφάττοντο δὲ οἱ δικαιότατοι. [p] καὶ Βακχίδην, ὃν πεμφθεὶς ὑπ' Ἀντιόχου φρούραρχον, τῇ φυσικῇ τοῖς λαοῖς ὠμότητι τὰ ἀσεβῆ προσεγύμναζε, δικαιομισίᾳ ὀδημίαν παρέλιπεν ὑφαλλίῳ, καὶ κατ' ἄνδρα τοὺς ἀξιολόγους αἰκιζόμενον, καὶ κοινῇ καθ' ἡμέραν ὀδυσκήμενον ὅτι ἀλόντας τῇ πόλει, μόχλει τοῦ ὑφαλοῦς τῶν ἀδικημάτων τοὺς τάφους εἰς ἀμείνω τόλμαν ἠρέθισεν.

γ'. [q] Ματθίας γοῦν [r] ὁ υἱὸς Ἀσαμωναίου, τῶν ἱερέων ἕνος, ἀπὸ κώμης [s] Μωδεὶν ὄνομα, συναθροίσας μὲν χεῖρας οἰκείας, πέντε δ' υἱεῖς ἔχων αὐτῷ, κοπίσιν ἀναιρεῖ τὸν [t] Βακχίδην καὶ δορυφορικὸν μὲν δείσας τὸ πλῆθος τῶν φρουρῶν εἰς τὰ ὄρη καταφεύγει. προσγενομένων δὲ ἀπὸ τοῦ δήμου πολλῶν αὐτῷ, ἀναθαρρήσας, κατίσχει καὶ συμβολὴν μάχην, καθ' ἣν τὸν Ἀντίοχον

a Fortasse Κοίλης. non enim de tota Syria, sed de Cava tantum lis erat. *Aldr.* *b* Potius Ἰάσων, prout *Ant.* l. 12. p. 531. id quod vidit *Aldrichius*, qui librarium hoc mendum intulisse existimat, utpote scripti nominis abbreviaturam male explicantem. Non dubitat *Petitus* (in *Animadv.* ἀνεψιότητος, tom. 2. p. 17.) quin olim scriptum fuerit, ὧν Ιης (pro ὧν Ιησοῦς, qui & Ἰάσων) ex quibus factum Onias. *c* Εἰσβαλεῖν *Big.* & *Bod.* *d* Ita *Voss.* αὐτῶν in *cæteris.* *e* Ita in *Belli proœmio* §. ζ'. & 2 *Macc.* c. 10, v. 3. ἑλὼν τὴν πόλιν δορυάλωτον. h. e. *quasi vi captam tractavit* inquit *Grotius* in locum. Nam ἁλοῦσα capta est urbs, ἀνοιξάντων αὐτῷ τὰς πύλας ὅσοι τὸ σύνολον ἐσωσαμένων ἦσαν. *Ant.* p. 532. Sed illi portas occluserant cives, & obsidendi necessitatem fecerant; nec eum ultro, datisve conditionibus admisere, sed ab ejus factione circumventi sunt. Quare urbem cepit κρατῶν, quo sensu illud τῷ δ' ἁλῶναι opponitur: quemadmodum supra *Josephus* in *Proœmio* §. θ'. atque alibi hac voce utitur. *Aldr.* *f* Ὁλοκαυτωμάτων *Voss.* atque ita infra p. 959. v. 17. *g* Ita in *Belli proœmio* §. ζ'. & 2 *Macc.* c. 10. v. 3. Sed *Josephus* in *Ant.* lib. 10. c. 11. & lib 12. c. 7. tres tantum annos computat: idemque spatium colligitur ex 1 *Macc.* c. 4. v. 52. collat. cum ejusdem c. 1. v. 62. Alii dies 1290 vel 1296 ut ipse alicubi *Josephus*. Quorum omnium facilis est conciliatio. Stetit enim in templo Idolum tribus annis non amplius; ab urbe vero capta & interdictis ritibus sex præterea menses effluxerant cum diebus paucis, qui numeri rotundi gratia negliguntur. *Aldr.* Vide *Grotium* ad *Dan.* c. 7. v. 25. *h* De jure scilicet; nam de facto pontifex erat Alcimus, sive Jacimus à sacerdotali genere alienus. Vide *Ant.* p. 547. *Aldr.* *i* Onias, Oniæ III. pontificis filius in *Ant.* p. 547. rectius (ut inquit *Usserius* ad A.M. 3842.) erroremque suum in libris *de Bello Judaïco* retractans. *k* *Al.* Ἡλιοπολίτῃ. *l* Ita *Big.* νόμῳ *Bod.* *Aliique* cum *impressis.* *m* Vocem ὅμοιον non agnoscit *Vet. Interpr.* Verum reperitur *Ant.* p. 562. Libro vero VII. *de Bello*, οὐκ ὅμοιον dicitur ἀλλὰ πύργῳ παραπλήσιον. Licet enim promiserit (ut constat ex *Ant.* p. 562. 563.) conditurum se templum Hierosolymitano simile καὶ ταῖς αὐταῖς μέτροις, exstruxit tamen μικρότερον καὶ πενιχρότερον, *Ant.* p. 563. Plura hac de re congessit *Petitus*, tom. 3. p. 626. *n* Sc. *Belli* l. VII. *Ant.* p. 547. 562. 563. & p. 900. *o* Supple τὸ δεύτερον ἀναβῆναι. & nota *Josephum* ea Antiocho tribuere, quæ ministri ejus eo imperante perfecere. Vide 1 *Macc.* c. 1. v. 30. 2 *Macc.* c. 5. v. 24. &c. *Aldr.* *p* Præerat Hierosolymis hoc tempore Philippus Phryx, relictus ibi ad Judæos affligendos. 2 *Macc.* c. 5. v. 22. Matthias vero (*Ant.* p. 534. 535.) in vico Modin, non Hierosolymis, στρατηγὸν βασιλικὸν non Bacchidem sed Ἀπελλῆν occidit. An eo igitur in loco redundat Ἀπελλῆν? an hic potius post nonnulla pro Βακχίδην scribi debet? *Aldr.* *q* *Al.* Ματταθίας, & ipsi *Josepho* in *Ant.* p. 534. & *Scriptori* prioris *Maccabæici.* *r* *Ant.* p. 534. υἱὸς Ἰωάννου τοῦ Συμεῶνος, τοῦ Ἀσαμωναίου. *s* *Al.* Μωδεΐν, Μωδεΐμ & Μωδεΐν. Vide *Ant.* p. 534. *t* Ἀπελλῆν *Ant.* p. 535. * Sc. Tobiæ *nepotes*, *Hyrcani* filios.

a Nempe

Αντίοχῳ στρατηγὸς, καὶ τῆς Ιουδαίας ἐξελαύνει. παρελθὼν δὲ ἀπὸ τῆς εὐπραγίας εἰς δυναστείαν, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀλλοφύλων ἄρξας τοῦ στρατηγοῦντος ἐκόντων, τελευτᾷ, Ιούδᾳ τῷ πρεσβυτάτῳ τοῦ παίδων καταλιπὼν τὴν ἀρχήν.

δ'. Ο δὲ, ὡς δὲ ἐρημίαν Αντίοχον ὑπελάμβανε, τάς τ' ὁπλιτείας συνεκρότει δυνάμεις, καὶ πρὸς Ρωμαίους πρῶτος ἐποιήσατο φιλίαν, καὶ τ' Επιφανῆ πάλιν εἰς τ' χώραν εἰσβαλόντα, μετὰ κραυγῆς πληγῆς ἀνέσειλεν. ἀπὸ δὲ θερμῆς τ' καταρθώματος ὥρμησεν ὅπως τ' ἐν τῇ πόλει φρουρὰν, ἔτι γὰρ ἐκπέπτωτο, καὶ ἐκβαλὼν ἀπὸ τ' ἄνω πόλεως, συνωθεῖ τοὺς φαπώτας εἰς τ' κάτω· τοῦτο δὲ ἦν ἄστεως ὁ μέρος, Ακρα κέκλησ. κυριεύσας δὲ τ' ἱερᾶς, τόν τε χῶρον ἐκάθηρε πάντα, καὶ περιετείχισε, καὶ πρὸς τὰς λειτουργίας σκεύη καινὰ κατασκευάσας, εἰς τ' ναὸν εἰσήνεγκεν, ὡς τ' προτέρων μεμιασμένων, βωμόν τε ᾠκοδόμησεν ἕτερον, καὶ τ' θυσιῶν ἦρξατο. λαμβανούσης δὲ ἄρτι ὁ ἱερὸν κατάστημα τ' πόλεως, τελευτᾷ μὲν Αντίοχος· κληρονόμος δὲ τ' βασιλείας αὐτοῦ, καὶ τ' παῖς Ιουδαίων ἀπεχθείας, ὁ υἱὸς Αντίοχος ὁμώ.

ε'. Συναγαγὼν οὖν πεζῶν [b] μυριάδας πέντε, ἱππεῖς δὲ εἰς πεντακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ [c] ὀγδοήκοντα, ἐμβάλλει διὰ τ' [d] Ιουδαίας εἰς τ' ὀρεινήν. [e] Βηθσουρὰν μὲν οὖν πολίχνιον αἱρεῖ· κατὰ δὲ τ' τόπον ὃς καλεῖται Βηθζαχαρίας, στενῆς ὄσης τ' παρόδου, Ιούδας ὑπήντα μετὰ τ' δυνάμεως. πρὶν δὲ συνάψαι τὰς φάλαγγας, Ελεάζαρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, προϊδὼν τ' ὑψηλότατον τ' ἐλεφάντων, πύργῳ τε μεγάλῳ καὶ προσχύσεσι ποικίλοις κεκοσμημένον, ὑπολαβὼν ἐπ' αὐτῷ τ' Αντίοχον εἶναι, τῶν τε ἰδίων [f] προσεκτήσατο πολὺ, καὶ ἀμφικόψας ὅ ῥίφος τ' πολεμίων, ὅτι τ' ἐλέφαντα δήνυσεν. ἐφικέσθαι μὲν οὖν οὐ δοκοῦντος τοῦ εἶναι βασιλέως· οὐ γὰρ οἷός τε ἦν ἀφ' ὕψους· ὁ δὲ τὸ θηρίον ὑπὸ τ' γαστέρα πλήξας, ὑπεκατέσπασεν ἑαυτῷ, καὶ συντριβεὶς ἐτελεύτησε, μηδὲν πλέον δράσας ὧν μεγάλως [g] ὑπεβαλέσθαι, θέμενος εὐκλείας ὑπὲρ δόξαν τὸ ζῆν. ὅ γε μὴν κυβερνῶν τ' ἐλέφαντα [h] ἰδιώτης ἦν, κἂν εἰ συνέβη δὲ τοῦ εἶναι τ' Αντίοχον, οὐδὲν πλέον ἤνυσεν ἂν ὁ τολμήσας, ὧν δοκεῖν, ἐπ' ἐλπίδι μόνῃ λαμπρᾶς κατορθώματος, ἐλέᾳ τ' θανάτου. ἦν δὲ καὶ κηδὼν τἀδελφῷ τ' ὅλης προθυμίας. καρτερῶς μὲν οὖν Ιουδαῖοι καὶ μέχρι πολλοῦ διηγωνίσαντο πλήθει δὲ ὑπερέχοντες οἱ βασιλικοὶ, καὶ δεξιᾷ χρησάμενοι τύχῃ, κρατοῦσι καὶ πολλῶν ἀναιρεθέντων τοὺς λοιποὺς ἔχων Ιούδας, εἰς τ' Γοφνιτικὴν [i] τοπαρχίαν φεύγει. Αντίοχος δὲ παρελθὼν εἰς Ιεροσόλυμα, καὶ καθίσας ὀλίγας ἡμέρας ἐν αὐτῇ, χρήσασθαι τ' ὅπλοις ἀπανίσησ, καταλιπὼν μὲν φρουρὰν, ὅσην ἐπιχρήσειν ὑπελάμβανε, τὴν δὲ λοιπὴν δύναμιν ἀπαγαγὼν, χειμερεύει εἰς τ' Συρίαν.

chi duces ſuperat, & è Judææ finibus expellit. Proſpero autem rerum ſucceſſu ad *magnam* potentiam provectus, ſuiſque volentibus principatum nactus, quod ab alienigenis eos liberaſſet, *poſt hæc* moritur, imperio Judæ relicto filiorum natu maximo. *Judas Matthiæ ſucceſſor. Ant. p. 536.*

4. Ille vero (neque enim Antiochum quieſcere poſſe exiſtimabat) & è popularibus ſuis exercitum coëgit, & cum Romanis primus amicitiam fecit, Epiphanemque in regionem iterum ingredientem gravi percuſſum plaga propulſavit. Recenti autem victoria elatus, protenus præſidia in urbe adortus eſt, necdum enim deleta erant, illiſque ex urbe ſuperiore ejectis, milites in inferiorem compellit (iſta autem civitatis pars Acra dicta eſt) fanoque potitus, & locum omnem perpurgavit & murum ei circundedit, cumque in ſacrorum miniſteria nova vaſa fabricari curaſſet, in templum ea intulit, quaſi polluta fuiſſent priora: aramque aliam exſtruxit, & ſacris faciundis operam dare inſtituit. Religionis autem ritibus vix civitati reſtitutis, moritur quidem Antiochus; ei vero in regnum ſucceſſit, odiumque in Judæos, filius ejus Antiochus. *Que contra Antiochum, quæque Hieroſolymis geſſerit. Ant. p. 537.* *Antiochus Eupator ſuccedit Epiphani. Ant. p. 545.*

5. Quo factum eſt, ut coactis peditum millibus quinquaginta, equitum autem prope quinque millibus, octoginta vero elephantis, per Judææ partes in regionem montanam irruerit. & Bethſuram quidem urbeculam capit: in loco vero cui nomen Bethzacharias, quà tranſitus erat anguſtior, Judas cum ſuis copiis *ei* occurrit. At antequam congrederentur agmina, Eleazarus frater ejus, cum proſpexiſſet elephantem *unum* cæteris excelſiorem, turrique magna & aureis munimentis ornatum, ratus Antiochum illi inſidere, ſuos longe præcurrit, perruptaque hoſtium turma ad elephantem uſque pervenit. Sed ad illum quidem, qui rex eſſe putabatur, utpote in ſublimi poſitum, pertingere non potuit: belluam vero in alvo vulneratam in ſe dejecit, ejuſque pondere oppreſſus periit, nulla re alia *memorabili* geſta quam quod magna fuerit aggreſſus, gloriæ poſthabita vita. Nam & is qui regebat elephantem privatus erat, & ſi forte Antiochus fuiſſet, illud ipſum auſus nihil magis perfeciſſet, quam ut ſola ſpe præclari facinoris obeundi mortem optaſſe videretur. Verum id fratri totius prælii præſagium habebatur. nam fortiter quidem Judæi & diu multumque repugnarunt: ſed regii numero ſuperiores & proſpera fortuna uſi victoriam reportant. Cumque multi interfecti eſſent, Judas cum reliquis in Gophniticam toparchiam fugit. Antiochus autem Hieroſolyma profectus, ibique dies aliquot commoratus, neceſſariorum inopia diſcedit, relicto quidem illic præſidio, quantum ſatis eſſe arbitraretur, cæteris vero copiis ad hyemandum deductis in Syriam. 6. Cum *Bellum movet contra Judam. Ant. p. 545.* *Judæ frater Eleazarus elephantem aggreditur.* *Ejus occiſi onere opprimitur. Ant. p. 546.* *Judæ male res cedunt.*

a Nempe anno Seleucidarum 152. Antiocho cum Epiphane tum Eupatore defunctis. Verum in initio hujus operis *Joſephus* (quod in *proœmio* videtur innuere) geſtarum rerum compendia neglecto ordine ſectatur. Ad Chronographum vel Annaliſtam pertinuiſſet ea cura quæ *Joſephi* inſtituto non eſt neceſſaria. *Aldr.* b Ωσεὶ δέκα μυριάδας *Ant.* p. 545. ἑκατὸν χιλιάδας 1 *Macc.* VI. 30. ἑπτὰ μυριάδας 2 *Macc.* XI. 2. *Aldr.* c Ita & 2 *Macc.* XI 4. at δύο καὶ τριάκοντα *Ant.* p 545. & 1 *Macc.* VI. 30. *Aldr.* d Mire poſt Ιουδαίων legiſſe videtur *Ruf.* aut ſubintellexiſſe. e Βηθσουρὰν *Baſ.* & *Gen.* Βηθσὼρ *Ant.* p. 367. Βηθσουρὰ *Ant.* p. 545. Videſis *Relandum* in *Palæſt.* S. p. 658. ut & de *Bethzacharia*, p. 660. f Ita *Bod.* ὁπλίτων in *cæteris.* g Ἐπιθαλάσσιος δέξαι *Bod.* h Ινδὸς 1 *Macc.* VI. 37. Nam *Indus*, ut notavit *Grotius*, ſine ullo additamento vocari ſolet belluæ rector, ut ex *Polybio* l. 5. & *Vegetio* l. 3. videre eſt: nimirum quod ex India ut elephanti optimi, ita & elephantorum magiſtri, quos *Rectores* dixit *Livius.* i Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ὑπαρχίαν *Bod. Baſ.* & *Gen.* Ιερουσάλυμα *Ant.* p. 546. Verum *Petitus* (in *Animadv.* tom. 3. p. 635.) Γοφνὴν (quo modo in *MS. Bod.*) vel Γοφνιτικὴν ὑπαρχίαν malit.

Judas ſtrenue cum regiis dimicat.

6. Cum autem rex diſcederet, Judas non quieſcebat. Sed poſtquam multi è popularibus ſuis ad ipſum acceſſiſſent, aggregatis etiam ad ſe quotquot è prælio evaſerant, apud vicum Adaſa cum Antiochi ducibus congreditur; cumque pugna præ cæteris claruiſſet, & multam hoſtium ſtragem edidiſſet, *tandem* interfectus eſt: & paucis poſt diebus frater ejus Joannes, ex inſidiis eorum qui Antiocho *dum viveret* favebant.

Judæ mors. Ant. p. 552.

ς'. Περὶ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως, Ἰούδας οὐκ ἠρέμει. προσγενομένων δ' αὐτῷ τῶν ἐθνῶν πολλῶν, καὶ τοὺς ἀφεστῶτας ἐκ τῆς μάχης ἐπισυγκροτήσας, κατὰ κώμην [a] Ἀδασὰν συμβάλλει τοῖς [b] Ἀντιόχου στρατηγοῖς, καὶ φανεὶς ἄριστος κατὰ τὴν μάχην, πολλήν τε τῶν πολεμίων ἀπεκτείνας, ἀναιρεῖται· καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τῶν [c] τοῦ Ἀντιόχου φρονούντων.

II. **CAP. II.**

De Judæ ſucceſſoribus, Jonatha, Simone, & Joanne Hyrcano.

Jonathas Judæ ſuccedit. Ant. p. 566.

Jonathas autem frater cum ei ſucceſſiſſet, & in aliis quæ ad indigenas ſpectarent caute admodum ſe gerebat, & imperium amicitia cum Romanis inita firmabat: inſuper & facta eſt ei cum Antiocho puero reconciliatio. non tamen horum ei quicquam ſatis momenti habebat ad ſecuritatem. Nam Tryphon tyrannus, Antiochi quidem pueri tutor, illi vero inſidias ſtruens, porroque id agens ut amicos ejus è medio tolleret, Jonathan, cum ad Antiochum paucis comitatus Ptolemaïda veniſſet, dolo comprehendit, eoque vincto contra Judæos exercitum ducit: deinde repulſus à Simone, Jonathæ fratre, quódque ab eo ſuperatus eſſet iratus, Jonathan interficit.

Jonathas inſidiis Tryphonis captus & dein interfectus. Ant. p. 576. & 578.

Quas res præclare geſſerit Simon, ejus ſucceſſor. Ant. p. 577.

2. Simon autem, dum in rebus adminiſtrandis fortiter ſe gerit, Gazara quidem & Joppen & Jamniam capit, populorum vicinorum *urbes*, arcem vero inſuper evertit ſubactis *loci* præſidiis. poſteaque Antiocho etiam adverſus Tryphonem ſe ſocium adjungit, quem Doris, ante *ſuam* in Medos expeditionem, obſidebat. Sed regis aviditatem ſatiare non potuit, quamvis neci Tryphonis ſuam quoque operam adhibuiſſet. Nam haud multo poſt Antiochus emiſit exercitus ſui ducem Cendebæum, cum copiis ad vaſtandam Judæam & ad Simonem ſervituti ſubjiciendum. Atqui ille, quanquam ætatis provectioris, bellum tamen juveniliter adminiſtravit; & filios quidem ſuos cum validiſſimorum manu adverſus eum præmittit; ipſe vero, exercitus parte aſſumpta, alio latere eum aggreditur: & multis per multa loca inſidiis etiam in montibus diſpoſitis aditus & tranſitus omnes occupat. cumque præclaram retuliſſet victoriam, pontifex creatus eſt; & Judæos, poſt centum & ſeptuaginta annos, à Macedonum dominatione liberat.

Cum Antiocho ſocietatem init. Ant. p. 580.

Poſtea Cendebæum Antiochi ducem, rupto ab Antiocho fœdere, fundit fugatque. Ant. p. 580.

Pontifex factus eſt.

II. **ΚΕΦ. β'.** β'.

Περὶ τοῦ Ἰούδου ἀδελφεξαμβύου, Ἰωνάθου, Σίμωνος, καὶ Ἰωάννου τοῦ Υρκανοῦ.

Ἰαδελξάμβυος δὲ τοῦτον ὁ ἀδελφὸς Ἰωνάθης, τά τε ἄλλα πρὸς τὰς ὑπηκοΐας, καὶ ἀφ' φυλακῆς ἦγεν ἑαυτὸν, καὶ τῇ πρὸς Ρωμαίους φιλίᾳ τὴν ἀρχὴν [d] διαρτύσατο· πρός τε τὸν [e] Ἀντίοχον παῖδα διαλλαγὰς ἐποιήσατο. καὶ μέν τι τούτων ἤρκεσεν αὐτῷ πρὸς ἀσφάλειαν. Τρύφων γὰρ ὁ τύραννος, ὑπότροπος μὲν ὢν τοῦ Ἀντίοχου παιδὸς, ἐπιβουλὰς δ' αὐτῷ καὶ πόθεν ἀποσκευάζεσθαι τοὺς φίλους αὐτοῦ σπεύδοντος, ἥκοντα τὸν Ἰωνάθην σὺν ὀλίγοις εἰς Πτολεμαΐδα πρὸς Ἀντίοχον δόλῳ συλλαμβάνει, καὶ δίκας ἐπὶ [g] Ἰουδαίοις στρατεύει· εἶτ' ἀπελαθεὶς ὑπὸ τοῦ Σίμωνος, ὃς ἦν ἀδελφὸς τοῦ Ἰωνάθου, καὶ πρὸς τὴν ἧτταν ὠργισμένος, κτείνει τὸν Ἰωνάθην.

Β'. Σίμων δὲ, γενναίως ἀφηγούμενος τῶν πραγμάτων, αἱρεῖ μὲν [h] Γάζαρά τε καὶ Ἰόππην καὶ [i] Ἰάμνειαν τῶν πρόσοικων· κατέσκαψε δὲ καὶ [k] τὴν Ακραν, τῶν [l] φρουρῶν κρατήσας. αὖθις δὲ καὶ [m] Ἀντίοχῳ σύμμαχος κατὰ Τρύφωνος, ὃν οἱ Δῶριες, πρὸ τοῦ [n] Μήδους στρατιᾶς, ἐπολιόρκει. ἀλλ' οὐκ ἐδυσώπησε τὴν τοῦ βασιλέως πλεονεξίαν, συνεξελὼν Τρύφωνα. μετ' ὀλίγον δὲ Ἀντίοχος Κενδεβαῖον τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως [o] διώσοντα τοὺς Ἰουδαίους ἀπέπεμψε, καὶ καταδυλωσόμενον Σίμωνα. ὁ δὲ, καίτοι γεραιὸς ὢν, νεανικώτερον ἀφηγήσατο τοῦ πολέμου· τοὺς μὲντοιγε υἱεῖς ἐπ' αὐτὸν μετὰ τῶν ἐρρωμενεστάτων προεκπέμπει, αὐτὸς δὲ μοίραν τῆς δυνάμεως ἀναλαβὼν, ἐπεὶ κατ' ἄλλο μέρος. πολλοὺς δὲ πολλαχοῦ καὶ τοῖς ὄρεσι προλοχίσας, πάσας κατὰ τὰς [p] ὑποβολὰς καὶ νικήσας λαμπρῶς, ἀρχιερεὺς [q] ἀποδείκνυται, καὶ τῶν Μακεδόνων ὑπερατείας, [q] μὴ ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, Ἰουδαίους ἀπαλλάττει.

γ'. Θνήσκει

---

a Ita cum *Rufino*, *Grotio* ad 1 *Macc.* IX. 5. & *Aldrichio* ſcribendum cenſui. Ἀχιδασὰν in *Editis*: & Ἀχιδασὰ vel Ἀχιδασὰν in *MSS.* Ἀχιδασὰν legendum eſſe contendit *Petitus* in *Animadv.* tom. 3. p. 639. *b* Δημητρίου potius. nam non ſatis accurate dicitur hoc loco Judas cum Antiochi ducibus congreſſus: nam exſtincto Antiocho regnabat Demetrius Soter; pugnam illam adminiſtrabat Nicanor, non Antiochi, ſed Demetrii amicorum fidiſſimus & Roma fugienti comes. Alii fortaſſe duces ſub Antiocho ante meruerant, at tum temporis Demetrio militabant. Denique ſequentia non cum *Rufino* ita intelligenda, ac ſi in hac pugna occubuerit Judas, qui poſt eam cum Romanis ſocietatem iniit, deinde ad Capharſalama feliciter pugnavit, poſtremo contra Bacchidem, apud Azam vel Azotum montem, ubi aliquamdiu victor, non virtute hoſtium ſed numero tandem eſt oppreſſus. *Aldr.* *c* Vel, *qui Judæos perinde oderant atque Antiochus.* Nam ex *Ant.* p. 530. 531. colligi fortaſſe poteſt tum odii cauſa veriſimilis, nempe clades ab Hyrcano acceptæ; tum indicium aliquod ſocietatis & amicitiæ cum Antiocho, quia ſeipſum interfecit Hyrcanus, Antiochum timens propter ea quæ in Arabas auſus fuerat. *Aldr.* *d* Ἐκραταίωτο *Bod.* *e* Ἀντιόχου παῖδα monente *Aldrichio* pro Ἀντίοχα παῖδα (invitis *impreſſis* & *MSS.*) reſcripti. Erat hic Antiochus (qui *Joſepho* Θεὸς) Epiphanis quidem, at non Antiochi, ſed Alexandri (*Ant.* p. 579.) filius, à Tryphone ſublatus, cum eſſet adhuc ætate pupillari. *Ant.* p. 571. παῖς Ἀντιόχου. & p. 570 μὴ ὢν παιδὸς Ἀντίοχα, μειρακίου δ' ἦν ἔτος τὴν ἡλικίαν. & 1 *Macc.* XI. 39. τὸν Ἀντιόχου τὸ παιδάριον legimus. Illum etiam *Appianus* in *Syriacis* τὸ παιδίον vocat. *f* Videtis 1 *Macc.* XIII. 31. 32. *Ant.* p. 575. 579. *Strab.* l. XVI. p. 752. *Appian.* p. 132. & *Juſtin.* l. XXXVI. c. 1. *g* Ἰουδαίοις legiſſe videtur *Ruf.* *h* Cum quibuſdam *Rufini* libris, ipſoque *Joſepho* in *Ant.* p. 579. & 1 *Macc.* XIV. 34. pro Ζαρα reſtitui Γαζαρα. id quod viderant *Grotius* & *Aldrichius.* *i* *Al.* Ἰάμνιαν. *k* In pleriſque *Rufini* exemplaribus, *Accaronem*; ac ſi lectum fuiſſet τὴν Ἀκκαρὼν. *l* Φρυρίων *Bod.* *m* Quem vulgo *Sidetem*, eum *Joſephus* vocat *Pium*, eundemque *Euergetem* nominat *Porphyrius* cum nummis. *Aldr.* *n* Ita in *MSS.* διώσοντα in *Editis.* *o* Ita *Big.* & *Voſſ.* ἐπιβουλὰς in *cæteris.* *p* Ἀναδείκνυται *Bod.* *q* Nempe anno Seleucidarum CLXX.

a Cum

γ'. Θνήσκει δὲ καὶ αὐτὸς ὑποβουλευθεὶς ὑπὸ συμποσίῳ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ γαμβροῦ, ὃς, αὐτοῦ τινά τε γυναῖκα καὶ τοὺς δύο παῖδας ἐγκαθείρξας, ὅτι τὸ τρίτον Ἰωάννην, ὃς καὶ Ὑρκανὸς ἐκαλεῖτο, τοὺς ἀναιρήσοντας ἔπεμψε. προγνοὺς δὲ τινὰ ἔφοδον ὁ νεανίσκος προγενέσθαι εἰς τινα πόλιν ἠπείγετο, πλεῖστον τῷ λαῷ περιδούς, καί τι μνήμιον τῶν πατρῴων κατορθωμάτων, καὶ μῖσος τῆς Πτολεμαίου ὠμότητος. ὥρμησε δὲ καὶ Πτολεμαῖος εἰσελθεῖν καθ' ἑτέραν πύλην, ἐξηκριβωμένην γε μὴν ὑπὸ τοῦ δήμου [a] ταχέως [b] δεδεγμένην ἤδη τὸν Ὑρκανόν. καὶ ὁ μὲν παραχρῆμα ἀνεχώρησεν, ὅτι τι τῶν ὑπὲρ Ἱεριχοῦντος ἐρυμάτων, ὃ [c] Δαγὼν καλεῖται. χομισάμενος δὲ τὸν πατρῴαν ἀρχιερωσύνην Ὑρκανός, καὶ θύσας τῷ Θεῷ, μὴ τάχιστα ὅτι Πτολεμαῖον ὥρμησε, τιμωρήσων τὴν μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς.

δ'. Περισβαλὼν δὲ τῷ φρουρίῳ, τἄλλα μὲν ἄλλα κρείττων ἦν, ἡττᾶτο δὲ δικαίᾳ πάθει. ὁ μὲν Πτολεμαῖος, ὁπότε καταπονοῖτο, τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ προσαίρων ὅτι μάλιστα τύχοι, εἰς εὐσωμότερον ἀνέζετο, καὶ μετὰ δακρυμνιῶν εἰ μὴ θᾶττον ἀπαναστὰς διωκέλευε. πρὸς δὲ τὴν μὲν Ὑρκανοῦ ὀργὴν πλείων οἶκτος εἰσῄει, καὶ δίκος· ἡ δὲ μήτηρ, οὐδὲν ὅτι πρὸς τὰς αἰτίας, ὅτι πρὸς τὴν ἀπειλούμενον αὐτῇ θάνατον ὑπεδύετο, χεῖρας ὤρεγε, καὶ καταπτοηθεῖσα τὸν παῖδα, μὴ πρὸς τοῦ αὐτῆς ὕβρει ὑποκλαυθέντα φείσασθαι μᾶλλον δυσσεβὴς, ὃς αὐτῇ γε κρείττονα τὴν ἐκ Πτολεμαίου θάνατον ἀθανασίας εἴη, δίδοιτο δίκας ἐφ' οἷς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρανόμησεν. ὁ δὲ Ἰωάννης, ὁπότε μὲν ὀφθείη τὸ πρόσωπον τῆς μητρὸς, καὶ καταπλήσσοιτο τὴν ἱκεσίαν, ὥρμητο προσβάλλειν. ἐπειδὴ δὲ κατίδοι τυπτομένην τε καὶ σπαραττομένην, ἐπηλώτο, καὶ μᾶλλον πάθος ἦν. τελουμένης δὲ ἀφ' ὅλης τῆς πολιορκίας, ἐπίσης τὸ ἀργὸν ἔτος, ὃ κατὰ ἑπταετίαν ἀργεῖται παρὰ Ἰουδαίοις ὁμοίως [d] ταῖς ἑβδομάσιν ἡμέραις. καὶ τότε Πτολεμαῖος ἀνεθεὶς τῆς πολιορκίας ἀναιρεῖ τοὺς ἀδελφοὺς Ἰωάννου σὺν τῇ μητρὶ, καὶ φεύγει πρὸς Ζήνωνα τὸν ἐπικληθέντα Κοτυλᾶν· Φιλαδελφείας δ' ἦν τύραννος.

ε'. Ἀντίοχος δὲ, κατ' ὀργὴν ὧν ὑπὸ Σίμωνος ἔπαθε, [e] στρατεύσας εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἐπολιόρκει τὸν Ὑρκανὸν προσκαθεζόμενος τοῖς Ἱεροσολύμοις. ὁ δὲ τὸ Δαυΐδου μνῆμα ἀνοίξας, ὃς δὴ πλουσιώτατος βασιλέων ἐγένετο, καὶ ἀνελόμενος ὑπὲρ τρισχίλια τάλαντα χρημάτων, τόν τε Ἀντίοχον ἀπανίστησι τῆς πολιορκίας πεύσας τριακοσίοις ταλάντοις· καὶ δὴ καὶ ξενοτροφεῖν προέτο Ἰουδαίων οὐκ ὀλίγους ἤρξατο.

ς'. Αὖθις γε μὴν ὡς Ἀντίοχος, [f] ὅτι Μήδους στρατεύσας, χειμὼν ἀμώνιος αὐτῷ παρεῖχεν, εὐθέως ὥρμησεν

3. Sed & ipſe in convivio interiit ex inſidiis Ptolemæi generi ſui, qui, uxore etiam ejus duobuſque filiis in cuſtodiam concluſis, certos homines miſit, ut tertium, *ſcilicet* Joannem, cui etiam Hyrcanus nomen erat, interficerent. Nam adoleſcens, cum jam ante de adventu illorum aliquid intellexiſſet, in urbem properabat, populo plurimum fiſus, & propter memoriam rerum à patre proſpere geſtarum, & quod cunctis inviſa eſſet Ptolemæi iniquitas. Quin & Ptolemæus tentavit alia porta in urbem ingredi: veruntamen è veſtigio repulſus eſt à populo qui Hyrcanum jam receperat. Et is quidem continuo diſceſſit in quoddam ultra Hierichuntem munimentum, quod Dagon appellatur. Hyrcanus autem, paternum pontificatum aſſequutus, ſacriſque Deo factis, celeriter verſus Ptolemæum profectus eſt, matri ſimul & fratribus auxilium laturus.

Simon ex inſidiis Ptolemæi generi ſui perit. Ant. p. 581.

Hyrcanus fit pontifex, & Ptolemæum adoritur. Ant. p. 581.

4. Cum autem in caſtellum invaderet, aliis quidem rebus ſuperior erat, juſto vero dolori ceſſit. Nam Ptolemæus, quoties premeretur, matrem ejus fratreſque in murum productos, palam ut poſſent conſpici, verberabat, & præcipites dare minitabatur, niſi quam primum diſcederet. Ex quibus Hyrcanum quidem ſubiit iracundiâ major miſericordia, & timor: mater vero ejus, nihil plagis necive ſibi intentatæ cedens, manus protendebat, filiumque precabatur, ne parceret impio fractus injuriis matris, ut quæ immortalitate potiorem duceret Ptolemæi mortem, modo is pœnas lueret pro flagitiis in domum illorum admiſſis. At Joannes, cum matrem animadvertiſſet tanta eſſe animi præſentia & fortitudine, preceſque illius exaudiſſet, incitatus eſt ad impreſſionem faciendam: poſtquam vero ipſam verberari & lacerari conſpexiſſet, emolliri incipiebat, totuſque plenus erat doloris. Ob hæc autem tracta aliquandiu obſidione, inſtabat annus feriatus, quo apud Judæos quolibet ſeptennio ſimiliter ac ſeptimo quoque die otium agitur. Et in hoc Ptolemæus, obſidione ſolutus, fratres Joannis una cum matre interfecit, & ad Zenonem confugit, qui Cotylas cognominatus eſt: erat autem Philadelphiæ tyrannus.

Ejus fortitudo.

Annus Jubilæus. Ant. p. 581.

Ptolemæus ad Cotylam fugit. Ant. p. 581.

5. Atqui Antiochus, ob ea quæ à Simone paſſus fuerat iratus, ducto in Judæam exercitu, Hieroſolymis aſſidens Hyrcanum obſidebat. Ille vero, patefacto ſepulchro Davidis, utpote qui regum ditiſſimus fuerat, ablatiſque inde plus quam tribus millibus talentorum, facit ut Antiochus ab obſidione diſcederet, id quod ei datis trecentis talentis perſuaſit: atque adeo primus Judæorum ſuis ſumptibus cœpit peregrina alere auxilia.

Antiochus Hieroſolyma oppugnat. Ant. p. 582.

Davidis ſepulchrum aperit Hyrcanus. Ant. p. 583.

6. Rurſuſque tamen, quando Antiochus, bello contra Medos ſuſcepto, tempus vindictæ idoneum ei ſuppeditaret, confeſtim adverſus

Expeditionem facit in Syriam. Ant. p. 583.

[a] Cum ſequentibus ταχέως jungit *Ruf.* [b] Ita *Bod.* δεδεγμένον in *cæteris.* [c] Ita *Ant.* p. 581. At 1 *Macc.* XVI. 15. Δὰγων vel Δὰν, quod Syris *ſpectaculum* ſignificat. [d] Supra (p. 581. v. 41.) ταῖς ἐν ἑβδομάσιν ἡμέραις. Verum ἑβδομάδα pro *ipſo die ſeptimo* capi & alibi obſervavimus. [e] Confer *Ant.* p. 581. *Plutarchum* in *Apothegm.* & *Diod. Sic.* l. 34. apud *Photium*, cod. 244. De aperto Davidis ſepulchro vide etiam *Ant.* p. 331. p. 583. & p. 724. *Aldr.* [f] Expeditionis hujus Parthicæ multi ſcriptores meminere. Inter alios *Juſtinus* XXXVIII. 10. *Appianus* in *Syr.* p. 132. *Livius* lib. 59. *Athenæus* in *libris* 5, 10, 12. Cum Antiocho profectum eſſe Hyrcanum *Joſephus* aſſerit, *Nicolaus* vero *Damaſcenus* confirmat *Ant.* p. 583. Illi ταμίαι ἀμωνίου ſic contigit. Incredibiles ſecum copias ducebat Antiochus; quarum fama perculſi, quem tum captivum tenebant Demetrium, Parthi ultro dimiſere. Is recepta Syria Ægypto bellum intulit; quod dum geritur, ab eo Syri deficiunt, frater autem Antiochus amiſſo exercitu occiditur. Confeſtim igitur Hyrcanus ſuos milites deportavit in Syriam: illum enim ultionis diu meditatæ tempus ipſum jam admonuit, cum ad eam facerent hæc omnia, Antiochi clades, Demetrii apud ſuos odium, præſidia quoque exhauſta tot militibus ab utroque rege abductis. *Aldr.*

[a] Rectius

Hyrcanus multas Syriæ & Idumææ urbes capit. Antt. p. 585. 586.

versus Syriæ civitates profectus est, vacuas *hominibus* validioribus, id quod erat, repertum esse existimans. & quidem Medabam & Samæam cum iis quæ in vicinia erant, necnon & Sicima & Gazirin ipse cepit; ac præterea Chuthæorum posteros, qui fanum, ad instar Hierosolymitani ædificatum, circumhabitabant. Quin & alias Idumææ urbes non paucas capit, insuper & Adoreon & Mariſſam.

Samaria obsessa & fame vexata. Antt. p. 586.

7. Cum autem & Samariam usque processisset, ubi nunc est Sebaste urbs ab Herode rege condita, eamque vallo undique circumdedisset, filios suos, Aristobulum & Antigonum, obsidioni præfecit: quibus nihil remittentibus, adeo fame premebantur qui in urbe erant, ut etiam insuetissimis vescerentur. Qua re fiebat ut Antiochum, cognomine Cyzicenum, in auxilium sibi advocarent; atque is, cum prompte eis paruisset, ab Aristobulo & Antigono superatur. Et ille quidem, postquam eum persequuti essent fratres ad Scythopolin usque, *tandem* effugit: hi vero, in Samariam reversi, & multitudinem iterum intra murum concludunt, cumque urbem cepissent, & eam diruunt & incolas in captivitatem abduxerunt. Cum autem res illis ita ex animi sententia succederent, suam passi non sunt alacritatem refrigescere: sed cum exercitu Scythopolim usque progressi, & eam incursibus vastarunt & agros intra montem Carmelum omnes * depopulati sunt.

Antiochus Cyzicenus, Samaritis auxilium ferens, ab Hyrcani filiis victus fugatusque. Antt p. 586.

Samaria excidium. Antt. p. 586.

III.

Hyrcani filiis invidetur.

8. Verum invidia, ex rebus Joannis ipsius filiorumque prosperis conflata, popularium seditionem concitat: multique, conspiratione in eos facta, non quiescebant, donec in bellum apertum exsuscitati vincuntur. Cum autem reliquum vitæ felicissime degisset Joannes, resque imperii per tres annos integros & triginta administrasset, quinque filiis relictis, moritur; vir plane beatissimus, & qui nulla in re fortunam sui causa accusari passus est. Denique tria vel maxima solus obtinuit, nempe & gentis principatum, & summum sacerdotium, & vaticinandi potestatem: nam cum eo ita versatus est Deus, ut futurorum nihil *penitus* ignoraret. adeo ut de duobus filiis suis natu majoribus & præviderit & prædixerit, quod non diu mansuri essent rerum domini: quorum vitæ quis fuerit exitus operæ pretium erit narrare, quatenus de paterna felicitate deciderint.

Hyrcani mors & elogium. Antt. p. 586. 588.

'Ὑρκανὸς δὲ τὰς ἐπὶ Συρίᾳ πόλεις, κενὰς, ὅσῳ λιπὼν, ὑπολαμβάνων εὑρήσειν τ μαχιμωτέρων. [a] Μεδάβων μὲν οὖν καὶ [b] Σαμαίαν ἅμα ταῖς πλησίον, ἔτι δὲ Σίκιμα καὶ [c] Γαιζὶν αὐτὸς αἱρεῖ· πρὸς δὲ τὸ [d] Χουθαίων γένος, οἱ περιῴκουν τὸ ἱερὸν τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερῷ. αἱρεῖ δὲ καὶ τῆς [e] Ἰδουμαίας τε ἄλλας πολλὰς, καὶ [f] Ἀδωρεὸν καὶ Μάρισσαν.

ζ. Προελθὼν δὲ καὶ μέχρι Σαμαρείας, ἔνθα νῦν ἐστι Σεβαστὴ πόλις ὑφ' Ἡρώδου κτισθεῖσα τῷ βασιλέως, καὶ πάντοθεν αὐτὴν ἀποτειχίσας, τοὺς υἱεῖς ἐπέστησε τῇ πολιορκίᾳ, Ἀριστόβουλον καὶ Ἀντίγονον· οἷς οὐδὲν ἀνιέντων, λιμοῦ μὲν εἰς τοσοῦτον προῆλθον οἱ κατὰ τὴν πόλιν, ὡς ἄψασθαι καὶ τῶν ἀθεμίτων. ἐπικαλοῦνται δὲ βοηθὸν, Ἀντίοχον τὸν ἐπικληθέντα [g] Κυζικηνόν· καὶ κεῖνος ἑτοίμως ὑπακούσας, ἐπὶ τοὺς περὶ Ἀριστόβουλον ἤλαυνε. καὶ ὁ μὲν, μέχρι Σκυθοπόλεως διωχθεὶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, ἀπέφυγεν· οἱ δ' ἐπὶ τῆς Σαμαρείας ὑποστρέψαντες, τὸ πλῆθος πάλιν εἰς τὸ τεῖχος συνέκλεισαν, καὶ τὴν πόλιν ἑλόντες, αὐτήν τε κατέσκαψαν, καὶ τοὺς οἰκοῦντας ἐξηνδραποδίσαντο. προχωρούντων δὲ τῶν κατὰ γνώμην, τὴν ὁρμὴν οὐ κατέλυσαν, ἀλλὰ προελθόντες ἅμα τῇ δυνάμει μέχρι τῆς Σκυθοπόλεως, καὶ ταύτην τε κατέδραμον, καὶ τὴν ὀρεινὴν Καρμήλου [h] τοῦ ὄρους χώραν ἅπασαν καθεκείμανεν.

η. Πρὸς δὲ τὰς εὐπραγίας αὐξήσει τε Ἰωάννου καὶ [i] τῶν παίδων, φθόνος ἐγείρει τινὰς τοῦ ὄχλου· καὶ πολλοὶ, κατ' αὐτοῦ συνελθόντες, οὐκ ἠρέμουν, μέχρι καὶ πρὸς φανερὸν πόλεμον ἐκκεκινηθέντες ἦλθον. τὸ λοιπὸν δ' ὅλου εὐδαιμονίᾳ Ἰωάννης, καὶ [k] τὰ κατ' αὐτὸν ἀρχικὰ κεφάλαια διοικήσας, [l] ὃ τε πρεσβύτερος καὶ τελεώτατα ὅλοις ἔτεσιν, ὅτι πέντε υἱοὶ τελευτᾷ, μακαριώτατος ὢν καὶ μηδὲν ἐάσας ἐφ' ἑαυτῷ μεμφθῆναι τύχῃ. τέλος γοῦν τὰ προφητεύοντα μόνος εἶχε, τοῦτό τε ἀρχικὸν τοῦ ἔθνους, καὶ ἀρχιερωσύνην, καὶ προφητείαν· ὁμιλεῖ γὰρ αὐτῷ ὁ δαιμόνιον, ὡς μηδὲν τῶν μελλόντων ἀγνοεῖν. ὡς γε καὶ περὶ δύο τῶν πρεσβυτάτων υἱῶν, ὅπως μὴ ἀλλοτρίοις κύροις τῶν πραγμάτων, προεῖδέ τε καὶ προεφήτευσεν· ὧν τοῦτο καταστροφὴ ἄξιον ἀφηγήσασθαι, παρόσον τῆς πατρῴας εὐδαιμονίας ἀπέκλιναν.

CAP. III.

Quomodo Aristobulus, qui primus diadema sumpsit, matre fratreque sublatis moritur, cum non plus anno regnasset.

ΚΕΦ. γ'.

Ὡς Ἀριστόβουλος, πρῶτος διάδημα περιθέμενος, μητρὸς καὶ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντων, τελευτᾷ, βασιλεύσας ὁ πλεῖον ἐνιαυτῷ.

Aristobulus Hyrcani successor. Antt p. 588.

NAM mortuo patre, Aristobulus è filiis natu major, cum principatum in regnum commutasset, primus qui-

ΜΕτὰ γὰρ τὸν πατρὸς τελευτὴν, ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν Ἀριστόβουλος, τὴν ἀρχὴν εἰς βασιλείαν μεταθεὶς,

a Rectius forsan per η in prima syllaba, quo modo apud LXXII. *Interp.* apud *Eusebium* & *Stephanum* in *suis Onomasticis*, apud *Suidam* ipsumque *Josephum* alibi. Ptolemæo Μαδαυὼ dicitur. Videsis *Relandum* in *Pal.* p. 893. b Σαμαγὰν in *Antt.* p. 583. c Alibi Γαεζὲν. d Ita *Big. Ruf.* & *Antt.* p. 583. *Aliis* Χυδαίων ἔθνος, vel Χυδαῖον ἔθνος. e Sic *Big. Bod. Voss. Ruf.* & *Antt.* p. 584. Ιδδαίας perperam *Bas.* & *Gen.* f Ita lego pro Δωρὰν ex *MSS.* & *Suid.* Si quis Ἀδώρα malit, prout in *Antt.* p. 589. per me licet. Verum an hæc urbs unquam à *Josepho* recte dicatur Δῶρος, nonnihil dubito. Vide *Relandum* in *Palæst.* p. 739. g Ἀσιηνὸν in *libris.* Κυζικηνὸν reposui ex *Antt.* p. 583 &c. Quippe juxta *Porphyrium* (in *Græc. Euseb. Scaligeri* p. 62.) Antiochus Grypus à fratre Cyziceno exutus imperio secessit Aspendum, unde & Aspendii cognomen reportavit. Inde post annum circiter reversus, & imperium cum fratre sic partitus est, ut Grypo cesserit Syria proprie dicta (quæ monte Amano & Selencide definitur) Cyziceno Cœlesyria, (quæ à Seleucide ad Judæam pertinet.) Vide *Strabonem* l. XVI. p. 749. 756. Samaritas igitur, Cyziceni regno attributos, verisimilius est hujus, quam Aspendii, opem imploratse. *Aldr.* h Illa τοῦ ὄρους desunt *Big. Bod.* & *Ruf.* i *Al.* ἀδελφῶν. k Illud τὰ è *MSS.* l Ita *Big. Bod. Voss.* at ἄλλως præcedit καὶ in *Bas.* & *Gen.* Vera lectio videtur

* Inter se partiti sunt. *Ruf.*

ταθεὶς, τεσσαρακοστὸν μὲν ἄρξαντος τοῦτον, μὴ πεντακοσιοστὸν καὶ [a] ἑβδομηκοστὸν τοῦτον ἔτος, τοῖς δὲ μῆνας τρεῖς, ἐξ οὗ κατῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν χώραν, ἀπαλλαγεὶς τῆς ἐν Βαβυλῶνι δουλείας· τὸν δὲ ἀδελφῶν, τὸν μὲν [b] μετ' αὐτὸν Αντίγονον, ἐδόκει γὰρ ἀγαπᾶν, ἴσον ἐτίμησε, τοὺς δ' ἄλλους εἱρκτοῖσι δήσας, δεσμᾷ δὲ καὶ τὴν μητέρα διεχθεῖς τοῖς τῆς ἐξουσίας. Τοιούτῳ γὰρ [c] δὴ κυρίᾳ τῶν ὅλων ὁ Ιωάννης ἐπολελοίπει. καὶ μάλιστα τοσαύτης ὠμότητος τοῦτο ἦλθεν, ὥστε καὶ λιμῷ ἀφορήτῳ διαφθεῖραι διέγνω.

β'. Περιῆλθε δὲ [d] αὐτὸν ἡ πίστις εἰς τὸν ἀδελφὸν Αντίγονον, ὃν ἠγάπα τε καὶ τῆς βασιλείας κοινωνὸν εἶχε. κτείνει γὰρ καὶ τοῦτον οὐκ ἀφ' ἑνὸς, ἃς οἱ πονηροὶ τῶν αὐλικῶν τὸ βασίλειον ἐπεσκεύασαντο. τοῖς μὲν δὴ πρώτοις διπίστευε τοῖς λεγομένοις ὁ Αριστόβουλος, ἅτε δὴ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀγαπῶν, καὶ διὰ φθόνου τὰ πολλὰ τῶν λοιδορουμένων. ὡς δ' ὁ Αντίγονος λαμπρὸς ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἦλθεν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἐν ᾗ σκηνοποιεῖσθαι πάτριον τῷ Θεῷ, συνέβη μὲν κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, νόσῳ χρήσασθαι τὸν Αριστόβουλον· τὸν δὲ Αντίγονον ὅτι τέλει τῆς ἑορτῆς ἀναβάντα μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὁπλιτῶν, ὡς οἷόν τε μάλιστα κεκοσμημένον, προσκυνῆσαι τὸ πλέον ὑπὲρ τἀδελφοῦ. καὶ τότε προσιόντες οἱ πονηροὶ τῷ βασιλεῖ τιὼ τε πομπὴν τῶν ὁπλιτῶν ἐδήλων, καὶ τὸ φρόνημα τοῦ Αντιγόνου, μεῖζον ἢ κατ' ἰδιώτην, ὅπερ παρεὶς μετέσω συντάγματος ἀναιρήσων αὐτόν. ὁ γὰρ ἀνέχειν τιμὴν μόνον ἐκ βασιλείας ἔχειν, παρὼν αὐτὸν κατέσχεν.

γ'. Τούτοις μετὰ μικρὸν ἄκων ἐπίστευσεν Αριστόβουλος, καὶ προῆγεν ἤδη ὑποπτεύων φαρέας γενέσθαι καὶ φρουροφυλακὴν τοῖς ὅλοις, καθίστησι μὲν τοὺς σωματοφύλακας ἔν τινι τῶν ὑπογαίων ἀλαμπῆ· κατέκειτο δ' ἐν τῇ Βάρει πρότερον καλουμένῃ, αὖθις δ' Αντωνίᾳ μετονομασθείσῃ· προστάξας ἀνόπλοις μὲν ἅπτεσθαι, κλεῖναι δὲ τὸν Αντίγονον, εἰ μὴ ὅπλων προσοίτο. καὶ πρὸς αὐτὸν ἔπεμψε τοὺς προερήσοντας, ἄοπλον ἐλθεῖν. πρὸς τοῦτο πάνυ παρύργως ἡ βασίλισσα συντίθεται μὴ τὸν Αριστόβουλον. τοὺς γὰρ πεμφθέντας, [e] πείθουσι τὰ μὲν ἄλλα τὸν βασιλέως στοπῆσαι, λέγειν δὲ πρὸς τὸν Αντίγονον, ὡς ἀδελφὸς ἀκούσας ὅπλά τε αὐτῷ [f] κατασκευασμένα κάλλιστα, [g] ἀφ' πολεμικὸν κόσμον ὑπὸ τῇ Γαλιλαίᾳ, ἀφ' μὲν τὸν ἀσθένειαν αὐτὸς ὑπιδεῖν ἔκρυπτε κωλυθείς, νῦν δ' ἐπεὶ καὶ χωρίζεσθαι μέλλοις, [h] ἠσπάσατ' ἂν ἤδη σέ τε ὑπὸ τοῖς ὅπλοις.

dem diadema ſumpſit, poſt annos quadringentos ſeptuaginta & unum menſeſque tres, quam populus, ſervitute quam Babylone ſerviit liberatus, *in eam* regionem deſcenderat: Antigonum vero fratrum à ſe ſecundum (namque *illum* amare videbatur) ſibi honore æquavit, cæteroſque vinctos in cuſtodias dat; itemque matrem, quod ea cum ipſo de poteſtate contenderit, in vincula conjicit. nam & ipſam rerum dominam Joannes reliquerat. Eoque crudelitatis proceſſit, ut vinctam fame necarit. *Primus ex pontificibus Judæorum rex. Ant. p. 568.* *Crudelis in fratres matremque. Ant. p. 568.*

2. Verum pœnæ ab eo repetitæ ſunt in fratre Antigono, quem & amabat & regni ſocium habebat. Nam & hunc ex calumniis interemit, quas improbi in aula regia *verſantes* in eum confinxerunt. Itaque primo quidem dictis diffidebat Ariſtobulus, ſcilicet & ex amore fratris, & quod pleraque rumore diſſeminata invidiæ imputaret. Sed cum Antigonus ſplendide ab expeditione veniret ad feſtum, quo ex more patrio tabernacula Deo eriguntur, accidit quidem illis in diebus ut morbo laborarit Ariſtobulus; Antigonus vero ſub feſti exitu *in templum* aſcenderit ſuis militibus ſtipatus, & quam maxime fieri potuit ornatus, ut fratris gratia accurate magis *Deum* adoraret. Tumque viri ſcelerati regem adeuntes & armatorum pompam ei indicabant, & elatum Antigoni animum, majorem quam qui privato conveniret, quodque cum turma maxima adeſſet ipſum interfecturus: neque enim nudum *ex* regni *ſocietate* ferre poſſe honorem, cum & regnum ipſum ſibi liceat occupare. *Antigonus calumniis petitus. Ant. p. 569.*

3. His fere invitus credidit Ariſtobulus, idque agens ne vel ſuſpicari quidquam videretur, ſeque contra incerta præmuniret, ſuos quidem ſatellites in loco quodam ſubterraneo & tenebricoſo collocavit (ipſe autem in turri decumbebat quæ prius Baris dicta eſt, poſtea vero mutato nomine Antonia) cum mandatis ut ab inermi manus quidem abſtinerent, Antigonum vero occiderent, ſi armatus accederet. miſit etiam qui illud Antigono prædicerent, ut ſine armis veniret. Ad hoc regina callide admodum cum inſidiatoribus quiddam conſtituit. perſuadent enim iis qui miſſi erant ut mandata quidem regis tacerent, Antigono vero dicerent, quod frater, audito eum ſibi arma pulcherrima in ornatum bellicum in Galilæa comparaſſe, morbo impeditus eſſet quo minus ipſe ſingula inſpiceret, nunc vero cum aliò diſceſſurus ſis, armis indutum videre quam maxime deſideret. *Quibus primo parum credidit Ariſtobulus. Ant. p. 589.* *Regina aliique necem machinantur Antigono. Ant. p. 589.*

4. His

videtur οὐ πρὸ ὀλίγου ἔτους. In *Ant.* p. 588. & p. 900. numerat λα'. Sic & *Euſeb.* in *Dem. Evang.* VIII. 11. & *Hieron.* ad *Dan.* IX. annos aſſignant XXIX. qui numerus quamproxime verum attingit. Quippe Simon occiſus eſt anno Seleucidarum CLXXVII. menſe 11. Sabat. 1 *Macc.* XVI. 14. h. e. circa Febr. anni P. J. 4579. Alexandræ ſucceſſit Hyrcanus anno 3. Ol. 177. *Ant.* XIV. 1. nempe circa Nov. anni P. J. 4644. Differentia eſt annorum 65. & menſium fere 9. unde detractis Ariſtobuli anno 1. Alexandri Jannæi 27. Alexandræ 9. (h. e. 37. annis quos his tribus aſſignat *Joſephus*) relinquuntur Joanni Hyrcano anni tantum 28. & menſes circiter 9. Sed cum ex his 37. aliquot anni videantur eſſe defectivi, cumque vivens adhuc Alexandra Hyrcano regnum commiſerit, quorum illud *Joſephus* innuit, hoc aperte dicit; harum rerum ratione habita fiet Joannis Hyrcani principatus annorum 29.+ *Aldr.* a *Rufini* codices hoc loco, & *Ant.* p. 588. *octogeſimum* pro *ſeptuageſimo* exhibent. Sed falſo. nam numerus ita colligitur. Ab edicto Cyri ad initium Jeſu Joſedecidæ ann. 1. Inde ad mortem Menelai 414. Inde ad mortem Simonis Maccabæi 27. Inde ad mortem Joannis Hyrcani 29 +. Fiunt anni 471 +. puta anni 471. menſes 3. quibus exactis Ariſtobulus diadema ſumpſit. Confer *Ezr.* I. 1. II. 70. III. 1. 6. 2. *Ant.* XII. c. 14. 15. XX. c. 8. Si ad annorum minutias deſcenderis, illarum exceſſus & defectus ſeſe mutuo compenſabunt. Potes eundem numerum etiam hoc modo colligere. Soluta eſt captivitas anno 1. Cyri, h. e. Ol. I. 4. Alexandræ ſucceſſit Hyrcanus Ol. CLXXVII. 3. Differentia eſt Olympiadum 126. & annorum 3. h. e. annorum 507. Tolle annos 36 +, quibus Ariſtobulus, Alexander Jannæus & Alexandra regnavere, reſtant anni 471 +. Apud *Strabonem* XVI. p. 762. σχεδὸν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπὶ ἔτη ἀνέδειξεν ἑαυτὸν βασιλέα Αλέξανδρος· τοῦτον δ' ὑπὸ τοῖς υἱοῖς τοῖς Ὑρκανοῦ ὁ Αριστόβουλος. Verum eum excuſari poſſe putat *Caſaubonus*, quod Ariſtobulus I. parum vixerit poſt aſſumptum diadema, eique ſucceſſerit frater Alexander. *Aldr.* b Μετ' ἑαυτὸν in aliquot *MSS.* c Illud δὴ abeſt *Big. Aliiſque.* d Αὐτῷ in pleriſque *MSS.* e Πείθει legiſſe videtur *Ruf.* f Κατασκευαζόμενα *Big.* & *Bod.* g Καὶ πολεμικὸν κ. juxta *Ruf.* h Ita cum *MSS.* Ἠσπάσατ' ἄν in *Impreſſis.*

Antigonus occiſus. Antt. p. 589.

4. His auditis Antigonus (ne quid enim mali ſuſpicaretur, ſuadebat fratris affectus) armatus incedebat, quaſi ſemet *fratri* oſtenſurus. Sed ubi ad obſcurum tranſitum, qui Stratonis turris vocabatur, perventum eſt, à ſatellitibus interficitur, relicto hoc in certum documentum, quod omnia benevolentiæ naturæque vincula diſcindant calumniæ, quodque ex melioribus animi affectionibus nulla adeo valida eſt ut invidiæ perpetuo poſſit obſiſtere.

Ejus mors à Juda Eſſæo prædicta. Antt. p. 589.

5. Subeat autem alicui & Judam hac in re mirari. Eſſæus erat genere, qui in prædictionibus nunquam lapſus eſt aut mentitus. Is, poſtquam & Antigonum tunc templum forte *prætereuntem viderat, ad familiares exclamabat (erant autem non pauci è diſcipulis ei aſſidentes) Papæ! "nunc æquum eſſe, dicebat, "ut ipſe moriar, quando ante me veritas in- "teriit, & falſum eſt certum quiddam à me "prædictum. Vivit enim iſte Antigonus, qui "hodie mori debuit. Locus autem neci ejus "fato deſtinatus, erat Stratonis turris: & ille "quidem ſexcentorum abhinc ſtadiorum in- "tervallo diſtat. jam vero quarta eſt diei ho- "ra: adeoque hoc tempus irritum reddit va- "ticinium." Iſta loquutus, tacita cogitatione mœſtoque vultu defixus hærebat ſenex, pauloque poſt interfectum eſſe Antigonum nunciatur in loco ſubterraneo, qui & ipſe Stratonis turris appellabatur, eodem nomine quo maritima Cæſarea. Quippe hæc res vatem perturbavit.

Fratris interitum dolet Ariſtobulus. Antt. p. 590.

6. Cæterum pœnitudo ex ſcelere ſtatim fecit ut Ariſtobulo morbus ingraveſceret; dumque animum cædem ſecum reputando perturbatum haberet, contabeſcebat, donec immodico dolore laceratis viſceribus, ſanguinem multum emitteret. Hunc dum quidam puerorum qui ei miniſtrabant foras effert, divina providentia prolapſus cadit, eo in loco quo Antigonus erat occiſus, & ſuper exſtantes cædis maculas interfectoris cruorem effudit. Mox autem ſublatus eſt ululatus ab iis qui id conſpexerant, tanquam puer de induſtria ſanguinem illic libaſſet: & cum rex clamore audito cauſam ſciſcitaretur, eamque nemo prodere auſus eſſet, eo magis inſtabat diſcendi deſiderio. Tandem vero, cum minas intentaret eoſque cogeret, verum quod erat ei indicaverunt. At ille, cum lachrymis oppleſſet oculos, quantumque poterat ingemuiſſet, dicebat, "haud utique erat ut †magnum Dei oculum "ob facta nefaria effugerem, ſed me celeris "pœna perſequitur ob cognati cædem. Quo- "uſque, ô corpus impudentiſſimum, matri fra- "trique damnatam animam detinebis? Quam- "diu & ipſe paulatim illis ſanguinem meum "libabo? ſimul totum accipiant; ne amplius "inferias ex meis viſceribus factas derideat "numen." His dictis illico moritur, cum non plus anno regnum tenuiſſet.

Moritur. Antt. p. 590.

δ'. Ταῦτ' ἀκήσας ὁ Ἀντίγονος, οἰήσας δ' ἡ τοῦ ἀδελφοῦ διάθεσις μηδὲν ὑποπτεύειν πονηρὸν, ἐχώρει μετὰ τῶν ὅπλων ὡς πρὸς ἐπίδειξιν. γενόμενος δὲ κατὰ τὸ σκοτεινὸν παρόδιον, ἡ Στράτωνος καλεῖτο πύργος, ὑπὸ τ σωματοφυλάκων ἀναιρεῖται, βέβαιον ἀποδείξας, ὅτι πᾶσαν εὔνοιαν καὶ φύσιν κόπτει διαβολὴ, καὶ οὐδὲν ὅτι τῶν ἀγαθῶν παθῶν ἰσχυρὸν ὁ πρὸς φθόνῳ μέχει παντὸς ἀντέχει.

ε'. Θαυμάσαι δ' ἄν τις ἐπὶ τούτῳ καὶ Ἰούδᾳ. [a] Ἐσσαῖος ἦν γένος, οὐκ ἔστιν ὅτε πλάσας ἢ ψευσθεὶς ἐν προαγγέλμασιν. ὃς ἐπειδὴ καὶ τότε τ Ἀντίγονον ἐθεάσατο παριόντα διὰ τ ἱερῦ, πρὸς τοὺς γνωρίμους ἀνέκραγεν, ἦσαν δ' οὐκ ὀλίγοι παρεδρεύοντες αὐτῷ τῶν μανθανόντων, πάπαι· "νῦν ἐμοὶ καλόν, ἔφη, τὸ θανεῖν, ὅτι "μοι προτέθνηκεν ἡ ἀλήθεια, καί τι τῶν ὑπ' ἐμῦ "προῤῥηθέντων διέψευσται. ζῇ γὰ Ἀντίγονος ὑποσὶ σήμε- "ρον ὀφείλων [b] ἀποθανεῖν. χρεῖον δ' αὐτῷ πρὸς σφα- "γὴν, Στράτωνος πύργος εἵμαρτο· καὶ τοῦτο μὲ ἀφ' ἑξα- "κοσίων σταδίων ἀπέχθει ὁδόν. ὥραν δὲ τ ἡμέρας ἤδη "τέταρες, ὅδε δὴ χρόνος ἀκμάζει τὸ μάντευμα." Ταῦτ' εἰπὼν, σκυθρωπὸς [c] ὑπὸ σωτηρίας ὁ γέρων διεκαρτέρει, ὃ μετ' ὀλίγον ἀνηρημένος Ἀντίγονος ἠγγέλλετο κατὰ τὸ ὑπόγαιον χρεῖον, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὁμωνύμως τῇ παραλίῳ Καισαρείᾳ. τοῦτο γοῦν τ μάντιν διεπάραξεν.

ς'. Ἀριστοβούλῳ γε μὴν ἐκ τοῦ περὶ τ μύσους μεταμέλεια νόσον ἐνεποίησε, καὶ πρὸς σπουδαίοις δ' φόνῳ τ ψυχὴν ἔχοντι ἀεὶ παραγομένῳ συνετήκετο, μέχρι τῶν σπλάγχνων ὑπ' ἀκράτου τῆς λύπης συναιρομένων ἄθρουν αἷμα [d] ἀναβάλλει. τοῦτο τις τ πρὸς τῇ θεραπείᾳ παίδων ἐκφέρων, δαιμονίῳ προνοίᾳ σφάλλεται, καθ' ὃν τόπον ὁ Ἀντίγονος ἔσφακτο, καὶ [e] φαινομένοις ἔτι τοῖς ἀπὸ δ φόνῳ στίλοις τὸ αἷμα τῦ κτείναντος ἐπεξέχεε. ἤρθη δ' [f] εὐθὺς οἰμωγὴ τ θαυμασάντων, ὥσπερ ὑπὸ τινος δ παιδὸς ἐκ διαπαντὸς εἰσαίτου τὸ αἷμα· τ δὲ βοῆς ἀκήσας ὁ βασιλεὺς, τίνα αἰτίαν ἐπυνθάνετο, καὶ μηδενὸς τολμῶντος εἰπεῖν, μᾶλλον ἐσέκειτο μαθεῖν ἐθέλων. τέλος δ' ἀπειλῆσι καὶ βιαζομένῳ πάλιν ἐπον. ὁ δὲ τύς τε ὀφθαλμὺς ἐμπίπλησι δακρύων, καὶ τεράξας, ὅσον ἦν αὐτῷ δυνάμις, εἶπεν, "οὐκ ἄρα Θεῦ "μέγαν ὀφθαλμὸν ἐπ' ἔργοις ἀθεμίτοις λήσειν ἔμελλον, "ἀλλά με ταχεῖα μέτεισι δίκη φόνῳ συγγενῆς. μέχρι "τοῦ μοι σῶμα ἀναιδέστατον τ ἀδελφῷ καὶ μητρὶ "κατάκριτον ψυχρὸν καθέξεις; μέχει τοῦ δ' αὐτὸς "ὑπαπείσω τ' μέρος τῶμὸν αἷμα; λαβέπως ἀθρόον "τοῦτο, καὶ μηκέτι ταῖς ἐκ τ ἐμῶν σπλάγχνων χαῖς "ἐπειρωνεύεσθω τὸ δαιμόνιον." Ταῦτ' εἰπὼν, εὐθέως τελευτᾷ, βασιλεύσας ὁ πλεῖον ἐνιαυτόν.

a *Al.* Ἐσσηνὸς, uti p. 589. b Ἀπῃᾶχ *Big. Bod. & Voſſ.* c Ἐπὶ σωτείας *Big. & Bod.* ἐπὶ σωτείαι *Lipſ.* d Ἀναβάλλων in nonnullis *MSS.* e Videſis *J. A. Boſii Diſſ.* ad 2 *Tim.* 2. 22. f Εὐθέως hîc loci & ſupra v. 26. in pleriſque *MSS.* * Ἰδὼν τ Ἀντίγονον παριόντα τὸ ἱερὸν *Antt.* p. 589. v. 44. † &c. Deum omnia ſpectantem.

ΚΕΦ. δ'.

Οἷα ἐπράχθη ὑπ' Αλεξάνδρου Ιανναίου, βασιλεύσαντος ἐπὶ ϖεσὶ τοῖς ἕπτα καὶ εἴκοσιν ἔτη.

Λυσασα δ' ἡ γυνὴ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ βασιλέα καθίστησιν Αλέξανδρον, τ' ἡλικίαν καὶ μετριότητα ϖρὸ ἄλλων δοκοῦντα. ὁ δὲ, παρελθὼν εἰς τ' ἐξουσίαν, τὸν ἕτερον μὲν τῶν ἀδελφῶν βασιλεύοντα κλείει· τὸν δὲ καταλειπόμενον, ἀγαπῶντα τὸ ζῆν δίχα ϖραγμάτων, ἔχει [a] ὡς τιμῆ.

β'. Γίνεται δ' αὐτῷ καὶ ϖρὸς τ' Λάθυρον ὀνομαζόμενον Πτολεμαῖον συμβολὴ, πόλιν [b] Ασωχὶν ἠρηκότα· καὶ πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε τῶν ϖολεμίων, ἡ δὲ νίκη ϖρὸς Πτολεμαῖον ἔρρεψεν. ἐπεὶ δ' ὕστερον ὑπὸ τῆς μητρὸς Κλεοπάτρας διωχθεὶς εἰς Αἴγυπτον ἀνεχώρησεν, Αλέξανδρος Γαδάρων τε πολιορκίᾳ κρατεῖ, καὶ Αμαθοῦντος, ὃ δὴ μέγιστον μὲν ἦν ἔρυμα τῶν [c] ϖερὶ Ιορδάνην, τὰ τιμιώτατα δὲ τῶν Θεοδώρου τοῦ Ζήνωνος κτημάτων ἦν ἐν αὐτῷ. ἐπελθὼν δ' ἐξαίφνης ὁ Θεόδωρος, τά τε σφέτερα, καὶ τὰ τοῦ βασιλέως ἀποσκευὴν αἱρῇ, τῶν τε Ιουδαίων εἰς μυρίους κτείνει. αὐτὸς δ' ἐπάνω τὸ πλῆθος Αλέξανδρος, καὶ ϖαρόμβου εἰς τ' ϖαραλίαν, αἱρῇ [d] Ραφίαν τε καὶ Γάζαν, καὶ Ανθηδόνα, τὴν αὖθις ὑφ' Ηρώδου τοῦ βασιλέως Αγριππιάδα ὀνομασθεῖσαν.

γ'. Εξανδραποδισαμένῳ δὲ ταύτας ἐπανίσταται ὁ Ιουδαϊκὸς ὄχλος ἐν ἑορτῇ. μάλιστα γὰρ ἐν ταῖς εὐωχίαις αὐτοῦ ϛάσις ἅπτεται. καὶ ἐδόκει μὴ ἂν χρεῖττων γίνεσθαι τῆς ἐπιβουλῆς, εἰ μὴ τὸ ξενικὸν αὐτῷ ϖαρεβοήθει, Πισίδαι καὶ Κίλικες ὄντες· Σύρους γὰρ οὐκ ἐδέχετο μισθοφόρους, διὰ τὸν ἔμφυτον αὐτοῖς ϖρὸς τὸ ἔθνος ἀπέχθειαν. κτείνας δὲ τῶν ἐπαναστάντων ὑπὲρ [e] ἑξακισχιλίους, Αραβίας ἥπτετο· καὶ Γαλααδίτας τε καὶ Μωαβίτας, φόρου τε αὐτοῖς ἐπιτάξας, ἀνέστρεφεν ἐπὶ Αμαθοῦντα. Θεοδώρου δὲ ϖρὸς ταῖς εὐτραγίαις [f] αὐτοῦ καταπλαγέντος, ἔρημον λαβὼν τὸ φρούριον κατέσκαψεν.

δ'. Επειτα συμβαλὼν [g] Οβόδᾳ τῷ Αράβων βασιλεῖ ϖροκεχείρισται τ' ἐν [h] Γαυλανίτῃ, ἐνέδρας αὐτῷ γενομένης, πᾶσαν ἀποβάλλει τ' στρατιὰν, [i] σωωθεῖσαν τῷ βαθείας φάραγγος, καὶ πλήθει καμήλων συντριβείσης. Διαφυγὼν δ' αὐτὸς εἰς Ιεροσόλυμα, ϖρὸς μεγέθει τῶν συμφορῶν πάλαι μισοῦν τὸ ἔθνος ἠρέθισεν εἰς ἐπανάστασιν. Τότε δὲ καὶ τότε κρείττων, καὶ μάχαις ἐπαλλήλοις οὐκ ἔλαττον πεντακισμυρίους [k] Ιουδαίων ἀνεῖλεν· ὑφ' ἑαυτῷ δὲ ϖᾶσιν ἐγένοντο. [l] ὥστε, παυσάμενος τῶν ὅπλων, λόγοις ἐπεχείρει διαλύειν ϖρὸς τοὺς ὑποπτεύοντας. οἱ δὲ μᾶλλον ἐμίσουν τ' μετάνοιαν αὐτοῦ, καὶ τὸν τρόπον τὸν

CAP. IV.

Quas res gesserit Alexander Jannæus, qui regnavit annos XXVII.

UXor autem *Aristobuli*, cum fratres vinculis exemisset, regem constituit Alexandrum, qui & ætate & morum modestia *cæteris* præstare videbatur. Verum is, ad potestatis fastigium provectus, è fratribus quidem alterum regnum affectantem occidit; alterum vero, *vita quieta contentum, in honore habuit.* *Alexander Jannæus rex Judæorum. Antt. 591.*

2. Accidit autem, ut *is* prælio congrederetur cum Ptolemæo cognomine Lathyro, qui urbem Asochim ceperat: in quo multos quidem hostium peremit, sed victoria in Ptolemæum propendebat. Postea vero quam ille, à matre Cleopatra fugatus, in Ægyptum discesserit, Alexander & Gadara obsidione in potestatem suam redigit, & castellum Amathuntis, munitionem omnium quæ ad Jordanem sitæ erant maximam, ubi & pretiosissima quæque bonorum Theodori filii Zenonis adservabantur. At Theodorus, cum repente *ei* supervenisset, & res suas capit & regis impedimenta, & Judæorum decem circiter millia interficit. † Alexander autem ab ista plaga revalescit, & in maritimam regionem versus Raphiam capit & Gazam, itemque Anthedonem, quæ postea à rege Herode Agrippas nominata est. *Pugna inter Alexandrum & Ptolemæum Lathyrum. Antt. p. 592. 593. Antt. p. 594. Pugna inter Alexandrum & Theodorum. Antt. p. 594. Alexander multas urbes capit. Antt. p. 594.*

3. Cum autem *urbes* istas subjugasset, insurrectio fit populi Judaïci in festo. Tum enim maxime, cum festa celebrantur, excitatur seditio. Nec apparebat, quo pacto ex insidiis evadere potuerit, nisi ei auxilium tulissent copiæ peregrinæ, Pisidæ nempe & Cilices: Syros quippe in mercenarios non admittebat, propter ingenitum illis erga gentem Judæorum odium. Cum autem supra sex millia eorum, qui in eum insurrexerant, occidisset, in Arabiam incursionem facit: cumque eam simulque Galaaditas & Moabitas subegisset, tributumque illis imperasset, ad Amathunta reversus est. Theodoro etiam ex rebus ejus prospere gestis metu perculso, cum castellum *omni* præsidio vacuum reperisset, *de* fundamentis *illud* dejecit. *Motus in Alexandrum seditio. Antt. p. 596. Moabitas aliasque gentes subigit Alexander. Antt. p. 596.*

4. Mox autem congressus cum Oboda rege Arabum, qui locum juxta Gaulanam prior insidiis occupaverat, illis captus totum amisit exercitum, in vallem profundam compulsum, atque camelorum multitudine contritum. Ille vero fuga dilapsus in Hierosolyma, gentem olim sibi infensam calamitatis magnitudine in seditionem excitavit. Fit autem etiam tunc superior, crebrisque præliis non pauciores quinquaginta Judæorum millibus interfecit, sex annorum spatio: nequaquam tamen victoriis lætabatur, ut qui regni sui vires consumeret. adeo ut armis omissis adniteretur verbis bellum cum subditis componere. Illi autem eo magis odio habebant ejus resipiscentiam morumque varie- *Ab Oboda fusus fugatusque. Antt. p. 596. Multa cum cæde in Judæos grassatur. Antt. p. 596.*

a Illa ὡς τιμῇ addidi ex *Antt.* p. 591. v. 17. *b* Ασωχὶν *Voss.* vide ad p. 594. *c* Υπὸ Ιορδάνην *Bod.* ὑπὲρ *Big. Voss.* & *Lipsi.* Vide ad p. 592. *d Al.* Ραφιαν. *e* Ita *Voss. Bod.* & *Jos.* in *Antt.* p. 596. in *Impressis* ἑπτακοσίους. in *Rufini* Editis *octo millibus*, sed *sex millia* habent *MSS. f* Αὐτὸν & αὐτῶν in *libris aliquot. g* Οὐοδᾶ ex *Antt.* p. 596. Οὐοδᾶ *Big Voss.* & *Ruf. h* Eandem esse cum urbe *Golan* existimat *Relandus* in *Palæstina S.* p. 815. Insidias collocatas fuisse πρὸ Γαύλων κώμης τῆς Γαλαδίτιδος memorat *Josephus* in *Antt.* p. 596. πρὸ τῆς Γαυλανίτιδος in *Galaadensi* [*Gaulonensi* & *Gaulensi* & *Galensi MSS.*] *regione* vertit *Rufinus. i* Σωωσθεῖσαν *Bod. k* Ιουδαίων *Big.* & *Bod. l* Ὅλως *Big.* & *Bod.* & forsan *Rufinus*, qui vertit, *unde.* * Ablatis rebus secum habebat, *Ruf.* † Verum Alexander receptis post cladem viribus, *Ruf.*

varietatem. Cumque percontaretur quid cauſæ eſſet, quid ipſi faciendum ut eos placatum iret, ut moreretur, dicebant. nam cum eo, qui tam multa nefaria patraſſet, etiam mortuo vix reditu-

Demetrius Eucærus à Judæis in auxilium accerſitus. Antt. §97.

ros eſſe in gratiam. Simul etiam Demetrium, cognomine Eucærum in auxilium vocabant. Cumque ille, majorum ſpe, eis haud ægre obſequutus eſſet, & cum exercitu veniſſet, ſeſe cum auxiliis ejus circa Sicima conjunxerunt Judæi.

5. Attamen utroſque excipit Alexander mille quidem equitibus, peditibus vero mercenariis octo millibus: ipſi etiam aderant ex Judæis qui ei bene volebant ad decem millia. Erant autem ex adverſa parte equitum quidem tria millia, peditum vero quadraginta millia. Et, priuſquam manus conſererent, tentabant præcones reges utrinque an *aliquot* ad defectionem ſolicitare poſſent: Demetrius quidem Alexandri mercenarios; Alexander vero Judæos qui cum Demetrio erant ad ſe pertrahere ſperans. Sed cum * neque Judæi ab iracundia ceſſarent, neque fidem Græci deſererent, armis jam cominus decernebant. Cæterum pugna ſuperior erat Demetrius, quamvis Alexandri mercenarii multa magno animo fortique manu facta oſtenderunt. Eventus autem pugnæ utriſque præter opinionem ceſſit. nam neque Demetrio *licet* victori adhæſere qui eum acciverant; & fortunæ mutatæ miſericordia ſex Judæorum millia ad Alexandrum, qui in montes effugerat, ſe contulerunt. Hanc *rerum* inclinationem ferre non potuit Demetrius; ſed Alexandrum jam quidem ratus iterum pugnando eſſe, gentemque univerſam ad ipſum tranſire, mox inde digreſſus eſt.

Alexander à Demetrio ſuperatur. Antt. §97.

Alexander ſævis in Judæos. Antt. §97.

6. Non tamen reliqua multitudo, ex militis auxiliarii diſceſſu, ſimultates depoſuit: ſed bello continuo tam diu cum Alexandro decertabat, donec is pleriſque interfectis cæteros in urbem Bemeſelim compulit, eaque everſa in Hieroſolyma captivos abduxit. Verum immoderata fecit iracundia, ut crudelitas ejus ad impietatem uſque procederet. nam captorum octingentis in media civitate cruci ſuffixis, mulieres earumque liberos mutuo in conſpectu necavit: atque iſta inter potandum & cum concubinis ſuis recubans aſpiciebat. Tantus autem populum terror invaſit, ut adverſæ partis homines uſque ad octo millia nocte ſequente extra Judææ fines ſe proriperent, quibus exſilii finem attulit mors Alexandri. Tandemque, cum ejuſmodi factis ſero ægreque regno tranquillitatem dediſſet, ab armis requievit.

IV.

Antiochus Dionyſus in Judæos expeditionem facit. Ann. 598.

7. Rurſus autem ei turbas creavit Antiochus, qui etiam Dionyſus dictus eſt, Demetrii quidem frater, Seleucidarum vero ultimus. Hunc enim veritus, qui in Arabas expeditionem fecerat, totum quidem ſuper Antipatrida mon-

ἀνώμαλοι. [a] πυνθανομένῳ τε τὸ αἴτιον, τί ἂν ποιήσας καταφείλειεν αὐτούς, ἀπορίαν ἔλεγον. νεκρῷ γὰρ ἂν ἀλλαγὴν μόλις τῷ τοσαῦτα δράσαντι. ἅμα δὲ καὶ Ⓐ [b] Εὐχαῖρον ἐπικληθέντα Δημήτριον ἐπεκαλοῦντο. ῥᾳδίως δ' ἐπακούσαντος κατ' ἐλπίδα μείζονα, καὶ μετὰ φρατιᾶς ἥκοντος, συνέμιξαν Ⓐ Ἰουδαῖοι τοῖς συμμάχοις περὶ Σίκιμα.

ε'. Δέχεται δ' ἑκατέρους Ἀλέξανδρος, [c] ἱππεῦσι μὲν χιλίοις, μυριάσι δὲ πεζοῖς [d] ὀκτακισχιλίοις· παρῆν δὲ αὐτῷ καὶ τὸ εὐνοοῦν Ἰουδαϊκόν, εἰς [e] μυρίους. τῶν δ' ἐναντίων ἱππεῖς μὲν ἦσαν τρισχίλιοι, πεζοὶ δὲ μύριοι τετρακισχίλιοι. καὶ πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ἀλαλαγμοῦντες οἱ βασιλεῖς ἐπειρῶντο τῶν παρ' ἀλλήλοις ἀποστάσεων· Δημήτριος μὲν τοὺς Ἀλεξάνδρου μισθοφόρους, Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς ἅμα Δημητρίῳ Ἰουδαίους μεταπείσειν ἐλπίσας. ὡς δ' ὕστε Ⓐ Ἰουδαῖοι θυμῷ, ὕθ' Ⓐ Ἕλληνες [f] ἐπαύοντο πίστεως, διεκείνοντο ἤδη τοῖς ὅπλοις συμπεσόντες. κρατεῖ δὲ τῇ μάχῃ Δημήτριος, καίτοι πολλὰ τῶν Ἀλεξάνδρου μισθοφόρων καὶ ψυχῆς ἔργα καὶ χειρὸς ἐπιδειξαμένων. χωρεῖ δὲ τὸ τέλος τῆς παρατάξεως οὐδὲ δόξαν ἀμφοτέροις. ὕστε δὲ Δημητρίῳ παρέμειναν τυχόντι Ⓐ καλέσαντες, καὶ κατ' οἶκον τῆς μεταβολῆς Ἀλεξάνδρῳ προσεχώρησαν, εἰς τὰ ὄρη καταφυγόντι, Ἰουδαίων ἑξακισχίλιοι. τούτῳ τῷ τρόπῳ οὐκ ἤνεγκε Δημήτριος, ἀλλ' ἐπολαβὼν ἤδη μὲν ἀξιόμαχον [g] αὖ πάλιν Ἀλέξανδρον, μεταρρεῖν δὲ καὶ πᾶν τὸ ἔθνος εἰς αὐτὸν, ἀνεχώρησεν.

ς'. Οὐ μὴν τόγε λοιπὸν πλῆθος, ἀναχωρησάντων τῶν συμμάχων, κατέθεντο τὰς διαφοράς· συνεχὴς δὲ ἦν Ἀλέξανδρον καὶ Δημητρίῳ ὁ πόλεμος, μέχρι πλείστους ἀπεκτείνας τοὺς λοιποὺς ἀπήλασεν εἰς [h] Βεμέσελιν πόλιν, ἣ τοῦτο καταφυλάμους αἰχμαλώτους ἀπήγαγεν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὠμότητος δ' αὖπερ, δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς, εἰς ἀσέβειαν [i] τὰ τῶν ὠμότητος. τὸν δ' [k] ληφθέντα εἰς ὀκτακοσίους ἀναστανρώσας ἐν μέσῃ τῇ πόλει, γυναῖκάς τε καὶ τέκνα αὐτῶν ἀπέσφαξε ταῖς ὄψεσι· καὶ τοῦτα πίνων καὶ συγκαλακεύμενος ταῖς παλλακίσιν [l] ἀφεωρᾶτο. τοσαύτη δὲ καλάπληξις [m] ἔσχε τὸν δῆμον, ὥς τε τῶν ἀντιστασιαστῶν νυκτὶ τῇ ὑπερούσῃ φυγεῖν ὀκτακισχιλίους ἐξ Ἰουδαίας ὅλης, οἷς ὅρος τῆς φυγῆς ὁ Ἀλεξάνδρου θάνατος καλέσῃ. τέλος δὲ, τοιούτοις ἔργοις ὀλεθρίοις καὶ μάλις ἡσυχίαν τῇ βασιλείᾳ πορίσας, ἀνεπαύσατο τῶν ὅπλων.

ζ'. Γίνεται δὲ αὖπερ πάλιν ἀρχὴ θορύβων Ἀντίοχος, ὁ καὶ Δ'. [n] Διόνυσος ἐπικληθείς, [o] Δημητρίου μὲν ἀδελφὸς ὤν, [o] τελευταῖος δὲ τῶν ἀπὸ Σελεύκου. τοῦτον γὰρ δείσας, στρατεύσαντα ἐπὶ τοὺς Ἄραβας ὡρμημένον, ὃν μὲν μεταξὺ τῶν Ἀντιπατρίδος

a Πυνθανομένῳ *Big. Voſſ. & Bod.* *b* Ἀκαίρου *Big. Bod. Voſſ. & Ruf.* in quibuſdam *exemplaribus.* Potuit Demetrius per ludibrium ita appellari, uti & Antiochus *Epimanes* pro *Epiphanes*, & Ptolemæus *Cacergetes* pro *Euergetes.* *Aldr.* *c* Ἱππεῦσι μὲν χιλίοις μισθοφόροις, πεζοῖς ℌ *Bod.* *d* In *Antt.* p. 597. Ἀλέξανδρος ℌ μὲν μισθοφόρων ἑξακισχιλίων καὶ δισμυρίων, Ἰουδαίων τε αὖ διομυρίων, οἳ ἐφοίτων τὰ σάκενα, παρελάσσων ἀντιτάττει τῷ Δημητρίῳ. *e* Χιλίους *Bod.* *f* Διεπαύοντο *Bod.* *g* Βιθούμλιν *Antt.* p. 597. unde ſuſpicatur *Relandus* Βιμέσελιν corrupte ſcribi pro Βιθούμλιν πόλιν. *h* Τὸ τ' ὠμ. *Bod. Big. & Voſſ.* *i* Ληφθέντων *Bod.* *k* Ἀφεώρα *Voſſ. & Big.* *l* Κατίχε *Bod.* *m* Διονύσιος perperam in *Baſ.* & *Gen.* Vide ad *Antt.* p. 598. *n* Φιλίππου *Antt.* p. 598. Utrumque recte. Nam Antiochus Grypus quinque filios reliquit; Seleucum Epiphanem, Antiochum & Philippum gemellos, utrumque cognomine Philadelphum, Demetrium Eucærum, & Antiochum Dionyſum: horum omnium meminit *Joſephus.* *Aldr.* *o* Neque enim numerandum cenſet *Joſephus* Antiochum illum Aſiaticum ſive Commagenum, qui cum totis 14 annis, quibus Syriam obtinebat Tigranes, latuiſſet potius quam regnaſſet, tandem ὑπὸ πολλῆς ἀχολίας καὶ ἀμελείας annum unum adeo non regnavit, ut ne habenti quidem regnum adimere ſe dixerit Pompejus. *Appian.* in *Syr.* p. 133. *Juſtin.* l. XL. 2. *Aldr.* * Neque Judæi ſacramenta, neque Græci fidem contemnerent, *Ruf.*

a Ἀναχωρήσας

πατρίδος παρείη καὶ τ᾽ Ἰόππης αὐλιαλῶν διαφέρουσι φάραγγι βαθείᾳ· τοῦ δὲ τ᾽ τάφρου τεῖχος ἤγειρεν ὑψηλόν, καὶ ξυλίνους πύργους ὠκοδόμησατο, ταῖς εὐμαρῶς ἐμβολαῖς ἀποφράττειν. ὁ μὲν οὖν ἔφξαί γε τ᾽ Ἀντίοχον ἴσχυσεν· ἐμφήσας γὰρ τοὺς πύργους καὶ τ᾽ τάφρους χώσας, διήλαυνε μὴ τ᾽ δυνάμεως. ἥμισυς δ᾽ αὐ δόλῳ τ᾽ τροὸς τ᾽ κωλύσαντα ἄμυναι, εὐθὺς ὅπῃ τοὺς Ἄραβας ἦγε. τ᾽ δὲ ὁ βασιλεὺς, ἀναχωρῶν εἰς τὰ χρησιμώτερα τ᾽ χώρας τοῦ μάχου, ἔπειτα τ᾽ ἵππον ἐξαίφνης ὑπιστρέψας, μυρία δ᾽ ὧν τ᾽ ἀριθμὸν, ἀτάκτοις ὑπιπίπτει τοῖς περὶ τ᾽ Ἀντίοχον. καρτερᾶς δὲ μάχης γενομένης, ἕως μὲν πλεῖον Ἀντίοχος ἀντεῖχεν ἡ δυνάμις αὐτῷ, καίπερ ἀνέδην ἐπὶ τ᾽ Ἀράβων φονεύσιμοι· πεσόντος δὲ, καὶ ὃν τοσοῦτον ἀεὶ τοῖς ἡγεμόσι τῶν ἀκολούθων ἐκκλίνουσι πάντες, καὶ ὃ μὲν πλεῖστον αὐτῶν, ὅπῃ τε τ᾽ διατάξεως, καὶ τῇ φυγῇ ἐφθείρετο, τοὺς δὲ λοιποὺς, καταφυγόντας εἰς Κανὰ κώμην, σπάνει τ᾽ ὑπαρχόντων ἀναλωθῆναι σχεδὸν πλὴν ὀλίγων ἅπαντας.

ἡ. Ἐκ τούτου Δαμασκηνοὶ μὲν ὃ τοὺς Πτολεμαίου τ᾽ Μεννάιου μῖσος, Ἀρέταν ἐπάγονται, καὶ καθιστῶσι Κοίλης Συρίας βασιλέα. στρατεύει δ᾽ οὗτος ὅπῃ τὴν Ἰουδαίαν, καὶ μάχῃ νικήσας Ἀλέξανδρον, χωρήσαντα ἀνεχώρησεν. Ἀλέξανδρος δὲ, Πέλλαν ἑλών, ὅπῃ Γέρασ ἦγε πάλιν, τ᾽ Θεοδώρου κτημάτων ἁλισκόμενος· καὶ περὶ τοὺς φρουροὺς τριβόλοις ὑποτειχίσας, μετὰ μάχης ὃ χαλεπὸν ἐκράτησε. καταστρέφεται δὲ καὶ Γαυλανίτην, καὶ Σελεύκειαν, καὶ τ᾽ Ἀντίοχου φάραγγα καλουμένην· τοῦ δὲ Γάμαλα φρούριον καρτερὸν ἑλών, τ᾽ ἄρχοντα Δημήτριον τὸν αὐτοῦ τριβούσας οὐκ ὀλίγων ἐγκλημάτων, ἐπάνεισιν εἰς Ἰουδαίαν, τρία πληρώσας ἔτη τ᾽ στρατηγίας. ἀσμένως δ᾽ ὑπὸ τῶν ἔθνους προσεδέχθη μετὰ τ᾽ εὐστραγίαν, καὶ λαμβάνει τ᾽ ἀνάπαυσιν τοῦ πολεμεῖν, ἀρχὴν νόσου. πυρετοῖς δὲ τριόδοις πυρεττόμενος σὺν χλιάσμοις, ὠήθη διακρύσας τ᾽ νόσον, πάλιν ἀφάμενος στρατιᾶς. διὸ δὴ στρατείας ἀχθεσθεὶς ἑαυτὸν ὑπεδίδου, καὶ βιαζόμενος παρὰ δύναμιν τὸ σῶμα τοῖς τὰς στρατείας, ἀπήλλαξε. τελευτᾷ γὰρ ὁ μέσος τοῖς δεκέμοις τρεφόμενος, βασιλεύσας ἐπὶ τοῖς εἴκοσιν ἔτη.

tibus proximum & inter Joppes littora ſpatium foſſa profunda diſſecuit: ante foſſam vero murum arduum erexit, turreſque ligneas, ut faciles aditus obſtrueret, fabricandas curavit. Non tamen Antiochum arcere valuit: nam turribus exuſtis foſſaque repleta, *illac* cum copiis *ſuis* tranſiit. nulla autem ratione habita eum à quo prohibitus fuerat ulciſcendi, protenus in Arabas contendit. Horum autem rex, abſcedens in regionis loca pugnæ commodiora, dein cum equitibus derepente converſus, (numero autem erant ad decem millia) Antiochi militi- *Antiochus ab Arabibus laceſſitus. Anti. p. 599.*
tes, priuſquam in ordinem cogerentur, adoritur. Verum acri prælio commiſſo, quamdiu quidem ſupererat Antiochus, impetum ſuſtinebat ejus exercitus, quamvis magnam in eo ſtragem ediderint Arabes: ubi vero cecidit (nam *In prælio cadit. Anti. p. 599.*
& periculis ſemper ſe objiciebat ut victis ſuccurreret) terga dant omnes, & ex illis quidem plerique partim in acie partim in fuga abſumuntur, reliquis vero, in vicum Canam dilapſis, neceſſariorum inopia perire contigit, præter admodum paucos.

8. Deinde Damaſceni, ex ſuo erga Ptole- *Aretas Cœles-Syriæ rex. Anti. p. 599.*
mæum Mennæi filium odio *inveterato*, Aretam ſibi adſciſcunt, & Cœles-Syriæ regem conſtituunt. Iſte autem expeditionem facit in Judæam, cumque prælio viciſſet Alexandrum, ex *Vincit Alexandrum. Anti. 599.*
pactione diſceſſit. Cæterum Alexander Pella capta Geraſam rurſus petiit, Theodori divitiarum cupiditate: cumque triplici muro valloque cuſtodes cinxiſſet, locum vi expugnat. *Alexander multas urbes in poteſtatem ſuam redigit. Anti. 599.*
Porro Gaulanam & Seleuciam ſubvertit, & Antiochi vallem ut appellatur: inſuper ubi Gamala validum caſtellum ceperat, & Demetrio in eo imperanti multa ob crimina provinciam ademerat, in Judæam revertitur, triennio in expeditione conſumpto. Libenter autem à gente exceptus eſt, ob res proſpere geſtas: & quam primum à bello requievit, in morbum incidit. Et quoniam febri quartana laboravit, depulſum iri morbum credidit, ſi rurſus negotiis ſeſe admoveret. qua re fiebat, ut, cum intempeſtivæ militiæ ſeſe daret, & ultra vires corpus laboribus vexaret, diem ſupremum obierit. Moritur itaque mediis in *Moritur. Anti. 599.*
tumultibus, cum ſeptem & viginti annos regnaſſet.

ΚΕΦ. ε'.

Αλεξάνδρας ἔτεσιν ἐννέα βασιλευούσης, τῷ ἀρχῷ ἔχουσιν οἱ Φαρισαῖοι.

CAP. V.

Regnante per novennium Alexandra, imperium penes Phariſæos.

Καταλείπει δὲ τ᾽ βασιλείαν Ἀλεξάνδρᾳ τῇ γυναικὶ, πεπεισμένῳ θαύτῃ μάλιστα νῷ ὑπακούσαι τοὺς Ἰουδαίους, ἐπειδὴ τ᾽ ὠμότητος αὐτῷ μακρὰν ἀπολέουσα, καὶ τοῖς νομίμοις ἀντιξαμένη, τ᾽ δῆμον εἰς εὔνοιαν προσηγάγετο. ἡ δ᾽ διήμαρτε τ᾽ ἐλπίδος. κρατοῦσι γὰρ τ᾽ ἀρχῆς ὄνομα, λάβρα δόξαν εὐσεβείας· ἀκριβῶς γὰρ δὴ τὰ ἔθνους μάλιστα τὰ πάτρια, καὶ

Regnum autem Alexandræ conjugi ſuæ *Alexandra regnat. Anti. 600.*
reliquit, Judæos ei vel maxime dicto audientes fore non dubitans; quod, cum longe ab ejus crudelitate abeſſet & legum violationi obſiſteret, populi benevolentiam ſibi conciliarit. Neque ſpes eum fefellit. namque muliercula, ex opinione quam de pietate præbuerat, principatum obtinuit: quippe quæ mores gentis patrios probe noverat, & quot-

a Ἀνεχωρήσατο ῆν. *Big. Bod. & Voſſ.* b Καὶ τ᾽ φυγῆς *Bod.* c Ita *Big. & Bod. Μιννάιου Baſ. & Gen.* cum *aliis.* Mallem τ᾽ Μιννάιου ex p. 602. v. 2. atque ita forſan legendum p. 599. v. 12. d Ἐπὶ σωζήκης in *Anti.* p. 599. e Δῖσα vel Δῖον *Anti.* p. 599. *Stephanus Byzantinus* ſeptem urbes enumerat hoc nomine appellatas; harum ſeptima eſt Κοίλης Συρίας, πόλις Ἀλεξάνδρου, ἡ καὶ Πέλλα. *Joſepho, Plinio, Ptolemæo* Pella & Dium ſunt vicinæ urbes, ſed diverſæ. *Joſ. Anti.* p. 615. *Plin.* V. 18. *Ptol.* V. 15. f Ita *Big. Bod. Voſſ.* & ipſe alibi *Joſephus.* Γέρασα & Γέρα in *Impreſſis.* Ἔσται *Anti.* 599. g Ita *Voſſ. Big. & Ruſin.* πάλιν in *Impreſſis.* h Vide ad pag. 599. §. 3. i Ita *MSS.* ipſeque *Joſephus*, p. 599. v. 23. περιόντος in *Editis.* k Τῷ ἀῤῥωστίᾳ *Big. Bod. & Voſſ.*

Hyrcanus & Ariſtobulus Alexandri filii. Antt. p. 600.

quotquot leges ſacras temeraſſent * poteſtate *omni* exuebat. Cum autem duos filios ex Alexandro haberet, natu quidem maximum Hyrcanum, & propter ætatem pontificem facit,

Hyrcanus fit pontifex. Antt. p. 600.

& quod præterea ſegnior eſſet quam ut de rerum ſumma ei moleſtiam faceſſeret; minorem vero Ariſtobulum, quod fervidioris eſſet ingenii, inter privatæ vitæ officia continebat.

Phariſæi Alexandræ ſeſe adjungunt. Antt. p. 601.

2. Ei autem ſeſe ad poteſtatem *participandam* adjungunt Phariſæi, factio quædam Judæorum, qui præter alios pietatem colere putarentur, & peritiùs leges interpretari. Ob eam cauſam eo magis eis auſcultabat Alexandra, utpote religioſa erga Deum. Illi autem in fœminæ ſimplicis conſuetudinem paulatim inſinuantes, ſtatim res omnes gubernant & moderantur, ita ut quoſvis pro libidine in exſilium pellant & ab eo revocent, ſolvant ligentque. in univerſum & illi regni quidem commodis fruebantur, expenſas vero & difficultates Alexandra perferebat. Eadem autem artis gnara erat res arduas adminiſtrandi; atque copiis colligendis ſemper intenta, duplo majorem conſtituit exercitum, & non pauca ſibi comparavit auxilia peregrina: adeo ut gentis ſuæ vires auxerit, ſeque dynaſtis exteris metuendam reddiderit. In alios autem imperium ipſa quidem habebat, in ipſam vero Phariſæi.

In omnibus dominantur. Antt. p. 601.

Sæviunt in Judæos. Antt. p. 601.

3. Quare Diogenem virum quendam illuſtrem, qui Alexandro fuerat amicus, illi interficiunt; ejus conſilio factum criminati, quod octingenti regis juſſu in crucem fuerint ſublati. Induxerunt etiam Alexandram, ut & alios, quibus auctoribus Alexander in eos concitatus erat, *ſimiliter* occideret. Cumque illis præ religione totam ſe dederet, quos etiam ipſi vellent trucidabant. Ad Ariſtobulum autem confugiunt ex periclitantibus, qui viſi ſunt eminentiſſimi. Atque ille matri perſuadet, ut viris quidem propter dignitatem parceret, civitate autem eos pelleret, niſi culpæ immunes eſſe crederet. Et quidem illi, data ſibi impunitate, per regionem diſperſi erant. Alexandra vero, miſſo in Damaſcum exercitu, prætexens Ptolemæum ſine intermiſſione civitatem premere, illam quidem nulla re memorabili geſta recepit: Tigranem vero Armeniorum regem, qui, admoto Ptolemaïdi milite, Cleopatram obſidebat, pactionibus doniſque ſolicitat: atqui ille prior inde movit domeſticarum turbarum metu, quod in Armeniam incurſionem fecerat Lucullus.

Damaſcus ab Alexandra recepta. Antt. p. 602.

Cleopatra Selene à Tigrane obſeſſa. Antt. p. 602.

Et liberata.

Ariſtobulus regnum occupat. Antt. p. 602.

4. Interea ægrotante Alexandra, minor ejus filius Ariſtobulus, opportunitate arrepta, cum famulis ſuis (multos enim habebat, & omnes ex ætatis fervore ei benevolos) univerſa quidem caſtella occupat; pecunia vero, quam ibi reperit, conductis auxiliis, regem ſe declarat. Ad hæc, miſerata querelas Hyrcani mater, conjugem Ariſtobuli cum filiis incluſam dedit in Antoniam. Caſtellum autem erat

τὸς πλημμελῆσαι εἰς τὸς ἱερὸς νόμους ἐξ ἀρχῆς ἀπεβάλετο. δύο δ' αὐτῇ παῖδων ὄντων ἐξ Αλεξάνδρου, τὸν μὲν πρεσβύτερον Υρκανὸν, ἅτε τε τῇ ἡλικίαι ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα, καὶ ἄλλως ὄντα νωθέστερον [a] ἢ ὡς τε εὐοχλεῖν τοῖς τῶν ὅλων· τὸν δὲ νεώτερον Αριστόβουλον, ἅτε θερμότητα κατεῖχεν ἰδιώτιν.

Β'. Παρεφύονται δὲ αὐτῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν Φαρισαῖοι, σύνταγμά τι Ιουδαίων, δοκοῦσι εὐσεβέστεροι εἶναι τῶν ἄλλων, καὶ τοὺς νόμους [b] ἀκριβέστερον ἀφηγεῖσθαι. τούτοις θεῖον δή τι προσεῖχεν ἡ Αλεξάνδρα, σεβομένη τοῖς ὅ θεῖον. οἱ δὲ τὴν ἀπλότητα τῆς ἀνθρώπου κατὰ μικρὸν ὑπύοντες, ἤδη καὶ διοικηταὶ τῶν ὅλων ἐγίνοντο, διώκειν τε καὶ καταγειν ὃς ἐθέλοιεν, λύειν τε καὶ δεῖν. καθόλου δ' αὐ μὲν ἀπολαύσεις τῆς βασιλείας ἐκείνων ἦσαν, τὰ δὲ ἀναλώματα καὶ αἱ δυσχέρειαι τῆς Αλεξάνδρας. δεινὴ δ' ἦν τὰ μέλλω διοικεῖν, δύναμίν τε ἀεὶ συγκροτῆσα, διπλασίονα κατέστησε, καὶ ξενικὸν συνήγαγεν οὐκ ὀλίγον ὡς μὴ μόνον [c] κρατύνεσθαι τὸ οἰκεῖον ἔθνος, ἀλλὰ καὶ φοβερὰν τοῖς ἔξωθεν εἶ) δυνάμεις. ἐκράτει δὲ τῶν μὲν ἄλλων αὐτὴ, Φαρισαῖοι δ' αὐτῆς.

Γ'. Διογένην γάρ τινα τῶν ἐνδόξων, φίλον Αλεξάνδρῳ γεγενημένον, κτείνουσιν αὐτοὶ, σύμβουλον ἐγκαλοῦντες γενόμενον τοῦ ἀνασταυρωθῆναι ἐπὶ ὀκτακοσίοις τοῦ βασιλέως. ὤτρυνον δὲ καὶ Αλεξάνδραν εἰς τὸ καὶ [d] τοὺς ἄλλους [e] ἀμύνεσθαι τῶν παρεξιόντων ἐπ' ἐκείνους τὴν Αλέξανδρον. ἐνδιδόντος δ' ἐπὶ [f] δεισιδαιμονίας, ἀνήρουν ὃς ἐθέλοιεν δ' αὐτοί. προσφεύγουσι δὲ Αριστοβούλῳ τῶν κινδυνευόντων οἱ μᾶλλον δοκοῦντες. καὶ ἐκεῖνος πείθει τὴν μητέρα, φείσασθαι μὲν ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τῶν ἀνδρῶν· ἐκπέμψαι δ' αὐτοὺς, εἰ μὴ καθαροὺς ὑπεύθυνον εἶναι τῆς πόλεως. οἱ μὲν οὖν, δοθείσης ἀδείας, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὴν χώραν. Αλεξάνδρα δὲ ἐκπέμψασα ὅτι Δαμασκὸν γραπὰν, προφάσις δ' ἦν Πτολεμαῖος ἀεὶ θλίβων τὴν πόλιν, ἐμὲν τὸν μὲν [g] ὑπεδέξατο μηδὲν ἀξιόλογον ἐργασαμένην· Τιγράνην δὲ τὸν Αρμενίων βασιλέα προσκαθεζόμενον [h] Πτολεμαΐδι, καὶ πολιορκοῦντα Κλεοπάτραν, συνθήκαις καὶ δώρεις ὑπηγάγετο. φάντι δ' ἐκεῖνος ἀπαναστὰς ἀπὸ τὰς οἴκοι ταραχὰς, ἐμβεβληκότος εἰς τὴν Αρμενίαν [i] Λευκόλλου.

Δ'. Κατὰ τοῦτο νοσούσης Αλεξάνδρας, ὁ νεώτερος τῶν παίδων Αριστόβουλος, τὸν καιρὸν ἁρπάσας, μετὰ τῶν οἰκετῶν, εἶχε δὲ πολλοὺς καὶ πάντας, εὐνοῦς ἀπὸ τὴν θερμότητα, κρατεῖ μὲν τῶν ἐρυμάτων ἁπάντων· τοῖς δ' ἐκ τούτων χρήμασι μισθοφόρους ἀθροίσας, ἑαυτὸν ἀποδείκνυσι βασιλέα. τρὸς τοῦτο, ὀδυρόμενον τὴν Υρκανὸν ἡ μήτηρ οἰκείρασα, τήν τε γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας Αριστοβούλου καθείρξυσιν εἰς Αντωνίαν. φρούριον δ'

ἦν

a Καὶ σὺν οἷόν τι εὐοχλεῖν Bod. b Ita MSS. ἀκριβεστέρως perperam Baſ. & Gen. Idem de Phariſæis p. 753. ἦν γὰρ μέρος τι &c. *erat enim quædam Judæorum ſecta exactiorem patriæ legis cognitionem ſibi vindicans, quibus tanquam Deo, ut videri volebant, charis, addictum erat hoc mulierum ſodalitium.* iterumque p. 923. τῶν ϛ Φαρισαίων αἱρέσεως &c. *Phariſæus ſecta, quæ quidem videtur exactius, quam aliæ, tenere leges patrias.* Adde & Act. 22, 3. & 26, 5. c Κρατύνασθαι in MSS. d Καὶ deeſt Bod. Aliiſque. e Διαχρήσασθαι in aliquot MSS. f Ita vocem accipio prout pag. 866. g Al. ἐπεδέξατο & mox ἠργασμένην. h Strabo l. XVI. p. 740. pro Ptolemaide Seleuciam habet Meſopotamiæ caſtellum, ἐφ' ᾧ Σελεύκῳ ἐπικληθῆναι Κλεοπάτραν Τιγράνης ἀνελὼν, καθείρξας χρόνον πολὺν ὕστερον τῆς Συρίας ἐξέπεσε. Verum is in rebus ad *Joſephi* hiſtoriam pertinentibus ſæpe fallitur. Alter. i Al. Λευκύλλου, & Λεκτύλλου. * Ab initio deteſtabatur, *Ruf.*

α Τῶ

ἐν τῷ βορείῳ κλίματι τοῦ ἱεροῦ τοπουμένου, πάλαι μὲν ὡς ἔφην Βάρις ὀνομαζόμενον, αὖθις δὲ ζηλοῦσθαι τυχὸν τὴν τοποθεσίαν, ὑπὸ βασιλεύοντος Ἀντωνίου, καθάπερ καὶ ὑπό τε τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα Σεβαστὴ καὶ Ἀγριππιὰς, πόλεις ἕτεραι, μετωνομάσθησαν. πρὶν δ' ἐπελθεῖν Ἀλεξάνδρᾳ τὴν Ἀριστόβουλον τὴν [a] ταὐδελφοῦ καταλύσεως, [b] τελευτᾷ, διοικήσασα τὴν ἀρχὴν ἔτεσιν ἑνέα.

à ſeptentrione fano adjacens, olim quidem ut dixi, Baris appellatum, poſtea vero hoc nomen ſortitum eſt, imperante Antonio, quemadmodum ab Auguſto & Agrippa Sebaſte & Agrippias, aliæ civitates, mutato nomine dictæ erant. Ante tamen, quam in Ariſtobulum fratris ejus, quem dejici regno curaverat, contumeliæ vindicarentur, moritur Alexandra, cum per novennium imperaſſet.

Alexandra moritur. Ant. p. 603.

ΚΕΦ. ϛ'.

Ὑρκανὸς Ἀλεξάνδρας κληρονόμος τῆς ἀρχῆς ἑκστάντος, βασιλεύει Ἀριστόβουλος· καὶ αὖθις ὁ αὐτὸς Ὑρκανὸς πρὸς αὐτὸν Ἀντιπάτρου ὑπ' Ἀρέτα ἐξαγαγόντος. πόλος δὲ τῶν ἀδελφῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορῶν Πομπήιος γίνεται διαιτητής.

CAP. VI.

Alexandræ hæres Hyrcanus regno cedit Ariſtobulo. Idem poſtea Antipatri opera ab Areta in regnum reducitur: indeque litis inter fratres ortæ Pompejus arbiter deligitur.

ΚΑΙ κληρονόμος μὲν ἦν τῶν ὅλων Ὑρκανός, ᾧ ἡ ζῶσα τὴν βασιλείαν ἐπιτέτραπτο· δυνάμει δὲ καὶ φρονήματι, πρεῖττον ὁ Ἀριστόβουλος. [c] γενομένης δὲ αὐτοῖς περὶ τῶν ὅλων συμβολῆς πρὸς Ἱεριχοῦντι, καταλιπόντες οἱ πλεῖστοι τὸν Ὑρκανὸν, μεταβαίνουσι πρὸς τὸν Ἀριστόβουλον. ὁ δὲ μετὰ τῶν συμμεινάντων φίλων συμφυγὼν ὅπου τὴν Ἀντωνίαν, καὶ κυριεύσας τῶν πρὸς σωτηρίαν ὁμήρων, ταῦτα δ' ἦν ἡ Ἀριστοβούλου γυνὴ μετὰ τέκνων, ἀμέλει πρὶν ἀνηκέστου πάθους, διελύθησαν, ὡς τε βασιλεύειν μὲν Ἀριστόβουλον, Ὑρκανὸν δ' ἐκστάντα τῆς ἄλλης ἀπολαύειν τιμῆς, ὥσπερ [d] ἀδελφὸν βασιλέως. ὑπὸ τούτοις συλλαγέντες οἱ φίλοι ἱερῷ, καὶ δὴ λαῷ πᾶσιν φιλοφρόνως ἀλλήλους ἀσπασάμενοι, διήμειψαν τὰς οἰκίας· Ἀριστόβουλος μὲν δὴ, εἰς τὰ βασίλεια, Ὑρκανὸς δ' ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀριστοβούλου οἰκίαν.

Ετ hæres quidem omnium erat Hyrcanus, cui regnum etiam viva commiſerat *mater*: verum Ariſtobulus viribus atque animo præſtabat. Cum autem de rerum ſumma apud Hierichuntem prælio congrederentur, plerique Hyrcano relicto ad Ariſtobulum tranſeunt. Ille vero cum iis qui ſecum manſerant fugiens occupat Antoniam: ibique ſalutis obſides nactus (iſti autem erant Ariſtobuli conjux & liberi) priuſquam ſcilicet gravius aliquid accideret, ea lege cum fratre reconciliatus eſt, ut regnum quidem Ariſtobulus haberet, Hyrcanus vero eo cederet, aliiſque ut frater regis honoribus frueretur. His conditionibus in gratiam redeuntes, & invicem circumſtante multitudine amiciſſime complexi, domos permutant: & Ariſtobulus in regiam diſcedit, Hyrcanus in Ariſtobuli domum.

Ariſtobuli & Hyrcani de regno contentio. Ant. p. 607.

Fœdus ineunt, & Ariſtobulus fit rex. Ant. p. 608.

ε'. Β'. Δέος δὲ τοῖς τε ἄλλοις τοῦ Ἀριστοβούλου διαφόρων ἐμπίπλει παρ' ἐλπίδα κρατήσαντος, καὶ μάλιστα Ἀντιπάτρῳ πάλαι διαμισουμένῳ. [e] γένος δ' ἦν Ἰδουμαῖος, προγόνων τε ἕνεκα καὶ πλούτου καὶ τῆς ἄλλης ἰσχύος πρωτεύων τοῦ ἔθνους. ὁ αὐτὸς δὲ ἅμα καὶ τὸν Ὑρκανὸν, Ἀρέτα προσφυγόντα τῷ βασιλεῖ τῆς Ἀραβίας, ἀναπεισθῆναί τε τὴν βασιλείαν ἐπιθέσθαι, καὶ τὸν Ἀρέταν δέξασθαί τε τὸν Ὑρκανὸν, καὶ καταγαγεῖν ὅπου τὴν ἀρχήν. πολλὰ μὲν τὸν Ἀριστόβουλον εἰς ὃ ἦθος διαβάλλων, πολλὰ δ' ἐπαινῶν τὸν Ὑρκανὸν, παρῄνει [f] δέξασθαι· καὶ ὡς πρέπον εἴη τὸν ὕπω [g] λαμπρᾶς προεστῶτα βασιλείας, ὑπερέχειν χεῖρα [h] τοῖς ἀδικουμένοις. ἀδικεῖσθαι δὲ Ὑρκανὸν, στερηθέντα τοῦ κατὰ δίκαιον αὐτῷ προσπίπτοντος ἀρχῆς. προσκατασκευάσας δὲ ἀμφοτέρους, νύκτωρ ἀναλαβὼν Ὑρκανὸν, [i] τῆς πόλεως ὑποδιδράσκει, καὶ σωτηρίῳ φυγῇ χρώμενος, εἰς τὴν καλουμένην Πέτραν διασώζεται. βασίλειον αὐτῇ τῆς Ἀραβίας

V.

Antipater Idumæus pater Herodis M. Ant. p. 608.

Iam metus alios ejus inimicos præter ſpem dominantis occupat, & maxime Antipatrum olim Ariſtobulo inviſum. Erat autem genere Idumæus, & nobilitate & opibus* & alia poteſtate gentis ſuæ princeps. Idemque ille & Hyrcano, ut ad Aretam regem Arabiæ perfugeret, & regnum ſibi vindicaret, ſuadebat; & Aretæ, ut & Hyrcanum ſuſciperet, & in regnum reduceret. multis quidem Ariſtobuli moribus obtrectans, multis vero Hyrcanum laudibus extollens, ut hoſpitio eum exciperet *Aretam* hortabatur: *ſimulque ei ſuggerens*, quod ipſum deceret, qui tam amplo præerat imperio, manum porrigere injuria affectis. atqui Hyrcanum injuriam pati, qui principatu, ætatis prærogativa ſibi debito, exciderat. Cum autem ambos ita præparaſſet, noctu cum Hyrcano ex civitate profugit, curſuque citato in oppidum quod Petra dicitur ſalvus evaſit. ea eſt Arabiæ

Auctor Hyrcano ut ad Aretam fugiat.

Et Aretæ ut Hyrcanum recipiat. Ant. p. 608.

a Τῷ ἀδελφῷ *Big. & Voſſ.* Τοῦ Ὑρκανοῦ *Bod.* τἀδελφοῦ Ὑρκανοῦ legiſſe videtur *Ruf.* b Ἐπλήσθησαν *Bod.* c Alexandræ ſucceſſit Hyrcanus Ol. CLXXVII. 3. Q. Hortenſio & Q. Metello Cretico Coſſ. *Ant.* p. 617. Idem regno ceſſit Ariſtobulo poſt tres menſes *Ant.* p. 977. 978. Ariſtobulum deturbavit Pompejus Ol. CLXXIX. C. Antonio & M. T. Cicerone Coſſ. *Ant.* p. 614. anno primo *Euſeb.* cum triennium & totidem menſes regnaſſet *Ant.* XX. 8. Habemus igitur pro ſexennio triennium & ſemis; de reliquo tempore ſilentium eſt. Verum exinde nonnulli male corrigunt *Joſephum*, & pro tribus Hyrcani menſibus totidem annos reponunt. Quis enim credat Ariſtobulum, qui vivente etiamnum Alexandra XXII. caſtella occupaverat, totamque pene dominationem ad ſe traxerat, univerſum poſtea triennium & amplius exſpectaſſe donec frater regno cederet? Satius eſt dicere quod *Joſephus* illud pluſquam biennium quo litem hanc bellumque inter fratres duraſſe colligitur ex *Ant.* XIV. 3, 4. eorum neutri attribuit, ſed pro interregno habet. *Aldr.* d Ita *Big. & Voſſ.* ἀδελφὸς *Baſ. & Gen.* ὡς παρ' ἀδελφῷ *Bod.* e De eo quid mentitus ſit *Nicolaus Damaſcenus* vide *Ant.* p. 608. Illum ſequitur *Arabs* in *Bibliis Polyglottis cap.* 35. *hiſtoriæ Maccabaicis ſubnexæ.* Plerique Patres Chriſtiani Antipatrum cenſent Herodis cujuſdam Aſcalonitæ Apollinis Hieroduli filium fuiſſe; abductum à latronibus Idumæis eorumque moribus & diſciplina imbutum. Qua de re vide *Euſeb.* in *Hiſt* I. 6, 7. Idumæos *Strabo* fuiſſe dicit Nabatæos, qui, patria per ſeditionem ejecti, Judæis ſe adjunxerint & eorum leges ſint amplexi: indeque Herodem ὥσπερ ἐπιχώριον, quem Antigonus *Ant.* p. 650. Ἰδουμαῖον τετράρχην ἡμιιουδαῖον vocat. Idumæi pro Judæis habebantur poſtquam illos Joannes Hyrcanus circumciſionem cæteroſque ritus Judaïcos ſuſcipere coegiſſet: Judæi non tam gentis quam religionis nomen eſt. Vide *Strab.* l. XVI. p. 760. & p. 765. *Ant.* XIII. 27. & *Dionem* in *lib.* 37. *Aldr.* Vide ad p. 608. f Δέξασθαι *Bod.* g Λαμπρᾶς *Bod.* h Τῷ ἀδικουμένῳ *Lipſ.* Forſan, ὑπερέχειν χεῖρα τοῖς ἀδικουμένοις oppreſſos protegere. i Ἐκ τῆς πόλεως *Voſſ. Big. & Bod.* * Καὶ τῆς ἄλλης ἰσχύος non interpretatur *Ruffinus.* forſan quod ea non habuerit in *ſuo Codice.*

a Τῷ

Aretas Hyrcano auxilium ſuppeditat. Antt. p. 609.

biæ regia. Ibi cum Hyrcanum Aretæ in manus tradidiſſet, & multa quidem verba feciſſet, multis vero muneribus eum ſubiiſſet, perſuadet ei ſuppeditare copias quibus in regnum reſtitueretur. erant autem iſtæ peditum equitumque quinquaginta millia, quibus nequaquam reſtitit Ariſtobulus, ſed primo in congreſſu deſertus *à ſuis*, cum illis Hieroſolyma ſe recipit: & proculdubio vi captus fuiſſet, niſi dux Romanorum Scaurus * adverſis horum temporibus imminens obſidionem ſolviſſet. Namque is ex Armenia quidem in Syriam miſſus erat à Pompejo Magno, qui cum Tigrane bellum gerebat. Cum autem Damaſcum veniſſet, nuper admodum à Metello & Lollio captam, & illos inde abduxiſſet, audito quo in ſtatu res Judæorum eſſent, *illuc* veluti ad certum quæſtum properabat.

Ariſtobulus Hieroſolymis obſidetur. Antt. p. 609.

Scaurus ingreditur Judæam. Antt. p. 610.

3. Denique mox ut regionem ingreſſus eſt, legati ad eum veniunt à fratribus utriſque, uno & altero orantibus ut ſibi opem ferret & auxilium. Sed plus apud eum valebant trecenta talenta ab Ariſtobulo miſſa, quam jus & æquum. Tot enim acceptis ad Hyrcanum & Arabas legatos mittit Scaurus, Romanorum & Pompeij nomine minas illis intentans, niſi ab obſidione deſiſterent. Itaque Aretas metu perculſus ex Judæa in Philadelphiam receſſit, & Scaurus Damaſcum repetit. Ariſtobulo autem non ſuffecit, quod captus non fuerit; ſed copiis *ſuis* omnibus coactis, hoſtes perſequebatur: prœlioque ad Papyrona ut vocatur commiſſo, ſupra ſex eorum millia occidit; in quibus erat & Phalion Antipatri frater.

Obſidionem Hieroſolymorum ſolvit. Antt. p. 610.

Hyrcanus & Antipater ad Pompejum ſe conferunt. Antt. p. 611.

4. Hyrcanus vero & Antipater, Arabum privati auxilio, ſpem in adverſarios tranſtulerunt. Et poſtquam Pompejus Syria peragrata Damaſcum perveniſſet, ad ipſum confugiunt: nulliſque ei datis muneribus, ac eadem in juris ſui defenſionem, quibus ad Aretam uſi ſunt, afferentes, ei ſupplicarunt, ut, Ariſtobuli vi odio habita, regno Hyrcanum reſtitueret, cui tam ætate quam moribus deberetur. Sed nec Ariſtobulus ſibi deerat, Scauro fretus quem muneribus corruperat: nam & ipſe aderat, cultu regio, quoad ejus fieri poterat, ornatus. Verum indignum ratus ut obſequiis niteretur, ægreque ferens abjectius quam habitum ejus deceret utilitati ſervire, à Dioſpoli digreditur.

Aderat etiam Ariſtobulus & mox digreditur. Antt. p. 611.

Pompejus perſequitur Ariſtobulum. Antt. p. 612

5. De iſtis cum indignatione iratus Pompejus, Hyrcano etiam ſuiſque magnopere eum obſecrantibus, adverſus Ariſtobulum profectus eſt, & cum exercitu Romano & multis è Syria auxiliis. Cum autem Pellam & Scythopolin prætervectus Coreas perveniſſet, unde Judæorum regio initium capit qua aſcenditur per mediterranea, audito Ariſtobulum in Alexandrium confugiſſe, (hoc autem caſtellum eſt magnifice admodum exornatum, in monte præcelſo ſi-

βίας ὄρος. ἔνθα τῷ [a] Ἀρέτᾳ τ' Ὑρκανὸν ἐγχειρίσας, καὶ πολλὰ μὲ καθομιλήσας, πολλοῖς δὲ δώροις ὑπελθών, δῦναμιν ἄπῳ πείθει τ' κατάξυξ αὐτόν. ἦν δ' αὕτη πεζῶν τε καὶ ἱππέων πέντε μυριάδες, ὡς ἰῶ οὐκ ἀντίσχεν Ἀριστόβουλος· ἀλλ' ἐν τῇ πρώτῃ συμβολῇ [b] λειφθεὶς, εἰς Ἱεροσόλυμα συνελαύνει· καὶ ἔφθη κρ' κράτος ληφθείς, εἰ μὴ Σκαῦρος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς, ἐπαναζεὺς αὐτῷ τοῖς καιροῖς, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. ὃς ἐπέμφθη μὲ εἰς Συρίαν ὑπὸ Ἀρμενίας ὑπὸ Πομπηΐου Μάγνου, πολεμοῦντος πρὸς Τιγράνην. παραγενόμενος δὲ εἰς Δαμασκὸν, ἁλωκυῖαν πρόσφατος ὑπὸ Μετέλλου καὶ Λολλίου, καὶ τούτους μεταστήσας, ἐπεὶ καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἐπύθετο, καθ' ὅσ' ἐφ' ἕρμαιον ἠπείχθη.

γ'. Παρελθόντος γὰρ εἰς τὴν χώραν, [c] πρέσβεις εὐθέως ἦκον [d] παρὰ τ' ἀδελφῶν ἑκατέρων, ἑκάτερ δεόμενοι βοηθεῖν αὐτῷ. ἦν δ' ὑπέρογκον ὃ δικαίᾳ τὰ παρὰ Ἀριστοβούλου [e] τριακόσια τάλαντα. τοσοῦτον γὰρ λαβὼν Σκαῦρος ὑποκινδυνεύει πρός τε Ὑρκανὸν καὶ τοὺς Ἄραβας, ἀπειλῶν Ρωμαίους καὶ Πομπήϊον, εἰ μὴ λύσειαν τὴν πολιορκίαν. ἀνεχώρησε δ' ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς Φιλαδέλφειαν Ἀρέτας καταπλαγείς, καὶ πάλιν εἰς Δαμασκὸν Σκαῦρος. Ἀριστοβούλῳ δ' οὐκ ἀπέχρησε τὸ μὴ [f] ἁλῶναι, πᾶσαν δὲ τ' δύναμιν ὑποσυλλέξας, ἔπετο τοῖς πολεμίοις, καὶ περὶ τ' καλούμενον Παπυρῶνα συμβαλὼν αὐτοῖς, [g] ὑπὲρ ἑξακισχιλίους κτείνει, μεθ' ὧν καὶ τ' ἀδελφὸν τ' Ἀντιπάτρου, [h] Φαλίωνα.

δ'. Ὑρκανὸς δὲ καὶ Ἀντίπατρος, τ' Ἀράβων ἀφαιρεθέντες, μετέφερον ὅπῃ τὰς ὅλας τ' ἐλπίδα. καὶ ἐπεὶ δὴ [i] Πομπήϊος [k] ὑπὸν τ' Συρίαν εἰς Δαμασκὸν ἦκεν, ἐπ' αὐτὸν καταφεύγουσι· καὶ δίχα δώρων, ὧν καὶ πρὸς Ἀρέταν διχομολογίας χρώμενοι κατέλυσαν, μισοῦσαν μὲ τ' Ἀριστοβούλου βίαν, κατάγειν δ' ὅπῃ τ' βασιλείαν τ' καὶ τῷ πρόπῳ [l] καὶ καθ' ἡλικίαν πρεσβύτερα. ὁ μὲν οὖν ὁ Ἀριστόβουλος ὑστέρει, πεπιθὼς τῇ Σκαύρου δωροδοκίᾳ· παρῆν τε καὶ αὐτὸς, ὡς οἷόν τε ἦν βασιλικώτατα κεκοσμημένος ἑαυτόν. ἀδοξήσας δὲ [m] πρὸς τὰς θεραπείας, καὶ μὴ φέρων δουλεύειν ταῖς χρείαις ταπεινότερον ἢ σχήματος, ἀπὸ [n] Διοσπόλεως χωρίζεται.

ε'. Πρὸς ταῦτ' ἀγανακτήσας Πομπήϊος, πολλὰ μὲ τ' πρὸς Ὑρκανὸν ἱκετευόντων, ὥρμησεν ἐπ' Ἀριστόβουλον, ἀναλαβὼν τὴν τε Ρωμαϊκὴν δύναμιν, καὶ πολλὰς ὡς τ' Συρίας συμμάχους. ἐπεὶ δὲ παρελαύνων Πέλλαν, καὶ Σκυθόπολιν, ἦκεν ἐς Κορέας, ὅθεν ἡ Ἰουδαίων ἀρχὴ χώρα χ' τ' μεσόγειον ἀνιόντων, ἀκούσας συμπεφευγέναι τ' Ἀριστόβουλον εἰς Ἀλεξάνδρειον· τοῦτο δὲ ἔστι φρούριον τ' πάνυ φιλοτίμως ἐξησκημένον, ὑπὲρ ὄρους ὑψηλοῦ κεί-

μενον.

a Τῷ Ἀρέτᾳ βασιλεῖ *Ruf.* b Ita *Voſſ.* & recte. Ariſtobulus nempe à ſuis deſertus eſt. μεταθεὶς *Antt* p. 609. ληφθεὶς *Baſ.* & *Gen.* βληθεὶς *Bod.* c Ἰουδαίων πρεσβεῖς *Ruf.* d Παρὰ τ' ἀδελφῶν, ἑκατέρου δεομ. *Bod.* & *Big.* e Ita *Bod.* & *Ruf.* nec aliter in *Cod.* aliquot *Antt.* aliis πεντακόσια præferentibus. Ἀργύρια *Voſſ.* f Sic *Voſſ. Big.* & *Ruf.* ἁλῶναι *Baſ. Gen.* & aliquot *MSS.* g Ita *Voſſ. Big. Bod.* & *Ruf.* ut & *Hen. Burb.* & *Epiphan.* in *Antt.* p. 610. ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους *Baſ.* & *Gen.* & in *Antt.* ὑπὲρ ἑπτακισχιλίους. h Ita lego prout in *Antt.* p. 610. v. 45. Incertum quomodo legerit *Ruſinus*, quum nonnulli codices habeant *Cephalon*, alii *Phallion.* i De Pompeji rebus in Syria geſtis conſule *Plutarchum* in *Pompejo*, *Dionem.* l. 37. *Appianum* in *Mithridaticis* p. 244. *Syriacis* p. 119. *Strabonem* l. XVI. p. 762, 765. *Tacitum* in *Hiſt.* V. 9. *Florum* V. 5. *Oroſium* VI. 6. *Lucanum* in *Pharſal.* 3. *Euſebium* in *Dem.* VIII. 2. *Joſephus* in *Antt.* teſtes laudat *Strabonem* (*Cappadocem*) *Nicolaum* (*Damaſcenum*) & *T. Livium*, nempe lib. 102. ut ex *epitoma* patet. *Aldr.* k Ἐπὶλῶν *Bod.* l Illud καὶ è *MSS.* m Περὶ τ' θεραπείας *Bod.* n Διὸς πόλεως *Bed.* Δαλίας πόλεως *Antt.* p. 612. * *Al.* tempora aucupans.

a Υπὶς

μῦσι· πέμψας καταβαίνειν αὐτὸν ἐκέλευε. τῷ δὲ ἰδίῳ μὲν ὁρμῇ, καλυμβᾷ διαστοπώτερον, ἀφικνεῖσθαι μᾶλλον ἢ ὑπακοῦσαι· καθόρα δὲ ὁ πλῆθος ὀρρωδοῦν, καὶ παρήνουν ⓐ φίλοι σκέπεσθαι τῇ Ρωμαίων ἰσχύϊ, ὅσαν ἀνυπόστατον. οἷς πειθὴς καθίστη τοῖς Πομπηίου· καὶ, πολλὰ περὶ τοῦ δικαίου ἄρχειν ἀπολογηθεὶς, ἐπέστρεφε πρὸς τὸ ἔρυμα. πάλιν τε τὰδελφοῦ προκαλουμένου καταβὰς, καὶ ἀμφιλεχθεὶς περὶ τοῦ δικαίου, ἄπρακτος μὴ κωλύοντος τοῦ Πομπηίου. μέσος δ' ὢν ἐλπίδος καὶ δέους, καὶ κατῄει μὲν, ὡς δυσωπήσων Πομπήϊον πάντ' ἐπιτρέπειν αὐτῷ, πάλιν δ' ἀνέβαινεν εἰς τὸ ἄκρον, [a]ὡς μὴ προκαταλύειν δόξειν [b]ἑαυτόν. ἐπεὶ μόλις Πομπήϊος ἐξίστασθαί τε τοῦ φρουρίου ἐκέλευσεν αὐτῷ, καὶ, ὡς ἔδειξε τοῦ φρουάρχου ἐχόντων μόνας πειθαρχεῖν ταῖς αὐτογενέσι διατολαῖς, ἐπάγγειλεν αὐτὸν, ἐκάστοις γενέσθαι ἐπιχωρεῖν, ποιεῖ μὲν τὸ προσταχθὲν, ἀγανακτήσας δὲ, ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ παρεσκευάζετο πολεμεῖν πρὸς Πομπήϊον.

ε'. Ὁ δ', ὡς ἐδόκει χείρων τῆς προσδοκίας, εὐθέως εἵπετο, καὶ προσπίπτουσι [c]ὁρμὴν ὁ [c]Μιθριδάτου θάνατος, ἀγγελθεὶς αὐτῷ περὶ Ἱεριχοῦντα, ἔνθα τὸ [d]Ἰουδαίας πίστατον [d]φοίνικά τε πάμπολυν καὶ [e]βάλσαμον τρέφει· [f]τοῦτο λίθοις ὀξέσι διατέμνοντες τὰ [g]φρέατα, συλλέγουσι χυτοὺς τοὺς τομοὺς ἐκ δακρύων. καὶ στρατοπεδευσάμενος ἐν τῷ χωρίῳ μίαν ἐπέσχεν, ἕως ἠπείγετο πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα. καταπλαγεὶς δὲ [h]τὴν ἔφοδον Ἀριστόβουλος, ἱκέτης [h]ὑπήντα· χρημάτων τε [i]ὑπισχνεῖτο, καὶ ᾧ μὴ τὴν πόλιν διατρέπειν καὶ ἑαυτόν, χαλεπαίνοντα καταστέλλει τὸν Πομπήϊον. ἃ μέν τι τῶν ὁμολογημάτων ἔστελλε· τὸν δ' ὅτι τῇ κομιδῇ τῶν χρημάτων πεμφθέντα Γαβίνιον, ὃν τοῖς Ἀριστοβούλου φρουροῦντες [k]ἀπ' ἐν τῇ πόλει δέχονται).

tum) misit qui eum descendere *ad ipsum* juberent. Illi autem in animo quidem erat, utpote quod nimis imperiose vocaretur, vel quodvis discrimen adire potius quam parere: multitudinem vero in metu esse animadvertebat, & hortabantur amici ut secum reputaret Romanorum vires, quas sustinendo non erat. quibus obsequutus descendit ad Pompejum; & cum multa pro jure regni sui apud eum dixisset, in munimentum reversus est. Et cum iterum à fratre provocatus descendisset, ac de suo jure cum eo disceptasset, *denuo* regreditur, ne vetante quidem Pompejo. Erat autem inter spem metumque medius, & descendebat quidem Pompejum exoraturus ut ei cuncta permitteret, in arcem vero rursus ascendebat, ne vires ante tempus amittere videretur. Cæterum postea quam Pompejus juberet eum & castellis cedere, & cogeret eum singulos præsidiorum præfectos, quibus mandatum erat ut non nisi manu sua scriptis epistolis obsequerentur, literis monere ut inde migrarent, imperata quidem fecit; sed cum indignatione Hierosolyma concessit, seque ad bellandum cum Pompejo præparavit.

Aristobulus suorum su amicorum ad Pompejum venit Antt. p. 612.

Pompejo castella tradit, ad bellum tamen se parat. Antt. p. 612.

6. Ille autem, nam tempus ei non concedebat ad *bellicos* apparatus, statim eum insequebatur, multumque ejus impetum accelera-vit Mithridatis mors, ei nunciata apud Hierichuntem; ubi pinguissima Judææ regio palmas plurimas & balsamum nutrit; cujus stipitibus lapide acuto incisis, è lachrymis ex plaga manantibus colligunt. Cumque in eo loco per unam noctem castra posuisset, mane Hierosolyma contendebat. Aristobulus autem, ad ejus adventum perterritus, supplex *ei* occurrit, & pecuniam promittendo spondendoque semetipsum & urbem ei permittere, succensentem mitigat Pompejum. non tamen quidquam eorum faciebat quæ promiserat. nam Gabinium, qui ad pecuniam accipiendam missus erat, ne in urbem quidem recipiunt qui ab Aristobulo stabant.

Mithridatis mors. Antt. p. 613.

Aristobulus multa Pompejo promittit. Antt. p. 613.

Non stat promissis. Antt. p. 613.

ΚΕΦ. ζ'.

Ὡς Πομπήϊος, ἀποδοθείσης αὐτῷ Ἱεροσολύμων πόλεως, τὸν ναὸν αἱρεῖ, καὶ εἰς ἅγιον ἁγίων εἰσῆλθεν· οἷά τε περὶ τούτοις ἔπραξεν ἐν Ἰουδαίᾳ.

CAP. VII.

Quomodo Pompejus, tradita sibi Hierosolymorum urbe, fanum capit & in Sanctum sanctorum ingreditur; & quæ præterea in Judæa fecit.

ΠΡὸς ταῦτα ἀγανακτήσας Πομπήϊος, Ἀριστόβουλον μὲν ἐφρούρει· περὶ δὲ τὴν πόλιν ἐλθὼν, περιεσκόπει ποῖ προσβάλλῃ, τίνα τε ὀχυρότατα τῶν τειχῶν δυσμαχείσειν ὁρῶν, καὶ τοὺς τούτων φάραγγα φοβερὰν, τό τε ἱερὸν αὐτὸς ὁ φάραγξ ὀχυρώτατα τετειχισμένον, ὥστε καὶ ἄφοβος ἀλισκομένου, δοῦπερ καὶ καταφυγὴ τοῦτο τοῖς πολεμίοις.

β'. Διαπορουμένου δ' ὅτι πολὺ χείρων, στάσις [l]τοῖς ἔνδον ἐμπίπλει. [m]τῶν μὲν Ἀριστοβούλου πολεμεῖν ἀξιούν-

DE istis cum indignatione iratus Pompejus Aristobulum inclusum dabat in custodiam; atq; ad urbem profectus, circumspiciebat qua ex parte eam invaderet; nam & murorum ejus firmitatem expugnatu difficilem videbat, & vallem pro mœnibus horribilem, fanumque intra ipsam quam munitissimum, adeo ut capta urbe illud alterum hostibus esset perfugium.

Pompejus Hierosolyma contendit. p. 613.

2. Dum autem diu multumque secum dubitaret *quid facto opus esset*, incidit civitati seditio. Aristobuli quidem factione bellum ge-

Seditio gliscit Hierosolymis. Antt. p. 613.

ri

a Ὑπὲρ δ' μὴ προκαλέσειν αὐτὸν *Antt.* p. 612. v. 43. *b* Αὐτὸν *Voss.* & *Big.* αὐτῷ *Bod.* *c* Constat sibi *Josephus*; quæque scribit hoc loco confirmat *Antt.* p. 613. Paulo aliter *Plutarch.* in *Pomp.* p. 640. *Dio.* l. XXXVII. p. 36. *Oros.* VI. 6. quos vide. *Aldr.* *d* Confer *Antt.* p. 613. 670 *e* Balsamum uni terrarum Judææ concessum. *Plin.* in N. H. l. 12. c. 25. Adde *Theophrastum* in *Hist. Pl.* IX. 6. *Diod Sic.* l. 11. p 93. & XIX. p. 275. *Strabonem* in l. XVI. p. 763. & XVII. p. 800. *Anonymum Exegeten* inter *Geogr Gr. M.* XVII 12. & *Sandium* in *Itinerar* l 2. p. 127. *Aldr.* *f* Ut quisque ramus intumuit, si vim ferri adhibeas pavent venæ; fragmine lapidis aut testa aperiuntur. *Tacitus* in *Hist.* V. 6. Inciditur vitro, lapide, osseisve cultellis, ferro lædi vitalia odit &c. *Plin.* in N H l XII c 25. male igitur *Theophrastus* & *Dioscorides* σιδηρᾷ ὀυξὶ incidi tradunt. *Aldr.* *g* Ἀγγεῖα *Big.* & *Voss. al.* ἄκρα σχίσματα. *h* Ὑπαντᾷ *Bod.* *i* Ὑποχίσεσι *Bod.* *k* Rectius forsan (ut in aliquot *MSS.*) ἐνδὶ τῇ πόλει διῆγεν, quomodo & p. 972. v. 7. *l* Ita ex *MSS.* τὸν ἔνδον in *Impressis.* *m* Sic in plerisque *MSS.* τὸν μὲν Ἀριστόβουλον *Baf.* τὸν μὲν περὶ Ἀριστόβουλον *Gen.*

Hierosolymorum urbe Pompejo tradita, fanum obsidetur. Ants. p. 613.

ri poſtulante regemque liberari; qui vero Hyrcano favebant, Pompejo portas aperiri. Metus autem horum numerum augebat; præſertim cum reſpicerent ad *Romanorum in rebus ſuo loco agendis peritiam. Denique victa pars Ariſtobuli conceſſit in templum, &, ponte quo civitati jungebatur abſciſſo, ſeſe pararunt ut vim ad extremum ſuſtinerent. Aliis autem Romanos in urbem recipientibus, eiſque regiam tradentibus, ad eam *occupandam* unum è ducibus ſuis Piſonem mittit Pompejus cum militibus. qui præſidiis per civitatem diſpoſitis, poſtquam nemini eorum qui in fanum confugerant pacem perſuadere poterat, quæcunque circum erant oppugnationi parabat, Hyrcanum habens ſuoſque ad conſilia *omnia* & miniſteria ſtudioſe ei ſubſervientes.

A Pompejo oppugnatur. Ants. p. 613.

3. Ipſe vero à parte ſeptentrionali foſſam vallemque omnem complebat, materia à militibus comportata. Difficile autem erat *eas* replere, cum ob immenſam *earum* profunditatem, tum quod Judæi deſuper modis omnibus eos repellerent. nec Romanis labor ſucceſſiſſet, niſi Pompejus ſeptimis diebus obſervatis, quibus ab omni opere religionis ergo manus abſtinent Judæi, aggerem ad faſtigium perduxiſſet, militibus à pugna conſerenda inhibitis. nam à ſolo corpore etiam Sabbatis vim propulſant. Igitur jam valle repleta, cum turres excelſas aggeri impoſuiſſet, & admoviſſet machinas à Tyro allatas, mœnia tentabat. Lapidum autem jaculatores eos repellebant, qui in alto poſiti *Romanos* à conatu prohiberent: turres vero ad eam partem quam diutiſſime reſiſtebant, magnitudine pariter ac pulchritudine inſignes.

Judæi obſtinate templum propugnant. Ants. p. 614.

4. Tum ſcilicet Pompejo, cum multum defatigarentur Romani, ſubiit mirari inter alia Judæorum animi fortitudinem; & præcipue quod nihil de ſacro cultu media inter tela verſantes remiſerint. nam, veluti in pace profunda fuiſſet civitas, & quotidiana ſacrificia & luſtrationes, omniſque *Dei* cultus accurate admodum peractus erat. nec, cum capto fano ad aram quotidie trucidarentur, legitimis religionis muneribus abſtinuerunt. Nam ob-

Templum captum. Ants. p. 614.

ſidionis menſe tertio, cum vix unam de turribus dejeciſſent, in fanum irruptum eſt. Primus autem murum tranſilire auſus eſt Fauſtus Cornelius Syllæ filius, & poſt eum centuriones duo, Furius & Fabius. Singulos autem ſequebatur ſua militum cohors, & Judæos undique concluſos occidebant, alios quidem ad fanum confugientes, alios vero pauliſper reſiſtentes.

Sacerdotes ad aram mactantur. Ants. p. 614.

5. Tum multi ſacerdotum, cum hoſtes ſtrictis gladiis irruentes viderent, intrepide in ſacris peragendis manſerunt; &, dum libarent thuſque adolerent, mactabantur, ſuæ etiam ſaluti præferentes religionem erga Deum. Plu-

των, καὶ ῥᾳδίως τ' βασιλέα· τῶν δὲ τὰ Ὑρκανῷ φρονούντων, ἀνοίγειν Πομπηίῳ τὰς πύλας· [a] πολλὰς δὲ τούτους ἐποίει ὁ δῆμος, ἀφορῶντας, εἰς τ' τῶν Ῥωμαίων εὐταξίαν. ἠπίστατο δὲ τὸ Ἀριστοβούλου μέρος εἰς τὸ ἱερὸν ἀνεχώρει, καὶ τῷ σωτάπτουσαν [b] ἀπ' αὐτῆς τῇ πόλει γέφυραν ἀποκόψαντες ἀντοχεῖν εἰς ἔσχατον παρεσκεύαζοντο. τῶν δὲ ἑτέραν δεχομένων Ῥωμαίους τῇ πόλῃ, καὶ τὰ βασίλεια παραδιδόντων, ὅτι μὲν ταῦτα Πομπήιος ἕνα τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ στρατηγῶν Πείσωνα εἰσέπεμψε μετὰ στρατιᾶς. ὃς ἀσφαλῶς φρουρᾷ τὴν πόλιν, ἐπειδὴ τ' εἰς τὸ ἱερὸν [c] καταπεφευγότων οὐδένα λόγοις ἔπειθε συμβῆναι, τὰ πρὸς εἰς τροφολὰς ὑπηρέπιζεν, ἔχων τὸς περὶ τ' Ὑρκανὸν εἰς τε τὰς ὑπνοίας καὶ τὰς ὑπηρεσίας τροθύμως.

γ'. Αὐτὸς δὲ κατὰ τὸ προσάρκτιον χλίμα τῆς τε τάφρου [d] ἔχω καὶ τ' [e] φάραγγα πᾶσαν, ὕλην συμφορήσας τὴν δυνάμεως. χαλεπὸν δ' ἦν τὸ ἀναπλῆσαι ἀφ' βάθους ἄπρον, καὶ τ' Ἰουδαίων πάντα τρόπον ἐργόντων ἄνωθεν. [f] κἂν ἀτέλεστος ἔμεινε τοῖς Ῥωμαίοις ὁ πόνος, εἰ μὴ τὰς ἑβδομάδας ἐτήρει ὁ Πομπήιος, ἐν αἷς παντὸς ἔργου ἀφ' τ' θρησκείαν χεῖρας ἀπέχουσιν Ἰουδαῖοι, ὃ χῶμα ὕψου, τ' χεῖρα συμβολῆς εἴργων τὸς στρατώτας. [g] ὑπὲρ μόνου γὰρ τοῦ σώματος ἀμύνονται καὶ τοῖς σάββασιν· ἤδη δ' ἀναπεπλημένης τ' φάραγγος, πύργους ὑψηλοὺς ἐπιβήσας τῷ χώματι, καὶ προσαγαγὼν τὰς ἐκ Τύρου κομισθείσας μηχανάς, ἐπειρᾶτο τοῦ τείχους. ἀνέστελλον δὲ οἱ πετροβόλοι τὸς χαλεπῶς κωλύοντας· ἀντεῖχον δ' ὅτι πλεῖστοι οἱ περὶ τοῦτο ὃ μέρος πύργοι, μεγέθη τε καὶ κάλλει διαφέροντες.

δ'. Ἔνθα δὴ, τ' Ῥωμαίων πολλὰ κακοπαθόντων, ὁ Πομπήιος τά τε ἄλλα τ' εὐσεβείας τὸς Ἰουδαίους ἀπεθαύμασε, καὶ μάλιστα δ' μηδὲν παρολύσαι τ' θρησκείας ἐν μέσοις τοῖς βέλεσιν ἀνειλουμένους. ὥσπερ γὰρ εἰρήνης βαθείας κατεχούσης τ' πόλιν, αἵ τε θυσίαι καθ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἁγνισμοὶ, καὶ πᾶσα θεραπεία περὶ τἀκριβὲς ἐξετελεῖτο τῷ Θεῷ· καὶ οὐδὲ καθ' αὐτὸν τ' ἅλωσιν, περὶ ᾧ βωμῷ [h] φονευόμενοι καθ' ἡμέραν, τ' νομίμων εἰς τ' θρησκείαν ἀπέσχον. [i] τούτῳ γὰρ μηνὶ τ' πολιορκίας, μόλις ἕνα τ' πύργων καταρρίψαντες εἰσέπιπτον εἰς τὸ ἱερόν. ὁ δὲ πρῶτος ὑπερβῆναι τολμήσας τὸ τεῖχος, Σύλλα παῖς ἦν Φαύστος Κορνήλιος· καὶ μετ' αὐτὸν ἑκατοντάρχαι δύο, [k] Φούριος καὶ Φάβιος. ἕπεσθε δὲ ἑκάστῳ τὸ ἴδιον τῖφος, καὶ πρίοντες πανταχῇ τὸς Ἰουδαίους, ἔκτεινον, ὃς μὲν πρὸ τοῦ ναοῦ προσφεύγοντας, ὃς δὲ ἀμυνομένους πρὸς ὀλίγον.

ε'. Ἔνθα πολλοὶ τ' ἱερέων, ξιφήρεις τὸς πολεμίους ὁπλίσεις βλέποντες, ἀθορύβως ὅτι τ' θρησκείας ἔμφαν· ἀσπένδοντες δὲ καὶ θυμιῶντες ἀπεσφάττοντο, καὶ τ' πρὸς τὸ θεῖον θεραπείας τὸ δεύτερον τ' σωτηρίαν τιθέμενοι. πλεῖ-

ους

a Ita cum *MSS.* & *Vet. Interpr.* πολὺ γὰρ τούτους εἶναι δῆμος in *Editis.* b Ita *Reg. Voſſ.* & *Ruf.* ἐπ' αὐτῆς in *ceteris.* c Καταφυγόντων *Bod.* d Ἐπλήρου *Voſſ.* quod ſuſpicor eſſe interpretamentum vocis ἔχω. e Juxta *Rufinum* hoc modo diſtinguendum, φάραγγα, πᾶσαν ὕλην &c. f Confer *Bell.* l. II. *Strab.* l. XVI. p. 763. & *Dionem* l. XXXVI. p. 36. *Aldr.* g Hoc ipſum nefas ducebatur ante Matthiam Aſamonæum. Vide *Ants.* p. 535. & 1 *Macc.* II. 40, 41. *Aldr.* h Ita cum *Rufino.* φονευόμενοι τ' καθ' ἡμέραν νομίμων in *Græcis Editis* & *MSS.* i Captum eſt templum die ſolennis jejunii menſe tertio *Ants.* p. 614. Monet autem *Uſſerius* intelligi menſem tertium anni civilis ab Autumno deducti; adeoque diem (quo Judæi etiamnum jejunant) menſis Ciſleu viceſimum octavum, qui hoc anno erat Decembris Juliani viceſimus, idemque Saturni dies: templum autem à Pompejo Saturni die expugnatum, etiam *Dionem* ſignificare. *Aldr.* k Ita cum *Rufino* ipſoque *Joſepho* in *Ants.* p 614. in *cæteris* Φούριος. * Romanorum conſtantiam, *Ruf.* De voce τὸ ἐπιμελὲς videſis *Annotata* ad *Ciceronis* lib. 1. *de Officiis*, c. 40.

a Ἐμπιπτον

τοι δ' ὑπὸ τ῀ ὁμοφύλων ἀπιστασάντων ἀπῆλθον, ἡ χρη τ῀ χρημάτων [a]ἐρρίπτουν ἑαυτοὺς ἄπειροι· καὶ τοὶ μὲν τὸ τεῖχος δ' ἤνιοι, μανιῶντες ὑπὸ τῶν ἀμηχανίων, ὑπέστρησαν, καὶ συγκατεφλέγησαν. Ἰουδαίων μὲν οὖν ἀπῆλθεν μύριοι καὶ δισχίλιοι· Ρωμαίων δὲ ὀλίγοι μὲν πάνυ ἦσαν τραυματίαι δ' ἐγένοντο πλείους.

ε'. Οὐδὲν δ' ἧττον ἐν τοῖς τότε συμφοραῖς καθήψατο ἔθνους, ὡς τὸ πρὶν [b]ἄβατον ἅγιον ἐκκαλυφθὲν ὑπὸ τ῀ ἀλλοφύλων. παρελθὼν γὰρ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ Πομπήϊος εἰς τ῀ ναὸν, ἔνθα μόνῳ θεμιτὸν ἦν [c]παρεῖναι τῷ ἀρχιερεῖ, τά τ' ἔνδον ἐθεάσατο, λυχνίαν τε ἡ λύχνους, ἡ τράπεζαν, ἡ σπονδεῖα, ἡ θυματήρια, ὁλόχρυσα πάντα, πλῆθός τε ἀρωμάτων σεσωρευμένων, καὶ τ῀ ἱερῶν χρημάτων εἰς τάλαντα δισχίλια. [d]ἅπτε δὲ τούτων, οὔτ' ἄλλο τινὸς τ῀ ἱερῶν κειμηλίων ἥψατο· ἀλλὰ καὶ μὴ μίαν τ῀ ἀλώσεως ἡμέραν, καθαράς τε ὁ ἱερεὺς τοῖς νεωκόροις ἐκέλευσε, καὶ τὰς ἐξ ἔθους ἐπιτελεῖν θυσίας, αὖθις ἀποδείξας Υρκανὸν ἀρχιερέα, ταῦτα ἄλλα τε θυμώτατον ἑαυτὸν ἐν τῇ πολιορκίᾳ παρασχόντα, ἡ διότι τὸ τ῀ χώρας πλῆθος [e]Αριστοβούλῳ συμπολεμεῖν ὡρμημένον. ἐκ τούτου, ὅσῳ μᾶλλον τεθρασυνόμενον ἀληθῶς στρατηγῷ, ἢ λαὸν εὐνοίᾳ πλέον ἢ δέει παρασπάσηται. οἱ δὲ τοῖς αἰχμαλώτοις ἐλήφθη καὶ ὁ Αριστοβούλου πενθερὸς, ὁ δ' [f]αὐτὸς καὶ θεῖος αὐτοῦ. καὶ τοὺς μὲν αἰτιωτάτους τ῀ πολέμου πελέκει κολάζει· Φαύστου δὲ, καὶ τοὺς μετ' αὐτ῀ γενναίως ἀγωνισαμένους, λαμπροῖς ἀριστείοις δωρησάμενος, τῇ τε χώρᾳ καὶ τοῖς Ἱεροσολύμοις ὑπετάξατο φόρου.

ζ. Ἀφελόμενος δὲ γ' ἔθνους καὶ τὰς ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ πόλεις ὅσας εἶλεν, ὑπέταξε τῷ κατ' ἐκεῖνο καιρῷ Ρωμαίων στρατηγῷ [g]καταταγμένῳ, [h]ἡ τοῖς ἰδίοις ὅροις περιέκλεισεν. ἀνακτίζει δὲ καὶ [i]Γάδαρα, ὑπὸ Ἰουδαίων καταγραμμείλιν, Γαδαρείτῃ τινὶ τῶν ἰδίων ἀπελευθέρων Δημητρίῳ χαριζόμενος. ἠλευθέρωσε δ' ἀπ' αὐτῶν ἡ τὰς ἐν τῇ [k]μεσογείῳ πόλεις, ὅσας μὴ φθάσαντες κατέσκαψαν, Ἵππον, Σκυθόπολίν τε καὶ [l]Πέλλαν, καὶ Σαμάρειαν, καὶ Μάρισσαν, πρὸς αἷς Ἄζωτον, καὶ Ἰάμνειαν, καὶ Ἀρέθουσαν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς παραλίους, Γάζαν, Ἰόππην, Δῶρα, καὶ τ῀ πάλαι μὲν Στράτωνος πύργον καλουμένην, ὕστερον δὲ μεταχαραχθεῖσαν ὑφ' Ἡρώδου βασιλέως λαμπροτάτοις κατασκευάσμασι, ἡ μετονομασθεῖσαν Καισάρειαν. ἃς πάσας τοῖς γνησίοις ἀποδοὺς πολίταις, κατέταξεν εἰς τὴν Συριακὴν ἐπαρχίαν. παραδοὺς δὲ Ζωΐλῳ τε καὶ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ τὰ μέχρις Αἰγύπτου καὶ Εὐφράτου Σκαύρῳ διέπειν, καὶ δύο τ῀ ταγμάτων, αὐτὸς μὲν Κιλικίας εἰς Ῥώμην ἐπείγετο, τ῀ Ἀριστόβουλον ἄγων μετ' ἐκ γυναικὸς αἰχμάλωτον. δύο δ' ἦσαν αὐτῷ θυγατέρες, ἡ δύο υἱεῖς· ὧν ὁ ἕτερος μὲν, Ἀλέξανδρος

rimi autem è gentilibus ſuis partis adverſæ interempti erant, & innumeri ſeſe per præcipitia dejiciebant; nonnullique, ex difficultatibus in inſaniam acti, quæ circa murum erant ſuccenderunt, ipſique combuſti ſunt. Atque Judæorum quidem ad duodecim millia occubuerunt, Romanorum vero perpauci, aliquammulti tamen ſauciati erant. *Judæorum clades. Ant. p. 614.*

6. Nihil autem gravius in illa clade Judæorum genti accidit, quam quod locus ſanctus antea oculis inacceſſus ab alienigenis patefactus eſſet. Pompejus quippe, cum iis quos ſecum habuit, templum ingreſſus, quò ſoli pontifici penetrare fas eſt, quæ intus erant, candelabrum cum lychnis, & menſam, & vaſa libatoria, & thuribula, ex auro omnia, ſpectavit, & multitudinem aromatum congeſtorum, & ſacram pecuniam ad duo millia talentorum. neque tamen iſta vel aliud quicquam de ſacra ſupellectile attigit; ſed & fanum, poſtridie quam captum eſſet, purgare juſſit ædituis, & ſacra ſolennia celebrare, cum Hyrcanum iterum pontificem declaraſſet, quod præter alia ſemet in obſidione promptiſſimum præſtitiſſet, quodque magnam * regionis incolarum multitudinem ad defectionem ab Ariſtobulo perpuliſſet, cum una militatum ire properarent. Qua re fiebat, ut, ſicuti bonum imperatorem deceret, populum benevolentia potius quam timore ſibi conciliarit. Comprehenſus autem eſt inter captivos etiam Ariſtobuli ſocer, qui & ipſe ei patruus. Et illos quidem, qui maxime belli auctores exſtiterant, ſecuri percuſſit: Fauſto vero iiſque qui una cum eo fortiter pugnaverant, præclara præmia perſolvit, regionique & Hieroſolymis tributum imperat. *Pompejus in Sanctum ſanctorum ingreditur. Ant. p. 615.* *Sacris abſtinet & Hyrcanum pontificem facit. Ant. p. 615.*

7. Cum autem genti abſtuliſſet etiam quas in Cœle-Syria ceperant civitates, illi, qui tunc temporis conſtitutus erat Romanorum legatus, *eam* ſubjecit, intraque ſuos fines concluſit. Inſtauravit autem, in gratiam cujuſdam è libertis ſuis Demetrii Gadarenſis, etiam Gadara, à Judæis *paulo ante* everſa. Mediterraneas præterea civitates ab eorum imperio liberavit, quotquot jam ante non exſciderant, Hippum, Scythopolimque & Pellam, & Samariam, & Mariſſam, itemque Azotum, & Jamniam, & Arethuſam; ſimiliter & maritimas, Gazam, Joppen, Dora, & quæ olim quidem Stratonis turris vocabatur, poſtea vero, alium in modum ſplendide & magnifice ab Herode rege ædificata, mutato nomine Cæſarea appellata eſt. quas omnes, civibus indigenis redditas, provinciæ Syriæ attribuit. Cum autem & iſtam & Judæam, & cuncta ad Ægyptum uſque & Euphratem Scauro, qui eas regeret, tradidiſſet, cum duabus legionibus ipſe via Ciliciæ Romam contendebat, captivum ducens Ariſtobulum cum ſua prole. Erant autem ei filiæ duæ, totidemque filii: quorum alter quidem Alexander, dum *Urbes multæ Judæis ademptæ. Ant. p. 615.* *Ariſtobulus liberique ejus Romam abducti. Ant. p. 615.*

a Ἐρίπτων *Big. Voſ. & Ant.* p. 614. b Romanorum primus Cn. Pompejus Judæos domuit, templumque jure victoriæ ingreſſus eſt. *Tacit. in Hiſt.* V. 9. c Ita *Big. Bod. & Voſ.* παρεῖναι *cæteri cum Ruffino.* d Cn. Pompejus, captis Hieroſolymis victor ex illo ſano nihil attigit. Imprimis hoc, ut multa alia, ſapienter; quod in tam ſuſpicioſa ac maledica civitate locum ſermoni obtrectatorum non reliquit. Non enim credo religionem & Judæorum & hoſtium impedimento præſtantiſſimo Imperatori, ſed pudorem fuiſſe. *Cic. in Orat. pro Flacco.* e Ἀριστόβουλον *Bod.* f Αὐτὸς ἦν *Big. Bod. & Lipſ.* g Poſt καταταγμένῳ addunt *Bod. Lipſ. Baſ. & Gen.* αὐτῷ νῦν οὐσι χειμαζόμενοι ὑπ' αὐτ῀ τὴν Κοίλην Συρίαν Ελληνίδων πόλιων, quæ verba non agnoſcunt *Big. Voſ. & Ruf.* h Καὶ μόνοις αὐτὸς τοῖς ἰδ. *in MSS.* i Ita *Big. Bod. Voſ. & in Ant.* p. 615. cum participio etiam feminino, ut alibi ſæpe, Γάδαρα κατεγραμμένα *Baſ. & Gen.* Γάδαρα κατεγραμμένη *Bod.* k Ita & *Ant.* p 615. v. 25. μεσογείᾳ *Bod.* l Deeſt Πέλλαν *Bod. & Ruf.* In *Ant.* p. 615. Πέλλαν, ἡ Δῖον, ἡ Σαμ. * Agreſtium multitudinem, *Ruf.*

dum iter facerent, aufugit; junior vero Antigonus cum ſuis ſororibus Romam deportabatur.

ὁκ ἐ ὁδῷ ἀφαδιδράσκει, σὺ δὲ ταῖς ἀδελφαῖς ὁ νεώτερος Ἀντίγονος εἰς Ῥώμην ἀκομίζετο.

VI.

CAP. VIII.

Alexander Ariſtobuli filius, qui Pompejum fugerat, bellum movet Hyrcano, & à Gabinio victus caſtella ei tradit: dein Ariſtobulus, Roma elapſus, exercitum colligit, & à Romanis victus Romam perducitur. Ad hæc & alia quædam de Gabinio & Craſſo & Caſſio.

ΚΕΦ. η'.

5'.

Ἀλέξανδρος ὁ Ἀριστοβούλου, ἀποδρὰς Πομπηίου, πολεμεῖ Ὑρκανῷ, ὑπὸ ᾧ Γαβινίου ἡττηθεὶς τὰ φρούρια αὐτῷ παραδίδωσιν· ἔπειτα Ἀριστόβουλος ἀποδρὰς ἐκ Ῥώμης στρατιὰν ἀθροίζει, κ ὑπὸ τ Ρωμαίων νικηθεὶς εἰς Ῥώμην ἀνάγεται. ἔτι κ ἄλλά τινα περὶ Γαβινίου κ Κράσσου κ Κασσίου.

Scauri in Parthiam expeditio. Antt. p. 616.

INterea Scaurus, in Arabiam ingreſſus, Petram quidem ne accederet locorum difficultate prohibetur: quæ vero circa Pellam erant *omnia* depopulabatur; hoc tamen facto malis conflictatur. Nam exercitus fame laborabat: atque ad eam levandam conferebat Hyrcanus, per Antipatrum mittens *victui* neceſſaria; quem etiam ad Aretam, quaſi *ei* familiarem, delegat Scaurus, ut pecunia ille pacem ab ipſo redimeret. Atque perſuaſum eſt Arabi, ut trecenta daret talenta: & his conditionibus Scaurus ex Arabia exercitum educebat.

ΚΑΝ τούτῳ Σκαῦρος, εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐμβαλών, τῆς μὲν Πέτρας εἴργεται ταῖς δυσχωρίαις· ἐπάρδει δὲ καὶ τὰ περὶ Πέλλαν, καὶ τούτῳ δὲ κακοπαθῶν. ἐλίμωττε γὰρ ἡ στρατιά, καὶ πρὸς τοῦτο Ὑρκανὸς ἐπεβοήθει δι' Ἀντιπάτρου ταπιτήδεια πέμπων, ὃν καὶ καθίστη Σκαῦρος ὅτε σωίδη πρὸς Ἀρέταν, ὅπως ὀπὶ χρήμασι ἀφαλύσαιτο τὸν πόλεμον. ᵃ πείθεται δ' ὁ Ἀραψ τριακόσια δοῦναι τάλαντα, καπὶ τούτοις Σκαῦρος ἐξῆγε τῆς Ἀραβίας δύναμιν.

Alexander bellum parat Romanis. Antt. p. 616.

2. Alexander autem, qui *unus* ex Ariſtobuli liberis è Pompeji manibus elapſus eſt, progreſſu temporis magno exercitu coacto, infeſtus erat Hyrcano, & Judæam incurſabat; & celeriter eum deturbaturus eſſe videbatur, qui & jam Hieroſolyma accedens dejectum à Pompejo murum inſtaurare audebat, niſi Gabinius, Scauri ſucceſſor miſſus in Syriam, tum in multis aliis rebus præclare ſe fortiterque geſſiſſet, tum in Alexandrum expeditionem feciſſet. Hujus autem adventu ille perterritus, militum etiam numerum ita augebat, ut facti eſſent decies mille pedites, & mille quingenti equites; & loca opportuna muris muniebat, Alexandriumque & Hyrcanium, & Machærunta apud montes Arabiæ.

Gabinius in Syriam miſſus. Antt. p. 616.

Β'. Ὁ δ' ἀποδρὰς τ Ἀριστοβούλου παίδων Πομπηίου Ἀλέξανδρος, χείρωσιν ἀγόντων χεῖρα συχνὴν, βαρὺς ἦν Ὑρκανῷ, καὶ τ Ἰουδαίαν κατέτρεχεν· ἐδόκει δ' ἂν ταχέως καταλῦσαι αὐτὸν, ὃς γε ἤδη κ ὃ ᵇ καταῤῥιφθὲν ὑπὸ Πομπηίου τεῖχος ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνακτίζειν ἐπῆρτο προθύμως, εἰ μὴ Γαβινίῳ εἰς Συρίαν πεμφθεὶς ᶜ Σκαύρου διάδοχος, τά τε ἄλλα γενναῖον ἀπέδειξεν ἑαυτὸν ἐν πολλοῖς, καὶ ἐπ' Ἀλέξανδρον ὥρμησεν. ὁ δὲ δείσας τὴν τ ἔφοδον δύναμίν τε πολὺν συνέλεγεν, ὡς γενέσθαι μυρίους μὲν ὁπλίτας, χιλίους δὲ καὶ πεντακοσίους ἱππεῖς· καὶ τὰ ἐπιτήδεια τ χωρίων ἐτείχιζεν, Ἀλεξάνδρειόν τε καὶ Ὑρκάνιον, καὶ Μαχαιροῦντα τοῖς τῶν Ἀραβίων ὄρεσι.

Obviam it Alexandro. Antt. p. 616.

3. Atqui Gabinius, Antonio cum parte copiarum præmiſſo, ipſe cum toto exercitu ſequebatur. Delecti autem Antipatri comites, aliaque Judæorum manus, quibus præerant Malichus & Pitholaus, cum ſeſe Marci Antonii ducibus junxiſſent, obviam ibant Alexandro; & non multo poſt una cum * gravi armatura aderat Gabinius. Verum Alexander, quod hoſtium copias in unum collatas ſuſtinere non poterat, *inde* diſcedit; cumque Hieroſolymis appropinquaret, coactus eſt prælio decertare, acieque ſex millibus amiſſis, quorum tria quidem millia ceciderunt, tria vero millia capta ſunt, cum reliquis fugit in Alexandrium.

Prælio eum ſuperat. Antt. p. 616.

Γ'. Γαβίνιος δὲ μὲν μέρος τ στρατιᾶς Μάρκου Ἀντωνίου προπέμψας, αὐτὸς εἵπετο τ ὅλην ἔχων δύναμιν. οἱ δὲ περὶ Ἀντίπατρον ὁπίλεχοι, καὶ ὅ ἄλλο τάγμα τ Ἰουδαίων, ὧν Μάλιχος ἦρχε κ Πιθόλαος, συμμίξαντες τοῖς περὶ Μάρκον Ἀντώνιον ἡγεμόσιν, ὑπήντων Ἀλεξάνδρῳ. κ μετ' ὀλίγον παρῆν ἅμα τῇ φάλαγγι Γαβίνιος. ἐνεμβύνη δὲ τ τῶν πολεμίων δύναμιν ὐκ ὐσομένας Ἀλέξανδρος ἀνεχώρει, καὶ πλησίον ἤδη Ἱεροσολύμων γενόμενος ἀναγκάζει συμβαλεῖν, κ κτείνει τ μάχῃ ἑξακισχιλίους ἀποβαλὼν, ὧν τρισχίλιοι μὲν ἔπεσον, τρισχίλιοι δὲ ἐζωγρήθησαν, φεύγει σὺν τοῖς καταλαφθεῖσιν ᵈ εἰς Ἀλεξάνδρειον.

Alexandrium oppugnat. Antt. p. 616.

4. Gabinius autem ubi Alexandrium venit, cum multos *pro loco* caſtra metatos eſſe deprehendiſſet, promiſſa delictorum venia conabatur eos ante prælium ad ſe pertrahere. Cum autem illi nihil mediocre ſentirent, pleriſque interfectis reliquos in caſtellum concluſit. In

Δ'. Γαβίνιος δὲ πρὸς τὸ Ἀλεξάνδρειον ἐλθὼν, ἐπειδὴ πολλοὺς εὗρεν ἐστρατοπεδευμένους, ἐπειρᾶτο συγγνώμης ὑποσχέσει τοὺς ἡμαρτημένων, πρὸ μάχης αὐτοὺς προσαγαγέσθαι. μηδὲν δὲ μέτριον ᵉ φρονοῦντων ἀποκτείνας πολλοὺς, τοὺς λοιποὺς κατέκλεισεν εἰς τὸ ἔρυμα. κατὰ τοῦτον

ᵃ Hinc antiquus & inſignis ille denarius gentis Æmiliæ in quo ſupplex Aretas cameli frænum læva apprehendit, arboris thuriferæ ramum dextra porrigit; cum inſcriptione, M. SCAURUS ÆD. CUR. EX S. C. & infra, REX ARETAS. *Aldr.* ᵇ Ita in aliquot *MSS.* καταῤῥιφὲν in *Aliis Editiſque.* ᶜ Piſoni conſuli jam deſponſam Syriam ademit Cicero. *Ep. ad Atticum* I. 15. Itaque Scauro ſenatus ſucceſſorem dedit Marcium Philippum, & illi Marcellinum Lentulum, ambos prætorios. Uterque biennio, quo provinciæ præfuit conflictatus eſt cum Arabibus, ex vicino infeſtantibus: quæ cauſa fuit ut poſthac in Syriam mitterentur Proconſules Conſulari poteſtate. quorum primus Gabinius cum exercitu in eam profectus eſt. *Appian. in Syr.* p. 119, 120. Antonium ad militiam capeſſendam invitavit Gabinius, at is abnuit privatum ſecuturum ſe, ſed delata ſibi equitum præfectura ſecutus eſt. *Plut. in Anton. Aldr.* Vide *Montacutium* in *Apparat.* p. 148. & in *Exercit.* p. 275. ut & *Noriſium* in *Diſſ.* 2. ad *Cenotaph. Piſan.* p. 232. &c. ᵈ Illa εἰς Ἀλεξάνδρειον deſunt *Voſſ.* & *Big.* nec ea agnoſcit *Ruf.* ᵉ Φρονοῦντων *Bod.* * Vide ad p. 666.

ᵃ Ita

ζώτην ἀριστεύει τ̃ μάχῃ ὁ ἡγεμὼν Μάρκος Ἀντώνιος, πανταχῇ μὲ[a] γενναῖος φανείς, ὑδαμῇ δ' ὅτως. Γαβίνιος δὲ, τὰς ἐξωρήσοντας ὅ φρούριον καθαλιπὼν, αὐτὸς [b] ἀπῆλθ, τὰς μὲ ἐπορθήτους πόλεις καθιστάμενος, τὰς δὲ κατεσκαμμένας ἀνακτίζων. συνεπολίσθησ γῶν, τότε κελεύσαντος, Σκυθόπολίς τε καὶ Σαμάρεια, καὶ Ἀνθηδὼν, καὶ Ἀπολλωνία, καὶ Ἰάμνεια, καὶ Ραφία, καὶ Μάρισά τε καὶ [c]Ἀδώρεος, καὶ [d]Γάμαλα, καὶ Ἄζωτος, ἄλλαι τε πολλαὶ, τ̃ οἰκητόραν ἀσμένως ἐφ' ἑκάστην συρρεόντων.

ε'. Μετὰ δὲ τ̃τον ἐπιμέλεσθαι ἐπανελθὼν τρὸς ὅ Ἀλεξάνδρειον, ἐπέρρωσε τ̃ πολιορκίαν· ὡς τε Ἀλέξανδρος, ἀπογνὺς περὶ τ̃ ὅλων, ὑπεκηρυκεύετο τρὸς αὐτὸν, συγγνωσθῆναί τε τ̃ ἡμαρτημένων δεόμενος, καὶ τὰ συμμένοντα φρούρια παραδιδούς, [e]Υρκάνιον καὶ Μαχαιροῦντα. αὖθις δὲ καὶ ὅ Ἀλεξάνδρου συνεχείρισεν. ἃ πάντα Γαβίνιος, [f]συναγόντος τ̃ Ἀλεξάνδρου μητρὸς, κατέσκαψεν, ὡς μὴ πάλιν ὁρμητήριον γένοιτο δευτέρου πολέμου. παρῆν δὲ, μελλησμένη τ̃ Γαβίνιον, καὶ δέος τ̃ ὑπὲ τ̃ Ρώμης αἰχμαλώτων, τ̃ τε ἀνδρὸς καὶ τ̃ ἄλλων τέκνων. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Ιεροσόλυμα Γαβίνιος Υρκανὸν καταγαγὼν, καὶ τ̃ τ̃ ἱερᾶ τροστάτης καὶ δημονίαν αὐτῷ, καθίστησι τ̃ ἄλλου πολιτείαν ὑπὸ τροστασίᾳ τ̃ ἀείστων· διεῖλε δὲ πᾶν ὅ ἔθνος εἰς πέντε συνόδους, ὅ μὲ Ιεροσολύμοις τροστάξας, ὅ δὲ [g]Γαδάρεως, οἱ δ' ἵνα συντελῶσιν εἰς Αμαθοῦντα, ὅ δὲ τέταρτον εἰς Ιερειχοῦντα κεκλήρωτο, καὶ [h]ᾧ πέμπῳ [i]Σέπφωρις ἀπεδείχθη πόλις τ̃ Γαλιλαίας. ἀσμένως δὲ τ̃ ἐξ ἐνὸς ὑπηκρατείας ἐλευθερωθέντες, ὅ λοιπὸν ἀριστοκρατείᾳ διῳκοῦντο.

ς'. Μετ' ὀ πολύ γε μὴν αὐτοῖς ἀρχὴ τ̃ θορύβων Ἀριστόβουλος, ἀποδρὰς ἐκ Ρώμης, ὃς αὖθις πολλοὺς Ιουδαίων ὑπεσυνίστη, τοὺς μὲ ὑπεθυμοῦντας μεταβολῆς, τοὺς δ' ἀγαπῶντας αὐτὸν πάλαι. καὶ ὅ μὲ τρῶτον καλαλαβόμενος ὅ Αλεξάνδρειον, ἀνατειχίζειν ἐπειρᾶτο. ὡς δὲ Γαβίνιος ὑπὸ Σισέννᾳ καὶ Ἀντωνίῳ καὶ Σερουιλίῳ στρατὸν ἔπεμψεν ἐπ' αὐτὸν, γνοὺς ἀνεχώρει ὑπὲ Μαχαιροῦντος· καὶ τ̃ μὲ ἄχρηστον ὄχλον ἀπεφορτίσατο, μόνους δ' ἐπήγετο τοὺς ὡπλισμένους, εἶναι ὄντας [k]εἰς ὀκτακισχιλίους, ὑφ' οἷς καὶ Πειθόλαος ἦν ὁ [l]ἐξ Ιεροσολύμων ὑποστράτηγος ἀθροίσας μὲ χιλίους. Ρωμαῖοι δ' ἐπηκολούθουν, καὶ γενομένης συμβολῆς μέχρι πολλοῦ μὲ οἱ περὶ τ̃ Ἀριστόβουλον διεκαρτέρουν γενναίως ἀγωνιζόμενοι· τέλος δὲ βιασθέντες ὑπὸ τ̃ Ρωμαίων, πίπτουσι μὲν πεντακισχίλιοι, περὶ δὲ δισχιλίους ἀνέφυγον εἰς τινα λόφον, οἱ δὲ λοιποὶ χίλιοι σὺν Ἀριστοβούλῳ, διακόψαντες τ̃ φάλαγγα τ̃ Ρωμαίων, εἰς Μαχαιροῦντα συνελαύνουσι. ἔνθα δὲ τ̃ πρώτην ἑσπέραν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐρυμνοῖς ἐναυλισάμενος, ἐν ἐλπίσι μὲν ἦν ἄλλην συναθροίσειν δύναμιν, ἀνοχὴν δ' ὅ πολέμου διδόντος, καὶ ὅ φρούριον [m]κακῶς ὠχύρου. τροαισθόμενοι δὲ Ρωμαῖοι, ὅτι δύο ἡμέρας ἀντοχὰν ὑπὲρ δύναμιν, ἁλίσκετο, καὶ

hoc prælio ſtrenue ſe geſſit dux Marcus Antonius, qui quidem ubique *vir* fortis apparuit, ita vero nuſquam. Tum Gabinius, relictis qui caſtellum expugnarent, ipſe diſceſſit, & urbes quidem non vaſtatas in meliorem ſtatum redigit, ſubverſas vero inſtaurat. Itaque juſſu ejus habitari cœperunt Scythopoliſque & Samaria, & Anthedon, & Apollonia, & Jamnia, & Raphia, itemque Mariſſa & Adoreus, & Gamala, & Azotus, aliæque multæ, incolis libenter admodum in eas confluentibus.

M. Antonii elogium. Ant. p. 616.

Urbes aliquot everſas inſtaurari jubet Gabinius. Ant. p. 616.

5. Poſtquam vero iſta ita curaverat, reverſus ad Alexandrium *vehementius* urgebat obſidionem: adeo ut Alexander, *diffidens &* deſperans rebus ſuis omnibus, legatos ad eum mitteret, & peccatorum veniam petens, & de caſtellis quæ permanebant tradens Hyrcanium & Machærunta. quin & poſtea Alexandrium ei dedidit. Quæ omnia Gabinius funditus eruit, id ſuadente Alexandri matre, ne iterum ſedes alterius belli fierent. Aderat autem, ut Gabinium obſequiis emolliret, viro ſuo cæteriſque liberis Romæ captivis metuens. At poſt hæc Gabinius, Hyrcano Hieroſolyma deducto, eique fani cura mandata, reliquum reipublicæ ita conſtituit, ut optimates rebus præeſſent; omnemque *Judæorum* gentem in quinque conventus diviſit, edixitque ut una pars Hieroſolymis, Gadaris alteta, aliique ad Amathunta convenirent, quarta vero pars Hierichunta ſortita eſt, quintæque Sepphoris Galilææ civitas aſſignata eſt. Atque *ita* libenter unius dominatione liberati in poſterum ab optimatibus regebantur.

Alexandrium & alia caſtella diruit. Ant. p. 617.

Judæorum regiminis mutatio. Ant. p. 617.

6. Cæterum non multo poſt illis *novos* tumultus creat Ariſtobulus, Roma elapſus, qui, multos Judæorum rurſus coëgit, partim quidem qui mutationis cupidi erant, partim vero qui illum olim dilexerant. Et primum quidem Alexandrio occupato, id reficere tentabat. ubi autem Gabinius adverſus eum miſit exercitum, ducibus Siſenna & Antonio & Servilio, ea re cognita in Machærunta concedit: & turbam quidem inutilem *illic* excuſſit, ſolos vero armatos ſecum ducebat, ad octo fere millia, in quibus & Pitholaus erat, qui Hieroſolymis legatus cum mille hominibus ad eum perfugit. Romani autem ſequebantur, commiſſoque prælio, aliquandiu cum ſuis Ariſtobulus fortiter dimicando perſeverabat: at tandem vi Romanorum ſubacti ad quinque millia ceciderunt, & duo circiter millia in tumulum quendam confugerunt; mille vero reliqui cum Ariſtobulo, perrupta Romanorum acie, in Machærunta ſe recipere coacti ſunt. ubi rex, cum in ruinis prima veſpera tetendiſſet, fore ſperabat ut alias copias, ceſſante aliquantiſper bello, contraheret; & caſtellum male muniebat. Impreſſionem vero facientibus Romanis, cum duos dies ſupra vires reſtitiſſet, captus eſt, & cum Anti-

Ariſtobulus, Roma elapſus, res novas moliitur. Ant. p. 617.

Vincitur à Romanis. Ant. p. 617.

a Ita cum *MSS.* & *Ruf.* Γενναῖος in *Editis.* quin & γενναῖος ἀεὶ φανεὶς in nonnullis *MSS.* b Ἐπῆλθ in quibuſdam *MSS.* c Ita reſcripſi prout p. 962. Δώρεος in *Græcis* omnibus & *Dora* in *Latinis.* d Γάβαλα *Bod. Voſſ.* & *Big.* at in *Rufini* libris *Gadara.* Γάζα in *Ant.* p. 616. ibidemque ſcribitur Δῶρος καὶ Μάρισσα, & Ἀπολλωνία & Ἰάμνεια omittuntur. e *Al.* Υρκάνιον, & Υρκανίαν. f Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* ἀναδοχὴς *Baſ.* & *Gen.* cum *aliis.* g Ita etiam *Ant.* p. 617. ſed *Doris* in omnibus *Rufini* exemplaribus. h Τὸ πέμπτον *Voſſ.* i Pro Σέπφωρις ἡ Γαλιλαίας eſt Σάμφορις ἡ Ιουδαίας *Ant.* p. 617. v. 15. Erat enim Galilæa, Judææ proprie dictæ pars, *Plin.* V. 14. צפור quæ vulgo Sepphoris, *Joſepho* hoc uno in loco (niſi me fallit memoria) Σάμφορις dicitur. *Ptolemæo* quoque V. 16. Σαμφορείς, non ut perperam excuſum eſt Καμφορείς. Eadem prorſus ratione qua צפרה *Exod.* II. 21. Σεμφορή. תבקוק Αμβακὺμ aliaque id genus. *Aldr.* k Ὡς *Bod.* quod videtur legiſſe *Ruſinus.* eſtque ὡσεὶ μ'. *Ant* p. 617. l Voculam ἐξ non agnoſcit *Bod.* οἱ Ιερεσ. *Ant.* p. 617. m Κακῶς ὠχύρου *Bod.* καλῶς ὀχυροῦν *Ruſin.*

Romam remittitur Ariſtobulus. Antt. p. 617.

Antigono filio, qui ſimul Roma profugerat, vinctus ad Gabinium adductus eſt, iterumque Romam à Gabinio *mittitur*. Et hunc quidem ſenatus in carcerem inclusit, ejus vero liberos in Judæam tranſmittebat, propterea quod Gabinius literis ſignificarit, id ſe Ariſtobuli conjugi pro traditione caſtellorum ſpoſpondiſſe.

Ejus liberi Roma dimiſſi. Antt. p. 618.

Gabinium in Ptolemæo reducendo adjuvat Antipater. Antt. p. 618.

7. Gabinio autem, cum bellum Parthis inferre properaret, impedimento erat Ptolemæus; quem, reverſus ab Euphrate, in Ægyptum reducebat, Hyrcano & Antipatro uſus ad neceſſaria omnia in expeditionem ſuppeditanda. nam & pecunias & arma & frumentum & auxilia ad eum adducebat Antipater: & Judæis in ea parte, qui cuſtodes erant aditum juxta Peluſium, tranſmittere Gabinium perſuaſit. Cum autem alia Syria ad diſceſſum Gabinii commota eſſet, Judæos etiam iterum ad defectionem impulit Alexander Ariſtobuli filius,

Alexander turbas concitat. Antt. p. 618.

maximiſque conflatis copiis, omnes in ea regione Romanos perimendi impetum cepit. Quam rem Gabinius veritus (jam enim ex Ægypto redierat eò turbis iſtis impulſus) ad quoſdam è defectoribus præmiſſo Antipatro in contrariam ſententiam eos adduxit. Verum cum Alexandro manſerunt triginta *Judæorum* millia; & ille bellandi deſiderio tenebatur: *adeoque ad pugnam egreditur. atque *hoſtibus* obviam ibant Judæi, & apud montem Ita-

Superatur à Gabinio. Antt. p. 618.

byrium congreſſi ad decem quidem millia ſternuntur: cætera vero multitudo fuga diſſipata erat. Et Gabinius, Hieroſolyma profectus, ex Antipatri ſententia rerum ſtatum ordinavit. Hinc digreſſus & Nabatæos prælio ſuperat, & Mithridatem & Orſanem Parthorum perfugas clam quidem dimittit, militibus vero dicebat quod aufugerint.

μετ' Ἀντιγόνου τοῦ παιδὸς, ὃς ἐκ Ῥώμης αὐτοῦ συναπέδρα, δεσμώτης [a]ὑπὸ Γαβίνιον ἀνήχθη, καὶ ἐκ Γαβινίου πάλιν εἰς Ῥώμην. τοῦτον μὲν οὖν ἡ σύγκλητος ἔφξε, τὰ τέκνα δ' αὐτοῦ δῆγεν εἰς Ἰουδαίαν, Γαβινίου δ' ὑπὸ γόλων ἀπολύσαντος, τῇ Ἀριστοβούλου γυναικὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ χειρώσεως τὴν ἐρυμάτων ὁμολογηκέναι.

ζ'. [b]Γαβινίῳ δ' ὑπὸ Πάρθων ὁρμημένῳ στρατεύειν ἐπὶ Πτολεμαῖον ἐμπόδιον [c]ἦν, ἐπιστρέψας ἀπ' Εὐφράτου, κατῆγεν εἰς Αἴγυπτον, ὑπηρετοῦντος εἰς ἅπαντα χρήμασι καὶ τῇ στρατιᾷ Ὑρκανῷ καὶ Ἀντιπάτρῳ. καὶ γὰρ χρήματα, καὶ ὅπλα, καὶ σῖτον, καὶ ὑπομνήσεις ὁ Ἀντίπατος ἐπεσήγε· καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ Ἰουδαίᾳ, φρουροῦντας τὰς κατὰ τὸ Πηλούσιον ἐμβολὰς, παρῆσαν Γαβίνιον ἔπεισε. τῆς δ' ἄλλης Συρίας ἐπὶ τῇ Γαβινίου χωρησάσης καθεύσης, καὶ Ἰουδαίους πάλιν ἀπέστησαν Ἀλέξανδρος ὁ Ἀριστοβούλου· μεγίστην δὲ συγκροτήσας δύναμιν, ὥρμητο πάντας τοὺς κατὰ τὴν χώραν Ῥωμαίους ἀνελεῖν. ἐπὶ ὃ Γαβίνιος δείσας, ἤδη δὲ παρὼν ἀπ' Αἰγύπτου τοῖς τῇδε χωρίοις ἐπεσταλμένος, ὑπό τινας μὲν τῶν ἀφεστώτων Ἀντιπάτου πέμψας μετέπεισε. συνέμιξαν δὲ Ἀλεξάνδρῳ τρεῖς μυριάδες, καὶ κἀκεῖνος ὥρμητο πολεμεῖν· [d]ὕστερον ἔξιον ἐπὶ μάχην. ὑπήντων δ' οἱ [e]Ἰουδαῖοι, καὶ συμβαλόντων ἐπὶ τὸ Ἰταβύριον ὄρος, μύριοι μὲν ἀναιρῶνται· τὰ δὲ λοιπὰ πλῆθος ἐσκεδάσθη φυγῇ. καὶ Γαβίνιος, ἐλθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐπὶ τὸ Ἀντιπάτρου βούλημα κατεστήσατο τὴν πολιτείαν. ἔνθεν ὁρμήσας, Ναβαταίων τε μάχῃ κρατεῖ, καὶ Μιθριδάτην καὶ Ὀρσάνην φυγόντας ἐκ Πάρθων κρύφα μὲν ἀπέπεμψε, ἐπὶ δὲ τοῖς στρατιώταις ἔλεγεν ἀποδράναι.

Craſſus in Judæam venis, & ſacras pecunias depeculatur. Antt. p. 618. 619.

Craſſi interitus. Antt. p. 618.

8. Interea Craſſus, qui venerat ut ei ſuccederet, Syriam *regendam* ſuſcipit. Ille in Parthicam expeditionem & omne aliud aurum in templo Hieroſolymitano abſtulit, & duo millia talentorum à quibus abſtinuit Pompejus. Euphratem vero cum trajeciſſet, & ipſe periit & exercitus ejus. de quibus nunc non eſt narrandi tempus.

η'. Καὶ τούτῳ Κρᾶσσος αὖθις διάδοχος ἐλθὼν ἐπελαμβάνει Συρίας. ὗτος εἰς τὴν ὑπὸ Πάρθων [f]στρατὸν, τόν τε ἄλλον ὃν ὁ Ἱεροσολύμοις ναὸς χρυσὸν πάντα συνεῖλε, καὶ τὰ δισχίλια ταλαντα ἦρεν, ὧν ἀπέσχετο Πομπήϊος. διαβὰς δὲ τὸν Εὐφράτην, αὐτός τε ἀπώλετο, καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ. περὶ ὧν ὁ νῦν καιρὸς λέγειν.

Caſſius reprimit Parthos, & in Judæam properat. Antt. p. 620.

9. Poſt Craſſum autem Parthos, in Syriam tranſgredi properantes, inhibuit Caſſius, qui in *iſtam* provinciam ſe fuga receperat. Ea autem occupata, in Judæam feſtinabat. Cumque Tarichæas quidem cepiſſet, Judæorum triginta circiter millia in ſervitium abducit. Quin & Pitholaum interficit, ſeditionis cum Ariſtobulo participes colligentem: necis vero ejus ſuaſor erat

Antipater unde oriundus, ejuſque liberi. Antt. p. 620.

Antipater. Huic autem, qui uxorem duxerat ex nobili quadam Arabiæ familia, nomine Cypron, quatuor naſcuntur liberi, Phaſaëlus, & Herodes *qui* poſtea rex *erat*, & præter hos Joſephus & Pheroras & filia Salome. Cum autem omnes, qui ubique potentes eſſent, ſibi conciliaret amicitia & hoſpitalitate, potiſſimum affinitate devinxit Arabum regem. Et poſtquam adverſus Ariſtobulum bellum ſuſceperat, liberos ei, apud quem deponerentur, miſit. At Caſſius, cum

Ἡρώδης, ὃς ὕστερον ἐβασίλευσε· καὶ τοὺς τούτοις Ἰώσηπος καὶ Φερώρας καὶ Σαλώμη θυγάτηρ. ἐξοικειούμενος δὲ τοὺς πανταχοῦ δυνατοὺς φιλίαις τε καὶ ξενίαις, μάλιστα προσηγάγετο τὸν Ἀράβων βασιλέα διὰ τὴν ὁπηδίαν. καὶ πολεμοῦντι τῷ πρὸς Ἀριστόβουλον ἀνείλετο πόλεμον, ἐκείνῳ συγκαταθήκην ἔπεμψε τὰ τέκνα. Κάσσιος δὲ, κατὰ συνθήκας

a Ita & *Antt.* p. 617. Quare minus recte *Dio* (l. 39. p. 117.) Gabinium ipſum in Palæſtinam eſſe profectum, Ariſtobulum comprehendiſſe, & Pompejo miſiſſe narrat; imperatoque Judæis ſtipendio inde in Ægyptum conceſſiſſe ad reducendum Ptolemæum. *Aldr.* b Confer *Antt.* p. 618. *Dionem* l. 36. p. 116. *Appianum* in *Parthic.* p. 134. & *Syriac.* p. 120. *Ciceronem* in *Orat. in Piſonem* & *Epp.* 1. 2. 5. 7. *ad Lentulum Procos.* ut & *Strabonem* l. XII. p. 558. l. XVII. p. 796. *Aldr.* c Ita lego. ὃς ὑπῆρξεν in *libris.* d Καὶ ὕστερον *Bod.* e Ἰουδαῖον *Big.* & *Voſſ.* f Ita *Big.* στρατεῖαν in *cæteris.* g Sic *Big. Bod.* & *Antt.* p. 620. v. 20. αὐτῷ *Baſ.* & *Gen.* h Ita ſcribo ex *Antt.* p. 620. v. 29. Κύπρον in *cæteris.* Vide *Baſnagii* Ann. vol. 1. p. 8. col. 2. * Mallem *atque ita ad pugnam egreditur Gabinius. Obviam autem ibant Judæi* &c. ac ſi ſcriptum eſſet, καὶ ὕστερον ἐξιοῦσι πρὸς μάχην Γαβίνιος.

a Ubi

σωθήκας ἡσυχάζειν Αλέξανδρον ἀναγκάσας, ὅπῃ τ Εὐφράτῃ ὑπίοντι, Πάρθους διαβαίνειν ἀπόξων· [a] ὅθεν οὖν ὁ ἔπειμις ἐρῶμεν.

Alexandrum pactionibus ad quieſcendum adegiſſet, ad Euphratem reverſus eſt, Parthos tranſitu prohibiturus: de quibus alibi dicemus. *Caſſius in Parthos proficiſcitur. Ant. p. 620.*

ζ. ΚΕΦ. θ'.

Αριστόβουλος ὑπὸ τ Πομπηίου φίλων ἀναιρεῖται, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Αλέξανδρος ὑπὸ Σκηπίωνος. Αντίπατρος μετὰ τ Πομπηίου πλοῦτον θεραπεύει Καίσαρα, καὶ συμμαχῶν Μιθριδάτῃ ἐν πολέμῳ ἀριστεύει.

VII.

CAP. IX.

Ariſtobulus à Pompeji amicis occiditur & filius ejus Alexander à Scipione. Antipater poſt Pompeji obitum in clientelam Cæſaris ſe confert, & auxilium fereus Mithridati præclare ſe gerit.

ΚΑῖσαρ δὲ Πομπηίου καὶ τ συγκλήτου φυγόντων ὑπὲρ [b] τ Ἰόνιον, Ῥώμης καὶ τ ὅλων κρατήσας, ἀνίησι μὲν τ δεσμῶν τ Αριστόβουλον· δίδωσι δ' αὐτῷ δύο τάγματα, καὶ τάχος ἔπεμψεν εἰς Συρίαν, ζοῦτον τε ῥᾳδίως ἐλπίσας, καὶ τὰ περὶ τ Ἰουδαίαν, δι' αὐτοῦ διοικήσεσθαι. φθάνει δὲ ὁ φθόνος καὶ τ Αριστοβούλου προθυμίαν καὶ τὰς Καίσαρος ἐλπίδας. φαρμάκῳ γὰρ ἀναιρεθεὶς ὑπὸ τ τῶν Πομπηίου φρονούντων, μέχρι πολλοῦ μὲν οὐδὲ ταφῆς [c] ἐν τῇ πατρῴᾳ μετέσχεν· ἔκειτο δ' ὁ [d] μέλιτι σωτηρήμενος ὁ νεκρὸς αὐτοῦ, ἕως ὑπ' Αντωνίου [e] Ἰουδαίοις ἐπέμφθη, τοῖς βασιλικοῖς μνημείοις ἐνθαφησόμενος.

Cæſar autem, cum Pompejus & ſenatus trans *mare* Ionium fugiſſent, Roma rerumque ſumma potitus, Ariſtobulum vinculis ſolvit; traditiſque ei duabus legionibus celeriter in Syriam miſit, ſpei plenus & hanc facillime & cuncta Judææ proxima per illum ſubjici poſſe. Verum & promptam Ariſtobuli voluntatem & Cæſaris ſpem *de eo conceptam* irritam reddidit invidia. nam veneno peremptus à Pompejanis, aliquandiu etiam ſepultura in ſolo patrio carebat; corpuſque ejus melle conſervatum jacebat, donec ab Antonio miſſum erat Judæis, in patriis monumentis ſepeliendum. *Cæſar vinculis ſolvit Ariſtobulum. Ant. p. 620.* *Ariſtobulus à Pompejanis veneno ſublatus. Ant. p. 620.*

β'. Ἀναιρεῖται δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Αλέξανδρος πελέκει ὑπὸ Σκηπίωνος ἐν Αντιοχείᾳ, Πομπηίου τοῦτ' [f] ἐπιτρέψαντος, καὶ γενομένης κατηγορίας περὶ ὧν βήματος ὢν Ρωμαίους ἔβλαψε. τοὺς δ' ἀδελφοὺς αὐτοῦ Πτολεμαῖος ὁ [g] Μιννάου παῖδα Λυσανίου, ὃς ἐκράτει τ ὑπὸ τῷ Λιβάνῳ Χαλκίδος, Φιλιππίωνα τ υἱὸν ἐπ' αὐτοὺς εἰς Ασκάλωνα πέμπει. κἀκεῖνος ἀποσπάσας τ Αριστοβούλου γυναικὸς Αντίγονον, καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ πρὸς τ πατέρα ἀπήγαγεν. ἀλλὰς δ' ἔρωτι γαμεῖ τ πατρῴαν, καὶ μετ' ὀλίγον τ πατρὸς δι' αὐτὸν κτείνει· γαμεῖ δὲ [h] Πτολεμαῖος τ [i] Αλεξάνδρου, ἀνελὼν τ υἱόν, καὶ λαβὼν τ γάμου [k] κηδεμονικώτερος ἦν πρὸς τὰς αὐτῆς ἀδελφάς.

Porroque filius ejus Alexander à Scipione ſecuri trucidatur Antiochiæ, idque juſſu Pompeji, inſtituta etiam in eum accuſatione pro tribunali ob ea quibus Romanos læſerat. Ejus fratres ad ſe recepit Ptolemæus Mennæi filius, qui Chalcidem ſub Libano imperio regebat, Aſcalonem ad eos miſſo Philippione filio ſuo. Atque ille Antigonum ab Ariſtobuli conjuge abſtractum, & ſorores ejus ad patrem adducebat. Captus autem amore juniorem in uxorem duxit, & poſtea à patre propter ipſam occiditur. nam Ptolemæus, filio interfecto, Alexandram in matrimonium accipit, & nuptiarum gratia majori cura dignatus eſt ejus fratres. *Alexander à Scipione occiſus. Ant. p. 620.* *Quo modo ſe geſſerit Ptolemæus erga Ariſtobuli liberos. Ant. p. 621.*

γ'. Αντίπατρος δὲ μετὰ τ Πομπηίου πλοῦτον μεταβὰς ἐθεράπευε Καίσαρα· καὶ πειθοῖ τῷ Μιθριδάτης ὁ [l] Περγαμηνός, μεθ' ἧς ἦγεν ἐπ' Αἴγυπτον δυνάμεως, ἐρημούμενον [m] τῶν κατὰ τὸ Πηλούσιον ἐμβολῶν, εἰς Ασκάλωνι κατέσχετο, τύχῃ τε Αραβας ξένος ὢν ἔπεισεν ὑπακοῦσαι, καὶ αὐτὸς ἦκεν ἄγων Ἰουδαίων εἰς τετραχιλίους ὁπλίτας. παρώρμησε δὲ καὶ τοὺς ἐν Συρίᾳ δυνατοὺς ὑπὲρ τ βοηθείας, [n] τῶν τ' ἐποίκων τοῦ Λιβάνου [o] Πτολεμαῖον, καὶ Ιάμβλιχον, [p] καὶ Πτολεμαῖον δι' οὓς αἱ ζύτῃ πόλεις ἑτοίμως συνεφήψαντο τοῦ πολέμου. καὶ θαρρῶν ἤδη Μιθριδάτης τῇ προσγενομένῃ δι' Αντίπατρον ἰσχύϊ, πρὸς τὸ Πηλούσιον ἐξελαύνει, κωλυόμενός τε διεξελ-

Antipater autem, poſt obitum Pompeji, mutatis partibus, Cæſari ſtudebat: & quia Mithridates Pergamenus, cum copiis quas ducebat in Ægyptum, prohibitus ab aditibus juxta Peluſium, apud Aſcalonem detinebatur, & Arabibus, apud quos hoſpes erat, perſuaſit, ut ſuppetias ei ferrent, & ipſe ſecum habens Judæorum peditum tria circiter millia ſubſidio profectus eſt. Quin & *viros* in Syria potentes ad auxilium ſuppeditandum excitavit, & ex Libani incolis Ptolemæum & Iamblichum & Ptolemæum: quibus factum eſt ut illius regionis civitates alacriter belli ſocietatem coirent. Jamque Mithridates, copiis fretus ab Antipatro adductis, Peluſium ire feſtinat; cumque per- *Antipater Cæſarem demereri ſtudet adjuvando Mithridatem. Ant. p. 621.*

---

a Ubi fidem ſuam liberaverit *Joſephus*, non ſatis ſcio. Multa ille de Caſſio, cum in hoc libro, tum *Ants.* XIV. verum omnia poſt mortem Divi Julii. Quæ Caſſius contra Parthos ante geſſit, ea ex aliis ſcriptoribus peti jubet. *Ants.* XIV. *Aldr.* Vocem ſequentem ἐρῶμεν delendam cenſeo, fretus auctoritate ipſius *Joſephi*, qui p. 620. v. 36. dicit, ὡς ἐν τῷ ἄλλῳ διηλεύσεται. *b* Ἰόνιον *Big.* *c* Ἐν τῇ πατρῴᾳ χώρᾳ in aliquot *MSS.* *d* Λάρναξι *Bod.* Verum μέλιτι habetur in *Ants.* p. 620. v. 45. Ea quidem eſt mellis natura (teſte *Plinio* in *N. H.* l. 22. c. 24. & l. 7. c. 4.) ut corpora non ſinat putreſcere. *e* Ἰουδαίοις deeſt *Bod.* *f Al.* ἐπιτελέσαντος. *g* Forſan *Μιναίου*. Vide ad p. 967. v. 20. *h* Ita in *MSS.* & *Ruf.* ὁ *Μιναίου* poſt Πτολεμαῖος addunt *Baſ.* & *Gen.* *i* Αλεξάνδρᾳ in pleriſque *MSS.* *k* Αὐτὸς poſt κηδεμονικώτερος adjiciunt *Big. Bod.* & *Voſſ.* *l* Supple ἐπιτυχὼν κομίζων ex *Ants.* p. 621. v. 17. *m* Ita lego cum *MSS.* favente nonnihil *Joſepho* in *Ants.* p. 618. v. 11. ut & *Epiphanio*, qui vertit, *ab acceſſu Peluſii prohibitus.* antea erat ὑπὸ τ καὶ τὸ Πηλούσιον ἐμβολῶν, i.e. *à navibus* (prout verba interpretatur Cl. *Aldrichius*) *quæ ad Peluſium erant.* id quod firmare nititur ex *Dione* l. XXXIX. p. 204. C. & *Strabone*, l. XIII. p. 625. A. & *Hirtio*, l. *de Bello Alex.* c. 26. *n* Ita *Bod.* & recte, ut pronunciat *Aldrichius*, ex *Ants.* p. 621. v. 23. in *ceteris* ἀπῆσαν. *o* Θολεμαῖον *Ants.* p. 621. v. 24. & fortaſſe melius. Apud Hebræos טולמיים & תלמי, apud Arabas بطليوس & ثلماي occurrunt. Quæ ſi non ſint diverſa nomina, ſcribendi tamen diverſitas hoc in loco perſpicuitatem parit. Sicut itaque *Joſephus* in *Ants.* p. 621. Ιάμβλιχός τε ὁ δυνάστης τῷ Πτολεμαίῳ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θολεμαῖος ὁ Σοίμου ſcripſit; ita & hoc loco Θολεμαῖον καὶ Ιάμβλιχον ἐ Πτολεμαῖον ſcribi expedit: niſi mavis autore *Ruſino* ſcribere Πτολ. καὶ Ιαμ. ἐ Πτολεμαῖον ἄλλον. *Aldr.* *p* Ita *Big.* & *Voſſ.* καὶ Πτολεμαῖον deerant *Baſ. Gen.* & *Bod.* Πτολεμαῖον ἄλλον juxta *Ruſinum.*

a Poſt

Antipatri factum egregium. Ant. p. 622.

pertranſire trajectu prohiberetur, urbem obſidebat. At Antipater in hac oppugnatione gloriam inſigniſſimam adeptus eſt. nam cum muri, quà is erat, partem diffregiſſet, primus in urbem cum ſuis inſiluit.

Poſtea in Ægypto præclare ſe geſſit. Ant. p 621.

4. Et Peluſium quidem captum eſt: eos vero ulterius euntes rurſus prohibebant Ægyptii Judæi, regionem quæ Oniæ dicebatur incolentes. Verum iis perſuaſit Antipater, non modo ne obſtarent; ſed etiam ut copiis neceſſaria præberent. Unde factum eſt, ut nec ii qui circa Memphin erant manus conſererent, ſed ultro ſeſe traderent Mithridati. Atque ille, cum Delta circuiviſſet, pugnam cum cæteris Ægyptiis commiſit, in loco qui Judæorum Caſtra appellatur: cumque in periculo eſſet in acie cum omni dextro cornu, Antipater, fluminis ripam circumgreſſus, eum liberavit. ille enim cum lævo cornu ſibi oppoſitos *jam* ſuperaverat. Dein facto in eos impetu, qui Mithridatem perſequerentur, & multos occidit & reliquos eouſque fugientes egit, donec caſtra illorum ceperit. De ſuis autem octoginta tantum amiſit, at Mithridates dum fugeret octingentos. Ille vero, præter ſpem ſervatus, teſtimonium apud Cæſarem abſque omni invidia perhibet, de rebus ab Antipatro præclare geſtis.

Amplum de eo apud Cæſarem teſtimonium perhibet Mithridates. Ant. p. 622.

5. Unde ille tunc quidem Antipatrum, & ſpe & laudibus *incitatum*, ad ſubeunda pro ſe pericula promptiorem reddidit. in quibus omnibus cum bellator fuerit audaciſſimus, & multa toto fere corpore vulnera acceperit, habebat quibus fortitudinem *ſuam* oſtentaret. Poſt autem cum res in Ægypto ordinaſſet *Cæſar*, in Syriam reverſus eum & Romana civitate donavit & immunitate: fecitque, & aliis honoribus eum augendo & amiciſſime tractando, ut ipſi *invideretur; atque ejus inſuper gratia pontificatum confirmavit Hyrcano.

Antipater à Cæſare honoribus auctus. Ant. p. 622.

θεῖν, ἐπολιόρκει τ̄ [a] πόλιν. ἔνθ δὲ καὶ τῇ προσβολῇ ἀξιοσημότατος Ἀντίπατρος. ὃ γὰρ καθ' αὑτὸν μέρος τ̄ τείχους ἀπορρήξας, πρῶτος εἰσεπήδησεν εἰς τὴν πόλιν μ̄ τ̄ σὺν αὐτῷ.

δ'. Καὶ Πηλούσιον μ̄ ἑάλω. πρόσω δ' αὐτὸς ἰόντας, εἶργον αὐτῆς οἱ τ̄ Ονίου προσαγορευομένην χώραν [b] κατέχοντες [c] Ἰουδαῖοι Αἰγύπτιοι. τούτους [d] δὲ Ἀντίπατρος ὐ μόνον μὴ κωλύειν ἔπεισεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιτήδεια τῇ δυνάμει προσφέρειν. ὅθεν ὐδ' οἱ κατ̄ τ̄ Μέμφιν ἐπ εἰς χεῖρας ἦλθον, ἑκούσιοι δὲ προσέθεντο Μιθριδάτῃ. καὶ κεῖνος ἤδη τὸ Δέλτα περιελθών, [e] συνέβαλλε τοῖς λοιποῖς Αἰγυπτίοις εἰς μάχιμον χ̄ χῶρον, ὃς Ἰουδαίων στρατόπεδον καλεῖται. κινδυνεύοντα δὲ αὐτὸν ὁ τῇ παρατάξει, σὺν ὅλῳ τῷ δεξιῷ κέρατι, ῥύεται περιελθὼν Ἀντίπατρος παρὰ τ̄ αἰγιαλὸν ᾗ ποταμῷ. τ̄ γὰρ καθ' ἑαυτὸν ἐκράτει ὁ λαὸν ἔχων κέρας. ἔπειτα προσπεσὼν τοῖς διώκουσι Μιθριδάτην, ἀπέκτεινέ τε πολλούς, καὶ μέχρι τοσούτου τὸν καταλειπόμενος ἐδίωξεν, ἂς καὶ ὁ στρατόπεδον αὐτῶν ἑλεῖν. [f] ὀγδοήκοντα δὲ μόνους τ̄ ἰδίων ἀπέβαλε, καὶ Μιθριδάτης ὁ τῇ τρυπῇ περὶ ὀκτακοσίους. σωθεὶς δ' αὐτὸς πρὸς [g] ἐλπίδα, μάρτυς ἀδάσκαλος γοῦν πρὸς Καίσαρα τ̄ Ἀντιπάτρου κατορθωμάτων.

ε'. Ὁ δὲ τότε μὲν ἀνὴρ, τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς ἐλπίσιν, εἰς τοὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ κινδύνους ἐπέρρωσεν. ὁ οἷς πᾶσι προσβολώτατος [h] ἀγωνιστὴς γενόμενος, καὶ πολλὰ τρωθεὶς [i] καθόλου χρόνου τὸ σώματος, ἔσχε τὰ σημεῖα τῆς ἀρετῆς. αὐτὸς δὲ καταστησάμενος τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ὡς [k] ἐπανῆκεν εἰς Συρίαν, πολιτείᾳ τε αὐτὸν τῇ Ρωμαίων ἐτίμησε καὶ ἀτελείᾳ, τῆς τε ἄλλης τιμῆς καὶ φιλοφρονήσεως ἔσχεν ζηλωτὸν ἐποίησε, καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην δὲ δι' αὐτὸν ἐπεκύρωσεν Ὑρκανῷ.

VIII. **CAP. X.**

ΚΕΦ. ι'. ιη'.

Antipatrum Judææ procuratorem facit Cæſar, & Antipater Hieroſolymis præficit Phaſaëlum, & Herodi ſummam in Galilæa poteſtatem mandat; qui non multo poſt in judicium vocatur & abſolvitur. Sexto Cæſari à Baſſo inſidiis peremptо ſuccedit Marcus.

Αντίπατρον ἐπίτροπον Ἰουδαίας ἀποδείκνυσι Καῖσαρ, Αντίπατρος δὲ Ἱεροσολύμων στρατηγὸν καθίστησι, Φασαήλον, καὶ τ̄ Γαλιλαίας ἔπαρχον Ἡρῴδην· ὃς μετ' ὀλὺ εἰς κρίσιν καλεῖται καὶ ἀπολύεται. Σέξτον Καίσαρα ὑπὸ Βάσσου δολοφονηθέντα διαδέχεται Μάρκος.

Antigonus accuſat Hyrcanum & Antipatrum. Ant. p. 622.

SUB idem autem tempus & Antigonus Ariſtobuli filius, cum ad Cæſarem veniſſet, in cauſa erat præter opinionem quod Antipater plus auctoritate valeret. nam cum oportuerit eum patris fortunam deplorare, qui veneno ſublatus videbatur ob inimicitias quæ illi cum Pompejo interceſſerant, & queri de Scipionis in fratrem crudelitate, nihilque quod invidiam moveret adhibere dum miſericordiam implorat, ille in medium prodiens præterea Hyrcanum & Antipatrum accuſabat, ac ſi ipſum quidem iniquiſſime cum fratribus ſuis omni de terra patria abegiſſent, multiſque

Κατὰ ταυτὸ δὲ καὶ Αντίγονος ὁ Αριστοβούλου, πρὸς Καίσαρα παρὼν, γίνεται παραδόξως Αντιπάτρῳ μείζονος προκοπῆς αἴτιος. δίον γοῦν [m] ἀποδύρεσθαι πρέπει τὸν πατρὸς περφαρμάχθαι δοκοῦντος ὑπ̄ τ̄ πρὸς Πομπήϊον διαφορῶν, καὶ περὶ τὰδελφῶν τὴν Σκιπίωνος ὠμότητα μέμφεσθαι, καὶ μηδὲν εἰς ἔλεον προσμίξαι φθονερὸν πάθος, ὁ δ' ὅπι τούτοις Ὑρκανῷ καὶ Αντιπάτρῳ κατηγόρει παρελθὼν, ὡς προνομώτατα μὲν αὐτὸν μ̄ τ̄ ἀδελφῶν πάσης [n] ἀπελαύνοιεν τ̄ πατρίου γῆς, πολλὰ δ'

[a] Poſt πόλιν in *Baſ.* & *Gen.* redundabat μ̄ τ̄ σὺν αὐτῷ. quæ ejicienda eſſe curavi auctoritate *Big. Bod. Voſſ. Ruf.* & *Ant.* p. 621. v. 26. [b] Iterum poſt κατέχοντες habemus ἴσως ϳ in *Baſ.* & *Gen.* contra *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* [c] Ita *Ruf.* & in *Ant.* p. 621. v. 30. antea erat Ἰουδαίοις τ̄ Αιγύπτιοις. [d] Illud ϳ ex *Big. Bod. Voſ.* & *Ant.* p. 621. v. 32. [e] Συμβάλλει in aliquot *MSS.* [f] Πεντήκοντα in *Ant.* p. 622. v. 4. [g] Ita *Big.* & *Voſſ.* ἐλπίδας in cæteris. [h] Ὠφθεὶς ἀγωνιστὴς *Bod.* [i] Ἐφ' ὅλῳ χρόνου *Big. Bod. Voſ.* & *Lipſ.* [k] Ἐπανῆλθε *Bod.* [l] Κατ' αὐτὸ *Big. Voſ.* & *Bod.* [m] Ἀποδύεσθαι in *iiſdem MSS.* [n] Ἀπελαύνει τ̄ πατρίου γῆς, vel ἀπελαύνοιεν τ̄ πατρίου γῆς in *MSS.* * *Al.* ut eum beatum prædicarent.

δ' εἰς τὸ ἔθνος αὐτοῦ αἰφνίδιον ἐξυβρίζοιεν· καὶ ὅτι τὴν εἰς Αἴγυπτον συμμαχίαν, οὐκ [a]ἐπ' εὐνοίᾳ αὐτῷ πέμψειαν, ἀλλὰ κατὰ δέος τῶν πάλαι [b]διαφορῶν, καὶ τὴν πρὸς τὸν Πομπήϊον φιλίαν ἀποσκευαζόμενοι.

β'. Πρὸς ταῦτ' ὁ Ἀντίπατρος ἀπορρίψας τὴν ἐσθῆτα, τὸ πλῆθος ἐπεδείκνυε τῶν τραυμάτων, καὶ περὶ μὲν τῆς εἰς Καίσαρα εὐνοίας, οὐκ ἔφη λόγου δεῖν αὐτῷ, κεκραγέναι γὰρ τὸ σῶμα σιωπῶντος· Ἀντιγόνου δὲ θαυμάζειν τὸ τόλμαν, εἰ πολεμίου Ῥωμαίων υἱὸς ὢν καὶ Ῥωμαίων δραπέτης, καὶ τὸ νεωτεροποιὸς εἶ καὶ στασιώδης αὐτὸς πατρῷον ἔχων, ἐπὶ τῷ Ῥωμαίων ἡγεμόνι κατηγορεῖν ἐπιχείρηκεν ἑτέρων, [c]καὶ πλεονεκτεῖν τυχεῖν ἀγαθοῦ τινος, δέον ἀγαπᾶν ὅτι ζῇ. καὶ δι' ὃν ἐφίεσθαι πεπλάσται τὸν τοῦτον [d]δι' ἀπορίαν, ἀλλ' ἵνα Ἰουδαίους στασιάσῃ παρελθών, καὶ χρήσηται κατὰ τῶν δόντων ταῖς ἀφορμαῖς.

γ'. Τούτων Καῖσαρ ἀκούσας, Ὑρκανὸν μὲν ἀξιώτερον τῆς ἀρχιερωσύνης ἀπέφηνατο, Ἀντιπάτρῳ δὲ δυναστείας αἵρεσιν ἔδωκεν. ὁ δ' ἐπὶ τῷ τιμήσαντι τὸ μέτρον τῆς τιμῆς ἤρμενος, πάσης ἐπίτροπος Ἰουδαίας ἀπεδείκνυτο, καὶ [e]περιπιτυγχάνει τὰ τείχη τῆς πατρίδος ἀνακτίσαι κατεγραμμένα. τὰς μὲν δὴ τιμὰς ταύτας Καῖσαρ ἀπέστελλεν εἰς τὸ [f]Καπετωλίῳ χαρακτῆναι, τῆς τε αὐτοῦ δικαιοσύνης σημεῖον, καὶ τῆς ἐκείνου ἀνδρὸς ἀρετῆς ἐσόμενον.

δ'. Ἀντίπατρος δέ, Καίσαρα προπέμψας ἐκ τῆς Συρίας, [g]εἰς Ἰουδαίαν ὑπέστρεψεν. καὶ πρῶτον μὲν ὃ τεῖχος ἀνεδείματο τὸ πατρῷον ὑπὸ Πομπηΐου κατεσκαμμένον, καὶ τοὺς ἀνὰ τὴν χώραν θορύβους ἐπιὼν κατέστελλεν, ἀπειλητὴς ἅμα καὶ σύμβουλος ὢν ἑκάστοις, ὅπως τοὺς μὲ Ὑρκανῷ φρονοῦντας ὁ μὲν ὅλῳ τῷ καθ' ἡσυχίαν βιώσονται, τῶν τε ἰδίων κτημάτων καὶ κοινῆς εἰρήνης [h]ἀπολαύοντες· εἰ δὲ πείθοιντο ταῖς ψυχραῖς ἐλπίσι τὸ νεωτερίζειν ἐπὶ κέρδεσιν οἰκείοις ἐξελόντων, αὐτόν τε προεῖσθαι αὐτοὶ κηδεμόνος δεσπότην, καὶ Ὑρκανὸν ἀντὶ βασιλέως τύραννον, Ῥωμαίους γε μὴν καὶ Καίσαρα πολεμίους ἀνθ' ἡγεμόνων καὶ φίλων. ὃ δὲ ἀπέξεσθαι μετακινήσαντα οὐκ ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὃν αὐτοὶ κατέστησαν. ἅμα δὲ ταῦτα λέγων, δι' ἑαυτοῦ καθίστατο τὴν χώραν, ὁρῶν τὸν Ὑρκανὸν ἀργὸν ὄντα τε, καὶ βασιλείας ἀτονώτερον. Φασάηλον μὲν δὴ, τὸν πρεσβύτατον τῶν παίδων, Ἱεροσολύμων καὶ τῆς περὶξ, τετραρχοῦντα καθίστησι· τὸν δὲ μετ' αὐτὸν Ἡρώδην, ὅτι τοῖς ἴσοις ἔσεσθαι εἰς τὴν Γαλιλαίαν [i]κομιδῇ νέον.

ε'. Ὁ δὲ, ὢν φύσει δραστήριος, ὕλην εὐθέως αὐτίκα τῷ φρονήματι. καταλαβὼν οὖν Ἐζεκίαν τὸν ἀρχιλῃστὴν, τὰ πρόσχωρα [k]τῇ Συρίᾳ καταστρέχοντα μετὰ μεγίστου σίφους, αὐτόν τε συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ πολλοὺς ἄλλους λῃστῶν. [l]ὁ δὲ μάλιστα τοῖς

ipſi gentem injuriis ex petulantia affeciſſent; quodque in Ægyptum auxilia ei non ex benevolentia miſerint, ſed metu veterum inimicitiarum, & ut amicitiam cum Pompejo inſtitutam deprecarentur.

2. Ad hæc Antipater, veſte abjecta, vulnerum multitudinem palam faciebat, & de ſua quidem in Cæſarem benevolentia, non opus eſſe ſibi dicebat verba facere; nam corpus etiam ſe tacente clamare: Antigoni vero audaciam mirari, qui, cum hoſtis Romanorum ſit filius & fugitivi Romanorum, & novarum rerum ſtudioſus ſeditioſuſque patrem imitetur, apud Romanorum præſidem contra alios accuſationem inſtituerit, & emolumenti aliquid comparare ſtudeat, cum iſto contentus eſſe deberet quod vivat. nam & nunc non propter inopiam *rebus intereſſe adeo deſiderare, ſed ut inter Judæos ſeditionem concitet, & facultatibus *ſuis* contra largitores *earum* utatur. *Antipater ſe defendit. Ant. p. 622.*

3. Cum iſta Cæſar audiſſet, Hyrcanum quidem pontificatu digniorem eſſe pronunciavit, Antipatro autem poteſtatis, quam vellet, optionem dedit. Ille vero, honoris modum & menſuram dantis arbitrio permittens, totius Judææ procurator declaratus eſt, & præter hoc impetravit, ut ſubverſa patriæ mœnia inſtaurare ſibi daretur. Et hos quidem honores Cæſar miſit tabulis incidendos in Capitolio, in perpetuum ſuæque juſtitiæ & Antipatri virtutis monumentum. *Cæſar in pontificatu confirmat Hyrcanum, & Antipatrum totius Judææ procuratorem facit. Ant. p. 622.*

4. Antipater vero, deducto à Syria Cæſare, in Judæam reverſus eſt. & primum quidem patriæ muros à Pompejo dirutos refecit, & regionem obiens tumultus qui in ea erant compeſcebat, partim minando partim ſingulis conſulendo, *admonens eos*, fore, ſi ab Hyrcano ſtarent, ut feliciter & quiete vitam agerent, ſuiſque bonis & pace communi fruentes; ſin vero ſpe vana ab iis ducerentur, qui privati quæſtus gratia res novas moliri ſtudent, ipſum experturi ſunt pro curatore dominum, & Hyrcanum pro rege tyrannum, itemque Romanos & Cæſarem pro ducibus & amicis hoſtes *acerbos*. non enim paſſuros eum ab imperio ſummoveri, quem conſtituiſſent ipſum. Atque ſimul ac iſta diceret, res regionis ſolus ordinavit, quod Hyrcanum & ſegniorem & remiſſiorem videret quam regnum poſceret. Et Phaſaëlum quidem, filiorum natu maximum Hieroſolymorum agrique finitimi præfectum conſtituit: Herodem vero, illi ætate proximum, † cum pari poteſtate miſit in Galilæam, adoleſcentulum admodum. *Antipater Hieroſolymorum muros reficit, & tumultus compeſcit. Ant. p. 624. Phaſaëlo mandat Hieroſolyma, Herodi Galilæam. Ant. p. 624.*

5. Ille vero, natura factus ad res gerendas, ſtatim invenit materiam animi magnitudini *exercendæ idoneam*. Itaque cum offendiſſet Ezechiam latronum ducem, magna manu finitima Syriæ incurſantem, & illum nactus interficit, multoſque latronum. quod ſane maxime *Herodes Ezechiam latronem tollit. Ant. p. 625.*

a Ἐξ εὐνοίας *Bod.* *b* Διαφόρων *Bod.* *c* Καὶ περιεσχεῖν *Big. & Voſſ.* *d* Κατ' ἀπορίαν *Bod.* *e* Hyrcano hoc conceſſum eſſe dicit in *Ant.* 622. v. 48. *f* Ita *Big. Voſſ. & Ant.* p. 623. v. 3. Καπιτωλίῳ in *aliis.* *g* Ὡς εἰς *Big.* εἰς τὴν *Bod. & Voſſ.* *h* Ἀπολαύοντες *Bod.* *i* Idem *Ant.* p. 624 v. 42. νέος πάντα πάντων appellatur, utpote annorum κε'. non ut vulgo legitur ιε'. quippe poſt decem circiter annos regnum adiit; quod cum annis 34 tenuiſſet, quaſi ſeptuagenarius obiit. *Polybius* de Tito Flaminio: καίτοι νέος ὢν κομιδῇ, πλείω γὰρ τῶν τριάκοντα ἐτῶν οὐκ εἶχε, l. 17. p. 752. Quindecennem, Joſephus non νέον, ſed παῖδα, παιδίον aut μειράκιον appellaſſet. Vide *Caſaubonum* in *Exercit.* I. p. 138. & *Spanhemium* in *Dub. Evang.* 2. II. 16. *Aldr.* Contra iſta *Cler. Nolanus* in *Hiſtoria Idumæa* p. 59. &c. Videlis *Ant.* l. 14. p. 624. *k* Τῆς Συρίας *Bod. & Ant.* p. 625. v. 2. *l* Forſan ὁ ἧ μάλιστα. *a Al.* rempublicam capeſſere. † Similia curaturum, *Ruf.*

Herodes laudatur, & Sexto Cæſari innoteſcit. Antt. p. 625.

xime Syris gratum præſtitit. adeoque omnium ſermone per vicos & in urbibus celebratus erat Herodes, ut qui præſentia ſua pacem illis dederit, & omnes facultates in tuto collocarit. Quo factum eſt, ut etiam Sexto Cæſari innoteſceret, cognato magni Cæſaris & Syriam adminiſtranti. Phaſaëlo autem cum fratre gloriam adepto pulchra erat contentio, dum Hieroſolymitarum erga ſe benevolentiam augere ſtudet, ut qui urbem quidem per ſe regeret, ſed ita ut nihil inhoneſte faceret, poteſtate ſua ad aliorum injuriam abutendo. Hinc & Antipater à gente more regio colebatur, & ab univerſis, quaſi omnium dominus exſtitiſſet, habebatur in honore. Nec tamen vel minimum diſceſſit à ſua erga Hyrcanum fide & benevolentia.

Antipater magno in honore. Antt. p. 625.

Poſtea ei invidetur. Antt. p. 625.

6. Verum fieri non poteſt ut invidiam quiſquam in ſecundis rebus effugiat. Nam Hyrcanum quidem ipſum jam ante tacite mordebat juvenum gloria, maximeque animum ejus ſolicitabant res ab Herode præclare geſtæ: inſuper & crebri nuncii bonæ utriuſque famæ unus alium præcurrentes, multi etiam in regia invidi & obtrectatores ſtimulos *ei* ſubjiciebant, quibus aut Antipatri aut filiorum ejus obſtabat prudentia, dicentes, quod Antipatro ejuſque filiis cedens retum adminiſtratione, ſederet regis ſolum nomen habens, idque ſine omni poteſtate. Et quouſque in errore verſabitur, reges in ſui perniciem nutriens? nec enim eos amplius ſimulare *rerum* procurationem, ſed manifeſtos eſſe dominos, ipſo *ab imperio* deturbato. ſi quidem Herodes, neque ſuis mandatis neque literis fretus, tantam multitudinem contra legem Judæorum interfecerit; eumque, ſi jam regnum non teneat, ſed adhuc privatus ſit, ad judicium venire debere, *factorum* rationem & ipſi & legibus patriis redditurum, quæ homines non condemnatos occidi prohibent.

Herodes in judicium vocatur, & abſolvitur. Antt. p. 626.

7. His paulatim accendebatur, tandemque ira excandeſcens Herodem ad cauſam dicendam accerſit. Ille vero, & patris monitu & quod fiduciam ei adderent res geſtæ, aſcendebat, firmata prius præſidiis Galilæa. Ibat autem valida manu ſtipatus, ut nec Hyrcanum deturbaturus videretur magnis adductis copiis, neque in invidos nudus armis incidat. Sextus autem Cæſar adoleſcenti metuens, ne ab inimicis interceptus mali aliquid pateretur, ad Hyrcanum mittit, qui ei expreſſe denunciarent, ut Herodem *ſententia capitali liberaret. Hyrcanus autem, per ſe quoque id cupiens, nam Herodem diligebat, eum abſolvit.

Ad Sextum Cæſarem ſe confert. Antt. p. 627.

8. Atque is, invito rege *ex periculo* evaſiſſe ratus, Damaſcum ſe contulit ad Sextum, ita comparatus, ut nequaquam obtemperaret, ſi denuo accitus eſſet. Rurſumque ab improbis irritabatur Hyrcanus, qui dicerent & Herodem iratum abiiſſe, & paratum eſſe contra ipſum *bellum movere*. Rex autem *iſtis* fidem habens, quid agendum eſſet neſciebat, ut qui inimi-

Σύροις κατάρθωμα κεχαρισμένον. ὑμνεῖτο γοῦν ἀνά τε τὰς κώμας καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἡρώδης, ὡς εἰς εἰρήνην [a] αὐτοῖς παρὼν, καὶ τὰς κτήσεις ἀναπεπτωκώς. Ὧν δ' οὐκ τύτων καὶ [b] Σέξτῳ Καίσαρι γνώριμος, ὄντι συγγενεῖ τε μεγάλυ Καίσαρος, καὶ διοικοῦντι τὴν Συρίαν. τοῖς δὲ τ ἀδελφὸν εὐδοκιμοῦσιν καὶ Φασάηλος ἐφιλοτιμεῖτο τῷ ἀγαθῷ εἶναι, τὴν τε τῶν Ἱεροσολύμων εὐνοιαν [c] καθιστάμενος, καὶ δι' αὐτὸν μὲν ἔχων τὴν πόλιν, μηδὲν δ' ἀπεικότως εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐξυβρίζων. ἦν [d] Ἀντιπάτρῳ θεραπεία τε ἴσα οὐκ τ ἔθνους βασιλικὴ, καὶ τιμὴ πᾶσι πάντων ὡς δεσπότῃ τ ὅλων. ὁ μὲν αὐτὸς τ τοῖς Ὑρκανοῦ εὐνοίας ἢ πίστεως τὶ μετεκίνησεν.

ε'. Ἀμήχανον δ' τὸ εὐθαρσίας φθόνον ἀφυγεῖν. Ὑρκανὸς γοῦν ἤδη μὲν καὶ καθ' ἑαυτὸν ἡσυχῇ τοῖς τὸ κλέος τῶν νεανίσκων ἐδάκνετο, μάλιστα δ' ἐλύπει τὸ [e] Ἡρώδου κατορθώματα· καὶ κήρυκες ἐπάλληλοι τῆς καθ' ἕκαστον εὐδοξίας [f] προηγέροντες, πολλοὶ δὲ τῶν τὸ τοῖς βασιλείοις βασκάνων ἐρέθιζον, οἷς ἢ τὸ τῶν παίδων ἢ τὸ Ἀντιπάτρυ [g] σωφρονικὸν [h] προσέσχατο, λέγοντες ὡς Ἀντιπάτρῳ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ὠφελησάσης τῶν πραγμάτων, καθίζοιτο τύραννος μόνον βασιλέως ἔχων ἔρημον ἐξουσίας. καὶ μέχρι ποῦ πλανηθήσεται καθ' ἑαυτοῦ βασιλεῖς ὑπτιτρέφων; οὐδὲ γὰρ εἰρωνεύεσθαι τὸν ὑπτεροπλὴν αὐτοὺς ἔτι, φανερὸς δ' [i] ἐν δεσπότας παρασταμένυς ἐκεῖνον. εἶγε μήτε σὐτολὰς δοίτω, μήτε ὑπισείλαιτο αὐτοῦ, τοσούτους ὧν ἅπαξ Ἰουδαίων νόμον ἀπήρκεσεν Ἡρώδης ὃν, εἰ μὴ βασιλεύς ἐστιν, ἀλλ' ἔτι ἰδιώτης, δεῖν ὑπὸ δίκην ἦκεν, ἀποδώσοντα λόγον αὐτῷ τε καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις, οἳ κτείνειν ἀκρίτους οὐκ ἀφιᾶσι.

ς'. Τούτοις τ' μικρὸν Ὑρκανὸς ἐξεχύθη, καὶ τὸν ὀργὴν πλουτᾶγον ἐκρήξας, ἐκάλει κριθησόμενον ἐπὶ Ἡρώδην. ὁ δὲ καὶ τ παῖδος παραινοῦντος, ἐν τ πρασμάτων διδόντων παῤῥησίαν, ἀνῆκεν, φρυαγῆς ἀφαλεῖν πρὸς τ Γαλιλαίαν. ἦκεν δὲ μετὰ χαρτερᾶς τάξεως, ὡς μήτε καταλύειν δόξειν Ὑρκανὸν ἀδρὰν ἄγων δύναμιν, μήτε γυμνὸς [k] ἐμπέσοι τῷ φθόνῳ. Σέξτος δὲ Καῖσαρ δείσας [l] πρὸς ὥραν νεανίᾳ, μή τι παθὼν τοῖς ἐχθροῖς ἀπολωφθεὶς πάθῃ, πέμπει πρὸς τ Ὑρκανὸν τὸν πρωτεγγελοῦντα ἀφορμῶν Ἡρώδῃ, ἀπολύειν Ἡρώδην τ φονικῆς δίκης. ὁ δὲ ἐν ἄλλως ἁρμονίνος, ἠγάπα δὲ Ἡρώδην, ἀπολυφίζει.

ζ'. Καὶ ὃς, ὑπολαμβάνων [m] ἄκοντος βασιλέως διαφυγεῖν, εἰς Δαμασκὸν ἀνεχώρησε πρὸς Σέξτον, πρασκευαζόμενος ἐπ' αὐτὸν ὑπακοῦσαι καλοῦντι. καὶ πάλιν οἱ πονηροὶ παρόξυνον Ὑρκανὸν, κατ' ὀργήν τε οἴκοθεν Ἡρώδην λέγοντες, καὶ παρεσκευασμένον κατ' αὐτοῦ. πιστεύων δ' ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔχειν ὅ,τι χρὴ δρᾶν, ὡς ἐώρα μείζονα

a Αὐτὰς absque παρὼν Big. & Voſſ. Scribendum forte, ὡς εἰρήνην αὐτοῖς παρέχων ex Antt. p. 625. v. 7. Aldr. b De quo Hirtius in Bello Alex. c. 66. & Appianus in Civil. III. p. 575. ut & Civil. IV. p. 623. & Dio l. XLVII. p. 342. Aldr. c Καθιστάμενος Bod. d Sic Big. Voſſ. Bod. Ruf. & Antt. p. 625. v. 16. Antipatri nomen omiſerunt Baſ. & Gen. e Ita cum Ruffini exemplaribus. Φασαήλε perperam in Græcis. f Forſan προηρίχοντες. g Sic Big. Bod. & Baſ. σωφρονιστὸν Voſſ. & Gen. h προέσχατο Big. i In Cod. Voſſ. ὄντι pro ἔτι. k Εμπίσοι Bod. & mox παῖδα, v. 40. l Περὶ τότε Bod. m Et ſciebat tamen Herodes ſe non volente tantum Rege, ſed & ejus beneficio ſervatum, vide Antt. p. 626 627. At hoc factum vir ingratus non tam Regis erga ſe voluntati quam Sexti Cæſaris autoritati tribuebat. Aldr. * Homicidii crimine, Ruf.

a Ita

μείζονα τ' ἀφορμὴν. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ Σέξτῳ Καίσαρος στρατηγὸς ἀνεδείχθη Κοίλης Συρίας καὶ Σαμαρείας, ὑ μόνον τι κατ' εὔνοιαν τ' εἰς ἔθνος, ἀλλὰ καὶ δυνάμει &c. & apud *Rufinum*, Cum vero à Sexto Cæsare dux militum per Syriam itemque per Samariam declaratus esset Herodes, neque solum propter gentis favorem, sed etiam &c. *b* Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* συνεξελθόντας in *cæteris*. *c* Ὑφ' ᾧ *Big. Bod.* & *Voss.* *d* Illud ἢ è *Codd. MSS.* *e* Βεβαιοῦντας τῇ Θεῷ. i. e. βεβαίου τ' Θεὸν, *Antt.* p. 627. v. 27. Πλεῖον εἶναι, i. e. *præponderaturum*, ita ut magnum Hyrcano momentum ad victoriam afferret. Sic expones, si vocem ἄδικον retineas, quam libri omnes hoc loco (*Impressi* pariter & *MSS*) exhibent. Verum *Josephus* sui optimus interpres, *Antt.* p. 627. v. 26. sic scribit. λογίζεται ἢ ὡς εἰ τῷ πολέμῳ ῥοπὴν βραβεῖον τὸ Θεῖον, πλέον ἰσχύει τ' στρατιᾶς τὸ ἄδηλον: *belli exitum aliunde satis incertum: multo adhuc incertiorem si Deum arbitrum cogitaret*: quippe merito timeri ne plus apud Deum valeat causa principis, &c. In *Cod. Voss.* εἰ δὲ δὴ λογιστέον ἐστὶ τ πολέμου ῥοπὴν βραβεῖον, ἡνιοχεῖον εἶναι τ' στρατιᾶς τὸ ἄδικον: eodemque modo *Rufinus* legisse videtur, omisso tantum βραβεῖον. nam vertit, *quod si etiam momenta bellorum reputanda viderentur, iniquitatem militiæ consideraret*. mihi quidem satis commode legi videtur, εἰ ἢ δὴ λογιστέον ἐστὶ τ πολέμου ῥοπὴν βραβεῖον τῇ Θεῷ, ἡνιοχεῖον εἶναι τ' στρατιᾶς τὸ ἄδικον. *quod si præterea credi parsit, Deum arbitrum momenta belli ponderare; spectet quam iniquum ipse bellum moliatur*: nec victoriam facile speret, contra regem, subditus; contra bene merentem ingratus &c. Præoptaverim tamen lectionem alteram, quam *Josephus* ipse in *Originibus* vel servavit vel certe prætulit. *Aldr.* *f* Πλέον εἶναι *Bod.* & *Ant.* p. 627. v. 27. *g* Εὐφρατησίων *Voss.* *h* Confer *Ant.* p. 636. *Dionem* l. XLVII. p. 342, 343. *Appianum* in *Civil.* III. p. 575, 576. IV. p. 623. & seqq. *Livium Freinshemii* CXIV. 1—4. CXXI. 1—8. *Straboneni* l. XVI. p. 753. *Ciceronem* in *Epist. ad Fam.* XII. 12. *Vellejum* l. II. c. 69. *i* Rectius forsan Καιτιλίου Sed quo modo scripserit *Josephus*, plane incertum. *k* Βάσσῳ μὲν δυνάμεως συναλλόντων *Big.* & *Voss.* *l* Hunc virum, cujus sæpe meminit *Josephus*, cuncta ejus exemplaria constantissime *Marcum* appellant. Quæ si vera sit lectio, intelligendus est utique Marcus Crispus, qui Apamiæ Bassum obsedit. Verum illum Bithynia evocatum obsidionis sibi socium adjunxerat *Statius Marcus* ab ipso Cæsare contra Bassum missus. Quæque deinceps narrat *Josephus* non tam *Marco* illi *Crispo*, quam huic *Marco* conveniunt: ut sit admodum verisimile successorem Sexti Julii, non Μάρκον fuisse, sed Μᾶρκον, à *Josepho* ubique appellatum. Ita censuit *Casaubonus*; quem vide *Exercit.* I. p. 120. Vide & *Ursinum* in *Familiis, gente Statia*. Adde insuper quod illum Crispum non *Marcum* sed *Marcium* appellat *Cicero* in *Philipp.* II. *Brutus etiam Ciceroni*, lib. ad *Brut.* ep. 5. atque *Vellejus* II. 69. *Aldr.* * Quia tamen absolutus est, gratias ageret, neque tristibus quidem paria referret, saluti vero esset ingratus, *Ruf.* † Ad verbum, *umbram ei iniquitatis incuteret.*

cum se potentiorem esse viderit. Postquam vero à Sexto Cæsare Cœles-Syriæ & Samariæ præses fuisset declaratus, non solum ex gentis in eum benevolentia, sed quod & *sua* potentia terribilis esset, in timorem extremum incidit, jamjamque illum contra se exspectans cum exercitu esse venturum. *Herodes à Sexto Cæsare præficitur Cœle-Syriæ. Ant. p. 627.*

9. Neque opinione falsus est. namque Herodes, iratus ei ob intentatam sibi accusationem, cum exercitum coëgisset, Hierosolyma *eum* ducebat, Hyrcanum regno deturbaturus. idque *sane* facere occupasset, nisi pater & frater, simul *ei obviam* profecti, impetum ejus fregissent, ipsum obsecrantes ut ultra minas & terrorem in vindicta non procederet, sed regi parceret, sub quo ad tantam potentiam provectus est: atque debere *dicentes*, si indignaretur quod in judicium vocatus esset,* & gratias agere quod fuerit absolutus, & non ad severiora se recipere, & pro salute accepta ingratum semet ostendere. Quod si vero reputandum sit Deum belli casus regere & moderari, plus valiturum esse iniquum quam exercitum *sibi persuadeat*. quocirca non oportere ipsum etiam de victoria omnino bene sperare, qui congressurus esset & cum rege, & socio, deque se quidem sæpenumero bene merito, difficili autem nunquam, nisi in quantum malis usus consiliariis † videretur eum injuria affecisse. Istis autem flectitur Herodes, ratus sufficere sibi ad futuras spes quod potentiam suam genti demonstrasset. *Suadetur Herodi ne bellum inferat Hierosolymitanis. Ant. p. 627.*

10. Atque interea tumultus inter Romanos oritur apud Apamiam, & bellum civile, ex eo quidem quod Cecilius Bassus, ex sua in Pompejum benevolentia, Sextum Cæsarem dolo necaverit, ejusque militem occupaverit; alii vero Cæsaris duces, ut Sexti necem ulciscerentur, cum omnibus copiis suis Bassum adorti fuerint. Quibus, tam interempti quam superstitis Cæsaris causa, amborum sui amicorum, subsidium per filios suos misit Antipater. Cum autem bellum traheretur, Marcus ex Italia venit, qui Sexto succederet. *Bellum ortum ex nece Sexti Cæsaris. Ant. p. 636.* *Marcus (alias Marcius) Sexto succedit. Ant. p. 636.*

IX. CAP. XI. ΚΕΦ. ια'. θ'.

Herodes fit totius Syriæ procurator, quem veritus Malichus Antipatrum veneno tollit, Malichum vero interficere tribunis militum perſuadetur.

Ἡρώδης ὑποδείκνυ) Συρίας ἁπάσης ἐπιμελητὴς, ὃν δείσας ὁ Μάλιχος φαρμάκῳ Ἀντίπατρον ἀναιρεῖ, Μάλιχον ὑ) ἀφανίζειν πείθον) χιλίαρχοι.

Bello civili orto poſt mortem Cæſaris in Syriam venit Caſſius. Ant. p. 637.

SUB idem autem tempus Romanis magnum bellum conflatum eſt, quòd Caſſius & Brutus derepente Cæſarem dolo occidiſſent, poſtquam annos tres & ſex menſes imperium tenuerat. Maximo deinde ex illa cæde motu concitato, viriſque primariis inter ſe diſſidentibus, ad id propria quiſque ſpe ducebatur, quod maxime in rem ſuam facere exiſtimabat. Adeoque Caſſius in Syriam veniebat, copias occupaturus quæ ad Apamiam erant. ubi cum & Marcum Baſſo & legiones, quæ ab eo diſſenſerant, conciliaſſet, obſidione quidem liberat Apamiam, ipſe vero exercitum ductans urbes peragrabat tributa colligens, & exigens etiam plus quam ſolvendo erant.

Συνίστη) δὲ Ρωμαίοις κ) τῦτον τ̃ χρεὼν ὁ μέγας πόλεμος, Καασίυ καὶ Βρύτυ [a] ἄφνω κλευάντων δόλῳ Καίσαρα, καταλόντα τὴν ἀρχὴν ἐπ' ἔτη τρία ϗ μῆνας [b] ἑπτά. μεγίστυ δὲ ὄντι τ̃ φόνῳ γενομένυ κινήματος, καὶ ἀφεστηκότων τ̃ δυνατ̃ν, ἕκαστος ἐλπίσιν οἰκείοις ἐχώρει τοῖς ὁ συμφέρειν ὑπελάμβανε. καὶ [c] δὴ ἦκε Κάσσιος εἰς Συρίαν, [d] καταληψόμενος τὰς περὶ Ἀπάμειαν δυνάμεις. ἔνθα Βάσσῳ τε Μάρκον καὶ τὰ διεγῶτα τάγματα ἀφελλάξας, ἐλθὼν μὲ Ἀπάμειαν τ̃ πολιορκίας, ἠγύμνος δ' αὐτὸς τ̃ στρατιᾶς ἐπῆει φορολογῶν τὰς πόλεις, καὶ ὡς δυνάμει τὰς εἰσπράξεις ποιούμενος.

2. Cum autem Judæis quoque imperaſſet ſeptingenta talenta afferre, Antipater, Caſſii minas veritus, pecuniæ exactionem, ut illico fieret, inter filios dividit & quoſdam alios è neceſſariis ſuis, in quibus erat & Malichus quidam ſibi parum amicus. ita eum urgebat neceſſitas. Primus autem Caſſium *obſequio* demulſit Herodes, qui centum talenta ſibi mandata ex Galilæa *ei* attulit; adeoque inter præcipuos ejus amicos habebatur. At vero cum cæteris tarditatem vitio vertiſſet & exprobraſſet, ipſis civitatibus iraſcebatur. Itaque, Gophna & Ammaunte & aliis duabus inferioris notæ in ſervitutem redactis, eò quidem proceſſit ac ſi & Malichum etiam interfecturus eſſet; quod in exigendo pecuniam parum properaſſet. Verum quo minus & hunc & alias civitates perditum iret, obſtitit Antipater, qui protenus Caſſium centum talentis delinivit.

Caſſium demeretur Herodes. Ant. p. 637.

Β'. Κελευσθὲν δὲ καὶ Ἰουδαίοις εἰσενεγκεῖν ἑπτακόσια τάλαντα, δείσας Ἀντίπατρος τὴν ἀπειλὴν τ̃ Καασίυ, τοῖς τε υἱοῖς διεῖλεν εἰσπράττειν τὰ χρήματα καί τισιν ἄλλοις τ̃ ὑπηρετῶν κ) τάχος, ἐν οἷς καὶ Μαλίχῳ τινὶ τ̃ ἀφόρων. ὅτος ἤπειγεν ἡ ἀνάγκη. θεῖτος δ' ἀπεμελίζατο Καίσαρα Ἡρώδης, τὴν ἑαυτ̃ μοῖραν ἐκ τ̃ς Γαλιλαίας κομίσας ἑκατὸν τάλαντα, καὶ ἀφ' τ̃το ἐν τοῖς μάλιστα φίλ@ ἦν. τὰς δὲ λοιπὰς εἰς [e] βραδυτῆτα κακίσας, αὐταῖς ὠργίζετο ταῖς πόλεσι. Γόφναν γ̃ν καὶ Ἀμμαῦν καὶ δύο ἑτέρας τῶν ταπεινοτέρων ἐξανδραποδισάμ@, ἐχώρει μὲν ὡς καὶ Μάλιχον ἀναιρήσων, ὅτι μὴ ταχέως εἰσέπραξεν. ἐπέσχε δὲ τὴν τε τότυ καὶ τ̃ ἄλλων πόλεων ἀπώλειαν Ἀντίπατρ@, ταχέως ἑκατὸν τάλαντοις θεραπεύσας Καίσαρα.

Malichus Antipatro ſtruit inſidias. Ant. p. 637.

3. Nequaquam tamen Malichus, poſt Caſſii diſceſſum, gratiam Antipatro referebat; ſed ei, qui ſæpiuſcule ipſum conſervaverat, inſidias moliebatur, eum è medio tollere feſtinans, qui ipſius iniquitati impedimento erat. Atqui Antipater, & hominis potentiam & calliditatem ſubveritus, ultra Jordanem ſe recipit, exercitum ad ulciſcendas inſidias collecturus. Malichus autem deprehenſus impudentia *ſua* Antipatri filiis *egregie* impoſuit. Cum enim tam Phaſaëlum Hieroſolymorum cuſtodem, quam Herodem armis præfectum, & multum ſemet excuſando crebroque jurejurando adhibito, *mirum in modum* decepiſſet, perſuadet eis patrem *ſuum* ipſi reconciliare. Atque ita denuo ab Antipatro ſervatur, Marco tunc Syriæ præſide ab eo exorato, qui Malichum occidere ſtatuerat, quod novis rebus ſtuduiſſet.

Γ'. Οὐ μὴν Μάλιχος, ἀναχωρήσαντ@ Καασίυ, τ̃ χάριτ@ [f] ἀπεμιμνήσκετο Ἀντιπάτρῳ· κ) δὲ τ̃ πολλάκις σωτῆρος ἐπεβούλευ ἀνεσκυάζετο, αὐτοῦ ἀνελεῖν τ̃ ἐμπόδιον αὐτ̃ τοῖς ἀδικήμασιν ὄν@. Ἀντίπατρος δὲ, τὴν τε ἰσχὺν καὶ ὃ παῤῥησίαν τ̃ ἀνδρὸς ὑφορώμενος, ἀφεβαίνει τ̃ [g] Ἰορδάνην, στρατὸν ἀθροίσων εἰς τ̃ ἐπιβουλ̃ς ἄμυναν. φωραθεὶς δὲ Μάλιχος, ἀναιδείᾳ τ̃ν Ἀντιπάτρυ παίδων ἐχρήσατ@. τόν τε γὰρ Ἱεροσολύμων φρουρὸν Φασάηλον, καὶ Ἡρώδην πεπιστευμένον τὰ ὅπλα, πολλ̃ς ὑπολογίαις καὶ ὅρκοις ἐξαπατήσας, ἀφαλλαξὰς αὐτ̃ πρὸς τ̃ πατέρα πείθει γενέσθαι. πάλιν γ̃ν ὑπ' Ἀντιπάτρυ σώζεται, πείσαντ@ Μάρκον τ̃ τότε στρατηγοῦντα Συρίας, ὃς ὥρμητο κτεῖναι Μάλιχον ἐφ' οἷς ἐνεωτέρισε.

Ei tamen condonatur. Ant. p. 637.

4. Cum autem bellum juveni Cæſari & Antonio ortum eſſet cum Caſſio & Marco, Caſſius & Marcus, exercitu in Syria coacto, quandoquidem magnam partem eorum quibus illis opus erat viſus ſit Herodes contuliſſe, tunc

Δ'. Συχάντος δὲ ὅ πρὸς Καάσιον ϗ Βρ̃τον πολέμυ Καίσαρί τε τῷ νέῳ καὶ Ἀντωνίῳ, Κάσσιος καὶ Μάρκος στρατιὰν ἀθροίσαντες ἐκ τ̃ Συρίας, ἐπειδὴ μέγα μέρος εἰς τὰς χρείας Ἡρώδης ἔδωκε [h] συμβεβλ̃ς, τότε

[a] Ἄφνω non legiſſe videtur *Ruf.* [b] In *Ant.* p. 636. v. 44. ἑξ. nempe triennio & ſemis completo; etiam ſeptimo menſe inchoato. Recte enim *Joſephus* principatus Cæſaris initium à ſecunda ejus dictatura arceſſit. *Aldr.* [c] Δὴν *Big.* & *Voſſ.* [d] Ita *Big.* & *Voſſ.* κατελειψόμ@ *Bod. Baſ.* & *Gen.* [e] Sic *Big.* & *Voſſ.* βραδυτ̃τα in *cæteris.* [f] Ita *Big.* ἀπεμνημόνευσεν *Bod.* & *Voſſ.* ἐπεμνημόνευσεν *Baſ.* & *Gen.* [g] Ἰορδάνην πστμὸν *Ruf.* [h] Συμβεβλ̃ς non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.*

μὴν αὐτὸν [a] Συρίας ἁπάσης ἐπιμελητὴν καθίσασι, δύναμιν πεζὴν τε καὶ ἱππικὴν δόντες· μέχρι δὲ τοῦ πολέμου καταλύσαι ἀποδείξειν Κάσσιος ὑπέσχετο καὶ Ἰουδαίας βασιλέα. σωιέδη δ' Ἀντιπάτρῳ τήν τε ἰσχὺν ὧν παιδὸς καὶ τὴν ἐλπίδα αἰτίαν ἀπωλείας γενέσθαι. ταῦτα γὰρ δείσας ὁ Μάλιχος, διαφθείρει πρὸ τοῦ βασιλικοῦ οἰνοχόων χρήμασι, δοῦναι φάρμακον Ἀντιπάτρῳ. καὶ ὁ μὲν, ἀγώνισμα τῆς Μαλίχου ὠμότητος γενόμενος, [b] κατὰ συμπόσιον θνήσκει, τά τε ἄλλα δραστήριος ἀνὴρ καὶ ἀφηγήσει πραγμάτων, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀναλαβὼν καὶ διαφυλάξας τε Ὑρκανῷ καὶ διαφυλάξας.

ε'. Μάλιχος δὲ, καθ' ὑποψίαν τῆς φαρμακείας, ὀργιζόμενον ὅ πλῆθος ἀριθμῷ ἔπεισεν· καὶ δυνατώτερον ἑαυτὸν κατεσκεύαζεν, ὁπλίτας συλλέγων. ὁ γὰρ Ἡρώδην ὑπελάμβανεν· ὃς δὲ καὶ πατρὶ αὐτίκα πρατὸν ἄγων, ὅτι τιμωρίαν τοῦ πατρός. Φασαήλῳ δὲ τῷ ἀδελφῷ συμβουλεύσαντος αὐτῷ, μὴ φανερῶς ἐπὶ ἄνδρα μετιέναι, [c] διασασάσειν γὰρ τὸ πλῆθος, τότε μὲν ἀπολογούμενόν τε προσίεται τὴν Μάλιχου, καὶ τὴν ὑποψίας ἀπολύειν [d] ὁμολογῆ, λαμπρὰν δὲ πομπὴν [e] ὅτι τῷ πατρὶ κηδείας ἐτέλεσεν.

ς'. Τραπεὶς δ' ὅτι Σαμάρειαν, χάσιν παραγομένην, κατιχήσατο τὴν πόλιν. ἔπειτα καθ' ἑορτὴν ὑπέρφερεν εἰς Ἱεροσόλυμα, τοὺς ὁπλίτας ἄγων καὶ πέμπων· Ὑρκανὸς δὲ, οὐκ γὰρ δεδοικὼς τὴν ἔφοδον Μάλιχου, ἐκώλυε τοὺς ἀλλοφύλους εἰσαγαγεῖν ἐφ' ἁγιζόντας τοὺς ὁπλίτας. ὁ δὲ, τῆς προφάσεως καταφρονήσας καὶ τοῦ προσώπου, εἰσέρχεται νυκτός. καὶ πάλιν Μάλιχου προσιόν, ἔκλαιεν Ἀντίπατρον· ἀντυπεκείνετο δὲ μόλις Ἡρώδης τὸν θυμὸν ἐπέχων, καὶ Καισίῳ δ' ὀλίγων τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν ἐπωδύρετο, καὶ [g] ἄλλως μισοῦντι Μάλιχον. ὁ δ' ἀπὸ μετίσεως τὸν φονέα τοῦ πατρὸς ἀντιπεστέλας, καὶ τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν χιλιάρχοις λάθρα προστάξει, Ἡρώδῃ βοηθεῖν εἰς πρᾶξιν δικαίαν.

ζ'. Καὶ πειδὴ Λαοδίκειαν ἑλόντος [h] αὐτῷ σωήεσαν ἅπαντα χόλον δυνατοὶ, δωρεάς τε καὶ στεφάνους φέροντες, Ἡρώδης μὲ τοῦτον τῇ τιμωρίᾳ τῶν πρακτέων ἀφώρισε. Μάλιχος δ' ὑποπτεύσας, ὡς ὁ Τύρῳ ἦν, τόν τε υἱὸν ὁμηρεύοντα πρὸς τοῖς Τυρίοις ὑπεξαγαγεῖν ἔγνω λάθρα, καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀποδρᾶναι παρεσκεύάζετο. παρῆκεν δ' αὐτὸν ἡ τῶν σωτηρίας ἀπόγνωσις, εὐθυμεῖσθαι [i] καὶ μείζονα. τότε γὰρ ἔθνος ἐπαναστήσειν Ῥωμαίοις ἤλπισε, Καίσαρι τῷ πρὸς Ἀντώνιον πολέμῳ διαπεπλεγμένῳ· καὶ βασιλεύσειν αὐτὸς, Ὑρκανὸν καταλύσας εὐμαρῶς.

η'. Ἐπῆλθε δὲ ἄρα ὃ χρεὼν αὐτῷ ταῖς ἐλπίσιν. ὁ γὰρ Ἡρώδης, [k] προειδόμενος αὐτῷ τὴν ὁρμὴν, τόν τε Ὑρκανὸν καλέσας εἰπεῖν ὅτι δεῖπνον καλῶ παρεσῶντα δ' ἐπεῖτα quidem ipsum Syriæ omnis procuratorem constituunt, equitum illi manu peditumque attributa: cum autem bellum confectum esset, promittebat Cassius fore ut *ipsum* etiam Judææ regem declararet. Verum accidit, ut Antipatro filii potentia & spes de eo concepta exitii causa essent. nam harum rerum metu Malichus quendam è pocillatoribus regiis pecunia corrumpit, ut venenum daret Antipatro. Atque ille quidem, cum is esset * adversus quem contendebat Malichi iniquitas, in convivio moritur; vir alioqui strenuus & acer rebus gerendis, & qui regnum recuperavit Hyrcano eique conservavit. *Herodes fit Syriæ procurator. Ant. p. 637.* *Antipater venenosublatus. Ant. p. 637.*

5. Cæterum Malichus, cum populum sibi iratum haberet propter veneni suspicionem, inficiando eos placabat; & milites colligendo, seipsum potentiorem reddebat. Non enim Herodem quieturum esse arbitrabatur: qui etiam mox cum exercitu aderat, ut patrem ulciscereturSed cum Phasaëlus frater ei consuluisset, ne virum palam persequeretur, (nam in multitudine seditionem concitaturum esse) tunc quidem & Malichum semet excusantem *patienter* admittit, & *omni* suspicione eum liberare fatetur; patris vero funus splendidis cohonestavit exsequiis. *Antipatri de nece suspectus Malichus. Ant. p. 638.*

6. Cum autem *inde* in Samariam transisset seditione perturbatam, civitatem composuit & constituit. Deinde Hierosolyma, cum festum ageretur, reversus est, ductis *secum* & *alio* missis armatis. Hyrcanus autem, ita enim suadebat Malichus Herodis adventum veritus, prohibebat eum ab introductione alienigenarum in cœtum gentilium lustratum. Ille vero, insuper habens & prætextum adhibitum & eum qui ita ei edixerat, nocte *urbem* ingreditur. Iterumque Malichus ad eum veniens Antipatrum plorabat: viciſſim vero *multa* simulabat Herodes, licet vix iram potuit cohibere; literisque ad Cassium (qui & propter alia Malichum oderat) de patris nece graviter conquerebatur. Ille vero non modo Herodi rescripsit, ut patris mortem ulcisceretursed etiam tribunis, quibus præerat, clam præcepit, ut Herodem in facinore tam justo adjuvarent. *Herodes, rebus Samariæ compositis, Hierosolyma ingreditur. Ant. p. 638.* *Malichi & Herodis simulatio. Ant. p. 638.*

7. Et quoniam, capta à Cassio Laodicea, omnes ubique optimates † ad eum convenerant, munera & coronas ferentes, hoc quidem ultioni tempus constituit Herodes. Malichus autem, suspicione ei injecta, cum Tyri esset, & filium suum tunc apud Tyrios obsidem clam subducere statuit, & ipse fugam in Judæam parabat. Porro salutis desperatio eum ad majora etiam cogitanda incitabat. Nam tunc *Judæorum* gentem ad defectionem à Romanis perducturum esse speravit, Cassio in bello contra Antonium occupato: ipsumque regnaturum esse, Hyrcano facillime deturbato. *Quænam res moliatur Malichus. Ant. p. 638.*

8. Verum spem ab eo conceptam irridebant fata. Etenim Herodes, cum prævideret quò ferebat ejus animus, & Hyrcanum & ipsum ad convivium invitat. Deinde vero servorum *Necem ei machinatur Herodes. Ant. p. 638.*

quan-

a Κοίλης Συρίας in *Ant.* p. 637. v. 41. b Μετὰ *Big. Bod. Voss. & Ruf.* c Ita lego. antea erat ἀφεστιάζειν. d Ita *Bod.* ὁμολογῶν in *cæteris.* e Ἐπὶ τῇ πατρικῇ κηδείᾳ *Bod.* f Ita *Big. Bod. & Voss.* ἀπεδύσατο *Baf. & Gen.* g Ita est, *aliunde*, non *proprerea*, ut vertit *Ruf.* Quippe Malichum jamdudum oderat Cassius, tum quod *remissior fuisset in exigenda pecunia*, tum quod *novis* etiam *rebus studuisset*, ut supra dictum est. *Aldr.* h Ὑπήκοοι post αὐτῷ addunt *Big. & Voss.* Iidemque statim cum *Bod.* post Φέροντες inferunt παρῆσαν. i Ita *Big. Bod. Voss. & Ruf.* τὰ μείζονα in *cæteris.* k Προειδόμενος *Voss.* * Injustitiæ Malichi præmium, *Ruf.* † Ad Herodem, *Ruf.* contra mentem *Josephi*, ut patet ex p. 638. v. 30.

quendam ſibi aſſtantem ad ſe vocavit, miſitque ſpecie ad parandam cœnam, re autem vera antecepturum tribunis, ut ad inſidias egrederentur. Atque illi, cum mandata Caſſii in memoriam revocaſſent, in littus ante urbem cum gladiis exierunt. ubi Malichum circumſeptum, multis datis vulneribus, interficiunt. Hyrcanus autem ſtatim, animo defectus præ ſtupore, concidit; cumque ægre ad ſe rediiſſet, quærit ab Herode, quiſnam Malichum occidiſſet. Et cum unus è tribunis reſpondiſſet, *Caſſius, qui id imperaverat, Caſſius igitur, inquit, & me & patriam meam ſervat incolumem, qui amborum inſidiatorem peremit. Utrum autem ex animo iſta dixerit, an quod præ timore facinus probaret, incertum eſt. Sed enim Malichum hoc modo ultus eſt Herodes.

Malichi cædem laudat Hyrcanus. Ant. p. 638.

τὸ οἰκεῖόν τινα πρὸς ἑαυτὸν καλέσας, ἐξέπεμψεν ὡς ὀψὲ τοῦ δείπνου ἥξοντα, τῷ δὲ ὄντι προκατὼν τοὺς χιλιάρχους ἐξελθεῖν ὀπὶ τοὺς ἐναντίους. κἀκεῖνοι, τὰ Καισίου προσταγμάτων ἀναμνησθέντες, ὀπὶ τὰ πρὸς τῆς πόλεως αἰχμαλὼτ ἐξήεσαν ξιφήρεις. ἔνθα προσιόντες τὸν Μάλιχον, πολλαῖς πατάξασιν ἀναιροῦσιν. Ὑρκανὸς δὲ ὑπὸ χάρματι μὲν [a] σαλυθεὶς ὑπ' ἐκπλήξεως ἔπεσεν, μόλις δ' ἀναστὰς Ἡρῴδου πυνθάνεται, τίς ὁ κτείνας εἴη Μάλιχον. ἀποκριναμένου δέ τινος τῶν χιλιάρχων, ὡς Καισίου πρόσταγμα, Κάλλιος ἄρα, ἔφη, κἀμὲ καὶ τὴν πατρίδα [b] μου σέζει, τὸν ἀμφοτέρων ὀπίβουλον ἀνελών. εἴτε δὲ φρενῶν Ὑρκανὸς ὢν, εἴθ' ὑπὸ δέους ὁμόσε τῇ γε προφάσει χωρῶν, εἶπεν, ἄδηλον ἐμοί. Ἀλλὰ τὸν μὲν Μάλιχον μὲ ὧδε Ἡρῴδης μετῆλθεν.

X.

CAP. XII.

ΚΕΦ. ιβ'. ι'.

Felicem ſuperat Phaſaëlus, & Antigonum pugna vincit Herodes. Judæi Herodem & Phaſaëlum accuſant, eoſque abſolvit Antonius & Tetrarchas facit.

Φασάηλος Ἕλικος προβάλλεται, καὶ Ἀντιγόνῳ τῇ μάχῃ κρατεῖ Ἡρῴδης. κατηγοροῦσι Ἡρῴδου καὶ Φασαήλου οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ αὐτοὺς ἀπολύει Ἀντώνιος καὶ τετράρχας ἀποδείκνυσι.

Seditio Hieroſolymis mota à Felice. Ant. p. 639.

AT poſtquam Caſſius è Syria diſceſſit, iterum Hieroſolymis orta eſt ſeditio, † facto in Phaſaëlum impetu à Felice cum exercitu, ut qui vellet Malichi necem ulciſci Herodis culpam in *Phaſaëlum* fratrem perſequendo. Erat autem Herodes quidem Damaſci, apud Fabium *Romanorum* ducem; cumque magno deſiderio teneretur *fratri* auxilium ferendi, adverſa valetudine impediebatur. Interea Phaſaëlus etiam ſuis copiis ſu-

Superatur Felix. Ant. p. 639.

peravit Felicem, probrumque ingrati objiciebat Hyrcano, & ob ea quibus Felici ſtudui ſſet, quodque Malichi fratrem caſtella occupare ſiviſſet. Jam enim multa tenuerat, omniumque validiſſimum, Maſadam.

ΚΑισίου δὲ ἀναχωρήσαντος ἐκ τῆς Συρίας, πάλιν στάσις ἐν Ἱεροσολύμοις ἦν, [c] Ἕλικος μετὰ στρατιᾶς ἐπαναστάντος Φασαήλῳ, καὶ κτεῖναι τὸν ὑπὲρ Μαλίχου τιμωρίαν ἀμύνεσθαι [d] θέλοντος Ἡρῴδου εἰς τὸν ἀδελφόν. Ἡρῴδης δὲ ἔτυχε μὲν ὢν παρὰ Φαβίῳ τῷ στρατηγῷ κατὰ Δαμασκόν, ὁρμωμένου δὲ βοηθεῖν ὑπὸ νόσου κατεῖχετο. καὶ τούτῳ Φασαήλου, καθ' ἑαυτὸν Ἕλικος προηγούμενος, Ὑρκανὸν ἀπεδίδου εἰς ἀγχιστείαν, ὃν τε Ἕλικι συμπράξαι, καὶ ὅτι προφάσει τὸν ἀδελφὸν τὸν Μαλίχου τὰ φρούρια καταλαμβάνοντα. πολλὰ γὰρ ἤδη κατείληπτο, καὶ ὃ πάντων ὀχυρώτατον, Μάσαδα.

2. Non tamen ei quicquam ſatis præſidii fuit contra Herodis vim; qui mox, ut convaluit, & alia recepit, & illum ex Maſada ſupplicem dimiſit. Quin & Marionem Tyriorum tyrannum, tribus jam caſtellis potitum, ex Galilæa pepulit: Tyriiſque, quos ceperat, vitam conceſſit omnibus, nonnullis etiam dona dedit & abire permiſit; & ſibimet civitatis benevolentiam concilians, ejuſdemque odium in tyrannum concitans. Marion autem à Caſſio quidem obtinuerat tyrannidem, qui Syriam omnem tyrannidibus occupaverat: ex ſuo vero in Herodem odio, Antigono Ariſtobuli filio opem ferebat, eoque magis propter Fabium, quem Antigonus ſibi pecunia conciliatum reditus *ſui* adjutorem habebat. Cuncta vero Antigono ſuppeditabat Ptolemæus *ei* affinis.

Dimittitur ab Herode, qui Marionem etiam ex Galilæa pellit. Ant. p. 639.

Β'. Οὐ μὴν ἀμφὶ τὸ πρὸς τὴν Ἡρῴδου βίαν ἤρκεσεν, ὃς ἀναρρωσθεὶς τάπὶ ἄλλα προλαμβάνει, καὶ κεῖνον ἐκ τῆς [e] Μασάδας ἱκέτην ἀφῆκεν. ἐξήλασε δὲ καὶ ἐκ τῆς Γαλιλαίας Μαρίωνα τὸν Τυρίων τύραννον, ἤδη τὰ κατοχυρώματα τῶν ἐρημάτων· τοὺς δὲ [f] ληφθέντας Τυρίους, ἔσωσε μὲ πάντας, [g] ἔνι δ' οὓς καὶ δωρησάμενος ἀπέπεμψεν, [h] εὐνοιάν τε ἑαυτῷ ποιούμενος τῆς πόλεως καὶ τὸν τυράννου μῖσος προσκαθαζόμενος. ὁ δὲ Μαρίων ἠξίωτο μὲ τῆς τυραννίδος ὑπὸ Καισίου, τυραννίσι πᾶσαι [i] διαλαβόντος τὴν Συρίαν· κατ' δὲ τοῦ Ἡρῴδου [k] ἔχθος, συνέλαβεν Ἀντιγόνῳ τῷ Ἀριστοβούλου, καὶ [l] τὸ πλέον διὰ Φάβιον, ὃν Ἀντίγονος χρήμασι προσαγαγόμενος βοηθὸν εἶχε τὰ καθ' ὁδόν. χορηγὸς δ' ἦν ἅπαντων ὁ [m] κηδεστὴς Πτολεμαῖος Ἀντιγόνῳ.

Antigonum vincit Herodes. Ant. p. 639.

3. Adverſus iſtos cum aciem in ipſo aditu Judææ inſtruxiſſet Herodes, pugna fit ſuperior,

γ'. Πρὸς [n] οὓς Ἡρῴδης ἀντιπαξάμενος, ὀπὶ τῶν ἐμβολῶν τῆς Ἰουδαίας, κρατεῖ τῇ μάχῃ, καὶ τὸν Ἀντίγονον

a Λυθεὶς *Big. Bod.* & *Voſſ.* b Illud *μου* deeſt *Bod.* c Cum ſpiritu aſpero *Big.* & *Bod.* cum leni *Voſſ. Baſ.* & *Gen.* prout in *Ant.* p. 693. v. 2. Latinum *Felix* (aſpiratione & digammate ficut alibi ſæpe permutatis) Græce Ἕλιξ eſt, ſeu potius Ἥλιξ, à qua voce Grammatici vocem *Felix* arceſſunt. Quanquam frater ille Pallantis qui Judææ præfuit *D. Lucæ* pariter & *Joſepho* Φῆλιξ dicitur. Nam ante illud ſeculum digamma ſcribi delierat. *Aldr.* d Μέλλοντος *Big.* & *Voſſ.* e Μασαδᾶς legiſſe videtur *Ruf.* f Ληφθέντας *Bod.* g Ἦσαν δ' οὓς *Big. Voſſ.* & *Lipſ.* h Ita cum *Ruf.* εὐνοιαν ἑαυτ. in *cæteris.* i Διαλαβόντων *Big. Bod.* & *Voſſ.* k Συνέλαβε τὸ Ἀντίγονον *Big. Bod.* & *Lipſ.* κατηγαγε τὸ Ἀντίγονον *Big.* in *Ruſini* verſione *Antigonum Ariſtobuli ſecum duceba.* l Πτολεμαῖον pro τὸ πλέον legiſſe videtur *Ruf.* m Sc. qui Antigoni ſororem duxerat uxorem. n Ita *MSS.* τούτους in *Editis.* * Caſſii præceptum, *Ruf.* † Cum Felix in Phaſaëlum moviſſet exercitum, & in Herode fratris pœna vellet necem Malichi vindicare, *Ruſin.*

a Erat

πήρων ὠξελάσας, ὑπέστρεφεν εἰς Ιεροσόλυμα πᾶσιν ἀγαπητὸς ὢν ὅτι τῷ κατορθώματι. ἐ γὰ οἱ μὲν πρόσθεν πάλαι, τότε φιλείσθαι ἔδοξαν ἐπὶ τῇ πρὸς Υρκανὸν ἐπιγαμίαι αὐτοῖ. πρότερον μὲν γὰ ἦκτο γυναῖκα τῶν ἐπιχωρίων, οὐκ ἄσημον, Δωρὶς ἐκαλεῖτο, ἐξ ἧς ἐγέννησεν Αντίπατρον. τότε δὲ γήμας τὴν Αλεξάνδρου τοῦ Αριστοβούλου θυγατέρα, [a] θυγατριδῆν τε Υρκανοῦ Μαριάμμην, οἰκεῖος τῷ βασιλεῖ ἦν.

δ'. Ἐπὶ δὲ Κάσσιον περὶ Φιλίππους ἀνελόντος ἀνεχώρησαν, εἰς μὲν [b] Ιταλίαν Καῖσαρ, ὅτι δὲ τὴν Ασίαν Αντώνιος, πρεσβευομένων τῶν ἄλλων πόλεων πρὸς Αντώνιον εἰς Βιθυνίαν, ἦκον καὶ Ιουδαίων οἱ δυνατοὶ, κατηγορήσοντες Φασαήλου τε καὶ Ηρώδου, βίᾳ μὲν αὐτοὺς κρατεῖν τῶν πραγμάτων, ὄνομα δὲ μόνον πρεσβείαν Υρκανῷ τιμᾶν. πρὸς ἃ παρὼν Ηρώδης, καὶ τεθαρραπλικὼς οὐκ ὀλίγοις Αντωνίου χρήμασιν ὅτε διέβη, ὡς μηδὲ λόγου τὸν ἐχθρῶν ἀνέχεσθαι. καὶ τότε μὲν ὧδε διελύθησαν.

ε'. Αὖθις δὲ ἡ τῶν Ιουδαίων ἑκατὸν ἄνδρες ἦκον εἰς τὴν πρὸς Αντιόχειαν Δάφνην ἐπ' Αντώνιον, ἤδη τῷ Κλεοπάτρας ἔρωτι δεδουλωμένον. οἱ, προσησάμενοι τοὺς ἀξιώματι καὶ λόγῳ σφῶν δυνατωτάτους, κατηγόρουν τῶν ἀδελφῶν. ὑπῆντα δὲ [c] Μεσσαλᾶς ἀπολογούμενος, συμπαρεῖτο δ' [d] Υρκανῷ διὰ τὴν κηδείαν. καὶ Αντώνιος, ἀκούσας ἑκατέρων, Υρκανῷ διεπιστεύετο τοὺς ὀρθοτέρους ὄντας ἄρχειν. τῷ δὲ, τοὺς περὶ τὸν Ηρώδην προκρίναντι, ἡδεῖς· ἦν γὰρ ἤδη καὶ ξένος αὐτοῖς πατρῷος, δεχθεὶς ὑπ' Αντιπάτρου φιλοφρόνως ὅτε εἰς τὴν Ιουδαίαν σὺν Γαβινίῳ παρέβαλε· τετράρχας ἀποδείκνυσι τοὺς ἀδελφοὺς, πᾶσαν διοικεῖν τὴν Ιουδαίαν [e] ὑπερέπων.

ς'. Προσαγανακτήσασι δὲ τοῖς πρέσβεσι, πεντεκαίδεκα μὲν συλλαβὼν ἔρριψεν, ὃς καὶ ἀνελεῖν ὥρμησε· τοὺς δὲ λοιποὺς μετ' ὕβρεως ἀπήλασε. πρὸς ὃ μείζων ἐν τοῖς Ιεροσολύμοις ἦν ταραχή. χιλίους γὰρ πάλιν ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς Τύρον, ἔνθα διέτριβεν Αντώνιος ὅτε Ιεροσολύμων ὡρμημένος. ὅτε τούτους κελεύσαντας, ἐκπέμπει τὴν ἀρχὴν τῶν Τυρίων, κολάζειν προσέταξε θ' ἃ ἂν λάβῃ, συγκατασκευάζειν τε τὴν ἀρχὴν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ καθεσταθεῖσι τετράρχαις.

ζ. Περὶ δὲ τούτου, πολλὰ παρήνει [f] προελθὼν ὅτι τὸν αἰχμαλὸν Ηρώδης σὺν Υρκανῷ, μήθ' ἑαυτοῖς ἀπολείας αἰτίους, μήτε τῇ πατρίδι πολέμου γίνεσθαι φιλονεικοῦντας ἀκρίτους. τῶν δὲ ἔτι μᾶλλον ἀγανακτούντων, Αντώνιος ἐκπέμψας ὁπλίτας, πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε, πολλοὺς δὲ ἔτρωσεν· ὧν οἵτε πεσόντες ταφῆς, καὶ οἱ τραυματίαι θεραπείας ἠξιώθησαν ὑπὸ Υρκανοῦ.

fugatoque Antigono reversus est Hierosolyma, ex re præclare gesta omnibus gratus acceptusque. Etenim qui antea ei parum favebant, tunc sese ei adjunxerunt propter illius cum Hyrcano affinitatem. nam prius quidem ex indigenis habuerat uxorem, non ignobilem, quæ Doris vocabatur, ex qua *filium* sustulit Antipatrum. Tunc autem, in matrimonium ducta Mariamne, filia Alexandri Aristobuli filii Hyrcanique ex filia nepte, regi necessitudine conjungitur.

Ab Hyrcano & Hierosolymitanis benigne excipitur Herodes. Ant. p. 639.

Mariamnen in uxorem ducit. Ant. p. 639.

4. Sed ubi, Cassio circa Philippos interfecto, *inde* discesserunt, Cæsar quidem in Italiam, Antonius vero in Asiam, cum legati ab aliis civitatibus ad Antonium missi essent in Bithyniam, veniebant etiam & Judæorum primates, qui Phasaëlum & Herodem accusarent, *dicentes* illos quidem rerum summam vi tenere, Hyrcano vero tantum superesse *regis* nomen honorificum. Istis cum interesset Herodes & magna pecunia Antonium sibi conciliasset, ita eum affecit, ut inimicis dicendi potestatem nequaquam faceret. Et tunc quidem ita dimissi sunt.

Phasaëlum & Herodem frustra accusant Judæi. Ant. p. 639.

5. Denuo autem è Judæorum primariis centum viri Antonium, Cleopatræ amori mancipatum, ad Daphnen Antiochiæ convenerunt: qui, factis sibi ductoribus è suis dignitate & eloquentia plurimum valentibus, in fratres accusationem instituunt. Occurrebat autem eis Messala *juvenum* causam agens. *ei* Hyrcano adstante propter affinitatem. Auditis deinde utrisque ab Hyrcano quæsivit Antonius, utri ad imperandum magis idonei. Cumque is Herodem & suos *aliis* prætulisset, lætatus (nam cum patre illorum jam olim hospitium fecerat, summa cum humanitate ab Antipatro exceptus, eo tempore quo in Judæam cum Gabinio trajecerat) fratres tetrarchas constituit, illis permittens Judæam omnem imperio regere.

Aliena accusatio. Ant. p. 640.

Quæ non obstante eos tetrarchas facit Antonius. Ant. p. 642.

6. Legatis autem id ægre ferentibus, quindecim eorum comprehensos in custodiam dedit, quos etiam occidere voluit: reliquos vero cum contumelia abegit. unde major tumultus Hierosolymis excitatur. Denique mille legatos iterum Tyrum miserunt; ubi commorabatur Antonius, * cum vellet in Hierosolyma irruere. Adversus hos, cum clamorem sustulissent, mittit Tyriorum administratorem, eique præcepit, ut de iis quos caperet supplicium sumeret, & illis principatum confirmaret qui ab ipso tetrarchæ erant constituti.

Tertia denique instituitur accusatio. Ant. p. 642.

7. Ante hæc autem Herodes, usque ad litus cum Hyrcano progressus, multis eos hortabatur *ut caverent*, ne aut sibimet exitii auctores fierent, aut patriæ belli *causa*, dum temere & inconsulto ad contentionem veniunt. Illis autem magis adhuc indignantibus, Antonius, missis armatis, multos *eorum* occidit, multosque vulneravit. quorum & mortuos sepultura & saucios curatione dignatus est Hyrcanus.

Judæorum multi jussu Antonii occisi. Ant. p. 642.

a Erat enim Alexandra Hyrcani filia, Aristobuli conjux, Mariamnes mater. *Ant.* p. 663. v. 13. *b* Fractis Brutianis Cassianisque partibus Antonius transmarinas obiturus provincias substitit: Cæsar in Italiam se recepit, *Velleius* II. 74. Αντώνιος μὲν ἐς τὴν Ασίαν, Καῖσαρ δ' ἐς τὴν Ιταλίαν ἀφωρμήθη, *Dio* XLVIII. p. 358. B. Conveniunt, *Livius* in *Epit.* l. 125. *Plutarchus* in *Anton.* p. 925. C. *Appianus* in *Civil.* V. p. 672. Pro ἐπὶ Γαλλίας igitur scribe ἐπ' Ιταλίας in *Ant.* p. 639. v. 42. *Aldr.* *c* Ita scribo cum *Rufino.* Μασσαλᾶς in *Editis.* Μισσίλας aut Μισσαλᾶς in *MSS.* & Μισσάλας in *Ant.* p. 842. v. 23. forsan minus recte. *d* Sic *Big. Bod. Voss. Ruf.* favente ipso *Josepho* in *Ant.* p. 642. v. 24. Υρκανὸν *Bas.* & *Gen.* *e* Καὶ ἐπιτροπεύειν *Big. Bod.* & *Voss.* *f* Ita *Big. Bod.* & *Voss.* παρελθὼν in *cæteris.* * In Hierosolyma paratus irruere. *Ruf.*

a Paulo

canus. Non tamen ii qui fuga dilapsi sunt quietos se tenebant; sed civitatem conturbando adeo Antonium exacerbarunt, ut etiam vinctos interfecerit.

χειν. [a] οἱ μὲν ⓓ ἀφαφυγόντες ἠρέμουν, ἀλλὰ τὴ μὴ τὴ πόλιν συνταράσσοντες, παρώξυναν τὸν Αντώνιον, ὥστε καὶ τοὺς δεσμώτας ἀποκτεῖναι.

XI. CAP. XIII. ΚΕΦ. ιγ'. ια'.

Parthi, Antigonum in Judæam reducentes, Hyrcanum & Phasaëlum in vincula conjiciunt. Herodis fuga, Hierosolymorum direptio, & clades Phasaëli & Hyrcani.

Παρθοι, Αντίγονον εἰς τὴν Ιουδαίαν καταγοντες, Υρκανον καὶ Φασάηλον ἐδέσμευον. Ηρώδε φυγή, Ιεροσολύμων διαρπαγή, καὶ οἷα ἔπαθον Υρκανὸς καὶ Φασάηλος.

Lysanias Pacoro & Barzapharni persuadet, ut Antigonum in regnum reducant. Ant. p. 643.

Biennio autem post, cum Barzapharnes Parthorum satrapa & Pacorus regis filius Syriam occupassent, Lysanias qui in principatum successerat post mortem patris (ille autem Ptolemæus erat Minnæi filius) satrapæ persuadet, ipsi mille talenta & quingentas mulieres pollicendo, Antigonum in regnum reducere & Hyrcanum deturbare. His inductus Pacorus, ipse quidem per oram maritimam profectus est, Barzapharni vero præcepit per mediterranea impressionem facere. Sed maritimorum Tyrii Pacorum excluserunt, quamvis Ptolemaïdenses & Sidonii eum admiserant. Ille vero, cum pocillatori cuidam regio, ipsi cognomini, equitatus partem tradidisset, jussit *eum* irruptionem facere in Judæam, ut & res hostium specularetur, & Antigonum siquidem opus esset adjuvaret.

[b] Μετὰ δὲ ἔτη δύο, Βαρζαφάρνης ὁ Πάρθων [c] σατράπης σὺν Πακόρῳ τῷ βασιλέως υἱῷ Συρίαν καταλάβοντες, Λυσανίας [d] ἀφαδδαγμένος ἤδη τὴ ἀρχὴν, τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος, Πτολεμαῖος δ' ἦν οὗτος ὁ Μινναίου, πείθει τὸν [e] σατράπην, ὑποσχόμενος χιλίων ταλάντων καὶ πεντακοσίων γυναικῶν, [f] καταγαγεῖν μὲν βασιλείαν τὸν Αντίγονον, καταλῦσαι δὲ τὸν Υρκανόν. τούτοις ὑπαχθεὶς Πάκορος, αὐτὸς μὲν ἦλθε κατὰ τὴν Φοινίκην, Βαρζαφάρνῃ δὲ ἀφῆκε τὴν μεσογείαν καταστρέφειν ἐπιβαλεῖν. τὴν δ' ἐπιθαλαττίαν [g] Τύριοι Πάκορον οὐκ ἐδέξαντο· καὶ τοὺς Πτολεμαέων καὶ Σιδωνίων δεδεγμένους. ὁ δὲ, οἰνοχόῳ τινὶ τὴν βασιλικῶν ὁμωνύμῳ μοῖραν τὴν ἵππου Φοινίκης, ἐπιβαλεῖν ἐκέλευσεν εἰς τὴν Ιουδαίαν, κατασκεψόμενόν τε τὰ τὴν πολεμίαν, καὶ ἅ δέοι βοηθήσοντα Αντιγόνῳ.

Judæi multi ad Antigonum confluunt. Ant. p. 643.

2. Illis autem Carmelum populantibus, multi Judæi ad Antigonum confluebant, seque paratos esse ostendebant una cum eo irrumpere. Ille vero ad locum qui Drymus appellatur eos præmisit, ut regionem *istam* occuparent; ubi pugna commissa, depulsisque hostibus & fugatis, Hierosolyma cursu petebant; auctique plurium accessione usque ad regiam procedebant. Cum autem eos valida manu excepissent Hyrcanus & Phasaëlus, in foro prælio confligitur. in quo hostibus ab Herode suisque in fugam versis, eos in fanum concludunt, virosque sexaginta qui illos custodirent in vicinis domibus collocarunt. Cæterum populus, seditionem in fratres faciens, *illos* aggressus *cum domibus* concremarunt. Herodes autem, ob *viros tot* peremptos ira excandescens, pugna populo conserta, multos illorum interficit: & aliis quotidie in alios * turmatim incursantibus, continua facta est cædes.

Hierosolymis pugna in foro commissa superantur Antigoniani. Ant. p. 643.

Iterum cum iisdem confligitur. Ant. p. 643.

3. At festo instante, quod Pentecoste appellatur, *loca* omnia circa templum, & tota urbs plebe rustica repleta est & pleraque armata. Et Phasaëlus quidem muros, Herodes vero cum paucis regiam tutabatur; factoque in hostes inordinatos incursu ad *urbis* partem borealem, complures quidem perimit, universos vero in fugam vertit; & alios in urbem,

β'. Τῶν δὲ λιζομένων τὸν Κάρμηλον, πολλοὶ Ιουδαῖοι [h] συνῳρμῶντες πρὸς Αντίγονον, προθύμως ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν παρεῖχον. ὁ δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν καλούμενον [i] Δρυμὸν προέπεμψε, τὸ χωρίον καταλαβεῖν ὧν ὑφ' ἡγουμένοις συμβολὴν, ὡσάμενοι τοὺς πολεμίους καὶ διώξαντες, ἐπὶ Ιεροσολύμων ἔθεον· γινόμενοι δὲ πλείους, μάχει τὰ βασίλεια προῆλθον. Υρκανὸν δὲ καὶ Φασάηλον δεξαμένων αὐτοὺς κρατερῷ στίφει, μάχη κατὰ τὴν ἀγορὰν συρρήγνυται· καθ' ὃν τρεψάμενοι τοὺς πολεμίους οἱ περὶ Ηρώδην, καταδιώξαντες εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ φρουροὺς [k] αὐτῶν ἄνδρας ἑξήκοντα τοῖς πλησίον οἰκίαις ἐγκατέσησαν. τούτους μὲν οὖν ὁ ζασιάζων τοὺς τοὺς ἀδελφοὺς λαὸς, ἐπελθὼν ἐμπίπρησιν. Ηρώδης δὲ ὃν δήμου πολλοὺς, κατ' ὀργὴν τὴν ἀπολωλότων, ἀναιρεῖ συμβαλών· καθ' ἡμέραν ἐπεκθέοντας ἀλλήλοις κατὰ λόχους, φόνος ἦν ἀδιάλειπτος.

γ'. Ενζάσης δὲ ἑορτῆς, ἣ Πεντηκοστὴ καλεῖται, τότε περὶ τὸ ἱερὸν πᾶλα, καὶ ἡ πόλις ὅλη πλήθους τὴν ἀπὸ τὴν χώρας ἀναπίμπλαται τὸ πλέον ὁπλιτικοῦ. καὶ Φασάηλος μὲν τὸ τεῖχος, Ηρώδης δὲ μετ' ὀλίγων ἐφρούρει τὰ βασίλεια, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐπιφαμῶν ἀσυντάκτοις κατὰ [l] προσάρκτιον, πλείστους μὲν ἀναιρεῖ, τρέπει δὲ πάντας· καὶ τοὺς μὲν, εἰς τὴν πόλιν, τοὺς

a Paulo aliter in *Ant.* p. 642. v. 46. οἱ δὲ λοιποὶ ἀφαφυγόντες ἐπ' οἴκου ἐβεβαίως ἡσύχαζον &c. b Quippe anno secundo (ab adventu scilicet Antonii in Asiam, idque hortante Labieno) Pacorus & Barzapharnes Syriam occupavere. Ptolemæus quoque defunctus est: ejusque filius & successor Lysanias conciliante satrapa cum Antigono amicitiam iniit. *Ant.* p. 643. Tum deinde Lysanias (prout hic scribit *Josephus*) seu (ut *Ant.* p. 643.) Antigonus, h. e. uterque junctis operis perfecere ut Antigonum Parthi reducendum susciperent. *Aldr.* c Τυρίων *Bod.* d Ita *Big. Bod.* & *Voss.* ἀναδιδαγμένος in *Editis Aliisque.* e Scil. τῷ βασιλεῖ. f Apud *Dionem* l. XLVIII. p. 375. A. est τὸν Αριστόβουλον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, pro τὸν Αντίγονον τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ. Corruptio manifesta: quoniam hunc ipsum regem idem *Dio* non Aristobulum sed Antigonum deinceps appellat; *sc.* l. XLVIII. p. 382. & l. XLIX. p. 405. *Aldr.* g Saxa mortuo, Syriam Pacorus subegit universam. Tyrum solam qui reliqui erant Romani, & qui cum his sentiebant Syri anteceperunt; & neque suasionibus neque vi (nam classem Parthi nullam secum habebant) in potestatem ejus redigi potuerunt: prout testatur *Dio* l. XLVIII. p. 372. E. *Aldr.* h Προσδραμόντες *Bod.* i In *Ant.* p. 643. v. 22. Δρυμοὶ ἦ τὸ χωρίον καλεῖται. *Strabo* l. XVI. p. 758. D. μεταξὺ ἧ ὄρος τὸ Καρμήλος τὸ ὄρος καὶ πολίχνιον ὁμώνυμα, πλέον ἧ ἑκατὸν — εἶτα Δρυμὸς μοῖρα τῆς. Hujus sylvæ præter *Strabonem* Chorographorum nemo, quod sciam, meminit. Etiam *Plinius*, qui exscripsit cætera, hanc pericopen veluti data opera prætermisit. Memoratur tamen δρυμὸς Καρμήλου 2 *Reg.* XIX. 23. ex *Esa.* XXXVII. 24. *Aldr.* k Αὐτῶν *Bod.* l Προάστιον *Ruf.* & *Ant.* p. 643 v. 43. utrumque recte. nam & templum erat in parte urbis aquilonari, & regia è templi latere boreali. *Aldr.* * Per insidias, *Ruf.*

a Επτακοσίων

τὺς δὲ εἰς ὃ ἱερὸν, τὺς δὲ εἰς ὃ ἔξω χαράκωμα συγκλείει. καὶ τότῳ ἀγγελλαχτλῷ μὲ Αντίγονῳ ὦδε χαλᾷ Πάκορον εἰσαφεῖναι. Φασάηλος δὲ πεισθεὶς τῇ πόλει καὶ ξενίᾳ τ Πάρθων εἰσδέχεται, μετ [a] πενταχοσίων ἱππέων, πρόφασιν μὲ ἥκοντα τῦ πᾶσαι τ χάριν, ὃ δ' ἀληθὲς Αντιγόνῳ βοηθεῖν. ὁ γὰρ Φασάηλος ἐπεδρεύων ἀνέπεισε πρὸς Βαρζαφάρνην πρεσβεύσασθαι περὶ καταλύσεως, καίτοιγε πολλὰ ἀποτρέποντος Ηρώδου, καὶ σπεύδοντος ἀνελεῖν τ ὕπουλον, ἀλλὰ μὴ ταῖς ὑπουλαῖς ἑαυτὸν [b] ἐκδιδόναι, φύσει γὰρ ἀπίστους εἶναι τὺς Βαρβάρους. ἔξεισι δ' Υρκανὸς σὺν Γαλιλαίων καὶ Πάκορος, ὡς ἦτον ἐποπτεύοιτο, [c] καὶ καταλιπὼν παρ' Ηρώδῃ πινὰς τ Ελευθέρων καλουμένων ἱππέων, τοῖς λοιποῖς προέπεμπε Φασάηλον.

Urbs cum fano occupatur. Ant. p. 643.

Pacorus in urbem receptus. Ant. p. 644.

δ'. Ως δ' ἐγένοντο κτ τ Γαλιλαίαν, τὺς μὲ ὑπὸ γῆν εἰργάσαντο ἀφεστῶτας, καὶ σὺν τοῖς ὅπλοις ὄντας καταλαμβάνουσι, τῷ σατράπῃ δ' ἐντυγχάνουσι πανύργως σφόδρα, καὶ ταῖς φιλοφρονήσεσι τ ὑπουλίαν καλύπτειν ἐπεχειροῦσιν. δῶρα γὰρ δὺς αὐτοῖς, ἔπειτ' ἀναχωροῦσιν, ἐλόχα. τοῖς δὲ αἰσθησις ἦν τ ὑπουλῆς, καταχθεῖσιν εἰς τι τ ὦδε θαλασσίαν χωρίαν, ὃ καλεῖται [d] Εκδιππον. ἐν ᾧ δὴ τότε πόλεσιν ἦκυς τ χιλίων ταλάντων, καὶ ὡς Αντίγονος τὰς πλείστας τ παρ' αὐτοῖς γυναικῶν ὁ ταῖς πενταχοσίαις καθωσίωσε Πάρθοις· ὅπ δὲ προλοχίζοιντο μὲ αὐτοῖς αἱ νύκτες ἀεὶ τ Βαρβάρων, πάλαι δ' ἂν καὶ συνελήφθησ, εἰ μὴ πρόμηθον ὁ Ιεροσολύμοις Ηρώδην πρότερον λαβεῖν, ὡς μὴ προπυθόμενος τὰ κατ' [e] αὐτὺς φυλάξαιτο. ζῶντ' ὀκ ἔπ λόγος ἦν μόνον, ἀλλὰ καὶ φύλακας ἤδη [g] ὑ πόρρωθεν αὐτοῖς ἔβλεπον.

4. Sed ubi ad Galilæam venerunt, indigenas quidem ad defectionem perductos atque armatos offendunt: ſatrapam vero callide admodum adeunt, & adhortantur ut amiciſſime eos tractando inſidias tegeret. Itaque primum eos muneribus donavit, deinde diſcedentibus inſidiabatur. Illi autem, in maritimum quendam locum deducti, cui nomen Ecdippon, fraudem intelligunt. ibi enim de mille talentis promiſſis audierunt, & quod Antigonus quingentarum mulierum maximam partem è ſuis devoviſſet Parthis; quodque ſibi ſemper à Barbaris noctu præſtruerentur inſidiæ, & non ita pridem comprehenſi fuiſſent, niſi exſpectaſſent donec Hieroſolymis captus foret Herodes; ne, ſi præſciviſſet quid de illis fieret, ſibi cavere in mentem veniret. Neque tum verba iſtæc erant, ſed & cuſtodes haud procul ab ipſis conſpiciebant.

Hyrcano & Phaſaëlo inſidiatur. Ant. p. 644.

ε'. Οὐ μὴν Φασάηλόν, καίτοι πολλὰ παραινοῦντος [h] Οφελλίου φεύγειν· πέπυστο γὰρ ὦτος ὦδε Σαραμάλλα τῦ πλουσιωτάτου τότε Σύρων τὴν σύνταξιν τῆς ὑπουλῆς ὅλην· καταλιπεῖν Υρκανὸν ὑπέμεινεν. ἀλλὰ τῷ σατράπῃ προσελθὼν ἄντικρυς ὠνείδιζε τὴν ὑπουλίαν, καὶ μάλιστ' ὅπ γέναιτο ταῦτος χρημάτων ἕνεκεν. πλείω καὶ μὴν αὐτὸς ὑπὲρ σωτηρίας δώσειν ὑποσχνεῖτο, ὧν Αντίγονος ὑπὲρ βασιλείας ὑπέσχητο. πρὸς ταῦτα [i] παῦρος ὁ Πάρθος ἀπολογίας τε καὶ ὅρκοις ἀποσκευασάμενος τὴν ὑποψίαν, ᾤχετο πρὸς Πάκορον. εὐθέως δὲ τ [k] καταλειφθέντων Πάρθων, οἷς προστέτακτο, Φασάηλόν τε καὶ Υρκανὸν συνελάμβανον, τά τε ἄλλα [l] πρὸς τῇ ὑπουργίᾳ ἐξ ὧν ἄπιστον αὐτοῖς καταμένους.

5. Non tamen Phaſaëlus, quamvis eum multis moneret Ofellius ut aufugeret, (nam ille à Saramalla, qui tum erat Syrorum locupletiſſimus, omnia de compoſitis inſidiis audiverat) Hyrcanum deſerere ſuſtinuit. ſed ad ſatrapam profectus, ei in os exprobrabat inſidias *ſibi factas*; & maxime quod pecuniæ gratia tam perfidus exſtitiſſet. Atqui ipſe plus pro ſalute daturum eſſe promittebat, quam Antigonus pro regno promiſerit. Ad hæc Parthus aſtute admodum ſe gerit, cumque id egiſſet ut excuſationibus & crebro jurejurando omnem à ſe ſuſpicionem dimoveret, ad Pacorum ibat. Ac ſtatim *ab eo digreſſo* Parthorum qui remanſerant quidam, quibus *id* juſſum erat, Phaſaëlum atque Hyrcanum comprehendunt, & ob alia præter perjurium & ob perfidiam eos deteſtantes.

Phaſaëlus Pacoro & ſatrapæ inſidias exprobrat. Ant. p. 644.

Hyrcanus & Phaſaëlus comprehenſi. Ant. p. 644.

ς'. Εν δὲ τότῳ καὶ ὁ Ηρώδην ὁ πεμφθεὶς οἰνοχόος ἐπιβήλαθε συλλαβεῖν, ἔξω τῦ τείχυς ἀπατήσας προελθεῖν, ὥσπερ σὺν ὁλοᾶς εἶχεν. ὁ δ' ἀπ' ἀρ-

6. Interea autem & Herodem pocillator, qui miſſus erat, per inſidias capere molieba-tur, extra murum fraude ipſum deducendo, prout in mandatis habebat. Ille vero, ut qui jam

[a] Ἐκ ἑκατὸν *Voſſ.* quod eſt minus probabile: quia veniebat Pacorus cum equitibus paucis, teſte *Joſepho*, p. 644. v. 2. [b] Ἐκδιδόναι *Bod Big. & Voſſ.* [c] Illud ᾗ adjectum eſſe volui ex *Ruſino*. [d] Nempe διακοσίους ἵππους, ᾗ δίχα τ Ελευθέρων καλ. *Ant.* p. 644. v. 11. Exercitum Parthi non, ut aliæ gentes, liberorum, ſed majorem partem ſervorum habent. — Antonio bellum Parthis inferenti cum 50000 equitum occurrerent, ſoli 400 liberi fuere. — Equis omni tempore vectantur; illis bella, illis convivia, illis publica ac privata officia obeunt; ſuper illos ire, conſiſtere, mercari, colloqui. Hoc denique diſcrimen inter ſervos liberoſque eſt, quod ſervi pedibus, liberi non niſi equis incedant. *Juſtin.* XLI. 2. 3. *Aldr.* [e] Incertum quo caſu, primo, an ſecundo, ut χωρίον repetatur. *Cellarius* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 294. Videſis *Liglæfootium* in *Centur. Chorogr.* c. 65. & *Relandum* in *Paleſt.* p. 543. [f] Αὐτὸν *Voſſ.* [g] Ita lego cum *Ruf.* favente *Joſepho* in *Ant.* p. 644. v. 25. hiſce verbis, ᾗ οἱ φύλακες αὐτῶν ἐφῴτων. vocula ὑ deeſt in *cæteris*. [h] Ita *Bod.* nec aliter in *Ant.* p. 644. v. 28. Οφελλὶς in *cæteris*. [i] Παυσῆρος *Big. & Voſſ.* [k] Οἱ καταλειφθέντες in duobus *MSS.* Nil tamen mutamus, quod elliptica ſit loquutio, qualis iſta *Actorum* XXI. 16. συνῆλθον ἡμῖν ἔ ἐ τ μαθητῶν. [l] Πρὸς τὴν ὑπουργίαν *Bod. Big. & Voſſ.* * De pace, *Ruf.* ita ὦδε καταλύσεως accipio ac ſi ſcriptum fuiſſet, ὦδε τ ἔ πολέμυ καταλύσεως.

Herodis ſibi à Parthis cavet. p. 645.

jam inde à principio Barbaros ſuſpicaretur, & tunc audiſſet in hoſtium manus incidiſſe literas quæ inſidias ei indicarent, prodire nolebat, quanquam cauſam ſatis idoneam Pacorus obtenderet, oportere eum literas afferentibus obviam ire. non enim eas ab hoſtibus eſſe interceptas, aut quicquam de inſidiis, ſed quæ Phaſaëlus geſſiſſet, illis contineri. Jamdudum autem ab aliis acceperat Herodes, fratrem eſſe comprehenſum; ipſumque adierat Hyrcani filia Mariamne, mulierum ſapientiſſima, orans atque obſecrans ut nec prodiret, neque Barbaris ſe crederet jam palam ſibi perniciem machinantibus.

Cum ſuis noctu aufugit. Antiq. p. 645.

7. Adhuc autem Pacoro ſuiſque deliberantibus, quonam tandem pacto inſidias adornarent, nec enim fieri poſſe ut tantæ ſapientiæ vir ex aperto circumveniretur, nocte Herodes aſſumptis ſibi propinquiſſimis in Idumæam inſciis hoſtibus ſe conferebat. Quod cum reſcirent Parthi *eum* perſequebantur. Et ille quidem, cum matrem & ſororem, deſponſatamque puellam cum matre *ejus* & fratre ſuo natu minimo, via incedere juſſiſſet, ipſe cum famulis *ſuis* caute arcebat Barbaros; multiſque, quoties impetum in eum facerent, interemptis, ad Maſadam caſtellum perveniebat.

Judæi Herodem in fuga adoriuntur. Antiq. p. 645.

8. Judæos autem in fuga Parthis infeſtiores expertus eſt, qui ei quidem moleſtias perpetuo crearunt, ſexageſimo vero ab urbe ſtadio cum eo aliquandiu juſta acie dimicarunt. ubi Herodes, cum eos ſuperaſſet multoſque interfeciſſet, poſtea in memoriam rei præclare geſtæ locum ædificavit, & regia magnificentiſſima exornavit, arcemque *ibi* munitiſſimam condidit, ac de ſuo nomine Herodion appellavit. Et tunc quidem cum fugerent, quotidie ei multi ſe adjungebant: cumque ad Threſſam Idumææ veniſſet, occurrit ei frater ejus Joſephus, & conſilium dedit ut de turba ſequentium diminutum iret. haud enim poſſe Maſadam tantam multitudinem capere. erant autem ſupra novem millia. Et obſequutus Herodes, *annis* graviores quam ut uſui eſſe poſſent per Idumæam dimiſit, dato illis viatico; & cum maxime neceſſariis & robuſtiſſimis, quos ſecum retinuit, in caſtellum ſalvus evaſit. Deinde octoginta ibi relictis in mulierum cuſtodiam, itemque rerum omnium ad obſidionem neceſſariarum copia, ipſe in Petram Arabiæ ire contendebat.

Maſadam venit Herodes. Antiq. p. 646.

Parthi Hieroſolyma diripiunt. Antiq. p. 646.

9. Parthi autem Hieroſolymis ad *bonorum* direptionem verſi, in fugientium domos irruebant, itidemque in regiam, tantum ab Hyrcani pecuniis abſtinentes; erant autem non ſupra talenta trecenta. Quin & aliorum res offen-

χῆς ὑποπτεύων τὸν Βαρβάρους, καὶ τότε [a] πεπυσμένος εἰς τοὺς πολεμίους ἐμπεπλακέναι τὰ μηνύοντα ἢ ὑπὲρ ὧν γράμματα, προελθεῖν οὐκ ἐβούλετο, καί τοι μᾶλλον ἀξιοπίστως ὑπὸ Πακόρου φάσκοντος, δεῖν αὐτὸν ὑπαντῆσαι τοῖς τὰς ὑπὲρ ὁλῆς κομίζουσιν. ἤτε γὰρ ἐαλωκέναι τοῖς πολεμίοις [b] αὐτὰς, καὶ προέχειν οὐκ ὑπόβολὰ, ἀλλ' ὁπόσα διεπράξατο Φασάηλος. ἔτυχε δὲ πρὸ ἄλλων προσηκόως ὁ ἀδελφὸς συνειλημμένον, καὶ προσῆν Υρκανοῦ θυγάτηρ Μαριάμμη, συνετωτάτη γυναικῶν, καταπολλὰ μὲν [c] προϊεμένη, μηδὲ πιστεύειν ἑαυτὸν ἤδη φανερῶς [d] ὑπὲρ ὁλῆς ὑποχειρίοις τοῖς Βαρβάροις.

ζ'. Ἔτι δὲ τοῦ περὶ Πάκορον σκεπτομένου πῶς ἂν κρύφα ἢ ὑπόβολὰ [e] ἀπαρτίσαι, ἢ γὰρ οὐκ ἂν φανερᾶς οὕτω τι ἰσχυρὸς ἀνὴρ ὕπνου [f] συνετοῦ περιγενέσθαι, περὶ λαβὼν Ἡρώδης μετὰ τῶν οἰκειοτάτων προσώπων, νύκτωρ ὅτι Ἰδουμαίας ἐχώρει λάθρα τῶν πολεμίων. αἰσθόμενοι δ' οἱ Πάρθοι κατεδίωκον. καὶ κεῖνος ἢ μὲν μητέρα καὶ [g] τὸν ἀδελφὸν καὶ ἢ καθωμολογημένη παῖδα μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τὸν νεωτάτην τῶν ἀδελφῶν προσάξας ὁδεύειν, αὐτὸς [h] ἀσφαλῶς μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἀνέκοπτε τοὺς Βαρβάρους· καὶ πολλοὺς μὲν πᾶσαν προσβολὴν ἀποκλείσας, εἰς Μασάδαν τὸ φρούριον ἀφῖκτο.

η'. Καὶ βαρυτέρως μὲν ἢ φυγὴν Πάρθων Ἰουδαῖοι ἐπέθεσαν, ὀχλήσαντας μὲν διωκτῶς, ἀπὸ δ' ὀξυτέρου τοῦ πόλεως σταδίου [i] καὶ πρὸς παράταξιν ὁπλιτῶν πολλὰ χρήσαν. ἔνθα, κρατήσας Ἡρώδης μὲν πολλοὺς αὐτῶν ἀποκλείσας, αὐτῆς εἰς μνήμην τοῦ καλλοθήματος [k] ἔκτισε τὸ χωρίον, καὶ βασιλείοις τε πολυτελεστάτοις ἐκόσμησε, καὶ ἀκροπόλει ὀχυρωτάτῃ ἀνέθεμτο, Ἡρωδείῳ τε ἐπάλεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ. πλείστοι γε μὲν [l] φεύγοντες, καθ' ἡμέραν αὐτῷ προσῄεσαν πολλοί· καὶ κατ' [m] Θρῆσσαν γενόμενος τῆς Ἰδουμαίας κώμης Κόσπους ἀδελφὸς ὑπαντήσας, συνέβαλε τοῖς πολλοῖς τῶν ἐπομένων [n] ἀποφορτίσασθαι. μὴ γὰρ ἂν ποιῆσαι ὄχλον δέξασθαι τὴν Μασάδαν. ἦσαν δ' ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους. προειδὼς οὖν Ἡρώδης, τοὺς μὲν [o] βαρυτέρους τῆς χρείας ἀφεῖναι ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, δοὺς ἐφόδια· μετὰ δὲ τῶν ἀναγκαιοτάτων, τοὺς ἀλκιμωτάτους καταλαβὼν, εἰς τὸ φρούριον ἀφικνεῖται. καταλιπὼν δ' ἀσφαλῶς τοῖς γυναιξὶν ὀκτακοσίους φύλακας, καὶ διατάξας τὰ περὶ τὴν πολιορκίαν, αὐτὸς εἰς τὴν Ἀραβικὴν Πέτραν ἠπείγετο.

θ'. Πάρθοι δ' οἱ Ἱεροσολύμοις ἐφ' ἁρπαγὴν τραπόμενοι, τοὺς φεύγοντας εἰς τὰς οἰκίας εἰσέπιπτον καὶ ὁ βασίλειον, ἀπεχόμενοι μόνων τῶν Υρκανοῦ χρημάτων. ἦν δ' ἃ πλείω τριακοσίων ταλάντων. ἐπετύγχανον δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις,

οὐχ

a Ita *Bod.* & melius ſane quam πεπωμένος. nam & tabellarios comprehenderant hoſtes, idque reſciverat Herodes, *Antiq.* p. 644. v. 45 &c. Etiam hîc poſt nonnulla, ἤτυχε γὰρ ἄλλων προσηκόως &c. *Aldr.* b Αὐτὰς ἔφειχον αὐτοῖς *Ruf.* atque ita fere *Joſephus* in *Antiq.* p. 645. *Aldr.* c Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* προϊεμένη *Baſ.* & *Gen.* d Ἐπὶ πᾶσιν χειράσας *Voſſ.* e Ἀπαρτίσειεν *Bod.* f Sic *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* διωκτῶ in *cæteris.* g Pro τὸν ἀδελφὸν reponſui τὸν ἀδελφὸν ex *Antiq.* p. 645. v. 17. nam, ex Herodis fratribus, captivus erat Phaſaëlus; acceſſit poſtea Joſephus, & una quidem profectus eſt Pheroras. *Aldr.* h Ἀσφαλὲς *Bod.* i Illud καὶ ἐς *MSS.* & *Ruf.* deerat in *Editis.* k Vide *Antiq.* p. 648. v. 8. l Ita diſtinguendum cenſui cum *Cod. Bod.* antea, πλειστοῦτα γε μὲν φεύγοντες καθ' ἡμέραν, αὐτῷ πρ. & tunc quidem cum fugeret, multos ſibi adjungebat, *Ruf.* Perperam ut ipſe ſentio, nominativo φεύγοντες pro genitivo abſoluto φεύγοντων more Attico adhibito. m Ita pro Θρῆσσαν, prout p. 646. v. 11. An rectius Ῥῆσσαν ex p. 650. v. 27. alii diſpiciant. καὶ κατὰ τὴν Θρῆσσαν in *MSS.* n Ἀποφορτίσασθαι in uno *Big.* o Βαρυτέρους τῆ χάρις ἀφεῖναι *Bod.* βαρυτέρους, h. e. *qui plus illi moleſtiæ quam commodi afferrent*, vel *plus quam opus eſſet*, vel *plus quam rebus ſuis expediret*: puto aliquid hujuſmodi voluiſſe dicere *Rufinum*, qui vertit, *& impares quidem neceſſitati per Idumæam dimiſit.* Quidni & ſic interpretari liceat, τῆ χρείας ἀφεῖναι vel διαφεῖναι, *ab officio dimiſit, muneris* vel *militiæ vacationem dedit*? Aldr.

a Κατὰ

derunt ſpe ſua minores. nam Herodes jampridem Barbarorum perfidiam ſuſpicans, è ſupellectile ſua ſplendidiſſima quæque antea in Idumæam deportanda curaverat, ſuorumque affinium quiſque ſimiliter fecerat. Cæterum Parthi, poſt iſtam direptionem, eo injuriarum proceſſerunt, ut regionem omnem bello acri & non indicto compleverint, & Mariſſæorum urbem funditus everterint, atque non ſolum Antigonum regem conſtituerint, verum etiam Phaſaëlum & Hyrcanum vinctos ei tradiderint ut cruciarentur. At ille Hyrcani quidem, genibus *ejus* advoluti, auriculas ipſemet mordicus abſtulit, ut nunquam in poſterum, ſi rerum mutatio accideret, poſſit pontificatum recipere. nam integros eſſe oportet qui iſto munere funguntur.

Parthi Antigonum regem conſtituunt.

Hyrcani aures mutilat Antigonus Ant. p. 646.

10. Verum *Antigonum* prævenit virtus Phaſaëli, qui caput ad ſaxum allidere occupaverat, cum nec ferri copiam nec manus liberas haberet. Atque ille quidem, cum ſeſe fratrem Herodis germanum oſtendiſſet, & Hyrcanum *hominum* abjectiſſimum, viriliter admodum magnoque animo moritur, exitu facto convenienter iis quæ in vita geſſerat. Alii autem ferunt, quod ex illa quidem plaga melius ſe habuerit; ſed medicus miſſus ab Antigono, ſpecie eum curandi, venenatis medicamentis vulnus impleverit, ipſumque peremerit. utrum autem horum verum ſit, præclarum *certe* habet initium. Denique ajunt ipſum, priuſquam animam efflaret, audito à quadam muliercula quod Herodes *ex hoſtibus* evaſerit, dixiſſe, nunc lubenti animo diſcedo, qui ultorem inimicorum in vivis reliquerim.

Phaſaëlus, alliſo ad ſaxum capite, vitam finit. Ant. p. 646.

11. Et ille quidem hunc exitum habuit. Parthi autem, quamvis mulierum, quas maxime cupiebant, ſpes eos fruſtrata eſſet, res tamen Hieroſolymis in Antigoni gratiam conſtituunt, vinctumque in Parthiam Hyrcanum abducunt.

Hyrcanus in Parthiam abducitur.

ΚΕΦ. ιδ'.

Ηρώδης τῆς Αραβίας ἐκβληθεὶς ὑπὸ Ρώμης ἐπείγεται· ἔνθα συμπεράπλοντα Αντώνιον καὶ Καίσαρα αὐτὸν βασιλέα καθίσαι Ιουδαίων.

CAP. XIV.

Arabia pulſus Herodes Romam properat; ubi Antonii & Cæſaris opera Judæorum rex conſtituitur.

Ηρώδης δὲ [h] σπουδαιότερον ἤλαυνεν εἰς τὴν Αραβίαν, ὡς ἔτι ταδελφῷ ζῶντι ἐπειγόμενον χρήματα λαβεῖν, οἷς μόνοις [i] πείσειν ὑπὲρ Φασαήλου τὴν τῶν Βαρβάρων ἤλπιζε πλεονεξίαν. ἐλογίζετο γὰρ, εἰ τῆς πατρῴας φιλίας ἀμνημονέστερον ὁ Αραψ γένοιτο, ἢ δι' ὀλίγας δωρεὰς μαλακώτερον, δανείσασθαι παρ' αὐτοῦ τὰ λύτρα ῥᾴστην θεὶς τὸν λυτρούμενον παῖδα. καὶ γὰρ ἐπήγετο τὸν ἀδελφιδοῦν ὄντα ἐπ' αὐτῷ ἐπᾴ· τάλαντα δὲ αὐτῷ ἕτοιμον τριακόσια ὀφλισκάνειν, [k] προσησόμενος Τυρίους προκαλεῖσθαι. [l] τὸ χρεὼν δ' ἄρα τῆς αὐτοῦ σπουδῆς

Herodes autem eo magis properabat in Arabiam, quaſi adhuc vivo fratre ſuo feſtinans ut pecunias à rege accipe- *p. 647.* ret, quibus ſolis pro Phaſaëlo exoratum iri ſperabat Parthorum avaritiam. Etenim cogitabat, ſi Arabs minus memor eſſet paternæ amicitiæ, animoque illiberaliori quam ut *aliquid* dono daret, fore ut mutuum ab eo ſumeret redemptionis pretium, ipſius filio quem vellet redimere pignori oppoſito. nam & fratris filium ſeptennem ſecum ducebat; trecentaque talenta dare decreverat, *Tyrios propoſiturus qui pro eo intercederent. Sed profecto ſtudium ejus prævenerat fatale *numinis* decretum,

Herodes ad Arabiæ regem ſe recipit. Ant.

---

a Καὶ *Big. Bod. & Voſſ.* *b* *Al.* Μαεσσήων, ex Μάεσσα. quæ & Μάεσσον & Μάεσσα dicitur. Vide *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 359 & *Relandum* in *Paleſt.* p. 889. *c* Ita cum *MSS.* σφαγιστὴν in *Impreſſis.* Non videtur legiſſe *Ruſinus.* *d* Ανπτησιν in *Ant.* p. 646. v. 37. *e* Ως μηδὲ λυθεὶς forſan in codice *Ruſini*; quippe vertit, *ut ne ſolutus quidem mutatis rebus unquam pontificatum recipiat.* *f* *Levit.* XXI. 17, 24 *g* Ita cum *MSS.* ἀνὴρ ἰνδυμος perperam in *Editis.* *h* Σπουδαιότερον *Big.* & *Bod.* *i* Supra (*ſc.* p. 960. v. 28) δυσπειθοῦσι πλὴν ἐξίασι. *k* Προσησόμενος Τυρίους *Bod.* *l* Τὸ δὲ χρεὼν [τὸ χρεὼν ℌ *Voſſ.*] παρὰ τὴν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν *Bod.* & *Voſſ.* αὐτοῦ omiſſo ab omnibus. τὸ χρεὼν *fortuna*, ſeu potius *fatum*, vel *fatale* numinis *decretum*, uti ſupra, p. 983. v. 48. nam *Joſephus* loquitur cum Phariſæis, in quibus nomen ſuum profitebatur. Vide *Ant.* p. 745. v. 44. *Aldr.* * Interpolitus precationi Tyriis, *Ruſin.*

Herodes ab Arabe repulsus. Ant. p. 647.

decretum, & mortuo Phaſaëlo nequicquam fratrem amore proſequebatur Herodes. Non tamen vel apud Arabas amicitiam ſibi manentem reperiebat. namque rex eorum Malichus nunciis præmiſſis quamprimum è regione *ſua* reverti jubebat, Parthos quidem in cauſa eſſe ſimulans, illos quippe per legatos petiiſſe ut Herodem Arabia pelleret, re autem vera ſecum ſtatuens quæ debita erant Antipatro nequaquam perſolvere, & nihil omnino flecti ad gratiam aliquam liberis ejus ad inopiam redactis pro beneficiis acceptis referendam. Impudentiæ vero *negandi* ſuaſores habebat, quibus in animo erat Antipatri etiam depoſitum intervertere. erant autem iſti *regni* primates.

Statim in Ægyptum proficiſcitur. Ant. p. 647.

2. Proinde Herodes ubi Arabas ex ea ſibi cauſa hoſtes eſſe deprehendit, unde amiciſſimos *fore* exiſtimabat, atq; tale reſponſum nunciis dederat quale dolor ei ſuggeſſit, iter convertit in Ægyptum. Et prima quidem veſpera in fanum quoddam ruſticanum divertit, ut reciperet quos reliquerat. Poſtero autem die cum Rhinocururam perveniſſet, fratris mors ei nunciatur: *& cum juſto dolori indulſiſſet, depoſita cura perrexit. At vero, cum Arabem ſero facti pœnituiſſet, quam celerrime miſit, qui revocarent eum quem contumelioſe tractaverat. Herodes autem eos etiam longe præcurrens in Peluſium pervenerat, ubi tranſitu prohibitus ab iis qui in ſtatione erant, *loci* rectores convenit. Atque illi famam viri & dignitatem reveriti Alexandriam eum deducunt. Ingreſſus autem civitatem ſplendide à Cleopatra exceptus eſt, ſpei plenâ fore ut ducem haberet ad ea quæ paraverat. Verum cum reginæ preces rejeciſſet, nihilque ſubveritus eſſet aut tempeſtatis aſperitatem aut tumultus in Italia, Romam navigabat.

Herodes Rhodum appulſus inde Romam ſe conſert, quæque acciderant Antonio exponit. Ant. p. 648.

3. Circa Pamphyliam vero periclitatus, & majori parte oneris ejecta, ægre in Rhodum, bello adverſus Caſſium vehementer vexatam, evadit incolumis. Ab amicis vero Ptolemæo & Sappinio exceptus, licet pecuniæ inops fuerit, triremem maximam ædificat. qua conſcenſa inde cum amicis ſolvit & Brunduſium appulit: atque inde continuo Romam profectus, Antonium, propter amicitiam quæ ei cum patre *ſuo* interceſſit, primum *omnium* adibat, eique tam ſuas quam familiæ ſuæ calamitates exponit: quodque, ſuis maxime neceſſariis in caſtello obſidione cincto relictis, per medias tempeſtates ſupplex ad eum navigaſſet.

Herodi plurimum favet Antonius. Ant. p. 648.

4. Tantæ autem mutationis miſericordia commovetur Antonius, Antipatri quidem recordatione cujus uſus fuerat hoſpitio, maxime vero, propter ipſius etiam qui præſens aderat

ἐφθάκει, καὶ Φασαήλῳ τεθνηκότος εἰς χεῖρα Ἡρῴδης φιλάδελφος ἦν. ὁ μὲν οὖδὲ ὣς Ἄραψιν ἤνεσκε φιλίαν μένουσαν. ὁ γὰρ βασιλεὺς αὐτῶν Μάλιχος, πρεσπέμψας κατὰ τάχος ὃν ἑκάστοις χώραις προσέταττεν ἀναστρέφειν, προφάσει μὲν χρώμενος Πάρθοις, ὑπαπορυκτοῦσθαι γὰρ αὐτὸν ἐκβαλεῖν Ἡρῴδην τῆς Ἀραβίας, τῷ δὲ ὄντι πρεσβεύμενος καταισχεῖν τὰ Ἀντιπάτρῳ χρέα, καὶ μηδὲν εἰς τὰς ἐκείνῳ δωρεὰς [a] ἀντιπαρέχειν χρήζοντι τοῖς τέκνοις δυσπειθῆ. συμβόλοις δ' ἐχρῆτο τῆς ἀναιδείας τοῖς ὁμοίοις ἀποστερεῖν τὰς Ἀντιπάτρῳ παρακαταθήκας ἐθέλουσιν. ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν οἱ δυνατώτατοι.

Β'. Ἡρῴδης μὲν δὴ πολεμίους τοὺς Ἄραβας εὑρὼν, δι' ἃ φιλτάτους ἤλπισε, καὶ τοῖς ἀγγέλοις ἀποκρινάμενος, ὡς ὑπηνόρευε τὸ πάθος, ὑπέστρεφεν [b] ἐπ' Αἴγυπτον. καὶ τ' μὲν πρώτην ἑσπέραν, καλιά τι τ' ὀπιχωρίων [c] ἱερῶν αὐλίζεται, [d] τοὺς ἀπολειφθέντας ἀναλαβών. τῇ δ' ἑξῆς εἰς [e] Ῥινοκόρουραν προσελθόντι, τὰ περὶ τ' ἀδελφῷ τελευτὴν ἀπαγγέλλεται. [f] προσλαβὼν δὲ πένθος ὅσον ἦν, ὡς ἀπεθήκατο φρονηματίας, ἦει προσωτέρω. καὶ δὴ βεβαίως ὁ Ἄραψ μεταγνόησας, ἔπεμψε μετὰ τάχους τοὺς ἀνακαλέσοντας τ' ὑβρισμένον. ἔφθανε δὲ καὶ τούτους Ἡρῴδης εἰς Πηλούσιον ἀφικόμενος, ἔνθα δ παρόδου μὴ τυγχάνων ὑπὸ τ' [g] ἐφορμούντων, τοῖς ἡγεμόσιν ἐντυγχάνει. καὶ κεῖνοι, τιμῶντες τε φήμῃ καὶ ὃ ἀξίωμα τανδρὸς αἰδεσθέντες, προπέμπουσιν αὐτὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. ὁ δέ, παρελθὼν εἰς τ' πόλιν, ἐδέχθη μὲν λαμπρῶς ὑπὸ Κλεοπάτρας, φρατηρὸν ἐλπίζουσης ἕξειν εἰς ἃ [h] παρεσκεύαζεν. διακρουσάμενος δὲ τὰς ἐκείνης βασιλίδος, καὶ μήτε τ' ἀκμὴν ὃ χειμῶνος ὑποδείσας, μήτε τὰς κατ' τ' Ἰταλίαν δοκούσας, [i] ὅτι Ῥώμης ἔπλει.

Γ'. Κινδυνεύσας δὲ περὶ τ' Παμφυλίαν, καὶ ὃ φόρτου ὅ πλεῖον ἐκβαλών, [k] μόλις εἰς Ῥόδον ἀφικνεῖται, σφόδρα τῷ [l] περὶ Κάσσιον πολέμῳ τεταραγμένην. ἐκεῖθεν δὲ ὑπὸ Πτολεμαίῳ καὶ [m] Σαπφείνῳ τ' φίλοις, καίπερ ὀπαδεία χρημάτων ὤν, ναυπηγεῖται [n] τριήρη μεγίστην. ὡς δὴ μετ' τ' φίλων εἰς Βρεντέσιον καταπλεύσας, κἀκεῖθεν εἰς Ῥώμην ἐπειχθείς, πρώτῳ μὲν τιμᾷ πατρῴαν φιλίαν ἐντυγχάνει Ἀντωνίῳ, [o] καὶ τάς τε αὐτοῦ καὶ ὃ γένους συμφορὰς ἐκδιηγεῖται· ὅτι τε, τοὺς οἰκειοτάτους ἐν φρουρίῳ καταλιπὼν πολιορκουμένους, μετὰ χειμῶνος πλεύσειεν ἐπ' αὐτὸν ἱκέτης.

Δ'. Ἀντωνίου δὲ ἥπετο περὶ τιμὴν μεταβολὴν οἰκτῷ, καὶ κατὰ μνήμην μὲν τῆς Ἀντιπάτρου ξενίας, τὸ δὲ ὅλον, καὶ μετὰ τ' αὐτοῦ ὃ παρόντος ἀρετὴν,

a Ἀντιπαρέχειν τοῖς τέκνοις χρήζοντι, συμβόλοις χρώμενος τ' ἀναιδείας Bod. Eſt qui δυσπειθῆ delendum cenſet; eóque magis quod locum in hunc modum vertat *Rufinus*, *certa vero cauſa fuit, quod vicem Antipatro debitam negare propoſuerat, neque pro beneficiis ab eo perceptis aliquid ejus filiis gratiæ rependere, conſolationis egentibus.* Vulgata tamen lectio ferri poteſt, vocula τι ante ἀντιπαρέχειν ſubintellecta. b Ἐπ' Αἰγύπτου Bod. c *Al.* ἱερόν. d Τοὺς ἐπιχωρίους vel τοὺς οἰκείους ἀναλαμβάνων in *MSS.* κατιλλοίπει γὰρ αὐτοῦ πολλοὺς τῶν ἑπομένων, *Antt.* p. 647. v. 35. e Ῥινοκόρουρα Bod. aliis Ῥινοκορούρα, & Ῥινοκόλουρα, à præciſis nempe naribus incolarum. qua de re videlis *Diodorum Sic.* l. 1. p. 55. al. 38. & *Strabonem*, l. 16. p. 759. qui ex *Stephano* περὶ πόλεων ſic legi debet, Ῥινοκόρουρα ἀπὸ τῶν ἐσχισμένων εἶναι τὸ πάλαιον ἀνθρώπων τὰς ῥῖνας ἠκρωτηριασμένων, ὅτι καλλιμιγῆ. *Aldr.* f Ita *Bod.* προσλαβὼν δ πένθος ὅσον ἦν, ὡς ἀπεθήκατο φρονήματος *Baſ.* & *Gen.* & *nonnulli MSS.* in *aliis* ὅσον ἦν ὡς ἀπεθήκατο φρονήματος, ac ſi voluiſſent, quod Herodes huic uni malo quantum cæteris omnibus indoluerit. Vereor ut Græci ſic loquantur: at ſententia haud abſurda eſt, & ferri poſſet, modo ὅσον ἐφ' ᾧ ἦν legeretur. *Aldr.* g Ἐφορμούντων *Big. Bod.* & *Voſſ.* h Παρεσκεύαζε *Bod.* i Ἐπὶ Ῥώμην *Bod.* k Ita ex *MSS.* μόγις in *Impreſſis.* l Πρὸς Κάσσιον *Bod.* m Σαφεῖνῳ *Bod.* & *Ruf.* Σαπεῖνος dicitur in *Ant.* p. 648. v. 4. n Ita *MSS.* τριήρη *Baſ.* & *Gen.* o Καὶ τὰς γε αὐτοῦ, & mox ὅτι ἦ αὐτῷ *Bod.* * *Rufinus* vertit, *acceptoque tanto luctu, quanto curarum æſtum depoſuit, ibat ulterius.* Potes etiam (inquit *Aldrichius*) ad hunc modum interpretari, *cumque dolorem inde quantum potuit accepiſſet, conſumpta ægritudine perrexit*: quod ad *Rufini* verſionem proxime accedit: & uterque loquendi modus idoneos habet autores.

a Καὶ

τῷ, ἔγνωκε τότε βασιλέα καθιεῖναι Ιουδαίων, ὃν πρότερον αὐτὸς ἐποίησε τετράρχην. οὐδὲν δ' ὧν ἔλαττον τῆς εἰς Ηρῴδην φιλοτιμίας ἡ πρὸς Αντίγονον διαφορά. τοῦτον γὰρ δὴ καὶ μισῶδή τε καὶ Ρωμαίων ἐχθρὸν ὑπελάμβανε. Καίσαρα μὲν οὖν εἶχεν ἑτοιμότερον αὐτῷ, τὰς Αντιπάτρου στρατείας ἀναμεμνημένον, ἃς κατ' Αἴγυπτον αὐτῷ τῷ πατρὶ συνδιήνεγκε, τῷ τε ξενίαν, καὶ τῷ ἐν ἅπασιν εὔνοιαν, ὁρῶντα καὶ μᾶλλον καὶ τὸ Ηρῴδου δραστήριον. συνῆν δὲ καὶ τῷ βουλῇ, ἐν ᾗ [b] Μεσσάλας καὶ μετ' αὐτὸν Ατρατῖνος, προαγαγόντες τὸν Ηρῴδην, τάς τε πατρῴας εὐεργεσίας, καὶ τὴν αὐτοῦ πρὸς Ρωμαίους εὔνοιαν διεξήεσαν, ἀποδεικνύντες ἅμα καὶ πολέμιον τὸν Αντίγονον, ἐξ ὧν οὐ μόνον διενέχθη τάχιον, ἀλλ' ὅτι καὶ τότε παρὰ Πάρθων λάβοι τὴν ἀρχήν, Ρωμαίοις ἐπιθυμῶν. τῆς δὲ συγκλήτου πρὸς ταῦτα κεκινημένης, ὡς παρελθὼν Αντώνιος καὶ πρὸς τὸ κατὰ Πάρθων πόλεμον βασιλέως Ηρῴδου συμφέρειν ἔλεγεν, ὑπεψηφίζοντο πάντες. Λυθείσης δὲ τῆς βουλῆς, Αντώνιος μὲν καὶ Καῖσαρ, μέσον ἔχοντες Ηρῴδην, ἐξῆσαν· πρόσθεν δὲ σὺν ταῖς ἄλλαις ἀρχαῖς οἱ ὕπατοι, θύσοντές τε καὶ τὸ δόγμα ἀναθήσοντες εἰς τὸ Καπετώλιον. τῇ δὲ πρώτῃ Ηρῴδου τῆς βασιλείας ἡμέρᾳ, Αντώνιος [c] εἱστία αὐτόν.

virtutem, tunc proposuit eum Judæorum regem constituere, quem ipse tetrarcham antea fecerat. Cæterum non minus quam suo erga Herodem studio, odio in Antigonum *ad hoc* pertrahebatur. namque & hunc seditiosum & Romanis inimicum esse suspicabatur. Immo vero Cæsarem quidem seipso multo paratiorem habebat, memoria repetentem Antipatri militiam, qua in Ægypto cum ipsius patre functus fuerat, ejusque hospitium, & in omnibus benevolentiam, cum & præter hæc Herodis quoque strenuitatem cerneret. Porro senatum convocabat, in quo Messala & post eum Atratinus, producto Herode, & patris ipsius beneficia erga Romanos & benevolentiam narrando percensuerunt, simulque hostem Antigonum demonstrantes, non solum quod intra breve tempus is diffidere cœpisset, sed etiam quod tunc contemptis Romanis à Parthis regnum accepisset. His autem commoto senatu, cum Antonius in medium progressus dixisset, quod etiam ad Parthicum bellum expediret, ut rex fiat Herodes, omnes assentiunt. Dimisso autem senatu, medium quidem Herodem stipantes Antonius & Cæsar exierunt: consules vero *eos* deducebant, una cum aliis magistratibus, ad sacrificandum & decretum in Capitolio reponendum. Ac primo regni Herodis die, convivio eum excipiebat Antonius.

Cæsaris in Herodem benevolentia.

Herodem, regem à Senatu creatum, in Capitolium deducunt Antonius & Cæsar. Ant. p. 649.

ιϛ'. ΚΕΦ. ιε'.

Αντίγονος πολιορκεῖ ἐν Μασάδᾳ, ὃς Ηρῴδης ἀπὸ Ρώμης ἐπανελθὼν ῥύεται, καὶ εὐθὺς ἦλθε πρὸς τὰ Ιεροσόλυμα, ἔνθα Σίλωνα δωροδοκήμονα καταλαμβάνει.

XII. CAP. XV.

Antigonus Masadæ inclusos obsidet, quos Herodes Roma reversus liberat, & mox Hierosolyma profectus Silonem pecunia corruptum deprehendit.

ΠΑρὰ δὲ τὸν χειμῶνα τοῦτον, Αντίγονος ἐπολιόρκει τοὺς ἐν Μασάδᾳ, τοῖς μὲν ἄλλοις ὁπλίταις ἐφεδρεύων, [d] σπανίζοντας δὲ ὕδατος. διὸ καὶ Ιώσηπος, ὁ ἀδελφὸς Ηρῴδου, σὺν ἑξακοσίοις τὸν οἰκείων ὁρασμὸν ἐβουλεύετο εἰς Αραβας, ἀνηκόους τὰ εἰς Ηρῴδην ἁμαρτήματα Μαλίχῳ μεταμέλειν. κἂν ἔφθη καταλιπὼν ὁ φρούριον, εἰ μὴ περὶ τὴν νύκτα τῆς ἐξόδου συνέβη πλεῖστον ὑσαι. τότε γὰρ ἐκδοχεῖα ὕδατος ἀναπλησθέντα [e] οὐκ ἔτ' ἔχρῃζε φυγῆς, ἀλλ' ἐπεξῆσαν ἤδη τοῖς περὶ Αντίγονον· καὶ τοὺς μὲν φανερῶς συμπλεκόμενοι, τοὺς δὲ λοχῶντες συχνοὺς διέφθειρον. ὁ μὲν οὖν ἅπασιν εὐτύχει, ἔστι δ' ὅπου καὶ αὐτοὶ πλείονες ἀνέστρεφον.

Β'. Κατὰ τοῦτο [f] Βεντίδιος ὁ Ρωμαίων στρατηγός, πεμφθεὶς ὑπὸ Συρίας Πάρθους ἀνείργειν, μετ' ἐκεῖνον εἰς Ιουδαίαν παρέβαλεν, λόγῳ μὲν ὡς βοηθήσων τοῖς περὶ Ιώσηπον, ἔργῳ δ' Αντίγονον ἀργυρώμενος. ἔγγιστα γοῦν Ιεροσολύμων αὐλισάμενος, ὡς ἐπλήσθη χρημάτων, αὐτὸς μὲν ἀνεχώρει μετὰ τῆς πλείστης δυνάμεως· Σίλωνα δὲ [g] σὺν μέρει καταλέλοιπεν, ὡς μὴ καταφρονῶν τὸ λῆμμα ποιήσῃ πάντας ἀπαναστήσας. Αντίγονος δὲ πάλιν ἐλπίζων Πάρθους ἐπαμύνειν

TOto autem hoc tempore Antigonus eos, qui in Masadam inclusi erant, oppugnabat, cæteris quidem *victui* necessariis abundantes, sed aquæ penuria laborantes. Quare Josephus quoque frater Herodis cum ducentis suorum ad Arabas fugere decrevit, quod audierat Malichum commissorum in Herodem pœnitere. Et protenus castellum reliquisset, nisi nocte, qua exiturus erat, largiter pluere contigisset. nam cisternis aqua repletis, illi non amplius opus erat fuga; sed in Antigonianos eruptionem fecerunt: & partim prælio aperto, partimque insidiis multos interfecerunt. Non tamen illis omnia ad votum cedebant, sed & ipsi aliquando victi pedem referebant.

Herodis familia ab Antigono obsessa & oppugnata. Ant. p. 649

2. Interea Ventidius Romanorum dux, missus ad Parthos Syria arcendos, post illos in Judæam venit, verbo quidem ut Josepho suisque auxilium ferret, re autem vera ut Antigonum pecunia multaret. Itaque cum proxime Hierosolyma tetendisset, quam primum affatim pecuniæ acceperat, ipse quidem cum copiarum parte majori discessit; Silonem vero, cum parte *alia militum* reliquit, ne quæstum sordidum palam faceret, si omnes abduxisset. Antigonus autem sperans iterum Parthos sibi succurrere,

Ventidius in Judæam venit. Ant. p. 649.

---

a Καὶ ἡ πρ. *Voss.* b *Al.* Μασσαλᾶς. c Εστᾷ *Big.* d Σπανίζοντος *Bod.* & *Ant.* p. 649. v. 17. e Οὐ κατιδὼν φ. in plerisque *MSS.* οὐκ ἔτ' ἰδὼν in *aliis.* οὐκ ἔτι φυγῆς ἰδὼν in *Ant.* p. 649. v. 22. f *Al.* Οὐεντίδιος, ut & Βιτδιος in quibusdam *MSS.* Hac de re confer *Dionem*, l. 48. p. 380. g Ita *Big.* & *Ruf.* & μὴ μέρει τινὸς in *Ant.* p. 649. v. 34. Συμμιείτω in *cæteris.*

currere, Silonem etiam interea coluit, ne quid ſibi præter ſpem noceret.

Herodes, Roma relicta, in Judæam properat. Ant. p. 649. 650.

3. Jam vero Herodes, cum ab Italia Ptolemaïdem navigaſſet, & copias non mediocres partim externorum partim popularium contraxiſſet, properabat per Galilæam adverſus Antigonum, *ipſum* adjuvantibus Ventidio & Silone, quibus Dellius ab Antonio miſſus perſuaſit, ut Herodi reducendo operam darent. Et quidem Ventidius *jam* in eo erat, ut excitatas propter Parthos in urbibus turbas componeret: Silo vero in Judæa *manebat*, pecuniis ab Antigono corruptus. Non tamen Herodes virium egebat, ipſi autem progredienti quotidie copiæ augebantur; omniſque Galilæa, paucis exceptis, ſtabat ab ejus partibus. * Et quidem ei maxime incumbebat ut Maſada potiri contenderet, & ante omnia affines ſuos obſidione liberaret. Sed impedimento erat Joppe. nam illa, cum hoſtis eſſet, prius capienda erat, ne qua à tergo relinqueretur hoſtibus munitio, dum Hieroſolyma peteret. † Quin & his Silo ſe libenter adjunxit, cur exercitum moveret cauſam nactus. Cumque illi perſequentes inſtarent Judæi, hos excurrens Herodes cum parva manu cito in fugam vertit, & Silonem ſervat ægre ſe defendentem.

Suis è Maſada receptis Hieroſolyma adit. Ant. p. 650.

4. Deinde capta Joppe, ſuos liberaturus ad Maſadam feſtinabat. & ex indigenis, alii quidem propter paternam amicitiam illi ſe adjungebant, alii vero propter ipſius gloriam, & nonnulli ut utrique ob beneficia gratiam referrent: plurimi vero propter ſpes, quas in eo, ut in rege deinceps certo futuro, habebant. Jamque validiſſimæ coactæ erant copiæ. Sed cum procederet ei inſidiabatur Antigonus, loca opportuna occultis militibus occupans, quibus nihil aut parum admodum hoſtibus nocebat. Herodes autem, & ſuis ex Maſada facile receptis & Reſſa munitione, Hieroſolyma adibat. ipſi vero ſeſe junxerunt Silonis milites, cum multis ex civitate tanta potentia perterritis.

Et urbem oppugnat. Ant. p. 650.

5. Cum autem ad urbis partem occidentalem caſtra feciſſet, qui illac *diſpoſiti* erant cuſtodes ſagittis eos & miſſilibus impetebant: alii vero turmatim excurrentes exercitûs in acie poſitos tentabant. Herodes autem primum quidem proclamari juſſit circa mœnia, ſeſe & propter populi commodum & civitatis ſalutem adeſſe, ne ab apertis quidem adverſariis pœnas repetiturum, ſed etiam inimiciſſimorum in ſe peccata oblivioni daturum. Deinde vero cum vociferationibus ex adverſo obſtarent Antigoniani, quo minus aut præcones exaudire aut ſententiam mutare quiſpiam poſſet, quod reliquum erat, ſuis imperat *Antigonus* hoſtes à mœ-

αὐτῷ, καὶ Σίλωνα τίνας ἐθεράπευσεν, ὡς μηδὲν ὀχλοίη [a] πρὸς τὰς ἐλπίδας.

γ'. Ἦν δὲ Ἡρώδης καταπεπλευκὼς ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ στρατιὰν ἤθροιζε δύναμιν οὐκ ὀλίγην ξένων τε καὶ ὁμοφύλων, ἦλαυνε δὲ διὰ τῆς Γαλιλαίας ἐπ' Ἀντίγονον, συλλαμβανόντων Βεντιδίῳ τε καὶ Σίλωνι, ὃν [b] Δέλλιος, ὑπ' Ἀντωνίου πεμφθείς, Ἡρώδῃ συγκαταγειν ἔπεισεν. ἐτύγχανε δὲ Βεντίδιος μὲν ἐν ταῖς πόλεσι τὰς ἀπὸ Πάρθων ταραχὰς καθιστάμενος, Σίλων δ' ἐν Ἰουδαίᾳ, χρήμασιν ὑπ' Ἀντιγόνου διεφθαρμένος. ὁ μὲν Ἡρώδης ἰσχύος ἠπόρει, προϊόντι δὲ αὐτῷ καθ' ἡμέραν ἠύξετο τὰ τῆς δυνάμεως, καὶ πλεῖον ὀλίγων, [c] πᾶσα Γαλιλαία προσέθετο. προῆκτο μὲν οὖν ὃ ἀναγκαιότατον ἀγώνισμα Μασάδα, καὶ τὸ ῥύσασθαι πρῶτον τοὺς οἰκείους ἐκ τῆς πολιορκίας. ἦν δ' ἐμπόδιον Ἰόππη. ταύτην γὰρ ἐχρῆν πολεμίαν οὖσαν ἐξελεῖν πρότερον, ὡς μὴ, χωροῦντος ὀπίσω Ἱεροσολύμων, τι νώτῳ τοῖς ἐχθροῖς ἔρυμα καταλίποι. σωπᾷ δὲ καὶ Σίλων ἀσμένως τὴν [d] ἀπαναχάσιν πρόφασιν εὑρών. ὡς δὲ προσέκειντο Ἰουδαῖοι διώκοντες, ὀπίσω τούτους Ἡρώδης ὀκτακοσίων μετ' ὀλίγων σίφυος τρέπει ταχέως, καὶ Σίλωνα διασώζει κακῶς ἀμυνόμενον.

δ'. Ἐπεὶ δὲ Ἰόππην ἑλὼν, πρὸς τῷ Μασάδαν ῥυσόμενος τοὺς οἰκείους ἠπείγετο. καὶ τῶν ὀπαδῶν, ὃς μὲν πατρῴα φιλία προσῆγεν, ὃς δὲ ὁ αὐτὸς κλέος, ὃς δὲ τὸ ἐξ ἀμφοῖν εὐεργεσίας ἀμοιβὴν πλείστους μὲν ἐλπὶς, ὡς ἐκ βασιλέως [e] βεβαίου. δυσκίνητος δὲ ἤδη δυνάμεις ἤθροιστο. προϊόντα δ' Ἀντίγονος ὑπέδρευε, τὰ πιτήδεια τῆς παρόδου προλοχίζων· ὧν οἷς ὀδύνην, ἢ μικρὰ [f] τοὺς πολεμίους ἔβλαπτεν. Ἡρώδης δὲ τοὺς τε ἐκ Μασάδας οἰκείους ῥᾳδίως ἀνελαβὼν ῥᾳδίως, καὶ [g] Ῥῆσσαν ὃ φρούριον, ἦει πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα. σωπᾷ δὲ αὐτῷ τὸ μὴ Σίλωνος στρατιωτικὸν, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως, τὸν ἰσχὺν καταπλαγέντες.

ε'. Στρατοπεδευσαμένου δὲ κατὰ τὸ πρὸς δύσιν κλίμα τῆς ἄστεως, ἃ [h] ζωὴν φύλακες ἐτάξευόν τε καὶ ἐξεκόντιζον [i] αὐτούς· ἄλλοι δὲ, κατὰ τάφους ἐκθέοντες, ἀπεπειρῶντο τῶν προτεταγμένων. Ἡρώδης δὲ τὸ μὲν πρῶτον κηρύσσειν [k] ὅπως τὸ τεῖχος ἐκέλευεν, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τε [l] παρὼν ἑαυτῷ καὶ ὅπως σωτηρία τῆς πόλεως, μηδὲν μήτε τοὺς [m] φανερὸς ἐχθροὺς ἀμυνόμενος, δώσων δὲ καὶ τοῖς διαφορωτάτοις ἀμνηστίαν. ἐπεὶ δὲ ἀντιπαρηγορεῖτο ἃ πρὸς [n] Ἀντίγονον, ὥστε κατακύειν τῆς κηρυγμάτων ἔνια τινὰς, ὥστε μεταβάλλεσθαι, ὃ λοιπὸν [n] ἀμυνάσας τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους ἐπὶ-

τρεπε

a Πρὸ τῆς ἐλπίδος in *MSS.* in *Rufini* verſione, *ut pendente ſpe nihil inquietaret.* *b* Fuit vero Dellius hic hiſtoricus ille cujus apud *Plutarchum* in *Antonio* facta habetur mentio; & cujus epiſtolæ laſcivæ ad Cleopatram ferebantur, ut *in oratione Suaſoria* 1. retulit *M. Seneca*: quem & turpi conſuetudine ipſi Antonio devinctum fuiſſe *Dio* innuit, *l.* 49. p. 415. *c* Πᾶσα ἡ Γαλιλαία *Bod.* *d* Ἐπαναχάσεως in uno *MS.* *e* Ἀσφαλοῦς perperam *Bod.* & *Voſſ.* *f* Τοὺς περὶ Ἡρώδην πολεμίους *Bod.* *g* Ita ex *Ant.* p. 650. v. 27. Θρῆσσαν in *Editis.* Ῥῆσσαν *Big. Bod. Lipſ.* & *Voſſ.* Vide ad p. 646. v. 11. & p. 988. v. 31. *h* Ita *Big.* & *Bod.* ſavente *Joſepho* in *Ant.* p. 650. v. 31. τούτους in *cæteris.* *i* Εἰς αὐτοὺς *Voſſ.* πρὸς αὐτοὺς in *Ant.* p. 650. v. 32. *k* Ὅπως τὸ τεῖχος *Lipſ. Bod.* & *Antt.* p. 650. v. 34. *l* Παρὼν ἑαυτῷ τὴν πόλιν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῷ δήμῳ *Bod.* *m* Vocem φανερὸς deſiderant *Impreſſi*: quare ex *Lipſ. Big. Voſſ. Ruf.* & *Ant.* p. 650. v. 36. eam addidi. φανεροῖς *Bod.* *n* Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* necnon ipſe *Joſephus* in *Ant.* p. 650. v. 49. ἀμυνάσῃ in *Editis Aliiſque. Rufinus* vertit, *quod reliquum erat, ſuis imperat murorum defenſores deturbare.* Ut tollatur, inquit *Aldrichius*, hujus loci ambiguitas, lege ex *Ant.* p. 650. v. 49. τὸ λοιπὸν Ἀντίγονος, atque ἀμυνάσῃ ἀπὸ τοῦ τείχους expone *à mœnibus hoſtes arcere.* Verum, ſi hoc fiat, aut τοὺς delendum aut in αὐτοὺς mutandum cenſeo. Vide infra cap. 16. §. 6. * Et præpoſitum habeant præmium neceſſarium Maſſadam, ut primum affines ſuos obſidione liberaret, *Ruf.* † Silo autem jungit agmina, inveniſſe gaudens reſiſtendi occaſionem, quod eum perſequutio premeret Judæorum. Hos autem Herodes, parvæ manus excurſatione perterritos, mature in fugam vertit, & Silonem male repugnantem periculo eripit, *Ruf.*

a Χρήματα

πεπι τοῖς σφετέροις· ⓐ δὴ ταχέως ἄπαντας ἀπὸ τ πύργων ἐτρέψαντο τοῖς βέλεσιν.

ε'. Ενθα δὴ καὶ Σίλων ἀπεκαλύψατο τ δωροδοκίαν. Διεπιθανασάμενος δ πολλὰς τ στρατιωτῶν, ἀσπάσιον διπτηδείων ἀναδοχὴν, καὶ [a]χρήματά τε εἰς τροφὰς ἀπαιτεῖν, [b]ἀπαγαγεῖν τε σφᾶς χειμερίσοντας εἰς τοὺς διπτηδείους τόπους, ἐπειδὴ τὰ περὶ τὴν πόλιν ἦν ἔρημα, πάντα τ περὶ Αντίγονον προεξαπεσταλμένων, ἐλύπει τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀναχωρεῖν ἐπειρᾶτο. Ηρώδης δ' ἐντυγχάνων τοῖς τε [c]ὑπὸ τ Σίλωνα ἡγεμόσι, καὶ πλήθος τοῖς στρατιώταις, ἐδεῖτο μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν, ὑπό τε Καίσαρος καὶ Αντωνίου καὶ τ συγκλήτου προπεμφθέντα· λύσειν δ αὐθημερὸν αὐτοῖς τὰς ἀπορίας. καὶ, μὴ τ δίκην, εὐθέως ὁρμήσας αὐτὸς ἐπὶ τ χώραν, τοσαύτην αὐτοῖς διπτηδείων ἀφθονίαν ἐπόμισεν, ὡς πάσας ἐπισχόψαι τὰς Σίλωνος προφάσεις. ἔστε τὰς ἑξῆς ἡμέρας μὴ καταλιπεῖν τὴν χορηγίαν προθύμως, ἐπίστελλε τοῖς περὶ Σαμάρειαν, ὡρέοντο δὲ ἡ πόλις [d]αὐτοῖ, σῖτον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ βοσκήματα κατάγειν εἰς Ιεριχοῦντα. Ταῦτ' ἀκούσας Αντίγονος, διέπεμψε [e]περὶ τ χώραν, εἴργειν καὶ λοχᾶν τοὺς σιτηγοὺς κελεύων. οἱ δ' ὑπήκουον, καὶ πολὺ πλῆθος ὁπλιτῶν ἐπὶ τ Ιεριχοῦντα συνηθροίζοντο· διεφθείροντο δ' ὅτι τ ὀρέων ἐπιφυλάσσοντες τοὺς ταπεινοτέρους [f]ἐκκομίζοντας. ὁ μὲν Ηρώδης ἠρέμει, δίκην δὲ αὐτοῖς ἀναλαβὼν, ὅτι πέντε μὲ [g]Ρωμαίοις, πέντε δ' Ιουδαίων ἦν, ἔχουσι καὶ μισθοφόρους μεγάλους, τοὺς οἷς ὀλίγους τ ἱππέων, ὅτι τ Ιεριχοῦντα [h]ἐπορεύοντο. ὁ δὲ τ μὲν πόλιν [i]καταλελειμένην εὑρίσκει πενταχοσίους δὲ τοὺς ἄνδρα κατειληφότας σὺν γυναιξὶ καὶ γενεαῖς, αὐτοὺς μὲν οὖν [k]ὑποστόλους λαβών. Ρωμαῖοι δ' ἐκπεσόντες, ὃ λοιπὸν ἄχθος διήρπαζε, πλήρεις καταλαμβάνοντες τὰς οἰκίας παντοίων χειμηλίων. Ιεριχοῦντος μὲν οὖν φρουρὰν ὁ βασιλεὺς καταλιπὼν ὑπέστρεψε, καὶ χειμερινὴν τ Ρωμαίων στρατιὰν εἰς τὰς προσεχωρηκυίας [l]πόλεις διέφθειρεν, [m]Ιδουμαίαν καὶ Γαλιλαίαν καὶ Σαμάρειαν. ἐπέτυχε δὲ καὶ Αντίγονος ὡσαύτως τ Σίλωνος δωροδοκίας, [n]ὑποδέξασθαι τε στρατὸν μισθῷ ἐν Λύδδοις, [o]προεπιόντων Αντωνίου.

ilibus arcere: atque illi ſtatim ſagittis cunctos è turribus in fugam verterunt.

6. Ibi ſane & Silo palam fecit, ſe pecunia corruptum eſſe. nam cum multos è militibus inſtruxiſſet, qui & clamitarent commeatus eſſe penuriam, & pecuniam ad alimoniam peterent, ſeque in idonea loca ad hybernandum deduci poſtularent, quandoquidem vaſtati erant agri circa urbem, cunctis ab Antigoni militibus antea ſublatis, & exercitum movebat & diſcedere conabatur. Verum Herodes & duces Siloni ſubjectos conveniens, & milites in magna multitudine, rogabat *eos* ne ſe dereliniquerent, paulo ante miſſum à Cæſare & Antonio & ſenatu: illum enim eo ipſo die ab inopia eos liberaturum eſſe. Ac *ſtatim* poſt eas preces in agros profectus, tantam eis commeatus copiam apportavit, ut omnem Siloni *diſcedendi* occaſionem præriperet. atque providens ne deinceps cibatiis *milites* deficerentur, imperabat Samariæ civibus (nam et ſeſe adjunxerat urbs iſta) ut frumentum & vinum & oleum & pecudes Hierichunta deportarent. Hæc ubi audivit Antigonus, per agros dimiſit, qui frumentatores prohibendos & circumveniendos eſſe juberent. Atque iſtis obtemperatum eſt, ac ingens armatorum multitudo ad Hierichuntem coacta eſt, & hinc inde montibus inſidebant ut illos obſervarent qui commeatus exportabant. Non tamen Herodes quietem agebat, ſed aſſumptis decem cohortibus, quorum quinque Romanorum, alteræ Judæorum erant, quibus permiſcebantur etiam aliquot mercede conducti, ac præterea equites nonnulli, Hierichunta pervenit. Et urbem quidem *incolis* vacuam reperit, quingentos vero *homines* cum uxoribus & liberis *arces occupaſſe*: & ipſos quidem captos dimittit; Romani vero, facto in reliquam urbem impetu, eam diripuerunt, domos omnigenis opibus refertas deprehendentes. Et rex quidem, relicto Hierichunte præſidio, reverſus eſt, Romanumque exercitum in civitates, quæ deditionem fecerant, Idumææ *ſcilicet* & Galilææ & Samariæ hyematutum dimiſit. Quin & Antigonus à Silone impetravit, pecuniis corrupto, ut partem *Romani* exercitus intra Lydda acciperet, captans Antonii gratiam.

Silo ſuſpectæ fidei dux. Ant. p. 650.

Herodes Silonianis commeatum abunde ſuppeditat. Ant. p. 651.

Romani Hierichunta diripiunt. Ant. p. 651.

ΚΕΦ. ις'.

Ηρώδης τὴν Σέπφωριν αἱρεῖ, καὶ τοὺς ἐν ταπεινοτέροις λῃστὰς χειρώσατο· ἔπειτα Μάχαιραν ἡμύνατο ὡς πολέμιον, καὶ πρὸς Αντώνιον χωρεῖ τοῖς Σαμοσατεῦσι προσπολεμοῦντα.

CAP. XVI.

Herodes Sepphorim capit, & latrones in ſpeluncis latitantes ſubigit: deinde à Machæra tanquam ab hoſte pœnas repetit, & ad Antonium Samoſata oppugnantem proficiſcitur.

ΚΑΙ Ρωμαῖοι μὲν οὖν ἀφθόνοις δίηγον, ἀνειμένοι τὴν ὅπλων. Ηρώδης δ' οὐκ ἠρέμει, ἀλλὰ τ μὲ [p]Ιδουμαίαν [q]δισχιλίοις πεζοῖς καὶ τετρακοσίοις ἱππεῦσι διελάμβανε, πέμψας καὶ ἀδελφὸν Ιώσηπον, ὡς μή τι νεωτερισθείη παρὰ [r]Αντίγονος.

ET Romani quidem in magna rerum abundantia vivebant, dum ab armis quieſcerent. At Herodes otium non agebat, ſed Idumæam peditibus bis mille & equitibus quadringentis occupabat, miſſo illic fratre Joſepho, ne quid novi ab Antigono tentaretur.

Herodes Joſephum fratrem in Judeam mittit. Ant. p. 651.

---

a Χρήματα ταῖς τροφαῖς in *aliquot MSS.* b Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ant.* p. 651. v. 6. ἀπάγειν τε in *Editis Aliiſque.* c Περὶ τ Σ. *Bod.* d Ita *MSS.* αὐτῶν in *Editis.* e Κατὰ τὴν χώραν, *Lipſ.* f Κομίζοντας in *Ant.* p. 651. v. 26. g Ρωμαίων *Lipſ.* h Γίνεσθαι *Bod. Voſſ.* & *Lipſ.* i Ανωμολογημένην in *aliquot MSS.* k Απολελοιπότων λοιπὸν *Voſſ. Big.* & *Lipſ.* λαβὼν δισχιλίους *Bod.* l Πόλεις deeſt *Big. Voſſ.* & *Ant.* p. 651. v. 37. eam hîc loci retinui, ita ut cum Ιδουμαίαν ſubintelligatur κατὰ. m Ιδουμαίαν pro Ιουδαίαν poſui ex conſenſu *MSS. Ruſ.* & *Ant.* p. 651. v. 37. n Απολέξασθαι *Bod.* o Ως προεπιόντων *Bod.* p Ita ex *Ruſ.* & *Ant.* p. 651. v. 43. antea erat Ιουδαίαν. q Χιλίοις *Ant.* p. 651. v. 43. r Αντίγονον *Voſſ. Lipſ.* & *Big.* * Montium cacumina, *Ruſ.*

a Id

taretur. Ipſe autem, matre cum aliis quos ex Maſada liberaverat affinibus ſuis in Samariam tranſlata, ibique in tuto collocata, in Galilæam contendit, ut cætera ejus *loca munita* expugnaret, atq; Antigoni præſidia inde abigeret.

Herodes Sepphorim capit. Ant. p. 651.

2. Cumque Sepphorim, licet vehementiſſime ningeret, perveniſſet, facillime civitatem accipit, cuſtodibus ejus antequam in eam impreſſionem faceret fuga dilapſis. ibique ſuis militibus, quos hyems afflixerat, recreatis (nam ſumma erat commeatus copia) adverſus latrones in ſpeluncis degentes profectus eſt; qui, magnam regionis partem incurſionibus vexantes, non minoribus, quam ſi bellum graſſaretur, cladibus incolas afficiebant. Præmiſſis autem tribus peditum cohortibus & equitum turma in vicum Arbelam, ipſe quadrageſimo die cum reliquis copiis ſupervenit. Nec tamen ejus incurſum hoſtes extimuëre, ſed armati obviam ibant, bellatorum peritia freti & latronum ferocitate. Prælio autem commiſſo, dextra ipſorum aciei pars in fugam vertit Herodis ſiniſtram. At Herodes, cum è dextro ſuo cornu celeriter hoſtes circuiviſſet, opem *laborantibus* ferebat, & non ſolum ſuos è fuga revocabat, ſed in perſequentes irruendo impetum illorum repreſſit, uſque dum plagas cominus illatas non ſuſtinentes terga darent.

In Galilæa cum hoſtibus pugnat eoſque ſuperat. Ant. p. 652.

3. Atque ille *eos* ad Jordanem uſque cædendo perſequebatur, & magnam illorum partem perimebat, reliqui vero fluvio trajecto diverſis viis dilapſi ſunt; quare contigit Galilæam metu *omni* liberari, niſi ab iis qui relicti erant in ſpeluncis latitantes: eorumq; cauſa neceſſe erat ut diutius ibi moraretur. Quamobrem primum militibus *aliquem* ex laboribus ſuis fructum reddebat, centum & quinquaginta argenti drachmas ſingulis dividendo; ducibuſque multo plures miſit in ſtationes ubi hyemabant. Pheroræ autem, fratrum ſuorum natu minimo, mandabat, ut, quod ad rerum venalium copiam attinet, illis proſpiceret & conſuleret, & Alexandrium communiret. atque ille rem utramque curabat.

Militibus ſuis largam pecuniam diſtribuit. Ant. p. 652.

4. Eodem autem tempore Athenis quidem commorabatur Antonius: Ventidius vero Silonem & Herodem ad bellum contra Parthos accerſebat, illis imperans ut prius Judææ res componerent. Herodes quidem libenter Silonem Ventidio dimiſit, ipſe vero adverſus latrones ſpeluncas tenentes expeditionem fecit. Iſtæ autem ſpeluncæ in montibus erant præruptis, undique inacceſſæ, & obliquas tantum & peranguſtas quibus aſcenditur vias habentes: rupeſque ab earum fronte in valles profundiſſimas ſe porrigebat, recta & confragoſa declivitate, ut aliquandiu quidem rex, propter loci difficultatem quid agendum eſſet, dubitaret, tandemque ſtratagemate uteretur admodum periculoſo. nam robuſtiſſimos *è ſuis* arculis demiſſos in ſpeluncarum oſtia immittit. Atque illi latrones cum familiis mactabant, ignemque repugnantibus injiciebant. Cumque ex illis nonnullos conſervare vellet Herodes, ut ad ſe

Latrones in ſpeluncis expugnati. Anst p. 652.

αὐτὸς δὲ τὴν μητέρα, καὶ ὅσους ἐκ Μασάδας οἰκείους ἐξήγαγε, μεταγαγὼν εἰς Σαμάρειαν, καὶ καταγκάμψω & ἀσφαλῶς, ἦει τὰ λοιπὰ τῆ Γαλιλαίας καταστρεψόμενος, καὶ τὰς Αντιγόνου φρουρὰς ἐξελάσων.

Β'. Πρὸς δὲ τὴν Σέπφωριν ὡς ἦν φύσει σφοδροτάτῳ ἀφικόμενος, ἀκμὴν ὠδηλαμβάνει τὴν πόλιν, πρὶν τὴν ἐφόδου τῶν φυλάκων ἐκφυγόντων. ἔνθα τοὺς ἐπομένους ὑπὸ χειμῶνος καὶ κακοπαθείας ἀναλαβὼν, πολλὴ δ' ἦν ἀφθονία τῶν ἐπιτηδείων, ὅτι τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ὥρμητο λῃστὰς, οἳ, πολλὴν τὴν χώραν καταδέχοντες, οὐκ ἐλάττω κακὰ πολέμου διετίθεσαν τοὺς ὑπηκόους. πρεσπέμψας δὲ πεζῶν τέλη, καὶ μίαν ἵλην ἱππέων πρὸς Αρβηλα κώμην, αὐτὸς [a] μετὰ τεσσαρακοστὰ ἡμέρας ἐπῆλθε μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως. ὁ μὲν πρὸς τὴν ἔφοδον εὐθὺς οἱ πολέμιοι, μετὰ δὲ τῶν ὅπλων ἀπήντων, τὴν μὲν ἐμπειρίαν πολεμικὴν ἔχοντες, τὸ δὲ θρασὺς λῃστρικόν. συμβαλόντες γοῦν τῷ σφετέρῳ δεξιῷ τὸ εὐώνυμον κέρας τῶν Ηρώδου τρέπουσι. περιελθὼν δὲ ταχέως Ηρώδης ἐκ θατέρου καθ' ἑαυτὸν δεξιοῦ, προσεβοήθει, καὶ ὃ μὲν οἰκεῖον ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς φυγῆς, τοῖς δὲ διώκουσιν ἐμπίπτων, ἀνέκοψε τὴν ὁρμὴν, μέχρι τὰς κατὰ στόμα προσβολὰς μὴ φέροντες ἐξέκλιναν.

Γ'. Ο δὲ, ἕως Ιορδάνου [b] κτείνειν εἵπετο, καὶ πολὺ μέρος αὐτῶν διέφθειρεν, οἱ λοιποὶ δ' ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἐσκεδάσθησαν, ὥς τε τὴν Γαλιλαίαν κεκαθάρθαι φόβου, πλὴν καθόσον οἱ τοῖς σπηλαίοις ἐμφαλλόντες ὑπελείποντο, καὶ ὅτι τούτοις ἔδει ἀφορισθῆς. διὸ δὴ πρῶτον τοῖς στρατιώταις τὰς ἐκ τῶν πεπορισμένων ὑπηρεσίας ἀπεδίδου, ἀφορμὰς ἑκάστῳ ἀργυρίου δραχμὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, καὶ τοῖς ἡγεμόσι πολυπλασίονα διέπεμψεν εἰς ὃν ἐχειμέριζον τόπους. Φερώρᾳ δὲ τῷ νεωτάτῳ τῶν ἀδελφῶν ἐπέστελλε, τῆς τε ἀγορᾶς αὐτοῖς ποιεῖσθαι πρόνοιαν, καὶ [c] τειχίζειν Αλεξάνδρειον. κἀκεῖνος & ἀμφοτέρων ἐπεμελήθη.

Δ'. Ἐν δὲ τούτῳ, πρὶ μὲν Αθήνας διῆγεν Αντώνιος· Βεντίδιος & δ' ὅτι & πρὸς Πάρθους πόλεμον Σίλωνά τε καὶ Ηρώδην μετεπέμπετο, κατασήσασθαι πρότερον ὑποστέλλων τὰ περὶ Ιουδαίαν. Ηρώδης μὲν ἀσμένως Σίλωνα πρὸς Βεντίδιον ἀπολύσας, αὐτὸς ὅτι τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ἐστράτευσεν. τὰ δὲ σπήλαια ζῶντα πρὸς ἀπορρήνοις ὄρεσιν ἦν ὑδαμόθεν προσιτὰ, πλαγίας δὲ [d] ἀνόδους μόνον ἔχοντα στενοτάτας· ἡ δὲ κατὰ μέτωπον αὐτῶν πέτρα κατέτεινεν εἰς βαθυτάτας φάραγγας, [e] ὅθεν & ὑπορρέψασα ταῖς χαράδραις, ὥστε & βασιλέα μέχρι πολλῶ μὲν ἀπορεῖν πρὸς ὃ ἀμήχανον δὲ τόπου, πολυτάλαν δ' ὑπονοίᾳ χρήσασθαι σφαλερωτάτῃ. [f] τοὺς γὰρ ἀλκίμους καθ' αὑτὸν ἐπὶ λάρναξιν ἔδει τοῖς σωμάτοις. οἱ δὲ ἀποσφαττόντες τε αὐτοὺς σὺν γυναιξὶ, καὶ πῦρ ἐνιέσαν τοῖς ἀμυνομένοις. βουληθεὶς δ' ἐξ αὐτῶν καὶ [g] περισῶσαί τινας Ηρώδης, ἐκήρυξεν ἀποχω-

a Id eſt, ὡς τεσσαρακοστῷ ἡμέρᾳ ut in *Ant.* p. 652. v. 3. ſic & cap. 13. hujus libri §. 1. μετὰ ἔτη δύο idem eſt quod δευτέρῳ ἔτει *Ant.* p. 643. v. 3. & alibi ſæpe. Eſt enim ea loquendi formula *Joſepho* admodum familiaris. *Aldr.* Videſis *Pagi* Criticam in *Baronii* Annales, p. 219. vol. 1.. b Κτείνων *Big.* & *Voſ.* c Ανατειχίζειν in *Ant.* p. 652. v. 20. d Ita *Big.* recte. ἀνόδους in *cæteris.* e Ορθίας *Bod.* f Τοὺς γὰρ ἀλκ. *Bod.* g Sic in *omnibus MSS.* περιῶσαι in *Impreſſis.* a Ita

ἀποχωρεῖν τοὺς αὐτόν. τῶν δὲ [a]ἐθελούσιος μὲν οὐδεὶς προσέθετο, καὶ τῶν βιαζομένων δὲ πολλοὶ τῆς αἰχμαλωσίας προείλοντο θάνατον. ἔνθα καὶ τῶν γραμῶν τις ἐπὶ παίδων [b]πατὴρ, μετὰ τῆς μητρὸς δεομένους τοὺς παῖδας, ὅπως πρέψαι σφίσιν ἐξελθεῖν ὅπῃ δεξιᾷ, κλείνῃ τρόπῳ τοιῷδε. καθ' ἕνα προϊέναι κελεύσας, αὐτὸς ἵστατο πρὸς θύρᾳ ὁ πάππος, καὶ τὸν ἀεὶ προϊόντα τῶν υἱῶν ἀπέσφαττεν. ἐξ ὑπονοίας δὲ Ἡρῴδης ἀπέβλεπεν, τῷ τι πάθει συνεχεῖτο, καὶ τῷ πρεσβύτῃ δεξιὰν ὤρεγε, φείσασθαί τε τέκνων παρακαλῶν. ὁ δέ, πρὸς οὐδὲν οἷός τε λεγομένων, ἀλλὰ καὶ προσονειδίσας τὴν Ἡρῴδου εἰς ταπεινότητα, ὅτι τοῖς παισὶν ἀναρχὴ καὶ τῇ γυναικὶ, καὶ καταβαλὼν κατ' ἄκρων τοὺς νεκροὺς ὁ τλήμων καὶ ἑαυτὸν ἔρριψεν.

ε'. Χειρῶται μὲν ὅπου τὰ σπήλαια καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς Ἡρῴδης· καταλιπὼν δὲ τοῦ στρατοῦ μέρος, ὅσον ἀποχρήσειν ὑπελάμβανε πρὸς τὰς ἐπαναστάσεις, καὶ Πτολεμαῖον ἐπ' αὐτῆς, ὅτι Σαμάρειαν ἐπέστρεφεν, ὁπλίτας μὲν τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ἄγων ἑξακοσίους ἐπ' Ἀντίγονον. ἔνθα πρὸς τὴν ἀπονοίαν αὐτῶν λαβόντες ἄδειαν, οἷς ἔθος ἦν θορυβεῖν τὴν Γαλιλαίαν, κτείνουσι μὲν Πτολεμαῖον τὸν στρατηγὸν ἀδοκήτως προσπεσόντες, ἐπόρθουν δὲ τὴν χώραν ποιούμενοι τὰς ἀναφυγὰς εἰς τὰ ἕλη καὶ τὰ δυστρεύητα τῆς χωρίων. πυθόμενος δὲ Ἡρῴδης τὴν ἐπανάστασιν, ἅμα τάχους ἐπεβοήθει, καὶ πολὺ μὲν αὐτῶν πλῆθος διέφθειρεν, τὰ φρούρια δὲ πάντα πολιορκίας ἑξελὼν, ὅπλοις τῆς μεταβολῆς εἰσπράξατο παρ' αὐτῶν ἑκατὸν τάλαντα.

ς'. Ἤδη δὲ Πάρθων μὲν ἐξεληλαμένων, ἀπῳκισμένου δὲ Πακόρου, Βεντίδιος, ὑπαρχίλαιτος Ἀντωνίου συμμάχου, πέμπει Ἡρῴδῃ καὶ Ἀντιγόνῳ χιλίους ἱππεῖς καὶ δύο τάγματα. τὸν μὲν στρατηγὸν Μαχαιρᾶν Ἀντίγονος ἱκέτευε δι' ἐπιστολῶν ἑαυτῷ βοηθὸν ἀφικέσθαι· πολλὰ δεί τε τοῦ Ἡρῴδου βίας, καὶ ὑπηρεσίας τῆς βασιλείας ἀποδυόμενος, καὶ χρήματα δώσειν ὑπισχνούμενος. ὁ δέ, ἅτε καταφρονῶν τοῦ πιμπράντος, ἄλλως τε καὶ πλέον Ἡρῴδου διδόντος, εἰς μὲν πίστιν οὐκ ὑπήκουσεν, ὑποκρινόμενος δὲ φιλίαν, κατάσκοπος ἦν τῶν Ἀντιγόνου πραγμάτων, Ἡρῴδῃ μὲν πιθανὸς ὑποτρέπων. προαγθόμενος δὲ αὖθις τὴν Ἀντιγόνου, τήν τε πόλιν ἀπέκλεισεν, καὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν ὡς πολέμιον ἠμύνατο, μέχρις οὗ μεθυόμενος Μαχαιρᾶς εἰς [c]Ἀμμαοῦντα πρὸς Ἡρῴδην ἐχώρει, καὶ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν πταρόμενος, ὅσους ἐπετύγχανεν Ἰουδαίους ἀνῄρει, μνησικακίαν τῶν Ἡρῳδείων φευδῶ ποιούμενος, ἀλλ' ὡς Ἀντιγονείοις χρώμενος ἅπασιν.

ζ'. Ἐφ' οἷς χαλεπήνας Ἡρῴδης, ὥρμησε μὲν ἀμύνασθαι Μαχαιρᾶν ὡς πολέμιον· κρατήσας δὲ τῆς

accederent per præconem juſſit. Eorum autem nemo ultro ſe tradidit: & multi, qui vi coacti id fecerant, ſervituti mortem prætulerunt. Ubi etiam è ſenibus quidam, ſeptem natorum pater, orantes cum matre liberos, ut ſibi fide dextraque data egredi permitteret, hoc modo occidit. Cum ſingulos exire juſſiſſet, ipſe in oſtio ſtabat, & ut filiorum quiſque progreſſus eſt eum jugulabat. Herodes autem è ſpecula hæc proſpiciens, dolore afficiebatur, ſenique dextram porrigebat, orans obſecranſque ut liberis parceret. Ille vero, cum nihil precibus ejus conceſſiſſet, ſed & convicia jeciſſet in Herodem ob *generis* humilitatem, poſt liberos etiam uxorem interficit; cumque corpora *eorum* in præceps devolviſſet, poſtremo & ſemetipſum dejecit.

Latronis veterani atrox facinus. Ant. p. 653.

5. Ita quidem ſpeluncas, & qui in illis erant, ſubigit Herodes; cumque exercitus partem tantam reliquiſſet, quantam ad ſeditionem comprimendam ſatis eſſe arbitraretur, eique Ptolemæum præfeciſſet, in Samariam reverſus eſt, peditum quidem tria millia & equites ſexcentos in Antigonum ducens. Ubi, poſt ejus diſceſſum, licentiam nacti, qui Galilæam turbare conſueverunt, Ptolemæum quidem ducem ex improviſo adorti interficiunt; agros autem vaſtabant, fuga ſe recipientes in paludes & loca ſcrutatu difficilia. Herodes autem, cum motus iſtos & tumultus inaudiviſſet, ad auxilium ferendum properabat, & magnam quidem ſeditioſorum multitudinem peremit, ubi vero caſtella omnia obſidione liberaſſet, ob hanc rerum perturbationem hoſtibus centum talentorum multam irrogavit.

Herodes contra Antigonum in Samariam proficiſcitur. Ant. p. 653.

6. At, jam Parthis quidem expulſis & Pacoro occiſo, Ventidius juſſu Antonii equitum mille duaſq; legiones in auxilium mittit Herodi. Eorum autem ducem Machæram, ut ſe adjutum veniret, per epiſtolas rogabat Antigonus; multa & de Herodis violentia & de injuriis regno allatis conquerens, & pecuniam *ſe ei* daturum eſſe promittens. Ille vero, * haud enim eum qui ad ipſum miſerat contemnendum putabat, præſertim cum & plura daret Herodes, in proditione quidem ei non paruit, ſimulata vero amicitia res Antigoni exploratum ivit, Herodi id diſſuadenti nihil obſequutus. Antigonus autem, qui præſenſit quo animo veniret, & civitate eum excluſit, & tanquam hoſtem à mœnibus *eum* propulſavit, uſque adeo ut Machæram *incepti* puderet, & in Ammauntem ad Herodem ſe reciperet: iratuſque quod res tam male ceciderint, in quoſcunque Judæos incurrebat, illos occidebat, ne Herodianis quidem vel minimum parcens, ſed in omnes tanquam Antigoniani eſſent ſæviens.

Macheras Herodi ſubſidio venit, ſed mala fide agit. Ant. p. 653.

7. Iſta cum ægre tuliſſet Herodes, voluit quidem Machæram tanquam hoſtem propellere:

Herodes Macheræ iratus. Ant. p. 653.

a Ita *Voſſ.* ἐθελουσίως *Big.* & *Bod.* ἐθελοντὶ *Baſ.* & *Gen.* Confer *Ant.* p. 652. 653. ubi hoc ſtratagema plenius explicatur. Ubi etiam *Joſephus* (p. 625. v. 8) ἐ πολλοὶ συγχωρήσαντες ἓ βασιλέως ἐπιτροπεύσαντος ἥβης παρέδοσαν σφᾶς ὑπηκόους. Sibi tamen non contradicit, quia nemo facit aliquid ἐθελοντὶ qui quod facit factum nollet. Quare qui deditione vitam redemere, accenſendi ſunt τοῖς βιαζομένοις, quos non *omnes* dicit ſed eorum *multos* ſervituti mortem prætuliſſe. *Aldr.* b Ita diſtinguo cum *Epiphanio*, qui vertit, *orantes cum matre pueros* &c. πατὴρ μετὰ τῆς μητρὸς, δεομένους &c. in *Editis.* c Τῶν πρὸ ἐν *Bod.* d Οὐδὲν γὰρ *Bod.* e Sc. αὐτὸς αὐτὸν, nam Antigonum intelligit quocum acturus erat Machæras Ventidii & Silonis exemplo, niſi plus accepiſſet ab Herode quam Antigonus illi offerebat: ſed perfidiam averſatus eſt quando fidem quæſtui haberet. *Aldr.* f Ἐμμαοῦν *Ant.* p. 653. v. 45. Eſtque (ni fallor) per a uſitatior ſcriptura, per e verior: ſiquidem ipſo nomine præfert aquarum gloriam uti *Joſephus* aſſerit l. IV. *de Bello.* apud *Ruſinum* perperam *Ammahuma* habemus. *Aldr.* * Nec enim ad quos miſſus fuerat, negligendum putabat, *Ruf.*

Herodes cum Machæra in gratiam redit. Ant. p. 654.

lere: iracundia vero cohibita ad Antonium properabat, Machæræ iniquitatem accusaturus. At ille, cum sua secum reputasset delicta, & regem celeriter insequebatur, multisque precibus effecit ut secum in gratiam rediret. Non tamen Herodes ad Antonium velle ire destitit. Sed cum audisset eum magnis viribus oppugnare Samosata (urbs autem est juxta Euphratem valida) eo magis accelerabat, tempus idoneum esse animadvertens quo & fortitudinem *suam* demonstraret, & Antonio impensius placeret. Denique mox ut ad eum venit, finem attulit obsidioni, multis Barbaris interfectis amplaque præda *eis* ablata; ut Antonius quidem, quanquam ejus virtutem antea miraretur, tamen & tunc magis eum suspiceret, multumque & ad alios ejus honore & ad spem regni adderet, rex vero Antiochus Samosatorum deditionem facere coactus esset.

Herodes fortiter se gerit Samosatis. Ant. p. 654.

[a] ὀργῆς ἤλαυνε τοὺς Ἀντώνιον κατηγορήσων ὁ Μαχαιρᾶς ἁμαρτημάτων. ὁ δὲ, ὡς ἐπελογισμῷ τὸ ἡμαρτημένον γενόμενος, ταχέως μᾶλλον τὸν βασιλέα, καὶ πολλὰ δεηθεὶς ἑαυτῷ διαλλάττει. ὁ μὲν Ἡρώδης ἐπαύσατο τοῦ πρὸς Ἀντώνιον ὁρμῆς. ἀκηκοὼς δὲ αὐτὸν μετὰ πολλῆς δυνάμεως πρεσβεύεσθαι [b] Σαμοσατέων, πόλις δ' ἐστὶν Εὐφράτῃ πλησίον χαρτερὰ, θᾶττον ἤπειγετο, τὸν καιρὸν ἐπιτήδειον [c] ὁρῶν τοῦ τε ἐπιδείξει ἀνδρείας, καὶ ᾧ μᾶλλον ἀρέσασθαι τὸν Ἀντώνιον. [d] ἦν γὰρ ἐπηλθὼν τέλος αὐτοῖς τῆς πολιορκίας, [e] πολλοὺς μὲν τῶν Βαρβάρων ἀποκτείνας, πολλοὺς δὲ ἀποτεμόμενος λείας· ὥστε τὸν μὲν Ἀντώνιον, [f] θαυμάζοντα καὶ πάλαι τὰ τῆς ἀρετῆς [g] αὐτῷ, τότε μᾶλλον ὕπτιον ἔχειν, ᾧ πολὺ προσθεῖναι τοῖς τε ἄλλοις [h] τιμῆς αὐτῷ ᾧ τοῖς εἰς τὴν βασιλείαν ἐλπίσιν, Ἀντίοχον δὲ τὴν βασιλέα ἀναγκασθῆναι τὰ Σαμόσατα παραδοῦναι.

XIII. **CAP. XVII.**

ΚΕΦ. ιζ'. ιγ'.

Josephi mors, & Herodis de eo somnium. Ejusdem mira & iterata conservatio. Pappo fratris occisori caput amputat, & Pheroræ mittit. Non multo post Hierosolyma obsidet, & Mariamnen in uxorem ducit.

Ἰωσήπου τελευτὴ, καὶ ὄνειρος Ἡρῴδῃ περὶ αὐτοῦ φανείς. ὡς Ἡρῴδης δὶς θαυμασίως διασώζεται. Πάππον τὸν ἀδελφοῦ φονέα καρτομεῖ, καὶ κεφαλὴν Φερώρᾳ πέμπει. μετὰ δὲ τοῦτο Ἱεροσόλυμα πολιορκεῖ, καὶ Μαριάμνην γαμεῖ.

Josephus Herodis frater temere prælium committit cum Antigono, & occiditur. Ant. p. 655.

DUM hæc gererentur, res Herodis in Judæa fractæ sunt. Reliquerat quidem Josephum fratrem suum, qui omnia procuraret, cui mandaverat, ut ante *ejus* reditum nihil quicquam adversus Antigonum moveret. Machæram enim nequaquam firmum habiturum esse socium, *ut* ex iis quæ fecerat *licet conjicere*. Ille vero, ubi fratrem longissime abesse rescivit, mandatorum *ejus* immemor, cum quinque cohortibus, quas simul miserat Machæras, Hierichunta proficiscebatur. ibat enim, cum æstas esset adulta, segetes *eorum* direpturus. Adversariis autem in montibus & locis difficilibus eum adortis, & ipse, cum se in prælio strenuum fortemque admodum ostendisset, occumbit, Romanique ad unum omnes occiduntur. nam cohortes erant ex Syria non ita pridem collectæ, nec veteranos ullos secum permistos habebant, qui belli imperitis opitulari possent.

Josephus mortuus indigne tractatus. Ant. p. 655.

2. Antigonus autem victoria minime contentus fuit, sed eò iracundiæ processit, ut & Josephum etiam mortuum indigne tractaret. Corporum enim *occisorum* potitus illius caput abscindit, *quamvis frater ejus Pheroras id quinquaginta talentis redimere voluit. Adeo autem novatæ erant *inclinatæque* res Galilææ post Antigoni victoriam, ut primates qui ab Herode stabant ad lacum productos demergerent qui Antigono favebant. Multaque etiam in Idumæa mutabantur, ubi Machæras cujusdam castelli, cui nomen est Gittha, mœnia instaurabat. Ista autem nondum audierat Herodes.

ΚΑΝ τούτῳ θραύεται τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν Ἡρῴδου πράγματα. καταλελοίπει [i] μὲν Ἰώσηπον ⟨καὶ⟩ ἀδελφὸν ὅτι πᾶν ὅλον, παραγγείλας μηδὲν μάχεσθαι τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῷ παρεσκευάσατο πρὸς Ἀντίγονον. ὁ γὰρ δὴ βέβαιον εἶναι Μαχαιρᾶν σύμμαχον, ἐξ ὧν ἔδρασεν. ὁ δὲ, ὡς ἤκουσεν ὅτι πορρωτάτω ⟨καὶ⟩ ἀδελφὸν, ἀμελήσας τοῦ παραγγελμάτων ὅτι Ἱεριχοῦντος ἐχώρει μετὰ πέντε σπείρας, ἃς συνέπεμψε Μαχαιρᾶς. ἦν δὲ ⟨καὶ⟩ σῖτον ἁρπάσων ὁ ἀκμὴ τοῦ θέρους. ἐπιτιθέμενοι δ' οἱ τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς δυσχωρίαις τοῦ ἑαυτῶν, αὐτός τε θνήσκει, μάλα γενναίως ἐν τῇ μάχῃ φανείς, καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν πᾶν διαφθείρεται. νεοσύλλεκτοι γὰρ ἐκ τῆς Συρίας ἦσαν αἱ σπεῖραι, καὶ οὐδεὶς αὐταῖς ἀνεκέκραστο τοῦ πάλαι στρατιωτοῦ χαλκμῶν, ἐπαμύνειν τοῖς ἀπείροις πολέμου δυνάμενον.

Β'. Ἀντιγόνῳ δὲ οὐκ ἀπέχρησεν ἡ νίκη, ἀλλ' ἦλθε δὲ εἰς τοσοῦτον ὀργῆς, ὥς τε καὶ νεκρὸν αἰκίσασθαι τὸν Ἰώσηπον. κρατήσας γὰρ τῶν σωμάτων ἀποτέμνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καίτοι πεντήκοντα τάλαντα λύτρον αὐτῆς Φερώρα τῷ ἀδελφῷ διδόντος. τὰ δὲ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὴν Ἀντιγόνου νίκην οὕτω διεπτοήθη πρὸς τοσοῦτον, ὥς τε τοὺς τὰ Ἡρῴδου φρονοῦντας τῶν δυνατῶν προσάγοντες εἰς τὴν λίμνην κατέδυσαν οἱ προσέχοντες Ἀντιγόνῳ. μετεβάλλετο δὲ πολλὰ καὶ τὰ [k] Ἰδουμαίας, ἔνθα Μαχαιρᾶς ἀνετείχιζέ τι τῶν ἐρυμάτων [l] ὃ Γιτθᾶ καλεῖται. τοῦτον δὲ [m] οὐδέπω πέπυστο Ἡρῴδης.

μὴ

[a] Ὀργῆς *Big. Bod. & Voss.* quod vel ideo minus probo, qui *Josephus* statim ὁ μὲν ἐπαύσατο τοῦ ὁρμῆς inquit. *Aldr.* [b] Σαμόσατα *Bod.* [c] Εὐρὼν *Bod.* [d] Pollicitus erat Antiochus pacis pretium talenta mille, seque Antonii imperata facturum; sed qui has conditiones primo repulit Antonius post tractam diu obsidionem multo deteriores accepit: ac ne has quidem (ut videtur) obtinere potuisset, nisi Samosatensibus metum aliquem attulissent Herodis auxilia. Confer *Plutarchum* in *Anton.* p. 931. B. *Dionem* XLIX. p. 405. B. C. *Aldr.* [e] *Sc.* in itinere, ut constat ex *Ant.* p. 654. v. 42. *Aldr.* [f] Θαυμάζοντα τὴν πάλαι τοῦ ἀρετῆς αὐτὸν *Bod.* [g] Αὐτὸν τε pro αὐτῷ τοῦτο habent *MSS.* [h] Illud τιμῆς additum ex *Big. Bod. Lipsi. Voss. & Ruf.* [i] Μὲν δὴ *Bod.* & forsan *Ruf.* [k] Ἰδουμαίας in *Ant.* p. 655. v. 17. nominibus istis etiam alibi sæpe permutatis. [l] Ita lego. Γιθθᾶ in *MSS.* & *Editis.* articulum vero ὃ habui ἐ *Cod. Bod.* [m] Οὐδὲν ἐδέπω *Bod.* ἐδέπω *Voss.* in *Rufini* versione *nec horum quidquam.* * Quamvis L. talenta Pheroras frater pretium redemptionis offerret, *Ruf.* Verum non est Pherora *offerente*, sed *dante*, ait *Noldius* in *Historia Idumæa*, p. 112. Pace autem *illius* recte satis *Rufinus*: cum notum sit omnibus *præsens* sæpe pro *futuro* poni, ut ostendit Cl. *Perizonius* ad *Ælianum*, p. 201.

a Dio

μὴ δὲ τ Σαμοσάτων ἄλωσιν, [a] Αντώνιος μὲ καταστήσας ὅπῃ τ Συρίας Σόσιον, ἡ πορεύσας Ηρώδῃ βοηθῶν ἐπ' Αντίγονον, [b] αὐτὸς [c] εἰς Αἴγυπτον ἀνεχώρησε, Σόσιος δὲ δύο μὲ τάγματα πορεπίστειλεν εἰς Ιουδαίαν Ηρώδῃ συμμαχῶν, αὐτὸς δὲ μὴ τ λοιπῆς δυνάμεως [d] ἠκολούθει ταχέως.

γ'. Οτε δὲ Ηρώδῃ κὴ τ πρὸς Αντίοχειαν Δάφνῃ, ὅπερ σαφῶς τ ὑ ἀδελφῦ θάνατον προσημαίνῃσι, καὶ μὴ παραχὴ [e] ἐλυθρώπει τ κοίτης εἰσῆλθ ἄγγελοι τ συμφορᾶς. ὁ δὲ ὀλίγον μὲ προσωμώξας ᾧ πάθει, ὅ πλεῖον δὲ ὅ πένθος ὑπερβέβλητο, ὅπῃ τὺς ἐχθροὺς ἠπείγετο. πανάθλιος δὲ τ πορείαν ὑπὲρ δυνάμιν, καὶ ἀφικνύσας ὅπῃ τ Λίβανον, ὀκτακοσίους μὲ τ περὶ ὄρος προσλαμβάνῃ συμμάχους, Ρωμαίων δὲ ἓν τάγμα ζώνῃ συνάψας. μθ' ἃς, ἡ πρωϊναῖς ἡμέραις, εἰς τ Γαλιλαίαν ἐπέβαλε, τὺς τε πολεμίους ὑπαντιάσαντας εἰς ὃ καταλελοίπεσαν χωρίον τρέπῃ. καὶ προσέβαλλε μὲ συνεχῶς [f] τῷ φρουρίῳ, πρὶν δὲ ἑλεῖν, χειμῶνι βιαθεὶς χαλεπωτάτῳ, ταῖς πλησίον ἐστρατοπεδεύῃ κώμαις. ἐπεὶ δ' αὖτῷ μεθ' ὁλίγας μὲ ἡμέρας καὶ ὅ δεύτερος παρ' Αντωνίῳ τάγμα συνέμιξε, δείσαντες τ ἰσχὺν ⓐ πολέμιοι, ἀφ' νυκτὸς ἐκέλιπον ὅ ἔρυμα.

δ'. Καὶ ὅ λοιπὸν ἦει ἀφ' Ιερυχοῦντος σπεύδων [g] ἤ ταχύτατα τὺς τἀδελφῦ φονεῖς μετελθεῖν. ἔνθα δὴ ἡ δαιμόνιον αὖτῷ συμβαίνει τέρας, ἐξ ὧ παρ' ἐλπίδα σωθεὶς ἀνδρὸς θεοφιλεστάτου δόξαν ἀπηνέγκατο. πολλοὶ μὲν γὰρ αὖτῷ τ οὐ τέλει κατ' ὀκνίλιον συνεστάλησαν τ ἐπιόντι· ἀφανλυθέντος δὲ ὧ συμποσίου, μὴ τὸ πάντας ἐξελθεῖν, εὐθέως ὁ οἶκος συνέπεσεν. τοῦτο καὶ κινδύνων καὶ σωτηρίας [h] κοινὸν ὅπῃ τῷ μέλλοντι πολέμῳ κρίνας εἶ σημεῖον, ἅμα τ ἕω διεκόσμει τ φαλαγγα· καὶ τ ἱππέων εἰς ἑξακισχιλίους ἀπὸ τ ὁρῶν καταπέμποντες ἀπεπειρῶντο τ προσταγμάτων, τ χεῖρα μὲ συμπλέκειν τοῖς Ρωμαίοις ὐ σφάλερα θαρροῦντες, πόρρωθεν δὲ χερμάσι καὶ [i] παλτοῖς ἔβαλλον, ὥς τι συχνὺς καταπηρῶσαι. ὑ ᾧ καὶ αὐτὸς Ηρώδης παρελαύνων παλτῷ κ' τὸν πλευρὰν ἀκοντίζεται.

ε'. Βυλόμενος δὲ ὁ Αντίγονος μὴ μόνον τόλμῃ τοῖς στρατιώταις, ἀλλὰ καὶ πλήθει δοκεῖν ὑπερέχειν, Πάππον τινὰ τῶν ἑταίρων μετὰ φαλαγγος ὅπῃ Σαμάρειαν [k] ἀπέπεμπε. τύτων μὲ οὖν ἕνεκα Μαχαιρᾶς [l] ἀγώνισμα. Ηρώδης δὲ τὸν πολεμίων καταδρομὴν, πέντε μὲν πολίχνας καταστρέφεται, δισχιλίους δὲ τῶν ὑ αὐτὰς ἀφανθείρει· καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσας, ὑπέστρεφεν ὅπῃ τὸ στρατόπεδον. κύλιξε δὲ τὸν καλυμένην [m] Κατὰ κώμην.

ς'. Γενομένου δ' αὖτῷ καθ' ἡμέραν πολὺ πλῆθος Ιουδαίων, ἔκ τε αὐτῆς Ιερυχοῦντος, καὶ τῆς ἄλλης

Captis enim Samoſatis, Antonius quidem, cum Syriæ præfeciſſet Soſium, eique mandaſſet ut Herodem adjuvaret contra Antigonum, ipſe diſceſſit in Ægyptum; Soſius vero duas legiones Herodi auxiliares præmiſit in Judæam, ipſeque cum reliquis copiis è veſtigio ſubſequebatur. *Antonius in Ægyptum proficiſcitur. Ant. p. 654.*

3. Cæterum Herodi, cum apud Daphnen Antiochiæ eſſet, ſomnia manifeſta fratris mortem præſignificant; cumque turbatus è lecto exſiluiſſet *ad eum* ingreſſi ſunt calamitatis nuncii. Ille vero, cum paululum quidem lamentis, ob id quod acciderat, indulſiſſet, luctus vero partem majorem diſtuliſſet, in hoſtes properabat. Itinere autem ultra vires accelerato, ubi ad Libanum pervenit, octingentos quidem montis accolas in auxilium aſſumit cum unam Romanorum legionem illic collegiſſet. Cum quibus, non exſpectata luce, irruptionem in Galilæam faciebat, hoſteſque *ei* obviam progreſſos in locum quem reliquerant avertit. Et continuo quidem caſtellum oppugnabat, prius vero quam id caperet, graviſſima tempeſtate adactus in proximis pagis caſtra metatur. Cum autem paucis poſt diebus & altera legio ab Antonio *miſſa* ſeſe ei adjunxiſſet, hoſtes viribus *ejus* perterriti munimentum nocte deſerebant. *Joſephi mors nunciatur Herodi. Ant. p. 655.* *Herodes in Galilæam irrumpit. Ant. p. 655.*

4. Poſtea per Hierichunta ire contendebat, ut quamprimum fratris interfectores ulciſci poſſet. ubi ſane ei mirabile quiddam & prodigioſum accidit: ex quo præter ſpem ereptus atque ſervatus paſſim credebatur eſſe vir Deo charus dilectuſque. Nam veſpera quidem illa multos è primatibus ad cœnam adhibuit: finitoque convivio, cum omnes exiiſſent, cœnaculum concidit. Hoc ipſum ſalutis pariter ac periculorum, in bello quod gerendum erat, indicium eſſe ratus, prima luce exercitum educit: atque hoſtium ſex circiter millia, qui de montibus decurrebant, prima agmina laceſſebant, ad manus quidem cum Romanis conferendas non ſatis audaces, ſed lapides ac tela in eos eminus jacientes, quibus aliquammulti vulnerati erant. qua velitatione & ipſi Herodi inter obequitandum latus jaculo transfigitur. *Magno periculo mirum in modum liberatur. Ant. p. 655.*

5. Antigonus autem, ſe non ſolum ſuorum audacia, ſed & numero ſuperiorem videri volens, Pappum è ſociis unum cum manu militum in Samariam mittit. * & iſtis quidem id negotii erat ut cum Machæra contenderent. At Herodes, cum hoſtium regionem incurſionibus vexaſſet, urbeculas quinque ſubjugat, duoque hominum millia, *quos* ibi *comprehenderat*, interficit, domibuſque incenſis in caſtra *ſua* revertitur. Stativa autem habuit ad vicum Cana appellatum. *Antigonus Pappum ducem Samariam mittit. Ant. p. 655.* *Herodes oppida capit & magnam ſtragem edit. Ant. 655.*

6. In dies autem ſingulos magna multitudo Judæorum, tam ex ipſa Hierichunte quam ex aliis *Exercitum auget. Ant. p. 655.*

a *Dio* in l. XLIX. p. 405. C. Γαΐῳ δ Σόσιον τὸν ἀρχὸν τῆς τε Συρίας καὶ Κιλικίας παρ' αὐτῦ λαβόντα &c. *b* Ita *MSS.* αὐτὸν perperam *Baſ.* & *Gen.* *c* Ita & *Ant.* p. 654. v. 48. εἰς Ἀθήνας *Plutarchus* in *Anton.* p. 931. C. εἰς Ἰταλίαν *Dio* XLIX. p. 405. E. A Cæſare certe accerſitus Athenis Brundulium venit, nec exſpectato illo in Græciam reverſus eſt. *Appian.* V. p. 717, 718. *Dio* XLVIII. p. 385. C. Itaque cenſet *Armachanus* Athenas eum primo rediiſſe, unde in Italiam venerit à Cæſare evocatus; tum Athenas denuo reverſum in Ægyptum inde navigaſſe cum Cleopatra ſua hyematurum. *Aldr.* *d* Quando ſcilicet Aradios oppugnationem hactenus perpeſſos fameque & morbo confectos ſubegiſſet. *Dio* XLIX. p. 405. C. *Aldr.* *e* *Al.* ἐνθρῴσκει. *f* Τοῖς φρυρίοις *Bod.* *g* Ὡς τάχιστα *Voſſ.* *h* Vocabulum κοινὸν deeſt *Bod.* *i* Ita & hic loci reſcribere placuit, & mox παλτοῦ, prout in *Ant.* p. 653. v. 1. & p. 655. v. 44. παλτῷ & παλτοῖς in *libris.* *k* Πέμπει *Bod.* *l* Eadem voce utitur p. 992. v. 14. *m* Ιωσίας κώμην in *Ant.* p. 656. v. 2. Et Herodes (obſervante Cl. *Aldrichio*) hoc tempore non in Galilæa ſed Samaria ſtativa habuit. * Quibus quidem Machæra erat præmium victoriæ, *Reſ.* idem dicere volens, quod in *Ant.* p. 655. v. 49. ἀλλ' ὁ μὲν Μαχαιρᾶς τῇ φρατρίᾳ παρεκρίθητο.

Herodes obviam it Pappo. Ant. p. 656.

aliis regionibus, ei accedebat, partim ex ſuo in Antigonum odio, partim vero ex rebus ab Herode præclare geſtis eò inducti. Cæterum multos impellebat rerum mutandarum cupiditas inſana. Atque ille quidem, ut *prælio* congrederetur, feſtinabat: Pappus vero ejuſque milites, neque *hoſtium* multitudine neque impetu perterriti, alacriter obviam prodierunt. Pugna autem commiſſa, aciei quidem * pars altera pauliſper reſiſtebat: at Herodes, ex fraternæ necis recordatione † intrepide ſe periculo objiciens, ac ſi necis auctores ulciſci vellet, ſibi oppoſitos illico ſuperat; ac deinde poſt illos continuo integros adortus, omnes *in fugam verſos* perſequitur. Et multa *facta* erat cædes, aliis in vicum unde exierant compulſis, illo etiam noviſſimis inſtante & innumeros occidente. Poſtremo autem una cum hoſtibus intro irrumpit, erantque domus quidem omnes armatis refertæ, & tecta ſuperiora propugnatorum plena. Et quoniam foris deprehenſos *facillime* ſuperabat, ædibus dilaceratis, abditos in eas extrahebat: atque tecta quidem in plurimos dejiciens magnam ſtragem edidit, quotquot vero ruinam ſubterfugerant milites gladiis excipiebant; & tanta mortuorum multitudo in cumulos congeſta erat, ut etiam ipſis victoribus viæ obſtruerentur. Hanc plagam ægre tulerunt hoſtes: adeo ut vulgus illorum confluens, ubi cæſorum numerum in vico conſpexerunt, in fugam ſe disjecerint. Statimque Herodes, ſumpto ex victoria animo, ad Hieroſolyma perrexiſſet, niſi hyems aſperrima *eum* prohibuiſſet. Hæc *enim* ei, quominus victoria perficeretur, obſtitit, & ne penitus opprimeretur Antigonus, qui de civitate jam deſerenda cogitabat.

Eum ſuperat, hoſteſque in domos compulſos conficit. Ant. p. 656.

Ut Herodes è magno diſcrimine evaſit. Ant. p. 656.

7. Herodes autem ad veſperam, cum jam defatigatos amicos corporis reficiendi gratia dimiſiſſet, & ipſe, ut erat ab armis calidus, inſtar militis gregarii lavatum ibat. adeoque unus tantum puer eum ſequebatur. Et priuſquam balneum intraret, ejus in conſpectu quidam ex hoſtibus ſtricto gladio ſe proripiebat, deinde alter, itidemque tertius, & deinceps plures. Et iſti quidem ex acie in balneum armati confugerant. †† Tum autem metu perculſi & latitantes, ubi regem viderunt, animo defecti præ ſtupore, ipſum quidem inermem trementes prætereunt, exitus vero curſu petebant. Porro cum ita ceciderit ut ex aliis nemo adeſſet qui homines comprehenderet, eoque contentus eſſet Herodes, quod nihil mali pateretur, fiebat ut omnes ſalvi effugerent.

Pappus occiditur, eique caput amputatur. Ant. p. 656.

8. Poſtero autem die Pappi quidem Antigoni ducis (in prælio autem ſublatus erat) caput amputat, idque Pheroræ fratri ſuo mittit, pœnam ab eo repetens ob fratris illorum cædem. nam & is erat qui Joſephum interfecerat. Cum autem hyems mitior eſſe cœpiſſet, Hieroſolyma ire properabat, muriſque admo-

χώρας, ἃ μὲ ἀφ' μῖσος τὸ πρὸς Ἀντίγονον, ἃ δ' ὅτι τοῖς αὐτῷ κατορθώμασι κεκινημένοι. τούς γε μὴν πολλοὺς ἐπῆγεν ὀπιθυμία μεταβολῆς [a] ἄλογος. καὶ ὁ μὲν ἠπείγετο συμβαλεῖν, οἱ δὲ περὶ Πάππον, ὅτε πρὸς τὸ πλῆθος, ὅτε περὶ τὴν ὁρμὴν ἐπαθέσαντες αὐτοῦ προθύμως ἀντεπεξῆλθον. γενομένης δὲ τῆς παρατάξεως, τὰ μὲν ἄλλα μέρη πρὸς ὀλίγον ἀντέσχον· Ἡρώδης δὲ κατὰ μῆνιν τοῦ φονευθέντος ἀδελφοῦ παρεβάλλομεν, ὡς ἂν τισαιτο τοὺς αὐτοὺς γε φόνου, ταχέως τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐκράτει, καὶ μετ' ἐκείνους ὅτι τὸ συνεχὲς αἰεὶ τρεπόμενος ἅπαντας διώκει. φόνος τε ἦν πολὺς, τῶν μὲν εἰς τὴν [b] κώμην συνεξωθουμένων ἐξ ἧς ὥρμηντο, τοῦ δὲ προσκειμένου τοῖς ὑστάτοις, καὶ κλείοντος ἀπείρους. συνεισέπιπτε δὲ τοῖς πολεμίοις εἴσω, καὶ πᾶσα μὲν ὁπλιτῶν οἰκία [c] νέα, τὰ τέγη δὲ ἦν ὑπερθεν ἀμυνομένων κατάπλεα. καὶ πρὸς τοῖς ἔξωθεν, τὰς οἰκήσεις ἀπερείπων ἕλκε τοὺς ἐνδοθεν· καὶ τοῖς μὲν πολλοῖς ὀπὶ καταστείαν τοὺς ὀρόφους, ἀθρόους ἀνῆρει, τοὺς ἐπαφυγόντας δὲ τῶν ἐρειπίων οἱ στρατιῶται ξιφήρεις ἀνεδέχοντο, καὶ τοσοῦτον ἐστορώθη νεκρῶν πλῆθος, ὥς τε τὰς ὁδοὺς [d] ἐμφραγῆναι τοῖς κρατοῦσι. Οὕτω τ' πληγὴ οὐκ ἤνεγκεν οἱ πολέμιοι· τὸ γοῦν ὀπισυλλεγόμενον αὐτῶν πλῆθος ὡς ἐθεάσατο τοὺς ἀνὰ τὴν κώμην διεφθαρμένους, εἰς φυγὴν διεσκεδάσθη. καὶ εὐθέως τῇ νίκῃ παρρησίας Ἡρώδης ὅτι Ἱεροσολύμων ἤλασεν, εἰ μὴ χειμὼν διεκωλύθη σφοδρότατος. τοῦτο τὸ ἐμπόδιον ἐκείνῳ τε παντελοῦς κατορθώματος καὶ ἅπασι τοῖς Ἀντιγόνῳ κατέστη, [e] βουλομένῳ καταλιπεῖν ἤδη τὴν πόλιν.

ζ'. Ἡρώδης δὲ πρὸς ἑσπέραν ἤδη τοὺς φίλους κεκμηκότας ὅτι ἰατρεία τοῦ σώματος ἀφεὶς, καὶ αὐτὸς ὡς ἦν ἐπὶ θερμοῖς ὢν τῶν ὅπλων λυσάμενος ἦει στρατιωτικώτερον. εἷς γοῦν αὐτῷ πᾶς ἕπετο. καὶ πρὶν εἰς τὸ βαλανεῖον εἰσελθεῖν, ἕωθεν αὐτῷ τις ἐκπέσων τῶν πολεμίων ξιφήρης, ἔπειτα δεύτερος, καὶ τρίτος, καὶ ἑξῆς [f] πλείους. [g] ὅτοι καταπεφεύγασαι μὲν ὢν τῶν στρατιώτων εἰς τὸ βαλανεῖον ὡπλισμένοι. τινὰς δὲ ὑποπεπτηκότας, καὶ ἀφαλαθάνοντας, ὡς ἐθεάσαντο τὸν βασιλέα, [h] λυθέντες ὑπ' ἐκπλήξεως αὐτοὶ μὲν παρέσχον γυμνοὶ ὄντα τρέμοντες, ὅτι δὲ τὰς [i] ἐξόδους ἐχώρουν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ὑδεὶς παρῆν κατὰ τύχην ὁ συλλαμβάνων τοὺς ἄνδρας, Ἡρώδῃ δὲ ἀπέβη τὸ μηδὲν παθεῖν, ὡς τε ἀφεύγουσι πάντες.

η'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ, Πάππου μὲν τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν καταλαμβάσας, ἀνῄρηλο δὲ ὅτι τὸν παραλάξεως, πέμπει τὴν κεφαλὴν Φερώρᾳ τῷ ἀδελφῷ, ποινὴν τοῦ φονευθέντος [k] αὐτοῦ ἀδελφοῦ. ἦ δὲ ὅτος ἦν, ὁ τὸν Ἰώσηπον ἀνελών. λωφήσαντος δὲ τοῦ χειμῶνος, ἤλαυνεν ὅτι Ἱεροσολύμων, ἦ μέχρι τοῦ τείχους

a Ἀλόγως *Ruf.* b Πόλιν *Voſſ.* c Ita ex *Suida*, qui (voce νέακτο) hunc locum *Joſephi* affert, & νέακτο interpretatur ἐπλήρωτο, convenienter ipſi *Joſepho* in *Ant.* p. 656. v. 5. ubi dicit πεπληρωμένων δὲ τῶν οἰκιῶν ὁπλιτῶν. Prius erat, ἐν πᾶσι μὲν ὁπλιτῶν οἰκίαι ἐνῆσαν. quod in πᾶσαν μὲν ὁπλιτῶν οἰκίαν ἐνῆσαν mutavit *Aldrichius*, auctoritate *Codd. Big. Bod & Voſſ.* d Ἐμφραγῆναι *Voſſ.* e Ita *Baſ. & Ruf.* βουλομένῳ *Gen.* & aliquot *Codd. MSS.* f Quorum nulla mentio *Ant.* p. 656. v. 38. g Οὗτοι ἦ. *Bod.* h *Al.* ἐκλυθεὶς ὑπ' ἐκπ. p. 984. v. 7. i Διεξόδους *Bod.* k Αὐτοῦ *Bod.* * *Sc.* Herodi non oppoſita. † Periculoſius dimicans. *Ruf.* †† *Al.* & ad eam horam cum in balneis delituiſſent pavitantes, ubi regem viderunt, obſtupefacti eum tranſilierunt, & ad exitus ſe contulerunt nudum metuentes.

a Αναγα-

τείχυς [a]ἀγαγὼν τ̃ δυνάμιν· συνήγγειλε δὲ αὐτῷ τρίτον ἔτος ἐξ οὗ βασιλεὺς ὁ Ρώμη [b]ἀπεδέδειχτο· τοῦ δ' ἱερᾶ τραπέζης ἐτύγχανε. ταύτην γὰρ μάλιστα, [c]καθ' ὃ καθ' ἕν ἐστι Πομπήϊος τ̃ πόλιν. διελὼν δὲ εἰς ἔργα τ̃ τραπαὶ, καὶ τειχῶν τὰ προάστεια, [d]τρία μὲν ἐγείρει χώματα, καὶ πύργους ἐποικοδομεῖν αὐτοῖς κελεύσας, καταλιπὼν τοὺς [e]ἀνυποστάτους τ̃ ἑταίραν ὅπως τ̃ ἔργων, αὐτὸς εἰς Σαμάρειαν ἦλθε, τὴν Αλεξάνδρου τ̃ Αριστοβούλου μετὰ θυγατέρα, καθωμολογημένην, ὡς ἔφαμεν, αὐτῷ καὶ πάρεργον ποιεῖται τ̃ πολιορκίας τ̃ γάμον. ἤδη γὰρ ὑπερφάνει τοὺς πολεμίους.

Hierosolyma adis Herodes. Ant. p. 656.

to milite (annus autem tertius vertebatur ex quo Romæ rex declaratus fuerat) ante fanum castra collocat. nam hac parte facilior erat expugnatio, quáque antea urbem ceperat Pompejus. Exercitu autem diviso suisque operibus ei assignatis, & excisis in suburbiis arboribus, tres quidem aggeres erigit: cumque turres super eos ædificari jussisset, relictis qui operibus instarent commilitonum impigerrimis, ipse Samariam adibat, sibi in uxorem ut acciperet Alexandri filii Aristobuli filiam, ei *jam ante* uti diximus desponsatam; & præter susceptum obsidionis opus nuptias agitat. quippe jam hostes despiciebat.

Mariamnen uxorem ducit. Ant. p. 656.

9. Ubi autem eam duxit, Hierosolyma reversus est, militibus auctus; eique se conjungebat Sosius cum magna equitum peditumque manu; quibus per mediterranea præmissis, ipse per Phœniciam iter fecit. Universis autem copiis congregatis, ad peditum legiones undecim, equitumque sex millia, præter alia è Syria auxilia, quæ pars erant *exercitus* non exigua, prope murum septentrionalem castra metantur: ipse quidem *Herodes* senatusconsulto fretus quo rex fuerat declaratus; Sosius vero Antonii mandato, qui ipsum cum militibus quibus præerat Herodi in auxilium miserat.

Hierosolyma oppugnat. Ant. p. 656.

Γ'. Γήμας δὲ ὑπέστρεψεν ὅτι Ιεροσολύμων μείζονος δυνάμεως· συνῆπτε δὲ αὐτῷ καὶ Σόσιος, μετὰ πολείτης τραπᾶς, ἱππέων τε καὶ πεζῶν, ἣν προεκπέμψας διὰ τ̃ μεσογείου, τ̃ πορείαν αὐτὸς διὰ Φοινίκης ἐποιήσατο. συναθροισθείσης δὲ τ̃ ὅλης δυνάμεως, εἰς ἕνδεκα μὲν πάλαι πεζῶν, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχιλίους δίχα τ̃ ἀπὸ Συρίας συμμάχων, αἱ μέρος οὐκ ὀλίγον ἦσαν, [f]καταστρατοπεδεύουσι βορείου τείχους πλησίον, αὐτὸς μὲν πεπαιδευμένοις τοῖς τ̃ συγκλήτου δόγμασι, δι' ὧν βασιλεὺς ἀπεδέδειχτο, Σόσιος δὲ Αντωνίου κελεύσαντος τ̃ τῷ αὐτῷ στρατιὰν Ηρώδῃ σύμμαχον.

9. Ubi autem eam duxit, Hierosolyma reversus est, militibus auctus; eique se conjungebat Sosius cum magna equitum peditumque manu; quibus per mediterranea præmissis, ipse per Phœniciam iter fecit. Universis autem copiis congregatis, ad peditum legiones undecim, equitumque sex millia, præter alia è Syria auxilia, quæ pars erant *exercitus* non exigua, prope murum septentrionalem castra metantur: ipse quidem *Herodes* senatusconsulto fretus quo rex fuerat declaratus; Sosius vero Antonii mandato, qui ipsum cum militibus quibus præerat Herodi in auxilium miserat.

ΚΕΦ. ιή'.

Ως Ηρώδης μετὰ Σοσίου Ιεροσόλυμα κατὰ κράτος αἱρεῖ, διά τε ἔπαθεν Αντίγονος. περὶ τ̃ Κλεοπάτρας πλεονεξίας.

CAP. XVIII.

Quomodo Herodes una cum Sosio Hierosolyma vi expugnat, quæque passus est Antigonus. De Cleopatræ avaritia.

ΤΩΝ δὲ ἀνὰ τ̃ πόλιν Ιουδαίων ὁ πλῆθος ποικίλως ἐταράχθη. καὶ γὰρ περὶ τ̃ ναὸν ἀθροιζόμενον ὁ ἀθυμότερον [g]εὐδαίμονα καὶ πολλῷ θειοδίστερον τ̃ πλευτήσοντα τοὺς τὰς καιρὰς ἐλογοποίει· καὶ τ̃ τολμηροτέρων κτ' ὄχλος ἦσαν λῃστείαις πολύτροπος, καὶ μάλιστα περὶ τὴν πόλιν ἁρπαζόντων, ἐπειδὴ μήτε ἵπποις μήτε ἀνθρώποις ὑπελέλειπτο τροφή. ὅ γε μὴν μαχίμου ὁ εὐτακτότερος ἐτάττετο τοὺς ἄμυναν τ̃ πολιορκίας, τούς τε χωροῦντας ἔργου ἀπὸ τ̃ τείχους, καὶ τοῖς ὀργάνοις ἀντιμηχανώμενον ἀεί τι κώλυμα χαμαίτερον. οὐ μὴν ὅτου γε οὐκ ἐν ταῖς μελλήσεσι τ̃ πολεμίων.

Judæorum autem, qui in urbe erant, multitudo varie perturbata fuit. nam & imbecilliores circa templum congregati prædicabant, si temporum ratio habeatur, felicem esse qui mortem oppeteret, longeque diviniori mente præditum: & qui audaciores erant, in turmas collecti, multis modis latrocinia exercebant, maximeque loca urbi propinqua diripiunt, postquam nec equis nec hominibus supererant alimenta. Verum ex iis qui in aciem prodirent magis exercitati ad obsessores depellendos erant constituti, aggeresq; excitantes à mœnibus arcebant, machinis eorum quod obstaret semper novi aliquid excogitando. In nulla autem re æque ac cuniculis hostibus superiores erant.

Judæi strenue urbem defendunt, & loca extra urbem depopulantur. Ant. p. 657.

Β'. Τῷ δὲ Βασιλεῖ τοὺς μὲν τὰς λῃστείας ἀνταπεπονήθησαν λόχοι, δι' ὧν ἀνέστελλε τὰς [h]ἐπιδρομάς· τοὺς δὲ τὴν τῶν ἐπιτηδείων ἀπορίαν, αἱ πόρρωθεν συγκομιδαί. τῶν δὲ μαχομένων πρὸς τὴν Ρωμαίων ἐμπειρίαν, καίτοι τολμηρὰν ἐπιδεικνυμένων, ἀλλ' ὅμως ἐπὶ πολὺ οὐ συνερρήγνυντο τοῖς Ρωμαίοις ὅτι τοῦ ὑπ' αὐτῷ τ̃ θανάτῳ, [i]ἀφ' ὧν τὴν ὑπονόμων ἐν μέσοις αὐτοῖς ἐξαπίνης ἐφαίνοντο, καὶ πρὶν καταπεσεῖν τι τ̃ τείχους, ἕτερον ἀντοικοδομούμενοι. καθόλου τε εἰπεῖν, ὅτε χερσὶν ὅτε ἐπὶ

Latrocinia reprimit Herodes, & muris machinas admovet. Ant. p. 657.

2. Cæterum rex ad latrocinia quidem tollenda occultas adhibuit insidias, quibus excursus reprimebat; ad necessariorum vero inopiam *levandam* res è longinquo comportandas curavit. Pugnantes autem superabat Romanorum peritiâ, quamvis nihil summa audacia non tentatum reliquerint. Et quidem aperte cum Romanis, quippe certo perituri, non confligebant; verum ex improviso per cuniculos in medio illorum sese ostendebant: & priusquam muri aliqua pars everteretur, alteram *ejus vice in munimentum erigebant. In summa, neque manibus operando neque machinas

a Αναγαγὼν Bod. b Απεδείχνυτο Bod. c Καθ' ὃ κ̃ Voss. & Big. καθ' ἕ κ̃ Bod. d Ad hunc modum legisse & distinxisse videtur Rufinus, τρία μὲν ἐγείρει χώματα, κ̃ πύργους ἐποικοδομεῖν αὐτοῖς κελεύει. καταλιπὼν δ τὰς &c. e Ανυποστάτους Big. f Κατεστρατοπέδευσαν Bod. g Ita in Græcis omnibus, sensu plane languido, & nequaquam consentaneo iis quæ habentur in *Ant.* p. 657. v. 20. πολλά τε ἐπιφημίζων τοῦ τὸ ἱερὸν ἔτι πολλὰ ἐπ' εὐφημίᾳ ἔδει θεῖν, ὡς ἐυσεβείᾳ τ̃ κρείττονα αὐτὸς ἔδει Θεῶν. In *Rufini* versione, *nam circa templum infirmior multitudo conveniens furore agebatur, multaque velut divinitus de temporibus diffitabat.* quasi (ut observavit *Aldrichius*) legisset ἐυδαίμονα, κ̃ πολλὰ θειοδίστερον τοὺς τὰς καιρὰς ἐλογοποίει. verbis istis τ̃ πλευτήσοντα omissis, quæ forsan aliquis in τὸ πλουτεῖον mutanda censeret. Cl. *Terrius* hoc modo legendum esse conjicit, εὐδαίμονα ἔ πολλῷ θειοδίστερον τ̃ πλουτοῦντα τοὺς τὰς καιρὰς ἐλογοποίει, *felicem & Deo longe chariorem, qui diem opportune obieras, prædicabant.* h Διεκδρομὰς in omnibus *MSS.* i *Ant.* p. 657. v. 40. ὑπὸ γῆν τι ἀπατῶντες μεταλλεύειν διημάχοντο. * Ita in *Rufini Codd. MSS.* verti tamen potest, *ex adverso*, vel *è contrario.*

Muros aſcendunt Herodiani & Romani. p. 657.

chinas excogitando defeſſi erant, ut qui uſque ad ultimum reſiſtere decreverint. Denique, tanto exercitu *eos* circumſedente, per quinque menſes obſidium toleraverunt, donec quidam ex Herodianis lecti homines, muros conſcendere auſi, in urbem irrumperent, & deinde Soſii centuriones. Primo autem ea quæ fano proxima capta erant, infuſoque *in urbem* exercitu plurima ubique facta eſt cædes; Romanis quidem ob obſidionis moram iratis, Herodianis vero Judæis nullum adverſarium relinquere ſtudentibus. Ita quamplurimi in angiportibus, & in domos conſtipati, & in templo, in quod refugerant, jugulabantur. nec parvulorum nec ſenum miſertum eſt; nec mulieribus, utpote viribus imbecillis, parcebant: ac quamvis rex undique mitteret, & ut parceretur oraret, nemo *tamen* dextram continuit, ſed tanquam rabioſi in omnem ætatem ſæviebant. adeoque Antigonus, neque prioris neque præſentis fortunæ memor, ex arce deſcendit, Soſioque ad pedes accidit. Atque ille nihil miſeratus mutatam ejus fortunam, intemperanter eum deriſit, & Antigonam appellavit: non tamen ut feminam è cuſtodia liberum emiſit, ſed in vinculis quidem ipſum adſervabat.

Magnâ Judæorum ſit ſtrages. Antiq. p. 658.

Antigonus Soſio ſe dedit. Antiq. p. 658.

Herodes laborabat ne in templum ingrederentur milites. Antiq. p. 658.

3. Herodi autem curæ erat, poſtquam hoſtes ſuperaverat, alienigenarum auxiliarium vim coërcere & moderari. Cum impetu enim ferebatur peregrinorum militum vulgus, ad templum ſacraſque templi res aſpiciendas. Verum rex, partim precibus partim minis, nonnullos etiam armis repreſſit, victoriam clade graviorem exiſtimans, ſi quid eorum cerneretur quæ ne ab illis quidem aſpici fas eſt. Mox autem & urbem diripi prohibuit, cum Soſium etiam atq; etiam interrogaſſet, utrum Romani, urbe pecunia viriſq; exinanita, regem ſe ſolitudinis eſſent relicturi: quippe ſe vel totius orbis imperium tam multorum civium cæde non emendum eſſe putare. Cumq; ille pro obſidionis labore prædam ſe militibus merito concedere dixiſſet, reſpondit Herodes, ſe ſua pecunia mercedem ſingulis numeraturum. atque ita patria reliqua redempta, promiſſum præſtitit. nam & ſingulos milites magnifice, & duces pro rata parte & Soſium plane regie muneratus eſt, ut nemo divitiarum egens diſcederet. Poſt hæc Soſius, corona aurea Deo conſecrata, Hieroſolyma reliquit, Antigonum vinctum ducens ad Antonium. Et illum quidem, ex vana ſpe ad extremum uſque, nimium vitæ cupidum, ſecuris, quam meruit animi abjectio, excipit.

Urbis direptioni obſtitit. Antiq. p. 658.

Antigonus vinctus ad Antonium ducitur. Antiq. p. 659.

Herodes, urbe capta, ſuos honoribus auget, adverſarios è medio tollit. Antiq. p. 661.

4. Rex autem Herodes, cum civium multitudinem diſcreviſſet, ſuarum quidem partium ſtudioſos ſibi magis *adhuc* benevolos reddidit, honoribus eos augendo, verum Antigonianos è medio ſuſtulit: cumque jam pecuniæ inopia laboraret, ex omnibus, quæ habebat, ornamentis nummos confecit, eoſque Antonio & ejus familiaribus miſit. non tamen ſemel duntaxat ab eo impetravit ne quid paterentur: jam enim

τοίαις ἔκαμνον, εἰς ἔσχατον ἀπορεῖν διεγινώσκοντες. ἀμέλει τηλικαύτης δυνάμεως προσκαθιζομένης, [a] πέντε μησὶ διήνεγκεν ἡ πολιορκία, ἕως τῶν Ἡρώδου [b] πῆς ὑπολέιπων ὑπονόμους τε τείχους θαῤῥήσαντες, εἰσεπήδησαν εἰς τὴν πόλιν, ἐφ' οἷς ἐκατοντάρχαι Σοσίου. πρῶτα δὲ τὰ πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἡλίσκετο, ἡ τῆς δυνάμεως ἐπιχυθείσης πανταχῇ φόνος ἦν μυρίος, τῶν μὲ Ρωμαίων ὀπὶ τῇ τελεσθείσῃ τῆς πολιορκίας διαφθορᾷ, τῶν δὲ πρὸ Ἡρώδου Ἰουδαϊκῶν μηδένα ὑπολιπόντων ἀπράκτους ἀντίπαλον. ἐσφάττοντο δὲ παμπληθεῖς, ἔντε τοῖς γειτόνοις, καὶ κατ' οἰκίας συναθροίμενοι, καὶ ἐν ναῷ προσφεύγοντες. οὐδὲ [c] ἥττων ὀπτίων ἦν γεραιῶν ἔλεος, ἢ τῶν ἀσθενείας χωρὶς ὤν. ἀλλὰ καί τοι γε πρεσβεύοντος ἐπὶ βασιλέως καὶ φείδεσθαι παρακαλοῦντος, ὐδεὶς ἀνεκόπτετο τὴν δεξιάν, ἀλλ' ὥσπερ μανιόντες πᾶσαν ἡλικίαν ἐπεξήεσαν. ἔνθα καὶ Ἀντίγονον, μήτε τὴν πάλαι μήτε τὴν τότε τύχης ἔννοιαν λαβόν, κάτωσε μὲ ἀπὸ τῆς βάσεως, προσαυδᾷ δὲ τοῖς Σοσίου ποσί. καίκαν, μηδὲν αὐτὸν ἀκτείρας πρὸς τὴν μεταβολὴν, [d] ἐπεγέλασέ τε ἀκρατῶς, καὶ Ἀντιγόνην ἐκάλεσεν. ὁ μὲν οὖν [e] γυναῖκά τε καὶ θρυερᾶς ἀλόγεσι ἀφῆκεν, ἀλλ' ὁ μὲ δεθεὶς ἐφυλάττετο.

γ'. Περίοικα δὲ ἦν Ἡρώδῃ κρατοῦντι τὸ πολεμίων τότε, κρατῆσαι καὶ τῶν ἀλλοφύλων συμμάχων. ὥρμητο γὰρ ὁ ξενικὸν πλῆθος, ὑπὸ θέας τε ἱερᾶς καὶ τῶν τοῦ ναοῦ ἁγίων. ὁ δὲ βασιλεὺς, τοὺς μὲν παρακαλῶν, τοῖς δὲ ἀπειλούμενος, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τοῖς ὅπλοις ἀνέστελλεν, ἤδη χαλεπωτέρων τὴν νίκην ὑπολαμβάνων, εἴ τι τῶν ἀθεάτων ἔξω αὐτῶν ὀφθείη. διεκώλυσε δὲ ἤδη καὶ τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ἁρπαγὰς, πολλὰ [f] διατιθάμενος πρὸς Σόσιον, εἰ χρημάτων τε καὶ ἀνδρῶν τὴν πόλιν Ρωμαίοις κενώσαιντες, καταλείψουσιν αὐτὸν ἐρημίας βασιλέα· καὶ ὡς ὅτι τοσούτων πολιτῶν φόνῳ, βραχὺ καὶ τὸ σὺν μένης ἡγεμονίας ἀντάλλαγμα [g] κρίνοι. ὃ δὴ, ἀντὶ τῆς πολιορκίας τὰς ἁρπαγὰς δικαίως τοῖς στρατιώταις ἐπιτρέπειν φαμένου, αὐτὸς ἔφη διανέμειν ἐκ τῶν ἰδίων χρημάτων τοὺς μισθοὺς ἑκάστοις. ὅπου τε τὴν λοιπὴν ἐξωνούμενος [h] πατρίδα, τοὺς ὑποσχέσεις ἐπλήρωσε. λαμπρῶς μὲν δὴ ἕκαστα στρατιώτῃ, ἀναλόγως δὲ τοὺς ἡγεμόνας, βασιλικώτατα δὲ αὐτὸν ἐδωρήσατο Σόσιον, ὡς μηδένα χρημάτων ἀπελθεῖν δεόμενον. Σόσιος δὲ, χρυσῆν ἀναθεὶς τῷ Θεῷ φέρασαν, ἀνέζευξεν ἀπὸ Ιεροσολύμων, ἄγων δεσμώτην Αντίγονον Αντωνίῳ. τῶν οὖν, φιλοψυχήσαντα μέχρις ἐκάτης ἀφ' ψυχρᾶς ἐλπίδος, ἄξιος ὁ ἀγεννείας [i] πελεκὺς ἀπέκοψε.

δ'. Βασιλεὺς δὲ Ἡρώδης, ἀφανείας τὸ κατὰ τὴν πόλιν πλῆθος, τοὺς μὲν, τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας, εὐνοϊκωτέρους τοῖς πράγμασι κατέστησε, τοὺς δὲ [k] Αντιγονείους ἀνῄρει· καὶ κατὰ σπάνιν ἤδη χρημάτων ὅσον εἶχε κόσμον κατανομεύσας, Αντωνίῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνέπεμψεν. ὁ μὲν εἰσάπαξ ἐξωνήσατο τὸ μηδὲν παθεῖν· ἤδη γὰρ Αντώνιος τῷ Κλεοπάτρας

[a] Δύο μησὶ rescribendum esse contendit *Petitus* in *Animadv. ἀκριβέστερος, Tom.* I. p. 47. [b] Nempe λοιπὰς κ'. *Antiq.* p. 657. v. 46. [c] Ita in *MSS. Ruf.* & *Antiq.* p. 658. v. 16. ὕστι νηπίων deerant *Baſ.* & *Gen.* [d] Επιχρίσασα in *Antiq.* p. 658. v. 23. [e] Γυναικὸς γε in *Antiq.* p. 658. v. 24. [f] Διατυπούμενος *Bod.* & *Antiq.* p. 658. v. 32. [g] Κρίνει in *Antiq.* p. 658. v. 36. [h] Πόλιν in *Antiq.* p. 658. v. 40. [i] Meminit *Plutarchus* in *Antonio*, p. 932. C. *Dio* XLIX. p. 405. E. *Strabonis* quoque *Cappadocis* teſtimonium adducit *Joſephus* in *Antiq.* p. 661. *Alar.* [k] Ita *Bod.* Αντιγονίους in *cæteris.*

a Confer

πάσας ἔρωτι διεφθαρμένῳ, ἦν ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις. [a]Κλεοπάτρα δὲ διεξελθοῦσα τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῆς, ὡς μηδενὶ τῶν ἀφ' αἵματος ὑπολείπεσθαι, δι' ἅπαντι τρόπῳ τοὺς ἔξωθεν ἐφύλαττε· καὶ τοὺς ἐν τέλει Σύρους [b]ἀγαβάλλεσθαι πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ἀναιρεῖν ἐπεῖχεν, ὡς ἂν τῶν κτήσεων ἑκάστῳ ῥᾳδίως γενομένην δεσπότις. ἔτι δὲ ἐντεύξεσι τὴν πλεονεξίαν τὴν Ἰουδαίας καὶ Ἀραβίας, ὑπεργάζετο τοὺς ἑκατέρων βασιλεῖς Ἡρῴδην καὶ [c]Μάλιχον ἀναιρεθῆναι.

Antonius perdite amans Cleopatram * in omnibus cupiditatis impotens erat. Cleopatra autem cum in ſuam familiam ſæviiſſet, ut nemo ſupereſſet ei ſanguine conjunctus, poſtea in exteros cæde graſſabatur; Syriæque primates apud Antonium criminando, *ei* perſuadebat *illos* interficere, ut *eo* facilius cujuſque poſſeſſionum fieret domina. Prætereaque cum Judææ & Arabiæ cupiditatis oculos adjeciſſet, occulte moliebatur ut utriuſque reges Herodes & Malichus tollerentur.

Cleopatra Herodi & Arabiæ regi necem machinatur. Ant. p. 670.

ε'. [d]Μέχρι γὰρ τῶν τοιούτων ἐπιδοὺς Ἀντώνιος, ὃ κτεῖναι μὲν ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ βασιλεῖς τηλικούτους ἀνόσιον ἡγεῖτο, τὸ δὲ τύραννον ἥδιον φίλος ἂν) διεκρούσατο. πολλὰ δὲ τῆς χώρας αὐτῇ ἀπετεμόμην, καὶ δὴ καὶ τὸ ἐν Ἰεριχοῦντι φοινικῶνα, ὃν ᾧ γεννᾶται ὁ βάλσαμον, δίδωσιν αὐτῇ πόλεις τε, [e]πλὴν Τύρου καὶ Σιδῶνος, τὰς ὄντας Ἐλευθέρου ποταμοῦ πάσας. ὧν γενομένων κυρία, καὶ προπέμψασα μέχρις Εὐφράτου τὸν Ἀντώνιον [f]ἐπιστρατεύοντα Πάρθοις, ἦκεν εἰς Ἰουδαίαν δι' Ἀπαμείας καὶ Δαμασκοῦ. κἀνταῦθα μεγάλως μὲν αὐτῆς τὴν δυσμένειαν δωρεαῖς Ἡρῴδης ἐμαλάττετο· μαθὼν δὲ καὶ τὰ τῆς βασιλείας ἐπιφανέστατα χωρία ἑξακόσια τάλαντα εἰς ἔτος ἐνιαυτόν. προπέμπει δὲ αὐτὴν μέχρι Πηλουσίου, πάσῃ θεραπείᾳ κατακρώμενος. καὶ μετ' οὐ πολὺ παρὼν ἐκ Πάρθων Ἀντώνιος, ἄγων αἰχμάλωτον [g]Ἀρταβάζην τὸν Τιγράνου παῖδα, δῶρον Κλεοπάτρᾳ. [h]μετὰ δὲ τῶν χρημάτων καὶ τῆς λείας ἁπάσης ὁ Πάρθος αὐτῇ [i]ἐχαρίσθη.

5. Denique cum in omnibus ei, niſi quod mandata *de illis* non dediſſet, obſequutus eſſet Antonius, viros quidem bonos tantoſque reges occidere nefas ducebat, propemodum vero ab amicitia cum illis inita depulſus eſt. quippe cum multum terræ ex illorum regione abſcidiſſet, & illud & quod erat in Hierichunte palmetum, in quo balſamum gignitur, Cleopatræ tribuit, urbeſque, præter Tyrum & Sidonem, univerſas intra flumen Eleutherum *ſitas*. Quorum cum facta eſſet domina, & Antonium expeditionem in Parthos facientem uſque ad Euphratem deduxiſſet, per Apamiam & Damaſcum in Judæam venit. Atque hîc Herodes magnis muneribus infenſum ejus animum mitigavit. Quin & loca è regno ſuo abrupta ducentis talentis annuis ſibi locanda eſſe impetravit: ipſamque, cum omnibus obſequiis eam demulſiſſet, Peluſium uſque deducebat. Ac non multo poſt ex Parthis aderat Antonius, captivum ducens Artabazen Tigranis filium, donum Cleopatræ *dandum*. nam cum pecuniis omnique præda Parthus illi ſtatim donatus eſt.

Multa Cleopatræ largitur Antonius. Ant. p. 670.

Cleopatræ in Judæam adventus. Ant. p. 670.

Artabazes ab Antonio Cleopatræ donatus. Ant. p. 671.

ιδ'. ΚΕΦ. ιθ'.

Ὡς Ἀντώνιος, ὑπὸ Κλεοπάτρας πεισθείς, Ἡρῴδῃ πέμπει τοῖς Ἄραψι πολεμοῦντι· καὶ ὡς συμβαλὼν πολλάκις τελευταῖον νικᾷ. εἶτα σεισμὸς μεγάλος.

CAP. XIX. XIV.

Quomodo Antonius, Cleopatræ verbis adductus, mittit Herodem ad bellum contra Arabas: utque multis prœliis factis tandem victoriam reportat. Deque magno terræ motu.

Τοῦ δὲ [k]Ἀκτιακοῦ πολέμου συνιόντος, παρεσκεύαζε μὲν Ἡρῴδης Ἀντωνίῳ συνεξορμᾶν, ὡς ἤδη τῶν τε ἄλλων τῆς [l]Ἰουδαίαν ἀπηλλαγμένος φόβων, καὶ χειρατικὸς [m]Ὑρκανίας, ὃ δὴ χωρίον ἡ Ἀντιγόνου κατεῖχεν ἀδελφή. διεκλείσθη γε μὴν παντάπασιν ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας συμμιγῆναι τοῖς κινδύνοις Ἀντωνίῳ. τοῖς γὰρ βασιλεῦσιν, ὡς ἔφαμεν, ἐπιβουλεύουσα, πείθει τὸν Ἀντώνιον Ἡρῴδῃ [n]ἐμπιστεῦσαι τὸν πρὸς Ἄραβας πόλεμον, ἵν' ἢ κρατήσαντος, Ἀραβίας, ἢ κρατηθέντος, Ἰουδαίας γένηται [o]δεσπότις, καὶ [p]πατέρῳ τῶν δυοῖν καταλύσῃ τὴν ἔριν.

Cleopatra perſuadet Antonio ut Herodem adverſus Arabas mittat. Ant. p. 672.

Concitato autem bello Actiaco, paratus quidem erat Herodes cum Antonio proficiſci, ut qui jam & aliis per Judæam turbis liberatus eſſet, & Hyrcania potitus, quod ſane caſtellum Antigoni ſoror tenebat. Verum callide admodum eum prohibuit Cleopatra, quo minus in partem periculorum cum Antonio veniret. Nam regibus, ut diximus, inſidias tendens, Antonio perſuadet Herodi committere bellum contra Arabas, ut, ſi victus eſſet, Judææ domina fieret, alterumque dynaſtarum alterius viribus conficeret.

β'. Ἐῤῥεψε μέν τοι καθ' Ἡρῴδην ὁ βάλευμα. πρῶτον μὲν γὰρ [q]ῥᾴστιον πολεμίων ἄγων, καὶ πολὺ συγκροτήσας ἱππικὸν, ἐπαφίησιν αὐτοὺς πρὸς Διόσπολιν, ἐκράτησέ τε καὶ τοὺς

Herodes copias adverſus Arabas ducit. Ant. p. 672.

2. Sed hoc *ejus* conſilium Herodi feliciter ceſſit. Nam, primo quidem obſides hoſtium ducens, multos equites, quos collegerat, circa Dioſpolin in eos immittit, & quamvis fortiter reſiſten-

a Conſer *Ant.* XV. 4. *Belli* lib. VII. *Plutarchum* in *Anton.* p. 932. B. *Dionem* XLIX. p. 411. B. *Aldr.* b Ita in *MSS.* ἀγαβαλλεῖσθαι *Baſ.* & *Gen.* c *Al.* Μαλχον. d Μέρος γὰρ τῶν θεσπισμάτων ἐποιήσατο [ἐποιήσατο *Bod.*] Ἀντώνιος *Voſſ.* & *Big.* quo fere modo *Ruf.* qui vertit, *Denique cum vel in parte præceptorum reſipuiſſet Antonius. . . . . quod autem his morte propius erat, inter amicos ultra non habuit.* Conſer *Ant.* p. 670. v. 13. e Quippe ὃν θεσπίσαν ἀδὺς ἐλαύῃσι *Ant.* p. 670. v. 18. οὐκ ὑπὸ τῶν βασιλέων δ' ὑπείληπτο αὐτόνομοι μόνοι, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μικρὰ ἐπαλάττοντες, βεβαιοῦσθαι τὴν ἀκαιρίαν γνώμην. *Strabo* l. XVI. p. 757. B. Hæc itaque libertate gaudebant hactenus, ſed ab Auguſto poſt aliquot annos adimenda. Vide *Dionem* LIV. p. 525. *Aldr.* f Ἐπ' Ἀρμενίαν στρατευσόμενον in *Ant.* p. 670. v. 21. g Ἀρταουάσδην *Voſſ.* Ἀρταυασδην apud *Dionem*, *Strabonem* & *Plutarchum*, ſono fere eodem, etſi non iiſdem elementis. *Aldr.* h Vide *Plutarchum* in *Anton.* p. 939. E. *Dionem* XLIX. p. 415. D. E. *Aldr.* i Ita in *MSS* ἐχωρίσθη *Baſ.* & *Gen.* præterea αὐτῇ addidimus ex *Bod.* & *Ruf.* k Ἀκτιακοῦ *Big. Bod.* & *Voſſ.* Ἀκτιακῶν *Gen.* l Ὑρκανίου legiſſe videtur *Ruf.* m Διαπιστεῦσαι *Bod.* n Διαστάσης in *MSS.* o Ita *MSS.* ἥττημα *Baſ.* & *Gen.* p Καταλύσῃ *Bod.* q Ita ex *Suidæ* codicibus, voce ῥᾴστιον, lego: quibus etiam conſentire videtur *Ruſinus*, dum vertit, *nam primum pignoribus hoſtium captis* &c. πρῶτον μὲν γὰρ ῥᾴστιον κατὰ πολ. *Baſ.* & *Gen.* πρῶτον μὲν γὰρ Σύρους [ῥᾳστὰς *Big.* ῥᾳστίως *Voſſ.*] κατὰ πολ. *Bod.* & *Aldr.* * In omni re cupidini ceſſerat, *Ruf.*

a Con-

Herodes prælio ſuperat Arabas. Ant. p. 672.

reſiſtentes, ſuperavit. Poſt hanc autem cladem, motus ingens *repente* inter Arabas exſtitit; qui multitudine infiniti, ad Canatham *urbem* Cœles-Syriæ congregati, exſpectabant Judæos. Ubi cum exercitu ſuperveniens Herodes, id agebat ut majori *cura* & providentia bellum adminiſtraret, caſtraque muro cingi præcipiebat. Non tamen ei paruit multitudo, ſed, ex victoria priori ſumpta audacia, in Arabas impetum fecerunt, & prima aggreſſione in fugam verſos perſequebantur. Herodi vero dum in eos invehitur ſtruuntur inſidiæ, indigenis è Canathis *in eum* immiſſis ab Athenione, qui ex Cleopatræ ducibus ſemper ei fuerat inimicus. Nam ad horum incurſum Arabes animis reſumptis converſi ſunt, junctiſque agminibus ad loca petroſa & tranſitu difficilia Herodianos in fugam conjiciunt, & magnam eorum ſtragem ediderunt. Qui vero ex prælio evaſerunt *in vicum* Ormiza ſe recipiunt: ubi Arabes, cum caſtra eorum *militibus* circundediſſent, ea *cum ipſis hominibus ceperunt.

Poſtea res male cecidernnt Judæis ex Athenionis perfidia. Ant. p. 672.

Herodes, hac clade audita, incurſibus Arabas infeſtat. Ant. p. 672.

3. Non multo autem poſt hanc calamitatem Herodes cum auxiliis aderat, ſerius *tamen* quam neceſſitas poſcebat. Hujus cladis cauſa erant ordinum ductores, qui ei non paruerunt. niſi enim derepente prælium fuiſſet commiſſum, tempus inſidiis idoneum non habuiſſet Athenio. Rurſus tamen ultus eſt Arabas crebris incurſionibus fines eorum infeſtans, adeo ut victoriam unam de ſe reportatam ſæpius rependerit. Sed dum inimicos perſequitur, alia fatalis incidit calamitas, anno regni ſui ſeptimo, cum jam pugna pugnaretur Actiaca. Nam vere ineunte terra concuſſa exitio dedit pecora quidem innumera, hominesque ad triginta millia, exercitus vero illæſus manſit; nam ſub dio ſtativa habebat. Interea Arabas in majorem audaciam extulit fama, triſtibus nunciis gravius ſemper aliquid affingens, ac ſi Judæa omnis penitus eſſet everſa. Igitur, cum exiſtimaſſent ſe terram vacuam & deſertam occupaturos eſſe, in eam irruptionem fecerunt, legatis prius interfectis, qui ad ipſos venerant à Judæis. Cum autem Herodes gentem, hac impreſſione perterritam, & calamitatum frequentium magnitudine fractam congregaſſet, ad injurias acceptas ulciſcendas *eam* incitare tentabat, hujuſmodi oratione.

4. "Mihi abſurdiſſimum videtur, ut in præ- "ſentia vos formido percelleret. nam fata- "les quidem plagas vobis anxietati eſſe, minime "mirandum; idem autem pati ad hoſtium ad- "ventum plane timidiorum eſt. Ego enim tan- "tum abſum ab ejuſmodi hoſtium metu poſt ter-

χερτερῶς ἀντιπαραλαξαμένων. τοὺς δὲ τὴν ἧτταν, οὐ μέγα κίνημα τῶν Ἀράβων· ἐπισυναθροισθέντες εἰς [a] Κάναθα τὴν Κοίλης Συρίας, [b] ἄπειροι τὸ πλῆθος, τοὺς Ἰουδαίους ἔμενον. ἔνθα μὴν ὁ δυνάμεως Ἡρώδης ἐπελθών, ἐπεμελεῖτο τοῦ πολέμου ἀφηγεῖσθαι δι' αὐτοῦ, καὶ στρατοπεδεύειν ἐκέλευσε τειχίζειν. ὁ μὲν ὑπήκουσε τὸ πλῆθος, ἀλλὰ, τῇ πρώτῃ νίκῃ τεθαρρηκότες, ὥρμησ' ὅτι τοὺς Ἄραβας, καὶ τοὺς τὴν πρώτην ἐμβολὴν τραπέντας, ἐδίωκον. ὑποδυλεύει δὲ Ἡρώδης ἐν τῇ διώξει, τοὺς ἐκ τῶν Κανάθων ὑπηκόους ἀνέντος Ἀθηνίωνος, ὃς ἦν [c] αὐτῷ τῆς Κλεοπάτρας στρατηγῶν ἀεὶ διάφορος. τοὺς δὴ τὴν τότε ὑπόθεσιν ἀναθαρρήσαντες οἱ Ἄραβες, [d] ὑποστρέφονται· καὶ συνάψαντες ὁ πλῆθος ἐπὶ πετρώδη καὶ δύσβατα χωρία, τρέπονται τοὺς Ἡρώδου, πλεῖστον τε αὐτῶν φόνον εἰργάσαντο. οἱ δὲ διασωθέντες ἐκ τῆς μάχης, εἰς [e] Ὀρμίζα καταφεύγουσιν· ὅπερ καὶ ὁ στρατόπεδον αὐτῶν ἐπιόντες, αὐτανδρον εἷλον οἱ Ἄραβες.

γ'. Μετ' ὀλίγον δὲ τὴν συμφορᾶς, βοήθειαν ἄγων Ἡρώδης παρῆν τῇ χρείας ὕστερος. ταύτης τὴν πληγὴν αἴτιον αὐτῷ, ὁ τὴν ταξιαρχῶν ἀπειθὴς κατάστασις· μὴ δ' ἐξαπιναίου τὴν συμβολὴν γενομένης, οὐκ ἂν Ἀθηνίων εὗρε καιρὸν ἐπιβουλῆς. ἐπεμαρήσατο μέντοι τοὺς Ἄραβας αὖθις ἀεὶ τῷ χώρᾳ καταστρέχων, ὡς ἀναπαλίσασθαι τῷ μίαν αὐτοῖς νίκην πολλάκις. ἀμειψομένῳ δὲ τὴν ἐχθρὰν ἐπιπίπτει συμφορὰ δαιμόνιος ἄλλη, [f] κατ' ἔτος μὲν τὴν βασιλείας ἕβδομον, ἀκμάζοντος δὲ ἔτι περὶ Ἄκτιον πολέμου. [g] ἔτι γὰρ ἀρχομένης ἔαρος ἡ γῆ σεισθεῖσα βοσκημάτων μὲν πλῆθος ἄπειρον, ἀνθρώπων δὲ [h] τρεῖς διέφθειρε μυριάδας, τὸ δὲ στρατιωτικὸν ἔμεινεν ἀβλαβές· ὕπαιθρον γὰρ ἠυλίζετο. καὶ τούτῳ τοὺς Ἄραβας μεῖζον θάρσος ἦρεν ἡ φήμη, περιλογοποιοῦσα τοῖς συμφοροποιοῖς ἀεί τι χαλεπώτερον, ὡς πάσης Ἰουδαίας [i] κατερειπωμένης. οἰηθέντες γῆν ἐρήμην τῆς χώρας κρατήσειν, ὥρμησαν εἰς αὐτὴν περησόμενοι τοὺς πρέσβεις, οἱ περὶ Ἰουδαίων ἔτυχον ἥκοντες πρὸς αὐτούς. τοὺς δὲ τὴν ἐμβολὴν καταπλαγὲν τὸ ἔθνος, καὶ μεγέθει συμφορῶν ἐπαλλήλων ἔκλυτον σωναγαγὼν Ἡρώδης, ἐπειρᾶτο παρρησίᾳ ὅτι τὴν ἄμυναν, λέγων [k] τοιάδε.

δ'. "Παραλογώτατά μοι δοκεῖ τὸ παρὸν ὑμᾶς "καταπλαγῆναι δέος. τοὺς μέν γε τῶν Δαμασίων στρα- "τιὰς ἀθυμεῖν εἰκὸς ἦν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοὺς ἀνδρα- "πόδοις ἔφοδον παρέχειν, [l] ἀνάνδρων. ἐγὼ γὰρ τοσοῦτον "ἀπόντα κατεπτηχέναι τὴν στρατιὰν μετὰ τὸ σεισμὸν, οὐδ'

[a] Confirmatur hæc lectio ex Κανάθων quod mox occurrit, & ex omnium utrobique codicum conſenſu, ſed Κανὰ eſt *Antt.* p. 672. v. 8. Intelligi videtur *Canatha* quam *Ptolemæus* (l. V. 15.) Cœleſyriæ, *Plinius* (l. V. 18.) regioni Decapolitanæ tribuit; quam & *Stephanus* περὶ τῆς Βοσρᾶς Ἀραβίας collocat; & de qua *Euſebius*, Κανὰ πόλις Ἀραβίας εἰς ἣν Κανάθα λεγομένη —— πλησίον Βοσρῶν. Hanc nonnulli eandem putant quæ ſupra in *Antt.* p. 599. v. 8. Κανὰ κώμη appellatur, & nihil intereſſe volunt utrum hoc an illo nomine deſignetur. Et pro Hebræo quidem קנת utrumvis, Cana vel Canatha recte dicitur. Sed ni fallitur *Euſebius*, hæc de qua nos loquimur Canatha קנת in *ſacris literis* vocatur, *Num.* XXXII. 42. *Aldr.* Vide ad p. 672. v. 11. ut & *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 394. [b] Ita *MSS.* ἄπειρον in *Edit.* [c] Sic *MSS.* αὐτῷ *Baſ.* & *Gen.* [d] Ὑποστρέφονται in aliquot *MSS.* [e] Ορμιζαν *Bod.* [f] Ab exceſſu ſcilicet Antigoni qui ſupplicio affectus eſt, M. Agrippa & Canidio Gallo Coſſ. *Antt.* l. 14. v. 82. l. 15. 5. Annoque deinde ſeptimo C. Cæſare Octaviano III. M. Valerio Meſſala Coſſ. pugnatum eſt ad Actium. Uti ex *Dione* l. 49. & 51. aliiſque eſt notiſſimum. *Aldr.* Videſis Cl. *Noriſium* in *Cenotaph. Piſan.* p. 139. &c. [g] Illa κατὰ γὰρ deſunt *Bod.* ἀρχομένου γὰρ *Bunb.* quod ſane mallem quam κατὰ γὰρ ἀρχομένου. [h] Περὶ μυρίους tantum in *Antt.* p. 673 v. 10. [i] Ita in *MSS.* κατεῤῥιμμένης *Baſ.* & *Gen.*. [k] Quippe aliis eos verbis alloquitur *Antt.* p. 673. §. 3. ubi ſuam dicendi facultatem *Joſepho* iterum experiri viſum eſt propter argumenti dignitatem. Alioquin orationum harum alterutra ſufficere potuiſſet Herodi, viro non admodum diſerto. *Aldr.* [l] Ἀνανδρον in aliquot *MSS.* * Hominibus plena, *Ruf.*

"ὥσθ' ὑπολαμβάνειν καὶ θεὸν Ἄραψι δίκαια τῶν
"τὸ καθεῖναι ὑφ' ἡμῶν δίκας ἡμῖν. ἐν γὰρ ταῖς ὁπλοις
"ἢ χερσὶ πεποιθότες, ὅσον τῆς αὐθαιμάτου ἡμῶν συμ-
"φορᾶς ἦκον. σφαλερὰ δὲ ἐλπὶς οὐκ ἐξ ἰδίας
"ἰσχύος, ἀλλ' ἐξ ἀλλοτρίας ἀρτημένη κακοπρα-
"γίας. ὅτε δὲ τὸ δυστυχῶν ὅτε τὸ εὐτυχοῦν οὐ βε-
"βαίως ἀνθρώποις μένει· ἀλλ' ἔστιν ἰδεῖν ἑκατέρους
"ἐπαμειβομένην εἰς ἑκάτερον τὸν τύχης. καὶ τοῦτο μάθητε ἂν ἐξ
"οἰκείων ἐπιδειγμάτων. τῇ γοῦν πρώτῃ μά-
"χῃ κρατοῦντων ὑπερέτεινεν ἡμῶν ὁ πολέμιος,
"καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς νῦν ἀλώσεσθαι κρατήσειν δο-
"κοῦντες. τὸ μὲν γὰρ ἄγαν πεποιθὸς, ἀφύλακτον
"ὁ φόβος δὲ διδάσκειν προμήθειαν. ὥς τε ἴσως
"καὶ ᵃ καὶ ὑμῖν δοκοῦντος ἡμῶν παίσασθαι θαρρεῖν.
"ὅτε γὰρ ἐθρασύνεσθε πρὸς τὸν δίοντος κατὰ
"τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοῦδε τινὰ ἐμοὶ γνώμην ἐξωρ-
"μήσατε, καιρὸν ἔχειν ὁ Ἀθηνίων οὐδέπω. νυνὶ
"δὲ ὁ ὄκνος ὑμῶν, καὶ τὸ δοκεῖν ᵇ ἄθυμον ἀσφάλειαν
"ἐμοὶ νίκης ἐγγυᾶται. χρὴ μέν τοι μέχρι τῆς μέλ-
"λειν ὕβρεως ἔχειν, ὅταν δὲ ταῖς ἔργοις ἐγεῖραί τε τὰ
"φρονήματα, καὶ πᾶσαν τὴν ἀσεβεστάτην, ὡς ὅτε
"ἀνθρώπειόν τι κακὸν, ὅτε δαιμόνιόν ποτε παρεπιπ-
"τον τῷ Ἰουδαίων ἀνδρεναθίᾳ, ἐφ' ὅσον τοῖς ψυχαῖς
"ἔχουσιν, οὐδὲ ὀφείλεταί τις Ἄραβα τὸν ἑαυτῶν
"ἀγαθῶν δεσπότην γενόμενον, ὃν παρ' ἀλήθειαν πολ-
"λάκις ἀγχμάλωτον ἔλαβεν. μηδὲ ὑμᾶς ταράσσ-
"σέτω τὰ τῶν ᶜ ἀψύχων κινήματα, μηδὲ ὑπολα-
"λαμβάνετε καὶ σεισμὸν ἑτέρας συμφορᾶς ἑτέρου
"γενέσεως σημεῖον. φυσικὰ γὰρ τὰ τῶν στοιχείων
"πάθη, καὶ οὐδὲν ἀνθρώποις πλέον ᵈ ἢ τὸν ὀ-
"λεθρίοις βλάβην ὑπιφέρει. λοιμοὶ μὲν γὰρ καὶ λι-
"μοὶ καὶ τῶν χθονίων βασμῶν προγέγραπται ἄν τι
"σημεῖον ᵉ βραχύτερον· αὐτὰ δὲ ζῶντα φθονερω-
"φιλὲς ἔχει τὸ μέγεθος. ἐπεὶ τί δύναται τοῦ
"σεισμοῦ μεῖζον ἡμᾶς βλάψαι καὶ κρατήσας ὁ πό-
"λεμος; πόρρω μὲν τοι μέγιστον ἀλώσεως ᶠ γέγο-
"νε τοῖς ἐχθροῖς, οὐκ αἰδομένοις οὐδὲ ἀφ' ἑαυ-
"τῶν ἀλλοτρίας, οἳ πρόσθεν ἡμετέρους σφᾶς ἐδε-
"πάντων ἀνθρώπων νόμοι, ὠμῶς ἀπέκτειναν, καὶ
"τοιαῦτα τῷ Θεῷ θύματα πρὸ τοῦ πολέμου ᵍ κατέ-
"σφαξαν. ἀλλ' ὁ ἀφορῶν καὶ μέγαν ὀφθαλ-
"μὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἀήττητον δεξιάν. δώσουσι δὲ
"ἡμῖν αὐτίκα δίκας ᵇ ἄν τι τοῦ πατρίου φρονήμα-
"τος ἤδη ἔχοντες τιμωρεῖν τῶν παρεσπονδημένων
"ἀναστῶμεν. ἵνα τις ὑπὲρ γυναικὸς, οὐδὲ
"τέκνων, ὑπὲρ κινδυνεύσης πατρίδος, ἀλλ'
"ὑπὲρ τῶν πρόσθεν ἀμυνόμενος. ἐκεῖνοι τερ-
"πησάτωσαν τοῦ πολέμου τὸν ζόφον ἡμῖν ἄμεινον.
"προκινδυνεύσω δὲ κἀγὼ χρώμενος ὑμῖν στυγη-

"rae motum, ut existimarem Deum hanc Arabi-
"bus escam objecisse, ut poenas nobis persol-
"verent. non enim tantum manibus armisque
"freti, quantum calamitatibus nostris fortuitis,
"veniunt. Fallax autem *eorum* spes est, quae
"non in suas vires recumbit, sed in aliorum
"infortunia. nam neque vel secundae res, vel
"adversae apud homines permanent: sed for-
"tunam in partem utramque mutatam videre
"est. cujus rei exempla vobis licet ex vobis-
"met petere. Nempe qui praelio superiore
"victoriam reportavimus, postea ab hostibus
"victi fuimus: & nunc verisimile est nos illos
"debellaturos esse, qui se victores fore sibimet
"persuadent. nam magna quidem confiden-
"tia homines facit incautos, metus vero do-
"cet eos sibimet providere & prospicere, ad-
"eo ut hoc ipsum, quòd timeatis, mihi fidu-
"ciam suggerat. Nam cum ferociores, quam
"opus erat, adversus hostes fueritis, & impe-
"tum in eos contra voluntatem meam feceri-
"tis, Athenion insidiandi tempus invenit. nunc
"autem quod cunctemini, animoque dejici vi-
"deamini, certam mihi victoriam spondet.
"Porro convenit militibus, usque dum congres-
"suri sint, ita se habere, in ipso autem opere ani-
"mo esse erecto & elato, *hosteseque* sceleratissi-
"mos in eam adducere sententiam, quod ne-
"que malum ab hominibus illatum, neque
"quod fato debetur, unquam posse Judæorum
"fortitudinem deprimere, quamdiu illis vita
"suppetit; neque *eorum* quenquam patienter
"laturum esse Arabem in suis bonis dominari,
"quem saepiuscule pene captivum egerit. Ni-
"hil autem vos terreat rerum anima carentium
"motus; neque arbitremini *terrae* concussio-
"nem exstitisse alterius etiam calamitatis si-
"gnum. Quae enim elementis accidunt ab ipsa
"natura sunt, nihilque praeterea damni affe-
"runt nisi quod eis insitum est. nam pestilen-
"tiae quidem vel famis vel terrae agitationis
"fortasse signum aliquod paulo ante praecesse-
"rit: haec vero ipsa * definitam habent cer-
"tamque magnitudinem. Caeterum quid nobis
"amplius, quam terrae concussio *nupera*, bellum
"nocere poterit etiam victis? Immo enimvero,
"quod maxime futurum portendit excidium,
"inimicis accidit (idque non sua sponte, neque
"alienis manibus) qui legatos nostros contra
"omnium hominum leges crudeliter mactave-
"runt, talesque Deo pro belli eventu hostias
"caeciderunt. Sed eum, cujus ante oculos
"omnia versantur & cui dextra est invicta,
"non effugient. Nobis autem continuo poenas
"persolvent, si quid patrii animi adhuc gerentes
"in foederis violati vindictam consurgamus.
"Eat quisque non pro conjugibus, neque pro
"liberis, neque pro patria periclitante *pugna-*
"*turi*, sed legatorum caedem ulturi. Illi me-
"lius, quam nos qui vivimus, bellum admini-
"strabunt. Quin & ego, si vos dicto audien-
"tes habuerim, primus memet periculis objiciam.

a Καὶ τινὰ δ' ὑμῶν *Voss.* & *Ruf.* *b* Ἀθυμεῖν *Voss.* *c* Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* ψυχῶν in *ceteris.* *d* Aut ἢ τὰ οὐ τοῖς βλάβας vel τὸν αὐτοῖς βλάβην in *MSS.* ἢ τὸν ἑαυτοῖς βλάβην *Bas.* & *Gen.* forsan pro ἢ τὸν ἐφ' ἑαυτοῖς βλάβην. *e* Βραδύτερον legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *signum aliquod tardius forsan praecesserit.* quod *Gelenius* mutavit in *signum aliquod tardante malo fortasse praecesserit.* *f* Ita *Big.* & *Voss.* γεγονὸς in *ceteris.* *g* Κατέσφαξαν in duobus *MSS.* *h* Ita lego ex conjectura, favente *Rufino*, qui vertit, *si patrio repleti spiritu in vindictam violati foederis animos excitemus.* in libris, ἀντὶ δ' πατρίου φρονήματος, ἃ δὲ παρεσπονδημένοι τιμωροὶ τὸ παρεσπονδημένον ἀναστῶμεν. nisi quod primo loco ἄν τι, & postremo ἀναφανῶμεν habeant duo *MSS.* * Sui magnitudine finiuntur, *Ruf.*

"ciam. Nam certo ſciatis fortitudinem ve-
"ſtram eſſe inſuperabilem, niſi temerarie ali-
"quid audendo lædatur.

Crebræ Judæorum cum Arabibus velitationes. Ant. p. 675.

5. His *verbis* milites adhortatus, ubi eos alacres vidit, ſacra Deo faciebat; factaque re divina Jordanem fluvium cum exercitu tranſibat. Caſtris autem circa Philadelphiam poſitis, haud procul ab hoſtibus, ante caſtellum in medio poſitum, levi velitatione eos laceſſebat, quamprimum cupiens congredi. nam & hoſtes aliquos præmiſerant, qui munimentum iſtud occuparent. Et hos quidem cito repulerunt regii qui miſſi erant, & collem occupabant. Ille vero, quotidie ad prælium milites educens, aciem inſtruebat, & Arabas *ad pugnam* provocabat. Et cum nemo ex adverſo egrederetur (nam vehementi metu perculſi erant, & in conſpectu multitudinis dux Elthemus timore obriguerat) propius ad eos acceſſit & vallum ab ipſis aggeſtum divellebat. Atque * ita ſimul omnes vi compulſi nullo ordine mixtique cum equitibus pedites ad pugnam exierunt: & multitudine quidem ſuperiores erant Judæis, verum alacritate impares, quamvis deſperatio victoriæ eos etiam paulo audaciores fecerit.

"νίοις. εὖ γὰρ ἴσθε τὴν ἑαυτῶν ἀνδρείαν ἀνυπόστατον, ἐὰν
"μὴ προπετείᾳ τινὶ βλαβῆτε.

ε'. Τούτοις παρακελευσάμενος ὁ στρατὸν, ὡς εἶδε προθύμως ἔχοντας τῷ Θεῷ, καὶ μὴ τὴν θυσίαν διέβαινε
5 ὁ Ἰορδάνην ποταμὸν μὴ τῆς δυνάμεως. στρατοπεδευσάμενος δὲ περὶ [a] Φιλαδελφίαν, ἐγγὺς τῶν πολεμίων, πρὸ τοῦ μεταξὺ φρυγίου, πρὸς αὐτοὺς ἠκροβολίζετο, βουλόμενος ὁ τάχει συμβαλεῖν. ἔτυχον γὰρ κἀκεῖνοί τινας προπεμφότες, τὸν χαράκωμα-
10 μένους τὸ ἔρυμα. τούτους μὲ οὖν ἀπεκρούσαντο ταχέως οἱ προφθάντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ λόφον κατέχον· αὐτὸς δὲ, καθ' ἡμέραν προάγων τὴν δύναμιν εἰς μάχην, παρέταττε, καὶ προεκαλεῖτο τοὺς Ἀραβας. ὡς δὲ οὐδεὶς ἐπεξῄει· δεινὴ γάρ τις αὐτοὺς
15 κατάπληξις εἶχε, καὶ πρὸ ὅ πλήθους ὁ στρατηγὸς Ἔλθημος αὐτὸς ἰὼν τὸ δίκτυον προσελθὼν ἐσπάραττεν αὐτῶν ὃ χαράκωμα. καὶ τούτῳ σὺν ὀλίγοις ἐπιθέντες, [b] ἐξίασιν ὅτι τὴν μάχην ἅπαντες, καὶ πεφυρμένοι τοῖς ἱππεῦσιν. οἱ πεζοί. πλήθει μὲ οὖν τὸν Ἰουδαίων ἐλαττῶν,
20 ἐλείποντο δὲ τῇ προθυμίᾳ, καὶ τοι ἀπὸ τῶν ἀπογνόντων τὴν νίκην ἦσαν ἐν αὐτοῖς προβόλοι.

ς'. [c] Διὸ μέχρι μὲν ἀντεῖχον, ὁ πολὺς ἰὼν αὐτῶν φόνος· ὡς δὲ ὑπέδειξαν αὐτῶν τὰ νῶτα, πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, πολλοὶ δὲ ὑπὸ σφῶν
25 αὐτῶν συμπατούμενοι, διεφθείροντο. πεντακισχίλιοι γὰρ ἔπεσον ἐν τῇ τροπῇ, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἔφθη συνασθὲν εἰς τὸ χαράκωμα. τούτους θεραπὼν ἐπολιόρκει· καὶ μέλλοντας ἁλώσεσθαι τοῖς ὅπλοις προκατή-

Arabes fusi fugatique. Ant. p. 676.

6. Ob quam potiſſimam cauſam, quamdiu quidem reſtiterunt, non magna eorum facta eſt cædes: ubi vero terga verterunt, multi à Judæis, multi etiam à ſuis conculcati, perierunt. Denique millia quinque in fuga ceciderunt, reliqua vero turba intra vallum compulſa evaſit. Eos *ſtatim militibus* circundedit & obſidebat *Herodes*: cumque neceſſe eſſet ut ſimul cum armis caperentur, eos tamen jam ante *ad deditionem* urgebat ſitis, aqua eos deficiente. Miſſis autem legatis, eos arroganter excipiebat rex; cumque talenta quinquaginta in redemptionis pretium ei offerrent, magis illis inſtabat. Denique, ardeſcente ſiti, catervatim exeuntes ultro ſe Judæis tradebant: adeo ut quinque quidem diebus quater mille in vincula darentur; ſexto vero die reliqua multitudo, ſalute deſperata, ad pugnam prodiret. Quibus congreſſus Herodes, iterum ſeptem circiter millia interficit. Tam magna autem clade Arabiam ultus, exſtinctoque virorum *ejus* ſpiritu, tantum profecit ut *poſtea* ab illa gente in patronum adoptaretur.

Poſt repulſos legatos magnam cladem accipiunt. Ant. p. 676.

"πειγεν ἡ δίψα, τὴν ὑδάτων ὑπιλιποῦσαν. ὑφηρέ-
ει δὲ προσβαλομένους ὁ βασιλεὺς, καὶ λύτρα [d] δίδοντων πεντακόσια τάλαντα μᾶλλον ἐπέκειτο. τῇ δὲ δίψῃ συνεχόμενοι, ἐξιόντες κατὰ πλῆθος ἐπιχείρουν σφᾶς αὐτοὺς τοῖς Ἰουδαίοις ἐκδοῦναι· ὡς πέντε μὲν ἡμέρας τετρακισχιλίους δεθῆναι, τῇ δὲ ἕκτῃ τὸ λειπόμενον πλῆθος ὑπ' ἀπογνώσεως ἐξελθεῖν ἐπὶ μάχην. οἷς συμβαλὼν Ἡρώδης, πάλιν [e] εἰς ἑπτακισχιλίους κτείνει. τηλικαύτῃ δὲ πληγῇ τὴν Ἀραβίαν ἀμυνόμενος, καὶ σβέσας τῶν ἀνδρῶν τὰ φρονήματα, μεγύκοφεν ὡς τε καὶ προστάτης ὑπὸ τῶν ἐθνῶν αἱρεθῆναι.

XV. **CAP. XX.** **ΚΕΦ. κ'.** ιε'.

Ab Auguſto regnare juſſus Herodes, magnificis imperatorem muneribus demeretur. Ab illo viciſſim recipit partem regni quam ei ademerat Cleopatra, adjecta inſuper ditione quæ fuerat Zenodori.

Ἡρώδης ὑπὸ Καίσαρος βασιλεύειν κελευσθεὶς, δώροις αὐτοκράτορα μεγαλόφρονι θεραπεύει. αὐτὸς ὃ Ἡρώδην ἀμείβεται τῷ βασιλείας μέρει ὑπὸ Κλεοπάτρας ἀποτμηθέντι, προσθεμένης τὴν Ζηνοδώρου χώρας.

Poſt pugnam Actiacam Auguſtum adit Herodes. Ant. p. 676.

MOX autem illum, poſt victoriam Cæſaris apud Actium, excepit de ſumma rerum ſolicitudo, propter amicitiam quæ illi cum Antonio interceſſit. Plus tamen ab eo metuebat, quam patiebatur. Nondum enim Cæſar victum eſſe Antonium putabat, dum ei *ſuis viribus* conjunctus maneret Herodes. Cæterum rex ſecum ſtatuebat

Μεταλαμβάνει δὲ αὐτὸν εὐθέως ἡ περὶ τῶν ὅλων πραγμάτων φροντὶς, διὰ τὴν πρὸς Ἀντώνιον φιλίαν, Καίσαρος ἤδη περὶ Ἄκτιον νενικηκότος. παρεῖχε μέν τοι δέος πλέον, ἢ ἔπασχεν. οὔπω γὰρ ἐπιστεύειν Καῖσαρ Ἀντώνιον ἡττῆσθαι, Ἡρώδου συμμένοντος. ὁ γεμὴν βασιλεὺς [f] ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς κινδυνίοις

a *Al.* Φιλαδέλφειαν. b Ἐξίασιν *Big.* & *Voſſ.* c Ita *Big.* δὲ in *cæteris.* d Δίδοντας in aliquibus *MSS.* e Περὶ ἑπτακισχιλίους in *Ant.* p. 676. v. 33. f Ita cum *Cod. Buſb.* Loquendi ſane genere uſitatiore, quam ὁμόσε χωρῆσαι τῶν κινδυνίων, quod exſtat in *Editis Aliiſque.* * *Vel* interea.

a Illa

χιδιώοις διέγνω· καὶ πλεύσας εἰς Ῥόδον, ἔνθα διέτριβε Καῖσαρ, προσέσεισεν αὐτῷ δίχα ἀξιώματος, τιὸ μὲν ἐσθῆτα καὶ τὸ σχῆμα ἰδιώτης, τὸ δὲ φρόνημα βασιλεύς. μηδὲν γὰρ τῆς ἀληθείας ὑποστειλάμενος, ἅπερ εἶπεν. "Ἐγώ, Καῖσαρ, ὑπ' Αντωνίου τὸν Ιουδαίων "βασιλεὺς γενόμενος, ὃ πᾶσιν ὁμολογῶ χαριστέαν "βασιλεῦσι χρήσιμος Αντωνίῳ. καὶ νῦν τοῦτο ἂν ὑπε- "σχειλάμην εἰπεῖν, ὅτι πάντως ἄν μοι μὴ τὸ ὅπλον ἐπέ- "σασας, εἰ μὴ διεκώλυσε Αραβες. καὶ συμμαχίαν μέν- "τοι καὶ ὅ δυνατὸν, καὶ σίτου πολλὰς ἔπεμψα "μυριάδας· ἀλλ' οὐδὲ μετὰ τὸ Ακτίῳ πληγὴν, κατα- "λιπὸν τὸν εὐεργέτην. ἐγνώμην δὲ σύμβουλος ἄριστος, "ὡς ὑμέτερος χρήσιμος ἦμεν σύμμαχος, μίαν εἰ λέγων "τὸν παρεθέντων διόρθωσιν, τὴν Κλεοπάτρας θάνατον· ἣν "ἀνελόντι, καὶ χρήματα καὶ τείχη τοῖς ἀσφάλειαν, "καὶ στρατιὰν καὶ ἑαυτὸν ὑπισχνούμην κοινωνὸν τοῖς "σὶ πολέμου. τοῦ δὲ ἄρα τὰς ἀκοὰς ἀπέφραξαν ὁ "Κλεοπάτρας ἵμερος, καὶ Θεὸς ὁ σοὶ τὸ κρατεῖν χαρι- "σάμενος. συνήνεγκε δὲ Αντωνίῳ, καὶ πίθηκα μὴ τὸ "ἐκείνου τύχης τὸ ἀξίωμα. πρὸς σὲ δὲ ἦλθον, ἔχων "τὴν ἀρετὴν τὴν σωτηρίας ἐλπίδα, καὶ παρῄνεσον ἐξε- "ταθήσεσθαι πανταπὸς φίλος, ὅ τίνος ἐγνώμην.

Β'. Πρὸς ταῦτα Καῖσαρ, "Αλλὰ σώζου γε, ἔφη, "καὶ βασίλευε νῦν βεβαιότερον. ἄξιος δὲ εἶ πολ- "λῶν ἄρχειν, ὅτου φιλίας προῒεσθε. πειρῶ δὲ "καὶ τοῖς εὐτυχεστέροις ἀξιοῦσθαι πιστὸς, ὡς ἔγωγε "λαμπροτάτῳ ὑπὲρ τοῦ σοῦ φρονήματος ἐλπίδας "ἔχω. καλῶς μέντοι ἐποίησεν Αντωνίῳ Κλεοπά- "τρα πειθοῖς μᾶλλον ἢ σοί. καὶ γάρ σε κεχερ- "δήκαμεν, οὐ τῆς αἰτίας αὐτός. καταρχὰς δὲ, ὡς "ἔοικεν, εὐποιΐας· διό μοι γεγράφει [b]Κύϊντος Δίδιος, "συμμαχίαν σε πεπομφέναι πρὸς τοὺς μονομάχους "αὐτῷ. νῦν μὲν οὖν δόγματι τὸ βέβαιον σοῖς τῆς βα- "σιλείας ἐξαγγέλλω. πειράσομαι δὲ καὶ αὖθις ἀγα- "θόν σε τι ποιεῖν, ὡς μὴ ζητοίης Αντώνιον.

γ'. Τούτοις φιλοφρονησάμενος βασιλέα, καὶ [c]πεισθεὶς αὐτῷ τὸ ἀξίωμα, δόγματι διεσήμηνε τιὸ δωρεὰν, ἐφ' ᾧ πολλὰ μεγαλοφρόνως εἰς ἔπαινον τοῦ ἀνδρὸς ἐφθέγξατο. ὁ δὲ, δώροις ὑπερηλιξάμενος αὐτὸν, ἐξῃτεῖτό τινα τῶν Αντωνίου φίλων [d]Αλέξανδρον, ἱκέτιν γενόμενον. ἐνίκα δὲ ἡ Καίσαρος [e]ὀργὴ, πολλὰ καὶ χαλεπὰ μεμφομένη καὶ ἐξαυτόμενον, οἷς διεχρήσατο τιὸ δήσιν. μετὰ δὲ ταῦτα παρῆλθον [f]ἐπ' Αἰγύπτου ἀπὸ Συρίας Καίσαρα πάντι τῷ βασιλικῷ πλούτῳ δεξάμενος Ηρώδης, τότε πρῶτον καὶ συνεπάσατο πορευόμενος εἰς Πτολεμαΐδα τῆς Συ-

periculis ſeſe offerre: cumque Rhodum navigaſſet, ubi Cæſar morabatur, adiit eum ſine diademate, veſte quidem cultuque privato, ſed animo regio. adeoque nihil de veritate ſubducendo coram iſta dicebat. "Ego, Cæſar, ab "Antonio factus Judæorum rex, fateor me "eum exſtitiſſe regem, qui in omnibus ſtude- "bam Antonii commodis inſervire. Neque "eſt ut vel hoc dicere refugiam, quod omni- "modo armis quoque me gravem expertus eſ- "ſes, niſi obſtitiſſent Arabes. Veruntamen & "auxilia ei pro mea virili, multaſque frumenti "*cororum* myriadas miſi; immo neque poſt "cladem Actii acceptam bene de me meri- "tum deſerui. Quin & optimum ei conſilium "dedi, cum copiis eum adjuvare non potui, "non alia dicens via res lapſas poſſe reſtitui, "quam morte Cleopatræ: qua peremptâ, & "pecunias ei, & muros in ſecuritatem, & exer- "citum, & meipſum belli adverſus te ſocium "fore promittebam. Aures autem ei oſtruxe- "runt Cleopatræ amores, & Deus cujus munere "tibi conceſſum eſt victoriam reportare. Una "ergo cum Antonio victus ſum, & in eodem "cum fortuna ejus diſcrimine poſui diadema. "Ad te autem veni, ſpem ſalutis in tua virtute "collocans, ea quidem præſumptione fore ut "diſpiciatur qualis amicus non cujus fuerim.

Herodes cum fiducia Auguſtum alloquitur. Antt. p. 679.

2. Ad hæc Cæſar reſpondit: "Immo vero "ſalvus eſto, & nunc regna majori cum ſecu- "ritate. Nam dignus es qui multis imperes, "cum amicitiam tanta fide tuearis. Operam "autem des velim, ut etiam paulo fortunatio- "ribus fidus permaneas: id quod ego non ob- "ſcura ſpe fretus ex animi tui magnitudine "exſpecto. Veruntamen recte fecit Antonius, "qui Cleopatræ potius quam tibi paruit. nam- "que te ex ejus lucrati ſumus amentia. Prior "autem, ut apparet, benefacere cœpiſti: quo "factum eſt ut ad me ſcriberet Q. Didius, "te adverſus gladiatores auxilia ei *opportune* "miſiſſe. Et nunc quidem te certiorem facio, "me tibi regnum decreto confirmatum ire. "inſuper & ipſe enitar ut aliqua in re tibi be- "nefaciam, adeo ut Antonium non deſideres.

Auguſtus ei benigne reſpondet. Antt. p. 680.

3. Cum iſtis regem benigne alloquutus eſſet, & diadema ei impoſuiſſet, decreto donum promulgavit, in quo multa *etiam* in ejus laudem magnifice dixit. Ille vero, cum muneribus magis adhuc Cæſarem demulſiſſet, Alexandrum, quendam ex amicis Antonii *ejus miſericordiæ* ſupplicem, *ſibi condonari* petebat. Sed vicit Cæſaris iracundia, de eo quem *laxari* poſtulabat *Herodes* multis & graviter querentis, adeo ut petitionem repulerit. Poſtea vero cum Cæſarem, in Ægyptum per Syriam iter facientem, omni opum regiarum apparatu excepiſſet Herodes, tunc primum cum eo, apud Ptolemaidem milites luſtrante, ob-

Regnoque eum donat. Antt. p. 680.

Et ab ipſo in Ægyptum honorifice deducitur. Antt. p. 680.

a Illa τὸν ἀμπὼ non agnoſcit *Big.* b Ita reſcripſi, prout in *Antt.* p. 680. v. 20. quem locum videſis. Antea erat Βανίδιος in *Baſ.* & *Gen.* Βανίδιος habet *Hod.* Auguſtus (in *Antt.* p. 680. v. 20.) commemorat, ὅτι Κύϊντος Δίδιος χιλίους ἀπέστειλε σφίσι τοὺς πρὸς τοὺς μονομάχους αὐτῷ συμμάχους τὸν Ηρώδην. Hinc ille rumor quem ad Antonium pervenisse in *Antonio* ſuo (p. 949. & 950.) narrat *Plutarchus*; Judæum Herodem cum aliquot legionibus & cohortibus ad Cæſarem tranſiviſſe. Quippe quos Cyzici gladiatores alebat Antonius, hi ſuppetias illi jam ab omnibus aliis deſerto in Ægyptum ferre ſtatuerunt. Sed eos tranſitu prohibebat inter alios Q. quoque Didius Syriæ præfectus; cumque ad defectionem perducere non poſſet, circumventos tandem ad deditionem perpulit; uſus ea in re Herodis opera prout ex *Joſepho* & *Plutarcho* colligitur. Pactoſque ne poſthac gladiatores eſſent, Antiochiæ Daphnen habitare permiſit, donec ipſe ſcriberet ad Cæſarem. *Appian.* in *Civil.* V. p. 749. *Dio* LI. p. 447. Sicut igitur ex hoc *Joſephi* loco diſcimus pro μονόμαχος in ejuſdem *Archæologia* ſcribendum eſſe μονομάχους; ita ex *Dione* clarum eſt nec in hoc loco Βανίδιος, nec in illo Κανίδιος, ſed utrobique Κύϊντος Δίδιος legi oportere. *Aldr.* c Conſer *Strabonem* XVI. p. 765. A. *Tacitum* in *Hiſtor.* V. 9. *Plutarchum* in *Anton.* p. 949. 950. *Aldr.* d Vide *notas* ad *Antt.* p. 680. v. 29. e Ex hoc loco aliquis legendum ſuſpicaretur ὀργῇ παρατυλαμβάνου Καίσαρος, in *Antt.* p. 680. v. 30. f Επ' Αἰγυπτου *Big.*

Herodes Auguſtum ejuſque exercitum ſplendide excipit. Ant. p. 680.

obequitavit, & convivium ei cum amicis ſuis omnibus præbuit: ac deinde reliquo exercitui omnia ad epulas *neceſſaria* diſtribuit. inſuperque curavit ut per regionem aridam uſque ad Peluſium proficiſcentibus, ſimiliterque redeuntibus, aquarum copia ſuppeditaretur: neque quidquam erat commeatûs quod exercitui defuit. Fecit denique ut & ipſe Cæſar militeſque *ejus* exiſtimarent, Herodi, ſi eorum quæ dederit ratio haberetur, juſto tenuius eſſe regnum & anguſtius. Quo factum eſt ut *Cæſar* poſtquam in Ægyptum veniret, cum jam mortui eſſent Antonius & Cleopatra, non ſolum cæteros ejus honores auxerit, verum etiam regno ejus addiderit regionem à Cleopatra *ei* abſciſſam, & extra eam Gadara & Hippon & Samariam; atque ad hæc in ora maritima Gazam, & Anthedona, & Joppen, & Stratonis turrim. prætereaque ei, in corporis cuſtodiam, dono dedit quadringentos Gallos, qui antea Cleopatræ ſtipatores erant. nulla autem res magis liberalitatem Cæſaris incitabat, quam magnus animus accipientis.

Viciſſimque ab eo auctus eſt honoribus novaque ditione. Ant. p. 682.

4. Poſt primam autem Actiada, Trachonem ut appellatur Herodis regno adjecit, eique finitimam Batanæam, itemque regionem Auranitidem, hujuſmodi de cauſa. Zenodorus, qui Lyſaniæ domum conduxerat, * nihil ſibi ad latrones è Trachone Damaſcenis immittendos reliqui faciebat. Illi vero ad Varronem Syriæ præſidem confugiebant, orabantque ut ſuam calamitatem Cæſari notam faceret. Qua re cognita, reſcripſit Cæſar, dandam eſſe operam ut tolleretur latrocinium. Varro igitur, ducto *in eos* exercitu, & regionem latronibus purgabat, & Zenodoro eam aufert, quam poſtea Cæſar, ne latronum contra Damaſcum receptaculum fieret, Herodi largitur. Anno autem decimo, *ex quo in Syria fuerat Cæſar*, in provinciam reverſus, totius Syriæ Herodem procuratorem conſtituit, ut nihil procuratoribus liceret eo inconſulto adminiſtrare. Poſtquam vero mortuus eſſet Zenodorus, etiam terram omnem, inter Trachonem & Galilæam poſitam, eidem attribuit. Quod autem iſtis majus Herodi viſum erat, à Cæſare quidem ſecundum Agrippam *maxime* diligebatur, ab Agrippa vero ſecundum Cæſarem. Hinc ad magnam felicitatem proceſſit, animo vero magis elatus eſt, & cogitationes magnas pietati *rebuſque ſacris* impertiit.

Terram amplam Zenodoro ablatam Herodi dat Auguſtus. Ant. p. 696.

νάμεως ἐξέπασιν, εἰσίασί τε σὺν ἅπασι τοῖς φίλοις· μεθ' ὃς καὶ τῇ λοιπῇ στρατιᾷ πρὸς εὐωχίαν πάντα διέδωκε. προσέτι δὲ καὶ ἀφ' ἑσπέρας πορευομένοις μέχρι Πηλουσίου προσῆκεν ὕδωρ ἄφθονον, ἐπανιοῦσί τε ὁμοίως· ἔδει δ' ἔστιν ὅπη τῶν ὑπηκοΐαν ἐνδείξηται τῇ δυνάμει. δόξα γὰρ αὐτῷ τε Καίσαρι καὶ τοῖς στρατιώταις παρέσχη, πολλῷ βεβαιοτέραν Ἡρώδῃ τὴν βασιλείαν, πρὸς ἃ παρέσχεν. ἀφ' οὗ τοῦτο ὡς ἦκεν εἰς Αἴγυπτον, ἤδη Κλεοπάτρας καὶ Ἀντωνίου τεθνεώτων, οὐ μόνον αὐτῷ τὰς ἄλλας τιμὰς, ἀλλὰ καὶ τὴν βασιλείαν προσέθηκε, τήν τε ὑπὸ Κλεοπάτρας ἀποτμηθεῖσαν χώραν, καὶ ἔξωθεν Γάδαρα, καὶ Ἵππον, καὶ Σαμάρειαν πρὸς δὲ τούτοις τῶν Φιλίππου Γάζαν, καὶ Ἀνθηδόνα, καὶ Ἰόππην, καὶ πύργον Στράτωνος. ἐδωρήσατο δὲ αὐτῷ, καὶ πρὸς φυλακὴν σώματος, τετρακοσίους Γαλάτας, οἳ πρότερον ἐδορυφόρουν Κλεοπάτρᾳ. ἦδεν δὲ ὅτως [a] οἴσειν αὐτὸν εἰς τὰς δωρεὰς, ὡς τὸ μεγαλόφρον ἔλαμβάνοντος.

δ'. [b] Μετὰ δὲ τὴν πρώτην Ακτιάδα προσέθηκεν αὐτῷ τῇ βασιλείᾳ, τόν τε Τράχωνα καλούμενον, καὶ τὴν προσεχῆ Βαταναίαν τε καὶ [c] Αὐρανίτιν χώραν, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. [d] Ζηνόδωρος, ὁ τὴν Αυσανίου μεμισθωμένος οἴκοι, ἃ δέλεπεν ἐπαφεὶς τοὺς [e] ἀπὸ τοῦ Τράχωνος λῃστὰς Δαμασκηνοῖς. ὡς δὲ, ὅτι Οὐάρρωνα τὴν ἡγεμονίαν τῆς Συρίας καταφυγόντες ἐδεήθησαν δηλῶσαι τὴν συμφορὰν αὐτοῖς Καίσαρι. Καῖσαρ δὲ γνοὺς, ἀντιπέστελλεν ἐξαιρεθῆναι τὸ λῃστήριον. στρατεύσας οὖν Οὐάρρων, καθῄρει τὴν ἀνδρῶν τὴν χλιὼ, καὶ ἀφαιρεῖται Ζηνόδωρον, ᾧ ὕστερον Καῖσαρ, ὡς μὴ γένοιτο πάλιν ὁρμητήριον τοῖς λῃσταῖς ὅπῃ τινὸ Δαμασκόν, Ἡρώδῃ δίδωσιν. κατίσχυσε δὲ αὐτὸν καὶ Συρίας ὅλης [f] ἐπίτροπον, [g] ἔτει δεκάτῳ πάλιν ἐλθὼν εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ὡς μηδὲν ἐξεῖναι, δίχα τῆς ἐκείνου [h] συμβουλίας, τοῖς ἐπιτηδείοις διοικεῖν. ἐπεὶ δὲ τελευτᾷ Ζηνόδωρος, προστίθεται αὐτῷ καὶ τὴν μεταξὺ Τράχωνος καὶ τῆς Γαλιλαίας χλιὼ ἅπασαν. ὁ δὲ τούτου Ἡρώδης μείζων ἦν, ὑπὸ μὲν Καίσαρος ἐφιλεῖτο μετ' Αγρίππαν, ὑπ' Αγρίππα δὲ μετὰ Καίσαρα. ἔνθεν ὅτι πλεῖστον μὲν εὐδαιμονίας προέκοψεν, εἰς μείζονα δὲ ἐξήνθη φρόνημα· καὶ ὃ πλέον τῆς μεγαλοψυχίας ἐπίτασιν εἰς εὐσέβειαν.

XVI.

CAP. XXI.

De urbibus ab Herode inſtauratis & à fundamento exſtructis; deque aliis ab eo conditis. utque magnificentiam etiam exteris gentibus demonſtravit, proſperaque in omnibus fortuna uſus eſt.

Templum Hieroſolymis inſtauratur

ANno igitur regni *ſui* decimo quinto & templum ipſum inſtauravit, & terræ ſpatium altero tanto majus, quam

ΚΕΦ. κα'. ιε'.

Περὶ πόλεων ὑφ' Ἡρώδου ἐπισκευασθέντων καὶ ἐκ τῶν θεμελίων οἰκοδομηθέντων, τεῖ τε ἄλλων ὧν αὐτὸς ποιήσατο. ὡς καὶ τὸ μεγαλόψυχον αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀλλοεθνέσιν ἐπιδείξατο, καὶ τύχη ἐν πᾶσιν ἐχρήσατο δεξιᾷ.

[i] ΠΕντεκαιδεκάτῳ γὰρ ἔτει τῆς βασιλείας, αὐτός τε τὸν ναὸν ἐπεσκεύασε, καὶ τὸν περὶ αὐτὸν ἀναστοχασάμενος χῶρον,

---

a Ita *Big.* & *Bod.* ἀνοίσειν perperam *Baſ.* & *Gen.* *b* Id eſt, anno primo Actiadis ſecundæ; regni vero Herodis 15. Nam (ut ſupra *Joſephus*) anno ejus ſeptimo pugnatum eſt ad Actium *cap* XIX. 5. 4. Anno autem exinde tertio (h. e. Herodis decimo) prima Actias celebrata eſt C. Cæſare Octaviano VI. M. Vipſanio Agrippa II. Coſſ. *Dio* LIII. p. 496. D. *Aldr.* *c* Αὐρανίτιν *Suidæ.* Αὐρανίτιδα in quibuſdam *MSS.* Vide ad p. 696. v. 8. *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 30. & *Relandum* in *Paleſtina*, p. 106. *d* Latronis hujus meminit *Strabo*, l. 16. p. 756. B. & tetrarchiæ ejus Herodi donatæ *Dio* LIV. p. 526. D. *Aldr.* Notandum, οἴκοι Αυσανίου eundem eſſe ac *Lyſaniæ* tetrarchiam vel *Abilenæ*, ut appellat *Lucas.* nam οἴκος *Joſepho Aliiſque* eſt *tetrarchia* vel *dominatio*, ut oſtendit *Caſaubonus* in *Exerc.* contra *Baronium*, p. 239. 240. *e* Al. ἐκ τοῦ Τρ. Verum hanc regio alicubi ὁ Τράχων, alibi Τραχωνίτις appellatur. *f* Vide *Noriſium* in *Cenotaph. Piſan.* p. 290, 306. *g* Ex quo in Syria fuerat Auguſtus: annus enim iſte decimus erat Herodis decimus ſeptimus. *Ant.* XV. c. 11. p. 699. *Aldr.* *h* Συμβουλῆς *Bod.* *i* Cum

* Non ceſſavit unquam immittere &c. *Ruf.*

Joſe-

χώρᾳ, ἣ ὕστις [a] διπλασίαν, ἀμέτροις μὲν χρησάμενος τοῖς ἀναλώμασιν, ἀνυπερβλήτῳ δὲ τῇ πολυτελείᾳ. τειμένιον δὲ ἦσαν αἱ μεγάλαι στοαὶ [b] περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ τὸ βόρειον ἐπ' αὐτῷ φρούριον. ἃς μὲν [c] γὰρ ἀνωκοδόμησεν ἐκ θεμελίων, τὸ δὲ ἐπισκύασεν πλούτῳ δαψιλεῖ, κατ' ὑδεῖν τ' βασιλείων [d] ἔλαττον· [e] ὃ Αντωνίαν ἐκάλεσεν, εἰς τ' Αντωνίου τιμήν. [f] ὃ γὰρ μὲν [g] ἑαυτῷ βασίλειον κτᾷ τὴν ἄνω διαμάμενος πόλιν, δύο τοὺς μεγίστους καὶ θαυμαλλεστάτους οἴκους, οἷς οὐδὲ ναὸς ἦν συνεχείμενος, προσηγόρευσεν ἀπὸ τ' φίλων, τὸν μὲν Καισάρειον, τὸν δὲ Αγρίππειον.

β'. Αλλὰ γὰρ οὐκ οἴκοις μόνοις τ' μνήμην αὐτῶν καὶ τοὺς [h] ὀνομαστοὺς περιέγραψε, δίδου δὲ εἰς ὅλας πόλεις αὐτῷ τὸ φιλότιμον. ὁ μέν γε τῇ Σαμαρείτιδι, πόλιν καλλίστῳ περιβόλῳ τείχισάμενος ὀκτὼ σταδίους εἴκοσι, καὶ κατοικίαν ἑξακισχιλίους εἰς αὐτὴν οἰκήτορας, χώρᾳ τε τούτοις προσενείμας λιπαροτάτῃ, καὶ ἐν μέσῳ τῷ κτίσματι, ναόν τε περιδρυσάμενος τῷ Καίσαρι μέγιστον, καὶ περὶ αὐτὸν τέμενος ἀποδείξας τετρᾶν ἡμισταδίων, τὸ ἄχρι Σεβαστὴν ἐκάλεσεν. ἐξάρετον δὲ τοῖς ἐν αὐτῷ παρέσχεν [i] εὐνομίαν.

γ'. Επὶ τούτοις δωρησαμένου τῷ Καίσαρι αὐτὸν ἑτέρας περιθέσει χώρας, ὅση καὶ ταύτη ναὸν αὐτῷ [k] λευκῆς μαρμάρου καθιδρύσατο πρὸς τὰς Ιορδάνου πηγάς. καλεῖται δὲ [l] Πάνιον ὁ τόπος. ἔνθα κορυφὴ μὲν τις ὄρους εἰς ἄπειρον ὕψος ἀνατέτακται. πρὸς δὲ τινὶ [m] ὑπωρείῳ λαγόνι, σπηλαιῶδες ἄντρον ὑπανοίγει, δι' ὃ βαθρώδης κευὸς εἰς ἀμέτρητον ὑπορρῶγα βαθύνεται, πλήθει τε ὕδατος ἀσαλεύτου, καὶ τοῖς καθιεμένοις τ' τοὺς ἔρματα γῆς, ὑδεὶς μῆκος ἐξαρκῆ. ὕ δὲ ἄντρου κατὰ τὰς ἐξόδους ῥίζας ἀνατέλλουσιν αἱ πηγαί. καὶ γένεσις μὲν οὐς ἔνιοι δοκοῦσιν ἔνθεν Ιορδάνου. τὸ δὲ ἀκριβὲς ὑπὲρ τοῦς ἐξῆς διηλώσομεν.

δ'. Ο δὲ βασιλεὺς καὶ ὁ Ηερῴδης μεταξὺ Κύπρου ὕ φρουρίου καὶ τ' προτέρων βασιλείων, ἄλλα κατασκευασάμενος ἀμείνω καὶ χρησιμώτερα τοῖς τὰς ὑποδημίας, ἀπὸ τ' αὐτῷ ὀνόματος φίλων. "καθόλου τε εἰπεῖν, ὃν ἔστι ὅπου τῆς βασιλείας ὑπιτήδειον τόπον τ' τοῦς Καίσαρα τιμῆς χωρὶς εἴασεν. [o] ἐπειδὴ δὲ τὴν ἰδίαν χώραν ἐπλήρωσεν ναῶν, εἰς τ' ἐπαρχίαν αὖ τὰς τιμὰς ὑπερέχεε, καὶ πολλαῖς πόλεσιν ὠνόμασεν [p] Καισάρεια.

fuerat circa ipſum, muro amplexus eſt, ſumptibus immenſis atque inſuperabili munificentia. Indicio autem erant magnæ circa fanum porticus, fanoque junctum à ſeptentrione caſtellum. Has quidem à fundamentis exſtruxit, illud vero largis opibus inſtauravit, non ſecus ac ſi regia exſtitiſſet; quod Antoniam nominavit, in honorem Antonii. Porro cum regiam ſibi in urbe ſuperiori exſtruxiſſet, duos in ea maximos atque pulcherrimos *œcos, quibus ne templum quidem ipſum ullatenus conferri poſſet, de amicorum nominibus appellavit; unum quidem Cæſarium, alterum vero Agrippium.

Herodes, aliaque magnifice exſtruxit. Ant. p. 699. 680.

Antonia caſtellum. Ant. p. 802.

Cæſarium & Agrippium caſtella.

2. Verumenimvero non ſolis tectis memoriam eorum & cognomina circumſcripſit, † ſed in totas civitates ſuum erga illos ſtudium ſeſe exporrexit. quippe in regione Samaritide urbem muro pulcherrimo per viginti ſtadia circundedit, &, deductis eo ſex millibus colonorum, terraque fœcundiſſima his attributa, in loci conditi meditullio templum Cæſari exſtruxit maximum; &, circa illud area ſeſquiſtadii relicta, urbem Sebaſten nominavit. Eam vero habitantibus dedit, legibus egregiis inſtitutam.

Samaria muro circundata, & Sebaſte nominata.

3. Poſt hæc, cum Cæſaris munificentia Herodi adjecta fuiſſet altera regio, ille etiam in ipſa templum ei ex candido marmore ad Jordanis fontes poſuit. Locus autem iſte Panium appellatur: ubi montis quidam vertex in altitudinem immenſam attollitur, & in latere ei ſubjecto ſpecus opacum ſeſe aperit, per quod præcipitium profundum in hiatum abruptum infinitum deprimitur, *adeo ut* & vaſto aquarum ſtagnantium abyſſo, & demittentibus aliquid ad terram explorandam nulla *menſuræ* longitudo ſufficiat. *Speluncæ autem ad radices exteriores ſcaturiunt fontes: atque hinc, ut quidam putant, oritur Jordanes. Verum *hac de re* accurate aliquid in ſequentibus indicabimus.

Templum in honorem Auguſti apud Panium conditum.

Jordanis fontes.

4. Rex autem cum apud Hierichunta, inter caſtellum Cypron & priores domos regias, alias exſtruxiſſet meliores & advenientibus commodiores, de amicorum nominibus *eas* appellavit. In ſumma, non erat idoneus regni locus, quem honore Cæſaris vacuum reliquerit. Poſtea vero quam regionem ſuam templis repleviſſet, in provinciam quoque honores ejus effudit, & in multis civitatibus †Cæſaria conſtituit.

Alia Herodis munificentiæ & animi erga amicos grati indicia.

5. Cum

Joſephus ipſe ſtatim (v. 4.) data opera diſtinguat inter ἐπισκεύασεν & οἷς τ' θεμελίων ἀνῳκοδόμησεν, videtur hic aliud omnino intelligere atque narrat *Ant.* p. 699. qui proinde locus cum hoc non eſt committendus. Neque vero credibile eſt Heredem univerſis 17. annis quibus urbes locoſque pene infinitos exſtruxit & exornavit, uni Templo Hieroſolymitano nihil quicquam contuliſſe. Illi igitur multa alias impendit; ſed haſce porticus inchoavit anno regni 15. quo donatus eſt tetrarchia Zenodori: novum vero adytum *à fundamentis exſtruere*, quæque illi convenirent cætera adjicere cogitavit, poſtquam, defuncto Zenodoro, nova illi regio acceſſit; ut jam de *magnis reditibus promptaque pecunia* jure merito gloriaretur. Ita auctis opibus (ut *Joſephus* inquit) etiam animi magnitudo majorem in modum creſcebat. Hæc ſi valeat conjectura, ſalva res eſt; ſin minus, pro οἷς ſcribe οὗ: regni enim Herodiani duplex Epocha plane nihil eſt ad hunc rhombum. *Aldr.* Videſis *Caſaubonum* contra *Baronium*, p. 278. &c. *Lud. Capellum* in *Spiceleg.* ad *Joannis* c. 3. v. 20. & *Clar. Cellarium*, in *Vindiciis Joſephi* contra *Hardouinum*, c. XXVII. [a] Διπλασίαν *Voſſ.* [b] Επὶ τὸ ἱερὸν *Bod.* [c] Illud γὰρ non agnoſcit *Bod.* [d] Ita legendum cenſui cum codice *Rhedigeriano*, cui conſentiunt *Voſ.* & *Bod.* antea erat, ἐλαττον. Αντωνίαν ὠνόμασεν. In *Ruſini* verſione, *hoc autem, nulla re minus quam regni ſedes, largis opibus renovatum, Antoniam* vocavit, quaſi legiſſet, τὸ δ' ἐπισκευασθὲν πλούτῳ δαψιλεῖ, κατ' ὑδὲν τ' βασιλείων ἐλαττον, Αντωνίαν ὠνόμασεν. [e] Quæ à Joanne Hyrcano condita eſt, & *Baris* appellata. Herodes imperante Antonio inſtauravit, & *Antoniam* dixit: & anno demum regni ſui 15. manum illi ultimam admovit. Vide *Ant.* p. 802. *Belli* lib. I. c. 5. §. 4. Deſcribitur Antonia *Belli* libro VI. [f] Ita reſcripſi pro τὸ γὰ μὲν ἑαυτῷ. [g] Abeſt in quibuſdam *MSS.* [h] Ita *MSS.* κλήσεις *Baſ.* & *Gen.* [i] Ita lego & diſtinguo. prius erat in *Edit. Baſ.* εὐνομίαν, ἐπὶ τούτοις δ. τ. κ. ἀ. ἱ. π. χώρας. ὁ δὲ &c. aliter *Gen.* εὐνομίαν. ἐπὶ τούτοις δ. τ. κ. ἀ. ἱ. π. χώρας. ὁ δὲ &c. in *Cod. Bod.* εὐνομίαν. ἐπὶ τούτοις δωρησαμένου τ' Καίσαρος ἑτέρας περιθέσει χώρας. [k] Λευκῆς μαρμάρου *Bod.* [l] Πάνιον *Bod.* Vide ad p. 698. v. 10. [m] Ita *Voſſ.* a. *Rig.* & *Bod.* ὑπαίθριον *Baſ.* & *Gen.* ὑπαίθριον in *aliis*. [n] Ita cum *Rig.* & *Bod.* κἀθόλου in *ceteris*. [o] Επεὶ δ' *Voſ* [p] Ita lego ex *Ruſini* libris. Καίσαρος in *Græcis* omnibus. * De hac voce videſis *Vitruvium*. † Sed in totas civitates ſtudium liberalitatis extendit, *Ruf.* * Foris autem è ſpeluncæ radicibus oriuntur fontes, *Ruf.* ‡ &c. templa quæ Cæſaria vocantur, *prout vertit Ruffinus.*

Stratonis turris, quæ & Cæsarea, ſplendide inſtaurata. Antt. p. 694.

5. Cum autem & inter maritimas civitates *unam vetuſtate* tum quidem laborantem animadvertiſſet, quæ Stratonis turris vocabatur, pro loci vero ex natura commoditate munificentiæ ſuæ capacem, totam candido lapide reparavit, & ſplendidiſſimis ornavit palatiis, qua in re maxime innatam ſibi animi magnitudinem demonſtravit. Nam Dora inter & Joppen, quibus interjecta & media eſt hæc urbs, univerſam oram maritimam contigit adeo importuoſam eſſe, ut omnes qui ſecundum Phœniciæ loca Ægyptum verſus navigarent, in ſalo fluctuare cogerentur, minas Africi metuentes: cujus etiam flatus mediocris tantos ad ſcopulos fluctus excitat, ut mare undarum refluxu per aliquantum ſpatii vehementius agitaretur. Sed rex, cum ſumptibus & liberalitate naturam viciſſet, portum Piræeo majorem fecit, ejuſque in receſſibus alias *navibus* ſtationes *admodum* profundas.

Portu ampliſſimo aucta. Antt. p. 694.

6. Et quanquam totus ei locus adverſabatur, tamen ita cum difficultate *rei* colluctatus eſt, ut ſtructuræ quidem firmitas mari eſſet inexpugnabilis, pulchritudo vero *tanta* quaſi in opere ornando nihil *arduum* fuiſſet & impeditum. Commenſus enim quantum diximus portui ſpatium, ſaxa in viginti ulnarum pelagus demittit, quorum pleraque ad pedes quinquaginta longitudine, altitudine novem, & latitudine decem, nonnulla vero etiam majora. Poſtquam autem profundum adimpletum eſſet, tum murum *paululum* jam ſupra mare exſtantem in ducentos pedes dilatavit. quorum centum quidem ad fluctus frangendos repellendoſque præſtructi erant, unde procymatia dicebatur: reliquum vero ſubjectum erat muro lapideo portui circundato. Hoc autem turribus maximis diſtinctum erat; quarum quæ eminebat & ſpecioſiſſima erat, à Druſo privigno Cæſaris Druſium cognominata eſt.

Turris à Druſo nominata. Antt. p. 665.

Portus Cæſareenſis ulterior deſcriptio. Antt. p. 695.

7. Crebri autem fornices *erant*, appellentibus diverſoria; præque illis omnis in circuitu planities, exſcendentibus locus erat amplus ad inambulandum. aditus etiam borealis *erat*, ventorum enim pro ſitu loci placidiſſimus eſt boreas, atque ad oſtium coloſſi tres ex utraque parte, ſuffulti columnis, quos à ſiniſtra quidem portum intrantibus ſolida turris ſuſtinet, à dextra vero duo recti lapides conjuncti, turri ex adverſo labro majores. Portui autem ædes connexæ *erant*, ipſæque è ſaxo candido, & in eum tendebant civitatis angiportus pari intervallo à ſe invicem disjuncti. Contra oſtium vero in tumulo Cæſaris templum, pulchritudine ſimul & magnitudine excellens; atque in eo Cæſaris coloſſus, non minor Jovis apud Olympiam, cujus ad exemplar factus eſt, Ro-

ε'. Καὶ δὴ καὶ τοῖς Δωριεῦσι πόλιν, ἣν δὴ καὶ κάμνουσαν, Στράτωνος καλεῖτο πύργος, ἀφ' ἧς εὐφυΐαν τοῦ χωρίου δέξασθαι δυναμένην ὁ φιλότιμον αὐξῆσαι, πᾶσαν ἀνέκτισε λευκῷ λίθῳ, καὶ λαμπροτάτοις διακόσμοις βασιλείοις, ἐν ᾗ μάλιστα ὁ φύσει μεγαλόνους ἐπεδείξατο. μεταξὺ γὰρ Δώρων καὶ Ἰόππης, ὧν ἡ πόλις μέση κεῖται, πᾶσαν τὴν εἰς συμβέβηκε τὴν Δωριέων ἀλίμενον, ὡς πάντα τὸν Φοινίκιον ἐκ Αἰγύπτου διαπλέοντα σαλεύειν ὑπὸ πελάγει, ἀφ' ὧν τὸν ἐκ λιβὸς ἀπειλεῖ· ᾧ καὶ μετρίως ἐπαυξόντι τηλικοῦτον ἐγείρει κῦμα πρὸς ταῖς πέτραις, ὥστε τὸν ὑποστροφὴν ὕδατος ὅλη πλεῖον ἐξαγριοῦν ἢ θάλασσαν. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τοῖς ἀναλώμασι, καὶ τῇ φιλοτιμίᾳ νικήσας τὴν φύσιν, [b] μείζονα μὲν ὅλον Πειραέως λιμένα κατεσκεύασεν· ὑπὸ δὲ τοῖς μυχοῖς αὐτοῦ βαθεῖς ὅρμους ἑτέρους.

ς'. Καθάπαν δὲ ἔχων ἀντιπράσσοντα τὸν τόπον, ἐφιλονείκησε πρὸς τὴν δυσχέρειαν, ὡς ἢ μὲν ὀχυρότητα τῶν δομήσεως δυσάλωτον εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ δὲ κάλλος ὡς ὅλη μηδενὶ δυσκόλῳ κεκοσμῆσθαι. συμμετρησάμενος γὰρ ὅσον εἰρήκαμεν τῷ λιμένι μέγεθος, καθιεὶς λίθους ἐπ' ὀργυιὰς εἴκοσιν εἰς τὸ πέλαγος, ὧν ἦσαν οἱ πλεῖστοι, μῆκος ποδῶν πεντήκοντα, βάθος ὀκτὼ, εὗρος [c] δέκα, τινὲς δὲ καὶ μείζους. ἐπεὶ δὲ ἀνεπλήρωσε τὸ βάθος, ὕψος ἤδη τὸ ὑπερέχον τοῦ πελάγους τεῖχος ὅλη πλέον ἑκατὸν ποδῶν πλατύνας. ὧν οἱ [d] μὲν ἑκατὸν [e] προὐδεδόμησε πρὸς τὴν ἀναχοπὴν τοῦ κύματος, [f] προκυμαία γὰρ ἐκαλεῖτο· τὸ δὲ λοιπὸν ὑπόκειται τῷ περιόντι λιθίνῳ τείχει. τοῦτο δὲ πύργοις [g] διέπλασε μεγίστοις, ὧν ὁ πρὸς χωρ καὶ πρεσβεύτατος ἀπὸ τοῦ Καίσαρος προῆγορεύθη, [h] Δρουσίου κέκλητο.

ζ'. Ψαλίδες δὲ πυκναὶ πρὸς καταγωγὴν τῶν ὁρμιζομένων· καὶ ὁ πρὸς αὐτῷ πᾶν κύκλῳ τάγμα, τοῖς ἐπιβαίνουσι πλατὺς περίπατος. ὁ δὲ εἴσπλους βόρειος, [i] αἰθριώτατος γὰρ ἀνέμων τῷ τόπῳ βορέας, καὶ θύρα τοῦ κόσμου [k] κολοσσοὶ τρεῖς ἑκατέρωθεν ὑπεστηριγμένοι κίοσιν, ὧν τοὺς μὲν ἐκ λαιᾶς χειρὸς εἰσπλέοντος [l] πύργος ναστὸς ἀνέχει, τοὺς δὲ ἐκ δεξιᾶς δύο ὀρθοὶ λίθοι συνεζευγμένοι, τοῦ κατὰ βάτερον χεῖλος πύργου [m] μείζονες. προστεχεῖς δὲ οἰκίαι τῷ λιμένι, λαμπραὶ καὶ αὐταὶ λίθου, καὶ καταντικρὺ ἐπ' αὐτὴν ὁ στενωπὸς τοῦ ἄστεος, πρὸς εὐάφασμα μεμερισμένοι. καὶ τοῦ κόσμου ἄντικρυς [n] ναὸς Καίσαρος ὅλη μεγαλοφυὴς, κάλλει καὶ μεγέθει διάφορος· ἐν δὲ αὐτῷ κολοσσὸς Καίσαρος, ὁμοῖος τοῦ [o] Ὀλυμπάσι Διός, ᾧ καὶ προσεικασαι,

[p] Ῥώμης

a Ἐπ' Αἰγύπτου *Bod. Busb. & Rhed.* *b* Μείζονα μὲν ὅλον τὸν Πειραιᾶ in *Antt.* p. 694. v. 38. Hunc *Sebaſtum* dixit in honorem Cæſaris, *Antt.* p. 759. v. 9. & ad Piræei exemplum ita conſtruxit, ut ſingula in eo viſenda tam materia quam opere ſuperaret. Id conſtabit conferenti cum *Joſepho* quæ de Piræeo paſſim *Thucydides*, & *Pauſanias* in *Atticis* retulit. *Aldr.* *c* Οὐκ ἐλαττον ιε'. *Antt.* p. 695. v. 5. *d* Illud μὲν è *MSS.* *e* Ita cum quibuſdam *MSS.* & *Rufino.* προσδεδόμωτο in *Editis Aliiſque.* *f* Ita ſcribo, monente *Aldrichio.* προκυμία in *libris*, προκυμόνα in *Antt.* p. 695. v. 9. *g* Ita & *Antt.* p. 695. v. 10. ἐξειλήκτους *Busb.* *h* Δρούσου ὠνομάζετο *Antt.* p. 695. v. 11. Rectius forſan Δρούσιον vel Δρούσιον ex *Rufino.* *i* Οὐρίωτατος *Busb. & Rhed.* *k* Quorum nulla mentio in *Antt.* p. 695. κολοσσοὶ σὺν λαῷ legit *Bod.* non male. Si fuiſſent enim *Coloſſi* proprie dicti, eorum utique nomina *Joſephus* indicaſſet. *Aldr.* *l* Πυργὸς στερεὸς ναστὸς ἀνέχει *Bod.* *m* Ita & *Antt* p. 695. v. 20. ubi *Rufinus* neſcio quare *pares* pro *majoribus* habet; niſi forte ſymmetriam operis ita poſcere judicavit. *Aldr.* *n* Intellige Romæ & Auguſti. Templa enim Auguſtus in nulla provincia niſi communi ſuo Romæque nomine recepit. *Sueton.* in *Aug.* cap. 52. Licet Pergami & Nicomediæ recepiſſe narret *Dio* LI. p. 458. Sed *Dionem* eademque opera *Joſephum* interpretabitur Tiberius apud *Tacitum* in *Annal.* IV. 37. Auguſtus (inquit) ſibi atque urbi Romæ templum apud Pergamum ſiſti non prohibuit. *Aldr.* *o* Forte Ὀλυμπίοις vel Ὀλυμπιάζι. Sed crediderim potius *Joſephum* τὸ Ὀλυμπίῳ ſcripliſſe. *Aldr.* Ἐν Ὀλυμπῷ *Bod.* infra τὸ Ὀλυμπιεῖον. * Expleto autem ſpatio quod unda celabat, in ducentos pedes murum dilatavit, *Ruf.*

a &c.

[a] Ῥώμῃ δὲ ἴσος Ηρᾳ τῇ κατ' Αργος. ἀνέθηκε δὲ τῇ μὲ ἐπαρχίᾳ τ' πόλιν, τοῖς ζώσῃ δὲ πλοϊζομένοις τ' λιμένα, Καίσαρι δὲ τ' τιμὴν ὧ κτίσματος· [b] Καισάρειαν γὰρ ὠνόμασεν αὐτήν.

ιή. Τὰ γεμὴν λοιπὰ τῶν ἔργων, ἀμφιθέατρον, καὶ θέατρον, καὶ ἀγορὰν, ἄξια τ' παρασκευῆς ἐπιδείξασθ' ἃ [c] πενταετηρικὸς ἀγῶνας καθιερώσατο, ὁμοίως ἐπάλεσεν ἀπὸ τ' Καίσαρος, αὐτὸς αὐτὸς ἆθλα μέγιστα προθεὶς ὀπὶ τῆς ἑκατοστῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ δευτέρας Ολυμπιάδος, ἐν οἷς ἃ μόνον οἱ ταῦτες, ἀλλὰ καὶ οἱ πλησίον μετ' αὐτὸν, ἃ οἱ τρίτοι ὧ βασιλικῆς πλούτου μετελάμβανον. ἀνακτίσας δὲ ἃ Ανθηδόνα τ' πρόξενον [d] καθαρθεῖσ' ὑπὸ πολέμου, [e] Αγρίππιον προσηγόρευσεν· ὧ δὲ αὐτῆ φίλα, δι' ὑπερβολὴν εὐνοίας, ἃ ὀπὶ τ' πόλις ἐκάραξε ὄνομα, ἐν αὐτὸς ἐν τῷ ναῷ κατεσκεύασεν.

θ'. Φιλοπάτωρ γεμὴν, εἰ καί τις ἕτερος. καὶ γὰρ τῷ πατρὶ μνημεῖον [f] κατέλιπεν, ἃ πόλιν, ἐν ᾗ ἐν κάλλίστῳ τ' βασιλείας πεδίῳ κτίσας, ποταμοῖς τε καὶ δένδρεσι πλουσίαν, ὠνόμασεν Αντιπατρίδα. [g] καὶ ὄ ὑπὲρ Ιεριχοῦντ' φρούριον, ὀχυρότητι καὶ κάλλει διάφορον, ταχίστας, ἀνέθηκε τῇ μητρὶ προσωπῶν Κύπρον. Φασαήλῳ δὲ τῷ ἀδελφῷ τ' ὲν Ιεροσολύμοις ὁμώνυμον πύργον· ὧ τὸ,τε ὄχθμα καὶ τὸν ὲν τῷ μεγέθει πολυτέλειαν, [h] διὰ τ' ἑξῆς δηλώσομεν. καὶ πόλιν ἄλλην κτίσας κτ' τ' ἀπὸ Ιεριχοῦς ἴόντων αὐλῶνα πρὸς Βορέαν, Φασαηλίδα ὠνόμασεν.

ι'. Παρεδόκα δὲ αὐτῶν τούς τε οἰκείους καὶ φίλους, ἀδὲ τῆς αὐτῦ μνήμης ἠμέλησεν, ἀλλὰ [i] φρούριον [k] ὀπιτυχίσας τῷ πρὸς Αραβίαν ὄρει, προσηγόρευσεν Ηρώδιον ἀφ' ἑαυτοῦ. τ' δὲ μαστοειδῆ κολωνὸν ὄντα χειροποίητον, ἑξήκοντα σταδίων ἄπωθεν Ιεροσολύμων, ἐκάλεσεν μὲν ὁμοίως, ἐξήσκησε δὲ φιλοτιμότερον. προγεγύλοις μὲν γὰρ τὸν ἄκρον πύργοις περιέσχεν, ἐπλήρωσε δὲ ὧ περίβολον βασιλείοις πολυτελεστάτοις, ὡς μὴ μόνον τὸν ἔνδον τῦ οἰκημάτων ὄγκον ἐν περιλαμπεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν [l] τοίχοις, καὶ θεσπεσίοις, καὶ στέγαις, περιεχύθαι τὸν πλοῦτον δαψιλῆ. πόρρωθεν δὲ μεγίστοις ἀναλώμασιν ὑδάτων πλῆθ' εἰσήγαγε, καὶ βαθμοῖς ἑξηκοσίοις [m] λευκοτάτης μαρμάρου τὸν ἄνοδον διέλαβεν. ἦν γὰρ δὴ ὄ γήλοφον ὀπιπτικῶς ὑψηλόν, καὶ πᾶν χειροποίητον. κατεσκεύασε δὲ καὶ περὶ τὰς ῥίζας ἄλλα βασίλεια, τῶν τε ἀποσκευῶν καὶ τοὺς φίλους δέξασθαι δυνάμενα· ὥς τε, τῷ μὲν πάντα ἔχειν, πόλιν ἐν δοκεῖν ὄ ἅπαν, τῇ περιγραφῇ δὲ βασίλειον.

mæ vero *alter* par Junoni quæ Argis est. Urbem autem provinciæ dedicavit, portum vero illac navigantibus, Cæsari autem structuræ honorem; unde *urbem* ipsam Cæsaream appellavit. *Augusti & Romæ statuæ. Antt. p. 695.*

8. Quinetiam cætera ex operibus *suis*, amphitheatrum *scilicet*, & theatrum, & forum, nomine quo appellantur non indigna, posuit: &, ludis quinquennalibus institutis, itidem à Cæsare *eos* denominavit, cum primus ipse maxima præmia *certantibus* propositisset Olympiade centesima nonagesima & secunda; in quibus *ludis* non solum victores, sed & *illis* proximi, & tertii regiarum divitiarum participes facti erant. Porroque cum Anthedonem in maritimis grassante bello eversam restituisset, Agrippiam nominavit; ejusdemque amici, ex abundanti sua benevolentia, nomen etiam portæ inscripsit, quam ipse in templo ædificavit. *Præter alia, ludos in honorem Cæsaris instituit Herodes. Antt. p. 720.* *Anthedon restituta & Agrippias dicta. Antt. p. 594.*

9. Quin & patris amator erat, si quisquam alius. nam & patri monumentum constituit, & urbem, quam in pulcherrima regni *sui* planitie conditam, fluviisque & arboribus decoratam, Antipatridem nuncupavit. Cumque supra Hierichuntem castellum, firmitate & pulchritudine excellens, muro cinxisset, matris suæ nomine Cypron appellatum ei dedicavit; & Phasaëlo fratri turrim *ei* cognominem Hierosolymis: cujus & formam & in amplitudine magnificentiam in sequentibus declarabimus. aliamque urbem, juxta vallem qua ab Hierichunte versus boream itur, conditam, Phasaëlidem nominavit. *Antipatris urbs condita. Antt. p. 720.* *Et Cypron castellum. Ibid.* *Et Phasaëlis urbs. Ibid.*

10. Cum autem domesticos & amicos ævo *sempiterno* tradidisset, ne sui quidem memoriam insuper habuit; sed castellum, in monte quodam Arabiæ communitum, de suo nomine Herodium appellavit. Tumulum etiam in mammæ formam manufactum, qui ab Hierosolymis abest sexaginta stadia, eodem quidem nomine vocavit, verum ambitiosius instruxit. Etenim rotundis quidem turribus summitatem *ejus* complexus est, ambitum vero occupavit palatiis sumptuosissime exstructis, ut ædificia non solum intus essent aspectu splendida, sed & exteriores parietes & maceriæ & tecta pretiosis largiter circumfusa essent ornamentis. Magnam etiam aquæ copiam ingenti impensa è longinquo induxit, & ducentis gradibus è marmore candidissimo ascensum distinxit. Erat enim tumulus modice excelsus, totusque manu factus. Quin & alia ad imum ejus palatia ædificavit, quæ & impedimenta & amicos recipere possent: adeo ut, pro rerum quidem omnium copia, castellum *illud* civitas esse videretur, circuitu vero domus regia. *Et Herodium castellum in Arabia.* *Et Herodium alterum dissitum ab Hierosolymis stadia LX. Antt. p. 646.*

11. Cum

[a] *Sc.* κόλοσσον. Dicit enim colossum quidem *Cæsaris* Olympico Jove non minorem, atque ad eandem formam effictum fuisse; alterum vero *urbis Romæ*, æqualem magnitudine simulachro *Junonis Argivæ*. Locum hunc corrumpit potius quam corrigit *Barthius* ad *Statii* lib. 1. Sylv. 1. Videsis *Rubenium* de *Gemma Augustea*, pag. 212. *Spanhemium* ad *Callimachum*, p. 273. [b] Tanto quippe amore apud Barbaros fuit (Augustus) ut Reges populi Romani amici in honorem ejus conderent civitates quas Cæsareas nominarent: sicut in Mauritania à rege Juba, & in Palæstina quæ nunc est urbs clarissima. *Eutropius* VII. 10. Reges amici atque socii in suo quique regno Cæsareas urbes condiderunt. *Sueton.* in *Aug.* c. 60. *Aldr.* [c] Agonem alterum quinquennalem Hierosolymis ante constituerat. *Antt.* p. 687. v. 47. Et provinciæ quidem pleræque super templa & aras, ludos quoque quinquennales pene oppidatim constituere. *Sueton.* in *Aug.* cap. 59. *Aldr.* [d] Κατιρμοῦσαν in *MSS.* [e] Rectius Αχιππιάδα. Id enim urbi nomen, supra cap. 4. §. 2. Agrippium vero domus erat Hierosolymis exstructa, sicut hoc ipso capite (§. 1.) docet Josephus. *Aldr.* [f] Καθίσησι *Voss.* 2. & *Big.* κατίδρυσε *Voss.* & *Bod.* [g] Καὶ τὸ πρὸς Ιερ. *Voss.* 1. & *Bod.* [h] Nempe *Belli* lib. VI. [i] Nota duplicis *Herodii* mentionem fieri. Posterioris hujus meminit *Plinius* ubi Toparchias recenset V. 14. Et cum illo convenit *Josephus* in *Antt.* p. 646. & *Belli* lib. 3. Descriptionem quam hîc loci habes confer cum *Antt.* p. 695. *Aldr.* [k] Τοίχοις *Voss.* & *Big.* [l] Τοίχοι *Voss.* 1. [m] Ita *Big.* prout solet *Josephus*. λευκοτάτου *Bod.* λευκοτάτοις in *cæteris*.

Herodis in exteros liberalitas. Antt. p. 720.

11. Cum autem *tot* tantaque *lautius* exſtruxiſſet, pleriſque exterarum civitatum animi ſui magnitudinem patefecit. Namque apud Tripolim & Damaſcum & Ptolemaïdem gymnaſia, Bybli autem murum, exedras vero & porticus & templa & fora Beryti ac Tyri ædificavit, necnon & apud Sidonem & Damaſcum theatra, maritimis etiam Laodicenſibus aquæductum *fecit*, atque Aſcalonitis balneas & fontes magnificos, prætereaque periſtylia tam opere quam magnitudine ſuſpicienda: nonnullis etiam lucos & loca irrigua dicavit. Multæ autem civitates, quaſi ad regnum ejus pertinerent, etiam agros ab eo acceperunt; alias vero gymnaſiorum præfecturas reditibus annuis & perpetuis dotavit, conſtituens quemadmodum Cois *ut nunquam præmia deeſſent. Porro frumentum egenis omnibus ſuppeditavit; & Rhodiis ad claſſem parandam inſtruendamque pecunias ſæpe multiſque in locis præbuit: cumque incenſum eſſet Pythium *templum*, in melius ſuis ſumptibus *illud* denuo ædificavit. Quid opus eſt ejus in Lycios & Samios liberalitatem memorare; aut largitionem per Ioniam omnem, pro cujuſque neceſſitate, ab eo factam? Nonne etiam Athenienſes & Lacedæmonii, Nicopolitani & in Myſia Pergamus Herodis ſunt plena donariis? Nonne Antiochenſium in Syria plateam, cum cœno oppleta ab omnibus vitaretur, per viginti ſtadia in longitudinem ſtravit polito marmore, & ad effugiendos imbres porticu ejuſdem longitudinis *eam* ornavit?

Pythium templum ab eo reædificatum. Antt. p. 721.

Et ludi Olympiaci inſtaurati. Antt. p. 721.

12. Sed hæc propria quis dixerit illorum, quibus ea contulit, populorum. Quod autem Eleis donavit, munus *erat* non ſolum Græciæ commune, ſed & toti terrarum orbi, in quem ludorum Olympiacorum gloria pervaſit. Nam cum iſtos propter pecuniæ inopiam † fere interiiſſe videret, & quod reliquum erat veteris Græciæ in nihilum delabi, non ſolum agonotheta ipſe factus eſt eo luſtro, in quod, cum Romam navigaret, incidit; ſed etiam in perpetuum pecuniarum reditus ſuppeditavit, ut nunquam ejus memoria agonothetæ munere fungi deſineret. Infinitum autem *mihi* foret debitorum tributorumve remiſſiones percenſere, quemadmodum *ſcilicet* Phaſaëlitas & Balaneotas, aliaque circa Ciliciam municipia annuis penſionibus levavit. Cæterum animi ejus magnitudinem non paululum fregit timor, ne quam haberet invidiam, aut majus aliquid aucupari videretur; quod beneficiis amplioribus civitates affecerit, quam qui illorum eſſent domini.

Herodis ſtrenuitas & virtus.

13. Quin & ea corporis exercitatione uſus eſt, quæ maxime animæ conveniret; * in venatione quidem ſemper optime ſe gerens, quod ob equitandi peritiam res ei ſucceſſerit. uno

ια', Τοσαῦτα δ' εἴω κτίσας, [a] πλείσταις καὶ τῆς ἔξω πόλεων τὸ μεγαλόψυχον ἐπιδείξατο. Τριπόλει μὲν γὰρ καὶ Δαμασκῷ καὶ Πτολεμαΐδι [b] γυμνάσια, Βύβλῳ δὲ τεῖχος, ἐξέδρας τε καὶ στοὰς καὶ ναοὺς καὶ ἀγορὰς Βηρυτῷ καὶ Τύρῳ, Σιδῶνι μὲν καὶ Δαμασκῷ θέατρα, Λαοδικεῦσι δὲ τοῖς παραλίοις ὑδάτων εἰσαγωγὴν, Ἀσκαλωνίταις δὲ βαλανεῖα καὶ [c] κρήνας πολυτελεῖς, τεμένη δὲ εὐφυῆ, θαυμαστά τ' ἰδεῖν τε ἐργασίαν καὶ τὸ μέγεθος. εἰσὶ δὲ οἷς ἄλση καὶ [d] λειμῶνας ἀνέθηκεν. πολλαὶ δὲ πόλεις, ὥσπερ κοινωνοὶ τῆς βασιλείας, καὶ χώραν ἔλαβον παρ' αὐτοῦ. [e] γυμνασιαρχίας δὲ ἄλλας ἐπετησίους τε καὶ διηνεκέσιν ἐδράσατο προσόδοις, καθάπερ Κώοις, ἵνα μηδέποτε ἀπολείπῃ τὰ γέρα. σῖτον γοῦν πένησιν [f] ἐχορήγησε τοῖς δεομένοις, καὶ τῇ Ῥόδῳ χρήματα μὲν εἰς ναυπηγὴν κατασκευὴ παρέσχε πολλαχοῦ καὶ πολλάκις· ἐμπεπλῆσθαι δὲ τὸ Πύθιον, ἰδίοις ἀναλώμασιν ἄμεινον ἀνεδείματο. τί δεῖ λέγειν τὰς εἰς Λυκίους ἢ Σαμίους δωρεὰς, ἢ τοῦ δι' ὅλου τῆς Ἰωνίας, ὃ οἷς [g] ἐδεήθησαν ἔσχεν, διαφίλειαν; Ἀλλὰ Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, Νικοπολῖταί τε καὶ τὸ κατὰ Μυσίαν Πέργαμον, ὑπ' Ἡρώδου γέμουσιν ἀναθημάτων; τοῦ δὲ Ἀντιοχέων τὸ Συρίας πλατεῖαν, [h] ὑφ', φοβηθὲν θέσιν τοῦ βορβόρου, κατέστρωσέ τε σταδίων ἔχουσι τὸ μῆκος ξυστὴ μαρμάρῳ, καὶ στοὰς τὰς ὑπὲρ ὄμβρου φυγὰς ὁμόσε τούτῳ ἰσομήκεις ἔφερε;

ιβ'. Ταῦτα μὲν δή τις ἄνευ, ἴδια τῶν εὖ παθόντων δῆμα ἐχέτω. τὸ δὲ Ἠλείοις χαρισθὲν, ὃ μόνοις κοινὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὅλης τῆς οἰκουμένης δόξης, εἰς ἣν ἡ δόξα τῶν ὑπὸ Ὀλυμπιάσιν ἀγώνων διήκειται. τούτους γὰρ δὴ [i] καταλυομένους ὑπὸ χρημάτων ὁρῶν, καὶ τὸ μόνον λείψανον τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀπορρέον, οὐ μόνον ἀγωνοθέτης ἐπὶ τύχης ἐνιαυσιαίου εἰς Ῥώμην ἐπλεύσας ἐγένετο· ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ δημόσια πόρους χρημάτων ἐπώδυξεν, ὡς μηδέποτε ἀγωνοθετοῦσαν τοῦ μήκους αὐτοὺς ὀπιλιπεῖν. ἀπήνυτον δ' ἂν εἴη χρεῶν ἀφαλύσεις ἢ φόρων ἐπεξιέναι, καθάπερ [k] Φασηλίτας καὶ Βαλανεώτας, καὶ τοῖς περὶ τὴν Κιλικίαν πολιχνίοις, τὰς ἐτησίους εἰσφορὰς ἐπεξεκούφισεν. πλεῖστον γοῦν αὐτοῦ τῆς μεγαλονοίας ἔθρεψεν ὁ φόβος, ὡς μὴ δόξειεν ὀπίθωνος, ἢ τι δεδιέναι μεῖζον, εὐεργετοῦσι τὰς πόλεις πλέον ἢ ἐχόντων.

ιγ'. Ἐχρήσατο δὲ καὶ σώματι πρὸς τὴν ψυχὴν ἀναλόγῳ, κυνηγέτης μὲν ἄριστος ἀεὶ γενόμενος, οὗ ᾧ μάλιστα [l] δι' ἐμπειρίας ἱππικῆς ἐπετύγχανε. μιᾷ γοῦν

a Πλείσταις καὶ τοῖς ἔξω πόλεσι *Bod.* b Γυμνάσια *publicas balneas & γυμνασιαρχίας* ſtatim *thermarum exhibitionem* reddit *Ruſinus*, & interpretationem ſuo ſeculo & Latinis auribus accommodavit; eodem jure quo Agrippæ Balnea Γυμνάσιον appellavit *Dio* LIII. p. 515. B. quamvis imperante Auguſto Gymnaſia non eſſent Italicæ conſuetudinis. *Vitruv.* V. 11. Verum iſta conſuetudo ita deinceps immutata eſt, ut ſequentibus ſeculis revera eſſent *Gymnaſia* quæ vulgo *Thermæ* dicerentur. Vide *Vitruv.* ibid. & confer celebrium Thermarum deſcriptiones. *Aldr.* c Κρήνας πολυτελεῖς ad verbum *fontes magnificos*. Si quis tamen *Nymphæa*, cum *Ruſino*, malit, per me licet; cum ita proprie appellentur aquæ publicæ ad amœnitatem magis quam ad uſum deductæ. d Λειμῶνας juxta verſionem *Ruſini*. e Ita *Big.* & *Ruf.* ſententiam ab hac voce inchoantes, qua cæteri præcedentem finiunt, & quod ſequitur ἧς poſt ἄλσεσι legunt. *Aldr.* f Ἐδωρήσατο in pleriſque *MSS.* g Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* ἐδεήθησαν in *cæteris*. h Illud ὑ non agnoſcit *Bod.* i Καλυομένους *Bod.* & *Lipſ.* k Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* deleto quod ſtatim ſequitur ἐπετησίους. Φασηλίτας in *cæteris*. l Ita *Big.* δι' ἐμπειρίαν in *Baſ. Gen. Aliiſque*. * Ne quando beneficii gratia deficeret, *Ruf.* † *Al.* omiſſos videret. * Cumque ſummus venator eſſet, in hoc tamen ipſo equitandi peritia quæ cuperet aſſequebatur, *Ruf.*

a Illud

γοῦ ἡμέρᾳ ποτὲ τοσαρεῖκοντα θηρίων ἀναιρήσοντι. ἔστι δὲ καὶ συοκτόνος μᾶλλον ἡ χώρα, τὸ πλέον δ' ἐλάφων καὶ ὄνων ἀγρίων εὔπορος. πολεμιστὴς [a] δὲ ἀνυπόστατος· πολλοὶ γοῦν καὶ ταῖς γυμνασίαις αὐτὸν κατεπλάγησαν, ἀκοντισμόν τε ἱθυβολώτατον καὶ τοξότην εὐστοχώτατον ἰδόντες. τοῖς δὲ τῆς ψυχικοῖς, καὶ τοῖς σωματικοῖς κατορθώμασιν, ἐχρήσατο δεξιᾷ καὶ τύχῃ. καὶ γὰρ σπανίως ἔπταισεν ἐν πολέμῳ, καὶ τῶν πταισμάτων οὐκ αὐτὸς αἴτιος, ἀλλ' ἡ προδοσία τινῶν, ἢ προπέτεια στρατιωτῶν ἐγένετο.

quippe die aliquando feras quadraginta ſubegit. eſt autem aprorum altrix illa regio, magis vero cervis & onagris abundat. Bellator *etiam* cui nemo erat reſiſtendo: adeo ut in gymnaſiorum exercitiis *alii* eum pertimeſcerent, cum ipſum vidiſſent maxime omnium recta jaculari, & ſagittando quam minime à ſcopo aberrare. Præter animi autem corporiſque virtutem præcellentem, fortuna quoque uſus eſt ſecunda. nam & raro *admodum* male ei res ceciderunt in bello; & ſi quando acie victus fuerit, non ipſius culpa, ſed aut proditione quorundam aut temeritate militum factum eſt.

Herodes in bello fortunatus.

ΚΕΦ. κϚ'. ζ.

Ἀριστοβούλου Ὑρκανοῦ τε ἀρχιερέως, καὶ Μαριάμμης βασιλίσσης πλοῦτος.

CAP. XXII. XVII.

Ariſtobuli Hyrcanique Pontificum & Reginæ Mariamnes mors.

ΤΑΣ γαμικὰς ὑπαθέσεις εὐτραγίας, ἡ τύχη τοῖς κατ' οἶκον ἀναιρεῖς ἐνέμεσπον, καὶ [b] κακοδαιμονίαν οὐκ γυναικὸς ἤρξαν, περὶ ἣν μάλιστα ἐστάσιασεν. ἐπεὶ γὰρ εἰς τὴν ἀρχικὴν παρῆλθεν, ἀποπεμψάμενος ἣν ἰδιώτης ὢν ἠγάγετο γαμετήν, ἣ γένος ἦν ἐξ Ἱεροσολύμων, Δωρὶς ὄνομα, γαμεῖ Μαριάμμην τὴν Ἀλεξάνδρου δὲ Ἀριστοβούλου θυγατέρα, δι' ἣν ἀμφισβητήσεως ἐστασιάσθησαν οἰκεῖοι, καὶ πάλαι μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἐκ Ῥώμης ἄφιξιν. πρῶτον μὲν γὰρ [c] τὸν ἐκ τῆς Δωρίδος υἱὸν Ἀντίπατρον, ἀφ' οὗ τὸν ἐκ Μαριάμμης, ἐφυλάδοσε τῆς πόλεως, μόνας ταῖς ἑορταῖς ἀφεὶς κατιέναι. ἔπειτα τὸ πάππον τῆς γυναικὸς Ὑρκανὸν, ἐκ Πάρθων πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα, δι' ὑποψίαν ἐπιβουλῆς ἀπεῖλεν, ὃν ἠχμαλωτίσατο μὲν [d] Βαρζαφάρνης καταδραμὼν Συρίαν, ἐζητήσαντο δὲ κατ' οἶκτον ὡς ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμοεθνεῖς. καὶ εἴγε τούτοις ἐπείσθη, παρεμῦσαι μὴ ἀφεῖναι πρὸς Ἡρώδην, οὐκ ἂν ἀπώλετο. δόλεαρ δὲ αὐτῷ θανάτου τὸ γάμος κατέστη. τούτῳ γὰρ πιστούμενος, καὶ θᾶττόν τι τῆς πατρίδος ἐφιέμενος, ἦλθε. παρέζωσε δὲ Ἡρώδην, οὐκ αὐτὸς ἀντιποιούμενος βασιλείας, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἐπιβάλλει αὐτῷ.

Β'. Τῶν δὲ ἐκ Μαριάμμης πέντε τέκνων αὐτῷ γενομένων, δύο μὲν θυγατέρες, τρεῖς δὲ ἦσαν υἱεῖς. καὶ τούτων ὁ νεώτατος μὲν, ἐν Ῥώμῃ παιδευόμενος, τελευτᾷ· δύο δὲ τοὺς πρεσβυτέρους βασιλικῶς ἦγε, διά τε τὴν μητρῴαν εὐγένειαν, καὶ ὅτι βασιλεύσουσι γεγόνεισαν αὐτῷ. τὸ δὲ τούτων ἰσχυρότερον, ὁ Μαριάμμης ἔρως συνῆργει, καθ' ἡμέραν ἐκκαίων Ἡρώδῃ [e] λαβρότερον, ὡς μηδενὸς τῶν διὰ τὴν γεγονυίαν λυπηρῶν αἰσθάνεσθαι. τοσοῦτον δὲ λοιπὸν μῖσος εἰς αὐτὸν τῆς Μαριάμμης, ὅσος ἐκείνης πρὸς αὐτὴν ἔρως. ἔχουσα δὲ τὴν μὲν ἀπέχθειαν ἐκ τῶν πραγμάτων εὔλογον, τὴν δὲ παῤῥησίαν ἐκ τοῦ φιλεῖσθαι, φανερῶς ὠνείδιζεν αὐτῷ τὰ κατὰ τὸν πάππον Ὑρκανὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν [f] Ἀριστόβουλον. οὐδὲ γὰρ τούτῳ

eò commeandi poteſtate conceſſa. Deinde Hyrcanum, avum conjugis, ex Parthis ad ipſum reverſum, propter inſidiarum ſuſpicionem ſuſtulit; quem captum quidem occupata Syria Barzapharnes abduxerat, gentiles vero Tranſeuphratenſes, ſortem ejus miſerati, ſibi dari petierant. & ſi monitis eorum paruiſſet, ne ad Herodem tranſiret, nequaquam *ita* periiſſet. Verum mortis ejus incitamentum fuit neptis matrimonium. Nam hoc fretus, multoque magis patriam deſiderans, veniebat. Herodem autem commovit, non quod regnum ſibi vendicaret, ſed quod regnare ipſi jure deberetur.

In domo Herodis diſſidium, & unde ortum. Ann. p. 712. 715. 725.

Hyrcani mors quæ de cauſa. Vide Ann. p. 662. & p. 678.

2. Quinque autem filiorum, quos ex Mariamne ſuſceperat, duo quidem feminæ, tres vero mares erant. Atque horum natu minimus Romæ educatus moritur: duos autem grandiores, & propter matris nobilitatem, & quod ſibi in imperio geniti eſſent, regie inſtituebat. Verum, quod iſtis fortius erat, *plurimum* ad hoc conferebat amor Mariamnes; qui indies Herodem vehementius urebat, ut eorum fere nihil ſentiret quæ propter dilectam ſibi dolerent: tantum autem in eum Mariamnes erat odium, quantus illius erga ipſam amor. Illa igitur ex rebus quidem ipſis probabiles habens inimicitiarum cauſas, ex eo vero quod amaretur loquendi libertatem, coram ei objiciebat quæ in avum ſuum Hyrcanum fratremque Ariſtobulum perpetraverat. nec enim huic, quan-

Mariammes liberi.

Ejus in Herodem odium, & Herodis in illam amor.

a Illud δὲ è *MSS.* b Κακοδαιμονῶν in *MSS.* c Illud τὸν addidi è *Codd. MSS.* d Βαρζαφάνης hîc loci in omnibus *MSS.* e Ita *Voſſ.* λαβρότερον in *cæteris.* Forſan λαβρεστέρως. f Ἀριστόβουλον in omnibus *MSS.*

Ariſtobulus pontifex qua de cauſa & quo modo peremptus. Antt. p. 665. 666.

quanquam puer erat, pepercit Herodes: dato quidem ipſi, cum annorum eſſet ſeptendecim, pontificatu, eo vero poſt honorem *acceptum* ſtatim occiſo. Quoniam populus ei ſacra veſte induto, cum ad aram feſto die aſcendiſſet, frequens illachrimavit; noctu ſane mittitur puer in Hierichunta, atque ibi, à Gallis, quibus id negotii mandatum, in piſcinam immerſus, interiit.

Mariammes inſolentia.

3. Ob iſta, probra in Herodem jaciebat Mariamne, ſororemque ejus & matrem atrocibus conviciis proſcindebat. Sed illi quidem præ amore os erat occluſum. Gravis autem indignatio mulieres ſubiit, &, quo maxime Herodi iram concitarent, inſimulabant eam adulterii; & alia multa ad fidem faciendam inſtruentes, eamque accuſantes, quod in Ægyptum imaginem ſuam miſiſſet Antonio, & ex immoderata libidine ſemet abſentem viro oſtendi curaſſet, mulierum deſiderio furenti, & qui vim poſſet adhibere. Hoc ipſum, veluti fulmen *aliquod* emiſſum, perturbavit Herodem, maxime quidem amoris cauſa zelotypia inflammatum, inſuperque ſecum reputantem Cleopatræ ſævitiam, cujus gratia & Lyſanias rex & Malichus Arabs erant perempti. Non enim ex eo quod conjux ſibi eripienda eſſet, ſed quod mortis diſcrimen adiret, periculum metiebatur.

In eam accuſatio inſtituta. Antt. p. 663.

Herodis mandatum ſecretum de Mariamne occidenda, proditum à Joſepho. Antt. p. 667.

4. Itaque peregre profecturus, Joſepho, Salomes ſororis ſuæ marito, quem fidum habebat & ex affinitate benevolum, uxorem commendat, mandato ei clam, ut illam interficeret, ſi modo ipſummet occideret Antonius. Verum Joſephus non maligne, ſed regis amorem mulieri demonſtrare volens *tam magnum eſſe*, ut ab ea ſemet ne mortuum quidem diſjungi pateretur, arcanum *ei* enunciat. Atque illa, cum reverſus eſſet Herodes, multaque inter colloquendum de ſuo illius deſiderio juraret, quodque nunquam aliam mulierem adeo deamaret, valde, inquit, tuum erga nos amorem patefeciſti mandatis Joſepho datis, quibus ut me occideret præcepiſti.

Ob quod Herodis ira & zelotypia accenſus. Antt. p. 668. 669.

5. Herodes, cum arcanum audiiſſet, illico mentis impos erat, dicenſque Joſephum ſua mandata non fuiſſe proditurum, niſi eam ſtupraſſet, præ dolore inſaniebat, atque ſtratis exſiliens, ultro citroque curſabat in regia. Intereaque ſoror ejus Salome, arrepto tempore ad criminandum, ſuſpicionem de Joſepho confirmavit. Ille vero ex immoderata zelotypia in furorem actus, è veſtigio utrumque necari juſſit. At continuo inſaniam excipiebat pœnitentia, iraque reſidente amor iterum exſuſcitatur. Tanta autem ejus cupiditate ardebat, ut mortuam vix aut ne vix quidem eſſe crederet, ſed præ ægritudine eam, quaſi adhuc viveret,

κἂν ὅτιος παιδὸς ἐφείσατο· δὺς μὲ αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπιλαχομένῳ, μᾶλλον δὲ τὴν τιμὴν κτείνας αὐτὸν. ἐπειδὴ γὰρ ἱερεὺς ἐσθῆτα λαβόντι, καὶ τῷ βωμῷ προσελθόντι καθ' ἑορτὴν, ἄθρους ἐπεδάκρυσε ὁ πλῆθος· πέμπεται μὲν οὖν ὁ παῖς ἀφ' ὑκτὸς εἰς Ιεριχοῦντα, ὅπου δὴ, κατ' ὀπτασίαν ὑπὸ τῶν Γαλατῶν βαπτιζόμενος ὁ καλυμβήθρᾳ, τελευτᾷ.

γ'. Διὰ ζῶντα Ηρώδην τε ἀνείδιζεν ἡ Μαριάμμη, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὴν μητέρα δεινοῖς ἐξύβριζε λοιδορίαις. ἀλλ' ὁ μὲν πιφίμωτο τοῖς ἔρωσι. δεινὴ δὲ τὰς γυναῖκας ἀγανάκτησις εἰσῆει, καὶ, ὃ μάλιστα κινήσειν τὸν Ηρώδην ἔμελλον, εἰς μοιχείαν διέβαλλον αὐτόν· ἄλλά τε πολλὰ πρὸς τὸ πιθανὸν ὑποκυβαζόμεναι, καὶ κατηγοροῦσαι δότε τὴν εἰκόνα τὴν ἑαυτῆς πέμψειν εἰς Αἴγυπτον Αντωνίῳ, καὶ δι' ὑποβολὴν ἀσελγείας ἀπῦσαι δεῖξαι ἑαυτὴν ἀνθρώπῳ γυναικομανοῦντι καὶ βιάζεσθαι δυναμένῳ. τοῦτο, ὥσπερ σκηπὸς [a]ἐμπεσὸν, ἐτάραξεν Ηρώδην, μάλιστα μὲν ἀφ' τοῦ ἔρωτος ζηλοτύπως ἔχοντα, λογιζόμενον δὲ καὶ τὴν Κλεοπάτρας ὠμότητα, δι' ἣν Λυσανίας τε ὁ βασιλεὺς ἀνῄρητο, καὶ [b]Μάλιχος ὁ Αραψ. οὐ γὰρ ἀφαιρέσει γαμετῆς ἐμέτρει ⟨ἢ⟩ κίνδυνον, [c]ἀλλὰ θανάτῳ.

δ'. Μέλλων οὖν ἀποδημεῖν, Ιωσήπῳ τῷ ἀνδρὶ Σαλώμης τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς, πιστὸς δὲ ἦν καὶ ἀφ' τὸ κῆδος εὐνους, ἐφεπίθετο τὴν γυναῖκα, κρύφα δὺς ὁπτολεῖ ἀναιρεῖν αὐτὸν εἰ κρείσσων Αντώνιος. ὁ δὲ Ιώσηπος, οὐκ κακοήθως, ἀλλὰ τὸ ἔρωτα ὃ βασιλέως παρασῆσαι τῇ γυναικὶ βουλόμενος, ὡς οὐδὲ ἀποθανὼν αὐτῆς ⟨ἀπο⟩μένοι ἀφαζευχθῆναι, τὸ ἀπόῤῥητον ἐκφέρει. κἀκείνη πρὸς ἐπανήκοντα τὸν Ηρώδην, πολλά τε περὶ ὧν πρὸς αὐτὸν [d]πόθεν ἐν ταῖς ὁμιλίαις ἐπομνύμενον, καὶ ὡς οὐδὲ ἐρασθείη ποτὲ γυναικὸς ἄλλης, πάνυ γῦν, εἶπε, ταῖς πρὸς Ιώσηπον ὁπολαῖς ἐπιδείξει τὴν εἰς ἡμᾶς ἔρωτα, κτεῖναί με προστάξας.

ε'. [e]Ἐκφρων εὐθὺς ἀκούσας ὃ ἀπόῤῥητον ἦν, ἡ οὐκ ἄν ποτε τὴν Ιώσηπον ἐξαγγεῖλαι τὴν ὁπολὸν φάσθαι, εἰ μὴ ἀφθαρείρειν αὐτὸν, οὐσθυσία ὧν πάθει, ἡ τὴν κοίτην ἐξαλλόμενος, ἀνέδην ἐν τοῖς βασιλείοις [f]ἀνειλεῖτο. καὶ τούτῳ Σαλώμη ἡ ἀδελφὴ, τὴν χρείαν εἰς τὰς ἀφορολὰς ἁρπάσασα, τὴν εἰς τὸν Ιώσηπον ἐβεβαίωσεν ὑποψίαν. [g]ὁ δὲ, ὑπ' ἀκράτου ζηλοτυπίας ἀκμαιοῦς, ἀθρόχρημα κλέειν προσίταξεν ἀμφοτέρους. μετάνοια δ' εὐθὺς ἔπιπτε ὧν πάθει, ἡ δὲ θυμῶ πεσόντος ὁ ἔρως πάλιν ἀνέζωπυρεῖτο. τοσαύτη δὲ ἦν φλεγμονὴ τῆς ἐπιθυμίας, ὡς μηδὲ τεθνάναι δοκεῖν αὐτὴν, ὑπὸ δὲ κακώσεως ὡς ζώσῃ προσλαλεῖν,

[a] Ita ad unum omnes *MSS.* ἐμπεσὸν *Baſ.* & *Gen.* [b] Vide ſupra cap. 18. § 8. & *Antt.* p. 670. ubi Lyſaniam interfectum legimus; confirmante etiam *Dione* XLIX. p. 411. B. At de cæde Malichi præterquam hoc uno in loco, quod meminerim, nihil conſtat. *Aldr.* [c] Jam enim acceſſiverat illum Antonius, ut de objecta ſibi Ariſtobuli morte Laodiceæ cauſam diceret, *Antt.* p. 667. *Aldr.* [d] Συμπαθὴς *Big. Bod. Voſſ.* & *Lipſ.* [e] Ἔκφρων δ' εὐθὺς *Bunb.* [f] Ita *Baſ. Bunb.* & *Rhed.* ἀνειλεῖτο *Gen.* ἀνείλατο *Big.* ἀνειλεῖτο *Bod.* [g] Excidiſſe aliquid videtur quod ſic ſuppleri poteſt. *Unde Herodes, immoderata zelotypia furens,* [parum abfuit quin uxorem occideret; at Joſepho ne in conſpectum quidem admiſſo mortem intulit. Rurſus cum ad Cæſarem Rhodum iret, Mariamnen cum matre Alexandra Joſepho alteri, quæſtori ſuo, Soëmoque commiſit; & ſiquid ſibi mali contingeret, ut utramque tollerent imperavit. Quod cum Soëmus aliquando effutiſſet, temperare ſibi non potuit Mariamne quin reverſum Herodem ſignis odii manifeſtis exciperet: eumque propterea commotum ſoror ejus & mater irritabant; ne quid tamen gravius ſtatueret interceſſit Cæſaris ſalutatio. Poſt annum vero quam à Cæſare reverſus eſt, Salomes opera Mariamne veneficii accuſata eſt, & tormenta Eunucho ejus adhibita; qui de veneficio nihil faſſus, cum offenſam diceret reginam propter ea quæ Soëmus indicaſſet, ſuſpicatus Herodes id indicium ſtupro redemptum,] *confeſtim utrumque juſſit interfici.* Vide *Antt.* p. 669. 679. 681. 683. 684. *Aldr.*

[a] Ita

λαλεῖν, μέχρι ᾧ χρόνῳ διδαχθεὶς ὅ [a] πάνθος ἀπάλογον ἔλυπεν ἔχε τῇ πρὸς [b] θεῖναν ἀλγηδόνι.

alloqueretur; donec tempore *veriora* edoctus, luctus & mœroris magnitudine eum quo superstitem dilexerat æquavit affectum.

ΚΕΦ. κγ'.

Διαβολαὶ εἰς υἱὸς Μαριάμμης. Ἀντίπατρος αὐτοῖς προτιμᾶται. Ὑπὸ Καίσαρος κατηγορεῦνται, καὶ αὐτοῖς διαλλάττεται Ἡρώδης.

CAP. XXIII.

Calumniæ in filios Mariammes. Antipater iis præpositus. Eorundem accusatio apud Cæsarem, & reditus in gratiam cum Herode.

ΚΑπορνομῶσι δὲ τῆς μητρῴας οἱ παῖδες ὀργῆς, καὶ τὴν μίσους ἔννοιαν λαμβάνοντες, ὡς πολέμιον ὑφεώρων τὸν πατέρα, καὶ πρότερον μὲν ὅτι Ῥώμης παιδεύόμενοι, πλέον δὲ ὡς εἰς Ἰουδαίαν ὑπέστρεψαν. συνήδροιτο δ' αὐτοῖς ταῖς ἡλικίαις ἡ ἀλγηδών. [c] ἐπεὶ δὲ γάμων ἔγγιστα ἦσαν, ὁ μὲν τῆς τηθίδος Σαλώμης, ἡ τῆς μητρὸς αὐτῶν κατηγόρησεν, ὁ δὲ ἔγημεν Ἀρχελάου [d] τοῦ Καππαδοκῶν βασιλέως θυγατέρα, προσελάμβανον ἤδη τῷ μίσει καὶ παῤῥησίαν. ὁπότε δὲ θράσους αὐτοῖς ἀφορμὰς ἡ ἀλγηδὼν λαβοῦσα ἐλάμβανον, καὶ φανερώτερον ἤδη τῷ βασιλεῖ διελέγοντό τινες, ὡς ἐπιβουλεύοιτο μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν υἱῶν· ὁ δὲ Ἀρχελάῳ κηδεύσας καὶ φεύγειν παρασκευάζοιτο, τῷ πενθερῷ πεποιθώς, ἵνα ὅτι Καίσαρος αὐτοῦ κατηγορήσῃ. ἀναπλησθεὶς δὲ τῶν ἀλγηδόνων Ἡρώδης, ὥσπερ ὑπαίτιον τοῖς υἱοῖς, κατάγει ἐπὶ τὴν Δωρίδα Ἀντίπατρον, καὶ πάντα τρόπον [e] προτιμᾶν ἄρχεται.

MAternæ autem iracundiæ *quasi* hæredes succedunt filii; &, immanitatem sceleris reputantes, non aliter patrem, quam si hostis esset, suspectum habebant, idque & antea cum Romæ in studiis versarentur, & multo magis postquam in Judæam reversi sunt. Nam una cum ætatibus illorum adolevit affectus. Posteaquam vero conjugio maturi, unus amitæ *suæ* Salomes, quæ matrem eorum accusavit, *filiam* duxerat, alter Archelai Cappadocum regis filiam, tum *quidem* odio *suo* etiam loquendi libertatem adjungebant. Ex illa autem audacia *temeraria* calumniandi ansa arrepta est, & mox apertius quidam apud regem dicebant, quod ei à filio quidem utroque struerentur insidiæ; ille vero, qui Archelai gener erat, socero fretus etiam fugam pararet, *regem* ipsum apud Cæsarem accusaturus. Herodes autem, cum criminationum satis superque accepisset, Antipatrum ex Doride susceptum, veluti propugnaculo sibi futurum adversus filios, ad se adducit, ejusque rationem modis omnibus habere cœpit.

Mariammes filii contra Herodem irritati. Ant. p. 713.

Conjuges eorum.

Herodes mirum in modum Antipatro favet. Ant. p. 714.

β'. Τοῖς δὲ ἀφόρητος ἦν ἡ μεταβολὴ, καὶ τὸ ἐξ ἰδιότητος μητρὸς ὁρῶντες προκόπτοντα, ἅμα τὸ αὐτοῦ εὐγένειαν οὐκ ἐκράτει τὸ ἀναιδὲς ἐφ' ἑκάστῳ δὲ τὸ ἀνιαρὸν, τὸ ὀργὴν ἐξέφαυον. ὡς δὲ οἱ μὲν καθ' ἡμέραν προσίσαιτο μᾶλλον· ὁ δὲ Ἀντίπατρος ἤδη καὶ δι' αὐτοῦ ἐσπουδάζετο, δεινότατος μὲν ὢν τὰς πρὸς τὸν πατέρα κολακείας, ἅμα δὲ κατὰ τῶν ἀδελφῶν ποικίλας ἐσκευαζόμενος, καὶ τὰ μὲν αὐτὸς λογοποιῶν, τὰ δὲ τῶν ὑπηρετῶν φημίζειν κελεύων, μέχρι παντάπασι τοὺς ἀδελφοὺς ἀπέῤῥηξε τῆς βασιλικῆς ἐλπίδος. καὶ γὰρ ἐν ταῖς διαθήκαις, καὶ φανερῶς αὐτὸς ἤδη διάδοχος· ὡς βασιλεὺς γὰρ ἐπέμφθη καὶ πρὸς Καίσαρα, τό τε κόσμῳ καὶ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις, πλὴν διαδήματος, χρώμενος. χρόνῳ δὲ ἐξίσχυσεν εἰσαγαγεῖν ὅτι τὸν Μαριάμμης κοίτην τὴν μητέρα· δυσὶ δὲ ὅπλοις χρώμενος, κολακείᾳ καὶ διαβολῇ, τὸ βασιλέα καὶ πρὸς θανάτου τῶν υἱῶν ὑπεργάσατο.

Mariammes filios male tractat, eisque insidias struit Antipater. ibid.

γ'. [f] Τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον σύρας μέχρι Ῥώμης ὁ πατὴρ, τῆς ἐφ' ἑαυτῷ φαρμακείας ἔχεινεν ὅτι Καίσαρος. [h] ὁ δὲ εὑρὼν μόλις ὁλοφυρμῷ παῤῥησίαν, καὶ

Herodes apud Cæsarem accusat Alexandrum fratremque. Ant. p. 715.

mutatio, cumque viderent matre privata natum *auctoritate adeo* proficere, tantos eis sua nobilitas stimulos subdidit, ut indignationem cohibere non potuerint; sed ob quodcunque, grave illis & molestum, iram suam palam faciebant. At cum illi indies magis infesto & inimico essent animo, Antipater jam studiose omnia ipse agebat, (ut qui optime norit patrem adulari, & varias in fratres suos calumnias pararet, quasdam ipsemet spargens, alias vero necessariis suis divulgandas submittens) donec spem regni omnem fratribus præciderat. nam & in testamento & aperte quoque jam ipse *designatus* erat *imperii* successor: denique tanquam rex etiam ad Cæsarem missus est, & ornatu & cætero præter diadema cultu *regio* instructus. Tempore autem *brevi* tantum gratia valuit, ut matrem suam in lecto Mariamnes collocaret: geminisque armis contra fratres usus, blanditiis & calumniis, clam effecit ut rex etiam de filiorum nece cogitaret.

3. Quapropter pater cum Alexandrum secum Romam duxisset, veneni sibi parati reum apud Cæsarem postulavit. Ille autem, cum ægre eò confidentiæ deveniisset ut calamitatem *suam*

a Ita rescripsi ex conjectura. Antea erat τὸ πάνθος ἀπάλογον τὸν λύπην in *Editis Aliisque.* τὸ πάνθ' *Voss.* τὸ πάθος legisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *donec processu temporis funere cognito.* Nihil horum agnoscit *Bod.* b Sic *Voss.* & *Ruf.* πρεσβίαν, aut θεσπεσίαν, aut πρεσβείαν in *cæteris.* c Ita in omnibus *MSS.* ἐπὶ *Basil.* & *Gen.* d Ita *MSS.* τῶν in *impressis.* e In hac voce interpretanda à recepta versione discessimus; nos de errore monente Cl. *L. Bos* in *Animadv. ad Script. Gr.* c XXI. f Δι' αὐτὸν in *Editis.* δ' αὐτὸ *Big.* δι' ἑαυτὸν in quibusdam *MSS.* g Et Aristobulum etiam: solum tamen Alexandrum nominat *Josephus*, quod in eum præcipue (sicut alibi loquitur) tota domus tempestas incubuerit; quodque ejus partes in propulsando hoc periculo potiores essent. *Aldr.* h Alexandrum quidem dicit (*Originum*, p. 716.) orationem ægre invenisse; nam & eum dolor impediebat, & indecorum erat ita patri respondere, quemadmodum res ipsa postulabat, & contra quemvis alium licuisset: sed Augustum illi judicem contigisse, non tam credulum & præcipitem, quam Herodes fuerat; quemque non posset Antipater, sicut Herodem, dolo fallere; nam ad ejus prudentiam magnus usus accesserat. Accusantibus igitur ab initio diffisus est; & nunc quoque facile intellexit, tarditatem Alexandri non ex sceleris conscientia, sed ætate, dolore, & patris reverentia proficisci. *Aldr.*

Summa defensionis Alexandri. Vide Antt. p. 717.

suam deploraret, & judicem habens Antipatro *rerum* peritiorem & Herode prudentiorem, *verba faciens* delicta quidem patris verecunde suppressit, ejus vero criminationes fortiter diluit: cumque fratrem periculorum consortem sceleris purum demonstrasset, tum mox de Antipatri calliditate & de contumeliis & injuriis sibi illatis questus est. Non solum autem ipsum adjuvabat conscientia intemerata, sed & verborum vis: nam acerrimus erat in dicendo. Postremo cum dixisset, patri licere occidere eos, si scilicet crimen objiceret, fecit ut omnes quidem lachrymas profunderent; Cæsar vero ita affectus est, ut accusationem in eos institutam rejecerit, & Herodem illis reconciliarit. ea autem lege facta est reconciliatio, ut adolescentes quidem patri in omnibus obsequerentur, illi vero liberum esset regnum relinquere cui vellet.

Cæsar Herodem filiis reconciliat. Antt. p. 718.

Herodes in reditu perhumaniter excepius ab Archelao. Antt. p. 719.

4. Post hæc igitur rex Roma reversus est, ita ut videretur filiis quidem criminationes remisisse, haud vero ab omni suspicione liber. Eum autem comitatus est Antipater odii *causa & fundamentum*; sed, reconciliatorem veritus, palam proferre inimicitias non audebat. Cæterum cum juxta Ciliciam navigans ad *insulam* Eleusam appulerit, eos quidem Archelaus convivio perhumaniter excipiebat, pro incolumitate generi gratias referens, & ob concordiam redintegratam hilaritatem suam ostendens: quippe nihil moratus amicis Romæ scripserat, ut in judicio Alexandrum adjuvarent, quin & Zephyrium usque *Herodem* deduxit, talentis etiam triginta donatum.

Herodis post reditum concio ad populum. Antt. p. 719.

5. Postea vero quam Hierosolyma pervenit Herodes, populo convocato, tribusque filiis prope adstantibus, profectionis suæ rationem reddit: "& multas quidem Deo gratias age-
"bat, multas vero Cæsari, qui domus suæ per-
"turbationem sedavit atque restinxit; &,
"quod regno majus est, filiis auctor erat con-
"cordiæ, quam ego, inquit, arctius adhuc co-
"agmentare studebo. Nam is quidem me re-
"gni dominum & de successore *meo* judicem
"constituit; ego vero, quòd mei interfit, illi
"etiam gratias referens, hos tres filios *meos* re-
"ges designo, atq; huic sententiæ *meæ* primum
"Deum suffragatorem fieri precor, deinde &
"vos. namque huic ætas, illis generis nobilitas
"successionem conciliat; porro regni ea ma-
"gnitudo est ut etiam pluribus sufficiat. Quos
"autem Cæsar conjunxit, & pater *sui successo-*
"*res* constituit, vos velim observare, neque in-
"justis neque disparibus eos colentes honori-
"bus, sed quemque pro nascendi ordine. non
"enim tanta quis afficiet eum lætitia qui præter
"ætatis prærogativam colitur, quantum ei, quem
"despicit, doloris afferet. Cæterum ex con-
"sanguineis & amicis, quos oportebit cum sin-
"gulis versari, ego illis adjungam, & concor-
"diæ sponsores constituam; ut qui probe no-

δικασὴν [a] ἐμπειρότερον Ἀντιπάτρου, καὶ Ἡρώδου φρονιμώτερον, τὰ μὲ ἁμαρτήματα τοῦ πατρὸς αἰδημόνως ὑπεσπάλατο, τὰς δὲ αὐτῷ διαβολὰς ἰσχυρῶς ἀπεδύσατο· καθαρὸν δὲ καὶ τὸ ἀδελφὸν ἀποδείξας κοινωνῆντα τῶν κινδύνων, ὅτως ἤδη τότε Ἀντιπάτρου παῤῥησιάζοιτο καὶ τὴν αὐτοῦ ἀτιμίαν ἀπωδύρετο. συμπράττει δὲ αὐτῷ μὴ καθαρᾶ τοῦ συνειδότος ἡ περὶ λόγους ἰσχύς· ἰσῶ γὰρ δὴ δεινότατος εἰπεῖν. καὶ ὃ τελευταῖον φάμενος, ὡς τῷ πατρὶ κλείναι αὐτὸς [b] ὄφελε, εἰ δὴ προσῆκε τὸ ἔγκλημα, προήγαγε μὲ εἰς δάκρυα πάντας. ὁ δὲ Καῖσαρ διέθηκεν ὅτως, ὡς ἀπογνῶναι μὲ αὐτοῦ τὰ κατηγορημένα, διαλλάξαι δὲ Ἡρώδῃ εὐθέως. αἱ διαλλαγαὶ δὲ ὅτι τούτοις ἦσαν, ὅτε σκέψως μὲ τῷ πατρὶ πάντα προῆρχεν, ὁ δὲ τῷ βασιλείαν καταλιπεῖν ᾧ βούλοιτο.

δ'. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπὸ Ῥώμης ὑπέστρεφεν ὁ βασιλεύς, τὸ μὲν ἐγκλημάτων ἀφκέναι τοὺς υἱεῖς δοκῶν, τὸ δὲ ὑποψίας οὐκ ἀπηλλαγμένος. παῤῥωκολούθει [c] δὲ Ἀντίπατρος, ἡ μὲν μίσους ὑποθέσεις, ἀλλ' εἴς γε τὸ φανερὸν τοῦ ἀπέχθειαν οὐκ ἐξέφερε, τὸ δὲ διαλλαχτοῦ αἰδήμονος. ὡς δὲ τὴν Κιλικίαν παραπλέων κατῆρεν [d] εἰς Ἐλεῦσαν, εἰσία μὲ αὐτοὺς φιλοφρόνως Ἀρχέλαος, ὑπὲρ τὸ μὲν γαμβρῷ σωτηρίας εὐχαριστῶν, καὶ ταῖς διαλλαγαῖς ἐφηδόμενος, ὡς ἂν καὶ τάχιον γεγραφὼς τοῖς ὅτι Ῥώμης φίλοις, συλλαμβάνειν [e] περὶ τὴν δίκην Ἀλεξάνδρῳ. παραπέμπει δὲ μέχρι Ζεφυρίου, δῶρα δοὺς μέχρι τριάκοντα ταλάντων.

ε'. Ὡς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα Ἡρώδης ἀφικνεῖται, συναγαγὼν τὸν λαὸν, καὶ τοὺς τρεῖς υἱεῖς παραστησάμενος, ἀπελογεῖτο περὶ τῆς ὑποψίας· "καὶ πολλὰ μὲν ηὐχαρίστει
"τε τῷ Θεῷ, πολλὰ δὲ Καίσαρι καταστησαμένῳ τὴν οἰ-
"κον αὐτῷ τεταραγμένον, καὶ μεῖζόν τι τοῖς υἱοῖς παρα-
"σχεῖν τὴν βασιλείας τιμὴν ὁμόνοιαν, ἣν αὐτὸς ἔφη συναρ-
"μόσαι μᾶλλον. ὁ μὲν γὰρ κύριον ἐμὲ τῆς ἀρχῆς καὶ
"δικαστὴν τοῦ παιδὸς κατέστησεν, ἐγὼ δὲ, μὴ τοῦ
"συμφέροντος ἐμαυτῷ χαρίεντος [e] ἀμειβόμενος, τοσόνδε
"τοὺς τρεῖς παῖδας ἀποδείκνυμι βασιλέας, καὶ τὸν μὲν
"μὴ πρῶτον τὴν Θεὸν σύμψηφον, ἔπειτα καὶ ὑμᾶς πα-
"ρακαλῶ γενέσθαι. τῷ μὲν γὰρ ἡλικία, τοῖς δὲ εὐγέ-
"νεια τοῦ διαδόχου προέχειν· τὸ γοῦν μέγεθος τῆς
"βασιλείας ἀρχὴ καὶ πλείονι. ὑμᾶς δὲ Καῖσαρ μὲν ἤνε-
"σε, καθίστησι δὲ πατὴρ, ὑμεῖς τηρήσατε, μήτε ἀδί-
"κως μήτε ἀνωμάλως τὰς τιμὰς διδόντες, ἐκάστῳ δὲ
"κατὰ πρόσβειον. ὁ γὰρ τοσοῦτον εὐφρανεῖ τις [f]
"παρ' ἡλικίαν θεραπευόμενον, ὅσον ὀδυνήσει τὸν ἀπ-
"μόμενον. ὃς γοῦν ἐκάστῳ συνεῖναι δήσει συγγε-
"νεῖς καὶ φίλους, ἐγὼ ἁρμοῶ, καὶ τῆς ὁμονοίας
"ἐκείνους ἐγγυητὰς καταστήσομαι, σαφῶς ὑπισχνούμενος,
ὅτι

a Ἐμπειρότατον *Voss. Big.* & *Lipsius* ἀπορώτατον legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *Ille autem vix deplorandi copiam nactus, & licet apud imperitissimum judicem, tamen Herode & Antipatro prudentiorem* &c. b Ἐσῶ, εἰ δὴ τῷ προῆκεν *Voss.* ἰσῶν ἤδη, ἐ προσ. *Big.* atque ita forsan *Ruf.* nisi quod ἐ post ἔγκλημα legat, in hunc modum vertens, *postremo proloquutus quod eos libenter occideret, crimen illi objecit.* Nisi exciderit aliquid (inquit *Aldrichius*) crediderim ita legi oportere, ὡς τῷ πατρὶ κτείναι αὐτὸς ἐσῶ· εἰ δὲ τῷ προσῆκε τὸ ἔγκλημα, ut sit Apoſiopesis, quam ad hunc modum licet explicare: *Potest nos pater occidere, neque mori recusamus; quod si accuset etiam parricidii, morte gravior est tanti sceleris suspicio.* Vide *Antt.* p. 716. 717. c Γὰρ *Voss.* d Vide *Annott.* ad p. 719. v. 18. e Ita lego cum *Cod. Voss.* antea erat ἀμοιόμαι. τοὺς δὲ τοὺς τρεῖς π.

a Bun-

"ὅπι τὰς ϛάσεις καὶ τὰς φιλονεικίας γενῶσιν αἱ τῶν
"σωμϕατευόντων κακοήθειαι· κἂν ὦσιν ὅτοι χρη-
"ϛοὶ, τηρῶσι τὰς ϛοργάς. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς μόνον τούτους,
"ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῇ ϛρατιᾷ μου ταξιάρχους, ἐν
"ἐμοὶ μόνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ὅλι ϐέϐαιον. 5
"Οὐ γὰρ βασιλείαν, ἀλλὰ πηλικὼ [a] βασιλείας τοῖς υἱοῖς
"παραδίδωμι· καὶ τῶν μὲν ἡδέων ὡς ἄρχοντες ἀπο-
"λαύσουσι, τὸ βάρος δὲ τῶν πραγμάτων ἐμοὶ ὄφει,
"κἂν μὴ θέλω. σκεπτέϐω δὲ ἕκαϛος τίνα τε ἡλι-
"κίαν [b] μου καὶ τίνα ἀγωγὴν τοῦ βίου, καὶ τίνα εὐσε- 10
"ϐειαν. ὅτε γὰρ ὅτως ἐμοὶ γέρων, ὡς ἂν ἀπελπι-
"σθῆναι ταχέως, ὅτε εἰς τρυφὴν ἐκδιαιτώμενος, ἢ
"καὶ νέος ὑποτίμηται· τότε θεῖον ὅτω τεθρεμ-
"μένῳ, ὡς τε ἂν ὅλι μήκιϛον βίου προσδοκῆν.
"ὁ δὲ τοὺς ἐμοὺς παῖδας θεραπεύων ὅλι τῇ ἐμῇ κα- 15
"ταλύσει, δώσει μοι καὶ τοῦτ' ἐκείνου δίκας. ὑ γὰρ
"ἐγὼ, [d] φθονῶν τοῖς ἐξ ἐμοῦ γεγεννημένοις, ἀνακό-
"πτω τοὺς εἰς αὐτοὺς φιλοτιμίας· ὁπιζάνω δὲ
"τοῖς νέοις γίνεϑαι τὰς ϖονδὰς ϑεάσους ἐφόδιον. εἴ
"γε μὴν ἕκαϛος ἐνθυμηθείη τῶν προσόντων, ὅτι χρη- 20
"ϛὸς μὲν ὢν παρ' ἐμοῦ λήψεται τοῦ ἀμοιϐοῦ, ϛα-
"σιάζων δὲ καὶ πρὸς τῶν θεραπευομένων τὸ κακόν-
"θες ἀνόητον ἔξει, πάντας οἶμαι τὰ ἐμὰ φροντίσειν, τοῦτον
"τὰ τῶν ἐμῶν υἱῶν. καὶ γὰρ τούτοις συμφέρει κρατεῖν
"ἐμοῦ, [e] κἀμοὶ τούτοις ὁμονοεῖν. ὑμεῖς δὲ, ὦ παῖδες ἀγα- 25
"ϑοὶ, πρῶτον ἐνθυμούμενοι τοῦ ἱερὸν φύσιν, ἥν καὶ
"πρὸς θείοις αἱ ϛοργαὶ μένουσιν, ἔπειτα τὸν ποιησά-
"μενον ἡμῶν τὰς διαλλαγὰς Καίσαρα, τρίτον ἐμὲ
"τὸν ὑπὲρ οὗ ἔξεσι ὅλιπάσασθαι πρὸς κακοῦντα, μείνα-
"τε ἀδελφοί. δίδωμι δὲ ὑμῖν ἐσθῆτά τε ἤδη καὶ θρό- 30
"νων βασιλικὴν· ἐπεύχομαι δὲ καὶ τῷ Θεῷ τη-
"ρῆσαι τοῦτο ἐμὴν κρίσιν, ἂν ὁμονοῆτε". Ταῦτα εἰπὼν,
καὶ φιλοφρόνως ἕκαϛον καταπασάμενος τῶν ὑίῶν, διέ-
λυσε τὸ πλῆθος, τοὺς μὲν, συνευχομένους τοῖς εἰρημένοις,
ὅσοι δὲ ἐπεθύμουν μεταϐολῆς, μηδὲ ἀκροάσεσθαι προσ- 35
ποιουμένους.

"rim, diſſidia & contentiones ex malignis in-
"geniis eorum quibuſcum agunt proficiſci:
"hoſque, ſi boni fuerint, mutuum amorem
"tueri. Non iſtos autem tantum oro & ob-
"teſtor, ſed & ordinum ductores in exercitu
"meo, ut in me ſolo ſpem habeant in præ-
"ſentia. Non enim regnum, ſed regni hono-
"rem filiis *meis* tradò: & quidem jucundis,
"quaſi in imperio eſſent, perfruentur; rerum
"vero onus, tametſi nolim, meum erit. Conſi-
"deret autem quiſque *veſtrum* ætatem meam,
"vitæque inſtitutum, necnon etiam pietatem.
"nam neque ſenex adeo ſum ut de me vita
"deſperari debeat; neque voluptatibus aſſue-
"tus, quæ & juvenum poplites ſuccidunt: quin
"& Deum ita coluimus, ut vita quam longiſſi-
"ma frui non dubitemus. Quotus vero quiſ-
"que filios meos obſervabit vitæ meæ exitum
"exſpectans, ſciat is ſe propterea mihi pœnas
"daturum eſſe. Ego enim nequaquam, ac ſi
"inviderem ex me genitis, impedio, quo mi-
"nus alii eos honore proſequantur; ſed quòd
"norim, ejuſmodi ſtudia in adoleſcentibus fe-
"rociam alere. Itaque ſi cogitare velint qui
"ad eos ſe conferunt, quod, quicunque bene
"ſe geſſerit, gratiam à me relatam habebit,
"diſſidia vero ſerenti nihil profuturam eſſe
"malitiam, etiam apud eos quibus lenocina-
"tur, omnes profecto meis, hoc eſt filiorum
"meorum rebus, ſtudebunt. Nam & ipſis ex-
"pedit me regnare, meque cum illis concor-
"dare. Vos autem, ô boni filii, vobiſcum co-
"gitantes ſacra naturæ vincula, quibus etiam fe-
"ræ invicem conciliantur & amore continen-
"tur; deinde Cæſarem, qui gratiæ redinte-
"grandæ auctor erat; tertio meipſum, qui ro-
"gare malo cum poſſim jubere; manete fra-
"tres. Jam inde autem vobis do veſtem &
"cultum regium: Deumque obſecro ut meum
"tueatur conſervetque judicium, ſi concordes
"eritis." Iſta loquutus unumquemque filiorum peramanter complexus eſt, & populum dimiſit, alios quidem precantes ut dictis reſpondeat eventus, alios vero, qui mutationis cupidi erant, ne audiiſſe quidem ſe quicquam ſimulantes.

Varia populi de Herodis verbis opiniones. Ant. p. 719.

ΚΕΦ. κδ'.

Αντιπάτρου καὶ Δωρίδος κακουργία. Γλαφύρας ἕνεκα ἀπεχθῶς διάκειται Αλέξανδρος. Φερώρα ϖαρανοηθέντι καὶ Σαλώμῃ διελεγχθείσῃ δίδοται συγγνώμη. Ηρώδης εὐνοῦχοι βασανίζουσι, καὶ δεδημένος ἄγεται Αλέξανδρος.

Συναπῆρε δὲ τοῖς ἀδελφοῖς ἡ ϛάσις, καὶ χείρους τὰς ἐπ' ἀλλήλοις ὑποψίας ἔχοντες ἀπηλλάγησαν. Αλέξανδρος μὲν καὶ Αριϛόϐουλος ὀδυνώμενοι κεκυρωμένον Αντιπάτρῳ τὸ πρωτοϐεῖον, Αντίπατρος δὲ καὶ δοκιμάζειν νεμεσῶν τοῖς ἀδελφοῖς. ἀλλ' ὁ μὲν, ποικιλώτατος ὢν ὅ ἦθος, ἐκρυϐῆναί τε ἤδει, καὶ πολλῷ πρὸ πανούργῳ χρώμενος, τὸ περὶ αὐτοὺς ὑπάλυπτε μῖσος· τοῖς δὲ, δι' εὐγένειαν πᾶν τὸ νοηθὲν ἢ ὅλι γλώσσης. καὶ παροξύνοντες μὲν ὑπῆκτο πολλοὶ, πλείους

CAP. XXIV.

Antipatri & Doridis malitia. Propter Glaphyram inviſus Alexander. Pheroræ merito ſuſpecto, Salomæ etiam convictæ, data venia. Torquentur Herodis Eunuchi, & Alexander in vincula conjicitur.

FRatribus autem comes adhæſit diſſenſio; & pejora ſuſpicantes, alius de alio digreſſi ſunt. Alexander quidem & Ariſtobulus, ægre ferentes confirmatum eſſe Antipatro primogenituræ honorem, Antipater vero fratribus ſuccenſens quod ei proximi eſſent. Verum is quidem moribus varius & ſecreta novit reticere; & cum verſutus admodum eſſet, ſuum in eos odium diſſimulabat: illis vero, ex ſua nobilitate, familiare erat loqui quod ſentirent. Et multi quidem ſatagebant eos irritare, pluresque ex amicis *Antipatri* ad res explorandas

Gliſcit diſſidium in Herodis domo. Ant. p. 725.

[a] Βασιλίων *Voſſ.* [b] Illud μου è *Codd. Big. & Voſſ.* [c] Επὶ τῇ μου καταφρονήσει legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *in contemptum meum.* [d] Ita reſcripſi ex quibuſdam *MSS.* φθόνῳ in *Editis Aliiſque.* [e] Forſan κἀμοὶ τούτους, *miſique hos eſſe concordes.* Aldr.

Antipatri astutia, & insidiæ in filios Mariammes. Ant. p. 725.

das ſeſe in familiaritatem eorum inſinuabant. Itaque ne verbum quidem ab Alexandro emiſſum erat, quin ſtatim apud Antipatrum eſſet, & ab Antipatro ad Herodem quibuſdam ei adſutis deferretur. Neque, ſi *recte &* ſimpliciter aliquid diceret adoleſcens, culpa immunis erat, ſed quicquid diceretur ei crimini vertebatur; & ſicubi paulo liberior eſſet, maxima minimis *improbe* affingebantur. Semper autem qui eum provocarent ſubmittebat Antipater, ut mendacia ſua non de nihilo orta viderentur; multiſque *falſo* divulgatis, unum quid de quo compertum erat fidem omnibus faceret. Et hujus quidem amicorum quiſque aut natura ita comparatus erat ut res taceret, aut de eo ita cautum erat muneribus, ut nihil arcani enunciaret: nec erraret aliquis, ſi Antipatri vitam ſceleris myſterium appellaret. Alexandri enim familiares pecunia corrumpens, aut blanditiis ſubiens, quibus omnia expugnare conſuevit, proditores fecerat, fureſque eorum quæ gererentur dicerenturve. Cum autem *ſolerter omnia hiſtrionis more ageret, calumniis uſus via aſtutiſſima Herodem aggreſſus eſt: ipſe quidem fratris perſonam ſuſtinens, aliis vero ſubornatis qui indices fierent. Cumque aliquid *regi* nunciatum eſſet in Alexandrum, caſu intervenire *ſimulabat; atque initio ei quod dictum erat obtrectans, poſtea † per otium fidem ei adſtruebat, & regem ad indignationem incitabat. Cuncta autem ad inſidias referebantur, utque neci patris imminere videretur Alexander. nihil enim majorem fidem calumniis tribuebat, quam ut Antipater eum purgaret.

Herodes & aulici ad Antipatrum inclinant. Ant. p. 725.

2. Iſtis efferatus Herodes, quantum indies ſuo in adoleſcentes affectu detrahebat, tantum adjiciebat Antipatro. Quin & eò inclinabant aulici, alii quidem ſponte ſua, alii vero juſſu & imperio, ſicut Ptolemæus amicorum cariſſimus, regiſque fratres, & univerſa progenies. omnia namque erat Antipater, &, quod Alexandro fuit acerbiſſimum, omnia erat Antipatri mater, quæ in eos conſulebat, *mulier* noverca difficilior, multoque plus quam privignos odio habens eos qui à regina nati erant. Sed quanquam omnes ut Antipatrum jam magis obſervarent ſpes inducebat, non minus tamen ſinguli *à fratribus* deſciſcebant juſſu regis, qui cariſſimis edixerat, ne quis † ad Alexandrum ejuſque fratrem accederet, aut ſe ad eos applicaret. Terrori autem erat non ſolum domeſticis ad regiam ſpectantibus, verumetiam externis amicis. nulli enim regum *præterquam ipſi* tantum imperium dederat Cæſar, ut fugitivos ſuos ex civitatibus non ſubjectis ei liceret educere. Adoleſcentes autem quæ crimini ſibi data erant ignorabant: proptereaque incaute magis in ea *forſan* inciderent. nam pater de nemine aperte conqueſtus erat: ſed *adoleſcentes* ex illius frigore *rem* intellexerant, quodque ad omnem moleſtiam magis exaſperabatur. Porro & Pheroræ patruum ini-

δὲ τῶν φίλων [a] παρεδύοντο κατάσκοποι. πᾶν δὲ τὸ παρ' Αλεξάνδρῳ λαληθὲν εὐθέως ἦν παρ' Αντιπάτρῳ, καὶ μετὰ προθύμου μετέβαινεν ἀπὸ Αντιπάτρου πρὸς Ηρώδην. ὅτι δ' ἁπλῶς φθεγξάμενός ὁ νεανίας ἀνυπόδητος ἦν, ἀλλ' εἰς διαβολὴν τὸ ῥηθὲν ἐστρέφετο, καὶ μετρίως παῤῥησιασαμένῳ μέγιστα ταῖς ἐλαχίστοις προσπλάττετο. καθὸλου δὲ Αντίπατρος ἀεὶ τοὺς ἐρεθίζοντας, ὅπως αὐτὸ τὸ ψεῦδος ἔχοι τὰς ἀφορμὰς ἀληθεῖς· καὶ τῶν φημιζομένων, εἴ τι διελεγχθείη ἅπασι πίστιν ἐπετίθει. καὶ τῶν αὐτῷ μὲν φίλων ἡ φύσει μεγαλύτατος ἦν ἕκαστος, ἢ κατεσκεύαζετο δωρεαῖς, ὡς μηδὲν ἐκφέρεσθαι τῶν ἀπορρήτων καὶ Αντιπάτρου βίου, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπὼν κακίας μυστήριον. τοὺς γὰρ Αλεξάνδρῳ σωθέντας χρήμασι διαφθείρων, ἢ κολακείαις ὑπιών, ἃς πάντα κατεργάσατο, ἐπεποίηκει προδότας, καὶ τῶν πραττομένων ἢ λαλουμένων φῶρας. πάντα δὲ θεατρικευόμενος δραματουργῶν, τὰς μὲν Ηρώδου ὀργὰς ταῖς διαβολαῖς ἐποιεῖτο [b] τηχικωτάτας· αὐτὸς μὲν ἀδελφῆς προσωπεῖον ὑπεκείμενος, καθεὶς δὲ μιμουμένας ἐπῳδάς. καὶ πευθὰν [c] ἀπαγγελθέν τι κατὰ Αλεξάνδρου, [d] παρελθὼν ὑπεκείνετο, καὶ διασύρων τὸ ῥηθὲν ἀξιόμενος, ἔπειτα [e] κατεσκεύαζεν ἡσυχῇ, καὶ πρὸς ἀγανάκτησιν ἐζήτει τὸν βασιλέα. πάντα δ' εἰς ὑποβολὴν ἀπήγετο, καὶ τὸ δοκεῖν τῇ ὀργῇ τοῦ πατρὸς ἐφεδρεύειν Αλέξανδρον. σπάνει γὰρ ὅτου πίστει ἐχρήσατο τοῖς διαβολαῖς, ὡς ἀπολογούμενος Αντιπάτρου ὑπὲρ αὐτοῦ.

Β'. Τούτοις Ηρώδης ἐξαγούμενος, ὅσον ὑφῆρει καθ' ἡμέραν τῆς πρὸς τὰ μειράκια ὀργῆς, τοσοῦτον Αντιπάτρῳ προσετίθει. συναπέκλινον δὲ καὶ τῷ κατὰ τὸ βασίλειον, οἱ μὲν ἑκόντες, οἱ δὲ ἐξ ὑποτάγματος, ὥσπερ Πτολεμαῖος ὁ τιμώτατος τῷ φίλων, αὖ τε ἀδελφοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ πᾶσα ἡ γενεά. πάντα γὰρ Αντίπατρος ἦν· καὶ, ὃ πικρότατον Αλεξάνδρῳ, πάντα ἦν ἡ Αντιπάτρου μήτηρ, σύμβουλος κατ' αὐτοῦ, μητρυιᾶς χαλεπωτέρα, καὶ πλεῖόν τι προφέρουσα μισοῦσα τοὺς ἐκ βασιλίδος. πάντες μὲν οὖν ὑπὸ ταῖς ἐλπίσιν ἐθεράπευον Αντίπατρον ἤδη, συναφίστα δὲ ἕκαστον τὰ βασιλέως προστάγματα, παραγελλόμενος τοῖς τιμιωτάτοις, μήτε προσιέναι, μήτε προσέχειν τοῖς περὶ Αλέξανδρον. φοβερὸς δὲ ἦν οὐ μόνον τοῖς ἐκ τῆς βασιλείας, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν φίλοις. οὐδενὶ γὰρ βασιλέων τοσαύτην Καῖσαρ ἔδωκε παρρησίαν, ὥστε τοὺς ἀπ' αὐτοῦ φυγόντας καὶ μὴ προσπεμφθέντος πόλεως ἐξαγαγεῖν. τὰ δὲ μειράκια τὰς μὲν διαβολὰς ἠγνόει [f] παρ' ὃ καὶ μᾶλλον ἀφυλάκτους ἐπέπιπτον αὐταῖς. οὐδενὶ γὰρ ὁ πατὴρ φανερῶς ἀπεπέμφθη· συνῆν δὲ ἐν μέρει οὐκ ὀλίγοις ἐκ φυγμάτος, [g] καὶ ὅπερ πρὸς τὸ λυπεῖν μᾶλλον ἐτραχύνετο. διέθηκε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ θεῖος Φερώρας

a Al. παρεδύοντο. *b* Forſan τηχικωτάτας, quo modo legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *cum autem caute omnia committeret, aſtutis criminationibus aditus ad Herodem moliebatur.* *c* Λιχθεὶς in *MSS.* *d* Προσιλθὼν *Big.* *e* Κατεσκεύαζεν & mox πᾶν pro πάντα in uno *MSS.* *f* Ita in *MSS.* παρὸ *Baſ.* & *Gen.* *g* Ita lego cum *Caſaubono* ad *Sueton.* in *Auguſto.* Verum in *Editis* & *MSS.* πρὸς τὸ λ. & *Ruſinus* vertit, *adverſus dolorem aſperius excitabantur.* * *Vel*, ſecreto, tacite. † Cum adeſſet ex condicto præmiſſis delatoribus. * Quaſi in theatro fratris perſonam circumferens, *Hegeſipp.* † Ita vertere placuit, licet non ignoro, τοῖς περὶ Αλέξανδρον periphraſin eſſe uſitatiſſimam pro τῷ Αλεξάνδρῳ.

a Hujus

Φερώρα Ἀντίπατρος ἐχθρωδῶς, καὶ τὴν πηλίδα Σαλώμῃ, ὡς ἀπὸ γαμετικὴ οὖσαν, καθομιλῶν ἀεὶ καὶ παροξύνων. συνῆγε δὲ καὶ τοὺς τῆς Ζωΐτης ἀπὸ χθεσινῆς ἡ Ἀλεξάνδρα γυνὴ Γλαφύρα, γαυλογοῦσα τὴν αὐτῆς εὐγένειαν, καὶ ὡς παισὶν τοῖς κατὰ τὸ βασίλειον εἴη δεσπότης, ᵃ τῷ πατρὶ μὲν ἀπὸ ᵇ Τημένου, τῇ μητρὶ δὲ ἀπὸ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεως ὄντα. πολλὰ δὲ ὠνείδιζεν, ὡς δυσγένειαν, τήν τε ἀδελφὴν τὴν Ἡρώδου, καὶ τὰς γυναῖκας, ὧν ἐχέφρη δι' εὐμορφίαν, οὐκ ἀπὸ γένους ἠρῆτο. πολλαὶ δ' ἦσαν, ὡς ἂν ἐφιεμένου τε πατρίου Ἰουδαίοις γαμεῖν πλείους, καὶ τοῦ βασιλέως ἡδομένου πλείοσιν. αἷς πᾶσαι, πλὴν ὁ μεγάλαυχος ἡ Γλαφύρα καὶ τοὺς λοιδορίας, ἐμίσουν Ἀλέξανδρον.

γ'. Τῷ δὲ Σαλώμῃ, καὶ τοι πενθερᾷ οὔσαν, αὐτὸς Ἀριστόβουλος ἑαυτῷ διεφέρετο, ὀργισμένῳ, καὶ πρότερον ὅτι τὰς ὑπὸ Γλαφύρας βλασφημίας. ὠνείδιζε γὰρ τῇ γυναικὶ συνεχῶς τὴν ταπεινότητα, καὶ ὡς αὐτὸς μὲν ἰδιώτην, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος γήμῃ βασιλίδα. τῆς τὸ κλαύσασα τῇ Σαλώμῃ διήγγειλεν ἡ θυγάτηρ. προσηπείθει δὲ ὅτι καὶ τὰ ἄλλα ἀδελφὼ τὰς μητέρας ἀτειλοῖεν αἱ περὶ Ἀλέξανδρον, ἐπειδὰν βασιλάδωσι τὴν βασιλείαν, ἰσοργὸς ἅμα τὰς δούλας ποιήσειν, αὐτὰς δὲ κομμωτρίας γραμματεῖς· ὑβριστικώτερον, ὡς παιδοδομένους ὑπομενοῦς. ταῦτα δὲ ὀργιῶσα καταίσχυσα Σαλώμη πάντα διήγγειλεν Ἡρώδῃ. σφόδρα δ' ἦν ἀξιόπιστος καὶ γαμβρῷ λέγουσα. καὶ τις ἑτέρα ἀφορμὴ συνέβαινεν, ἣ τὸ θυμὸν ὑπερεκαύσασα τοῦ βασιλέως. ἤκουσε γὰρ αὐτὰς συνεχῶς ἀναβοᾶσθαι μὲν τὴν μητέρα, καὶ κατοιμώζειν δὲ ἐπαρωμένας αὐτῷ· πολλάκις δέ, ἀνὰ ἀφορμὴν δόντος τοῦ Μαριάμμης ἐνδύτου ᶜ τινὰ τῶν μεταγενεστέρας γυναῖκας, ἀπειλεῖν, ὡς αὐτὰ τοῦ βασιλικοῦ οἱ τάχα θεσπίσουσιν ἑαυτὰς ἐκ τριχῶν πεποιημένας.

δ'. Διὰ ταῦτα καί τοι τὸ φρόνημα τοῦ νεανίσκου ὑποδείσας, ὅμως οὐκ ἀπέκοπτε τὰν ἐλπίδα τῆς διορθώσεως. ἀλλὰ προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἦν γὰρ εἰς Ῥώμην ἐκπλεύσειν ἔμελλε, βραχέα μὲν ἠπείλησεν ὡς βασιλεύς, τὰ πολλὰ δὲ ὑπεθέτησεν ὡς πατήρ, καὶ φιλεῖν τοὺς ἀδελφοὺς παρεκάλει, διδοὺς τῶν προημαρτημένων ἄφεσιν, εἰ πρὸς τὸ μέλλον ἀμείνους γένοιντο. οἱ δὲ τὰς μὲν διαβολὰς ἀπεσκεύαζοντο, ψευδεῖς εἶναι λέγοντες, πιστώσασθαι δὲ τὰν ἀπολογίαν τοῖς ἔργοις ἔφασκον. δεῖν μέν τοι καλὸν ἀποφαίνειν τὰς λογοποιίας, τῷ μὴ πιστεύειν ῥᾳδίως· ὑπολείψειν τοὺς καταψευσομένους αὐτῶν, ἕως ἂν ὁ τοιοῦτος μένῃ ᵈ ἦ.

ε'. Τούτοις ὡς πατέρα πείσαντες ταχέως, τὸ μὲν ὀφρὶ φόβου διεφύγαιζε, τὸ δὲ εἰς τὰ μέλλοντα λύπην

micum illis infestumque reddidit *Antipater*, ut & Salomen amitam, cum ea tanquam cum uxore assidue sermones miscens & in eos instigans. Quin & ad hujus inimicitias *augendas* conferebat Alexandri uxor Glaphyra, multa de nobilitate sua commemorans, cunctarumque se quæ in regia versarentur dominam esse *dictitans*, ut quæ paternum quidem genus à Temeno, maternum vero à Dario Hystaspis filio duceret. Multa etiam de ignobilitate exprobrat & Herodis sorori, & uxoribus; quarum quæque propter formæ venustatem, non generis nobilitatem delecta erat. Multæ autem fuerunt, utpote quòd liceret Judæis patrio more plures habere, quodque rex pluribus delectaretur. Istis omnibus propter Glaphyræ superbiam & contumelias invisus erat Alexander.

Glaphyræ vana jactatio & superbia mulieres reddit Alexandro infensas. Ant. p. 726.

3. Porro autem Aristobulus inter se & Salomen, ipsius licet socrum, dissidium creavit, antea etiam ex Glaphyræ maledictis ira accensam. frequenter enim uxori objiciebat generis humilitatem; quodque ipse quidem privatam, frater vero ejus Alexander reginam duxerat: id quod Salome *matri* cum fletu nunciavit filia. Adjiciebat etiam, quod idem Alexander & Aristobulus minitarentur, se, regno adepto, aliorum fratrum matres, similiter ac ancillas, textrices esse facturas, fratres vero scribas paganos; eos *scilicet* irridentes, quod diligenter literis instituti fuerint. Quibus irritata Salome, cum iram cohibere non potuisset, cuncta Herodi renunciavit. fide autem digna admodum videbatur, præsertim in iis quæ contra generum diceret. Quin & altera in vulgus una dimanavit criminatio, quæ faces subjecit animo regis. audivit enim, ipsos crebro matrem inclamare, & ejulantes diras ei imprecari: sæpe etiam, cum ille quædam ex Mariamnes vestimentis nuperioribus divideret conjugibus, minari solitos esse, quod cito ciliciis pro vestibus regiis induerentur.

Inimicitiæ inter Aristobulum & Salomen ortæ. Ant. p. 726.

Querelas contra Mariammes filios ad Herodem defert Salome. Ant. p. 726.

4. Propter ista *Herodes* elatum licet juvenum animum subvereretur, non tamen spem sibi *omnem* abscidit, de illis ad bonam frugem reducendis. Verum eis ad se vocatis, etenim Romam navigaturus erat, pauca quidem illis minatus est ut rex, multa vero eos monuit ut pater, atque ad fratres diligendos hortabatur, illis delicta præterita condonans, ea lege ut in posterum meliores evaderent. Illi autem sese quidem à criminibus sibi objectis purgabant, ea mentita & falsa esse dicentes, suæ vero defensioni fidem ex rebus ipsis constare ajebant. atq; ipsum sane debere viam obsepire fictis sermonibus, illis haud temere credendo: nunquam enim defuturos esse qui mendacia in ipsos confingent, quamdiu erunt quibus ea persuadeant.

Herodes, Romam ituras filios ad concordiam hortatur.

5. Cum istis eum, utpote patrem, cito placavissent, præsentem quidem metum depulerunt, de futuris vero mœsti & soliciti esse cœperunt.

Mariamnes filii de se solliciti.

a Hujus Glaphyræ pater Archelaus, quem Antonius, ejecto Ariarathe, Cappadociæ regem constituit, nulla propinquitate attingebat genus regium. Sed paternum illi genus deducebatur ab Archelais, qui cum Romanis bellum gesserant; mater erat scortum Glaphyra. Is ad Temenum genus suum quo jure referebat incertum est. Avus sese Mithridatis filium erat ante mentitus. De uxore quod meminerim nihil comperi. Vide *Strab.* XII. p. 540. D. XVII. p. 796. B. *Dionem* XLIX. p. 411. A. *Aldr.* b Ista, ut videtur, vera est lectio. Τημένου in *Editis*. Τημένους aut Τημένου in *MSS.* c Apparet id ex *Deut.* XVII. 16, 17. & XXI. 15. 2 *Sam* XII. 8. Sic legem intelligunt *Hebræi*, & *Chrysostomus* ad 1 *Cor.* XI. *Augustinus* de *Doctr. Chr.* l. III. c. 12. & *Josephus*, patriarum legum peritissimus, in *Ant.* p. 751. v. 3. *Grotius*. Confirmat universa *Testamenti Veteris* historia. Nam quod in ea semper factum, & in nullo unquam homine reprehensum legitur, quis illud vetitum putet? Satis habemus si quod hic πάτριον appellatur, id Judæis fuerit in more positum, nec *Mosaica lege* interdictum. *Aldr.* d Vox ἐπιτιμῶντος deest *Bod.* e Τοῦτο *Voss.* 1.

a Οὖσαν

Salomen & Pheroram sibi infensos habent Mariamnes filii. Ant. p. 726.

perunt. Etenim cognovere Salomen sibi esse infensam, & quidem patruum Pheroram: ambo autem erant *inimici* graves & difficiles; præsertim vero Pheroras, quippe qui omnium in regno præter diadema particeps erat, & centum talentorum reditum de suo habebat, totiusque trans Jordanem regionis fructum percipiebat, ex fratris in ipsum munificentia: qui & tetrarcham eum fecit, id quod à Cæsare petierat, regalique conjugio dignatus est, nuptui in eum collocata uxoris suæ sorore, cujus post obitum despondit ei filiarum suarum natu maximam, cum trecentorum talentorum dote.

Vide Ant. p. 726. §. 3.

Sed regale matrimonium Pheroras, ancillæ amore captus, refugiebat. Quam ob rem iratus Herodes, filiam nuptum dedit fratris filio, qui postea à Parthis occisus erat. Non multo autem post iracundiam in Pheroram remittit, data morbo ejus *& cupiditati* venia.

Pheroras & Salome ab Herode suspecti.

6. Quin & crimini ei jam olim vertebatur, quod, dum viveret regina, voluisset eum veneno tollere. Tunc autem indices plurimi rem ad eum detulerunt, ut, quamvis fratris amantissimus esset Herodes, crederet iis quæ dicerentur, & *nonnihil* metueret. Cumque de multis, qui suspecti erant, quæstionem habuisset, postremo ad Pheroræ amicos veniebat: quorum nemo de insidiis aperte aliquid confessus est; sed quod, ea quam deperiit correpta, in Parthos se fuga recipere parasset; quodque hujus consilii & fugæ conscius fuisset Costobarus Salomes maritus, cui eam in matrimonio collocavit rex, priore marito adulterii causa perempto. Sed nec Salome ita *vixerat, ut* ab omni criminatione libera *esset*. Nam & eam Pheroras frater accusabat, quod nuptias pacta esset cum Syllæo, Obodæ regis Arabum procuratore, quem inimicissimum habebat Herodes. Cum autem & ea de re, aliisque omnibus quæ Pheroras ei objecerat, convicta esset, ei *tamen* ignoscitur: itaque ipsum etiam Pheroram de criminibus absolvit rex.

Vide Ant. p. 728.

Cum quibus tamen Herodes in gratiam redit.

Nova turbæ in domo Herodis. Ant. p. 729.

7. Domus vero tempestas in Alexandrum delata est, totaque capiti ejus incubuit. Tres erant spadones regi carissimi, idque clarum *ex eorum ministeriis. Nam uni quidem mandatum erat vinum ei ministrare, alteri vero cœnam apponere, tertius autem eum sopiebat & cum eo concumbebat. Istos magnis muneribus, amasios sibi fieri, pellexit Alexander. Cum autem regi indicatum esset, quæstione habita rei facti sunt: & se cum eo consuetudinem habere statim confitebantur, & quibus ad eam rem inducti essent promissis aperiebant, quo modo decepti erant ab Alexandro, dicente, "quod in Herode spem reponere non oporte-"ret, sene *admodum* cui rubor erat exhaustus, "quique capillos tingebat, nisi hac de causa "ipsum etiam pro juvene haberent; ejus ve-"ro partes sequi, qui & illo invito regnum ad-"epturus est, & brevi quidem ab inimicis pœ-"nas repetet, amicos vero felices faciet bea-"tosque, ac præ cæteris ipsos: quin & opti-"mates clam Alexandrum colere & observare,

Eunuchorum de Alexandro confessio. Ant. p. 729.

προστέλαβον. ἔγνωσ γὰρ τὸν τε Σαλώμην [a] ἐχθρὸν, ὡ τ θεῖον Φερόραν. ἦν δὲ βαρεῖς μὲ ἀμφότεροι ὡ χαλεποὶ, Φερόρας δὲ μέζων, ὃς πάσης μὲ ἀκροτάτου τ βασιλείας πλὴν ἀγαθήματος, [b] προσόδῳ δὲ ἰδίας ἑκατὸν εἶχε τάλαντα, τ δὲ πέραν Ιορδάνου πᾶσαν ἀκαρπότο χώραν, λαβὼν παρὰ τἀδελφοῦ δῶρον· ὃς αὐτὸν ἐποίησε καὶ τετράρχην, αἰτησάμενος παρὰ Καίσαρος, βασιλικῆς τε γάμου ἠξίωσε συνοικήσας ἀδελφιδῆ τ ἰδίας γυναικὸς, μῖ δὲ τ ἀκείνης τελευτὴν, κηδεύσασε τ πρεσβυτάτην τῶν τ αὐτῆ θυγατέρων, ὅτι προικὶ τετρακοσίοις ταλάντοις. Ἀλλ' ἀπέδρα Φερόρας τ βασιλικὸν γάμον παρὰς ἔρωτα δούλης. ἐφ' ᾧ χαλεπήνας Ηρώδης, τὴν μὲ θυγατέρα τῷ τοῦ Πάρθων ὕστερον ἀναρρήτῳ συνέζευξεν ἀδελφιδῷ. Φερόρᾳ δὲ μεῖ' ὀ πολὺ τὴν ὀργὴν αὖθις, διδοὺς συγγνώμην τῇ νόσῳ.

ς'. Διεβάλλετο δὲ καὶ πάλαι μὲ, ὡς ζώσης τ βασιλίδος, ὑπεβουλεύειν αὐτῷ φαρμάκοις. [c] τότε δὲ πλεῖστοι μηνυταὶ προσῆσαν, ὡς καίπερ φιλαδελφότατον ὄντα Ηρώδην, εἰς πίστιν ὑπαχθῆναι τ λεγομένοις καὶ δίος. πολλῶν δὲ τῶν ὑπονοίᾳ βασανίσας, τελευταῖοι ἦλθον ὅτι τὸν Φερόρα φίλων· οἳ ὑπεβάλλετο μὲν ἄπρακτος ὑπ' αὐτοῦ φαρμάκοις· τότε δὲ πλεῖστοι μηνυταὶ προσῆσαν, ὡς καίπερ φιλαδελφότατον ὄντα Ηρώδην, εἰς πίστιν ὑπαχθῆναι τ λεγομένοις καὶ δίος. πολλῶν δὲ τῶν ὑπονοίᾳ βασανίσας, τελευταῖοι ἦλθον ὅτι τὸν Φερόρα φίλων· οἳ ὑπεβάλλετο μὲν ἄπρακτος ὑπ' αὐτοῦ φαρμάκοις· οὐ ὑπεβάλλετο μὲν ἄπρακτος ὑπ' αὐτοῦ φαρμάκοις· οὐκ ἀμολογοῦσιν ὑδένες, ὅτι δὲ τὸν ἐρασθῆναι ἁρπασάμενον εἰς Πάρθους ἐκφυγὴν παρεσκευάζετο, συμμέτοχος δὲ τ σκέμματος αὐτῷ καὶ τῆς φυγῆς Κοστόβαρος ὁ Σαλώμης ἀνὴρ, ᾧ συνώκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς [d] ὅτι μοιχείᾳ τ προτέρῳ ἀγαφαρέντος· ὃν δὲ ἐλαθέσα ἀγαβολῆς, φόβῳ Σαλώμη. καὶ γὰρ αὐτῆς Φερόρας ὁ ἀδελφὸς κατηγόρει, συνθήκας τὸν γάμου παρεῖναι Συλλαίου, τ [e] Ὀβόδα τ Ἀράβων βασιλέως ἐπίτροπον, ὃς ἦν ἐχθρότατος Ηρώδῃ. διελεγχθεῖσα δὲ καὶ τοῦτο, καὶ πάντα ὅσα Φερόρας ἐνεκάλει, συγγινώσκεται· καὶ αὐτὸν δὲ Φερόραν ὁ βασιλεὺς ἀπέλυσε τ ἐγκλημάτων.

ζ. Μετέβαινε δὲ ἐπ' Αλέξανδρον ὁ χειμὼν τῆς οἰκίας, καὶ περὶ τὸν ἐκείνου κεφαλὴν ὅλον [f] ἀπερείσατο. τρεῖς ἦσαν εὐνοῦχοι τῷ βασιλῇ τιμιώτατοι, καὶ δοῦλοι ἐξ ὧν ἐλειτούργουν, τῷ μὲν γὰρ οἰνοχοεῖν προσετέτακτο, τῷ δὲ δεῖπνον προσφέρειν, ὁ δὲ αὐτὸν κατακοίμιζέ τε καὶ συγκατεκλίνετο. τούτους εἰς τὰ παιδικὰ δώρεις μεγάλοις [g] ὑπήγετο ὁ Αλέξανδρος. μηνυθὲν δὲ τῷ βασιλῇ, διελέγχονται βασάνοις, καὶ τὸν μὲν συνουσίαν εὐθέως ὁμολογοῦν· ἐξέφερον δὲ καὶ τὰς εἰς αὐτὸν ὑποσχέσεις, ὡς τρόπον ἀπατηθεῖεν ὑπ' Αλεξάνδρου, λέγοντος. "ὡς οὐκ ἐν "Ηρώδῃ δέον τὰς ἐλπίδας ἔχειν, ἀναρρεῖ γέροντι, καὶ "βαπτομένῳ τὰς κόμας, εἰ μὴ ἀφ' τοῦτο αὐτὸν οἴον-"ται καὶ νέον, αὐτῷ δὲ προσήκειν, ὃς ἐν τῷδε ἄκοντος "[h] δίζεται τ βασιλείαν, οὐκ εἰς μαχάιρ τε τὸς μὲν "ἐχθροὺς ἀμυνεῖται, τὸς φίλους δ' εὐδαίμονας ποιή-"σει καὶ μακρείους, περὶ πάντων δ' αὐτούς. εἰ δὲ ἐν "θεραπείαις τ δυνατῶν περὶ τ Αλέξανδρον λαθραίαν, "τὸς

a Οὖσαν ἐχθρὸν Bod. b Προσόδους in plerisque *MSS.* Confer *Ant.* p. 998. c Τῶν πλ. *Bod.* d Potius legendum ἐπὶ μοιχείᾳ ὑποπτίᾳ, quod suspectus esset adulterii, ut constat ex p. 668. & 669. e Ita cum *Rufino* ipsoque *Josepho* in *Ant.* p. 728. v. 25. Οὐαίδας hîc loci in *Græcis* omnibus. f Ἐπηρείσατο *Bod.* g Ὑπηγάγετο in *MSS.* h Διαδίξεται in *MSS.* * *Vel*, ex muneribus quæ obibant. in *Rufini* versione, *& ex genere famulatus neminem id latebat.*

a Υπερ-

"τύς τε ἡγεμόνας ᾧ στρατιωτικῷ καὶ τὺς ταξιάρχυς "κρύφα πρὸς αὐτὸν συνιέναι.

η'. Ταῦτα τ' Ηρώδυ ὕπνυς ἐξεφόβησεν, ὡς μηδὲ φθεγχῆναι τολμῆσαι πρὸς μηδένας ἐναφέρειν· ἀλλὰ, κατασκόπυς [a] ὑποπέμπων νύκτωρ καὶ μθ' ἡμέραν, ἕκαστα τ' προφερομθνα ἢ λεγομθνα [b] διηρώτα, καὶ τὺς ἐν τᾶις ὑποψίαις εὐθέως ἀνῄρει. ἦσαν δὲ ἀνομίας ἐπλήθη ὁ βασίλειος. κρ' γὰ ἔχθρα ἢ μῖσος ἴδιον ἕκαστος ἔπλασε πρὸς τὰς διαβολάς, καὶ πολλοὶ πρὸς τὺς διαφόρως φρονῆντι τῷ βασιλικῷ θυμῷ κατεχρῶντο. καὶ ὁ μὲ ψευδὸς ἦν πρόφασις πίστι, εἰ κολάσεις δὲ τῶν διαβολῶν ἦσαν ἀκύτεραι. κατηγόρητο γάν τις ἄρτι κατηγορήσας, καὶ τὸ [c] πρὸς αὐτῷ διελεγχθῆντι συνεπήγετο. τὰς γὰ ἐξετάσεις [d] ᾧ βασιλέως ὁ περὶ τ ψυχᾶς κίνδυνος ὑπετίμητο. ὀργὴν δὲ εἰς τοιῦτον πικρίας, ὡς μηδὲ τὸ ἀκαταπάστυ τινὶ προσβλέπειν ἡμέρας, ἀλλ' καὶ τοῖς φίλοις ἀπηνίςατο. πολλοῖς γὰν αὐτὸς ἀπεῖπε τὸ βασίλειον καὶ πρὸς ὃς οὐκ ἦν χρεὼς ἐξῆσαι, τῷ λόγῳ χαλεπὸς ὢν. [e] ἐπαίδευε δὲ Αντίπατρος τὸ τᾶις συμφοραῖς Αλεξάνδρυ, καὶ ξίφος ποιήσας τ συγγενῶν οὐκ ἔστιν ὅπια διαβολὴν παρέλιπε. προήχθη γάτοι πρὸς τοιοῦτον δίνος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τ πατρείας αὐτῷ καὶ τ συμβεβηκότων, ὥστε [f] ἐφιςάναι δοκῶν αὐτῷ Αλέξανδρον ξίφιον. συλλαβὼν γὰν αὐτὸν ἕδησεν ἐξαπίνης, καὶ πρὸς βάσανον ἐκφέρει τ φίλων αὐτῷ. στρωτὸς δὲ ἀπέθνησκον [g] οἱ πολλοί, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὸ συνειδὸς εἰπόντες. οἱ δὲ ὑπὸ τ ἀνάγκης ἐφθαρμένοις ψεύσασθαι βιαθέντες ἔλεγον, ὡς ὀπλομάχοι τε αὐτῷ μ Αριςοβύλυ ᾧ ἀδελφῷ, καὶ φυλάκαι [h] κωμηγέτται κτείναι εἰς Ρώμην ἀποδράσαι. τούτοις, καίπ ἀ πιθανοῖς ὄσιν, ἀλλ' ὑπὸ τ ἀνάγκης ἐφθαρμένοις, ὁ βασιλεὺς ὀπίστευε ἡδέως, φθονερὸν λαμβάνων ᾧ δῆσαι τ υἱὸν τὸ μὴ δικεῖν ἀδίκως.

"duceſque exercitus & ordinum ductores oc-"culte eum convenire.

8. Iſta Herodem adeo perterruerunt, ut non auderet ſtatim indicia in medium proferre: ſed, exploratores nocte dieque ſubmittens, ſingula quæ facta erant dictáve perſcrutabatur, eoſque ſine mora perimebat in quos caderet ulla ſuſpicio. Itaque iniquitate acerbiſſima repleta eſt regia. nam pro ſuis quiſque inimicitiis vel odio calumnias finxêre, multique regis iracundia cædis cupida contra adverſarios abatebantur. Et mendaciis quidem facile credebatur: ſupplicia vero celerius luebant, quam factæ erant criminationes. Denique accuſabatur qui modo accuſaverat, & *delator* cum eo qui ab ipſo convictus erat ad pœnam ducebatur. Nam ut quæſtiones ſucciſe haberentur, in cauſa erat vitæ diſcrimen, quod rex adibat. Eò autem acerbitatis proceſſit, ut neminem culpa vacuum placido vultu intueretur, immo & amicis crudelis eſſet & inhumanus. Itaque illorum multis regia interdixit: & quos manu feriendi poteſtatem non habebat, eos verbis *aſperioribus* petebat. Alexandro autem in malis inſtabat Antipater; factoque agmine ex conſanguineis *ſui ſimilibus*, nihil reliqui faciebat quod crimini vertere potuit. Atqui eò timoris perductus eſt rex ex prodigioſis Antipatri ſociorumque ejus mendaciis, ut videre videretur Alexandrum ſtricto gladio ſibi imminere. Quo factum eſt ut comprehenſum ſtatim in vincula conjiceret, & ad quæſtionem in ejus amicos tormentis habendam procederet. Multi autem aut taciti moriebantur, aut nihil contra conſcientiam eloquuti. Alii vero, præ doloribus mentiri coacti, dicebant, patri ab eo cum fratre Ariſtobulo inſidias fieri, eoſq; tempus obſervare, ut, illo inter venandum occiſo, Romam profugerent. Iſtis, quanquam parum veriſimilia erant, ſed neceſſitate cogente effuſa, lubenti tamen animo rex credebat, ſemet conſolans in vinculis filii, quod id non injuſte feciſſe videretur.

Ex Eunuchorum confeſſione Herodes animo mirum in modum perturbatur. Antt. p. 728.

Quæſtiones de variis habitæ, ut aliquid contra Mariammes filios extorqueretur. Antt. p. 730.

ΚΕΦ. κε'.

Αλέξανδρον καὶ Φερώραν τῷ Ηρώδῃ Διαλλάττει Αρχέλαος.

CAP. XXV.

Alexandrum & Pheroram Herodi reconciliat Archelaus.

Ο Δὲ Αλέξανδρος, ἐπεὶ μ πατέρα μεταπεῖσαι ἀμήχανον ἐώρα, τοῖς δυσὶν ἀμόσε χωρῆν διέγνω καὶ, τίσασθαι κατὰ τῶν ἐχθρῶν βίβλους [i] συνεξάμθνος, ὡμολόγει μὲ τὸν ὑποβουλεύειν, κατασκόπους δὲ ἀπέδειξεν τὺς πλείσους αὐτῷ, πρὸ δὲ πάντων Φερώραν καὶ Σαλώμειον. ἔφθη γὰ δὲ καὶ μιγῆναί ποτε αὐτῷ μὲ θέλοντι, νύκτωρ εἰσδυσαμθνον. οἵτε οὖν βίβλοι παρῆσαν εἰς χεῖρας Ηρώδῃ, πολλὰ καὶ δεινὰ κατὰ τ δυνατῶν βοῶσαι καὶ βαρέα εἰς Ιουδαίαν Αρχέλαος ἀφικνεῖται, δεῖ τῷ γαμβρῷ καὶ τῇ θυγατρὶ δώσας. γίνεται δὲ βοηθὸς αὐτοῖς μάλα προμηθὴς, καὶ τύχῃ τινὶ τῷ ᾧ βασιλέως

Alexander, de ſalute ſua deſperans, ſe Herodi inſidias ſtruxiſſe fatetur. Antt. p. 732.

Archelaus in Judæam venit. p. 732.

"Alexandrum & Pheroram Herodi reconciliat Archelaus.

ALexander autem, quoniam nullo modo fieri poſſe videbat, ut patri perſuaderet animum mutare, malis obviam ire decrevit: cumque libros quatuor adverſus inimicos compoſuiſſet, de inſidiis confitebatur, & illorum pleroſque ſecum earundem participes eſſe declarabat; ante omnes autem Pheroram & Salomen. Nam & hanc etiam nocte quondam per vim ſecum concubuiſſe *dicebat*. Jamq; libri in manibus erant Herodis, multa & gravia de optimatibus clamantes; & *tum* maturato itinere in Judæam venit Archelaus, de genero ſimul ac filia ſollicitus. illiſque provide admodum opem tulit & auxilium, & aſtutia *ſua* regis minas à cervicibus

a Υποπέμπων λάθρα Bunb. & Rhed. *b* Διερώτα Bunb. & Rhed. *c* Ita cum Cod. Voſſ. πρὸς αὐτῷ in Editis Aliiſque. *d* Ego ᾧ βασιλέως jungo cum ſequentibus, alii vero cum præcedentibus. *e* Id eſt, *Puriliannis autem Alexandro inſtabat*, ut ruentem ſcilicet urgeret. Vel potius eſt *metaphora* à natantibus ſumpta; ſiquis in hominem conſcendat ægre enatantem, quo illum pondere ſuo ſubmergat. Aldr. *f* Ita Bunb. ἐφιστάναι Aliis. *g* Iſta οἱ πολλοὶ non agnoſcit Big. *h* Κωμηγέτται Bunb. *i* Συνεξεψάμθνος Voſſ. & Big.

Astute agit Archelaus, ut patrem filio reconciliet. Ant. p. 732.

bus illorum depulit. Statim enim ac cum eo congressus est, "ubinam est, clamabat, scele-
"ratus *ille* gener meus? aut ubi paricidale
"caput in conspectum meum veniet, quod
"manibus meis dilacerabo? immo & filiam
"meam bono *isti* sponso adjiciam. nam etsi
"consilii particeps non fuerit, ejusmodi tamen
"viri conjux facta, *sceleribus* inquinata est.
"Miror autem tui patientiam cui paratæ erant
"insidiæ, si adhuc vivit Alexander. Ego enim
"è Cappadocia properabam, illum jampridem
"pœnas dedisse comperturus, & de filia *mea*
"quæstionem tecum habiturus; quam &
"illi, te tuamque dignitatem spectans, de-
"spondi. At nunc de utroque nobis delibe-
"randum est. Et si admodum pater sis, & ad
"puniendum filium *tui* insidiatorem minus
"fortis, dextras permutemus, atque in ira ex-
"sequenda alter in alterius vicem succedamus.

2. Ista magnifice loquutus, Herodem, quamvis propositi ex adverso tenacem, aliquantulum inde deducit. Itaque libros ab Alexandro compositos ei legendos tradit, singulisque capitulis insistens, cum eo *ista* disputiebat. Unde *sui* consilii *adhibendi* occasionem arripit Archelaus; paulatimque culpam in eos quorum nomina scripta erant in libris & in Pheroram transtulit. Cum autem sibi credere regem videret, "considerandum est, inquit, ne
"forte adolescens tot sceleratorum insidiis im-
"petatur, non tu ab adolescente. Haud enim
"constat quid causæ esset, cur in scelus adeo
"magnum inciderit (qui & nunc regno tan-
"tum non potitur, spemque habet *in regnum*
"succedendi) nisi quidam suasores & *impul-*
"*sores* exstitissent, qui ætatis facilitate abute-
"rentur. Nam ab ejusmodi hominibus non
"solum juvenes deceptos esse *contigit*, verum-
"etiam senes, domosque clarissimas & inte-
"gra regna subverti.

In Herodis amicos Alexandri crimina transfert. Ant. p. 733.

Herodes in Pheroram exacerbatur. Ant. p. 733.

3. Consentiebat dictis Herodes, & nonnihil de sua in Alexandrum ira paulatim remittebat, & *è contra* in Pheroram exasperabatur. nam ille erat quatuor librorum *fere* argumentum. qui, cum vidisset quò propenderet regis animus, & in omnibus apud eum prævalere Archelai amicitiam, quam honeste non potuit ex impudentia quæsivit salutem. Itaque, relicto Alexandro, confugit ad Archelaum. Atque ille, "non se videre, ajebat, quo modo pe-
"riculo eum eximat, qui tot criminibus se ob-
"strinxerit, ex quibus clare demonstratur
"ipsum regi insidiatum esse, omniumque ma-
"lorum, quibus juvenis conflictatur, causam
"& auctorem exstitisse; nisi vellet, inficiandi
"versutia deposita, omnia de quibus insimu-
"laretur confiteri, & à fratre ipsum etiam dili-
"gente veniam petere. ad hoc enim se quo-
"que modis omnibus auxilium ei laturum.

Pheroras, suasu Archelai, Herodi ad genua accidit.

4. Paruit *Archelao* Pheroras, & cum ita se comparasset, ut quam miserabilis appareret, & veste atra & lachrymis, Herodi ad genua accidit, id quod sæpiuscule potuit, sibi ignosci

ἀπειλὴν διεχρήσατο. συμβαλὼν δὲ εὐθέως αὐτῷ, "τοῦ
"ποτέ ἐστιν ὁ ἀλιτήριός μου γαμβρὸς, ἔφα; τοῦ δὲ
"τὴν πατροκτόνον ὄψομαι κεφαλὴν, ἣ ταῖς ἐμαυτοῦ
"χερσὶ διασπαράξω; προσθήσω δὲ καὶ τὴν θυγα-
"τέρα μου τῷ καλῷ νυμφίῳ. καὶ γὰρ εἰ μὴ κεκοινώνη-
"κε δι' σκέμματος, ὅπη τοιούτου γέγονε γυνὴ, μεμίανε
"ται. θαυμάζω δὲ καὶ σὲ ὡς ὑπόβουλευθέντα τὴν ἀνε-
"ξικακίαν, εἰ ζῇ μέχρι νῦν Ἀλέξανδρος. ἐγὼ γὰρ
"ἠπειγόμην ἀπὸ Καππαδοκίας, ὡς τάχιστα μάθοιμι πά-
"λαι δεδωκότα δίκας, μεθ' ὧν σοῦ περὶ τῆς θυγα-
"τρὸς ἐξετάσων· [b] νῦν καὶκείνῳ, σὲ καὶ τὸ σὸν ἀξίω-
"μα βλέπων, συνηγόρησα. νῦν δὲ περὶ ἀμφοῖν ἡμῖν
"βουλευτέον. καὶ μὴ λίαν πατρὶ σοὶ κολάζειν υἱὸν ὑπὲ-
"ρβουλον ἀποπώτερος, [c] ἀμείψωμεν τὰς δεξιὰς, καὶ γε-
"νώμεθα τὴν ἀλλήλων ὀργὴν ἀμύνοντες.

β'. Τούτοις προσκομπάσας, καὶ τὸν ἀδιατεταγμένον, Ηρώδην ὑπάγεται. δίδωσι γοῦν αὐτῷ τὰς συντα-
χθείσας ὑπ' Αλεξάνδρου βίβλους ἀναγινώσκειν, καὶ καθ' ἕκαστον ἐφιστὰς κεφάλαιον, συνεσκέπτετο. [d] λαμβάνει δὲ ὁ Αρχέλαος ἀφορμὴν δι' στρατηγήματος, καὶ κατ' μικρὸν εἰς τοὺς ἐγγεγραμμένους καὶ Φερόραν μετῆγε τὴν αἰτίαν. ὡς δὲ ἑώρα πιστεύοντα τὸν βασιλέα, "σκεπτέον,
"ἔφη, μήποτε τὸ μειράκιον ὑπὸ τοσούτων εἰς πονηρῶν
"ὑπουλευόμενον, ὑχ ὑπὸ τοῦ μειρακίου σύ. καὶ γὰρ
"οὐδὲ ὁρᾶν αἰτίαν, [e] ἐξ ἧς ἂν εἰς τηλικοῦτον [f] μῖσος
"προσέπεσεν, [g] ἀπολαῦον μὲν ἤδη βασιλείας, ἐλπίζον
"δὲ καὶ διαδοχῆς, εἰ μή τινες ἦσαν ἀναπείθοντες, καὶ
"τὸ τῆς ἡλικίας εὔκολον ὑπὸ κακῶν μεταχειριζόμενοι.
"ἀφ' ὧν γὰρ τοιοῦτον ἐξαπατᾶσθαι μὲν, ὑ νέους μόνον,
"ἀλλὰ καὶ γέροντας, οἴκους δὲ λαμπροτάτους καὶ βα-
"σιλείας ὅλας ἀναστρέπεσθαι.

γ'. Σωφρονεῖ τοῖς λεγομένοις Ηρώδης, καὶ τὸν μὲν πρὸς Αλέξανδρον ὀργὴν ἐπαίειν κατ' ὀλίγον, πρὸς δὲ Φερόραν παροξύνετο. τῶν γὰρ τεσσάρων βιβλίων ὅτῳ τὸ [h] ἡ ὑπόθεσις. ὃς καπηδῶν τότε τῷ βασι-
λέως ὀξύῤῥοπον, καὶ τὴν Αρχελάου φιλίαν παρ' αὐτῷ πάντων κρατοῦσαν, ὡς οὐκ οἰκείῳ εὐχήμων σωτηρία, τὴν δι' ἀναιδείας ἐπεζήτει. καταλείψας γοῦν Αλέ-
ξανδρον, προσέφευγεν Αρχελάου. κἀκεῖνος, "ὑχ
"ὁρᾶν, ἔφη, πῶς ἂν αὐτὸν ἐξαιτήσαιτο, τοσούτοις [i] ὀνει-
"χισμοῦ ἐγκλήμασιν, ἐξ ὧν σαφῶς ἀποδείκνυται
"τὸν βασιλέως ὑπόβουλος, καὶ τὸν παρόντων τῷ μειρα-
"κίῳ κακῶν αἴτιος γεγονὼς, εἰ μὴ βέλτιον, τὸ πα-
"ντὸς καὶ τὰς ἀρτήσεις ἀφεὶς, προσομολογῆσαι μὲν
"τὰ κατηγορημένα, συγγνώμην δὲ αἰτήσασθαι πα-
"ρὰ ταδελφοῦ καὶ φιλοῦντος. εἰς γὰρ τοῦτο πάντα
"τρόπον αὐτῷ συνεργήσειν.

δ'. Πείθει Φερόραν, καὶ κατασκευάσας [k] αὐτὸν ὡς ἂν οἰκτρότατος φανείη, μελαίνῃ τε ἐσθῆτι καὶ δακρύοις, προσπίπτει τοῖς Ηρώδου ποσὶν, [l] ὡς πολλάκις ἔτυχε, συγγνώ-

μην

a Μίχθαι τοῦ ὁ Αλέξανδρος *Busb.* *b* Ηι σοῦ *Busb.* & *Rhed.* *c* Ita *Busb.* & *Ruf.* ἀμείψωμεν vel ἀμείψομαι in *cæteris.* *d* Λαμβάνει δ' Αρχέλαος *Rhed.* *e* Υφ' ὡς *Busb.* *f* Ita lego cum *Rufino.* μῖσος in *Græcis* omnibus. *g* Απολαύων & statim ἐλπίζων in *MSS.* *h* Illud *ἡ* adjectum esse volui è *Cod. Busb.* *i* Ανηκόμφων *Busb.* & *Rhed.* *k* Εαυτὸν in quibusdam *MSS.* *l* Illa ὡς πολλάκις ἔτυχε non agnoscit *Ruf.*

a Ita

μίω αὐτόμολον, καὶ μαρὸν μὲ ἑαυτὸν ὁμολογῶν, δι-
δρακέναι δὲ πάντα ὅσα κατηγόρητο· ὠδυσσπὴν δὲ
φρενῶν ἡ μανίαν ὀδυρόμενος, ἧς αἴτιον εἰ) τ ἔρωτα τ γυ-
ναικὸς ἔλεγε. ὠδμησάσας δὲ κατήγορον καὶ [a] μάρτυρι αὐ-
τῷ Φερώραν Αρχέλαος, ὅτων ἤδη παρητεῖτο, καὶ τ Ηρώδην
κατέστελλεν ὀργὴν, χρώμενος οἰκείοις ὑποδείγμασι. "καὶ
"γὰρ αὐτὸς, πολλῷ χαλεπώτερα πάσχων [b] ὑπὸ ἀδελφῦ,
"τ ἀμείνω ὑπέρθετο πίπτειν ὀργὴν τ φύσεως δίκην. ἐν
"γὰρ ταῖς βασιλείαις, ὥσπερ ἐν μεγάλοις σώμασιν, ἀεί
"τι μέρος φλεγμήνειν ὑπὸ βάρους, ὃν ἀποκόπτειν
"μὲ ἐν χρῇ, θεραπεύειν δὲ ῥᾳδίως.

ε'. Πολλὰ τοιαῦτα λέγων, Ηρώδῃ μὲ ὑπὲ [c] Φε-
ρώρα [d] μειλίσσει· δείμενε δ' αὐτὸς ἀγανακτοῦ πρὸς
Αλέξανδρον, καὶ τὴν θυγατέρα ἀφαιρούμενος ἀπάξειν
ἔφασκεν, ἕως πείσειεν Ηρώδην ἀντιπαρακαλεῖν ὑπὲρ
τ μειρακίου, καὶ πάλιν αὖθις μνηστεύεσθαι τὴν θυγα-
τέρα. σφόδρα δὲ ἀξιοπίστως Αρχέλαος ὡ βούλεται
συνοικίζειν αὐτὴν ἐπέτρεπε, πλὴν Αλεξάνδρῳ· πρὸ
πλείστου γὰρ ποιεῖσθαι τηρεῖν πρὸς αὐτὸν τὰ τ ὑπα-
γαμίας δίκαια. φαμένου δὲ τ βασιλέως δῶρον ἕξειν
παρ' αὐτοῦ ἂν ἰόν, εἰ μὴ λύσοι ἂν γάμον, ὅτων μὲ
αὐτοῖς ἤδη καὶ τέκνων, περιόντος δ' ὅτων ὑπὸ
τῦ μειρακίου τ γυναικὸς, ἢν προμάνυσαι μὲ ἔσεσθαι
[e] δυσώπημα τῶν ἡμαρτημένων, ἀπέρραγεῖσαι δὲ αἰ-
τίαν τῆς εἰς ἅπαντα ἀπογνώσεως· μαλακωτέρας γὰρ
γίνεσθαι τὰς τόλμας, πάθεσιν οἰκείοις θελγομένας.
[f] κατανεύσας μόγις Αρχέλαος [g] διαλλάσσεταί τε
καὶ διαλλάσσει τῷ παιδὶ ἂν πατέρα. δεῖν μέν-
τοι πάντως, ἔφη, πέμπειν αὐτὸν εἰς Ρώμην, Καίσα-
ρι διαλεξόμενον· γεγραφέναι γὰρ αὐτὸς ἐκείνῳ περὶ
πάντων.

ς'. Τὸ μὲ οὖν Αρχελάου στρατήγημα, δι' ὃ τ γαμ-
βρὸν ἐρρύσατο, πέρας εἶχε· μετὰ δὲ τὰς διαλλαγὰς,
ὡ εὐωχίαις καὶ φιλοφρονήσεσι δίηγον. ἀπιόντα δὲ αὐ-
τὸν Ηρώδης δωρεῖται ταλάντων ἑβδομήκοντα [h] δώρεις,
θρόνῳ τε χρυσῷ διαλίθῳ, καὶ εὐτύχαις, καὶ παλλακί-
δι, ἥτις ἐκαλεῖτο [i] Παννυχὶς, τῶν τε φίλων ἐτίμησεν
ἕκαστον κατ' ἀξίαν. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ συγγενεῖς, σεσέ-
ξαντος τῷ βασιλέως, πάντες Αρχελάῳ λαμπρὰ δῶρα
ἔδοσαν. προεπέμφθη δὲ ὑπό τε Ηρώδου καὶ τ [k] δυ-
νατῶν μέχρις Αντιοχείας.

postulans, & se quidem sceleratum esse confitens, ut qui omnia quæ sibi objicerentur patrarit; mentis vero alienationem & insaniam deplorans, cujus causam in mulieris amorem conferebat. Cum autem Pheroram suimet accusatorem & testem stitisset Archelaus, tum ita Herodem exorabat, ejusque iracundiam mitigabat, familiari usus exemplo. "Nam & ego, "inquit, à fratre multo graviora perpessus, na- "turæ jus ante vindictam posui. quippe in "regnis, veluti in magnis corporibus, partem "aliquam semper intumescere præ gravitate "& mole, quam amputare quidem non opor- "tet, leniter vero curare.

Pheroram Herodi reconciliat Archelaus. Ant. p. 733.

5. Cum multa ejusmodi diceret, Herodis quidem animum erga Pheroram placatiorem reddidit; ipse vero Alexandro succensere non destitit, filiamque ab eo disjunctam *secum* abducturum ajebat, donec eò redegerat Herodem, ut è contra pro adolescente eum deprecaretur, ut iterum ei filiam desponderet *suam*. Archelaus autem * probabilitate magna simulavit se velle tandem permittere, ut ea cuivis collocaretur præterquam Alexandro: sibi enim nihil prius & antiquius esse, quam ut jura affinitatis inter se conserventur. Rege autem sibi filium ab eo donatum iri affirmante, si matrimonium non dirimeret, quod & liberos jam haberent, & uxor ab adolescente impense diligeretur; quæ, si diutius maneat, delictis remedium afferet, sin *à filio* divelleretur, in causa erit cur de omnibus desperetur: † molliorem namque fieri audaciam, si animus à domesticis affectibus occupetur. Vix tandem Archelaus inflexus & *genero* reconciliatur, facitque ut pater cum adolescente in gratiam redeat. omnino tamen eum Romam mitti debere adjicit, cum Cæsare colloquuturum; de omnibus enim sese literas ad eum dedisse.

Necnon Alexandrum. Ant. p. 733.

6. Atque ita quidem vafro Archelai consilio, quo generum *periculo* liberavit, finis aderat: &, redintegrata concordia, tempus aliquod conviviis & lætitiis impendebant. Ipsi autem, cum discederet, dono dedit Herodes talenta septuaginta, & solium aureum gemmis distinctum, & eunuchos, & concubinam, cui nomen erat Pannychis, item amicorum ejus quemque pro cujusque merito honoravit. Similiter etiam cognati *regis* omnes, jussu illius, Archelao splendida donarunt munera. eumque tam Herodes quam optimates ad Antiochiam usque prosequuti sunt.

Archelaum, muneribus auctum, Antiochiam usque deducit Herodes. Ant. p. 733.

ΚΕΦ. κϛ'.

Ως τὰς Μαριάμμης υἱὰς διαβάλλει Εὐρυκλῆς, καὶ οὐδὲν ἰσχύει ἡ τῦ Εὐαράτου Κῴου ἀπολογία.

CAP. XXVI.

Eurycles calumniæ contra filios Mariamnes: frustraque eos purgat Euaratus Cous.

ΜΕΤ' ὀ πολὺ δὲ, εἰς τ Ιουδαίαν [l] παρέβαλεν ἀνὴρ, πολὺ τ Αρχελάου στρατηγήμασι δυνατώτερος, ΝΟΝ multo autem post in Judæam vir *quidam* se conferebat, consiliorum vafritie longe potentior Archelao; qui

Eurycles Lacedæmonius sese in amicitiam

a Ita in *MSS.* μείζονος *Bas.* & *Gen.* b Υπὸ τ ἀδελφῦ in *MSS.* c Ita cum *Cod. Big.* Φερώρου in *cæteris.* d Sic *Bod.* & *Voss.* μειλίσσοντι in *reliquis.* e Difficile est una voce explicare quid significet hoc loco δυσώπημα, quando & præteriti respicit veniam, & futuri cautionem. Verto interim *remedium*, donec vox aliqua commodior occurrat. De præterito accepit *Rufinus*, qui vertit *peccatorum fores oblivio*; de futuro potius intellexit Herodes, ut ex sequentibus patet. *Ald.* f Ita *Busb. Rhed.* & *Bod.* κατανεύσας in *Editis Aliisque.* g Διαλλάσσεται τε καὶ διαλλάσσει in *iisdem MSS.* h Illud δώρεις non agnoscit *Bod.* i Παννυχὶς in *quibusdam MSS.* k Ita cum *MSS.* δυνατῶν in *Editis.* l Sic *MSS.* παρεγένετο *Bas.* & *Gen.* * *Vel*, solerter admodum. † Molliorem namque fieri audaciam si domesticis affectionibus distrahatur, *Ruf.* Molliores enim fieri solere scelerum præsumptiones, quæ domesticis affectibus revocarentur, *Hegesipp.*

Herodis inſinuat. Anit. p. 736.

qui non ſolum gratiæ reconciliationem ab ipſo impetratam irritam fecit, ſed & Alexandro cauſa exitii fuit. Ille Laco erat genere, nomine Eurycles, * deſiderio pecuniæ eò redactus ut in regno vivere jam expeteret. non amplius enim luxum ejus tolerare potuit Græcia. Cum autem Herodi ſplendida attuliſſet munera, eſcam ad ea quæ venaretur captanda, ac ſtatim *omnia* multiplicata accepiſſet, puram liberalitatem nihil eſſe ducebat, niſi ſanguine mercaturam faceret regni. Itaque regem adulatione, & eloquentiæ vi, falſiſque laudibus eum efferendo, circumvenit. cumque cito Herodis ingenium perſpexiſſet, atque omnia diceret faceretque ad ejus voluntatem, inter amicorum primos numeratur. Nam & rex, & qui circa eum erant omnes, ejus, utpote Spartani, patriæ gratia rationem non vulgarem libenter habuerunt.

Eurycles mercenarius Antipatri & Mariamnes filiorum proditor. Anit. p. 737.

2. Ille vero, ubi *regiæ* domus vitia didicit, fratrumque inimicitias, & quemadmodum pateret in ſingulos eſſet *animatus*, Antipatri quidem hoſpitio primùm uſus fuerat: ſimulata vero amicitia colebat Alexandrum, ſe & Archelai quondam ſocium eſſe mentitus. quo factum eſt ut *is*, tanquam ſpectatæ fidei vir, ſine mora exciperetur: moxque ſemet fratri etiam Ariſtobulo commendari curabat. Pertentatis autem perſonis omnibus, aliam alio modo ſubibat. Verum ante omnia fit mercenarius Antipatri, & proditor Alexandri. Illi quidem exprobrans quòd natu maximus eos inſuper habeat, qui inſidiis id agunt ut ipſum ſpe ſua deturbent: Alexandro vero, quòd à regina natus, & regiæ vir conjugis, privatæ mulieris filium *patri* in regnum ſuccedere patiatur; præſertim cum Archelaum *ſibi conjunctum* habeat qui maximo ipſi erit ſubſidio. Itaque ab adoleſcente pro fideli habitus eſt conſiliario, Archelai amicitiam mentitus. Qua re fiebat ut Alexander nihil diſſimulans, & in ſinum ejus quæ haberet contra Antipatrum effuderit; & minime mirandum eſſe dixerit, ſi Herodes, cum matrem illorum interemiſſet, ipſis quoque regnum illius iret ereptum. Quorum cauſa Eurycles, & miſeri cordia commoveri & condolere ſimulabat. Cumque Ariſtobulum ad eadem dicenda illexiſſet & utroſque in queremoniæ laqueos induiſſet, diſcedebat ſecreta ad Antipatrum deferens. Verum *iſtis* inſuper affixit ejuſmodi commentum, ac ſi fratres ei paraſſent inſidias, & jam fere in eo eſſent ut ſtrictis *in eum* gladiis irruerent. Ob hæc autem multa pecunia donatus ab Antipatro, eum apud patrem egregie laudabat: & ad extremum, cum necem Ariſtobuli & Alexandri patrandam ſuſcepiſſet, coram patre accuſationem in eos inſtituit. ipſoque adito, "vitam ſe Herodi pro benefi-
"ciis rependere, dicebat, luciſque gratia pro
"hoſpitio eum remunerare. jampridem enim
"Alexandrum in eum exacuiſſe gladium, de-
"xtramque intendiſſe: ipſum vero ne ocyus

Ab Antipatro & Herode muneribus donatur. Anit. p. 737.

ὃς ὑ μόνοι τὰς [a] ὑπ' ἐκείνῳ πολιτευθείσας Αλεξάνδρῳ ἀλλαγὰς ἀνέτρεψεν, ἀλλὰ καὶ ἀπωλείας [b] αἴτιος αὐτῷ κατέστη. [c] ὃς ἦν Λάκων, Εὐρυκλῆς τὸνομα, πόθῳ χρημάτων εἰς τὴν βασιλείαν [d] διαφθαρείς· ὑ γὰρ ἀντεῖχεν ἔτι ἡ Ελλὰς αὐτῷ τῇ πολυτελείᾳ. λαμπρὰ δὲ Ηρώδῃ δῶρα διαπεμψάμενος, δίλεαρ ὢν ἐπρᾶτο, καὶ πολυχρήμασι πολλαπλασίοις λαβὼν, ὅσων ἠγεῖτο τὴν καθαρὰν δόσιν, εἰ μὴ δι' αἵματος ἐμπορεύσαιτο τὴν βασιλείαν. διέρχεται γὰρ τὴν βασιλέα κολακείᾳ καὶ δεινότητι λόγων, καὶ περὶ αὐτῷ ψυδέσιν ἐγκυμόσιν. ταχέως δὲ σωιδὼν τὸν Ηρώδην τρόπον, καὶ πάντα λέγων τε καὶ ποιῶν τὰ πρὸς ἡδονὴν αὐτῷ, φίλος ἐν τοῖς πρώτοις ἦν. καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς [e] ἀφ' ἑτέρου πατρίδα, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν ἡδέως προετίμων τὴν Σπαρτιάτιν.

Β'. Ο δὲ, ἐπεὶ τὰ σαθρὰ τῆς οἰκίας κατέμαθε, τάς τε τῶν ἀδελφῶν διαφορὰς, καὶ ὅπως διέκειτο πρὸς ἕκαστον ὁ πατὴρ, Αντιπάτρῳ μὲ ξενίᾳ προκατέλημμο, φιλίᾳ δὲ Αλεξάνδρου ὑπεκρίνετο, ψυδσάμβος ἑταῖρον αὐτὸν καὶ Αρχελάου πάλαι. διὸ δὴ καὶ ταχέως ὡς δεδεγμασμένος εἰσέρχεται· σωίζει δὲ ἑαυτὸν εὐθέως καὶ Αριστοβούλῳ τῷ ἀδελφῷ. πάντων δὲ ἀποπειραθεὶς τὰ προσώπατ' ἄλλῳ ἄλλως ὑπῆν. τῷ δὲ προσγεμένῳ μαθητὴς Αντιπάτρου, καὶ προδότης Αλεξάνδρου. τῷ μὲ ὀνειδίζειν, εἰ πρεσβύτατον ὄντα δεήσεται τὸν ἐφεδρεύοντα αὐτῇ τῆς ἐλπίσιν· Αλεξάνδρῳ δὲ, εἰ γεγεννημένον ἐκ βασιλίδος, καὶ βασιλίδι συνοικοῦν, ἐᾶσθαι τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐξ ἰδιώτιδος, καὶ ταῦτα μηδέπω ἀφορμὴν ἔχοντ Αρχέλαον. ἦν δὲ πιθὸς τῷ μειρακίῳ σύμβουλος, τὸν Αρχελάου φιλίαν πλασάμενος. δι' ὃ μηδὲν ὑποπτεύοντος Αλέξανδρος, πάντα κατὰ Αντίπατρον ἀπωδύρετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς Ηρώδης αὐτῷ τὴν μητέρα κτείνας, ὑ φοβοῖτο εἰ καὶ αὐτὸς ἀφαιρεῖται τὴν ἐκείνης βασιλείαν. ἐφ' οἷς Εὐρυκλῆς, οἰκτείρειν τε καὶ συναλγεῖν ὑπεκρίνετο. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ τῷ Αριστοβούλῳ εἰπὼν διελέσας, καὶ ταῖς κατὰ τοῦ πατρὸς μέμψεσιν [g] ἐνδυσάμενος ἀμφοτέροις, ᾤχετο φέρων Αντιπάτρῳ τὰ ἀπόρρητα. προσετρόπετο δ' Ὑρκανῷ, ὡς ἐνδρούντων [h] αὐτῷ τῶν ἀδελφῶν, καὶ μόνον σὺκ ὄντων ἤδη τοῦ ζῆν. λαβὼν δὲ ὑπὲρ τούτοις χρημάτων πλῆθος, ἐπαινέτης ἦν Αντιπάτρου πρὸς τὸν πατέρα. τὸ δὲ τελευταῖον ἐργολαβήσας τὸν Αριστοβούλου καὶ Αλεξάνδρου θάνατον, κατήγορος αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ παρεστὼς γίνεται. ὁ προσελθὼν, "ἀντιδιδόναι τὸ ζῆν, ἔφα-
"σκεν, Ηρώδῃ, τῶν εἰς αὐτὸν εὐεργεσιῶν, καὶ τὸ φῶς
"ἀμοιβὴν τῆς ξενίας ἀντιπαρέχειν. πάλαι γὰρ ἐπ'
"αὐτὸν ἠκονῆσθαι ξίφος, καὶ τὴν Αλεξάνδρου τε-
"τοιῶσθαι δεξιάν, ἐμποδὼν δὲ αὐτὸς γεγονέναι τῷ τάχει,

a Ὑπ' ἐκείνῳ *Voſſ. & Bod.* b Αἴτιον *Bud.* c Is (ni fallor inquit *Uſſerius* in *Ann.* p. 597.) qui ante annos viginti quinque Antonium à pugna Actiaca fugientem perſecutus, jam Herodis hoſpitio uſus, & apud Antipatrum diverſatus, in Alexandri gratiam ſeſe inſinuaverat. De hoc Eurycle *Plutarchus* in *Anton.* p. 947. A. d Διαφθαρείς in nonnullis *MSS.* e Judæos inter & Lacedæmonios vetus erat amicitia atque ſocietas, quod (inter alia) utrique genus ſuum ab eodem Abrahamo ducerent. Vide *Ant.* p. 530. v. 15. & p. 573. v. 24. f Αλλον *Rhed.* g Ενδυσάμενος *Voſſ. Bod. & Ruf.* ἐνδυσάμενος, ἀμφοτέροις ᾤχετο *Rhed.* h Ita omnes *MSS.* αὐτὸν *Impreſſi.* * Ad regni deſiderium amore pecuniæ corruptus, *Ruf.*

a Modo

"τάχυ, συνεργῶν ὑποπτευθείς. φάναι γὰρ τὸν Αλέξαν-
"δρον, ὡς οὐκ ἀγαπᾷ βασιλεύσας αὐτὸς Ηρώδης ὁ
"ἀλλοτρίοις, καὶ μετὰ τὸν τῆς μητρὸς αὐτοῦ φόνον
"τὴν ἐκείνης ἀρχὴν ἀναδήσας· ἀλλ' ἔτι καὶ νόθον εἰσά-
"γει ἀφέδοχον, Αντιπάτρῳ τῷ [a] φθόρῳ τὴν πατρῴαν
"αὐτοῦ βασιλείαν προτείναν. τιμωρήσει γοῦν αὐτὸν
"τοῖς Υρκανοῦ καὶ Μαριάμμης δαίμοσιν. οὐδὲ γὰρ
"φέρειν αὐτὸν ἀφαιρεῖσθαι τοιούτους πατέρας
"τὴν ἀρχήν, δίχα [b] φόνου. πολλὰ δὲ εἰ καὶ τοιαῦ-
"τα καθ' ἡμέραν, ὥστε μηδὲ λαλίας πρὸς τρόπον
"ἀσυκοφάντητον καταλελεῖφθαι. δεῖ μὲν γὰρ εὐγε-
"νείας ἑτέρων [c] μνείαν γινομένης, αὐτὸς ἀλόγως ὑβρί-
"ζεσθαι, ἢ πατρὸς λέγοντος, ὁ μόνος εὐγενὴς Αλέξαν-
"δρος, καὶ ἣν πατέρα ἀφ' ἀγένειαν ἀδοξῶν. κα-
"τὰ δὲ τὰς θήρας, προσκρούειν μὲν σιωπῶν, ἐπαινέσας
"δὲ προσακούειν εἴρων. παντα χῆ δὲ ἀμείλικτον εὑρί-
"σκειν τὸν πατέρα, καὶ μόνῳ φιλόστοργον Αντιπάτρῳ.
"[d] δι' ὃν ἡδίως καὶ τεθνήξεσθαι, μὴ κρατήσας τῆς
"βουλῆς· κτείναντι δὲ εἰ σωτηρίας ἀφορμὴν, πρῶ-
"τον μὲν Αρχέλαον ὄντα κηδεστὴν, πρὸς ὃν ἀφικό-
"ξεσθαι ῥᾳδίως, ἔπειτα Καίσαρα, μέχρι νῦν ἀγνοοῦντα
"τὸν Ηρώδου τρόπον. ὁ γὰρ οὐ πρότερον αὐτῷ παρα-
"σταθησόμενος πρὸς τὸν πατέρα, ἀδεῶς φθέγξασθαι
"περὶ [e] τῶν αὐτῷ μόνον ἐγκλημάτων. ἀλλὰ πρῶτον
"μὲν κατοικτεῖραι τὰς ὅλας συμφορὰς, καὶ τὰς μέ-
"χρι ψυχῆς φορολογουμένας, ἔπειτα εἰς οἵας [f] πρυ-
"φὰς καὶ πρόξεις τὰ δι' αἵματος ποτε διπλᾶ χρή-
"ματα ἀναλωθείη, τούς τε [g] ἐξ ἡμῶν πλουτήσαν-
"τας, οἵοι, καὶ τὰς ὑπερπεπλεισμένας πόλεις, ὅτι πόσον
"ζητήσειν δὲ καὶ τὸ πάππον [h] ὀκῆ καὶ τὸν μητέρα, καὶ
"καὶ τὰ [i] τῆς βασιλείας μύσος πάντα κατοικτεῖραι. ἐφ' οἷς ἂν
"κεκρίσεσθαι παρρικτόνος.

moveret impediiſſe, ut qui ſe adjutorem fore ſimulaſſet. Alexandrum enim dicere, quod non contentus erat Herodes ut ipſe regnum alienum occuparet, & poſt matris illorum cædem principatum ejus dilaceraret; ſed & inſuper ſpurium ſibi ſucceſſorem faceret, avitum ipſorum regnum peſti *illi* Antipatro tradens. Proinde ſemet Hyrcani manes & Mariamnes ultum ire. nec enim decere ut ille ſucceſſionem *regni* ab hujuſmodi patre ſine cæde ſuſciperet. Multis autem rebus ſe ad hoc excitari quotidie; ut cui nihil omnino loqui liceret quod non calumniæ vertitur. Nam ſi de nobilitate *etiam* aliorum fiat mentio, ſine ratione ſe contumeliis affici, patre dicente, ſolum Alexandrum nobilem eſſe, cui & pater ob generis humilitatem male audit. inter venandum etiam, in offenſionem incurrere ſi taceat, ſin *aliquem* laudaverit cavillatorem appellari. Patrem autem ſibi omnino immitem inveniri, ſolique Antipatro indulgentem. ob quæ ſe libenter moriturum eſſe, ſi parum ſuccedant inſidiæ: ſin ipſum occiderit, ſibi ad ſalutem præſidia fore, primùm Archelaum ſocerum ſuum, deinde Cæſarem, hucuſque Herodis mores ignorantem. Non enim ut antea ſe ei adſtaturum, patris præſentiam horrentem & reformidantem; neque verba facturum de iis quæ ſuo tantum nomine afferet criminationibus. ſed primum quidem totius gentis miſerias ſe memoraturum, & quod ad necem uſque tributis ab ipſa exactis vexarentur; deinde, quam luxurioſe & facinoroſe pecunias etiam ſanguine partas profuderit; & qui è nobis divitias comparavere, quales ſint, & quæ quibus *ad diripiendum* permiſſæ ſint civitates: tandem vero ſe * requiſiturum ibi & avum & matrem, regnique flagitia omnia palam prolaturum. quibus cognitis non erit ut paricida judicetur.

Eurycles in Mariamnes filios calumniæ, quibus accuſationem in eos inſtituit.

γ'. Τοιαῦτα περὶ Αλεξάνδρου πεφαντασμένου ὁ Εὐρυκλῆς, ἐπῄνει πολλὰ τὸν Αντίπατρον, ὡς ἄρα μόνου τε εἴη φιλοπάτωρ, καὶ ἀφ' τοῦτο μέχρι νῦν τῆς βουλῆς ἐμπόδιον. μήπω δὲ καλῶς ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τοῖς προτοῖς κατεσταλμένου, εἰς ἀνήκεστον ὀργὴν ἐξαγριῶται. καὶ πάλιν λαβών καιρὸν Αντίπατρος, ἑτέρους κατὰ τῶν ἀδελφῶν ὑπέπεμπε κατηγόρους, λέγειν ὅτι Ιωκύνδῳ καὶ [k] Τυράννῳ λάθρα διαλεγόμενος, τοῖς ἱππάρχαις μέν ποτε τοῦ βασιλέως γενομένοις, τότε δ' ἐκ τινων [l] προπεπλωκόσι τῆς τάξεως. ἐφ' οἷς Ηρώδης ὑποφαγανακτήσας, εὐθέως ἐβασάνισε τοὺς ἄνδρας. ἀλλ' οἱ μέν, [m] ὑδὲν τοῦ ἀφανισθησόμενον ὁμολόγουν. προσεκομίσθη δέ τις πρὸς τὸν [n] Ηρώδου φρούραρχον ὑπόπτου πρὸς Αλεξάνδρου, πρὸς ὃν

Antipater apud Herodem laudatur ab Eurycle.

Antipater quoſdam ſubornat, qui dicerent Jucundum & Tyrannum ab Alexandro ſollicitatos eſſe. Antiq. p. 738.

3. Poſtquam verba ejuſmodi portentoſa in Alexandrum feciſſet Eurycles, multus erat in Antipatri laudibus, ac ſi is ſolus patrem diligeret, adeoque etiam nunc obſtaret quo minus inſidiæ fierent. Rex autem †cum nondum ſe ex *malis* ſuperioribus bene recuperaſſet, in iram inſanabilem efferatur. Atque aliam adhuc opportunitatem nactus Antipater, alios accuſatores fratribus ſubornabat, qui dicerent, eos cum Jucundo & Tyranno clam ſermonem habere, qui olim quidem regis equitum præfecti erant, tunc vero ob quaſdam offenſiones ordinibus ſuis exciderant. Quibus Herodes vehementer iratus, viros ſtatim in quæſtionem vocavit. Sed illi quidem nihil eorum confitebantur, quorum inſimulati erant. Allata eſt autem certa epiſtola ad quendam ab Herode caſtello præfectum ſcripta ab Alexandro, obſecrante

a Modo νόθον dixerat, ut meretrice natum; nunc φθόρον vocat, ignobilem ſcilicet & perditiſſimis moribus. *Aldr.* b Φθόνῳ *Erasm.* & *Bod.* c Ita in *MSS.* μνείαν (typographi ſortan errore pro μνείας) γενομένης *Baſ.* & *Gen.* d Ita cum *Rufino.* δι' ὃν in *Græcis* omnibus. e Statuerat eum non ſuo tantum ſed totius gentis nomine accuſare (h.e. Eurycles ſtatuiſſe mentitus eſt) unde τὰ αὐτοῦ ἐγκλήματα ſunt quæ ipſe in ſe admiſſa quereretur. *Aldr.* f Sic *Big.* & *Ruf.* προφὰς in *cæteris.* g Id eſt, *amicis tuis*; vel *noſtris* (i. e. *ſubditorum*) *ſpoliis ditati. Aldr.* h Εκεῖνα *Voſſ.* & *Big.* i Τῆς βασιλέως legiſſe videtur *Ruf.* k Ita & hîc loci & *Antiq.* p. 739. Τυραννίῳ *Baſ.* & *Gen.* contra quam in melioribus *Rufini Codd.* l Sic *Bod.* & *Voſſ.* προπεπομφόσι in *cæteris.* m At confeſſi ſunt ſe ab Alexandro ſollicitatos ut Herodem inter venandum opprimerent, ſimulque indicaverunt aurum in equorum ſtabulo defoſſum, & præfectum venatorum arguebant, quod eis præbuiſſet lanceas regias, & arma ipſo jubente Alexandri famulis. *Antiq.* p. 738. Sed hæc falſa quæſtionis dolor expreſſit. *Aldr.* n Melius Αλεξανδρείοις cum *Rufino* ipſoque *Joſepho in Antiq.* p. 738. v. 19. * Lamentaturum & avi & matris necem, *Ruf.* † Nondum præteritæ ſuſpicionis dolore compreſſo, *Ruf.*

crante ut ipſum cum Ariſtobulo fratre in caſtellum reciperet, patre interfecto, eiſque tam armis quam aliis inſtrumentis uti permitteret. Has literas Alexander Diophanti commentum eſſe dicebat. Diophantus autem regis erat notarius, homo audax, & literarum cujuſcunque manûs aſſimulandarum peritus. Itaque cum multas ſimulaſſet, tandem, ob hoc facinus, morte plectitur. Cum autem de caſtelli præfecto quæſtionem habuiſſet Herodes, ne ab illo quidem quicquam eorum reſcivit, quæ eis objecta erant.

Diophantus manuum aſſimulator. Ant. p. 738.

4. Sed quamvis criminationes infirmas admodum eſſe deprehenderet, filios cuſtodiri juſſit, nondum tamen vinculis conſtrictos. Domus autem ſuæ perniciem ac totius ſceleris machinatorem Euryclem, ſervatorem & benefactorem appellans, talentis quinquaginta donavit. Ille vero, prius quam certa nunciaret fama Cappadociam attigit; auſuſque dicere quod Herodem reconciliaſſet Alexandro, ab Archelao etiam pecunias capit. atque inde in Græciam digreſſus, ad ſimilia *facinora* male quæſitis abuſus eſt. Apud Cæſarem itaque bis accuſatus, quod diſſenſionibus repleviſſet Achaiam & civitates ſpoliaret, in exſilium mittitur. atque ita quidem pœnas *ſceleris* Ariſtobulo & Alexandro pendebat.

Alexander & Ariſtobulus in cuſtodias inclusi. Ant. p. 738.

5. Convenit autem ut Euaratum Coum huic Spartano conferamus. Namque is cum amiciſſimus eſſet Alexandro, eodemque tempore quo Eurycles eò migrarit, percontanti regi de iis, quorum ille eos inſimulabat, jurejurando fidem fecit, nihil ſe ab adoleſcentibus auditu accepiſſe. non tamen id miſeris quicquam profuit *apud Herodem*. nam maledictorum duntaxat Herodes auditor erat attentiſſimus, & quotus quiſque ſecum iiſdem crederet & iiſdem moveretur apud eum *maxime* gratioſus erat.

Euarati Coi fides. Ant. p. 737.

χαλῶντος ἵνα αὐτὸν δίξῃ τῷ φρυρίῳ μᾶ Ἀριστοβούλῳ τῷ ἀδελφῷ [a] κτείναντα τὸν πατέρα, καὶ [b] ἐμβιόχῳ τοῖς ὅπλοις χρήσασθαι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀφορμῆς. Τοιοῦτον Ἀλέξανδρος μὲν ἔλεγε τέχνασμα εἶναι Διοφάντου. [c] γραμματεὺς δ' ὁ Διόφαντος τοῦ βασιλέως, τολμητὴς ἀνὴρ καὶ δεινὸς μιμήσασθαι πάσης χειρὸς γράμματα. πολλὰ γοῦν ἐμβιοτεχνήσας, τελευταῖον ὅτι τούτῳ καὶ κλέπτει. βασανίσας δὲ τὸν πρύτανιν Ἡρώδης [d] ὑδὲν ἤκουσεν ὑδὲ παρ' ἐκείνου τὸν ἀληθῆ μάθοι.

δ'. Ἀλλὰ, καί τοι τὰς ἐλέγχους εὑρίσκων ἀσθενεῖς, τοὺς υἱοὺς ἀπέλυεν τηρεῖν, [e] ἔτι μέν τοι λελυμένους. τὸν δὲ λυμεῶνα τῆς οἰκίας καὶ δραματοῦργον ὅλου τοῦ μύσους Εὐρυκλέα, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην κελῶν, πεντήκοντα δωρεῖται ταλάντοις. ὁ δέ, τὴν ἀκριβῆ φήμην φθάσας εἰς Καππαδοκίαν, ἀφικνεῖται καὶ παρὰ Ἀρχελάου, τολμήσας εἰπεῖν, ὅτι καὶ διαλλάξειεν Ἡρώδην Ἀλεξάνδρῳ. διάφορος δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα, τοῖς ἐκ κακῶν κληθεῖσιν εἰς ὅμοια κατεχρήσατο. [f] δὶς γοῦν ὑπὸ Καίσαρος κατηγορηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ἐμπλῆσαι τὴν Ἀχαΐαν, καὶ ἐρημοῦν τὰς πόλεις, φυγαδεύεται. κἀκεῖνον μὲν ὕστερον ἡ Ἀριστοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου ποινὴ ἐδίηλθεν.

ε'. Ἄξιον δὲ ἀντιθεῖναι [g] Κῷον Εὐάρατον τῷ Σπαρτιάτῃ. καὶ γὰρ οὗτος ὢν ὁ τοῖς μάλιστα φίλοις Ἀλεξάνδρῳ, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐρυκλεῖ καιρὸν ὑπωμόσας, πυθαγομένῳ τῷ βασιλεῖ, εἰ μὴ ἐκεῖνος διέβαλλεν, ὅρκοις μηδὲν ἀκηκοέναι φησὶ τῆς μεμψιμοιρίας ὑπισχνούμενος· ὁ μὲν ὥσπερ γέ τις τοὺς ἀθλίους μόνον γὰρ ἐν τῶν κακῶν ἀκροατὴς ἑτοιμότατος Ἡρώδης, καὶ κεχαρισμένος αὐτῷ πᾶς ὁ συμπείθων καὶ συναγανακτῶν.

CAP. XXVII.

ΚΕΦ. κζ'.

Herodes, permittente Cæſare, Beryti filios ſuos accuſat. Illi, nec in concilium producti, damnantur; & paulo poſt Sebaſten miſſi ſtrangulantur.

Ἡρώδης, ἐξουσίαν παρὰ Καίσαρος, υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ Βηρυτὸν ἤγαγε. ἔπει, μηδὲ παραγομένου εἰς συνέδριον, καταγελῶντας, ἀλλ' εὐθὺς εἰς Σεβαστὴν πεμφθέντας ἀποπνίγουσι.

Operam dat Ariſtobulus ut Salomen Herodi infenſam reddat. Ant. p. 738.

PORro & Salome crudelitatem ejus in filios *non parum* exaſperabat. Nam & hanc volens Ariſtobulus ſecum periculis involvere, quam & ſocrum habebat & amitam, ad eam monitum mittit, ut ſaluti ſuæ conſuleret. quippe regem paratum eſſe ipſam occidere, eorundem, quorum & antea, accuſatam; quod ſcilicet Syllæo Arabi nubere cupiens, occulte illi, cum quo regi interceſſerant inimicitiæ, ſecreta ejus nunciarit. *Atque* hoc tanquam extrema procella juvenes obruit *diu* tempeſtate vexatos. Salome enim protinus contendit ad regem, monitionem quam acceperat ei indicans. Atq; ille, ut qui non amplius ſemet cohibere potuerit, filium utrumque con-

Ex Salomes indicio Ariſtobulus & Alexander in vincula conjecti. Ant. p. 738.

Πάρεξιν δὲ [g] αὐτῇ καὶ Σαλώμῃ τὸν ὑπὲρ τῶν τέκνων ὠμότητα. Οὕτω γὰρ συμβαίνειν τοῖς κινδύνοις ὁ Ἀριστόβουλος ἤλπιζεν, ὅταν ἐκείνῃ καὶ [h] τηλίδα, ἀγαπήσηται, σώζειν αὐτὸν παραινῶν. [i] παρεσκεύαζε γὰρ βασιλέα κτείνειν αὐτὸν ἀγκληθεῖσαι ἐφ' οἷς καὶ πρότερον, [k] Συλλαίῳ τῷ Ἀραβὶ γήμασθαι ποθοῦσαν, λάθρα τὰ τοῦ βασιλέως ἀπόρρητα ἀγγέλλειν τοῖς αὐτοῦ, ἐχθροῖς ὄντα. [l] τοῦθ' ὥσπερ τελευταῖα θύελλα χειμαζομένους [m] τοὺς νεανίσκους ἐπιβάπτουσιν. ἡ γὰρ Σαλώμη, δραμοῦσα πρὸς βασιλέα, τὴν παραίνεσιν ἐμήνυσε. κἀκεῖνος, μηκέτι κρατήσας, δεσμεῖ μὲν ἀμφοτέρους τοὺς υἱεῖς,

a Κτείναντος Bod. & Ruf. b Παρέχει Bod. c Γεγραμμένος δὲ ἦν ἔτι Big. Bod. Bunb. & Rhod. d Ipſe enim nihil confeſſus eſt; ſed ejus haſce literas protulit quaſi ad parentem ab Alexandro datas. Literarum exemplar, aliaque quæ huc faciunt vide in *Ant.* l. XVI. p. 738. *Aldr.* e Hactenus à tanta immanitate temperavit: ſed cum poſtea Salome quoque delatrix accederet, tum ſui minime compos utrumq; vinciri juſſit. *Ant.* p. 739 v. 2. *Aldr.* f Τελευταῖον ἐπὶ κ. juxta *Ruſinum.* δὶ ὁ γοῦν *Bunb.* g Αὐτῇ *Voſſ.* & *Bod.* h *Al.* πατρίδα. i Παρασκευάσματος *Voſſ.* k Ὃν Συλλαίῳ τῷ Λαγῷ γήμασθαι ποθοῦσαν, & mox ἀγγέλλειν *Voſſ. Bod.* & *Ruſin.* l Τοῦτο in *MSS.* m Τὸν νίον ἐσάπτουσι *Bod.*

a Ηγε-

ιῆς, καὶ ἀλαχωρίζει ἀπ' ἀλλήλων· πέμπει δὲ τοὺς Καίσαρα ἀλὰ τάχους, Οὐολύμνιόν τε τ̃ στρατοπεδάρχην, καὶ τ̃ φίλον Ολυμπον, ἐγγεάφους τὰς μηνύσεις φέροντας. οἱ δὲ, ὡς εἰς Ρώμην πλεύσαντες, ἀπέδοσαν τὰ ἀπὸ τ̃ βασιλέως γράμματα, σφόδρα μὲ ἠχθέσθη Καῖσαρ ὅτι τοῖς νεανίσκοις· ὃ μὲν ᾤετο δεῖν ἀφελέσθαι τ̃ πατέρα τ̃ τῶν ὑῶν ἐξουσίαν. ἀντιγράφει γοῦν κύριον μὲ αὐτὸν καθιστὰς, "εὖ μέν τοι ποιήσειν, λέ-"γων, εἰ μὴ κοινῷ συνεδρίῳ, τῶν τε ἰδίων συγγενῶν, καὶ "τ̃ τῶν τ̃ ἐπαρχίαν ἡγουμένων, ἐξετάσοι τ̃ ὀφειλήν· "κἂν μὲ φέρωσι, κτείνειν, εἰ δὲ μόνον ὧσι δεσμοῖς "βεβυλευμένοι, κολάσειν μετρίοις.

Volumnius & Olympus Romam miſſi. Ant. p. 739.

Cæſaris ad Herodem literæ. Ant. p 742.

β'. Τούτοις Ηρώδης πείθεται, καὶ καταβαίνει εἰς Βηρυτὸν, ἔνθα προσέταξε Καῖσαρ, συνάγειν τὸ δικαστήριον. παρεδρεύονται δὲ οἱ ἡγεμόνες, γράφει αὐτοῖς ὑπὸ Καίσαρος, Σατορνῖνός τε, καὶ [b] ὁ περὶ Πεδάνιον πρέσβεις· συνὼν οἷς καὶ Οὐολύμνιος ὁ ἐπίτροπος, ἔπειτα ὁ τ̃ βασιλέως συγγενεῖς καὶ φίλοι, Σαλώμη τε καὶ Φερώρας, μεθ' οὓς ὁ πάσης Συρίας ἄριστοι, πλὴν [c] Αρχελάου τ̃ βασιλέως. τοῦτον γὰρ, ὅτι γαμβρὸν Αλεξάνδρου, δι' ὑποψίας εἶχεν Ηρώδης. τοὺς γοῦν υἱεῖς ὁ παρήγαγεν εἰς τ̃ δίκην μᾶλλον παρεμυθοῦντο. ἤδεσαν γὰρ ὅτι καὶ μόνον ὀφθέντες ἐλεηθήσονται πάντες· εἰ δὲ δὴ καὶ λόγου μεταλάβοιεν, ῥᾳδίως Αλέξανδρον ἀπολύσασθαι τὰς αἰτίας. ἀλλ' οἱ μὲ ὁ Πλατάνῳ, κώμῃ Σιδωνίων, ἐφυλάττοντο.

Beryti concilium habetur de Herodis filiis. Ant. p. 742.

γ'. Καθεζομένου δὲ τοῦ βασιλέως, ὡς τοῖς παροῦσιν διετέτατο. κατηγόρει τε τ̃ μὴ βεβουλεῦσθαι ἀδελφικῶς, ὡς ἂν ἀπορώτατος εἰς αὐτὸν ἐλέγχων, λοιδορίας τε, καὶ σκώμματα, καὶ ὕβρεις, καὶ πληγμυρίδας μυρίας εἰς αὐτὸν, [d] ἃ καὶ θανάτου χαλεπώτερα, τοῖς συνέδροις ἀπέφαινεν. ἔπειτα μηδενὸς ἀντιλέγοντος ἐποικτισάμενος ὡς αὐτὸς ἁλίσκοιτο, ἢ νικῶν νίκην πικρὰν κτ' τέκνων, ἐπηρώτα τ̃ γνώμην ἕκαστον. καὶ πρῶτος Σατορνῖνος ἀπεφήνατο, [e] καταχεῖσθαι μὲ τ̃ νεανίσκων, ἀλλ' ἢ θάνατον. ἢ δὲ πλείω ἡμιτὸν αὐτῷ, τῶν παρεδρευόντων τέκνων, ἑτέρᾳ [f] τέκνοις ἀπώλειαν βεβουλεῦσθαι. σύμψηφοι δὲ αὐτῷ ἦσαν οἱ δύο πρεσβευταὶ γένοιντο, καὶ τούτοις ἕτεροί τινες ἀκολούθησαν. Οὐολύμνιος δὲ τ̃ σκυθρωπῆς ἀποφάσεως ἤρξατο· καὶ μετ' αὐτὸν πάντες θάνατον κατακρίνουσι τ̃ μειρακίοιν, οἱ μὲ κολακεύοντες, οἱ δὲ μισοῦντες Ηρώδην, ἢ ὑδεὶς δι' ἀγανάκτησιν. ἔνθα δὴ μετέωρος ἦν ἡ Συρία πᾶσα, ἢ ὅ Ιουδαϊκὸν ἰῶ, [g] σκοπούμενον ὅ τέλος ἔσ δράματος· ὑδεὶς μέν τοι ὑπελάμβανεν ἐσομένην μέχρι τεκνοκτονίας ἐμοὶ Ηρώδῃ. ὁ δὲ σύρας τοὺς υἱεῖς εἰς Τύρον, κἀκεῖθεν διαπλεύσας εἰς Καισάρειαν, τόπον ἀναιρέσεως τοῖς μειρακίοις ἐσκέπτετο.

Eos accuſat Herodes. Ant. p. 742.

Mitis ſententia Saturnini filiorumque. Ant. p. 743.

Duriorque Volumnii & Aliorum. ibid.

δ'. Παλαιός δὲ τις τ̃ βασιλέως στρατιώτης ὄνομα [h] Τήρων, ἔχων υἱὸν σφόδρα σωφρονοῦντα καὶ φίλον Αλε-

3. Exorſus autem rex, in eos tanquam præſentes fuiſſent, invehebatur. Et inſidias quidem illis languide objiciebat, ac ſi probationibus earumque indiciis egeret, convitia etiam, & dicteria, & contumelias, & delicta innumera in ſe admiſſa, quæ & morte graviora, aſſeſſoribus palam faciebat. Deinde cum nemo contradiceret, miſerabiliter queſtus, ac ſi ipſe damnatus eſſet, qui tam acerbam vinceret contra filios victoriam, rogabat ſingulos ſententiam. Et primus Saturninus *ſuam* protulit, ſe quidem condemnare adoleſcentulos, ſed non capitis. non enim ipſi fas eſſe, cum tres adſtantes habeat filios, exitium alterius filiis decernere. Quin & idem duobus etiam legatis viſum eſt, eoſque nonnulli alii ſequuti ſunt. At triſtem ſententiam primus Volumnius dixit; cunctique poſt eum morte damnabant adoleſcentes, aut Herodis adulatione aut odio,* nemo autem ex indignatione. Tum ſane Syria omnis & Judæa ſuſpenſis animis *ſollicitiſque* tantæ tragœdiæ exitum exſpectabat: nullus tamen ſuſpicabatur Herodis crudelitatem ad filiorum cædem proceſſuram. Verum ille filios Tyrum traxit, cumque inde Cæſaream navigaſſet, quo mortis genere perimeret adoleſcentes, deliberabat.

4. Interea vetus quidam regis miles, Tero nomine, qui filium habebat Alexandro valde fami-

Tero vetus miles paulo liberius loquitur. Ant. p. 744.

a Ηγεμόνων *Bod. & Voſſ.* b Hoc in loco Pedanius non eſt ſolus Legatus, ſed Pedanius & qui cum eo inſuper Legati erant præfidi adjuncti, tres ipſius Saturnini filii etiam Legati, ut conſtat ex *Ant. p.* 743. v. 32. *Monacus.* in *Exercit.* 6. §. 2. c Quem Auguſtus tamen nominatim inter judices retulerat. *Ant.* p. 742. v. 23. *Aldr.* d As ἃ ἢ θανάτου χαλεπώτερα τοῖς συνέδροις ἀπέφαινεν *Ruf.* neglecto commate poſt χαλεπώτερα. nam vertit, *maledicta vero & probra & injurias & peccata plurima in ſe admiſſa proſequebatur; eaque morte graviora eſſe conſeſſoribus demonſtrabat.* e Καταχεῖσθαι *Bod.* f Ita cum *MSS.* τέκνων in *Editis.* g Ἐκδιχόμενον *Voſſ.* ἐκδικούμενον *Busb.* quod ſane mallem. h Ita etiam in *Ant.* p. 744. & & plerumque in *MSS.* Τίγων in *Editis* & in verſione *Rufini.* Τείρων *Busb.* Τίγων *Rhed.* * Nemo tamen quaſi factum horruit, & quaſi commotus pronunciavit, *Hegeſipp.*

a Εφ'

familiarem & amicum & ipſe adoleſcentes privatim dilexerat, præ nimia indignatione *mente excidit; & primo quidem circumcurſans clamitabat, conculcatam eſſe juſtitiam, interiiſſe veritatem, *rerum* naturam confuſam eſſe, vitam *hominum* iniquitatis eſſe plenam, & alia omnia quæ dolor vitam contemptui habenti ſuggereret. Tandem vero regem ipſum adire auſus, "At mihi, inquit, miſerrimus "eſſe videris, qui adverſus cariſſimos nequiſſi- "mis credis; ſi quidem contra filios tuos Phe- "roræ & Salome fidem habeas, quos ſæpe "damnandos judicaſti; qui te legitimis ſuc- "ceſſoribus ſpoliantes Antipatro ſoli relin- "quunt, regem †ſibi maxime obnoxium *ha- "bere* optantes. Atqui certe tua intereſſe, di- "ſpicere, annon forſan ipſe militibus inviſus "ſis ex nece fratrum. nullus enim eſt qui non "adoleſcentium miſereatur, ducum autem "plurimi etiam palam indignantur." Simul ac iſta diceret, nominabat eos quibus mota erat indignatio. Rex autem ſtatim illos ipſumque cum filio comprehendi jubet.

Regem adit Tero, quæque ſentiebat eloquitur. Ant. p. 744.

Trypho Herodis tonſor Teronem accuſat. Ant. p. 745.

5. Quo facto, aulicus quidam è regis tonſoribus, Trypho nomine, neſcio qua exagitatus inſania, proſiliens ſui indicium facit; &, mihi, inquit, "Tero iſte perſuadere voluit, ut "quando te tondeam, occiderem: & magna in- "de Alexandrum daturum munera pollicebatur". His auditis, Herodes & Teronem ejuſq; filium & tonſorem quæſtioni ſubdidit. Cumque illi pernegarent, & tonſor nihil amplius diceret, Teronem vehementius torqueri juſſit. Filius autem, *patris* miſertus, regi promiſit ſe patefacturum omnia, ſi patrem ſibi condonare vellet. Cumque ille *fidem* dediſſet, ipſius occidendi patrem ſuum habuiſſe voluntatem ajebat, ab Alexandro impulſum. Hoc quidem nonnulli ut patrem tormentis eriperet, fictum, alii autem verum eſſe affirmabant.

Confeſſio filii Teronis. ibid.

Tero, filius ejus & tonſor lapidati. ibid.

6. Cæterum Herodes, & ducibus & Terone pro concione accuſatis, ††populum congregatum in eos incitavit. adeoque ibidem una cum tonſore lignorum & lapidum ictibus interficiuntur. Cum autem filios miſiſſet Sebaſten, quæ non longe aberat à Cæſarea, eos ſtrangulari præcepit: factoque ſine mora quod imperaverat, mortuos in Alexandrium caſtellum aſportari juſſit, cum Alexandro materno avo ſepeliendos. Et *vitæ* quidem finem ejuſmodi habuere Alexander & Ariſtobulus.

Alexander & Ariſtobulus juſſu Herodis ſtrangulati. ibid.

ξάνδρῳ, καὶ αὐτὸς ἠγαπηκὼς ἰδίᾳ τὰ μειράκια, δι' ὑποβολὴν ἀγαναχτήσεως ἔκφρων ἐγένετο, καὶ ὅ μὲ θορυβῶν ἐβόα θεοῖσιν, πεπατῆσθαι ὅ δίκαιον, ἀπολωλέναι τ' ἀλήθειαν, συγκεχύσθαι τ' φύσιν, ἀνομίας γέμειν τ' βίον, καὶ πάντ' ὅσα μὴ φασθμιῶν ἂν ζῆν ὑπομόρδυε τὸ πάθος. τέλος δὲ, καὶ τῷ βασιλῆ τολμήσας προσελθεῖν, "Ἀλλ' ἐμοὶ μὲ, ἔφη, κακοδαιμονέσατος εἶ δοκεῖς, ὅστις "χρῇ τ' φιλτάτων πείθῃ τοῖς πονηροτάτοις. εἰ γὰ Φε- "ρώρα καὶ Σαλώμης καταγνὺς πολλάκις θάνατον, πι- "θοῖς τούτοις χρῇ τ' τέκνων, οἵ σε τ' γνησίων ἀφεκό- "πτοντες ἁμαρτόντα, ἐπ' Αντιπάτρῳ καταλείπουσι μόνῳ, "τ' αὐτοῖς εὐμεταχείριστον αἱρούμενοι βασιλέα. σκέψαι "μέντοιγε, μή ποτε καὶ εἰμὶ γένῃ μῖσος σὺ τοῖς πρα- "πότατος, ὁ τ' ἀδελφῶν θάνατος. ὃ γὰρ ὄζει ὅστις οὐκ "ἐλεῖ τὰ μειράκια, τ' δὲ ἠγμόνων ἂν φανερῶς ἀγανα- "κτῶσι πολλοί." Ταῦθ' ἅμα λέγων, ὠμάζε τὰς ἀγανακτήσεις. ὁ δὲ βασιλεὺς εὐθέως ἐκέλευε τε καὶ αὐτὸν καὶ τ' υἱὸν αὐτῷ συναλαμβάνειν.

ε'. Ἐφ' ᾧ τ' ὁ τις τ' αὐλῆς τὶς κυρέων, Τρύφων ὄνο- μα, μεγαπηδήσας ἔκ τινος φρενοβλαβείας, ἑαυτῷ μη- νυτὴς ἦν. "καί μὲ γὰ, ἔφη, Τήρων οὗτος ἀνέπειθεν, ὅταν "δεξαπεύω τῷ ξυρῷ σε ἀφαχρήσασθαι, μεγάλας τέ μα "δωρὰς Ἀλεξάνδρῳ δωρεὰς ὑπισχνεῖτο." Ταῦτα ἀκούσας Ἡρώδης, τόν τε Τήρωνα συὼ τῷ παιδὶ, καὶ τ' κυρέα βα- σάνοις διήλεγχε. καὶ τ' μ' ἀρνουμένων, τ' δὲ μηδὲν πλέον λέγοντος, τρεβλᾶν ἐκέλευε τ' Τήρωνα σφοδρότερον. ὁ δὲ υἱὸς οἰκτείρας, ὑπέσχετο τῷ βασιλῆ πάντα μηνύ- σειν, εἰ χαρίσαιτο ᾧ πατέρα αὐτῷ. κἀκεῖνος δόντ- τος, ἔφην, ὡς ὁ πατὴρ αὐτῷ, πεισθεὶς Ἀλεξάνδρῳ, θελήσειεν αὐτὸν ἀνελεῖν. τοῦτο μὲν οὖν ἐς ἀπολ- λαχὼ τῆς τῦ πατρὸς αἰτίας πεπλάσθαι, τοῖς δὲ ἀλλοῖς ἔλεγον.

ς'. Ἡρώδης γοῦν ὁ ἐκκλησίᾳ τ' τε ἠγμόνων καὶ Τήρωνος κατηγορήσας, τ' λαὸν ἐπ' αὐτοὺς ἐπαρώρυνεν. αὐτόθι γοῦν ἀναιρῶν μὲ ὅ κυρέας, ξύλοις βαλλόμενοι καὶ λί- θοις. πέμψας δὲ καὶ τοὺς υἱεῖς εἰς Σεβαστὴν, ἔξω τῆς πόρρω τ' Καισαρείας, προσέταξεν ἀποπνιγῆναι. καὶ τελευτήσας αὐτῷ ταχέως ὁ πενταγαμίλος, τοὺς νεκροὺς εἰς Αλεξάνδρειον ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι ὁ φρέαρ, συνταφησομένους Αλεξάνδρῳ τῷ μητροπάτορι. ὁ μὲ οὖν Αλεξάνδρου καὶ Αριστοβούλου τέλος τοιοῦτον.

XVIII. **CAP. XXVIII.**

ΚΕΦ. κη'. ιη'.

Qualiter omnibus inviſus erat Antipater: & quomodo rex occiſorum liberos conſanguineis ſuis deſpondit; alias autem nuptias eis excogitavit Antipater. De Herodis conjugiis & liberis.

Οπως Αντίπατρος ἐμισήθη ὑφ' πάντων· καὶ ὡς τοὺς υἱοὺς τ' ἀνηρημένων κατηγόρησε τοῖς ἑαυτῦ συγγενέσιν ὁ βασιλεὺς, ἄλλως τ' γάμους ἐπεπραγματεύσατο Αντίπα- τρος. περὶ Ηρώδου γάμων καὶ παίδων.

Antipater in odium omnium incurrit. Ant. p. 749.

IN Antipatrum vero, cum jam ſucceſſionis jus non controverſum haberet, exortum eſt gentis odium intolerabile; utpote quod norint omnes iſtum omnium in fratres ſuos calumniarum auctorem exſtitiſſe. Quin

ΑΝτιπάτρῳ δὲ, ἀδίεστον ἔχοντι τὸν διάδοχον, μῖσος ἀφόρητον ἐκ τῦ ἔθνους ἐπεγείρεται, πάντων ὀπισαμένων, ὅτι τοὺς διαβολὰς τοῖς ἀδελφοῖς [b] πάσας ὑπεπωπάξαι ὗτος. ἐπανελθὼν δὲ

a Ἐφ' ὧν *Voſſ. Big.* & *Bod.* b Ita in *MSS.* πλείστας in *Editis.* * Turbatus animi vociferari cœpit, *Hegeſipp.* † Capi facilem ſibi regem optantes, *Ruf.* i. e. *obnoxium, tractabilem, qui in eorum poteſtate totus eſſet.* †† In eos populum armavit, *Ruf.*

a Theu-

δὲ καὶ δίος ὁ μέτριος, αὐξανομένῳ ὁρῶντι τῷ τῶν ἀνηρημένων γενεᾷ. ἦσαν γὰρ Ἀλεξάνδρῳ μὲν ἐκ Γλαφύρας υἱεῖς δύο, Τιγράνης καὶ Ἀλέξανδρος· Ἀριστοβούλῳ δὲ ἐκ Βερνίκης τῆς Σαλώμης θυγατρὸς, Ἡρῴδης μὲν καὶ Ἀγρίππας καὶ Ἀριστόβουλος υἱοὶ, θυγατέρες δὲ Ἡρωδιὰς καὶ Μαριάμμη. τὴν μὲν οὖν Γλαφύραν Ἡρῴδης μετὰ τὸν γαμικὸν ἀπέπεμψεν εἰς Καππαδοκίαν, ὃς ἀνεῖλεν Ἀλέξανδρον· τὴν Ἀριστοβούλου δὲ Βερνίκην συνῴκισεν [a] θείῳ τῆς μητρὸς Ἀντιπάτρῳ. τῇ γὰρ Σαλώμῃ ἦσαν διάφοροι ἐξαγχεύισμος ὁ Ἀντίπατρος, τοῦτον ἐπεφαντάσατο τὸν γάμον. [b] πρεσβείαις δὲ καὶ Φερόραν δώροις τε καὶ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις, καὶ τὸν Καίσαρος φίλους, οὐκ ὀλίγα πέμπων εἰς τὴν Ῥώμην χρήματα. [c] οἱ γοῦν περὶ Σατορνῖνον ὁ Συρίᾳ πάντες ἐπλήσθησαν τῶν ἀπ' αὐτοῦ δωρεῶν· ἐμισεῖτο δὲ διὸ πλεῖον, ὡς οὐκ ἐκ τοῦ μεγαλοψύχου χαριζόμενος, ἀλλὰ ἀναλίσκων κατὰ δίκην. συνέβαινε δὴ τοὺς μὲν λαμβάνοντας, οὐδὲν μᾶλλον εὐνοῦς γίνεσθαι, χαλεπωτέρους δὲ ἐχθροὺς οἷς μὴ δίδωσι. λαμπροτέρως δὲ καθ' ἡμέραν ἐπιτηδεύετο τὰς ἀμοιβὰς, ὁρῶν τὴν βασιλέα, παρ' ἃς αὐτὸς ἐλπίδας εἶχεν, ὑπομελούμενον τῶν ὀρφανῶν, καὶ τὸ ὑπὲρ τοῖς ἀνηρημένοις μετάνοιαν [d] συνεμφαίνοντα, δι' ὧν ἠλέει τοὺς ἐξ ἐκείνων.

β'. Συναγαγὼν γάρ ποτε Ἡρῴδης συγγενεῖς τε καὶ τοὺς φίλους, ἐδακρυσμένός τε τὰ παιδία, καὶ δακρύσας ἐμπλήσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἶπεν, "ἐμοὶ τοὺς πατέρας "τούτων συνθροπὸς ἀφείλετο δαίμων, ζῶσι δὲ μοι "μετὰ τῆς φύσεως συνίστησιν ἔλεον ὀρφανίας. ἐπειρώμην "δὲ, εἰ καὶ πατὴρ ἐγνωσμένῳ ἀτυχέστατος, πάππου "γοῦν φανῆναι μετριώτερον, καὶ μετ' ἐμὲ κηδεμόνας "αὐτοῖς καταλιπεῖν τοὺς ἐμοὶ φιλτάτους. ἐγνῶκα δὲ "τῷ μὲν σὸν, Φερόρα, θυγατέρα τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν "[e] ἀδελφῶν Ἀλεξάνδρου παίδων, ἵνα ἧς αὐτῷ κηδεμὼν "ἀναγκαῖος, τῷ σῷ δὲ παιδὶ, Ἀντίπατρε, τῷ Ἀριστο-"βούλου θυγατέρα· γένοιο δὲ ἂν ὅτῳ πατὴρ ὁ ὀρφανὸς "καὶ τῷ ἀδελφιδῷ αὐτῆς ὁ ἐμὸς Ἡρῴδης λήψεται, "πρὸς μητρὸς ὢν ἀρχιερέως πάππου. ὁ ἀγαπῶν μὲ "οὖν ἐμοὶ, ζητῶν ἐκτῖσαι μου γνώμην, ἵνα ἀμοιβὴν μη-"δενὸς ἐμοὶ φίλων. ἐπεύχομαι δὲ καὶ τῷ Θεῷ συναρμό-"σασθαι τοὺς γάμους ὅτι συμφέρουσι τῇ ἐμῇς βασιλείας "καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐγγόνοις· τότε παιδία ζῶντ' ἀλλοτρίοις "ὄμμασιν, ἢ τοὺς πατέρας αὐτῶν.

γ'. Ἐπὶ ζῶσιν εἰπὼν, ἐδάκρυσέ τε, καὶ τῶν παίδων συνῆψε τὰς δεξιάς· ἔπειτα, καταστασάμενος ἕκαστον φιλοφρόνως, διέλυσε τὸ σύλλογον. ἐπαχθὴς δ' εὐθὺς Ἀντίπατρος, καὶ δῆλος ἦν ἅπασιν ὀδυνώμενος. ὑπελάμβανε γὰρ ἔτι, καὶ τῷ πατρὶ, τὸ τῶν ὀρφανῶν μισεῖν ἑαυτῷ καταλῦσαι· αἰσθόμενός τε κινδυνεύειν περὶ τῶν ὅλων, εἰ τοῖς Ἀρχελάῳ τε Φερόραν ὅτι τετάρχῃ βοη-

& timor *eum* ſubibat non mediocris, cum videret interfectorum ſobolem indies adoleſcere. Erant enim Alexandro quidem ex Glaphyra filii duo, Tigranes & Alexander: Ariſtobulo vero ex Bernice Salomes filia, Herodes & Agrippa & Ariſtobulus filii, filiæque Herodias & Mariamne. Et Glaphyram quidem cum dote ſua in Cappadociam dimiſit Herodes, poſtquam Alexandrum interfecerat: Bernicen autem Ariſtobuli conjugem avo materno Antipatri in matrimonio junxit. ut enim Salomen, quam infenſam habebat, ſibi reconciliaret Antipater, nuptias iſtas excogitavit. Inſuper *ille* Pheroram muneribus aliiſque obſequiis atque amicos præterea Cæſaris ambiebat, magnam pecuniæ vim Romam mittendo. Porro Saturninum & qui cum eo erant in Syria omnes donis explevit *& ſatiavit*. Eo autem magis inviſus erat, quo plura donabat; ut qui *opes tantas* non ex munificentia largiretur, ſed ex metu prodigeret. adeoq; eveniebat ut accipientes quidem nihilo magis benevoli fierent, acerbiores vero inimici quibus nihil dederat. In munerum autem diſtributione quotidie largior erat & profuſior, cum, præter ſpem quam ipſe conceperat, videret regem pueros curare parentibus orbatos, & ex prolis eorum miſeratione palam præ ſe ferre quod cædis peremptorum eum pœnituerit.

Alexandri & Ariſtobuli uxores & liberi. Ant. p. 751.

Antipater in conciliandis ſibi amicis nullis parcit ſumptibus. Ant. p. 751.

2. Cum enim Herodes, cognatis aliquando & amicis congregatis, & pueros in conſpectum dediſſet & lachrymis oppleſſet oculos, dicebat, "Horum quidem patres mihi triſtis "fortuna eripuit, at iſtos orbitatis miſeratio "ſimulque natura ipſa mihi commendat. Jam "vero operam do, ut, ſi quidem pater fuerim "infeliciſſimus, avum tamen memet oſtendam "commodiorem, illiſque poſt me relinquam "curatores mihi amiciſſimos. Deſpondeo igi-"tur tuam quidem filiam, Pherora, natu ma-"ximo fraternorum Alexandri puerorum, ut "ei curator ſis neceſſitudine conjunctus; tuo "vero, Antipater, filio Ariſtobuli filiam, ut "qui hoc modo fias pupillæ pater; ejuſque "ſororem meus Herodes accipiet, *ex matre "pontificem pro avo habens. Et me quidem "quotuſquiſque amat meam eat in ſenten-"tiam, quam nemo me diligens iritam red-"det. Inſuper & Deum precor, ut una me-"cum has faciat proſperetque nuptias, in re-"gni mei meorumque nepotum emolumen-"tum; atque hos pueros vultu ſereniori, quam "patres ipſorum, aſpiciat.

Herodes miſericordia commotus Alexandri & Ariſtobuli liberorum. Ant. p. 750.

Sponſalia illis fieri curat. ibid.

3. Dum iſta diceret, lacrymavit, & puerorum dextras conjunxit: deinde, ſingulos benigne admodum complexus, concilium dimiſit. Statim autem diriguit Antipater, omnibuſque manifeſtum erat quod ei *valde* dolebat. † pupillorum namque honore ſibi aliquid etiam apud patrem derogatum eſſe exiſtimabat: iterumque de ſumma rerum in periculo fore, ſi Alexandri filii præter Archelaum etiam Pheroram

Inde Antipatri in eos odium. Ant. p. 751.

tetrar-

a Theudionem fratrem habebat Doris; *Ant.* p. 757. v. 7. b Forſan ἀδελφιδῷ legendum. c Sic lego. antea erat οἱ μὲν περὶ Σ.. d Ἐμφαίνοντα in *MSS.* e Vocem ἀδελφῶν non agnoſcit *Ruf.* f Qui in Evangeliis agnomine ſuo *Philippus* appellatur. Nam cum Herodi magno præter tres nepotes totidem eſſent filii qui *Herodes* vocabantur, minime dubitandum eſt agnominibus fuiſſe diſtinctos. Falluntur qui *Philippum Tetrarchum* faciunt *Herodiadis* maritum. Ille enim *Herodiadis* filiam *Salomen* duxit & ſine liberis deceſſit; *Ant.* l. XVIII. p. 807. *Alter.* * *Al.* ex pontifice avo materno prognatus, *ſc.* ex Mariamne Hyrcani ſuſceptus. † *Vel*, pupillorum namque honorem apud patrem quoque ſibi derogationem exiſtimabat.

tetrarcham *ſibi* adjutorem haberent. Ad hæc ſecum reputabat, ut gens *univerſa* illius odio & pupillorum miſericordia erat commota, quantoque ſtudio in eos ferebantur omnes, quamque penitus Judæorum memoriæ inſederint fratres propter ipſum exitio dati. Itaque modis omnibus ſtatuebat ſponſalia dirimere.

Modis omnibus agit Antipater ut ſponſalia mutarentur.

4. Et quidem ut callide in patris gratiam ſe inſinuaret veritus eſt, ut qui difficilis eſſet, & ſtatim leviſſima ſuſpicione moveretur. Illum vero adire auſus coram *ei* ſupplicavit, ne ſe honore privaret quo ipſum dignatus eſt; neque ſe quidem nudum regni nomen habere, penes alios vero poteſtatem eſſe ſineret. haud enim poſſe rerum potiri, ſi Alexandri filius præter avum Archelaum etiam Pheroram ſocerum accipiat. Enixe itaque orabat ut nuptias mutatum iret, præſertim cum tam numeroſa eſſet in regia progenies. nam & regi uxores quidem novem erant, liberi vero ex ſeptem illarum *ſuſcepti*; Antipater quidem ipſe ex Doride, Herodes vero ex Mariamne pontificis filia, itemq; Antipas & Archelaus ex Malthace Samaritide, filiaque Olympias quam fratris ejus filius Joſephus *in matrimonio* habebat, Herodes vero & Philippus ex Cleopatra Hieroſolymitide, necnon Phaſaëlus ex Pallade. Ei etiam nati erant & alii ſequioris ſexûs liberi, Roxane & Salome, una quidem ex Phædra, altera vero ex Elpide. Duas autem uxores habebat, quæ ſteriles erant, conſobrinam & fratris filiam; & præterea *filias* duas Alexandri & Ariſtobuli ſorores ex Mariamne. Cum igitur multiplex adeo ſoboles ſupereſſet, obſecrabat Antipater ut alio modo fierent nuptiæ.

Herodis uxores & liberi. Ant. p. 751.

5. Rex autem, ubi perſpexit ejus erga pupillos ingenii indolem, vehementer indignatus eſt; ipſumque ſubiit cogitatio de *filiis* occiſis, ne forte id etiam omni ſtudio contenderit Antipater ut illi calumniis obruerentur. Et tunc quidem, cum multa *de iſtis* iracunde reſpondiſſet, Antipatro repulſam dedit. Poſtea vero, blanditiis illius mollitus victuſque, nuptiarum pactionem mutavit: ac ipſi quidem *Antipatro* Ariſtobuli filiam collocavit, ejus vero filium Pheroræ filiæ.

Herodes, victus Antipatri blanditiis, nuptiarum pactionem mutat. Ant. p. 751.

6. Alicui autem *hinc* licet animadvertere, quantum in hoc Antipater valuit adulando, quod idem in ſimili cauſa impetrare non potuit Salome. Hanc enim, quamvis ſoror eſſet, & multis precibus, intercedente Julia uxore Cæſaris, contenderet, ut Syllæo Arabi nupta daretur, pro inimiciſſima habiturum eſſe juravit, niſi ab hoc ſtudio deſiſteret: tandemque in-

Antipater potens adulator.

ὃν ἔχουσι οἱ Ἀλεξάνδρου παῖδες. συνελογίζετο δὲ τὸ καθ' ἑαυτὸν μῖσος, καὶ τὸ τῶν ὀρφανῶν ἔλεον οὐκ ὀλίγους, ὅσοι τε ἀγαθὴν ζώντων, καὶ ὅσοι μνήμην ἔσχον Ἰουδαίοις τῶν δι' αὐτὸν ἀπολωλότων ἰδίᾳ ἀδελφῶν. ἔγνω δὴ πάντα τρόπον διακόπτειν τὰς ἐγγύας.

δ'. Καὶ ὃ μὲ ὑπέπτηξε παντάρχης, ἔδεισε τὸν πατέρα χαλεπὸν ὄντα, καὶ περὶς τὰς ὑποψίας κινούμενον εὐθέως. ἐτόλμησε δὲ προσελθὼν ἱκετεύειν ἄπικρος μὴ στερίσκειν αὐτὸν ἧς ἠξίωσε τιμῆς, μηδὲ ἀπ' αὐτοῦ μὲ ὄνομα βασιλείας, δύναμιν δὲ [a] ὑπάρχειν ἄλλοις. ἦ γὰρ κρατήσειν τῶν πραγμάτων, εἰ περὶς Ἀρχελάῳ πάππῳ καὶ Φερώρᾳ γαμβρὸν ὁ Ἀλεξάνδρου παῖς προσλάβοι. καταπροβόλει δὲ πολλὰς ὅσας γυναῖκας κατὰ τὸ βασίλειον, [b] μεταθεῖναι τὰς γάμους. ἦσαν γὰρ δὴ τῷ βασιλεῖ γυναῖκες μὲν [c] ἑπτέα, τέκνα δὲ ἐκ τῶν ἐπτά· αὐτὸς μὲ Ἀντίπατρος ἐκ Δωρίδος, Ἡρώδης δὲ ἐκ Μαριάμμης τῆς τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς, Ἀντίπας δὲ καὶ Ἀρχέλαος ἐκ [d] Μαλθάκης τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ θυγάτηρ Ὀλυμπιὰς [e] ἣν ὁ ἀδελφιδοῦς αὐτῷ Ἰώσηπος ἔσχεν, ἐκ δὲ τῆς Ἱεροσολυμίτιδος Κλεοπάτρας Ἡρώδης καὶ Φίλιππος, ἐκ δὲ Παλλάδος Φασάηλος. ἐγένοντο δὲ αὖτῷ καὶ ἄλλαι θυγατέρες, Ῥωξάνη τε καὶ Σαλώμη, ἡ μὲν ἐκ Φαίδρας, ἡ δὲ ἐξ Ἐλπίδος. δύο δὲ ἔσχε ἀτέκνους, ἀνεψιάν τε καὶ ἀδελφιδῆ· χωρὶς δὲ τούτων δύο ἀδελφὰς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀριστοβούλου τὰς ἐκ Μαριάμμης. ὅσης δὲ πολυτεκνίας τῆς γενεᾶς, ὁ Ἀντίπατρος ἐδεῖτο [f] μεταθεῖναι τοὺς γάμους.

ε'. Χαλεπῶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἠγανάκτησε, καθαπαξ μαθὼν αὐτοῦ ὃ περὶς τοὺς ὀρφανοὺς ἦθος, ἔννοιά τε αὐτῷ παρέστη περὶ τῆς ἀνηρημένων, μή ποτε καὶ κατ' ἐκεῖνον γένοιντο τοῦ Ἀντιπάτρου διαβολῶν [g] ἀγώνισμα. τότε μὲν οὖν πολλὰ περὶς ὀργὴν ἀποκριναμένῳ, ἀπελαύνει τὸν Ἀντίπατρον. αὖθις δ' ὑπαχθεὶς αὐτοῦ τοῖς κολακείαις, μετεμέσατο· καὶ αὖτῷ μὲ τὸν Ἀριστοβούλου συνάψιον θυγατέρα, τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ τῇ Φερώρα θυγατέρα.

ς'. Καταμάθοι δ' ἄν τις ὅσον ἴσχυσεν ἐν τούτῳ κολακεύων Ἀντίπατρος, ἐκ τοῦ Σαλώμαν ἐν ὁμοίοις ὄντα τυγχάνειν. Οὕτω γὰρ δὴ καὶ περὶ ὄντα ἀδελφὴν, καὶ πολλὰ λιπαροῦντα [h] Ἰουλίας τῆς Καίσαρος γυναικὸς ἱκετεύουσαν γαμηθῆναι τῷ Ἀραβὶ Συλλαίῳ, διωμόσατο μὲν ἐσχατώτατα ἕξειν, εἰ μὴ παύσαιτο τῆς σπουδῆς· τὸ δὲ πλουτοῦν ἄκουσαν Ἀλεξᾶ

a Περίεχεν, forſan pro παρίεχεν, in *Cod. Bod.* *b* Ita cum *Aldrichio* ex *Big.* & *Bod.* μεταπθῆναι *Baſ. Gen. Aliiſque.* *c* Ex *Ant.* l. XVII. p. 751. v. 21. ſubaudi τοσοῦτον τὸν χρόνον, defuncta ſcilicet Mariamne Aſſamonæa: quæ ſi cæteris adnumeretur, decem erant Herodis uxores. *Aldr.* *d* Μαλθάκη aut Μαλθακὴ hîc loci ſcribitur hoc nomen in Græcis omnibus tam *Editis* quam *MSS.* Verum in *Ant.* p. 777. v. 43. Μαχθάκη in *Impreſſis.* ut & ubique *Marthace* in aliquibus codicibus *Rufini.* *e* *Ant.* p. 807. v. 8. ἀδελφὸς, & hîc loci in *Busb. Rhed. Big. Bod.* & *Ruf.* ſed ἀδελφιδοῦς eſt *Ant* p. 751. v. 28. ubi, nequa ſuperſit dubitatio, quod hîc legitur εἶχε id per ὕστερον γαμεῖ exponitur: ut intelligi nequeat Herodis frater germanus quem ſupra interfectum legimus, ante annos ut minimum triginta; quando ne nata quidem eſſet Olympias. Vel peccant igitur qui ἀδελφὸν legunt, vel cum *Hebræis* loquuntur, quos notum eſt omnes conſanguineos *fratrum* nomine appellare. Obſervari velim, quatuor eſſe *Joſephos*, quos ſcriptores, præſertim neoterici, vel omnes vel eorum aliquos ſæpe confundunt. Primus eſt Herodis patruus, Salomes etiam maritus, ab Herode propter Mariamnen occiſus; *Ant.* l. XV. 3. Alter, Herodis quæſtor eadem etiam de cauſa interfectus. Tertius, Herodis frater qui in prælio contra Antigonum occubuit; *Ant.* XIV. 15. *Belli* I. 22. Quartus, Herodis ἀδελφιδοῦς, Olympiadis maritus, de quo hic ſermo eſt. *Aldr.* *f* Ita *Aldrichius* è *Cod. Big.* & *Voſſ.* μεταθῆναι *Baſ.* & *Gen.* *g* Eadem voce utitur, p. 983. v. 8. & p. 992. v. 14. & p. 997. v. 40. quibus in locis etiam *præmium* redditur ab *Interpp. Vett.* Hac de voce velim conſulas *Caſaubonum* in *Commentario* ad *Polybium*, p. 47. *h* Ita *Liviam* ſemper appellat *Joſephus.* atque ita cum alibi *Philo*, tum περὶ ἀρετῶν pag. 729. pariter & *vetus inſcriptio*, & inſignis quidam *nummus Auguſti*, quorum utrumque exhibet *Patinus* in *Suetonium* in *Aug.* c. 63. Huic primæ cognomen Auguſtæ cum prænomine Juliæ conceſſum eſt; poſtea frequens evaſit. *Aldr.*

Αλεξᾷ τινι τ̃ φίλων συνάχισεν, καὶ τ̃ θυγατέρων αὐτ̃ς, τ̃ μὲν τ̃ Αλεξᾷ παιδὶ, τ̃ δὲ ἑτέρᾳ τ̃ τ̃ ἀδελφ̃ς μητρὸς Αντιπάτρῳ θείῳ. τ̃ν δὲ ἐκ Μαριάμμης θυγατέρων ἡ μὲν ἀδελφ̃ς υἱ̃ Αντιπάτρου ἔσχεν, ἡ δὲ ἀδελφ̃ Φασάηλον.

vitam Alexæ cuidam ex amicis ſuis matrimonio junxit, ejuſque filiarum unam Alexæ filio, alteram materno Antipatri avunculo *tradidit*. Filiarum autem ex Mariamne una quidem nupta erat Antipatro ſororis filio, altera vero fratris *filio* Phaſaëlo.

Novæ nuptiæ Alexandri & Ariſtobuli liberis ab Antipatro excogitatæ.

ΚΕΦ. κθ'.

Αντίπατρ̃ ἀφόρητος. εἰς Ρώμην πέμπεται, τὴν Ηρώδ̃ ἀφῃρημένον χρήζων. Φερώρας, ὅπως μὴ ἀπαλλάξοι τὴν γυναῖκα, ἀδελφὸν ἀπολείπει. οἴκοι πλάττᾳ.

CAP. XXIX.

Antipater intolerabilis. Cum Herodis teſtamento Romam mittitur. Pheroras, ne uxorem deſerat, fratrem relinquit. Domi molitur.

Ιαχόψας δὲ τὰς τ̃ν ὀρφανῶν [a]ἐλπίδας ὁ Αντίπατρ̃, καὶ πρ̃ς τὸ συμφέρειν αὐτ̃ς τὰς ἐπιγαμίας ποιησάμεν̃, [b]ὡς ἐπὶ βεβαίοις μὲν [c]ὤρμει ταῖς ἐλπίσι· προσλαβὼν δὲ τῇ κακίᾳ τὸ πιπτιθὸς, ἀφόρητ̃ ἦν. τὸ γὰρ ἐχάειν μῖσος ἀποσκευάσασθαι μὲν δυνάμεν̃, ἐκ τ̃ φοβερ̃ς εἶ τινι ἀσφάλειαν ἐπορίζετο. συνήργει δὲ καὶ Φερώρας ὡς ἂν ἤδη βασιλεῖ βεβαίῳ. ἦν δὲ καὶ γυναικῶν συνταγμα κατὰ τινα αὐλὴν, ὃ νεωτέρας ἐκίνησε θορύβους. ἡ γὰρ Φερώρα γυνὴ, μ̃ τ̃ μητρὸς καὶ τ̃ ἀδελφ̃ς προσλαβοῦσα τινὶ Αντιπάτρου μητρὶ, πολλὰ μὲ ἠσέλγαινε κατ' ὀ βασίλειον· ἐτόλμησε δὲ καὶ τ̃ βασιλέως υἱέων [d]δύο θυγατέρας. διὸ μάλιστα αὐτ̃ ἐκεῖνος προσέβαλλετο. μισούμεναι γοῦν ὑπ' αὐτ̃, τ̃ ἄλλων ἐπεκράτουν. μόνη δὲ τ̃ς ὁμονοίας αὐτ̃ Αντιπάτ̃ Σαλώμη, καὶ βασιλ̃ διέβαλλε τινὶ συνόδου, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τ̃ αὐτ̃ προσγμάτων εἴη. γνοῦσαι δὲ ἐκεῖναι τινὶ ἀμβολίᾳ, καὶ ὡς ἀγανακτήσειεν Ηρώδης, τ̃ς μὲν φανερ̃ς συνόδου, καὶ τ̃ φιλοφρονήσεων ἐπαύσαντο, τὴν αἰτίαν δὲ ὑπεκείνοντο [e]καὶ ἀμφέρεσθαι πρὸς ὀλίγας ἀκούοντ̃ βασιλέως, ἃς συνυπεκρίνετο καὶ Αντίπατρ̃, ἐν τ̃ φανερ̃ προσκρούων Φερώρᾳ. συνουσίαι δὲ ἦσαν [f]αὐτ̃ λάθρᾳ, καὶ κῶμοι νυκτερινοὶ, τινί τε ὁμόνοιαν ἡ θεραπεία ἐπέτεινεν. ἠγνόει δὲ θάδην Σαλώμη τ̃ προπομπίαν, καὶ [g]πάνθ' Ηρώδ̃ διήγγελλεν.

Β'. Εξεχέετο δ' ἐκεῖν̃ εἰς ὀργὴν, [h]καὶ μάλιστα δ' ὅτι τινὶ Φερώρᾳ γυναῖκα, τοιτίνι γὰρ πλέον ἡ Σαλώμη διέβαλλεν. ἀθροίσας γοῦν συνέδριον τ̃ν τε φίλων καὶ συγγενῶν, ἄλλά τε πολλὰ τ̃ς ἀνθρώπου κατηγόρει, καὶ [i]τινὶ εἰς τὰς αὐτ̃ θυγατέρας ὕβριν ὅτε τι Φαρισαίοις μὲν χορηγήσειε μισθὸς κατ' αὐτ̃, καὶ θ̃ ἀδελφὸν αὐτ̃ κατασκευάσειε πολέμιον, [k]συνδυναμοῦν φαρμάκοις. τελευταῖον δὲ, εἰς Φερώραν ἀπέστρεψε τ̃ λόγον, δυοῖν θάτερον ἐλέσθαι λέγων, ἢ αὐτὸν ἀδελφὸν, ἢ τινὶ γυναῖκα. τ̃ δὲ, θατέρου ἀπολείψειν

CUM autem pupillis ſpem omnem præcidiſſet Antipater, & affinitates prout maxime in rem facerent ſuam junxiſſet, quaſi firma ſtabilique ſpe nitebatur; adjectaque maliciæ fiducia intolerabilis evadebat. Nam cum ſingulorum odium excutere non potuiſſet, ſecuritatem ſibi ex terrore quærebat. Quin & Pheroras ipſi, tanquam regi certo futuro, operam ſuam commodat. Porroque conflatum eſt in aula mulierum ſodalitium, quod novas excitavit turbas. Etenim Pheroræ uxor, cum matre ac ſorore *ſua*, necnon & matre Antipatri, multa quidem in regia inſolenter agebat: duas vero regis filias contumelioſe tractare auſa eſt. *quare illam *Herodes* præcipue averſatus eſt. cæterum odio habitæ ab illo, aliis dominabantur. Sola vero Salome earum concordiæ adverſabatur, congreſſuſq; *illarum frequentes* apud regem accuſabat, ut qui rebus illius in damnum cederent. Illæ autem, ubi intellexerant *ejus* delationem, quamque ægre rem tuliſſet Herodes, ceſſarunt quidem palam convenire, & in familiaritate verſari; contrarium vero ſimulabant, atque diſcordare ab invicem audiente rege: cum quibus eadem etiam præ ſe ferebat Antipater, in conſpectu omnium Pheroram laceſſens. Congreſſus vero occultos habebant, & nocturnas comeſſationes agebant, & ad earum concordiam firmandam conferebat *aliorum* obſervatio. Nihil autem eorum quæ agerent molirenturve ignorabat Salome, & Herodi cuncta nunciabat.

Amicitia inter Antipatrum & Pheroram. Anſt. p. 752.

Feminarum ſodalitium. Anſt. p. 753.

Salome Herodi mulierumque alioruinque conſilia aperit. Anſt. p. 753.

2. Ille vero iracundia exardebat, maximeque adverſus Pheroræ conjugem. nam hanc magis *quam cæteras* accuſabat Salome. Advocatis igitur amicis cognatiſque in concilium, & alia multa mulieri objiciebat & injurias filiabus ſuis illatas; quodque Phariſæis præmia, ut ipſi adverſarentur, dediſſet; fratremque ipſi hoſtem feciſſet, veneficiis ſuis irretitum. Tandem vero ſe ad Pheroram convertit, dicens, ſe ei alterum è duobus eligendi optionem dare, aut ut fratrem ſibi haberet aut uxorem *dimitteret*. Cumq; ille, ſe vitam citius amiſſu-

Herodes conjugi Pheroræ iratus. Anſt. p. 753.

a Τὰς ἐλπίδας *Baſ. & Gen.* Verum voculam πὰς ejecimus auctoritate *Codd. MSS.* *b* Vocabulum ὡς non agnoſcunt *MSS.* nec illud in eo quo uſus eſt codice habuiſſe videtur *Ruſinus.* *c* Ὥρμητο *Bod.* *d* Virgines, Salomen puta & Roxanen, Elpide & Phædra natas. qua re fiebat ut illam odio haberet Herodes, *Anſt.* p. 754. v. 15. Verum *Anſt.* p. 753. v. 3. dicitur quod Pheroras conjugi ſuæ obſequitur, *quamvis ediſſet eam propter injurias filiabus ſuis virginibus illatas.* Faciunt quidem ancillæ hujus mores, ut utrumque verisimile videatur: an utrumque ſcripſerit *Joſephus*, ex ſequentibus lector judicet. *Aldr.* *e* Illud καὶ deeſt *Busb. & Rhed.* *f* Ita cum *Aldrichio* è *Codd. Bod. & Busb.* αὐτ̃ in *cæteris*, tam *MSS.* quam *Editis.* *g* Τὰ πλεῖστα *Big.* πλεῖστα *Busb.* *h* Καὶ μάλιστα ἐπὶ τινὶ *Busb. & Rhed.* *i* Proculdubio contumelias intelligit quarum mentio § 1. *hujus capitis*; quaſque illi Herodes non hoc ſolum loco objicit, ſed & in *Anſt.* p. 754. v. 15. licet aliter ſenſerit *Interpres.* Quare ſuſpicio eſt, quod in ejuſdem capitis initio de Pherora nunc legitur, id *Joſephum* de Herode dixiſſe; nec μισῶν πὰς ſed μισοῦντ̃ Ηρώδου πὰς abeo ſcriptum. *Aldr.* *k* Ενδυναμοῦν *Bod. & Voſſ.* * Cui rei maxime ab Antipatro erat objecta. Itaque cum illi inviſæ fuiſſent, alias quidem morigeras habebant, *Ruſ.*

Pheroras uxorem dimittere recuſat. Ant. p. 754.

amiſſurum eſſe quam uxorem, dixiſſet, *Herodes*, incertus quid ageret, ſermonem ad Antipatrum transfert, eique denunciavit, ut neque cum Pheroræ uxore, neque ipſo *Pherora*, neque alio quopiam ad eam pertinente colloqueretur. Ille palam quidem nihil faciebat contra quam præceptum erat, clam vero cum illis pernoctabat: atque veritus ne ipſum obſervaret Salome, enititur efficitque, per amicos in Italia degentes, ut Romam proficiſceretur. Etenim, cum illi ſcripſiſſent, mitti oportere Antipatrum aliquanto poſt tempore ad Cæſarem, ille nihil moratus eum miſit, dato ipſi & ſplendido famulitio & plurima pecunia, & teſtamento *ad Cæſarem* portando; in quo ſcriptum erat ut Antipater quidem *poſt ipſum* regnaret, Antipatro vero in regnum ſuccederet Herodes, ex Mariamne pontificis filia procreatus.

Herodes Antipatrum mittit ad Cæſarem. ibid.

Syllæi Arabis nequitia. Ant. p. 775.

3. Quin & Syllæus Arabs *itidem* Romam navigavit, cum quidem nihil eorum curaſſet quæ Cæſar imperaverat; de iis vero adverſus Antipatrum diſceptaturus, ob quæ antea à Nicolao in judicium vocatus fuerat. Porroque cauſam non levem dicturus erat contra Aretam regem ſuum. Hujus enim & amicos alios interfecerat, & Soëmum, omnium apud Petram potentiſſimum. Cumque grandi pecunia *quod voluit* Fabato perſuaſiſſet Cæſaris procuratori, operam illius adhibuit contra Herodem: plus autem largitus Herodes & Fabatum à Syllæo alienat, ac per eum exigebat quicquid Cæſar imperaverat. At cum ille nihil *Syllæo* reddidiſſet, Fabatum apud Cæſarem accuſabat, procuratorem eſſe dicens, qui majorem Herodis quam ipſius rationem habebat. Quibus commotus ad iracundiam, adhuc enim maximo in honore erat apud Herodem, Syllæi ſecreta enunciat; regique indicat, quod Syllæus Corinthum ejus ſatellitem pecunia corrupiſſet, *quem in cuſtodiam dari oportet. neque rex id facere dubitavit: nam Corinthus quidem in regia educatus fuerat, genere autem Arabs erat. Mox igitur illum comprehendit, ac præterea duos alios Arabas apud ipſum deprehenſos, unum quidem Syllæi amicum, alterum vero tribûs præfectum. Qui quæſtioni ſubditi, confeſſi ſunt, ſe magna pecunia Corintho perſuaſiſſe, ut Herodem occideret. Et illi quidem, *iterum* de iſtis à Saturnino interrogati, Romam miſſi ſunt.

Fabatus index Syllæi. ibid.

XIX. *Pheroras in tetrarchiam ſuam ſe recipit. ibid.*

4. At Herodes non *bona cum gratia* dimittit Pheroram, volens eum compellere ad uxorem repudiandam; neque quo modo mulierem plecteret inveniebat, licet in eam odii cauſas haberet, donec gravi dolore percitus fratrem etiam ipſum cum ea *è regia* ejicit. Pheroras autem, injuriâ æquo animo acceptâ, in ſuam quidem tetrarchiam diſcedit, juravitq; unum ſibi exſilii finem fore mortem Herodis, & nequaquam ad eum dum viveret reverſurum eſſe: atque ad fratrem ægrotantem noluit ſe recipere, multis licet precibus accerſitus. illi quippe in animo erat nonnulla ei in mandatis relinquere. Sed ille quidem præter ſpem

τὸ ζῆν ἢ τὴν γυναῖκα, φήσαντος, οὐκ ἔχειν ὅ,τι χρὴ δρᾶν, μετίσαιτο ἐπ' Ἀντίπατρον, ᾧ παρήγγειλε, μήτε τῇ Φερώρα γυναικὶ, [2] μήτε αὐτῷ, μήτε ἄλλῳ τινὶ τῶν ἐκείνης ἁμιλλᾶσθαι. ὁ δὲ φανερῶς μὲν ὑ μετίσαιτο τὸ πρόσταγμα, λάθρα δὲ διευκτήρια σὺν ἐκείνοις καὶ δεδοικὼς ὑπιτήρησαν τὴν Σαλώμην, πρεσβευτὴν, ἁμὰ τῷ ὑπὸ τὴν Ἰταλίαν φίλων, τὴν εἰς Ῥώμην ἀποδημίαν αὐτῷ. γραψάντων γὰρ ἐκείνων, δεῖν Ἀντίπατρον πεμφθῆναι [b] ἁμὰ χρόνῳ πρὸς Καίσαρα, ὁ δὲ ὅ τι μελλήσας ἐξέπεμψε, θεραπείαν τε λαμπρὰν καὶ πλεῖστα δσα χρήματα, τήν τε ἁμαθίαν κομίζων· ἐν ᾗ βασιλεὺς μὲν Ἀντίπατος ἐγέγραπτο, Ἀντιπάτρα δὲ Ἡρῴδης ἁμάδοχος, ὁ ἐκ Μαριάμμης τῆς ἀρχιερέως γεγονώς.

γ'. Ἔπλευσε δὲ καὶ Συλλαῖος ὁ Ἀραψ ἐπὶ Ῥώμης, [c] ἡμελημένως μὲν τῶν Καίσαρος προσταγμάτων, ἀγωνιούμενος δὲ πρὸς Ἀντίπαλρον, περὶ ὧν ἐδεδίκατο Νικολάῳ τάχιον. ὑ [d] μικρὸς δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς Ἀρέταν ὑπὲρ ἀγῶν ὃν αὐτὸς βασιλέα. τότε γὰρ ἄλλους τε φίλους ἀνῃρήκει, [e] καὶ Σόημον, τῶν ἐν Πέτρᾳ δυνατώτατον. πείσας δὲ πολλοῖς χρήμασι Φαβᾶτον Καίσαρος διοικητὴν, ἐχρῆτο βοηθῷ καὶ κατ' Ἡρῴδου. πλείονα δὲ δὺς Ἡρῴδης, ἀφίστησί τε ἀπὸ Συλλαίου Φαβᾶτον, καὶ δι' αὐτοῦ τὰ κελευσθέντα ὑπὸ Καίσαρος εἰσέπραττεν. ὁ δὲ μηδὲν ἀποδούς, ἔτι καὶ κατηγόρει Φαβᾶτου πρὸς Καίσαρα, διοικητὴν ὡς λέγων, ὑ τὰ ἐκείνου, τὰ δὲ [f] Ἡρῴδου συμφέροντα. ἐφ' οἷς ὀργισθεὶς Φαβᾶτος, ἦν δὲ ἔτι παρ' Ἡρῴδῃ μάλιστα τιμώμενος, γίνεται πρόδοτης Συλλαίου τῶν ἀπορρήτων. [g] τῷ τε βασιλεῖ φησὶ, ὅτι Συλλαῖος ἁμφιθείη αὐτοῦ τὰ σωματοφύλακα Κόρινθον χρήμασιν, ὃν δεῖ φυλάττεσθαι. πείθεται δ' ὁ βασιλεύς· καὶ γὰρ ἐτέθραπτο μὲν ὁ Κόρινθος ἐν τῇ βασιλείᾳ, γένος δ' ἦν Ἀραψ. συλλαμβάνει δ' εὐθέως, οὐκ αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ δύο ἑτέρους Ἀραβας, εὑρὼν παρ' αὐτῷ, τὸν μὲν φίλον Συλλαίου, τὸν δὲ φύλαρχον. οἳ δὲ βασανιζόμενοι, πεῖσαι Κόρινθον ὁμολόγησαν ὅτι πολλοῖς χρήμασιν, Ἡρῴδῃ ἀνελεῖν. ὅτοι μὲν οὖν ἀνακεληθέντες καὶ παρὰ Σατορνίνῳ τῷ διέποντι τὴν Συρίαν, ἀνεπέμφθησαν εἰς Ῥώμην.

δ'. Ἡρῴδης δ' οὐκ [h] ἀνίει Φερώραν, βιαζόμενος ἀπαλλαγῆναι τῆς γυναικός· ἣν δ' ἐπινοεῖ μηχανὴν, δι' ἧς ἂν τιμωρήσαιτο τὸν ἄνθρωπον, πολλὰς τοῦ μίσους ἔχων αἰτίας, ἕως ὑφαλόντος σὺν αὐτῇ καὶ τὸν ἀδελφὸν ὠκβάλλει. Φερώρας δὲ, ἀγαπήσας τὸ ὕβρει, ἀπαλλάσσεται μὲν εἰς τὴν ἑαυτοῦ τετραρχίαν, ὀμόσας ἕξειν ἕνα τῆς φυγῆς ὅρον, τὸν Ἡρῴδου θάνατον, ᾗ μηδέποτε πρὸς ζῶντα ὑποστρέψειν· ἐπανῆλθε δὲ οὐδὲ πρὸς νοσοῦντα τὸν ἀδελφὸν, καίτοι λιπαρῶς μεταπεμπόμενον. ἐβούλετο γὰρ αὐτῷ τινας ὑποθὰς καταλείψειν, ὡς τεθνηξόμενος. ἀλλ' ὁ μὲν παρ' ἐλπίδα σώζεται.

a Eaque lege centum illi talenta, donavit. Vide infra & *Ant.* p. 756. v. 25. *b* In *Ant.* p. 754. v. 42. ἡ πίσ. *c* Μᾶλλον ἐν παρέργῳ Καίσαρος ἀμπεπαγμένος in *Ant.* p. 754. v. 48. *d* Ita *Aldrichius* è *Cod. Voſſ.* μικρῶς in *reliquis*. *e* Quin & Fabati cædem illi objicit Aretas, *Ant.* p. 755. v. 5. *f* Ἡρῴδῃ *Busb.* *g* *Al.* τότε. *h* Ἀνίει *Big.* & *Voſſ.* * *Al.* de quo ſibi maxime cavendum.

σώζεται. μετ' ὀ πολὺ δὲ νοσεῖ Φερώρας, εὐείσκετο δὲ Ηρώδης μετριώτερος· καὶ γὰρ [a] ἦκεν πρὸς αὐτὸν, καὶ συμπαθῶς ἐθεράπευεν· ὁ μὲν ὑπερίσχυσε [b] τὸ πάθος. μετὰ γὰρ ἡμέρας ὀλίγας ἀπεθνήσκει Φερώρας. ὃν καὶ περ ἀγαπήσας Ηρώδης μέχρι τελευταίας ἡμέρας· ὅμως καὶ αὐτὸν ἀνελεῖν ἐφημίσθη φαρμάκῳ. τὸν γοῦν νεκρὸν εἰς Ιεροσόλυμα κομίσας, πένθος τε μέγιστον ὅλῳ [c] τῷ ἔθνει κατήγγειλε, καὶ κηδείας ἠξίωσε λαμπροτάτης. ἕνα μὲν δὴ τῶν Αλεξάνδρου καὶ Αριστοβούλου φονέων τοιοῦτον ἐξέπεμψε τέλος.

revaleſcit. Non multo autem poſt in morbum incidit Pheroras, animoque mitiori eſſe Herodem comperit. Etenim ad eum venit, vicemque ejus dolens operam dabat ut curaretur: non tamen prævaluit affectus. nam paucos poſt dies moritur Pheroras. Quem licet ad extremum uſque *vitæ* diem dilexiſſet Herodes, tamen quod illum veneno peremiſſet fama vulgatum eſt. Cæterum cum mortuum Hieroſolyma deportaſſet, & luctu maximo à tota gente proſequendum edixit, & ſplendidiſſima dignatus eſt ſepultura. Adeoque unus quidem de interfectoribus Alexandri & Ariſtobuli hunc *vitæ* exitum ſortitus eſt.

Pheroræ obitus. Ant. p. 755.

ΚΕΦ. λ'.

Ηρώδης ζήτησιν ποιοῦντος περὶ Φερώρα θανάτου, εὑρίσκεται Αντίπατρος αὐτῷ φάρμακον σκευάσας. μεθ' ὃν σωφρονέστερον Δωρίδα ἐκβάλλει Ηρώδης καὶ Μαριάμμην, αὐτῆς τε υἱὸν Ηρώδην τὸν Διαθήκης ἐξαλείφει.

CAP. XXX.

Dum Herodes de Pheroræ morte quæſtionem habet, comperit ſibi venenum ab Antipatro paratum. Inter conſcios Doridem & Mariamnen abjicit Herodes, hujuſque filium Herodem exhæredat.

ΜΕτέβαινε δ' ὅτι τὸν αὐθέντην Αντίπατρον ἡ ποινὴ, τὸν Φερώρα θάνατον ἀρχὴν λαβοῦσα. τῶν γάρ τινες ἀπελευθέρων, κατηφεῖς τῷ βασιλεῖ προσελθόντες, τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ διεφθάρθαι φαρμάκοις ἔλεγον. προσενεγκεῖν μὲν γὰρ αὐτῷ τι γυναῖκα τὸν ὑγιαίνοντα σιτίων ἐσκευασμένον, φανῆναι δὲ [d] αὐτὸν εὐθέως εἰς τὸν νόσον καταπεσεῖν· ἀγωνίαν τε [e] τοῦ δυοῖν ἡμερῶν, τὸν μητέρα ταύτης, καὶ τὸν ἀδελφὴν, γενέσθαι σὺν τῷ Αραβίᾳ, φαρμάκων ἔμπειρον, ὅπως φίλτρον σκευάσῃ τῷ Φερώρᾳ, δεδοκέναι δὲ αὐτὸ τοῦτο θανάσιμον, Συλλαίῳ πραγματευσαμένῳ· τοῦτο γὰρ ἦν γνώριμον.

ΕXorſa autem à Pheroræ interitu in Antipatrum ſceleris auctorem tranſiit pœna. Quidam enim ex hujus libertis, cum regem triſtes adiiſſent, fratrem ipſius *Pheroram* veneno interfectum eſſe dicebant. nam & ipſi quidem uxorem comedendum attuliſſe edulium modo inſolito paratum; iſto vero comeſo, illico in morbum incidiſſe *Pheroram*: matremque & ſororem illius biduo ante mulierculam ex Arabia adduxiſſe, veneficiorum bene peritam, ut philtrum Pheroræ conficeret, ipſamque ei dediſſe venenum mortiferum ex Syllæi conſilio: illi quippe nota erat & familiaris.

Quæſtio habita de Pheroræ morte. Ant. p. 755.

β'. Πληγεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ὑποψίαις πλείοσι, θεραπαίνας τε καὶ τινας τῶν ἐλευθέρων ἐβασάνιζεν. ἐβόα δέ τις ἐν ταῖς ἀλγηδόσι, [f] Θεὸς, ὁ γῆν καὶ οὐρανὸν διέπων, μετέλθοι τῶν τούτων ἡμῖν τὰ κακὰ αἰτίαν, τὴν Αντιπάτρου μητέρα. ταύτης τὰ ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς λαβόμενος, ἐπιζητεῖν προσῆκε τὴν ἀλήθειαν ὑπεξιόντως. ἡ δὲ γυνὴ, τήν τε φιλίαν τὴν Αντιπάτρου μητρὸς πρὸς Φερώραν καὶ τὰς ἐκείνου γυναῖκας ἐδήλου, καὶ τὰς λαθραίας αὐτῶν συνόδους, ὅτι τε Φερώρας καὶ Αντίπατρος σὺν ἐκείναις πίνοιεν, ὑποφερόντων ἀπὸ τοῦ βασιλέως, δι' ὅλης νυκτὸς, μηδένα μήτε οἰκέτην, μήτε θεράπαιναν ἐάσαντες παραλυχάνειν. μία δὲ τῶν ἐλευθέρων ταῦτα μηνύει.

Ancillulæ exclamatio in matrem Antipatri.

γ'. Τὰς δὲ ἄλλας χωρὶς ἑκάστην Ηρώδης ἐβασάνιζεν. ἐφάνη δὲ καὶ πάσαις τὰ προειρημένα συμφώνως, καὶ δὴ κατὰ συνήθειαν Αντίπατρος μὲν εἰς Ρώμην, Φερώρας δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν [g] Περαίαν. πολλάκις γὰρ αὐτοὺς διαλαλεῖν, "ὡς μετὰ Αλέ"ξανδρον καὶ Αριστόβουλον, ἐπ' αὐτοὺς Ηρώδης διαβήσεται, καὶ τὰς αὐτῶν γυναῖκας. ὑπὲρ δὲ φεύσασθαι, "μετὰ Μαριάμμην καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνης, ἐτέρου τι"νὸς· ὧτινι ἄμεινον ἦν), ὡς πορρωτάτω φυγεῖν τοῦ θη"ρίου. [h] πολλάκις δὲ διαδυσώπουν πρὸς τὴν μη-

Servarum tortarum confeſſio. Ant. p. 756.

Et quidem ſingulas ſeorſim torquebat rex. Quæ vero jam ante ab omnibus dicta erant *mirifice* congruebant, & qua de cauſa Romam quidem Antipater ex compoſito peteret, in Peræam vero Pheroras ſecederet. nam ſæpe illos in ſermone dixiſſe; "quod poſt "Alexandrum & Ariſtobulum, † in ipſos eo"rumque conjuges ſæviturus eſſet Herodes. "non enim alteri alicui parſurum eſſe, qui Ma"riamne & ex ea genitis non peperciſſet: ad"eoque ſatius eſſe ab hac belua quam longiſſi"me fugere." Sæpe autem Antipatrum, apud "matrem

a Hæc & mox ἐπεσκόπουν in aliquot *MSS.* b Τῷ πάθους *Voſſ.* & *Bod.* atque ita forſan *Ruſinus* qui vertit, *ſed morbum ſuperare non quivis.* c Τῷ οἴκῳ *Bod.* d Illud αὐτὸν inſertum dedi è *Cod. Busb.* & *Ruſini* verſione. e Τῇ προτέρᾳ τοῦ *vocem* in *Ant.* p. 756. v. 4. f In *Cod. Busb.* ὁ θεὸς ὁ ἡγεμὼν τῆς γῆς διέπων. g Ita *Bod. Voſſ.* & *Ruſ.* Περαίαν in *reliquis*, atque ita legiſſe videtur *Hegeſipp.* ἐπὶ τὴν αὐτῆς περαρχίαν (i. e. Περαίας) in *Ant.* p. 756. v. 37. h Alii ſic diſtinguunt, πολλάκις δ' ἀποδυσώπουν, πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Αντιπάτρου οἴκων. * A convivio regis ſe recipientes, *Hegeſipp.* † In ipſorum necem ſeſe Herodes converſurus foret, *Hegeſipp.*

"matrem querentem, dixiſſe; "quod ipſe "quidem jam incaneſceret, pater vero in dies "*ſingulos* juveneſceret, ſeque fortaſſe prius mo- "riturum quam vere regnare incipiat; aut ſi "unquam ille diſceſſerit, (quando autem iſtud "futurum?) ſucceſſionis voluptatem ſibi fore "breviſſimam. Subpullulare autem Hydræ ca- "pita, Alexandri atque Ariſtobuli filios; ſibi- "que ſpem, quam de liberis haberet, à patre "præciſam eſſe. quippe non eorum quenquam "poſt mortem ſuam, ſed Herodem Mariamnes "filium *hæredem* ſcripſiſſe. Atque hac in re "prorſus eum præ ſenectute delirare, ſi teſta- "mento ſuo ſtandum arbitraretur: ſe namque "ut ex ejus progenie nemo ſupereſſet curatu- "rum. Quinetiam cum omnes patres, quibus "inviſi unquam filii fuerunt, odio vincat He- "rodes, multo tamen magis eum *etiam* fra- "tres odiſſe. quo factum ut nuper ſibi cen- "tum dederit talenta, ne cum Pherora collo- "quia miſceret. Cum autem ille diceret, qua- "nam in re eum læſimus? reſpondiſſe Anti- "patrum; utinam cunctis ablatis nos nudos, "dummodo vivos, relinqueret. Verum fieri "non poſſe, ut beſtiam cædis adeo avidam "quiſquam effugiat, per quam non licet pa- "lam aliquos amore proſequi. Itaque nunc "occulte convenimus, licebit autem omnium "in conſpectu, ſi unquam viriles animos ma- "nuſque habuerimus.

Doridem Antipatri matrem Herodes à regia ejicit. Ant. p. 756.

4. Hæc tortæ cruciatæque dicebant feminæ, quódque Pheroras cum illis in Peræam fugere cogitaſſet. ut vero Herodes cunctis quæ dicta erant fidem haberet, fecit centum talentorum mentio. nam de iſtis ſoli Antipatro quidquam dixerat. Igitur ante alios in Doridem Antipatri matrem furor ejus invaſit; eamque omni ornatu, quem ei donaverat quique multorum erat talentorum, ſpoliatam, foras iterum ejicit. deinde Pheroræ mulieres ex tormentis recreabat, *illis* jam reconciliatus. Metu autem conſternatus erat, & ad omnem ſuſpicionis auram excitabatur: multoſque innocentes in tormenta trahebat, veritus ne quem nocentem prætermitteret.

Antipater Samaritа index veneni Herodi ab Antipatro filio parati. Ant. p. 757.

5. Hinc ad Antipatrum Samaritanum ſe convertit, qui procurator erat Antipatri *regis filii*. & ex ipſo in quæſtionem dato audivit, Antipatrum quidem ex Ægypto accerſiviſſe venenum ad patrem necandum, per amicum quendam Antiphilum, idque ab eo Antipatri avunculum accepiſſe Theudionem, ac Pheroræ tradidiſſe. huic enim mandaſſe Antipatrum ut Herodem occideret, dum ipſe Romæ eſſet procul ab omni ſuſpicione: Pheroram vero venenum uxori ſuæ dediſſe ſervandum. Hanc rex cum acciviſſet, ſtatim quod acceperat afferre jubet. illa vero, quaſi allatura *quod petebatur*, egreditur, & ſeipſam de tecto præcipitat, ut rei indicium & cruciatus à rege infligendos præveniret. Sed providentia Dei, ut apparuit, repetentis pœnas ab Antipatro, non in caput ſed in alias *corporis* partes delata, mortem effugit. Cum autem ad regem appor-

Pheroræ uxor ſe de tecto præcipitat. Ant. p. 757.

τέρα, τ' Αντίπατρον εἰπεῖν· "ὡς αὐτὸς μὲ ἐὼν πολιὸς "ἤδη, νεάζοι δὲ καθ' ἡμέραν ὁ πατὴρ, φθάσας δ' ἂν "τάχα καὶ τελευτήσας, πρὶν ἄρξασθαι βασιλείας ἀλη- "θῶς. εἰ δὲ καί ποτε ἐλεῖν τελευτήσοι· πότε δ' "ἂν γένοιτο τοῦτο; παντάπασιν αὐτῷ τῷ Ἀπόλλω- "νι δ' Ἡρῳδιάδης γενέσθαι σύντομον. ὑποβλαστά- "νειν δὲ τὰς τ' ὕδρας κεφαλὰς, τὰς Ἀριστόβουλόν καὶ "Ἀλεξάνδρου παῖδας. ἀφῃρῆσθαι δὲ αὐτὸν ὑπὸ μὲν "πατρὸς, καὶ τῷ ὅτι τέκνοις ἐλπίδα. Ἡρώδην δὲ "ὧν τῶν αὐτοῦ τινα παίδων μὴ τ' τελευτῆν, ἀλλὰ Μα- "ριάμμης Ἡρώδην γεγραφέναι. καὶ κατὰ τοῦτό γε "πανταπάσι θαυμαστὸν, οἰόμενον, αὐτοῦ καὶ Ἡρῳδη- "νας μένειν κυρίας· αὐτὸν γὰρ προνοήσειν μηδένα τῆς "γενεᾶς ὑπολιπεῖν. ὅτε γοῦν τῶν πώποτε πα- "τέρων μισοτεκνότατον Ἡρώδην, πολλῷ μᾶλλον τοὺς "μισαδέλφους. δῆτα γοῦν αὐτῷ φρῆναι ἐκατὸν τά- "λαντα, ὅτι τῷ μὴ Ἡρῳδιάδην Φερώραν. τοῦ δὲ "εἰπόντος, τί γὰρ αὐτὸν ἐλαττόμεθα; ὑπαείναντας "τὸν Ἀντίπαθρον, εἴθε πάντ' ἡμᾶς ἀφελόμενον, γυ- "μνοὺς ἐάσειν γε ζῶντας. Ἀλλὰ ἀμήχανον ὑπεκφυγεῖν "ὅτου φονικὸν θηρίον, παρ' ᾧ μήτε φιλεῖν τινας ἔξεστι "φανερῶς. λάθρᾳ γοῦν ἀλλήλοις συνέσομεν, ἐξέσται "δὲ φανερῶς, ἐάν ποτε ἀνδρῶν φρόνημα καὶ "χεῖρας.

δ'. Ταῦτα ἔλεγον οἱ βασανιζόμενοι, καὶ ὅτι Φε- ρώρας βουλεύσαιτο φεύγειν μετ' αὐτῶν εἰς Περαίαν. ὑπίστευσε δὲ πᾶσιν Ἡρώδης τοῖς λεγομένοις, ὑπὲρ τ' ἑκατὸν ταλάντων. μάλιστα δ' Ἀντιπάτρῳ διέλεκτο περὶ αὐ- τῶν. ὑποσκήπτει δὲ εἰς τὸν θρῆνον ὁ θυμὸς Δω- ρίδα, τὸν Ἀντιπάτρου μητέρα· καὶ χρησάσης αὐτῷ πάντες ὅσ' ἐδεδώρητο κόσμου, πολλῶν δ' ὧν ταλάντων, ὑπεβάλλετο δύτερον. τὰς δὲ Φερώρα γυναῖκας ὑπὸ τ' Βασάηλον ἐτημέλει Δημναζμένος. ἐπίστευε δὲ ᾧ φόβῳ καὶ πρὸς πᾶσαν ὑπόνοιαν ἐξερρίπιζετο. πολλούς τε τῶν οὐκ αἰτίων εἶλκεν εἰς βασάνους, δεδιὼς μή τινα τ' αἰτίων παρέλιπῃ.

ε'. Καὶ τούτῳ τρίτῳ πρὸς τ' Σαμαρείτην Αν- τίπατρον, ὃς ὢν ὑπήκοος Αντιπάτρου. βασανίζων δὲ αὐτὸν ἤκουσεν, ὅτι μεταπέμψαιτο μὲ Αντίπατρος ἐξ Αἰγύπτου δηλητήριον φάρμακον ἐπ' αὐτὸν, διά τινος τ' ἑταίρου Αντιφίλου, λάβοι δὲ παρ' ἐκείνου Θεύδιον ὁ θεῖος Αντιπάτρου, καὶ παραδοῖ Φερώρᾳ. τοῦτο δ' ἐπετέλεσθαι τ' Αντίπατρον, Ἡρώδην ἀνελεῖν, ἕως αὐ- τὸς ἦν ἐν Ρώμῃ τ' ὑποψίας κεχωρισμένος. Φερώ- ραν δὲ παραδοθέντα τῇ γυναικὶ τὸ φάρμακον. ταύτην ὁ βασιλεὺς μεταπεμψάμενος αὐτίκα δ' ληφθὲν ἐκέ- λευσε κομίζειν. ἡ δὲ ἔξεισιν ὡς κομιοῦσα, ῥίπτει δὲ αὐτὴν ἀπὸ τ' τέγους, τόν τε ἔλεγχον καὶ τ' ὀργ τ' βασιλέως αἰτίαν φλάσασα. προνοίᾳ δὲ, ὡς ἔοικε, Θεοῦ, με- τόντος Αντιπάτρου, οὐκ ὅτι κεφαλὴν ἀλλ' ὅτι μέρη πεσοῦσα διασῴζει. κομισθεῖσα δὲ αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἀναχτη-

a Τοῦτο non agnoſcit *Busb.* b Γενέσθαι *Voſſ.* c Ita *Bod.* & *Gall.* εἰς τὴν Περαίαν *Busb.* & *Rhed.* Πέτραν in *Græcis* aliis & in codicibus *Ruſini.* d Οὗ ἐδωρήσατο *Bod.* e Δημναγμένος in quibuſdam *MSS.* f Αντίφιλον ἵνα τ' Αντιπάτρου φίλον in *Ant.* p. 757. v. 6. g Ἐπὶ πόδας in *Ant.* p. 757. v. 12. h Αὐτὴν deeſt *Busb.* & commode abeſſe poteſt.

a Καλύψειν

σάμψ@, κεχάρωτο γὰρ ἐκ τοῦ πώματ@, ἠρώτα δι' ἣν αἰτίαν ῥίψειεν ἑαυτήν, εἰ μὴ εἴποι ταληθὲς ἀφήσειν πάσης τιμωρίας ἐπομνύμψ@, εἰ δὲ ὑποστείλατο δαπανήσειν αὐτῆς τὸ βασάνοις τὸ σῶμα, καὶ μηδὲ τάφῳ καταλείψειν.

ε'. Πρὸς ταῦτα ἡ γυνὴ ἀναλιποῦσα μικρὸν, "καὶ "τί γὰρ, ἔφην, ἔτι φείδομαι τῆ ἀποῤῥήτων, Φερώρα τεθνεῶ- "τ@, ἢ σώζουσα Φ ἀπολέσαιμι πάντας ἡμᾶς Αν- "τίπατρον; ἄγε βασιλεῦ, καὶ μοῦ σοῦ Θεὸς, μάρτυς "ἐμοὶ τῆς ἀληθείας, πλανηθῆναι μὲν δυνάμψ@. ὅτε "ἀποθνήσκοντι Φερώρᾳ παρεκαθέζου δεδακρυμψ@, τό- "τε με προσκαλεσάμψ@ ἐκεῖν@, ἢ πολύ γε, "ἔφη, γύναι, τῆς εἰς ἐμαυτὸν ἀφροσύνης ὑ ἀδελφῆ δίκη- "μαρτον, ἢ ὅτε φέρονται μισήσας, καὶ κλεῖναι βυ- "λδυσάμψος ἢ ὅτως ἐπ' ἐμοὶ μηδὲ τεθνεῶτί πω συγχέ- "μψον. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀπέχω τῆς ἀσεβείας τὸ ὕβριμο- "νον· σὺ δὲ ὁ φυλάξεις κατ' αὐτῆ φάρμακον ἐμ' Αν- "τίπατρ καταλειφθὲν ἡμῖν φέρε, ἡ βλέποντος μο "ταχέως ἀφάνισον, ἵνα μὴ ᶜ ἡ καθ' ᾅδ φέρωμι ἢ ἀλά- "στορα. κελεύσαντος ἐκόμισα, καὶ πλεῖσον μὲν εἰς τὸ "πῦρ ὁρῶντος αὐτῆ κατεκένωσα, βραχὺ δὲ ἐμαυτῆ φρὸς "τὰ ἄδηλα ἡ ἢ ἐκ σοῦ φόβου ἐτήρησα.

ζ. Ταῦτα εἰποῦσα ᵈ προσκομίζει ἢ πυξίδα, βραχὺ παντάπασιν ἔχουσ ὃ φαρμάκου. ᵉ Βασιλεὺς δ' ὅτι ἢ μητέρα ἢ Αντιφίλου ἡ ἢ ἀδελφὸν τοὺς βασάνους μετέφερε. καὶκεῖνοι ἢ Αντίφιλον κομίσαί τε ἀπ' Αἰγύπτου ἢ πυξίδα ὡμολόγουν, ἡ λαβεῖν παρ' ἀδελφῆ ὃ φάρμακον ἔφασκον, ἰατρεύοντος τὸ Αλεξανδρείᾳ. ᶠ Ἰόντες δ' οἱ Αλεξάνδρου ἡ Αριστοβούλου δαίμονες ἅπαν ὃ βασίλειον, ἐρευνηταί τε ἡ μυστιαὶ ἢ ἀδήλων ἐγένοντο, τούς τε πορρωτάτω ἢ ὑποψίας ὄντας ἔσυρον εἰς τοὺς ἐλέγχους. ᶠ εὑρίσκε) γοῦν ἡ ἢ ἀρχιερέως θυγάτηρ Μαριάμμη, ἢ ὑποβουλῆς συνίστωρ. βασανιζόμενοι τοῦτο ἀπέδειξαν ᵍ ἡ αὐτῆς οἱ ἀδελφοί. Βασιλεὺς δὲ ἢ μείρακας τόλμης ἢ υἱὸν ἡμύνατο. ἢ γοῦν ἐξ αὐτῆς Ηρώδην, ὃν ἐκ διαδοχὴν Αντιπάτρου, ἢ διαθήκης ἐξήλειψεν.

tata recrearetur, (*nam ex alto decidens marcore correpta erat) *rex* eam interrogabat, qua de causa seipsam dejecisset, juratque, se vera dicenti omne supplicium remissurum, sin aliquid *de veritate* celaret, corpus ejus tormentis absumpturum esse, neque sepulturæ quidquam relicturum.

Pheroræ uxoris confessio. Ant. p. 757.

6. † Ad hæc mulier, cum paulisper tacuisset, "quid, inquit, abstinerem à secretis pro- "dendis, Pherora jam mortuo, aut ut serva- "rem Antipatrum qui nos omnes perditum "ibit? Audi rex, & tecum Deus testis mihi "veritatis, qui falli non potest. Cum in la- "chrymas effusus morienti assideres, tunc "ille mihi ad se vocatæ dicebat, næ ego, ô "conjux, vehementer errabam de fratris erga "me animo, qui eum ita me amantem ode- "rim, & necare cogitaverim adeo ob mei "necdum mortui vicem conturbatum. Sed ego "quidem impietatis pretium fero: tu vero "quod ei paratum servas, nobis ab Antipatro "relictum, venenum, age affer, & me spe- "ctante continuo absume, *ne apud inferos "quoque feram conscientiam sceleris vindi- "cem. Cum jussisset, attuli; & *illud* quidem "maxima ex parte ejus in conspectu in ignem "exinanivi, ipsa vero modicum in incerta *vi*- "*tæ*, & quia te metuerem, mihimet reservavi.

De veneno Herodi parato compertum. ibid.

7. Ista loquuta, pyxidem affert, & in ea paululum admodum veneni. Rex autem matri fratrique Antiphili quæstionem adhibuit. Atque illi & Antiphilum ex Ægypto pyxidem attulisse fatebantur, & venenum à fratre, Alexandriæ medicinam exercente, accepisse dicebant. Regiam autem omnem circumeuntes Alexandri & Aristobuli manes, rerum incertarum inquisitores facti sunt & indices, atque eos qui à suspicione longissime aberant ad examen vocabant. adeoque Mariamne pontificis filia deprehensa est insidiarum conscia. id quod fratres ipsius torti declararunt. Rex autem etiam in filio vindicavit matris audaciam. quippe Herodem ex ea genitum, patrisq; successorem factum, è testamento expunxit.

Herodes Mariammes filius è testamento Herodis patris expunctus. ibid.

---

x'. **ΚΕΦ. λα'.**

Ὑπὸ Βαθύλλ ἐλέγχεται Αντίπατρ· τοῦτο δ' ἀγνοῶν ὑπὸ τῆς Ρώμης ἀναστρέφει. Δίκλω αὐτῷ ἐπάγει Ηρώδης.

CAP. XXXI. XX.

A Bathyllo indicatus Antipater; sed illud nesciens, Româ revertitur. Herodes illi diem dicit.

ΕΠΙ τούτοις καὶ Βάθυλλος εἰς τοὺς ἐλέγχους συνέδραμεν, ἡ τελευταία πίστις ἢ Αντιπάτρῳ βεβαιωμένη. ὑῷ μὲν γὰρ ἀπελθόντος αὐτοῦ. κομίζων δὲ ἦκεν ἄλλο δηλητήριον, ἰοὺς ἀσπίδων, καὶ χυλοὺς ᵇ ἑτέρων ἑρπετῶν, ἵν' εἴ ὅ τοῦτον ἀσθενήσῃ φάρμακον, τούτῳ Φερώρας μὴ ἢ γυναικὸς ὁπλίσαιτο χεὶ ἢ βασιλέως. παρεργον δὲ ἢ ὅτι ἢ πατρὸς τόλμης ἐκόμιζε τοὺς χεὶ ἢ ἀδελφῶν ᶦ ἐσκευωρημένας ὑπογολὰς ὑπ' Αντιπάτρου. ἦσ δὲ Αρχέλαος καὶ Φίλιππος βασιλέως παῖδες ὅτι Ρώμης παιδεύόμενοι, μειρακιά τε ἤδη καὶ φρονήματος μετοί-

Post hæc etiam Bathyllus in ista indicia concurrebat, qui postremus ea confirmabat quæ animo agitaverat Antipater. Namque is erat quidem libertus *ejus*. veniebat autem & aliud secum venenum adducens, virus aspidum, aliorumque serpentum succos, ut, si prius parum valuerit pharmacum, hoc se Pheroras cum sua conjuge in regem armaret. Verum præter hoc quicquid erat audaciæ in patrem, secum afferebat epistolas adversum fratres ab Antipatro compositas. Erant autem Archelaus & Philippus regis filii Romæ instituti, jam adolescentuli magnique animi.

Bathyllus inter cruciatus de veneno Româ advecto fatetur. Ant. p. 755.

Deque Archelao & Philippo ab Antipatro accusatis. Ant. p.

Istos *758.*

---

a Καλύψων *Bod.* *b* Ita *Aldrichius ex MSS.* κατηλφθὲν in *Editis.* *c* Illud ἐ è *Codd. MSS.* quod & *Rufinus* agnoscit. *d* Προσκομίζει *Voss. & Bod.* *e* In *Cod. Voss.* ὁ βασιλεύς. *f* Εὑρίσκεται γοῦν ἡ ἀδ. *Bod.* *g* Illud ἐ additum è *MSS.* atque ita lectum in codice quo usus est *Rufinus.* *h* Ετέρων ἰοειδῶν ἡ ἑρπετῶν *Busb. & Rhed.* *i* Εσκευωρημένας *Voss.* ut & paulo infra. * Nam casus eum perturbaverat, *Ruf.* † Tunc illa recepto paulisper spiritu, *Ruf.* * Ut vel ad inferos non feram animum parricidalem, *Ruf.*

a Χαλιπῶ

Capita accuſationis contra Archelaum & Philippum inſtituæ. Ant. p. 758.

Iſtos, quod ultra ſpem ſuam ſeſe erigerent, tollere feſtinans Antipater, quaſdam in eos literas ipſe quidem comminiſcitur, amicorum nomine Romæ degentium: aliis autem pecunia corruptis ſcribere perſuadet, quod multis patrem maledictis carperent, palamque Alexandrum & Ariſtobulum lamentarentur, ſeque *demum* revocatos eſſe graviter ferrent. jam enim pater eos accerſiverat: id quod maxime Antipatrum perturbabat.

Antipater eos excuſare ſimulat. ibid.

2. Quinetiam priuſquam *Romam* proficiſceretur, cum in Judæa adhuc eſſet Antipater, ejuſmodi literas Româ contra eos mittendas eſſe pecunia procurabat; aditoque patre, qui tunc nullam de eo ſuſpicionem habebat, fratres etiam excuſabat, nonnulla quidem ex iis quæ ſcripta erant falſa eſſe dicens, alia vero adoleſcentiæ peccata *eſſe*. Cæterum, cum eodem tempore ſcriptoribus epiſtolarum adverſus fratres plurima donaſſet, confundere tentabat ſumptuum indicia, veſtes pretioſas & ſtragula varia, poculaque argentea & aurea coëmendo, aliaque quamplurima inſtrumenta, ut magnitudine pecuniarum, in ea impenſarum, mercedem falſariis erogatam celaret. Denique ducenta talenta retulit expenſa, atque eo præcipue nomine ſumptus factos ſimulabat, quod cauſam adverſus Syllæum agendam haberet. *Univerſis autem quæ patraverat, etiam minoribus, ex majori facinore tunc patefactis, cum omnes quidem quæſtiones habitæ de parricidio, epiſtolæ vero de iteratis fratricidiis clamarent, nemo tamen eorum qui Romam

In odio apud omnes, & diem pergre abeſſet rerum domi ignarus.

advenerant, ei nunciavit quam calamitoſæ res ejus in Judæa eſſent, quamvis inter indicia facta ejuſque reditum ſeptem menſes effluxerint. tanto quippe omnium odio flagrabat. Fortaſſe autem etiam quibus in animo erat eum de iſtis certiorem facere, os illis obturarent fratrum interfectorum manes. ſcribit itaque ab *urbe* Roma, continuo ſe venturum eſſe nuncians, quodque honorifice admodum dimittendus eſſet à Cæſare.

Herodes ſcribit Antipatro ut reditum maturaret. Ant. p. 758.

3. Rex autem, ardenter cupiens ſibi in manus dari inſidiatorem, veritusque ne ſi quid præſciſſet ſibimet ab ipſo caveret, è contra literis ſimulatorem agebat, cætera benevolentiam præ ſe ferens, utq; reditum maturaret orans atque obſecrans. fore enim, ut, itinere accelerato, miſſum faciat querelas adverſus matrem. nam matrem ſuam *è regia* ejectam eſſe non ignorabat Antipater. Et prius quidem Tarenti literas acceperat de morte Pheroræ, & maximum edidit luctum, id quod nonnulli quaſi ob patruum factum laudabant. Verum, quantum conjicere datum eſt, cauſa conturbationis erat, quod inſidiæ pro voto non ceſſerant, neque tam Pheroram lugebat quam *maleficiorum* miniſtrum. Præterea ob ea quæ confecerat

Antipater de ſe ſollicitus.

metus eum occupabat, ne forte deprehenderetur venenum. Tunc autem in Cilicia literis à patre, *ut* jam ante diximus, acceptis, ſtatim quidem feſtinabat. Ubi vero in Celenderim navi advectus erat, ſubiit eum quædam de matrem ſuam *è regia* ejectam eſſe non ignorabat Antipater. Et prius quidem Tarenti literas acceperat de morte Pheroræ, & maximum edidit luctum, id quod nonnulli quaſi ob patruum factum laudabant. Verum, quantum conjicere datum eſt, cauſa conturbationis erat, quod inſidiæ pro voto non ceſſerant, neque tam Pheroram lugebat quam *maleficiorum* miniſtrum. Præterea ob ea quæ confecerat metus eum occupabat, ne forte deprehenderetur venenum. Tunc autem in Cilicia literis à patre, *ut* jam ante diximus, acceptis, ſtatim quidem feſtinabat. Ubi vero in Celenderim navi advectus erat, ſubiit eum quædam de ma-

τύτες, ἐπαναχύπτοντας, αὐξ τᾶις ἐλπίσιν, ὑποσκάσαθαι αὐτύδων Ἀντίπατρος, ἂς μ πλάσῃ κατ' αὐτ ὀπιστολὰς ἐξ ὀνόματος τ ὑπ Ρώμης φίλων· ὡς δὲ πείθει γράψαι ἀφθείρας χρήμασιν, ὡς πολλὰ μ βλασφημοῖεν τ πατέρα, [a] φανερῶς δὲ Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβυλον ὀδύροιντο, ὡς τε τ μετάκλησιν ἀγανακτοῖεν. ἤδη δὲ αὐτύς ὁ πατὴρ μετεπέμπετο, ᾗ τῦτο μᾶλιστα ταράσσων Ἀντίπατρον.

β'. Ἐπ δὲ καὶ πρὸ τῆς ἀποδημίας, ὁ Ἰωσάφα μέσων, τοιαύτας κατ' αὐτ ὑπὸ Ρώμης ἠώραζεν ὀπιστολάς, καὶ πρσιὼν τύς ἀνύποπτος μᾶ τ πατρί, [b] πρὸς τ ἀδελφῶν δὲ ἀπελογεῖτο, τὰ μὲν ψευδ λέγων ἐπ τῶν γεγραμμένων, τὰ δὲ πότητ ἁμαρτήματα. πλιχαῦτα γεμίσ τοῖς γράφυσι καὶ τὰ τῶν ἀδελφῶν πλεῖστα δοὺς χρήματα, συμφύρειν ἐπειρᾶτο τὸν ἔλεγχον, ἐσθῆτας πολυτελεῖς, καὶ γραμμὰς ποικίλας, ὑποθήκας τε ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ συνωνύμ, ἄλλά τε πολλὰ τῶν κεμηλίων, ἵνα τ πλήθει τῆς εἰς ταῦτα δαπάνης τοὺς εἰς ἐκεῖνα μισθοὺς ἐγκαταχρύψῃ. διακόσια γοῦν ἀναλώματ ἀνήνεγκε τάλαντα, καὶ τύτων μείζην πρόφασις μᾶ ἡ πρὸς Συλλαῖον δίκη. πάντων δὲ [c] αὐτ τότε [d] καὶ τ βραχυτέρων ὁ τ μείζοσι κακῷ διακαλυφθέντων, ὅτε αἱ μ βάσανοι πᾶσαι τὰ πατρκτονίαν, αἱ δὲ ὀπιστολαὶ δολερᾶς ἀδελφοκτονίας κεκράγασαν, ὅμως [e] δεδὲς τ εἰς Ρώμην ἀφικνμένων ἀπήγγελεν αὐτῷ τὰ ὁ Ἰωσάφα τύχα, καὶ τὰ μεταξὺ τ ἐλέγχων καὶ τῆς ἐπαινόδου διελθόντα ἐπὶ μικρῶν. τοσῦτον πρὸς αὐτὸν ὁ πάντων μῖσος ἦν. τάχα [f] δὲ καὶ τὰς ἀπαγγέλλειν προαιρυμένους ὁ [g] τ ἀνηκμένων δαίμονες ἀδελφῶν ἐφίμων. χάρις γοῦν ὑπὸ Ρώμης ἄφιξιν αὐξ τάχιστα ἀναγελιζόμ, καὶ ὡς ἐπὶ Καίσαρ μετὰ πμῆς ἀπολυθείη.

γ'. Βασιλεὺς δὲ ὡς χερσὶ λαβεῖν αὐτύδων ὀπίσυλον, καὶ δεδιὼς μή ποτε πρσγνὺς φυλάξηται, δι' ὀπιστολῶν ἀνθυποκρίνετο, τά τε ἄλλα φιλοφρνύμ, καὶ αὐτύδεν πρὸς κακῶν. ἠπίσατο γὰ αὐτ καὶ τὰς πρὸς τὸν μητέρα μέμψεις ἐπιχθέντ. ὑ γὰρ ἠγνόει τὸν χολὸν τῆς μητρὸς Ἀντίπατρ. πρότερον μὲν οὖν εἰλήφει τὸν περὶ τῆς Φερώρα τελευτῆς ὀπιστολὸν ὁ Τάρσῳ, καὶ μέγα ἐποήσατο πένθ, ὃ καί τινες ὡς ὑπὲ θείᾳ χαρόμνον. ὧν δὲ, ὡς ἔοικεν, ὑπὲ ἁμαρτίᾳ τῆς ὑπνβλῆς ἡ σύγχυσις, καὶ ὁ Φερώρα κλαίοντ, ἀλλὰ μ κατέτλυ. ἤδη δὲ καὶ φόβ ἐπῆν τις αὐτὸν τ ἐντελσμένων, μή ποτε φαραθείη τὸ φάρμακον. τότε δὲ ὁ Κιλικίᾳ λαβὼν ὧν προαιρήσεσθαι πρὸς τοῦ πατρὸς ὀπιστολὸν, πρφάσιμα μ ἔσεσθαι. ὡς δὲ εἰς Κελένδερα κατέπλευσε, λαμβάνει τις αὐτὸν ἔννοια τ περὶ τὸν μητέρα κα-

χῶν,

a Καλιπατὼς Bod. b Περὶ τ ἀδελφῶν τι Buſb. c Αὐτῶν Bod. d Illud καὶ neglexit Ruf. e Inſertum dedimus voculam δὲ ex Ruſino. f Articulum τ debemus Codicibus MSS. g Αὐτοῦ τ λεγομένων Vaſſ. * Univerſis autem malis tunc minoribus majore contectis, Ruf.

a Καπὸ

κᾶν, προμαντευομένης ἤδη καθ' ἑαυτὸ τῆς ψυχῆς. οἱ μὲν οὖν προμηθέστεροι τῶν φίλων συνεβούλευον, μὴ πρότερον ἐμπίπτειν τῷ πατρὶ, πρὶν πυθέσθαι σαφῶς δι' ἃς αἰτίας ἐξέβαλεν αὐτὸς ἡ μητέρα· δεδιέναι γὰρ μή ποτε προσθήκη γένοιτο τῶν κατ' ἐκείνης ἐγκλημάτων. οἱ δὲ ἀσκεπτότεροι, καὶ τὴν πατρίδα σπεύδοντες ἰδεῖν μᾶλλον, ἢ τὸ συμφέρον Ἀντιπάτρῳ σκοπῶντες, ἐπείγεσθαι παρῆγον, καὶ μὴ τῇ μελλήσει φθάνειν τὸν πατέρα μηδὲ ὑποψίαν φαύλην, τοῖς ἐγκαλοῦσιν δ' ἀφορμήν. καὶ γὰρ νῦν εἴ τι κενὸν κατ' αὐτὸν, ἀπὸ τῆς ἀπουσίας γενέσθαι· μηδὲ γὰρ ἂν τολμῆσαι, παρόντος. ἄτοπον δὲ εἶναι δ' ἀδήλοις ὑποψίαις, προδήλων ἀγαθῶν στείσκεσθαι, καὶ μὴ θᾶττον ἀποδῦναι μὲν ἑαυτὸν τῷ πατρὶ, κομισάμενον δὲ τὴν βασιλείαν, ἐπ' αὐτῷ μόνῳ [b]σαλεύειν. πείθεται τούτοις, οὐδὲν γὰρ τὸ δαιμόνιον καὶ ἐγκατέρασεν [c]εἰς Σεβαστὸν λιμένα τῆς Καισαρείας κατάγεται.

δ'. Παρυπόντησε δὲ αὐτῷ πολὺ δόξαν ἐρημίας πολλῆ, πάντων ἐκτρεπομένων, καὶ μηδενὸς προσέναι τολμῶντος· ἐμισεῖτο μὲν γὰρ ὑπ' ὄντος, καὶ τότε φανερᾶς τὸ μῖσος ἔσχε παῤῥησίαν. πολλοὺς δὲ ὁ ἐκ τοῦ βασιλέως φόβος ἀπέστρεφεν, ἐπειδὴ πᾶσα πόλις ἤδη τῆς κατὰ Ἀντιπάτρου φήμης πεπλήρωτο, καὶ μόνος ἠγνόει τὰ καθ' ἑαυτὸν Ἀντίπατρος. ὅτε γὰρ προεπέμφθη λαμπρότερον τις ἐκείνου πλέοντος ὑπὸ Ῥώμης, ὅτε ἀπιόντες ἐπεδέχθη. ὁ δὲ ἤδη μὲν ἐπαινέσεις τὰς οἴκοι συμφορᾶς, ἐπὶ δὲ παντρηγίᾳ ἐπεκρύπτετο· καὶ τὸ δίκην πεθνηκὼς ἐνόθει, σοβαρὸς εἶναι τὸ πρόσωπον ἐβιάζετο. φυγὴ δ' ἦν οὐκέτι, οὐδὲ ἐκ τῶν περιεχόντων ἀνάδυσις, καὶ σαφὲς μὲν οὐδὲ ἐκεῖ τι τῶν οἴκοθεν ἀπηγγέλλετο διὰ τὸν ἐκ τοῦ βασιλέως ἀπειλήν· ἐπελείπετο δ' ἐλπὶς ἱλαρωτέρα, τάχα μὲν μηδὲν [d]πεφρᾶσθαι, τάχα δ' εἴ τι καὶ πεφώρασται, [e]διαπεδάσειν ἀναιδείᾳ καὶ δόλοις, ἅπερ ἦν αὐτῷ μόνα τῆς σωτηρίας ἐρύδια.

ε'. Φερόμενος οὖν αὐτοῖς, ἦκεν εἰς τὸ βασίλειον δίχα τῶν φίλων· ὅτι γὰρ ὑφειμένοις ὅτι τῶν πρώτων πυλῶν [f]ἤρχθησαν. ἔτυχε δὲ ἔνδον ὢν ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν Οὔαρος. ὁ δὲ εἴσεισι πρὸς τὸν πατέρα, καὶ, τῇ τόλμῃ θαρρήσας ἑαυτὸν, [g]ἤγγισεν ὡς ἀσπασόμενος. κἀκεῖνος, τὰς χεῖρας περιβαλὼν καὶ τὴν κεφαλὴν προσκλίνας, "[g] ἔστι, ἐξεβόησε, καὶ τοῦτο παρὰ τοῦ "τὸν, ὃ προεπλέκεσθαί μοι θέλων, ἐν τηλικαύταις αἰ"τίαις ὄντα. φθείρου, δυσσεβεστάτη κεφαλὴ, μηδὲ μου "ψαύσῃς, πρὶν ἀποσκυβάσασθαι τὰ ἐγκλήματα. δί"δωμι δέ σοι [h]δικαστὴν καὶ δικαστὴν εὐκαίρως ἥκοντα, "Οὔαρον. ἴθι, καὶ σκέπτου τὴν ἀπολογίαν εἰς αὔριον. παρέχω γάρ σοι καιρὸν τῶν παιδιῶν." πρὸς ταῦτα μηδὲν

tris calamitate cogitatio, anima ex ſeipſa *mali aliquid* præſagiente. Et amicorum quidem prudentiores *ei* conſulebant, ne prius patrem conveniret, quam pro certo cognoſceret, quibus ex cauſis matrem ejus *regia* pepuliſſet: quippe *ipſos* in metu eſſe, ne fiat acceſſio ad crimina matri objecta. Qui vero minus providi erant parumque cauti, & patriæ viſendæ cupidi magis quam quid Antipatro in rem eſſet conſiderantes, hortabantur ut properaret, & non ex cunctatione patri quidem pravæ ſuſpicionis cauſam præberet, anſam vero calumniantibus daret. Etenim nunc ſi quid contra eum motum fuerit, ex abſentia ejus ortum cepiſſe; neque quenquam id auſum eſſe, eo præſente. Abſurdum autem videri propter ſuſpiciones incertas certis exui bonis; neque mature ſe patri reddere, ab eoque regnum accipere, in eo ſolo fluctuans. Paruit his Antipater, impellente Dei numine: cumque *inde mare* tranſiiſſet in Sebaſtum Cæſareæ portum vehitur.

Non unum idemque Antipatro ſuadetur ab amicis. Ant. p. 759.

4. Illic autem præter opinionem offendit maximam ſolitudinem, utpote quod omnes eum devitarent, nec quiſquam auderet ad eum accedere. nam ſimiliter *omnibus* erat inviſus, & tunc nemo ſubveritus eſt ſuum prodere odium. Multos autem avertebat metus à rege incuſſus: quoniam omnes jam civitates impleverat fama Antipatro adverſa, ſoluſque de ſe quid ageretur ignorabat Antipater. Nec enim vel clarius eo quiſquam deductus eſt cum Romam navigaret, vel minus honorifice inde ſuſceptus eſt. Cæterum ille cum jam aliquid ſuſpicaretur de calamitate eam domi manente, adhuc tamen omnia callide diſſimulabat, cumque interius fere mortuus eſſet præ metu, coactus eſt vultum præ ſe ferre arrogantem. nulla autem fugæ via patebat, nec potuit è malis quibus circundatus erat evadere: & nihil quidem certi de domo etiam illic nunciabatur propter minas à rege intentatas: ſpei vero aliquid lætioris relictum erat, aut nihil forſan deprehenſum eſſe, aut ſi quid fuerit deprehenſum, forſan erit ut illud diſcuteret impudentia & aſtutia; quæ ſolæ *ei* in ſalutem cedere poterant.

Antipater amicorum minus prudentium conſilium ſequitur.

De rebus ſuis dubitare cœpit.

5. Itaque iſtis inſtructus munituſque in regiam intrabat abſque amicis: nam illi ad primam januam contumelioſe repulſi erant. Intus autem *forte* aderat Varus Syriæ præſes. Cæterum ad patrem ingreditur *Antipater*; confirmatuſque audacia, velut ejus ſalutandi cauſa, propius accedebat. Atqui ille protenſis manibus & capite averſo, exclamavit, "& "hoc parricidæ eſt, qui me amplexari velit, "tot criminibus implicitus. Diſpereas, nequiſſimum caput, & ne me tange, priuſquam tibi "objecta diluas. Dabo tibi forum judiciale, "& judicem, qui opportune præſens adeſt, "Varum. Abi, & de tui defenſione in diem "craſtinum cogita. Nam tibi ad verſutias *colligendas* tempus concedo." Ad iſta ille animo

Male excipitur domum reverſus. Ant. p. 759.

a Κατὰ τὸν ἀκ. *Bod.* b Σαλδομένου in *pleriſque MSS.* c Ita, vel εἰς τὸν λιμένα τῆς Καισαρείας Σεβαστὸν cum Cl. *Aldrichio* legendum cenſeo: præſertim cum eo modo legiſſe videatur *Ruſinus*, qui vertit, *tranſmiſſuſque in Sebaſtum Cæſareæ portum defertur.* Vide *Ant.* p. 759. v. 8. & Cl. *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 672. d Πιφανῶς *Busb.* & mox πιφανέσεσθαι *Voſſ. Busb.* & *Bod.* e Ita cum *Aldrichio* ex *Voſſ. Big.* & *Bod.* antea erat διαπεδάσεσθαι, quod forſan idem poteſt ſignificare ac ἀπεπεδάσειν, ut ſupra p. 1034. v. 24. διαπαλάπτων idem valet ac ἀπαπαλάπτων. f Ἤρξιν *Bod.* ἤρξιν *Rhed.* g In *MS. Bod.* ἔσπ, ἔσπ ἐξεβόησε. h Καὶ δικαστὴν *Busb.* & *Rhed.* καὶ δικαστὴν, καὶ δικαστὴν εὐκ. ἥκ. *Bod.*

Tandem Antipater de ſui defenſione cogitat.

mo conſternatus, quia nihil reſpondere potuit foras ſe recepit. Cum autem ad eum veniſſent mater & uxor, ei omnia expoſuerunt indicia. & tunc quidem experrectus, cogitare cœpit quo pacto ſeſe defenderet.

δὴ ὑπ' ἐκπλήξεως ἀποκείναις δυωθεὶς αὐτὸς, ὑπέστρεφε. ὡς δὲ γενόμεναι δὲ πρὸς αὐτὸν, διηγήσαντο πάντας τοὺς ἐλέγχους, ἥτε μήτηρ καὶ ἡ γύνη. καὶ τότε μὲ ἀναπήδας, ὁ σκέψει τὴν ἀπολογίαν ἐῶ.

CAP. XXXII.

ΚΕΦ. λϚ'.

Apud Varum accuſatus Antipater, manifeſtiſſimis indiciis convincitur. Supplicium ejus differt Herodes donec ipſe convaleſcat, & interea teſtamentum corrigit.

Ἐπὶ Οὐάρου κατηγορεῖται Ἀντίπατρος, καὶ ἐλέγχοις φανερωτάτοις ἁλίσκεται. τιμωρίαν ἀνεβάλετο Ἡρώδης ἕως ἂν ῥαΐσῃ, & ἐν τούτῳ τὴν διαθήκην μεταχαράττει.

Judicio ſiſtitur coram Varo. Ant. p. 759.

DIE autem ſequente concilium cogit rex cognatorum & amicorum, inſuper & Antipatri amicos advocat. Ipſe autem una cum Varo *concilio* præſidet, & indices cunctos adduci juſſit; in quibus adducti erant etiam ſervi quidam matris Antipatri non multo ante comprehenſi, ab ea ad filium deportantes hujuſcemodi literas: "Quandoquidem iſta omnia patri tuo comperta *ſunt*, ca"ve ad eum venias, niſi auxilium à Cæſare im"petraveris." His ſimul cum aliis introductis, ingreditur Antipater: cumque pronus ante pedes patris cecidiſſet, "Oro, inquit, pater, ne me "ante tempus condemnatum habeas, ſed aures "integras & incorruptas meæ defenſioni adhi"beas. nam memet, ſi tu velis, *ſceleris* purum "demonſtrabo.

ΤΗ δὲ ὑπιούσῃ, συνέδριον μὲ ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει τ' συγγενῶν & φίλων, [a] εἰσκαλεῖ δὲ & τοὺς Ἀντιπάτρου φίλους. παρακάθιζε δ' αὐτὸς ἅμα Οὐάρῳ, καὶ τοὺς μίωνας ἅπαντας ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν· οἷς εἰσήχθησ & τ' Ἀντιπάτρου μητρὸς οἰκέται τινες, ὑ πρὸ πολλοῦ συνειλημμένοι, γράμματα κομίζοντες ἀπ' αὐτῆς πρὸς τ υἱὸν τοιάδε· "Ἐπείπερ πυθόμε"πάντα ἐκεῖνα πρὸς τ πατρί σου, μὴ προλίπῃ πρὸς "αὐτὸν, ἂν μή πω πείσῃ πρὸ Καίσαρος δύναμιν." τούτων σὺν τοῖς ἄλλοις εἰσηγμένων, Ἀντίπατρος εἰσέρχε, & πεσὼν ὀπίσω πρὸς τ ποδῶν & πατρὸς, "ἱκετεύω, πά"τερ, ἔφη, μηδέν μοι προπαλεγωνικέναι, πρὶν κλύειν δέ μου "τὰς ἀκοὰς ἀκεραίους εἰς τ ἀπολογίαν· ἀποδείξω γὰ "ἐμαυτὸν καθαρὸν, ἂν σὺ θέλῃς.

Ab Herode accuſatur. ibid.

2. Herodes autem, cum alta voce Antipatro ſilentium imperaſſet, ad Varum dicebat. At "enim nullus dubito, quin & tu quidem, Va"re, & quivis juſtus judex, Antipatrum ho"minem perditiſſimum pronunciabis. Nonni"hil tamen veritus ſum, ne mea quoque tibi "invisa ſit fortuna, omnique calamitate me "dignum cenſeas, qui ejuſmodi filios genue"rim. Verum ob hoc mei potius miſeratione "commoveri debes, quod liberorum adeo ſce"leſtorum pater amantiſſimus fuerim. Nam "& filios priores, quos, dum adhuc eſſent ado"leſcentuli, mei in regno ſucceſſores conſti"tueram, & quos, ne quid dicam de præmiis "educationis Romæ perſolutis, Cæſaris ami"cos aliiſque regibus invidendos feceram, "cum mei inſidiatores invenissem, è medio "ſuſtuli in Antipatri gratiam. Huic enim, ut"pote juveni & ſucceſſori, ſecuritatem *modis* "*omnibus* præſtari volui. At nefaria hæc be"lua, mea patientia ſupra modum expleta, in "me ſatietatem ſuam profudit. nam & ipſi "diu vivere viſus ſum, meamque graviter ta"lit ſenectutem, ſeque regnum adipiſci niſi "paricidio non paſſus eſt. *quæ non immo"rito in me ſtatuit, quod cum rejectaneum ex "agro accerſiverim, &, excluſis quos mihi re"gina pepererat filiis, regni *mei* ſucceſſorem "declaraverim. Tibi, Vare, mentis meæ er"rorem confiteor. Ego filios iſtos in memet "irritavi, quod ſpes illis Antipatri gratia juſtas "præciderim. Ecquid beneficii in eos con"tuli, quod non in iſtum cumulatius effudi? "cui vivus etiam poteſtatem meam pene con"ceſſi, plane & aperte in teſtamento re"gni ſucceſſorem ſcripſi, & ſeorſum quidem

Ἦ, δὲ ὃς φύσει, συνέδριον μὲ ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει τ' συγγενῶν & φίλων, [a] εἰσκαλεῖ δὲ & τοὺς Ἀντιπάτρου φίλους. παρακάθιζε δ' αὐτὸς ἅμα Οὐάρῳ, καὶ τοὺς μίωνας ἅπαντας ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν· οἷς εἰσήχθησ & τ' Ἀντιπάτρου μητρὸς οἰκέται τινες, ὑ πρὸ πολλοῦ συνειλημμένοι, γράμματα κομίζοντες ἀπ' αὐτῆς πρὸς τ υἱὸν τοιάδε· "Ἐπείπερ πυθόμε"πάντα ἐκεῖνα πρὸς τ πατρί σου, μὴ προλίπῃ πρὸς "αὐτὸν, ἂν μή πω πείσῃ πρὸ Καίσαρος δύναμιν." τούτων σὺν τοῖς ἄλλοις εἰσηγμένων, Ἀντίπατρος εἰσέρχε, & πεσὼν ὀπίσω πρὸς τ ποδῶν & πατρὸς, "ἱκετεύω, πά"τερ, ἔφη, μηδέν μοι προπαλεγωνικέναι, πρὶν κλύειν δέ μου "τὰς ἀκοὰς ἀκεραίους εἰς τ ἀπολογίαν· ἀποδείξω γὰ "ἐμαυτὸν καθαρὸν, ἂν σὺ θέλῃς.

Ab Herode accuſatur. ibid.

β'. Ὁ δ' αὐτὸς στάδην ἐξεραγὼν πρὸς τὸν Οὐάρον ἔφη. "Ἀλλ' ὅτι μὲν καὶ σὺ, Οὐάρε, καὶ πᾶς δι"καιος ὅστις, Ἀντίπατρον [b] ἀλάστορα κρινῆ πάντωσμα"δήδηλα δὲ μὴ καμοῦ μισήσῃς τὴν τύχην, κα"μὲ κείνης πάσης ἄξιον συμφορᾶς, τοιούτους υἱοὺς γε"γεννηκότα. χρὴ δέ με [c] διὰ τοῦτο ἐλεεῖσθαι μᾶλλον, ὅτι "πρὸς ὅτου μαλιστα καὶ φιλοστοργότατος πατὴρ "ἐγενόμην. τοὺς μὲν γὰρ πρεσβύτερους βασιλείας τε ἔτι "νέους ἀξιώσας, καὶ, πρὸς τοῖς ἐν Ῥώμῃ τεθραμμένοις, "φίλους Καίσαρος γνησιωτάτους τε ποιήσας βασιλεῦσιν "ἑτέροις, εὖσιν ὑπερβάλλουσι, οἳ τεθήκασι τὸ πλέον Αν"τιπάτρῳ. νέῳ γὰρ ὄντι καὶ διαδέχῳ, τούτῳ μά"λιστα τὴν ἀσφάλειαν ἐποιούμην. τὸ δὲ μαλιστ τοῦ"το θεῖον, τῆς ἐμῆς ὑφεμπλησθὲν ἀπειρακίας, "ἤνεγκε κατ' ἐμοῦ & κόρον. ἔδοξα γὰρ ἑαυτῷ πο"λὺ ζῆν χρόνον, καὶ τὸ ἐμὸν γῆρας ἐβαρυῴθη, βα"σιλεὺς τ' οὐκ ὑπέμεινεν, εἰ μὴ διὰ πατροκτονίας, "γενέσθαι. δίκαιά τε βουλεύομαι, ὅτι καθαγα"γὼν αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας ἀπερριμμένον, καὶ παρα"σάμενος τοὺς ἐκ βασιλίδος μοὶ γεγεννημένους, ἀπε"δειξα τῆς ἀρχῆς διάδοχον. ὁμολογοῦμαί σοι, "Οὐαρε, τοῦ ἐμαυτοῦ φρενοβλάβειαν. ἐγὼ τοὺς "υἱοὺς ἐκείνους κατ' ἐμαυτοῦ παρώξυνα, δικαίας "αὐτῷ ἀποκόψας ἐλπίδας, δι' Ἀντίπατρον. καὶ "τί μὲν ἐκείνους ἠνεργέτησα τηλικοῦτον, ἡλίκον τοῦ"τον; ὃν ἔτι ζῶν μὲν ὀλίγου δεῖν παρεχώρησα τῆς "ἐξουσίας, φανερῶς δὲ ταῖς διαθήκαις ἐπέγραψα "τῆς ἀρχῆς διάδοχον, καὶ πρόσθεν μὲν ἰδίᾳ κατ"τήκασα.

[a] Qui, cum Alexander cauſam diceret, excluſerat Archelaum. *Aldr.* [b] Ita *Athribitius* cum *Big.* & *Bod.* ἀλάστωρ pugnaram in *cæteris.* [c] Καὶ διὰ τοῦτο *Bud.* [*] Quæ profecto non iniqua ratione cogitavit, *Reſ.*

[a] Ita

"τήκοντα ταλάντων ἔπεμψα, τῷ δὲ ἐμῷ ἐχορή-
"γησα χρημάτων ἀπέδωκα, πλέοντι δὲ νῦν εἰς Ρώ-
"μλιν ἔδωκα τριακόσια τάλαντα, Καίσαρι δὲ
"ἐξ ὅλης τῆς γενεᾶς μόνον εἰς σωτῆρα τοῦ πα-
"τρὸς παρεθέμλιν. τί δὲ ἐκεῖνοι τοιοῦτον ἠσέβη-
"σαν, οἷον Αντίπαλρος; ἢ τίς ἔλεγχος ἠνέχθη
"κατ' αὐτῶν, ἡλίκος ἀποδείκνυσι τοῦτον ὀπίθυ-
"λον; ἀλλὰ φθέγξεταί τι τετόλμηκεν ὁ πατρο-
"κτόνος, καὶ πάλιν δόλοις τὴν ἀλήθειαν ὀπι-
"καλύψειν ἐλπίζει. Οὔαρε, σοὶ φυλακτέον· ἐγὼ
"γὰρ οἶδα τὸ θηρίον, καὶ προορῶμαι τὴν μέλλη-
"σαν ἀξιοπιστίαν, καὶ τὸν ὀπίπλαστον ὀλοφυρμόν.
"οὗτός ἐστιν ὁ τοὺμοὶ ἐμοί ποτε φυλάττεσθαι
"ζῶντα Αλέξανδρον, καὶ μὴ πᾶσι πιστεύειν τὸ σῶ-
"μα. ὅτ' ὁ μέχρι τῆς κοίτης εἰσάγων, καὶ μὴ
"μέ τις ἐνεδρεύοι περιβλέπων. ὅτ' ὁ ταμίας τῷ
"ὕπνῳ, καὶ χορηγὸς τῆς ἀμεριμνίας, ὁ τοὺμοὺ-
"μοῦ τὴν ὀπὶ τοῖς ἀπηρημένοις λύπην, καὶ δια-
"κείμενον τὴν τῶν ζώντων εὔνοιαν ἀδελφῶν, ὁ ὑπερ-
"ασπιστὴς ὁ ἐμός, ὁ σωματοφύλαξ. ὅταν ἀναμνησθῶ,
"Οὔαρε, τὸ παυῦργον ὡς ἐκράτησε καὶ τὴν ὑπόκει-
"σιν, ἀπιστία με τῆ ζῆν εἰσέρχεται, καὶ θαυμάζω
"πῶς ὅπου βαθὺν ὀπίβουλον διέφυγον. ἀλλ' [a]ἐπεὶ
"δαίμων τις ἐξερημοῖ ἐμὸν οἶκον, καί μοι τοὺς
"φιλτάτους ἐπαίσησιν ἀεί, κλαύσομαι μὲν ἐγὼ τὴν
"ἄδακον ἐμαρμένην, καὶ κατ' ἐμαυτὸν πενάξω τὴν
"ἐρημίαν. Αἱμαφύξεται δ' ὀδοὺς διψήσας τοὺμὸν
"αἷμα, κἂν ἀφ' πάντων μου τῶν τέκνων ὁ ἔλεγ-
"χος ἔλθῃ.

γ'. Τοιαῦτα λέγων, αὐτὸς μὲν ὑπὸ συγχύ-
σεως οὐκέτι Νικολάῳ δὲ, ἑνὶ τῶν φίλων, λέγειν
"τοὺς [b]ἀποδείξεις ἐκέλευε. μεταξὺ δὲ ὁ Αντίπα-
"τρος ἐπάρας τὴν κεφαλὴν, ἔμενε γὰρ δὲ βεβλη-
μένος πρὸς τῶν ποδῶν τὸν πατέρα, ἐβόα· "Σὺ,
"πάτερ, ὑπὲρ ἐμοῦ πεποίησας τὴν ἀπολογίαν. πῶς
"γὰρ ἐγὼ παῖρακτόν, ὃν ὁμολογεῖς αὐτὸς φύλα-
"κα καὶ σαυτοῦ ἐσχηκέναι. περιτείλαι δέ μου
"καὶ ὑπόκειται λέγεις, τὴν εὐσέβειαν. πῶς οὖν
"ὁ παυῦργος ὅτως οὐ τοῖς ἄλλοις ἄφρων ἐγενό-
"μην, ὡς μὴ νοεῖν, ὅτι λαθεῖν [c]σὺδὲ ἀνθρώπους ῥᾴ-
"διον τηλικοῦτον [d]μῦθος εἰσκωμάζομεν, ὃ δὲ ἀπ'
"ὐρανοῦ δικαστὴν ἀμήχανον, ὃς ἐφορᾷ πάντα, καὶ παν-
"ταχοῦ πάρεστιν; ἢ τὸ τῶν ἀδελφῶν τέλος ἠγνόουν,
"οὓς ὁ Θεὸς οὕτω μετῆλθε τῆς εἰς σὲ κακοβου-
"λίας; τί δὲ μὲ καὶ παρώξυνε κατὰ σοῦ; βα-
"σιλείας ἐλπίς; ἀλλ' ἐβασίλευον. ὑπόνοια μί-
"σους; [e]οὐ γὰρ ἐστεργόμλιν; φόβος σε σοῦ τὶς
"ἄλλος; ἀλλὰ μλιὸ σὲ τηρῶν, ἑτέροις φοβερὸς
"ἤμλιν. ἔνδεια χρημάτων; καὶ τίνι μᾶλλον ἐξῆν
"ἀναλίσκειν; εἰ δ' ἐξωλέστατος πάντων ἀνθρώπων
"ἐγενόμλιν, καὶ θηρίου ψυχὴν εἶχον ἀπημέρου, πά-
"ντοτε ταλάντων ἔπεμψα, τῷ δὲ ἐμῷ ἐχορή-
"γησα χρημάτων ἀπέδωκα, πλέοντι δὲ νῦν εἰς Ρώ-
"μλιν ἔδωκα τριακόσια τάλαντα, Καίσαρι δὲ
"ἐξ ὅλης τῆς γενεᾶς μόνον εἰς σωτῆρα τοῦ πα-
"τρὸς παρεθέμλιν. τί δὲ ἐκεῖνοι τοιοῦτον ἠσέβη-
"σαν, οἷον Αντίπαλρος; ἢ τίς ἔλεγχος ἠνέχθη
"κατ' αὐτῶν, ἡλίκος ἀποδείκνυσι τοῦτον ὀπίθυ-
"λον; ἀλλὰ φθέγξεταί τι τετόλμηκεν ὁ πατρο-
"κτόνος, καὶ πάλιν δόλοις τὴν ἀλήθειαν ὀπι-
"καλύψειν ἐλπίζει. Οὔαρε, σοὶ φυλακτέον· ἐγὼ
"γὰρ οἶδα τὸ θηρίον, καὶ προορῶμαι τὴν μέλλη-
"σαν ἀξιοπιστίαν, καὶ τὸν ὀπίπλαστον ὀλοφυρμόν.
"οὗτός ἐστιν ὁ τοὺμοὶ ἐμοί ποτε φυλάττεσθαι
"ζῶντα Αλέξανδρον, καὶ μὴ πᾶσι πιστεύειν τὸ σῶ-
"μα. ὅτ' ὁ μέχρι τῆς κοίτης εἰσάγων, καὶ μὴ
"μέ τις ἐνεδρεύοι περιβλέπων. ὅτ' ὁ ταμίας τῷ
"ὕπνῳ, καὶ χορηγὸς τῆς ἀμεριμνίας, ὁ τοὺμοὺ-
"μοῦ τὴν ὀπὶ τοῖς ἀπηρημένοις λύπην, καὶ δια-
"κείμενον τὴν τῶν ζώντων εὔνοιαν ἀδελφῶν, ὁ ὑπερ-
"ασπιστὴς ὁ ἐμός, ὁ σωματοφύλαξ. ὅταν ἀναμνησθῶ,
"Οὔαρε, τὸ παυῦργον ὡς ἐκράτησε καὶ τὴν ὑπόκει-
"σιν, ἀπιστία με τῆ ζῆν εἰσέρχεται, καὶ θαυμάζω
"πῶς ὅπου βαθὺν ὀπίβουλον διέφυγον. ἀλλ' [a]ἐπεὶ
"δαίμων τις ἐξερημοῖ ἐμὸν οἶκον, καί μοι τοὺς
"φιλτάτους ἐπαίσησιν ἀεί, κλαύσομαι μὲν ἐγὼ τὴν
"ἄδακον ἐμαρμένην, καὶ κατ' ἐμαυτὸν πενάξω τὴν
"ἐρημίαν. Αἱμαφύξεται δ' ὀδοὺς διψήσας τοὺμὸν
"αἷμα, κἂν ἀφ' πάντων μου τῶν τέκνων ὁ ἔλεγ-
"χος ἔλθῃ.

γ'. Τοιαῦτα λέγων, αὐτὸς μὲν ὑπὸ συγχύ-
σεως οὐκέτι Νικολάῳ δὲ, ἑνὶ τῶν φίλων, λέγειν
"τοὺς [b]ἀποδείξεις ἐκέλευε. μεταξὺ δὲ ὁ Αντίπα-
"τρος ἐπάρας τὴν κεφαλὴν, ἔμενε γὰρ δὲ βεβλη-
μένος πρὸς τῶν ποδῶν τὸν πατέρα, ἐβόα· "Σὺ,
"πάτερ, ὑπὲρ ἐμοῦ πεποίησας τὴν ἀπολογίαν. πῶς
"γὰρ ἐγὼ παῖρακτόν, ὃν ὁμολογεῖς αὐτὸς φύλα-
"κα καὶ σαυτοῦ ἐσχηκέναι. περιτείλαι δέ μου
"καὶ ὑπόκειται λέγεις, τὴν εὐσέβειαν. πῶς οὖν
"ὁ παυῦργος ὅτως οὐ τοῖς ἄλλοις ἄφρων ἐγενό-
"μην, ὡς μὴ νοεῖν, ὅτι λαθεῖν [c]σὺδὲ ἀνθρώπους ῥᾴ-
"διον τηλικοῦτον [d]μῦθος εἰσκωμάζομεν, ὃ δὲ ἀπ'
"ὐρανοῦ δικαστὴν ἀμήχανον, ὃς ἐφορᾷ πάντα, καὶ παν-
"ταχοῦ πάρεστιν; ἢ τὸ τῶν ἀδελφῶν τέλος ἠγνόουν,
"οὓς ὁ Θεὸς οὕτω μετῆλθε τῆς εἰς σὲ κακοβου-
"λίας; τί δὲ μὲ καὶ παρώξυνε κατὰ σοῦ; βα-
"σιλείας ἐλπίς; ἀλλ' ἐβασίλευον. ὑπόνοια μί-
"σους; [e]οὐ γὰρ ἐστεργόμλιν; φόβος σε σοῦ τὶς
"ἄλλος; ἀλλὰ μλιὸ σὲ τηρῶν, ἑτέροις φοβερὸς
"ἤμλιν. ἔνδεια χρημάτων; καὶ τίνι μᾶλλον ἐξῆν
"ἀναλίσκειν; εἰ δ' ἐξωλέστατος πάντων ἀνθρώπων
"ἐγενόμλιν, καὶ θηρίου ψυχὴν εἶχον ἀπημέρου, πά-

"reditum quinquaginta talentorum ei attribui,
"abunde vero pecuniarum ex meis ſuppedita-
"vi; & nunc cum Romam navigaret, trecen-
"ta talenta dedi, ſolumque ex omni fami-
"lia mea, tanquam patris ſervatorem, Cæſari
"commendatum eſſe volui. Ecquid vero illi
"ſceleris ejuſmodi admiſerunt, quantum Anti-
"pater: ecquidve probationis contra eos prola-
"tum, quale hunc inſidiatorem eſſe arguit. Ve-
"rum aliquid proloqui auſus eſt paricida, ſpe-
"ratque fore ut verborum præſtigiis rurſum
"occulat veritatem. Tibi, Vare, cavendum:
"nam ego *iſtam* beluam *probe* novi; & quam
"ſit veriſimilia dicturus jam nunc proſpicio,
"fletuſq; *ejus* ſimulatos. Hic eſt qui me quon-
"dam monebat, ut Alexandrum, cum in vivis
"eſſet, caverem, neque corpus *meum* omni-
"bus crederem. Hic eſt qui uſque ad cubile
"meum ingredi ſolebat, & circumſpicere ne
"quis mihi forte paraſſet inſidias. *Hic eſt
"qui ſomnos meos curabat, & mihi ſecurita-
"tem præſtabat, & qui mihi occiſorum vicem
"dolenti conſolationem adhiberet, & de fra-
"trum viventium benevolentia dijudicaret,
"mei propugnator, & corporis cuſtos. Cum,
"Vare, in mentem revoco, quantus in una-
"quaque re ſit veterator, & quam egregius ſi-
"mulator, vix me credo vivere, & mirari
"ſubit quo pacto ſummum adeo inſidiato-
"rem effugerim. Quandoquidem vero Deus
"aliquis domum meam deſolare videatur, mi-
"hique dilectiſſimos contra me ſemper inci-
"tare, ego quidem fatum *meum* lugebo, meam-
"que ſolitudinem gemitibus proſequar. Ne-
"mo autem qui ſanguinem meum ſitierit è
"manibus elabetur, etiamſi adverſus omnes
"filios meos exſtiterint probationes.

3. Dum iſta diceret, † illi quidem ex ani- *Antipatri defenſio. Ant. p. 760.*
mi perturbatione abruptus eſt ſermo: Nico-
laum vero, unum ex amicis, probationes per-
ſequi juſſit. Interea autem Antipater, ſub-
lato capite (ad patris enim pedes proſtratus
jacebat) *magna voce* clamabat; "Tu, pater,
"cauſam meam egiſti. Nam quomodo ego
"paricida *qui* te confitentem habeam, quod
"ſemper cuſtos tibi adfuerim. pietatem *meam*
"appellas prodigioſa mea mendacia & ſimu-
"lationem. Quomodo itaq; aliis in rebus tan-
"tæ calliditatis, adeo bardus & inſipiens eram,
"ut, non intelligerem, facile non eſſe homi-
"nes latere tantum ſceleris machinantem, cœ-
"leſtem vero latere judicem omnino non poſſe,
"qui omnia aſpicit & ubique præſens adeſt?
"an fratrum exitum ignorabam, quorum pœ-
"nas Deus adeo perſequutus eſt, quod tibi ne-
"cem machinati fuerint? Quid autem erat
"quod me contra te incitaret? num regni cu-
"pido? ſed regnabam. num odii ſuſpicio?
"Nonne diligebar? Prætereane aliquis ex te
"metus? Quin te incolumem ſervans, aliis
"timendus eram. Num pecuniæ inopia? Et
"cui adeo licebat quantum vellet expendere?
"Sin vero omnium hominum perditiſſimus
"evaſerim, & immanis beluæ animam nactus
"fuerim,

a Ita in *MSS.* ἐπειδὴ δαίμων τις ἐξερημοῖ *Baſ.* & *Gen.* *b* Iterum cum *MSS.* ἀποδείξεις *Baſ.* & *Gen.* *c* Forte ἐδ' ἂν. *Aldr.* ἐδ' *Voſſ.* & *Big.* ἔνι *Aliis.* *d* Ita *Big.* μῦθος in *cæteris.* *e* Αλλ' ἐστεργόμλιν *Bunb.* & *Ruſ.* * Hic eſt ſomni diſpenſator & miniſter ſecuritatis. *Hegeſipp.* † Indignatione pariter & dolore intercepta eſt vox loquentis. *Hegeſipp.*

"fuerim, pater, annon tuis vincendus eſſem "beneficiis, quem, ut ipſe dixiſti, *in regiam* "reduxeris, & tot filiis prætuleris, & vivus re- "gem declaraveris, aliorumque bonorum in- "genti magnitudine invidendum reddideris? O "me miſerum, ex acerba peregrinatione mea! "quam multum temporis livori, & quam lon- "gum inſidiantibus ſpatium dederim. Verum "tui gratia, pater, & ad tuas cauſas agendas "peregre proficiſcebar, ne Syllæus tuam con- "temptui haberet ſenectutem. Roma mihi "teſtis eſt pietatis, & qui orbi terrarum præ- "eſt Cæſar, qui me patris amatorem ſæpiuſ- "cule vocabat. Accipe, pater, has ab eo lite- "ras. Iſtæ plus fidei merentur quam *fictæ* cri- "minationes. iſtæ ſola mei defenſio. iſtis mei "erga te affectûs argumentis utor. Memento "quod invitus hinc navigaverim, ut qui probe "norim latentes in regno contra me inimici- "tias. Tu me, pater, præter voluntatem tuam "perdidiſti, qui me accuſandi tempus invidiæ "dare compuliſti. Verum præſens adſum, ad- "ſum adverſus indicia, terra mariq; nihil omni- "no ut paricida perpeſſus; quanquam nihil "mihi profuturum ſit hoc argumentum. nam "& apud Deum & apud te, pater, ſum con- "demnatus: condemnatus autem precor, ne "aliorum tormentis fidem habeas, ſed in me "feratur ignis, per viſcera mea pergant quæ- "ſtionum fidiculæ. Ne mihi parcite lamen- "tationis ergo à ſceleſto corpore profectæ. "nam ſi paricida ſum, mori non debeo cru- "ciatuum expers". Talia cum ejulatu & lachrymis vociferans, & alios omnes & Varum ad miſericordiam alliciebat. Solum autem Herodem à lachrymis continebat iracundia, utpote quod probationes veras eſſe cognoverit.

Nicolaus Antipatri crimina exaggerat. Ant. p. 760. 761. 762.

4. Tum Nicolaus juſſu regis multa de Antipatri calliditate præfatus, diſcuſſaque illius miſericordia, mox atrociſſimam accuſationem inſtituit, cuncta quidem in regnum admiſſa maleficia ei adſcribens, maxime vero fratrum interitum, quos ipſius calumniis periiſſe demonſtrabat. Quin & ſuperſtitibus eum inſidiari dicebat, ut qui id agerent ut ſucceſſionem interciperent. Quomodo enim à fratribus abſtinere potuit, qui patri venenum paraverat? Cum autem ad veneni probationem veniſſet, & ordine proferebat indicia, & de Pherora valde indignabatur, quod & ipſum Antipater fratricidam feciſſet, iiſque qui regi amiciſſimi erant corruptis, regiam omnem ſcelere compleviſſet. Atque ita, aliis inſuper multis dictis & probatis, finem dicendi facit.

Varus Antipatro dicendi pro ſe poteſtatem facit. Ant. p. 763.

5. Varus autem cum reſpondere juſſiſſet Antipatrum, & ille nihil amplius loquutus, quam Deus teſtis eſt innocentiæ meæ, tacitus jaceret, petiit ut venenum afferretur, & vincto cuidam capitis damnato ebibendum dedit. Cumque ille ſtatim moreretur, Varus quidem, nonnulla in occulto cum Herode colloquutus, quæ geſta erant in concilio ad Cæſarem ſcri-

"τερ, ὐκ ἂν ταῖς σαῖς εὐεργεσίαις ὠικήθην, "οἱ κατή- "γαγές με, ὡς ἔφης αὐτὸς, παρέκρινας δὲ τοσούτων τέκνων, "ἀπέδειξας δὲ ζῶν βασιλέα, δι' ὑμᾶς δὲ τῶν "ἄλλων ἀγαθῶν ἐποίησας ὀπίφθονον; ὦ τάλας ἐγὼ τῆς "πικρᾶς ἀποδημίας· ὡς πολλῷ ἔδωκα χρόνῳ τῷ φθό- "νῳ, καὶ μακρὰν τοῖς ἐπιβουλεύσι διωρίαν. σοὶ δὲ, πά- "τερ, καὶ τοῖς σοῖς ἀγῶσιν ἀπεδήμουν, ἵνα μὴ Συλλαῖος "σὸν σῶν γήρως καταφρονήσῃ. Ῥώμη μοι μάρτυς τῆς εὐσε- "βείας, καὶ ὁ τῆς οἰκουμένης παγκράτης Καῖσαρ, ὁ φιλο- "πάτορά με πολλάκις εἰπών. λάβε, πάτερ, τὰ παρ' "αὐτοῦ γράμματα. ταῦτα τῶν ἐμῶν ἀμβολῶν πι- "στότερα. ταῦτα ἀπολογία μοι μόνη. τούτοις δὲ εἰς σὲ "φιλοστοργίας τεκμηρίοις χρῶμαι. μέμνησο δὲ ὡς ὐκ "ἑκὼν ἔπλεον, ὀπιζάμβους τὴν ἐμφωλεύσας τῆς βασιλείας "κατ' ἐμοῦ δυσμένειαν. σὺ δὲ μὲ, πάτερ, ἄκων ἀπέ- "λεσας, ἀναγκάσας ζηλοῦν ἀμβολῆς δῶναι τῷ φθό- "νῳ. [b] πάρεμι δὲ, ὅτι τὰς ἐλέγχους πάρεμι, ἀμὲ γῆς "καὶ θαλάσσης ὁδὸν ὑδαμῆ παθὼν ὁ παλιγκότονος· "ἀλλὰ μήπω τούτῳ ὠφέλημαι τῷ τεκμηρίῳ. κατάγνω- "σμαι γὰρ καὶ [c] ὠμοὶ Θεῷ ᾧ ὠμοὶ σοὶ, πάτερ· κατε- "γνωσμένος δὲ δέομαι, μὴ [d] ταῖς ἄλλων βασάνοις πι- "στεύειν, ἀλλὰ κατ' ἐμοῦ φερέσθω τὸ πῦρ, ὀδυνάτω διὰ "τῶν ἐμῶν σπλάγχνων τὰ ὄργανα. μὴ φείσησθε ὀλο- "φυρμοῦ τοῦ μιαροῦ σώματος. εἰ γάρ εἰμι παρίκτονος, "οὐκ ὀφείλω θνήσκειν ἀβασανίστως." τοιαῦτα [e] μετ' ὀλολυγμοῦ καὶ δακρύων ἐκβοῶν, τούς τε ἄλλους ἅπαντας καὶ τὸν Οὖαρον εἰς οἶκτον παρεκαλέσατο. μόνον δὲ ὁ θυμὸς Ηρῴδου ἄδακρυν διεκράτει, τοὺς ἐλέγχους ἀληθεῖς ὀπιζάμβους.

δ'. Ἐν τούτῳ, ὅ βασιλέως κελεύσαντος, Νικόλαος, πολλὰ μὲν πρὸς ὀργὴν τοῦ Ἀντιπάτρου προενεγκών, τὴν ἐπ' αὐτῷ διαχέας ἔλεον, ἔπειτα πικρὰν κατηγορίαν [f] κατε- τείνας, πάντα μὲν τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν κακουργήματα [g] πε- πιθεὶς αὐτῷ, μάλιστα δὲ τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἀδελφῶν, ἀπο- δείκνυς ταῖς ἐκείνου διαβολαῖς ἀπολωλότας. ὀπιβου- λεύειν δὲ αὐτὸν ἔλεγε καὶ τοῖς πρώτοις, ὡς ἐφέδροις τῆς διαδοχῆς. τὸ γὰρ παρασκευάσαντα παλαὶ φάρμακον, πότε ἂν ἀδελφῶν ἀπόσχοιτο; [h] προσελθὼν δὲ ὅτι τὴν ἔλεγχον τῆς φαρμακείας, τάς τε μηνύσεις ἐξῆς ἀπεδείκνυε, καὶ μᾶλ- λον Φερώρα κατοχλίζειν, ὅτι καὶκεῖνον Ἀντίπατρος ποιήσειν ἀδελφοκτόνον, καὶ τοὺς φιλτάτους τοῦ βασιλῆ διαφθείρας, ὅλον γε [i] μύσους ἀναπλήσειε τὸν οἶκον. ἀλλά τε πολλὰ πρὸς τούτοις εἰπὼν καὶ ἀποδείξας, καταπαύει τὸν λόγον.

ε'. [k] Οὖαρος δὲ κελεύσας ἀπολογεῖσθαι τὸν Ἀντίπατρον, ὡς οὐδὲν πλέον [l] ἐκεῖνος εἰπὼν, ἢ Θεὸς ἔστι μοι τῶν μηδὲν ἀδι- κοῦν μάρτυς, ἔκτο [m] σιγῶν, αἰτήσας τὸ φάρμακον, δίδωσι τινὶ τῶν ὑπὸ θανάτῳ καλακρίτων δεσμώτῃ πιεῖν. τοῦ δὲ πα- ραχρῆμα τελευτήσαντος, ὁ μὲν Οὖαρος, ἐκπρέπτους ποιήσας τὰς πρὸς Ηρῴδην ὁμιλίας, καὶ τὰ πρὸς τὸ συνέδριον Καίσαρι γεγράφας,

a Ita, ταῦτα ἀπολογία μοι μόνη, cum *Aldrichio* inſerta dedimus ex *MSS. Gr.* & *Lat.* *b* Ita in omnibus fere *MSS.* πάρεμι δὲ γῆς καὶ θαλ. in *Edit. Baſ.* & *Gen.* omiſſis reliquis. *c* Παρὰ θεῷ καὶ παρὰ ἀνθρώποις ἐς π. in *Bod.* & *Gall.* *d* Ταῖς τῶν ἄλλων *Bunb.* & *Rhed.* *e* Μετὰ ἀλοφυρμοῦ in quibuſdam *libris.* *f* Κατατείνατο in *pleriſque MSS.* *g* Ita *Bod.* & *Ruf.* πεισθεὶς in *Editis Aliiſque.* *h* Ita *Aldrichius* cum *Big.* & *Bod.* προσελθὼν in *cæteris.* *i* Ita ex *MSS.* μίσους in *Editis.* *k* Οὐάρου δὲ κελεύσαντος *Bod.* *l* Vocem ἐκεῖνος debemus *Codici Bod.* eandemque legiſſe videtur *Ruf.* *m* Poſt σιγῶν in *impreſſis* erat & quibuſdam *MSS.* ὁ ἧ Ηρώδης. contra *Big. Voſſ. Ruf.* & *Ant.* p. 964. c. 9. *Aldr.*

γράψας, μὴ μίαν ἡμέραν χωρίζεται. δεσμᾷ δ' ὁ Βασιλεὺς Ἀντίπατρον, καὶ πρὸς Καίσαρα τὰς διαλύσεις ἔχοντα, καὶ συμφορᾶν ἐξέπεμψεν.

ε'. Μετὰ δὲ ταῦτα, καὶ τῷ Σαλώμης ἐπίβουλος Ἀντίπατρος εὑρίσκεται. τῇ γὰρ Ἀντιφίλου τοῦ οἰκετικοῦ ἦκεν, ὑπηρέτιδι κομίζων ἀπὸ Ῥώμης παρὰ Ἰουλίας γεγραμμένον, Ἀκμῆς τὄνομα. καὶ παρὰ μὲν ταύτης ἐπέστελτο βασιλεῖ, τὰς παρὰ Σαλώμης ὑπηρετίδας ἐν τοῖς Ἰουλίας εὑρηκέναι γράμμασι· πεπομφέναι τε αὐτῷ λάθρᾳ δ' εὔνοιαν. αἱ δὲ τῆς Σαλώμης λοιδορίας τε τοῦ βασιλέως πρεσβύτου πικροτάτας, καὶ κατηγορίαν μεγίστην. ταύτας δὲ πλάσασα ᵃ ὁ Ἀντίπατρος, καὶ τὴν Ἀκμὴν διαφθείρας, ἔπεισεν Ἡρῴδῃ πέμψαι. διελέγχθη δὲ ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπηρετίδος. καὶ γὰρ ᵇ ἐκείνῃ ὁ γύναιον ἔγραψεν· "ὡς ᶜ ἦλθε-
"λήθης, ἔγραψά σε τῷ πατρὶ, καὶ τὰς ὑπηρετίδας ἐκεί-
"νας ἔπεμψα, πεπεισμένη τὸν βασιλέα μὴ φείσασθαι τῆς
"ἀδελφῆς, ὅταν ἀναγνῷ. καλῶς δὲ ποιήσεις, ἐπειδὰν
"ἀπαρτισθῇ πάντα, μνημονεύσασα ὧν ὑπέσχου.

ζ. Ταύτης φανερᾶς γενομένης τῆς ὑπηρετίδος, καὶ τὸν τοῦ Σαλώμης ἐσκοπεῖτο θάνατον, ἔννοια ᵈ μὴ ἐμπίπτει τῷ βασιλεῖ, πάλαι καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου πλασθῆναι γράμματα. θερμαίνει δὲ μᾶλλον τὸν πάθος, ὡς παρ' ὀλίγον καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀπεκτόνας δι' Ἀντίπατρον. ὀκνεῖ οὖν ἀνεβάλλετο λαβεῖν τιμωρίαν ὑπὲρ ἁπάντων. ὁρμηθεὶς δὲ ἐπὶ τὸν Ἀντίπατρον, ἐπεχείρει νόσῳ χαλεπῇ. θερμαίνει μέντοι ὁ Ἀκμὴς καὶ τοῦ Σαλώμης ἐσκευωρημένον, ἐπέστειλε Καίσαρι· τιμώρησιν αἰτήσας, μετέγραφε, καὶ βασιλέα μὲν ἀπεδείκνυεν Ἀντίπατρον, ἀμελῶν τῶν πρεσβυτάτων, Ἀρχελάου καὶ Φιλίππου. διέβελλεν δὲ καὶ τούτους Ἀντίπατρος. Καίσαρι δὲ, σὺν τοῖς ᶠ ἀφ' χρημάτων δώροις, ᵍ κατέλιπε χίλια τάλαντα, τῇ τε γυναικὶ καὶ τέκνοις αὐτοῦ καὶ φίλοις καὶ ἀπελευθέροις θεοῖ πεντακόσια· ἀπέπεμψε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τῆς τε χώρας οὐκ ὀλίγα καὶ τοῦ χρημ[ατ]ος, λαμπροτάτας τε δωρεᾶς ἐτίμα Σαλώμην τὴν ἀδελφήν. οὐ μὴν οὖν ταῖς διαθήκαις, ταῦτα διορθώσατο.

Antipater in vincula conjectus. Ant. p. 764.

6. Post hæc autem Salomen insidiis appetiisse arguebatur Antipater. Quidam enim è domesticis Antiphili venerat, literas ferens ab ancillula Juliæ, cui nomen erat Acme. Atque ab ipsa quidem scriptum erat regi, inter literas Juliæ quasdam à Salome datas se reperisse, eique clam benevolentiæ ergo *eas* misisse. In Salomes autem literis contumeliæ erant in regem acerbissimæ, & accusatio gravissima. Istæ vero ab Antipatro fictæ erant, cumq; is Acmen *pecunia* corrupisset, ei persuasit ut literas ad Herodem mitteret. Res autem comperta est ex ejus ad illum literis. nam muliercula ei scripserat, "Sicut voluisti, patri tuo scripsi, "literasque istas *ad eum* misi, persuasum ha-"bens, regem sorori suæ nequaquam parsurum, "cum eas legerit. Bene autem facies, si, re-"bus omnibus perfectis, promissorum tuorum "memor fueris.

Ejus in Salomen insidiæ detectæ ex literis Acmes. Ant. p. 764.

7. Hisce literis, & quæ in Salomen compositæ erant, deprehensis, regem subiit cogitatio, forsan & illas contra Alexandrum fictas fuisse: & vehementer perturbatus erat ex animi motu, quod parum abfuerit quin sororem propter Antipatrum occidisset. Itaque non amplius cunctatus est omnia ejus crimina in eum persequi: sed, dum in Antipatrum incitatur, morbo difficili corripitur. Veruntamen de Acme & accusatione in Salomen *improbe* conficta literas ad Cæsarem dedit: cumque testamentum afferri jussisset, *illud* mutabat, regemque declarabat Antipam, præteritis Archelao & Philippo natu grandioribus. nam & illos calumniatus fuerat Antipater. Cæsari autem, præter vasa aliaque ei donata, mille talenta reliquit, itemque uxori ejus & liberis & amicis & libertis circiter quingenta: cæterisque omnibus agrorum & pecuniarum non parum distribuit; ac sororem Salomen donis luculentissimis honoravit. Et in testamento quidem ista correxit.

Inde Herodes Antipatrum de nece filiorum suspicatur.

Literas de eo Romam mittit. Ant. p. 765.

Testamentum de novo condit. ibid.

κα'. **ΚΕΦ. λγ'.**

CAP. XXXIII. XXI.

Ἀετὸς χρυσᾶς ἐκκόπτεται. Ἡρῴδῃ τιθνήξεσθαι μέλλοντος ὠμότης. ἑαυτὸν ἀναιρεῖν θεραπεύει. Ἀντίπατρον κτείνεσθαι κελεύει. Ὀλίγαις πέντε ἡμέραις πλοῦτος.

Aquila aurea dejicitur. Morituri Herodis immanitas. Sibi manus inferre conatur. Antipatrum occidi jubet. Quinto post die ipse moritur.

ΠΡοήει δ' αὖθις πρὸς ὀργὴν ὁ χολοπότερον ἢ πρόσθεν, ἅτε δὴ τῶν ἀρρωστημάτων ἐν γήρᾳ καὶ ἀθυμίᾳ ὑπεισόντων· ἦν μὲν γὰρ ἤδη περὶ ἔτη ἑβδομήκοντα, τεταπείνωτο δὲ τῷ ψυχρῷ τῶν περὶ τὸν τόπον συμφορᾶς, ὡς μηδὲ ἐν ὑγείᾳ τι τῶν ἡδέων προσίεσθαι. τῆς νόσου δὲ ἦν ὑπόθεσις ζῆν Ἀντίπατρον, ὃν ἐκ παρέργου, ῥᾴσας δὲ προῆκτο ἀτελεῖ.

MOrbus autem ei ingravescebat, quod invalitudinem urgeret senectus pariter ac mœror. jam enim annos fere LXX. natus erat, & ex calamitatibus quas ei intulerant liberi adeo animo erat dejectus, ut nec cum bene valeret quicquam jucunditatis admitteret. Ægritudinem autem acriorem faciebat, quòd Antipater viveret; quem non obiter & aliud agens, sed cum *ipse* convaluisset, occidere decreverat.

Herodi morbus ingravescit. ibid.

2. At

---

a Illud ὁ adjectum esse volui è *Cod. Busb.* *b* Ἐκείνῃ *Busb.* *c* Ita cum *Busb. Rhed.* & *Ruf.* ἠθελήθης *Voss.* & *Big.* forsan pro ἠθελήθη. in *Editis* βουληθείς. *d* Illud μὴ additum è *Cod. Busb.* *e* Ζητήσας *Busb.* *f* Διὰ non agnovit *Busb.* *g* Κατέλιπε insertum dedi è *Codd. Busb.* & *Rhed.* *h* Videsis *Torniellum* in *Annalibus S.* ad *Annum M.* 3982. n. 1. & A. 4051. n. 34. * Hujusmodi interpretationem locus postulat. nam in *Ant.* l. XVII. c. 8. dicitur quod Cæsari dederit ἀργυρίου ὑπὲρ μυρίους χιλίας, χωρὶς δὲ τούτου τὰ μὲν χρυσᾶ τὰ δ' ἀργυρᾶ, ἃ ἐσθῆτα πυμπολυτελῆ. In *Rufini* versione, *post alia pecuniaria munera mille talenta* &c.

Judas & Matthias, ex aquila aurea occasione arrepta, seditionem movent. p. 766.

2. At dum in istis versaretur calamitatibus, oritur populi quidam tumultus. In civitate erant duo * sophistæ, qui accurate leges patrias scire videbantur, & per totam gentem in maxima erant apud omnes gloria, Judas filius Sepphoræi, & alter Margali Matthias. Ad istos, dum leges exponerent, adolescentium non pauci se conferebant, & quotidie puberum exercitum colligebant. Qui, cum regem audiissent mœrore ac morbo tabescere, ad discipulos verba faciebant, quòd jam tempus opportunum esset ut Deus vindicaretur, fabricataque adversus leges patrias opera detraherentur. quippe nefas esse, in templo haberi aut imagines, aut vultus, opusve quodcunque animantium alicui cognomen. Fecerat enim rex & supra magnam templi portam *collocaverat* aquilam auream. eamque ut exscinderent suadebant sophistæ, pulchrum esse dicentes, aliquid licet inde periculi instaret, *etiam* pro lege patria mori. Eos enim qui ita diem supremum obeunt, & animæ immortalitatem, & æternam bonorum fruitionem manere: minus autem generosos, rudesque in illorum sapientia, animamque amare nescientes, per morbum quam per virtutem emori malle.

Aquila aurea à juvenibus exscisa. ibid.

3. Dum hos illi sermones sererent, rumor erat regem in ipso decessu esse, adeo ut juvenes ad rem aggrediendam facti essent audaciores. Itaque meridie, dum multi in templo versarentur, cum semet craffis funibus è tecto demisissent, auream illam aquilam securibus exscindunt. statim *quod factum est* prætori regis nunciabatur, atque ille multa cum manu eò accurrebat, & captos circiter quadraginta juvenes ad regem adducebat. Cumque ille primum eos interrogaret, an aquilam auream exscindere ausi fuissent, *feciſſe* confitebantur. deinde cujus jussu, legis patriæ, responderunt. Cum vero ab iis quæsivisset, quid ita gaudio exsultarunt mox interficiendi, dicebant, quòd post mortem bonis pluribus fruituri essent.

De illis facta inquisitio. Ant. p. 767.

In eos animadvertitur. ibid.

4. Istis rex commotus, iracundiæ vehementiâ morbum superat, adeoq; in concionem procedit, atque multum in eos quasi sacrilegos invectus, quódque legis prætextu majus quiddam aggrederentur, æquum censebat & supplicio eos addicere ut impios. Populus autem veritus, ne multi ex indiciis convicti essent, rogabat, ut cum primum quidem facinoris suasores, ac deinde in eo deprehensos pœnæ subjecisset, iram in cæteros missam faceret. Vix persuadetur rex, & qui funibus se demiserant una cum sophistis vivos cremavit, reliquos vero qui comprehensi sunt ministris interficiendos tradidit.

Herodi morbus magis adhuc ingravescit. Ant. p. 768.

5. Post hæc morbi vis, per universum ejus corpus diffusa, variis doloribus *id* distrahebat. nam febris quidem erat non *tamen* vehemens,

β'. Γίνεται δ' ἐν τοῖς συμφοραῖς [a] αὐτῷ καὶ δημοτική τις ἐπανάστασις. δύο ἦσαν σοφισταὶ τῶν τότε, μάλιστα δοκοῦντες ἀκριβῶς τὰ πάτρια, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἅπαντι τῷ ἔθνει μεγίστης ἠξιωμένοι δόξης, Ἰούδας τε υἱὸς [b] Σεπφωραίου, καὶ Ματθίας ἕτερος [c] Μαργάλου. τούτοις οὐκ ὀλίγοι προσήεσαν τῶν νέων ἐξηγουμένοις [d] τοὺς νόμους, καὶ σωφρονέστερον ὁσημέραι τῶν ἡβώντων γυμνάσιον. οἱ τότε τὸν βασιλέα πυνθανόμενοι ταῖς ἀθυμίαις [e] ὑπεκκρεόντα καὶ τῇ νόσῳ, λόγοι κατῆσαν εἰς τοὺς γνωρίμους, [f] ὡς ἄρα καιρὸς ὑπιτηδειότατος εἴη, πρὸ μωρεῖν ἤδη τῷ Θεῷ, καὶ τὰ κατασκαφθέντα ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων ἔργα καθαιρεῖν. ἀθέμιτον γὰρ εἶναι, τὸν ναὸν, ἢ εἰκόνας, ἢ προτομάς, ἢ ζῴων τινὸς ἐπώνυμον ἔργον ἔχειν. κατεσκευάκει δὲ ὁ βασιλεὺς, ὑπὲρ τὴν μεγάλην πύλην, ἀετὸν χρυσοῦν. οἱ δὴ τότε παρόντες ἐκκόπτειν τοὺς σοφιστὰς, καλὸν εἶναι λέγοντες, εἰ καί τις γένοιτο κίνδυνος, ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων θνήσκειν. τοῖς γὰρ ὕπο τελευτῶσιν ἀθάνατόν τε τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ ἐν ἀγαθοῖς ἀϊδιωτάτοις αἰῶνιον προμένειν· τοὺς δὲ ἀγενεῖς, καὶ τὸ αὐτῶν σοφίας ἀπείρους, ἀγνοοῦντας φιλοψυχεῖν, καὶ πρὸ μὲν ἀρετῆς τὸ κακὸν θανάτου αἱρεῖσθαι.

γ'. Ἅμα δὲ τοῖς ἐκείνων λόγοις, δυσφημίαν ἐν θυμοῖς ὁ βασιλεὺς, ὥστε θαρραλεώτερον ἔπειθε τοὺς ὑπιχειρήσειν οἱ νέοι. μέσης γὰρ ἡμέρας, καὶ πολλῶν κατὰ τὸ ἱερὸν ἀναστρεφομένων, ξύλοις παχείαις καθιμήσαντες σφᾶς [h] αὐτοὺς ἀπὸ τῆς τέγης, τὸν χρυσοῦν ἐκεῖνον ἀετὸν ἐξέκοπτον πελέκεσιν. ἠγγέλθη δὲ εὐθέως τῷ βασιλέως στρατηγῷ, κἀκεῖνος, μετὰ χειρὸς οὐκ ὀλίγης ἀναδραμών, [i] τοὺς τεσσαράκοντα περὶας συλλαμβάνει, καὶ κατήγαγε πρὸς τὸν βασιλέα. πυθανομένῳ δὲ αὐτῷ πρῶτον εἰ τολμήσαιεν τὸν χρυσοῦν [k] ἀετὸν ἐκκόψαι, ὡμολόγουν. ἔπειθα, τίνος κελεύσαντος, ἀπεκρίναντο τοῦ πατρίου νόμου. τί δὲ ὕστερον γενήσεσθαι, διερωτήσαντος, ἀναιρεῖσθαι μέλλοντες, ἔλεγον, ὅτι πλείονων ἀγαθῶν ἀπολαύσουσι μετὰ τὸν τελευτὸν.

δ'. Ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς, δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς κρείττων τῆς νόσου γενόμενος, προέσειν εἰς ἐκκλησίαν, καὶ πολλὰ τῶν ἀνδρῶν κατηγορήσας ὡς ἱεροσύλων, καὶ προφάσει τοῦ νόμου πλείονα τιμωρίαν τῶν μειζόνων, κολάζειν ἠξίου ὡς ἀσεβεῖς. ὁ δὲ δῆμος, δείσας μὴ διὰ πολλῶν ὁ ἔλεγχος ἔλθῃ, παρεκάλει πρῶτον μὲν τοὺς ὑποθεμένους τὴν πρᾶξιν, ἔπειτα τοὺς ὑπ' αὐτῆς συλληφθέντας κολάσαντα, τοῖς λοιποῖς τὴν ὀργὴν ἀφεῖναι. πείθεται μόγις ὁ βασιλεὺς, καὶ τοὺς μὲν καθιμήσαντας ἑαυτοὺς ἅμα τοῖς σοφισταῖς κατέκαυσε ζῶντας, τοὺς λοιποὺς δὲ τὸν συλληφθέντων παρέδωκε τοῖς ὑπηρέταις ἀνελεῖν.

ε'. Εὐθὺς αὐτῷ τὸ σῶμα πᾶν ἡ νόσος διαλαβοῦσα, ποικίλοις πάθεσι [l] διεμερίζετο. πυρετὸς μὲν γὰρ [m] ἦν ὁ λάβρος, κνησμὸς

[a] Ita *Bod.* in *cæteris* αὐτῷ. *Rufinus* vertit, *ad has ei calamitates accidit* &c. [b] Σιμφοραίου *Bod.* Σιμφοραίου *Gall.* Σεπφοραίου *Ruf.* Σαεφφαίου in *Ant. p.* 766. v. 1. [c] Γαργάλου *Gall.* Μαργαλώθου in *Ant. p.* 766. v. 1. & 2. [d] Τὸν νομὸν *Bod.* [e] Ὑπερρέοντα *Voss. f* Ὡς ἄρα *Bod.* [g] Præceptum *Decalogi* secundum non vetat μηδενὸς εἰκόνα ζῴου μὴ ποιεῖν, sed μὴ ποιήσασθαι προσκυνεῖν: & communis *Hebræorum* sententia imagines etiam humanas tolerabat; modo abesset suspicio & periculum cultus extranei. *Pharisaica*, quæ erat severior, disciplina, ad cautelam abundantem, animati cujuscunque imaginem fieri vetuit; sed permisit res inanimatas & animalium monstra depingi: totumque picturæ genus, quam *Grotteſcam* Itali appellant, apud *Judæos* omnes in usu & pretio semper erat. Vide *Ants.* p. 105. v. 9. collat. cum *Levit.* XXVI. 1. *Hebr. Ant.* l. XV. c. 2. §. 6. & l. XIX. c. 8. §. 2. *Philonem* περὶ γυν. p. 196. *Is. Vossium* ad *Catullum* p. 195—201. Sed memineris una consulere *Plin.* XXXVII. 2. *Ant.* XIV. c. 3. & *Belli* I. c. 7. *Aldr.* [h] Ad hunc modum distinctum in *Rufini* codice, αὐτοὺς, ἀπὸ δὲ τίνος τῆς χρ. nam vertit, *demissi funibus, aquilam ex tecto &c.* [i] Cumque his una Judam & Matthiam facinoris hujus autores. *Ant.* p. 767. v. 3. [k] Vocem ἀετὸν insertam dedi ex *Rufini* versione. [l] Ἐμερίζετο *Euseb.* ἐμετρίζετο *Niceph. Callist.* [m] Οὐ λάβρος desunt *Cod. Bod.* ἦν λάβρος legisse videntur

* Id est, *Rabbini.*

κνησμὸς δ' ἀφόρητος τῆς ὑποφαύσης ὅλης, καὶ κόλων συνεχὴς ἀλγηδόνες, ὑδέ τε τοὺς πόδας [a]ὥσπερ ὑδρωπικῶν οἰδήματα, τῷ τε [b]ἤτρῳ φλεγμονὴ, [c]καὶ δι' αἰδοίων σηπεδὼν [d]σκώληκας γεννῶσα. πρὸς τούτοις, ὀρθόπνοια, καὶ δύσπνοια, καὶ [e]σπασμὸς ἁπάντων τῶν μελῶν, ὥστε τοὺς ὑπιδιάζοντας, πολὺ εἶ[f]ναι τῶν σοφιστῶν τὰ νοσήματα λέγειν. ὁ δὲ, πολλῶν τοιούτων πάθεσι, ἅμα δ' ζῆν ἀντέχετο, σωτηρίας τε ἤλπιζε, καὶ θεραπείας ἐπενόει. Ἀφικὼς γὰρ ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, τοῖς κατὰ [g]Καλλιρόην θερμοῖς [h]ἐπέχυτο. ζωῦσι δὲ ἔξωσι μὲν εἰς τὴν Ἀσφαλτῖτιν λίμνην, πότον δὲ γλυκύτητι· δ' ἐστὶ καὶ πόσιμα. δόξαν δ' ὀρθῶς τοῖς ἰατροῖς ἐλαίῳ θερμῷ πᾶν ἀναθάλψαι τὸ σῶμα, χαλκοῦν εἰς ἐλαίου πλήρη πίθον, [i]σκλίναι δὲ τὸν ὀφθαλμούς, [k]καὶ εἰς πεπονῆσι ἀνέκραξε. θορύβου δὲ τῶν [l]θεραπόντων γενομένου, πρὸς μὲν τὸν [m]φόβον ἀνέκυψεν εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ὑπηγνὺς τὸν σωτηρίαν, τοῖς τε στρατιώταις ἀνὰ δραχμὰς κατέλιπε [n]ἐκέλευσε Ἀθηνᾶσι, καὶ πολλὰ χρήματα τοῖς ἡγεμόσι καὶ τοῖς φίλοις.

ς'. Αὐτὸς δὲ [o]ὑποστρέφων [p]ὡς εἰς Ἱεριχοῦντα ἦλθε γένεῃ. [q]μελαγχολῶν ἤδη, καὶ μανικῷ ἀπ' τὸ θ' θυμάτῳ ἐπειλῶν, [r]προύκειτο εἰς [s]Ἱππόδρομον ἀδημότῳ πράξειν. τοὺς γὰρ ἀφ' ἑκάστης κώμης ὑπισήμους ἄνδρας ἐξ ὅλης Ἰουδαίας συναγαγὼν εἰς τ καλούμενον Ἱππόδρομον ἐκέλευσε συγκλεῖσαι. προσκαλεσάμενος δὲ Σαλώμην τ ἀδελφὴν, καὶ τ ἄνδρα Ἀλέξαν, [t]"οἶδα, ἔφη, "Ἰουδαίους τ [u]"μοι ἐμοὶ ἑορτάσοντας θάνατον, δύναμαι δὲ "πενθοῦντι δ' ἑτέρων, καὶ λαμπρὸν ὑπολαβεῖν ἄγειν, ἂν "ἡμεῖς θελήσητε ταῖς ἐμαῖς ἐντολαῖς ὑπουργῆσαι. τοὺς "δὲ τοὺς φρουρουμένους ἄνδρας, ἐπειδὰν ἐκπνεύσω, πά"ντας κτείνατε συνεισπεσόντες τοῖς στρατιώταις, ἵνα [x]πᾶ"σιν Ἰουδαίοις, καὶ πᾶς οἶκος, ἔχων ἐπ' ἐμοὶ δακρύσῃ.

ζ'. Ταῦτα διεκελεύετο, καὶ ἔδει τ ὁ Ῥώμῃ πρόσθεσιν ἴσχειν ὑποψολαί, δι' ὧν ἀκμὴ μ' ἀπηρτισμένη κελεύσαντος Καίσαρος ἐδηλοῦτο, θανάτῳ δὲ Ἀντίπατρος κατεκρίθη· ἔγραφον γαμεῖν εἰς εἰ καὶ φυγαδεύειν αὐτὸν ἐθελήσειεν ὁ πατὴρ, [y]ὑπερέπει Καίσαρ. ὁ δὲ βραχύ μ πρὸς τ ὑπαρχοῦσαν ἐπίνοιαν. αὖθις δὲ, καὶ τῆ ὀδύνῃ προφὴς καὶ βαρὺ συναιρούσῃ διατείνοι, τ ἐλληνόσιον [z]πτηθεὶς, φάσγανον τ αἰτησάμενος ἐπεβάλλετο. λαθὼν [a]δὲ μᾶλλον, ἢ ὅσον

pruritus vero per totam corporis ſuperficiem intolerabilis, coli quoque dolores continui, & circa pedes tumores quaſi aqua intercute laborantis, atque inflatio abdominis, & in pudendis putredo vermes generans. Ad hæc, non potuit niſi cum erectus eſſet reſpirare, & tum reſpirandi difficultate laborabat, & membrorum omnium convulſione cruciabatur; adeo ut harioli morbos *iſtos* pœnam eſſe dicerent ob eadem ſophiſtarum irrogatam. Ille vero, quamvis eo cruciatibus conflictaretur, vivendi tamen deſiderio tenebatur, & ſalutis ſpem retinebat, ac de curationibus cogitabat. Itaque trajecto Jordane, aquis calidis, quæ juxta Callirhoen ſunt, uſus eſt. Hæ influunt quidem in Aſphaltiten lacum, adeo tamen ſunt dulces, ut etiam potui commodæ ſint. Ibi cum medicis viſum eſſet, ut totum corpus, demiſſum in ſolium olei plenum, foveretur, * oculi enervantur, eoſque morientis ad inſtar reciprocavit. Cum autem in tumultu eſſent miniſtri, clamore excitatus ad ſe quidem rediit: ſalutis autem ſpe in poſterum abjecta, & quinquaginta drachmas militibus viritim, & ingentem pecuniam ducibus atque amicis diſtribui juſſit.

Idorbi deſcriptio. Ant. p. 768.

6. Cum autem *inde* revertens ad Hierichuntem perveniret, jam atra bile correptus, & ipſi quodammodo morti aliquid minitans, progreſſus eſt ad facinus teterrimum perpetrandum. Nam illuſtres totius Judææ viros, ex ſingulis vicis collectos, in locum qui Hippodromus vocabatur concludi juſſit. Tum accerſita ſorore Salome, viroque ejus Alexandro, "Novi in"quit, Judæos morte quidem mea feſtos dies "acturos; †aliorum vero cauſa lugeri poſ"ſum & funus ſplendidum conſequi, dum"modo meis mandatis obſequi velitis. Hos "autem viros in cuſtodia habitos, ſimulatque "animam exhalavero, omnes interficite, quò "& univerſa Judæa & ſingulæ domus vel in"vitæ mea morte illachrymentur.

Herodes in Judæos crudeliſtate inaudita ſævit. Ant. p. 768.

7. Iſta mandabat, & *tum* à legatis qui Romæ erant veniebant literæ, quibus ſignificabatur, Acmen juſſu Cæſaris interfectam eſſe, & Antipatrum morte damnatum. Quin & ſi pater eum in exſilium dare mallet, id quoque permiſiſſe Cæſarem, ſcriptum erat. Atqui ille paululum quidem ad *vitæ* cupiditatem rediit. Rurſus vero (nam & inedia & tuſſi convulſiva diſtinebatur) victus doloribus fatum antevertere ſtatuit. Sumpto igitur pomo, cultellum etiam

Herodis legati, qui Romæ erant, literis læta nuntiant. Ant. p. 769.

Herodes, paulum lucis recreatus, eandem dolo-

dentur *Hegeſipp.* & *Ruf.* quorum ille quidem vertit, *febris vehemens*; hic vero, *febris non mediocris.* πυρετὸς δ' ἦν αὐτῷ καμίνου ἐκφέρων in *Athanaſii* ſermonibus in *Matth.* editis per *D. Bern. de Montfaucon* in *Nova Collectione Patrum & Scriptorum Gr.* Vol. 2. p. 26. ὃ λοιπὸν habet *Niceph.* atque hoc convenit cum ipſo *Joſepho* in *Ant.* p. 768. v. 6. ubi dicit πῦρ μὲ δὲ μαλακὸν ἦν &c. & cum *Euſebio*, ubi hic locus citatur in hunc modum, πυρετὸς ἦν χλιαρὸς &c. *a* Ὡς ὑδρ. *Euſeb.* & *Niceph.* *b* Ita in *MSS.* & apud *Euſeb. Niceph.* & *Athanaſ.* qui habet etiam φλεγμὸν ὑπερμεγεθ. ἐπὶ τῷ φλεγμονὴ perperam in *Edit. Baſ.* & *Gen.* *c* Καὶ αἰδοίων σηπ. *Euſeb.* & *Niceph.* ἐν δ' αἰδοίοις in uno *MS.* *d* Ita cum *MSS. Euſeb. Niceph. Athanaſ.* & *Ruf.* σκώληκα in *Editis.* *e* Σπασμὸς in aliquibus *MSS.* quo modo & *Athanaſ.* & *Niceph.* *f* Illa τ σοφιστῶν non agnoſcunt *Euſeb.* & *Niceph.* *g* Καλλιρόην (prout apud *Ptolemæum*, & *Nicephorum*) *Voſſ. Bod.* & *Buſb.* Proſpicit (inquit *Plinius* N. H. V. 16.) Aſphaltiten ab oriente Arabia Nomadum, à meridie Machærûs ſecunda quondam arx Judææ ab Hieroſolymis. Eodem latere eſt calidus fons, medicæ ſalubritatis Callirhoe, aquarum gloriam ipſo nomine præferens. Quem locum non intelligens *Solinus*, Callirhoen fontem Hieroſolymis proximum ſtatuit. *Aldr.* *h* Ἐχεῖτο *Euſeb.* & *Niceph.* *i* Λύειν τὸν τὸν in uno *MS.* ἰκλύειν τὸν in *altero* & in *Euſeb.* ἰκλύειν τὸν τὸν *Niceph.* *k* Ὡς ἡ πόθεν *Niceph.* *l* Ita lego auctoritate *Euſebii* & *Nicephori*, necnon ipſius *Joſephi*, qui in *Ant.* p. 768. v. 28. dicit, τ εἰωθότων αἰμαγῆ χαμᾶθεν ἀσπασμοὺς ἐπιφέρειν &c. in *Editis* & *MSS.* Θεραπόντων. nec aliter forſan *Ruf.* qui vertit, *perturbatis qui eum curabant.* *m* Κραυγὴν *Euſeb.* *n* Ita in pleriſque *MSS.* & apud *Euſeb.* & *Niceph.* ἀνέκλαδε in *Editis.* *o* Ὑποφέψας *Euſeb.* *p* Illud ὡς non agnoſcunt *Bod. Voſſ. Euſeb.* & *Niceph.* *q* Καὶ δαιμονῶν poſt μελαγχολῶν addunt nonnulli *MSS.* *r* Προύκειτο ἦ εἰς *Niceph.* *s* Ita lego cum *Valeſio* ex *Euſebii Cod Nazar.* antea erat ἐπποκλὴν. *t* Ἀλέξανδρον *Euſeb.* Verum ut *Epaphroditus* idem qui *Epaphras*, ita *Alexander* idem qui *Alexas.* *u* Illud μὲν deeſt *Buſb. Rhetl. Euſeb.* & *Niceph.* *x* Πᾶσιν ἡ Ἰουδ. καὶ πᾶς οἶκος καὶ *Euſeb.* πᾶσιν ἡ Ἰουδ. κ. π. οἴκῳ ἐπ' ἐμοὶ δ. *Niceph.* *y* Ita lego ex *Joſepho* in *Ant.* p. 768. v. 41. 42. & ex *Rufino* qui vertit, *id quoque permiſiſſe Cæſarem.* Λανθάνει in *Editis* & *MSS.* *z* Excuſum erat ἡ ἧ αὐθωπ. Sed quod recte legit *Ruſinus* πτηθεὶς. exhibet *Voſſ.* & *Big.* unus recenti manu, alter cum *Bod.* nihil mutat. *Aldr.* αὐθωπεὶς *Niceph.* *a* Ita & *Euſeb.* ſed δὴ malis. *Valeſ.* * *Al.* unde reſoluti ſunt oculi, quos tanquam moriens torquebat. † Nonnulli interpretantur *per alios.*

a Αὐτὸν

ribus victus manus sibi inferre conatur. Ant. p. 770.

etiam popoſcit (ſolitus enim erat ſectum comedere) deinde circumſpiciens ne quis eſſet qui ei obſtaret, tanquam ſe percuſſurus dextram levavit. Verum Achiabus ejus ſobrinus accurrens, manu illius prehenſa, *ictum* impediit. Ululatus autem maximus ſtatim ſublatus eſt in regia, ac ſi rex mortuus fuiſſet: cumque eum audiiſſet Antipater, fiduciam reſumit, lætatuſque cuſtodes obſecrabat, ut ipſum promiſſa pecunia ſolutum dimitterent. Dux vero illorum non tantum *id fieri* prohibuit, ſed & regi inſidias renunciatum currebat: atque ille fortius exclamavit quam morbus commode pateretur, continuoque miſſis ſatellitibus Antipatrum occidit. Cum autem in mandatis dediſſet ut cadaver ejus in Hyrcanio ſepeliretur, rurſus teſtamentum corrigit: & ſucceſſorem quidem ſcripſit Archelaum filium natu maximum, Antipæ fratrem, Antipam vero tetrarcham.

Antipater occiditur. ibid.

Teſtamentum rurſus mutat Herodes. Ant. p. 770.

Diem ſupremum obit. ibid.

8. Poſtquam autem à filii cæde quinque dies vixiſſet, mortem obit; cum *ſcilicet* regnaſſet annos quidem triginta quatuor, ex quo Antigono interfecto rerum potitus eſt, triginta vero ſeptem, ex quo rex à Romanis declaratus eſt. Et in cæteris quidem omnibus ſecunda fortuna uſus eſt, ſi quis unquam alius. qui quidem regnum quod privatus adeptus eſt, tantoque conſervavit tempore, filiis ſuis reliquit: in rebus vero domeſticis infeliciſſimus fuit. Salome autem, antequam regis mortem reſciret exercitus, cum marito progreſſa, dimiſit eos qui in cuſtodia erant, quos occidi juſſerat rex: ipſum dicens mutaſſe conſilium, & ſuam quemque domum remittere. At cum iſti abirent, tum *regis obitum* militibus indicabat; eoſque cum cætera multitudine in concionem coëgit in amphitheatro Hierichuntino: ubi Ptolemæus, cui creditus erat à rege annulus ſignatorius, prodiens *in medium*, & regis fortunam prædicat, & populo conſolationem adhibet, & relictas militibus literas legebat, in quibus *eos* multis hortabatur, ut benevolos ſe præſtarent ſucceſſori *ſuo*. Deinde, poſt literas iſtas, teſtamentum reſignabat & recitabat: in quo Philippus quidem Trachonis & vicinarum regionum hæres declarabatur; Antipas vero, ut jam ante diximus, tetrarcha; rex vero Archelaus. Huic autem & annulum ad Cæſarem ferre mandabat, & adminiſtrationis rationes ſigillo munitas. omnium enim quæ *de iſtis* conſtitueret dominum, & teſtamenti confirmatorem eſſe Cæſarem *voluit*: cætera vero juxta ſuperius teſtamentum ſervari.

Salome & Alexas dimittunt Judæos in Hippodromum conclusos. Ant. p. 771.

Teſtamentum Herodis lectum.

Archelao, ut regi, acclamatur. Ant. p. 771.

9. Confeſtim autem clamor ſublatus eſt Archelao congratulantium; militeſque turmatim cum populo eum ſtipantes, & ſuam quidem

καὶ μαχαίριον· εἰώθει γὰρ ἀποτέμνειν ἐσθίων· ἔπειτα θεασάμενος μή τις ὁ [a] κωλύσων εἴη, ἐπῆρε τὴν δεξιὰν, ὡς πλήξων ἑαυτόν. περισφαμὼν δὲ, [b] ἐκώλυσεν Ἀχίαβος ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, τὴν χεῖρα καθέχων. οἰμωγὴ δ' εὐθὺς ἦρθη μεγίστη τε καὶ τὸ βασίλειον ὡς οἰχομένου βασιλέως· καὶ ταχέως ἀκούσας Ἀντίπατρος, [c] ἀναθαῤῥεῖ τε, καὶ γοητεύων τοὺς φύλακας ἱκέτευεν, ὅπως χρήμασιν ἐξαφίενται λύσαντας αὐτόν. ὁ δὲ ἡγεμὼν οὐ μόνον ἐκώλυσεν, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖ δρομεὺς ἀπήγγειλε τὸν ὄλεθρον. ἀνέκραγεν δὲ ἐκεῖνος ἰσχυρότερον τῆς νόσου, καὶ θᾶττον χρῆμα πέμψας τοὺς δορυφόρους, ἀπέκτεινε τὸν Ἀντίπατρον. θάψας δὲ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ μεταξὺ ὁ [d] Ὑρκανίᾳ, πάλιν τὰς διαθήκας ἐπανορθοῦται, καὶ διαδόχου μὲν [e] Ἀρχέλαον, τὸν πρεσβύτατον υἱὸν, ἀδελφὸν Ἀντίπα, γεγράφει, τετράρχειν δὲ Ἀντίπαν.

θ'. Μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ παιδὸς ὄλεθρος πέντε ἡμέρας [f] τελευτᾷ, βασιλεύσας ἀφ' οὗ μὲν ἀπεδείχθη Ἀντίγονον ἐκφάνας τὸν πρεσβύτερον [g] ἔτη τέσσαρα καὶ τριάκοντα, ἀφ' οὗ δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπεδείχθη βασιλεὺς, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα τύχῃ δεξιᾷ χρησάμενος, εἴ τις ἕτερος. ὅσπερ γε [h] κατεκλήσατο βασιλείαν ἰδιώτης ὤν, καὶ, τοσούτῳ χρόνῳ φυλάξας, ἰδίοις τέκνοις κατέλιπεν· οἰκεῖος δὲ τοῖς κατ' οἶκον, ἀτυχέστατος. πρὸ δὲ γοῦν τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν ὁ στρατιωτικὸς, περιελθὼν μετ' ἀνδρὸς ἡ Σαλώμη, διαφῆκε τοὺς δεσμώτας ὃς εἶχεν ὁ βασιλεὺς ἀπειλάσας, μεταπεισθῆναι αὐτὸν λέγουσα, καὶ πάλιν ἀναπέμπειν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια. τότων δὲ οἰχομένων, εὐθὺς ἤδη τοῖς στρατιώταις, καὶ συνῆγεν αὐτὸς εἰς ἐκκλησίαν μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους ἐν ᾧ κατ' Ιερι-
χοῦντα ἀμφιθεάτρῳ. ἔνθα παρελθὼν Πτολεμαῖος, ὁ τὸν σημαντῆρα δακτύλιον φέρων τοῦ βασιλέως πεπιστευμένος, τόν τε βασιλέα εὐδαιμονίζει, καὶ τὸ πλῆθος παρακαλᾷ, τήν τε ἀπολειφθεῖσαν τοῖς στρατιώταις ἀνεγίνωσκεν ἐπιστολὴν, ἐν ᾗ πολλὰ περὶ τῆς εἰς τὴν διάδοχον εὐνοίας παρεκάλει. μετὰ δὲ τὴν ἐπιστολὴν λύσας τὰς διαθήκας ἀνεγίνωσκεν, ἐν αἷς Φίλιππος μὲν ὁ Τράχωνος, ὁ τῶν γειτνιώντων χωρίων κληρονόμος, τετράρχης δὲ ὡς προεῖπομεν Ἀντίπας, βασιλεὺς δὲ Ἀρχέλαος ἀπεδείκνυτο. τότῳ δὲ τόν τε δακτύλιον τὸν ἑαυτοῦ Καίσαρι φέρειν ἐπέστελλε, καὶ τὰς διοικήσεις τῆς βασιλείας ἀπομεμισθώσας. κύριον γὰρ ἅπαντων, ὧν διατάξοιτο, καὶ βεβαιωτὴν τῶν διαθηκῶν εἶναι Καίσαρα· τὰ μὲν γὰρ λοιπὰ καὶ τὰς προτέρας διαθήκας φυλάττειν.

ι'. Βοὴ δὲ εὐθὺς ἐγένετο τῶν Ἀρχελάῳ συνηδομένων, καὶ τοῦτο οἱ στρατιῶται μετὰ τοῦ πλήθους [i] περιόντες, ὑπισχνοῦντο μὲν

[a] Αὐτὸν post κωλύσων addunt *Euſeb.* & *Niceph.* [b] Δακτύλιον *Bod.* & *Voſſ.* & mox εὐθέως *Bod.* & *Gall.* [c] Ἀναθαῤῥεῖται *Gall.* [d] Ita cum *Bod.* & *Ruf.* prout ſupra aliquoties. Ὑρκανίᾳ in *cæteris.* [e] Ex Malthace Samaritide natum. quem cum Philippo ante præterierat, quando Antipam regem inſtitueret. *Aldr.* [f] Circa *Novembris* noſtri diem 25. ſeptimo videlicet *Siſlevi* menſis, qui idcirco Judæis feſtus eſt, quod in eo occiderit Herodes, qui ſapientes odio proſequutus eſt: ut ex *Voluminе jejunii* in *Chronologia* ſua notavit *Eduardus Liveleius*, vir doctiſſimus. *Uſſer. Annal.* pag. 602. [g] Hunc numerum & ſequentem (v. 19.) libri omnes *Græci* pariter & *Latini* exhibent; eoſdem quoque *Joſephus* in *Ant.* XVII. c. 8. & ex *Joſepho* etiam *Zonaras Aliique.* Et ſane nulla ratio eſt cur de iis dubitemus, quamvis id faciant *Chronologi* non ignobiles. Nam cum Herodes rex declaratus ſit Romæ a. P. J. 4674. Cn. Domitio Calvino II. C. Aſinio Pollione Coſſ. & regnum adierit poſt triennium, h. e. a.P. J.4677. M. Vipſanio Agrippa, L. Caninio Gallo Coſſ. (uti diſertis verbis aſſerit *Joſephus* in *Ant.* p. 649 658. *Belli* lib.I. 17. §. θ':) clarum eſt, ſive ab hoc anno numeres 34 ſive ab illo 37, mortuum eſſe Herodem a. P. J. 4710. quo etiam calculus indicat contigiſſe Lunæ eclipſin Mart. 13. hor. 3. à med. noct. Hieroſolymis; atque hæc eſt cujus meminit *Joſephus Ant.* XVII. 6. Convenit Herodis ætas; quando notum eſt & nulli dubium Cæſarem Hyrcani cauſam cognoviſſe a. P. J. 4667. Q. Fulio Caleno, P. Vatinio Coſſ. quo tempore Herodes ſicut ante diximus non 15 ſed 25 annos numerabat; adeoque erat hoc anno prope ſeptuagenarius, uti modo nos docuit Joſephus §. α'. hujus capitis. *Aldr.* Vide *Langium* de *Annis Chriſti* l. 2. c. 18. & *Pagium* in *Critica* ad *Baronium*, Vol. 1. p. 17. [h] Inter varias lectiones noſtras hanc veram invenio; ſed omiſſum eſt nomen codicis in quo reperitur. Excuſum erat κατεστήσατο. *Aldr.* [i] Ita *Bud.* περιόντες in *cæteris.* [a] Ita

τὸν ἑαυτοῦ εὔνοιαν, σωμπόμπευτο δὲ καὶ ἡ ἀδικὸς ἐ Θεός. μὴ ζῶντα τοῖς παροῦσι ἐτίμησε ἐ βασιλέως. παρέλιπε δὲ οὐδὲν ὁ Αρχέλαος εἰς πολυτέλειαν, ἀλλὰ πάντα τὸν βασίλειον κόσμον προήγαγε, συμπομπεύσοντα τῷ νεκρῷ. κλίνη μὲν ὁλόχρυσος ἦν λιθοκόλλητος, φορυτὸς δὲ [a]ἀλουργὶς ποικίλη, τὸ σῶμα δὲ ἐπ' αὐτῆς πορφύρα κεκαλυμμένον, καὶ διάδημα μὲν ἐπέκειτο τῇ κεφαλῇ, στέφανος δὲ ὑπὲρ αὐτῆς χρυσοῦς, τὸ δὲ σκῆπτρον ἦν τὸ δεξιόν. καὶ πρὸ μὲν τοῦ κλίνου, οἵ τε υἱεῖς, καὶ τὸ πλῆθος τῶν συγγενῶν, ἐφ' οἷς οἱ δορυφόροι, καὶ τὸ Θρᾴκιον ἔθνος, Γερμανοί τε καὶ Γαλάται, διεσκευασμένοι πάντες ὡς εἰς πόλεμον. προῆγε δὲ ἡ λοιπὴ δύναμις, [b]ὡπλισμένοι τοῖς ἡγεμόσι τῶν ταξιάρχοις ἀκολουθοῦντες εὐκόσμως· πεντακόσιοι δὲ ὑπ' αὐτοῖς τῶν οἰκετῶν καὶ ἀπελευθέρων ἀρωματοφόροι. [c]σταδίους δὲ ἑκατὸν διανύσαντα τὸ σῶμα διακομισθὲν εἰς Ηρώδιον, ὅπου καὶ τὰς ἐντολὰς ἐτάφη. καὶ τὰ μὲν περὶ Ηρώδου τοιοῦτον εἶχε πέρας.

ei promittebant, Deique benevolentiam ei comprecabantur. Poſt hæc ad regem ſepeliendum ſe convertebant. nihil autem quod ad magificentiam faceret omiſit Archelaus, ſed omnem ornatum regium protulit, ut cum pompa efferetur mortuus. Lectus quidem erat totus ex auro gemmis diſtinctus, ſtragula vero murice vario *refulgens*, ſuperque ea corpus purpura coopertum: & capiti quidem impoſitum erat diadema, corona vero deſuper aurea, & dextra ſceptrum habebat. Lectum quidem ſtipabant filii & cognatorum multitudo; quibus proximi ſatellites, & agmen Thracium, & Germani & Galli, ſimiliter ornati ac ſi in bellum iretur. Cæteri vero milites præibant, armis inſtructi, duces ſuos ordinumque ductores modeſte decenterque ſequentes: atque poſt hos quingenti famuli & liberti aromata ferentes. Corpus autem per ducenta ſtadia delatum erat in Herodium, ubi, prout fuerat mandatum, ſepultum erat. Et quæ ad Herodem quidem ſpectant hujuſmodi finem habebant.

Exſequiæ Herodi ſolutæ. Ant. p. 771.

a Melius ἀλυργῆς, ſicut p. 771. v. 22. b Ωπλισμένοις *Voſſ.* ὁπλισμὸν *Bod.* c Cum duo fuerint Herodia non memini *Joſephum* indicare, in utro ſepultus ſit Herodes: quanquam nemo, opinor, dubitabit quin in eo condi voluerit, quod immenſis ſumptibus exſtructum memoriæ ſuæ conſecraſſet. Erat hoc Herodium ſexageſimo ab Urbe ſtadio in via Mariadam ducente, *Belli* I. 13. 9: unde recte videntur Hierichuntem inter & Herodium 200 ſtadia numerari; ſiquidem Hieroſolymis aberat Hierichus 150 ſtadd. *Belli Jud.* l. V. Jam non video cur *Joſephus* ſecum committatur propter id quod legitur *Ant.* p. 771. v. 32. Neque enim ibi dicit πομπεῦσαν τὸ σῶμα ἐπὶ σταδίοις ἑκατὸν, ſed ἦσαν δ' inquit ἐπὶ Ηρωδείου σταδίοις ἑκατὸν. cujus ſimpliciſſima interpretatio eſt, *ibant autem verſus Herodium octo ſtadia*; h.e. agmen, cujus proxima mentio, cadaver per octo ſtadia comitatum eſt; qualis mos in funeribus, apud nos etiamnum obtinet. Neque porro dicitur, ἦσαν δ' εἰς Ηρώδιον ἐπὶ σταδίοις ἑκατὸν ſed ἐπὶ Ηρωδείου σταδίοις ἑκατὸν, ut ſit minus probabilis illorum ſententia qui diebus ſingulis octo ſtadia volunt eſſe confecta; etſi talis conſtructio propoſitionis ἐπὶ non careat exemplis. Quare non repudianda penitus eſt hæc interpretatio: ſed videtur emendari poſſe, ſi dicamus agmen dum Herodium iret, octavo quoque ſtadio ſubſtitiſſe ad defunctum regem complorandum. Hujuſmodi moris antiquiſſima exſtant veſtigia in *Gen.* c. L. *Editor.*

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΔΕΥΤΕΡΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SECUNDO HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως Αρχέλαος, πυθόμενος τὸν πατέρα καὶ τὸ πλῆθος ἱστάσας, ἐθεράπευσεν ἐφ' οἷς ἠπείλουν.

1. *Quomodo Archelaus, cum patrem luxiſſet & populum convivio excepiſſet, in iis quæ poſtulabant illis gratificatus eſt.*

β'. Ὅπως οἱ ὀλίγους τῶν πυθομένων αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ηρώδου δικαιωθέντας σοφιστὰς, καὶ σέσιν κατ' αὐτοῦ ἐγειρόντων, ἀπέκτεινε καὶ μάλιστα τῶν συνελθόντων ἐν τῷ Πάσχα.

2. *Quomodo multos ex illis, qui ſophiſtas, ob aquilam revulſam occiſos ab Herode, lugebant, & ſeditionem contra ipſum movebant, interfecit, præſertimque eos qui Paſchatis tempore convenerant.*

γ'. Ὅπως, ἀπερχομένου Αρχελάου εἰς Ρώμην, Σαβῖνος ἀνιὼν εἰς Ιεροσόλυμα ὑπήντα, καὶ τότε μὲν, παρακληθεὶς ὑπὸ Οὐάρου, διεπρέσβευσεν. ἔπειτα ἀπελθόντος Αρχελάου πάλιν ἀνελθὼν, τότε βασίλεια παραλαμβάνειν ἐπεχείρει, καὶ τὰ χρήματα πάντα κομίζεσθαι, εἰ καὶ μὴ ἐδυνήθη.

3. *Quomodo Sabinus, Archelao Romam abeunte, cum Hieroſolyma aſcenderet, ei in via occurrebat, & tunc quidem hortatu Vari reverſus eſt. deinde, cum Varus abiiſſet, rurſus illuc aſcendens, & regias occupare ſtudebat, & pecuniam omnem auferre, licet fruſtra id tentavit.*

δ'. Ὅπως Αντίπας ἠμφισβήτησε τὴν βασιλείας τῷ Αρχελάῳ, καὶ οἷα ἑκάτερος εἶπεν ἑαυτῷ συνιστάμενος.

4. *Quomodo Antipas cum Archelao de regno contenderit, quæque uterque in ſui defenſione dixerit.*

Recerc 5. Quo-

5. *Quomodo, poſtquam Hieroſolyma veniſſet Sabinus, vimque adhiberet ad tributa capienda, & regias pecunias exquireret, populus factis agminibus bellum in eum concitavit, atque inde per totam Judæam orta eſt ſeditio.*

ε'. Οπως Σαβῖνος ἐπελθόντος Ιεροσολύμοις, καὶ [a]βιαζομένου τε τὰς φόρους λαμβάνειν, καὶ τὰ βασιλικὰ χρήματα διερευνῶντος, συσραφὲν τὸ πλῆθος πόλεμον κατ' αὐτοῦ συνεῖσήνατο, ἐκ ἧ τότε καὶ ἡ πᾶσα χώρα ἐταράχθη.

6. *De iis qui in Judæa inſurrectionem fecerant, & regni inſigne ſibimet impoſuerunt.*

ς'. Περὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ιουδαίων ἐπαναστάντων, καὶ σχῆμα βασιλείας αὐτοῖς περιθεμένων.

7. *Quomodo Varus, poſtquam eò veniſſet, & ſeditionem compoſuit, & in ejus auctores animadvertit.*

ζ'. Οπως Οὔαρος ἐπελθὼν, τὴν τε στάσιν κατέπαυσεν, καὶ τοὺς αἰτίους ἐκόλασεν.

8. *Quomodo Judæi, cum ad Cæſarem perveniſſent, Herodem ejuſque filios accuſarunt, poſtulantes ut non amplius regibus ſubjiciantur: & quomodo Archelaus ſemet eis oppoſuit & accuſationes diluit.*

η'. Οπως Ιουδαῖοι παραγενόμενοι πρὸς Καίσαρα κατηγόρησαν Ηρώδου καὶ τῶν αὐτοῦ παίδων, ἀξιοῦντες μηκέτι βασιλεύεσθαι· καὶ ὡς Αρχέλαος ἀντέθηκε τὰς αἰτίας ἀποσκεδαζόμενος.

9. *Quomodo Cæſar, cum regni quidem dimidium Archelao dediſſet, ethnarcham eum appellavit, reliquum vero in duas tetrarchias diviſiſſet, unam quidem Philippo, alteram vero Antipatro, qui & Antipas & Herodes vocabatur, donavit: & quantus erat uniuſcujuſque reditus; & quænam cæteris ex Herodis ſtirpe diſtribuit.*

θ'. Οπως Καῖσαρ τὸ μὲν ἥμισυ τῆς βασιλείας Αρχελάῳ δὺς, ἐθνάρχην προσεῖπεν, τὸ δὲ λοιπὸν εἰς δύο διελὼν τετραρχίας, τὴν μὲν Φιλίππῳ, τὴν δὲ Αντιπάτρῳ, τῷ καὶ Αντίπᾳ & Ηρώδῃ, δέδωκε, καὶ ὅση ἑκάστῳ πρόσοδος γέγονε, καὶ τίνα καὶ τῇ λοιπῇ [b]τοῦ Ηρώδου γενεᾷ Καῖσαρ ἀπένειμεν.

10. *De eo qui ſeſe pro Alexandro geſſit, & quomodo patefactus eſt.*

ι'. Περὶ δὲ ψευσαμένου ἑαυτὸν Αλέξανδρον εἶναι, καὶ ὅπως ἀνεγνωρίσθη.

11. *Quomodo Archelaus, nono anno, & regno & facultatibus privatus, perpetuo exſilio multatur, & quænam ſomnia ipſe & uxor ſomniarunt; & quomodo ejus principatus, in provinciæ formam redactus, procuratorem accepit.*

ια'. Οπως Αρχέλαος, ἐνάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας καὶ τῆς οὐσίας ἀφαιρεθεὶς, ἀϊδίῳ φυγῇ ζημιοῦται, οἷόν τε ὀνείρους αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ εἶδον· καὶ ὅπως ἡ αὐτοῦ ἀρχὴ, εἰς ἐπαρχίαν περιγραφεῖσα, ἐπίτροπον ἐδέξατο.

12. *De Juda Galilæo qui populares ſuos ad defectionem impellebat; & de tribus Judæorum ſectis, Sadducæis, Phariſæis, & Eſſenis.*

ιβ'. Περὶ δὲ Γαλιλαίου Ιούδα & τῆς ὑπαρχούσης εἰς ἀπόστασιν ἐπάγοντος, καὶ τῶν τριῶν παρὰ Ιουδαίοις αἱρέσεων, Σαδδουκαίων, Φαρισαίων, καὶ Εσσηνῶν.

13. *Obitus Salomes ſororis Herodis & Auguſti Cæſaris, Tiberii imperatoris inauguratio; & quales urbes condiderunt Herodes & Philippus tetrarchæ.*

ιγ'. Θάνατος Σαλώμης τῆς ἀδελφῆς Ηρώδου καὶ Αὐγούστου Καίσαρος, καὶ Τιβερίου ἀναγόρευσις, καὶ πόλεις ἔκτισαν Ηρώδης τε & Φίλιππος οἱ τετράρχαι.

14. *Quomodo Pilatus, ad Judæam procurandam miſſus, cum Cæſaris effigies in Hieroſolyma intuliſſet, à populo multis precibus interpellatus rurſus eas educebat: & quomodo ſacrum theſaurum, ſcilicet Corbonam, ad aquam in urbem derivandam conſumens, populum ad ſeditionem concitavit, & aliquammultos occidit.*

ιδ'. Οπως Πίλατος, ἐπίτροπος πεμφθεὶς Ιουδαίας, καὶ τὰς Καίσαρος εἰκόνας εἰσαγαγὼν εἰς Ιεροσόλυμα, παρακληθεὶς τε ὑπὸ τοῦ πλήθους αὖθις αὐτὰς ἐξήγαγεν· καὶ ὅπως πάλιν τὸν ἱερὸν θησαυρὸν, ἤτοι τὸ Κορβωνᾶν, [c]πρὸς καταγωγὴν ὑδάτων [d]ἐξαναλίσκων, εἰς στάσιν αὐτοὺς ἠρέθισε, καὶ συκ ὀλίγους ἀπέκτεινεν.

15. *Quomodo Agrippas, filius Ariſtobuli una cum fratre à patre occiſi, ad Tiberium veniens Herodem accuſaturus, ab eo non ſolum repulſam tulit, ſed & in vincula conjectus eſt & male habitus, quod precatus eſſet ut Cajus regnaret.*

ιε'. Οπως κατήγορος Ηρώδου πρὸς Τιβέριον Αγρίππας, ὁ Αριστοβούλου, & ἀναιρεθέντος ὑπὸ & πατρὸς σὺν τῷ ἀδελφῷ, παῖς ἀφικόμενος, ὑπ' αὐτοῦ δέχθη, ἐδέθη δὲ μᾶλλον καὶ πεσηκίσθη, διὰ τὸ ἐπεύξασθαι Γαΐῳ τὴν βασιλείαν.

16. *Quomodo, mortuo Tiberio & Cajo imperium adepto, vinculis ſolvitur, & Philippi jam mortui tetrarchiam obtinet; deinde illam Herodis ejus fratris, relegati cum uxore Herodiade in Hiſpaniam, & ob avaritiam & quod ab Agrippa fuerat accuſatus.*

ις'. Οπως, ἀποθανόντος Τιβερίου καὶ Γαΐου κρατήσαντος, τῶν τε δεσμῶν ἀπολύεται, καὶ τὴν Φιλίππου τετραρχίαν ἀποθανόντος ἤδη λαμβάνει· ἔπειτα καὶ τὴν ἀδελφοῦ ἐκείνου Ηρώδου, φυγαδευθέντος μετὰ & γυναικὸς Ηρωδιάδος εἰς Ισπανίαν, διά τε τὴν πλεονεξίαν, & τὸ κατηγορηθῆναι ὑπὸ Αγρίππου.

17. *Quomodo Cajus in Judæam miſit Petronium, ut ejus imagines in fano dedicaret, utque Judæi fere univerſi ei uſque ad Ptolemaïdem obviam proceſſerunt, ut iſtud non faceret obſecrantes: ubi & Ptolemaïdis deſcriptio, & Belei fluvii, & Memnonis ſepulchri, & arenarum vitrearum. & quomodo Petronius eò adductus eſt ut deſiſteret ab imaginum dedicatione.*

ιζ'. Οπως Γαΐος Πετρώνιον ἀπέστειλεν ἀναθεῖναι τὰς αὐτοῦ εἰκόνας ἐν τῷ ναῷ, καὶ ὡς Ιουδαῖοι [e]παγγενῆ ἐν Πτολεμαΐδι αὐτῷ περιὐπήντησαν, δεόμενοι μὴ τοῦτο ποιῆσαι· ἐν ᾧ καὶ Πτολεμαΐδος ἔκφρασις καὶ [f]Βηλέως ποταμοῦ, καὶ & Μέμνονος τάφου, καὶ τῆς ὑαλίνης ψάμμου. καὶ ὅπως πεισθεὶς Πετρώνιος ἀνῆκεν τὴν τῶν εἰκόνων ἀνάθεσιν.

18. *Quomodo, Cajo mortuo, rerum potitur Claudius, ſenatu ipſi reconciliato ab Agrip-*

ιη'. Οπως ἀποθανόντος Γαΐου Κλαύδιος ἐκράτησεν ὅλων, Αγρίππα συμβουλῇ διαλλαγείσης τῇ συγκλήτῳ πρὸς

a Mallem ſane, βιαζομένου τὰς φορὰς παρειλήφεσαν τοὺς ἀκροις, ut infra apud *Joſephum*, ubi hac de re agit. b Illa & Ηρώδου inſerta dedi ex *MS. Gall.* c Εἰς παραγωγὴν in *MS. Gall.* d Καταναλίσκων *MS. Gall.* e Παγγινῆ in *MS.* f Ex ipſo *Joſepho* ſcribo Βηλέως. aptius erat Βιλλαίου in *Editis*, & Βυλλαίου in *MS.*

a Vocem

πρὸς αὐτόν· καὶ ὅπως Κλαύδιος δωρεῖται αὐτὸν τῇ πατρῴᾳ βασιλείᾳ πάσῃ, ἔτι δὲ καὶ ἑτέρων προσθήκῃ, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν, τὸν καὶ ἐπὶ θυγατρὶ τῇ Βερνίκῃ [a]γαμβρὸν, βασιλείᾳ τε Χαλκίδος.

ιθ'. Ὅπως ἀρξάμενος [b]Ἀγρίππας τειχίζειν Ἱεροσόλυμα πολυτελῶς, καὶ ἡ βασιλεία πάλιν ἐπαρχία γίνεται, καὶ ἐπίτροπος ἀποστέλλεται· ἔπειτα καὶ Ἡρῴδης ὁ τῆς Χαλκίδος βασιλεύων πολυτελῶς, καὶ καθίστησιν εἰς τὴν αὐτὸ βασιλείαν Κλαύδιος τὸν ἀδελφιδοῦν Ἀγρίππαν, τὸν τοῦ Ἀγρίππα υἱόν. καὶ ὅτι [c]ὅτοι μὲν ἦσαν Ἀριστοβούλου, ἡ δὲ Ἀλεξάνδρου γενεὰ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐβασίλευσεν.

κ'. Ὅπως ἐπὶ τῆς Κυμάνης ἐν τῇ ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ στελέντος, θόρυβος καὶ φθορὰ τὴν πόλιν κατέσχεν, τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ τὸν στρατιώτην ἀρχιμοσύνης λαβεῖν, καὶ πολὺς μυελὸς ἀπέθανον. καὶ ὡς τούτου παυθέντος ἑτέρα στάσις γίνεται πάλιν, διὰ τὸ πυρίκαυστον ποιῆσαι τὸν νόμον τινὰ στρατιώτην ἐν Σαμαρείᾳ.

κα'. Ὅπως διὰ τὸν ἀναιρεθέντα Γαλιλαῖον ὑπὸ τῶν ἐν Σαμαρείᾳ Ἰουδαίων, πολὺς πάλιν πόλεμος γέγονεν, καὶ οἷα ἐδίκασε Κλαύδιος περὶ τούτων· καὶ ὅπως ἐκ τῆς Χαλκίδος εἰς μείζονα βασιλείαν μετέθηκε Κλαύδιος τὸν Ἀγρίππαν.

κβ'. Ὅπως τελευτήσαντος Κλαυδίου Νέρων κρατεῖ, καὶ δίδωσι μὲν βασιλεύειν τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν τῷ Ἡρῴδου Ἀριστοβούλῳ, [d]τῷ δὲ Ἀγρίππᾳ προσέθηκε πόλεις σὺν ταῖς τοπαρχίαις· εἰς ἃ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν ἐπίτροπον ἀποστέλλει Φήλικα, ὃς ἄλλους τε πολλοὺς κρατήσας ἀνεσταύρωσεν, καὶ τὸν ἀρχιλῃστὴν Ἐλεάζαρον, ἐκ[e]όντα ἔτη τὴν χώραν δῃοῦντα, [e]ζωγρήσας ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην.

κγ'. Περὶ τῶν καλουμένων Σικαρίων, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀπατησάντων ψευδοπροφητῶν, καὶ τοῦ Αἰγυπτίου, καὶ τῶν ἀναπεισάντων μὴ ὑποκεῖσθαι Ῥωμαίοις, καὶ περὶ τῆς γενομένης ἐν Καισαρείᾳ μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων στάσεως περὶ τῆς πόλεως· καὶ ὅπως ἀφίκοντο πρὸς Νέρωνα ἐξ ἑκατέρου μέρους, δικασόμενοι περὶ αὐτῆς.

κδ'. Περὶ δὲ Ἀλβίνου μετὰ ταῦτα φῆσον, ὅτι τὸν τρόπον κακοήθης ὢν, καὶ ὁ μετ' αὐτὸν Φλῶρος πολὺ χείρων φανεὶς ἀγαθώτατον ἐκεῖνον ἀπέδειξεν.

κε'. Ὅπως καὶ οἱ Καισαρέων Ἕλληνες ἐνίκησαν πρὸς Νέρωνι τῆς πόλεως ἄρχειν, καὶ ὁ Ἰουδαϊκὸς πόλεμος τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν, διά τε τὴν τοῦ Καισαρέως ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ὀρνέων θυσίαν, καὶ διὰ τὸν ἐκ τοῦ ἱεροῦ θησαυροῦ ἑπτακαίδεκα τάλαντα τὸν Φλῶρον λαβεῖν.

κς'. Περὶ Βερνίκης τῆς ἀδελφῆς Ἀγρίππα, οἷά τε πέπονθεν.

κζ'. Ὅπως σβεσθείσης τῆς στάσεως πάλιν ὁ Φλῶρος ἀνῆψεν αὐτὴν, τῷ προσκελεῦσθαι μὲν τοῖς Ἰουδαίοις ὑπαντῆσαι τοῖς στρατιώταις καὶ ἀσπάσασθαι, ἀντιπαραγγεῖλαι δὲ τοῖς στρατιώταις μὴ ἀνταπασάσασθαι, καὶ ἔτι τολμήσαντα εἰπεῖν χρῆσθαι κατ' αὐτῶν τοῖς ὅπλοις.

κη'. Ὅπως ἐξελθὼν τῆς πόλεως Φλῶρος Κεστίῳ ἔγραψεν ὡς Ἰουδαῖοι ἀπέστησαν, ὁ δὲ [f]Νεαπολιτανὸν χιλίαρχον ἔπεμψεν μαθησόμενον τὰ κατ' αὐτούς· καὶ ὡς αὐτὸς, σὺν Ἀγρίππᾳ εἰσελθὼν εἰς τὴν πόλιν, εὗρεν εἰρηνεύουσαν μὲν πρὸς Ῥωμαίους,

pæ consilio: & quomodo Claudius protinus eum donat regno paterno universo, cum aliorum quorundam accessione; insuper & fratrem, qui & gener ei erat filiæ Berenicæ junctus, regno Chalcidis.

19. *Quomodo Agrippa, cum Hierosolyma muris circundare cœpisset, moritur; & regnum iterum fit provincia, misso in illud procuratore: deinde & Herodes, Chalcidis rex, moritur, & Claudius Agrippam ex fratre nepotem Agrippæ filium, in ejus regno constituit. quodque illi quidem erant ex Aristobulo, Alexandri autem posteri in Armenia majori regnaverunt.*

20. *Quomodo Cumano ad alteram provinciam procurandam misso, tumultus & cædes in urbe facta est, orta ex eo quod indecore se gesserit miles; & circiter mille perierunt. utque sedato hoc tumultu, iterum alia oritur seditio, eo quod miles quidam in Samaria legem igne cremaverit.*

21. *Quomodo, propter Galilæum à Judæis Samaritanis occisum, grave rursus ortum est bellum, & quale de istis judicium tulit Claudius; & quomodo de Chalcide in regnum majus Agrippam transtulit Claudius.*

22. *Quomodo, Claudio vita defuncto, Nero imperat, & Armeniam quidem minorem regnandam dedit Aristobulo Herodis filio, Agrippæ vero adjicit quatuor urbes *cum toparchiis illarum: in reliquam autem Judæam procuratorem mittit Felicem, qui & alios comprehensos in crucem sustulit, & latronum principem Eleazarum, per annos viginti regionem populantem, vivum captum Romam misit.*

23. *De iis qui Sicarii appellati erant, ut & de pseudoprophetis qui multos deceperant, & de Ægyptio quodam, illisque qui populo persuadebant, ne se Romanis subjicerent; & de seditione Cæsareæ inter Judæos & Græcos de jure civitatis orta; & ut quidam ex utraque parte ad Neronem se conferebant ea de re disceptaturi.*

24. *De Albino procuratore post Festum, quod maligno fuerit ingenio; quodque Florus ejus successor, eo multo pejor visus, fecerit ut ille pro optimo haberetur.*

25. *Quomodo Græci Cæsareenses à Nerone obtinuerunt ut civitatis imperium haberent; ortumque est bellum Judaicum, partim ex Cæsareensi quodam in vase Samio avibus sacra faciente, partim ex eo quod Florus septemdecim talenta è sacro thesauro abstulerit.*

26. *De Berenice sorore Agrippæ, & quænam passa est.*

27. *Quomodo Florus, seditionem exstinctam resuscitavit, Judæis quidem imperando ut militibus obviam irent eosque salutarent, contra vero militibus suis præcipiendo ut non resalutarent Judæos, & si quid petulanter isti loqui auderent, statim in eos armis uterentur.*

28. *Quomodo Florus, urbe egressus, Cestio scripsit de Judæorum defectione; atque ille tribunum Neapolitanum misit, quænam apud ipsos facta essent cogniturum: utque is, cum Agrippa in urbem ingressus, invenit eam pacem cum Romanis colen-*

[a] Vocem γαμβρὸν addidi è *MS.* [b] Ita in *MS.* Ἡρῴδης in *Editis.* [c] In *MS.* ὑοὶ pro ὅτοι. [d] Τῷ δὲ Ἀγρίππᾳ in *MS.* quod sane rectum si subintelligatur, vel potius adjiciatur βασιλείᾳ. [e] Quæ sequuntur adjecta esse volui ex *Josepho*, qui duobus in locis disertim dicit Eleazarum vivum captum fuisse Romamque missum. [f] Νεαπολιτανὸν in *MS. Gall.* & apud *Josephum* juxta *Rufini* codicem. [*] *Al.* cum agris ad eas pertinentibus.

colentem, Florumque clamoribus infestantem: atque ille quidem revertitur ad eum qui ipsum miserat, rex vero genti consilium dat de pace admiratione dignissimum.

29. *Quomodo seditione ab Agrippa sedata, cum mox tentaret Judæos Floro reconciliare, illi, ira incensi, & ipsi voce præconis ut urbe exiret denunciarunt, & Massadam castellum, Romanis qui in eo erant occisis, munierunt.*

30. *Quomodo, Eleazaro Ananiæ pontificis filio exercitum ducente, sacra pro Cæsare fieri solita rejecerunt, atque inde magis accenditur bellum.*

31. *Quomodo primores, missa ad Agrippam legatione, ab ipso acceperunt milites, quibus usi sunt contra Eleazarum & qui ab ipso stabant seditiosos: ubi de festo Lignifexii agitur, & de Sicariis.*

32. *Quomodo Manahemus filius Judæ Galilæi, qui contra Quirinum seditionem moverat, insurgebat contra Eleazarum: & quonam facto periit, & ipse, & qui cum eo erant, & regii omnes qui Eleazaro favebant.*

33. *Quomodo, postquam Cæsareenses Judæos apud ipsos omnes interfecissent, gens universa Judæorum insurgebat, & multa horrenda & facinoribus tragicis plena in Syros illisque finitimos ediderunt.*

34. *Quomodo & Scythopolitæ Judæos qui apud ipsos erant, licet auxiliarios suos, occiderunt: ubi narratio de Simone, qui & semet familiamque suam interfecit, atque ut passim Judæi à Græcis cæsi erant.*

35. *De illis qui Judæis apud ipsos degentibus parcebant, & de Judæis in regno Agrippæ præter illius sententiam trucidatis.*

36. *Quomodo & alii Judæos qui apud ipsos erant, interemerunt, nemini parcentes; & Alexandrini millia quinquaginta mactarunt.*

37. *Quæ Cestius, Antiochiâ profectus in Hierosolyma gessit, & quot urbes cepit, & quot homines peremit: & quomodo Judæi, cum ad urbem appropinquaret, impetu in eum facto multos quidem occiderunt; postea vero superati, in urbem se receperunt. & quomodo Simon Gioræ filius, cum illis conflictatus, multos necavit.*

38. *Quomodo factum est ut Agrippa, legatione pro pace suscepta, nihil profecerit, seditiosis ipsi adversantibus.*

39. *Quomodo Cestius, ex improviso eos adortus, in urbem interiorem & fanum impressionem fecit. & quomodo, cum urbem capere potuisset, retrocessit, utpote quod Florus pecunia eò adduxisset castrorum præfectum & equitum magistros, ut ei id ipsi persuaderent: utque rursus oppugnationem aggressus brevi recessit.*

40. *Quomodo Cestius temere castra movit ab urbe, & quænam dum revertitur à Judæis passus est.*

41. *Quomodo Damasceni Judæos apud ipsos degentes interfecerunt, & Judæi à persequendo Cestio reversi quæ ad urbem spectabant præparârunt, & alios crearunt duces, interque eos hunc ipsum scriptorem.*

42. *De Josepho, quomodo illa quæ ejus gubernationis erant ordinavit.*

καταβοῶσιν ἢ δ' Φλῶρος· καὶ ὁ μὲν ἀποτρέπει πρὸς τὴν πόλιν, ὁ δὲ βασιλεὺς συμβουλεύει πρὸς εἰρήνης τῷ ἔθνει θεμιτοτάτην συμβουλήν.

κθ'. Οπως, δ' Αγρίππα καταπαύσαντος τὴν στάσιν, ἔπειτα πειρωμένου καὶ πρὸς τὸν Φλῶρον καταλλάσσειν αὐτὸς, φοβηθέντες αὐτόν τι τῆς πόλεως ἐξευρήσειν, καὶ τὸ Φρούριον Μασσάδαν ἐχυρώσαντο, τοὺς ἐν αὐτῷ Ρωμαίους καταφάξαντες.

λ'. Οπως, Ελεαζάρου τοῦ Ανανίου δ' ἀρχιερέως στρατηγοῦντος, τοὺς ὑπὲρ δ' Καίσαρος θυσίας ἀπέρριψαν, καὶ μᾶλλον ἀνήφθη ὁ πόλεμος.

λα'. Οπως οἱ δυνατοὶ, πρεσβεύσαντες πρὸς Αγρίππαν, ἔλαβον παρ' αὐτοῦ στρατιώτας, οἷς ἐχρήσαντο κατὰ Ελεαζάρου τοῦ τοῦ υἱοῦ [a]στασιῶνος· ἐπὶ ᾧ καὶ τῆ τῶν Ξυλοφορείων ἑορτῆς, καὶ περὶ τῶν Σικαρίων.

λβ'. Οπως Μανάημος υἱὸς Ιούδα δ' Γαλιλαίου, δ' ἐπὶ Κυρηνίου στασιάσαντος, ἐπανέστη τῷ Ελεαζάρῳ· καὶ ὅ,τι ποιήσας ἀπώλετο, αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ βασιλικοὶ ὅσοι τῶν σὺν Ελεαζάρῳ.

λγ'. Οπως, Καισαρέων τοὺς παρ' αὐτοῖς Ιουδαίους διαχρησαμένων, ἐπανέστη τὸ Ιουδαϊκὸν ἅπαν, καὶ πολλὰ δεινὰ καὶ τραγῳδίας μεσὸ τῶν τε Σύρων καὶ τῶν περιχώρων ἐπεδείξαντο.

λδ'. Οτι καὶ Σκυθοπολῖται, καὶ τοὺς συμμαχήσαντας αὐτοῖς, σὺν παρ' αὐτοῖς Ιουδαίοις ἀπέκτειναν· ἐν ᾧ καὶ τὸ περὶ Σίμωνος διήγημα τοῦ ἑαυτόν τε καὶ τὴν γενεὰν διαχρησαμένου. καὶ ὅπως πανταχοῦ Ιουδαῖοι σὺν τῶν Ελλήνων κατεφράζοντο.

λε'. Περὶ τῶν φεισαμένων τῶν παρ' αὐτοῖς μετοικούντων Ιουδαίων, καὶ περὶ τῶν φονευθέντων ἐν τῆ βασιλέως Αγρίππα σὺν γνώμῃ αὐτοῦ.

λς'. Οπως οἵ τε ἄλλοι σὺν παρ' αὐτοῖς ἀφειδῶς ἀπέκτειναν, καὶ οἱ Αλεξανδρεῖς πέντε μυριάδας [b]διεχρήσαντο.

λζ'. Οσα Κέστιος ὁπὸ Αντιοχείας ἐλθὼν εἰς Ιεροσόλυμα ἔπραξεν, καὶ ὅσους πόλεις εἷλεν, καὶ ὅσους ἀπέκτεινεν· καὶ ὅπως προσιόντος τῆ πόλει ἐπιξελθόντες Ιουδαῖοι πολλοὺς μὲν ἀνεῖλον, ἔπειτα δὲ ἡττηθέντες εἰς τὴν πόλιν ἀνέστρεψαν. καὶ ὅπως ὁ δ' Γιώρα Σίμων, συμπλακεὶς αὐτοῖς, πολλοὺς ἀπέκτεινεν.

λη'. Οπως πρεσβευσάμενος Αγρίππας περὶ εἰρήνης ὀδὲν ἤνυσε, τῶν στασιαστῶν ἐναντιωθέντων.

λθ'. Οπως Κέστιος, ἐξαίφνης ἐπιπεσὼν αὐτοῖς, εἰς τε τὴν ἐνδοτέρω πόλιν καὶ τὸ ἱερὸν προήλασε. καὶ ὡς, δυνάμενος καὶ τὴν πόλιν ἑλεῖν, ἀπέστρεφε, δ' Φλῶρος χρήμασι τόν τε στρατοπεδάρχην καὶ τοὺς ἱππάρχας πείσαντος μεταπεῖσαι αὐτόν· καὶ ὡς αὖθις ἐπιχειρήσας σπουδαίως ἀνεχώρησεν.

μ'. Οπως Κέστιος ἀπροφασίστως τῆς πόλεως ἀνέζευξε, καὶ ὅσα κατὰ τὴν ὑποστροφὴν σὺν τῶν Ιουδαίων ἔπαθεν.

μα'. Οπως Δαμασκηνοὶ τοὺς παρ' ἑαυτοῖς [c]Ιουδαίους ἀνεῖλον, καὶ ὑποστρέψαντες Ιουδαῖοι πάντα κατὰ τὴν πόλιν παρεσκεύασαντο, καὶ στρατηγοὺς προεβάλλοντο ἄλλους, καὶ αὐτὸν τὸν συγγραφέα.

μβ'. Περὶ Ιωσήπου, ὅπως τὰ κατὰ τὴν στρατηγίαν διῴκησεν.

a In cum MS. στασιαστῶν in Edit. b Antiquum in MS. c Vocem Ιουδαίους infertam dedi.

μγ'. Περὶ

μγ'. Περὶ Ἰωάννου τοῦ ὕστερον τυραννήσαντος· καὶ ὅσα εἰς τὰ Ἰώσηπον διεπράξατο.

μδ'. Ὅσαπερ τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις διῴκητο Ἀνάνου διοικοῦντος· καὶ οἷα ἐν τῇ Ἀκραβατηνῇ Σίμων ὁ τοῦ Γιώρα ἐπράξατο.

43. *De Joanne, qui poſtea pro tyranno ſe geſſit: & quænam in Joſephum machinatus eſt.*

44. *Quomodo ſeres Hieroſolymarum habebant ſub Anani adminiſtratione: & quænam in Acrabatena à Simone Gioræ filio geſta erant.*

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Β'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER II.

ΚΕΦ. α'.

Ἀρχέλαος Πατρίφιον ἐτίμησεν ὑπὲρ Ἡρῴδου τῷ λαῷ παρέχων ἔπαινον, μεγάλης στάσεως ὑπὸ δὲ πλήθους ἐναρχθείσης, στρατιώτας αὐτοῖς ἐπαφίησιν, οἱ τρισὶ μυριάσιν ἀφανίζουσιν.

CAP. I.

Archelaus epulum funebre populo pro Herode dat. mox, ſeditione à multitudine excitata, milites in eos immittit, qui ad tria hominum millia interficiunt.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ δὲ νέαν ἦρξε θορύβων ἡ τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἀποδημίας ἀνάγκη. [a] πενθήσας γὰρ ἡμέρας ἑπτὰ τὸν πατέρα, καὶ τὸν ἔπαινον ἐπιφανῆ τῷ πλήθει παρασχών· ἔθος δὲ τοῦτο παρὰ Ἰουδαίοις πολλοῖς πενίας αἴτιον, διὰ τὸ πλῆθος ἐπάγειν οὐκ ἄνευ ἀνάγκης, εἰ γάρ τις παραλίποι τοῦτο· μεταλαμβάνει μὲν ἐσθῆτα λευκὴν, προέρχεται δὲ εἰς τὸ ἱερὸν, ἵνα ποικίλαις αὐτὸν εὐφημίαις ὁ λαὸς ὑποδέχηται. καθέζεται τε [b] ἀφ' ὑψηλοῦ βήματος καὶ χρυσοῦ θρόνου δεξιούμενος, τῆς τε εὐνοίας ἣν ἔσχον ἀπέδωκε τιμὴν καθήκουσαν τῷ πατρὶ εὐχαριστῶν, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν θεραπείας εἰς τὸν βέβαιον ἤδη βασιλέα. "φείδεσθαι γοῦν φησὶ τοῦ παρόντος, οὐ μόνον, ἔφη, τῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ "ὀνόματος, ἕως ἂν αὐτὸν Καῖσαρ ἐπικυρώσῃ τιμὴν

Archelaus epulum funebre populo pro Herode dat. mox, ſeditione à multitudine excitata, milites in eos immittit, qui ad tria hominum millia interficiunt.

ARchelao autem turbarum novarum initium attulit Romam proficiſcendi neceſſitas. Cum enim per dies ſeptem patrem luxiſſet, epulaſque funebres magnificas populo dediſſet, (hic autem mos multos apud Judæos ad inopiam redegit, quod neceſſitate tenerentur populum convivio adhibendi, nam qui *ita facere* omitteret, pro impio habebatur) veſtem candidam induit, & procedit in templum, ubi variis lætiſque acclamationibus populus eum excepit. Atque ille, ex alto tribunali ſolioque aureo, multitudinem comiter alloquutus, & gratias illis agit pro ſtudio quod in patris funere curando oſtenderunt, proque ea, quam ipſi tribuerunt, obſervantia, quaſi jam certus conſtitutus fuiſſet rex. "Cæterum ſe in præ- "ſentia abſtinere, dicebat, non ſolum à pote- "ſtate *exercenda*, ſed etiam à nominibus *qui-* "*bus inſignitur*, donec ei ſucceſſionem con- "firmatum

Novi tumultus. Ant. p. 771.

Epulum funebre. ibid.

Archelai ad populum alloquutio. ibid.

a Τίνων δὲ ἀφορμὴν τὸ νόμιμον ἔθος παρεῖχε *Ant.* p. 771. v. 36. Unde *Sirac.* cap. XXII. v. 12. πένθος ἡμέρᾳ ἐντιμὸν ἡμέραι, *Idemque* c. XXXVIII. v. 18. præcipit lugeri mortuos ἀφωρολόγητον ἕνεκα: nam ut ſtatim *Joſephus* ait δὲ πενθεῖν τὸν ἐπ' ὀλίγον· Luctum vero ſeptemdialem ab antiquiſſimis temporibus obtinuiſſe conſtat ex *Gen.* L. 10. Epularum quoque funebrium ſatis antiqua mentio eſt; *Ezech.* XXIV. 17. *Jerem.* 16. 7. *Prov.* XXXI. 6. *Deut.* XXVI. 14. *Alctr.* b Ἐφ' ὑψηλοῦ *Bod.* & forſan *Ruf.* qui vertit *in excelſo.*

"firmatum ibit Cæſar, qui ex teſtamento re-
"rum omnium dominus eſt: neque enim apud
"Hierichuntem, cum exercitus ei diadema ad-
"judicaret, illud accipere *voluiſſe*. Verum-
"tamen alacritatis ergo & benevolentiæ, ſic-
"uti militibus ita & populo, plenas ſe relatu-
"rum eſſe gratias, quando à rerum potienti-
"bus certus declaratus ſit rex: operam enim
"daturum eſſe, ut erga illos in omnibus ſe pa-
"tre meliorem oſtendat.

Populi poſtulata. Ant. p. 772.

2. Iſtis lætata multitudo ſtatim animi ejus periculum faciebat, magna ab illo poſtulando. Namque alii clamabant, *oportere* tributa levari, alii vectigalia tolli, quidam verò vinctos ſolvi *debere*. Cunctis autem, ut à populo gratiam iniret, prompte annuebat. Deinde, re divina facta, cum amicis convivia inibat. Ibi igitur ſub veſperam non pauci ex illis qui novis rebus ſtudebant congregati, quando pro rege in communi luctu eſſe deſierunt, vicem ſuam lamentare cœperunt, eos lugentes quos ſupplicio affecerat Herodes, propter aquilam auream è templi porta exciſam. Erat autem luctus non occultus; ſed magnis ejulatibus, fletu juſſo, & planctibus tota perſonabat civitas, utpote virorum cauſa quos pro legibus patriis ac templo interiiſſe dicebant. Eorum autem mortis pœnas ab illis, quos habuerat Herodes in pretio, repetendas eſſe clamitabant, atque in primis pontificem abdicandum eſſe ab eo conſtitutum. æquum enim eſſe ut *qui pro* ipſis *ſacra faceret alter* eligeretur, pietate præſtantior & *ad munus obeundum* purior.

Luctus ob occiſos ab Herode, in re aquilæ aureæ exciſæ. ibid.

3. Quibus valde quidem irritabatur Archelaus, verum, quod *Romam* proficiſci omni feſtinatione pararet, ab ultione abſtinebat, *utpote* veritus, ne, multitudine ipſi infeſta reddita, ejus motu à profectione impediretur. Quam ob rem perſuaſione magis quam vi tentabat res novas molientes ſedare, & per exercitus ducem, quem ſubmiſerat, eos ut quieſcerent orabat & obſecrabat. Hunc autem ſeditionis auctores, ubi ad templum venit, priuſquam verbum faceret, inde lapidibus repellebant; at aliis poſt eum, ut ad ſanam mentem eos perducerent, illos adeuntibus (multos enim emittebat Archelaus) iracunde omnia reſponderunt. atque manifeſtum erat, haud fore ut quieſcerent, ſi numero auctiſ fuiſſent. Itaque cum inſtaret Azymorum feſtum (Paſcha apud Judæos appellatur) quo victimarum magna vis immolatur, ingens quidem ad templum hominum multitudo ex *univerſa* regione religionis ergo deſcendit. qui vero ſophiſtas lugebant, *in fano cœtus habuerunt victum ſeditioſis *mendicato* quærentes. Unde metu perculſus Archelaus, antequam in populum omnem invaderet morbus, clam mittit tribunum & militum cohortem, poſtquam illis mandaſſet ut ſeditionis auctores vi cohiberent. In hos univerſa irritatur multitudo, & magnam quidem cohortis partem jactis in eos lapidibus interfecit: verum centurio vulneratus, ægre licet, effugit. De-

Ducem mittit Archelaus ad populum ſedandum. ibid.

Et poſtea cohortem militum. Ant. p. 773.

"Αρχελάῳ, ὁ κατὰ τὰς Αρχθήκας τῶν ὅλων δε-
"σπότης· οὐδὲ γὰρ ὁ Ιεριχοῦντι τῆς τιαρὰς τὸ
"Αρχέθημα βεβαιῶσαι αὐτῷ, δέχεσθαι τὸ μέντοι.
"τροθυμίᾳ καὶ τῇ εὐνοίᾳ, ὥσπερ τοῖς τιατράσιν ὕτω
"καὶ ᾧ δήμῳ, πλήρεις ἀποδώσειν τὰς ἀμοιβάς, ὁπότ'
"ἂν ὑπὸ τοῦ κρατίστου βασιλέως ἀποδειχθῇ βέ-
"βαιος· αὐχήσειν γὰρ ὁ πᾶσι τροὸς αὐτὸν φανῆναι
"τοῦ πατρὸς ἀμείνων.

β'. Ἐπὶ τούτοις ἡδόμενοι τὸ πλῆθος εὐθέως ἀπε-
τειρᾶτο τῆς Αρχαιρεσίας αὐτῷ μεγάλοις αἰτήμασιν. Ὧν μὲν
γὰρ ἐβόων, ὑπελύφιζεν τὰς εἰσφοράς, οὓς δὲ ἀναιρεῖν
τὰ τέλη, τινὲς δὲ ἀπολύειν τοὺς δεσμώτας. [b]ἐπένευε
δ' ἑτοίμως ἅπασι, θεραπεύων τὸ πλῆθος. ἔπειτα θύ-
σας μετὰ τῶν φίλων εἰς εὐωχίᾳ ἦν. ἔνθα δὴ τότε δείλην β'.
ἀθροισθέντες οὐκ ὀλίγοι τῶν νεωτερίζειν ὑποφαινομένων,
ἤρξαντο δ' ἰδίᾳ πένθους, ὅτε δ' κοινῇ ὑπὲρ τοῦ βασιλέως
πέπαυτο, κατολοφυρόμενοι τοὺς κολασθέντας ὑφ' Ηρώ-
δου, ἀφ' ἧς ἐκκοπέντα χρυσῆν ἀετὸν τῆς πύλης τοῦ ναοῦ.
ἦν δὲ ὁ πένθος οὐκ ὑπεσταλμένον, ἀλλ' οἰμωγαὶ δια-
θρύουσι, καὶ θρήνῳ ἐγκέλευστος, κοπετοί τε ἐπη-
χοῦντες ὅλῃ τῇ πόλει, ὡς ἂν ἐπ' ἀνδράσιν οἷς ἔφα-
σκον ὑπὲρ τοῦ πατρίου νόμου καὶ τοῦ ναοῦ ἀγωνο-
λέσθαι. πικρᾶς δὲ αὐτοῖς ἀνεβόων ἐκ τοῦ ὑφ' Ηρώ-
δου τετιμημένων [c]χρῆναι, καὶ τοῦτον ἐπ' ἐκεί-
νου καθεσταθέντα τοῦδε ἀρχιερέα. τοσοῦτον γὰρ αὐ-
τοῖς εὐσεβέστερον αἱρεῖσθαι, καὶ καθαρώτερον.

γ'. Πρὸς ἃ παρῳξύνετο μὲν Αρχέλαος, [d]ἀπεί-
χετο δὲ τῆς πρὸς τὸν ἅμιλλαν ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν ἔξοδον
ἐπείξεως, δεδιὼς μήποτε, τὸ πλῆθος ἐκπολε-
μώσας, κατισχεθείη τοῦ κινήματι. διὸ τειθοῖ μᾶλ-
λον ἢ βίᾳ καταστέλλειν ἐπειρᾶτο τοὺς νεωτερίζον-
τας, καὶ ᾧ στρατηγὸν ὑποπέμψας παύσασθαι
παρεκάλει. τοῦτον εἰς τὸ ἱερὸν παρελθόντα, πρὶν
φθέγξασθαί τι, λίθοις ἀπήλαυνον οἱ φασιασαί, καὶ
τοῖς μετ' [e]αὐτὸν ὅτι σωφρονισμῷ προσιοῦσιν, ἐνίοις
δὲ πολλοὺς Αρχέλαος, πάντα δὲ πρὸς ὀργὴν
ἀπεκείραντο. δεινοί τε ἦσαν οὐκ ἠρεμήσοντες εἰ πλή-
θους ἀπολάβοιντο. καὶ δὴ τῆς τοῦ ἀζύμων ἐορτά-
σης ἑορτῆς, Φάσχα τοῖς Ιουδαίοις καλεῖται,
πολύ τι θυμάτων πλῆθος ἀναδεχομένη, κάτεισι
μυρία ἄπειρος ὄχλος ἐκ τῆς χώρας ἐπὶ τὸ θρη-
σκεῖον. οἱ δὲ τοὺς σοφιστὰς πενθοῦντες οἱ τῷ ἱερῷ
συνεισήκεισαν, προφορὰ τῇ φάσει προσχόμενοι. πρὸς
ὃ δείσας Αρχέλαος, πρὶν δ' ὅλου τοῦ πλή-
θους δραμεῖν τὸν νόσον, ἀποπέμπει μετὰ σπεί-
ρας χιλίαρχον, προστάξας βίᾳ τοὺς ἀρχηγοὺς
τῆς στάσεως καθέξειν. πρὸς οὓς τὸ πλῆθος ἅ-
παν παρῳξύνετο, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς τῆς σπεί-
ρας βάλλοντες λίθοις διέφθειραν· ὁ δὲ χιλίαρ-
χος ἐκφεύγει τραυματίας μόγις. ἔπειτ' οἱ μὲν
ὡς

a Ἀναδεχθῇ *Bod.* b Ἐπίνευσε *Bod.* c Ita lego cum *Busb* & *Rhod.* necnon *Gall.* qui ad oram paginæ χρῆναι habet, voce χρίσμενον in textu erasa. Atque hanc lectionem firmat ipse *Joſephus* in *Ant.* p. 772. v. 35. ubi dicit, ἠξίουν τιμωρεῖσθαι αὐτοὺς ὑπ' Αρχελάου γενόμενοι τῶν ὑπὸ Ηρώδου τιμωρίων. In *Editis* quidem omnibus, cæteriſque *MSS.* τετιμημένων χρήμασι. nec aliter in codice quo uſus eſt *Ruſinus.* d Επείχετο in *MSS.* e Αὐτῶ *Big.* f Pro forma Attica communem exhibent nonnulli *MSS.* * In templo conſtiterunt nutrimenta ſeditioni quærentes. *Ruf.* Vide *Ant.* p. 773. v. 33.

a Ex

ὡς μηδεὶς δεινῦ γεγονότος, ἐτράποντο πρὸς τ' θυσίαν· ὁ μὲν Ἀρχελάῳ δίκα φόνῳ καθεκλὸν ἐπὶ τὸ πλῆθος ἐφαίνετο. τλῷ δὲ στρατιὰ ἐπαφίησιν αὐτοῖς ὅλλυσι, τὸς μὲ πεζὸς, ἀφ' ἡ πόλεως ἀθρόους, τὸς δὲ ἱππεῖς, ἀνὰ τὸ πεδίον· οἱ, θύσιν ἑκάστοις ἐξαίφνης προσαπεσόντες, διαφθείρουσι μὲ πρὶ τρισχιλίους, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος εἰς τὰ πλησίον ὄρη διεσκέδασαν. ἐἰποντο δὲ κήρυκες Ἀρχελάου, κελεύοντες ἕκαστον ἀναχωρεῖν ἐπ' οἶκον, ἡ πάντες ὤχοντο τλῷ ἑορτλῷ ἀπολιπόντες.

inde illi quidem, quasi nihil mali actum esset, ad hostias mactandas se convertebant, sed Archelao sine cæde jam multitudo comprimi non posse videbatur. quamobrem totum illis immisit exercitum, pedites per civitatem simul omnes, equitesque per campum: qui, singulos dum sacra facerent adorti, circiter tria hominum millia perimunt, reliquam vero multitudinem per montes proximos dissiparunt. Præcones autem Archelai sequebantur, jubentes ut domum quisque suam se reciperent. adeoque omnes festivitate omissa discedebant.

Denique exercitum in eos immisit. Ant. p. 771.

Tria Judæorum millia occisa. ibid.

ΚΕΦ. β'.

Ἀρχέλαος μὴ συγγενῶν πλήθυς εἰς Ῥώμλω παρεύεται. ἐκεῖ, ὑπ' Ἀντιπάτρου πρὸς Καίσαρι κατηγορηθεὶς, ἐν δίκῃ κρατεῖ, λόγῳ τὴν Νικολάου ἀπολογίαν.

CAP. II.

Archelaus cum magna cognatorum turba Romam proficiscitur. Ibi ab Antipatro apud Augustum accusatus causam vincit, defendente eum Nicolao.

Αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς μητρὸς, καὶ τῶν φίλων Πο-πλᾶ καὶ Πτολεμαίου καὶ Νικολάου, κατῆει πρὸς θάλασσαν, καταλιπὼν ὑπίτροπόν τε τῶν βασιλείων καὶ κηδεμόνα τῶν οἰκείων, Φίλιππον. συνεξῆει δὲ ἅμα τοῖς τέκνοις Σαλώμη, καὶ ἡ τοῦ βασιλέως ἀδελφοί τε καὶ γαμβροί· ὃ μὲ δοκεῖν, συναγωνιούμενοι πρὶ τῆς διαδοχῆς Ἀρχελάῳ, τὸ δ' ἀληθὲς, κατηγορήσοντες περὶ τ' αὐτ' ὃ ἱερὸν παρανομηθέντων.

IPSE autem cum matre, necnon & Popla & Ptolemæo & Nicolao amicis, ad mare descendit,* relicto Philippo, ut simul & regias tueretur, suamque domum curaret. Verum & una cum filiis suis egressa est Salome, simulque regis fratres & generi: specie quidem Archelao de successione in regnum adjumento futuri; re autem vera accusationem instituturi de iis quæ contra leges in templum admissa erant.

Archelaus Romam se confert. ibid.

γ'. β'. Συναντᾷ δ' αὐτοῖς καὶ Καισάρειαν, Σαβῖνος ὁ τῆς Συρείας ὑπίτροπος, εἰς Ἰουδαίαν ἀπὸ ὑπὸ φυλακὴ τ' Ἡρώδου χρημάτων. τοῦτον ἐπέσχε πρωτοτέρως χωρεῖν Οὔαρος ἐπελθών, ὃν διὰ Πτολεμαίου πολλὰ δεηθεὶς Ἀρχέλαος μετεπέμψατο. τότε μὲ οὖν Σαβῖνος Οὐάρῳ χαριζόμενος, ὅτ' ὑπὸ τὰς ἄκρας ἔσπευσεν, ὅτε τὰ ταμεῖα τ' πατρῴων χρημάτων ἀπέκλεισεν Ἀρχελάῳ· μέχρι δὲ τ' Καίσαρος διαγνώσεως ἠρεμίσειν ὑπέσχετο. διέτριβε δὲ ὑπὸ τ' Καισαρείας. ὡς δὲ τ' ἐμποδίζοντα ὁ μὲ εἰς Ἀντιόχειαν ἀπῆρεν, Ἀρχέλαος δὲ εἰς Ῥώμλω ἀνήχθη, διὰ τάχους ὑπὸ Ἱεροσολύμων ὁρμήσας, παραλαμβάνει τὰ βασίλεια. καὶ μεταπεμπόμενος τούς τε φρουάρχους καὶ διοικητὰς, ἐπειρᾶτο [b] διοδεύειν τούς τ' χρημάτων [c] ἀναλογισμούς, τάς τε ἄκρας παραλαμβάνειν. ὑ μὲν ὃ φρούαρχοι τ' Ἀρχελάου κατημέλουν ὀφθαλμῶν, [d] ἔμενον δὲ φρουροῦντες ἕκαστα, καὶ τ' φρουρὰν ἀναπηδῶντες Καίσαρι μᾶλλον ἢ Ἀρχελάῳ.

Sabinus, Vare licet dissuadente, Hierosolyma ascendit. ibid.

δ'. γ'. Καὶ τούτῳ πάλιν Ἀντίπας ἀμφισβητῶν περὶ τῆς βασιλείας ἐπέξεισιν, ἀξιῶν τῆς ὑπαρχθείσης τλῷ πρώτῳ τῆς διαθήκης, ὑπὸ ἧ βασιλεὺς αὐτὸς ἐγέγραπτο. συλλήψεσθαι δ' ἐπῳ προῦπέσχετο Σαλώμη, καὶ πολλοὶ τῶν σὺν Ἀρχελάῳ πλεόντων συγγενῶν. ἐπῆγε δὲ καὶ τλῷ μητέρα, καὶ τὸν ἀδελφὸν Νικολάου Πτολεμαῖον, ῥοπλῷ τῆς δοκούσης ἀπὸ τλῷ παρ' Ἡρώδῃ πίστιν· ἐγεγόνει γὰρ δὴ τῶν φίλων τιμιώτατος ἐκείνῳ. πλεῖστον μὲν τοι ἐπεποίθει ἀπὸ δεινότητα λόγων Εἰρηναίῳ τῷ ῥήτορι· δι' ὃν καὶ τὸς νεωτεριστὰς εἶχεν Ἀρχελάῳ, κατὰ τὸ ὁρισθὲν καὶ τὰς διαθήκας, διεκρούσατο. μεθίστατο δὲ ὁ

Antipas Romam proficiscitur. ibid.

Ptolemæus Nicolai Damasceni frater. ibid.

Irenæus orator.

Romæ

a Ἐν τῷ ἱερῷ Bod. b Διοικητὰς Big. c Ἀναλῶσις in MSS. d Ἀνίμενον in pleriſque MSS. * Relicto Philippo regni procuratore itemque rerum familiarium curatore, Ruf.

a Ἐκαστα

mæ autem cognati omnes, quibus invisus erat Archelaus, ejus partibus *magno* studio accedebant. Et ex professo quidem omnes suis legibus vivere expetebant, sub Romani prætoris administratione; aut, si hoc non impetrarent, ab Antipa imperio regi volebant.

Apud Cæsarem contra Archelaum institua accusatio. Ant. p. 775.

4. Cum his autem una faciebat & Sabinus, literis in hunc finem missis; quibus Archelaum quidem apud Cæsarem accusavit, multis vero Antipam laudavit. Itaque cum criminationes in Archelaum digessissent Salome & qui cum ea erant, eas Cæsari tradiderunt: & post eos Archelaus juris sui capitula in scriptis *ei* mittit per Ptolemæum, patrisque annulum & regni rationes. Cæsar autem, cum mature secum de iis cogitasset quæ ab utraque parte dicerentur, deque regni magnitudine, & ingenti reditum numero, ac præterea de multiplici Herodis sobole, cumque insuper Vari & Sabini literas perlegisset, istis de rebus missas, summæ dignitatis Romanos in concilium congregat, in quo Cajo ex Agrippa & Julia filia sua nato, quem ipse adoptaverat, primum locum tribuit: atque *tunc* illis facit dicendi potestatem.

Antipater Salomes filius Archelaum accusat. ibid.

5. Ibi Antipater Salomes filius (erat autem ex Archelai adversariis in dicendo acerrimus) surrexit, eumque accusabat, dicens, "Archelaum verbis quidem de regno contendere, "re autem vera jam ante factum esse regem, "& nunc vanis ludibriis Cæsaris aures imple-"re: quem successionis judicem non exspe-"ctabat, ut qui post Herodis mortem, non-"nullos quidem mittendos suborsarit diade-"ma sibi imposituros, in solio vero præsederit, "& responsa dederit tanquam rex, & ordines "exercitus permutarit, novasque dignitates "donaverit, & qui, cum populo omnia annuis-"set quæ velut à rege impetrare volebat, & "ob maxima crimina à patre vinctos solvisset, "nunc venit umbram regni à Domino petitu-"rus, cujus ad se arripuerat corpus, Cæsa-"rem *ipsum* non rerum sed nominum Domi-"num faciens. Quin & hoc ei in opprobrium "vertebat, quod patris luctui illuderit dissimu-"lando; cum interdiu quidem vultum ad mœ-"rorem componeret, noctu sese inebrians us-"que dum saltaret; unde vulgi tumultum ex "sua hanc ob rem indignatione ortum esse di-"cebat: totiusque orationis contentio & cer-"tamen in eo erat & innitebatur, quod tan-"tam populi cædem fecerit in templo. quos "quidem ad festum *celebrandum* veniisse, ad "hostias vero quas ipsi macta*verunt* crudeliter "esse jugulatos, & in templo tam multa cada-"vera in acervos congesta esse, quanta nullum "alienigenarum bellum congesserat etiam sine "denunciatione illatum. Hanc sane crudelita-"tem illius quoque patrem animo prospexisse, "neque ei vel *minimam* spem regni facere un-"quam voluisse, nisi cum animo ejus quam

Ρώμη πάντων τῶν αὐτὸν ἡ αὐτὴ τῶν συγγενῶν, οἷς ἀεὶ μίσος ἦν Ἀρχελάῳ. καὶ τοσουτοφόρως μὲν [a] ἕκαστος αὐξομένας ἐπεθύμει, στρατηγῷ Ῥωμαίων διακεῖσθαι· εἰ δὲ τότε ἁμαρτάνοιεν, βασιλεύεσθαι ἀπὸ πάντων ἤθελεν.

δ'. Συνῆγεν δὲ αὐτοῖς εἰς τοῦτο καὶ Σαβῖνος δι' ἐπιστολῶν, κατηγορήσας μὲν Ἀρχελάου πρὸς Καίσαρα, πολλὰ δ' ἐπαινέσας Ἀντίπατρον. συντάξαντες δὲ [b] τὰ ἐγκλήματα οἱ περὶ Σαλώμην, ἐνεχείρισαν Καίσαρι· ᾧ μεθ' αὐτὰς Ἀρχέλαος, τὰ τε κεφάλαια τῶν ἑαυτοῦ δικαίων γράψας, καὶ τὸ δακτύλιον τοῦ πατρὸς καὶ τοὺς λόγους ἐπιπέμπει πρὸς Πτολεμαῖον. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Καῖσαρ τοὺς πρὸς ἀμφοῖν κατ' ἰδίαν, τό,τε μέγεθος τῆς βασιλείας, καὶ ὃ πλῆθος τῶν προσόδων, πρὸς οἷς ἦν ἀεὶμνὴν τῶν Ἡρῴδου γενεᾶς· προσαναγνούς δὲ καὶ τὰ παρὰ Οὐάρου καὶ Σαβίνου, περὶ τούτων ἐπεσταλμένα, συνέδρια μὲν ἀθροίζει τῶν ἐν τέλει Ῥωμαίων, ἐν ᾧ καὶ [c] τὸν ἐξ Ἀγρίππα καὶ Ἰουλίας τὸν γνησίως γεγονότα παῖδα Γάϊον, πρῶτον ἐκάλεσεν· ἀποδίδωσι δὲ λόγον αὐτοῖς.

ε'. Ἐνθα καταζὰς ὁ Σαλώμης υἱὸς Ἀντίπατρος, ἦν δὲ τῶν ἐναντιωμένων Ἀρχελάῳ [d] δεινότατος εἰπεῖν, κατηγόρει φάσκων, "τοῖς μὲν λόγοις ἀμφισβητεῖν ἄρτι "περὶ βασιλείας Ἀρχέλαον, τοῖς δ' ἔργοις, πάλαι γε-"γονέναι βασιλέα, καταφρονοῦντα δὲ νῦν τοῦ Καίσαρος "ἀκοῆς· ὃν δικαστὴν τῆς ἀμφιδοξίας ὑπομένειν, εἰ-"γε μὴ τιμῇ Ἡρῴδου τελευτῇ ἐγκλήτους μὲν ἐκπέ-"μψας τοὺς βεβιασμένους ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος, προ-"καθίσας δὲ ὅτι θᾶττον καὶ χρηματίσας ὡς βασιλεύς, "ταῖς τε τῆς στρατιᾶς ἀμείψας, καὶ προκοπὰς χα-"ρισάμενος, ἐπὶ δὲ τῷ δήμῳ πάντα καταβύσας, "ὅσον ὡς παρὰ βασιλέως τυχεῖν ἠξίου, καὶ τὰς ὅτι "μεγίστας αἰτίας [e] ἐκτὸς τοῦ πατρὸς διαλυθείσας λύ-"σας, νῦν ἦκει παρὰ τὸν [g] δεσπότην σπεύδων αἰτήσομε-"νος βασιλείας, ἧς ἥρπασεν ἑαυτῷ τὸ σῶμα, καὶ ποιῶν "ὃ τῷ πραγμάτων ἀλλὰ τῷ ὀνόματι κύριον Καί-"σαρα. προσωνείδιζε δέ, ὡς καὶ τὸ πένθος κατευ-"ρυθύσατο τοῦ πατρός, μιᾷ ἡμέρᾳ μὲν ὑποκριτὴν "ζῶν τὸ πρόσωπον εἰς λύπην, νύκτωρ δὲ μέχρι κώ-"μων μεθυσκόμενον, ὃ καὶ τοῖς παρακλητοῖς [f] ἐν-"πλήσας τὰς ὑπὸ τύπτεσθαι ἀγαναχτήσεως ἔλεγε γε-"γονέναι· καὶ ὧν ἀγῶνα παντὸς τοῦ λόγου ἐποιεῖτο "σαφὲς τῷ πλήθει τὸ περὶ τὸν ναὸν φονευθῆναι. ὡς "ἐλευθέραν μὲν ἐφ' ἑορτῇ, παρὰ δὲ τὰς ἰδίας θυ-"σίας ὠμῶς ἀπεσφάχθαι· καὶ τοσοῦτον ὑπὸ τῷ ἱερῷ σε-"σωρεῦσθαι νεκρῶν πλῆθος, ὅσον ὑπ' ἀλλοφύλοις ἀσύ-"ποτε πόλεμος ἐπελθὼν ἀχειρώτους. Ταύτῃ μὲν ὅτι τῷ "ἀμύητα προσκεφάλαιον αὐτῷ καὶ τὸ πατρῷα, μηδ' ἐλ-"πίδος αὐτὸν ἀξιῶσαι ποτὲ βασιλικῆς, ἢ ὅτε χεῖρον τὸ ψυ-"χος

a Ἕκαστοι αὐτῶν ἀνεφθ. Bod. b Τὰ περὶ τὰ ἐγκλ. Bod. c Decennem circiter. Hoc enim factum quasi quadriennio ante Consulatum, quem obtinuit (ut ex Fastis liquet, a. U.C. 754.) vix annos natus quatuordecim. Vide Suet. in Aug. c. 64. & Tacitum in Ann. l. 3. Alib. d Δεινὸς εἰπεῖν Bod. e Ἔξω sine δὲ Big. Bonh. & Rhed. f Ἐμπλὴς τὰς Bod. g In urbe licet Augustus sicut templi honore, ita Domini appellatione abstinuerit; h. e. noluerit à Romanis appellari hoc nomine quod odissent; eo tamen ab exteris haud illibenter salutatus est. Quare & illum Antipater *hoc loco*, & apud *Dionem* Cleopatra l. 51. p. 451. B. & Licinius l. 54. p. 536. A. *Dominum* sine reprehensione compellant. Sic Tiberius Augusti nomen (in urbe scil.) recusavit; epistolis ad reges & dynastas addidit. Vide Suet. in Aug. c. 52, 53. & in Tib. c. 26, 27. Edit.

a Illud

"χλιὼ χάμιστον [a]ἓ σώματος ἀκεστὴς ὢν ὑγιάστον-
"τος λογισμῷ, καὶ ὅτι ὃν ἔγραφεν ἐν ταῖς διαθή-
"καις ἤδει ἀφάδοχον, καὶ ζῶντα μηδὲν ἧττον ἐν ταῖς
"ἀφαθήκαις μέμφασθαι δυνάμενος, ὃν ἔγραψεν
"ὑγιαίνοντι μὲν τὸ σῶμα, κεκμηκότι δὲ τῇ ψυχῇ
"ἔχων πάθος παντός. εἰ μέν τοι καὶ κυριωτέραν τῇ
"τοῦ χάμιστος κρίσιν πιθάνως, ἐπικεχειροτονη-
"θαι βασιλείαν Ἀρχέλαον ὑφ' ἑαυτοῦ, τοῖς εἰς αὐτὸν
"ἐψηφισμένοις. ἢ ποταπόν γε ἄρα ἂν γένοιτο βα-
"σιλεὺς τῷ ἀρχῇ ἐπὶ Καίσαρος, ὃν πρὶν λα-
"βεῖν τοσούτους ἀνηρηκότα;

ε'. Πολλὰ τοιαῦτα διεξελθὼν Ἀντίπατος, καὶ τοὺς πλείστους τῶν συγγενῶν ἐπιμησάμενος ἐφ' ἑκάστῳ τῶν [b]κατηγορημένων μάρτυρας, κατέπαυε τὸν λόγον. ἀνίσταται δὲ Νικόλαος ὑπὲρ Ἀρχελάου, "καὶ
"τὸν μὲν ὑπὸ τῷ ἱερῷ φόνον ἀναγκαῖον ἀπέφαινε, πο-
"λεμίους γὰρ γεγονέναι τοὺς ἀνηρημένους, ὑπὲρ τῆς βασι-
"λείας μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικάζοντος αὐτὸν Καί-
"σαρος· τῶν δὲ ἄλλων ἐγκλημάτων συμβούλους ἀπε-
"δείκνυεν αὐτοὺς τοὺς κατηγόρους γεγονέναι. τῷ γε-
"μὲν ὑπολαμβάνειν ἀξίως ἀφὰ τοῦτο μάλιστα εἶναι κυ-
"ρίαν, ὅτι βεβαιοῦτο ὑπὸ αὐτῆ Καίσαρος κρίσεως ὃν
"διαδόχον. ὁ δὲ σωφρονῶν ὥστε τῷ διανοεῖσθαι τῶν ὅλων
"ἁμαρτεῖν τὴν ἐξουσίας, ἁδέπω δεῖ κληρονόμον κρί-
"σιν ἐσφάλλετο. σωφρονῶν δὲ ἦρητο καὶ ὃν κρίσα-
"μενον, ὁ γνώσεται τὸν κρίσαντα.

ζ'. Διεξελθόντος δὲ πάντα καὶ Νικολάου, παρελ-
θὼν ὁ Ἀρχέλαος, [c]προπίπτει τῶν Καίσαρος γονάτων
ἡσυχῇ. κἀκεῖνος αὐτὸν μάλα φιλοφρόνως ἀναστήσας,
εὐθὺς μὲν ὡς ἀξίως εἴη τῆς πατρῴας διαδοχῆς, ὑ-
μῖν τι βέβαιον ἀπεφήνατο. ἀθρόους δὲ τοὺς συνέ-
δρους ἐκείνης τῆς ἡμέρας, καθ' ἑαυτὸν πρὸ ὧν δύ-
νασιν ἐσκέπτετο, εἴτε χρὴ τῶν ἐν ταῖς διαθήκαις κα-
ταγραφέντα τινὰ ἀφάδοχον, εἴτε καὶ πάσῃ τῇ γενεᾷ δια-
νεῖμαι τὴν ἀρχήν. ἐδόκει δὲ ὑπεροψίας χρῆσαι τὸ πλῆ-
θος τῶν προσώπων.

"corpore ægrotans haud ſanæ mentis compos
"eſſet; & quem in ſecundo teſtamento ſcri-
"pſerat ſucceſſorem neſcivit, idque nihil quid-
"quam habens quod de eo queri poſſet quem
"in ſuperiori teſtamento ſcripſerat, cum corpo-
"re quidem valeret, & animam ab omni per-
"turbatione liberam puramque gereret. Verun-
"tamen, ſi quis concedat majoris auctoritatis
"eſſe morbo laborantis judicium, ipſum *ſciat* ſe
"Archelaum regno abdicaſſe, ex iis qnæ in il-
"lud contra leges admiſit. aut qualis quæſo
"futurus eſt rex, cum à Cæſare acceperit im-
"perium, qui antequam illud acciperet, tan-
"tam ſtragem edidit?

6. Cum hujuſmodi multa *oratione* perſe- *Nicolaus pro Archelao reſpondet Antipatro. Antiq. p. 776.*
quutus eſſet Antipater, & plurimos ex cognatis ad ſingula, quorum eum accuſaverat, teſtanda ſtitiſſet, finem dicendi facit. Surrexit autem Nicolaus pro Archelao, "& cædem in tem-
"plo factam neceſſariam fuiſſe oſtendebat; cæ-
"ſos quippe non ſolum regni, ſed & Cæſaris,
"ipſius judicis, hoſtes exſtitiſſe: ipſos vero,
"qui accuſationem inſtituerant, ad alia eum
"crimina conſilio ſuo impuliſſe. Porro, ſecun-
"dum teſtamentum maxime ob hanc cauſam
"ratum haberi poſtulabat, quod in eo *Hero-*
"*des* ſucceſſorem ſuum à Cæſare confirmatum
"iri conſtituit. Nam qui ita ſapuit ut rerum
"domino ſua cederet poteſtate, non utique
"in ſuo de hærede judicio errabat. ſana au-
"tem mente erat, *cum eligeret *hæredem*
"conſtituendum, qui non ignoravit eum per
"quem conſtitui deberet.

7. Cum autem & Nicolaus omnia dicendo *Cæſar benigne alloquitur Archelaum. Antiq. p. 777.*
percurriſſet, Archelaus progreſſus ante genua Cæſaris leniter procidit. Atque ille, cum ipſum benigne admodum excitaſſet, dignum quidem eſſe oſtendit qui patri *in regnum* ſuccederet, nihil tamen certi *hac de re* pronunciavit: conſiliariis vero, quos eo die acciverat, dimiſſis, de iis quæ audiverat ſecum ipſe diſpiciebat, utrum horum aliquem *qui* in teſtamentis *ſcripti* erant ſucceſſorem conſtituere deberet, an vero omnibus *Herodis* liberis communiter divideret principatum. Nam cum tam multi eſſent, *haud parvo* ſubſidio egere videbantur.

ΚΕΦ. γ'.

Μάχῃ καρτερᾷ τῶν Σαβίνου στρατιώτῃς σωάπτουσιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πολλὴ γίνεται φθορὰ ἐν Ἱεροσολύμοις.

ΠΡὶν δ' ὁρίσαι τι περὶ τούτων Καίσαρα, τελευτᾷ μὲν ἡ Ἀρχελάου μήτηρ Μαλθακὴ νοσήσασα. ἐπὶ δὲ Οὐάρου δ' ἐκομίσθη [d]ἐκ Συρίας ὅπλα, περὶ τῶν Ἰουδαίων ὑποψίαν. ἦν γὰρ ἐπιδήμους Οὐάρος· ἀνέβη γὰρ δὴ μετὰ τὸν Ἀρχελάου πλοῦν εἰς Ἱεροσόλυμα τὰς παρακοινήσας καθέξων, ἐπειδὴ προῆλθεν ἦν ὃ ἔθνος οὐκ ἠρεμῆσον· εἴ τι τῶν στρατευμάτων, ὅσα ἦγεν ἄγων, ἐν τῇ πόλει καταλείπει, καὶ αὐτὸς μὲν ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐπελθὼν δὲ Σαβῖνος, ἀφορμὴν αὐτοῖς παρέσχε νεωτεροποιίας. τὰς τε γὰρ φρου-

CAP. III.

II.

Judæos inter & Sabinianos pugna acris, & magna ſtrages Hieroſolymis.

ANtequam vero aliquid de iſtis ſtatueret Cæſar, morbo correpta obiit Malthace, mater Archelai, & è Syria à Varo allatæ ſunt literæ de Judæorum defectione. Quam Varus proſpiciens (nam poſtquam ora ſolveret Archelaus Hieroſolyma aſcendit *Varus* ſeditionem moventes cohibiturus, utpote quod manifeſtum erat non quieturam eſſe gentem) ex tribus è Syria legionibus, quas ſecum ducebat, unam in urbe relinquit, & ipſe quidem Antiochiam reverſus eſt. Cum autem poſtea veniſſet Sabinus, novi quid moliendi occaſionem præbuit Judæis. nam & cuſtodibus

Malthaces obitus. Antiq. p. 777.

Varus ſeditionem Hieroſolymis compeſcit. ibid.

a Illud ἓ è *Codd. MSS.* b Κατηγορημάτων *Bod.* c Προσπίπτει *Bod. & Voſſ.* d Ἀπὸ Συρίας *Bod.* * Qui enim ſcivit quem eligeret ad confirmandum, ſcivit utique quem eligeret ad imperandum, nec in ſucceſſore falli potuit, qui non eſt falſus in confirmatore, *Pſeudo-Hegeſipp.*

Sabinus Hierosolymis res perturbat. Ant. p. 778.

bus vim adhibebat ut arces ſibi traderent, & cum acerbitate regis pecunias exquirebat, freтus non ſolum militibus à Varo relictis, ſed & ſervorum ſuorum non parva manu; quibus omnibus, cum armis eos inſtruxiſſet, uſus eſt tanquam avaritiæ ſuæ miniſtris. Inſtante autem Pentecoſte (ita feſtum quoddam appellant Judæi poſt ſeptem hebdomadas *à paſchate* celebratum, ex dierum numero appellationem ſortitum) congregatus eſt populus non *ſolum* ex religionis ſolennitate, ſed ex indignatione. Itaque multitudinis infinitæ factus eſt concurſus ex Galilæa, & Idumæa, & Hierichunte, & Peræa *regione* trans Jordanem. hominum autem numero & animorum alacritate *reliquis* præſtabant indigenæ ex ipſa Judæa. Cumque

Judæi armis ſe defendunt. ibid.

ſemetipſos in tres turmas diviſiſſent, tribus in locis caſtra metantur, ad ſeptentrionalem templi *regionem*, & ad meridionalem juxta Hippodromum, tertia autem pars ad occidentem prope regias; & Romanos undique circumſeſſos oppugnabant.

2. Sabinus autem, ut qui & multitudinem eorum formidarit & ſpiritus hominum elatos, frequentes ad Varum nuncios mittebat, orans atque obſecrans ut ei quam ocyſſime auxilium ferret, quaſi futurum eſſet ut concideretur legio, ſi moras necteret: ipſe vero cum in excelſiſſimam arcis turrim aſcendiſſet, quæ Phaſaëlus vocabatur, ita denominata à fratre Herodis quem Parthi occiderant, inde legionis militibus ſignum dedit, ut in hoſtes impetum facerent. nam *is* metu perculſus ne ad ſuos quidem deſcendere audebat. At milites, perſua-

Acre prælium inter Judæos & Romanos. ibid.

ſione victi, proſiliunt properantque ad templum, & pugnam acrem cum Judæis committunt. in qua, * dum nemo quidem *eos* deſuper *à mœnibus* propelleret, imperitos belli peritia ſuperabant. Poſtquam vero multi Judæorum, conſcenſis porticibus, in verticem illorum tela dejicerent, plurimi conterebantur; & neque ex alto ferientes facile ulciſci, neque cominus pugnantes ſuſtinere poterant.

Ignis, porticibus templi ſubjectus, exitio eſt Judæis. Ant. p. 779.

3. Cum autem ab utriſque affligerentur, porticibus ignem ſubjiciunt, operibus magnitudine & ornatu ambitioſo mirandis. Atque illorum qui ſuper iſtis erant, multi quidem à flammis ſubito comprehenſi in iis perierunt; multi vero ab hoſtibus, in eos deſilientes; quidam autem de mœnibus ſeſe præcipitarunt, nonnullique rebus deſperatis ſuis ſe gladiis conficientes ignem præveniebant. At quotquot per muros reptando deſcenderint, & in Romanos irruerint, obſtupefacti nullo negotio ſubigebantur; donec *tandem*, aliis quidem interemptis, aliis vero præ metu diſjectis, in Dei theſaurum *à cuſtodibus* deſertum inciderint milites, &

Sacrum theſaurum diripiunt Romani. ibid.

quadringenta circiter talenta diripuerint: quorum quæ furto non ſublata erant, *ſibi* conquiſivit Sabinus.

ρὸς προδιδόναι τὰς ἄκρας ἐδιάζετο, καὶ πικρῶς τὰ βασίλεια χρήματα διηρεύνα, πεποιθὼς ὑ μόνον τοῖς ὑπὸ Οὐάρῳ καταλειφθεῖσι φρατώταις, ἀλλὰ καὶ πλήθει δ' ἰδίων, ὃς ἅπασιν ὁπλίσας, ὑπηρέταις ἐχρῆτο ἐπὶ πλεονεξίᾳ. ἐφίσταται δὲ Πεντηκοστὴ· ὅτι καλοῦσι πανήγυριν Ἰουδαῖοι παρ' ἑπτὰ γινομένην ἑβδομάδας, [a] ἀπ' ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν προσηγορίαν ἔχουσαι· [b] ὄχλος ἦν συνῆγεν θρησκεία συνήγαγε τὸ δῆμον, ἀλλὰ ἀγανάκτησις. συνέδραμε γὰρ πλῆθος ἄπειρον ἔκ τε τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ἰδουμαίας, Ἰεριχοῦντός τε, καὶ τῆς ὑπὲρ Ἰορδάνην Περαίας. ἐπῆλθε δὲ πλήθει τε καὶ προθυμίᾳ ἀνδρῶν [c] ὁ γήσιος ἐξ αὐτῆς Ἰουδαίας λαός. διαιρήσαντες δὲ σφᾶς ἑαυτοὺς εἰς τρία μέρη, τεχῇ στρατοπεδεύονται, πρός τε τῷ βορείῳ ᾧ ἱερᾷ κλίματι, καὶ πρὸς τῷ μεσημβρινῷ κατὰ τὸν Ἱππόδρομον· ἡ δὲ τρίτη μοῖρα πρὸς τοῖς βασιλείοις κατὰ δύσιν προσκαθεζόμενοι δὲ πάντοθεν, τοὺς Ῥωμαίους ἐπολιόρκουν.

β'. Ὁ δὲ Σαβῖνος, πρός τε τὸ πλῆθος αὐτοῦ ὑποπτεύσας καὶ τὰ φρονήματα, συνεχῶς μὲν ἀγγέλους ἔπεμπε πρὸς Οὔαρον, ἐπαμῦναι δὲ τάχει δέομενος, ὡς εἰ βραδύνοι, κατακοπησομένης ᾧ ταξιάρχου· αὐτὸς δὲ ὅπου τὸν ὑψηλότατον ᾧ φρουρίῳ πύργον ἀναβὰς, ὃς καλεῖτο Φασάηλος, ἐπώνυμον ἦν ἀδελφοῦ Ἡρῴδου διαφθαρέντος ὑπὸ Πάρθων, σύνθημα τοῖς ὑπὸ τὰγμασι φρατώταις, ὁρμῆσαι τοῖς πολεμίοις. δι' ἔκπληξιν γὰρ οὐδὲ εἰς τοὺς οἰκείους καταβαίνειν ἐθάρρει. πεισθέντες δὲ οἱ φρατῶται, [d] προπηδῶσιν εἰς τὸ ἄντικρυ, ᾗ μάχῃ καρτερᾷ τοῖς Ἰουδαίοις συνάπτουσιν. ὅθ' ᾗ μέχρι μὲ ὑφ' ἡμῶν καθ' ὑπερθεν ἐπήμυνε, [e] πειρᾶσαι ἀμπειρίᾳ [f] πολέμου τ' ἀπείρων. ἐπεὶ δὲ πολλοὶ Ἰουδαίων ἀναβάντες ὅπη τὰς στοὰς, καὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἠφίεσαν τὰ βέλη, συνετρίβοντο πολλοὶ, καὶ ὅτε τοὺς ἄνωθεν βάλλοντας ἀμύνασθαι ῥᾴδιον ἦν, ὅτε τοὺς συγκλῶν μαχομένους ὑπομένειν.

γ'. Καταπυρώμενοι δὲ τοῖς ἀμφοτέρων ὑπεμπιπρᾶσι τὰς στοὰς, ἔργα θαυμάσια μεγέθους τε καὶ πολυτελείας ἔνεκεν. ὧν δ' [g] ἐπ' αὐτῶν ὑπὸ τῆς φλογὸς ἐξάφνης περιεχθέντες, πολλοὶ μὲν ἐν αὐτῇ διεφθείροντο, πολλοὶ δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων, πηδῶντες εἰς αὐτούς, τινὲς δ' εἰς τὰ πίσω κατὰ τὸ τεῖχος κατεκρημνίζοντο, ἔνιοι δ' ὑπ' ἀμηχανίας τοῖς ἰδίοις ξίφεσι τὸ πῦρ ἔφθανον. ὅσοι δὲ καθερπύσαντες ἀπὸ τῶν τειχῶν ἦλθον εἰς τοὺς Ῥωμαίους, εὐμεταχείρισται διὰ τὴν ἔκπληξιν ἦσαν, μέχρι τῶν μὲν ἀπολωλότων, τῶν δ' ὑπὸ τοῦ δέους σκεδασθέντων, ἐρήμῳ τῷ τοῦ Θεοῦ θησαυρῷ προσπεσόντες ὧν φρατῶται, σχεδὸν τριακόσια τάλαντα διήρπασαν· ὧν [h] ὅσα μὴ διεκλάπη, Σαβῖνος ἤθροισεν.

δ'. Ἰου-

a Ita lego, nonnihil favente *Ruſino*, qui vertit, *ex eorum numero vocabulum nacta*, ſc. PENTECOSTE. ἐπ' ἀρ. in *Editis & MSS. b* Id eſt, ὃ μόνον, prout in *Ants.* p. 778. v. 14. *c* Scilicet, incolentes Judæam proprie & ſtricte dictam: de qua vide in lib. III. *de Bello*. Aut (ut verba interpretatur *Caſaubonus* in *Exerc.* contra *Baronium*, p. 27. *Edit. Lond.*) germanus & purus Judæorum populus, in ipſa Judæa ſic proprie dicta, urbe nempe & Toparchiis Hieroſolymitanorum, natus. *d* Forſan προσπηδῶσιν. *e* Sic *Big. Busb.* & *Rhed.* ἐπειρῶσαν perperam in *cæteris*. *f* Ita locum reſtitui ex *Ruſino*, qui vertit, *imperitos belli peritia ſuperabant*. antea erat πολεμίων ἀπείρων. *g* Sic *Big. Busb.* & *Rhed* ὑπ' αὐτῶν in *reliquis*. *h* Paulo aliter in *Ants.* p. 779. v. 24. ᾗ διεκλάπη μὲ πολλὰ ὑπὸ τῶν φρατώτων, Σαβῖνος ᾗ ἐξεπίπτου εἰς τὸ φυσικὸν πεζικώτερα τάλαντα. adeo ut forſan legendum ſit hîc loci; οἱ φρατῶται πολλὰ διήρπασαν· ὧν ὅσα μὲ διεκλάπη, περὶ πεντήκοντα τάλαντα, Σαβῖνος ἤθροισεν. Pro ἤθροισεν aut ἐξεπίπτου *Zonaras* legit ἐξέπιπτεν. * Dum nemo deſuper adjuvaret, *Ruſ.*

δ'. Ιουδαίους δὲ ἥτε τῶν ἔργων καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν φθορὰ πολὺ πλείους καὶ μαχιμωτέρους ὑπισχνέισθαι Ρωμαίοις· καὶ θεωροῦντες τὰ βασίλεια ἅπαντας, ἠπείλουν διαφθείρειν, εἰ μὴ θᾶττον ἀπίοιεν. ὑπισχνοῦντο γὰρ ἀσφάλειαν τῷ Σαβίνῳ, βουλομένῳ μετὰ τάγματος ἐξιέναι. συνελάμβανον δ' αὐτοῖς οἱ πλεῖστοι τῶν βασιλικῶν ἀθυμοτέρως ἔχοντες. τὸ μέντοι πολεμικώτατον μέρος, Σεβαστηνοὶ τρισχίλιοι, Ροῦφός τε καὶ Γράτος ὑπὲρ τούτοις, ὁ μὲν τοὺς πεζοὺς τῶν βασιλικῶν ἔχων ὑφ' ἑαυτόν, Ροῦφος δὲ τοὺς ἱππεῖς, οὐκ ἐκόντες καὶ χωρὶς ὑπηκόου δυνάμεως, δι' ἀλκὴν καὶ σύνεσιν τὴν πολέμου ῥοπὴν, ἄξιος ὢν, προσετίθεσαν Ρωμαίοις. Ιουδαῖοι μὲν οὖν ἐνέκειντο τῇ πολιορκίᾳ, τῶν τειχέων ἅμα προμάχοις καὶ φρουρίῳ, καὶ τοῖς περὶ τὸν Σαβῖνον ἐμβοῶντες ἀπιέναι, μηδ' ἐμποδὼν αὐτοῖς γίνεσθαι, διὰ χρόνου πολλοῦ κομιζομένοις τὸ πάτριον ἀθυμίαν. Σαβῖνος δὲ ἀγαπητὸν μὲν ἦν ὑπεξελθεῖν, ἠπίστει δὲ τοῖς ὑποσχέσεσι, καὶ ὃ φρᾶσον αὐτῷ δίκαιος εἰς ὀλέθρου ὑπόπτευεν, ἅμα δὲ καὶ τὴν ἐξ Οὐάρου βοήθειαν ἐλπίζων, διέφερε τὴν πολιορκίαν.

4. Itaque Judæorum plures, eoſque pugnaciores, contra Romanos excitavit, partim operum ruina, partim hominum ſtrages: cumque regias obſediſſent, omnibus minitabantur exitium, niſi quam primum diſcederent. nam Sabino ſecuritatem præſtare pollicebantur, ſi cum legione *ſua* exire vellet. Quin & ipſis opitulabantur regiorum quamplurimi, qui ad eos transfugerant. Verum pars bellicoſiſſima, Sebaſtenorum tria millia, illiſque præfecti Rufus & Gratus, hic quidem peditibus regiis, Rufus vero equitibus (quorum uterque etiam ſine copiis illos ſequutis, propter ſtrenuitatem, & ſcientiam in qua vertitur belli fortuna, magni faciendus) Romanis ſe adjungebant. Et Judæi quidem obſidioni inſtabant, ſimul & caſtelli mœnia oppugnantes, & ad Sabinum clamantes ut diſcederet, neque illos impediret, tamdiu patriis viventes legibus. Sabino quidem non diſplicebat ut clam *cum ſuis* abiret, haud vero *ejuſmodi* fidebat promiſſis, & eorum lenitatem inſidiarum eſſe illecebram ſuſpicabatur; quodque Varum etiam in auxilium venturum exſpectaret, obſidionem perferebat.

Judæi ſuis cladibus irritantur. Ant. p. 779.

Rufus & Gratus ad Romanos tranſeunt. ibid.

Sabinus obſidionem ſuſtinet. ibid.

ΚΕΦ. δ'. CAP. IV.

δ'.

Στασιάζονται οἱ πάλαι στρατευσάμενοι ὑφ' Ηρώδου. Ιούδα λῃστήρια. Σίμων καὶ Ἀθρογγαῖος ὄνομα βασίλειον ἀντιποιοῦνται.

Tumultuantur Herodis veterani. Judæ latrocinia. Simon & Athrongæus regium nomen invadunt.

ΕΝ δὲ τούτῳ καὶ τὰ κατ' τὴν χώραν πολλαχόθεν ἐταράττετο, καὶ συχνοὶ [a] βασιλείαν ὁ καιρὸς ἀνέπειθε. κατ' μέντοι [b] Ιδουμαίαν δισχίλιοι τῶν ὑφ' Ηρώδου πάλαι στρατευσαμένων συνάντες ὅπλοις, διεμάχοντο τοῖς βασιλικοῖς, οἷς Αχίαβος ὁ ἀνεψιὸς βασιλέως, ἀπὸ τῶν ἐρυμνοτάτων χωρίων ἐπολέμει, ἀποφεύγων τὴν ἐν τοῖς πεδίοις συμπλοκήν. ὁ δὲ Σεπφώρεως τῆς Γαλιλαίας Ιούδας υἱὸς Εζεκίου τοῦ καταισχόντος ποτε τὴν χώραν [c] ἀρχιλῃστοῦ, καὶ χειρωθέντος ὑφ' Ηρώδου τοῦ βασιλέως, συναγαγὼν πλῆθος οὐκ ὀλίγον, ἀναῤῥήγνυσι τὰς βασιλικὰς ὁπλοθήκας, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὁπλίσας, τοῖς τὴν δυναστείαν ζηλοῦσιν ἐπιχείρει.

β'. Κατὰ δὲ τὴν Περαίαν, Σίμων τις τῶν βασιλικῶν δούλων, εὐμορφίᾳ σώματος καὶ μεγέθει πεποιθὼς, θεῖτ' ἔθησι μὲν ἑαυτῷ καὶ ἀξίωμα· θρασυὸν δὲ, μεθ' ὧν ἤθροισε λῃστῶν, τά τε τοῦ Ιεριχοῦ βασίλεια κατεπίμπρησι, καὶ πολλὰς ἑτέρας τῶν πολυτελῶν ἐπαύλεις, ἁρπαγὰς ῥᾳδίους οἰκ τοῦ πυρὸς πορίζόμενος ἑαυτῷ. κἂν ἔφθη πᾶσαν οἴκησιν εὐπρεπῆ καταφλέξας, εἰ μὴ Γράτος ὁ τῶν βασιλικῶν πεζῶν ἡγεμὼν, τούς τε [h] Τραχωνίτας τοξότας καὶ ὃ μαχιμώτατον τῶν Σεβαστηνῶν ἀναλαβὼν, ὑπαντίασε τῷ ἀνδρὶ. τῶν μὲν οὖν πεζῶν, συχνοὶ διεφθάρησαν ἐν τῇ μάχῃ· [i] τὸν Σίμωνα δ' [k] αὐτὸν, ἀναφεύγοντα δι' ὀρθίου φάραγγος, ὁ Γράτος ὑποτέμνει, καὶ φεύγοντος οἰκ ἀπολείπει τὴν αὐχένα πλήξας ἀπέῤῥαξε. κατεφλέγη δὲ καὶ τὰ πλησίον Ιορ-

ΕOdem autem tempore per Judæam plurimis in locis facti erant tumultus, multoſque ad regnum affectandum tempus impellebat. Sane in Idumæa duo millia veteranorum, qui ſub Herode militaverant, ſumptis armis conſpirarunt, & cum regiis dimicabant, adverſus quos præliabatur Achiabus regis ſobrinus ex locis editis munitiſſimiſque, quòd conflictum in campeſtribus vitaret. In Sepphori autem Galilææ *oppido*, Judas filius Ezechiæ latronum principis (qui regionem olim incurſibus vaſtaverat, & ab Herode rege captus erat) non parva multitudine coacta, in regia armamentaria irrumpit, cumque ſuos armis inſtruxiſſet potentiæ appetentes adoritur.

Tumultus in Judæa varii. Ant. p. 780.

Judas latro. ibid.

2. In Peræa etiam Simon quidam è ſervis regiis, pulchritudine ſimul & amplitudine corporis fretus, etiam ſibimet quidem diadema imponit: cum latronibus vero, quos congregaverat, regionem peragrans, & regias apud Hierichuntem & multa alia magnifica diverſoria incendit, facilem ſibi prædam ex igne comparans. Omneſque domus ornatu decoratas cremare occupaſſet, niſi Gratus regiorum peditum dux, aſſumptis ex Trachone ſagittariis & Sebaſtenorum pugnaciſſimis, ei obviam iviſſet. Et peditum quidem multi in pugna interierunt; Simonem vero ipſum, per vallem arduam fugientem, ſuccidit Gratus, illique dum fugeret cervicem ictu tranſverſo amputavit. Incenſæ autem ſunt & Jordani vicinæ

Simon diadema ſibi imponit. ibid.

Paulo poſt à Gratо interficitur. ib.

a Αὐτὸς Big. & Bod. *b* Ita lego cum Bod. niſi quod ἥ in ἣ mutaverim & ῥοπὴν in ῥοπή. Prius erat, δ' ἀλκὴν καὶ σύνεσιν ἐς πολέμου ῥοπὴν προσετίθεντο Ρωμαίοις. ſenſu plane imperfecto & alieno à *Joſephi* mente, (ut conſtat ex *Ant.* p. 779. v. 33.) tam in *Gr.* quam in *Lat. Ruffini*, qui vertit, *quorum uterque vi corporis atque prudentia, etiamſi nullam manum obedientem haberent, magnum tamen momentum belli Romanis addidiſſent.* *c* Ita diſtinguo, *Ruffinum* ſequutus. antea erat, πολιορκίᾳ τῶν τειχέων, ἅμα προμ. *d* Βασιλεῖον Big. ſed male. Vide *Proœm.* §. β'. *e* Ἐπιπῆξε Bunb. *f* Ιουδαίου Bunb. *g* Uti ſupra dictum eſt, *Belli* l. 1. c. 10. §. ε'. *h* Ita lego ex *Ruffino*. Ταραχωνίτας Bod. Τραχωνίτας in *Editis Aliiſque*. *i* Idem narrat *Joſephus* in *Ant.* XVII. c. 12. §. ε'. Quare corrigendum eſt illud *Taciti* in *Hiſt.* V. 5. Poſt mortem (inquit) Herodis. non exſpectato Cæſare, Simon quidam regium nomen invaſerat. Is à Quintilio Varo obtinente Syriam punitus &c. Quippe delenda eſt præpoſitio *à*. *Aldr.* *k* Αὐτὸς legiſſe videtur *Ruf.*

cinæ

cinæ regiæ apud Betharamathum, cum alii nonnulli ex Peræa ſeditionem moviſſent.

Athrongæus opilio regnum affectat. Anti. p. 780.

3. Tunc & paſtor quidam regnum affectare auſus eſt. Athrongæus vocabatur. Ei autem *regnandi* ſpem faciebant corporis vires, animaque mortem deſpiciens, ac præterea fratres quatuor ejus non diſſimiles. Horum unicuique cum armatorum cohortem ſubjunxiſſet, illis tanquam ducibus & ſatrapis ad incurſus faciendos utebatur, ipſe vero veluti rex graviora negotia obibat. Et tunc quidem ſibimet imponit diadema, poſtea vero, tempore haud exiguo regionem excurſibus una cum fratribus populans, & ipſis præibat ad Romanos itemque regios occidendos; neque Judæorum quiſquam effugiebat, qui lucri aliquid ferens in manus veniret. Immo auſus eſt aliquando Romanorum cohortem ſimul omnem circundare apud Emmauntem. illi autem frumentum & arma legioni ferebant. Et Arium quidem centurionem qui illos ducebat, & ex fortiſſimis quadraginta miſſilibus confixerunt: cæteri vero, idem patiendi diſcrimen adeuntes, poſtquam Gratus cum Sebaſtenis auxilio adveniſſet, evadebant. Cum multa ejuſmodi durante bello contra populares ſuos & alienigenas patraſſent,

Athrongæus cum fratribus ſubactus. ibid.

poſt aliquod tempus tres illorum ſubacti ſunt; ab Archelao quidem natu maximus; duo vero ætate proximi, in Grati & Ptolemæi manus inciderunt; quartus autem fide data acceptaque Archelao ſe dedidit. Et iſta quidem illis poſtea acciderunt: tunc autem bello latrocinali Judæam omnem compleverunt.

δάνα Βασίλεια [a] χτ' Βηθαραμθα, ϛασιασάντων ἑτέρων τινῶν ἀπὸ τῆς Περαίας.

γ'. Τότε ϗ ποιμενὶ τις ἀνὴρ ποιήσασθαι βασιλείας ἐτόλμησεν. [b] Ἀθρογγαῖος ἐκαλεῖτο. παρέξειε δ' αὐτῷ τ' ἐλπίδα σώματος ἰσχὺς, ϗ ψυχὴ θανάτου καταφρονοῦσα, ϖρὸς δὲ τούτοις ἀδελφοὶ τέσσαρες ὅμοιοι. τούτων ἑκάστῳ λόχον ἐπιζεύξας ἕνοπλον, ὥσπερ στρατηγοῖς ἐχρῆτο ϗ σαλεύοντας ὑπὲρ τὰς καταδρομάς· αὐτὸς δὲ, καθάπερ βασιλεὺς, τ' σεμνοτέρων ἥπτετο ϖραγμάτων. τότε μὲν οὖν ἑαυτῷ ϖεριτίθησι διάδημα, διέμενε δ' ὕστερον οὐκ ὀλίγῳ χρόνῳ τ' χώραν καταπέχων σὺν τοῖς ἀδελφοῖς, ϗ ὃ κλέπτειν αὐτοῖς ϖροσηγόμενος μὴ λίαν Ρωμαίους τε ϗ τοὺς βασιλικούς, διέφευγε δ' ὅτε Ἰουδαίων ἄτης εἰς χεῖρας ἔλθοι φέρων κέρδος. ἐτόλμησε δέ ποτε Ρωμαίων λόχον ἅπαν ϖερισχεῖν καθ' [c] Ἐμμαοῦντα. σῖτα δὲ ὅτου ϗ ὅπλα διεκόμιζον τῷ τάγματι. τ' μὲν οὖν ἑκατοντάρχην αὐτῶν Ἄρειον, ϗ τεσσαρακοντάδα [d] τοὺς γενναιοτάτους κατηκόντησε· οἱ δὲ λοιποὶ κινδυνεύοντες ὃ αὐτὸ παθεῖν, Γράτῳ σὺν τοῖς Σεβαστηνοῖς ἐπιβοηθήσαντος, ἐξέφυγον. ϖολλὰ τοιαῦτα τοὺς ἐπιχωρίους, ϗ τοὺς ἀλλοφύλους ϖαρ' ὅλον τ' ϖόλεμον ἐργασάμενοι, μὴ χρόνῳ οἱ μὲν τρεῖς ἐχειρώθησαν, ὑπ' Ἀρχελάῳ μὲν ὁ ϖρεσβύτατος, ᾧ δὲ ἐξῆς δύο, Γράτῳ ϗ Πτολεμαίῳ ϖεισθέντες· ὁ δὲ τέταρτος, Ἀρχελάῳ ϖροσεχώρησε χτ' δεξιάν. τοῦτο μὲν δὴ τὸ τέλος αὐτοὺς ὕστερον ἐδέδεκτο· τότε δὲ λῃστικῷ ϖολέμῳ τ' Ἰουδαίαν ϖᾶσαν ἐνέπλησε.

III. CAP. V.

Judæorum motus à Quintilio Varo compoſiti: ſeditioſi quaſi bis mille crucifixi.

Varus Sabino ſuccurrit. Anti. p. 781.

VArus autem, cum literas à Sabino & ducibus accepiſſet, cœpit toti legioni metuere & in auxilium properare. Itaque reliquis duabus legionibus aſſumptis, & quatuor equitum qui cum illis erant turmis, in Ptolemaïdem proficiſcebatur, regum & dynaſtarum auxiliariis eò convenire juſſis. Quin & à Berytiis, cum per urbem eorum iret, mille & quingentos accipiebat armatos. Poſtquam vero ad Ptolemaidem cætera auxiliarium manus ei adeſſet, & Aretas Arabs ex ſuo in Herodem odio non exiguas *ſecum* adducens copias equitum peditumque, ſtatim exercitus partem in Galilæam mittebat, quæ in vicinia erat Ptolemaidis, & pro duce Cajum ex amicis ſuis *unum*. *qui & eos qui contra ipſum egreſſi ſunt in fugam vertit, & Sepphori civitate capta, ipſam quidem incendit, ejus vero incolas

Berytii & Aretas Arabs ſuppetias mittunt Romanis. Anti. p. 782.

ΚΕΦ. ε'. ζ.

Ἰουδαίους ϝορυβοῦντας κατέσειλεν Οὔαρος· ϛασιασὰς ϖερὶ δισμυρίους ἀνεσταύρωσεν.

Οὐάρῳ δὲ δεξαμένῳ τὰ ϖαρὰ Σαβίνου ϗ τ' ἡγεμόνων γράμματα, δεῖσαί τε ϖερὶ τῷ τάγματος ὅλῳ παρῆν, ϗ ϖεύσεσθαι ὑπὲρ τ' βοήθειαν. ἀναλαβὼν δὲ [e] τὰ λοιπὰ δύο τάγματα, ϗ τὰς σὺν αὐτοῖς ἵππους ἴλας ἱππέων, ὑπὲρ Πτολεμαΐδος ἦει, ϖροσάξας ὁδῷ ϗ τοὺς ϖαρὰ τ' βασιλέων ϗ δυναστῶν ὑπηκόους συνελθεῖν. ϖροσέλαβε δὲ καὶ ϖαρὰ Βηρυτίων, διερχόμενος τ' ϖόλιν, χιλίους ϗ πεντακοσίους ὁπλίτας. ἐπεὶ δὲ εἰς τ' Πτολεμαΐδα, τό,τε ἄλλο συμμαχικὸν πλῆθος αὐτῷ παρῆν, ϗ χτ' ὃ ϖαρὸς Ηρώδην ἔχθος Ἀρέτας ὁ Ἄραψ, οὐκ ὀλίγην ἄλλην δύναμιν ἱππικήν τε ϗ πεζικὴν, μέρος τε τ' στρατιᾶς εὐθὺς ἔπεμπεν εἰς τ' Γαλιλαίαν γειτνιῶσαν τῇ Πτολεμαΐδι, ϗ Γάϊον ἡγεμόνα τ' αὑτοῦ φίλων. ὃς τούς τε ὑπαντιάσαντας ϖέπτωκε, ϗ Σεπφώριν ϖόλιν ἑλὼν, αὐτὴν μὲν ἐμπίπρησι, τοὺς δὲ

[a] **Betharamphtha** fuit oppidum Perææ, qua Jordanes infinit in mare Genneſariticum, *Belli* l. III. Herodes tetrarcha communivit & Juliadem dixit, *Anti.* l. XVIII. p. 794. Hoc ſi intelligitur Βηθαραμφθὰ ſcribi convenit. Sed verſimilius legitur in Ἀμαθοῖς, ut *Antt.* l. XVII. 12. p. 780. Erat Amatha vel Amathus (nam pro המתה utrumvis dicitur) *μέγιστον μὲν ἐρυμα τ' κατὰ Ἰορδάνην, Belli* I. 4. β'. *Euſebii* tempore (ut apud *Onomaſticon*) vicus Perææ inferioris Pella diſtans mill. 21. ad meridiem. *Aldr.* Ego ſuſpicarer legendum Βηθαμαφθὰν & hoc pro Βηθαβάρᾳ ob affinitatem literarum β & μ in *MSS.* atque ita poſſit eſſe locus ille idem cum iſto (inquit *L. Cappellus* in *Spicileg.* ad *Joannis* c. 1.) nempe Βηθαβάρᾳ poteſt eſſe בית ברתא & hoc idem cum בית ברה. Videſis *Lightfooti* noſtratis *Horas Hebr.* in *Joannem*, p. 1, 2, 5, 6. In *Codd. Ruſini* habemus *Betharanes*; forſan à בית הרם urbe in tribu Gad, *Joſ* 13 27. Eademque videtur eſſe (inquit *Relandus* in *Paleſtina S.* p. 641.) quæ בית הרן dicitur, *Num.* 32. 36. *Euſebius* & *Hieronymus* monent eam ad Jordanem ſitam, & à Syris *Betharamphta* dictam, poſtea ab Herode *Liviada* nuncupatam. [b] Ἀθρογγαῖος *Big. Bod.* & *Gall.* Ἀθρόγγης *Antt.* XVII. c. 12. §. ζ'. [c] Ita cum *Joſepho* in *Ant.* p. 781. v. 22. Ἀμαοῦντα *Big.* & *Rhed.* [d] Id eſt, πλὴν τοὺς κορυφαίους, ut in *Ant.* p. 781. v. 24. [e] Τὰ λοιπὰ δύο τάγματα. τρία γὰρ ἦσαν Συρίαν τὰ πάντα ἔχοντα, *Antt.* p. 781. v. 45. [f] Μιρ. τῶν τριῶν [τ' στρατιᾶς] τοὺς μὲν παραδὺς ϗ ἐπὶ τ' αὐτοῦ φίλων, *Ant.* p. 782. v. 6. Simile aliquid à *Ruſino* lectum eſt hoc loco. Illud ἐπὶ τ' αὐτοῦ φίλων *Zonaras* omittit. Quære an legendum ſit τῷ Γαΐῳ [vel Γάλλῳ, juxta *Ruſinum*.] παραδὺς ἐπὶ τ' αὐτοῦ φίλων. *Aldr.* * Qui mox & adverſus quos ierat, *Ruf.*

δὲ οἰκοῦντας ἀνδραποδίζεσθαι. μετὰ δὲ τὴν ὅλης δυνάμεως αὐτὸς Οὐάρος εἰς Σαμάρειαν ἐλάσας, τῆς μὲν πόλεως ἀπέσχετο, μηδὲν ὑπὸ τοῖς τῶν ἄλλων ὁρμαῖς παρακεκινημένην εὑρών· αὐλίζεται δὲ πρός τινα κώμην, Ἄρειν καλουμένην. κτῆμα δὲ ἦν Πτολεμαίου, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν Ἀράβων διηρπάζετο, μνησικάκων καὶ τοῖς Ἡρώδου φίλοις. ἔνθεν εἰς [a] Σαμφὼ πρόεισι κώμην ἑτέραν ἐρυμνήν, ἣν ὁμοίως διήρπασαν, πάς τε προσῆν πάσας ὅσας ἐπετύγχανον. πυρὸς δὲ καὶ φόνου ἐπεπλήρωτο πάντα, καὶ πρὸς ταῖς ἁρπαγαῖς τῶν Ἀράβων οὐδὲν ἀντεῖχε. κατεφλέγη δὲ καὶ Ἐμμαοῦς φυγόντων τῶν οἰκητόρων, Οὐάρου, δι' ὀργὴν τοῦ πρὸ [b] Ἀρείου ἀποσφαγέντων, κελεύσαντος.

β'. Ἔνθεν εἰς Ἱεροσόλυμα προελθών, ὀφθείς τε μόνον μὴ τὴν δυνάμεως καὶ στρατόπεδα τὴν Ἰουδαίων διεσκέδασε. [c] καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο φυγόντες εἰς τὴν χώραν· δεξάμενοι δὲ αὐτὸν οἱ ἐντὸς τὴν πόλιν, ἀπεσκεύάζοντο τὰς αἰτίας τῆς ἀποστάσεως, αὐτοὶ μὲν μηδὲν ᾠδικηκέναι λέγοντες, ἀφ' ὧν δὲ τῶν ἑορτῶν ἀναγκαίως δεξάμενοι τὸ πλῆθος, συμπολιορκηθῆναι μᾶλλον Ῥωμαίοις, ἢ συμπολεμῆσαι τοῖς ἀποστᾶσι. προϋπαντήσασι δὲ αὐτῷ Ἰώσηπός τε ὁ ἀνεψιὸς [d] Ἀρχελάου, καὶ σὺν Ῥούφῳ Γράτος, ἄγοντες ἅμα τῷ βασιλικῷ στρατῷ καὶ τοὺς Σεβαστηνούς, οἵτε ἀπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ τάγματος τὴν σωτηρίαν πρόπον κεκοσμημένοι. Σαβῖνος γὰρ, οὐδ' εἰς ὄψιν ἐλθεῖν Οὐάρῳ προεξῆλθε τῆς πόλεως ὅτι θαλάσσαν. Οὐάρος δὲ μοῖραν τῆς στρατιᾶς ὅτι τοὺς αἰτίους τοῦ κινήματος ἔπεμπε περὶ τοὺς χώρους· καὶ πολλῶν ἀγομένων, τοὺς μὲν ἥλιον θορυβοῦντας φανέντας ἐφόνευε, τοὺς δ' αἰτιωτάτους ἀνεσταύρωσε περὶ διχιλίους.

δ'. Ἠγγέλη δ' αὐτῷ περὶ τοὺς Ἰδουμαίαν ἔτι συμμένειν μυρίους ὁπλίτας. ὁ δὲ τοὺς μὲν Ἄραβας εὑρὼν οὐ συμμάχων ἦθος ἔχοντας, ἀλλ' ἰδίῳ πάθει στρατευομένους, [e] καὶ πέρα τῆς [f] αὐτῷ προαιρέσεως τοὺς χώρους κακοῦντας· [g] ἔχθει τῷ πρὸς Ἡρώδην, ἀποπέμπεται· μὴ δὲ τῶν ἰδίων ταγμάτων ὅτι τοὺς ἀφεστῶτας ἐπείγοι. καὶ κεῖνοι, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, Ἀχιάβῳ συμβαλόντες, σφᾶς αὐτοὺς παρέδοσαν. Οὐάρος δὲ τῷ πλήθει μὲν ἧφιε τὰς αἰτίας, τοὺς δὲ ἡγεμόνας ἐξεταζησομένους ἔπεμψεν ὅτι Καίσαρα. Καῖσαρ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις συνέγνω· τινὰς δὲ τῶν τοῦ βασιλέως συγγενῶν, ἦσαν γὰρ σὺν αὐτοῖς ἔνιοι προσήκοντες Ἡρώδῃ κατὰ γένος, κολάσαι προσέταξεν, ὅτι [h] κατ' οἰκείων βασιλέως ἐστρατεύσαντο. Οὐάρος μὲν οὖν, τούτων τὸν τρόπον κατασκαμμένων τὰ κατ' Ἱεροσολύμους, καὶ φρουρὰν καταλιπὼν τὸ καὶ πρότερον τάγμα, εἰς Ἀντιόχειαν ἐπανῆκεν.

in ſervitium abducit. Varus autem ipſe cum univerſo exercitu Samariam profectus, civitati quidem manus abſtinuit, quòd dum turbæ ab aliis excitarentur nihil eam moviſſe deprehenderit: ſed caſtra ponit ad vicum quendam, cui nomen Arus. in ditione autem erat Ptolemæi: ideoque diripiebatur ab Arabibus, qui Herodis etiam amicis infenſi erant. Inde progreditur ad Sampho vicum alterum bene munitum, quem ſimiliter diripuerunt *Arabes*, ut & omnes *prædiorum* fructus in quos inciderint. Quin & flammis & cædibus plena erant omnia, nec quidquam erat quod in prædam non ceſſit Arabibus. Immo & Emmaus, incolis in fugam conjectis, exuſta eſt, juſſu Vari necem Arii ejuſque militum indigne ferentis.

Regionem populantur Romani & Arabes. Ant. p. 782.

2. Inde cum ad Hieroſolyma proceſſiſſet, & in conſpectum veniſſet cum exercitu, protinus Judæorum caſtra disjecit. & illi quidem fuga diſperſi erant per regionem: qui vero in urbe erant, cum eum recepiſſent, ſeſe de cauſis defectionis purgarunt; nihil ſe quidem ejuſmodi moviſſe dicentes, ſed propter feſtum multitudine ex neceſſitate in urbem admiſſa, in ea potius cum Romanis obſeſſos fuiſſe, quam ad bellum movendum cum illis conſpiraſſe qui ab eis deſciverant. Ante vero obviam ei venerant Joſephus Archelai ſobrinus & Rufus Gratuſque cum regio exercitu & Sebaſtenis, atque Romani è legione *obſeſſa* more ſuo ornati armatique. Nam Sabinus, non auſus ſeſe Varo vel in conſpectum dare, jam ante ex urbe exiit & ad mare profectus eſt. Varus autem per regionem copiarum ſuarum partem ad ſeditionis auctores conquirendos mittebat; multiſque adductis, minus quidem turbulentos viſos cuſtodiæ mandabat, eorum vero qui maxime in culpa erant ad duo millia cruci ſuffixit.

Varus Hieroſolyma venit, & in ſeditionis auctores animadvertit. ibid.

3. Ei autem nunciatum erat adhuc circa Idumæam ſupereſſe decem armatorum millia. Ille vero, cum videret Arabas non ita ſe gerentes ut auxiliares deceret, ſed pro ſua libidine militia utentes, & contra quam ipſe vellet regionem vaſtantes ex ſuo in Herodem odio, domum *eos* dimittit: & cum ſuis legionibus adverſus eos qui defecerant ire contendebat. Atque illi, antequam manus conſererent, ſuaſu Achiabi *omnes* ſeſe dediderunt. Varus autem plebejis quidem culpæ veniam dabat, eorum vero duces ad Cæſarem miſit, ut ad interrogata reſponderent. At Cæſar aliis quidem ignovit, de nonnullis vero regis cognatis, erant enim quidam ex Herodis conſanguineis qui ſe eis adjunxerant, ſupplicium ſumi jubet, quod contra regem ſuum arma tulerant. Et Varus quidem, rebus Hieroſolymitanis hoc modo compoſitis, relictaque ad *urbis* præſidium priore legione, Antiochiam revertitur.

Varus dimittit Arabas male ſe geremes. ibid.

Seditioſorum duces ad Cæſarem mittit. ibid.

a Ita reſcripſi è *Cod Gall. & Ant.* p. 782. v. 15. favente nonnihil codice *Bod.* in quo ὡς Αμφὼ proclivi errore pro ὡς Σαμφώ. antea erat Σακφώ. *b* Supra p. 1054. v. 17. Arii meminit. *c* Illa οἱ μὲν ᾤχοντο deſunt in pleriſque *MSS.* in quibus aut φυγόντα aut φυγόντων pro φυγόντες. *d* Ἡρώδου βασιλέως in *Ant.* p. 782. v. 30. Erat enim Joſephus Herodis ἀδελφιδοῦς, Archelai ἐξάδελφος, utrumque ſignificat ἀνεψιὸς. *Aldr.* *e* Παρὰ *Busb.* *f* Ita *Big.* αὐτῷ in *cæteris.* *g* Illa ἔχθει τῷ πρὸς Ἡρώδην hîc loci non agnoſcit *Ruf.* & ſatis commode abeſſe poſſunt. nam de Arabum odio in Herodem diſertim (ſupra v. 6.) dixerat, hiſce verbis, Ἀράβων μισούντων τοὺς Ἡρώδου φίλους. *h* Ita *Big. Bod. Gall.* & *Ruf.* τῷ τοῦ βασιλέως in *cæteris.*

IV. CAP. VI.

Multa Archelao objiciunt Judæi, & Romanorum prætoribus ſubjici poſtulant. quibus auditis, Cæſar liberis Herodis paternas poſſeſſiones pro arbitrio ſuo diſtribuit.

Archelaus iterum Romæ accuſatur à Judæorum legatis. Antiq. p. 783.

ARchelao autem Romæ alia exſtitit cauſa contra Judæos agenda, qui ante defectionem legati exierant, ejuſmodi poteſtatem faciente Varo, ad poſtulandam ſuis legibus vivendi libertatem. Erant autem *numero* quinquaginta qui aderant; eiſque ſe adjunxerunt ſupra octo millia Judæorum Romæ degentium. Itaque cum Cæſar concilium tam amicorum quam primorum Romanorum convocaſſet in templum Apollinis in Palatio, (quod ab ipſo erat exſtructum & laute admodum mirumque in modum exornatum) cum legatis quidem multi è Judæis ſtabant, contra vero Archelaus cum amicis *ſuis*: at qui hujus conſanguineorum amici erant à neutra parte ſtabant, Archelao quidem adeſſe non ſuſtinentes ex odio atque invidia, cum accuſatoribus vero conſpici propter Cæſarem veriti. Præterea aderat etiam Philippus frater Archelai, animo benevolo à Varo præmiſſus duabus de cauſis, ut & Archelai partes adjuvaret, &, ſi forte Cæſar *Herodis facultates univerſæ ejus progeniei diſtribueret, partem aliquam obtineret.

Legatorum accuſationis ſumma. ibid.

2. Data autem accuſantibus dicendi venia, primum ea proſequuti ſunt quæ contra leges feciſſet Herodes, "non ſe regem, dicentes, ſed "tyrannum pertuliſſe, omnium qui unquam "tyrannidem exercuerant crudeliſſimum. Mul"tis quippe ab eo occiſis, talia paſſos eſſe ſu"perſtites ut etiam mortuos *beatos* prædica"rent. nec ſolum ſubditorum corporibus quæ"ſtionem *eum* adhibuiſſe, ſed & civitatibus. "nam ſuæ quidem gentis *plurimas* dilaniaſſe, "alienigenarum vero ornaſſe, & externis po"pulis Judææ ſanguinem condonaſſe. Pro an"tiqua autem felicitate ac patriis legibus gen"tem egeſtate impleviſſe ſimul & iniquita"te. in ſumma, Judæos paucis quidem an"nis plures ab Herode *illatas* calamitates to"leraſſe, quam in omni ævo perpeſſi ſunt ma"jores ſui, poſtquam ex Babylone diſceſſerint, "& Xerxe regnante *in patriam* fuerint rever"ſi. Attamen aſſueſcendo dura pati & adver"ſa animos adeo demiſſos humileſque gerere, "ut ultro eum pro ſucceſſore acciperent ſub "quo acerbam ſervituri eſſent ſervitutem. Ar"chelaum quippe, tanti tyranni filium, patre "mortuo regem ſine mora appellaſſe, & una "cum eo mortem Herodis luxiſſe, ſimulque "ut is ſuccederet vota nuncupaſſe. illum ve"ro, quaſi veritus eſſet ne germanus Herodis "filius non haberetur, civium trium millium "cæde regno præluſiſſe; & tot quidem victi-

ΚΕΦ. ϛ'. η'.

Πολλὰ Ἀρχελάῳ ἐγκαλοῦσιν Ἰουδαῖοι, καὶ τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς ὑποκεῖσθαι ἀξιοῦσιν. ὧν ἀκουσθέντων, Καῖσαρ τοῖς Ἡρώδου παισὶν τὰ πατρῷα ὡς βούλοιτο διανέμει.

ΑΡχελάῳ δ' ὀπὶ Ῥώμης πάλιν ἄλλη συνίστατο δίκη τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ πρὸ τῆς ἀποστάσεως, ὑπατεύοντος Οὐάρου, πρέσβεις ἐξελήλυθεισαν περὶ τῆς τῶν ἐθνῶν αὐτονομίας. ἦσαν δὲ πεντήκοντα μὲν οἱ παρόντες· συμπαρῆσαν δὲ αὐτοῖς τοῖς τὸ ὀπὶ Ῥώμης Ἰουδαίων ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους. ἀθροίσαντος δὲ Καίσαρος συνέδριον τῶν τε πέλας Ῥωμαίων καὶ τῶν φίλων ἐν τῷ κατὰ τὸ Παλάτιον Ἀπόλλωνος ἱερῷ, [a] κτίσμα δ' αὐτῷ ἴδιον αὐτοῦ θαυμασίῳ πολυτελείᾳ κεκοσμημένον, μετὰ μὲν τῶν προσηκόντων τὸ Ἰουδαϊκὸν πλῆθος ἦν, σὺν δὲ τοῖς φίλοις ἄντικρυς Ἀρχέλαος. [b] τῶν δὲ τούτου συγγενῶν οἱ φίλοι παρ' ὀδετέρους, συμπαρῆσαν μὲν [c] τῷ Ἀρχελάῳ ἀφ' μῖσος καὶ φθόνον οὐκ ὀκνοῦντες, ὀφθῆναι δὲ μετὰ τοῦ κατηγόρου ὑπὸ Καίσαρος αἰδούμενοι. ὀπὶ τούτοις παρῆν καὶ Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς Ἀρχελάου, πρεπεμφθεὶς κατ' εὔνοιαν ὑπὸ Οὐάρου, δυοῖν ἕνεκα, Ἀρχελάῳ τε συναγωνίσασθαι, καὶν διανέμῃ τὰ Ἡρώδου Καῖσαρ οἴκοι πᾶσι τοῖς ἐκγόνοις κλήρου τινὸς ἀξιωθῆναι.

β'. Ἐπιτραπὲν δὲ λέγειν τῆς κατηγορίας τὰς Ἡρώδου παρανομίας πρῶτον διεξῆλθον, "ὃ βασιλέα, λέγον"τες, ἀλλὰ τύραννον πώποτε τυραννησάντων ὠμότατον ὑπο"χείριον τύραννον. πλείστων γὰρ ἀνῃρημένων ὑπ' αὐτοῦ, "τοιαῦτα πεπονθέναι τοὺς καταλειφθέντας, ὥστε μακα"ρίζειν τοὺς ἀπολωλότας. βεβασανικέναι γὰρ οὐ μόνον "τὰ σώματα τῶν ὑποπιπτόντων, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις. "τὰς μὲν γὰρ ἰδίας λελωβῆσθαι, τὰς δὲ τῶν ἀλλοφύλων "κεκοσμηκέναι, καὶ ὅσον τῶν Ἰουδαίας αἷμα κεχαρίσθαι τοῖς "ἔξωθεν δήμοις. ἀντὶ δὲ τῆς παλαιᾶς εὐδαιμονίας καὶ τῶν "πατρίων νόμων, πενίας ὅ ἔθνος καὶ παρανομίας ἐμπέπλη"κεν. καθόλου τε πλείους ὑπομεμενηκέναι "τὰς ἐξ Ἡρώδου συμφορὰς ἢ ὀλίγοις ἔτεσιν Ἰουδαίους, "ὧν οὐ ἅπαντι τῷ χρόνῳ μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἀνα"χώρησιν ἔπαθον οἱ πρόγονοι, Ξέρξου βασιλεύοντος ἐπα"γραφέντες. εἰς τοῦτο μέντοι ταπεινότητος [d] οὐκ ἂν δυ"τυχεῖν ἔθνος προελθεῖν, ὥστε ὑπομεῖναι τὰ πικρὰς "δουλείας καὶ ἀφορήτου αὐθαίρετον. Ἀρχέλαον γοῦν τὸν "τηλικούτου τυράννου παῖδα, μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς τε"λευτὴν, βασιλέα τε προσειπεῖν ἑτοίμως, καὶ συμπευ"σῆναι Ἡρώδου χάριτι αὐτῷ, καὶ συνεύξασθαι περὶ "τῆς ἀφορήτου. τὸ δὲ, ὥσπερ ἀγωνιάσαντα μὴ νόθον "υἱὸν δόξειεν Ἡρώδου, προοιμιάσασθαι τὴν βασιλείαν "πελαλίοις πολιτικοῖς φόνοις, καὶ τοσαῦτα μὲν παρεσκευάσθαι

a Publica opera plurima exſtruxit: ex quibus vel præcipua forum cum æde Martis Ultoris, templum Apollinis in Palatio, ædem Tonantis Jovis in Capitolio. *Sueſ.* in *Aug.* c. 29. *& paulo poſt*, Templum Apollinis in ea parte Palatinæ domus excitavit, quam fulmine ictam deſiderari à Deo haruſpices pronunciarant. Addita porticus, cum bibliotheca Latina Græcaque. quo loco jam ſenior ſæpe etiam ſenatum habuit, decuriaſque judicum recognovit. Templum illud deſcribit *Propertius*, l. 2. el. 23. *Aldr.* b Οὐκέτι δὲ συγγενῶν ὄντων τοῦ βασιλέως in *Antiq.* p. 783. v. 15. c Hanc particulam habet *Big.* omittunt *ceteri.* d Ita lego cum *Rufino*, qui vertit, *verum ſe tamen ad modeſtiam ex adverſæ fortunæ conſuetudine proſeciſſe.* antea erat καὶ τοῦ δυνηθῆναι in *Græcis* omnibus. * Herodis regnum ejus nepotibus, *Ruf.*

a Πρώτιστον

"χέναι θύματα πρὸ τῆς ἀρχῆς τῷ Θεῷ, τοσούτοις δὲ ἱε-
"ρείοις νεκροῖς ὃ ἱερὸν ἐν ἑορτῇ. τοὺς μέντοι θερα-
"πευθέντας ἐκ τοσούτων κακῶν εἰκότως ἐπιτρέψαι
"ἤδη ποτὲ τοῖς τῶν συμφορῶν, καὶ πολέμου νόμῳ ἐθί-
"ζειν τὰς πληγὰς χρῆ [a] προσώπου δίκαιόν, δεῖσθαι
"δὲ Ῥωμαίων ἐλεῆσαί τε τὰ τῆς Ἰουδαίας λείψανα, καὶ
"μὴ τὸ θρασὺ αὐτῶν ἐπορρίψαι τοῖς ὠμῶς [b] κατα-
"ράσασι, συνάψαι δὲ τῇ Συρίᾳ τὴν χώραν αὐτῶν
"διοικεῖν ὑπὸ ἰδίοις ἡγεμόσιν. ὑπολάβοιεν γὰρ ἂν οἱ
"νῦν φασιώδεις ἀμφιβαλλόμενοι καὶ πολεμικοὶ, φέρειν
"οἴδασι μετρίως ἡγεμόνας." Ἰουδαῖοι μὲν οὖν ἐκ τῆς
κατηγορίας κατέληξαν εἰς τὸν τοιοῦτον ἀξίωσιν. ἀνα-
χὰς δὲ Νικόλαος, ἀπελύσατο μὲν τὰς εἰς τοὺς βα-
σιλεῖς αἰτίας, κατηγόρει δὲ ὅτι ἔθνους τοιούτου
καὶ δυσπειθὲς φύσει πρὸς τοὺς βασιλέας· συνδιέβαλλε
δὲ καὶ τοὺς Ἀρχελάου συγγενεῖς, ὅσοι πρὸς τοὺς κατη-
γόρους ἀφειστήκεσαν.

*Nicolaus quæ ſa-
cta eſſent ab Hero-
de & Archelao
excuſat. Antt.
p. 784.*

ϑ'. ε'. Τότε μὲν οὖν Καῖσαρ, ἀκούσας [c] ἑκατέρων, διέλυσε
τὸ συνέδριον. μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας, [d] ὃ μὲν ἥμισυ μέρος τῆς
βασιλείας Ἀρχελάῳ δίδωσιν, ἐθνάρχῃ προσρήσει, ὑπο-
σχόμενός τε καὶ βασιλέα ποιήσειν, ἐὰν ἄξιον ἑαυτὸν παράσχῃ,
ὃ δὲ λοιπὸν ἥμισυ διελὼν εἰς δύο τετραρχίας, δυσὶ ἑτέ-
ροις παισὶν Ἡρῴδου δίδωσι, τὴν μὲν Φιλίππῳ, τὴν δὲ Αντί-
πατρον τοῖς Ἀρχέλαον ἀμφισβητοῦσι περὶ τῆς βασιλείας.
ἐγένετο δὲ ὑπὸ τούτῳ μὲν τε Περαία καὶ Γαλιλαία,
προσόδους ἑξακοσίων ταλάντων· Βαταναία τε καὶ [e] Τρά-
χων, Αὐρανίτις τε καὶ μέρη τινὰ τοῦ [f] Ζηνωνος οἴκου [g] τὰ περὶ
Ἰάμνιαν, πρόσοδον ἔχοντα ταλάντων ἑκατόν, ὑπὸ Φι-
λίππῳ ἐτάχθη. τῆς Ἀρχελάου δ' ἐθναρχίας Ἰδουμία τε
καὶ Ἰουδαία πᾶσα, καὶ Σαμαρείτις ἔτι, [h] κεκαθισμένη τε-
τάρτῳ μέρει τῆς φόρων εἰς τιμὴν τοῦ μὴ μιᾷ τῶν ἄλλων ἀπο-
σῆναι. πόλεις δὲ ὑπηκόους παρέλαβε, Στράτωνός τε πύρ-
γον, καὶ Σεβαστὴν, καὶ [i] Ἰόππην, καὶ [k] Ἱεροσόλυμα. τὰς δὲ
Ἑλληνίδας, Γάζαν καὶ Γάδαρα καὶ [l] Ἵππον, ἀποτιμόμενος
τῆς βασιλείας, προσέθηκε Συρίᾳ. πρόσοδος δὲ ἦν τῇ
Ἀρχελάῳ δοθείσῃ χώρᾳ, [m] πεντακοσίων ταλάντων. Σα-
λώμῃ δὲ, πρὸς οἷς ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς διαθήκαις κατέ-
λιπεν, [n] Ἰαμνίας τε καὶ Ἀζώτου καὶ Φασαηλίδος ἀποδείκνυ-
ται δεσπότις· χαρίζεται δὲ αὐτῇ Καῖσαρ καὶ τὰ ἐν Ἀσκάλωνι
βασίλεια. συνήγετο δὲ ἐκ πάντων ἐξήκοντα πρόσο-
δος τάλαντα. τὰ δὲ οἶκοι αὐτῆς ὑπὸ τῷ Ἀρχελάου [o] ἐθναρ-
χίαν ἔταξε. τὰ δὲ ἄλλης Ἡρῴδου γενεᾶς ἕκαστος τὸ κα-
ταλειφθὲν ἐν ταῖς διαθήκαις ἐκομίζετο. δυσὶ δὲ αὖ

3. Et tunc quidem Cæſar, auditis quæ utrinque dicerentur, dimiſit concilium. Paucis autem poſt diebus Archelao quidem dat regni *Herodis* dimidium cum ethnarchæ nomine, ipſum etiam regem, ſi ſe dignum *eo honore* præſtitiſſet, facturum eſſe pollicitus; reliquum vero dimidium, in duas tetrarchias diviſum, duobus aliis Herodis filiis tribuit, unam Philippo, alteram Antipæ, qui cum Archelao de regno contendebat. Et huic quidem in ditionem cedebat Peræa, & Galilæa; *quarum* reditus ducenta talenta: & Philippo ſubjiciebantur Batanæa & Trachon, & Auranitis & partes quædam domus Zenonis circa Jamniam, quæ talenta centum reddebant. Archelai vero ad ethnarchiam pertinebant & Idumæa & Judæa omnis, & Samaria, quarta tributorum parte *levata, honoris ergo quod cum aliis non defecerat. Civitates etiam, quibus imperaret, accipiebat, & Stratonis turrim, & Sebaſten, & Joppen, & Hieroſolyma. Nam Græcas, Gazam & Gadara & Hippon, regno avulſas, Syriæ adjunxit *Cæſar*. Archelao autem ex regione ſibi data *quotannis* redibant quadringenta talenta. At Salome, præter illa quæ rex teſtamento ſuo ei legaverat, & Jamniæ & Azoti & Phaſaëlidis domina facta eſt: eidemque regias etiam in Aſcalone largitur Cæſar. ex quibus omnibus *annui* ſexaginta talentorum reditus colligebantur. domum vero ejus Archelai ethnarchiæ ſubdidit. Quin & cæteris ex Herodis progenie reddita erant legata, prout teſtamento relicta erant. Duabus autem filiabus

Quomodo Cæſar regnum Herodis ejuſque facultates dividit. Antt. p. 785.

Cæſaris erga Salomen liberalitas. ibid.

a Πρόσωπον Bod. b Ita Big. & Ruſ. κατάρασιν in cæteris. c Ἀμφοτέρων Bod. d Videſis Tacitum in Hiſt. V. 9. & Strabonem in l. XVI. p. 765. e Τραχωνῖτις in Antt. p. 785. v. 16. f In Antt. p. 785. v. 17. Ζηνοδώρου οἴκου, Zenodori domus, quæ antea dicta erat Lyſaniæ domus, ut conſtat ex p. 696. v. 9. Cumque ſubjicit Joſephus τὰ περὶ Ἰάμνιαν, nota præter duas Jamnias Plinii, etiam tertiam fuiſſe in τῇ ἄνω Γαλιλαίᾳ cujus meminit Joſephus in Vita ſua, p. 922. v. 29. quamque hic intelligit. Aldr. g Eſt qui malit τὰ πρὸς Ἰάμνιαν. h Idem valet hoc loco κεκαθισμένη quod κεκαθαρισμένη, ut notavit Cl. Aldrichius, conferendo Antt. p. 785. v. 20. i Ita in omnibus MSS. & Ruſ. cum Antt. p. 785. v. 23. Ἵππων in Impreſſis. Aldr. k Niſi me fallit conjectura, legendum Ἀζώτου. Quippe cur Joſephus hoc loco ſeptem haſce civitates, nec plures, nec alias nominet, nulla potior occurrit ratio, quam quod eaſdem olim Auguſtus Herodis regno adjeciſſet; at nunc volebat quatuor Archelai Ethnarchiæ tres reliquas provinciæ Syriæ contribui. Vide Belli, p. 1006. Has tres Joſephus Ἑλληνίδας πόλεις vocat; h. e. in quibus Ἑλλήνων numero & auctoritate præpollebant Judæis, quæque inſtitutis utebantur Ἑλληνικοῖς. Notum vero omnes incircumciſos cujuſcunque demum gentis à Judæis Ἕλληνες appellari. Aldr. l Ita Big. Voſſ. Ruſ. & Antt. p. 785. v. 24. Ἵππων in cæteris. Aldr. m Ἑξακοσίων in Antt. p. 785. v. 17. ut & apud Zonaram. quæ quidem lectio eſt minus probabilis, quando regni tantum ſemiſſis Archelao ceſſit. Aldr. n Merito dubitatur utrum hæc ſit genuina lectio, nam & has tres urbes ſorori legavit Herodes, Antt. 770. v. 27. Emendatius certe loquitur Joſephus in Antt. p. 785. v. 29. Σαλώμῃ δὲ πρὸς οἷς ὁ ἀδελφὸς ἐν ταῖς διαθήκαις ἀπένειμεν· Ἰάμνια δ' ἦν ταύτης καὶ Ἄζωτος καὶ Φασαηλὶς καὶ ἀργυρίου πεντήκοντα τάλαντα. Καῖσαρ χαρίζεται καὶ τῷ τὸ Ἀσκάλωνι βασίλειον οἰκῆσαι. Aldr. o Ita reſcripſi auctoritate Ruſini. antea perperam τοπαρχίαν, nam ethnarchia Archelai plures Toparchias complectebatur. * Aldrichius malit levatas, & mox defeceram.

a Id

liabus ejus virginibus dat Cæſar, extra ea quæ pater legaverat, quingenta millia argenti *ſignati* : eaſq; nuptum collocavit Pheroræ filiis. Immo, diviſo *regis* patrimonio, eis diſtribuit mille talenta ipſi ab Herode dono relicta ; parvi pretii nonnullis ex regia ſupellectile ſibimet reſervatis, in honorem defuncti.

Herodis duæ filiæ virgines Pheroræ filiis elocatæ. Ants. p. 785.

θυγατράσι παρθένοις Καίσαρ ἔξωθεν χαρίζεται [a] πεντήκοντα μυριάδας ἀργυρίου, καὶ συνῴκισεν αὐτὰς τοῖς Φερώρα παισί. μᾶζ δὲ τ οἶκον, ὃν διεδιέτεμεν αὐτοῖς ἡ αὐτὸς καταλειφθεῖσαν ὑφ' Ηρώδ δωρεὰν, ὅσαν [b] χιλίων ταλάντων, εὐτελῆ πνα τ κειμηλίων εἰς τιμὴν τῶ καταχωμένω [c] τιμὴν ἐξελόμενος.

V. CAP. VII.

ΚΕΦ. ζ'.

Hiſtoria de Pſeudalexandro. Relegatur Archelaus, moritur Glaphyra ; uterque per quietem præmonitus.

Ιστορία περὶ Ψευδαλεξάνδρ. Φυγαδεύεται Αρχέλαος, καὶ τελευτᾷ Γλαφύρα· ὀνείρα δ' μέλλοντος ἀμφοτέροις δηλωθέντος.

Pſeudalexander nonde. Ants. p. 786.

INterea juvenis quidam, genere Judæus, Sidone educatus apud quendam Romani civis libertum, formæ ſimilitudine ſemet Alexandrum eſſe mentitus ab Herode occiſum, Romam veniebat, fore ſperans ut non detegeretur. Ipſi autem adjutor erat homo ejuſdem tribûs, ſciens omnium quæ ad regnum pertinerent, à quo inſtructus aſſeverabat, quod ii qui miſſi erant ad ſe & Ariſtobulum occidendum miſericordia commoti ipſos ſurripuerint, ſimilibus ſubditis corporibus. Iraque cum iſtis decepiſſet Judæos in Creta degentes, & ſplendidum nactus eſſet commeatum, in Melum navigavit : ubi cum multo plus in *viaticum* collegiſſet, quod res admodum credibilis videretur, hoſpitibus etiam ſuis perſuaſit ut Romam ſecum navigarent. Cum autem appulſus eſſet Dicæarchiam, & dona quamplurima ab iſtius loci Judæis accipit, & tanquam rex à paternis amicis deducebatur. Tantum enim fidei conciliaverat formæ ſimilitudo, ut qui Alexandrum viderant planeque noverant, hunc eum eſſe jurarent. Porro Judæi Romæ degentes omnes ad eum viſendum ſe effuderunt, & ingens hominum multitudo vias, per quas ferebatur, obſidebat. nam eo quidem dementiæ proceſſerunt Melii, ut illum & ſella portarent, ſuiſque ſumptibus cultum & apparatum regium *ei* ſuppeditarent.

Judæis imponit. ibid.

ΚΑΝ τούτῳ νεανίας τις Ιουδαῖος μὲ τὸ γένος, τραφεὶς δ' ὁ Σιδῶνι ἀνδί τινι τ Ρωμαϊκῶν ἀπελευθέρων, δι' ὁμοιότητα μορφῆς ψευδόμενος ἑαυτὸν Αλέξανδρον τ ἀναιρεθέντα ὑφ' Ηρώδ, κατ' ἐλπίδα τ λήσειν, ἦκεν εἰς Ρώμην. συνεργὸς δ' αὐτῷ τις ὁμόφυλος αὐτοῦ [d] πάντα τὰ κατ' τ Βασιλέως διεσάφει, ὑφ' ὧ διδαχθεὶς ἔλεγεν, ὡς οἱ πεμφθέντες διὰ τ ἀναίρεσιν αὐτῷ τε καὶ Αριστοβούλῳ, δι' οἶκτον ἐκλέψειαν αὐτὼς ὁμοίων ἐνδολῇ σωμάτων. τούτοις γὰρ τὸς ἐν Κρήτῃ Ιουδαίους ἐξαπατήσας, καὶ λαμπρῶς ἐφοδιασθεὶς, διέπλευσεν εἰς Μῆλον· ἔνθα συναγείρας πολλῷ πλέον δι' ἐνδολὴν ἀξιοπιστίας, ἀνέπεισε καὶ τὸς ἰδιοξένους εἰς Ρώμην αὐτῷ συνεκπλεῦσαι· καταχθεὶς δὲ εἰς Δικαιαρχίαν, δῶρά τε παμπληθῆ ἔλαβε παρὰ τῶν ἀφ' Ιουδαίων λαμβάνει, καὶ καθάπερ βασιλεὺς ὑπὸ τ πατρώων φίλων προεπέμφθη φίλων. προελήλυθει δ' εἰς τοσοῦτον πίστεως ὅ τ μορφῆς ὅμοιον, ὥστε τὸς ἐφεστηκότας Αλέξανδρον, καὶ σαφῶς βεβαμμένους, διόμνυσθαι τοῦτον εἶ. τὸ γοῦν Ιουδαϊκὸν ἐν Ρώμῃ πᾶν ἐξεχύθη πρὸς τὴν θέαν αὐτῷ, καὶ πλῆθος ἄπειρον ὑπὸ τὰς στενωπὰς, δι' ὧν κομίζοιτο. καὶ δὴ προῆλθον εἰς τοσοῦτον φρενοβλαβείας οἱ Μήλιοι, ὥστε φορείῳ τε αὐτὸν κομίζειν, καὶ θεραπείαν βασιλικὴν ἰδίοις ἀναλώμασι παρέχειν.

Fraudem ſuſpicatur Cæſar, eumque accerſit. ibid.

2. Cæſar autem, ut qui perfecte norit Alexandri oris lineamenta, (accuſatus enim apud eum fuerat ab Herode) perſpiciebat quidem, priuſquam hominem videret, ſimilitudinis fallaciam, aliquid vero fidei tribuere volens lætiori de eo conceptæ ſpei, Celadum quendam, unum ex iis qui Alexandrum probe noſceret, mitti jubet, ut Alexandrum ſibi *in conſpectum* adduceret. Atque ille, eo viſo, ſtatim quidem conjectura deprehendit perſonæ diverſitatem : at cum totum corpus animadvertiſſet, & duritiam ejus habitumque ſervilem, commentum omne intellexit. Valde autem eum commoverunt, quæ tanta cum fiducia dicere auſus eſt. nam cum de Ariſtobulo interrogaretur, ſalvum quidem illum eſſe reſpondebat, Cypri vero de induſtria relictum eſſe, ut ſibi ab inſidiis caveret. difficilius enim disjunctos poſſe apprehendi. Cum autem eum paululum ſeduxiſſet Cæſar, ei dixit, vitam in præmium fore, ſi illius indicium fecerit, qui ei perſuaſerit ejuſmodi res,

Β'. Καῖσαρ δὲ γινώσκων ἀκριβῶς τὰς Αλεξάνδρου χαρακτῆρας, κατηγόρητο γὰρ ὑφ' Ηρώδ παρ' αὐτῷ, συνεώρα μὲν καὶ πρὶν ἰδεῖν ἄνθρωπον τὴν τ ὁμοιότητος ἀπάτην, διδούς δέ τι καὶ πίστεως ταῖς ἱλαροτέραις ἐλπίσι, Κέλαδόν τινα πέμπει τῶν σαφῶς βεβαπτισμένων Αλέξανδρον, κελεύσας ἀγαγεῖν αὐτῷ ἀνδρίσκον. ὁ δὲ, ὡς εἶδεν, ἐτεκμήρατο μὲν τάχιστα καὶ τὰς διαφορὰς τοῦ προσώπου· τὸ δὲ ὅλον σῶμα σκληρότερόν τε καὶ δ' ὕλοφανὲς καταμαθών, ὁπόσον πᾶν τὸ σώταγμα. πάνυ δὲ αὐτὸν παρώξυνεν ἡ τόλμα τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων. τοῖς γὰρ συνειδόσι τοῖς περὶ Αριστοβούλου, σώζεσθαι μὲν κἀκεῖνον ἔλεγεν, ἀπολελεῖφθαι δ' ὑπ' ἐκείνου τὰς ὑποβουλὰς φυλασσόμενον· ἦλθον γὰρ ὑπ' χειρεῖσθαι διεζευγμένους. ἀπολαβόμενος δὲ αὐτὸν κατ' ἰδίαν, μαθὸν ἔφη παρὰ Καίσαρος ἔχειν τὸ ζῆν, τοῦ μηνύσαι καὶ ἀναπείσαντά σε [f] πλάσασθαι τηλικαῦτα.

a Id eſt, *μυριάδας ἀνὰ πέντε καὶ εἴκοσι*, prout in *Ants.* p. 785. v. 37. b *Πεντακοσίων καὶ χιλίων* in *Ants.* p. 785. v. 40. connumerato quod & Liviæ donarat Herodes, *Ants.* p. 770. v. 35. *Aldr.* c Si quis *μνήμῳ* malit, per me licet. d *Εμπαρὼν τ ἀμφὶ τὸ βασίλειον* in *Ants.* p. 786. v. 10. e *Εν κρυπτῷ Bod.* atque ita *Rhed.* ejus autem in margine *ἐν Κύπρῳ*. f Eſt qui malit *πλάσασθαι*.

a Κα-

τα. [a] Καίτοι ἔοικεν, αὐτῷ δηλώσειν ἀπών, ἔπειτα πρὸς Καίσαρα, καὶ τὸν Ἰουδαῖον ὑπεξέκρυπται, καταχρησάμενον αὐτῷ τῇ ὁμοιότητι πρὸς ἐργασίαν. παραυτὰ γὰρ εὐληφέναι δῶρα καθ' ἑκάστην πόλιν, ὅσα ζῶν Ἀλέξανδρον οὐκ ἔλαβε. γελάσας δὲ Καῖσαρ ὅτι τούτοις, τὸν μὲν Ψευδαλέξανδρον διὰ εὐεξίαν σώματος ἐγκατέταξε τοῖς ἐρέταις, τὸν δὲ εἰσπεύσαντα δὲ ἀνεῖλεν ἀναμαθὼν. Μηλίοις δὲ ἤρκεσεν ὀφθῆναι τῆς αἰτίας τὰ ἀναλώματα.

ια'. γ'. Παραλαβὼν δὲ τὴν ἐθναρχίαν Ἀρχέλαος, ὃ κατὰ μνήμην τὴν πάλαι διαφοράν, ὃ μόνον Ἰουδαίοις, ἀλλὰ καὶ Σαμαρεῦσι χρησάμενος ὠμῶς, [b] ἐπισφευσαμένων ἑκατέροις κατ' αὐτοῦ πρὸς Καίσαρα, ἔτει τῆς ἀρχῆς ἐνάτῳ [c] φυγαδεύεται μὲν εἰς Βίενναν πόλιν τῆς Γαλατίας αὐτὸς, ἡ οὐσία δ' αὐτοῦ τοῖς Καίσαρος ἴδιοις ταμείοις ἐγκαταλογεῖται. πρὶν κληθῆναι δὲ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, ὅταρ ἰδεῖν φασι τοιόνδε. ἔδοξεν ὁρᾶν σάχος [d] ὀνέου, πλῆρες καὶ μεγάλων, ἃ τοὺ βόες κατεβιβρωσκόμενοι. μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς μάντεις καὶ τοὺς [e] Χαλδαίων τινὰς, ἐπυνθάνετο τί σημαίνειν δοκοῖεν. ἄλλοι δὲ ἄλλως ἐξηγουμένων, Σίμων τις Εσσαῖος τὸ γένος ἔφη· "τοὺς μὲν σάχας, ἐνιαυτοὺς νο-"μίζειν, τοὺς δὲ βοῦς, μεταβολὰς πραγμάτων, ἃ-"τὸ τὴν χέρσον ἀροτριῶντας ἀλλάσσειν. ὥστε [f] βασι-"λεύσειν μὲν αὐτοὺς τοὺς σάχας ἀριθμοὶ, τὸ ποικίλους "δὲ πραγμάτων μεταβολῆς γενόμενον τελευτήσειν." τοῦτα ἀκούσας Ἀρχέλαος, μὴ πέντε ἡμέρας, ὅτι μὴ δέκα μετεκλήθη.

δ'. Ἄξιον δὲ μνήμης ἡγησάμην ὃ ὁ τούτου γυναικὸς αὐτοῦ Γλαφύρας ὄναρ, ἣν ἔσχε γυναῖκα Ἀρχελάου τοῦ Καππαδοκῶν βασιλέως, γυνὴ δ' Ἀλεξάνδρου γενομένη ὁ πρώτου, ὃς ἦν ἀδελφὸς [g] μὲν Ἀρχελάου, τοῦ δὲ δεύτερον, υἱὸς δ' Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ὑφ' οὗ ὁ μὲν ἀνῃρέθη, καθάπερ προδεδηλώκαμεν, μὴ δὲ ἡ ἐκείνου γαμετὴ, σωφρόνησεν ἰδοῦσα [h] τὸν βασιλεύοντα Αἰγύπτου, ὃ τελευτήσαντος ἐπανελθοῦσ' αὐτὴν ὁ χηρεύσας παρὰ τοῦ πατρὸς γαμεῖται ὁ ἐθνάρχης Ἀρχέλαος, ὅτι τοσοῦτον ἔρωτος ἦλθεν, ὥστε παραχρῆμα, τὴν σωφροσύνης αὐτοῦ Μαριάμμην ἀποπεμψάμενος, ἐκείνην ἀγάγεσθαι. ὧδε γενομένων τούτων εἰς Ἰουδαίαν, μετ' ὀλίγον τῆς ἀφίξεως χρόνον, ἔδοξεν ὀπτασίαν τῆς Ἀλεξάνδρου αὐτῇ λέγειν. "ἀπέχρη μὲν ὁ σὺν Λιβύῃ "σοι γάμος, σὺ δὲ οὐκ ἀρκεσθεῖσα τούτῳ, πάλιν ὅτι τῆς ἐμοῦ "ἐστίας ἀναχάμπτεις, τρίτον ἄνδρα, ὦ τοῦτα τῆς ἀδελφοῦ, ὦ "τολμηρὰ, τῆς ἐμοῦ ἠρημωμένη. πλὴν οὐ περιόψομαί γε ὕβριν, ὑπο-

comminiſci. Atque ille ſe indicaturum eſſe pollicitus eſt, & Cæſarem ſequutus ad eum accedit, atque Judæum **ei* oſtendit, qui formæ ſuæ ſimilitudine ad quæſtum abuſus eſt. tanta enim dona à civitatibus eum ſingulis accepiſſe, quanta vivus Alexander non conſequutus fuiſſet. Cum autem ad iſta riſiſſet Cæſar, Pſeudalexandrum quidem propter habitudinem corporis remigum ordini inſeruit, fraudis vero auctorem interfici juſſit. Cæterum Melii, ſumptibus quos fecerant, ſtultitiæ pœnarum ſatis dediſſe viſi ſunt.

Qui vir ſit fatetur Pſeudalexander. Ant. p. 787.

Ad remiges relegatur. ibid.

VI.

3. Cum autem Archelaus ethnarchia ſuſcepta, ſuperioris diſcordiæ memor, non ſolum Judæos ſed etiam Samarienſes, crudeliter tractaret, ab utriuſque populi legatis accuſatus apud Cæſarem, anno regni nono in exſilium pellitur Viennam, quæ Galliæ urbs eſt, & ejus patrimonium fiſco Cæſaris adjudicatur. Verum prius quam à Cæſare accerſeretur, hujuſcemodi ſomnium dicitur vidiſſe. Sibi viſus eſt *in ſomnis* ob oculos habere novem ſpicas, plenas & magnas, quas boves depaſcebant. Cumque conjectores acciviſſet & Chaldæorum nonnullos, eos interrogabat, quidnam *illis* ſignificari putarent. Aliis autem aliter *viſum* interpretantibus, Simon quidam, genere Eſſenus, dicebat: "ſpicæ quidem mihi videntur *eſſe* an-"ni; boves vero rerum mutationes *indicare*, "eo quod dum ararent terram *verterent* & "mutarent. adeoque totidem annos regnatu-"rum, quot numero eſſent ſpicæ, tandem ve-"ro poſt varias rerum viciſſitudines moritu-"rum eſſe." Iſtis auditis, poſt quinque dies Archelaus ad cauſam dicendam accitus eſt.

Archelaus accuſatur & in exſilium mittitur. Ant. p. 788.

Ejus ſomnium. ibid.

4. Dignum etiam eſt quod memoretur Glaphyræ ſomnium, quæ filia erat Archelai Cappadocum regis, primumque uxor Alexandri (qui frater quidem erat Archelai, de quo loquimur, filius vero regis Herodis, à quo interfectus eſt, ut jam ante memoravimus) & ejus poſt deceſſum nupta Jubæ regi Libyæ; quo defuncto, cum ipſam reverſam, & apud patrem in viduitate degentem, conſpexiſſet Archelaus ethnarcha, adeo amore accenſus eſt, ut ſtatim, repudiata conjuge ſua Mariamne, eam duceret. Hæc igitur, cum in Judæam rediiſſet, brevi poſt tempore quam eò veniret, cernere viſa eſt Alexandrum adſtantem ſibi *iſta* dicere. "Sa-"tis fuiſſet tibi Libycum matrimonium, ſed "tu, illo non contenta, rurſum ad meos pena-"tes reverteris, tertio marito, ipſoque fratre "meo, ὁ audaciſſima, tibi adſcito. Verum "non inſuper habebo contumeliam, ſed te, licet

Glaphyræ ſomnium. Ant. p. 789.

a Καίτοι τοῦτα πρὸς αὐτὸν δηλ. *Bod.* b In hunc modum diſtingui poteſt ſententia, ἀφιστόδημον ἐγκατέτρεψαν κατ' αὐτοῦ πρὸς Καίσαρα· ἔτει τῆς ἀρχῆς ἐνάτῳ, φυγαδεύεται μὲν εἰς B. ut delatum ſtatuamus Archelaum anno *nono*, relegatum *decimo*. quo modo ſibimet conciliari poteſt *Joſephus*, qui in *Ant.* p. 788. §. 2. decimo relegatum fuiſſe ſcribit. *Aldr.* Sed quidni, relegatum intelligamus Archelaum, *nono* quidem anno regni ſui exacto & completo, *decimo* vero inchoato. *Caſaub.* c. *Baronium* p. 218. *Edit. Lond.* Addeſis *Simſonum* in *Chronic. Cathol.* parte VII. ad *Annum Chriſti* X. c Meminit *Strabo* XVI. p. 765. Quin & *Dio.* LV. p. 567. in hæc verba. Ὅτι Ἡρῴδης Παλαιστινὸς αἰτίαν τινὰ λαβὼν τοῦ ἀδελφοῦ λαιὸν, καὶ πρὸς Ἄλπεως ὑπερμεληθὲν, καὶ τὸ μέρος τῆς ἀρχῆς αὐτῷ ἀδημονήσαν. Quem Herodem Palæſtinum vocat non alius eſt quam hic ipſe Archelaus; in exſilium proinde miſſus M. Æmilio Lepido, L. Arruntio Nepote Coſſ. h.e. A.U.C. 759. circa finem. Neque vero *Dionem* in Archelai nomine lapſum exiſtimo; quin potius Archelaum (ſicut Antipam quoque & Philippum) Herodis nomine gaviſum; atque hujus denique eſſe nummum, de quo ambigit *Ez. Spanhemius* in libro *de Præſtantia & Uſu Numiſmatum*, p. 447. *Edit. Amſt.* 1671. [& quem in *Edit. Lond.* p. 521.] Herodi primo ſeu Magno adſcribit, cujus una facies ΗΡΩΔΟΥ altera ΕΘΝΑΡΧΟΥ inſcribitur. *Aldr.* d Subducta temporum ratione ab Herodis morte, relegatum intelligimus Archelaum anno principatus ſui decimo, ſed vixdum inchoato. Is enim cœpit exeunte Novembri; Archelaus vero relegatus eſt ante Kalendas ſequentis Januarii. Quibus rite perpenſis, tum facile conſtabit Archelaum anno regni non decimo, ſed exeunte nono accuſatum, tum eodem fere tempore hoc illi ſomnium contigiſſe; in quo (quod hiſce congruum eſt ſentire) non decem ſpicas viderit, ſaltem non decem plenas integraſque, ſed novem tantum. Quorſum vero *Joſephus* in *Originibus* pro *novem* & *nono* ſubſtituerit *decem* & *decimo*, & utra ſit verior lectio, cuivis alteri inquirendum libentiſſime relinquo. *Aldr.* Videſis *Langium* in lib II. *de Annis Chriſti*, p. 348. e Chaldæi ita artis divinandi & ſomnia interpretandi periti erant, ut quod nomen gentis fuerit, factum ſit nomen profeſſionis. f Ita *Big.* & *Ruf.* βασιλεύσειν in *cæteris*. g Illud μὲν adjectum eſſe volui è *Cod. Big.* & *Ruf.* h Τῷ βασιλεῖ *Ruf.* & *Græci nonnulli.* * *Al.* accuſat.

"licet invitam, ad me recipiam." Poſtquam hoc ſomnium narraſſet vix ultra biduum vixit.

"λήψομαι δ' σε καὶ μὴ θέλουσαν." τοῦτο δηγησαμένη ὁ ἀνὴρ, δύο μόνας ἡμέρας ἔβίω.

VII.

CAP. VIII.

Archelai ethnarchia in provinciam redacta. Seditio Judæ Galilæi. Judæorum tres ſectæ.

Archelai ethnarchia in provinciam redacta, Coponius fit procurator. Antt. p. 789.

ARchelai autem regione in provinciam redacta, procurator quidam, ordinis apud Romanos equeſtris, Coponius, mittitur, * ſumma à Cæſare poteſtate accepta. Eo provinciam adminiſtrante, vir quidam Galilæus, cui nomen erat Judas, ad defectionem in-

Judas defectionis auctor. Antt. p. 792.

digenas excitabat, ignavos dicens, ſi Romanis tributum pendere ſuſtinerent, & poſt Deum mortales dominos agnoſcerent. Erat autem hic propriæ ſectæ ſophiſta, nulla in re aliis ſimilis.

Judæorum Sectæ. ibid.

2. Nam tria hominum genera apud Judæos philoſophantur, & unius quidem *generis* aſſeclæ ſunt Phariſæi; alterius vero Sadducæi; tertium vero, quod ſane vitam ſeveriorem exer-

De Eſſenis, eorumque moribus & inſtitutis. ibid.

cere videtur, Eſſeni appellantur; gente quidem Judæi, at mutuo ſeſe amore magis quam alii complectentes. Iſti à voluptatibus tanquam à ſcelere abhorrent, continentiam vero *ſervare*, & cupiditatibus non ſuccumbere pro virtute *maxima* ducunt. Et ipſis quidem deſpectui habentur nuptiæ, alienos vero liberos, dum ad *capeſſendas* diſciplinas molles adhuc ſunt, ſuſcipientes, pro cognatis ſuis reputant, ſuiſque moribus informant: non tamen matrimonium, & *legitimam* ex eo ſucceſſionem tollentes, ſed ſibimet à procaci mulierum petulantia caventes, nullamque eorum uni *viro* fidem ſervare *poſſe* perſuaſum habentes.

Conſer Antt. p. 793. v. 39.

3. Quin & divitias contemnunt, & admiranda plane inter eos obtinet bonorum communio, neque quiſquam apud eos inveniri poteſt qui plura aliis poſſidet. Lege ſancitur ut qui iſti ſectæ nomen ſuum dare velint, facultates ſuas ſodalitio communes facerent: adeo ut inter omnes neque egeſtatis humilitas, nec opum vis immodica appareat, ſed permixtis ſingulorum facultatibus, unum omnium ſit tanquam fratrum patrimonium. Labis autem inſtar oleum habent, & ſi quis vel invitus unctus fuerit, corpus abſtergit. * nam ſqualere honori ducunt, & veſte candida ſemper indui. De-

Conſer Antt. p. 793. v. 45.

ſignatos autem communium rerum procuratores habent; & ad uſus omnium ſingulos in-

ΚΕΦ. η'.

Τῆς Αρχελάου ἐθναρχίας εἰς ἐπαρχίαν συνεχωρήθη. στάσις Ιούδα Γαλιλαίου. τρεῖς Ιουδαίων αἱρέσεις.

ΤΗΣ δὲ Αρχελάου χώρας εἰς ἐπαρχίαν συνεχωρήθης, [a]ἐπίτροπός τις ἱππικῆς τάξεως [b]Κοπώνιος πέμπεται, [c]μόχλει δ' ἐλεύθερα λαβὼν παρὰ τοῦ Καίσαρος ἐξουσίαν. [d]ἐπὶ τούτου τοῦ χρόνου Γαλιλαῖος Ιούδας ὄνομα εἰς ἀπόστασιν ἔτρεπε τοὺς ὑπηκόους, κακίζων, εἰ φόρους τε Ρωμαίοις τελεῖν ὑπομένουσι, καὶ μετὰ θεοὺς θνητοὺς δεσπότας. ἦν δὲ οὗτος, σοφιστὴς ἰδίας αἱρέσεως, [e]οὐδενὶ τοῖς ἄλλοις προσομοιούς.

β'. Τρία γὰρ παρὰ Ιουδαίοις ἦσαν φιλοσοφοῦντα, καὶ τῶν μὲν αἱρετιστὰς Φαρισαίους, τῶν δὲ Σαδδουκαίους, τρίτον δὲ ὃ δὴ καὶ δοκεῖ [h]σεμνότητα ἀσκεῖν, [i]Εσσηνοὶ καλοῦνται, Ιουδαῖοι μὲν γένος ὄντες, [k]φιλάλληλοι δὲ καὶ τῶν ἄλλων πλέον. οὗτοι τὰς μὲν ἡδονὰς ὡς κακίαν ἀποστρέφονται, τὴν δὲ ἐγκράτειαν, καὶ τὸ μὴ τοῖς πάθεσιν ὑποπίπτειν, [l]ἀρετὴν ὑπολαμβάνουσι καὶ γάμου μὲν ὑφορίαν περὶ αὐτοῖς, τὰς δ' ἀλλοτρίας παῖδας ἀναλαμβάνοντες, ἁπαλὰς ἔτι περὸς τὰ μαθήματα, συγγενεῖς ἡγοῦνται, καὶ τοῖς ἤθεσι τοῖς ἑαυτῶν διατυποῦσι· τοὺς μὲν γάμους, καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν διαδοχὴν, οὐκ ἀναιροῦντες, τὰς δὲ τῶν γυναικῶν ἀσελγείας φυλασσόμενοι, [m]καὶ μηδεμίαν πρῶτον πιστευόμενοι τοῦ περὸς ἕνα πίστιν.

γ'. Καταφρονηταὶ δὲ πλούτου, καὶ θαυμάσιον παρ' αὐτοῖς ὁ [n]κοινωνικὸν, ὥστε ἔστιν εὑρεῖν κτήσεως παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα. νόμος γὰρ τοὺς εἰς τὴν αἵρεσιν εἰσιόντας, δημόσιον τὸ τάγμα τὴν οὐσίαν· ὥστε ἐν ἅπασι μήτε πενίας ταπεινότητα φαίνεσθαι, μήτ' ὑπερέχον πλοῦτον, τὰ δὲ ἑκάστου κτήματα ἀναμεμιγμένοις μίαν ἅπασιν ὥσπερ ἀδελφοῖς ἅπασιν οὐσίαν εἶναι. κηλῖδα δὲ ὑπολαμβάνουσι [o]τὸ ἔλαιον, κἂν [p]ἀλιφῇ τις ἄκων, σμήχεται τὸ σῶμα· τὸ γὰρ αὐχμεῖν οἱ καλῷ πίπτειν, λαμπρυνεῖν τι ἀμπαντός. χιτῶσι δὲ [q]ὡ τῷ κοινῶν θησαυλεταὶ, καὶ ἀδιαίρετοι πρὸς ἅπαντας εἰς τὰς χρείας ἕκαστοι.

δ'. Μία

a Ἐπίτροπος τῶν ἱππ. b Ita *Big. Rhed.* & in *Antt.* p. 791. v. 10. Κουάντιος hîc loci in *Editis Aliiſque.* c Τῇ ἐπὶ πᾶσιν ἐξουσίᾳ in *Antt.* p. 791. v. 12. d Ἐπὶ τούτου *Bod* & *Euſeb.* in *H. E.* l. 1. c. 5. quod *ea tempeſtate* vertit *Valeſius.* atque *deinceps* reddit *Montacutius* in *Originibus Eccl.* Part. 1. p. 315. e Ita *Bod.* & *Ruf.* Γαλιλαῖον in *ceteris.* Hunc *Joſephus* iterum appellat Galilæum in *Antt.* p. 794. v. 3. & p. 886. v. 36. & *Gamaliel* apud *Apoſtolum* in *Act.* V. 37. quare certum eſt recte dici Galilæum. Verum in *Antt.* p. 792. v. 3. Γαυλανίτης δὲ ἀνὴρ dicitur ὁ πόλεως ὄνομα Γάμαλα, qui locus haud dubie depravatus eſt; nam eum laudans Joſephus *Antt.* p. 886. aſſerit ſe Judam noſtrum (non Gaulanitem, ſed) Galilæum ante dixiſſe. *ai πατρίς* inquit Ἰούδᾳ ἦν Γαλιλαῖος — ἦν τε λαὸν ἐπὶ Ρωμαίων ἀνασείσαντος, Κυρηνίου τὰ Ἰουδαίοις πρώτῳ ἔτει, ὡς οὐ χρὴ τούτων ἀνεχόμενον. Præter Gamalam Gaulanitidis alia erat Gamala Galilææ de qua vide *Belli* lib. III. *Aldr.* Confer quæ annotavimus ad p. 792. v. 3. f Τὰ μὲ λοιπὰ πάσιν γνώμης τῆς Φαρισαίων ὁμολογοῦσι, δυσκίνητος ἦν ἐλεύθερος ὅμως εἰσὶν αὐτοῖς &c. *Antt.* p. 794. v. 4. g Quæ de Eſſenis dicta ſunt hoc capite, *Porphyrius* exſcripſit *de Abſt.* IV. 11. 12. 13. & ex *Porphyrio* etiam *Euſebius* in *Præp.* IX. 2. De iis ſcribit alibi *Joſephus* in *Antt.* p. 574. 699. & 793. Quæ *Porphyrius* exſtitiſſe dicit l. 2. *contra Apionem*, ea hodie non comparent. De Eſſenis præterea ſcripſit *Philo* in *lib. ὅτι πᾶς σπουδαῖος ἐλεύθερος.* p. 600. Ex ejuſdem *Apologia pro Judæis* elegantem locum profert *Euſebius* in *Præp.* VIII. 10. De Eſſenis denique *Plinius* in *N. H.* V. 17. Quicquid ſani apud alios ſcriptores invenitur ex hiſce fontibus promanavit. *Aldr.* h Σεμνότητα ſortan *Ruf.* qui hoc modo *interpretatur, tertium vero quod etiam probabilius habetur.* i Alibi quidem Ἐσσαῖοι. nam utroque nomine appellari ſolent. *Aldr.* k Hoc modo legiſſe videtur *Rufinus*, Φιλάδελφοι δὲ μᾶλλον, καὶ τῶν ἄλλων πλέον τοὺς μὲ ἡδονὰς ὡς κακίαν ἀποστρέφονται. nam vertit, *verum inter ſe mutuo amore conjunctiſſimi; & qui præter cæteros voluptates quidem quaſi maleficia vitarent* &c. Eſſenorum inſtituta cum Pythagoricis plerumque conveniunt. *Antt.* p. 699. v. 5. & p. 794. v. 2. Dacos enim à Zamolxide Pythagorico inſtitutos perinde notum eſt atque Pythagoram ipſum ſua pleraque à Judæis eſſe mutuatum. *Aldr.* l *Ruſinus*, qui ἀρετὴν *virtutem maximam* interpretatur, non aliter legit; ſed ἀρετὴν recte intellexit *immunitatem* eſſe ſumendum. *Aldr.* m Illa τῆς μεδ. τ. π. τ. π. ἴ. *nisi* deſiderantur apud *Porphyrium*, in lib. IV. *de Abſtinentia*, §. XI. ut & apud *Euſebium* de *Præp. Evang.* lib. IX. cap. 3. n Κοινωνικὸν *Porphyr. Euſeb. Busb.* & *Rhed.* o Τὸ ἔλαιον. *Porph.* & *Euſeb.* p Ἀλειφθῇ *Porph.* ἀλειφθῇ *Euſeb.* q Illud *ὡ* deeſt *Porph.* * Sive magis ad verbum, *vitæ neceſſique à Cæſ.* &c. quod *Ruſinus* ita reddidit, ac ſi legiſſet tantum ὑπὲρ τοῦ, ſc. *ea ſibi à Cæſare mandata poteſtate.* † Squalorem decorem putant, dummodo ſemper in veſte ſint candida, *Ruf.* Squalorem non ſecus ac perpetuum candidæ veſtis uſum honori ducunt. *Viger.*

a Αὐτοῖς

δ'. Μία δὲ ὐκ ἔστι [a] αὐτῶν πόλις, ἀλλ' οἱ ἐκάστη [b] χαζοικοῦσι πολλοί· καὶ τοῖς ἐτέρωθεν ἥκουσιν [c] αἱρετιζομένοις ἀναπίπλα) τὰ παρ' αὐτοῖς ὁμοίως ὥσπερ ἴδια, [d] καὶ πρὸς οὓς ἦλθον πρότερον εἴδοσι εὐσίασιν ὡς συνηθιζάτους· διὸ καὶ πανταχοῦ) τὰς ἀποδημίας, ὁδὸν μὲν ὅλως ὠφελιμιζόμενοι, ληστὰς δὲ τοὺς λησταὶς ἔνοπλοι. κτήσεων δὲ οὐ ἐκάστη πόλει ὅ τάγματος ἐξαίρετος τὸ ξένιον ἀποδείκνυ), ταμιοῦσι ἐσθῆτα καὶ τὰ ὑποδήματα. καλασολὴ δὲ καὶ σχῆμα σώματος ὅμοιον τοῖς μὴ φόβῳ παιδαγωγουμένοις παισίν. ὅτε δὲ ἐσθῆτας, ὅτε ὑποδήματα ἀμείβουσι, πρὶν ἢ ἀχρρᾶγῆναι ὁ πρότερον παντάπασιν, ἢ διαπατηθῆναι τῷ χρόνῳ. [e] οὐδὲν οὐ ἀλλήλοις ὅτε ἀγοράζουσιν ὅτε πωλοῦσιν, ἀλλὰ ὃ χρήζουσι δίδωσ ἕκαστος [f] τὰ παρ' αὐτῷ, ὃ παρ' ἐκείνου χρήσιμον ἀντικομίζεται· καὶ χωρὶς δὲ ὁ ἀντιδόσεως, ἀκώλυτος ἡ μετάληψις αὐτοῖς παρ' ὧν ἂν ἐθελήσωσι.

ε'. Περὶ γε μὴν ὁ Θεῖον [g] ἰδίως εὐσεβεῖς· πρὶν γὰρ ἀναφανῆ τὸ ἥλιον, οὐδὲν φθέγγονται τῶν βεβήλων, πατρίους δέ τινας εἰς αὐτὸν εὐχὰς, ὥσπερ ἱκετεύοντες ἀνατεῖλαι. μετὰ ταῦτα πρὸς ἃς ἔκαστοι τέχνας ἴσασιν ὑπὸ τὸ ὑπουργοῦ [h] ἀφίενται, καὶ μέχρι πέμπτης ὥρας ἐργασάμενοι σωτόνως, ἔπειτα πάλιν εἰς ἓν ἀθροίζονται χωρίον, ζωσάμενοί τε [i] σκεπάσμασι λινοῖς, ὕπως ἀπολύονται ὁ σῶμα ψυχρεῖς ὕδασι· καὶ μετὰ ταύτην τὴν ἁγνείαν, εἰς ἴδιον οἴκημα συνίασιν, ἔνθα μηδενὶ τῶν ἑτερόδοξων ὑποτέτραπται παρελθεῖν· αὐτοί τε καθαροὶ καθάρῳ εἰς ἄγιόν τι τέμενος ἀφικνοῦνται ὁ δειπνητήριον. καὶ καθισάντων μὴ ἡσυχίας, ὁ μὲ σιτοποιὸς ἐν τάξει ἀποτίθησιν ἄρτους, ὁ δὲ μάγειρος ἓν ἀγγεῖον ἐξ ἑνὸς ἐδέσματος ἑκάστῳ [k] παρατίθησι. προκατάρχεται δὲ ὁ ἱερεὺς [l] τῆς τροφῆς, καὶ γεύσασθαί τινα πρὸν τῆς εὐχῆς ἀθέμιτον. [m] ἀριστοποιησάμενος ἐπεύχεται [n] πάλιν· ἀρχόμενοί τε καὶ παυόμενοι γεραίρουσι τὸν Θεὸν, [o] ὡς χορηγὸν τῆς τροφῆς. ἔπειτα ὡς ἱερεῖς καθεζόμενοι τὰς ἐσθῆτας, πάλιν ἐπ' ἔργα μέχρι δείλης πέπονται. δειπνοῦσι δὲ ὡσαυτῶς ὁμοίως συγκαθιζομένων τῶν ξένων, οἳ τύχοιεν αὐτοῖς παρόντες. οὐδὲ κραυγή ποτε ἢ οἶκον, ὅτε χορὸς μολυσμοῦ, τὰς δὲ λαλιὰς ἐν τάξει παραχωροῦσιν ἀλλήλοις· καὶ τοῖς ἔξωθεν, ὡς μυστήριόν τι φρικτὸν, ἡ τῶν ἔνδον σιωπὴ καταφαίνεται. [q] τούτου δὲ αἴτιον [r] ἡ διηνεκὴς νῆψις, καὶ τὸ

4. Illis non eſt una civitas certa, ſed domicilia habent multi in ſingulis: ac ſuæ ſectæ hominibus aliunde advenientibus quicquid habent æque patet ac ſi *eorum* proprium eſſet, & ad eos quos nunquam viderant, quaſi maxime familiares, ingrediuntur. quare cum peregre proficiſcuntur, nihil omnino in victum tollunt, contra latrones tamen arma geſtant. In ſingulis vero civitatibus certus quidam hoſpitum curator conſtituitur, qui veſtes aliaque neceſſaria ſuppeditet. Amictus autem cultuſque corporis [1] qualis puerorum, in metu & ſub cura magiſtri agentium, eſſe ſolet. Imo nec veſtem nec calceos mutant, donec priora vel diſciſſa omnino fuerint vel vetuſtate detrita. Nihil inter ſe emunt, nec vendunt quicquam; ſed egenti unuſquiſque è ſuis largiens, viciſſim ab eo, quod ſibi uſui ſit, accipit: & ſi nihil mutuo rependant, eos tamen à quibuſcunque velint, accipere nihil vetat.

5. Cæterum erga Deum pietate *ſunt* ſingulari: nihil enim [2] profani ante ſolis ortum loquuntur, ſed patria quædam vota ei nuncupant, quaſi ut illuceſcat obſecrantes. Tum ad eam quam quiſque novit artem à curatoribus dimittuntur, in qua perpetuo & continenti ad quintam horam labore verſati, eundem ſimul in locum denuo conveniunt, ac lineis præcincti velaminibus, ita *demum* corpus frigida abluunt: moxque ab ea luſtratione proprium in domicilium, quo alterius ſectæ nemini pedem inferre licet, una omnes confluunt; ipſique ab omni labe puri, non aliter ad cœnaculum, quam ad delubrum quoddam ſanctius, accedunt. atque ubi placide ac quiete conſederint, piſtor quidem panes ſuo cuique ordine apponit; coquus vero ſingulis unum pulmenti ejuſdem vaſculum apponit. Sacerdos autem antequam cibum capiunt preces adhibet, nec ulli ante precationem quicquam guſtare fas eſt. *Idem* finito prandio iterum precatur; & cum *edere* incipiunt & deſinunt, Deum venerantur, ut qui omnia ad victum largiatur. Tunc [3] veſtibus quaſi ſacris depoſitis, rurſum ad opera ſua redeunt uſque ad veſpertinum crepuſculum: atque inde reverſi cœnam eodem *quo prandium* ritu ſumunt, conſidentibus ſimul hoſpitibus, ſi qui forte advenerint. Neque vero clamor unquam aut tumultus domum contaminat, ſed loquendi vices ordine alii aliis concedunt: illiſque qui foris ſunt horrendi inſtar myſterii videtur ſilentium eorum qui intus ſunt. Hujus autem rei cauſa perpetua ſobrietas,

Confer Antt. p. 793. v. 34.

a Αὐτῆς *Bod.* *b* Ita cum *Cod. Busb.* μετοικοῦσι in *ceteris.* *c* Sic *Big. Busb. Rhed. Bod.* & *Euſeb.* αἱρετιζομένοις *Baſ.* & *Gen.* αἱρεσιώταις *Porph.* *d* Ἀναπίπτουσι τοῖς παρ' ἀλλήλοις, ὃ οἱ αὐτῶν ἰδίοις εἰσίασιν ὥσπερ [ὡς ὡσεὶ *Euſeb.*] συνήθεσι. διὸ ὁδὸν ὑποκομιζόμενοι ἀνδημάτων ἀναλωμάτων ὑπερ. ὅτι δὲ ἐσθῆτα &c. *Porph.* & *Euſeb.* reliquis omiſſis. *e* Οὐδὲν ἧ οὐ ἀλλ. *Busb. Bod.* & *Rhed.* οὐδ' ἀγοράζουσί τι οὐδὲ π. *Porph.* & *Euſeb.* *f* Τὰ παρ' ἑαυτοῦ *Porph.* & *Euſeb.* παρ' αὐτῷ *Bod.* *g* Ἰδίως *præcipue*, ut vertit *Ruffinus*; ſeu potius *peculiari modo.* Apud *Joſephum*, p. 793. v. 34. dicuntur βίλησι ἀνδρὸς τὸ πρόσω. quod nequaquam diceret, ſi Eſſenos *Solicolas* h. e. idololatras eſſe cenſuiſſet. Quare quod mox ſequitur οἷς αὐτὸν benigna interpretatione leniendum eſt. Exſtant in ſacris quoque literis ἰσχὺς, ὡσὸς τὸ Θεὸν quidem, ſed & οἷς τὸ ἥλιον. v. g. *Pſal.* XIX. 4. 5. 6. & CIV. 19. — 23. qui locus Eſſenorum propoſito valde eſt accommodatus. Quod ſi Eſſeni, ut exiſtimat *Serarius*, ſolem ipſum *per proſopopœiam appellaverint ut felix fauſtuſque oriretur omnibus*, poterant ſe tueri Solomonis exemplo qui ventos ſimiliter appellavit. *Surge Aquilo & veni Auſter perfla hortum meum, & fluent aromata illius.* Cant. IV. 6. Aldr. Illa οἷς ἥλιον ita interpretanda cenſeo, ut intelligatur, illos bis ſingulis diebus, h. e. ad ortum & occaſum ſolis, *facie verſus ſolem converſa* ſolennes orationes habuiſſe. *Bernardus.* *h* Ἀφίενται *Euſeb.* ἰέναι ἀφίενται *Porph.* *i* Σκέπασμα *Porph.* *k* Vocem παρατίθησι nec agnoſcunt *Porph.* & *Euſeb.* nec *Ruffinus.* & commode ſatis abeſſe poteſt. Πάντων προτίγου apud *Cedrenum* in *Hiſt. Compendio*, p. 199. *l* Τῆς τροφῆς ἀγνῶς ὕπνος τῆ καθαρᾶς τῆ γλώσσης *Porph.* & *Euſeb.* immo & τινι pro τινα habet *Porph.* *m* Ἀριστοποιησάμενος δὲ *Big. Bod. Rhed.* & *Euſeb.* ἀριστοποιησόμενος γ'. *Porph.* ἀριστήσαντα *Cedren.* *n* Πάλιν *Euſeb.* *o* Illa ὡς χ. τ. τροφῆς deſunt *Porph.* & *Euſeb.* *p* Μιαίνει *Porph.* & *Euſeb.* *q* Ita *Big. Busb. Porph.* & *Euſeb.* τοῦτο *Baſ.* & *Gen.* *r* Si cum hoc loco committatur alius *Cedreni*, p. 190. *Editionis Regiæ*, ubi dicitur, μὴ τὸ συνήθως σιωπῆς τῆ σιμφοκρατοῦς κρατεῖσθαι, ἐπ' οἰκοὺς πάλιν ἰέναι τὸ αὐτὸ συνέρχεσθαι, τοὺς βεβηλουμένους ὕπνους τῆ καθαιρομένους ἐκπαίζομένους, ὅπερ ἐστὶ αὖπνοι ἡ διηνεκὴς νῆψις &c. forſan alicui mirari ſubeat eorundem diverſitatem. Nam apud *Joſephum* de ſomno ne verbum quidem: rectius tamen ſobrietas dicitur eſſe cauſa *ſomni brevis leviſque* quam *ſilentii.* Videtis *Cotelerii* notas ad *PP. Apoſtol.* p. 261. 1 Omnibus pueris in metu & ſub cura magiſtri agentibus par eſt, *Ruf.* 2 *Al.* de rebus profanis. 3 *Sc.* quas menſæ accumbentes habebant. Vide *Poſſinum* in *Spicilegio Evang.* c. XLIX.

tas, [1] & cibi & potionis uſque ad ſatietatem dimenſio.

6. Et cæterorum quidem nihil eſt quod ſine [2] curatorum mandato faciunt: duo vero iſta in ipſorum poteſtate ſunt, alios juvare, eorumque miſereri. Nam dignis, quandocunque aliquid ab iis peterent, ſuo arbitrio cuique licet, ut & egentibus alimenta porrigere: ſed cognatis aliquid donare niſi juſſu curatorum non permiſſum eſt. Iræ diſpenſatores juſti *ſunt*, iracundiæ coërcitores, fidei antiſtites, pacis adminiſtri. Et quicquid ab ipſis quidem dictum ſit firmius eſt jurejurando: jurare autem ipſis [3] ſupervacuum eſt, ita ut perjurio pejus æſtiment. jamjam enim eum damnatum dicunt, cui abſque Deo nequaquam creditur. Mirabile autem ſtudium collocant in veterum ſcriptis *pervolutandis*, ex quibus ea maxime deligunt, quæ animæ corporique conducant. hinc diligenter inveſtigant & radices remediis afferendis idoneas, & lapidum proprietates quibus medicinam morbis faciant.

7. Porro ei qui hujus ſectæ ſtudio tenetur, non continuo patet ingreſſus, ſed foris annum integrum manenti [4] genus idem vitæ præſcribunt, & dolabellam & cingulum prædictum & veſtem candidam tradunt. Poſtquam vero hoc temporis intervallo continentiæ ſuæ documenta dederit, propius quidem ad inſtituti communionem accedit, ac purioribus aquis una cum cæteris luſtrari incipit: necdum tamen ad convictum admittitur. nam per duos ulterius annos, poſtquam tolerantiam ſuam palam fecerit, mores ejus explorant: & ſi dignus apparuerit, tum demum in conſortium admittitur. Priuſquam vero communem cibum attingat, horrendis ſemet illis juramentis adſtringit. primum quidem, pie ſe culturum Deum; deinde & jus ſervaturum cum hominibus; & neque ſe læſurum quenquam ſive ſponte ſive ex imperato; injurioſos vero omnes odio perpetuo habiturum, & juſtis adjutorem fore. fidem ſe ſemper omnibus ſervaturum, maximeque iis qui imperant; quod nemini ſine Deo obveniat imperandi poteſtas. Quod ſi ipſe imperium fuerit adeptus, non ſuperbe & petulanter uti poteſtate; neq; veſtitu aut ornatu cæteros ſubditos exſuperare. Veritatem ſemper amare, propoſitumque habere mentientes redarguere. Manus à furto, & animum ab iniquo quæſtu purum cuſtoditurum. Nihil ſe celaturum ſodales *de dogmatis*, neque aliis aliquid indicaturum, nec ſi ad mortem cogatur. Præterea, jurant quiſque nemini quidem ſe aliter dogmata proditurum quam ipſe acceperit: ſe vero abſtenturum latrociniis, parique reverentia ſervaturum ſectæ ſuæ libros & angelorum nomi-

μετρεῖσθαι παρ' αὐτοῖς τετφιὼ καὶ σοτοὶ μέχελ κόεσυ.

ς'. [2] Τῶν μὲ οὖν ἄλλων ὐκ ἔστι ὅ,τι μὴ τ' ὀπιμελητῶν τεταξάντων ἐνεργῆσαι· δύο δὲ ταῦτα παρ' αὐτοῖς αὐτεξούσια, ὀφελεῖα καὶ ἔλεος. βοηθεῖ τε γὰρ τοῖς ἀξίοις, ὁπόταν δέωνται, καὶ [b] κατ' αὐτὸς ἀφίε), καὶ τροφὰς ἐπιτετραμμένοις ὀρέγειν· τὰς δὲ εἰς τὸς συγγενεῖς μεταδόσεις ὐκ ἔξεστι ποιεῖσθαι δίχα τ' ὀπιτρόπων. ὀργῆς ταμίαι δίκαιοι, θυμῷ κεκτημένοι, πίστεως τεταγμένοι, εἰρήνης ὑπουργοί. καὶ πᾶν μὲ ὃ ῥηθὲν ὑπ' αὐτῶν ἰσχυρότερον ὅρκου· [c] τὸ δὲ ὀμνύειν αὐτοῖς περίεστι, χεῖρόν τι τ' ἐπιορκίας ὑπολαμβάνοντες. ἤδη γὰρ ἤδη κατεγνῶσθαι φασὶ τ' ἀπιστούμενον, δίχα Θεοῦ. ἀγωνιζόμενοι δὲ ἐκτόπως περὶ [d] τὰ τῶν παλαιῶν συγγράμματα, μάλιστα τὰ τοὺς ὠφέλειαν ψυχῆς καὶ σώματος ἐπιλέγοντες. ἔνθεν αὐτοῖς τοὺς θεραπείαν παθῶν, ῥίζαι τε ἀλεξιτήριοι, καὶ λίθων ἰδιότητες ἀνερευνῶνται.

ζ'. [e] Τῷ δὲ ζηλοῦντι τ' αἵρεσιν [f] αὐτῶν οὐκ εὐθὺς ἡ παροδος, ἀλλ' ἐπ' ἐνιαυτὸν ἔξω μένοντι τ' αὐτὸν ὑποτίθενται διαιταν, ἀξινάριόν τε, [g] καὶ ὃ περιζῶμά περίζωμα, καὶ λευκὴν ἐσθῆτα δόντες. ἐπειδὰν δὲ τούτῳ ὃ χρόνῳ πεῖραν ἐγκρατείας δῷ, προσθεσει μὲ ἔγγιον τῇ διαίτῃ, καὶ [h] καθαρωτέρων τ' ποὸς ἁγνείαν ὑδάτων μεταλαμβάνει· προσλαμβάνε) δὲ εἰς τὰς συνδιαίτους οὐδέπω. μετὰ γὰρ τινὰ τῆς χαρτερείας ἐπίδειξιν, δυοῖν ἄλλοις ἔτεσι ὃ ἦθος δοκιμάζε)· καὶ φανεὶς ἄξιος, ὅμως εἰς τ' ὁμιλον ἐγκρίνεται. πρὶν δὲ ἁψασθαι τροφῆς, ὅρκους αὐτοῖς ὁμνυσι φρικώδεις, πρῶτον μὲ εὐσεβήσειν τὸ Θεῖον, ἔπειτα τὰ ποὸς ἀνθρώπους δίκαια [i] φυλάξειν, καὶ μήτε κατ' γνώμιον βλάψειν τινὰ μήτε ἐξ ὑποτάγματος, μισήσειν δὲ ἀεὶ τοὺς ἀδίκους καὶ [k] συναγωνιεῖσθαι τοῖς δικαίοις. ὃ πιστὸν ἀεὶ παρέξειν πᾶσι, μάλιστα δὲ τοῖς κρατοῦσιν, ἄ γὰρ δίκα Θεοῦ πρεγίνεσθαί τινι τὸ ἄρχειν. καὶν αὐτὸς ἄρχῃ, μηδὲ πώποτε ἐξυβρίζειν εἰς τιὼ ἐξουσίαν· μηδὲ ἐσθῆτι, ἢ τινι πλείονι κόσμῳ τοὺς ὑποτεταγμένους ὑπερλαμπρύνεσθαι. ἀλήθειαν ἀγαπᾶν ἀεὶ, καὶ τοὺς [l] ψευδομένους ἐλέγχειν προσβάλλεσθαι. χεῖρας κλοπῆς, καὶ ψυχὴν ἀνοσίου κέρδους καθαρὰν φυλάξειν. καὶ μήτε κρύψειν τι τοὺς αἱρετιστὰς, μήτε ἑτέροις αὐτῶν τι μεταδώσειν, καὶν μέχρι θανάτου τις βιάζηται. ποὸς τούτοις, ὀμνύουσι μηδενὶ μὲν μεταδώσειν τῶν δογμάτων ἑτέρως, ἢ ὡς αὐτὸς [m] μετέλαβεν· ἀφέξεσθαι δὲ λῃστείας, καὶ συντηρήσειν ὁμοίως τά τε τῆς αἱρέσεως αὐτῶν βιβλία, καὶ [n] τὰ τῶν ἀγγέλων ὀνόματα.

a Tota hæc paragraphe deſideratur apud *Porph.* & *Euſeb.* *b* Καθ' ἑαυτὸς ἱφίστη *Busb.* & *Bod.* καθ' αὐτὸς ἀφ. *Rhed.* *c* Nihilominus §. 9. jusjurandum dabant ſe religionem obſervaturos. Quare quod hic dicitur eodem ſenſu capiendum eſt quo apud Pythagoricos: qui quem prohibent jurare, non ab omni prorſus juramento, idque ſemper abſtinere volunt; ſed non jurare niſi poſtulet neceſſitas, & res inciderit juramento digna. *Hierocl. Comment.* p. 34. 222. *Aldr.* *d* Qualia erant quæ vulgo Solomonis eſſe ferebantur; de quibus vide *Ams.* l. VIII. p. 339. *Aldr.* *e* Ita *Busb.* & *Rhed.* τοῖς ζηλοῦσι in *cæteris.* *f* Αὐτῶν deeſt *Porph.* & *Euſeb.* *g* Καὶ προσίζωμα δόντες ἢ λευκὴν ἐσθῆτα *Porph.* & *Euſeb.* *h* Καθαρώτερον, *Porph.* ut & *Euſeb.* qui tamen in margine habet καθαρωτέρων. *i* Διαφυλάξειν *Porph.* *k* Συναγωνίζοσ *Porph.* συναδικεῖσ *Euſeb.* *l* Ita ſane *Ruſinus*, qui vertit, *& habere propoſitum convincere mentientes.* ψευδομένους δυνάμεσσ *Euſeb.* ψευδομένους προσβάλλεσσ *Porph.* quod non repudiandum putat *Victorius*; cum προσβάλλεσσ capi poſſit pro *odio proſequi*, ut apud *Plutarchum* in *Commentario de Iſide.* *m* Παρέλαβεν *Porph.* & *Euſeb.* *n* Difficile dictu eſt cur Eſſeni Angelorum nomina cuſtodierint. An quod iis ad morborum remedia in carminibus ſuis uterentur? An quod Angelis cultum aliquem exhiberent; quem nempe damnat *Apoſtolus* in *Col.* II. 8? Certe reliqua quæ ibidem damnantur Eſſenorum ſunt, & Eſſenis conveniunt præter cæteros. *Aldr.* 1 Quodque cibum & potum juſtæ neceſſitatis lege metiantur, *Viger.* *Al.* juſtæ ſaturitatis lege metiantur. *Al.* quòd cibum & potum tantum adhibeant ad ſatianda naturæ deſideria. 2 *Seu*, eorum qui ipſis à ſodalitio præficerentur. 3 *Al.* Jusjurandum vitant, rati id eſſe deterius perjurio. 4 Eundem victus ordinem, *Ruf.* Ejuſdem victus uſum, *Xyland.*

a Pro

τα. [a] τοιούτοις μὲν ὅρκοις τοὺς προσιόντας ἀσφαλίζονται.

η'. Τοὺς δὲ ἐπ' ἀξιοχρέοις ἁμαρτήμασιν ἁλόντας, ἐκβάλλουσι τοῦ τάγματος· ὁ δὲ ἐκριθεὶς, οἰκτίστῳ πολλάκις μόρῳ διαφθείρεται. τοῖς γὰρ ὅρκοις καὶ τοῖς ἔθεσιν [b] οὐδεδεμένος, οὐδὲ τῶν πρὸς τοὺς ἄλλους τροφῆς δύναται μεταλαμβάνειν, [c] ποφαγὼν δὲ χόρτῳ τὸ σῶμα τηκόμενος ἀφαφθείρεται. διὸ δὴ πολλοὺς ἐλεήσαντες ἐν τοῖς ἐσχάτοις [d] ἀναπνοαῖς ἀνέλαβον, [e] ἱκανὴν ὀρθὴν τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτῶν τὴν μέχρι θανάτου βάσανον ἡγούμενοι.

θ'. [f] Περὶ δὲ τὰς κρίσεις ἀκριβέστατοί εἰσι, καὶ δικάζουσι μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν ἑκατὸν συνελθόντες. τὸ δὲ δόξαν ὑπ' αὐτῶν ἀκίνητον. σέβας δὲ μέγιστον παρ' αὐτοῖς μετὰ τὸν Θεὸν, ὄνομα τοῦ νομοθέτου· κἂν βλασφημήσῃ τις εἰς τοῦτον, [g] κολάζεται θανάτῳ. τοῖς δὲ πρεσβυτέροις ὑπακούειν καὶ τοῖς πλείοσιν, οὐ καλῶς πέφυκε. δέκα γοῦν συνκαθεζόμενοι, [h] οὐκ ἂν λαλήσαί τις ἀκόντων τῶν ὀνέα. καὶ τὸ πτύσαι δὲ εἰς μέσους ἢ τὸ δεξιὸν μέρος φυλάσσουσι· καὶ τοῖς ἑβδομάσιν ἔργων ἐφάπτεσθαι, διαφορώτερον Ἰουδαίων ἁπάντων. [i] οὐ μόνον γὰρ τροφὰς ἑαυτοῖς τῆς ἡμέρας μιᾶς προσκευάζουσιν, ὡς μηδὲ πῦρ [k] ὀφαύσειν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· ἀλλ' οὐδὲ σκεῦός τι μετακινήσαι θαρρήσουσι, οὐδὲ ἀποπατεῖν. [l] τὰς δὲ ἄλλας ἡμέρας βόθρον ὀρύσσοντες βάθος πυγιαῖον [m] τῇ σκαλίδι, τοῦτον γάρ ἐστι ὁ διδόμενος ὑπ' αὐτῶν ἀξινίδιον τοῖς νεοσυλλέκτοις, καὶ περικαλύψαντες [n] ἱματίῳ, [o] ὡς μὴ τὰς αὐγὰς ὑβρίζοιεν τοῦ Θεοῦ, θαρρήσουσιν εἰς αὐτὸν, ἔπειτα τιλὺ ἀνορυχθεῖσῃ γῇ ἐφέλκουσιν εἰς τὸ βόθρον, καὶ τοῦτο ποιοῦσι τοὺς ἐρημοτάτους τόπους ἐκλεγόμενοι. καίπερ δὲ φυσικῆς οὔσης τῆς τῶν σωματικῶν λυμῆς ἐκκρίσεως, ἀπολύεσθαι μετ' αὐτιλὺ, καθάπερ μεμιαμμένοις, ἔθνος.

ι'. Διήρηνται δὲ, κατὰ χρόνον τῆς ἀσκήσεως, εἰς μοίρας τέτταρας· καὶ τοσοῦτον ⓐ μεταγενεστέρους τοὺς προγενεστέρους ἐλαττοῦσιν, ὥστε εἰ ψαύσειαν αὐτοὺς ἐκείνους ἀπολούεσθαι, καθάπερ ἀλλοφύλῳ [p] συμφορήτας. καὶ μακρόβιοι μὲν, ὡς τοὺς πολλοὺς ὑπὲρ ἑκατὸν καθατείνειν ἔτη, διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς διαίτης, ἔμοιγε δοκεῖν, καὶ τὴν εὐταξίαν. καθαρεύονται δὲ τῶν δεινῶν, καὶ τὰς μὲν ἀλγηδό-

na. Hujuſcemodi quidem juramentis ad cœtum ſuum venientes ſibimet devinciunt.

8. Deprehenſos vero in peccatis gravioribus ex ordine ſuo ejiciunt, iſque cui contigit è cœtu ejici non raro mortem obit miſerrimam. Nam juramentis & ritibus obligatus ne aliorum quidem eſcis uti poteſt; ſed dum herbas comedit corpus fame tabeſcit, atque ita interit. Quam ob rem etiam ipſi plurimos miſerati, extremum jam agentes ſpiritum receperunt; pro peccatis ſatis pœnarum, quod ad mortem uſque fuerint cruciati, dediſſe exiſtimantes.

9. Judicia autem accuratiſſime exercent, & juſte: & judicant quidem centeni ad minimum congregati. quod vero ab iis *ſemel* decretum fuerit, fixum manet & immobile. Venerationem quoque poſt Deum maximam apud eos habet legiſlatoris nomen: & morte multari quicunque ei maledixerit. Ætate grandioribus numeroque majoribus obtemperare, pulchrum eſſe ducunt: adeo ut cum decem conſederint, non eſt ut *unus* aliquis loquatur, ſi novem inviti fuerint. Cavent etiam in medium eorum vel in dextram ſui partem exſpuere; & ſabbatis manum operi admovere, *fugiunt* maxime omnium Judæorum. nam non ſolum pridie ejus diei cibum ſibi præparant, ut illo die ignem non accendant; ſed neque vas ullum loco movere audent, nec alvum exonarare. Aliis autem diebus ſcrobem ad unius pedis altitudinem ſarculo excavantes (datur enim ejuſmodi ſecuricula iis qui recens admiſſi ſunt) circumtegentes *eam* amiculo, ne Dei radiis injuriam facerent, in eam excernunt, deinde effoſſam terram in ſcrobem retrahunt; idque faciunt loca ſecretiora deligentes. & quamvis à natura ſit iſta ſordium corporis excretio, illis tamen ſolenne eſt ut poſt eam abluantur, haud ſecus ac ſi polluti fuiſſent.

Conſer Anal. p. 793. v. 35.

10. Diſtincti autem ſunt, juxta tempus quo ſeſe *in iſta diſciplina* exercuerunt, in quatuor claſſes: atque juniores adeo ſenioribus inferiores habentur; ut, ſi aliquos eorum forte contigerint, illi, ac ſi alienigenæ ſeſe commiſcuiſſent, ſemet ablunant. Et longævi quidem, ita ut multi ultra centeſimum annum extendant ætatem, propter victus ſimplicitatem, ut mihi videtur, & adhibitam ab illis moderationem. Rerum vero adverſarum contemptores, & dolores

a Pro iſtis τοιούτοις μὲν ὅρκοις &c. uſque τοῖς γὰρ ὅρκοις v. 5. *Porph.* & *Euſeb.* hæc habent, τοιοῦτοι μὲν οἱ ὅρκοι. οἱ δὲ ἁλόντες ἐκ σκληρίτης κακῶν μόρῳ φθείρονται. b Ἐνδεδεμένος & ſtatim δυνάσται *Porph.* & *Euſeb.* c Ποφαγὼν δὲ κ. λ. τ. σῶμα ἀφθειρόμενος ἀπόλλυται *Porph.* & *Euſeb.* d Ἀνάγκαις ἀνέλαβον *Euſeb.* ἀναγκαῖς ἐλαῶν *Porph.* e Ἱκανὴν ἡμερῶν διάθεσιν νομίζοντες *Porph.* & *Euſeb.* omiſſo quod ſtatim ſequitur ἡγούμενοι. f Totam hanc ſectionem deſiderant *Porph.* & *Euſeb.* g Κολάζεται *Rhed.* & *Buſb.* h Οὐ κεἰν λ. *Rhed.* i Die ſexto cibos parare, & ignem ſabbato non accendere, commune erat omnium Judæorum & diſerte præſcriptum, *Exod.* XVI. 23. XXXV. 3. item onus non tollere, *Jer.* XVII. 22. & ab opere famulo abſtinere, *Exod.* XX. 9. *Num.* XXVIII. 18. Sed nec vaſculum transferre, nec exonerare ventrem, utrumque Eſſenorum peculiare. Hujus itaque commatis ſenſus eſt quod, *Eſſeni ſabbatum colunt egregie præter cæteros*: *quippe* non ea tantum faciunt quæ Judæi omnes, *non tantum cibos ſibi pridie parant, ne videlicet in eo die ignem accendant*; *ſed* & ab iis abſtinent quæ licere ſibi cæteri arbitrantur; *neque vaſculum transferre audent nec levare alvum.* *Aldr.* k Aut ἐναύσειν ἐκείνῃ τιλὺ ἡμέρᾳ, aut ἐκάστοις ἐκείνου τ. ἡ. aut ἅπασιν ἐκείνου τ. ἡ. in *MSS.* l Apud *Porph.* & *Euſeb.* pro iſtis, ταῖς δ' ἄλλ. &c. uſque ad κολακεύσας. p. 1064. v. 8. ſequentia habemus. τὴν δ' σκαλίδα δίδασι τοῖς μάλιστα αἱρετιστοῖς, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἄλλως ἢ βαθρον ὀρύξαντες εἰς βαθος πυγιαῖον, περικαλύψαντες τὰ ἱμάτια ὡς μὴ ταῖς αὐταῖς ὑβρίζοιεν [αὐγαῖς ὑβρίζειν *Euſeb.*] τοῦ Θεοῦ, τοσοῦτο δὲ [μόνον *Porph.*] αὐτῶν ἡ λεπτότης ἡ κατὰ τιλὺ διαφέρει καὶ ἀλογότης, ὡς τῇ ἑβδομάδι μὴ δύνασθαι κινήσαι, ἢ τηρεῖν εὐθύνειν εἰς τὰς ὕμνους τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς ἀποκαυσιν· [ἐν δ' *Euſeb.*] τὰ ἀσκήσεως τοιαῦτα τοσοῦτον πεπείκασι τὸν καρτερίαν, ὡς φρόνιμοι ἐν λογιζόμενοι, καὶ κακόμοιροι, καὶ ἀλγεῖν πάντων ἀδύνατοι τῷ βασανιστηρίων ἐρεῖσθαι [ιται] ἢ βλασφημήσωσι τὸν νομοθέτην ἢ φάγωσί τι τῶν ἀσυνήθων ἐδ' ὑπερον πάσχουσιν. διδάσκει δὲ τοῦτο ἡ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου, ἐπεὶ ἐδὲ κολακεῦσαι τοὺς αἰκιζομένους ἢ δακρύσαι ἠνάγκασε, μειδιῶντες δ' ἐν τοῖς ἀλγηδόσι &c. m Hinc erudite explicat *Scaliger* cur Eſſeni vetarent in ſabbato ἀποπατεῖν. Nam ſarculum (inquit) ſive σκαλίδα geſtabant, qua ſcrobiculum deprimerent, in quem egererent. At in ſabbato nullum σκεῦος tollere aut transferre licet, quale eſt ſarculum. In eorum quoque præceptis & Regulæ canonibus, illud præceptum *Deut.* XXIII. 12. 13. de paxillo & ſcrobiculo fodiendo continebatur. Quare non poterant alvum levare niſi opus facerent, quod non licet in ſabbato. *Elench. Triberef.* c. 26. p. 353. *Aldr.* n Ita cum *Porph.* ἱμάτιον in cæteris. o Ὡς μὴ ταῖς αὐταῖς ὑβρίζοιεν τὰς ἀκτῖνας, *Porph.* in *Editione principe.* pro quibus legit *Victorius*, ὡς μὴ ταῖς αὐγαῖς σύνοικείωσι τοῦ Θεοῦ. Vide *Salmaſ.* in *Exerc. Plin.* p. 611. *S. Petitum* in *Var. Lect.* l. 2. c. 7. *Petav.* in *Miſcell. Exerc.* c. 1. & *Iſ. Voſſium* de *Sibyllinis oraculis*, p. 273. p Ita ex *MSS.* συμφιρήτας in *Editis.*

res vincunt animi magnitudine; mortemque, ſi cum gloria accedat, etiam immortalitati præferendam ducunt. Imo, quali in omnibus animo fuerint, egregio documento erat bellum cum Romanis geſtum. in quo torti & diſtracti, flammiſq; uſti & fracti, & cæteris omnibus cruciatuum machinis tentati, ut vel legum ſuarum auctori maledicerent, vel cibi aliquid inconſueti comederent; alterutrum *tamen* ut facerent induci non potuerunt, nedum ut tortores ſuos blandius alloquerentur, aut unam effunderent lachrymulam; ſed in mediis tormentorum doloribus ſubridentes, ipſoſque carnifices irriſione excipientes, animas alacriter dimiſerunt, tanquam denuo eas recepturi.

νας νικῶντες τοῖς φεγήμασι, ⟨θ⟩ δὲ θάνατον, εἰ μετ' εὐκλείας φερσίοι, νομίζοντες ἀθανασίας ἀμείνω. διήλεγξε δ' αὐτῶν ὁ πᾶσι τοῖς ψυχαῖς, ὁ πρὸς Ρωμαίους πόλεμος. οἱ γὰρ τρεβλώμενοι καὶ λυγιζόμενοι, καμόμενοί τε καὶ κλώμενοι, καὶ διὰ πάντων ὀδύνοντες τῶν βασανιστηρίων ὀργάνων, ἵνα ἢ βλασφημήσωσι ⟨θ⟩ νομοθέτην, ἢ φάγωσί τι τῶν ἀσυνήθων, ὑδ' ἑτέρου τι ὑπόμενναν παθεῖν, ἀλλ' οὐδὲ κολακεῦσαί ποτε τοὺς αἰκιζομένους, ἢ δακρύσαι· μειδιῶντες δὲ ὁ τοῖς ἀλγηδόσι, καὶ καταγελῶμενοι τοὺς βασάνους προφερόντων, εὐθυμοι τὰς ψυχὰς ἠφίεσαν, ὡς πάλιν κομιούμενοι.

Conſer Antt. p. 793. v. 30.

11. Nam & iſta apud eos obtinuit opinio, corpora quidem eſſe interitui obnoxia, nec materiam eorum permanere, animas vero immortales in omne ævum durare; & ex æthere ſubtiliſſimo prodeuntes in corporum complexum tanquam in cuſtodiam includi, illecebra naturali iſtuc attractas. Poſtquam vero carnis vinculis ſolutæ fuerint, quaſi de longa ſervitute liberatas illico lætari & in ſublime evolare. & quidem pias, convenienter iis quæ Græci ſentiunt, vitam ultra oceanum manere dicunt, locumque nec nive nec imbribus nec æſtu gravem, ſed quem placidus jugiter ab oceano ſpirans temperet zephyrus; impias vero ſub terram in obſcurum gelidumque antrum relegant, æternorum cruciatuum plenum. Videntur autem mihi juxta eandem ſententiam Græci, ſuis etiam viris fortibus & magnis, quos Heroas appellant & Semideos, beatorum inſulas attribuiſſe: improborum vero animabus locum apud inferos impiorum proprium; ubi & quoſdam tormentis vexari fabulantur, Siſyphos & Tantalos, & Ixiones & Tityos, primò quidem immortales eſſe animas ponentes, deinde *hoc ipſum trahentes* ad exhortandum homines ad virtutis ſtudium & dehortandum à vitio: nam & bonos inde in hac vita meliores fieri, ſpe præmii etiam poſt mortem; & malorum impetus cohiberi metu, ut qui exſpectent, etiamſi lateant dum vivunt, fore ut poſt obitum æternos ſubeant cruciatus. Atque iſta quidem ſunt quæ Eſſeni de anima divinitus philoſophantur, ejuſmodi demittentes eſcam, quam non poſſunt non capere qui ſemel eorum deguſtarunt ſapientiam.

ια'. Καὶ γὰρ ἔρρωται παρ' αὐτοῖς ἥδε ἡ δόξα, φθαρτὰ μὲν εἶναι τὰ σώματα, καὶ τὴν ὕλην ἃ μόνιμον αὐτοῖς, τὰς δὲ ψυχὰς ἀθανάτους ἀεὶ διαμένειν, καὶ συμπλέκεσθαι μέν, ὡς ἂν ἐκ λεπτοτάτου φαντάσας [a] αἰθέρος, ὥσπερ εἱρκταῖς τοῖς σώμασιν ἴυγγί τινι φυσικῇ κατασπωμένας. ἐπειδὰν δὲ [b] ἀνεθῶσι τῆς σαρκὸς δεσμῶν, ὡς δὴ μακρᾶς δουλείας ἀπηλλαγμένας τότε χαίρειν καὶ μετεώρους φέρεσθαι. [c] καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς, ὁμοδοξοῦντες πανοὶ Ἕλλησιν, ἀποφαίνονται τὸν ὑπὲρ ὠκεανὸν διαιταν ἀποκεῖσθαι, καὶ χώρον, οὔτε ὄμβρους, οὔτε νιφετοῖς, οὔτε καύμασι βαρυνόμενον, ἀλλ' ὑπ' ἐξ ὠκεανοῦ πρηῢς ἀεὶ ζέφυρος ὀλιγπνέων ἀναψύχει· ταῖς δὲ φαύλαις, ζοφώδη καὶ χειμέριον ἀφορίζουσι μυχὸν, γέμοντα τιμωρίων ἀδιαλείπτων. δοκοῦσι δέ μοι καὶ τὸν αὐτὸν ἔννοιαν Ἕλλησιν, τοῖς τε ἀνδρείοις αὐτῶν, οὓς Ἥρωας καὶ Ἡμιθέους καλοῦσι, τὰς μακάρων νήσους ἀναπεπταμένας· ταῖς δὲ τῶν πονηρῶν ψυχαῖς, καθ' ᾅδου τὸν ἀσεβῶν χῶρον, ἔνθα καὶ κολαζομένους παῖς μυθολογοῦσι, Σισύφους καὶ Ταντάλους, καὶ Ἰξίονας καὶ Τιτυούς, πρῶτον μὲν ἀϊδίους ὑφιστάμενοι τὰς ψυχάς, ἔπειτα εἰς προτροπὴν ἀρετῆς καὶ κακίας ἀποτροπήν· τούς τε γὰρ ἀγαθοὺς γίνεσθαι κατὰ ⟨θ⟩ βίον ἀμείνους, ἐλπίδι τιμῆς καὶ μετὰ τὸν τελευτὸν, πρός τε κακῶν ἐμποδίζεσθαι τὰς ὁρμὰς δέει, προσδοκῶντας, εἰ καὶ λάθοιεν ἐν τῷ ζῆν, μὴ τὸν ἅπαντα ἀθάνατον τιμωρίαν ὑφίξειν. τάδε μὲν οὖν Ἐσσηνοὶ περὶ ψυχῆς θεολογοῦσιν, ἄφυκτον δέλεαρ τοῖς ἅπαξ γευσαμένοις τῆς σοφίας αὐτῶν ἐγκαθιέντες.

Conſer Antt. l. XIIX. c.x. §. ε'. p. 699.

12. Sunt autem inter eos, qui etiam futura prænoſcendi ſpem faciunt; ut qui à pueritia cum ſacris libris, tum variis luſtrationibus, prophetarumque dictis aſſidue verſati fuerint. raroque admodum ſuis in prædictionibus à vero aberrant.

ιβ'. [d] Εἰσὶ δὲ οἱ αὐτοῖς ⟨θ⟩ καὶ τὰ μέλλοντα [e] προγινώσκειν ὑπισχνῦνται, βίβλοις ἱεραῖς, καὶ διαφόροις ἁγνείαις, καὶ προρητῶν ἀποφθέγμασιν ἐμπαδοτελούμενοι. σπάνιον δὲ εἴποτε οἱ ταῖς προαγορεύσεσιν ἀποχώρησιν.

Alius Eſſenorum ordo.

13. Eſt & alius porro Eſſenorum ordo, qui cum prioribus quidem, quoad rationem vivendi moreſque & inſtituta, conſentit, ſed in una de nuptiis opinione ab ipſis diſcrepat. Maximam enim vitæ *hominum* partem, quæ à ſuc-

ιγ'. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Ἐσσηνῶν τάγμα, [f] διετὸς δὲ τῇ κατὰ γάμου δόξῃ. μέγιστον γὰρ ἀποκόπτειν οἴονται τοῦ βίου μέρος, τὴν ἀγαθοχίαν, τὴν

a Αἰθέρος, μόνῃ φυσικῇ ἡνῖ. *Porph* & *Euſeb.* cæteris omiſſis. b Ἀνεθῶσι *Porph.* c Quæ ſequuntur ad finem uſque § α'. deſiderant *Porph.* & *Euſeb.* d Pro iſtis, Εἰσὶ ⟨δ⟩ ἱ. ἀ. ὁ. π. τ. μ. πρ. τὸν. βίβλους ἱερᾶς &c. *Porph.* & *Euſeb.* habent λόγοι ⟨δ⟩ τ' ταύτης. [τοιαῦτα *Porph.*] διαίτης, ἢ τ' πρὸς ἀλήθειαν ἢ τὴν τοιαύτην ἀσκήσεως, οἰκήτορες ἐν αὐτοῖς πολλοὶ οἱ ἢ τὰ μέλλοντα προγινώσκουσιν· ὡς ἐν βίβλοις &c. e Exempla quædam habes in præcedentibus; v. g. *Belli* I. 3. § ε'. ubi Judas prædicit Antigoni mortem. II. 7. §. ς'. ubi Simon Archelai exilium. *Antt.* XV. p. 699. ubi Manahemus Herodem regnaturum. *Aldr.* f Ita legendum cenſui. διετὲς in libris omnibus tam *MSS.* quam *impreſſis*.

a Paulo

τὰς μὲν γαμοῦσιν, μᾶλλον δέ, εἰ πάντες τὸ αὐτὸ φρονήσειαν, ἐκλιπεῖν ἅπαν τὸ γένος τάχιστα. [2]δοκιμάζοντες μέν τοι τρεῖς τὰς γαμετάς, ἐπειδάν τρὶς καθαρθῶσιν εἰς πεῖραν τοῦ δύνασθαι τίκτειν, ὕστερον ἄγονται. ταῖς δὲ ἐγκύμοσιν οὐχ ὁμιλοῦσιν, ἐκδεικνύμενοι, τὸ μὴ δι' ἡδονὴν, ἀλλὰ τέκνων χρείαν, γαμεῖν. λουτροῖς δὲ ταῖς γυναιξὶν ἀμπεχομένας ἐσθήματα, καθάπερ τοῖς ἀνδράσιν οἱ περίζωμα. τοιαῦτα μὲν ἔθη τοῦδε τοῦ τάγματος.

ιδ'. [b]Δύο δὲ τὰ πρεσβύτατα, Φαρισαῖοι μέν, οἱ δοκοῦντες μετ' ἀκριβείας ἐξηγεῖσθαι τὰ νόμιμα καὶ τῷ πρώτῳ [c]ἐπάγοντες αἱρέσει, εἱμαρμένῃ τε καὶ Θεῷ πρασσέσθαι πάντα, καὶ τὸ μὲ ποιεῖν τὰ δίκαια, καὶ μὴ, κατὰ δ πλεῖστον ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις κεῖσθαι, βοηθεῖν δὲ εἰς ἕκαστον καὶ τῷ εἱμαρμένῃ· ψυχὴν δὲ πᾶσαν μὲ ἄφθαρτον, μεταβαίνειν δὲ εἰς ἕτερον σῶμα τὴν τῶν ἀγαθῶν μόνην, τὴν δὲ τῶν φαύλων ἀϊδίῳ τιμωρίᾳ κολάζεσθαι. Σαδδουκαῖοι δὲ, τὸ δεύτερον τάγμα, τὴν μὲ εἱμαρμένην παντάπασιν ἀναιροῦσι, καὶ τὸ Θεὸν ἔξω τοῦ δρᾶν τι κακὸν [d]ἢ μὴ δρᾶν πίθενται· φασὶ δὲ ἐπ' ἀνθρώπῳ εἶναι τὸ, τε καλὸν καὶ τὸ κακὸν πρόκεῖσθαι, καὶ τὸ κτ' γνώμην ἑκάστῳ τούτων ἑκατέρῳ προσίεναι. ψυχῆς τε τὴν ἄφθαρσιν, καὶ τὰς [e]κατ' ᾅδου τιμωρίας καὶ τιμὰς ἀναιροῦσι. καὶ Φαρισαῖοι μὲ φιλάλληλοί τε, καὶ τὴν εἰς τὸ κοινὸν ὁμόνοιαν ἀσκοῦντες· Σαδδουκαίων δὲ καὶ πρὸς [f]ἀλλήλους τὸ ἦθος ἀγριώτερον, αὐτή τε ὁμιλίαν πρὸς τοὺς ὁμοίους ἀπηνῆ ὡς πρὸς ἀλλοδαποὺς. τοιαῦτα μὲ περὶ τῶν τὰ Ἰουδαίοις φιλοσοφοῦντων εἶχον εἰπεῖν.

cessione pendet, eos amputare arbitrantur qui à nuptiis abstineant; multo vero magis desiturum humanum genus quam citissime, si omnes in eandem de istis ire velint sententiam. Veruntamen [1]sponsas per triennium probant. [2]Cum autem ter purificatæ fuerint, ad explorandum possintne parere, tum eas in uxores ducunt. At cum gravidis non coëunt, *hoc ipso* ostendentes, quod nuptias non voluptatis ergo, sed liberorum inopia fecerint. Feminæ autem lavantur indusiis circumamictæ, quemadmodum viri cum subligacula induerint. Hujus quidem ordinis mores sunt hujusmodi.

14. Ex duobus vero ordinibus præcipuis, Pharisæi quidem, qui in accuratioribus legum interpretibus habentur, & primæ *apud Judæos* sectæ auctores erant, fato & Deo omnia attribuunt, & honeste agere aut non agere magna ex parte in hominibus situm *esse ajunt*, [3]cooperari autem in singulis fatum: animam autem omnem quidem esse immortalem, solas vero bonorum animas in alia transire corpora, at malorum æterno supplicio puniri. Sadducæi autem, qui alter est ordo, fatum omnino tollunt, Deumq; negant auctorem esse, ut quis vel male agat vel à malo abstineat; & in electione hominis positum ajunt tum bonum tum etiam malum, [4]& unumquemque pro arbitrio suo ad utrumlibet accedere. quin & animas permanere, suppliciaque & præmia apud inferos negant. Et Pharisæi quidem sui invicem amantes sunt, & in communem utilitatem concordiam colunt: Sadducæorum vero mores & erga se mutuo magis feri, & cum sui similibus versantur quemadmodum cum alienis. Ejusce modi quidem sunt quæ de iis qui apud Judæos philosophantur dicenda habui.

De Pharisæis. Confer Ant. p. 574. & p. 793.

Confer Ant. p. 793.

De Sadducæis. Confer Ant. p. 574.

Confer Ant. p. 793.

ιγ'. ΚΕΦ. θ'. CAP. IX. VIII.

Σαλώμης τελευτή. πόλεις ὑφ' Ηρώδου καὶ Φιλίππου κτισθεῖσαι. ταραχὰς κινεῖ Πίλατος. Τιβέριος εἱργνυσι τὸν Ἀγρίππαν· αὐτὸν δὲ τῶν δεσμῶν ἀνίησι Γάιος, καὶ βασιλέα καθίστησιν. Ηρώδης Ἀντίπας φυγαδεύεται.

Salomes obitus. Urbes ab Herode & Philippo conditæ. Tumultus sub Pilato. Agrippa major à Tiberio in vincula conjectus: à Cajo principe libertate & regno donatur. Herodes Antipas in exsilium mittitur.

ΤΗΣ Ἀρχελάου δὲ ἐθναρχίας μεταπεσούσης εἰς ἐπαρχίαν, οἱ λοιποὶ, Φίλιππός τε καὶ Ηρώδης ὁ κληθεὶς Ἀντίπας, διῴκουν τὰς ἑαυτῶν τετραρχίας. Σαλώμη δὲ τελευτῶσα Ἰουλίᾳ τῇ Σεβαστοῦ γυναικὶ τήν τε αὐτῆς τοπαρχίαν καὶ Ἰάμνειαν, καὶ [g]τὰς ἐν Φασαηλίδι φοινικῶνας κατέλιπεν. μεταβάσης δὲ εἰς Τιβέριον τὸν Ἰουλίας υἱὸν τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίας, μετὰ τὴν Αὐγούστου τελευτὴν, ἀφηνιασμένης τῷ τραγμῷ ἔτους ἐπὶ καὶ πεντήκοντα, τοὺς δὲ μησὶν

Archelai ethnarchia fit provincia.

ARchelai autem ethnarchia in provinciam redacta, reliqui, Philippus, & Herodes cognomine Antipas, tetrarchias suas administrabant. Salome enim moriens Juliæ Augusti conjugi toparchiam suam & Jamniam, & palmeta in Phasaëlide *testamento* reliquit. Delato autem ad Tiberium Juliæ filium Romano imperio, post mortem Augusti, qui rerum summæ præfuit annis septem & quinquaginta, prætereaque mensibus sex,

Salome obit & multa Julia reliquit.

a Paulo aliter legisse videtur *Rus.* qui vertit, *Nihilominus autem cum tanta ipsi moderatione conveniunt, ut per triennium explorent valetudinem seminarum; & si constanti purgatione apparuerint idoneæ partui, ita eas in matrimonia asciscunt.* b Mirum esset si *Josephus* de tribus sectis ex professo scribens, de earum una tam prolixe differeret, duas reliquas pene præteriret: præsertim cum in aliis locis ubi scribit uberius, tamen *hunc Belli locum* appellet, *hoc* lectorem amandet, quasi plura hic & magis accurata reperturum. Quare non est dubitandum quin in ipso *Josephi* autographo multa exstiterint, quæ ne ad *Rufini* quidem manus pervenerunt; nam & alia multa periisse jure suspicamur, quia desiderari certo scimus. Hujusce loci damnum aliquatenus resarciri potest ex *Ant.* XVIII. p. 793. XIII. p. 574. 588. 600. 601. XVII. p. 753. *Belli* I. 5. §. 8. & *Josephi vita*, p. 905. *Aldr.* Quomodo hunc locum legerit *Rufinus*, conjiciat, cui libet, ex ejus interpretatione, *Duorum autem priorum ordinum Pharisæi dicuntur, qui certiorem legalium rituum notitiam profitentur: & hi primum dogma habent, ut fato & Deo universa deputent.* c Ita lego levicula cum mutatione. antea erat ἀπάγοντες. d Ita lego cum *Grotio* ad *Matt.* 22, 23. quem sequutus est *Bullus* in *Dissert. post.* de *Harmonia Apost.* c. XV. Prius erat, ἢ ἐφεξῆς. quod etiam agnoscit *Rufinus*, qui vertit, *& Deum extra omnem mali patrationem inspectionemque constitutum.* e Καθ' ὅλου in quibusdam *MSS.* f Ἀπηνεῖς malit *J. Clericus* in *Prolegomenis* ad *Hist. Eccl.* §. 1. cap. 3. p. 15. g De Phasaëlide vide *lib.* I. *de Bello* c. 21. §. 9. de Palmetis vide *Plinium* in *Nat. Hist.* l. XIII. c. 4. 1 Per triennium explorant valetudinem seminarum, *Rus.* 2 Et si constanti purgatione apparuerint idoneæ partui, ita eas ducunt, *Rus.* 3 *Al.* ad singula adjuvare etiam fatum. *Vel*, in singulis autem fati auxilium concurrere. 4 *Al.* & cuique prout velit hoc vel illud adesse. *Vel*, unumquemque, prout ei videtur, ad alterutrum ferri.

a Herodes

Herodes & Philippus urbes condunt. Ant. p. 794.

ſex, & duobus diebus, Herodes ac Philippus, qui in ſuis adhuc erant tetrarchiis, hic quidem juxta Jordanis fontes in Paneade *regione* urbem Cæſaream condit, & in inferiore Gaulanitide Juliadem; Herodes vero in Galilæa Tiberiadem, & in Peræa *urbem* cognominem Juliæ.

ἐξ ἡ ἡμέραις δυοῖν, ἀμφοτέραις τὰ τετραρχίας, ὅ,τε Ηρώδης καὶ Φίλιππος, ὁ μὲν περὶ τὰς Ιορδάνου πηγὰς τὰ Πανεάδι πόλιν κτίζει Καισάρειαν, κἀν τῇ κάτω Γαυλανιτικῇ [a] Ιουλιάδα, Ηρώδης δὲ ὁ μὲν τῇ Γαλιλαίᾳ Τιβεριάδα, τὰ δὲ τῇ Περαίᾳ φερώνυμον Ιουλίας.

Pilatus Judææ procurator Cæſaris imagines in urbem infert. Ant. p. 795. & 797.

2. Pilatus autem à Tiberio procurator in Judæam miſſus, velatas Cæſaris imagines (ſigna *ea* appellantur) noctu infert in Hieroſolyma. Hæc res, ſimulatque dies illuxit, maximum tumultum excitavit Judæorum. Nam qui in proximo erant novo ſpectaculo attoniti obſtupuere, quaſi patriæ leges violatæ & conculcatæ eſſent. nefas quippe illis eſt ſimulachrum ullum in urbe ſtatuere. Dumque illi

Inde oritur tumultus. ibid.

indignarentur qui in urbe erant, ingens hominum multitudo è regione confluxit, ſubitoque Cæſaream ad Pilatum profecti, ſupplicabant ut imagines ex urbe Hieroſolymorum auferendas curaret, illiſque jura patria conſervaret. Cumque Pilatus petitioni illorum non concederet, humi proſtrati, quinque diebus totidemque noctibus immobiles permanſerunt.

Β'. Πεμφθεὶς δὲ εἰς Ιουδαίαν ὑπὸ Τιβερίου Πιλάτος, νύκτωρ κεκαλυμμένας εἰς Ιεροσόλυμα παρεισκομίζει τὰς Καίσαρος [b] εἰκόνας, σημᾶναι καλοῦνται. τοῦτο μὲν ἡμέρᾳ μεγίστῃ ταραχὴ [c] ἤγειρεν Ιουδαίων. [d] οἵτε γὰρ ἐγγὺς τοῦ τῶν ὄψει ἐξεπλάγησαν, ὡς πεπατημένων αὐτοῖς τῶν νόμων. [e] θεὸν γὰρ ἀξιοῦσιν οὐ τῇ πόλει ἀνάκειται τίθεσθαι. καὶ τοῦ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν τὴν πόλιν ἀθρόως οὖσι τὸ χώρας λαὸς διαῤῥεῦσαν. ὁρμήσαντες δὲ τοῦ Πιλάτου εἰς Καισάρειαν, ἱκέτευον ἐξενεγκεῖν Ιεροσολύμων τὰς σημαίας, καὶ τηρεῖν αὐτοῖς τὰ πάτρια. Πιλάτου δ' ἀρνουμένου τὴν ἱκεσίαν, τριῶν καταπεσόντες, ὑπὲ πέντε ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας ἀκίνητοι διεκαρτέρουν.

Pilatus minitatur Judæis. Ant p. 798.

3. Poſtridie autem Pilatus, * cum in ſuggeſto in Circo magno ſediſſet, populumque ad ſe advocaſſet, ut qui eis reſpondere vellet, ſignum dat militibus ut ex conſtituto Judæos armati circumvenirent. Cumque eos circundaret phalanx triplice *militum* ordine, Judæi quidem animis conſternati erant ad ſpectaculum quod præter opinionem acciderat; Pilatus vero, illos ſe trucidatum ire minatus, niſi Cæſaris imaginibus locum darent, ſignificabat militibus ut gladios *è vaginis* educerent. Judæi autem quaſi uno conſilio omnes concideruntur, & reclinatis cervicibus vociferabant, ſe longe mori malle quam contra legem aliquid facere. Tunc Pilatus, cum valde admiratus eſſet vehemens populi erga religionem ſtudium, è veſtigio quidem ſigna Hieroſolymis exportari jubet.

γ'. Τῇ δὲ ἑξῆς ὁ Πιλάτος καθίσας ὑπὲ βήματος ἐν τῷ μεγάλῳ σταδίῳ, καὶ προσκαλεσάμενος τὸ πλῆθος, ὡς ἀποκρίνεσθαι δώσειν αὐτοῖς θέλων, δίδωσι τοῖς στρατιώταις σημεῖον, ὡς παραγγέλματος κυκλώσασθαι τοὺς Ιουδαίους τοῖς ὅπλοις. ἑστώσης δὲ τετραχεῖ ἡ φάλαγξ, οἱ Ιουδαῖοι μὲ ἀσπόνδοις ἦσαν, τοῦ τὸ ἀδόκητον ἡ ὄψεως. Πιλάτου δὲ καταχόψειν εἰπόντος αὐτούς, εἰ μὴ προσδέξαιντο τὰς Καίσαρος εἰκόνας, γυμνοῦν τὰ ξίφη τοῖς στρατιώταις ἔνδυον. Οἱ δὲ Ιουδαῖοι καθάπερ ὑπὸ συνθήματος ἀθρόοι καταπεσόντες, καὶ τὰς αὐχένας παρακλίναντες, ἑτοίμους εἰς ἀναίρεσιν σφᾶς ἐδίδουν μᾶλλον, ἢ τὰ νόμου παραβῆναι. Ὑπερθαυμάσας δὲ ὁ Πιλάτος τὸ περὶ δεισιδαιμονίας ἄκρατον, ἐκκομίσαι μὲ αὐτίκα τὰς σημαίας Ιεροσολύμων κελεύει.

Cum nihil minis proficeret, imagines ſubmovet. ibid.

Alius tumultus ob ſacram pecuniam aquæ-ductibus impenſam. ibid.

4. At poſt hæc alium tumultum excitavit, ſacrum theſaurum (iſque Corbonas appellabatur) in conſtructionem aquæ-ductûs impendens. per trecenta autem *ad urbem* ſtadia deducebat. Hoc ipſum ægre admodum ferebat plebs, cumque Pilatus præſens adeſſet Hieroſolymis circumfuſi ſuggeſto adverſus eum inclamabant. Ille vero (præviderat enim tumultum illorum futurum) cum armatos milites plebejo habitu multitudini immiſcuiſſet, eiſque præcepiſſet ut vociferantes non gladiis ſed fuſtibus ferirent, ſignum illis è ſuggeſto dedit.

δ'. Μετὰ δὲ ταῦτα ταραχὴν ἑτέραν ὀκίνει, ἱερὸν θησαυρὸν, καλεῖται δὲ Κορβανᾶς, εἰς καταγωγὴν ὑδάτων ἐξαναλίσκων. [f] κατῆγε δὲ ἀπὸ [g] τετρακοσίων σταδίων. ποὸς τοῦτο δὴ πλῆθος ἀγανάκτησις ἦν, καὶ δὴ Πιλάτου παρόντος εἰς Ιεροσόλυμα, θεωμένου τὸ βῆμα καταβόων. ὁ δὲ, προῄδει γὰρ αὐτοῖς ἡ ταραχὴ, καὶ τὸ πλῆθος τοὺς στρατιώτας ἐνόπλους [h] ἐσθῆσιν ἰδιωτικῆς κεκαλυμμένους ἐγκαθαμίξας, καὶ [i] ξίφη μὲν κρύψαι κελεύσας, ξύλοις δὲ πάσιν τοὺς κεκραγότας, ἐγκελευσαμένου, σύνθημα δίδωσιν ἀπὸ τοῦ βήματος, τυπτόν-

a Herodes ab Auguſti conjuge Juliadem vocavit, quæ antea erat Betharamphtha: Philippus ab Auguſti filia Juliadem, antea Bethſaidam. Hæ cum Tiberiade & Cæſarea, Coponio Judæam procurante, videntur inchoatæ, ſub initiis Tiberii abſolutæ. Conſer *Ant.* l. XVIII. c. 2. *Aldr.* b Ἐπιχέουσι ἀσπίδας, μήτε μορφὴν ἐχούσας, μήτε ἄλλο τι ἀπεικασθὲν ὧν ἔξω τοῦ ἐπιχωρίου ἀνομοιώσεως, ἢ δὲ τοῦτο ἡμῖν τὸν τι ἀναβῆναι ἢ ὑπὲρ ὃ ἡ ἀναβῆναι. *Philo.* περὶ πρεσ. p. 217. niſi recte neget *Valeſius* unum idemque facinus Pilati à *Joſepho* & *Philone* commemorari. *Aldr.* c Ἤγειρε τοῖς Ἰουδαίοις, *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 6. & *Niceph. Call.* l. 2. c. 10. d Ita cum *MSS.* & *Nicephoro.* ὅτι ἡ in *Editis* οἱ γὰρ *Euſeb.* e Supra diximus Judæos ab imaginibus etiam humanis non abhorruiſſe, niſi quando ſubeſſet periculum vel ſuſpicio cultus extranei: (tum enim ne nudos quidem lapides tolerabant, ut conſtat ex *Joſ.* XXII. 10 34.) Quare in ipſa Davidis domo erat ſtatua, quam Michol in lecto collocarat; Ariſtobulus & Mariamne ſuſtinuere depingi: in Agrippæ palatio, filiarum ejus ſtatuæ collocatæ ſunt; ipſe in nummis cujus etiamnum cernitur. Quin & imaginem Cæſaris Judæi, cum ejuſdem inſcriptione, in nummo libentiſſime recepere: ſed nec imaginem in ſignis; nec inſcriptionem in clypeis Pilati; nam religio caſtrenſis Romanorum trophæa & ſigna venerabatur. Hæc ex ſententia communi; nam ſeverior erat diſciplina Phariſaica; uti monuimus ad *Belli* I. 33. § β'. Quæ jam dicta ſunt ſequentibus teſtimoniis confirmantur. 2 *Sam.* XIX. 13. *Hebr. Ants.* XV. 2 XIX. 7. *Ex. Spanh. Diſſert.* p. 443. *Matt.* XXII. 20. *Ants.* XVIII. 6. *Philo* περὶ πρεσ. p. 217. *Tertull. Apol.* c. 16. *Aldr.* f Sectionem hanc totam laudat *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 6. ubi κατῆγε legit. g Τετρακοσίων *Ruf.* & *Euſeb.* Verum τετρακοσίων cum *Codd.* noſtris habet *Suidas*, v. Κορβανᾶς. & in *Ants.* p. 798. v. 11. ὅσον ἀπὸ ἑξακοσίων σταδίων. h Ἐσθῆτι, ἰδιώτου *Euſeb.* i Ξίφη *Big.* * Al. *tribunali inſidens in magno ſtadio*, de quo vide *Seldenum*, l. 2. *de Synedriis*, c. 15. p. 618.

a Καὶ τὸν

τ πλήθυσι δ' ὦ Ἰουδαῖοι, πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν πληγῶν, πολλοὶ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐν τῇ φυγῇ καταπατηθέντες, ἀπώλοντο. τοὺς δὲ τὸ συμφορὰν τὸ ἀπροσδόκητον καταπλαγὲν ὁ πλῆθος ἐσιώπησε.

ιε'. ε'. Καὶ τούτῳ κατήγορος Ἡρώδης ὁ τετραρχῶν- 5 τος Ἀγρίππας υἱὸς Ἀριστοβούλου, ὃν ὁ πατὴρ Ἡρώδης ἀπέκτεινε, φοβηθεὶς τοὺς Τιβέριον. ὁ δὲ μὴ παραδεξαμένου τὴν κατηγορίαν, μένων ἐν Ῥώμῃ, τούς τε ἄλλους τῶν γνωρίμων ἐθεράπευε, [b] μάλιστα τὸν Γερμανικοῦ παῖδα Γάϊον, ἰδιώτην ἔτι ὄντα. ἡνίκα δέ ποτε [c] ἑστιῶν αὐτὸν, 10 πάντα ἄλλα ποικίλως ἐφιλοφρονεῖτο, ἐν τελευτῇ τὰς χεῖρας ἐκτείνας, φανερῶς ἠύξατο θᾶττον αὐτὸν θεάσασθαι τῶν ὅλων διαδόχον, ἀποθανόντος Τιβερίου. τοῦτο τις τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ ἀγγέλλει Τιβερίῳ, καὶ ὁ ἀγανακτήσας ἄγγυσι τὸν Ἀγρίππαν, καὶ μετ' αἰκίας ἔ- 15 σχεν ἐπὶ μῆνας ἓξ ἐν δεσμωτηρίῳ, μέχρις αὐτὸς ἐπιλάβηται [d] ἡγεμονεύσας ἔτη δύο τοῖς ἔθνεσι, καὶ πρὸς ἡμέρας ὀκτὼ μῆνι ἕξ.

ιϛ'. ϛ'. Ἀποδειχθεὶς δὲ Γάϊος Καῖσαρ, [e] αὐτίκα τὸν δεσμὸν τὸν Ἀγρίππου, καὶ τὴν Φιλίππου τετραρχίαν, ἐπιθή- 20 κει γὰρ οὗτος, κατέστησε βασιλέα. ἀφικνουμένου δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν Ἀγρίππου, φθόνῳ τοῦ Ἡρώδου τὸν τετράρχην διέφερεν ὀλιγωρίαις. οὐκέτι δὲ μᾶλλον τοῦτον εἰς ἐλπίδα βασιλείας Ἡρωδιὰς ἡ γυνὴ, καθυβρίζουσα τὸν ἄρχοντα, καὶ φαμένη κατὰ τὸ μὴ βούλεσθαι πλεῖν ὑπὸ Καίσα- 25 ρα, συνίσασθαι μείζονος ἀρχῆς. ὅτε γὰρ Ἀγρίππαν ἐξ ἰδιώτου βασιλέα ποιήσειεν, ἅτε γε ἂν οὐκέτι ἀφισταμένου τῆς τετραρχίας; τούτοις ἀναπεισθεὶς Ἡρώδης, ἦλθε πρὸς Γάϊον, ὑφ' ᾧ ἦν ἡ πλεονεξίας ὀνειδίσματα φυγῇ εἰς [f] Ἰσπανίαν. ἠκολούθησε γὰρ αὐτῷ κατήγορος Ἀγρίππας, 30 ᾧ καὶ τὴν [h] τετραρχίαν τὴν ἐκείνου προσέθηκε Γάϊος. καὶ Ἡρώδης μὲν ἐν Ἰσπανίᾳ, συμφυγάσης αὐτῷ καὶ τῆς γαναικὸς, τελευτᾷ.

Qua re fiebat ut Judæorum multi *graviter* verberati, partim ab ictibus, partim à ſeipſis dum fugerent obtriti, perierint. Ita plebs peremptorum calamitate deterrita à clamoribus abſtinuit. *Magna Judæorum ſtrages. Ant. p. 798.*

5. Interea Agrippa filius Ariſtobuli, quem pater Herodes interfecerat, ad Tiberium ſe confert ut Herodem tetrarcham accuſaret. Cum autem Tiberius accuſationem rejeciſſet, Agrippa, Romæ manens, & alios è viris nobilioribus officiis demereri ſtudebat, maximeque Cajum Germanici filium, adhuc privatum. Cumque aliquando eum convivio excideret, & aliàs variam comitatem adhibebat, tandemque expanſis manibus palam precabatur, ut ocyus mortuo Tiberio ipſum conſpiceret rerum omnium dominum. Hoc quidam è domeſticis ejus Tiberio nunciat, atque ille indignabundus Agrippam in vincula conjicit, & male tractatum ſex menſibus in carcere tenebat, donec ipſe moreretur, poſtquam regnaſſet annos duos & viginti, menſes ſex, & tres dies. *Quænam Agrippæ Ariſtobuli filio Romæ acciderint. Ant. p. 810. &c.* *Tiberii mors. Ant. p. 817.*

6. Cum autem Cajus declaratus eſſet Cæſar, & Agrippam vinculis liberavit, & tetrarchiæ Philippi (nam is deceſſerat) regem conſtituit. At cum in regnum veniſſet Agrippa, Herodis tetrarchæ ex invidia cupiditates inflammavit. Maxime autem eum in ſpem regni adducebat Herodias uxor, exprobrans ei ſocordiam, dicenſque ipſum majori non auctum eſſe imperio, quod ad Cæſarem navigare noluerit. nam cum Agrippam ex privato regem fecerit, annon & ipſum ex tetrarcha ad eandem dignitatem promotum iret? Iſtis perſuaſus Herodes ad Cajum veniebat, à quo ob avaritiam mulctatur exſilio & in Hiſpaniam relegatur. Eum quippe ſequutus eſt accuſator Agrippa, cui etiam tetrarchiam illius adjecit Cajus. Et Herodes quidem in Hiſpania, uxore etiam in fuga eum comitata, diem ſupremum obit. *Cajus imperator factus Agrippam vinculis ſolvit, regemque creat. Ant. p. 817. 818.* *Herodias Agrippæ honoribus invides. Ibid.* *Herodes exſilio multatur. Ant. p. 820.*

ΚΕΦ. ι'. CAP. X. IX.

Γάϊος τὴν ἀνδριάντα αὐτοῦ τῷ ναῷ ἐγκαθιδρύεσθαι κελεύει. καὶ τί εἰς τοῦτο Πετρώνιος.

Cajus imaginem ſuam Hieroſolymis in templo collocari poſtulat. Quid ad eam rem Petronius.

Γάϊος δὲ Καῖσαρ ὑπὸ τοσούτου ἐξύβρισεν εἰς τὸ τύχης, ὥστε θεὸν μὲν αὐτὸν καὶ δοκεῖν, καὶ βούλεσθαι καὶ καλεῖσθαι, τῶν τε εὐγενεστάτων ἀνδρῶν ἀκροτομῆσαι τὴν πατρίδα· ἐπέτεινε δὲ τὴν ἀσέβειαν καὶ εἰς Ἰουδαίους. Πετρώνιον γὰρ μὴ γραπτὰς ὑπὲρ

Ajus autem Cæſar adeo inſolenter abuſus eſt fortuna, ut ſe quidem Deum eſſe putaret, atque ita appellari vellet, patriamque ſuam nobiliſſimorum virorum cæde truncaret; in Judæam vero impietate ſua graſſaretur. Itaque cum exercitu Petronium miſit *Cajii inſolentia & crudelitas. Ibid.*

---

a Κατὰ τοῦτο *interea.* ſed non eſt ſtricte ſumendum (nec ita apud Hiſtoricos ſemper ſumitur) hoc enim contigit non ſtatim à facinore Pilati, ſed interjecto ut minimum octennio. Deſiderantur autem hoc loco plurima quæ ex *Ant.* XVIII. 4. 5. 6. 7. 8. petenda ſunt: nam eorum nulla poteſt eſſe tam conciſa narratio quæ præſcripſos nobis limites non excedat. Dicendum tamen quod Herodes cum Agrippam aleret, id illi in Tyro una perpotanti exprobravit. Quare Agrippa relicto Herode ad Flaccum Syriæ præſidem confugit. Ex illius autem amicitia per Ariſtobulum fratrem deturbatus, Ptolemaidem ſe contulit; unde cum inopiam ſuam ſublevare aliter non poſſet in Italiam navigare decrevit. Romam denique venit anno antequam obiret Tiberius; & injuriæ veteris memor Herodem accuſare conſtituit, quod & poſtea Cajo imperante perfecit. *Aldr.* *b* Quæ res Cæſarem male habuit; nam Agrippam juſſerat non Cajum ſed Tiberium Gemellum colere. *Ant.* p. 813. v. 15. *Aldr.* *c* Cum in curru eſſent geſtati, *Ant.* p. 813. v. 5. *d* Vide ad p. 817. *e* Agrippam Herodis nepotem vinculis quæ ei à Tiberio fuerant indita C. Caligulam liberaviſſe, & avi principatum ei reddidiſſe memorat *Dio*, LIX. p. 645. D. prætoriis ornamentis à Romano ſenatu honoratum, regno & tertia avitæ ditionis parte quam Philippus patruus poſſederat à Cajo donatum, *Philo* in *Flaccum*, p. 665. 666. *Aldr.* *f* Σπανίαν *Big. & Gall.* & ſtatim Σπανίᾳ. Lugdunum Galliæ ejectum tradit *Ant.* l. XIIX. p. 820. v. 22. Aut ideo dicendum *Joſephum* errorem ſuum poſtea emendaſſe; aut (cum *Scaligero* in *Animadverſ. Euſeb.*) primum in Galliam relegatum fuiſſe, deinde, ut longius à patria abeſſet, in Hiſpaniam. *g* Vide ad p. 819. *b* *Ant.* p. 782. v. 33. *i* Φιλίππου μὲν τετραρχίαν εἰς τριῶν ἄρξας τῶν τετάρτου δὲ ἐν τῇ τοῦ Ἡρώδου συμπολιτείᾳ. *i* Hæc narrantur diligentius *Ant.* XVIII. 10. & adhuc accuratius apud Philonem ἐφὶ ἑτέρῳ. p. 702. & ſeqq. Non recte *Tacitus* in *Hiſt.* V. 9. Sub Tiberio (inquit) quies: dein juſſi à C. Cæſare effigiem ejus in templo locare, *arma potius ſumpſere*, quem motum Cæſaris mors diremit. *Aldr.*

Cujus Petronium misit Hierosolyma, ut effigiem ejus in templo collocaret. Ant. p. 821.

misit Hierosolyma, statuas ejus in templo collocaturum, dato ei in mandatis, si eas locari non sinerent, ut qui huic rei adversarentur omnes interficeret, & quotquot reliqui essent ex gente universos in captivitatem abduceret. Deo autem curæ erant istiusmodi mandata. Et Petronius quidem cum tribus legionibus & multis è Syria auxiliaribus ex Antiochia Judæam ire contendebat. Judæorum vero quidam fidem non habebant famæ bellum nuncianti, qui vero credebant in summa erant consilii inopia de sui defensione. Celeriter autem omnes occupabat metus. nam jam Ptolemaïdem pervenerat exercitus.

Ptolemaïdis descriptio.

2. Adjacet hæc urbs Galilææ, ad mare sita, & in magno campo exstructa. Circundatur autem montibus, ad plagam quidem orientalem *monte Galilææ, inde remoto stadia sexaginta; à meridionali vero Carmelo qui *ab urbe* distat stadiis centum & viginti: à septentrionali autem monte altissimo, quem Scalam Tyriorum vocant indigenæ, atq; hic *ab ea* centum stadiis distat. Duorum stadiorum intervallo ab urbe præterlabitur fluvius exiguus omnino, qui Belius appellatur, ad quem monumentum est Memnonis, sibi vicinum habens locum centum cubitorum admiratione dignum. Est enim rotundus & cavus, & egerit arenam vitriariam, quam postquam exhauserint multæ naves appellentes, iterum impletur locus, ventis quasi de industria eò aliunde devehentibus infectam arenam; fodinaque statim universam *quam acceperit* in vitrum mutante, id mihi videri mirabilius, quod quicquid vitri inde effluit denuo convertatur in vulgarem arenam. Et locus quidem iste ita à natura factus est.

Judæi Ptolemaïdem veniunt & supplicant Petronio. Ant. p. 821.

3. Judæi autem, cum uxoribus & liberis in campum juxta Ptolemaïdem congregati Petronio supplicabant, inprimis pro patriis legibus, ac deinde pro seipsis. Ille vero multitudine eorumque precibus nonnihil flexus exercitum quidem & statuas in Ptolemaïde relinquit; in Galilæam autem profectus, cum populum convocasset & nobiliores quosque in Tiberiadem, verbis aliquammultis & Romanorum potentiam exponebat & Cæsaris minas, prætereaque ostendebat quam improba esset eorum petitio & absurda. Nam cum gentes omnes illorum imperio subjectæ suis in urbibus inter reliquos deos imagines etiam Cæsaris locavissent, ut soli Judæi istud facere recusarent, haud longe à defectione abesse, eaque cum contumelia juncta.

Petronius in Tiberiadem populum convocat. Ibid.

Quænam Judæi pro se allegent.

4. Cum autem illi leges moresque patrios pro se allegassent, quodque nec Dei simulachrum ullum, nec hominis quidem, aut in templo aut in loco aliquo regionis profano fas sibi esset locare: hæc illorum verba excipiens

Ιεροσολύμων ἔπεμψεν ἐγκαθιδρύσοντα ⸂τῷ⸃ ναῷ τὰς εἰκόνας αὐτῷ, προσέταξε δὲ μὴ δέξασθαι Ἰουδαίους, τοὺς τε κωλύοντας ἀνελεῖν, καὶ πᾶν τὸ λοιπὸν ἔθνος ἐξανδραποδίσασθαι. Θεῷ δὲ ἔμελε τὰ προσταγμάτων ἐκείνων. καὶ Πετρώνιος μὲν, σὺν τοῖς τάγμασι καὶ πολλοῖς ἀπὸ τῆς Συρίας συμμάχοις, εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἤλαυνεν ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας. Ἰουδαίων δὲ ⸂ὁ⸃ μὲν ἀπίστουν ἐπὶ ταῖς τοῦ πολέμου φήμαις, ⸂οἱ⸃ δὲ πεπόνθεσαν ἤδη ὀλιγωρίᾳ πρὸς τὴν ἄμυναν. ταχὺ δὲ ἐχώρει πᾶσιν τὸ δέος. ἤδη γὰρ ἦσαν εἰς τὴν Πτολεμαΐδα τῆς στρατιᾶς.

Β'. Πόσιν δ' ἡ πόλις αὕτη τῆς Γαλιλαίας ⸂ὄρους⸃ κύκλῳ ὂν μέγα πεδίον ἀπεσκίασται. περιέχει δὲ ὄρεσιν, ἀπὸ μὲν τῶν πρὸς ἀνατολὴν κλίματος ἀπὸ σταδίων ἑξήκοντα, τῆς τε Γαλιλαίας· ἀπὸ δὲ τοῦ μεσημβρινοῦ, τοῦ Καρμήλου διέχουσι σταδίους ἑκατὸν εἴκοσι. τὸ δὲ ὑψηλότατον, κατ' ἄρκτον, ὃ καλοῦσι Κλίμακα Τυρίων οἱ ἐπιχώριοι, ἀφ' οὗτο δὲ σταδίους ἀφέστηκεν ἑκατόν. ἀπὸ δὲ ἄστεως ἀπὸ δύο σταδίων ὁ καλούμενος ᵃ Βήλεος ποταμὸς ⸂ῥεῖ⸃ παντάπασιν ὀλίγος, ᵇ παρ' ᾧ ὁ ᶜ Μέμνονος μνημεῖόν ἐστιν, ἔχον ἐγγὺς αὐτῷ τόπον ἑκατονταπήχεως θαύματος ἄξιον. κυκλοτερὴς μὲν γάρ ἐστι καὶ κοῖλος, ᵈ ἀναδίδωσι δὲ τὴν ἰκμάδα ψάμμον, ἣν ὅταν ἐκκενώσωσι πολλὰ πλοῖα προσφέροντα, πάλιν ἀναπληροῦται ὁ χωρίος, καθισουμένων μὲν ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰς αὐτὸ τὴν ἔξωθεν ἀρχὴν ψάμμον, ὃ δὲ ᵉ μεταλλὰς πᾶσαν εὐθὺς ᶠ μεταβάλλοντος εἰς ὕαλον, θαυμασιώτερον ᵍ τοῦτό μοι ᵇ δοκεῖν, ὃ ⸂καὶ⸃ ἐκχυθῆναι ὕαλοι ἐκ δὲ τόπου πάλιν γίνεσθαι ψάμμον ἐκείνην. ὃ μὲν δὴ χωρίον τοῦτο τοιαύτην εἴληχε φύσιν.

γ'. Ἰουδαῖοι δὲ, μὴ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀθεμιτόντες εἰς τὸ πεδίον ὃ πρὸς Πτολεμαΐδα, καθικέτευον τὸν Πετρώνιον, ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων προτείνοντες, ἔπειτα ὑπὲρ ἑαυτῶν. ὁ δὲ, πρός τε ὃ πλῆθος ἐν τοῖς δεήσεσιν ὀδυρόμενον, καὶ μὴν στρατιὰν ἐν τοῖς ἀνδριάσιν ἐν Πτολεμαΐδι καταλείπειν· προελθὼν δὲ εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ συγκαλέσας τὸ πλῆθος, καὶ τοὺς γνωρίμους πάντας εἰς τὴν Τιβεριάδα, τήν τε Ῥωμαίων δυνάμιν, καὶ τὰς Καίσαρος ἀπειλὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἀξίωσιν ἀπέφηνεν ἀγνώμονα. πάντων γὰρ τὴν ὑποταγὴν ἐθνῶν καὶ πόλεων συγχωρησάντων τοῖς ἄλλοις θεοῖς καὶ τὰς Καίσαρος εἰκόνας, τὸ μόνους ἐκείνους ἀπειθεῖν τοῖς τοῦτο ποιοῦσιν ἀφισταμένοις τε καὶ μὴ ὑπηκόοις.

δ'. Τῶν δὲ νόμων καὶ τὸ πάτριον ἔθος προτεταμένων, καὶ οὐδὲ Θεοῦ τι δείκηλον, οὐχ ὅπως ἀνδρὸς, ἢ κατὰ τὸν ναὸν μόνον, ἀλλ' οὐδὲ ἐν ἰκανῷ τινὶ τόπῳ τῆς χώρας θέσθαι ἢ ἱδρύσασθαι ἐᾶν, ἐπαλαιόων ὁ Πε-

a Βήλεος *Big. & Rhed.* Verum *Stephanus* in *Acre*, nec non *Plinius Tacitusque* Belum vocant. *Plin.* V. 19. Rivus Pagida sive Belus vitri fertiles arenas parvo litori miscens. Ipse è palude Cendevia, à radicibus Carmeli profluit. Juxta colonia Claudii Cæsaris Ptolemais quæ quondam Ace. Arenæ hujus vitrariæ meminit, etsi Belum non nominet, *Strabo* in lib. XVI. p. 758. A. De ea copiose *Plinius*, XXXVI. 26. *Aldr.* b Παρ' ὃ *Gall.* c Quod olim variis in locis ostendebatur. Præsertim tumulus juxta Ilium celebris conflictu avium quas idcirco Memnonidas vocant. Eum *Strabo* collocat ὑπὲρ τὴν ἐπώνυμον Αἰσήπου. lib. XIII. p. 587. B. Idem in libro XV. p. 728. A. autore *Simonide* sepultum Memnonem narrat περὶ Παλαιᾶς τῆς Συρίας πλησίον Βαδᾶ τοῦ μυθικοῦ. quanquam aliter *Diodorus Siculus* II. p. 79. Scio Paltum esse Syriæ civitatem; sed flumen Badam vix alias nominari puto; & si *Josephum* sequimur pro Palto & Bada Ptolemaidem & Belum reponemus. *Aldr.* d *Tacitus* in *Hist.* V. 7. Belus amnis Judaico mari illabitur, circa cujus os collectæ arenæ admixto nitro in vitrum excoquuntur, modicum id litus, sed egerentibus inexhaustum. *Plinius* in *N. H.* XXXVI. 26. Quingentorum est passuum non amplius litoris spatium, idque tantum per multa secula gignendo fuit vitro. *Aldr.* e Ita cum *Big. & Bod.* μετάλλου in *Editis Aldi*que. f *Al.* μεταβάλλοντος. g Τοῦτο solus *Rhed.* h Δακεῖν in nonnullis *MSS.* * *Ant*, montana parte Galilææ.

a Ita

ὁ Πετρώνιος, "Ἀλλὰ μὲν καὶμοὶ φυλακτέος ὁ τοῦμὸν "δεσπότου νόμος, ἔφη· ἀμυνοῦμαι δ' αὐτὸν, καὶ φεισά- "μενος ὑμῶν, ἀπολοῦμαι δικαίως. πολεμήσει δὲ ὑμᾶς "ὁ πέμψας ἐμὲ, οὐκ ἐγώ· καὶ γὰρ αὐτὸς ὥσπερ ὑμεῖς "ὑπήκοός εἰμι." τοιαῦτα τοῦ πλήθους πᾶν ἐβόα, "τοῦ τὸν νόμον πάσχειν ἑτοίμως ἔχειν." καταστέλλας δὲ ὁ Πετρώνιος αὐτοῦ τὴν βοὴν, "πολεμήσετε, "εἶπεν, ἄρα Καίσαρι"; καὶ Ἰουδαῖοι, "τῷ μὲν Καί- "σαρι καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ῥωμαίων δὶς τῆς ἡμέρας "θύειν, ἔφασαν. εἰ δὲ βούλεται τὰς εἰκόνας ἐγκαθι- "δρύειν, πρότερον αὐτὸν δεῖν ἅπαν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος "προθύσασθαι· παρέχειν δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἑτοίμους "εἰς σφαγὴν ἅμα τέκνοις καὶ γυναιξίν." Ὑπὲρ τούτοις θαῦμα καὶ οἶκτος εἰσῆλθε τὸν Πετρώνιον, τῆς τε ἀνυπερβλήτου θρησκείας τῶν ἀνδρῶν, καὶ τοῦ περὶ θανάτου ἑτοίμου προθυμήματος. καὶ τότε μὲν ἀπρακτοι διελύθησαν.

ε'. Τῇ δ' ἑξῆς, ἀθροίσας τε τοὺς δυνατοὺς κατ' ἰδίαν, καὶ τὸ πλῆθος ὁμοῦ κοινῇ συλλέγων, ποτὲ μὲν παρεκάλει, ποτὲ δὲ συνεβούλευεν, τὸ μὲν τοι πλέον διέτριβε, τὴν τε Ῥωμαίων ἐπανατεινόμενος ἰσχὺν, καὶ τοὺς Γαΐου θυμοὺς, τήν τε ἰδίαν περὶ τούτοις ἀνάγκην. περὶ δὲ μηδεμίαν ποιεῖσθαι σπουδὴν, ἕως ἐώρα τὴν [1] χώραν κατασπαρεῖσαν ἅπασαν μέσαν, κατὰ γὰρ ὥραν αὐτοῦ πεντήκοντα ἡμέρας [2] ἀργὰ [b] διέτριβεν αὐτοῦ τὰ πλήθη, τελευταῖον ἀθροίσας αὐτοὺς, "καὶ προκινδυνευτέον ἐμοὶ μᾶλλον ἐστὶν, ἢ "γὰρ, ὃ Θεῶ συνεργοῦντος, πείσας Καίσαρα, συ- "θήσομαι μεθ' ὑμῶν ἡδέως, ἢ παρεξωθέντος, ὑπὲρ "τοσούτων ἑτοίμως ὑπιδώσω τὴν ἐμαυτοῦ ψυχήν," ἔλαθεν τὸ πλῆθος, πολλὰ καπυχούμενον αὐτῷ, καὶ προσκυνεῖν τὴν σεμνὴν ὁπὸ τῆς Πτολεμαΐδος ἐπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ἔνθεν εὐθέως ἐπέστελλε Καίσαρι, τήν τε ἐμβολὴν τὴν εἰς Ἰουδαίαν ἑαυτοῦ, καὶ τὰς τοῦ ἔθνους ἱκετείας, ὅπως τε εἰ μὴ βούλοιτο τοῖς ἀνδράσι καὶ τὴν χώραν ἀπολέσαι, δίκαιον φυλάττειν τε αὐτοὺς τὸν νόμον, καὶ [c] παιέναι τὸ πρόσταγμα. Ταύτας τὰς ὑπολαβὰς ἐν σφόδρα μετρίοις Γαΐῳ ἀπέγραψεν, ἀπειλῶν Πετρωνίῳ θάνατον, ὅτι τοῦ προσταγμάτων αὐτοῦ βραδὺς ὑπηρέτης ἐγένετο. ἀλλὰ τοὺς μὲν τούτων γραμματοφόρους συνέβη χειμασθῆναι πρὸς μῆνας ὀκτὼ τῇ θαλάσσῃ, τὸν δὲ Γαΐου θάνατον ἄλλοι καταγγέλλοντες εὐπλόουν. ἔφθη γοῦν τὰς περὶ τούτου λαβεῖν Πετρώνιος ὑπολαβὰς, ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἡμέρας, ἢ τὰς καθ' ἑαυτοῦ.

Petronius respondens, "sed & mihi sane, dice- *Petronii responsum ad Judæos. Ant. p. 822.*
"bat, servanda est mei domini lex: nam si con-
"tra eam fecero, & vobis pepercero, jure merito
"peribo. Vos autem oppugnatum ibit ille qui
"me misit, non ego: nam & ipse pariter ac
"vos ejus potestati subditus sum." Ad hæc universa multitudo clamabat, "se ad quodcunque
"patiendum pro lege paratos esse." Cum autem clamorem illorum sedasset Petronius, ajebat,
"num adversus Cæsarem pugnare parati estis?"
Cui Judæi dicebant, "se pro Cæsare quidem
"& populo Romano bis quotidie victimas im-
"molare. At si pro arbitrio velit statuas col-
"locare, debere eum totam Judæorum gentem
"prius immolare: se quippe cum liberis &
"uxoribus libenter præbere jugulantibus cer-
"vices." Ad hæc Petronium subiit admiratio simulque miseratio eorum, qui tam insuperabili essent religione, & ad mortem oppetendam fidenter adeo parati. Et tunc quidem rebus infectis dimissi sunt.

5. Sequentibus autem diebus cum primores privatim congregasset, populumque publice colligeret, nunc quidem obsecrabat, interdum vero *ut quiescerent* monebat, & præter cætera minis utebatur, & Romanorum vires amplificans, & Caji indignationem, insuper & suam qua premebatur necessitatem. Cum autem illi, istis omnibus ab eo tentatis, nihil de sua sententia decederent, ubi videbat regionem eò redactam iri ut non sereretur (nam seminandi tempore per dies quinquaginta otiose *in urbe* morabatur Judæorum plebs) ipsis ad extremum convocatis, cum dixisset, "sibi ma-
"gis subeundum esse periculum *quam ut hoc*
"*fieret*, aut enim, si Dei auxilio Cæsarem pla-
"cavero, libenter vobiscum conservabor, aut
"illo *in ultionem* irritato, pro tanta multitudi-
"ne animam meam alacriter impendam,"
postea populum dimisit, fausta omnia ipsi precantem, assumptoque exercitu ex Ptolemaide reversus est Antiochiam. Illinc mox literas ad Cæsarem mittebat, quibus eum certiorem faceret, & de sua in Judæam irruptione, & de populi supplicatione; quodque, nisi vellet regionem una cum hominibus *eam incolentibus* perdere, illis permittendum legem suam servare, & ab ipso remittendum aliquid de eo quod imperaverat. Hisce literis non admodum moderate respondit Cajus, mortem Petronio minitans, quod in mandatis suis exsequendis tardus exstitisset. Verum contigit, ut ii quidem qui Caji responsum perferebant tres menses in alto tempestate jactarentur, alii vero Caji mortem nunciantes prospere navigarent. Qua re fiebat ut Petronius ante septem & viginti dies literas de eo, quam contra seipsum, acceperit.

Sortem Judæorum miseretur. Ant. p. 823.

Literas de iis ad Cajum mittit. Ant. p. 824.

Quibus acerbe respondet Cajus, & paulo post moritur. Ant. p. 826.

οη'. ΚΕΦ. ια'.

Περὶ Κλαυδίου ἀρχῆς, καὶ Ἀγρίππα βασιλείας. περὶ Ἀγρίππα καὶ Ἡρῴδου τελευτῆς, ὅστις παῖδας κατέλιπεν.

X.

CAP. XI.

De imperio Claudii; Agrippæ regno. De Agrippæ & Herodis obitu; & quos uterque liberos reliquerit.

[d] Γαΐου δὲ ἡγεμονεύσαντος ἔτη τρία καὶ μῆνας ὀκτὼ, ὑπὸ δολοφονηθέντος, ἁρπάζεται μὲν ἐπὶ τῶν οὐ-

Gajo autem ex insidiis occiso, cum regnasset annos tres & *octo menses, Claudius ad imperium *capessendum* rapitur &c.

Claudius ad imperium rapitur à militibus. Ant. p. 852. 853. 858.

a Ita cum *MSS.* omnibus edidit Cl. *Aldrichius.* antea erat ἀρχαῖς. b Προσδιετρίβεν *Bod.* & *Voss.* c Sic edendum censui cum *Cod. Big.* prius erat πατέναι. quod miror alios admisisse. d De morte Caji prolixa est historia in *Ant.* XIX. c. 1. Ibidem cap. 2.
* In *Rufini* exemplaribus, *sex menses.*

Senatus adverſatur Claudio. Ant. p. 860.

rapitur ab exercitu qui Romæ erat. At ſenatus, cum referentibus conſulibus, Sentio Saturnino & Pomponio Secundo, cuſtodiam urbis mandaſſet tribus legionibus quæ ſecum manſerant, frequens in Capitolium coactus eſt, & propter Caji immanitatem bellum adverſus Claudium gerere decernebat. quippe quod aut ab optimatibus, uti olim factum eſt, regi voluerint, aut ſuffragio *aliquem* eligere qui imperio dignus eſſet.

Agrippam ad ſenatum mittit Claudius.

2. Tunc autem accidit, ut & Agrippam tum Romæ agentem ad conſulendum accerſiverit ſenatus, & è caſtris ad eum miſerit Claudius, ut ipſum in iis quæ ſibi eſſent opus adjuvaret. Atque ille, cum videret eum Cæſaris poteſtatem jam adeptum, ad Claudium ſe confert. Is vero ipſum illico legatum remittit, ut ſuam voluntatem *eis* exponeret: "*nempe* ſe "primo quidem invitum à militibus raptum "fuiſſe, neque fas eſſe ut eorum erga ſe ſtu- "dium deſereret, neque ſuam fortunam in tu- "to eſſe judicare: etenim ad imperium voca- "ri periculoſum eſſe. deinde ſe res Romanas "adminiſtraturum eſſe, non tyranni more, ſed "principis benigni: ſe enim fore contentum "appellationis honore, de ſingulis autem ne- "gotiis omnium rogaturum eſſe ſententiam. "nam etſi non natura factus eſſet ad mode- "ſtiam, ſibi tamen abunde ad poteſtatem mo- "derandam documento eſſe Caji mortem ob "oculos poſitam.

Rurſus ad ſenatum eundem mittit.

3. Iſta *ſenatui* nunciabat Agrippa. Reſpondit autem ſenatus, "quod milite ſuo boniſque "conſiliis freti nolint voluntariam ſubire ſer- "vitutem." Et Claudius, ubi iſta à ſenatu accepit, rurſus miſit Agrippam eis nunciaturum, "ſe quidem adduci non poſſe ut eos proderet "qui ſecum conjurarint; invitum autem ad- "verſus eos pugnaturum eſſe, cum quibus pu- "gnam inire minime vellet: proinde extra "civitatem eligendum eſſe locum ubi armis "confligendum ſit. haud enim fas eſſe, ut ob "prava illorum conſilia, civili cæde patriæ "fana fœdarentur". Et ille quidem, iſtis auditis, eadem ſenatui nunciavit.

Senatus deſertus à militibus. Ant. p. 863.

4. Poſtea vero unus è militibus, qui cum ſenatu erant, cum gladium eduxiſſet, clamavit, "ὦ viri commilitones, quid paſſi ſumus, ut no- "bis in animo ſit fratres interimere, & pro- "pinquos Claudium ſequutos bello tentare, "præſertim cum habeamus imperatorem nulli "culpæ affinem, *tantaſque cum eis neceſſitu- "dines contra quos armis decertaturi ſumus? Hæc ubi dixit, propere per mediam ivit curiam, omnes ſecum abducens milites. At patricii ſtatim ac deſerti eſſent valde de ſe metuebant: ac deinceps videntes haud ſibi tutam fore defectionem, pariter ac milites ad Clau-

Ad Claudium ſe conferunt. ibid.

dium feſtinarunt. Eis autem ſtrictis gladiis pro muris occurrebant, quotquot fortunæ *Caji*

Ῥώμῃ στρατευμάτων εἰς τὴν ἀρχὴν Κλαύδιος. ἡ δὲ σύγκλητος, ἐξηγγελμένων τ' ὑπάτων, Σεντίου Σατορνίνου καὶ Πομπωνίου Σεκούνδου, περὶ τῶν συμβησομένων ἀπείρως ὑποπτεύσασα φυλάττειν τὴν πόλιν, εἰς τὸ Καπετώλιον ἠθροίσθη, καὶ ἀφ' ὅτου τὴν ὠμότητα τοῦ Γαΐου Κλαυδίῳ πολεμεῖν ἐψηφίζετο. καταστήσεσθαι δὲ δι' ἀριστοκρατίας, ὥσπερ οὖν πάλαι διῳκεῖτο, τὴν ἀρχὴν, ἢ κείνου ψήφῳ τ' ἄξιον τ' ἡγεμονίας.

β'. Σενέκιν δὲ τινα καὶ τῶν στρατιωτῶν Ἀγρίππαν, τήν τε σύγκλητον καλοῦσαν εἰς συμβουλίαν πέμψαι, καὶ Κλαύδιον ὡς τ' παρεμβολῆς, ὅπως τοῖς ἀδεῶς χρήσιμος αὐτῷ γένοιτο. κἀκεῖνος σωισθεὶς τ' ἤδη τῇ δυνάμει Καίσαρα, τοῖς Κλαύδιον ἄπεισιν. ὁ δὲ αὐτὸν ἀποβαθμῷ τοῖς τ' συγκλήτου ἀναπέμπει, δηλῶσαι τ' αὐτῷ στρατάρχοις, "ὅτι στρατὸν μὲ ἄκων ὑπὸ "τ' στρατιωτῶν ἁρπαγείη, καὶ ὅτι τ' ἐκείνων ἀσυδίᾳ "ἐγκαταλιπεῖν δίκαιον, ὅτι ἀσφαλὲς τ' αὐτῷ τύχη "κεῖνον· καὶ γὰρ καὶ ὁ τυχεῖν τ' ἡγεμονικῆς κλήσεως, "ὑποπίπτων εἰ). ἔπειτα ὅτι διοικήσει τὴν ἀρχὴν, "ὥσπερ ἀγαθὸς στρατάτης, ὐχ ὡς τύραννος· ἀρκεῖ- "σθαι γὰρ τῇ τιμῇ τ' στρατηγείας, τ' δὲ ἐφ' ἑκάστῳ τ' "στρατιῶν βουλὴν πᾶσιν ἀποδώσειν. καὶ γὰρ εἰ μὴ φύσει "μέτριος ἦν, ἱκανὸν ὑπόδειγμα σωφρονίσαι αὐτὸν "στρατιῶται τ' Γαΐου θάνατον.

γ'. Ταῦτα ἀπήγγελλεν Ἀγρίππας. ἡ δὲ βουλὴ ἀπεκρίνατο, "καὶ στρατῷ καὶ γνώμης ἀγαθῆς πε- "πειθῆσθαι δουλείαν ἑκούσιον αὐχ ὑπομένον." καὶ Κλαύδιος, ὡς ἤκουσε τὰ ἀφ' τῆς βουλῆς, πάλιν ἔπεμψε Ἀγρίππαν ἀπαγγελοῦντα αὐτοῖς, "ὅτι "στρατιῶται μὲν τὰς εἰς αὐτὸν ὁμοσαντας ὐχ ὑπο- "μένει, πολεμίου δὲ ἄκων στρατὸν ἦκεν βάλλα- "το· δεῖν μέν τοι στρατοπεδεύσασθαι τῷ πολέμῳ χω- "ρίον ἔξω τῆς πόλεως· ὐ γὰρ ὅσιον, ἀφ' τῶν αὐ- "τῶν κακοβουλίαν, ὁμοφύλῳ φόνῳ μιαίνεσθαι τὰ τε- "μένη [a] παλεῖς." ὁ μὲν οὖν, ἀκούσας ταῦτα, τοῖς βουλευταῖς ἀπήγγειλεν.

δ'. [b] Μεταξὺ δὲ τ' μὴ τῆς συγκλήτου στρατιω- τῶν τις, ἀπασάμενος ὁ ξίφος, "ἄνδρες, ἐδόκουν, συ- "στρατιῶται, τί παθόντες ἀδελφοκτονεῖν αἱρούμεθα, καὶ "κατὰ τ' μὴ Κλαυδίου συγγενῶν ὁρμᾶν, ἔχοντες μὲ αὐ- "τοκράτορα μηδὲν μεμφῆναι δυνάμενον, τοσαῦτα δὲ "δίκαια τοῖς ὑς μὴ τ' ὅπλων χωρεῖν μέλλομεν;" ταῦ- τα εἰπὼν ἀφ' μέσης ὥρμησε τῆς βουλῆς πάντας, τὺς [c] στρατιώτας ἑφελκόμενος. οἱ δὲ εὐπατρίδαι ὡς στρα- χῆμα μὲ τοῖς τ' ἀπόλεψιν τοιοῦτοι ἔσχον. αὖθις δὲ ὡς ἀποστροφὴ σωτήριος ὐ καταφαίνοι, τ' τ' στρατιωτῶν ὁδὸν ἠπείγοντο τοῖς Κλαύδιον. ὑπήντων δ' αὐτοῖς τοῖς τ' τείχους γυμνοῖς τοῖς ξίφεσιν, οἱ σφοδρότερον κο-

λακεύοντες

cap. 2. Γαΐος μὲ δὴ πέμπτον ὑπατεύων ἡγεμονίαν Ῥωμαίων λείπεται δ'. μησῖν. p 857. v. 11. Imperavit autem Caligula triennio cum m. 10. d. 8. *Suet.* in *Cal.* c. 59. *Clem. Alex.* in *Strom.* 1. p. 249. A. vel potius m. 9. d. 28. *Dio.* lib. LIX. p. 663. C. *Aldr.* Verum *Ant. Pagi* contendit legendum hîc, ἔτη γ'. μῆνας ι'. ἡμέρας η'. ut *Joſephum* cum *Suetonio* conciliet. Vide *Crit.* in *Baron.* ad A. C. 41. & *Caſaubonum* ad *Sueton.* in *Calig.* c. 59. *a* Τῆς στρατιᾶς in pleriſque *MSS.* *b* Notandum hîc μεταξὺ accipi pro μὴ aut μετέπειτα. quo modo *Act.* c. 13. v. 42. ἐς τὸ μεταξὺ σάββατον *in ſequens ſabbatum*, vel, *in ſequenti ſabbato.* & alibi apud *Joſephum*, τ' μεταξὺ τούτων βασιλέων *aliorum qui iſtos ſequuti ſunt regum.* Vide *L. Capellum* in *Spicileg.* ad *Act.* c. 13. v. 43. p. 77. *c* Συστρατιώτας *Bud.* * Et ad quem cum juſtis magis allegationibus, quam cum armis egredi debeamus, *Ruf.*

a Ita

λακεύοντες τὴν τύχην. καὶ σωιέβη κινδυνεῦσαι τὰς φρένας, πρὶν γνῶναι τὴν ὁρμὴν τοῦ στρατοῦ Κλαύδιον, εἰ μὴ προσδραμὼν Ἀγρίππας αὐτῷ ὃ κινδύνευμα τῆς φάξεως ἐδήλωσεν· ὅπερ τε εἰ μὴ κατάσχοι τὴν ὁρμὴν τῶν ὑπὲρ τῶν εὐπατριδῶν λελυσηκότων, ἀπολέσας δι' ὃν ἐκράτει [a] ὄχλον πρίονος, ἐρημίας ἔσεσθαι βασιλεύς.

ε'. Ταῦτα ἀκούσας Κλαύδιος, ἐπέσχε τὰς ὁρμὰς τοῦ στρατιωτικοῦ, προσδέχεταί τε τὴν σύγκλητον εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ φιλοφρονησάμενος ἔξεισι σὺν αὐτοῖς αὐτίκα, θύσων τῷ Θεῷ τὰ περὶ τὴν ἡγεμονίας χαριστήρια. [b] καὶ τὸν Ἀγρίππαν εὐθέως ἐδωρεῖτο τῇ πατρῴᾳ βασιλείᾳ πάσῃ, προσθεὶς ἔξωθεν καὶ τὰς ὑπ' Αὐγούστου δοθείσας Ἡρῴδῃ, Τραχωνίτην καὶ Αὐρανίτην, χωρὶς δὲ τούτων ἑτέραν βασιλείαν τὴν Λυσανίου καλουμένην. καὶ τῷ μὲν δήμῳ διατάγματι τὴν δωρεὰν ἐδήλου, τοῖς ἄρχουσι δὲ προσέταξεν, ἐγχαράξαντας δέλτοις χαλκαῖς τὴν δόσιν εἰς τὸ [c] Καπετώλιον ἀναθεῖναι. δωρεῖται δὲ αὐτῷ καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἡρῴδην, ὁ δὲ αὐτὸς καὶ γαμβρὸς ἦν Βερενίκῃ συνοικῶν, βασιλείᾳ τὴν Χαλκίδα.

ιθ'. ς'. Ταχέως δὲ, ὡς ἂν ἐκ τοσαύτης ἀρχῆς, πλοῦτος Ἀγρίππᾳ προσέρρει, καὶ τοῖς χρήμασιν αὐτὸς οὐκ [d] εἰς μικρὰ κατεχρῆτο· τηλικοῦτον δὲ περιβάλλειν ἤρξατο τοῖς Ἱεροσολύμοις τεῖχος, ἡλίκον ἂν τελεσθὲν, ἀπόρθητον ἦν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐποίησε πολιορκίαν. [e] ἀλλ' ἔφθη πρὶν ὑψῶσαι τὸ ἔργον, τελευτήσας ὁ Καισαρεία· βεβασιλευκὼς μὲν [f] ἔτη τρία, τέτρτον δὲ τῆς τετραρχίας [g] τρισὶν ἐτέροις ἔτεσιν ἀφηγησάμενος. καταλέλοιπε δὲ τρεῖς μὲν θυγατέρας, ἐκ Κύπρου γεγενημένας, Βερενίκην, Μαριάμμην, Δρούσιλλαν· υἱὸν δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς, Ἀγρίππαν. ὃν [h] παντάπασιν ὄντος νηπίου, πάλιν τὰς βασιλείας Κλαύδιος [i] ἐπαρχίαν ποιήσας ὑπήκοον πέμπει Κούσπιον Φάδον, ἔπειτα Τιβέριον Ἀλέξανδρον· οἳ, μηδὲν παρακινοῦντες τὴν παλαίαν ἐθῶν, τὸ εἰρηνεύον τοῦ ἔθνους διεφύλαξαν. μετὰ ταῦτα καὶ ὁ βασιλεύων τῆς Χαλκίδος Ἡρῴδης [k] τελευτᾷ, καταλιπὼν ἐκ μὲν τῆς ἀδελφιδῆς Βερνίκης δύο παῖδας, Βερνικιανὸν τε καὶ Υρκανόν· ἐκ δὲ τῆς προτέρας Μαριάμμης, Ἀριστόβουλον. ἐτεθνήκει δὲ καὶ ἕτερος ἀδελφὸς Ἀριστόβουλος ἰδιώτης, καταλιπὼν Ἰωτάπην θυγατέρα. οὗτοι μὲν οὖν ἦσαν, ὡς προεῖπον, Ἀριστοβούλου τοῦ Ἡρῴδου παῖδες. Ἀριστόβουλος δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐκ Μαριάμμης Ἡρῴδῃ ἐγεγόνεσαν, ὃν ὁ πατὴρ ἀνεῖλεν. ὁ δὲ Ἀλεξάνδρου γαμὲ [l] τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐβασίλευσε.

ambitiosius adulabantur. atque contigisset ut discrimen adirent qui agmen ducebant, antequam de militum impetu quidquam resciviſſet Cæsar, nisi Agrippa, cum ad ipsum accurrisset, facinoris periculum ei indicasset; quódque ni cohiberet impetum *militum* in patritios furentium, perderet eos per quos gloriæ est imperare, fieretque solitudinis rex. *Agrippa suadet Claudio ut senatores, male tractatos à militibus, benigne exciperet. Ant. p. 864.*

5. Cum ista audiisset Claudius, militum furorem reprimebat, & senatum in castra accipit, atque benigne eos alloquutus statim cum illis egreditur, Deo immolaturus pro imperio gratiarum hostias. Et Agrippam protinus donabat regno paterno universo, præterea adjiciens etiam quas Augustus Herodi dederat, Trachonitidem & Auranitidem, & præter has aliud regnum quod Lysaniæ vocabatur. Et populo quidem donum edicto significabat; senatui vero præcepit, ut donationem æreis tabulis incisam in Capitolio collocarent. Quin & fratri ejus Herodi, qui & gener *ei* erat Berenice matrimonio junctus, dono dat Chalcidis regnum. *Id quod ei persuadetur. ibid.* *Claudii erga Agrippam liberalitas. ibid.*

6. Brevi autem, utpote ex tanto regno, divitiis affluebat Agrippa, atque pecunia ille non ad res exiguas abutebatur; sed ejusmodi mœnia cœpit Hierosolymis circundare, ut, si absoluta fuissent, expugnari à Romanis nunquam potuissent. Verum antequam opus ad altitudinem perductum esset, Cæsareæ decessit, cum annos quidem tres regnasset, prius vero tetrarchiis præfuisset tribus aliis annis. Filias quidem tres reliquit è Cypride natas, Berenicen, Mariamnen, Drusillam, ex eadem vero filium, *nomine* Agrippam. *Qui cum omnino teneræ esset ætatis, Claudius iterum regna in provinciam redegit, & procuratorem misit † Cuspium Fadum, ac deinde Tiberium Alexandrum: qui, nihil de patriis institutis immutantes, gentem in pace conservarunt. Post hæc vero & Herodes, qui regnabat in Chalcide, decessit, relinquens ex fratris quidem filia Berenice filios duos, Berenicianum & Hyrcanum; ex priore autem *uxore* Mariamne, Aristobulum. Alius quoque frater ejus Aristobulus diem obierat privatus, relicta filia Jotapa. Et hi quidem erant (ut jam ante dixi) Aristobuli, Herodis filii, liberi. Aristobulum autem & Alexandrum ex Mariamne susceperat Herodes, quos pater occidit. Verum posteri Alexandri in Armenia majori regnarunt. *Agrippa mœnia Hierosolymis circundare satagit. Ant. p. 869.* *Mors ejus & progenies. Ant. p. 872.* *Regnum ejus in provinciam redactum.* *Cuspius Fadus & Tiberius Alexander procuratores. Ant. p. 886.* *Herodis Chalcidis regis mors & liberi.*

a Ita *Bas.* cum plerisque *MSS.* in *cæteris* ἐπὶ πλείστων. b Vide *Dionem* in lib. LX. p. 670. B. Confer etiam *Ant.* XIX. 5. p. 864, 865. & p. 872. & memineris quod Agrippæ regnum confirmavit Claudius auxitque. Donaverat illi Cajus Philippi & Herodis tetrarchias; adjecit Claudius Archelai ethnarchiam & Abilen. Ad Philippi tetrarchiam sed non ad Judææ regnum spectabant Trachonitis & Auranitis; quas Herodes M. obtinuerat non ut regni Judaici partes, sed Augusti beneficio adjectas. *Aldr.* c *Al.* Καπιτώλιον. d Ita lego ex *Rufino*, qui vertit, *pecunia non ille in rebus exiguis abutebatur.* antea erat εἰς μικρὰ, & mox πολιορκίαν δῶσι. e Hoc quidem verum; sed illud opus alia de causa interruptum est: nam admonitus à Marso Claudius ad Agrippam scripsit ne procederet. *Ant.* XIX. 7. §. β'. *Id.* f Hoc est, 3 +. nam annum regni tertium compleverat, antequam iret Cæsaream, in qua decessit. *Id.* g Iterum 3 +, seu potius ex *Ant.* p. 872. v. 13. τετράρχαις, sive 4, quod sane malim quia τετραρχῶν dicit. Nam Agrippa imperante Cajo tribus annis Philippi tetrarchiæ præfuit, quarto Herodis; sed non toto: quoniam nec ipse Cajus quadriennium integrum imperavit. *Id.* h Nempe annos 17 nato *Ant.* p. 873. v. 13. Notatu dignum est quod *ibid.* v. 44. dicitur κομιδῇ νέῳ, μηδὲ τὰς παρειὰς ἀκμάζουσι χρόνοις. quod sane probat κομιδῇ νέῳ de pubescentibus dici; minime vero de grandioribus non dici. Hinc itaque nihil conficitur contra ea quæ diximus ad *Belli* I. 10. δ'. quin colligitur potius hanc phrasin in tanta latitudine usurpari, ut ad dirimendam de Herodis ætate controversiam nullo modo sit idonea. i Vide *Tacitum* in *Hist.* V. 9. & *Annal.* XII. 23. *Id.* k Anno Claudii octavo, *Ant.* l. l. XX. p. 887. *Aldr.* Vide *Valesii* notas ad *Euseb.* l. II. c. XIX. l *Ant.* XVII. 6. Adde. & Aristobuli nepos in Minore, *Ant.* XX. 5. *Belli* II. 13. β'. *Aldr.* * Qui cum admodum parvulus esset, *Ruf.* † Male in *Rufini* exemplaribus, *Cuslium Festum.*

XI. CAP. XII.

ΚΕΦ. ιϛ'.

Tumultus varii ſub Cumano quos Quadratus comprimit. Felix Judææ procurator. Agrippa Chalcidem majore regno permutat.

Πολλοὶ θόρυβοι ἐπὶ Κυμάνῳ, ὃς ἔπαυσε Κυαδρᾶτος. Φῆλιξ Ἰουδαίας ἐπίτροπος. Ἀγρίππας ὁ Χαλκίδος εἰς μείζονα βασιλείαν μετατίθεται.

Agrippas Agrippæ filius patrui regno donatur. Ant. p. 887.

POST obitum autem Herodis, qui regnavit in Chalcide, Claudius Agrippam, filium Agrippæ, patrui *ſui* regno præficit: Cumanus autem alterius provinciæ curam ſuſcipit poſt Alexandrum, ſub quo tumultuari cœptum eſt, novaſque calamitates acceperunt Judæi. Nam cum multitudo in Hieroſolyma convenisſet ad feſtum Azymorum celebrandum, & ſuper templi porticum ſtetisſet Romanorum cohors (armatos quippe feſtis diebus in præſidio locare mos erat, ne quid novi vis hominum congregata moliretur) certus quidam è militibus, reductis veſtimentis & corpore deorſum turpiter inclinato, podicem Judæis obvertit, & vocem iſti figuræ ſituique convenientem *& ad probrum inflexam* edidit. id quod omnis multitudo ægre tulit, & Cumanum implorabant ut de milite ſupplicium ſumeret. Juvenes autem temerarii & inconſulti, quique è popularibus ingenio erant turbulento in pugnam cooriuntur, raptiſque in manus lapidibus in milites eos jaciebant. Et Cumanus, veritus ne populus univerſus in eum impetum faceret, plures accerſiri jubet armatos. Cumque ii in porticus ſeſe effudiſſent, vehemens metus Judæos occupat, atque in fugam verſi è templo in urbem ſe receperunt. Tanta autem & tam violenta ad portas *templi* facta eſt contruſio, ut ſupra decem hominum millia mutua conculcatione & contritione perierint. adeo ut feſtus ille dies univerſæ genti lugubris, & ſingulis familiis lamentabilis fuerit.

Cumanus procurator Judææ. Ant. p. 886.

Miles ſeditionem concitat. Ant. p. 887.

Multi Judæorum pereunt. ibid.

Μετὰ δὲ τὸν Ἡρῴδου τελευτὸν, ὃς ἦρξε τῆς Χαλκίδος, καθίστησι Κλαύδιος εἰς τὸν βασιλείαν ὁ θεὸς [a] τὸν Ἀγρίππαν υἱὸν Ἀγρίππα· τὴν δὲ ἄλλης ἐπαρχίας ἀφαιδέχεται [b] ἐπίτροπον ἀπὸ Ἀλεξάνδρου Κύμανος, ἐφ' ᾧ θόρυβοί τε ἦρξαντο, καὶ φθορὰ πάλιν Ἰουδαίων ἐγένετο. συνελθόντος γὰρ ὁ κ'. πλήθους ὑπὸ τὸν ἑορτὸν τῶν ἀζύμων εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς σπείρας ὑπὲρ τὸν τοῦ ἱεροῦ ναὸν ἐφεστώσης· ἔνοπλοι δὲ ἀεὶ τὰς ἑορτὰς παραφυλάττουσιν, ὡς μή τι νεωτερίζοι ὁ πλῆθος συνηθροισμένον· εἷς τις τῶν στρατιωτῶν [b] ἀνασυρόμενος τὸν ἐσθῆτα, καὶ καμψάμενος ἀσχημόνως, προσαπέφηνε τοῖς Ἰουδαίοις [c] τὸν ἕδραν, καὶ ᾧ σχήματι φανερὸν ὁμοίαν ἐπεφλέξατο. πρὸς τοῦτο πᾶν μὲν τὸ πλῆθος ἠγανάκτησε, καὶ καταβόων ὁ Κυμάνος κολάζειν τὸν στρατιώτην. οἱ δὲ ἅτλοι νήφοντες τὸν νέων, καὶ τὸ φύσει θρασυνόμενον ὁπλίτου ὄντες ὁ ἔθνος, ἐχώρουν ὅτι μάχιμοι, λίθους τε ἁρπάσαντες εἰς τοὺς στρατιώτας ἔβαλλον. καὶ Κύμανος, δείσας μὴ ὁ λαὸς παντὸς ἐπ' αὐτὸν ὁρμὴ γένοιτο, πλείους ὁπλίτας μεταπέμπεται. τῶν δὲ τοῖς θύραις ὑπεχομένων, φόβος ἐμπίπλει τοῖς Ἰουδαίοις ἀκατάσχετος· καὶ πάντες ὁ ἱερὸν διέφυγον εἰς τὴν πόλιν. τοσαύτη δὲ ἐκεῖ τοῖς [d] ἐξόδοις βία συνωθουμένων ἐγένετο, ὥστε, πατηθέντας [e] ἀπ' ἀλλήλων καὶ συντριβέντας, [f] ὑπὲρ τοὺς μυρίους ἀπολέσθαι. [g] γενέσθαι δὲ τὴν ἑορτὴν πένθος μὲν ὅλῳ τῷ ἔθνει, θρῆνον δὲ καθ' ἑκάστην οἰκίαν.

Ob Stephanum Cæſaris ſervum Judæis iraſcitur Cumanus. ibid.

2. Hanc autem calamitatem excipit alius latronum tumultus. In via quippe publica, juxta Bæthôron, Stephani cujuſdam, Cæſaris ſervi, ſupellectilem, quam ſecum ferebat, latrones, qui in eam inciderant, diripuerunt. Cumanus autem, * cum milites circumquaque miſiſſet, vicorum propinquorum incolas vinctos ad ſe adduci juſſit, illis crimini dans quòd latrones non perſequuti eſſent & comprehendiſſent. qua occaſione quidam è militibus, nactus in quodam viculo ſacras leges, & librum diſcerpſit, & in ignem conjecit. Judæi vero, quaſi regio omnis combuſta eſſet, † animis conturbati erant; & religione quaſi organo quodam attracti, una præconis voce omnes Cæſaream ad Cumanum ſe conferebant, ſupplicantes ut militem, qui tantum Deo ejuſque legi contumeliam intuliſſet, non impunitum ſineret. Ad hæc ille (ut qui videret multitudinem, niſi aliqua adhiberetur conſolatio non quieturam eſſe) militem adduci depoſcebat, & inde per medios accuſatores ad extre-

Ob diſcerptos à milite legis Moyſaicæ libros tumultuantur Judæi. Ant. p. 888.

β'. Μεταλαμβάνει δὲ ζωΐτλον τὸν συμφορὰν λῃστρικὸς ἄλλος θόρυβος. [h] ἦν γὰρ τὸν [i] Βαιθωρὼν δημοσίαν ὁδὸν, Στεφάνου τινὸς δούλου Καίσαρος ἀποσκευὴν κομιζομένου, διήρπασαν λῃσταὶ προσπεσόντες. Κύμανος δὲ προπέμψας, τοὺς ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν [k] δεσμώτας ἐκέλευσεν ἀναγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, ὀνειδίζων ὅτι μὴ διώξαντες τοὺς λῃστὰς συλλάβοιεν. ἔνθα στρατιώτης τις, εὑρὼν ἔν τινι κώμῃ τῶν ἱερῶν νόμων, διέρρηξέ τε τὸ βιβλίον, καὶ εἰς πῦρ κατέβαλεν. Ἰουδαῖοι δὲ, ὡς ὅλης [l] αὐτοῖς τῆς χώρας καταφλεγείσης, συνεχύθησαν, καὶ καθάπερ ὀργάνῳ τινὶ τῇ φωνῇ [m] συνελκόμενοι, εἰς ἓν κήρυγμα πάντες εἰς Καισάρειαν ὅτι Κύμανον συνέδραμον, ἱκετεύοντες τὸν ὄντως εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν νόμον [n] αὐτῶν ὑβρεῖσανθαι μὴ ἀμύνειν ἀτιμώρητον. ὁ δὲ, ὡς ἐπεμήνατο τὸ πλῆθος, εἰ μὴ τύχοι παρασκευῆς, συνιδὼν, ἤξίου προσάγειν τε τὸν στρατιώτην, καὶ διὰ μέσου τοῦ αἰτιωμένου ἀπε-

a Τὸν Ἀγρίππου τὸν Ἀγρίππου Bod. Ἀγρίππου Ἀγρίππα παῖδα Euſeb. in H. E. l. 2. c. 19. b Ἀναστρέφεται τὸν ἰδίαν ἀσχημόνως, ᾗ καταπύγων ἦν. legiſſe videtur Ruf. c Τὰ αἰδοῖα Ant. p. 887. v. 20 d Ἐξόδους τοῦ ἱεροῦ Euſeb. e Ὑπ' ἀλλήλων Big. ὑπὸ ἄλλου Euſeb. f Δύο μυριάδας Ant. XX. 4. p. 887. v. 34. quem numerum veteriorem eſſe exiſtimat Valeſius, propterea quod Antiquitatum libri poſterius ſcripti fuerint. ὑπὲρ πεντακισμυρίους in quibuſdam Rufini exemplaribus, πεντὶς μυριάδας in Euſebio tam in Chronico quam in Hiſt. Eccl. g Γενέσθαι τε τὸν Euſeb. h Via ſcilicet regia qua itum eſt Hieroſolymis ad Cæſaream. i Centum circiter ſtadia ab Hieroſolymis; ut licet colligere ex l. XX. c. 4. p. 887. v. 41. Βεθωρὼν dicitur in Cod. Bod. Videſis Cellarium in Geogr. Ant l. III c. 13 p. 324. & Relandum in Paleſtina S. p. 633. k Διαπεμπόμενος Bod. l Αὐτῆς τῆς χώρας καταφλεχθείσης Bod. m Ab aliis ſic diſtinguitur, συνελκόμενοι εἰς ἓν κήρυγμα, πάντες εἰς Καισ. n Αὐτὸν Big. αὐτῶν Bod. & Voſſ. * Ad inquiſitionem mittens eos, qui in proximis vicis eſſent, vinctos &c. Ruf. † Undique confluxerunt, Ruf.

a Ὧν

ἀπαχθῆναι τὸν ὑπὲρ θανάτου κελεύσει. καὶ Ἰουδαῖοι μὲν ἀνεχώρησαν.

γ'. Αὖθις δὲ Γαλιλαίων καὶ Σαμαρέων συμβολή. κα'. καὶ γὰρ ἐν [a]Γινεὲν καλουμένῃ κώμῃ, ἥτις ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ κεῖται τῆς Σαμαρείτιδος, πολλῶν ἀναβαινόντων Ἰουδαίων ὑπὲρ τὴν ἑορτὴν, ἀναιρεῖταί [b]τις Γαλιλαῖος. καὶ τοῦτο πλεῖστοι μὲν οὐκ ἐκ Γαλιλαίας συνέδραμον, οἷς πολεμήσοντες τοῖς Σαμαρεῦσιν. οἱ γνώριμοι δὲ αὐτῶν, ἐλθόντες πρὸς Κούμανον, ἱκέτευον, πρὶν ἀνήκεστα πάθῃ εἰς τὴν Γαλιλαίαν διαβάλλα, πεμφθῆναι τὸν αὐτῶν τὸν φόνον. μόνως γὰρ ἂν οὕτως διαλυθῆναι τὸν πολέμου τὸν πλῆθος. Κούμανος μὲν οὖν ἐν δυσὶν τοῖς ἐκείνων ἱκεσίαις τὸ μὲν χρηστὸν παραμυθίᾳ θέμενος, ἀπράκτους ἀπέπεμψε τοὺς ἱκέτας.

δ'. Ἀγγελθὲν δὲ τὸ πάθος εἰς Ἱεροσόλυμα τοῦ προσδοκωμένου τὰ σκήπτρα συνετάραξε, καὶ τῆς ἑορτῆς ἀφέμενοι τοῖς τῶν Σαμαρέων [c]ἐξώρμησαν ἀπρατήγητοι, καὶ μηδενὶ τῶν ἀρχόντων πειθόμενοι. τοῦ λῃστρικοῦ δὲ αὐτῶν καὶ στασιώδους Δινναίου τὸν υἱὸν Ἐλεάζαρον καὶ Ἀλέξανδρον ἐξῆρχον, οἳ, [d]τοῖς ὁμόροις τῆς [e]Ἀκραβατηνῆς τοπαρχίας προσπεσόντες, αὐτούς τε ἀνήκεστα μυρίας ἡλικίας φειδοῦ ποιούμενοι, καὶ τὰς κώμας ἐνεπίμπρασαν.

ε'. Κούμανος δὲ, ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς Καισαρείας μίαν ἵλην ἱππέων καλουμένην Σεβαστηνῶν, ἐξεβοήθει τοῖς πορθουμένοις· καὶ τοὺς μὲν Ἐλεάζαρον [f]πολλοὺς μὲν συνέλαβε, πλείους δὲ ἀπέκτεινε. τοὺς δὲ τὸ λοιπὸν πλῆθος τοῦ πολέμου τοῖς Σαμαρεῦσιν ἀφιεμένους, οἱ ἄρχοντες τῶν Ἱεροσολύμων ὁρῶντες, σάκκους ἀμπεχόμενοι καὶ τέφραν τῶν κεφαλῶν καταχέοντες, ἱκέτευον ἀναχωρεῖν, καὶ μὴ δι' [g]ὀργὴν εἰς Σαμαρεῖς ἅμαν ὑπὲρ Ἱεροσόλυμα Ῥωμαίους παρέξειν· ἐλεῆσαι δὲ τὸν πατρίδα, καὶ τὸν ναὸν, τέκνά τε καὶ γυναῖκας ἰδίας, καὶ μὴ πάντα κινδυνεύειν δι' ἑνὸς ὁπλίτου Γαλιλαίου ἀπολέσθαι. τούτοις πεισθέντες οἱ Ἰουδαῖοι, διελύθησαν. ἐτράποντο δὲ πολλοὶ πρὸς λῃστείαν διὰ τὸ ἄδειαν καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν ἁρπαγή τε ἦναι, καὶ τῶν θρασυτέρων ἐπαναστάσεις. καὶ τῶν Σαμαρέων οἱ δυνατοὶ, πρὸς [h]Οὐμμίδιον Κυαδράτον, ὃς τῆς ἡγεμονίας τῆς Συρίας, εἰς Τύρον ἀπαγινόμενοι, δίκην παρὰ τῶν πορθησάντων τὴν χώραν λαβεῖν ἠξίουν. παρόντες δὲ καὶ οἱ γνώριμοι τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἰωνάθης υἱὸς Ἀνάνου, κατῆρξαν μὲν ἔλεγον τῆς ταραχῆς Σαμαρέας διὰ τὸν φόνον, αἴτιον δὲ τῶν ἀποβεβηκότων Κούμανον γνησίαν, μὴ θελήσαντα τοὺς [i]αὐθέντας τῆς σφαγῆς ἐπεξελθεῖν.

ς'. Κυαδράτος δὲ τότε μὲν ἑκατέρους ὑφορίσθαι, φήσας, ἐπιδὰν εἰς τοὺς τόπους ἀφίκηται, mum ſupplicium trahi juſſit. Atque ita quidem Judæi receſſerunt.

3. Denuo autem Galilæi cum Samaritanis congrediuntur. In vico enim quem Geman vocant, qui in magno Samariæ campo ſitus eſt, cum multi Judæi ad feſtivitatem aſcenderent, Galilæus quidam interficitur. Ad hoc plurimi quidem è Galilæa concurrerunt, quaſi cum Samaritanis pugnam inituri: ex iſtis vero nobiliores ad Cumanum ſe contulerunt, rogantes, ut antequam malum ingraveſceret, in Galilæam tranſiret, & in cædis auctores animadverteret. haud alia quippe via diſſipari poſſe multitudinem, antequam ad arma ventum ſit. Et Cumanus quidem, rebus quæ in manibus erant poſthabita illorum petitione, ſupplices negotio infecto dimiſit. *Diſſidium Samaritas inter & Galilæos. Ant. p. 888.*

4. At cum ejus quod occiſo acciderat fama Hieroſolyma perveniret, multitudinem conturbavit, & feſtiva ſolennitate relicta Samariam feſtinanter profecti ſunt, idque ſine duce & contra conſilium magiſtratuum, qui eos cohibere voluerant. Latrocinia autem eorum & tumultus initium ducebant ab Eleazaro quodam Dinæi filio & Alexandro, qui, in toparchiæ Acrabatenæ finitimos impetu facto, & ipſos interficiebant nemini cujuſcunque ætatis parcentes, & vicos incenderunt. *Judæorum tumultus Hieroſolymis.* *Eleazarus & Alexander latrocinio & cæde in vicos graſſantur. Ant. p. 888.*

5. Cumanus autem, aſſumpta ex Cæſarea una equitum ala, quæ vocabatur Sebaſtenorum, ad opitulandum direptione vaſtatis procurrebat: & ex iis qui Eleazarum ſequuti ſunt multos quidem comprehendit, plures vero interfecit. Ad reliquam autem multitudinem, qui ad bellum Samaritanis inferendum properabant, Hieroſolymitarum principes cum raptim ſe *ex urbe* proripuiſſent, centonibus amictos, & aſperſis cinere capitibus, *eos* obſecrabant ut recederent, & non, ut ultum irent Samaritanos, in Hieroſolyma Romanos concitarent: ſed patriæ ſuæ atque templi miſererentur, liberorumque ſuorum & conjugum; neque omnes, ut unius Galilæi cædem vindicarent, in mortis immeritæ diſcrimen adducerent. Iſtis perſuaſi Judæi ſeſe diſperſerunt. *Cumanus contra eos profectus Eleazarum ſuoſque reprimit. Ibid.*

*Multi autem ad latrocinia ſe convertebant impunitatis ſpe: omniſq; regio plena erat rapinarum, & paulo audacior quiſque † ſeditionem agitabat. Tunc Samaritarum primores, ad Ummidium Quadratum, qui Syriæ præſes erat, Tyrum profecti, pœnas ab iis exigi poſtulabant qui regionem vaſtaverant. Cum autem præſentes adeſſent & Judæorum nobiliſſimi, ſummuſque pontifex Jonathas Anani filius, *iſti* aſſeverabant turbis quidem initium dediſſe Samaritas qui cædem perpetraverant, causam vero eorum quæ *poſtea* acciderant exſtitiſſe Cumanum, qui de cædis auctoribus ſupplicium ſumere neglexit. *Judæa latronibus vaxata. Ant. p. 819.* *Samarita Quadrato ſupplicant. Ant. p. 889.*

6. Et tunc quidem Quadratus utramque partem in aliud tempus rejecit, dicens, ſe cum ad *Quadrati reſponſum.*

a Ωνὼν *Big.* Βὼν *Voſſ.* Naïn in pleriſque *Joſephi* exemplaribus, *Ant.* p. 888. v. 19. Verum *Originum* locus in quo Naïn legitur (ſiquid judicat *Grotius* ad *Luc.* c. VII. v. 11.) non eſt integer. Poſt *Euſebium* quoque & *Hieronymum*, plerique Naim faciunt Galilææ vicum. Malo itaque Γινεὲν ſcribere. Ginæa ſive Ginaim vicus eſt, à quo incipit Samaritis Galilææ & Judææ media, ut conſtat ex *Belli* lib. III. non longe ab initio. *Aldr.* b Iſta lectio ter hoc capite confirmatur, at πολλοὶ eſt *Ant.* p. 888. v. 21. c Ἐξώρμων in *MSS.* d Intelligit vicos quoſdam Samaritidis, quæ in Acrabatenam deſinit toparchiam. Vide *Ant.* XX 5. p. 888. & *Belli* locum ſupra memoratum. *Aldr.* e Ita *Big.* Ἀκραβατηνῶν in cæteris. f Poſt Σεβαστηνῶν adde καὶ πολλοὺς τῶν νέων συνέλαβε τοὺς τῶν Σαμαρέων ἡγεμονικοὺς *Ant.* p. 888. v. 35. g Hujus plane contrarium legitur in *Ant.* p. 888. v. 38. hiſce verbis, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, πλείους δ' ζῶντας ἔλαβεν. h Ita reſcripſi. antea erat Νυμίδιον. Vide *Annot.* ad p. 888. p. 35. i Αὐτόχειρας *Big.* * Interpretatione paulo liberiore utitur *Ruffinus*, qui vertit, *multi autem per idem tempus in latrocinia conſpirabant, ſicut ſere ſolet inſolentia creſcere rebus quietis.* † Reliquis vim referebat, *Ruf.* a Ad

Quadratus animadvertit in Judæos & Samaritas. Ant. p. 889.

ad loca ipſa pervenerit, in ſingula inquiſiturum. deinceps vero progreſſus ad Cæſaream, eos omnes quos Cumanus vivos ceperat in crucem ſuſtulit. Cumque inde Lyddam veniſſet, *denuo* Samaritarum querelas audivit; & accitis octodecim Judæorum viris, quos pugnæ participes fuiſſe acceperat, ſecuri eos percuſſit: alios vero duos è viris potentiſſimis, ut & pontifices Jonatham & Ananiam, ejuſque filium Ananum, & nonnullos alios Judæos nobiles Romam miſit, itidemque illuſtriſſimos quoſque Samaritarum. Præcepit etiam Cumano & Celeri tribuno ut Romam navigarent, factorum rationem Claudio reddituri. Iſtis *ita* confectis, Lyddâ aſcendebat in urbem Hieroſolymorum; cumque populum deprehendiſſet Azymorum feſtum abſque omni tumultu agentem, Antiochiam reverſus eſt.

Ananias & Ananus, Cumanus & Celer cum aliis Romam miſſi. Ibid.

Magna contentio Romæ inter Judæos & Samaritas. Ant. p. 890.

7. Romæ autem Cæſar, ubi Cumanum & Samaritas audiverat (præſente etiam Agrippa qui magno ſtudio pro Judæis contendebat, utpote quod & Cumano multi potentium adeſſent) Samaritas condemnavit, treſque eorum potentiſſimos interfici juſſit, atque Cumanum in exſilium egit. Cumque Celerem vinctum Hieroſolyma mittendum eſſe curaſſet, Judæis ad ſupplicium tradi præcepit, eique circa urbem tracto caput amputari.

Cumanus in exſilium pulſus. Ibid.

Celer morte punitus. Ibid.

Felix procurator Judææ. Ibid.

8. Poſt hæc Felicem quidem Pallantis fratrem miſit *Cæſar*, ut Judæam procuraret, ſimulque Galilæam & Samariam & Peræam: Agrippam vero ex Chalcide in regnum amplius tranſtulit, eumque tetrarchia donavit quæ Philippi *antea* fuerat. erat autem iſta Trachonitis & Batanæa & Gaulanitis. Inſuper & Lyſaniæ regnum addidit, & provinciam quam Varus rexerat. Ipſe autem *Claudius*, cum annos tredecim imperium adminiſtraſſet, ac præterea menſes octo dieſque viginti, vitâ deceſſit, relicto Nerone imperii ſucceſſore, quem Agrippinæ uxoris ſuæ illecebris & præſtigiis in imperii hæreditatem adoptaverat, quamvis filium proprium haberet Britannicum ex Meſſalinâ conjuge priore natum, & Octaviam filiam, quam ipſe Neroni *privigno ſuo* collocaverat. Quin & ex Petina ſuſceperat Antoniam.

Claudii erga Agrippam munificentia. Ibid.

Obit Claudius & Nero in imperium ſuccedit. Ant. p. 891.

διαλήψεσθαι ᵃ ἔμελλε. αὐτὸς δὲ προελθὼν εἰς ᵇ Καισάρειαν, τοὺς ὑπὸ Κυμάνου ζωγρηθέντας ἀνεσταύρωσε πάντας. ἐκεῖθέν τε εἰς Λύδδαν ἀφικόμενος ᶜ πόλιν, ᵈ δήκατον τῆς Σαμαρείας, ἣ μάλα πεμφθέντος ὑπατικοῦ τοῦ Ιουδαίων ἔθνους ἐπίπυστο μετοχήν τινα ᵉ μάχης, πολλοὺς ἀνεχρήσατο· δύο δὲ ἑτέρους τῶν δυνατωτάτων, καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς Ιοναθην καὶ Ανανίαν, τότε τούτου παῖδα Ανανον, καὶ πάνυ ἄλλους Ιουδαίων γνωρίμους, ᶠ ἀνέπεμψεν ὅτι Καίσαρος, ἀμοίρους δὲ καὶ Σαμαρέων τοὺς ὑπαιτιοτάτους. παρήγγειλε δὲ καὶ Κυμάνῳ καὶ Κέλερι τῷ χιλιάρχῳ πλεῖν ὅτι Ρώμης, δώσοντας Κλαυδίῳ λόγον ὑπὲρ τῶν γεγενημένων. Ταῦτα διαπραξάμενος, ἀπὸ Αυδδῶν ἀνέβαινεν εἰς Ιεροσόλυμα· ἡ πανήγυρις δ' ἦν τῶν ἀζύμων ἑορτὴ ἀθροίσεως, εἰς Αντιόχειαν ἐπανῆλθε.

ζ'. Κατὰ δὲ τὴν Ρώμης Καίσαρ ἀκούσας Κυμάνου καὶ Σαμαρέων παρῆν δὲ καὶ Αγρίππας ἐκθύμως ὑπεραγωνιζόμενος Ιουδαίοις, ἐπειδὴ καὶ Κυμάνῳ πολλοὶ τῶν δυνατῶν παρῆσαν· Σαμαρέων μὲν κατέγνω, τῆς ἀπολεῖν προστάξας τοὺς δυνατωτάτους, Κύμανον δὲ ᵍ ἐφυγάδευσε. Κέλερα δὲ δεσμώτην ἀναπέμψας εἰς Ιεροσόλυμα παραδοῦναι Ιουδαίοις τοῖς αἰτίοις ἐκέλευσε, καὶ θεωρήσαντα τὴν πόλιν ὅπως τὴν κεφαλὴν ἀπεκόπτειν.

η'. Μετὰ ταῦτα Ιουδαίας μὲν ὑπέτροπον ʰ Φήλικα τὸν Πάλλαντος ἀδελφὸν ἐκπέμπει, τῆς τε Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας καὶ Περαίας· ὁ δὲ τὴν Χαλκίδος Αγρίππας εἰς μείζονα βασιλείαν ⁱ μετατίθησι, δοὺς αὐτῷ τιμὴ τὴν Φιλίππου γενομένην τετραρχίαν. αὕτη δ' ἦν Βαταναία καὶ Τραχωνίτις καὶ Γαυλανίτις. προσέθηκε δὲ τὴν τοῦ Αυσανίου βασιλείαν, ᵏ καὶ τὴν Οὐάρου γενομένην ἐπαρχίαν. ˡ αὐτὸς δὲ διοικήσας τὴν ἡγεμονίαν ἔτη τρισὶ καὶ δέκα, πρὸς δὲ μησὶν ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις, τελευτᾷ, καταλιπὼν Νέρωνα τῆς ἀρχῆς διάδοχον, ὃν, ταῖς Αγριππίνης τῆς γυναικὸς ἀπάταις, ὅτι κληρονομίᾳ τῆς ἀρχῆς εἰσποιήσατο, καίτοι ᵐ υἱὸν ἔχων γήσιον Βρεττανικὸν ἐκ Μεσσαλίνης τῆς πρώτης γυναικός, καὶ Οκλαυΐαν θυγατέρα τὴν ἀπ' αὐτῆς ζῶσαν Νέρωνι ἐγγυήσατο δὲ αὐτῷ καὶ τὴν Πετίνης Αντωνίαν.

CAP. XIII.

Quatuor urbes à Nerone Agrippæ regno additæ. Reliquum Judææ ſub Felice. Sicarii, Magi, & Ægyptius Pſeudopropheta quas turbas dederint. De Cæſarea Judæos inter & Syros acerrima contentio.

ΚΕΦ. ιγ'. κϚ.

Τέσσαρας πόλεις τῇ Αγρίππα βασιλείᾳ προσέθηκε Νέρων. τὸ λοιπὸν Ιουδαίας ὑπὸ Φήλικος. ἃς παραχὰς συνιστᾶσι Σικάριοι, Μάγοι, καὶ ψευδοπροφήτης Αἰγύπτιος. περὶ Καισάρειαν ἀμφισβητοῦντας Ιουδαίους καὶ Σύρους.

Plurima de Nerone conſulto præteriit Joſephus.

ΕΤ quemadmodum quidem Nero, felicitatis & opum magnitudine dementatus, ſuperbe & petulanter uſus ſit

ΟΣΑ μὲν οὖν Νέρων, δι' ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας τε καὶ πλούτου ὑπερφρονήσας, ἐξύβρισεν εἰς τὸ τύχῃ,

---

a Ad explendam hiſtoriam adde quæ habet *Tacitus* in *Annal.* XII. 54. b Σεμφέσιον *Ant.* p. 889. v. 25. quod ita explicat *Uſſerius*, ut Samariam primo, inde Cæſaream, poſtremo Lyddam venerit. c Id eſt, πάμπολιν πόλιν τὸ μέγεθος οὖσαν λυδδίνων, *Ant.* p. 889. v. 29. d Et didicit è quodam Samarita, Dortum Judæorum primatem cum quatuor ſociis Judæos ad defectionem ſollicitaſſe quos ille ſupplicio affecit. *Ant.* p. 889. v. 33. *Aldr.* e Αφεμῆς *Big.* f Ανέπεμψεν in *Ant.* p. 889. v. 37. g Ita cum *Cod. Big.* antea erat φυγαδεύσας. h Quem à Cæſare Jonathas Pontifex impetraverat, *Ant.* p. 893. v. 7. Jus ille regium ſervili ingenio exercuit, cuncta malefacta ſibi impune ratus tanta potentia ſubnixo; *Tacit.* in *Hiſt.* V. 9. *Annal.* XII. 54. Ejus meminit *Suetonius* in *Claud.* cap. 28. *Aldr.* i Poſtquam ipſe Claudius duodecim annos imperaſſet, Agrippa per quadriennium Chalcidi præfuiſſet, *Ant.* XX. 6. *Aldr.* k Adjuncta etiam [Abila] Lyſaniæ tetrarchia, quam Varus rexerat, *Uſſerius*, & quidem rectiſſime, ut pronunciat *Aldrichius*. Vide *Belli* I. 20. 4. *Ant.* XV. 10. Καὶ ἣ νῦν τοῦ Οὐάρου γενομένη ἐπαρχία reſcribendum cenſet *Petavius* in l. XI. *de Doctrina Temporum*, c. 10. ſub finem l Obijt Claudius, Aſinio Marcello, Acilio Aviola Coſſ. III. Id. Octobr. *Seneca* in *lud. de morte Claudii. Suet.* cap. 45. *Dio* lib. LX. p. 688. B. Cum imperaſſet annos 13. menſes 8. dies 20, *Dio*, ibid. *Joſephus* hic & *Ant.* XX 7. *Aldr.* m Conſer *Ant.* XX. 7.

a Επὶ

τύχῃ, ἢ πίνα τρόπον τὸν τε ἀδελφὸν καὶ τ' γυναῖκα καὶ τ' μητέρα διεξῆλθεν, ἀφ' ὧν [a] εἰς τοὺς συγγενεστάτους μετήνεγκε τὴν ὠμότητα, καὶ ὡς τελευταῖον ὑπὸ φρενοβλαβείας ἐξώκειλεν εἰς σιωπὴν καὶ θέατρον, ἐπειδὴ δι' ὅλης πᾶσιν ὅτι, παραλείψω. τρέψομαι δὲ ὅτι τὰ Ἰουδαίοις κατ' αὐτὸν γενόμενα.

XII.

Β'. Τὴν μὲν οὖν μικρὰν Ἀρμενίαν δίδωσι μὲν βασιλεύειν Ἀριστοβούλῳ, παῖ [b] Ἡρῴδου· τῇ δὲ Ἀγρίππα βασιλείᾳ τέσσαρας πόλεις προσέθηκε σὺν ταῖς τοπαρχίαις, [c] Ἀβιλαν μὲν καὶ Ἰουλιάδα τ' τ' Περαίαν, Ταριχαίας δὲ καὶ Τιβεριάδα τ' Γαλιλαίας, εἰς δὲ τ' λοιπὴν Ἰουδαίαν Φήλικα κατέστησεν [d] ὀβίτροπον. ὗτος τ' ἀρχιλῃστὴν Ἐλεάζαρον ἔτεσιν εἴκοσι τ' χώραν [e] δηωσάμενον, καὶ πολλοὺς τῶν σὺν αὐτῷ ζωγρήσας, ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην· τ' δὲ ἀναστρωθέντων ὑπ' αὐτῷ λῃστῶν, καὶ τ' ὅτι κοινωνίᾳ φορηθέντων ὑς ἐκόλασεν, ἄπειρόν τι πλῆθος ἦν.

Β. Nerone erga Aristobulum & Agrippam liberalitas. Ant. p. 892.

Felix Judææ procurator latrones castigat. Ibid. & p. 893.

κγ'. γ'. Καθαρθείσης δὲ τ' χώρας, ἕτερον εἶδος λῃστῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπεφύετο, [f] καλούμενοι [g] σικάριοι, μέσῃ ἡμέρᾳ καὶ ἐν μέσῃ τῇ πόλει φονεύοντες ἀνθρώπους· μάλιστα δὲ ἐν ταῖς ἑορταῖς μισγόμενοι τῷ πλήθει, καὶ ταῖς [h] ἐσθήσεσιν ὑποκρύπτοντες μικρὰ ξιφίδια, τούτοις ἔνυττον [i] τοὺς ἀλλοφύλους. ἔπειτα πεσόντων, μέγας ἐγίνετο τῷ ἐπαγανακτοῦντι [j] πεφορυκότες· διὸ καὶ παντάπασιν ὑπ' ἀξιοπιστίας ἦσαν ἀνεύρετοι. πρῶτος μὲν οὖν ὑπ' αὐτῶν Ἰωνάθης ὁ ἀρχιερεὺς ἀπόσφάζεται· μεθ' ὃν ἡμέραν ἀπηρίθμηντο πολλοί, καὶ τῶν συμφορῶν ὁ φόβος ἦν χαλεπώτερος, ἐκάστου καθάπερ ἐν πολέμῳ καθ' ὥραν τ' θάνατον προσδοκῶντος. προσεσκοπεῖτο δὲ πόρρωθεν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ σοβαρὸν τοῖς φίλοις προσῄει πρόσωπον· ἐν μὲ-σοις δὲ τοῖς ὑποψίαις καὶ τοῖς φυλακαῖς ἀπῄρτητο. τοσοῦτον τ' ὑπερβαλεύοντα τὸ [k] τάχος ἦν, καὶ τὸ λαθεῖν ἡ τέχνη.

Sicarii eorumque audacia. Ant. p 893. 895. 897.

Jonathas pontifex à Sicariis peremptus.

δ'. Σωιέση δὲ τοὺς τοιούτους ἕτερον πονηρόν, χειρὶ μὲν καθαρότερον, ταῖς γνώμαις δὲ ἀσεβέστερον, ὥστ' οὐδὲν ἧττον τὴν σφαγὴν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως ἐλυμήνατο. πλάνοι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ἀπατεῶνες, προσχήματι θειασμοῦ, νεωτερισμοὺς καὶ μεταβολὰς πραγματευόμενοι, δαιμονᾶν τὸ πλῆθος ἀνέπειθον, καὶ προῆγον εἰς τὴν ἐρημίαν, [l] ὡς ἐκεῖ τοῦ Θεοῦ δείξαντος αὐτοῖς σημεῖα ἐλευθερίας. ὅτι τούτοις ὁ Φῆλιξ, ἐδόκει γὰρ ἀποστάσεως εἶναι) καταβολὴν, πέμψας ἱππεῖς καὶ πεζοὺς ὁπλίτας, πολὺ πλῆθος διέφθειρε.

Seductores & impostores per Judæam. Ant. p. 893.

ε'. Μείζονι δὲ [m] ταύτης πληγῇ Ἰουδαίους ἐκάκωσεν ὁ [n] Αἰγύπτιος ψευδοπροφήτης. ἄθροισθεὶς γὰρ εἰς τὴν χώραν, ἄνθρωπος γόης, καὶ προφήτου πίστιν ὑπολαβὼν [o] ἑαυτῷ, εἰς [p] τετρακισχίλιους μὲν

Ægyptius Pseudo-propheta. Ibid.

fortuna, & qualiter fratrem *suum* & uxorem & matrem interfecerit; ac deinde in sanguine *sibi* conjunctissimos crudelitatem suam adhibuerit; utque tandem eo dementiæ pervenerit, ut in scena & theatro sese exerceret, quoniam res vulgo notæ sunt, *silentio* præteribo. convertam autem narrationem ad ea quæ ejus tempore Judæis acciderunt.

2. Et ille quidem Armeniam minorem donavit Aristobulo Herodis filio, ut eam imperio regeret: regno autem Agrippæ quatuor urbes addidit cum illarum toparchiis, Abilam & Juliadem in Peræa, Tarichæas & Tiberiadem in Galilæa, reliquæ autem Judææ Felicem procuratorem constituit. Hic, principem latronum Eleazarum, qui per viginti annos regionem fuerat depopulatus, multosque qui cum eo erant vivos cepit, & Romam misit: latronum vero, ab illo in crucem sublatorum, aliorumque in *sceleris* societate deprehensorum, quos supplicio affecit, ingens erat multitudo.

3. Regione autem *ita* purgata aliud subortum est grassatorum genus, qui Sicarii vocabantur, interdiu homines media in urbe trucidantes: præcipue vero diebus festis plebi immixti, & sicas sub vestibus occultantes, istis inimicos suos percutiebant. Cumque *vulnerati protinus* concidissent, illi qui cædem fecerant cum adstantibus indignari se simulabant. Qua re fiebat, ut credulitate hominum, nihil de iis siniſtri suspicantium, diu tecti latuerint. Ac primum quidem Jonathas pontifex ab illis interficitur: deinde vero complures alii quotidie perempti erant, adeo ut timor ipsa calamitate acerbior esset; dum singuli tanquam in acie positi quovis momento mortem sibi imminere crederent. Inimicos autem eminus prospiciebant, & ne amicis quidem propius accedentibus amplius fidebant: sed in mediis suspicionibus atque custodiis occidebantur. Tanta erat insidiantium velocitas & latendi ars.

4. Cæterum præter hos alia nefariorum turma conflata est, quibus manus erant *à cæde* puriores, sed sceleratiora consilia; quique non minus quam sicarii civitatis felicitatem perditum ibant. nam homines, seductores & fallaciis pleni, specie divini afflatus, novis rebus & mutationibus studentes, vulgo ut insanirent persuadebant, & proliciebant in solitudinem; ac si illic Deus ostensurus esset eis signa libertatis. Contra istos (inde enim videtur oritura esse insurrectio) milites, tam pedites quam equites, misit Felix, magnumque eorum numerum interficit.

5. Graviore autem adhuc clade Judæos afflixit Ægyptius *quidam* falsus propheta. Namque is in regionem ingressus, homo magus, cum opinionem atque auctoritatem prophetæ sibi conciliasset, usque ad triginta hominum millia,

a Επὶ τὰς ἰδιοτικωτάτας *Big.* b Scilicet, τ' Χαλκίδος βασιλίως, p. 892. v. 38. c Ἄβιλαν non nominat *Josephus*, p. 892 v. 42. sed ejus loco ponit πάσας τὰς περὶ αὐτὴν [Ἰουλιάδα] τετραρχοπαιδίας d Ἐπίτροπον *Bod.* & infra ἐπιτροπεύω pro ἐπιτροπεύω. e Λῃσαμένου *Big.* f Qui gladiolos gestabant incurvos acinacis Persici magnitudine, quales Romani sicas vocant. Inde nomen. *Ant.* XX. 7. 8. i. *Alar.* Vide *Fullerum* in *Miscell.* l. 2. c. 3. p. 165. g Ἐσθῆσιν *Big.* & qui hæc laudat *Euseb.* in *Hist. Eccl.* l. 2. c. 20. h Τοὺς ἀλλοφύλους *Josephum* dixisse pro τοὺς ἀλλοφύλους existimat *Valesius.* malui tamen cum *Rufino* ἀλλοφύλους interpretari *inimicos*, ex v. 29. i Immissis à Dora quodam Hierosolymitano pontificis amico, quem corruperat Felix, *Ant.* XX. 7. p. 893. v. 12. k Θεσίου *Ruf.* l Ὡς οἰκῇ *Big.* m Τούτων *Euseb.* in *Hist. Eccl.* l. 2. c. 21. & *Niceph. Call.* in *H. E.* l. 2. c. 26. n Non dubitandum est quin Ægyptius de quo hîc agitur sit ille de quo *Josephus* in *Ant.* XX. p. 893. o Ita *Big. Bod. Euseb.* & *Niceph.* αὐτὸν *Bas. Gen. Aliique.* p Ita intelligendum est, ut numerus quidem promiscuæ multitudinis ad triginta usque millia hominum pervenerit;

Ægyptius ejusque comites fugaique. Ant. p. 893. 894.

millia, quos præstigiis suis deceperat, congregavit. Cum autem istos ex solitudine ad montem usque Olivarum perduxisset, inde in urbem Hierosolymorum irrumpere statuerat, superatoque Romanorum præsidio & populo dominationem occupare, satellitibus fretus qui secum *in urbem* irruerent. Verum Felix conatum hominis prævenit, obviam adversus eum progressus cum Romanis militibus: & universus populus *pro salute patriæ* certaturus Romanos *strenue* adjuvabat. Facto igitur congressu, Ægyptius quidem ipse cum paucis evasit; plurimique eorum qui cum eo erant partim trucidati, partim vivi capti sunt: reliqua autem multitudine in regiones suas dispersa, singuli latendo sibimet consulebant.

Latrones per Judæam grassantur.

6. Verum cum & isti comprimerentur *motus*, rursus & altera pars (sicut in ægro corpore fieri solet) furore inflammatur. Nam plani & latrones in unum collecti multos ad defectionem impellebant, & ad libertatem *recuperandam* hortabantur, mortem iis minitantes qui Romanorum imperio obedientiam præstarent; & vel invitos in libertatem asserendos esse dictitantes, quibus in animo est voluntariam servitutem servire. turmatim enim per regionem dispersi & potentium domos diripiebant, & ipsos insuper trucidabant, & vicos incendebant: adeo ut flagitiosa illorum amentia Judæa omnis repleretur. Et hoc quidem bellum quotidie ingravescebat.

Magna Cæsaræ inter Judæos & Syros rixa. Ant. p. 894.

7. Alter autem tumultus fit circa Cæsaream, inter Syros & Judæos qui simul cum illis promiscue eam habitabant orta seditione. Nam hi quidem suam esse civitatem volebant, Judæum ejus fuisse conditorem dicentes. erat autem *is* rex Herodes. Illi vero ædificatorem quidem Judæum *extitisse* confitebantur, ipsam vero civitatem Græcorum esse asseverabant. non enim in ea statuas & fana collocare voluisse qui eam Judæis tribuerat. De istis quidem inter eos mota erat controversia; dumque contenderent ad arma ventum est, & quotidie audaciores quique partis alterutræ ad pugnam prosiliebant. neque enim Judæorum seniores gentis suæ seditiosos continere poterant, & Græcis inhonestum videbatur & turpe Judæis cedere. Atque illi quidem plus valebant opibus & corporis viribus: Græci vero militum auxilio & præsidio. major enim Romani exercitus pars conflata erat ex Syris, & quasi cognatione juncti ad auxiliandum prompti erant paratique. Cæterum militum præfectis curæ erat tumultum comprimere, & pugnacio-

In apertam pugnam erumpit. Ibid.

ἀθεσίᾳ τ ἠπατημένων. [a] Θεασαμένη δὲ αὐτὸς ἐκ τ ἐρημίας εἰς τὸ Ελαιῶν καλούμενον ὄρος, ἐκεῖθεν οἷός τε ἦν εἰς Ιεροσόλυμα παρελθὼν βιάζεσθαι, [b] καὶ κρατήσας τῆς τε Ρωμαϊκῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ δήμου τυραννεῖν, χρώμενος τοῖς συνεπαναστᾶσι δορυφόροις. φθάνει δὲ αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν Φῆλιξ [c] καταστάσας μετὰ τῶν Ρωμαϊκῶν ὁπλιτῶν, καὶ πᾶς ὁ δῆμος συνεφήψατο τῆς ἀμύνης. ὥστε συμβαλὼν γενόμενος, οὐ μὲν Αἰγύπτιον φυγεῖν μετ' ὀλίγων, ἀφθαρτῶν δὲ [d] καὶ ζωγρηθέντα πλείστους τῶν σὺν αὐτῷ· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος σκεδασθὲν ὅπῃ τὴν [e] ἑαυτῶν ἕκαστον ἀφέλοιτο.

5'. Κατεῖχε δὲ καὶ τότε, ὥσπερ ἐν νοσοῦντι σώματι, πάλιν ἕτερον μέρος ἐφλέγμαινεν. οἱ γὰρ λῃσταὶ καὶ ληστρικοὶ συναχθέντες πολλοὺς εἰς ἀπόστασιν ὤτρυνον, καὶ τοὺς ἐλευθερίαν παρακρούοντο, θάνατον ἀπειλοῦντες τοῖς πειθαρχοῦσι τῇ Ρωμαίων ἡγεμονίᾳ, καὶ τοὺς βίᾳ ἀφαιρησόμενοι λέγοντες τὰς ἑκουσίους δουλεύειν προαιρουμένους. μεμερισμένοι γὰρ εἰς τὴν χώραν κατὰ λόχους, διήρπαζόν τε τὰς τῶν δυνατῶν οἰκίας, καὶ αὐτοὺς ἀπέκτεινον, καὶ τὰς κώμας ἐνεπίμπρασαν· ὥς τε τῆς ἀπονοίας αὐτῶν πᾶσαν τὴν Ιουδαίαν ἀναπίμπλασθαι. καὶ οὕτως μὲν ὁ πόλεμος καθ' ἡμέραν [f] ἀνερρίπιζετο.

ζ'. Ετέρα δὲ παραχὴ συνίσταται περὶ Καισάρειαν, τῶν ἀναμεμιγμένων Ιουδαίοις τοῖς τὰ αὐτὰ [g] Σύροις κατοικούντων. οἱ μὲν γὰρ ἐξίσου, σφετέραν [h] καὶ τὴν πόλιν, Ιουδαῖον γεγονέναι καὶ κτίσμα αὐτῆς λέγοντες· τὸν δὲ Ηρώδην ὁ βασιλεύς. οἱ δὲ ἕτεροι, τ [i] οἰκισμὸν μὲν προσομολόγουν Ιουδαῖον, αὐτὸν μέντοι γε τὴν πόλιν Ελλήνων ἔφασαν. ὁ γὰρ ἀνδριάντας καὶ ναοὺς [j] ἐγκαθιδρύσας, Ιουδαίοις αὐτὸν ἀναπλάττειν. ἀφ' ὧν μὲν ἡμιφοίνικες ἐκάτεροι, τροπὴν δὲ αὐτοῖς τὸ φιλόνεικον εἰς ὅπλα, καὶ καθ' ἡμέραν οἱ θρασύτεροι πρὸ ἀμφοῖν προεπήδων· ἔστι γὰρ Ιουδαίων οἱ [k] γεραιοὶ τοὺς ἰδίους θασιώτας κατέχειν οἷοί τε ἦσαν, καὶ τοῖς Ελλησιν ἄρχος ἐδόκει Ιουδαίων ἐλαττοῦσθαι. προῆκτο δὲ οἱ μὲν πλούτῳ τῷ σώματι ἀλκῇ· τὸ δὲ Ελληνικὸν τῇ [l] στρατιωτικῇ ἀμοιρίᾳ. ὁ γὰρ πλέον Ρωμαίοις τ ὀκτὼ δυνάμεως ἐκ Συρίας ἦν κατειλεγμένον, καὶ καθάπερ συγγενεῖς ἦσαν εἰς τὰς βοηθείας ἕτοιμοι. τοῖς γοῦν ἐπάρχοις φερομένοις ἦν ἀναστέλλειν τ παραχὴν, ἢ τοὺς μαχιμωτάτους

ventrit; ex illis vero quatuor tantum millia fuerint sicariorum. Atque ita *Josephus* conciliabitur cum *Luca* in *Act.* c. 21. v. 38. qui numerat tantum τετρακισχιλίους. *Vales.* Τετρακισχίλιοι nebulonis illius initia fuere. at postea multitudo illi ad triginta millia creverit. *Grotius.* Horum maximam partem cæsos captosque statim narrat: capti autem sunt ducenti, duplo plures occisi. *Ant.* XX. p. 894. At quomodo trigima, vel etiam quatuor mille fuere, quorum pars maxima sexcenti? Negabis fortasse πλείους tam stricte esse sumendum; posse enim indefinite, *multos* significare. Hoc quidem facilius devorabimus, si ad quatuor millia comparentur; verum nec isto modo *Josephum* penitus expedies. Quare superest ut in illo quoque *sexcentorum* numero errorem latere fateamur; qui collatis codicibus fortasse deprehendi poterit. Suspicamur interim pro διακοσίους scriptum olim δισχιλίους: permutatis λ & δ vel etiam Λ & Δ ex τετρακισχιλίους factum esse τετρακοσίους ne dubitamus quidem. *Alber.* a Ita *Euseb.* & *Niceph.* τετρακισχιλίων *Bauh.* & *Rhod.* ἑξακισχιλίων in *Editis Aliisque.* b Nostri codices (inquit) *Valesius* ad *Euseb.* p. 61.) aliter scriptum exhibent, τῆς κρατούσης τῶν τε Ρωμαϊκῶν φρουρῶν τῆς τ δήμου τυραννεῖν, χρώμενος τοῖς συνεπαναστᾶσι δορυφόροις. subaudito δοὺς τῷ τῶ verbo διαίζω, quod paulo ante præcessit. Nec aliter legisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *paratus inde irruere Hierosolymam, & vi ac potestate urbem tenere, simulque Romanorum præsidia ac plebem tyrannidi sua subjugare.* c Υπατεύοντος *Euseb.* d Και ζωγρηθέντας desiderant *Bas. Gen. Aliique.* Αφθαρτῶν *Ruf.* Ego utrumque edidi ex *Reg. Bod. Euseb.* & *Niceph.* confirmante etiam *Josepho*, pag. 894. v. 3. e Ita *Reg.* αὐτὸν in *cæteris.* f Sic & *Julianus* in *Orat.* I. ἔτι πολέμου καὶ οὔπω εἰς φρονήσεως μεταβαίνοντος ἀναμένοντες. Videsis Ill. *Spanhemii* notas ad *Julianum*, p. 187. g Et hos vocat Ελληνας. iidem enim Syri & Hellenes, ut constat ex v. 37. Vide *Lightfootum* in *Cæsarea Chorograph.* c. 57. h Κτίσιν *Bod.* i Εγκαθίδρυσεν *Bod.* Verum (*Ant.* XX. 7.) alia affignatur ratio, quod quæ erat Cæsarea antea dicta fuerit Stratonis turris: quo tempore nemo ibi Judæus habitabat. k Γερουσιασταὶ *Basil.* & *Rhod.* a Idem-

μωτέρους ἐκατέρωθεν ἀεὶ συλλαμβάνοντες ἐκόλαζον μάστιξι καὶ δεσμοῖς. ὁ μὲν τὰ πάθη τῶν συλλαμβανομένων ἐπεποίει τοῖς καταλειπομένοις ἀνακοπὴν ἢ δίκην, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παρωξύνοντο πρὸς τὴν στάσιν. νικῶντας δέ ποτε τοὺς Ἰουδαίους, παρελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν ὁ Φῆλιξ, μετὰ ἀπειλῆς ἐκέλευσεν ἀναχωρεῖν· τῶν δὲ μὴ πειθομένων, ὁπλίσας τοὺς στρατιώτας, [a]ἀναιρεῖ συχνούς, ὧν ἁρπαγὴν ἐποιήσατο καὶ τὰς οὐσίας. μετὰ δὲ τὴν στάσιν, ὁπλίτας ἐκατέρωθεν τοὺς γνωρίμους, ἔπεμψε πρεσβεύσοντας ὑπὲρ Νέρωνα, διαλεξομένους περὶ τῶν δικαίων.

res quosque factionis utriusque ut comprehensi fuerant verberibus & vinculis castigabant. non tamen comprehensorum supplicia aut impetum cæterorum reprimebant aut terrorem illis injiciebant: sed eo magis exasperati ad seditionem ferebantur. Cumque Felix Judæos in quodam conflictu superiores videns in forum prodiisset, verbisque minacibus jussisset domum quemque suam abire, illi auscultare noluerunt: quo factum est, ut, militibus in eos immissis, non paucos eorum interfecerit, quorum etiam bona forte direpta erant. Vigente autem seditione, nobiliores ex utraque parte delectos ad Neronem legatos misit, de jure suo disceptaturos.

Seditiosi à Felice castigantur. Ant. p. 894.

Legatio ad Neronem.

κδ'. ΚΕΦ. ιδ'.

Φῆστος τὸν Φήλικος διάδοχος. ὃν διαδέχεται Ἀλβῖνος· αὐτόν τε Φλῶρος, διὰ τὴν αὐτοῦ ὠμότητα Ἰουδαίους εἰς πόλεμον ἀναγκάσας.

XIV. 15

Felici succedit Festus. Huic Albinus. Illi Florus, cujus immanitas Judæos ad bellum compulit.

Διαδεξάμενος δὲ [b]τῶν περὶ τοῦτον τὸν ἐπιτροπεύοντα Φῆστος, τὸ μάλιστα λυμαινόμενον τὴν χώραν ἐπέσχεν. τῶν γοῦν λῃστῶν συνέλαβε τοὺς πλείστους, καὶ διέφθειρεν οὐκ ὀλίγους. ἀλλ' οὐχ ὁ [c]μετὰ Φῆστον Ἀλβῖνος ἣν αὐτὸν τρόπον ἐξηνήσατο τῶν πραγμάτων· οὐκ ἔστι δὲ ὧν τινα κακουργίας ἰδέαν παρέλιπεν. οὐ μόνον γοῦν ὁ τοῖς πολιτικοῖς προσήγαγε καὶ διήρπαζε τὴν ἑκάστου οὐσίαν, οὐδὲ τὸ πᾶν ἔθνος ἐβάρει ταῖς εἰσφοραῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπὲ λῃστείᾳ δεδεμένους, ἔτι δὲ τῆς πρὸ [d]ἑκάστου βουλῆς, ἢ τῶν πατέρων ἐπιτρόπων, ἀπελύτρου τοῖς συγγενέσι· καὶ μόνος ὁ μὴ δοὺς τοῖς δεσμοτηρίοις ὡς πονηρὸς ἐγκατελείπετο. τηνικαῦτα καὶ τῶν πατρίζειν βουλομένων οἱ Ἱεροσολύμοις ἐθάρσησαν αἱ τόλμαι, καὶ χρήμασι μὲν οὐ δυνατοὶ τὸν Ἀλβῖνον προσελάμβανον, ὥστε τοῦ στασιάζειν αὐτοῖς παρέχειν ἄδειαν· τοῦ δημοτικοῦ δὲ τὸ μὲν χαίρειν ἡσυχίᾳ πρὸς τοὺς Ἀλβίνου κοινωνοὺς ἀπέκλινεν. ἕκαστος δὲ τῶν πατρῴων ἴδιον τιφος ἐπαιζομένου, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ἀρχιλῃστὴς καὶ τύραννος περιῆν ἐκ τοῦ λόγου, τοῖς δορυφορεῖν δὲ πρὸς ἁρπαγὰς τῶν μετοίων κατεχρῆτο. συνέβαινε δὲ, τοὺς μὲν ἀφῃρημένους, ὑπὲρ ὧν ἀγανακτεῖν ἐχρῆν, σιωπᾶν· τοὺς ἀπλῆγας δὲ, δέει τοῦ μὴ τὰ αὐτὰ παθεῖν, καὶ κολακεύειν τὸν ἄξιον κολάσεως. καθόλου δὲ ἡ μὲν παῤῥησία πάντων προκέκοπτο, τυραννὶς δὲ ἐπ' ἐκείνου πλείστη· καὶ τὰ σπέρματα τῆς μελλούσης ἁλώσεως ἐκ τότε τῇ πόλει καταβάλλεται.

β'. Τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν Ἀλβῖνον ἀπέδειξεν ὁ μετὰ τοῦτον ἐλθὼν Γέσσιος Φλῶρος [e]ἀγαθώτατον κατὰ σύγκρισιν. ὁ μὲν γὰρ λάθρᾳ τὰ πολλὰ, καὶ μεθ' ὑποκρίσεως ἐκακούργησε· Γέσσιος δὲ τὰς

AT Festus, accepto ab eo munere procuratorio, persequutus est eos qui maxime regionem infestabant. Itaque latronum quamplurimos comprehendit, & non paucos necari jussit. Verum successor ejus Albinus non eodem consilio ac ratione rerum summæ præfuit. neque ulla erat maleficentiæ species quam ille præterierit. Quippe non solum dum res administraret furto subducebat & singulorum bona fortunasque diripiebat, neque solum tributis gentem universam onerabat; sed etiam quos ob latrocinia decuriones civitatum vel superiores procuratores in vincula conjecerant, *ipse*, accepta à cognatis *eorum* pecunia, liberabat: & is solum qui nihil dedisset, in carceribus ut maleficus relictus erat. Per idem tempus iis qui rerum novarum causas quærebant audacia crevit Hierosolymis: ex quibus sane qui erant opulenti pecunia sibi conciliabant Albini gratiam, ut ipsis seditionem agitantibus impunitatem daret; atque isti de populo, quos non delectaret quies, iis se adjungebant, quibus cum Albino communitas erat. Cum autem unusquisque improborum suo agmine circundatus esset, ipse quidem inter cæteros cohortis, quasi princeps latronum & tyrannus, eminebat, suisque satellitibus ad moderatorum direptionem insolenter utebatur. Qua re fiebat, ut, hi quidem qui spoliati erant, cum indignari oporteret, plane tacuerint: illi vero, qui nihil damni ceperant, metu ne similia paterentur, etiam obsequiis eos demereri studuerint, qui supplicio digna fecerant. In summa, omnibus præcisa erat loquendi libertas, & plurium dominatu tenebantur: & tum jacta erant malorum semina, quæ in urbis excidium pullularunt.

Festus procurator Judææ. Ant. p. 902.

XIII.

Festo succedit Albinus.

2. Cum autem ejusmodi homo esset Albinus, fecit tamen qui ei successit Gessius Florus, ut facta inter eos comparatione pro optimo haberetur. Nam ille quidem clam pleraque facinora & dissimulanter patravit; Gessius vero

Albini iniquitas.

Gessius Florus succedit Albino.

a Idemque sacerdotes quosdam, viros bonos & honestos, ob levem quandam culpam vinctos Romam misit, acturos causam suam apud Cæsarem; p. 999. β'. b Illa περὶ τοῦτον non agnoscit *Bod.* c Ita cum *Aldrichio* ex *MS.* ἐπὶ *Basil.* & *Gen.* d Ἑκάστου legebat *Aldrichius* è *Cod. Big.* e Διαφανέστατον *Big.*

Flori audacia & immanitas.

ro de ſuis in gentem *noſtram* injuriis gloriatus eſt & triumphum egit; ac quaſi ad poenas de condemnatis ſumendas miſſus fuiſſet carnifex, nihil ſibi ad rapinarum & vexationis omne genus reliquum faciebat. Quippe cum miſericors eſſe deberet, erat crudeliſſimus; atque in te turpi *omnium* impudentiſſimus: neque quiſquam plures fallacias veritati offudit, aut commentus eſt callidiores decipiendi vias. Illi enim ex ſingulis lucrum facere, parum videbatur: totas autem urbes deſpoliabat, & ingenti hominum multitudini exitio erat; & tantum non per regionem praeconis voce edicebat, liberum eſſe omnibus latrocinari, modo ipſe in praedarum partem veniret. Itaque ex illius aviditate factum eſt, ut omnes fere toparchiae ad vaſtitatem fuerint redactae, multique patriis ſedibus relictis in alias ſe receperint provincias.

Ceſtius Gallus Syriae praeſes venit Hieroſolyma.

3. Et quamdiu quidem Ceſtius Gallus Syriae provinciam regeret, nemo auſus eſt adverſus Florum ad eum legationem mittere. Cum autem inſtante Azymorum feſto ipſe Hieroſolyma veniſſet, eum circumſtetit multitudo ad tricies centena hominum millia, & orabant ut gentis calamitatum miſereretur, Florum regionis peſtem & perniciem eſſe clamitantes. Ille vero, cum praeſens eſſet & Ceſtio adſtaret, voces iſtas riſu excipiebat. Caeterum Ceſtius, cum populi impetum ſedaſſet, illiſque ſignificaſſet, quod Florum eis in poſterum placatiorem redderet, Antiochiam reverſus eſt. Florus autem eum uſque ad Caeſaream deducebat, verba ei dans, tumque bellum genti inferendum animo agitabat: quo ſolo iniquitates ſuas occultari poſſe credebat. Nam dum pax eſſet, ſe apud Caeſarem accuſatores Judaeos habiturum eſſe exſpectabat: verum ſi id effectum daret, ut ad defectionem adducerentur, fore ut majori malo eos à minoribus coarguendis abſtraheret.

Non ſatisfacit Judaeorum querelis contra Florum.

Florus ſaevit in Judaeos.

Et ille quidem ut gentem à *Romano* abrumperet *imperio*, indies illorum augebat calamitates.

4. Per idem autem tempus Caeſarienſes Graeci, principatum urbis à Nerone in judicio conſequuti, literas ejuſce rei indices attulerunt; atque ab ea re exordium ducebat bellum *Judaicum*, duodecimo quidem anno imperii Neronis, decimo autem ſeptimo regni

Bellum Judaicum unde initium ducebat.

XIV. Agrippae, menſe *Artemiſio: pro magnitudine autem malorum inde ortorum cauſas nequaquam idoneas habebat. Judaeis enim Caeſa-

Judaeos Caeſarienſes inter & Graecos ſedem certamen.

rienſibus Synagoga erat prope locum, quem dominii jure tenebat Graecus quidam Caeſarienſis, & ſaepiuſcule id egerant ut locum poſſiderent, pretium multis partibus majus quam mereretur offerentes. Ille vero, quaſi ſpreviſſet eorum preces & contumeliam eis facere decreviſſet, locum aedificiis occupabat quae in officinas convertit, & anguſtum eis aditum prorſuſque difficilem relinquebat. Primum quidem

εἰς τὸ ἔθνος ἐξημάρτανε· καὶ ὥσπερ ὅτι παμπόλλοις χρησάμενον πτώμασιν ἐδήμευε, ὅτε ἁρπαγῆς τινα τρόπον, ὅτε αἰτίας [2] παρέλιπεν. ἦν δὲ ἐν [b] μὲν τοῖς ἑλεεινοῖς ἀμάσητος, ὁ δὲ τοῖς αἰσχροῖς ἀναιδέστατος· ὅτε δὲ πλείστη τις ἐπιείκεια καὶ ἀληθείας κατέχειν, ὅτε ὁ τῷ πανουργεῖν δολιώτερος ὀφθῆναι ἐσπούδασεν. ὧν τὸ μὲν κατ' ἄνδρα κερδαίνειν, μικροὶ ἐδόκει· πόλεις δὲ ὅλας ἐξανδραποδίσασθαι, καὶ δήμους ἀθρόους ἐλυμήνατο, καὶ μέσον οὐκ ἀσφυξίᾳ ἀνὰ τὴν χώραν πᾶσιν ἐξεῖναι ληστεύειν, ἐφ' ᾧ μέρει αὐτὸς λήψεται τῆς λαφύρου. ἀφ' οὗ γὰρ τὴν ἐκείνου πλεονεξίαν, πᾶσαι [c] ἐρημωθῆναι συνέβη τὰς τοπαρχίας, καὶ πολλοὺς τῆς πατρίου ἐθῶν ἐξαναστάντας φυγεῖν εἰς τὰς [d] ἀλλοφύλους ἐπαρχίας.

γ'. Μέχρι μὲν οὖν ὁ Συρίας Κέστιος Γάλλος ἐπεδίετην τὴν ἐπαρχίαν, οὐδεὶς ἐτόλμησε κατ' αὐτοῦ πρεσβεύσασθαί τινας πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸν Φλῶρον. παραγινόμενος δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, τῶν ἀζύμων ἑορτῆς ἐνεστώσης, περιεστὰς ὁ δῆμος, ὡς ἐλάττους τεσσαράκοντα μυριάδων, ἐλέησαι τοῦτον ἐλιπάρουν τὰς τοῦ ἔθνους συμφορὰς, καὶ τὰ λυμεῶνα τῆς χώρας Φλῶρον ἐκβεβοήκεσαν. ὁ δὲ παρὼν, [e] καὶ τῷ Κεστίῳ παρεστὼς, διεχλεύαζε τὰς φωνάς. ὁ γοῦν Κέστιος, τὸν ὁμιλοῦντα τῷ πλήθους καταπείλας, καὶ ὡς ἔμφασιν ὡς πρὸς ὃ μέλλον αὐτοῖς τὸ Φλῶρος καταπαύσας ἐφ' οἷς μαλθακώτερον, ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. προέπεμπε δὲ αὐτὸν μέχρι Καισαρείας Φλῶρος ἐξαπατῶν, ἐν πόλεμον ἤδη φέρειν ἐθνει [f] θυμούμενος ἐπορίζετο, ὡς μόνῳ συγκρύψειν τὰς αὐτοῦ παρανομίας ὑπολαμβάνων. εἰρήνης μὲν γὰρ ὄσης, καλῶς ἔχειν ἐδόκει κατηγόρους ἔχειν ὅτι Καίσαρος Ἰουδαίους προσιδόντα· πρᾶγμα δὲ τυραννικὸν ὑποψίαν αὐτῷ φόβου μείζονι κακῷ θεραπεύσαι τὸν ἔλεγχον αὐτῶν ἀπὸ τῆς μετριότητος. ὁ μὲν οὖν ὡς ἂν ἀποτρέψειν ὁ ἔθνος, καθ' ἡμέραν ἐπέτεινεν αὐτοῖς τὰς συμφοράς.

δ'. Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Καισαρέων Ἕλληνες, πα- κέ.
λαίτατα κτίσαντες [g] τὴν Νέρωνι τῆς πόλεως ἄρχειν, τὰ τῆς κρίσεως ἐκόμισαν γράμματα, καὶ προσλάμβανε τὴν ἀρχὴν ὁ πόλεμος, δωδεκάτῳ μὲν ἔτει τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας, [g] ἑπταχαιδεκάτῳ δὲ τῆς Ἀγρίππα [h] βασιλείας, Ἀρτεμισίου μηνός· πρὸς δὲ τὸ μεγαλοφυὲς τῆς ἐξ αὐτοῦ συμφορᾶς οὐκ ἀξίαν εἶχε πρόφασιν. οἱ γὰρ τῶν Καισαρέων Ἰουδαῖοι, συναγωγὴν ἔχοντες πλησίον χρόνου, καὶ διαφορᾶς οὔσης τοῖς Ἕλλησι Καισαρεῦσι, πολλάκις μὲν κτήσασθαι τὸν τόπον ἐσπούδασαν, τιμὴν πολλαπλασίονα τῆς ἀξίας διδόντες. ὧν δὲ ὑπερῆρον τὰς διανοίας, πρὸς ἐπήρειαν ἔτι καὶ προσοικοδόμει τὸ χωρίον ἐκεῖνος, ἐργαστήρια κατασκευάζομενος, στενὴν δὲ καὶ παντάπασι βιαίαν πάροδον ἀπέλιπεν αὐτοῖς. ὁ μὲν πρῶτον οἱ

a Ita cum *Aldrichio* è *Codd. Bunb. Rhed. Bod.* & *Voſſ.* περιπτυσσόμενον in *reliquis*. b Illud μὲν è *MSS.* c Σαμόσατος ἐρημωθῆναι *Bunb.* d Sic *Big.* & *Antt.* p. 902. v. 25. ἀλλοτρίας in *Baſ. Gen. Aliique.* e Aliquid deeſſe ſuſpicor, quod in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruffinus*: quippe vertit, *& Gallo aſſiſteret, non ſolum nihil movebatur ſed voces illas etiam deridebat.* f Κοντράρῳ *Big.* deleto ἐπεζήτει. Convenit *Ruf.* g Itaque regnum ejus inchoat *Joſephus* anno Claudii octavo, de quo vide ſupra cap. XI. §. XII. 9. Quot annos vixerit incertum eſt; ſed excidio Hieroſolymorum ſuperfuiſſe nemo dubitat: annum quoque ejus XXII. in nummis notatum invenimus. Verum quod ex *Juſto Tiberienſi* narrat *Photius* in *Cod.* λγ'. duraſſe ſcilicet Agrippam ad annum uſque tertium Trajani, id opinor falſum eſt; & pro Τραϊανὸν ſcribendum ibi Δομιτιανὸν. nam *Joſephus* in *Vita ſua* pag. 939. diſertiſſimis verbis affirmat, Agrippam ante obiiſſe quam hiſtoriam ſuam *Juſtus* ederet. At *Joſephus*, qui *Juſto* reſpondet, *Archaeologiam* una cum *Vita ſua* illi ſubnexa edidit anno Domitiani tertio: *Antt.* XX. 10. *Aldr.* h Sc. Χαλκιδικῆς. Vide *Uſſerium* ad *A. M.* 4053. * Sc. Majo, ut interpretatur *Uſſerius* ad A. M. 4053.

a Hac

οἱ δημόσιοι καὶ νέοι σφοδρότερον ἀντεῖχον ἀκαθαιρέτοις ὀχλοῦντες. ὡς δὲ τούτους οὐδὲν τῆς βίας Φλῶρος, ἀμηχανοῦντες οἱ δυνατοὶ τῶν Ἰουδαίων, σὺν οἷς ὁ τελώνης Ἰωάννης, πείθουσι Φλῶρον ἀργυρίου τάλαντα ὀκτὼ, ἀφεστολύσαι ὅ ἔργον. ὁ δὲ τοὺς μὲν ὅ λαβὼν ἑτοιμότατος πάντα συμπράξειν, λαβὼν ἔξεισι τῆς Καισαρείας εἰς Σεβαστὴν, καὶ καταλύσας τὴν στάσιν εὐτυχέστατον, ὥσπερ ἄδικα πεφυκὼς Ἰουδαίοις ὅ μάχεσθαι.

ε'. Τῇ δὲ ἑπομένῃ ἡμέρᾳ ἑβδομάδος οὔσης, τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν συναγωγὴν ἀθροισθέντων, συμβαίνει τις Καισαρεὺς [a]ὄρνιν χαλκοῦν καταθύσας, καὶ τοῦτο τὴν εἴσοδον αὐτοῖς ἐμποδὼν, ἐπιθεῖναι ἄφνω. τοῦτο τοὺς Ἰουδαίους ἀπιστοῦντας παράξαι, ὡς ἱεροσυλίαν [b]μὲν αὐτοῖς τῶν νόμων, [c]μιαινομένου δὲ τοῦ χωρίου τὸ μὴ οὐχὶ καθαρὸν καὶ πρέπον ὑπὸ τοὺς ἡγεμόνας καταφυγεῖν πάλιν ἐπὶ χρείας, τὸ συμβὰν δὲ καὶ ἐν νεότητι φλεγμαῖνον ἔρεθισμὸν τοῖς μάχεσθαι. παρασκευαζομένοις δὲ εἰσπίπτουσι οἱ τῶν Καισαρέων συστασιάζοντες· τοῦ γὰρ [d]ὁπλίσασθαι προπεπόμφασιν ἐκ συνωμοσίας· καὶ ταχέως ἐγένετο ἡ συμβολή. προσελθὼν δὲ Ἰουκούνδῳ ὁ Δημοκόλεως τεταγμένῳ ἱππάρχῃ, τὸν τε χαλκοῦν κύπελλον καὶ καθαιρεῖσθαι ἐπιφέροντα τὸν θύσαντα. ἠθροίσθη δὲ αὐτῷ τῆς τῶν Καισαρέων βίας, Ἰουδαῖοι [e]τοὺς νόμους ἁρπάσαντες ἀνεχώρησαν εἰς Νάβατα. χώρά τις αὐτῶν ἔστι καλεῖται, σταδίους ἑξήκοντα διέχουσα τῆς Καισαρείας. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην διαπρεσβεύσαντο, τοὺς Φλῶρον ἐλθόντας εἰς Σεβαστὴν, ἀπολύσαντος αὐτοὺς τῶν πεπραγμένων, καὶ βουλῶν ἐπέσυρον, αἰδημόνως ὑποστελλομένους [f]τῶν ἀπὸ τάλαντον. ὁ δὲ καὶ συλλαβὼν ἐδίωκε τοὺς ἄνδρας, αἰτιώμενος ὑπὲρ τοῦ τοὺς νόμους ἐξενεγκεῖν τῆς Καισαρείας.

ς'. Πρὸς τοῦτο [g]τὸ οἱ Ἱεροσολύμιοι ἀγανακτοῦσιν ἐπὶ μέντοι [h]καὶ τοὺς ὁμοὺς κατεῖχον. ὁ δὲ Φλῶρος, ὥσπερ ἐρρολαβικὼς, ἐκκαίει τὸν πόλεμον· καὶ, πέμψας ὅτι [i]τὰ ἱερὰ χρήματα, ἐξαίρει ἑπτακισχίλια τάλαντα, σκηψάμενος εἰς τὰς Καίσαρος χρείας. συγχυθεὶς δ' αὐθημερὸν ὅχλος τὸ δῆμον, ἐπισκηψάντες εἰς τὸ ἱερὸν βοαῖς ἀφειδεστάταις ἐπὶ τὸ Καίσαρος ἀνεκάλουν ὄνομα, καὶ ὑπὲρ Φλώρου τυραννίδος ἐλθεῖν σφᾶς ἐκέτευον. ἔνιοι δὲ τῶν σκοπτῶν λοιδορίας αἰρίσεις εἰς τὸν Φλῶρον ἀνακράγοι, καὶ κατὰ [k]φερόντες ἐπήτων αὐτῷ [l]κόρμα, καθάπερ ἀκλήρῳ καὶ πολυπόρῳ. τούτοις δὲ οὐδεμία [m]τῶν φιλαργυρίαν, ἀλλ' ὅτι τῷ μᾶλλον χρηματίσασθαι προσωρμήθη. δύο γὰρ εἰς Καισάρειαν ἐλθόντε σφέσιν ὃ δὴ πολέμου πῦρ ἀνῆψαν ἀρχόμενοι, καὶ τὸν ταμίαν ἀπολέσαι τοὺς αὐτοὺς, ἐφ' ᾧ καὶ μισθὸν ἔλαβον, ὁ δὲ μὴ πρᾶξαι ἱππάρχης τε ἢ πεζικῆς ὅτι Ἱεροσολύμων ἄρμησαν,

juvenes ferventiores proſiliebant & ædificantes interpellabant. Cum autem illorum vim inhiberet Florus, Judæi potentiores, inque his Joannes publicanus, neſcii quid agerent, argenti talentis octo Floro perſuadere conantur, * ut faceret eos ab opere ceſſare. Verum ille, tantummodo ut *aliquid* caperet, promiſit ſe cuncta facturum, acceptoque ſtatim de Cæſarea egreſſus Sebaſten proficiſcitur, relicta ſeditioſis quidlibet agendi poteſtate, quaſi Judæis pugnandi licentiam vendidiſſet. *Florus litem componere recuſat.*

5. Die autem ſequenti, qui ſeptimus erat, cum Judæi in Synagogam convenirent, ſeditioſus quidam Cæſarienſis, vaſe fictili inverſo & ad introitum illorum poſito alites immolabat. id quod vehementer admodum Judæos irritabat, quaſi lex eorum ludibrio habita eſſet, & locus impie contaminatus. Ac pars quidem Judæorum conſtantior & moderatior factu optimum eſſe cenſebat, ut ad judices denuo ſe reciperent: ſeditioſi vero quique in ætatis fervore erant in pugnam accendebantur. Stabant autem ad confligendum parati etiam Cæſarienſium aliquot turbulenti, (ex compoſito quippe præmiſſus fuerat, qui *aviculas* immolaverat) & ſtatim ad manus ventum eſt. Cum autem *ad eos* acceſſiſſet Jucundus ad *tumultum* prohibendum conſtitutus equitum magiſter, vas Samium auferri jubet, & ad ſeditionem comprimendam aggrediebatur. At cum ipſe ſuperatus eſſet Cæſarienſium violentia, Judæi, correptis legum *Moyſaicarum* libris in †Narbata ſeceſſerunt. regio quædam illorum ita appellatur ſtadiis ſexaginta diſtans à Cæſarea. Verum Joannes cum duodecim *Judæorum* primoribus, Sebaſten ad Florum profecti, de iis quæ acciderant graviter conquerebantur, & ab eo auxilium implorabant, octo talentorum verecunde eum admonentes. Ille vero viros comprehendi & in vincula conjici jubet, eis objiciens quod legum libros Cæſaream exportaſſent. *Narbata ſeceſſum.* *Joannes aliique fruſtra querelas deferunt ad Florum.*

6. Hoc *quidem* indigne ferebant Hieroſolymitani: veruntamen & adhuc irarum abſtinebant. Florus autem, quaſi *ad hoc* operam ſuam locaſſet, bellum accendit; miſſis ad ſacrum theſaurum qui talenta ſeptemdecim inde auferrent, hoc prætextu quod Cæſari illis opus eſſet. Ad hoc ſtatim confuſione repleta eſt plebs, factoque ad templum concurſu maximis clamoribus & Cæſaris nomen invocarunt, utque à Flori tyrannide liberarentur ſupplices petebant. nonnullique è ſeditioſis convicia fœdiſſima in eum jaciebant, & caniſtrum circumferentes ſtipem ei mendicabant, quaſi egeno miſeroque. His autem omnibus à pecuniæ cupiditate nihil dimovebatur, ſed eo magis ad quæſtum faciendum irritatus eſt. Denique cum deberet Cæſaream ſe conferre, & belli incendium illic ortum reſtinguere, cauſaſque tumultuum ſublatum ire, quem in finem etiam mercedem acceperat; ille è contra cum equitum peditumque exercitu Hieroſolyma contendit, *Florus bellum excendit, diripiendo ſacrum theſaurum.* *Judæi convicia in eum faciunt.*

a Hac re lepra Judæis exprobatur per mactationem avis ſuper vas fictile; quod in leproſorum mundatione ex lege Dei (*Levit.* c. XIV.) fieri debuit. notatumque eſt Gentiles vituperaſſe Judæos uti leproſos, & eam ob rem Ægypto pulſos credidiſſe. Hoc me monuit Cl. *Relandus*, de literis Hebraicis præclare meritus & porro meriturus. b Illud μὲν è *Cod. Bod.* c *Μιαινομένου* in aliquot *MSS.* d Plenius forſan in *Ruffini Cod.* nam vertit, *qui pro Synagogæ foribus immolaret.* e Τοὺς νομοὺς, & mox (v. 32) τοὺς νομοὺς, (ac ſi conſtrui deberet, f Καισαρείας τοὺς νομοὺς ἐξενεγκεῖν) legendum cenſet *Petitus*, in *Animadv. ἀναδότους*, tom 3. p. 1058. f Vide ſupra, v. 4. g Τοῖς *Bod.* h Illud ἔ non agnoſcunt *Big. & Bod.* i Ita *Big.* & *Ruf.* ἐπιφέρεται in *Editis Aliiſque.* k Κίρρῳ *Big.* l *Vel*, ut eos ab ædificatione impediret. † *Nabata* in *Ruffini Codd.*

ut cum Romanorum armis id quod volebat perpetraret, atque timorem & minas urbi indueret.

Florus Judæorum obſequia remittit.

7. At populus, volens ejus impetum in anteceſſum flectere, obviam it militibus cum lætis acclamationibus, paratuſque erat Florum plenioribus obſequiis excipere. Ille vero, præmiſſo cum equitibus quinquaginta Capitone centurione, juſſit eos diſcedere: neque eum officiis nunc demereri ſimularent, cui turpiter adeo conviciati fuerant. Oportere quippe eos, ſi viri ſint fortes fidenteſque, in ipſum etiam præſentem cavillari, & ſeſe non ſolum in verbis ſed in armis libertatis ſtudioſos oſtendere. Iſtis exterrita multitudo, militibus etiam qui cum Capitone erant in medium illorum irruentibus, in fugam disjecta erat, priuſquam ſalutarent Florum, aut ſuum militibus manifeſtum facerent obſequium. In domos itaque ſuas ſe recipientes in metu & humilitate noctem *iſtam* egerunt.

Judæorum primores nequicquam Florum obſecrant ut populo ignoſcat.

8. Florus autem tunc quidem in regia diverſabatur; die vero ſequenti pro tribunali ante eam poſito ſedet, profectique ad eum pontifices cum viris omnibus ſummæ auctoritatis & dignitatis tribunali adſtiterunt. Quibus præcepit Florus, ut illos ſibi traderent qui contumeliis eum affecerant, dicens fore ut ipſos ultum iret, niſi conviciatores *ad eum* vellent adducere. Illi vero affirmabant populum quietum eſſe pacique ſtudere, & pro eis qui perperam loquuti ſunt veniam rogabant. In tanta quippe multitudine, minime mirandum eſſe, nonnullos inveniri, paulo audaciores & in prima adoleſcentia inconſultos: fierique non poſſe ut ii qui deliquerint à reliquis ſecernantur; cum & ſingulos nimirum *facti* pœniteat, & præ timore ad negandum ſint parati. debere tamen illum proſpicere gentis quieti, & conſtituere Romanis urbem ſervare; magiſque multorum innoxiorum gratia paucis qui ſcelus admiſerint ignoſcere, quam propter aliquot improbos tantam bonorum multitudinem perturbare.

Florus jubet militibus forum ire direptum.

9. Ad hæc *ille* magis irritatus milites inclamavit, ut forum quod ſuperius vocabatur direptum irent, ac paſſim obvios interficerent. Illi vero, cum lucri aviditatem præſidis adhortatione cohoneſtatam haberent, non ſolum illum diripiebant locum in quem immiſſi fuerant, ſed in domos univerſas irruentes trucidabant incolas. Fuga autem erat per omnes angiportus & cædes eorum quos comprehendebant, nullumque direptionis genus erat prætermiſſum. multos etiam *è moderatis comprehenſos ad Florum ducebant, quos cum ille jam ante verberibus dehoneſtaſſet in crucem eos ſuſtulit. Sane univerſi qui eo die fuerant perempti una cum mulieribus & liberis (nam ne infantibus quidem parcebant) connumerati erant ad tria hominum millia & ſexcentos. Graviorem autem calamitatem faciebant nova & *inopina* Romanorum immanitas. quod enim

Magna Judæorum cædes.

ἵνα τοῖς Ρωμαίων ὅπλοις ἐργάζηται [a] τὸ βουλόμενον, καὶ ᾗ δέοι καὶ ταῖς ἀπειλαῖς [b] πείθοιτο τῷ πόλει.

ζ'. Ὁ δὲ δῆμος, προθυστοπόνως τῷ ὁρμῇ αὐτοῦ βουλόμενος, [c] ὑπαντᾷ τοῖς στρατιώταις μετ' εὐφημίας, καὶ τὸν Φλῶρον ἱλαροπρεπεστέρως ἐκδέχεσθαι παρεσκεύαζε. καλέσας τε πέμψας σὺν ἱππεῦσι πεντήκοντα Καπίτωνα ἑκατοντάρχην, ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευσε, καὶ μὴ πρὸς ὃν ὕβρισαν ἐλαθόμενον αἰσχρῶς, εἰρηνεύειν τοῖς νῦν φιλοφρονήσεις. δεῖν γὰρ αὐτοὺς, εἴπερ γενναῖοί εἰσι καὶ παῤῥησιασταί, σκώπτειν μὲν αὐτὸν καὶ παίζειν· φαίνεσθαι δὲ μὴ μόνον ἐν τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ὅπλοις φιλελευθέρους. [d] τούτους καταπλαγὲν τὸ πλῆθος, ἅμα καὶ τὸν περὶ Καπίτωνα ἱππέων [e] εἰς μέσους φερομένων, διεσκεδάσθη, πρὶν ἀσπάσασθαι τὸν Φλῶρον, ἢ τοῖς στρατιώταις φανερὸν ποιῆσαι τὸ πειθήνιον. ἀναχωρήσαντες δὲ εἰς τὰς οἰκίας μετὰ δέους καὶ ταπεινότητος διενυκτέρευσαν.

η'. Φλῶρος δὲ τότε μὲν ἐν τοῖς βασιλείοις αὐλίζεται· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ βῆμα [f] πρὸ αὐτοῦ ἡμέλως κελεύεται, καὶ προσελθόντες οἵ, τε ἀρχιερεῖς [g] καὶ δυνατοὶ, τό,τε γνωριμώτατον τῆς πόλεως πᾶν, παρέστησαν τῷ βήματι. τούτοις ὁ Φλῶρος ἐπέλθοι τοὺς λοιδορήσαντας, αὐτοὺς ἐκδῶναι· φάμενος αὐτὸς ἀπολαύσειν τὰ ἀμείνω, εἰ μὴ προσάγοιεν τοὺς αἰτίους. οἱ δὲ τὸ μὲ δῆμον ἀπέφαινον εἰρηνικὰ φρονοῦντα, τοῖς δὲ παροφθεγξαμένοις ἠτοῦντο συγγνώμην. οὐ γὰρ τοσούτῳ πλήθει θαυμαστὸν εἶναί τινας θερμοτέρους, καὶ δι' ἡλικίαν ἄφρονας· ἀμήχανον δὲ τῶν ἡμαρτηκότων τὸν ἀριθμὸν γενέσθαι, ἐκείσε μεταινοοῦντός τε, καὶ δι' ἃ [h] δέδοικεν ἀρνουμένου. δεῖν μέντοιγε ὑπὲρ ὅλου τοῦ ἔθνους εἰρήνης, καὶ βουλεύεσθαι Ρωμαίοις τὸν πόλιν, καὶ μᾶλλον διὰ τοὺς πολλοὺς ἀκαταπάστους συγγνῶναι καὶ τοῖς ὀλίγοις [i] πλημμελήσασιν, ἢ δι' ὀλίγους πονηροὺς ταράξαι δῆμον [k] ἀγαθὸν τοσοῦτον.

θ'. Πρὸς ταῦτα μᾶλλον παροξυνθεὶς ἐμβοᾷ τοῖς στρατιώταις, διαρπάζειν τε τὸν ἄνω κεκλημένον ἀγορὰν, καὶ κτείνειν τοὺς ἐντυγχάνοντας. Οἱ δὲ, ὑπερημία κέρδους [l] προσλαμβάνοντες ἡγεμονικὸν ἐνθουσιασμὸν, οὐ μόνον ἐφ' οἷς ἐπέμφθησαν τόπον ἥρπαζον, ἀλλ' εἰς πάσας ἐμπηδῶντες τὰς οἰκίας, ἔσφαζον τοὺς οἰκήτορας. φυγὴ δ' ἦν διὰ πασῶν, καὶ φόνος τῶν καταλαμβανομένων, τέρμα τε ἁρπαγῆς οὐδεὶς [m] παρελιμπάνετο. καὶ πολλοὺς τῶν μετρίων συλλαμβάνοντες, ὅτι τὸν Φλῶρον [n] ἦγον, ὡς μάστιξι προσανισάμενος ἀνεσταύρωσεν. ὁ γοῦν σύμπας τῶν ἐκείνης ἀπολομένων τῆς ἡμέρας ἀριθμὸς, σὺν γυναιξὶ καὶ παιδίοις, ὀδὲ γὰρ νηπίων ἀπέσχοντο, [o] δὲ τετρακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι συνήχθη. βαρυτέραν δὲ ἐποίει τὴν συμφορὰν τὸ καινὸν τῆς Ρωμαίων ὠμότητος. ὁ γὰρ μηδεὶς

a Illa τὸ βουλόμενον ex *MSS.* quibus conſentiunt *Ruſini* codices. b Ita *Busb. Big.* & *Rhed.* πειθόμενον in *cæteris.* c Ita *Bod.* ὑπαίοντας in *Editis Aliiſque.* mallem ὑπήντων. d Ita *Big.* & *Ruf.* ὕστερον in *cæteris.* e Εἰς μέσον *Big.* f Πρὸς αὐτὸν *Busb.* & *Bod.* adverſum eos vertit *Ruf.* g Καὶ οἱ δυνατοὶ *Busb.* h Δείδιεν *Busb.* δέδιεν *Big.* i Sic *Busb.* & *Rhed.* πλημμελήσασιν in *cæteris.* k Ἀγαθὸν *Big.* & *Busb.* l Προσλαβόντες *Big.* & mox συνδαιμονήσαντες. m Παρελείπετο *Big.* n Ἀπῆγον *Big.* o Περὶ τετρακισχιλίους καὶ ἑξακοσίους *Big.* & *Ruf.* * Nobilium, *Ruf.*

a Ιυδαῖοι

μηδεὶς πρότερον τότε Φλῶρος ἐτόλμησεν, ἄνδρας ἱππικοῦ τάγματος μαστιγῶσαι πρὸ τοῦ βήματος, καὶ σταυρῷ παραδοῦναι· ὧν εἰ καὶ τὸ γένος [a] Ἰουδαῖον, ἀλλὰ [b] τὸ γοῦν ἀξίωμα Ῥωμαϊκὸν ἦν.

nemo unquam prius, tunc ausus est Florus, ut viros *scilicet* equestris ordinis pro tribunali flagellis caederet, & cruci affigeret: quorum etsi origo Judaïca, dignitas tamen erat Romana.

κε'. ΚΕΦ. ιε'.

Περὶ Βερνίκης μάτην Φλώρου δεομένης φείσασθαι Ἰουδαίων. Καὶ ὅπως σωφρονίσας τὸ πλῆθος πάλιν ὁ Φλῶρος ἀνῆψεν αὐτούς.

XV. CAP. XV.

De Berenice frustra Florum obsecrante ut parceret Judæis. Et quomodo Florus seditionem exstinctam resuscitavit.

Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον, ὁ μὲν βασιλεὺς Ἀγρίππας ἔτυχεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πεπορευμένος, ὅπως Ἀλεξάνδρῳ συμπαθείᾳ πεπιστευμένῳ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ Νέρωνος, ἣν πεμφθέντι διέπειν. τὴν δὲ ἀδελφὴν αὐτοῦ Βερνίκην παρὼν ὁ Ἱεροσολύμοις, καὶ τὴν παρανομίαν τῶν στρατιωτῶν [c] ἀποθρωμένην, δεινὸν εἰσῆει πάθος. καὶ πολλάκις τούς τε [d] ἱππάρχας [e] αὐτῆς καὶ σωματοφύλακας πέμψασα πρὸς Φλῶρον ἐδεῖτο παύσασθαι τοῦ φόνου. καὶ ὁ μέν, οὔτε εἰς ὄχλου πλῆθος τῶν ἀναιρουμένων, οὔτε εἰς τὴν εὐγένειαν τῆς Βερνίκης, ἀλλ' εἰς μόνον ὃ λυσιτελὲς ὂν ἐκ τῶν ἁρπαγῶν ἀποβλέπων, παρήκουσεν· ἡ δὲ ὁρμὴ τῶν στρατιωτῶν ἐλύσαντο καὶ τὴν βασιλίδος. καὶ μόνον γοῦν ἐν ὄμμασιν αὐτῆς ἠκίζοντο τοὺς ἁλισκομένους καὶ διέφθειρον· ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἀνεῖλον, εἰ μὴ καταφυγεῖν εἰς τὸ βασιλικὸν αὐλεῖον ἔφθη· κἀκεῖ διευκτέρευσε μὴ φυλακῆς, δεδοικυῖα τὴν τῶν στρατιωτῶν ἔφοδον. ἐπεδήμει δὲ τοῖς Ἱεροσολύμοις, [f] εὐχὴν ἐκτελοῦσα τῷ Θεῷ. τοῖς γὰρ ἐν νόσῳ καταπονουμένοις, ἢ ποιν ἄλλαις ἀνάγκαις, ἔθος εὐχὴν [g] τοῦ τριάκοντα ἡμερῶν, πρὸ ἀποδόσθαι μέλλουσι θυσίας, οἴνου τε ἀφέξεσθαι, καὶ ξυρήσασθαι τὰς κόμας. ἃ δὴ τότε τελοῦσα Βερνίκη, γυμνόποδας τε τοῦ βήματος ἱκέτευσε τὸν Φλῶρον, καὶ τοῦτο μὲν τυχεῖν αὐτοῦ αὐτῷ, τὸ δὲ ζῆν κίνδυνον ἐπείρασεν.

Per idem tempus rex quidem Agrippa Alexandriam erat profectus, congratulatum Alexandro missо ad Ægyptum, quæ ei concredita erat à Nerone, imperio regendam. Sororem autem ejus Berenicen, quæ tunc Hierosolymis aderat & militum iniquitatem spectabat, gravis inde angor invasit: & frequenter equitum suorum præfectos & corporis custodes ad Florum mittens orabat, ut à cæde desineret. Et ille quidem, neque ad multitudinem interfectorum, neque ad nobilitatem ejus quæ eum obsecrabat, sed tantum ad suum ex rapinis quæstum respiciens, audire recusavit: militum vero impetus etiam adversus reginam efferatus est. quippe ob oculos ejus non solum *obvios* quosque prehensos verberibus cruciabant & perimebant, sed & ipsam etiam occidissent, nisi prius in regiam confugisset. illic etiam cum custodia pernoctavit, verita militum irruptionem. Hierosolymis quippe agebat ut vota Deo solveret. nam iis qui morbo laboraverant, aut in angustias quascunque conjecti fuerant, moris erat precibus vacare xxx. diebus antequam victimas oblaturi essent, & vino abstinere & radere comam. quæ dum perficeret Berenice, & nudipes pro tribunali Floro supplicabat, &, præterquam quod nulla ei habita esset reverentia, etiam de vita sua periclitata est.

Alexander quidam Ægypti procurator.

Berenice pro populo supplicat Floro.

Vitæ discrimen adit.

β'. Ταῦτα μὲν οὖν ἐκκαιδεκάτῃ μηνὸς Ἀρτεμισίου συνέβη. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὁ μὲν πλῆθος ἐπλήμμυρησεν εἰς τὸ ἄνω συνέῤῥυσεν ἀγορὰν, καὶ βοαῖς ἐξαισίοις περὶ τῶν ἀπολωλότων [h] ἀνωδύρετο· ὁ πλέον δὲ ἦσαν εἰς τὸν Φλῶρον ὀπίφθονοι φωναί. οἱ δὲ δείσαντες ὡς δυνατοὶ συὺ τοῖς ἀρχιερεῦσι τὰς ἐσθῆτας διερρήξαντο, καὶ προσπίπτοντες ἑκάστοις, ἐδέοντο παύσασθαι, καὶ μὴ πρὸς οἷς πεπόνθασιν εἰς ἀήκεστόν τι τὸν Φλῶρον ἐρεθίζειν. ἐπειδὴ δὲ ὁ πλῆθος ταχέως, αἰδοῖ τε τῶν δυναστῶν, καὶ κατ' ἐλπίδα τοῦ μηδὲν ἔτι τὸν Φλῶρον εἰς αὐτοὺς ἀδικήσειν.

2. Et ista quidem decimo sexto die mensis Artemisii acciderunt. Postridie vero multitudo quidem vehementer commota in forum superius confluxit, & magnis clamoribus eos qui fuerant occisi lamentabantur: potissimum autem vociferabant ut Floro odium concitarent, id quod veriti primates cum pontificibus vestimenta lacerarunt, & singulis ad genua accidentes, ut quiescerent orabant, neque, præter ea quæ *jam* perpessi sunt, ad malum aliquod gravissimum *eis inferendum* Florum irritarent. Illico paruit multitudo, tam reverentia precantium, quam quod sperarent Florum non amplius injuriis ipsos affecturum.

Tumultuatur populus.

γ'. Ὁ δὲ σβεσθείσης τῆς ταραχῆς ἤχθετο, καὶ πάλιν αὐτοῖς ἀνάψαι προσπαρεσκεύαζε, τούς τε ἀρχιερεῖς σὺν τοῖς γνωσίμοις μεταπέμπεται, καὶ μόνον, ἔφη, τεκμήριον ἔσεσθαι τοῦ μηδὲν ἔτι τὸ δῆμον νεωτερίσειν, εἰ προελθόντες ὑπακούσωσι τοῖς ἀπὸ Καισαρείας ἀνιοῦσι στρατώταις. παρεγένοντο δὲ δύο σπεῖραι. τῶν δὲ ἐπισυναλύσαι τὸ πλῆθος, προπέμψας διελέγετο τοῖς τοῦ σπείρας ἑκατοντάρχαις, ὅπως συλλέ-

3. Ille autem, motu isto exstincto, angebatur; & denuo eum inflammare satagens, & pontifices cum nobilioribus quibusque accersit, & unicum fore argumentum ajebat, quod populus non ulterius res novas molituri sint, si progressi *ex urbe* obviam ierint militibus è Cæsarea *in eam* ascendentibus. duæ autem adveniebant cohortes. Dumque illi multitudinem convocarent, *is*, certis quibusdam præmissis, significabat cohortum centurionibus, suis denun-

Sedato tumultu Florus id agit ut populum concitet.

---

a Ita *Big.* & *Ref.* τῶν Ἰουδαίων *Bod.* Ἰουδαίοις in *ceteris.* b In *Cod. Bunh.* ἀλλὰ γοῦν τὸ ἀξ. c Θεωμένου *Big.* d Ὑπάρχους *Bunh.* ἐπάρχους *Rhed.* e *Al.* αὐτῶν & ἑαυτῶν. f Non videtur votum hoc fuisse Nazaræatûs votum (uti plerique existimant) sed votum conceptum ob liberationem vel à morbo vel ab alio aliquo periculo seu necessitate. *L. Cappellus* ad *Act.* c. 21. v. 23. Vide *Grotium* ad *Act.* c. 18. v. 18. & *Spencerum de Legibus Hebræorum ritualibus*, lib. 3. Diss. 1. c. 6. g Videtur legendum ἀφ' ἡμερῶν; non vero πρὸ ἡμερῶν. nam longum est tempus illud, neque commodum erat omnibus voventibus tam diu Hierosolymis hærere, usque dum sacrificia pro iis peragerentur. *L. Cappell.* h Ἀνωδύρετο *Bod.*

denunciatum ire militibus, ut Judæos minime ſalutarent, & ſi quid contra ipſum loquuti fuerint, armis eos aggrederentur. Pontifices, cum multitudinem in templum congregaſſent, ut Romanis in occurſum irent hortabantur, & antequam mali aliquid graviſſimi paterentur benigne cohortes exciperent. Iſtis ſeditioſi parere recuſabant, & propter ſuorum cædem multitudo ad audaciores propendebat.

Sacerdotes & Levitæ ſtudent paci quærique.

4. Tum demum ſacerdos omnis omniſque Dei miniſter, cum vaſa ſacra protuliſſent, & ornatum induiſſent, quo munus ſuum obire ſolebant, citharistæ etiam & cantores cum multitudini ad genua cum inſtrumentis ſuis acciderent, ſupplicabant, ut ſacrum iſtum ornatum eis cuſtoditum eſſe vellent, & Romanos eouſque irritare nollent, ut vaſa Deo ſacrata direptum irent. Videre autem erat ipſos pontifices cum cineribus quidem capiti inſperſis, pectore vero nudos veſtibus dilaceratis. atque nominatim ſingulos quoſque nobilium & multitudinem communiter obſecrabant, ne ob minimum delictum patriam iis proderent, qui eam vaſtare deſiderant. "Quid enim *ajebant*, "militibus proderit ſi à Judæis ſalutati fuerint, "aut quomodo Judæis ſatisfactum erit pro iis "quæ acciderunt, ſi nunc obviam nolint pro"cedere? Sin vero eos adventantes pro more "officioſe exceperint, fore ut Floro quidem "omnis belli occaſio præcidatur, illis vero de"tur ut patriam ſervent, & nihil amplius mali "patiantur. Præterea ſummæ dementiæ eſſe, "paucis ſeditioſis ſeſe adjungere, cum oporteret ipſos, tantam quippe multitudinem, co"gere etiam illos ad ſecum conſentiendum.

Flori milites irritant Judæos, & magnam ſtragem edunt.

5. Iſtis multitudinem demulcentes, ſimul & ſeditioſorum quoſdam partim minis partim *ſui* reverentia compreſſerunt. deinde *eos* quiete compoſiteque ducentes militibus obviam ibant, cumque propius accederent eos ſalutarunt. atque ubi illi nihil reſponderunt, magno clamore in Florum invehebantur. Hoc autem in teſſaram contra eos datum erat. Statim itaque milites, cum illos circundediſſent, fuſtibus eos cædebant, & in fugam verſos conculcabant equites, dum eos perſequerentur. Et multi quidem cadebant à Romanis cæſi, plures vero vi à ſe invicem protruſi. nam in ipſis portis vehemens facta eſt propulſio: & unoquoque alterum prævenire properante, tardior quidem omnibus erat fuga, lapſis vero horrendus interitus. nam ſuffocati fractique ſuper-gradientium multitudine perempti erant, & ne ad ſepulturam quidem quiſquam relictus erat, qui à ſuis dignoſci poterat. Simul autem irruebant etiam milites, immoderate eos quos comprehendiſſent cædentes, & per Bezetha ut vocatur ſurſum impellebant multitudinem, vi nitentes eam præterire, & templum atque Antoniam occupare. Quorum etiam deſiderio Florus ex aula regia eduxit eos qui ſecum erant, & in caſtellum pervenire ſummopere contendebat. Cæterum excidebat incœpto. Populus quippe

λωσι τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν, μήτε ἀνταναπάσασθαι τὸν Ιουδαίους, καίπι κατ' αὐτῶν φθέγξονται, χρήσασθαι τοῖς ὅπλοις. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς εἰς τὸ ἱερὸν τὸν πληθὸν συναγαγόντες ὑπαντᾶν τοῖς Ρωμαίοις παρεκέλευον, καὶ τὸν ἀπηνέστατον πάθους τοὺς αὐτείρας δέχεσθαι. τούτοις τὸ σασιῶδες ἐπείθετο, καὶ μᾶλλον τοὺς ἀπολωλότας τὸ πλῆθος ἔρρεπε πρὸς τὸν θρασύτερον.

δ'. Ενθα δὴ πᾶς μὲν ἱερεὺς, πᾶς δ' ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ, τὰ ἅγια σκεύη προκομίσαντες, καὶ τὸν κόσμον, ὃν ᾧ λειτουργεῖν ἔθος ἦν αὐτοῖς, ἀναλαβόντες, κιθαρισταί τε καὶ ὑμνῳδοὶ, μετὰ τῶν ὀργάνων προσπίπτοντες, κατικετεύουν φυλάξαι τὸν ἱερὸν κόσμον αὐτοῖς, καὶ μὴ προέσθαι ἁρπαγῇ τὴν θείαν κειμηλίων Ρωμαίους ἐρεθίσαι. τοὺς δὲ ἀρχιερεῖς αὐτοὺς ἰδεῖν κατεσπαρμένους μὲν τῆς κεφαλῆς κόνιν, [b] γυμνοὺς δὲ τὰ στέρνα τῶν ἐσθήτων διερρηγμένων. ὀνομαστὶ δὲ ἕκαστον τῶν γνωρίμων καὶ κοινῇ τὸ πλῆθος ἱκέτευον, μή δι' ἐλαχίστης πλημμελείας πατρίδα τοῖς ἐπιθυμοῦσι πορθῆσαι. "τίνα γὰρ ἡ τοῖς στρατιώταις φέρει "ὠφέλειαν ἢ ἀπὸ Ιουδαίων ἀσπασμὸν, ἢ διόρθωσιν "αὐτοῖς τῶν συμβεβηκότων, τὸ μὴ νῦν προσελθεῖν; "εἰ δὲ δὴ δεξιώσαιντο τοὺς προσιόντας, ὡς ἔθος, "[c] Φλώρου μὲν ἀποκοπήσεσθαι τὴν ἀφορμὴν τοῦ πο"λέμου, κερδήσειν δὲ αὐτοὺς τὴν πατρίδα, καὶ τὸ μη"δὲν παθεῖν πλέον. ἄλλως τε καὶ τὸ πείθεσθαι σα"σίαις ὀλίγοις, δέον αὐτοὺς δῆμον ὄντας, τοσοῦτον "συναναγκάζειν καὶκεῖνους συγκαμνοῦσιν, δεινὸς [d] ἀνεγε"σίας ἦν.

ε'. Τούτοις μειλισσόμενοι τὸ πλῆθος, ἅμα καὶ τῶν σασιαστῶν, οὓς μὲν ἀπειλαῖς, οὓς δὲ αἰδοῦς κατέσυρον. ἔπειτα ὑξηγούμενοι, μετ' ἡσυχίας τε καὶ κόσμου τοῖς στρατιώταις ὑπήντων, καὶ πλησίον γενόμενοι ἠσπάζοντο. τῶν δὲ μηδὲν ἀνταπειλημένων, οἱ σασιασταὶ Φλώρῳ κατεβόων. τοῦτο δὲ ἦν σύνθημα κατ' αὐτῶν δεδομένον. αὐτίκα γὰρ οἱ στρατιῶται, περιχόντες αὐτοὺς, ἔπαιον ξύλοις, καὶ φεύγοντας, οἱ ἱππεῖς καταδιώκοντες συνεπάτουν. ἔπιπτον δὲ πολλοὶ μὲν ὑπὸ Ρωμαίων τυπτόμενοι, πλείους δὲ ὑπ' ἀλλήλων βιαζόμενοι. δεινὸς δὲ περὶ τὰς πύλας ὠθισμὸς ἦν· καὶ φθάνειν ἑκάστου σπεύδοντος, βραδυτέρα μὲν ἡ φυγὴ πᾶσιν ἐγίνετο, τῶν δὲ σφαλέντων ἀπώλεια δεινή. πιτνόντων γὰρ καὶ κλωμένων πλήθει τῶν ὑπερκειμένων ἠφανίζοντο, καὶ οὐδὲ τοῖς ταφὴν τις γνώμῃ τοῖς ἰδίοις κατελείπετο. συνέπιπτον δὲ καὶ στρατιῶται παίοντες [b] ἀνέδην τοὺς καταλαμβανομένους, καὶ ἀπὸ τῆς [f] Βεζεθὰ καλουμένης [g] ἀνάθεν τὸ πλῆθος, βιαζόμενοι παρελθεῖν καὶ κρατῆσαι τοῦτο ἱερῶ καὶ τῆς Αντωνίας. ὧν καὶ Φλῶρος ἐφιέμενος [h] ἐξήγαγεν ἅμα τῷ βασιλικῆς αὐλῆς τοὺς σὺν αὐτῷ, καὶ πρὸς τὸ φρούριον ἐλθεῖν ἠγωνίζετο. δήπουθεν γεμὴν τῷ [i] Βηθωλῆς. ὁ γὰρ δῆμος

ἄπτωτος

a Κατ' αὐτῶν *Busb. & Bod.* *b* Vide *Grotium* ad *Matt.* c. 26. v. 65. *c* Φλώρῳ *Big.* *d* Ita ex *MSS.* ἀσμενίως in *Editis.* Locum hunc vertit *Rufinus* hoc modo, *His addunt quod* [*quoniam MS.*] *paucis ſeditioſis ſi tanta multitudo jungatur, hoc* [*quo MS.*] *magis ad pacificum conſilium ſuam deberent* [*debuerant MS.*] *auctoritatem transferre.* *e* Ita ex *MSS.* ἀναιδῶς in *Editis.* *f* Non dubito quin *Bezetha* collis fuerit, ædificiis ſcilicet occupatus, & pars urbis. *g* Ωθεν *Big.* *h* Εξῆγε τ. β. *Big.* *i* Βηθωλῆς in quibuſdam *MSS.*

a Καὶ

ἄντικρυς ὑπεραφεὶς ἔφερε τῷ ὁρμῇ, καὶ βαρεῖαι τοῖς ἐπὶ τῶν τεγῶν τὰς Ῥωμαίους ἔβαλλον. κατα πορεύεσθαι δὲ τοῖς ὑπερθε βέλεσι, καὶ διακόψαι ὃ τὰς φανερὰς ἐμφράξαν πλῆθος ἀθενήσαντες, ἀνεχώρει εἰς τὸ πρὸς τοῖς βασιλείοις στρατόπεδον.

ε'. Οἱ δὲ στασιῶται, δείσαντες μὴ πάλιν ἐπελθὼν ὁ Φλῶρος κρατήσῃ τοῦ ἱεροῦ [a]ἀφ' ἧς Ἀντωνίας, ἀναβάντες εὐθέως τὰς συνεχεῖς στοὰς τῷ ἱερῷ πρὸς τὴν Ἀντωνίαν διέκοψαν. τοῦτο ἔψυξε τὴν Φλώρου πλεονεξίαν. τὸν γὰρ τοῦ Θεοῦ θησαυρὸν ἐφιέμενος, καὶ ἀφ' τοῦτο παρελθεῖν ὁρμῇ εἰς τὴν Ἀντωνίαν, ὡς [d]ἀπερράγησαν αἱ στοαί, τὴν ὁρμὴν ἀνέσχεν. ὡς μεταπεμψάμενος τοὺς τε ἀρχιερεῖς καὶ τὴν βουλήν, αὐτὸν μὲ ἐξιέναι τῆς πόλεως ἔφη, φρουρὰν δὲ καταλείψειν αὐτοῖς ὅσην ἂν ἀξιώσωσι. τὸν δὲ πάντα πρὸς ἀσφαλείας καὶ τοῦ μηδὲν νεωτερίσειν ὑποχομένων, εἰ μίαν αὐτοῖς καταλείποι σπεῖραν, μὴ μέντοι τὴν μαχεσαμένην· πρὸς γὰρ τούτῳ ἀπεχθῶς δι' ἃ πέποιθεν ἔχειν ὁ πλῆθος· ἀλλάξας τὴν σπεῖραν, ὡς ἠξίουν, μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως ὑπέστρεψεν εἰς Καισάρειαν.

è vestigio *in eos* conversus impetum *illorum* cohibuit, quique seorsum stabant super tectis *domorum* saxis feriebant Romanos. Cum itaque vexarentur telis superne venientibus, nec valuerint multitudinem perrumpere quæ vias angustiores obstruebat, ad exercitum qui in regia erat se recipiebant.

6. Seditiosi autem veriti, ne superveniens denuo Florus templum occuparet per Antoniam eundo, facto statim ascensu porticus templo contiguas versus Antoniam succiderunt. id quod Flori avaritiam refrigeravit. Nam cum Dei sacris thesauris inhiaret, propterea que in Antoniam transgredi cuperet, ubi disruptas vidit porticus ab impetu conquievit. Atque ubi pontifices & senatum accersiverat, se quidem ajebat urbe digredi; præsidium tamen iis relicturum esse, quantum ipsi voluerint. Cum autem illi omnia de securitate & ne quid novi agitaretur polliciti essent, si unam tantum apud eos relinqueret cohortem, non tamen illam quæ cum civibus conflixerat (ob ea siquidem quæ pertulerant populum ei infensum esse) *is* cohorte, uti rogabant, mutata, cum reliqua manu Cæsaream reversus est.

Florus Cæsaream regreditur.

κη'. ΚΕΦ. ις'. CAP. XVI. XVI.

Κέστιος πέμπει Νεαπολιτανὸν χιλίαρχον τὰ τῶν Ἰουδαίων κατασκεψόμενον. δημηγορεῖ Ἀγρίππας πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἵν' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πολέμου ἀποτρέψῃ.

Cestius mittit Neapolitanum tribunum ad res Judæorum explorandas. Agrippa orationem habet ad Judæos, ut ipsos à bello adversus Romanos dehortaretur.

Ἕτερα δὲ ὑποβαλλεῖ τῷ πολέμῳ πορευόμενος, [e]ἐπέστελλε Κεστίῳ, Ἰουδαίων ἀπόστασιν κατὰ φαντασθόμενος, τήν τε ἀρχὴν τῆς μάχης πεμφθεὶς αὐτοῖς, καὶ λέγων λέγων ἐκείνους ἃ πεποίηκεν. ὃ μὴν ὑπ' οἱ τῶν Ἱεροσολύμων ἄρχοντες ἐσίγησαν· ἀλλ' αὐτοί τε καὶ Βερνίκη τῷ Κεστίῳ, περὶ ὧν Φλώρῳ εἰς τὴν πόλιν παρῳκήκεσαν, ἔγραφον. ὁ δὲ, τὰ παρ' ἀμφοῖν ἀναγνούς, μετὰ ἡγεμόνων ἐβουλεύετο. καὶ τοῖς μὲν αὐτῷ ἐδόκει, Κέστιον μὴ στρατιᾶς ἀναβαίνειν, ἢ πεμφησόμενον τὴν ἀπόστασιν εἰ γέγονεν, ἢ βεβαιοτέρους καταστήσοντα Ἰουδαίους, καὶ συμμένοντας· αὐτῷ δὲ περπέμψαι πρὸς τῶν ἑταίρων τὸν κατασκεψόμενον τὰ πράγματα, καὶ τὰ φρονήματα τῶν Ἰουδαίων πιστῶς ἀγγελοῦντα. πέμπει οὖν δὴ τινα τῶν χιλιάρχων Νεαπολιτανὸν, ὃς, ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ὑποστρέφοντι τυχὼν Ἀγρίππᾳ τῷ βασιλεῖ κατ' Ἰάμνειαν, τὴν πέμψαντα καὶ τὰς αἰτίας ἐδήλωσεν.

Aliam autem belli movendi viam comminiscens *Florus*, literas ad Cestium mittebat, quibus falsa de Judæorum defectione ad eum retulit, pugnam illis vitio vertens, dicensque eos eadem ipsa perpetrasse quæ passi sunt. Verumenimvero primores Hierosolymitarum nequaquam tacuerunt: sed & ipsi & Berenice ad Cestium de illis quæ Florus inique egerat literas scripserunt. Ille vero, cum ea legisset quæ ab utrisque acceperat, *de agendis statim* cum ducibus deliberabat. Et quibusdam quidem *factu optimum* videbatur, ut Cestius cum exercitu *eò* ascenderet, à defectoribus, si qui fuissent, pœnas exacturus, aut ut Judæos, etiam quotquot à Romanis starent, confirmatum iret: illi vero *placuit* ut de suis aliquis præmitteretur qui res exploraret, & quo animo essent Judæi fideliter *ei* nunciaret. Quendam igitur è centurionibus mittit Neapolitanum, qui, Agrippæ regi ab Alexandria reverso obviam factus circa Jamniam, *ei* indicavit à quo missus fuerat & quas ob causas.

De Judæis ad Cestium mentitur Florus.

Neapolitanum ad res Judæorum explorandas mittit Cestius.

2. Ibi Judæorum etiam pontifices cum optimatibus & senatu aderant, ut regi *reduci* gratularentur. Postquam vero sua ei officia præstitissent, suas deploraruntcalamitates, & Flori immanitatem enarrarunt. Quam rem indigne quidem ferebat Agrippa, vafre tamen in Judæos, quorum miserebatur, iram suam transferebat, elatos eorum animos volens deprimere, atque eos à vindictæ studio avertens, quasi nulla iis injuria facta videretur. Et illi quidem, ut

Jamniæ Agrippam conveniunt Judæorum primores, & de Floro queruntur.

---

a Καὶ δὴ τινες *Big.* In *Rufini* versione, *conversus quippe adversum eos populus repugnavit, & per tecta evadentes obruebant saxis Romanos.* b Δὲ mutavi in Δὴ. c Alii sic distinguunt, Ἱεροῦ· Ἀφ' ἧς Ἀντωνίας ἐπὶ τὰς στοὰς, πρὸς τ. atque ita *Rufinus* qui vertit, *Antoniam extemplo ascendentes.* d Ita *Busb.* & *Rhed.* ἐκπέφρηγεσαν in *Editis Aliisque.* e Ἀνέστειλε *Rhed.* f Ita in *libris* omnibus, tam *Latinis* quam *Græcis.* Nescio unde suam *Poliannam* habuerit *Gelenius.* g Ita in *MSS.* ὡς δὴ in *Editis.*

Judæi coram Agrippa & Neapolitano suas deplorant calamitates.

ut qui ſortis melioris, quique propter ſua prædia pacem deſiderarent, ſibi conſcii erant benevolentiæ plenam eſſe regis redargutionem. Populus autem ex Hieroſolymis ſexaginta ſtadiis progreſſi, officioſe excipiebant Agrippam & Neapolitanum. ploratus tamen edebant interfectorum conjuges, reliquos præcurrentes; & ad earum ejulatum populus ad lamenta converſi orabant Agrippam ut illis auxilio eſſet; atque ad Neapolitanum vociferabant *quot & quæ paſſi eſſent* à Floro, & in urbem ingreſſis oſtendebant forum deſertum & deſolatum domoſque vaſtatas. Deinde per Agrippam ſuadent Neapolitano, ut cum uno tantum famulo ad Siloam uſque totam circuiret civitatem, ut exploratum habeat Judæos aliis quidem omnibus Romanis parere, in ſolum autem Florum animo eſſe infeſto, ob ſummam quam in eos adhibuit crudelitatem. Ille igitur cum *urbe* peragrata ſatis perſpectam habuiſſet indolem populi mitem quietamque, in templum aſcendebat. Ibi multitudine convocata, cum verbis plurimis fidem eorum erga Romanos laudaſſet, & multis eos ad pacem conſervandam hortatus eſſet, Deique templum, quantum licebat, veneratus, ad Ceſtium reverſus eſt.

ὡς ἂν ὅτιτες ἔκκριτοι, καὶ ἀφ' [2] τὰς αὐτῶν κτήσεις ὀπιθυμοῦντες εἰρήνιν, σωίεσαν εὐνοϊκὴν τὴν ὑπὸ πλῆξιν τῦ Βασιλέως. ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῦ Ιερουσολύμων, ὡς ἑξήκοντα σταδίων προελθὼν ταδίως, ἐδέξιῶτο τὸν Αγρίππαν, καὶ τὸν Νεαπολιτανόν. ἐκώκυον δὲ αἱ τῦ ἀπεσφαγμένων γυναῖκες προεκθέουσαι, καὶ πρὸς τὴν τύπην οἰμωγὴν ὁ δῆμος, εἰς ὀλοφυρμὸς τραπόμενος, ὠκτιρεῖν ἠξίου Αγρίππα ἱκέτευε· τῷ τε Νεαπολιτανῷ κατεβόων, ὅσα πάθοιεν ὑπὸ Φλώρου, καὶ παρελθοῦσιν εἰς τὴν πόλιν τήν τε ἀγορὰν ἠρημωμένην ὑπεδείκνυον, καὶ πεπορθημένας τὰς οἰκίας. ἔπειτα δ' Αγρίππα πείθουσι τὸν Νεαπολιτανὸν σὺν ἑνὶ θεράποντι προελθεῖν μέχρι [b] Σιλοᾶ τὴν πόλιν, ἵνα γνῷ Ιουδαίους τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι Ρωμαίοις εἴκοντας, μόνῳ δὲ ἀπεχθανομένους Φλώρῳ δι' ὑποβολὴν τὴν εἰς αὐτοὺς ὠμότητος. ὁ δὲ, ὡς διοδεύσας τὴν ἀγορὰν ἔλαβεν ἱκανὴν τὴν παράστασιν αὐτῶν, εἰς τὸ ἱερὸν ἀνέβαινεν. ἔνθα συγκαλέσας τὸ πλῆθος, καὶ πολλὰ μὲν εἰς πίστιν αὐτοὺς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπῄνεσας, πολλὰ δὲ εἰς τὸ τηρεῖν τὴν εἰρήνην προέφαλεν, καὶ τὸν Θεὸν προσκυνήσας [c] ὅσον ἐξῆν [d] τὰ ἅγια, πρὸς Κέστιον ἐπανῆλθε.

De legatis ad Neronem mittendis cum Agrippa agunt.

3. Judæi autem univerſi ad regem pontificeſque ſe convertebant, & obſecrabant ut ad Neronem mitterentur legati adverſus Florum, minimeque ſuo de tanta cæde ſilentio paterentur ſemet defectionis ſuſpectos eſſe. quippe viſum iri ipſos primum arma ſumpſiſſe, niſi antea oſtenderent quiſnam primus omnium ea ſumpſiſſet. idque præ ſe ferebant, fore ut non quieſcerent, ſi quis legationem impediret. Agrippa autem invidioſum fore exiſtimabat, eos quidem deligere qui Florum accuſaverant: Judæos vero in bellum accenſos inſuper habere haud è re ſua eſſe perſpiciebat. Populo igitur in Xyſtum convocato, conſtitutaque in loco conſpicuo ſorore Berenice, ſuper domum *ſcilicet* Aſamonæorum (illa autem erat ſupra Xyſtum ad extremam urbis ſuperioris partem, Xyſtoque templum pons jungebat) hujuſmodi orationem habuit.

γ'. Τὸ δὲ πλῆθος τῶν Ιουδαίων, ὅτε τὸν βασιλέα καὶ τὺς ἀρχιερεῖς παρόντας, παρόσους [e] τὴν Φλώρου πέμπειν [f] ἠξίου πρὸς Νέρωνα, καὶ μὴ [g] σιωπήσαντας ὅτι τοσύτῳ φόβῳ καταλιπεῖν ἑαυτοῖς ὑπόνοιαν ἀποστάσεως. δόξειν γὰρ αὐτὺς καταρξαι τὸ ὅπλων, εἰ μὴ φθάσαντες ἐδείξαντο τὸ καταρξασθαι. φανεροὶ δὲ ἦσαν οὐκ ἠρεμήσοντες, εἰ τὴν προσβείαν τὴς ἀποκωλύοι. Αγρίππας δὲ τὸ μὲν χειροτονεῖν Φλώρου κατηγόρους ὑπόφθονον ἐδόκει· τὸ δὲ εἰδέναι δὲ Ιουδαίους εἰς πόλεμον ἀνεπιτηδείως, ἀδύ αἰτίαν λυσιτελῆ καταφαίνειν. προσκαλεσάμενος δὲ εἰς τὸν ξυστὸν τὸ πλῆθος, καὶ προσπαμενος ἐν τῷ ἱερῷ τὴν ἀδελφὴν Βερνίκην, ὅτι τὸ Ασαμωναίων οἰκίας, αὕτη γὰρ ἦν ὑπὲρ τὸν ξυστὸν τὸ πλῆθος τὸ ἱερὸν συνῆπτεν, ἔλεξε τοιάδε.

Agrippæ concio ad Judæos, ut eos à bello dehortaretur.

4. "Si quidem viderem vos omnes ad pugnandum cum Romanis incitatos, neque id "velle populi partem puriorem ſinceriorem- "que ut in pace ageret, ad vos nequaquam "prodiiſſem, auſuſve eſſem vobis conſilium "dare. Supervacua quippe de iis quæ fieri "oportet omnis eſt oratio, quando omnes qui "audierint ad deteriora uno ferantur conſen- "ſu. At quoniam aliquibus ætas quidem belli "malorum ignara, aliis autem ſpes libertatis "temere concepta, nonnullis vero quædam "plus habendi cupido ſtimulos admovet, lu- "crumque ſi res turbatæ forent ex imbecillio- "ribus faciendum; quo pacto & ipſi meliora "edocti reſipiſcant, & non ex paucorum im- "probo conſilio damnum capiant, fieri opor- "tere exiſtimavi, ut ad vos omnes eodem con- "gregatos ea dicerem, quæ in rem veſtram "eſſe perſuaſum habeo. Mihi autem *in dicen-* "*do* nemo obſtrepat, ſi ea non audierit quæ

ε'. "Εἰ μὲν ἐώρων πάντας ὑμᾶς πολεμεῖν Ρω- "μαίοις ὡρμημένους, καὶ μὴ τῦ δήμυ τὸ καθαρώτα- "τον καὶ εἰλικρινέστατον εἰρήνιν ἄγειν προῃρημένους, ὑπ' "ἂν παρῆλθον εἰς ὑμᾶς, ὥτε συμβυλεύειν ἐθάρρησα. "βέλτιστος γὰρ ὑπὲρ ὧν τὰ δέοντα ποιεῖν πᾶς λόγος, ὅταν "ἡ τῶν ἀκουόντων πάντων πρὸς τὸ χεῖρον ὁμόνοια ᾖ. "ἐπεὶ δὲ τινας μὲν ἡλικία τῶν οὐ πολέμῳ κακῶν "ἀπείρατος, τινὰς δὲ ἐλπὶς ἀλόγιστος ἐλευθερίας, "οἴους δὲ πλεονεξία τις παρῳκύνει, καὶ τὸ πρὸς "τῶν ἀσθενεστέρων, ἐὰν τὰ βέλτιστα συγχυθῇ, κέρ- "δος· ὅπως αὐτοί τε σωφρονισθέντες μεταβάλων- "ται, καὶ μὴ τῆς οἰκίας κακοβουλίας ἄκοντες ἀγαθοὶ πα- "ραπολαύσωσιν, ᾠήθην δεῖν ὅτι τὸ αὐτὸ πάντας "ὑμᾶς συναγαγὼν εἰπεῖν ἃ νομίζω συμφέρειν. θορυ- "βήσει δέ μοι μηδείς, ἐὰν μὴ τὰ πρὸς ἡδονὴν "ἀκύσῃ.

a Illud τὰς è *Codd. MSS.* b Σιλωὰμ *Bunb. & Rhed.* Σιλωὰμ *Big. & Gall.* c Οὗν ἐξῆν *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *adoravit Deum ejuſque Sancta, in eo tamen conſiſtens loco in quo licebat.* d Τὰ ἅγια ſæpiuſcule in *Vet. Teſt.* pro τὸ ἱερόν. e Ita ex *MSS.* τῷ Φλώρου in *Editis.* f Ἠξίουν *Bunb. & Rhed.* g Σιωπῶντας *Big.* σιωπήσοντας *Bunb.*

a El-

"ἀκόη. τοῖς μὲν γὰρ, ἀνιπέστως ὑπὸ τῦ ἐπόφασιν
"ὡρμημένοις, ἔνεστι, καὶ μετὰ τῦ ἐμὲ παραίνεσιν,
"τὰ αὐτὰ φρονεῖν. ἐμοὶ δὲ ἀφ-πίπλει καὶ πρὸς τὰς
"ἀκόειν ἐθέλοντας ὁ λόγ@, ἐὰν μὴ πᾶσι πάντων
"ἡσυχία γένηται. οἶδα μὲν οὖν ὅτι πολλοὶ τὰς ἐκ
"τῶν ὑπηρόπων ὕβρεις, καὶ τὰ τῆς ἐλευθερίας ἐγκώ-
"μια προαγωνιῶσιν. ἐγὼ δὲ, πρὶν ἐξετάζειν τίνες ὄν-
"τες, καὶ τίσιν ὑπεχεῖτε πολεμεῖν, πρῶτον ἀφ-
"ζεύξω τῦ συμπλοκὴν [a]τῶν προφάσεων. [b]εἰ μὲν
"ἀμυνόμενοι τὰς ἀδικῦντας, τί σπεύδετε τῦ ἐλευ-
"θερίαν; εἰ δὲ τὸ δ'ουλεύειν ἀφόρητον ἡγεῖσθε, πε-
"ρισσὴ πρὸς τὰς ἡγεμόνας ἡ μέμψις. καὶ γὰρ ἐπεί-
"κειαν μετριαζόντων, αἰσχρὸν ὁμοίως τὸ δ'ουλεύειν. σκο-
"πεῖτε δὲ καὶ καθ' ἕκαστον τύτων, ὡς ἔστι μικρὰ ὧν
"πολεμεῖν ἡ ὑπόθεσις· καὶ πρῶτά γε τὰ τῷ ὑπὸ-
"πτόπων ἐγκλήματα. θεραπεύειν δὲ οὐκ ἀρμόζει
"δεῖ ταῖς ἐξυσίαις. ὅταν δὲ τῶν μικρῶν ἁμαρτημά-
"των τὰς ἐξονειδισμὰς [c]ποιῆσθε μεγάλας, καθ' ἑαυ-
"τῷ τὰς ὀνειδιζομένας ἀπελέγχετε· καὶ παρόντες ὃ
"λάθρα καὶ μετ' αἰδῦς ὑμᾶς βλάπτειν, πορθῦσι φα-
"νερῶς. ὀδὰξ δὲ ὕτω ταῖς πληγαῖς, ὡς τὸ φέρειν, ἀνα-
"γέλλει· καὶ τὸ τῶν ἀδικημένων ἡσύχιον τοῖς ἀδικῦ-
"σι τῇ διαπορᾷ. φέρε δὴ, εἰ τὰς Ρωμαίων ὑπηρέτας
"ἀνιπέστως χαλεπὰς· ὕπτι Ρωμαῖοι πάντες ἀδικῦσιν
"ὑμᾶς, ὀδὲ Καῖσαρ, πρὸς ὃς αἱρεῖσθε τὸν πόλεμον.
"ὁ γὰρ ἐξ ὀπτελῆς ἥκει τις πομπὸς ἀπ' ἀκείνων, ὃ-
"δέ γε τὰς ἑσπὼ τῷ ἀνατολὴν ἢ ἀφ' ἑσπέρας
"ὀφθαλέγξαι· ἀλλ' ὀδ' ἀκόειν ταχέως τἀντῦθεν ἐκ
"ῥᾴδιον. ἄτοπον δὲ, [d]καὶ δι' ἕνα πολλοῖς, καὶ ἀφ'
"μικρᾶς αἰτίας πηλικύτοις, καὶ μηδὲ γινώσκυσιν ἃ
"μεμφόμεθα, πολεμεῖν. καὶ τῶν μὲν ἡμετέρων ἐγκλη-
"μάτων ταχεῖα γένοιτ' ἂν ἡ διόρθωσις. ὅτι γὰρ ὁ αὐ-
"τὸς ὑπηρόπ@ μενῶ ἀφ' παντὸς, καὶ τὰς ἀφ-
"δεξομένας εἰκὸς ἐλθύσεσθαι μετριοπάθειαν. χαλεπὸν
"τὸ δ' ἄπαξ τὸν πόλεμον ὅτ' ἀπῳδῆσθαι ῥᾴδιον
"δίκαι συμφορᾶν, ὅτι βαρέσαι. ἀλλὰ μὴν πόγε νῦν
"ἐλευθερίας ὑπὲρ ὑμῶν ἄσεσιν, δίκαι ὑπὲρ τῦ μηδὲ
"ἀπεβαλεῖν αὐτῷ ἀγωνίζεσθαι προήκειν. ἡ γὰρ
"πεῖρα τῆς δουλείας χαλεπὴ, καὶ σφᾶς τῦ μηδὲ
"ἄρξασθαι ζώντης ὁ ἀγὼν δίκη@. ὁ δ' ἅπαξ
"χειρωθεὶς, ἔπειτα ἀφιστάμεν@, αὐθάδης δῆλός
"ἐστι, οὐ φιλελεύθερ@. τότε γὰρ οὖν ἐχρῆν πάν-
"των ὑπὲρ τῦ μὴ δίκασθαι Ρωμαίῳς πεῖν, ὅτε
"τῷ ἀρχὴν ἐπέβαινε τῆς χώρας ὁ Πομπήι@.
"ἀλλ' ὃ μὲν ἡμέτερος προήκει, καὶ ὃ βασι-
"λεὺς [e]αὐτῷ, καὶ χρήμασι καὶ σώμασι καὶ ψυ-
"χαῖς ἄμεινον ὑμῷ πολλῷ διακείμενοι, πρὸς μοῖ-
"ραν ὀλίγων τῆς Ρωμαίων δυνάμεως οὐκ ἀντέ-
"σχον. ὑμεῖς δὲ, ὃ τὸ μὲν ὑπακούειν οὐκ ἀφ-
"δεχῆς παρειληφότες, τοῖς προήκουσι δὲ τῷ [f]πρό-
"τερον ἀκουσάντων τοσῦτον ἐλαττούμενοι, πρὸς ὅλην

"sibi placeant. Nam his quidem, qui impetu
"effreni ad defectionem rapiuntur, licebit
"etiam poſt meam adhortationem eadem *quæ*
"*antea* ſentire. mea autem etiam ad illos qui
"audire cupiunt oratio non pertinget, niſi ab
"omnibus ſilentium fiat. Equidem novi quod
"multi & injurias procuratorum exaggerent,
"& libertatis laudes amplificent & augeant.
"Ego autem, priuſquam diſcutiam qui ſitis,
"& quos bello aggredimini, prætextus com-
"plicatos disjungam *& evolvam*. Nam ſi eos
"quidem qui vos injuria afficiunt ultum itis,
"quorſum adeo libertatem extollitis? ſi vero
"ſervitutem intolerandam ducitis, ſuperflua
"eſt adverſus præſides querela. nam etſi illi
"moderationem adhibeant, nihilominus turpis
"habetur ſervitus. Sigillatim autem & iſta vo-
"biſcum reputate, quam exigua *ex utriſq*; bel-
"lum movendi cauſa: & primum quod ad ea
"attinet quæ procuratoribus vitio vertitis. Opor-
"tet autem vos *officiis* poteſtates demereri, non
"*verbis* irritare. At cum leviora delicta illis ut
"graviſſima crimina objicitis, *contra vos ipſos
"eos arguitis quibus crimina exprobratis; adeo
"ut non amplius vos clam & verecundia adhi-
"bita lædant, ſed palam vaſtent *& diripiant*.
"Nihil autem plagas ita mitigat, ac ferre eas;
"& injurias patienter accipere, †eas inferenti-
"bus pudorem & moram injicit. Sit ita ſane,
"Romanorum miniſtros adeo moleſtos eſſe ut
"ferri nequeant: non tamen Romani omnes
"vos injuria afficiunt, neque ipſe Cæſar, ad-
"verſus quos bellum ſuſcipitis. Haud enim
"præcipiunt, ut improbus ad vos quiſquam ab
"illis mittatur, neque ab occidente ad orien-
"tem poſſunt oculos conjicere: ſed neque fa-
"cile eſt ut quæ hîc fiunt illic ſtatim audian-
"tur. Eſt autem abſurdum, & propter unum
"cum multis, & propter cauſas exiguas cum
"tantis, atque ea de quibus querimur neſcienti-
"bus, velle confligere. Et erit quidem ut cri-
"minibus, quæ illis exprobramus, cita adhi-
"beatur correctio. Neque enim idem perpe-
"tuo manebit procurator, & veriſimile eſt fore
"ut moderatiores veniant qui ipſi ſuccedant.
"Bellum autem ſemel motum neque deponere,
"neque ſuſtinere facile eſt abſque calamitati-
"bus. Verumenimvero nunc libertatis deſi-
"derio teneri intempeſtivum eſt, cum jam an-
"tea oportuerit vos ſtrenue dimicare ne ea
"amitteretur. Servitutem enim experiri du-
"rum eſt, & juſtum eſt certamen ad illius
"jugum repellendum initum. Qui vero ſe-
"mel ſubactus poſtea defecerit, contumax ma-
"gis ſervus eſt quam amator libertatis. Tunc
"enim omnia agenda erant, ne Romani ad-
"mitterentur, cum primum in regionem *hanc*
"ingreſſus eſt Pompejus. Majores vero no-
"ſtri, eorumque reges, qui pecunia & corpo-
"ribus & animis multo vobis præſtiterunt, exi-
"guæ partis potentiæ Romanæ impetum non
"ſuſtinebant. At vos, quibus hæreditarium eſt
"obedire *Romanis*, rebus autem omnibus illis
"qui primum paruere tanto inferiores eſtis,
"*etiam*

a Eſt forſan qui mallet τ῀ πρωτείων. quod τ῀ πρωτείους habeamus in nonnullis *MSS.* τ῀ πρώτους *Rhed.* *b* Εἰ μὲν γὰρ ἀμ. *Big.* *c* Ποιῆσθε *Big.* *d* Illud καὶ ex *MSS.* *e* Διὰ μικρᾶς αἰτίας *Bamb.* & *Rhed.* *f* Ita *Bamb. Rhed. Big.* & *Rnf.* πρόσθεν in *Editis.* *g* Πρῶτον ὑπακουσάντων *Big.* * Ita vertendum, niſi forſan ἀπολέγχειν ſit *accuſationem liberare*, vel *excuſare*. † Forſan melius, *eas inferentes immunes.*

"*etiam* toti Romanorum imperio reſiſtitis. Et
"Athenienſes quidem, qui ob Græcorum liber-
"tatem etiam incendio *patriam* urbem olim
"tradiderunt; qui Xerxem arrogantiſſimum
"per terram navigantem, per mare inceden-
"tem, & qui ne pelago quidem caperetur,
"latiorem vero Europa exercitum duceret,
"una cum nave fugientem perſequuti ſunt, &
"circa parvam Salaminem tantam Aſiæ poten-
"tiam fregerunt, nunc Romanis ſerviunt, & urbi
"*totius* Græciæ dominæ imperat legeſque im-
"ponit Italia. Lacedæmonii quoque, poſt Ther-
"mopylas & Platæas & Ageſilaum qui Aſiam
"perveſtigavit, illis dominis acquieſcunt. Ma-
"cedones etiam, Philippi imaginem adhuc
"intuentes & cum Alexandro terrarum orbis
"imperium ipſis promittentem aſpicientes, fe-
"runt tantam mutationem, eoſq; venerantur ad
"quos fortuna migravit. Quin & aliæ gentes
"innumeræ, majori libertatis fiducia turgen-
"tes, manus *illis* dant. Vos autem ſoli ſervire
"*illis* dedignamini, quorum in poteſtatem
"redacta ſunt omnia. Quibus exercitibus, qui-
"bus freti *eſtis* armis? Ubi vobis claſſis Ro-
"manorum maria occupatura? Ubi theſauri
"ad iſta aggredienda ſuppeditaturi. Num con-
"tra Ægyptios aut Arabas vos bellum movere
"exiſtimatis? Nonne Romanorum imperium
"vobiſcum reputabitis? nonne veſtram metie-
"mini imbecillitatem? nonne vos ſæpe à gen-
"tibus finitimis victi fuiſtis & ſubacti? Illo-
"rum autem vis per totum terrarum orbem
"ſtetit invicta. Immo & quiddam eo am-
"plius ſibimet quæſiverunt. Non enim illis
"ſatis fuit totus Euphrates ad orientem, ne-
"que ad ſeptentrionem Iſter, neque in meridie
"ſolitudine tenus perveſtigata Libya, & ad
"occidentem Gades. Sed ultra oceanum alium
"orbem, & ad Britannos antea incognitos ar-
"ma pertulerunt. Quid ergo? voſne Gallis
"ditiores eſtis, Germanis fortiores, Græcis ſa-
"pientiores, plures toto orbe degentibus? Quid
"veſtra confidentia vos contra Romanos attol-
"lit? Erit *forſan* qui dicet, durum eſt ſervire.
"At quanto magis *durum eſt* Græcis, qui, cum
"omnibus quos ſol aſpicit præſtare videantur
"nobilitate, & amplam adeo regionem occu-
"pent, nunc bis ternis Romanorum faſcibus
"obediunt. Quin & totidem *obſequuntur* Ma-
"cedones, qui certe multo vobis juſtius debe-
"rent libertatem ſibi vendicare. Quid autem
"quingentæ Aſiæ civitates? Nonne abſque
"ullo præſidio unum rectorem faſceſque con-
"ſulares venerantur? Quid memorem He-
"niochos & Colchos & Taurorum gentem,
"Boſphoranos quoque, & Ponti incolas, gen-
"teſque Mæotidis, quæ jam ante ne nativum
"quidem dominum agnoverunt, nunc vero à
"trecentis militibus in obſequio continentur;
"& quadraginta naves longæ innavigabile
"prius mare & immane faciunt ſecurum &
"pacificum. Quam multa pro libertate dice-
"re habentes Bithyni, & Cappadoces, & Pam-

"ἀνδίσασθε τ῾ Ρωμαίων ἡγεμονίαν. καὶ Αθηναῖοι μέ, [a] οἱ
"τὸν τ῾ Ελλήνων ἐλευθερίας δωδόντες ποτὲ καὶ
"πυρὶ τ῾ πόλιν, οἱ ⟨Ⓦ⟩ ὑπερήφανον Ξέρξην ἀφ᾽ γῆς
"πλεύσαντα, ἐφ᾽ ἁλὸς ὁδεύσαντα, καὶ μὴ χω-
"ρήμασι μέ τοῖς πελάγεσι, πλατυτέραν δὲ τ῾ Εὐρώ-
"πην τὴν στρατιὰν ἄγοντα, ὀλιγοστὴν ὅτι μιᾶς νεὼς
"διώξαντες, τὸν δὲ τῇ σμικρᾷ Σαλαμῖνι τὸν το-
"σαύτην Ασίαν κλάσαντες, νῦν δουλεύουσι Ρωμαίοις, ἡ
"τ῾ ἡγεμονίδα τ῾ Ελλάδος πόλιν διακῆ τὰ ὄπτ᾽ τ῾
"Ιταλίας ⟨Ⓦ⟩εφάγματα. Λακεδαιμόνιοί τε μὴ Θερ-
"μοπύλας καὶ Πλαταιὰς, καὶ τ῾ ἐρήμησαντα τ῾ Ασίαν
"Αγησίλαον, ἀγαπῶσι τὸν αὐτὸν δεσπότην. καὶ Μα-
"κεδόνες, ἔτι φαντάζόμενοι Φίλιππον καὶ σὺν Αλεξάν-
"δρῳ [b] ⟨Ⓦ⟩αντείφοντα αὐτοῖς τ῾ τ῾ οἰκουμένης ἡγεμονίαν
"ὁρῶντες, φέρουσι τὴν τοσαύτην μεταβολὴν, καὶ θεὸν
"ὃν μεταβέβηκεν ἡ τύχη ⟨Ⓦ⟩οσκυνοῦσιν. ἄλλά τε ἔθνη
"μυρία, πλείονα γέμοντα ⟨Ⓦ⟩ὸς ἐλευθερίαν παῤῥη-
"σίας, εἶχεν. μόνοι δὲ ὑμεῖς ἀδοξεῖτε δουλεύειν, οἷς
"ὑποτέτακται τὰ πάντα. ποίᾳ στρατιᾷ, ποίοις πε-
"ποιθότες ὅπλοις; πῦ μὲν ὁ τόλ⟨Ⓦ⟩ [c] ὑμῶν ἁλα-
"φόμενος τὰς Ρωμαίων θαλάσσας; πῦ δὲ οἱ ταῖς ὀπτ-
"ολαῖς ἐξαρκέσοντες θησαυροί; ⟨Ⓦ⟩ὸς Αἰγυπτίους ἆρα
"καὶ ⟨Ⓦ⟩ὸς Αραβας οἴεσθε κινεῖν τ῾ πόλεμον; ἢ πε-
"ισπέφυσθε τ῾ Ρωμαίων ἡγεμονίαν; ἢ μετρήσητε τὸν
"ἑαυτῶν ἀσθένειαν; ἢ τὰ μὲ ὑμέτερα ⟨Ⓦ⟩ὸς τ῾ ⟨Ⓦ⟩οσοί-
"κων ἐθνῶν ἀτόπως πολλάκις; ἡ δὲ ἐκείνων ἰσχὺς ἀφ᾽
"ἧ οἰκουμένης ἀνίκητος. μᾶλλον δὲ καὶ ζώντης ἐζητη-
"σάν τι τελέου. ἢ γὰ ὑπέρκεισι αὐτοῖς ὅλος Εὐφράτης
"ἕως τ῾ ἀναζολὴν, οὐδὲ τ῾ ⟨Ⓦ⟩οσαρκτίαν Ιστρος, ἤ τε
"μεσημβρινὴ μέχρι τ῾ ἀοικήτων ἐρημωθεῖσα Λιβύη, καὶ
"Γάδειρα ⟨Ⓦ⟩ὸς ἑσπέραν. ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὠκεανὸν ἑτέρους
"ἐζήτησαν οἰκουμένης, καὶ μέχρι τ῾ ἀνιστορήτων ⟨Ⓦ⟩ρότερον
"Βρεττανῶν διήνεγκαν τὰ ὅπλα. τί οὖν ὑμεῖς, πλουσιώ-
"τεροι Γαλατῶν, ἰσχυρότεροι Γερμανῶν, Ελλήνων σοφω-
"τέροι, πλείους τ῾ κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐστὲ πάν-
"των; τί δ᾽ [d] πεποιθὸς ὑμᾶς χῦ Ρωμαίων ἐπαίρει; χα-
"λεπὸν δ᾽ δουλεύειν, ἐρᾷ τὶς. πόσῳ μᾶλλον Ελλησιν, οἷ
"τῶν ὑφ᾽ ἥλιον πάντων εὐγενείᾳ ⟨Ⓦ⟩ροῦχον δοκοῦντες,
"καὶ τοσαύτην γεμόμενοι χώραν, [e] ἐξ Ρωμαίων ὑπεί-
"κουσι ῥάβδοις. τοσαύταις δὲ Μακεδόνες, οἱ δικαίοτε-
"ρον ὑμῶν ὀφείλοντες ἐλευθερίας ἀντιποιεῖσθαι. τί δὲ
"αἱ πεντακόσιαι τῆς Ασίας πόλεις; οὐχὶ δίκα ⟨Ⓦ⟩ρου-
"ρὰς ἕνα ⟨Ⓦ⟩οσκυνοῦσιν ἡγεμόνα, καὶ ταῖς [e] ⟨Ⓦ⟩απικαῖς
"ῥάβδοις; τί δῆ λέγειν Ηνιόχους τε καὶ Κόλχους, καὶ
"τὸ [f] τῶν Ταύρων φῦλον, Βοσπορανούς τε καὶ τὰ ⟨Ⓦ⟩ρὸς
"τῷ Πόντῳ καὶ τῆς Μαιώτιδ⟨Ⓦ⟩ ἔθνη, παρ᾽ οἷς
"πρὶν μὲν ὐδὲ οἰκεί⟨Ⓦ⟩ ἐγνώσκε⟨Ⓦ⟩ δουλότης, νῦν δὲ
"τετρακισχιλίοις ὁπλίταις [e] ⟨Ⓦ⟩οτάσσεται, καὶ ⟨Ⓦ⟩οσαρέκεινα
"τὰ τῆς μαχαιρᾶ τ῾ πρὶν ἄπλωτον καὶ ἀχρεῖον εἰρηνεύουσι
"θάλασσαν. πόσα Βιθυνία, καὶ Καππαδοκία, καὶ ὁ Παμ-
"φύλιον

[a] Τπὲρ τ῾ Buſ. [b] Ita lego ex conjectura, favente nonnihil *Ruſino*, qui vertit *promittentem*. ⟨Ⓦ⟩ροφαντείφοντα in *Editis*. ⟨Ⓦ⟩ροφαντείφοντα in aliquot *MSS*. [c] Υμῖν *Big*. [d] Ita *Big. Voſſ.* & *Rhed.* ⟨Ⓦ⟩ιποιθὼς in *Editis Aliiſque*. [e] Ταῖς Ρωμαίων, & mox ταῖς αὐταῖς *Big*. [f] Illud τ῾ è *MSS*.

[a] Επιφα-

"φύλιον ἔθνος, Λύκιοί τε καὶ Κίλικες ὑπὲρ ἐλευθερίας
"ἔχοντες εἰπεῖν, χρεὶς ὅπλων φορολογῆνται; τί δὲ
"Θρᾷκες, οἱ πέντε μὲ εὖρος, ἑπτὰ δὲ μῆκος ἡμερῶν χώ-
"ρων διειληφότες, τραχυτέροις τε καὶ πολλῷ τῷ ὑμε-
"τέρας ὀχυρωτέροις, καὶ βαθεῖ κρυμῷ τὰς [a]ὑπερατείνου-
"σας ἀνακόπτουσιν, οὐχὶ διχιλίοις Ρωμαίων ὑπακούουσι
"φρουροῖς. οἱ δὲ ἀπὸ τούτων Ἰλλυριοὶ τὴν μέχρι Δαλ-
"ματίας [b]ἐκτεταμένην [c]οἱ δὲ Ἴστρῳ κατοικοῦντες, οὐ
"δυσὶ μόνοις τάγμασιν ὑπείκουσι, μεθ' ὧν αὐτοὶ τὰς
"Δακῶν ἀνακόπτουσιν ὁρμάς; Ἡ δὲ τοσαυτάκις περὶ
"ἐλευθερίας ἀναχαιτίσαντες Δαλμάται, [d]οὐ περὶ τοῦ
"τὸ μόνον ἀεὶ χειρωθέντες ὥστε συλλεξάμενοι τὴν ἰσχὺν πά-
"λιν ἀποστῆναι, νῦν οὐχ ὑφ' ἑνὶ τάγματι Ρωμαίων ἡσυ-
"χίαν ἄγουσιν; ἀλλὰ μὴν εἴγέ τινας εἰς ἀπόστασιν [e]ὤφει-
"λον ἀφορμὴ μεγάλαι παρεξωύειν, μάλιστα Γαλάτας
"ἐχρῆν, τοὺς ὅπως ὑπὸ τῆ φύσεως τετειχισμένους, ἐξ
"ἀνατολῆς μὲ ταῖς Ἄλπεσι, πρὸς ἄρκτῳ δὲ Ῥήνῳ
"ποταμῷ, μεσημβρινοῖς δὲ τοῖς Πυρρηναίοις ὄρεσιν, ὠκεα-
"νῷ δὲ πρὸς δυσμᾶς. ἀλλὰ καί τοι τηλικαῦτα μὲ
"ἔρκη προβεβλημένοι, [f]πέντε δὲ καὶ τετρακοσίοις πλη-
"θύουσιν ἔθνεσι, ταῖς δὲ πηγαῖς ὡς ἄν τις εἴποι τῆ εὐδαι-
"μονίας ὀπιχωρίοις ἔχοντες, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς σχεδὸν ὅλην
"ὀπιπλύζοντες τὴν οἰκουμένην, ἀνέχουσι Ρωμαίων πρόσοδος
"ὄντες, καὶ ταμιεύόμενοι παρ' αὐτοῖς τὴν οἰκείαν εὐδαι-
"μονίαν· ἃ τοῦτο [g]νοσούντων, οὐ λέγω φρονημάτων μα-
"λακίαν, οὐδὲ δι' ἀγένειαν, ἅτε διηνεκῶς ὀγδοήκοντα
"ἔτη πόλεμοι ὑπὲρ τῆ ἐλευθερίας, ἀλλὰ μὴ τῆ δυνά-
"μεως Ρωμαίων καὶ τῆ τύχῃ καταπλαγέντες, ἧττον
"αὐτοῖς κατορθοῖ πλείονα τῶν ὅπλων. τοσαυτάκις ἐπὶ τοὺς
"χιλίοις καὶ διακοσίοις στρατιώταις δυναύσαι, ὧν ὀλί-
"γω δεῖν πόλεις ἔχουσι πόλεις. οὐδὲ Ἴβηρσι ὁ χαρ-
"γάρυθος χρυσὸς εἰς τὸ ὑπὲρ τῆ ἐλευθερίας πόλεμον
"ἐξήρκεσεν, οὐδὲ τὸ τοσοῦτον ἀπὸ Ρωμαίων γῆς καὶ
"θαλάσσης διάστημα, φῦλά τε Λυσιτανῶν καὶ Καντά-
"βρων ἀρειμάνια, οὐδὲ γείτων ὠκεανὸς φοβεροὶ καὶ τοῖς
"ἐπιχωρίοις ἄμπωτιν ἐπάγων· ἀλλ' ὑπὲρ τοὺς Ἡρακλείους
"στήλας ἐκτείναντες τὰ ὅπλα, οἱ διὰ νεφῶν ὀλισθαί-
"νοντες τὰ Πυρρηναῖα ὄρη, καὶ τούτους ἐδουλώσαντο Ρω-
"μαίοις. φρουροὶ δὲ ἤρκεσι τῆ ὕπα δυσμάχου καὶ τοσού-
"του ἀποκισμένου ἓν τάγμα. τίς ὑμῖν οὐκ ἀκοῇ
"παρείληφε ὁ Γερμανῶν πλῆθος; ἀλκιμὸν μὲν γὰρ καὶ
"μεγίθη σωμάτων [h]ἴδιον δήπου πολλάκις, ἐπεὶ παν-
"ταχῆ Ρωμαίοις τοὺς τόπους ἀχμαλώτους ἔχουσιν.
"ἀλλ' ὅτοι, γλῶ μὲν ἄπειροι τυγχάνομεν, μείζω δὲ τῶν
"σωμάτων ἔχοντες τὰ φρονήματα, καὶ τοῖς μὲν [i]ψυ-
"χὴν θανάτῳ καταφρονῆσαι, τοὺς δὲ θυμοὺς τῆ ἀγρι-
"ώτατα θηρίων στρεβλοτέρους, ῥῆον τῆς ὁρμῆς ὅσῳ ἔχυ-
"σι, καὶ Ρωμαίων ὀκτὼ τάγμασι δαμαζόμενοι, δυ-

"phyliorum gens, Lycii quoque & Cilices, ar-
"mis non compulſi tributa pendent? Quid
"autem Thraces, qui regionem quinque die-
"rum *itineris* in latitudinem, ſeptem vero
"*dierum* in longitudinem, & aſperiorem mul-
"to quam veſtra eſt & longe munitiorem, fri-
"goreque opaco impreſſionem facientes inhi-
"bentem, nonne duobus millibus Romanorum
"præſidiariis obſequuntur? Illis vero proximi
"Illyrii, regionem ad Dalmatiam uſque porre-
"ctam & Iſtro tenus incolentes, nonne duabus
"ſolis legionibus parent, quibus & ipſi Daca-
"rum impetus compeſcunt? Et qui toties pro
"libertate acriter inſurrexerunt Dalmatæ, eò
"tantum fere ſemper victi ut coactis novis
"copiis iterum rebellarent, nonne ſub una Ro-
"manorum legione vitam quiete agunt? At
"certe ſi quos magnæ opportunitates ad defe-
"ctionem incitare deberent, maxime omnium
"Gallos *deficere* oporteret, adeo locorum na-
"tura munitos, ab oriente quidem Alpium ſum-
"mitatibus, à ſeptentrione vero Rheno flumi-
"ne, à meridie Pyrenæis montibus, & ab oc-
"cidente oceano. ſed quamvis tanta *boſtibus*
"oppoſita & objecta habeant propugnacula,
"ac quinque & trecentis abundent gentibus,
"fonteſque (ut dicere liceat) domeſticæ felici-
"tatis illis ſuppetant, & bonis ſuis orbem fere
"univerſum irrigent, ferunt nihilominus vecti-
"gales eſſe Romanorum, ſuamque felicitatem
"illis acceptam debere: atque hoc patiuntur,
"non ex animi mollitie, neque quod degene-
"res ſint, (quippe qui per octoginta annos pro
"libertate pugnaverint) ſed Romanorum vir-
"tute obſtupefacti, pariter ac fortuna, quæ illis
"plura efficit quam arma. Quocirca ſub mille
"& ducentis militibus ſerviunt, cum illi pro-
"pemodum plures habeant civitates. Neque
"Hiſpanis in bello pro libertate ſuſcepto *ſuf-
"fecit aurum è terra effoſſum, neque tam lon-
"go à Romanis terræ mariſque intervallo diſ-
"junctio, neque Martiæ Luſitanorum & Can-
"tabrorum gentes, neque vicinus oceanus
"etiam indigenis æſtu ſuo terribilis: ſed ultra
"columnas Herculis prolatis armis, & tranſi-
"tis per nubes Pyrenæis montibus, Romani hos
"quoque ſubjugarunt. qui, licet expugnatu
"ſint difficiles & tam longe diſtantes, una
"tamen legione coërcentur. Quis veſtrum
"non auditione acceperit magnum Germano-
"rum numerum? nam & quàntum robore va-
"lent & corporum magnitudine, frequenter
"ut arbitror vidiſtis, quandoquidem ubique
"gentium Romani ex iſtis habeant mancipia.
"Sed iſti regionem quidem immenſam habi-
"tantes, ſpiritus autem majores corporibus ge-
"rentes, & animam mortis contemptricem,
"iraſque feris immaniſſimis vehementiores,
"Rhenum impetus ſui terminum habent, &
"ab octo Romanorum legionibus ſubacti, ſer-
"viunt

a Ἐπεκτεινόντων *Big.* *b* Ita lego pro κεκτημένους. nec aliter legiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *Poſt hos Illyrii uſque ad Dalmatiam, & Iſtro tenus incolentes.* *c* Voculas οἱ δὲ non agnoſcit *Big.* Eſt qui malit κεκτημένοις ἴστρῳ Ἴστρου, & ſic locum vertit, *ab his ſejunctam regionem uſque ad Dalmatiam pertingentem eis Iſtrum incolentes Illyrii.* *d* Ita legit Cl. *Ibbeſonus*, certiſſima conjectura. Antea erat, ἡ πρὸς τὸ μόνον ἀεὶ χειρωθέντες τέλος ἔχει. etiam in libris omnibus præter *Big.* qui habet μᾶλλον pro μόνον. Quomodo legerit *Ruſinus*, aliis conjiciendum relinquo ex iſta verſione, *Dalmatæ tam multa pro libertate conati, ſæpiuſque capti rurſum cum majoribus opibus rebellarunt.* *e* Sic *Big. Bed. Gall.* & *Voſſ.* ὤφελον in *cæteris.* *f* *Trecentis & quindecim* in verſione *Ruſini.* Videſis *Lipſium* ad III. *Annalium Taciti*, p. 89. *g* Φρονήματος *Voſſ.* *h* Ita *Bunb.* ἴδιον in *reliquis.* *i* Sic *MSS.* & *Ruf.* τύχῃ perperam in *Edititis.* * *Sc.* ad Romanorum vim arcendam.

"vium quidem quotquot capti ſunt, gens ve-
"ro omnis *reliqua* fuga ſibi ſalutem quærit.
"Porro & Britannorum murum conſiderate,
"qui Hieroſolymorum muris adeo confiditis.
"Nam & illos oceano circundatos, & inſu-
"lam noſtro terrarum orbe fere non minorem
"habitantes, Romani mari navigato in ſervi-
"tutem redegerunt: quatuorque legiones tan-
"ta magnitudinis inſulam præſidio tenent.
"Denique quid pluribus, quandoquidem &
"Parthi, genus hominum bellicoſiſſimum, tot
"populis imperantes, & tam magna copiarum
"freti multitudine, obſides Romam mittunt:
"atque videre eſt orientis nobilitatem ſub pa-
"cis ſpecie in Italia ſervientem. Num igitur,
"cum omnes fere quos ſol aſpicit Romano-
"rum arma venerentur, vos ſoli cum illis bel-
"lum geretis? nec ad fatum Carthaginen-
"ſium ſpectantes, qui, de magno illo Hanni-
"bale gloriantes & de genere ſuo nobili ex
"Phœnicibus, Scipionis manui ſuccubuerunt.
"Sed neque Cyrenæi Lacedæmone oriundi,
"neque Marmaridæ, gens ad inaquoſas uſque
"ſolitudines protenſa, neque terribiles etiam
"audientibus Syrtes, Naſamoneſque & Mau-
"ri, & Numidarum multitudo innumerabilis
"virtuti Romanorum obſtiterunt. Tertiam au-
"tem orbis terrarum partem, cujus ne nume-
"rare quidem nationes facile eſt, mari Atlan-
"tico & columnis Herculis terminatam, quæ
"ad mare Rubrum uſq; infinitos alit ſuſtinetq;
"Æthiopas, totam quidem armis ceperunt: &
"præter fruges annuas, quibus pop. Rom. octo
"menſibus veſcitur, alia quoq; omnia pendunt
"vectigalia, & tributis mature ſubveniunt im-
"perii neceſſitatibus, nihil eorum quæ impe-
"rantur ſibi, uti vos exiſtimatis, in contu-
"meliam cedere putantes; quanquam una
"tantum cum illis legio commoratur. Sed
"quid opus eſt exemplis longius petitis Ro-
"manam explicare potentiam, cum eam poſ-
"ſitis ex vicina Ægypto perſpectam habere:
"quæ ad Æthiopas uſque porrecta & Ara-
"biam Felicem, atque Indiæ finitima, * quin-
"quaginta & ſeptingentas hominum myria-
"das alens, *etiam* præter Alexandriæ incolas,
"ut conjicere eſt ex tributo quod in capita
"ſinguli pendunt, Romano imperio ſubjici
"non dedignatur, licet immane quantum ad
"defectionem incitamentum habeat, Alexan-
"driam, propter civium multitudinem & opu-
"lentiam, ne quid de magnitudine *ejus* di-
"cam, quæ triginta ſtadiis in longitudinem pa-
"tet, in latitudinem vero non minus quam
"decem. Uno autem menſe plus tributorum
"Romanis pendet, quam vos anno vertente;
"præterquè pecuniam, Romæ quatuor men-
"ſium annonam *ſuppeditat*. Muro autem mu-
"nitur undique aut invia ſolitudine, aut mari
"importuoſo, aut fluviis, aut paludibus. Horum
"vero nihil compertum eſt plus valere quam
"Romanorum fortuna. Duæ autem legiones

"λεύσει μὲν ἀλόντας, ὃ δὲ ὅλον αὐτῶν ἔθνος φυ-
"γῇ ἁρπάζεται. σκέψασθε δὲ καὶ τὸ Βρεττανῶν τεῖ-
"χος, ᾧ τοῖς Ἱεροσολύμων τείχεσι πεποιθότες. καὶ
"γὰρ ἐκείνους περιβεβλημένους ὠκεανὸν, καὶ τῆς καθ'
"ἡμᾶς οἰκουμένης ὐδὲν ἐλάττονα νῆσον οἰκοῦντας, πλω-
"σαντες ἐδουλώσαντο Ρωμαῖοι· τέσσαρα δὲ τάγματα
"τηλικαύτῃ νήσου ἀφρουρᾶται. καὶ τί δεῖ πολ-
"λὰ λέγειν, ὅπου καὶ Πάρθοι, τὸ πολεμικώτατον φῦ-
"λον, τοσούτων ἄρχοντες ἐθνῶν, καὶ τηλικαύτῃ πε-
"ριβεβλημένοι δυνάμει, ὁμήρους πέμπουσι Ρωμαίοις·
"καὶ ἔστιν ὁπὶ τῆς Ἰταλίας ἰδεῖν, ὑπὸ εἰρήνης δε-
"φάσει δουλεύσαν τῷ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς εὐγέ-
"νειαν. πάντων δὲ σχεδὸν τῶν ὑφ' ἥλιον τὰ Ρωμαίων
"ὅπλα προσκυνούντων, ὑμεῖς μόνοι πολεμήσετε; μη-
"δὲ τὸ Καρχηδονίων τέλος σκοποῦντες, οἳ μέ-
"γαν αὐχοῦντες Ἀννίβαν, καὶ τῷ ἀπὸ Φοινίκων εὐ-
"γενεῖ, ὑπὸ τῷ Σκιπίωνος δεξιᾷ ἔπεσον. ὃ-
"τι δὲ Κυρηναῖοι ὁ Λακώνων γένος, ὅτι [a] Μαρ-
"μαρίδαι, τὸ μέχρι τῆς διψάδος ἀκτεθαμένον
"φῦλον, ὅθ' αἱ φοβεραὶ καὶ τοῖς ἀκούσι Σύρτεις,
"Νασαμῶνές τε καὶ Μαῦροι, καὶ τὸ Νομάδων ἄπει-
"ρον πλῆθος, τὰς Ρωμαίων ἀνίκητον ἀρετὰς. τὴν
"δὲ τρίτην τῆς οἰκουμένης μοῖραν, ἣν ὐδὲ ἐξα-
"ριθμήσασθαι τὰ ἔθνη ῥᾴδιον, ὁρίζομένην Ἀτλαντι-
"κῷ τε πελάγει καὶ στήλαις Ἡρακλείοις, καὶ μέχρι
"τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τὸν ἀπείρους νέμουσαι Αἰ-
"θίοπας, ἐκυρώσαντο μὲν ὅλην· χωρὶς δὲ τοῦ ἐτη-
"σίου καρποῦ, οἳ μησὶν ὀκτὼ τὸ κατὰ τὴν Ῥώμην
"πλῆθος τρέφουσι, καὶ ἔξωθεν παντοίους φορολογῶν-
"ται, καὶ τὰς χρείας τῆς ἡγεμονίας παρέχουσιν ἑτοί-
"μως τὰς εἰσφορὰς, ὐδὲν τῶν ὀφειλομένων ἧσσον
"ὑμᾶς ὕβρει ἡγούμενοι, κἂν ἑνὸς τάγματος αὐ-
"τοῖς ἀφαιρεθέντος. καὶ τί δεῖ πόρρωθεν ὑμῖν ὑπο-
"δεικνύειν τὴν Ρωμαίων δύναμιν, παρὸν ἐξ Αἰγύπτου
"τῆς γειτνιώσης, ἥτις ἀκτεινομένη μέχρις Αἰθιόπων
"καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, ὁμορός τε οὖσα τῆς
"Ἰνδικῆς, πεντήκοντα περὶ ταῖς ἑπτακοσίαις ἔχουσα
"μυριάδας ἀνθρώπων, δίχα τῆς Ἀλεξανδρείων πολι-
"τείας, ὡς ἔνεστιν ἐκ τοῦ καθ' ἑκάστην κεφαλὴν εἰσ-
"φορᾶς τεκμήρασθαι, ἣν Ρωμαίων ἡγεμονίαν οὐκ ἀδο-
"ξεῖ, καίτοι [b] πλείονι ὑπερβάσεως κέντρον ἔχουσα ἡ
"Ἀλεξάνδρεια, πλήθους τε ἀνδρῶν ἕνεκα καὶ πλού-
"του, περὶ δὲ μεγέθους, [c] μῆκος μέν σταδίων τριά-
"κοντα σταδίων, εὖρος δὲ οὐκ ἔλαττον δέκα. ἓν δὲ οἰκεί-
"ου πρὸ ὑμῶν φόρου καθ' ἕνα μῆνα πλέον Ρωμαίοις παρέ-
"χει· ἡ, τὴν χρηματῶν ἔξωθεν τῇ Ρώμῃ σῖτον μηνῶν τεσσάρων
"τετάχασι δὲ πάντοθεν ἢ δυσβάτοις ἐρημίαις, ἢ θαλάσ-
"σαις ἀλιμένοις, ἢ ποταμοῖς, ἢ ἕλεσιν. ἀλλ' ὐδὲν τούτων
"ἰσχυρότερον εὑρεῖν ἦν Ρωμαίων τύχης. δύο δ' ἐγκαθί-
"μενα

a Ita lego, ſretus *MSS.* & *Strabonis* auctoritate. antea Μαρμαρίται. b Hoc vult, Ægyptum ea de re ad rebellionem poſſe ſollicitari, quod res novas moliens Alexandriam habitura ſit, *arcem belli* atque *ſedem*. Græci equidem hujuſmodi loca, unde moventur omnia, κίνητρα appellant; quaſi dicas cardines, in quibus rei totius ſumma vertitur. Sic flexiones, unde exiſtunt motus principia, κίνητρα *Philoſopho* appellantur. Sic & κίνητρον ἰατρῶν ſive βαρίδιον apud *Archimedem*. c Quod ad longitudinem attinet, *Joſepho* accedit *Strabo* l. XVII. latitudinem vero duobus ſtadiis minorem facit. Confer *Diodorum Siculum* in *Biblioth.* l. XVII. p. 529. atque adi *Jac. Capellum* in *Miſcellaneis*, p. 152. * i. e. ſeptuagies centena quinquaginta millia hominum.

a Profun-

"μῶν τῇ πόλει τάγματα, τὸν [a]βαθεῖαν Αἴγυ-
"πτον ἅμα τῇ Μακεδόνων εὐγενείᾳ χαλινοῦ. τίνας
"οὖν ὅτι ⸀ πόλεμον ἐκ τῆς ἀοικήτου [b]προσλή-
"ψεσθε συμμάχους; ⸀ μὴν γὰρ ὅτι τῆς οἰκουμέ-
"νης πάντες εἰσὶ Ῥωμῖοι. εἰ μή τις ὑπὲρ Εὐφράτην
"ἐκτείνει τὰς ἐλπίδας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἀδια-
"βηνῆς ὁμοφύλους αἴεται [c]προσαμυνεῖν. ⸀ δή, ὅτε
"δι' αἰτίαν ἄλογον τηλικούτῳ πολέμῳ συμπλέξουσι
"ἑαυτούς, ὅτε βουλευσαμένοις κακῶς ὁ Πάρθος ὑπο-
"τρέψει. προήσεται γὰρ αὐτοῖς ἡ πρὸς Ῥωμαίους ἐκε-
"χειρία, ἣν ⸀ βραβεύειν αὐτῷ τὰς σπονδὰς, [d]κἂν
"τις τῶν ἐκεῖ αὐτὸν ὅτι Ῥωμαίους ἴῃ. λοιπὸν οὖν ὅτι
"τὸν [e]ἐκ θεοῦ συμμαχίαν καταφευκτέον. ἀλλὰ
"μὴ τοῦτο ⸀ βραβεύουσι Ῥωμαίοις τέτακται, δίκα γὰρ θεοῦ συ-
"στῆναι τηλικαύτην ἡγεμονίαν ἀδιάλυτον. σκέψασθε
"δὲ ὡς ὑμῖν ὁ τῆς θρησκείας ἄκρατος, εἰ καὶ πρὸς
"εὐχερῶς [f]πολεμοῦντε, δυσδιάκριτος· καὶ δι' ἃ [g]μά-
"λιστα ⸀ θεὸν ἐλπίζετε σύμμαχον, ταῦτα ἀναγκα-
"ζόμενοι ⸀ βραβεύειν ἀποτρέφετε. τηροῦντες μέν γε τὰς
"τῆς ἑβδομάδων ἡμέρας, καὶ πρὸς μηδεμίαν πρᾶξιν κι-
"νοῦμενοι, ῥᾳδίως ἁλώσεσθε καθάπερ οἱ πρόγονοι Πομ-
"πηΐῳ, ταύτας μάλιστα τὰς ἡμέρας ἀνεργοὺς ποιησα-
"μένῳ τῆς πολιορκίας· ἐν αἷς ἤργουν οἱ πολιορκούμενοι.
"⸀ βραβεύοντες δὲ τῷ πολέμῳ τὸ πάτριον νόμιμον, οὐκ
"οἶδα ὑπὲρ ὅτου [h]λοιπὸν ποιήσεσθε τὸν ἀγῶνα. ⸀ σπεύδει
"δὲ ὑμῖν μία, ὃ μὴ τὸ πάτριον τι καταλῦσαι. πῶς
"δὲ ἐπικαλέσεσθε ὃ θεῖον εἰς ἄμυναν, οἱ ⸀ βραβεύ-
"οντες ἐκουσίως τὴν εἰς αὐτὸν θρησκείαν; [i]ἀπαμυνῶν-
"ται δὲ ἕκαστοι πόλεμοι, ἢ θείᾳ πεποιθότες, ἢ [j]ἀν-
"θρωπείᾳ βοηθείᾳ. ὅταν δὲ τὴν ⸀ ἀμφοῖν τὸ νεῖ-
"κος ἀποκόπῃ, φασεραὶ ἄλωσιν οἱ πολεμοῦντες αἱρῆν-
"ται. τί δὲ κωλύει τοῖς ἑαυτῶν χεροὶ ⸀ διαχρήσασθαι
"τέκνα καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν [k]ἐπικαλλεστάτην πατρί-
"δα ταύτην κατασφλέξαι; μανέντες γὰρ ὅταν τὸ γε τῆς
"ἥττης ὄνειδος κερδήσητε. κακὸν, ὦ φίλοι, κακὸν,
"ἕως [l]ἔστι σὺν ὁρμῇ τὸ σκάφος, προσκέπτεσθαι τὰ
"μέλλοντα χειμῶνα, μηδὲ εἰς μέσας τὰς θυέλλας
"ἀπὸ λιμένος ἀναχθῆναι· τοῖς μὲν γὰρ ἐξ ἀδήλου
"βλαπτομένοις δικαίως τὸ γῆν ἐλεεῖσθαι πρέπει, ὁ δὲ
"εἰς προῦδηλον ἀπώλειαν ὁρμήσας καὶ προσοπτεύ-
"σας πλοῦν εἰ μή τις ὑπολαμβάνει χειμὼν σωθή-
"σεσθαι πολεμήσει, καὶ Ῥωμαίους κρατήσαντας ὑμῶν
"μετεμίσησεν, ἀλλ' οὐκ εἰς ὑπόδειγμα τῶν ἄλλων
"ἐθνῶν κατασφλέξει μὲν τὸν ἱερὸν πόλιν, ἀναρπά-
"σει δὲ πᾶσι ὑμῶν τὸ φῦλον. οὐδὲ γὰρ [m]ὠφεληθή-
"σεσθε φυγῆς εὑρόντες τόπον, ἅπασιν ἐχθροῖς Ῥωμαίοις
"δικασταῖς ἢ διδασκάλοις ὀφεῖν. ὁ δὲ κίνδυνος ὑμῶν
"οὐδαμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τὰς ἄλλας πό-
"λεις κατοικούντων. ὑμῶν γάρ ἐστι τὸν οἰκουμένης δῆ-
"μος, ὁ μὴ μέρος ⸀ ὑμετέρου ἔχων. ὡς ἅπασι πο-

"urbem præſidio tenentes Ægyptum adeò va-
"ſtam ſimulque Macedonum nobilitatem coër-
"cent. Quos igitur in belli ſocietatem ex ter-
"ra inhabitabili aſſumetis? ſiquidem univerſi
"quà terra habitatur à Romanis ſtant. Fortè
"tamen quis veſtrum ſpes ſuas ultra Euphra-
"tem portigat, ſuoſque gentiles ex Adiabene
"ſibi auxilium laturos credat. Illi vero nec
"levi de cauſa ſemet tanto bello implicari pa-
"tientur, neque ſi quid pravo conſilio facturi
"eſſent, id ſineret Parthus. Illi quippe curæ
"eſt inducias tueri cum Romanis factas; &
"ſiquis de ſuis contra Romanos arma moveat,
"fœdus violatum ire cenſebit. Supereſt igi-
"tur ut ad divinum confugiatur auxilium. Ve-
"rum & hoc Romanis præſens adeſt. Haud
"enim fieri poteſt ut abſque Deo tantum con-
"ſtitueretur imperium. Conſiderate autem dif-
"ficile eſſe, etiamſi cum minus potentibus di-
"micandum eſſet, *vehementi veſtro religio-
"nis ſtudio obſequi; foreque ut Deum à vo-
"bis avertatis, ſi neceſſitate adacti contra ea
"feceritis ex quibus ejus auxilium ſperatis. Si
"quidem dierum ſeptimarum ritum ſervetis,
"nullique operi manum admoveatis, facile ca-
"piemini, quemadmodum majores veſtri Pom-
"pejo ceſſerunt, iis præcipue diebus ſtrenuam
"obſidioni operam navanti, quibus otium age-
"bant obſeſſi. Tranſgredientes autem in bel-
"lo legem patriam, quid reliqui ſit pro quo
"in certamen venietis plane neſcio. Huic uni
"magnopere ſtudendum, ne quid patrium diſ-
"ſolutum iri ſinatis. Sin vero ſponte *veſtra*
"à Dei obſervantia abſtineatis, qua fiducia il-
"lius opem implorabitis? Singuli autem bel-
"lum ſuſcipiunt, aut divino freti auxilio aut
"humano. Cum autem utrumque vobis præ-
"ciderit contentio, non dubium eſt quin vos
"in poteſtatem ſuam redigant hoſtes. Quid
"autem prohibet propriis manibus liberos ju-
"gulare & conjuges, & patriam hanc pulcher-
"rimam igni vaſtare? Ita enim furentes lu-
"crifacietis victorum opprobrium. Bonum
"eſt, ô amici, bonum eſt, dum adhuc in por-
"tu navis eſt, futuram prævidere tempeſta-
"tem, neque in medias procellas è portu de-
"vehi: (nam illi quidem qui in improviſa mala
"incidunt digni ſunt quibus miſericordia ad-
"hibeatur; qui vero in apertum diſcrimen
"ſe conjicit opprobrio etiam afficitur) niſi
"quis exiſtimari velit ex pacto bellum geren-
"dum eſſe, victoreſque Romanos moderate
"vobiſcum acturos, & non in documentum
"aliarum gentium ſacram urbem inflammatu-
"ros eſſe, genuſque veſtrum univerſum inter-
"fectoros. Neque enim ſi ſuperfueritis ar-
"mis, locum fugæ uſquam invenietis, cunctis
"aut Romanos dominos jam habentibus, aut
"ne habituri ſint metuentibus. Periculum au-
"tem non ſolum vos manebit, ſed & quotquot
"in aliis domicilia habeant civitatibus. non
"enim in toto terrarum orbe populus eſt, ubi
"non veſtri portio ſit. quos certe omnes ve-
"ſtram

a Profunditas Ægypti eſt amplitudo ejus, incolarum multitudo, & altæ opes. b Προσλήψεσθε *Rhed.* c Επαμυνῶν *Big.* & *Bod.* d Αν πς *Big.* e Ex deeſt *Big.* Ἐ non agnoſcit *Bod.* f Πολεμοῦντι *Big.* & *Bod.* g Μᾶλλον *Big.* & *Bod.* h Τὸ λοιπὸν *Big. Bod.* & *Voſſ.* i Ανθρωπίνη *Big. Bod.* & *Voſſ.* k Ita *Big.* & *Ruf.* ὅτι in *cæteris.* l Απολωλυμένης *Big.* m Ita *MSS.* & *Ruf.* ἡμετέρου in *Edit.* * Ita placuit locum interpretari ex p. 1066. v. 32.

a Poſt

" ſtram ob defectionem jugulabunt inimici, &
" ob prava paucorum hominum conſilia urbes
" univerſæ ſanguine Judaico redundabunt. Ma-
" net autem venia eos qui talia patraverint.
" Sin vero ea exſequi ſuperſederint, vobiſcum
" reputate quam impium ſit adverſus tam be-
" nignos arma movere. Subeat autem vos mi-
" ſeratio, ſi non liberorum & conjugum, hu-
" jus ſaltem matris urbium, & ſacri ambitûs.
" Parcite fano, ædemque vobiſmet cum ſanctis
" *veſtris* ſervate. Neque enim ulterius victo-
" res Romani illis manus abſtinebunt, quibus
" cum antea peperciſſent nullam acceperunt
" gratiam. Ego vero teſtor ſancta veſtra, &
" ſacros Dei angelos, patriamque communem,
" quod nihil eorum, quæ veſtram ad ſalutem
" ſpectant, prætermiſerim. Atque vos, ſi qui-
" dem ſtatueritis quæ fieri oportet, mecum in
" pace degetis; ſin vero in iras concedatis,
" etiam ſine me periculum adibitis.

Judæorum impetum aliquantulum ſedat Agrippa.

5. Cum iſta dixiſſet lachrymas effudit, itidemque ſoror ejus, atque ita *iratos animos* & impetus illorum magna ex parte repreſſit. Clamabant autem, " non ſe adverſus Roma-
" nos, ſed Florum, ob ea quæ pertuliſſent, bel-
" lum gerere." Reſpondit rex Agrippa, " quid
" verba audiam, cum facta videam eorum qui
" jam contra Romanos pugnant. Neque enim
" Cæſari vectigal ſolviſtis, & ab Antonia porti-
" cus abſcidiſtis. Sopietis autem cauſam de-
" fectionis, ſi & porticus denuo conjunxeritis,
" & tributa penderitis. non enim jam Flori
" *hoc* præſidium eſt, nec Floro danda erit pe-
" cunia.

" λεμανούνται ὑμῶν ἕνεκα καθοσφάξουσι οἱ ἀμφό-
" τεροι, καὶ δι' ὀλίγων ἀνδρῶν κακοβουλίαν πᾶσα πλη-
" ρωθήσεται πόλις Ἰουδαίων φόνου. καὶ συγχώρημι μὲ
" τοῖς τοῦτο [a] πεφάξασιν. ἂν δὲ μὴ πεφάχθη, λο-
" γίσασθε πῶς πρὸς ὕπνον φιλανθρώπως ὅπλα κινεῖν
" ἀνόσιον. εἰσελθέτω δὲ οἶκτος ὑμᾶς, εἰ μὴ καὶ τέ-
" κνων καὶ γυναικῶν, ἀλλὰ τῆς μητροπόλεως ταύτης,
" [b] καὶ τῶν ἱερῶν περιβόλων. φείσασθε δ' ἱερῶν, καὶ θεῶν
" [c] ναῶν ἑαυτοῖς μὴ τῶν ἁγίων τηρήσατε. ἀφέξονται γὰρ
" οὐκ ἔτι Ῥωμαῖοι τούτων κρατήσαντες, ὧν φεισάμε-
" νοι πρότερον ἠμαρίστησαν. μαρτύρομαι δὲ ἐγὼ μὲ
" ὑμῶν τὰ ἅγια, καὶ τοὺς ἱεροὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, καὶ
" πατρίδα τὴν κοινὴν, ὡς οὐδὲν τῶν σωτηρίων ὑμῖν
" καθυφηκάμην. ὑμεῖς δὲ, βουλευσάμενοι μὲ τὰ δέον-
" τα, [d] κοινὴν σὺν ἐμοὶ τὴν εἰρήνην ἕξετε, πολεμή-
" σης δὲ τοῖς ἡμετέροις, χωρὶς ἐμοῦ κινδυνεύσετε.

ε'. Τοσαῦτα εἰπὼν, ἐπεδάκρυσέ τε μετὰ τῆς ἀδελ-
φῆς, καὶ τὸ πολὺ τῆς ὁρμῆς αὐτοῖς ἔπαυσε τοῖς δάκ-
ρυσιν. ἀνεβόων δὲ, "οὐ Ῥωμαίοις, ἀλλὰ Φλώρῳ, δι'
" ἃ πεπόνθασι, πολεμεῖν." πρὸς ταῦτα ὁ βασιλεὺς
Ἀγρίππας, "ἀλλὰ τὰ ἔργα, ἔφη, Ῥωμαίοις ἤδη πολε-
" μοῦντων ὁρῶ. οὔτε γὰρ τῷ Καίσαρι διδόκατε τὸν
" φόρον, καὶ τοὺς στοὰς ἀπεκόψατε τῆς Ἀντωνίας. ὅπο-
" σκοπεῖσθε δ' ἂν τοῦ αἰτίαν τῆς ὑποστάσεως, εἰ
" ταύτας τε [e] συνάψατε πάλιν, καὶ τελέσετε τὴν εἰσ-
" φοράν. οὐ γὰρ ἤδη γε Φλώρου τὸ φρούριόν ἐστιν, ἢ
" Φλώρῳ τὰ χρήματα δώσετε.

CAP. XVII.

Quomodo Judæi bellum adverſus Romanos ſuſceperint, deque Manahemo.

Populus paci quietique ſtudere videtur.

IN ſuis populus acquievit, cumque in templum cum rege & Berenice aſcendiſſent porticus ædificare cœperunt: inſuper optimates & decuriones, diſtributi in vicos, tributo colligendo operam dabant. Brevi autem quadraginta talenta (totidem enim deerant) congeſta erant. æque ita quidem belli minas, quas intentarunt, compreſſit Agrippa. Deinde perſuadere populo tentabat, ut Floro obedientiam præſtarent, donec à Cæſare mitterentur qui ei ſuccederet. Illi vero iſtis exaſperati convicia regi faciebant, & ipſum ex urbe *quamprimum* egredi jubebant: auſique ſunt nonnulli ſeditioſorum etiam ſaxa in eum jacere. Rex autem, cum videret tumultuantium impetum cohiberi non poſſe, ægreque tuliſſet quod contumeliis affectus eſſet, principes quidem eorum una cum aliis potentibus Cæſaream miſit ad Florum, ut ipſe ex iis certos conſtitueret qui regionis tributa exigerent. Ille vero *ſuam* in regnum diſceſſit.

Poſtea exacerbati Agrippam ſaxis petitum urbe ejiciunt.

XVII. 2. Per idem tempus quidam eorum, qui bellum maxime concitabant, congregati impetum fecerunt in quoddam caſtellum, quod Maſada vocabatur. cumque illud fraude oc-

Maſadam caſtellum occupant.

Ὡς Ἰουδαῖοι ἤρξαντο τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον. περὶ τοῦ Μαναήμου.

Τούτοις ὁ δῆμος ἐπείθετο, τοῦ μὲν βασιλέως τῆς τε Βερενίκης ἀναβάντες εἰς τὸ ἱερὸν, κατῆρξάντο τοῦ τοῦν δομήσεως· εἰς δὲ τὰς κώμας οἵτε ἄρ-
χοντες καὶ οἱ βουλευταὶ μεριθέντες τὸν φόρον συνέλεγον. ταχέως δὲ τὰ πεντήκοντα τάλαντα, τοσοῦτον γὰρ ἔλει-
πον, ἠθροίσθη. καὶ τὸν μὲν πόλεμον τότε τοῦ ἀπειλεῖν ὅσον κατέ-
σειεν Ἀγρίππας. αὖθις δὲ ἐπειρᾶτο πείθειν ὁ πλῆθος ὑπακοῦσαι Φλώρῳ, ἄχρις οὗ ἂν αὐτὸς πέμψῃ Καῖσαρ διά-
δοχον. προσαποξυόμενοι δὲ ἐβλασφήμουν εἰς τὸν βασι-
λέα, καὶ τῆς πόλεως αὐτὸν ἐξεκήρυσσον. ἐτόλμων δέ τινες τῶν σφενδονητῶν καὶ λίθους ἐπ' αὐτὸν βάλλειν. ὁ δὲ βα-
σιλεὺς τὸν ὁρμὸν τῶν πανταχόθεν ἀκατάσχετον ὁρῶν, καὶ χαλεπήνας ἐφ' οἷς προπεπλάκιστο, τοὺς μὲν ἄρ-
χοντας ἅμα τοῖς δυνατοῖς αὐτῶν ἔπεμπε πρὸς Φλῶ-
ρον εἰς Καισάρειαν, ἵνα ἐκεῖθεν ἐξ αὐτῶν καταδείξῃ τοὺς τῆδε χώρας φορολογήσοντας. αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὸν βασιλείαν.

β'. Καὶ τότε τινὲς τῶν μάλιστα πονούντων τὸν πόλεμον συνελθόντες, ὥρμησαν ὅτι φρούριόν τι κελέ-
μενον Μασάδαν. καὶ καταλαβόντες αὐτὸ λάθρᾳ, τοὺς

a Poſt πεφάξασιν aliquid amplius in ſuo codice habuiſſe videtur *Rufinus*, qui in verſione ſua iſta adjicit, *quod ſine nimium vitio veſtro conſti.* b Καὶ τῶν ἱερῶν περιβόλων φείσασθε δ' ἱερῶν *Ruf.* qui vertit, *parcite mœnibus ſacris, parcite venerabilibus adytis, templumque vobis & ſancta ſanctorum ſervate.* c Sic *Big.* & *Ruf.* νόμων in *reliquis.* d Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* κοινῇ in *cæteris.* e Συνά-
ψητε, & mox τελέσητε & δώσητε in *Bod.* & *Voſſ.* f Illud ἂν è *MSS.*

a Συνέ

τὰς μὲν Ρωμαίους ἀπόσφαξαν, ἑτέρους δὲ κατέστησαν
λ'. ἰδίους. ἅμα δὲ ἡ τῷ ἱερεῖ Ελεάζαρος υἱὸς Ανανία
τοῦ ἀρχιερέως, νεανίας θρασύτατος, στρατηγῶν τότε, τοὺς
τῷ τῆδε λατρείαν λειτουργοῦντας ἀναπείθει, μηδενὸς
ἀλλοφύλου δῶρον ἢ θυσίαν προσδέχεσθαι. τοῦτο δὲ ἦν 5
τοῖς Ρωμαίοις πολέμου καταβολή. τῷ γὰρ ὑπὲρ τούτων θυσίαν Καίσαρος ἀπέρριψαν. καὶ πολλὰ τῶν τε ἀρχιερέων καὶ τῶν γνωρίμων δεομένων, μὴ παραλιπεῖν τὸ ὑπὲρ τῶν ἡγεμόνων ἔθος, οὐκ ἐπείσθησαν· πολὺ μὲν καὶ τῷ σφετέρῳ πλήθει πεποιθότες, καὶ γὰρ τὸ ἀκμαιό- 10
ταθον τῶν νεωτερίζόντων συνῆργει, μάλιστα δὲ ἀφορῶντες εἰς τὸν Ελεάζαρον στρατηγοῦντα.

λα'. γ'. Συνελθόντες οὖν οἱ δυνατοὶ τοῖς ἀρχιερεῦσιν [a]συνίζαντο, καὶ τῶν Φαρισαίων οἱ γνώριμοι, ἐς ἐπ' ἀκρότους ἤδη συμφορᾶς, ἐβουλεύοντο περὶ τῶν ὅλων 15 καὶ δόξαν ἐπορεγόμενοι τῶν ῥᾳσιαζόντων λόγοις, εἰ τὸ χαλκοῦς πύλης ἀθροίζουσι τὸν δῆμον, ἔστι δ' [b]ὃν ἐνδον ἱερὸν τετραμμένη πρὸς [c]ἀνατολὴν ἡλίου. καὶ πρῶτον αὐτῶν πολλὰ πρὸς τὴν τόλμαν τῆς ἐπαναστάσεως χαλεπήναντες, καὶ τὸ τηλικοῦτον ἐπισπάσειν τῇ 20 πατρίδι πόλεμον, ἔπειτα τῆς προφάσεως τὸ ἄλογον ἐλέγχουσι, φάσκοντες, "τοὺς μὲν προγόνους αὐτῶν κε-"κοσμηκέναι τὸν ναὸν ἐκ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἀλλο-"φύλων τὸ πλέον, ἀεὶ προσδεχομένους τὰς ἀπὸ τῶν "ἔξωθεν ἐθνῶν δωρεάς· καὶ ἡ μόνον ἡ [d]ἀφοσιωμέ- 25 "νων θυσίας πίνων, τοῦτο γὰρ ἀσεβέσταθον, ἀλλὰ καὶ "τὰ βλεπόμενα καὶ τὰ προκείμενα τῶν τοσούτων "χρόνων ἀναθήματα πρὸς τῷ ἱερῷ καθιερωκέναι. αὐ-"τοὺς δὲ νῦν ἐκκλίνοντας τὰ Ρωμαίων ὅπλα, καὶ μη-"δενομένους ἐκ τοῦ παρόντος πολέμου, καθοσιοῦν θρη- 30 "σκείαν ξένην, καὶ μετὰ τοῦ κινδύνου καταψηφίσα-"σθαι τῆς πόλεως ἀσέβειαν, εἰ μόνοις Ιουδαίοις "ὅσια θύειν τις ἀλλότριος, ἢ προσκυνῆσαι καὶ "μὴ ἰδίᾳ τις ἑνὸς τούτου εἰσφέρῃ τὸν νόμον, "ἀγαπακτεῖν, ὡς ἐπιζημίους ἀπανθρωπίας. φθονοῦσι δὲ 35 "ὅτι Ρωμαῖοι καὶ ὁ Καῖσαρ ἴσους ποιοῦσι γίνονται. δι-"δοικέναι μέντοι μὴ τοὺς ὑπὲρ ἐκείνων ἀπορρίψαντες "θυσίας κωλυθῶσι θύειν καὶ τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν, [e]γέ-"νηταί τε ἴσως τῆς ἡγεμονίας ἡ πόλις, εἰ μὴ "ταχέως [f]σωφρονήσαντες ἀποδώσουσι τοὺς θυσίας, καὶ 40 "πεῖσαι ἐξελθεῖν ἐφ' οὓς ὑβρίκασι τῷ φθόνῳ, διορ-"θώσονται τῷ ὕβρει.

δ'. Αμα ταῦτα λέγοντες, παρῆγον τοὺς ἐμπείρους τῶν πατρίων ἱερεῖς, ἀφηγουμένους, ὅτι πάντες οἱ πρό-γονοι τοὺς ἀπὸ τῶν ἀλλογενῶν θυσίας ἀπεδέχοντο. 45 προσῆκε δὲ οὐδεὶς τῶν νεωτερίζόντων, ἀλλ' οὐδὲ προσήεσαν οἱ λειτουργοί, τῷ τοῦ πολέμου [g]κατα-βολεῖ ὑποκαθαζόμενοι. συνιδόντες οὖν οἱ δυνατοὶ, τῷ τε φάσει ἤδη δυσκαθαίρετον ὑπ' αὐτῶν οὖσαν, καὶ τὸν ἀπὸ Ρωμαίων κίνδυνον ὀπὶ προσ- 50
τοὺς αὐτοὺς ἀφιξόμενον, ἀπισχνάζοντο τοὺς αἰ-

cupaſſent, Romanos quidem necarunt, alios vero de ſuis *cuſtodes* conſtituerunt. In templo quoque Eleazarus quidam, filius Ananiæ pontificis, juvenis audaciſſimus, tunc prætor templi, perſuaſit eis, quorum erat in cultu *divino* ſacris operari, ne cujus alienigenæ munus aut hoſtiam acciperent. Hoc autem belli adverſus Romanos initium erat. nam Cæſaris pro illis ſacrificium repudiarunt. Cumque multis eos obſecrarent pontifices & optimates, ne morem pro imperatoribus ſupplicandi prætermitterent, haud eis hoc conceſſerunt; non parum quidem ſuæ etiam multitudini confiſi (nam robuſtiſſimi quique res novas molientium ab illis ſtabant) præcipue vero quod ad Eleazarum templi prætorem ſpectarent. *Judæi hoſtias pro pop. Rom. offerri ſolitas rejiciunt.*

3. Itaq; cum congregati eſſent primates cum pontificibus ſermones conferebant, & Phariſæi nobiliores, quaſi in graviſſima calamitate, de rerum ſumma conſultabant: decretoque ut ſeditioſorum animos verbis explorarent, ante portam æream (quæ in templi parte interiore erat ſoli orienti obverſa) populum in concionem advocant. Atque primo *quidem* vehementer indignati ob temerariam eorum defectionem, quodque tam grave bellum patriæ commoverent, mox quam abſurdo id facerent prætextu oſtendebant, dicentes, "majores quidem eorum ut plurimum muneribus "alienigenarum templum ornaſſe, ſemper ac-"cipientes quæ donata erant ab exteris genti-"bus: & non ſolum non prohibuiſſe aliquo-"rum hoſtias, (hoc enim maxime impium *fuiſ-"ſet*) ſed & donaria, quæ cernuntur *adhuc* & "per tantum temporis permanent, circa tem-"plum collocaſſe. Ipſos vero nunc, Roma-"norum arma irritantes bellumque ab ipſis in "ſe attrahentes, circa exterorum religionem "nova ſtatuere, ſuoque cum periculo civita-"tem impietatis ream facturos eſſe, ſi apud "Judæos ſolos externo alicui nefas ſit hoſtias "immolare, aut *Deum* adorare. & quidem "ſi quis ejuſmodi legem de privato aliquo fer-"ret, *ipſos* indignari * quaſi ſciſceretur inhuma-"nitas; nihil vero curare, quòd Romanis & "Cæſari ipſi hoc beneficio interdicatur. Atta-"men verendum eſſe, ne qui immolandas pro "illis hoſtias repellunt, etiam ipſi pro ſe rem "divinam facere prohibeantur, atque de impe-"rii jure excidat civitas, niſi continuo ad ſa-"nam mentem reducti victimas *offerri* permi-"ſerint, atque injuriæ ſatisfactum ſit ante-"quam ad injuria affectos fama pervenerit. *Primoribus hac de re congregatis, concio habetur ad ſeditioſos.*

4. Simul ac iſta dicerent, in medium producebant ſacerdotes conſuetudinum patriarum peritiſſimos, qui narrarent, quod majores ſui omnes victimas ab alienigenis acceperint. Nemo autem res novas molientium animum advertebat: immo ne *ad munia* quidem *ſua obeunda* acceſſerunt altaris miniſtri, id *ſcilicet* agentes ut bellum excitarent. Cum igitur optimates ſecum reputaſſent ſeditionem jam ab ipſis tolli non poſſe primumque ſe in periculum ac diſcrimen vocatum iri à Romanis, * ſeſe *Nemo ſeditioſorum iſta concione movetur.*

culpa

a Συνίσταντο non agnoſcit *Big.* & mox legit, καὶ τῶν τῶν Φαρισαίων γνωρίμων. quod ſane mallem. b Illud ὃν deeſt *Bod.* c Ανατολὰς *Big.* d Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ἀφοσιουμένων in *Editis Aliiſque.* e Ἐκπεσοῦσι γένηται *Big.* & *Bod.* f Σωφρονίσαντες *Big.* g Sic *Big. Voſſ.* & *Ruſmus*, qui vertit, *ut belli materiam præparantes.* καταβολὴ in *cæteris.* * Cauſas amoliri, *Ruf.* † *Vel*, tanquam inhumana lege ſancita.

Legati contra ſeditioſos ad Florum & Agrippam miſſi.

culpa liberare ſtudebant: & legatos quidem alios ad Florum miſerunt, quorum princeps erat Simon Ananiæ filius; alios vero ad Agrippam, inter quos eminebant Saulus & Antipas & Coſtobarus, regi affinitate juncti. Obſecrabant autem utrumque ut cum exercitu in civitatem aſcenderent, & ſeditionem opprimerent, priuſquam fiat expugnatu difficilis. Et Floro quidem malum iſtud lætum afferebat nuncium, volenſque bellum accendere nihil reſpondit legatis. Verum Agrippas ex æquo utriſque proſpiciens, tam iis qui defecerant, quam bello laceſſitis, cupienſque & Romanis Judæos conſervare, & Judæis templum atque metropolin, ad hæc nec ſibi è re fore *ejuſmodi* tumultus ſciens, miſit in auxilium populo tria equitum millia, Auranitas *ſcilicet* ac Batanæos & Trachonitas, ſub Dario equitum præfecto, duce vero Philippo Jacimi filio.

Bellum Hieroſolymis inter pacifi cos & ſeditioſos.

5. Optimates & pontifices & quotquot è plebe pacem amabant, cum iſtis freti eſſent *copiis*, urbem ſuperiorem occupant; nam inferiorem, & templum in poteſtate ſua habebant ſeditioſi. Et miſſilibus quidem & fundis indeſinenter utebantur, & ex utraque regione crebro telorum jactu rem gerebant. quandoque etiam turmatim excurrentes cominus pugnabant; ſeditioſi quidem audacia ſuperiores, belli vero ſcientia regii. Et hi quidem certabant ut ante omnia templum occuparent, & ædem prophanantes inde abigerent: ſeditioſi vero qui ab Eleazaro ſtabant, ut iis quæ in ipſorum poteſtate erant ſuperiorem etiam urbem adjicerent. Et per ſeptem quidem dies magna utrinque facta erat cædes: neutri vero de loco quem tenuerant cedebant.

Xylophoriæ feſtivitas.

6. Die autem ſequenti, cum ageretur Ligniferii feſtum, (*in* quo mos eſt omnibus *magnam* lignorum vim ad *templi* aram comportare, ne quo tempore ad alendos *ſacros* ignes materia deeſſet, nunquam enim exſtinguuntur) adverſarios quidem ab iſtius obſervantia excluſerunt: cum autem multos è Sicariis ſibi adjunxiſſent (ita enim latrones vocabant ſicas ſub ſinubus geſtantes) una cum infirmiori plebe irruentes, aliquanto audacius ad rem adoriendam ſe accinxerunt. Regii vero numero & audacia ſuperabantur, & ſuperiori urbe cedebant graſſatoribus. Illi vero, cum impreſſionem *in eam* feciſſent, & Ananiæ pontificis domum, & Agrippæ Bereniceſque regias incenderunt: ac deinde ignem tabulariis intulerunt, creditorum inſtrumenta abolere feſtinantes, & æs alienum diſſolvere, & ut ipſi debitores magna multitudine ſibi adjungerent, & egenos inſolentius in locupletes inſurgere facerent. Quippe cum fugerent tabularum cuſtodes, ignem *ædibus* injecerunt. Poſtquam vero nervos civitatis combuſſiſſent, in adverſarios irruebant. Tunc itaque ex optimatibus quidem & pontificibus nonnulli in cloacas ſeſe abdiderunt; alii vero cum regiis in ſuperiorem regiam ſeſe recipientes continuo portas occluſerunt,

Regios adoriuntur ſeditioſi, eoſque ſuperant.

τίας· καὶ πρέσβεις ὧν μὲ πρὸς Φλῶρον [a]ἔπεμψαν, ὧν ἦρχεν υἱὸς Ανανίᾳ Σίμων, ὧν δὲ πρὸς Αγρίππαν, ἐν οἷς καὶ ἦσαν ἐπίσημοι, [b]Σαῦλός τε καὶ Αντίπας καὶ Κοστόβαρος, προσήκοντες τῷ βασιλεῖ τὸ γένος. ἐδέοντο δὲ ἀμφοτέρων ἀναβῆναι μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν πόλιν, καὶ, πρὶν γενέσθαι δυσκαθαίρετον, ἐπικόψαι τὴν ῥώμην. Φλώρῳ μὲ οὖν [c]τοῦτο δεινὸν εὐαγγέλιον ἦν, καὶ προθύμως ἐξάπτειν τὸν πόλεμον, οὐδὲν ἀπεκρίνατο τοῖς πρεσβευταῖς. Αγρίππας δὲ, κινδύνῳ ἐπ' ἴσης τῶν τε ἀφισταμένων, καὶ πρὸς οὓς ὁ πόλεμος ἠγείρετο, βουλόμενός τε Ρωμαίοις μὲ Ιουδαίους σώζεσθαι, Ιουδαίοις δὲ ὁμοίως καὶ τὴν μητρόπολιν, ἀλλ' οὐδὲ αὐτῷ λυσιτελήσειν τὴν παραχρῆμα ἐπιζάμιον, ἔπεμψε τοὺς [d]ἐπαμυνοῦντας ἅμα δήμῳ τετραχιλίους ἱππεῖς, Αὐρανίτας τε καὶ Βαταναίους καὶ Τραχωνίτας, ὑπὸ Δαρείῳ μὲ ἱππάρχῳ, στρατηγῷ δὲ [e]Ιακίμου Φιλίππου.

ε'. Τούτοις θαρσήσαντες οἱ δυνατοὶ σὺν τοῖς ἀρχιερεῦσι, καὶ πᾶν ὅσον ἔτι πλήθους ἐρρώμη ἠγάπα, τὴν ἄνω καταλαμβάνουσι πόλιν· ἡ κάτω γὰρ ὁ στασιάζων ἐκράτει, καὶ τοῦ ἱεροῦ. χερμάσι μὲ οὖν καὶ τοῖς ἐκβόλοις ἀδιαλείπτως [f]ἐκέχρηντο, καὶ συνεχεῖς ἦσαν βελῶν ἀφέσεις ἐξ ἑκατέρων τῶν κλιμάτων. ἔστι δὲ ὅτε καὶ σὺν λόχοις ἐκτρέχοντες συγκαθῆν ἐμάχοντο, τόλμης μὲ οἱ στασιασταὶ προέχοντες, ἐμπειρίᾳ δὲ οἱ βασιλικοί. καὶ τέως μὲ οὖν ἀγὼν ὑπὲρ ἱεροῦ κρατῆσαι μᾶλλον, καὶ τῶν μιαιφονίας τὸν ναὸν ἐξελάσαι· τοῖς δὲ περὶ τὸν Ελεάζαρον στασιασταῖς, πρὸς οἷς εἶχον καὶ τὴν ἄνω πόλιν προσλαβεῖν. ἑπτὰ μὲν οὖν ἡμέρας συχνὸς ἀμφοτέρων φόνος ἐγίνετο· [g]ἡ δὲ τετάρτη δὲ ὑπὲρ καταληφθέντος μέρους ἔσχον.

ς'. Τῇ δὲ ἑξῆς τῶν ξυλοφορίων ἑορτῆς οὔσης, ὃ μὴ πάσιν ἔθος ὕλην τῷ βωμῷ προσφέρειν, ὅπως μήποτε προφθῇ τῷ πυρὶ λείπειν, ἀθρόαν γὰρ ἄσβεστον ἀεὶ, τοὺς μὲ ἀμφόρους τῆς θρησκείας ἐξέκλεισαν· τῷ δὲ ἀθυμοῦντι λαῷ συνεισρυέντες πολλοὺς τῶν Σικαρίων, ὅτε γὰρ ἐκάλουν τοὺς λῃστὰς ἔχοντας ὑπὸ τοῖς κόλποις ξίφη, [i]προσλαβόντες θαρραλεώτεροι ἥπλοντο τῇ [k]ἐπιθέσει. ἠλάττοντο δὲ οἱ βασιλικοὶ, πλήθει τε καὶ τόλμῃ, καὶ βιασαμένοις εἶκον τὴν ἄνω πόλεως. οἱ δὲ ἐπιπεσόντες, τὸν τε Ανανίᾳ τοῦ ἀρχιερέως οἰκίαν, καὶ τὰ Αγρίππα [l]καὶ τὰ Βερνίκης βασίλεια κατέκαυσαν· μεθ' ἃ τὸ πῦρ ἐπὶ τὰ ἀρχεῖα ἔφερον, ἀφανίσαι σπεύδοντες τὰ συμβόλαια τῶν δεδανεικότων, καὶ τὰς διαπραξείς ἀποκόψαι τῶν χρεῶν, ὅπως αὐτοί τε πλήθει προσλάβωσι τοὺς ὠφεληθέντας, καὶ μετ' ἀδείας τοῖς εὐπορίοις ἐπαναστήσωσι τοὺς πένητας. φυγόντων δὲ τοὺς πρὸς τῷ γραμματοφυλακείῳ, ὃ πῦρ οὐκ ἔσεσαν. ἐπεὶ δὲ τὰ νεῦρα τῆς πόλεως κατέφλεξαν, ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐχώρουν. ἔνθα δὴ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς ἀρχιερέων μὲν εἰς τοὺς ὑπονόμους καταδύντες διελάνθανον· οἱ δὲ σὺν τοῖς βασιλικοῖς εἰς τὴν ἀνωτέρω [m]φεύγοντες αὐλὴν ταχέως ἀπέκλεισαν τὰς [n]πύλας, σὺν

a Επεμπον & mox (v. 13.) ἔπεμπε *Big.* b Ita *Big. Bod. Rhed.* & *Ruf.* Σαῦλος in *Editis Aliiſque.* atque ita legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſippus.* c Τὸ δεινὸν *Bod. Busb.* & *Rhed.* d Sic *Big.* ἐπαμυνοῦντας in *cæteris.* e Ita *Bod. Big. Busb.* & *Ruf.* Ιακείμου *Voſſ.* Ιωακείμου in *Editis.* f Εχρῶντο *Big.* g Ἐγένετο *Bod.* h Καὶ ἡ δὲ τετάρτη δὲ καταληφθέντος μέρους *Big.* & *Bod.* i Συλλαβόντες *Bod.* k Επιχειρήσεως *Big.* l Καὶ Βερνίκης κατεπιμπρᾶσι βασίλεια. μεθ' ἃ τ. π. *Big.* m Καταφεύγοντες *Big.* & *Bod.* n Θύρας *Big.*

a Ananiæ

σὺν οἷς [a]Ανανίας ὁ ἀρχιερεὺς, Ἐζεκίας τε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀγρίππαν ἦσαν. τότε μὲν οὖν, τῇ νίκῃ καὶ τοῖς ἐμπρησθεῖσιν ἀρκεσθέντες, ἀνεπαύσαντο.

ζ'. Τῇ δὲ ἑξῆς, [b]πεντεκαιδεκάτῃ δὲ τοῦ Λώου μηνὸς, ὥρμησθ' ὅτι τὴν Ἀντωνίαν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ φρουροὺς δυσὶν ἡμέραις πολιορκήσαντες, αὐτούς τε εἷλον καὶ κατέσφαξαν, καὶ ὃ φρούριον ἐνέπρησαν. ἔπειτα μετέβαινον εἰς τὴν αὐλὴν, εἰς ἣν οἱ βασιλικοὶ κατέφυγον· καὶ, διαγεμόντες σφᾶς αὐτοὺς εἰς τέσσαρα μέρη, τὸ τεῖχος ἐπερρώοντο. τῶν δὲ ἔνδον οὐδεὶς ἐθάρρει, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐφεστώτων· διϊσάμενοι δὲ [c]ὅτι τὰ ψιλὰ καὶ τοὺς πύργους, ἔβαλλον τοὺς προεστῶτας, καὶ συχνοὶ τῶν λῃστῶν [d]ὑπὸ τοῖς τείχεσιν ἔπιπτον. ὅτε δὲ νυκτὸς ὅτε ἡμέρας διέλιπεν ἡ συμβολὴ τῶν μὲν σφετέρων ἀπαγορεύουσιν τοὺς ἔνδον οἰομένων· σπάνις τροφῆς, τῶν δὲ ἔνδοθεν κεμάτῳ τοὺς πολιορκοῦντας.

λϛ'. ἡ. Κατὰ τοῦτο Μανάημός τις, υἱὸς [e]Ἰούδα τοῦ καλουμένου [f]Γαλιλαίου, ὃς ἦν σοφιστὴς δεινότατος, καὶ ὅτε Κυρηνίου ποτὲ Ἰουδαίους ὠνείδισας, ὅτι Ῥωμαίοις [g]ὑποτάσσοιντο μετὰ τὸν Θεὸν, ἀπαλλαγὼν τοὺς γνωρίμους, ἀνεχώρησεν εἰς [h]Μασάδαν· ἔνθα τὸν Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως ὁπλοθήκην ἀναῤῥήξας, καὶ τοὺς τοῖς δημόταις ἑτέρους λῃστὰς καθοπλίσας, [i]τούτοις δὲ χρώμενος δορυφόροις, οἷα δὴ βασιλεύς ἐπάνεισιν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ γενόμενος ἡγεμὼν τῆς στάσεως διέταττε τὴν πολιορκίαν. ἀπορία δὲ ἦν ὀργάνων, καὶ φανερῶς ὑποῤῥύσεσιν τὸ τεῖχος· οὐκ οἴόν τε ἦν αὐτοῖς ἄνωθεν βαλλομένοις. ὑπονόμοις [k]δὴ πόῤῥωθεν [l]ἐφ' ἕνα τῶν πύργων διορύξαντες [m]ἀναχρημιῶσιν αὐτὸν, ἔπειτα τῷ [n]ἔγχυσαι ὕλῃ ἐμπρήσαντες ἐξῆλθον. ὑποχωρούντων δὲ τῶν στηριγμάτων, ὁ μὲν πύργος ἐξαίφνης κατέσεισται, τεῖχος δὲ ἕτερον ἔνδοθεν ἀντῳκοδομημένον διέφαινε. τῷ γὰρ ὑποβολῷ αὐτῶν προσαθόμβοι, τάχα καὶ τῇ πύργου κινήσει ὡς ὑπορύττεσθαι, δεύτερον ἑαυτοῖς ἕρυμα κατεσκεύασαν. τοῖς δὲ τῶν μὲν ἀδοκήτως ἰδόντων, καὶ κρατεῖν ἤδη πεπεισμένοις, κατάπληξις ἦν· οἱ δὲ ἔνδοθεν τοῖς τε περὶ Μανάημον καὶ τοὺς ἐξάρχοντας τῆς στάσεως ἔπεμπον, ἀξιοῦντες ἐξελθεῖν [o]ὑποσπόνδους. καὶ δοθὲν μόνοις τοῖς βασιλικοῖς καὶ τοῖς ὁπαδοῖς, οἱ μὲν ἐξῆσαν· [p]ἀθυμία δὲ τοὺς Ῥωμαίους καταλειφθέντας μόνους ὑπέλαβεν. ὅτε γὰρ διάσασθαι τοσοῦτον πλῆθος ἐδύναντο, καὶ τὸ [q]δεξιὰν αὐτῶν ὄντως ὑπολάμβανον, [r]τοῖς τὸ μηδὲ πιστεύειν εἰ [s]δοθείη. καταλιπόντες δὲ τὸ στρατόπεδον, ὡς εὐάλωτον, ὅτι τοὺς βασιλικοὺς εἰσέφυγον πύργους, τόν τε Ἱππικὸν καλούμενον, καὶ τὸν Φασάηλον, καὶ [t]τὴν Μαριάμμην. οἱ δὲ περὶ τὸν Μανάημον, εἰσπεσόντες ὅθεν οἱ στρατιῶται διέφυγον,

in quibus Ananias pontifex & frater ejus Ezechias, & qui legationem obierant ad Agrippam. Et tunc quidem, victoria & igne absumptis contenti, quieverunt.

7. Postridie vero, mensis scilicet Loi die decima quinta, impetum in Antoniam fecerunt, & omnes in ea præsidiarios, per biduum obsessos, ceperunt atque interfecerunt, & arcem incenderunt. Postea vero transierunt in palatium, quò regii confugerant: cumque semet in quatuor agmina divisissent, muros evertere moliebantur. At eorum qui intus erant nemo quidem ausus est excursionem facere, propter oppugnantium multitudinem: sed distributi per propugnacula & turres subeuntes feriebant, crebroque latrones sub muris cadebant. interdiu autem noctuque confligere & *dimicare* non cessabant: seditiosis quidem re existimantibus, ut præ victus inopia fatiscerent qui in præsidio erant; regiis vero credentibus, oppugnatores labori cessuros. *Seditiosi capiunt atque incendunt Antoniam.*

8. Interea Manahemus quidam, Judæ Galilæi, ut vocabatur, filius (qui sophista erat acerrimus, & quondam tempore Quirinii Judæis exprobraverat, quod post Deum subjicerentur Romanis) assumptis quibusdam è nobilioribus perrexit in Masadam: ubi cum Herodis regis armamentarium perrupisset, & populares *suos* aliosque latrones armis instruxisset, adeoque illis satellitibus uteretur, veluti rex Hierosolyma revertitur; factusque seditiosorum dux, statuit de omnibus ad obsidionem spectantibus. Machinarum autem inopia laborabant, nec poterant palam suffodere muros, telis ab hostibus desuper petiti. Cuniculum igitur è longinquo ad unam è turribus agentes, eum fornicatum & suspensum relinquunt, deinde in sustinentia ligna igne immisso egrediuntur. Cum autem exusti essent subices, turris quidem illico concutitur, alter autem murus intus & ex adverso ædificatus, conspiciebatur. nam *regii* molitiones eorum præsentientes, turri forsan cum suffossa esset motu agitata, aliud sibi munimentum exstruxerunt. Quod ubi *oppugnatores* præter opinionem aspexerant, etiam cum se victores esse crediderint, animis quidem consternati erant: obsessi vero *quosdam* ad Manahemum & seditionis auctores mittebant, qui obsecrarent ut sibi liceret fide data exire. quo regiis solis & indigenis concesso, illi quidem egressi sunt: Romani autem, qui soli relicti, animis anxii erant & dejecti. tam ingentem quippe multitudinem perrumpere non poterant, petereque ut dextra fides sibi porrigeretur ignominiosum esse existimabant; præsertim quod nec illis credendum esset, etiamsi fides daretur. Castris itaque desertis, ut quæ facile capi possent, ad turres regias confugerunt, quarum una Hippicos appellabatur, altera Phasaëlus, tertia Mariamne. Qui vero cum Manahemo erant, protinus irruentes in locum è quo milites fugerant, *Manahemus, Judæ Galilæi filius, ex Herodis armamentario suos armis instruit.* *Hierosolyma obsidet.* *Regiis exeundi veniam concedit.* *Romani relicti in turres regias confugiunt.*

a Ανανίας τε ὁ ἀρχ. *Bod.* *b* Sc. XV. *Augusti*, ut dicit *Usserius* in *Ann. Vet. Test.* ad *A. M.* 4069. Verum πεντεκαιδεκάτῃ pro πεντεκαιδεκάτῃ rescribendum esse contendit *S. Petitus* in *Var. Lect.* l. 4. p. 196. *c* Ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας, ψιλὰ, καὶ τοὺς π. *Bod.* *d* Ita *Voss Rhed.* & *Bod.* ἐπὶ in *Editis Aliisque.* *e* Vide *Antiquitatum* lib. 18 p. 780. *f* Γαλιλαίου, σοφιστὴς δεινότατος, ὃ καὶ ἐπὶ K. *Big.* & *Ruf.* *g* Sic *Big.* & *Ruf.* ὑποτάσσοιντο in *cæteris.* *h* Μασσάδαν ubique in *MS. Bod.* *i* Τούτοις τε χρῶμενος *Big. Voss.* & *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Ruf.* δὲ in *cæteris.* *l* Ita *Big.* & *Bod.* ὑφ' ἕνα in *Editis.* *m* Ἀναχρημιῶσιν *Big.* ἀναχρημνίσιν *Bunb.* *n* Ἀναχῶσαι *Big.* κατίχνωσαν *Bod.* Verum ἴχνη apud melioris notæ Scriptores sæpe pro ἀνίχνη. *o* Ita *Big.* ὑποσπόνδους in *Editis Aliisque.* *p* Ἀπορία *Voss.* *q* Δεξιὰς *Big.* *r* Πρὸς ᾧ *Big.* ὡς τῷ *Voss.* *s* Δοθεῖτο *Voss.* *t* Τὴν in plerisque *MSS.*

rant, quòsquot eorum comprehenderent ante ascensum trucidarunt, direptisque impedimentis castra incenderunt. Et quidem ista acta sunt die sexto mensis Gorpiæi.

XVIII. 9. Sequenti autem die Ananias pontifex in regiæ domus aquæ-ductu latitans captus est, & à latronibus cum fratre Ezechia interfectus: atque seditiosi, cum turres obsedissent, sedulo cavebant, ne quis militum fuga dilaberetur. Manahemum autem & locorum munitorum eversio, & Ananiæ pontificis mors crudelitate implevit; credensque se in rebus gerendis habere parem neminem, tyrannus non ferendus evasit. Qui veto cum Eleazaro erant in eum insurrexerunt, postquam ultro citroque sermones habuissent, quod non deceret à Romanis desiderio libertatis deficientes eandem cuidam è popularibus suis prodere, dominumque ferre, etsi vim nullam adhibentem, seipsis tamen humiliorem. nam si oporteat & aliquem rerum summæ præesse, ad quemvis magis alium quam ad ipsum pertinere *hoc quicquid* est *muneris*, uno ore fatentur; atque ita eum in templo adoriuntur. Magno enim fastu ad Deum colendum ascenderat, veste regia indutus, suique studiosos armatos secum trahens. Cum autem fortii amicique Eleazari in eum irruissent, reliqui etiam è populo ubi illi impetum fecerant, lapides corripuerunt & in sophistam jaciebant, existimantes omnem illo interempto disjectum iri seditionem. Exiguum ad tempus Manahemo fuisque resistentibus, ubi universos in ipsos irruentes viderunt, quò quisque valebat fuga se recipiunt: & cædes facta est eorum qui comprehensi sunt, & inquisitio de ils qui sese in latebras abdiderant. Pauci etsiam ex eis clam in Masadam perfugerunt, in quibus Eleazarus Jairi filius, Manahemo affinitate junctus, qui postea in Masada tyrannidem exercuit: ipsumq; Manahemum, cum in locum Ophlan vocatum fugisset, atque illic abjecte admodum delitesceret, captum in medium produxerunt, multisque cruciatibus vexatum interfecerunt. Similiter & quotquot sub ipso duces erant, maximeque insignem tyrannidis ministrum Apsalomum.

Ananiæ pontificis & Ezechiæ fratris mors.

Eleazari sectatores Manahemum in templo adoriuntur.

10. Et populos quidem ad ista, uti dicebam, operam suam contulit, fore sperans ut medela quædam toti seditioni adhiberetur. Illi vero, ut qui non studerent bellum comprimere, sed majori cum insolentia in eo versari, Manahemum de medio sustulerant. Denique cum populus multis verbis obsecraret, ut milites oppugnare desinerent; illi acrius insistebant, donec Metilius (is enim Romanorum erat præfectus) cum suis, diutius non valentes resistere, mitterent ad Eleazarum socioque, suppliciter orantes, ut fide data egredi liceret salvis tantum capitibus, dicentesque se arma & impedimenta sua eis tradituros. Illi autem, cum petitioni statim concessissent, mittunt ad eos Gorionem Nicodemi, & Ananiam Sadduci, & Judam Jonathæ filium, qui jurejurando

Romani sese dedunt Eleazaro.

ὅσους τε αὐτῶν κατέλαβον μὴ φθάσαντας ἀνελθεῖν διέφθειραν, καὶ τὰς ἀποσκευὰς διαρπάσαντες ἐνέπρησαν τὸ στρατόπεδον. Ταῦτα μὲν οὖν ἔκτῃ Γορπιαίου μηνὸς ἐπράχθη.

θ'. Κατὰ δὲ τὰς ὀπώρας, ὅ, τε ἀρχιερεὺς Ανανίας καὶ ὁ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς εὕρεσιν ἀμφαλαθέντων ἁλίσκεται, καὶ τοὺς τῶν λῃστῶν ἀναιρεῖται σὺν Ἐζεκίᾳ τῷ ἀδελφῷ· καὶ τοὺς πύργους ὀπερέχοντες οἱ στασιασταὶ παρεφύλαττον, μή τις τῶν στρατιωτῶν ἀφοῦγῃ. τὸν δὲ Μαναήμου ἅτε τῶν ὀχυρῶν καθεστῶτα χωρίων, καὶ ὁ τῆς ἀρχιερέως Ανανίου φόνου ἐπιφανὴς εἰς ὠμότητα· καὶ μηδένα νομίζων ἔχειν ὅλως τοῖς πράγμασιν ἀντίπαλον, ἀφόρητος ἦν τύραννος. ἐπανίστανται δὲ οἱ περὶ τὸν Ελεάζαρον αὐτῷ, καὶ λόγοι ἀλλήλοις δόντες, ὡς ὑπὸ χεῖρα Ρωμαίων ὀπτάντας δ' ἐλευθερίας πόθον καταπροέσθαι ταύτῃ οἰκείῳ δήμῳ, καὶ διαφθεῖραι φέρειν, εἰ καὶ μηδὲν πράττοι βίαιον, ἀλλ' οἷον ἑαυτῶν ταπεινότερον. εἰ γὰρ καὶ δεῖ τινα τῶν ὅλων ἀφηγεῖσθαι, παντὶ μᾶλλον ἢ ἀλλοτρίῳ προσήκειν σωτηρίᾳ), καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ἐπεχείρουν αὐτῷ. σοβαρὸς γὰρ ἀνεβεβήκει προσκυνήσων, ἐσθῆτί τε βασιλικῇ κεκοσμημένος, καὶ τοὺς ζηλωτὰς ὁπλοις ἐφελκόμενος. ὡς δὲ οἱ περὶ τὸν Ελεάζαρον ἐπ' αὐτὸν ὥρμησαν, ὅ, τε λοιπὸς δῆμος, ὅτι τὰς ὁρμὰς λίθοις ἀρπάσαντες, τὸν σοφιστὴν ἔβαλλον, οἰόμενοι, τούτου καλαλυθέντος, ἅπαντα ῥᾳδίως ὅλον τὸν ἔπασιν. περὶ ὀλίγον δὲ οἱ περὶ τὸν Μαναήμου ἀντιπάλους, ὡς εἶδον πᾶν ἐπ' αὐτοὺς τὸ πλῆθος ὁρμῆσαν, ἔφυγον ὅπη τις ἴσχυεν· καὶ φόνος ἦν τῶν καλαληφθέντων, ἔρημα δὲ τὰ ἀποκρυπτόμενα. καὶ διασωθέντες ὀλίγοι, λάθρᾳ ἀναδράντες εἰς Μασάδαν, σὺν οἷς Ελεάζαρος [a] ὁ υἱὸς Ιαείρου, προσῆκεν τῷ Μαναήμου κατ' γένος, ὃς ὕστερον ἐτυράννησε τὴν Μασάδας· αὐτόν τε τὸν Μαναήμον, εἰς τὴν καλυμένην Ορλᾶν συμφυγόντα, κἀκεῖ ταπεινῶς [c] ἐσταλμένον ζωγρήσαντες, εἰς τὸ φανερὸν ἐξείλκυσαν, καὶ πολλαῖς αἰκισάμενοι βασάνοις ἀπέκτειναν. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἀπ' αὐτὸν ἡγεμόνας, τόν τε Θεομήταλον τῆς τυραννίδος ὑπηρέτην Αψάλωμον.

ι'. Ὁ μὲν οὖν δῆμος, ὡς ἔφη, εἰς ταῦτα συνήργησεν, ἐλπίζων τινὰ τῶν ὅλης στάσεως λαμβάνειν διόρθωσιν. οἱ δὲ τὸν καλαλύσαντα τὸν πόλεμον ἀσεβοῦντες, ἀλλὰ ἀδεέστερον πολεμεῖν, Μαναήμου ἀνῃρήκεσαν. ἀμέλει τὸν δῆμον πολλὰ τοῖς στρατιώταις ἀνεῖναι τῶν πολιορκίαν ἐβιάζοντο, οἱ δὲ προσκείμενοι χαλεπώτερον, μέχρι μηδὲν ἀντέχοντες οἱ περὶ τὸν [f] Μετίλιον, ὃς γὰρ ἦν τῶν Ρωμαίων ἔπαρχος, ἀπέπεμψαν πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ελεάζαρον, ἐξαιτούμενοι μόνας τὰς ψυχὰς σωθησομένους, τὰ δὲ ὅπλα καὶ τὸν λοιπὸν κτῆσιν παραδώσειν λέγοντες. οἱ δέ, καὶ τὴν ἱκεσίαν ἀρπάσαντες, ἀπέπεμψαν πρὸς αὐτοὺς Γωρίωνά τε Νικομήδους υἱόν, καὶ Ανανίαν [g] Σαδδουκαίου, καὶ Ιούδαν Ιωνάθου, δεξιάς τε καὶ

[a] Vide *Scaligerum* in lib. V. de *Emendatione Temporum*, ubi agit de *Initio Neronis*. [b] Ita lego pro ἐπὶ τὰς ἀρχὰς, quod præ se ferunt *libri omnes* præter *Big.* qui cum *Rufino* voces istas non agnoscit. [c] Σύρειον *Rhed.* [d] Articulus abest *Big.* & *Voss.* [e] Sic *MSS.* καλαληφθέντων in *Edibus.* [f] Μετίλιον & infra Μετίλιος *Big.* Μετίκιον & Μετίκιος *Bod.* in *Rufini* versione *Minilium* & *Minilius.* [g] Σαδδουκαίου *Big.* Σαδδούκιον *Voss.* forsan pro Σαδδουκίν.

[a] Iudæi-

καὶ ὅρκους δώσοντας. ὧν γενομένων κατῆγε τοὺς στρατιώτας ὁ Μετίλιος. ὡς δὲ μέχρι μὲν ἦσαν ἐν τοῖς ὅπλοις, ὅτε ἐπιχείροι τις τῶν στασιαστῶν αὐτοῖς, ὅτε ἀνέφαινον ἐπιβουλάς· ὡς δὲ κατὰ τὰς σωρήκας ἅπαντες ἀπέθεντο τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ξίφη, καὶ μηδὲν ἔτι ὑποπτεύοντες ἀνεχώρουν, ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ περὶ τὸν Ἐλεάζαρον, καὶ περιόντες ἀνῄρουν, ὅτε ἀμυνομένους, ὅτε ἱκετεύοντας, μόνας δὲ τὰς σωρήκας καὶ τοὺς ὅρκους ἀναβοῶντας. καὶ οἱ μὲν ὅτως ὡμῶς ἀπεσφάγησαν ἅπαντες πλὴν Μετιλίου· τοῦτον γὰρ ἱκετεύσαντα, καὶ μέχρι περιτομῆς [a]Ἰουδαίοις ἐπομόσαντα, διέσωσαν μόνον· τὸ δὲ πάθος Ῥωμαίοις μὲν οὐ κῶφον, οὐκ ὀλέτου δυνάμεως ἀπαναλώθησαν ὀλίγοι, Ἰουδαίοις δὲ προοίμιον ἀλώσεως ἔδοξε. καὶ κατιδόντες ἀπιόντας μὲν ἤδη τὰς αἰτίας τοῦ πολέμου, τὴν δὲ πόλιν τηλικούτῳ μιάσματι πεφυρμένην, ἐξ οὗ δαιμόνιον μίσημα προσδοκᾶν εἰκὸς ἦν, [b]εἰ καὶ μὴ τὴν ἐκ Ῥωμαίων ἄμυναν, ἐπύθοντο δημοσίᾳ, καὶ πλήρης μὲν κατηφείας ἦν ἡ πόλις· ἕκαστος δὲ τῶν μετρίων, ὡς αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν στασιαστῶν δίκας δώσων, ἐτετάρακτο. καὶ γὰρ δὴ σαββάτῳ σωρήκη προσχθεῖσα φόνον, ἐν ᾧ διὰ τὴν θρησκείαν τῶν ὁσίων, ἔργων ἔχουσιν ἀπεχθείαν.

interpositò fidem darent. Quâ re peracta, militès suos deducebat Metilius. Et quamdiu illis quidem arma supererant, è seditiosis nemo aut *aperte* illos aggrediebatur, aut insidiis attentabat: quamprimum verò ex pacto omnes scuta & gladios deponerent, & nihil *mali* suspicantes discedere pararent, impetum in eos fecerunt Eleazari comites, & comprehensos trucidabant, neque resistentes neque supplicantes, solas autem pactiones & fidem jurejurando datam inclamantes. Et hi quidem tanta cum crudelitate interfecti sunt omnes, præter Metillium: (hunc enim, cum eis supplicasset pollicitusque esset usque ad circumcisionem quoque se Judæum futurum, solum servarunt) damnum tamen Romanis quidem erat leviusculum, ut qui ex ingenti exercitu non multos amiserint, Judæis vero ad excidium proludere visum est. Cum autem vidissent dimoveri non posse belli causas, tantoque flagitio pollutam esse civitatem, ex quo fas erat ominari Deum *in eos* ira exarsurum, etiamsi in illos non vindicatum esset à Romanis, publice lugebant, & urbs quidem tota in mœstitia erat: moderati vero quique, quasi ipsi pro seditiosis pœnas daturi essent, metu percellebantur. quippe subbato cædem istam perpetrari contigerat, quo die propter sacri cultus solennitatem ab operibus cessant.

Romani contra pacta omnes præter Metilium duce occisi.

Cædes sabbato facta.

ΚΕΦ. ιή'.

Ἰουδαίων συμφοραὶ καὶ φόνοι ἐκάστοτε.

ΤΗΣ δὲ αὐτῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, ὥσπερ ἐκ δαιμονίου προνοίας, ἀνῄρουν [c]οἱ Καισαρεῖς τοὺς παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίους· ὡς ὑπὸ μίαν ὥραν ὑποφαλλίων μὲν ὑπὲρ δισμυρίους, κενωθῆναι δὲ πᾶσαν Ἰουδαίων τὴν Καισάρειαν. καὶ δὲ τοὺς διαφυγόντας ὁ Φλῶρος συλλαβὼν, λγ'. κατήγαγε δεσμώτας εἰς τὰ πώλεια. πρὸς δὲ τὴν ἐκ τῆς Καισαρείας πληγὴν ὅλον ὁ ἔθνος ἐξαγριοῦται· καὶ διαμεμερισμένοι τάς τε κώμας τῶν Σύρων καὶ τὰς προσεχεῖς ἐπόρθουν πόλεις, Φιλαδέλφειάν τε καὶ [d]Σεβαστήν, καὶ [e]Γέρασαν, καὶ Πέλλαν, καὶ Σκυθόπολιν. ἔπειτα Γαδάρεις καὶ Ἵππῳ καὶ τῇ Γαυλανίτιδι προσπεσόντες, τὰς μὲν κατέσκαψαν, τὰς δὲ ἐνεπύρισαν, ἐχώρουν ὅθι [f]Κέδασαν τῶν [g]Τυρίων, καὶ Πτολεμαΐδα, [h]Γάβαν τε καὶ Καισάρειαν. ἀντέσχε δὲ οὐδὲ Σεβαστὴ τοῖς ὁρμαῖς αὐτῶν, οὐδὲ Ἀσκάλων· ἀλλ' ὅτι τούτους πυρπολήσαντες, Ἀνθηδόνα καὶ Γάζαν κατέσκαπτον. πολλαὶ δὲ περὶ ἑκάστην [i]τούτων τῶν πόλεων ἀνηρπάζοντο κῶμαι, καὶ τῶν ἁλισκομένων ἀνδρῶν φόνος οὐκ ἄπειρος.

CAP. XVIII.

Judæorum ubiq; gentium calamitates & cædes.

EOdem autem die, horaque *eadem*, quasi divina providentia ita acciderat, Cæsarenses Judæos qui apud ipsos erant *fere omnes* interimebant; ita ut una hora super viginti hominum millia cæderentur, & Cæsarea omnis vacua facta est Judæis. nam fuga dilapsos comprehendit Florus, & vinctos ad navalia deducebat. Nunciata autem hac è Cæsarea clade, tota Judæorum gens efferata est: divisique & Syrorum vicos & finitimas civitates vastabant, Philadelphiam *scilicet* & Sebonitin, & Gerasam, & Pellam, & Scythopolin. Deinde cum in Gadara & Hippon & Gaulanitidem impetum fecissent, & loca quædam evertissent, aliaque incendissent, recta ibant ad Cedasam Tyriorum, & Ptolemaidem, Gabamque & Cæsaream. Eorumque incursibus neque Sebaste resistebat, neque Ascalon: sed cum eas flammis vastassent, Anthedona & Gazam funditus everterunt. Multi etiam istis civitatibus finitimi vici diripiebantur, virorumque quos ceperant ingens facta est cædes.

Judæorum magna strages Cæsareæ.

Judæi efferati Syrorum vicos & civitates vastant & incendunt.

β'. Οὐ μὴν οἱ Σύροι τοῖς Ἰουδαίοις ἔλαττον πλῆθος ἀνῄρουν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι λαμβανομένους ἀπέσφαττον, ἐ μόνον κατὰ μῖσος ὡς πρότερον, ἀλλ' ἤδη καὶ τὸν ἐφ' ἑαυτοῖς κίνδυνον φθάνοντες. δεινὴ δὲ ὅλῃ τῇ Συρίᾳ ἐπέκειτο ταραχὴ, καὶ πᾶσα πόλις εἰς δύο διῄρητο στρατόπεδα·

2. Veruntamen Syri non minorem Judæorum multitudinem occidebant: sed & ipsi in civitatibus comprehensos trucidabant, non solum ex odio uti prius, sed ut periculum quod illis imminebat mature prævenirent. Magna autem *rerum* perturbatio Syriam omnem occupabat, & unaquæque civitas in duos divisa erat exercitus.

Syri pœnas repetunt à Judæis.

illis

a Ἰουδαΐζειν *Big.* b Εἰ μὴ τὴν Ῥωμαίων ἄμυναν in *MS.* c Illud οἱ è *MS. Voss.* d Ita rescripsi ex *Big.* & *Voss.* Γισσαστὴν in *Editis.* Γισσαΐτην *Bod.* in *Rufini* versione *Gebdeoniten* & *Gebonitin.* Verum rectius forsan Εσεβωνίτην, prout in pag. 531. v. 5. e Sic *Big. Voss. Bod.* & *Rhed* Γίεργασον in *Editis.* f *Kidum Big.* g Καὶ Τύρου *Bod.* Rectius fanè τὴν Τυρίων. quippe in Tyriorum potestate aliquando fuit: & p. 572. v. 5. μεταξὺ δ' ἦν Κίδασσα τῆς τε Τυρίων γῆς καὶ τῆς Γαλιλαίας. h Γάββαλά τε in margine *Cod. Big.* i Ita *Big.* & *Ruf.* τούτων τῶν πολίμων in *Editis Aliisque.*

Magna per Syriam perturbatio, metus, & cædes.

illis autem invicem ſaluti erat, ſi alteri alteros prævertiſſent; vitamq; interdiu quidem in cæde agebant, noctu vero in formidine graviori. Nam cum ſinguli Judæos de medio ſublatos eſſe exiſtimarent, Judaïzantes ſuſpectos habebant: atque dubios utrinque & ambiguos haud temere quiſquam interficere volebat, permiſtos tamen cum aliis ut plane alienigenas metuebat. Ad cædes autem adverſæ partis illos etiam provocabat avaritia, qui prius ſumme manſueti eſſe viderentur. nam cæſorum facultates intrepide diripiebant, & quaſi ex acie occiſorum ſpolia in domos ſuas deportabant: quique plurima lucratus eſt *maxime* habebatur illuſtris, ac ſi plures *virtute* ſuperaſſet. Cernere autem erat civitates cadaveribus inſepultis refertas, & mortuos projectos cum infantibus ſenes, & * mulieres ipſo pudoris velamento nudatas; & totam quidem provinciam calamitatibus infandis plenam, iis vero quæ perpetrabantur majorem intentatam *rerum in pejus* mutationem.

Judæi etiam Judæos ſibi hoſtes experiuntur.

3. Et hactenus quidem Judæi conflictati ſunt cum alienigenis: excurſionem autem facientes in Scythopoleos fines, etiam Judæos illic habitantes experti ſunt hoſtes. Nam cum ad aciem præſto eſſent Scythopolitis, & affinitatem poſthaberent propriæ incolumitati, cum ſuis popularibus manus conſerebant. ſuſpecta tamen erat hæc illorum promptitudo & alacritas. Itaq; Scythopolitæ veriti ne noctu civitatem adorirentur, & magna ipſorum calamitate fratribus excuſarent defectionem, illis præcipiebant, ſi concordiam vellent confirmari ſuamque alienigenis fidem demonſtrari, ut cum familiis ſuis in lucum *proximum* tranſirent. Cum autem illi ſine *fraudis* ſuſpicione imperata feciſſent, duos quidem dies quieverunt Scythopolitæ, diſſimulantes ipſorum fidem: tertia vero nocte, captata *temporis* opportunitate, alios quidem incautos alios vero ſopitos omnes trucidarunt, numero ad tredecim millia, & facultates omnium diripuerunt.

Scythopolitæ magnam Judæorum ſtragem edunt.

Simon quidam Judæus ſuos trucidat.

4. Convenit autem *hic loci* enarrare quod Simoni accidit, qui filius quidem erat Sauli cujuſdam viri non ignobilis, robore vero corporis & *animi* audacia præſtans, quibus utriſque in popularium ſuorum damnum abuſus eſt. Quapropter, cum quotidie immineret, multos quidem Judæorum Scythopoli propinquos occidebat, & frequenter integros eorum cuneos fundens fuganſque †ſolus erat inſtar aciei. Illi autem contigit pœna quam commeruit gentilium cædes. Nam poſtquam Scythopolitæ circundati Judæis in luco eos jaculis configerent,

σωτηρία δὲ τοῖς ἑτέροις ἦν τὸ τοὺς ἑτέρους φθάσαι· καὶ τὰς μὲν ἡμέρας ἐν αἵματι διῆγον, τὰς δὲ νύκτας δι' ἀλεπωτέρας. [a] ἀπεσκοπάζετο γὰρ τοὺς Ἰουδαίους δοκοῦντες ἔκαστοι, τοὺς Ἰουδαΐζοντας εἶχον ἐν ὑποψίᾳ, καὶ ὃ παρ' ἐκείνοις ἀμφίβολον ὄντα ἀνελεῖν τις προχείρως ὑπέμενε, καὶ μεμιγμένον ὡς βεβαίως ἀλλόφυλον ἐφοβεῖτο. παρεκαλεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν σφαγέων τῇ ἁρπαγῇ καὶ τοὺς πάλαι πραοτάτους εἰς δοκοῦντας, ἡ πλεονεξία. τὰς γὰρ οὐσίας τῶν ἀναιρεθέντων ἀδεῶς διήρπαζον, καὶ καθάπερ [b] ἐκ κατατάξεως τὰ σκῦλα τῶν ἀνῃρημένων [c] εἰς τοὺς σφετέρους οἴκους μετέφερον· ἔνδοξός τε ἦν ὁ πλεῖστα κερδάνας, ὡς καταχύσας πλειόνων. [d] ἦν δὲ ἰδεῖν τὰς πόλεις μεστὰς ἀτάφων σωμάτων, καὶ γεμούσας ἅμα νηπίους γέροντας ἐρριμμένους, γυναικά τε [e] μήτε τὸ ἐπ' αἰδοῖ σκέπης μετειληφότα, καὶ πᾶσαν μὲν [f] τὴν ἐπαρχίαν μεστὴν ἀδιηγήτων συμφορῶν, μείζονα δὲ τὴν [g] ἐκάστοτε τολμωμένων τὴν ὑπὲρ τοῖς ἀπειλημένοις [h] μετάστασιν.

Judæi etiam Judæos ſibi hoſtes experiuntur.

γ'. Μέχρι μὲν δὴ τούτων Ἰουδαίοις πρὸς ὁ ἀλλόφυλον ἦν [i] συμβολαί· καταπεσόντες δὲ εἰς Σκυθόπολιν τοὺς πρὸς [k] ἑαυτοὺς Ἰουδαίους [l] ἐπειράσαντο πολεμίους. [m] ταξάμενοι δὲ μὴ τοῖς Σκυθοπολίταις, καὶ τὴν ἑαυτῶν ἀσφάλειαν ἐν δευτέρῳ θέμενοι τὴν συγγένειαν, ὁμόσε τοῖς ἀμφύλοις ἐχώρουν. ὑπεπλέοντο δὲ αὐτῶν καὶ ὅλαι πρόθυμοι. οἱ γὰρ Σκυθοπολῖται δείσαντες μὴ νύκτωρ ὁρμήσωσι τῇ πόλει, καὶ μὴ μεγάλης αὐτῶν συμφορᾶς τοῖς οἰκείοις ἀπολογήσωνται, περὶ τῆς ἀποστάσεως, ἐκέλευον [n] αὐτούς, εἰ βούλοιντο τὴν ὁμόνοιαν βεβαιῶσαι καὶ ὅ πρὸς τοὺς [o] ἀλλοεθνεῖς πιστὸν ἐπιδείξασθαι, μεταβαίνειν ἅμα ταῖς γυναιξὶν εἰς ὅ ἄλσος. τὸ δὲ ποιησάντων ὅ προσαχθὲν χωρὶς ὑποψίας, δύο μὲν ἡμέρας ἠρέμησαν οἱ Σκυθοπολῖται, τὴν πίστιν αὐτῶν [p] διαλεάζοντες· [q] τῇ δὲ τρίτῃ νυκτὶ παραφυλάξαντες, οὓς μὲν ἀφυλάκτους, οὓς δὲ κοιμωμένους, πάντας ἀπέσφαξαν, ὄντας τὸν ἀριθμὸν ὑπὲρ μυρίους καὶ τρισχιλίους, τάς τε κτήσεις διήρπασαν ἁπάντων.

Scythopolitæ magnam Judæorum ſtragem edunt.

Simon quidam Judæus ſuos trucidat.

δ'. Ἄξιον δὲ ἀφηγήσασθαι καὶ τὸ [r] τοῦ Σίμωνος πάθος, ὃς υἱὸς μὲν ἦν Σαούλου τινὸς τῶν οὐκ ἀσήμων, ῥώμῃ δὲ σώματος καὶ τόλμῃ διαφέρων, ὑπὲρ κακοῦ τῶν ὁμοφύλων ἀμφοτέροις κατεχρήσατο. [s] πρόσθεν γὰρ ὁσημέραι πολλοὺς μὲν [t] ἀνῄρει τῶν πρὸς τῇ Σκυθοπόλει Ἰουδαίων, τρεπόμενος δὲ πολλάκις αὐτοὺς πάντας μόνος ἦν ῥοπὴ τῆς παρατάξεως. [u] ἐφίετο δὲ αὐτὸν ἀξία ποινὴ τοῦ συγγενικοῦ φόνου. ἐπεὶ γὰρ περιόντες οἱ Σκυθοπολῖται κατηκόντιζον αὐτὸν ἀνὰ τὸ

a Ἀπεσκοπάζετο Bod. b Ἐκ παραδόσεως Voſſ. c Εἰς τὰς ἰδίους οἴκους in domos alias. Ruf. d Ὡς ἰδεῖν Euſeb. in Hiſt. Eccl. l. 2. c. 26. & Niceph. Call. in H. E. l. 3. c. 3. e Μηδὲ τὸ ἐπ' αἰδοῖ Big. f Τῶν ἐπάρχων in Euſebii Codd. contra quam apud Joſephum & Nicephorum. Per provinciam hoc loco (inquit Valeſius) intelligimus Judæam, quæ poſt obitum majoris Agrippæ in provinciæ formam redacta fuerat, & à procuratoribus Cæſaris regebatur. g Ita cum MSS. & Euſeb. ἐκάστου τι τολμωμένου in Editis. ἐκάστου τετολμημένου Niceph. h Ἀνάστασιν Big. in cæteris Joſephi libris μετάστασιν. quod (inquit Valeſius) ſenſu caret. quo factum ut Gelenius divinarit, quum Rufini verba iſta, *major his autem metus audendorum malorum, ipſis quæ acta erant facinoribus imminebam*, mutarit in ſequentia, *majorem autem metum quam quæ peracta erant facinorum imminebat.* Ἀναίρεσιν Niceph. tam in Editis quam MSS. & Langus vertit, *ea vero quæ fuerant ab unoquoque perpetrata ſcelera ſuperabat ea quæ per minas denunciata fuerat everſio.* Verum in Euſebio ἀνάστασιν habet Stephani editio. meliores codices ἀνάτασιν, quam ſcripturam præfert Valeſius, & ad hunc modum interpretatur, *Sed tamen iis quæ ubique perpetrabantur malis, longe gravior erat formido eorum, quæ intentabantur.* utpote quod Joſephus alibi dicat, τὴν τῶν συμφορῶν τὸν φόβον εἶναι χαλεπώτερον, ſimili plane ſenſu; pro φόβον ſcilicet poſito ἀνάτασιν, eadem gaudente ſignificatione. i Προσβολαί Big. & Voſſ. k Ἐκείνους Big. ἐκείνοις Bod. l Ita Big. Voſſ. & Ruf. ἐπειράσαντο πολεμίους Bod. & Lipſ. ἐπειρῶντο πολεμεῖν in Editis. m Ταραξάμενοι Bod. n Αὐτοῖς Bod. o Ἀλλοφυλεῖς Big. p Διαλεάζοντες Suidas interpretatur ἐπιμύττοντες, hunc Joſephi locum afferens, ſed mutilatum. q Ita Big. & Suid. in voce διαλεάζοντες. alio autem ordine, ſc. τῇ τρίτῃ δὲ, in cæteris. r Illud τοῦ additum eſſe volui è Cod. Voſſ. ſ Eſt qui malit πρόσθεν. t Ita Big. Voſſ. & Ruf. ἀνῄρει in cæteris. u Et feminas ſine munimentis quibus pudenda tegerentur, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Totius aciei momentum ſolus erat, *Ruf.*

a Ωεμων

τὸ ἄλσος, ἀσασάμενος τὸ ξίφος ἐπ' ὀδύνα μὴν [a]πρέπειαν τῶν πολεμίων· καὶ δὲ ἐώρα τὸ πλῆθος ἀήττητον· ἀναβοήσας δὲ μάλα ὀκπαθῶς, "ἄξιά γε "ὧν ἔδρασα πάσχω Σκυθοπολῖται [b]καθ' ὑμῶν, ὅτι "[c]τοσούτῳ φόνῳ συγγενῶν τὴν πρὸς [d]αὐτοὺς εὐ- "νοιαν [e]ἐπισωσάμην. τοιγαροῦν οἷς ἄπιστον μὲν εὐλό- "γως [f]εὑρηται ὃ ἀλλόφυλον, πεπόνθηται δὲ [g]εἰς ἔσχατα "τὸ οἰκεῖον. θνήσκω μὲ ὡς ὀναγὴς χρηστὴ ἰδίοις· ὃ δὲ "πρέπον ὀν τοῖς τῶν πολεμίων. ὃ δὲ αὐτὸ ἂν εἴη μοι "καὶ ποινὴ θ' μιάσματος ἀξία, καὶ πρὸς ἀνδρείαν ἔπαι- "νος, ἵνα μηδεὶς τ' ἐχθρῶν τὴν ἐμὴν αὐχήσῃ σφαγήν, "μηδὲ ἐπαλαζονεύσηται πεσόντι." Ταῦτα εἰπὼν, ἐλεεῖ- σιν ἅμα καὶ πθυμουμένοις ὄμμασι περισκέπτεται τὴν ἑαυτοῦ γενεάν. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ γυνὴ καὶ τέκνα καὶ γη- ραιοὶ γονεῖς. ὁ δὲ πρῶτον τ πατέρα τῆς πολιᾶς ὀπι- ασασάμενος διελαύνει τῷ ξίφει, μὴ ὀι ὀκ ἄκουσαν τὴν μητέρα, καὶ ὀπὶ τούτοις τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, μονονυχὶ ὑπαντώντος ἑκάστῳ τῷ ξίφει, καὶ σπεύ- δοντος φθάσαι τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ διελθὼν πᾶσαν τὴν γενεάν, καὶ περίπλεως ὀπισας τοῖς σώμασι, τήν τε δεξιὰν ἀνατείνας, ὡς μηδένα λαθεῖν, ὅλον εἰς τὸν ἑαυ- τοῦ σφαγὴν ἐκάπτισε τὸ ξίφος. ἄξιος μὲν ἐλέους ὁ νεανίας δι' ἀλκὴν σώματος, καὶ ψυχῆς πρόθυμα· τοῖς δὲ πρὸς ἀλλοφύλους πίστεως ἕνεκεν, ἀκολούθοις πά- θεσι χρησάμενος.

ε'. Περὶ δὲ τὴν ὀν Σκυθόπολιν φθορὰν, αἱ λοι- παὶ πόλεις ἐπανίσταντο τοῖς καθ' ἑαυτὰς Ιουδαίοις ἔχθρᾳ, καὶ πεντακοσίους μὲν ὅπλα [b]διχλίας Ασκα- λωνῖται, Πτολεμαεῖς δὲ διχλίας ἀνεῖλον, ἔδησάν τε ὀκ ὀλίγους. καὶ Τύριοι μὲν συχνὰς διεχρήσαν- το, [i]τὸ πλεῖον δὲ αὐτῶν δεσμώτας ἐφεύξεως Ιπ- πηνοί τε καὶ Γαδαρεῖς ὁμοίως, τοὺς μὲν θρασυτέ- ρους ἀπεσκεδάσαντο, τοὺς δὲ φοβερωτέρους ἀφ' [k]φυ- λακῆς εἶχον· αὖτε λοιπαὶ πόλεις τῆς Συρίας, ὅπως λε'. ἔχῃ πρὸς τὸ Ιουδαϊκὸν ἢ μῖσος ἢ δέος εἶχον. μό- νοι δὲ Αντιοχεῖς καὶ Σιδώνιοι καὶ Απαμεῖς ἐφείσαν- το τῶν μετοικούντων, καὶ ὅτε ἀπελεῖν [l]τινα Ιουδαίων ὐπέμειναν, ὅτε δῆσαι. τάχα μὲν καὶ ἀφ' τοῦ σφέτερον πλῆθος ὐπερέχοντες αὐτῶν πρὸς τὰ κινήματα, τὸ πλέον δὲ ἔμοιγε δοκεῖ οἴκτῳ πρὸς ὃς ὀδὲν ἔωρων νεωτερίζοντας. Γερασηνοί τε ὅτε εἰς τοὺς ἐμμείναντας [m]ἐπλημμέλησαν, καὶ τοὺς ἐξελθεῖν ἐθελήσαντας, προέπεμψαν μέχρι τ ὅρων.

ς'. Σωίσῃ δὲ ὁ ὑπ' Αγρίππα βασιλείαν ὀπι- βουλὴ ὑπ' Ιουδαίων. αὐτὸς γὰρ ἐπεπόρευτο πρὸς Κέστιον Γάλλον εἰς Αντιόχειαν, [n]καταλελοίπει δὲ διοικεῖν τὰ πράγματα παρὰ τ ἑταῖρον τ' ὄνομα [o]Νόαρον, Σοέμῳ φ βασιλεῖ προσήκοντα γένος. ἦκον δὲ ἐκ τ Βαταναίας ἑβδομήκοντα τ ἀριθμὸν ἄνδρες, οἱ ὑπ' γένος μὲ σύνεσιν τ πο-

gladio educto, neminem quidem hostium adoritur, (etenim videbat in tanta multitudine se nihil posse efficere) vehementi autem facta exclamatione, "digna, inquit, Scythopolitæ, "his quæ gessi jam patior à vobis, quippe qui tam multa civium cæde benevolentiæ "erga *vos* ipsos nostræ fidem fecerim. quare "justum est ut aliena quidem gens nobis infida comperiatur, qui extrema in nostrum genus impietate deliquerimus. Morior quidem "ut exsecrabilis propriis manibus: (haud enim "honestum cadere manu hostili) hoc autem "ipsum mihi erit & in pœnam scelere dignam, "& cedet in fortitudinis laudem; ut nemo scilicet hostium de meo interitu glorietur, neque in cadentem insultet." Cum ista dixisset, miserantibus simul & furentibus oculis familiam suam circumspicit. erant autem ei & uxor & liberi & provecta ætate parentes. Ille vero primum *quidem* patrem, canis *capillis* prehensum, ense transfigit, post quem & matrem, non invitam, ac deinde uxorem & liberos, singulis sane horum tantum non occurrentibus gladio & hostes prævenire cupientibus. Ille vero, cum omnem suam necessitudinem trucidasset, & super cadaveribus conspicuus stetisset, & dextram sustulisset, ut ab omnibus videretur, totum in sui cædem *viscera* immersit ensem. Dignus quidem miseratione juvenis propter corporis strenuitatem & animi præsentiam: cæterum quantum ad fidem quam alienigenis præstitit, meritas pœnas luit.

Postea pœnam de se exigit Simon, suorum suique cæde.

5. Post cædem autem in Scythopoli factam, reliquæ etiam civitates in Judæos singulæ apud se habitantes insurgebant, atque bis mille *homines* & quingentos interfecerunt Ascalonitæ, duoque millia Ptolemaïtæ, & non paucos in vincula conjecerunt. Et quidem Tyrii multos trucidarunt, ex illis vero plures custodiis vinctos tradiderunt: similiterque Hippeni & Gadarenses audacissimos quidem de medio sustulerunt, quos vero formidarent solicite adservabant; itidemque reliquæ Syriæ urbes, prout quæque Judæos metuerent odiove haberent. Soli autem Antiocheni & Sidonii & Apamenses iis qui secum habitarent pepercerunt, & neque Judæum quenquam occidere aut vincire sustinuerunt. forsan quidem quod, suorum civium multitudine freti, Judæorum motus, si quos concitarent, despectui haberent; potius vero, ut mihi videtur, quod illorum misererentur quos nihil novi moliri videbant. Geraseni etiam eos qui apud ipsos manerent nulla injuria affecerunt, & egredi volentes usque ad fines suos deduxerunt.

XX.

Aliis in locis Judæorum internecio facta.

Iis tamen parcitur à nonnullis civitatibus.

6. Quin & contra Judæos in Agrippæ regno compositæ erant insidiæ. Nam ille, Antiochiam profectus ad Cestium Gallum, rerum administrationem cuidam ex amicis reliquerat, nomine Noaro, Sohemo regi genere propinquo. Venerunt quippe de Batanæa viri numero septuaginta, nobilitate & prudentia civium suorum

Noarus absente Agrippa sævit in Judæos.

a Ωρμησεν *Big. & Ruf.* qui vertit, *impetum fecit.* b Forsan παρ' ὑμῶν. aut ἄξιά γε ὧν ἔδρασα μαθ' ὑμῶν πάσχω Σκυθοπολῖται, ὅτι. c Τοιούτῳ *Big.* d Illud αὐτοὺς pro ὑμᾶς. Veruntamen si quis αὐτοὺς deleri malit & ὑμᾶς in locum ejus reponi, per me licet. e Επισωσάμην *Big.* & mox θνήσκω ὡς ἐναγὴς. f Εἵρηται *Big.* g Εἰς ἔσχατον *Bod. & Voss.* h Διχαλίους *Big.* i Πλείστους *Big.* k Φυλακῆς *Big.* l Τινὰ τ Ιουδαίων *Voss.* m Εμελλήσασί τι πλημμελήσασιν *Bod.* n Καταλέλειπτο γ διοικεῖν τὰ πράγματα τοῦτο, τ ἑταίρων τὸν τόνομα Νόαρον *Lipsius.* qui & infra habet προσήκων. o Juxta *Rufinum* legendum Οὔαρον, & mox Οὐάρου. Verum ab eo dissentiunt *Codices Græci.*

a Προσλα-

Noaro insidiur Agrippa.

rum præstantissimi, poscendi præsidii gratia; ut si qui apud ipsos quoque motus fierent, custodiam idoneam haberent, per quam possent insurgentes quosque comprimere. Hos Noarus, noctu emissis quibusdam è regiis militibus, omnes interimit; ausus quidem hoc facinus præter consilium Agrippæ, propter nimiam vero pecuniæ cupiditatem in populares suos impius esse non recusans, regnum perditum ibat: neque cessabat crudelitatem suam in gentem exercere, donec Agrippa rem resciscceret, qui licet in eum animadvertere propter Soëmum veritus esset, munus tamen procuratorium ei ademit. Seditiosi autem, capto castello, quod Cypros appellabatur & Hierichunti imminebat, omnes qui in præsidio erant interfecerunt, & munimenta solo æquarunt. Ac per eosdem dies Judæi, qui magno numero in Machærunte erant, Romanorum præsidio persuadebant castellum relinquere eisq; tradere. Illi vero, metu ne ab ipsis vi eriperetur, cum iis transigunt certis conditionibus inde discedere; fideque acceptæ eis in manus tradunt castellum, quod præsidiis munitum in potestate sua tenebant Machæruntii.

Romani Judæis Machærunten tradunt.

XXI.

Seditio Alexandriæ inter Judæos & Græcos.

7. Alexandriæ vero perpetua quidem inter primos ejus incolas & Judæos contentio erat, ex quo Alexander, Judæorum opera promptissima adversus Ægyptios usus, in auxilii remunerationem concessit eis æquo jure cum Græcis urbem habitare. Idemque illis honor constabat etiam apud Alexandri successores, qui & locum illis proprium assignarunt, ut puriorem haberent vivendi rationem, magis ab alienigenarum admistione liberatam, permiseruntque ut Macedones appellarentur. postquam etiam Romani in potestatem suam redegissent Ægyptum, neque Cæsar primus, neque successorum ejus quisquam honores quibus Alexander Judæos impertiit minuere sustinuit. Conflictus autem eorum cum Græcis *fere* sine intermissione facti erant, &, præfectis in multos quotidie partis utriusque animadvertentibus, seditio plus plusque accendebatur. Tunc vero, cum apud alios res turbatæ essent, inter illos iræ magis exardescebant. Nam cum Alexandrini concionem haberent de legatione quam missuri erant ad Neronem, accidit ut multi quidem Judæorum permixti Græcis in amphitheatrum confluerent: cum autem eos vidissent * inimici, illico clamare cœperunt, hostes eos & exploratores vocantes, ac deinde facto insultu manus illis inferebant. Et reliqui quidem dum fugerent perierunt; tres vero ex illis comprehensos *per urbem* trahebant, quasi vivos ustulaturi. Qua re fiebat ut universi moverentur Judæi † ad facinus vindicandum. Et primum quidem in Græcos lapides jaciebant: postea vero facibus raptis in amphitheatrum properarunt, minantes se populum, ad unum omnes, in eo concrematuros. id quod sane facere occupassent, nisi iras eorum compressisset Tiberius Alexander urbis præfectus. Non tamen ille coërcendi principium ab armis sumpsit: sed, missis ad eos certis ex optimatibus,

Qua de causa accendatur.

Tiberius Alexander conatur eam sedare.

λιτῶν δοκιμώτατοι, φραπὰν αὐτῦντες, ἵνα εἴ π γένοιτο κίνημα καὶ τοῖς σφᾶς ἔχειν ἀξιόχρεων φυλακήν, κωλύειν τὺς ἐπανιστα μένους. τύτυς ὁ Νόαρ@, λαπόμψας νύκτωρ τῶν βασιλικῶν ὁπλιτῶν τινας, ἅπαντας ἀναιρῆ, τολμήσας μὲν τῦργον δίχα τῆς Αγρίππα γνώμης, ὑπὸ δὲ φιλαργυρίας ἄμετρον εἰς τὺς ὁμοφύλως ἐλόμθ@ ἀσεβῆ, τλὸ βασιλείαν διέφθειρε· διετέλει τε ὠμὸς εἰς τὸ ἔθν@ τ@ἰδιωμῶν, μέχρι πυθόμθ@ Αγρίππας, ἀπελᾶν μ αὐτὸν ἠδέσθη ὑπὲρ Σόημον, ἔπαυσε δὲ τῆς ἐπιτροπῆς. ⓐ δὲ ταστασιῶλς'. [a]προσλαβόμθοι φρύριον, ὃ καλῆται μὲν Κύπρ@, καθύπερθε δὲ λῦ Ιεριχῶντ@, τὺς μὲν φρυρῦς ἀπέσφαξαν, τὰ δὲ ἐρύματα κατέῤῥηξαν εἰς γλῶ. χ τὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας, καὶ τῶν ἐν Μαχαιρῶντι Ιυδαίων τὸ πλῆθ@ ἔκτειν τὺς φρυρῶντας Ρωμαίυς [b]ἐκλείπειν ὃ χωρίον, καὶ τ@δυδίδναι σφίσιν. οἱ δὲ, τλὸ ἐκ βίας ἀφαίρεσιν εὐλαβηθέντες, συντίθενται τοῖς αὐτὺς ἀναχωρήσειν ἐπὰ τούτοις· καὶ λαβόντες τὰ παρὰ τ@δυδίδασι ὃ φρύριον, ὅπ φυλακῆ [c]κρατυόμθοι κατεῖχον οἱ Μαχαιρῖται.

ζ. Κατὰ δὲ τλὸ Αλεξάνδρειαν ἀεὶ μ λῦ φάσις τοῖς τὸ Ιυδαϊκὸν τοῖς ὁπιγωρίοις, ἀφ' ὧ χρησιμθ@ προθυμοτάτοις κατὰ τλὸ Αἴγυπτίαν Ιυδαίοις Αλέξανδρος, γέρας τ συμμαχίας ὧδπα τὸ μετοικεῖν χ τλὸ πόλιν ἐξ ἰσοτιμίας [d]τοῖς Ελλησι. δίμησαν δὲ αὐτοῖς καὶ τ@δὲ τ ἀγαθὸν, οἳ μ τόπον ἴδιον αὐτοῖς ἀφώρισαν, ὅπως καθαρτέραν ἔχοιεν τλὸ δίαιταν, ἧττον ὁπομισγομένων τ ἀλλοφύλων, καὶ χρηματίζειν ἐπέτρεψαν Μακεδόνας. ἐπεὶ δὲ Ρωμαῖοι κατεκτήσαντο τλὸ Αἴγυπτον, ὕτε Καῖσαρ ὁ πρῶτος ὕτε τ μετ' αὐτὸν τὶς ὑπέμεινε ταῖς ὑπὸ Αλεξάνδρ@ τιμαῖς Ιυδαίων ἐλαττῶσαι. συμβολαὶ δ' ἦσαν αὐτῶν ἀδιάλειπτοι τοῖς τὺς Ελλησι, μ τ ἠγεμόνων πολλὺς ὁσημέραι παρ' ἀμφοῖν κολαζόντων, ἡ φύσις μᾶλλον παροξύετο. τότε δὲ ὡς μ τ@δὲ τοῖς ἄλλοις ἐτετάρακτο, μᾶλλον ἐξήφθη τὰ παρ' ἐκείνοις. καὶ δὴ τ Αλεξανδρέων ἀκκλησιαζόντων περὶ ἧς ἔμελλον ἀποστέλλειν πρεσβείας ὅτι Νέρωνα, συνεῤῥύησαν μ εἰς τὸ ἀμφιθέατρον ἅμα τοῖς Ελλησι συχνοὶ Ιυδαίων· καταδόντες δὲ αὐτὺς οἱ ἀγόμενοι, @δαχρῆμα ἀνεβόων, πολεμίυς μ καλοῦντες λέγοντες, ἔπειτα ἁρπασθέντες ἐπίβαλλον τὰς χεῖρας αὐτοῖς. οἱ μ οἶν λοιποὶ φεύγοντες διεφθάρησ· τρεῖς δὲ ἄνδρας συλλαβόντες ἔσυρον ὡς ζῶντας καταφλέξοντες. ἤρθη δὲ πᾶν ὃ Ιυδαϊκὸν ὅτι τλὸ ἄστυ. καὶ ὃ μ @δὸν λίθοις τὺς Ελλησας ἔβαλλον· αὖθις δὲ λαμπάδας ἁρπασάμθοι @δὸς τὸ ἀμφιθέατρον ὥρμησαν, ἀπειλοῦντες καταφλέξειν οἰ αὐτ τ δῆμον αὐτανδρον. καὶ ἔφθησ τοῦτο δράσαντες, εἰ μὴ τὺς θυμὺς αὐτῶν ἀνέκοψε Τιβέριος Αλέξανδρ@ ὁ τ πόλεως ἡγεμών. ὁ μὲν οὖν τός τε ὑπὸ τ ὅπλων ἤρξατο σωφρονίζειν, ἀλλ' ἐκπέμψας τὺς γνωρίμυς αὐτῶν, παύ-

a Προσλαβόμθοι π φρ. *Big.* τὸ φρ. *Voss.* b Εκλειπεῖν τὸ φρύριον *Big.* c Κρατυνάμθοι *Voss.* d Πρὸς τὺς Ελλησι *Big.* e Εχοιεν αὐτοῖ τλῶ δ. *Bod.* f Διεσκεδάσθησαν aut simile verbum in suo codice habuisse videtur *Ruf.* *mss*, qui reddit, *ut reliqui quidem fugientes dissipati sunt.* * Æmuli *Ruf.* † Ad opem ferendam, *Ruf.*

a Τὸ

παύσασθαι παρεκάλει, καὶ μὴ καθ' ἑαυτοῦ ἐρεθίζειν τὸ Ῥωμαίων φρόνημα. καταχλευάζοντες δὲ τὴν παρακλήσεως οἱ στασιῶται, ἐβλασφήμουν τὸν Τιβέριον.

Tiberius Alexander à ſeditioſis irridetur.

Hortabatur ut quieſcerent, neque adverſum ſe milites Romanos irritarent. Seditioſi autem, riſu excipientes hortationem, contumeliis appetebant Tiberium.

η'. Καὶ ὁ μὲν, συνιδὼν ὡς χωρὶς μεγάλης συμφορᾶς οὐκ ἂν παύσαιντο νεωτερίζοντες, ἐπαφίησιν αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν πάλιν Ῥωμαίων δύο τάγματα, καὶ σὺν αὐτοῖς πεντακισχιλίοις στρατιώταις, κατὰ τύχην παρόντας εἰς τὴν Ἰουδαίων ὄλεθρον ἐκ Λιβύης. ἐπέτρεψε δὲ ὁ μόνον ἀναιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς κλήσεις αὐτῶν ἁρπάζειν, καὶ τὰς οἰκίας καταφλέγειν. οἱ δὲ ὁρμήσαντες εἰς τὸ καλούμενον Δέλτα, συνῴκισο γὰρ ἐκεῖ ὁ Ἰουδαϊκὸν, ἐτέλουν τὰς ἐντολὰς, ὁ μὲν ἀναμαστί. συστραφέντες γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ τοὺς ἄμεινον ὡπλισμένους [b] αὐτῶν προτάξαντες, μέχρι πλείστου μὲ ἀντέσχον· ἅπαξ δὲ [c] κλίναντες ἀνέδην διεφθείροντο· καὶ παντελὴς ἦν αὐτῶν ὄλεθρος, τῶν μὲ ἐν τῷ πεδίῳ καταλαμβανομένων, τῶν δὲ εἰς τὰς οἰκίας συνωθουμένων. [d] ὑπεπίμπρασαν δὲ καὶ ταύτας οἱ Ῥωμαῖοι, προδιαρπάζοντες τὰ ἔνδον. καὶ ὅτε νηπίων ἔλεον [e] αὐτοῖς, ὅτε αἰδοῦς αἰσχύνη γερόντων, ἀλλὰ πάσης ἡλικίας ἐχώρουν κλείοντες, ὡς ὁλοκληθρίᾳ μὲ αἵματι πάντα ἅπαξ χωρεῖν, πέντε δὲ μυριάδας σωρεύσασθαι νεκρῶν. προσλείψει δ' ἂν ὅτε ὁ λοιπὸν, εἰ μὴ τοὺς [f] ἱκετείας [g] ἐπράπτετο. [h] κατοικτείρας δὲ αὐτοὺς Ἀλέξανδρος, ἀναχωρεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἐκέλευσεν. [i] καὶ οἱ μὲ, ἐξ ἔθους ἔχοντες τὸ συνθήνιον, ἅμα νεύματι θ' φονεῖσιν ἐπαύσαντο τὸ δημοτικὸν δὲ τῶν Ἀλεξανδρέων δι' ὑπερβολὴν μίσους δυσανάκλητον ἦν, καὶ μόλις ἀπεσπᾶτο τῶν σωμάτων.

Millia Judæorum L ejus permiſſu occiſa.

8. Atque ille, poſtquam vidit abſque ingenti clade tumultuoſos non poſſe compeſci, immiſit in eos duas Romanorum legiones, quæ in civitate erant, & cum his alios ad quinque millia milites, qui forte aderant ex Libya venientes ad Judæorum interitum. Permiſit autem *eis*, ut non ſolum interficerent *Judæos*, ſed ut bona etiam eorum diriperent, & domos incendio delerent. Illi vero, facta irruptione in locum qui Delta vocatur, (illic quippe frequentes habitabant Judæi) imperata faciebant, non tamen ſine ſuorum cæde. Nam Judæi, cum ſeſe conglobaſſent & armis melius inſtructos in fronte poſuiſſent, diu quidem reſiſtebant: cum vero ſemel loco cederent magno numero perempti erant; & omne genus exitio dati ſunt, aliis quidem ſub dio comprehenſis, aliis vero in ædes contruſis. Quin & iſtas ſuccenderunt Romani, quæ intus erant prius diripientes. Et neque infantum illos miſerebat, neque adverſus ſenes reverentiam adhibebant, ſed in omnes ætates pari cæde graſſabantur: adeo ut totus quidem locus iſte ſanguine inundaretur, quinquaginta vero in cumulos congeſta eſſent hominum millia. Neque autem reliquæ factæ fuiſſent reliquiæ, niſi ad preces ſe convertiſſent. Alexander autem, illorum miſertus, juſſit Romanos receptui canere. Et illi quidem, ſoliti dicto audientes eſſe, primum ad nutum cæde abſtinebant; at vulgus Alexandrinorum ex nimio & inveterato odio revocatu difficile erat, & vix à cadaveribus avelli poterat.

θ'. Τοῦτο μὲ τὸ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν πάθος [k] συνεχύθη. Κεστίῳ δὲ οὐκ ἔτι ἡρεμεῖν ἐδόκει, πανταχοῦ τῶν Ἰουδαίων ἐκπεπολεμωμένων. ἀναλαβὼν δὲ ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας ὃ μὲ δωδέκατον τάγμα πλῆρες, ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν ἀνὰ δισχιλίους ὁπλίτας, πεζῶν δὲ ἐξ αἰρέσεως, καὶ τόσαρσι ἴλαις ἱππέων, πρὸς αἷς ταῖς πρὸ τοῦ βασιλέως συμμαχίαις, Ἀντίοχος μὲ δισχιλίους ἱππεῖς, καὶ πεζοὺς τετρακισχιλίους, τοξότας πάντας, Ἀγρίππας δὲ πεζοὺς μὲ τοὺς ἴσους, ἱππεῖς δὲ [l] διακοσίους ἐλάττους· ἕπετο δὲ καὶ ὁ Σόαιμος μετὰ [m] τετρακισχιλίων, ὧν ἦσαν ἱππεῖς ἡ τρίτη μοῖρα, καὶ τὸ πλέον τοξόται· προῆλθεν εἰς Πτολεμαΐδα. πλεῖστοι δὲ καὶ ἐκ τῶν πόλεων ὁπλῖται συνελέγησαν, ἐμπειρίᾳ μὲν ἡττώμενοι τῶν στρατιωτῶν, ταῖς δὲ ῥᾳθυμίαις καὶ τῷ κατὰ Ἰουδαίων μίσει τὸ λεῖπον ἐν ταῖς ὁπλίσεσιν [n] ἀναπληροῦντες. συμπαρῆν δὲ καὶ αὐτὸς Ἀγρίππας Κεστίῳ, τῆς τε ὁδοῦ καὶ τῶν συμφερόντων ἐξηγούμενος. ἀναλαβὼν δὲ μέρος τῆς δυνάμεως Κέστιος, ὥρμησεν ὁδὸν πάλιν χαρτερὰν ἐπὶ [o] Γαλιλαίας [p] Ζαβουλῶν, ἣ καλεῖται [q] ἀνδρῶν, διορίζει δὲ ἀπὸ μὲν ἔθνους τὴν Πτολεμαΐδα. [r] παραλαβὼν δὲ αὐτὸν ἔρημον μὲ ἀνδρῶν, καταφεύγει γὰρ τὸ πλῆθος εἰς τὰ ὄρη, πλήρη δὲ παντοίων κτη-

Ceſtius cum magno exercitu contra Judæos proficiſcitur. XXII.

9. Hujuſmodi quidem clades apud Alexandriam contigit: Ceſtio vero jam quieſcendum eſſe non videbatur, cum *ſcilicet* Judæi ubique armis peterentur. Itaque cum aſſumpſiſſet ex Antiochia duodecimam legionem, eamque juſto numero, & ex reliquis bina millia hominum electorum, peditumq; ſex cohortes & quatuor equitum alas, ac præterea regum auxilia, ab Antiocho quidem duo equitum millia, peditumque tria millia, ſagittarios omnes, ab Agrippa vero totidem equites & *pedites duobus millibus pauciores, (nam & Sohemus ſequebatur cum quatuor millibus, quorum tertia pars equites, & reliqui ſagittarii) Ptolemaïdem progreſſus eſt. Plurimi autem etiam ex civitatibus auxiliarii collecti erant, peritia quidem militibus *veteranis* inferiores, alacritate vero & ſuo in Judæos odio ſupplentes quod deerat ſcientiæ. Quinetiam ipſe Agrippa præſens aderat Ceſtio, itineris dux & qui commeatum adminiſtraret. Cum autem Ceſtius partem de exercitu aſſumpſiſſet, contendit ad validam Galilææ civitatem Zabulonem, quæ Virorum cognomen habet, & à *noſtræ* gentis finibus Ptolemaïdem diſcernit. Cumque offendiſſet eam à viris quidem deſertam (nam in montes multitudo ſe receperat) omnigenûm autem rerum plenam,

a Τὸ τῆ Ρωμ. *Voſſ.* b Ἑαυτῶν ἀστυκλήρους *Big.* c Ἐκλίναντες *Big.* d Κατεπίμπρασαν *Gall.* e Αὐτοὺς *Big.* f Ἱκετείας *Big. & Bod.* g Ἐπράπτετο *Gall. & Bod.* & mox ἐπαύσαντο cum *Big.* h Κατοικτίρασα *Gall. & Voſſ.* i Οἱ μὲ ὃν ἐξ ἔθους τὸ πολίτικον ἔχοντες *Big.* k Συνήφθη *Voſſ.* l Sic *Big.* χιλίων *Aliis.* m Ita in *MSS.* nec aliter legebat *Ruf.* τετρακισχιλίων in *Editis.* n Ἀναπληροῦντες *Bod.* o Ἰουδαίας *Bod.* p Ζαβουλῶνα *Big.* q Ἀνδρὼν *Voſſ.* ἀνδρείαν *Bod.* r Καὶ καταλαβὼν αὐτὸν *Big.* * Peditum mille, & cum Sohemus, *Ruf.*

Zabulon direpta & incenſa.

nam, illas quidem militibus diripiendas conceſſit, urbem vero ipſam, quamvis admirandæ pulchritudinis domos haberet, ſimiliter ac apud Tyrum & Sidona & Berytum ædificatas, igne vaſtavit: ac deinde factis in regionem excurſionibus, cum omnia in quæ inciderit depopulatus eſſet, vicoſque circumjectos incendiſſet, reverſus eſt Ptolemaïdem. Cum autem Syri diutius prædæ inhærerent, magiſque Berytii, Judæi recepta fiducia (nam & Ceſtium receſſiſſe cognoverant) in relictos, cum nihil tale exſpectarent, irruebant, & circiter duo ipſorum millia occiderunt.

Judæi Syrorum ad duo millia cædunt.

10. Ceſtius autem, facto à Ptolemaïde diſceſſu, ipſe quidem Cæſaream pervenit; in Joppen vero partem præmiſit exercitus, cum mandatis, ut urbem, ſi eam occupare potuiſſent, cuſtodirent: ſin vero *cives* incurſum illorum præſentirent, tam ſuum quam cæterorum militum præſtolarentur adventum. Cæterum illi, alii quidem mari, alii vero terra celeriter profecti, utrinque urbem facillime capiunt. Et, cum habitatores nec fugam maturare posuerint, nec ad pugnam ſeſe parare, illos adorti omnes interfecerunt ſuis cum familiis, direptamque civitatem incenderunt. Cæſorum autem numerus erat ad octo millia & quadringentos. Similiter & in Narbatenem toparchiam Cæſareæ finitimam non paucos miſit equites, qui & terram vaſtarunt, & magnam indigenarum multitudinem peremerunt, & facultates *eorum* diripuerunt, vicoſque incendio conſumpſerunt.

Romani capiunt Joppen; eamque cum aliis locis incendunt.

XXIII. 11. In Galilæam autem miſit Ceſtius Gallum, legionis duodecimæ ductorem: eique tantam militum manum attribuit quantam genti *coercendæ* ſatis fore exiſtimabat. Hunc validiſſima Galilææ civitas Sepphoris cum lætis acclamationibus excipit; aliæque civitates, hujus prudens conſilium ſequutæ, quieſcebant. Qui vero ſeditionibus & latrociniis operam dabant, omnes ſe receperunt in montem ipſiſſimo in Galilææ meditullio *ſitum*, qui eſt contra Sepphorin & vocatur Aſamon. Adverſus eos Gallus ducebat exercitum. Illi autem, quamdiu erant in locis ſuperioribus, facile Romanos ad ſe accedentes feriebant, & illorum fere ducentos occiderunt. Verum cum Romani facto circuitu ad celſiora perveniſſent, illi protinus victi ceſſerunt; & neque velites gravioris armaturæ militum congreſſum ſuſtinebant, neque cum equites terga verterent effugiebant: adeo ut pauci quidem inter locorum aſperitates deliteſcerent; duo vero millia & amplius occiderentur.

Quenam Gallus, à Ceſtio miſſus in Galilæam, patraris.

μάτων, τὰ μὲ ἐφῆκε τοῖς τραπώταις ἁρπάζειν, τὸ δὲ ἄστυ, καί τοι [a] θαυμαστῶ κάλλως ἔχοι τὰς οἰκίας, ὁμοίως ταῖς ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι καὶ Βηρυτῷ δεδομημένας, ἐνέπρησεν· ἔπειτα τὴν χώραν καταδραμών, καὶ ἁρπάσας μὲ πᾶν τὸ προσπῖπτον, καταφλέξας δὲ τὰς πέριξ κώμας, ὑπέστρεφεν εἰς [τ] Πτολεμαΐδα. προὶς δὲ ταῖς ἁρπαγαῖς ἐπ [τ] Σύροις ὄντων, καὶ τὸ πλέον Βηρυτίων, ἀναθαρσήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ δὴ ἀποκεχωρηκότα θυμίᾳ Κέστιον, τοῖς ἀπολειφθεῖσιν ἀδοκήτως ἐπέπεσον, καὶ πρὸς δισχιλίους αὐτῶν διέφθειραν.

ι'. Ὁ δὲ Κέστιος, ἀναζεύξας ἀπὸ [τ] Πτολεμαΐδος, αὐτὸς μὲ εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, μοῖραν δὲ [τ] στρατιᾶς [b] προέπεμψεν εἰς Ἰόππην, προσάξας, εἰ μὲν [c] ἐγχειρολαβέως δυνηθεῖεν [τ] πόλιν, φρουρεῖν· εἰ δὲ προαισθοίντο [τ] ἔφοδον, προμένειν αὐτόν τε καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν. [τ] δὲ οἱ μὲν κατὰ θάλασσαν, οἱ δὲ κατὰ γῆν ἐπεισχθέντες, ἀμφοτέρωθεν αἱροῦσι [d] τὴν πόλιν ῥᾳδίως. καὶ μηδὲ φυγεῖν φθάσαντων [τ] οἰκήτορας, [e] ὐχ ὅπως παρασκευάσασθαι πρὸς μάχην, ἐμπεσόντες ἅπαντας ἀνεῖλον σὺν ταῖς γενεαῖς· καὶ τὴν πόλιν διαρπάσαντες ἐνέπρησαν. ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν [f] φονευθέντων τετρακόσιοι πρὸς [g] ὀκτακισχιλίοις. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς [τ] ὅμορον [τ] [h] Καισαρείας [i] Ναρβατηνὴν τοπαρχίαν ἔπεμψε συχνὰς [τ] ἱππέων, οἳ τήν τε χώραν ἔτεμον, καὶ πολὺ πλῆθος διέφθειραν [τ] ἐπιχωρίων, τάς τε κλήσεις διήρπασαν, καὶ τὰς κώμας κατέφλεξαν.

ια'. Εἰς δὲ τὴν Γαλιλαίαν ἔσπευδε Κέστιος Γάλλον ἡγεμόνα τοῦ δωδεκάτου τάγματος, πρὸς ὃν ἐδόκει δυνάμιν ὅσην ἀρκέσειν πρὸς τὸ ἔθνος [*] ἐπιλάμενον. τοῦτον ἡ χαρτεραλάτη τῆς Γαλιλαίας πόλις [k] Σεπφώρις μετ' εὐφημίας δέχεται, καὶ πρὸς τὴν τούτου εὐβουλίαν αἱ λοιπαὶ πόλεις ἡρέμουν. τὸ δὲ στασιῶδες καὶ λῃστικὸν πᾶν ἔφυγεν εἰς τὸ μεσόταχον τῆς Γαλιλαίας ὄρος, ὃ κεῖται μὲν ἄντικρυς τῆς Σεπφώρεως, καλεῖται δὲ [l] Ἀσαμών. τούτοις ὁ Γάλλος ἐπῆγε τὴν δύναμιν. οἱ δὲ, ἕως μὲ ἦσαν [m] ὑποδεέστεροι, ῥᾳδίως τοὺς Ῥωμαίους [n] ἐδέχοντο προσιόντας, καὶ πρὸς δισχιλίους αὐτῶν ἀνεῖλον. ἐπειδὴ δὲ καὶ γεωμετρίαν [o] ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις [p] ἠπίσταντο ταχέως, καὶ ὅτε [q] γυμνῆται τοὺς ὁπλίτας συστάδην ἔφερον, ὅτε ἐν τῇ τετραπῇ τοὺς ἱππέας ἐξέφυγον· ὥστε ὀλίγους μὲν ἐν ταῖς δυσχωρίαις ἀγωνιεῖσθαι, ἀναιρεθῆναι δὲ ὑπὲρ [r] δισχιλίους.

a Θαυμάσιος ἔχοιμι *Bod. & Gall.* atque ita *Ruf.* qui vertit, *quamvis admiratus eſſet ejus pulchritudinem, quippe domus habebat ſimiliter &c.* *b* Ita in *MSS.* προέπεμπεν in *Editis.* *c* Καθολικῶς *Bod.* *d* Ita cum *Cod. Big.* τὴν ἱππικὴν ταχίως in *Editis Aliiſque.* niſi quod *duo codices* ῥᾳδίως habeant pro ταχίως. *e* Οὐχ ὅσον *Bod.* *f* Ἀναιρεθέντων *Bod.* *g* Ὀκτακισχιλίοις *Big. & Bod.* *h* *Ruſinus*, aliis forſan *codicibus* uſus, reddit *finitimam Cæſareæ Nabatenem toparchiam.* *i* Ita cum *Cod. Big.* Ναρβατηνὴν ἐπαρχίαν in *Editis Aliiſque.* Ναρβατηνὴν ἐπαρχίαν *Bod.* Ἀκραβατηνὴν ἐπ. *Voſſ.* *k* *Al.* Σιμφωεὶς & Σιπφωεῖς. *l* Inde manaſſe nomen *Aſamonæorum*, qui vulgo *Maccabæi* audiunt, opinatur *Noldius* in *Hiſt. Idumæa.* Malim tamen (inquit Cl. *Relandus*) id nomen à חשמונים ducere, crediderimque nomen Hebræum montis Ἀσαμὼν fuiſſe חשמון *Chaſmon.* *m* In margine quorundam *Codd.* ἐξηγήσεως ἐπικρ. habemus ἐφ' ὕψους, ὑψηλοτέρου. *n* Ἡμύναντο *Big.* *o* Ita *Big.* & *Ruf.* ἐν τοῖς ὑψηλοῖς in *Editis Aliiſque.* *p* Ἠπίστατο *Voſſ.* *q* *Al.* γομῆται. in *Editis* γομῆται. *r* Ita in *MSS.* quibus aſſentitur verſio *Ruſini.* χιλίους perperam in *Editis.* * Genti expugnandæ, *Ruf.*

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιθ'.

Οσα Κέστιος κατὰ τῶν Ιουδαίων ἔπραξε. καὶ ὡς Ιεροσόλυμα πολιορκήσας ἀδοκήτως ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνέζυξεν· οἷά τε κατὰ τὴν ὑποστροφὴν ἀδικηθεὶς τῶν Ιουδαίων ἔπαθεν.

CAP. XIX.

Quas res Cestius adversus Judæos gessit. utque, cum Hierosolyma obsedisset, præter omnium exspectationem ab urbe discessit: & quænam dum revertitur à Judæis passus est.

ΓΑΛΛΟΣ μὲν οὖν, ὡς οὐδένα [a] ἔτι ἐώρα κατὰ τὴν Γαλιλαίαν ἀντιποιούμενον, ὑπέστρεφε μὲν τὰς στρατιὰς εἰς Καισάρειαν. Κέστιος δὲ, μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας, ἐπέβαλεν εἰς Ἀντιπατρίδα· καὶ πυθόμενος [b] ἔν τινι πύργῳ [c] Ἀφεκῶ καλουμένῳ συνηθροῖσθαι Ιουδαίων δύναμιν οὐκ ὀλίγην, προὔπεμψε τοὺς συμβαλοῦντας. οἱ δὲ, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, φόβῳ τοὺς Ιουδαίους διεσκέδασαν· ἐπελθόντες δὲ ἔρημον τὸ στρατόπεδον ἐνέπρησαν τὰς πλησίον κώμας ἁπάσας. ἀπὸ δὲ Ἀντιπατρίδος Κέστιος [d] εἰς Λύδδα παρῆλθεν, κενὴν ἀνδρῶν τὴν πόλιν καταλαμβάνει· διὰ γὰρ τὴν σκηνοπηγίας ἑορτὴν, ἀναβεβήκει πᾶν τὸ πλῆθος εἰς Ιεροσόλυμα. πεντήκοντα δὲ τοὺς [e] φανερωτάτους ἀφανίσαντες, καὶ τὸ ἄστυ καταπρήσαντες, ἐχώρει πρόσω, καὶ διὰ [f] Βαθωρὼν ἀναβὰς φαλαγγηδὸν κατά τινα χῶρον [g] Γαβαὼ καλούμενον, ἀπέχοντα τῶν Ιεροσολύμων πεντήκοντα σταδίους.

Et quidem Gallus, cum neminem quidquam novi apud Galilæam jam moliri videret, Cæsaream cum exercitu regressus est. Cestius vero, cum copias omnes inde movisset, Antipatridem perrexit: auditoque Judæorum manum non exiguam in turrim quæ Apheci vocabatur confluxisse, *de suis* præmisit qui cum eis congrederentur. Sed priusquam ad manus ventum esset, *sui* terrore Judæos dissipatunt: cumque eò venissent, castra deserta cum vicis finitimis incenderunt. Et Antipatride autem Cestius in Lyddam progressus, vacuam viris civitatem offendit: nam propter festum tabernaculorum omnis fere multitudo Hierosolyma ascenderat. quinquaginta vero, qui in *ejus* conspectum venerunt, occisis, exustaque urbe, ulterius pergebat; &, facto per Bethoron ascensu ad locum quendam, cui nomen est Gabao, castra metatur, stadiis quinquaginta ab Hierosolymis distantem.

Quænam gesserit Cestius Hierosolyma ascendens.

Cestius stadiis L. ab Hierosolymis castra metatur.

Β'. Οἱ δὲ Ιουδαῖοι, καταδόντες ἤδη πλησιάζοντα τῇ μητροπόλει τὸν πόλεμον, ἀφέμενοι [h] τῆς ἑορτῆς ἐχώρουν ὅπλα, καὶ μέγα τῷ πλήθει θαρροῦντες, ἄτακτοι καὶ μὴ κρατοῦντες ἐξεπίδην ὅτι τὸν μάχιμον, μηδὲ τὸν ἀργὸν ἑβδομάδος ἴσιναν λαβόντες. καὶ γὰρ δὴ τὸ μάλιστα παρ' αὐτοῖς [i] θρησκευόμενον σάββατον. ὁ δὲ ἐκστήσας αὐτοὺς τῆς εὐσεβείας θυμὸς, ἐτόλμησε πλεονεκτῆσαι καὶ τῶν μαχίμων. μὴ τοιαύτην γὰρ ὁρμὴν τοῖς Ρωμαίοις πεσεῖσθαι, ὡς ῥᾳδίως τὰς τάξεις αὐτῶν, καὶ [k] διὰ μέσων χωρεῖν ἀναρρήγνυσθαι. εἰ δὲ [l] δὴ τῷ μὲν χαλαδίτῃ τῶν φαλάγγων οὔτε ἱππεῖς ἐκκλεπτόντες ἐπήμυναν, καὶ τῷ πεζῶν ὃ μὴ σφόδρα κάμοι, καὶ ἐκπολιόρκησεν ὅλην τὴν δυνάμει Κέστιος. ἀπέθανον δὲ [m] Ρωμαίων [n] πεντακόσιοι ἑξηκοντέντε, τούτων ἵππεις μὲν οἱ τετρακόσιοι πεζοὶ, ὃ δὲ λοιπὸν ἱππεῖς· τῶν δὲ Ιουδαίων, δύο μὲν καὶ εἴκοσι γενναιότατοι δὲ αὐτῶν ἔδοξαν οἱ Μονοβάζου τοῦ τῶν Αδιαβηνῶν βασιλέως συγγενεῖς, Μονόβαζός τε καὶ [o] Κενεδαῖος, μεθ' οὓς ὁ Περαίτης Νίγερ, καὶ Σίλας ὁ Βαβυλώνιος, αὐτομολήσας εἰς τοὺς Ιουδαίους [p] ἀπὸ Αγρίππα τοῦ βασιλέως. ἐστρατεύετο γὰρ πρὸ αὐτοῦ. [q] τῶν δὲ πρόσω μὲν ἐλθεῖν ἀναχωρούντων οἱ Ιουδαῖοι τοὺς τῇ πόλει ὑπέφερον κατόπιν δὲ τοῖς Ρωμαίοις, ὅτι τὸν Βαθωρὼν ἀνῆσαν, πρόσωπον ὁ τοῦ [r] Γιώρα Σίμων, πολὺ τῆς ὑστεραίας ἐπιφανείς, καὶ συχνὰ τῶν σκευοφόρων ἁρπάσας, ἤγαγεν εἰς τὴν πόλιν. μένοντος δὲ τοῦ Κεστίου χρόνον τινὰ ἡμέρας, οἱ Ιουδαῖοι, τὰ μετέωρα κατειληφότες, ἐπετήρουν τὰς

2. At Judæi, cum jam ad metropolin appropinquare viderent bellum, festo relicto ad arma properabant; numeroque valde fidentes, incompositi ad pugnam & cum clamore prosiliebant, ne *septimæ quidem diei, qua feriari solebant, ratione habita. erat quippe sabbatum apud eos maxime honoratum. Furor autem, qui animis illorum religionem excussit, fecit ut in prælio etiam superiores essent. Tanto namque impetu Romanos adorti sunt, ut eorum & aciem perrumperent, & per media agmina incederent, magnam edentes stragem. adeo ut, nisi ei militum parti, quæ necdum locum amiserat, equites facto circuitu subvenissent, quique non admodum defatigati erant pedites, Cestius cum toto exercitu discrimen adiisset. Interfecti sunt autem quingenti & quindecim Romani milites; ex quibus quadringenti pedites, reliqui equites erant: ex Judæis vero duo & viginti. Illorum autem fortissimi visi sunt Monobazi regis Adiabenes propinqui, Monobazus & Cenedæus, & post hos Niger Peræita, & Silas Babylonius, qui ad Judæos ab Agrippa rege transfugerat. nam *antea* sub eo militabat. Et Judæi quidem, cum fronte cladem accepissent, in urbem se recipiebant: Romanos autem, cum Bethoron ascenderent, à tergo adortus Simon Gioræ filius, plurimos extremi agminis coactores vellicavit; multisque jumentis quæ farcinas ferebant ereptis, ea in urbem ducebat. Cestio vero in regione per triduum morante, Judæi, locis editioribus occupatis, vias quibus iretur observabant;

Judæorum in Romanos impetus, magna cum victoria.

Romanos fugientes lacessunt.

[a] Illud ἔτι è *Cod. Big.* quod & legisse videtur *Ruf.* [b] Ἐν πύργῳ *Big.* [c] Ita cum *Cod. Big.* & melioribus *Rufini* exemplaribus. Ἀφεκὰ in *Editis Aliisque.* [d] *Al.* Λύδδαν. [e] Περιφανεστάτους *Bod.* [f] Βαθωρὼν *Big.* [g] Conferi locum in *Antiqq.* l. VII. p. 316. v. 46. & *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 339. & *Relandum* in *Palæstina* S. p. 446. [h] Τῆς ἑορτῆς *Big* & *Voss.* [i] Vide *Grotium* ad *Lucam*, c. VI. v. 1. [k] Διὰ μέσου *Big.* Διὰ μέσου *Bod.* [l] Illud δὴ absest à quibusdam *MSS.* [m] Ῥωμαίων *Voss.* & *Bod.* [n] Ita *Ruf. Pseudo-Hegesipp.* & aliquot *MSS.* πεντακόσιοι *Rhed. Voss.* & *Bod.* [o] Κενεδαῖος *Big.* Κενδαῖος *Rhed.* [p] Illud ἀπὸ additum è *Cod. Bod.* [q] Κατὰ τῶν *Lips* & *Rhed.* [r] *Al.* Βαιθωρὼν. huic loci Βαιθωρὸν *Bod.* Βαιθωρὼν *Big.* Βαιθωρὸν *Rhed.* Videsis *Relandum* in *Palæstina* S. p. 633. [s] Γιώρου *Big.* [t] Ante τοσοῦτον (sc. p. 1065 v. 19.) & alibi etiam accipitur, ut & in *Maccab.* l. 2. c. 15. v. 4. & hunc sensum confirmat vox πλείονα, v. 24. Vide *Grotium* in *Maccab.* l. 2. c. 12. v. 38.

bant; certumque erat fore ut non quiescerent, si Romani iter facere cœpissent.

XXIV. 3. Itaque ubi Agrippa Romanos à periculo haud tutos esse animadverteret, cum tanta hostium multitudo montibus passim insideret, verbis Judæos experiri decrevit. aut enim omnibus se persuasurum esse *credebat* ut à bello desisterent; vel ab adversariis eos abducturum esse qui eadem cum illis non sentirent. Misit igitur è suis Borcæum & Phœbum, illis notissimos, qui & à Cestio fœdus amicitiæ, certamque pro delictis veniam à Romanis datum iri pollicerentur, si projectis armis ad eos transire vellent. Verum seditiosi, metu ne cuncta multitudo spe securitatis ad Agrippam sese conferret, legatos ab ipso *missos* interficiendi impetum ceperunt. Et, priusquam verbum facerent, Phœbum quidem peremerunt, (Borcæus autem *licet* vulneratus fuga dilapsus est) quotquot vero è plebe de ea re indignati sunt, fustibus atque lapidibus eos feriendo, in urbem compulerunt.

Agrippa legatos ad Judæos de pace cum Romanis mittit.

Male multantur legati.

4. Jam Cestius, animadverso hanc inter ipsos discordiam opportune cecidisse ut eos adoriretur, totum exercitum secum adducebat, inque fugam versos usque ad Hierosolyma persequutus est. Castra autem metatus in loco qui Scopus dicebatur, iste autem septem stadiis ab urbe distat, per triduum nihil quidem adversus urbem tentabat, forsan sperans fore ut qui in ea erant certis conditionibus sese dederent; in vicos vero finitimos non parvam militum manum ad rapienda frumenta dimisit. Quarto autem die, qui tricesimus erat mensis Hyperberetæi, cum exercitum ordinasset, in urbem *eum* introduxit. Et populus quidem à seditiosis custodiebatur: seditiosi vero, Romanorum *acie instructa perterriti, exterioribus quidem cedebant civitatis partibus, in interiorem vero & templum se recipiebant. At Cestius ingressus, & Bezetham ut appellabatur, & Cænopolin, & quod dicebatur Materiæ forum, incendit: deinde cum ad urbem superiorem venisset ex adverso aulæ regiæ castra ponebat. Et si eadem illa hora voluisset vi muros perrumpere è vestigio urbem cepisset, bellumque ab ipso confectum fuisse contigisset. Verum & † exercitûs præfectus Tyrannius Priscus, & plurimi equitum magistri, pecunia à Floro inescati ipsum ab incœpto averterunt: atque propter hanc causam & bellum adeo in longum productum est, acciditque Judæis ut gravissimis redundarint calamitatibus.

Cestius totum exercitum adversus Judæos ducit, ut urbem caperet.

5. Interea autem multi è melioris notæ civibus, ab Anano Jonathæ filio inducti, Cestium, quasi portas ei patefacturi, vocabant. Ille vero, præ ira fastidiosus eisque nonnihil diffisus, eousque cunctatus est, donec seditiosi, intellecta proditione, Ananum cum suis de muro dejecerunt, eosque lapidibus feriendo in

Civium nonnulli portas Cestio patefactum eunt, sed irrito conatu.

παρόντας· δῆλοί τε ἦσαν οὐκ ἐρεμήσοντες, ἀρξαμένων τῶν Ρωμαίων ὁδεύειν.

γ'. Ενθα δὴ καταδὼν Αγρίππας σὺν τοῖς Ρωμαίων ἀκινδύνως, [a] πλήθους ἀπείρου πολεμίων τὰ ὄρη [b] θεώμενος, ἔκεινεν ἀποπειρᾶσθαι τῶν Ιουδαίων λόγοις. ἢ γὰρ πάντας πείσειν καταλῦσαι τὸν πόλεμον, ἢ τῶν [c] ἐναντίων ἀποστῆσαι τοὺς μὴ συμφρονοῦντας. ἔπεμψεν οὖν τῶν [d] ἀφ' ἑαυτοῦ τοὺς μάλιστα γνωρίμους ἐκείνοις, Βορκαῖόν τε καὶ Φοῖβον, δεξιάς τε αὐτοῖς Κεστίου καὶ συγχώρησιν αὐτοῖς Ρωμαίων ἀσφαλῆ περὶ τῶν ἡμαρτημένων ὑποσχόμενος, εἰ τὰ ὅπλα ῥίψαντες πρὸς αὐτὸν μεταβάλοιντο. δείσαντες δὲ οἱ στασιασταί, [e] μὴ πᾶν τὸ πλῆθος ἀδείας ἐλπίδι πρὸς τὸν Αγρίππαν μεταβάληται, τοὺς ἀπ' αὐτῶν προσβάντας ἅρμης ἀνεῖλον. καὶ πρὶν ἢ φθέγξασθαι τὸν μὲν Φοῖβον διέφθειραν· ὁ δὲ Βορκαῖος τρωθεὶς ἔφθη διαφυγεῖν· ὃν δήμου δὲ τοὺς [f] ἐπαναστάντας λίθοις καὶ ξύλοις πάντες, εἰς ὃ ἄστυ συνήλασαν.

δ'. Κέστιος δὲ, τὴν πρὸς Ἕλληνας αὐτῶν παρα-
χειμῶ εὐκαίρως ἰδὼν εἰς ὀφθησιν, ἅπασαν ἐπῆγε τὴν δύναμιν, καὶ προπέμπων μέχρι Ιεροσολύμων κατεδίωξεν. στρατοπεδευσάμενος δὲ ὅπου καλουμένῳ Σκοπῷ, διέχει δὲ οὗτος ἑπτὰ σταδίους, τρισὶ μὲν ἡμέραις οὐκ ἐπεχείρει τῇ πόλει, τάχα τι καὶ τῶν ἔνδον ὑποδήσεσθαι προσδοκῶν, εἰς δὲ τοὺς πλησίον κώμας ἐφ' ἁρπαγὴν σίτου πολλοὺς ἀφῆκε τῶν στρατιωτῶν. τῇ τετάρτῃ δὲ, ἥτις ἦν τρισκαιδεκάτη Υπερβερεταίου μηνὸς, ἀφεταξας τὴν στρατιὰν, εἰσήγαγεν εἰς τὴν πόλιν. ὁ μὲν οὖν δῆμος ὑπὸ τοῖς στασιασταῖς ἐμφρουρεῖτο· οἱ δὲ στασιασταὶ, τὴν εὐταξίαν τῶν Ρωμαίων καταπλαγέντες, τὸ μὲν ἔξω τῶν πόλεως μερῶν ἔσεσθαι, εἰς δὲ τὴν [B] ὀνομαζομένην καὶ τὸ ἱερὸν ἀνεχώρουν. Κέστιος δὲ παρελθὼν [h] ὑπεμπίμπρησι τοῖς τε Βεζεθὰ προσαγορευομένῃ, [i] καὶ τὴν Καινόπολιν, καὶ τὸ καλούμενον Δοκῶν ἀγορᾶν· ἔπειτα πρὸς τὴν ἄνω πόλιν ἐλθὼν, ἀντικρὺ τῶν βασιλικῶν αὐλῶν ἐστρατοπεδεύετο. καὶ εἴπερ ἠθέλησε κατ' αὐτοῦ ἐκείνην τὴν ὥραν οὔτως τὸ τειχῶν βιάσασθαι, τὴν αὐτίκα τὴν πόλιν ἔσχε, καὶ τὸν πόλεμον συνέδη [k] καταλελῦσθαι. ἀλλὰ γὰρ ὅ,τε στρατοπεδάρχης Τυράννιος Πρίσκος, καὶ τῶν ἱππάρχων οἱ πλεῖστοι, χρήμασιν ὑπὸ Φλώρου [l] δελεασθέντες ἀπέστρεψαν αὐτὸν τῆς ἐπιχειρήσεως· καὶ δι' αἰτίαν τοιαύτην ὅ,τε πόλεμος ὀκτὼ τοσοῦτον μῆκος προῆλθε, καὶ Ιουδαίοις ἀπεκτόνων συμφορῶν ἀναπλησθῆναι συνέπεσεν.

ε'. Εν δὲ τούτῳ πολλοὶ τῶν γνωρίμων δημοτῶν, Ανάνῳ τῷ Ιωνάθου παιδὶ πεισθέντες, ἐκάλουν τὸν Κέστιον ὡς ἀνοίξοντες αὐτῷ τὰς πύλας. ὁ δὲ, καὶ πρὸς ὀργὴν ὑπεισδὺς, καὶ μὴ πάνυ πιστεύσας, [m] διεμέλλησεν, ἕως οἱ στασιασταὶ, τὴν προδοσίαν αἰσθόμενοι, τοὺς μὲν ἐπὶ τὸν Ανανον ἀπὸ τοῦ τείχους κατέβαλον, καὶ λίθοις πάντες συνήλα-

a Ita *Big. Bod.* & *Voss.* πλήθους τε ἀπ. in *Editis Aliisque.* b Περιχώτων *Bod.* c Ερυσιωθέντων λοιπόν *Big.* d Ita *Big. Voss.* & *Bod.* παρ' αὐτῶν in *Editis Aliisque.* e Sic *Big.* & *Voss.* μή τι ἂν in *cæteris.* f Αγωνιστησαντας *Bod.* g Εκδυτέον *Big. Voss.* & *Bod.* h Υποπιμπρησι *Big.* i Alibi de *Bezetha* agens, dicit, ταυτὴ λέγων ἂν πόλις. Verum hîc loci distinguere videtur inter *Bezetham* & *Novam Civitatem.* nisi forte (cum Cl. *Relando* in *Palæstina S.* p. 855.) legendum sit, τὸν τῇ Καινόπολιν pro τῇ τὸν Καινόπολιν. *Villalpandus* (in Tom. 3. *Apparatus Urbis ac Templi*, part. 1. c. 16.) unam esse existimat *Cænopolin superiorem*, quæ eadem erat cum *Bezetha*, aliam vero *inferiorem* torrenti Cedroni vicinam & à *Bezetha* diversam. k Καταλυθῆναι *Big.* l Διεφθάρησαν *Big.* Vide ad p. 1096. v. 31. m Διημέλησεν *Big.* & *Bod.* διημέλητον *Voss.* * Disciplina, *Ruf.* † *Al.* præfectus prætorio.

a Ana

συμπλασαι εἰς τὰς οἰκίας. αὐτοὶ δὲ, ἀφεστῶτες [a]ὅτι τῶν πύργων, τοὺς ἀποπειρωμένους ἔβαλλον. πέντε μὲν οὖν ἡμέρας πάντοθεν ἀπτχεφοῦσι τοῖς Ρωμαίοις [b]ἀμήχανον ἦν ἡ προσβολή· [c]τῇ δὲ ἑπτάτῃ ἀναλαβὼν ὁ Κέστιος τῶν τε ἐπιλέκτων συχνοὺς καὶ τοὺς τοξότας, κατὰ τὸ προσάρκτιον ἀπτχειρὶ κλίμα τῷ ἱερῷ. Ιουδαῖοι δὲ ἀπὸ τῆς ποᾶς εἶργον, καὶ πολλάκις μὲ ἀπεκρούσαντο τοὺς τῷ τείχει προσελθόντας· τέλος δὲ τῷ πλήθει τ βελῶν ἀνακοπέντες ὑπεχώρησαν. τ δὲ Ρωμαίων οἱ προ τοὺς θυρεοὺς εἰς ὃ τεῖχος ἐξερείσαντες, καὶ ὑπ' τούτων οἱ κατόπιν ἄλλοι, οἵ τε ἐξῆς ὁμοίως, ἢ κελευόμενοι πρ' αὐτοῖς χελώνην ἐφεξῆσαν· καθ' ἣν τὰ βέλη φερόμενα προσωλίσθανεν ἄπρακτα, μηδὲν δὲ οἱ στρατῶται κεκμήκοτες τὸ τεῖχος ὑπώρυσσον, ἡ δ' ἱερᾶ ἢ πύλιν ὑποπιμπράναι παρεσκευάζοντο.

ε'. Δεινὴ δὲ τοὺς στασιαστὰς ἔκπληξις κατέλαβεν· ἤδη δὲ πολλοὶ διεδίδρασκον ἀπὸ τῆς πόλεως, ὡς ἁλωσομένης αὐτίκα. τ δὲ δῆμον συνέβαινεν ὅτι τούτοις θαρρεῖν, καὶ καθ' παρείκοιεν οἱ πονηροί, προσῄεσ αὐτοὶ τὰς πύλας [d]ἀνοίξοντες, καὶ δεξόμενοι τ Κέστιον ὡς εὐεργέτην. ὡς εἰ βραχὺ τῇ πολιορκίᾳ προσελιπάρησεν, κἂν εὐθέως ἢ πόλιν παρέλαβεν. Ἀλλ' οἶμαι ἀφ' τοὺς πονηρὸς ἀπεστραμμένος ὁ Θεὸς ἤδη καὶ τὰ ἅγια, τέλος λαβεῖν ἐπ' ἐκείνης ἢ ἡμέρας ἐκώλυσε τ πόλεμον.

μ'. ζ'. Ο γὰρ Κέστιος, ὅτε ἢ τ πολιορκημένων ἀπόγνωσιν, ὅτε ὃ φρόνημα ὃ δήμου συνιδών, ἐξαίφνης ἀνεκάλεσε τοὺς στρατιώτας· καὶ, καθάπερ ὑπ' ὀδεμιᾷ πληγῇ τ ἐλπίδων, ἀθυμοτάτως ἀπὸ τ πόλεως ἀνεχώρησεν. τοὺς δὲ τ ἀδόκητον αὐτῷ προκλῦ ἀναθαρρήσαντας οἱ λῃσταὶ καὶ τ ὑστάτων ἐξέβαλλον, καὶ συχνοὺς τ ἱππέων καὶ πεζῶν διέφθειρον. τότε μὲ οὖν ὁ δ καὶ τ Σκοπὸν στρατοπέδῳ αὐλίζεται Κέστιος, τῇ δὲ ἑπτάτῃ προσωτέρω χωρίζόμενος, μᾶλλον ἐξεκαλέσατο τοὺς πολεμίους· καὶ τοὺς ὑστάτους αὐτῶν προσκείμενοι διέφθειρον, [e]καθ' ἕτερον δὲ τ ὁδῶν προσιόντες ἐκόντιζον εἰς πλαγίους. ὅτε δὲ ἑπτακαφῆναι τοὺς κατόπιν πτῶσκοντας, ἐδαῤῥουν οἱ τελευταῖοι, ἄπειρόν τι πλῆθος οἰόμενοι διώκειν, καὶ τοὺς καὶ προσωτέρω ὑπεκκλίνοντας ἀναστέλλειν οὐκ ὑπέμενον, αὐτοὶ μὲ ὄντες βαρεῖς, καὶ δεδοκότες ἢ τάξιν ἀφανῆ, τοὺς δὲ Ιουδαίους ὁρῶντες κούφους, καὶ προς τὰς ἐπιδρομὰς εὐκόλους, ὅθεν συνέβαινεν αὐτοῖς πολλὰ κακοῦσθαι μηδὲν ἀντιβλάπτουσι τοὺς ἐχθρούς. ἀφ' ὅλην δὲ τὴν ὁδὸν παιόμενοι, καὶ τ φάλαγγα ὑποπίπτοντες κατέπιπτον, μάχει πολλῶν διαφθαρέντων, ἐν οἷς μὲ Πείσκος μὲν στρατάρχης τάγματος ἦν, Λογγῖνος δὲ χιλίαρχος, ἔπαρχος δὲ ἴλης Αἰμίλιος Ιουκοῦνδος ὄνομα, μόγις εἰς [f]Γαβαὼ κατέφυγον ὅτι ὃ προτέρου στρατόπεδον, τὰ πολλὰ καὶ τ σκευῶν ἀποβαλόντες. ἔνθα δύο μὲ ἡμέρας ἐπέμεινεν ὁ Κέστιος, ἀμηχανῶν ὅ,τι χρὴ ποιεῖν. τῇ τρίτῃ δὲ [g]πολλῷ πλείους τοὺς πολεμίους θεασάμενος, ἐν πάντα τὰ κύκλῳ μεταὶ Ιουδαίων, ἔγνω καθ' ἑαυτῶ

domos *ſuas* compulerunt. Cæterum ipſi, per turres diſpoſiti, mœnia demolientes *telis* impetebant. Et per dies quidem quinque irrito conatu in muros undique impreſſionem facere tentabant Romani; die autem ſequenti Ceſtius, cum electiſſimis quibuſque *militum* itemque ſagittariis, à ſeptentrionali tractu templum aggreditur. Verum Judæi à porticibus eos repellebant, & crebro quidem quotquot ad muros accederent propulſarunt: adeo ut tandem telorum multitudine ab impetu inhibiti receſſerint. At *poſtea* Romanorum qui in fronte prima erant cum clypeos muris firmiter applicuiſſent, illique qui à tergo erant alios adjunxiſſent, ac deinde alii ſimiliter, teſtudinem ab illis appellatam fabricarunt: unde tela in eam acta circumquaq; irrita delabebantur, & milites plane illæſi mœnia ſuffodiebant; adeo ut templi portæ ignem ſubjicere parati eſſent. *Romani templum aggrediuntur, ſactaque teſtudine portas incendere moliuntur.*

6. Tum vehemens ſeditioſos occupabat timor; jamq; multi ex civitate diffugiebant, ac ſi continuo eſſet expugnanda. Qua re fiebat ut populus fiduciam ſumeret, & cum ſcelerati homines cederent, illi aderant portas aperturi, & Ceſtium tanquam benefactorem *ſuum* in urbem recepturi. qui ſi paulum in oppugnatione fortiter perſeveraſſet, celeriter civitatem in poteſtatem ſuam redegiſſet. *Sed Deus, ut arbitror, propter ſceleratos *iſtos* etiam ſacra *ſua* averſatus, in cauſa erat quod iſte dies finem bello non attulerit. *Ceſtius male ſe geſſit, quod in oppugnatione non perſeveraverit.*

7. Ceſtius itaque, ut qui neque obſeſſorum deſperationem neque populi in ſe animos reſciverit, ſubito milites revocavit; & ſine ulla ſpei ob plagam acceptam repulſa præter omnium opinionem ex urbe diſceſſit. Latrones autem, animis ex ejus fuga inexſpectata reſumptis, in poſtremos excurſionem fecerunt, & multos tam equitum quam peditum peremerunt. Et tunc quidem Ceſtius in caſtris, *quæ* apud Scopum *munierat*, noctem agit; ſequenti vero die longius progrediens magis hoſtes excivit & animavit: qui extremos agminum inſectantes occidebant, atque ex altera viæ parte incurſantes in tranſverſos tela conjiciebant. & neque noviſſimi in eos ſe convertere audebant, qui à tergo illos ſauciarent, ingentem quippe multitudinem eos inſequi exiſtimantes, neque à lateribus urgentes propulſare ſuſtinebant, cum ipſi quidem & graves eſſent, & valde metuerent ne acies interrumperetur, Judæos autem leves viderent, & ad incurſiones expeditos; unde eveniebat, ut ipſi multa mala perpeterentur, cum è contra nihil hoſtibus nocerent. Per totam igitur viam perculſi, & ex acie excuſſi ſternebantur; donec multis occiſis, in quibus erat Priſcus ſextæ legionis dux, & Longinus tribunus, alæque præfectus Æmilius nomine Jucundus, vix in Gabao ad priora caſtra pervenerunt multis impedimentis amiſſis. ubi Ceſtius quidem biduum moratus eſt, incertus quid ageret. Tertio autem die, cum hoſtes in numerum multo majorem creviſſe vidiſſet, & loca omnia circumcirca Judæo- *Ceſtius ſine juſta cauſa obſidionem ſolvit.* *Multi Romanorum à Judæis in fuga occiſi.*

a Ἀπὸ τ πύργων Big. & Voſſ. b Ἀμήχανον Bod. c Ita cum Big. & Bod. τῇ ἑπτάτῃ δὲ ἀναλ. in Editis Aliiſque. d Ἀνοίξοντας Big. e Καὶ καθ' ἕτερον τ ὁδῶν Big. & Voſſ. f Γαβαὼν Bod. g Ita Big. & Gall. πολλῶν in Editis Aliiſque. * Sed credo jam tunc infeſtus Deus peſſimis, ejuſque ſancta illo die finem bello dare prohibuerunt, *Ruf.*

Judæorum plena, tum demum intellexit & ſibi obſtiſſe cunctationem, &, ſi adhuc ibi maneret, plures ſe hoſtes habiturum.

Romanorum, dum fugerent, diſcrimen.

8. Itaque ut ſe in breviorem fugam daret, cuncta quæ militibus impedimento erant abjici præcepit. Occiſiſque mulis & aliis jumentis, præter illa quæ ſagittas & machinas portarent (hæc enim ut uſui futura ſervabant, præſertimque quod veriti eſſent nè à Judæis capta ſibi in exitium verterentur) Bethoron uſq; deducebat exercitum. At Judæi, dum per loca quidem ſpatioſa iretur, minus urgebant, cum autem in anguſtias deſcenſûs concluſi eſſent, alii quidem è *Judæis* eos prævenientes ab exitu prohibuerunt, alii vero poſtremos in vallem compulerunt: totaque *eorum* multitudo juxta fauces viæ protenſa exercitum telis operuerunt. ubi dum & pedites incerti erant quo modo *ab ictu telorum* ſeſe defenderent, in majore diſcrimine verſabantur equites: nam neque ſervatis ordinibus viam inſiſtere poterant jaculis petiti, & ne contra hoſtes irent aſcenſus ardui prohibebant equitantibus invii. Ex altera vero parte præcipitia & hiatus *erant* in quos lapſi deferebantur, adeo ut neque fugæ locum haberent, neque de ſui defenſione cogitarent, ſed præ conſilii inopia ad luctus & lamentationes ſe convertebant, deſperantium more; illiſque reſonabat hortatio apud Judæos, cum clamore lætantium pariter atque ſævientium. Parum autem aberat, quin totum exercitum Ceſtiumq; corripuiſſent, niſi nox appetiſſet, qua Romani quidem in Bethoron ſe recipiebant, Judæi vero, locis omnibus in circuitu obſeſſis, eorum exitus obſervabant.

Periiſſent niſi nox interveniſſet.

9. Tum ubi Ceſtius de aperto itinere deſperaret, de fuga cogitabat; militumq; fortiſſimis ad quadringentos delectis, per munimenta eos diſpoſuit, cum mandatis ut poſtquam aſcendiſſent vigilias in caſtris agentium ſigna erigerent, ex quibus Judæi copias omnes *eo* in loco manere arbitrarentur. Ille vero cum reliquis tacite per triginta ſtadia progreditur. Mane autem Judæi, cum locum ubi morati ſunt deſertum vidiſſent, in quadringentos, qui eos deceperant, irruebant; & illos quidem ocyus jaculis confecerunt, dein autem Ceſtium perſequebantur. Ille vero & noctis partem non exiguam jam ante occupaverat, dieque properantibus iter ingebat: adeo ut milites metu perculſi helepoles & catapultas & alia multa inſtramenta relinquerent, quibus tunc captis Judæi poſtea contra illos qui ea dimiſiſſent uſi ſunt. Romanos autem perſequendo Antipatridem uſque proceſſerunt. deinde cum eos

ιη βεβαδίους, καὶ ἐὰν ἔτι μᾶλλον πλείοσι χρησόμενος ἐχθροῖς.

ιʹ. Ἵνα δὲ εὐστομώτερα χρήσαιτο φυγῇ, τὰ μὲν σκευοφόρα πάντα ἀπέλιπεν ἐμπρόσθεν τῆς ἑαυτοῦ παρατάξεως. ἀφαιρεθέντων δὲ τῶν ὀρέων, καὶ τῆς ὑποζυγίου, πλὴν ὅσα βέλη παρεκόμιζε καὶ μηχανάς, τούτων γὰρ ὅτι χρεία προσείχετο, καὶ μάλιστα διδοικότες μὴ Ἰουδαίοις κατ' αὐτῶν ἀλῷη, προῆγε μὲν δύναμιν ὅτι βαθυτέρας. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τῷ μὲν τὰς εὐρυχωρίας ἧττον ἐπίεζον σφενδόναις δὲ εἰς τὸν κατὰ κάθοδον, οἱ μὲν φθάσαντες ἦρχον αὐτῆς τῆς ὁδοῦ, ἄλλοι δὲ τοὺς ὑστάτους κατέθεον εἰς τὴν φάραγγα. ὁ δὲ πᾶν πλῆθος, παρελαθὲν ὑπὲρ τὴν αὐχένα τῆς ὁδοῦ, κατεκάλυπτε τῷ φάλαγγα τοῖς βέλεσιν. ἔνθα καὶ τῶν πεζῶν ἀμηχανοῦντων προσαμύνειν ἑαυτοῖς, ὅπως φαλέτρᾳ τοῖς ἱππεῦσι δι' κίνδυνον ἦν. ὅτε γὰρ ἐν τάξει τῆς ὁδοῦ βαδίζειν ἐδύναντο βαλλόμενοι, καὶ ὃ προῆσαν ὅτι τοὺς πολεμίους ἱππάσιμον οὐκ ἦν. τὸ δὲ ὅτι θάτερα χρημνοὶ καὶ φάραγγες, εἰς ἃς ἀποσφαλέντες κατεφέροντο, καὶ ὅτε φυγῆς τόπον ὅτε ἀμυνῆς ἔχον ὅτιοῦν, ἀλλ' ὑπ' ἀμηχανίας ἐπ' οἰμωγὴν ἐτράποντο, καὶ τὰς ἐν ἀπογνώσεσιν ὀδυρμούς. ἀντήχει δὲ αὐτοῖς ὁ τῶν Ἰουδαίων ἐγκέλευσμα, καὶ κραυγὴ χαιρόντων ἅμα καὶ θυμουμένων. ὀλίγου δὲ δεῖν πᾶσαν ἅπασαν τὴν ἅμα Κεστίῳ δύναμιν, εἰ μὴ νὺξ ἐπέλαβεν, ἐν ᾗ Ῥωμαῖοι μὲν εἰς τὴν Βαθώρων κατέφυγον, Ἰουδαῖοι δὲ πάντα τὰ κύκλῳ θεωρήσαντες ἐφύλαττον αὐτῶν τὴν ἔξοδον.

θʹ. Ἐνθα δὴ Κέστιος, τὴν φανερὰν ὁδὸν ἀπογνούς, διανοίᾳ ἐβουλεύετο, ἢ ἀφανείας τοὺς ἀψυχοτάτους στρατιώτας εἰς τετρακοσίους ἐπέστησε τοῖς ὀχυρώμασι, προστάξας ἀναβάντας σημεῖα τῶν στρατοπέδων φυλάττειν ἐᾶν, ὅπερ οἱ Ἰουδαῖοι πᾶσαν εἶναι τῇ δυνάμει κατὰ χώραν μένειν. αὐτὸς δὲ, τοὺς λοιποὺς ἀναλαβών, ἡσυχῇ τεταχοσίους ἦγεν σταδίους. ἕωθεν δὲ Ἰουδαῖοι, καταβάντες ἔρημον τὸ στρατὸν αὐτῶν, ὅτι τοὺς ἐξαπατήσαντας, τετρακοσίους ἔδραμον κἀκείνους μὲν ταχέως κατέκοψαν, ἐδίωκον δὲ τὸν Κέστιον. ὁ δὲ τὴν νυκτὸς οὐκ ὀλίγον προειλήφει, καὶ στενοχωρίαν ἤλασεν μὲν ἡμέραν, ὥστε τοὺς στρατιώτας, ὑπὸ ἀκπλήξεως καὶ δέους, τάς τε ἑλεπόλεις καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἄλλων ὀργάνων καταλιπεῖν, ἃ τότε Ἰουδαῖοι λαβόντες αὖθις ἐχρήσαντο κατὰ τῶν ἀφέντων. προῆλθον δὲ τοὺς Ῥωμαίους διώκοντες μέχρις Ἀντιπατρίδος. ἔνθεν δὲ καλε-

a Iterum cum Cod. *Big.* ei aſſentiuntur *Ruſino*, qui vertit, *turbatum ſibi obſtiſſe cognovit*; & *ſi adhuc maneret &c. Βραδύτερον*, ἢ ἐὰν ἐπιμένει in *cæteris*. Ita quidem locum vertit *Pſeudo-Hegeſippus*, *ſed cum magis ac magis augeri numerum hoſtium cerneret, & omnia in circuitu referta adverſariis, ſibique officere quod moraretur, eo quod plures congregarentur.* b Eo modo *Big.* & *Ruf.* ἵνα in *reliquis*. c Τῶν δὲ ἀφιεν *Big. Voſſ. Rhed.* & *Bod.* τῶν τε ἄνω καὶ ἀφιεν καὶ τῆς ὑποζυγίου in *illo codice* habuiſſe videtur *Ruf.* qui reddit, *occiſis quibus mulis atque aſinis, aliiſque jumentis &c.* d Διὰ τὸν ἀφιεν *Big. Voſſ. Bod.* & *Rhed.* e Ἀλῷ *Big.* f Προσῆγε *Voſſ.* g Κατὰ Βαθώρων *Big.* ἐπὶ Βεθώρων *Bod.* & *Gall.* Βεθωρὼν legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſippus.* h Εἰς τὰ στενὰ καὶ τὰ προάστεια *Big.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, *contractus vero in anguſtias atque deſcenſus.* ἀς τὸν καὶ τὰ τ. *Rhed.* i Κατώδευν *Busb.* k Φάραγξα *Big.* & *Busb.* l Κατεφθείροντο *Voſſ.* ut & *Ruſinus*, qui vertit, *jamitaſſe autem ripes & valles tenebantur*: in quas *dejecti qui aberraſſent confuſiſſimum* m Καὶ ὅτε φυγῆς τὸ τόπον ὅτε ἀμυνῆς ἔχον *Busb.* n Ita *Busb. Rhed. Big.* & *Voſſ.* ἐπιλαθὼν in *Editis Aliiſque.* o Πάντα κύκλῳ *Bod.* p Ὡς εἰς τ. *Big.* q Τῶν δυμάτων *Big.* & *Voſſ.* r ἐχυρωμάτων *Lipſ.* in *Ruſini* verſione, *caſtrorum faſtigiis impoſuit* s Προῆγεν ἀνωτέρω τὰς σημείας [*ſc.* σημεῖα] τῶν στρατοπέδων φυλακὴν, ὅπως *Big.* atque eo fortaſſe modo legerit *Ruſinus*, qui vertit, *hiſque præcepit, vigilum qui in caſtris excubarent ſigna clamare, ut eo modo &c.* ſimiliterque & *Pſeudo-Hegeſippus* hiſce verbis, *ut tota nocte cum ſtrepitu maximo officia prætorianorum nullo circumſonarentur.* t Βαθὼν ἄνω Ἰουδαῖοι *Big.* u Τῶν αὐλῶν *Big.* v Ita *Big.* & *Ruf.* τῶν στενῶν in *cæteris.* x Ἐλέπολιν *Big. Voſſ. Bod. Lipſ.* & *Ruf.* y Μηχανὴν ἑλεπόλιν καλοῦμεν *Dionyſ. Hal.* Machinam *obſidionalem Helepolis* vocat *Vegetius.* z Ita *Big.* λοιπὰ in *cæteris.*

a Ita

ὑ κατελάμβανον, ὑποστρέφοντες τάς τε μηχανὰς ἥρουν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσύλων, τίνα τε ἀπολωφθῆσαι λείαν συμβῇ, καὶ μὴ παιάνων εἰς τ μητρόπολιν ἐπαλινδρόμουν, αὐτοὶ μὲ ὀλίγους ἀποβεβληκότες παντάπασι, τ δὲ Ρωμαίων καὶ τ συμμάχων [a] πεζοὺς μὲ πεντακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἀνηρηκότες, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους καὶ ὀγδοήκοντα. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη [b] Δίου μηνὸς ὀγδόῃ, δωδεκάτῳ ἔτει τ Νέρωνος ἡγεμονίας.

affequi non potuiſſent, inter revertendum & machinas capiebant & mortuos ſpoliabant, prædamque relictam colligebant; & pæana canentes ad metropolim regrediebantur, de ſuis quidem paucis admodum amiſſis, Romanorum autem & auxiliarium quinque millibus peditum ac trecentis, equitibuſque trecentis & octoginta interemptis. Et illa quidem geſta erant die octavo menſis Dii, anno decimo ſecundo Neronis imperii.

Machinas, quas fugientes Romani abjiciunt, capiunt à Judæis; quibus uſi ſunt adverſus Titum.

ΚΕΦ. κ'.

Κέστιος πρὸς Νέρωνα πρέσβεις ἀναπέμπει. Δαμασκηνοὶ τοὺς παρ' ἑαυτοῖς Ιουδαίους ἀναιροῦσιν. Ιεροσολυμῖται, διώξαντες τὸν Κέστιον, εἰς τὴν πόλιν ὑποστρέφουσιν· καὶ τὰ κατ' αὐτὴν παρασκευαζόμενοι στρατηγοὺς ἀποδεικνῦσι πολλούς, ἐξ αὐτῶν τ συγγραφέως. περὶ τοῦ Ιωσήπου διοικήσεως.

CAP. XX.

Ceſtius legatos mittit ad Neronem. Damaſceni Judæos ſecum habitantes interficiunt. Hieroſolymitæ à Ceſtio perſequendo revertuntur in urbem; cumque res ejus ordinaſſent, multos creant duces, inque his hunc ipſum ſcriptorem. Nonnulla de Joſephi adminiſtratione.

XXV.

Μετὰ δὲ τ Κεστίου συμφορὰν, [c] πολλοὶ τ ὀνομαζομένων Ιουδαίων, ὥσπερ βαπτιζομένης νεὼς, ἀπενήχοντο τ πόλεως. [d] Κοστόβαρος οὖν καὶ Σαῦλος ἀδελφοὶ, σὺν Φιλίππῳ τῷ Ιακίμου, στρατοπεδάρχης δὲ ἦν ὅστος Αγρίππα τ βασιλέως, ἀφεστῶντες ἦσαν τ πόλεως, ᾤχοντο πρὸς Κέστιον. ὁ δὲ, σὺν τοῖς ἐπὶ τ βασιλικὴν αὐλὴν [e] πολιορκηθείς, Αντίπας, ὑπερδὰς τὸν φυγὴν, αὐθις, ὡς ὑπὸ τ στασιαστῶν διεφθάρη, δηλώσομεν. Κέστιος δὲ τοὺς περὶ Σαῦλον [f] ἀξιώσαντας ἀπέπεμψεν εἰς Αχαΐαν πρὸς Νέρωνα, τήν τε αὐτῶν [g] δηλώσοντας ἀνάγκην, καὶ τὰς αἰτίας ὑφ' ὧν πολέμου πρέψονται εἰς Φλῶρον. [h] τῇ γὰρ ἐπ' ἐκείνοις ὀργῇ κυφίσειν καὶ τὸν ἑαυτῶν κινδύνους ἤλπισεν.

Nobiliores Judæi ad Ceſtium ſe conferunt.

Miſſi à Ceſtio ad Neronem legati.

μα'. β'. Κατὰ τοῦτο Δαμασκηνοὶ, τ τῶν Ρωμαίων φθορὰν πυθόμενοι, τοὺς παρ' ἑαυτοῖς Ιουδαίους ἀνελεῖν ἐσπούδασαν. καὶ καθὸ μὲν εἶχον αὐτοὺς ἐν τῷ γυμνασίῳ πάλαι συνηθροισμένους ἀφ' τῆς ὑποψίας, τοῦτο πραγματευσάμενοι, ῥᾴστην τὴν ἐπιχείρησιν εἶδον· [i] ἐδεδοίκεσαν δὲ τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ἁπάσας πλὴν ὀλίγων ὑπηγμένας τῇ Ιουδαϊκῇ θρησκείᾳ. διὸ μέγιστον αὐτοῖς ἀγὼν ἐγίνετο λαθεῖν ἐκείνας. τοὺς δὲ Ιουδαίους, ὡς ἂν ἐν στενῷ χωρίῳ, τὸν ἀριθμὸν ὄντας [k] μυρίους καὶ πάντας ἀνόπλους, ἐπελθόντες, ὑπὸ μίαν ὥραν ἀδίκως [l] ἔσφαξαν.

Damaſceni Judæorum decem millia una hora jugulant.

μβ'. γ'. Οἱ δὲ διώξαντες τ Κέστιον, ὡς ὑπέστρεψαν εἰς τὰ Ιεροσόλυμα, τοὺς μὲ βίᾳ τ ἐπὶ Ρωμαΐζοντας, τοὺς δὲ πειθοῖ προσήγοντο, καὶ συναθροισθέντες εἰς τὸ ἱερὸν, στρατηγοὺς [m] ἀπέδειξαν τοῦ πολέμου πλείονας. ἡρέθη δὲ [n] Ἰώσηπος υἱὸς Γωρίωνος, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ανανος, τῶν τε ἐν τ πόλιν ἁπάντων αὐθεντήτορες, καὶ μάλιστα τὸ τεῖχος τ πόλεως ἀνεγείρειν. τ γὰρ τοῦ Σίμωνος υἱοῦ Ελεάζαρος, καὶ ὧν [o] ὑφ' ἑαυτῷ πεποιημένον τὴν Ρωμαίων λείαν, καὶ

Judæi Hieroſolyma reverſi urbis præfectos creant.

1 manorum adhuc ſtudioſos partim vi partim blanditiis ſibi adjungebant: & in templum congregati plures belli duces crearunt. Electus autem eſt Joſephus Gorionis filius, ut & pontifex Ananus, qui ſummæ rerum omnium in urbe præeſſent, maximeque civitatis muros denuo erigerent. Filium namq; Simonis Eleazarum, quamvis prædam ex Romanis partam & pecunias

a Ita *Big. Voſ. Rhed. Bod. & Ruf.* πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους ἀνηρ. in *Editis.* πεζοὺς μὲ πεντακισχιλίους ἀνηρηκότες, ἱππεῖς δ τετρακοσίους. ταῦτα &c. legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſipp.* b Id eſt, *Novembris* VIII, anno *Neronis* XII abſoluto. ſiquidem XIII *Neronis* annus à XIII die præcedentis *Octobris* inceperat. *Uſſerius* ad *A. M* 4070. c Inter quos forte Chriſtiani. Videſis *Euſebium* in *Eccl. Hiſt.* l. 3. c. 5. d Κεστίου γὰρ καὶ ὁ Σαῦλος *Big.* Hic loci & alibi *Coſtobarus* paſſim habet *Pſeudo-Hegeſipp*, ac ſi in Græcis legiſſet Κεστόβαρος. e Πολιορκηθεὶς *Bod.* f Vocem ἀξιώσαντας non agnoſcit *Vet. Interpr.* ἀξιώσεως habet *Voſſ.* ἀξιώσαντας φυγὴν καὶ τὰς αἰτίας ὧν π. *Bod.* vocibus aliquot omiſſis, unde mutilatur locus. g Ita *Big. Gall. & Ruf.* δηλώσοντας φυγὴν in *Editis Aliiſque.* h Τὸν γὰρ ἐπ' ἐκείνοις ὀργὴν *Big. & Voſſ.* ἐδεδοίκεσαν *Bod.* i Μυρίους καὶ πεντακοσίους, καὶ πάντας ſolus *Big.* l Ἀπέσφαξαν *Big.* m Ἀπεδείκνυσαν *Big. Voſ. & Bod.* n Ἰώσηπός τε υἱὸς Γ. *Big.* Hinc commentus eſt neſcio quis Verporum titulum ſtulti operis, *Hiſtoria Joſephi ben Gorion.* Miſere compilavit iſte, quicunque fuerit, *Joſephi* noſtri *de Bello* libros. *Bern.* o Ὑφ' ἑαυτῶν *Big.*

a Ita

Eleazarus quo pacto magnam poteſtatem adeptus eſt.

pecunias Ceſtio ereptas, prætereaque multa ex publicis theſauris in poteſtate ſua habuerit, tamen negotiis ſummis eum præficere noluerunt, utpote quod & ipſum tyrannidem affectantem viderent, ejuſque ſectatores ei obſequentes ſatellitum more ſe gerere. Cæterum brevi pecuniæ indigentia, & præſtigiis ſuis Eleazarus ita populum circumvenit, *ut ei in univerſum parerent.

In Idumæam belli duces dimittuntur, & in alias provincias.

4. Alios autem in Idumæam *mittendos* elegerunt duces, Jeſum Sapphiæ filium unum è pontificibus, & Eleazarum Ananiæ pontificis filium. Nigro autem, qui tunc Idumæam regebat, (è regione trans Jordanem oriundo, unde Peraïtes cognominabatur) præceperunt, ut tunc *illis* ducibus obtemperaret. Aliarum autem regionum haud negligentes erant, ſed in Hierichuntem Joſephus filius Simonis, & in Peræam Manaſſes, in Thamnæ vero toparchiam miſſus eſt Joannes Eſſæus qui eam adminiſtraret. Huic etiam additæ ſunt Lydda & Joppe & Ammaus. Gophniticæ autem & Acrabatenæ *toparchiæ* Joannes Ananiæ filius præficitur, & utrique Galilææ Joſephus Matthiæ filius: hujuſque præfecturæ attributa eſt etiam Gamala, civitatum illac munitiſſima.

Joſephus in Galilæam mandatur.

5. Et aliorum quidem præſidum, pro ea qua erat voluntate & prudentia, quiſque res ſibi creditas adminiſtrabat. At Joſepho, cum in Galilæam veniſſet, primum curæ fuit indigenarum ſibi conciliare benevolentiam, ut qui probe norit ſe hac via in pleriſque ſucceſſurum, licet aliæ res minus feliciter caderent. Cum autem ſecum reputaſſet, quod potentiſſimos quidem amicos habiturus ſit, ſi eos participes poteſtatis faceret; omnem vero multitudinem, ſi pleraque per indigenas & conſuetos fieri præciperet, de ſenioribus quidem *iſtius* gentis LXX prudentiſſimis delectis eos cum poteſtate omni Galilææ præfecit, ſeptem vero per ſingulas civitates minorum litium judices conſtituit: nam graviora negotia cauſaſque capitales ad ſe & LXX viros remitti juſſit.

Indigenas ſibi conciliare ſtudet.

De ſenioribus LXX graviorum cauſarum & VII minorum litium judices conſtituit.

Loca opportuna muro cingit.

6. Diſpoſito autem per civitates jure quo inter ſe uterentur, quemadmodum ab externa vi tuti eſſent inſuper curabat: cognitoque Romanos in Galilæam facturos eſſe irruptionem, loca opportuna muro cingebat, Iotapata, & Berſabee, & Selamin, necnon Capherecchо, & Japha, & Sigo, & montem cui nomen eſt Itaburio, & Tarichæas, & Tiberiada: prætereaque ſpeluncas ad lacum Genneſar, in Galilæa quæ inferior dicitur, munivit; in Galilæa etiam ſuperiori petram quæ Achabarorum appellatur, & Seph, & Jamnith, & Meroth. in

τὰ ἁρπαγέντα Κεστίῳ χρήματα, πρὸς οἷς πολλὰ τῶν δημοσίων θησαυρῶν, ὅμως οὐκ ἐπίστευσαν τοῖς χρείαις, αὐτόν τε τυραννικὸν ὁρῶντες, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῷ ζηλωτὰς δορυφόρων ἔθει χρωμένους. κατ' ὀλίγον γοῦν, ὥστε χρεία τῶν χρημάτων, καὶ γοητείαν Ἐλεάζαρος, ὑπεξεκύλισε μὲν δῆμον, ὥστε αὐτῷ συνάρχειν περὶ τῶν ὅλων.

ε'. Εἰς δὲ τὴν Ἰδουμαίαν ἑτέρους [b] ἐπίλεξαν στρατηγούς, Ἰησοῦν τὸν τοῦ υἱὸν [c] Σαπφία τοῦ ἀρχιερέως ἕνα, καὶ Ἐλεάζαρον ἀρχιερέως υἱὸν [d] Ἀνανίου. ᾧ δὲ ἄρχοντι τότε τῆς Ἰδουμαίας Νίγερ· γένος δὲ ἦν οὗτος τῶν περὶ Ἰορδάνην Περαίας, διὸ καὶ Περαίτης [e] ἐπικαλεῖτο προσέταξαν ὑποπίπτειν τότε τοῖς στρατηγοῖς. ἠμέλουν δὲ καὶ τῆς ἄλλης χώρας, ἀλλ' εἰς μὲν Ιερεχοῦντα Ἰώσηπος ὁ Σίμωνος, εἰς δὲ τὴν Περαίαν Μανασσῆς, Θαμνᾶ δὲ τοπαρχίας Ἰωάννης ὁ Ἐσσαῖος στρατηγήσων ἐπέμφθη. προσεκληρώθη δὲ αὐτῷ Λύδδα, καὶ Ἰόππη, καὶ [f] Ἀμμαοῦς. τῆς δὲ Γοφνιτικῆς καὶ [g] Ακραβατηνῆς, ὁ Ἀνανίου Ἰωάννης ἡγεμὼν ἀποδείκνυται, καὶ τῆς Γαλιλαίας ἑκατέρας Ἰώσηπος Ματθίου· προσώκειτο δὲ τῇ τότε στρατηγίᾳ καὶ Γάμαλα, τῶν [h] ζώνην πόλεων ὀχυρωτάτη.

ς'. Τῶν μὲν οὖν ἄλλων στρατηγῶν ἕκαστος, ὡς ἐν προθυμίας ἢ συνέσεως, διῴκει τὰ πεπιστευμένα. Ἰώσηπος δὲ, εἰς τὴν Γαλιλαίαν [i] ἐλθών, πρῶτον ἐφρόντισε τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας τῶν [k] ὑπηκόων, εἰδὼς ὅτι ζώνην πλεῖστα κατορθώσει, καὶ τἄλλα ἀβεβαίως. συνιδὼν δὲ ὅτι τοὺς μὲν δυνατοὺς οἰκειώσεται μεγαλοδωρίᾳ τῆς ἐξουσίας αὐτοῖς, τὸ δὲ πᾶν πλῆθος, εἰ δι' ἐγχειρίσεων καὶ συνήθων τὰ πολλὰ πρασσόντων τῶν μὲν γνωρίμων ἑβδομήκοντα τοὺς συφρονεστάτους ὑπελέξατο ἐκ τῶν ἐθνῶν, κατέστησεν ἄρχοντας ὅλης [l] τῆς Γαλιλαίας, ἑπτὰ δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει δικαστὰς τῶν εὐπορωτέρων ἀφορῶν· τὰ δὲ [m] μείζω πράγματα καὶ τὰς φονικὰς δίκας ἐφ' ἑαυτὸν ἀναπέμπειν ἐκέλευσε καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα.

ζ'. Καταστησάμενος δὲ τὰ πρὸς ἀλλήλους νόμιμα τῇ πόλιν, ὅπως [n] ἔξωθεν αὐτῶν ἀσφάλειαν ἔχωσι καὶ γινώσκων Ρωμαίους [o] περιβαλεῖσθαι εἰς τὴν Γαλιλαίαν, τἀπιτήδεια τῷ χωρίῳ ἐτείχιζεν, [p] Ιωτάπατα, καὶ [q] Βηρσαβεὲ, καὶ [r] Σελαμὶν, ἔτι δὲ [s] Καφαρεχὼ, καὶ Ιαφὰ, καὶ [t] Σιγὼ, τό, τε Ιταβύριον καλούμενον ὄρος, καὶ Ταριχαίας, καὶ Τιβεριάδα· περὶ δὲ τούτοις, τὰ περὶ [u] Γεννησὰρ λίμνην κοίλαμα, τῇ κάτω καλουμένῃ Γαλιλαίᾳ [v] ἀνετείχισατο, [x] τό τε ἄνω Γαλιλαίας τήν τε προσαρουμένην [y] Ἀχαβάρων πέτραν, καὶ [z] Σὲφ, καὶ [a] Ιαμνὶθ, καὶ [b] Μηρώθ. τῇ δὲ

a Ita cum *Cod. Big.* ὑφ' ἑαυτῷ in *cæteris*. *b* Επιλέξαντο *Big. & Voſſ.* *c* Antea Σαπφᾶ. Vide ad p. 1109. *d* Ita lego cum quibuſdam *Rufini* codd. In aliis *Eleazarum pontificis filium*, & apud *Pſeudo-Hegeſippum* habemus *Eleazarum ſacerdotis filium*. Nisi in *Editis Aliiſque. nisi Bod.* Vide p. 1091. v. 2. *e* Επαλεῖτο *Big. & Bod.* *f* *Al.* Εμμαοῦς. Verum Αμμαοῦς & Εμμαοῦς idem eſt. Vide Cl. *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 428, 429. *g* *Al.* Ακραβαττηνῆς. *h* Sic *Big. & Voſſ.* τοῦτης in *cæteris*. *i* Ita *Big. Voſſ. & Ruf.* ἀπελθὼν in *Editis Aliiſque.* προελθὼν legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſipp.* *k* Εγχωρίων *Big.* *l* Illud τῆς è *Codd Big. & Voſſ.* *m* Simulachrum quoddam τῶν μειζόνων βυλῶν hîc animadvertere eſt in *Joſepho*, qui, præfectus Galilææ LXX viros legit, *ad res graviores &c.* *n* Ita *Rhed. & Gall.* σφῶν *Big.* ἔξωθεν in *Editis Aliiſque.* *o* Ιστάμενα μὴ π. *Big.* *p* In margine *Cod. Big.* Βηρσαβεέ. Alias varie ſcribitur apud *Joſephum*, Βηρσαβὲ, Βηρσαβὲε, & Βηρσαβέας. Videſis *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 620. & p. 624. *q* Sic *Bod. & Voſſ.* quo modo etiam edidimus p. 922. v. 32. Σαλαμὶν *Gall.* Σαλαμὶν in *Editis Aliiſque.* in aliquot *Rufini* libris *Soloim*, in aliis *Salamin*. *r* Ita prout p. 922. vel Καφαρεχὼ, & convenienter *Rufini* Codd. *aliquot*, in quibus *Capherecho*. Ἐ Παρεχὼ hîc loci in *Editis*. Καμφαρίχω *Big.* τῷ Παριχὼ *Rhed.* Vide *Annott.* ad p. 922. *s* Σιγὼφ *Big. Voſſ. Bod. & Ruf.* Σιγὼ *Rhed.* *t* Γιννησάρετ *Big. & Bod.* *u* Ενετείχισατο *Big.* ἀνετείχισατο *Bod.* *x* Τῆς ἤ *Big. & Ruf.* *y* Χαβάρων *Big.* Αχαβαρὰν *Voſſ.* *z* Σιὲφ *Big.* *a* Ιαμνεὶ *Big.* Ἰάμνειαν *Voſſ.* Ιαμνῆ p. 922. *b* Ita prout ſupra, p. 922. Μηρὼθ hîc loci in *Editis Aliiſque.* * Ut rerum omnium ſumma ejus arbitrio committeretur, *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Ita

δὲ τὴν [a] Γαυλανίτιν, Σελεύκειάν τε καὶ [b] Σογάνιον, καὶ [c] Γάμαλαν ὠχύρωσεν. μόνοις δὲ [d] Σεπφωρίταις [e] ἀφῆκε [f] καθ' ἑαυτοὺς τεῖχος ἀνασείμασθαι, χρημάτων τε εὐπορίᾳ ὁρῶν ὄντας, καὶ προθύμως ὅτι τὸν πόλεμον δίκαια προστάγματος. ὁμοίως καὶ καὶ Γίσχαλα Ἰωάννης ὁ [g] Λευὶ υἱὸς καθ' ἑαυτὸν ἐτείχιζεν, Ἰωσήπου κελεύσαντος. τοῖς δὲ ἄλλοις ἐρύμασιν αὐτὸς ἅπασι συμπονῶν ἅμα καὶ προστάτων παρῆν. κατέλεξε δὲ καὶ δυνάμει ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὑπὲρ δισχιλίους μυριάδας [h] τέσσαρας ἀνδρῶν, οὓς πάντας, [i] ἐκ τῶν συλλεγομένων παλαιῶν ὅπλων [k] αὐτὸς ἐξαπασκευαζόμενος, ὥπλιζεν.

Josephus Galilæos armis instruit.

ζ'. Ἐπειτα σωνιδὼν [l] ἀήττητον τὴν Ῥωμαίων ἰσχὺν γεγενημένην, εὐπειθείᾳ μᾶλλον καὶ μελέτῃ τῶν ὅπλων, τὴν μὲν διδασκαλίαν ἀπέγνω τῇ χρείᾳ [m] διακομένην· τὸ δὲ εὐπειθὲς ὁρῶν [n] προηγούμενον ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἡγεμόνων, Ῥωμαϊκώτερον ἔτεμνε τὴν φάλαγγα, καὶ [o] πλείους καθίστα [p] ταξιάρχους. στρατιωτῶν δὲ ἀπέδειξεν διαφορὰς, καὶ τούτους μὲν ὑπέταττε δεκαδάρχαις, καὶ ἑκατοντάρχαις, ἔπειτα χιλιάρχοις, καὶ ὅτι τούτοις [q] ἡγεμόσι τάγμάτων [r] ἀσφαλέστερον ἀφηγουμένοις. ἐδίδασκέ τε σημείων [s] διδόσεις, καὶ [t] σαλπίγγων προσκλήσεις τε καὶ ἀνακλήσεις, προσβολάς τε κεράτων καὶ περιαγωγάς, καὶ πῶς δεῖ τοὺς μὲν τὸ κράτιστον ὑπερφέρειν ἐκ τοῦ περιόντος, οἱ δὲ τῷ πονεῖν [u] συναμύνειν· ὅσα τε εἰς [v] πάθημα ψυχῆς, [x] καὶ σώματος καρτερίαν, [y] συνεχῶς ἀφηγεῖτο. μάλιστα δὲ αὐτοὺς ἤσκει πρὸς [z] πόλεμον, παρ' ἕκαστα τὴν Ῥωμαίων εὐταξίαν [a] διηγούμενος, καὶ ὡς πολεμήσουσι πρὸς ἄνδρας, οἱ δι' ἀλκὴν σώματος καὶ ψυχῆς πάθημα πάσης ὀλίγου δεῖν τῆς οἰκουμένης κρατοῦσιν. ἔφη δὲ πρέπειν αὐτοῖς [b] λαβεῖν τῆς κατὰ [c] πόλεμον εὐταξίας, καὶ πρὸ πάντων εὐτάξιας, εἰ τὴν συνήθειαν ἀδικημάτων ἐκφύγοιντο, [d] κλοπῆς τε καὶ ληστείας καὶ ἁρπαγῆς, τῆ τε ἐξαπατᾶν τὸ ὁμόφυλον, [e] καὶ μὴ κέρδος οἰκεῖον ἡγεῖσθαι τὸν βλάβην τῶν συνηθεστάτων. διοικεῖσθαι γὰρ κάλλιστα τοὺς [f] πολέμους, παρ' οἷς ἀγαθὸν τὸ συνειδὸς ἔχουσιν [g] ὧν στρατεύονται. τοὺς δὲ ἀκόλαστον φαύλους, ἢ μόνον τοῖς ὅπλοις ἐχθροὺς, ἀλλὰ καὶ τῷ Θεῷ χρῆσθαι πολεμίῳ.

Galilæos ad bellum & militarem disciplinam erudit.

7. Deinde cum ſecum reputaſſet Romanorum virtutem factam eſſe invictam, maxime quod dicto audientes eſſent *milites*, & armis ſeſe exercerent, diſciplinam quidem militarem neceſſitate coactus inſuper habebat: parendi autem facilitatem videns ducum multitudini acceptam deberi, Romanorum magis ex more dividebat exercitum, pluresque conſtituebat ordinum principes. Milites inſuper varie diſtribuebat, & iſtos quidem decurionibus ſubjiciebat & centurionibus, deinde tribunis, prætereaque ducibus qui agminibus plenioribus præerant. Docebat etiam quo modo ſignum alii aliis traderent, & tubis claſſicum canerent atque receptui, & cornuum conflictus & circumductiones; & quemadmodum oporteret ſuperiores laborantibus ſuccurrere, & cum defatigatis partiri pericula; quæque animis audaciam ingenerarent, & corpora facerent labores tolerare, frequenter inculcabat. Maxime autem eos ad bellica munera exercebat, in ſingulis Romanorum *modeſtiam eis commemorans, & quod cum viris eſſent præliaturi, qui corporis viribus animiq; fortitudine totum fere terrarum orbem in ſuam poteſtatem redegerant. His addidit, quo pacto belli tempore ſuis eſſent parituri præceptis, periculum ſe facturum etiam antequam in aciem veniant, ſi conſuetis injuriis, furtiſque & latrociniis & rapinis abſtineant, & à popularibus ſuis fraudandis, & ab ea cogitatione ſibi in lucro ponendum eſſe quod maxime familiaribus in damnum cedit. † Illa enim bella optime adminiſtrari, in quibus milites ſibi bene conſcii ſunt. qui vero domi improbe ſe gerunt, non ſolum eos qui contra ipſos veniunt pro adverſariis habere, ſed & Deum pro hoſte.

η'. Πολλὰ τοιαῦτα παραινῶν διετέλει. καὶ τὸ μὲν ἕτοιμον εἰς πρόταξιν αὐτῷ συνεκρότητο, πεζῶν μὲν [h] ἐξ μυριάδες, ἱππεῖς δὲ διακόσιοι καὶ πεντήκοντα· χωρὶς δὲ τούτων, οἷς ἐπεποίθει μάλιστα, μισθοφόρων δὲ τετρακισχιλίους καὶ πεντακοσίους.

8. Multis hujuſmodi admonitionibus uti non ceſſabat. Et jam quidem quantum prælio parandum eſſet conflatum erat, peditum quidem millia ſexaginta, equites vero ducenti & quinquaginta; ac præter hos, quibus maxime fidebat, mercenarii ad quatuor millia & quingentos.

Singulæ Galilææ civitates mediam ſui multitudinem in militiam miſtos.

a Ita cum *Cod. Big.* quo forſan modo & *Ruf.* qui vertit, *in Gaulanitide vero &c.* Γαυλανιτικὴν in *reliquis.* b Ita prout & ſupra, p. 922. Σογανεῖον *Big.* Σωὼν *Bod.* c Vide Cl. *Relandum* in *Paleſtina* S. p. 784. d Σαμφωρίταις *Bod.* e Ἐφῆκε *Big.* f Καθ' αὑτὸς *Rhed.* g Λευὶ *Big.* Λευῒ *Gall.* Λδὶ p. 922. h Vocem *viros* non agnoſcit *Ruſinus*, qui vertit, *quin & exercitum ex Galilæa ſupra centum millia virorum comparavit &c.* i Ita *Bod.* & *Rhed.* ὧν τῶν in *cæteris.* k Illud αὐτὸς ἐ *Codd. Voſſ.* erat cum viris inferendum eſſe putarem. l *Al.* τὴν Ῥωμ. ἰσχὺν ἀνίκητον γεγ. m Διδασκομένην *Voſ.* n Προηγούμενον *Big.* o Πλείους *Big.* p *Al.* τοξιάρχας, & mox ἀποδείκνυ. q Ἡγεμόνας τ. ἀ. ἀφηγουμένους *Big.* quo forſan modo *Ruſinus*, qui vertit, *& inſuper his ipſi rectores majorum rerum adminiſtratores dedit.* r Ἀνδρειότερον *Bod.* ſ Ita *Big.* & *Ruf.* σύλλογος in *Editis Aliiſque.* t Σαλπίγγων *Big. Bod.* & *Voſ.* u Παρεῖναι *Big.* x Ita *Bod.* & *Ruf.* ᾗ in *cæteris.* y Συνεχῶς σώματος, ἀφυχεῖτο *Big.* & *Voſ.* nec aliter forſan *Ruf.* qui vertit, *quæque ad fortitudinem animi corporiſque toleramiam pertinerent, inſtituebat.* z Ἀφηγεῖτο *Bod.* a Λέγων *Big.* b Πολιτικὴν *Big.* & *Gall.* quod forſan haberi poteſt pro interpretamento vocis εὐταξίας. In *Cod. Gall.* πολιτικὴν τὴν εὐταξίας, ἅμα ἢ καὶ π. c Ita cum *Cod. Big.* τι deeſt *reliquis.* d Τὸ, τι κέρδος *Big.* e Πολεμίους in pleriſque *MSS. Gr.* f Πάντες οἱ στρατ. *Big.* g In *Rufini* verſione, *ſeptuaginta peditum millia habebat & trecentos quadraginta equites.* ἑπτακισχίλιους ἢ τριακοσίους *Big.* * Al. *diſciplinam, ordinis conſervationem.* † Plurimum valere in bello bonam conſcientiam, eo quod amplius de divino conſilio præſumeret qui ſe nulli affinem crimini recognoſceret, *Pſeudo-Hegeſipp.*

tum, reliquos ad comparandum eis victum tenere.

tos. circa ſe etiam in corporis cuſtodiam habebat ſexcentos *viros* electos. Exceptis autem mercenariis facile cæteri milites à civitatibus alebantur. nam ſingulæ earum quas enarravimus, cum mediam ſui multitudinem mitterent in militiam, reliquos ad neceſſaria ſibi acquirenda detinebant: adeo ut una quidem pars armis deſtinaretur, altera vero operibus faciundis, & rem frumentariam ſuppeditantibus viciſſim ſecuritatem præſtarent armati.

ὁπλίκτας δὲ περὶ αὐτὸν εἶχεν ἑξακοσίους φύλακας τοῦ σώματος. ἕτεροι δὲ πλείω τῆς μισθοφόρου τιμῆς σεσπαὶ αἱ πόλεις ῥᾳδίως. τῶν γὰρ καθαλεγέντων ἐκάστη, τοὺς ἡμίσους ὅπλα τε σεσπαὶ ἐκπέμπουσα, τοὺς λοιποὺς ὅπλα συμπορισμὸν αὐτοῖς τῆς ὁπλιτηδείου κατεῖχεν· ὥστε τοὺς μὲν εἰς ὅπλα, τοὺς δὲ εἰς ἐργασίαν διῃρῆσθαι, καὶ τοῖς τὰ σῖτα πέμπουσιν ἀντιχορηγεῖσθαι παρὰ τῆς ὁπλιτικῆς τὴν ἀσφάλειαν.

XXVI. CAP. XXI. ΚΕΦ. κα'. μγ'

De Joanne Giſcaleno. contra ejus inſidias aliàs ſtrait Joſephus; & urbes nonnullas, quæ ab ipſo defecerant, recipit.

Περὶ Ἰωάννου ὑπὸ Γισχάλων. τῆς αὐτοῦ ὁπλοθηκῆς ἀντιμηχανᾶται Ἰώσηπος, καὶ πόλεις τινὰς ἐν ὑποστάσει ὄσας ἀπολαμβάνει.

Joannes Levi filius, qui Joſepho perniciem machinabatur, qui vir fuerit.

JOſepho autem hoc modo Galilææ res adminiſtranti inſurgit quidam inſidiator, vir Giſchalis oriundus, Levi filius, nomine Joannes; callidiſſimus quidem & doloſiſſimus nobilium, in nequitia vero omnium. Ab initio cum paupertate conflictatus eſt, ejuſque malitiæ diu impedimento erat egeſtas, promptus quidem & exercitatus ad mentiendum, ad fidem vero mendacio faciendam acer, fraudem in virtutum numero habens, eaque adverſus amiciſſimos uti ſolitus, humanitatis ſimulator, & ſpe lucri cædis maxime appetens, magna quidem ſemper affectans, ſpem vero ex ſordidis maleficiis atripiens alenſque. Latro enim erat ſingularis ac ſolitarius, deinde & quoſdam inveniebat, qui ſe ei in audacia comites adjungerent, primo quidem pauculos, indies vero plures in latrociniis proficiens. Ei autem curæ erat neminem adſciſcere *qui facile capi potuit: ſed qui & corporis habitudine, & animi firmitate, bellorumque peritia præſtarent, hos eligebat. Virorum itaque manum numero ad quater mille collegit paravitque, quorum maxima pars ex Tyriorum regione ejuſque vicis ad eum confugerant: eorum ope Galilæam omnem depopulabatur, multoſque belli exſpectatione ſuſpenſos irritabat.

Ἰουδᾶτι δὲ ὑπὸ Ἰωσήπῳ τὰ κτ' τῶν Γαλιλαίων πραγμάτων ἐπιβουλεύει, ἀνὴρ ἀπὸ Γισχάλων, υἱὸς Λευΐου, Ἰωάννης ὄνομα· πανουργότατος μὲν καὶ δολιώτατος τῶν ὁπισθίων, [a] οὐ δὲ τοῖς πονηρεύμασιν [b] ἀπάιτιος. πένης δὲ τὰ πρῶτα, καὶ μέχρι πολλοῦ κώλυμα [c] ἔχων τὴν κακίας τῶν ἀπορίαν, ἕτοιμος μὲν [d] ψεύδεσθαι, πιστὸς δὲ ὁπιθεῖναι πίστιν τοῖς ἐψευσμένοις, ἀρετῶν ἡγούμενος τῶν ἀπάτων, καὶ ζώντι κτ' τῶν φιλτάτων χρώμενος, ὑποκριτὴς φιλανθρωπίας, καὶ δι' ἐλπίδα κέρδους φοινικώτατος, ἀεὶ μὲν ὁπιθυμίας μεγάλων, πρόφασιν δὲ τὰς ἐλπίδας ἐκ τῶν ταπεινῶν κερδῶν ποιούμενος. λῃστὴς μὲν ἰδίᾳ μονόστομος, ἔπειτα καὶ συνοδίαν εὗρε τὴν τόλμης, ὃ μὲν πρῶτον ἀλίγους, προκόπτων δὲ ἀεὶ πλείονα. φεύγειν δὲ ἰδίᾳ αὐτὸν μηδένα προσλαμβάνειν εὐάλωτον, ἀλλὰ τοὺς εὐεξίᾳ σώματος, καὶ ψυχῆς πρώτους, καὶ πολέμων ἐμπειρίᾳ διαφέροντας ἐξελέγετο. [e] μάχει γὰρ τετρακοσίων ἀνδρῶν ἦν ἰσχὺς συνεκρότησεν, οἱ τὸ πλέον ἐκ τῆς Τυρίων χώρας, καὶ τῶν ὁμόρων κωμῶν φυγάδες ἦσαν, δι' ὃν ἐλπίζετο πᾶσαι τῆς Γαλιλαίας, καὶ μετέωρος ὅπλα τῆς μέλλοντι πολέμῳ τοὺς πολλοὺς [f] ἐπαίρεσθαι.

Joannis aſtutia ad pecuniam colligendam.

2. Jam vero illi imperare deſideranti, & majorum appetenti, pecuniæ inopia obſtabat. cum autem videret Joſephum ſua valde delectari induſtria, perſuadet ei primum ut patriæ

Conſer p. 911.

mœnia inſtauranda ſuæ mandaret fidei; qua in re multum lucri fecit ex locupletibus. deinde, commento callidiſſimo excogitato, quo cautum eſſet ut oleo, quod non à gentilibus ſuis elaboratum eſſet, uti prohiberentur omnes apud Syriam Judæi, oleum ipſis ad confinia mittendi privilegium *à Joſepho* depoſcit: nummoque Tyrio, qui quatuor drachmas Atticas valet, quatuor *olei* amphoras coëmens, eodem pretio amphoræ dimidium vendebat. Cumque Galilæa olei eſſet ferax, & tunc maxime illo abundaret, in ea loca ubi erat penuria, dum ſolus multumque mitteret, immenſam pecuniæ vim ſibi parabat; qua mox in eum uſus eſt, qui hoc ſibi quæſtum faciendi beneficium de-

Β'. Ἦδη δὲ αὐτὸν [g] στρατηγίας, καὶ μείζονα ἐφιέμενον, ἔνδεια χρημάτων κατεῖχεν. ἐπεὶ δὲ τὸν Ἰώσηπον ὁρᾷ αὐτῷ σφόδρα χαίροντα τῇ δραστηρίᾳ, πείθει μὲν πρῶτον αὐτῷ πιστεῦσαι τὸ τεῖχος ἀνοικοδομῆσαι τῆς πατρίδος, ὁ δὲ ᾧ πολλὰ πρὸς τὴν πλησίον [h] ἀνέρριπτον. ἔπειτα συνθεὶς σκηπτὸν πανουργοτάτῳ, ὡς ἂρα φυλάττοιντο πάντες οἱ κτ' τὴν Συρίαν Ἰουδαῖοι ἐλαίῳ χρῆσθαι, μὴ δι' ὁμοφύλων ἐγκεχειρισμένοι, πέμπειν αὐτοὺς ὅπου τὸν μεθορίαν ἐξητήσατο. [i] συνεπέμπετο δὲ ἕν Τυρίᾳ νομίσματος, ὃ τέτταρας Ἀττικὰς δύναται, τέσσαρας ἀμφορεῖς, τὴν αὐτῆς ἐπίπρασκε τιμῆς ἡμιαμφόριον. ὅσης δὲ τῆς Γαλιλαίας ἐλαιοφόρου, μάλιστα καὶ τότε εὐφορηκυίας, εἰς ἀπορίζοντας πέμπων πολὺ καὶ μόνος, ἄπειρόν τι πλῆθος σωρηδὸν χρημάτων, οἷς εὐθέως ἐχρῆτο κατὰ τὴν τῶν [k] ἐργασίαν παρασκευήν.

Joannes pecuniam in ejus de-

a Ex τοῖς ℌ τοῖς *Big.* *b* Eſt qui vocem poſt ἀπάιτιος deeſſe exiſtimat: ipſe δολιώτατος ſubintelligo. *c* Σχὴν *Big.* *d* Φεύσασθαι *Big.* *e* Μίσχει τὴν τ. *Big.* *f* Ἐπαίρεσθαι *Bod.* eadem voce uſus eſt p. 1101. v. 43. eamque *Suidas* (voce ἐπαίρεσθαι interpretatur ὁρμᾶσθαι. Vide etiam *Suidam* voce μετίωρος. *g* Στρατηγίαν, ἐπιθυμεῖν τῆς στρατηγίας. στρατηγίαν ἐφίεμενον. *Suid.* v. στρατηγίαν, quem videſis. *h* Ἐπιῤῥίπτον *Big.* *i* Hunc etiam locum affert *Suidas*, v. ἀμφοριαφόρως. *k* Ἐπιτήδειον *Voſſ.* in margine.
* Ignavum, *Ruſ.*

χόντος. καὶ ὑπολαβὼν ἐκκαταλύσειν τὴν Ἰώσηπον αὐτὸς ἡγήσασθαι τῆς Γαλιλαίας, τοῖς μὲν ὑφ' αὐτὸν λῃστὰς παρόσσαξεν εὐτονώτερον ἐγχειρεῖν τοῖς ἁρπαγαῖς, ὅπως πολλῶν [b] νεωτερίζόντων καὶ τὴν χώραν, ἢ ἀφυλάκτου τινὸς ἢ σφετεροῖς ἐπιβουλεύσασθαι λογίσας, ἢ ἐξερωτήσας τοὺς λῃστὰς ἀφαιρήσειν τοὺς ἐπιχωρίους. ἔπειτα διαβεβηκὼς πόρρωθεν, ὡς ἂν παραδιδῷ Ῥωμαίοις τὰ παρόντα Ἰώσηπος καὶ πολλὰ τοιαῦτα παρὼν καταλύσειν τὰν ἀρχὴν ἐπραγματεύετο.

derat, ratusque, si Josephum everteret, fore ut ipse Galilææ imperaret, justit latrones quibus præerat acriori studio rapinis operam dare, ut, multis res novas per regionem molientibus, aut insidiis rectorem ad auxiliandum procurrentem alicubi perimeret; aut, si latrones insuper haberet, ea de re apud indigenas eum accusaret. deinde altius res repetendo eum calumniabatur, quasi quicquid agendum esset Josephus Romanis prodere cogitaret: & hujusmodi multa ad potestatem ejus evertendam machinabatur.

Ejus animum vertit cui ipse beneficio eam accepit.

γ'. Καθ' ὃν καιρὸν ἀπὸ [c] Δαβαρίττων κώμης νεανίσκοι τινὲς τὴν ἐν τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ καθιζομένην φυλάκων, ἐπιβουλεύοντες Πτολεμαίῳ τῷ Ἀγρίππα καὶ Βερενίκης ἐπιτρόπῳ, ἀφείλοντο πᾶσαν ὅσην [d] ἦγεν ἀποσκευὴν, οἱ ἦσαν πολυτελεῖς ἐσθῆτες οὐκ ὀλίγαι, καὶ πλῆθος ἀκπωμάτων ἀργυρῶν, χρυσοί τε ἦσαν [e] ἑξακόσιοι. μὴ δυνάμενοι δὲ [f] Ἀζαριὰς κρύφα τὴν ἁρπαγὴν, πάντα τοῖς Ἰώσηπον εἰς [g] Ταριχαίας ἐκόμισαν. ὁ δὲ μεμψάμενος αὐτοῖς τὸ τοὺς τῆς βασιλικῆς βίας, πάντα τὰ καμισθέντα ὡς τῷ δυνατωτάτῳ τῶν Ταριχαιτῶν [h] Αἰνέᾳ, πέμψαι καὶ καιρὸν τοῖς δεσπόταις παραμύθιον. ὁ δὲ μέγιστον αὐτῷ κίνδυνον ἐπήγαγεν. οἱ γὰρ ἁρπάσαντες, ἅμα μὲν ὅτι τῆς μισθαποδοσίας τυχεῖν μελλήσας ἐκ τῶν κεκομισμένων ἀγανακτοῦντες, ἅμα δὲ καὶ παροξυνόμενοι ὑπὸ Ἰωσήπου τὴν ἀφανοιαν, ὅτι μέλλοι τοῖς βασιλεῦσι τὸν πόνον αὐτῶν χαρίζεσθαι, τύπῳ εἰς τὰς κώμας αὐτῶν διέδραμον, καὶ πᾶσιν ἐπεδείκνυντο τὸν Ἰώσηπον ὡς παραδότην. ἐπλησίασαν δὲ καὶ τὰς πλησίον πόλεις ταραχῆς, ὥστε ἅμα τῇ ἕω δέκα μυριάδας ὁπλιτῶν ἐπ' αὐτὸν συνδραμεῖν. καὶ ὁ μὲν πλῆθος, οἱ μὲν τοῦ Ταριχαίας ἱπποδρόμῳ συνηθροισμένον, πολλὰ παρὼν ὀργῇ ἀνεβόα· καὶ [i] οἱ μὲν καλλύειν, οἱ δὲ καίειν τὸν παραδότην [k] ἐκεκράγεσαν. παρῆσαν δὲ τοὺς πολλοὺς Ἰωάννης, καὶ σὺν αὐτῷ Ἰησοῦς ὁ τοῦ [l] Σαπφία, τότε ἄρχων τῆς Τιβεριάδος. οἱ μὲν οἰκεῖοι φίλοι καὶ σωματοφύλακες τοῦ Ἰωσήπου, καταπλαγέντες τὴν ὁρμὴν τοῦ πλήθους, ἔφυγον πλὴν πεντάρων πάντες. αὐτὸς δὲ κοιμώμενος ἤδη προσφερομένου τοῦ πυρὸς διανίσας, καὶ, παραμυθουμένων φεύγειν τοὺς πεντάρους οἱ παρέμειναν, ὅτι μὲν τὴν [m] καθ' αὐτὸν ἐρημίαν, ὅτι δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐφεστώτων καταπλαγεὶς, τροπὴν, [n] περιρρηξάμενος μὲν τὴν ἐσθῆτα, [o] καταμυσάμενος δὲ τὴν κεφαλὴν κόνιν, ἀποστρέψας δὲ ὀπίσω τὰς χεῖρας [p] καὶ ὃ ἴδιον ξίφος ὑπαδήσας τῷ τένοντι. [q] πρὸς ἃ τῶν μὲν οἰκείως ἐχόντων, καὶ μάλιστα [r] Ταριχαιατῶν οἶκτος ἦν. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς χώρας, καὶ τῶν πλησίον ὅσοις ἐδόκει φορτικὸς, ἐβλασφήμουν, προφέρειν τε τὰ κοινὰ χρήματα ἅτοπον ἐκέλευον, καὶ τὰς προδοτικὰς συνθήκας ἐξομολογεῖσθαι. [s] προσλήψεσθαι γὰρ ἐκ τοῦ χρήματος εὐθὺς αὐτὸν [t] ἀρνήσεσθαι

3. Eo tempore juvenes quidam è vico Daritis, in Magno campo vigilias agentes, insidias struunt Ptolemæo Agrippæ & Berenices procuratori, & omnem quam secum ducebat supellectilem ditipiebant, scilicet vestes pretiosas non paucas, plurimaque pocula argentea, & aureos sexcentos. Cum autem non potuissent prædam rapto quæsitam in occulto deponere, omnia Tarichæas ad Josephum comportarunt. Ille vero, cum reprehendisset illorum violentiam regiis illatam, quæcunque afferebantur reponenda curabat apud Æneam Tarichæatarum potentissimum, eo animo ut dominis ista opportune remitteret. id quod eum in maximum periculum adducebat. Nam qui ista diripuerant, ægre ferentes se nullam partem capturos esse eorum quæ attulerant, & Josephi propositum perspectum habentes, quod ex eorum labore gratificaturus esset regibus, in vicos quisque suos nocte discurrebant, & palam omnibus prædicabant Josephum pro proditore habendum esse. Quin & urbes vicinas tumultu repleverunt, adeo ut centum armatorum millia prima luce adversus eum concurrerint. Et multitudo quidem, in circo apud Tarichæas congregata, multa iracunde admodum clamabant; & alii quidem proditorem deponendum esse, alii vero concremandum vociferabantur. plerosque autem incitabat Joannes, & cum eo Jesus Sapphiæ filius, eo tempore summus Tiberiadis magistratus. Et Josephi quidem amici, & satellites, *tantæ* multitudinis incursu perterriti, fuga salutem quærebant, omnes præter quatuor. Ille vero è somno, cum jam ignis admoveretur, expergefactus surgit, & hortantibus eum quatuor, qui remanserunt ut fugeret, neque solitudine sua neque illorum qui contra se venerunt multitudine exterritus, repente prosiluit, veste dilacerata & capite pulvere conspersо, aversisque post tergum manibus, & gladio suo cervici alligato. Quibus ejus quidem familiares maximeque Tarichæatæ ad misericordiam adducti sunt. rustica vero plebs, & finitimorum isti, quibus molestior videbatur, ei maledicebant; & pecunias publicas ocyus proferre jubebant, & proditionis pacta indicare. nam ex habitu ejus opinabantur, quod nihil eorum de quibus suspe-

Dabaritteni Agrippæ & Berenices procuratorem spoliant.

Conser p. 916. §. 26.

Magna hominum vis Josepho insurgit.

Ejus amici & satellites, præter quatuor, omnes diffugiunt.

a Τῷ ἑαυτοῦ *Big.* ἀμφ' αὐτὸν *Voss.* b Νεωτερίζομένων *Big. & Gall.* atque ita forsan *Rus.* qui vertit, *quo multis rebus novis per eas regiones excitatis.* c Videtur idem esse ac Δαβειρίτης. in *Græcis* plerisque Δαβαρίτων, vel Δαμαρίτων, unde *Damaritarum vicus* in *libris Rufini*, ex similitudine literarum β & μ in *Codd. Græcis.* d Εἶχεν *Bod.* e Πυθανόμενοι p. 916. v. 49. f Δειλιὰς *Big. & Voss.* g *Al.* Ταριχίας. h Ανναίῳ *Big.* Αναίᾳ *Voss.* Ανανίᾳ *Gall.* i Antea erat ἓ κατελύειν. Verum cum οἱ ὃ mox sequatur, οἱ μὲν hic loci repoui, atque κατέλυειν mutavi cum *Cod. Busb.* in κατέλυεν, utrisque favente *Rufino*, qui vertit, *partim deponi partim concremari vociferari proditorem.* k Ita *Gall.* ἐκεκράγεσαν *aliis.* ἐκεκράγασαν in *Editis.* l Ita *Big. Busb. & Voss.* Σαπφᾶ in *Editis.* Σαμφιᾶ *Bod.* Vide ad p. 917. v. 27. m Καθ' ἑαυτὸν *Big.* n Περιρρήξας *Suidæ* in voce κατασυρίζω. o Ita *Big. & Suidas* in voce. antea erat καταπυσάμενος. Sed locus *Josephi* (p. 1082. v. 14) κατασυρίζω legendum esse suadet. p Καὶ τὸ ξίφος ἀπαρτησάμενος οὐ τὸ αὐχένος p. 917. v. 50. q Πρὸς ταῦτα *Big.* r Τῶν Ταρ. *Voss. & Busb.* s Ita cum *MSS. & Suida* in voce. προσλήψεσθαι in *Editis.* t Ἀρνήσεσθαι *Suid.*

ſuſpectus erat negatum iret, feciſſetque omnia, impetrandæ veniæ cauſa, quæ miſericordiam moverent. Huic autem iſta humilitas viam ad ſtratagema præmuniebat: atque id callide agens, ut contra ipſum indignantes ſuper his unde iraſcerentur inter ſe diſſidere faceret, ipſos reum omnia confitentem habituros eſſe pollicebatur. Deinde facta ei dicendi poteſta-

Joſephi oratio ad ſeditioſos Judæos.

te, "ego, inquit, has pecunias neque Agrippæ mittere, neque quæſtui eas habere cogitabam. nunquam enim eum amicum duxi qui vobis ſit inimicus, aut lucro deputavi quod reipublicæ in damnum cedat. Sed cum animadverterem, ô Tarichæatæ, civitatem veſtram maxime omnium munitionis egere, & ad mœnia exſtruenda pecuniæ inopia laborare, veritusque eſſem ne populus Tiberienſis & aliæ civitates raptis *pecuniis* inſidiarentur, mecum conſtitui clam pecuniam detinere, ut vobis circundarem muros. Si vobis hoc diſpliceat, quæ fuerint allata profero, & diripienda exhibeo. Sin autem vobis haud male conſului, de benefactore pœnas exigitis.

Paululum verbis ejus mitigantur.

4. Ob hæc Tarichæatæ quidem de eo bona omnia dicebant: Tiberienſes vero cum aliis eum vituperabant, minaſque intentabant. utrique autem relicto Joſepho inter ſe diſſidebant. Atque ille, iſtis jam fretus qui eadem ac ipſe ſentirent, erant autem Tarichæatæ ad XL millia, cum omni multitudine liberius colloquebatur. multumque in eorum temeritatem invectus, "ex præſenti quidem pecunia Tarichæas "ſe munitum ire, dicebat, paratumque eſſe "aliis etiam civitatibus ſecuritatem præſtare. "non enim pecuniam deſideraturos eſſe, ſi ſecum adverſus eos conſentiant à quibus ſuppeditanda eſt, & non in ipſum exacerbentur "qui eam ſuppeditari facit.

Joſephi ſtratagema quo ſe inimicorum è manibus eripuit.

5. Itaque tum quidem alia multitudo, quæ decepta fuerat, recedebat, quamvis irata & offenſa: duo vero armatorum millia adverſus eum properabant; &, cum ille ſemet in tectum jam ante recepiſſet, cum minis foribus adſtabant. Iterum autem Joſephus in hos quoque altera fraude utitur. Cum enim in tectum ſuperius aſcendiſſet, & dextra tumultum eorum ſedaſſet, "ſe neſcire, ajebat, quid ſit quod ab "ipſo conſequi velint; nihil enim ſe ob diſſonum *eorum* clamorem exaudire poſſe. omnia "vero quæ imperaverint facturum eſſe, ſi quos "placide ſecum acturos ad ipſum intromitti "velint". His auditis, *illico* nobiliores cum magiſtratibus ad eum ingreſſi ſunt. Ille vero, cum eos in abditiſſima domus traxiſſet, & aulæ oſtia operuiſſet, *tamdiu eos* verberavit donec viſcera omnium nudaret. Interim autem circumſtabat multitudo, exiſtimans ſuos longiore diſceptatione teneri. At ille, foribus ſubito patefactis, cruentos eos dimiſit. id quod malum minitantibus tantum incuſſit terrorem, ut projectis armis aufugerent.

Conſer p. 918. l. 30.

Joannes alias Joſepho parat inſidias.

6. Ex iſtis Joannis aucta eſt invidia, aliaſque Joſepho parabat inſidias: morboque ſi-

τῶν ὑπατικοῦ ὄντων, ἀλλὰ ὅτι συγχώμης [a] παρισμῷ, πάντα πεποιηκέναι τὰ πρὸς Ἰώσηπον ἔλεον. πρὸ δὲ τοῦ ἡ ταπείνωσις [b] προκαθεσκευὴ στρατήγημα ἦν· καὶ τεχνιτεύων τὰς ἀγανακτοῦντας [c] κατ' αὐτοῦ κατ' ἀλλήλων ψυσιάσας ἐφ' οἷς ὠργίζοντο, πάντα ὁμολογήσειν ὑπισχνεῖτο. εἶτα δοθεὶς αὐτῷ λέγειν, "ἐγὼ ταῦτα, ἔφη, τὰ "χρήματα οὔτε ἀναπέμπειν Ἀγρίππᾳ προῃρούμην, οὔ-"τε κερδαίνειν αὐτός. μὴ γὰρ ἡγησάμην ποτὲ [d] φίλον τὸν "ὑμῖν ἀλλόφυλον, ἢ κέρδος τὸ φέρειν τῷ κοινῷ βλά-"βος. ὁρῶν δέ, ὦ Ταριχαᾶται, μάλιστα τὴν ὑμε-"τέραν πόλιν ἀσφαλείας δεομένην, ἡ πρὸς τὴν καλα-"σκευὴν τείχους χρήζουσαν ἀρωγείᾳ, δεδοικὼς δὴ [e] τὴν "Τιβεριέων δῆμον, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἐφεδρεύουσας "τοῖς ἁρπασμένοις, κατασχεῖν ἡσυχῇ τὰ χρήματα προει-"λόμην, ἵνα ὑμῖν [f] περιβάλωμαι τεῖχος. εἰ δὲ μὴ "δοκεῖ [g] προφέρω τὰ κεκομισμένα, καὶ παρέχω διαρ-"πάζειν. [h] εἰ δὲ καλῶς ὑμῖν ἐβουλευσάμην, [i] κολά-"ζετε καὶ εὐεργέτην.

δ'. Ἐπὶ τούτοις οἱ Ταριχαᾶται μὲν αὐτὸν ἀνευφήμουν· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος σὺν τοῖς ἄλλοις ἐκάκιζον, καὶ διαπεύλουν. καταλιπόντες δὲ ἐκεῖνοι καὶ Ἰώσηπον, ἀλλήλοις διεφέροντο. καὶ κεῖνος θαῤῥῶν ἤδη τοῖς ᾠκειωμένοις, [k] ἦσαν δὲ εἰς πεντακισμυρίους Ταριχαᾶται, παιτὶ τῷ πλήθει παῤῥησιάζοντο ὑμίλει. καὶ πολλὰ τὴν προπέτειαν αὐτῶν κατοικτίσας, "οὐκ ἐμὲ μὲν τῶν παρόντων Ταριχαίας, "ἔφη, [l] τιμήσειν, ἀσφαλιεῖσθαι δὲ ὁμοῦ καὶ τὰς ἄλ-"λας πόλεις. οὐ γὰρ ἐπιθήσειν χρημάτων, ἐὰν [m] ὁμο-"νοῶσιν ἐφ' οἷς δεῖ πείθειν, καὶ μὴ παρεξιώντας κα-"τὰ τὸ πείθεσθαι.

ε'. Ἔνθα δὴ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος τῶν ὑπατικῶν [n] ἀπανεχώρει [o] καὶ τοὺς διαφερομένους διήλλαττε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ὥρμησαν ἔνοπλοι, καὶ [p] φθάσαντος εἰς τὸ δωμάτιον παρελθεῖν, ἀπειλοῦντες ἐφεστήκεσαν. ὅτι τοῦτο πάλιν Ἰώσηπος ἀπάτην δευτέραν χρῆται. ἀναβὰς γὰρ ὅπου τὸ τέγος, καὶ τῇ δεξιᾷ καταστείλας τὸν θόρυβον αὐτῶν, "ἀγνοεῖν, ἔφη, τίνων ἀξιοῦσι τυ-"χεῖν· ὑπὸ γὰρ καλαχύσεως ἀφ' ὧν τὴν βοὴν σύγχυ-"σιν. ὅσα δ' ἂν κελεύσωσι πάντα ποιήσειν, εἰ τὸν δια-"λεξομένου ἡσυχῇ πέμψειαν εἴσω πρὸς αὐτόν." Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ γνώμιμοι σὺν τοῖς ἄρχουσιν εἰσῆσαν. ὁ δὲ, σύρας αὐτοὺς εἰς τὸ μυχαίτατον τῆς οἰκίας, καὶ [q] τὴν αὐλαίαν ὀπισθεν ἐπικλείσας, ἐμαστίγωσιν, μέχρι πάντων τὰ σπλάγχνα γυμνῶσαι. φειδόμενος δὲ τοῦ πλήθους, διχονοεῖσθαι μακρότερα τὴν εἰσπλοκὴν ποιούμενον. ὁ δὲ, τὰς θύρας ἐξαπίνης ἀνοίξας, ἠμαγμένους ἐξαφῆκε τοὺς ἄνδρας, καὶ τοσαύτῃ τοῖς ἀπειλοῦσιν [r] ἐνεργάσατο κατάπληξιν, ὥστε ῥίψαντας τὰ ὅπλα φεύγειν.

ς'. Πρὸς ταῦτα Ἰωάννης [s] ἐπετείνετο τὸν φθόνον, καὶ δευτέραν ἤρτυεν ὑπουλίαν κατ' αὐτοῦ Ἰώσηπον· σκηψάμενος

[a] Παρισμὸν Bod. [b] Προπαρασκευὴ Big. [c] Κατ' αὐτῶν Big. [d] Ita Big. & Ruf. ἢ φίλον in cæteris. [e] Τὸν Τιβ. Big. & Voſſ. [f] Περιβάλωμαι Big. [g] Προσφέρω Big. & Bod. [h] Ita lego, favente Ruſino, qui vertit, *ſin recte conſului.* antea erat ἀ δὲ μὴ καλῶς. Si quis malit ἀ δὲ μὴ καλῶς, per me licet. [i] Legi poteſt cum interrogatione. [k] Ita Big. ἦσαν δὲ οἱ Ταριχαῖται οὓς τετραπεντμύριος in Editis. οὓς τετρακισμύριοι οἱ Ταριχαῖται Gall. [l] Ita cum tribus MSS. τιμήσειν in cæteris, Editiſque. [m] Ὁμονοήσουσιν Bud. [n] Ἀπεχώρει Big. [o] Ita Big. & Ruf. τῷ τὸ in cæteris. [p] Sic Big. & Gall. φθάσαντος in aliis. [q] Sc. θύρας. τὴν αὐλὴν Gall. [r] Ἀπειλοῦσιν Big. [s] Ἐπίτειον Big.

a Ita

δὲ νόσου, ἰκέτευε δι' ὑπηρόλης τὸν Ἰώσηπον, ὑπισχνέ-
ψαι τοῦς θεραπείαν αὐτῷ χρήσασθαι τοῖς ἐν Τιβε-
ριάδι θερμοῖς ὕδασιν. ὁ δὲ, ὕπω γὰρ ὑπώπτευε τὸν ὑπό-
βουλον, γράφει τοῖς κατὰ τὴν πόλιν [a] ἐπάρχοις, ξε-
νίαν τε καὶ παρασκευὴν Ἰωάννῃ προσφέρειν. ὧν ἀπολαύ-
σας, μετὰ δύο ἡμέρας [b] ἐφ' ᾧ παρῆν διεπεράτωτο.
καὶ τοὺς μὲν ἀπάτας, τοὺς δὲ χρήμασι διαφθείρων,
[c] ἀνέπειθεν ἀποστῆναι Ἰωσήπου. καὶ γνοὺς ταῦτα Σίλας,
ὁ φυλάσσειν τὴν πόλιν ὑπὸ Ἰωσήπου [d] καθεσταμέ-
νος, γράφει τὰ [c] κατὰ τὴν ὑποβουλὴν αὐτῷ κατὰ
τάχος. ὁ δὲ Ἰώσηπος, ὡς ἔλαβε τὴν ὑπογραφὴν,
νυκτὸς ὁδεύσας σιωπῇ, ἑωθινὸς παρῆν [e] ὅτι τὴν Τι-
βεριάδα. καὶ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος αὐτῷ ὑπήντα.
Ἰωάννης δὲ, καίτοι τὴν παρουσίαν [g] ὑποπτεύων ἐπ' αὐ-
τὸν, ὅμως πέμψας [h] τινὰ τῶν γνωρίμων, ὑπεκρίνατο [i]
ἀσθένειαν, καὶ κλινήρης ὢν ὑφῆσθαι [k] θεραπείας ἔλε-
γεν. ὡς δὲ εἰς τὸ στάδιον τὸν Τιβεριεῖς ἀθροίσας [l] Ἰώ-
σηπος ἐπειρᾶτο διαλέγεσθαι περὶ [m] ἐπιβαλμένων,
ὑποπέμψας ὁπλίτας [n] προσέταξεν αὐτὸν ἀνελεῖν. τύ-
πτειν τὰ ξίφη γυμνοῦσθαι, ὁ δῆμος προϊδὼν ἀνεβόησεν. [o] πρὸς
δὲ [p] κραυγὴν Ἰώσηπος ὑποστραφεὶς, καὶ θεασάμενος ὅτι
[q] σφαγῆς ἤδη [r] σίδηρον, ἀπεπήδησεν εἰς [s] αἰγιαλόν·
εἰσήκει δὲ δυμηχρῶν ὅτι βυθῷ τινος ἐξαπήχυς ὂν ὕψος·
καὶ παρορμῶντος ὑπεπηδήσας σκάφους, σὺν δυσὶ σωματο-
φύλαξιν εἰς μέσην τὴν λίμνην [k] ἀνέφυγεν.

ζ. Οἱ στρατιῶται δὲ αὐτίκα, ταχέως ἁρπάσαντες [l] ὅπλα,
κατὰ [t] τῶν ὑποβούλων ἐχώρουν. ἔνθα δείσας Ἰώσηπος, μὴ πο-
λέμου κινηθέντος ἐμφυλίου δι' ὀλίγων [m] φθόνον ὅλαια-
λώσῃ τὴν πόλιν, πέμπει τοῖς σφετέροις ἀγγέλλων, μόνης
προνοεῖν [n] αὐτῶν ἀσφαλείας, μήτε δὲ κλέπτειν τινὰ,
μήτε ἀπελέγχειν [o] αἰτίαν. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἀγγέλ-
ματι πειθόμενοι, ἠρέμησαν. οἱ δὲ ἀνὰ [p] πᾶξ χώ-
ραν, πυθόμενοι τήν τε ὑποβουλὴν καὶ [q] συσκευάσαν-
τα, συνθορύβουν τε [r] Ἰωάννῃ. φθάνει δὲ ἐκεῖνος εἰς
Γίσχαλα [s] φυγὼν [t] πατρίδα. συνέρρεον δὲ πρὸς [u] τὸν
Ἰώσηπον οἱ Γαλιλαῖοι καὶ πόλεις ὅλαι, πολλαὶ μυριάδες
ὁπλιτῶν γενόμεναι, παρεῖναι σφᾶς ὅτι Ἰωάννῃ [v] καινὴν ὑπόβουλον ἐδόκουν. συναλαφλέξειν γὰρ αὐτῷ καὶ [w] ὑπο-
δεξαμένην [x] πόλιν. ὁ δὲ ἀποδέχεσθαι μὲν αὐτῶν ἔφα-
σκε [y] εὔνοιαν. [z] ἔργα δὲ [a] ὁρμῇ, χειρώσασθαι συνέ-
σει τοὺς ἐχθροὺς μᾶλλον ἢ κλεῖναι πραγμόσυνος. ἐκ-
λεξὼν δὲ τοὺς ἀφ' ἑκάστης πόλεως Ἰωάννῃ [b] συναφεστῶ-
τας Ἰώσηπος καθ' ὄνομα· πρόδηλος δὲ [c] ὑποδείκνυτο
τοὺς σφετέρους οἱ δημόται· καὶ διὰ κηρύκων [d] ἀπει-
λέσας, τοὺς ἐντὸς ἡμέρας πέμπτης μὴ καταλιπόν-
των τὸν Ἰωάννην τάς τε οὐσίας διαρπάσειν, καὶ τὰς
οἰκίας ἅμα ταῖς γειτοσι καταφλέξειν, τετραχίλιους μὲ
ἀπέφησεν εὐθέως, οἱ διαγενόμενοι τὰ ὅπλα ῥίπτουσι τοῖς
ποσὶν ἔρριψαν αὐτῷ· σὺν δὲ τοῖς καταλειφθεῖσιν, ἦσαν δὲ

mulato per literas Joſephum obſecravit, ut ei permitteret calidis aquis in Tiberiade ad valetudinem ejus curandam uti. Atque ille, ut qui nondum inſidiatorem ſuſpicaretur, ad præfectos civitatis ſcribit, ut & hoſpitium & neceſſaria Joanni præberent. Quibus *ille* potitus, biduo poſt id cujus cauſa venerat peragebat: & aliis quidem fraude circumventis, aliis vero pecunia corruptis, Joſephum deſerere perſuaſit. atque Silas, cui mandata erat à Joſepho urbis cuſtodia, ubi iſta cognovit, ſtatim ad eum literas mittit de inſidiis. Joſephus autem, quamprimum literas acceperat, nocte iter maturavit & mane admodum Tiberiadem pervenit. Et cætera quidem multitudo ei obviam veniebat. Joannes autem, quamvis eum contra ſe venturum eſſe ſuſpicaretur, tamen, per quendam è familiaribus ad eum miſſum, languorem ex morbo ſimulavit, & quod lecto affixus eſſet *ideo* obſequio *ſe* defuiſſe dicebat. Tiberienſibus autem à Joſepho in ſtadium congregatis, ubi aggrediebatur ad eos alloquendum de literis, miſſis armatis *Joannes* juſſit eum interfici. Quos cum populus proſpexiſſet ſtricturos eſſe gladios, *ſtatim* exclamavit. Joſephus autem, ad clamorem converſus, cum prope jugulo ſuo imminere vidiſſet ferrum, inde in littus deſiluit, (nam verba faciens ad populum ſteterat in tumulo ſex pedes alto) & navicula, quæ forſan appulerat, propere aſcenſa, cum duobus ſatellitibus medium in lacum refugiebat.

Confer p. 912. §. 16. 17.

Joannes Tiberienſibus, ut Joſephum deſerant, perſuadet.

Joannes, miſſis armatis, Joſephum interfici juſſit.

7. Milites autem ejus, armis illico correptis, contra inſidiatores ibant. Unde veritus Joſephus, ne moto bello inteſtino propter paucorum invidiam civitas conſumeretur, ad ſuos mittit qui eos monerent, ut ſuæ tantum ſaluti conſulerent, & neque quenquam occiderent, neque culpæ affinem redarguerent. Et illi quidem, dicto audientes, quieverunt. qui vero in vicinia degebant, cum de inſidiis inaudiviſſent & de illo qui eas ſtruxerant, contra Joannem coibant. Sed *ille* prius in Giſcala patriam *ſuam* fuga ſe recipiebat. At Galilæi, ſuis quiſq; è civitatibus, ad Joſephum confluebant; & cum multa armatorum millia congregata eſſent, ipſos adverſus Joannem, communem inſidiatorem, præſto adeſſe clamabant, una cum eo civitatem quæ illum ſuſceperat igne crematuros. Ille vero ajebat, ſibi quidem gratam acceptamq; eſſe illorum erga ſe benevolentiam: impetum vero cohibebat, ut qui maluit inimicos prudentia vincere quam *ferro* occidere. Cum autem Joſephus è ſingulis civitatibus nominatim eos excepiſſet, qui una cum Joanne defecerant, (quippe plebeji prompte admodum ſuos indicabant) & præconum voce denunciaſſet, ſe patrimonia eorum, qui intra quinque dies Joannem non reliquiſſent, direptum ire, domoſque cum familiis combuſturum, brevi fecit ut tria quidem ab eo millia deficerent, qui cum ad eum acceſſiſſent ad illius pedes arma projecerunt: Joannes autem cum

Joannes Giſcala petit, & Galilæi ad Joſephum confluunt.

Confer p. 913. §. 19. & p. 914. §. 20. 21.

a Ita *Busb.* ὑπαίχοις in *aliis*. *b* Ἐφ' ᾧ *Big.* *c* Ἀνέπειθεν *Big.* *d* Ita *Big.* & *Voſſ.* καθεστάμενος in *ceteris*. *e* Περὶ τὴν ὑποβολὴν *Big.* *f* Πρὸς *Big.* & *Voſſ.* *g* Ὑποπτεύσας *Big.* *h* Ita *Big.* & *Ruf.* τινὰς in *Editis Aliiſque*. *i* Voci Ἰώσηπος plerumque articulus ὁ præponitur in *MSS.* *k* Ἀνέφυγεν *Big.* *l* Τὰ ὅπλα *Big.* & *Bod.* *m* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* φόνου in *Editis Aliiſque*. *n* Ἑαυτῶν *Big.* *o* Φυγεῖν *Gall.* *p* Πατρίδα *Big.* *q* Ἀπειλησε *Big.* *r* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* συναφιστῶτας abſque Ἰωάννῃ *ceteri*. *ſ* Iterum cum *Big.* & *Voſſ.* ἀποδείκνυτο in *Editis Aliiſque*. *t* Ita *Voſſ.* & *Rhed.* ἀπειλησίτων ἐντὸς ἡμέρας πέμπτης οἱ μὴ καταλίπτιεν τὸν Ἰωάννην in *Editis*. ἀπειλήσαντες ἐντὸς ἡ. π. τὸν μὴ καταλιπόντων *Big.* * *Al*, accuſabant.

Joannes iterum Josepho parat insidias.

cum reliquis, ad duo circiter millia Syrorum fugitivorum, ex insidiis apertioribus ad occultas se recipiebat. Itaque clam nuncios Hierosolyma misit, calumnians Josephum, quod ingentem copiarum multitudinem coëgisset; dicensque fere in eo esse ut metropolin tyrannide occupet, nisi mature præveniatur. Ista quidem populus jam præviderat, animum vero illis non advertebat: ex invidia autem primores nonnullique magistratuum clam pecunias Joanni miserunt, ad milites mercenarios comparandos, ut adversus Josephum bellum gereret. atque inter se decreverunt eum ab exercitu ducendo revocare. Veruntamen decretum haud satis valiturum existimabant. sed duo millia & quingentos armatos, & quatuor-viros ex illustrioribus miserunt, Joazarum Nomici filium, & Ananiam Sadduci, & Simonem & Judam Jonathæ *filios*, omnes dicendi peritissimos, ut isti populum à sua in Josephum benevolentia averterent. & siquidem is sponte sua veniat, sinerent ipsum sui rationem reddere: sin autem urgeat ut *in præfectura* maneat, pro hoste *eum* haberent. Josepho autem literis significarunt amici, in eum quidem venturos esse milites; minime vero ei indicarunt, quid causæ fuerit cur venirent, utpote quod clausa haberentur inimicorum consilia. Unde factum, ut, cum nihil præcautum esset & *provisum*, quatuor civitates adversariis statim ac venerint se adjungerent, Sepphoris, & Gamala, & Giscala, & Tiberias. Verum & istas continuo fine armis recepit, quatuorque duces stratagemate captos, & ex armatis potentissimos quosque Hierosolyma mittendos curavit. contra quos populus haud mediocri indignatione commotus est; atque ipsos, & quotquot eos comitati sunt ocyus interfecerat, nisi paulo ante aufugissent.

Conser p. 922, s. 38.

Conser p. 923. s. 39.

Quatuor Galilææ civitates ad inimicos Josephi transeunt.

XXVII. 8. Posthac vero Joannes intra muros Giscalorum se continebat præ metu Josephi. Et paucis post diebus se *Josephi imperio* subduxit Tiberias, postquam Agrippæ regis opem implorassent incolæ. Et cum ille præstituto die ad eos non venisset, paucique Rom. equites eo ipso die comparuissent, Josephum urbe expulsum declarabant. Horum defectionis quidem rumor statim Tarichæas perlatus erat: militibus vero omnibus frumentatum missis, nec solus contra desertores subito proficisci, neque illic manere sustinuit, veritus, ne, dum ipse cunctaretur, regii civitatem præoccuparent. nec enim postero die, obstante sabbato, quicquam facere poterat. Itaque dolo eos, qui ab ipso desciverant, circumvenire cogitabat. cumque Tarichæarum portas claudi jussisset, ne quis consilium *suum* iis contra quos susceptum erat proderet, & navigia quæ in lacu erant omnia congregasset (ducenta autem & triginta deprehendit, quatuorque & non amplius in singulis nautas) qua potuit celeritate proficiscitur Tiberiadem: cumque tanto ab urbe

Tiberias à Josepho deficit.

Conser p. 919. & 920.

ὅσον εἰς διχλίους Σύρων φυγάδας, ἀνέσπειλεν Ἰωάννης πάλιν εἰς τοὺς λαθραίους ὀπαδοὺς ἐκ τῶν φανερωτέρων. χρύσια γὰρ ἔπεμψεν ἀγγέλους εἰς Ἱεροσόλυμα, διαβάλλων Ἰώσηπον ὡς τῷ μεγέθει τῆς δυνάμεως, φάσκων ὅσον οὐδέπω τύραννον ἐλεύσεσθαι τῆς μητροπόλεως, εἰ μὴ προκαταληφθείη. [a]Ταῦτ' ὁ μὲ δῆμος ἰδὼν προσεδόκα, ὁ [b]προσέχων δὲ οἱ δυνατοὶ δι' ἐκ φθόνου, καὶ τῶν ἀρχόντων τινὲς λάθρα τῷ Ἰωάννῃ χρήματα πρὸς συλλογὴν μισθοφόρων ἔπεμψαν, ὅπως [c]πολεμῇ πρὸς Ἰώσηπον. ἐψηφίσαντο δὲ [d]καθ' ἑαυτούς, καὶ μετακαλεῖν αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατηγίας. ὁ μὲν ἀξίωμα ἀποχρήσειν ὁ δόγμα. διχλίους δὲ ἡ πεντακοσίους ὁπλίτας, καὶ τέσσαρας τῶν ὀπφαιῶν ἄνδρας ἔστειλαν, τόν τε [e]Νομικῦ [f]Ἰωάζαρον, καὶ Ἀνανίαν [g]Σαδδοῦκον, ἡ Σίμωνα καὶ [h]Ἰούδην Ἰωνάθου, πάντας εἰπεῖν δυνατωτάτους, ἵνα ἤτοι τὸν πρὸς τὸν Ἰώσηπον εὔνοιαν ἀποστρέψωσι. κἂν μὲν ἑκὼν [i]παραγένηται, λόγον ὑποσχεῖν ἐᾶν αὐτόν· εἰ δὲ βιάζοιτο μένειν, ὡς πολεμίῳ χρῆσθαι. Ἰωσήπῳ δὲ παραγενέσθαι μὲν σπουδὴν ἐποιήσαντο οἱ φίλοι· τὸν δὲ αἰτίαν ἡ [k]προσδόκων, ἅτε δι' ἐχθρῶν λάθρα βεβουλευμένων. διὸ καὶ μὴ προφυλαξάμενον, τέσσαρες πόλεις εὐθέως πρὸς τὸν ἀποστάσης ἐλθόντας, Σεπφώριν τε καὶ [l]Γάμαλα, καὶ Γίσχαλα, καὶ Τιβεριάς. ταχέως δὲ καὶ ταύτας προσηγάγετο δίχα τῶν ὅπλων, ἡ χειροσαφήσας [m]στρατηγήσαντας τοὺς τέσσαρας ἡγεμόνας, τῶν τε ὁπλιτῶν τοὺς δυνατωτάτους, ἀνέπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. πρὸς ἃς ὁ δῆμος ἠγανάκτησεν ἡ μετέμελε, καὶ σὺν αὐτοῖς ἅρπασε τοὺς προπέμψαντας ἀπελεῖν, εἰ μὴ φθάσαντες ἀπέδρασαν.

ν'. Ἰωάννης δὲ τὸ λοιπὸν οὐτὸς ἔ Γισχάλων τείχους ὁ πρὶν Ἰωσήπῳ φόβος ἐφρύρει. ἡ μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάλιν ἀπέστη Τιβεριάδος, ὀπτασιασαμένων τ' ἔνδον Ἀγρίππαν τ' βασιλέα. ἡ ἔ μὲ κατηντήσαν[illegible] ἐφ' ἱὼ σωστέον ἦλθε προθησόμενα, Ῥωμαϊκῶν δὲ ἱππέων ὀλίγων κατ' ἐκείνην τ' ἡμέραν παραφανέντων, τὸν Ἰώσηπον ἐξεκήρυσσον. [n]τ' δὲ ἀγγελία μὲ εἰς Ταριχαίας ἡ ἀπόστασις εὐθέως· ἐπιπεμφὼς δὲ τὰς στρατιώτας πάσας ὅτι σίτου συλλογὴν, ἅτε μόνος ἐξορμᾶν ὅτι τὰς ἀποστάσας, ἅτε μένειν ὑπέμενε, δεδοικὼς μὴ [o]βραδύνοντος αὐτῷ, φθάσωσιν οἱ βασιλικοὶ παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. ὅδε γὰρ τ' [p]ἐπιοῦσαν ἐργὸν ἔχειν [q]ἔμελλεν, ἐπέχοντος σαββάτου. [r]δόλῳ δὲ προελθεῖν ἐπενόει τὰς ἀποστάσας. ἡ τὰς μὲ πύλας τ' [s]Ταριχαίων ἀποκλείσας κελεύσας, ὡς μή [t]τις προεξαγγείλοι τὸ σκέμμα τοῖς ἐπιχειρουμένοις, τὰ δὲ ὅτι τ' λίμνης σκάφη πάντα συναθροίσας· [u]διακόσια δὲ ἡ τεσσαράκοντα εὑρέθη, ἡ ναῦται [x]τεσσάρων ἡ πλείους ἢ ἐν ἑκάστῳ· διὰ τάχους ἐλαύνει πρὸς τ' Τιβεριάδα. ἡ τοσοῦτον

a Ita *Big.* & *Gall. Rufinus* vertit, *Verum ea quidem populus præscius negligebat.* τάυτης in *Editis Aliisque.* *b* Προσέχων *Big.* & *Gall.* absque δι. *c* Ita *Big.* πολεμήσοι *Voss.* πολεμεῖ in *Editis Aliisque.* *d* Καθ' αὑτὸς *Big. Voss. Bod.* & *Gall.* *e* Νομικῦ pro appellativo accipiunt *alii*, ut & *Ruf.* qui vertit, *& quatuor miserunt nobiles viros jurisperitos.* *f* Ita *Gelen.* quo fere modo & p. 923. v. 33. Ἰωσήδου in *Editis.* Ἰωσαννίδου juxta *Ruf.* *g* Σαδδούκαιον *Voss.* Σαδδοῦκ *Gall.* *h* Ita *Ruf.* Πούδλω in *plerisque libris.* Τούδλω *Big.* & in margine Τούδα Ἰωνάθη. *i* Sic *Big.* & *Bod.* & mox παραγένηται pro παραγένηται & παραγενέσθαι. *k* Ita *Big.* προσδόκων in *cæteris.* *l* Γάδαρα *Big.* Γάβαλα *Voss.* in *Rufini* codicibus *Gadara* aut *Gabra.* *m* Στρατηγήσαντας *Big.* & forsan *Ruf.* qui vertit, *consiliis.* *n* Τάυταν δ' ἠγγιλθήσαν *Big.* τοῦ ἔ ἠγγέλθη μὲ *Voss.* *o* Βραδυνόντων *Big.* *p* Ἐπιοῦσαν ἡμέραν *Big.* *q* Ita *Big.* & *Ruf.* ἔμελλεν in *cæteris.* *r* Ita *Big.* & *Ruf.* δόλῳ ἔ in *cæteris.* *s* Ταριχαμάτων *Bud.* Ἀποστατῶν *Big.* *t* Προεξαγγέλλοι *Voss.* παραγγέλλοι *Big.* *u* Τεσσάρων δ' ἡμέρων ἡ ἀριθμὸν *Big.* *x* Τεσσάρων ἦσαν ἡ πλείους *Big.*

a Πρῶτον

τοι ἀπεχὼν τ πόλεως, ἐξ ὅσου σωιδεῖν ὑ ῥᾴδιον ἦν, χειρὰς τας ἁλιάδας μετεώρους σαλεύειν ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ, μόνος ἐπὶ τ σωματοφυλάκων ἀνόπλους ἔχων, ἔγγιον ὀφθῆναι προσήει. θρασάμβοι δὲ αὐτὸν ἀπὸ τῶν τειχῶν ἔτι βλασφημοῦντες οἱ ἀμφ' αὐτὸν, καὶ ἀφ' τ ἔκπληξιν πάντα τὰ σκάφη γέμειν ὁπλιτῶν νομίσαντες, ἔρριψαν τὰ ὅπλα, καὶ καθικέτευον ἱκετηρίας ἐκδίδοντο φείσασθαι τ πόλεως.

θ'. Ὁ δὲ Ἰώσηπος πολλὰ ἀμφεκλησάμενος αὐτοῖς, καὶ καθυβρίσας, εἰ [a] πρῶτα μὲ ἀρξάμενοι ΘΘ πρὸς Ρωμαίους πόλεμον, εἰς φάσεις ἐμφυλίους [b] περιαλίσκοιτ τ ἰσχύν, καὶ τὰ εὐκλεέστατα [c] παῦσι τοῖς ἐχθροῖς, ἔπειτα τ κηδεμόνα τ ἀσφαλείας αὐτῶν ἀναιρήσας ἀσεβέσι, καὶ κλεῖσαι οὐκ αἰδούμενος τὴν πόλιν αὐτῶν τῷ τειχίσαντι, προσδέχεσθαι τοὺς ἀπολογησομένους ἔφασκε, καὶ δι' ὧν [d] βεβαιώσαιτο τὴν πόλιν. κατέβαινον δὲ εὐθέως δέκα τ Τιβεριέων οἱ δυνατώτατοι. καὶ τοὺς μὲ ἀναλαβὼν μιᾷ τ ἁλιάδων [e] ἀνήγαγε πορρωτάτω πεμφθησόμενα δὲ ἑτέρους τ βουλῆς τοὺς μάλιστα γνωρίμους κελεύει [f] προσελθεῖν, ὡς καὶ πρὸ ἐκείνων πίστιν τινὰ βουλόμενος λαβεῖν. ἕτερα καμπτήρας σκήψεις ὀπισθεν, ἄλλους ἐπ' ἄλλοις [g] ὡς ὀφὶ σωθήσομένους [h] προσκαλεῖτο· τοῖς δὲ κυβερνήταις ἐκέλευσε τ πληρωμένων ἀφ' τάχους εἰς Ταριχαίας ἀναπλεῖν, καὶ συγκλεῖσαι τοὺς ἄνδρας εἰς τὸ δεσμωτήριον, μέχρι πᾶσαν μὲν τὴν βουλὴν ὄντας εἰς ἑξακοσίους, τοὺς δὲ δημότας τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου συλλαβὼν, ἀνήγαγε σκάφεσιν εἰς Ταριχαίας.

ι'. Βοώντων δὲ τῶν λοιπῶν, αἴτιον [i] εἶ) μάλιστα τ ἀποστάσεως Κλεῖτόν τινα, καὶ ἀδικαλόντων εἰς ἐκεῖνον [k] ἀπερείδεσθαι τὴν ὀργὴν, ὁ Ἰώσηπος ἀνελεῖν μὲ ἔδεινα προήρητο, [l] Λευίαν δέ τινα τῶν [m] αὐτῷ φυλάκων ἐκέλευσεν ἐξελθεῖν, ἵνα ἀποκόψῃ τὰς χεῖρας τῷ Κλείτῳ. δείσας δὲ ἐκεῖνος εἰς ἐχθρῶν τόπον ἀποβήσεσθαι μόνος, οὐκ ἔφη. χειλιάζοντα δὲ τὸν Ἰώσηπον ὁρῶν ὁ Κλεῖτος, καὶ προθυμούμενον [n] ἀποπηδᾶν αὐτὸν ἐπὶ τὴν τιμωρίαν, ἐκέλευεν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν καταλιπεῖν. καὶ κείνου καταινέσαντος, ἐφ' ᾧ τὴν ἑτέραν αὐτὸς ἀποκόψειν [o] ἑαυτῷ, ἀνασάμενος τῇ δεξιᾷ τὸ ξίφος ἀπέκοψε τὴν λαιάν. εἰς τοσοῦτον δέους [p] ὑπ' αὐτῷ Ἰωσήπου προήχθη. τότε μὲ δὴ κενοῖς σκάφεσι καὶ δορυφόροις ἐπὶ τὸν δῆμον αἰχμαλωτισόμενος, πάλιν [q] τὴν Τιβεριάδα προσηγάγετο. [r] μετὰ δ' ἡμέρας ὀλίγας Γίσχαλα Σεπφωρίτας συναφιξάσαν ἑλὼν, ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις. συναγαγὼν μέντοι πάντα, τοῖς δημόταις [s] δέδωκε, τοῖς τε κατὰ Σεπφωρεῖς ὁμοίως καὶ Τιβεριάδα. καὶ γὰρ κἀκείνους χειρωσάμενος, νουθετήσας ἀφ' τῆς ἁρπαγῆς ἠθέλησε, καὶ τὴν ἀποδόσει τῶν χρημάτων πάλιν εἰς εὔνοιαν προσηγάγετο.

be abeſſet ſpatio, ut ægre cerni poſſet, vacuis naviculis in ſalo fluctuare juſſis, ipſe, ſeptem ſolum ex ſatellitibus *eoſque* inermes ſecum habens, propius ut conſpiceretur acceſſit. Ipſum autem cum inimici, adhuc ei maledicentes, ex muro aſpexiſſent, etiam præ conſternatione, quod ſcaphas armatorum plenas eſſe exiſtimarint, arma projiciunt: manuſque ſupplices agitantes, ut parceret civitati orabant atque obſecrabant. *Joſephus Tiberiadem ſe conſert.*

9. Joſephus autem, cum multa illis minatus eſſet, *eiſque* exprobraſſet, quod primi omnium bello Romanos adorti inteſtinis diſcordiis vires ſuas ante conſumerent, eaque facerent quibus nihil optatius hoſtibus accidere potuit, ac deinde ſecuritatis ſuæ curatorem de medio tollere feſtinarent, urbemque non erubeſcerent ipſi claudere qui eam muniverat, dicebat, ſe eos non rejicere qui urbem de ante delictis expurgaturi venirent, quorumque interventu ſecuritatem ei præſtaret. Itaque ſtatim ad eum decem Tiberienſium potentiſſimi deſcenderunt. Et hos quidem cum in unam è naviculis recepiſſet, quam longiſſime eos avexit: alios vero è ſenatoribus L, & maxime nobiles, ad ſe venire juſſit, quaſi ab ipſis quoque ſibi fidem quandam dari voluerit. Deinde novas cauſationes excogitans, alios adhuc atque alios fœderis obtentu accerſibat; adeoque navium repletarum gubernatoribus imperavit, ut celeriter Tarichæas navigarent, viroſque in carcerem includerent, donec univerſum quidem ſenatum ad DC, & duo circiter millia plebeiorum comprehenſa ſcaphis Tarichæas abduxerit. *Stratagemate urbem recipit ſervatque.*

10. Cum autem reliqui vociferarent, Clitum quendam eſſe præcipuum defectionis auctorem, atque obſecrarent ut in illum iram *ſuam* conferret, Joſephus, qui id ſibi propoſuerat ut neminem *è popularibus ſuis* interficeret, Leviam quendam è ſatellitibus ſuis egredi juſſit, ut Clito manus amputaret. Ille vero veritus ut ſolus in globum inimicorum deſcenderet, id facere recuſabat. Clitus autem, cum Joſephum in ſcapha indignabundum ſtare videret, atque in eo fere eſſe ut ipſe deſiliret ad ſupplicium de eo ſumendum, à litore ſupplicabat, ut unam ſibi manum reliquam faceret. Cumque hoc conceſſiſſet Joſephus ea lege ut alteram ſibimet Clitus præcideret, educto ille dextera gladio lævam ſibi abſcidit. adeo eum timor ipſius Joſephi invaſerat. Tunc quidem Joſephus, cum vacuis ſcaphis & ſeptem ſatellitibus quoſdam de populo in ſervitutem abſtraxiſſet, rurſum Tiberiadem ſibi adjunxit. Paucis autem diebus, cum Giſcalorum urbem cepiſſet, quæ una cum Sepphoritis à ſe defecerat, eam militibus diripiendam conceſſit. Omnia tamen, quæ colligere potuit, civibus reddenda curavit, ſimiliter etiam Sepphoritis & Tiberienſibus. nam & hos in poteſtatem ſuam redactos defectionis ſuæ ex rapinis admonitos eſſe voluit; atque rerum ſuarum reſtitutione eos iterum ad benevolentiam alliciebat. *Clitus defectionis auctor, educto dextra gladio, lævam ſibi amputat.* *Giſcala, Sepphoris, & Tiberias capiuntur & diripiuntur.*

a Πρῶτον *Big. Bod. & Rhed.* *b* Παραναλίσκοιτο *Bod.* *c* Δρᾶσι *Big.* *d* Βεβαιώσαιτο τὴν π. *Bod.* *e* Ἀπήγαγε *Voſſ.* *f* Προελθεῖν *Big.* *g* Illud ὡς non agnoſcit *Big.* *h* Ita *Voſſ.* προσκαλεῖτο in *Editis Aliiſque.* πρὸς καλεῖτο *Big. & Bod.* *i* Videſis *Suidam* in voce ἀποτείνας *Voſſ.* *k* Λαβὼν *Big.* quo modo & in quibuſdam *Ruffini* exemplaribus. *l* Ὑφ' ἑαυτῷ *Big.* *m* Αὐτὸν ἀποπηδᾶν *Big. & Bod.* *n* Αὐτῷ *Big.* *o* Ὑπὸ Ἰωσήπου *Big.* *p* Illud τὴν deeſt *Big.* *q* Ita *Big. Voſſ. & Bod.* δὲ non agnoſcit *Baſ.* mox μὲ poſt ἐπέτρεψε delevi auctoritate *Cod. Big. & Ruffini.* *r* Ἔδωκε *Big. Voſſ. & Bod.*

CAP.

XXVIII.

CAP. XXII.

Judæi intenti bellicis inſtrumentis conficiendis. Simon Gioræ filius ad rapinas ſe convertit.

Hieroſolymorum ſtatus perturbatus.

ET Galilææ quidem motus *ita* compoſiti erant. Cum autem à turbis civilibus requieſcerent, id agebant ut ſe adverſus Romanos compararent. Hieroſolymis autem Ananus pontifex, & primorum quotquot cum Romanis non ſentiebant, muros inſtaurare properabant, & multa bellica inſtrumenta. Et paſſim quidem per urbem jacula & omne genus arma fabricata erant: exercitiis vero *tumultuoſis operam dabat ingens juvenum multitudo, & omnia perturbationis plena conſpiciebantur. Magna autem triſtitia moderatos occupabat; multique, futuras clades animo proſpicientes, in fletus & lamenta erumpebant. & auguria erant in malum omen ab iis accepta qui pacem amabant; ii vero qui bellum accenderant ea pro lubitu ſtatim interpretabantur, atque tum civitas in eo erat ſtatu ac ſi jam peritura eſſet, etiam antequam in eam venirent Romani. Anano autem in animo erat paululum deſiſtere à bellicis inſtrumentis conficiendis, ut ſeditioſorum & Zelotarum, ut vocabantur, amentiam in melius mutaret: verum ab illorum vi ſuperatus eſt. & quis ejus *vitæ* finis fuerit in ſequentibus declarabimus.

Simon Gioræ filius rapinis & cædibus in Idumæos graſſatur.

2. At in Acrabatene toparchia Simon Giotæ filius, cum multos novis rebus ſtudentes congregaſſet, ad rapinas ſe convertit; & non ſolum locupletium domos dilacerabat, verum etiam corpora verberibus conficiebat: & jam ante palam in eo erat ut tyrannidem *quidem* ſibimet arriperet. Ab Anano autem & magiſtratibus miſſo adverſus eum exercitu, ad latrones qui Maſſadam occupabant cum ſuis effugiebat: ibique manens, donec Ananus aliique ejus inimici perempti erant, Idumæam una cum latronibus populabatur: adeoque ut ejus gentis magiſtratus, propter cæſorum multitudinem & frequentes rapinas, collecto exercitu, vicos præſidiis tenerent. At Judæorum quidem res *eo tempore* ita ſe habebant.

ΚΕΦ. κϚ'.

μδ'.

Ιουδαῖοι παρεσκευάζοντο τὰ πρὸς πόλεμον. ὁ Γιώρα Σίμων ἐφ' ἁρπαγὰς ἐτράπετο.

Τὰ μὲν οὖν [a] κατὰ Γαλιλαίαν ἐπέπαυτο κινήματα. καὶ τῶν ἐμφυλίων παυσάμενοι θορύβων, ὅτι τὰς πρὸς Ρωμαίους ἐτράποντο παρασκευάς. ἐν δὲ τοῖς Ιεροσολύμοις, Ανανός τε ὁ ἀρχιερεύς, καὶ τῶν δυνατῶν ὅσοι [b] μὴ τὰ Ρωμαίων ἐφρόνουν, τό, τε τεῖχος ἐπεσκεύαζον, καὶ πολλὰ τῶν πολεμικῶν ὀργάνων. καὶ ἅμα πάσης μὲν τῆς πόλεως ἐχαλκεύετο βέλη, καὶ παντοπλία· πρὸς ἅπαντας δὲ γυμνασίαις τὸ τῶν νέων πλῆθος ἦν, [c] καὶ μεστὰ ἦν πάντα [d] θορύβου. δεινὴ δὲ κατήφεια τὸ μετέωρον, καὶ πολλοὶ, τὰς μελλούσας προορώμενοι συμφορὰς, ἀπαλοφρονοῦσι. θειασμοὶ δὲ τοῖς εἰρήνην ἀγαπῶσι δύσφημοι· τοῖς δὲ τὸν πόλεμον ἐξάψασιν [e] ἐκδιάζοντο πρὸς ἡδονήν, καὶ τὸ κατάστημα τῆς πόλεως πρὶν ἐπελθεῖν Ρωμαίους ἦν ὡς [f] ἀπολωλυῖαν. Ανάνῳ γοῦν μικρὸν φρονοῦντι ἦν, καθαμαρτὸν ἀφιστάμενον τῶν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν, κάμψαι πρὸς τὸ συμφέρον τύς τε ζηλωτὰς, καὶ τὴν τῶν κληθέντων ζηλωτῶν ἀφροσύνην· [g] ἤρθητο δὲ τῆς βίας. καὶ τοῖς ἑξῆς αὖθις τέλος ἔτυχε δηλώσομεν.

β'. Κατὰ δὲ τὴν Ακραβατηνὴν τοπαρχίαν ὁ Γιώρα Σίμων, πολλοὺς τῶν νεωτερίζοντων συναγαγών, ἐφ' ἁρπαγὰς ἐτράπετο, καὶ οὐ μόνον τὰς οἰκίας [h] ἐκενάγαστε τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα κατηκίζετο, δῆλός τε ἦν ἤδη πόρρωθεν ἀρχόμενος τυραννεῖν. πεμφθείσης δὲ ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ Ανάνου [i] καὶ τῶν ἀρχόντων στρατιᾶς, πρὸς τοὺς ὀνομαζομένους Μασσάδα λῃστὰς μὲν ἦν ἐκφεύγει, καὶ μένει τῆς Ανάνου καὶ τῶν ἄλλων [j] ἐχθρῶν ἀναιρέσεως μένων σωνελαύνετο τὴν Ιδουμαίαν· ὥστε τοὺς ἄρχοντας τοῦ ἔθνους ἅμα ὁ πλῆθος τῶν φονευομένων, καὶ τὰς συνεχεῖς ἁρπαγὰς, στρατιὰν ἀθροίσαντας, ἐμφράξαι τὰς κώμας ἔχειν. [k] Ἀλλὰ τὰ μὲν κατ' [l] τὴν Ιουδαίαν οὕτως εἶχε.

a Κατὰ τὴν Γαλ. *Voſſ.* b Ita *Big.* καὶ μὴ in *cæteris.* c Μεστὰ δὲ ἦν πάντα *Big.* d Θορύβων *Bod.* e Ita *Big.* & *Suidas* in voce. ἐκδιάζοντο in *Editis Aliiſque.* f Ἠπλῶσθαι *Big.* g Ἐπέσχετο *Big.* h Καὶ τὰ ἀφ. *Big.* & *Ruf.* i Illud ἐχθρῶν è *Cod. Big.* & *Ruſſini* verſione. k Ἀλλὰ non agnoſcit *Big.* l Τὴν addidi è *Cod. Bod.* * Injuſſis, *Ruf.*

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΤΡΙΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO TERTIO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως Νέρων, πυθόμενος τὰ κατὰ τὴν Ιουδαίαν, διετέθη.

1. *Quomodo Nero affectus erat, cum res Judææ perturbatas accepisset.*

β'. Ὅπως Ιουδαῖοι, μετὰ τὴν Κεστίου πληγὴν ἐπελθόντες Ασκάλωνι, δὶς ἡττήθησαν, δισμυρίους σχεδὸν ἀποβαλόντες.

2. *Quomodo Judæi, post Cestii cladem Ascalonem adorti, bis superati erant, amissis viginti fere hominum millibus.*

γ'. Ὅπως Οὐεσπασιανὸς, τὰς δυνάμεις ἀπὸ Αντιοχείας ἀναλαβὼν, ἐπὶ Πτολεμαΐδα ἦλθε· ἔνθα ὑπαντήσαντες Σεπφωρῖται, Γαλιλαῖοι ὄντες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν.

3. *Quomodo Vespasianus, copiis quæ Antiochiæ erant secum assumptis, Ptolemaidem profectus est: ubi Sepphoritæ, populus Galilææ, obviam facti, sese dediderunt.*

δ'. Ἔκφρασις Γαλιλαίας, καὶ πάσης τῆς Ιουδαίας· καὶ ὅπως ὁρμήσας Ἰώσηπος εἰλῶν Σεπφώρην ἀπεκρούσθη, Πλακίδου χιλιάρχου βοηθήσαντος.

4. *Galilææ & universæ Judææ descriptio: & quomodo Josephus, ad Sepphorin capiendam ire contendit, & repulsus est à Placido tribuno, qui subsidio venerat.*

ε'. Ὅπως Τῖτος, ἀπὸ Αχαΐας εἰς Αλεξάνδρειαν περαιωθεὶς, κἀκεῖθεν ἀπάρας ἐνέπεσε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, πλείστην ὅσην συναγαγόντι δύναμιν.

5. *Quomodo Titus Alexandriam transmisit ex Achaja, cumque inde movisset patri se junxit, id agenti ut copias quas poterat maximas colligeret.*

ς'. Διαγραφὴ τῶν Ρωμαϊκῶν στρατευμάτων τε καὶ στρατοπέδων, καὶ τῶν ἄλλων, ἐφ' οἷς ἐπαινοῦνται Ρωμαῖοι.

6. *Descriptio Romanorum exercituum, & castrorum, aliorumque, propter quæ laudantur Romani.*

ζ'. Ὅπως Πλάκιδος, ὁρμήσας αἱρῆσαι Ιωτάπατα, ἀπεκρούσθη· καὶ Οὐεσπασιανοῦ εἰσβολὴ εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀπὸ Πτολεμαΐδος.

7. *Quomodo Placidus repulsus est, tentatis oppugnatione Iotopatis: & Vespasianus Ptolemaide profectus impressionem facit in Galilæam.*

η'. Ἔκφρασις τοῦ τῶν Ρωμαίων ὁδοιπορικοῦ στρατιᾶς.

8. *Descriptio Romani exercitus in itineribus.*

θ'. Ὅπως διετέθησαν Ιουδαῖοι, τὴν εὐταξίαν Ρωμαίων ἰδόντες· καὶ ὅπως Ρωμαῖοι, τὴν Γαδαρίων ἑλόντες, ἡδονὴν πάντας ἀνεῖλον.

9. *Quomodo affecti erant Judæi, cum Romanorum disciplinam conspexissent: utque Romani, captis Gadaris, omnes cujuscunque ætatis peremerunt.*

ι'. Ὡς Ἰώσηπος εἰς Τιβεριάδα φυγὼν, δέος ὃν ἐν αὐτῇ ἐνέπλησεν· καὶ ὡς, γράψας τοῖς ἐν Ιεροσολύμοις περὶ τῶν πραγμάτων, αὖθις εἰς Ιωτάπατα εἰσέρχεται.

10. *Qualiter Josephus, cum Tiberiadem fuga se recepisset, metum incolis omnibus injecit: utque literis de rerum statu ad Hierosolymitas missis, iterum Iotapata revertitur.*

ια'. Ὅπως μαθὼν Οὐεσπασιανὸς τὸν Ἰώσηπον εἰς Ιωτάπατα καταφυγόντα ἐκπολιορκεῖν τοῦτον.

11. *Quomodo Vespasianus, ubi intellexit Josephum profugisse Iotapata, ipsum obsidet.*

ιβ'. Ἔκφρασις τῆς πόλεως Ιωταπάτων, καὶ ὅπως Οὐεσπασιανὸς χώμασι τὸ μεθ' ὅλου τείχους ἐξομαλίσας, τὰς ἀφετηρίας μηχανὰς ἐπέστησεν.

12. *Descriptio urbis Iotapatenæ. & quomodo Vespasianus, cum spatium omne ante muros aggeribus complesset, machinas ad tela emittenda erexit.*

ιγ'. Ὅπως Ἰώσηπος στρατηγήμασι Ρωμαίους, τό, τε τεῖχος ὑψῶν, καὶ τὸ ποτὸν [b] τοῖς ἰδίοις μέτρῳ παρέχων, τὴν πολιορκίαν ἐπὶ μακρὸν γενέσθαι [a] μεμηχάνηται.

13. *Quomodo Josephus stratagematis utitur adversus Romanos, & muros attollens, & potum mensura suis ministrans, aliaque excogitans quibus protraheretur obsidio.*

ιδ'. Ὅπως διὰ τὸ ἀποτυγχάνειν τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως βουλόμενος ἐξελθεῖν, ἐκωλύθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν.

14. *Quomodo, cum egredi voluisset salute civitatis desperata, prohibitus est à civibus.*

ιε'. Περὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ μηχανήματος ὃ λεγομένου κριοῦ, καὶ ὡς Ιουδαῖοι τὰ πολεμικὰ Ρωμαίων ὄργανα πυρὶ διέφθειραν.

15. *De constructione machinæ, quæ aries dicitur; utque Judæi bellica Romanorum instrumenta igne labefactarunt.*

a Περιθυμήματος in Cod. Urbinate. b Τοῖς Ιουδαίοις Gall.

16. *De Eleazaro Sameæ filio; utque Veſpaſiano pes vulneratur jaculo.*
17. *De vi baliſtarum & catapultarum, & quam longe corporum partes avulſæ ejaculatæ erant.*
18. *Quomodo Veſpaſianus trifariam urbem circundedit, & quænam Joſephus adverſus eum machinatus eſt.*
19. *Quomodo Joſephus oleum fervens & fœnum Græcum decoctum ſuper Romanos urbem obſidentes effudit.*
20. *Quomodo Veſpaſianus, majori cum ſecuritate machinas urbi admovens, aggeres erexit.*
21. *Quomodo Japha, urbs vicina Iotapatis, iiſdem diebus à Romanis capta eſt, primo quidem à Trajano illuc miſſo, deinde à Tito.*
22. *Quomodo etiam Samaritæ à Cerealio ad internecionem cæſi ſunt.*
23. *Quomodo expugnata ſunt Iotapata, à transfuga prodita: ubi & Antonius centurio occiſus eſt.*
24. *Quomodo Joſephus, cum in latebras abditus una cum aliis occultari videretur, proditus à muliere, ſeſe Romanis tradere voluit.*
25. *Quomodo qui ſimul erant cum Joſepho ei obſtiterunt, quo minus ſemet dederet Romanis; & quænam ad ipſos diſſeruit.*
26. *Illis non valens perſuadere quod voluit, per certos numeros artificioſe diſpoſitos omnes eo deduxit, ut alter ab altero perimi vellent: ipſe duntaxat cum altero relictus eſt, & ad Romanos abductus.*
27. *Ad Veſpaſianum ductus quænam verba faciebat: & quomodo ab ipſo tractatus eſt.*
28. *Quomodo Veſpaſianus rediit Cæſaream urbem maritimam, illic cum exercitu hyematurus.*
29. *Quomodo ex urbibus vaſtatis qui effugerant, in unum collecti, Joppen inſtaurarunt: & qualiter ipſi necati ſunt à Romanis, & urbs funditus everſa.*
30. *Quomodo affecti erant Hieroſolymitæ, auditis quæ Iotapatis acciderunt. utque primum quidem, cum accepiſſent Joſephum mortem oppetiiſſe, lamenta ediderunt: deinde cum ex Romanis intellexiſſent ipſum magno in honore eſſe, ira exardebant, & majori impetu ad bellum ferebantur, quaſi & ipſum pariter ac Romanos ulturi eſſent.*
31. *Quomodo Veſpaſianus Cæſareâ maritimâ Cæſaream Philippi tranſiit, ab Agrippa invitatus; ubi & de Tiberiadis & Tarichæarum defectione audivit.*
32. *Quomodo capta eſt Tiberias, cum populum defectionis pœnituiſſet & ſibi ignoſci petiiſſet.*
33. *Quomodo Titus, à patre Tarichæas miſſus, cum ſuos adverſariorum multitudine perterritos videret, allocutione eos confirmat.*
34. *Quomodo Romani, Titi orationis vi alacres facti & animati, Tarichæas expugnarunt, & multos in urbe hoſtes jugularunt.*
35. *Deſcriptio Jordanis & regionis Genneſar.*
36. *Quomodo Veſpaſianus imperator tractavit Tarichæatas quos ceperat.*

ις'. Περὶ Ελεαζάρυ τ̃ ὑ̃ Σαμέυ· κ̀ ὡς Οὐεσπασιανὸς βέλει κατὰ τ̃ πόδα πτρώσκεται.

ιζ'. Περὶ τ̃ βίας τ̃ πετροβόλυ ὀργάνυ, ὁπόσον ἀφίσημα τὰ ἀποῤῥηγνύμενα τ̃ σωμάτων ἀπεσφενδόνα μέρη.

ιη'. Ως Οὐεσπασιανὸς τριχῆ τὴν πόλιν περιέλαβε, καὶ οἷα Ἰώσηπ@· ἀντεμηχανήσατο.

ιθ'. Οπως Ἰώσηπ@· ζέον ἔλαιον, κ̀ τῆλιν ἐφθὸν τοῖς πολιορκοῦσι τ̃ Ρωμαίων ὑπέχεεν.

κ'. Οπως Οὐεσπασιανὸς, ἀσφαλέστερον προσάγων τῇ πόλει τὰς μηχανὰς, ὕψωσε τὰ χώματα.

κα'. Οπως Ιαφὰ πόλις, ὑπηγγέιτων Ιωταπάτεις, κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας ὑπὸ Ρωμαίων ἥλω, πρῶτον μὲν ὑπὸ Τραϊανοῦ πεμφθέντ@·, ἔπειθ' ὑπὸ Τίτυ.

κβ'. Οπως καὶ οἱ Σαμαρεῖς ὑπὸ Κερεαλίυ πανδημεὶ ἀπεσφάγησαν.

κγ'. Οπως ἑάλω Ιωτάπατα ὑπὸ αὐτομόλυ προδοθέντα, ἔνθα κ̀ ὁ ἑκατόνταρχ@· Αντώνι@· ἐσφάγη.

κδ'. Οπως Ἰώσηπος, δόξας λαθεῖν [a] σὺν ἑτέροις, ὑπὸ γυναικὸς μεμυθεὶς, ἑαυτὸν Ρωμαίοις ἐβουλήθη παραδοῦναι.

κε'. Οπως ἐκώλυον Ἰώσηπον οἱ συνόντες αὐτῷ δεξιὰς δοῦναι Ρωμαίοις, κ̀ ὁποῖα πρὸς αὐτοὺς διεξῆλθε.

κς'. Οπ μὴ δυνάμεν@· αὐτοὺς πεῖσαι, λόγ@· τιν@· ἀριθμῷ τεχνικῶς αὐτοὺς μεθοδεύσας, πάντας ὑπ' ἀλλήλων ἀναιρεθῆναι παρεσκεύασεν· αὐτὸς μόν@· σὺν ἑτέρῳ καταλειφθεὶς, κ̀ πρὸς Ρωμαίους ἀπελθών.

κζ'. Οποῖα πρὸς Οὐεσπασιανὸν ἀφθεὶς εἶπε, κ̀ ὅπως ἐκεῖνος αὐτῷ ἐχρήσατο.

κη'. Οπως Οὐεσπασιανὸς εἰς τὴν Φοινίκην Καισάρειαν ἐπανέστρεψε, τὸν χειμῶνα ποιήσων μετὰ τ̃ στρατιᾶς.

κθ'. Οπως οἱ ἐκπεσόντες τ̃ πεπορθημένων πόλεων συνελθόντες τὴν Ἰόππην ἔκτισαν, κ̀ οἵῳ τρόπῳ αὐτοί τε ὑπὸ Ρωμαίων ἀπώλοντο, καὶ ἡ πόλις κατεσκάφη.

λ'. Οπως διετέθησαν οἱ ἐν Ιεροσολύμοις, πυθόμενοι τὰ κατὰ τὰ Ἰωτάπατα. καὶ ὡς πρῶτον μὲν, ἀκούσαντες Ἰώσηπον τεθνάναι, ὠλοφύραντο· ἔπειτα μαθόντες Φλ. Ρωμαίοις ἐν μεγίστῃ τιμῇ αὐτὸν εἶναι, σφόδρα ὠργίσθησαν, κ̀ μᾶλλον πρὸς τὸν πόλεμον ὥρμησαν, ὡς ἐ αὐτὸν μ̃ τῶν Ρωμαίων ἀμυνόμενοι.

λα'. Ως Οὐεσπασιανὸς ἀπὸ τ̃ Φλάβυ Καισαρείας εἰς τὴν Φιλίππυ μετῆλθε, ὑπ' Αγρίππα κληθεὶς, ἔνθα καὶ τὴν ἀπόστασιν Τιβεριάδ@· καὶ Ταριχαιῶν ἤκουσεν.

λβ'. Οπως ἑάλω Τιβεριὰς μετανοίᾳ τ̃ δήμυ κ̀ συγγνώμῃ.

λγ'. Οπως Τῖτος, ἀποσταλεὶς ὑπὸ τ̃ πατρὸς εἰς Ταριχαίας, κ̀ τὰς οἰκείυς ἀφὶ τὸ πλῆθος τ̃ ἐναντίων κατιδηχότας ὁρῶν, δημηγορίᾳ τ̀ τοὺς [b] παρακρατεῖ.

λδ'. Ως προθυμίας ἐμπληθέντες Ρωμαῖοι, τῇ τ̃ λόγων ἰσχύϊ Τίτυ, τὰς Ταριχαίας ἐκρήτησαν, κ̀ πολλὰς τ̃ ἐν αὐτῇ πολεμίυς κατέσφαξαν.

λε'. Εκφρασις Ιορδάνυ κ̀ τ̃ Γεννησὰρ χώρας.

λς'. Οπως τοῖς ἁλοῦσι τ̃ Ταριχαιατῶν Οὐεσπασιανὸς ὁ στρατηγὸς ἐχρήσατο.

a Σὺν ἑτέροις *Vat.* b Παρακρατεῖ *Vat. & Barb.*

[a] ΦΛ.

Φ Λ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ;
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Γ'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER III.

ΚΕΦ. α'.

Οὐεσπασιανὸς ὑπὸ τοῦ Νέρωνος πέμπεται εἰς τὴν Συρίαν, ὅπως τοὺς Ἰουδαίους πολεμήσῃ.

CAP. I.

Vespasianus à Nerone mittitur in Syriam, ut Judæos bello aggrediatur.

ΝΕΡΩΝΙ δ' ὡς ἠγγέλη τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πάθοματα, λελυπῆσθαι μὲν ὡς εἰκὸς ἔκπληξις ἐμπίπλει καὶ δίος. φανερὸς δ' ὑπερηφάνει καὶ μεγαυχίζετο, φρονήσει μᾶλλον ἢ ταῖς τῶν πολεμίων ἀρεταῖς γεγονέναι τὰ συμβάντα, λέγων· πρέπειν δὲ ἡγεμόνος αὐτῷ μὲν ὑπὲρ τὸν ὄγκον τὸ ἡγεμονίας καταδυσωπεῖσθαι τὰ σκυθρωπὰ, καὶ δοκεῖν δεινὰ παντὸς ἐπάνω τὴν ψυχὴν ἔχειν. διελέγχετο γοῦν ὁ τῆς ψυχῆς θόρυβος τὸν φρενῖτιν.

CUM Neroni narratum esset, res apud Judæam male cecidisse, clam quidem, ut verisimile erat, animo consternatus est & metu *vehementer* ictus. At palam arrogantia efferebatur, & ira intumescebat, ducis exercitûs negligentia potius quam virtute hostium facta esse quæ acciderant, dicens; ipsumq; decere existimans propter imperii majestatem tristia spernere & nihili habere, viderique malis omnibus superiorem animum gerere. Cæterum mentis trepidationem arguebant curæ & sollicitudo.

Nero ex rebus in Judæa male gestis animo perturbatus.

β'. Σκεπτόμενος δὲ, τίνι πιστεύσει κινηθέντι τὴν ἀνατολὴν, ὃς τιμωρήσεται μὲν τοὺς Ἰουδαίους ἐπανάστασιν, μετὰ καταλήψεται δὲ αὐτοῖς ἤδη καὶ τὰ πέριξ ἔθνη συνιστᾶσιν, μόνον εὑρίσκει Οὐεσπασιανὸν ταῖς χρείαις ἀναλογοῦντα, καὶ τηλικοῦτον πολέμου μέγεθος ἀναδέξασθαι δυνάμενον, ἄνδρα ταῖς ἀπὸ νεότητος στρατείαις ἐγγεγηρακότα, καὶ πρόσφατον μὲν πάλαι Ῥωμαίοις τὴν ἑσπέραν ὑπὸ Γερμανῶν ταραττομένην, προσκτησάμενον δὲ τοῖς ὅπλοις Βρεττανίαν τὴν λανθάνουσαν. ὃν καὶ τῷ πατρὶ Κλαυδίῳ παρέσχε, χωρὶς ἱδρῶτος ἰδίου θριάμβου κατάγειν.

Cum autem deliberaret, cuinam committeret Orientem motibus agitatum, ut Judæorum rebellium pœnas persequeretur, gentesque vicinas simili insania correptas, *ne idem facerent*, præverteret, solum Vespasianum invenit rerum necessitatibus parem, & qui in se tanti belli molem posset suscipere; virum, à prima adolescentia usque ad senectutem, bellis exercitatum; & qui pop. Rom. jampridem pacasset Orientem, à Germanis perturbatum; armisque vendicasset Britanniam antea parum cognitam: unde patri quoque ipsius Claudio præstitit, ut sudore non suo triumpharet.

De duce, quem ad motus comprimendos mitteret, deliberat.

γ'. Ταῦτά τε δὴ προκληδονιζόμενος, καὶ σταθερὰν μεθ' ἡλικίας ὁρῶν, μεθ' υἱῶν τοὺς υἱοὺς ὁμηρείας τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἔχοντα, καὶ τὸν μὲν πρεσβύτερον ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἤδη τῶν ἐν Ῥώμῃ πραγμάτων ὄντα, τὸν δὲ νεώ

rumque ætatem integram manus ſuppeditantem paternæ prudentiæ, forſan & Deo aliquid de univerſis præordinante, virum mittit qui cum imperio præeſſet Syriæ exercitibus, multis blanditiis, quales poſtulat neceſſitas, ad eum incitandum adhibitis & officioſis delinimentis. Ille autem ex Achaia, ubi tum cum Nerone erat, Titum quidem filium ſuum miſit Alexandriam, ut inde quintam & decimam legiones moveret. ipſe vero, trajecto Helleſponto, pedibus in Syriam pervenit: ibique Romanas copias & multa regum vicinorum auxilia congregabat.

Titus in Alexandriam miſſus: Veſpaſianus in Syriam pervenit.

εση, ἡ τὰς τύτων ἀκμὰς χεῖρα τ παῤῥώας συνέσεως, τάχα τι ἡ θεὶ τ ὅλων ἤδη τ Θεὸν τεθοικονομημένων, πέμπει τ ἄνδρα [a] Ἀψελινθόμιον ἡγεμονίαν τ ἐπὶ Συρίας στρατευμ, πολλὰ τοῖς ὁ ἐπῆγον, οἷα κελεύουσι αἱ ἀνάγκαι, μειλιξάμενός τε ἡ τροθεραπεύσας. ὁ δὲ ἀπὸ τ Ἀχαΐας, ἔνθα συνῆν Νέρωνι, τ μὲ υἱὸν Τίτον ἔστειλεν [b] ἐπ' Ἀλεξανδρείας, [c] τότε πέμπτον ἡ δέκατον ἐκεῖθεν ἀναστήσοντα τάγμα. περάσας δὲ αὐτὸς τ Ἑλλήσποντον, πεζὸς εἰς Συρίαν ἀφικνεῖται, καὶ κατὰ τὰς τε Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις [d] συνῆλθε, ἡ συχνὰς παρὰ τ γειτνιώντων βασιλέων συμμαχίας.

CAP. II.

Magna Judæorum cædes circa Aſcalonem. Veſpaſianus Ptolemaidem venit.

Judæi bellum movent, & cum copiis Aſcalonem contendunt.

JUdæi autem, poſt Ceſtii cladem inexſpectato rerum ſucceſſu elati, animorum impetus cohibere non poterant, & quaſi * fortunæ flabellis excitati bellum ulterius producere ſatagebant. Itaque ſtatim univerſi, quotquot pugnaciſſimi, congregati Aſcalonem *recta* contenderunt. Urbs *hæc* antiqua eſt, quingentis & viginti ſtadiis diſtans ab Hieroſolymis, ſemper odio habita à Judæis, ac propterea tunc primis illorum incurſibus propior fore viſa eſt. Excurſibus autem duces præerant tres viri & *corporis* robore & prudentia *omnium* eminentiſſimi, Niger *quidem* Peraïta, & Silas Babylonius, prætereaque Joannes Eſſæus. Et Aſcalon valide quidem munita fuerat: præſidiis vero fere deſtituta erat. eam quippe una *tantum* peditum cohors, & una equitum ala tuebatur, duce Antonio.

Romani, duce Antonio, cum Judæis congrediuntur.

2. Et illi quidem, ut qui ira incitati longe majori cum celeritate iter fecerant, ac ſi ex propinquo venirent, protinus aderant. Antonius vero (non enim neſciebat, jam futurum eſſe ut impetum in *urbem* facerent) equites prius eduxit, & nihil veritus aut hoſtium multitudinem aut audaciam, primam aggreſſionem fortiter ſuſtinuit, & ad mœnia irruentes propulſavit. Illi vero, belli imperiti cum peritis commiſſi, & pedites cum equitibus, incompoſiti cum denſis & confertis, & leviter armati cum militibus gravi armatura inſtructis, & majori animo quam conſilio militantes, cum dicto audientibus & uno nutu omnia facientibus dimicantes, facile profligantur. nam ut ſemel eorum primæ turbatæ erant acies, ab equitibus ſtatim in fugam vertuntur; & iis qui à tergo erant murum verſus urgentibus incidentes, ſibi invicem hoſtes erant, donec omnes, incurſibus equitum cedentes, per omnem campum diſperſi erant. iſte autem amplus & totus equitatui commodus. quod cum Romanos etiam plurimum juvaret, effecit ut Judæorum magna ſtrages ederetur. Nam & illos qui fugerent prævertendo, curſum in eos flectebant; & ex iis qui è fuga ſe congregaſſent innumeros transfixos perimebant. Alii vero alios, quocunq; ſe verterent, in orbem agentes & ex-

Magna Judæorum ſtrages.

ΚΕΦ. β'.

Μεγάλη Ἰουδαίων σφαγὴ περὶ Ἀσκάλωνα. Οὐεσπασιανὸς εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται.

β'.

ΙΟυδαῖοι δέ, μᾶλλον τῷ Κεστίῳ πληγῷ ἐπηρμένοι ταῖς ἀδοκήτοις εὐπραγίαις, ἀκρατεῖς ἦσαν ὁρμῆς, καὶ ὥσπερ ὑφριπιζόμενοι τῇ τύχῃ περισσοτέρα τ πόλεμον ἐξῆγον. πᾶν γὰρ εὐθέως ὅσον ἦν μαχιμώτατον αὐτῶν ἀθροισθέντες, ὥρμησ ἐπ' Ἀσκάλωνα. πόλις ἔστι ἀρχαία, τ Ἱεροσολύμων εἴκοσι καὶ πεντακοσίους ἀπέχουσα σταδίους, ἀεὶ μᾶλλον Ἰουδαίοις ἐχθρευθεῖσα, διὸ καὶ τότε ταῖς περίτασις ὁρμαῖς [e] ἐγκλεῖσα ἔδοξεν. ἐξηγοῦντο δὲ τ καταδρομῆς τρεῖς ἄνδρες, ἀλλὰ τε κορυφαῖοι καὶ σώμασι, Νίγερ τε ὁ Περαίτης, καὶ ὁ Βαβυλώνιος Σίλας, πρὸς οἷς Ἰωάννης ὁ Ἐσσαῖος. ἡ δὲ Ἀσκάλων ἐπετείχιστο μὲν καρτερῶς, βοηθείας δὲ τῶν φίλων ἔρημος. ἐφορᾶτο γὰρ ὑπό τε [f] ἀσπίδος πεζῶν, καὶ ὑπὸ μιᾶς ἴλης ἱππέων, [g] ἧς ἐπῆρχεν Ἀντώνιος.

β'. Οἱ μὲν δὴ πολὺ ταῖς [h] ὀργαῖς συντονώτεροι ὁδεύσαντες, ὡς ἐγγὺς ἐγένοντο ὁρμηθέντες, καὶ δὴ παρῆσαν. ὁ δὲ Ἀντώνιος, ἅτε γὰρ ἡγούμενος μέλλουσαν ἔτι τὴν ἔφοδον αὐτῶν, [i] προεξήγαγε τὰς ἵππους, καὶ θᾶττον ἢ κατὰ τοῖς ὁ πλῆθος, ἅτε [k] τοῖς τ τόλμαν ὑποδείσας τ πολεμίων, καρτερῶς τὰς προφορὰς ὁρμὰς [l] ἀνεδέξατο, καὶ τὸν ὅπλ ὁ τεῖχος [m] ὠθουμένους ἀνέσωσεν. ὡς δὲ τοῖς ἐμπείρως γε [n] πολέμων ἄπειροι, καὶ πεζοὶ τοῖς ἵπποις, ἀσυντάκτοις τε τοῖς ἡνωμένοις, καὶ τοῖς ὁπλίταις ἐξηρτυμένοις [o] ἐλαφρότεροι ὡπλισμένοι, θυμῷ τε πλέον ἢ βουλῇ στρατηγούμενοι, τοῖς εὐπειθέσι καὶ νοΐ μᾶλλον πάντα προφρόνως ἀντιπαιόμενοι, πονοῦσι ῥᾳδίως. ὡς δὲ αὐτοῖς [p] ἅπαξ ἤδη συνεταράχθησαν αἱ τοῦτων φάλαγγες, ὑπὸ τ ἵππων πρέποντων, καὶ τοῖς κατόπιν αὐτῶν ὅτι τὸ τεῖχος βιαζομένοις προσιππεύοντες, ἀλλήλων ἦσαν πολέμιοι, μέχρι πάντες, ταῖς τ ἱππέων [q] εἰσβολαῖς εἴξαντες, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ πᾶν τὸ πεδίον. τὸ δὲ λῷ [r] πλατύ, καὶ πᾶν ἱππάσιμον. ὁ δὴ, καὶ τοῖς Ῥωμαίοις συνεργῆσαν, πλεῖστον εἰργάσατο τ Ἰουδαίων φόνον. τοὺς τε γὰρ φεύγοντας, αὐτῶν φθάνοντες ἐπέστρεφον, καὶ τοὺς ὑπὸ τῷ ὁρόμῳ συνειλυμένων διεκπαίοντες, ἀπείρους ἀνῄρουν. ἄλλοι δὲ ἄλλους, ὅπη τρέποιντο, κυκλούμενοι καὶ περι-

a Λαψόμβων *Big.* b Ἐπ' Ἀλεξανδρίαν *Big.* εἰς Ἀλεξανδρείαν *Bod.* c Τὸ πέμπτον *Big.* & mox τάγμα *Vat.* d Συνήγαγε *Big.* e Ἐγκλεῖον *Big.* f Σπείρης *Big. Bod. Vat.* & *Voſſ.* g Ἧς ἦρχεν *Voſſ.* h Ὁρμαῖς συντονώτερον *Big.* i Προεξηγαγέτο *Big.* k Πρὸς non agnoſcit *Big.* l Ὑπεδέξατο *Big.* m Ὠθισμένους *Big.* n Πολεμεῖν *Big.* o Οἱ κουφότερον *Bod.* p Illud ἅπαξ deeſt *Big. Vat.* & *Voſſ.* q Ἐμβολαῖς *Big.* & *Voſſ.* ἀπειλαῖς *Gall.* & *Vat.* r Πολὺ *Big.* & forſan *Ruf.* apud quem, *qui fuit plurimus.* ſ Ὅπου *Big.* * Fortuna eos exagitante perciti, *Ruf.* Vide *Suidam* in voce σπερπίζω.

a Μίσσιμ

περιελαύνοντες κατηκόντιζον ῥᾳδίως. καὶ τοῖς μὲν Ἰουδαίοις τὸ ἴδιον πλῆθος ἐφημία πρὸς τὰς ἀμηχανίας κατεφέρετο· Ρωμαῖοι δ' ὀλίγοις τοῖς παροῦσι καὶ τοῖς εὐτραγίαις, καίπερ ὄντες ὀλίγοι τῷ πολέμῳ, ἠξίουν ἀρκεῖν σφᾶς αὐτοὺς ὑπερλάμβανον. καὶ τὸ μὲ προφιλονεικεῖσθαι τοῖς πλαίσμασιν, αἰδοῖ τε φυγῆς ταχείας καὶ μεταβολῆς ἐλπίδι, τῶν δὲ μὴ κοπιώντων ἐν οἷς εὐτύχει, παρέτεινε τὴ μάχη μέχρι δείλης, ἕως ἀπρεπῶς μὲ μόλις τὸ Ἰουδαίων ἀριθμὸν ἄνδρες, καὶ δύο τὼ ἡγεμόνοιν, Ἰωάννης τε καὶ Σίλας· οἱ λοιποὶ δὲ τραυματίαι ὃ πλέον, σὺν τῷ προλειπομένῳ τὼ ἡγεμόνοιν Νίγερι, τὼ Ἰδουμαίας εἰς πολίχνιόν τινα, [b] Σάλλις καλεῖται, συνέφυγον. ὀλίγοι δέ τινες καὶ τῶ Ρωμαίων ὅτι τῆσδε τῆς προτάξεως ἐτρώθησαν.

γ'. Οὐ μὴν [c] οἱ Ἰουδαῖοι τηλικαύτῃ συμφορᾷ κατεξάλησαν τὰ φρονήματα· μᾶλλον δὲ αὐτοῖς τὸ πάθος ἤγειρε τὰς τόλμας. [d] ὑπερῳρῶντές τε τοὺς ὑπὸ ποσὶ νεκροὺς, ἐδελεάζοντο τοῖς προτέροις κατορθώμασιν ὅτι πλησίον δούτερον. ἀφαλιπόντες γοῦν οὐδὲ ὅσον [e] ἰάσασθαι τὰ τραύματα, καὶ τὴν δύναμιν πᾶσαν ὁπισυλλέξαντες, [f] ὀργιλώτεροι καὶ πολλῷ πλείους ἐπαλινδρόμουν ὅτι τὴν Ασκάλωνα. παρέπετο δὲ αὐτοῖς, [g] μᾶλλον δὲ ἀπειρίας καὶ τῶν ἄλλων πρὸς πόλεμον ἐλαττωμάτων, ἡ προτέρα τύχη. ὃ γὰρ Αντωνίου τὰς παρόδους προλοχίσαντος, ἀδόκητοι τοῖς ὁδίταις ἐμπίπτοντες, καὶ ὑπὸ τῶν ἱππέων πρὶν εἰς μάχην συνταξάσθαι κυκλωθέντες, πάλιν πίπτουσι μὲ ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους· οἱ λοιποὶ δὲ πάντες ἔφυγον, σὺν οἷς καὶ Νίγερ, πολλὰ κατὰ τὴν φυγὴν εὐτολμίας ὑπερεξάμενος ἔργα. [h] συνελαύνονται δ' οὖν, προσκειμένων τῶν πολεμίων, εἴς τινα πύργον ὀχυρὸν κώμης [i] Βεζεδὴλ καλουμένης. ὁ δὲ περὶ τὸν Αντώνιον, ὡς μήτε τείχοντο περὶ τὸν πύργον ὄντα δυσάλωτον, μήτε ζωῆλα τὸ ἡγεμόνα καὶ γενναιότατον τῶν πολεμίων περιίδοιεν, ἐπισπεύδει τὸ τεῖχος. φλεγομένου δὲ τοῦ πύργου, Ρωμαῖοι μὲ ἀναχωροῦσι γεγηθότες, ὡς διεφθαρμένου καὶ Νίγερος. ὁ δὲ, εἰς τὸ μυχαίτατον τοῦ φρουρίου ἀσπάλαιον καταπηδήσας ὑπὸ τοῦ πύργου, διασώζεται, καὶ [k] μεθ' ἡμέραν τρίτην τοῖς μετ' [l] ὀλοφυρμοῦ τοὺς κηδείαν αὐτοῦ ἐρευνῶσιν ἐπιφθέγγεται· προελθὼν δὲ, χαρᾶς ἀνελπίστου πάντας ἐπλήρωσεν Ἰουδαίους, ὡς προνοίᾳ Θεοῦ σωθεὶς αὐτοῖς σωτὴρ εἰς τὰ μέλλοντα.

δ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν ἐκ τῆς Αντιοχείας· ἡ μητρόπολις ὅτι τῆς Συρίας, [m] μεγέθους τε ἕνεκα καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας, τρίτον [n] ἀδεῶς ὅτι τῆς ὑπὸ Ρωμαίοις οἰκουμένης ἔχουσα τόπον· ἔνθα καὶ πάσης τῆς ἰδίας ἰσχύος ἐκδεχόμενον αὐτῷ τὴν ἄφιξιν ἡ Αγρίππαν τὸν βασιλέα κατειλήφει, ὅτι Πτολεμαΐδος ἠπείγετο. ἡ [o] καὶ ζώντη ὑπαντῶσιν αὐτῷ τὴν πόλιν, οἱ τῆς Γαλιλαίας Σεπφώριν νεμόμενοι, τὴν τῆδε εἰρηνικὴ φρονοῦντες. οἳ καὶ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν, καὶ τὴν Ρωμαίων ἰσχύν· οὐκ ἀπρονόητοι, πρὶν

agitantes sagittis facile confecerunt. Et Judæis quidem suorum multitudo, quod de salute desperarent, pro solitudine habebatur: Romani vero prosperis elati, [1] licet ad pugnam pauci essent, tamen se satis superque habere existimabant. Et illis quidem res adversas superare contendentibus, quod & puderet eos cito fugere, & fortunam in melius mutari sperarent, Romanis autem dum feliciter res cederent minime delassatis, ad seram usque vesperam pugnatum est, donec à Judæis quidem perempti fuerant viri numero ad decem millia, duoque duces Joannes & Silas; cæteri vero plerique saucii, cum Nigro, qui unus restabat ex ducibus, in quandam Idumææ urberculam, cui nomen Sallis, confugerunt. Quin & è Romanis nonnulli in isto prælio vulnerati erant.

Decem millia Judæorum perempta, in quibus Joannes & Silas duces.

3. Veruntamen Judæi nequaquam tanta clade accepta cecidere animis; sed ex iis quæ passi sunt major illis crevit audacia. & mortuos ante pedes jacentes nihil morati, rebus jam ante prospere gestis ad cladem alteram alliciebantur. Itaque parvo tempore interjecto, quod ne curandis quidem vulneribus satis esset, copiisque suis omnibus undique collectis, majori cum indignatione multoque plures ad Ascalonem recurrebant. Illos autem, præter rei militaris imperitiam aliaque quibus in bello gerendo laborabant vitia, eadem quæ prius sequuta est fortuna. Nam cum Antonius transitus insidiis jam ante occupasset, ex improviso in eas inciderunt *Judæi*; & ab equitibus circundati, priusquam instructa esset acies, iterum quidem cadunt ad octo millia & amplius: cæteri vero omnes in fugam se conjiciebant, inque his Niger, multis dum fugeret magnæ audaciæ facinoribus editis: cumque instarent hostes, compelluntur in turrim bene munitam vici cujusdam, cui nomen Bezedel. Antonius vero cum suis, ne tempus tereretur circa turrim captu difficilem, & ne ducem superstitem eundemque hostium fortissimum sinerent effugere, ignem muro subjiciunt. Cum autem turris conflagraret, Romani quidem gaudio exsultantes discedunt, ac si Niger etiam periisset. Ille vero, cum ex turri in abditissimum castelli specus desiliisset, servatur; triduoque post cum socii lachrymantes eum ut sepeliretur quærerent, eos inferne alloquitur: egressusque gaudio insperato Judæos omnes complevit, tanquam Dei providentia servatus qui eos in posterum duceret.

Iterum ad pugnam se parant Judæi.

Octo millibus cæsis, fugantur.

Niger dux ex incendio castelli salvus evasit.

4. Vespasianus autem, [2] assumpto secum exercitu ex Antiochia (quæ Syriæ metropolis est, magnitudine simul aliaque felicitate tertium sine dubio, inter urbes terrarum orbis Romanæ ditionis, locum obtinens) ubi etiam regem Agrippam cum omnibus suis viribus adventum ejus exspectantem offenderat, Ptolemaïdem ire contendebat. Atque apud istam civitatem ei occurrunt Galilæi Sepphorin habitantes, [3] paciq; istic studentes. qui nec suæ salutis, nec Romanorum potentiæ improvidi, antequam

Vespasianus ex Antiochia ad Ptolemaidem properat.

A Sepphoritis

a Μύριοι τὸ ἀριθμὸν Ἰουδαῖοι ἄνδρες Bod. b Σάλις Bod. c Articulum οἱ omittunt Big. & Voss. d Ὑπερῳρῶντες δὲ τοὺς Big. e Ἰᾶσθαι Voss. & Lipsi. f Ὀργιλώτεροι καὶ πολὺ πλ. Big. & Voss. ὀργιλώτερον καὶ πολὺ πλ. Bod. & Vat. g Μετά τι τὸ Big. h Συμπλαύνονται προσκειμένων Big. in Rufini versione, & quoniam hostes instarent, in turrim quandam tutissimam compelluntur &c. i Βεδζὴλ Big. in plerisque Rufini libris Baldezel. k Μεθ' ἡμέραν τρίτην Big. l Ολοφυρμῶ Big. m Ita Big. Vat. & Ruf. μεγέθους ἕνεκα in cæteris. n Ασυγχείτως Bod. o Κατ' αὐτὸν Big. 1 Aliter verti potest, Græca distingundo ad hunc modum, καίπερ ὄντες ὀλίγοι, τῷ πολέμῳ καὶ &c. 2 Antiochiam exercitum ducens, Ruf. 3 Soli mente pacata, Ruf.

benigne excipiuntur Vespasianus.

tequam veniret Vespasianus, Cestio Gallo fidem dederant * & ab eo vicissim acceperant, præsidiumque militare susceperant. Ceterum tunc, cum ducem benigne admodum excepissent, alacriter sese etiam cum illis contra populares suos belli societatem inire pollicebantur. Quibus Vespasianus tunc, cum id postulassent, in præsidium dat equites totidem peditesque, quot resistendo fore arbitrabatur incursibus, si quid præter solitum moverent Judæi. non enim se parvum bello futuro discrimen adire existimabat, si sibi auferretur Sepphoris, civitas Galilææ maxima, & in loco *natura* munitissimo exstructa, quæque genti universæ foret præsidio.

ἀφικέσθαι Οὐεσπασιανόν, Κεστίῳ Γάλλῳ πίστεις τε ἔδοσαν, καὶ δεξιὰς ἔλαβον, καὶ παρεδέξαντο φρουράν. τότε γαμιλὼ, φιλοφρόνως ὑποδεξάμενοι † ἡγεμόνα, [a] τρισχιλίους σφᾶς αὐτοὺς ὑπέσχοντο καὶ † ὁμοφύλων συμμάχους. οἷς ὁ στρατηγὸς ἀξιώσασι, πόλιν τοῖς ἀσφάλειαν ἱππέας τε καὶ πεζοὺς παραδίδωσιν, ὅσους ἀνδίξειν τῶν καταδρομῶν, εἴ τι Ἰουδαῖοι παρακινοῖεν, ὑπολάμβανεν. καὶ γὰρ οὐδὲ μικρὸν ἐδόκει τὸ κινδύνευμα τοῖς † μέλλουσι πόλεμον, ἀφαιρεῖσθαι τὴν Σεπφόριν, μεγίστην μὲν οὖσαν τῆς Γαλιλαίας πόλιν, ἰσχυροτάτην δὲ [b] ἐπικαιρίαν χωρίων, καὶ φρουρὰν ὅλῳ τῷ ἔθνει ἐσομένην.

CAP. III.

Descriptio Galilææ, Samariæ, & Judææ.

Situs Galilææ.

DUÆ autem sunt Galilææ, una Inferior, altera Superior appellata, easq; Phœnice & Syria circundant. A solis quidem occasu *eas* distermmat Ptolemais territorii sui finibus, atque Carmelus, olim quidem Galilæorum, nunc autem Tyriorum mons; cui adhæret Gaba, urbs equitum dicta, quod equites ab Herode rege dimissi illic habitent. A meridie autem Samaris & Scythopolis usque ad fluenta Jordanis. Ab oriente vero eam terminant Hippene & Gadaris, atque ipsa Gaulanitis, regnique Agrippæ fines. Septentrionalia autem ejus Tyrus claudit, & Tyriorum regio. Inferioris quidem Galilææ longitudo extenditur à Tiberiade usque ad Chabulon, cui in maritimis vicina est Ptolemais. Latitudine autem patet à vico Xaloth nuncupato, qui in Magno campo situs est, usque ad Bersaben; unde etiam Galilææ superioris latitudo incipit usque ad Baca vicum: qui Tyriorum terram à *Galilæa* dirimit. Latitudo vero ejus à Thella vico Jordani proximo usque ad Meroth protenditur.

Galilææ utriusque longitudo & latitudo.

Galilæorum fertilitas.

2. Cum autem utræque tanta fuerint magnitudine, & tot gentibus alienigenis circundatæ, omni semper belli periculo resistebant. Nam & ab infantia pugnaces & ubique numero abundantes Galilæi; & neque formido unquam viros occupavit, neque eorum penuria regio laboravit: quoniam tota pinguis & pascua est, & omne genus arboribus consita, ita ut vel minime studiosos agriculturæ ubertate sua alliciat. Omnis itaque ab habitantibus exculta est, & nulla ejus pars otiosa. Quin & urbes frequentes, & crebri vici ubique populosi propter soli bonitatem, ut qui sit minimus supra quindecim millia incolarum habeat.

Galilæa comparata cum Peræa.

3. In summa autem, si quis Galilæam Perææ faciat magnitudine cedere, erit sane ut huic viribus & potentia eam præferat. Uni-

ΚΕΦ. γ'. δ'.

Ἔκφρασις Γαλιλαίας, Σαμαρείας, καὶ Ἰουδαίας.

Σημασία Γαλιλαίας, Σαμαρείας, καὶ Ἰουδαίας.

ΔΙΤΟΝ δ' ἔθνος τοῖς Γαλιλαίοις, τὸ μὲν ἄνω, καὶ † κάτω [c] προσαγορευόμενον, περίεχουσι μὲν ἡ Φοινίκη καὶ Συρία. διορίζει δὲ ἀπὸ μὲν δύσεως ἥλιος Πτολεμαὶς τοῖς † χώραις [d] τέρμασι, καὶ Κάρμηλος, τὸ πάλαι μὲν Γαλιλαίων νῦν δὲ Τυρίων ὄρος· ᾧ προσέχει [e] Γαβὰ πόλις ἱππέων, ὅτι ἀγορευομένη, διὰ τοὺς ὑφ' Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ἀπολυομένους ἱππεῖς ἐν αὐτῇ κατοικεῖν. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας, Σαμάρεις τε, καὶ Σκυθόπολις μέχρι † Ἰορδάνου [f] ῥείθρων. πρὸς ἕω δὲ Ἱππηνή τε [g] καὶ Γαδαρὶς ἀποτέμνει, [h] καὶ ἡ Γαυλανῖτις αὕτη, καὶ † Ἀγρίππα βασιλείας [i] οἱ ὅροι. τὰ [k] προσάρκτια δὲ αὐτῆς Τύρου τε καὶ Τυρίων χώρα περαίνει. καὶ † μὲν κάτω καλουμένης Γαλιλαίας, ἀπὸ Τιβεριάδος μέχρι [l] Χαβυλὼν, ἧς ἐν τοῖς παραλίοις Πτολεμαὶς γείτων, ὅ μῆκος ἐκτείνει. πλάτυνει δὲ ἀπὸ † ἐν ᾧ Μεγάλῳ πεδίῳ κειμένης κώμης, [m] ἣ Ξαλὼθ καλεῖται, μέχρι [n] Βηρσάβης, ἡ ἐν † ἄνω Γαλιλαίᾳ εἰς ἔσχατα ἀφ' ἑσπέρας κώμης· καὶ μέχρι Βακὰ κώμης· αὕτη δὲ † τῇ Τυρίων γῆν ὁρίζει. μηκύνει δὲ μέχρι Μηρὼθ ἀπὸ Θελλᾶ κώμης Ἰορδάνου γείτονος.

Β'. Τριχαῦτα δὲ ὄντα τὸ μέγεθος, καὶ τοσούτοις ἔθνεσιν ἀλλοφύλοις κεκυκλωμένα, πρὸς πᾶσαν ἀεὶ πολέμου περιῆν ἀντίσχον. μάχιμοί τε γὰρ ἐκ παίδων, καὶ πολλοὶ πάντοθι Γαλιλαῖοι, καὶ οὔτε δειλία ποτὲ τοὺς ἄνδρας, οὔτε [o] λιπανδρία † χώραν κατέσχεν, ἐπειδὴ [p] πίων τε πᾶσα καὶ εὔβοτος, καὶ δένδρεσι παντοίοις [q] κατάφυτος, ὡς ὑπὸ † εὐπαθείας προσκαλέσασθαι καὶ † ἥκιστα γῆς φιλόπονον. προσοικεῖται γὰρ ὑπὸ τῶν οἰκητόρων πᾶσα, καὶ μέρος αὐτῆς οὐδὲν ἀργόν. ἀλλὰ καὶ πόλεις πυκναὶ, καὶ ὅ † κωμῶν πλῆθος πανταχῇ πολυάνθρωπον διὰ † εὐδηνίαν, ὡς † ἐλαχίστην ὑπὲρ πεντακισχιλίους πρὸς τοῖς μυρίοις ἔχειν οἰκήτορας.

γ'. Καθόλου δὲ, εἰ καὶ τῷ μεγέθει τῆς ἐλαττώσεται τῆς Περαίας τὴν Γαλιλαίαν, προέλοιτο δ' ἂν τῇ δυνάμει. ἡ

a Ita *Big. Vat. Barb.* & *Rhed.* προθύμως in *Editis Aliisque.* *b* Ἐπικαιριωτάτην *Big.* *c* Προσαγορευόμενον *Big.* *d* Τέλμασιν *Gall.* *e* Ita lego cum *Rufino.* nec longe abest *Pseudo-Hegesippus*, apud quem, *Gabaa civitas, quæ Judæis quondam causa gravis exitii fuit.* Γόμαλα in *Editis Aliisque.* Γαῦλα *Big.* Γαόλα *Lipsi.* Γαόλαν *Vat.* & *Voss.* Videlis p. 915. *f* Ναμάτων *Big.* *g* Γαδαρὼς *Big.* *h* Καὶ τῇ Γαυλανιτὶ τούτῃ *Vat.* & *Big.* *i* Illud οἱ non agnoscunt *Big.* & *Bod.* *k* Προσαρκτικὴ *Big.* πρὸς ἄρκτια *Bod.* *l* Ita lego, partim ex pag. 925. & *Bochartо* in lib. 2. de *Phœnicum coloniis*, c. 4. & partim ex *Relando* in *Palæstina S.* p. 119. antea lectum erat & distinctum, μέχρι Χαβυλῶνος, ὃ τοῖς παραλίοις, Πτολεμαὶς γείτων τὸ μ. Pro Ζαβυλὼν facit *Rufinus*, ut & *Big.* & *Bod.* eosque sequitur *L. Cappellus* in *Hist. Jud. Comp.* p. 140. & nuperrime *Relandus.* Χαβυλὼν post. *Bochartum* malit *Cellarius* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 309. Forsan cum *Cod. Big.* legendum, ὃ τοῖς παραλίοις Πτολεμαίτων, μ. &c. *m* Cum ἰξαλὼθ habeat *Big.* ἣ Ξαλὼθ rescripsi. Ξαλὼ in *Editis Aliisque.* Ξαλὼθ *Bod.* absque ἣ. *n* Non est locus in *S. Literis* notissimus בְּרִר שֶׁבַע dictus, in confiniis Judææ versus Ægyptum, sed alius ab isto remotissimus. *L. Cappell.* *o* Λειψανδρία *Big.* & *Gall.* *p* Ἀμέσων τε π. *Vat.* & *Gall.* *q* Κατάκομος *Bod.* & *Gall.* † Dextrasque junxerant, *Ruf.* *a* Ita

μ ὃ εὐεργὸς ὅλη, καὶ συνεχὴς ὅτι καρποφόρος. ἡ Περαία δὲ, πολὺ μ μείζων, ἔρημος δὲ καὶ τραχεῖα τὸ πλέον, ὥς τε καρπῶν [a] ἡμέρων αὔξησιν ἀγριωτέρα. ὃ γεμὶν μαλθακὸν [b] αὐτῆς ἡ πάμφορον, καὶ τὰ πεδία δένδρεσι καταφυτα ποικίλοις, ὃ πλεῖστον δὲ ἐς ἐλαίας τε ἡ ἄμπελον ἡ φοινικῶνας ἥσκηται, διαρδομένη χειμάρροις τε τοῖς ἀπὸ τ ὀρῶν καὶ πηγαῖς ἀενάοις ἅλις, εἴ ποτε ἐκεῖνοι σεισίῳ φθίνοιεν. μῆκος μ οὖν αὐτῆς ἀπὸ Μαχαιροῦντος ἐς Πέλλαν, εὖρος δὲ ἀπὸ Φιλαδελφείας μέχρις Ιορδάνου. ἡ Πέλλη μ, ἣν προειρήκαμεν, τὰ μὲν ἄρκτον ὁρίζει, τὰ πρὸς ἑσπέραν δὲ [d] Ιορδάνης· μεσημβρινὸν δὲ αὐτῆς πέρας ἡ Μωαβῖτις, ἡ πρὸς ἀνατολὴν Αραβίᾳ τε ἡ [e] Σιλβωνίτιδι, πρὸς δὲ Φιλαδελφηνῇ ἡ [f] Γεράσοις ἀποτέμνει.

δ'. Ἡ δὲ Σαμαρεῖτις χώρα, μέση μὲν τῆς Ιουδαίας ὅτι καὶ τῆς Γαλιλαίας· ἀρχομένη γὰρ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ κειμένης [g] Γινναίας ὄνομα κώμης, ὅπου λήγει τῆς Ακραβατίνων τοπαρχίας· φύσει δὲ τῆς Ιουδαίας κατ' οὐδὲν διάφορος. [h] ἄμφω τε γὰρ ὀρειναὶ καὶ πεδιάδες, εἴς τε γεωργίαν μαλθακαὶ, καὶ πολύφοροι, καταδένδροί τε, καὶ ὀπώρας ὀρεινῆς καὶ ἡμέρου μεταί. [i] προσαρδεύεσθαι [k] δὲ ὑδάμοσι μὲν φύσει διαφυλεῖ, ὕονται δὲ τὸ πλέον. γλυκὺ δὲ ἅπαν πᾶν διαφόρως ἐν αὐταῖς· καὶ, διὰ πλῆθος πόας ἀγαθῆς, τὰ κλῆνη πλέον ἢ παρ' ἄλλοις γαλακτοφόρα. μέγιστον γοῦν τεκμήριον ἀρετῆς καὶ εὐθηνίας τὸ πλήθειν ἀνδρῶν ἑκατέραν.

ε'. Μεθόριος δὲ αὐτοῖς ἡ [l] Ανυὰθ Βορκέως προσαγορευομένη κώμη, πέρας αὕτη ἡ Ιουδαίας [m] τὸ πρὸς βορέαν. τὰ νότια δὲ αὐτῆς ὅτι μῆκος μετρουμένης ὁρίζει, προσκυρῶσα τοῖς Αράβων ὅροις [n] κώμη, καλοῦσι δ' αὐτὴν [o] Ιαρδὴν οἱ τῇδε Ιουδαῖοι. εὖρος γοῦν ἀπὸ Ιορδάνου ποταμοῦ μέχρις Ἰόππης ἀναπέπταται. μεσογαίτην δὲ αὐτῆς πόλις τὰ Ιεροσόλυμα κεῖται. [p] διὸ καὶ τινες οὐκ ἀσκόπως ὀμφαλὸν ὅλου τῆς χώρας ἐκάλεσαν. ἀφορᾷ δὲ ὑδὲ τ ἐκ θαλάσσης τερπνῶν ἡ Ιουδαία, τοῖς προσγείοις καταπεύσασα μέχρι Πτολεμαΐδος. μερίζεται δὲ εἰς ἕνδεκα κληρωχίας· ὧν ἄρχει μ ὡς βασίλειον τὰ Ιεροσόλυμα, περιέχουσα τὰ προσήκοντα πάσης, ὥσπερ ἡ κεφαλὴ σώματος. [q] αἱ λοιπαὶ δὲ μετ' αὐτὴν διῄρηνται τὰς τοπαρχίας. Γόφνα δευτέρα, καὶ μεθ' αὐτὴν [r] Ακραβατὰ, Θαμνὰ πρὸς ταύταις, ἡ Λυδδὰ, ἡ [s] Αμμαοῦς, ἡ Πέλλη, ἡ Ιδουμαία, ἡ [t] Εγγαδδαί, ἡ Ηρώδειον, ἡ Ιεριχοῦς, [u] μεθ' ἃς Ιάμνια ἡ Ἰόππη τ προσοίκων ἀφηγοῦνται, καὶ πρὸ ταύταις [x] ἥ τε Γαμαλιτικὴ ἡ Γαυλανῖτις, Βαταναία τε ἡ Τραχωνῖτις, αἳ καὶ τ Αγρίππα βασιλείας εἰσὶ μοῖραι. ἀρχομένη δὲ ἀπὸ Λιβάνου ὄρους καὶ τῶν Ιορδάνου πηγῶν ἡ

versa enim culta est, & passim quidem fructuum ferax. Peræa autem multo major; at pleraque quidem aspera atque deserta est, & agrestior quam ut alat fructus mansuetiores. Cæterum solum molle in ea admodum est ferax, camposque habet variis arboribus consitos, maxime vero occupatum & cultum est oleis & vineis & palmetis, irrigatum etiam torrentibus è *proximis* montibus, satisque aquæ perennis fontibus, si quando montani Sirio ardente defecerint. Et longitudo sane ejus à Machærunte usque ad Pellam, latitudo vero à Philadelphia ad Jordanem. Et Pellâ quidem jam dictâ versus Boream terminatur, Jordane vero ad occidentem, & ad meridiem clauditur Moabitide, ad orientem vero Arabia & Silbonitide, necnon Philadelphene & Gerasis. *Peræa descriptio.*

4. Samarienſis autem regio inter Judæam quidem & Galilæam media est, (nam à vico incipiens in Magno campo jacente, nomine Ginæa, desinit in Acrabatenam toparchiam) soli vero natura & ingenio à Judæa nihil differt. nam utræque montosæ sunt & campestres, mollesque ad agriculturam, & fertiles admodum, necnon & arboribus consitæ, pomisque sylvestribus manſuetis abundantes. *Non sunt autem natura quidem valde irriguæ, sed copiosi sunt & frequentes in iis imbres. Quæque illic sunt aquæ fluenta dulcem supra modum habent saporem; atque propter boni graminis copiam, armenta majori lactis ubertate gaudent, quam usquam alibi. Cæterum maximum virtutis & feracitatis argumentum est, quod utraque viris abundet. *Samarienſis regionis descriptio.*

5. In utriusque autem confinio est Anuath vicus, qui alias Borceos dicitur, terminus ille Judææ versus septentrionem. Meridiana vero pars ejus, si in longitudinem eam metiaris, finem habet vicum Arabibus conterminum, quem isthic Judæi Jardan appellant. Cæterum latitudo à Jordane fluvio ad Joppen porrigitur. Ipsissimo autem in medio ejus sita est urbs Hierosolyma. qua de causa urbs *ista* à nonnullis non sine ratione dicta est regionis *illius* umbilicus. Sed nec marinis deliciis caret Judæa, locis maritimis Ptolemaïdem usque extensa. Distributa est autem in undecim sortes: quarum prima quidem tanquam regia est *urbs* Hierosolyma, omni regioni circumjacenti ut caput corpori supereminens & præstans. Cæteræ autem post ipsam divisæ sunt juxta toparchias. Gophna secunda, & post eam Acrabatta, deinde Thamna, & Lydda, & Ammaus, & Pella, & Idumæa, & Engaddæ, & Herodion, & Hierichus, post quas Jamnia & Joppe finitimis suis præsunt, ac præterea Gamalitica & Gaulanitis, & Batanæa & Trachonitis, quæ & partes sunt regni Agrippæ. Ista autem regio incipiens à monte Libano & Jordanis fontibus *Judææ fines ejusque distributio.*

a Ita *Vat.* & *Bod.* ἡμερῶν in *cæteris*. b Sic *Big.* ταύτης ἡ τὸ πάμφορον in *cæteris*. c Ita *Big.* ἡ in *reliquis*. d Ιορδάνης *Big.* e Sic *Lipſ. Bod.* & *Ruf.* Σιλανιτιδὶ *Gall.* 1. Σιβωνιτιδὶ *Vat.* & *Gall.* 2. Σιμωνιτιδὶ in *Editis*, forsan pro Σιβωνιτιδὶ. *Petitus* malit Σιβμωνιτιδὶ à *Sibma* urbe. Videsis ad p. 1095. v. 33. f Eo modo *MSS.* plerique & *Rufinus*. Γιεφοὺς in *Editis*. g Γηναίας *Big.* & *Bod.* Γιναίας malit *Petitus*. h Αμφίπρας *Big.* & *Voſſ.* i Παρ' ὅσον ὑδαμοῦ φύσει διψάδες *Big.* k Ita *Bod.* antea γὰν erat. l Ανυὰθ Βορκαῖος *Big.* & *Gall.* in *Rufini* libris, *Anathath vicus, qui etiam Borceas appellatur*. Ανυὰθ Βαρκίως legit *Petitus*. m Τὰ *Big.* τῶν *Bod.* n Ita *Big.* & *Bod.* κώμην καλοῦσιν αὐτὴν in *Editis Aliisque*. o Sic *Busb.* & *Gall.* Ιορδὰν in *Editis*. Ιάρδανον *Bod.* in *Rufini* versione, *à vico cui nomen est Jordane*, & *Pseudo-Hegesippus* habet, *cui nomen Jordani*. κώμην καλοῦσιν αὐτὴν Ιορδάνου [i. e. Ιορδὰν οἱ] τῇδε Ιουδαῖοι *Vat.* p Ita *Big.* παρὰ in *cæteris*. q Ista, αἱ λοιπαὶ &c. usque ad Γόφνα desiderat *Cod Bod.* r Ita *Voſſ.* & *Ruf.* Ακραβαττὰ in *Editis Aliisque*. Ακραβαττὰν *Big.* Ακραβατταὶ *Vat.* s Eo modo *Big.* & *Vat.* Αμμοῦς & Εμμοῦς *aliis*. t Sic *Big. Bod.* & *Vat.* Εγγαδαὶ *cæteris*. u Ita *Big.* μεθ' ἃ in *reliquis*. x Ita cum *Rufino*. Γαμαλατινὴ in *Græcis omnibus*.

* *Al.* etsi enim natura non sint admodum irriguæ, compluuntur tamen abunde.

a Μίχει

tibus usque ad lacum Tiberiadem latitudine panditur: longitudo vero ejus à vico, cui nomen Arpha, usque ad Juliadem protenditur. III. Eam autem incolunt Judæi permixti Syris. Atq; de Judæa quidem & finitimis regionibus, summa qua potuimus brevitate, narrationem fecimus.

χῶρα, [a]μέχρι τ῀ Τιβεριάδος λίμνης εὐρυνέ῀. ἀπὸ δὲ κώμης καλουμένης [b]Αρφᾶς, μέχρις Ιουλιάδος [c]ἐκτείνε῀ ὅ μῆκος. οἰκοῦσι δὲ αὐτὴν μιγάδες Ιουδαῖοί τε καὶ Σύροι. [d]τὰ μὲν δὴ περὶ τ῀ [e]Ιουδαίαν τε καὶ [f]τ῀ πέριξ χώρας, ὡς οἷόν τε μάλιστα συντόμως ἀπηγγείλαμεν.

CAP. IV.

Josephus, facta impressione in Sepphorin, repulsus est. Titus cum ingenti exercitu Ptolemaidem venit.

Vespasianus auxilium misit Sephoritis.

QUod autem Vespasianus Sepphoritis miserat auxilium, equites *scilicet* mille & sex millia peditum, duce Placido tribuno, castris in Magno campo positis bifariam dividuntur. Et pedites quidem in civitate, ut eam tuerentur, agebant; equites vero in castris morantur. Cum autem ab utrisque frequentes factæ essent excursiones, & quæ in regione erant incursibus vastarent, Josephum suosque, licet non moverent, magnis incommodis afficiebant, quæque circa urbes erant depopulantes, civesque si quando prodire auderent repellentes. Cæterum Josephus in urbem impressionem fecit, quam ipse, antequam à Galilæis desciscceret, ita munivit, ut etiam

Josephus frustra tentat Sepphorim.

Romanis captu esset difficilis. Quam ob rem & de spe sua decidit, imbecillior esse compertus quam ut Sepphoritas aut vi aut suasu in partes suas pertraheret. magis autem bellum regioni concitabat, Romanis indigne adeo ferentibus insidias, ut nec die nec nocte ab agrorum eorum depopulatione cessarent, aut à bonorum omnium in regione direptione, aut ab occisione eorum assidua qui militaris erant ætatis, aut ab imbecillorum in captivitatem abductione. Galilæa autem omnis oppleta erat incendio & sanguine, nec ullius miseriæ & calamitatis expers erat & immunis. nam unicum infestatis perfugium erant urbes, quas Josephus munimentis firmaverat.

Galilea misere vexata.

Titus ingentes copias ad Vespasianum ducit.

2. Titus autem, cum ex Achaja Alexandriam trajeciisset, citius quam hyemis tempestate *fieri solet*, militum quidem manum, cujus causa missus fuerat, suscipit; *magnisque itineribus contendens, brevi admodum Ptolemaidem pervenit. Cumque illic patrem suum offendisset, duabus quæ cum eo erant legionibus (erant autem quinta, & decima, eæque nobilissimæ) jungit etiam quam ille secum adduxit quintamdecimam. quibus adjunctæ erant decem & octo cohortes. Quin & illis è Cæsarea accessêre quinque, cum una equitum turma: & aliæ quinque Syrorum equitum. Decem autem cohortum singulæ quidem mille pedites habebant: reliquæ vero tredecim pedites sexcentos, equitesque centum & viginti. Regii autem auxiliares etiam magno numero collecti erant; Antiocho quidem & Agrippa & Sohemo bina millia peditum sagittariorum &

ΚΕΦ. δ'.

Ιώσηπ῀, ὁρμήσας ἐλθεῖν Σεπφώρεν, ἀπεκρούθη. Τίτ῀ σὺν μεγάλῃ δυνάμει εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται.

ΗΔὲ τοῦ Οὐespασιανοῦ πεμφθεῖσα Σεπφωρείταις βοήθεια, χίλιοι μὲν ἱππεῖς, [g]ἑξακισχίλιοι δὲ πεζοὶ, Πλακίδου χιλιαρχοῦντ῀ αὐτοῖς, ὁ τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ στρατοπεδευσάμενοι διαῤῥῆνται. καὶ τὸ μὲν πεζὸν ὁ τῇ πόλει πρὸς φυλακὴν αὐτῆς, ὁ δὲ ἱππικὸν ὅπῃ τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν λίζεται. προϊόντες δὲ ἐκατέρωθεν συνεχῶς, καὶ τὰ πέριξ τῆς χώρας καταπέχοντες, μεγάλα τοὺς πρὸ τ῀ Ιώσηπον ἐκάκωσι [h]ἀπρεμοῦντας, [i]τάς τε πόλεις ἔξωθεν λοιδόρους, καὶ προθύμους ὁπότε θαῤῥήσειαν ἀναχάζοντες. ὥρμησε γοῦν [k]ὁ Ιώσηπ῀ ὅπῃ τὴν πόλιν, αἱρήσειν ἐλπίσας διὰ αὐτὸς πρὶν ἀποσῶναι Γαλιλαίαν ἐτύγχανεν, ὡς καὶ Ρωμαίοις δυσάλωτον οὖσαν. διὸ καὶ τ῀ ἐλπίδ῀ ἀφήμαρτε, τῷ τε βιάζεσθαι καὶ ῥᾳδίαν μεταπείσθαι Σεπφωρείταις ἀσθενέστερ῀ εὑρεθείς. παρῆκεν δὲ μᾶλλον τ῀ πόλεμον ὅπῃ τ῀ χώρᾳ· ἡ δ' ὅτε πλείστ῀ ὅτε μὲν ἡμέρᾳ· ὀργὴ τ῀ ὑποβουλῆς οἱ Ρωμαῖοι διέλιπον θηρῶντες αὐτῶν τὰ πεδία, καὶ διαπαίζοντες τὰ ὅπῃ τῆς χώρας κλήματα, καὶ κλείοντες μὲν ἀεὶ τὸ μάχιμον, ἀνδραποδιζόμενοι δὲ τὸν ἀσθενέστερον. πυρὶ δὲ ἡ Γαλιλαία καὶ αἵματι πεπλήρωτο πᾶσα, πάθους τε ὑδενὸς [l]ἡ συμφορᾶς ἀπείρατος ἦν. μία δὲ καταφυγὴ διακομένοις αἱ ὑπὸ τ῀ Ιωσήπου τειχισθεῖσαι πόλεις [m]ἦς.

Β'. Ο δὲ Τίτος, πεπυσμένος ὑπὸ τῆς Αχαΐας εἰς ε'.
Αλεξάνδρειαν, ὠκύτερον ἢ κατὰ χειμῶνος ὥραν, [n]παραλαμβάνει μὲν ἐφ' ᾗ ἔπλευσε δύναμιν· σπουδῇ δὲ [o]χρώμενος πορείᾳ, ἀφ' τάχους εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται. κἀκεῖ καταλαβὼν τ῀ πατέρα, δυσὶ τῆς ἅμα αὐτῷ παγμασιν, ᾗ δὴ καὶ ὀκτωκαιδεκάτῃ τε πέμπτ῀ καὶ τ῀ δεκάτ῀, ζεύγνυσι [p]καὶ τὸ ἀρχῆθεν ὑπ' αὐτῷ πεντεκαιδέκατον. [q]τούτοις εἵποντο ὀκτωκαίδεκα σπεῖραι. προσεγένοντο δὲ ᾗ ἀπὸ Καισαρείας πέντε, ᾗ ἱππέων ἴλη μία· πέντε δὲ ἕτεραι τῶν ἀπὸ Συρίας ἱππέων. τῶν δὲ σπειρῶν αἱ δέκα μὲν εἶχον [r]ἀνὰ χιλίους μὲν πεζούς, αἱ δὲ λοιπαὶ δισχιλιαρχίαι ἀνὰ ἑξακοσίους μὲν πεζούς, ἱππεῖς δὲ ἑκατὸν εἴκοσι. συχνοὶ δὲ καὶ [s]ὑπὸ τ῀ βασιλέων συνῆχθη συμμαχικοὶ, Αντίοχός τε καὶ Αγρίππας καὶ [t]Σοέμου ὑπαγομένων ἀνὰ διχιλίους πεζοὺς τοξότας καὶ

a Μίχρι τ῀ εἰς Τιβεριάδα λίμνης *Big.* nec aliter, ut puto, *Rufinus*, qui vertit, *usque ad Tiberiadi proximum lacum.* b Αρθᾶς vel Αρθαῦς juxta *Pseudo-Hegesippum.* c Εκτείνῃ *Bod. Gall. Lipsi & Vat.* d Ita *Gall. & Ruf.* τὰ μὲν δὴ in *reliquis.* e Ιουδαίαν *Bod. Ruf. & Pseudo-Hegesipp.* f Illud τ῀ deest *Big.* ἱστ. τ῀. g Εξακόσιοι *Big.* h Ατρεμοῦντας *Big. & Vat.* i Τάς τε [ἱστ. τέστι] κ῀ πόλεις ἔξωθεν *Vat. & Gall.* k Articulum omittit *Big.* l Ita *Big.* ἢ συμφορᾶς ἀδίκους in *reliquis.* m Deest *Bod.* n Illa παραλαμβάνει μὲν deſunt *Bod.* o Προθυμίᾳ *Vat. Busb. Rhed. & Bod.* p Illud καὶ addidi è *Cod. Big. & Rufino.* q Σὺν αὐτοῖς *Big.* r Ita *Big.* concinnius ut puto quam in *Editis Aldinisque*, in quibus legitur, ἀνὰ χιλίους πεζοὺς, αἱ λοιπαὶ ἓξ τριακαίδεκα &c. s Illud ὑπὸ omittit *Big.* t Σοαίμου *Big.* * Contentoque usus itinere, *Ruf.*

a Ita

καὶ χιλίους ἱππεῖς· τῷ δὲ Ἀραβάρχῃ Μάλχου χιλίους πέμψαντος ἱππεῖς ὅτι πεζοῖς πεντακισχιλίοις, ὧν ὃ πλέον ἦσαν τοξόται. ὡς τὴν πᾶσαν δύναμιν, συνεξαριθμουμένων τῶν βασιλικῶν, ἱππέας τε καὶ πεζούς, εἰς ἓξ ἀθροίζεσθαι μυριάδας ὅσα θεραπόντων, οἱ πάμπληθεῖς μὲν ἕπονθο, ἅμα δὲ σωάσκησιν πολεμικὴν, οὐκ ἂν ἀποτύχοιντο τῷ μαχίμῳ, κατὰ μὲν εἰρήνην ἐν ταῖς μελέταις τῶν δεσποτῶν ἀεὶ τρεφόμενοι, συνκινδυνεύοντες δ' ἐν πολέμοις, ὡς [a]μήτε ἐμπειρίᾳ μήτ' ἀλκῇ τινος πλὴν τῶν δεσποτῶν ἐλαττοῦσθαι.

mille equites ſuppeditantibus; cum jam Malchus Arabs equites mille miſiſſet præter quinque millia peditum, quorum pars major erant ſagittarii. adeo ut omnes copiæ, regiis in eundem numerum adſcriptis, tam pedites quam equites, in ſexaginta *circiter* millia colligerentur, præter calones, qui magna quidem multitudine ſequebantur, quòd vero exercitatione bellica aſſueti eſſent, haud ſecerni debeant à viris militaribus, pacis quidem tempore in dominorum exercitiis aſſidue verſantes, belliq; pericula unà cum illis adeuntes; ut neque peritia neque viribus à quopiam niſi à dominis ſuperentur.

Calonum Romanorum virtus.

ε'. ΚΕΦ. ε'.

Ἀναγραφὴ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων τε καὶ στρατοπέδων, καὶ τῶν ἄλλων, ἐφ' οἷς ἐπαινοῦνται Ῥωμαῖοι.

CAP. V.

Deſcriptio Romanorum exercituum, & caſtrorum, aliorumque, propter quæ laudantur Romani.

ΚΑΝ [b]τούτῳ μὲν οὖν θαυμάσαι τις ἂν Ῥωμαίων τὸ φρόνημα, κατασκευαζομένων ἑαυτοῖς τὸ οἰκέτικον, ὃ μόνον εἰς τὰς τῆς βίου ἀναγκαίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς πολέμους χρήσιμον. εἰ δέ τις αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἄλλην τῆς στρατιᾶς σύνταξιν [c]ἀπίδοι, [d]γνώσεται τὴν τοσήνδε ἡγεμονίαν αὐτοὺς ἀρετῆς κτῆμα ἔχοντας, ὃ δῶρον τύχης. οὐ γὰρ αὐτοῖς ἀρχὴ τῶν ὅπλων ὁ πόλεμος, οὐδὲ ὅτι μόνας τὰς χρείας τὸ χεῖρε κινοῦσιν, ἐν εἰρήνῃ [e]ἀπειρηκότες· ἀλλ' ὥσπερ συμπεφυκότος τοῖς ὅπλοις, οὐδέποτε τῆς ἀσκήσεως λαμβάνουσιν ἐκεχειρίαν, οὐδὲ ἀναιμώσι τοὺς καμόντας. εἰ μελέτας δὲ αὐτοῖς, οὐδὲν τῆς κατὰ ἀλήθειαν [f]αὐτοσίας ἀποδέουσιν, ἀλλ' ἔχεις ὁσημέραι στρατιώτης πάσῃ προθυμίᾳ καθάπερ ἐν πολέμῳ γυμνάζεται· διὸ κυφόταται τὰς μάχας [g]ἀφαιροῦσιν. ὅτε γὰρ ἀταξία [h]ἀφανίζουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐν ἔθει συντάξεως, ὅτε δίωξις, [i]ὅτε διαπαιᾶ πόνος. ἔπειτα δὲ τὸ κρατεῖν ἀεὶ κατὰ τοὺς [k]ἐχ ὁμοίου βέβαιον. καὶ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπών, τὰς μὲν μελέτας αὐτῶν χωρὶς αἵματος εὐταξίας· τὰς εὐταξίας δὲ, μετ' αἵματος μελέτας. οὐδὲ γὰρ ἐξ ὑποδρομῆς εὐάλωτοι πολεμίοις· ὅπου δ' ἂν ἐμβάλωσιν εἰς ἐχθρῶν γῆν, οὐ πρὶν ἄπιστα μάχης, ἢ τειχίσαι στρατόπεδον. τὸ δ' οὐκ ἐκτὸς, οὐδ' ἀνώμαλον ἐγείρουσιν· οὐδὲ πάντες, ἢ ἀπάλλοις ἀφαλβόντες. ἀλλ' εἰ μὲν ἀνώμαλος ὁ τύχοι χῶρος, ἐξομαλίζεται· ἀφαιρεῖται δὲ παρεμβολὴ τετράγωνος αὐτοῖς. καὶ τεκτόνων πλῆθος [l]ἕπεται, πάντε [m]πρὸς δόμησιν ἐργαλεῖα.

ANTE [b]hoc quidem alicui mirari ſubeat providam Romanorum curam, ita ſui in uſum ſervos inſtituentium, ut non ſolum vitæ miniſteriis, ſed belli etiam neceſſitatibus accommodati ſint. Si quis autem eorum aliam quoque militarem reſpexerit diſciplinam, profecto cognoſcet tantum eos imperium non fortunæ munere, ſed propria virtute adeptos eſſe. Non enim armis uti incipiunt, bello ingruente, neque ſolum urgente neceſſitate manus movent, ut qui pacis tempore requieverint; ſed quaſi illis à natura inſitus eſſet armorum uſus, nunquam ab exercitatione feriantur, neque *belli* tempora exſpectant. Meditatio autem *militaris* illis nihil à vera contentione diſcrepat; ſed quotidie miles unuſquiſque ſumma cum alacritate tanquam in bello exercetur: quo factum, ut leviſſime dimicationes perferant. neque enim ordinem non conſervando à conſueto ſtatu dimoventur, neque metu conſternantur, neque labore vires illis exhauriuntur. Atque inde eſt quod ſemper eos ſuperent, quos non itidem firmos & immotos invenerint. Et haud erraverit ſi quis eorum exercitationes conflictus eſſe dixerit ſine ſanguine; præliaque è contra exercitationes ſanguineas. Neque enim repentino hoſtium incurſu facile opprimi poſſunt: ſed quacunque in hoſtilem terram impreſſionem fecerint, non prius ſe in aciem committunt, quam circumvallentur caſtra. Non levi autem opere, nec ſolo inæquali ſtatuunt caſtra: * neque omnes aut nullo ordine *in iis* occupantur. Sed ſi forte accidat ut locus ſit inæqualis in planum redigitur: atq; caſtra ita illis dimenſa ſunt & deſcripta ut formam habeant quadratam. quippe multi fabri lignarii cum inſtrumentis ad exſtructionem neceſſariis eos ſequuntur.

Romanorum in rebus bellicis exercitationes.

Modus caſtra metandi.

Β'. Καὶ ὃ μὲν ἔνδον εἰς σκηνὰς ἀφαλαμβάνουσιν· ἔξωθεν δὲ ὁ κύκλος τείχους ὄψιν ἐπέχει, πύργοις ἐξ ἴσου ἀφεστηκότος κεκοσμημένου. ὅπου δὲ τῶν μεταπυργίων, τύς τε ὀξυβελεῖς, καὶ καταπέλτας, ἢ λι-

2. Et partem quidem interiorem tentoriis occupant: extrinſecus vero *caſtrorum* ambitus muri ſpeciem præ ſe fert, turribus æquo inter ſe ſpatio diſtantibus inſtructus. Per intervalla autem ſcorpiones, & catapultas, & balliſtas,

Qualiter omnia in caſtris ordinantur.

a Ita *Big. Gall. Vat.* & *Bod.* μήτε ἐμπειρίαν μήτ' ἀλκῆς in *Editis Aliiſque.* *b* Τῷδε *Vat.* *c* Ita *Big. Busb. Rhed. Gall.* & *Voſſ.* ἀπίδοι *Bod.* ἀπίδῃ in *Editis.* *d* Sic *Big. Bod.* & *Vat.* antea erat γνώσεται τὴν τῶν. *e* Ita *Bod. Busb. Lipſ. Gall. Vat* & *Ruſ.* qui vertit, *cum in pacis otio ceſſaverint.* ἀπειρηκότες in *Editis Aliiſque.* *f* Sic *Big.* ut & *Ruſ.* qui vertit, *nihil à vera contentione diſcrepant.* αὐτάμιας in *Editis Aliiſque.* *g* Φέρουσιν *Big.* *h* Διαχωρίζει, σκεδάσει, σκίδνησιν αὐτοὺς *Bod.* *i* Οὔτε διαπαίσῃ, οὔτε πόνος *Big* *k* Mallem ἐχ ὁμοίου βεβαίαν. *l* Ἕπεται πρὸς δόμησιν ἐργαλεῖον *Big.* *m* Πρὸς τὴν δόμησιν *Gall.* & *Vat.* * Al. *neque omnes, aut nullo adhibito ordine locum caſtris figendis capeſſunt, deſcribuntque.* Nam per artifices, & caſtrorum ſtruendorum peritos munus iſtud peragebatur. *Lowthius.*

Castrorum descriptio.

liſtas, & alia omnia miſſilium organa diſponunt, cuncta *quidem* ad aliquid jaciendum accommodata. Portus autem quatuor inædificant ad unamquamque ambitus plagam, tam ad introitus jumentorum faciles, quam ad excurſus ſi opus ſit faciendos latas. Et introrſum caſtra in vicos commode admodum dividunt. atque in medio quidem *vicorum* ponunt ducum tabernacula: horum autem ipſiſſimo in medio prætorium ad templi ſimilitudinem. Ac quaſi de ſubito facta conſpicitur civitas, & forum quoddam, atque opificibus ſtatio; item ſedilia agminum ductoribus & ordinum principibus, ubi lites, ſi quæ oriantur, dijudicent. Excitatur autem ambitus, & quæ in eo ſunt omnia prius opinione parantur, propter operariorum multitudinem & ſcientiam. Quod ſi res urgeat, foſſa etiam extra vallum circumjicitur, profunda quatuor cubitis, totidemque lata.

Munia ſingulorum in caſtris.

3. Cum autem *ita* communiuntur, ſinguli per contubernia quiete & decenter in tentoriis agunt. quin & alia omnia illis bono cum ordine ſatiſque ſecure expediuntur: à ſingulis nempe per contubernia, ligni & frumenti, ſi opus ſit, & aquæ copia comportatur. Nec enim cœnam vel prandium, prout libuerit, ſumere cujuſquam in poteſtate eſt, ſimul vero ab omnibus fumantur. Somni etiam tempus, & vigiliarum, & excitationum ipſis præſignificant tubæ: neque quidquam omnino eſt quod ſine mandato fit. Mane autem milites quidem ad centuriones ſinguli, illi vero ad tribunos ſalutandos conveniunt; cum quibus ad ſummum omnium ducem univerſi ordinum principes eunt. ille autem ipſis pro more ſignum, aliaque in mandatis dat ſubditis perferenda: quibus in acie obſervatis, ictu oculi convertuntur, ubi illis opus ad incurſiones, & revocati denſis ſe ſubducunt agminibus.

Qualiter è caſtris migrent.

4. Cum autem caſtris digrediendum eſt, ſignum dat tuba, nemoque remiſſe ſe gerit: ſed primum ad nutum tollunt tabernacula, omniaque ad exitum & profectionem apparant; iterumque paratos eſſe ſignificat tuba. atque illi celeriter mulis & jumentis imponentes ſarcinas, ſtant veluti in carceribus ad egrediendum parati. Ac jam caſtris ignem ſubjiciunt, ut quibus facile foret iterum ea ibidem conſtruere, & ne hoſtibus quandoque ea uſui eſſent. *Et tamen tertio quoque exitum præſignificant tubæ, excitantes urgenteſque aliqua de cauſa tardiuſculos, ne quis forte ordinem deſerat. Tum præco, ad dextram imperatoris ſtans, an ad bellum parati ſint lingua vernacula ter percontatur. atque illi toties contra acclamant magna & alacri voce, paratos ſe eſſe dicentes: interrogantemque fere præveniunt, & martio quodam ſpiritu oppleti cum clamore dextras attollunt.

Quem ordinem

5. Deinde progredientes tacite incedunt decenterque univerſi, tanquam in bello ſuum quiſque ordinem ſervantes. pedites quidem

δηδόλα, καὶ πᾶν ἀφετήριον ὄργανον πιθάσιν, ἅπαντα τοῖς τὰς βολὰς ἕτοιμα. πύλας δὲ οἰκοδομοῦνται τέσσαρας, [a] καθ' ἕκαστον τοῦ περιβόλου κλίμα, [b] πρός τε εἰσόδους ἅμα ὑποζυγίων εὐμαρεῖς, καὶ πρὸς ἐκδρομὰς αὐτοῦ, εἰ καταπείγοι, πλατείας. ῥυμοτομοῦσι δὲ εὐδιαθέτους εἶσω τὸ στρατόπεδον. καὶ μέσας μὲν τὰς τῶν ἡγεμόνων σκηνὰς πίπτουσιν· μεσώτατον δὲ τούτων τὸ [c] στρατήγιον, ναῷ παραπλήσιον. ὥσπερ δὲ ἐν ἀρδίῳ πόλις καὶ ἀγορά τις ἀποδείκνυται, καὶ χειροτέχναις χωρίον, ἔνθά τε λοχαγῶν καὶ ταξιάρχων, ὅπου δικάζοιεν εἴ τινες ἀμφίβολοι γένοιντο. τειχίζεται δὲ [d] ὁ περίβολος, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα ἧττον ἢ ἐν πόλει καὶ ἧττον ἐπίπονα τοῖς ποιοῦσιν. εἰ δὲ ἐπείγοι, καὶ τάφρος ἔξωθεν περιβάλλεται, βάθος [e] πεντάπηχυς, καὶ εὖρος ἴσον.

γ'. Φραξάμενοι δὲ αὐλίζονται κατὰ συντάξεις ἕκαστα μεθ' ἡσυχίας τε καὶ κόσμου. πάντα δὲ αὐτοῖς καὶ τἄλλα μετ' εὐταξίας ἀπέστω καὶ ἀσφαλείας· ξυλεία γὰρ ὀπτησμὸς, εἰ δέοιντο, καὶ ὑδρεία κατὰ συντάξεις ἑκάστοις. ὅτε γὰρ δεῖπνον ἢ ἄριστον ὁπότε θελήσειεν αὐτεξούσιον ἑκάστῳ, πᾶσι δὲ ὁμοῦ. τάς τε ὕπνους αὐτοῖς, καὶ τὰς φυλακὰς, καὶ τὰς ἐξεγέρσεις, σάλπιγγες προσημαίνουσιν· ἔστι δ', ὅτι χρὴ δρᾶν ἕκαστον, ἐκ τῆς σάλπιγγος μαθεῖν. ὑπὸ δὲ τὴν ἕω, ὅταν στρατιῶται μὲν οἱ τοὺς ἑκατοντάρχας ἕκαστοι, πρὸς δὲ τοὺς χιλιάρχους ὅταν συμίασιν ἀσπασόμενοι, μεθ' οὓς πρὸς τὸν ἡγεμόνα τὸν ὅλων οἱ ταξίαρχοι πάντες. ὁ δὲ αὐτοῖς τότε ἐξ ἔθους σημεῖον καὶ τἄλλα παραγγέλματα δίδωσι διαφόρως ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων· ὁ δὲ καὶ ὅτι παρατάξεως πρόκριτοι, διαφέρονται [g] παραχῶσι, [h] ἵνα δέοι καὶ πρὸς τοὺς ἐφόδους αὐτοῖς, καὶ πρὸς τοὺς ἀναχλίσεις ὑποχαρῶσιν ἀθρόοι.

δ'. [i] Ἐξιέναι δὲ τὸ στρατόπεδον [k] δέοι, ὑποσημαίνει [l] μὲ ἡ σάλπιγξ· ἠρεμεῖ δὲ ὐδείς, ἀλλὰ [m] ἅμα πάντα τοῖς μὲν σκηνὰς ἀναιροῦσι, πάντα δὲ ἐξαρτύουσι πρὸς τὴν ἔξοδον, καὶ πάλιν αἱ σάλπιγγες ὑποσημαίνουσι [n] παρασκευάζεσθαι. οἱ δὲ, ἐν τάχει τοῖς τε ὀρεῦσι καὶ τοῖς ὑποζυγίοις [o] ὀπισθίοντες τὰ ἀποσκευὰ, ἑστᾶσιν ὥσπερ [p] ἐφ' ὑσπλήγος ἐξορμᾶν ἕτοιμοι, ὑποπιμπράσί τε ἤδη τὴν παρεμβολὴν, ὡς αὐτοῖς μὲ ῥᾴδιον ἐκεῖ πάλιν τειχίσασθαι, μὴ γένοιτο δὲ ἐκεῖνο ποτὲ τοῖς πολεμίοις χρήσιμον. καὶ τρίτον δὲ ὅμως αἱ σάλπιγγες προσημαίνουσι τὴν ἔξοδον, ὑπαπεργάζουσαι τοὺς δι' αἰτίαν τινὰ βραδύνοντας, ὡς μή τις ἀπολειφθείη τάξεως. ὅ,τε κήρυξ δεξιὸς τῷ πολεμάρχῳ παραστὰς, εἰ τοῖς πολεμίοις εἶσιν ἕτοιμοι, τῇ πατρίῳ γλώσσῃ τρὶς ἀναπυθάνεται. καὶ κεῖνοι τοσαυτάκις [q] ἀντιβοῶσι μέγα τι καὶ θυμοῦνται, ἕτοιμοι λέγοντες· φθάνουσί τε τὸν ἐπυφαντῶντα, καί τινος ἀρτίως πνεύματος ὑποπιμπλάμενοι τῇ βοῇ συνεξαίρουσι τὰς δεξιάς.

ε'. Ἑπτὰ προϊόντες ὁδεύουσι ἡσυχῇ καὶ μετὰ κόσμου [r] πάντες, ὥσπερ ἐν πολέμῳ τὴν ἰδίαν τάξιν ἕκαστος φυλάσσων. οἱ μὲ πεζοὶ,

a Καθ' ἑκάστην *Big.* b Πρὸς τὰς εἰσόδους, & mox πρὸς τὰς ἐκδρ. *Big.* c Στρατηγεῖον *Big.* d Articulum è *Cod. Big.* adjectum eſſe volui. e Cubitus forſan major accipiendus & duorum pedum: etſi nec modus Foſſæ nimis amplus. Nec abs re fortaſſe in *Joſepho* legi διηκάτεχυς. *Lipſius* de *Militia Rom. Lib.* V. *Dialog.* V. Videſis *Schelium* in *Hyginum*, p. 120. f Περιφέρονται legiſſe videtur *Ruſinus.* g Ῥαδίως *Bod.* h Ita *Big.* & *Vat.* ἵνα εἰ δέοι in *Editis Aliiſque.* ἵνα ᾖ δέοι *Gall.* i Ἐξιέναι *Big.* k Εἰ δέοι *Big.* l Illud μὲ, ut & alterum mox verſu ſequenti deeſt *Big.* m Ἅμα πάντα malit *Lipſius.* n Ita *Gall.* & *Rhed.* cum *Editis Aliiſque.* παρασκευάζεσθαι *Busl.* o Ἐπιθέντες *Busl.* p Ἐφ' ὑσπλήγος in pleriſque *MSS.* q Ἀνταυδῶσι *Big.* r Πάντως *Big.* * Et tamen tertio quoque tubæ ſigno indicant ut exeatur. *Ruſ.*

a Γαυσι-

πεζοὶ, θώραξί τε περιφραγμένοι καὶ κράνεσι, καὶ μαχαιροφορήσαντες ἀμφοτέρωθεν· μακρότεροι δὲ αὐτῶν τὸ λαιὸν ξίφος πολλῷ, ὃ γὰρ κατὰ δεξιὸν σπιθαμῆς ὑ πλέον ἔχει μῆκος. φέρουσι δὲ οἱ μὲν περὶ τὸν στρατηγὸν ἐπίλεκτοι πεζοὶ λόγχαις καὶ ἀσπίδας· ἡ δὲ λοιπὴ φάλαγξ ξυστούς τε ὑ θυρεοὺς ἐπιμήκεις, πρὸς οἷς σφῦραν ὑ κόφινον, ἄμπυξ τε καὶ πέλεκυν, πρὸς δὲ ἱμάντα ὑ δρέπανον καὶ ἅλυσιν, ἡμερῶν τε τριῶν ἐφόδιον. ὡς ὀλίγον ὑπολεῖπειν τὴν ἀχθοφορίαν τοῖς ὀρέων τὴν πεζόν. τοῖς δὲ ἱππεῦσι μάχαιρα μὲν ὁ κατὰ δεξιᾶν μακρὰ, ὑ κοντὸς ἐπιμήκης ὁ χεὶ, θυρεὸς δὲ περὶ πλευρὸν ἵππου πλάγιος, ὑ κατ' ἰωρυτὸν παρήρτηνται πρεῖς ἢ πλείους ἄκοντες, πλατεῖς μὲ αἰχμὰς, ὑκ ὑποδέοντες δὲ δοράτων μέγεθος· χράνη δὲ ὑ θώρακες ὁμοίως τοῖς πεζοῖς ἅπασιν. ὁδενὶ δὲ [b]ὅπλῳ διαλλάττουσιν οἱ περὶ τὸν στρατηγὸν [c]ἐπίκριτοι τῶν ὑπὸ ταῖς ἴλαις ἱππέων· κλήρῳ δὲ τὸν ταγμὸν ἀεὶ τὸ λαχὸν ἡγεῖται.

ε'. Τοιαῦται [d]μὲν οὖν αἱ Ῥωμαίων παρασκευαί τε καὶ καταλύσεις, πρὸς δὲ ὅπλων διαφοράν. ὁδὲν δὲ ἀβουλήτως ὑπὸ τοῖς μάχαις, ὑδὲ αὐτοσχέδιον· ἀλλὰ γνώμη μὲν ἀεὶ πάντες ἔργῳ πρόσεισι, τοῖς δοκήσεσι δὲ ἔπεται τὰ ἔργα· παρ' ὃ καὶ σφάλλονται μὲν ἧκιστα, κἂν πταίσωσι δὲ ῥᾳδίως ἀναλαμβάνουσι τὰ σφάλματα. ἡγοῦνταί τε τὴν ὑπὸ τύχης ἐπιτυγμάτων ἀμείνους τὰς ἐπὶ τοῖς προβουλευθεῖσι διαμαρτίας, ὡς τοῦ μὲν αὐχήματος καλοῦ δελεάζοντος εἰς ἀπρομήθειαν, τῆς σκέψεως δὲ, κἂν ἀτυχήσῃ ποτὲ, πρὸς τὸ μὴ αὖθις καλῶς ἐχούσης μελέτην· καὶ τῶν μὲν αὐχημάτων ἀγαθῶν οὐ τὸν λαβόντα αἴτιον εἶ, τῶν δὲ τοῖς γνώμῃ προπεσόντων σκυθρωπῶν παραμυθίαν τὸ προνοήσαντας βεβουλεῦσθαι.

ζ'. Παρασκευάζουσι μὲν οὖν οἱ ταῖς μελέταις τῶν ὅπλων οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἀλκίμους. προασκοῦνται δὲ καὶ τῷ φόβῳ. οἵ τε γὰρ νόμοι παρ' αὐτοῖς οὐ λιποταξίου μόνον ἀλλὰ καὶ ῥαιστώνης ὀλίγης θανατικοί, οἵ τε στρατηγοὶ τῶν νόμων φοβερώτεροι· ταῖς μὲν πρὸς τὰς ἀγαθὰς τιμαῖς [e]ῥύονται τὸ δοκεῖν ὠμοὶ πρὸς τοὺς κολαζομένους. τοσοῦτον δὲ αὐτῷ τὸ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας πειθήνιον, ὡς ἔν τε εἰρήνῃ κόσμου εἶναι, καὶ ὅτι προτάξεως ἐν σῶμα πλὴν ὅλου στράτευμα. οὕτως αὐτῷ [f]συναφεῖς μὲν αἱ τάξεις, εὐστρεφοῖ δὲ εἰσιν αἱ περιαγωγαί, ὀξεῖαι δὲ ἀκοαὶ μὲν προαγγέλμασιν, ὄψεις δὲ σημείοις, ἔργοις δὲ χεῖρες. ὅθεν δρᾶσαι μὲν ἀεὶ ταχεῖς, βραδύτατοι δὲ παθεῖν εἰσιν. ὑδέ ἐστιν ὅπου [g]συράντες ἢ πλήθει [h]ἠπόρησαν, ἢ στρατηγήμασιν, ἢ δυσχωρίαις, ἀλλ' ὑδὲ τύχης. καὶ γὰρ ταύτης αὐτοῖς [i]τὸ κρατεῖν βεβαιότερον. οἷς οὖν βουλὴ μὲν ἄρχει πρόξεως, ἕπεται δὲ τοῖς βεβουλευμένοις στρατὸς ὕτω δρα-

thoracibus & galeis ſepti, & utroque latere gladiis accincti: gladius autem quem lævo gerunt multo longior eſt, nam qui ad dextrum longitudine palmam non excedit. qui vero imperatorem ſtipant pedites electi, lanceas geſtant & clypeos: cætera autem phalanx haſtas & ſcuta oblonga; prætereaque ferram & corbem, rutrumque & ſecurim; necnon & lorum & falcem & catenam, triduique viaticum. adeo ut à mulis ſarcinariis parum abſint *eorum* pedites. Equitibus autem ad *latus* dextrum gladius eſt oblongus, & contus item longus in manu, tranſverſuſque ad equi latus clypeus: & in pharetra geſtantur tria aut plura jacula, cuſpide lata, & haſtis magnitudine non cedentia; quinetiam galeas & loricas omnes habent, uti pedites. Qui vero delecti imperatori à ſatellitio ſunt, nullo armorum genere ab equitibus turmarum diſcrepant: ſemperque agmina, cui ſorte id obtigerit, ducit.

ſervant in itineribus.

6. Et ejuſmodi quidem ſunt Romanorum itinera & manſiones, itemq; armorum differentia. In præliis autem nihil inconſulto & temere agunt, aut ſubito & præcipiti impetu: ſed prius ſemper conſilia ineunt, quam manum operi admoveant; & tunc demum opus exſequuntur, cum de eo fuerit exiſtimatum. Qua re fit, ut aut quam minime errent, aut ſi erraverint facile poſſint errores corrigere. Immo infortunium, quod conſultationem prius adhibitam ſequitur, melius eſſe arbitrantur proſperis ſucceſſibus, qui fortunæ debentur; quaſi bonum quidem fortuitum eos alliciat ad negligentiam; conſultatio vero, etſi aliquando male cedat, ad cavendum ne idem rurſus eveniat rectam cogitationem ſuggerat; & bonorum quidem fortuitorum non eum autorem eſſe cui contigerint, triſtium vero quæ præter ſententiam accidunt ſolamen eſſe, quod bene conſulta fuerint.

Conſulto omnia in bello gerunt Romani.

7. Et armorum quidem exercitatione efficitur, ut non modo corpora, ſed animi quoque militum fortiores ſint. Quin & neceſſe eſt ut in armis ſe exerceant pœnæ formidine. Nam & leges apud eos non ſolum ob aciem deſertam, ſed etiam ob quamvis inertiam & ſocordiam pœnam irrogant capitalem; & imperatores magis quam ipſæ leges terribiles: fortes tamen honoribus afficiendo faciunt, ne crudeles videantur in eos qui ſupplicia luunt. Tanto autem obſequio ducibus obtemperant, ut & in pace ornamento ſint, & in acie totus exercitus unum videatur corpus. adeo inter ſe apti copulatique ſunt ordines, & faciles circumductiones, *ita* acutis auribus ad mandata, oculiſque ad ſigna *attentis* & ad opera manibus. unde ſemper ad agendum quidem celeres, *ad patiendum vero tardiſſimi ſunt. nec eſt ubi prælium committentes aut multitudini ceſſerunt, aut ſtratagematis, aut locorum difficultati; immo ne fortunæ quidem. nam & iſtâ certior eſt illis & conſtantior victoria. Quibus itaque conſilium quidem rerum gerendarum initium eſt, conſultaque adeo ſtrenuus ſequitur

Lege ſevera in militia proficiunt Romani.

Summa erga duces ſunt obſervantia.

a Γαβαλοθήκης Bod. βιλοθήκης in margine Cod. Gall. b Οπλων Big. c Εκκρητοι Big. d Ita Big. Ρωμαίων μὲ περιττή τι in Editis Aliiſque. e Forſan ῥύονται τῷ δοκεῖν. f Ασφαλεῖς Bod. Gall. 1. & Voſſ. ἀφελεῖς Vat. ἰσχαλεῖς Gall. 2. g Ησυχήσαν Vat. & Big. h Στοχήσαν Big. i Βεβαιότερον τὸ κρατεῖν Big. * Id eſt, laborum patientiſſimi.

Unde tantum Romanis imperium.

quitur exercitus, quid miri ſi ab oriente Euphrates,& Oceanus ad occaſum,itemque à meridie Africæ regio fertiliſſima, & ad ſeptentrionem Iſter & Rhenus imperii limites *ſint*? nam jure merito quis dixerit ditionem dominis minorem eſſe.

8. Et iſta quidem perſequutus ſum, non tam propoſito laudibus adeo efferendi Romanos, quam ut & ſolamen devictis adhiberem, & novarum rerum cupidos ab iſtis abſterrerem. Fortaſſe autem Romanæ militiæ via & ratio illis ad experientiam aliquid conferet, qui bonarum artium ſtudioſi rei hujuſce ignari ſint. Sed eo unde huc digreſſus ſum redeo.

κήει, τί θαυμαστὸν εἰ πρὸς ἕω μὲν Εὐφράτης, ὠκεανὸς δὲ πρὸς ἑσπέραν, μεσημβρινὸν δὲ Λιβύης ὅ πιότατον, καὶ πρὸς ἄρκτον Ἴστρός τε καὶ Ῥῆνος τοὺς ἡγεμονίας ὅρους; δέοντας γὰρ ἂν τις εἴποι ὃ κτῆμα τῶν κτησαμένων ἔλασσον.

η'. Ταῦτα μὲν οὖν διεξῆλθον, ὑ Ρωμαίους ἐπαινέσαι προαιρούμενος τοσοῦτον, ὅσον εἰς τὸ ἀδεμωλίαν τῶν κεχειρωμένων, καὶ εἰς ἀποτροπὴν τῶν νεωτερίζόντων. εἰη δ' ἂν τοῖς ἀγνοοῦσι τὸ φιλοκαλοῦντων καὶ πρὸς ἐμπειρίαν ἡ ἀγωγὴ τῶ Ρωμαίων πρακτέα. ἐπάνιμι δὲ, ὅθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβαν.

IV.

CAP. VI.

ΚΕΦ. ς'. ζ.

Placidus, tentatis oppugnatione Iotapatis, repellitur. Veſpaſianus impreſſionem facit in Galilæam.

Πλάκιδος, ὁρμήσας αἱρῆσαι Ἰωτάπατα, ἀποκρούεται. Οὐεσπασιανὸς εἰσβάλλει εἰς Γαλιλαίαν.

Placidus incurſiones facit in Galilæam.

VEſpaſianus quidem,una cum Tito filio in Ptolemaïde interim moratus, exercitum ordinabat. At vero Galilæam incurſibus vaſtans Placidus, poſtquam magnam quidem eorum quos comprehenderat multitudinem interemiſſet, (hæc autem erat Galilæorum plebs imbecillior, & quibus animi fatiſcebant) videretque pugnaciſſimos quoſque ſemper in civitates confugere, quas Joſephus communierat, ad munitiſſimam omnium, Iotapata, *oppugnandam* properavit, exiſtimans eam quidem primo impetu facile captum iri, magnam vero apud *alios* duces ſibimet gloriam, atque illis ad reliquas res gerendas emolumentum acquiſiturum eſſe. alias quippe civitates metu deditionem facturas eſſe, validiſſima *ſemel* occupata. Cæterum de ſpe *ſua* multum aberravit. nam cum ipſum adventantem præſenſiſſent Jotapateni, extra urbem *eum* excipiunt: prælioque ex improviſo Romanos adorti, multi & ad pugnam parati ſimul & acres, (ut qui pro ſalute patriæ & conjugum & liberorum *dimicaturi eſſent*) ſtatim eos in fugam vertunt, plurimoſq; è Romanis ſauciant, ſeptem vero ſolum interficiunt,quod ſolutis nequaquam ordinibus pedem referrent, ſeptiſque undique corporibus ſumma tantum cute vulnerati eſſent, & Judæi magis eminus jaculari quam manus conſerere auderent, leviter armati cum gravis armaturæ militibus. Ex ipſis autem Judæis tres ceciderunt, paucis præterea ſauciatis. Et Placidus quidem, infirmior compertus quam ut urbem aggrederetur, in fugam ſe conjicit.

Iotapata oppugnat.

Ab Iotapatenis repulſus in fugam vertitur.

Οὐεσπασιανὸς μὲν, ἅμα τῷ παιδὶ Τίτῳ διατρίβων τὰς [c]ἐν Πτολεμαΐδι, συνέτασσε τὰς δυνάμεις. ὁ δὲ τὴν Γαλιλαίαν καταδρέχων Πλάκιδος, ἐπεὶ πολὺ μὲν πλῆθος ἀπέκτεινε τῶν καταλαμβανομένων· τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἀσθενέστερον Γαλιλαίων καὶ ταῖς ψυχαῖς ὀλιγοψυχοῦν· ὁρῶν δὲ τὸ μάχιμον ἀεὶ συμφεῦγον εἰς τὰς ὑπὸ Ἰωσήπου τειχισθείσας πόλεις, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ὀχυρωτάτην αὐτῶν Ἰωτάπατα, ὁμοίως ἐξ ἐφόδου μὲν αἱρήσειν ῥᾳδίως, μέγα δὲ κλέος [d]ἑαυτῷ πρὸς τοῖς ἡγεμόσι, κἀκείνοις ὄφελος εἰς τὰ λοιπὰ παρέξειν· [e]προχωρήσειν γὰρ δέος τὰς ἄλλας πόλεις, τὴν κρατιστάτην ἐχομένης. πολὺ γεμιὸ διήμαρτε τῆς ἐλπίδος. ὅπόταν γὰρ αὐτὸν ὁ Ἰωτάπατα προσαθόμενοι, πρὸ τῆς πόλεως ἀπέσχοντας· καὶ τοῖς Ρωμαίοις συρράγῃσι [f]ἀδοκήτως, πολλοὶ καὶ πρὸς μάχην ἕτοιμοι προθυμοί τε, ὡς ἂν ὑπὲρ κινδυνεύσοντες πατρίδος καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων, πέμπονται ταχέως, καὶ πολλοὺς μὲν πτώσκουσι τῶν Ρωμαίων, ἑπλὰ δὲ ἀναιροῦσι, διὰ τὸ μήτε ἄτακτον αὐτῶν τὸ ἐκχώρησιν γενέσθαι, καὶ τὰς πληγὰς ὑποπολαμβάνειν πρόφρονθεν τῶν σωμάτων, τύς τε ἰσδαίους πόρρωθεν βάλλειν πλέον [g]ἢ συμπλέκεσθαι θαρρεῖν, [h]γυμνήτας ὁπλίταις. ἔπεσον δὲ καὶ τῶν Ἰουδαίων πρεῖς ἄνδρες, καὶ ἐτρώθησαν ὀλίγοι. ὁ Πλάκιδος μὲν οὖν, τῆς ὑπὸ τὸ πόλιν ὁρμῆς ἀτονώτερον εὑρεθεὶς, φεύγει.

V.

Veſpaſianus in Galilæam venit.

2. Veſpaſianus vero cum ipſe deſiderio flagraſſet invadendi Galilæam, egreditur Ptolemaïde, exercitus profectione ordinata more Romano. Auxilia enim levis armaturæ & ſagittarios præire juſſit, ut repentinos hoſtium incurſus inhiberent, utque ſuſpectas & opportunas inſidiis ſylvas ſcrutarentur. Quos ſequebatur Romanorum peditatus equitatuſque pars gravis armaturæ. Hos excipiebant è ſingulis

Exercitus ejus in itinere ordo accu-

β'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡρμημένος αὐτὸς [i]ἐμβάλλειν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐξελαύνει τῆς Πτολεμαΐδος, διατάξας τὴν στρατιὰν ὁδεύειν, κατὰ Ρωμαίων ἔθος. τοὺς μὲν γὰρ ψιλοὺς τὴν ὀπισθοφυλακὴν καὶ τοξότας προάγειν ἐκέλευσεν, οὓς [k]ἀνακόπτοντας τὰς ἐξαπιναίους τῶν πολεμίων ὁρμὰς, καὶ διερευνῶντας τὰς ὑποπτίας καὶ λοχᾶσθαι δυναμένας ὕλας. οἷς εἵπετο καὶ Ρωμαίων ὁπλιτικὴ μοῖρα, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς. τούτοις ἀφ' ἑκάστης

η'.

a *Al.* ἰλάσσω, aut ἰλάτλω. b Ita cum *Cod. Big.* πρὸς ἰμπειρίαν in *Editis Aliiſque.* c Ἐν τῇ Πτολ. *Big. Bod.* & *Vat.* d Αὐτῷ *Big.* & *Gall.* e Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* qui vertit, *quaſi metu ceſſuris aliis civitatibus, ſi, quæ validiſſima eſſet, occupatam vidiſſent.* προχορήσειν γὰρ σὺν ἔτι [*al.* μηκέτι] ἐς τὰς ἄλλας π. τ. κ. ἐχομένης in *Editis Aliiſque.* f Sic *Big.* ἀδοκήτως in *cæteris.* g Eo modo *Big.* ἐμπλέκεσθαι in *Editis Aliiſque.* h Ita *Big.* Γυμνήτας in *reliquis.* i Ἐμβαλεῖν *Big.* ἐμβάλλειν in *cæteris.* k Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* προσκοπεῖν in *Editis Aliiſque.*

a Ἑαυτῶν

centuriis deni, & arma ſua neceſſariaq; portantes & caſtrorum menſuras. Et poſt illos ibant itineris patefactores, ut & obliqua viarum recta facerent, & aſpera complanarent, ſylvaſque obſtantes præciderent, ne tranſitu difficili & impedito fatigaretur exercitus. Illorum autem à tergo & ſua & legatorum impedimenta ordinavit, quibus in *majorem* ſecuritatem multos equites adjunxit. Poſt quos ille incedebat, pedites delectos equiteſque & lancearios ſecum habens. ipſumque * ſequebatur proprius legioni equitatus, proprii enim erant unicuique legioni equites centum & viginti. Illis vero proximi ibant muli qui helepoles aliaſque machinas ferebant. Poſt illos *legati*, & cohortium præfecti cum tribunis, lectis militibus ſtipati. Deinde ſigna aquilæ circundata, quæ omni legioni apud Romanos præeſt, rex ipſa omnium avium, eademque valentiſſima. unde etiam imperii ſignum ipſis eſt, & velut omen victoriæ in quoſcunque eunt. Sacra autem *ſigna* ſequebantur tubicines: & poſt hos phalanx ſenûm virorum ordinibus dilatata; quibus adjunctus erat ex more centurio quidam, cujus munus erat inſpicere ordinem ſervandum. Servi autem cuncti uniuſcujuſque legionis pedites ſequebantur, militum impedimenta mulis & jumentis agentes. & poſt omnes legiones multitudo mercenariorum, quos ſecuritatis gratia agminum coactores excipiebant, pedites levis graviſque armaturæ cum multis equitibus.

rate admodum deſcribitur.

3. In hunc modum profectus Veſpaſianus cum copiis ſuis, ad Galilææ fines pervenit: ubi caſtris poſitis milites ad bellum incitatos continebat, in hoſtium conſpectum adducens exercitum, ut & terrorem illis incuteret, & ſpatii aliquid daret ad reſipiſcendum, ſi vellent ante prælium conſilia mutare. Simul autem omnia ad munitiones oppugnandas parabat. Et conſpectus quidem exercitûs dux fecit ut multos defectionis pœniteret, utque animis conſternarentur omnes. Nam Joſephus & qui cum eo caſtra poſuiſſent non longe à Sepphori, ad urbem Garin appellatam, poſtquam hoſtes in propinquo eſſe accepiſſent, & Romanos fere in eo eſſe ut manus ſecum conſercrent, non ſolum ante pugnam, ſed etiam antequam hoſtes conſpicerent fuga disjecti erant. Cum paucis autem Joſephus relictus, ubi animadvertit quod ad excipiendos hoſtes non ſatis copiarum haberet, & Judæorum animi concidiſſent, quodque libenter ſi crederentur plerique ad fœdera irent, jam tum quidem ſibi metuebat de totius belli eventu, quam longiſſime vero à periculis ſe ſubducere ſtatuebat; aſſumptiſq; qui ſecum remanſerant, Tiberiadem confugit.

Veſpaſianus in Galilæorum conſpectum venit.

Joſephus à ſuis deſertus Tiberiadem ſe conſert.

ΚΕΦ. ζ'.

Οὐεσπασιανὸς, τὴν Γαδαρέων πόλιν ἑλὼν, εἰς Ἰωτάπατα ἐλαύνει· καὶ, μιᾷ μακρᾷ πολιορκίαν, ἅσυ ὑπὸ αὐτομόλου πεσόντα αἱρεῖ.

Ο Υεσπασιανὸς δὲ τὴν πόλεν τῶν Γαδαρέων ἐπιὼν, αἱρεῖ τε κατὰ κράτος ἐφόδου αὐτῶ, μαχίμου

CAP. VII.

Veſpaſianus, capta Gadarenſium civitate, Iotapata proficiſcitur: & poſt longam obſidionem, urbem à transfuga proditam capit.

VEſpaſianus autem, Gadarenſium civitatem adortus, & primo impetu eam in poteſtatem ſuam redigit, quod civibus

Veſpaſianus Gadara expugnat,

VI.

a Εαυτῶν *Big.* *b* Forſan *vallos* indicat, quos portabant milites, *uſque ad ſeptenos* ſinguli, ut dicit *Livius.* *c* Υπ' αὐτὸν *Big.* ὑπ' αὐτῶν *Bod.* *d* Vide *Schelium* ad *Hyginum* p. 90. & p. 297. *e* Μετὰ ϗ τούτους *Voſſ.* *f* Δεκῶν *Voſſ.* *g* Τοῖς δ' ἱεροῖς *Big.* *h* Εἰς ἐν *Bod.* *i* Πλατύνασαν *Big.* & *Bod.* *k* Συχνοὶ *Voſſ.* *l* Μεταβάλλοντο *Big.* *m* Illa πλησὶν πόλιν Γαρὶν καλουμένην deſunt *Big.* & *Rufini Codd.* *n* Σημειξαμένους *Vat.* *o* Γαδαρέων *Big.* * Juxta *Savilium* vertendum, *ſequuti equites legioni adſcripti, ſingulis enim legionibus adjuncti erant equites centum viginti.* Longe quidem aliter quam *Ruſinus*, qui vertit, *equitum præterea ſuorum agmina comitatus, de ſingulis enim turmis proprios centum & viginti equites deputatos habet.*

Gadarenſibus non parcit, & urbem eorum incendit & omnes circumcirca vicos &c.

vibus pleriſque ætatis militaris vacuam reperiſſet; & *deinde* in eam ingreſſus puberes omnes interfici juſſit, Romanis nulli ætati miſericordiam adhibentibus, tam ex odio in gentem, quam memoriâ iniquitatis illorum in Ceſtium. Incendit autem non ſolum civitatem iſtam, ſed etiam omnes circumcirca vicos & urbeculas, nonnullis quidem penitus deſolatis, ex aliis vero incolis in captivitatem ab ipſo abductis.

Joſephus, rebus ſuis diffiſus, literas ad Hieroſolymitanos mittit.

2. Joſephus autem civitatem, quam ſuæ incolumitatis ergo elegerat, ipſe, in eam fugiendo, metu opplevit. Nam Tiberienſes nunquam eum, niſi omnino de belli ſucceſſu deſperaſſet, in fugam verſum iri exiſtimabant. atque eatenus non aberrabant, de animi ejus ſententia conjectantes. Videbat enim quorſum evaderent res Judæorum; nullamq; ad ſalutem illis apertum iri viam, niſi conſilia mutarent. Ille vero, quamvis à Romanis veniam conſequuturum eſſe ſperaret, ſæpenumero tamen optabat potius emori, quam patria prodita & belli ſibi commiſſi adminiſtratione dedecorata, apud illos feliciter agere, quibuſcum pugnatum miſſus erat. Decrevit igitur magiſtratibus Hieroſolymitanis accurate ſcribere, quemadmodum ſeſe res haberent, ut neque in majus extollendo hoſtium vires, poſthac timiditatis arguerentur, aut eas narratione ſua extenuando, fortaſſe cœpti etiam pœnitentes audaciores redderet; utque cito reſcriberent, ſi fœdus eis placeret, aut, ſi bellum gerere ſtatuerent, copias ad confligendum cum Romanis idoneas ipſi mitterent. Et ille quidem, ſimul ac iſta ſcripſerat, certos quoſdam mittit qui literas Hieroſolyma perferrent.

VII. *Veſpaſianus ſtatuit Iotapata expugnare.*

3. Veſpaſianus autem, incitatus ad Iotapata exſcindenda (audiverat enim quamplurimos hoſtium eò confugiſſe, & præterea hoc eorum receptaculum perquam validum eſſe) pedites equiteſque præmittit qui viam complanarent, montanam admodum & ſaxoſam, peditibus difficilem & impeditam, omnino vero equitibus inſuperabilem. Et illi quidem quatuor diebus opus confecerunt, & planam exercitui viam aperuere. Quinto autem die, qui menſis Artemiſii vigeſimus primus, Iotapata ingredi occupat Joſephus Tiberiade profectus, & Judæos animo dejectos erigit. Cum vero tranſitum ejus Veſpaſiano quidam transfuga nunciaret, eumque hoc uno maxime urgeret ut ad urbem ire contenderet, quòd cum ea totam Judæam occupaturus eſſet, modo Joſephum caperet: tum ille, nuncio pro maxima felicitate arrepto, Dei providentia factum ratus, ut qui hoſtium prudentiſſimus videretur ultro ſe in cuſtodiam traderet, ſtatim quidem cum mille equitibus eò mittit Placidum, unaque Ebutium decurionem, virum tam manus fortitudine quam rerum ſcientia inſignem, illiſque præcipit urbem *è veſtigio* circundare, ne clam inde Joſephus aufugeret.

Joſephus Iotapata ſe conſert.

Placidus & Ebutius obſidione premunt Iotapata.

πλήθος ἔρημον καταλαβών. καὶ παρελθὼν εἴσω, πάντας ἠδηδὸν ἀναιρεῖ, μηδεμιᾶς τοῦ Ρωμαίων ἡλικίας ἔλεον ποιούμενος, [a] μίσει τε τοῦς τὸ ἔθνος, καὶ μνήμῃ τῆς κατὰ Κέστιον αὐτοῦ παρανομίας. [b] ἐμπίμπρησι δ' ὁ μόνον αὐτὴν τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ τὰς πέριξ κώμας πάσας τε καὶ πολίχνας, ἃς μὲν παντελῶς ἀκκελειμμένας, ἔστι δὲ ἃς αὐτὸς ἐξανδραποδιζόμενος.

β'. Ο δὲ Ἰώσηπος διὰ τοῦς ἀσφάλειαν [c] εἵλετο πόλιν, αὐτὸς ἐκπλησε δίκης καταφυγών. ὡς δὲ ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος, οὐκ ἂν εἰ μὴ τοῦς ἅπαν ἀπεγνώκει πόλεμον, τραπηναί ποτε αὐτὸν ᾤοντο. καὶ κατὰ τοῦτό γε ὐ διημάρτανον αὐτῆς τῆς γνώμης. ἐώρα μὲν γὰρ οἷ [d] ῥέψει τὰ Ιουδαίων [e] τέλη, καὶ μίαν αὐτοῦ ἤδει σωτηρίαν εἰ [f] μεταβάλλοιντο. αὐτὸς δὲ καίπερ συγγνωσθήσεσθαι τοῦς Ρωμαίοις προσδοκῶν, ὅμως πυθέσθαι μᾶλλον εἵλετο πολλάκις, ἢ καταπροδοὺς τὴν πατρίδα, καὶ τὴν ἐμπιστευθεῖσ' αὐτῷ στρατηγίαν ὑβρίσας, εὐτυχεῖν πρὸ οἷς πολεμίοις ἐπέμφθη. χρέφειν οὖν τοῖς ὑπὲρ τέλει τῶν Ιεροσολύμων διέγνω μὴ ἀκμαιότατα τὰ πράγματα, ὡς μήτε [g] ὀλίγοι μείζονι ἐξάρας [h] τὸν πολεμίων ἰσχὺν αὐτοῦς εἰς δειλίαν κακίζοιτο, μήτε ὑπὸ σπουδῆς ἀπαγγείλας, κἂν μεταγνόντας ἴσως [i] θρασύνειεν, ἵνα τε ἡ ταχυπορία αἰρούμενοι ταχέως ἀντιγράψωσιν, ἢ πολεμεῖν ἐγνωκότες, ἀξιόμαχοι τοῦς Ρωμαίοις πέμψωσιν αὖθις δύναμιν. ὁ μὲν οὖν ταῦτα ὑπειλας, πέμπει δι' τάχους ὑπὸ Ιεροσολύμων τοὺς τὰ γράμματα κομίζοντας.

γ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ [k] ὁρμώμενος ἐξαρεῖν [l] τὴν Ιωτάπατα· πέπυστο γὰρ εἰς αὐτὴν πολλοὺς τῶν πολεμίων συμπεφευγέναι, καὶ ἄλλως ὀρμητήριον ἰσχυρὸν αὐτοῦ· πέμπει πεζούς τε καὶ ἱππεῖς [m] τοὺς προξομαλιοῦντας τὴν ὁδὸν, ὀρεινὴν ὑπάρχουσαν, καὶ πετρώδη, δυσβατόν τε καὶ πεζοῖς, ἱππεῦσι δὲ ἀμήχανον. ὡς μὲν οὖν τέσσαρσιν ἡμέραις ἐξειργάσαντο, καὶ πλατεῖαν ἤνοιξαν τῇ στρατιᾷ λεωφόρον. τῇ πέμπτῃ δὲ ὁ Ιώσηπος, αὐτὴ δὲ ἦν Αρτεμισίου μηνὸς εἰκοστὴ πρώτη, φθάνει [n] παρελθὼν εἰς τὴν Ιωτάπατα ἐκ τῆς Τιβεριάδος, καὶ πεπλωκόσι τοῖς Ιουδαίοις [o] ἀνίστησι τὰ φρονήματα. Οὐεσπασιανῷ δέ τις εὐαγγελίζεται τὴν μετάβασιν ὑ ἀνδρὸς αὐτόμολος, καὶ κατέπεισεν ὅτι τὴν πόλιν, ὡς μετ' ἐκείνης [p] αἱρήσοντα πᾶσαν Ιουδαίαν, εἰ λάβοι τὸν Ιώσηπον ἐπαχείρητον. ὁ δὲ, ἁρπάσας ὥσπερ μέγιστον εὐτύχημα τὴν ἀγγελίαν, καὶ προνοίᾳ Θεοῦ τὸν συνεπόμενον (δοκοῦντα τῶν πολεμίων ἀνδρῶν εἶναι) ἀναίρετον εἰρκτὴν παρελθεῖν, εὐθέως [q] μὲν σὺν χιλίοις ἱππεῦσι πέμπει Πλάκιδον, καὶ [r] δεκάρχην Ἔβούτιον, ἄνδρα τῶν ὑπερμάχων καὶ χεῖρα καὶ συνέσιν, περικαθέξειν κελεύσας τὴν πόλιν, ὡς μὴ λάθοι διαφὰς ὁ Ιώσηπος.

δ'. Αὐτὸς

a Μίσει τοῦ Big. & Voſſ. b Ita Big. & Ruf. & mox infra αὐτὰς ἐξανδραποδιζόμενος. ἐμπιπρᾶσι, dein αὐτοὶ ἐξανδραποδιζόμενοι in Editis Aliiſque. c Ειλατο Vat. & infra v. 17. d Ita ex conjectura. ῥέψει in Editis & MSS. e Τέλη Bod. f Μεταβάλλοιντο Big. & Bod. g Επὶ τὸ μεῖζον Big. Bod. & Voſſ. h Τὸν τῶν πολ. Big. Vat. & Gall. i Θρασύνοιντο Vat. & Gall. θαρσύνειεν in Editis Aliiſque. k Ita Big. & Bod. ὠρμῶμος in Editis Aliiſque. l Ita Big. ut mox infra in Editis & aliquibus MSS. ſcilicet ut vox πόλιν ſubaudiatur. τὴν Ιωτάπατα hîc loci in reliquis. m Illud τοὺς non agnoſcit Vat. n Παρελθεῖν Bod. o Εγείρει Big. p Ita Big. αἱρήσειν in Aliis. quâ ſcripturâ admiſsâ κατάπεμψαν non ad nuncium ſed ad Veſpaſianum referri debet. q Illud μὲν additum ex Big. & Ruf. r Δεκαρχίαν Big. & Bod. ſ Al. Αἰβούτιον. t Αὐδοξος Bod.

a Eo

δ'. Αὐτὸς δὲ μιᾷ μέν ἡμέρᾳ, ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν δύναμιν, ὕπεδε· καὶ, μόχθει δεῖλης ὀψίας, περὶ τὴν Ἰωτάπατα ἀφικνεῖται. ἀναλαβὼν δὲ τὴν στρατιὰν εἰς ὃ προσάρκτιον αὐτῆς μέρος [a] πρὸς τῷ λάφῳ στρατοπεδεύεται, διέχοντι σταδίους ἑπτὰ τῆς πόλεως, σκοπούμενος ὡς μάλιστα τοῖς πολεμίοις εὐσύνοπτος εἴη, πρὸς ἔκπληξιν· ἢ καὶ θόρυβόν τινα τοσοῦτον τοῖς Ἰουδαίοις παρέξων, ὡς μηδένα τῶν τείχους τολμῆσαι προσελθεῖν. Ῥωμαῖοι δ' αὐτοὺς μὲν ἀπώκνησαν προσβαλεῖν, ἅτε ὅλης ἀδιανοήτους ἡμέρας διπλῇ δὲ τῇ φάλαγγι κυκλοῦσι τὴν πόλιν, καὶ τρίτιον ἔξωθεν προσῆσαι [b] τοῖς ἵπποις, πᾶσαν ἀποφράσσοντες αὐτοῖς τὰς ἐξόδους. τοῦτό γε, οὐκ ἀπογνόσει σωτηρίας, παρώξυνε τοὺς Ἰουδαίους πρὸς πόλεμον· οὐδὲν γὰρ ἀνάγκης ὁ πολέμῳ μαχιμώτερον.

ε'. Γενομένης δὲ μετ' ἡμέραν προσβολῆς, ὁ μὲν πρῶτον Ἰουδαῖοι κατὰ χώραν μένοντες ἀντεῖχον ἀπωθοῦντι τοὺς Ῥωμαίους, [c] ἐκ τῶν ἀκροβολισμῶν πρὸς τὸ τεῖχος. ὡς δὲ Οὐεσπασιανὸς τούτοις μὲν τοὺς τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ πᾶν ὃ τι ἐκβόλων πλῆθος ὑπασπίσας [d] ἐπέτρεψε βάλλειν, αὐτὸς δὲ μετὰ πολλῶν εἰς ὃ προσιτὸν ἐνέβη τῆς πόλεως· [e] κατ' ὃ τὸ τεῖχος ἦν εὐάλωτον· δείσας Ἰώσηπος μὴ [f] τῇ πόλει προσπέσῃ, καὶ σὺν αὐτῇ πᾶν τὸ τῶν Ἰουδαίων πλῆθος. συμπεσόντες δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἀθρόοι, μὲν τείχους ἀνέσειλαν αὐτούς, πολλὰ δὲ ἐπεδείκνυντο χειρῶν ἔργα καὶ τόλμης. [g] Οὐκ ἐλάσσων γοῦν ὢν ἔδρων ἀνάπαλιν. ὅσον γὰρ αὐτοὺς ἡ τῆς σωτηρίας ἀπόγνωσις, [h] τοσοῦτον τοὺς Ῥωμαίους αἰδὼς παρεκρότει· καὶ τοὺς μὲν ἐμπειρία μετ' ἀλκῆς, τοὺς δὲ θεῖος ὥπλιζε τὸν θυμὸν προπηγμένους. προσταξάμενοι δὲ δι' ὅλης ἡμέρας πυκτὶ διαλύονται, πρώσαντες μὲν πλείους Ῥωμαίων, [i] τεσσαρεσκαίδεκα δὲ ἀνελόντες ἄνδρας· αὐτῶν δὲ ἔπεσον μὲν [k] δέκα καὶ ἑπτά, τραυματίαι δὲ ἐγένοντο ἑξακόσιοι.

ς'. Τῇ δὲ [l] ὑστεραίᾳ πάλιν προσβάλλουσι τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεξελθόντες, καὶ πολὺ καρτερώτερον [m] ἀντιπαρετάξαντο· θαῤῥαλεώτεροι μὲν ὑπ' οὐδενὸς λόγου ἀντισχεῖν τῇ προτέρᾳ γιγνομένοι, χράμενοι δὲ καὶ τοῖς Ῥωμαίων μαχιμωτέροις. ὑπὸ γὰρ αἰδοῦς εἰς ὀργὴν ἐξεχώρουν, ὃ μὴ ταχέως νικᾶν ἤθελον ἡγούμενοι. καὶ μέχρι τετάρτης ἡμέρας προσβολαὶ μὲν ἐγίνοντο τοῖς Ῥωμαίοις ἀδιάλειπτοι, ἐκδρομαὶ δὲ τῶν Ἰωταπατηνῶν [n] καὶ τειχομαχίαι [o] καρτερώτεραι· καὶ ὅτε Ἰουδαῖοι μὲν τῶν πολεμίων ἰσχὺν κατεῤῥώδουν, ὅτε Ῥωμαῖοι τοὺς ὑπὲρ πόλεως ἀγῶνας ἀπέκαμνον.

ϛ'. Ἔστι δὲ Ἰωταπάτη πόλις ὀλίγου πᾶσα κρημνός, ἐκ μὲν τῶν ἄλλων μερῶν πάντοθεν φάραγξιν ἀπείροις ἀπότομος, ὡς τὸ κατιδεῖν παραμένοντι τὰς ὄψεις προεξαθεῖν τὸν βάθους· ἀπὸ βορέου δὲ προσιτὴ μόνον καθ' ὃ λήγοντι τῷ ὄρει [p] πλαγίῳ προσέκπτωμα. καὶ τοῦτο δ' ὁ Ἰώσηπος ἐμπεφυκὸς τείχισι τὴν πόλιν, ὡς ἀκαταλήπτου εἶναι πολεμίοις τοῦ ὑπὲρ

4. Ille autem una post die cum copiis suis omnibus sequutus est: factoque ad seram usque vesperam itinere Iotapata pervenit. adducto vero ad septentrionalem ejus partem exercitu, in quodam tumulo castra metatur, distante ab urbe stadiis septem; id agens de industria ut quam maxime ab hostibus conspiceretur, ad terrorem *illis* incutiendum: qui tantus continuo Judæos invasit, ut nemo muris egredi auderet. Romani autem statim quidem impressionem facere supersederunt, quod per totum diem in itineribus fuissent; aciem vero duplicem urbi circundant, ac tertiam praterea circumjiciunt, eamque equitum, omnes Judæis exitus obstruentes. id quod Judæos, ut qui de salute desperarent, ad animos sumendos incitabat: nihil enim in bello homines pugnaciores facit quam necessitas. *Vespasianus ipse Iotapatæ venit.*

5. Postridie vero aggressione facta, primo quidem Judæi, * qui in ista regione manserant, castris extra urbem ante muros positis, Romanis obviam ibant. Cum autem Vespasianus illis sagittarios quidem admovisset & funditores & universos eminus jaculantes, missilibus eos uti permisit; ipse vero cum peditibus locum acclivem ascendebat, ubi murus erat expugnabilis: *tunc* Josephus civitati metuens prosiluit, & cum eo cuncta Judæorum multitudo. simulque Romanos omnes adorti, à muris quidem illos repulerunt; & multa tam manu forti quam animo virili ediderunt facinora: cæterum non minora quam patrabant viciſſim perpessi sunt. nam quantam ipsos salutis desperatio, tantum Romanos pudor incitabat: & hos quidem peritia cum fortitudine, illos vero armabat audacia animis iracundis militantes. Cum autem tota die pugnatum esset, prælium nox dirimit, Romanorum quidem plurimis sauciatis, virisque tredecim interfectis; illorum vero septemdecim quidem ceciderunt, vulnerati autem erant sexcenti. *Primum Judæorum cum Romanis conflictum nox dirimit.*

6. Veruntamen die sequenti facta eruptione iterum aggrediuntur Romanos, multoque acrius aciem contra instruxerunt: inde quidem audaciores facti, quod eos pridie præter spem sustinuerant, Romanos vero tum pugnaciores experti. quippe quos pudor in iram accenderat, se superari existimantes quod non cito vicerant. Et usque ad quintum diem in urbem quidem impressionem facere non cessabant Romani, neque vero Jotapateni ab excursionibus pugnisque è muro acrioribus: & neque Judæi vires hostium formidabant, neque Romani urbis capiendæ difficultate fatiscebant. *Acriter postea ab utrisque pugnatum.*

7. Est autem Iotapata propemodum omnis prærupta, ex aliis quidem partibus profundis vallibus adeo præceps, ut in eas despicere cupientium aspectus ante deficiat quam ad imum perveniat; à septentrione vero tantummodo adiri potest, ubi montis desinentis ad latus declive exædificata est. quod quidem ipsum muro complexus est Josephus cum civitatem muniret, ut summitas ei imminens ab hostibus *Urbis Jotapatenorum situs & munitio.*

occu-

a Ἐν τῷ λόφῳ Bod. b Τῷ ἵππῳ πᾶσαν, ἀποφράσσοντες Voss. & Vat. c Ἐκατοντοδυνιόντες Big. d Ita Big. & Ruf. ἐκάλουν in cæteris. e Eo modo Big. κατὰ τὸ τεῖχος ἦν εὐάλωτον in Editis Aliisque. f Τῷ πόλει Bod. g Οὐκ ἔλασσον Big. h Τοσούτῳ Big. i Διακοσίους Big. k Δέκα ἑπτὰ Big. Voss. & Bod. l Ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ Big. m Ἀντεπαρατάξαντο Big. ἀντιπαρεπαξαντο Vat. n Illud καὶ additum è Codd. MSS. o Ita Big. καρτερωτέραι in Editis Aliisque. p Πλαγίως ἐξοστοτείνοντι Big. * Locis suis manentes, Romanis, castra ante muros habentibus, resistebant, Ruf. ac si legisset ἐξεστρατοπεδευκότων, aut *nominativum* pro genitivo adhibitum existimasset.

a Περὶ

occupari non poſſit. Undique autem montibus circumſepta, priuſquam in eam quis perveniret, omnino conſpici nequibat. Ad hunc quidem modum communita erat Iotapata.

Qualiter Iotapata obſidet Veſpaſianus.

8. Veſpaſianus autem, & contra loci naturam contendere volens & Judæorum audaciam, ſtatuit urbem acriter oppugnare, & advocatis *omnibus* ſub ſe ducibus, cum illis de impreſſione facienda conſultabat. Cum autem viſum eſſet aggerem excitare, qua parte murus acceſſu erat facilis, totum ad comportandam materiam mittit exercitum, urbique propinquis montibus exciſis, ſimulque cum lignis magna vi lapidum congeſta, alii quidem, cratibus, ad evitanda jacula deſuper miſſa, ſuper vallis expanſis, ſub illis aggerem conſtruebant, nihil aut parum admodum telis, quæ de muro jacerentur, læſi: alii vero, propinquos tumulos evellentes, terram illis ſine intermiſſione afferebant. cumque trifariam diviſi eſſent, nemo otioſus erat. At Judæi ſaxa ingentia & omne telorum genus in eorum tegumenta è muris immiſerunt. quæ licet minime penetrarent, magnum tamen ſonitum edentia & horribilem, impedimento erant operantibus.

Quo modo in obſidione res utrinque geritur.

9. At Veſpaſianus, cum miſſilium machinas circumpoſuiſſet (organa autem omnia erant centum & ſexaginta) eos qui ſuper murum aſtarent juſſit impetere. Simul etiam & catapultæ lanceas cum ſtridore jaciebant, & è balliſtis lapides talenti pondere mittebantur, igniſque & aſſidue magno numero ſagittæ. quæ omnia non ſolum murum ſed etiam totum quouſque pertingerent ſpatium Judæis inacceſſum fecerunt. quin & magna Arabum ſagittariorum manus, itemque jaculatores & funditores omnes una cum machinis tela emittebant. Non tamen, *his Judæi* prohibiti ne deſuper propugnarent, quieſcebant. nam agminibus, prædonum magis ex more, excurrentes, & tegmina operantium undique detrahebant, nudatoſque feriebant: & ubicunque illi loco cederent aggerem disjiciebant, vallorumque munimenta una cum cratibus incendebant. donec Veſpaſianus, intellecto operum intervalla hujuſce damni cauſam eſſe, (nam ſpatia interjecta Judæis locum *ea* aggrediendi præbebant) tegumenta omnia in unum conferebat: & cum ipſis pariter conjunctis viribus, factum eſt ut coërcerentur hoſtium obreptiones.

Aggere minis ſeve æquato, muros altius attollendos curat Joſephus.

10. Jam vero aggere erecto, & propemodum propugnaculis æquato, Joſephus grave fore ratus ſi nihil contra moliretur quod urbi ſalutare eſſet, opifices convocat, murumque altius attolli juſſit. Cumque illi dicerent, fieri non poſſe ut ædificarent dum tot jaculis peterentur, hujuſmodi tegmen illis excogitabat. Cum ſudes defigi, ſuperque eis cruda boum coria expandi præcepiſſet, ut lapides quidem è tormentis emiſſos depreſſa exciperent, reli-

αὐτῆς ἀχρώρειαν. κύκλωθεν δὲ ἄλλοις ὄρεσι καλυπτομένη, [a] πρὶν εἰσαφίκοιτό τις αὐτίκα, παντελῶς ἀόρατος ἦν. ἔχει [b] μὲν ὕπτιος [c] ὀχυρότητος Ιωτα πάτη.

ιʹ. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τῇ τε φύσει θαρσῶν καὶ τῆς τόλμης τῶν Ιουδαίων ἀντιφιλονεικῶν, ἔγνω [d] καρτερῶς ἅπασθαι τῆς πολιορκίας· καὶ, προσκαλεσάμενος τοὺς [e] ὑπ' αὐτὸν ἡγεμόνας, ἐβουλεύετο περὶ τῆς προσβολῆς. δόξαν δὲ χώσαι τὸ [f] πρόσιτον τοῦ τείχους, ὅπερ συγκομιδὴν ὕλης εὐπέμπτου πᾶν τὸ στράτευμα, καὶ κοπέντων τῶν περὶ τὴν πόλιν ὀρῶν, [g] συναλισθείσης δὲ ἅμα τοῖς ξύλοις ἀπείρου χερμάδος, ἵνα μὲν πρὸς ἀλεώραν τῶν ὑπερθεν ἀφιεμένων βελῶν, γέρρα [h] διατείναντες ὑπὲρ χαρακωμάτων [i] εἶχον ὑπ' αὐτοῖς, ὀλίγην ἢ μηδεμίαν βλαπτόμενοι τοῖς ἀπὸ τοῦ τείχους βολαῖς· [k] οἱ δὲ, τοὺς πλησίον ὄγθους ἀναασσῶντες, ὅλην αὐτοῖς ἀδιαλείπτως προσέφερον. ἡ τε χὴ διῃρημένη, ἀργὸν οὐδένα εἶδεν. οἱ δὲ Ιουδαῖοι πέτρας τε μεγάλας ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῖς [m] σκεπάσμασιν αὐτῶν ἐπιφέσαν, καὶ πᾶν εἶδος βελῶν. οὐ δὲ καὶ μὴ δύκνημένη πόλις [n] ὢν ὁ ψόφος καὶ φοβερὸς, ἐμπόδιον τοῖς ἐργαζομένοις.

θʹ. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς κύκλῳ τὰς ἀφετηρίας μηχανὰς ὁπλίσας, τὰ πάντα δὲ οὐ ἑκατὸν ἑξήκοντα ὄργανα, βάλλειν ἐκέλευσε τοῖς [o] ὅπλοις τοῦ τείχους. ὁμοῦ δὲ οἵ τε καταπέλται τὰς λόγχας [p] ἀνερρόιζουν, καὶ παλαιταῖοι λίθοι μέγεθος ὑπὲρ τὴν πετροβόλων ἐβάλλοντος, πῦρ τε καὶ πλῆθος ἀθρόων οἰστῶν. [q] ἄστρ' δὲ μόνον τὸ τεῖχος ἀνεπίβαλον τοῖς Ιουδαίοις ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ [r] τοὺς ὄντας [s] ὅσης ἀφικνεῖτο χώρας. [t] καὶ δὴ τὸ τῶν Αραβίων τοξοτῶν πλῆθος, ἀκοντισταί τε, καὶ σφενδονῆται πάντες, ἅμα τοῖς μηχανήμασιν ἔβαλλον. ὑμεῖς, ἐργόμενοι τῆς καθ' ὑπερβολὴν ἀμοιρίας, ἠρέμουν. ἐκτρέχοντες δὲ λῃστρικώτερον τοὺς λόχους, ἐθεώντο τε τὰ ἐργαζόμενα [u] τὰς σκέπας, καὶ τοὺς γυμνουμένους ἔπαιον· καὶ, καθ' ὃ παρείκοιεν ἐκεῖνοι, διερρίπτουν τὸ χῶμα, καὶ τὰ χαρακώματα σὺν τοῖς γέρροις [x] ἐνεπίμπρασαν. μέχρι σπουδῆς Οὐεσπασιανὸς τὴν διαίρεσιν τῶν ἔργων αὐτῶν εἶδε τὸ βλάβος, τὰ γὰρ διαστήματα τοῖς Ιουδαίοις προσβολῆς παρεῖχε τόπον, ἐποίησε τὰς σκέπας· καὶ συναφθείσης [y] ἅμα αὐτοῖς τῆς δυνάμεως, ἀνέρχθησαν αἱ τῶν Ιουδαίων θράσυνσεις.

ιαʹ. Ἐγειρομένου δὲ τοῦ χώματος ἤδη, καὶ τὰς ἐπάλξεσιν ἐγ. ὅσον ὕπω πλησιάζοντος, [z] δεινὸν Ιώσηπος νομίσας εἰ μηδὲν ἀντιμηχανήσαιτο τῇ πόλει σωτήριον, συναθροίζει τεχίτας, καὶ ὃ τεῖχος ἐκέλευσεν ὑψοῦν. τὸ δὲ ἀδύνατον εἶδε φαμένων οἰκοδομεῖν τοσούτοις βέλεσι βαλλομένους, σκέπειν αὐτοῖς ὅπλοις τοιάνδε. δερυφάκλους πήξασθαι κελεύσας, ἐπιτάσαι τε [a] βύρσας νεοδόρους βοῶν, [b] ὡς ἂν δέχοιντο μὲν τοὺς ἀπὸ τῶν πετροβόλων λίθους κολπώμενας, [c] ἐξολισθαίνοι δὲ

a Πρὶν δ' εἰσαφ. *Big.* b Μὲν ὧν *Big.* c Οχυράτης *Big.* d Καρτεράτερον *Big.* & *Voſſ.* e Υφ' ἑαυτὸν *Big.* f Ita *Big.* & *Ruf.* antea erat ἀπρόσιτον in *Græcis cæteris.* g Συναλισθείσης τε in aliquibus *MSS.* h Διατείνοντες *Big.* i Εχώντων *Bod.* k Οἱ δὲ πλησίον *Vat.* l Εφερον *Big.* m Σκιάσμασιν *Big.* σκέπασιν *Vat.* n Illud ὢν non agnoſcit *Voſſ.* τὸ δὲ καὶ διῃρημένον πολὺς ὁ ψόφος, ἐ φοβερὸν ἦν ἐμπ. aut ſimile quid legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *quæ licet minime penetrarent, magnos tamen crepitus dabant, & horribile impedimentum erant operantibus.* o Ita *Big.* & *Bod.* τοῖς ἀπὸ τοῦ τείχους in *Editis Aliiſque.* p Ανεθέλιζον *Big.* ἀνερρίζουν *Bod.* Legi etiam poteſt ἀνερρίπτουν. q Ita *Big. Gall.* & *Ruf.* ἀπαυθρώμενοι in *Editis Aliiſque.* r Sic *Big.* τοῖς ἐντὸς *Bod.* τοὺς ἐντὸς in *cæteris.* ſ Οὕσης *Vat.* t Ita *Baſ. Big.* & *Bod.* καὶ δὴ τὸ in *cæteris.* u Τὰ σκεπάσματα *Big.* x *Al.* ἐνεπίμπρασαν. y Forſan ἅμα αὐτοῖς. z Δεινὸν ὁ Ιώσηπος *Big.* a Ita *Big.* βύρσους νεοδόρους in *Editis Aliiſque.* b Ως ἀναδέχοιντο *Big.* c Περιολισθαίνοι *Big.*

a Ανα-

δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὰ λοιπὰ βέλη, καὶ τὸ πῦρ ἐπὶ τὸ ἐκμαίδος εἴργοιτο, τοιαύτην τ' τεχνίσιον, [a]ἐφ' οἷς ἀσφαλῶς ἐργαζόμενοι, δι' ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς τὸ τεῖχος ἤγειραν, εἰς εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος· καὶ συχνὰς μὲν πύργους [b]οἰκοδόμησε αὐτοῖς, καρτερόν τε ἔπαλξιν ἐφηρμόσαντο. τοῦτο τοῖς Ῥωμαίοις, ἐπὶς ἤδη τῆς πόλεως οἰομένοις εἶ), πολλὴν ἐποίησεν ἀθυμίαν· καὶ, τοίς τε τὴν ὀπίνοιαν τοῦ Ἰωσήπου καὶ τὸ θράσημα τ' ὑπὲρ τὰ πόλεως, κατεπλάγησε.

ια'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, καὶ τοῖς τὸ παντοῖον γ' γραπτηγήματος, ἐν τοῖς τάλμας παροξύνετο τ' Ἰωταπατηνῶν. [c]πάλιν γὰρ ἀναθαρσήσαντες ὑπὲρ τὸ τυχισμῶ, τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεξήεσαν, καὶ καθ' ἡμέραν ἐνίοτε συμπλοκὰς [d]εἶχον λόχους, ὀπίνοιά τε ληστρικὴ πᾶσα, καὶ τ' [e]τοιούτων ἁρπαγὰς, καὶ τ' ἄλλων ἔργων πυρπολήσεις, ἕως Οὐεσπασιανὸς, [f]ἀναπαύσας τ' γραπὰν μάχης, διέγνω τοιαῦτα καθεζόμενος αὐτὸν τ' ὀπτησείαν αἱρεῖν τ' πόλιν. ἡ γὰρ ἀναλισκομένης [g]ἀπορία τ' ἀναλισκόντων [h]ἱκετεύσειν αὐτὸν, ἢ μένοντας [i]ἐπιθαδισαμένους διαφθαρήσεσθαι λιμῷ. πολύ τε ῥᾴδιον αὐτοῖς [k]χρήσεσθαι ἡσσῶν χεῖρ τ' μάχην, εἰ διαλιποῦν αὖθις ἐκτρυχωμένοις ὀπιπέσοι. φρουρεῖν δὲ πάσας αὐτῶν ἐκέλευσε τὰς ἐξόδους.

ιβ'. Τοῖς δὲ σίτου μὲν ἐν πλῆθος ἔνδον, [l]καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων ἁπάντων· ἔνδεια δὲ ὕδατος, ὡς ἂν πηγῆς μὲν οὐκ οὔσης κατὰ τὴν πόλιν, [m]τῷ ὀμβρίῳ ἀρκουμένοις τοῦ ἐν αὐτῇ. σπάνιον δὲ ἔσπερ τὸ κλίμα [n]τοῦτο θέρους ὕεται. καὶ κατὰ ταύτην τὴν ὥραν πολιορκουμένων, ἀθυμία δεινὴ τοῖς τ' ἄλλοις ὀπίνοιαν ἐν· ἤ τε ἄλλοτε ὡς ἤδη ὀπιλειποτος χαλάπαν ὕδατος. ὁ γὰρ Ἰώσηπος τήν τε πόλιν ὁρῶν τ' ἄλλων ὀπιτηδείων εὔπορον, καὶ τὰ φρονήματα γενναῖα τ' ἀνδρῶν, βουλόμενός τε Ῥωμαίοις πρὸ ἐλπίδα ἐκτεῖναι τ' πολιορκίαν, μέτρῳ τὸ ποτὸν αὐτοῖς [o]διένεμεν. ὃ δὲ τὸ ταμιεύεσθαι χαλεπώτερον ὀδείας ὑπελάμβανον, καὶ τὸ μὴ αὐτάρκεστον αὐτοῖς πλέον ἐλίπει τὴν ὄρεξιν, καὶ καθάπερ εἰς ἕκαστον ἤδη δίψης προήκοντες ἀπήχθοντο. ἀρκεῖσθαι δὲ ὕστερος ὀδὲν ἐλάνθανον τὰς Ῥωμαίους. ἀπὸ γὰρ ὑψηλοτάτης ἑώρων αὐτὰς ὑπὲρ τὸ τεῖχος ἐφ' ἕνα συρρέοντας τόπον, καὶ μετρουμένης τὸ ὕδωρ, ἐφ' ὃν καὶ τοῖς [p]ὀξυβελέσιν ἐξικνούμενοι πολλοὺς ἀνῄρουν.

ιγ'. Καὶ Οὐεσπασιανὸς μὲν, ὀδὲ εἰς μακρὰν τ' ἐκδοχείων κατεθέντων, ἤλπιζεν [q]ὑπὸ τ' ἀνάγκης αὐτοῖς προδώσεσθαι τ' πόλιν. ὁ δὲ Ἰώσηπος, κλάσας [r]μὲν τ' ἐλπίδα ταύτην αὐτοῖς προσαρώμενος, ἐμβρέξαι κελεύει πλείστας τὰ ἱμάτια, καὶ [r]κρεμάσαι περὶ τὰς ἐπάλξεις, ὥστε περῥεῖσθαι πᾶν ἐξαπίνης ὁ τεῖχος. τοῖς τοῦτο ἀθυμία τ' Ῥωμαίων καὶ καταπληξις ἦν, θεασαμένοις εἰς χλιαὶ τοσοῦτοι προδιαλίσκοντας, ὕδατος,

qua vero tela inde dilaberentur, & humoris vi ignis arceretur, hoc machinamentum opificibus prætendit, ſub quo tutò operantes die noctuque murum ad viginti cubitorum altitudinem evexerunt; & crebras quidem turres in eo ædificarunt, validaque *eis* adaptarunt propugnacula. id quod Romanis, jam intra civitatem ſe eſſe credentibus, magnam anxietatem injecit; fecitque ut tam ex iis quæ excogitaverat Joſephus, quam ex civium præſenti fortitudine animis conſternarentur.

VIII. *Veſpaſianus irritatus ſtatuit urbem obſidere.*

11. At Veſpaſianus & commenti vafritie & Iotapatenorum audacia magis irritabatur. nam, reſumpta ex munitione fiducia, in Romanos excurſiones faciebant, & quotidie *cum illis* turmatim confligebant, & omne genus latrocinia adhibebant, ut & eorum quæ caſus obtulerit rapinas, aliorumque operum igne vaſtationes, donec Veſpaſianus, contento à pugna milite, ſtatuit urbem obſidere, & neceſſariorum penuria laborantem capere. aut enim coactos neceſſariorum inopia ipſi ſupplicaturos, aut ſi ad extremum in eadem pertinacia duraverint, fame perituros: multoque languidiores in pugna eos habiturum eſſe putabat, ſi rurſus poſt intervallum inedia attritos adoriatur. itaque omnes exitus eorum obſervari juſſit.

Obſeſſorum conditio, & quo pacto illis provideat Joſephus.

12. Illis autem intus frumenti ſatis erat, aliarumque rerum præter ſalem omnium: attamen aqua egebant, utpote quod ne quidem fons intra urbem, imbre autem contenti erant eam habitantes. verum raro ſi unquam in illo tractu per æſtatem pluit. Cumque illa ipſa tempeſtate obſiderentur, valde animos deſpondebant de ſiti vel minimum cogitantes; & indignabantur, ac ſi aqua prorſus eos deſeciſſet. Joſephus enim, cum & civitatem videret aliis neceſſariis abundare, viroſque animo fortes eſſe, velletque obſidionem Romanis præter exſpectationem protrahere, *certa* menſura potum civibus diſtribuebat. Illi vero *aquam ipſis ita* diſpenſari penuria gravius eſſe exiſtimabant; & cupiditatem illorum magis accendebat, quod liberam *bibendi* poteſtatem non haberent: &, quaſi ad extremam jam perventum eſſet ſitim, fatiſcebant. Veram Romanos, quod ita ſe haberent, non latebat. nam ex adverſo trans murum animadvertebant eos unum in locum confluentes, & aquam dimenſam accipientes; eoque pertingentibus telis, quæ è machinis jacerentur, multos occidebant.

Ejus ſtratagema ad Veſpaſianum fallendum.

13. Et quidem Veſpaſianus, ciſternis non multo poſt exhauſtis, ex ipſa neceſſitate ſibi traditum iri civitatem ſperabat. Joſephus autem, hanc illius ſpem frangendi propoſitum habens, quamplurimos jubet veſtes in aquam immergere, eaſque de propugnaculis undique ſuſpendere, ita ut omnem derepente murum *humor* circumflueret. Ad hoc, animis concidunt Romani & conſternantur, cum vidiſſent eos tantum aquæ in ludibrium conſumere, quos

a Ὑφ' οἷς Big. b Ἀνῳκοδόμησεν Big. c Sic Big. Bod. & Voſſ. πάλιν in cæteris. d Ita Voſſ. & Ruf. ἦγ κατὰ λ. in cæteris. e Ita Big. Bod. & Vat. ποιούντων in Editis aliiſque. f Ἀναπαύσας Big. g Ταῖς δαπάναις τ' Big. h Ita Big. ἱκετεύσειν in cæteris. i Ἀπωλοθαδισαμένους Big. ἐπωλοθαδισαμένους Voſſ. ἀπωλοθαδισαμένους Bod. k Χρήσεσθαι Big. l Καὶ τ' ἄλλων ἄλις ἀπάντων Voſſ. quod ſane in textum receperam, niſi cum Editis conſenſiſſent Græci cæteri & Ruſini codices. m Ita in pleriſque MSS. τῇ ὀμβρίᾳ in Editis. n Τοῦτο additum è Cod. Voſſ. ei conſentiente Ruſino. o Διένεμον ὑδάτων Big. p Ὀξυβελέσιν Bod. q Illud μὲν non agnoſcunt Big. & Voſſ. r Κατακρεμάσαι Big.

quos ne potum quidem habere exiſtimabant. Adeoque imperator, cum inedia captum iri urbem deſperaſſet, iterum ſe ad arma & vim convertit. id quod Judæi maxime deſiderabant. Nam cum & ſua & civitatis ſalus deſperata eſſet, per bellum quam per famem & ſitim emori malebant.

Aliud Joſephi ſtratagema.

14. Veruntamen Joſephus, præter ſtratagema jam memoratum, & aliud excogitavit *in ſui incolumitatem. Via quadam falebroſa admodum & ardua, propterea que à cuſtodibus negligenter habita, per vallis latera occidentalia certos quoſdam mittens, literas ad quoſcunque vellet Judæorum extra civitatem dedit, viciſſimque ab iis accepit, & neceſſariorum quæ in urbe defecerant abunde habuit; mandato commeantibus, ut reperent plerunque dum excubias præterirent, & terga velleribus tegerent, ut ſi quis eos noctu conſpiceret, canes eſſe viderentur. *quod factitatum*, donec vigiles detecto commento ſeſe locis confragoſis circundarent.

Joſephus de fuga cum ſuis agit, abnitente populo.

15. Et tunc quidem Joſephus, cum urbem non diu reſiſtere poſſe videret, ſuamque ſalutem in incerto eſſe ſi maneret, de fuga cum primoribus *civitatis* deliberabat. Id vero ubi populus intellexit, ſeque ei circumfudiſſet, "ne "ipſos negligeret, orabant, omnem in eo ſolo "fiduciam reponentes. Civitati enim adhuc "ſalutis quidem ſpem eſſe, quod ipſo manente "omnes ejus cauſa alacriter dimicaturi eſſent; "ſin vero capiantur, eundem ſolatio fore. Decere autem illum nec inimicos fugere, nec "in eo eſſe ut amicos deſerat, neque veluti "ex navi tempeſtate oppreſsâ deſilire, in quam "cum mare eſſet tranquillum venerat. ipſum "enim demerſurum eſſe civitatem, cum jam "nemo audebit hoſtibus ſe opponere, ipſo "diſcedente cui confiderent.

Fuga conſilium.

16. Joſephus autem † cavens ne ipſum ſaluti ſuæ proſpicere cogitarent, "illorum commodo "ſe *urbe* egredi, dicebat. etenim manendo ſe "parum admodum illis, dum ſalvi eſſent, profuturum, &, ſi caperentur, una cum illis fruſtra eſſe periturum; obſidione vero liberatum, extra urbem maximo eis emolumento "fore: Galilæos enim è regione quam celerrime congregatum ire, & alio bello Romanos ab eorum civitate revocaturum. Nunc "autem non videre cui bono foret ſi apud eos "remaneret, niſi ut Romanos ad obſidionem "magis incitaret, ut qui ipſum capere maximi "facerent: quem ſi aufugiſſe reſciverint, multum eos de impetu in urbem *faciendo* remiſſuros eſſe". Non autem his quicquam eos movebat, ſed eo magis populum ad ſe circumſiſtendum accendit. pueri igitur & ſenes, itemque mulieres cum infantibus flentes ad pedes illius accidebant, eoſque complexi omnes tenebant, & cum ejulatu eum obſecrabant ut apud eos maneret ejuſdem fortunæ particeps; non quod illius ſaluti inviderent, ut mihi vide-

ὡς φόβῳ ποτὲ ἔχειν ὑπελάμβανον. ὥστε καὶ ὁ στρατηγὸν, ἀπογινόντα τὴν δι' εὐδείας ἅλωσιν, τρέπεσθαι πάλιν πρὸς ὅπλα καὶ βίαν. ὃ δὴ τοῖς Ιουδαίοις δι' ὀπιθυμίας ἦν. ἀπεγινώσκοντες γὰρ ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν, πρὸ λιμοῦ καὶ δίψης † τὸν πολέμῳ θάνατον ᾑροῦντο.

ιδ'. Ο μέντοιγε Ιώσηπος πρὸς τῷδε τῷ στρατηγήματι καὶ ἕτερον ἐπινόησεν εἰς σωτηρίαν αὐτοῦ. Λόφος τις χαράδρας δυσβάτου, ἢ λοχᾶν τοῦτο τὸν [b] φυλάκων ἀμελουμένης, καὶ τὰ πρὸς δύσιν μέρη τῶν φάραγγος ἐκπέμπων τινὰς, [c] γεφύματα πρὸς ἃ [d] ἐβούλετο τοῖς ἔξω Ιουδαίοις [e] διεπέμψατο, καὶ πρὸς αὐτοῦ ἐλάμβανε, παντός τε ὁπότου τῶν ὁπιλελοιπότων ἀνὰ τὴν πόλιν εὐπόρησεν, ἔρπειν τὰ πολλὰ πρὸς τὰς φυλακὰς κελεύσας τοῖς εἰσιοῦσι, καὶ τὰ ἴχνη καλύπτειν ῥάκεσιν, ὡς εἴ τις καὶ κατίδοι τὶς αὐτοὺς νύκτωρ, φαντασίαν παρέχειν κυνῶν. μέχρι συναθοῦμοι τὴν ὁπόνοιαν οἱ φρουροὶ, διέλυσε τὴν χαράδραν.

ιε'. Καὶ τότε Ιώσηπος μὲν τὴν πόλιν οὐκ εἰς μακρὰν ἀνθίξειν ὁρῶν, ἐν ἀπόρῳ δὲ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν [f] ἐν μέσῳ, δρασμὸν ἅμα τοῖς δυνατοῖς ἐβουλεύετο. συναθροισθέντος δὲ τοῦ πλήθους καὶ διεκρυθὲν αὐτοῦ κατιλιποῦσιν, "μὴ σφᾶς διεῖδεν ἐπ' αὐτοῦ μό"νῳ κειμένους. ἔστι γὰρ τῇ πόλει καὶ σωτηρίας [g] μὲν "ἐλπὶς, [h] ὡς διαμένοντος αὐτοῦ, παντὸς ἀγωνισο"μένου δι' αὐτὸν προθύμως· καὶ ἁλῶσι δὲ, διαφυ"γία. πρέπειν δὲ αὐτοῦ μήτε [i] φεύγειν τοὺς ἐχθροὺς, "μήτε ἐγκαταλείπειν τοὺς φίλους, μηδὲ ἀποπηδᾶν, "ὥσπερ χειμαζομένης νεὼς, εἰς λιμὴν ὁρῶν γαλήνην παρῆλ"θεν. ὑπολαμβάνειν γὰρ [k] αὐτὸν τὴν πόλιν, μηδενὸς ἔτι "τολμῶντος τοῖς πολεμίοις ἀνθίστασθαι, [l] δι' ὃν ἀνα"θαρρῆσαι οἰχομένου.

ις'. Ο δὲ Ιώσηπος, τὸ καθ' αὐτὸν ἀσφαλὲς ὑποπτεύομενος, "ὑπὲρ αὐτοῦ, ἔφασκε, ποιεῖσθαι τὴν "ἔξοδον. μένων μὲν γάρ ὅτ' ἂν ὠφελήσαι τι μέγα συ"ζομένους, καὶ ἁλίσκοντας [m] συναπολέσθαι σφίσιν· "ἐκδὺς δὲ τῆς πολιορκίας, ἔξωθεν ὠφελήσειν αὐτοὺς "μέγιστα. τούς τε γὰρ ἐκ τῆς χώρας Γαλιλαίους συνα"θροίσειν ἤ τάχος, καὶ Ρωμαίους ἑτέρῳ πολέμῳ τῆς "πόλεως αὐτοῦ ἀνταφιλονικήσειν. ὃ χ' ὁρᾶν δὲ τί πα"ρακαθεζόμενος αὐτοῖς χρήσιμος εἴη πλείω, [n] πλὴν "ἢ Ρωμαίους παροξύνων μᾶλλον ἐπὶ τὴν πολιορκίαν, "ὡς σφᾶς πλείστου ποιεῖσθαι λαβεῖν αὐτόν. εἰ δὲ ἐκ"δράντα πύθοιντο, πολὺ τῆς [o] ἐπὶ τὴν πόλιν ὁρμῆς "ἀνήσειν". [p] Οὐκ ἔπειθέν τε αὐτοὺς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξέ"καυσε τὸ πλῆθος [q] αὐτοῦ φυλάττεσθαι. παῖδες γὰρ "καὶ γέροντες, καὶ γυναῖα μετὰ νηπίων ὀδυρόμενα προσέ"πιπτον αὐτοῦ, καὶ τοῖς ποσὶν ἐμπλεκόμενοι πάντες εἶχον"το, καὶ μετὰ κωκυτοῦ κοινοὶ σφίσι τῆς τύχης μένειν ἱκέτευον, ἢ φθόνῳ τῆς ἐκείνου σωτηρίας, ἔμοιγε [r] δο-

κεῖν,

[a] Τὸν ἐν τῷ πολέμῳ Bod. [b] Ita Big. φυλακῶν in aliis. [c] Γεφύματά τε Big. & Vat. [d] Ἠβούλετο Big. [e] Διεπέμπετο Bod. [f] Ita Big. & Ruf. αὐθόμως in Editis Aliisque. [g] Iterum cum Cod. Big. μένων in ceteris omnibus. [h] Ita Voſſ. & Ruf. ἢ παρ. in reliquis. [i] Φυγεῖν & mox καταλιπεῖν Big. [k] Λύτοῖς Big. αὐτῶν Bod. [l] Δι' ὃν ἂν ὑμεναίων Big. [m] Συναπολλύσθαι Big. [n] Εἰ μὴ Big. [o] Ἐπὶ τὴν πολιορκίαν Bod. & Ruf. [p] Ita Big. οὐκ ἐπειθήνητε in aliis. [q] Λύτῶν Big. αὐτῦ Bod. [r] Δοκεῖ Big. † Vel, ad copiam ſibi ſuppeditandam. † Quod ſibi caveret occultans, Ruf.

a Εαυτῶν

κεῖν, ἀλλ' ἐλπίδι [a] τῆ αὐτῶν. ὁδὲν γὰρ ἠξίουν πεῖσαι δεινὸν Ἰωσήπου μένοντος.

ιζ. Ὁ δὲ πειθομένῳ μὲν ἱκετηρίαν ταῦτα νομίσας, βιαζομένῳ δὲ φρουρᾶν, πολὺ δὲ αὐτῷ [b] τὴ εἰς τὸν ἀπέλευσιν ὁρμὴν [c] ἣν ὁ τῶν ὀδυρομένων ἔκλαυσεν οἶκτος, ἔμενεν τε ἔγνω, καὶ τὸν κοινὸν τῆς πόλεως ἀπογνοὺς ὀκλισάμενος, "[d] νῦν καιρὸς, [e] εἶπεν, ἄρχεσθαι μάχης, ὅτε ἐλπὶς οὐκ ἔστι σωτηρίας, [f] καλὸν εὔκλειαν "[g] ἀντικαλλαξάμενον ἢ βίον, ἢ φράσαντα τι γενναῖον "εἰς μνήμην [h] ὀψιγόνων παίδων," ἐπ' ἔργα τρέπεται· ἢ προελθὼν μὴ τῶν μαχιμωτάτων, διεκπίδνα τε τὰς φρουρὰς, καὶ μέχρι ἢ στρατοπέδου τῶν Ῥωμαίων κατέτεινε, καὶ τὰς μὲν ὑπὸ τῶν χωμάτων δέρρεις, αἷς ὑπεσκήνων, διέσπα, τοῖς δὲ ἔργοις [k] ἐπέβαλλε πῦρ· τῇ δ' ἑξῆς ὁμοίως, καὶ τῇ τρίτῃ, καὶ ὀλίγαις ἡμέραις καὶ νυξὶν, πολεμῶν [l] οὐκ ἔκαμνεν.

ιη'. [m] Οὐεσπασιανὸς δὲ, τῶν Ῥωμαίων κακουμένων ταῖς ἐκδρομαῖς· [n] ἔπεσθαί τε γὰρ τοῖς Ἰουδαίων ἠδύνατο, καὶ τραπέντων ὀπισθώκειν βάρει τῶν ὅπλων ἢ βραδεῖς, οἵ τε Ἰουδαῖοι φύσιν τὴ παθεῖν ἀεὶ δρῶντες, ἀνέφευγον εἰς τὸν πόλιν· τοῖς μὲν ὁπλίταις τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ἐκκλίνειν ἐκέλευσεν, καὶ μὴ συμπλέκεσθαι θανατῶσιν ἀνθρώποις. οὐδὲν μὲν ἀλκιμώτερον ἢ τὸ ἀπογνώσεως, ἐπεισφέρεσθαι δὲ [o] αὐτοῖς τὰς ὁρμὰς, σκοπῶν ἐπειγομένας, ὥσπερ ὕλης ὁ πῦρ. προσκεῖσθαι γὰρ καὶ Ῥωμαίοις μὴ ἀσφαλείας καὶ νίκην, [p] ὡς ἂν οὐκ ἐξ ἀνάγκης πολεμοῦσιν, ἀλλὰ προκρινομένοις. τοῖς δὲ τῶν Ἀράβων τοξόταις, καὶ τοῖς ἀπὸ Συρίας σφενδονήταις, καὶ λιθοβόλοις, τὰ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἀνέστελλεν. ἠρέμει δὲ ὑπὸ τῶν ἀφετηρίων ὀργάνων ὁ πλῆθος. ἃ δὲ τούτοις μὲ εἶχον κακούμενοι· τῶν δὲ πόρρω βαλλομένων ἐλαττόνων γινόμενοι, προσέκειντο τοῖς Ῥωμαίοις χαλεποὶ, καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀφειδοῦντες ἐμάχοντο, ἐκ μακρᾶς ἑκάτεροι ὁ κερματικὸς ἑαυτῷ ἀναλαμβάνοντες.

ιθ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ἡγούμενος ὡς μακρᾷ τῷ χρόνῳ καὶ ταῖς ἐκδρομαῖς ἀντιπολιορκεῖσθαι, τῷ χωμᾷ ἤδη τοῖς τείχεσι πελαζόντων, προσάγειν ἔγνω τὸ κριόν. ὁ δὲ ἔστιν ὑπερμεγέθης δοκὸς, ἴσως νεὼς [q] παραπλήσιος. [r] ἐξόμωμα δὲ παχὺ σιδήρῳ καθ' ἅπαν εἰς κριοῦ προσομοιοῦται, ἀφ' οὗ καὶ κελεῖται, [t] πεπυκνωμένῳ. [t] καταφορεῖται δὲ χάλοις [u] μέσος, ὥσπερ ἀπὸ πλάστιγγος ἑτέρας δοκοῦ, ταύροις ἑκατέρωθεν ἑδραίοις [x] ὑπεστηριγμένης. ἀνωθούμενος δὲ ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν εἰς ὀπίσω, τὸ αὐτῶν ἀθρόως πάλιν εἰς τοὔμπροσθεν [y] ἐπερείδεται, τύπτει τὰ τείχη ὡς προσανέχοντι σιδήρῳ. καὶ ὑδεὶς ὕπω [z] καρτερὸς πύργος, ἢ προβόλος πλατὺς, ὃς, [a] κἂν τὰς πρώτας πληγὰς [b] ἐνέγκῃ, καταχύσῃ τὸ ὁπιμοῦν. ὅπη

batur, sed quod de sua spem haberent. nihil enim mali dum maneret Josephus se passuros esse existimabant.

17. Ille autem, si quidem pareret, ista pro precibus habenda esse ratus, in custodiam vero facere si cogeretur (multum enim illius impetum quo ferebatur ad discessum fregerat lamentantium misericordia) & manere statuit, *& cum cives de salute omnes desperantes armassent, "atque nunc tempus esse, dixisset, pu- "guam capessendi, cum spes nulla incolumita- "tis est, utpote quod pulchrum gloriam vel vita "redimere, forti aliquo facinore edito seris ne- "potibus memorando," ad opera se convertit: cumque pugnacissimis egressus, & custodes disjicere, & usque ad Romanorum castra excursiones facere, & nunc quidem pelles sub quibus tendebant distrahere, nunc vero ignem operibus injicere; ac die sequenti similiterque tertio, & per aliquot deinceps dies noctesque bellando non defatigari.

Josephus in urbe manere statuit, civium animos stimulat & excitat.

18. Vespasianus autem, cum Romani his excursibus multum vexarentur (nam & terga dare Judæis pudebat, eosque in fugam versos præ armorum pondere tardius insequebantur; atque Judæi, semper aliquid agentes priusquam *minimum* paterentur, in urbem se *statim* recipiebant) gravis armaturæ militibus præcepit eorum impetum declinare, & non cum hominibus mori cupientibus manus conserere. quippe nihil fortius esse desperatione: restingui autem illorum impetus, si proposito excederint, uti ignis si desit materia. Cæterum decere Romanos non nisi magna cum cautione etiam vincere, ut qui non ex necessitate pugnarent, sed ad dominium *suum* augendum. Sagittariis autem Arabum usus & Syrorum funditoribus, & qui lapides jaciebant, plerumque Judæos repellebat. Verum neque missilium machinæ, quarum magna copia, quiescebant. Illi autem istis quidem male accepti cedebant: verum cum intra jactum essent eminus missorum, acrius Romanis instabant; & vitæ corporisque prodigi pugnabant, vicibus alteri alterorum fatigatorum locum occupantes.

IX. *Vespasianus suorum saluti contra Judæorum excursus prospicit.*

19. Vespasianus igitur, cum existimaret se ex temporis longitudine & *hostium* excursibus viciissim quasi obsideri, aggeribus jam muris propius accedentibus, arietem admovere decrevit. Est autem trabs ingens malo navis haud dissimilis; ejusque summitas crasso ferro munitur in capitis formam arietis, unde etiam nomen accipit. medius funibus ex trabe alia velut ex trutina suspenditur, firmis utrinque palis suffultâ. Retrorsum itaq; magna hominum vi delatus, & ab iisdem rursus junctis viribus antrorsum propulsus, ferro prominente muros diverberat. neque est ulla turris tam valida, aut mœnia tam lata, quæ, si primos ictus sustineant, assiduis possint resistere. Ad istud ex-

Arietis descriptio.

periendum

a Εαυτῶν Big. τὴ αὐτῶν σωτηρίᾳ Bod. b Ita Vat. & Gall. αὐτῷ τὴ εἰς ἀπέλευσιν ὁρμῆς in Editis Aliisque. αὐτὸν τὴ &c. Big. c Καὶ τὴν Bod. d Γὰρ Big. e Εἶπεν Voss. & Bod. f Ita Big. Voss. Vat. & Gall. καλὸν τε Ruf. καλὴν in Editis Aliisque. g Eo modo Big. ἀντικαλλαξάμενον in cæteris. h Al. ἐφιγόνων. in margine quorundam Codd. τὴ ὕστερον γενησομένων. i Παρελθὼν Bod. k Al. ἐνέβαλε. l Οὐκ ἐκαμνεν Gall. m Ita Voss & Ruf. τῶν τι in cæteris. n Τρέπεσθαι μὲν γὰρ Big. o Αὐτῶν Big. p Ita Big. Voss. Vat. Bod. & Ruf. dein, ἀλλὰ προστιμωμένοις, vel ἀλλὰ προκρινομένοις. In Editis, ὡς ἂν οὐκ ἐξ ἀνάγκης πολεμοῦσιν, ἀλλ' ὑπὲρ προκρινομένοις. q Παραπλησίου Suid. tam in voce κελὼς quam voce προτομή. r Ἐσώμωτο Big. s Ita etiam Suid. in v. κελὼς. verum in voce προτομὴ habet πεπυκνωμένος. t Ita cum Cod. Big. & Suida in utroque loco. καταφορεῖται in cæteris. u Μέσος Suid. in voce κελὼς. x Ita Big. favente Suida, quisv. κελὼς habet ὑπεστριγμένος. in Editis Aliisque ἐστριγμένης. y Sic & Suid. v. προτομή. At v. κελὼς exstat ἀπηωρημένον. z Ita in plerisque MSS. καρτερὸς in Editis Aliisque. a Eo modo Big. & Suid. κἂν in cæteris. b Ἐπιγκεῖν καταχύσει. τὴ γὰρ ἐπιμοῦσαν κρατοῦσαι, καθαιρεῖται τὰ τείχη Suid. * Communique desperatione civitatis armatus, Ruf.

Aries muris admovetur.

periendam aggrediebatur Romanorum dux, vi urbem expugnare properans, quod illis in damnum cederet in obſidione pergere, Judæis nunquam eos laceſſere ceſſantibus. Et illi quidem, catapultis & cæteris miſſilium machinis propius adductis, ut eos feritent qui de muris tentamini obſtare niterentur, *tela* jaciebant: itidemque in propinquo ſimul erant ſagittarii & funditores. Cum autem ea de cauſa muros nemo aſcendere auderet, alii arietem admovebant, & cratibus perpetuis & pellibus deſuper ſeptum, tam in ſui quam machinæ ſecuritatem. Et primo quidem ictu murus concuſſus eſt, & ab iis qui intra erant clamor ſublatus eſt maximus, quaſi jam capti eſſent.

Joſephi commentum ad vim aritis eludendam.

20. Joſephus autem, cum eundem locum ſæpe feriri animadverteret, & murum fere dejectum iri, commentum ad vim machinæ parumper eludendam adhibet. Saccos paleis oppletos in eum demitti locum præcepit, in quem arietem ſemper intorqueri viderent, ut impetu errante ferretur, aut etiam plagam exceptam *ſaccorum* fruſtraret laxitas. id quod Romanis multum moræ negotiique faceſſebat; quocunque hi machinam quidem converterent, illis, qui ſuper murum ſtabant, ſaccos eò traducentibus & impreſſioni ſubjicientibus, ut renitendo nihil læderetur murus, donec Romani proceros adjuvenirent contos, & eorum ſummitati falces ad ſaccos abſcindendos alligarent. Cum autem hoc modo agendi vim reciperet aries, ac murus (nam recens exſtructus erat) tandem ictibus cederet, deinceps Joſephus &, qui cum eo erant ad ſe igne defendendos properarunt. quippe arida omni, quæ ad manus erat, materia accenſa, trifariam excurſionem faciunt, atque machinas & crates & aggeres Romanorum ſuccenderunt. Illi vero non ſine damno ſubveniebant, audacia ſimul eorum perterriti, & ne adjumento eſſent flammis præpediti. nam propter aridum fomitem, & præterea bitumen ac picem, necnon etiam ſulphur, celerius quam fert cogitatio volitabat ignis; & quæ multi laboris erant Romanis, una horula depaſcebat.

Eleazari ſorte facinus.

21. Et hîc vir quidam Judæus ſe dignum oſtendit qui prædicetur pariter & memoretur. Samææ quidem filius erat, nomine Eleazarus, Saab vero Galilææ ei patria erat. *Is* ingenti lapide ſublato, tanta vi ſuper arietem ex muro eum demittit, ut caput machinæ diffringeret, quo facto in medios hoſtes ſaltu delatus illud tollit, & ſine minimo metu in murum ferebat. Factus autem ſcopus in quem hoſtes collimarent omnes, & ictibus nudo corpore exceptis, ſagittis quidem quinque configitur; ad harum vero nullam attentus, quando murum aſcendebat, ſteteratque omnibus conſpicuus ob facinoris audaciam, tunc * præ vulneribus revolutus arietem tenens corruit. Poſt hunc fortiſſimi

ταύτλιν ἡ πεῖρα ὁ στρατηγὸς τ῀ Ρωμαίων [a] μετίβαινε, βία τ῀ πόλιν ἐλεῖν σπεύδων, ὡς ὅ [b] τροσπαθίζειν βλαβερὸν ἦν, Ἰουδαίων ὐκ ἀνιέντων. οἱ μὲν ὖν τός τε καταπέλτας, καὶ τὰ λοιπὰ τ῀ ἀφετηρίων, ὡς [c] ἐξικνοῖτο τ῀ ὅπλ῀ τοὺς χεῖρας κωλύειν τῶν ἀμυνομένων, ἐγγὺς [d] τροσαγόντες ἔβαλλον· ἀμοίως δὲ συνήγγιζον οἱ τοξόται καὶ [e] σφενδονῆ. διὰ δὲ ταῦτα μηδενὸς τ῀ περιβόλων ὀπίσω καλιωντος, τροσῆγον ἕτεροι τ῀ κριὸν, γέρροις τε διηνεκέσι καὶ καλύπτρᾳ [f] πεφραγμένον δέρρει, τοῖς τε αὐτ῀ καὶ τ῀ μηχανήματος ἀσφάλειαν. καὶ τ῀ τροῤῥίπτου πληγὴ, διασείσθη μὲν ὁ τεῖχος, κραυγὴ δὲ μεγίστη τῶν ἔνδοθεν ἦρθη, καθάπερ ἐαλωκότων ἤδη.

κ΄. Πολλάκις δὲ εἰς τ῀ αὐτὸν [h] παίοντος τόπον ὁ Ἰώσηπος ὁρῶν, καὶ ὅσον ὕπω καταερραισμένον ὁ τεῖχος, σοφίζεται [i] τοῖς ὀλίγοις τὴν βίαν τ῀ μηχανήματος. σάκκους ἀχύρων πληρώσαντας, ὑκέλυσε καθῆσαι, καθ' ὃ φερόμενον ἀεὶ τ῀ κριὸν ὁρῶεν, ὡς πλάζοιτό τε ἡ ἐμβολὴ, καὶ [k] διχόμενοι τὰς πληγὰς ὑκείνοιεν τῇ χαυότητι. τοῦτο πλείστην ἀφετηρίαν παρέχε τοῖς Ρωμαίοις, καθὸ μὲ τρέπειεν ἡ μηχανὴ, ἀντιπαραγόντων τὰς σάκκους τ῀ ὑπερθεν, ὑποβαλλόντων δὲ ταῖς ἐμβολαῖς, ὡς μηδὲν καθ' ἀπειτυπίαν βλάπτεσθαι ὁ τεῖχος, ἕως ἀντεπινοήσαντες [l] κοντοὺς οἱ Ρωμαῖοι μακροὺς, καὶ δρέπανα δήσαντες ἐπ' ἄκρων τὰς σάκκους ἀπέτεμνον. ὑπεργὰς δὲ ὕπω τ῀ ἐλευθέρου γινομένης, [m] καὶ τ῀ τείχους, νεοπαγὲς ὂν λίθ῀, ὑποδιδόντος ἤδη, ὅ λοιπὸν ὅτι τὴν ὑκ πυρὸς ἄμυναν οἱ περὶ τ῀ Ἰώσηπον ὥρμησαν. ἀφάμμοι δὲ ὄντες [n] αὖης ὕλης εἶχον ὕλης, τροχόθεν [o] ἐπεκθέουσι, καὶ τά τε μηχανήματα, καὶ [p] τὰ γέρρα, καὶ τὰ χώματα τ῀ Ρωμαίων [q] ὑπεμπίτρασαν. οἱ δὲ κακῶς ἐπεβούλευθεν, τοῖς τε τ῀ τόλμαν αὐτ῀ [r] καταπεπληγότες, καὶ ὑπὸ τ῀ φλογὸς τὰς ἀμυνὰς φθαινόμενοι. ξηρᾶς γὰρ ὕλης, καὶ ἀσφάλτου τε καὶ πίσσης, [s] ἐπὶ δὲ θείου, διέβαινε ὁ πῦρ ὀπτοίας τάχιον, καὶ τὰ πολλῷ καμάτῳ [t] πεποιημένα Ρωμαίοις, ὀπὶ μιᾶς ὥρας ὑέμετο.

ια΄. Εἶτα καὶ ἀνὴρ τὶς ὑξέφανη [u] Ἰουδαῖος, λόγου καὶ μνήμης ἄξιος. Σαμαίου μὲ παῖς ὢν, Ἐλεάζαρος δ' ὀνομαζόμενος, [x] Σααβὲ δὲ πατρὶς αὐτ῀ ἡ Γαλιλαίων. ὑπερμεγέθη πέτρον ἀράμενος, ἀφίησιν ἀπὸ τ῀ τείχους ὀπὶ τ῀ ἐλέπολιν, μὴ τοσαύτης βίας, ὥστε ἀποῤῥάξαι τ῀ κεφαλὴν τ῀ μηχανήματος, ἵν' καταπηδήσας ὑκ μέσοις αἴρῃ τ῀ πολεμίοις, καὶ μὴ πολλῆς ἀδείας ὀπὶ τὸ τεῖχος ἔφερε. σκοπὸς δὲ πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς γενόμενος, καὶ γυμνῷ τ῀ σώματι τὰς πληγὰς δεξάμενος, πάντι μὲ λαμπείρει βέλεσι· τροῖς ὅδὲ δὲ τύπτων ὀπιφραφεὶς, ὅτι τ῀ τεῖχος ἀνέβη, καὶ θείοπλος πᾶσι τῆς εὐτολμίας ἔσῃ, τότε ἰλυσπώμενος ὑπὸ τ῀ πραυμάτων μετὰ τ῀ χρὸς κατέπεσεν. ἄλλοι [y] μετὰ τοῦτον

[a] ἐφάπτε-

[a] Ἐπίσωσεν Bod. [b] Προσαθίζειν Bod. [c] Ἐξικνοῦντο malit Cl. Lowthius. [d] Προσάγοντες Bod. [e] Σφενδονῆται in Editis & pleriſque MSS. [f] Πεφραγμένον Big. πεφραγμένον δέρρεσι Gall. [g] Τῶν ἔνδον Big. & Bod. [h] Ita lego & diſtinguo, Ruſinum ſequutus, qui vertit, *Joſephus autem eundem locum ſæpe feriri, neque multo poſt murum diſturbatum iri proſpiciens.* πεσόντα habent Vat. Busb. Rhed. & Gall. & mox καταερραισμένον aut καταῤῥαισμένον. In Editis Aliiſque πεσόντας τόπους, ὁ Ἰώσηπος ὁρῶν ὅσον ὕπω καταερραισμένον τὸ τεῖχος. Legi poteſt εἰς τ῀ αὐτὸν πεσόντες τόπον, ὁ Ἰώσηπος ὁρῶν ὅσον ὕπω &c. ita ut *nominativus* abſolutus more Attico pro *genitivo* adhibeatur. [i] Κατὰ μικρὸν Big. [k] Ita Big. διχομένας legiſſe videtur Ruf. nam vertit, *aut etiam excepta vulnera laxitas fruſtraretur.* Διχομένη in Editis. [l] Ita MSS. & Ruf. κῶνους Baſ. & Gen. [m] Ita Big. & Bod. καὶ τοῦτο in Editis Aliiſque. [n] In margine Cod. Gall. ξηρᾶς καὶ ὑπὸ καῦσιν ἑτοιμοτάτης. [o] Ὑπεκθέουσι Bod. [p] Τὰ ἱερὰ Bod. [q] Ὑπεμπεσόντες Big. & Vat. ὑπεμπεσόντες Gall. ὑπεμπίπτουσιν Busb. & Rhed. [r] Καταπεπληγότες Bod. [s] Ἐπὶ δὲ καὶ θείου Voſſ. [t] Πεποιημένα τοῖς Ρωμ. Big. [u] Ἰουδαῖον Big. [x] Σαβαὶ Big. Σαβαιὼ Gall. [y] Μετ' αὐτὸν Big. * Contractus dolore plagarum cum ariete decidit, Ruf.

[a] Ant-

[a]ἐφάνησαν ἀδελφοὶ δύο [b]Νετίρας καὶ Φίλιππος, ἀπὸ Ρωμᾶς κώμης, Γαλιλαῖοι καὶ αὐτοί. προπηδῶσι μὲν εἰς τοὺς ἀπὸ δεκάτης τάγματος, [c]ὅτου δὲ ῥοίζῳ καὶ βίᾳ τοῖς Ρωμαίοις συνέπεσον, ὡς διαῤῥῆξαί τε τὰς τάξεις, καὶ πρέψαι καθ' ὃς ἂν ἐφορμήσειαν ἅπαντας.

κϐ'. Μετὰ τοῦτο, ὅτι Ἰώσηπος καὶ ὁ λοιπὸν πλῆθος, ἀφάμενοι [d]πολὺ πῦρ, τὰ μηχανήματα καὶ τὰς ὑποδύσεις ἅμα τοῖς ἔργοις ὑφῆψαν τῇ τε πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ τραπέντος τάγμασιν, οἱ λοιποὶ φλόγα τε καὶ ὅπλα καὶ πᾶσαν ὕλην κατέχωσαν. [e]δείλην δὲ ἀναστήσαντες προσῆγον τὸν κριὸν πάλιν, ἣ προπεπόνητο τυπτόμενον ὁ τεῖχος. ἔνθα τις τῶν [f]ἀμυνομένων [g]ἀπ' αὐτοῦ, βάλλει τὸν Οὐεσπασιανὸν βέλει κατὰ τὸ δεξιὸν σφυρόν, καὶ πρόσκειται μὲν ὀλιγοστὸν ἀλγήσαντος· μέγιστον δὲ θόρυβον ἐνέπεσε τοῖς Ρωμαίοις. πρὸς γὰρ τὸ αἷμα παραχθέντες τὸ πλησίον, [h]φήμη διὰ παντὸς ἐμπίπλησι τὴν πληγὴν τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τὴν πολυορκίας οἱ πλείους ἀφέμενοι μετ' ὀλιγωρίας καὶ δίκης ὀλίγου τὸν στρατηγὸν συνέθεον. πρὸς δὲ πάντων Τῖτος, δείσας μὲν τὸν πατρὸς, πατρῶν. ὡς ὁ πλῆθος, καὶ τὴν μὲν τοῦ παιδὸς ἀγωνίᾳ, συγχυθὲν ἡγούμενον εὐνοίᾳ καὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀγωνίᾳ, συγχυθὲν ῥᾳδίως μέν τοι τόν τε υἱὸν ὁ πατὴρ ἐδίδοτο, καὶ τὴν στρατιὰν ἔπαυσε τοῦ θορύβου. τῶν γὰρ ἀλγηδόνων ἐπαίων γενόμενος, καὶ πᾶσι τοῖς ἐπιοῦσιν δι' αὐτοῦ ὀφθῆναι σπουδάσας, χαλεπώτερον Ἰουδαίοις ἐπήγειρε [i]τὸν πόλεμον. ἕκαστος γὰρ, ὡς τιμωρὸς τοῦ στρατηγοῦ, [k]προκινδυνεύειν ἤθελε, καὶ βοῇ θαρσοποιοῦντες ἀλλήλους ὥρμων [l]τὸ τεῖχος.

κγ'. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰώσηπον, καὶ πῦρ ἐπ' ἀλλήλοις πίπτοντες ὑπὸ τῶν καταπελτικῶν καὶ τῶν πετροβόλων, ὅμως οὐκ ἀπέβρεπτο τοῦ τείχους· ἀλλὰ πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ [m]πέτραις τοὺς ὑπὸ τὰ γέρρα τῶν κριὸν ὑπαγόντας ἔβαλλον. καὶ ἤνυον μὲν οὐδὲν ἢ μικρὸν, αὐτοὶ δ' ἀδιαλείπτως ἔπιπτον, ὑπὸ μὴ βλεπομένων καθορώμενοι. αὐτοί τε γὰρ ὑπὸ τῆς σφετέρας [n]θείλαμπόμενοι φλογὸς, σκοποὶ ἦσαν τοῖς πολεμίοις εὐσύνοπτος, ὥσπερ ὑπὸ ἡμέρᾳ, καὶ τὴν ὀργάνων πόῤῥωθεν μὴ βλεπομένων, δυσφύλακτον ἰοῦ ὃ [o]βαλλόμενον. [p]ἅτε γὰρ [q]τῶν ὀξυβελῶν καὶ καταπελτῶν βίᾳ πολλοὺς ἅμα διήλαυνε· καὶ τὸν ὑπὸ τὴν μηχανῆς ἀφιεμένων πέτρων ὁ ῥοῖζος ἐπάλξεις τε ἀπέσυρε, καὶ γωνίας [r]ἀπέθρυπτε πύργων. [s]ἀνδρῶν μὲν γὰρ οὐκ ἦν ὅτου ἰσχυρὸν σῶμα, ὃ μὴ μέχρις ἑκάστης φρύπτου φάλαγξ, βίᾳ τε καὶ μεγέθει τοῦ λίθου. μάλα δ' εἴ τις τοῦ μηχανήματος ἀλκὴν, οὐκ τὸ ὅτι τῆσδε τῆς ηʹ. νυκτὸς γενομένου. πληγεὶς γάρ τις [t]ἀπ' αὐτῆς τὸν μὲν Ἰώσηπον ἐστῶτα ἀνὰ [u]τὸ τεῖχος, ἀπαρσάσεται τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸν πέτρας, καὶ τὸ κρανίον ὑπὸ τῶν ἐσφενδονήθη σταδίων· γυναικός τε μιᾷ ἡμέρᾳ ἐγκύμονος πληγείσης τὴν γαστέρα, προῆλθε δὲ [x]νέον ἐξ οἰκίας, ad

apparuerunt duo fratres Netiras & Philippus, è Ruma vico *oriundi*, ipſique Galilæi. Proſiliunt quidem in decimæ legionis milites, tanto vero impetu & vi in Romanos invecti ſunt, ut & ordines perrumperent, & omnes in quos irruerent in fugam verterent. *Netiræ & Philippi ſtrenuitas.*

22. Poſt hos, cum Joſephus & cætera multitudo, igne multo correpto, machinas & ſubterfugia, cum operibus quintæ itemque decimæ quæ terga dederat legionis, ſuccenderunt, reliqui mox conſequuti & inſtrumenta & omne genus materiam humo obruerunt. Rurſus autem Romani arietem ſub veſperam erectum ad eam muri partem adducebant, quæ jam ante à pulſatione laboraverat. Ubi quidam eorum, qui vim illius arcerent, Veſpaſianum juxta pedis plantam jaculo ferit; & leviter quidem vulnerat, impetu projecti propter diſtantiam debilitato: maximam autem trepidationem Romanis injecit. His enim qui propius aderant viſo ſanguine perterritis, fama de vulnere imperatoris totum pervaſit exercitum; plurimique relicta obſidione animis conſternati & pavefacti ad imperatorem confluebant; atq; ante omnes Titus aderat, metuens patri. adeo ut multitudo ex ſua in ducem benevolentia & filii anxietate conturbata fuerit. Facile tamen pater & ſollicitudine filium & trepidatione liberavit exercitum. Superato enim ex vulnere cruciatu, dataque opera ut ab omnibus, qui in pavore erant propter ipſum, conſpiceretur, ad bellum contra Judæos acrius gerendum eos concitabat. nam quiſque velut imperatoris ultor periculum adire cupiebant: & clamore alius alium adhortantes, impetu ferebantur in murum. *Romanorum opera igne corrumpunt Iotapateni.* *Veſpaſianus leviter vulneratus.* *Inde Titi miliumque ſollicitudo.*

23. Joſephus autem cum ſuis, licet alii ſuper alios catapultarum itemq; balliſtarum ictibus caderent, nequaquam tamen à muro depulſi erant: ſed flammis & ferro & ſaxis eos petebant, qui cratibus protecti arietem propellebant. Et quidem nihil aut parum proficiebant; ipſi vero ſine ulla intermiſſione occumbebant, ab illis conſpecti quos videre non poterant. namque in ipſos ignibus colluſtratos facile intuebantur & collimabant hoſtes, haud aliter ac ſi dies eſſet: atque, machinis è longinquo minime viſis, difficile erat à miſſilibus ſibi cavere. Nam & vi ſcorpionum & catapultarum multi ſimul transfigebantur: atque ſaxorum, è tormentis cum ſtridore emiſſorum, impetus & murorum minas auferebat, & turrium angulos diffringebat. Nullus autem erat adeo denſus virorum ordo, qui non uſque ad extremam aciem ſaxi vi & magnitudine ſterneretur. Atque ex iſtis quæ ea nocte contigerunt licet diſcere, quantum robore valeret machina. Cuidam enim eorum qui muro Joſephum circunſtarent ſaxi percuſſione caput avulſum eſt, & cranium ad tertium uſq; ſtadium quaſi è funda jactum: interdiu quoque mulieris prægnantis, quæ paulo ante domo exierat, utero percuſſo, ad *Iotapateni fortiter machinis reſiſtunt.* *Machinarum vis.*

a Ἀνεφάνησαν *Bod.* b Νετῖρας *Busb. & Big.* in *Rufini* Codd. *Neritas & Nehiras.* c Τοσούτῳ *Big.* ὅσους *Voſſ.* d Ita *Big. Voſſ. & Bod.* antea πάλιν. e Δείλης *Gall.* f Ita *Big.* ἀμυνομένων in *Editis Aliiſque.* g Sic *MSS.* ἐπ' αὐτοῦ *Baſ. & Gen.* h Φημὴ διὰ παντὸς ἐμπίπλησι τὴν στρατοῦ *Big.* i Articulum non agnoſcit *Bod.* k Προκινδυνεύειν *Big.* κινδυνεύειν *Bod.* l Ὥρμων *Vat. & Gall.* m Πέτρας *Big. & Vat.* n Περιλαμπόμενοι *Vat.* o Ita *Big. & Ruf.* βλεπόμενον in *Editis Aliiſque.* p Sic in *Cod. Gall.* ἦν ὅτε in *cæteris.* q Illud τῶν omittit *Voſſ.* r Ἀπεθρύπτε *Bod.* ſ Ἀνδρῶν γὰρ ὅτου ἰσχυρὸν σῶμα μέχρις ἑκάστης *Big.* t Ἀπ' αὐτῶν *Big.* ὑπ' αὐτοῦ *Bod.* u Ἐπὶ τὸ τεῖχος *Bod.* x Νεωστὶ in margine *Cod. Gall.*

In urbis oppugnatione fœda utrinque ſtrages.

ad ſtadii dimidium infantem excuſſit. tanta balliſtæ vis fuit. Tormentorum quidem terribilis erat ſtridor, miſſilium vero ſtrepitus. Mortui autem alii ſuper alios per muros dejecti ſonitum edebant, & ingens quidem intus tollebatur mulierum clamor, foris vero reſpondebant cæſorum gemitus; totuſq; loci ambitus, ubi pugnabatur, ſanguine fluebat, & murus cadaverum aggeſtione poterat aſcendi. montes autem circumſonantes clamoris horrorem augebant; nec quicquam illi nocti defuit, quod vel auribus vel oculis terrorem poſſet incutere. Plurimi quidem pro Iotapata decertantes fortiter ceciderunt, plurimi etiam ſauciati ſunt; & tamen vix matutinas ad vigilias murus aſſiduis tormentorum ictibus ceſſit: alii vero, quibus corpora ſepta erant armis, parti labefactatæ munimina oppoſuerunt, antequam machinæ aſcenſoriæ à Romanis jacerentur.

Tormentorum ictibus cedit murus.

X. 24. Mane autem Veſpaſianus, cum ex nocturno labore paululum eos recreaſſet, exercitum colligebat ad urbem capiendam. Volenſque à parte muri dejecta propugnatores depellere, equitum ſtrenuiſſimos, cum eos equis deſcendere feciſſet, trifariam collocat quà murus ceciderat, armis undique obſeptos, contoſque prætendentes, ut jactis machinis aſcenſoriis primi *urbem* ingrederentur. At poſt illos peditum validiſſimos ſtatuit, reliquum vero equitatum juxta muros extendebat per totam montanam *civitatis* partem, ut nemo in excidio fuga dilaberetur: à tergo autem illorum ſagittarios conſtituit, paratas ut emitterentur ſagittas habere juſſos, ſimiliterque funditores, & qui à machinis erant; adhuc etiam alios ſcalas portantes integris muri partibus applicandas, ut nonnulli quidem eos prohibere nitentes muri dejecti cuſtodiam relinquerent, cæteri vero introitu cederent magna telorum vi eo adacti.

Veſpaſianus ſe accingit ad urbem capiendam.

Joſephus ſe ſuoſque comparat ad fortiter reſiſtendum.

25. Ubi autem hoc conſilium reſcivit Joſephus, per murum quidem integrum labore fatigatos itemque ſenes diſpoſuit, ut qui leviſſime illac læderentur; ad partem vero muri collapſam, validiſſimum quemque, ſenoſque ante omnes viros, in quibus & ipſe *unus*, ad pericula primo adeunda fortitus eſt: hiſque præcepit, "ut ad clamorem legionum aures qui-
"dem obſtruerent ne percellerentur, telorum
"vero multitudinem ſummiſſis genibus ſcutiſ-
"que deſuper protecti exciperent, & paula-
"tim recederent, donec pharetras exinanirent
"ſagittarii. Cum autem machinas aſcenſo-
"rias jacerent *Romani*, ipſos proſilire juſſit, ſuiſ-
"que cum organis hoſtibus obviam ire, &
"unumquemque dimicare, non pro patria con-
"ſervanda, ſed quaſi jam perditam vindicatu-
"ros; ſibique ob oculos proponere ſenes li-
"beroſque mactandos, & conjuges in eo fe-
ἐξέσεισεν ἐφ' ἡμιςάδιον τὸ βρέφος. τοσαύτη λιθοβόλου βία. τὸ [b]μὲ ὀργάνων φοβερώτερος ὁ ῥοῖζος, τὸ δὲ βαλλομένων λίθων ὁ ψόφος. [c]ἐπάλληλοι δ' ἐκατύπτων οἱ νεκροὶ κὴ τὸ τείχους [d]ῥιπτόμενοι, κὴ δεινὴ μὲ ἔνδοθεν κραυγὴ γυναικῶν ἠγείρετο, σωτήχων δὲ ἔξωθεν οἰμωγαὶ φονευομένων· ἅμα δ' ἐῤῥεῖτο πᾶς ὁ περὶ τὴ μάχης τόπος βόλος, κὴ [e]προσβατὸν ὑπὸ πλήθους ὁ τεῖχος ἐγίνετο. φοβερώτερα δὲ ἐποίουν τὴ βοὴν τῶν ληχθέντα τὰ [f]ὄρη κὴ ᾅδου ἐπ' ἐκείνης τὴ νυκτὸς, ὅτε εἰς ἀκοὴς ὅτε εἰς ὄψεως κατάπληξιν, ἀπελείφθη. πολῖται μέντοι τὴ ὅπλων ὁ Ἰωταπάτης ἀγωνιζόμενοι γενναίως ἔπεσον, πολῖται δ' ἐγένοντο τραυματίαι, κὴ μόλις περὶ τὴ ἑωθινὴν φυλακὴν ἐδίδοσι τοῖς μηχανήμασι ὁ τεῖχος, ἀδιαλείπτως τυπτόμενον· οἱ δὲ, φεραξάμενοι [g]τὰ σώματα τοῖς ὅπλοις, ὅ καταῤῥιφθὲν ἀνέκωχρωξ, πρὶν βληθῆναι τὰς ὀπισθαλπίδας ὑπὸ τὴ Ρωμαίων μηχανάς.

κδ'. Ὑπὸ δὲ [k]τὴ ἕω Οὐεσπασιανὸς ὅτι τὴ κατάληψιν τὴ πόλεως σωθῆναι τὴ ἔμπαν, ὀλίγοι ἀπὸ τὴ τυκτεινῦ πόνου διαναπαύσας. βυλόμενος δὲ ἀπὸ τὴ καταῤῥιφθέντων θεραπεῦσαι τὺς εἰργασμένους, τὺς μὲ γεναιοτάτους τὴ ἱππέων ἀποβήσας τὸ ἵππου, τεχῆ διέταξε κὴ τὰ [l]πεπλωκότα τὴ τείχους, πάντοθεν πεφραγμένους τοῖς ὅπλοις, κὴ τὺς κοντὺς προΐσχοντας, ὡς ὁπότε τὰς ὀπισθατηρίους βάλλοιεν μηχανὰς [m]καλάρχουσι τὴ εἰσόδου. κατόπιν δὲ αὐτῶν ἔταξε τὴ πεζὴ τὸ ἀκμηνότατον, τὸ δὲ λοιπὸν ἱππικὸν αἰτιπαρεξέτεινε τῷ τείχει κὴ πᾶς τὴ ὀρεινὴν, τρὸς τὸ μηδένα τὴ ἀναφευγόντων ἐκ τὴ ἁλώσεως [n]διαφυγεῖν· καλόπιν δὲ τύπτειν θελήσοντας τὺς τοξότας, ἔχειν κελεύσας ἕτοιμα τὰ βέλη τρὸς ἄφεσιν, [o]ὁμοίως δὲ σφενδονήτας, κὴ τὺς ὀπὶ τὴ μηχανημῶν, ἑτέρους δὲ κλίμακας ἁραμένους τροσφέρειν ἐπάνω τοῖς ἀκεραίοις τείχεσιν, ἵνα οἱ μὲ τύτους κωλύειν πειρώμενοι καλαλίποιεν τὴ ὀπὶ τοῖς καλαῤῥιφθεῖσι φυλακὴν, οἱ λοιποὶ δὲ ὑπ' ἀθρόων βιαζόμενοι τὴ βελῶν εἴξασι τὴ εἰσόδου.

κε'. Ἰώσηπος δὲ, συνεὶς τὴ ὀπτοιαν, ὅτι μὲ ὃ μέτριος τείχους σὺν τοῖς κεκμηκόσιν ἴσησι τὺς γηραιὺς, ὡς μηδὲν ζημίαν βλαβησομένους· [p]χῆ δὲ τὰ παρεῤῥηγότα ὃ τείχους, τὺς δυναμωλάτους, κὴ πρὸ πάντων αὐτὰ ἐξ ἄνδρας, μὴ ὃν κὴ αὐτὸς εἰς ὃ τοσκινδυνεύειν ἐκληρώσατο· ἐκέλευσέ τε "πρὸς μὲ τὴ ἀλαλασμὸν τὴ παντὸ [q]ὀπισθράξαι τὰς ἀκοὰς, "ὡς [r]ἂν μὴ καταπλαγεῖεν, πρὸς δὲ ὃ πλῆθος τὴ βελῶν "συνοκλάσαντας καλύπτεσθαι καθύπερθεν τοῖς ὑπερεῖς, ὑπο-"χωρῆσαί τε [s]πρὸς ὀλίγον ἕως τὰς φαρέτρας [t]κενώσωσιν οἱ "τοξόται. [u]βαλλόντων δὲ τὰς [x]ὀπισθαλπίδας μηχανὰς "αὐτὺς τοεξιέναι, κὴ διὰ τὴ ἰδίων ὀργάνων ἀπαντᾶν τοῖς "πολεμίοις, [y]ἀγωνίζεσθαί τε ἕκαστον, [z]ὡς ὐχ ὑπὲρ σωθησο-"μένης, ἀλλ' ὥσπερ ὑπὲρ ἀπολωλείας ἤδη τὴ πατρίδος ἀμυ-"νόμενον, [a]λαμβάνειν τε τοὺς ὀφθαλμῶν σφαγησομένους "γέροντας κὴ [b]τέκνα, κὴ γυναῖκας [c]ἀναιρεθησομένας ὑπὸ τὴ "ἐχθρῶν

a Ita *Big.* & *Ruſ.* λίθου in *Editis Aliiſque.* b Οὖν *Big.* γὰρ *Bod.* Forſan μὲν ἢ legendum. c Ἐπ' ἀλλήλοις *Gall.* d Ἐμπιπτόμενοι *Voſſ.* & *Gall.* e Περισσατὸν ἀπὸ πτ. *Big.* f Ὀργανα *Big.* g Ita *Voſſ.* & *Bod.* τοῖς σώμασι ἐ τοῖς ὅπλοις in *Editis Aliiſque.* h Sic *MSS.* καταῤῥιφὲν in *Editis.* i Ἀφιπελεῖς *Bod.* k Τῆς ἑω *Bod.* l Πεπτωκότα *Bod.* m Κατιέχοντό τε τ' ὁδὸν *Bod.* n Διαλαθεῖν *Big. Voſſ. Lipſ. Gall. Vat. Bod.* & *Ruſ.* qui vertit, *ne quis fugiens excidium civitatis lateret.* o Ὁμοίως δὲ κὴ σφ. *Voſſ.* & *Vat.* p Εἰς δὲ καταῤῥηγότα *Big.* q Καταφεξάμενοι *Big.* r Illud ἂν ex *MSS.* s Κατ' ὀλίγον *Big.* t Ὑποκινήσωσιν *Big.* & *Voſſ.* u Βαλόντων *Gall.* x Ἀποσπελεῖς. *Big.* ἀφιπελεῖς *Bod.* quorum neutrum à *Joſephi* manu. Quo modo legerit *Ruſ.* incertum, utpote quod vertat, *ſi vero pontes à Romanis apponerentur.* y Ἀγωνίζου ἕ ἕκαστον *Big.* z Illud ὡς ut & mox ὑπὲρ addidi è *Cod. Big.* & *Ruſ.* a Λαμβάνων ἕ *Big.* b Deleri τε ante τέκνα, jubente *Big.* c Εὑρεθησομένας *Big.* & *Bod.*

a Ita

"ἐχθρῶν ὅσον ὐδέπω, ἢ τ' ὀπὶ ταῖς μελλούσαις συμφοραῖς
"θυμὸν [2] περιαλίσαιλας, ἀναφέραι τοῖς δράσουσι αὐτάς.

κε'. Ταῦτα μὲν οὖν ὅπως ἐχάτεροι. τὸ δὲ ἀργὸν ἀπὸ τῆς πόλεως πλῆθος γύναια καὶ παῖδες, ὡς ἐθεάσαντο τριπλῇ μὲν φάλαγγι τὴν πόλιν ἐζω-
σμένην, ὀδὰξ δ' εἰς τὸν μάχιμον μεταχειρίσαντο τὴν πάλαι [b] φυλάκων, περὶς δὲ τοῖς βεβλημένοις τείχε-
σι τὰς πολεμίους ξιφήρεις, καὶ τὴν ὑπερθεν ὀρεινὴν λαμπομένην ὅπλοις, τότε βέλη [c] τοῖς τοξόταις ἐπανέ-
χοντα τὴν Ἀραβίαν, ὕστατον πρὸ κοινοῦ ἀλόσεως σιωπή-
σαι, ὡς οὐκ ἀπειλημένων ἔτι τῶν κακῶν, ἀλλ' ἤδη παρόντων. ὁ δὲ Ἰώσηπος [d] τὰ μὲν γύναια, ὡς μὴ θηλυώσειν οἴκτῳ τὰς ὁρμὰς τῶν σφετέρων, κατακλείει τοῖς οἰκίαις, μετ' ἀπειλῆς ἡσυχάζειν κελεύσας· αὐτὸς δὲ πρὸς τ' [e] ἐρριφθέντων, ἢ ἔλαχε, παρῆν. τοῖς μὲν οὖν καθ' ἕτερα [f] προσφέρουσι τὰς κλίμακας ὐ προσεῖχεν, ἀπεκαραδόκει δὲ τὴν ὁρμὴν τῶν βελῶν.

κς'. Ὁμοῦ δὲ οἵτε σαλπιγκταὶ τῶν ταγμάτων ἁπάντων σιωπήσαι, καὶ δεινὸν ἐπηλάλαξεν ἡ φρατιὰ καὶ πάντοθεν ἀφιεμένων ὑπὸ σιωπήματος τῶν βελῶν, ὁ φῶς ὑπετέμνετο. μεμνημένοι γοῦν τῶν τοῦ Ἰωσήπου προσταγμάτων [g] ὃ σὺν αἰσχύνῃ, τάς τε ἀκοὰς πρὸς [h] βοὴν καὶ τὰ σώματα πρὸς τὰς ἀφέσεις ἐφεί-
ξαντο· καὶ [i] βαλόντων τὰς μηχανὰς, [k] ἐπεξέδραμον δι' αὐτῶν, πρὶν [l] ὀπλίσαι τὰς [m] ἀμφιβαλούσας. συμ-
πλεκόμενα γοῦν τοῖς ἀνδράσι, παντοῖα καὶ χερῶν ἔρ-
γα καὶ ψυχῆς διαπεπείσαντο, πειρώμενοι πρὸς τὰς ἐσχάτας συμφορὰς, μὴ χείρους φαίνεσθαι τ' οἰ [n] ἀκμα-
δυΐῳ τῶν κατὰ σφᾶς ἀνδριζομένων. ὥστε ὑ πρότερον ἀπερρήγνυντο τῶν Ῥωμαίων, πρὶν ἢ πεσεῖν ἢ ἀμφθεῖ-
ραι. ὡς δὲ ὃ μὴ ἔκαμνον διηνεκῶς ἀμυνόμενοι, καὶ τὰς [o] ἑαυτῶν ἀμείβειν οὐκ ἔχοντες, τὸ κακμακὸς δὲ τῶν Ῥωμαίων ἀκραιφνεῖς διεδέχοντο, καὶ ταχέως ἀντὶ τῶν [p] ἐκτοβιαθέντων ἐπίβαιον ἕτεροι, [q] προκελευ-
σάμενοι ἀλλήλοις, καὶ πλευραῖν μὲν ἐνώσαντες τοῖς δὲ ῥοπαῖς καθύπερθε φραξάμενοι, [r] τεῖχος ἄρρηκτον ἐγένοντο, καὶ καθάπαξ ἑνὶ σώματι πάσῃ τῇ φάλαγγι τὰς Ἰουδαίους ἀπωθοῦντες, ἤδη τοῦ τείχους ἐπίβαιον.

κη'. Ὁ δὲ Ἰώσηπος ἐν ταῖς ἀμηχανίαις σύμ-
βουλον λαβὼν τὴν ἀνάγκην· ἡ δὲ ὅτι δεινὴ πρὸς θλίψεις, ὅταν αὐτῇ ἐπάγωσιν ἐρεθίζῃ· ζέον ἔλαιον ἐκέλευσε καταχεῖν τῶν συνηρεικότων. οἱ δὲ, ὡς παρεσκευασμένον ἔχοντες μετὰ τάχους πολλοὶ καὶ πολὺ, πάντοθεν τῶν Ῥωμαίων κατέχεον, συνεπαφιέντες καὶ τὰ ἀγγεῖα βεβρασμένα τῇ θέρμῃ. τοῦτο, χαμαὶ-
πτον τῶν Ῥωμαίων, διεσκέδασε τὴν τάξιν, καὶ μετὰ δεινῶν ἀλγηδόνων ἀπεκυλίνδητο ὃ τείχους. ῥᾳστα μὲ-

"re esse ut ab hostibus occidantur; iramque
"ob futuras clades collectam in auctores ea-
"rum effundere.

26. Atque ita quidem *Josephus* utrosque disposuit. ubi autem otiosa civium multitudo, mulieres ac pueri, urbem vidêre triplici quidem phalange circundatam (nihil enim è custodiis ante habitis dimotum erat ad pugnam) strictisque gladiis ad partem muri dejectam hostes instare, armisque loca montana desuper collucere, tela etiam sagittariorum Arabum prompta eminere, *tunc* extremum quendam ululatum ob urbis excidium ediderunt, quasi non amplius illis intenderentur mala, sed jam adessent. At mulieres quidem Josephus, ne ipsarum miseratio suorum animos impetusque debilitaret, domibus inclusas dedit, & silere jussit minis etiam additis: ille vero ante murum dejectum, qua fors tulerat, semet sistebat. Et scalas quidem ex altera parte applicantibus animum non advertit, * sed telorum impetum sollicite observabat. *Mulierum luctus & lamentatio.*

27. Simul autem legionum omnium tubicines classicum cecinerunt, & ingentem clamorem sustulit exercitus; telisque, ex composito undique emissis *ab iis*, intercepta est lux. Cæterum qui à Josepho stabant, præceptorum ejus memores, & aures adversus clamorem obstruxerunt, & corpora contra jaculationes obsepserunt; cumque jactæ essent machinæ, eas cursu invadebant *cives*, antequam pedem in illis ponerent qui eas jaciendas curaverant. porroque cum iis qui ascendere niterentur confligentes, varia ediderunt facinora, quæ animi pariter ac manuum fortitudinem ostendebant; id agentes in extrema calamitate ne deteriores illis viderentur, qui extra periculum constituti adversum ipsos fortiter se gererent. adeo ut non prius à Romanis divellerentur, quam vel caderent vel *eos* occiderent. Postquam autem Judæi quidem assidue hostes propulsando laborassent, alios non habentes qui ipsos exciperent, Romanorum vero defessis integri successissent, statimque pro vi depulsis alii ascendissent, se mutuo adhortati, cum & latera *firmiter* junxissent & scutis se desuper texissent, agmen fiebant inexpugnabile, & tota phalange velut uno corpore Judæos repellentes jam inde muro pedem ponebant. *Machinis ascensoriis appliciis fortiter utrinque pugnatum.*

28. Josephus autem in his rerum angustiis necessitate in consilium adhibita, (illa autem in rebus excogitandis solers, *præsertim* cum desperatione exacuitur) oleo ferventi perfundi jussit scutorum conjunctione tectos. id quod Judæi, cum cito paratum haberent multi & magna copia, undiq; in Romanos effundebant, simul etiam vasa æstu fervefacta in eos demittentes. Hoc ipsum, ustulatis quippe Romanis, † ordinem *eorum* dissolvit, & vehementi cum dolore è muro devolvebantur. siquidem facile *Josephus adhibet oleum ardens ad hostes repellendos.*

a Ita ex *MSS.* & *Suida.* περιαλίσαντας in *Editis.* b Φυλακῶν *Voss.* & forsan *Ruf.* c Ita *Big.* τὰς τοξότας in *reliquis*, tam *Editis* quam *MSS.* quo modo legerit *Rufinus*, conjiciat cui lubet ex ejus versione, *atque Arabum quendam sagittariis tela suggerere.* d Τὰς μὲν γυναῖκας *Big.* e Ἐκριφθέντων *Big.* ἐμπεμπέντων *Bod.* f Προφέρουσι *Big.* g Ita *Big.* & *Ruf.* ὅπερ σὺν αἰσχύνῃ in *Editis Aliisque.* h Sic cum *MSS.* & *Ruf.* βολὴν in *Editis.* i Ita cum *Cod. Gall.* βαλόντων in *reliquis.* k Ἐξεδραμον *Big.* l Ita *Big.* & *Voss.* ὁπλῶσαι in *ceteris.* m Διαβαλλούσας *Big. Bod.* & *Voss.* quod bene convenit cum βαλόντων supra, v. 24. n Κινδυνῳ *Voss. Gall.* & *Vat.* o Ita *Busb. Rhed. Voss.* & *Vat.* ἰσχὺς in *Editis.* συμμάχους *Big.* ut & *Ruf.* qui vertit, *Itaque Judæis perpetuo dimicantibus, cum nec unde mutarent propugnatores haberent.* Haud tamen mihi displicet conjectura Cl. *Lowthii*, qui verborum transpositione legit, ἀμυνόμενοι τὰς ἰσχὺς, ἢ ἀμείβειν οὐκ ἔχοντες &c. p Ἀποβιαθέντων *Big.* βιαθέντων *Gall.* q Παρακελευσάμενοι *Big.* r Ita *Big.* & *Ruf.* τεῖχος in *Editis Aliisque.* * Sed tantum speculabatur sagittarum impetum, *Ruf.* † Aciem dissipavit, *Ruf.*

a Κοινῆς

Oleo ardenti excruciantur milites Romani.

facile oleum ſub armatura per totum corpus à vertice ad imos defluebat talos, & carnem non ſecus atque flamma depaſcebat: quippe quod natura facile accenditur, & tarde ob pinguedinem & lentorem refrigeratur. Cum autem loricis illigati eſſent & galeis, ex incendio effugere non poterant: ſed hinc inde ſalientes aut doloribus convoluti de pontibus decidebant. Ad ſuos autem ex adverſo urgentes cum ſe reciperent, facile ſubacti erant ab iis qui à tergo vulnera infligebant.

29. Verum neque Romanos, dum res male cederent, deficiebat virtus, neque Judæos prudentia. Sed illi quidem, licet *ſuos* oleo perfuſos miſeranda pati viderent, tamen eos qui id effundebant *acriter* invehebantur, præeuntem quiſque ignavum appellantes, quaſi ſuis obſtarent viribus. Judæi vero illos in aſcenſu dolo altero eludebant, fœnum Græcum decoctum in *pontium* tabulata effundentes, unde *illi* lapſantes deorſum ferebantur; ut neque fugientium quiſquam, neque aſcendentium rectus ſtare potuerit. Sed nonnulli quidem, ab iſtis reſupinati machinis aſcenſoriis, conculcati erant: plurimi vero in aggeres delabebantur, cumque cecidiſſent à Judæis feriebantur. namque illi, poſtquam Romani deſiluiſſent, manuum conſertione liberati, miſſilium jactui vacabant. Milites autem, in hac aggreſſione mala multa perpeſſos, circa veſperam revocabat imperator. Et horum quidem non pauci ceciderunt, pluresque vulnera acceperunt: ex Iotapatenis autem ſex quidem viri mortem oppetierunt, ſaucii vero plures quam trecenti reportati erant. Et die quidem vigeſimo menſis Dæſii commiſſa eſt hæc pugna.

Ex fœno Græco decocto lubrica fiunt machinarum tabulata.

Quo factum ut res male cederent Romanis.

Veſpaſianus aggeres altius tolli turreſque erigi jubet.

30. Veſpaſianus autem, ſolamen adhibens exercitui ob ea quæ acciderant, poſtquam videret eos in iram accenſos, & non adhortatione egentes ſed opere, cum aggeres quidem altius tolli, turres vero tres ad L unamquamque pedum altitudinem ædificari præcepiſſet, undique tectas, tum ut ſtabiliores eſſent ob pondus, tum ut igni difficulter cederent, ſuper aggeres *eas* collocavit, impoſitis in eas jaculatoribus & ſagittariis, itemque levioribus miſſilium machinis, ac præterea funditorum validiſſimis. qui, cum minime conſpicerentur propter altitudinem turrium & loricas, eos tamen qui ſuper murum conſpecti erant feriebant. Illi vero, cum neque tela *ſuperne venientia facile declinarent, neque ulciſci poſſent quos minime aſpicerent, & turrium quidem altitudinem vix telis è manu jactis attingi poſſe viderent, ferrumque quo ſeptæ erant ab igne haud facile expugnari, mœnia deſerebant, & impreſſionem in ea facere nitentibus obviam excurrebant. Et Iotapateni quidem ita reſiſtebant, & in dies ſingulos magno numero interfecti, & nihil quicquam mali hoſtibus inferre valentes, niſi quod *eos* ſuo non ſine periculo arcerent.

Unde Judæi à muris prohibentur.

γδ τὸ ἔλαιον ἀπὸ [a] χορυφῆς μέχρι ποδῶν ἐπὶ τὰς παντοπλίας διέῤῥει ϑ σώματ@ ὅλα, καὶ τλὺ σάρκα φλογὸς ὁδὸν ἔλαιον ἐπεδόσκετο, ϑερμαινόμενόν τε φύσῃ ταχέως, καὶ ψυχόμενον βραδέως ἀφ' τλὺ πότητα. [b] τοῖς δὲ ϑώραξι καὶ τοῖς κράνεσι [c] συνδεδεμένοι, ἀπαλλαγὴ τῆς καύσεως οὐκ ἦν· πεσόντες [d] δὲ καὶ συνειλύμενοι ταῖς ἀλγηδόσιν, ἀπὸ τῶν γεφυρωμάτων ἔπιπτον. ⓐ δὲ, προπίπτοντες εἰς τὰς σφετέρας τροπὰς βιαζομένους, εὐχείρωτοι τοῖς κατόπιν πτώσκουσιν ἦσ.

κϑ'. [e] Ἐπέλειπε δὲ ὅτε Ρωμαίους ἡ τῶν χειροτεχνίας ἰσχὺς, ὅτε τὺς Ἰουδαίους σύνεσις. Ἀλλ' ⓐ μὲν καὶ ὧν οἰκεῖα πάσχοντας ὁρῶντες τὺς [f] καταχυθέντας, ὅμως εἰς τὺς καταχέοντας ἐφέροντο, τὸν τροπὸν αὐτῶν καπίζων ἕκας@ ὡς ἐμπόδιον ὄντα τῆς ῥώμης. ⓐ δὲ Ἰουδαῖοι δόλῳ δολερῷ τὰς [g] προσβάσεις αὐτῶν ἐπίσφαλλον, πλὶν ἐφ' [h] ὃπερ ἔχοντες τοῖς σανίσιν, αἷς [i] ἐπολιθαίνοντες ὑπεσύροντο· καὶ ὅτε τῶν τρεπομένων, ὅτε τῶν [k] προσβαινόντων τὶς ὀρθὸς ἔμενεν. Ἀλλ' ⓐ μὲν [l] ἐπ' αὐτῶν ὑπιαζόμενοι τῶν ὑπερβατηρίων μηχανῶν συνεπατοῦντο· πολλοὶ δὲ ὑπ' ὀλίγου χώματα κατέπιπτον. ἐπαίοντο δ' ἐπὸ τῶν Ἰουδαίων οἱ πεσόντες. [m] ἐφαλλομένων γὰρ τῶν Ρωμαίων, ὅτε, τὸ κατὰ χεῖρα συμπλοκῆς ἐλευθεροῦντες, προὶς τὰς βολὰς [n] ἠρώλουν. πολλὰ δὲ κακουμένους ὁ τῆ προσβολῆ τὺς στρατιώτας ὁ στρατηγὸς ἐπὶ δείλαιον ἀνεκάλει. ἔπεσον δὲ τότε μὲν οὐκ ὀλίγοι, καὶ πλείους ἐτρώθησ. τ δὲ ἀπὸ τ Ἰωταπάτης ἀπέθανον μ ἐξ ἄνδρες, τραυματίαι δὲ ὑπὲρ τριακοσίους ἀνεκομίσθησ. εἰκάδι μ οὖν [o] Δαισίου μηνὸς ἡ μάχη ἦν.

λ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὅτι τοῖς συμβεβηκόσι τλὺ στρατὸν ἀθυμοῦντ@, ὡς θυμουμένους ἔργα, καὶ ὐ προτροπῆς ἀλλ' ἔργου δεομένους, [p] προσυψώσαι μὲ τὰ χώματα, πύργους δὲ τρεῖς, πεντήκοντα ποδῶν ἕκαστον τὸ ὕψος, κατασκευάσαι κελεύσας, πάντοθεν σιδήρῳ κεκαλυμμένους, ὡς ἀσφαλεῖ τε εἶεν ὑπὸ βέλους, καὶ δυσάλωτοι πυρί, τλὺ χωμάτων ἐπίσησιν, [q] βαλίσας αὐτοῖς ἀκοντιστάς τε καὶ τοξότας, καὶ τῶν ἀφετηρίων ὀργάνων τὰ [r] κυφότερα. προὶς δὲ τοὺς [s] ῥωμαλεωτάτους σφενδονήτας, οἳ μὴ καθορώμενοι, ἀφ' ὕψους καὶ τὰ ϑωράκια τῶν πύργων, εἰς καθορωμένους τοὺς ὑπὲρ τῦ τείχους ἔβαλλον. οἱ δὲ, μήτε χερὸς φερομένων τῶν βελῶν ἐκκλίνειν ῥᾳδίως δυνάμενοι, μήτε τοὺς ἀφετηρίους ἀμύνεσθαι, καὶ τὸ μὲν ὕψ@ τ πύργων δυσφύλακτον ὁρῶντες ἐκ χειρὸς βέλει, πυρὶ δὲ τ προὶς [t] αὐτοὺς σίδηρον [u] δυσάλωτον, ἔφλυον ἀπὸ τῦ τείχους, καὶ προσβάλλειν τειρομένους ἐπεξήεσαν. καὶ οἱ μ' ὑπὸ τ Ἰωταπάτης αὐτεῖχον ὄντες, ἀκμαιόμενοί τε καθ' ἡμέραν πολλοὶ, κ μηδὲν [x] ἀντιφέρειν τοὺς πολεμίους, ὅπ [y] μὴ μετὰ κινδύνου ἀνείργειν, ἔχοντες. λα'. Κα-

Veſpaſianus aggeres altius tolli turreſque erigi jubet.

a Καρυφῆς *Big.* b Sic *Rhed.* & *Ruf.* τοῖς ϑώραξιν τοῖς κρ. in *Editis Aliiſque.* c Ἐνδεδυμένοι *Bunb.* d Eo modo *Big.* δὴ in *cæteris.* e Ita in pleriſque *MSS.* ἐπίλειπε in *Editis.* f Καταχυθέντας *Gall.* g Προσβάσεις *Bod.* & forſan *Ruf.* qui vertit *progreſſum.* h Ita *Voſſ.* ὑπερχόντες in *cæteris.* i Ἐπολιθαίνοντες *Voſſ* ὑπολιθαίνοντες *Big.* k Προσβαινόντων *Big.* l Illa ἐπ' αὐτῶν è *Cod. Big.* m Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* σφαλλομένων in *Editis.* n Eo modo *Gall.* ἠκόντιζον *Voſſ.* ἰσχόλων in *Editis* & *Bod.* ἐν ταῖς βολαῖς εἰσόχων *Big.* quo modo forſan & *Ruf.* qui vertit, *facillime tela dirigebant.* o Ita *Rhed.* Δεσίου in *reliquis.* p Sic *MSS.* & *Ruf.* προσυψώσας & mox κατασκευάσας ſine κελεύσας in *Editis.* q Προστησάμενος *Voſſ.* r Κυφίτατα *Voſſ.* s Ῥωμαλεωτέρους *Big.* t Ita *Big.* αὐτοῖς *Rhed.* αὐτῆς in *Editis.* u Δυσάλωτον *Rhed.* x Ἀντικαθῆντο *Gall.* & *Voſſ.* an hoc modo legerit *Ruſinus*, aliorum eſto judicium: ita enim locum vertit, *quamvis multi in dies ſingulos occumberent, neque contra mali quicquam hoſtibus facerent, quod eos ſine periculo prohibere non poterant.* y Illud μὴ non agnoſcit *Gall.* z *Al.* in verticem delata. *Al.* à vertice venientia.

a Ita

κα'. λα'. Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας, Οὐεσπασιανὸς ὁπί τινα τῶν Ἰωταπάτης ἀσυγκατόνευτον πόλιν, Ἰαφὰ καλεῖται, νεωτερίζουσαν, ἐπὶ τῇ Ἰωταπατηνῶν δόξῃ ἀντεχόντων ἐπαιρομένῳ, Τραϊανὸν, ὅτι δὴ δεκάτῃ τάγματος ἡγεμὼν, ἐκπέμπει, σὺν δυσὶν αὐτῷ χιλίοις μὲν ἱππεῦσι, πεζοῖς δὲ δισχιλίοις. ὁ δὲ, τὴν μὲν πόλιν δυσάλωτον καὶ ἀπόκλειστον· πρὸς γὰρ φύσει καρτερὰν τυγχάνειν οὖσαν, καὶ διπλῷ περιβόλῳ τετεῖχιστο· προσπεπτωκότας δὲ τοὺς ἐξ αὐτῆς ἑτοίμους εἰς μάχην ἰδὼν συμβάλλει, καὶ μετ' ὀλίγον ἀντοχὴν ἐδίωξε. συμφυγόντων δὲ εἰς τὸ πρῶτον τεῖχος, οἱ Ῥωμαῖοι τοῖς ποσὶν προσκείμενοι σὺν αὐτοῖς εἰσέπιπτον· ὁρμήσαντας δὲ πάλιν εἰς τὸ δεύτερον τεῖχος ἀποκλείουσι τῆς πόλεως οἱ σφέτεροι, δείσαντες μὴ συνεισβάλωσιν οἱ πολέμιοι. Θεὸς δ' ἦν ἄρα ὁ Ῥωμαίοις τὰ Γαλιλαίων πάθη χαριζόμενος, ὃς καὶ τότε τῆς πόλεως λαὸν αὐτανδρον, χερσὶν οἰκείαις κλεισθέντα, πρὸς ἀπώλειαν ἔκδοσιν φονῶσιν ἐχθροῖς παρέσχετο. ἐμπίπτοντες γὰρ ἀθρόοι ταῖς πύλαις, καὶ πολλὰ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς ὀνομαστὶ καλοῦντες, εἰς μέσας ἀπεσφάττοντο τὰς ἱκετείας. καὶ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς τεῖχος οἱ πολέμιοι, τὸ δεύτερον δ' ἔκλεισαν οἱ σφέτεροι· μέσοι δὲ τῶν δυεῖν κατειλημμένοι περιβόλων βύζιοι, πολλοὶ μὲν τοῖς ἀλλήλων, πολλοὶ δὲ τοῖς ἰδίοις περιπείροντο ξίφεσιν, ἄπειροι δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων ἔπιπτον, οἱ δὲ ὅσον εἰς ἄμυναν ἀναθαρρῦναι. πρὸς γὰρ ὃ καὶ παρεπλήχθησαν τοὺς πολεμίους, ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἔκλασεν. ἡ τῆς οἰκείας προδοσία. πέρας ἔθνησκον, οὐ Ῥωμαίοις, ἀλλὰ τοῖς ἰδίοις καταρώμενοι, μέχρι πάντες ἀπώλοντο μύριοι καὶ δισχίλιοι τὸ ἀριθμὸν ὄντες. κρείττω δὲ μαχίμων λογιζόμενος εἶναι τῶν πόλιν ὁ Τραϊανὸς, εἴ δή τινες ἔνδον εἶεν, οἰόμενος μηδὲν αὐτοὺς τολμήσειν ὑπὸ δέους, ἀνεπύθετο τῶν στρατηγῶν τὴν ἄλωσιν. καὶ σείλας ἀγγέλους πρὸς Οὐεσπασιανὸν, ᾐτεῖτο πέμψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τίτον ὁπλίσοντα τὴν νίκην τέλος. ὁ δὲ συμβαλὼν ἔτι προλείπεσθαί τινα πόνον, μὴ στρατιᾶς τὸν υἱὸν ὁπλίσαντα πέμπει, πεντακοσίαν μὲν ἱππέων, χιλίαν δὲ πεζῶν. ὁ δὲ πρὸς τὴν πόλιν ἐλθὼν ἅμα τάχει, καὶ ἅμα τάξας τὴν στρατιὰν, ὅπῃ μὲν τῷ λαῷ χέρας τῶν Τραϊανὸν ἴσησιν, αὐτὸς δὲ ὁ δεξιὸν ἔχων ἡγεῖτο πρὸς τὴν πολιορκίαν. τῆς δὲ στρατιᾶς κλίμακας πάντοθεν τῷ τείχει προσφερούσης, πρὸς ὀλίγον οἱ Γαλιλαῖοι καθύπερθεν ἀμυνόμενοι, λείπουσι τὸ περίβολον. ὑπαδήσαντες δὲ οἱ περὶ τὸν Τίτον, τῆς μὲν πόλεως κράτησε ταχέως, πρὸς δὲ τοὺς ἔνδον αὐτοῖς συναφέντας καρτερᾷ μάχῃ συνῆψεν. καὶ γὰρ ἐν τοῖς στενωποῖς οἱ δυνατοὶ προσέπιπτον, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν αἱ γυναῖκες ἔβαλλον πᾶν τὸ προσηνὲς αὐτοῖς· καὶ μέχρι μὲν ἓξ ὡρῶν ἀντεῖχον μαχόμενοι. διαπνηγέντων δὲ τῶν μαχίμων, ὃ λοιπὸν πλῆθος ἔνθα τοῖς ὑπαθρίοις, καὶ κατὰ τὰς οἰκίας ἀπεσφάττοντο, γέροντές τε ὁμοῦ καὶ γέροντες. οὐδὲν γὰρ ἄρρεν ἀπελείφθη δίχα νηπίων, ἃ μὴ

31. Iisdem autem diebus Veſpaſianus emittit Trajanum, decimæ legionis præfectum, contra finitimam quandam Iotapatæ urbem, cui nomen Japha, novas res adfectantem, &, quod præter opinionem reſtiterant Iotapateni, valde elatam, traditis ei duobus peditum millibus & mille equitibus. Ille vero, cum urbem quidem expugnatu difficilem reperiſſet (nam, præterquam quod natura valida eſſet, duplici etiam muro cincta fuerat) eam vero habitantes vidiſſet, ad pugnam paratos ſibi obviam proceſſiſſe, prælium *cum his* committit, eoſque pauliſper reſiſtere auſos in fugam vertit. Cum autem intra primum murum ſe recepiſſent, Romani veſtigiis illorum inſtantes cum ipſis irrumpunt: at cum rurſus murum ſecundum petiiſſent, cives ſui eos urbe excludunt, veriti ne cum illis ſubintrarent hoſtes. Deus utique erat qui Romanis donabat Galilæorum clades: atque tunc civitatis univerſum populum, ſuorum manibus excluſum, ad interitum dedit hoſtibus cædium avidiſſimis. Confertim enim ad portas irruentes, & ſæpiuſcule illis præpoſitos nominatim inclamantes, medias inter preces mactabantur. Et primum quidem murum illis hoſtes clauſerunt, alterum vero *cives* ſui: mediique inter duorum murorum ambitus concluſi, multi quidem ſuis invicem, multique ſuis ſibi gladiis transfigebantur, innumeri vero Romanorum manibus cadebant, ne ad ulciſcendum quidem ſumpta fiducia. nam præterquam quod hoſtes eis terrorem incuſſerant, animos illis fregit ſuorum proditio. Denique moriebantur, non Romanis ſed ſuis diras imprecantes, uſque dum omnes interierunt, numero ad duodecim *hominum* millia. Tum Trajanus, urbem præliatoribus vacuam reputans, & ſi qui adhuc intus eſſent, nihil eos auſuros eſſe exiſtimans præ timore, imperatori *urbis* excidium reſervabat: miſſiſq; ad Veſpaſianum nunciis, poſtulabat ut filium ſuum Titum mitteret, finem victoriæ impoſiturum. Ille vero, laboris aliquid ſupereſſe conjiciens, filium mittit, cum exercitu quingentorum quidem equitum, mille vero peditum. Ille autem, cum ad urbem properaſſet & exercitum ordinaſſet, in lævo quidem latere Trajanum conſtituit, atque ipſe in dextro obſidioni præerat. At poſtquam milites ſcalas muris undique applicaſſent, Galilæi, pauliſper eos deſuper propellentes, continuo mœnia relinquunt. Titus vero cum ſuis, ſaltu demiſſi, ſtatim quidem urbem occupant: cum illis vero qui intus ſe in orbem collegerant vehemens commiſſa eſt pugna. nam & in angiportis *cives* validiores impreſſionem in eos faciebant, & mulieres quicquid illis in manus venerit è tectis jaciebant: & per ſex quidem horas pugnam ſuſtinuerunt. Abſumptis autem pugnæ idoneis, cætera multitudo, partim ſub dio, partim per domos, ſenes pariter ac juvenes, mactabantur. adeo ut nemo ſexus virilis ſuperfuerit præter infantes, qui una cum mulieribus

XI.

Ad Japham expugnandam miſſus Trajanus.

Deus contra Galilæos.

Trajanus poſtulat à Veſpaſiano ut Titum ad eum mitteret.

Titus urbem capit; & magna facta eſt cædes.

a Ita *Big.* τυγχάνουσαν in *Editis.* τυγχάνουσι *Bod. Busb.* & *Rhed.* b Περιπεπτωκότας *Big.* & *Busb.* c Ita *Big.* & *Ruſ.* ἰδὼν deerat *reliquis.* d Συνεισπεσὼν *Big.* e Ita *Big.* & *Ruſ.* συγκεκλεισμένους in *Editis Aliiſque.* f Id eſt, φονῶσιν ἐπηρμένοις, ut vocem interpretatur *Suidas.* g Βοῶντες *Big.* h E regione vocis βύζιοι in *Codd. MSS.* ἀφυμένοις, ἀθρόοις, πυκνοῖς, ἀδιαλείπτοις. Videſis *Suidam.* i Illa, τοῖς ἀλλήλων, πολλοὶ δ', accepta debemus codici *Big.* k Forſan, ὡς δ' πρ. l Ita cum *Cod. Big.* ὁ Ῥωμαίων ἀλλὰ τῶν ἰδίων in *Editis Aliiſque.* m Μύριοι δ' καὶ legit *Bod.* n Αὐτοῦ *Big.* ἑαυτοῦ *Vat.* o Τὸ πλῆθος *Voſſ.* p Πολίμιον *Voſſ.* q Συναφέντας *Big.* r Ita *Bod.* & *Ruſ.* συνῆπτον in *Editis Aliiſque.* ſ Ὑποδρίοις *Big.* t Ὑπελείφθη *Big.*

lieribus abducti erant in ſervitutem. Et eæſi quidem per civitatem, & in priori congreſſu, numero erant ad quindecim millia, captivi vero facti ad duo millia CXXX. Hæc Galilæis clades contigit, die quinto & vigeſimo menſis Dæſii.

XII. 32. Verum nec Samaritæ cladis erant expertes. congregati quippe in montem Garizin appellatum, qui ab illis pro ſacro habetur, in eodem quidem loco manebant: bellum vero minari videbatur iſte conventus eorum, & elati animi ſpiritus. Et ne vicinorum quidem malis reprimebantur: ſed ad proſperos Romanorum ſucceſſus, temere ſuarum virium infirmitate *nixi* iter faciebant, *& pronis in tumultum animis pendebant. Veſpaſiano itaque facto optimum videbatur, motum prævenire, impetumque illorum præcidere. † nam etſi præſidiis omnis regio Samaritica occupata erat, tamen & multitudo illorum qui eò venerant, & conſpiratio timebatur. Ea de cauſa Cerealem, quintæ legionis præfectum, cum ſexagintis equitibus & tribus peditum millibus mittit. Iſtis comitatus montem quidem aſcendere, pugnamque committere nequaquam tutum eſſe duxit, quod hoſtium quamplurimi ſuperiora ejus occupaverant. Cum autem montis radices copiis ſuis undique cinxiſſet, per totum diem eos obſervabat. atque tunc evenit, cum Samaritæ aquam non haberent, etiam graves accendi æſtus (erat enim tempus æſtatis, neque ſe rebus neceſſariis vulgus inſtruxerat) adeo ut nonnulli eo ipſo die ſiti morerentur. multi autem, ejuſmodi morti ſervitium præferentes, ad Romanos ſe recipiebant. Ex quibus ubi Cerealis intellexit eos, qui conjuncti manebant, malis infractos eſſe, montem aſcendit; & cum exercitum hoſtibus circundediſſet, primum quidem eos ad fœdera hortabatur, utq; ſalvi eſſe vellent obſecrabat, confirmans illis datum iri ſecuritatem, modo arma projicerent. Cum autem illis hoc non perſuaſiſſet, eos adortus omnes occidebat, numero ad undecim millia & ſexcentos. Dæſii menſis die vigeſimo ſeptimo geſta ſunt iſta. Atque hujuſmodi quidem calamitatibus uſi ſunt Samaritæ.*

Samaritæ in montem Garizin congregati bellum minitari videbantur.

Eoſque adortus omnes interficit.

XIII. 33. Iotapatenſis autem obſidionem perferentibus, & præter ſpem mala tolerantibus, quadrageſimo quidem ac ſeptimo die Romanorum aggeres ſupra murorum altitudinem evecti ſunt. Quidam vero ad Veſpaſianum eodem die transfugit, paucitatem civium & infirmitatem ſimul eorum *ei* nuncians: atq; ut perpetuis vigiliis & præliis aſſiduis conſumpti, minime quidem amplius vim ferre poſſent, tamen *facile* dolo caperentur, ſi qui eos aggredi vellent. nam extremam circa vigiliam quando & requiem ex malis habere videntur, & fatigatos maxime occupat ſomnus matutinus, dormire cuſtodes dicebat, ſuadebatque ut eadem hora *urbem* invaderet. Veſpaſiano ſuſpectus

Veſpaſianus contra Iotapata aggeres altius erigi jubet.

Cerealis contra eos miſſus.

Transfuga narrat Veſpaſiano quò perducta erant res Iotapatenorum.

γωγαρῶν ἐξηνδραποδίσαντο. τ μ οὖν ἀναιρεθέντων, ἀτά τε τὴν πόλιν, καὶ ὅτι τῆς προτέρας προσταξεως, ἀριθμὸς, μύριοι πρὸς τοῖς πενταχιλίοις, ἦν· τὰ δὲ αἰχμάλωτα δισχίλια καὶ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα. τοῦτο συνέ- 5 βη δ πάθος Γαλιλαίοις [a] πέμπτῃ καὶ εἰκάδι Δαισίου μηνός.

λϚ'. Εμειναν δὲ οὐδὲ Σαμαρεῖς ἀπείρατοι συμ- λϚ'.
φορῶν. ἀθροισθέντες γὰρ ὅτι τὸ Γαριζὶν καλούμενον ὄρος, ὅπερ αὐτοῖς ἐστιν ἅγιον, εἶχον χώραν μὲν ἔμενον, πολέμου δὲ ἦχον ἀπειλοῦντα καὶ συνοδος αὐτῶν καὶ τὰ φρονή- 10 ματα. καὶ γὰρ τοῖς γειτνιῶσι κακοῖς ἐσωφρονίζοντο· πρὸς δὲ τὰς Ρωμαίων εὐπραγίας οὐ λογίσῳ [b] τῇ τῶν σφᾶς ἀσθενείᾳ διώδυνον, καὶ μετέωρα [c] πρὸς τα- ραχὴν ὑπῆρχον. ἐδόκει δὲ Οὐεσπασιανῷ φθάσαι τὸ κί- νημα, καὶ τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ἐκκόψασθαι. καὶ γὰρ 15 ἀεὶ φρουρᾶς ἡ Σαμαρῖτις ὅλη διείληπτο, [d] τό,τε πλῆ- θος τῶν ἐληλυθότων, καὶ ἡ συνταξις ἦν φοβερά. [e] Κερεάλιον οὖν ἔπαρχον ὄντα τῶν πέμπτων τάγματος, μῦν ἐξακοσίων ἱππέων καὶ πεζῶν τετρακισχιλίων πέμπει τούτῳ [f] προσβαίνειν μὲν τὸ ὄρος, καὶ συνάπτειν μάχην 20 οὐκ ἀσφαλὲς ἔδοξε, τῶν πολεμίων πολλῶν καθύπερ- θεν ὄντων. κυκλωσάμενος δὲ τῇ δυνάμει πᾶσαν τὴν ὑπώρειαν δι' ὅλης αὐτὸς ἐφρούρει τῆς ἡμέρας. συνέβη δὲ, ὕδατος ἀπορουμένων τῶν Σαμαρέων, ἀφλεγμασίαν τό- τε [g] καὶ καῦμα δεινὸν· ὥρα δὲ ἦν θέρους, καὶ τῶν θνη- 25 τῶν πλῆθος ἀπροσδόκητον· ὡς πολὺς μὲν αὐ- τημερὸν ἀπὸ τοῦ δίψους ἀπώλειτο, πολλοὶ δὲ, τοιαύ- της ἀπωλείας τὸ δυσκολώτατον [h] προσλαμβάνοντες, Ρωμαίους προσεφυγον. ἐξ ὧν συνεὶς ὁ Κερεάλιος, καὶ τοὺς ἐπὶ συμμένοντας, ἀπὸ τῶν δεινῶν κρατουμένους, ἐπαναβαίνει 30 τῷ ὄρει, καὶ τὴν δυνάμιν ὑπὸ κύκλῳ προσιστησας τοῖς πολεμίοις, ὃ μὴ προσῆκον θνητὸν δεξιὰς ἐπῃτεῖτο καὶ σώζεσθαι παρεκέλευε, ἀσφάλειαν τὴν ὅπλα ῥίψασιν. ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, προσπεσὼν ἀπέ- κτεινε πάντας, χιλίους ἑξακοσίους ἑπτὰ μείοις ἅπασι. Δαισίου μηνὸς εἰκάδι καὶ ἑβδόμῃ ἐπεφέρετο. καὶ τοσού- τοις μὲν συμφοραῖς Σαμαρῖται ἐχρήσαντο.

λγ'. Τῶν δὲ ἀνὰ τὰ Ἰωτάπατα [i] ἀγωνιστῶν, λγ'.
ἡ πρὸ ἐλπίδα τοῖς δεινοῖς ἀντεχόντων, τεσσαρακοστῇ μὲ ἡμέρᾳ καὶ ἑβδόμῃ τὰ χώματα τῶν Ρωμαίων ὑπερῆρτο τεῖχος. αὐτομολεῖ δὲ τις πρὸς τὸν Οὐεσπασιανὸν τῶν αὐτῶν ἡμέρας, τήν τε ὀλιγότητα τῶν ὅτι τῶν πόλεως ἐξαγγέλ- λων, καὶ τὴν ἀσθένειαν· ἡ ὡς, ἀγρυπνίᾳ διηνεκεῖ καὶ μά- χαις ἐπαλλήλοις δεδαπανημένοι, δυνατοὶ μὲν εἶεν ἔτι βια- ζομένοις ἔτι φέρειν, ἡ δόλῳ δ' ἂν ἁλῶεν, [k] εἴ τις ἐπιθοῖ- το. περὶ γὰρ τὴν ἑκάτην φυλακὴν, καθ' ἣν ἄνεσίν τε τῶν δεινῶν ἐδόκουν ἔχειν, ἡ καθάπερ μάλιστα κεκοπωμένων ἐωθινὸς ὕπνος, καταδαρθάνειν ἔφασκε τοὺς φύλακας, συνε- βούλευέ τε καθ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπελθεῖν. ᾧ δὲ ἦν [m] μὲ δ'

a Ita *Big.* & *Ruf.* εἰκοστῇ Δυσίου perperam in *Editis Aliiſque*. b Ita lego cum *Cod. Big.* τὴν κατὰ σφᾶς ἀσθένειαν ἀμφιδυν in *Editis*. in *Ruſini* verſione, *ſed inconſulta ſuarum virium infirmitate, ſecundis Romanorum rebus exterriti, prona in tumultum voluntate pendebant.* τῇ κ' σφᾶς ἀσθενείᾳ ἀμφιδυν *Voſſ. Gall. Bod. Bunb. Rhed.* & *Lipſ.* πάθημα aut quid ejuſmodi ante ἀμφιδυν excidiſſe ſuſpicatur Cl. *Lowthius*. c Ita cum plerisque *MSS.* πρὸς τὰς ταραχὰς in *Editis*. πρὸς μάχην *Bod.* d *Al.* τότε πλ. e Κερίαλιον *Big.* ut & mox infra. f Προσβαίνειν *Big.* g Illud καὶ omittit *Voſſ.* h Προσλαμβάνοντες *Big.* & *Gall.* i Καρτερούντων *Big.* & *Bod.* k Ita lego & diſtinguo cum *Cod. Bunb.* & *Ruf.* antea erat, ὅπως ἐπιθοῖτο πρὸς τὴν ἑαυ. l Κατὰ τοῦτον *Big.* m Illud μὲ deeſt *Big.*

* Et prope tumultum res erat, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Ita verto cum *Ruſino*: ac ſi ἀ pro ἐπὶ lectum fuiſſet.

a Τάχα

δι' ὑπονοίας ὁ αὐτόμολος, τό,τε πρὸς ἀλλήλους πιστὸν εἰδὼς τῶν Ἰουδαίων, καὶ τὴν πρὸς τοὺς κολάσεως ὑπεροψίαν· ἐπειδή γε πρότερον ληφθείς τις τῶν ἀπὸ τῆς Ἰαλαπάτης, πρὸς πᾶσαν αἰτίαν βασάνων ἀντέσχε, καὶ, μηδὲν ἀφ' πυρὸς ἐξερωτῶσι τοῖς πολεμίοις περὶ τῶν ἔνδον εἰπών, ἀνεσταυρώθη γελάσας θανάτου καταμισθῶν. τάγε μὴν εἰκότα πιστὰ ἐποίει τῷ προδότῃ, καὶ [a] τάχα μὴ ἀληθεύειν ὀκνῶντι, μηδὲν δὲ αὐτὸς ἐξ ὀπέδρας παίσας μέγα προσδοκῶν, τῷ μὴ φυλάσσειν ὑπέλαβεν, ἐπὶ δὲ τιμὴ κατειλημμένῃ τῆς πόλεως [b] παρεσκεύαζε τὴν φυγάδα.

λδ'. Κατὰ δὲ τὴν μεμυθεῦσαν ἄρας ἡμέρᾳ ἡσυχῇ πρὸς τὸ τεῖχος· καὶ πρῶτος ἀνέβαινε Τῖτος σὺν ἑνὶ τῶν χιλιάρχων [c] Δομιτίῳ Σαβίνῳ, τῶν ἀπὸ δ' πέμπτης καὶ δεκάτης τάγματος [d] ὀλίγους ἄγων. ἀποσφάξαντες δὲ τοὺς φύλακας, εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἡσυχῇ, μεθ' οὓς Σέκστος τις [e] Κερεάλιος χιλίαρχος καὶ Πλάκιδος τοὺς ὑπὸ σφισι τεταγμένους εἰσῆγον. κατειλημμένης δὲ τῆς ἄκρας, καὶ τῶν πολεμίων οὐ μέσῃ τῇ πόλει φερομένων, ἤδη δὲ καὶ ἡμέρας ὄσης, ὅμως ὅπως τοῖς κρατυμένοις αἴσθησις λύσ· καμάτῳ τε γὰρ οἱ πολλοὶ καὶ ὕπνῳ [f] διελέλυντο, καὶ τῶν ἀναστραφέντων ὁμίχλη τὰς ὄψεις ἀπημβλυνε πολλὴ, κατὰ τύχην τότε τῇ πόλει περιχυθεῖσα. μέχρι πάσης τῆς φαλαγγος εἰσπεσούσης, τοῖς μόνοις τῶν κακῶν αἴσθησιν ἐξανέστησαν, καὶ τὴν ἅλωσιν ἐπίστευον ἀναφρήγνυσθαι. Ῥωμαῖοι δὲ, [g] κατὰ μνήμην ὧν [h] περὶ τὴν πολιορκίαν ἔπαθον, ὅτε [i] φευδῆ εἰσήει τινὸς, ὅτε ἔλεος, ἀλλ' εἰς ὃ κάταντες ἀπὸ τῆς ἄκρας τὴν λεὼν συνωθοῦντες ἐφόνευον· ἔνθα καὶ τοὺς ἐπὶ μάχεσθαι δυναμένους ἡ δυσχωρία τοῦ ἅπασιν ἀφέλετο. θλιβόμενοι γὰρ οἱ τοῖς γνωστοῖς, καὶ κατὰ τὸν σφετέρους ὑπολιθαίνοντες, ῥέοντι κατ' ἄκρας ἀναλύπτοις τῷ πολέμῳ. τοῦτο πολλοὺς, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐπιλέκτων, ἐπ' ἀδυχείας παρώξυνε. καταδύντες γὰρ εἰς ὑδρεῖα τῶν Ῥωμαίων ἀνελεῖν δύναντας, [l] τάγε σφεῖν αὐτοὶ ὑπὸ Ῥωμαίων προσέλαβον, καὶ συναθροισθέντες ἐπὶ τὰ καταλήγοντα τῆς πόλεως σφᾶς αὐτοὺς ἀνεῖλον.

λε'. Ὅσοι γαμὶν ὑπὸ προφάσει τῆς καταλήψεως αἴσθησιν τῶν φυλάκων ἀφροφυγὴν ἔφασαν, ἀναβάντες εἴς τινα τῶν προσαρκτίων πύργων μέχρι μέν τινος ἀπεμιμήσαντο· διαχεθέντες δὲ τῷ πλήθει τῶν πολεμίων ὀφὲ παρῆσαν τὰς δεξιὰς, καὶ τοῖς ἐφεστῶσι τὸν σφαγὸν εὐθυμοι παρέσχον. ἀναμάκτου δ' ἀν λῦ αὐχῆσαι [m] Ῥωμαίοις ὁ τάλως τῆς πολιορκίας, εἰ μὴ κατὰ τὴν ἅλωσιν εἷς ἑπέπτωκε ἑκατοντάρχης, ὃς λῦ Αντώνιος· θήσεται δὲ ἐξ ὑπέδρας τὴν δὲ εἰς τὰ σπήλαια τὶς συμπεφθορότων· [n] πολὺ δὲ ὅτι πλῆθος ἦσαν· [o] ἱκέτευε Ⓐ Αντώνιον ὀρέξαι δεξιὰν αὐτῷ, πίστιν τε σωτηρίας καὶ βοήθειαν πρὸς ἄνοδον. ὁ δὲ ἀφυλάκτως ὄρεγε τὴν χεῖρα, ὑ φλάσας αὐτὸν ὀκεῖος, πύτλει κάτωθεν [p] ὑπὸ τὴν βυβῶνα δόρατι, ὑ παραχρῆμα διεργάζεται.

quidem erat transfuga, ut qui notit & Judæorum erga ſe invicem fidem, & quanto contemptu ferebant ſupplicia: quod & antea Iotapatenorum quidam captus omni tormentorum cruciatui reſiſtebat; &, cum nollet igne adhibito hoſtibus quid intus ageretur exquirentibus prodere, mortem deridens cruci ſuffixus erat. Iſta tamen utpote verisimilia fidem fecerunt proditori, fortaſſe & ipſum quidem vera dicere. Veſpaſianus autem, ſe parum admodum ex inſidiis læſum iri exiſtimans, aſſervari hominem juſſit, & ad civitatem capiendam parabat exercitum. *Veſpaſianus ad urbem capiendam ſe parat.*

34. Ad horam igitur indicatam tacite ad muros iverunt; primuſque *eos* aſcendit Titus cum uno è tribunis Domitio Sabino, paucis ex decima quinta legione ſecum ductis. Cumque interfeciſſent vigiles, in civitatem quiete ingrediuntur; poſt quos Sextus quidam Cerealis tribunus & Placidus milites ſuo ſub imperio introducebant. Arce vero occupata, cum hoſtes in media urbe verſarentur, jamque plane illuxiſſet dies, ne tunc quidem illi qui capti tenerentur adhuc excidium ſentiebant: nam plerique & labore & ſomno diſſoluti erant, viſuſque eorum qui exſurgerent magna obſcuravit nebula, quæ tunc forte circumfuſa erat civitati. Uſque dum totus ingreſſus eſſet exercitus, ad ſolum malorum ſenſum exſuſcitati erant, & *tunc demum* urbem exciſam fore credebant dum in eo eſſent ut occiderentur. Romanis autem, ut qui meminerint quæ in obſidione pertuliſſent, neque curæ erat cuiquam parcere aut quenquam miſerari: ſed populum ex arce pronum ire compulſum trucidabant, ubi loci difficultas etiam eis qui adhuc pugnare poterant reſiſtendi copiam negavit. viarum namque anguſtiis preſſi, ac per declivia delabentes, bellatorum ab arce incurſione obruebantur. Id quod multos etiam delectorum, qui circa Joſephum erant, ſui ad cædem incitabat. Nam cum viderent ſe Romanorum neminem poſſe occidere, ne Romanorum manibus caderent præcaverunt, & in extrema parte civitatis congregati ſemet interfecerunt. *Titus & Sabinus primi muros aſcendunt.* *Mox totus in urbem ingreditur exercitus.* *Magna civium cladis tam ſuis quam Romanorum manibus.*

35. Cæterum quotquot vigilum primi captam civitatem ſentientes fugere prius occupaverant, cum in turrim quandam ſeptentrionalem aſcendiſſent aliquandiu quidem reſtiterunt; hoſtium autem multitudine circumfuſi, ſero dextras *dederunt, & inſtantibus jugulum alacri animo obtulerunt. Potuiſſent autem Romani de obſidionis fine incruento gloriari, niſi unus, dum caperetur urbs, centurio cecidiſſet, Antonius, inſidiis peremptus. Nam quidam ex illis qui in ſpeluncas confugerant (erant enim magno numero) rogabat Antonium ut dextram ſibi admoveret, & in ſpem ſalutis & in auxilium ad aſcendendum. ille vero manum incaute porrigebat, alterque ipſum prævenit, & haſta ſub inguine utpote inferior eum perculit, ſtatimque interficit. *Antonius centurio fraude peremptus.*

36. Et

a Τάχα μὴ μὴ ἀληθεύειν Voſſ. b Εὐτρέπιζε Big. c Al. Δομετίῳ. d Ita Big. antea erat πολὺς ὀλίγους. e Καλπάρνιος χιλίαρχος Big. Κερεάλιος Vat. f Ita Big. λέλυντο in Editis Aliiſque. g Sic Big. κατὰ τὴν in cæteris. h Ex τῆς πολιορκίας Big. i Al. φευδὴς & mox λεών. k Ita Big. & Bod. ἀφείλατο in cæteris. l Τὸ πρῶτον Big. m Ita Big. Ρωμαίους in cæteris. n Πολλοὶ Big. o Ἱκέτευον Big. p Ἐπὶ τὴν β. Big. * Al. laxarunt, remiſerunt.

In Iotapatenos sine discrimine sævitum est.

36. Et illo quidem die quotquot comparuerunt peremere Romani. Sequentibus autem diebus latibula scrutantes, omnes in cuniculis & speluncis inventos adorti sunt, & in universos cujuscunque ætatis sævitum est, præter infantes & feminas. Et in captivitatem quidem deducendi ad mille & ducentos collecti erant: mortui vero, in urbis excidio & pugnis superioribus, simul omnes ad quadraginta millia numerati erant. Vespasianus autem & urbem ipsam exscindi jubet, & præterea castella ejus omnia incendit. Et ita quidem capta sunt Iotapata, anno imperii Neronis decimo tertio, * primo Panemi mensis die.

λς'. Κατ' ἐκεῖνον μὲν οὖν τ ἡμέραν, ὃ [a] φασεῦν πλῆθος ἀνείλον Ρωμαῖοι. ταῖς δὲ ὑστεραίαις ἀνερευνώμενοι τὰς καταδύσεις, τοὺς μὲν τοῖς ὑπονόμοις καὶ τοῖς σπηλαίοις ἐπεξῆσαν, καὶ ἀφ' ἁπάσης ἐχώρουν ἡλικίας, πλὴν νηπίων καὶ γυναικῶν. καὶ τοὺς μὲν αἰχμαλώτους χιλίους σὺν τοῖς διακοσίοις συνήχθη· νεκροὶ δὲ, κατά τε τ ἅλωσιν, καὶ κτ' τὰς [b] προτέρας μάχας, συμπεριήχθησαν τεσσαράκοντα μύριοι. Οὐεσπασιανὸς δὲ τήν τε πόλιν κατασκάψαι κελεύει, καὶ τὰ φρούρια πάντα προσεμπίπρησιν αὐτῆς. Ἰωτάπατα μὲν οὖν ὕτως ἑάλω, τεσσαρακαιδεκάτῳ τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας ἔτει, Παανέμου νουμηνίᾳ.

Iotapata Vespasiani jussu excisa.

XIV. CAP. VII. ΚΕΦ. ζ. κδ'.

Quomodo Josephus, à muliere proditus, sese Romanis tradere voluit. & quænam ad suos ipsum inhibentes differuit, quæque ad Vespasianum ductus verba faciebat, & quomodo ab ipso tractatus est.

Ὡς Ἰώσηπος, ὑπὸ γυναικὸς μηνυθεὶς, ἑαυτὸν Ρωμαίοις ἐβουλήθη παραδοῦναι. καὶ ὁποῖα πρὸς τοὺς σφετέρους αὐτὸν κωλύοντας διεξῆλθε, καὶ πρὸς Οὐεσπασιανὸν ἀχθεὶς εἶπε, καὶ ὅπως ἐκεῖνος αὐτῷ ἐχρήσατο.

Josephus in specu delitescit.

ROmani autem cum Josephum investigarent, & ex sua in eum ira, & valde hoc volente imperatore († is enim captus maxima pars belli foret) mortuos perscrutati sunt itemque abditos civitatis recessus. Ille autem, cum jam capta esset urbs, divino quodam auxilio fretus, per medios quidem hostes se subducit, & in puteum quendam profundum saltu descendit, * cujus à latere specus amplum disjunctum erat, quod eorum qui supra erant effugit intuitum: ubi quadraginta viros insignes latitantes offendit, rerumque necessariarum apparatum, qui diebus non paucis sufficeret. Et interdiu quidem se occultabat, quod hostes *loca* omnia occupaverant: noctu vero ascendens fuga dilabi quærebat & vigilias explorabat. Cum autem omnia ipsius causa undiq; custodirentur, ut *vigiles* latere non posset, in speluncam iterum descendebat. & biduum quidem *ibi* delitescit: tertia vero die, capta *quadam* muliere, quæ cum ipsis fuerat, *illius* indicio proditus est. Tum Vespasianus è vestigio mittit duos tribunos, Paulinum & Gallicanum, jussos dextras dare Josepho, hortarique eum ad ascensum.

A muliere proditur, atque ad eum tribunos duos mittit Vespasianus.

2. Cum autem ad eum venirent, illi virum hortabantur & suadebant, ipsumque salvum fore fidem ei dederunt: non tamen persuadebant. Nam ex iis quæ ipsum passurum esse verisimile erat, qui tanta commiserat, non *autem* ex innata rogantium mansuetudine, suspiciones colligebat; &, ne ad pœnam forsan evocaretur, veritus est: donec Vespasianus tertium quoque tribunum mittit, Nicanorem, Josepho notum, eique olim familiarem. Atque is, cum ad eum se contulisset, narravit ei quam mite esset Romanorum ingenium in eos quos semel debellassent; quodque ipse propter fortitudinem magis admirationi esset quam odio ducibus; operamque dare imperatorem, non ut ad supplicium duceretur, quod etiam sine de-

Postea & alterum, Josepho notum, Nicanorem.

Ρωμαῖοι δὲ τ Ἰώσηπον ἀναζητοῦντες, κατά τε ὀργὴν σφετέραν, καὶ σφόδρα θ στρατηγοῦ φιλοτιμουμένου μεγίστη δὴ μοῖρα θ πολέμου λαφθεὶς· τούς τε νεκροὺς διηρεύνων, καὶ τοὺς ἀποκρύφους τ πόλεως μυχούς. ὁ δὲ ἅρπ τ πόλεως ἁλισκομένης, δαιμονίῳ τινὶ συνεργίᾳ χρησάμενος, μέσον μὲν [c] ἑαυτὸν ἐκκλέπτει τ πολεμίων, καθάλλεται δὲ εἴς τινα βαθὺν λάκκον, ᾧ πλατὺ ἀπήλαιον διέζευκτο καὶ πλησίον, τοῖς ἄνωθεν ἀόρατον· ἔνθα τεσσαράκοντα μὲν τ ὀπισήμων ἄνδρας καταλαμβάνει λανθάνοντας, παρασκευὴν δ' [d] ὀφθησομένην οὐκ ὀλίγαις ἡμέραις ἀφαρκῆ διωσομένην. μιᾷ ἡμέρᾳ μὲν οὖν [e] ὑπεξέλυσε τ πολεμίων πάντα διειληφότων, νυκτὸς δ' ἀνιὼν ἐζήτει διασωμῶ ἀφάδυσιν, καὶ τὰς φυλακὰς κατεσκέπτετο. φρουρουμένων δὲ [f] πανταχόθεν [g] πάντων δι' αὐτὸν, [h] ὡς λαθεῖν οὐκ ἦν, αὖθις εἰς τὸ ἀπήλαιον κατῆλθε. δύο μὲν οὖν [i] ἡμέρας ἀφαλαθάνει· τῇ δὲ τρίτῃ γυναικὸς ἁλούσης [k] τ ἅμα αὐτοῖς μηνύεται. καὶ Οὐεσπασιανὸς αὐτίκα μὲν ἀσπουδεῖς πέμπει δύο χιλιάρχους Παυλῖνον καὶ [l] Γαλλικανὸν, δεξιὰς τῷ Ἰωσήπῳ δώσοντας καλοῦσας, καὶ [m] προτρεψομένους ἀπελθεῖν.

β'. Ἀφικόμενοι δὲ παρεκάλουν ὅτοι μὲν ἄνδρα, καὶ πίστεις περὶ σωτηρίας ἐδίδοσαν· ὁ μὲν ἔπειθον. οὐ γὰρ ἦν εἰκὸς μὲν [n] τοσαῦτα δράσαντα παθεῖν, οὐκ ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀγαλλόντων ἡμέρου, τὰς ὑποψίας συνέλεγεν. ἐδεδίει τε ὡς ὑπὲρ τιμωρίαν [o] προκαλούμενος, ἕως Οὐεσπασιανὸς τρίτον [p] ἔπεμπε χιλίαρχον Νικάνορα, γνώριμον τῷ Ἰωσήπῳ καὶ συνήθη πάλαι. παρελθὼν δ' ὅτος, τό,τε φύσει Ρωμαίων χρηστὸν, πρὸς ὃς ἂν ἄπαξ ἕλωσι, διεξῆλθε· καὶ ὡς δι' ἀρετὴν αὐτὸς θαυμάζοιτο μᾶλλον ἢ μισοῖτο πρὸς τ ἡγεμόνων, ἀσπουδάζειν τε τ στρατηγὸν οὐχ ὑπὲρ τιμωρίας [q] ἀγαγεῖν αὐτὸν, ἐπεῖναι γὰρ ταύτην, [r] καὶ

---

a Φασὶν ἅμα *Voss.* b Προτέρας *Voss.* & *Bod.* c Ita *Big.* & *Gall.*: αὐτὸν *Bod.* αὐτὸν in *Editis Aliisque.* d Δι τ ἐπιτ. *Voss.* e Ὑπεξῆλθε ταυτὸν *Big.* f Παντοῦ *Big.* g Ita *Big.* & *Ruf.* pro πάντων in *cæteris* τ πύργων. h Ὡς δὲ λαθεῖν *Voss.* & *Bod.* i Ἡμέρας *Big.* k Illud τ e *Codd. Big.* & *Voss.* atque ita legisse videtur *Rufinus*, quem in versione sequutus sum. l Γαλλικανὸν *Bod.* & *Gall.* m Προτρεψαμένους *Big.* n Illud τ non agnoscit *Big.* o Προσκαλούμενος *Bod.* p Ἐπιπέμπει *Big.* q Ita *Big.* & *Ruf.* ἀναγαγεῖν In *Editis Aliisque.* * *Sc.* Kalendis Julii. † *Vel*, eo enim capto haud multum belli superesset * Cui amplum specus adjunctum erat à latere, *Ruf.*

[a] καὶ μὴ παρὰ προσώπου Big. καὶ μὴ προϊόντος Bod. [b] Ita Big. προσῆσαν Voss. προσήσαντο Bod. προσήειτεν in Editis Aliisque. [c] Ἀπιστίαν φιλίαν Vat. & Voss. [d] Ἀπατήσων αὐτὸν ἰδίᾳ φίλον Vat. [e] Illud ὃ non agnoscit Big. [f] Ita Voss. & Vat. λιπαρῶς in aliis. [g] Ita Big. & Ruf. ὃ πολέμου πλῆθος in Editis Aliisque. [h] Αὐτὸν Big. quod usitatius. [i] Ita Big. & Ruf. τοὺς μελλόντας in Editis Aliisque. [k] Αὐτοῦ non agnoscit Voss. [l] Τῶν Ἰουδαίων Bod. [m] Ἢ ὃ καὶ Big. Bod. Vat. & Voss. [n] Συμβάλλειν Big. & Bod. [o] Ἐχόντων, ὧν Big. ἐχόντων ἐπὶ Vat. [p] Κολάσου Big. non ita tamen Ruf. qui vertit, & quia Judæorum labefactari tibi rem creator placuit. [q] Καὶ ζῶν Big. [r] Εἶμι Big. [s] Ἐπείδεν Vat. [t] Ita in MS. τινάξειεν in Editis. [u] Ita cum Cod. Big. καταψήσας θεὸς in Editis Aliisque. In Rufini versione. ubi sunt quæ Judæi annuit, quibus mortem contemnentes animas indidit? [x] Θανάτου Bod. [y] Ita cum Cod Big. contra quam Ruf. qui certe δῶλον legebat, prout in Editis Aliisque exstat. [z] Μὴν ἔχων ἐλπίζεις Big. [a] Πατρίαν πλοῦν Big. & Ruf. πατρίων νόμων in Editis Aliisque. [b] Θνήσκῃ Big. & mox ἂν δὲ ἄκων. [c] Ἐπέτεινον ἐξίφη Big.

[a] καὶ μὴ παρὰ προσώπου τοὺς λαβεῖν, ἀλλὰ σῶσαι παραμύθιον ἄνδρα γενναῖον. προσιόντι δὲ, ὡς ὕστ' ἂν Οὐεσπασιανὸς ἐπιβουλεύων φίλον ἔπεμπεν, ἵνα ὃ κακίστῳ πράγματος [b] προσήκῃ ὃ κάλλιστον, [c] ἀπιστίας φιλίαν, ὕστ' ἂν αὐτὸς [d] ἀπατήσων ἄνδρα φίλον, ὑπήκουσεν ἐλθεῖν.

γ'. Ἐνδιάζοντος [e] δὲ τοῦ Ἰωσήπου καὶ πρὸς τὸν Νικάνορα, τὸ μὲν στρατιωτικὸν ὑπ' ὀργῆς ἐκαίειν τὸ σπήλαιον ὥρμητο· κατεῖχε δὲ αὐτοὺς ὁ πολέμαρχος, ζωγρῆσαι θέλων ἄνδρα φιλοπόλεμον. ὡς δὲ ὅ, τε Νικάνωρ προσέκειτο [f] λιπαρῶς, καὶ τὰς ἀπειλὰς [g] τοῦ πολέμου πλήθους ὁ Ἰώσηπος ἔμαθεν, ἀνάμνησις [h] αὐτῷ τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ νυκτὸς ὀνείρων εἰσέρχεται, δι' ὧν ὁ Θεὸς [i] τάς τε μελλούσας συμφορὰς [k] αὐτῷ προεσήμαινε [l] Ἰουδαίων, καὶ τὰ περὶ τοὺς Ῥωμαίων βασιλεῖς ἐσόμενα. [m] ἦν δὲ καὶ περὶ κρίσεις ὀνείρων ἱκανὸς [n] συμβάλλειν τὰ ἀμφιβόλως ὑπὸ τοῦ θείου λεγόμενα· τῶν γοῦν ἱερῶν βίβλων οὐκ ἠγνόει τὰς προφητείας, ὡς ἂν αὐτός τε ὢν ἱερεὺς καὶ ἱερέων [o] ἔκγονος. ὅς, ὀπὶ τῆς τότε ὥρας ἐνθουσιῶν, καὶ τὰ φρικώδη τῶν προφάτων ὀνείρων ἀπάσας φαντάσματα, προσφέρει τῷ Θεῷ λελησθαι εὐχήν· "καὶ ἐπεὶ "δὴ ὅ Ἰουδαῖον, ἔφη, φῦλον [p] ὀκλάσαι δοκεῖ σοι τῷ "κτίσαντι, μετίσι δὲ πρὸς Ῥωμαίους ἡ τύχη πᾶσα, "καὶ τὸν ἐμὸν ψυχὸν ἐπαλλέξω τὰ μέλλοντα εἰπεῖν, "δίδωμι μὲ Ῥωμαίοις τὰς χεῖρας ἑκών [q] καὶ ζῶ, μαρ"τύρομαι δὲ ὡς ὁ προδότης ἀλλὰ σὸς [r] ἄπειμι "διάκονος.

κε'. δ'. Ταῦτα εἰπὼν, [s] ὑπεδίδου τῷ Νικάνορι, καὶ ἡ Ἰουδαίων οἱ συγκαταφυγόντες, ὡς τὸν Ἰώσηπον σωιέσαν εἴκοντα τοῖς προκαλοῦσιν, ἀθρόοι περιστάντες, "ἦ μεγάλα γε ἀν [t] στενάξεσαν, ἐδόκουν, ὦ πάτριοι νό"μοι, [u] ὃς κατεψήφισε Θεὸς, ὁ Ἰουδαίοις κλίσας ψυ"χὰς [x] θανάτου καταφρονούσας. φιλοζωεῖς, Ἰώσηπε, καὶ "φῶς [y] ὑπομένεις ὁρᾶν [z] δοῦλος; ὡς ταχέως ἐπελά"θου σαυτοῦ; πόσους ὑπὲρ ἐλευθερίας ὑπεθήκεν ἐπί"σας; ψευδῆ μὲν ἄρα δόξαν ἀνδρείας, ψευδῆ δὲ καὶ "σωφρόνως ἔσχες, εἴγε σωτηρίαν [a] μὲν ἐλπίζεις παρ' "οἷς ὕστατος ἐπολέμησας, σώζεσθαι δὲ ὑπ' ἐκείνων, "κἂν ἧττον βέβαιον, θέλεις. ἀλλ' εἰ καὶ σοὶ λήθῃ τινὰ "σαυτοῦ κατέχει ἡ Ῥωμαίων τύχη, προτιθεῖσι ἡμῖν ὅ "[b] πατρῴου κλέους. χρήσομέν σοι δεξιᾷ καὶ ξίφος. σὺ δὲ "ἂν μὲν ἑκὼν [c] θνήσκῃς, Ἰουδαίων στρατηγὸς, ἐὰν δὲ "ἄκων, προδότης τεθνήξῃ." Ταῦθ' ἅμα λέγοντες [d] ἐπανετείναντο τὰ ξίφη, καὶ διπείλουν ἀναιρήσειν αὐτὸν, εἰ τοῖς Ῥωμαίοις ὑποδοίη.

ε'. Δείσας δὲ ἡ ἔφοδον ὁ Ἰώσηπος, καὶ προδοσίαν τῆς εἰς ἡγεμόνος τοῦ τῷ Θεῷ προσταγμάτων, εἰ περιποιήσοι

ditione ei liceret exigere, sed potius quod virum strenuum conservare vellet: Addebat etiam, quod nec Vespasianus quasi ad insidias struendas amicum mittebat, ut rem optimam pessimæ, perfidiæ *scilicet* amicitiam, prætexeret; neque ipse ad amicum decipiendum assensus est ut veniret.

3. Cum autem ad ea, quæ dixerat Nicanor, hæsitare etiam cœperat Josephus, milites quidem irati properabant ad ignem speluncæ injiciendum: verum eos cohibebat dux, id modis omnibus agens ut Josephum vivum caperet. At cum vehementer instaret Nicanor, & hostilis multitudinis minas intelligeret Josephus, animum illius subit somniorum memoria quæ nocte somniaverat; quibus ei Deus & futuras Judæorum calamitates præsignificabat, quæque regibus Romanorum essent eventura. Quin & in somniis interpretandis de iis bene conjiciebat quæ Deus ambigue innuerat: porroque sacrorum librorum vaticinia non ignorabat, utpote & ipse sacerdos, ortusque parentibus qui sacerdotes fuerant. Is tunc illa hora, quasi divino afflatu, horrendas recentium somniorum imagines mente complexus, preces clam Deo offert, hujusmodi verbis: "Quandoquidem etiam Judæorum gentem "deprimere tibi visum sit qui eam creasti, "fortuna vero omnis ad Romanos migrarit, "meamque elegeris animam ad futura prædi"cenda, non invitus quidem manus do Roma"nis, & vivere non recuso; testor autem, "quod non proditor, sed tuus minister ad eos "transeo.

Josepho hæsitanti in memoriam veniunt somnia divinitus immissa.

Ejus ad Deum preces occultæ.

4. Cum ista dixisset, Nicanori consentiebat. Et Judæi, qui una eo confugerant, ubi intellexerunt Josephum hortantibus cedere, universi eum circumstantes clamabant, "est "sane cur plurimum ingemiscerent leges pa"triæ, ab ipso sancitæ Deo, qui Judæis indidit "animas mortis contemptrices. Præ vitæ amo"re, ô Josephe, sustines lucem aspicere, servus "*factus*? quam cito tui oblitus es? quam "multos pro libertate mori persuasisti? Pro"fecto haud veram præ te ferebas fortitudi"nem, falsamque *tibi arrogabas* etiam pruden"tiam, si quidem salutem apud eos speras, "cum quibus *fortiter* adeo dimicasti, aut, si "res certa sit *salus*, ab illis servari cupias. Sed "quamvis te Romanorum fortuna tui oblivio"ne perfuderit; nos tamen oportet patriæ *no"stræ* gloriæ consulere. Et dextram tibi & gla"dium commodabimus. Tu vero, si quidem "sponte moriare, dux Judæorum; sin vero in"vitus, proditor morieris". Simul ac ista dicerent, gladios ei intentarunt, ipsosq; illum interfecturos minitabantur si Romanis se dederet.

Quibus peractis Nicanori consentit.

Ioſapatenorum in Josephum impetus, & eorundem ad eum allocutio.

5. Josephus autem, veritus ne in ipsum impetum facerent, seque Dei mandatorum proditorem fore existimans, si mortem obiret priu-

priuſquam omnia illis denunciaret, ei neceſſe erat ut inciperet apud illos *ad hunc modum* philoſophari. "Quorſum enim, ô ſocii, pro-
Joſephi oratio ad eos qui minas ipſi intentarunt.
"priæ cædis adeo avidi ſumus? aut cur res
"*omnium* amiciſſimas, corpus & animam, in-
"ter ſe diſſidere facimus? Me *forſan* mutatum
"eſſe quiſpiam dicet. verum & hoc etiam pro-
"be norunt Romani. Pulchrum in bello mo-
"ri, ſed lege belli, id eſt, victorum manu. Et
"quidem ſi Romanorum ferrum deprecor, pro-
"fecto dignus ſum qui meo gladio meaque
"manu caderem. Sin illorum animos ſubeat
"hoſtibus parcere, quanto juſtius nobis in
"mentem veniret nobiſmet ipſis parcere? Et-
"enim dementiæ eſt ea in noſmet admittere,
"quorum *vitandorum* gratia ab illis diſſenti-
"mus. Honeſtum eſſe pro libertate mori, &
"ipſe fateor; pugnando tamen, & illorum
"manibus qui eam ereptum eunt. nunc au-
"tem neque contra nos veniunt in aciem, ne-
"que nos interficiunt. Itidemque timidus eſt
"*habendus*, & qui mori recuſat quando opor-
"tet, & qui *id ipſum* vult cum minime opor-
"tet. Immo vero, cujus rei metu prohibemur
"ab aſcenſu ad Romanos? Annon mortis?
"Nunc demum quam ex ſuſpicione ab hoſti-
"bus metuimus, eam certam ipſi nobiſmet ir-
"rogabimus? Verum ad ſervitutem evitandam
"dicet aliquis. quaſi nunc quidem ipſi val-
"de liberi eſſemus. Atenim magni animi eſt,
"dicet aliquis, mortem ſibi conſciſcere. Mi-
"nime vero, ſed puſilli & ignaviſſimi, ut & ego
"illum gubernatorem timidiſſimum puto, qui
"metu tempeſtatis ante procellam ſponte de-
"merſerit navigium. Quid? quod ſui ipſius occi-
"ſio tum à communi omnium animantium na-
"tura aliena eſt, tum ſumma impietas in Deum
"qui nos creavit. Nullum quippe animal eſt,
"quod ex induſtria vel ſponte ſua moritur.
"naturæ enim lex qua docemur velle vivere, in
"omnibus plurimum valet: idcirco & qui
"nobis vitam palam ademptum eunt, pro ho-
"ſtibus habemus; & qui nobis inſidiantur
"pœnâ perſequimur. Nonne Deum id indigne
"ferre arbitramini, cum homo quod ab eo do-
"natur plane deſpiciat? nam & ab illo acce-
"pimus ut eſſemus; rurſumque ut eſſe deſina-
"mus, fas eſt illi concedamus. Corpora qui-
"dem cunctis mortalia ſunt, & ex caduca ma-
"teria facta & formata: anima vero in omne
"ævum duratura eſt, & corporibus ineſt auræ
"divinæ particula. accedit quod, ſi quis ho-
"minis depoſitum profuderit aut male tracta-
"verit, improbus eſſe videtur & perfidioſus: ſin
"vero Dei depoſitum è corpore ejecerit, num
"eum ſe latuiſſe putabit, quem injuria affecit?
"Immo ſervis quidem fugitivis pœnam infli-
"gere juſtum creditur, etiamſi nequam dominos
"reliquerint: ipſi vero Deum fugientes, domi-
"num optimum, nonne impie facere videmur?
"An neſcitis morientium juxta naturæ legem,
"& qui Deo debitum exſolvunt repetenti quod
"dederat, laudem eſſe æternam,* domum, ſobo-

τῆς ἀλογελίας, ἤρχετο τοὺς αὐτὺς φιλοσοφεῖν ὅτι τῆς ἀνάγκης. "τί γὰρ τοσοῦτον, ἔφη, σφῶν αὐτῶν "ἑταῖροι φονῶμεν; ἢ τί τὰ φίλτατα ἀλλοτριάζο-"μεν, σῶμα καὶ ψυχήν; ἠλλάχθαι τὶς ἐμὲ φήσῃ; "ἀλλ' οἴδασι Ρωμαῖοι τοῦτό γε. [b]καλὸν δὲ πολέ-"μῳ θνήσκειν, ἀλλὰ πολέμῳ νόμῳ, τυτέστιν ἐτοὺ "τῆς κρατούντων. εἰ μὲν οὖν ⟨θ⟩ Ρωμαίων ἀποτρέ-"φομαι σίδηρον, ἄξιός εἰμι ἀληθῶς τυμῆ ξίφους καὶ "χειρὸς τῆς ἐμῆς. εἰ δὲ ἐκείνους αἰσθοίμεθα φειδὼ "[c]πολεμίων, πόσῳ δικαιότερον ἂν ἡμᾶς ἡμῖν αὐτοῖς "εἰστέλθοι. καὶ γὰρ ἥλιθιον ⟨ῶτα⟩ δοκεῖ σφᾶς αὐτοὺς, "ὧδε ἂν τοὺς ἐκείνους διεζάμεθα. καλὸν ὑπὲρ τῆς "ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν, φημὶ κἀγώ, μαχομένους μέν-"τοι, καὶ ἑτοὺ τῶν ἀφαιρουμένων αὐτῶν. νῦν δὲ "ὅτε εἰς μάχην [d]ἀνπάζουσιν ἡμῖν, ὅτε ἀναιροῦσιν "ἡμᾶς. δοῦλος δὲ ὁμοίως, ὅτι μὴ βουλόμενος θνή-"σκειν ὅτ' ἂν δέῃ, καὶ ὁ βουλόμενος ὅτ' ἂν μὴ "δέῃ. τί δὲ καὶ διδοικότες τοὺς Ρωμαίους οὐκ "ἄπιμεν; ἆρα οὐχὶ θάνατον; εἶτα [e]ὃν δεδίκαμεν "ἐκ τῶ ἐχθρῶν ὑποπτεύομεν, ἑαυτοῖς [f]βέβαιον ὅτι-"μήσομεν; ἀλλὰ δουλείαν ἐρῇ τὶς. πάνυ γοῦν νῦν "ἐσμὲν ἐλεύθεροι. γενναῖον [g]δὲ ἀνελεῖν ἑαυτὸν φή-"σει τὶς. ἐ μὲν οὖν, ἀλλὰ ἀγενέστατον, ὡς ἔγωγε "καὶ κυβερνήτην ἡγοῦμαι δειλότατον, ὅς τις, χειμῶ-"να δεδοικώς, τοῦ τῆς θυέλλης ἐδάφους ἐκὼν τὸ "σκάφος. ἀλλὰ μὴν ἡ αὐθαιρεσία καὶ τῆς κοινῆς "ἁπάντων ζώων φύσεως ἀλλότριον, καὶ τοῦς ⟨θ⟩ κτί-"σαντα Θεὸν ἡμᾶς ἐστ ἀσέβεια. τῶ μέντοι ζώων "ἠθέν ἐστιν, ὃ θνήσκει μετὰ [h]τροφοίας, ἢ δι' αὐτό. φύ-"σεως γὰρ νόμος ἰσχυρὸς ἐν ἅπασι, ὃ ζῆν ἐθέλειν· "ἀφ' τοῦτο καὶ τοὺς φανερῶς ἀφαιρουμένους ἡμᾶς τύ-"τε, πολεμίους ἡγούμεθα, [i]καὶ τοὺς ἐξ ὑπόπτου πιω-"ρούμενοι. τὸ δὲ Θεὸν οὐκ οἴεσθε ἀγανακτῶν, ὅτ' ἂν ἄν-"θρωπος αὐτῷ ὃ δῶρον [k]ὑφείλῃ; ἢ γὰρ εἰλήφαμεν παρ' "ἐκείνου τὸ εἶ), ἢ ὃ μηκέτι εἶ) πάλιν ἐκείνῳ [l]δίδο-"μεν. τὰ μέν γε σώματα θνητὰ πᾶσι, καὶ ἐκ "φθαρτῆς ὕλης [m]δημιουργεῖται. ψυχὴ δὲ ἀθάνα-"τος ἀεί, καὶ θεῖον μοῖρα τοῖς σώμασιν ἐνοικίζε-"ται. εἶτα [n]ἂν μὲν ἀφαίσῃ τὶς ἀνθρώπῳ σῶμα κα-"θαθήκιον, ἢ ἁμάρτῃ κακῶς, ποποῖς εἶ) δο-"κῇ καὶ ἄπτος· ἐὰν δὲ τὶς τῶ σφετέρου σώμα-"τος [o]ἐκβάλῃ τὸν [p]ὡμαθήκιον ὑπὸ Θεοῦ, "λελησθαι δοκῇ ⟨θ⟩ ἀδικούμενος; καὶ κολάζειν μὲν, "τοὺς ἀποδιδράσκοντας οἰκέτας δίκαιον νενόμισται, καὶ ποιη-"σοῦς καταλίπωσι δεσπότας. αὐτοὶ δὲ κάλλιστον δε-"σπότην ἀποδιδράσκοντες ⟨θ⟩ Θεὸν, ὃ δοκοῦμεν ἀσε-"βεῖν; ἆρα οὐκ ἴστε, ὅτι τῶν μὲν ἀξιόπιστον ὑπὸ βίᾳ κα-"τὰ ⟨θ⟩ τῆς φύσεως νόμον, καὶ ὃ ληφθὲν ⟨ῶδε⟩ τῶ "Θεοῦ χρέος ἀποτίνοντα, ὅταν ὁ δοὺς κομίσασθαι "θέλῃ, κλέος μὲν αἰώνιον, οἶκοι δὲ καὶ γενεαὶ βέ-"βαιοι

a Ita *Ruſ.* φησὶν in *cæteris.* b In *Cod. Big.* καὶ καλόν. c Ita *Voſſ.* & *Ruf.* πολιμίων πολὺ δικ. πολέμων in *Editis Aliiſque.* d Ita *MSS.* ἀνπάζουσιν in *Editis.* e Ita *Big.* & *Ruf.* οἷον in *Editis Aliiſque.* f Iterum cum *Big.* & *Ruf.* βέαιον in *cæteris.* g Ita *Bod.* & *Ruf.* γὰρ in *reliquis.* h Προθυμίας *Big.* i Sic in *MSS.* καὶ τὸν ἐξ ὑποβολῆς πιωρῦμεν in *Editis.* k Ὑφείλῃ *Big.* l Διδόμεν *Big.* m Διδημιούργητον *Big.* n Ἐὰν *Big.* o Ita *Voſſ.* ἐκβάλλει in *cæteris.* p Hac de voce videſis *L. Cappellum* in *Spicilegio* ad 2 *Tim.* I. 12. * *Sc.* in cœlo.

a Illud

"Εμοι, καθαραὶ δὲ [a]καὶ ἐπήκοοι μένουσιν αἱ ψυχαὶ,
"χῶρον ὑφανῆ λαχοῦσαι τὸ ἀγλωττατον, ἔνθεν ἂν θεο-
"πρεπὴς αἰῶνι ἁγιοῖς πάλιν [b]ἀναπλάζοιτο σώμα-
"σιν. ὅσοις δὲ καθ' ἑαυτοὺς ἐμάνησαν αἱ χῶραι, τού-
"των μὲν ᾅδης δέχεται τὰς ψυχὰς σκοτώτερος, ὁ δὲ
"τούτων πατὴρ Θεὸς εἰς ἀπογόνους τιμωρεῖται τὰς
"παίσεων ὑβρεικάς. Διὰ τοῦτο μεμίσηται τοῖς θεοῖς
"θεῶ τοῦτο, καὶ τοῖς τῶ σοφωτάτῳ κολάζεται νο-
"μοθέτη. τοὺς γὰρ ἀπολόντας ἑαυτοὺς, τοῖς μὲν ἡμῖν,
"μόχθος ἡλίου δύσιν ἀπάφους [c]ἀκήδευτον ἔκειται, καί-
"τοι καὶ πολεμίους θάπτειν θεμιτὸν ἡγούμενοι· πρὸ ἑσπέ-
"ρας δὲ, καὶ τὰς δεξιὰς [d]τούτων τῶν νεκρῶν ἀπο-
"κόπτειν ἐκέλευσαν, αἷς ἐστρατεύσαντο καθ' ἑαυτούς,
"ἡγούμενοι, καθάπερ τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἄλλότριον,
"οὕτω καὶ τὴν χεῖρα τοῦ σώματος. καλὸν οὖν, ἑταῖ-
"ροι, δίκαια φρονεῖν, καὶ μὴ τοῖς ἀνθρωπίναις συμφο-
"ραῖς [e]προσθεῖναι τὸν εἰς θεὸν κτίσαντα ἡμᾶς δυσ-
"σέβειαν. εἰ σώζεσθαι δοκεῖ, [f]σωζώμεθα· καὶ γὰρ οὐκ
"ἄδοξος ἡ σωτηρία, παρ' οἷς δι' τοσούτων ἔργων
"ἐπεδεξάμεθα τὰς ἀρετάς· εἰ τεθνάναι, καλὸν ὑπὸ
"τῶν ἐλόντων. ὑ μεταβήσομαι δ' ἐγὼ εἰς τὸν τῶν
"πολεμίων τάξιν, ἵνα ἐμαυτοῦ προδότης γένωμαι.
"καὶ γὰρ ἂν ἧττον πολὺ τῶν ἀθυμολόγητον [g]πρὸς τοὺς
"πολεμίους ἠλιθιώτερος· εἶτα ἀπεῖναι μὲ ὅτι σωτηρίας
"τοῦτο προφάσισιν, ἐγὼ δ' ἐπ' ἀπωλείᾳ, καί γε τῇ
"ἐμαυτοῦ. τὸν μέντοι Ρωμαίων ὀλέθρου. [h]ἐπεύχομαι·
"μὴ γὰρ δεξιὰν ἀναμεμύθω[ται] τῷ' αὐτοῦ, [i]ἀνθ'
"μοι πεθήξομαι, τὸν τοῦ ψευσαμένου ἀπιστίαν νί-
"κης μεῖζον ἀποφέρων θυμόθιον.

ιε'. ε'. Ὁ μὲ Ἰώσηπος πολλὰ τοιαῦτα πρὸς ἀπηγορίαν
τὴν αὐθαιρεσίας ἔλεγεν. οἱ δὲ, πεφραγμένας ἀπογνώσει
τὰς ἀκοὰς ἔχοντες, ὡς ἂν πάλαι καθοσιώσαντες ἑαυ-
τοὺς τῷ θανάτῳ, [k]παροξύνονται πρὸς αὐτόν· καὶ
[l]περιέχει ἄλλος ἄλλοθι ξιφήρης, ὠκάκιζόν τε εἰς
ἀναισθησίαν, καὶ ὡς ἕκαστος αὐτίκα [m]καταπλήξων, δή-
λους ἦν. ὁ δὲ τὸν μὲν ὀνόματι καλῶν, τῷ δὲ φρατη-
γικώτερον ἐμβλέπων, τὸν δὲ δραστήριος [n]τῇ δεξιᾷ, ὃν
δὲ δεήσει δυσωπῶν, καὶ ποικίλοις διαρρήδην πάθεσι,
ὅτι τὴν ἀνάγκης εἶργεν ἀπὸ τῆς σφαγῆς πάντων τὴν σίδηρον,
ὥσπερ τὰ [o]κατακυκλωθέντα τῇ θηρίοις, ἀεὶ πρὸς τὴν
κεφαλὴν [p]ἀντιστρεφόμενος. τῶν δὲ καὶ πρὸς τὰς
ἐσχάτας συμφορὰς ἐπὶ τὸν φρατηγὸν αἰδουμένων, πάρε-
λύοντο μὲν αἱ δεξιαὶ, [q]πρεπελίσθαντο δὲ τὰ ξίφη, καὶ πολ-
λοὶ τὰς ῥομφαίας ὑπιφέροντες αὐχμάτας [r]παρέδηξ.

ζ'. Ὁ δὲ ἐν ταῖς ἀμηχανίαις, οὐκ ἠπόρησεν ὅπως-
τοῦ, ἀλλὰ πιστεύσας τῷ κηδεμόνι Θεῷ τὸν σωτηρίαν
προβάλλεται. "καὶ ἐπειδὴ δέδοκται τὸ θάνατον,
"ἔφη, φέρε κλήρῳ τὰς ἀλλήλων σφαγὰς ὑπερ-
"ψώμεν, ὁ λαχὼν δὲ ὑπὸ τοῦ μετ' αὐτὸν πιπτέτω, καὶ

"lemque firmam, puras autem & dicto audien-
"tes animas manere, locum in cœlo habituras
"ſanctiſſimum, unde rurſum per ſæculorum la-
"pſus ad corpora munda inhabitanda mitten-
"tur. quorum vero manus in ſeipſos inſanie-
"runt, horum quidem animas orcus tenebrico-
"ſior ſuſcipiet: paterq; illorum Deus culpam eo-
"rum, qui in alterutram partem injurioſi fuerint,
"in liberos perſequetur. Hinc Deo inviſum eſt
"*hoc ſcelus*, & à ſapientiſſimo legiſlatore pœ-
"na ei ſtatuitur. quippe apud nos quidem
"ſancitum eſt, ut qui ſeipſos occiderint ad ſo-
"lis occaſum inſepulti abjiciantur, quanquam
"& hoſtes ſepelire fas arbitremur: apud alios
"vero ejuſmodi mortuis etiam dextras, quibus
"contra ſe uſi ſunt, amputari juſſerunt *leges*;
"quemadmodum corpus ab anima, ita & ma-
"num à corpore disjungi debere exiſtimantes.
"Pulchrum igitur, ô ſocii, juſta ſentire, neque
"humanis caſibus & calamitatibus addere im-
"pietatem in *Deum* creatorem noſtrum. Si
"ſalvi eſſe volumus, *jam* noſmet ſervemus
"(nam & nobis haud dedecori eſt ſalutem il-
"lis acceptam referre, quibus virtutem tot *præ-*
"*claris* facinoribus demonſtratam dedimus)
"ſin mori placeat, ab his occidi pulchrum eſt,
"à quibus *victi* ſumus & capti. *Ego vero
"hoſtium ordini non me adſcribi patiar, ut
"ipſe mei proditor fiam. nam ita multo ſto-
"lidior eſſem, quam qui ad hoſtes ultro pro-
"fugiunt: ſiquidem illi hoc faciunt ſuæ ſalu-
"tis ergo, ipſe vero interitûs, idque mei. Ro-
"manorum tamen inſidias quam maxime ex-
"peto: nam ſi poſt fidem datam me interfe-
"cerint, lætus admodum moriar, mendacii
"perfidiam *ab illis* reportans, ſolatium victo-
"riâ majus.

6. Et Joſephus quidem hujuſmodi multa di- *Joſephus in magno vitæ periculo.*
cebat, ut *ſocios* à cæde propria dehortaretur. Illi vero, aures ex deſperatione obſtructas habentes, ut qui jamdudum ſemet morti devoverant, in eum exaſperantur; & alii aliunde cum gladiis accurrentes, & ignaviam ei exprobrabant, & quiſque palam in eo erat ut eum è veſtigio interficerent. Ille autem, cum alium nominatim vocaret, alium ſevero ducis aſpectu intueretur, alium dextra prehenderet, alium precibus exoraret, variaque animi affectione (ut in *tali* neceſſitate) diſtractus, ferrum omnium à cæde *ſua* divertebat, non ſecus ac feræ circumcluſæ, ad eum ſemper qui ſe ei admoveret, ora vultuſq; convertens. Illorum autem, qui ducem in extrema miſeria & ærumna adhuc revererentur, debilitabantur dextræ, gladiique de manibus elabebantur, multique cum enſibus ipſum peterent injuſſi eos dimittebant.

7. Illi autem in anguſtiis non deerat ſolertia ad excogitandum: ſed Dei curæ ſe committens ſalutis diſcrimen adit. "Et quoniam mori de- *Callidum ejus conſilium de ſortibus adhibendis.*
"cretum eſt, inquit, agite, cædes mutuas in
"ſortem conjiciamus, &, *cui* ſors obtigerit,
"manu illum excipientis occumbat, † atq; ita for-

a Illud καὶ addidi è *Codd. Big. Voſſ.* & *Vat.* b In hoc verbo & ſequentibus *præſens* pro *futuro* c Sic *Big.* & *Ruf.* κρύπτειν in *Editis Aliiſque.* d Iterum cum *Big.* & *Ruf.* τούτων in *cæteris.* e Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* προσθῆναι in *reliquis.* f Σωζώμεθα *Big.* & *Bod.* g Illa πρὸς τοὺς πολεμίους deſunt *Bod.* h Εὔχομαι *Big.* in ora *Codicis* ἀποδίχομαι, ἀγαπῶ. i Ἐνθύμοι *Big.* k Παροξύνονται *Big.* l Περιέχειν *Big.* m Πλήξων *Big.* & *Bod.* n Τῆς δεξιᾶς *Big.* & *Voſſ.* o Κυκλωθέντα *Big.* p Ἀντιστρεφόμενος *Bod.* q Πεφιελίσθαντο *Big.* & *Vat.* r Παρῆσαν *Big.* * Non migrabo ego in hoſtium locum, *Ruf.* non tranſibo in numerum hoſtium ut ipſe meus percuſſor ſim, *Pſendo-Hegeſipp.* † Hac de re agitur in Appendice ad Cl. *Wingati Arithmeticam. Edit. Lond.*

"fortuna faciet ut omnes mortem obeant, ne-
"que ſua quiſquam dextra ſe jugulet. injuſtum
"eſt enim, cæteris interemptis, quenquam,
"ſi pœnituerit, ſalvum eſſe". Cum iſta di-
xiſſet, dignus viſus eſt cui fides haberetur;
& poſtquam perſuaſiſſet, una cum illis ſemet
ſorti commiſit. Cui autem ſors primo obve-
nit, is jugulum proximo libenter præbebat,
quaſi duce etiam mox perituro. nam mortem
cum Joſepho oppetere vita dulcius eſſe vide-
batur. Ille vero cum altero (ſive forte fortu-
na dicendum, ſive Dei providentia) relictus
eſt: operamque dans ut neque à ſorte con-
demnaretur, neq; ſi ultimus ſupereſſet dextram
macularet popularis *ſui* cæde, illi etiam fide
data perſuadet vitam non prodigere.

Joſephi ſocii per ſortes pereunt, ipſo cum altero ſuperſtite.

8. Atque ita quidem ille, cum bellum à Ro-
manis & à ſuis evaſiſſet, ad Veſpaſianum per
Nicanorem ducebatur. Omnes autem Roma-
ni ad illum intuendum confluebant; cumque
multitudo circa ducem ſe premeret, varius
ortus eſt tumultus: his exſultantibus quod ca-
ptus eſſet, aliis minitantibus, nonnulliſque ut
propius eum viderent *alios* urgentibus. Et qui
longius quidem aberant, hoſtem ad ſupplicium
ducendum clamabant: qui vero in propinquo
erant facta ejus *egregia* in memoriam revoca-
bant, ejuſque ad mutationem attoniti hære-
bant: & à ducibus nemo erat, cui, licet ante
ei iraſceretur, ad aſpectum ejus ira non defer-
veſceret. maxime autem omnium Titus *ſua*
ex indole & patientia Joſephi in calamitati-
bus & ætatis ejus miſericordia capiebatur:
qualiſque jampridem fuerat in præliis remini-
ſcenti, & qualis nunc ſit in hoſtium manibus
poſitus intuenti ſubiit cogitare, & quanta erat
fortunæ vis, quamque velox belli inclinatio, &
quanta rerum humanarum inſtabilitas. unde
& tunc multi quidem eandem cum ipſo affe-
ctionem induebant, & ad Joſephi miſeratio-
nem pertrahebantur: ipſeque apud patrem
plurimum valebat ad Joſephi ſalutem. Veſpa-
ſianus tamen præcipiebat ut magna cum cau-
tione cuſtodiretur, ac ſi ſtatim ad Neronem
eum miſſurus eſſet.

Joſephus ad Veſpaſianum adducitur.

Titi erga Joſephum clementia.

9. Cum iſtud intellexiſſet Joſephus, ſignifi-
cabat ſe cum eo ſolo paucis colloqui velle.
Summotiſque ab illo omnibus aliis præter Ti-
tum & duos amicos, infit *Joſephus*: "Tu
"quidem, Veſpaſiane, putas Joſephum dunta-
"xat ipſum captivum cepiſſe: at ego rerum
"majorum venio tibi nuncius. Niſi enim à
"Deo ad te miſſus eſſem, Judæorum conſue-
"tudinem noviſſem, & quemadmodum duces
"exercituum mori deceret. Ad Neronem me
"mittis? Quid enim? num qui Neroni uſ-
"que ad te ſucceſſuri ſunt *tam diu* manebunt?
"Tu Cæſar eris, Veſpaſiane, & imperator tu
"& filius iſte tuus. Vincito autem me aliquan-
"to arctius & tibimet adſervato. nam tu qui-

Joſephus Veſpaſianum alloquitur.

"διοδεύσει πάντων ὕπως ἡ τύχη, μηδὲ ὅτι τῆς ἰδίας
"χειρὸς δεξιᾶς ἕκαστος. ἄδικον γὰρ οἰχομένων τῶν ἄλ-
"λων τινὰ μετανοήσαντα σωθῆναι". πιστὸς ἔδοξε ζῆν-
ται εἰπών, καὶ συνεκλήρωτο πείσας· ἑτοίμως δὲ ὁ
λαχὼν τῷ [a] μετ' αὐτὸν παρῆκε τὴν σφαγήν, ὡς αὐ-
τίκα [b] τεθνηξομένῳ καὶ ὃν πρατηγῶ. ζωῆς γὰρ ἡδίω
τὸν μετὰ τοῦ Ἰωσήπου θάνατον ἡγοῦντο. καταλειπε-
ται δὲ ὅτῳ, εἴτε ὑπὸ τύχης χρὴ λέγειν, εἴτε
ὑπὸ Θεοῦ προνοίας, [c] σὺν ἑτέρῳ· καὶ παραδίζων μή-
τε ὑπὸ τῆ κλήρῳ καταδικασθῆναι, μήτε εἰ τελευ-
ταῖος [d] λίποιτο μιᾶναι τὴν δεξιὰν ὁμοφύλῳ φόνῳ,
πείθει πρακτέον ὅτι πίστει ζῆν.

θ'. Ὁ μὲν οὖν ὕπατος τόν τε Ῥωμαίων καὶ τὸν οἰ-
κείων διαφυγὼν πόλεμον, ὅτι Οὐεσπασιανὸν ἤγετο διὰ
Νικάνορος. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάντες ὅτι θέας [e] αὐ-
τῆ συνέτρεχον, καὶ τῆ πλήθους συνωθουμένη [f] θεὶ
τῆ πρατηγῆ θόρυβος ἦν ποικίλος. τῶν μὲν γὰρ
χαιρόντων ὅτι τῷ ληφθέντι, τῶν δὲ ἀπειλούντων,
τῶν δὲ ἐγγύθεν ἰδεῖν βιαζομένων. καὶ οἱ μὲν πόρρωθεν
κολάζειν ἐδόων τὸν πολέμιον· τῶν δὲ πλησίον ἀνά-
μνησις αὐτοῦ τῶν ἔργων εἰσήει, καὶ πρὸς τὴν με-
ταβολὴν θάμβος· τῶν τε ἡγεμόνων οὐδεὶς ἦν, ὃς,
εἰ καὶ πρότερον ὠργίζετο, τότε πρὸς τὴν ὄψιν οὐκ
ἐπέδωκεν αὐτῷ. μάλιστα δὲ τὸν Τίτον ἐξ ἀρετῆς τό,
τε χαρτερικὸν ἐν ταῖς συμφοραῖς ἦρε τῆ Ἰωσήπου,
καὶ πρὸς τὴν ἡλικίαν ἔλεος· [g] ἀναμιμνησκομένῳ
τε ὃν πάλαι μαχόμενον, καὶ τὸν ἐν χερσὶν ἐχθρὸν
[h] ἄρτι κείμενον ὁρῶντι παρῆν τε νοεῖν, ὅσον δύναται
τύχη, καὶ ὡς ὀξεῖα μὲν πολέμου ῥοπή, τῶν δὲ ἀν-
θρωπίνων πάντων βέβαιον. παρῆ καὶ τότε συνδιῆκε
μὲν πλείστοις ἑαυτῷ, καὶ πρὸς οἴκτον τῆ Ἰωσήπου.
πλεῖστα δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς τὸν πατρὸς μοῖρα σω-
τηρίας ἐλάμβανε. ὁ μέν τοι Οὐεσπασιανὸς φρουρεῖν αὐ-
τὸν [i] μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας προσέταττεν, ὡς [k] ἀνα-
πέμψων αὐτίκα Νέρωνι.

ι'. [l] Τοῦτο ἀκούσας ὁ Ἰώσηπος, μόνῳ τῷ ἀρχι-
ερατικῷ θέλειν ἔλεγεν αὐτῷ. μεταστησαμένου δὲ ἐκεί-
νου, πλὴν τοῦ παιδὸς Τίτου καὶ δυεῖν φίλοιν, τοὺς
ἄλλους ἅπαντας. "σὺ μὲν, ἔφη, Οὐεσπασιανέ, νο-
"μίζεις ἀγχμάλωτον [m] αὐτὸν μόνον εἰληφέναι Ἰώ-
"σηπον. ἐγὼ δὲ ἄγγελος ἥκω σοι μείζονος. [n] μὴ γὰρ
"ὑπὸ Θεοῦ πεμπόμενος ᾔδεις τὸν Ἰουδαίων νό-
"μον, καὶ πῶς στρατηγὸς ἀποθνήσκειν πρέπει; Νέ-
"ρωνί με πέμπεις; [o] τί γάρ; οἱ μετὰ Νέρωνα μέ-
"χρι σοῦ διάδοχοι [p] μένουσι; σὺ Καῖσαρ, Οὐεσπα-
"σιανὲ, καὶ αὐτοκράτωρ σὺ ὁ παῖς ὁ σὸς ὅτος. δῆσόν
"μὲ νῦν ἀσφαλέστερον, ὁ δεσπότης
μὲν

[a] Μετ' ἐαυτὸν *Big.* [b] Θνηξομένῳ *Big.* [c] Σὺν ἑταίρῳ *Big.* [d] Λείποιτο *Big.* & *Buſb.* [e] Illud αὐτῆ non agnoſcunt aliquot *MSS.* [f] Ita *Big.* θεῖ τῆ πρατηγῆ in *Editis Aliiſque.* [g] Ἀναμιμνησκομένῳ & mox ὁρῶντι *Big.* & *Voſſ.* [h] Ἀντικείμενον *Vat. Rhed.* & *Big.* [i] Μετὰ πάσης τ' ἀσφαλείας προσέτασσεν *Big.* [k] Ἀναπέμπων *Vat.* [l] Ita cum *Big.* & *Ruf.* τοῦτο in *reliquis.* [m] Sic *Vat. Bod. Lipſ. Buſb.* & *Rhed.* αὐτόμολον *Baſ.* αὐτόμολον *Gen.* αὐτὸν μόνον *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *tantum hoc putas, Joſephum te habere captivum.* [n] Ita *Big.* μὴ γὰρ ὑπὸ Θεοῦ πεμπόμενος οὐκ ᾔδεις in *Editis Aliiſque.* Paulo aliter legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *Ego autem majorum ad te nuncius veniо, præmiſus à Deo: alioquin Judæorum legem ſciebam, & quemadmodum duces exercituum mori deceret.* Aliter etiam *Suidas* in voce Ἰώσηπος locum proferens ad hunc modum; ἐγὼ γάρ ἄγγελος ἥκω σοι μείζων. μὴ γὰρ ὑπὸ Θεοῦ πεμπόμενος ᾔδεις τὸν Ἰουδαίων νόμον. Νέρωνι μ. π. [o] Ita *Big. Buſb. Rhed. Vat. Lipſ. Voſſ. Bod.* & *Suid.* τί ἦ in *Editis.* [p] Juxta *Suidam* legendum μένουσι. Sed forſan & hîc loci *præſens* pro *futuro*, quod Atticis familiare eſt. [q] Ita *Big.* & *Ruf.* διατοῦτο ἦ μόνον *Baſ.* & *Gen.* cum *aliis.* διατοῦτο γὰρ ἦ *Bod.* & *Vat.*

[a] Επηγετο

"μὲν γὰρ ὁ μόνον ἐμῦ σὺ Καῖσαρ, ἀλλὰ καὶ γῆς "καὶ θαλάσσης καὶ σαντὸς ἀνθρώπων γένους. ἐγὼ "δὲ ὅτι τιμωρίαν δίκης φεύγᾶς μείζονα, εἰ κα- "ταψεύδ‹ομαι› καὶ Θεῦ". Ταῦτα εἰπόντ‹ος›, ὡς χρῆμα μὲν Οὐεσπασιανὸς ἀπιστεῖν ἐδόκει, καὶ Ἰώσηπον ὑπολάμβανε ταῦτα περὶ σωτηρίας παιᾶργεῖν. κατὰ μικρὸν δὲ εἰς πίστιν [a]ἐτάγετο, τῦ Θεῦ [b]διεγείρ‹ον›τ‹ος› αὐτὸν εἰς τὸ ἡγεμονίαν ἤδη, καὶ τὰ σκῆπτρα δι' ἑτέρων σημείων [c]προδεικνῦντ‹ος›. ἀπιστεῖτο δὲ καὶ τὸν Ἰώσηπον ἐν ἄλλοις κατειλάμβανε. τῶν γὰρ τοῖς ἀπορρήτοις συντυχόντων φίλων [d]ὁ ἕτερ‹ος›, "θαυμάζειν, ἔφη, πῶς ὅτε τοῖς ὅτι τῶν "Ἰωταπάτων περὶ ἁλώσεως, [e]ὅτε αὐτῷ προεμαντεύ- "σατο περὶ αἰχμαλωσίας, εἰ μὴ ταῦτα λῆρ‹ος› εἴη "[f]ἀφαιρεθησόμενα τὰς ἐπ' αὐτὸν ὀργάς." Ἰώσηπ‹ος› δέ, "καὶ τοῖς Ἰωταπατίνοις ὅτι μετὰ τεσσαρακοστὴν "[g]ἑβδόμην ἡμέραν ἁλώσονται προεπεῖν, ἔφη, καὶ "ὅτι πρὸς Ῥωμαίων αὐτὸς ζωγρηθήσεται." Ταῦτα δὴ τῶν αἰχμαλώτων κατ' ἰδίαν ὁ Οὐεσπασιανὸς ἐκπυνθάν‹ετ›ο, εὕρισκεν ἀληθῆ, καὶ πιστεύειν δὴ τὸ κατ' αὐτὸν [h]ἤρκτο. φεύγᾶς μὲν οὖν καὶ δεσμῶν οὐκ [i]ἀνίει Ἰώσηπον, ἐδωρεῖτο δὲ [k]ἐσθῆτι καὶ τοῖς ἄλλοις κειμηλίοις, [l]φιλοφρονούμενός τε ἀεὶ πρείπων διετέλει, τὰ πολλὰ Τίτῳ τῇ τιμῇ συνεργοῦντος.

"dem non mei ſolius dominus *eris*, verum "etiam terræ mariſque & omnis generis hu- "mani. Ego vero in ſupplicium arctiore di- "gnus ſum cuſtodia, ſi quid temere etiam in "Deum mentitus fuero." Cum iſta dixiſſet, Veſpaſianus ſtatim quidem ei fidem non habebat, & Joſephum ſuſpicabatur aſtute hæc ſui in ſalutem comminiſci. Paulatim vero ad credendum inductus erat, cum Deus jam ipſum excitaret ad cogitandum de imperio, ſceptrumque ad eum deventurum eſſe diverſis ſignis præmonſtraret. Sed & in aliis veracem eſſe Joſephum deprehendebat. Altero namque amicorum, qui ſecretis intererant, "ſe mirari, di- "cente, quid cauſæ erat, cur neque Iotapate- "nis de excidio, neque ſibi de captivitate "quidquam antea vaticinatus eſſet, ſi iſta non "vana ſint illius commenta, qui iram in ſe ca- "ſuram depulſum eat." *Ad hæc* Joſephus, "Io- "tapatenis, ajebat, ſe prædixiſſe, excidium eos "poſt ſeptimum & quadrageſimum diem man- "ſurum eſſe, foreque ut ipſe à Romanis vivus "caperetur." Cum de iſtis à captivis clam inquiſiviſſet Veſpaſianus, veraq; *eſſe* comperiſſet, etiam illis quæ de ſe dixerat fidem habere cœpit. Et Joſepho quidem neque cuſtodiam neque vincula remittebat. verum veſtimentis eum donabat aliiſq; pretioſis muneribus, & benevolentia eum proſequi & complecti perſeverabat, Tito plerumque ad ejus honorem aliquid conferente.

Veſpaſianus inductus ad fidem habendam Joſephi vaticinio.

Joſephus in honore apud Veſpaſianum & Titum.

κή'. **ΚΕΦ. κ'.**

Ὡς ἑάλω Ἰόππη, καὶ ἀνεδόθη Τιβεριάς.

CAP. VIII.

Quo modo capta erat Joppe, & dedita Tiberias.

Τετάρτῃ δὲ Παινέμου μηνὸς, ἀναζεύξας εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, [m]κἀκεῖθεν εἰς τὸ μέγιστον ἀφικνεῖται Καισάρειαν, μεγίστην τῆς τε Ἰουδαίας πόλιν, καὶ ὃ [n]πλέον ὑφ' Ἑλλήνων [o]ἐποικουμένην. ἐδέχοντο δὲ καὶ ἡ στρατιὰ καὶ ὁ στρατηγὸν μετὰ πάσης [p]εὐφημίας καὶ φιλοφροσύνης οἱ ἔπιχώριοι, καὶ κατ' εὔνοιαν μὲν ἧ τῶν τοὺς Ῥωμαίους, ὃ δὲ πλέον ἔχθει τῶν [q]κατεγραμμένων. διὸ καὶ τὸν Ἰόσηπον ἀθρόοι καταβοῶντες ἠξίουν κολάζειν. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὸ μὲν τότε δίκην, ὡς ὑπ' ἀκρίτου γενομένην πλήθους [r]ἐξέλυσεν ἡσυχίᾳ. τῶν δὲ ταλαιπώρων τὰ μὲν δύο χειμερίσοντα ἐκάθισεν ὅτι τῆς Καισαρείας, ἐπιτήδειον ὁρῶν τὴν πόλιν· τὸ δέκατον δὲ καὶ πέμπτον εἰς Σκυθόπολιν, ὡς μὴ θλίβοι παντὶ [s]τῷ στρατῷ τὴν Καισάρειαν. ἀλεεινὴ δὲ καὶ ἐκείνη χειμῶνος ὥρᾳ, καθόσον [t]ἡ πυρώδης θέρους ὑπὸ καύματος, πεδιὰς οὖσα καὶ θαλάττιος.

Quarto autem die Panemi menſis Veſpaſianus in Ptolemaïdem reverſus eſt, atque inde Cæſaream maritimam pervenit, & urbem Judææ maximam, & majori ex parte à Græcis inhabitatam. Unde exercitum pariter ac imperatorem cum magno plauſu & hilaritate excipiebant indigenæ, etiam ex ſua quidem in Romanos benevolentia, magis autem ex ſuo in everſos odio. Unde & multi ſimul contra Joſephum inclamantes, de eo ſupplicium ſumendum eſſe poſtulabant. Veſpaſianus autem ab iſta quidem petitione, ut quæ ab inconſulta facta eſſet multitudine, ſe liberavit, nihil reſpondendo. Legionum autem duas quidem Cæſareæ, *illic* hyematuras, conſtituit, quod civitatem huic rei opportunam eſſe videret: decimam vero & quintam in Scythopoli, ne totius onere exercitûs atterreretur Cæſarea. Erat autem & illa hyeme aprica, quantum æſtate præ fervore æſtuoſa, utpote in planitie ſita & maritima.

Joſephus ad ſupplicium petitur, renitente Veſpaſiano.

χθ'. β'. Ἐν δὲ τούτῳ συναθροισθέντες οἵτε χτ' φασὶν ἐκπίπτοντες τῆ πολεμίων, καὶ οἱ διαφυγόντες ἐκ τῶν κατεγραμμένων, πλῆθος ὐκ ὀλίγον, ἀναπτίζουσιν Ἰόππην ὁρμητήριον σφίσιν, ἐρημωθεῖσ‹ης› ὑπὸ Κεστίου πρότερον· καὶ τὴν χώρας ἐκπεπολεμωμένης ἀνειργόμενοι, μεταβαίνειν ἔγνωσ‹αν› εἰς

2. Interea cum non exigua collecta eſſet multitudo, ex iis qui vel ſeditione ab hoſtibus defecerant, vel ex civitatibus everſis effugerant, Joppen, quam antea diruerat Ceſtius, inſtauratum eunt ſibimet in refugium: &, quia illis impedimento erat regio vaſtata, in mare migrare

XV.

Joppe ſeditioſorum refugium.

a Ἐτήγετο Bod. *b* Διεγείροντος Big. & Vat. *c* Προδεικνύοντ‹ος› Big. *d* Articulum ὁ non agnoſcunt Big. & Bod. *e* Οὐδὲ αὐτῷ προμαντεύσατο Big. *f* Διαφευγόμενα Big. & Bod. *g* Eſt qui πρῶτον malit. *h* Ita Big. Bod. Vat. & Ruf. ἦρτο in Editis Alliſque. *i* Ἀνῆκε Big. *k* Ita Big. & Suid. ἐσθῆτι in cæteris. *l* Sic Big. Vat. Voſſ. & Ruf. φιλοφρονούμενός τε ἀεὶ π. in reliquis. *m* Ἐκεῖθεν Bod. *n* Πλεῖστον Big. *o* Οἰκουμένην Big. *p* Ita Big. Ruf. & Pſeudo-Hegeſipp. φιλοτιμίας in Editis Alliſque. *q* Καταφρονουμένων Bod. *r* Ita Big. & Ruf. ἐξέλυσεν in cæteris. *ſ* Illud ὦν deeſt Big. *t* Καυμάτου Big.

migrare decreverunt. cumque naves piraticas quamplurimas fabricaſſent, qua in Phœnicen & Syriam & Ægyptum tranſitur latrocinia exercebant, & omnibus ad oras iſtas invium faciebant pelagus. Veſpaſianus autem cognito quod conſtituerant, equites pariter ac pedites in Joppen mittit, qui noctu in urbem utpote non cuſtoditam ingrediuntur. Qui vero in ea erant impreſſionem quidem faciendam jam ante ſentiebant, & metu perculſi Romanos arcere detrectabant; in naves autem confugientes, cum extra teli jactum eſſent, *in illis* pernoctarunt.

Veſpaſianus exercitum Joppen mittit.

Joppes deſcriptio.

3. Cum vero Joppe natura eſſet importuoſa (nam in littus aſperum cæteraque arduum deſinit, ac ſummis utrinque cornibus leviter inflexum, * in quibus profundæ rupes & ſaxa ingentia quæ mari prominent, ubi & adhuc oſtenſa Andromedæ vinculorum veſtigia fidem faciunt antiquitati fabulæ, † adverſus autem aquilo feriens littora, & cautibus objectis tumidos illidens fluctus, ſtationem mari aperto periculoſiorem efficit) eo in ſalo fluctuantibus Joppenis ſub diluculum vehemens flatus ingruit, quem illac navigantes Melamboream vocant. & alias quidem naves inter ſe, alias vero colliſit in ſcopulos: multas autem, cum adverſus æſtum omni vi tenderent in altum, (nam & littus ſaxoſum & hoſtes ei circumfuſos metuebant) ventus, in ſublime attollens fluctus, demerſit: & neque fugæ uſquam locus erat, neque manentibus ſpes ſalutis, cum ventorum vis eos mari pelleret, & Romani civitate *prohiberent*. Et multi quidem ejulatus erant cum colliderentur naves, multus vero fragor cum frangerentur: & Joppenorum alii fluctibus obruti perierunt, aliique quamplurimi naufragiis implicati. Nonnulli autem ferro ſe interficientes, quaſi id ſatius eſſet, mare præveniebant: cæterum plerique undis delati in petras abruptas diſcerpti erant, adeo ut mare *cæſorum* ſanguine redundaret, oraque maritima cadaveribus repleretur. Quin etiam ad littus appulſos ſtantes in eo Romani trucidabant. atque ejectorum corpora numero erant ad quatuor millia & ducenta. Romani vero ſine prælio urbem ceperunt & funditus diruerunt.

Joppenſi naufragium patientur.

Joppe iterum everſa.

4. Atque ita quidem Joppe brevi tempore bis à Romanis exciſa eſt. Veſpaſianus autem, ne rurſus eò piratæ confluerent, & caſtra in arce excitat, & equitatum illic cum paucis peditibus reliquit; ita ut illi eo in loco manentes caſtra cuſtodirent, equiteſque finitimam regionem depopularentur, & villas Joppe vicinas cum urbeculis è medio tollerent. Et illi quidem imperata facientes regionem percurſarunt, eamque omnem quotidie diripiebant & vaſtabant.

Præſidium ibi collocat Veſpaſianus.

Fl. Joſephus peremptus dicitur

5. Ubi autem ea quæ Iotapatis acciderant famâ perlata eſſent Hieroſolyma, primo qui-

τὴν θάλασσαν. πηξάμενοί τε πειρατικὰ σκάφη πλεῖστα, [a] τόν τε Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ ἐπ' [b] Αἰγύπτῳ [c] πόντον ἐλήστευον, ἄπλοιά τε πᾶσιν ἐποίουν τὰ τῇδε πελάγη. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὡς ἔγνω τὴν [d] σύνταξιν αὐτῶν, πέμπει πεζούς τε καὶ ἱππεῖς ὀπὶ τὴν Ἰόππην, οἱ νύκτωρ [e] εἰς ἀφύλακτον εἰσέρχονται τὴν πόλιν. Οἱ δὲ ἐν αὐτῇ προῃσθάνοντο μὲν τὴν εἴσοδον, καὶ καταδείσαντες, τῷ μὲν ἔργῳ τοὺς Ῥωμαίους ἀπετρέποντο· συμφυγόντες δὲ εἰς τὰς ναῦς, ἐξαντίους βέλους [f] διεκπλέουσι.

γ'. Ἀλιμένου δὲ ὄντος φύσει τῆς Ἰόππης· αἰγιαλῷ γὰρ ὀφιλήτῃ τραχεῖ, ᾧ ὅ μὲ ἄλλο πᾶν ὀρθίον, βραχὺ δὲ συνδύσαι κύτος τὰς περαίας [g] ἐκάτερθεν, αἱ δὲ εἰσὶ κρημνοὶ βαθεῖς ᾗ παρέχουσι σπιλάδας εἰς τὸ πέλαγος, ἔνθα ᾗ τῆς Ἀνδρομέδας δεσμῶν ἔτι δεικνύμενα τύποι πιστοῦσι τὴν ἀρχαιότητα τοῦ μύθου, τύπλοις δὲ τὸν αἰγιαλὸν [h] ἄντικρυς Βορέας, ᾗ πρὸς ταῖς δεχομέναις πέτραις ὑψηλὸν [i] ἀναχόπτων ὁ κῦμα, σφαλερώτερον ἐρημίας τὸν ὅρμον ἀπεργάζεται· καὶ τοῦτον σαλεύουσι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰόππης ὑπὸ τὴν ἕω πνεῦμα βίαιον ὀπτίπλουν· μελαμβόρειον ὑπὸ τῶν τοῦτο πλεϊζομένων καλεῖται. ᾗ τὰς μὲ πρὸς ἀλλήλας τῶν νεῶν αὐτόθι [k] συνήραξε· τὰς δὲ [l] πρὸς ταῖς πέτραις. πολλὰς δὲ πρὸς ἀντίον κῦμα [m] βιαζομένας εἰς ὅ πέλαγος· τὸν γὰρ αἰγιαλὸν ὄντα πετρώδη, ᾗ τὰς ἐπ' αὐτῷ πολεμίους ἐδεδοίκεσαν· μετέωρος ὑπεραρθεὶς ὁ κλύδων ἐβάπτισεν. ἐν δὲ ὕτε φυγῆς πῃ τόπος, ὕτε μένουσι σωτηρία, βίᾳ μὲ ἀνέμου τὴν θαλάσσης ἐξωθουμένους, Ῥωμαίοις δὲ [n] τῆς πόλεως. ᾗ πολλὴ μὲ οἰμωγὴ συρρηγνυμένων ἐγίνετο τῶν σκαφῶν, πολὺς δὲ ἀγνυμένων ὁ ψόφος· ᾗ ὅ πλῆθος οἱ μὲ ὑπὸ τοῦ κυμάτων καταπλήσσονται, πολλοὶ δὲ τοῖς ναυαγίοις ἐμπλεκόμενοι. πολὺς δὲ ὡς κυφοτέρῳ τῆς θαλάσσης ἐφαίνοντο ᾧ σιδήρῳ σφᾶς αὐτοὺς ἀναιροῦντες. Ὅ γεμίζον πλεῖστον ὑπὸ τοῦ κύματος ἐκφερόμενον ἐξαίνετο ταῖς ἀπορρῶξιν, ὡς αἱματοῦσθαι μὲ ὅλην πλεῖστον ὅ πέλαγος, πληροῦσθαι δὲ νεκρῶν τὴν περίλιαν. ᾗ γὰρ τοὺς ὀπὶ τῆς αἰγιαλοῦ ἐκφερομένους ἐφεστῶτες οἱ Ῥωμαῖοι διέφθειρον. ἦν δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐκβραθέντων σωμάτων [o] τετρακισχίλιοι περὶ τοῖς διακοσίοις. Ῥωμαῖοι δὲ λαβόντες ἀμαχητὶ τὴν πόλιν κατασκάπτουσιν.

δ'. Ἰόππην μὲ ὕστερον ὀλίγῳ χρόνῳ δεύτερον ὑπὸ Ῥωμαίων ἑάλω. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς μὴ πάλιν οἱ πειραταὶ [p] συναλισθεῖεν εἰς αὐτὸν, στρατόπεδόν τε ὀπὶ τῆς ἀκροπόλεως ἐγείρει, ᾗ Ὅ ἱππικὸν ὀπὶ αὐτῷ καταλείπει μὴ πλέον ὀλίγων, ἵνα ὅτοι μὲ χώραν μένοντες φρουρῶσι Ὅ στρατόπεδον, οἱ δὲ ἱππεῖς περιόδευσι τὴν πέριξ, ᾗ τὰς περιοίκους κώμας τε ᾗ πολίχνας ἀναίρωσι τῆς Ἰόππης. οἱ μὲ οὖν τὰ προσταχθέντα τὴν χώραν καταδέχοντες, καθ' ἡμέραν ἕτερόν τε ᾗ ἐρήμην ἅπασαν.

ε'. Ὡς δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τὰ κατὰ τὸν Ἰωταπάτου πάθος ἠγγέλη, τὸ μὲν πρῶτον ἐπίσης οἱ

a Ita *Big.* & *Ruf.* τόντε Φ. καὶ Σ. in *cæteris.* b Ἐπ' Αἰγύπτου *Big*, Αἴγυπτον *Bod.* c Πόντον *Voſſ.* d Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* σύνταξιν in *Editis Aliiſque.* e Illud ὡς non agnoſcit *Big.* & commode abeſſe poteſt. f Διαπεράσαν *Bod.* g Ἐκατέρωθεν *Bunb.* h Ἐναντίος *Big.* i Ἀναπίπτων *Big.* k Ita *Vat.* συνήραξε *Big.* συνήραξε in *cæteris.* l Πρὸς τὰς πέτρας *Bod.* m Βιαζομένας *Vat.* & *Voſſ.* n Ita cum *Big. Rhed. Voſſ. Bod. Vat.* & *Ruſini Codd.* τῆς πόλεως φερομένων τῶν βελῶν ἀκινδύνως καὶ π. *Baſ.* & *Gen.* quæ omnia, dempto ἀκινδύνως, agnoſcit *Bunb.* o Millia quingenta *Pſeudo-Hegeſippo.* p Συναλισθῶσιν *Bunb.* & *Voſſ.* * Quæ vaſtæ ſuperſunt & ingentibus procellis pelagus turbant, *Ruf.* † *Pſeudo-Hegeſippo*, cædentibus itaque littus adverſus Boreæ flatibus; immane

οἱ

ⓐ πολλοὶ, καὶ ἀφ' ὅ μέγεθος τ συμφορᾶς καὶ ἀφ' ὅ μηδεὶς τ λεγομένων αὐτόπλιν παρεῖναι· διασύρη γὰρ οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλὰ αἰθομάτη διεκήρυσσε φήμη τ ἄλωσιν, [a] οἰκεία φύσει τ σκυθρωποτάτην· κατ' ὀλίγον δὲ διὰ τ προχώρων ὤδευε ὁ ἀληθὴς, καὶ πᾶσιν ἀμφιβολίας ἦν ἤδη βεβαιότερον, προσιζάνοντος γοῦν τοῖς πραγμένοις καὶ τοῖς μὴ γενόμενα. πένθεως γὰρ ὅλη ἡ ἀλώσεως καὶ Ἰώσηπος ἠγγέλλετο. τοῦτο μεγίστου τὰ Ἱεροσόλυμα πένθους ἐπλήρωσε· κατ' μέν γε οἴκους, καὶ κατ' συγγενείας οἷς προσῆκεν ἦν ἕκαστος τῶν ἀπολωλότων ἐθρηνεῖτο. τὸ δὲ ὅλη τῷ στρατηγῷ πένθος [b] ἐδημοσιεύθη. καὶ οἱ μὲν ξένους, οἱ δὲ συγγενεῖς, οἱ δὲ φίλους, [c] οἱ δὲ ἀδελφοὺς ἐθρήνουν· τ Ἰώσηπον δὲ πάντες. ὡς ὅλη τεσσαρακοντήμερον μὴ ἀφαλιπεῖν τὰς ὁλοφύρσεις ἐν τῇ πόλει· πλείστους δὲ μισθοῦσθαι τοὺς αὐλητὰς, οἳ ἦρχον [d] θρήνων ἐξάρχοντες αὐτοῖς.

ε'. [e] Ὡς δὲ τὸ ἀληθὲς διεκαλύπτετο τῷ χρόνῳ, καὶ τὰ [f] μὲν κατὰ τὴν Ἰωταπάτην ὥσπερ εἶχεν, ἐξεδιασμένοι δὲ ὅ κατὰ [g] Ἰώσηπον πάλιν εἰσέπεσε, ζῆν δὲ αὐτὸν ἔγνωσαν, καὶ μετὰ Ῥωμαίων ὄντα, καὶ πρὸς τὴν ἡγεμόνων [g] ἢ κατ' ἀχμαλώτου τύχην προσπεσεῖσθαι, τοσοῦτοι ὀργῆς ὅλη ζέοντος, ὅσοι εὐνοίας ὅλη πρότερον ἀπελάμβανον. καὶ πρὸς οἷς μὲν εἰς ἀναισθησίαν, πρὸς οἷς δὲ εἰς προδοσίαν ἐκακίζετο. πληγὰς δὲ ἀγανακτήσεως λαβὼν καὶ τὴν κατ' αὐτοῦ βλασφημίαν ἡ πόλις. παροξύνοντο δὲ ταῖς πληγαῖς, καὶ προσιζάνοντο ταῖς κακοπραγίαις· τὸ γοῦν πλαίειν, ὃ τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἀσφαλείας καὶ τῶν ὁμοίων φυλακῆς αἴτιον, ἐκείνοις κέντρον [h] ἑτέρας ἐγίνετο συμφορᾶς· καὶ τὸ πάλιν ἀεὶ τ κακῶν αὖθις ἀρχή. μᾶλλον γοῦν ὥρμων ὅλη τοὺς Ῥωμαίους, ὡς τὸν Ἰώσηπον ἐν αὐτοῖς ἀμυνόμενοι. τοὺς μὲν οὖν ὅλη [i] τ Ἱεροσολύμων τοιοῦτοι θόρυβοι κατεῖχον.

λα'. ζ. Οὐεσπασιανὸς δὲ, κατ' ἰδέαν τ Ἀγρίππα βασιλείας· ἐτύγχανε γὰρ [k] καὶ βασιλεὺς αὐτὸς, [l] ἅμα τὸν δεξιώσασθαι τ ἡγεμόνα σὺν τῇ στρατιᾷ τῷ κατ' τ οἶκον ὅλον ποθούμενον, τὸν καταστῆσαι [m] δι' αὐτοῦ τὰ νοσοῦντα τ ἀρχῆς· ἆρας ἀπὸ τ Πτολεμαΐδος Καισάρειαν, εἰς τ Φιλίππου κεκλυσμένην μεταβαίνει Καισάρειαν. ἔνθα μέχρι [n] μ ἡμερῶν εἴκοσι τ στρατιὰν ἀνεπαύσατο καὶ αὐτὸς ὁ [o] εὐωχίαις λιπὼν, ἀποδιδοὺς τῷ Θεῷ χαριστήρια τ κατορθωμάτων. ὡς δὲ αὐτῷ Τιβεριὰς μὲ [p] ναυτιζόμενον, ἀφεστάναι δὲ ἠγγέλλοντο Ταριχαῖαι· μοῖρα δὲ τ Ἀγρίππα βασιλείας ἦσαν ἀμφότεραι· [q] παντοχόθεν τοὺς Ἰουδαίους καταστρέφεσθαι δυναστικῶς, τ ὅλη [r] τούτοις [s] στρατείαν εὔκαιρον ἡγεῖτο, ὁ δὲ Ἀγρίππας, ὡς εἰς ξενίας ἀμοιβὴν, σωφρονίσων αὐτῷ τὰς πόλεις. πέμπει δὲ τ υἱὸν Τί-

dem multi, & propter magnitudinem calamitatis, & quia nemo aderat ſpectator eorum quæ ferebantur, non habebant *dicentibus* fidem (neque enim nuncius *cladis* ſupererat, ſed temere excidium nunciabat fama, natura apta ad triſtia ſpargenda) paulatim vero per finitimos verus ibat rumor, & apud omnes jam certior habebatur quam ut de eo ambigeretur; cæterum rebus geſtis affingebant quæ minime geſta erant. Nam & Joſephum in excidio occubuiſſe nunciatum eſt. id quod maximo luctu replevit Hieroſolyma: & per ſingulas quidem domos itemque cognationes amiſſorum quiſque lugebatur à ſuis; luctus vero ducis publicus erat. & hi quidem hoſpites, alii propinquos, amicos alii, nonnulli etiam fratres plorabant; Joſephum autem univerſi. adeo ut per triginta dies fletus & lamentatio in civitate non ceſſarint, plurimoſque conduxerint tibicines qui ſibi leſſu præirent. *& à Judæis vetus mortuus deſletur.*

6. Cum autem tempore indicaretur veritas, & quemadmodum ſe haberent res Iotapatenæ, fictumque compertum eſſet quod de Joſephi morte acceperant, eumque vivere & cum Romanis eſſe reſciſcerent, ac ſupra captivi fortunam à ducibus honorari, tantum in viventem iracundiæ, quantum benevolentiæ prius habuerunt, cum mortuum eſſe crederent. Et ab aliis quidem ignavia, ab aliis vero proditio ei vitio vertebatur. civitas autem indignationis plena erat, & convicia ei faciebat. Plagis autem *acceptis* exaſperabantur, magiſque accendebantur rebus adverſis: porro *clades inopina, quæ ſapientes facit ſuæ ſecuritati proſpicere, & ne ſimilia paterentur ſibimet cavere, *illos* ad alias calamitates ſtimulabat *atque excitabat*: † & unius mali finis alterius ſemper principium erat. denique majore in Romanos impetu ferebantur, ac ſi Joſephi maleficia in illis vindicaturi eſſent. Atque Hieroſolymitanos quidem hujuſcemodi occupabat trepidatio. *Comperto Joſephum vivere, inſaniunt Judæi.*

7. Veſpaſianus autem ſtudio viſendi regnum Agrippæ (nam & rex ipſe eum invitabat, partim deſiderio laute excipiendi imperatorem cum exercitu, partim ut per eos diſcordias regni ſui ſedaret) motis ex Cæſarea maritima caſtris, in eam quæ Philippi dicitur Cæſaream tranſit. ubi per viginti quidem dies exercitum recreans, ipſe etiam convivia agitabat, gratias Deo reddens pro rebus bene proſpereq; geſtis. Poſtquam vero Tiberiadem res novas moliri, & Tarichæas deficere nunciatum erat (ad regnum autem Agrippæ utraque pertinebat) decreto apud ſe Judæos ubique everſum ire, opportunum eſſe credebat contra eos exercitum ducere, * urbes iſtas, etiam ut Agrippæ vicem rependeret ob hoſpitium, ejus in gratiam caſtigaturus. Titum igitur filium Cæſaream XVI. *Veſpaſianus it Cæſaream Philippi.* *Tiberias & Tarichææ infeſtæ Romanis.*

immane quantum undæ attollantur; quæ ſcopulis illiſæ fragorem ingentem excitant, atque in fluctus relapſæ inquietum illum maris ſinum reddunt, ut plus periculi in porru quam in deſerto ſit. *a* Ita *Big.* οἰκεία *cæteris.* In *Rufini* verſione, *velox nuncia triſtium.* *b* Ἐδημοσίᾳ *Big.* *c* Οἱ ἦ ἀδελφοὺς deſiderat *Bod.* *d* Vide *Grotium* ad *Matth.* c. XI. v. 17. & *Bartholinum* de *Tibiis Veterum*, p. 275. *e* Ὡς ἦ τάληθῆ ἀπεκαλύπτετο *Big.* *f* Illud μὲ è *Codd. Big. Bod.* & *Ruf.* ut & mox δὲ ante ὡς τ ἡγ. v. 21. *g* Hic loci ſubintellige πλέον. at ſupra (p. 876. v. 33.) ſubauditur ἤπλω. Verum *Big. Rhed.* & *Voſſ.* diſertim legunt πλέον ἢ. *h* Ἑτέραν non agnoſcit *Big.* ἑτέρου legit *Bod.* *i* Τοῖς Ἱεροσολύμοις *Big.* ἐπὶ Ἱεροσολύμων *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Ruf.* δὲ deeſt *cæteris.* *l* Ἅμα δὲ *Big.* ἅμα τε *Bod.* *m* Ita *Big. Voſſ. Vat. Gall.* & *Ruf.* δι' αὐτοῦ in *cæteris.* *n* Illud μὲ abeſt *Voſſ.* *o* Εὐωχίᾳ *Big.* *p* Ἐναυτιζόμενον *Big.* & mox ἐγγέλλοντο. *q* Πάντοθεν *Big.* *r* Τάτους *Voſſ.* *ſ* Ita lego. στρατιὰν in *libris.* Videſis *H. Stephani Theſaurum*, in voce στρατεία. * Offenſio *Ruf.* † Malorumque ſemper incipiebat ex fine principium, *Ruf.* Ubi finis eſſe debuerat, inde exordium malorum capeſſebatur, *Pſeudo-Hegeſipp.* * Poteſtati ejus civitates creditas, *Ruf.*

Titus miſſus cum exercitu adverſus Tiberiadem.

ſaream mittit, ut inde militem Scythopolim traduceret. illa autem urbs maxima Decapoleos, & vicina Tiberiadi. Quò cum ipſe veniſſet, ibi filium præſtolabatur. Deinde cum tribus legionibus, ad trigeſimum à Tiberiade ſtadium, manſione conſpicua novarum rerum ſtudioſis (cui nomen eſt Sennabris) caſtra metatur. atque *hinc* Valerianum decurionem cum equitibus quinquaginta mittit,* de iis quæ ad pacem ſpectarent cum civibus acturum, hortaturumq; ut in fidem illorum ſe dederent. audierat enim quod pacem quidem populus deſiderarent, ſeditione autem agitarentur à nonnullis ad bellum eos urgentibus. Valerianus igitur, maturato itinere, ubi muris appropinquavit, & ipſe de equo deſcendit, & equites qui cum eo erant deſilire fecit, ne contra eos velitaturi adeſſe viderentur. Et antequam verbum faceret, armati in eum excurrunt ſeditioſi qui

Jeſus quidam latronum princeps.

plurimum valebant. Ducebat autem eos Jeſus quidam nomine, Saphati filius, latrocinalis agminis princeps. Atqui Valerianus, præter mandata imperatoris prælio congredi haud tutum eſſe ratus, etiamſi de victoria certus eſſet; & periculoſum eſſe, ſi cum multis pauci, & inſtructis imparati confligerent; ac præterea ad inopinatam Judæorum perculſus audaciam, & *ipſe* pedibus fugit, & quinque alii ſimiliter equis relictis: quos Jeſus ejuſque comites, quaſi pugna non inſidiis captos, cum lætitia in urbem abduxerunt.

Tiberienſes pacem & amicitiam petunt à Romanis.

8. Hac de re ſolliciti ſeniores populi, quique dignitate præſtare videbantur, in Romanorum caſtra ſe fuga recipiunt; adſcitoque ſibi rege, ſupplices accidunt ad Veſpaſiani genua, ne ſe deſpiceret obſecrantes; neve quæ paucorum eſſet pro totius civitatis inſania haberet: ſed populo parceret, Romanos ſemper benevolentia proſequenti, ultumque iret defectionis auctores, à quibus ipſi, olim ad fœdus venire properantes, huc uſque ne id facerent præſidiis tenebantur. Iſtis precibus annuebat imperator, quanquam toti civitati ob equos raptos infenſus eſſet. nam & Agrippam videbat de ea anxium eſſe. Cum autem iſti de populo fidem datam accepiſſent, Jeſus & qui cum eo erant, haud ſatis tutum eſſe arbitrantes apud Tiberiadem manere, inde ad Tarichæas fugiunt. Poſteroque die Veſpaſianus in † montis ſummitatem cum equitibus præmittit Trajanum, qui multitudinem, an omnes pacem cuperent, exploraret. Ubi autem populum eadem ſentire ac ſupplices comperiſſet, ad civitatem ducebat exercitum. Illi vero & portas ei patefaciunt, & cum fauſtis acclamationibus obviam ibant, ſervatorem & benefactorem appellantes. Cum autem milites circa

Urbem ingreditur Veſpaſianus.

aditus anguſtias premerentur angerenturque, murorum partem ad meridiem dirui juſſit Veſpaſianus, & latiorem illis facit introitum: ut præda tamen & injuriis abſtinerent, in gratiam

του εἰς Καισάρειαν, [a] μετάξοντα τ' ὀκεῖθεν στρατιὰν εἰς Σκυθόπολιν. ἡ δὲ ὅτι μεγίστη τ' Δεκαπόλεως, ϗ γείτων τ' Τιβεριάδος. ἔνθα ϗ αὐτὸς ὡδηγεμόνευος ὑκδέχε τ' υἱόν. ϗ μίλια τριάκοντα τὰ γμάτων προελθών, στρατοπεδεύε μ' ἀπὸ τριάκοντα τῆς Τιβεριάδος σταδίων, κατά τινα σταθμὸν εὐσύνοπτον τοῖς [b] νεωτερίζουσι. Σεννα βεὶς ὀνομάζε. πέμπ δὲ [c] δεκαδάρχιν Οὐαλεριανὸν σὺν ἱππεῦσι πεντήκοντα, ἀσφαλιζησόμενον εἰρηνικὰ τοῖς κτ' τ' πόλιν, ϗ προτρεψόμενον ὅτι πίστεως. [d] ἠκηκόει γὰρ ὡς [e] ὁπλυμία μ' εἰρήνης ὁ δῆμος, καταστασιάζοιτο δὲ ὑπό τινων πολεμεῖν βιαζομένων. προσελάσας δὲ ὁ Οὐαλεριανὸς, ἐπεὶ πλησίον ἦν τοῦ τείχους, αὐτός τε καταβαίνει, ϗὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τ' ἱππέων ἀπέβησεν, ὡς μὴ δοκοῖεν [f] ἀκροβολισόμενοι παρεῖναι. ϗ πρὶν εἰς λόγους ἐλθεῖν, ἐπεκθέουσιν αὐτῷ τ' στασιαστῶν οἱ [g] δυνατώτεροι μ' ὄπλων. ἡγεῖτο δὲ αὐτοῦ Ἰησοῦς τις ὀνόματι, παῖς [h] Σαφάτου, ἡγεμὼν λῃστικῶν σφῶν ὁ κορυφαιότατος. Οὐαλεριανὸς δὲ, ὅτε μὲν παρὰ τὰς ὁδολὰς ϗ στρατηγῶν [i] συμβαλεῖν ἀσφαλὲς ἡγούμενος, εἰ ϗ ὅ [k] νικᾷ εἴη βέβαιον, ϗ σφαλεροῖ ὄ μάχοιτο πολλοῖς μετ' ὀλίγων, [l] ἀπαρασκεύοις τε τοῖς ἑτοίμως, ϗ ἄλλως ὑκπλαγεὶς [m] τὸν τ' ἀδόκητον τ' Ἰουδαίων τόλμαν, [n] φεύγει πεζός, ἕτεροί τε ὁμοίως [o] πέντε τοὺς ἵππους ἀπέλιπον· ὓς οἱ μὲν τ' Ἰησοῦν ἀπήγαγον εἰς τ' πόλιν, [p] γεγηθότες ὥσπερ μάχῃ ληφθέντας οὐκ ὀλέθρᾳ.

ιη'. Τοῦτο καταθεασάμενοι οἱ [q] γεραιοὶ μ' δήμου, ϗὶ λοιπὸν ὁρῶντες δεδιότες, φεύγουσι μ' εἰς ὄ τῶν Ρωμαίων στρατόπεδον· ἱκετεύοντες δὲ τ' βασιλέα περιπίπτουσιν ἱκέται Οὐespασιανῷ, μὴ σφᾶς περιιδεῖν δέομενοι, μηδὲ τ' ὀλίγων ἁπάντων ἡγήσασθαι τοὺς πόλεως ὅλης· φείσασθαι δὲ μ' δήμου Ρωμαίοις φιλοφρονοῦντος ἀεί, ϗὶ τοὺς αἰτίους τιμωρήσασθαι τ' ἀποστάσεως, ὑφ' ὧν αὐτοὶ φρενηθῆναι μέχρι νῦν ὅτι δεξιὰς ἐπεκτώμενοι πάλαι. Ταύταις [r] ὑπεδέξατο τοῖς ἱκεσίαις ὁ στρατηγὸς, ϗί τοι ἀφ' τοῦ ἁρπαγοῦ τῶν ἵππων ἐφ' ὅλῳ ὠργισμένος τῷ πόλιν. ϗὶ γὰρ ἀγωνιῶντα περὶ αὐτῆς τ' Ἀγρίππαν ἑώρα. [s] λαβόντων δὲ τούτων [t] μ' δήμου δεξιὰς, ὧν περὶ τ' Ἰησοῦν, οὐκ ἔτι ἀσφαλὲς ἡγούμενοι μένειν ὅτι τ' Τιβεριάδος, εἰς Ταριχαίας ὑποδιαφάσκουσι. ϗὶ τῇ ἡμέρᾳ Οὐespασιανὸς σὺν ἱππεῦσι προπέμπει περὶ τοῦ ἀκρώρειαν Τραϊανὸν, ὑποπειραθῆναι μ πλήθους, εἰ πάντες εἰρηνικὰ φρονοῖεν. ὡς δὲ ἔγνω τ' δῆμον [u] ὁμοιοῦντα τοῖς ἱκέταις, ἀναλαβὼν τοῦ δύναμιν ἦει περὶ τ' πόλιν. οἱ δὲ τὰς τε πύλας ἀνοίγουσιν αὐτῷ, ϗὶ μετ' εὐφημιῶν ὑπήντων, σωτῆρα ϗὶ εὐεργέτην ἀναϗαλοῦντες. τ' δὲ στραπᾶς [x] τελουμένης περὶ τ' τ' εἰσόδων στενότητα, ϖαῤῥῆξαι μ χτ' τοῦ μεσημβρίαν τείχους Οὐespασιανὸς κελεύσας, πλατύνει τ' εἴσοδον αὐτοῖς· ἁρπαγῆς μέντοι ϗ ὕβρεως ἀπέχεσθαι [y] παρήγγειλε, ϖ βασιλ

[a] Sic *Big.* & *Gall.* μετατάξοντα in *Editis Aliiſque.* [b] Νεωτερίζουσιν. Ενασεῖς *Big.* νεωτερίζουσιν. Ενασεῖς *Gall.* Vide *Lightfootum in Cenſuria Chorogr.* c. 70. [c] *Al.* δεκαδάρχου. [d] Ita *Big.* ἀκηκόει in *Editis Aliiſque.* [e] Επιθυμῶν *Big.* ἐπιθυμοῦν *Voſſ. Busb.* & *Rhed.* [f] Ακροβολιζόμενοι *Big. Busb. Rhed.* & *Gall.* [g] Δυνατώτατοι μὲν ὑπλων *Big.* [h] Τοφάτου *Big.* Αφάτου *Bod.* Ταφᾶ *Lipſ.* Ταφάτου *Gall.* Τάφαις *Vat.* In *Rufini codicibus* pleriſque *Tobiæ fil.* in uno, *Tobiæ* alias *Saphari fil.* [i] *Al.* συμβάλλειν. [k] Νικᾷν ἢ *Big.* [l] Απαρασκεύοις *Big.* [m] Illud τὸν non agnoſcit *Big.* & commode abeſſe poteſt. [n] Εκφεύγει *Voſſ.* [o] Forſan πεντήκοντα. [p] Γεγηθότες ὡς *Big.* [q] Γεραιοὶ *Vat.* [r] Ενεδέξατο *Vat.* [s] Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* λαμβανόντων in *Editis Aliiſque.* [t] Τῷ δήμῳ *Vat.* [u] Ομοφρονοῦντα *Big.* [x] Ita in *MSS.* στενωμένης in *Editis.* [y] Παρήγγελλε *Vat.* * Qui pacifico ſermone oppidanos alloqueretur, *Ruf.* † Arcem, *Ruf.*

a Ita

σιλῆ χαριζόμενος, τῶν τε τῆδε [a] διὰ τοῦτο ἱκέσιος, συμμένειν τοῖς ὅ λοιποὶ ἐγυμνάσθη [b] τοὺς ὁμοίους, [c] καὶ τὰ ἄλλα κεκακωμένην τὴν πόλιν ἐκ τῆς στάσεως [d] ἀνελάμβανεν.

regis edixit; ejusdemque causa, spondentis cives postea in fide mansuros, muris pepercit: atque civitatem aliusmodi malis vexatam ex dissensione recreavit.

ΚΕΦ. θ'.

Ὡς ἑάλωσαν αἱ Ταριχαῖαι. Ἰορδάνου ἔκφρασις καὶ τῆς Γεννησὰρ χώρας.

CAP. IX.

Quomodo captæ erant Tarichææ. Jordanis descriptio & regionis Gennesar.

XVII.

ΕΠειτα προελθὼν αὐτῆς τε μεταξὺ καὶ Ταριχαιῶν στρατοπεδεύει, τειχίζει δὲ [e] τὴν παρεμβολὴν ὀχυρωτέραν, ὑφορώμενος ἀεὶ πολέμου τέλον αὐτῷ γενησομένου· συνέῤῥει γὰρ εἰς τὰς Ταριχαίας πᾶν ὅ νεωτερίζον, τῇ τε τῆς πόλεως ὀχυρότητι, καὶ τῇ λίμνῃ πεποιθότες, ἣ καλεῖται Γεννησὰρ παρὰ τὴν ἐπιχώριον. ἡ μὲν γὰρ πόλις, ὥσπερ ἡ Τιβεριὰς [f] ἐπόρειος οὖσα, καθ' μὲν τῇ λίμνῃ προσεκλίζετο, πάντοθεν ὑπὸ Ἰωσήπου τετείχιστο καρτερῶς, ἐλάττων μέντοι τῆς Τιβεριάδος. τὰ μὲν γὰρ περίβολον, ὁ ἀρχῇ τῆς ἀποστάσεως δαψιλείᾳ χρημάτων καὶ δυνάμεως [g] ἐκρατύνατο. Ταριχαῖαι δὲ αὐτῆς τὰ λείψανα τῆς φιλοτιμίας μετέλαβον. σκάφη δὲ ἦν αὐτοῖς ὅπου τῆς λίμνης παρεσκευασμένα πολλά, [h] ὡς τὸ συμφυγεῖν ὅπου τῆς γῆς ἡττωμένους· καὶ εἰ δέοι ναυμαχεῖν, ἐξηρτυμένα. ὡς δὲ ἀλλομένην τῷ Ρωμαίων στρατοπέδου, οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν, ὅτε μὲν τοῖς τὸ πλῆθος ὅτε πρὸς τὴν εὐταξίαν τῶν πολεμίων ἐκπλαγέντες, πρῶτον, καὶ τοῖς τῷ πρώτῳ ἔφοδον τῶν τειχοποιῶν σκεδασθέντων, ὀλίγα τῆς δομήσεως ἀπαράξαντες, ὡς εἶδον τοὺς ὁπλίτας ἀθρόους, πρὶν τι παθεῖν, εἰς τοὺς σφετέρους ἀνέφυγον· ὑπεξάγοντες δὲ [k] οἱ Ρωμαῖοι, συνελαύνουσιν αὐτοὺς εἰς τὰ σκάφη. καὶ οἱ μὲν ἀναχθέντες εἰς ὅσον ἐξικνεῖσθαι τῶν Ρωμαίων [l] βάλλοντες δύναιντο, τάς τε ἀγκύρας ἔβαλλον, καὶ πυκνώσαντες ὥσπερ [m] φάλαγγας τὰς ναῦς ἐπαλλήλους, [n] τοῖς ὅπου τῆς γῆς διεναυμάχουν πολεμίοις. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὁ πολὺ πλῆθος αὐτῶν ἠθροισμένον ἀγόμενον ὑπὸ τῆς πόλεως πεδίῳ, πέμπει τὸν υἱὸν σὺν ἱππεῦσιν ἑξακοσίοις ὁπλίταις ἐκλέκτοις.

λγ'. Β'. Ὁ δὲ, ὑπέργηρων εὑρὼν τὸν τῶν πολεμίων πλῆθος, τοῖς μὲν πατέρα πέμπειν πλείονος δυνάμεως αὖθις δεῖν λέγων. αὐτὸς δὲ τοὺς μὲν πλείους τῶν ἱππέων ὡρμημένους ὁρῶν, καὶ πρὶν ἀφικέσθαι βοηθεῖν, [o] ἔτι δὲ ὃς ἡσυχῇ τοῖς τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων καταπεπληγότας, ὁ ἐπικούρους, "ἄνδρες, ἔφη, Ρωμαῖοι. καλὸν μὲν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἐποιήσασθαι γνώμης ὑμᾶς, ἵνα εἰδῆτε τίνες ὄντες, [p] καὶ τοῖς τίνας μάχεσθαι μέλλομεν. τὰς μὲν γὰρ ἡμετέρας χεῖρας "οὐδεὶς εἰς τοῦτο τῶν ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἀφικέσθαι· "Ἰουδαῖοι δὲ, ἵνα [q] εἴπω καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, μέχρι νῦν "ἀκοπίωσιν ἡττώμενοι. καὶ δεινὸν, ἑτέρων μὲν "τοῖς κακοπραγίαις, ἡμᾶς τοῖς εὐτυχήμασιν ἐγκάμνειν. "προθυμίας μὲν ὑμᾶς εἰς τὸ φανερὸν εὖ ἔχοντας, καὶ "νῦν [r] καὶ βλέπων. δέδοικα δὲ, μή τινι τῶν πολεμίων "τὴν πολεμίων κατάπληξιν ἐλπισθῆναι ἐργασθ-

Deinde ab ea digressus inter ipsam & Tarichæas castra metatur; eaque vallo firmiora reddit, suspicans bellum illic sibi protractum iri: nam omnes rerum novarum cupidi ad Tarichæas confluebant, civitatis munitionibus confisi, pariter ac lacu, qui Genesar ab indigenis appellatur, Etenim urbs, Tiberiadis ad instar monti subjecta, undique à Josepho, qua lacu non alluebatur, cincta erat muro valido, non ita tamen ac Tiberias. nam ejus quidem ambitum, sub defectionis initium, pecuniarum itemque virium copia vallaverat: Tarichææ vero non nisi de largitatis ejus reliquiis participabant. Attamen scaphas quamplurimas in lacu paratas habebant, tam in refugium, si terra vincerentur, quam ad prælium, si opus esset, navale instructas. Romanis autem castra munientibus, Jesus ejusque socii, neque multitudine neque pulchro hostium ordine perterriti, excursionem faciunt; atque primo impetu disjectis muri fabricatoribus, cum nonnihil exstructionis dissipassent, ubi armatos congregari viderunt, ad suos, antequam mali aliquid paterentur, refugiunt: & Romani fugientes persequuti ad navigia eos compellunt. Et illi quidem tantum provecti, unde Romanos possent missilibus contingere, & anchoras jaciunt, & phalangium more densatis inter se navibus, hostibus in terra *constitutis* prælium navale movent. Vespasianus autem cum audiret magnam eorum multitudinem in planicie civitati proxima congregatam, filium suum cum sexcentis delectis eò mittit.

Vespasianus exercitum ducit contra Tarichæas.

Tarichearum situs & munitio.

Tarichearum pars in scaphas se recipiunt.

Titus missus ad Tarichæas debellandas.

2. Is vero, cum ingentem hostium multitudinem *illic* offendisset, patri quidem significatum mittit, sibi opus esse copiis majoribus. Cæterum ipse, equitum plerosque, etiam antequam subsidia venirent, incitatos animadvertens, nonnullosque, visa Judæorum multitudine, animis paululum consternatos, cum constitisset unde exaudiri posset, "Viri, inquit, Romani. vos quippe generis *vestri*, cum "dicere incipiam, admonere decet, ut qui sitis, "& cum quibus simus pugnaturi, non nescia"tis. Nostris enim è manibus nullus adhuc "populus per totum terrarum orbem salvus "evasit: Judæi vero, ut etiam pro illis aliquid "dicam, hucusque non fatiscunt, *licet* victi. "Indignum itaque, dum illi cum adversis confli"cati erectis stant animis, nos, etiam rebus pro"spere fluentibus, languescere. Equidem læ"tor, etiam vos cernens tantum alacritatis pa"lam facere. veritus autem sum, ne cui vestrum "tanta hostium multitudo clam metum in"cutiat.

Titi concio ad milites.

a Ita *Big. Bod.* & *Rus.* διὰ τοῦτο in *cæteris.* b Τοῦ σὺν αὐτοῖς *Vat.* c Καὶ πολλὰ *Big.* d Ἀναλαμβάνειν *Vat.* e Ita in *MSS.* αὐτῷ in *Editis.* f *Al.* ὑπόρειος. g Ἐκρατύνατο *Big.* h Πρὸς τὸ φεύγειν ὑπὸ τῆς γῆς ἡττ. *Big.* i *Al.* ἐξηρτισμένα *Big.* & *Bod.* k Illud οἱ non agnoscunt *Big. Bod.* & *Vat.* l Ita *Big. Voss.* & *Rus.* βάλλιοντ' in *Editis Aliisque.* m Iterum cum *Big.* & *Rus.* Φάλαγγα in *cæteris.* n Τοῖς ὑπὲρ γῆς πολεμίοις διεναυμάχουν *Big.* o Vice ἔτι δὲ ὃς ἡσυχῇ habemus ἰδὼν in *Cod. Big.* p Illud ἐ non agnoscit *Bod.* q Εἴπωμεν *Big.* & *Rus.* r Καὶ abest *Big.* & *Rus.*

"cutiat. Idcirco quiſque iterum ſecum co-
"gitet, qui vir ſit, & adverſus quos in aciem
"prodibit: quodque Judæi, licet valde auda-
"ces ſint & mortem contemnant, incom-
"poſiti tamen, & belli *plane* imperiti, at-
"que turba potius quam exercitus appellandi.
"De veſtra autem peritia & ordinis obſervan-
"tia, quid eſt quod dicere laborem? Eò uti-
"que pacis etiam tempore ſoli armis exerce-
"mur, ut ne in bello nos cum hoſtibus nume-
"ro conferamus. Alioquin, quid proderit noſ-
"met in perpetuam militiæ diſciplinam trade-
"re, ſi pares cum inexercitatis congredia-
"mur? Porro vobiſcum reputate, quod ar-
"mati cum inermibus, & equites cum pediti-
"bus,& quique ducis ſub imperio cum illis qui
"ductorem non agnoſcunt, dimicabitis: quod-
"que iſta quidem commoda vos multo plures
"efficiant, multum autem incommoda de nu-
"mero hoſtium detrahant. Nec *ſola* hominum
"multitudo, quamvis pugnaciſſimi fuerint, fa-
"cit ut res proſpere cedant in bello; ſed for-
"titudo, etiamſi paucorum. quippe qui fa-
"cile poſſunt *in aciem* ordinari, & ſibi invi-
"cem ſuccurrere: numeroſæ autem copiæ plus
"damni à ſeipſis accipiunt quam ab hoſtibus.
"Judæos ſane ducunt temeritas & audacia,
"quæ deſperatis ſolent accidere, & dum res
"bene ſuccedunt plurimum valent, ex leviſſi-
"mo vero lapſu impetus reſtinguitur: nos au-
"tem virtute *ducimur*, & morigera voluntate,
"itemque fortitudine, quæ in proſpera fortu-
"na viget, * & ad extremum uſque non labitur
"in adverſis. Accedit, quòd vos pro rebus po-
"tioribus quam Judæi pugnaturi eſtis. nam ſi
"illi pro libertate ac patria belli diſcrimen ad-
"eunt; quid eſt nobis majoris faciendum quam
"gloria, & ne poſt orbis terrarum imperium
"*adeptum* exiſtimetur nos æquo Marte cum
"Judæis in certamen venire? Præterea cogi-
"tandum, nihil eſſe quod timeamus, ne mali
"aliquid gravioris patiamur. multos enim eoſ-
"que in propinquo nobis ſuppetias laturos eſſe.
"Illis autem præripere poſſumus victoriam,
"miſſoſq; à patre nobis in auxilium prævenire
"convenit,ut & majores ſint res proſpere geſtæ,
"nulloſque earundem ſocios habeamus. Equi-
"dem putandum nunc de me ac patre meo vo-
"biſque pariter factum iri judicium, an ille
"quidem gloria ex rebus jam ante feliciter ge-
"ſtis fuerit dignus, ego vero ejus ſim filius *non*
"*degener*, voſque mei milites. Etenim illi vin-
"cere familiare eſt; neque eſt ut ipſe ſuſti-
"neam, victus ad eum revertere. Quomodo
"autem non vos pudebit vinci, cum dux ſe-
"met periculis objecerit? Mihi credite quod
"in pericula proruam, primuſque in hoſtes ir-
"ruam. Vos vero ne me deſeratis, perſuaſum
"habentes impetum meum à Deo auxiliatore
"adjutum iri: & pro certo noſcitote, quod
"manibus conſertis plus præſtabimus, quam
"eminus telis.

"ται λογισάσθω δὲ πάλιν, αἵᾳ τοὺς οἵους πα-
"ρατάξεται· καὶ δόπι Ιουδαῖοι μέν, εἰ καὶ σφό-
"δρα τολμηταὶ καὶ θανάτου καταφρονοῦντες, ἀλ-
"λὰ ἀσυντακτοί τε καὶ πολέμων ἄπειροι, καὶ ὄχλος
"ἀλλ' ἄλλως καὶ οὐ στρατὸς λέγοιντο. τὰ δὲ τῆς
"ἡμετέρας ἐμπειρίας καὶ τάξεως τί καὶ λέγειν δεῖ;
"ὅτι τούτῳ μόνοι καὶ κατ' εἰρήνην ἀσκού-
"μεθα τοῖς ὅπλοις, ἵν' ὀ πολέμῳ μὴ τοῖς τὸ
"ἀντίπαλον ἀριθμῶμεν ἑαυτούς. ἐπεὶ καὶ πῶς ὅπως
"τῆς διηνεκοῦς στρατείας, ἣν ἴσμεν τοῖς ἀστρατεύ-
"τοις ἀντιπαρατώμεθα; λογίζεσθε δὲ, ὅτι καὶ τοῖς
"γυμνήταις ὁπλῖται, καὶ ἱππεῖς τοῖς πεζοῖς, καὶ
"στρατηγούμενοι τοῖς ἀστρατήγητοις διαγωνίζεσθε
"καὶ ὡς ὑμᾶς μὲν ταῦτα πολλαπλασίους ποιεῖ
"τὰ πλεονεκτήματα, πολὺ δὲ [b] τῶν πολεμίων
"ἀριθμὸν παραιρεῖται τὰ ἐλαττώματα. καταφρο-
"δὲ τοὺς [c] πολέμους οὐ πλήθει ἀνθρώπων, κἂν
"ᾖ μάχιμον· ἀνδρεία δέ, κἂν ὀλίγοις [d] ᾖ. οἱ
"μέν γε καὶ διατάξασθαι ῥᾴδιοι, καὶ συναμύ-
"νειν ἑαυτοῖς· αἱ δὲ ὑπέγκοιλοι δυνάμεις ὑφ' ἑαυτῶν
"βλάπτονται πλέον ἢ τῶν πολεμίων. Ιουδαίων μὲν
"οὖν τόλμα καὶ θεῖον ἡγεῖται, ἀπονοίας πάθη,
"τῷ μὲν τὰς εὐπραγίας εὔτονα, σβεστήματα δὲ ὀ
"ἐλαχίστοις σφάλμασιν· ἡμῶν δὲ ἀρετὴ, καὶ εὐπει-
"θια, ᾗ ὅ γε πᾶσι, ὃ καὶ [e] τοῖς εὐτυχήμασιν ἀκμά-
"ζει, [f] καὶ τοῖς παίσμασι δ' μάχει τέλεως σφάλ-
"λεται· καὶ ὑπὲρ μεζόνων δὲ ἢ Ιουδαῖοι διαγωνιεῖ-
"σθε. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐλευθερίας καὶ [g] πατρίδος
"ἐκείνοις ὁ πόλεμος κινδυνεύεται, τί μεῖζον ἡμῖν εὐ-
"δοξίας, καὶ τὸ μὴ δουλεῦσαι μᾶλλον τῆς οἰκειοτέρας
"ἡγεμονίαν ὑπὲρ ἀντιπάλου τοῖς Ιουδαίοις [h] προτίθεσθαι;
"σκεπτέον δὲ ὅτι [i] καὶ παθεῖν μέν ἡμῖν οὐδὲν ἀνή-
"κεστον φόβος. πολλοὶ γὰρ ἂν βοηθήσοντες, καὶ
"πλησίον. ἁρπάσαι δὲ τὸν νίκλεω δυνάμεθα, καὶ χρὴ
"τοὺς ἐκεῖ τῶν παρὸς ἡμῖν πομπεμφθῆναι συμμά-
"χους φθάσαι, ἵν' ἀκοινώνητόν τε ᾖ τὸ κατόρθωμα καὶ
"μεῖζον. νομίζω [k] δὲ ἐγὼ ὅτι τῆσδε τῆς ὥρας, καὶ
"ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς κεῖσθαι κἀμὲ καὶ ὑμᾶς,
"εἰ τῷ μὲν προκατορθωμένων ἄξιος ἐκεῖνος,
"ἐγὼ δ' ἐκείνου παῖς, στρατῶται δ' ὑμεῖς ἐμοί.
"καὶ γὰρ ἐκείνῳ τὸ νικᾶν ἔθος, κἀγὼ τοῖς αὐτοῖς
"ἐπιστρέφειν οὐκ ἂν ἐπαυσάμην λυθείς. ὑμεῖς
"δὲ πῶς [m] οὐκ ἂν αἰσχύνεσθε προκινδυνεύοντος
"ἡγεμόνος ἡττώμενοι; προκινδυνεύσω γὰρ [n] εὖ ἴστε,
"καὶ πρῶτος εἰς τοὺς πολεμίους [o] ἐμβαλῶ. μὴ
"λείπεσθε δ' ὑμεῖς ἐμοῦ, πεπεισμένοι τῷ ὁρμῇ
"ἐμοὶ συνεπεσθαι Θεῷ συμμάχῳ καὶ προ-
"γινώσκετε σαφῶς, ὅτι τῆς ἔξω μάχης πλέον τι
"κατορθώσομεν.

γ'. Ταῦ-

a Ita *Big.* στρατῶς in *cæteris.* b Iterum cum *Cod. Big.* τῶν πολεμίων ἀριθμὸν in *Editis Aliiſque.* c Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* πολεμίους in *cæteris.* d Illud ᾖ non agnoſcit *Big.* e Ita *Big. Vat. Lipſ.* & *Ruf.* τοῖς ἄλλοις εὐτυχήμασιν in *Editis Aliiſque.* f Καὶ τοῖς πτ. *Big.* & *Voſſ.* g Ita *Bod.* & *Ruf.* πατρίδων in *cæteris.* h Τίθησθαι *Big.* i Καὶ παθεῖν μὲν οὐδὲν ἀνήκεστον ἡμῖν φόβος *Big. Vat.* & *Bod.* k Δ' ἔγωγε *Big.* l Ἐμοὶ *Big.* m Οὐκ αἰσχύνεσθε *Big.* οὐκ ἂν αἰσχύνοισθε *Voſſ.* n Ita *Big. Voſſ.* & *Bod.* εὖτε in *Editis Aliiſque.* o Ita *Voſſ.* & *Ruf.* ἐμβαλῶν in *cæteris.* * Nec ad finem uſque inter adverſa decipitur, *Ruf.*

a Συμ-

λδ'. γ'. Ταῦτα δ' Τίτῳ διεξιόντος, προθυμία δ' ἀμφὶ νιφὶ ἐμπίπλει τοῖς ἀνδράσι, καὶ προσγινομένῳ θάρσει [a] συμβαλεῖν Τραϊανῷ μὲν [b] τετρακοσίων ἱππέων, [c] ἥκειν ὡς μεγάλης τῆς νίκης αὐτοῖς ἀφ' ἑτέρων κοινωνίαν. ἔπεμψε δὲ Οὐespασιανὸς καὶ Ἀντώνιον Σίλωνα σὺν δισχιλίοις τοξότας, κελεύσας [d] καταλαβόντας τὸ ἀντικρὺ τῆς πόλεως ὄρος, τοὺς ὑπὲρ τοῦ τείχους ἀνείργειν. καὶ οἱ μέν, ὡς προστέτακτο, τοὺς ἑαυτῶν προαμύνοντας ἐκβοηθεῖν προέχον. ὁ δὲ Τῖτος πρῶτος τὸν ἵππον ἤλασε εἰς τοὺς πολεμίους, καὶ σὺν κραυγῇ μετ' αὐτὸν οἱ λοιποί, προτείναντες ἑαυτοὺς εἰς ὅσον ἐπεῖχον οἱ πολέμιοι [e] τὸ πεδίον, παρὸ καὶ πολὺ πλείους ἔδοξαν. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, καί τοι τῷ τε ὁρμῇ καὶ τῇ εὐταξίᾳ αὐτῶν καταπλαγέντες, πρὸς ὀλίγον μὲν ἀντέσχον ταῖς ἐμβολαῖς· πυκνούμενοι δὲ τοῖς κοντοῖς, καὶ [f] ὀρρίζῳ τὰ ἱππέων ἀναπεπόμενοι, συνεπατοῦντο. πολλῶν δὲ παντα χῇ φονευομένων προπεσόντων), καὶ πρὸς τὴν πόλιν, [g] ὡς ἕκαστος εἶχε τάχους, ἔφευγον. Τῖτος δὲ τοὺς μὲν κατόπιν [h] προσκείμενος ἀνῄρει, τοὺς δὲ διεκπαίων ἀθρόους, [i] τοὺς δὲ φθάνων κατ' ὄμμα διήλαυνε, πολλοὺς δὲ [k] συμπλόα περὶ ἀλλήλοις πεσόντας ἐμπιδῶν. [l] πᾶσι δὲ τοῖς πρὸς τὸ τεῖχος φυγὰς ὑπετέμνετο, καὶ πρὸς τὸ πεδίον ἀπέστρεφεν, ἕως τῷ πλήθει βιασάμενοι καὶ [m] διεκπεσόντες εἰς τὴν πόλιν συνέφυγον.

δ'. Ἐκδέχεται δ' αὐτοὺς φάσις εἴσω χαλεπή. τοῖς μὲν γὰρ ἐπιχωρίοις, ἀφ' ὧν τὰς κτήσεις καὶ τὴν πόλιν, οὐκ ἐδόκει πολεμεῖν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ τότε ἀφ' ὧν ἥπλαν πλέον. ὁ δ' ἔπηλυς πολὺς ὢν πλέον ἐδιάζετο, καὶ [n] διωρισμένων ἐπ' ἀλλήλοις κραυγή τε ἦν καὶ θόρυβος, ὡς ὅσον οὔπω φερομένων εἰς ὅπλα. κατακούσας δὲ τῆς ταραχῆς Τῖτος, οὐ γὰρ ἦν ἄποθεν τοῦ τείχους, "οὗτος ἦν ὁ καιρός, [o] ἐκβοᾷ, καὶ "τί συσταθῶμεν μέλλομεν, ἐκδιδόντος ἡμῖν Ἰουδαίους "Θεοῦ; δέξασθε τὴν νίκην, οὐκ ἀκούετε βοῆς; σα- "σάζουσιν οἱ τὰς χεῖρας ἡμῶν ἀφαυχόντες. ἔχο- "μεν τὴν πόλιν ἐὰν παχύνωμεν. δεῖ δὲ σπουδῆς πρὸς "τὸ τάχει καὶ λήμαι. οὐδὲν γὰρ τῶν μεγάλων "ἀνευ δίκης κινδύνου κατορθοῦται. φαίνειν δ' ὁ μό- "νον χρὴ τὴν τῶν πολεμίων ὁμόνοιαν, ἣν ἀνάγκη "ἀφαιρέσει ταχέως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμετέραν βοή- "θειαν, ἵνα [p] πρὸς ὃ ναυήσαν τοσοῦτο πλῆθος ὀλίγοι, "καὶ τὴν πόλιν ἕλωμεν μόνοι.

ε'. Ταῦτ' ἅμα λέγων ὑπὲρ τὸν ἵππον ἀναπηδᾷ, καὶ [q] κατέθει πρὸς τὸν λιμένα, δι' οὗ ἐλάσας πρῶτος εἰς τὴν πόλιν εἰσέρχεται, ᾧ μετ' αὐτὸν οἱ λοιποί. δέος δὲ πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν τοῖς ὑπὲρ τὸν τειχῶν ἔπεσον, καὶ μάχεσθαι μὲν οὐδεὶς ὑπέμεινε. λιπόντες δὲ τὴν φρουρὰν, οἱ [r] μὲν περὶ τὸν Ἰησοῦν ἀφ' ὧν χώρας ἔφυγον, οἱ δὲ ὑπὲρ τὸν λιμένα

3. Postquam Titus ita differuisset, alacritas Dei quasi afflatu militibus incidit: atque ægre ferebant, Trajanum, antequam prælio congrederentur, cum cccc equitibus *auxilio* venire, ac si ipsis victoriæ laus minueretur illorum societate. Misit autem Vespasianus & Antonium Silonem cum duobus millibus sagittariorum, cum mandatis, ut monte è regione urbis occupato, murorum propugnatores repellerent. Et illi quidem, ita ut jussi erant, eos qui ea ex parte suis auxiliari conabantur, superabant. Titus autem primus equum in hostem agebat, & post eum cæteri cum clamore magno, in tantum spatii exporrecti quantum acies adversa occupaverat; quo multo etiam plures, *quam erant*, æstimabantur. Judæi vero licet incursu eorum, ordinibus conservatis, perterriti, paulisper tamen primas sustinuerunt impressiones: percussi autem contis & equorum impetu eversi conculcabantur. atque ita multis passim peremptis dissipantur, & in urbem, pro sua quisque velocitate, fugiunt. Titus autem aliquos à tergo instans occidebat, alios vero confertos perrumpens; rursus alios prævertens ictibus ora transverberabat, multosque, in eos insiliens alium super alium lapsos, conterebat. fugam autem ad mœnia omnibus præcidebat, & in planiciem *eos* avertebat, donec vi multitudinis elapsi in urbem confugerent. *Titus, militum fretus alacritate, in hostes pergit.* *Terricreata fusi fugatique.*

4. Illos autem, cum intus esset, excipit acerba dissensio. namque indigenis, & facultatis suarum & civitatis gratia, ab initio bellum displicebat; eoque tempore multo magis ob cladem acceptam. sed advenæ, qui plurimi erant, eo magis *bellum* urgebant, dumque sibimet invicem succenserent magnus cietur clamor & tumultus, quasi in eo fere esset ut arma caperent. Titus autem, strepitu exaudito, non enim procul à muris aberat, statim exclamabat, "Hoc tempus est *quod expetebam*, & "quid moramur, commilitones, Deo nobis dedente Judæos? victoriam accipite, annon "clamores auditis? qui manus nostras evase- "re inter se diffident. Habemus civitatem, si "modo properemus. sed celeritati accedat "oportet labor & fortitudo. Nihil enim ma- "gni præclare geri solet absque periculo. non "solum autem hostium concordiam, quos ne- "cessitas faciet brevi in gratiam redire, sed & "nostrorum auxilia prævenire debemus: ut "præter victoriam, qua tantas copias pauci su- "peramus, etiam civitate soli potiamur. *Dissensio in civitate inter indigenas & advenas.*

5. Simul ac ista diceret in equum insiluit, & ad lacum contendit, perque eum profectus urbem primus ingreditur, & post eum cæteri. Ad hanc illius audaciam animis consternati erant murorum defensores: & pugnare quidem vel *ipsum* arcere nemo sustinuit. Relictis autem excubiis, Jesus & qui cum eo erant per agros fuga dilabuntur; alii vero ad lacum decur- *Titus urbem capit.*

a Συμβάλλειν *Voss.* b Ita *Big.* & *Ruf.* τετρακοσίων ἀνδρῶν ἱππέων in *Editis Aliisque.* c Ἥκαλον *Bod.* d Καταλαβεῖν, & mox τὸν τῶν ἐπὶ τῶν. *Bod.* e Forsan τὸ πεδίον. f Illud τῷ ex *MSS.* g Ἐκάστῳ τὸν ἰσχὺν *Vat.* h Ita *Big.* & *Ruf.* προσκομβόντος in *Editis Aliisque.* i Οὓς ἦ in quibusdam *MSS.* k Ita *Rhed.* συνπλοία in *Editis.* forsan pro συνπλοία, quod ferri potest: συνείλει *Big.* quo modo & *Ruf.* qui vertit, *alium super alium lapsos involvens.* l Sic *Big. Bush.* & *Bas.* πᾶσι δὲ τοῖς πρὸς ἀλλήλους perperam in *Editis Aliisque.* m Ita *Big.* & *Ruf.* συνπαρεσπεσόντες & mox διέφυγον in *Editis Aliisque.* συνπαρεσπεσόντες *Vat.* n Sic *Big. Vat.* & *Bod.* διωρισμένοις in *reliquis.* o Ἐβοᾶ *Big.* p Πρὸς τὸ *Big.* & *Bush.* q Ita *Big.* & *Ruf.* κατηγεῖτο in *Editis Aliisque.* r Illud μὲν non agnoscit *Big.* & mox ἰφεύγον pro ἔφυγον legit.

a Προσ-

Magna ſtrages edita.

decurrentes in manus hoſtium contra venientium incidebant. Mactabantur autem alii, dum navigia ſcanderent; itemque alii, dum jam provecta aſſequi natando conarentur: plurimaque illorum qui in urbe manebant edita erat ſtrages; advenarum quidem, quotquot non effugiſſent, adverſa acie reſiſtentium, indigenarum vero ſine prælio (nam ſpe gratiæ impetrandæ, quodque ſibi conſcii eſſent bellum haud ſuo conſilio initum eſſe, pugnam detrectabant) donec Titus, interemptis, qui culpæ affines erant, miſeratus indigenas à cæde requievit. Qui vero in lacum confugerant, ubi civitatem captam viderunt, quam longiſſime ab hoſtibus in altum ſe ſubduxerunt.

Tandem civium miſerium eſt.

6. Titus autem unum ex equitibus ad patrem miſit cum læto rei geſtæ nuncio. Ille vero, ut par erat, mirum in modum delectatus & filii virtute, & facinore præclaro (nam maxima pars belli confecta videbatur) tunc quidem, cum eò veniſſet, urbi circundatis obſervare præcepit, ne quis ex ea fuga dilaberetur, & occidere juſſit. Poſtero autem die cum ad lacum deſcendiſſet, in mandatis dedit, ut naves adverſus illos compingerent qui fuga in eum ſe receperant. idque celeriter factum erat, quod & materiæ copia eſſet, & magna artificum multitudo.

Veſpaſianus jubet rates compingi.

XVIII.

Deſcriptio lacus Genneſar.

7. Lacus autem Genneſar à regione quidem adjacente nomen ſortitur, ſtadiorum vero XL latitudine patens, & præter totidem centum aliorum longitudine, aquæ tamen dulcis & maxime potabilis: etenim tenuiores quam pro paluſtrium craſſitie habet latices, & limpidus eſt undique in arenam ad littus deſinens, inſuper ad hauriendum *temperatus. Fluvii quidem aut fontis aqua lenior eſt aliquanto; frigidior autem, quam pro lacu tam diffuſo, perpetuo eſt. Et aqua quidem frigore nihil quicquam nivi cedit, poſtquam habita eſt ſub dio: quod per æſtatem indigenæ ſolent noctu facere. Varia autem in eo ſunt piſcium genera, figura & ſapore ab alterius loci piſcibus diverſa; mediuſque Jordane fluvio ſecatur. Et Jordanis quidem fons Panium eſſe videtur: ſub terram vero, huc occultò defertur ex Phiala ut appellatur. Hæc autem eſt qua in Trachonitidem aſcenditur ad CXX ſtadium à Cæſarea, ad dextram non longe à via. & quidem propter rotunditatem vero nomine Phiala dictus eſt lacus, rotæ in modum rotundus. ſemper autem intra labra ejus continetur aqua, nunquam ſubſidens, nunquam exundans. Cumque olim hoc eſſe Jordanis principium neſciretur, à Tetrarcha quondam Trachonitidis Philippo deprehenſum eſt. immiſſis enim ejus juſſu in Phialam paleis, inventæ ſunt delatæ in Panium, unde antiquitùs fluvium naſci crediderunt. Hujus quidem Panii naturalis pulchritudo inſuper regia magnificentia exculta erat, Agrippæ quippe opibus exornata. Ab hoc autem antro incipiens manifeſto fluere Jordanes, medius quidem ſecat Semechonitidis paludes

Phiala verus Jordanis fons.

Panium pro Jordanis principio olim habitum.

καταβόντες ὑπαντιάζουσι τοῖς πολεμίοις ἀδιάπτωτον. ἐκτείνοντο δὲ οἱ μὲν ἐμβαίνοντες τῶν σκαφῶν, οἱ δὲ τοῖς ἀναχθεῖσι [a] προσαίρειν πειρώμενοι· πολὺς δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἦν φόνος, τῶν μὲν ἐπιλύδων, ὅσοι μὴ ἀφεύγειν ἔφθασαν, ἀντιπαρασωμένων, ἀμαχητὶ δὲ τῶν ἐπιχωρίων· κατὰ γὰρ ἐλπίδα δέξιας, καὶ τὸ συνειδὸς ἧ μὴ [b] βεβουλεῦσθαι πολεμεῖν, μάχης ἀπετρέποντο· μάχει Τίτος τοὺς μὲν αἰτίους ἀνελών, οἰκτείρας δὲ τοὺς ἐπιχωρίους ἀνεπαύσατο [c] φόνου. καὶ οἱ μὲν εἰς τὴν λίμνην καταφυγόντες, ἐπεὶ τὴν πόλιν ἑαλωκυῖαν εἶδον, ὡς πορρωτάτω τῶν πολεμίων ἀνήχθησαν.

ς'. Τίτος δὲ ἀπέμψας τινὰ τῶν ἱππέων εὐαγγελίζεται τῷ πατρὶ τὸ ἔργον. ὁ δέ, ὡς εἰκὸς, ὑφηδεὶς [d] τῇ τε τοῦ παιδὸς ἀρετῇ καὶ τῷ κατορθώματι· μεγίστη γὰρ ἐδόκει καθηρῆσθαι μοῖρα τοῦ πολέμου· τότε μὲν ἐλθὼν [e] περιόντας τὴν πόλιν φρουρεῖν ἐκέλευσεν, ὡς μή τις ἐξ αὐτῆς, καὶ κλέπτειν ἐκλέῃσι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρὸς τὴν λίμνην καταβὰς, σχεδίας ἐκέλευσε πήσσειν ἐπὶ τοὺς καταπεφευγότας. αἱ δ' ἐγίνοντο ταχέως, ἀφθονία τε ὕλης, καὶ πλήθει τεχνιτῶν.

ζ. Ἡ δὲ λίμνη Γεννησὰρ μὲν ἀπὸ τῆς προσεχοῦς χώρας καλεῖται, σταδίων [f] δὲ εὖρος ἕξ καὶ τριάκοντα, καὶ πρὸς τούτοις ἑτέρων ἑκατὸν ὁ μῆκος, γλυκεῖά τε ὅμως ἐστὶ καὶ ποτιμωτάτη· καὶ γὰρ ἐλάσσους παχύτητος ἔχει τὰ νάματα λεπτότερα, καθαρά τε ἐστὶ παντοίοις ὀθονίοις ἐπιλήγουσα καὶ ψάμμῳ, πρὸς δὲ εὐκρὴς ἀρύσασθαι. ποταμοῦ μὲν ἢ κρείσσων πρεσβυτέρα, ψυχροτέρα δ' ἡ τῆς λίμνης ἀφάσσει ἀεὶ μένουσα. καὶ ὃ μὲν ὕδωρ οὐκ ἀποδεῖ χιόνος ἐξαθεμαθὲν, ὥστε θέρους [g] νυκτὸς ποιεῖν ἔθος τοῖς ἐπιχωρίοις· γένη δὲ ἰχθύων ἐν αὐτῇ διάφορα πρός τε τὰς ἀλλαχοῦ γινομένας τε καὶ ἰδίας· [h] μέση τε ῥεῖ διὰ τῆς Ἰορδάνης ποταμός. καὶ διαδὺς μὲν Ἰορδάνης πηγὴ ὁ [i] Πάνειον φέρει· δι' ὑπονόμου γὰρ εἰς τοῦτο [k] κρυπτῶς ἐκ τῆς καλουμένης Φιάλης. ἡ δ' ἔστιν ἀνιόντων εἰς τὴν Τραχωνῖτιν ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν εἴκοσι Καισαρείας, τῆς ὁδοῦ καὶ δεξιὸν μέρος οὐκ ἄποθεν. ἐκ μὲν οὖν τῆς προφερείας [l] ἐτύμως Φιάλη [m] κεκλῆσθαι προσηγόρευται· ἔστι δὲ ἐπὶ κύκλῳ [n] αὐτὴ ἀεὶ τὸ ὕδωρ, μήτε ὑπονοσοῦν μήτε ὑπερχεόμενον. ἀρχόμενος δὲ τῶν ὁ Ἰορδάνης οὐτωσὶ ἄρχεται διὰ τοῦ τετραρχήσαντος Τραχωνίτιδος ἐλέγχθη Φιλίππου. βαλὼν γὰρ ὕστος εἰς τὴν Φιάλην ἄχυρα, καὶ τὸ Πάνιον, ἔνθεν ἐδόκουν οἱ [o] παλαιοὶ γεννᾶσθαι τὸν ποταμὸν, εὗρεν ἀνενεχθέντα. ὃ γεμὴν Πανεὺς ὁ φυσικὸς κάλλος, ἐπὶ τὸ βασιλικῆς προσεξήκασι πολυτελείας, [p] τὸ Ἀγρίππα πλοῦτον κεκοσμημένον. ἀρχόμενος δὲ φανερῶς ῥεῦμα ὁ Ἰορδάνης ἀπὸ τοῦδε τοῦ ἄντρου, κόπῳ μὲν τὰ τῆς [q] Σεμεχωνίτιδος λίμνης [r] ἕλη τε καὶ τέλ-

a Προσμίσγειν *Big.* b Βεβουλῆσθαι *Voſſ. & Vat.* c Ita lego. πόνου in *libris.* d Τῇ δὲ παιδὸς *Big. & Voſſ.* e Περιέχοντας non agnoſcit *Big.* f Illud δὲ additum è *Cod. Big. & Ruf.* g Τῆς νυκτὸς *Big.* h Ita *Big.* μέση δὲ in *cæteris.* i Πάνιον paſſim in *Big. Aliiſque.* k Ita cum *Big.* κρυπτὸς in *Editis Aliiſque.* l Ita *Busb. & Rhed.* forſan & *Ruf.* qui vertit, *proprie.* ἑτοίμως in *Editis Aliiſque.* m Καλεῖται *Big.* n Sic *Big. & Ruf.* αὐτῇ in *cæteris.* o Πάλαμαι *Big.* p Τῶν Ἀγρίππα πλείστων *Busb. & Rhed.* q Perperam apud *Suidam* Εμεχωνῖτις dicitur. Vide *Antiquitatum* l. v. p. 202. r Ελη κρίλ. *Big.* s *Id eſt*, frigore non nocens, *ut exponis Petitus.*

a Διαπλεῖν

πίλμαλα· διαμείψας δὲ ἑτέρους ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους μὴ πόλιν Ἰουλιάδα [a] διεκτέμνει τὴν Γεννησὰρ μέσην, ἔπειτα πολλὴν ἀναμετρήσας ἐρημίαν εἰς τὴν Ἀσφαλτῖτιν ἔξεισι λίμνην.

η'. Παρατείνει δὲ τὸν Γεννησὰρ ὁμώνυμον χώρα, θαυμασὴ φύσιν τε καὶ κάλλους. ὅτε γὰρ αὐτήν τι φυτὸν ἀρνῆται διὰ τὴν [b] πότητα, καὶ [c] πᾶν περιφυτεύσασιν ἀναμάθυον· γὰρ δὲ ἀέρος τὸ εὔκρατον ἁρμόζει καὶ τοῖς διαφόροις. [d] καρύαι μάλιστα, φυτῶν ὄ χειμερινώτατον, ἄφθονοι πεφήλασιν· ἔνθα φοίνικες, οἱ καύματι τρέφονται, [e] συκαῖ τε καὶ ἐλαῖαι πλησίον τούτων, αἷς μαλθακώτερον ἀὴρ ἀποδέδεικται. φιλοτιμίαν ἄν τις εἴποι τῆς φύσεως, βιασαμένης εἰς ἓν συναγαγεῖν τὰ μάχιμα, καὶ τῶν ὡρῶν ἀγαθὸν ἔρωτα, ἑκάστης ὥσπερ ἀντιποιουμένης γε χωρίου. καὶ γὰρ ὁ μόνον τρέφει ῥόδα καὶ δόξαν τοῖς διαφόροις ὀπώραις, ἀλλὰ καὶ διαφυλάσσει. τὰ μέν γε βασιλικώτατα, σταφυλήν τε καὶ σῦκον, δέκα μησὶν ἀδιαλείπτως χορηγεῖ· τοὺς δὲ λοιποὺς καρποὺς [f] δι' ἔτους ὅλου ἀφθονοφοροῦντας [g] αὐτοῖς. ὡς γὰρ τῇ τῶν ἀέρων εὐκρασίᾳ, καὶ πηγῇ διαρδεται [h] γονιμωτάτῃ, [i] Καφαρναοὺμ αὐτὴν οἱ ἐπιχώριοι καλοῦσι. ζωτὸν φλέβα τοῦ Νείλου τινὲς ἔδοξαν, ἐπεὶ γενεᾷ τοῦ κατὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν λίμνην [k] χορκίνῳ ὁμοπλήσιον. μῆκος δὲ τοῦ χωρίου [l] παρατείνει ἐπὶ ἃ παραλοὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἐπὶ σταδίους τριάκοντα, καὶ εὖρος εἴκοσι. [m] καὶ ταῦτα μὲν ὕδατος φύσεως ἔχει.

θ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ἐπεὶ παρεσκευάσθησαν αἱ ναῦς, τῆς δυνάμεως ἐπιβήτας ὅσον ἦρτο τοῖς καὶ τὴν λίμνην αὐταρκέσειν, ἐπανήγετο. τοῖς δὲ συμβαλουμένοις ὅτι ἐπὶ γῆν διαφεύγειν οὐκ ἔστιν, οὐκ πεπολεμωμένοις πάντων, οὔτε ἐξ ἴσου διαναυμαχεῖν. ταῖς γὰρ σκάφαι, μικραὶ ὄντα καὶ ληστρικαί, πρὸς τὰς ναῦς ἦν ἀσθενεῖς· καὶ καθ' ἕκαστον ἐμπλέοντες ὀλίγοι, πρὸς ἀθρόους ἐφεστῶτας τοὺς Ῥωμαίους ἐγγίζειν [n] ἐδεδοίκεσαν. ὅμως δ' οὖν [o] ἐμπλέοντες ταῖς ναυσίν, ἔστι δὲ ὅτε καὶ πλησιάζοντες [p] πόρρωθεν τοὺς Ῥωμαίους ἔβαλλον λίθοις, καὶ [q] προσχωροῦντες ἐγγύθεν ἔπαιον· ἐκακοῦντο δὲ αὐτοὶ πλέον κατ' ἀμφότερα. ταῖς γὰρ χερμάσιν οὐδὲν δρῶντες ὅτι μὴ κτύπον ἐπάλληλον, εἰς γὰρ πεφραγμένους ἔβαλλον [r] καὶ ἐφικτοὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἐγίνοντο βέλεσι, καὶ πλησιάζειν [s] τολμῶντες, πρίν δρᾶσαί τι παθεῖν ἔφθανον, καὶ σὺν αὐτοῖς ἐβαπίζοντο [t] σκάφεσι. τοὺς δὲ διεκπαίειν πειρωμένους, πολλοὺς μὲν ἐφικτοὺς ποιοῦντες διέπειρον, οὓς δὲ ξιφήρεις [u] ὀπισθορμοῦντες εἰς τὰ σκάφη, πολὺς δὲ συμπεχύ-

cœnoſas: indeque alia centum & viginti ſtadia lapſus poſt urbem Juliadem per medium tranſit lacus Genneſar, deinde multum ſolitudinis emenſus in lacum Aſphaltiten exit.

8. Genneſar autem *lacum* prætendit ejuſdem nominis regio, natura ſimul & pulchritudine admirabilis. Nullam enim ipſa arborem pro ubertate *ſua* recuſat, atque omnigenas conſevêre *agri* cultores; aëriſque temperies etiam diverſis eſt accommodata. Nam & nuces, quæ arborum maxime frigoribus gaudent, magna iſthic creſcunt copia: ubi *etiam* palmæ, quæ calore vigent, juxtaque has ficus item & oleæ, quibus aura mollior deſignata eſt. Naturæ dixerit aliquis ambitionem eſſe, quæ vim ſibimet adhibuerit, ut in unum compingat pugnantia; annique tempeſtatum gratam quandam contentionem, unaquaque earum regionem illam veluti ſibi propriam vendicante. Neque modo alit præter opinionem poma varia, ſed & diu conſervat. nam & omnium præſtantiſſima, uvas ſane & ficus, per decem menſes ſine intermiſſione ſuppeditat; cæteros vero fructus per totum annum * cum illis conſeneſcentes. Ad aeris etiam temperiem accedit, quod & fonte irrigatur uberrimo, qui Capharnaum ab indigenis appellatur. Hunc nonnulli venam eſſe Nili exiſtimarunt, quod generat piſces Coracino (qui in Alexandrina palude alitur) ſimiles. Longitudine autem regio, juxta littora lacûs cognominis, xxx ſtadiis extenditur, & latitudine xx. Atq; ejus quidem natura ejuſmodi eſt. *Regionis Genneſar deſcriptio.*

9. Veſpaſianus autem, poſtquam paratæ eſſent rates, impoſito in eas tanto militum numero quantum adverſus eos qui in lacum effugerant ſatis fore arbitrabatur, oram ſolvebat. Atqui illi, qui *in lacum* compulſi erant, neque in terram ſe recipiendi, † infeſtis omnibus, neque æquo marte pugnam navalem ineundi poteſtatem habebant. nam & ſcaphæ, cum & parvæ eſſent & piraticæ, adverſus rates parum valebant: & cum pauci *admodum* ſingulis veherentur, cunctis ſimul inſtantibus Romanis appropinquare metuebant. Veruntamen circum rates navigando, nonnunquam etiam propius ad eas accedendo, lapidibus Romanos eminus petebant, aut cominus etiam irritando feriebant: plus autem ipſis utroque modo nocebatur. nec enim ſaxis quicquam agebant, niſi quod ſonitum crebrum ederent, quippe contra armis ſeptos *ea* jaciebant, atque ad ipſos pervenire potuerunt Romanorum tela; & ſi accedere propius auſi fuiſſent, læſi erant priuſquam aliquid patrarent, cumque ipſis navigiis demergebantur. Et multos quidem, id agentes * ut erumperent, contis ad eos pertingentes transfigebant; alios vero in ſcaphas deſiliendo ſtrictis gladiis *conficiebant*; nonnulloſque, con- XIX. *Pugna navalis in lacu Genneſar.*

a Διεκτέμνει *Big.* *b* Sic *MSS. & Ruf.* ποιότητα in *Editis.* *c* Ita *Big.* πᾶσιν in *Editis Aliiſque.* *d* Καὶ μοιραῖ *Big.* *e* Συκαῖ *Busb. & Rhed.* *f* Δὶς δ' ἔτους *Big.* *g* Εὐκαιρεῖς *Big.* *h* Ita *Big. & Ruf.* πεπωτάτῃ in *reliquis.* *i* Ita in pleriſque *MSS.* Καπαρναοὺμ in *Editis Aliiſque.* Suſpicatur *Baronius* ab hoc fonte dictum oppidum *Capernaum.* Ego vero (inquit *Caſaub.* in *Exercit.* p. 299. *Edit. Lond.*) hac de re valde dubito. Obſervo enim *Capharnaum* oppidum Galilææ & *Capharnaum* fontem in agro Genneſaritico, longiore intervallo fuiſſe invicem diſſita, quam ut fiat veriſimile quod ſine teſte affirmat *Baronius.* *k* Videſis *Geſnerum* de *Aquatilibus*, lib. IV. p. 352. *l* Ita *Big. Vat. Busb. & Rhed.* παρατείνει περὶ τὴν αἰγ. in *Editis Aliiſque.* *m* Illud καὶ adjectum eſſe volui è *Cod. Big.* *n* Ἐδεδοίκεσαν *Big.* *o* Ita *Big.* ἐπιπλέοντες in *ceteris.* *p* Vox πόρρωθεν addita è *Cod. Big.* & *Rufini* verſione. *q* Iterum cum *Big.* & *Ruf.* προσχώροντες in *Editis Aliiſque.* *r* Illud καὶ è *Cod. Big.* *s* Δοκοῦντες *Big.* *t* Τοῖς σκάφεσι *Big. Bod. Vat. & Voſſ.* *u* Ἐπιπηδῶντες in *Cod. Big.* * *Aſſervatos* reddit *L. Cappellus.* Anni ſpatio ſeneſcentes, *Ruf.* Sic autem *Pſeudo-Hegeſipp.* ut aliqua genera maxima anni parte non deficiant, reliqua omnia tota anni æſtate uſque ad finem ſuperſint. † *Sc.* lacu undique clauſo & Romanis circundato, ut dicit *Pſeudo-Hegeſipp.* * Ut vulnera inferrent, *Ruf.*

Fœda Judæorum strages.

concurrentibus inter ſe ratibus in medio deprehenſos, cum naviculis capiebant. Et ſi qui ex ſubmerſis capita ſuſtuliſſent, aut ſagitta ad eos prius quam emergerent perveniebat, aut ratis capiebat: & ſi deſperatione compulſi ad inimicos adnatare tentaſſent, aut manibus aut capitibus eos detruncabant Romani. Atque multa erat & varia paſſim eorum cædes; donec in fugam verſi in terram compulſi erant reliqui, ſuis circumcluſis naviculis. Multi autem excluſi in ipſo quidem lacu telis configebantur; in terra vero multos, poſtquam exſiliiſſent, peremerunt Romani. Cernere autem erat lacum omnem mixtum ſanguine & cadaveribus plenum. * nemo enim ſalvus evaſit. Diebus autem ſequentibus gravis odor regionem invaſit, & triſtis erat rerum facies. nam littora quidem naufragiis ſimul plena erant, & cadaveribus tumefactis. Quin & mortui *à ſole* exuſti & putreſcentes aërem corrumpebant: ut non Judæis ſolum miſerabilis fieret calamitas, verum etiam ipſis auctoribus inviſa. Iſte quidem illius prælii navalis exitus erat. Perierunt autem cum his, qui jam ante in civitate ceciderant, ſex millia & quingenti.

Veſpaſianum deliberantem de parcendis Tarichæatarum reliquiis, ad eos occidendos ſtimulant duces.

10. At Veſpaſianus, pugna peracta, pro tribunali apud Tarichæas ſedet, atque advenas ab indigenis ſecernens (namque bellum incepiſſe iſti videbantur) cum ducibus conſultabat, an illi etiam ſervandi eſſent. Cum autem hi dicerent, rebus ſuis damno fore ſi illi dimitterentur, utpote quod liberati non quieſcerent homines patria extorres, quique poſſent ad arma ſumenda eos cogere ad quos confugerent: Veſpaſianus, ubi intellexit quod ſalute quidem indigni eſſent, atque fuga uſuri adverſus eos qui ipſos dimitterent, ſecum cogitabat quo mortis genere eos afficeret. Etenim ſi ibi occiderentur, indigenas inde ſibi infeſtos fore ſuſpicabatur, ut qui haud perpeſſuri eſſent tot apud ipſos ſupplices necari, fideque interpoſita deditis vim pigebat afferre. Verum ab amicis vincebatur, nihil in Judæos non licere dicentibus, utileque debere anteferri honeſto, cum utrumque obtineri nequeat. Ambigua igitur illis data libertate, ea ſola via quæ Tiberiadem duceret exire permiſit. Cumque illi facile iſtis quæ volebant fidem habuiſſent, & haud metuerent, ne iis, cum facultatibus palam quà licebat euntibus, adverſi quid accideret, totam ad Tiberiadem uſque viam Romani, ne quis evaderet, occupant, eoſque in civitatem concludunt: & Veſpaſianus mox inſequutus omnes ſiſtit in ſtadio; & ſeniores quidem cum imbellibus ad mille ducentos juſſit occidi, juvenum vero validiſſimorum ſex millia adhibito delectu Neroni ad Iſthmum *perfodiendum* miſit, & reliquam multitudinem ad triginta millia & quadringentos vendidit, præter eos quos Agrippæ donavit. Illis enim, qui ex ejus regno eſſent, facere quod vellet ipſi permiſit: atque ipſos etiam rex vendidit.

Tarichæatarum multos occidi jubet Veſpaſianus, alios ad Neronem mittit, alios vero vendit, donatve Agrippæ.

σας τὰς ϛεδίας διαπληφθείσας μέσους [a] ἔλοι ἅμα ταῖς ἁλιάσι. τῶν δὲ βαπιζομένων τὺς ἀναδύοντας [b] ἢ βέλος ἔφθανεν, ἢ ϛεδία κατελάμβανε, καὶ προσβαίνειν ἐπ' ἀμηχανίας εἰς τὺς ἐχθροὺς πειρωμένους, ἢ κεφαλὰς ἢ χεῖρας ἀπέκοπτον Ⓐ Ρωμαῖοι. πολλή τε ἐν αὐτῷ καὶ ποικίλη φθορὰ πανταχῆ, μέχρι τραπέντες [c] ὀπὶ τὸν γῆν ἐξώθησαν οἱ λοιποὶ, κεκυκλωμένων αὐτοῖς τῶν ἁλιάδων. [d] ἐκκλειόμενοι δὲ πολλοὶ μὲν ἐν αὐτῇ κατηκοντίζοντο τῇ λίμνῃ, πολλοὺς δὲ [e] ἐκπιδήσαντες οἱ Ρωμαῖοι διέφθειραν ὀπὶ γῆς. ἐν δὲ ἰδεῖν κεχραμμένην μὲ αἵματι, πεπληρωμένην δὲ νεκρῶν τὴ λίμνην ἅπασαν. διεσώθη γὰρ ὐδείς. δεινὴ δὲ τὰς ἑξῆς ἡμέρας ὠλέκε τὴ χώραν ὀδμή τε καὶ ἄψις. Ⓐ μὲ γὰρ αἰγιαλοὶ ναυαγίων ἅμα καὶ διοιδόντων ἔγκυρον σωμάτων. ἐγκαίμενοι δὲ καὶ μυδῶντες οἱ νεκροὶ τὴ ἀέρα [f] διέφθειρον, ὡς μὴ μόνον οἰκτρὸν Ιουδαίοις γενέσθαι τὸ πάθος, ἀλλὰ καὶ ἀφ' μίσους τοῖς δράσασιν ἐλθεῖν. τῦτο μὲ ὀκείνης τὴ ναυμαχίας τὸ τέλος. ἀπέβαινον δὲ, σὺν τοῖς [g] ὀπὶ πόλεως ὠλέσθαι πεσῦσιν, ἑξακισχίλιοι [h] πενταϰόσιοι.

ι'. Οὐεσπασιανὸς δὲ μὴ τὴ μάχη καθίζει μὲ [i] ὀπὶ ιϛ'. βήματος τὸ Ταριχαίας, ἀφικρίνων δὲ ἀπὸ τὸ ὀπιχωρίου τὴ ἐπιλυσιν [k] λέων· κατάρξαι γὰρ ὕτος ἐδόκει πολέμυ· μὴ τὴ ἡγεμόνων εἰ χρὴ καὶ τύτυς σώζειν ἐσκέπτετο. φαμένων δὲ [l] τύτων βλαβερὸν ἔσεσθαι τὴ ἄφεσιν αὐτῶν, ὡ γὰρ ἠρεμήσειν ἀπολυθέντας, ἀνθρώπυς ἐστερημένυς μὲ [m] πατρίδων, βιάζεσθαι δὲ καὶ πρὸς ὃς ἂν καταφύγωσι πολεμεῖν δυναμένυς· Οὐεσπασιανὸς, ὡς μὲ ὅτε ἄξιοι σωτηρίας εἶεν, [n] καὶ διαφθόξοι τὴ ἀφέντων ἐγίνωσκε, [o] τὴ τρόπον τὴ ἀναιρέσεως αὐτῶν διενοεῖτο. ὡ γὰρ αὐτόθι κλείνων, ἐκπολεμώσειν [p] ὑφορᾶτο τὺς ὀπιχωρίυς· ὡ γὰρ ἀνέξεσθαι φονευομένων ἱκετῶν τοσύτων ἐπ' αὐτοῖς, καὶ μὴ πίστεις ὀπτεύσαι προσελθῦσιν ὐκ ὑπέμενεν. ἐξεπίκων δὲ οἱ φίλοι, μηδὲν τὴ Ιουδαίων ἀσεβὲς εἰς λέγοντες, ὡ χρὴναι τὸ συμφέρον αἱρεῖσθαι πρὸ τὸ πρέποντος, ὅταν ἡ μὴ δυνατὸν ἄμφω. καλανδίσας οὖν αὐτοῖς ἄδειαν ἀμφίβολον, ἐπέτρεψεν [q] ἐξιέναι ἀφ' μόνης τὴ ὀπὶ Τιβεριάδα φερύσης ὁδῦ. τὴ δὲ ταχέως πιστευσάντων οἷς ἤθελον, ὡ μὴ φανερῶν τὸ ἀσφαλὲς τὴ χρημάτων, ἅπερ ἐπετράπη χωρίντων, ἀφαλαμβάνυσι μὲ οἱ Ρωμαῖοι τὴν μέχρι Τιβεριάδος πᾶσαν, ὡς μή τις ἐκκλίνειεν, συγκλείυσι δὲ αὐτὺς εἰς τὴν πόλιν· καὶ Οὐεσπασιανὸς [r] ἐπελθὼν ἵζησι παντὶ τὸ σταδίῳ· καὶ γεραιὺς μὲ ἅμα τοῖς ἀχρήστοις, διακοσίυς ὀπὶ χιλίοις ὄντας, ἀνελεῖν ἐκέλευσεν, τὴ δὲ νέων [s] ὀπιλέξας τὺς ἰσχυροτάτυς ἑξακισχιλίυς [t] ἔπεμψεν εἰς τὸν ἰσθμὸν Νέρωνι, ὡ τὸ λοιπὸν πλῆθος εἰς τετρακισχίλιυς ὡ τεσσαρακοσίυς ὄντας πιπράσκει, χωρὶς τὴ Αγρίππα χαρισθέντων. τὺς γὰρ ἐκ τὸ τύτυ βασιλείας, [u] ἐπέτρεψεν αὐτῷ ποιεῖν, ὅ,τι βύλοιτο· πιπράσκει δὲ ὡ τύτυς ὁ βασιλεύς.

[a] ὁ μὲν

a Εὐύζων *Big.* *b* Illud ἢ è *Cod. Big. & Ruſ.* *c* Εἰς τὸν γὴν ἐξώθησαν *Big.* *d* Εκχαίμενοι *Big.* ἐγκλειόμενοι *Busb.* *e* Ita lego, ἐκπηδήσαντες in *Editis & MSS.* *f* Ita *Big. Vat. & Voſſ.* διέφθειρεν in *cæteris.* *g* Επὶ τὸ πόλεως *Big. Voſſ. & Vat.* *h* Εκπακόσιοι legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſipp.* *i* Επὶ βηματος *Big. Vat. & Voſſ.* *k* Λεὼν *Big.* *l* Ita *Big. & Ruſ.* πάντων in *Editis Aliiſque.* *m* Τῶν πατρίδων *Big.* *n* Καὶ εἰ ἀφαφ. *Big.* *o* Auctoritate *Cod. Big.* delevi ὡ ante πρόπον, ut & ſupra poſt Οὐεσπασιανὸς. *p* Ita *Big.* ὑφοράτο in *cæteris.* *q* Ita *Voſſ.* ἐξιέναι in *reliquis.* *r* Εισελθὼν *Big.* *ſ* Ita *Big. & Ruſ.* ἰσχυροτέρυς *Voſſ. & Vat.* neutra vox comparet in *Editis Aliiſque.* *t* Επεμπεν habet *Big.* *u* Ita quidem *Big.* ἐπέτρεπεν in *reliquis.* * Nulli enim parcebatur quicunque occurrerat, *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Οὐε-

[a] ὁ μέν γε ἄλλος ὄχλος, Τραχωνῖται, καὶ Γαυλανῖται, καὶ Ἱππηνοὶ, καὶ οἱ ἐκ τῆ Γαδαρείτιδος, ὅ πλέον ὡς στασιασταὶ καὶ φυγάδες, καὶ οἷς τὰ [b] ἐν εἰρήνῃ ὀνείδη τὸ πόλεμον παρέξειεν, ἑάλωσαν Γορπιαίου μηνὸς ὀγδόῃ.

Turba autem reliqua, Trachonitæ *scilicet*, & Gaulanitæ, & Hippeni, & Gadaritæ, majori ex parte ut seditiosi & fugitivi, & quos probra pace admissa ad bellum incitabant, capta erat mensis Gorpiæi die VIII.

[a] Ο μέντοι ὄχλος *Big.* [b] Ἐν εἰρήνῃ *Big.*

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΤΕΤΑΡΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO QUARTO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅσα [b] φρούρια παρέλαβον οἱ Ρωμαῖοι, καὶ ὡς ἐκ τῆς Σεμεχωνιτῶν λίμνης.

1. *Quot castella in potestatem Suam redegerunt Romani, deque lacu Semechonitarum.*

β'. Ἐκφρασις Γαμάλας πόλεως, καὶ ὅσα ἔπαθον Ρωμαῖοι πολιορκοῦντες αὐτήν. ὅτι καὶ Ἀγρίππας, Ρωμαίοις συνεισιόντας τοὺς ὁμοφύλους ἀθρήσαλῶν, ὑπὸ σφενδόνης ἐβλήθη λίθῳ.

2. *Descriptio urbis Gamalæ, quæque passi sunt Romani in ejus obsidione: quodque Agrippa, dum populares suos ad fœdus cum Romanis hortaretur, lapide à funda percussus est.*

γ'. Ὡς καταῤῥίψαντες Ρωμαῖοι τὸ τεῖχη Γαμάλας, καὶ εἰσελθόντες, αὖθις μὴ μεγάλων κινδύνων ἀπηλάθησαν.

3. *Quod Romani, postquam Gamalæ mœnia dejecissent, urbem ingressi, inde magno cum periculo repulsi erant.*

δ'. Ὅπως Οὐεσπασιανὸς σὺν ὀλίγοις ἀπελείφθη καὶ μόλις ἐξέφυγεν· ὅτι καὶ ὁ δεκάρχης Ἐβούτιος ἔπεσεν. καὶ περὶ Γάλλου ἑκατοντάρχου Γάλλου.

4. *Quomodo Vespasianus cum paucis relictus erat, & ægre evasit: quodque Ebutius decurio pugna cecidit. Deque Gallo centurione.*

ε'. Ὅπως ἀθυμοῦσαν τὴν στρατιὰν ἔτι τοῖς πταίσμασι λόγοις ἀνεκλήσατο· καὶ ὡς πάλιν εἰς πολιορκίαν παρεσκευάσθη.

5. *Quomodo Vespasianus exercitum, ex adversis casibus despondentem, verbis recreavit: utque iteram paratus erat ad urbem obsidendam.*

ς'. Περὶ τοῦ Ἰταβυρίου ὄρους, καὶ ὡς ὑπὸ Πλακίδου ἥλω.

6. *De monte Itabyrio, & quomodo à Placido captus erat.*

ζ. Ἅλωσις Γαμάλας. καὶ ὡς ἀδεὴς ἐκεῖθεν πλὴν δύο γυναικῶν διέφυγεν.

7. *Excidium Gamalæ. quodque nemo præter duas mulierculas effugit.*

η'. Ὅπως Γίσχαλα, μόνη ἀπολειφθεῖσα ἀχείρωτον, Ἰωάννης ὁ τοῦ Λευΐ ἐστασίαζεν· καὶ ὡς Οὐεσπασιανὸς ἐπ' αὐτὴν μὲν Τίτον ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ εἰς Καισάρειαν ὑπέστρεψεν.

8. *Quomodo in urbe Gischalorum, quæ sola relicta erat indomita, Joannes Levi filius seditionem movit: utque Vespasianus contra eam Titum misit, ipse vero Cæsaream reversus est.*

θ'. Ὅπως Τίτος λόγοις ἐπειρᾶτο [c] αὐτοὺς προσάγεσθαι, Ἰωάννης δὲ, πείσας [d] αὐτοὺς ταύτην ὑπερθέσθαι τὴν ἡμέραν, νύκτωρ εἰς Ἱεροσόλυμα φεύγει· ἡ δὲ πόλις ἅμα ἡμέρᾳ δέχεται Τίτον.

9. *Quomodo Titus nitebatur cives sibi verbis conciliare; Joannes vero, cum eis persuasisset unius diei moram facere, nocte fugit Hierosolyma: atque urbs prima luce Titum recipit.*

ι'. Ὅπως ἐδέξαντο Ἰωάννην ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ περὶ τῆς γενομένης ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ χώρᾳ στάσεως.

10. *Quomodo Joannem excipiunt Hierosolymis: & de seditione in urbe & vicina regione excitata.*

ια'. Περὶ τῶν ζηλωτῶν, οἷα κακὰ ἔπραξαν.

11. *De Zelotis, & quæ facinora patrarunt.*

ιβ'. Ὅπως ὁ δῆμος ἐπανέστη τούτοις, Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως αὐτὸν παροξύναντος· καὶ περὶ ὧν οἱ ζηλωταὶ διὰ κλήρων εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπέβαν.

12. *Quomodo populus in eos insurrexit, incitati ab Anano pontifice: deque iis quæ Zelotæ per sortes fecerunt contra pontificatus dignitatem.*

ιγ'. Δημηγορία Ἀνάνου πρὸς δῆμον κατὰ τῶν ζηλωτῶν.

13. *Anani ad populum concio contra Zelotas.*

ιδ'. Ὅπως ἀντιπαρετάξαντο ἀλλήλοις οἵ τε ζηλωταὶ, καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀνανον· καὶ ὡς ὠθοῦντο οἱ τοῦ δήμου τοὺς ζηλωτὰς, ἠνάγκαζον εἰσὶς τοῦ ἱεροῦ γενέσθαι.

14. *Quomodo acies adversas instruxerant Zelotæ & Ananus cum suis: atque populus, pulsis Zelotis, eos in templum se recipere cogebant.*

[a] Κεφάλαια τοῦ δ'. λόγου τῆ Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἁλώσεως in Cod. Urbinate. [b] Οἷα Φρ. Urb. [c] Αὐτοῖς ἐξάγεσθαι in Cod. Urb. [d] Αὐτὸν Urb. αὐτοῖς Vat.

15. *Quomodo Joannes, ad Zelotas miſſus legatus de pace ineunda, magis eos irritavit; adeo ut Idumæos in auxilium acciverint.*

ιε'. Οπως Ιωάννης, πεμφθεὶς πρεσβευτὴς πρὸς τοὺς ζηλωτὰς περὶ διαλύσεως, μᾶλλον αὐτοὺς παρώξυνεν, ὡς καὶ τοὺς Ιδυμαίους εἰς συμμαχίαν [a] προσκαλέσασθαι.

16. *Quod Idumæi accerſiti ſtatim venerunt, atque excluſi pernoctarunt extra urbem: ad quos verba facit Jeſus pontifex.*

ις'. Ως Ιδυμαῖοι κληθέντες εὐθὺς ἦλθον, καὶ ἀποκλεισθέντες ἔξω τῆς πόλεως ηὐλίσαντο· πρὸς οὓς ἀρχιερεὺς Ιησοῦς ἐδημηγόρησεν.

17. *Quod Zelotæ, ſectis portarum vectibus dum vehementiſſima ingrueret tempeſtas, Idumæos introduxerunt, inimicos comprehenderunt, & multis injuriis civitatem affecerunt.*

ιζ'. Ως, χειμῶνος σφοδροτάτου καταῤῥαγέντος, ἐδωκήσαν οἱ ζηλωταὶ, νύκτωρ τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν πρίσαντες, εἰσαγαγεῖν τοὺς Ιδυμαίους, καὶ τῶν τε δυσμενῶν κρατῆσαι, καὶ πολλὰ κατὰ τῆς πόλεως κακὰ διαπράξασθαι.

18. *Anani & Jeſu pontificum cædes.*

ιη'. Αναίρεσις τῶν ἀρχιερέων Ανάνου καὶ Ιησοῦ.

19. *Quomodo Zelotæ turbam promiſcuam, veluti animantia ratione carentia, interfecerint: deque Zacharia filio Baruch palam & audacter occiſo.*

ιθ'. Οπως οἱ ζηλωταὶ τὸν εἰκαῖον ὄχλον, ὥσπερ ἄλογα ζῶα, κατέσφαξαν· καὶ περὶ Ζαχαρίου [b] υἱοῦ Βαρὲχ, μετὰ παῤῥησίας ἀναιρεθέντος.

20. *Quomodo Idumæi, indigne ferentes Zelotarum facinora, domum diſceſſerunt: utque ab illis liberati, majorem ſtragem ediderunt in civitate.*

κ'. Οπως δεινοπαθήσαντες Ιδυμαῖοι, ἐφ' οἷς οἱ ζηλωταὶ ἐποίουν, ἀνεχώρησαν οἴκοι· καὶ ὡς, ἐκείνων ἀπαλλαγέντες, πλείονας κατὰ τῆς πόλεως ἀπέκτειναν.

21. *Ut Romanos adverſus Judæos ire deſiderantes in præſens cohibuit Veſpaſianus.*

κα'. Ως Οὐεσπασιανὸς Ρωμαίους, κατὰ Ιουδαίων ὁρμῶντας, ἀνέστειλε μὴ πολεμεῖν τέως.

22. *Quod multi è Judæis ad Romanos tranſfugiebant, & propter immanitatem Zelotarum, & quia ab ipſis occiſos ſepultura prohibebant.*

κβ'. Οτι [c] πολλοὶ τῶν Ιουδαίων ἠυτομόλων [d] πρὸς τοὺς Ρωμαίους, διά τε τὴν ὠμότητα τῶν ζηλωτῶν, καὶ διὰ τὸ μὴ ταφῆς ἀξιοῦν τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἀναιρεθέντας.

23. *Quomodo Joannes Levi filius paulatim dominatum occupavit.*

κγ'. Οπως Ιωάννης ὁ τοῦ Λευΐου κατ' ὀλίγον ἐτυράννησεν.

24. *Quæ mala patrarunt Zelotæ in Maſada caſtello, dum Paſchatis feſtum ageretur: deque aliis diverſis latronibus.*

κδ'. Οπόσα κακὰ, τὸ Φρούριον [e] Μασάδαν οἱ ζηλωταὶ χειρωσάμενοι, ἐν αὐτῷ τῷ πάσχα εἰργάσαντο· καὶ περὶ ἄλλων διαφόρων ληστῶν.

25. *Quomodo Veſpaſianus & Gadaram in poteſtatem ſuam redegit; & ſeditioſos fuga elapſos, miſſo in eos Placido, interfecit: & dein urbeculas finitimas & vicos occupavit.*

κε'. Οπως Οὐεσπασιανὸς τήν τε Γάδαρα εἷλεν· καὶ τοὺς στασιαστὰς ἐκφυγόντας, Πλάκιδον πέμψας, ἀπέκτεινεν. ἔπειτα καὶ τὰς περιοικίδας πολίχνας τε καὶ κώμας κατέσχεν.

26. *Quomodo Vindex in Gallia à Nerone defecit: utque Veſpaſianus, vicis omnibus everſis, etiam Hierichuntem capit.*

κς'. Οπως Οὐίνδιξ κατὰ τῆς Γαλατίαν ἀπέστη Νέρωνος· καὶ Οὐεσπασιανὸς, τὰς κώμας πάσας καταστρεψάμενος, λαμβάνει καὶ τὴν Ιερειχώ.

27. *Hierichuntis urbis, & Campi magni, ut vocatur, deſcriptio: deque fonte in ea, & miraculo ab Eliſſæo edito. inſuper & de lacu Aſphaltitide & Sodomis.*

κζ'. Εκφρασις τῆς πόλεως Ιεριχοῦντος, καὶ τοῦ καλουμένου Μεγάλου πεδίου· καὶ περὶ τῆς ἐν αὐτῇ πηγῆς, καὶ τοῦ γενομένου θαύματος ὑπὸ Ελισσαίου. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆς Ασφαλτίτιδος λίμνης καὶ τῶν Σοδόμων.

28. *Quomodo Veſpaſianus, exitus Hieroſolymitis occludens, præſidia in civitatibus ſubactis collocavit; & urbem Geraſam, miſſo in eam Lucio, vaſtavit.*

κη'. Οπως Οὐεσπασιανὸς, τοῖς ἐν Ιεροσολύμοις τὰς ἐξόδους ἀποτειχίζων, φρουρὰς ἐν ταῖς χειρωμέναις πόλεσι καθίστησι, καὶ Γέρασαν πόλιν Λέκιον πέμψας ἐπόρθησεν.

29. *Quomodo Nero occiſus eſt, & Galba declaratus imperator; deinde Otho, & poſt eum Vitellius: qui, cum brevi imperaſſent, fato omnes ceſſerunt.*

κθ'. Οπως ἀνῃρέθη Νέρων, καὶ Γάλβας ἀνηγορεύθη, εἶτα Ωθων, ἔπειτα Βιτέλλιος, δι' ὀλίγον ἄρξαντες, πάντες ἐτελεύτησαν.

30. *De Simone tyranno, & quænam geſſit adverſus Zelotas.*

λ'. Περὶ Σίμωνος τυράννου, καὶ ὅσα κατὰ τῶν ζηλωτῶν ἔπραξεν.

31. *De urbe Chebrone, quam habitavit proavus noſter Abramus.*

λα'. Περὶ Χεβρὼν τῆς πόλεως, ἐν ᾗ κατῴκησεν ὁ προπάτωρ [f] Αβραμος.

32. *Ut, Simone Idumæam percurſante, Zelotæ uxorem ejus ſtructis inſidiis diripiunt.*

λβ'. Ως δὲ Σίμωνος τὴν Ιδυμαίαν καταστρέχοντος, οἱ ζηλωταὶ τὴν γυναῖκα λοχήσαντες διαρπάζουσιν.

33. *Iterum de Galba, deque illis qui poſt eum Romæ imperarunt, & diem ſupremum obierunt.*

λγ'. Περὶ Γάλβα αὖθις, καὶ τῶν μετ' αὐτὸν κρατησάντων ἐν Ρώμῃ, καὶ ἀπολωλότων.

34. *Quod Veſpaſianus & toparchiam Gophniticam & Acrabatenam ſubegit, aliaſque urbeculas.*

λδ'. Οτι Οὐεσπασιανὸς αἱρεῖ τήν τε Γοφνητικὴν καὶ [h] Ακραβατηνὴν τοπαρχίαν, καὶ ἕτερα πολίχνια.

35. *Rurſus de Simone tyranno, & malis quæ paſſa eſt civitas; utque populus, diſſentientes à Zelotis, Simonem contra eos in urbem introduxit.*

λε'. Περὶ Σίμωνος αὖθις τυράννου, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει κακῶν· καὶ ὅπως, στασιάσας πρὸς τοὺς ζηλωτὰς, τὸν Σίμωνα κατ' αὐτῶν ἐν τῇ πόλει εἰσήγαγεν.

a Εκκλίσασαι Urb. b Τοῦ Ιωδαίου μ. Urb. c Οἱ πολλοὶ Urb. d Κατὰ τοὺς P. Urb. e Μάσσαδα Urb. f Al. Αβεράμος. g Ita Urb. τῶν Ιδυμαίων in Editis Aliiſque. h Ακραβατινὴν Urb.

λϛ'. Οπως

λς'. Οπως Βιτέλλιος ἀπὸ Γερμανίας εἰς Ρώμην [a]ἦλθεν.

36. *Quomodo Vitellius Germaniâ profectus est Romam.*

λζ'. Ως οἱ στρατιῶται τὰ κατὰ τὴν Ρώμην πυθόμενοι, Οὐεσπασιανὸν ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα.

37. *Quomodo milites, ubi acceperant quæ Romæ acciderant, Vespasianum declararunt imperatorem.*

λη'. Οπως Οὐεσπασιανὸς, πρότερον τὴν Αλεξάνδρειαν καὶ τὴν Αἴγυπτον χειρώσασθαι ἐσπούδασεν· καὶ ἔκφρασις αὐτῆς τε Αἰγύπτου καὶ τοῦ ποταμοῦ Νείλου.

38. *Quomodo Vespasianus prius operam dedit, ut Alexandriam & Ægyptum in potestatem suam redigeret: Ægyptique descriptio & fluvii Nili.*

λθ'. Οπως τὸν συγγραφέα Ιώσηπον τῶν δεσμῶν Οὐεσπασιανὸς ἀνίησιν.

39. *Quomodo Josephum, qui ista scripsit, è vinculis liberat Vespasianus.*

μ'. Οτι καλῶς ἐχόντων ἐπ' Αλεξανδρείας αὐτῷ τῶν πραγμάτων, εἰς Αντιόχειαν πρότερον ἀφικόμενος Μουκιανὸν προεκπέμπει.

40. *Quod, rebus Alexandriæ bene se habentibus, prius Antiochiam profectus Mucianum præmittit.*

μα'. Οπως ὁ τοῦ Βιτέλλιος στρατηγὸς [b]Καικίνας, τὸ πλῆθος τῶν Οὐεσπασιανοῦ στρατευμάτων ἰδὼν, πείσας τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν στρατιώτας, πρὸς τὸν Αντώνιον ἀυτομολήσας. ἐν ᾧ μεταγνόντων τῶν στρατιωτῶν, καὶ μελλόντων αὐτὸν τῷ Βιτελλίῳ πέμπειν δέσμιον, φθάσας Αντώνιος Πρῖμος, διέφθειρε πολλοὺς, καὶ τὸν Καικίναν τῷ Οὐεσπασιανῷ ἀνέπεμπε.

41. *Quomodo Vitelliani exercitus dux Cæcinas, conspecta ingenti militum Vespasiani multitudine, suis persuasit militibus ad Antonium transire. interea, dum milites facti pœniteret, atque in eo essent, ut Cæcinam ad Vitellium vinctum mitterent, eos prævenit Antonius Primus, multosque interfecit, & Cæcinam remittebat Vespasiano.*

μβ'. Οτι Βιτέλλιος ἡττηθέντος καὶ ἀναιρεθέντος, Οὐεσπασιανὸς εἰς Ρωμην ὥρμησεν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Τῖτος [c]ὑπέστρεψεν εἰς Ιεροσόλυμα.

42. *Quod, Vitellio victo & interempto, Vespasianus Romam ire contendit, & filius ejus Titus reversus est Hierosolyma.*

---

[d]ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Δ'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER IV.

ΚΕΦ. α'.

Τῆς Γαμάλας πολιορκία καὶ ἅλωσις.

ΟΣΟΙ δὲ μὴ τὴν Ιωταπάτων ἅλωσιν Γαλιλαῖοι Ρωμαίοις ἀφεστήκεσαν, ὅτε τὸ Ταριχαίας ἡττηθέντων παρεχώρησε· καὶ παρέλαβον πάντα Ρωμαῖοι τὰ φρούρια, καὶ τὰς πόλεις, πλὴν Γισχάλων καὶ τῶν τὸ Ιτουραῖον ὄρος [e]κατειληφότων. συνέστη δὲ τούτοις καὶ Γάμαλα πόλις Ταριχαίων ἄντικρυς ὑπὲρ τῆς λίμνης κειμένη. ἡ δὲ Αγρίππα λήξεως αὕτη

CAP. I.

Gamalæ urbis obsidio & excidium.

QUICUNQUE autem Galilæorum post Iotapatorum excidium à Romanis defecerant, hi se iis dediderunt postquam superati erant Tarichæatæ: & Romani castella omnia & civitates accipiebant, præter Gischala & qui montem Itabyrium occupaverant. Cum istis autem conspirabat Gamala, urbs in ora lacus Tarichæis obversa. ad fines autem Agrippæ perti-

Galilæa fere omnis dedita Romanis.

a Διῆλθεν *Urb.* b Καικίνας in quibusdam *MSS.* Κικίλιος in *Aliis.* c *Al.* ὑπέστρεφεν. d Ιωσήπου περὶ ἁλώσεως λόγος πρῶτος *Bod.* e Κατειλήφοτων *Big.*

pertinebat, itemque Sogane, & Seleucia. Et hæ quidem Gaulanitidis regionis ambæ, (ſuperioris quippe, quæ Gaulana vocatur, pars erat Sogane, & inferioris Gamala) Seleucia vero ſita ad Semechonitarum lacum. Huic quidem latitudo eſt ſtadiorum triginta, longitudo vero ſexaginta, paludeſque ſuas extendit uſque ad locum Daphnen *dictum*, cætera deliciis abundantem, fonteſque habentem; qui minorem, ut vocatur, Jordanem augentes ſub fano * Bovis aureæ, *eum* immittunt in majorem. Et Soganes quidem atque Seleuciæ incolas, ſub initium defectionis, ſibi fœdere adjunxerat Agrippa: Gamala vero ei ſe dedere nolebat, freta locorum difficultate magis quam Iotapata. Jugum namque aſperum, ab alto monte porrectum, in medio tendonem erigit: atque ubi eminere incipit ſe aliquantulum protendit, eadem à parte anteriori ac à poſteriori declivitate, ut cameli figuram referat; unde nomen etiam duxit, quanquam indigenæ id accurate non exprimant. Et à latere quidem & à fronte diffinditur in profundos hiatus: à tergo vero ubi montí jungitur non adeo inacceſſum eſt; atque id indigenæ, foſſa per obliquum exciſa, invium fecerunt. Ejus autem ad latus acclive domus crebræ admodum erant ædificatæ, atque urbs pendenti ſimilis in ſe à vertice accuminato ruitura videbatur: & ad meridiem quidem vergebat. Ejus vero à meridie collis prærultus urbi erat pro arce: ſuperque eam præcipitium erat muris non incluſum, in vallem profundam deſpectans. Fons etiam intra murorum ambitum erat, in quem urbs deſinebat.

Semechonites lacus.

Gamalæ ſitus.

τε ἰῶ, ἡ [a] Σωγάνη ἡ Σελεύκεια. ἡ [b] αἱ μὲν ἀπ' Γαυλανίτιδος ἀμφότεραι· ἡ μὲν γὰρ ἄνω καλυμένη Γαυλανὰ μέρος ἰῶ ἡ Σωγάνη, ἡ κάτω δὲ ἡ Γάμαλα· Σελεύκεια δὲ πρὸς τῇ Σεμεχωνιτίδι λίμνῃ. ἔστι τετράκοιλα μὲν εὖρος, ἑξήκοντα δὲ μῆκος σταδίων· ἀφήκει δὲ αὐτῆς τὰ ἕλη μέχρι [c] Δάφνης χωρίου, τὰ τε ἄλλα τρυφερᾶς, καὶ πηγὰς ἔχοντος, [d] αἳ, πέφυκαι τὸν μικρὸν καλούμενον Ιορδάνην ὑπὸ τὸ τῆς χρυσῆς βοὸς [e] νεὼ, προσεμπίπτουσι τῷ μεγάλῳ. τοὺς μὲν οὖν ὑπὸ Σωγάνῃ καὶ Σελευκείαν, [f] ἅμα τῇ ἀρχῇ τῆς ἀποστάσεως, δεξιᾶς Ἀγρίππας προσηγάγετο· Γάμαλα δὲ ὁ προσεχώρει, πεποιθὼς τῇ δυσχωρίᾳ, πλέον τῶν Ἰωταπατηνῶν. τραχὺς γὰρ αὐχὴν, ἀφ' ὑψηλοῦ κατατείνων ὄρους, μέσον [g] ἐπαίρει τένοντα· μικρὸν δὲ ὑπερεχὼν εἰς τὸ μεταξὺ ὀκκλίνων ὅσον κατόπιν, ὡς εἰκάζειν καμήλῳ τὸ σχῆμα, ἀπ' ἰῶ ἐπωνομάσθη· ὃ τραχὺ τῆς πλήσεως οὐκ ἐξακριβοῦνται τῶν ἐπιχωρίων. κατὰ πλευρὰν μὲν οὖν καὶ πρόσωπον εἰς φάραγγας ἀβάτους διείργει· ὃ κατ' ὄπισθεν δὲ ὀλίγον ἀναφαίνει τῆς δυσχωρείας, ὅθεν ἀπόρθητος ἦν ὄρους, ἡ τοῦτο ἐπιχειρήσασι πρόσβασις χώραν δύσβατον οἱ ἐπιχώριοι κατεσκεύασαν. πρὸς ὀρθίῳ δὲ τῇ λαγόνι, δεδομημένοι πεπύκνωνται οἰκίαι, ἀνέμοις ἐπ' ἀλλήλαις αἱ οἰκίαι, κρημνιζομένη τε ἡ πόλις εἰκῇ [h] κατέρχεται εἰς ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ὀξύτητος· καὶ πρὸς μεσημβρίαν μὲν ἔκλινεν. ὁ νότιος δὲ αὐτῆς ὄχθος, εἰς ἄπειρον ὕψος ἀνατείνων, ἄκρα τῆς πόλεως [i] ἰῶ· ἀπότομος δὲ ὑπὲρ αὐτὴν κρημνὸς ἦν, εἰς τὴν βαθυλάκκην καταλήγων φάραγγα. πηγὴ δὲ ἐντὸς μὲν τείχους, ἐφ' ἰῶ δὲ ἄκρᾳ κατέληγεν.

Gamalæ civitas expugnatu difficilis.

2. Cum civitas ita eſſet à natura expugnatu difficilis, eam *tamen* foſſis & cuniculis adhuc firmiorem reddidit Joſephus, cum ei muniendæ operam daret. Qui vero eam tenebant, loci quidem natura audentiores facti erant quam Iotapateni; multo autem pauciores qui pugnæ idonei: locique firmitate freti ne hoſtes quidem ſuperiores putabant. nam virorum plena erat civitas, qui in eam, utpote valide munitam, confugerant. qua re fiebat, ut miſſis ab Agrippa ad eam obſidendam per menſes ſeptem reſtiterint.

Β'. Οὕτως ὅσαι φύσει [k] δύσμαχοι τὴν πόλιν τειχίζων ὁ Ἰώσηπος ἐπέσπευσεν ὀχυρωτέραν ὑποθήκαις τε καὶ διώρυξιν. ἡ δὲ ἐν αὐτῇ, φύσει μὲν ἧττον θαρραλεώτεροι τῶν κατὰ τὸν Ἰωταπάτην ἦσαν· πολὺ δὲ ἐλάττους μάχιμοι, καὶ τῷ τόπῳ πεποιθότες οὐδὲ πλείονας ὑπελάμβανον. πεπλήρωτο γὰρ ἡ πόλις ἀφ' ἑτοίμου ὀχυρότητα [l] συμφυγόντων, παρὰ καὶ τοῖς ὑπ' Ἀγρίππα προπεμφθεῖσιν ὑπὸ τὸν πολιορκίαν διέσχεν ὑπὲρ μῆνας ἑπτά.

Veſpaſianus ex Ammaunte profectus Gamalam obſidet.

3. Atqui Veſpaſianus ex Ammaunte profectus, ubi pro Tiberiade caſtra poſuerat (Ammaus autem, ſi quis nomen interpretetur, aquæ calidæ vocantur: ibi enim fons eſt ſanandis corporum vitiis idoneus) *inde* Gamalam pervenit. Et civitatem quidem omnem in ejuſmodi poſitura cuſtodia circundare non valebat: qua vero fieri poſſet excubias collocat, montemque ſuperiorem occupabat. Cum autem milites caſtra ſuper eo pro more poſuiſſent, aggeres à tergo jacere incipiebat, & ad orientalem quidem ejus partem, quà in loco ſupra

Γ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ἄρας ἀπὸ [m] Ἀμμαοῦς, ἔνθα πρὸ τῆς Τιβεριάδος ἐστρατοπεδεύκει· μεθερμηνευομένη δὲ Ἀμμαοῦς, θερμὰ λέγοιτ' ἄν, ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πηγὴ θερμὸν ὑδάτων πρὸς ἄκεσιν ἐπιτηδείως· ἀφικνεῖται [n] πρὸς τὴν Γάμαλαν. καὶ πᾶσαν μὲν κυκλώσασθαι φυλακῇ τὴν πόλιν οὐκ [o] οἷός τε ἦν ὅτι ἀφεκειμένην· πρὸς δὲ τοῖς δυνατοῖς φρουρὰς [p] καθίστησι, καὶ ὃ ὑπερκείμενον ὄρος καταλαμβάνεται. τειχισαμένων δὲ ὥσπερ ἔθος τὰ στρατόπεδα ὑπὲρ [q] αὐτῶν στρατόπεδον, χώματα ἤρχετο [r] κατ' ὄπισθεν, καὶ ὃ μὲν κατ' ἀνατολὰς αὐτῶν μέρος, [s] ὅπερ ὁ ἀνωτάτω τῆς πόλεως

a Σωτάνη & Σάτανις in *MSS.* *b* Sc. Gamala & Sogane. *c* Quia deliciosus copia fontium, inde forsan nomen habet ex similitudine Daphnes Antiochenæ. *Cellarius* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 294. Vide annon debeat legi Δάνης pro Δάφνης. nam ad regionem urbis Dan se hic lacus extendit, & regio urbis Dan fontem habet, à quo primum conspicuus lobi incipit. Certe de Daphne Antiochena, longe hinc remota, ne cogitari quidem hîc oportet. *Relandus* in *Paleſt. S.* p. 263. *d* Αἱ πτέφυκαι & mox προσπίπτουσι. *e* Νεὼ *Big.* *f* Ὑπὸ τὴν ἀρχ. *Big.* *g* Ἐπίσχει *Big.* *h* Ita cum *Cod. Big.* κατατέχων in *Editis Aliiſque.* *i* Ita diſtinguo & lego cum *Editis Aliiſque*: niſi quod ἦν poſt κρημνὸς adjiciam è *Cod. Busb.* ἄκρα τῆς πόλεως ἦν ἀπότομος. ὁ δ' ὑπὲρ αὐτὴν κρημνὸς *Big.* quo modo forſan *Ruſinus*, qui vertit, *uſque arcem ſine muro civitati præbebat, ruinæſque ſuperior ad profundam pertinens vallem.* *k* Δυσμάχητοι *Big.* & *Voſſ.* *l* Ita *Big.* συμφυγόντων in *reliquis.* *m* Ἀμμαοῦς *Big.* Vide ad p. 795. nt & *Cellarium* in *Geog. Ant.* l. 3. c. 13. p. 301. & *Relandum* in *Paleſt. S.* p. 304. *n* Ita *Big. Busb. Rhed.* πρὸς Γάμαλα in *Editis Aliiſque.* *o* Sic *Big.* οἷόν τε in *ceteris.* *p* Καθίστη *Busb. Rhed. Voſſ.* & *Big.* *q* Ita *Big. Busb.* & *Rhed.* tam hîc loci quam paulo infra. αὐτὰς in *Editis Aliiſque.* *r* Ita diſtinguo. antea erat κατ' ὄπισθεν. ἡ τὸ μὲν κ. *s* Vocem ὅπερ non agnoſcunt *Busb.* & *Rhed.* * Al. *Vitulæ aureæ.*

a Στρα-

πόλεως πύργος ἦν, ἐφ' ᾧ ὁ πέμπτον καὶ δέκατον [a] ἐστρατοπεδεύκει τάγμα· καὶ ὁ πέμπτον μέν, τὴν μέσην ἐξειργάζετο τὴν πόλιν, τὰς διώρυγας δὲ [b] ἀνεπλήρου καὶ τὰς φάραγγας ὁ δέκατος. καὶ τούτῳ προσελθόντα τοῖς τείχεσιν Ἀγρίππαν τὸ βασιλέα, καὶ περὶ παραδόσεως τοῖς ἐφεστῶσι πειρώμενον προσλέγειν, βάλλει τις τὸ σφενδονητὴν καὶ τὸ δεξιὸν ἀγκῶνα λίθῳ. καὶ ὁ μέν, ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀπήχθη περιεχόμενος. Ῥωμαίους δὲ ἐπήγειρεν εἰς τὴν πολιορκίαν, ὀργή τε περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ περὶ σφῶν αὐτῶν δέος· ὁ γὰρ ἀπολείψειν ὠμότητος ὑποβολὴν κατ' ἀλλοφύλων καὶ πολεμίων, τοὺς περὶ ὁμόφυλον καὶ τὸ συμφεύγοντας αὐτοῖς σύμβουλον ὅπως ἀχριωθείας.

Agrippa lapide percutitur.

γ'. δ'. [c] Σωτελεσθέντων οὖν τῶν χωμάτων ἅπαν, πλήθει χειρῶν καὶ τῶν περιπιπτόντων ἔθει, περῶσιν τὰς μηχανάς. ⓐ δὲ περὶ τὸν Χάρητα καὶ Ἰώσηπον, ὅτι γὰρ ἦν τῶν καὶ τὴν πόλιν δυνατώτατοι, καίπερ καταπεπληγότας τοὺς ὁπλίτας πάντων, ἐπειδὴ μάχει πολλῷ περὶ τὸν πολιορκίαν ἀνθέξειν οὐκ ὑπελάμβανον, ὕδατι καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδείοις μὴ διαρκοῦσιν· ὠθισάμενοι δὲ ὅμως ὑπῆγον ὑπὸ τὸ τεῖχος. καὶ περὶ ὀλίγον μὲν ἀπεμύναντο τοὺς περῶντας τὰς μηχανάς, βαλλόμενοι δὲ τοῖς [d] καταπελτικοῖς, καὶ τοῖς πετροβόλοις, ἀνεχώρουν εἰς τὴν πόλιν. καὶ περῶντες οἱ Ῥωμαῖοι τεῖχος τοὺς κριούς, ἀφῆκεν μὲν ὁ τεῖχος· ὑπὲρ δὲ τὸν [e] ῥιφθέντων εἰσερχόμενοι, μετὰ πολλοῦ σαλπίγγων ἤχου, καὶ κέλευσι τῶν ὅπλων, αὐτοί τε ἐπαλαλάζοντες συνέρρηγνυντο τοῖς κατὰ τὴν πόλιν. εἰ δέ, τινας μὲν [f] κατὰ τὰς περόδους εἰσόδους εἰσιόντας, περιστῆσαι χορὸν ἐκώλυον, καὶ καρτερῶς τοὺς Ῥωμαίους ἀνέκραγον. βιαζόμενοί τε ὑπὸ πολλῶν, καὶ πάντοθεν περιπίπτειν, καὶ περὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς πόλεως, περισκεμμένοις τοῖς πολεμίοις ἐξ ὑποφορᾶς ὑπεστρέφοντες, συνώθουν εἰς τὸ κάταντες, καὶ τῇ φύσει καὶ δυσχωρίᾳ θλιβομένους ἀνήρουν. οἱ δὲ μήτε τοὺς κατὰ κορυφὴν ἀμύνασθαι δυνάμενοι, μήτε διεκπαίειν τὸ σφετέρων περὶ βιαζομένων, ὅπη τὰς οἰκίας τῶν πολεμίων, περῶσιν ἦν ἦσαν, ἀνέφευγον. αἱ δὲ ταχέως [g] κατερείποντο πληθόμεναι, καὶ ὁ βάρος μὴ [h] φέρουσαι· κατέσειε δὲ πολλὰς μία τῶν ὑπ' αὐτὴν πεσοῦσα, καὶ πάλιν ἐκείνας τὰς ὑπ' αὐτάς. τοῦτο πλείστους διέφθειρε τῶν Ῥωμαίων, ὑπὸ γὰρ ἀμηχανίας, καίτοι σωιζόμενοι ὁρῶντες, ἐπεπίδων τοῖς ἔργοις. καὶ πολλοὶ μὲν κατεχώννυντο τοῖς ἐρειπίοις, πολλοὶ δὲ ὑποφεύγοντες, μέρη τοῦ σώματος κατελαμβάνοντο, πλείστους δὲ ὁ κονιορτὸς ἄγχων ἀνῄρει. συνεργεῖν Θεῶν τοῦτο Γαμαλεῖς ὑπελάμβανον, καὶ τῆς κατὰ σφᾶς ἀμελοῦντες βλάβης ἐπέκειντο, περῶσί τε τὰ τεῖχη τοὺς πολεμίους [i] ἀνώθουν, [k] καὶ τοὺς κατολισθαίνοντας οἱ ὀξέσι τοῖς γεννωπῖς, [l] ἢ ἀεὶ τοὺς πίπτοντας, ὑπερθεν βάλλοντες, ἐκτεινον. καὶ τὰ μὲν ἐρείπια χερμάδων [m] πλῆθος αὐτοῖς, σίδηρον δὲ παρεῖχον ⓐ τῶν πολεμίων νεκροί. ὥστε-

Chares & Josephus quidam Gamalenſium duces.

Romani muros Gamalæ arietibus quatiunt.

In urbem ingreſſi magnam cladem accipiunt.

urbem editiſſimo turris erat, ubi legio decima & quinta caſtra poſuerant: & quinta quidem contra mediam civitatem opus abſolvebat; foſſas autem & valles replebat decima. Interea cum ad mœnia acceſſiſſet rex Agrippa, & de deditione ad eos qui ſuper muris ſtabant verba facere conaretur, funditorum quidam dextrum ejus cubitum lapide percutit. Et ille quidem celeriter à familiaribus ſuis circumſeptus eſt. Romanos autem & ira ob regem *ſauciatum*, & ſui metus ad obſidionem protinus incitabat; nihil quippe crudelitatis *Judæos* in alienigenas atq; hoſtes prætermiſſum ire credentes, qui in popularem ſuum, & quæ è re ipſorum eſſent ſuadentem, ſævitiam exercuerunt.

4. Itaque aggeribus cito perfectis, & ob militum multitudinem & quod opere aſſuefacti eſſent, machinas adducebant. Chares autem & Joſephus, (nam illi potentiſſimi eorum qui in urbe erant) armatis, licet metu perculſis, ordinandis operam dant, quoniam non diu obſidionem ſuſtineri poſſe arbitrabantur, cum aquæ aliorumque neceſſariorum copia non abundarent: ſimulque ac eos adhortati eſſent ad mœnia eduxerunt. Et ad breve quidem tempus propulſabant eos qui machinas adducebant: catapultis autem & balliſtis percuſſi in urbem ſe recipiebant. Atque Romani, tribus ex locis arietes adducentes, murum quidem concutiunt: qua vero dejectus erat irruentes magno cum tubarum ſonitu & armorum ſtrepitu, ipſorumque etiam clamore, cum iis qui in urbe erant prælio congrediebantur. Illi autem paululum quidem ad primos aditus *Romanis* inſtantes ne ultra progrederentur obſtabant, eoſque fortiter repellebant. cumque ſuperati eſſent à multitudine illorum, qui eos undique urgebant, compulſique ut ad excelſa civitatis loca refugerent, tum demum converſi & hoſtes inſtantes adorti in declivia eos contrudebant, locorumque anguſtia & difficultate compreſſos interficiebant. Romani autem, cum neque à vertice imminentes depellere, neque in partem aliquam evadere poſſent, ſuis contra ipſos ire nitentibus, in faſtigia domorum hoſtilium (quippe humiles erant) ſe fuga recipiebant. Illæ autem, cum militum plenæ pondus ſuſtinendo non eſſent, ſtatim collapſæ ſunt: & una dejecta multas infra ſe, illæq; alias deturbabant. Quo factum ut pleriq; Romanorum perierint. quippe incerti quid agerent, in tecta inſiliebant, quamvis ea ſubſidere viderent. Atque ita multi quidem ruinis opprimebantur; haud pauci vero, non niſi parte *aliqua* corporis mulctati ſubterfugiebant: plurimoſque pulvis eos ſuffocando enecabat. id quod Gamalenſes à Deo eſſe ipſos adjuvante exiſtimabant: adeoq; ſua damna inſuper habentes hoſtibus inſtabant, eoſque urgendo in tecta propellebant, ac delapſos in aſperis viarum anguſtiis, ut quiſque caderet, telis deſuper miſſis interficiebant. Et ruinæ quidem eis lapidum affatim dabant: ferrum vero mortui hoſtes ſuppeditabant. nam cæſo-

a Ἐστρατοπεδεύκει deeſt *Big.* b Ἀνεπλήρου *Big.* c Σωτελισθέντων τῶν *Big.* συντελισθέντων δὲ τῶν legiſſe videtur *Ruf.* d Καταπέλτοις *Bod.* e Ita *Bod.* ἐμφθέντων *Big.* ἐμφέντων in *Editis Aliiſque.* f Παρὰ τὰς περ. *Big.* g Κατερείπτοντο *Big.* κατερείποντο *Busb. & Rhed.* h Ita *Big.* στέγουσαι in *Editis Aliiſque.* i Sic *Big. & Ruf.* ἀνωθοῦντες in *cæteris.* k Ita lego prout in margine *Cod. Rhed.* nec aliter legiſſe videtur *Rufinus*, qui vertit ad hunc modum, *qui vero per anguſtos viarum clivos cecidiſſent eos telis deſuper miſſis interficiebant.* antea erat καὶ τοὺς καταλιθαίνοντας. l Vide *H. Steph.* in *Theſ. Gr.* v. ἀεί. m Eo modo *Big.* πλέον ἦν in *Editis Aliiſque.* πλέα ἦν in uno *MS.*

a Ant-

cæſorum gladios diſtringentes, contra ſemineces illis utebantur. Porro multi cùm de tectis decidiſſent ſemet ferientes occidebant. quin & terga dantibus ne fuga quidem facilis erat: viarum namque ignorantia, & pulveris craſſitie ſeſe non internoſcentes pererrabant, & circa ſuos cadebant.

Veſpaſiani periculum.

5. Atque illi quidem, qui exitus inveniebant, ex urbe receſſerunt. Veſpaſianus autem, qui laborantibus ſemper intererat (nam vehemens eum dolor occupabat, cum urbem ſuper militem ruere videret) ſuæ ſalutis oblitus, cum ſe paulatim in ſuperiora urbis aſcendiſſe non ſenſiſſet, ubi cum paucis admodum è ſuis media inter pericula relictus erat (neque enim tunc aderat ei Titus filius, ad Mucianum eo tempore in Syriam miſſus) & dare quidem terga neque tutum, neque honeſtum putaſſet; rerum autem quas ab adoleſcentia geſſerat & ſuæ virtutis memor, quaſi Dei afflatu, ex eorum qui ſecum erant corporibus & armaturis teſtudinem facit. atque ita bellum à vertice defluens ſuſtinet: &, neque virorum neque telorum multitudinem formidans, *id facere* perſeverabat, donec hoſtes, ejus animi præſentiam divinam eſſe reputantes, *pugnæ* ardorem remitterent. Cum autem minus acriter inſtarent, ipſe pedem referebat, non prius tergum convertens quam extra muros eſſet. Et plurimi quidem Romani milites ea pugna ceciderunt, in quibus & Ebutius decurio, vir qui non eo tantum prælio quo periit, ſed ubique antea ſe fortiſſimum præſtitit, & mala plurima Judæis intulit. Centurio autem quidam, Gallus nomine, media in turba, cum decem militibus in cujuſdam domum clam ſubiit. cumq; eos qui in ea erant audiviſſet, inter ſe dum cœnarent colloquentes de iis, quæ populus contra Romanos aut pro ſe ſtatuerant (erat enim & ipſe Syrus, itemque Syri qui cum eo erant) nocte illos adortus omnes jugulat, & ad Romanos ſalvus cum militibus evaſit.

Ejus animi præſentia & fortitudo.

Ebutius cadit.

Galli forte facinus.

6. Veſpaſianus autem exercitui adverſorum caſuum cogitatione dejecto, quodque non antea ejuſmodi cladem fuerant experti, maxime vero quod eos puderet ducem in periculis deſeruiſſe, ſolamen adhibebat; nihil quidem de ſe dicens, ut omnino non videretur conqueri: "oportere autem, inquiens, quæ communia "eſſent *omnibus* fortiter ferre, belli naturam "ſecum animo reputantes, quodque nuſquam "ſine ſanguine reportetur victoria. Fortuna "quippe mutabilis *præliantes* circumſtat: cum- "que tot millia Judæorum interfecerint, ipſos "fortunæ viciſſim parvi aliquid pependiſſe. "Atque ut ineptorum eſſe, rebus ſecundis val- "de inſoleſcere, ita ignavorum calamitate ac- "cepta trepidare. velox enim eſt in utram- "que partem mutatio, atque ille fortiſſimus, "cujus ſobrius eſt animus, etiam cum res ma- "le ceciderint, ita ut *idem* maneat, hilari etiam "animo quod perditum erat reparans. Quæ

Veſpaſianus exercitum conſolatur.

αὐτῶντες δὲ τὰ τ πεσόντων ξίφη, χ τ δυσθανατόντων ἐχρῶντο. πολλοὶ δέ, [a] ἀποπίπτοντες ἤδη τ δωμάτων, σφᾶς αὐτὺς βάλλοντες ἔθνησκον. ὧν δὲ ὁδὲ τρεπόντων ἡ φυγὴ ῥᾴδιος. χ γὰρ ἄγνοια τ ὁδῶν καὶ πατχύτητα δ κονιορτῦ, μηδὲ ἀλλήλους ὀκτηνιῶσκοντες ἀνειλοῦντο, καὶ περὶ σφᾶς ἔπιπτον.

ε'. Οἱ μὲν οὖν μόλις εὑρίσκοντες τὰς ἐξόδους, ἀνεχώρησ ἐκ τ πόλεως. Οὐεσπασιανὸς δὲ ἀεὶ τρεσμένοις τοῖς πονουμένοις, ἦν γάρ τι πάθος αὐτὸν εἰσῆλ [b] καταφερόμενον ὁρῶντα περὶ φ τραφῇ τ πόλιν, οὐ λήθῃ δ' [c] κατ' αὐτὸν ἀσφαλῶς γινόμενος, λαθὼν χ μικρὸν ἀνατάτα τ πόλεως [d] προελθών, ἔνθα μέσοις ἐγκαταλείπε τοῖς κινδύνοις μετ' ὀλίγων παντελῶς· ὧδε γὰρ ὁ παῖς αὐτ Τῖτος τότε συμπαρῆν, τυγχανῶν πρὸς Μουκιανὸν εἰς Συρίαν ἀπεσταλμένος· τραπόμενος μὲν οὖν ὅτι ἀσφαλὲς, ὅτε πρέπον ἡγήσατο, μνησθεὶς δὲ τ ἀπὸ νεότητος αὐτ πεπονημένων, ᾗ τ ἰδίας ἀρετῆς, ὥσπερ ἔνθεος γενόμενος, συναισθάνεται μὲν τὰς ἅμα αὐτ [e] τάττε σώμασι ᾗ ταῖς παρουσίαις. ἐνυφίστη δὲ χ κορυφὴν ὑπερρέουσα τ πόλεμον, ᾗ ὅτε ἀνδρῶν πλῆθος ὅτε βελῶν ἐπιπτώσεις [f] ἐπέμενε, μέχρι δ' αὐτοῦ ὅ παράσημα τ ψυχῆς συνιόησαντες οἱ πολέμιοι, ταῖς ὁρμαῖς εἴκουσ. ἀτενώτερον δὲ προσκείμενον, αὐτὸς ὑπὸ πόδα ἀνεχώρει, νῶτα μὴ δεικνὺς ἕως ἔξω δ τείχους ἐγένετο. πλεῖστοι μὲν οὖν Ρωμαίων [g] χ ἐντῦθα ἔπεσον τ μάχῃ, ἐν οἷς ᾗ ὁ [h] δεκαδάρχης Ἔβούτιος, ἀνὴρ δ' οὐδὲν ἧσσον τ παρατάξεως, ἀλλὰ παντχῆ ᾗ πρότερον γενναιότατος φανείς, ᾗ πλεῖστα κακὰ Ἰουδαίοις ἐργασάμενος. ἑκατοντάρχης δέ τις, Γάλλος ὀνόματι, μετ τριάκοντα δεξιωθεὶς ἐν τῇ ταραχῇ, κατέδυ μὲν εἴς τινος οἰκίαν. τ δὲ ἐν αὐτῇ διαλαλήσαι παρὰ δεῖπνον ὅσοι [k] χ τ Ρωμαίων ἢ περὶ σφῶν ὁ δῆμος ἐβουλεύετο, καὶ ἀκροασάμενος· ἦν δὲ αὐτός τε ᾗ οἱ σὺν αὐτῷ Σύροι· τύχῃ δ' ἐπαυίσας, ᾗ πάντας ὑποσφάξας, μετ τ τραπωτῶν εἰς τοὺς Ρωμαίους διασώζε.

ς'. Οὐεσπασιανὸς δὲ [l] ἀθυμοῦσαν τὴν τραπὰν ἐννοίᾳ πλαισμάτων, καὶ διότι τοῖς ὑδαμοῦ τηλικαύτῃ συμφορᾷ [m] κέχρηντο, τόγε μὲν πλέον ἀθυμοῦντας ὅτι τ τραπηνὸν μόνον τοῖς κινδύνοις ἐγκαταλιπεῖν, παρεμυθεῖτο, [n] περὶ μὲν τ καθ' αὐτὸν ὑποστελλόμενος, ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν μέμφεσθαι δοκοίη· "δεῖν δὲ τὰ "κοινὰ λέγων ἀνδρείως φέρειν, τὴν τ πολέμου φύ- "σιν ὑποδυόντας, ὡς ὑδαμοῦ τὸ νικᾶν ἀναμαρτὶ γίνεται, [o] ἡ γὰρ παλίμπους τύχη πρείττων. τοσαύ- "τας μέν τοι μυριάδας Ἰουδαίων ἀπολόντας, αὐτοὺς "ὀλίγων τ Ἰουδαίοις δεδωκέναι συμβαλών. εἰ δὲ "ὥσπερ ἀπειροκάλων τὸ λίαν ἐπαίρεσθαι ταῖς εὐ- "τραγίαις· ὕπνου ἀνάπλεων, τὸ καταπλήττεσθαι ὑπὸ τοῖς "πλαίσμασιν. ὀξεῖα γὰρ ὑπὸ ἀμφοτέρους ἡ μεταβολὴ, "κἀκεῖνος ἄριστος, ὁ καὶ τοῖς [p] ἀτυχήμασι νήφων, ἵνα "μένῃ ᾗ δι' εὐθυμίας ἀναπαλαίων τὰ σφάλματα. τὰ μέντοι

ε'.

a Ἀποπιπτόντων *Voſſ.* quo modo forſan in *Ruſini* codice: quippe vertit, *multi jam præcumbentibus teſtis ſemet inde projiciendo moriebantur.* b Καταφερομένην *Big.* c Καθ' ἑαυτὸν *Big.* d Ἀπελθὼν *Bod.* e Ita *Big.* antea erat, τότε σώματα ταῖς ψυχαῖς. f Ἐμβρι *Big.* g Ρωμαίοι *Big.* h Κατ' αὐτὸν *Bod.* i Δεκήρχης *Bod.* k Ita cum *Big.* & *Bod.* κρινῶ in *Editis Aliiſque.* l Ita *Big.* ἀθυμοῦσάν τι in *Editis Aliiſque.* Forſan fuerit ἀθυμοῦσιν π τὸν τρ. m Sic lego cum Cl. *Boſio.* antea erat ἀνοίᾳ. nullo plane ſenſu. n Ἐκκίχλωτο *Big.* o Ἡμῶν *Big.* p Περὶ μὲν ὧν αὐτ καθ' αὐτὸν *Big.* q Δικαιοῖ δ' ἡ τύχη τ παλίπτωτος *Big.* r Ita cum Cl. *Lowthio*, conjecturam ejus firmante *Ruſino.* antea erat ἀντυχήμασιν.

a Ita

"μέντοι συμβεβηκότα πᾶσι, ὅτι μαλακιαθέντων [a] ἡμῶν, "ὅτι οὐδὲ τῇ τῶν Ἰουδαίων ἀρετῇ γέγονεν. ἀλλὰ "καὶ κάκεῖνοι δ' ἀπλοκτῆσαι, καὶ δι' ἀφαμαρτεῖν ἡμῶν "αὐτοὶ ἡ δυσχωρία. [b] καθ' ἣν οὖν τις ὑμῶν μέμψαι- "το [c] τὴν ὁρμὴν ὡς ἀπερίσκεπτον. ἀναφυγόντων γὰρ ὅπου τοῖς "ὑψηλοῖ τῶν πολεμίων [d] ἑαυτοὺς ἀσφαλίσειν ἐχρῆν, "καὶ μὴ χεῖρ' κορυφῆς ἰσταμένοις τοῖς κινδύνοις ἕπεσθαι· "κρατηθέντας δὲ τὴν κάτω πόλεως, κατ' ὀλίγον ἀσκεπε- "λεῖν τὰς ἀναφυγὰς εἰς ἀσφαλῆ καὶ ἑδραίαν μά- "χην. νυνὶ δὲ ἀκρατῶς ὅπῃ τὴν νίκην ἐπειγόμενοι, τὴν "ἀσφαλείας ἠμελήσατε. ὃ δὲ ἀπερίσκεπτον ἐν πο- "λέμῳ, καὶ τὴν ὁρμὴν μανῶδες, οὐ τοῖς Ῥωμαίων, οἳ "πάντα ἐμπειρίᾳ καὶ τάξει χαλιοῦνται, ἀλλὰ βαρβα- "ρικόν, ᾧ δὴ μάλιστα Ἰουδαῖοι κρατοῦσι. χρὴ τοίνυν ὅπῃ "τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἀναδραμεῖν, καὶ θυμοῦσθαι μᾶλλον, "ἢ τοσοῦτον ἐπὶ τῷ τῆς ἀξίας [e] πάσασθαι. τὴν δὲ ἀεί- "στην ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χειρὸς ἐπιζητείτω σωτη- "ρίαν. οὕτω γὰρ [f] τοῖς ἀπολωλόσι τιμωρήσασθαι, καὶ "τὸν ἀπολόντα ἀμυνοῦσθαι. πυνθάνομαι δὲ ἐγὼ, καθά- "περ νῦν, ὅπῃ τὴν πάσης μάχης προάγων τε ὑμῶν εἰς "τοὺς πολεμίους, καὶ τελευταῖος ἀποχωρῶν.

ζ'. Ὁ μὲν οὖν τοιαῦτα λέγων τῇ γραπτὰν ἀνε- λάμβανε. τοῖς δὲ Γαμαλεῦσι, τοῖς ὀλίγον μὲ θαρρῆ- σαι τὰ κατορθώματα παρέσχε, σωθηλόγως τε συμβάντα καὶ μεγάλως. λογιζόμενοι δὲ ὕστερον ἀφῃρῆσθαι σφᾶς αὐτοὺς καὶ δεξιᾶς ἐλπίδα, τότε μὲν δυνάσθαι ἀφευ- γεν σκοποῦντες, ἤδη γὰρ [g] ἐπέλιπε τὰ πιστεύματα, δεινῶς ἠθύμουν, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἀναπεπόνθεσαν· ἃ μὲν οὖν δυνατὸν ἡμέλουν σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τὰ περιῤῥηχθέντα τοῦ τείχους οἱ γενναιότατοι, καὶ τὰ μέσα τῶν πύργων ἐφύλασσον ⓐ λοιποί. τὰ δὲ Ῥωμαίων [h] ὑπτιωτέρων τὰ χώματα, καὶ πάλιν παραμβύσι εἰσβολῆς, ⓐ πολλοὶ διεδίδρασκον ἐκ τῆς πόλεως, κατά τε δυσβάτων φα- ράγγων, ἧπερ οὐκ ἦσαν φυλακαί, καὶ διὰ τῶν ὑπονόμων. ὅσοι μὲν οὖν, δέει ἔτι ληφθῆναι, παρέμενον, οἱ σὺν δεινῇ [i] διεφθείροντο· παντάχοθεν γὰρ προφὴν τοῖς μάχεσθαι δυναμένοις συνηθροίζετο.

η'. Καὶ οἱ μὲν, ἐν τούτοις πάθεσι διεκαρτέρουν. Οὐε- σπασιανὸς δὲ πάρεργον ἐποιεῖτο τὴν πολιορκίαν, τὸν τὸ [k] Ἰταβύριον κατειληφότας ὄρος, ὃ ὄπισθεν ἔχει μεγάλην πεδίου καὶ Σκυθοπόλεως μέσον· ἦν δὲ τὸ μὲν ὕψος ὅπῃ τριάκοντα σταδίων ἀνίσχει, μόλις προσβατὸν τῷ τὸ προσάρκτιον κλίμα, πεδίον δὲ ὄντι ἡ κορυφὴ [l] σταδίων ἓξ καὶ εἴκοσι, πᾶν τετειχισμένον. ἤγειρε δὲ τοσοῦτον ὄντα τὸν περίβο- λον ὁ Ἰώσηπος ἐν τεσσαρακοντα ἡμέραις, τῇ τε ἄλλῃ χορηγούμενῳ ὕλῃ κάτωθεν καὶ ὕδατι. καὶ γὰρ τοῖς ἐποίκοις μόνον ἦν ὄμβριον. πολλῷ οὖν πλήθει ὅπῃ

"vero nunc acciderunt, neque noſtræ mollitiei "neque Judæorum virtuti accepta debentur: "ſed illis tam pugnæ melioris quam nobis de- "terioris cauſa erat locorum difficultas. qua "in re eſt ut aliquis temeritatis veſtræ alacri- "tatem reprehendat. Nam cum hoſtes in lo- "ca excelſiora refugiſſent, manus continere "debuiſtis, neque pericula ſequi in ſummo "vertice adeunda: ſed, capta urbe inferiori, "paulatim eos, qui in ſuperiora ſe receperant, "ad pugnam certam ſtabilemque provocare. "Nunc autem accidit, ut vehementer ad vi- "ctoriam incitati nullam veſtræ ſalutis ratio- "nem habueritis. Verum temerarius & fu- "rioſus in bello impetus haud Romanorum "eſt, qui omnia ex peritia & diſciplinæ legi- "gibus perficimus: ſed Barbarorum, & quo "maxime valent Judæi. Oportet igitur nos "ad propriam virtutem recurrere, & iraſci "potius quam ex errore adeo indigno ani- "mum deſpondere. Atqui optimum quiſque "ſua ex manu quærat ſolamen. ita enim nos "ultum ire amiſſos, & vindicatum in eos à "quibus perempti ſunt. Mihi autem curæ erit, "quemadmodum & nunc, in omni pugna vo- "bis contra hoſtes præire, noviſſimumque in- "de diſcedere.

7. Et ille quidem iſtiuſmodi verbis recrea- bat exercitum. Tunc autem Gamalenſes pau- liſper quidem fiduciam ſumpſerunt, ex rebus feliciter valdeque præter omnem opinionem geſtis. Poſtea vero reputantes ſibi ipſis ab- latam eſſe etiam fœderis ſpem, cogitanteſque quod nequicquam poſſent effugere (jam enim victus eos defecerat) magna erant in anxieta- te, animique illis ceciderunt: ſuam tamen, quoad ejus fieri poſſet, ſalutem curabant. quip- pe fortiſſimi illorum muri partes diffractas, atque integrarum ambitum reliqui cuſtodie- bant. At cum Romani aggeres conſtruerent, iterumque irruptionem facere niterentur, mul- ti ex civitate per valles impervias, ubi nullæ erant excubiæ, & per cloacas diffugiebant. Cæterum quotquot, præ metu ne caperentur, *in urbe* manebant, inopia interibant: nam iis ſolum, qui pugnando erant, undique conge- rebatur alimentum. *Gamalenſibus poſt fiduciam ſumptam animi paulatim ceciderunt.*

8. Atque illi quidem in hujuſmodi calami- tatibus perdurabant. Veſpaſianus autem præ- ter obſidionem ſucciſivo opere eos adoritur, qui montem Itabyrium occupaverant, inter Campum magnum & Scythopolin medium: cujus quidem altitudo ſtadiis XXX adſurgit, ſeptentrionali latere fere inacceſſa; in vertice autem planities XXVI ſtadiorum patet, tota muro circumdata. Cæterum hunc circuitu tan- tum XL diebus muniverat Joſephus; cui & aliarum rerum copiam inſuper & aquam ſup- peditabant loca inferiora. etenim incolis nulla erat præter pluvialem. Ingenti itaque in eum multi- II. *Montis Itabyrii deſcriptio.*

a Ita *Big.* & *Ruf.* ὑμῶν in *cæteris.* b Eo modo cum *Big.* atque ita, ut videtur, *Ruf.* καθ' ἣν ἄρα τις in *Editis Aliiſque.* καθ' ἣν οὖν ἂν τις μ. cum interrogatione legi poteſt. c Τὸ τὴν ὁρμῆς ἀπερίσκεπτον *Bod.* d Αὐτὰς *Big.* e Πτάσασθαι *Big.* f Ita *Bmb.* & forte *Ruf.* quem in verſione ſequimur. ἀπολωλόσι τι τιμωρήσασθ *Big.* τοῖς ἀπολωλόσι τιμωρήσασθ *Voſſ.* τιμωρήσασθ & ἀμυνεῖσθ in *Editis Aliiſque.* g Ἐπίλειπε τὰ ἐπιστ. *Big.* ἐπίλιπε τὰ ἐπιστευθέντα *Bod.* h Ἐπιῤῥωτέρων *Big.* i Ita cum *Cod. Big.* ἐφθείροντο in *Editis Aliiſque.* k Ἀτταβύριον *Polybio.* qui dicit, *aſcenſum* habere ſtadiorum amplius XV. Sed fieri poteſt, ut de diverſis partibus montis ſenſerint *Joſephus* & *Polybius.* Quin & teſtimonio *Gemini* (in *Elementis Aſtronomiæ*) cognoſcimus hunc montem *ad perpendicularem* eſſe ſtadiorum fere XIV. ut non ſit mirum quod Joſephus ait de ſtadiis XXX, ſi accipiatur de viis & flexibus circa montem, per quos aſcenditur. *Caſaub.* in *Exerc.* XV. contra *Baronium.* §. XVIII. Videſis *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 305. & *Relandum* in *Paleſt. S.* l. 1. c. 51. p. 331. l In *Rufini* libris, *viginti ſtad.*

Placidus contra eos missus qui Itabyrium occupaverant.

multitudine congregata, Vespasianus eò mittit Placidum cum equitibus sexcentis. Huic quidem nulla erat via qua montem ascenderet: fœderis autem culpæque deprecandæ spe multitudinem ad pacem hortabatur: & descendebant insidiandi animo. nam & Placidus mitius cum illis colloquebatur, id agens ut eos in planitie caperet; atque illi tanquam dicto audientes *de monte* descendebant, ut incautum adorirentur. vicit tamen Placidi astutia. Cœpto enim à Judæis prælio, fugam simulat: cumque insequentes in multum campi pellexisset, equites in eos convertit. Quibus terga dantibus, plurimos quidem illorum interficit, reliquæ vero multitudini reditum in montem præcidit. adeo ut Itabyrio relicto Hierosolyma se fuga reciperent; indigenæ vero, quod summa aquarum penuria laborarent, & montem & seipsos fide accepta Placido tradiderunt.

Eos in planiciem descendentes pugna superat.

III. 9. Verum ex Gamalensibus qui visi sunt audaciores fuga dispersi latebant, & turba imbellis fame peribat; pugnantium tamen manus obsidionem sustinebat, donec tres ex decimaquinta legione milites, circa matutinas vigilias, secundo & vicesimo die mensis Hyperberetæi, editissimam versus ipsos turrim subirent, eamque clam suffoderent: custodibus ei appositis, neque cum accederent (quippe nox erat) neque postquam adessent, quidquam sentientibus. Iidem autem milites, cavendo ne strepitus fieret, quinque saxis validissimis evolutis se propipiunt; subitoque turris cum ingenti fragore decidit. Et quidem custodes ejus una præcipitantur: qui vero alibi custodias agebant, perturbati fugiebant; multosque erumpere audentes occidère Romani, in quibus & Josephum, super partem muri dejectam excurrentem, quidam jaculo perimit. Ab iis autem qui in urbe erant, ex isto sonitu mente permotis, undique discursum est & valde trepidatum, tanquam hostes universi irruptionem fecissent. Tunc & Chares lecto decumbens inter curationem efflat animam, magno timore nonnihil faciente ut morbus ad mortem usque ingravesceret. Cæterum Romani, prioris cladis memores, ante vicesimam & tertiam diem mensis prædicti urbem non ingressi sunt.

Ex turris casu territi Gamalenses.

Josephus occisus.

Chares moritur.

Titus Gamalam intrat.

10. Titus autem (quippe jam aderat) indignatione plagæ quam Romani ab ipsis se absente acceperant, delectis equitibus ducentis ac præterea peditibus, quiete in urbem intrat. quem cum vigiles quidem prætergressum sensissent, ad arma cum clamore properabant. Cognito autem etiam ab iis qui intus erant *ejus* introitu, alii quidem liberos rapientes & conjuges post se trahentes, cum ululatu & exclamationibus in arcem refugiebant: alii vero Tito occurrentes sine ulla intermissione cadebant. & quotquot prohibiti erant quo minus in arcem se fuga reciperent, præ consilii inopia delabebantur in Romanorum præsidia. atque creberrimi erant ubique morientium ge-

Clades fugaque fœda Gamalensium.

τύτῳ συνειλεγμένῳ, Οὐεσπασιανὸς Πλάκιδον σὺν ἱππεῦσι ἑξακοσίοις πέμπει. τύτῳ δ μὲν πρόσβασιν οὐκ ἦν ἀμήχανον ἰδεῖν, ἐλπίδι δὲ δεξιᾶς καὶ προσκλίσεως πρὸς εἰρήνην τὰς πολλὰς [a] προσεκαλεῖτο· κατήεσαν δὲ ἀντιβουλεύοντες. ὅ,τε γὰρ Πλάκιδος ἀμείλικτον προσιόντος, ἀπατᾶν αὐτὰς ἐν τῷ πεδίῳ λαβεῖν· καὶ κεῖνοι κατήεσαν ὡς πειθόμενοι δῆθεν, ἵνα ἀφυλάκτῳ προσπέσωσιν. οἷα μέντοι τὸ Πλακίδου πανοῦργον. ἀρξαμένων γὰρ τῶν Ἰουδαίων μάχης φυγὴν ὑποκρίνεται, καὶ διώκοντας ἑλκύσας ὅπῃ πολὺ τὸ πεδίον, τοὺς ἱππεῖς ὀπισθέφευγε· τρεψάμενος δὲ, πλείστους μὲν αὐτῶν ἀναιρεῖ, ὃ δὲ λοιπὸν πλῆθος ὑποστρεφόμενος, εἴργει τῆς ἀνόδου. καὶ οἱ μέν, τὸ Ἰταβύριον καταλιπόντες, ὅπῃ Ἱεροσολύμων [b] ἔφυγον· οἱ δ' ὀπιχώριοι πίστεως λαβόντες, ὑπελοίπου δὲ [c] αὐτὰς τὸ ὕδωρ, τό,τε ὄρος καὶ [d] σφᾶς αὐτὰς Πλακίδῳ παρέδοσαν.

Θ'. Τῶν δὲ ὅπῃ τῆς [e] Γαμάλης οἱ πρόμαχοι μὲν φύγοντες διελάνθανον, οἱ δ' ἀσθενεῖς διεφθείροντο λιμῷ· τὸ μάχιμον δὲ ἀντεῖχε τῇ πολιορκίᾳ, μέχρι δεκάτης καὶ εἰκάδι μηνὸς Ὑπερβερεταίου, περὶ τὴν ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ δεκάτης τάγματος φρουρᾶν δεδομένην φυλακὴν ὑποδύντες, τὴν πρόχωσιν καὶ τὸν πύργον ὑπορύσσουσιν ἡσυχῇ· τοῖς δὲ ὑπὲρ [f] αὐτῆς φύλαξιν ὥστε προσιόντων ἀίσθησις, νὺξ γὰρ ἦν, ὅτε προσελθόντων ἐγένετο. [g] ἐλθόντες δὲ οἱ φρουροῦντες, φεισάμενοι τῆς ψόφου, ἓξ πέντε τοὺς κρατιστάτους ὑπολισθαίνοντες τῷ λίθῳ, ὑποπίπτουσι· [h] καταῤῥίπτεται δὲ ὁ πύργος ἐξαίφνης μετὰ μεγίστου ψόφου. ἓξ συγκαταχρημένους μὲν οἱ φύλακες αὐτοῦ, θορυβηθέντες δὲ οἱ κατὰ τὰς ἄλλας φυλακὰς ἔφυγον, καὶ πολλοὺς διεπράσαντο τολμῶντας οἱ Ρωμαῖοι διαφθεῖραι, ἐν οἷς ἦν Ἰώσηπος ὑπὲρ ὃ παρερρηγμένον τοῦ τείχους ἐκδιδράσκοντα βαλὼν ἀναιρεῖ. τὸ δ' ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀφανισθέντων ὑπὸ τοῦ ψόφου, ἀφανισμὸν τοῦ λῴονος, καὶ [i] πλοία πολλὴ, καθάπερ εἰσπεπλακότων πάντων τὸν πολεμίων. ἔνθα ἦν Χάρης καταλειμμένος, καὶ [k] νοσηλευόμενος ἀπελείπετο, πολλῶν δέους συνεργήσαντος εἰς θάνατον τῇ νόσῳ. Ρωμαῖοι γοῦν, μεμνημένοι τοῦ προτέρου πταίσματος [l] οὐκ εἰσέβαλλον ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος τοῦ προειρημένου μηνός.

ι'. Τῖτος δὲ, ἤδη γὰρ παρῆν, ὀργῇ τῆς πληγῆς ἣν πρὸς αὐτῶν ἐπλήγησαν ἀπόντος Ρωμαίοις, τοὺς ἱππέας [m] ὁπλίτας ἑξακοσίους, [n] σὺν οἷς ἦν πεζοὺς, εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν ἡσυχῇ. καὶ παρελθόντος οἱ μὲν φύλακες αἰσθόμενοι, μὴ βοῆς ἐχώρησε διὰ τὰ ὅπλα. δῆλος δὲ ἦν τῆς εἰσβολῆς ταχέως καὶ τοῖς ἔσω γενομένοις, οἱ μὲν, ἁρπάζοντες τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ὑπουρούμενοι, σὺν τοῖς ἄκροις ἀνέφευγον, μὴ κωκυτῷ καὶ βοῇ· οἱ δὲ, ὡς Τῖτον ἐπαιτιάζοντες, ἀδιαλείπτως ἔπιπτον. ὅσοι δὲ ἀπεκωλύθησαν ὑπὸ τοῦ κορυφὴν ἀναδραμεῖν, ἐπ' ἀμηχανίας εἰς τὰς τῶν Ρωμαίων φρουρὰς ἐξέπιπτον. ἄπειρος δὲ ἦν παντὸς φονευομένου ὁ σύ-

ζ.

νος,

Titus Gamalam intrat.

Clades fugaque fœda Gamalensium.

Chares moritur.

Josephus occisus.

Ex turris casu territi Gamalenses.

Eos in planiciem descendentes pugna superat.

Placidus contra eos missus qui Itabyrium occupaverant.

a Σωτηριλεῖτο *Busb.* b Ita *Big. Busb.* & *Rhed.* ἔφυγον in cæteris. c Αὐτῆς *Big.* & *Busb.* d Ἑαυτὰς *Voss.* e Γαμάλης *Big.* f Αὐτὴν *Voss.* αὐτῶν *Bod.* g Οἱ δὲ ἐλθόντες ἢ. *Voss.* h Καταῤῥίπτει δ' ὁ π. *Big.* i Πτῶμα *Big.* k Ἀθυμῶν in ora *Cod. Big.* l Οὐκ ἐσέβαλον ἕως τρίτης καὶ εἰκάδι *Big.* m Ἐπλιξάρμου *Big.* n Ita *Voss.* σὺν οἷς πεζοὺς *Big.* σὺν οἷς πεζοὺς in *Edito Aliisque.*

d Σπάλυζε

ος, καὶ τὸ αἷμα πᾶσαν [a]ἐπέκλυζε τὴν πόλιν κτ. πεδιάδος χώμενον. πρὸς δὲ τὰς ἀναφεύγοντας εἰς τὴν ἄκραν ἐπεβόηθει Οὐεσπασιανὸς, πᾶσαν εἰσαγαγὼν τὴν δύναμιν. ἦν δὲ ὄπη κορυφὴ πάντοθεν πετρώδης καὶ δύσβατος, εἰς ἄπειρον ὕψος ἐπηρμένη, καὶ πανταχόθεν γ' [b]πλήθης κατέχεται, πεφυλαγμένη χρημνοῖς· [c]κατέπιπτόν τε οὐδαμῶς τοὺς [d]προσβαίνοντας ἡ Ἰουδαῖοι, [dd]τούς τε ἄλλους βέλεσι καὶ πέτραις καταπυλινδοῦντες ἐκάκουν. αὐτοὶ δὲ [e]δι' ὕψους ἦσαν δυσφικτοι βέλεσι. τοῖς δὲ πρὸς ἀπώλειαν αὐτῶν [f]ἀντικρὺ θύελλα δαιμόνιος, ἣ τοὺ μὲν Ρωμαίων ἔφερεν εἰς αὐτοὺς βέλη, τοὺς δὲ αὐτῶν [g]ἀνέστρεφε, καὶ πλάγια παρέσυρεν. ὅτε δὲ τοῖς [h]ἀπαρήμοις ἐφίσταθαι μὴ τὴν βίαν ἐδύναντο τοῦ πνεύματος, μηδὲν ἑδραῖον ἔχοντες, ὅτε τοὺς προσβαίνοντας καθορᾶν. ἐπαναβαίνουσι δὲ Ρωμαῖοι, καὶ προσχόντες, οὓς μὲν ἀμυνομένους ἔφθασαν, [i]τοὺς δὲ χεῖρας προϊσχομένους. ἐτόνου δὲ τὸ θυμοῦ αὐτοῖς ὅτι πάντας ἡ μνήμη τῶν ὅτε τῆς προόδου ἐσόλησε πταισμάτων. ἀπογινώσκοντες δὲ τὴν σωτηρίαν πανταχόθεν [k]οἱ πολλοὶ προσχόμενοι, τέκνα καὶ γυναῖκας ἑαυτούς τε κατεχρημάτιζον εἰς τὴν φάραγγα· βαθυτάτη δὲ αὕτη τῇ ἄκρᾳ ὑπώρυξι. στυγοῦσι δὲ τὸν Ρωμαίων ὀργὴν τὸ εἰς αὐτοὺς ἀποτομίας [l]τὸ ἀλόγιστον πρᾶστειαν φαίνειν. πεντακισχίλιοι μὲν γὰρ τότε ἐσφάγησαν, οἱ δὲ ῥίψαντες ἑαυτοὺς ὑπὲρ πεντακισχιλίους εὑρέθησαν. διεσώθη δὲ πάλιν δύο γυναικῶν ὑδρεῖς. [m]τοῦ Φιλίππου δὲ ἦσαν ἀδελφῆς θυγατέρες αὗται· αὐτὸς δ' ὁ Φίλιππος Ἰακίμου τινὸς ἀνδρὸς ἐπισήμου στρατηγήσαντος Ἀγρίππᾳ τῷ βασιλεῖ [n]φίλος τυγχάνων. διεσώθησαν δὲ, [o]τοῖς πρὸς τὴν ἄλλαν ὀργὰς Ρωμαίων λαθοῦσαι. [p]οὐδὲ γὰρ νηπίων ἐφείδοντο, [q]πολλὰ δὲ ἕκαστος τότε ἁρπάζοντες ἐσφενδόνων ἀπὸ τῆς ἄκρας. Γάμαλα μὲν οὖν οὕτως ἑάλω τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ μηνὸς Ὑπερβερεταίου, τῇ ἀποστάσεως [r]ἀρξαμένης Γορπιαίου μηνὸς τετάρτῃ καὶ εἰκοστῇ.

mitus, ac cruor per loca prona effusus urbem omnem *inferiorem* inundabat. Cæterum contra eos, qui arcem fuga occupaverant, cum toto exercitu ibat Vespasianus. Erat autem vertex undique saxosus & accessu difficilis, in immensum editus, & ex omni parte multitudine plenus erat, præcipitiis circundatus: unde adeuntes ad ipsos conficiebant Judæi, aliosque telis ac lapidibus devolutis *eos* male accipiebant. atqui ad ipsos propter loci altitudinem nullæ pertingebant sagittæ. Ipsorum autem ad interitum divinitus plane immissa oritur procella, quæ Romanorum quidem tela in eos ferebat, ipsorum autem in obliquum trahens à Romanis avertebat. At neque in præruptis consistere valebant propter venti vehementiam, ut qui nihil stabile haberent, neque *hostes* ad se accedentes prospicere. Romani autem ascendunt, cumque eis semet circumdedissent, alios quidem repugnantes, alios vero semet dedentes præveniebant. illis vero in omnes iram intendebat recordatio illorum qui prima in impressione perierunt. Quo factum ut multi, salutem desperantes cum circundati essent, filios & conjuges & semetipsos in vallem præcipitarint; quæ juxta arcem in immensum suffossa erat. Evenit autem, ut ipsorum in se qui capti fuerant immanitate, lenior appareret Romanorum iracundia. ab his enim quater mille *homines* perempti erant; quinquies vero mille & amplius reperti, qui sese præcipites dederunt. Nemo autem præter duas mulieres interitum effugit. Atque illæ Philippi sororis filiæ erant: ipse vero Philippus Jacimi cujusdam, viri nobilis, qui Agrippæ regis exercitui præfuerat, amicus. evaserunt autem, quod iræ Romanorum in excidio sese subduxerint. Nec enim infantibus pepercerunt, multos vero singuli eo tempore raptos ex arce projiciebant. Atque ita quidem Gamala excisa erat, tertio & vicesimo die mensis Hyperberetæi, cœpta defectione à quarto & vicesimo die mensis Gorpiæi.

Contra eos profectus est Vespasianus, qui arcem Gamalensem occupaverant.

Multa Judæorum millia Gamalæ perempta.

Gamala excisa.

κ'. ΚΕΦ. β'. CAP. II. IV.

Η τῶν Γισχάλων ἔκδοσις, Ἰωάννης φυγόντος εἰς Ἱεροσόλυμα.

Giscalorum deditio, eum Joannes se fugæ Hierosolyma recepisset.

Μόνη δὲ Γίσχαλα πολίχνη τῆς Γαλιλαίας ἀχείρωτος κατελείπετο, ἣ μὲν πλήθης εἰρηνικὴ φρονοῦντος· καὶ γὰρ ἦσαν τὸ πλέον γεωργοὶ, καὶ ταῖς ἀπὸ τῆς καρπῶν ἐλπίσιν ἀεὶ προσανέχοντες· [e]παρεισεφθαρμένης δὲ αὐτοῖς οὐκ ὀλίγης λῃστρικῆς ταράγματος, ᾧ πᾶσα καὶ τὸ πολιτικὸν συνεφύρατο. ἐνῆγε δὲ τούτους εἰς τὴν [f]ἀπόστασιν, καὶ συνεκίνει Ἰωάννης Δευίου τινὸς υἱὸς Ἰωάννης, γόης ἀνὴρ, ἐπιτηδειότατος ὃν ἦθος, πανοῦργος μὲν ἐλπίσαι μεγάλα, δεινὸς δὲ τὰ ἐλπισθέντα προσλαβέσθαι, παντί τε ὢν δῆλος ἀγαπᾶν τὸ πόλεμον εἰς

JAmque solum Giscala Galilææ urbecula restabat indomita, cujus quidem multitudo pacis studio tenebatur (etenim plerique agricolæ erant & ad speratos *de terra* fructus semper attenti) verum non exigua latronum manus in eos pernicioſe irrepserat, quorum contagio nonnulli etiam de civitate corrupti erant. Hos autem ad defectionem impellebat atque * incitabat Joannes Levi cujusdam filius, homo fallaciis plenus, variusque moribus, ad magna quidem sperauda proclivis, & ad sperata assequenda plurimum valens, quemque omnes cognorant bellum amare dominatus occupandi

Joannes Levi filius Giscalenos ad defectionem incitat.

Deus favet Romanis.

a Ὑπεκλυζε *Big.* b Ita cum *Cod. Big.* βάθυς in *Editis Aliisque.* In *Rufini* versione, *& undique circum rupium multitudine præcepts.* c Κατέπιπτον ȝ *Big.* d Sic *Big. & Vat.* ut & mox infra v. 14. προσβαίνοντας in *cæteris.* dd Ita lego, nulla licet auctoritate fretus aut *Editorum* aut *MSS.* antea erat τοῖς τε ἄλλοις βέλεσι καὶ πέτραις καταπυλινδοῦντες. e Δι' ὕψους *Big. & Vat.* & mox βέλη in *Cod. Big.* f Ἀντικρὺς *Big.* g Ἀντέστρεφε *Big.* h Ita cum *Cod Big.* ἀπεκρήμνοις in *Editis Aliisque.* i Οὓς ȝ χ. *Big. & Vat.* k Antea distinctum erat, οἱ πολλοὶ, προσχόμενοι, & mox lectum ἑαυτοὺς κατ. nos vero ἑαυτούς τε reposuimus e *Cod. Big.* l Τῶν ἄλλων *Big.* m Paulo aliter legisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *quæ sorores erant Philippi filiæ.* n Illa φίλος τυγχάνων desunt *Big. & Voss.* nec ea agnoscit *Ruf.* o Ita *Big.* antea erat ταῖς π. τ. ἄ. ὀργαῖς. p Sic *Big. & Ruf.* τότε γὰρ οὐδὲ in *Editis Aliisque.* q Πολλὰ δ' ἑκάστοτε ἁρπ. *Big.* r Ἀπαρξαμένης *Big.* s Εἰσεφθαρμένης *Big.* παρεισφυρμένης *Voss.* t Ἀπόστασιν *Voss. & Lipsius.* u Λαὶς *Big.* Λαεὶς *Vat.* * Conflabat, *Ruf.*

Titum contra Giſchalenos mittit Veſpaſianus.

cupandi deſiderio. Ab illo apud Giſchala ſtabat ſeditioſorum turba; quorum cauſa fortaſſe & populus, qui in eo erant ut legatos de deditione mitterent, *Romanorum *tamen* adventum tanquam præliaturi exſpectabant. At Veſpaſianus contra hos quidem Titum mittit cum equitibus mille, decimam vero legionem inde movet Scythopolin: cum reliquis autem duobus ipſe Cæſaream regreſſus eſt,& continuis ex laboribus requiem illis concedens; & propter rerum in civitatibus abundantiam fore ratus, ut & corpora illis ſoboleſcerent & animis daretur alacritas ad futura certamina. nam laborem non exiguum ſibi ſupereſſe videbat circa Hieroſolyma, ut quæ & regalis quidem civitas eſſet, & genti univerſæ præmineret, in eam vero confluerent quotquot ex bello effugerant. Porro quod *urbs* natura munita eſſet, muriſque circundata, non mediocri affectus erat ſolicitudine. præſertim cum virorum ſpiritum ac audaciam etiam ſine muris expugnatu difficilem eſſe cogitaret. Quapropter milites tanquam athletas ante certamina curabat & exercebat.

δυναφείας [a]ὑπόθεσιν. Ὑπὸ τούτῳ ὁ ϛρατιώτης [b]ἐν τοῖς Γιϛάλοις ἐπίταχτο, δι' ὃς τυχὸν καὶ προσβευσάμενον πρὸ [c]πολιορκίας τὸ δημοτικὸν, ἐν πολέμου μοίρᾳ ἡ Ρωμαίων [d]ἔφοδον ἐξεδέχετο. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὅτι μὲ τούτους Τίτον ἐκπέμπει σὺν χιλίοις ἱππεῦσι, ὁ δέκατον δὲ τάγμα ἀπαίρει εἰς Σκυθόπολιν· αὐτὸς δὲ σὺν δυσὶ τοῖς λοιποῖς ἐπανῆλθεν εἰς Καισάρειαν, τῦτε συνεχῶς καμάτου διδοὺς ἀνάπαυσιν αὐτοῖς, καὶ δι' εὐθηνίαν τῶ [e]πόλεων τότε σώματα καὶ τὸ προθύμον ἐπωθρέψειν ὁράμενος ὅτι τοὺς μέλλοντας ἀγῶνας. ὁ γὰ ὀλίγον ἑαυτῷ πόνον ἐώρα πρὸ τοῖς Ιεροσολύμοις λειπόμενον, ἅτε δὴ βασιλεύσ μὲ ὕσης τ πόλεως, καὶ προσαρχούσης ὅλου τ ἔθνους, συῤῥεόντων δὲ εἰς αὐτὴν τ ἐκ τ πολέμου καταδιδρασκόντων. τὸ γε μὴν φύσει ὀχυρὸν αὐτῆς, καὶ κατασκευὴν τειχῶν, [f]ἀγωνίαν ὑ τὴν τυχοῦσαν ἐνεποίει. τὰ δὲ φρονήματα τ ἀνδρῶν, καὶ τὰς τόλμας, δυσμεταχειρίϛους καὶ δίχα τειχῶν ὑπελάμβανε. διὸ δὴ τοὺς ϛρατιώτας καθάπερ ἀθλητὰς προήσκει τῶν ἀγώνων.

Titi erga Giſchalenos benignitas.

2. Tito autem, cum equitando acceſſiſſet Giſchala, facile quidem erat urbem prima aggreſſione capere; fore autem ſciens ut populus à militibus, ſi vi capta eſſet civitas, perimeretur (ipſe autem jam ſatiatus erat cædibus) miſeranſque multitudinem ſine diſcrimine cum nocentibus interituram, malebat urbem certis conditionibus ſibi deditam iri. Itaque cum mœnia hominum plena eſſent, quorum plerique perditæ factionis erant, ipſis dicebat, "ſe "mirari, quonam freti conſilio, omni alia urbe jam capta, ſoli Romanorum armis reſiſte- "rent, cum quidem urbes vidiſſent multo mu- "nitiores primo ſtatim impetu everſas; ſecu- "ros autem fortunis ſuis potiri, qui Romano- "rum fidei ſe credidiſſent, quam quidem etiam "nunc illis *ait ſe* porrigere, ut qui vindictæ "non ſtuderet propter ipſorum inſolentiam. "illis quippe condonandam *cenſebat* libertatis "ſpem, haud tamen perſeverantiam in iis quæ "fieri non poſſunt. Quod ſi verbis benignis "fideique datæ non paruerint, arma expertu- "ros eſſe nemini parcentia, jamque cogni- "turos machinis Romanorum ludum factum "iri mœnia, quibus confiſi ſoli ex Galilæis "ſeſe oſtendunt arrogantes eſſe captivos.

Ad deditionem eos hortatur.

3. Ad iſta nemini quidem popularium non modo non reſpondere, ſed ne murum quidem licebat aſcendere. quippe totum latrones occupaverant; & cuſtodes erant portis appoſiti, ne quis vel ad fœdus prodiret, aut equitum quenquam in civitatem reciperet. Joannes autem, "accipere ſe conditiones, ajebat, atque "renitentibus aut perſuaſurum aut neceſſita- "tem adhibiturum; oportere tamen ipſum "diem illam (nam ſeptima erat) Judæorum le- "gi concedere, in qua uti illis arma movere,

Joannes verba dat Tito.

β'. Τίτῳ δὲ προσπαραμυθῶ τοῖς Γιϛάλοις, εὐπετὴς μὲ λιὼ ἐξ ἐφόδ τὴν πόλιν ἑλεῖν· εἰδὼς δὲ [g]ὡς εἰ βίᾳ ληφθείη ἁλοφαρισόμενον ὑπὸ τ ϛρατιωτῶν ὁ πλῆθος, λιὼ δὲ αὐτῷ κόρ῀ ἤδη [h]φόνων, ἢ δι' οἴκτου ὁ πλέον ἀκρίτως [i]συναπολύμενον τοῖς αἰτίοις, ἐβούλετο μᾶλλον ὁμολογίαις [k]παραϛήσαϛ τὴν πόλιν. καὶ δὴ ϛ τείχους ἀνδρῶν καταγέμοντος, οἱ ὅ πλέον ἦσαν ἐκ τ διεφθαρμένου τάγματ῀, "θαυμάζειν, "ἔφη πρὸς αὐτούς, τίνι πεποιθότες, πάσης ἐλλοκυίας "πόλεως, μόνοι τὰ Ρωμαίων ὅπλα μένουσιν, ἐφεϛηκό- "τες μὲ ὀχυρωτέρας πολλῷ πόλεως ὑπὸ μίαν προσ- "βολὴν καταγραμμένας, ἐν ἀσφαλείᾳ δὲ τ ἰδίων κλη- "μάτων ὑπολαύοντας, ὅσοι ταῖς Ρωμαίων δεξιαῖς ὑπέ- "στησαν, ἃς καὶ νῦν προτείνει αὐτοῖς, μηδὲν μεμνη- "μένους τῆς αὐθαδείας. εἰ γὰρ συγγνωϛὸν ἐλευθε- "ρίας ἐλπίδα, μηκέτι μέντοι τὴν ἐν τοῖς ἀδυνά- "τοις ὑπομονήν. εἰ δ ὑ πεισθήσονται λόγοις φιλαν- "θρώποις ἢ δεξιαῖς πίϛεως, πειράσειν αὐτὸς [l]ἀφειδῶς "τὰ ὅπλα, ἢ ὅσον οὐδέπω γνωσθήσεσθαι [m]παιδιὰν εἶναι νόμον "τῆς Ρωμαίων μηχανήμασι τὸ τεῖχος, ᾧ πεποιθότες ὑπὲ- "δειξαν μόνοι Γαλιλαίων ὅτι εἰσὶν αὐθάδης ἀγχμάλωτοι.

γ'. Πρὸς ταῦτα τ μ δημοτικῶν ὑ μόνον οὐκ ἀποκρίνεσθαί τινι μετῆν, ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲ ὁ τεῖχος ἀναβῆναι. προδιείληπτο γὰ ἅπαν τοῖς ληϛρικοῖς, καὶ φύλακες τ πυλῶν ἦσαν, ὡς μή τινες ἢ [n]προέλθοιεν ὑπὲ τοὺς ἀποδόσ, ἢ δέξαιντό τινας τ ἐκτὸς εἰς τ πόλιν. ὁ δὲ Ιωάννης, "αὐτός τε ἀγαπᾶν, ἔφη, τὰς προκλήσεις, καὶ "τὺς [o]ἀπειθοῦντας ἢ πεῖσαι ἢ [p]συναναγκάσειν· δεῖν "μέντοι τ ἡμέραν αὐτὴν ἐκείνην, ἑβδόμας γὰ ἦν, [q]χαρί- "ζεσθαι τῷ Ιουδαίων νόμῳ, καθ' ἣν ὥσπερ ὅπλα κινεῖν αὐτοῖς, "ὕπα

Ad deditionem eos hortatur.

a Ὑπόθεσιν *Voſſ. & Bod.* b Τοῖς deeſt *Big.* c Antea diſtinctum erat παραδόσεως τὸ δημοτικὸν ὁ πολ. d Δυώδεκα *Big.* e Πολεμίων *Big.* f Ἀγωνίαν ὑπολαμβάνων *Big.* ita ut cætera deſint. g Illud ὡς non agnoſcit *Big.* h Φόνων *Big.* i Συναπολλύμενον in pleriſque *MSS.* k Παραϛήσαϛ *Big. & Vat.* l Ἀφειδῶς *Voſſ.* m Ita ſane legiſſe videtur *Rufinus*, qui vertit, *mœnia ſua ludum fore machinis Romanorum.* antea erat πιζόμενον. Forte παιζόμενον legendum. n Ita *Big.* προελθοιεν in *Editis Aliiſque.* o Sic *Voſſ. & Bod.* ἀπειθοῦντας in *cæteris.* p Συναναγκάζειν *Big.* q Χαρίσαϛ *Big. Lipſ. Vat. Bunb. & Rhed.* * Romanorum autem congreſſum in parte belli præſtolabatur, *Ruf.*

a ita

"ὅτω καὶ ὃ σωτήριον τοῖς εἰρήνης ἀδήμιτον. οὐκ
"[a] ἀγνοεῖν τε ὅτε Ρωμαίους, ὡς ἀρχὴ [b] πάντων αὐτοῖς
"ὅτι ἡ τῆ ἑβδομάδος πανήγυρις. [c] εἰ δὲ τῷ σαββατί-
"ζειν αὐτοὺς οὐχ ἧττον ἀσεβεῖν τῶν βιαζομένων [d] βια-
"σάμενον. φέρειν δ' ἐκείνῳ μὲν ὀλιγωρίαν βλάβης τὰς
"τῆ ὑποψίσεως· τί γὰρ ἂν τις ἐν νυκτὶ βουλεύσαιτο
"ἀσφαλῶς πλέον, ἐξὸν στρατοπεδεύσαντα [e] σαββα-
"φυλάξαι· μέγα δὲ κέρδος αὐτοῖς, τὸ μηδὲν παρα-
"βῆναι τῶν πατρίων [f] νόμων. πρέπειν δὲ, τῷ σαββα-
"τισμοῦ εἰρωνίαν χαριζομένῳ, τοῖς σῳζομένοις τη-
"ρεῖν καὶ τοὺς νόμους." τοιούτοις ἐσοφίζετο τὸν Τίτον, ὑπὲρ
τοσούτου τὴν ἑβδομάδος φυλαττόμενον, ὅσον τῆς ἑαυτοῦ
σωτηρίας· ἐδεδοίκει [g] δὲ [h] ἐγκαταλειφθῆναι τὸ χρῆ-
μα τῆς πόλεως ἀλώσης, ἐν νυκτὶ καὶ φυγῇ τὰς ἐλ-
πίδας ἔχων τοῦ βίου. Θεοῦ δὲ ἦν τὸ ἔργον ἄρα τὸν [i] σώζον-
τα τὸν Ἰωάννην ὑπὲρ τῶν Ἱεροσολύμων ὄλεθρον,
τὸ μὴ μόνον πεισθῆναι Τίτον τῇ [k] σκήψει τῆς ὑπο-
θέσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλεως [l] πορρωτέρω στρατοπεδεύ-
σασθαι πρὸς [m] Κυδωνιατῶν. μεσόγειον δὲ ὄντι Τυρίων
κώμη καρτερὰ, [n] ἀεὶ μίσους ἀεὶ καὶ πολέμου Γαλι-
λαίοις, ἔχουσα πλῆθός τε οἰκητόρων, καὶ τὴν ὀχυρότη-
τα, καὶ πρὸς τὸ ἔθνος διαφορᾶς [o] ἐφόδιον.

δ'. Νυκτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης, ὡς ὀδημίαν πρὸ τῆ πό-
λει Ρωμαίων ἑώρα φυλακήν, τὸ καιρὸν ἁρπασάμενος, ὃ
μόνον τοὺς πρὸ αὐτὸν ὁπλίτας, ἀλλὰ καὶ τῶν [p] ἀργοτέρων
συχνὰς ἅμα ταῖς γενεαῖς ἀναλαβὼν, ὅτι Ἱεροσολύμων
ἔφυγε. μέχρι μὲν οὖν εἴκοσι σταδίων [q] οἷόν τε ἦν αὐτοῖς
ἀγεῖν γυναικῶν καὶ παιδίων ὄχλον, ἀνθρώπῳ καταπερ-
χομένῳ τοῖς ὑπὲρ αἰχμαλωσίας καὶ ὧν ζῆν φόβοις· περαι-
τέρω δὲ προκόπτοντος ἀπελείποντο, καὶ δεινὰ τῶν ἐω-
μένων [r] ἦσαν ὀλοφύρσεις. ὅσον γὰρ ἕκαστος τῶν οἰκείων [s] ἐγέ-
νετο πορρωτέρω, τοσοῦτον ἐγγὺς ὑπελάμβανεν εἶ τῶν πο-
λεμίων. παρεῖναί τε ἤδη τὰς αἰχμαλωτισμοὺς δοκοῦν-
τες ἐπόλοιτο, καὶ πρὸς τὴν ἀλλήλων σὺν ᾧ δρόμῳ φό-
βου ἐπεστρέφοντο, καθάπερ ἤδη παρόντων ὧν ἔφευγον· ἀπο-
δίας τε ἐγένοντο πολλοὶ, καὶ πρὸ τοῦ λεωφόρου
ἡ τῶν φθανόντων ἔρις συνέτριβε τοὺς πολλούς. [t] οἰκτρὸς
δὲ γυναικῶν καὶ [u] παιδίων ὄλεθρος ἦν, καί τινες πρὸς
ἀναχλήσεις ἀνδρῶν τε [x] καὶ συγγενῶν ἐβόησαν, μὴ κω-
κυτῷ [y] ἱκετεύσαι περιμένειν. ἀλλ' εἷς ὁ Ἰωάννου
παρακέλευσμα, σώζειν ἑαυτοὺς ἐμβοῶντος, καὶ κα-
ταφεύγειν, ἔνθα καὶ πρὸ τοῦ ὑπολειπομένων ἀμυνοῦν-
ται Ρωμαίους ἂν ἁρπαγῶσι. τὸ μὲν οὖν [z] διαδράντων πλῆθος, ὡς ἕκαστος ἰσχύος εἶχεν ἢ τά-
χους, ἐσκέδασο.

ε'. Τίτος δὲ μὴν ἡμέραν ὅτι τὰς σπονδὰς πρὸς ὃ
τεῖχος παρῆν. ἀνοίγῃ δὲ αὐτοῖς τὰς πύλας ὁ δῆμος, ἅμα μὴ
[a] τὰ τέκνων καὶ γυναικῶν προσελθόντες, ἀτευφήμων τε ὡς εὐερ-

"ita de pace *aliquid* constituere nefas erat.
"nam & Romanos haud nescire, eos ab omni
"opere cessare *quolibet* septem dierum circui-
"tu. Quod si aliter facerent, non minus qui
"cogerent, quam qui coacti agerent, impios
"esse. nullumque ipsi quidem ex mora fore
"dispendium (quid enim quisquam una no-
"cte statuere potest, nisi ut fuga sibi consule-
"ret; cum tamen ipsi liceret, castris circum-
"positis ea de re cavere) magnum autem illis
"lucrum esse, nihil omnino contra leges pa-
"trias facere: illum vero decet, qui præter ex-
"spectationem dat pacem, salvis etiam legem
"conservare." Ejusmodi verbis *Joannes* do-
los nectebat Tito, non tantum septimæ diei religioni prospiciens, quantum suæ saluti. quippe verebatur, ne statim capta civitate solus destitueretur, qui omnem in noctu & fuga spem vitæ posuerat. A Deo autem erat profecto, Joannem in Hierosolymorum excidium servante, *ut non solum Tito persuaderetur prætextu & procrastinatione, verum etiam ut longius ab urbe castra metaret, ad Cydœssa. Vicus autem est validus Tyriorum mediterraneus, semper infensus & infestus Galilæis, habens multitudinem incolarum, & munitionem opportunam dissidiis quæ illis cum ea gente intercedebant.

Dei voluntate servatur Joannes in Hierosolymorum excidium.

4. Nocte autem Joannes, cum nullas Romanorum excubias esse circa urbem animadvertisset, opportunitate arrepta, non solum his quos circa se habebat armatos, sed etiam plurimis qui nihil agebant cum familiis abductis Hierosolyma fugiebat. Et usque ad viginti quidem stadia mulierum multitudinem secum ducere valebat, homo quem captivitatis & vitæ *discriminis* metus urgebat: cum vero ultra progrederetur, relinquebantur; relictorumque gravis erat luctus & lamentatio. quanto enim quisque longius à suis aberat, tanto se hostibus propiorem esse credebat. jamque adesse qui ipsos captivos facturi essent existimantes, animis consternati erant, atque subinde ad strepitum ex suiipsorum cursu respectabant, tanquam instarent quos fugiebant: multique in loca invia incidebant, &, dum per viam contendebant quis alterum præveniret, multi proterebantur. Miserabilis autem erat feminarum & infantium interitus: & nonnullæ *mulierum* ad viros & propinquos clamorem tollere ausæ sunt, cum ejulatu supplicantes ut eas opperirentur. Sed pervincebat Joannis exhortatio, ut seipsos servarent inclamantis, eóque confugerent, unde vindicatum esset in Romanos si rapinas facerent. Et multitudo quidem eorum qui fugerant, pro suis quisque viribus ac *pedum* celeritate, *statim* dissipata est.

Fugam capessit Joannes.

Judæorum cum Joanne fugientium pavor.

5. Titus vero interdiu ad muros se sistebat, ut conditiones ferret. Populus autem ei portas aperiunt, cumque ad eum cum liberis & conjugibus accessissent, & tanquam benefactori,

Gischaleni benigne excipiunt Titum.

a Ita *Big.* & *Rhed.* ἂν ἀγνοεῖν δὲ in *reliquis*. *b* Πάντως *Big.* *c* Ita *Big.* ἤ τι in *cæteris*. *d* Βιαζόμενον *Big.* *e* Παραφυλάξαι *Big.* *f* Ἐθῶν *Big. Voss.* & *Lipsi.* *g* Γὰρ *Vat.* *h* Ita cum *Cod. Big.* & *Rufini* versione. ἐγκαταλιφθῆναι in *Editis Aliisque*. *i* Ita *Big.* & *Ruf.* σώσαντος in *Editis Aliisque*. *k* Sic *Big.* & *Ruf.* σκέψει in *cæteris*. *l* Ἀπωτέρω *Big.* *m* Κυδωνιάδος *Big.* *n* Καὶ ἀεὶ μ. *Big.* *o* Ἐφοδίαν *Big.* ἐφοδίων *Vat.* *p* Γερατίρων legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *sed etiam senioribus plurimis cum familiis abductis*. *q* Ita cum *Cod. Big.* & *Rufini* versione. antea erat ὡς οἷόν τε ἦν. *r* Ἦσαν αἱ ὀλοφύρσεις *Big* *s* Sic *Big.* ἰγίνετο in *cæteris*. *t* Ita lego auctoritate *Rufini*, qui vertit, *miserabile autem* &c. οἶκτος in *reliquis*. *u* Νηπίων *Big.* & *Ruf.* *x* Ita *Vat.* τῶν γυναικῶν συγγενῶν in *reliquis*. Forsan quidem hoc modo *Ruf.* τῶν ἐπὶ τοῖς ἀναχλήσεις ἀνδρῶν τε τῶν συγγενῶν ἐβόησαν, μὴ κωκυτῶν ἱκέτευσαι περιμένειν. quippe vertit, *aut si quam jactarent vocem, nonnullæ viros aut propinquos, ut se opperirentur, orabant.* *y* Eo modo *Big.* ἱκέτευσαι in *Editis Aliisque*. *z* Ita *Big.* & *Ruf.* antea erat διαδιδρασκόντων. *a* Illa τὰ τέκνων καὶ addita è *Cod. Big.* τῶν μὴ τὰ γυναικῶν προσελθόντες *Vat.* & *Voss.* * Ut non solum inductarum caussationem Titus admitteret, *Ruf.*

ri, & qui cuſtodia civitatem liberaſſet, acclamabant. ſimul enim Joannis fugam *ei* indicabant, & ut ipſis parceretur obſecrabant, ingreſſuſque quotquot novarum rerum cupidi ſupereſſent pœna afficeret. Ille vero, poſthabitis populi precibus, equitum cohortem ad Joannem perſequendum mittebat. qui ipſum quidem non capiunt (prius enim Hieroſolyma ſe fuga receperat) unà autem fugientium *fere* ad ſex quidem millia perimunt, mulierum vero ac infantum paulo minus quam tria millia circumagendo reducebant. Titus autem graviter quidem tulit, quod non ſtatim fraudis pœnas à Joanne exegerat: animo vero, quod ſpe deciderat irato, ſatis habens ad ſolatium, captivorum & qui trucidati erant multitudinem, in urbem cum fauſtis acclamationibus ingreditur: cumque milites juſſiſſet partem muri exiguam jure apprehenſionis divellere, minitando magis quam puniendo civitatis perturbatores reprimebat. Multos enim, propter odia privata ſuaſque inimicitias, delatores innocentium fore *credebat*, ſi pœna dignos *ab aliis* diſcerneret: meliuſque eſſe *putabat*, ut noxium metu ſuſpenſum relinqueret, quam ut immeritum quenquam cum eo perderet. quippe & illum fortaſſis modeſtiorem futurum ſupplicii metu, præteritorum veniam ſibi datam reverentem: ſine cauſa vero morientium pœnas nullo modo corrigi poſſe. Præſidiis tamen civitatem circumdedit, quorum ope & novarum rerum cupidos coërceret, & paci ſtudentes fortius animatos eſſet relicturus. Et Galilæa quidem omnis ita ſubacta eſt, poſtquam multo ſudore *ac labore* Romanos exercuiſſet.

Titus quoſdam mittit ad Joannem perſequendum.

Titi in victos cæproſque clementia.

Giſchalorum excidium, Hieroſolymitanis nunciatum, illis terrori erat.

γότιλω, καὶ φρυρᾶς ἐλαθερώσαντα τ' πόλιν. ἐδήλωι δ ἅμα τ' δ' Ιωάννε φυγὴν, καὶ παρεκάλει φείσαθαί τε αὐτ'δ, καὶ παρελθόντα τὰς [a] ὑπολειπομένας τ' νεωτερι-ζόντων χολάσαι. ὁ δὲ, τὰς δήσεις δ' δήμε ὡς δούτερον ἠμύνω, μοῖραν ἔπεμπε τῶν ἱππέων, Ιωάννην διώξοσαν. οἱ μὴν δ' καταλαμβάνουσιν· ἔφθη γὰρ εἰς Ιεροσόλυμα ἀφυγών· τῶν δὲ σὺν αὐτῷ παρόντων ἀπολλύουσι μὲν εἰς ἑξακισχιλίους, γύναια δὲ καὶ παιδία, τετρακισχιλίων ὀλίγον ἀποδέοντα, ἠνδραποδίσαντες [b] ἐπανῆ-γον. ὁ δὲ Τίτ' ἤχθετο μὲν ὅτι τ' μὴ ὠφελιμον τιμωρήσαιτο τὸν Ιωάννην τῆς ἀπάτης· ἱκανὸν δὲ ἀπολαύσαντι τ' θυμῷ ὠφελιμον ἔχων τὸ πλῆθ' τ' αἰχμαλώτων καὶ τὰς διεφθαρμένας, εἰσῆει τε ἀπευφημούμεν' εἰς τὴν πόλιν· καὶ τοῖς στρατιώταις ὀλίγην δ' τείχους ὠφελιαπᾶσαι κελεύσας νόμῳ καταλήψεως, ἀπειλᾶς μᾶλλον ἢ [c] κολάσεσι τὰς παρούσας, τὴν πόλιν ἀνέσελλε. πολλὰς [d] γὰρ, ἀφ' τῶν οἰκείων μίσει καὶ ἀφορμὰς ἰδίας, ὑπεδείκνυσαν τὰς ἀναιτίας, εἰ [e] ἀφορίνοι τὰς τιμωρίας ἀξίας· [f] ἄμεινον δὲ εἶ), μετέωρον σὺν φόβῳ ἀὐτὸν καταλιπεῖν, [g] ἢ τινα τῶν οὐκ ἀξίων αὐτ' [h] συναπολέσαι. ἀὐτὸν μὲν γὰρ ἴσως καὶ [i] σωφρονίσαι [k] δίκη κολάσεως, τὴν ὑπὲρ τῶν παρωχημένων συγγνώμην ἀμήμονον· ἀδιόρθωτον δὲ τὴν ὑπὲρ τῶν ὠφελαθέντων τιμωρίαν εἶ). φρυρᾷ μέντοι τὴν πόλιν ἱσφαλίσατο, δι' ἧς τὰς τε [l] νεωτερίζοντας ἐφίξαι, καὶ τὰς ἐρήμους φρουρήσας, θαῤῥαλεωτέρας καταλείψειν ἔμελλε. [m] Γαλιλαία μὲν ὕτως ἐάλω πᾶσα, πολλοῖς ἱδρῶσι τοῖς Ρωμαίων πονήσασα.

V. CAP. III. ΚΕΦ. γ'. 1.

De Joanne Giſchaleno, deque Zelotis & Anano pontifice: & quomodo inter ſe diſſidebant.

Περὶ Ιωάννε τ' Γισχαλωέ. ὡς τε τ' ζηλωτῶν καὶ Ανάνε τ' ἀρχιερέως· καὶ ὡς πρὸς ἀλλήλους ἐστασίαζον.

Joannes cum ſuis Hieroſolyma pervenit.

QUam primum vero Hieroſolyma ingreſſus eſt Joannes, civitas omnis ad eum ſe effudit: & in ingentem turbam circa ſingulos, qui una confugerant, congregati, quas foris experti eſſent clades percontabantur. Illorum autem fervens quidem anhelitus, ſingultim tractus, neceſſitatem *quæ premebantur* indicabat. Veruntamen etiam in malis ſibi arrogabant, non Romanos ſe fugiſſe dicentes; ſed *ſponte* venire ut cum illis ex loco tutiori pugnarent. Inconſultorum enim atque inutilium eſſe hominum, temere pro Giſchalis & invalidis urbeculis in periculum ſe conjicere, cum arma vigoremque oporteat pro metropoli recondere atque ſervare. Ubi autem Giſchalorum excidium referebant, & honeſtam, quam ſimulabant, diſceſſionem ſuam, multi fugam eſſe reputabant. auditis autem quæ captivis acciderant, non mediocris populum occupabat confuſio; atque inde certa ex-

ΕΠΙ δὲ τὰ Ιεροσόλυμα ὡς τὴν εἴσοδον [n] Ιωάννε ὁ πᾶς δῆμ' ἐξεκέχυτο, καὶ ὡς εἶχεν ἕκαστοι φῦλ' συμπεφευγότων [o] μιᾶ' ὁμιλ' [p] συνηθροισμέν', τὰς ἔξωθεν συμφορὰς ἀπεπυνθάνετο. τῶν δὲ τὸ μὲν ἄθυμα θερμὸν ἔτι κοπτόμενον ἐδήλου τὴν ἀνάγκην. ἠλαζονεύοντο δὲ καὶ κακοῖς, ὡ περιόντας τὰς Ρωμαίων φάσκοντες, ἀλλ' ἥκειν πολεμήσοντες αὐτὰς ἐξ ἀσφαλοῦς. ἀλογίστων γὰρ ἁπ' καὶ [q] ἀχρήστων, ὠφελόλως προκαθιέναι εἰς Γίσχαλα καὶ πολίχνας ἀθενεῖς, δέον τὰ ὅπλα καὶ τὰς [r] ἀκμὰς ταμιεύεσθαι τῇ μητροπόλει καὶ συμφυλάσσειν. ἔνθα δὲ παρεδήλου τὴν ἄλωσιν φῦλ' Γισχάλων, καὶ τὴν λεγομένην εὐχημάτως ὑποχώρησιν αὐτ'δ, ὡ πολλοὶ δρασμὸν ὑπείδοσαν. ὡς μέντοι καὶ εἰς τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἠκούσθη, σύγχυσις ἦ μετεία κατέσχε ὡ δῆμον, καὶ μεγάλα τῆς [s] ἑαυτ' ἁλώσεως

[a] Επιλειπομένας Big. Voſſ. Gall. & Vat. [b] Ανήγαγον Big. Voſſ. & Vat. [c] Κολάσει Big. & Vat. [d] Ita Big. Bod. & Ruf. antea erat, δι' ὧν ἐ ἀφ' τ. [e] Sic Big. & Vat. ἀφαιρήσετο in ceteris. [f] Subintellige ἦτο, putabat. [g] Η τινα τὸν ἄξιον Vat. [h] Ita in quatuor MSS. συναπολῆσαι in Editis Aliiſque. [i] Ita Big. σωφρονῆσαι in ceteris. [k] Forſan, ἡ δίκη κολάσεως. [l] τὴν ἐπὶ τοῖς &c. Ruſinus quippe vertit, *vel meum ſupplicii, vel quod erubeſceres præteritorum criminum venia.* [l] Νεωτερίσαντας Big. [m] Γαλιλαία μὲν ὕτως Voſſ. [n] Τὸ Ιωάννε Big. Vat. & Voſſ. [o] Μιᾶ' ὁμιλ' Voſſ. & Bod. [p] Συνηθροισμένοι & mox ἀπεπυνθάνοντο Big. [q] Ita Big. Vat. Voſſ. & Ruf. ἀχαρίστων in Editis Aliiſque. mox παραλόγως Bod. & κινδυνεύειν Big. [r] Ita Big. & Ruf. αἰχμὰς in Editis Aliiſque. [s] Αὐτὸν Vat. & mox τὰ τιμιώτερα.

a Διαφθο-

ἀλώσεως συνελογίζοντο τεκμήρια. Ἰωάννης δὲ ὁ δόλιος τοῖς καταλειφθεῖσιν ἦλθον ἠρυθρία· τοὺς δὲ ἑκάστης ὅπῃ πρὸς πόλεμον εἴη τὰς ἐλπίσι, τὰ μὲν Ῥωμαίων ἀσθενῆ κατασκευάζων, τὴν δὲ οἰκείαν δύναμιν ἐξαίρων, καὶ καταφρονούμενος ὑπὸ τῆς ἀπείρου ἀγυιᾶς, ὡς ὑπ' ἂν πέρα λαβόντες ὑποδραίη ποτὲ Ῥωμαίοις ὁ Ἱεροσολύμων τεῖχος, οἱ περὶ τοὺς Γαλιλαίων κώμας κακοπαθοῦντες, καὶ πρὸς τοῖς ἀεὶ τείχεσι καταπέψαντες τὰς μηχανάς.

Joannes, simulator egregius, vana suadet Judæis.

β'. Τούτοις τὸ πολὺ τῆς νέας [2] προσδιεφθείρετο, καὶ πρὸς μὲν τὸν πόλεμον ἦρτο. τῶν δὲ [b] σωφρονούντων καὶ γεραιῶν, οὐκ ἦν ὅστις οὐ, τὰ μέλλοντα προορώμενος, ὡς ἤδη ἡ πόλεως οἰχομένης, ἐπένθει. ὁ μὲν οὖν δῆμος ἦν ἐν τοιαύτῃ συγχύσει· προδίδοται δὲ τὸ κατὰ τὴν χώραν πλῆθος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις φάσεως. ὁ μὲν γὰρ Τίτος ἀπὸ Γισχάλων εἰς Καισάρειαν, Οὐεσπασιανὸς δὲ ἀπὸ Καισαρείας εἰς Ἰάμνειαν καὶ Ἄζωτον ἀφικόμενος, [c] παείσατό τε αὐτὰς, καὶ φρουρὰς ἐγκαταστήσας ὑπέστρεψε, πολὺ πλῆθος ἐπαγόμενος τῶν ὅπῃ δεξιᾷ προσκεχωρηκότων. ἐμαίνετο δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει παραχὴ καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, [d] ὅσοι τε ἀπὸ Ῥωμαίων ἀνέπνευσαν, εἰς ἀλλήλους τὰς χεῖρας ἐπέστρεφον. ἦν δὲ [e] τῶν ἐρώντων τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς ὅπῃ θυμοῦντας εἰρήνης ἔρις χαλεπή. καὶ πρῶτον μὲν οἰκίαις ἦπλετο τῆς [f] μὴ ὁμονοούντων πάλαι ὁ φιλόνεικος, ἔπειτα ἀφιλιάζοντες ἀλλήλοις ἀεὶ φίλτατοι λαοὶ, καὶ συνιόντων ἕκαστος πρὸς τοὺς τὰ αὐτὰ προαιρουμένους, ἤδη καὶ πλῆθος ἀντιπάλου πλοῦ. ἐν φάσις μὲν ἦν παλαιὸν· ὁ νεώτερος δὲ ἐν τῷ ὅπλων [g] ὀπτόμενον ἐπεκράτει πρότερον ἐν τόλμῃ γεραιῶν καὶ σωφρόνων. ἐπράποντο δὲ πρῶτον μὲν εἰς ἁρπαγὰς ἕκαστος τῶν ὁπηχωρίων, ἔπειτα [h] σωζομένοις καὶ λόχοις, ὅπῃ [i] ληστείας τῶν καὶ τὴν χώραν· ὡς ἀμότητος καὶ ἀδικομίας ἕνεκεν [k] μηδὲν αὐτοῖς Ῥωμαίων τοὺς ὁμοφύλους διαφέρειν, καὶ πολὺ τοῖς πορθουμένοις κουφοτέραν δοκεῖν τὴν ὑπὸ [l] Ῥωμαίους ἄλωσιν.

Populus stadia in contraria scinditur.

Inteſtina diſſidia & ſeditiones in Judæa.

ιά'. γ'. Οἱ φεύγοντες δὲ τὴν πόλιν, τὰ μὲν ὄχλῳ ὧν κακοπαθεῖν, τὰ δὲ μίσει τῶν ἐθνῶν, φόβῳ ἢ μικρὰ προσήμυνον τοῖς κακουμένοις, μέχρι κόρου τῶν κατὰ τὴν χώραν ἁρπαγῶν [m] ἀθρόοι δὲ τῶν παντοίων συλλαμάτων ἀρχηγοὶ, καὶ γενόμενοι τυραννίδος ἴφος, [n] εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα συμπαρεισφθείροντο, πόλιν ἀστρατήγητον, καὶ πατρίῳ μὲν ἔθει πᾶν [o] ἀπαρατηρήτως δεχομένην τὸ ὁμόφυλον, τότε δὲ οἰομένην ἀπάγειν τοὺς [p] ἐπιφερομένους πάντας, ἀπ' εὐνοίας ἥκειν συμμάχους. οἱ δὴ καὶ δίχα τῆς φάσεως ὕστερον [q] ἐδάπτισαν τὴν πόλιν. πλήθει γὰρ ἀχρήστῳ καὶ ἀργῷ προσεξαπλώθη τὰ τοῖς μαχίμοις ἀφορ-

Latrones in agmen conflati Hieroſolymis irrumpunt.

sentirent convenientes, simul ac multitudinem coëgissent, sibi invicem aperte adversabantur. Et discordia quidem ubique gliscebat: rerum autem novarum atq; armorum cupidi juventute & audacia prævalebant senibus & prudentibus. Primo autem rapiendi quidem licentiam exercebant indigenarum singuli: deinde compositis agminibus per territorium latrocinabantur; adeo ut immanitate & iniquitate, quod ad ipsos, nihil interesset inter Romanos & gentiles; iisque quos populabantur levius videretur exscindi à Romanis.

3. Civitatum vero custodes, partim quod gravatim ferrent sibi negotium facessi, partim ex odio in gentem, aut nulli aut minimo erant vexatis auxilio: adeo ut tandem turmarum ubique latronum principes, regionem diripiendo satiati, sese congregarent, atque in nequissimum agmen conflati, clam in Hierosolyma irreperent: civitatem, quæ *tunc* nullius imperio regebatur, & more patrio gentiles omnes, nemine qui eos observaret adhibito, recipiebat: tuncque eò magis, quod omnes putarent eos, qui sese *in urbem* infunderent, auxilium eis laturos venire ex benevolentia. qui quidem, etiam sine seditione, postea *calamitatibus* urbem obruerunt. Ab inerti quippe & inutili multitudine ea consumpta erant, quæ militibus

a Διαφθείρετο *Big.* b Σωφρόνων *Big.* quo modo & paulo infra legitur, v. 30. c Ita *Busb.* & *Rhed.* παείσατο τε αὐταῖς in *Editis.* παείσατο τε αὐταῖς *Big.* & *Vat.* d Sic *Voss. Rhed.* & *Vat.* ὅσον in *Editis Aliisque.* e Ἐπιθυμούντων *Big.* f Illud μὴ deest *Busb. Big. Gall.* & *Rhed.* g Ita *Big. Busb. Vat.* & *Ruf.* antea erat ἐνθύμων, ἐπικρατοῦντο τὸ πάντα. h Σωστικοῖς *Big.* i Λῃστείας *Big.* k Ita *Big. Vat. Voss.* & *Ruf.* μηδὲν τῶν Ῥωμαίων τοὺς in *Editis Aliisque.* l Ῥωμαίων *Big.* m Συναθροισθέντες *Bod.* n Εἰς Ἱεροσ. παρεισφθείροντο *Big. Vat.* & *Voss.* o Ita *MSS.* & *Ruf.* ἀπαραιτήτως in *Editis.* p Ἐπιχωμένους *Big. Vat.* & *Voss.* q Ἐδάπτισαν *Big.* quod sane postulat ὁ δὴ, prout legisse videtur *Ruf.*

bus alendis sufficerent; atque inde factum est ut præter bellum sibimet accerserent & seditionem & famem.

Civitatis proceres à latronibus comprehensi.

4. Quin & alii è regione *vicina* latrones, cum in urbem veniissent & atrociores qui in ea erant sibi adjunxissent, nihil mali gravioris non perpetrarunt. Illi enim non solum rapinis & spoliationibus metiebantur audaciam, sed etiam ad cædem usque grassabantur, non nocte, aut clam, aut quoslibet occidendo, sed palam & interdiu, & à nobilissimis initium facientes. Etenim primum Antipam regii generis virum, & civium potentissimum, adeo ut thesauros publicos suæ fidei creditos haberet, comprehensum custodiæ tradiderunt; post hunc Leviam è nobilibus quendam, & Sopham Raguelis filium (erant autem & isti è stirpe regia) prætereaque omnes qui in regione aliis præstare videbantur. Verum populum gravis occupabat terror; &, quasi bello capta esset urbs, propria quisque salute contenti erant.

Et ab iisdem occisi.

5. Latronibus autem non satis erat, ut comprehensos vinculis tenerent; neque tutum arbitrabantur viros potentes diutius ita custodire. nam & ipsorum familias, utpote virorum non paucorum, satis esse ad vindictam; ac præterea insurrecturum fortasse populum iniquitate commotum. Cum igitur decretum esset eos occidere, Joannem quendam è suis, ad cædes promptissimum, mittunt. hic lingua patria *si interpretere* Damæ filius vocatur. cui decem postquam affuerunt ad carcerem gladiis accincti, conclusos illic interficiunt. Sceleri autem tam immani causam non levem fallo pretendebant, illos *scilices* cum Romanis de traditione Hierosolymorum sermones habuisse, seque communis libertatis proditores interemisse dicebant, atque omnino in facinoris audacia gloriabantur, quasi de civitate bene meriti fuissent eamque servassent.

Pontifices pro arbitrio latronum creati.

6. Evenit autem populum quidem tam abjectum evadere & meticulosum, illos vero eò insolentiæ procedere, ut in eorum esset arbitrio etiam pontifices designare. Itaque familiarum jure abrogato, ex quibus per successionem creabantur pontifices, ignotos atque ignobiles *in pontifices* constituunt, ut impiorum facinorum socios haberent. illis enim, qui præter meritum summos adepti sunt honores, necesse erat eis obtemperare, qui ipsos ad *tantæ dignitatis fastigium* provexerunt. Inter eos autem, qui in auctoritate erant, simultates ciebant variis commentis fictisq; sermonibus, *male agendi* opportunitatem sibimet, ex eorum qui ipsos prohiberent contentionibus, captantes, donec, satis superque satiati injuriis hominibus illatis, in numen contumelias transtulerunt, pedibusque pollutis in locum sanctum introiere.

Anani elogium.

7. Jam vero populo contra illos incitato, (namque eos impellebat Ananus, pontificum

κεῖν δυνάμενα, καὶ τοὺς τῷ πολέμῳ χάσον τι [a] αὐτοῖς καὶ λίμον ὑπαλοιπόμενον.

δ'. Ἄλλο τι ἀπὸ τῆς χώρας λῃσταὶ, παρελθόντες εἰς τὴν πόλιν καὶ τὸν ἔνδον προσλαβόντες χαλεπωτέρους, οὐδὲν τῶν δεινῶν [b] παρέλιπον. οὐ γὰρ μόνον ἁρπαγῇς καὶ λωποδυσίαις τὴν τόλμαν ἐμέτρουν, ἀλλὰ καὶ μέχρι φόνων ἐχώρουν, καὶ νυκτὸς, ἢ λαθραίως, [c] ἢ κρύβδην τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ φανερῶς, καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ τῶν ὑπατικωτάτων καταρχόμενοι. πρῶτον μὲν γὰρ Ἀντίπαν, ἄνδρα τῶν [d] βασιλείου γένους καὶ τῆς τῇ πόλει [e] δυνατώτατον, ὃς καὶ τοὺς δημοσίους θησαυροὺς πεπιστεῦσθαι, συλλαβόντες εἵρξαν, ἐπὶ τούτῳ [f] Λεβίαν τινὰ τῶν ὑπατικῶν, καὶ [g] Σωφᾶν υἱὸν [h] Ραγούηλου βασιλικοῦ δὲ καὶ οὗτοι γένους. πρὸς δὲ τοὺς τῆς χώρας ἐφέστηκε δεκάδας. ἦν δὲ τις κατάπληξις ἔκ τε δήμου, καὶ καθάπερ καθῃλωμένης τῆς πόλεως πολέμῳ, τὸν καθ' αὑτὸν ἕκαστος σωτηρίαν ἠγάπα.

ε'. Τοῖς δὲ οὐκ [i] ἀπέχρη τὰ δεσμὰ τῶν συνειλημμένων, οὐδὲ ἀσφαλὲς ᾠήθη μέχρι πολλῶν δυνατοὺς ἄνδρας ὑπὸ φυλάσσειν. ἐχθροὺς μὲν γὰρ εἶχον καὶ τοὺς αὐτῶν, πρὸς ἅπασιν οὐκ ὀλιγάνδρους ὄντας· ἐφ' μὲν ἀλλοὶ καὶ τὸ δῆμον ἐπαναστήσασθαι τάχα κινήσοντι πρὸς τὴν ἀδικουμένων. δόξαν οὖν ἀναιρεῖν αὐτοὺς, [k] Ἰωάννῃ τινὶ πέμπουσι τῶν ἐξ αὐτῶν εἰς φόνους προχειροτάτῳ. [l] Δορκὰς δ' ὅτος ἑρμηνεύεται παῖς κατὰ τὴν πατρίδα γλῶτταν. [m] οἱ δὲκα συνελθόντες εἰς τὸν εἰρκτὸν ξιφήρεις, ἐπισφάττουσι τοὺς [n] συνειργμένους. ἐφ' οἷς δὲ τοῖς τηλικούτῳ μεγάλῳ ἀπεφοβοῦντο προφάσει. ἀγανακτῆσαι γὰρ αὐτοὺς Ῥωμαίοις περὶ ἀναδόσεως τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ προδότας ἀπηρκέναι τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἔφασκον, [o] καθόλου τ' ἐπιβαζονεύοντο τοῖς τολμήμασιν, ὡς εὐεργέται καὶ σωτῆρες τῆς πόλεως γεγενημένοι.

ς'. Σωέβη δὲ εἰς τοσοῦτον μὲν τὸν δῆμον ταπεινότητος καὶ δίκης, ἐκείνους δὲ ἀπονοίας [p] προελθεῖν, ὡς ἐπ' αὐτοῖς εἶ καὶ τὰς χειροτονίας τῶν ἀρχιερέων. ἄκυρα γὰρ τὰ γένη ποιήσαντες ἐξ ὧν κατὰ παράδοσιν οἱ ἀρχιερεῖς ἀπεδείκνυντο, καθίσασαν ἀσήμους καὶ [q] ἀγενεῖς, ἵν' ἔχωσι συνεργοὺς τῶν ἀσεβημάτων. τοῖς γὰρ πρὸ ἀξίαν ὑπερτυχοῦσι τῆς ἀνωτάτω τιμῆς, ὑπακούειν ὧν ἀνάγκη τοῖς προσχοῦσι. συνέχυνον δὲ καὶ τὰς οἰκείας ποικίλαις ὑπονοίαις καὶ λογοποιίαις, καὶ ἐν ἑαυτοῖς οἰκοῦντες τοὺς πρὸς ἀλλήλους τῶν κωλύοντων φιλονεικίας ποιούμενοι, μέχρι τοῦ εἰς ἀνθρώπους ὑβρεμπλησθέντες ἀδικημάτων ὅτι τὸ θεῖον μετέωγκαν τοῦ ὕβρει, καὶ [r] μεμιασμένοις τοῖς ποσὶ παρῆσαν [s] εἰς τὸ ἅγιον.

ζ. Ἐπαισχύνῃ δὲ αὐτοὺς ἤδη τοῦ πλήθους· οἷόν γε γὰρ ὁ γεραίτατος τῶν ἀρχιερέων Ἄνανος, ἀνὴρ σωφρο-

a Ἑαυτοῖς κ. λ. κατίσχ. *Big.* b Παρῆσαν in *Cod. Big.* c Οὐδ' ἐπὶ τοὺς τ. *Vat.* & *Bod.* d Βασιλικοῦ *Big.* e Δυνατωτάτων *Big. Basil.* & *Vat.* f Λεβίαν *Big.* Λεβίαν *Voss.* & *Vat.* g Σοφᾶν *Big.* Σοφὰν *Voss.* h Ραχὴλου *Vat.* Ρυχατου *Big.* Ραγοῦλα *Voss.* & *Bod.* i Ἀπέχρων *Big.* k Ἰωάννῃ τινὶ πέμπουσιν οὖν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν εἰς φόνους σφ. *Vat.* l Ταβηθὰ ὅτος *Basil.* & *Rhed.* Sic *Actorum* cap. IX. v. 36. ὀνομα Ταβηθὰ, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς. nomine Tabitha, quod, si interpretere, sonat Damam. m Οἱ δὲ συνελθόντες *Vat.* n Συνειλημμένους *Vat.* & *Kuf.* εἰργμένους *Big.* o Ἐπ τηλικούτῳ μεγάλῳ ἀπεφοβοῦντο, ἢ σωφρόνως διεπλάττοντο [ἀνεπλάττοντο *Bod.*] Ἀγαλεχθῆναι γὰρ *Big. Voss.* & *Bod.* p Κατ' ὀλίγον δὲ *Voss.* & *Bod.* q Vide *Scaligerum* in *Animadv.* in *Eusebium*, p. 151. & *Baron.* tom. 1. p. 28. r Ἀγνοῖς *Big.* & *Vat.* s Μεμιαμμένοις *Voss. Vat. Basil.* & *Rhed.* μεμιαμένοις *Bod.* t Ita cum *Rufino* lego & distinguo, antea erat, ὡς τὸ ἅγιον, ἐπαισχυνθῆναι τε αὐτοὺς ἤδη τοῦ πλήθους. εἷς γὰρ &c. ac dein Οἱ δὲ τὸν, ut inde in *Græcis* caput inciperet.

a Ἑαυτῶν

σωφρονέστατος, καὶ τάχα ἂν ἁρπάσας τὴν πόλιν, εἰ
ις'. τὰς τῶν ἐπιβούλων χεῖρας ἐξέφυγεν. οἵδε ⟨ν⟩εὼν τοῦ
Θεοῦ φρούριον αὐτοῖς καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου παραχῶν
ποιοῦνται, καὶ καταφυγὴ καὶ τυραννεῖον ἦν αὐτοῖς τὸ
ἅγιον. παρεκίρναντο δὲ τοῖς δεινοῖς εἰρωνεία, ὃ τῶν ὑπερ-
γυμένων ἀλγεινότερον. ἀποπειρώμενοι γὰρ τῆς τοῦ δή-
μου καταπλήξεως, καὶ τὴν αὐτῶν δοκιμάζοντες
ἰσχύν, κληρωτοὺς ἐπεχείρησαν ποιεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς, ὕ-
στις ὡς ἔφαμεν κατὰ γένος αὐτῶν τῆς ἀξιώσεως.
ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῆς ἐπιβουλῆς ἐπίσκηψις ἀρχαῖον·
ἐπειδὴ καὶ πάλαι κληρωτὴν ἔφασαν εἶναι τὴν ἀρχιε-
ρωσύνην· τὸ δὲ ἀληθὲς τοῦ βεβαιοτέρου νόμου κατά-
λυσις, καὶ τύχην ποὸς δυναστείαν, τὰς ἀρχὰς δι' [b]αὐ-
τῶν [c]καθιζαμένοις.

ιδ'. Καὶ δὴ μεταπεμψάμενοι μίαν τῶν [d]ἀρχιερατι-
κῶν [e]φυλῆν, [f]Ἐνιαχεὶμ καλεῖται, διεκλήρουν ἀρχιε-
ρέα· λαγχάνει δ' ἀπὸ τύχης, ὁ μάλιστα [g]ἀξιοδέι-
ξας αὐτῶν [h]τὴν ἀνομίαν, [h]Φαννίας τις ὄνομα, υἱὸς Σα-
μυήλου κώμης [i]Ἀφθας, ἀνὴρ οὐ μόνον [k]ἀνάξιος ἀρχιε-
ρωσύνης, ἀλλ' οὐδ' ὅλως σαφῶς τί ποτε ἦν ἀρχιερω-
σύνη δι' ἀγροικίαν. ἀπὸ γῆς γὰρ τὴν χώραν αὐτὸν ἄκοντα
σύραντες, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς, ἀλλοτρίῳ κατεκόσμουν
προσωπείῳ, τήν τε ἐσθῆτα περιτιθέντες [l]ἱερᾶι, καὶ ὅ
τι δεῖ ποιεῖν ὀλίγα χαρᾶς διδάσκοντες. γλεύη δ' ἦν ἐκεί-
νοις καὶ παιδιὰ ὃ τηλικοῦτον ἀσέβημα· τοῖς δὲ ἄλλοις ἱε-
ρεῦσιν, ὀλιγωρουμένοις πόρρωθεν παιζόμενον ⟨ν⟩όμοι, δα-
κρύειν ἐπῆλθε, καὶ κατέστενον [m]τὴν [n]ἱερὰν πρὶν καταλυθῆν.

ιε'. Ταύτῃ [o]τόλμαι αὐτῶν οὐκ ἤνεγκεν ὁ δῆμος,
ἀλλ' ὡς ὑπὸ τυραννίδος καταλυθῆν ὥρμησε πάντες. καὶ
γὰρ [p]οἱ πρῶτον δοκοῦντες αὐτῶν, [q]Γωρίων τε υἱὸς Ἰω-
σήπου, καὶ ὁ Γαμαλιήλου Συμεὼν, [r]παρεκρότουν ἐν ταῖς
ἐκκλησίαις ἀθρόως, καὶ καθ' ἰδίαν προσιόντες ἔλεγον,
ἤδη ποτὲ πίνασθαι τοὺς λυμεῶνας τῆς ἐλευθερίας, καὶ
καθαίρειν τῶν μιαφόνων ὃ ἅγιον. ἦν δοκιμώτατος δ' ἀρ-
χιερέων, Γαμαλᾶ μὲν [s]υἱὸς Ἰησοῦς, Ἀνάνῳ δὲ Ἀνα⟨ν⟩ίᾳ,
πολλὰ ⟨ν⟩δήμου εἰς παιδείαν χαλοναγωγοῦντες ἐν ταῖς
συνόδοις, [t]ἐπῄνουν τοῖς ζηλωταῖς. τοῦτο γὰρ [u]αὐ-
τοὺς ἐκάλεσαν, ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς ὁρμηθεύμασιν, ἀλλ'
[v]οὐχὶ ζηλώσαντες τὰ κρείττω τοῦ ἔργου [w]καὶ ὑπερβα-
λόμενοι.

ις'. Καὶ δὴ συνελθόντος [x]τοῦ πλήθους εἰς ἐκκλησίαν,
καὶ πάντων ἀγανακτούντων μὲν ὅτι τῇ καταλήψει τοῦ
ιγ'. ἁγίου, ταῖς τε ἁρπαγαῖς, καὶ τοῖς [y]πεφονευμένοις, [z]οὔ-
πω δὲ τοῖς τοῦ ἄμυναν ὡρμημένοις, τῷ δυστυ-
χεῖν τοῦτο, ὅτῳ λῷ, τοὺς ζηλωτὰς [a]ἐπολαμβάνειν,
καθεζομένοις ἐν μέσοις [b]ὁ Ἀνα⟨ν⟩ος, καὶ πολλάκις εἰς τὸ
πρόσω ἀπιδών, ἐμπλήσας τε τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων,

natu maximus, vir ſapientiſſimus, & qui fortaſſis civitatem conſervaſſet, ſi ex inſidiatorum manibus effugiſſet) hi templum Dei ſibi contra populi tumultus præſidium fecerunt, & locus ſanctus ipſis refugium erat & tyrannidis domicilium. Acerbis autem malis admiſcebatur etiam cavillatio, quæ præ cæteris eorum factis dolori erat. tentando enim quanto metu populus teneretur, ſuaſque vires exploran- *Sorte creare pontifices ſtatuitur.*
do, ſorte pontifices legere conati ſunt, cum illis ut diximus ex familiis deberetur ſucceſſio. Verum huic fraudi mos quidem antiquus obtendebatur, (nam & olim pontificatum ſorte deferri ſolitum fuiſſe dicebant) re autem vera legis erat abrogatio validiſſimæ, commentumque ad potentiam conſequendam ab iis adhibitum, qui ſuo arbitrio magiſtratus conſtituunt.

8. Itaque una genetis pontificii tribu acci- *Phannias fit pontifex.*
ta (cui nomen Eniachim) pontificem ſorte eligebant: caſuque ſors obtigit homini, qui maxime eorum oſtendebat iniquitatem, cuidam nomine Phanniæ, Samuelis filio, ex vico Aphtha, qui non ſolum erat pontificatu indignus, ſed etiam qui ob ruſticitatem nec quid pontificatus eſſet omnino dignoſceret. Quapropter invitum eum rure abſtractum, aliena, ut in ſcena fieri ſolet, ornabant perſona, tam eum ſacra veſte induentes, quam quid facto opus eſſet *commode docentes. Illis autem riſus luſuſque erat tantum flagitium: aliis vero ſacerdotibus, cum procul ſpectarent legem ludibrio habitam, ſubiit lachrymare, honoreſque ſacrorum diſſolutum iri ingemiſcebant.

9. Hanc illorum audaciam non tulit popu- *Primores populi hortantur multitudinem ut facinoroſos adoriantur.*
lus; ſed omnes quaſi ad tyrannidis everſionem incitati erant. Etenim ex iis qui præſtare videbantur, Gorion Joſephi filius & Simeon Gamalielis, tam ſeorſim ſingulos circumeuntes, quam ſimul univerſos in concionibus hortabantur, quo tandem aliquando libertatis perditores ultum irent, locumque ſanctum ab hominibus ſceleratis purgarent. atque pontificum ſpectatiſſimi, Gamalæ quidem filius Jeſus, Anani vero Ananus, populo multis ſegnitiem exprobrantes in cœtibus, *eos* in Zelotas excitabant. ita enim ipſi ſe vocabant, quaſi ob bonarum rerum ſtudium, † non vero operum flagitioſiſſima ſibi imitanda propoſuiſſent & ſuperaſſent. *Zelotæ quinam dicti.*

10. Itaque in concionem populo congrega- *Populus in concionem convocatur.*
to, & cunctis quidem indignantibus, quod loca ſancta viderent à *nefariis* occupata, omniaque rapinarum & cædium plena, nondum vero ad injurias ulciſcendas properantibus, propterea quod Zelotas oppugnatu difficiles eſſe (id quod *verum* erat) ſuſpicabantur, cum in medio conſtetiſſet Ananus, & in templum ſæpenumero reſpectaſſet, oculoſque lachrymis oppleſſet, " Equidem

a Ἑαυτῶν *Big.* unde αὐτῶν pro αὐτῶν reposui. *b* Eo modo *Vat.* αὐτῶν in *cæteris* *c* Καθιστημένοις *Gall.* *d* Ἱερατικῶν *Bod. Lipſ. Vat. & Ruf.* *e* Φυλῶν *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *una ſacratarum tribuum accita* &c. contra quam *Pſeudo-Hegeſipp.* qui habet *de ſacerdotalibus tribubus* &c. *f* Ita juxta *Ruſini* & *Pſeudo-Hegeſippi* codices meliores. Ἐνιαχὶν *Big.* Ἐνιαχὶμ *in Editis Aliiſque.* Verum Cl. *Lowthius* (cum *Baſnagio* in *Hiſt. Jud.* l. 1. c. 5.) malit ἡ Ιαχὶμ vel Ιαχεὶμ. Confer 1 *Chron.* c. 24. v. 12. & 17. & vide *Seldenum* de *Succeſſ. Pontif.* l. 1. c. 11. *g* Διαδεξάμενος *Voſſ.* & *Vat.* *h* Φάνι τις *Big. Voſſ. Bod. Ruf.* & *Pſeudo-Hegeſipp.* Φάνι τις *Lipſ.* & *Vat.* *i* Αφθᾶς *Big.* & *Voſſ.* *k* Οὐ μόνον σὺν ἐξ ἀρχιερέων *Big. Lipſ. Voſ. Vat. Ruf.* & *Pſeudo-Hegeſipp.* *l* Τῶν ἱερέων *Vat. Busb.* & *Rhed.* *m* Οἱ πρῶτον αὐτῶν δοκοῦντες *Big.* *n* Γορίων *Big.* *o* Παροξυντῦντο ὑπὸ τῶν *Big.* *p* Illud non è *Codd. Big.* & *Voſſ.* Γαμαλὰ μὲν ὑὸς Ἰησοῦ *Vat.* & *Ruf.* *q* Ita *Big.* ὑπηγορεύον in *Editis Aliiſque.* *r* Ἑαυτοὺς *Big.* αὐτοὺς *Busb.* & *Rhed.* *s* Sic *Big.* ὁ in *cæteris* *t* Ita *Big.* ᾐ ὑπερῄνουν in *Editis* & *pleriſque MSS.* in nonnullis παρῄνουν & ὑπερῄνουν. *u* Φονεύοντας *Big.* *x* Οὐδέπω ᾗ *Big.* *y* Illud ὁ è *Cod. Big.* qui mox p. 1172. v. 1. ἦ non agnoſcit. *z* Subitus *Ruf.* Docetur in tempore, quid eum facere oporteret, *Pſeudo-Hegeſipp.* † *Alii* & non potius imitantes peſſima opera, & in hoc ſtudio omnem modum excedentes.

Anani concio.

"Equidem mihi, inquit, ſatius eſſet mori, quam
"Dei domicilium videre piaculis tantis obru-
"tum oppletumque: atque inacceſſa & ſan-
"cta loca ſceleratorum pedibus referta. Ve-
"runtamen veſte ſacerdotali amictus, & nomi-
"num venerabilium honoratiſſimum ferens,
"vivo, vitæ etiam cupidus, nec pro ſenectute
"quidem mea mortem obiens glorioſam. Ita-
"que ſi ſolus ſim, velutique in ſolitudine, ani-
"mam meam pro Deo ſolam profundam.
"Quorſum enim viverem in medio populi, ca-
"lamitates ſuas minime ſentientis; & apud
"quos nemo eſt qui malis præſentibus occur-
"rer? ſiquidem ſpoliati injuriam toleratis, ac
"verberati tacetis, neque palam quiſquam in-
"gemiſcit. O acerbam dominationem! Quid
"de tyrannis querar? Nunquid non à vobis
"incrementum ceperunt, & à veſtra malorum
"patientia? nunquid non, inſuper eos haben-
"tes qui primi *ſceleratorum* manus conflarunt,
"cum adhuc pauci eſſent, ſilentio veſtro nu-
"merum eorum auxiſtis; atque dum illi ar-
"marentur quieſcentes, in voſmetipſos arma
"vertiſtis, cum primos illorum impetus com-
"primi oporteret, quando cognatos conviciis
"appetebant? Vos autem, de rebus parum ſo-
"liciti, ſceleratos ad rapinas faciendas inci-
"taſtis; domibuſque vaſtatis, illarum nullam
"rationem habuiſtis. Quapropter domini ipſi
"diripiebantur, cumque per mediam civita-
"tem traherentur, nemo eis auxilio erat. Quin
"& illi vinculis eos cruciarunt, quos vos pro-
"didiſtis. mitto dicere quot fuerint & qua-
"les, ſed à nemine accuſatos, indemnatos.
"Vinctis nemo opem tulit. conſequens erat,
"ut eoſdem occiſos aſpiceremus. hoc etiam
"vidimus, velut ex armento beſtiarum optimo
"quoque ſemper ad ſacrificium ducto, neque
"mutivit quiſquam neque dextram movit. Pa-
"tiemini igitur, patiemini, ſancta conculcari
"videntes? cumque omnes ex facinoribus au-
"dacibus gradus nefariis iſtis hominibus ſub-
"jeceritis, non ægre feretis eorum eminentiam?
"nunc enim profecto ad majora procederent,
"ſi quid locis ſanctis majus evertendum habe-
"rent. Et civitatis quidem locus munitiſſimus
"occupatur (nunc enim templum appellari
"fas eſt?) ut arx quædam ſive præſidium.
"Tanta igitur contra vos tyrannide munita,
"& inimicis ſupra verticem poſitis, ut videtis,
"quid vobiſcum cogitatis, & quænam animi
"ſententiis fovendis adhibetis? An Romanos
"exſpectatis, ut locis noſtrûm ſanctis opitu-
"lentur? Itane quidem ſe habent civitatis res,
"eoque ventum eſt calamitatis, ut noſtri mi-
"ſerturi ſint etiam hoſtes? Non exſurgetis, ô
"*hominum* miſerrimi, & vobiſmet ad plagas
"converſis, id quod & feras facere videre eſt,
"percutientes ulciſcemini? Non ſuas quiſque
"in memoriam revocabit calamitates, &, an-
"te oculos poſitis quæ pertulerit, ad ultionem
"animos acuet? Periit apud vos quod affe-
"ctuum omnium chariſſimum, quod maxime

"ἢ κρεῖττόν γε, εἶπεν, ἦν ἐμοὶ πεθνάναι, πρὶν ὁπισθεῖν
"τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ τοσούτοις ἄγεσι κεκαγμένοις, καὶ
"ταῖς ἀβάτοις καὶ ἁγίαις χώραις ποσὶ μιαφόνων νεκρο-
"χωρουμένας. Ἀλλὰ προεικείμην τιμῇ ἀρχιερατικῇ
"ἐσθῆτα, καὶ τὸ τιμιώτατον [a] καλούμενον τοῦ σεβα-
"σμίων ὀνομάτων, ζῶ καὶ φιλοψυχῶ, [b] μηκέτι ὑπὲρ
"τούτων γήρως ὑπερθνήσκων εἰκλεῆ θάνατον. εἰ δὲ δὴ
"μόνον ἐμὲ, καὶ καθάπαξ τὸ ἐρημίαν, τιμῇ ἐμαυτοῦ
"ψυχὴν ὁπλίσασθαι μόνῃ ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ. τί γὰρ ἔτι
"ζῶν τὸ δήμῳ συμφορῶν ἀναισθητοῦντι, καὶ παρ' οἷς
"ἀπόλωλεν ἡ τοῦ τὸ χερσὶ παθῶν ἀπιπληξις. ἀρ-
"παζόμενοι γοῦν ἀνέχεσθε, καὶ τυπτόμενοι σιωπᾶτε, καὶ
"τοῖς φονευομένοις οὐδὲ ὀπιζάνει τὶς ἀναφανδόν. ὦ
"τῆς πικρᾶς τυραννίδος. [c] τί μέμφομαι τοὺς τυ-
"ράννους; μὴ γὰρ οὐκ ἐπῆραν ὑφ' ὑμῶν, καὶ τῆς
"ὑμετέρας ἀνεξικακίας; μὴ γὰρ οὐχ ὑμεῖς προϊδόν-
"τες τοὺς θορύβους σωιζομένους, ἔτι δὲ ἧσσαν ὀλίγοι,
"πλείους ἐποιήσατε τῇ σιωπῇ, καὶ καθοπλιζομένων
"ἡρεμοῦντες καθ' ἑαυτῶν ἐπεστρέψατε τὰ ὅπλα. δέον
"τὰς πρώτας αὐτῶν ὁρμὰς [d] ὁπόσας, ὅτε λοιδο-
"ρίαις καθήπτοντο τῆς συγγενείας; ὑμεῖς δὲ ἀμελήσαν-
"τες [e] ἐφ' ἁρπαγαῖς παρωξύνατε τοὺς ἀλιτηρίους. ἐν
"πορθουμένων οἴκων, λόγον οὐδὲν ὑμεῖς. τοιγαροῦν αὐ-
"τοὺς ἥρπαζον τοὺς δεσπότας, καὶ συρομένοις ἀμφὶ μέ-
"σης τῆς πόλεως οὐδεὶς ἐπήμυνεν. οἱ δὲ καὶ δεσμοῖς
"ἐκίσαντο τοὺς ὑφ' ὑμῶν προδοθέντας. ἐῶ λέγειν πό-
"σους καὶ [f] ποδαπούς, ἀλλὰ ἀκαταπάτους, ἀκρίτους.
"οὐδεὶς ἐβοήθησε τοῖς δεδεμένοις. ἀκόλουθον ἦν ὁπισθεῖν
"τοὺς αὐτοὺς φονευομένους. ἐπείδομεν καὶ τοῦτο, καθά-
"περ ἐξ ἀγέλης ζώων ἀλόγων ἐλκομένου βραδίστου
"[g] ὄντος ἀεὶ θύματος, οὐδὲ φωνὴν τὶς ἀφῆκεν, οὐκ
"ὤκνωσε τῇ δεξιᾷ. φέρετε [h] δὴ τοίνυν φέρε-
"τε πατούμενα βλέποντες τὰ ἅγια; [i] καὶ πάντας ὑπο-
"πτήσσοντες αὐτοῖς τοῖς ἀνοσίοις τοὺς τῆς τολμημάτων βα-
"θμοὺς, μὴ βαρυύνεσθε τὴν ὑπεροχήν; καὶ γὰρ νῦν πάν-
"τως ἂν ὅτι μεῖζον προὔκοψαν, εἴ τι τῶν ἁγίων καθαλύ-
"σαι μεῖζον εἶχον. κεκράτηται μὲν οὖν τὸ ὀχυρώτα-
"τον τῆς πόλεως, [k] λεγέσθω γὰρ νῦν ὃ ἱερὸν, ὡς ἄκρα
"τις ἢ φρούριον. ἔχοντες δ' ὑπερτετειχισμένῳ τυραννί-
"δα τοσαύτην, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑπὲρ κορυφὴν βλέ-
"ποντες, τί βούλεσθε, καὶ τίσι τὰς γνώμας προσθάλ-
"λετε; Ῥωμαίους ἆρα [l] προσμένετε, ἵν' ἡμῶν βοηθή-
"σωσι τοῖς ἁγίοις; ἔχει μὲν οὕτω τὰ πράγματα τῇ
"πόλει, καὶ πρὸς τοσοῦτον ἥκομεν συμφορῶν, ἵνα ἡμᾶς
"ἐλεήσωσι καὶ πολέμιοι; οὐκ ἐξαναστήσεσθε, ὦ τλημονέστα-
"τοι, καὶ πρὸς τὰς πληγὰς ὑπτιαφέντες, ὃ κατὰ τῶν ἀ-
"ρίων ὄστιν ἰδεῖν, τοὺς τύραννους ἀμυνεῖσθε; οὐκ ἀναμνη-
"σθήσεσθε τῶν ἰδίων ἕκαστος συμφορῶν, οὐδὲ, ἃ πεπόνθατε
"πρὸ ὀφθαλμῶν θέμενοι, τὰς ψυχὰς [m] ἐπ' αὐτοὺς θήξετε
"πρὸς τὸ ἄμυναι; ἀπόλωλεν ἄρα πρὸ ὑμῶν ὃ τιμιώτατον
"τῶν παθῶν

a Καλούμενον *Big. & Vat.* *b* Ita *Big. Vat. & Ruf.* μηκέτι ὑ. τ. γ. ὑπερθνήσκων εὐκλεᾶ in *Editis Aliiſque.* *c* Τί ἢ μέμφομαι *Big. & Vat.* *d* Πόσας *Big.* *e* Ἐφ' ἁρπαγαῖς *Big. & Vat.* *f* Ποταπούς *Big.* *g* Illud ὄντος non agnoſcit *Bunb.* *h* Particula δὴ abeſt *Bunb.* *i* Ita lego cum *Cod. Big.* καὶ πάντας ὑποπτήσσοντες αὐτοὺς in *Editis Aliiſque.* *k* Cum interrogatione legendum cenſeo. *l* Ita *Vat.* προσμένετε in *ceteris.* *m* Sic *Big.* ἀπ' αὐτῶν in *Editis Aliiſque.*

a Ἀνανίαν

"τ παθῶν, καὶ φυσικώτατον, ἐλευθερίας ἐπιθυμία. φι-
"λόδουλοι δὲ καὶ φιλοδέσποτοι γεγόναμεν, ὥσπερ ὐκ ἀρο-
"γόνων ὄντες ὑποτάσσεσθαι μεμαθηκότες. ἀλλ' ὐκοῦ-
"νοί γε πολλὰς καὶ μεγάλας ὑπὲρ τ ἀβρομίας πολέ-
"μους διήνεγκαν, οὔτε τ Αἰγυπτίων, οὔτε τ Μήδων δυ-
"νασείας ἠτίμησαν, ὑπὲρ ὧν μὴ ποιεῖν τὰ κελευόμενον.
"καὶ τί δεῖ τὰ τ προγόνων λέγειν; ἀλλ' ὁ νῦν ἀρὸς
"Ρωμαίους πόλεμος, εἰ διελέγχειν πότερον λυσιτελὴς
"ὢν καὶ σύμφορος ἢ τὐναντίον, πᾶσι δ' οἷν ἔχει φα-
"φαίνοι; ὑ τὸ ἐλευθερίαν; εἶτα τὰς τ οἰκουμένης δε-
"σπότας μὴ φέροντες, τ ἀμοφύλων τυραννίδα ἀνεξόμε-
"θα; καὶ ζῆν ὃ μὴ τοῖς ἔξωθεν ὑπακούειν, [a]σέβεσθαι τὶς
"ἂν εἰς τὸ ἄπαξ [b]ἠτιμωθῆναι τύχοι· τὸ δὲ τοῖς
"οἰκείοις εἴκειν πονηροῖς, ἀγαπᾶν ὅτι καὶ ἀρεσαιρημένων.
"ἐπειδὴ δὲ ἅπαξ ἐμνήσθην Ρωμαίων, σὸν ἀποκρύ-
"ψω μὴ ἀρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ὃ μεταξὺ τ λόγων ἐμπεσὸν
"ἐπέτρεψε τὸ λῆρόν μοι, ὅτι καὶ ἁλῶμεν ὥσπ' ὐκεί-
"νοις, [c]ἀπὸ δὲ ἡ ἀρεῖρα τ λόγου, χαλεπώτερον ὑδὲν
"παθεῖν ἔχομεν, ὧν ἡμᾶς ἠσχημονήκασιν ὅτοι. πῶς δ'
"ὐ δακρύων ἄξιον, ὁρᾶν μὲ ὸ τῷ ἱερῷ καὶ ἀναθή-
"ματα βλέπων, τ δὲ ἀμοφύλων τὰ σκῦλα σπουλη-
"κότων καὶ [d]ἀνελόντων τὸν τ μητροπόλεως εὐγένειαν,
"καὶ πεφονευμένους ἄνδρας, ὧν ἀπέχρηλο ἂν κἀκεῖναι κρα-
"τῆσαντες. καὶ Ρωμαίους μὲ μηδέποτε ὑφορᾶσθαι τ
"ὅρων τ βεβήλων, μηδὲ παραβαίνειν τι τ ἱερῶν ἐθῶν,
"πεφεικέναι δὲ πόρρωθεν [e]ὁρῶντας τὰς τ ἁγίων περι-
"βόλους· γεγηθέναι δὲ πᾶς ὁ τῇδε τῇ χώρᾳ, καὶ
"πεφοιτηκέναι ὑπὸ τοῖς ἡμετέροις ἔθεσι, καὶ Ιουδαίους
"καλουμένους, ἐμπεδοῦσθαι μέσοις τοῖς ἁγίοις, θερμὰς
"ἔτι τὰς χεῖρας ἐξ ὁμοφύλων ἔχοντας φόνων. εἶτα τίς
"δίδακε τ ἔξωθεν πόλεμον, καὶ τὰς ὐ συγκείσας
"πολλῷ τῶν οἰκείων ἡμῖν μετεωτέρους; [f]καὶ γὰρ ἂν εἰ
"ἑτοίμους δεῖ τοῖς πράγμασι τὰς κλήσεις ἐφαρμόζειν,
"τάχα ἂν εὕροι τὶς Ρωμαίους μὲν ἡμῖν βεβαιοτάτας
"τῶν νόμων, πολεμίους δὲ τὰς ἔνδοθι. ἀλλ' ὅτι μὲν
"ἐξόλης ἂν ὁπόσοι τῆς ἐλευθερίας, καὶ πρὸς ἃ
"δεδράκασιν οὐκ ἄν τις [g]ἐπινοήσαι δίκαιον ἀξίαν κατ'
"αὐτῶν, ὅτῳ πάντας [h]ἥκειν πεπεισμένους οἴκοθεν, καὶ
"πρὸ τῶν ἐμῶν λόγων παρασκιώδη τοῖς ἔργοις ἐπ' αὐ-
"τὰς ἃ πεπόνθατε. καίπερ πλήσιον ὂν ἂν ὁπό-
"λοι τὸ τότε πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὸν τόλμαν, ἔτι
"δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς τόπου πλεονεξίαν. ταῦτα δὲ ὡσ-
"περ σωρὸν ἀφὸ τῶν ὑμετέρων ἀμέλειαν, καὶ νῦν
"αὐξηθέντα πλέον ὑπερθεμένων. καὶ γὰρ τὸ πλῆθος
"αὐτοῖς ἐπιτρέφει καθ' ἡμέραν, πάντοθεν πρὸς
"τὰς ὁμοίους ἀθροιζόντος, καὶ τὸν τόλμαν ἐξάπτει
"μάχεσθαι νῦν μηδὲν ἐμπόδιον· τῷ τε τόπῳ, καθύπερ-
"θεν ὄντες, χρήσαιντο καὶ μὴ παρασκευῇς, ἂν ἡμεῖς
"χεῖρον δῶμεν. πιστεύσατε δὲ ὡς, ἐὰν [i]προσβαίνωμεν
"ἐπ' αὐτοὺς, ἔσονται τῇ συνειδήσει ταπεινότεροι, ᾗ ὃ πλεο-
"νέκτημα ἔρυμα ὑψηλὸν ὁ λογισμὸς ὑπολαμβάνει. τάχα δ' θεῖον ὑφορ-

"à natura eſt, libertatis deſiderium. Quin & "facti ſumus ſervorum dominorumque aman- "tes, quaſi à majoribus ſubjici didicerimus. "Atqui illi multa & magna pro libertate ſua "obierunt bella, & neque Ægyptiorum ne- "que Medorum potentiæ ceſſerunt, dummo- "do ne facerent quæ juberentur. Et quid "opus eſt de proavis dicere? Verum bellum, "quod nunc cum Romanis gerimus (mitto di- "judicare, utrum in rem noſtram & commo- "dum ſit, an contra) quid palam habet cauſæ? "nonne libertatem? Quid ergo, qui dominis "totius terrarum orbis ſervire ægre ferimus, po- "pulares tyrannos tolerabimus? Quanquam ex- "traneis quidem obtemperare, eſt ut quis for- "tunæ aliquando victæ acceptum referat: ſuis "vero liſque improbis cedere, ignavos arguit "& ſerviendi cupidos. At quoniam Roma- "norum ſemel meminerim, ſilentio non diſſi- "mulabo, quod mihi inter loquendum in men- "tem venerit, eamq; ad illos converterit; quòd "etiamſi ab his capti fuerimus, (abſit autem "dicti experimentum) nihil nobis patiendum "reſtat iis acerbius, quibus nos iſti affecerunt. "Quomodo autem non ſit lachrymabile, illo- "rum quidem in templo etiam donaria cernere, "gentilium vero prædas ſpoliantium & diri- "pientium metropolim nobiliſſimam, cædeſ- "que virorum quibus & illi victoriam adepti "peperciſſent. Et Romanos quidem nunquam "tranſgredi auſos eſſe limitem profanorum, aut "ſacrarum quidquam conſuetudinum violare, "locorum autem ſanctorum ambitum, *quamvis* "procul aſpectum, perhorreſcere: nonnullos "vero quos tulit hæc regio, noſtriſque in mo- "ribus educatos, Judæoſque vocatos, in me- "dio locorum ſanctorum deambulare, cum ad- "huc manus popularium cæde calidas habe- "rent. An vero quis bellum externum me- "tuat, hoſteſque præ noſtratibus multo nobis "æquiores? nam ſi & rebus aptanda ſint pro- "pria vocabula, fortaſſe comperietur, Roma- "nos quidem leges nobis conſervaſſe, hoſtes "vero eſſe quos muris incluſos habemus. Ve- "rum hos inſidiatores libertatis exitio deberi, "neque facinorum eorum dignam excogitari "poſſe condemnationem, puto *vos* omnes "perſuaſum habuiſſe cum domo veniretis; re- "buſque quas pertuliſtis, etiam antequam ver- "bum facerem, in eos fuiſſe commotos. Ple- "rique autem fortaſſe multitudinem eorum & "audaciam reformidant, & præterea quod lo- "co ſuperiores ſint. Sed hæc ut veſtra negli- "gentia conflata ſunt, nunc etiam in majus "aucta erunt, ſi cunctabimur. nam & nume- "rus illorum quotidie creſcit, nequiſſimo quo- "que ad ſui ſimiles profugiente; & inde ac- "cenditur audacia, quod nihil adhuc eis ob- "ſtiterit: locoque, utpote ſuperiores, adhibe- "bunt armorum apparatus, ſi tempus differa- "mus. Mihi credite, ſi adverſus eos aſcenda- "mus, erunt *factorum* conſcientia humiliores; "& loci celſioris beneficium cogitatione in "nihilum recidet. Forſan & numen contu-

melioſe

[a] Ανιγκαν *Voſſ. & Rod.* [b] Ητίμησαν, *quæ ſemel ipſos vicerit*, Vat. In *Ruſini* verſione, *ad fortunam ſemel id referunt, cujus injuria victi ſunt*, ac ſi legiſſet, ἀνίγκαν τὶς ἂν ἅπαξ εἰς τὸν ἡτ. [c] Απ' εἰμ *Big.* [d] Illa € ἀνελόντων **non** agnoſcunt *Big.* & *Ruf.* [e] Εφορῶντας *Big.* [f] Καὶ γὰρ δεῖ τοῖς πρ. *Big.* [g] Ita *Big.* & *Vat.* ἐπινοῆσαι in *Editis Aliiſque.* [h] Sic *Gall.* ἴκνειν in *cæteris.* [i] Προσβαίνωμεν, & mox ἐπ' αὐτὸς in aliquot *MSS.* utrum horum mavis ſequere.

"melioſe habitum ipſorum in eos retorquebit "miſſilia, ſuiſque telis peribunt impii. Tan- "tummodo ab illis conſpiciamur, & dejecti "erunt. Pulchrum autem, etiam ſi quid peri- "culi adſit, ante ſacras januas mori; animam- "que, etſi non pro liberis & conjugibus, pro "Deo tamen lociſque ſanctis profundere. Ipſe "vobis adero tam manu quam conſilio; ne- "que quidquam deſiderabitis quod à me ve- "ſtram in ſecuritatem excogitari poteſt, ne- "que me corpori meo parcere videbitis.

Ananus populuſque Zelotas aggredi geſtiunt.

11. Iſtis contra Zelotas populum hortabatur Ananus, non ignorans quidem eos jam expugnari vix poſſe, & quod multitudine valerent & juvenum robore, animique fortitudine, maxime vero quod commiſſorum conſcientia incitarentur; ut qui non ſperarint ſibi unquam conceſſum iri veniam illorum quæ perpetraverant. Veruntamen quidvis potius perpeti maluit, quam pati rerum ſtatum ita confundi & perturbari. Populus autem clamabat, ut in eos ducerentur, contra quos ipſos excitabat: & unuſquiſque ſe oſtendebat ad pericula adeunda paratiſſimum.

Acris inter eos commiſſa eſt pugna.

12. Sed dum Ananus delectum haberet, & pugnæ idoneos ordinaret inſtrueretque in prælium, Zelotæ, cognito quod aggrediebantur, (aderant enim qui omnia ſibi nunciarent quæ populus agitabat) *magnopere* irritati erant, & è templo proſilientes, modo per cuneos modo ſimul univerſi, nemini obvio parcebant. Cito autem & Ananus populum congregabat, multitudine quidem ſuperiorem, armis vero, *& quod in agmina non conflati eſſent, Zelotis inferiorem. Alacritas vero in utraque quod deerat parte ſupplebat. nam & cives iram armis validiorem conceperant; & qui de templo exierant, audaciam, omni multitudine ſuperiorem. Quippe illi quidem habitare ſe in civitate minime poſſe arbitrabantur, niſi ex ea exciſi eſſent latrones: Zelotæ vero, niſi viciſſent, nullum non ſubituros eſſe ſupplicium. Confligebant autem inter ſe ſub affectuum ductu & imperio, primo quidem in civitate & præ templo ſe invicem lapidibus impetentes, jaculiſque eminus miſſis. Si vero aliqua pars terga vertiſſet, victores gladiis rem gerebant. Et magna utrinque facta eſt cædes, multique vulnerati erant. Et ſaucios quidem è civibus in domos perferebant propinqui: Zelotarum vero ſiquis ictus eſſet, in templum aſcendebat, ſacram humum cruore perfundens: adeo ut vere quis dixerit, *loca* ſancta non alium quam illorum ſanguinem polluiſſe. Et latrones quidem, quoties facto excurſu prælium committerent, ſemper ſuperiores erant. Civium autem vulgo ira incenſo & in majus ſemper creſcente, increpabant eos qui cederent; quique à tergo urgebant, viam fugientibus non aperiendo, univerſos quidem ſuos in hoſtes convertunt: cumque illi vim ſiſtere non amplius potuiſſent, & paulatim in templum ſe reciperent, irrumpit unà cum ſuis Ananus. Quo factum ut eos, qui ambitum exteriorem amiſerant, invaderet metus, cumque in interiorem confugiſſent, ſta-

Zelotæ ſuorum cruore templum polluunt.

Ananus in exteriorem templi ambitum irrumpit.

"σιθῶν ἀιαφέρει κατ' αὐτῶν τὰ βαλλόμενα, καὶ "τοῖς σφετέροις ἀμαθαρήσουν βέλεσιν οἱ δυσεβεῖς. "μόνον ὀφθῶμεν αὐτοῖς καὶ καταλέλωμ. Καλὸν δὲ, "κἂν τοσοῦτος κίνδυνος, ἀποθνήσκειν πρὸς τοῖς ἱεροῖς "πυλῶσι, καὶ τὴν ψυχὴν, εἰ καὶ μὴ πρὸ παίδων ἢ γυ- "ναικῶν, ἀλλ' ὑπὲρ θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων προέσθαι. "προσήσομαι δ' ἐγὼ γνώμην τε καὶ χεῖρα, καὶ ὅτε ὀπτι- "κοιά τις ὑμῖν λείψει πρὸς ἀσφάλειαν ἐξ ἐμοῦ, ὅτε "γ σώματος ὄψεσθε φειδόμενον.

ια'. Τούτοις ὁ Ανανος [a] παρεκρότει τὸ πλῆθος ὅτι τοὺς ζηλωτὰς, οὐκ ἀγνοῶν μὲν ὡς ἤδη δυσκατάλυτοι, πλήθει τε καὶ νεότητι καὶ τολμήματι ψυχῆς, τὸ πλέον δὲ συνειδήσει τῶν εἰργασμένων· ἃ γὰρ οὐδόσειν αὐτοῖς [b] εἰς ἕκαστον συγγνώμην ἐφ' οἷς ἔδρασαν [c] ἐλπίσαντας. ὅμως δὲ πᾶν ὅ,τι οἷόν παθεῖν [d] προύρητο μᾶλλον, ἢ διαιδεῖν οὕτω [e] τοιαύτην τὰ πράγματα συγχύσει. τὸ δὲ πλῆθος ἄγαν αὐτοὺς ἐδόα, καθ' ὧν παρεκάλει· καὶ προσκαθωπλίζετο ἕκαστος ὡς ἑτοιμότατος.

ιβ'. Ἐν ὅσῳ δὲ ὁ Ανανος κατέλεγέ τε καὶ συνέταττε τὰς ἐπιτηδείους πρὸς μάχην, οἱ ζηλωταὶ [f] πυθόμενοι τὴν ἐπιχείρησιν· παρῆσαν γὰρ οἱ ἀγγέλλοντες αὐτοῖς πάντα τὰ παρ' ἡμῶν· παροξύνονται, καὶ κατὰ τῶν ἱερῶν προπηδῶντες, ἀθρόοι τε καὶ κατὰ λόχους, σφόδρα ἐφέροντο τῇ προσεχωμένων. ἀθροίζεται δ' ὑπ' Ανάνῳ ταχέως ὁ δημοτικὸν, πλήθει μὲν ὑπερέχον, ὅπλοις δὲ καὶ τῷ μὴ συγκεκροτῆσθαι, λειπόμενον τῷ ζηλωτικῷ. τὸ πρόθυμον δὲ παρ' ἑκατέροις ἀνεπλήρου τὰ λείποντα. τῷ μὲν γὰρ πόλεως ἀναλφότων ὀργὴ, ἰσχυροτέραν τῷ ὅπλων· τῷ δ' ὑπὸ τῷ ἱερῷ τόλμαν, παντὸς πλήθους ὑπερέχουσαν. καὶ οἱ μὲν, ἀοίκητον ὑπολαμβάνοντες ἑαυτοῖς τὴν πόλιν, εἰ μὴ τοὺς λῃστὰς ἐκκόψαιεν αὐτῆς· οἱ ζηλωταὶ δὲ, εἰ μὴ κρατοῖεν, οὐκ ἔστιν ἧς τινὸς ὑφορήσοιν τιμωρίας. συνερρήγνυντο δὲ στρατηγούμενοι τοῖς πάθεσι, τὸ μὲν πρῶτον κατὰ τὴν πόλιν καὶ πρὸ τοῦ ἱεροῦ λίθοις βάλλοντες ἀλλήλους, καὶ πόρρωθεν ἀφιέντες ἐκόντιζόμενοι. κατὰ δὲ τὰς τροπὰς οἱ κρατοῦντες ἐχρῶντο τοῖς ξίφεσι. καὶ πολὺς μὲν ἑκατέροις φόνος, τραυματίαι δὲ ἐγένοντο συχνοί. καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου διεκόμιζον εἰς τὰς οἰκίας οἱ προσήκοντες· ὁ δὲ βληθεὶς τῶν ζηλωτῶν εἰς τὸ ἱερὸν ἀνῄει, καθαιμάσσων τὸ θεῖον ἔδαφος· καὶ μέντοι ἄν τις εἴποι τὸ [g] ἐκείνων αἷμα μιᾶναι τὰ ἅγια. κατὰ μὲν οὖν τὰς συμβολὰς ἐκτρέχοντες ἀεὶ τρέπουσαν ὁ ληστρικοί. πλημμελοῦσι δὲ οἱ δημοτικοὶ, καὶ πλείους ἀεὶ γινόμενοι, κακίζοντες τοὺς ὀλιγωλίας, καὶ μὴ διδόντες τοῖς τρεπομένοις ἀναχώρησιν οἱ κατόπιν βιαζόμενοι, πᾶν μὲν ἐπιστρέφουσι τὸ σφέτερον εἰς τοὺς ὁμοίους, κἀκείνους μικρὰ ἀντιχόντας τῇ βίᾳ, κατὰ μικρὸν δὲ ἀναχωροῦντας εἰς τὸ ἱερὸν, συνεισπίπτουσιν οἱ περὶ τὸν Ανανον. τοῖς δὲ καλάπλιξις ἐμπίπτει στρεφομένοις τῷ τρόπῳ τοῦ λῳ, καὶ καταφυγόντες εἰς τὸ ὀνδότερον ταχέως ὑπο-

κλείουσι

[a] Ita *Big.* & *Ruſ.* παραχροτῖ in *cæteris.* [b] Eo modo *Voſſ.* ἐς ἑκάτλω in *Editis Aliiſque.* [c] Ελπίσαντες *Big.* [d] Ita *Vat.* ἀπορρητῖτο in *cæteris.* [e] Τοσαύτη *Big.* [f] *Al.* συνθυμόμενοι. [g] Ita *Big.* ἐκεῖνον in *cæteris.* * *Vel*, quod minus compoſitum & inſtructum erat eorum agmen.

a Ita

κλείσι τὰς πύλας. τῷ δὲ Ανάνῳ [a] προσβάλλειν μὲ οὐκ ἐδόκει τοῖς ἱεροῖς πυλῶσιν, ἄλλως τε καὶ εἰσαν βαλλόντων ἄνωθεν· ἀθέμιτον δ' ἡγεῖτο, καὶν κρατήσῃ, μὴ [b] προηγνευκὼς εἰσάγειν ὁ πλῆθος. διακληρώσας δ' ὁκ πάντων εἰς ἑξακισχιλίους ὁπλίτας, κατέστησεν ὅπη ταῖς στοαῖς φέροις, [bb] διεδέχοντο δ' ἄλλοι τούτους, καὶ παντὶ μὲ ἰῷ ἀνάγκη παρεῖναι πρὸς τὴ φυλακὴν ὁκ προσῆν· πολλοὶ δὲ τῶ ὁ ἀξιώματος [c] ἀφεθέντες ὑπὸ τῶ ἄρχειν δοκούντων, μισθωμένους πενιχροτέρους ἀντ' ἑαυτῶν ὅπη τὴν φυλακὴν ἔπεμπον.

ιγ'. Γίνε) δὲ τούτοις πᾶσιν ὀλέθρω παραίτιος [e] Ιωάννης, ὃν ἔφαμεν ἀπὸ Γισχάλων ἀφεφάναι, δολιώτατος ἀνὴρ, καὶ δεινὸν ἔρωτα τυραννίδ@ ὁ τῇ ψυχῇ προφέρων, ὃς πόρρωθεν ἐπεβούλευε [f] τοῖς πράγμασι. καὶ δὴ τότε, τὰ τῶ δήμου φρονεῖν ὑποκινούμ@, συμπεσὼν μὲ τῷ Ανάνῳ, [g] βαλλομένῳ μὲ σὺν τοῖς δυνατοῖς [h] καθ' ἡμέραν, καὶ νύκτωρ [i] ὅπου τὰς φυλακάς· διήγγελλε δὲ τὰ ἀπόρρητα τοῖς ζηλωταῖς, καὶ πᾶν σκέμμα τῶ δήμου, πρὶν [k] καλῶς βουλευθῆναι, τοῖς ἐχθροῖς ἐγινώσκετο δι' αὐτῶ. μηχανώμ@ δὲ τὸ μὴ δι' ὑποψίας ἐλθεῖν, ἀμέτροις ἐχρῆτο ταῖς θεραπείαις, εἴς τε τ Ανανον, καὶ τοὺς τῶ δήμου προεστῶτας. ἐχώρει δ' εἰς τοὐναντίον αὐτῷ τὸ φιλότιμον. ἀφ' ὧν γὰρ ταῖς ἀλόγοις κολακείαις μᾶλλον ὑπωπτεύετο, καὶ ὃ παντα χῆ παρεῖναι μὴ κεκλήσθαι ἔμφασιν προδόσιας τ ἀπορρήτων παρεῖχε. σωφρόνων μὲν γὰρ αἰσθανομένοις ἅπαντας τοὺς ἐχθροὺς τῶν παρ' αὐτοῖς βουλευμάτων, πιθανώτερ@ δ' ὠφέλει τῷ Ιωάννῃ πρὸς [l] ὑποψίας τῶ ἀφαγγέλλειν. ἀποκλάσασθαι μὲν οὖν αὐτὸν οὐκ ἦν ῥᾴδιον, [m] ὄντα δυνατὸν ὁκ πονηρίᾳ, καὶ ἄλλως τῶν ἀσήμων [n] ὑπερέχοντά τε πολλοὺς τῶν συνεδρεύοντων τοῖς [o] ὅλοις. ἐδόκει δὲ αὐτὸν ὅρκοις πιστώσασθαι πρὸς εὔνοιαν. ὤμνυε δ' ὁ Ιωάννης ἑτοίμως, εὐνοήσειν τε τῷ δήμῳ, καὶ μήτε βουλήν τινα μήτε πρᾶξιν προδώσειν τοῖς ἐχθροῖς, [p] συγκαλύσειν δὲ τοὺς ὑπὲρ μίσους καὶ χειρὶ καὶ γνώμῃ. ὁ δὲ πρὶ ⊕ Ανανος πιστεύσαντος τοῖς ὅρκοις, ἤδη χρεὼν ὑπονοίας [q] εἰς τὰς συμβουλίας αὐτὸν παρελάμβανον· καὶ δὴ καὶ προσβύτην ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς ζηλωτὰς περὶ [r] διαλύσεων. ἦν γὰρ αὐτοῖς ἀσυμφορὰ, τὸ παρ' αὐτοῖς μὴ μιᾶναι [s] ἱερὸν, μὴ δέ τινα τῶν ὁμοφύλων ὑπὲρ αὐτῶν πεσεῖν.

ιδ'. Ο δὲ, ὥσπερ τοῖς ζηλωταῖς ὑπὲρ εὐνοίας ὀμόσας, καὶ ὢν κατ' αὐτῶν, παρελθὼν εἵστο, καὶ καταβὰς εἰς μέσους, "πολλάκις μὲν, ἔφη, κινδυνεύσας δ' "αὐτὸς, ἵνα μηδὲν ἀγνοήσωσι τῶν ἀπορρήτων, ὅσα "κατ' αὐτῶν ὁ πρὶ ⊕ Ανανος ἐβουλεύσαντο. "νῦν δὲ ⊕ μέγιστον [t] ἀναρριπτεῖν κίνδυνον σὺν πᾶ"σιν αὐτοῖς, εἰ μή τις προσγένοιτο βοήθεια δαιμό-

tim januas occludunt. Verum Anano in portas quidem ſacras impreſſionem facere non placebat, quamvis & hoſtes deſuper tela jacerent: ſed nefas eſſe exiſtimabat, etiamſi viciſſet, non luſtratum prius populum introducere. Cum autem ex univerſis ſorte delegiſſet ſex fere armatorum millia, eos in porticibus collocat ut cuſtodiam agerent, aliique eos excipiebant, & neceſſe erat omnibus quidem in orbem excubiis adeſſe: multi vero ex primoribus *populi*, dimiſſi ab iis qui in imperio eſſe videbantur, pauperiores mercede conductos mittebant, qui vice illorum fungerentur in vigiliis. *Anani milites in porticibus cuſtodias agunt.*

13. Iſtis autem omnibus exitio erat Joannes, quem è Giſchalis profugiſſe diximus, vir ſummæ aſtutiæ, animumque gerens dominationis valde cupidum, qui jam olim reipublicæ inſidiabatur. Adeoque tunc, eadem quæ populus ſentire ſe ſimulans, cum Anano quidem ultro citroque commeabat, interdiu cum proceribus *de agendis* conſultanti, & nocte vigilias circumeunt: Zelotis vero ſecreta *omnia* enunciabat; atque illa de quibus populus deliberabat, priuſquam bene conſulta eſſent, per ipſum cognita erant inimicis. Cum autem id ageret, ut in ſuſpicionem non veniret, immodicis obſequiis Ananum & populi principes demereri enixus eſt. Hoc vero placendi ſtudium ei in contrarium cedebat. nam ex abſurdis adulationibus magis ſuſpectus erat, idque ipſum, quod non accitus ubique adeſſet, indicio erat arcana ab illo prodita eſſe. Etenim animadvertebant inimicos univerſos quæ conſulta ab ipſis eſſent intelligere, veriſimileque erat in neminem potius quam in Joannem cadere poſſe proditionis ſuſpicionem. Et ipſum quidem ſubmovere haud facile erat, ut qui malitia plurimum valeret, ac præterea multorum non ignobilium, qui in conſilium de ſumma rerum adhibebantur, patrocinio ſuccinctus eſſet. Viſum eſt igitur ab eo benevolentiæ fidem jurejurando exigere. Jurare autem non dubitabat Joannes, ſe & populi ſtudioſum fore, & nihil ab eo conſultum factumve inimicis proditurum, & tam manu quam conſilio una everſurum eſſe eos qui arma ſumpſerant. Itaque Ananus & qui ab eo ſtabant, fide jurijurando habita, jam nihil ſuſpicantes ſuis eum conſiliis intereſſe patiebantur: immo & ipſum ad Zelotas legatum mittunt de ſedandis diſcordiis. nam curæ illis erat ne fanum *ſuum pollueretur, neve quiſquam in eo caderet Judæorum. *Joannes, civium proditor.* *Legatus ad Zelotas miſſus.*

14. Ille vero, quaſi Zelotis ex ſua benevolentia juraviſſet, & non contra eos, cum ad illos ingreſſus eſſet & in medio conſtitiſſet, "ſæ"pe quidem ſe illorum cauſa periculum ad"iiſſe, dicebat, ne quid ſecretorum ignora"rent, quæ contra ipſos conſilio agitarentur "ab Anano ſociiſque. Nunc autem maximum "cum ipſis omnibus ſubiturum eſſe diſcrimen, "niſi divinum quoddam præſto fuerit auxi"lium. *Zelotas contra Ananum civeſque irritat.*

a Ita *Vat.* & *Ruf.* προσβαλεῖν in *reliquis.* b Sic *Big.* προηγνικὼς in *cæteris.* bb Διεδέχοντο τούτους, καὶ παρῆσαν πρὸς τ. φ. ὡς ἀεὶ δ' ἄλλοι. πολλοὶ δὲ τ. *Big.* c Εφιέντες *Big.* d Ita cum *Cod. Big.* αὐτῶν in *reliquis.* e Articulum ὁ addit *Big.* f Illud τοῖς è *MSS.* g Βαλλομένῳ τε μὲ *Voſſ.* h Ita *Big.* μεθ' ἡμέραν in *Editis Aliiſque.* i Πανταχοῦ *Big.* k Καλῶς non agnoſcit *Big.* l Υποψίαν *Big.* m Οὐτε δυνατὸν *Vat. Bod.* & *Ruf.* n Ita *Big.* & *Voſſ.* ὑπερίζοντά in *Editis Aliiſque.* o Ὅπλοις *Big.* p Ita *Big. Voſſ. Bod. Vat.* & *Ruf.* συγκαλύπτειν in *cæteris.* q Εἰς συμβουλίαν *Vat.* r Διαλύσεως *Big.* & *Voſſ.* ſ Τὸ ἱερὸν *Big.* & *Vat.* t *Al.* ἀναῤῥίπτειν. * Culpa ſua, *Ruf.*

Quænam Zelotis diceret Joannes.

"lium. non amplius enim morari Ananum, ſed, "cum populo quidem id perſuaſiſſet, miſiſſe "legatos ad Veſpaſianum, ut ad capiendam ci- "vitatem quamprimum venire properaret. "quin & luſtrationem contra eos indixiſſe in "diem ſequentem, ut, vel religionem ſimulando "ingreſſi aut etiam per vim, cum iis manus "conſererent. ſe autem non videre quamdiu "aut obſidionem ſuſtinebunt, aut cum tot tan- "tiſque prælio congredientur. Ipſum autem, "adjiciebat, Dei providentia quaſi legatum "miſſum eſſe ad lites componendas: hoc "enim præ ſe ferre Ananum, ut inermes eos "adoriretur. itaque oportere, ſi vitæ rationem "haberent, aut obſidentibus ſupplicare, aut fo- "ris auxilium ſibi quærere. Illos autem, qui "veniæ ſpe ſi victi fuerint ſibimet adulantur, "facinorum quæ auſi ſunt haud meminiſſe, aut "exiſtimare ſimul ac maleficos commiſſorum "pœnituerit, *gravia* paſſos oportere ſtatim "cum illis in gratiam redire. Sed injuriarum "quidem auctores, etiamſi pœnitentiam age- "rent, ſæpe inviſos eſſe: læſoſque, ſi poteſtatem "nacti fuerint, ira magis excandeſcere. Quin "& illis ſemper imminere *ajebat* cæſorum "amicos cognatoſque, & tantam populi mul- "titudinem ex legum judiciorumque diſſolu- "tione valde irritatam: in qua ſi qui fuerint, "miſeratione commoti, fiet ut majori cedant "iraſcentium turbæ.

"γιῶν. οὐ γὰρ ἔτι μέλλειν Ανανον, ἀλλὰ πείσαντα "μὲν ⟨ὃ⟩ δῆμον πεπαμφέναι παρέσεσθαι τοῖς Οὐεσπα- "σιανόν, ἵνα ἐλθὼν ταχὺ τῆς εὐδαιμονίας τῆδε πό- "λιν. ἀγνείαν δὲ παρηγγελκέναι κατ' αὐτὸν εἰς τὴν "ἑξῆς ἡμέραν, ἵνα, ἢ κατὰ θρησκείαν εἰσελθόντες ἢ "καὶ βιασάμενοι, συμμίξωσιν αὐτοῖς. οὐκ ὀρᾶν δὲ μέ- "χρι τίνος ἢ τί φρονοῦσι οἱόνυσιν, ἢ παρατάξονται "τοῖς τοσούτοις. παρεστῆναι δὲ ὡς αὐτὸς εἰκαιμφθείη, "κατὰ θεῖόν τινα πρόνοιαν, ὡς πρεσβευτὴς ὑπὲρ [a] ἀμφι- "λύσεων· τὸν γὰρ Ανανον ζῶντας αὐτοῖς παραστήσειν, "ὅπως [b] ἀνόπλοις ἐπέλθῃ. δεῖν οὖν ἢ τῷ λόγῳ τὸν "ζῆν τοὺς φρονοῦντας [c] ἱκετεύειν, ἢ πυνθάνεσθαί τινα πα- "ρὰ τῶν ἔξωθεν ὠφέλειαν. τοὺς δὲ, θαλπομένους "ἐλπίδι συγγνώμης εἰ [d] κρατηθεῖεν, ὑπολελῆσθαι τῶν "ἰδίων τολμημάτων, ἢ νομίζειν ἅμα τῷ μεταγνῶναι τοὺς "δεδρακότας εὐθέως ὀφείλειν διαλλάττεσθαι καὶ τοὺς πα- "θόντας. ἀλλὰ τῶν μὲ ἀδικησάντων ἀμφὶ μίσους πολ- "λάκις γίνεσθαι καὶ τὸ μεταμέλεσθαι· [e] τοὺς ἀδικη- "θέντας δὲ τὰς ὀργὰς ἐπ' ἐξουσίας χαλεπωτέρας. ἐφε- "ρμεῖσθαι δὲ ἀεὶ [f] ἑκείνοις φίλους καὶ συγγενεῖς τῶν ἀπο- "λωλότων, καὶ δῆμον τοσοῦτον ὑπὲρ καταλύσεως νόμων "καὶ δικαστηρίων τεθυμωμένον· ὅπου καὶ ἢ τι μέρος "[g] ἁλοὺς τοῦ πλήθους ἀν αὐτὸ δ' ἀμφισβητῆσαι "ἀφανισθῆναι.

CAP. IV.

ΚΕΦ. δ'.

Idumæi à Zelotis accerſiti ſtatim veniunt Hieroſolyma, atque excluſi pernoctant extra urbem. ad quos verba facit Jeſus pontifex, eique reſpondet Simon Idumæus.

Idumæi ⟨οἱ⟩ ὑπὸ Ζηλωτῶν κληθέντες εὐθὺς ἔρχονται εἰς Ιεροσόλυμα, κ' ἀποκλεισθέντες ἔξω τ πόλεως αὐλί- ζονται. πρὸς ὃν ἀρχιερεὺς Ιησοῦς δημηγορεῖ, κ Σίμων Ιδουμαῖος αὐτῷ ἀποκρίνεται.

Zelotarum primoribus placuit Idumæos in auxilium vocare.

TAlia quidem vafre comminiſcens terrorem univerſis incutiebat. & quodnam foret externum auxilium, plane quidem & aperte dicere non audebat; Idumæos autem *non obſcure* innuebat. Verum ut primores Zelotarum privatim etiam commoveret, traducebat Ananum ut crudelem, eumque illis

VI. præcipue minas intentare dicebat. Erant autem Eleazarus Simonis filius, qui etiam inter illos plurimum valere videbatur & ad excogitanda quæ opus erant & ad eadem exſequenda, itemque Zacharias Phaleci filius, utrique à ſacerdotibus oriundi. Hi, cum, præter ea quæ univerſis, etiam mala ſibi intentata audiviſſent, quodque Anani factio potentiæ ſibi comparandæ cauſa Romanos accerſeret (nam & hoc Joannes improbe finxerat) diu quidem quid agerent dubitabant, in tantas temporis anguſtias compulſi. quippe populum quidem brevi in eo fore ut ipſos aggrederentur, auxiliorumque accitorum ſpem ſibi præciſam eſſe inſidiarum celeritate. omnia enim ipſos *forſan* prius paſſuros eſſe, quam auxiliarium quiſquam iſta reſciſceret. Veruntamen, ut Idumæi advocarentur, optimum viſum eſt. Cumque brevem ſcripſiſſent epiſtolam, "quod circumvento po-

Τοιαῦτα μὲ ἐποίκιλλεν ἀθρόως διδιασύρων. καὶ τίνα ἔξωθεν βοήθειαν ἀναφανδὸν μὲ ὠκνε ἐθάρ- ρει λέγειν, ⟨ἐ⟩νίστε δὲ τοὺς Ιδουμαίους. ἵνα δὲ καὶ τοὺς ἡγεμονίας τ ζηλωτῶν ἰδία παροξύνῃ, τ Ανα- νον ἐπί τε ὠμότητι διέβαλλε, καὶ ἀπειλεῖν ἐκείνοις ἐξαιρέτως ἔλεγεν. ἦσαν δὲ Ελεάζαρος [h] υἱὸς [i] Σίμω- ν⟨ο⟩ς, ὃς δὴ καὶ πιθανώτατ⟨ο⟩ ἐδόκει τ ἐν αὐτοῖς νοῆ- σαί τε τὰ δέοντα καὶ τὰ νοηθέντα πρᾶξαι, Ζαχα- ρίας τε [k] Φαλέκου, [l] γέν⟨ο⟩ς ὂν τ ἱερέων [m] ἑκάτε- ρωι. ἅτοι πρὸς ταῖς κοιναῖς ταῖς ἰδίας [n] καθ' αὐτῶν ἀπειλὰς ἀκούσαντες, ἔτι δ' ὡς οἱ περὶ τ Ανανον δυνα- μείαν [o] ἑαυτοῖς προποιούμενοι Ρωμαίους ὑπεκαλοῦντο, καὶ γὰρ τοῦτο Ιωάννης προσψεύσατο, μέχρι πολλοῦ μὲ ἠπό- ρουν, τὸ τί χρὴ πρᾶξαι εἰς ὀξὺ ὕπου καιρὸν συνεσ- συμένους. παρεσκευάσθαι μὲν γὰρ ⟨ὃ⟩ δῆμον ὑπολα- μβάνειν αὐτοῖς, οὐκ εἰς μακρὰν, αὐτῶν δὲ ὀ σύντονον τῆς ὑποβουλῆς ⟨ἐ⟩πιστετμῆσθαι τὰς ἔξωθεν ἐπικουρίας. πάντα γὰρ ἂν φθῆναι παθεῖν, πρίν τινα πυθέσθαι πε- ρὶ τ συμμάχων. ἔδοξε δ' ὅμως ἐπικαλεῖσθαι τοὺς Ιδου- μαίους. καὶ γράψαντες ἐπιστολὴν σύντομον, "ὡς Ανανος [p] μὲ προδιδοίη

[a] Sic *Big.* pro Ἀμφιλύσεων. [b] Ἀνεπιστατήτους προσελθῃ *Big.* ἀνεπιλοτήρους *Rod.* in *Rufini* verſione; *quo nihil ſuſpicantes eos ſubito aggrederetur.* [c] Ικετεύειν *Big.* [d] Παραπαρατηθεῖεν *Big.* [e] Τοῖς δὲ ἀδικηθεῖσι *Voſſ.* [f] Ita *Gen.* cum pleriſque *MSS.* ἑαυτοῖς *Baſ.* ἑαυτῶν *Voſſ.* [g] Ita *Big.* & *Voſſ.* ἑλοὺς in *Editis Aliiſque.* [h] Mox ante υἱὸς delevi auctoritate *Codd. Big.* & *Ruf.* [i] Γίν⟨ο⟩ς *Big.* [k] Αμφικάλου *Lipſ.* & *Vat.* Αμφικάλλ in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruf.* [l] Ita *Big.* & *Vat.* mallem tamen τὸ γέν⟨ο⟩ς. antea erat γένος. [m] Ἑκάτερ⟨ο⟩ *Big.* [n] Καθ' ἑαυτῶν *Big.* [o] Αὐτοῖς *Big.* [p] Illud μὲ adjectum eſſe volui è *Cod. Big.*

[a] Oli-

"προδιδοὶ Ρωμαίοις τ̔ μητρόπολιν ἐξαπατήσας τ̃ δῆ-
"μον, αὐτοὶ δ' ὑπὲρ τ̃ ἐλευθερείας ἀποχάντες ἐν τῷ
"ἱερῷ φρυρεῖντο, [a] ὀλίγος δ' ἔτι χρόνος αὐτοῖς βεβουλεύε-
"τ̃ σωτηρίαν· εἰ δὲ μὴ βοηθήσουσιν ἐκεῖνοι ταχ̔, ταχος,
"αὐτοὶ μ̓ ὑπ' Ανάνῳ τε καὶ τοῖς ἐχθροῖς, ἡ πόλις δ' ὑπὸ Ρωμαίοις φάσει γενομένη," τὰ δὲ πολλὰ τοῖς ἀγγέλοις ἐπετέλλοντο πρὸς τοὺς ἄρχοντας τ̃ Ιδυμαίων ἀφελείας. προεβλήθησ δ' ὅτι τῶν ἀγγελίαν δύο τ̃ δραστηρίων ἀνδρῶν, εἰπεῖν τε ἱκανοὶ καὶ πεῖσαι πρὸ πραγμάτων, τὸ δὲ τούτων χρησιμώτερον, ὠκύτητι ποδῶν ἀφέξοντες. τοὺς μ̓ γὰρ Ιδυμαίους αὐτόθεν ἥδεισαν πειθησομένους, ὄντε θορυβώδες καὶ ἄτακτον ἔθνος, ἀεί τε μετέωρον πρὸς τὰ κινήματα, καὶ μεταβολῆς χαῖρον, πρὸς ὀλίγην δὲ χολερείαν τ̃ θυμῶν τὰ ὅπλα κινῆν, καὶ καθάπερ [b] εἰς ἑορτὴν εἰς τὰς πρὸς τάξεις ἐπιφερόμενον. ἔδει δὲ ταχυς εἰς τ̃ ἀγγελίαν, εἰς ὃ μηδὲν ἐλλείποντες προθυμίας οἱ πεμφθέντες, ἐκαλεῖτο δ' αὐτῶν Ανανίας ἑκάτερος, καὶ δὴ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τ̃ Ιδυμαίων παρῆσαν.

ιε'. β'. Οἱ δὲ, πρὸς τ̃ ὀπτολλὼ καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τ̃ ἀφιγμένων ἐκπλαγέντες, ὥσπερ ἐμμανεῖς προεῖπόν τε ὅ ἔθνος, καὶ διεκήρυσσον τ̃ [c] στρατείαν. ἤθροιστο δ' ἡ πληθὺς τάχιον ὅ προσετάγματος, καὶ πάντες ὡς ἐπ' ἐλευθερίᾳ τ̃ μητροπόλεως ἥρπαζον τὰ ὅπλα· συνταχθέντες δ' εἰς δύο μυριάδας, προσῆγον πρὸς τὰ Ιεροσόλυμα, χρώμενοι τέσσαρσιν ἡγεμόσιν, Ιωάννῃ τε καὶ Ιακώβῳ παισὶ Σωσᾶ, πρὸς δὲ τούτοις ἰῷ Σίμων υἱὸς [d] Καθλᾶ, καὶ Φινέας [e] Κλυσώθ.

γ'. Τὸν δὲ Ανανου ἡ μ̓ ἔξοδος τ̃ ἀγγέλων, ὥσπερ καὶ τὰς [f] φύλακας, ἔλαθεν· ἡ δ' ἔφοδος τ̃ Ιδυμαίων οὐκ ἐπ. προγνοὺς γὰρ ἀπέκλεισε τὰς πύλας αὐτοῖς, καὶ ἀφ' φυλακῆς εἶχε τὰ τείχη. καθάπαν γοῦν αὐτοὺς ἐκπολεμεῖν οὐκ ἔδοξεν· ἀλλὰ λόγοις πείθειν πρὸ τ̃ ὅπλων. σὰς οὖν ὅτι ἦν αὐτῷ πύργον, ὁ μὴ Ανανου γεραίτατος τῶν ἀρχιερέων Ιησοῦς, "πολλῶν, ἔφη, "καὶ [g] ποικίλων τὴν πόλιν κατεχομένην θορύβων, οὐ δ-"δεὶ θαυμάσαι τὴν τύχην ὅτως, ὡς τὸ συμφέρειν "τοῖς πονηροῖς καὶ τὰ πρόσδοξα. παρεῖναι [h] γὰρ ὑμᾶς, "ἀνθρώποις ἐξωλεστάτοις μετὰ τοσαύτης προθυμίας "[i] ἐπαμυνῆσαι, καθ' ἡμῶν, μᾶλ' ὅσης εἰκὸς ἦν ἐλθεῖν, "σὺν τῆς μητροπόλεως καλούσης ὅτι τοὺς βαρβάρους. "καὶ εἰ μὲ ἑώρων τ̃ συντάξιν ὑμῶν ἐξ ὁμοίων τοῖς καλέ-"σασιν ἀνδρῶν, οὐκ ἂν ἄλογον τ̃ ὁρμὴν ὑπελάμβανον· "σὺν γὰρ ὅτως σωίσησι τὰς εὐνοίας, ὡς τρόπων συγ-"γένεια. νῦν δὲ, εἴ μέν τις αὐτοὺς ἐξελάζοι καθ' ἕνα, "μυρίων ἕκαστος εὑρεθήσετ̃ θανάτων ἄξιος. τὰ γὰρ [k] ἀθύ-"ματα καὶ καθάρματα τῆς χώρας ὅλης καταπεπυσά-"μενα τὰς ἰδίας ὑσίας, καὶ προγυμνάσαντα τὴν ἀπό-"νοιαν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ κώμαις τε, τελευ-"ταῖα λελησθότος παρεισέρρευσαν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν· "λῃσαὶ, δ' ὑποκρίσει ἀσεβημάτων, μιαίνοντες [l] καὶ "ὃ [m] ἀβέβηλον ἔδαφος, ὃς ὁρᾶν ὅτι νῦν ἀδεῖς ἐμμεμυ-

"pulo Ananus vellet Romanis metropolin
"prodere, ipsi autem facta pro libertate defe-
"ctione in templo obsiderentur, & non lice-
"ret nisi ad breve adhuc tempus sibimet salu-
"tem promittere: ac nisi illi mature auxilio
"venirent, ipsos quidem Ananus atque inimi-
"ci, civitatem vero Romani in suam redigent
"potestatem"; multa etiam nunciis mandabant, quæ loquerentur ad principes Idumæorum. Propositi autem erant qui nuncii mitterentur duo viri impigri, qui de rebus agendis dicendo valebant accommodate ad persuadendum, &, quod magis in rem illorum erat, pedum velocitate præstabant. Nam Idumæos sine mora parituros esse probe noverant, utpote gentem tumultuosam & ordinis impatientem, ad motus intentam semper & mutationibus gaudentem, ad modicam vero eorum qui supplicant adulationem arma moventem, & ad prælia quasi ad festum properantem. Opus autem erat celeritate ad nuncium perferendum: quam ad rem nihil alacritatis deerat missis, (uterque autem Ananias vocabatur) adeoque brevi se sistebant Idumæorum principibus.

2. Illi vero epistola verbisque eorum qui venerant attoniti, furiosorum more gentem percursabant, & militiam denunciabant. Congregata autem est multitudo citius quam *illis* præceptum erat, omnesque quasi pro libertate metropoleos arma corripiebant, ordinatoque exercitu ad duo millia *virorum*, adveniunt Hierosolyma cum ducibus quatuor, Joanne & Jacobo Sosæ filiis, ac præterea Simone Cathlæ & Phinea Clusothi *filiis*.

3. Nunciorum autem profectio Ananum quidem itemque vigiles ejus latebat; haud vero *similiter* Idumæorum adventus. Hoc enim ante cognito, portas eis claudit, & muris custodes adhibebat. Cæterum nequaquam ei visum est cum illis dimicare, sed verbis persuadere potius quam armis rem gerere. Jesus igitur, post Ananum pontificum natu maximus, cum in turri illis adversa constitisset, "nihil se "adeo mirari, inquit, quam quod, urbe tot "tantisque tumultibus agitata, ita fors tulerit, "ut improbis ex inopinato subveniretur. quip-"pe vos perditissimis hominibus contra nos "subsidium laturos adesse, idque tanta alacri-"tate, quantam adhiberi haud par erat, ne qui-"dem si contra Barbaros vos acciviisset metro-"polis. Et si quidem viderem exercitum ve-"strum similem esse horum hominum qui vos "advocarunt, hunc impetum non vesanum "existimarem. nihil enim æque benevolentiam "conciliat ac morum cognatio. Nunc vero "illi quidem, si quis eorum singulos explora-"verit, mille mortibus digni reperientur: quip-"pe ludibria & purgamenta omnis regionis, "luxu absumptis patrimoniis suis, factoque au-"daciæ suæ temerariæ in vicis & civitatibus "circumcirca experimento, tandem in urbem "sacram clam se infuderunt; latrones, qui sce-"lerum immanitate solum non profanum pol-"luerunt, quos nunc videre est impune inter "sacra

a Ολίγος πω ἐν Big. b Πρὸς ἑορτὴν Big. c Ita Big. & Ruf. στρατὸν in Editis Aliisque. d Φαμμὶν Big. Φαῦν Bod. e Κλυσωὺθ Big. Κλυσὼθ Vat. f Φρυρεῖς Big. g Ποικίλων τ̃ κατεχομένων τὴν πόλιν θορύβων Big. h Ita Big. Voss. & Ruf. γὰρ in Editis Aliisque. i Ita Big. & Ruf. ἐπαμυνοῦντας in Editis Aliisque. k Ita Rhed. Busb. & Ruf. antea erat θύματα. pro quo λύμματα legendum esse conjicit Cl. Lowthius. l Illud ἐ non agnoscit Big. m Sic cum plerisque MSS. & Edit. Gen. ἅγιον Bas.

a Ita

"ſacra ſeſe inebriantes, & in ventres inſatia-
"biles peremptorum ſpolia infumentes. Ve-
"ſtram autem multitudinem, & armorum ap-
"paratum cernere eſt, qualem eſſe deceret, ſi
"publico vos conſilio metropolis vocaret, in
"auxilium contra alienigenas. Quid igitur
"hoc eſſe quis dixerit, niſi fortunæ injuriam;
"cum videat gentem univerſam ſceleratorum
"colluvioni opitulantem? Jamdudum qui-
"dem dubitavi, quidnam fuerit quod vos tam
"cito commoverit? haud enim temere pro
"latronibus & adverſus cognatum populum
"arma ſumere voluiſtis. At quoniam de Ro-
"manis & proditione nonnihil audivimus (iſtis
"enim nonnulli veſtrûm nunc obſtrepunt, &
"metropoleos liberandæ ergo ſe adeſſe cla-
"mant) ſceleratos iſtos magis ob hoc menda-
"cii commentum mirati ſumus, quam ob alia
"quæ auſi ſunt. Nam viros natura libertatis
"amantes, adeoque cum externis hoſtibus pu-
"gnare paratiſſimos, non alia de cauſa contra
"nos efferare potuerant, quam libertatis tan-
"topere expetitæ proditionem fingendo. Sed
"vos ſane oportet conſiderare, quinam ſint
"qui calumnias adhibent, & contra quos; fi-
"demque veritatis ex rerum communium in-
"tuitu, non ex fictis ſermonibus colligere.
"Etenim quam ob cauſam nos Romanis noſ-
"met nunc dedimus, cum ab initio licuerit,
"aut ab illis non defeciſſe, aut poſt defectio-
"nem cito cum illis redire in gratiam, priuſ-
"quam circa nos omnia vaſtarentur? nam-
"que jam, ne volentibus quidem nobis *res*
"componere facile, cum & Romanos ſuper-
"bos fecerit Galilæa ſub jugum miſſa, & in
"ignominiam cedat morte graviorem, illos
"officiis demereri cum jam in propinquo ſint.
"Et ego quidem, quod ad me attinet, pacem
"morti præferrem; ſemel autem bello appe-
"titus, manibuſque conſertis, mortem glorio-
"ſam mallem quàm captivi vitam agere. Ve-
"rum utrum nos, populi principes, ajunt,
"clam miſiſſe *aliquos* ad Romanos, aut etiam
"totum populum communi ſuffragio? ſi qui-
"dem nos, nominatim proferant amicos quos
"miſerimus, qui ſervi fuerint proditionis mi-
"niſtri? num quis in itinere deprehenſus eſt?
"rediens captus eſt? literas nacti ſunt? Quo
"modo autem tantam quidem civium multi-
"tudinem lateremus, quibuſcum omni hora
"verſamur? Paucis vero, atque his incluſis,
"qui de templo ne in civitatem quidem prodi-
"re poſſent, quo pacto ſunt cognita quæ oc-
"culta extra civitatem fierent? An vero nunc
"reſcita ſunt, quando oportet facinorum ſup-
"plicia luere? At tantiſper dum nihil eſſet
"quod vererentur, nemo noſtrûm in proditio-
"nis ſuſpicionem veniebat. Sin vero in po-
"pulum culpam conjiciant, *dicendum* eos pa-
"lam ea de re deliberaſſe, & ne unum quidem
"abfuiſſe concilio, adeoque fama manifeſtiot
"quolibet indicio celeriùs ad vos perveniſſet.
"Quid vero? nonne & legatos mittere opor-

"σκομβρώντες τοῖς ἁγίοις, καὶ τὰ σκῦλα τῶν πεφονευμένων
"καθαναλίσκοντας εἰς τὰς ἀπλήστους γαστέρας. τὸ δὲ
"ὑμέτερον πλῆθος, καὶ τὸν κόσμον τῶν ὅπλων ὁρᾶν ἔξεστιν,
"οἷος ἔπρεπε, καλούσης τῆς μητροπόλεως κοινῷ βουλευτη-
"είῳ συμμάχους κατ' ἀλλοφύλων. τί ἂν οὖν εἴποι τὶς τὸ
"τῆς ἢ τύχης ἐπίρρεια, [a] ὅταν λογίσῃ πονηροῖς αὖ-
"τανδρον ἔθνος ὁρᾷ συναχθίζον αὐτοῖς; μέχρι πολλοῦ
"μὲν ἠπόρουν, [b] τί δή ποτε καὶ ὃ κινήσαν ὑμᾶς ὕστε-
"ρον ἐγένετο; μὴ γὰρ ἂν δίκαι μεγάλης αἰτίας
"ἀναλαβεῖν τὰς πανοπλίας ὑπὲρ ληστῶν, καὶ κατὰ
"δήμου συγγενοῦς. ἐπεὶ δὲ ἠκούσαμεν Ρωμαίους καὶ
"θεοδοσίαν· ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐνοχλοῦσιν τινὲς ἀρτίως,
"καὶ τῶν μητροπόλεως ἐπ' ἐλευθερώσει παρεῖναι· πλέον
"τῶν ἄλλων τολμήματι [c] ἐθαυμάσαμεν τὸν ἀλι-
"τηρίου, τῆς δὲ τοῦ ψεύδους ὀφθοίας. ἄνδρας γὰρ
"φύσει φιλελευθέρους, καὶ ἀφ' τούτου μάλιστα τοῖς
"[d] ἔξωθεν πολεμίοις μάχεσθαι παρεσκευασμένους, οὐκ
"ἄλλῳ ἄλλως ἐξαγριῶσαι κατ' ἡμῶν, ἢ λογοποιήσαι-
"τος θεοδοσίαν τῆς ποθουμένης ἐλευθερίας. ἀλλ' ὑμᾶς
"γε χρὴ σκέπτεσθαι τίνες τε ἀφεβάλλοντας, καὶ καθ'
"ὧν, συνάγειν τε τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐκ τῶν ὀφ-
"πλάστων λόγων, ἀλλ' ἐκ τῶν κοινῶν πραγμάτων.
"τί γὰρ δὴ καὶ παθόντες ἂν ἡμεῖς, Ρωμαίοις πρότε-
"πολεμοῦμεν ἑαυτοὺς νῦν, παρὸν ἢ μηδὲ ἀποστῆναι τὸ
"πρῶτον, ἢ πρασμῆσαι ταχέως ἀποστάντας, ὅτε
"ἔτι τῶν πόλεις ἀπῳκοῦντο; νῦν μὲν γὰρ οὐδὲ βουλο-
"μένοις ἀφαλύσασθαι ῥᾴδιον, ὅτε Ρωμαίους μὲν ὑπερό-
"πᾶσα πεποίηται ὑποχείριος ἡ Γαλιλαία, φέρει δ'
"αὐχοῦσιν ἡμῖν θανάτου χαλεπωτέρου, ὃ θεραπεύειν
"αὐτοὺς ὅτας ἤδη πλησίον. [e] καὶ ἔγωγε κατ' ἐμαυ-
"τὸν μὲν οὐ εἰρωνῶν προπέμψαιμι θανάτου πολεμί-
"μῳ δ' ἅπαξ καὶ συμβαλών, θανεῖν εὐκλεᾶ ἢ
"ζῆν αἰχμάλωτον. πότερον δὲ φασὶν [f] ἡμᾶς, τοὺς
"τοῦ δήμου προεστῶτας, πέμψαι κρύφα πρὸς Ρωμαίους,
"ἢ [g] καὶ [h] δῆμον κοινῇ ψηφισάμενον; εἰ μὲν ἡμᾶς,
"εἰπάτωσαν τοὺς πεμφθέντας φίλους, τοὺς ἀφεστῶτας
"τὰς τοῦ θεοδοσίου σπείρας. ἐφωράθη τις ἀπιών;
"ἀναχωρῶν ἑάλω; γράμματα γνήσια ἐγκρα-
"τεῖς; πῶς δὲ τοὺς μὲν τοσούτους πολίτας ἐλάθομεν,
"οἷς καθ' πᾶσαν ὥραν συναναστρεφόμεθα; τοῖς δὲ ὀλί-
"γοις καὶ φευγομένοις, καὶ μηδ' εἰς τὴν πόλιν ἐκ
"τοῦ ἱεροῦ προελθεῖν δυναμένοις, ἐγνώσθη τὰ κρυπτὰ
"τὴν χώραν λαθραίως διεργαζόμενα; νῦν δ' ἔγνω-
"σαν ὅτι δεῖ δοῦναι δίκας τοῦ τετολμημένου; ἕως δ'
"ἦσαν ἀδεεῖς αὐτοὶ, προδότης ἡμῶν οὐδεὶς ἐφανε-
"πίστευτο. εἰ δὲ ὅτι [i] δῆμον ἀναφέρουσι τὴν αἰ-
"τίαν, ἐν φανερᾷ δήπουθεν ἐβουλεύσαντο, [k] οὐδ'
"εἰς ἀπειράτει τῆς ἐκκλησίας, ὥστε πάντων ἂν τῆς
"μεγίστου ἔπαυσεν ἡ φήμη πρὸς ὑμᾶς [l] φανερω-
"τέρα. [m] τί δαί, οὐχὶ καὶ πρέσβεις ἔδει πέμπειν

[l] ψηφισα-

a Ita lego & diſtinguo cum *Big. Vat. Voſſ. Busb. Rhed.* & *Rnſ.* antea erat, ὅταν γὰρ λογίσαι τ. ἀ. τ. ἐρᾷ σ. αὐτοῖς, μίσχει π. b Τί δήποτε τὸ κινῆσαν ὑμᾶς ἔ ὕστερον τ. *Bnda.* & *Rhed.* c Ita *Big.* & *Rnſ.* ἐθαύμασά τις in *Editis Aliiſque.* d Sic *MSS. Baſ.* & *Gem.* e Καίγω μὲ κατ' ἐμαυτὸν ἐρῶλον *Big.* f Ita diſtinguo cum *Ruffino*, antea interpunctum erat, ἡμᾶς, τοὺς τ. δ. προεστῶτας πέμψαι &c. g Illud καὶ non agnoſcit *Big.* h Ita *Big.* ἀδεὴς ἦσ. *Vat. Gall.* & *Voſſ.* ἀδεὴς γὰρ ἦτ. in *Editis Aliiſque.* i Φανερώτερον *Voſſ.* k Τί δὲ οὐχὶ *Vat.* & *Bod.* l Illud

"[a] ψηφισομένους τὰς ἀφαλύσεις; καὶ τίς ὁ χειροτονη-
"θεὶς, εἰπάτωσαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲ δυσθανατώντων, καὶ
"πλησίον ὄντας τὰς τιμωρίας ἀφαιρουμένων σκῆψίς
"ἐστιν. εἰ γὰρ δὴ καὶ προδοθῆναι τὴν πόλιν ἥ-
"μαρτον, μόνους ἂν τολμῆσαι καὶ τοῦτο τοὺς ἀφαλά-
"λοντας, ὧν τοῖς τολμήμασιν ἓν μόνον [b] κακὸν λείπει,
"προδοσία. χρὴ δὲ ὑμᾶς, ἐπειδήπερ ἅπαξ πάρεστε
"μὴ τὰ ὅπλα, τὸ μὲ δικαιότατον, ἀμύνειν τῇ μητρο-
"πόλει, καὶ συνεξαίρειν τοὺς τὰ δικαστήρια καταλύ-
"σαντας τυράννους, οἳ πατήσαντες τοὺς νόμους [c] ὅπλοις
"τοῖς [d] αὐτῶν ξίφεσι πεποίηνται τὰς κρίσεις. ἄνδρας
"γῦν ἀκαταπάτους τὸ ὀφθαλμῶν ἐκ μέσης τῆς ἀγορᾶς
"ἁρπάσαντες, [e] δεσμοῖς τε προσηκίσαντο, καὶ [f] μηδὲ
"φωνῆς μηδὲ ἱκεσίας ἀναξόμβους διέφθειραν. ἔξεστι δ'
"ὑμῖν, παρελθοῦσιν εἰσω μὴ πολέμου νόμῳ, θεάσασθαι
"τὰ τεκμήρια τῶν λεγομένων, οἴκους ἠρημωμένους ταῖς
"ἐκείνων ἁρπαγαῖς, καὶ γύναια καὶ γενεὰς τῶν ἀπεσφα-
"γμένων μελανειμονούσας, κωκυτὸν δὲ καὶ θρῆνον ἀνὰ
"τὴν πόλιν ὅλην. οὐδεὶς γάρ ἐστιν, ὃς οὐ [g] γέγυται
"τῆς τῶν ἀνοσίων καταδρομῆς. οἵγε ὅτι τοσοῦτον ἐξώ-
"κειλαν ἀπονοίας, ὥστε μὴ μόνον ἐκ τῆς χώρας καὶ
"τῶν ἔξωθεν πόλεων ὅπλα τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κε-
"φαλὴν [h] ὅλην οὐ ἔθνους μετενεγκεῖν τὸν ληστρικὸν
"τόλμαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως ὅπλα τὸ ἱερόν.
"ὁρμητήριον γῦν αὐτοῖς τοῦτο καὶ καταφυγὴ, ταμιεῖόν
"τε τῶν ἐφ' ἡμᾶς [i] παρασκευῶν γέγονεν. ὁ δὲ ὑπὸ
"τὸ οἰκουμένης πρόσκλυσμα καὶ χώρας, καὶ τοῖς ἀπὸ
"περάτων γῆς ἀλλοφύλοις ἀκοῇ τεθαμβημένα, ὑπὸ
"τῶν παρανηθέντων σιδήρου θηρίων καταπατεῖται. πλεο-
"νάζον δ' ἐν ταῖς ἀπογνώσεσιν ἤδη, [k] δήμους τε δή-
"μοις, καὶ πόλεις πόλεσι συγχύσειν, καὶ χεῖρα τὴν ἰδίων
"ἀσφάγχιον ὃ ἔθνος στρατολογεῖν. ἀνθ' ὧν ὃ μὲ κάλ-
"λιστον [l] καὶ πρέπον ὡς ἔφην ὑμῖν, [m] συνεξαίρειν τοὺς
"ἀλιτηρίους, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἀπάτης ἀμυνομένους,
"ὅπου συμμάχους ἐτόλμησε καλεῖν ὧς ἔδει τιμωροὺς δι-
"δύναι. εἰ δὲ [n] αἰδεῖσθε τὰς τῶν τοιούτων ὀνομασίας,
"ἀλλά τοι πάρεστι θεμένοις τὰ ὅπλα, καὶ παρελθοῦσιν εἰς
"τὴν πόλιν σχήματι συγγενῶν, ἀναλαβεῖν τὸ μέσον συμμά-
"χων τε καὶ πολεμίων ὄνομα, δικαιοῦσθαι γενομένους. καί τοι
"λογίσασθε, πόσον κερδήσουσιν, ἐφ' ὁμολογουμένοις καὶ τη-
"λικούτοις κρινόμενοι, [o] πρὸς ὑμῶν, οἱ τοῖς ἀκαλαμπάτοις
"μηδὲ λόγῳ μεμφόμενοι. λαμβανέτω δ' οὖν ἑαυτῶν
"ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀφίξεως τὸ χάριν. εἰ δὲ ὅτε σαναγα-
"γεῖν ἡμῖν, ὅτε [p] κρίνειν δοκεῖ, τρίτον ὀφθαλμοῖς καλαλι-
"πεῖν ἑκατέρους, καὶ μήτε ταῖς ἡμετέραις ὁπλοφανεῖν συμ-
"φοραῖς, μήτε τοῖς ὁπλίταις τῆς μητροπόλεως [q] συμμέ-
"νειν. εἰ δὲ καὶ τὰ μάλιστα Ρωμαίοις [r] ὑποπτεύετε διει-
"λέχθαι τινὰς, παρατηρεῖν ἔξεστι [s] τὰς ἐφόδους· καὶ ἂν τι τῶν
"διαβεβλημένων ἔργων διακαλύπτῃ, τότε φρουρεῖν τὴν μη-

"tebat ad pactiones ſanciendas? Et quis de-
"ſignatus fuerit, dicant. Sed hæ quidem ma-
"le pereuntium, & inſtantes pœnas evitare cu-
"pientium, cauſationes ſunt. Quinetiam ſi ci-
"vitatem proditum iri in fatis eſſet, id quoque
"ipſos ſolos qui nos criminantur auſuros eſſe,
"quorum facinoribus unum tantum deeſt ma-
"lum, proditio. Vos autem oportet, quia ſemel
"cum armis adeſtis, ſubſidium (quod quidem
"juſtiſſimum eſt) metropoli ferre; & una no-
"biſcum tyrannos tollere, qui judicia ſubla-
"tum iverunt, qui calcatis legibus res gladiis
"ſuis dijudicarunt. viros quippe nobiles, quos
"nemo accuſavit, ex medio raptos foro pri-
"mùm vinculis cruciarunt; deinde, nil vocem
"aut preces eorum morantes, neci tradide-
"runt. Licet autem vobis, non belli lege in-
"greſſis, ſigna & indicia eorum quæ modo di-
"xi intueri, domos rapinis illorum deſolatas,
"peremptorum conjuges & familias veſte lu-
"gubri indutas, quin & per totam civitatem lu-
"ctum & lamentationem. Nemo enim reperitur
"qui impiorum non expertus eſt incurſus. Quip-
"pe eò veſanæ inſolentiæ devenerunt, ut auda-
"ciam latrocinalem non ſolum ex provincia
"& aliis civitatibus in hanc, quæ expreſſa to-
"tius gentis facies eſt & caput, transferant,
"verum etiam ex civitate in templum. Ita-
"que hoc illis receptaculum factum eſt & per-
"fugium, & promptuarium eorum quæ in vos
"comparata ſunt. Atque locus, qui adoratur
"per orbem univerſum, & ab alienigenis uſ-
"que à terræ finibus fama & traditione hono-
"ratur, à feris apud nos natis conculcatur. In
"rerum etiam deſperatione jam exſultant, *cum*
"*audiunt* populum populo, civitatem civitati
"committi, gentemque exercitum colligere
"ſua viſcera dilaniaturum. cum è contra pul-
"chertimum eſſet, voſque ut dixi deceret, no-
"biſcum tollere ſceleratos, etiam ob ipſam
"hanc fraudem illos ulciſcentes, quod in au-
"xilium vos vocare auſi fuerint, quos metue-
"re vindices debuiſſent. Quod ſi ejuſmodi
"hominum advocationem reveremini, atta-
"men licet vobis, armis depoſitis & cogna-
"torum habitu civitatem ingreſſis, medium
"inter hoſtes atque auxiliares nomen aſſume-
"re, voſmet judices faciendo. Verum repu-
"tate quantum è re illorum erit, de manifeſtis
"& tam magnis criminibus apud vos judicio
"ſiſti, qui hominibus non accuſatis ne verbum
"quidem facere permiſerunt. Ferant igitur
"hanc ex veſtro adventu gratiam. Sin vero
"neque nobiſcum *ſuper his rebus* indignari,
"neque judicare vultis, tertium reſtat, ut reli-
"ctis utriſque, nec noſtris calamitatibus inſul-
"tetis, nec cum inſidiatoribus metropoleos
"maneatis. Nam & ſi maxime quenquam
"noſtrûm ſuſpicamini cum Romanis collo-
"quutum, licet *vobis* aditus obſervare: cumque
"factum aliquod, quale *nobis* objicitur, appa-
"ruerit, tunc demum venire ut metropolim
"tueamini,

a Ψηφισαμένους *Big.* & *Voſſ.* b Illud κακὸν non agnoſcunt *Big.* & *Vat.* c Vox ὅπλοις deeſt *Vat.* d Ἑαυτῶν *Big.* e Δέσμοις πρ. *Big.* f Ita cum *Cod. Big.* μηδὲ φωνῶν μηδὲ ἱκετείαν in *Editis Aldiſque.* g Ita cum *Cod. Vat.* γέγυμνται in *cæteris.* h Vox ὅλην deſideratur in *Codd. Big.* & *Vat.* i Καταπατῶν *Big.* k Ita *Big.* & *Bod.* ὄντως τε δ. in *Editis Aldiſque.* l Ὡς ἔφην ὑμῖν πρέπον *Big.* m Ita *Big.* & *Vat.* ἐξαίρειν in *reliquis.* n Αἰδεῖσθε *Big.* o Παρ' ὑμῶν *Big.* & *Bod.* p Ita cum *Cod. Voſſ.* nec aliter forſan *Ruf.* qui vertit *neque judicare vultis.* & ad hunc fere modum *Pſeudo-Hegeſippus*, dicens, *quod ſi neque vindices vos neque arbitros exhibere vultis.* antea erat κρίνειν δεῖ. q Συνιέχειν *Big.* r Ὑποπτεύετε διηλέχθαι *Big.* ſ Περὶ τὰς ἐφόδους *Big.*

"tueamini,& in criminis convictos animadver-
"tatis. Non enim eſt ut hoſtes vos præveniant,
"urbi adeo propinquos. Quod ſi horum ni-
"hil gratum acceptumque aut moderatum vi-
Jeſu ad Idumæos orationis finis. "deatur, ne miremini portas clauſas eſſe,quam-
"diu arma feratis.

4. Hujuſmodi quidem verba loquebatur Jeſus. Idumæorum autem multitudo nequaquam *illis* animum advertebat; ſed ira incenſa erat, quod non paratum habuiſſet introitum: duceſque valde indignabantur arma deponere, captivitatem eſſe exiſtimantes alicujus ad imperium ea projicere. Unus autem è ducibus Simon Cathlæ filius,cum vix ſuorum tumultum ſedaſſet, & in loco conſtitiſſet unde à pontifi-
Simonis, ducis Idumæorum, ad Jeſu orationem reſponſio. cibus exaudiri poſſet, "non jam mirari ſe, ait,
"quod in templo obſiderentur libertatis propu-
"gnatores, cum nonnulli urbem jam claudant
"univerſæ genti communem, & Romanos
"quidem, fortaſſe etiam portis coronatis, re-
"cipere parati ſint, cum Idumæis vero ex turri-
"bus colloquantur,eoſq; arma pro libertate ca-
"pta projicere jubeant. Conſanguineis autem
"cuſtodiam metropoleos non credentes, ipſos
"*Idumæos* controverſiarum arbitros fieri vo-
"lunt; quoſdamque accuſando, quod cives
"judicio non condemnatos occiderint, illi
"gentem omnem ignominia condemnant; ut
"qui urbem, alienigenis univerſis religionis
"ergo patentem, cognatis præcluſerint. Ocyus
"enim ad vos veniebamus & ad gerendum
"cum gentilibus bellum, qui ob hoc adeſſe
"properavimus, ut vos in adverſis ſervaremus
"liberos. Pari ſcilicet modo vos etiam hi
"quos obſidetis læsêre, tamque veriſimiles, ut
"puto, ſuſpiciones in illos quoque collegiſtis.
"Deinde ex iis qui intus ſunt cuſtodia tenen-
"tes quotquot curæ erat reſpublica, & urbe
"genti *vobis* conjunctiſſimæ in univerſum oc-
"cluſa, adeoque contumelioſe imperata nos
"facere jubentes, dicitis *vos* tyrannide premi,
"nomenque dominatûs iis, qui vos tyrannos
"patiuntur, imponitis. Quis hanc in verbis ca-
"villationem ferat, cum omnia contra ac di-
"citis facta videat; niſi & nunc Idumæi vos
"metropoli excludant, quos ipſi à patriis ſa-
"cris arcetis. Merito quis eos incuſaverit qui
"in templo obſidentur, quod cum auſi eſſent
"plectere proditores, quos, utpote ſcelerum
"ſocios, viros nobiles & ne quidem accuſatos
"perhibetis, non à vobis inceperint, & *prodi-*
"*tores* ſummos præciderint. Sed licet illi mol-
"liores fuerint quam oportebat, nos Idumæi
"domicilium Dei ſervabimus, & pro commu-
"ni patria propugnabimus; hoſteſque, tam fo-
"ris irruentes quam intus *inſidiantes* & pro-
"dentes, ulciſcemur. Hîc *autem* ante muros
"armati manebimus, donec aut Romani feſſi
"ſint vos exſpectando, aut vos præ libertatis
"*deſiderio ac* ſtudio mutemini.

"πρόπολιν ἐλθόντας, κολάζειν τε τὰς αἰτίας πιφευ-
"μένους. ὑ γὰρ ἂν ὑμᾶς φθάσειαν οἱ πολέμιοι, τῇ πόλει
"[a] πεσσφκιμένους. εἰ δὲ ὅδ' ὑμῖν τύτων εὔγνωμον
"ἢ μέτριον δοκῇ, μὴ θαυμάζετε τὰ κλεῖθρα τ πυ-
"λῶν, ἕως ἂν φέρητε τὰ ὅπλα.

δ'. Τοιαῦτα μ' [b] Ιησῦς ἔλεγε. τ δὲ Ιδυμαίων [c] ὀ-
δὲν τὸ πλῆθ@ πεσσεῖχεν, ἀλλὰ τεθύμωτο μὴ τυχὸν
ἑτοίμης τ εἰσόδυ· ὑ διηνάκλων ⓐ στρατηγοὶ [d] πεὸς
τὴν ἀπόθεσιν τ ὅπλων, αἰχμαλωσίαν ἡγέμενοι τὸ κε-
λεύοντων πιῶν αὐτὰ ῥίψαι. Σίμων δὲ ὑὸς [e] Καθλᾶ τ
ἡγεμόνων ἷς, μόλις τ τ οἰκείαν καταστείλας θόρυβον,
καὶ στὰς εἰς ἐπήκοον τοῖς ἀρχιερεῦσιν, "ὀκέτι θαυμά-
"ζειν, ἔφη, φρυρυμένων [f] ἐν τῷ ἱερῷ τ πεσμάχων τ
"ἐλευθερίας, εἴγε καὶ τῷ ἔθνει κλείσοί τινες ἤδη τὴν
"κοινὴν πόλιν, ὑ Ρωμαίων μ' εἰσδέχεσθαι πεφασκυά-
"ζοντ), [g] τάχα δὲ καὶ πεφαιώσαντες τὰς πύλας, Ιδυ-
"μαίοις δὲ ἀπὸ τ πύργων ἀμαλέγοντ), καὶ τὰ ὑπὲρ τ
"ἐλευθερίας ὅπλα κελεύσι ῥίψαι. μὴ πιστεύοντες δὲ
"τοῖς συγγενέσιν τὴν τ μητροπόλεως φυλακὴν, τὰς
"αὐτῶν δικαστὰς παίνται τ ἀμφόρων, καὶ [h] κατηγο-
"ρῶντάς πιων, ὡς ἀποκλείσειαν ἀκρίτως, αὐτοὶ κατασδι-
"κάζοντες ὅλων ὑ ἔθνως ἀτιμίαν· ἢ γὰρ ἅπασι τοῖς ἀλ-
"λοφύλοις ἀναπεπταμένην εἰς θρησκείαν πόλιν, τοῖς
"οἰκείοις τῶν ἀποπεμπομένων. πάντ γὰρ ὅτι [i] σφᾶς ἐσπεύ-
"δομεν, ὑ τ κτ τ ὁμοφύλων πόλεμον, οἱ ἀμφὶ τῦτο πα-
"κτώμενοι, ἵνα [k] ἀτυχήσαντας ὑμᾶς τηρήσωμεν ἐλευ-
"θέρως. τοιαῦτα μέν τοι ὑ πρὸς τ φρυρυμένων ἠδίκησθε,
"καὶ πιθανὰς ὕτως ὑπονοίας ὅμοια καὶ κατ' ἐκείνων
"συνελέξατε. ἔπειτα τ ἔνδον φρυρᾶ κρατοῦντες, ὅσοι
"κήδονται τ κοινῶν πεαγμάτ, καὶ τοῖς συγγενεσιν ἔθνε-
"σιν [l] ἀθρόως ἀποκλείσαντες [m] μ' τ πόλιν, ὑβριστικὸν
"δ' ὅταν πεστάγματα κελεύοντες, τυραννεῖσθαι λέγητε,
"καὶ ὃ τ δυναστείας ὄνομα τοῖς ὑφ' ὑμῶν τυραννυμένοις
"πεοσάπτετε. τίς ἂν [n] ἐνέγκαι τ εἰρωνείαν τ λόγων,
"ἀφορῶν εἰς τ ἐναντιότητα τ [o] πεαγμάτων, εἰ μὴ ὑ
"νῦν ὑμᾶς ἀποκλείουσι Ιδυμαῖοι τ μητροπόλεως, ὃς
"αὐτοὶ τ πατρίων ἱερῶν εἴργετε. μέμψαιτ' ἄν τις εἰκό-
"τως τὰς ὀ τῷ ἱερῷ πολιορκυμένας, ὅτι θαρσήσαντες
"τὰς προδότας κολάζειν, ὡς ὑμεῖς ἄνδρας ἐπισήμους ὑ
"ἀκαταπάτους λέγετε ἀφ' τ κοινοπίας, ὐκ ἀφ'
"ὑμῶν ἤρξαντο, [p] καὶ τὰ κρειώτατα τ προδοσίας μέρη
"[q] πεοαπέκοψαν. ἀλλ' εἰ κἀκεῖνοι τ χρείας ἐγένοντο
"μαλακώτεροι, [r] τηρήσομεν Ιδυμαῖοι τ οἰκοι ὄντες Θεῦ, καὶ τ
"κοινῆς πατρίδος πεοπολεμήσομεν, ἅμα τὰς τε ἔξωθεν
"ἐπιόνλας ὑ τὰς ἔνδον πεοδιδόνλας ἀμυνόμενοι πολε-
"μίως. ὀκέτ δὲ πεὸ τ τειχῶν μενῦμεν ὀ τοῖς ὅπλοις,
"ἕως ἂν Ρωμαῖοι κάμωσι πεοσίχοντες ὑμῖν, ἢ ὑμεῖς
"ἐλευθέρα φρονήσαντες μεταβάλησθε.

VII. 5. His dictis Idumæi quidem acclamabant
Idumæi, animis licet perturbati, univerſi. Jeſus autem anxius triſtiſque diſ-
ceſſit, cum Idumæos nihil moderati ſentire,

ε'. Τύτοις ὅ μ τ Ιδυμαίων ἐπιβόα πλῆθος. ὁ δὲ Ιησῦς
ἀθυμῶν ἀνεχώρει, τὰς μ Ιδυμαίας μηδὲν φρονήσεις ὁρῶν μέ-
τριον,

a Ita *Big.* πεοσφκισμένους in *Editis Aliiſque.* b In *Big. Vat.* & *Voſſ.* ὁ Ιησῦς. c Ita *Big.* ὅτι in *Editis Aliiſque.* d Πρὸς κάθ-
θιστιν *Voſſ.* & *Vat.* e Καιφᾶ *Big.* f Ἐν τῷ ναῷ *Big.* g Τάχα κ στρ. *Big.* h Κατηγορέμβροι *Big.* i Ita cum *Bod.* nec aliter, ut
puto, *Ruf.* qui vertit, *contra vos feſtinabamus.* antea erat σφαγὰς. k Sic in *Cod. Big.* ἀτυχήσαντας in *cæteris.* l Ἀθρόους *Voſſ.* & *Vat.*
m Illud μ è *Cod. Big.* n Ἐνίγκαι *Vat.* o Πεαγμάτων, κ τῶν ἡμᾶς ἀποκλειόντων Ιδυμαίων *Big.* p Ita *Big.* κ τ κατεμανθάνω πεοδο-
σίας μέρη in *Editis Aliiſque.* q Πεοαπέκοψαν *Big.* r Τηρήσωμεν & mox πεοπολεμήσωμεν *Big.*

πεμον, διχόθεν δὲ τὴν πόλιν πολεμουμένην. ἐν δὲ ὑδὲ τοῖς Ἰδουμαίοις ἡ ἠρεμία τὰ φρονήματα. καὶ γὰ πεθύμουντο πρὸς τὴν ὕβριν εἰρχθέντες τῆς πόλεως, καὶ τὰ ζηλωτῶν ἰσχυρὰ δοκοῦντες, ὡς ὑδὲν ἐπαμύοντας ἑώρων, ἀπόρησε, καὶ μετενόουν πολλοὶ τὴν ἄφιξιν. ἡ δὲ αἰδὼς γ' τέλεον ἀπεστράφην οὐκέτι τὴν μεταμέλειαν, ὥστε μένειν αὐτόθι πρὸ τῶν τείχους ζ. κακῶς [a]αὐλιζομένους. [b]Ἀμφὶ γὰρ τῆς νυκτὸς ἀμήχανος ἐκρήγνυται χειμών, ἄνεμοί τε βίαιοι σὺν ὄμβροις λαβροτάτοις, καὶ συνεχεῖς ἀστραπαί, βρονταί τε φερόμεναι, [c]καὶ μυκήματα σεισμένης τῆς γῆς ἐξαίσια. πρόδηλοι δ' ἦν, ἐπ' ἀνθρώπων ὀλέθρῳ, ὁ κατάστημα τῶν ὅλων συγκεχυμένον· καὶ οὐκ ἂν μικρῶν τις ἂν εἰκάσαι συμπτώματα τὰ τέρατα.

ε'. Μία δὲ τοῖς Ἰδουμαίοις, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει, παρέστη δόξα. τοῖς μὲν, ὀργίζεσθαι [d]τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῇ [e]στρατείᾳ, καὶ οὐκ ἂν ἀφυγεῖν ἐπενεγκόντας ὅπλα τῇ μητροπόλει· τοῖς δὲ πρὸ τὸν Ἄνανον, νενικηκέναι χρὴ πρὸ τάξεως, καὶ τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν στρατηγεῖν. κακοὶ δὲ ἦσαν ἄρα τῶν μελλόντων στοχασταί, καὶ κατημαντεύοντο τῶν ἐχθρῶν ἃ τοῖς ἰδίοις αὐτῶν ἔπρεπε παθεῖν. Οἱ μὲν γὰρ Ἰδουμαῖοι [f]συναπερεισθέντες τοῖς σώμασιν ἀλλήλοις [g]ἀντέβαλλον, καὶ τὰς θυρεοὺς ὑπὲρ κεφαλῆς συμφράξαντες ἧσσον ἐκακοῦντο τοῖς ὑετοῖς· οἱ δὲ ζηλωταὶ μᾶλλον γ' [h]καθ' αὑτοὺς κινδυνεύων ὑπὲρ ἐκείνων ἐβασανίζοντο, καὶ συνελθόντες ἐσκόπουν εἴ πινα μηχανὴν αὐτοῖς ἀμύνης ὑπονοήσαιεν. τοῖς μὲν οὖν θερμοτέροις ἐδόκει μὴ τὰ ὅπλα βιάζεσθαι τὰς προφυλακάς· ἔπειτα δὲ εἰσπεσόντας εἰς μέσον τὸ πόλεως ἀναφανδὸν ἀνοίγειν τοῖς συμμάχοις τὰς πύλας, τούς τε γὰρ φύλακας ἐξεῖναι πρὸς ὃ ἀδόκητον [i]αὐτῶν τεταραγμένους, ἄλλως τε καὶ τοὺς πλείονας [k]αὐτῶν ὅπλων ἀνόπλους καὶ πολέμων ἀπείρους, καὶ τὴν τῶν πόλιν δυσωμάχητον ἔσεσθαι ὃ πλῆθος κατειλημμένον ὑπὸ χειμῶνος εἰς τὰς οἰκίας. εἰ δὲ καί τις γένοιτο κίνδυνος, πρέπειν αὐτοῖς πᾶν ὅτι οὖν παθεῖν, ἢ προϊδεῖν τοσοῦτον πλῆθος δι' αὐτοὺς ἀχρῶς ἀπολλύμενον. Οἱ δὲ συνετώτεροι βιάζεσθαι μὲν ἀπηγόρευον, ὁρῶντες ἐν μόνον [l]τὴν ἑαυτῶν φρουρὰν [m]πληθύοντας, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς πόλεως τεῖχος ἀφ' τοῦ Ἰδουμαίους ἐπιμελῶς φυλασσόμενον, ᾤοντό τε παύλαχοῦ τὴν Ἄνανον παρεῖναι, καὶ κατ' πᾶσαν ὥραν ἐπισκέπτεσθαι τὰς φυλακάς. ὁ δὴ τοῖς μὲν ἄλλοις νυξὶν ὕπνος εἶχεν, [n]ἀνέδην δὲ καὶ ἐκείνῳ, ὑπὸ κατ' Ἀνάνου ῥᾳθυμίαν, ἀλλ' ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος ἀπόλοιτο, καὶ ὁ πλῆθος τῶν φυλάκων, στρατηγήσας τῆς εἱμαρμένης ἤδη. [o]καὶ δὴ τῆς νυκτὸς προσκοπώσης, καὶ τοῦ χειμῶνος ἐπακμάζοντος, κοιμίζει μὲν τοὺς ὑπὸ τῇ στρατιᾷ φρουρούς· τοῖς ζηλωταῖς δὲ ὑπόνοιαν ἐμβάλλει, τῶν ἱερῶν αἰρομένας φρίσσειν ἐκτεμεῖν τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν. συνήρχετο δὲ αὐτοῖς, πρὸς ὃ μὴ καλαχωθῆναι τὸν φόρον, ὅπερ τῶν ἀνέμων ἦχος, καὶ ὁ τῶν βροντῶν ἐπάλληλον.

ζ. Διαλαθόντες δὲ ἐκ τοῦ ἱεροῦ προάγουσι πρὸς ὃ τεῖχος, [p]καὶ τοῖς φρίσσι χρώμενοι, τὴν τοὺς Ἰδουμαίους & duplici bello civitatem urgeri videret. Verum nec sic Idumæis quiescebant animi. nam & indigne ferebant contumeliam, quod essent civitate prohibiti; &, cum Zelotarum vires non exiguas esse crediderint, postquam nihil eos sibi auxiliari posse viderent, in dubio esse cœperunt, multosque adventûs sui pœnitebat. Pudor autem nulla re prorsus gesta redeundi pœnitudinem superabat, adeo ut illic manere decreverint, licet ante muros male se haberent in castris. Nocte enim gravissima erumpit tempestas, ventusque violentus cum imbre vehementi conjunctus, & crebra fulgura, horrendaque tonitrua, & ingentes terræ concussæ mugitus. manifestumque erat, hominum in exitium, mundi statum fuisse conturbatum: eratque ut quis conjiceret ea non vulgares portendere calamitates.

Tabernacula ponunt ante urbis mœnia.

Horribilis tempestas.

6. Una autem tam Idumæis, quam intra urbem positis, erat *de istis* opinio. illis quidem, irasci Deum militiæ causa, neque se posse evadere qui adversus metropolim arma tulerant; Anano vero suisque, victoriam sibi obtigisse sine prœlio, Deumque pro se pugnare. At mali erant profectò futurorum conjectores; & quæ sui passuri essent fore vaticinabantur ut hostibus acciderent. Nam Idumæi quidem conglobatis corporibus se invicem refocillabant, conjunctisque super capita clypeis non multum nocebantur pluvia: Zelotæ autem magis solicitudine de illis quam suo periculo cruciabantur; atque congregati dispiciebant, an quid machinationis excogitari posset quo illis succurrerent. Et fervidioribus quidem visum est, armis correptis adortum ire custodes; dein, cum in medium civitatis irruissent, palam auxiliatoribus portas aperire: nam & custodes cessuros esse ex improviso eorum adortu perturbatos, præsertimque quod majori ex parte inermes essent minimeque in bellis exercitati; & cives aliquammultos difficulter colligi posse, utpote in domos propter tempestatem conclusos. quin & si quid periculi sit, vel quodvis pati satius esse, quam negligere tantam *hominum* multitudinem ipsorum causa fœde pereuntem. At prudentiores vi quidem rem gerere abnuebant, quod non solum custodiam sibi majorem adhibitam viderent, sed etiam urbis mœnia propter Idumæos diligenter custodita: & ubique adesse Ananum, omnique hora vigiles invisere existimabant. id quod aliis quidem noctibus ita fieri solebat; illa vero omissum, non Anani desidia, sed ut ille ipse & custodum manus interirent fati ductu & imperio. quippe cum multa nox esset & ingravesceret tempestas, dormitum quidem dimittuntur custodes in porticu *dispositi*: Zelotis vero cogitatio injicitur, ut captis sacrorum ferris portarum vectes dissecarent. Illis autem plurimum contulit, ut *ferrarum* sonus non auditetur, ventorum fremitus, ut & crebrorum tonitruum fragor.

Idumæorum commentum contra tempestatem.

Zelotarum solicitudo, & consilia.

Quid demum statuunt Zelotæ.

7. Clam itaque fano egressi ad murum veniunt, serrisque adhibitis portam Idumæos versus

Portas Idumæis aperiunt.

a Αὐλισάμβροι *Big.* b Διὰ δὴ *Big. & Vat.* c Μύκημα σ. τ γ. ἐξαίσιον *Big.* d Τὸ θεῖον *Big.* e Ita *Big.* στρατῷ in *Editis Aliisque.* f Ita cum *Cod. Big.*. antea erat συγκραθέντες. g Ita in *MSS.* ἀντεβάλλων in *Editis.* h Καθ' ἑαυτῶν *Big.* i Αὐτοῖς *Big.* k Αὐτῶν deest *Big.* ut & mox τὴν ante πολιν. l Τὴν αὐτῶν *Big.* m Ita malim cum *Big. Bod. & Voss.* quam πληθύουσαν cum *Editis Aliisque.* n Sic *Big.* ἀνειδῆ in *cæteris.* o Καὶ τότε *Big. Vat. & Voss.* p Καὶ τοῖς αὐτοῖς πρίσσι *Big. Lipsi & Vat.*

ſus aperiunt. Illos autem primò quidem occupat pavor, Ananum cum ſuis moliri aliquid ſuſpicatos: & unuſquiſque gladium dextra prehendit, eo animo ut vim arceret. his vero qui ad ſe venerant agnitis, ſtatim introibant. *Idumæi urbem ingrediuntur.* Quod ſi ad civitatem ſe vertiſſent, nihil obſtabat quo minus populus univerſus interiiſſet: tanta ira ferebantur. Nunc vero ita accidit ut primo Zelotas cuſtodia eximere feſtinarent, etiam iis obnixe id poſtulantibus qui illos intromiſerunt, ne negligerent malis obſeſſos quorum gratia venerant, neque his gravius periculum accelerarent: captis enim cuſtodibus, nullo negotio poſſe & ipſos in civitatem impetum facere; ſin vero ſemel ea concitaretur, haud fore ut cives ſuperarentur, quippe qui, ſi illos ſenſerint, ſe in aciem colligent, & aſcenſum illis obſtruent.

ἀνοίγωσι πύλας. τοῖς δὲ ὁ μὲν θόρυβος ἐμπίπλει ταραχῆς, τοὺς δὲ Ζηλωτὰς Ἄνανον ἐπιχειρεῖν οἰηθέντι· καὶ πᾶς ἐπὶ ὃ ξίφος [a]εἶχε τὴν δεξιάν, ὡς ἀμυνούμενος. ταχέως δὲ [b]γνωρίσαντες τοὺς ἥκοντας εἰσήεσαν. εἰ μὲν οὖν ἐτράποντο [c]ἐπὶ τὴν πόλιν, ἤδη ἂν ἐκώλυσαν ὀλοφυρτὸν Ζηλωτῶν δῆμον αὐτανδρον, ὅτου εἶχον ὀργῆς. νῦν δὲ θορύβου [d]τοὺς ζηλωτὰς ἀπείδοντες τὸ φρουρεῖν ἐξελέσθαι, δεομένων πολλὰ καὶ τῶν εἰσδεξαμένων, μὴ θεῖναι δι' ὃν ἦλθον εἰς μέσους τοὺς δεινοὺς, μηδὲ αὐτοῖς χαλεπώτερον ἐπεισάγειν τὸ κίνδυνον. τὸ μὲν γὰρ φρουρῶν ἁλόντων, ῥᾴδιον αὐτοῖς εἰς χωρεῖν ἐπὶ τὴν πόλιν· εἰ δὲ ἅπαξ τοῦτο πραχθείη, ὅτι ἂν ἔπι ἐκείνων κρατήσαι. πρὸς γὰρ τὴν ἀληθινὴν συντάξασθαι αὐτούς, ἢ πᾶς ἀνόδους ἀποφράξειν.

CAP. V.

ΚΕΦ. ε'.

Idumæorum, in urbem dum ſæviret tempeſtas ingreſſorum, & Zelotarum crudelitas. De morte Anani & Jeſu & Zachariæ. utque Idumæi domum diſceſſerunt.

Ἰδουμαίων, εἰς τὴν πόλιν ἐν χειμῶνι παρελθόντων, καὶ ζηλωτῶν ἡ ὠμότης. περὶ πλούτης Ἀνάνου καὶ Ἰησοῦ καὶ Ζαχαρίου. καὶ ὡς Ἰδουμαῖοι ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

Idumæi Zelotis ſe conjungunt, & in cuſtodes irruunt.

ISta itidem Idumæis placebant, aſcendebantq; in templum per civitatem, & adventum eorum ſuſpenſis animis exſpectabant Zelotæ. Cumque ingreſſi eſſent, illi etiam è fano interiori prodierunt; mixtique Idumæis cuſtodes adoriebantur. & nonnullos quidem excubantium, quos ſomnus oppreſſerat, jugularunt; ad clamorem vero experrectorum omnis excitata eſt multitudo, armaque non ſine ſtupore corripientes ad ſui defenſionem properabant. Et quamdiu quidem ſolos Zelotas ipſos aggredi exiſtimarent animos ſumebant, ut qui eos numero ſuperaturi eſſent: ubi vero foris alios effuſos cernerent, *tum demum* Idumæos irrupiſſe ſenſerunt. Et major quidem pars eorum arma deponebant ſimul ac animis dejecti erant, & ad ejulatus ſe conferebant: pauci vero juvenum *armis* muniti fortiter excipiebant Idumæos, diuque ſeniorem multitudinem protegebant. Alii vero clamore ſuo iis qui in urbe erant calamitates indicabant; illorumque auxilio nemo venire auſus eſt, cognito Idumæos irruiſſe: ſed viciſſim magnos clamores tollebant & lamentationes, multuſque mulierum ululatus edebatur; & unuſquiſque cuſtodum *ſummo* in periculo erant. Zelotæ autem una cum Idumæis clamorem ſuſtulerunt, magiſque horribiles tempeſtas faciebat omnium vociferationes. Nemini parcebant Idumæi, utpote naturæ immanitate proni ad cædes, & ex tempeſtate male habiti arma in eos vertebant qui ipſos excluſerant, itidemque infenſi erant ſupplicantibus & pugnantibus; & multos, tam cognationis eos admonentes quam orantes ut commune fanum revererentur, gladiis transfigebant. Nullus autem fugæ quidem locus erat, neque ſalutis ſpes: *eundem vero in locum coacti plangebant, majorique

Συνεδόκει ταῦτα τοῖς Ἰδουμαίοις, καὶ αὐτοὶ τὸ πόλεως ἀνέβαινον [c]πρὸς τὸ ἱερὸν, μετίοντι τε οἱ ζηλωταὶ τὴν ἄφιξιν αὐτῶν ἐκδεχόμενοι. καὶ παρίστανται εἴσω καὶ αὐτοὶ [f]πρῶτοι σὺν τοῖς ἱερεῦσι· μιγέντες δὲ τοῖς Ἰδουμαίοις περιβάλλουσι τοὺς φύλακας. καὶ πάντας μὲν τοὺς ἐκποδὼν ἀπέσφαξαν κοιμωμένους, πρὸς δὲ τὸν τῶν ἐγρηγορότων βοὴν αὐτῶν ἅπαν τὸ πλῆθος, καὶ μετ' ἐκπλήξεως ἁρπάζοντες τὰ ὅπλα πρὸς τὴν ἄμυναν ἐχώρουν. ἕως μὲν οὖν μόνους τοὺς ζηλωτὰς ἐπιχειρεῖν ὑπελάμβανον [g]ἐθάρρουν, ὡς τῷ πλήθει περισόμενοι· καταδύντες δὲ ἔξωθεν ἐπεισχεομένους ἄλλους, ἠθρόησαν τὸ τε εἰσβολὴν τῶν Ἰδουμαίων. καὶ ὃ μὲν πλέον αὐτῶν ἅμα ταῖς ψυχαῖς [h]κατέβαλλε τὰ ὅπλα, καὶ πρὸς οἰμωγὰς ἐτράποντο. ὀλίγοι δὲ τῶν νέων γενναίως ἐδέχοντο τοὺς Ἰδουμαίους, καὶ μέχρι πολλοῦ τὴν [i]γεραιτέραν πληθὺν ἔσκεπον. ἃ δὲ κραυγὴ διεσήμαινε τοῖς κατὰ τὴν πόλιν τὰς συμφορὰς, καὶκείνων ἀμοιβὴν μὲν οὐδεὶς ἐτόλμησεν ὡς ἔμαθον εἰσπεπτωκότας τοὺς Ἰδουμαίους· ἦλθον δὲ ἀντιβόαι καὶ ἀντολοφύρεσθαι, καὶ πολὺς γυναικῶν κωκυτὸς ἠγείρετο, [k]κινδυνεύοντός τε ἑκάστου τῶν φυλάκων. ἃ δὲ ζηλωταὶ τοῖς Ἰδουμαίοις συνεπιλάζοντο, καὶ τὴν οὐκ πάντων βοὴν ὁ χειμὼν ἐποίει φοβερωτέραν. ἐφείδοντό τε οὐδενὸς Ἰδουμαῖοι, φύσει τε ὠμόταται φανεῖσαι ὄντες, καὶ τῷ χειμῶνι κεκακωμένοι, καὶ τῶν ἀποκλεισάντων ἐχρῶντο [l]τοῖς ὅπλοις, ἦσαν δὲ ὅμοιοι τοῖς ἱκετεύουσι καὶ τοῖς ἀμυνομένοις· καὶ πολλούς, τὸ τε συγγενεῖς ἀναμιμνήσκοντας, καὶ δεομένους τοῦ κοινοῦ ἱεροῦ λαβεῖν αἰδῶ, διήλαυνον τοῖς ξίφεσιν. ἦν δὲ φυγῆς μὲν οὐδεὶς τόπος, οὐδὲ σωτηρίας ἐλπὶς· συνωθούμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους κατεκόπτοντο, καὶ τὸ πλέον ἐκλια-

Idumæorum immanitas.

a Εἶχε *Big.* b Γνωρίζοντες *Big.* c Περὶ τὴν πόλιν *Big.* & *Vat.* d Illud τοὺς ζ *Codd. MSS.* e Εἰς τὸ ἱερὸν *Big.* & *Bod.* f Ita *Voſſ.* πρῶτοι in *cæteris.* g Θαῤῥοῦντες *Big.* h Κατέβαλλον *Big.* i Ἀρχοντίαν in *libris.* k κινδυνεύοντος ἐκάστου πρὸς τὸν φυλάκων *Big. Ruſinus* vertit, *ſi quando cuſtodum quiſquam in periculum aliquod incidiſſet.* l Τοῖς ἐχθροῖς *Bod* & *Vat.* ὡς ἐχθροῖς *Big.* in *Ruſini* verſione *propterea quæ his qui ſe excluſerunt ut inimicis utebantur.* * Compulſi autem inter ſe magis quam vi oppreſſi laniabantur, cum recedendi ſpatium non daretur, nec interfectores à cædibus temperarent. Incerti autem quid agerent, in civitatem ſe præcipitabant;

ἐκβιαζόμενοι, ὡς οὐκ ἔτι λιῶ ἐπιχωρήσεως [a] τόπῳ, ἐπήεσαν δ' οἱ φονεύοντες, [b] καὶ ὑπ' ἀμηχανίας κατεκρήμνιζον ἑαυτοὺς εἰς τὸ πρόσω, [c] οἰκτρότερον ἔμοιγε δοκεῖ διέφθορον ὀλέθρῳ, καὶ αὐθαίρετον ὑπομένοντες. ἐπεκλύσθη δὲ τὸ ἔξωθεν ἱερὸν πᾶν αἵματι, καὶ νεκροὺς ὀκτακισχιλίους καὶ πεντακοσίους ἡμέρᾳ κατελάμβανεν.

κη'. Β'. Οὐκ ἐκορέσθησ δὲ τούτοις οἱ θυμοὶ τῶν Ἰδυμαίων, ἀλλ' ὀξὺ τὴν πρόσω πρασπόμενοι πᾶσαν μὲν οἰκίαν [d] διήρπαζον, ἕκτεινον δὲ τὸν [e] συντυγχάνοντα. καὶ ὃ μὲν ἄλλο πλῆθος αὐτοῖς ἐδόκει σῶμα λῶμα, τοὺς δ' [f] ἀρχιερεῖς [B] ἀνεζήτουν, καὶ κατ' ἐκεῖνον λιῶ τοῖς πλείοσιν ἡ φορά, ταχέως δὲ ἁλόντες διεφθείροντο, καὶ τοῖς νεκροῖς αὐτῶν ὑβρίζοντες, τὸν μὲν Ἀνανον καὶ τὸν Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ τοῦ τείχους λόγων ἐπέσκωπτον. προῆλθον δὲ εἰς τοσοῦτον ἀσεβείας, ὥστε καὶ ἀταφους ῥῖψαι, καίτοι τοσαύτῃ Ἰουδαίοις περὶ τὰς ταφὰς προνοίαι [b] πεφυμένον, ὥστε καὶ τοὺς ἐκ κατακρίσεως ἀναιρεθεντας πρὸ δύσεως ἡλίου [i] κρεμαννύναι τε καὶ θάπτειν. ἐκ ἂν ἁμάρτοιμι δὲ εἰπὼν ἀλώσεως ἄρξαι τῇ πόλει τὸν Ἀνάνου θάνατον, καὶ ἀπ' ἐκείνης τὰς ἡμέρας ἀναλαπτῆναι τὸ τεῖχος, καὶ διαφθαρῆναι τὰ σφάλματα Ἰουδαίοις, ὃν ἦν τὸν ἀρχιερέα καὶ ἡγεμόνα τῆς ἰδίας σωτηρίας αὐτῶν ὄντα μέσης τῆς πόλεως εἶδον ἀποσφαλμένον. ἦν γὰρ δὴ τότε ἄλλα [k] σεμνὸς ὁ ἀνὴρ καὶ δικαιότατος, καὶ πρὸς τὸ ὄγκον τῆς τε εὐγενείας καὶ τῆς ἀξίας, καὶ ἧς εἶχε τιμῆς, ἠγαπημένος ὁ ἰσότιμον καὶ πρὸς τοὺς ταπεινοτάτους. φιλελεύθερος δὲ ἀκρότατος, καὶ δημοκρατίας ἐραστὴς, πρό τε τῶν ἰδίων λυσιτελῶν ὁ κοινῇ συμφέρον ἀεὶ πλέμενος, καὶ πρὸ παντὸς πολέμου τὴν εἰρήνην, ἅμαχα γὰρ ἤδη τὰ Ῥωμαίων, προσκοπούμενος· [l] δὲ ὑπ' ἀνάγκης [m] τὸν τὸν πόλεμον, ὅπως, εἰ μὴ ἀμφιλύσαιτο Ἰουδαῖοι δεξιῶς, ἀμφιθέωσιν. καθόλου δὲ εἰπεῖν, ζῶντος Ἀνάνου, πάντως ἂν διελύθη. λυτὸς γὰρ λιῶ εἰπεῖν τε καὶ πεῖσαι τὸν δῆμον· ἤδη δ' ἐχειρώσω, καὶ τοὺς ἐμποδίζοντας, ἢ πολεμεῖν. πλείστην [n] δ' ἂν τελεῖν Ῥωμαίοις παρέσχον ὑπὸ τοιούτῳ στρατηγῷ. παρέζευκτο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Ἰησοῦς, αὐτῷ μὲν λειπόμενος κατ' σύγκρισιν, πρῶτον δὲ τῶν ἄλλων. ἀλλ' οἶμαι κολακείαν ὁ Θεὸς ὡς [o] μεμισημένην τὸν πόλεως ἀπώλειαν, καὶ πυρὶ βυλόμενος ἐκκαθαρθῆναι τὰ ἅγια, τοὺς ἀντεχομένους αὐτῶν, καὶ φιλοστοργίας θείσχοφεν. [p] οἱ δὲ περὶ ὀλίγου τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα θέμενοι, καὶ τὴν κοσμικὴν θρησκείαν [q] καταρχοντες, προσκυνήμενοί τε [r] τοῖς ἐκ τῆς οἰκουμένης, ἐσβεβάλλοντο εἰς τὴν πόλιν, ἐρριμμένοι γυμνοὶ, βορὰ κυνῶν καὶ θηρίων, ἐβλέποντο. [s] αὐτὸν ἐπ' ἐκείνοις στενάξαι δὲ τοῖς ἀνδράσι δικαίως τὴν ἀρε-

κθ'. τὴν, [t] ὀλοφυρόμενον ὅτι τοσοῦτον ἦλθεν τὴν κακίαν. ἀλλὰ γὰρ ὃ μὲν Ἀνάνου καὶ Ἰησοῦ τέλος τοιοῦτον ἀπέβη.

ex parte eò vi compulsi, cum non esset quo se reciperent, & in eos irruerent interfectores, etiam præ consilii inopia in civitatem se præcipitabant, exitium voluntarium subeuntes eo quod effugiebant, ut mihi videtur, *longe* miserabilius. Templum autem omne exterius sanguine inundabatur; cumque dies illucesceret, inventa erant cæsorum octo millia & quingenti viri. *Magna civium strages.*

2. Istis vero non satiati erant Idumæi ira accensi, sed in urbem conversi domos omnes diripiebant, & obvium quemque perimebant. Et cæteræ quidem multitudinis cædem supervacaneam ducebant, pontifices vero perquirebant, & in illos plerique impetu ferebantur, captosq; statim occidebant; cumq; super eorum cadavera constitissent, nunc Anano populi benevolentiam, nunc Jesu quæ de muro dixerat exprobrabant. eo autem impietatis processerunt, ut etiam insepultos eos abjecerint, quanquam tanta Judæis erat cura sepulturæ, ut etiam post damnationem cruci affixos ante solis occasum tollerent & humarent. Non autem erraverim, si initium urbis excidii ab Anani morte factum esse dixero, & mox ex illo die muros everti, remque publicam Judæorum pessundari cœpisse, quo pontificem qui præerat eorum saluti in media civitate trucidatum viderunt. Erat autem & alias vir venerabilis summeque justus, & præter nobilitatis & dignitatis & honorum quibus auctus erat amplitudinem, se *æquabilem* & infimis parem præstare amaverat. Libertatis supra modum fautor erat, popularisque regiminis amator, & bonum publicum iis quæ sibimet prodessent semper præferens; & pacem maximi faciens, ut qui norit Romanos non posse expugnari, ac prospexerit necesse esse ut bello perirent, nisi res *cum Romanis* solerter componerent Judæi. ne multa; si vixisset Ananus, pro certo ad compositionem res veniissent. Nam plurimum dicendo valebat, & ad populum persuadendum; jamque eos subegerat qui ipsi impedimento erant, aut belli desiderio tenebantur. multum autem negotii sub ejusmodi duce facessissent Romanis. Huic junctus erat Jesus, illo qudem, si conferantur, inferior; aliis vero præstantior. At certe Deum puto, cum urbem pollutam exitio dare decerneret, flammisque *loca* sancta purgari vellet, *consulto* defensores eorum quique ea diligerent amputasse. Itaque qui paulo ante veste sacra amicti & publicæ religioni præerant, & ex *universo* terrarum orbe in urbem commeantibus venerabiles habebantur, nudi, foras ejecti in canum & ferarum escam, conspiciebantur. Virtus ipsa mihi visa est super viris istis gemuisse, cum lamentatione quod adeo victa esset à malitia. Atenim Ananus quidem & Jesus vitæ exitum hujusce modi habuerunt. *Servitium exercent Idumæi in Ananum & Jesum pontifices.* *Deus iratus Judæis.* *Anani & Jesu elogia.*

3. Post [LIB. V. *secundum Rufini distinctionem*, cap. 1.]

pitabant: miseri (ut mihi videtur) eo quod fugiebant crudelius subeuntes exitium, donec templum exterius sanguine redundavit, *Ruf.* *a* Antea plena distinctio erat post τόπῳ. *b* Καὶ ante ὑπ' ἀμηχανίας delendum censeo auctoritate *Cod. Vat.* *c* Ita *Big.* & *Vat.* οἰκτότερον in *ceteris.* *d* Διήρπασον *Big.* *e* Περιτυγχάνοντα *Big.* & *Vat.* *f* Sc. Ananum & Jesum. Aliàs vero summorum sacerdotum nomine sæpiuscule intelligi puto non eos qui pontificatu maximo aut fungebantur aut functi erant, eorumque vicarios, sed alios quoque principes XXIV sacerdotalium familiarum. Quo modo usurpatur vox in *Antiqq.* l. 20. c. 7. p. 895. ubi seditio orta narratur inter ἀρχιερέας & ἱερεῖς. ut & l. IV. *Belli Jud.* c. 3. p. 1170. ubi à seditiosis dicit sorte lectos ἀρχιερεῖς ex quaque familia, cum is honos nascendi ordine deferre toleret. *g* Ἐζήτουν *Big.* *h* Πεπτωμένον *Vat.* *i* Καθαιρεῖν *Big.* & *Voss.* *k* Σεμνὸς ἀνὴρ *Vat.* *l* Illud ὃ non agnoscunt *Voss. Vat.* & *Bod.* *m* Καὶ τὸν τ. π. in aliquibus *MSS.* *n* Δ' ἂν pro ἂν feci, quod ita legisse videatur *Ruf.* *o* Μεμιαμμένην. *Bod.* *p* Aut δὲ pro ὃ legendum, aut δὲ pro δὴ accipiendum, quo forsan modo *Ruf.* *q* Simili phrasi (ὑμεῖς τὸν κοσμικὸν κατάρχοντες) utitur *Dionys. Hal.* *r* Ἀπὸ τῆς *Big.* & *Bod.* *s* Αὐτὸν ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἀνδράσι δικαίως τὴν ἀρ. *Big.* *t* Ita distinguo. antea erat ὀλοφυρόμενον, ὅτι &c.

Zelotarum & Idumæorum crudelitas.

3. Poſt illos vero multi tam Zelotæ quàm Idumæi, populum veluti animalium profanorum gregem adorti jugulabant. Et vulgus quidem, ubicunque deprehenſum, trucidabatur; nobiles vero & adoleſcentes quotquot caperent vinctos in carcerem concludebant, fore ſperantes ut nonnullos nece dilata ſibi adjungerent. At nemo illis auſcultabat; ſed mori omnes malebant quam in improbis numerari contra patriam *conſpirantibus*. Graves autem angores ſuſtinebant quod ab illis ſtare recuſarent, flagris & tormentis vexati: cumque corpus non amplius ferendo eſſet cruciatus, vix eos *tandem* dignati ſunt gladio. Quos vero die cepiſſent nocte in cuſtodiam ducebant, mortuoſque efferentes foras projiciebant, ut locus eſſet aliis in vincula conjectis. Tantus autem populum pavor occupaverat atque formido, ut nec auſus eſſet quiſquam affines mortuos palam deflere, neque ſepelire: ſed occultæ quidem erant *in ædes* concluſorum lachrymæ, haudque gemebant niſi cautione adhibita, ne quis inimicorum eos exaudiret. paria namque his qui lugebant illico patiebantur qui luctus edidiſſent. nocte vero terram exiguam manibus ſublatam corporibus injiciebant, & interdiu ſi quis fortius fuiſſet animatus. atque duodecim millia nobilium ad hunc modum perierunt.

Duodecim millia nobilium pereunt.

Zacharias in judicium vocatus.

4. Illi autem, jam cædes peroſi, ſine pudore judicum confeſſibus judiciiſque illudebant. Itaque cum illuſtrium quendam Zachariam Baruchi filium interficere pergerent (illos enim irritabat quod malitiam odio haberet & libertatem amaret; itemque locuples erat, ut non ſolum fortunarum ejus direptionem ſperarent, ſed & virum è medio tollerent, qui ad illorum poteſtatem evertendam plurimum conferre potuit) convocant ex præcepto ſeptuaginta è plebejorum primoribus judicum ſpecie abſque auctoritate; & *apud eos* Zachariam accuſant, ut qui vellet res eorum prodere Romanis, & ad Veſpaſianum proditionis cauſa *quoſdam* miſerat. Quorum autem accuſabatur nec probatio erat ulla, nec indicium; ſed de illis ſibi plane perſuaſum eſſe dixerunt, atque hoc ſatis eſſe volebant ad fidem veritati impetrandam.

Quo modo ſe defendit.

Zacharias autem, cum intellexiſſet nullam ſibi relictam eſſe ſalutis ſpem, ut qui per inſidias in carcerem accitus eſſet non ad judicium, in vitæ deſperatione dicendi libertate non abſtinuit; ſed in medio conſtitutus, veriſimilitudinem eorum de quibus accuſabatur irriſit, pauciſque objecta ſibi crimina diluit. deinde oratione in accuſatores converſa, omnes eorum iniquitates ordine perſequitur, multumque lamentatus eſt rerum perturbationem. Zelotæ autem obſtrepebant, & vix à gladiis tempera-

γ'. Μετὰ δὲ ἐκείνους οἵ,τε ζηλωταὶ καὶ τῶν Ἰδυμαίων ὁ πλῆθος, τ' λαὸν, ὥσπερ ἀνοσίων ζώων ἀγέλαν ὀπτῶντες, ἔσφαζον. καὶ τὸ μὲ εἰκῇ ον [a]ἐφ' ᾧ καταληφθείη τόπου διεφθείρετο· τὺς δὲ εὐγενεῖς καὶ νέους συλλαμβάνοντες, εἰς εἱρκτὴν κατέκλειον δεδεμένους, καθ' ἐλπίδα ᾧ [b]προσθήσεσθαί τινας αὐτοῖς τὴν αἵρεσιν ὑφορπθέμνοι. προσέχε δὲ ὐδεὶς, ἀλλὰ πάντες ᾧ τάξασθαι μᾶ τ' πατρῶν καὶ τ' πατρίδ προελέσθαι τ' θάνατον. δεινὰς δὲ τ' ἀρήσεως αἰτίας ὑπέμενον, μαστιγύμενοί τε καὶ [c]τροβλύμενοι· μᾶ δὲ ὃ μηκέτ' ἀρκεῖν ὃ σῶμα ταῖς βασάνοις, μόλις ἠξιοῦντο ᾧ ξίφους. ὃν συλληφθέντες δὲ μῶ' ἡμέραν, [d]ἀνήρουν νύκτωρ· καὶ τὺς [e]μὲν νεκροὺς ἐκφορεῦντες ἐρρίπτουν, ὡς ἑτέροις εἴη δεσμώταις τόπ. τῶ δὲ τοσαύτη ᾧ δίμυ κατάπληξις, ὡς μηδένα τολμῆσαι μήτε κλαίειν φανερῶς μήτε προσήκοντα νεκρὸν, μήτε θάπτειν· ἀλλὰ λαθραῖα μὲν τῶ αὐτῶν [f]κατακεκλεισμένων τὰ δάκρυα, καὶ μετὰ προσοχῆς, μή τις ἐπακούσῃ τῶν ἐχθρῶν, ἔστενον. ἴσα γὰρ τοῖς πενθουμένοις ὁ πείσας εὐθὺς ἔπαθε. νύκτωρ δὲ κόνιν αἴροντες χερσὶν ὀλίγην ἐπέρριπτον τοῖς σώμασι, καὶ μῶ' ἡμέραν εἴτις θρασύνοιτο. μύριοι δὲ καὶ διχίλιοι [g]τῶν εὐγενῶν ὕπω διεφθάρησαν.

δ'. Οἱ δὲ ἤδη ἀλγεμεμισηκότες ὃ [h]φονεύειν, ἀναίδην [i]εἰρωτεύοντο δικαστήρια καὶ χρίσις. καὶ δή τινα τ' ὀπτιφανεστάτων [k]ὀπτιλεῖναι προσθέμενοι [l]Ζαχαρίαν υἱὸν [m]Βαρούχου. παρώξυνε δ' αὐτὺς ὃ λίαν τἀνδρὸς μισοπόνηρον καὶ φιλελεύθερον, ἦν δὲ καὶ πλούσιος, ὥστε μὴ μόνον ἐλπίζειν τ' ἁρπαγὴν τ' ὑσίας, ἀλλὰ καὶ [n]προσαποσκευάσεσθαι δυνατὸν ἄνθρωπον εἰς τ' [o]αὐτῶν καθάλυσιν. [p]συγκαλῦσιν οὖν ὀπτάγμαλος ἑβδομήκοντα τ' ἐκ τέλους [q]δημοτῶν, εἰς ὃ κῆμα δικαστῶν ἔρημον ἐξουσίας· καὶ ᾧ Ζαχαρίᾳ κατηγόρουν, ὡς [r]ἐπιδιδῷη τὰ πράγματα Ῥωμαίοις, καὶ πρὸ προδοσίας διαπέμψαιτο πρὸς Οὐεσπασιανόν. ἦν δὲ ὅτι ἔλεγχός τις τ' [s]κατηγορημένων, ὅτε τεκμήριον, ἀλλ' αὐτοὶ πεπεῖσθαι καλῶς ἔφασ, καὶ τοῦτ' εἰ) πίστιν τ' ἀληθείας ἠξίουν. ὁ γε μὴν Ζαχαρίας σωιδὼν μηδεμίαν αὐτῷ καταλειπομένην σωτηρίας ἐλπίδα, [t]κεκλῆσθαι δ' [t]καθ' ἑδρας εἰς εἱρκτὴν, οὐκ ὀπὶ δικασήριον, ἐπόησατο τ' ὑ ζῆν ἐπίγνωσιν οὐκ ἀπαρρησίαστον· ἀλλὰ καταγὰς, ὃ μὲν πιθανὸν τῶν κατηγορουμένων διεκλύασε, καὶ καθ' ἕκαστον ἀπελύσατο τὰς ὀπιφερομένας αἰτίας. ἔπα δὲ καὶ λόγον εἰς τὺς κατηγόρους ἐποτρέψας, ἐξῆς πάσας αὐτῶν διεξῆλθε τὰς παρανομίας, καὶ πολλὰ περὶ τῆς συγχύσεως καταλοφύρατο τ' πραγμάτων. οἱ ζηλωταὶ δὲ ἐθορύβων, καὶ μόλις τ' ξιφῶν ἀπεκράτων,

a Εφ' ᾧ καταλήφθη Big. & Vat. b Προσθήσασθ & mox αἵρεσιν Big. c Προσβαλλόμενοι Big. d Ita Big. & Ruf. ἀνηροῦντο in Editis Aliisque. e Illud μὲ non agnoscit Vat. f Ita in MSS. κατακεκλεισμένα in Editis. g Sic Big. & Ruf. τ' εὐγενῶν νέων in Editis Aliisque. Forsan τ' εὐγενῶν καὶ νέων ex v. 4. h Ita lego & distinguo ex Cod. Big. & Rufini versione. antea erat, φονεύειν ἀναίδην, εἰρωτεύοντο. i Εἰρωτεύοντες Big. k Ἀποκτεῖναι προσθέμενοι Big. ἀποκτεῖναι προσθέμενοι Vat. & Voss. l Eundem esse hunc Zachariam cum illo cujus meminit Servator apud Matth. c. 23. v. 35. statuit L'Empereur in Cod. Talm. Middoth, p. 80. verba autem Servatoris intelligenda esse per anticipationem; & aoristum positum esse pro futuro, ὃν ἐφονεύσατε, quem occideritis. [atque hujusmodi usus Aoristi familiaris est Josepho, itidemque Polybio Historico, ut ad eum notavit Isaacus Casaubonus.] Grotius (ad Matth 23,34.) videri ait illic Christum alludere ad veterem historiam (in 2 Paralipomenôn 24, 22.) ut simul insit ejus verbis futuri prætagium. Confer Coccejum in Considerata. Responsionum & Quæst. ad Judæos, cap. 42. Lud. Capell. in Spicilegio ad Matth. 23 33. Grotium ad Matth. 22,35. & Schotanum in tom. 2. Bibliothecæ S. p. 935. m Βαρεὶς Vat. Βαρισαίου Big. n Πρὸς ἀποσκευάζεσθ Big. προσαποσκευάζεσθ Busb. Rhed. & Vat. o Εαυτῶν Big. p Ita Busb. & Rhed. συγκαλῶσι μὲν ἐξ Big. συγκαλῶσιν ὧν in Editis Aliisque. q Δημοτῶν Big. r Ἐπιδιδοῖτο Big. & Voss. ἐπιδιδῶ Voss. s Κατηγορημένων Vat. Busb. & Rhed. t Ita cum Cod. Voss. κεκλεῖσθ in Editis Aliisque. u Κατ' ἐπίδραν in plerisque MSS.

a Ita

κράτω, ὃ χῆμα ἡ τ῀ εἰρωνείαν ὃ δικαστηρίῳ μέχρι τέλους [a] πῦξαι προαιρόμενοι, ἡ ἄλλως [b] ψαῦσαι θέλοντες τὺς δικαστὰς, εἰ παρὰ τ῀ [c] αὐτῶν κίνδυνον μνησθήσονται ὃ δικαίω. φέρουσι δ' οἱ ἑβδομήκοντα [d] ὃν κρινομένῳ τὰς ψήφους ἀπολύσεως, ἡ σὺν αὐτῷ προείλοντο τεθνᾶναι μᾶλλον, ἢ τ῀ ἀναιρέσεως αὐὺ λαβεῖν τ῀ ὀπιγραφώ. ἤρθη δὲ βοὴ τ῀ ζηλωτῶν ὡς τ῀ ἀπόλυσιν, ἡ πάντων μὲ ἰὼ ἀγανάκλησις ὅτι τοῖς δικασταῖς, ὡς μὴ συνιεῖσι τ῀ εἰρωνείαν τ῀ δοθείσης αὐτοῖς ἐξουσίας· δύο δὲ [e] τ῀ τολμηροτάτων, προσπεσόντες ἐν μέσῳ ὃν ἱερῷ, [f] διαφθείρουσι τ῀ Ζαχαρίαν, ἡ πεσόντα ὀπίσθεν ἑλκύσαντες ἔφασαν, ἡ πρ' ἡμῶν τ῀ ψῆφον ἔχεις, ἡ βεβαιοτέραν [g] ἀπόλυσιν· ῥίπτουσί τε αὐτὸν εὐθέως ἀπὸ τ῀ ἱεροῦ, κατὰ τ῀ ὑποκειμένης φάραγγος. τὺς δὲ δικαστὰς ὡς ὕβρει ἀπεστραμμένους τοῖς ξίφεσι τύπτουσιν, ἐξέωσε ὃ θεὸς ὅλους, δι' ἓν τοῦτο φεισάμενοι τ῀ σφαγῆς αὐτῶν, ἵνα σκεδασθέντες ἀνὰ τ῀ πόλιν ἄγγελοι πᾶσι τ῀ ὀλείας γένωνται.

χ'. ε'. Τοῖς δὲ Ἰδουμαίοις ἤδη τῆς παρουσίας μετέμελε, καὶ προσίστατο τὰ πραττόμενα. συναγαγὼν δὲ αὐτὺς τὶς ἀπὸ τ῀ ζηλωτῶν κατ' ἰδίαν ἐλθών, [h] ἐνεδείκνυτο τὰ συμπραγομενθέντα τοῖς καλέσασι, [i] καὶ τὰ κατὰ τῆς μητροπόλεως διεξήει. "[k] παρατάσε- "σθαι μὲν γὰρ ὡς ὑπὸ τ῀ ἀρχιερέων [l] προδιδο- "μένης Ρωμαίοις τῆς μητροπόλεως, εὑρηκέναι δὲ προ- "δοσίας [m] μὲν τεκμήριον ὐδέν· τοὺς δὲ ἐκείνων ὑπο- "κειμένους φυλάττεσθαι καὶ πολέμου καὶ τυραννί- "δ῀ ἔργα πολεμοῦντας. προσῆκεν μὲν οὖν αὐτοῖς "ἀφεκωλύειν ἀπ' ἀρχῆς· [n] ἐπεὶ δ' ἅπαξ εἰς κοινωνίαν "ἐμφυλίου φόνου [o] προσέπεσον, ὅσον γοῦν [p] ὀπίθεν "γε τοῖς ἁμαρτήμασι, καὶ μὴ προσμένειν χορηγῶν- "τας ἰσχὺν τοῖς [q] καταλύουσι τὰ πάτρια. καὶ γὰρ "εἴ τινες χαλεπαίνουσι [r] τὸ κλεισθῆναι τὰς πύλας [s] καὶ "τὴν εἴσοδον, ἀλλὰ τοὺς εἰρξάντας τετιμωρῆσθαι, ἡ "τεθνᾶναι μὲν Ἀνανον, διεφθάρθαι δὲ ὀλίγου δεῖν πάντα ὃν δῆμον. [t] ἐφ' οἷς τ῀ μὲν "οἰκείαν πολλὺς μεταθέσθαι μετανοοῦντας, τ῀ ὀπί- "σω καλεσαμένων δὲ ὁρᾶν ἄμεινον τὴν ὠμότητα, μη- "δὲ δι' ὃς ἐσώθησαν αἰδουμένων. [u] ὃ ὄμμασι γοῦν "τ῀ συμμάχων τὰ αἴσχιστα τολμᾶν, καὶ τὰς οἰκεί- "ων προσηκούσας Ἰδουμαίοις προσάπτεσθαι, μέχρις ἂν "μήτε κωλύῃ τὶς, μήτε χωρίζηται τ῀ δρασμένων. "δεῖν οὖν· [x] ἐπειδὴ αἰσχολὴ μὲν πέφηνε τὰ τῆς "προδοσίας, ἔφοδος δὲ Ρωμαίων εὐδηλία προσ- "δοκᾶται, δυναστεία τε ὑπεστείχισαι τῇ πόλει δυσκα- "τάλυτος· αὐτοὺς ἀναχωρεῖν ἐπ' οἴκου, καὶ τοῦ μὴ "κοινωνεῖν τοῖς φαύλοις [y] ἁπάντων ἀπολογήσασθαι πε- "ὶ ὧν φενακισθέντες μετάσχοιεν.

bant, ſpeciem & ſimulationem judicii ad finem perduci cupientes, & judices inſuper experiri volentes, an cum in periculo verſentur juſtitiæ ſorent memores. Septuaginta vero vocatum in judicium ſententiis ſuis abſolvunt, & cum eo mori maluerunt quam ut ſibi interitus ejus adſcriberetur. Illo autem abſoluto clamor ſublatus eſt à Zelotis, & univerſi quidem judicibus iraſcebantur, ut qui ſimulationem datæ ſibi poteſtatis non intelligerent: duo vero ex audaciſſimis Zachariam in medio templo adorti interficiunt, cæſoque illudentes dicebant, & à nobis ſuffragium habes, firmioremque abſolutionem: eumque ſtatim in ſubjectam vallem de templo projiciunt. Judices autem in contumeliam gladiorum dorſis ferientes *templi* ambitu pepulerunt, cum ob hoc unum ab illorum cæde abſtinuiſſent, ut per civitatem diſjecti apud omnes fierent ſervitutis nuncii.

Judices abſolvunt Zachariam.

In medio templo trucidatur.

5. Verum Idumæos jam ſe veniſſe pœnitebat, eiſque diſplicebant quæ facta erant. Cum autem congregati eſſent ex occaſione cujuſdam Zelotæ qui ad eos clam venerat, *is* omnia indicabat quæ nefarie fecerant una cum iis qui eos acciverant, quæq; contra metropolim geſta erant oratione perſequebatur. "arma quippe "eos cepiſſe, quaſi metropolis à pontificibus "proderetur Romanis, reperiſſe autem nullum "proditionis indicium: illos vero qui eam fin- "gebant ab ipſis defendi, & belli facinora pa- "trare auſos & tyrannidis. Et ipſorum qui- "dem erat ab initio eos prohibuiſſe: quoniam "vero accidit ut cædis civilis aliquando cum "illis participes eſſent, itaque peccandi finem "facere oportet, neque longius manere ad vires "illis ſuppeditandas qui res patrias perditum "eunt. Nam etſi portas ſibi occluſas introi- "tumque in urbem obſtructum graviter ferant, "pœnas tamen ab illis qui eos excluſerant "eſſe repetitas, atque obiiſſe quidem Ana- "num, una vero nocte populum fere omnem "conſumptum. Quarum rerum multos è ſuis "pœnitere licet ſentire, pariterque videre im- "manem illorum crudelitatem qui eos accive- "rant, ne quidem ſervatores ſuos *vel mini-* "*mum* reverentium. Adeoque dum in auxi- "liatorum conſpectu fœdiſſima facere non du- "bitant, abeſſe non poteſt quin illorum inju- "riæ etiam Idumæis imputentur, quam diu ne- "mo illis obſiſtat aut à perpetratis ſe abſti- "neat. Debere igitur, (quoniam certum eſt im- "probe conficta eſſe omnia de proditione, ne- "que Romanorum *jam* exſpectari adventum, "urbemque munitam eſſe potentia expugnatu "difficili) eos domum diſcedere, & deſerendo "malorum ſocietatem ſeſe excuſatum ire de "omnibus quorum participes ſe fecerant ab iis "decepti.

Idumæis ſceleràta Zelotarum conſilia quidam prodit.

a Ita cum *Cod. Big.* nec aliter forſan *Ruſinus*, qui vertit, *ſpeciem & cavillationem judicii ſui ad finem permanere cupientes.* πῦξαι in *Editis Aliiſque.* b Πειρᾶσαι *Big. & Voſſ.* c Ἑαυτῶν *Big.* d Τῶν κρινομένων *Big.* & mox ἅπαντες pro ἀπολύσεως. e Τολμηρότατοι *Bod. & Voſſ.* τολμηρότεροι *Vat.* f Κτείνουσι *Big.* g Hîc τῷ ante ἀπόλυσιν delevi auctoritate *Codd. Big. & Vat.* h Ἐνεδείκνυτο & τοὺς κ. *Big.* i Καὶ τὰ κατ' ἀμ. *Big. Bod. & Vat.* k Παραιρεῖσθαι *Big.* l Ρωμαίοις προδιδόμενης ὑπὸ πύλας *Big.* m Illud μὲν additum è *Cod. Big.* n Ita in *Editis Aliiſque.* ἐπειδὴ δὲ εἰς κ. *Voſſ. & Vat.* o Μετέπεσον *Big.* προσέπεσον *Vat.* p Ἐπιθήσειν *Big.* q Καθαλύσασι *Voſſ.* r Τῷ κλεισθῆναι *Voſſ.* ſ Ita *Big. & Ruf.* εἰς εἴσοδον in *cæteris.* t Ἐφ' οἷς *Big.* u Ἐπ' ὄμμασι *Voſſ. & Vat.* x Ἐπεὶ *Big.* y Ἀπ' αὐτῶν *Gall.*

CAP.

CAP. VI.

Quomodo Zelotæ, ab Idumæis liberati, majorem ſtragem ediderunt in civitate. utque Romanos, adverſus Judæos ire deſiderantes, in præſens cohibuit Veſpaſianus.

Idumæi domum redeunt.

ISTIS inducti Idumæi, primum quidem eos qui erant in cuſtodiis ſolvunt, ad duo circiter millia popularium, qui ſtatim relicta civitate ad Simonem ſe conferunt, de quo paulo infra dicemus: deinde domum ex Hieroſolymis abierunt. Eorumque diſceſſus utriſque improviſus accidit & inopinatus. Nam & populus, neſcii quòd illos factorum pœnituerit, ad breve tempus fiduciam ſumpſerunt, quaſi inimicis levati: & Zelotæ eo magis ex adverſo inſurrexerunt, quaſi ab auxiliaribus non deſerti eſſent, ſed ab iis liberati, qui eorum retunderent reprimerentque inſolentiam. Itaque non mora aliqua interpoſita aut deliberatione injurias faciebant, ſed ſummam celeritatem adhibentes in ſingulis excogitandis, quicquid illis vifum eſt ipſa cogitatione citius peragebant. Maxime autem virorum fortium atque nobilium cædem ſitiebant; hos quidem exitio dantes ex invidia, illos vero præ metu. haud aliam enim ſibi ſecuritatem fore exiſtimabant, quàm ut nemo ex optimatibus ſupereſſet. Itaq; occiſus eſt cum multis aliis Gorion, dignitate quidem & genere præſtans, popularis vero regiminis fautor, animoque de libertate ſolicito præditus, ſi quis alius è Judæis. Eum autem, inter cæteta quibus eminebat, maxime perdidit loquendi libertas. Neque Niger Peraïta manus eorum effugit, vir qui in bellis contra Romanos ſtrenuiſſime ſe geſſit. Ille, licet clamorem ſæpe tolleret & vulnerum cicatrices oſtenderet, per mediam civitatem trahebatur. poſtquam vero ſe extra portas duci videret, deſperata ſalute, orabat atque obſecrabat, ut ſepulturæ mandaretur: illi autem, cum prius minas jactaſſent, ſe eum humari, id quod maxime deſiderabat, non paſſuros eſſe, cædem efficiebant. Verum cum in eo eſſet Niger ut occideretur, Romanos eis ultores imprecatus eſt, & ut præter bellum illis *in cumulum* accederet fames & peſtilentia, & ad hæc omnia ut *mutuis ipſorum manibus caderent. Quæ ſane univerſa contra improbos rata habuit Deus, &, quod juſtiſſimum, *effecit* ut non multo poſt orta diſſenſione ſui ipſorum amentiam invicem experturi eſſent. Et Niger quidem occiſus metu eos levavit, ne tolleretur ipſorum poteſtas. Plebis autem pars nulla erat, cujus ad interitum non aliqua excogitabatur occaſio. nam alii quidem, quod jamdudum ipſorum aliquibus reſtitiſſent, interempti erant: aliis vero, qui nihil pacis tempore offenderant, †prout commodum viſum eſt affingebantur crimina. Et qui eos quidem non omnino adiret, pro ſuperbo; qui vero paulo liberius ad eos accederet, pro contemptore; quique ob-

Et Niger Peraïta.

Gorion morte plectitur.

Moxque Zelotæ majorem adhibent ſævitiam.

Plebi exitium machinantur Zelotæ.

ΚΕΦ. ς'.

Ως ζηλωταὶ, Ιδουμαίων ἀπαλλαγέντες, πλείονας κατὰ τὴν πόλιν ἀπέκτειναν. καὶ ὡς Οὐεσπασιανὸς Ρωμαίους, κατὰ Ιουδαίων ὁρμῶντας, ἀνέπαυσε μὴ πολεμεῖν τέως.

Τούτοις [a] πεισθέντες οἱ Ιδουμαῖοι, πρῶτα μὲν λύουσι [b] τοὺς ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις, εἰς διχιλίους [c] δημότας· οἳ, πρᾶγμα φυγόντες ἐκ τῆς πόλεως ἀφικνοῦνται πρὸς Σίμωνα, εἶτ' ὀλίγον ὕστερον ἐξοῦσιν· ἔπειτα ἐκ τῶν Ιεροσολύμων ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ συμβὰν ἅμα αὐτοῖς γενέσθαι [d] παράδοξον ἀμφοτέροις. ὁ, τε γὰρ δῆμος, ἀγνοῶν τὴν μεταβολὴν, [e] ἐθάρσησε πρὸς ὀλίγον, ὡς ἐχθρῶν κεκουφισμένος· οἵ τε ζηλωταὶ μᾶλλον ἐπανίσησαν, ἐκ ὡς ὑπὸ συμμάχων [f] καταλειφθέντες, ἀλλ' ἀπηλλαγμένοι τῶν δυσωποῦντων καὶ σχετλιαζόντων πόνων. οὐκ ἐπὶ χρόνῳ μέλλησις ἢ σκέμμα τῶν ἀδικημάτων, ἀλλ' ὀξυτάτας μὲν ἐχρῶντο ταῖς βουλαῖς εἰς ἕκαστα· τὰ δοχθέντα δὲ τάχιον καὶ τῆς βουλῆς ἐπῆρχον. μάλιστα δ' ἐπ' ἀνδρείαν τε καὶ εὐγένειαν ἐφέροντο, τὸν μὲν φθόνῳ λυμαινόμενοι, τὸν δὲ δέει· μείων γὰρ αὐτῶν ἀσφάλειαν ὑπελάμβανον, τὸ [h] μηδένα τῶν δυνατῶν καταλιπεῖν. ἀπηρέθη γοῦν σὺν πολλοῖς ἑτέροις καὶ Γοργίας, ἀξιώματι μὲν καὶ γένει πρῶτος, δημοκρατικὸς δὲ καὶ φρονήματος ἐλευθερίου μέτος, [i] εἰ καί τις ἕτερος Ιουδαίων. ἀπώλεσε δ' αὐτὸν ἡ παῤῥησία μάλιστα πρὸς τοῖς ἄλλοις πλεονεκτήμασιν. ὀφθεὶς ὁ Περαΐτης Νίγηρ αὐτῶν τὰς χεῖρας διέφυγεν, ἀνὴρ ἄριστος ἐν τοῖς πρὸς Ρωμαίους πολέμοις γενόμενος. ὃς καὶ βοῶν πολλάκις [k] τὰς τε ὠτειλὰς ἐπεδείκνυτο, διὰ μέσης ἐσύρετο τῆς πόλεως. ἐπεὶ δὲ ἔξω τῶν πυλῶν ἦκτο, τὴν σωτηρίαν ἀπηγγύα, καὶ ταφῆς ἱκέτευεν· οἱ δὲ παραπεμψάμενοι, ἧς ἐπεθύμει μάλιστα γῆς μὴ μεταδόσειν αὐτῷ, καὶ φόνον ἀπήρτησαν. ἀναμεμνημένος δὲ ὁ Νίγηρ [l] τιμωροὺς Ρωμαίοις αὐτοῖς ἐπιφέρεται, λιμόν τε καὶ λοιμὸν [m] ἐπὶ τῷ πολέμῳ, καὶ πρὸς ἅπασι τὰς ἀλλήλων χεῖρας. ἃ δὴ πάντα κατὰ τῶν ἀσεβῶν ἐκύρωσεν ὁ Θεὸς, καὶ τὸ δικαιότατον, ὅτι γεύσασθαι τῆς ἀλλήλων ἀπονοίας ἔμελλον οὐκ εἰς μακρὰν σασιάσαντες. Νίγηρ μὲν οὖν ἀνῃρημένος τὰς εἰς τῆς καταλύσεως αὐτῶν φόβους ἐπεκούφισε. τοῦ λαοῦ δὲ μέρος οὐδὲν ἦν, ᾧ μὴ πρὸς ἀπώλειαν ἐπενοεῖτο πρόφασις. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν διενεχθέν τινι πάλαι διέφθαρτο· τὸ δὲ μὴ προσκρούσαν κατ' εἰρωνείαν ὅτι καιροῦ ἐλάμβανε τὰς αἰτίας. καὶ ὁ μὲν, μηδὲ ὅλως αὐτοῖς προσιὼν, ὡς ὑπέρφαυλος, ὁ προσιὼν δὲ μετὰ παῤῥησίας, ὡς καταφρονῶν, ὁ θεραπεύων δὲ ὡς

[a] Ante πεισθέντες voculam δὴ addunt *Big. Vat.* & *Voſſ.* [b] Illud τοὺς inſertum dedimus è *Codd. Big. Bod.* & *Voſſ.* [c] Ita *Big. Lipſ.* & *Ruſ.* δεσμώτας in *Editis Aliiſque.* [d] Παρὰ δόξαν *Voſſ.* [e] Ἐθάρσησεν ὀλίγον *Big.* [f] Ita cum *MSS.* καταλελοιφότες in *Editis.* [g] Antea erat τὸ ὃ γοναῖον δέος. quod ſi quis malit, per me licet. Verum perſuaſum habeo τὸ γοναῖον è margine in textum irrepſiſſe, utpote illic poſitum ἐξηγήσεως ἕνεκα è regione τῷ δέι. In *Cod. Bod.* τῶν ὃ γοναίων δέος. [h] Μηδὲν αὐτῶν δ. *Big.* [i] Εἴπερ τις *Big.* [k] Ita *MSS.* τὰς ὠτειλὰς in *Editis.* [l] Sic *Bod.* & *Ruſ.* τιμωρησομένους *Big.* & *Voſſ.* τιμωρεμένους in *Editis Aliiſque.* [m] Ἐν τῷ πολέμῳ *Big.* * *Sc.* ut mutuis ipſorum manibus perirent. † *Vel,* prout res tempuſque poſtulabant.

a Ita

ὡς ὁπίσθιλον ὑποπτεύεσθαι. [a] μία τ' ἦν τῶν τε μεγίστων καὶ τῶν μετεωροτάτων [b] ἐγκλημάτων τιμωρία, θάνατος. καὶ διέφυγεν οὐδεὶς, εἰ μὴ σφόδρα τις [c] ἦν ταπεινὸς, ἢ [d] δι' ἀγένειαν, ἢ ἀφ' τύχης.

κα'. Β'. Ρωμαίων δὲ ὁ μὲν ἄλλοι πάντες ἡγεμόνες, ἐρριζον ἡγεμόνα τὴν φάσιν τοῦ πολεμίων, ὥρμηντο τε ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ὁ Οὐεσπασιανὸς ἤπειγον ὡς ἂν ὄντα κύριον τοῦ ἔλαν, φάμενοι, "θεῖναι "Θεοῦ σύμμαχον σφίσι, τὸ τετράφθαι τοὺς ἐχθροὺς "κατ' ἀλλήλων. εἰ μέντοι τὴν ῥοπὴν ὀξεῖαν, καὶ "ταχέως Ἰουδαίους [e] ὁμονοῆσαι, ἢ κοπιάσαντας ἐν "τοῖς ἐμφυλίοις κακοῖς, ἢ μεταγνόντας." Οὐεσπασιανὸς δὲ, "πλεῖστον αὐτοὺς, ἔφη, τοῦ δέοντος ἁμαρ- "τάνειν, ὥσπερ ἐν θεάτρῳ χειρῶντε καὶ ὅπλων ἐπί- "δειξιν ποιήσασθαι γλιχομένους, οὐκ ἀκίνδυνον ἀλ- "λὰ μὴ τὸ [f] συμφέρον, καὶ τὸ ἀσφαλὲς [g] σκοπῶν- "τας. εἰ μὲν γὰρ εὐθέως ὁρμήσαιμεν ἐπὶ τὴν πό- "λιν, αὐτοὶ ὁμονοίας ἔσεσθαι τοῖς πολεμίοις, καὶ "τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ [h] ἀκμάζουσαν ἐπ' αὐτοὺς ἐπι- "στρέφειν· εἰ δὲ σχολάσουσιν, ὀλιγωτέροις [i] χρήσεσθαι, "διαπονηθεῖσιν ἐν τῇ στάσει. στρατηγεῖν μὲν γὰρ ἄμε- "νον αὐτοῦ καὶ Θεὸν, [k] ἀποστὰ Ἰουδαίους Ρωμαίοις "παραδιδόντα, καὶ τὴν νίκην ἀκινδύνως τῇ στρα- "τιᾷ χαριζόμενον. ὥς τε χρῆναι ἀφαφουμένους χεῖ- "σιν οἰκείαις τὰν ἐχθρῶν, καὶ τῷ μείζονι κακῷ στά- "σει χρωμένους, θᾶττον μᾶλλον αὐτοὺς ἀποκάμνειν "τῶν κινδύνων, ἢ θανατῶσιν ἀνθρώπους καὶ λελυσση- "κόσι κατ' ἀλλήλων χεῖρα μίσγειν. εἰ δέ τις οἴε- "ται τὴν δόξαν τῆς νίκης ἀσφαλεστέραν ἔσεσθαι δι- "κα μάχης, γνώτω τοῦ ἀφ' τῶν ὅπλων σφαλε- "ρὸν τὸ μὴ ἡσυχίας κατόρθωμα λυσιτελέστερον. καὶ "δ' οὐχ ἥκιστα εὐκλεᾶς οἴεσθαι χρὴ τῶν κρεισσόνων "λαμπρῶν τὰς ἐγκρατείας καὶ σωφρόνων [l] τὰ ἴσα δια- "φέρασθαι. ἅμα μέντοι μειουμένων τῶν πολεμίων "καὶ τῷ [m] αὐτῷ στρατιᾷ, ἀναληφθεῖσαν ἐκ τῶν συνε- "χῶν πόνων, ἐρρωμενεστέρους [n] ἄξειν. ἄλλως τε καὶ [o] τῶν "στρατιωτῶν τῆς περὶ τὴν νίκην λαμπρότητος, "ἢ τοῦτον [p] τὸν εἰ) καιρόν. ἢ γὰρ περὶ κατασκευὴν "ὅπλων ἢ τειχῶν, οὐδὲ περὶ συλλογὴν [q] ὀπτήρων, "Ἰουδαίους ἀχολεῖσθαι, καὶ τὴν ὑπέρθεσιν ἔσεσθαι κε- "κὰ τῶν διδόντων, ἀλλ' ἐμφυλίῳ πολέμῳ καὶ διχονοίᾳ "[r] παιζομένους καθ' ἡμέραν οἰκτρότερα παθεῖν, "ὧν ἂν ἐπελθόντες αὐτοὶ ἁλῶναι [s] αὐτοὺς ἁλόντας. "εἴτε οὖν [t] τὸ ἀσφαλὲς τὴς σκοπιᾶς, χρῆναι τοὺς ὑφ' "ἑαυτῶν ἀναλισκομένους ἐᾶν· εἴτε ὃ εὐκλεέστερον τῷ "κατορθώματι, ἢ δὴ τοῖς οἴκοι νοσοῦσι ὁπλιτεῦσαι. "[u] ῥηθήσεται γὰρ εὐλόγως, οὐκ αὐτῶν τὴν νίκην, "ἀλλὰ τὴν φάσεως.

γ'. Ταῦτα Οὐεσπασιανῷ λέγοντι συνήνουν ὁ ἡγε- μόνες, καὶ παράχρημα τὸ στρατηγικὸν τῆς γνώμης

f quiis eos demereri ſtudebat, pro inſidiatore habebatur. atque una graviſſimorum criminum & leviorum pœna, mors erat: neque evaſit quiſquam niſi admodum eſſet humilis, aut ignobilitate, aut forte fortuna.

II. *Cum ducibus deliberat Veſpaſianus de obſidendis Hieroſolymis.*

2. Romanorum autem alii quidem duces univerſi, hoſtium diſſenſionem ſibi lucro inopino eſſe exiſtimantes, incitati erant ad urbem *oppugnandam*; & Veſpaſianum, qui ſummæ rerum præerat, urgebant, dicentes, "Dei pro- "videntiam ſibi ipſis favere, hoſtium manibus "in ſeſe converſis: veruntamen in præcipiti "ſtare mutationem, & Judæos *forſan de rebus* "inter ſe cito conſenſuros, aut malis civilibus "defatigatos aut ad pœnitudinem redactos." At Veſpaſianus eis reſpondebat, "næ illos de "iis quæ fieri oportet vehementer errare, cu- "pientes tanquam in theatro quantum armis "ac manibus poſſent oſtentare, idque cum pe- "riculo: non autem quid in rem ſuam eſſet & "ex tuto ſecum reputantes. Nam ſi è veſtigio "quidem impetum in urbem facerent, ipſos in "cauſa fore ut hoſtes in gratiam redirent, ac "in ipſos vires eorum etiam nunc vigentes con- "verſuros: ſin vero diem de die exſpectarent, "cum paucioribus congreſſuros eſſe, *multis* ſe- "ditione conſumptis. Deum quippe ipſo præ- "ſtantiorem eſſe ducem, Judæos ſine labore "Romanis tradentem, nulloque cum periculo "victoriam exercitui dantem. proinde, cum "ſuis manibus ſe perimant inimici, & ma- "lorum maximo ſeditione laborent, debere "potius ipſos periculorum ſpectatores conſe- "dere, quam cum hominibus mori cupientibus "& in ſe invicem ſævientibus manus conſere- "re. Si quis autem exiſtimet victoriæ gloriam "ſine prælio habitum iri viliorem, ſciat, má- "gis è re ſua eſſe quiete quod ſuſceperint per- "ficere, quam incertam armorum aleam ex- "periri. neque enim minus iis, qui manibus "pulchre decertarunt, laude digni cenſendi "ſunt, qui continentia atque prudentia paria "geſſerint. ſimul autem ac hoſtibus aliquid de "viribus minuatur, etiam milites ſuos, ex la- "boribus recreatos, ductum iri valentiores. "Prætereaque, ſi qui ſibi proponerent victoriæ "claritudinem, non hoc idoneum eſſe tempus. "neque enim armis fabricandis, muriſve, ne- "que auxiliis colligendis operam dare Judæos, "foreque ut mora contra illos faciat qui eam "interponunt; immo vero bello civili & diſſi- "diis vexatos quotidie miſerabiliora pati, quam "quibus ab ipſis eos adortis capti afficerentur. "Proinde, ſive quis ad ſecuritatem *ſuam* at- "tenderit, oportere eos, qui ſemet conſumptum "eunt, miſſos facere; ſive ad rerum præclare "geſtarum gloriam, nequaquam manus inte- "ſtino morbo laborantibus afferendas eſſe. "quippe dicetur, idque non ſine cauſa, victo- "riam non illis acceptam deberi, ſed *hoſtium* "ſeditioni.

3. Veſpaſiano verba iſta facienti aſſenſerunt duces; moxque apparuit quam recte ſenſerit imperator. *Veſpaſiani conſilii eventus.*

a Ita *Big.* antea μία ἦν. b Sic *Big. Gall.* & *Voſſ.* ἐγκλημάτων deeſt in *reliquis.* c Εἶη *Big.* d Διὰ πενίαν *Big.* e Ἡμῖν poſt ὁμονοῆσαι addit *Voſſ.* f Σύμφερον *Big.* g Σκοπῶντας *Gall.* h Επακμάζουσαν ἐφ' ἑαυτὸν *Big.* i Χρῆσθαι *Big.* χρήσασθαι *Gall.* k Ita aliquot *MSS.* & *Ruf.* ἀκμητὶ in *Editis Aliiſque.* l Τὰ ἴσα πεφάσασθαι *Big. Vat.* & *Gall.* m Ἑαυτῷ *Big.* n Ἀρξειν *Big.* & *Gall.* o Forſan τῆς στρατιωτῶν. p Εἶναι τὸν καιρὸν *Big. Gall. Vat.* & *Voſſ.* q Ἐπικερῶν *Big.* r Ita *Big.* & *Voſſ.* παιχνιαζομένους in *Editis Aliiſque.* ſ Sic *MSS.* τὰς in *Editis.* t Τὸ ἀσφαλὲς *Big.* u Ῥηθήσεσθαι *Big.*

Multi Judæi ſalutis ſpe confugiunt ad Veſpaſianum.

imperator. nam multi in dies ſingulos transfugiebant, zelotarum ex cuſtodia ſemet ſubducentes. Difficile autem erat fugam capere, quod exitus omnes cuſtodibus obſiderentur; & quicunque in illis quoquo modo deprehenſus fuiſſet, quaſi ad Romanos abiret, interficeretur. Cæterum qui pretio ſe potuit redimere dimittebatur, iſque ſolus pro proditore habebatur qui nihil daret: quo factum erat, ut, ditioribus fugam redimentibus, ſoli pauperiores jugularentur. Mortui autem per omnes vicos magna multitudine in cumulos aggeſti erant: plurimique etiam qui ſe in fugam conjecerant, animo mutato in civitate diem ſupremum obire cupiebant. nam ſepulturæ ſpes faciebat, ut ſatius videretur in patria mori. Eo autem crudelitatis deventum eſt, ut neque iis qui in urbe occiſi erant, aut per vias, humari concederetur: ſed quaſi cum patriis legibus etiam naturæ jura diſſolvere pepigiſſent, ſuaque in homines injuſtitia Dei quoque numen polluere, mortuos ſub dio putreſcentes relinquebant.

Zelotarum in mortuos pariter ac vivos crudelitas.

Sepelientibus autem propinquorum quenquam, idem quod transfugis, ſupplicium erat mors: ſtatimque ſepultura egebat, qui alterum ſepultura affecerat. In ſumma, nulla bona animi affectio adeo exſtincta erat in iſtis calamitatibus, ac miſericordia. quæ enim *maxime* miſeranda erant, illa ipſa nefarios * irritabant; & à vivis quidem in occiſos, à mortuis vero in vivos iracundiam transferebant: & ingens adeo metus omnes occupaverat, ut eos qui prius occubuerant pro beatis, quod *à miſeriis* requieverant, laudarent ſuperſtites; quique in carceribus vexati erant & cruciati, etiam inſepultos, ſi cum illis conferrentur, felices prædicabant. Et ab illis quidem omne jus humanum conculcabatur, divina autem *quæque* deridebantur, & prophetarum oracula ut præſtigiatorum commenta ſubſannabant. multa autem † illi de virtute & vitio vaticinati ſunt, quæ iſti Zelotæ cum ſecure violarent, effecerunt ut prophetia quæ adverſus patriam fuerat concepta exitum *ſuum* ſortiretur. Vetus enim virorum ſermo quidam erat, tum urbem captum iri, & *loca* ſancta conflagratura jure belli, ubi ſeditio invaſerit, & indigenarum manus polluerint ſacratum Deo locum. Quibus licet fidem non detraherent Zelotæ, ipſi tamen ſe earum rerum miniſtros præbuerunt.

ἀνεφαίνετο. [a] πολλοὶ δὲ καθ' ἡμέραν ὑποπιμπλάμενοι, τὰς κδ'. ζηλωτὰς ἀμφιδιδράσκοντες. χαλεπὴ δὲ ἦν ἡ φυγή, φρουραῖς διειλημμένων τὰς διεξόδους πάσας, καὶ [b] ὃς ἐν αὐταῖς ὁπωσοῦν ἁλισκόμενος ὡς πρὸς Ρωμαίους ἀπιὼν ἀνῃρεῖτο. ὅ,γε μὲν χρήματα δοὺς ἐξηφίετο, καὶ μόνος ἦν ὁ μὴ διδοὺς προδότης· ὥστε κατελείπετο, τῶν εὐπόρων τὴν φυγὴν ὠνουμένων, μόνους [c] ἀποσφάττεσθαι τοὺς πένητας. νεκροὶ δὲ κατὰ τὰς λεωφόρους πάσας ἐσωρεύοντο παμπληθεῖς, καὶ πολλοὶ τῶν [d] ἐνθυμεῖσθαι ἀλλομολεῖν, πάλιν τὴν [e] ἔνδον ἀπώλειαν ἠρῶντο. τὸν γὰρ ὑπὲρ τοῦ πατρίδος θάνατον ἐλπὶς ταφῆς ἐποίει [f] δοκεῖν μετριώτερον. ἡ δὲ εἰς τοσοῦτον ὠμότητος ἐξώκειλεν, ὡς μήτε τοῖς ἔνδον ἁμαρτάνουσι, μήτε τοῖς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς μιαιφονοῦσιν γῆς· ἀλλὰ, καθάπερ συνθήκας πεποιημένοι τοῖς ὑπὲρ πατρίδος συγκαταλῦσαι καὶ τοὺς ὑπὲρ φύσεως νόμους, ἅμα τε τοῖς εἰς ἀνθρώπους ἀδικήμασι συμμίξαι καὶ τὸ θεῖον, ὑφ' ἁλίῳ τοὺς νεκροὺς μυδῶσα, [g] ἀπέλειπον. τοῖς δὲ θάπτουσι τινὰ τὸ παράπαν, [h] ὃ καὶ τοῖς ἀλλομολοῦσιν, θανάτιμον θανάτου· καὶ δεινὸς ἦν ἁρπαγὴν ταφῆς ἕδει ἑτέρῳ χαριζόμενον. καθόλου τε εἰπεῖν, οὐδὲν ὅτου ἀπολώλει χρηστὸν πάθος ἐν ταῖς τότε συμφοραῖς, οὐκ ἔλεος. ἃ γὰρ ἐχρῆν οἰκτείρειν ζῶντα παρώξυνε τοὺς ἀλιτηρίους, καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ζώντων ὅτι τοὺς ἀπημφιέννυσαν, ἀπὸ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι τοὺς ζῶντας τὰς ὀργὰς μετέφερον· καὶ δι' ὑπερβολὴν δίκης ὁ θεὸς τοὺς προδότας ὡς ἀναπυσσαμένους ἐμαχέσατο, οἵ, τε ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις αἰκιζόμενοι, καὶ σύγκλειστοι, καὶ τοὺς ἀπαθεῖς ἀπέφαινον εὐδαίμονας. κατεπαλαῖτο μὲν οὖν πᾶς ἀνθρώπων ὅμος, ἐγελᾶτο δὲ τὰ θεῖα, καὶ τοὺς τῶν προφητῶν [i] θεσμοὺς ὥσπερ ἀγυρτικὰς λοιδορίας ἐχλεύαζον. [k] πολλὰ δ' ὅτοι περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας προεθέσπισαν, ἃ παραβάντες οἱ ζηλωταί, [l] καὶ τὴν καθ' ἑαυτῶν πατρίδος προφητείαν τέλος ἐξέβησαν. ἦν γὰρ δή τις [m] παλαιὸς λόγος ἀνδρῶν, ἔνθα τότε τὴν πόλιν ἁλώσεσθαι, [n] καὶ καθαφλεγήσεσθαι τὰ ἅγια νόμῳ πολέμου, [o] ταῖς ἐαὶ καθαιρεθῇ, καὶ χεῖρες οἰκεῖαι προμιάναι τὸ θεοῦ τέμενος. οἷς οὐκ ἀπιστήσαντες οἱ ζηλωταὶ μιαιφόνους ἑαυτοὺς ἐπέδοσαν.

III. **CAP. VII.** ΚΕΦ. ζ'. κγ'.

Quomodo Joannes tyrannidem affectavit, & quænam mala in Maſada patrarunt Zelotæ. Utque Veſpaſianus Gadaram cepit, quæque geſſit Placidus.

Ὅπως Ἰωάννης ἐτυραννίσσεν, ὁπόσα τε κακὰ ἐν Μασάδᾳ εἰργάσαντο οἱ ζηλωταί. ὡς τε Οὐεσπασιανὸς τὴν Γάδαραν εἷλεν, οἷά τε ἔπραξε Πλακίδος.

Joannis ſuperbia & ambitio.

JOannes autem, cum jam tyrannidem affectaret, eundem cum æqualibus ſuis honorem accipere dedignabatur; paula-

ΗΔΗ δὲ Ἰωάννης τυραννίδων τὸ ποιεῖν τοὺς ὁμοίους ἰσότιμον ἠδοξεῖτο, καὶ κατ' ὀλίγους προσαναύ-

μβους

a Πολλοὶ γὰρ Big. b Ita Big. & Ruf. ὃς αὐτοῖς nec agnoſcunt Editi nec alii MSS. c Εναποφάττεσθαι Big. d Ορμημένων Big. e Ενδὸν Big. f Illud δοκεῖν è Codd. Big. Gall. Bunb. Rhed. Lipſ. & Vat. g Ita cum MSS. ἀπέλειπον in Editis. h Ita è Cod. Bod. ὃ καὶ τοῖς in Editis. i Χρησμοὺς Big. k Πολλὰ δ' αὐτοῖς Big. l Καὶ τὴν κ. τ. π. προφητείαν Big. καὶ τὴν κ. τ. πατρίδος πολιτείαν Bod. m Videtur eſſe explicatio & παραπαιδεύσεως quædam expoſitio vaticinii Danielis, c. V. (quo prædicitur fore ut urbem & ſanctuarium deſtruat populus princeps venturus) maxime autem horum verborum (c. I. v. ult.) per alam abominabilem vaſtatricem, ita ut per eam intelligeretur exoritura quædam factioſorum hominum ſeditio, à quibus Dei templum horrendum in modum polluereture & profanaretur, quod factum eſt à Zelotis & eventus rem comprobavit. Fuit ergo ala ſeu turma illa factioſorum Zelotarum templum occupantium, illudque innumeris cædibus & omni flagitioſorum genere polluentium βδέλυγμα ἐρημώσεως abominabile hominum concilium, quorum obſtinata pertinacia factum eſt ut & tota Hieroſolyma & Templum ipſum everſa ſint, quæ Titus ſummopere cupiebat conſervata. *L. Cappellus* in *Spicilegio* ad *Matt.* c. 24. v. 15. Pro certo haberi debet multa apud Judæos vatum veterum oracula conſervata fuiſſe non *ſcripto* ſed *memoria*. *Grotius* ad *Matt.* c. 27. v. 9. n Καὶ φλέξεσθαι τὸ ἁγίασμα Bod. & Voſſ. o Ταῖσιν ὅτων ἐγκαθαιρεθῇ Big. p *Vel*, ad crudelitatem excitabant. † *Sc.* prophetæ.

a Αφιμά-

μὴν ⊙ τῶν πονηροτέρων [a]ἀφιλίαζε τοῖς σωτάγματ⊙. ἀεὶ δὲ τοῖς μὲν τῶν ἄλλων δόγμασιν ἀπειθῶν, τὰ δὲ [b]αὐτῷ προστάσσων δεσποτικώτερον, [c]δῆλ⊙ ἦν μοναρχίας ἀντιποιούμεν⊙. εἶχον δὲ αὐτῷ τινες μὲν δέει, τινὲς δὲ κατ' εὔνοιαν· δεινὸς γὰρ ἦν ἀπάτῃ καὶ [d]δόλῳ προσαγαγέσθαι. πολλοὶ δὲ [e]πρὸς ἀσφαλείας ἡγούμενοι τῆς αὐτῶν, ταῖς αἰτίαις ἤδη τῶν τολμωμένων ἐφ' ἕνα ἢ μὴ πολλοῖς ἀναφέρεσθαι. τό γε μὴν δεξιὸν αὐτῷ, [f]κατά τε χεῖρα καὶ ἐπὶ γνώμην, [g]δορυφόρους εἶχεν οὐκ ὀλίγους. πολλὴ δὲ μοῖρα τῶν [h]ἀντικαθισαμένων ἀπελείπετο, πρὸ οἷς [i]ἴσχυε μὲν καὶ φθόν⊙, δεινὸν ἡγεμένοις ἐπιστατεῖν τὸν πρὶν ἰσοτίμῳ· ὁ πλέον δὲ εὐλάβεια τῆς μοναρχίας ἀπέτρεπεν. ὅτε γὰρ καταλύσειν ῥᾳδίως ἤλπιζον αὐτὸν ἅπαξ κρατήσαντα, καὶ καθ' ἑαυτῶν πρόφασιν ἕξειν, τὸ πρὼ ἀρχῆς ἀντισχεῖν. προῃρεῖτο δὲ ἡ [k]πολεμίᾳ ἕκαστος [l]ὁποιῶν παθεῖν, ἢ δουλεύσας [m]ἐκουσίως τὴν ἀνδραπόδου μοῖραν [n]παραπολέσαι. διῃρεῖτο μὲν οὖν γάσις ἐκ τύχης, καὶ τοῖς ἐναντιωθεῖσιν Ἰωάννης [o]ἀντεβασίλευσεν. ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς ἐφ' φυλακῆς ἦν, [p]καὶ οὐδὲν ἢ μικρὸν εἴποτε διεκρουαλίζοντο τοῖς ὅπλοις· ἦεζον δὲ κατὰ τὸ δήμου, καὶ πότερον πλείονα λείαν ἀνάξουσιν ἀντεφιλονείκουν. [q]ἐπεὶ δὲ ἡ πόλις περὶ τοῖς μείζοσι κακοῖς ἐκεμάζετο, πολέμῳ καὶ τυραννίδι καὶ στάσει, κατ' σύγκρισιν μετεωρότερον ἦν τοῖς δημοτικοῖς ὁ πόλεμος. ἀμέλει διαδιδράσκοντες οἱ τὸ οἰκεῖον ἔφευγον πρὸς τοὺς [r]ἀλλοτρίους, καὶ πρὸς Ρωμαίοις ἦν ἀπόλαυσιν ὁπὸ τοῖς ἰδίοις σωτηρίας ἠξίουτο.

timque è nequioribus quoſdam ſibi adjungens, eorum factioni ſe ſubducebat. Cum autem ſemper aliorum quidem conſultis non obtemperaret, quæ vero ipſi viſa ſunt imperioſius juberet, palam erat eum velle dominatum ſibi ſoli aſſerere. Eique ſe ſociabant nonnulli quidem metu, alii vero ex benevolentia, (miram quippe ſcientiam habebat alios ad ſe alliciendi fraude & dolo) plurimique quod ad ſecuritatem ſuam facere exiſtimabant, ut facinorum quæ patraverant cauſæ uni potius quam multis adſcriberentur. Ad hæc, quia manu ſtrenuus erat & *bonus* conſilio, non paucos habebat ſatellites. Magna autem pars contrariæ factionis eum deſerebat, nonnulli quidem præ invidia, grave ducentes ei ſubjici quem paulo ante parem habuerant; plurimi vero ſibi caventes ab unius dominatu. eum enim, ſi ſemel rerum potiretur, haud facile deturbari poſſe exiſtimabant, illudque ſibi objecturum eſſe, quod primùm ei reſtiterant. Proinde quiſque bello potius quidvis pati malebat, quam voluntatiam ſerviendo ſervitutem pro mancipiis male perire. & ex iſtis quidem diviſa eſt factio, & Joannes in contraria diſſentientibus parte pro rege ſe geſſit. Sed inter ipſos quidem munita erant omnia cuſtodibus; nihilque aut parum agebatur, ſi quando in velitatione armis ſe laceſſerent: contra plebeculam vero acriter pugnabant, & *ſumma* utrinque contentio erat, quinam prædam majorem abducerent. Cum autem tribus maximis malis vexaretur civitas, bello & tyrannide & ſeditione, præ cæteris *duobus* populo levius videbatur bellum. Itaque relictis familiaribus ſuis ad alienigenas profugiebant; & à Romanis ſalutem, quam inter ſuos deſperaverant, aſſequebantur.

Magna pars contrariæ factionis deficit à Joanne.

β'. [s]Τέταρτον δὲ ἄλλο κακὸν ἐκινεῖτο πρὸς τὸν κδ'. ἤδη ἔθνους κατάλυσιν. φρούριον ἦν ἐν πόρρῳ Ἱεροσολύμων χαρτερώτατον, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων βασιλέων, εἴς τε ὑπόθεσιν [t]χλήσεως ἐν πολέμῳ ῥοπῆς, καὶ σωμάτων ἀσφάλειαν, κατεσκευασμένον, ὃ ἐκαλεῖτο Μασάδα. τοῦτο [u]προκατειλήφεισαν ⊙ προσαγορεύ- 35 μενοι [x]σικάριοι, τὰς μὲν τὰς πλησίον χώρας κατέτρεχον, ἤδη πλέον [ἢ χρειώδη] ποιούμενοι. δεῖ γὰρ ἀνεσταλλοντο τὸ πλείονος ἁρπαγῆς. ὡς δὲ τὸ Ρωμαίων στράτευμα ἠρεμοῦσι, στάσις δὲ ἐν τυραννίδι ἰδίᾳ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίους [y]ἐπιτιθάνοντο διῃρημένους, ἀσφαλέστερον ἤπλουν τολμήματι. ἐν ᾗ τὴ ἑορτὴν τὴν ἀζύμων, ἣν ἄγουσιν Ἰουδαῖοι [z]σωτήρια [a]ἐξόδου τὸ ὑπ' Αἰγυπτίοις δουλείας, ἀνεθέντες εἰς τὸ πάτριον γῆν, κατῆλθον νύκτωρ, τοὺς ἐμποδὼν ὄντας ἀμαλαθόντες, καὶ πολίχνιον τινὰ καλαίρεσι καλουμένην [b]Εγγαδδί. οἱ ἢ ὃ μὴ [c]ἀμυνεῖσθαι δυνάμενοι, πρὶν ὅπλων ἅψασθαι ἐν συνελθεῖν, φθάσαντες [d]ἐσκέδασε, καὶ τὸ πόλεως ἐξέβαλον· ὃ δὲ φυγεῖν ἦσσον ὂν, γύναιά τε καὶ

2. Quartum vero præterea malum coortum eſt gentis in exitium. Caſtellum erat haud procul ab Hieroſolymis validiſſimum à priſcis regibus, & * ad parta reponenda in belli periculis & ad corporum tutamen, ædificatum, quod vocabatur Maſada. Illud cum Sicarii, ut appellabantur, occupaſſent, tunc quidem in vicinam regionem excurſiones faciebant, nihil aliud *præter neceſſaria* ſibimet quærentes, quippe metu à rapinis amplioribus continebantur. At quamprimum Romanorum exercitum otium agere audirent, & Judæos Hieroſolymitanos ex ſeditione ſuaque dominatione diviſos, majora facinora aggrediebantur. Atque die feſto Azymorum (qui agitur à Judæis ob ſalutem acceptam cum ex Ægyptiorum ſervitute liberati in terram patriam remitterentur) noctu deſcenderunt, clam eos qui illis obſtarent, & in urbeculam quandam nomine Engaddi impetum faciunt. In qua eos qui reſiſtendo erant, priuſquam arma caperent & convenirent *omnes*, ſubito diſperſerunt & civitate ejecerunt: eos vero qui fugere non poterant, mulieres ac liberos,

Sicariorum è caſtello Maſada excurſus.

a Αφιλίαζετο *Big.* b Αὐτῷ in *Editis.* ἑαυτῷ *Big.* c Δῆλ⊙ ἦν τ' μ. *Big.* d Ita in *Editis.* λόγῳ in *MSS.* & *Ruf.* e Πρὸς ἀσφάλειαν ἡγούμενοι τὴν αὐτῶν *Big.* f Κατὰ χεῖρα *Big.* g Ita in *pleriſque MSS.* nec aliter legiſſe videtur *Ruf.* Δορυφόρους in *Editis.* h Ἀντικαθημένων *Vat. Voſſ. Gall.* & *Bod.* i Ἰσχὺς *Big.* contra quam *Ruf. Alliique.* k Πολίμη *Gall.* & *Vat.* l *Al.* ὁπῶν. m Ἀκουσίως *Big.* n Παρακολέσαι *Big.* o Ita in *MSS.* ἀντεβασίλευσεν in *Editis.* p Ἐκράτησαν aut ſimile verbum deeſt, aut ſubintelligendum relinquitur. nam *Ruſinus* vertit, *nihilque aut parum agebatur.* Καὶ οὐδὲ μικρὸν ἢ εἴποτε *Big.* q Ἐπειδὴ ἡ πόλ. in aliquot *MSS.* r Ἀλλοφύλους *Big.* s Τέταρτον δὲ ἄλλο κακὸν in *pleriſque MSS.* t Κτίσεως *Big.* u Κατειληφότες *Voſſ.* & *Bod.* x Iſta omnia quæ occurrunt inter σικάριοι & δεῖ habuimus ex *MSS. Voſſ.* & *Bod.* præter ἢ χρειώδη, quæ ad ſenſum explendum inſerta unciſque incluſa dedimus. y Ita in *aliquot MSS.* ἐπύθοντο in *Editis.* z Ita *Baſ.* & *Vat.* σωτῆρια *Gen.* cum *aliis.* a Ἐξ ὃ τὸ ὑπ' Αἰγύπτ. *Big.* b Γαδδὶ *Big.* c Ἀμυνεῖσθαι *Big.* d Ἐσκέδασε *Vat.* * Reponendis opibus ad momenta belli, *Ruf.*

beros, ſupra ſeptingentos interficiunt. deinde cum ædes compilaſſent, fructuſque jam maturos diripuiſſent, prædam in Maſadam retulerunt. Et illi quidem omnes circa caſtellum vicos & regionem omnem depopulabantur, non parvo undique perditorum numero ad eos in dies ſingulos confluente. Simul autem per reliquos Judææ tractus concitati ſunt latrones, qui eouſque quieverant. ac quemadmodum in corpore, ſi quod præcipuum eſt inflammaretur, una ægrotarent membra cuncta: itaque propter urbis ſeditionem & tumultum qui foris erant nequiſſimi prædandi arripuerunt licentiam: atque ſinguli, ubi vicos quos inhabitabant diripuerunt, mox in ſolitudinem ſe recipiebant. Cumque in agmina congregarentur & conjurarent, exercitu quidem pauciores, *plures vero quam manus latrocinalis, in *loca* ſacra & oppida irruebant. † Interdum etiam eveniebat, ut male quidem mulctarentur ab iis in quos impetum fecerant, id quod in bello relictis ſolet accidere; interdum autem pœnas prævenirent, latronum more cum ſpoliis in fugam conjecti. Nulla autem pars Judææ erat quæ ſimul cum urbe eminentiſſima non interibat.

Cædes ac devaſtatio per univerſam Judæam.

Tranſfuga Veſpaſiani miſericordiam implorans.

3. Iſta Veſpaſiano à transfugis narrabantur. nam licet exitus omnes cuſtodirent, & quotquot ad eos quoquo modo accederent *è veſtigio* interficerent ſeditioſi, erant tamen qui clam elapſi, & ad Romanos ſe recipientes, imperatorem incitabant, ut opem civitati ferret, & conſervatum iret populi reliquias. nam & multos quod bene Romanis vellent periiſſe, & ſuperſtites in periculo eſſe. Ille autem, jam tum miſerans eorum calamitates, caſtra movit tanquam Hieroſolyma obſeſſurus, re autem vera ut *urbem obſidione liberaret. oportebat autem, priuſquam id ageret, ut quod reliquum erat everſum iret, nihilque à tergo relinqueret quod obſidionem impediret. Cum igitur veniſſet Gadara, metropolim Perææ validam, quarta die menſis Dyſtri civitatem ingreditur. jam enim optimates, clam ſeditioſos, legatos ad eum de deditione miſerant, tam pacis deſiderio, quam ſuis facultatibus metuentes. multi quippe locupletes Gadara habitabant. Cum autem hanc legationem plane ignoraſſent diverſa ſentientes, tum demum de ea appropinquante Veſpaſiano nonnihil reſciverunt. Et ipſi quidem civitatem ſe retinere poſſe deſperabant, utpote & inimicis qui intus erant numero inferiores, & Romanos non longe ab urbe conſpicientes. Cum autem fugere decreviſſent, ſine ſanguine id facere, nullaque à noxiis pœna repetita, parum honeſtum ducebant. Itaque Doleſo comprehenſo (namque is non dignitate ſolum ac nobilitate civitatis princeps erat, ſed etiam legationis auctor vi-

Veſpaſianus ingreditur Gadara.

παῖδας, ὑπὲρ ἑπτακοσίους ἀναιρεῦσιν. ἔπειτα τούς τε οἴκους ἐξεσκυλασμένοι, καὶ τῶν καρπῶν τὰς [a] ἀκμαίας ἁρπάσαντες ἀνήνεγκαν εἰς τὴν [b] Μασάδαν. καὶ ⓘ μὲν ἐλῃίζοντο πάσας τὰς περὶ τὸ φρούριον κώμας, καὶ τὴν χώραν ἐπόρθουν ἅπασαν, [c] περισκιδνάμενοι [d] αὐτοῖς καθ' ἡμέραν ἐπαταχθὲν οὐκ ὀλίγον. ἐκινεῖτο δὲ [e] κατὰ τἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τότε τῶν ἀρημοῦν τὸ ληστρικόν. καθάπερ δὲ [f] ἐν σώματι τῷ κυμωτάτῳ φλεγμαίνοντι, πάντα τὰ μέλη συνιόσει· ἀφ' ὁμοῦ [g] τῶν ἐν μητροπόλει φάσιν καὶ ταραχὴν ἄδειαν ἔχον ⓘ κατὰ τὴν χώραν ποτοὶ τῶν ἁρπαγῶν· καὶ τὰς οἰκείας [h] ἕκαστοι κώμας ἁρπάσαντες, ἔπειτα εἰς τὴν ἐρημίαν ἀφίσαντο. σωαθροιζόμενοί τε καὶ συνομνύμενοι κατὰ λόχους, περιπλὰς μὲν ὀλιγώτερον, πλείους δὲ λῃστείᾳ, προσέπιπτον [i] ἱεροῖς καὶ πόλεσι. ἐν κακοῦσθαι μὲ συνέβαινεν, ἐφ' οἷς [k] ἂν ὁρμήσειαν [l] ὡς ἐν πολέμῳ [m] καταλειφθέντας· φθάνεσθαι δὲ τὰς ἀμοιβὰς ὡς λῃστῶν ἅμα ταῖς ἁρπαγαῖς ὑποδιδρασκόντων. ἤδειν δὲ μέρος καὶ τῆς Ἰουδαίας, ὃ μὴ τῇ [n] προσεχούσῃ πόλει συναπώλλυτο.

γ'. Ταῦτα Οὐεσπασιανῷ πρὸς τῶν αὐτομόλων μεταγγέλλετο. καθὼς δ' ἐφρυκτώντων τὰς ἐξόδους τῶν στασιαστῶν ἁπάσας, καὶ ἀφανιεῖσθαι τοὺς ὑπολοιπομένους πρόσοντας, ὅμως ἦσαν οἱ διελάνθανον, καὶ καταφεύγοντες εἰς τὸν Ῥωμαίων ⓦ στρατηγὸν σῴζουσι ἀμοῦσαν τῇ πόλει, καὶ τὰ τοῦ δήμου περιοῦσαν λείψανα. ἀφ' ὁμοῦ γὰρ τὸν πρὸς Ῥωμαίους εὔνοιαν, ἀπηχθάτο τε τοὺς πολλοὺς, καὶ κινδυνεύει τὸν περιόντα. ὁ δὲ, οἰκτίρων ἤδη τὰς συμφορὰς αὐτῶν, [o] τὸ μὲ δεκεῖν ὑπολιορκήσων [p] ἀπίστατο τὰ Ἱεροσόλυμα, τὸ δ' ἀληθὲς ἀπαλλάξων πολιορκίας. [q] ἔδει δὲ περικαταστρέψασθαι τὰ λειπόμενα, καὶ μηδὲν ἔξωθεν ἐμπόδιον τῇ πολιορκίᾳ καταλιπεῖν. [r] ἐλθὼν γὰρ [s] ὀλίγῃ τὰ Γάδαρα μητρόπολιν τῆς Περαίας [t] καρτερὰν, [u] τετάρτῃ Δύστρου μηνὸς εἴσεισιν εἰς τὴν πόλιν. καὶ γὰρ ἔτυχον οἱ δυνατοὶ, λάθρα τῶν [x] στασιωτῶν, πρεσβευσάμενοι [y] πρὸς αὐτὸν περὶ παραδόσεως, πόθῳ τε εἰρήνης, καὶ ἀφ' τὰς ὑσίας. πολλοὶ δὲ τὰ Γάδαρα κατῴκουν πλούσιοι. τούτων τῆς πρεσβείας ἠγωνίκεσαν οἱ ἀφ' ὁμοῦ, πλησίον δὲ ἦν ὅλου Οὐεσπασιανοῦ διεπύνθανο. καὶ καταλεῖν μὲν αὐτοὶ τὴν πόλιν ἀπέγνωσαν δυνάσθαι, τῶν τε ἔνδον ἐχθρῶν πλῆθει λειπόμενοι, καὶ Ῥωμαίους ὁρῶντες ἐν μακρᾷ τῆς πόλεως. φεύγειν δὲ [z] κρίναντες ἀδόξως ἀναμενεῖν ἐν μηδεμίαν παρὰ τοῦ αἰτίου διαπραξάμενοι τιμωρίαν. [a] συλλαβόντες δὲ τὸν Δόλεσον· ὗτος γὰρ ἦν ὁ μόνον ἀξιώματι ἐν γένει τῆς πόλεως τοῦτος, ἀλλ' ἐδόκει ἐν τῆς πρεσβείας αἴτιος·

a Ἀκμαιοτάτους *Voſſ. & Bod.* b *Maſadam* in quibuſdam *libris*. *Maſadan* in *aliis*. c Conſer *Lamb. Boſii Animadverſiones ad Scriptt. Gr. p. 95 96.* d Καθ' ἡμέραν αὐτοῖς *Big.* e Ita lego. mox τὸ τίνος ἑρημῶν in *Cod. Big.* antea diſtinctum erat lectumque, ἐ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα, τότε τίνος ἐρημῶν τὸ ληστρικόν. f Similiter in 2 *Corinth.* c. 12. v. 26. ἐν εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη. g Τὸν ἐν τῇ μητροπ. *Big.* h Ita *Big.* ἕκαστος in *cæteris*. i Forſan voce ἱεροῖς intelligendæ ſunt Judæorum συναγωγαί. k Illud ἂν è *Cod. Big.* l Ὡς πολέμῳ *Big.* m Ita *Big.* καταλειφθέντας in *reliquis*. quod ſi malis, verte *deprehenſis*. n Προσεχούσῃ *Big.* o Τῷ μὲ δεκεῖν *Big.* p Ἐφίστατο *Big.* q Ἔδει μὲ δὲ περικαταστρέψασθαι *Big.* forſan pro ἐλπίδι μὲ δὲ περ. quo fere modo legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *ſpe autem reliqua ſubigendi.* r Ita *Big.* & *Ruf.* ἐλθόντων δὲ in *Editis Aliiſque.* ſ Ἐπὶ Γάδαρα *Big.* t In *Editis* hoc modo diſtinguitur, καρτερὰν τετ. Δ. μηνὸς, ἔσεισιν &c. u Τέτρασι *Big.* x Στασιωδῶν *Big.* y Περὶ τ αὐτὸν *Big.* z Κρίναντες *Big.* a Ita *Big.* συλλαβόντες δ' *Vat. Voſſ. & Gall.* συλλαβόμενοι δὲ in *Editis Aliiſque.* * Plures quam uſus habebat latrocinandi, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Ad hunc modum vertit *Ruf.* Et ſequebatur quidem, ut in bello fieri ſolet, ab iis male affici quos petiiſſent. verum præveniebatur ultio cum mox, latrones à præda refugerent. * *Sc.* à ſceleratis obſeſſam.

a Εἰςξέ-

πῶ· κλείσασί τε αὐτὸν, καὶ, δι' ὑποβολὴν ὀργῆς νεκροὶ αἰκισάμενοι, διέδρασαν ἐκ τῆς πόλεως. Ὑπάτου δὲ ἤδη τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως, ὅ,τε δῆμος τῶν Γαδάρων, μετ' εὐφημίας τὸν Οὐεσπασιανὸν [a]εἰσδεξάμενοι, [b]δεξιὰς πρὸς αὐτῶν πίστεως ἔλαβον, καὶ φρουρὰν ἱππέων τε καὶ πεζῶν, πρὸς τὰς τῶν φυγάδων καταδρομάς. τὸ γὰρ τεῖχος αὐτοὶ πρὶν ἀξιῶσαι Ῥωμαίους καθεῖλον, ὅπως εἴη πίστις αὐτοῖς ὅτι τῇ εἰρήνῃ ἀγαπῶν, τὸ μηδὲ βουληθῆναι πολεμεῖν.

δ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὅτι μὲν τὰς ἀξιοπίστους ἐκ τῶν Γαδάρων πλείστους, σὺν ἱππεῦσι πεντακοσίοις καὶ πεζοῖς [c]τετρακισχιλίοις, πέμπει· μὴ δὲ ἡ ἄλλης στρατιᾶς [d]αὐτὸς ὑπέστρεφεν εἰς Καισάρειαν. Οἱ δὲ φυγάδες ὡς ἀφρίδιον τὰς διώκοντας ἱππεῖς ἐθάσαντο, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, εἰς τινα κώμην συνελήφθησαν, [e]Βηθεναβρὶν προσαγορευομένην. οὐ μὴν πλῆθος οὐκ ὀλίγον εὗρόντες, καὶ τοὺς μὲν ἐκείνας, τοὺς δὲ βίᾳ καθοπλίσαντες, εὐκόλως προσπεσοῦσι ὅτι τοῖς περὶ τὸν Πλάκιδον. οἱ δὲ πρὸς μὲν τὴν πρώτην [f]ἐμβολὴν ὀλίγον ἐξέβησαν, ἅμα καὶ [g]προκαλέσασθαι τειχομαχοῦντας αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους πορρωτέρω. λαβόντες δὲ εἰς ὅπτησιν, περιήλαυνόν τε καὶ κατεσκόπιζον καὶ τοὺς μὲν φυγάδας αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ὑπεστέμνοντο, ταῖς συμπλοκαῖς δὲ τὸ πεζὸν εὐτόνως διέφθειρον. ὡς μέντοι [h]πλεῖόν τι τάλμης ὅπλου φεύγοντες οἱ Ἰουδαῖοι διεφθείροντο. πεπυκνωμένοις δὲ προσπίπτοντες τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ ταῖς παντοπλίαις ὥσπερ τετειχισμένοις, αὐτοὶ μὲν οὐκ εὔεισκον βέλους ἀφιδύσει, οὐδὲ ἀντύπου ῥῆξαι τὴν φάλαγγα. περιεπήγνυτο δὲ τοῖς σκέπουσι βέλεσι, καὶ τοῖς ἀγριωτάτοις θηρίοις ὅμοιοι τὴν σίδηρον. διεφθείροντο δὲ οἱ μὲν κατὰ τόμα [i]παιόμενοι τοῖς ξίφεσι, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν ἱππέων σκιδνάμενοι.

ε'. Σπουδὴ γὰρ ἦν τῷ Πλακίδῳ τὰς ὅπη τὴν κώμην ὁρμὰς αὐτῶν [k]ἀποκλεῖσαι, καὶ συνεχῶς παρελαύνων κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἅπαντα ὑπεστρέφετο ἅμα καὶ τοῖς βέλεσι χρώμενος, εὐτόνως ἀνῄρει τοὺς πλησιάζοντας, καὶ δείσαντας τοὺς πόρρωθεν ἀνέστρεφε, μέχρι βίᾳ [l]διεκπαίσαντες οἱ γενναιότατοι πρὸς τὸ τεῖχος διέφυγον. ἔπειτα δὲ εἶχε τὰς φύλακας. ὅτε γὰρ ἀπεκλεῖσαι τοὺς ἀπὸ τῶν Γαδάρων ὑπέμενον διὰ τὰς σφετέρας, καὶ δεξάμενοι [m]συναπολεῖαι προσεδέχοντο. ὁ δὲ οὐ συνέβη. συναθέντων γὰρ αὐτῶν εἰς ὃ τεῖχος, παρ' ὀλίγον μὴ οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς [n]συνέπεσον. ἀλλὰ καὶ φθασάντων ἀποκλεῖσαι τὰς πύλας, [o]προσβαλὼν ὁ Πλάκιδος, καὶ μέχρι δείλης γενόμενος ἀκμαιότατος, τοῦ τείχους καὶ τῆς οἰκίας τῇ κώμῃ ἐκράτει. τὰ μὲν οὖν ἀργὰ πλήθη διεφθείρετο· φυγὴ δὲ ἦν τῶν δυνατωτέρων, τὰς δὲ οἰκίας οἱ στρατιῶται διήρπασαν, καὶ τὴν κώμην ἐνέπρησαν. οἱ δὲ διαφάντες ἐξ αὐτῆς τοὺς κατὰ τὴν χώραν συναίσησαν, καὶ τὰς μὲν αὐτῶν συμφορὰς ἐξαίροντες ὅτι μεῖζον, καὶ δὲ Ῥωμαίων στρατὸν πᾶσαν ὑπείναι λέγοντες, πάντας πανταχόθεν ἐξίστησι τοῦ δέους. [p]γενόμενοί τε πλῆθεῖς, ἔφευγον ὅτι Ἱεριχοῦντος. αὕτη γὰρ ἔτι μόνη

debatur) & ipſum morte afficiunt, & mortuo ex iræ vehementia male indigneque accepto, ex urbe diffugerunt. Eò autem accedente Romano exercitu, Gadarenſium populus, cum Veſpaſianum fauſtis acclamationibus in urbem recepiſſent, & fidem ab eo acceperunt, & equitum peditumque præſidium contra fugitivorum excurſus. nam ipſi muros demoliti ſunt, priuſquam id peterent Romani, ut *major* ſibi fides haberetur quod pacem diligerent, ut qui nec ſi maxime vellent bellum movere poſſent. *A Gadarenſibus fauſtis acclamationibus excipitur Veſpaſianus.*

4. Veſpaſianus ad Gadarenſium perfugas perſequendos mittit Placidum, cum equitibus quingentis & tribus peditum millibus: ipſe autem cum reliquo exercitu Cæſaream reverſus eſt. At fugitivi, poſtquam equites repente à tergo inſequentes vidiſſent, priuſquam ad manus venirent, in vicum quendam, cui nomen Bethennabris, compulſi ſunt. ubi reperta non paucorum juvenum multitudine, hiſque partim ex voluntate ſua partim vi armatis, temere contra Placidum ejuſque milites proſiliunt. Illi autem ad primum quidem impetum paululum receſſerunt, ea arte eoque conſilio ut ſimul eos longius à muro *pugnatum* provocarent. cumque in locum opportunum adducti eſſent, eos circumequitabant & jaculis configebant: & ex illis quidem quotquot fugerent ſuccidebant equites, manus vero conſerentium magnam ſtragem edebant pedites. Sane nihil aliud agentes, niſi ut ſuam oſtenderent audaciam, peribant Judæi. nam dum confertos adoriuntur Romanos, armiſque non ſecus ac muro ſeptos, ipſi quidem omnia telis impervia inveniebant, nec aciem ulla vi frangere poterant. iſti autem undique transfigebantur illorum telis, & ſimiliter ac feræ immaniſſimæ in ferrum ruebant. atque ſternebantur, alii gladiis ora percuſſi, alii ab equitibus diſſipati. *Placidus fugitivos perſequitur.* *Eos compellit in Bethennabrim.*

5. Curæ autem erat Placido eis fugam in vicum intercludere, & aſſidue ea parte equo prætervectus, deinde curſu reflexo tela vibrans, proximos certo ictu perimebat, & remotiores ſui metu avertebat, donec tandem fortiores vi erumpentes ad murum evaderent. In incerto autem erant cuſtodes quid agerent. neque enim ferebant ut Gadarenſium perfugæ ſuorum cauſa excluderentur; & ſi eos recipiſſent, una cum his ſe perituros exſpectabant. id quod contigit. Illis enim ad murum compulſis, parum aberat quin Romanorum equites cum illis irrupiſſent. Verumenimvero, cum portas jam præcluſiſſent, Placidus, facta impreſſione pugnaque acri commiſſa, muro pariter ac vico potiebatur. Et vulgus quidem iners cæſum eſt: potentiores vero in fugam ſe conjiciebant, militeſque domos diripiebant & vicum igni vaſtabant. Qui vero inde evaſerant, & ruris incolas in fugam concitarunt, &, dum ſuas calamitates in majus extollerent, dicerentque totum Romanorum adventare exercitum, omnes undique metu concuſſerunt. Cumque in ingentem auctі eſſent numerum, Hierichuntem verſus fugiebant. ſola enim hæc etiam *Vico potitur.*

a Εἰσξάμενοι & mox ἴλαῶν *Big.* *b* Δεξιὰς ἐπ' αὐτῷ *Big.* *c* Τετρακοσίους *Big.* *d* Illud αὐτὸς è *Cod. Big.* quod etiam agnoſcit *Ruf.* *e* Idem eſſe ac Σανάβρις vel Ενάβρις exiſtimat Cl. *Relandus.* *f* Σομβολὴν *Big.* *g* Ita *Big.* & *Ruf.* προσκαλέσασθαι in ceteris. *h* Sic *Big.* & *Ruf.* πλέον in *Editis Aliiſque.* *i* Παλτοῖσιν τοῖς ὀξέσι *Big.* *k* Διακλεῖσαι *Big.* *l* Διεκπεσόντες *Big.* *m* Ita cum *Codd. Big.* & *Ruffini* verſione. συσπαλεῖαι in *Editis Aliiſque.* *n* Συνεπέσοντο *Big. Vat.* & *Voſſ.* *o* Προσβαλὼν *Big.* *p* Ημιωμβροι ἦ πυκνωθῆ *Big.*

etiam tunc eorum ſpem ſalutis fovebat, quod eſſet bene communita populoque abundaret. At Placidus, equitibus fretus rebuſque ante proſpere geſtis, eos inſequebatur, & uſque ad Jordanem quidem omnes, ut quoſque aſſequeretur, perimebat. Cum autem ad amnem univerſam compuliſſet multitudinem, vi fluminis trajectu prohibitam, (auctum enim imbribus vadari non poterat) ex adverſo aciem inſtruebat. Neceſſitas autem Gadarenſes ad pugnam adegit, quod fugæ locum non haberent: prætentique quam longiſſime ad ripas, tela excipiebant incurſuſque equitum; qui ipſorum multos ferientes in flumen eos dejiciebant. Et manibus quidem ipſorum cæſa erant quindecim *hominum* millia: multitudo vero illorum, qui velint nolint in Jordanem deſilire coacti ſunt, infinita erat. præterea capta ſunt duo millia & ducenti; cum præda ingenti aſinorum & ovium, itemque camelorum & boum.

Magnam perfugarum ſtragem edit Placidus.

5. Et Judæis quidem hæc clades inflicta ſuperioribus licet par fuerit, ipſammet tamen ſuperare exiſtimabatur, non ſolum quod regio omnis quà fugerant cædis plena eſſet, & Jordanes præ mortuis tranſiri non poſſet; ſed & lacus Aſphaltitis corporibus oppleretur magno numero in eum à fluvio delatis. Placidus autem, ſecunda fortuna uſus, in urbeculas proximas & vicos contendit, captiſque Abila & Juliade & Beſemoth, omnibuſque ad lacum Aſphaltitin uſque, idoneos ex transfugis in ſingulis collocat. deinde, milite ſcaphis impoſito, eos qui in lacum perfugerant *mox* perimit. Et quæ in Petræa quidem omnia, uſque ad Machæruntem, aut ceſſere *Romanis* aut capta erant.

Petræa omnis ſubjugata.

τὰς ἐλπίδας αὐτῶν ἔθαλπε τὸ συστρεφὲς, [a] καρτερὰ τείχει τε καὶ πλήθει οἰκητόρων τυγχάνουσα. Πλάκιδος δὲ, τοῖς ἱππεῦσι καὶ ταῖς προσαγούσαις εὐπραγίαις τεθαρρηκὼς, ἐπῆλθε, καὶ μέχρι μὲν Ἰορδάνου τοὺς ἀεὶ καταλαμβανομένους ἀνῄρει. συνελάσας δὲ πρὸς τὸν ποταμὸν πᾶν ὃ πλῆθος, εἰργομένους [b] ὑπὸ τοῦ ῥεύματος· τεφρὰ γὰρ ὑπ' ὄμβρων ἄβαλον ἦν· ἀντικρὺ παρετάσσετο. παρῆξαν δὲ ἡ ἀνάγκη πρὸς μάχην τοὺς φυγῆς τόπον οὐκ ἔχοντας· καὶ ταῖς ὄχθαις ὀπισθόκλιτον παρεκτείνοντες σφᾶς αὐτοὺς, ἐδέχοντο τὰ βέλη καὶ τὰς τῶν ἱππέων ἐμβολὰς, οἱ πολλοὺς αὐτῶν παίοντες εἰς ὃ ῥεῦμα κατέβαλον. καὶ ὃ μὲν ὑπὸ χειρὸς αὐτοῖς διαφθαρὲν, μύριοι πεντακισχίλιοι· ὃ δὲ [c] βιασθὲν ἐμπηδῆσαι ἀκουσίως εἰς τὸν Ἰορδάνην, πλῆθος ἄπειρον ἦν. ἑάλωσαν δὲ πρὸς διακοσίοις καὶ χιλίοις, καμήλοις τε παμπληθὴς ὅσον τε καὶ προβάτων, καὶ καμήλων καὶ βοῶν.

ε'. Ἰουδαίοις μὲν οὖν ὑδὲν ἐλάττων ἥδε ἡ συμφορὰ προσεπεσοῦσα, καὶ μείζων ἔδοξεν [d] ἑαυτῆς, ἀφ' ὃ μὴ μόνον τὴν χώραν ἅπασ' δι' ἧς ἔφευγον πλήρωθῆναι φόνου, μηδὲ [e] νεκροῖς διαβατὸν γενέσθαι τὸν Ἰορδάνην, ἐμπλησθῆναι δὲ τοῦ σώματος καὶ τὴν Ἀσφαλτῖτιν λίμνην, εἰς ἣν [f] παμπληθεῖς ὑπὸ τοῦ πολεμοῦ κατεσύρησαν. Πλάκιδος δὲ, [g] δεξιᾷ τύχῃ χρώμενος, ὥρμησεν ὀλίγαις τὰς πέριξ πολίχνας τε καὶ κώμας, [h] καταλαμβανόμενός τε Ἀβιλα καὶ [i] Ἰουλιάδα καὶ Βησιμώθ, τάς τε μέχρι τῆς Ἀσφαλτίτιδος πάσας, ἐγκαθίζησιν ἐκείσε τοὺς ὀπλιτεύειν τὰ ἀσφαλέστατα. ἔπειτα σκάφεσιν [k] ὀπισθόβασας τοὺς τραπώσας, [l] ἀναιρεῖ τοὺς εἰς τὴν λίμνην [m] καταφυγόντας. καὶ τὰ μὲν [n] μέχρι τῆς Περαίας προσεχώρησεν [o] ἢ ἄλλως πάσα, μέχρι Μαχαιροῦντος.

Petræa omnis ſubjugata.

IV. CAP. VIII. ΚΕΦ. η'. κε'.

Quomodo Veſpaſianus, cum fama accepiſſet motus cieri in Gallia, ad conficiendum bellum Judaïcum properavit. Deſcriptio Hierichuntis & Magni campi. inſuper & de lacu Aſphaltitide.

Motus in Gallia nunciantur Veſpaſiano.

DUM hæc autem aguntur, motus in Gallia nunciantur, quodque Vindex una cum potentibus è *popularibus ſuis à Nerone defeciſſet: de quibus *alibi* accuratius perſcriptum eſt. Veſpaſianum vero ad bellum celerius conficiendum incitarunt quæ nunciata erant, jam tunc futura bella civilia totiuſque imperii pericula proſpicientem, cum, ſi partes Orientis ante pacaſſet, fore exiſtimaret ut Italiam metu levaret. Et quamdiu quidem hyems prævalebat, operam dabat ut vicos & urbeculas, quas ſubegerat, præſidiis muniret, decurionibus quidem per vicos collocatis, per urbes vero centurionibus; quin & multa eorum quæ fuerant vaſtata inſtaurabat. Veris autem ſub initium cum majori exerci-

Omnia quæ in Judæa ſubegerat præſidiis munit Veſpaſianus.

Ὅπως Οὐεσπασιανὸς, κινήσεως κατὰ τὴν Γαλατίαν ἀκούσας, ὥρμησε καταλύειν τὸν πόλεμον Ἰουδαϊκόν. Ἔκφρασις Ἱεριχοῦντος καὶ Μεγάλου πεδίου. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης.

ΕΝ δὲ τούτῳ τὸ περὶ [p] τὴν Γαλατίαν ἀγγέλλεται κίνημα, καὶ Οὐίνδεξ ἅμα τοῖς δυνατοῖς τῶν ὑπηκοίων ἀφεστὼς Νέρωνος, περὶ ὧν ἐν ἑτέροις ἀναγέγραπται. Οὐεσπασιανὸν δὲ ἐπήγειρεν εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ πολέμου τὰ ἠγγελμένα, προορώμενον ἤδη τὰς μέλλουσας ἐμφυλίους πολέμους, καὶ ὅλης κινδυνεύουσαν τὴν ἡγεμονίαν, εἰ ᾧ προειρηκὼς τὰ κατὰ τὸν ἀνατολὴν, ὑπεχωρίσειν ᾤετο τοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν φόβους. ἕως μὲν [q] οὖν ἐπεῖχεν ὁ χειμὼν, τὰς ὑπαγωγὰς διεσφαλίζετο κώμας τε καὶ πολίχνας φρουραῖς, δεκαδάρχας μὲν κώμαις ἐγκαθίζων, ἑκατοντάρχας δὲ πόλεσι· πολλὰ δὲ ἀνώκιζε καὶ τῶν πεπορθημένων. ἅμα δὲ τῇ ἀρχὴν τοῦ ἔαρος ἀναλαβὼν τὸ πλέον τῆς δυνάμεως, [a] ἤγαγεν

a Καρτερὸν πλήθει οἰκητόρων in *quibuſdam MSS.* In *Ruſini* verſione, *quod eſſet valida & populoſa.* *b* Ὑπὸ τοῦ β. in *aliquot MSS.* *c* Ita quidem *Big.* τὸ δὲ βιασθὲν ἐμπηδῆσαι εἰς τὸν Ἰορδάνην πλῆθος ἀκουσίως ἄπειρον ἦν in *Editis Aliiſque.* in *Ruſini* verſione, *alii cum vim ſuſtinere non poſſent, in Jordanem ſponte deſiliebant.* *d* Αὐτῆς *Big.* ἑαυτοῖς *Vat.* *e* Idem eſt ac ſi dixiſſet διὰ νεκρούς. Dativo enim ſæpiuſcule exprimitur *cauſa*, ut apud *Æl.anum* (in *Var.Hiſt.*l.2.c.2.) ὅτι ἀγροικίᾳ τοῦτο πέπαται, nec præ ruſticitate &c. *f* *Al.* παμπληθεῖ. *g* Δεξιᾷ τῇ τύχῃ *Big.* *h* Καταλαβόμενος *Big.* *i* Eadem quæ eſt *Livias.* Vide *Kelandum* in *Palæſtina S.* p. 870. *k* Ἐπιβάσας *Voſſ.* *l* Αἴρει *Big.* *m* Καταφύγοντας *Big.* *n* Περὶ τὸν Π. *Big.* *o* Εἰ ἡ *Big.* & forſan *Ruf.* *p* Τῆς Γαλατίας *Big. Vat.* & *Bod.* *q* Οὖν non agnoſcit *Voſſ.* * Ita verto, quod ἐμφύλιον pro ἐπιχωρίων occurrat in *Zonara.* adde quod, *potentes quidam Romanæ militiæ* habeat *Pſeudo-Hegeſipp.* in *Ruſini* verſione, *cum optimatibus indigenarum.*

a Ἤγαγεν

ἦλθεν ἀπὸ τῆς Καισαρείας ὅθι Ἀντιπατρίδος. ἔνθα δυσὶν ἡμέραις [b] κατασκάψας τὴν πόλιν, τῇ τρίτῃ προῆλθε πορθῶν καὶ καίων τὰς πέριξ πάσας. καταστρεψάμενος δὲ [c] τὰ πρὸς τῆς [d] Θαμνιτικῆς τοπαρχίαν, ὅθι Λύδδης καὶ Ἰαμνίας ἐχώρει. καὶ, [e] προσκεχωρηκέναις ἑκατέραις ἐγκαταστήσας οἰκήτορας τῶν προσκεχωρηκότων ἱκανοὺς, εἰς [f] Ἀμμαοῦντα ἀφικνεῖται. καταλαβόμενος δὲ τὰς ὅθι τῆς μητροπόλεως αὐτῶν εἰσβολὰς, στρατόπεδόν τε τοῖς πέμπτον ἐν αὐτῇ τάγμα καταλιπὼν, προέρχεται μὲν ἐπὶ ἄλλης δυνάμεως ὅθι τῆς [g] Βηθλεπτηφῶν τοπαρχίας. πυρὶ δὲ αὐτίκα τε καὶ τοῖς γειτνιῶσιν ἀνελὼν, καὶ τὰ πέριξ τῆς Ἰδουμαίας φρούρια [h] μὲν τοῖς ἐπιτηδείοις τόποις ἐπιτείχισε· καταλαβόμενος δὲ δύο κώμας, τὰς μεσαιτάτας τῆς Ἰδουμαίας, [i] Βήταιρα καὶ [k] Καφάρτοβαν, χιλίοις μὲν ὑπὲρ μυρίους, [l] ἀχμαλωτίζει δὲ ὑπὲρ χιλίους, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος ἐξελάσας, ἐγκαθίστησι τῆς [m] ἰδίας δυνάμεως ὅσον [n] ὀλίγους, οἳ καταστέγοντες ἐπόρθουν ἅπασαν τοῖς ὀρεινοῖς. [o] αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως ὑπέστρεφεν εἰς Ἀμμαοῦντα, ὅθεν ἀφεὶς τὴν Σαμαρείτιδος καὶ ἐφεξῆς τὴν Νεάπολιν καλουμένην, [p] Μαβορθὰ δὲ ἐπὶ τὴν ὅπλισιν τῆς καταβὰς εἰς [q] Κορέαν δευτέρᾳ ἡμέρᾳ μικρὸν πρόσω προῆλθε, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς Ἱεριχοῦντα ἀφικνεῖται, καθ' ὃν αὐτῷ συμμίσγει Τραϊανὸς ἐκ τῆς ἡγεμονίας, τῶν ἐκ τῆς Περαίας ἄγων δυνάμεων, ἅπερ τῆς ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην [r] κεχειρωμένης.

β'. Τὸ μὲν οὖν πολὺ πλῆθος οὐκ ἐν Ἱεριχοῦντος φάσαν τὴν ἔφοδον αὐτῶν, εἰς τὴν ἄντικρυς Ἱεροσολύμων ὀρεινὴν [s] ἀφανεφύγη, καὶ [t] καταλειφθὲν δ' ὀλίγον ἀφθείρη. τὴν δὲ πόλιν ἔρημον κατέλιπον, ἥτις ἴσην μὲν ἐν πεδίῳ, ὑψηλὸν δὲ ὑπέρκειται [u] αὐτῆς ἐν ἄκρῳ πρὸν μέγιστον. καὶ [x] μὲν ὁ βόρειος κλίμα μέχρι τῆς Σκυθοπολιτικῆς χώρας καὶ τῶν πρόσω τῆς Ἀσφαλτίτιδος. ἔστι δὲ ἀνώμαλός τε πᾶς, καὶ ἀόκητος ἀφ' ἧς ἀγονίας. ἀντίκειται δὲ τούτῳ ὁ πρὸς τῆς Ἰορδάνου ὄρος, ἀρχόμενον ἀπὸ Ἰουλιάδος καὶ τῶν βορείων κλιμάτων, ἐκτείνεται δὲ εἰς μεσημβρίαν ἕως [z] Σομόῤῥων, ἥτις ὁρίζει τὴν Πέτραν τῆς Ἀραβίας. ἐν τούτῳ δὲ ὄντι καὶ τὸ Σιδρῶν καλούμενον ὄρος, μηκυνόμενον μέχρι τῆς Μωαβίτιδος. ἡ μέση δὲ τῶν δύο ὀρέων χώρα τὸ Μέγα πεδίον καλεῖται, ἀπὸ κώμης [a] Γενναβείν δίκην μέχρι τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης. ἔστι δ' αὐτῷ μῆκος μὲν [b] σταδίων τετρακοσίων καὶ διακοσίων, εὖρος δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατόν. καὶ μέσον [c] μὲν τέμνει ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς, λίμνας τε ἔχει τήν τε Ἀσφαλτῖτιν καὶ τὴν Τιβεριάδα, φύσιν ἐναντίας. ἡ μὲν γὰρ ἁλμυρόδης καὶ ἄγονος, ἡ δὲ Τιβεριὰς γλυκεῖα καὶ γόνιμος. ἐκπυροῦται δὲ ἅπασα θέρους

tus parte Cæsarea profectus est Antipatridem, ubi biduo in componenda civitate consumpto tertia die inde movit, populans & exurens vicos omnes finitimos. *Cumque in potestatem suam quæ in toparchia erant Thamnitica redegisset, in Lyddam & Jamniam procedebat. Et cum sese utraque dedidisset, constitutis illic ex dedititiis habitatoribus idoneis, ad Ammauntem inde ventum; occupatoque ad metropolim earum aditu, & castra muro circumdat, & cum cætera manu, quinta ibidem legione relicta, in Bethleptephorum toparchiam se confert. Cum autem eam & vicinam regionem igni corrupissel, simulq; castella quidem circa Idumæam locis opportunis muniisset, duos vero vicos in media Idumæa cepisset, Betarim & Cephartobam, supra decem millia *hominum* perimit; & plusquam mille captivos abducit; exactaque inde cætera multitudine, non parvam militum suorum manum ibi constituit, qui incursibus loca montana omnia vastabant. Ipse autem cum reliquo exercitu Ammauntem rediit, unde per Samaritidem & juxta Neapolim, quæ ita vocatur, Mabortha vero ab indigenis, descendit in Coream, ibique castra metatur, die secundo Dæsii mensis; & postridie Hierichuntem pervenit, ubi Trajanus unus è ducibus ei occurrit, copias è Peræa agens, omnibus qui ad Jordanem habitabant nuper subactis.

Vespasianus magnam Judææ partem, nondum subactam, in suam potestatem redigit.

2. Et magna quidem multitudo, priusquam venerint Romani, in regionem montanam Hierosolymis adversam diffugerant: non pauci autem, qui remanserunt, perimuntur. Quo factum ut urbem desertam offenderint, quæ in planitie quidem sita est, cuique imminet mons nudus ac sterilis longissimus. nam versus Boream Scythopolitarum usque ad terram protenditur, ad Austrum vero usque ad Sodomorum regionem & fines lacus Asphaltitidis. Est autem totus asper & inæqualis, & ob sterilitatem incultus manet. Isti ex adverso opponitur *alius* mons, qui, ultra Jordanem situs, incipit versus Boream à Juliade & porrigitur versus Austrum usque ad Somorron, quæ Petram Arabiæ disterminat. In eo est mons qui Ferreus dicitur, in longum protensus usque ad Moabitidem. Quæ vero inter duos illos montes interjacet regio Campus magnus dicitur, à vico Ginnabri ad lacum usque Asphaltitin pertingens. Est autem longitudo ejus triginta & ducentorum stadiorum, latitudo vero centum & viginti. & medius quidem secatur à Jordane, & lacus habet Asphaltitin & Tibetiadis, natura contrarios. nam ille quidem salsus & sterilis, Tiberiensis vero dulcis & fœcundus. Æstivo autem tempore multum torretur

Regionis circa Hierichuntem descriptio.

Et Magni campi.

a Ηγεν *Voss.* b Ita *Big.* ἐγκατασκάψας in *Editis Aliisque.* c Ita in *Editis & plerisque MSS.* τὰς τῆς *Big.* d *Al.* Θαμνὰ & mox Λύδδα. e Sic *Big.* προσκεχωρημένας in *reliquis.* f Ita *Pseudo-Hegesippus* vertit & interpolat, *Ipse cum exercitu Amathunta repetit, quæ de aquis calidis vocabulum sumpsit, quod aquarum vapor Syro sermone Amathus appellari fertur. Thermæ ergo Græce dicitur, eo quod calidum fontem habeat intra muros.* g Βιτηλεπτηφῶν *Big.* Βηθλεπτηφῶν *Bod.* Βιθλεπτηφὸν *Vat.* h Illud μὲν è *Cod. Big.* i Βάσαρα juxta *Rufinum.* quod rectius esse pronunciat *Relandus*; cui videtur esse *Bethagabra.* Videsis *Palæstinam Sacram*, p. 417. 626. 639. k Καφάρτωβαν legisse videtur *Ruf.* Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Φαρτήβαν *Big.* Βήταρα καὶ Καπφάρτοβαν *Voss.* & *Gall.* l Αἰχμαλωτίζει *Big.* m Οἰκείας *Big.* n Ita *Big.* & *Vat.* ὀλίγον in *Editis Aliisque.* o Αὐτὸς δὲ τότε *Big.* p Ita cum *Big.* & *Ruf.* Μαβαρθὰ in *Editis Aliisque.* Vide Cl. *Relandum* in *Dissert. Miscell.* parte prima, p. 141. & *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 315. q Καρέαν & Κορέαν in aliquot *MSS.* r Κεκυφωμένων *Big.* s Ἀναφέρεται *Big.* t Καταλιφθὲν *Bud.* & *Rhed.* u Ita *Rhed.* αὐτὴν *Big.* αὐτῇ in *Editis.* x Ita *Big.* τὸ δὲ in *cæteris.* y Σοδομιτικῆς *Big.* Σαμαρειτικῆς in margine eadem manu. Συγδωνιτῶν *Bod.* z Σομόῤῥων ἡ προσορίζει *Big.* in *Rufini Codd.* legitur *Bacra.* Sed forte scribendum Γομόῤῥα. *L. Capell.* a Δισπαθὲ *Big.* Verum *Gennabra*, aut *Gennabara* in *Rufini libris.* b Ita *Big.* & *Ruf.* χιλίων διακοσίων in *Editis Aliisque.* c Illud μὲν è *Cod. Big.* * *Al.* cumque evertisset *&c.*

a Εἶλε

retur *hic* campus, & ob nimiam ardoris vehementiam aëre circumfunditur insalubri & morbifero. totus enim aridus est, præter oras Jordanis: quamobrem & palmas, ejus ripis adsitas, florentiores esse contigit & fertiliores; minus vero, quæ longe remotæ sunt.

Fontis prope Hierichuntem descriptio.

3. At prope Hierichuntem fons est copiosus rigandisq; arvis uberrimus, juxta urbem veterem scaturiens, quam Jesus Naue filius, Hebræorum exercitus dux, primam jure belli cepit in Chananæorum terra. Hunc fontem olim, ferunt, non solum terræ & arborum fructus, sed & mulierum fœtus debilitare *solitum*, in universumque omnibus morbos & perniciem adferre: postea vero mansueviſſe, contraque saluberrimum & fœcundissimum factum esse ab Elisæo vate. Hic autem Eliæ discipulus erat & successor, qui, Hierichuntinorum hospitio usus & non vulgari comitate ab hominibus exceptus, & ipsis & regioni gratiam referebat æternam. Ad fontem quippe progressus, cum lagenam fictilem salis plenam in profluentem aquam misisset, deinde dextram justam ad cœlum levasset, & in fontem blande funderet libamina, ipsum quidem precabatur, ut fluentum emolliret & dulciores aquarum venas aperiret; Deum vero, ut fœcundioribus auris flumina temperaret, tamque ubertatem fructuum quam liberorum successionem daret indigenis, nec eos aqua prolifica deficeret quamdiu justi manerent. Ad has preces, ex disciplina manibus quoque multa operatus, fontem immutavit; & aqua, quæ antea illis causa erat orbitatis ac famis, ex illo tempore felicem & numerosam suppeditabat prolem. Denique tanta vi pollet in rigationibus, *ut si vel modo attigerit terram salubrior sit aquis quæ ad satietatem usque *in agro* morantur. Quamobrem qui largius ea utuntur, exiguum inde emolumentum habent; qui vero parcius, maximum. Amplius tamen quam *fontes* cæteri omnes spatium irrigat, & per campum quidem labitur septuaginta stadiis longum, viginti vero latum, atque in eo alit hortos amœnissimos & frequentissimos, palmarum item varia sapore & appellatione genera. Ex istis pinguiores pressæ etiam mel emittunt copiosum, quod suavitate alteri vix cedit: quanquam & mellis altrix est illa regio. Quin & fert opobalsamum (qui pretiosissimus est omnium qui illic sunt fructuum) cyprum item & myrobalanum, ita ut qui divinum dixerit illum terræ tractum, non valde aberraverit, utpote quæ *alibi* sunt pretiosissima & rarissima copiose istic nascantur. Sed neque aliorum fructuum respectu tellus ulla per orbem universum ei fuerit facile comparanda; adeo quod fatum est multiplicatum reddit. Causa autem *hujus* mihi videtur esse aëris calor, & aquarum fœcunditas, cum ille quæ nata fuerint proliciat atque diffundat, liquor autem faciat ut singula firmiter radices agant, viresque æstivo tempore suppeditet. adeo autem perusta est illa regio, ut vix quid-

Elisæus aquæ medetur. Confer 4 Regum cap. 2. v. 19.

Causa sit mirandæ fertilitatis,

Unde hæc fœcunditas.

τὸ πεδίον, καὶ δι' ὑπερβολὴν αὐχμοῦ παρέχει τοσοῦδε τὴν ἀέρα. πᾶν γὰρ ἄνυδρον, πλὴν ὅσον Ιορδάνης, παρὰ καὶ τὰς μὴ ὅπη τῶν ὄχθων φοινικῶνας εὐθαλεστέρους καὶ πολυφορωτέρους εἰ συμβέβηκεν, ἧττον δὲ τὰς πόρρω κα-
χωσμένους.

γ'. Παρὰ μέντοι τὴν Ιεριχοῦντα ὅτι πηγὴ δαψιλὴς τε καὶ πρὸς ἀρδείας λιπαρωτάτη, πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἀναβλύζουσα πόλιν, ἣν Ιησοῦς ὁ Ναυῆ παῖς, στρατηγὸς Ἑβραίων, πρώτην ἑλὼν γῆς Χαναναίων ἐδείκλησεν. Ταύτην τὴν πηγὴν, λόγος ἔχει, κατ' ἀρχὰς, οὐ μόνον γῆς τὴν δύναμιν καρπὸν ἀπαμβλύνειν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν γονὰς, καθόλου τε πᾶσιν εἰ τοσοῦδε τε καὶ φθαρτικὸν· ἐξημερωθῆναι δὲ καὶ γενέσθαι τοιαυτίον ὑγιεινοτάτην τε καὶ γονιμωτάτην ὑπὸ Ελισαίου τοῦ προφήτου. γνώεμος δ' ἦν οὗτος Ηλία καὶ διάδοχος, ὃς ὀφθεὶς τοῖς περὶ τὴν Ιεριχοῦντα, φειδοῦς δή τι φιλοφρονησαμένων αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων, αὐτός τε ἀμείβεται καὶ τὴν χώραν ἀφθονίᾳ χαίειν. παρελθὼν γὰρ ὅπη τὴν πηγὴν, καὶ καθαλὼν εἰς ὃ ῥεῦμα πλήρες ἁλῶν ἀγγεῖον κεράμου, ἐπεύξατο εἰς ὑγρὸν δεξιὰν ἀναλύσας δικαίαν, καὶ πηγὴν μὲν ἁπάσας μαλακίσειν χάριν, τὴν μὲν ἡτεῖτο μαλάξαι τὸ ῥεῦμα, καὶ γλυκυτέρας φλέβας ἀνοῖξαι· τὴν δὲ ἐγκράσασθαι τῷ ῥεύματι γονιμωτέρους ἀέρας, δύναμίν τε ἅμα καὶ καρπῶν εὐθηνίαν τοῖς ἐπιχωρίοις καὶ τίκτειν διαδοχήν, μηδὲ ἐπιλιπεῖν αὐτοῖς τὸ τοῦτον γεννητικὸν ὕδωρ, ἕως μένοιεν δίκαια. Ταύταις ταῖς εὐχαῖς, πολλὰ παρεχαραγμένας ἐξ ἐπιστήμης, ἔτρεψε τὴν πηγὴν, καὶ ὃ ἔστιν ὀρθοφανείας αὐτοῖς καὶ λιμὴν παραύτικα ὕδωρ, ὅτε τότε εὐτεκνίας καὶ κόρης χορηγὸν κατέστη. τοσαύτην γῆν ὁ τῆς ἀρδείας ἔχει δύναμιν, ὡς εἰ καὶ μόνον ἐφάψαιτο τὴν χώρας, τοσωμώτερον εἰ τῶν μέχει κόρου χεννιζόντων. παρὰ καὶ τὰ μὴ, δαψιλέστερον χρωμένων, ἡ ὄνησις ὅτι ὀλίγη, τούτου δὲ ὅ ὀλίγου, δαψιλής. ἄρδει γῆν πλέονα τὰ ἄλλων ἁπάντων, καὶ πεδίον μὲν ἔπεισιν ἑβδομήκοντα σταδίων μῆκος, εὖρος δὲ εἴκοσιν, ὀκτεέφει τε ὁ αὐτῷ παραδείσους καλλίστους τε καὶ πυκνοτάτους. τὰ δὲ φοινίκων ἐπαρδομένων γένη πολλά, ταῖς γεύσεσι καὶ ταῖς παρηρείαις διάφορα. τούτων ὁ μὲν πίστεσι πατύμνας, καὶ μέλι δαψιλὲς ἀπιᾶσιν, ὁ δὲ πολλῷ τῷ λοιπῷ κάλλει· καὶ μελιτοτρόφος δὲ ἡ χώρα. φέρει δὲ καὶ ὀποβάλσαμον, ὃ δὴ πρωτεῖον τῆδε καρπῶν, κύπρον τε καὶ μυροβάλανον, ὡς ἂν εἰ ἀμαρτεῖν τινα εἰπόντα, θεῖον εἰ ὃ χωρίον, ὃν ᾧ δαψιλῆ τὰ εὐφυέστατα καὶ κάλλιστα γεννᾶ. τὰ μὲν γὰρ ἄλλων αὖτε καρπῶν ἕνεκεν οὐκ ἂν ῥᾳδίως τις εὐθαλθείη κλίμα τὴν οἰκουμένης· ὅτου δὲ καλεσθῆν πολύχουν ἀναδίδωσιν. αἴτιον δέ μοι δοκεῖ τὸ θερμὸν τὰ ἀέρων καὶ ὃ τὰ ὑδάτων εὔγονον, τῶν μὲν παραχαραττόμενον τὰ φυόμενα καὶ διαχεόντων, τὴν δὲ ἐκμαίδος ῥιζώσης ἕκαστον ἰσχυρῶς, καὶ χορηγούσης τοῦ θέρους δύναμιν. ἐπικαὶς δέ ἐστιν ὅτου τὸ χωρίον, ὡς μηδένα

a Εἴλατο τῆς γῆς *Voſſ.* b Ita *Big.* & *Ruſ.* τε in cæteris. c Προσελθὼν *Big.* d Γεύματι *Big.* e Γενητικὸν *Big.* f Παραχαραγμένας *Lipſ.* & *Vat.* g Τοιαύτην *Voſſ.* h Καμῆ *Big.* i Δαψιλεστέρων *Big.* k Ολίγου ἡ χορηγία δαψιλὴς *Big. Bod.* & *Voſſ.* l Πλέων *Big.* & *Vat.* m Πλειότροι *Big.* n Πολὺ *Big.* o Ενεκα *Big.* p Προσκλαδῶν *Big.* & *Vat.* q Ερριζώσης *Big.* * Ut ſi breviter culta contingat, plus profit, quam ubi diutius irrigaverit. Eſt enim nova gratia, ut profectus redundantior ſit, ubi uſus minor, & ubi amplius quiſquam uſus fuerit, ibi minor fructus ſit. *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Ηλίου

δένα ῥᾳδίως περιέναι. ὃ δὲ ὕδωρ πρὸ ἀνατολῆς [a] ἡλίου ἀντλούμενον, [b] ἔπειτα ἐξαθροισθὲν, γίνεται ψυχρότατον, καὶ τὴν σύστασιν πρὸς ὃ περιέχον φύσιν λαμβάνει· χειμῶνος δὲ ἀνάπαλιν χλιαίνεται, καὶ τοῖς ἐμβαίνουσι θερμότατον. ἔστι δὲ καὶ ὃ περιέχον ὕδατος εὐκράτου, ὡς [c] λινοῦν ἀμφιέννυσθαι τοὺς ἐπιχωρίους, νιφομένης τῆς ἄλλης Ἰουδαίας. ἀπέχει δὲ Ἱεροσολύμων μὲν σταδίους ἑκατὸν πεντήκοντα, τοῦ δὲ Ἰορδάνου [d] ἑξήκοντα. καὶ ὃ μὲν μέχρι Ἱεροσολύμων αὐτῆς ἔρημον καὶ πετρῶδες· ὃ δὲ μέχρι τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Ἀσφαλτίτιδος χθαμαλώτερον μέν, ἔρημον δὲ ὁμοίως καὶ ἄκαρπον. Ἱερειχοῦντα δὲ εὐδαιμονεστάτην οὖσαν ἀποχρώντως διέλωται.

δ'. Ἄξιον δὲ ἀφηγήσασθαι καὶ τὴν φύσιν τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης, ἥτις ἐστὶ πικρὰ μέν, ὡς εἶφον, καὶ ἄγονος, ὑπὸ δὲ [e] κουφότητος [f] καὶ τὰ βαρύτατα τῶν εἰς αὐτὴν ῥιφέντων ἀναφέρει, καταδῦναι δὲ εἰς τὸ βυθὸν οὐδὲ ὑπομηδύσασθαι ῥᾴδιον. ἀφικόμενος γοῦν καθ' ἱστορίαν ἐπ' αὐτὴν Οὐεσπασιανὸς, ἐκέλευσέ τινας τῶν [g] νεῦν οὐκ ἐπισταμένων, δεδεμένας ὀπίσω τὰς χεῖρας, ῥιφῆναι κατὰ τοῦ [h] βυθοῦ· καὶ συνέβη πάντας ὑπενεχθῆναι, καθάπερ ὑπὸ πνεύματος ἄνω βιαζομένους. ἔστι δὲ ὑπὲρ τούτου καὶ ἡ τοῦ χρόας μεταβολὴ θαυμάσιος, τρὶς γὰρ ἑκάστης ἡμέρας τὴν ὄψιν ἀλλάσσει, καὶ πρὸς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀντιτυπεῖ ποικίλως· τὴν μέντοι ἀσφάλτου κατὰ πολλὰ μέρη βώλους μέλαινας ἀναδίδωσιν, αἱ δὲ ὑπήνεμοι τὸ τοῦ πτώματος σχῆμα καὶ ὁ μέγεθος [i] ταύροις ἀκεφάλοις προσπλήσιαι. περιλαύνοντες δὲ οἱ τῆς λίμνης ἐργάται, καὶ προσορμίσαντες σκάφη ἕλκυσιν εἰς τὰ σκάφη πληρώσασι δὲ ἀποκόπτειν οὐ ῥᾴδιον, ἀλλὰ δι' εὐτονίαν περιφερὴς τῷ μνώματι ὁ σκάφος, ἕως ἂν [k] ἐμμηνίῳ γυναικῶν αἵματι καὶ οὔρῳ διαλύσωσιν αὐτὴν, οἷς μόνοις ἔλαιον καὶ χρήσιμος δὲ ὁ μόνος [l] ἐστὶν εἰς ἁρμονίας νεῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλγη σωμάτων [m] εἰς πολλὰ γὰρ τῶν φαρμάκων προσμίσγεται. ταύτης τῆς λίμνης μῆκος μὲν ὀγδοήκοντα καὶ πεντακόσιοι στάδιοι, [n] καθ' ὃ δὲ μέχρι [o] Ζοάρων τῆς Ἀραβίας ἐκτείνει· εὖρος δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. γειτνιᾷ δὲ ἡ Σοδομῖτις αὐτῇ, πάλαι μὲν εὐδαίμων γῆ, καρπῶν τε ἕνεκα, καὶ τῆς [p] πόλεις περισούσας· νῦν δὲ κεκαυμένη πᾶσα. φασὶ δὲ ὡς δι' ἀσέβειαν οἰκητόρων κεραυνοῖς [q] καταφλέγη. [r] ἔστι γοῦν ἔτι λείψανα τοῦ θείου πυρὸς, καὶ πέντε μὲν πόλεων ἰδεῖν σκιάς· [s] ἔστι δὲ καὶ τοῖς καρποῖς ἀποδιδρᾶναι ἀναγινωσκόμενα, οἱ χρόαν μὲν ἔχουσι τοῖς ἐδωδίμοις ὁμοίαν, δρεψαμένων δὲ χερσὶν εἰς καπνὸν [t] ἀναλύουσι καὶ τέφραν. ταῦτα μὲν δὴ περὶ τῆς Σοδομῖτιδος μυθευόμενα τοιαύτῃ ἔχει πίστει ἀπὸ τῆς ὄψεως.

quam quotannis pullulet creſcatque. Aqua autem ante ſolis ortum hauſta, & aëri expoſita frigeſcit, naturamque aëri ambienti contrariam ſumit: hyeme vero tepeſcit, & mitiſſima fit illis qui in eam merguntur. Quin & tanta eſt aëris circumfuſi temperies, ut, cum in aliis Judææ partibus ningit, hîc linea veſte utantur indigenæ. Diſtat autem Hieroſolymis CL ſtadiis, à Jordane vero LX. totumque inde uſque ad Hieroſolyma ſpatium deſertum eſt & ſaxoſum; ad Jordanem vero & lacum Aſphaltitin humilius quidem eſt ſolum, æque tamen deſertum atque infrugiferum. Sed de Hierichunte, quam feliciſſima ſit, ſatis *ut opinor* dictum eſt. *Miranda vis aquæ fontis Hierichuntini.*

4. Operæ autem pretium eſt etiam lacus Aſphaltitis naturam enarrare, qui amarus eſt ut dixi ac infœcundus, præ levitate autem etiam quæ graviſſima ſunt in eum injecta fluitant, demergique in profundum ne induſtria quidem facile quis poſſit. Nam & Veſpaſianus, cum viſendi ejus gratia illuc veniret, juſſit quoſdam nandi inſcios, vinctis poſt terga manibus, in altum projici: & omnibus evenit, ut quaſi ſpiritus *alicujus* vi ſurſum repulſi ſupernatarent. Ad hæc mirabilis eſt coloris ipſius mutatio, quippe ter ſingulis diebus ſuperficiem vertit, & ad ſolis radios varie reſplendet: multis tamen locis evomit nigras bituminis glebas quæ deſuper fluitant, & figura & magnitudine tauris capite truncatis non abſimiles. Ad eas vero cum lacus exercitores accedant, aggeſtas concretaſque ad ſe in ſcaphas attrahunt: non autem facile ab iis qui eas impleverint abſcindi poſſunt, ſed grumis adhæret alveus propter tenacitatem, donec ea menſtruo mulierum ſanguine & lotio diſſolvatur; quibus ſolis cedit. Eſt autem *hoc bitumen* non modo ad compagines navium accommodatum, ſed & ad corporum curationem: unde & multis medicamentis admiſcetur. Lacus hujus longitudo DLXXX ſtadiorum eſt, qua ſane uſque ad Zoara Arabiæ extenditur; latitudo CL ſtadiis patet. Huic autem terra Sodomitica vicina eſt, olim quidem regio beata, quod frugibus abundaret & multis urbibus diſtincta eſſet: nunc vero tota exuſta eſt. Fertur enim eam ob incolarum impietatem fulminibus conflagraſſe. Itaque & adhuc ignis à Deo immiſſi reliquias, & oppidorum quinque iſthic videre licet umbram & imaginem: inſuper & in fructibus cineres renaſcentes, qui ſpecie quidem & colore edulibus ſimiles ſunt, manibus autem decerptæ in favillam & cinerem reſolvuntur. Atque his quidem, de terra Sodomitica narratis, ejuſmodi fides habetur ex teſtibus oculatis. *De terra Sodomitica.*

V. *Lacus Aſphaltitis, ejus natura & proprietates.*

κθ'. ΚΕΦ. θ'. — CAP. IX.

Ὅτι Οὐεσπασιανὸς, μὴ τὴν Γαδάρων ἅλωσιν, παρασκευάζεσθαι πολιορκεῖν Ἱεροσόλυμα· ἀγγελθείσης δ' αὐτῷ Νέ- *Veſpaſianus, Gadaris exciſis, Hieroſolyma obſidere parat; cum autem nuncium accepiſſet*

a Ἡλίου addidimus è *Cod. Big.* & *Ruf.* b Vocem ἔπειτα non agnoſcit *Big.* c Λινῆ *Big.* d Στα δίους ἑξήκοντα *Big.* e Haud ſane veritati conſentaneum. nam quo levior eſt aqua eo difficilius ſuſtinet gravia. κουφότητος legendum eſſe mallem. In *Ruſini* verſione, *nimia vero levitate etiam quæ graviſſima ſunt in eum jacta fluitant*, ac ſi legiſſet ἀναφέρεται, hoc forſan ſenſu, *ſupernatare graviſſima præ nimia eorum levitate ſi cum aqua iſta conferantur.* f Καὶ βαρύτατα εἰς αὐτὴν μὴ φέρεσθαι *Big.* g Δυσὶν *Big. Hod.* & *Voſſ.* h Βαθὺ *Big.* i Eſt qui malit ταυρίοις, *taurinis pellibus.* k Ἐμμηνίῳ γυναικῶν *Big.* l Illud ἔστιν è *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. m Πολλοῖς γὰρ *Big.* n Καθ' ὃ *Big.* o Ζοάρων *Big.* p Ita *Big.* καταφλεγῆναι in *Editis Aliiſque.* q De iſtis, aliiſque ad lacum Aſphaltitin ſpectantibus, videſis *Chr. Cellarium* in *Diſſert. de Excidio Sodomæ*, & *Hadr. Relandum* in *Paleſtina S.* l. 1. c. 38. r Ἐπὶ δὲ τῆς, οὗ τοῖς κ. *Voſſ.* s Ita *Big.* & *Ruſ.* ἀναλύουσι in *Editis Aliiſque.*

piſſet de morte Neronis, conſilium mutat. Deque Simone Geraſeno.

Geraſa L. Annius capit.

AT Veſpaſianus, cum circumquaque cingeret Hieroſolymitanos, & apud Hierichuntem & Adida exſtruit caſtella, & præſidia utriſque ex Romanis pariter ac ſociis imponit. Mittit autem Geraſa L. Annium, equitatus parte multiſque peditibus ei traditis. Et ille quidem cum primo impetu urbem cepiſſet, mille juvenum, qui fugam facere non occupaverant, interficit: familias vero captivas abduxit, & militibus facultates diripere permiſit. Incenſis deinde domibus, vicos proximos petebat. Potentes autem fugiebant & imbecilliores peribant, quæque relicta erant univerſa flammis abſumpta; cumque bellum totam regionem montanam omnemque campeſtrem pervaſiſſet, iis qui Hieroſolymis degebant intercluſi erant exitus. Nam qui transfugere quidem cupiebant, eos Zelotæ obſervabant; qui vero nondum favebant Romanis, eos coërcebat exercitus, urbi ex omni parte circundatus.

Veſpaſiano nunciatur Neronis mors.

2. Veſpaſiano autem, Cæſaream reverſo, parantique copias ſuas omnes adverſus Hieroſolyma educere, nunciatur Nero peremptus, cum per annos tredecim & octo dies imperaſſet. De quo memorare quemadmodum ille imperium dehoneſtavit, rerum adminiſtrationem Nymphidio & Tigillino, viris nequiſſimis & libertorum indigniſſimis, committendo, quodque ab illis petitus inſidiis, ab omnibus quidem ſatellitibus relictus fuerit, cum quatuor vero libertis fidelibus in ſuburbanum fugerit, ibique ſemet occiderit; quodque multo poſt tempore pœnas dederint, qui eum ſuſtulerunt; bellumque, per Galliam quo pa-

Cui in imperium ſuccedit Galba.

&to deſierit, & quo modo Galba creatus imperator Romam redierit ex Hiſpania, utque à militibus incuſatus, tanquam humilioris eſſet animi, in medio foro Romano ex inſidiis fuerit occiſus, & Otho declaratus imperator, qui & expeditionem fecit contra Vitellii duces & ſublatus eſt; dein ut turbæ excitatæ fuerint contra Vitellium, & pugna in Capitolio commiſſa; & quemadmodum Antonius Primus & Mucianus, cum Vitellium interfeciſſent & Germanicas legiones, bellum civile compreſſerint: iſta *inquam* omnia accurate quidem narrare recuſavi, quod omnibus moleſta ſint, & à multis Græcorum pariter ac Romanorum perſcripta fuerint. ordinis autem rerum continuandi gratia, ac ne interciſa foret hiſtoria, ſummatim ſingula indicavi. Veſpaſianus igitur primo quidem expeditionem in Hieroſolyma differebat, exſpectans cuinam poſt Neronem obtingeret imperare. Deinde ubi Galbam imperatorem factum eſſe audivit, nihil contra Judæos aggrediebatur, priuſquam & ille aliquid de bello in mandatis daret. Mittit autem ad eum

Titus ad Galbam miſſus.

Titum filium ſuum, & ſalutatum, & ut mandata de Judæis acciperet. Eandem etiam ob cauſam una cum Tito rex etiam Agrippa ad

ρων & πλούτης, τὸ βιβλίον μεταβάλλει. Περὶ τε τοῦ Σίμωνος τοῦ Γερασηνοῦ.

Ὁ δὲ Οὐεσπασιανὸς, [a] παρασχεῖν βουλόμενος τοῖς ὑπὸ τοῖς Ἱεροσολύμοις, ἔν τε τῇ Ἱεριχοῖ, καὶ ὑπὲρ Ἀδίδων ἐχυρὰ κατασκευάσας, καὶ [b] φρουρὰς ἀμφοτέρας ἐγκαθίσησιν ἔκ τε τῶν Ῥωμαϊκῶν καὶ συμμαχικῶν τάγματος. πέμπει δὲ καὶ εἰς [c] Γέρασα Λύκιον [d] Ἄννιον, ἵππου μοῖραν ἱππέων καὶ συχνοὺς [e] πεζῶν. ὁ μὲν οὖν, ἐξ ἐφόδου ἑλὼν τὴν πόλιν, ἀποκτείνει μὲν χιλίους τοὺς νέους, ὅσοι μὴ ἀφυγεῖν ἔφθασαν· γυναῖκας δὲ καὶ παῖδας ἠχμαλωτίσατο, καὶ τὰς κλήσεις ἀφαρπάσας τοῖς στρατιώταις ἐπέτρεψεν. ἔπειτα τὰς οἰκίας ἐμπρήσας, ὅσαι τὰς πέριξ κώμας ἐχώρει. φυγαὶ δὲ ἦσαν τῶν δυνατῶν, καὶ φθοραὶ τῶν ἀσθενεστέρων· ὃ [g] κατελειφθὲν δὲ πᾶν διεπύρωσε, καὶ διειλημμένος τοῦ πολέμου τοῦ τε ὀρεινοῦ ὅλου καὶ τῆς πεδιάδος πᾶσαν, οἱ ὑπὸ τοῖς Ἱεροσολύμοις τὰς ἐξόδους ἀφῄρηντο. τοὺς μὲν γὰρ αὐτομολεῖν θεραπευομένους οἱ ζηλωταὶ παρεφυλάσσοντο· τοὺς δὲ, ὅπως τὰ Ῥωμαίων φρονοῦντας, [h] ἔργον ἡ στρατιὰ, παντὸς τοῦ πόλιν προσέχουσα.

β'. Οὐεσπασιανῷ δὲ, εἰς Καισάρειαν ὑποστρέψαντι, καὶ καθ' [i] ἡσυχάζοντι μὴ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπ' αὐτοῖς τοὺς Ἱεροσολύμων ἐξελαύνειν, ἀγγέλλεται Νέρων ἀνῃρημένος, [k] τρισκαίδεκα βασιλεύσας ἔτη καὶ ἡμέρας ὀκτώ. περὶ δὲ λέγειν ὁπόπερ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξύβρισε, πιστεύσας τὰ θεάματα τοῖς ποτηρίοις, Νυμφιδίῳ καὶ Τιγελλίνῳ, [l] τοῖς γε ἀναξίοις τῆς ἐλευθέρας, καὶ ὡς [m] ἐσχάτου τούτων ὑποβληθεὶς καταλείφθη μὲν ὑπὸ τῶν φυλάκων ἀπαίτων, διαφθορὰς δὲ σφῶν πίστασι τῶν πιστῶν ἀπελθόντων, οἱ τοῖς θεάτροις ἑαυτὸν ἀνεῖλε· καὶ ὡς ⓐ καλύσαντες αὐτὸν, μὴ πολὺν χρόνον δίκας ἔδοξε, τόν τε τῆς Γαλατίας πόλεμον ὡς ἐτελεύτησε, καὶ πῶς Γάλβας ὑποδεχθεὶς αὐτοκράτωρ εἰς Ῥώμην ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς [m] Ἰσπανίας, καὶ ὡς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν αἰτιαθεὶς ὅτι ταπεινοφροσύνῃ ἐδολοφονήθη τῆς μέσης τῆς Ῥωμαίων ἀγορᾶς, [n] ἀπεδείχθη τε αὐτοκράτωρ Ὄθων, τήν τε τούτου στρατιὰν ὅτι τοὺς [o] Οὐιτελλίου στρατηγοὺς καὶ χαλάσειν, ἔπειτα τοὺς τῆς Οὐιτέλλιον ταράχους, καὶ τὴν περὶ Καπιτώλιον συμβολὴν, ὅπως τε Ἀντώνιος Πρῖμος καὶ Μουκιανὸς, διαφθείραντες Οὐιτέλλιον καὶ τὰ Γερμανικὰ τάγματα, κατέσχεσαν τὴν ἐμφύλιον πόλεμον· πάντα ταῦτα διεξιέναι μὲν ἐπ' ἀκριβὲς παρῃτησάμην, ἐπεδὴ δ' ὅλως πᾶσίν ἐστι, καὶ πολλοῖς Ἑλλήνων τε καὶ Ῥωμαίων ἀναγέγραπται. σαφείας δὲ ἕνεκα τῆς πραγμάτων, καὶ ὅ μὴ διῆκεν τὴν ἱστορίαν, κεφαλαιωδῶς ἕκαστα [p] ἐπεσημηνάμην. Οὐεσπασιανὸς τοίνυν ὁ μὲν πρῶτον ἀνεβάλλετο τὴν τῶν Ἱεροσολύμων [q] πρόσοδον, καραδοκῶν τίς τὰ πρῶτα ῥέψει ὁ κρατεῖν μὴ Νέρωνα. αὖθις δὲ Γάλβαν ἀκούσας αὐτοκράτορα, πρὶν ὑποσπεῖλαί τι περὶ ὧν πολέμου κἀκείνου, οὐκ ἐπεχείρει. πέμπει δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν υἱὸν Τίτον, [r] ἀσπασόμενον καὶ λυσόμενον τὰς περὶ Ἰουδαίων ἐντολάς. [s] τῆς αὐτῆς δὲ αἰτίας ἅμα Τίτῳ καὶ Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς τοῖς Γάλβᾳ,

a Παρασχεῖν *Voſſ. & Vat.* b Φρουρὰς *Big.* c Γίζαρα malit *Relandus*, ut ſit גזר *Gezer.* d Ἄνιον *Voſſ.* e Ita *Big.* πεζοὺς in *Editis Aliiſque.* f Ita in omnibus *MSS.* & verſione *Rufini.* ἐπιλάσειν in *Editis.* g Sic *MSS.* κατελειφθὲν in *Editis.* h Ἐιρξεν *Big.* i Ita in *MSS.* καταπαυζομένου in *Editis Aliiſque.* k Τέσσαρα καὶ δέκα in aliquot *MSS.* l Τοῖς τε *Big.* m Σπανίας *Big.* & *Bod.* n Ἀπεδείχθη δὲ *Big.* o Οὐιτελλίου *Voſſ.* & *Vat.* p Ἐπισημαίνομαι *Big.* q Στρατιὰν *Voſſ.* Forſan τὴν καὶ τῶν Ἱεροσολύμων στρατιὰν. r Ἀσπασόμενόν τε & λ. *Big* & *Voſſ.* ſ Διὰ δὴ τὰς αὐτὰς αἰτίας *Big.*

a Διὰ

Γάλβαν ἔπλει, καὶ [a] ἀφ' ἧ Ἀχαΐας, χειμῶνος ἤδη ὥρα, μακραῖς ναυσὶ [b] πλεόντων, φθάνει Γάλβας ἀναιρεθείς, μιᾷ μηνὶ ἑπτὰ καὶ ἴσαις ἡμέραις· [c] ἐξ ἧς ἡ ἡγεμονίαν παρέλαβεν Ὄθων, ἀνταποδόμενος τὰ πεπραγμένα. ὁ μὲν οὖν Ἀγρίππας εἰς τὴν Ῥώμην [d] ἀφικνεῖσθαι διέγνω, μηδὲν ὀρρωδήσας πρὸς τὴν μεταβολήν. Τίτος δὲ κατ' αὐτομάτην ὁρμὴν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Συρίαν ἔπλει, καὶ κατὰ τάχος εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται πρὸς τὸν πατέρα. καὶ οἱ μὲν μετέωροι περὶ τῶν ὅλων ὄντες, εἰς ἂν σαλευομένης τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας, ὑπεώρων τὴν εἰς Ἰουδαίους [e] στρατείαν, καὶ, ἀφ' ἧς περὶ τῆς παλαιᾶς φόβον, τὴν εἰς ἀλλοφύλους ὁρμὴν ἄωρον ἐνόμιζον.

λ'. γ. [f] Ἐπανίσταται δὲ ἄλλος τοῖς Ἱεροσολύμοις πόλεμος. υἱὸς ἦν Γιώρα, Σίμων τις Γερασηνὸς ὄνομα, νεανίας, πανουργίᾳ μὲν ἀπολωλὼς Ἰωάννου [g] πεπτωκότος ἤδη τὴν πόλιν, ἀλκῇ δὲ σώματος, καὶ τόλμῃ ἀφορήτου, δι' ἣν καὶ ὑπὸ Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως φυγαδευθεὶς ἐξ τῆς [h] ἐκεῖ τοπαρχίας [i] Ἀκραβατηνῆς, πρὸς τοὺς καλουμένους τὸν [k] Μασάδαν λῃστὰς προσέπεσεν. ὁ μὲν οὖν πρῶτον ἦν αὐτοῖς δι' ὑποψίας, εἰς ὃ κατασπάσῃ γῆν φρούριον ἐπέτρεψαν αὐτῷ παρελθεῖν ἅμα ταῖς γυναιξίν, ἃς ἄγων ἦκεν, αὐτοὶ δὲ ὑφλοτόμουν ἀκμῆντες. αὔξης δὲ ἀφ' συγγένειαν ἦλθεν, καὶ ὅτι πιστὸς ἐδόκει, συμφρονεῖσθαι γῆν αὐτοῖς ἐξιὼν, καὶ συνεπορεύετο τὰ πρὸς τὸν Μασάδαν· ὑφ' μὲν ὅτι τὰ μείζω πρὸς καλὸν ἔπειθεν. ὧν μὲν γὰρ [l] οὐ ἔθος ὄντες τῇ φρουρίᾳ, καθάπερ [m] φωλεοῦ χωρίοις μακρὰν ἐδεδοίκεσαν· ὁ δὲ τυραννίδα, καὶ μεγάλων ἐφιέμενος, ἐπειδὴ καὶ τὸν Ἀνάνου τελευτὴν ἤκουσεν, εἰς τὸν ὀρεινὸν ἀφίσταται, καὶ συνιππάζει δούλους μὲν ἐλευθερίαν, γέρας δὲ ἐλευθέρους, τοὺς πανταχόθεν πονηροὺς συνήθροιζεν.

δ'. Ὡς δὲ ἦν αὐτῷ καρπερὰ ἤδη ὁ στράτευμα, τὰς ἀνὰ τὸν ὀρεινὸν κώμας κατέτρεχεν· ἀεὶ δὲ πλείονας [n] προσγινομένους, ἐθάρρει καταβαίνειν [o] εἰς τὰ χθαμαλώτερα. καὶ πρὸς πόλεσιν ἤδη φοβερὸς ἦν, πολλοὶ πρὸς τὸν ἰσχὺν καὶ τὴν εὐεξίαν τῆς κατορθώσεως [p] ἐφθέγγοντο δυνατός· καὶ οὐκ ἐπ' ἦν ὅλων μόνον, οὐδὲ λῃστῶν στρατὸς, ἀλλὰ καὶ δημοτικῶν οὐκ ὀλίγων, ὡς πρὸς βασιλέα [q] ὑπήρχε. κατέτρεχε δὲ τὸν Ἀκραβατηνὸν τοπαρχίαν, καὶ τὰ μέχρι τῆς μεγάλης Ἰδουμαίας. κατὰ δὲ κώμην τινὰ καλουμένην [r] Ναΐν τεῖχος κατεσκεύασε, ὥσπερ φρούριον πρὸς ἀσφάλειαν ἐχρῆτο. κατὰ δὲ τὸν Φαρὲν προσαγορευόμενον, [s] φάραγξ, πολλὰ μὲν [t] ἀνδρώας σπήλαια, πολλὰ δὲ εὑρὼν ἕτοιμα, ταμιείοις ἐχρῆτο θησαυρῶν καὶ τῆς λείας ὑποδοχείοις. ἀνεπίθετο δὲ καὶ τοὺς ἁρπαζομένους εἰς αὐ-

Galbam navigabat. Dumque Achajam (hyems quippe erat) longis navibus prætervehuntur, interfici Galbam contigit, poſt ſeptem menſes totidemque dies quam imperaſſet: unde proximе imperium ſuſcepit Otho, rerum adminiſtrationem ſibimet vendicans. Et Agrippa quidem, *rerum* mutatione nihil deterritus, Romam pergere ſtatuit. Titus vero divino impulſu à Græcia in Syriam navibus trajiciebat, & celeritate adhibita Cæſaream pervenit ad patrem. Et illi quidem, rerum exſpectatione ſuſpenſi, quaſi fluctuante Romano imperio, inſuper habebant militiam obire contra Judæos, metuque de patria ſoliciti impetum facere in alienigenas haud opportunum ducebant.

Titus, audita Galbæ morte, & Othonem ei ſucceſſiſſe, ad patrem revertitur.

Expeditio contra Hieroſolyma differtur.

3. Aliud autem Hieroſolymis erumpit bellum. Erat quidam Simon Gioræ filius genere Geraſenus, juvenis, aſtutia quidem inferior Joanne qui in urbe dominatum habebat, corporis autem viribus & audacia præſtantior, ob quam ex Acrabatena toparchia, quam tenebat, pulſus ab Anano pontifice, ad latrones ſe recipit qui Maſadam occupaverant. Et primo quidem ſuſpectus erat illis, adeo ut ei in inferius *duntaxat* caſtellum, cum mulieribus quas ſecum adduxerat, tranſire permiſerint, dum ipſi ſuperiora incolerent. rurſus autem propter morum conjunctionem, quodque fidus eſſe videretur, etiam cum illis populatum exibat, ſimulque vaſtabat quæcunque circa Maſadam erant; non tamen eis, dum ad majora incitaret, perſuadebat. nam iſti quidem caſtello aſſueti, longius ab eo, tanquam latibulo diſcedere metuebant: ille vero, dominatum affectans magnorumque appetens, poſtquam & Ananum obiiſſe audiverat, inde movet in loca montana, ac voce præconum ſervis libertate promiſſa, itemque liberis præmio, improbos, quos undique poterat, congregabat.

VII. *Simon Geraſenus, alter calamitatum machinator.*

Ad montana ſe confert.

4. Cum autem jam validas conflaſſet copias, regionis montanæ vicos incurſibus vaſtabat; quotidieque pluribus ſeſe ei adjungentibus, audebat etiam in planitiem deſcendere. ac poſtquam jam factus eſt civitatibus terribilis, multi ex optimatibus ejus potentia ſolicitati & proſperis rerum ſucceſſibus, ad eum malo ſuo ſe conferebant: adeoque non amplius ſervorum tantum aut latronum exercitus erat, ſed multorum de populo ei tanquam regi obedientium. Excurſiones autem faciebat in Acrabatenam toparchiam & in majorem uſque Idumæam. Nam ad vicum quendam, cui nomen Nain, cum murum exſtruxiſſet, pro caſtello in ſui ſecuritatem habebat. In valle autem nuncupata Pharan, cum multas quidem laxiores feciſſet ſpeluncas, multas vero paratas inveniſſet, in illis theſauros ſuos recondebat prædaſque recipiebat. quin & direptos illic fructus

Ibi omnia diripit vaſtatque.

a Διὰ τ Ἀχαΐας αὐτῶν, χειμ. *Big.* b Πεφυλάκοντες *Big. Voſſ. & Vat.* Forſan πεφυλάκοντο, ut legiſſe videtur *Ruf.* c Aliquid excidiſſe ſuſpicor. nam in *Rufini* verſione, *Deinde Otho ſuſcepit imperium, ac tres menſes remp. gubernavit.* Die imperii xc interfectum *Dio*, xcv funeratum fuiſſe ſcribit *Suetonius.* Valde confuſa eſſe tempora & initia trium imperatorum, Galbæ, & Othonis, & Vitellii, notat *Joſ. Scaliger*, niſi adhibeatur temperamentum quod præcepit *Xiphilinus* ex *Dione*, ut ſcilicet unum annum & xxxii dies illis tribus conjunctim aſſignemus, quia alius alii non ſucceſſit, ſed duo ſimul eodem tempore imperii inſeſſores fuerant. d Αφικνεῖσθαι *Big.* e Στρατηγίαν *Voſſ.* f Ἐπανίστατο *Voſſ.* g Τῷ πεπτωκότι *Big. Voſſ. & Bod.* h Ἦρχε *Voſſ.* i Ἀκραβατανῆς in *Editis.* Ἀκραβατηνῶν *Big.* Ἀκραβαττηνῶν *Vat.* k *Al.* Μασσάδα. l Εἰώθεσαν *Big.* m Forſan φωλεῷ. n Προσγινομένων αὐτῷ πλειόνων *Voſſ.* o Ἐπὶ τὰ *Big.* p Simplex φθέγεσθαι paſſim apud *Ariſtophanem* pro *ire, abire, venire cum pernicie.* Videſis *Lamb. Boſii Animadv.* ad *Scriptores Gr.* p. 96. q Πεπαρχήκοντα *Voſſ. & Bod.* r Perſuaſum habeo legendum eſſe Αἶν, ex *Euſebio* de *Locis Hebr.* ubi eam eſſe dicit, ἀπὸ β'. σημείων τ Τιβεριάδος, Χεσλὼν ἢ ἀπὸ πεντάρου. in melioribus *Rufini Codd.* habemus *Aiam*, aut *Aim.* f Φάρετμ *Big.* s Εὐρυώδεις *Big.*

ctus reponebat, multique è cohortibus ſuis vitam in illis agebant: minimeque dubitabatur quin copias ſuas præexerceret & apparatus faceret ut Hieroſolyma aggrederetur.

Cum Zelotis pugnam committit Simon.

5. Unde **insidias ejus veriti Zelotæ, & prævenire eum qui contra ſe *viribus* creſcebat cupientes, plerique armati egrediuntur. His autem Simon occurrit, commiſſoque prælio multos quidem illorum occidit, reliquos vero in urbem compellit. At nondum viribus fidens, à murorum oppugnatione deterrebatur: atque antequam id faceret Idumæam ſubjugare cogitabat. Itaque cum viginti armatorum millibus ad fines ejus properabat. Idumæorum autem principes, pugnaciſſimis ad viginti quinque millia magna celeritate è regione congregatis, reliquis vero ut ſua tuerentur relictis, propter ſicariorum in Maſadam excurſiones, Simonem ad fines ſuos excipiebant. ubi eo illis congreſſo, cum per totum diem pugnatum eſſet, dubium erat utrum victor an victus diſceſſerit. Et ille quidem in Nain, Idumæi vero domum regreſſi ſunt. Non multo autem poſt Simon cum majoribus copiis in eorum regionem iterum irrupit: caſtriſque in quodam vico, cui nomen Thecoë, poſitis, ad cuſtodes Herodis, quod non longe aberat, Eleazarum ſuorum quendam ſociorum miſit, ut munimentum traderent perſuaſurum. Hunc ſine mora ſuſcepere cuſtodes, cauſæ neſcii cur veniſſet. Cum autem de traditione loquutus eſſet, ſtrictis gladiis eum perſequebantur: donec fugæ locum non reperiens, de muro in vallem ſubjectam ſeſe projecit. Et ille quidem ſtatim moritur, Idumæis autem Simonis vires formidantibus placuit, priuſquam acie congrederentur, explorare hoſtium copias.

Dubia victoria.

Eleazari Simonis ſocii mors.

Jacobus Idumæus patriæ proditor.

6. Ad hoc autem ſe miniſtrum alacriter offerebat Jacobus, unus è principibus *Idumæorum*, de proditione cogitans. Itaque ab Aluro profectus (in hoc quippe vico coïverat Idumæorum exercitus) ad Simonem venit; primumque ſe patriam ſuam ei proditurum eſſe paciſcitur, fide jurejurandoa ccepta, quod ſemper in honore haberetur; operamque ſuam de tota Idumæa *in poteſtatem ejus redigenda* daturum pollicebatur. Quas ob res humaniter à Simone convivio exceptus, ſplendidiſque elatus promiſſis, ubi ad ſuos rediit, primo Simonis exercitum multo majorem eſſe, *quam revera erat*, mentiebatur: deinde & principes benigne alloquens & univerſam *fere* multitudinem ſeorſim, ut Simonem exciperent ſuadebat, eique ſine pugna rerum ſummam permitterent. Simul autem hoc agens, etiam Simonem ipſum per nuncios accerſebat, Idumæos ſe diſſipaturum promittens. quod & præſtitit. Nam cum jam appropinquaret exercitus, equum primus inſcendit, & cum iis quos corruperat fugam capeſſebat. Multitudinem autem omnem occupat pavor, & priuſquam manus conſererent, domum quiſque ſuam ordinibus ſolutis diſceſſerunt.

τὰ καρπᾷς, οἵ τε πολλοὶ τ̃ λόχων δίαιταν ἔχοι ὁ ἐκείνοις· δῆλος δὲ ἰῶ τό,τε συνταῖμα ⸗γυμνάζοι καὶ τὰς ⸗θρασυθὰς κτ' τ̃ Ιεροσολύμων.

ε'. Οθεν οἱ ζηλωταὶ, δείσαντες αὐτ̃ τ̃ ὄπιθυλιὰν, ἐξ ⸗ροληβεῖν βυλόμθοι τ̃ καθ' αὐτ̃ᾶ ⸗τρεφόμθοι, ἐξιᾶσι μὲ τ̃ ὅπλοις οἱ πλείᾳς. ὑπαντιάζει δὲ Σίμων, ἐ παραξάμθος, συχνὰς μὲ αὐτ̃ῶ ἀναιρῆ, συνελαύνῃ δὲ τὰς λοιπὰς εἰς τ̃ πόλιν. ᵇ ὕπω δὲ θαῤῥῶν τῇ δυνάμῃ, ἔ μὲ τοῖς τείχεσι ⸗προσβαλεῖν ᶜ ἀπείρατον· χθρώσαᾳ δὲ ⸗πρότερον τ̃ Ιδυμαίαν ἐπιβάλλεθ. ἐ δὴ δισμυρίᾳς ἔχων ὁπλίτᾳς, ἤλαυνεν ὅθι τὰς ὅρᾳς αὐτ̃ῆς. οἱ δὲ ἄρχοντες ᵈ τ̃ Ιδυμαίων κτ' πάχος ἀθροίσαντες ἐκ τ̃ χώρας ὃ μαχιμώτατον, περὶ πεντακισχιλίᾳς ἐ δισμυρίᾳς, ᵉ τὰς δὲ λοιπὰς ἐάσαντες φρυρεῖν τὰ σφέτερα, διὰ τὰς τ̃ ἐν Μασάδᾳ συχερίαν καταδρομὰς, ἐδέχοντο τ̃ Σίμωνα ⸗πρὸς τοῖς ὄροις. ἔνθα συμβαλὼν αὐτοῖς, ἐ δι' ὅλης πολεμήσας ἡμέρας, ὅτε νενικηκὼς ὅτε νενικημένος διεκρίθη. ἐ ὁ μὲ εἰς τ̃ Ναΐν, οἱ δὲ Ιδυμαῖοι διελύθησ ἐπ' οἴκυ. καὶ μετ' ὀ πολὺ Σίμων μείζονι δυνάμῃ πάλιν εἰς τ̃ χώραν αὐτ̃ῶν ὥρμησε· στρατοπεδούσαμθος δὲ κατά πνα κώμην, ἣ Θεκωὲ καλεῖται, ⸗πρὸς τὰς τῶ Ηρωδίᾳ φρυρὰς, ὅσῳ ἰῶ πλησίον, Ελεάζαρόν πνα τ̃ῶν ἑταίρων ἔπεμψε, ʰ πείσοντα ⸗παραδῶναι ὃ ἔρυμα. τῦτον οἱ φύλακες ἑτοίμως ⁱ ἐδέξαντο, τ̃ αἰτίαν ἀγνοῦντες δι' ἣν ἦκοι. φλεγξάμθοι δὲ περὶ ⸗παραδόσεως ἐδίωκον ἀσπασάμθοι τὰ ξίφη, μέχρι φυγῆς τόπον ὃν ἔχων ἔρριψεν ἀπὸ τ̃ τείχους ἑαυτὸν εἰς τὸ ὑποκειμένη φάραγγα. ἐ ὁ μὲν αὐτίκα τελευτᾷ· τοῖς δὲ Ιδυμαίοις, ἤδη καταῤῥαθῦσι ᵏ τ̃ ἰσχυὸ τ̃ Σίμωνος, ἔδοξε ⸗πρὸς τ̃ συμβαλεῖν καταστέλλαθαι τὸ ⸗παρὸν τ̃ πολεμίων.

ς'. Εἰς τῦτο δὲ ὑπηρέτην ἑαυτὸν ἑτοίμως ἐπιδίδ Ιάκωβ, εἰς τ̃ ἡγεμόνιαν, ⸗προδοσίαι ὠμνυμένῳ. ὁρμήσας γοῦν ἀπὸ τ̃ ˡ Αλύρυ κτ' δ' ταύτῃ συνήθειαν τὸ κώμῳ τότε τ̃ῶν Ιδυμαίων τὸ στράτευμα· παραγίνε ⸗πρὸς Σίμωνα, καὶ ᵐ ⸗πρῶτον αὐτ̃ῶ ⁿ ⸗προδιδύσειν σωτήριαν τὸ αὐτ̃ῦ πατρίδα, λαβὼν ὅρκυς, ὡς ἀεὶ τίμι ὢν ᵒ βεβαιοίη, συνεργήσειν δὲ ὑπέσχετο, καὶ ⸗περὶ τ̃ῆς ὅλης Ιδυμαίας. ἐφ' οἷς ἑστιαθεὶς φιλοφρόνως ὑπὸ τ̃ Σίμωνος, καὶ λαμπρᾶς ἐπαρθεὶς ὑποσχέσεσιν, ἐπειδὴ ⸗πρὸς τὰς σφετέρας ὑπέστρεψεν, τὸ μὲ ⸗πρῶτον πολλαπλασίονα τὸ στρατιὰ τ̃ Σίμωνος ἐψεύδετο· ἔπειτα δεξιύμενος τύς τε ἡγεμόνας, καὶ ᵖ κατ' ὀλίγυς πᾶν τὸ πλῆθος, ὑπῆγεν ὥστε δέχαθαι τ̃ Σίμωνα, καὶ ⸗προδόναι δίχα μάχης αὐτ̃ῷ τὸ τ̃ῶν ὅλων ἀρχεῖ. ἅμα δὲ ταῦτα βεβαιούμενος, καὶ Σίμωνα δ' ἀγγέλων σκάλῃ, σκεδάσειν ὑπισχνύμενος τὰς Ιδυμαίας. ὁ δὲ παρέχει. ὡς γὰ ἰῶ ἤδη πλησίον ἡ στρατιὰ, ⸗πρῶτος ἀναπηδήσας ὀπὶ τ̃ ἵππου, μετὰ τ̃ῶν συνδιεφθαρμένων ᵠ ἔφυγε. πᾶσα δὲ ἐμπίπτει παντὶ τ̃ῷ πλήθει, καὶ φὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν λυθέντες ἐκ τ̃ῆς τάξεως, ἀνεχώρουν ἕκαστοι ⸗πρὸς τὰ ἴδια.

ζ. Σίμων

ᵃ Στριφόμθοι *Big.* ᵇ Οὔτω *Big.* ᶜ Απιρᾶτον *Big.* ᵈ Ita *Big.* nec aliter legiſſe videtur *Ruf.* τ̃ῆς Ιδυμαίας in cæteris. ᵉ Τὰς ⸗πολλὰς quibuſdam in *MSS.* ᶠ Ita *Big.* & *Vat.* Θικωὲ in *Editis Aliiſque.* ᵍ *Al.* Ηρωδείᾳ. ʰ Πείσοντα *Big.* ⁱ Εδίχοντο *Big.* ᵏ Τῶ ἰσχυῶ *Big.* ˡ Ita *Big.* & *Ruf.* Ολύρᾳ in *Editis Aliiſque.* Αλύρᾳ *Gall.* ᵐ Πρώτῳ in *Editis.* ⁿ Παραδίδοσθαι *Big.* & *Gall.* ᵒ Διαπελεῖ *Big.* Βεβαιόσειν *Voſſ. Gall.* & *Vat.* ᵖ Κατ' ὀλίγυς *Big.* ᵠ Διέφθορα *Big.* * Sic & *Ruſinus* vertit. Verum ſuſpicor ⸗πρόδοσιν fuiſſe à *Joſephi* manu.

λά. ζ. Σίμων δὲ ϖαρὰ δόξαν εἰς τὴν Ἰδυμαίαν εἰσήλασεν ἀναμωτὶ, καὶ ϖεϱιβαλὼν ἀδοκήτως [a]ϖϱῶτον αὐτῇ τ' [b]πόλιν Χεβρὼν, ἐν ᾗ πλείστης ἐκράτησε λείας, πάμπολλα δὲ διήρπασε καρπόν· ὡς δὲ φασὶν οἱ ἐπιχώϱιοι τὴν Χεβρὼν, ϗ μόνον τ' τῇδε πόλεων, ἀλλὰ ϗ [c]τ' ἐν Αἰγύπτῳ Μέμφεως ἀρχαιοτέραν, διχίλια γὰϱ αὐτῇ καὶ [d]τϱιακόσια ἔτη [e]συνειθμῆται. μυθεύουσι δὲ αὐτὴν ϗ οἰκητήριον Ἀβϱαάμου τ' Ἰουδαίων ϖϱογόνου γενέσθαι, μετ' τ' ἐκ τ' Μεσοποταμίας ἀπαϱάσημον, τούς τε ϖαῖδας [f]αὐτῷ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον ἔνθεν· ὧν καὶ τὰ μνημεῖα [g]μέχϱι νῦν ἐν τῇδε τῇ ϖολίχνῃ δείκνυϑ, ϖάνυ καλῆς μαϱμάϱου ϗ φιλοτίμως ἐϱγασμένα. δείκνυϑ δὲ ἀϖὸ σταδίων ἓξ τ' ἄστεως [h]Τεϱέβινθος μεγίστη, καὶ φασὶ ϛ. τ' δένδϱον ἀϖὸ τ' κτίσεως μέχϱι νῦν διαμένειν. ἔνθεν ὁ Σίμων ὅλῃ ϖάσῃ ἐχώϱει τ' Ἰδυμαίας, ϗ μόνον πόλεις ϗ κώμας ϖοϱθῶν, [i]ἀλλὰ καὶ τ' χώϱαν ἅπασαν λυμαινόμενος. δίχα γὰϱ τ' ὁπλιτικοῦ, τέσσαϱες ἀϖ' αὐτοῦ συνείποντο μυϱιάδες· ὡς μηδὲ τ' ἐπιτηδείων ἐξαϱκεῖν ϖϱὸς τὸ ϖλῆθος. ϖϱοσῆν δὲ ταῖς χϱείαις ὠμότης τε αὐτῷ, καὶ ϖϱὸς τὸ γένος ὀϱγή· [k]δι' ἃ μᾶλλον ἐξεϱημοῦτο συνέβαινε τὴν Ἰδυμαίαν. καθάϖεϱ δὲ ἐστὶ τ' ἀκϱίδων κατόπιν ὕλλιν ἰδεῖν ἐϱημουμένην ϖᾶσαν, ὅτου ὅ γε νῶτα τ' Σίμωνος ϖϱατιὰς ἐϱημία κατελείπετο· καὶ τὰ μὲ ἐμϖιϖϱάντες, τὰ δὲ καλασκάπτοντες, ϖᾶν δὲ ὅ ϖεφυκὸς ἀνὰ τὴν χώϱαν ἢ συμϖατοῦντες ἠφάνιζον ἢ νεμόμενοι, καὶ τ' ἀεϱγὸν ἐστὶ τ' ϖοϱείας σκληϱοτέϱαν ἐϖοίουν τ' ἀκάϱπου. καθόλου τε εἰπεῖν, οὐδὲ σημεῖόν τι κατελείπετο τοῖς ϖοϱθουμένοις τ' γεγονέναι.

η'. Ταῦτα ϖάλιν τοὺς ζηλωτὰς ἐϖήγειϱε, καὶ ϕανεϱῶς μὲ ἀντιϖαϱατάξασθαι κατεδείσαντες· ϖϱολοχίσαντες δὲ αὐτοῖς ϖαϱόδοις ἁϱϖάζουσι τ' Σίμωνος τὴν γυναῖκα, καὶ τῆς ϖεϱὶ αὐτὴν θεϱαπείας συχνῆς. ἔϖειτα ὡς αὐτὸν ἠχμαλωτισμένοι τ' Σίμωνα, γινηθέντες ἐν τῇ ϖόλιν ὑϖέϱϕϱαξαν, καὶ ὅσον οὐδέϖω ϖϱοσεδόκων καθεθέμενον τὰ ὅϖλα ϖεϱὶ τῆς γυναικὸς ἱκετεύσειν. τ' δὲ οὐκ ἔλεος [l]εἴσεισιν, ἀλλ' ὀϱγὴ ϖεϱὶ τῆς ἁϱπασμένης· καὶ ϖϱὸς τὸ τεῖχος τ' Ἱεϱοσολύμων ἐλθών, καθάϖεϱ τὰ ϖαιδία τ' ϑηϱίων ἐϖειδὴ τοὺς ϖϱώσαντας ϗ κατίλαβεν, ἐϕ' οἷς εἶϖε τὸν ϑυμὸν [m]ἠϕίει. ὅσοι γοῦν λαχανείας ἕνεκεν ἢ ϕϱυγανισμοῦ ϖϱοεληλύθεσαν ἔξω ϖυλῶν, ἀνόϖλους καὶ γέϱοντας, συλλαμβάνων ἠκίζετο, καὶ διέϕθειϱε δι' ὑϖεϱβολὴν ἀγανακτήσεως, μισογυνὴς καὶ νεκϱῶν μυόμενος τ' σωμάτων. ϖολλοὺς δὲ καὶ χειϱοκοπήσας, εἰσέϖεμϖε καταϖλήξασθαι τοὺς ἐχθϱοὺς ἅμα, καὶ [n]ἀϕϱασιάσας ϖᾶσι δῆμον ὁϖλιτικῶν ϖεϱὶ τ' αἰτίας. [o]ἐϖέταλτο δὲ αὐτοῖς λέγειν, ὅϖι Σίμων ϑεὸν ὄμνυσι ϖᾶσιν ἕϖεσθαι, εἰ μὴ ϑᾶττον [p]ἀϖοδώσουσιν αὐτῷ τὴν γυναῖκα,

7. Simon vero præter opinionem ſine ſanguine intravit Idumæam, factaque ex improviſo impreſſione, primo capit urbem Chebronem, in qua maxima præda potitus eſt, multoſque fructus diripuit: Chebron autem indigenæ ferunt, non ejus terræ modo civitatibus, ſed & Memphi in Ægypto antiquiorem; quippe anni ejus ad duo millia & trecentos computantur. Narrant etiam in ea habitaſſe Abramum Judæorum progenitorem, poſtquam è Meſopotamia migravit, ejuſque liberos hinc in Ægyptum deſcendiſſe; quorum monumenta etiam nunc cernuntur in hac ipſa urbecula, pulcherrimo exſtructa marmore & opere elegantiſſimo. Cernitur etiam ſexto ab urbe ſtadio Terebinthus maxima, dicuntque arborem à creatione mundi uſque hæc tempora permanere. Inde *progrediens* Simon totam pervadebat Idumæam, non ſolum urbes & vicos depopulans, ſed & omnem regionem vaſtans. nam præter gravis armaturæ milites, quadraginta eum millia ſequebantur, ut multitudini haud ſuppeteront neceſſaria. Ad hanc autem rerum inopiam accedebat ejus crudelitas, & in natio- *Simon miſere vaſtat Idumæam.*
nem excandeſcentia: unde contigit Idumæam eò magis ad vaſtitatem redigi. Et quemadmodum poſt locuſtas cernere eſt ſilvas frondibus nudatas, ſic etiam quà Simonis tranſiſſet exercitus, à tergo ſolitudinem relinquebat: & alia quidem comburendo, alia vero diruendo, & quicquid in regione è terra provenerit calcibus conterendo delebant aut depaſcendo; perque terram cultam incedendo faciebant eam ſterili duriorem, verboque expedire, ne ſignum quidem ullum ſupererat in vaſtatis, quod aliquando culta fuerint.

Simon occupat Idumæam.

De Chebrone.

De Terebintho.

8. Iſta iterum Zelotis ſtimulos admovebant, *Zelotæ Simonis uxorem rapiunt.*
& palam quidem adverſa acie congredi formidarunt: inſidiis vero in viarum anguſtiis præſtructis, Simonis uxorem rapiunt, multoſque qui ei obſequium præſtabant. Deinde quaſi ipſum Simonem captum tenerent, in civitatem lætabundi redierunt, & continuo exſpectabant, armis eum depoſitis, pro uxore ſibi ſupplicaturum. Illius autem animum non ſubit miſericordia, ſed ira ob *conjugem* raptam: cumque ad muros Hieroſolymitanos veniſſet, ferarum ſauciarum ad inſtar ob percuſſores elapſos furentium, in obvios quoſque animi atrocitatem *Inde furit Simon.*
effundebat. Quotquot igitur ad olera aut ſarmenta colligenda pedes portis efferrent, inermes *ſcilicet* ſeneſque, *correptos cruciabat, & ex vehementi indignatione occidebat, ut tantum non mortuorum cadaveribus deguſtandis parceret. Quin & multos abſciſſis manibus in urbem mittebat, eo animo ut ſimul terrorem inimicis incuteret, & ut populum in ſeditionem, contra eos qui in culpa erant, concitaret. Illis quippe in mandatis dederat ut di- *Zelotis minatur.*
cerent, Simonem jurare per Deum, qui omnibus præeſt, fore, niſi cito ipſi conjugem redderent,

a Ita *Big.* & *Ruſ.* ϖϱῶτον in *Editis Aliiſque.* b Πολίχνιον *Big.* c Libro primo Antiquitatum pag. 23. ϖϱὸ Τάνιδος τ' Αἰγύπτου conditam eſſe ſcribit. d Τεσσαϱάκοντα in aliquot *MSS.* e Συναϱιθμῆται *Big.* f Αὐτοῦ λίγων κατὰ *Big. Bod. Voſſ.* & *Vat.* g Μέχϱι τῶν *Big.* h Mirum eſt, cum quercus ibidem fuerit, ſub qua Abraham tabernaculum poſuerat, ut legitur in cap 8. *Geneſeos*, cur locus ipſe à *Terebintho* potius quam à *Quercu* nomen acceperit. Vide *H. Valeſium* in Annott. ad *Euſebium* de *Vita Conſtantini*, c. 53. & confer *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 346. & *Relandum* in *Paleſt. S.* p. 709 &c. i Λυμαινόμενος ϗ τὴν χώϱαν *Gall. Big. Vat.* & *Voſſ.* k Δι' ὃ μᾶλλον *Big.* l Εἰσῆλθεν *Big.* m Ἐϕίει *Big.* n Διασῦσαι *Vat.* & *Voſſ.* o Ἐστέταλτο *Big.* p Ἀποδώσουσιν *Vat.* * Correptos verberabat ad necem, ut ab animi indignatione id ſolum abeſſe videretur, quod non etiam veſceretur corporibus mortuorum, *Ruſ.*

Simoni uxorem remittunt.

rent, ut perruptis muris ſimili pœna afficeret quotquot intra urbem eſſent, nemini cujuſcunque ætatis parcens, nec quidquam diſcriminis inter inſontes ſonteſque faciens. Ad iſta non modo populus ſed & Zelotæ metu perculſi uxorem ei remittunt. quo facto ad lenitatem quidem aliquantulum mitigatus, à continua cæde requievit.

VIII. *Iterum de Galba, Othone & Vitellio.*

9. Verum non ſolum per Judæam erat ſeditio & bellum civile, ſed etiam in Italia. Nam in medio quidem Romanorum foro interemptus erat Galba, Otho autem imperator declaratus adverſus Vitellium imperium affectantem bellum gerebat, hunc enim elegerant legiones Germanicæ, cumque ad manus ventum eſſet cum Valente & Cæcinna Vitellii ducibus apud Bedriacum *Galliæ, primo die Otho ſuperior erat, altero Vitelliani: multaque cæde facta ſemet apud Brixellum interfecit Otho, ſimulac reſcivit ſuorum cladem, duobus tribuſque menſibus rerum potitus: Othonis *etiam* milites Vitellii ducibus ſeſe adjunxerunt; & ipſe cum exercitu Romam deſcendebat. Interea autem & Veſpaſianus quinto die Dæſii menſis Cæſarea movit, contenditque in Judææ loca nondum everſa. Cumque montana aſcendiſſet, duas toparchias capit, unam Gophniticam & alteram Acrabatenam vocatam, & poſt has Bethela & Ephraim urbeculas; ibique præſidiis collocatis uſque Hieroſolyma equitabat. Magna autem deprehenſorum edita erat ſtrages, multoſque captivos agebat. At Cerealis unus ex illius ducibus cum equitum parte & peditum Idumæam quæ dicitur ſuperior vaſtabat; & Caphethram quidem, quæ urbeculam ſimulabat, primo impetu captam incendit; alteram vero, nomine Capharabin, adortus obſidebat, (mœnibus autem perquam validis cincta erat) ibique diutius ſe moraturum exſpectanti ſubito qui intus erant portas aperiunt, cumque ſupplices acceſſiſſent ſemet tradiderunt. At Cerealis, cum eos in poteſtatem ſuam redegiſſet, Chebronem ibat urbem alteram antiquiſſimam. Sita autem erat, uti dixi, in montanis, haud procul ab Hieroſolymis. Cum autem vi in eam irrupiſſet, multitudinem illic deprehenſam cum puberibus occidit, civitatem vero exurit. Omnibuſque jam occupatis, præter Herodium & Maſadam & Machærunta, quæ à latronibus tenebantur, tum propoſitum erat Romanis Hieroſolyma aggredi.*

Veſpaſianus rurſus impetum facit in Judæam.

Cerealis montana omnia incurſibus vaſtat.

IX. *Simon Hieroſolymis ſe admovet.*

10. Simon autem, ubi uxorem *ſuam* à Zelotis recuperavit, iterum ad reliquias Idumææ reverſus eſt, & undique gentem depopulans, pleroſque compulit Hieroſolyma ſe recipere. Quin & ipſe eos perſequutus eſt uſque ad urbem. ac deinde, cum muro ſe circumdediſſet, quoſcunque operariorum ex agris advenientes caperet, *eos* interficiebat. Eratque populo fo-

ῥήξας τὰ τεῖχος, τοιαῦτα ἀφῆκεν πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει, μηδεμίας [a] φειδόμενος ἡλικίας, μηδὲ ἀπὸ τῶν ἀναιτίων ἀφαιρούμενος τοὺς αἰτίους. τούτοις δὲ μόνον ὁ δῆμος, ἀλλὰ καὶ οἱ ζηλωταὶ καθοπλισάμενοι, ἀποπέμπουσιν αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ τότε μὲν [b] ἀπαμβλυνθεὶς ὀλίγον, ἀνεπαύσατο τῆς συνεχοῦς φόνου.

Ι'. Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ταῖς λοιπὰ καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ. [c] ἀπῃρέτο μὲν γὰρ ἐν μέσῃ τῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ Γάλβας, ἀποδεδειγμένος δὲ αὐθαιρέτως Ὄθων, ἐπολέμει Οὐϊτελλίῳ βασιλεύοντι· τοῦτον γὰρ [d] ἦραντο τοὺς ἐν Γερμανίᾳ τάγματα. καὶ γενομένης συμβολῆς ἐν [e] Βεδριακῷ τῆς Γαλατίας πρός τε Οὐάλεντα καὶ [f] Καικίναν τοὺς Οὐϊτελλίου στρατηγούς, τῇ πρώτῃ μὲν ἡμέρᾳ κρείττων Ὄθων, τῇ δευτέρᾳ δὲ οἱ Οὐϊτελλίου στρατιῶται· καὶ πολλῆς φόνου γενομένης, διεχρήσατο μὲν Ὄθων ἑαυτόν, οἱ [g] Βρεξέλλῳ τῆς Βιθυνίας πλέον πυθόμενοι, [h] ἡμέρας δύο καὶ τρεῖς μῆνας κρατήσας τῆς ἀρχῆς. προσεχώρησαν δὲ τοῖς Οὐϊτελλίου στρατηγοῖς [i] καὶ οἱ Ὄθωνος ἡ στρατιά, καὶ κατέβαινον αὐτοὶ εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τῆς δυνάμεως. ὁ δὲ τούτῳ καὶ Οὐεσπασιανός, ἀναζεύξας ἐκ τῆς Καισαρείας πέμπτῃ Δαισίου μηνός, ὥρμητο ὅτι τὰ μηδέπω καθεστραμμένα τῆς Ἰουδαίας χωρία. ἀναβὰς δὲ εἰς τὴν ὀρεινὴν, αἱρεῖ δύο τοπαρχίας, τήν τε [k] Γοφνιτικὴν καὶ τὴν [l] Ἀκραβατηνὴν καλουμένην, μεθ' ἃς [m] Βηθηλᾶ τε καὶ Ἐφραὶμ πολίχνια, οἷς φρουρὰς ἐγκαθεσπίσας μέχρις Ἱεροσολύμων ἱππάζετο. φθορὰ δὲ ἦν πολλῶν καταλαμβανομένων, καὶ [n] πολλὰς ἠχμαλωτίζετο. Κερεάλιος δὲ αὖτε τὴν ἡμίσειαν, μοῖραν ἱππέων καὶ πεζῶν ἀναλαβὼν, τὴν ἄνω καλουμένην Ἰδουμαίαν ἐπέρχεται, καὶ [o] Καφεθρὰ μὲν φιλοπολίχνιον ἐξ ἐφόδου λαβὼν ἐμπίπρησιν, ἑτέραν δὲ καλουμένην [p] Καφαραβὶν προσβαλὼν ἐπολιόρκει· πάνυ δὲ ἦν ἰσχυρὸν τὸ τεῖχος· καὶ [q] πρίν τινας προσδεχῶνται πλείω χρόνον αἰφνιδίως ἀνοίγουσιν οἱ ἔνδον τὰς πύλας, καὶ μετὰ ἱκετηρίων προσελθόντες [r] αὐτοὺς παρέδοσαν. Κερεάλιος δὲ τούτους δεξιωσάμενος, ὅτι Χεβρὼν ἑτέρας πόλεως ἀρχαιοτάτης ἐγγύς· κεῖται δὲ ὡς ἔφην αὕτη τῆς ὀρεινῆς, ὑπέρκειται Ἱεροσολύμων· βιασάμενος δὲ τὰς εἰσόδους, ὅτι [s] ἐγκαταλειφθεὶς πλῆθος ἀνδρῶν ἀναιρεῖ, ὅ δὲ ἄλλο καταπίμπρησι. καὶ πάντα ἤδη κατεχόμενα πλὴν [t] Ἡρωδίου καὶ Μασάδας καὶ Μαχαιρῶντος· ταῦτα δὲ ὑπὸ τῶν λῃστῶν κατείληπτο· σκοπὸς ἦν τὰ Ἱεροσόλυμα στρατεύεσθαι Ῥωμαίοις.

λγ'.

Ι'. Ὁ δὲ Σίμων ὡς ἐρρύσατο τῶν ζηλωτῶν τὴν γυναῖκα, πάλιν ὅτι τὰ λείψανα τῆς Ἰδουμαίας ὑπέστρεφε· καὶ περιελαύνων παντάχοθι ὅ ἔθνος, εἰς Ἱεροσόλυμα [u] πολλοὺς φεύγων συνεπάγκασεν. εἵπετο δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι τὴν πόλιν, καὶ κυκλωσάμενος αὐτὴν ὅ τεῖχος, ὃν πᾶς λαὸς τῷ [x] προσιόντων τοὺς χώρους [y] ἐργαζομένων διέφθειρεν. ἦν δὲ ὃ δῆμος τῶν Σίμωνος

λδ'.

[a] Ita *Big.* & *Voſſ.* nec aliter abſque illis reſcripſiſſem, quod mox ſequatur ἀφειλόμην. in *Editis* φειδόμενος. [b] Ita vertit *Rufinus*, ac ſi diſtinctum eſſet, ἐπιμελῶς, ὀλίγον ἀνεπαύσατο. [c] Ita cum *Cod. Big.* ἀπῆρτο in *cæteris*. [d] Ηρτο *Voſſ.* [e] Ita ſcribendum cenſui auctoritate optimorum *Geographorum*. Φριγδακῷ in *Editis Aliiſque*. Φηγδακῷ *Big.* in *Rufini* verſione *Bebriacum*. [f] Κίνναν *Big.* & *Voſſ.* Κίννων *Bod.* & *Ruf.* [g] *Al.* Βριξίλλῳ. & in quibuſdam *Joſephi MSS.* Βεξίλλῳ. [h] Nonageſimo quinto imperii die, *Sueton.* ad quem videlis *Caſaubonum Alioſque*. [i] Iſta καὶ ἡ Ὄθωνος ſupplevi è *Codd. Voſſ.* & *Rufini* verſione. [k] Γοφνιτικὴν *Big.* & *Voſſ.* [l] Ita *Voſſ.* Ακραβαττηνὴν in *Editis Aliiſque*. Ακραβιττηνὴν *Big.* Vide *Relandum* in *Palæſt. S.* [m] Βηθηγὰ *Big.* Βηθλᾶ *Voſſ.* & *Vat.* Multum variatur in hac voce ſcribenda. Vide *Relandum* in *Palæſtina S.* p. 637. [n] Συχνὰς *Big. Vat.* & *Voſſ.* [o] Ita lego ex *Rufino*, qui vertit, *& Caphetram quidem*. Καφαυραμὶν *Big.* Καφηραμὶν *Voſſ.* [p] Καφάρων *Vat.* & *Voſſ.* Καφάρα juxta *Ruf.* [q] Τείψαντας *Big.* [r] *Al.* ἑαυτὰς & αὐτάς. [s] Ita in *MSS.* ἐγκαταληφθὲν in *Editis*. [t] *Al.* Ηρωδεῖον. [u] Τὰς πολλὰς *Big.* [x] Προσιόντων *Big.* [y] Ἐργαζομένων *Big.* * *Sc.* Ciſalpinæ.

a Τότε

Σίμων μὲ ἔξωθεν Ρωμαίων φοβερώτερος, οἱ ζηλωταὶ δὲ ἔνδον ἑκατέρων χαλεπώτεροι. καὶ τούτοις ὁπόσα κακῶν καὶ τόλμης [a] τὸ στράτευμα τῶν Γαλιλαίων διέφθειρε. [b] τόν τε γὰρ Ἰωάννην παρῆγον εἰς ἰσχὺν ὧν ἔτυχεν, καὶ κεῖνος αὐτοὺς ἐξ ἧς [c] ἐπεπράσατο δυναστείας ἠμείβετο, πάντα ὑπηρέτουν δρᾶν, ὅσα ἕκαστος ἐπεθύμει. πόθος δὲ ἦν ἁρπαγῆς ἀπλήστου, καὶ τῶν πλουσίων οἴκων ἔρευνα, φόνος τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὕβρεις ἐπαίζοντο, μύρων δὲ ἅματος δὲ τὰ συληθέντα κατέπινον, καὶ μοιχείας ἐνεπλυπάθουν τῷ κόρῳ, κόμας [d] σωθητζόμενοι, ἐγχωριείας ἐνδύμενοι, ἀναλαμβάνοντες, καταυλούμενοι δὲ μύρεσι, καὶ τοῖς εὐπρέπειαν ὑπογράφοντες ὀφθαλμοῖς. οὐ μόνον δὲ κόσμοι, ἀλλὰ καὶ πάθη γυναικῶν ἐμιμοῦντο, καὶ δι' ὑπερβολὴν ἀσελγείας ἀθεμίτοις ἡδοναῖς ἐπεπόνησαν· ὡπλίζοντο δὲ [e] ὥσπερ πορείᾳ τῇ πόλει, καὶ πᾶσαι ἀναμάρτητοι ἐμίαναν ἔργοις. γυναικιζόμενοι δὲ τὰς ὄψεις, ἐρύθραις τὰς δεξιάς, θρυπτόμενοι δὲ τοῖς βαδίσμασιν ὁπλίται ἐξαπίνης ἐγίνοντο πολεμισταί, τάτε ξίφη [f] προφέροντες ἀπὸ τῶν [g] βεβαμμένων χλανίδων τὰ πρόσωπα διήλαυνον. τοὺς ἀποδιδράσκοντας δὲ Ἰωάννου Σίμων φοινικώτερον ἐξεδέχετο, καὶ διαφυγών τις τὸν αὐτὸν [h] μὲν τείχους τύραννον ὑπὸ δὲ τῶν πυλῶν διέφθειρετο. πᾶσα δὲ φυγῆς ὁδὸς τοῖς αὐθομολεῖν πρὸς Ρωμαίους βουλομένοις [i] ἀπεκόπετο.

ια'. [k] Διεστασίαζετο δὲ καὶ πρὸς τὸν Ἰωάννου δύναμις, καὶ πᾶν ὅσον ἦν Ἰδουμαῖον ἐν αὐτῇ χωρεῖν ἐπεχείρει πρὸς τυραννίδα, [l] φθόνῳ τε τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ μίσει τῆς ὠμότητος. συμβαλόντες δὲ [m] ἀναιροῦσί τε πολλοὺς τῶν ζηλωτῶν, καὶ συνελαύνουσι τοὺς λοιποὺς εἰς τὸν βασιλικὸν αὐλὸν καλούμενον ὑπὸ Γραπτῆς· συγγενὴς δὲ ἦν αὕτη μὲν τῆς Ἀδιαβηνῶν βασιλέως [n] Ἰζάτης· συνεπίπτουσι δὲ [o] οἱ Ἰδουμῖοι, κἀκεῖθεν εἰς μὲν ἱερὸν [p] ἐξώσαντες τοὺς ζηλωτὰς, ἐφ' ἁρπαγὴν ἐτράποντο τῶν Ἰωάννου χρημάτων. ἦν δὲ τῶν [q] παρεσκευασμένων αὐλὸν [r] αὐτός τε ὢν, [s] καὶ τὰ λάφυρα τῆς τυραννίδος κατῆλθε. οἱ δὲ τούτῳ μὲν ἤδη πόλιν ἐσκευασμένοι πλῆθος τῶν ζηλωτῶν εἰς τὸ ἱερὸν πρὸς τοὺς διαπεφευγότας ἠθροίσθη, καὶ καλάγειν αὐτοὺς παρεσκευάζετο Ἰωάννης ὅτι τε τῆς δῆμον καὶ τοὺς Ἰδουμαίους. τοῖς δὲ οὐχ ὅπως τὴν ἔφοδον αὐτῶν καθαιρεῖσαι παρῆν μαχιμωτέροις οὖσιν, ὡς τῆς ἀπονοίας, μὴ νύκτωρ [t] ἀπὸ μὲν ἱερᾶς [u] παρεισδύντες, αὐτούς τε ἀμφθείρωσι, καὶ τὸ ἄστυ καταφλέξωσι. συνελθόντες οὖν μετὰ τῶν ἀρχιερέων ἐβουλεύοντο, τίνα χρὴ τρόπον φυλάξασθαι τὴν ἐπίθεσιν. Θεὸς δὲ ἄρα τὰς γνώμας αὐτῶν εἰς κακὸν ἔτρεψε, καὶ καλεπώτερον ἀπωλείας [x] ἐπενόησαν τὸ πρὸς σωτηρίαν φάρμακον. ἵνα γοῦν κωλύσωσιν Ἰωάννην, ἔκρινον Σίμωνα δέχεσθαι, καὶ μὴ ἱκετηρίαν δύτερον εἰσαγαγεῖν ἑαυτοῖς τύραννον. ἐπῃνέθη δὲ ἡ βουλή. καὶ

ris quidem Simon Romanis terribilior, intus vero Zelotæ utriſque graviores. *interque hæc malorum excogitatio audaciæ conjuncta Galilæorum exercitum corrupit. Namque Joannem ad potentiam iſti provehebant, atque ille eis, pro imperio quod adeptus eſt, viciſſim omnia quæ deſiderarent facere permittebat. Inſatiabilis autem erat rapinarum cupiditas, domorumque locupletum perſcrutatio, atque virorum cædes & feminarum injuriæ pro ludo habebantur, ſpoliaque cum ſanguine devorabant, & † impune muliebria patiebantur ad ſatietatem, compoſitos gerentes capillos, & amictum femineum induti, unguentis etiam delibuti, quoque magis placerent oculos fuco & ceruſſa illinentes. Non ſolum autem ornatum, verumetiam quæ mulieribus accidunt imitabantur, nimiaque laſcivia voluptates illicitas excogitarunt, in urbe autem tanquam in lupanari volutabantur, totamque facinoribus impuris polluebant. Immo feminarum ad inſtar vultus componentes, dextris cædem patrabant, fractoque greſſu incedentes ſubita incurſione bellatores evadebant, gladiiſque è conchyliatis chlamydibus eductis obvium quemque transfigebant. Eos autem qui Joannem fugerant excipiebat ſævior in cædibus Simon, quique tyrannum intra muros evaſerat ab iis qui ante portas erant occidebatur. omniſque fugæ via ad Romanos tranſire cupientibus erat præcluſa.

Malorum in urbe graſſantium deſcriptio.

11. Seditionem autem contra Joannem movebat exercitus, & omnes in eo Idumæi diſſentientes à cæteris aliquid moliebantur contra tyrannum, aut quod ejus potentiæ invideRant aut crudelitatem oderant. Pugna autem congreſſi multos Zelotarum perimunt, cæteroſque in aulam regiam à Grapte ædificatam (erat autem illa Izatæ regis Adiabenorum conſanguinea) compellunt; una vero irrumpunt Idumæi, atque inde in templum pulſis Zelotis ſe convertunt ad pecunias Joannis diripiendas. nam in regia prædicta & ipſe degebat, & tyrannidis ſpolia depoſuerat. Interea autem quamplurimi Zelotæ, qui per civitatem diſperſi erant, ſeſe ad eos qui in templum fugerant aggregarunt; eoſque Joannes adverſus populum & Idumæos educere parabat. Iſtis autem, ut qui pugna plus poſſent, non tam impetus eorum metuendus erat, quam ne rerum deſperatione de templo urbem noctu ingrederentur, ipſoſque pariter occiderent atque urbem concremarent. Itaque cum coiiſſent una cum pontificibus, conſultabant quo pacto ſibimet de impetu caverent. At Deus profecto faciebat, ut illis ſuæ ſententiæ male cederent, & remedium ad ſalutem excogitarent interitu acerbius. Quippe ut Joannem deturbarent, Simonem recipere ſtatuerunt, & cum precibus alterum in urbem introducere tyrannum. atque ita decreto obtemperatur: miſſoque

Diſſidium Zelotarum & Idumæorum.

Simonem in urbem recipere decretum eſt.

a Τὸ τῶν στασιωτ. *Big.* & *Vat.* *b* Τὸν γὰρ παρήγαγον *Big.* *c* Περιεπράσατο *Big.* *d* Σωστροφούμενοι *Big.* & *Gall.* *e* Ita *Big.* ὡς in *Editis Aliiſque.* *f* Προβάλλοντες *Big.* *g* Ita reſcripſi cum *Cod. Big.* ei conſentiente *Pſeudo-Hegeſippo*, apud quem, *ſub conchyliatis chlamydibus gladios occultantes.* ἐξελιθοκλαμύδων χλανιδίων in *Editis Aliiſque.* *h* Illud μὲν è *Cod. Big.* *i* Ἀπεκήρυττο *Big. Vat. Buſh. Rhed.* & *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Ruf.* Διεστασιάζετο δὲ σὺν τ. Ἰωάννου ἡ δύναμις in *Editis Aliiſque.* *l* Φθόνῳ τε τ. ἰσχύος ἐμίσουν τ' ὠμότητα αὐτοῦ *Big.* *m* Ἀναιροῦσι πολλοὺς *Big.* *n* Ita ex *Ruffino* & *Joſepho* l. VII. Ἰζᾶ in *Græcis* omnibus. *o* Illud *οἱ* non agnoſcit *Big.* *p* Περιέκοπτον *Big.* & *Rhed.* *q* Sic *MSS.* ἀσκηταρίων in *Editis.* *r* Αὐτός τε ὢν in *pleriſque MSS.* *ſ* Καὶ τὰ λάφυρα τῆς τυρ. *Big.* καὶ τὰ *Vat.* *t* Ex θεηλῶ in *pleriſque MSS.* *u* Παρεισδύσαντες αὐτούς τε ἀμφθείρωσι, τὸ ἄστυ κ. *Big.* *x* Ἐπενόησαν τοῖς σ. *Vat. Voſſ.* & *Gall.* * Quos etiam Galilæi novis inventis & audacia factionum corrumpebant, *Ruf.* † Sine aliquo metu poſt ſatietatem muliebri libidine caleſcebant, *Ruf.*

ſoque Matthia pontifice, Simonem ut intraret obſecrabant, quem ſæpe metuerant. Simul & eum rogabant Hieroſolymitæ qui fugerant Zelotas, domus quiſque ſuæ & poſſeſſionum deſiderio. Ille autem eis cum arrogantia pollicitus ſe in illis dominari velle, quaſi civitatem quidem Zelotis liberaturus ingreditur; cui à populo tanquam ſervatori curatorique læte acclamatum eſt: ubi vero cum ſuis copiis introiit, de iis diſpiciebat quæ ad potentiam ſuam facerent; & qui eum acciverant non minus pro inimicis habebat, quam eos contra quos fuerat accitus.

Quænam acciderant Simoni ad ingreſſum ejus, quæque poſtea paſſus eſt populus.

12. Ita quidem Simon belli anno tertio menſe Xanthico Hieroſolymorum factus erat dominus. Joannes autem cum multitudine Zelotarum templo exire prohibitus, amiſſis etiam quæ in civitate habebat, (nam ſtatim res eorum Simon cum ſuis diripuerat) ſalutem deſperare cœpit. At Simon, populo adjuvante impreſſionem faciebat in templum. Illi autem, cum in porticibus perque propugnacula conſtitiſſent, impetum propulſabant: multique ex Simonis parte cadebant, multique faucii deferebantur. nam facile è locis ſuperioribus ictuque certiſſimo tela conjiciebant Zelotæ. At quamvis loco plus poſſent, turres tamen quatuor maximas inſuper ædificarunt, ut ex alto miſſilia torquerent, unam quidem ad orientalem angulum & borealem, alteram vero ſuper Xyſtum, tertiamque ad alium angulum è regione civitatis inferioris, reliqua autem ſupra verticem Paſtophoriorum erat exſtructa: ubi unus de ſacerdotibus pro more aſtans clangore tubæ veſpertino diem quemlibet ſeptimum ineuntem præſignificabat, rurſuſque ad veſperam eundem deſiiſſe, & quando feriari oportet indicans, & quando operi incumbere. Per turres autem diſpoſitæ erant ſcorpiones & baliſtæ, itemque ſagittarii & funditores. Itaque tunc Simon ſegnius quidem ferebatur ad impreſſiones faciendas, quod ſuorum plerique de impetu ſuo remitterent, *ex copiarum tamen abundantia *fortiter* reſiſtebat: tela autem machinis emiſſa è longinquo pugnantium multos perimebant.

Simon templum, ubi Zelotæ erant, aggreditur.

Mos ſeptimi diei initium tuba ſignificandi.

ἀρχιερέα Ματθίαν πέμψαντες ἐδέοντο Σίμωνος εἰσελθεῖν, ὃν [a] πολλάκις ἔδεισαν. συμπαρεκάλουν δὲ οἱ ὑπὸ τῶν Ἱεροσολύμων τοὺς ζηλωτὰς φεύγοντες, πόθῳ τῶν οἴκων καὶ τῶν κτημάτων. ὁ δὲ, αὐτοῖς ὑποφαίνων ἃ βουλεύσας ὁ διανοοῖτο, εἰσέρχεται μὲν ὡς ἀπαλλάξων τῶν ζηλωτῶν τὴν πόλιν, [b] σωτὴρ ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ κηδεμὼν εὐφημούμενος. παρελθὼν δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐσκόπει τὰ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δυναστείαν, καὶ τοὺς καλέσαντας οὐχ ἧττον ἐχθροὺς ὑπέμενεν, ἢ καθ' ὧν ἐκέκλητο.

ιβ'. Σίμων μὲν οὖν οὕτως οἰκειωθεὶς τὸ [c] δεύτερον πολέμου ἔτος μηνὶ Ξανθικῷ Ἱεροσολύμων ἐγκρατὴς [d] ἐγένετο. Ἰωάννης δὲ καὶ τὸ τῶν ζηλωτῶν πλῆθος, ἐμποδιζόμενον τὴν ἔξοδον τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὰ τῆς πόλεως [e] ἀπολωλεκότες· παρεσκεύαστο γὰρ τὰ ἐκείνων οἱ περὶ τὸν Σίμωνα διηρπακότες· οὐκ ἀπορῶν τὴν σωτηρίαν εἶχον. [f] προσέβαλλε δὲ τῷ ἱερῷ Σίμων, τοῦ δήμου βοηθοῦντος. καὶ ἐκεῖνοι, καταζάντες ἐπὶ τῶν στοῶν καὶ τῶν ἐπάλξεων, ἠμύνοντο τὰς προσβολάς· συχνοὶ δὲ ἔπιπτον τῶν [g] περὶ Σίμωνα, καὶ πολλοὶ τραυματίαι κατεφέροντο. ῥᾳδίως γὰρ ἐξ ὑπερδεξίου τὰς βολὰς οἱ ζηλωταὶ, καὶ οὐκ ἀφύλακτος ἐπαύετο. πλεονεκτοῦντες δὲ τῷ τόπῳ, καὶ πύργους ἐπ' [h] ἀνατολικοῦ καὶ [i] βορείου γωνίαν, τὸν δὲ ἐπὶ τοῦ ξυστοῦ καθύπερθεν, τὸν δὲ τρίτον καθ' ἑτέραν γωνίαν ἀντικρὺ τοῦ κάτω πόλεως, ὁ δὲ λοιπὸς ὑπὲρ τὸν κορυφὴν κατεσκεύασε τῶν [k] παστοφορίων. ἔνθα τῶν ἱερέων εἷς ἐξ ἕωθεν ἑσπέρας ἐκάστης [l] ἑβδομάδα εἰσῆσαν [m] προσημαίνων σάλπιγξι δείλης, καὶ τελεσθεῖσαν αὖθις πρὸς ἑσπέραν, ὅτε μὲν [n] ἀνεργεῖν τῷ λαῷ καταγγέλλων, ὅτε δὲ ἔργων ἔχεσθαι. διέσῃζε δὲ ἔνθα τῶν πύργων ὀξυβελεῖς τε καὶ [o] λιθοβόλους μηχανὰς, τούς τε τοξότας καὶ σφενδήτας. ἔνθα δὴ τὰς μὲν προσβολὰς οἰκειοτέρας ἐποιεῖτο ὁ Σίμων, μαλακιζομένων αὐτῷ τῶν πλειόνων, [p] ἀντεῖχε δὲ ὅμως τῇ σὺν δυνάμει· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ὀργάνων βέλη πορρωτέρω φερόμενα [q] τοὺς πολλοὺς τῶν μαχομένων ἀνῄρει.

X. CAP. X. ΚΕΦ. ι'. λε'.

Quemodo milites in Judæa & Ægypto Veſpaſianum declarant imperatorem: utque Joſephum vinculis liberat Veſpaſianus.

Ὡς οἱ στρατιῶται ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ Οὐεσπασιανὸν ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα· ὡς τε Ἰώσηπον ἐκ δεσμῶν Οὐεσπασιανὸς ἀνίησιν.

AT per idem tempus Romam etiam graviora circumſiſtebant mala. Aderat enim ex Germania Vitellius cum exercitu, aliam præterea ingentem multitudinem poſt ſe trahens. Et cum excipi non potuerit

Vitellius totam turbem Romam

ΚΑΤὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἔθλιβε καὶ τὴν Ῥώμην πάθη [r] χαλεπώτερα. παρῆν μὲν γὰρ ἀπὸ Γερμανίας Οὐϊτέλλιος ἅμα στρατιᾷ πολὺ πλῆθος ὑπεσυρόμενος ἕτερον. μὴ χωρούμενος δὲ τοῖς ἀποδεδειγμένοις

---

a Ita *Big.* & *Ruf.* πολλὰ in *ceteris*. *b* In *Cod. Big.* ὁ σωτὴρ ὢν τ. *c* Illa Σ τῶ λίμα inſerui auctoritate *Codd. Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* neglexi tamen τρίτῳ quod nobis poſt μηνὶ exhibet ſolus *Big.* Verum nec illorum vola aut veſtigium in *Ruffino*, qui totum hoc præterit, Σιμων μὲν οὕτως οἰκειωθεὶς τρίτῳ Σ τῶ λίμα Ξανθικῷ μηνὶ Ιεροσολύμων ἐγκρατὴς ἐγένετο. *d* Γίνεται *Big.* *e* Ἀπολωλεκότων *Big.* *f* Προσέβαλε *Big.* προσεβάλλετο *Voſſ.* & *Gall.* *g* Περὶ τὸν Σίμωνα *Big.* & *Voſſ.* *h* Προηγουμενικοῦ *Vat.* & *Voſſ.* προκαταστευασμένους *Big.* *i* Βορείαν *Big.* *k* Vox παστοφόριον aliquoties occurrit apud LXXII *Interp.* ubi *cella* & *exhedra* redditur. in 1. *Macc.* c. 4. v. 38. habemus *Paſtophoria diruta*. quæ *Grotius* interpretatur, *Conclavia illa ad templi latera, in quibus ſervabantur veſtes ſacerdotales, inſtrumenta templi, copia aromatum* &c. Videſis *Cuperi Harpocraten*, p. 124. &c. *l* Dicit hîc ἑβδομάδα, quam alibi ἑβδομάδα. Vide *Grotium* ad 2 *Macc.* c. 12. v. 31. *m* Tres σημασίαι ex *Hebræorum Magiſtris* affert *S. Patrus* (in *Animadv. ἐπιδιατρίβοντος tom.* 2. p. 572. &c.) deque ultima, ad occaſum ſcilicet Solis, hanc præcipue intelligendam eſſe dicit. *n* Ita *Vat. Bod.* & *Voſſ.* ἀνεῖργεν in *Editis Aliiſque*. ſi quis malit ἀπεργεῖν, per me licet. *o* Πετροβόλους *Big.* *p* Ἀντεῖχον *Big.* in *Ruffini* verſione, *propius accedebat*. *q* Illud τοὺς non agnoſcit *Voſſ.* *r* Ῥωμαϊκὴν ἐγκρατῆ *Big.* *s* Ita *Big.* & *Ruf.* χαλεπὴ in *ceteris*. * Amplioribus tamen copiis fretus, propius accedebat, *Ruf.*

διεγμῶσι εἰς τὰς στρατιώτας θεβόλοις, ὅλην ἐπιπήσαλο τὴν Ῥώμην στρατόπεδον, καὶ πᾶσαν οἰκίαν ὁπλιτῶν ἐπλήρωσεν. οἱ δὲ ἀήθεσιν ὀφθαλμοῖς τὸν Ρωμαίων πλοῦτον θεασάμενοι, καὶ περιλαμφθέντες παντοδαπῷ ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ, τὰς ἐπιθυμίας μόλις κατεῖχον, ὥστε μὴ ἐφ' ἁρπαγὰς [a] τρέπεσθαί τε, καὶ τὰς ἐμποδὼν γινομένας ἀναιρεῖν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν οὕτως εἶχε.

λς'. β'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς τὰ πλησίον Ἱεροσολύμων καταστρεφάμενος ὑπέστρεφεν εἰς Καισάρειαν, ἀκούει τὰς [b] κατὰ τὴν Ῥώμην ταραχὰς, καὶ Οὐϊτέλλιον αὐξοκράτορα. τοῦτο οὖν αὐτὸν, καθὼς ἄρχεσθαι καθάπερ ἄρχειν καλῶς ἐπιστάμενον, εἰς ἀγανάκλησιν παρήγαγε, καὶ τὸ [c] μὲν ὡς ἐρέμου καταμανίας τὴν ἡγεμονίας ἠδόξει διαστολὴν· θεὶς δὲ τῷ πάθει, καρτερεῖν τὸ βάσιον οὐκ οἷός τε ἦν, καὶ τὴν πατρίδος πορθουμένην ἐτέροις [d] παρεσυρολεῖν πολέμοις. ἀλλ' ὅσον ὁ θυμὸς ἔπειγεν ὑπὸ τὴν ἄμυναν, τοσοῦτον εἶργεν ἡ ἔννοια τὸ ἀλογήματος. πολλὰ γὰρ φάσας [e] παυεργήσας τῷ τύχῃ, πρὶν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν περαιωθῆναι, καὶ χεῖτα χειμῶνος ὥρᾳ πλέοντα, σφαδάζοντ' ἤδη κατεῖχε τὸ [g] ὀργή.

γ'. Συνιόντες δὲ οἵτε ἡγεμόνες καὶ οἱ στρατῶται καθ' ἑταιρείας, φανερῶς ἤδη μεταβολὴν ἐβουλεύοντο, καὶ διαγανακτοῦντες ἐβόων, "[h] ὡς ὑπὲρ τὴν Ρώμης στρατῶται τρυφῶντες, καὶ μηδὲ ἀκούειν πολέμου φήμην ἀνεχόμενοι, "ἀλαχειροτονήσουσιν οἷς βούλονται τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τοὺς "ἐλπίδα λημμάτων ἀποδεικνύουσιν αὐξοκράτορας· αὐ- "τοὶ δὲ ἀλλ' τοσοῦτον κεχωρικότες πόνων, καὶ γηρῶντες "ἐπὶ τοῖς κράνεσιν, ἑτέροις χαρίζονται τὴν ἐξουσίαν, ἣ "ζῶντα τὰ ἀξιώτερον ἄρχειν αὐτοῖς ἔχοντες. [k] τίνα "δικαιότερον ποτὲ τὴν εἰς αὐτὸν εὐνοίας [l] ἀποδώσειν ἀμοι- "βὴν, εἰ τῷ νῦν καταπρόκειται; τοσούτῳ δὲ [m] Οὐε- "σπασιανὸν [n] ἡγεμονεύειν Οὐϊτελλίου δικαιότερον, ὅσῳ καὶ "αὐτὸν τὰ ἐκεῖνον ἀποδεξάντων. ἐπεὶ καὶ μακροτέρους "τὰ ἀπὸ Γερμανίας διατριβὰς πολέμους, οὐδὲ τὰ ἐκεῖ- "νον καταγόντων καὶ τύραννον [o] ἤπιόν τοῖς ὅπλοις "ἀγωνιῶν δ' ἐνδώσειν οὐδέν. ἐπεὶ καὶ τῷ σύγκλητον, ἢ "τὰ Ρωμαίων δῆμον ἀνέξεσθαι τὰ Οὐϊτελλίου λαγνείας, "ἀντὶ τὰ Οὐεσπασιανοῦ σωφροσύνης· ἐπεὶ ἀντὶ μὲν ἡγε- "μόνα ἀγαθὸν τύραννον ὠμόταζον, [p] ἄπαιδα δὲ ἀντὶ "πατρὸς [q] αἱρεῖσθαι [r] τοσοῦτο. μέγιστον γὰρ δὴ τοῖς "ἀσφάλειαν εἰρήνης εἶναι τοῖς γηρώσιν τὸ βασιλέων ὑπερο- "χάς. εἴτε οὖν ἐμπειρίᾳ γήρως τοσοῦτον ὃ ἄρχειν, "Οὐεσπασιανὸν αὐτὸν ἔχειν, εἴτε νεότητι ἀλκῇ, Τί- "τον· καρπίσασθαι γὰρ τῆς ἀφ' ἑκατέρων ἡλικίας ὃ "ὠφέλιμον. χορηγήσειν δὲ ἐκ μόνοι αὐτὸν τότε τῷ "[s] ἰσχὺν τοῖς ἀποδειχθεῖσιν, [t] ἅτε τὰ τάγματα καὶ "τὰς ἐκ τὴν βασιλέων συμμαχίας ἔχοντας, ἀλ- "λὰ καὶ συνεργήσειν τότε τοῖς ἐν πάντα, καὶ "τῆς Εὐρώπης ὅσα τὴν ἀπὸ Οὐϊτελλίου φόβων κεχω-

spatiis militi destinatis, Romam universam pro castris habebat, omnemque domum armatis opplevit. Illi autem cum Romanorum divitias oculis rebus ejusmodi insuetis conspexissent, & undique circumfusi essent argenti aurique splendore, vix cupiditatem continebant, ne ad rapinas se converterent, suisque desideriis obstantes occiderent. Et in Italia quidem ita se res habebant. *castra facit & militibus opplet.*

2. Vespasianus autem, cum, omnibus in vicinia Hierosolymorum eversis, Cæsaream revertisset, audit tumultus Romæ ortos esse, & Vitellium factum imperatorem. id quod etiam ipsi, licet imperium pati æque ac bene imperare posset, indignationem commovit; eumque, qui in imperium tanquam desertum furore incitatus erat, dominum quidem dedignabatur: dolore autem percitus cruciatum ferre non poterat, neque aliis vacare bellis cum patria vastaretur. Veruntamen quantum ira impellebatur ad ulciscendum, tantum cogitatio de locorum intervallo eum reprimebat. nam quod multa fortuna versatilis posset nova facere, priusquam ad Italiam, præsertim hyemis tempore, trajecturus esset, hoc ipsum jam crescentem iracundiam cohibebat. *Vespasianus ægre fert Vitellium imperatorem.*

3. Duces autem militesque per sodalitia coëuntes aperte jam de mutatione consultabant, & cum indignatione vociferabatnur, "Quid est quod milites Romæ constituti, & "in deliciis agentes, quique ne famam quidem "belli audire sustinent, imperium pro lubitu "designarent, & spe quæstus imperatores crea- "rent; ipsi vero post tot labores exactos, & "sub galeas senescentes, aliis condonarent po- "testatem, idque cum apud se digniorem ha- "beant qui imperet. quam justiorem unquam "ipsius in eos benevolentiæ gratiam referent, "si hanc quæ nunc penes ipsos est omiserint? "Tanto autem Vespasianum quam Vitellium "imperare justius est, quanto illis, qui eum "declararunt, ipsi præstant. non enim se mi- "nora pertulisse bella, quam qui in Germania "*militarunt*; neque illis, qui tyrannum inde "deducunt, in armis deteriores esse. Nihil au- "tem opus fore dimicatione. non enim Se- "natum, populumve Romanum libidines Vi- "tellii, vice pudicitiæ Vespasiani, laturos esse; "neque pro bono imperatore tyrannum cru- "delissimum, aut liberis carentem pro patre "præsidem electuros. etenim maxime ad pa- "cis securitatem facere, veram in regnantibus "præstantiam. Ergo sive senectutis experien- "tiæ debeatur imperium, habere se Vespasia- "num, sive adolescentiæ viribus, Titum; ex "amborum enim ætate quod sit commodum "decerpturos. ipsos vero non solum vires iis "tunc suppeditaturos esse, quos declaraverint, "ut qui tres legiones regumque habeant auxi- "lia; sed & ad ipsorum societatem perductu- "ros esse omnia quæ ad orientem & quicquid "Europæ extra metum Vitellii constitutum est, *Milites etiam cum indignatione mentionem de Vitellio excipiunt.*

a Τραπέζῃ Big. b Κατὰ Ῥώμην Big. c Illud μὲν ὡς Cod. Voss. d Προσχολεῖν Bod. & Voss. e Καταμεργήσαντα Big. f Τὴν deest Big. g Ὁρμὴν Big. h Ita Big. οἱ μὲν ἐπὶ in Editis Aliisque. i Ἑαυτοῖς Big. αὐτοῖς in Editis. k Ὡς τινα δικαιότερον μίσους &c. Voss. & Bod. Ὡ τινα δίκ. Big. l Ἀναδώσειν Big. m Ἡγεμόνα Big. n Ἡπίᾳ Vat. o Ita lego & distinguo antea, τοῖς ἔπλοις ἀγῶνα. εὐδώσειν ἢ ἐδίν. p Non quasi orbus aut prole destitutus esset Vitellius, sed quod liberos non haberet qui rerum gubernaculis admoveri possent. Verum παῖδα exhibent sex libri MSS. q Αἱρεῖσθαι Big. & Bunb. r Sic in plerisque MSS. antea erat τοῖς ζῶντα, nullo plane sensu. s Ἀρχὼ in margine Cod. Gall. t Οπ τρία, & mox ἴσχυσε Big. & Vat.

"est, atque insuper qui in Italia sese eis ad-
"jungerent, Vespasiani fratrem aliumque fi-
"lium, quorum alterum quidem multos juve-
"nes dignitate præstantes sociatum ire, alteri
"vero etiam urbis commissam esse custodiam;
"id quod magni momenti est ad imperium ca-
"pessendum. In summa si ipsi moras necte-
"rent, Senatum fortasse eum creaturum *im-*
"*peratorem*, quem *imperii* conservatores mi-
"lites dehonestarunt.

Milites Vespasianum salutant imperatorem.

4. Hujusmodi verba in circulis inter se faciebant milites: deinde congregati seque invicem adhortati, Vespasianum declarant imperatorem, eumque obsecrabant ut imperium in periculo constitutum servaret. Illi autem olim quidem curæ erat rerum summa, cæterum de imperio minime cogitaverat; factis quidem suis *præclaris* semet dignum *qui imperet* existimans, privatæ vero vitæ securitatem præferens clarioris fortunæ periculis. Refraganti autem magis instabant tribuni, & milites strictis ensibus circumfusi eum interficere minabantur, ni vellet cum dignitate vivere. Multum autem illis reluctatus, ut imperii molem suis è cervicibus depelleret, tandem, cum illis persuadere non posset, cedit iis qui *imperatoris nomine* eum salutaverant.

Atque egre iis cedit Vespasianus.

XI.

Vespasianus, se & rerum gubernaculis admovens, Ægyptum & Alexandriam beneficio Tiberii Alexandrini occupat.

5. Jam vero Muciano cæterisque tribunis ut semet pro imperatore gereret eum hortantibus, atque reliquo exercitu eum inclamante ut ipsos in hostes quoscunque infestos duceret, primo rebus Alexandrinis occupandis procurandisque intentus erat, ut qui norit maximam partem imperii esse Ægyptum, quod frumentum suppeditet, (qua re potitus, Vitellium imperio, si illud ad se vi traheret, deturbaturum esse sperabat; non enim *eum* toleraturum esse populum Romæ esurientem) quodque duas apud Alexandriam legiones sibi adjungere cupiebat. Quin & cogitabat propugnaculo sibi fore illam regionem adversus incerta fortunæ. Nam & terra difficilis accessu, marique importuosa est: ab occidente quidem loca arida Libyæ *sibi* prætensa habet; à meridie vero Syenen quæ eam ab Æthiopia dirimit, & invias navibus *Nili* fluvii cataractas; itemq; ab oriente mare Rubrum ad Copton *civitatem* usq; diffusum, à septentrione vero munimentum habet terram ad Syriam usque protensam, & pelagus quod dicitur Ægyptium, portubus ubique destitutum. Ita quidem Ægyptus ex omni parte munita est. Inter Pelusium vero & Syenen per duo millia stadiorum porrigitur, atque à Plinthine in Pelusium navigatio est stadiorum trium millium & sexcentorum. Nilus autem ad urbem usque Elephantinen vocatam navigatur: ultra quam cataractæ, de quibus diximus, progredi non sinunt. Portus autem Alexandriæ, etiam mari tranquillo, navibus aditu difficilis est. etenim angustus ejus est introitus, saxisque sub mari latentibus à cursu directo deflexus. & læva quidem ejus pars brachiis septa est arte fabricatis: à dextra vero insula Pharus appellata objicitur, turrim

Descriptio Ægypti.

Portus Alexandrinus qualis.

"εισαν, καὶ τὰς ὅτι τῆς Ἰταλίας δὲ συμμάχους,
"ἀδελφὸν Οὐιτασιανῦ καὶ παῖδα ἕτερον, [a] ὧν ⟨illegible⟩ μὲ
"προσθήσεσθαι πολλοὺς τῷ οἰ ἀξιώματι νέων, ⟨illegible⟩
"δὲ καὶ τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν πιστεῦσθαι,
"μέρος οὐκ ὀλίγον εἰς ἐπιβολὴν ἡγεμονίας. καθό-
"λου τε ἂν βεβαιώσειν αὐτοὶ, τάχα τῷ σύγκλη-
"τον ἀποδείξειν ⟨illegible⟩ ὑπὸ τῶν σωτηρικότατον πρα-
"γμάτων ἀπεμόχθησον.

ε'. Τοιαῦτα τῶν συμφορὰς ⟨illegible⟩ πρατιῶται διελά-
λουν· ἔπειτα συναθροισθέντες, καὶ ⟨illegible⟩ξακροτήσαντες
ἀλλήλους, ἀναρρηύουσι ⟨illegible⟩ Οὐιτασιανὸν αὐτοκράτορα,
καὶ σώζειν τὴν κινδυνεύουσαν ἡγεμονίαν παρεκάλουν.
τῷ δὲ φρονεῖν μὲν ἐπὶ πάλαι περὶ τῶν ὅλων, ὅτι γε
μὴν αὐτὸς ἄρχειν [b] προῄρητο, τοῖς μὲν ἔργοις ἑαυτὸν
ἄξιον ἡγούμενον, προκρίνειν δὲ τῶν ὀλαμπρότητι
κινδύνων τὸν [c] ἰδιώτας ἀσφάλειαν. ἀρνουμένῳ δὲ
μᾶλλον ⟨illegible⟩ ἡγεμόνες [d] ἐπικεῖντο, καὶ προσχήματες οἱ
πρατιῶται ξιφήρεις ἀναιρεῖν αὐτὸν ἠπείλουν, εἰ μὴ βέ-
λοιτο ζῆν ἀξίως. πολλὰ δὲ πρὸς αὐτοὺς [e] ἀμφισταιά-
σαντι ἐξ ὧν διαθεῖτο τὴν ἀρχὴν, τελευταῖον, ὡς οὐκ
ἔπειθεν, εἶκε τοῖς ὀνομάσασι.

ς'. Περιεπομένων δὲ αὐτὸν ἤδη Μυκιανῦ τε καὶ τῶν ἄλ-
λων ἡγεμόνων εἰς αὐτοκράτορα, καὶ τῶν ἄλλης πρατιᾶς
ἄγειν βοώσης αὐτὸν ὅτι πᾶν τὸ ἀντίπαλον, αὐτὸς προ-
τὸν τῶν ἀπ' Ἀλεξανδρείας ἔσχατο προσμάτων, εἰδὼς πλεῖ-
στον τῆς ἡγεμονίας μέρος τὴν Αἴγυπτον οὖσαν ἀφ' τὴν ὧν
σίτου χορηγίαν· ἧς κρατήσας, εἰ [f] παρέλκοι ἡ βία, καθαι-
ρήσειν ἤλπιζεν Οὐιτέλλιον, ἢ δὲ ἀνίξεσθαι [g] προσῆκεν
ὅτι Ῥώμης ὁ πολίτης· τά δύο τε ὅτι τῆς Ἀλεξανδρείας
τάγματα [h] προσαποστήσασθαι βουλόμενος. ὑποψιῶντο δὲ
καὶ πρόβλημα τὴν χώραν ἔχειν τῶν ὑπὸ τῆς τύχης ἀδή-
λων. ἔστι δὲ κατά τε γῆν δυσπρόσβολον, καὶ τὰ [i] πρὸς
θάλασσαν ἀλίμενος· ἧς μὲν ἑσπέρας προβέβληται τὰ
ἄνυδρα τῆς Λιβύης, καλὰ δὲ μεσημβρίαν τὴν διορίζουσαν
ἀπὸ Αἰθιόπων τὴν Συήνην καὶ τὰς ἀπλώτους ὑπὸ πο-
ταμῶν καταράκτας, ἀπὸ δὲ τῆς ἀναβολῆς [k] ἔστι τῆς ἐρυθρᾶς
θαλάσσης [l] ἀναχωμένη μέχρι Κοπτοῦ, βόρειον δὲ τεῖ-
χος αὐτῇ ἥπτε μέχρι Συρίας γῆς, καὶ ὁ καλούμενος
Αἰγύπτιος πέλαγος, πᾶν ἄπορον ὅρμων. [m] τετύχηται
μὲ ὕπτιος ἡ Αἴγυπτος πάντοθεν. ὁ μεταξὺ δὲ Πηλου-
σίου καὶ Συήνης μῆκος αὐτῆς σταδίων διακοσίων, [n] ὅ,τε ἀπὸ
τῆς Πλινθίνης ἀνάπλους εἰς ὁ Πηλούσιον, σταδίων τρισχι-
λίων ἑξακοσίων. ὁ δὲ Νεῖλος ἀναπλεῖται μέχρι τῆς
Ἐλεφαντίνης καλουμένης πόλεως, ὑπὲρ ἣν ἐμφράττουσι κα-
τόπιν χωρεῖν ὡς προειρήκαμεν καταράκται. δυσπρόσ-
ιτος δὲ λιμὴν ταυτὶ, καὶ κατ' εἰρήνην, Ἀλεξανδρείας.
στενός τε γὰρ εἴσπλους, καὶ πέτραις ὑφάλοις, ἡ ἐπ' αὐτὸν
καμπτόμενος δρόμου. καὶ ὁ μὲν ἀριστερὸν αὐτῆς μέ-
ρος πέφρακται χειροποιήτοις σπέλεσιν· ὁ δεξιὰ δὲ ἡ
προσαπορρηγνυμένη Φάρος νῆσος [p] πρόκειται, πύργον
ἀνέχουσα

[a] Ὧν τῶν μὲν *Big.* & *Ruf.* [b] Ita *Big.* & *Gall.* προῃρῆτο in *Editis Aliisque.* [c] Ἰδιωτείας *Big.* & *Gall.* [d] Προσίκειτο *Big.* [e] Διαταμφιάζοντι *Big.* [f] Ita *Big. Gall. Vat.* & *Voss.* in *Rufini* verbione *eaque si positus esset, vi quoque, si perstares, Vitellium dejiciendum sperabat.* παρελθοι in *Edein Aliisque.* [g] Πέσοις *Vat.* & *Gall.* [h] Προαποστήσας *Big.* [i] Πρὸς ἡλίου *Big. Vat.* & *Voss.* [k] Antea ἐστὶ erat. *quod si cui displicerat ita, legat* ἴσχει. [l] Sic *Big* & *Ruf.* ἀναχωμένη in *Editis Aliisque.* Mox, cum Coptus urbs maritima non fuerit, est qui suspicatus locum esse mendosum. [m] Τετείχιστο *Voss.* [n] In *Cod. Big.* ὁ ὃ λέγει τ πλ. [o] Perperam καμπτύμενον in *Editis* & *aliquot MSS.* [p] Ita *Big.* & *Ruf.* προκειται in *cæteris.*

[a] Eo

ἀνέχυσα μέγιστον, [a] ὀκπυρσύονται τοῖς καταπλέουσιν ὅτι τεσσαράκοντα σταδίους, ἂς ὁ νυκτὶ πόρρωθεν ὁρμίζοντος πρὸς τὴν δυσχέρειαν ὃ καταπλοῦς. τὸν δὲ λιμένα τὴν νησίδα [b] καταβεβλημένοι χειροποίητα τείχη μέγιστα· περιφραττόμενον δὲ τούτοις ὁ πέλαγος, ἢ τοῖς ἄντικρυς ἔρχεσιν [c] ἀμφιγυμένον, ὀκπεραχωύει τὴν πόρον, ἢ σφαλερὸν διὰ στενῶν τὴν εἴσοδον ἀπεργάζεται. ὁ μέντοιγε λιμὴν ἔνδον ἀσφαλέστατος, ἢ τεσσαράκοντα σταδίων ὁ μέγιστος, εἰς ὃν τάττε λειπομένη τὴν χώραν πρὸς εὐδαιμονίαν καταίρει, ἢ τὰ θεοσδόντα τοῦ ἔθνους ἀγαθὰ εἰς πᾶσαν μερίζεται τὴν οἰκουμένην.

ε'. Ἐφίετο μὲν οὖν εἰκότως τοῦ [d] Ἰούδα περιγράτων Οὐεσπασιανὸς εἰς βεβαίωσιν τῆς ὅλης ἡγεμονίας. ὑπέστελλε δ' οὖν εὐθὺς τῷ δεσπότῃ τιμὴ Αἰγύπτιον καὶ τιμὴ Ἀλεξάνδρειαν Τιβερίῳ Ἀλεξάνδρῳ, δι' ὧν ὁ τῆς γραπτῆς περιῆγμον, καὶ ὡς αὐτὸς, ὑπὸ δὺς ἀναγκαίως ὁ βάρος τῆς ἡγεμονίας, συνεργὸν αὐτὸν καὶ βοηθὸν περιλαμβάνει. [e] περιαγγέλλει δὲ τιμὴ ὑπατικὴν Ἀλεξάνδρῳ, [f] ἅμα περιῆγμον τάττε τάγματα καὶ τὸ πλῆθος εἰς αὐτὸν ὄρκωσεν. ἑκάτεροι δὲ ἀσμένως ὑπήκουσαν, τιμὴ ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς ὡς τῆς ἐγγὺς γραπτῆς εἰδότες. καὶ ὁ μὲν πεπιστευμένος ἤδη τὰ περὶ τιμὴ ἀρχὴν, περιαπεδάζετο αὐτῷ καὶ τὰ πρὸς τιμὴ ἄφιξιν. τάχιον δὲ ὑπατείας διήγγελλον αἱ φῆμαι ἢ ὅτι τῆς ἀναστολῆς αὐτὸν κρείττονα, καὶ πᾶσα μὲν πόλις ἑώρταζεν, εὐαγγέλια δὲ καὶ θυσίας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπετέλει. τὰ δὲ κατὰ Μυσίαν καὶ Παννονίαν τάγματα, μικρῷ πρόσθεν κεκινημένα πρὸς τιμὴ Οὐϊτελλίου τόλμαν, μείζονι χαρᾷ Οὐεσπασιανῷ τιμὴ ἡγεμονίαν ὤμνυον. ὁ δὲ ἀναζεύξας ἀπὸ Καισαρείας εἰς Βηρυτὸν [g] παρῆν, ἔνθα πολλαὶ μὲν ἀπὸ τῆς Συρίας αὐτῷ, πολλαὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν πρεσβεῖαι συνῆντων, στέφανοι πρὸ ἐχόντων πόλεων, καὶ [h] συγχαρητικὰ προσφέρουσαι ψηφίσματα. παρῆν δὲ καὶ Μουκιανὸς ὁ τῆς ἐπαρχίας ἡγεμών, τὸ περῆγμον τοῦ δήμου καὶ τοὺς κατὰ πόλιν ὄρκους ἀπαγγέλλων.

λη'. ζ. Περιχαρὴς δὲ πανταχῇ κατὰ νοῦν τῆς τύχης, καὶ τῶν πραγμάτων συνευτυχούντων οὐκ πλείστῳ μέρει, ἤδη παείσατο τῷ Οὐεσπασιανῷ νοεῖν, ὡς ὑ δίκα δαιμονίᾳ προνοίᾳ ἅψαιτο τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ δικαία τις εἱμαρμένη [i] φέροι ὃ κρατεῖν τοῦ ὅλου ἐπ' αὐτόν. [k] ἀναμιμνήσκεται γὰρ τά τε ἄλλα σημεῖα, πολλὰ δὲ αὐτῷ ἐνυπνίου πανταχῇ, προφαίνοντα [l] τιμὴ ἡγεμονίαν, καὶ τὰς τοῦ Ἰωσήπου φωνὰς, ὃς αὐτὸν ἔτι ζῶντα Νέρωνα αὐτοκράτορα προσειπεῖν ἐθάρρησεν. ἐξεπέπληκτο δὲ καὶ ἄνδρα δεσμώτιν ἔτι ὄντα παρ' αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενος Μουκιανὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι καὶ φίλοις, πρῶτον μὲν αὐτῷ τὸ δραστήριον ἐδιηγεῖτο, καὶ [m] ὅσα τοῖς Ἰωταπάτοις δι' αὐτὸν [n] ἐκαμεν-

maximam sustinens, quæ ad ccc usq; stadia lumen eò appellentibus emittit, * ut nocte procul *à portu in anchoris* stationem habeant ob navigandi difficultatem. Circa hanc autem insulam manuum opera moles exstruuntur maximæ: quibus allisum pelagus, & adversis septis circumfractum, asperiorem facit transitum, ingressumque per angustias reddit periculosum. Intus tamen portus ipse tutissimus est, & xxx stadiorum amplitudinis, in quem & ea devehuntur quæ terra ista ad felicitatem desiderat; & quicquid è bonis illius propriis redundat per totum terrarum orbem distribuitur. *Pharus describitur.*

6. Adeoque minime quidem mirandum est, Vespasianum rerum istarum potiri quæsisse, ad totius imperii firmamentum. Proinde statim ad Tiberium Alexandrum, qui Ægyptum & Alexandriam administrabat, literas mittit, quibus indicabat & militum promptam in se voluntatem, & quod ipse, ex necessitate onus imperii subiens, ipsum administrum & adjutorem sibi assumeret. Alexander autem, cum prælegisset literas, prompto statim animo & legiones & populum ad fidem ei præstandam jurejurando adegit. id quod ab utrisque lubenti animo factum est; ut qui viri virtutem norint ex rebus illius ductu in vicinia gestis. Atque ille quidem, cum jam sibi credita essent quæ ad imperium spectabant, quæ *ejus* etiam adventui necessaria erant *omnia* præparabat. Cinius autem quam existimari potuit fama nuncupabatur in oriente *Vespasianum* esse imperatorem: & omnis quidem civitas dies festos agebat, necnon & nuncii præmia dabat, & sacra pro ejus salute faciebat. Legiones autem apud Mysiam & Pannoniam, paulo ante ob Vitellii audaciam in tumultus concitatæ, majore cum gaudio imperium Vespasiano jurejurando confirmabant. Ille vero profectus Cæsarea Berytum veniebat, ubi multæ quidem è Syria, insuper & multæ ab aliis provinciis legationes ei obviam factæ sunt, coronas & gratulatoria decreta à singulis civitatibus afferentes. Quin & Mucianus aderat provinciæ præses, pronam in eum populorum voluntatem & juramenta ei jurata annuncians. *Ad Tiberium Alexandrum literas mittit Vespasianus.* *Is sese Vespasiano adjungit.* *Ut & Mucianus Syriæ præses.*

7. Cum autem ubique votis illius obsecundaret fortuna, resque omni fere ex parte ad illum propenderent, tum cogitare cœpit Vespasianus, quod non sine Dei providentia manum admoverit imperio; sed justa quædam fati ratio ad eum circumduxerit rerum omnium principatum. Sibi enim in memoriam veniunt & alia signa (nam multa ipsi contigerant imperium præmonstrantia) quæque ei dixerat Josephus, qui vivente adhuc Nerone ausus est eum appellare imperatorem. Attonitus autem hærebat, quod hominem adhuc in vinculis apud se teneret; advocatoque Muciano cum aliis tribunis & amicis, primum quidem ejus strenuitatem enarrabat, quantumque in Jotapatis *expugnandis* propter ipsum laborasset: deinde *Vespasiano in memoriam veniunt quæ imperium ei præmunciabant.* *Interque cætera Josephi vaticinationes.*

XII.

a Eo modo *Big.* ὀκπυρσύουσι in *reliquis.* b Κατεβέβληται *Big.* c Ita lego ex conjectura. ἰφιγνυμένον *Baſ.* & *Gen.* ἀφιγνύμενον *Big.* & *Gall.* Adhuc dubito annon rectius legeretur ἰπιγνύμενον, quippe *fractum* vertit *Ruf.* d Ταύτης *Big.* e Περιαγγέλλει *Voſſ.* f Illud ἅμα non agnoscit *Big.* & commode satis abesse potest. g Παραγίνεται *Voſſ.* h Συγχαρητικὰ *Big.* i Περιέχοιτο τὸ κρ. *Big.* ἐφείποιτο τὸ κρ. *Voſſ.* k Ita *Big.* & *Voſſ.* ἀναμιμνήσκεται in *Editis Aliiſque.* l Eo modo *Big.* τιμὴ τὴν ἡγεμ. in *cæteris.* m Ὅσα ἐφεῖτο τοῖς *Big.* n Ἐκαμεν *Big.* & *Voſſ.* non ita *Ruf.* cum *aliis.* * Ut nocte quam longissime difficultatem applicandarum navium præcaverent, *Ruf.*

De Joſepho vinculis eximendo deliberatur.

deinde vaticinationes, quas ipſe quidem tunc ſuſpicatus eſt timoris cauſa confictas, tempus autem rerumque eventum divinas eſſe demonſtraſſe. Tumque "inhoneſtum eſſe, ajebat, ut "qui ſibi anguraſſet imperium, vociſque Dei "miniſter *ac nuncius* exſtitiſſet, adhuc captivi "loco haberetur, vinctique fortunam ſubiret." Cumque Joſephum vocaſſet, ſolvi jubet. Sane hoc facto alii quidem tribuni, ex ea gratia, quam alienigenæ retuliſſet, præclara etiam de ſe ſperanda eſſe arbitrabantur. Titus vero, qui patri aderat, "Juſtum eſt, inquit, ô pater, "una cum ferro etiam probro Joſephum ſolvi. "perinde enim erit ac ſi nunquam vinctus fuiſ- "ſet, cum vincula non ſolverimus ſed diſſe- "cuerimus." quod utique in eos uſurpatur qui per injuriam vincti ſunt. Eadem Veſpaſiano placebant: & quidam in medium prodiens ſecuri catenam diſſecuit. Joſephus autem, pro his quæ prædixerat, exiſtimationis illæſæ præmio donatus, de futuris jam dignus, cui crederetur, habebatur.

Securi catena diſſecatur.

ἔπειτα τὰς μαντείας, ἃς αὐτὸς μὲ ὑπώπτευσε πέπλασμα ϑεοῦ δίκης, ἀποδεικνῦται δὲ ἐκεῖνα καὶ τῶν πραγμάτων θεία. "ἀρχεῖν οὖν, ἔφη, "προσηκόντως μοι τῷ ἀρχίω, καὶ ἀβέβαιον τῆς "ϑεοῦ φωνῆς, ἔτι αἰχμαλώτου τάξιν, ἢ δεσμώτου τύ- "χην ὑπομένειν." καὶ καλέσας Ἰώσηπον, λυ- θῆναι κελεύει. τοῖς μὲν οὖν ἡγεμόσιν, ὡς τῆς εἰς Ἕλληνας ἀμοιβῆς, χαριτοῦσθαι καὶ δεῖν αὐτοῖς ἐλπί- ζειν παρῆν. σωσὰν δὲ τὸν πατέρα Τίτος, "δίκαιον, ὦ "πάτερ, ἔφη, τὸν Ἰώσηπον καὶ ὄνειδος ἀφαιρεῖσθαι σὺν "τῷ σιδήρῳ, γένοιτο γὰρ ὅμοιος τῷ μὴ δεδέσθαι τὴν ἀρ- "χὴν, ἂν αὖϑις μὴ λύσωμεν, ἀλλὰ κόψωμεν τὰ δεσμά. τοῦτο γὰρ ὅτι τῶν μὴ δέντων δεδέσθαι φέρεται. συνε- δόκει δὲ ταῦτα, καὶ παρελθών τις πελέκει διέκοψε τὴν ἅλυσιν. ὁ δὲ Ἰώσηπος εἰλικρὼς ἐδεῖτο τοῦ προειρημένου γέρως τῆς ὀρθημίας, ἤδη καὶ τοῦ μελλόντος ἀξιό- πιστος ὤν.

XIII. CAP. XI. ΚΕΦ. ια'. μ'.

Quod, Vitellio victo & interempto, Veſpaſianus Romam contendit, & filius ejus Titus reverſus eſt Hieroſolyma.

Οτι, Οὐϊτελλίου ἡττηθέντος καὶ ἀναιρεθέντος, Οὐεσπασιανὸς εἰς Ῥώμην ὥρμησεν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Τίτος ὑπέ- στρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

Veſpaſianus in Italiam Mucianum mittit.

VEſpaſianus autem, cum reſponſum legationibus reddidiſſet, & juſte pro cujuſque meritis præfecturas ſingulis aſſignaſſet, Antiochiam pervenit. Atque ſecum cogitans quò primum ſe verteret, magis è re ſua eſſe judicabat, quæ Romæ agerentur curare, quam Alexandriam contendere, quod illam quidem ſibi firmam videret, res autem Romanas à Vitellio perturbatas. Mittit igitur in Italiam Mucianum cum multis equitum peditumque copiis. Ille verò, hyeme adulta navigare veritus, pedeſtri itinere per Cappadociam & Phrygiam ducit exercitum.

Οὐεσπασιανὸς δὲ ταῖς πρεσβείαις χρηματίσας, καὶ καταστήσας ἑκάστοις τὰς ἀρχὰς δικαίως καὶ κατ' ἀξίαν, εἰς Ἀντιόχειαν ἀφικνεῖται. καὶ βουλευόμενος ποῖ χρὴ τρέπεσθαι, πρότερον τῆς εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁρμῆς τὰ κατὰ Ῥώμην ἔχειν, ἢ τὴν βέβαιον δοῦναι ὁρᾶν, τὰ δὲ ὑπὸ Οὐϊτελλίου ταραττό- μενα. πέμπει δὴ Μουκιανὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἄνδρα ἱππέων τε καὶ πεζῶν συχνὰ δυνάμει. ὁ δὲ κατὰ τὸν χειμῶνος ἀκμὴν δύσας ὁ πλεῖν, πεζῇ τὴν τραπὰν ἦγε κατὰ Καππαδοκίας καὶ Φρυγίας.

Antonius Primus contra Vitellium proficiſcitur.

2. Inter hæc autem & Antonius Primus, cum legione tertia ex iis quæ in Myſia erant (illam enim regebat provinciam) cum Vitellio acie congredi properabat. At ipſi occurſurum cum magna manu Cæcinnam mittit Vitellius, multum viro huic fidens, quod Othonis copias fuderat. Ille vero Roma quam celerrime proficiſcens circa Cremonam Galliæ offendit Antonium. Illa enim urbs eſt in finibus Italiæ. Cum autem illic conſpexiſſet hoſtium multitudinem bonumque *eorum* ordinem, prælio quidem cum illis congredi non audebat; diſceſſum autem periculoſum reputans, de proditione deliberabat. Convocatis igitur centurionibus & tribunis ſibi ſubditis, ut tranſirent ad Antonium ſuadebat, Vitellii quidem res deprimens, Veſpaſiani autem vires extollens; diceſque, "illum nomen imperii tan- "tum, hunc vero poteſtatem habere, illiſque "ſatius eſſe gratia anticipare neceſſitatem, "cumque foret ut armis ſuperarentur volun- "tate periculum prævenire. Nam Veſpaſia- "num quidem bene poſſe ſine illis etiam reli-

Cæcinna ei occurſurus ad Antonium tranſire meditatur.

Β'. Ἐν δὲ τούτῳ ὁ Ἀντώνιος Πρῖμος, ἀναλαβὼν τὸ τρίτον τάγμα τῆς ἐν Μυσίαν, ἔτυχε δὲ ἡγεμονεύων αὐτόθι, Οὐϊτελλίῳ ἀνθιλαξόμενος ἠπείγετο. Οὐϊτέλλιος δὲ αὐτῷ συναντήσοντα μὲν πολλῆς δυνάμεως Καικίναν ἐκ- πέμπει, μέγα θάρρων τῷ ἀνδρὶ, διὰ τὴν ἐπ' Ὄθωνι νίκην. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἐλαύνων διὰ τάχους περὶ Κρεμῶνα τῆς Γαλατίας τῆς Ἀντώνιον καταλαμβάνει. μεθόριος δέ ἐστιν ἡ πόλις αὕτη τῆς Ἰταλίας. καταβὰν δὲ ἐκεῖϑεν ὁ πλῆϑος τῶν πολεμίων ἐν τῇ εὐταξίαι, συμβάλλειν μὲν οὐκ ἐθάρρει· σφα- λερὰν δὲ τὴν ἀναχώρησιν λογιζόμενος, προδοσίαν ἐβουλεύετο. συναγαγὼν δὲ τοὺς ὑφ' αὐτὸν ἑκατοντάρχας καὶ χιλιάρχους, εἶπε μεταβῆναι πρὸς τὸν Ἀντώνιον, παρεινῶν μὲν τὰ Οὐϊ- τελλίου πράγματα, τὴν Οὐεσπασιανοῦ δὲ ἰσχὺν ἐπαίρων· "ἐν παρ' ᾧ μέν ἐσι), λέγων, μόνον τὴν ἀρχῆς ὄνομα, παρ' ᾧ δὲ "τὴν δύναμιν, καὶ αὐτοὺς δὲ ἥττονας πολέμου "τὴν ἀνάγκην ποιῆσαι χάριν, καὶ μᾶλλον ἂν ἥδεσθαι τοῖς "ὅπλοις ταῖς γνώμαις τὸν κίνδυνον φθάσαι. Οὐεσπασια- "νὸν μὲν γὰρ ἐκβιῶν ἐσι) χωρὶς αὐτῆς πεπαθήσεσθαι "καὶ

a Πρὸς τὴν ἀλλ. *Big* b Σαωδίνην *Big.* c Τραπὸς *Bud.* & *Rhed.* d Βιτέλλιον *Big.* e Κατὰ τὴν Μοσίαν *Big.* f Κεκίλιον Αλίε- νον *Big. Lipſ. Vat. Gall.* & *Bod.* g Τὰνδρὶ *Big.* h Ita *Big.* Γαλλίας in *Editis Aliiſque.* i Ita *Vat. Big* & *Voſſ.* συμβαλεῖν in *ceteris.* k Ita *Big.* ὑπ' αὐτὸν in *reliquis.* l Ἀμεῖνον εἶναι *Big.* m Eo modo *Big.* ἐκβιῶν ἐσι) χωρὶς in *Editis Aliiſque.* n Πραττεσ- θαι *Big.*

a Κεκίλιον

"ἡ τὰ λείποντα, Οὐϊτέλλιον δὲ σὺν αὐτοῖς τη-
"ρῆσαι τὰ ὄντα.

γ'. Πολλὰ τοιαῦτα λέγων ἔπεισε, καὶ τοὺς τ Αντώνιον αὐτομολῆ μᾶλλον ἢ δυνάμενος. ὁ δὲ αὐτῆς νυκτὸς ἐμπίπλαι μετάνοια τοῖς στρατιώταις, καὶ δέος ὑ προπέμψαντος εἰ χρείαν γένοιτο ἀπασάμενοι δὲ τὰ ξίφη, τ [2] Καπίτωλον ὥρμησε λαβεῖν· καὶ ἐπῆλθε τὸ ἔργον αὐτοῖς, εἰ μὴ προαπέδραμον οἱ χιλίαρχοι καθικέτευσε αὐτούς. οἱ δὲ ὑ [b] κλίνην μὲν ἀπέχαλσε· δήσαντες δὲ τ προδότην, οἷοί τε ἦσαν [c] πέμψει Οὐϊτελλίᾳ. ζῶντα ἀκούσας ὁ Πρίμος, αὐτίκα τοὺς στρατίωτας ἀνίστησι, καὶ μὴ τ ὅπλων ἦγεν ἤδη τοὺς ἀποσταίοντας. οἱ δὲ ὑποπτήξαντες τοῖς ὀλίγοις μὲν ἀντέχον, αὐθις δὲ τραπέντες ἔφευγον εἰς τ Κρεμῶνα, καὶ τοὺς ἵππεῖς ἀναλαβὼν Πρίμος [d] τοὺς εἰσόδους αὐτῶν, καὶ ὃ μὲν πολὺ πλῆθος κυκλωσάμενος πρὸ τ πόλεως ἀμφθείρει· τῷ δὲ λοιπῷ συνεπαίσιον, διαρπάσαι ὃ ἄρα τοῖς στρατιώταις ἐφῆκεν. ἔνθα δὴ πολλοὶ μὲν τ ξένων ἔμποροι, πολλοὶ δὲ τ ἐπιχωρίων ἀπώλοντο, ἅπασα δὲ Οὐϊτελλίου στρατιὰ, μυριάδες τρεῖς ἀνδρῶν ἡ διακόσιοι. τ δὲ ἀπὸ τ Μυσίας Αντώνιος τετρακισχιλίους ἀποβάλλει καὶ πεντακοσίους. λύσας δὲ τ Καπίτωλον, πέμπει τοὺς Οὐεσπασιανὸν, ἀγγελοῦντα τὰ πεπραγμένα. [e] καὶ ὡς ἐλθὼν ἀπεδέχθη τε [f] ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τὰ τ προδοσίας οὐδὲν ταῖς πρὸ ἐλπίδος τιμαῖς ἐπεκάλυψεν.

μϚ'. δ'. Ἀνθαίρει δὲ ἤδη καὶ τὴν τ Ρώμην Σαβῖνος, ὡς πλησίον Αντώνιον ἀπαγγέλλει· καὶ συναθροίσας τοὺς τ νυκτοφυλάκων στρατιώτας πάγμαλα, νύκτωρ [g] καταλαμβάνει ὁ Καπετώλιον. ᾗ ἡμέρᾳ δὲ αὖθις πολλοὶ τ ἐπισήμων προσγένοντο, καὶ Δομετιανὸς [h] ὁ μὲν ἀδελφοῦ παῖς, μεγίστη μοῖρα τ εἰς ὃ κρατεῖν ἐλπίδων. Οὐϊτελλίᾳ δὲ Πείμου μὲν ἐλάττων φροντὶς ἦν, [i] πεφύμητο δὲ ἐπὶ τοὺς συναποστάσεως Σαβίνῳ, καὶ ἅμα τ ἔμφυτον ὠμότητα, δι' ὧν αἵματος ὠγινῶς, ὃ στρατιωτικὸν τ συγκατελθὸν αὐτῷ δύναμιν ἐπαφίησι τῷ Καπετωλίῳ. πολλὰ μὲν ἔν τε ζωῖς, καὶ τ ἀπὸ ὃ ἱερῶν μαχόμενοι ἐτολμήθη· τέλος δὲ τῷ πλήθει βιάζοντες οἱ ἀπὸ τ Γερμανίας ὑπερέσχον ὃ λόφου. καὶ Δομετιανὸς μὲν σὺν πολλοῖς τ ὧν πόλει Ρωμαίων, δαιμονιώτερον ἀμφισώζεται· ὃ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἅπαν κατεκόπη, καὶ Σαβῖνος ἁναχθεὶς [k] ἐπὶ Οὐϊτελλιον ἀναιρεῖται, διαρπάσαντές τε οἱ στρατιῶται τὰ ἀναθήματα, τ ναὸν [l] ἐμπιπρῶσι. καὶ μίαν μὲν ἡμέραν εἰσελαύνει μὲν Αντώνιος μᾶλλον τ δυνάμεως, ὑπήντων δὲ οἱ Οὐϊτελλίου, καὶ τυχὴ κατ τ πόλιν συμβαλόντες, ἀπώλοντο πάντες. προέρχεται δὲ μεθύων ὀκτὼ ὃ βασιλεύσας Οὐϊτέλλιος, καὶ δαψιλέστερον ὥσπερ οἱ ἐλάττοις τ ἀσώτου τραπέζης κεκορεσμένος· συρεὶς δὲ ἀφ' ὃ πλήθους, καὶ παντοδαπῆς αἰτίας ἐξυβρισθεὶς, ἐπὶ μέσης τ Ρώμης ἀποσφάττεται, μῆνας ὀκτὼ κρατήσας καὶ ἡμέρας δέκα. ὃν εἰ συνέβη πλείω χρόνον βιῶσαι, ἐπιλιπεῖν αὐτῷ τὴν λαγνείαν τ ἡγεμονίαν οἴομαι. τ δὲ ἄλλων νεκρῶν ὑπὲρ πέντε [m] μυριάδας ἠριθμήθη. ζῶντα [n] δὲ τρίτῃ μηνὸς Απελλαίῳ

"qua ſibi adjicere, Vitellium vero ne cum ipſis "quidem parta tueri & conſervare.

3. Hujuſmodi multa loquutus perſuaſit *eis*, & cum milite transfugit ad Antonium. Eadem vero nocte milites facti pœnitebat, & inde metuebant ne ille *forte* ſuperior eſſet qui ipſos miſerat; eductiſque gladiis interemptum iverunt Cæcinnam. idque feciſſent, niſi tribuni ad pedes provoluti illis ſupplicaſſent. Quamobrem cæde quidem ſe abſtinuerunt: in eo autem erant ut proditorem vinctum ad Vitellium mitterent. Cum iſta audiſſet Primus, ſuos confeſtim excitat, armatoſque ducebat in eos qui defecerant. Illi autem inſtructi ad prælium pauliſper quidem reſiſtebant: mox autem loco pulſi Cremonam perfugiebant. At Primus cum equitibus ſuis omnes eis aditus præcidit, & magnam quidem eorum multitudinem undique circumcluſam ante urbem perimit; adortus autem reliquos, militibus permiſit urbem diripere. in qua hoſpitum quidem multi mercatores, multi etiam indigenarum perierunt, totuſque Vitellii exercitus, virorum xxx millia & ducenti. quin & Antonius eorum quos ex Myſia adduxerat quatuor millia & quingentos amittit. Cæcinnam autem vinculis ſolutum ad Veſpaſianum mittit, rerum geſtarum nuncium. Qui cum *ad eum* veniſſet & ab eo *benigne* exceptus eſt, & proditionis ignominiam ab eo inſperatis honoribus obtectam habuit.

Cæcinnam, cum in eo eſſet ut transfugeret, ad Vitellium mittere cogiuant milites.

Ab Antonio proſligantur.

Cæcinna ad Veſpaſianum miſſus magnis honoribus afficitur.

4. Jam vero animos reſumebat etiam Romæ Sabinus, poſtquam ei nunciatum eſſet appropinquare Antonium; collectiſque vigilum cohortibus nocte occupat Capitolium. Prima autem luce multi nobilium ad eum confluebant, interque eos Domitianus fratris filius, in quo ſpes maxima illis ſita erat victoriæ obtinendæ. At Vitellius quidem de Primo minus ſolicitus erat, incenſus autem in eos qui cum Sabino defecerant, &, pro ingenita crudelitate nobilium ſanguinem ſitiens, militum manum quæ ſecum deſcenderat immittit in Capitolium. Et acriter quidem inter eam illoſque qui templum tenebant audacterque pugnatum eſt: tandem vero Germani, ut qui multitudine ſuperiores, colle potiti ſunt. Domitianus autem cum multis Romanorum nobilium fato diviniori interitum effugiebat, reliqua vero multitudo omnis cæſa erat; & Sabinus ad Vitellium ductus interficitur: militeſque cum donaria omnia diripuiſſent, templum ſuccendunt. Tumque poſtero die Antonius quidem cum exercitu in urbem irruit, eum vero Vitellii milites excipiunt, & tribus in locis commiſſo intra urbem prælio omnes interiere. Cæterum ebrius de palatio prodit Vitellius, & largiter ut in extremis prodigæ menſæ expletus: per populum vero tractus, omnique contumeliarum genere divexatus in media Roma trucidatur, cum octo menſes & decem dies imperaſſet: quem ſi diutius vivere contigiſſet, ejus luxuriæ ne imperium quidem ſufficere potuiſſe arbitror. aliorum vero cæſorum numerata erant ſupra L millia. Et hæc quidem geſta ſunt die tertio menſis

Sabinus Romæ à Vitellio deficiens Capitolium occupat.

Capitus & ad Vitellium ductus interficitur.

Antonius Vitellianos ſuperat.

Vitellius occiditur.

a Κεκίλιον *Big. Gall. & Vat.* ut & infra v. 21. b Κνῖσαν *Big. & Vat.* c Πίμπτον *Vat. & Voſſ.* d Πᾶσαν δὲ ἡ Οὐϊτελλίου *Vat. Big. & Voſſ.* e Ὡς ἐσελθὼν *Big.* atque ita forſan *Ruffinus*, qui vertit, *qui ad eum intromiſſus.* f Καταλαμβάνεται *Big.* g Ὁ τὰδελφοῦ παῖς *Big.* h Τεθυμωμένος *Big.* i Ἐνίπτουσι *Big.* k Μυριάδας *Voſſ. & Gall.* utraque lectio ferri poteſt. l Ita *Big.* δὲ pro μὲν in *Editis Aliiſque.*

Mucianus Romam ingreditur.

sis Apellæi. Sequenti autem die Mucianus cum exercitu *urbem* ingreditur, & Antonii militibus à cæde repressis (adhuc enim, dum perscrutantur domos, de populo plurimos, quasi ab illo stetissent, occidebant, ira impediente quo minus eos accurate dignoscerent) produ-

Domitianus imperii procurator.

ctoque Domitiano, eum populo commendat, ut qui usque dum pater veniret imperium administraret. Atqui populus, jam timore solutus, faustis vocibus Vespasiano acclamant imperatori: atque ob illum in imperio confirmatum & Vitellium deturbatum festos dies

Inde populi Romani lætitia & festivitas.

agebant.

XIV.

Vespasiano apud Alexandriam factæ gratulationes.

5. Cum autem Vespasianus Alexandriam venisset, læta ei Româ nunciabantur; legatique aderant ex toto terrarum orbe *jam* suo, ei congratulantes: atque urbs *ea*, post Romam *licet* maxima, multitudini nimis angusta esse comperta est. Firmato autem jam universo imperio, rebusque pop. Rom. præter spem conservatis, Vespasianus in Judææ reliquias animum intendit. Ipse tamen extrema hyeme

Romam proficisci parat, Titumque mittit Hierosolyma.

Romam proficisci parabat; & quamprimum res Alexandriæ componebat: filium vero Titum, ut Hierosolyma expugnatum iret, cum delectis copiis dimisit. Atque ille pedibus usque

Quibus itineribus Cæsaream pervenit Titus.

ad Nicopolim profectus, (est autem illa viginti stadiis ab Alexandria dissita) indeque milite longis navibus impositio, Nilo flumine juxta Mendesium tractum usque Thmuim oppidum pervehitur. inde vero, cum egressus esset, iter facit, & apud urbeculam quandam Tanin pernoctat. *inde* secunda ei mansio fuit Heracleopolis, & Pelusium tertia. Hic autem milite per biduum recreato, tertio die ostium Pelusii pertransit; *cumque per solitudinem unius diei iter fecisset, ad Jovis Casii templum castra ponit, posteroque die juxta Ostracinen. Hæc mansio inaquosa erat: aquis autem aliunde advectis utuntur indigenæ. Deinde apud Rhinocorura requiescitur; atque illinc Raphiam progressus, mansionem quartam, (est autem urbs illa prima Syriæ) castra quinta Gazæ ponit. & postea in Ascalonem, atque hinc Jamniam, deinde Joppen, & ex Joppe Cæsaream pervenit; decreto sibi alium illic militum delectum habere.

[a] πέπρακτο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Μουκιανὸς εἰσιοῦσι μὲν τὸ στρατὸν, καὶ τοὺς σὺν Ἀντωνίῳ παύσας ὅπλων κελεύει· ἐπὶ δὲ ἐξερευνώμενοι τὰς οἰκίας, πολλοὺς μὲν τῶν Οὐιτελλίου στρατιωτῶν, πολλοὺς δὲ τοῦ δημοσίου, οὓς ἐκεῖνος ἀπῆρεν, φθάνοντες τῷ θυμῷ τοῦ ἀκριβοῦς [b] ἀφίστασιν· καὶ προσαγαγὼν τὸν Δομετιανὸν, συνίστησι τῷ πλήθει μέχρι τῆς παρὸς ἀφίξεως ἡγεμόνα. ὁ δὲ δῆμος, ἀπαλλαγμένος ἤδη τὸν φόβον, αὐτοκράτορα Οὐespασιανὸν [c] εὐφήμει, καὶ ἅμα τοῦ τε τότε βεβαίωσιν [d] ἑόρταζε, καὶ τὴν Οὐιτελλίου κατάλυσιν.

ε'. Εἰς δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν [e] ἀφιγμένῳ τῷ Οὐespασιανῷ τὰ ὑπὲρ τῆς Ῥώμης εὐαγγέλια ἦκε, καὶ πρέσβεις ἅπασης τῆς ἰδίας οἰκουμένης συνηδέσθαι· μείζων τε ἅμα μὲν τῆς Ῥώμης ἡ πόλις, [f] πυκνοτέρα δὲ πλήθους ἠλέγχετο. κεχυρωμένης δὲ ἤδη τῆς ἀρχῆς ἁπάσης, καὶ σεσωσμένων παρ' ἐλπίδα Ῥωμαίοις τῶν πραγμάτων, Οὐespασιανὸς ὅλῃ τὰ λείψανα τῆς Ἰουδαίας τῷ λογισμῷ ἐπέστρεφεν. αὐτὸς [g] μέν τοι εἰς τὴν Ῥώμην ὥρμητο λήξαντος ἤδη χειμῶνος ἀπάγειν, ἐν τάχει τὰ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν διώκει· τὸν δὲ υἱὸν Τίτον μὲν τῆς ἐκκρίτου δυνάμεως ἀπέστειλεν ἐξαιρήσοντα τὰ Ἱεροσόλυμα. ὁ δὲ πορευθεὶς πεζῇ μέχρι Νικοπόλεως, εἴκοσι δὲ αὕτη διέχει τῆς Ἀλεξανδρείας σταδίους, κἀκεῖθεν ἐπιβὰς τριήρους μακρᾶς πλοίαν [h] ἀναπλεῖ διὰ τοῦ Νείλου κατὰ τὴν Μενδήσιον νόμον μέχρι πόλεως Θμούεως. ὀκεῖθεν δὲ ὁδοὺς ὁδεύει, καὶ κατὰ μονόξυλόν τινα Ταύιν αὐλίζεται. δεύτερος αὖτῳ σταθμὸς Ἡρακλέους πόλις, καὶ τρίτος Πηλούσιον ἔχει. δυσὶ δὲ ἡμέραις ὀχεῖται τὴν τριταῖον ἀναλαβών, τῇ τετάρτῃ [i] διέξεισι τὰς ἐμβολὰς τοῦ Πηλουσίου, καὶ [k] πορευθεὶς σταθμοὺς ἕνα μέχρι τοῦ ἱεροῦ, ὃς ἔστι τοῦ Κασίου Διὸς ἱερὸν στρατοπεδεύει, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ κατὰ τὸν Ὀστρακίνην. ἔστος ὁ σταθμὸς ἐστὶν ἄνυδρος· ἐπεισάκτοις δὲ ὕδασιν οἱ ἐπιχώριοι χρῶνται. μετὰ ταῦτα πρὸς [l] Ῥινοκορούροις ἀναπαύεται, κἀκεῖθεν εἰς Ῥάφειαν προελθὼν σταθμὸν τέταρτον, ἔστι δὲ ἡ πόλις αὕτη Συρίας ἀρχὴ, ὃ πέμπτον ἐν Γάζῃ πήγει στρατόπεδον, μεθ' ἣν εἰς Ἀσκάλωνα, κἀκεῖθεν εἰς Ἰάμνειαν, ἔπειτα εἰς Ἰόππην, ἐξ Ἰόππης εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, διαγινώσκειν αὐτόθι τὰς ἄλλας δυνάμεις ἀφορίζειν.

[a] Πέπρακται *Big.* [b] Διέκειντο· στρατιωτῶν δὲ τὸν Δ. *Big.* [c] Εὐφημεῖ *Big.* εὐφήμει *Voss.* & *Gall.* [d] Ita *Big.* & *Voss.* ἑόρταζε hîc loci & alibi in *cæteris.* [e] Ἀφικομένῳ *Big.* [f] Στενοτέρα τότε πλ. *Big.* [g] Μενοῦν *Big.* [h] Ἀνίησι *Big.* [i] Διέξεισι *Big.* [k] Πορευθεὶς *Big.* [l] Ῥινοκλούροις *Ruf.* * Unamque mansionem profectus per solitudines, *Ruf.* Mansio quidem unius diei iter est, atque ita apud *Plinium* accipitur.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΠΕΜΠΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO QUINTO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως τειχῆ ἐμερίθη ἡ κατὰ Ἱεροσολύμων στάσις.

1. *Quomodo seditio Hierosolymitana trifariam divisa erat.*

β'. Σχετλιασμὸς τοῦ συγγραφέως ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως συμφορῶν.

2. *Historici lamentatio super urbis calamitatibus.*

γ'. Ὅτι τῶν στασιαστῶν ἑαυτοὺς πολεμούντων πολλαὶ κατεπρήσθησαν οἰκίαι μεστοὶ σίτου.

3. *Dum inter se digladiantur seditiosi multæ incenduntur ædes frumenti plenæ.*

δ'. Ὅτι διὰ τὰ καθ' ἡμέραν γινομένης ἐν Ἱεροσολύμοις μάχης, οὐδὲν θρηνῶν ἐπῆλθον οἱ τῶν ἀποσφαττομένων συγγενεῖς τε καὶ φίλοι.

4. *Dum quotidie pugnatum est Hierosolymis, ne lamentari quidem audebant cæsorum cognati amicique.*

ε'. Ὅπως Ἰωάννης, ἀπὸ τῶν ἱερῶν ξύλων πύργους κατὰ τὰ ἀντιστασιαστῶν καθιστανάζων, ἐκωλύθη Ῥωμαίων ἐπελθόντων.

5. *Quomodo Joannes, ex lignis in templi usum paratis turres exstruens contra adversæ partis factiosos, impeditus erat Romanorum adventu.*

ς'. Ὅπως Τῖτος παρεσκευάσατο, καὶ μεθ' οἵας τάξεως ἐπῆλθε τοῖς Ἱεροσολύμοις.

6. *De Titi apparatu, & quo ordine milites disposuit Hierosolyma invasurus.*

ζ. Προσβολὴ Τίτου μεθ' ἑξακοσίων κατὰ τῶν Ἱεροσολύμων· καὶ ὅπως ἠρίστευσαν, ἐπεξελθόντων κατ' αὐτοῦ τῶν Ἰουδαίων.

7. *Titus cum sexcentis impressionem facit in Hierosolyma: & quomodo, Judæis in eum irruentibus, fortiter se gessit.*

η'. Ὅπως ἐλθὼν εἰς τὸν λεγόμενον Σκοπὸν, ἐκεῖσε τὰ ἑαυτοῦ στρατοῦ ἐγκατέστησε τάγματα.

8. *Quomodo, cum ad locum venisset qui Scopus dicitur, ibi exercitus sui agmina collocavit.*

θ'. Ὅπως Ἰουδαῖοι θεασάμενοι τὴν κατ' αὐτῶν τῶν Ῥωμαίων ἔφοδον, στασιάζοντες ἐν ἑαυτοῖς, μικρὸν ἐφρόνησαν, καὶ αἰφνιδίως ἐξελθόντες τὸ δέκατον ἔτρεψαν τάγμα.

9. *Quomodo Judæi, cum vidissent Romanos contra se venire, licet inter se dissentirent, in breve tempus pacem colunt, & subita facta eruptione decimam legionem in fugam vertunt.*

ι'. Ὅπως Τῖτος, μόνος [a] ἀποληφθεὶς τῶν πολεμίων, ἠρίστευσεν· ὡς οἱ φίλοι τὸν παρήνεσαν μὴ περισπουδάζειν.

10. *Quomodo Titus, in medio hostium relictus, strenue se gessit: utque amici eum monuerunt ne se in discrimen conjiceret.*

ια'. Ὡς Ἰωάννης ἐκράτησε τῶν ζηλωτῶν, καὶ ἡ τριμερὴς στάσις πάλιν δίμερὴς γέγονεν.

11. *Quomodo Joannes superavit Zelotas; & seditio, quæ tripartita fuerat, ad duas iterum factiones redacta est.*

ιβ'. Περὶ τῶν ὑπὸ Τίτου ἐχομαλισθέντων διὰ τὴν πολιορκίαν τόπων· ὅπως τε τῶν Ῥωμαίων ἐξ ἐνέδρας τῶν Ἰουδαίων πταισάντων, δυσωπηθεὶς ὁ Καῖσαρ συνεχώρησε τούτοις. καὶ ὅπως ἐξισωθέντος μέχρι τῶν τειχῶν τόπου, ἔγγισε τῆς πόλεως στρατοπεδεύσας.

12. *De locis in obsidionis commodum à Tito complanatis. & quomodo Romanis, incaute in Judæorum insidias lapsis, Cæsar exoratus veniam concessit: utque locis omnibus usque ad muros coæquatis, propius urbi castra admovet.*

ιγ'. Διαγραφὴ τοῦ τείχους τῶν Ἱεροσολύμων.

13. *Delineatio murorum urbis.*

ιδ'. Ἐκφρασις τοῦ ἱεροῦ.

14. *Descriptio templi.*

ιε'. Περὶ τῶν ἱερέων, καὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν τε καὶ τοῦ ἀρχιερέως.

15. *De sacerdotibus, & vestimentis eorum pontificisque.*

ις'. Περὶ Σίμωνος καὶ Ἰωάννου τῶν τυράννων, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἡγεμόνων.

16. *De Simone & Joanne tyrannis: deque ducibus ab illis constitutis.*

ιζ'. Ὡς [b] περιόντος Τίτου, καὶ σκεπτομένου τὸ τεῖχος, τοξεύεται Νικάνωρ ὁ φίλος αὐτοῦ, σωθεὶς Ἰωσήπου· ἔνθεν δὴ καὶ σπουδαιότερον ἐγείρειν τὰ χώματα προσέταξε, καὶ τὰ πολιορκητικὰ προσαγαγεῖν μηχανήματα.

17. *Tito, circumeunte & perlustrante mœnia, vulneratur Nicanor amicus ejus, qui cum Josepho erat: unde aggeres majori studio excitari jussit, & machinas obsidionales admoveri.*

a Ἀπολειφθεὶς in libris. b Περιόντος in libris.

18. *Iterum*

18. *Iterum de Joanne & Simone tyrannis, utque mutuum ſibimet ferebant auxilium: & de ſaxis è baliſtis projectis.*

19. *Quomodo muro tribus è locis à machinis verberato, tyranni, inita concordia, contra Romanos dimicabant, & machinas eorum incenderunt: utque Joannes, Idumæorum dux, ſagitta percuſſus interficitur.*

20. *Quomodo tres turres à Romanis ædificatæ ſponte corruerunt, & multa cum cæde primum murum ſuperarunt Romani, ope machinæ quam Nicona vocabant Judæi.*

21. *Quomodo Titus quidem ad muram ſecundum oppugnandum impreſſiones faciebat; Judæi vero, cum impetum excepiſſent, omnia muniebant.*

22. *De Longino milite Romano.*

23. *De Caſtore impoſtore Judaïco, quomodo Tito & Romanis impoſuit.*

24. *Quomodo muro ſecundo potiti, inde iterum pulſi erant: illoque mox recuperato, ad reliqua ſuperanda ſeſe comparabant.*

25. *Quomodo Tito obſidionem remittente, ſi forſan deditionem facerent Judæi, illi ne minimum quidem emolliti erant: quo factum ut iterum obſidionem urgeret.*

26. *Joſephi ad populares ſuos cohortatio, qua multi è plebe ad transfugiendum incitati erant.*

27. *Quomodo famem & mala inde graviſſima ſine levamine paſſus eſt populus.*

28. *Quomodo Titus crucibus eos ſuffigebat, qui capti erant dum ad olera colligenda exirent; atque tyranni, ne quis ſe dederet, transfugarum familiares ad muros ducentes, oſtendebant eis crucifixos, quaſi transfugæ hoc ipſum paterentur. unde multi à fuga abſtinebant, donec certiores facti eſſent de rei veritate.*

29. *De Antiocho Epiphane; ac quænam ipſe cum ſuis paſſus eſt.*

30. *Quomodo Judæi ope cuniculorum præcipitarunt aggeres; cumque Romani iterum machinas adduxiſſent, egreſſi illas incenderunt: ubi cum ad manus etiam ventum eſſet, multa utrinque facta erat cædes.*

31. *Quomodo aggeribus accenſis, Titus, cum duces in conſilium adhibuiſſet, urbi murum circumdedit, rurſuſque aggeres excitavit.*

32. *Fame laborantium miſeria deſcribitur, narraturque quanta mala ex fame & ſeditioſis ſuſtinuit plebs.*

33. *De Matthia, qui in Hieroſolyma introduxit Simonem tyrannum: & quomodo ipſe aliique multi nobilium ab eo interempti erant, quando & Joſephi patrem in cuſtodiam concluſum tenebant.*

34. *Quomodo Judas quidam unus è præfectis Simonis, cum in eo eſſet ut turrim ſibi creditam Tito proderet, captus eſt priuſquam perficeret id quod propoſuerat.*

35. *Quomodo Joſephus, dum iterum cives adhortaretur, lapide percutitur: utque ex eo populus perturbatus animos mox reſumpſerunt, ubi ſalvum viderunt.*

36. *Quænam perpeſſi ſunt transfugæ ex fa-*

ιη'. Επὶ τοῖς Ιωάννῃ καὶ Σίμωνι τῶν τυράννων, καὶ ὅπως ἀλλήλοις ἐχρῶντο· καὶ περὶ τῶν ἀπὸ τῆς πετροβόλων σκευασθέντων λίθων.

ιθ'. Ὅπως ἀπὸ τῶν ὀρυγμάτων περιῴθουν τὴν πόλιν καὶ τὸ τεῖχος, οἱ τύραννοι πρὸς ἀλλήλους ὁμονοήσαντες ἀντεπολέμουν [a] Ρωμαίοις, καὶ τὰς μηχανὰς αὐτῶν ἐνέπρησαν· καὶ ὡς Ἰωάννης, ὁ τῶν Ἰδουμαίων ἡγεμών, τοξευθεὶς ἀναιρεῖται.

κ'. Ὅπως αὐτομάτως κατέπεσον οἱ [b] περὶ Ρωμαίων καταskευασθέντες τρεῖς πύργοι, καὶ [c] μετὰ πολὺν φόνον ἐκράτησαν Ρωμαῖοι τοῦ πρώτου τείχους, μηχανήματι τῷ λεγομένῳ Νίκωνι.

κα'. Ὅπως Τῖτος μὲν πρὸς τειχομαχίαν τοῦ δευτέρου τείχους τὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο, Ἰουδαῖοι δὲ τὰς ἐμβολὰς βαλλόμενοι ἐφράττοντο.

κβ'. Περὶ Λογγίνου Ρωμαίου στρατιώτου.

κγ'. Περὶ Κάστορος Ἰουδαίου γόητος, ὅπως Τίτον καὶ Ρωμαίους ἠπάτησεν.

κδ'. Ὅπως τὸ δεύτερον τεῖχος λαβόντες αὖθις ἐξώσθησαν· καὶ αὖθις αὐτὸ προσλαβόντες πρὸς τῷ τῶν λοιπῶν προσάψιν εὐτρεπίσθησαν.

κε'. Ὅπως ἀνέντος Τίτου τὴν πολιορκίαν, ἔπως ἐνδοῖεν Ἰουδαῖοι, ἀδ' ὅλως ἐμαλακίσθησαν· διὸ πάλιν ὥρμησεν εἰς τὸ πολιορκεῖν.

κς'. Παραίνεσις Ἰωσήπου πρὸς τοὺς ὁμοφύλους, ἐφ' ἧς πολλοὶ τῶν δήμου αὐτομολεῖν ὥρμησαν.

κζ'. Ὅπως λιμῷ τε καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ χαλεποῖς ὁ δῆμος ἀνήκεστα ἔπαθεν.

κη'. Ὅπως Τῖτος τοὺς ὑπὲρ λαχανείαν ἐξιόντας ἀναλαμβάνων ἀνεσταύρου· καὶ οἱ τύραννοι [d] πρὸς τῷ μὴ ἐνδοῦναι τοὺς οἰκείους τοῖς αὐτομόλοις, [e] ὑπὲρ τοῦ τείχους ἄγοντες ἐπεδείκνυον, ὡς τῶν αὐτομόλων τοιαῦτα παρὰ Ρωμαίων παραχόντων· ἐφ' ᾧ καὶ πολλοὶ ἀπέσχοντο τοῦ αὐτομολεῖν ἕως τὸ ἀληθὲς ἔμαθον.

κθ'. Περὶ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς, καὶ οἷα αὐτός τε καὶ οἱ μεθ' αὑτοῦ ἔπαθον.

λ'. Ὅπως Ἰουδαῖοι ὑποῤῥύξαντες κατεκρέμησαν τὸ χῶμα, καὶ πάλιν Ρωμαίων προσαγόντων τὰς μηχανὰς ἐπεξελθόντες ἐνέπρησαν αὐτάς· ἔνθα καὶ κατὰ χεῖρας συμπλακέντων ἀλλήλων, πολὺς ἑκατέρωθεν φόνος ἐγένετο.

λα'. Ὅπως τῶν χωμάτων κατακαυθέντων, Τῖτος, βυλλευσάμενος τοῖς ἡγεμόσι, τὴν πόλιν περιετείχισε, καὶ χώματα αὖθις ἀνήγειρεν.

λβ'. Ἐκφρασις τῶν κατὰ τὴν πόλιν λιμοπλόντων, καὶ ὅσα ὑπό τε τοῦ λιμοῦ καὶ τῶν στασιαστῶν ὁ δῆμος ὑπέμεινεν.

λγ'. Περὶ Ματθίου τοῦ εἰσαγαγόντος εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν τύραννον Σίμωνα· καὶ ὡς αὐτός τε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν εὐγενῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀνῃρέθησαν, ὅτε καὶ ὁ τοῦ Ἰωσήπου πατὴρ ἐν τῇ φυλακῇ συγκλεισθεὶς ἐφυλάττετο.

λδ'. Ὅπως [f] Ἰούδας τις τῶν τοῦ Σίμωνος ὑπάρχων, προδιδοὺς ὃν πεπιστευμένον πύργον τῷ Τίτῳ, πρὶν πρᾶξαι τὰ δοκοῦντα ἁλὼναι ἔφθασεν.

λε'. Ὅπως Ἰώσηπος πάλιν παραινῶν τοῖς πολίταις τελευτῶντι λίθῳ, καὶ ὡς ὑπὸ τούτῳ παραχθέντες οἱ τοῦ δήμου πάλιν ἀνεθάρσησαν ἰδόντες ὑγιᾶ.

λς'. Οἷα ὑπέσχοσαν οἱ αὐτόμολοι ἐκ τοῦ λιμοῦ, εὐθέως προ-

a Ρωμαίοις *Vat.* b Περὶ Ρωμαίοις *Vat.* c Ita *Vat.* μετὰ πολὺν φ. *Baſ.* d Πρὸς τὸ μὴ ἐνδ. *Vat.* e Illa ἐπὶ τοῦ τείχους ἄγοντες ἐπεδείκνυον, ὡς τῶν αὐτομόλων desumpta ſunt è *Cod. Vat.* f Ἰούδας in *libris.*

φῆς

Φῆς κορεννύμενοι· οἱ δὲ καὶ ἀναπιζόμενοι, ὡς χρυσὸν ἔνδον φέροντες.

λζ'. Ὅπως Ἰωάννης ὁ τύραννος, τοῖς ἱεροῖς σκεύεσιν, εἰς ἰδίαν τι καὶ τῶν μετ' αὐτὸν εὐπρέπειαν, κατεχρήσατο.

λή. Ὁπόσοι διὰ μιᾶς τῆς πόλεως πύλης νεκροὶ ἐξεφορήθησαν ἐντὸς μηνῶν δύο.

me statim cibo repleti: nonnullique dississi erant, ac si aurum intus haberent.

37. Quomodo Joannes tyrannus vasa sacra convertebat in sui suorumque beneficium.

38. Quot mortui ex una urbis porta intra duos menses efferebantur.

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Ε'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER V.

ΚΕΦ. α'.

Περὶ στασιαστῶν ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ οἷα δεινὰ διὰ τούτους κατείληφε τὴν πόλιν.

CAP. I.

De seditiosis apud Hierosolyma: & quibus calamitatibus propter illos laboravit civitas.

ΟΜΕΙ [a] οὖν Τίτος, ὃν προφθάσαμεν πρόπον, διοδεύσας ἅπαν τὸν ὑπὲρ Αἰγύπτου μέχρι Συρίας ἐρημίαν, εἰς Καισάρειαν παρῆν, ταύτην διανοούμενος προσυπαξάσθαι τὰς δυνάμεις. ἔτι δὲ αὐτῷ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν συγκαθιζομένῳ τῷ πατρὶ τὴν ἡγεμονίαν νέον αὐτοῖς ἐγκεχειρισμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, συνέβη καὶ τὸ τοῖς Ἱεροσολύμοις στάσιν ἀναφανεῖσαν τριμερῆ γενέσθαι, καὶ καθ' αὑτὴν διαιρεθῆναι θατέρῳ μέρος, ὅπερ ἂν τις εἰς τὸ κακοῖς ἀγαθὸν εἰπεῖν καὶ δίκης ἔργον. οὐ μὴν δι' ἑτέραν γε αἰτίαν ἡ τοῦ δήμου τῶν ζηλωτῶν διάθεσις, ἥπερ κατῆρξεν ἀλώσεως τῇ πόλει, προδιήλωται μετὰ ἀκριβείας, ὅθεν τε ἔφυ, καὶ [b] πρὸς ὅσον κακὸν ἀπηυξήθη. Οὕτω δὲ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπὼν στάσιν στάσιν [c] ἐγεννέσθαι, καὶ καθάπερ θηρίον λυσσῆσαν οὐδεία τὴν ἔξωθεν διὰ τὰς ἰδίας ἤδη σάρκας [d] ὁρμᾶν.

Β'. Ἐλεάζαρος γὰρ ὁ τοῦ Σίμωνος, ὃς δὴ καὶ τὰ πρῶτα τοῦ δήμου τοὺς ζηλωτὰς ἀπέστησεν εἰς ὃ τέμενος, ὡς ἀγανακτῶν δῆθεν ὅτι τοῖς ὁσημέραι τῷ Ἰωάννῃ [e] τολμωμένοις, οὐ γὰρ ἀνεπαύετο [f] φοιτῶν ὃ-

Triplex apud Hierosolyma seditio.

ET Titus quidem, ita, ut jam diximus, emensa solitudine ultra Ægyptum ad Syriam usque, Cæsaream perveniebat, decreto sibi illic prius ordinare exercitum. Illo autem adhuc apud Alexandriam una cum patre constituente imperium, quod nuper eis demandaverat Deus, contigit etiam seditionem, quæ apud Hierosolyma erat, resuscitatam trifariam dividi, & aliam partem in aliam verti, quod ut in malis optimum quis dixerit, & melius fieri haud posse quam factum est. Nam de Zelotarum quidem in populum dominatu, qui urbi erat excidii causa, jam ante diligenter declaravimus, unde cœperit, & quantum in malum creverit. De hac autem non erraverit quisquam si dixerit, seditionem in seditione esse factam, ac feræ instar rabidæ, cum cibus ei aliunde desit, in sua jam sævire viscera.

Eleazarus unius factionis dux.

2. Eleazarus enim Simonis filius, qui scilicet ab initio Zelotas à populo separavit, fecitque in templum secedere, sese super iis indignari simulans, quæ in dies singulos Joannes auderet, (ille enim nequaquam à cædibus quiescebat)

a Illud ὧν ἐπὶ *MSS.* b Πρὸς ὅσον κακὸν *Big.*. c Ἐγίνετο *Bod.* & *Voss.* d Ita lego & distinguo cum *Cod. Big.* antea erat, ὁρμᾷ, ὥστε Ἐλεάζαρος &c. e Τετολμημένοις *Big.* f Legi etiam potest φοιτῶν.

ſcebat) ne autem vera ſese poſtea tyranno ſubjectum eſſe minime ferens, ſummæ rerum deſiderio & poteſtatis propriæ cupidinate, *ab aliis* deſciſcit, aſſumptis ſibi ex potentibus Juda Chelchiæ filio & Simone Ezronis: præter quos erat Ezechias Chebari filius, vir non ignobilis. Horum autem ſingulos Zelotarum non pauci ſequebantur, occupatoque interiore templi ſepto, *ſuper portas ſacras in fronte ſancti ſanctorum arma collocant. Et neceſſariis quidem ſe abundare confidebant, (ſacratum enim rerum etiam copia ſuppetebat, præſertim iis qui nihil impium ducebant) paucitati vero ſuorum metuentes, cum arma illic* collocaſſent loco ſe continebant. Joannes autem quanto ſuperior erat virorum multitudine, tanto ſuperabatur loco; hoſteſque habens ſupra verticem non ſine damno faciebat incurſus, neque præ iracundia quieſcebat. plus autem mali accipiens quàm Eleazaro ſuiſque inferebat, nihil tamen quidquam remittebat; ſed crebri fiebant excurſus & miſſilium jactus, templumque paſſim cædibus polluebatur.

De potentia dimicans Joannes & Eleazarus.

Itidemque Simon & Joannes.

3. Simon autem Gioræ filius, (quem, rebus deſperatis invitatum, populus ſibi tyrannum auxilii ſpe adſciverat) & urbem ſuperiorem in poteſtate ſua habens & magnam inferioris partem, animoſius jam Joannem ejuſque ſocios adoriebatur, quod deſuper etiam impeterentur. Infra autem eos erat cum impreſſionem faceret, ſicut illi ad eos qui loca editiora occupaverant. Atque Joanni utrinque oppugnato accidebat ut facile læderetur pariter ac læderet; & in quantum cladem acciperet ab Eleazaro utpote inferior, in tantum Simoni prævalebat ipſo ſuperior. propter quod impetus quidem ab inferiori loco factos facile manu arcebat; deſuper vero ex fano jaculantes machinarum ſubſidiis reprimebat. quippe ipſi ſcorpiones aderant & catapultæ non pauci & baliſtæ, quibus non ſolum propulſabat dimicantes, ſed multos etiam ſacra facientes perimebat. Quamquam enim ad omne impietatis genus rabidi ferebantur, tamen eos qui victimis offerre cuperent intro admiſerunt, indigenas quidem cum ſuſpicione & obſervatione prius eos perſcrutando, extraneos vero minori cum ſolicitudine, †qui licet ad ingreſſum illorum crudelitatem exoraſſent, conſumpti tamen erant obiter à ſeditioſis. nam tela è machinis, magna vi ad aram uſq; & templum tranſvecta, in ſacerdotes & ſacris operantes incidebant: & multi qui magno ſtudio à terræ finibus eò veniſſent, ob locum fama celebratum & omnibus hominibus ſacrum habitum, ipſi ante hoſtias ceciderunt, & altare Græcis univerſis & Barbaris venerandum ſuo ſanguine aſperſerunt. atque indigenis occiſis alienigenæ ac ſacerdotibus profani miſcebantur, & promiſcuus cadaverum ſanguis templi in atriis ſtagna faciebat.

Magna in templo cædes.

Joſephus de-

"Quid tanti paſſa es, ô miſerrima civitas, à

τος, τὸ δὲ ἑλκηθὲς [a] αὐτῇ μεταγενεστέρα τυρέννῳ μὴ φέρων ὑποτετάχθαι, πόθῳ τ' ὅλων καὶ δυναστείας [b] ἰδίας ὑφιγμένος, διίστη), καθ' ἑαυτὸν ἰδίᾳ τε τ' [c] Χελκία καὶ Σίμωνα τ' Ἐζρῶνος τ' δυνατῶν, ὧν ἦν Ἐζεκίας ἰὼν [d] Χεβαεί παῖς οὐκ ἄσημος. [e] καθ' ἕκαστον δὲ οὐκ ὀλίγοι τ' ζηλωτῶν ἠκολούθησαν, καὶ καταλαβόμενοι τ' ἐσώτερον τ' νεὼ πρόβολον, ὑπὲρ τὰς ἱερὰς πύλας ὑπὲρ τ' ἁγίων μετώπων πίπτει τὰ ὅπλα. πλήρεις μὲν οὖν ὑπαντιδόσεων ὄντες ἐθαῤῥύνοντο· καὶ δ' ἀφθονία τ' ἱερῶν ἐγίνετο πράγμασιν, τοῖς γε μηδὲν ἀσεβὲς ἡγουμένοις· ὀλιγότητι δὲ τῆς τ' σφῶν ὀρρωδοῦντες, [f] ἐπικαθημένων καὶ ὅπλα τ' χώραν ἔμενον. ὁ δὲ Ἰωάννης ὅσον ἀνδρῶν ὑπερεῖχε πλήθει, τοσοῦτον ἐλείπετο τῷ τόπῳ· καὶ τ' κορυφὴν ἔχων τὰς πολεμίους, ὑπ' ἀδείας ἐποιεῖτο τὰς προσβολὰς, ὑπὸ δ' ὀργῆς ἠρέμει. μαχόμενοι δὲ πλέον ἤπτοντο ἀλλήλων τοῦ Ἐλεάζαρον, ὅμως οὐκ ἀνίεσαν συνεχῶς δὲ ἀκροβολισμῷ [g] κατ' ἀλλήλων τ' βελῶν ἀφέσεις ἐγίνοντο, καὶ φόνοις ἐμαίνετο [h] πανταχοῦ ὁ ἱερός.

γ'. Ὁ δὲ τ' Γιώρα Σίμων, ὃν ὁ τῆς ἀμηχανίας ὀπάκλητον αὐτῷ τύραννον ἐλπίδι βοηθείας ὁ δῆμος [i] προσηγάγετο, τὴν τε ἄνω πόλιν ἔχων καὶ τ' κατὰ πολὺ μέρος, ἐρρωμενέστερον ἤδη τοῖς περὶ τ' Ἰωάννην [k] προσέβαλλεν, ὡς ἂν καὶ καθύπερθεν [l] πολεμούμενος. ἰὼν δὲ κάτω προσίων [m] αὐτοῖς, ὥσπερ ἐκεῖνοι τοῖς ἄνωθεν. καὶ τῷ Ἰωάννῃ, [n] ἀμφοῖν πολεμουμένῳ, συνέβαινε βλάπτεσθαί τε καὶ βλάπτειν εὐκόλως, καὶ καθόσον ἡττᾶτο τ' ἀμφὶ τὸν Ἐλεάζαρον ὢν ταπεινότερος, τοσοῦτον ἐπλεονέκτει [o] ὑπὸ ὑψηλῷ δ' Σίμωνος· παρὸ καὶ χωρεῖ μὲν τὰς κάτωθεν προσβολὰς εὐμαρῶς ἔργῳ, τὰς δὲ ἄνωθεν ἀπὸ δ' ἱερῶν καταχοντίζοντας ἀνέστελλε τοῖς ὀργάνοις. ὀξυβελεῖς τε γὰρ αὐτῷ ἐν καταπέλτῃ παρῆσαν οὐκ ὀλίγοι καὶ λιθοβόλοι, δι' ὧν ἐμόνον ἠμύνετο τοὺς πολεμίους, [p] ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τ' ἱερουργοῦντας ἀνῄρει. καθαρὰ γὰρ πρὸς πᾶσαν ἀσέβειαν ἀλληλοφαγοῦντες, ὅμως τοὺς θύειν ἐθέλοντας ἀσυφήσαν, μὴ [q] ὑποβλῶν μὲν ἐν φυλακῇ τοὺς ἐπιχωρίους [r] παραφυλάσσοντες, τοὺς δὲ ξένους ἀδεέστερον, [s] οἳ καὶ πρὸ τοὺς εἰσόδους δυσωπήσαντες αὐτῷ † ἀμύητα θηρεύματα τῆς φάσεως ἐγίνοντο. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ὀργάνων [t] βέλη, μέχρι μὲν βωμῶν καὶ τοῦ νεὼ διὰ τοῦ βίου ὑποφερόμενα, τοῖς τε ἱερεῦσι καὶ τοῖς ἱερουργοῦσιν ἐνέπιπτε· καὶ πολλοὶ ἀπεύσαντες ἀπὸ γῆς περάτων, [u] πρὸ μὲν θυσίων καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἅγιον, πρὸ τῶν θυμάτων ἔπεσον αὐτοῖ, καὶ μὲν Ἕλλησι πᾶσι τ' βαρβάροις σεβάσμιον βωμὸν κατέπασσαν ἰδίῳ φόνῳ. νεκροῖς δὲ ἐπιχωρίοις ἀλλόφυλοι, καὶ ἱερεῦσι βέβηλοι συνεφύροντο, καὶ πανταχόθεν αἷμα πλυμάτων ἐν τοῖς θείοις τεθόλοις ἐλιμνάζετο.

"Τί τηλικοῦτον, ὦ τλημονεστάτη πόλις, πέπονθας β'.

"ὑπὸ

a Sic *Big. Rod.* & *Voſſ.* αὐτῇ μεταγενεστέρῳ τυράννῳ in *Editis Aliiſque.* *b* Ita ex iiſdem *MSS.* & *Ruf.* ἰδίαν deerat in *Editis.* *c* Χιλκίᾳ in *MSS.* pro Χιλκία. *d* Ita *Big.* Χωσαεὶ in *aliis.* *e* Καθ' ἕκαστον δὲ τούτοις ἐπ ἀλ. *Big.* *f* Ita *Big.* ἐγκαθημένων τε πολλὰ in *Editis Aliiſque.* *g* Illa κατ' ἀλλήλων deſunt *Big.* & *Rod.* nec ea legiſſe videtur *Ruf.* *h* Πανταχόθεν in aliquot *MSS.* *i* Προσαγάγετο *Big.* προσηγάγετο *Voſſ.* & *Rod.* προσηγάγετο *Vat.* *k* Sic *Big. Voſſ.* & *Rod.* ἐπέκειτο in *Editis Aliiſque.* *l* Πολεμούμενος *Big.* *m* Ita ex conjectura. αὐτὸς in *libris.* *n* Πανταχόθεν *Big.* *o* Τῷ ὑψηλῷ *Big.* *p* Ita *Big.* ἀλλὰ πολλοὺς καὶ τ' in *Editis Aliiſque.* *q* Μεθ' ὑποψίας *Big.* *r* Διαφυλάσσοντες ἢ τοὺς ξ. *Big.* & *Voſſ.* *ſ* Ita *Big.* & *Rod.* οἳ καὶ πρὸ τοὺς εἰσόδους δυσωπ. in *Editis Aliiſque.* reliquis omiſſis. *t* Illud βέλη non agnoſcit *Big.* *u* Επὶ τ' προσώπου *Big.* * Super ejus portas in ſacris ſoribus arma ponunt, *Ruf.* † Qui exoraſſent eorum crudelitatem, poſt exituri ſubſidiva ſeditionis opera conſumebantur, *Ruf.*

a Ita

"ὑπὸ Ρωμαίων, οἳ σὺ τὰ ἐμφύλια μύσι [a] φθειρα-
"φαρῆντες εἰσῆλθον. Θεῷ μὲ γὰρ ὕτι ἦς ἔτι χῶρος,
"ὕτι μένειν ἐδώκασι, ταφὴ οἰκείων γενομένη σω-
"μάτων, καὶ πολέμου τ' ναὸν ἐμφυλίου [b] ποιήσασα πο-
"λυάνδριον. δύναιο δ' ἂν γενέσθαι [c] πάλιν ἀμείνων, ἢ
"εἴγε ποτὲ τὸν πορθήσαντά σε Θεὸν ἐξιλάσῃ." ἀλλὰ κα-
θητέον γὰρ καὶ τὰ πάθη τῷ νόμῳ [d] τῆς συγγραφῆς,
ὡς ὑ καταλοφυρμῷ οἰκείαν ὁ καιρὸς, ἀλλ' ἀφηγήσεως
πραγμάτων. δίειμι δὲ τὰ ἑξῆς ἔργα τῆς στάσεως.

γ'. δ'. Τειχῆ τῶν ὁπλιτῶν τῆς πόλεως διῃρημένων, ὁ μὲν περὶ τὸν Ελεάζαρον, τὰς ἱερὰς ἀπαρχὰς φυλάσσοντες, ἐπ' ὄγε Ιωάννῃ τῷ μέθῃ ἔφερον. οἱ δέ, σὺν τούτῳ φερπάζοντες τὸν δημότας, ἠγείροντο κατὰ τοῦ Σίμωνος. ἦν δὲ καὶ ἐκείνῳ τροφὴ καὶ πολὺ [e] στασιάζων ἡ πόλις. ὁπότε μὲν οὖν ἀμφοτέρωθεν ὁ Ἰωάννης ἐπέχειρεῖτο, τοὺς σωζομένους ὁ Ἰωάννης ἀντέστρεφε, καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἀνιόντας ἀπὸ τῶν τοίχων βάλλων, τοὺς δὲ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καταχονίζοντας, ἠμύνετο τοῖς ὀργάνοις. εἰ δὲ ἐλαθρωθείη ποτὲ τῶν καθυπερθεν ὁπλιτῶν διαπέπαυτο δὲ αὐτοὺς πολλάκις μέθη τε καὶ κάματος· ἀδέσποτον τοῖς περὶ τὸν Σίμωνα μᾶζ πλοῦτον ἐπῳξήκει. ἀεὶ δὲ ἐφ' ὅσον πρόψαυτο τῆς πόλεως, ὑπεμπίπρασαν τὰς οἰκίας σίτου μεστὰς καὶ παντοδαπῶν ἐπιτηδείων· τὸ δὲ αὐτὸ πάλιν ἐπανακυκλῶν ἐποίει ὁ Σίμων ἐφαπτόμενος, ὥσπερ ὁπλίτης Ρωμαίοις ἀφθείρειν ἃ [g] παρεσκεύασε τὸν πολιορκίαν ἡ πόλις, καὶ τὰ νεῦρα τῆς [h] αὐτῶν ὑποκόπτων δυνάμεως. συνέβη γὰρ τὰ [i] μὲν περὶ τὸ ἱερὸν πάντα συμφλεγῆναι, καὶ [k] μεσάιχμιον ἐρημίας γενέσθαι καὶ παρατάξεως τ' πόλιν· καταφλῶσαι δὲ πλὴν ὀλίγα πάντα τ' σῖτον, ὃς ἂν αὐτοῖς ἔτι ἐπ' ὀλίγα διήρκεσεν ἔτη πολιορκουμένοις. λιμῷ γὰρ ἑάλωσαν, ὅπερ ἤκιστα δυνατὸν ἦν, εἰ μὴ τοῦτον ἑαυτοῖς προπαρεσκεύασαν.

δ'. ε'. Πανταχόθεν δὲ τῆς πόλεως πολεμουμένης ὑπὸ τῶν ὁπλιτῶν καὶ συγκλύδων, μέσος ὁ δῆμος ὥσπερ [l] μέγα σῶμα διεσπαράσσετο. γηραιοὶ δὲ καὶ γυναῖκες εἰς ἀμηχανίας τῶν ἴσα κακῶν ἤυχοντο Ρωμαίοις, καὶ ἓν ἔξωθεν πόλεμον ἐπ' ἐλευθερίᾳ τ' [m] οἰκείων κακῶν ἐκαραδόκουν. κατάπληξις δὲ δεινὴ καὶ δέος ἦν τοῖς γνησίοις, καὶ ὅτε βουλῆς καιρὸς εἰς μεταβολήν, ὅτε συμβάσεως ἐλπὶς [n] ὅτε φυγῆς τοῖς ἐθέλουσιν. ἐφρουρεῖτο γὰρ πάντα, καὶ, τὰ λοιπὰ στασιάζοντες, [o] οἱ ἀρχιληστὰι τοὺς εἰρηνικοὺς Ρωμαίοις φρονοῦντας, ἢ πρὸς αἰχμολωσίαν ἐτόπτευον, ὡς κοινοὺς πολεμίους ἀνῄρουν, καὶ μόνον ἀμοιβὴν τὸ φονεύειν τοὺς σωτηρίας ἀξίους. καὶ τῶν μὲν μαχομένων ἀδιάλειπτος [p] ἦν κραυγὴ, μῶν ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτὸς· δεινότεροι δὲ οἱ τῶν πενθούντων [q] ὀδυρμοί. ἀεὶ καὶ θρήνων μὲν αἰτίας ἐπαλλήλους αἱ συμφοραὶ παρεσκεύαζον, τὰς δὲ οἰμωγὰς ἐπέκλεπτεν ἡ κατάλη-

"Romanis, qui tua inteſtina ſcelera flammis purgaturi ingreſſi ſunt. Neque enim Dei "jam locus es, neque eſt ut maneas, tuorum "cadaverum facta ſepulchrum, & quæ tem-"plum civili bello tumulum conſtituiſti. Poſ-"ſis tamen in melius forte mutari, ſi unquam "Deum placaveris qui te vaſtavit." Sed enim ſcribendi lege cohibendus eſt dolor; cum hoc non ſit lugendi tempus ſed res geſtas narrandi. Itaque ad reliqua ſeditionis perſequenda redeo. *plorat calamitates Judæorum.*

4. Urbis inſidiatoribus trifariam diviſis, Eleazarus quidem cum ſuis, qui ſacras primitias cuſtodiebant, in Joannem ebrii ferebantur. Qui vero huic parerent plebem diripientes excitabantur adverſus Simonem. Ipſi autem etiam contra *alios* ſeditioſos commeatum ſuppeditabat civitas. Et cum quidem utrinque appeteretur Joannes, ſuos in contrarias partes vertebat: & de civitate quidem aſcendentes telis è porticibus vibratis, è templo vero jaculantes machinis propellebat. Quoties autem ab illis qui deſuper urgebant liberaretur (frequenter enim pugnam intermittebant ex ebrietate & laſſitudine) eo audacius in Simonem ejuſque ſocios cum pluribus ruebat. Semper autem quam procul eos civitate pelleret, eouſque domos frumenti & omnium neceſſariorum plenas ſuccendebat: rurſuſque idem, cum regrederetur *Joannes*, Simon inſequutus agebat; quaſi de induſtria pro Romanis omnia corrumperent, quæ ad obſidionem tolerandam civitas præparaverat, ſuarumque virium nervos abſcinderent. adeoque contigit omnia quidem circa templum comburi, ſpatiumque urbis intermedium deſolatum fieri acieique inſtruendæ idoneum: omne vero frumentum, præter parvulum concremari, quod non paucis annis illis ſufficere potuiſſet obſeſſis. quo factum ut fame perditi fuerint, id quod fieri non potuit, niſi eam jam ante ſibimet quæſiviſſent. *Seditioſorum in ſe invicem furor.*

5. Undique autem inſidiatoribus & convenis civitatem infeſtantibus, populus inter eos velut magnum corpus dilacerabatur. Senes vero & mulieres præ conſilii inopia in malis inteſtinis pro Romanis vota faciebant; externumque bellum, quo domeſticis malis liberarentur, ſolicite exſpectabant. Gravis autem conſternatio & metus occupabat indigenas: & neque conſilii capiendi tempus erat ut voluntatem mutarent, neque pacis ineundæ aut fugæ capeſſendæ ſpes earum cupidis. etenim cuſtodiebantur omnia, & latronum principes, cætera diffidentes, quaſi communes hoſtes eos interficiebant, quicunque Romanis favebant, aut in ſuſpicione erant transfugiendi ad eos, ſolumq; in occidendis ſalute dignis conſentiebant. Et pugnantium quidem nocte dieque clamor perpetuus erat: graviores vero lugentium ploratus. & aſſiduas quidem lamentationis cauſas præbebant calamitates, præ mentis autem conſter- *Inde ingens Hieroſolymis calamitas.*

a Ita ex *MSS.* & *Ruf.* φθειραφθαρῆντες in *Editis.* b Sic lego, favente *Ruf.* πολύσπορον in *libris.* c Eo modo in duobus *MSS.* πάλιν ἂν ἀμείνων in *Editis Aliiſque.* d Τῆς γραφῆς *Big.* e Ἀνῃρεσιασῶν *Big. Voſſ. Gall.* & *Bod.* f Ἐπεχείρει *Big.* g Παρεσκεύαζον πρ. π. τὴν πόλιν *Big.* h Ἑαυτῶν *Big.* i Ita *Big.* τῶν pro μὲν in *cæteris.* k Καὶ μεσ. ἰρ. χωλὰς παρατάξεως εἰκείας τὴν π. *Big. Gall.* & *Vat.* οἰκείας τῇ πόλει *Bod.* οἰκείας in ſuo codice habuit *Ruf.* qui vertit, *& inter proprias acies ſolitudinem atque aream pugnæ fieri civitatem.* Eſt qui legendum eſſe conjicit, τὸ μεσάιχμιον ἐρημίας χωλὰς παρατάξεως οἰκείου τὴν πόλιν, *& urbem ob vaſtitatem ſpatium fieri ordinandis aciebus accommodatum.* l Μέγα deeſt in *aliquot Codd.* m Ita *Big.* & *Ruf.* οἴων in *Editis Aliiſque.* n Οὔτε φυγὴ *Vat.* o Illud οἱ è *Cod. Big.* p In aliquot *Codd.* ἡ κραυγὴ ἦν, vel ἦν ἡ κραυγή. q Antea diſtinctum erat, ὀδυρμοὶ ἀεί. Ἐ θρήνων μὲ &c.

conſternatione repreſſi erant ejulatus. Præ metu autem cohibito dolore, gemitibus per labia expreſſis cruciabantur: & neque jam vivis ab affinitate junctis ulla adhibita reverentia, neque mortuis cura ſepulturæ. Quorum amborum cauſa erat, quod de ſe quiſque deſperarit. De ſua enim in omni re cupiditate remiſerant qui cum ſeditioſis non erant, quaſi continuo modis omnibus morituri. At vero ſeditioſi congeſta in cumulum cadavera conculcantes dimicabant, & à mortuis ſub pedibus ad deſperationem redacti immanius ſæviebant: ſemperque aliquid in ſe pernicioſum excogitantes, & quodcunque illis viſum eſſet ſine miſeratione facientes, nihil quidquam injuriæ aut crudelitati reliquum fecerunt. immo quidem Joannes, contra quam debuit, ſacram materiam ad inſtrumenta bellica conficienda adhibuit. Nam cum olim populo itemque pontificibus placuiſſet templum ſuffulcire, idque xx cubitis altius ædificare, rex quidem Agrippa idoneam materiam ex monte Libano maximis ſumptibus & labore deducendam curat, ligna & proceritate & magnitudine ſpectatu digna. Interventu autem belli opere interrupto, Joannes, cum ſecurim illis admoviſſet, turres ædificabat, comperto juſtæ eſſe longitudinis adverſus eos qui deſuper è templo pugnarent; adductaſque conſtituit poſt ſeptum & ad occidentem è regione exedrarum; quà etiam ſolum licebat, quod aliæ partes gradibus è longinquo fuerint occupatæ.

Joannes ex lignis in templi uſum paratis inſtrumenta bellica conficit.

6. Et ille quidem machinis, ex impietate fabricatis, hoſtes debellaturum eſſe ſperavit: at Deus ipſi vanum eſſe laborem oſtendit; priuſquam in turribus quiſquam pedem poneret, Romanos adducens. Etenim Titus poſtquam partem quidem copiarum ad ſe collegiſſet, aliis vero miſiſſet ut ipſum ad Hieroſolyma convenirent, Cæſareâ proficiſcebatur. Erant autem tres legiones quæ prius ſub patre illius Judæam vaſtaverant, & duodecima quæ olim ſub Ceſtio cladem acceperat; quæ *licet* alias inſigni erat fortitudine, tunc *tamen* memoria eorum quæ pertulerat alacrius ad vindictam properabat. Et Romanorum quidem legionem quintam ſibi per Ammauntem juſſit occurrere, decimam per Hierichuntem aſcendere: ipſe vero cum reliquis movit, quos regum quoque auxiliarii auctiores omnes, multique è Syria in ſubſidium venientes comitabantur. Quin & totidem viris ſuppletæ ſunt quatuor legiones, quot Veſpaſianus delectos cum Muciano miſerat in Italiam ex his qui cum Tito *Hieroſolyma* contenderant. duo namque millia aderant ex Alexandrino exercitu lecta, tria millia vero ex Euphratis cuſtodibus eum ſequebantur; & amicorum ſpectatiſſimus, benevolentia pariter ac prudentia, Tiberius Alexander, qui antea quidem Ægyptum adminiſtraverat, tunc autem dignus qui exercitum regeret propterea judicabatur,*quòd pri-

Ex quibus conſtabat Titi exercitus.

πλῆξις αὐτῷ. [a]φιμώθησαν δὲ τάγε παθήματι φόβῳ μεμυκόσι τοῖς γενάγμοις [b]ἐβασανίζοντο· ἢ ὅτε γὰρ τὰς ζωὰς, ἢ αἰδὼς ἔπι τοῖς τεθνηκόσι, ὅτε πρόνοια τῶν ἀπολωλότων ταφῆς. αἴτιον δὲ ἀμφοτέροις ἡ καθ' ἑαυτὸν ἀπόγνωσις ἐκάστου. [c]παρεῖθησαν γὰρ εἰς πάντα τὰς θυμίας ὡς [d]μὴ βασάζοντες, ὡς ἀπολωλῶτες πάντες ὅσοι σφίσιν. πατοῦντες δὲ τοὺς νεκροὺς, ἐπ' ἀλλήλοις συνεφλέγοντο, καὶ τὰ ἀπόνοιαι ἀπὸ τῶν οἰκείων πλημμάτων αὐτῶν ἦσαν ἀχριώτεραι. θερμοτέρους δὲ ἀεί τι καθ' αὑτοὺς ὀλέθριον, ἢ πᾶν τὸ δοχθὲν ἀφειδῶς δρῶντες, σφίσιν αἰτίας ὁδοῦ ὅτε ὠμότητος παρέλιπον. ε'.

ἀμέλει Ἰωάννης τὰ ἱερὰ ὕλην εἰς πολεμικῶν μηχανῶν ὀργάνων ἀπεχρήσατο. δόξαν γάρ ποτε τῷ λαῷ καὶ τοῖς [e]ἱερεῦσιν ὑποδομήσασθαι τὸν ναὸν εἴκοσι πήχεις ὑπερυψῶσαι, καλάγοι μὲν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου μεγίστοις ἀναλώμασι καὶ πόνοις τιμῇ χρήσιμοι ὕλαι ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας, ξύλα θέας ἄξια τιμῇ τε εὐθύτητα καὶ τὸ μέγεθος. μεσολαβήσαντος δὲ τοῦ πολέμου τὸ ἔργον, ὁ Ἰωάννης τειχῶν αὐτὰ πύργους κατεσκεύαζεν, ἐξαρχὴν τὸ μῆκος εὑρὼν τοῖς τὰς ἀπὸ τοῦ καθύπερθεν ἱεροῦ μαχομένοις· ἴσησί τε προσαγωγὰς κατόπιν ἔθετο, τὰς πρὸς δύσιν ἐξέδρας ἄντικρυς, ἦπερ καὶ μόνη δυνατὸν ἦν, τὰ ἄλλα μέρη βαθμοῖς πόρρωθεν δυσλημπτίσας.

ς'. Καὶ ὁ μὲν τοῖς κατασκευασθεῖσιν ἐξ ἀσεβείας ὀργάνοις κρατήσειν ἤλπισε τὸν ἐχθρόν· ὁ δὲ Θεὸς [f]ἄχρηστον αὐτῷ τὸν πόνον ἀπέδειξε, πρὶν θλιβῆναι πινὰ τῶν πύργων, Ρωμαίους [g]εἰσαγαγών. ὁ γὰρ δὴ Τίτος, ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν συνήγαγε τὸν δυνάμεως πρὸς [h]αὐτὸν, τοῖς δὲ ὅπῃ Ἱεροσολύμων συναντᾶν ἐπέστειλεν, ἐξήλαυνε τῆς Καισαρείας. ἦν δὲ τρία μὲν τὰ πρότερον αὐτῷ τοῦ πατρὸς συνδήσαντα τιμῇ Ἰουδαίαν τάγματα, καὶ ὃ πάλαι σὺν Κεστίῳ πᾶσαν διαδήκατον, ὅθεν καὶ ἄλλως θλίσιμον δι' ἀνδρείαν ὑπάρχον, τότε [i]καὶ μνήμῃ ὧν ἔπαθεν εἰς ἄμυναν ἦεν προθυμότερον. τὸν μὲν οὖν τὸ πέμπτον δι' [k]Ἀμμαοῦντος ἐκέλευσεν αὐτῷ συνάντᾶν, τὸ δὲ Ἱεριχοῦντος τὸ δέκατον ἀναβαίνειν· αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε μετὰ τῶν λοιπῶν, πρὸς οἷς αὖτε τοῦ βασιλέως συμμαχίαι [l]πᾶσαι πλείους, καὶ συχνοὶ τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας θλίψεως σωῆλθον. ἀνεπληρώθη δὲ καὶ [m]τῷ τεσσάρων ταγμάτων, ὅσων Οὐεσπασιανὸς θλιλέξας, Μουκιανῷ συνέπεμψεν εἰς Ἰταλίαν, ὅτε τῶν ἐπιλοίπων μετὰ Τίτου. διχίλιοι μὲν γὰρ αὐτῷ τοῦ ἀπ' Ἀλεξανδρείας στρατεύματος θλίλεκτοι, τρισχίλιοι δὲ [n]συνέποντο τοῦ ἀπ' Εὐφράτου φυλάκων, φίλων δὲ δοκιμώτατος εὔνοιάν τε καὶ σύνεσιν Τιβέριος Ἀλέξανδρος, πρότερον μὲν αὐτὸς τοῦ Αἰγύπτου διέπων, τότε δὲ τοῦ στρατεύματος [o]ἄρχων κριθεὶς ἄξιος, ἐξ ὧν ἐδεξιώσατο

a Φιμώθησαν δὲ τότε παθήματι *Big.* *b* Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Vat.* ἐβασάνιζον in *Editis Aliiſque.* *c* Παρῆσαν *Big.* *d* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* in *Editis Aliiſque* deerat μή. *e* Ἀρχιερεῦσιν *Vat.* *f* Ἄχρηστον ἀπέκλεισεν αὐτῷ τὸν πόνον, πρὶν θλιβῆναι *Big.* *g* Εἰσάγων *Big.* *h* *Al.* αὐτὸν & ἑαυτόν. *i* Ita *Big. Voſſ.* & *Bod.* καὶ τῷ μνήμῃ in *Editis Aliiſque.* *k* Ἀμμαοῦς in *libris.* *l* Πάλαι πλείους *Big.* in *Ruffini* verſione, *auxilia plura quam dudum.* *m* Τῶν τεσσ. *Voſſ.* *n* Συνεῖποντο non agnoſcit *Vat.* *o* Forſan ἄρχειν. de hoc *Tiberio Al.* vide p. 1098. * Quod primus incipienti fuit hoſpes imperio, *Ruf.*

a Ita

ξιώσατο τοῦτον ἐγκεκριμένῳ ἄρτι τιμῇ ἡγεμονίας, καὶ μήπω πίστεως λαμπρᾶς ἐξ ἀδήλου τῇ τύχῃ [a] βεβαιότητος· σύμβουλός γε μὴν τοῖς τοῦ πολέμου χρείαις, ἡλικίᾳ τε πρώτῳ καὶ κατ' ἐμπειρίαν, ἤκμαστο.

mus novum benigne exceperat imperatorem, & cum clara fide fortunæ ejus, cum adhuc incerta eſſet, ſe adjunxerat: idemque etiam conſultor in uſus bellicos ætate ac experientia præcipuus ſemper ei aderat.

ΚΕΦ. β'.

Οἵως Τίτος ἦει πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὡς τὴν πόλιν κατασκεπτόμενος κινδυνεύσας, ἔ τε στρατοπεδεύσας.

CAP. II.

Qualiter Titus profectus eſt Hieroſolyma, atque urbem ſpeculando in diſcrimen venit, atque ubi caſtra metatur.

II.

ΠΡοσιόντι δὲ εἰς τὴν πολεμίαν Τίτῳ, προῆγον μὲν οἱ βασιλικοὶ, καὶ πᾶν τὸ συμμαχικὸν, ἐφ' οἷς ὁδοποιοὶ καὶ μετρηταὶ στρατοπέδων· ἔπειτα [b] τὰ τῶν ἡγεμόνων σκευοφόρα, καὶ μετὰ τοὺς τούτων ὁπλίτας αὐτὸς, τούς τε ἄλλους ἐπιλέκτους καὶ τοὺς λογχοφόρους ἔχων· [c] κεφάλοπιν αὐτῷ δὲ τάγματος ἱππικόν. ὕτοι δὲ πρὸ τῶν μηχανημάτων, καὶ ἐπ' ἐκείνοις μετ' ἐπιλέκτων χιλίαρχοι καὶ πεντήκοντες ἔπαρχοι. μετὰ δὲ τούτους περὶ τὰ [d] αἰετοὶ αἱ σημαῖαι, καὶ ἔμπροσθεν οἱ σαλπιγκταὶ τῶν σημαιῶν· ἔπειτα δὲ τούτοις ἡ φάλαγξ, ὃ στίφος εἰς ἓξ πλατυάσασα. τὸ δὲ οἰκετικὸν ἑκάστου τάγματος ὄπισθε, καὶ πρὸ τούτων τὰ σκευοφόρα. τελευταῖοι δὲ πάντων οἱ μίσθιοι, καὶ τούτων φύλακες [e] οἱ ὑπαγοί. [f] πορεύων δὲ τὴν δύναμιν [g] ὁ κόσμῳ, κατὰ Ῥωμαίους σύνηθες, ἐμβάλλει διὰ τῆς Σαμαρείτιδος εἰς [h] Γοφνὰ, κατειλημμένου τε πρότερον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ τότε φρουρουμένου. ἔνθα μίαν [i] ἑσπέραν αὐλισάμενος, ὑπὸ τὴν ἕω [k] πρόεισι· καὶ διανύσας ἡμέρας σταδιῶν στρατοπεδεύει κατὰ τὴν ὑπὸ Ἰουδαίων πατρίως Ἀκανθῶν αὐλῶνα καλούμενον, πρός τινι κώμῃ Γαβαθσαούλ [l] καλουμένῃ· σημαίνει δὲ τοῦτο λόφον Σαούλ· [m] διέχουσα [n] ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, ὅσον ἀπὸ σταδίων ξ'. ἀναλαβὼν τε ὀλίγους ὅσον εἰς ἑξακοσίους τῶν ἐπιλέκτων ἱππέων, ἦει τήν τε πόλιν προσκοπούμενος ὅπως ὀχυρότητος ἔχοι, καὶ τὰ φρονήματα τῶν Ἰουδαίων, εἰ πρὸς τὴν ὄψιν αὐτῶν, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, ὑποδείσαντες εἴκοιεν. [o] πέπυστο γὰρ, ὥσπερ ἦν ἀληθὲς, τοῖς στασιώδεσι καὶ ληστρικοῖς τῶν δήμων [p] ὑποπεπλακότα ποθεῖν μὲν εἰρήνην, ἀσθενέστερον δὲ ὄντα τοῦ ἐπαναστάσεως ἥμενον.

β'. Ἕως μὲν οὖν ὄρθιον ἱππάζετο τὴν λεωφόρον καταντείνουσαν πρὸς ὄρος τεῖχος, ὑδεὶς ὑπεφαίνετο τῶν [q] πυλῶν· ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν Ψήφινον πύργον ἐπικλίνας, πλάγιον ἦγε τὸ τῶν ἱππέων σῖφος, προπηδήσαντες ἐξαίφνης ἄπειροι, καὶ τοὺς Γωναχείους καλουμένους πύργους ἀφ' ἧς ἀντικρὺ τοῦ Ἑλένης μνημείων πύλης, διεκπαίουσι τῆς ἵππου, καὶ τοὺς μὲν ἔτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἰόντας ἀπημέλητοι ταῖς ἐκώλυσε συνάψαι τοῖς ἐκκλίνασι· τὸν δὲ Τίτον ἐπετίμησαν σὺν ὀλίγοις. τὸν δὲ, πρόσω μὲν οὐ χωρεῖν ἀσφαλῶς, ἐκπλάφρυλο γὰρ ἀπὸ τοῦ τείχους πρὸς τὰς κηπείας ἄπαντα, [r] κήποις τε ἐπικαρσίοις καὶ πολλοῖς ἕρκεσι διειλημμένα. τὴν δὲ

Ordo exercitus Titi.

TItum autem, terram in hoſtilem ingredientem, antecedebant quidem regii aliiq; omnes auxiliares, poſt quos viarum ſtratores caſtrorumq; metatores *ibant*: deinde tribunorum impedimenta, & poſt milites armatos qui illis præſidio erant, ipſe *Titus*, & alios delectos *circa ſe* habens & haſtatos: eumque excipiebant equites legioni adſcripti. Hi vero machinas præibant, & poſt illos tribuni cum lectis militibus & præfecti cum cohortibus. Deinde ſigna aquilæ circundata, & ante ſigna tubicines: poſt hos vero phalanx, ſenum virorum ordinibus dilatata. Servi autem cujuſque legionis pone ſequebantur, ante ſe *militum* impedimenta agentes. Omnium vero noviſſimi mercenarii, horumque cuſtodes agminum coactores. Incedens autem compoſite cum exercitu, ita ut mos eſt Romanis, per Samaritidem in Gophnam venit, prius à patre *ſuo* captam & tunc præſidiis occupatam. Ibi noctem unam moratus mane inde proficiſcitur, cumque ſtatum diei iter confeciſſet caſtra ponit in loco quem Judæi patrio ſermone Spinarum vallem appellant, apud vicum quendam Gabath-Saul dictum, (id autem Sauli collem ſignificat) diſtantem ab Hieroſolymis circiter ſtadia xxx. atque hinc, lectis equitibus ad ſexcentos ſecum aſſumptis, exploratum ibat & urbis firmitatem, & Judæorum animos, an ad ipſius conſpectum præmetu cederent priuſquam ad manus ventum eſſet. audierat enim, id quod verum erat, populum ſeditioſis & latronibus obnoxium pacem quidem deſiderare; *quod vero infirmior eſſet quam ut eos adortum iret, ideo quieſcere.

Titus in Judæam venit.

Hieroſolyma explorat.

2. Sane quamdiu per viam declivem, quæ ad murum duceret, equitabat, nemo ante portas apparuit: ubi vero de via ad turrim Pſephinam declinaret & equitum agmen tranſverſum duceret, innumeri ſubito proſiliunt juxta turres quæ Muliebres vocantur, porta egreſſi quæ è regione eſt monumenti Helenæ, & equitatum intercidunt: atque à fronte illis ſemet objicientes, alios quidem, dum adhuc via currebant, prohibuerunt, ne cum his qui diverterant ſeſe jungerent; Titum vero cum paucis *à ſuis* disjungunt. Ille quidem ulterius pergendo non erat, nam foſsâ hortorum culturæ adhibitâ circundata erant omnia à muro, hortiſque obliquis & multis maceriis occupata. ut vero

In periculum incidit.

a Ita cum pleriſque MSS. συνήθεια in Editis Aliiſque. b Illud τὰ non agnoſcit Big. c Κατόπιν τε αὐτοῦ ἦν τάγματος τὸ ἱππικὸν Big. κατόπιν δὲ αὐτοῦ τὸ ἦν τάγματος ἱππικὸν Voſſ. ὄπισθεν ἦν αὐτοῦ τὸ ἦν τάγματος ἱππικὸν p. 1127. quem locum velim cum hoc conferas; & Saviliium de Militia Rom. p. 354. Edit. Amſt. d Αετὸν Big. & Gall. e Illud οἱ non agnoſcit Big. f Προσίων Vat. g Ἐν κόσμῳ Τίτος Big. h Γοφνὰ Big. Γιόφα Voſſ. & Vat. i Ita Big. nec aliter Ruf. qui vertit, veſperam. ἡμέραν in Editis Aliiſque. k Πρόεισιν Vat. l Λεγομένῃ Big. Bunb. Vat. & Rhed. m Διέχων Big. & Voſſ. n Εἰς τριάκοντα σταδίους Big. Bunb. & Rhed. o Ita Voſſ. & Ruf. πέπυσο in Editis Aliiſque. p Ita, ut videtur, Ruf. qui vertit oppreſſum. ὑποπεπτωκότα Bunb. Vat. & Rhed. ὑποπεπλῆσθαι in ceteris. q Ita Big. & Ruf. πύλην in Editis Aliiſque. r Sic Big. Gall. & Vat. ἐγκλείσας in ceteris. ſ Τοίχους Voſſ. * Sed quod rebellantibus infirmior eſſet, nihil conari, Ruf.

vero rurſus ſuos repeteret, præ hoſtium interjectorum multitudine haud fieri poſſe videbat; quorum plerique imperatoris periculum neſciebant, ſed exiſtimantes eum ſecum reverti ipſi etiam fugiebant. Atqui ille, cum perſpiceret in ſua tantum fortitudine ſitam eſſe ſalutis ſpem, converſo equo, iiſque qui circa eum erant alta voce juſſis ut ipſum ſequerentur, in medios hoſtes irruit, ad ſuos vi perrumpere feſtinans. Hinc ſane maxime licet intelligere, Deo curæ eſſe & belli momenta & regum pericula. Tot enim adverſus Titum jactis miſſilibus, cum neque galea neque thorace ſeptus eſſet (non bellator enim ſed explorator, ut dixi, proceſſerat) corpus ejus intactum erat & illæſum: ſed inaniter, tanquam de induſtria aberraretur, omnia cum ſtridore eum prætervolabant. gladio vero ſemper à lateribus inſtantes dirimens, multoſque ante ora ſubvertens, ſuper proſtratos equum agebat.

Titi fortitudo egregia.

Clamorem autem attollebant ad audaciam Cæſaris, ſeque invicem hortabantur ut in eum impetum facerent. quin & fugiebant ſimulque omnes diſcedebant, quocunque curſum dirigeret. Huic autem periculi participes, à tergo & à lateribus icti, ſe adjunxerant; una enim erat unicuique ſalutis ſpes, ſimul Tito viam aperire *ne prius circumveniretur. duos autem de extremis, alterum quidem cum equo circundatum jaculis confixerunt, alterum vero poſtquam deſiluiſſet occiderunt & equum abducebant. Titus vero cum cæteris ſalvus in caſtra revertitur. Et Judæis quidem, quod aggreſſione prima ſuperiores fuerant, inconſulta ſpes animos extulit, magnamque in poſterum fiduciam eis conciliabat brevis fortunæ inclinatio.

III. *Ubi caſtra metatur Titus.*

3. Cæſar autem, poſtquam ei nocte conjuncta eſſet legio ex Ammaunte, poſtridie inde digreſſus ad locum qui Scopus dicitur ſe confert; unde jam tum & civitas conſpiciebatur & clara templi magnitudo, qua planities, ſeptentrionalem urbis partem attingens, appoſite Scopos dicta fuit. Cum autem ſeptem ſtadiis ab urbe diſtaret, ibi duabus legionibus ſimul, quintæ vero legioni retrorſum tribus ſtadiis caſtra muniri juſſit: nam milites, nocturni itineris labore attritos tegumento dignos exiſtimabat, ut minori cum metu murum ſtruerent. Mox autem cœpto ædificio, decima quoque legio tum aderat, quæ per Hierichuntem venerat, ubi pars quædam militum collocata fuerat aditum *loci* cuſtodiens jam ante à Veſpaſiano occupatum. His autem præceptum erat, cum ſex ſtadiis ab Hieroſolymis abeſſent, caſtra metari juxta montem Olearum nuncupatum, qui civitati ab oriente objacet, interjecta profunda valle quæ Cedron fuit appellata.

Concordia inter ſeditioſos.

4. Continuo autem intra civitatem confligentium mutuam diſſenſionem tum primum ſedavit bellum externum, magna vi ſubito-

δὲ πρὸς τὸν σφετέρων ἀναδρομὴν, πλήθει τῶν ὁμόσε πολεμίων ἀμήχανον ἐώρα· ὧν Ⓐ πολλοὶ μηδὲ γινώσκοντες τὸν [b]βασιλέως κίνδυνον, ἀλλ' οἰόμενοι συναναγραφῆναι [c]καὶ κείνοις ἀνέφευγον. ὁ δὲ, κατιδὼν ὡς ὁ μόνῃ τῇ καθ' [d]αὑτὸν ἀλκῇ κεῖται τὸ σώζεσθαι, τόν τε ἵππον ὑπεστρέφει, καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἐμβοήσας ἔπεσθαι, μέσους ἐμπηδᾷ τοῖς πολεμίοις, διεκπάσας πρὸς τοὺς σφετέρους βιαζόμενος. εἶτα δὴ μάλιστα [e]πάρεστι νοεῖν, ὅτι καὶ πολέμων ῥοπαὶ καὶ βασιλέων κίνδυνοι μέλονται τῷ [f]Θεῷ. τοσούτων γὰρ ὑπὲρ τὸν Τίτον ἀφιεμένων βελῶν, μήτε κράνος ἔχοντα μήτε θώρακα· προῆλθε γὰρ, ὡς ἔφην, οὐ πολεμιστὴς ἀλλὰ κατάσκοπος· ὅθεν ἧπτο σώματος, κενὰ δὲ, ὥσπερ [g]ὑπὸ τινῆς ἀοράτων, [h]παρέρριζοῦτο πάντα. τῷ δὲ ξίφει τοὺς κατ' πλευρὰν ἀεὶ ἀφιστέλλων, καὶ πολλοὺς τῶν [i]ἀντιπροσώπων ἀνατρέπων, ἤλαυνεν [k]ὑπὲρ τοὺς [l]ἐμπεσόντας τοῦ ἵππου. τὸ δὲ κραυγὴ τε ἰοῦ πρὸς ὅ θράσημα τοῦ Καίσαρος, καὶ θρασυκέλευσις ὁρμᾶν ἐπ' αὐτόν. φυγὴ δὲ καὶ ἀφεστεισμὸς ἅθρους, καθ' ὃν ἐπιλαύνων γένοιτο. συνήπλουτο δὲ οἱ τοῦ κινδύνου μετέχοντες, κατ' νῶτα γὰρ κατ' [m]πλευρὰ νομούμενοι· μία γὰρ ἐλπὶς ἰοῦ σωτηρίας ἐκάστῳ, ὅ [n]συνεξανοίγειν τῷ Τίτῳ [o]μὴ φθάσαντι κυκλωθῆναι. δύο γοῦν τῶν [p]ὑποτύραν, τὸν μὲν σὺν τῷ ἵππῳ περιχόντες κατηκόντιζον, θατέρου δὲ καταπηδήσαντος ἀφθάρτους τὸν ἵππον ἀπήγαγον. μὴν δὲ τῶν λοιπῶν Τίτος ὑπὸ τὸ γραττόπεδον ἀφασώζετο. τοῖς μὲν οὖν Ἰουδαίοις, τὸ λεονεκτήσασι κατ' τὸ προτὸν ὑπόθεσιν ἐπήγετο τὰς ἀφνοίας ἄσκεπτος ἐλπὶς, καὶ πολὺ θάρσος αὐτοῖς εἰς τὸ μέλλον προύξανεν ῥοπὴ τοῦ ξένου.

γ'. Καῖσαρ δὲ ὡς ἀπῷ συνέμιξε ἀφὰ νυκτὸς τὸ ἀπὸ [q]Ἀμμαοῦντος τάγμα, μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκεῖθεν ἄρας ὑπὸ τὸ Σκοπὸν καλούμενον προῆσιν· ἔνθεν ἤδη τε πόλις ἦν καταφαίνετο, καὶ τὸ τοῦ ναοῦ μέγεθος ἐκλαμπρον, καθὰ τῷ βορείῳ κλίματι τῆς πόλεως χθαμαλὸς συνάπτων ὁ χῶρος ἐτύμως Σκοπὸς ὠνόμασται. τῆς δὲ πόλεως σταδίους ἑπτὰ διέχων, ἐκέλευσε περιβάλλεσθαι στρατόπεδον τοῖς δύο τάγμασιν ὁμοῦ, [r]τῷ δὲ πέμπτῳ ὀπίσω τούτων τρισὶ σταδίοις· κόπῳ γὰρ τῆς ἀφὰ νυκτὸς παρείας πεπιεσμένους ἐδόκει σκέπης ἀξίους εἶναι, ὡς ἂν ἀσθενέστερον τειχίσαιντο. καλαρχομένων δὲ ἄρτι τῆς δομήσεως, καὶ ὁ δέκατος τάγμα ἀφὰ Ἰεριχοῦντος ἤδη παρῆν, ἔνθα καθῆστό τις ὁπλιτικὴ μοῖρα φρουροῦσα τὴν ἐμβολὴν, ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ προκατειλημμένην. προστέτακτο δὲ αὐτοῖς, ἓξ ἀπέχοντας τῶν Ἱεροσολύμων σταδίους στρατοπεδεύσασθαι κατ' ὄρος τὸ Ἐλαιῶν καλούμενον ὄρος, ὃ τῇ πόλει πρὸς ἀνατολὴν ἀντίκειται, μέσῃ φάραγγι βαθείᾳ διειργόμενον, ἣ Κεδρὼν ὠνόμασται.

δ'. Τῶν δὲ ἀνὰ ὅλην [s]συῤῥηγνυμένων ἀδιαλείπτως, τότε τε πρῶτον ἀνέπαυσε τὸν ὑπ' ἀλλήλοις ἔριν ὁ ἔξωθεν πόλεμος, ἐξαίφνης

III. 3.

9'.

δ'.

[a] Antea erat, ἰέρεω· οἱ δὲ ἀνὰ τὴν λειφθεῖραν, ὧν οἱ πολλοὶ &c. Verum auctoritate *Ruffini*, cujus verſionem hîc loci repræſentavi, οἱ δ ἀνὰ τέλω λειφθέρων omiſi, utpote ad explicationem ὧν οἱ πολλοὶ margini olim appoſita, ut & illa τῇ περιούσῃ τὸν ἀνὰ τέλω λειφθέρων in *Cod. Big.* [b] Καίσαρος *Voſſ.* in textu, *βασιλέως* ad oram *libri.* [c] Ita *Big. Vat.* & *Gall.* κἀκείνοις in *Editis Aliiſque.* [d] *Al.* αὐτὸν & ἑαυτόν. [e] Ita cum uno & altero *MS.* παρεῖτο μὲν νοεῖν in *Editis Aliiſque.* [f] Illud τῷ non agnoſcunt aliquot *MSS.* [g] Ἐξεστραμμένης *Bod.* [h] Παρεμφορίζετο *Big.* [i] Aut τοῦ προσώπου *Voſſ.* [k] Πρὸς τὸν *Big.* [l] *Al.* ἐμπεσόμενος. [m] Πλάγιον *Big.* [n] Συσπεύσοντι *Big.* [o] Καὶ μὴ φθάσωσιν αὐτῷ *Big.* Ⓒ μὴ φθάσωσιν κ. *Vat.* [p] Ὑποτύραν *Big.* & *Gall.* Δοντίμον *Voſſ.* [q] Ἀμμαοῦς in *libris.* [r] Ita cum *Ruffino.* τὸ δὲ πέμπτον in *Græcis* omnibus. [s] Κατειλημμένῃ *Big.* [t] Συῤῥηγνυμένων *Vat.* * Priuſquam circumventus opprimeretur, *Ruf.*

[a] Ita

ἐξαίφνης πολὺς ἐπελθὼν, καὶ μεθ' ὁπλίξεως ⓐ ἐσαισαι τοὺς Ῥωμαίους ἀφορῶντες, στρατοπεδουμένους τοῖχῃ, κακὴν ὁμονοίας κατήρχοντο, καὶ λόγον ἀλλήλοις ἐδίδοσαν, τί μέτοιεν ἢ τί παθόντες ἀνέχοιντο τοῖα τοῖς ἀναγκαίοις αὐτοῖς ὑπομενόμενα τείχη καὶ τοὺς πολέμους μετ' ἀδείας ἀπολιζόντος ἑαυτόν, ⓐ δὲ ὥσπερ θεατὴ καλῶν καὶ συμφόρων ἔργων καθίζοιντο τειχήρεις, τὸ χεῖρε καὶ τὰς πανοπλίας παρέντες. "κατ' αὐτοῖς ἄρα γενήσει μόνον ἡμεῖς, ἐξεβόησαν, Ῥωμαῖοι δὲ ἐκ τῆς ἡμετέρας ἕδρας ἀσφαλῶς κερδήσουσι ἀναιμωτὶ τὴν πόλιν." τοῦτοις ἀθροίζοντες ἀλλήλους παρεκέλευον, καὶ τὰς πανοπλίας ἁρπάσαντες αἰφνιδίως ἐπεκθέουσι τῷ δεξιῷ τάγματι, καὶ ἀφῆκε τῆς φάλαγγος αἴξαντες μετὰ κραυγῆς ἐξαισίου τειχιζομένοις προσπίπτουσι τοῖς Ῥωμαίοις. ⓐ δὲ τοῦς ὃ ἔργον διῃρημένοι, καὶ ἀφ' τοῦτο τὰ πολλὰ πεθεικότες τὸν ὁπλισμὸν ἔτι δ' θαρσεῖν τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ἐπιθεμένοις ὑπελάμβανον, καὶ προθυμουμένων ἀμύνασθαι τὰς ὁρμὰς τῇ φύσει συνταράξησαν ἀδοκήτως, καὶ πρὶν ἔργων ἀφεῖσθαι τινὲς μὲ ἀνεχώρουν εὐθέως, πολλοὶ δὲ ὅπλα ῥίπτοντες, ἐπὶ ὑπισχνοῦντο τοῖς τοὺς ἐχθροὺς, ἐφοβοῦντο παθόμενοι. προσετίθετο δὲ τοῖς Ἰουδαίοις ἀεὶ πλείους, ὅτι τὸ κρατεῖν τοὺς φεύγοντας πεθαρρηκότες, καὶ τῶν ὄντων πολλαπλασίους ἐδόκουν σφίσι τε καὶ τοῖς πολεμίοις, δεξιᾷ τῇ τύχῃ χρώμενοι. μάλιστα δὲ τοὺς εἰθισμένους συντάξεως ὄντας, ἐκ μὲν κόσμου καὶ διαγελήματα πολεμεῖν ἀδόκητος, ἀταξία φάσασα θορυβεῖ· διὸ καὶ τότε προληφθέντες ⓐ Ῥωμαῖοι ταῖς ἐμβολαῖς εἶκον· ἐκ ὁπότε μὲ ὅτι ἐπιγραφεῖεν ⓐ καταλαμβανόμενοι, τῷ τε δρόμου τοὺς Ἰουδαίους ἐπέχοι, καὶ διὰ τὸ ὁρμὴν ἧττον φυλαττόμενος ἐπίπτωσκον. ἀεὶ δὲ πληθύουσα ἡ ὁρμὴ, μᾶλλον ταραττόμενοι τελευταῖον ὑπὸ τῶν στρατοπέδων τρέπονται, καὶ ἐδόκει τότε κινδυνεῦσαι τὸ τάγμα πᾶν, εἰ μὴ Τῖτος ἀγγελθέντος αὐτῷ διὰ τάχους ἐπεβοήθησε, καὶ πολλὰ ὀνειδίσας εἰς ἀναιδρίαν, ὑπερέφευ μὲν τοὺς φεύγοντας, αὐτὸς δὲ πλαγίοις τοῖς Ἰουδαίοις προσπεσὼν, μὴ ὧν ἦκεν ὑπολέκτων, συχνοὺς μὲν ἀναιρεῖ, πτώσκει δὲ πλείους, τρέπεται δὲ πάντας καὶ συναθεῖ κτλ. τῆς φάλαγγος. οἱ δὲ ὑπὸ τῷ κατάντει πολλὰ κακωθέντες, ὡς διέξεπεσον, ἄντικρυς ὑπερέφοντο, καὶ μέσον ἔχοντες τὸν χαράδραν, τοῖς Ῥωμαίοις διεμάχοντο. μέχρι μὲ δὴ μέσης ἡμέρας, ὕτως ἐπολέμουν· ὀλίγον δὲ ὑπὸ μεσημβρίας ἀκλίνιστος ἦν, Τίτος τοὺς μὲν ἑαυτῷ προσβοηθήσαντας, καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν ἄκρων τοῖς ὀπτείχουσιν ἀντιπαρατάξας, τὸ λοιπὸν τάγμα πρὸς τὸν τειχισμὸν ἀπέπεμπεν εἰς τὴν ἀχρήρειαν.

ι'. ε'. Ἰουδαίοις δὲ τοῦτο ἐδόκει φυγὴ, καὶ τῷ σκοπῷ καταστάσει θαμάπιον, ὃς αὐτοῖς ὑπὸ τῷ τείχους

que illatum: & cum ſtupore ſeditioſi Romanos inſpectantes, tribus locis caſtra ponentes, malam concordiam inire cœperunt, ſermoneſque invicem miſcentes quæſiverunt, quidnam exſpectarent, quidve paſſi ſpiritum ſibi tribus muris occludi ſuſtinerent; & dum hoſtes munimenta inſtar urbium ſibimet exſtruunt, ipſi tanquam ſpectatores bonorum operum utiliumque conſideant mœnibus clauſi, & manibus armiſque remiſſis. "In noſmetipſos pro- "fecto, exclamabant, duntaxat fortes ſumus; "Romani autem ex noſtra ſeditione id lucra- "buntur, ut urbem ſine ſanguine capiant". Iſtis, cum frequentes convenirent, ſe invicem hortabantur, & armis correptis ſubito in legionem decimam excurrunt, factaque per vallem eruptione, ingenti cum vociferatione, Romanos caſtra munientes adoriuntur. Illi autem ad munitiones inſtitutas perficiendas diſtributi, cumque propter hoc magna ex parte arma depoſuiſſent (non enim audere Judæos excurſum facere arbitrabantur, &, ſi maxime id vellent, animos eorum diſtractum iri ſeditione) inopinato conturbati erant, opereque relicto nonnulli quidem ſtatim receſſerunt, multi autem ad arma properantes, priuſquam ſe in hoſtes converterent, confoſſi necidenturtur. Ad Judæos autem plures ſemper accedebant, animis inde ſumptis quod victores eſſent qui præceſſerant: & multo plures quam revera erant & ſibimet & hoſtibus videbantur, utpote quod eis proſpere ceſſerit fortuna. Maxime autem eos qui ordinari conſueverunt, quarique erant prælia ita conſerendi ut ordines ſervarent & imperata facerent, confuſio, qua deprehenſi ſunt, in trepidationem conjicit. Quare & tunc Romani, repentino hoſtium adventu oppreſſi, factis impreſſionibus cedebant: & cum quidem ſe converterent *ab inſequentibus* occupati, & à curſu reprimebant Judæos, minuſque cautos, præ impetu quo ferebantur, vulnerabant. Cum autem numero ſemper augerentur qui excurſionem faciebant, magis magiſque turbati *Romani* poſtremo caſtris pulſi ſunt. Et tunc tota in pericolo eſſe videbatur legio, niſi Titus, hoc ipſo ei nunciato, mature illis ſubveniſſet: cumque multis ignaviam illis exprobraſſet, ſuos quidem à fuga revocat; ille vero, impetu in contravenientes Judæos facto, cum lectis qui ſecum venerant *militibus*, multos quidem occidit, plures vero ſauciat, omneſque in fugam vertit & in vallem præcipites compellit. Illi autem, in declivitate multo damno accepto, poſtquam in adverſam partem evaſerant, ſe iterum convertunt, interjectoque torrente cum Romanis dimicabant. Equidem ad medium uſque diem ita pugnarunt: paulo autem poſt meridiem, Titus, cum hos qui ſecum in ſubſidium venerant, alioſque de cohortibus adverſum excurſus facientes collocaſſet, reliquam legionem in ſuperiora montis remittebat ad muniendum vallum.

Hieroſolymitani Romanos aggrediuntur.

Romani caſtris pulſi.

Titus, repreſſis Judæis, ſuos ad caſtra munienda remittit.

5. Judæis autem hoc ipſum fuga eſſe videbatur, cumque idem indicaſſet ſpeculator, quem

a Ita in *MSS.* & *Suida* v. ἄδεια. Verum τί μαίνοιεν ediderunt *Baſilienſes*. b Perperam ἀπολιμίζοντος bis apud *Suidam*. c Ἐξεσαισάτο τε *Big.* d Τύτους apud *Suidam* in voce ἀθροίζοντες. e Ita *Big.* & *Ruf.* πολιμίοις in *Editis Aliiſque*. f Τοῦτο δὲ τὰ πολλὰ πεθεικότες *Big.* Verum pro vulgata lectione facit *Suidas* voce πεθεικότες. g Θαῤῥῆσαι *Big.* h Ἐφοβοῦντο *Big.* i Ita *Big.* & *Ruf.* δεξιᾷ in *ceteris*. k Ἀπαγγελθέντος *Big.* l Εἶχεν *Big.* m Illud τῆς habent *Codd. MSS.* ut & τὸν paulo infra v. 49. n Eſt qui poſt ἤδη ſupplet ἡ πολίτης. verum ἤλιος ſubintelligendum puto. o Ita in *MSS.* ἀνέπεμψεν in *Editis*. a Ἀναγρή-

Romani à Judæis diſſipati pulſique in montem ſe recipiunt.

quem illi in muro poſuerant, veſtem concutiendo, magna & recens multitudo tanto impetu proſiliit, ut beſtias immaniſſimas curſu adæquarent. quippe nemo ex adverſa acie impreſſionem illorum ſuſtinuit: ſed quaſi vi machinæ ferirentur ordines perturbant, & in fugam verſi ad montem ſe recipiebant. In acclivitatis autem medio Titus cum paucis relictus eſt: multumque monentibus amicis, qui ex imperatoris reverentia contempto periculo ſteterunt, "ut Judæis mori cupientibus ce-"deret, *nec ipſorum cauſa periclitaretur, "†quos propter ipſum opottebat impetum ſuſ-"tinere, ſed potius ſuæ conditionis rationem "haberet, & non, dum militis officio fungitur "qui & belli & terrarum orbis dominus, in "celeri adeo fuga *ipſe* ſtaret, in quo vertitur "omnium fortuna", iſta ne audire quidem viſus eſt, contra ipſum vero exſurgentibus reſiſtit, eoſque in ora feriens, cum vi obniterentur, occidebat, & confertis incumbens per declive multitudinem deturbabat. Illi autem, licet animi in eo præſentia ejuſque viribus perterriti, ne tum quidem in civitatem refugiebant, ſed in utrumque latus ab eo declinantes, ſurſum fugientes inſequebantur. atqui vero iſtos à latere aggreſſus impetum *quo movebant* reprimebat. Dumque hæc aguntur, etiam illos qui paulo ſupra caſtra muniunt, ubi fugere inferiores vidêre, rurſus occupat metus ac trepidatio, omneſque legionis iſtius milites diſſipantur, (ut qui Judæorum excurſum non ferendum eſſe exiſtimarent, ipſumque in fugam verſum eſſe Titum: nunquam enim illo manente alios fugituros eſſe *credebant*) & tanquam Panico terrore circundati, alius aliò ferebantur, donec quidam, cum vidiſſent imperatorem in media pugna verſari, & de eo in magno metu eſſe cœpiſſent, univerſæ legioni ejus periculum edito clamore ſignificant. Illos autem pudor revocabat, & fuga majus aliquid ſibi invicem exprobantes quod Cæſarem deſeruiſſent, totis viribus in Judæos ruebant: ipſoſque, ubi ſemel ſe inclinarunt, per declivia in cavitatem coëgerunt. Illi vero pedem referentes pugnabant; Romanique, utpote loco ſuperiores plus valentes in vallem omnes compellunt. At Titus illis inſtabat qui adverſus ipſum contendebant, & legionem quidem ad vallum muniendum remiſit; ipſe vero cum iis quibus fretus antea reſtiterat hoſtes arcebat. Adeo ut, ſi verum dicere oporteat, nihil ex adulatione adjiciendo aut ex invidia detrahendo, fatendum eſt Cæſarem ipſum bis totam legionem è periculo eripuiſſe, atque id demum effeciſſe ut incolumes ad caſtra munienda ſe reciperent.

Metus & trepidatio inter Romanos.

Titus Judæos loco cedentes urget.

Legionis bis ſervatæ gloriam adeptus eſt.

χαθῆτο, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος [a] ἀνεμφίεστον μᾶλλον τοσαύτης ὁρμῆς, ὡς ἂν δρόμου αὐτοῖς τοῖς ἀγριωτάτοις εἰκάζειν θηρίοις. ἀμέλει τοὺς [b] ἐπιταχθέντας ὑδεὶς ἔμεινε τὸν [c] ἐμβολὴν, ἀλλ' ὥσπερ ἐξ ὀργάνου παγόμβοι διέῤῥηξαν τὴν τάξιν, καὶ πρὸς τὸ ὄρος πεπτώκοτες ἀνέφευγον. λείπεται δὲ τὸ μέσον τοῦ τρόπου Τίτος μετ' ὀλίγων, καὶ πολλὰ παραινούντων τῶν φίλων, ὅσοι δ' αἰδῶ τὸν πρὸς τὸν ἡγεμόνα ὄντα κινδύνου καταφρονήσαντες ἔστησαν, "ἐξὸν θνητοῖς Ἰουδαίοις, καὶ μὴ "προκινδυνεύειν τύχαις ὡς ἐχρῆν [d] περὶ αὐτῷ μένειν, "λαμβάνειν δὲ ἔννοιαν τῆς [e] καθ' αὐτὸν τύχης, καὶ μὴ, "στρατιώτου τάξιν [f] ἀποπληροῦντα, καὶ [g] τοῦ πολέμου καὶ "τῆς οἰκουμένης δεσπότην, [h] ὀξέως ὕπτιον ὑφίστασθαι "[i] τροπῇ, ὃν ᾧ σαλεύει τὰ πάντα," [k] τούτων οὐδὲν ἀκούειν ἔδοξε, τοῖς δὲ [l] κατ' αὐτὸν ἀναπεφύγοσιν [m] ἀνθίστασθαι, καὶ κατὰ στόμα πάσῃ βιαζομένοις ἀνέμῳ, κατά τε τοῦ πρανοῦς ἀθρόοις ἐμπίπτων ἀνεώθει ὁ πλῆθος. ὡς δὲ, πρός τε τὸ τολμήσαν καὶ τὴν [n] ἰσχὺν καταπλαγέντες, οὐδὲ ὕπτιοι μὲν ἀνέφευγον εἰς τὴν πόλιν, καθ' ἑκάτερα δὲ ἐγκλίνοντες ἀπ' αὐτῆς τοῖς ἀνωτέρω φεύγουσι προσέκειντο. καὶ τούτοις δὲ κατὰ πλευρὰν προσβάλλων, τὰς ὁρμὰς ὑπετέμνετο· καὶ τέλος [o] καὶ τοῖς ἄνω τειχίζουσι τὸ στρατόπεδον, ὡς ἐθεάσαντο τοὺς κάτω φεύγοντας, πάλιν ἐμπίπλει ταραχὴ καὶ δέος, καὶ διασκίδνανται πᾶν τὸ [p] τάγμα· δοκούντων ἀνυπόστατον μὲν εἶναι τὸν τοῦ Ἰουδαίων ἀγεμόνα, πεπτῶθαι δὲ [q] αὐτὸν Τίτον, ὃν [r] οὐδ' ἂν ποτε τοὺς ἄλλους φυγεῖν ἀνάγκη μένοντος· καὶ καθάπαξ πανικῷ δείματι κυκλωθέντες, ἄλλος ἀλλαχῇ διαφέρονται, μέχρι πὲς καπόντες ὑπὸ μέσῳ τῷ πολέμῳ ἂν ἡγεμόνα τρεφόμενοι, καὶ μέγα δείσαντες [s] ἀμφ' αὐτῷ, βοῶσι ἂν κίνδυνον ὅλῳ τῷ τάγματι. τοὺς δὲ αἰδὼς ἐπέστρεφε, καὶ πλεῖον τι φυγῆς κακὸν ἀλλήλους [t] ὀνειδίζοντες καταλιπεῖν Καίσαρα, πάσῃ βίᾳ τῶν Ἰουδαίων ἐχρῶντο, καὶ κλίνασας ἅπαξ ἀπὸ τοῦ καλάντους συνώθουν αὐτοὺς εἰς τὸ κοῖλον. ὡς δὲ ὀπίσω πόδα χωροῦντες ἐμάχοντο, καὶ πλησιαίτατοι οἱ Ῥωμαῖοι τοῦ καθυπερθεν [u] εἶναι συνελαύνουσι πάντας εἰς τὰ φάραγγα. προσέκειτο δὲ τοῖς καθ' αὐτὸν ὁ Τίτος, ὃ μὲν τάγμα πάλιν [v] ἐπὶ τὴν τειχοποιίαν ἐπεμψεν· αὐτὸς δὲ σὺν οἷς παρῆσαν ἀντίας εἶργε τοὺς πολεμίους. ὥστε, εἰ χρὴ μήτε ὑπερβολήν τι προσθέντα μήτε ὑφελόντα φθόνῳ τἀληθὲς εἰπεῖν, αὐτὸς Καῖσαρ δὶς μὲν ἐῤῥύσατο [w] κινδυνεῦον ὅλον τὸ τάγμα, ἂν οὐ [x] προβάλλεται δὲ ὁ στρατόπεδον αὐτοῖς ἄδηλον παρέσχε.

IV. **CAP. III.**

Quomodo ſeditio rurſus exoritur Hieroſolymis: poſtea vero Romanis inſidias ſtruunt Judæi. qualiterque Titus militibus propter temeritatem minitabatur.

ιά'. **ΚΕΦ. γ'.**

Ὡς πάλιν ἔνδον Ἱεροσολύμων ἡ στάσις ἠγείρετο· ἔπειτα δὲ Ῥωμαίοις ἐνέδρας μηχανῶντο Ἰουδαῖοι. οἷός τε Τίτος τοῖς στρατιώταις διὰ τὴν προπέτειαν ἠπείλει.

Λοιμὴ-

a Ἀνεμφίεστον Big. & Voſſ. b Ἀντιπαραταχθέντας Big. & Voſſ. c Συμβολὴν Bod. & Vat. d Πρὸς ἑαυτὸν Big. e Καθ' ἑαυτὸν Big. f Ἀποπλῆρον Voſſ. g Καὶ τοῦ in MSS. h Μὴ δέξεως Big. μηδὲ ἐξείας ὕπτιος Voſſ. i Ῥοπὴ Big. k Τούτων ἂν δὲ ἀν. Big. l Καθ' αὐτὸν Big. m Ἀνθίστατο legiſſe videtur Ruf. n Ὁρμὴν Voſſ. o Ita Big. & Ruf. καὶ τούτῳ αὐτοῖς in reliquis. p Στράτευμα Bod. & Voſſ. q Αὐτὸν non agnoſcit Voſſ. r Οὐ χαίρ ποτε τ. ἄ. φεύγειν Big. ſ Ἐπ' αὐτῷ Big. t Ἐπὶ τὸ κατ. Big. u Κινδυνεύειν Big. x Περιβαλλόμενος Voſſ. * Neque pro his in diſcrimen veniret, quos ante ipſum ſalvos eſſe non oporteret, Ruf. † Al. quos oportebat ipſum protegere.

a In

Ἀναφήναντος δὲ τοῦ πολέμου, [a] πάλιν ἔνδον ἡ στάσις ἐπιγείρεται, καὶ τῇ τῶν ἀζύμων ἑορτάσιμος ἡμέρας τεσσαρεσκαιδεκάτῃ Ξανθικοῦ μηνός, ἐν ᾗ δοκοῦσιν [b] Ἰουδαῖοι τὸν πρῶτον ἀπαλλαγῆναι χρόνον Αἰγυπτίων, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἐλεάζαρον, προανοίγοντες τὰς πύλας, ἐδέχοντο ὅτι βούλοιτο τῶν δήμου τοὺς προσκυνεῖν ἐθέλοντας ἔσω. Ἰωάννης δὲ προκάλυμμα τὴν ὁπλοθυλῆ ποιησάμενος τῇ ἑορτῇ, τοὺς σὺν αὐτῷ κρυπτοῖς ὅπλοις [d] σκευάσας τοὺς ἀσημοτέρους, ὧν οἱ πλείους ἦσαν ἄναγνοι, λαθὼν ἀσυδήτως παρεισαύμενος προκατέλαβε μόνος τὸ ἱερόν. οἱ δέ, ὡς ἔνδον ἐγένοντο τὰς ἐαυτῶν [e] ἀποῤῥίψαντες, ἐφάνησαν ἐξαπίνης ὁπλῖται. ταραχὴ δὲ μείζων περὶ τὸν ναὸν αὐτίκα ἦν θόρυβος ἦν· τὸ μὲν ἔξω τῆς στάσεως λαὸν, καὶ πάντων ἄκριτον [g] οἰομένων εἶναι τὴν ἐπίθεσιν, τοὺς δὲ ζηλωτὰς ὅτι σφίσι μόνοις. ἀλλ' οἱ μὲν ἀφέμενοι τὸ φρουρεῖν [h] ἐπὶ τὰς πύλας, καὶ τὴν ἐπάλξεων καταπηδήσαντες πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, εἰς τοὺς ὑπονόμους τοῦ ἱεροῦ κατέφυσαν· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ δήμου [i] πρὸς τὸν βωμὸν καταπλαγέντες, καὶ περὶ τὸν ναὸν συνηλόημενοι καὶ πατούμενοι, ξύλοις τε [k] ἀνέδην παιόμενοι καὶ σιδήρῳ. πολλοὺς δὲ τῆς ἡσυχίας κατ' ἔχθραν καὶ μῖσος ἴδιον ὡς ἀντιστασιαστὰς ἀνῄρουν οἱ διάφοροι· καὶ πᾶς ὁ προσκρούσας πρὶν τὸν ὁπλοθύλακα πάλαι, τηνικαῦτα ὀπτιγραφεὶς, ὡς ζηλωτὴς πρὸς αἰτίαν [l] ἀνήγετο. πολλὰ δὲ δηλα τοὺς ἀναιτίους [m] διαθέντες ἐκεχειρίαν τοῖς αἰτίοις ἔδοσαν, καὶ προελθόντας ἐκ τῶν ὑπονόμων διῆκαν. αὐτοὶ δὲ, καὶ τὸ [n] δεύτερον ἱερὸν καταλαβόντες καὶ τὰς ἐν αὐτῷ προσκυνὰς πάσας, καθεδάρδην ἤδη τοῦ Σίμωνος. ἦν μὲν οὖν στάσις, ὅτε τὸ μερὶς ὅσα πρότερον, εἰς δύο μοίρας διῃρεῖτο.

Seditio in urbe recrudescit festo Paschatis.

CUM autem paulisper quievisset bellum externum, rursus seditio exoriebatur domestica; & instante festo Azymorum, die decima quarta mensis *Xanthici, qua primùm creduntur Judæi ab Ægyptiis liberati, Eleazarus quidem suique, portas aperientes, è populo excipiebant quotquot intus adorare volebant. Joannes autem, festo ad occultandas insidias usus, quosdam è suis ignotiores armis abditis instructos, quorum plerique haud purificati erant, †eo animo studioque inter alios submittit ut fanum occuparent. Illi autem, cum intus essent, vestimentis abjectis subito armati apparuerunt. Maxima vero statim turba circa templum ac tumultus erat: populo quidem à seditione alieno in omnes sine discrimine, Zelotis vero in semet solum impetum factum iri suspicantibus. Verum hi quidem relicta jam portarum custodia, postquam ex propugnaculis desiluissent, prius quam ad manus ventum esset, in templi cloacas confugere: populus vero ad aram trepidantes, constipatique circa templum conculcabantur, lignis passim ferroque cæsi. Multos autem, qui vitam quietam agebant, ex simultate & odio privato, quasi diversæ factionis fuissent, interficiebant inimici: & quicunque antea insidiatorum aliquem offenderat, tunc agnitus quasi Zelotes ad cædem ducebatur. Verum hi qui variis modis in fontes sævitiam exercebant, nocentibus inducias concesserunt, progressosque ex cloacis dimiserunt. Ipsi autem, cum templum interius, omnemque in eo apparatum occupassent, tum Simonem oppugnare audebant. Atque ita quidem seditio, quæ antea triplex erat, in duas partes redigitur.

Joannes vincit Eleazarum, & factiones duæ in unam redigunntur.

6'. Β'. Ὁ δὲ Τίτος, [o] ἔγγιον ἀπὸ τῆς Σκοπῆς τῇ πόλει [p] γραδατιδεύσας προσῄει, πρὸς μὲν τὰς ἀναῤῥήξεις ἔστησεν, ἐπιλέξας ἱππέων τε καὶ πεζῶν ὅσους ἀρκέσοι ὑπελάμβανε· τῇ δὲ ὅλῃ δυνάμει προσέταξεν ἐξομαλίζειν τὸ μέσον τεῖχος ἄφαντον. καταβληθέντος δὲ παντὸς ἕρκους καὶ [q] περιφράγματος, ὅσα κήποις προαπεσήσαντο καὶ δένδρων οἱ οἰκήτορες, ὕλης τε ἡμέρᾳ τῇ μεταξὺ πάσης ἀποκοπείσης, ἀνεπλήσθη μὲν τὰ κοῖλα καὶ χαραδρώδη τοῦ τόπου· τὰς δὲ πετρώδεις ἐξοχὰς σιδήρῳ καταεργαζόμενοι, χθαμαλὸν ἐποίουν πάντα τὸν χῶρον ἀπὸ τῆς Σκοπῆς μέχρι τοῦ Ἡρώδου μνημείων, ἃ προσεῖχε τῇ τοῦ Ὀφεὶν καλουμένῃ [r] χολυμβήθρᾳ.

2. Titus autem, cum ei in animo esset castra de Scopo propius ad civitatem transferre, lectos equites peditesque quotquot satis esse arbitrabatur, ad cohibendos *hostium* excursus posuit; omnibus vero *præterea* copiis imperavit totum ad muros usque intervallum complanare. Cunctis igitur maceriis ac sepibus, quibus hortos ac lucos incolæ præmunierant, dirutis, omnique arbore *etiam* mansueta quæ in medio erat excisa, oppleta quidem sunt quæ cava erant & hiantia; saxorum vero exstantia ferro auferendo, solum exæquarunt omne à Scopo usque ad Herodis monumenta, prope piscinam quæ Serpentium nuncupata erat.

γ'. [s] Καὶ καθ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τῶν Ρωμαίων οὕτως συνεβάλοντο τοιάνδε. τῶν στασιαστῶν οἱ μὲν [t] τολμηρότεροι προελθόντες ἔξω τῆς Γυναικείας καλουμένης πύργου, ὡς ἐκβεβλημένοι δῆθεν εἶεν τῆς εἰρηνικὰ φρονούντων, καὶ διδοικότες τὴν τῶν Ρωμαίων ἔφοδον [u] ἀνειλοῦντο, καὶ [x] παρ' ἀλλήλοις ὑπέπτησσον. οἱ δὲ [y] διασάντες ὅτι τοῦ τείχους, [z] δῆμος ἐπὶ δόκων, ἀφύπνοι ἐδόκουν, καὶ δεξιὰν ἠτοῦντο, καὶ [a] τοὺς

V. *Stratagema Judæorum.*

Romanos

a Ita *Big.* & *Zonar.* Διῆγε in *Editis Aliisque.* b Πάλιν τὴν ἔνδον ἡ στάσις ἐπήγειρεν *Big.* πάλιν τοῖς ἔνδον ἡ στάσις ἐγείρετο *Zonar.* c Οἱ Ἰουδαῖοι *Basb.* & *Rhed.* d Ita *Big.* & *Ruf.* συνεσκεύασεν in *Editis Aliisque.* e Ἀποῤῥίψαντες *Basb.* f Ἐξαίφνης *Big.* g Οἰηθέντων — τῆς ζηλ. *Big.* h Ἐπὶ τὰς π. *Big.* i Ἐπὶ τὸν β. *Big.* k Ἀναίδην *Big.* l Ita *Big.* & *Ruf.* ἀπελήγετο in *Editis Aliisque.* m Sic *Big. Lipsi. Vat.* & *Voss.* Διαθέντας in *cæteris.* n Eo modo *Big.* εἰσέτι ἐν in *reliquis.* o Ἀπὸ *Big.* p Παρεμφρατιδεύσας *Lipsi.* & *Vat.* q Περιφραγμάτων *Big.* & *Ruf.* r Aliquid præterea in suo codice habuisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *stagnum quod olim Bethara vocabatur.* s Κατὰ τούτους τοὺς *Big.* & *Voss.* t Τολμηρότεροι *Big.* u Περὶ τὸ τεῖχος ἦσαν ἀλλήλοις *Zonar.* x Παρ' ἀλλήλους *Vat.* y Σκοπήσαντες *Zonar.* z Δῆμος δ' ἐπὶ δόκων *Big.* ὡς ἐκ τοῦ δήμου τυγχάνοντες *Zonar.* a Illud τοὺς non agnoscit *Big.*

* Aprilis, *Ruf.* perperam ut ostendit *Petavius* in notis ad *Epiphanium*, p. 387. & post eum *Langius* de *Annis Christi*, l. 1. c 9. p. 113. † *Al.* festinanter. †† Et alter sub altero vitabundi latebant, *Ruf.*

Romani à Judæis decepti.

Romanos vocabant, portas ſe patefacturos eſſe pollicentes. Simul autem ac iſta vociferaſſent, etiam in ſuos, veluti portis eos abigerent, lapides jaciebant. atque illi ſe vi perrumpere aditus velle ſimulabant, iiſque qui intus erant ſupplicare: cumque ad Romanos ſæpenumero ire contendiſſent, reverſi metu exterritis ſimiles videbantur. Et apud milites quidem hæc eorum calliditas fide non carebat: ſed tanquam hos quidem in manibus haberent paratos ad ſupplicium, illos vero civitatem ſibi aperturos ſperarent, ad rem exſequendam iverunt. Titus autem inexſpectatam vocationem ſuſpectam habebat. Namque cum eos pridie per Joſephum ad pactiones provocaſſet, nihil moderati *reſponſi* accipiebat, & tunc milites ſuo loco manere juſſit. Jam vero quidam, qui operariorum in fronte collocati erant, raptis armis ad portas procurrerunt. iſti qui pro ejectis quidem habebantur primò ſe ſubducebant: ut vero intra portæ turres perventum eſſet, *Judæi* excurſu facto illos circumvenerunt, & à tergo urgebant.

Magna Romanorum cædes.

qui vero in mœnibus erant confertam lapidum & omne genus telorum vim in eos effuderunt, adeo ut multos quidem necarint, plurimos vero vulnerarint. Non enim facile erat à muro ſe fuga liberare, cum illos vi urgerent qui à tergo erant: prætereaq; pudor quod erraverint, & rectorum metus in delicto perſeverare ſuadebat. Quamobrem poſt longam dimicationem multa à Judæis vulnera accipientes, atqui non pauciora viciſſim dantes, eos à quibus circundati erant tandem repellunt. Illos autem ſe ſubducentes etiam & Helenæ uſque ad monumenta jaculis perſequebantur Judæi.

Titus ſuos milites increpat, & ſupplicium minatur.

4. Poſt hæc illi quidem, præter decorum fortunâ inſoleſcentes, contumelias jaciebant in Romanos *quaſi* fraude ineſcatos, & ſcutis concrepantes exſultabant, lætiſque vocibus exclamabant. Milites autem centurionum interminatio excipiebat, & Cæſar iratus, hujuſmodi verbis. "Judæi quidem, quos ſola ducit deſperatio, nil niſi bene proviſum & diligenter exploratum agunt, fraudes ſimul & inſidias componentes; eorumque dolis etiam fortuna favet, quod ſint morigeri & ſibi invicem benevoli fidique: Romani vero, quibus ob diſciplinam & ducibus parendi conſuetudinem etiam fortuna ſemper ſe addicit, nunc contraria ſequendo labuntur, & manuum intemperantia vincuntur; &, quod omnium rerum turpiſſimum, nemine eos ducente dimicantes cum præſens eſſet Cæſar. Certe, inquit, vehementer ingemiſcent militiæ leges, vehementer & pater ipſius cum hanc plagam reſciverit. ſiquidem ille, ætate in bellis exacta, nunquam iſto modo peccarit; leges vero in eos, qui vel minimum ſecus faciant quam ordo poſtulet, morte vindicent. Nunc autem totum exercitum ordinis deſerti reum viderunt. Atqui vero eos ſtatim reſcituros eſſe qui in tantum audaciæ proceſſerunt, quod apud Romanos etiam vincere ſi-

Ρωμαίους ἐκάλουν, ἀνοίξειν ὑπισχνούμενοι τὰς πύλας. ἅμα δὲ ταῦτα κεκραγότες, καὶ τοὺς σφετέρους ἔβαλλον λίθοις, ὡς ἀπελαύνοντες τῶν πυλῶν. καὶκεῖνοι βιάζεσθαι τὰς εἰσόδους [a] ὑπεκρίνοντο, καὶ τοὺς ἔνδον ἱκετεύειν, σωθῆναι σφᾶς τε πρὸς τοὺς Ρωμαίους [b] ὁρμήσαντας, ἐπιστρεφομένους παρακελευομένοις [c] προσπέσωσιν. ἔτι δὲ οὕτω τοῖς στρατιώταις ὁ παντάρχης αὐτὸς [d] οὐκ ἐλείπετο πίστεως· ἀλλ' ὡς τοὺς μὲν ὑπ' χεῖρα [e] ἔχοντες ἑτοίμους πρὸς τιμωρίαν, τοὺς δὲ ἀνοίξειν τὴν πόλιν ἐλπίζοντες, ἐχώρουν ἐπὶ τὸ τεῖχος. Τίτῳ δὲ δι' ὑποψίας ἦν τὸ τῆς ἐπικλήσεως ἄδηλον. καὶ γὰρ πρὸ μιᾶς ἡμέρας προκαλούμενος αὐτοὺς ἐπὶ συμβάσεις ἔφη γ' Ἰωσήπου μέτριον ἑαυτὸν εὕρεσκε, καὶ τότε τοὺς στρατιώτας κατὰ χώραν μένειν ἐκέλευσεν. ἔφασαν δέ τινες τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις προστεταγμένων ἁρπάσαντες τὰ ὅπλα πρὸς τὰς πύλας ὁρμᾶσθαι. τούτοις οἱ μὲν ἐκβεβλῆσθαι δοκοῦντες τὸ πρῶτον ὑπεχώρουν. ἐπεὶ δὲ μεταξὺ τῶν τε [f] πύλης ἐγίνοντο πύργων, ἐκθέοντες ἐκυκλοῦντο σφᾶς, καὶ προσέκειντο κατόπιν. οἱ δὲ [g] ἀπὸ τοῦ τείχους πλῆθος χερμάδων καὶ βελῶν παντοίων ἄνδρων κατέχεαν, ὥς τε συχνοὺς μὲν ἀνελεῖν, πλείους δὲ τρῶσαι. ἦν γὰρ ῥᾴδιον τοῦ τείχους [h] ἀφυγεῖν τὰ κατόπιν βιαζομένων, καὶ ἅλλως αἰδὼς τὴν ἁμαρτίαν [i] τῶν ἡγεμόνων καὶ δέος παρεκελεύετο [k] ὃ πλάσμα προσλιπαρεῖν. διὸ δὴ μέχρι πλείστου ἀφαδεσπεζόμενοι, καὶ πολλὰς ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων λαμβάνοντες πληγάς, ἀμέλει δὲ οὐκ ἐλάττους ἀντιδιδόντες, τέλος ἀναθοῦσι τοὺς κυκλοῦντας. ἐπεσχοῦσι δὲ αὐτοῖς οἱ Ἰουδαῖοι καὶ μέχρι τοῦ Ἑλένης μνημείου ἐπιόντο βάλλοντες.

δ'. Ἐπειτα ὁ μὲν, ἀπεσκάλλων [l] ἐξυβρίζοντες εἰς τὸν τύχῃν, ἐσκωπτόν τε τοὺς Ρωμαίους δι' ἀλαζονείαν ἀπάτης, καὶ τοὺς θυρεοὺς ἀνασείοντες ἐσήρτων, καὶ ματαίᾳ χαρᾷ ἀνεβόων. τοὺς δὲ στρατιώτας ἀπειλή τε τῶν ταξιαρχῶν, καὶ χαλεπαίνων Καῖσαρ ἐξεδίχετο. "Ἰουδαῖοι μὲν, οἷς ἀπόνοια μόνη στρατηγὸ, πάντα ματαίᾳ προνοίᾳ θεράπευσι καὶ σκέψεως, βουλάς τε συντιθέασιν καὶ λόχους, ἔπεται δὲ αὐτοῖς τοῖς ἐναντίοις καὶ τύχη, διὰ τὸ συνήθειαν καὶ τὸν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιάν τε καὶ πίστιν· Ρωμαίοις δὲ, οἷς δι' εὐταξίαν καὶ [m] τὸ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας εὐπειθὲς ἀεὶ δουλοῦται καὶ τύχη, νῦν [n] ἐπὶ τῶν ἐναντίων πλάσει, καὶ διὰ χαρᾶν ἀκρασίαν ἁλίσκονται, τὸ πάντων αἴσχιστον, ἀστρατήγητοι "μαχόμενοι παρόντος Καίσαρος. "Ἢ μεγάλα μὲν "φάσκειν, ἔφη, τοὺς ἐμοὺς νόμους, μεγάλα δὲ αὖ "τὸν πατέρα, τιμῶντ' πληγὴν πυθόμενον. εἰμὶ ὁ μὲ "ὑπ' πολέμοις γηράσας, οὐδέ ποτε ἔπταισεν οὕτως, ὦ "νόμοι δὲ ἀεὶ ὑπὸ τοὺς βραχύ τι τῆς τάξεως παρεκνέ- "σαντας θανάτῳ κολάζουσι. νῦν δὲ ὅλην στρατιὰν "ἀφαίρεσι λειποταξίαν. γνώσεσθαι γοῦν αὐτίκα "τοὺς [o] ἀπαυθαδισαμένους, ὅτι μὴ ὅ νικᾶν εἰώθασι Ρωμαίοις "δίκα

a Ita *Big.* ὑπεκείσαντο in *Editis Aliiſque.* b Ὁρμήσαντας *Bunb. Lipſ. & Vat.* c Προσπέσωσιν *Big.* d Οὐκ ἐπελείπετο *Big.* e Illud ἔχοντες è *Cod. Big. & Ruf.* f Πολεως *Big.* g Ἐπὶ τοῦ τείχους *Zonar.* h Ita *Big. & Ruf.* ἀποφυγεῖν in *Editis Aliiſque.* i Forſan à *Joſepho* fuerit τῶν ἡγεμόνων δι©. k Illud τὸ non agnoſcit *Big.* l Ἐξυβρίζον *Big.* m Illud τὸ è *MSS.* n Ὡς μεγάλα *Voſſ. & Vat.* o Ὑπαυθαδισαμένους *Voſſ. & Vat.* mallem ὑπαυθαδισαμένους ex p. 1131.

a Χρίσπος

"δίχα φρονήματος ἀδοξῆται." τοιαῦτα λέγοντος πρὸς τὰς ἡγεμονίας, δῆλος ἦν καὶ πάντων [a] χρῆσθαι τῷ νόμῳ. καὶ οἱ μὲν [b] παρεῖντο τὰς ψυχάς, ὡς ὅσον [c] οὐδέπω πεθνηξόμενοι δικαίως· περιχυθέντα δὲ τὰ τάγματα τῷ Τίτῳ, δεῖ τῷ [d] συστρατιώτῃ ἱκέτευε, καὶ τὴν ὀλίγων ἐπιτίμησιν χαρίσασθαι τῇ πάντων εὐπειθείᾳ καταλλαττόμενον· ἀναλήψεσθαι γὰρ αὐτοὺς τὸ παρὸν πλημμα ταῖς εἰς τὸ μέλλον ἀρεταῖς.

ε'. Πείθει Καῖσαρ ἅμα ταῖς τε [e] ἱκεσίαις καὶ τῷ συμφέροντι. ἦν μὲν γὰρ καθ' ἑνὸς τιμωρίαν [f] ᾤετο χρῆναι μέτρια ἔργα προκόπτειν· τὴν δὲ ὄπη πλήθους, μέτρια λόγου. τοῖς μὲν οὖν στρατιώταις διηλλάττετο, πολλὰ νουθετήσας αὐτοὺς εἰς [g] τὸ φρονιμώτερος. αὐτὸς δὲ ὅπως [h] ἀμύνῃ τὴν Ἰουδαίων ἐπιβουλήν. τέσσαρσι δὲ ἡμέραις ἐξισωθέντος [i] μέτρου τοῦ τειχῶν ἀφεστήματος, βουλόμενος μὴ ἀσφαλείας τὰς τε ἀποσκευὰς καὶ ὃ λοιπὸν πλῆθος προάγειν, τὸ χαρτερώτατον τῆς δυνάμεως ἀντιπαρεξέτεινε φ τείχει τῷ βόρειον κλίμα ἡ [k] πρὸς ἑσπέραν ἐφ' ἑπτὰ βαθύνας τὴν φάλαγγα, τῶν τε πεζῶν προτεταγμένων, καὶ κατόπιν τῶν ἱππέων τετρώχων ἑκατέρων, ἔσθμοι [l] τῷ μέσον [m] εἰσήκεσαν οἱ τοξόται. τοσούτῳ δὲ εἴρει [n] πεφραγμένην Ἰουδαίοις τὴν ἐκδρομήν, τάττε ὑπεζύγια τῶν τεσσάρων ταγμάτων καὶ ἡ πληθὺς ἀδεῶς παρώδευσεν. αὐτὸς μὲν οὖν Τίτος, ἀπέχων [o] ὅσον εἰς σταδίους δύο τοῦ τείχους, τῷ [p] γωνιαίῳ αὐτοῦ μέρει, ἀντικρὺ τοῦ Ψηφίνου καλουμένου πύργου στρατοπεδεύεται, πρὸς ὃν ὁ κύκλος τοῦ τείχους, [q] πρὸς ἄρκτον κεκλιμένος, ἀναχάμπτει πρὸς δύσιν. ἡ δὲ ἑτέρα μοῖρα τῆς στρατιᾶς, τῷ τῶν Ἱππικῶν προσαγορευθέντα πύργον τειχίζει, [r] διεστῶσα τῆς πόλεως ὁμοίως δύο σταδίους. τὸ μέν τοι δέκατον τάγμα τῷ χώραν ὅτι τοῦ [s] Ἐλαιῶν ὄρους ἔσθμα.

"ne *imperatoris* præcepto inglorium ſit." Cum iſta ad ordinum ductores cum indignatione loquutus eſſet, non dubium erat, quin in omnes ex lege animadvertere voluerit. Atque illi quidem animis dejecti eſſe cœperunt, quaſi mortem mox oppetituri, idque juſte: circumfuſæ vero legiones Tito ſupplicabant pro commilitonibus, paucorumque temeritatem condonari *cæterorum* omnium obedientiæ precabantur; ut qui peccatum præſens emendaturi eſſent ſua in poſterum virtute. *Romani milites Tito ſupplicant pro commilitonibus.*

5. Perſuadetur id Cæſari & *illorum* precibus & quod è re ſua eſſet. *etenim unius hominis pœnam re vera exſequendam eſſe putabat; multitudinis vero, verbis tantum. Et cum militibus quidem in gratiam rediit, poſtquam illos multis monuiſſet, ut reliquo tempore cautè magis ſe gererent. Ipſe vero, quemadmodum Judæorum ulciſceretur inſidias, ſecum cogitabat. Cum autem intra quatriduum coæquatum eſſet intervallum omne uſque ad muros, eo animo ut impedimenta & reliquam multitudinem tuto traduceret, militum validiſſimos à ſeptentrionali tractu in occiduum uſque ſeptemplici ſecundum profunditatem ordine contra murum prætendit, peditibus in fronte ac poſt eos equitibus acie terna diſpoſitis, mediiſque inter utroſq; per ſeptenos collocatis ſagittariis. Cumque Judæi à militibus ita ordinatis ab excurſionibus prohibiti eſſent, trium legionum jumenta, itemque alia multitudo ſecure tranſiit. Et Titus quidem ipſe, cum circiter duo ſtadia à muro abeſſet, juxta partem ejus angularem, contra turrim quæ Pſephina appellatur, caſtra ponit, ad quam muri ambitus ad auſtrum pertingens flectitur verſus occidentem. Altera autem exercitus pars juxta turrim Hippicon nuncupatam circumvallata erat, duorum ſtadiorum ſpatio ſimiliter ab urbe diſtans. Veruntamen legio decima loco eodem manebat in Olivarum monte. *Titus cum militibus in gratiam redit.* *Acies à Tito inſtructa.*

ΚΕΦ. δ'. CAP. IV. VI.

Ἱεροσολύμων ἔκφρασις. *Hieroſolymorum deſcriptio.*

ΤΡισὶ δὲ ἀχυρωμένη τείχεσιν ἡ πόλις, καθ' μὲν τοὺς ἀβάτοις φάραγξιν [t] ἐκυκλοῦτο· ταύτῃ γὰρ ἦν εἰς ἰδὼν τοῖχος· αὐτὴ μὲν ὑπὲρ δύο λόφων ἀντιπρόσωπος ἔκτιστο, μέσῃ φάραγγι διηρημένων, εἰς ἰδὼν ἐπάλληλοι κατέληγον αἱ οἰκίαι. τῶν δὲ λόφων ὁ μέν, τὴν ἄκραν πόλιν ἔχων, ὑψηλότερος πολλῷ, καὶ ὃ μῆκος [u] ἰσότερος ἰδών. διὰ γοῦν τὴν ὀχυρότητα, φρούριον μὲν ὑπὸ Δαβίδου τοῦ βασιλέως ἐκαλεῖτο· πατὴρ Σολομῶνος ἰδών ὗτος, ὃς περὶ τὸν ναὸν κλίσαντος· ἡ δὲ ἄνω ἀγορὰ πρὸς ἡμῶν. ἕτερος δὲ ὁ καλούμενος Ακρα, καὶ τὴν κάτω πόλιν ὑφεστὼς, ἀμφίκυρτος. τούτου δὲ ἀντικρὺ τρίτος ἰδών λόφος, ταπεινότερός

Civitas autem triplici muro munita, niſi quà vallibus inviis cingebatur (ea enim parte ſimplici *duntaxat* circundata erat) ipſa quidem adverſis frontibus ſuper duos colles erat condita, media valle diſcretos, in quam utrinque deſinebant frequentes domus. Collium vero unus cui ſuperior inſidet civitas longe eſt excelſior, & in longitudinem directior. adeoque propter munitionem † caſtellum quidem à rege Davide appellabatur, (hic pater Solomonis erat, qui primus templum ædificavit) à nobis autem forum ſuperius. Alter vero Acra dictus, qui inferiorem ſuſtinet civitatem, †† utrinque declivis. Huic autem ex adverſo tertius erat collis, naturâ humilior *Urbis Hieroſolymitanæ deſcriptio.* *Colles quibus inædificata erat urbs.*

---

a Χρήσασθαι Big. b Παρῆντο Big. c Οὐδὲπω ποτὲ Big. d Ita Big. Vat. Voſſ. & Ruſ. φρονητῶν in Editis Aliiſque. e Ἱκετείαις Big. f Ὡς τὸ Big. & Vat. g Ita Big. ἡμωνέστερα in cæteris. h Πρὸς τὸ ἀμύνεσθαι Big. i Κατὰ μέτρον Big. k Ita Big. & Voſſ. εἰσίσαν in Editis Aliiſque. l Πεφραγμένην Big. & Gall. m Illud ὅσον non agnoſcit Big. n Qua forſan erat porta in S. Literis dicta porta anguli, 2 Chron. 26, 9. o Ἐπ' ἄκρου Big. p Ita Big. & Ruſ. διεστῶτα in Editis Aliiſque. q Antea erat Ελαιῶν κεκλιμένος. & in Cod. Gall. Ελαιῶνος κεκλ. Verum auctoritate Cod. Big. & Ruſ. κεκλιμένος ejectum eſſe volumus. r Ita Big. & Ruſ. ἐκύκλωτο in cæteris. ſ Ἰούπτερος Big. t Η ἄνω δ' ἀγ. in quibuſdam MSS. * Namque unius hominis animadverſionem uſque ad factum promovendum putabat, multitudinis vero ad veniam, Ruſ. † Al. arx & civitas Davidis. †† Al. corniculatâ ſeu lunari figurâ.

humilior quam Acra, atque ab alia lata valle olim diſcretus: cæterum poſtea, quo tempore Aſamonæi regnabant, & vallem aggeribus ingeſtis compleverunt, eo animo ut templo civitatem conjungerent, atque Acræ altitudinem demoliti depreſſiorem fecerunt, ut eam etiam ſuperemineret templum. Vallis autem Tyropœon appellata, qua diximus ſuperioris civitatis collem ab inferiori *colli* dirimi, uſque ad Siloam protenditur: ita enim vocamus fontem, qui dulcis eſt & copioſus. Extrinſecus autem duo illi colles profundis vallibus cingebantur, & ob præcipitia utrinque nullus locus adiri poterat.

Tres urbis muri.

2. Trium autem murorum *primus* & vetuſtiſſimus inexpugnabilis erat, tum propter valles *quibus cingebatur*, & imminentem illis collem cui ſuperſtructus erat; tum quod ad loci naturam & firmitatem acceſſerant Davidis & Solomonis & ſubſequentium regum munimenta, quibus multum ſtudii & ſumptuum impenderant. Incipiens autem à parte Boreali, à turri quæ Hippica dicitur, & protenſus ad Xyſtum ut appellatur, deinde curiæ conjunctus, in occidentalem templi porticum deſinebat. Ab altera autem parte ad occidentem ab eodem quidem loco incipiens, per eum vero qui Bethſo dicitur porrectus ad Eſſenorum uſque portam, & poſtea verſus notum ad fontem Siloam flectens, & inde rurſus in orientem deflectens verſus piſcinam Solomonis, & uſque ad locum quendam pertinens qui Ophlas dicitur, Orientali templi porticui conjunctus erat. Secundus autem *murus* initium quidem ducebat à porta quam Gennath vocabant, quæque primi muri erat *porta*, ſolumque ſeptentrionalem tractum ambiens ad Antoniam uſque pertingebat. Tertio autem muro initium dabat turris Hippica, unde verſus Borealem tractum ſeſe extendens ad turrim uſque Pſephinam, deinde protendens ſeſe ex adverſo monumenti Helenæ, quæ Adiabenorum regina erat & Izatæ regis mater, & per ſpeluncas regias in longum ductus flectebatur quidem in angulari turri prope monumentum Fullonis dictum: antiquo autem muro conjunctus deſinebat in vallem Cedronem ut appellatur. Hoc *muro* eam civitatis partem, quæ antiquæ accreverat, circumdedit rex Agrippa, cum antea eſſet omnis nuda. Multitudine enim exuberans *civitas* paulatim extra mœnia *antiqua* ſerpebat; cumque templi ſeptentrionalia colli proxima domibus complerentur, non parum proceſſum eſt extra veteres colles, ita ut quartus ædificiis occuparetur collis, cui nomen Bezetha, ex adverſo quidem Antoniæ, inde vero abſciſſus foſſa profunda, (nam de induſtria ducta erat foſſa) ne Antoniæ fundamenta, ſi colli cohæreret, acceſſu facilia eſſent aut minus edita. quo factum ut foſſæ pro-

τε φύσει ἡ Ακρα, καὶ πλατεῖα φάραγξ διειργόμενος ἄλλῃ τοτὲ μὲν ἀῤῥις γε μὴν καθ' ὃν οἱ Ασαμωναῖοι χοῦν ἐβασίλευον, τῷ τε φάραγγα [a] ἔχοι, συνάψαι βυλόμενοι τῷ ἱερῷ τὴν πόλιν, ἡ δὲ Ακρα κατεργασάμενοι ὄ ὕψος [b] ἐποιήσαντο χαμαλώτερον, ὡς ὑπερφαίνοιτο ἡ [c] ταύτης τὸ ἱερόν. ἡ δὲ τῶν Τυροποιῶν προσαγορευομένη φάραγξ, ἣν ἔφαμεν τόν τε τῆς ἄνω πόλεως καὶ τὸν κάτω λόφον διατέλλειν, καθήκει μέχρι [d] Σιλωάμ. ὕσον δὲ πηγὴν, γλυκεῖάν τε καὶ πολλὴν ὄψει, ἐκαλοῦμεν. ἔξωθεν δὲ, οἱ τῆς πόλεως δύο λόφοι βαθείαις φάραγξι περιέχοντο, καὶ διὰ τὰς ἐκατέρωθεν κρημνὰς προσιτὸν ὐδαμόθεν ἦν.

Β'. Τῶν δὲ τριῶν τειχῶν τὸ μὲν ἀρχαῖον, διά τε τὰς φάραγγας, καὶ ὅτι ὑπὲρ τούτων λόφον ἐφ' ὃν κατεσκεύασο, δυσάλωτον ἦν· τοῖς δὲ πρὸ πλουσιελλήνασι τῶν τόπων, καὶ καρτερῶς [e] ἐδεδόμητο, Δαβίδου τε καὶ Σολομῶνος, ἔτι δὲ [f] τῶν μεταξὺ τούτων βασιλέων, φιλοτιμηθέντων περὶ τὸ ἔργον. ἀρχόμενον δὲ κατὰ βορρᾶν ἀπὸ [g] τῆς Ἱππικῆς καλουμένης πύργου, καὶ διατεῖνον ὅτι ὁ Ξυστὸν λεγόμενον, ἔπειτα τῇ βουλῇ συνάπτον, ὅτι τῷ ἐσπερίῳ τοῦ ἱεροῦ στοᾷ ἀπηρτίζετο. [g] χθὲς δὲ πρὸς δύσιν, ἀπὸ τῆς αὐτῆς μὲν ἀρχόμενον [h] χωρίου, διὰ δὲ βηθσὼ [i] καλουμένης καταντεῖνον ὅτι τὴν Εσσηνῶν πύλην, καὶ ἔπειτα πρὸς νότον ὑπὲρ τὴν Σιλωὰμ ὑπερφέρον πηγὴν, εἶθεν τε πάλιν ἐγκλίνον πρὸς ἀνατολὰς ὅτι τὴν Σολομῶνος κολυμβήθραν, καὶ δῆπον μέχρι χώρου τινὸς, ὃν καλοῦσιν [k] Οφλᾶν, τῇ πρὸς ἀνατολὰς στοᾷ τοῦ ἱεροῦ [l] συνῆπτο. τὸ δὲ δεύτερον τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ πύλης εἶχεν, ἣν [m] Γεννὰθ ἐκάλουν, τοῦ περίτου τείχους οὖσαν, κυκλοῦντος δὲ τὸ προσάρκτιον κλίμα μόνον ἀντικρὺ μέχρι τῆς Αντωνίας. τῷ τείτῳ δὲ ἦν ἀρχὴ ὁ Ιππικὸς πύργος, ὅθεν μέχρι τοῦ βορείου κλίματος κατατεῖνον ὅτι τὸν Ψήφινον πύργον, ἔπειτα καθῆκον ἀντικρὺ τοῦ Ελένης μνημείου· Αδιαβηνῶν βασιλὶς ἦν αὕτη, [n] Ιζάτου βασιλέως [o] μήτηρ· καὶ διὰ σπηλαίων βασιλικῶν μηκυνόμενον ἐκάμπτετο μὲν γωνιαίῳ πύργῳ κατὰ τὸ τῶν Κναφέως προσαγορευόμενον μνῆμα· τῷ δὲ ἀρχαίῳ προσβόλῳ συνάπτον εἰς τὸν Κεδρῶνα καλούμενον φάραγγα κατέληγεν. τοῦτο τῇ προσκτισθείσῃ πόλει προσέθηκεν Αγρίππας, ὑπαρ ἦν πᾶσα γυμνή. πλήθει γὰρ ὑπερχομένη, καὶ μικροὶ ἐξῆρτο τῶν προβόλων, καὶ τῶν ἱερῶν τὰ προσάρκτια πρὸς τῷ λόφῳ συμπολίζοντες, ἐπ' οὐκ ὀλίγον προῆλθον, [p] καὶ τέταρτον προῳκοδόμητο λόφον, ὃς καλεῖται [q] Βεζεθὰ, κείμενος μὲν ἀντικρὺ τῆς Αντωνίας, ἀποτεμνόμενος δὲ ὀρύγματι βαθεῖ· διετετμήθη γὰρ ὑπὸ τινῶν· ὡς μὴ τῷ λόφῳ συνάπτοντες οἱ θεμέλιοι τῆς Αντωνίας, εὐπρόσιτοί τε εἶεν, καὶ ἧττον ὑψηλοί. διὸ δὴ καὶ πλεῖον ὕψος τοῖς

a Εχων *Big.* b Εποιησατο *Big. Vat. & Voſſ.* c Ταυτη *Big. & Vat.* d Ita *Big. & Gall.* & mox infra v. 24. *Baſ. & Gen.* Σιλωᾶς hîc loci in *Editis Aliiſque.* e Ενδεδωμητο *Big. & Vat.* f Id eſt, τῶν μετὰ τούτους βασιλέων, qui hos ſequuti ſunt reges. Videſis *Lud. de Dieu* in *Acta Apoſtolorum*, c. 13. v. 42. p. 134. g Ita *Big. & Ruf.* χθὲς ὑπερον in *Editis Aliiſque.* h Iterum cum *Cod. Big. & Ruf.* τόπου in *cæteris.* i Καλαμβὼ χώρου in *Editis.* Verum illud χώρου facileſſere juſſimus auctoritate *Cod. Big. & Ruf.* k Ita legiſſe videtur *Ruf.* Οφλὰς *Big.* Οφλᾶς in *Editis Aliiſque.* l *Al.* συνῆπτο & συνῆπτον. m Γιναθὼ *Big.* Γιναθὼν *Gall.* n Ιζα & Βαρ. *Vat.* o Ita ex *Ruffini* exemplaribus quibuſdam & *Joſepho* in *Antiquitatum* l. 20. c. 2. antea erat in *Græcis* omnibus ὑγατὴρ. p Aut ὅτι legendum, aut ἡ pro ὅτι accipiendum. q Βιζηθὰ *Big. & Voſſ.* Ζιθηθὰ *Ruf.*

a Ex

τοῖς πύργοις περιεδίδου τὸ βάθος τῆς τάφρου. ὀπίχωρίως δὲ καλεῖσθαι Βεζεθὰ τὸ νέον πτολις μέρος, ὃ μεθερμηνευόμενον Ελλάδι γλώσσῃ καινὴ λέγοιτ' ἂν πόλις. δεομένων οὖν τῆς τούτῳ σκέπης, ὁ πατὴρ δ' αὐτῷ βασιλέως, ὁμώνυμος Αγρίππας, ἄρχεται μὲν θ' [a]προέπτομεν τείχους· δείσας δὲ Κλαύδιον Καίσαρα, μὴ τὸ μέγεθος τῆς κατασκευῆς ὑπὲρ νεωτερισμῶν παρεγμάτων ὑποψίαν καὶ φόβους θεμελίους μόνον βαλόμενος. καὶ γὰρ ἂν εἰ ἀλώσιμος ἡ πόλις, εἰ [c]περιῆκτο τὸ τεῖχος ὡς ἤρξατο. λίθοις μέν γε [d]εἰκοσιπήχεσι τὸ μῆκος, καὶ τὸ εὖρος δεκαπήχεσι συνηρμόζετο, μήθ' ὑποσυλῶσι σιδήρῳ ῥᾳδίως, μήθ' ὑπ' ὀργάνοις ἀσφαλῶς δυναμένοις· δέκα πήχεις αὐτὸ τὸ τεῖχος ἐπλατύνετο, καὶ ὕψος [h]πλεῖον μὲν ὡς εἰκὸς ἔχε, μὴ ἀφανισθείσης τῆς τοῦ κτίσαντος φιλοτιμίας. αὐθις δὲ, καίτοι μὴ ταυτὸν ἐγειρόμενοι τῷ Ιουδαίων, [i]εἰς εἴκοσι πήχεις ἀνέστη· καὶ διπήχεις μὲν τὰς ἐπάλξεις, τριπήχεις δὲ τοὺς προμαχῶνας εἶχεν, ὡς τὸ πᾶν ὕψος [k]εἰς εἰκοσιπέντε πήχεις ἀνατεταθαι.

γ'. Τοῦ δὲ τείχους ὑπερῆρχον οἱ πύργοι πήχεις εἴκοσι μὲν εἰς εὖρος, εἴκοσι δὲ εἰς ὕψος, τετράγωνοί τε καὶ πλήρεις ὥσπερ αὐτὸ τὸ τεῖχος ὄντες· ἦγε μὲν ἁρμονία καὶ τὸ κάλλος τῶν λίθων οὐδὲν ἀπέδει ναοῦ. μετὰ δὲ τὸ ναοειδὲς ὕψος τῶν πύργων, ὅσῳ ἦν εἰκοσίπηχυ, πολυτελεῖς ἦσαν οἶκοι, καὶ καθύπερθεν ὑπερῷα, διῃρημένοί τε τοῖς τοῦ οἴκου [l]ὑποδοχαῖς [m]οὐδὲ πλείσιν, καὶ πλατεῖαι καθ' ἕκαστον ἀναβάσεις. τοιοῦτοι μὲν [n]οὖν πύργοι τὸ τρίτον τεῖχος εἶχον ὀγδήκοντα· τὰ δὲ μεταπύργια τούτων, ἀνὰ πήχεις [o]διακοσίους. τὸ [p]δὲ μέσον εἰς πεσαρασκαίδεκα πύργους, τὸ δὲ ἀρχαῖον εἰς ἑξήκοντα μεμέριστο. [q]τῆ πόλεως δὲ ὁ πᾶς κύκλος ἁπλῶν ἦν τεσσαράκοντα τεσσάρων. θαυμασίως δ' ὄντες ὅλως οἱ τρεῖς τοῦτοι τείχους, θαυμασιώτερος ἀνεῖχε κατὰ γωνίαν [r]βορειός τε καὶ πρὸς δύσιν ὁ ψηφῖτος πύργος, καθ' ὃν ἐστρατοπεδεύσατο Τῖτος. [s]ὅτι γὰρ ἑβδομήκοντα πήχεις ὑψηλὸς ὤν, Αραβίαν τε ἀνίσχοντος ἡλίου παρεῖχεν ἀφορᾶν, καὶ μέχρι θαλάττης τοὺς τῶν Εβραίων κλήρους ἔφαζε. [t]ὀκτάγωνος δ' ἦν. τούτῳ δὲ ἄντικρυς ὁ Ἱππικὸς, καὶ ἀφ' αὐτοῦ δύο [u]κατωνομασθησ ὑπὸ Ηρώδου [x]τοῦ βασιλέως τῷ ἀρχαίῳ τείχει μέγεθός τε καὶ κάλλος ἧς ἐφιλοτιμήσατο τῷ κτίσαντι ὠνυμένῳ ἀφέφασι. πρὸς γὰρ φύσει μεγαλοψύχῳ, καὶ τῇ πρὸς τὴν πόλιν φιλοτιμίᾳ, τὴν ἐπιφοράν τῶν ἔργων ὁ βασιλεὺς πάθεσιν [y]οἰκείοις ἐχαρίζετο, καὶ κατὰ τοῖς ἡδίστοις προσώποις ἀφ' ὧν [z]ὠνόμασε τοὺς πύργους, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ καὶ γυναικὶ, τοῦ μὲν μείζονα [a]ἀνδριάντα τοῦ μὲν, εἰς [b]ὃν προεῖπαμεν. [c]λείπεται δ' ἔρεπτα, τοὺς δὲ ἀποβαλὼν ὁ πολέμῳ γυναίους ἀγωνισαμένους.

funditas plurimum altitudinis turribus adjiceret. pars autem illa civitatis quæ veteri accesserat voce patria Bezetha appellata est, quæ, si Græce eam interpretemur, Cœnopolis dici posset. Cum ergo qui illic habitarent tegumento *muri* opus haberent, *regis præsentis pater, eique cognominis, Agrippa, murum quidem jam memoratum inchoat; veritus autem Claudium Cæsarem, ne constructionis magnitudinem in novarum rerum studii & seditionis suspicionem traheret, jactis tantummodo fundamentis destitit ab opere. etenim inexpugnabilis exstitisset civitas, si murum, uti cœperat, perfecisset. Saxa enim, quibus construebatur, erant cubitos quidem XX longa, decem vero lata, ut nec ferro facile suffodi possent, nec machinis loco dimoveri: *bisque* factus est murus ipse in latitudinem decem cubitorum, ac in majorem, ut verisimile est, altitudinem surrexisset, si magnificentia illius qui eum inchoaverat non inhibita fuisset. Postea vero *idem murus*, utpote studiose à Judæis excitatus, ad XX cubitos attollitur; & minas quidem binis cubitis, propugnacula vero trinis habebat: adeo ut tota altitudo ad XXV cubitos assurgeret.

3. Murum autem supereminebant turres, XX quidem cubitis in latitudinem, XX etiam in altitudinem, quadratæ & solidæ sicut & ipse murus. quin & junctura & pulchritudine lapidum nihil cedebant templo. Supra vero solidam *illam* turrium altitudinem ad XX cubitos, magnifici erant œci, iisque superimposita cœnacula, & cisternæ ad aquas pluviales illic recipiendas plurimæ, & lati ad singula gradus quibus ascendebatur. Atque turres quidem ejusmodi tertius iste murus XC habebat; earum autem intervalla erant CC cubitorum. medius vero murus in XIV turres, & antiquus in LX divisus erat. Urbis autem circuitus universus erat stadiorum XXXIII. At cum totus esset admirabilis tertius ille murus, admirabilior tamen adhuc erat Psephina turris, quæ in angulo ad septentrionem & occidentem sito surgebat, adversus quam Titus castra posuerat. Cum enim LXX cubitos alta esset, inde conspici poterat Arabia sole oriente, ultimique ad mare usque terræ Judæorum fines. Erat autem octangularis *ea turris*. Atqui ex adverso illius erat Hippicos *dicta turris*, & juxta eam duæ *aliæ*, ab Herode rege in veteri muro ædificatæ: quæ magnitudine & pulchritudine & firmitate universis, quæ toto orbe erant, præstabant. nam præterquam quod *rex* natura esset magno & excelso animo, & magnificentiæ studeret in urbe ornanda, in operum præcellentia animi sui affectibus gratificabatur; tribusque personis charissimis à quibus turres appellavit, fratri scilicet & amico & conjugi, in memoriam consecravit: huic quidem, ut jam ante diximus, amoris causa ab ipso peremptæ, illis vero bello amissis cum fortiter strenueque dimicassent. Atque

Turrium altitudo.

Urbis circuitus.

Turris Psephina.

a Εν αὐτῇ *Big.* b Προείπαμεν *Big.* c Περίκηται *Big.* d Ita *Big.* εἰκοσιπήχεσι in *Editis Aliisque.* e Ηρμόζετο *Voss.* f Μήτ' ἀφανίσῃ *Big.* g Δυνάμενοι δέκα πήχεσι *Big.* δυναμένοις δέκα πήχεσι *Voss.* h Πλέον *Big.* i Ως *Big.* k Illud εἰς non agnoscit *Big.* l Αποδοχαῖς *Voss.* m Ελλειπεδίοις τι aut simile quid legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *& tortuosi latique singularum ascensus.* n Illud οὖν deest *Big.* o Διακοσίους *Big.* p Ita *Voss.* & *Ruf.* τὸ δ' αὖ μέσον in cæteris. q Τῆς πόλεως ὁ κ. *Big.* r Βορεὶς τε *Voss.* s Επει δὲ ἑβδ. *Big.* t Οκταγώνῳ *Big.* u Κατωνομασμένοι ὑφ' Ηρ. *Big.* κατωνομάσθησαν μὲ ὑφ'. *Voss.* x Articulum non agnoscit *Big.* y Οικείοις τῷ ἰδίοις *Big.* Verum non dubito quin *idiois* olim margini appositum in textum irrepserit. z Επωνόμασεν *Big.* a Ανεπθεὶς *Big.* quo modo forsan & *Ruf.* b Εἰρήκαμεν *Voss.* c Καὶ πτίλεται *Big.* * *Id est*, Agrippa rex Agrippæ junioris pater.

Turris Hippica. Atque Hippica ſane, ab amico denominata, quadrangularis quidem erat, (cujus ſingula latera latitudine & longitudine XXV cubitos patebant, altitudine vero erant *cubitorum* XXX) nuſquam inanis. Supra autem *hanc* ſoliditatem, ſaxiſque adunatam compaginem, imbribus excipiendis puteus erat XX cubitos altus. Super eum vero domus erat *gemino tabulato XXV cubitos alta, & in varia *membra* diviſa. cui impoſitæ erant minæ quidem ad duos, propugnacula vero ad tres cubitos aſſurgentia, ita ut tota altitudo ad LXXX cubitos numeraretur. Se-

Turris Phaſaëlus. cunda vero turris, quam de fratris nomine Phaſaëlum nominavit, æque tam in longitudinem quam in latitudinem XL cubitos patebat, totidemque in altitudinem, tota ſolida. Hanc autem ambiebat porticus X cubitos alta, loricis & propugnaculis ſepta. in medio vero porticûs ſuperædificata erat alia turris in œcos etiam magnificos cum balneo diviſa, ut nihil turri deeſſet quo minus regia videretur. in faſtigio autem minis & propugnaculis, præ altero quem memoravimus, ornata erat: adeoque tota ejus altitudo ad XC cubitos uſque attollebatur; & ſpecie quidem turri in Pharo *inſula* quæ Alexandriam navigantibus ignem procul oſtendit, ſimilis erat, ſed ambitu multo major. Cæterum tunc Simoni factum erat tyrannidis domicilium. Tertia autem turris Ma-

Turris Mariamne. riamne *dicta* (ita enim vocabatur regina) uſque ad XX quidem cubitos ſolida erat, XX vero cubitos lata pariterque alta. Diverſoria autem cæteris magnificentiora & ornatiora ſuſtinebat: rege quippe ipſum id decere arbitrante, ut turri de uxoris nomine appellatæ plus ornatûs adhiberetur, quam illis quæ à viris nomen traxerunt: ſicut illæ hac munitiores erant, cui femina nomen dederat. Hujus tota altitudo erat LV cubitorum.

Artificium quo turres illæ exſtructæ erant. 4. Cum autem tantæ eſſent magnitudinis tres illæ turres, ex loci ſitu multo majores eſſe videbantur: nam & ipſe antiquus murus, cui erant inædificatæ, in excelſo colle exſtructus fuerat; & magis quam *ipſe* collis eminebat ad XXX cubitos, ſupra quem *verticem* turres illæ poſitæ multum ſublimitatis inde aſſumebant. Mirabilis autem etiam lapidum erat magnitudo. non enim ex vulgaribus lapidibus, ſaxiſve quæ homines ferre poſſent, conſtructæ erant: verum ex ſecto marmore candido, ſingulis quidem *ſaxis* XX cubitos longis, decem vero latis, & quinque altis. Tam apte autem inter ſe conjuncta erant, ut ſingulæ turres ſingula ſaxa viderentur à naturâ facta, ac deinde manibus artificum in faciem anguloſque efformata. atque ita nuſquam compaginis junctura deprehendi potuit. His autem, in ſeptentrionali muri parte poſitis, intus conjuncta erat regia, omni narratione *pene* ſuperior: ut quæ operis aut apparatus cujuſcunque magnificentia ſuperari non potuerit. ſed tota quidem muro XXX cubitos alto cincta erat, & in circuitu turribus ornatiſſimis æquali diſtantia poſitis

ὁ μὲν οὖν Ἱππικὸς, ἀπὸ τοῦ φίλου προσαγορευθεὶς, τετράγωνος μὲν ἦν, εὖρος δὲ καὶ μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν [a]ἕκαστος καὶ ὕψος τριάκοντα, ὑδαμοῦ διάκενος. ὑπὲρ δὲ τὸ [b]στερεὸν, καὶ ταῖς πέτραις [c]συμπεφυρμένον, εἰς ὀκτὼ χλῦ [d]τὰ ὄμβρια, [e]εἰκοσίπηχυς λάκκος ἦν τὸ βάθος. ἐπάνω δὲ τούτου δίστεγος οἶκος ἦν, εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν τὸ ὕψος, εἰς ποικίλα τε διῃρημένος, ὑπὲρ οὗ τύρσεις μὲ διπήχεις, προμαχῶνες δὲ περιεβέβλητο τεσσάρων πηχῶν· ὡς τὸ πᾶν ὕψος εἰς ὀγδοήκοντα πήχεις συναιρεῖσθαι. ὁ δὲ δεύτερος πύργος, ὃν ὠνόμασεν ἀπὸ ταὐδελφοῦ Φασάηλον, ὃ μὲ πλάτος ἦν τὸ μῆκος ἴσον εἶχε, τεσσαρακοντάπηχυν ἕκαστον, ὀκτὼ τεσσαρακοντάπηχυν δ' ἦν ὁ ναὸς αὐτῷ ὕψος. [g]ἐπάνω δ' αὐτοῦ προῆκτο τοὐδάφους δεκαπήχης ὁ ὕψος, ζωφορίοις τε καὶ προβόλοις σκεπόμενον. [h]μέσῳ δ' ὑπερῳκοδόμητο τοῦτο καὶ πύργος ἕτερος, εἷς τε οἴκους πολυτελεῖς, καὶ δὴ καὶ βαλανεῖον διῃρημένος, ὡς μηδὲν ἐνδεῖσθαι τῷ πύργῳ βασίλειον δοκεῖν. τὰ δὲ ἄκρα τοῖς προμαχῶσι καὶ ταῖς τύρσεσι μᾶλλον ἢ τῷ ὁ περὶ αὐτῷ κεκόσμητο. πηχῶν δὲ ὁ πᾶν ὕψος, ὡς ἐνενήκοντα, ἐν ὃ μὲ ὀχθηρὸν παρεῖκε τῷ κατὰ Φάρον ἐκπυροῦντι τοῖς ἐπ' Ἀλεξανδρείας πλέουσι, τῇ δὲ ἰσοχῇ δὲ πολὺ μεῖζον ἦν. τετράπυλον μὲν τὸ βασίλειον ἀπεδείχθη ὃ Σίμωνος. ὁ δὲ τρίτος πύργος ἡ Μαριάμμη, τοῦτο γὰρ ἡ βασιλὶς ἐκαλεῖτο, μέχρι μὲ εἴκοσι πηχῶν ναὸς ἦν, εἴκοσι δὲ πήχεις εἰς εὖρος διέβαινε καὶ μῆκος ἴσον. πολυτελεστέραν δὲ καὶ ποικιλωτέραν τῶν ἄλλων τὴν οἴκησιν εἶχεν ἐπάνω· ὃ βασιλέως οἰκεῖον ἐνομίζοντος, ἢ ἀπὸ γυναικὸς ὀνομαζόντα κεκοσμῆσθαι πολέσι, ἢ τὰς ἀπ' ἀνδρῶν, ὥσπερ ἐκείνας ὃ γυναικὸς ὀχυρωτέρας. τούτου δὲ πᾶν ὕψος πεντήκοντα [i]καὶ πέντε πηχῶν ἦν.

Γ'. Τηλικοῦτοι δὲ ὄντες ὦ πρὸς τὸ μέγεθος, πολὺ μείζονες ἐφαίνοντο διὰ τὸν τόπον· αὐτό τε γὰρ τὸ ἀρχαῖον τεῖχος, ἐν ᾧ ἦσαν, [k]ἐφ' ὑψηλῷ λόφῳ διεδέδμητο, καὶ ὃ λόφος καθάπερ κορυφὴ τις ὑψηλοτέρα προαιεῖχεν εἰς πεντήκοντα πήχεις, ὑπὲρ ἣν οἱ πύργοι κείμενοι πολὺ δή τι ὃ μετεώρου προεστήκεσαν. θαυμάσιον δὲ καὶ τὴν λίθων ἦν τὸ μέγεθος. ὃ γὰρ ἐξ εἰκαίας χερμάδος, οὐδὲ φορτὸν ἀνθρώποις πεπτωκὸς συνεῤῥήκεσαν, λευκὴ δὲ μάρμαρος ἐτμήθη· καὶ ὃ μὲ μῆκος [l]ἑκάστης πηχῶν [m]ἦν εἴκοσι, [n]βάθος δὲ εὖρος, καὶ βάθος πέντε. συνήρμοστο δ' ἐπ' ἀλλήλοις, ὡς δοκεῖν ἕκαστον πύργον μίαν εἶναι πέτραν ἀναπεφυκέναι, [o]ἔπειτα δὲ τεχνικῶς χερσὶ πεποιῆσθαι εἰς σχῆμα καὶ γωνίας. ὥστε ὑδαμόθεν ἡ συναφὴ τῆς ἁρμονίας διεφαίνετο. κειμένοις δὲ τοῖς ἄρκλοις αὐτοῖς ἔνδοθεν ἡ τοῦ βασιλέως αὐλὴ προσέβαλλε, παντὸς λόγου κρείσσων. ὥστε γὰρ πολυτελείας, ὥστε κατασκευῆς πρὸς ἔλιπεν [p]ὑπερβολή. ἀλλὰ περιεῖχε μὲν [q]ἅπασα τελέοις πήχεσι τὸ ὕψος, κύκλῳ κατ' ἴσον ἀφέστηκε κεκοσμημένοις δὲ πύργοις διέλληλο,

a Ita *Big.* & *Vat.* antea erat ἓξ ἴσους ὕψος τριάκοντα. b Πλησίασεν *Big.* c Ita *Vat.* συμπεμμένοις in *Editis.* συμπεμμένοις & συμπεμένων in quibuſdam *MSS.* d Illud τὰ è *MSS.* e Ita reſcripſi. ἐπισυνέπιπτον hîc loci in *Editis* & *MSS.* f Αὐτῷ τὸ ποσὸν ἦν *Big.* g Ἐπάνω δὲ τούτου *Big.* h Μέσῃ δ' ὑπερῳκοδόμητο τῇ αὐτῇ πύργος τε ἕτερος. *Big.* i Ἑπτὰ *Big.* k Ἐν ὑψηλῷ λ. *Big.* l Ἑκάστη *Big.* m Illud ἦν non agnoſcit *Big.* n Εὖρος ἓξ βάθος *Big.* o Ἐπὶ τὰ δὲ πέρατ ἴσα *Big.* p Ita cum *Cod. Big.* ὑπερβολὴν in *Editis Aliiſque.* q Πᾶσα *Big.* r Sic *Big.* κεκοσμημένοις ἓξ πύργοις in *Editis Aliiſque.* s *Al.* duplici tecto.

a Ἑπτακαίδεκα

πῶ, ἀνθρώσοί τε μεγίστοις, καὶ εἰς [a]ξενῶνας [b]ἑκατον-
ταπεκλίνους· ὧν οἷς ἀδύητον μὲν ἡ ποικιλία
τῶν λίθων ἦν. συμπᾶσα γὰρ πόλις ὁ πανταχῆ ἀπά-
νθρωπος. θαυμασοὶ δ' ὀφθαὶ, μήκει τε δοκῶν καὶ λαμ-
πρότητι κεκοσμημάτων. οἴκων δὲ πλῆθος, καὶ
[c]ἀμφοραὶ σχημάτων περὶ τούτους μυρίαι· πᾶσι γε
μὴν ἀποσκευαὶ πλήρεις, [d]καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὑπ' ἐκεί-
νοις κειμένων ἐξ ἀρχύρου τε καὶ χρυσοῦ. περίστοα δὲ
δι' ἀλλήλων τὸ κύκλῳ πολλὰ, καὶ σύλοι περὶ ἑκά-
στῳ ἀμφοραὶ. τὰ γε μὴν τούτων ὕπαθρα πανταχῆ
χλοερά· καὶ ποικίλαι μὲν ὕλαι, μακροὶ δὲ δι' αὐτῶν
περίπατοι, καὶ περὶ τούτους εὖροι βαθεῖς [e]δεξάμε-
νάς τε [f]πολλαχῆ χαλκουργημάτων περίπλεοι, δι' ὧν τὸ
ὕδωρ ἐξεχεῖτο, καὶ πολλοὶ περὶ τὰ νάματα πύργοι
πελειάδων ἡμέρων. ἀλλὰ γὰρ οὐθ' ἑρμηνεῦσαι δυνατὸν
ἀξίως τὰ βασίλεια, καὶ φέρε βάσανον ἡ μνήμη, πόσ
ἂν ληστρικῆς πυρὸς δαπάνας ἀναφέρεται. ὁ γὰρ ταῦτα
Ρωμαίοις κατέφλεξεν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἔνδον ὑπεβάλετο,
ὡς προεμήκαμεν, ἐν ἀρχῇ τῆς [g]ἀποστάσεως. καὶ ἀπὸ μὲν
τῆς Ἀντωνίας ἤρξατο τὸ πῦρ, μετέβη δ' ὅθι τὰ βασίλεια,
ἐκ τῶν πύργων τὰς στέγας ἐπεσκήψαν.

διστincta, maximisq; cœnaculis, quæ c virorum lectos caperent, *instructa*: in quibus inenarrabilis erat lapidum varietas. nam quicquid *illorum* ubique rarum magna copia collectum erat. Tecta etiam & laquearia ob trabium longitudinem & ornamentorum magnificentiam miranda *erant*. Cubiculorum item ingens multitudo, & figurarum circa illa multiplex varietas; atque omnia supellectile pretiosissima, vasisque, quorum pleraq; aurea & argentea erant, *instructa*. Peristylia vero multa, alia post alia in circulum, singula variis columnis *ornata*. Quæ vero illorum *spatia* sub dio erant, viriditate ubique gaudebant: & variæ quidem sylvæ *erant*, inque iis prolixa ambulacra, & circa ea profundi euripi, cisternæque passim signis æreis abundantes, per quæ aqua effundebatur, & circa latices multæ cicurum columbarum turres. Sed enim regia, qualis fuerit, pro dignitate exponi nequit, & memoriæ cruciatus adhiberetur, si quis referret, quantas res consumpserit flamma latrocinalis. nec enim ista omnia à Romanis incensa erant, sed ab insidiatoribus intestinis, ut jam ante diximus, sub defectionis initium. Atque primum quidem in Antoniam invasit ignis; inde autem transiit in regiam, triumque turrium tecta depastus est.

Regia incensa à latronibus.

ιδ'. ΚΕΦ. ε'.

Ἐκφρασις ἱερᾶ.

ΤΟ δὲ ἱερὸν ἵδρυτο μὲν, ὥσπερ ἔφθη, ὅπι λό-
φῳ χαρτεῖ· κατ' ἀρχὰς δὲ μόλις ἐξήρκει
τὸ ἀνωτάτω χθαμαλὸν αὐχῆ περὶ τε ναῷ καὶ
τῷ βωμῷ. τὰ γὰρ πέριξ ἀπόκρημνος ἦν. καὶ κατάν-
τησις. τοῦ δὲ βασιλέως Σολομῶνος, ὃς δὴ καὶ τὸν
ναὸν ἔκτισε, τὸ κατ' ἀνατολὰς μέρος ἀντειχίσαν-
το, [b]εἶτ' ἐτέθη μία σοὰ τῷ χώματι· καὶ κατά γε
τὰ λοιπὰ μέρη γυμνὸς ὁ ναὸς ἦν. τοῖς δ' ἐξῆς αἰῶ-
σιν, ἀεί τι τοῦ λαοῦ προσχωννύοντος, ἀνισώθη ὁ
λόφος πρὸς ὕψος. ἀναλαβόντες δὲ καὶ τὸ προσάρ-
κτιον τεῖχος, τοσοῦτοι προσέλαβον ὅσον ὕστερον ἐπεί-
χεν ὁ τοῦ παντὸς ἱεροῦ περίβολος. τειχίσαντες δὲ περι-
χῆ κύκλῳ τὸν λόφον, καὶ μᾶλλον ἐλπίδος ἐκπονή-
σαντες ἔργον· εἰς ὃ μακροὶ μὲν ἐξανηλώθησαν αἰῶνες
αὐτοῖς, καὶ ὅσα ἱερὰ δὲ θησαυροὶ πάντες, οὓς [i]ἀνε-
πίμπλασαν ἡ οἰκουμένη δασμοὶ πεμ-
πόμενοι τῷ Θεῷ· τούς τε ἄνω περιβόλους, καὶ τὸ κά-
τω ἱερὸν ἀμφεδείμαντο. [k]τοῦτο τὸ ταπεινότατον, ὑπὲ
τετρακοσίων ἀνατειχίσαντο πηχῶν, κατὰ δὲ πας τόπους
[l]ἐκ πλείονος. ὑ μέντοι πᾶν τὸ βάθος ἐφάνητο τοῦ
θεμελίου· ὅπι πολὺ γὰρ ἔχωσαν τὰς φάραγγας, ἀνι-
σοῦν βουλόμενοι τὴν γενεὰν ἡ ἄστεως. πέτραι δὲ πεσ-
σαρακοντάπηχεις τὸ μέγεθος ἦσαν ἡ δομήματος. ἤ
τε γὰρ δαψίλεια τῶν χρημάτων, ἡ ἡ τοῦ λαοῦ φιλοτιμία,
λόγου μείζονας ἐποιεῖτο τὰς ὑπερβολὰς, καὶ ὃ μηδὲ ἐλ-
πισθὲν ἔξεως πέρας, ὅπι μονὴ τῷ χρόνοις ἦν ἀνύσιμον.

CAP. V.

Descriptio templi.

FAnum autem, ut *superius* dixi, supra arduum quidem collis jugum conditum erat: cumque ædificari cœptum esset, vix templo & aræ sufficiebat planities in illius vertice. nam undique præceps erat atque declivis. Cum autem rex Solomon, idem qui templum exstruxit, partem ejus * ad orientem muro cinxisset, tum terræ illic aggestæ porticus una imposita erat: & ex aliis partibus nudum manebat templum. Progressu autem temporis, cum semper aliquid aggeris populus accumularet, coæquatus collis latior effectus est. Quin & muro ad septentrionem perrupto, tantum assumpsere *spatii*, quantum postea totius fani ambitus includebat. Cum autem triplici muro collem circumdedissent, & in opere magis quam sperandum erat elaborassent, (in quo longa sæcula consumpta erant, omnesque thesauri sacri, quos ex toto orbe missa Deo tributa repleverant) tam superiorem ambitum quam templum interius ædificarunt. Cujus quod humillimum erat ad trecentos cubitos excitarunt, in quibusdam vero locis ad plures. Non tamen omnis fundamentorum altitudo apparebat: nam magna ex parte valles terra aggesta repletæ erant, ut urbis angiportis eas adæquarent. Saxis vero in exstructione usi sunt quadragenorum cubitorum magnitudinis. nam & pecuniæ abundantia & populi liberalitas plus quam dici potest structuram procedere faciebat: & quod absolvi posse ne sperabatur quidem, perseverantia & temporis diuturnitate perfectum erat.

Templi descriptio. Conser Antiquitatum l. 3. c. 6. & l. 8. c. 3.

Saxorum magnitudo.

2. Tantis

a Ξενιῶνας *Big.* b Ita cum *Cod. Big.* ἑκατονπεκλίνους in *cæteris.* c Ἀμφορεῖς κ. π. τ. μυρίαι πᾶσιν *Big.* d Κατὰ πλείω *Big.* e Auctoritate *Cod. Big.* τε ante δεξαμβάς delevi. f Παντοχῆ *Big.* g Καταφλέξαντος post ἀποστάσεως addit *Big.* h Ita *Big.* & *Ruf.* ἐπεὶ ἦν πρὸ in *Editis Aldi*que. i Ἐνεπίμπλασαν *Big.* k Τοῦτο τὸ ταπεινότερον *Big.* l Καὶ πλείονος *Big.* * Ab oriente, *Ruf.*

Porticus quales, & portæ. Confer L. Cappellum in Hist. Jud. Compend. p. 156, 157.

2. Tantis autem fundamentis digna erant opera illis impoſita. Nam porticus quidem omnes duplices erant, eas vero ſuſtinuerunt columnæ quinis & vicenis cubitis altæ, ſingulis è ſaxis marmore candidiſſimo: & cedrinis laquearibus tectæ erant. Illa utpote naturâ magnifica & bene polita, apteque & congruenter juncta ſpectaculum præbebant ſplendidum & memorabile; nulloque aut pictoris aut ſculptoris opere extrinſecus ornatum. Et latæ quidem erant ad xxx cubitos: omnis autem earum ambitus una cum Antonia ſex ſtadiorum menſuram comprehendebat. At totum ſub dio ſpatium variatum erat & omnigenis lapidibus ſtratum. Cum vero per hoc ſecundum ad templum iretur, ſeptum lapideum circumjectum erat trium quidem cubitorum altitudine, admodum vero affabre factum. Illic autem paribus intervallis diſpoſitæ erant columnæ, *ingreſſuros* de lege munditiæ præmonentes, aliæ Græcis aliæ Latinis literis, nemini licere alienigenæ in locum ſanctum intrare. Sanctum enim vocabatur templum ſecundum. & quatuordecim quidem gradibus eò aſcendebatur à primo: illius vero area quadrata erat & proprio muro circundata. cujus exterior celſitudo, quamvis XL cubitis ſurgeret, tamen gradibus tegebatur, interior autem XXV cubitorum erat. nam cum in altiori loco gradibus ædificaretur, non tota pars interior cernebatur, colle utpote obtecta. Poſt XIV autem gradus ſpatium uſque ad murum erat decem cubitorum, totumque erat planum. Hinc rurſum aliæ quinque graduum ſcalæ ad portas ducebant, quæ à ſeptentrione quidem ac meridie octo erant, quaternæ utrinque, duæ vero ex oriente

Mulierum locus. neceſſario. nam cum hîc proprius locus, religionis cauſa, mulieribus muro diſcerneretur, altera quoque porta opus eſſe videbatur: hæc autem ex adverſo prioris ſecta erat. atque ex aliis regionibus una *porta* meridiana & una ſeptentrionalis, quibus ad mulierum atrium introibatur: per alias enim mulieribus non licebat ingredi; ſed neque per ſuam ultra proprium ſibi dicatum ſeptum. Cæterum patebat locus *iſte* non ſolum feminis Judæam habitantibus, ſed & extra eam popularibus religionis cauſa venientibus. occidua vero pars nullam portam habebat, ſed perpetuo exſtructus ibi erat murus. Porticus autem intra portas à muro averſæ intro ante gazophylacia, columnis ingentibus & pulcherrimis ſuſtinebantur. erant autem ſimplices, & præter magnitudinem nulla in re ab inferioris ſepti porticibus differebant.

Portarum ornamenta. 3. Portarum autem novem quidem auro & argento undique tectæ erant, una cum poſtibus & ſuperliminari: una vero extra templum ex ære Corinthio, quæ multum argento inclusas & inauratas dignitate ſuperabat. Et binæ

Β'. Ἦν δὲ ἄξια τ τοιούτων θεμελίων καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἔργα. διπλαῖ μὲν γὰρ αἱ στοαὶ πᾶσαι, κίονες δ' αὐτὰς εἰκοσιπέντε πηχῶν τὸ ὕψος [a] ὑφεστήκεσ, μονόλιθοι λαϑικοτάτης μαρμάρου, [b] κεδρίνοις δὲ φατνώμασιν [c] ὠρόφωντο. τούτων ἡ μὲν φυσικὴ πολυτέλεια, καὶ τὸ εὔξεστον, καὶ τὸ ἁρμόσιμον, παρεῖχε θεωρίαν ἀξιόλογον· ὑδενὶ δὲ ἔξωθεν, οὔτε ζωγραφίας, οὔτε γλυφίδος ἔργῳ περισπωμένοις. [d] καὶ πλατεῖαι μὲν ἦσαν ὡς τεσσάκοντα πήχεων· ὁ δὲ πᾶς κύκλος αὐτῶν εἰς ἓξ σταδίους συνεμετρεῖτο, περιλαμβανούσης καὶ τ Ἀντωνίας. [e] ὅ δὲ ὑπαίθριον ἅπαν πεποίκιλτο [f] παντοδαπῶν λίθων κατεστρωμένον. διὰ τούτου προϊόντων ὡς ὅ δεύτερον ἱερόν, ϑριξὶν λιθίνοις περιβόλιον λίθινος, [g] τρίπηχυς μὲν ὕψος, πάνυ δὲ χαρίεντας διηρτασμένος. ὧν αὐτοῦ [h] δ' εἰσήκεσαν ἐξ ἴσου διαστήμαλοι σῆλαι, τὰ τὰ ἁγνείας προσημαίνουσαι νόμον, αἱ μὲν Ἑλληνικοῖς, αἱ δὲ Ῥωμαϊκοῖς γράμμασι, μὴ δεῖν ἀλλόφυλον [i] ὀντος ὅ ἁγίᾳ παρεῖναι. τὸ δὲ δεύτερον ἱερόν, ἅγιον ἐκαλεῖτο. καὶ τεσσαρσκαίδεκα μὲν βαθμοῖς ἐπαναβατὸν ἀπὸ τ προτέρου, τετράγωνον δὲ ἄντα καὶ τεῖχει περιφερόμενον ἰδίῳ. τούτου ὅ μὲν ἔξωθεν ὕψος, κἀκεῖ τεσσαράκοντα πηχῶν ὑπάρχον, ὑπὸ τ βαθμῶν ἐκαλύπτετο, τὸ δὲ ἔνδοθεν εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν ἦν. πρὸς γὰρ ὑψηλοτέρῳ [k] διδομένου βαθμοῖς, οὐκέτι ἦν ἅπαν εὐσύνοπτα καλυπτόμενον ὑπὸ τ λόφου. μετὰ δὲ τοὺς δεκατέσσαρας βαθμούς, ὅ μέχρι τ τείχους διάστημα πηχῶν ἦν δέκα, πᾶν ἰσόπεδον. ἔνθεν ἄλλοι πάλιν πεντέβαθμοι κλίμακες ἀνῆγον ὅπου τὰς πύλας, αἱ ἀπὸ μὲν ἄρκτου καὶ μεσημβρίας ὀκτὼ, [l] καθ' ἑκάτερον πέσαρες, δύο δ' ἦσαν ἐξ ἀνατολῆς [m] κατ' ἀνάγκην. διατετειχισμένου γὰρ τούτου τοῦ κλίματος τῆς γυναιξὶν ἰδίου περὶ θρησκείαν χώρου, ἔδει δι' ἑτέρας αὐτοῖς εἶναι πύλης· πίτμητο δ' αὕτη ἡ περίπτης ἄπρυς. καὶ τ ἄλλων κλιμάτων, μία μεσημβρινὴ πύλη, καὶ μία βόρειος, δι' ἧς εἰς τ γυναικωνῖτιν εἰσῆγον· τ δὲ τὰς ἄλλας, οὐκ ἐξῆν παρελθεῖν γυναιξίν, ἀλλ' οὐδὲ [n] τ ἑτέραν ὑποφαίνειν ὁ διαλείσμα. ἀνεῖτο γε μὴν [o] τοῖς τε ἐπιχωρίοις καὶ ταῖς ἔξωθεν ὁμοφύλοις ὁ ἴσον περὶ θρησκείαν ὁ χῶρος. ὅ δὲ πρὸς δύσιν μέρος οὐκ εἶχε πύλην, ἀλλὰ διηνεκὲς ἐδεδόμητο τοῦτο τ τεῖχος. αἱ στοαὶ δὲ μάλιξτ τ πυλῶν ἀπὸ τ τείχους, ἔνδον ἐστραμμέναι [p] πρὸ τ γαζοφυλακίων, σφόδρα μὲν καλοῖς καὶ μεγάλοις ἀνείχοντο κίοσιν. ἦσ δ' ἁπλαῖ, [q] καὶ πλεῖ τ μεγέθους τ λοιπὰ κατ' οὐδὲν ἀπελείποντο.

Γ'. Τῶν δὲ πυλῶν [r] αἱ μὲν ἐννέα, χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ κεκαλυμμέναι παντοχόθεν ἦσ, [r] ὁμοίως τε τοῖς παραστάδες καὶ τὰ ὑπέρθυρα· μία δ' ἡ ἔξωθεν τ νεὼ Κορινθίου χαλκῆ, πολὺ τῇ τιμῇ τὰς καλαργύρους καὶ περιχρύσους ὑπεράγουσα. καὶ δύο μὲν

a Ita cum *Cod. Big.* ὑφιστήκεσαν in *Editis Aliisque.* b Κεδρίνοις τε *Big.* uti & mox ὑδενὶ τ' ἔξωθεν. c Ὠροφῶντο *Big.* d Καὶ πλατεῖαι μὲν ἦσαν ὡς τεσ. *Big.* e Καὶ τὸ ἱερ. *Big.* f Est qui παντοδαπῶν λίθων malit. Verum nil mutandum, ſed ἀπὸ aut ὑπὸ ſubintelligendum. g *Miſna* decem ſolummodo agnoſcit palmos. Verum ſi hîc tres ordines lapidum ſtatuamus, quibus quartus deinde addatur è lignis conſtans, nulla erit pugna: adeoque pro τρίπηχυς ſubſtituamus τρίστεγος, ut hoc ſeptum tria veluti tecta habuiſſe dicatur, duo è ſecundo & tertio ordine lapidum, tertium vero è lignis; vel legamus τρίστιχος, ut tres ſolummodo ordines lapidum veluti parietes agnoſcamus, interius lignis veſtitos. *Conſt. I. Imperator* de *Menſuris templi* cap. 2. §. 3. p. 42. Confer *L. Cappelli* Spicilegium ad *Epheſ.* c. 2. v. 14. h Διεστήκεσαν *Big.* i Sc. in *interius ſeptum.* Pariterque in interiori ſepto alia fuit iſti ſimilis lorica, qua populus à templi ingreſſu & atrio ſacerdotum diſcludebatur. k Ita *Big.* & *Vat.* διδομένου τοῖς βαθμοῖς in *Editis Aliisque.* l Καθ' ἑκάτερα *Big.* m Δι' ἀνάγκην *Big.* n Κατὰ τὸν ἱερ ἑτέραν *Big.* o Ita *Big.* τοῖς τε ἐπιχ. καὶ τοῖς in *Editis Aliisque.* p Πρὸς τὸν γαζ. *Big.* Vide Commentarios *Conſt. I. Imperator* in *Cod. Middoth* p. 48. & 49. quem in loci verſione ſequuti ſumus. Paulo autem alitet *Baſnagius* in hunc modum, *porticus procurrentes inter portas, à muro interius protenſæ ante Gazophylacia, pulchris & grandibus ſuſtentabatur columnis.* q Ita *Big.* & *Ruf.* πλείτω in *cæteris.* r Ὁμοίως δ' αὖτε *Big.* ſ Αἱ μὲν ἐννέα *Ruf.*

a Τελάκοντα

μὲ ἑκάστου πυλῶνος θύραι, [a] πεντήκοντα δὲ πηχῶν τὸ ὕψος ἑκάστης, καὶ ὁ πλάτος ἴσον πεντεκαίδεκα. μεῖζον μέντοι τὰς εἰσόδους ὑποδοτέρω πλατυνόμενοι πρὸ ἑκάτερον πεντήκοντα πήχεις ὑξέδρας εἶχον εὖρός τε καὶ μῆκος πυργοειδεῖς, ὑψηλαὶ δ' ὑπὲρ πεντεκαίδεκα πήχεις. δύο δ' ἀνεῖχον ἑκάστην κίονες, δώδεκα πηχῶν τὸ [b] περιοχλὶ ἔχοντες. καὶ τὰ μὲ ἄλλων ἴσον ἴσον τὸ μέγεθος. ἡ δὲ ὑπὲρ τὴ Κορινθίαν ἀπὸ τὸ γυναικωνίτιδος ὑξ ἀνατολῆς ἀνοιγομένη τὸ τοῦ ναοῦ πύλης ἀντικρὺ, πολὺ μείζων· πεντήκοντα γὰρ πηχῶν οὖσα τὸ ἀνάστασιν, παραφοροῦντα πήχεις τὰς θύρας εἶχε, ἃ τὸ κόσμον πολυτελέστερον, ὅτι δαψιλὲς πάχος ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ. τοῦτο δὲ ταῖς ὀνέα πύλαις ἐπήχεεν ὁ [c] Τιβερίου πατὴρ Αλέξανδρος. βαθμοὶ δὲ δεκαπέντε πρὸς τὴν μείζονα πύλην ἀπὸ τὸ [d] τὸ γυναικῶν διαστήματος ἀνῆγον· τὰς γὰρ ἄλλας πέντε βαθμῶν ἧσσον βραχύτερον.

δ'. Αὐτὸς δ' ὁ ναὸς, καὶ μέσον κέκλιτο, ὁ ἅγιον ἐκεῖνο, δώδεκα βαθμοῖς μὲ ἀναβατός. καὶ ὁ μὲ καὶ πρόσωπον ὕψός τε καὶ εὖρος ἴσον, ἀνὰ πήχεις ἑκατόν. κατόπιν δὲ παραφέροντα [e] πήχεσι τεσσαράκοντα· ἔμπροσθεν γὰρ ὥσπερ ὦμοι πρὸ ἑκάτερον εἰκοσιπήχεις διέβαινον. ἡ πρόσθη δὲ αὐτὸ πύλη, πηχῶν ἑβδομήκοντα τὸ ὕψος ὖσα, καὶ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε, θύρας οὐκ εἶχε· ὃ γὰ ἐφαίνετο τὸ ἀφαιρὲς [f] καὶ ἀδιάκλειστον σήφαγε· καὶ χρύσωτο δὲ τὰ μέτωπα [g] πάντα, καὶ δι' αὐτῆς ὅ,τε προτὸς οἶκος [h] ἔσωθεν ἅπας καταφαίνετο, μέγιστος ὢν, καὶ τὰ πρὸς τὴν εἴσω πύλην πάντα λαμπόμενα χρυσῷ τοῖς ὁρῶσιν [i] ὑπέπιπτεν. ὃ δὲ ναὸς ὄντος εἴσω διέτεγε, μόνος ὁ πρόσθος οἶκος [k] ὑπέκειτο, καὶ διηνεκὲς εἰς ὃ ὕψος, ἀνατεινόμενος μὲν ὅτι ἐνενήκοντα πήχεις, μηκυνόμενος δὲ ὅτι πεντήκοντα, καὶ [l] ἀφαίνων ὅτι εἴκοσιν. ἡ δὲ ἀφ' ὃ οἶκος πύλη κεχρύσωτο μὲ, ὡς ἔφην, πᾶσα, [m] καὶ ὅλος πρὸ αὐτὴν τεῖχος. [n] εἶχε δὲ καὶ τὰς χρυσᾶς [o] ὑπὲρ αὐτῆς ἀμπέλους, ἀφ' ὧν βότρυες ἀνθρωπίκεις κατεκρέμαντο. [p] ὅπισθε δὲ ἦν ὃ ναὸς διτέγε, τοπεινότερα τὰ ἔξωθεν ἢ, ὃ θύρας εἶχε χρυσᾶς πεντηκονταπέντε πηχῶν τὸ ὕψος, εὖρος δ' ἑκκαίδεκα. πρὸ δὲ τούτων ἰσόμικτος καταπέτασμα, πέπλος ἦν Βαβυλώνιος, ποικίλτος ὑξ ὑακίνθου, καὶ βύσσου, κόκκου τε καὶ πορφύρας, θαυμαστῶς μὲν εἰργασμένος, οὐκ ἀθεώρητον δὲ τὰ ὕλης τὰ κράσιν ἔχων, ἀλλ' ὥσπερ εἰκόνα τὰ ὅλου. ἐδόκει γὰ αἰνίττεσθαι τῇ κόκκῳ μὲν τὸ πῦρ, τῇ βύσσῳ δὲ τὴν γῆν, τῇ δὲ ὑακίνθῳ τὰ ἀέρα, καὶ τῇ πορφύρᾳ τὰ θάλασσαν· τὰ μὲν ὅτι τὰ χρόας ὁμοιουμένων, τὰ δὲ βύσσου καὶ τὰ πορφύρας ἀφ' ὧν γένεσιν, ἐπεὶ δὴ τὰ μὲ ἀναδίδωσιν ἡ γῆ, τὰ δὲ ἡ θάλασσα. κατεγέγραπτο δὲ ὁ πέπλος πᾶς τὰ οὐράνιον θεωρίας, πλὴν [q] τὰ ζωδίων.

ε'. Παρόντας δ' εἴσω τὸ ὀπίσθιον τοῦ ναοῦ μέρος ὑξεδέχετο. τούτου τοίνυν τὸ μὲν ὕψος ὑξή-

quidem fores in ſingulis januis erant, & unaquæque xxx cubitis alta & xv lata erat. atqui poſt introitum introrſum dilatatæ exhedras utrinque habebant xxx cubitos longas & latas, turris in modum exſtructas, altas vero xl cubitos & amplius. ſingulas autem binæ columnæ duodenûm cubitorum ambitu ſuſtinebant. Et aliarum quidem *portarum* par magnitudo erat. Quæ vero ſupra Corinthiam ab oriente ex parte atrii feminarum rectà in templi portam reſpiciebat *reliquis erat* multo major: alta enim erat cubitos l, lata vero xl, cum foribus paris magnitudinis, quæ magnificentiore cultu & ornatu decoratæ erant, craſſioribus ſcilicet auri & argenti laminis veſtitæ. Illud vero quicquid erat auri & argenti, novem iſtis portis infundi curaverat pater Tiberii Alexander. Gradus autem xv à muro, qui mulieres ſegregabat, ad majorem portam ducebant: illis enim quinque gradibus qui ad alias portas ferebant erant breviores.

4. Ipſum vero templum, in medio poſitum, τὸ ἅγιον. *id eſt* ſacroſanctum, xii gradibus aſcendebatur. Et à fronte quidem ejus altitudo & latitudo par, centûm *nempe* cubitorum. pone vero xl cubitis erat anguſtius: nam à fronte duo veluti humeri utrinque xx cubitos ultra templi latera producebantur. Prima autem ejus porta, lxx cubitis alta atque lata xxv, fores non habebat (cœlum enim undique conſpicuum & ubique patens ſignificabat) omniſque ejus frons erat inaurata, perque eam prima ædes intus tota apparebat quæ maxima erat; quæque circa interiorem *templi* portam erant, tota auro coruſcantia, aſpicientibus occurrebant. Cum autem interior ejus pars contignatione interſepta eſſet, ſola prima domus patebat, & petuam in altitudinem ſurgebat ad xc quidem cubitos; in longitudine vero l erat, & xx in tranſverſum. at interior in propylæo porta inaurata erat, ut dixi, tota, totuſque circum eam paries. Deſuper autem habebat aureas vites, unde botri ſtatura humana dependebant. Verum quia ædes mediam coaxationem habebat, interior erat exteriori humilior; foreſque aureas habebat lv cubitorum altitudine, latitudine vero xvi. Foribus autem oppanſum aulæum pari longitudine peplum erat Babylonium, variatum ex hyacintho & byſſo & cocco & purpura, opere quidem mirabili contextum, contemplatione vero non indignam materiæ permixtionem habens, ſed omnium rerum veluti imaginem *exhibens*. nam cocco quidem ignis ſignificari videbatur, byſſo vero terra, hyacintho autem aër, ac purpurâ mare: illis quidem, propter colorum ſimili-
tudinem, byſſo autem & purpura, ex origine ſua; quoniam byſſum quidem terra, mare autem purpuram gignit. eratque in peplo deſcripta omnis cœli ratio, exceptis *ſignis.

Vites aureæ.

5. Introgredientes autem † pars templi infe- *Templi pars inferior.*
rior excipiebat. Jam vero ejus altitudo quidem

a Τεσσαράκοντα πηχῶν τὸ ὕψος ἐκάστη *Big.* b Ita cum *Big. Voſſ.* & *Ruf.* qui vertit *craſſitudine.* περίοπτον in *Editis Aliiſque.* c Vide *Uſſerium* ad A. M. 4029. p. 623. d Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris templi*, p. 54. e Πήχεσι. f Καὶ τὸ ἀδιάκλειστον *Big.* g Illud πάντα non agnoſcit *Big.* h Ἔξωθεν *Big.* & *Ruf.* Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi*, p. 127. i Ita *Big.* ὑπεπίπτων in *Editis Aliiſque.* k Προέκειτο *Big.* l Sic *Big.* ἀφαιρῶν in *cæteris.* m Καὶ ὁ λίθινος ὁ π. *Big.* n Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi*, p. 132, 133. o Ὑπὲρ ἑαυτῆς *Big.* p Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi* p. 135. q Illud τὰ ἐ *MSS.* * *Sc.* Signorum Zodiaci figuris. † *Al.* Solum templi excipiebat. Confer pag. 1228. v. 22.

dem erat cubitorum LX, & longitudo totidem, latitudo autem cubitorum XX. At rurſus diviſi erant hi cubiti LX. Et prima quidem pars, ad XL cubitos abſciſſa, in ſe habebat tria opera maxime mirabilia & omnium hominum ſermone celebrata, lychnuchum, & menſam, & thuribulum. Et ſeptem quidem lucernæ *ſeptem* planetas ſignificabant: tot enim ab ipſo ortæ ſunt lychnucho. Duodecim vero panes in menſa poſiti circulum Zodiacum & annum *deſignabant*. Thuribulum autem per tredecim odores, quibus replebatur ex mari & terra inhabitabili habitataque, indicabant omnia Dei eſſe Deique in uſum. Intima vero *templi* pars viginti quidem cubitorum erat: diſcernebatur autem ſimiliter velo ab exteriore. Nihil prorſus in illo *penetrali* erat poſitum, inacceſſum vero erat, & inviolabile, & quod à nemine videri poterat, ſanctique ſanctum vocabatur. Circa autem latera inferioris templi multæ erant domunculæ mutuo perviæ cum triplici tecto, inque eas è templi porta utrinque patebat ingreſſus. Superior autem pars iſtas domunculas non habebat, quo magis erat anguſta; altior autem ad XL cubitos magis anguſta quam inferior. Colligitur enim ea ratione, cum ſexaginta ejus quæ in *ſolo, univerſa altitudo centum cubitorum.

Tria opera mirabilia.

Sanctum ſanctorum.

6. Exterior autem ejus facies nihil habuit quod animus & oculi non mirarentur. laminis enim graviſſimis aureis undiquaque obtecta erat; ita ut primum ad ſolis exortum igni ſimillimum ejacularetur ſplendorem, & oculos eorum, qui eam intueri neceſſe haberent, quaſi radiis ſolaribus inde averteret. Porro hoſpitibus advenientibus è longinquo monti niveo ſimilis videbatur: nam ubi deaurata non erat, candidiſſimo marmore conſtabat. atque in faſtigio aureis verubus horrebat, idque acutiſſimis, ne ab inſidentibus avibus inquinaretur. Saxorum autem, quibus exſtructum erat templum, quædam erant XLV cubitos longa, alta V, & lata VI. Ara vero pro templo XV cubitos alta erat, longa vero pariterque lata † ad L cubitos. Quadrata autem collocata erat, angulos habens inſtar cornuum prominentes, & à meridie aſcenſus in eam leniter acclivis reſupinabatur. Sine ferro autem conſtructa erat, neque unquam ferrum eam tetigerat. Cæterum templum & aram cingebat lorica quædam ex ſaxo pulchro aſpectuque grato ad cubitum *unum* quaſi aſſurgens, quæ populum à ſacerdotibus ſegregabat. Et gonorrhæa quidem laborantes itemque leproſi tota urbe arcebantur, & mulieribus in menſium profluvio clauſum erat *templum*; iſtiſque, ne cum mundæ quidem eſſent, limitem de quo diximus transgredi licebat. Viri autem qui per omnia non purificati erant ab interiore ſepto arcebantur, & è ſacerdotibus qui minime puri eſſent ſimiliter excludebantur.

Exterior templi facies.

Aræ deſcriptio.

Quibus non licebat templum intrare.

7. Quicunque autem ex genere ſacerdotum ob defectum aliquem non miniſtrabant, *illi* ſi-

Quinam ſacerdotum aram tem-

κοντα πηχῶν, καὶ τὸ μῆκος ἴσον, εἴκοσι δὲ πηχῶν τὸ πλάτος ἦν. τὸ δὲ ἑξηκοντάπηχυ πάλιν διῄρητο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος, ἀποτετμημένον ὅτι τεσσαράκοντα πήχεις, [a] εἶχεν ἐν αὑτῷ τρία θαυμασιώτατα καὶ φερόμενα πᾶσιν ἀνθρώποις ἔργα, λυχνίαν, τράπεζαν, θυμιατήριον. ἐνέφαινον δὲ ⓘ μὲν ἑπτὰ λύχνοι τοὺς πλανήτας· τοσοῦτοι γὰρ ἀπ' αὐτῆς διήρητο ἡ λυχνία. ⓘ δὲ ὅτι ἡ τραπέζης ἄρτοι δώδεκα, τόν τε ζῳδιακὸν κύκλον, καὶ ⓐ ἐνιαυτόν. τὸ θυμιατήριον δὲ, ἀφ' οὗ τρισκαίδεκα θυμιάματα, οἷς ἐκ θαλάσσης ἀνεπίμπλατο, [b] τῆς τ' ἀοικήτου καὶ οἰκουμένης ἐσήμαινεν, ὅτι σοῦ πάντα καὶ τῷ Θεῷ. τὸ δ' ἐνδοτάτω μέρος, εἴκοσι μὲ ἐπῶν πηχῶν· διήργητο δ' ὁμοίως καταπετάσματι πρὸς τὸ ἔξωθεν. ἔκειτο δ' ὁδὲν ὅλως ἐν αὐτῷ, ἄβατον δὲ καὶ ἄχρηστον καὶ ἁγιώτατον ἐπῶν πᾶσιν, ἁγίων δὲ ἅγιον ἐκαλεῖτο. περὶ δὲ τὰ πλάγια δ' κάτω ναοῦ, δι' ἀλλήλων ἦσαν οἶκοι τρίστεγοι πολλοί, ἐφ' ἑκάτερον εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης εἴσοδοι. [c] ὁ δὲ ὑπερῷον μέρος, τούτους μὲν οὐκ ἔτ' εἶχε τοὺς οἴκους, παρόσον [d] ἐπῶν ἐφ τριστέγων, [e] ὑψηλότεροι δ' ὅτι τεσσαράκοντα πήχεως, ἐφ λιτότεγον δ' κάτω. συμβαίνει γὰρ ὅτω πρὸς ἑξήκοντα τοῖς δ' ὁπηπέδῳ πηχῶν ἑκατὸν τὸ πᾶν ὕψος.

ς'. Τὸ δ' ἔξωθεν αὖ προσωπον, οὐδὲν ὅτε εἰς ψυχῆς, ὅτε εἰς ὀμμάτων ἔκπληξιν ἀπέλιπε. πλαξὶ γὰρ χρυσῷ πεπαραῖς [f] κεκαλυμμένον πάντοθεν, ἐπὶ τοὺς προφτας ἀνατολὰς, πυρωδεστάτῳ [g] ἀπέπαλλεν αὐγῷ, καὶ τ' βιαζομένων ἰδεῖν τὰς ὄψεις ὥσπερ ἡλιακῆς ἀκτῖσιν ἀπέστρεφε. τοῖς γε μὲν εἰσαφικνουμένοις ξένοις, πόρρωθεν ὄμοιον ὄρει χιόνι πλήρει κατεφαίνετο· καὶ γὰρ καθ' μὴ κεχρύσωτο λευκότατος ἦν. τῷ κορυφῇ δὲ χρυσέους ὀβελοὺς ἀνεῖχε τεθηγμένους, ὡς μή τιν προσκαθεζόμενα μολύνοιτο τῶν ὀρνέων. τῶν δὲ ἐν αὐτῷ λίθων ἔνιοι μῆκος πέντε καὶ τεσσαρακοντα πήχων ἦσαν, [h] ὕψος πέντε, εὖρος δὲ ἕξ. προ αὖ δ' ὁ βωμὸς πεντηκοντάπηχυς μὲν ὕψος ἦν πηχῶν, εὖρος δὲ καὶ μῆκος ἑκατόν ἴσον, ἀνὰ πεντήκοντα πήχεις. τετράγωνος δ' ἵδρυτο, κερατοειδεῖς προσανέχων γωνίας, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας ἐπ' αὐτὸν ἄνοδος ἠρέμα προσάντης ὑπέλαμπε. κατεσκεύαστο δ' ἄνευ σιδήρου, καὶ οὐδέποτε [i] ἥψατο αὐτῷ σίδηρος. προέκειτο δὲ τοῦ τε ναοῦ καὶ τοῦ βωμοῦ εὐλιθός τις [k] καὶ χαριεὶς γείσιον, ὅσον πηχαῖον ὕψος, ὃ διῆργεν ἐξωτέρω τὸ δῆμον ἀπὸ τῶν ἱερέων. γονορροϊκοῖς μὲν δὴ καὶ λεπροῖς ἡ πόλις ὅλη [l] διήργητο, γυναικῶν δὲ ἐμμιλύοις [m] ἀπεκέκλειστο, παρελθεῖν δὲ ταύταις οὐδὲ καθαρᾶς οὔσαις [n] προέπεμπεν ὅρον. ἀνδρῶν δ' ὃ μὴ κατὰ πᾶν ἡγνικότες εἴργοντο τῆς ἔνδον αὐλῆς, καὶ τῶν ἱερέων πάλιν ὃ μὴ καθαρεύοντες εἴργοντο.

ζ'. Τῶν δὲ ἀπὸ γένους ἱερέων ὅσοι ἀφ' [o] πάρεσ- ιε'.
σιν οὐκ ἐλευτύργουν, παῆσάν τε ἅμα τοῖς ὁλοκλήρους

a Εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τρία τὰ θαυμ. Big. b Καὶ τ Big. & Voſſ. c Vide Conſt. l'Empereur de Menſuris Templi, p. 152. d Illud ἐπ omittit Voſſ. e Ὑψηλὸν Big. f Κεκαλυμμένον Voſſ. & mox ὅμοιον g Ἀπέλαμπεν Big. h Ὑψος τε πέντε, εὖρος ἓξ Big. i Ita Big. & Voſſ. ἥψαντο in Editis Aliiſque. k Illud καὶ non agnoſcit Big. & mox καὶ inſerit inter ὅσον & πηχαῖον. l Εἶχεν τὸ διῆργον Big. Bod. & Voſſ. m Ἀποκέκλειστο Big. n Προέπεμπεν Big. o Παρόσους Big. * Id eſt, inferioris partis. Ruſinus vertit, Colligitur enim centum cubitorum celſitudo univerſa, cum in ſolo XL cubitos habuerit. Vide L. Cappellum in Hiſt. Jud. Compend. p. 160. † Cubitis quadragenis, Ruf. Eſt qui πόδας pro πήχεις in Græcis reſcribendum cenſet.

a Εθῆσαν

ρος σὸ τότερον ᾧ γυσίᾳ, καὶ τὰς ἀπὸ ᾧ γόνυς ἐλάμβανον μηρίδας, τοῖς γεμιὼ ἐθήστοιν ἰδιωτικοῖς ἐχρῶντο. τὸν γὰρ ἱερέα [a] ὁ λειτουργῶν ἠμφίεννυτο μόνος. ὅπου δὲ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ⓐ ναὸν ἀνέβαινον ⓐ τῶν ἱερέων ἅμωμοι, βύσσου μὲν ἀμπεχόμενοι, μάλιστα δ' ἀπὸ ἀκράτου [b] νήφοντες, δέει τῆς θρησκείας, ὡς μή τι [c] παραβαίνειν σὺ τῇ λειτουργίᾳ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀνήει μὲν σὺν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐκ ἀεί, ταῖς δ' ἑβδομάσι καὶ νουμηνίαις [d] καὶ εἴ τις ἑορτὴ πάτριος ἢ πανήγυρις πάνδημος ἀγομένη δι' ἔτους. ἐλειτούργει δὲ, τοὺς μηροὺς μὲν ἄχρις αἰδοίου ζαζώσμαλι καλύπτων, [e] λινοῦν τε ὑποδύτην ἔνδοθεν λαμβάνων, καὶ ποδήρες καθύπερθεν ὑακίνθινον ἔνδυμα στρογγύλον θυσανωτὸν ἔργον. τῶν δὲ θυσάνων ἀπήρτητο κώδωνες χρύσεοι, καὶ ῥοαὶ [f] ποδάλληλοι, βραχυτῆς μὲν ⓐ κώδωνες, ἀσφαπὶς δ' αἱ [g] ῥοαὶ σημεῖον. [h] ἡ δὲ τὸ ἔνδυμα τῷ στέρνῳ [i] περισπλῶσα ταινία, πέντε διλωσιμένη ζώναις πεποίκιλτο, χρυσοῦ τε καὶ πορφύρας καὶ κόκκου, περὶ δὲ βύσσου καὶ ὑακίνθου, δι' ὧν, ἔφαμεν, καὶ τὰ τοῦ ναοῦ καταπετάσματα συμφάνθαι. τούτοις δὲ καὶ ἐπωμίδα κεκραμένῳ εἶχεν, ἐν ᾗ [k] πλείων χρυσὸς ἦν. σχῆμα μὲν οὖν [l] ὁδύτου θώρακι ἔοικεν. δύο δ' αὐτῷ ἐπόρπων [m] ἀσπίσκαι χρυσαῖ, κατεκέκλειντο δ' ἐν ταύταις χάλκιοί τε καὶ μέγιστοι σαρδώνυχες, τὰς ἐπωνύμους τῶν τοῦ ἔθνους φυλῶν ἐπιγεγραμμένας. κατὰ δὲ λάτερον ἄλλοι περισπάρτητο λίθοι δώδεκα, κατὰ τρεῖς εἰς τέσσαρα μέρη διηρμένοι, σάρδιον, [n] τόπαζος, σμάραγδ, ἄνθραξ, ἴασπις, σάπφειρος, ἀχάτης, ἀμέθυστος, λιγύριον, ὄνυξ, βήρυλλος, χρυσόλιθος· ὧν ἐφ' ἑκάστου πάλιν, εἰς τῶν ἐπωνύμων ἐγέγραπτο. τὸν δὲ κεφαλὴν βυσσίνη μὲν ἔσκεπε πάρος, κατέστεπτο δ' ὑακίνθῳ· περὶ ᾗ χρυσοῦς ἄλλος ἦν στέφανος, [o] ἐκτύπωμα φέρων τὰ ἱερὰ γράμματα. ζῶντα δὲ ἦσι φαίνεται τέσσαρα. ταύτῃ μὲν οὖν τὸν ἱερέα οὐκ ἐφόρει ⓐ ἄλλον χρόνον, λιτουργῶν δ' ἀπελάμβανεν, [p] ὁπότε δὲ εἰσοῖσι εἰς τὸ ἄδυτον, εἰσῄει δ' ἅπαξ καθ' ἑαυτὸν μόνος, ὃν ἡ νηστεύειν ἔθος ἡμέρα πάντας τῷ Θεῷ. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ ναοῦ, [q] τ' ἐπὶ τούτοις ἐῶν καὶ νόμων, αὖθις ἀκριβέστερον ἐρῦμεν. ὑ γὰ ὀλίγῳ πρὸ αὐτῶν καταλείπῃ λόγος.

mulque aderant intra loricam cum reliquis qui integro erant corpore, * parteſque *ſacrificiorum jure* generis *ſui* accipiebant; cæterum veſtibus plebejis utebantur. nam ſacra veſte is ſolus indutus erat qui miniſtrabat. Ad altare autem templumque aſcendebant de ſacerdotibus illi qui puri & integro erant corpore, byſſina quidem veſte amicti, maxime vero vino abſtinentes *idque* religionis reverentia, ne quid in miniſterio *ſuo* perperam agerent. Pontifex autem cum ipſis quidem, non tamen ſemper, aſcendebat; ſed diebus *quibuſque* † ſeptimis & noviluniis, & ſi quando patria feſtivitas atque annua celebritas ab omni populo ageretur. Sacris autem operabatur, femora quidem uſque ad verenda ſubligari occultans, intuſque habens lineam ſubuculam & hyacinthinum deſuper indumentum rotundum ad talos demiſſum, opus fimbriatum. ex fimbriis autem pendebant tintinnabula aurea & mala Punica alternatim intertexta: tintinnabulis quidem tonitrua, malis vero Punicis fulgura referentibus. Pectori autem indumentum quæ affigebat tænia, quinque diſtincta erat & variata †† zonis, auri *ſcilicet* & purpuræ & cocci, byſſique præterea & hyacinthi, quibus etiam vela templi diximus eſſe contexta. Iiſdem autem epomidem temperatam habebat, in qua plus auri erat. & figura quidem thoraci quo quis indui poteſt ſimilis erat. Duabus autem fibulis aureis clypeorum parvulorum ſpecie vinciebatur, illiſque incluſi erant optimi maximique ſardonyches, nomina eorum, à quibus denominatæ erant gentis tribus, inſcripta ferentes. ex altera vero parte duodecim pendebant alii lapides, terni *in eadem ſerie* per quatuor *verſiculos* diſpoſiti, *ſc.* ſardius, topazius, ſmaragdus; carbunculus, jaſpis, ſaphirus; achates, amethyſtus, ligurius; onyx, beryllus, chryſolithus: quorum ſingulis rurſus unus eorum inſcriptus erat, quorum nomina ferebant tribus. Caput autem *ejus* tegebat tiara ex byſſo quidem facta, hyacinthino vero ſerto redimita: circa quam alia corona erat aurea, in qua expreſſæ erant ſacræ literæ. hæ autem ſunt vocales quatuor. Et hanc quidem veſtem alio tempore non gerebat, quippe ſimpliciorem adſumebat; ſed tunc cum in adytum intraret: ſe ſemel autem quotannis ſolus intrabat, quo die moris erat omnibus jejunio Deum colere. Et quæ ad civitatem quidem ſpectant & templum, moreſque & leges circa ea *obſervandas*, iterum accurate magis agemus: non enim pauca de illis dicenda ſuperſunt.

plumque aſcendebant.

Pontificis M. veſtimenta.

ι'. Ἡ δὲ Ἀντωνία, χώρια μὲν δύο στοὰς ἔχετο ᾧ σφῶν ἱερῷ, τῆς τε πρὸς ἑσπέραν, καὶ ἣ πρὸς ἄρκτον. ἐδέδμητο δ' ὑπὲρ πέτρας [r] πεντηκοντάπηχυς μὲν ὕψος, ἀπρήμνου δὲ πάσης. ἔργον δ' ἦν

8. Cæterum Antonia poſita erat ad angulum quidem, quo ſeptentrionalis & occidentalis *ſepti* exterioris templi porticus conjungebantur. Exſtructa autem erat ſuper petra, cubitis alta, & undique prærupta. Opus erat regis

Antonia turris.

a Conſer *Seldenum* de *Succeſſione in Pontificatum Hebræorum* l. 2. c. 7. *Sheringham.* in *Cod. Joma*, p. 155. 156. *Seldenum* de *Synedriis*, l. 3. c. 11. §. 3. & *Petitum* in *Obſervatt. ἀνεδότους* in *Joſephum*, tom. 4. p. 100. b Νήφοντες *ἀεί, δίου τ' ἦρ. Bod.* c Παραβαίνειν *Big.* d Καὶ ἢ ης *Big.* forſan pro καὶ ἤ πε. e Λινοῦν *Big.* f Ὡστε μέσον ἀναλαμβάνειν δύο τε κωδώνων μίσων τῶν ροῶν κωδώνιον in *Antiqq.* l. 3. p. 113. v. 20. g *Al* ῥοιαί. h Ἡ δὲ τὸ ἐνδ. *Big.* i Προσελῶσα *Big.* k Ita *Big.* & *Voſſ.* πλείω in *Editis Aliiſque.* l Male *Ruſinum*, qui vertit, *aſpidum ſpecie vinciebantur*, reprehendit *Braunius* de *Veſtitu Sacerd. Hebr.* l. 2. c. 6. §. 10. n Τοπάζιον *Big.* Conſer *Antiquitatum* l. 3. c. 7. §. 6. p. 114. o Ἐκτυπα *Big. Vat.* & *Voſſ.* p Λειτούργων δ' ἀπελάμβανεν, ὁπότε εἰσοῖσι legit *E. Bernardus* in notis ad *Joſephum*, p. 215. Verum οὐκ ante vocem ἱφόρει & ἅ poſt ὁπότε tollendum eſſe exiſtimat *Bonfrerius* ad *Leviticum*, p. 648. vertitque, *Et hanc quidem veſtem ferebat alio tempore; ſimpliciorem vero aſſumebat, quando ingrediebatur adytum; ſemel autem*, &c. Vide *Seldenum* de *Succeſſ. in Pontif.* l. 2. c. 7. & *Cunæum* de *Rep. Hebr.* l. 2. c. 1. q Τῶν τε περὶ ταῦτα *Big.* r Πεντηκοντακήχεις *Big.*

* Parteſque generis conſequebantur *Ruf.* Etiam partes generis (*Sacerdotalis, qui illic manerent*) ſimul omnes capiebant, *Selden.* de *Synedriis Vet. Hebr.* l. 3. c. 11. p. 173. † *Id eſt*, Sabbatis. nam ἑβδομὰς ἡμέρα (ut alibi dicit *Joſephus*) σαββάτου καλεῖται. †† Coloribus *Ruf.*

Antoniæ deſcriptio.

gis Herodis, in quo maxime ingenii ſui magnificentiam oſtendit. Primum enim ab imis uſque radicibus ſaxum ipſum levibus ex cæſo lapide cruſtis obtegebatur, quo & decus ei adderetur, & facile dilaberentur, qui vel aſcendere vel deſcendere tentaviſſent. Deinde ante arcis ipſius ædificium murus erat altitudinis trium cubitorum; intra hunc, omne ſpatium Antoniæ in XL cubitos erigebatur. Intus autem regiæ amplitudinem & formam habebat. diviſa enim & diſtincta erat in varia omnis ſpeciei omniſque uſus habitacula, atria, porticus, balneas, & aulas ampliſſimas, militibus collocandis aptiſſimas; ita ut, quòd omnia in ea erant ad uſum neceſſaria, urbs, ſtructuræ vero magnificentia regia videretur. Cum autem tota haberet turris ſpeciem, quatuor in angulis quatuor habuit alias turres: quarum aliæ quidem L cubitos altæ, illa vero quæ ad angulum meridionalem & orientalem ſita erat LXX cubitis eminebat, ita ut ex ea totum templum conſpici poſſet. Qua vero templi porticibus jungebatur, *utrimque* in ambas deſcenſus habebat, per quas deſcendentes vigiles

Præſidium Romanorum feſtis diebus in Antonia.

(ſemper enim in Antonia erat Romana legio) & variis in locis ad porticus ſtantes cum armis, feſtis diebus populum, ne quid novi moveret, obſervabant. Cuſtodia enim urbis erat templum, templi Antonia. ibi vero erant trium illorum locorum cuſtodes: atque ſuperiori civitati etiam ſuum erat præſidium, Herodis *nempe* regia. Bezetha autem collis ab

Bezetha collis.

Antonia, uti dixi, diviſus erat: cum autem omnium altiſſimus eſſet, parti novæ urbis adjunctus erat, templumque ad ſeptentrionem ſolus obſcurabat. Et de urbe quidem muriſque, cum mihi propoſitum ſit rurſus ſingula dicendo perſequi, in præſentia ſatis dixiſſe videor.

Ηρώδου βασιλέως, ἐν ᾧ μάλιστα ὃ φύσει μεγαλόνου ἐπεδείξατο. [a] πρῶτον μὲν ἐκ ῥίζης ἡ πέτρα πλαξὶ κεκαλυμμένη λείαις λίθων, εἴς τε κάλλος, καὶ ὡς ἀπολιθάνοι πᾶς ὁ [b] προσβαίνειν καὶ καπέναι πειρώμενος. ἔπειτα περὶ τὸ πύργου δομήσεως, τειῶν πηχῶν τεῖχος ἦν, ἐνδοτέρω δὲ τούτου, τὸ πᾶν [c] ἄφεσμα τῆς Ἀντωνίας, ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα πήχεις ἠγείρετο. τὸ δὲ ἔνδον βασιλείων εἶχε χώραν καὶ ἀφέσιν. μεμίεικτο γὰρ εἰς πᾶσαν οἴκων ἰδέαν τε καὶ χρῆσιν, πλείστά τε καὶ βαλανεῖα καὶ στρατοπέδων [d] αὐλάς πλατείας, ὡς τῷ μὲν πάντα ἔχειν τὰ χρειώδη, πόλεως [e] ἂν δοκεῖν, τῇ πολυτελείᾳ δὲ βασίλειον. πυργοειδὴς δὲ ὢν ὁ πᾶν ὄγκημα, τὴν γωνίαν τέσσαρσιν ἑτέραις διείληπτο πύργοις· [f] ὧν οἱ μὲν ἄλλοι πεντήκοντα μὲν ὕψος, ὁ δὲ πρὸς τῇ μεσημβρινῇ καὶ κατ' ἀνατολὰς γωνίᾳ κείμενος ἑβδομήκοντα πηχῶν ἦν, ὡς καθορᾶν ὅλον ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἱερόν. κεφαὶ δὲ στωικῶν τοῖς μὲν ἱερῷ στοαῖς, εἰς ἀμφοτέρας εἶχε καταβάσεις· δι' ὧν [g] κατιόντες ἀεὶ φρουροί, [h] κατῆσαν δὲ ἀεὶ ἐπ' αὐτῆς τάγμα Ῥωμαίων, καὶ διϊσταμένοις περὶ τὰς στοὰς μετὰ τῶν ὅπλων, ἐν ταῖς ἑορταῖς, τοῦ δήμου ὡς μή τι νεωτερισθείη παρεφύλαττον. φρούριον μὲν ἐπέκειτο τῇ πόλει τὸ ἱερόν, τῷ ἱερῷ δὲ ἡ Ἀντωνία. καὶ δὲ ζώνην τὸν τῶν φύλακες ἦσαν, καὶ τὸ ἄνω πόλεως ἴδιον φρούριον ἦν, τὰ Ἡρώδου βασίλεια. ἡ Βεζεθὰ δὲ λόφος διῆρητο μέν, ὡς ἔφην, ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας· πάντων δὲ ὑψηλότατος ὢν [i] μέρει τῆς καινῆς πόλεως [k] προσῴκιστο, [l] ἐξ ἴσου δὲ ἱερῷ κατ' ἄρκλοι ἀπεκέκτει. τεῖ μὲν δὴ τῆς πόλεως, ἐξ ὧν τὰ τειχῶν αὐτὸς εἰπεῖν ἀκριβέστερον ἔσχατα [m] περιθεμένοις, ὅτι δ' παρέντα ἀπογράψαντος εἴρηκα.

VII. CAP. VI. ΚΕΦ. ϛ'. 15'.

De Simone & Joanne Tyrannis. utq; Tito mœnia circumeunte, vulneratur Nicanor; unde ad obſidionem urgendam excitatur Titus.

Περὶ Σίμωνα καὶ Ἰωάννην τοὺς τυράννους. ὡς ὑπεξιόντος Τίτου τὸ τεῖχος, τοξεύεται Νικάνωρ· ὅθεν εἰς πολιορκίαν παροξύνεται ὁ Τίτος.

Quot milites in ſua factione habuis Simon dux.

BEllicoſi autem quotquot in ea erant, & ſeditioſi de multitudine, circa Simonem quidem erant ad decem millia, præter Idumæos, quinquaginta vero decem millium duces, quibus ipſe quaſi dominus omnium præerat. Idumæi autem qui à Simone ſtabant, ad quinque millia, duces decem habebant. horumque principes videbantur, Soſæ *filius* Jacobus, & Simon filius Cathlæ.

Quot in ſua Joannes.

Joannes autem, qui templum occupaverat, ſex armatorum millia habebat, ſub ducibus viginti. illi vero tunc etiam Zelotæ, depoſitis diſcordiis, acceſſerant, bis mille & quadringenti,

Zelotæ à Joanne ſtabant.

ſub duce priori Eleazaro & Simone Arini filio. His autem, uti diximus, bellum *inter ſe* gerentibus, plebs erat utrique certaminis præmium, populique pars, quæ illorum injuriis non favebat, ab utriſque diripiebatur. Tene-

Τὸ μάχιμον δ' ὂν αὐτῇ καὶ στασιάζον πλῆθος περὶ Σίμωνα μὲν μύριοι ἦσαν, δίχα τοὺς Ἰδουμαίους, πεντήκοντα δ' ἡγεμόνες τὴν μυρίαν, ἐφ' οἷς ἕτερος χύριος τὸ ὅλου. Ἰδουμαῖοι δ' αὖτ' [n] συντελοῦντες, εἰς πεντακισχιλίους, ἄρχοντας εἶχον δέκα. τούτων πρῶτος ἦν ἐδόκει, ὅ,τε τοῦ Σωσᾶ Ἰάκωβος, καὶ [o] Σίμων ὁ τοῦ Καθλᾶ. Ἰωάννης δὲ, ὁ ἱερὸν κατειληφὼς, ἑξακισχιλίους ὁπλίτας εἶχεν, ὑφ' ἡγεμόνας εἴκοσι. προσεγένοντο δ' αὖτῷ τότε καὶ οἱ ζηλωταί, συνασπισμοὶ δ' ἀφεστῶτες, διχίλιοι μὲν ὄντες καὶ τετρακόσιοι, χρώμενοι δ' ἄρχοντι τῷ καὶ πρότερον Ἐλεαζάρῳ, τοῦ Σίμωνι τοῦ [p] Ἀρινοῦ. πολεμούντων δὲ τούτων, ὡς ἔφαμεν, ἄθλον ὁ δῆμος ἦν [q] ἑκατέροις, καὶ τὸ μὴ συναδικεῖν τοῦ λαοῦ μέρος ὑπ' ἀμφοῖν διηρπάζετο. κατεῖχε δ' ὁ

a Πρῶτον μὲν γὰρ ὦν. *Big.* b Προσβαίνειν *Big.* c Ἀνάστημα *Big.* d Αὐλαῖς πλατείαις *Big. & Vat.* e Δοκεῖν *Big.* f Vide *Grotium* ad *Matt.* c. 26. v. 45. g Ὡς οἱ μὲν ἄλλοι *Big.* h Κατήσαν *Big.* i Ita in pleriſque libris impreſſis & *MSS.* μέρη in *Ed. Baſ.* k Προσῳκίστο *Bunb.* & mox ἐπωκίστου. *Idem & Vat.* l Vide *Villalpandum* in *Apparatu Urbis ac Templi, part.* 1. l. 2. c. 12. p. 97. m Περιθεμένοις *Big.* n Συντρῶντες *Big.* o Σίμων ὁ παῖς Καθλᾶ *Big.* p Ita *Big. Gall. & Reg.* Ἀρινοῦ *Bod.* Ἀριωνοῦ *Voſſ. Lipſ. & Vat.* Ἰαείρου in *Editis Aliiſque.* q Ἑκατέρου *Big.*

δ' ὁ μὲν Σίμων τὴν τε ἄνω πόλιν καὶ [a]τὸ μέγα τεῖχος ἄχρι τῶν Κεδρώνων, τό τε ἀρχαῖον τεῖχος ὅσον ἀπὸ τῆς Σιλωᾶς ἀναχάμπτον εἰς ἀνατολὰς ὁ μέχρι τῆς Μονοβάζου κατέβαινεν αὐλῆς. βασιλεὺς δ' ὗτος ἦν πρὸ ὑπὲρ Εὐφράτου Ἀδιαβηνῶν. κατεῖχε δὲ καὶ τὸν πηγὸν, [b]καὶ τὸν Ακρα· αὕτη δ' ἦν ἡ κάτω πόλις· καὶ τὰ μέχρι [c]πρὸς τῆς Ελένης βασιλείων, τῆς τοῦ Μονοβάζου μητρός. ὁ δὲ Ἰωάννης τό,τε ἱερὸν, καὶ τὰ πέριξ ἐπ' ὀλίγον, τόν τε Ὀφλᾶν καὶ τὸν Κεδρῶνα καλούμενον φάραγγα. [d]τὸ μεταξὺ δὲ τούτων ἐμπρήσαντες, πρὸ τοῦ τοὺς Ἑλληνας πολέμῳ [e]χώρων ἀνεῖσαν. ὑδὲ ὅδ, τοῖς τοῖς τείχεσιν ἐπατοπεδουμένοις Ρωμαίοις, ἔνδον ἡ στάσις ἠρέμει· βραχὺ δὲ τοῦ τὸν πρώτου [f]ἐπανήψαντες ὀχλοφορίᾳ ἀνενόσουν, καὶ κατὰ σφᾶς πάλιν ἀφεστάντες ἐμάχοντο, [g]κατά τε εὐχὴν πάντα τοῖς πολιορκουμένοις ἐπράττον. ὅτε γὰρ αὐτοὶ τι χεῖρον ὑπὸ Ρωμαίων ἔπαθον, ὧν ἀλλήλους ἔδρασαν· ὅτε μετὰ [h]τούτους ἡ πόλις ἐπεισῆλθε καινοτέρου πάθους. ἀλλ' ἡ μὲν χαλεπώτερόν τι περὶ τῆς πεσεῖν ἠτύχησεν, οἱ δὲ ἑλόντες αὐτὴν κατόρθωσάν τι μεῖζον. φημὶ γὰρ ὡς τὴν μὲν πόλιν ἡ στάσις, Ρωμαίοις δὲ ἅλωσιν τὴν στάσιν, ἥτις μοι πολὺ τῶν τειχῶν ὀχυρωτέρα. καὶ τὸ μὲν σκυθρωπὸν τοῖς οἰκείοις, τὸ δίκαιον δ' ἄν τις εὐλόγως Ρωμαίοις προσγράφοι. ποιείτω δ' ὅπη τοῖς πράγμασιν ἕκαστος ἄγῃ.

ζ. β'. Τῶν γε μὴν ἔνδον ὄντων ἀφειμένων, ὁ Τίτος μετ' ὀπιλέκτων ἱππέων περὶ ἔξοδον, ἢ προσβάλλοι τοῖς τείχεσι κατασκέπτετο. ἐπορωμένῳ δὲ πάντοθεν ὅτι γὰρ κατὰ τὰς φάραγγας ἦν τις προσιτὸν, καὶ κατὰ θάτερα τὸ πρῶτον τεῖχος ἐφαίνετο τῇ ὀργάνων προσβολῇ· ἐδόκει χρῆναι τὸ Ἰωάννου ᾧ ἀρχιερέως μνημεῖον [i]προσβαλεῖν. ζώστῃ γὰρ [k]τό, τε πρῶτον ἦν ἔρυμα χαμαλώτερον, καὶ τὸ δεύτερον ὑ συνῆπτεν, ἀμελησάντων καθ' ἃ μὴ λίαν ἡ καὶ νῦν πόλις συνῴκιστο τειχίζειν· ἀλλ' ὅτι ὃ τρίτον [l]ἦν εὐπρόσοδον, δι' ὃ τὴν ἄνω πόλιν, καὶ ἀφ' τῆς Αντωνίας τὸ ἱερὸν αἱρήσειν ἐπινόει. ὁ δὲ τούτῳ προϊόντος αὐτοῦ τοξεύεταί τις τῶν φίλων, [m]ὀνόματι Νικάνωρ, κατὰ ⟨τὸ⟩ λαιὸν ὦμον, ἔγγιον μετὰ τοῦ Ἰωσήπου προσελθών, καὶ πειράμενος εἰρωνικῶς τοῖς ὅπλοις τοῦ τείχους, [n]ὃ γὰρ ἄγνωστος ἦν, ἀφαλέγεσθαι. διὰ [o]τοῦτο τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ὀπτεύων Καῖσαρ, εἰ μηδὲ τῶν ὅπλων σωτηρίας προσιόντας ἀπέχοιντο, παρῄνει [p]τοῖς τὴν πολιορκίαν, [q]ἅμα τε συντάγμασιν ἤδη τὰ πρὸ τῆς πόλεως [r]ἠρέμα, ᾗ συμφέροιτο, ἐπέλευσε τὴν ὕλην ἐγείρειν χώματα. τελῶν δὲ ἀφατάξας τὴν στρατιὰν πρὸς τὰ ἔργα, μέσους ἵστησι τῶν χωμάτων

bat autem Simon quidem ſuperiorem civitatem, murumque magnum uſque ad Cedronem, & antiqui muri quicquid à Siloa flectitur ad orientem, & uſque ad Monobazi regiam deſcendebat. is autem rex erat Adiabenorum Tranſeuphratenſium. Tenebat etiam fontem *Siloam* & montem Acræ, (illa autem eſt inferior civitas) & omnia uſque ad regiam Helenæ, matris Monobazi. Verum Joannes & templum *occupabat*, & circumcirca omnia non exiguum in ſpatium, itemque Ophlam & vallem quæ Cedron appellatur. Aliis autem quæ interjacebant incenſis, medium bello quod inter ſe gerebant ſpatium aperuerunt. Nequaquam enim, caſtris Romanorum prope murum poſitis, intra civitatem quieſcebat ſeditio: ſed cum ad primum illorum impetum pauliſper ſanitatem recepiſſent, mox in priſtinum morbum recidêre; & ſecum ipſi iterum diſſidentes pugnabant, & omnia faciebant quæ in votis erant obſidentibus. nihil enim à Romanis acerbius paſſi ſunt quam quæ ipſi ſibi invicem fecerunt: neq; poſt illos civitas aliquid novæ calamitatis experta eſt. Sed illa quidem graviores caſus pertulit antequam ſubverteretur: at qui eam ceperunt, majus quiddam bono illius effectum reddiderunt. Ajo enimvero quod civitatem delevit ſeditio, ſeditionem ſuſtulerunt Romani, quæ multo validior erat mœnibus. Et quicquid triſte erat & calamitoſum ſuis, quod vero æquum & juſtum merito Romanis adſcribidebet. Ex rebus autem ipſis unuſquiſque judicium ferat.

Quam partem urbis tenuit Simon.

Quam partem Joannes.

2. Cæterum, cum res intra civitatem ita ſe haberent, Titus cum lectis equitibus foris eam circumiens, qua impreſſionem faceret in mœnia, diſpiciebat. Hæſitanti autem undique (neque enim qua valles erant adiri poterat, & ab alio latere primus murus firmior videbatur *quam ut* machinis *cederet*) placuit ad Joannis pontificis monumentum urbem oppugnare. hac enim parte & primum munimentum erat humilius, & ſecundum *ei* non conjungebatur, quod inſuper haberent munitiones facere, qua *ſcilicet* nova urbs incolis minus frequentaretur: quinetiam tertium in murum facilis illac erat aditus, per quem ſuperiorem civitatem, perque Antoniam templum capi poſſe cogitabat. Interea autem, dum ille *ſingula* perluſtraret, quidam ex amicis ejus, Nicanor nomine, lævo humero ſagitta percutitur, cum propius una cum Joſepho acceſſiſſet, pacemque muro ſtantibus ſuadere tentaret, ut qui non ignotus eſſet. Quapropter Cæſar, cum animos illorum *inde* cognoviſſet, quod ne ab iis quidem abſtinerent, qui ipſorum in ſalutem ad eos accederent, ad obſidionem incitatur: ſimulque ſuburbana militibus vaſtare permittebat, materiamque comportari & aggeres erigi juſſit. Cum autem exercitum trifariam ad opera diviſiſſet, medios in aggeribus jaculatores

Titus qua muros aggrederetur explorat.

Nicanor ſagitta percutitur.

a Τὸ ἄνω τεῖχος *Bunb.* b Καὶ τὸ ἄκρας in *pleriſque MSS.* c Τῶν Ἑλένης μνημείων *Big.* d Τὸν μεταξὺ *Big.* e Τὸν χώρων ἀνῆσαν *Big.* f Ἐκνήψαντες *Big.* g Τὰ κατ' εὐχὴν τε πάντα *Big.* h Ita *Vat.* & *Ruf.* τοῦτο in *Editis Aliiſque.* i Προσβαλεῖν *Big.* k Illud τό, τε è *Codd. Big. Vat. Voſſ.* & verſione *Ruffini.* l Ita *Vat.* & *Voſſ.* ἦν ἡ εὐπρόσοδον in *Editis Aliiſque.* m Ονόματι *Big.* n Aliter legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *dicendi enim peritus erat.* Quid ſi legamus, ὃ γὰρ ἄγνωστος ἦν γλῶσσαν, *ſermone ignoto non utebatur?* o Ita *Big.* Ἀφ' τούτου in *cæteris.* p Πρὸς πολ. *Big.* q Ἅμα τε σὺν τοῖς πάγμασιν *Big. Vat.* & *Voſſ.* ἅμα τε σὺν πάγμασιν *Gall.* Forſan legendum, ἡγεμόνα τε σὺν πάγμασιν. quo modo apud *Herodianum* ἡγεμόνα τε pro ἅμα τε reſcribendum eſſe docuit *Sylburg.* r Ἐφίει *Big.*

Titus machinas muris admovet.

res & ſagittarios conſtituebat, & ante eos ſcorpiones & catapultas & balliſtas, quibus & excurſus hoſtium in opera arceret, & qui ex muris illa impedire ſatagerent. Cæſis autem arboribus illico nudata erant ſuburbana: cumque ligna comportata eſſent ad aggeres *ſtruendos* & totus operi manus admoveret exercitus, nequaquam otium agebatur apud Judæos. Et populo quidem, qui in mediis erat rapinis & cædibus, tunc contigit audaciam ſumere: nam & ſe reſpiraturos eſſe exiſtimabant, cum inimici adverſus externos undique occuparentur, pœnaſque ſe ab noxiis repetituros, ſi ſuperiores fierent Romani.

3. Joannes autem, quamvis in hoſtes qui foris erant ſocii ſui irrumpere properarent, metu tamen Simonis ſe continebat. Verum Simon non quieſcebat; quippe propior erat obſidentibus. machinas autem bellicas per muros diſponit, & quas Ceſtio olim abſtulerant, & quas capto Antoniæ præſidio nacti ſunt. Sed ex iis quidem penes ipſos plerique nihil profecerunt, propter imperitiam; pauci autem à transfugis *licet* edocti *male utebantur organis: verum lapidibus & ſagittis aggerem jacientes è muris feriebant, perque cuneos excurrentes cum illis manus conſerebant. Operariis autem tegumento erant crates ſuper vallos expanſæ, contraque excurſus oppoſitæ erant machinæ: & omnibus quidem legionibus egregiæ paratæ erant, præcipue vero decimæ, ſcorpiones *ſcilicet* vehementiores, balliſtæque majores, quibus non ſolum irruentes, ſed etiam ſuper muros ſtantes proſternebant. Talenti quidem pondere erant lapides qui mittebantur, duo autem & amplius ſtadia pervadebant. atque ictus ipſe non iis modo quibus primis incidebat, ſed & longe retrorſum ſtantibus erat intolerabilis. Cæterum Judæi in primis cavebant à lapidibus, nam candidi erant, adeo ut non tantum ſtridore prænoſcerentur, ſed & ex ſplendore *ſuo* præviderentur. Itaque ſpeculatores turribus inſidentes prænunciabant, † quando impelleretur machina, ſaxumque ferretur, patria lingua clamantes, MISSILE VENIT. In partes itaque diſcedebant in quos veniret, humique procumbebant. quo factum eſt, ut, ſibimet cavendo, lapides irriti caderent. Proinde Romanis in mentem veniebat illos denigrare. tunc enim, cum non amplius ut ante præviderentur, ita cadebant ut vellent; ſimulque multos unius jactu occidebant *Romani*. neque vero *Judæi*, multa licet gravia perpeſſi, illis permittebant aggeres ſecure erigere: ſed commenta omnia cum audacia conjuncta adhibentes, die noctuque eos arcebant.

Simon rem ſtrenue gerit contra Romanos.

Organa bellica Romanis egregia.

Judæi ut ſibimet cavebant à machinis.

Romani ſe parant ad helepoles machinis admovendas.

4. Perfectis autem operibus plumbo quidem & lino ab aggeribus jacto fabri dimetiuntur ſpatium, quod inter aggeres & muros intercedebat: nec enim alioqui id fieri poterat, quoniam deſuper telis petebantur. Compertoque,

τύς τε ἀκοντιςὰς ϗ τοξότας, ϗ ϖερὶ τύτων τὺς ὀξυβελεῖς ϗ καταπέλτας ϗ τὰς λιθοβόλυς μηχανὰς, ὡς τάς τε ἐκδρομὰς εἴργοι τ̃ πολεμίων ὅπῃ τὰ ἔργα, ϗ τὺς ἀπὸ τ̃ τείχυς κωλύων ϖειρωμένυς. κοπλομένων δὲ τ̃ δένδρων τὰ ϖεράσεια μ̃ ἐ τάχει γεγύμνωτο· συμφερομένων δὲ ὅπῃ τὰ χώματα τ̃ ξύλων, καὶ τ̃ς γραπὰς [a] ἁπάσης ὅπῃ ὁ ἔργον ὡρμημένης, ϖόθ' τὰ ϖρὸς τ̃ Ἰυδαίων ἠρέμει. τ̃ μ̃ οὖν δ̃μον ἐ ἁρπαγ̃ς ὄντα καὶ φόνοις, συνέβαινε τότε θαῤῥεῖν, ἀναπιθύεσθαι τε τὸ ϖειρωμένων ϖρὸς τὺς ἔξωθεν ὑπολάμβανον, ϗ λήψεσθαι παρὰ τ̃ αἰτίων αὐτοὶ δίκας, εἰ Ῥωμ̃οι ϖρεγένοντο. ι'.

γ'. Ἰωάννης δὲ, καί τοι χωρεῖν ὅπῃ τὺς ἔξω πολεμίυς τ̃ ϖερὶ αὐτὸν ὡρμημένων, δέος τ̃ Σίμωνος ἔμιμνεν. ὁ μὲν ὁ Σίμων ἠρέμει, καὶ γὰ ἰῶ [b] ἔγγιον τ̃ ϖολιορκίας. τὰ δὲ ἀφετήρια διίσησιν ὅπῃ ἕ τείχυς, ὅσα Κέστίου τε ἀφῄρητο [c] ϖρότερον, καὶ τὰ ὅπῃ ἀ Ἀντωνίας φρυρεῖν ἑλόντες ἔλαβον. ἀλλὰ τύτων μ̃ τοῖς ϖολλοῖς ἀχρεῖος ἡ κλ̃σις ἰῶ δ' ἀπειρίαν, [d] ὀλίγοι δὲ, ὑϖὸ τ̃ αὐτομόλων διδαχθέντες, ἐχρῶντο κακῶς τοῖς ὀργάνοις· χερμάσι δὲ καὶ τόξοις τὺς χωννύτας ἔβαλλον ἀϖὸ τ̃ τείχυς, καὶ κτ' συντάξεις ἐκϖερέχοντες αὐτοῖς συνεϖλέκοντο. τοῖς δ' ἐργαζομένοις [e] ἰῶ ἀϖὸ μ̃ τ̃ βελῶν ἡ σκέϖη γέῤῥα, [f] χαρακωμάτων ὑφῃτεταμένα, τὰ δ' ἀφετήρια ϖρὸς τὺς ἀθλίους. θαυμαστὰ δὲ ϖᾶσι μ̃ κατεσκεύασο τοῖς τάγμασι· διαφόρους δὲ τ̃ [g] δεκάτ̃, βιαιότερόι τε ὀξυβελεῖς, καὶ μείζονα λιθοβόλα, δι' ὧν ἑ [h] μόνον τὰς ἐκδρομὰς, ἀλλὰ καὶ τὺς [i] ἐπὶ τείχυς ἀνέτρεπον. ταλαντιαίους [k] μ̃ ἦσαν [l] οἱ βαλλόμενοι λίθοι, δύο δὲ καὶ [m] πλέθρου ἀπ̃ήεσαν σταδίυς. ἡ ϖλ̃γὴ δὲ, ἑ τοῖς [n] ϖροϖεσοῦσι μόνον, ὅπῃ ϖολὺ δὲ καὶ τοῖς μετ' ἐκείνυς ἰῶ ἀνυπόστατος. οἱ γεμὴν Ἰυδαῖοι ὅ ϖρῶτον ἐφυλάττοντο τὸν λίθον, λευκὴ γὰ ἦν, [o] ὡς μήτε τ̃ ῥοίζῳ σημήνειν μόνῳ, ἀλλὰ ϗ τ̃ λαμϖρότητι ϖροφαίνειν. σκοϖοὶ οὖν αὐτοῖς ἐϖὶ τ̃ ϖύργων καθεζόμενοι ϖροεμήνυον, [p] ὁϖόταν καθεὶς ὅ ὄργανον, ϗ ἡ ϖέτρα φέροιτο, τ̃ ϖατρίῳ γλώττ̃ βοῶντες, ὁ [q] ἶος ἔρχεται. διίσαντο δὲ καθ' ὃς ἦεν, καὶ ϖροκατεκλίνοντο. συνέβαινε δὲ φυλαττομένων ἄϖραχτον διεκϖίϖτειν τ̃ ϖέτραν. ἀντεϖινοῦσι δὲ Ῥωμ̃οι μελαίνειν αὐτόν. τότε γὰ οὐκ εἰθ' [r] ὁμοίως ϖροορωμένης εὐστόχυν, ϗ ϖολλὺς ἅμα μι᾽ βολ̃ διέφθειραν. ἀλλ' οὐδὲ κακούμενοι μετ' ἀδείας ϖαρεῖχον Ῥωμαίοις ἐγείρειν τὰ χώματα· ϖάσ̃ δ' ὀϖτασίᾳ ϗ τόλμ̃ χρώμενοι, καὶ νύκτωρ ϗ μθ' ἡμέραν ἔργον. ι'.

δ'. Τ̃ν δ' ἔργων συντετελεσμένων, μολιβδίδι μ̃ ιθ'. καὶ λίνῳ [s] ἁμετρ̃σιν οἱ τέκτονες τὸ διάϖημα ϖρὸς τὸ τεῖχος, ἀϖὸ τ̃ χωμάτων ῥίϖαντες. ϗ γὰρ οὐκ ἄλλως ἄνωθεν βαλλομένοις. εὑρόντες δ' ἐχνεῖα

a Πάσης *Big.* *b* Ἐγγίζων *Big.* ἐγγίων *Gall.* ἐγγιῶν *Busb.* & *Rhed.* *c* Τὸ ϖρότερον *Big.* *d* Ita lego cum *Cod. Big.* & *Ruf.* ὀλίγοι δ' ὑϖὸ τ̃ ϖολεμίων αὐτομόλων διδ. in *Editis Aliiſque.* *e* Illud ἰῶ non agnoſci *Big.* *f* Τ̃ν χωμάτων *Big.* *g* Ita in pleriſque *MSS.* & *Ruf.* δωδεκάτ̃ in *Editis.* *h* Μόνας *Big.* *i* Επὶ τ̃ τείχυς *Big.* & *Voſſ.* *k* Μὶν γὰ *Vat.* χαμὰ *Suid.* *l* Αἱ βαλλόμεναι ϖέτραι *Big.* *m* Πλέον *Big.* & *Suid.* *n* Προσιντυχῶσι *Big.* *o* Ὡς μὴ τ̃ῷ ῥ. σ. μόνον *Big.* *p* Οτ̃ *Big.* ὁϖότε *Vat.* *q* Ita reſcripſi, quod proxime accedat ad vulgatam editionem ἰὸς ἔρχεται, quam nobis exhibent libri impreſſi & *Græci* & *Latini.* niſi quod in uno habeamus ἴιδ' ἔρχεται. ſi quis malit λίθος ἔρχεται aut ἰὼ ἔρχεται, per me licet. Videſis Cl. *Caveum* in *Hiſt. Literaria*, part. 2. p. 18. *r* Ομοίως ὡς ϖροορωμένης *Big.* *s* Διιφθειρον· ἄλλως ϳ *Big.* *t* Διαμέτρ̃σιν *Big.* * Si καλ̃ς pro κακ̃ς legeretur, vertendum, *à transfugis edocti dextre utebantur organis, atque lapidibus* &c. † *Forſan*, quando organum intentum laxaretur.

a Οικείων

ἐξικνεῖσθαι δυναμένας τὰς ἑλεπόλεις προσῆγον· ὁ Τῖτος, ἐγγυτέρω τὰ ἀφετήρια διαστήσας, ὡς μὴ τὰς χριὰς εἴργοιεν ἀπὸ τοῦ τείχους, ἐκέλευσε τύπτειν. προσῆλθε δ' ἐξαίσιος κλύδων προσηχήσαντος αἰφνιδίως τὴν πόλιν, κραυγή τε ὡσαύτως τῶν ἔνδον ἤρθη, καὶ τοῖς στασιασταῖς ἴσον ἐμπίπτει δέος. κοινὸν δ' ἑκάτεροι τὸν κίνδυνον ἰδόντες, κοινῷ ἐπενόουν ἤδη ποιεῖσθαι καὶ τῷ ἄμυναν. διαδιδόντων δὲ πρὸς ἀλλήλους τὰς διαφόρων, ὡς πάντα πράττοιεν ὑπὲρ τῶν πολεμίων, δέον, εἰ καὶ μὴ διηνεκῆ δίδωσιν αὐτοῖς ὁμόνοιαν ὁ Θεὸς, ἀλλ' γοῦν τῷ παρόντι, τῷ πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίαν ὑπερθεμένους, κατὰ Ρωμαίων συνελθεῖν· κηρύσσει μὲν ἄδειαν ὁ Σίμων τοῖς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ παρελθεῖν ὅτι τὸ τεῖχος, ὑπισχνεῖται δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης. οἱ δὲ, τοῦ μίσους καὶ τῶν [a] ἰδίων διαφορῶν λαβόντες ἀμνηστίαν, ἐν σῶμα γίνονται· καὶ ὃ μὲν τεῖχος προσῆλθε, ἀπ' αὐτοῦ [b] πυρά τε πολλαχόθεν ἐνέβαλλον καὶ τῶν μηχανημάτων ἐλύμαινον, καὶ τοὺς [c] ὑποβεβηκότας τὰς ἑλεπόλεις ἀδιαλείπτως ἔβαλλον. οἱ [d] τολμηρότεροι δὲ, καὶ σίφη προσπηδῶντες τὰ γέρρα τῶν μηχανημάτων ἐσπάραττον, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτοῦ προσπίπτοντες, [e] ὑπεσήμην μὲν ἐπ' ὀλίγα, τόλμῃ δὲ τὰ πλείω προσεγένοντο. προσεβοήθει δὲ τοῖς πονοῦσιν αὐτὸς ἀεὶ Τῖτος, καὶ [f] παρ' ἑκάτερον τοῦ ὀργάνου [g] τούς τε ἱππέας καὶ τοὺς τοξότας διαστήσας, εἶργε μὲν τοὺς τὸ πῦρ ὑποφέροντας, ἀνέστελλε δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν πύργων βάλλοντας, ἐνεργοὺς δὲ ἐποίει τοὺς ἑλεπόλεις. ὁ μὲν τοῖς πληγαῖς ὑπήκουε τοῦ τείχους, εἰ μὴ καθόσον ὁ τοῦ πεντεκαιδεκάτου τάγματος κερὸς γωνίαν διέκλινε πύργου. τὸ δὲ τεῖχος ἀκέραιον ἦν· οὐδὲ γὰρ εὐθέως συνεκινδύνευε τῷ πύργῳ προϊόντι πολὺ, καὶ μὴ δυναμένῳ συναπορρῆξαί τι ῥᾳδίως τοῦ προβόλου.

ς'. Παυσάμενοι δὲ τῶν ἐπαλλομένων πρὸς ὀλίγον, καὶ τοὺς Ρωμαίους ὑποτρήσαντες ἐσκεδασμένους ὅτι τὰ ἔργα καὶ κατὰ τὰ στρατόπεδα, κραυγῇ μὲν ἀναχωρῆσαι καὶ δεῦρο τοὺς Ἰουδαίους ἠξίουν, ὀλίγοι κατὰ τὸν Ἱππικὸν πύργον διὰ πύλης ἀφανοῦς πάντες, πῦρ τε τοῖς ἔργοις ὑποφέροντες, καὶ μέχρι τῶν ἐρυμάτων ὅτι τοὺς Ρωμαίους [h] προσελθεῖν ὡρμημένοι. πρὸς δὲ τῷ κραυγῷ αὐτῶν οἵ τε πλησίον συνίσαντο ταχέως, καὶ οἱ πόρρωθεν συνέθεον. ἔφθανε δ' [i] ἡ Ἰουδαίων τόλμα τὴν Ρωμαίων εὐταξίαν, καὶ [k] τοῖς προεντυγχάνουσι τρεψάμενοι προσέκειντο, καὶ τοῖς συλλεγομένοις. δεινὴ δὲ δεῖ τὰς μηχανὰς συμπίπτει μάχη, τῶν μὲν ἐπισπεύδοντων τὴν δὲ κωλύειν βιαζομένων. κραυγή τε παρ' ἀμφοτέρων ἀσήμαντος ἦν καὶ πολλοὶ τῶν προαγωνιζομένων ἔπιπτον. Ἰουδαῖοι δὲ ἐπῆρτο ἀπονοίᾳ, καὶ τῶν ἔργων ἥπτετο τὸ πῦρ, καταφλεγῆναί τ' ἂν [l] ἐκινδύνευσε πάντα μετὰ τῶν ὀργάνων, εἰ μὴ τῶν ἀπ' Αλεξανδρείας ὑπολέκτων ἀντέσχον οἱ πολλοί, τῷ τ' σφετέρᾳ ἐπόλλυμι ἀνδρισάμενοι· καὶ δὴ τῆς εὐδοξοτέρων διένεγκαν ἐπ' αὐτῷ

helepoles eousque posse pertingere, eas adducebant: atque Titus, cum propius machinas disposuisset, ne arietes à muro arcerentur, ferire jussit. Tribus vero è locis ingenti fragore subito circumsonante civitatem, clamor ab iis qui intus erant sublatus est, similiterque seditiosos pavor invasit. Cumque periculum utrisque commune vidissent, in animum tum inducebant etiam junctis viribus illud depellere. Clamantibus autem ad se invicem ex utraque factione, quod *dissentientes* faciant omnia pro hostibus, cum oporteret, si non perpetuam illis concordiam daret Deus, in præsenti saltem inimicitias inter se deponere & contra Romanos conspirare: Simon quidem per præconem facit omnibus qui vellent potestatem è templo ad murum egrediendi; idem vero & Joannes, licet *Simoni* diffideret, permittit. adeoque odiorum ac discordiarum suarum obliti in unum corpus coëunt, & in muros circumfusi faces inde quamplurimas contra machinas jaciebant, atque eos, qui helepoles degravabant, sine intermissione telis impetebant. audaciores vero, catervatim prosilientes, crates machinarum *tegmina* dilacerabant, eosque qui illis præerant adorti partim quidem ex peritia, maxime vero fortiter audendo superiores erant. Titus autem ipse nunquam cessabat laborantibus opem ferre, cumque ab utroque machinarum latere equites & sagittarios disposuisset, ignem quidem ferentes *procul* arcebat, à turribus vero jaculantes reprimebat, copiamque faciebat helepoli vires suas exercendi. Haud tamen murus ictibus cedebat, nisi quod decimæquintæ legionis aries turris angulum dimovit, muro stante incolumi: non enim statim discrimen adiit cum turri, quæ multo altius eminebat: nec facile poterat quidquam muri secum abrumpere.

Titus tribus ex locis murum pulsari jubet.

Seditiosi discordiarum obliti in unum corpus coëunt.

Aries angulum turris abrumpit.

6. Cum autem ab excursibus paululum quievissent, observassentque Romanos per opera & castra esse dispersos (existimabant enim Judæos lassitudine aut formidine discessisse) excursionem faciunt omnes juxta turrim Hippicam per portam obscuram, & ignem operibus admovebant, & usque ad castrorum munimenta in Romanos facto impetu ferebantur. Cumque ab illis sublatus esset clamor, & qui prope erant statim conveniebant, & qui procul aberant *mox* concurrebant. Romanorum autem disciplinam præveniebat Judæorum audacia: illisque in quos primos inciderint in fugam versis instabant, ut & illis qui se collegerunt. Gravis etiam circa machinas pugna commissa est: illis quidem incendere, his vero incendium prohibere *summa* vi nitentibus. incertusque clamor utrinque tollebatur, & multi, qui in fronte steterant, ceciderunt. At vero Judæi salutis desperatione incitati superabant, & opera corripuit ignis, parumque aberat quin omnia cum machinis incensa fuissent, nisi lecti de Alexandrinis viri restitissent plerique, rebus præter opinionem suam strenuo gestis (nam in hac dimicatione *cæteris* se præstabant

Eruptio Judæorum.

Gravis pugna circa machinas commissa.

præ-

a Οἰκείων *Big.* b Ita ex *MSS.* πυρά τε in *Editis.* c Ἐπιζητοῦντας *Big.* quo forsan modo & *Ruf.* qui vertit, *contra impulsores arietum.* d Τολμηρότατοι δὲ τῷ σίφωνι *Big.* e Ἐπεσήμην μὲν ὀλίγα τ. δ. τ. πλ. προσγίνοντο. *Big. Voss. & Bod. Aliisque MSS.* f Παρ' ἑκατέρῳ *Voss.* g Ἱππέας τε καὶ τοξότας *Big.* h Προελθεῖν *Big.* i Illud ἡ non agnoscit *Big.* k Τοὺς προεντυγχάνοντας τε. προσέκειντο τοῖς συλλ. *Big. & Voss.* l Ἐκινδύνευσε *Big.*

a Ἐκλίνοντος

Titus Judæos in civitatem compellit.

præclarioribus) donec Cæſar, equitum valentiſſimis ſecum aſſumptis, in hoſtes irruit. Et ipſe quidem *acriter pugnans* ſternit duodecim *adverſi agminis* propugnatores: metu autem cladis illorum cætera multitudine in fugam verſa, *longius eos* inſequens in urbem omnes compulit, atque opera incendio liberavit. In hoc autem prælio contingebat, ut Judæorum quidam vivus caperetur, quem Titus pro muris crucifigi juſſit, eo conſilio ut reliqui hoc ſpectaculo exterriti paulum ſe *ad deditionem* inclinarent. Poſt ejus vero diſceſſum, etiam

Joannes dux Idumæorum moritur.

Joannes dux Idumæorum, cognito ſibi *Romano* militi ante muros ſermonem conſerens, ab Arabe quodam pectus ſagitta percutitur & continuo moritur, magnumque & Judæis luctum & ſeditioſis mœrorem reliquit; nam & manu promptus erat, & *ſapientia inſignis.

τὴ μάχῃ· μέχει Καῖσαρ, τὰς τ' ἱππέας δυναπατάτας ἀναλαβὼν, ἐμβάλλῃ τοῖς πολεμίοις. καὶ δώδεκα μὲν αὐτὸς τ' προμάχων ἀναιρῇ· τοὺς δὲ τὸ τύπων πάθος [a] ἐκκλίναντος τὸ λοιπὸ πλήθυς, ἐπόμενος συνελαύνει πάντας εἰς τὴν πόλιν, καὶ κ' πυρὸς [b] διασώζει τὰ ἔργα. συνέβη δ' ὁ ζώντι τῇ μάχῃ, καὶ ζωγρηθῆναί τινα τ' Ιδδαίων, ὃν ὁ Τῖτος ἀναζαυρῶσαι πρὸ τ' τείχους ἐκέλευσεν, εἴ τι πρὸς τ' ὄψιν εἰσδέξειν οἱ λοιποὶ καταπλαγέντες. μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν καὶ Ιωάννης ὁ τ' Ιδυμαίων ἡγεμὼν, πρὸ τ' τείχους γνωρίμῳ [c] τινὶ στρατιώτῃ διαλεγόμενος, ὑπό τινος τ' Ἀράβων κατ' ὀξὺν τοξεύθη, καὶ παραχρῆμα θνήσκει, μέγιστον τοῖς τε [d] Ιδδαίοις πένθος, καὶ λύπην τοῖς στασιασταῖς ἀπολιπών· καὶ γὰρ [e] κατά τε χεῖρα, καὶ σώφρων [f] διάσημος ἦν.

VIII. **CAP. VII.** **ΚΕΦ. ζ.** ιζ'.

Quomodo una è turribus à Romanis exſtructis ſponte corruit, & multa cum cæde Romani primum murum ſuperarunt: utque Titus in ſecundum murum impreſſiones faciebat. Deque Longino Romano, & Caſtore Judæo.

Ὡς αὐτομάτως κατέπεσεν ἐκ τ' παρὰ Ρωμαίων κατασκευασθέντων πυργῶν, καὶ μετὰ πολλῆ φόνου σκεδάσαντες Ρωμαῖοι τὸ πρώτου τείχους· ὡς τε Τίτῳ τῷ δευτέρῳ τείχει προσβολὰς ἐποιεῖτο. περί τε Λογγίνου τ' Ρωμαίου καὶ Κάστορος τ' Ιδδαίου.

Terror in caſtris Romanorum ex caſu turris.

NOcte vero quæ ſequuta eſt, inopinata inter Romanos coorta eſt trepidatio. Nam cum tres turres quinquagenorum cubitorum Titus conſtrui præcepiſſet, ut, his per aggeres ſingulos poſitis, inde hoſtes in muro ſtantes *facilius* in fugam verteret, accidit ut nocte media una ſponte ſua rueret. Maximo autem edito ſonitu, metus occupat exercitum: atque hoſtes in eo eſſe ut ipſos adorirentur ſuſpicati, ad arma decurrunt omnes. Inde trepidatio in legionibus ac tumultus erat; & cum nemo quid accidiſſet dicendo eſſet, diu queruli alius aliud opinabantur; cumque hoſtes in illorum conſpectum minime venirent, ſuimetipſorum in metu eſſe cœperunt, ſignumque diligenter ſinguli à proximis requirebant, ac ſi Judæi in caſtra invaſiſſent. immo viſi ſunt Panico terrore circundari, donec Titus, cognito quod acciderat, rem omnibus indicari juſſit: eoque facto vix trepidare deſierunt.

Ἡ δ' ὀπίσω νυκτὶ, ταραχὴ καὶ τοῖς Ρωμαίοις ἐμπίπλει [g] παράλογος. τ' γὰρ Τίτου πύργους τρεῖς καταskευάσαι κελεύσαντος πεντηκοντα πήχεις, ἵν' ἐκ τ' χώματος ὀπίσησας ἀπὸ τούτων τοὺς ὀπὶ τ' τείχους [h] τρέποιτο, [i] συνέβη ἕνα περὶ αὐτομάτου μέσης νυκτὸς. μεγίστ δ' ἀρθέντος φόβου, δέος ἐμπίπλει τῷ στρατῷ, καὶ τὸν πολεμίων ὀπιχειρεῖν σφίσι δόξαντες ὅτι τὰ ὅπλα πάντες ἔλαβον. ταραχὴ δὲ τ' παγμάτων καὶ θόρυβος ἦν· καὶ τὸ συμβὰν σαφὲς εἰπεῖν ἔχοντος, ὅτι πλεῖστον [k] ἀποδυσάμενοι διεφέροντο, μηδενός τε φαινομένου πολεμίου δι' ἀλλήλων ἐπέσυντο, καὶ σύνθημα μὴ ἀσφαλὲς ἕκαστος τ' πλησίον ἐπηρώτα, καθάπερ Ιδδαίων [l] ἐμβεβηκότων εἰς τὰ στρατόπεδα. παντελῶς τε λειπομένοις κυκλουμένοις παρεῖχεσαν, ἄχρι μαθὼν τὸ συμβὰν Τῖτος ἀγγέλλειν ἐκέλευσε πᾶσι, καὶ μόλις ἐπαύσαντο τῆς ταραχῆς.

Turres bellicæ graves Judæis.

2. Atqui Judæos, cætera fortiter ſuſtinentes, male habuerunt turres: nam & machinis levioribus inde feriebantur, inſuper & à jaculatoribus ac ſagittariis & funditoribus. Verum ipſi ad eos propter celſitudinem pertingere non potuerunt: neque turres erant capiendæ, neque facile evertendæ propter gravitatem, neque incendendæ propter ferrum quo tegebantur. Ultra autem teli jactum fugientes non amplius imminutum ibant arietum impetum, qui ſine intermiſſione ferientes paulatim aliquid proficiebant. Muro autem Niconi tandem cedente (ita enim ipſi Judæi maximam

Nico maxima ἑλέπολις.

Romanorum helepolin vocarunt, quòd omnia vinceret) antea quidem defeſſi erant pugnando & vigilando, longe ab urbe pernoctantes, ſed tamen negligentia, vel quod male omnino conſulerent, ſibi ſuperfluum eſſe credentes mu-

Β'. Ιδδαίους μὲν τοὺς τὰ λοιπὰ καρτερῶς ἀντέχοντας ἐκάκωσε οἱ πύργοι· καὶ γὰρ τ' ὀργάνων τοῖς κυφοτέροις ἀπ' αὐτῶν ἐβάλλοντο, καὶ τοῖς ἀκοντισταῖς, καὶ τοξόταις, καὶ λιθοβόλοις. ὅτε δὲ τούτων αὐτοὶ μὲν ὁ ὕψος [m] ἐφικνοῦντο, καὶ τοὺς πύργους ἰδεῖν ἀμήχανον ἐλεῖν, μήτε ἀναταπῆναι ῥᾳδίως διὰ τ' βάθος, μήτ' ἐμπρησθῆναι διὰ τ' σίδηρον δυναμένους, ᾧ καλυπτόμενοι. τρεπόμενοι δ' ἐξωτέρω βέλους ἦν ἔτ' ἐκώλυον τ' χρίων τοὺς ἐμβολὰς, οἱ ἀδιαλείπτως πάσσοντες ἦνυον κατ' ὀλίγον. ἤδη δὲ τῷ Νίκωνι μὲν τείχους ὑπεικόντος· αὐτοὶ γὰρ τοῦτο Ιδδαῖοι τ' μεγίστην ἑλέπολιν Ρωμαίων ἐκάλεσ, ὑπὸ μὲν πάντα νικᾶν· ἀπείκαμον δὲ πάλαι τοὺς τε τὰς μάχας καὶ τὰς φυλακὰς πόρρωθεν τ' πόλεως ἀγρυκτερεύοντας, ἄλλως δ' ὑπὸ ῥᾳθυμίας, καὶ μὲν [n] βουλεύεσθαι πάντα κακῶς, βέλτιον αὐτοῖς δόξαι φυλάττειν

---

a Ἐκκλίνοντ@ *Big.* *b* Διασώζεται τὰ ἔργα *Big.* *c* Illud τινὶ deeſt *Big. Voſſ.* & *Ruſ.* *d* Ἰδυμαίοις *Big.* *e* Κατὰ χεῖρα *Big.* *f* Εὔσημος *Big.* *g* Παράλογος *Busb.* *h* Τρέποιντο *Big.* *i* Ita cum *Cod. Vat.* antea erat, συνέβη περὶ αὐτομάτου ἵνα μέσης νυκτὸς. *k* Ἀπεκέμενοι *Voſſ.* *l* Ἐμβεβληκότων *Big.* & *Voſſ.* *m* Ἀφικνοῦντο in aliquibus *MSS.* *n* Βουλεύεσθαι *Big.* ° *Al.* bonus conſilio.

a Ἀπὸ

λάβειν ὁ τεῖχος, ἑτέρων μετ' αὐτὸ λειπομένων δύο, μελαγχολιθέντες ἀνεχώρουν. οἱ πολλοὶ καὶ τῶν Ρωμαίων ὀπισθάντων [a] καθ' ἃ παρέῤῥηξεν ὁ Νίκων, καταλιπόντες τὰς φυλακὰς πάντες εἰς ὃ δεύτερον τεῖχος ἀναφεύγουσιν. οἱ δὲ ὑπερβάντες, τὰς πύλας ἀνοίξαντες, πᾶσαν εἰσδέχονται τὴν στρατιάν. καὶ Ρωμαῖοι μὲν ὕστερον τοῦτο τεῖχος πεντεκαιδεκάτῃ κρατήσαντες ἡμέρᾳ, ἑβδόμῃ δ' εἰς Ἀρτεμισίου μηνός, αὐτό τε πολὺ κατασκάπτουσι, καὶ τὰ βορειοτάτα τῆς πόλεως, ἃ καὶ πρότερον Κέστιος.

καʹ. γ'. Μεταστρατοπεδεύεται δὲ Τίτος ἔσω, κατὰ τὸν τῶν Ασσυρίων παρεμβολὴν καλούμενον, ὑπερχὼν πᾶν τὸ μεταξὺ μέχρι τοῦ Κεδρῶνος, ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου τείχους ὅσον ἐξωτέρω βέλους ἦν, προσβολὰς δ' εὐθέως ἐποιεῖτο. μελαθέντες δ' οἱ Ιουδαῖοι καρτερῶς ἀπημύναντο τοὺς τείχους. καὶ μὲν πρὸ τοῦ Ἰωάννου [b] ἀπό τε τῆς Αντωνίας καὶ τοῦ βορειοτάτου στάντες τοῦ ἱεροῦ, καὶ [c] πρὸ τοῦ Αλεξάνδρου τοῦ Βασιλέως μνημείων μαχόμενοι, ὁ δὲ τοῦ Σίμωνος τάγμα, τὸν πρὸς ὃ Ἰωάννου μνημεῖον ἐμβολὴν διαλαβόντες, [d] ἐφράξαντο μέχρι πύλης καθ' ἣν ὃ ὕδωρ ἐπὶ τὸν Ἱππικὸν πύργον εἰσῆκτο. [e] προπηδῶντες δὲ πολλάκις ἐκ τῶν πυλῶν συχνοῖς ἐπολέμουν, καὶ συνδιωχθέντες [f] ὑπὸ τοῦ τείχους, κατὰ μὲν τὰς συμπλοκὰς ἠττῶντο, τῶν Ρωμαίων ὀπισθήμης [g] ὄντες ἄπειροι· προῆσαν δὲ τοῖς τειχομαχίαις. καὶ τὰς μὲν ἰσχὺς μετ' ἐμπειρίας παρεῖχεν· Ιουδαίοις δὲ τόλμα δίχα τεχνολογίας, καὶ ὁ φύσει καρτερικὸς ἐν συμφοραῖς. [i] προσῆν δ' ἐλπὶς ἔτι σωτηρίας, ἣ καὶ Ρωμαίοις θᾶττον κρατήσειν· ὑφ' ἑτέρων δὲ ἤπλητο κόπος, ἀλλὰ προσβολαὶ καὶ τειχομαχίαι, ἃ κατὰ λόχους ἀσθμοῖ συνεχῶς δ' ὅλης ἡμέρας ἦσαν, ὧν οὐδὲν ἦν [h] ἰδίᾳ μάχης ἀπολείπεται. νὺξ δ' ἀνέπαυε μόλις ἔωθεν ἀρχομένους, ἐν δὲ ἄϋπνος ἀμφοτέροις ἡ νὺξ, καὶ χαλεπωτέρα ἡ ἡμέρας δέει τοῦ μὴ ὅσον οὔπω καταληφθήσεσθαι ὁ τεῖχος, τοῦ δ' ὑπερθήσεσθαι Ιουδαίους τοὺς στρατοπέδους. ἔνθα τοῖς ὅπλοις ἐκάτεροι ἀγρυπνεύοντες, ἀπὸ τοῦ πρώτου αὐγὰς ἕτοιμοι πρὸς μάχην ἦσαν. καὶ τοῖς μὲν Ιουδαίοις ἔρις ἐν τῷ ὅστις προκινδυνεύσας χαρίσαιτο τοῖς ἡγεμόσι· μάλιστα δὲ τοῦ Σίμωνος αἰδὼς ἐν καὶ δίκη, ὅταν τε προσθῶσι ἔχοις αὐτοῦ τοὺς ὑποτεταγμένους, ὡς καὶ πρὸς αἰδοῖα [i] ἑτοιμότατον εἶναι κελεύσαντος. Ρωμαίοις δὲ ἐπ' ἀνδρείαν ἐν τῷ προπεπὶ, [m] τὸ τε κρατεῖν ἔθος, καὶ ἥττης ἀπειρία, [n] συνεχεῖς τε στρατείαι, καὶ διηνεκὴς μελέτη, καὶ μέγεθος ἡγεμονίας· πρὸ δὲ πάντων Τίτος, ἀεὶ πᾶσι παντα χοῦ προσγινόμενος. [o] τότε γὰρ μαλακισθῆναι, παρὼν καὶ συναγωνιζόμενος Καίσαρος, δεινὸν ἐδόκει, καὶ [p] τὸν καλῶς ἀγωνισαμένων μάρτυς αὐτὸς, ὁ καὶ τιμήσων, παρῆν· [q] κέρδος δ' ἐν τῷ ἦδη καὶ ὁ γνωσθῆναι Καίσαρι γενναῖον ὄντα.

rum custodire, cum alia duo munimenta ipsis supereſſent, plerique languidi facti receſſerunt. cumque Romani, qua Nicon murum perruperat, ascendissent, *Judæi* omnes desertis custodiis ad murum secundum se recipiunt. Qui vero muros transgressi sunt cum portas aperuissent, exercitum omnem intromiserunt. Et Romani quidem muro primo ita potiti sunt die decima quinta, septima enim erat mensis Artemisii, & partem ejus magnam diruunt, & septentrionalia civitatis, quæ etiam prius *vastaverat* Cestius. *Romani intra primum murum penetrant.*

3. Titus autem ad interiora muri castra transfert, in locum qui Assyriorum castra vocatus erat, occupato omni inde usque ad Cedronem spatio; cumque esset extra teli jactum à muro secundo, oppugnationem statim aggrediebatur. Judæi autem in *duas* partes divisi *bellum* mœnibus fortiter propulsarunt: Joannes quidem cum suis ex Antonia & templi porticu septentrionali & ab Alexandri monumento pugnantes; Simonis vero manus, aditu juxta monumenta Joannis occupato, *omnia* præsidio munierunt usque ad portam, qua in Hippicam turrim aqua inducta erat. Sæpe autem prosilientes è portis eminus dimicabant, compulsique intra muros in conflictibus quidem superabantur, *utpote* scientiæ Romanorum militaris imperiti; cum autem è muris pugnarent eos vincebant. Atque hos quidem incitabant vires cum peritia conjunctæ; Judæos vero audacia ex metu aucta, & naturalis in calamitatibus ferendis patientia. Ad hæc autem & istis superat spes salutis & Romanis citæ victoriæ: neutrique fatiscebant; sed continuæ factæ erant impressiones murorumque oppugnationes, & excursus crebri per cuneos totis diebus: nec pugnæ species ulla erat quam non tentabant. vixque à solis ortu pugnantibus concessum erat nocte quiescere: sed utrisque insomnis erat nox, dieque gravior; his quidem jamjam expugnatum iri murum metuentibus, illis vero ne Judæi castra invaderent. Atque in armis utrique pernoctantes, à primo diluculo pugnæ parati erant. Et Judæi quidem certabant, quis primus periculum adiret iniretque gratiam à ducibus: maxime vero Simonis reverentia ac metus eos commovebat; adeoque singuli ejus sub imperio eum colebant, ut, ad semet quoque interficiendos parati fuissent si hoc ille jussisset. Romanos autem ad se strenue gerendos hortabatur & vincendi consuetudo, quodque vinci nescii essent, creb ræque militiæ & exercitationes perpetuæ, imperiique magnitudo: ante omnia vero Titus, qui semper omnibus ubique præsens aderat. tunc enim turpe videbatur langueſcere, cum Cæsar pugnæ interesset simulque pugnaret, idemque pulchre decertantium testis fieret qui & remunerator; lucroque jam vertebatur pro viro forti cognosci à Cæsare. quo factum est, *Titus castra mutat.* *Judæorum cum Romanis conflictus & comparatio.* *Nescii vinci Romani.*

nt

a Καθ' ὅπερ ἤῤῥηξεν *Big.* b Απὸ τ' Αντ. *Big.* c Ita cum *Cod. Big.* & *Ruf.* antea erat in *Editis Aliisque*, ἐς τ' Αλιξάνδρου τ' βασιλέως αὐτῶν μνημείων μαχόμενοι. d Antea erat Ιωάννου τ' ἀρχηγίου. Verum illa τ' ἀρχηγίου (quæ neque *Rufinus* agnoscit. neque *Cod. Big.*) ejecta esse volumus. e Forsan ἐφράξατο τὸ μ. In *Cod. Vat.* habemus ἐφράξατο. f Ita legisse videtur *Ruf.* προπηδῶντες τὸ δὴ in *Editis Aliisque.* προπηδῶντες δὲ in *quibusdam MSS.* g Iterum cum *Rufino.* in *Græcis omnibus* ἀπὸ τ' τείχους. est qui legit ἐπὶ τὸ τ. h Illud ὄντες non agnoscunt *plerique MSS.* i Πρὸς ἐλπὶδ' ἐτοιμότατον, ἢ καὶ Ρωμαίοις *Big.* paulo aliter legisse videtur *Ruf.* cujus versionem hîc loci expressimus. k Ita *Big. Gall.* & *Vat.* ἐν δὲ ἐμφύτου *Bod.* ἰδίᾳ μάχης in *Editis Aliisque.* l Ετοιμότατα *Big.* m Τότε τ' κρ. *Big.* n Ita *Big.* & *Ruf.* συνεχὴς τε στρατὸς in *Editis Aliisque.* o Antea erat τό, τε γάρ. p Τῷ καλῶς ἀγωνισαμένῳ *Big.* q Καίτοι δ' ἦν *Vat.* & *Ruf.*

ut multi alacriores ſe oſtenderint quam robuſtiores. Itaque iſtis diebus, cum Judæi in acie ſtetiſſent valida pro mœnibus, & ab utroque exercitu eminus conjecta eſſent tela, Longinus quidam eques, ex acie Romana exſiliens, in mediam phalangem Judæorum irruit; illiſque hac impreſſione disjectis duos è fortiſſimis perimit, unum quidem ora percuſſum dum obviam ei veniret; alterum vero, dum fugeret, per latus trajectum eodem telo, quod priori extraxerat: & ex mediis hoſtibus ſuperior ad ſuos ſe recipiebat. Atque ita ille ob virtutem inſignis erat, æmulique ejus fortitudinis multi exſtiterunt. Et Judæi quidem nil morantes quod paterentur, illud tantum curabant quibus malis alios afficerent: morſque illis leviſſima ducebatur, ſi quo alio interfecto caderent. Titus autem non minus ſaluti militum quam victoriæ proſpiciebat; & temerarium quidem impetum deſperationem vocans, unicam vero fortitudinem, cum quis prudenter & caute nihilque patiendo fortiter ageret, ſine ſuo periculo viros ſe præſtare juſſit.

Longini fortitudo egregia.

IX. 4. Ipſe autem mediæ muri ſeptentrionalis turri helepolin admoveri curabat, in qua Judæus quidam verſutus ac ſubdolus, Caſtor nomine, cum decem ſui ſimilibus inſidias ſtruebat, fugatis cæteris per jacula ſagittariorum. Hi, cum pavidi ſub loricis aliquandiu quieviſſent, turri concuſſa ſurgunt, manibuſque protenſis Caſtor veluti ſupplex Cæſarem implorabat; & voce miſerabili ut ſibi parceret obteſtabatur. Cui cum Titus pro ſimplicitate ſua fidem habuiſſet, ſperaſſetque Judæos jam *belli* pœnitere, arietes quidem ab impulſione ceſſare jubet, ac ſagittarios ſupplices ferire prohibet; Caſtori autem præcepit, dicere quodcunque vellet. Cumque ille reſpondiſſet, ad fœdus *ſe* velle deſcendere, Titus ſe quidem de bono *adeo* conſilio gratulari dicebat, gratulari vero *magis* ſi omnes in eandem ſententiam ire vellent, ſeque parato animo etiam civitati manus dare. Ex decem autem quinque ſe ſupplices eſſe ſimulabant: reliqui vero nunquam ſe Romanis ſervituros clamabant, dum mori liberis liceat. Cumque diu inter ſe diſceptarent, ceſſabat oppugnatio. Caſtor autem *interea* nuncios ad Simonem mittens eum monebat, ut, dum otium eſſet, de rebus urgentibus conſilium caperet: non enim pauliſper ſe illudere *velle* imperatori Romano. Simul autem dum iſta mitteret, præ ſe ferebat illud ipſum agere, ut contranitentes ad pacem hortaretur. Illi vero, velut ægre *id* ferentes, ſuper turris loricam nudos coruſcarunt gladios, percuſſiſque illorum thoracibus tanquam interfecti ceciderunt. At Titus & qui cum eo erant tantam virorum audaciam obſtupuêre, cumque ex inferiori loco quod factum erat vere videre non potuiſſent, & illos ob *animi* fortitudinem mirabantur & ob calamitatem miſerabantur. Interea vero Caſtorem juxta narem quidam ſagitta

Caſtoris Judæi verſutia.

Caſtor vulnus

Ἀφ' τοῦτο πολλοὶ τ χτ' σφᾶς ἰσχύος ἀμείνους τῇ ῥοθυμίᾳ διεφάνης. Διαταξαμένων γὰρ χτ' ζώντας τὰς κϐ'. ἡμέρας τ Ιυδαίοις πρὸ τ τείχους καρτερῷ στίφει, καὶ ἀφικνουμένων ἐπὶ πόρρωθεν τ ταγμάτων ἑκατέρων, Λογγῖνός τις τ ἱππέων, ἐξαλλόμενος [a] τ Ρωμαϊκῆς τάξεως, ἐμπιπτᾷ [b] τῇ μέσῃ τ Ιυδαίων φάλαγγι· καὶ διασκεδασθέντων πρὸς τ ἐμβολὴν δύο τῶν γενναιοτάτων ἀναιρεῖ, τ μὲν χτ' στόμα πλήξας ὑπαντιάσαντα, τ δ' ἀπαναχάσας εἰς τ πρότερον ὅ δόρυ χτ' πολεμίου ἀφικνεῖται πρα- πόμενον, [c] εἰς μέσους τε τ πολεμίους πρῶτος εἰς τὰς σφετέρας ἔδραμεν. ὁ μὲν οὖν δι' ἀρετὴν ὀπίσημος ἦν, ζηλωταὶ δὲ τ [d] ἀνδρείας εἰγίνοντο πολλοί. [e] καὶ οἱ Ιυδαῖοι μὲν ἀμελῶντες τ παθεῖν, τὸ διαθεῖναι μόνον ἐσκόπουν· ὅ,τι θάνατος αὐτοῖς ἐδόκει κυφόταλος, [f] εἰ καὶ μὴ τ κλεινὰ πάντα τ πολεμίων προσπέσοι. Τῖτος δὲ τ τ πρὸ πολλοῦ ἀσφαλείας ἧττον τ κρατεῖν προνόει, καὶ τ μὲν ἀπερίσκεπτον ὁρμὴν θρασύνοιαν λέγων, μόνῃ δ' ἀρετῇ τ μὴ προνοίᾳ, καὶ τ μηδὲν τ δρῶντα παθεῖν ἐν ἀκινδύνῳ τ χτ' σφᾶς ἐκέλευσεν ἀνδρίζεσθαι.

Δ'. Προσάγει δ' αὐτὸς τ βορείᾳ τείχους τ μέσῳ κτ'. πύργῳ τινὶ ἑλέπολιν, ἐν ᾧ τ Ιυδαίων τις ἀνὴρ γόης ὄνομα Κάστωρ ἑλόχα μῶν ὁμοίων δέκα, τ λοιπῶν φυγόντων ἀφὸ τὰς τοξότας. [g] οὗτοι μέχρι μέν τινος [h] ὑποπτήξαντες τοῖς ζωφερικοῖς ἠρέμουν, [i] σαλευομένης δὲ τ πύργου ἀφικόμενοι, καὶ προτείνας ὁ Κάστωρ τὰς χεῖρας ὡς ἱκετεύων δῆθεν ἐκάλει τ Καίσαρα, καὶ τῇ φωνῇ κατοικτίζόμενος ἐλεεῖσθαι σφᾶς παρεκάλει. [k] πιστεύσας δ' ἐξ ἁπλότητος ὁ Τῖτος, καὶ μετανοεῖν ἤδη τὰς Ιυδαίους ἐλπίσας, ἐπίσχει μὲν τ χρῆσθαι τῷ ἐμβολίῳ, [l] κωλύει τε τοξεύειν τοὺς ἱκέτας· λέγειν δ' ἐκέλευσεν, ὅ,τι βούλοι, τῷ Καίσαρι. τ δὲ εὐπόρητος ὑπὸ δεξιᾶς χαρᾶς ἦλεν, ὁ Τῖτος σωφρονεῖσθαι μὲν αὐτῷ τῆς εὐβουλίας ἔφη, συνήδεσθαι δ' εἰ πάντες [m] ἤδη τὰ αὐτὰ φρονοῦσι, καὶ τῇ πόλει [n] διδόναι γε πίστιν ἑτοίμως. τ δὲ ἓξ δὲ πέντε μὲν [o] αὐτῷ συνυπεκρίνοντο τῷ ἱκετηρίαν· [o] οἱ λοιποὶ δ' οὐκ ἄν ποτε [p] δουλεύσειν Ρωμαίοις ἔφασαν, πρὶν ἐλευθέρους ἀποφαίνειν. καὶ μέχρι πολλοῦ ἀμφισβητούμενον, ἐτείνετο μὲν ἡ προσβολή. πέμπων δ' ὁ Κάστωρ πρὸς τ Σίμωνα, σχολὴν βουλεύεσθαι πρὸς τ ἐπιτήδειον ἔλεγεν, ὡς οὐκ ἐπ' ὀλίγον αὐτὸς [q] ἀμφαίζοι τῷ Ρωμαίων ἀρχῇ. ἅμα δὲ ζῶντα πέμπων, καταφανὴς ἦν καὶ τοὺς ἀπειθοῦντας ὑπὲ τῷ δεξιᾷ προκαλῶν. οἱ δ', ὥσπερ ἀγανακτοῦντες, ὑπὲρ τὰ ζωφόρια διῆρυν τε τὰ ξίφη γυμνά, καὶ τὰς ζώνας αὐτῶν πολίξαντες, ὡς ἀποσφαγμένοι κατέπεσον. ἰδόντα δὲ Τῖτον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν εἰσῆει τῶν τῶν ἀνδρῶν θράσημα, καὶ μὴ δυνάμενοι κάτωθεν ἀκριβῶς τὸ γεγενημένον ἰδεῖν, ἐθαύμαζόν τε τῆς εὐτολμίας αὐτούς, καὶ τῶν πάθους ἠλέουν. τοξεύει δέ τις ὑπὸ τῷ ῥῖνα Κάστο-

Caſtor vulnus

ρος

[a] Τῆς πλείους τ Ρωμαϊκῆς *Big.* [b] Ita *Big.* μέσῃ τῇ in *Editis Aliiſque.* [c] Ἐκ μέσου δὲ τ π. *Big.* [d] Ἀνδραγαθίας *Big.* [e] Καὶ Ιουδαῖοι *Big.* [f] Εἰ μὴ τ & mox (v. 15.) Τίτῳ ϗ τ ῥ. *Big.* [g] Οὗτοι ϗ μ. *Big.* [h] Ὑποπτήξαντες *Big.* [i] Ita *Big. Vat.* & *Kuſ.* ἀνορθοῦσι in *Editis Aliiſque.* [k] Πιστεύσας δ' ὡς ἐξ *Big.* [l] Κωλύει δὲ τ. [m] Ita *Big.* ταὐτ' ἤδη φρ. in *Editis Aliiſque.* [n] Iterum cum *Cod. Big.* διδόναι δὲ in *Editis Aliiſque.* [o] Αὐτῶν *Big.* cui lectioni favet *Zonaras*, qui habet, ϗ τ σὺν αὐτῷ δέκα οἱ μὲν τῷ ἱκετηρίαν συνυποκρίνοντο. [p] Δουλεύειν *Big.* non ita *Zonaras*, apud quem δουλεύσειν. [q] Ὁρμῶ *Big.* nec aliter forſan *Zonaras*, qui habet, ὡς ἰμπαίζοιτο Ρωμαίοις αὐτῶ ϗ τὸ σφῶν ἐπίχειτο ὁρμημα.

ρα, καὶ εὐθὺς ἀναπάσας ὁ Βέλ⟨ος⟩ ἐπέδειξε τῷ Τίτῳ, καὶ ὡς ὑ δίκαια πάσχων [b] κατεμέμφετο. πρὸς δὲ τ βαλόντα σκετλιάσας Καισαρ, ἔπεμπε παρεγγύα ⟨ᾗ⟩ Ἰώσηπον δῆσαι τῷ Κάστορι δεξιάν. Ἀλλ' ὁ μέ, ὅτ' αὐτὸς ἔφη προσελθοῦσθαι, φεύγειν γὰρ οὐδὲν ὑγιὲς τοὺς δεομένους, καὶ τοὺς [d] ὁρμημένους τ φίλων κατέσχεν. Αἰνείας δέ τις τ [e] αἰδημόλων, αὐτὸς ἔφη προσελθοῦσθαι. καὶ ὅ Κάστορος [f] καλοῦντος, ὅπως δέξαιτό τι καὶ ὃ ἀργύριον ὁ φέρει [g] μετ' αὐτοῦ, σπουδαιότερον ὁ Αἰνείας ἀναπετάσας τ κόλπον προσέδραμεν. ἀρά-μβδος δ' ὁ Κάστωρ πέτραν ἐπαφίησιν αὐτῷ, καὶ τούτῳ μὲ δι' ἁμαρτὼ φυλαξαμένου, πετρώσκει δὲ γραπώτιδι ἕτερον προστρέχοντα. συνιδόντας δὲ Καῖσαρ τ ἀπάτῃ, προὶ βλάβης μὲ ἔγνω τ ὀ πολέμιος ἕλεον· ὃ γὰρ ἀπαιτέστερον ἦλθον ⟨ἐ⟩σπίπτων ⟨τ⟩ παιδὶ ργῳ. τὰς δ' ἐμβολὰς τ ἐλεπόλεως ὀργὴ τ χλιδῆς ἐποιεῖτο δυνατωτέρας. ὑποδιδόντα δὲ τ πύργον ἐμπιπρᾶσιν οἱ περὶ τ Κάστορα, καὶ διὰ τῆς φλογὸς εἰς τὸν [i] ὑπ' αὐτῷ χρυπῖνον [k] ἀλλόμενοι, πάλιν δόξαν ἀνδρείας Ρωμαίοις παρέχοι, ὡς ῥίψαντες σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὸ πῦρ.

percutit; atque ille, cum ſtatim telum extraxiſſet, id Tito oſtendebat, & iniqua ſe perpeti querebatur. Cæſar autem, jaculatore increpito, Joſepho adſtanti mandabat ut dextram daret Caſtori. Verum ille neque ſe aditurum reſpondit, ut qui nihil ſani ſupplices cogitare norit; & amicos qui ire properabant continuit. Æneas autem, quidam è perfugis, ſeſe iturum ad ipſum dicebat. Atque vociferante Caſtore, ut aliquis etiam argentum exciperet quod ſecum *ad fidem faciendam* ferebat, ſtudioſe magis Æneas aperto ſinu *ad eum* accurrebat. Quod cum videret Caſtor, ſaxo ſublato illud in eum demiſit: & ab ipſo quidem aberravit ſibimet ab illo cavente; ſed alium militem, qui præſens aderat, vulneravit. Cæſar autem, cum fraudem dolumque ſecum reputaſſet, intellexit miſericordiam quidem in bello nocere, & haud ita facile à calliditate circumveniri crudelitatem. ob illuſionem vero iratus, majore vi helepoles impelli faciebat. Caſtor autem ejuſque ſocii turrim, cum ictibus jam cederet, incendunt, ſaltuque per flammas in cuniculos ejus ſe conjicientes, iterum Romanos in magnam de fortitudine *ſua* opinionem adducebant, tanquam ſeipſos ignibus tradidiſſent.

in naſo accip't.

κδ'.

ΚΕΦ. η'.

Ὡς τὸ δεύτερον τεῖχ⟨ος⟩ δὶς παρέλαβον οἱ Ρωμαῖοι, καὶ πρὸς τῷ τρίτῳ ⟨ἐ⟩ξάλλεσθαι ἠυτρεπίζοντο.

CAP. VIII.

Quomodo ſecundum murum bis occuparunt Romani, & ad tertium ſuperandum ſe comparabant.

Ἀπὸ δὲ Καῖσαρ ⟨ταύτῃ⟩ τὸ τεῖχ⟨ος⟩ ἡμέρᾳ πέμπτῃ μέ ὃ πρῶτον, καὶ τοὺς Ἰουδαίους φυγόντων ἀπ' αὐτοῦ, παρέρχεται μετὰ [l] χιλίων ὁπλιτῶν [m] ἔνδον, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἐπιλέκτους, καθ' καὶ τῆς Καινῆς πόλεως ἐμπορία τε ἦν καὶ χαλκεῖα, καὶ ἱματίων ἀγοραί, πρὸς δὲ ὃ τεῖχ⟨ος⟩ πλάγιοι καλέτεινον οἱ κατωπεί. εἰ μὲν οὖν ἢ ὃ τείχους πλέον εὐθὺς διέλυσεν, ἢ πολέμῳ νόμῳ παρελθὼν ἐπόρθει [n] ὃ ληφθὲν, οὐκ ἂν οἶμαί τις ἐμὴν βλάβη τῷ κράτει. νῦν δὲ Ἰουδαίους μὲν ἐλπίσας δυσωπήσειν ἴδιον κακῶν [o] τὸ μὴ θέλειν, πρὸς δ' ἀναχώρησιν εὐμαρῆ τινὶ εἰσβολὴν οὐκ ἐπλάτυνεν· ὃ γὰρ ὑποβουλεύσειν ὡς εὐεργετεῖν ὑπελάμβανεν. παρελθὼν γοῦν ὅτε κλείειν τινὰ τοὺς καταλαμβανομένων ἐπέτρεψεν, ὅθ' ὑποπροφάσεις τὰς οἰκίας. [p] Ἀλλ' ἅμα μὲν τοῖς στασιαστὰς εἰ βούλοιντο μάχεσθαι δίκα τῆς τοῦ δήμου βλάβης, [q] ἄδειαν εἶδον, ᾧ δήμῳ δὲ τὰς κλήσεις ὑποχνεῖτο δώσειν. πρὸς [r] πλείους γὰρ ἐποιεῖτο σῶσαι τὴν μὲν πόλιν [s] αὐτῷ, ᾧ δὲ ναὸν τῇ πόλει. ᾧ μὲν οὖν λαὸν ἕτοιμον ἔχειν εἰς ἃ προὔτρεπε καὶ πάλαι· τοῖς μαχίμοις δὲ ἐδόκει τὸ φιλάνθρωπον ἀσθένεια, καὶ ᾧ Τίτον ἀδυναμίᾳ τοῦ [t] τὴν ἄλλην πόλιν ἑλεῖν ζῶντα προτείνειν ὑπελάμβανον. [u] Ἀπειλοῦντες δὲ τοῖς δημόταις θάνατον εἰ πρὸς παράδοσιν μνησθείη τις αὐτῶν,

Cæſar autem hac parte murum capit die quinto poſt primum *captum*: fugatiſq; inde Judæis, intra murum ingreditur cum mille armatis, lectiſq; quos circa ſe habebat *militibus*, ubi Novæ civitatis lanæ venditores erant, & fabri ærarii, veſtiumque mercatus, & ad murum anguſtæ viæ tranſverſæ tendebant. Et quidem ſi vel muri partem majorem ſtatim disjeciſſet, aut lege belli ingreſſus quod ceperat vaſtaſſet, inde nihil damni, uti credo, victoria accepiſſet. Nunc autem fore ſperans, ut verecundia Judæorum animos flecteret, ſi viderent, ſe quamvis poſſet, haud tamen gravius quidquam in eos conſulere, facilem diſceſſioni aditum non dilatavit: haud enim inſidiaturos eſſe putabat quibus benefacere in animo habuit. Denique poſtquam ingreſſus eſt, vetuit, ne comprehenſi cæderentur, neve ædes incenderentur. Sed tam ſeditioſis, ſi pugnare vellent ſine populi detrimento, copiam dabat, quàm ipſi populo fortunas proprias ſe redditurum pollicebatur. plurimi namque faciebat, ſibi civitatem conſervari, templum vero civitati. Et populum quidem ad ea quæ hortabatur & antea paratum habebat: bellicoſis autem pro infirmitate ducebatur *hæc ejus* humanitas; Titumque, quod aliam civitatem capere non poſſet, has conditiones proponere exiſtimabant. Mortem autem populo denunciantes ſi vel mentio facta eſſet de traditione,

Alter murus capitur, ſed mox repelluntur Romani.

Obſtinatus Judæorum animus.

X.

---

a Illud ὡς è *MSS.* *b* Εμέμφετο *Big.* *c* Αλλ' ὅτ' ὁ αὐτὸς ἔφη *Big.* ἀλλ' ὁ μὲ ὅτε αὐτὸς ἔφη *Voſſ.* *d* Ορμημένους in *Editis.* *e* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* αὐτόλμων in *Editis Aliiſque.* *f* Προσκαλοῦντος *Big.* *g* Μετ' ἐαυτῷ *Big.* *h* Ita *Big.* τε in *ceteris.* *i* Sic *Big.* ἐπ' αὐτῷ in *reliquis.* *k* Eo modo *Vat.* ἀλλόμενοι in *Editis Aliiſque.* *l* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* δισχιλίων in *Editis.* *m* Ita quidem *Big.* & *Ruf.* antea erat ἔνδον ὁπλιτῶν. *n* Τὸ ληφθὲν *Big.* *o* Sic in *Edit. Gen.* Τῷ μὴ θέλειν *Baſ.* μὴ θέλειν ſine τὸ *Big.* & *Suid.* voce ἴδιον. Incertum quo modo legerit *Ruffinus*, qui vertit, *nunc autem Judæos exoratum iri ſperans, cum liceret capere facilem diſceſſioni aditum non dilatavit.* *p* Illud ἀλλ' ἐ *Cod. Big.* & *Ruf.* *q* Ita *Big.* nec aliter, ut puto, *Ruf.* antea erat ἄδειαν ἐξόδου ἐδίδου. *r* Πλειόνων *Big.* *s* Εαυτῷ *Big.* *t* Τὴν ἄλλην π. *Voſſ.* *u* Ita *Big.* & *Ruf.* Ἀπειλοῦσι *Big.*

Acris pugna Romanos inter & Judæos.

ditione, eoſque jugulantes qui vel pacem nominarent, etiam Romanos urbem ingreſſos adoriuntur, alii illis per angiportus obviam facti, alii ex ædibus, alii extra muros per ſuperiores portas egreſſi: quibus perturbati præſidiarii *Romani* è turribus deſilientes in caſtra revertebantur. Clamor autem militum ubique intra civitatem audiebatur qui ab hoſtibus cingerentur, foris autem eorum qui relictis *in urbe* metuebant. Atque magis magiſque creſcente numero Judæorum, illiſque ex notitia angiportuum valde prævalentibus, & multos *Romanorum* vulnerabant, atque facto in eos impetu repellebant. Illi autem ex neceſſitate plus reſiſtebant. non enim multis ſimul fugiendi copia per anguſtias muri patebat: parumque aberat quin omnes perempti fuiſſent qui irruerant, niſi Titus eis opem tuliſſet. Nam cum in extremis angiportuum ſagittarios diſpoſuiſſet, & ipſe ubi plus erat multitudinis conſtitiſſet, miſſilibus hoſtes reprimebat,& cum eo Domitius Sabinus, vir fortis, quique ſe in ea pugna talem præſtitit. Cæſar autem non deſtitit eos ſagittis petere, Judæoſque prohibere ne irruerent, donec omnes milites ſe ſubduxerant.

Domitius Sabinus vir fortis.

2. Romani quidem ita, poſt ſecundum murum captum, repulſi erant. omnes vero in urbe bellicoſi animos ſuſtulerunt, & ſucceſſu *inopinato* elati erant: neque Romanos *iterum* in urbem irruere auſuros eſſe, neque ſe vinci poſſe, ſi ad prælium irent, perſuaſum habentes. nam cæcitatem eorum animis injiciebat Deus ob commiſſa ſua atque delicta; & neque cernebant quanto Romanis major illâ quæ pulſa fuerat, vis ſupereſſet, neque famem illis obrepentem *ſentiebant*. adhuc enim ex malis publicis comedebant, & de ſanguine civitatis bibebant. Boni autem jamdudum inopiâ laborabant, & rerum neceſſariarum penuriâ jam multi deficiebant: populi vero interitum ſeditioſi ſibimet in levamen cedere exiſtimabant. nam ſolos eos qui pacem averſarentur ſalvos eſſe cupiebant, *quique vivere non optarent niſi ut bellum Romanis facerent: contrariam vero multitudinem ut barbaram à barbaris conſumi gaudebant. Atque ita quidem erga eos qui intus erant ſe gerebant: Romanos vero, qui iterum ingredi nitebantur, † armati prohibebant, partemque muri dejectam corporibus muniebant. Per triduum quidem reſtiterunt valide dimicantes: quarto vero die Titum fortiter eos adortum non ſuſtinuerunt; ſed vi coacti rurſum quò antea refugêre. Ille autem, iterum muro potitus, quantum ad ſeptentrionem quidem ſpectat ſtatim diruit; partis vero ſeptentrionalis turribus præſidio impoſito, de tertio *muro* oppugnando cogitabat.

Secundus murus capitur iterum.

καὶ τὰς ἀδελφοκτονουμένας εἰρήνην ἀποφαίνοντες, ὑπεδέχοντο καὶ τοῖς [a] εἰσελθοῦσι Ρωμαίων, ἃ μὲ αὐτοὶ τὰς γειτονίας ὑπαιτιάσαντες, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, ἄλλοι δ' ἔξω τῶν τείχους αὖ τὰς ἄνω θεοπεσίους πύλας, θεὸς δὲ παραχθέντες οἱ φρουροὶ τῶν τείχους, καταλαλάμενοι τὸν πύργον ἀνεχώρουν εἰς τὰ στρατόπεδα. χρόνῳ δ' ὧν τὸ μὲ ἔσω πάντοθεν πολεμίοις κεκυκλωμένον, τὸ δ' ἔξωθεν ὑπὸ τοῖς ἀπολειφθεῖσι δεδοικότων. [b] πληθύνοντες δ' ἀεὶ οἱ Ιουδαῖοι, καὶ πολλὰ πλεονεκτοῦντες κατ' ἐμπειρίαν τῶν γειτόνων, ἐπιτιμητικόν τι πολλοὺς, καὶ θορυβοποιοῦντες ἐξώθουν. οἱ δὲ κατ' ἀνάγκην τὸ πλέον [c] ἀντεῖχον. ὁ γὰρ ὧν ἀθρόος ἀφορυγεῖν ἀφ' ὑψηλοῦ τείχους· δοκοῦσί τ' ἂν καταχοπῆναι πάντες οἱ παρελθόντες, μὴ προσαμύναντος τοῦ Τίτου. διαφήσας γὰρ ἐπ' ἄκρας τοῖς γειτόνοις τοὺς τοξότας, καὶ τῷ μάλιστα πλησιάζοντα βαθεῖς αὐτὸς, ἀνέστελλε τοῖς βέλεσι τοὺς πολεμίους, καὶ σὺν αὐτῷ Δομίτιος Σαβῖνος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ τὰ τοιαῦτα φανεὶς τὴν μάχην. παρέμενε δὲ συνεχῶς τοξεύων Καῖσαρ, καὶ τοὺς Ιουδαίους κωλύων παρελθεῖν, μέχρι πάντες ἀνεχώρησαν οἱ γραπτοί.

β'. Ρωμαῖοι μὲ ὅτε, κρατήσαντες δ' δευτέρου τείχους, ὑπεχώρησαν. τὸ δ' ἀπὸ τοῦ ἄρτι μαχίμων ἐπῆρθη τὰ φρονήματα, καὶ μετέωροι πρὸς τὴν εὐπραγίαν ἦσαν· ὅτ' ἂν Ρωμαίους [d] εἰς τὴν πόλιν τολμήσειν ἔτι παρελθεῖν, ὅτ' ἂν αὐτοὶ [e] παρελθόντες ἡττηθήσεσθαι δοκοῦντες. ἐπεσκότει γὰρ αὐτοῖς τὰς γνώμας ἀφ' ὑπερηφανίας ὁ Θεὸς, καὶ ὅτι τὴν Ρωμαίων ἰσχὺν ὅσην πολέμου καταλείπεται τὴν ὑπελαθείσης ἔβλεπον, ὅτι τὴν ὑφέρπουσαν λιμὸν αὐτοῖς. ἔτι γὰρ παρῆν ἐσθίειν ἐκ τῶν δημοσίων κακῶν, καὶ ὁ τῆς πόλεως αἷμα πίνειν. ἔνθεια δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἐπεῖχε πάλαι, καὶ αὐτίκα τὴν ὑπαιτιάσεων ἤδη διελύοντο πολλοί· τὸν δὲ τοῦ λαοῦ φθορὰν, ἑαυτοῖς ὡς φασιαζὴ κυφισμὸν ὑπελάμβανον. μόνους γὰρ ἠξίουν σώζεσθαι, τοὺς μὴ ζητοῦντας εἰρήνην, καὶ κατὰ Ρωμαίων ζῆν προηρημένους· τὸ δ' ἑαυτῶν πλῆθος ὥσπερ ὑπὸ βαρβάρων [g] βαρβάρους ἥδοντο δαπανώμενον. τοιοῦτοι μὲν δὴ πρὸς τοὺς ἔνδον ἦσαν· Ρωμαίους δὲ πάλιν τὴν εἰσόδου πειρωμένους ἐκώλυον φραξάμενοι, καὶ ὁ [h] καταῤῥιφὲν ἀντιτειχίσαντες τοῖς σώμασι. τρισὶ μὲ ἀντέσχον ἡμέραις καρτερῶς ἀμυνόμενοι, τῇ τετάρτῃ δὲ [i] προσβάλλοντα γενναίως Τίτον οὐκ ἤνεγκαν, ἀλλὰ βιαθέντες ἢ καὶ τρέπεσιν ἀναφεύγουσιν. ὁ δὲ, πάλιν ὧν τείχους κρατήσας, ὃ πρόσαρκτον μὲ εὐθέως κατέῤῥιψε πᾶν· ὅτι δὲ ὧν τὴν μεσημβρίαν [k] φρουρὰς τοῖς πύργοις ἐγκαταστήσας, τῷ τείχει τῷ προσβάλλειν ἐπενόει.

XI. **CAP. IX.**

Titus, cum Judæi obſidione aliquantiſper remiſſa ne minimum quidem emolleſcerent, iterum impetu fertur ad urbem obſidendam: & Joſephum ſubmiſit qui cum popularibus ſuis de pace ageret.

ΚΕΦ. θ'. κε'.

Οτι Τῖτος, Ιουδαίων τοῦς τὴν ἄνεσιν πολιορκίας μηδὲν μαλακισθέντων, πάλιν ὥρμησεν εἰς τὸ πολιορκεῖν· καὶ Ἰώσηπον ὑπέπεμψε διαλέγεσθαι τοῖς ὁμοφύλοις περὶ εἰρήνης.

Δάξαι

a Επιλθοῦσι *Big.* b Πληθύνοντες Ιουδαῖοι *Big.* c Αντίχου & mox φυγεῖν *Big.* d Εἰς παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν τολμήσειν *Big.* e Nisi pro *Genitivo* abſoluto *Nominativus* more *Attico* adhibeatur, παρελθόντων ſane ſcribendum. f Illud ἤδη è *Cod. Big.* g Βάρβαρον *Big.* ὥσπερ ὑπὸ βαρβάρων & βάρβαρους *Voſſ.* ὥσπερ βάρβαρ· τι ἤδοντο legiſſe videtur *Ruſinus.* qui vertit, *vehis omnes quoddam conſumi gratulabantur.* h Καταῤῥιφὲν *Big.* i Προσβαλόντα *Big. Bud.* & *Rhed.* k Φυρὰς in nonnullis *MSS.* * Quique vivere contra Romanos optarent, *Ruf.* † *Al.* addenſati.

a Ita

Δοξαν δ' [a]ἐπανιέναι πρὸς ὀλίγον τὴν πολιορκίαν, καὶ διωρίαν βουλῆς τοῖς στασιασταῖς παρασχεῖν, εἴ τι πρὸς τὴν καθαίρεσιν ὀφθείη τοῦ δευτέρου τείχους, ἢ καὶ τὸν [b]λιμὸν ὑποδείσαντες· ὁ γὰρ εἰς πολὺ τὰς ἁρπαγὰς αὐτοῖς [c]ἐξαρκέσειν· εἰς δίον καλεχρῆτο τὴν ἄνεσιν. ὀφάσης γὰρ τὴν προθησμίαν, καθ' ἣν ἔδει [d]διδόναι τοῖς στρατιώταις τροφὰς, οἱ δόπλῳ τοῖς πολεμίοις ἐκέλευσε τοὺς ἡγεμόνας [e]ἐκτάξασθαι τὴν δύναμιν ἀπαρειθμεῖν ἑκάστῳ τ' ἀργύριον. οἱ δ' ὥσπερ ἔθος ἀποκαλύψαντες τὰ ὅπλα θήκας ἐσκεπασμένα τύπου, καταφερεῖς [f]προσήεσαν, καὶ τοὺς ἵππους ἄγοντες οἱ ἱππεῖς κεκοσμημένους. ὅπου πλεῖστον δὲ τὰ πρὸ τῆς πόλεως ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ προεκαλάμπετο, καὶ τῆς ὄψεως ἐκείνης οὐδὲν ἦττον τοῖς σφετέροις ὑπετέρπιστον, ἢ τοῖς πολεμίοις παρέσῃ φοβερώτεροι. κατεπλήττετο γὰρ ἀφορῶντων τὸ, τε ἀρχαῖον τεῖχος ἅπαν, καὶ τὸ ἱερὸν ὁ βόρειος κλίμα, τάς τε οἰκίας μετὰ τοῦ προκατόπτων ἐπιδεῖν, καὶ τῆς πόλεως οὐδὲν ὁ μὴ κεκάλυπτο πλήθει διεφαίνετο. κατάπληξις δὲ δεινὴ καὶ τοῖς τολμητάτοις ἐπέπεσε, τὴν τε δύναμιν ὅπου ἅπασαν ὁρῶσι, καὶ τὸν κάλλος τῶν ὅπλων, καὶ τὴν εὐταξίαν τῶν ἀνδρῶν. [b]δοκοῦσί τ' ἄν μοι πρὸς ἐκείνῳ οἱ στασιασταὶ [i]μεταβαλέσθαι τὴν ὄψιν, εἰ μὴ δι' ὑποβολὴν ὧν τὸ δῆμον ἔδρασε κακῶν, συγγνώμην πρὸς Ῥωμαίους ἀπήλπιζον. ὑποκειμένου δὲ τοῦ μὴ κολάσεως [k]εἰ παύσαιντο, πολὺ κρεῖττόν τὸ πολέμῳ θανατοῦσθαι ἡγοῦντο. καὶ τὸ χρεὼν δ' ἐκράτει τοὺς τε ἀναιτίους τοῖς αἰτίοις συναπολέσθαι, καὶ τῇ στάσει τὴν πόλιν.

CUM autem ei visum esset obsidionem in breve tempus remittere, spatiumque ad deliberandum seditiosis dare, an aliquid ad deditionem facerent ex secundi muri demolitione, aut etiam famis metu, (nec enim diu eis rapinas posse sufficere) cessatione ut commode cederet utebatur. Nam cum dies adveniisset, quo militibus oportebat alimenta distribui, jussit ducibus, ut, copiis in loco hostibus conspicuo ordinatis, pecuniam singulis numerarent. Illi autem, ut solebant, armis eductis ex involucris quibus antea abdita latebant, loricati procedunt, equitibus etiam equos ornatos ducentibus. Loca insuper suburbana per plurimum spatii argento & auro circumquaq; lucebant: illoq; spectaculo nihil aut suis jucundius erat, aut hostibus plus terroris afferebat. spectatoribus enim & vetera plena erant mœnia, & templi regio septentrionalis, atque cernere erat domos prospicientium refertas, omnemque civitatis partem multitudine obsessam tectamque. Gravis autem consternatio etiam audacissimos occupabat, cum copias omnes in locum unum coactas viderent, & armorum pulchritudinem, bonumque militum ordinem. Et fortasse seditiosi ista intuendo animos mutassent, nisi malorum immanitate quæ in populum commiserant, veniam sibi à Romanis datum iri desperassent. Imminente autem, si *pugna* destitissent, morte ad supplicium, bello mori longe præstabilius esse ducebant. prævalebat etiam fatum, quod innocentes cum nocentibus & civitatem cum seditiosis perire decreverat.

Omissa obsidione lustratur Romanorum exercitus.

β'. Τέσσαρσι μὲν οὖν ἡμέραις οἱ Ῥωμαῖοι καθ' ἕκαστον τάγμα διετίλεσαν τὰς τροφὰς κομιζόμενοι. τῇ πέμπτῃ δὲ, ὡς οὐδὲν ἀπήντα παρὰ τῶν Ἰουδαίων εἰρηνικὸν, [1]διελὼν τὰ τάγματα Τῖτος ἦρχετο χωμάτων, κατά τε τὴν Ἀντωνίαν καὶ τὸ τοῦ Ἰωάννου μνημεῖον. ταύτῃ μὲν τὴν ἄνω πόλιν αἱρήσειν ὑπενόει, τὸ δὲ ἱερὸν ἀπ' αὐτῆς Ἀντωνίας. τούτου μὲν ληφθέντος, οὐδὲ τὸ ἄστυ [m]κατέχειν ἀκίνδυνον ἦν. πρὸς ἑκατέρᾳ δὲ μέρει, δύο ἠγείροντο χώματα, καθ' ἓν ἑκάστου τάγματος. καὶ τοὺς μὲν παρὰ τὸ μνημεῖον ἐργαζομένους, οἵ τε [n]Ἰδουμαῖοι, καὶ ὁ μετὰ τοῦ Σίμωνος ὁπλιτικὸν, ἔργον ἐπεχείρουν· τοὺς δὲ, πρὸς τὴν Ἀντωνίαν, ἀπὸ τοῦ Ἰωάννου καὶ ὁ τῶν ζηλωτῶν πλῆθος. ἐπλεονέκτουν δ' οἱ [o]χεῖρα μόνον ἀφ' ὑψηλοτέρων μαχόμενοι, καὶ τοῖς ὀργάνοις δ' ἤδη χρῆσθαι μεμαθηκότες. ἡ γὰρ καθ' ἡμέραν τριβὴ τοῦ μικρὸν ἔθρεψε τὴν ἐμπειρίαν. εἶχον δ' ὀξυβελεῖς μὲν πεντακοσίους, τεσσαρακοντα δὲ τοὺς λιθοβόλους, δι' ὧν τὰ χώματα τοῖς Ῥωμαίοις ἐποίουν δυσεργότερα. Τῖτος δὲ, σώζεσθαί τε τὴν πόλιν καὶ ἀπώλυσθαι εἰδὼς ἑαυτῷ, ἅμα καὶ τῇ πολιορκίᾳ προσέκειτο, καὶ τὸ παραινεῖν Ἰουδαίοις μετάνοιαν οὐκ ἠμέλει. τοῖς δὲ ἔργοις ἀνέμιγνε συμβουλίαν, καὶ πολλάκις [p]γινώσκων ἀνυπικώτερον ὅπλων

2. Et quatriduum quidem consumptum erat à Romanis, dum singulis legionibus distribuunt annonam. Quinto autem die, cum nihil de pace ageretur à Judæis, Titus, legiones bifariam dispartitus, aggeres excitare cœpit, & juxta Antoniam & ad Joannis monumentum: ista quidem parte superiorem civitatem captum iri existimans, & per Antoniam templum. nam nisi hoc cepisset, ne civitatem quidem occupare tutum esse arbitrabatur. In utraque igitur parte aggeres erigebantur, à singulis ordinibus singuli. Et ad monumentum quidem *Joannis* operarios prohibebant Idumæi Simonisque milites, incursus in eos facientes: Antoniam vero aggredientibus molestiam facessebant Joannis socii & zelotarum multitudo. prævalebant autem, non solum quia de superiori loco manibus pugnabant; verumetiam quia machinis jam uti didicerant. paulatim enim usus quotidianus aluit peritiam. habebant autem * scorpiones trecentos & ballistas quadraginta, quibus difficultatem afferebant Romanis in aggeribus exstruendis. Titus autem, sibi & servari civitatem sciens & perditum iri, simul & obsidioni acrius instabat & operam dabat ut Judæos ad sententiam mutandam hortaretur. Quin & factis consilium admiscebat, cumque orationem sæpe armis efficaciorem esse

Redintegratur obsidio.

Titi studium conservandæ urbis.

a Ita *Big.* ἐπανιέναι in *Editis Aliisque.* b Sic *Big.* & *Ruf.* δῆμον in *cæteris.* c Ἀρκέσειν *Big.* d Sic *Big.* & *Ruf.* δοῦναι in *cæteris.* e Ita in *MSS.* quo modo & *Rufinus* qui vertit, *justit duces ordinato exercitu* &c. ἐξιστάξασθαι, forsan pro ἐξιστάσασθαι in *Editis.* f Sic legisse videtur *Ruf.* προσήεσαν in *Editis Aliisque.* g Πᾶσαν *Big.* & *Bas.* h Δοκοῦσί τε γὰρ ἂν *Big.* i Μεταβαλέσθαι *Big.* k Εἰ μὴ παύσαιντο *Big.* l Illud διχῇ è *Cod. Big.* & *Ruf.* m Ἀνιδρυσιν τὴν κρατίσειν *Big.* n Ἰουδαῖοι legisse videtur *Rufinus.* perperam. o Illa χεῖρα non agnoscit *Ruf.* p Καὶ ἀντιλαβὲς τὴν πόλιν ἐαυτῷ *Big.* Paulo aliter sane *Ruf.* qui vertit, *sibi salvam fortunam sciens & perituram esse civitatem.* q Γινώσκειν *Big.* * Ballistas trecentas & quadraginta tormenta saxorum, *Ruf.*

esse cognosceret, tam ipsos ut salvari vellent rogabat, tradita sibi civitate quæ jam capta videretur, quam & Josephum submittebat, patria lingua verba facturum, fore existimans ut hominis gentilis postulationi nonnihil forsan concederent.

Josephus hortatur ob ejjos ad deditionem.

3. Hic muros circumiens, idque agens ut extra teli jactum staret & in loco unde exaudiri posset, multis orabat, "ut sibimet ac populo parcerent, immo & patriæ & fano "parcerent, neque in ea duriori essent animo, "quam alienigenæ. Romanos quidem, *illorum* "non participes, sacra hostium revereri, ma- "nusque suas etiam hactenus cohibere: ipsos "vero in his eductos, solosque ea si salva "maneant habituros, ad eorum interitum in- "citari. quin potius viderent muros quidem "concidisse validiores, expugnatis vero infir- "miorem supersesse: Romanorumque vires "cognoscerent sustineri non posse, hisque ser- "vire non esse *novum atque* inexpertum Ju- "dæis. Quod si & pulchrum pro libertate "bellare, id olim factum oportuit. At cum se- "mel succubitum est, multisque temporibus "concessum imperium, velle deinde excu- "tere jugum male perire cupientium est non "libertatem amantium. Debere autem dedi- "gnari dominos humiliores, non quorum in "potestate sunt omnia. Quid enim Romanos "effugisse *sensimus*, nisi quod propter æstus "aut frigora nulli esset usui? immo vero *cer- "tum est* ad eos transisse undique fortunam, "Deumque, per singulas nationes *orbis terra- "rum* imperium circumagentem, nunc in Ita- "lia esse. Cæterum tam feris bestiis quam ho- "minibus legem præfinitam esse validissimam, "potentioribus cedere; eosque penes victo- "riam esse apud quos summa vis armorum. "Idcirco etiam majores eorum, qui & animis "& corporibus, aliisque insuper subsidiis lon- "ge ipsis præstiterunt, cessisse Romanis: quod "sane nunquam perpessi fuissent, nisi Deum "ab illis stare compertum habuissent. Ipsos "vero qua *nunc* re fretos resistere, cum maxi- "ma quidem ex parte capta sit urbs; inclusos "autem, etiamsi muros integros habeant, pe- "jore esse in conditione, quam si excidium "passi fuissent. Haud enim Romanos latet, "qua fame laborat civitas, & nunc quidem "consumi populum, brevique fore ut bellato- "res etiam intereant. Nam etsi Romani ab "obsidione desisterent, minimeque strictis gla- "diis in urbem irrumperent; ipsis tamen bel- "lum insuperabile intus admoveri, quod horis "singulis ingravescet, nisi & contra famem "arma sumere & pugnare, solique etiam "mala superare possent". Quin & adjiciebat, "bonum esse, antequam insanabilis evadat ca- "lamitas, sententiam mutare, & quando licet "ad salutare consilium ferri. Nec enim in "ipsos ante factorum causa infestos vindictæ- "que cupidos fore Romanos, * nisi ad extre- "mum in eadem pervicacia duraverint: natura "τε λόγον, [a] αὐτός τε σώζεσθαι παρεκάλει [b] τὴν δεδόσθαι τὴν πόλιν ἤδη παρειλημμένην, καὶ τὸν Ἰώσηπον καθίει τῇ πατρίῳ γλώσσῃ διαλέγεσθαι, τάχα εἰδέναι σφᾶς ὁμόφυλον δοκῶν αὐτός.

γ'. Οὕτω δὲ τεῖχος ὃ τεῦχος, καὶ περιόδους κς'. ἐξωτέρω βέλους εἶναι [c] καὶ οὐ ἐπικόφ, πολλὰ καταπιβόλει, "φείσασθαι μὲν [d] ἑαυτῶν καὶ τῶν δήμου, "φείσασθαι δὲ καὶ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἱεροῦ, "μηδὲ γενέσθαι σφᾶς ζῶντα τῶν ἀλλοφύλων [e] ἀπα- "θετέρους. Ρωμαίους μὲν γὰρ τοὺς μὴ μετέχοντας σὺ- "νέπεσθαι τὰ τῶν πολεμίων ἄγια, καὶ μέχρι νῦν "τὰς [f] χεῖρας ἐπέχειν· τοὺς δ' ὑπερασφίσαντας αὐ- "τοῖς, [g] κἂν σφισωθῇ μόνους ἔξοντας, [h] ὁρμᾶσθαι "σφᾶς ἀπώλειαν αὐτῶν. ἢ μὲν τὰ [i] καρτερώτε- "ρα μὲν αὐτῶν ὁρᾶν τείχη πεπτωκότα, λειπόμε- "νον δὲ τὸ τῶν ἐαλωκότων ἀσθενέστερον· γινώσκειν "δὲ τὸν Ρωμαίων ἰσχὺν ἀνυπόστατον, καὶ τὸ δου- "λεύειν τούτοις οὐκ ἀπείρατον αὐτοῖς. εἰ γὰρ δὴ "καὶ πολεμεῖν ὑπὲρ ἐλευθερίας καλόν, χρῆναι τὸ "πρῶτον· τὸ δ' ἅπαξ ὑποπεσόντας, καὶ μαχοῖς "ἐξαιρέτοις χερσίν, ἔπειτα ὑπεῖσθαι τὸν ζυγόν, "δυσθανατούντων ὑ φιλελευθέρων [i]. δεῖ μέντοι καὶ "δεσπότας ἀδοξεῖν ταπεινοτέρους, ὑφ' οἷς [k] ὑπὸ χεῖ- "ρα τὰ πάντα. τί γὰρ Ρωμαίους ἀφαιρεθήσεται, "πλὴν εἰ μή τι ἀφ' ἁλῶν ἢ χρύσου ἄχρηστον; "μεταδῆναι [l] δὲ πρὸς αὐτοὺς πάντοθεν πλὴν τύχης, "καὶ κατ' ἔθνος τὸν θεὸν [m] ἐμπεδάγοντα τὴν ἀρ- "χὴν νῦν ὑπὸ τῆς Ἰταλίας [n]. νόμον γε μὴν ἀεί- "σθαι, καὶ πρὸς θηρῶν ἰσχυρότατον, καὶ παρὰ ἀν- "θρώποις, εἶκειν τοῖς δυνατωτέροις, καὶ ὃ κρατεῖν "πρὸ οἷς ἀκμὴ τῶν ὅπλων [o]. ἀφ' τοῦτο καὶ "τοὺς προγόνους αὐτῶν, καὶ [p] πολὺ ταῖς ψυχαῖς "καὶ τοῖς σώμασι, ἔτι δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀφορμαῖς "ἀμείνους ὄντας, ἑξῆς Ρωμαίους· οὐκ ἂν εἰ μὴ τὸν "Θεὸν [q] ἦδεσαν σὺν αὐτοῖς τοῦθ' ὑπομένοντας. αὐ- "τοὺς δὲ, τίνι καὶ πεποιθότας ἀντέχειν, ἐαλωκυίας "μὲν οὐκ πλείστου τῆς πόλεως μέρους, τῶν δ' ἔνδον, "εἰ καὶ τὰ τείχη παρέμενεν, ἀλώστους χεῖρον ἀφαιρε- "μένων. οὐ γὰρ λανθάνειν Ρωμαίους τὸν ἐν τῇ πό- "λει λιμὸν, ᾧ νῦν μὲν τὸν δῆμον, μετ' ὀ πολὺ δὲ "ἀφαρήσεσθαι καὶ τοὺς μαχίμους. εἰ γὰρ δὴ καὶ "παύσαιντο Ρωμαῖοι τῆς πολιορκίας, μηδὲ [r] ἐπεκπί- "πτοιεν τῇ πόλει ξιφήρεις, αὐτοῖς γε τὸν ἅμαχον "[s] πόλεμον ἔνδον ἀδιαλλάκτως καθ' ἑκάστην ὥραν "προφθάνον, εἰ μὴ καὶ πρὸς τὸν λιμὸν ἆραι τὰ ὅπλα, "καὶ μάχεσθαι δύναιντο, μόνοι τε καὶ παθῶν ὑπερα- "τέρων." πρὸς τοσούτοις δὲ, "ὡς καλὸν πρὸ ἀτυχέστου συμφο- "ρᾶς [t] μεγαλεῖον, καὶ πρὸς ὃ σωτήριον ἔως ἔξεστι "ῥέψαι. ἢ γὰρ ἤδη μετανοήσειν αὐτοῖς Ρωμαίους [u] γε- "γενημένων, εἰ μὴ μέχρι τέλους [v] ἀπαυθαδιάσαιντο. φύσει "τε

a Αὐτὸς *Vat* & *Big*. *b* Παραδίδοντας *Big*. *c* Illud καὶ non agnoscit *Voss*. nec legisse videtur *Ruf*. *d* Αὐτῶν *Big*. *e* Ἀναθητερίους *Big*. *f* Χεῖρας ἀντίχοντας ἀπειλεῖν *Big*. *g* Καὶ σεσωσμένους ἐξ *Big*. *h* Ὡρμῆσθαι *Big*. *i* Sic *Vat*. & *Ruf*. κρατερώτερα in *Editis Alliisque*. *k* Ita cum *Cod. Big*. antea erat ὑποχείρια πάντα. *l* Eo modo *Big*. δὲ in *ceteris*. *m* Περιάγοντα *Big*. *n* Illud πολὺ è *Cod. Big*. & versione *Rufini*. *o* Ἡδέσθαι *Big*. *p* Ita cum *Big*. & *Voss*. ἀπίστους in *ceteris*. *q* Eo modo *MSS*. & *Ruf*. πολέμιον in *Editis*. *r* Μεταβάλλοιεν *Big*. *s* Ἀπαυθαδίσαιντο *Big*. * *Al*. nisi ad finem usque insolentes essent.

a Οὐ

"τε δὲ σὺ τῷ κρατεῖν ἡμέρους εἶ), καὶ πρὸ τοῦ δυ-
"μῶν πιστεύσαι ὅ συμφέρον. τοῦτο δ' εἰ μήτε τὴν
"πόλιν ἀνδρῶν κενὴν, μήτε τὴν χώραν ἔρημον ἔχειν.
"διὸ καὶ νῦν Καίσαρα βούλεσθαι δεξιὰν αὐτοῖς πα-
"ρασχεῖν. οὐ γὰρ ἂν σῶσά τινα βίᾳ λαβὼν τὴν πό-
"λιν, καὶ μάλιστα μηδ' ὑπ' ἐκάταις συμφοραῖς ὑπακου-
"σάντων προσκαλοῦντι. σὺ γοῦν ταχέως τὸ τρίτον
"τεῖχος ἁλώσεσθαι, τοὺς πρεσβυτέρους πίστιν εἶ-
"χὸν ἄρρηκτον δὲ ἦ ὅ ἔρυμα, τὸν λιμὸν ὑπὲρ Ρωμαίων
"αὐτοῖς μάχεσθαι.

δ'. Ταῦτα Ἰώσηπον παραινοῦντα πολλοὶ μὲν ἐσκωπτον ἀπὸ τοῦ τείχους, πολλοὶ δ' ἐβλασφήμουν, ἔνιοι δὲ ἔβαλλον. ὁ δέ, ὡς ταῖς φανεραῖς [a] οὐκ ἔπειθε συμβουλίαις, ὅτι ταῖς ὁμοφύλοις μετέβαινεν ἱστορίαις, "ὦ δείλαιοι, βοᾶν, καὶ τῶν ἰδίων ἀμνήμονες [b] συμ-
"μάχων, ὅπλοις καὶ χερσὶ [c] πολεμεῖτε Ρωμαίοις; πό-
"τερα γὰρ ἄλλον ὅτῳ οὐκ ἐνικήσαμεν; [d] πότε δὲ ὁ Θεὸς
"ὁ κτίσας ἂν ἀδικουμένην Ιουδαίαν ἐκδικῶν; οὐκ ὀπι-
"σθαφέντες ὄψεσθε, πόθεν [e] ὁρμώμενοι μάχεσθε, καὶ
"πλείονα ἐμφύσατε σύμμαχον; οὐκ ἀναμνήσεσθε πα-
"τέρων ἔργα δαιμόνια, καὶ ἅγιον τοῦδε χώρου ἡλί-
"κους [f] ἡμῖν πάλαι [g] πολεμίους κεκθείλεν; ἐγὼ μὲν
"φείσομαι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ λέγων εἰς ἀναξίους ἀκοάς.
"ἀκούετε δ' ὅμως ἵνα γνῶτε μὴ μόνον Ρωμαίοις πο-
"λεμοῦντες, ἀλλὰ καὶ τῷ Θεῷ. Βασιλεὺς ὁ [h] τότε
"Νεχαὼς Αἰγυπτίων, ὁ δ' αὐτὸς σκαλεῖτο καὶ Φα-
"ραὼ, [i] μυρία χρυσὶ καταβὰς, ἥρπασε Σάρραν βα-
"σιλίδα, [k] τὸ γένος ἡμῶν τὴν μητέρα. τί οὖν ὁ βού-
"της ἀνὴρ Αβραάμου, πρεσπάτωρ δὲ ἡμέτερος;
"Ἆρα οὐδεισὴν [m] ἠμύνατο τοῖς ὅπλοις, καὶ τοι
"οκτακοσίδεκα μὲ καὶ τριακοσίους ὑπάρχους ἔχων, δύ-
"ναμιν δ' [n] ὑφ' ἑκάστου τόπου ἄπειρον· ἢ [o] αὐτὸς
"μὲ ἐρημίαν ἡγήσατο μὴ συμπαρόντος Θεοῦ, καθα-
"ρὰς δ' ἀνατείνας τὰς χεῖρας εἰς ὃν νῦν ἐμάνατε
"χερσὶ ὑμεῖς, οὐ ἀνίκητον αὐτῷ βοηθὸν ἐστρατολόγη-
"σεν; οὐ μὴν μίαν ἑσπέραν [p] ἄχραντος μοι ἡ βασί-
"λισσα ἀνεπέμφθη πρὸς τὸν ἄνδρα· προσκυνῶν δὲ
"τὸν ὑφ' ὑμῶν αἱμαχθέντα χερσὶ ὁμοφύλῳ φόνῳ, καὶ
"πρέμνων ὑπὸ τῶν οἰκτὶ φαντασμάτων, ἔφυγεν
"ὁ Αἰγύπτιος, ἀργύρῳ δὲ καὶ χρυσῷ τοὺς θεοφιλεῖς
"[q] Ἑβραίους ἐδωρεῖτο; [r] σιγῶ ἢ εἶπω τὴν εἰς Αἴγυπτον με-
"τοικίαν τῶν πατέρων, οἳ τυραννούμενοι ὑπὸ βασιλεῦσιν ἀλ-
"λοφύλοις ὑποπεπτωκότες τετρακοσίοις ἔτεσι, [s] παρὸν
"ὅπλοις ἀμύνασθαι χερσὶ, σφᾶς αὐτοὺς ἐπέτρεψαν τῷ
"Θεῷ; τίς γὰρ οἶδε [t] τὸ οὐ παντὸς θηρίου κατάπλεω δεῖς
"Αἴγυπτον, πάσῃ φθορεῖς νόσῳ, [t] τὸ ἄκαρπον γῆν, [u] τὸ ὑπε-
"λείπουσα Νεῖλον, τὰς ἐπαλλήλους δέκα πληγὰς, τὰς
"διὰ ταῦτα μὴ φρουρᾶς προπεμπομένους πατέρας ἡμῶν,

"enim eos *in victoriis manſuetos eſſe, ſuæ-
"que iracundiæ prælaturos eſſe quod utile ſit
"& expediat. Id autem eſſe, ut neque urbem
"viris vacuam, neque regionem habeant de-
"ſertam. Idcirco nunc velle Cæſarem dextram
"ipſis dare. nec enim cuiquam ſalutem datu-
"rum ſi vi ceperit civitatem, præſertim cum
"in extremis calamitatibus ei ipſos roganti
"non paruerint. Porro brevi murum quoque
"tertium captum iri, priores qui capti ſunt fi-
"dem facere: & ſi inexpugnabile foret mu-
"nimentum, famem pro Romanis adverſus
"ipſos pugnaturam.

4. Joſephum, dum iſta ſuaderet, multi quidem è muro irridebant, multi vero maledictis excipiebant, nonnulli etiam jaculis appetebant. Ille autem, cum conſiliis palam datis minime eos moveret, ad popularium *ſuorum* hiſtorias tranſibat, "O miſeri, vociferans, veſtrorum-
"que auxiliatorum immemores, armis & ma-
"nibus cum Romanis bellum geritis? num quos
"alios hoc modo vicerimus? Quando autem
"non Deus *omnium* conditor, Judæorum præ-
"ſtat ſe vindicem, ſi injuriam patiantur? Non-
"ne converſi reſpicietis, unde impetu facto
"pugnatis, quantumque auxiliatorem viola-
"ſtis? Nonne in memoriam revocabitis pa-
"rentum opera divina, atque locum hunc ſan-
"ctum, quantoſque hoſtes olim nobis è me-
"dio ſuſtulit? Ego autem horreſco referens
"facta Dei auditoribus indignis. Veruntamen
"audite, ut cognoſcatis, non ſolum vos cum
"Romanis, ſed etiam cum Deo bellum gerere.
"Nechao, qui tum rex erat Ægyptiorum, idem-
"que Pharaoh vocabatur, cum infinita manu
"deſcendit, reginamque Sarram noſtri generis
"matrem rapuit. Quid igitur vir ejus Abraa-
"mus proavus noſter? Num igitur injuriæ au-
"ctorem ultus fuerit armis, qui præfectos *ſub
"ſe* trecentos & octodecim habebat, quorum
"ſingulis infinita parebat multitudo; aut ipſos
"pro nihilo duxerit, cum ei præſens non ad-
"eſſet Deus, puriſque manibus ad hunc locum
"protenſis quem vos inquinaſtis, invictum ſibi
"auxiliatorem ad militiam legerit? Nonne
"ſecunda quidem veſpera incorrupta remiſſa
"eſt regina ad maritum; Ægyptius autem,
"adorans quem vos gentili cæde cruentaſtis
"locum, & nocturnis viſis expavefactus, aufu-
"git, cum Judæos Deo dilectos auro & argen-
"to donaſſet? Silebo an dicam patrum *no-
"ſtrorum* migrationem in Ægyptum, qui, an-
"nos quadraginta tyrannis ac regibus alieni-
"genis ſubditi, cum armis & manibus ab illis
"vindicari potuiſſent, ſemetipſos Deo *injuria-
"rum ultori* permiſerunt? Quis neſcit Ægy-
"ptum feris variis repletam, diverſiſque mor-
"bis ad interitum uſque vexatam, terram
"nullos fructus edentem, Nilumque aqua de-
"fectum, & continuas decem plagas, & ob
"iſta parentes noſtros cum præſidio deductos,
"ſine

Joſephum male excipiunt Judæi.

Ad eos tamen hortandos progreditur.

a Οὐ μετέπεσθε *Big.* *b* Συμφορῶν *Big.* *c* Πολεμεῖτον Ρωμαίοις *Big.* πολεμεῖτε Ρωμαίους *Vat.* *d* Ποτὲ δὲ Θεὸς *Big.* ποτὲ δ' ὁ Θεὸς in *Editis Aliiſque.* *e* Ὡρμημένοι *Big.* *f* Ita *Big.* & *Ruf.* ὑμῖν in *cæteris.* *g* Πολέμους *Big.* & *Voſſ.* *h* Ita *Vat. Busb.* & *Ruf.* ποτὲ in *cæteris.* *i* Sic *Big. Bod. Busb. Voſſ.* & *Ruf.* βαρείᾳ in *Editis* *k* Τὸ μητέρα δ' γένος ἡμῶν *Big. Vat.* & *Voſſ.* *l* In *Cod. Big.* ἄρα. ut & p. 1241, v 13. *m* Ημυνετο *Big.* *n* Εφ' ἑκάστῳ *Big.* ἐφ' ἑκάστου *Vat.* *o* Αὐτὸς μὲ ἐρημίαν *Big.* Et forſan eo modo *Ruſinus*, aut αὐτὸς ἐρημίαν ἤγετο, cum vertat, *an ipſe quidem quieſcere maluit.* Cl. *Lowthius* hoc modo, *An potius non aliam iſtorum rationem habuit, quam ſi in ſolitudine fuiſſet, niſi Deus præſens foret.* *p* Αχραντος μὲ αὐτῷ ἡ βασ. *Voſſ.* *q* Vocem Εβραίους non agnoſcit *Big.* *r* Illa σιγῶ ἢ abſunt à *Big.* & *Ruf.* *s* Παρὸν ἀμύνασθαι τὴν χεῖρα τῷ ἀμύστητα *Big.* *t* Τῶν παντὸς *Vat.* *u* Τὸν ὑπολιπόντα *Big.* * *Al.* in imperio.

a Ita

" ſine ſanguine, ſine periculo, quos Deus ſibi in
" ædituos ducebat. Nonne arcam quidem no-
" ſtram ſacram, Aſſyriorum vi nefaria raptam,
" gemuit Palæſtina & Dagon ſimulachrum, ge-
" muitque gens univerſa illorum qui eam ra-
" puerant; podicibuſque procidentibus ac per
" eos viſceribus cum cibo delapſis, *eam* mani-
" bus ſacrilegis reportarunt, cymbalorum &
" tympanorum ſonitu & variis placationibus
" ſacrum *violatum* expiantes? Deus erat cu-
" jus ductu iſta pro patribus noſtris gerebantur,
" propterea quod, omiſſis armis ac manibus,
" ejus judicio rem permiſerint. Aſſyriorum rex
" Senacheribus, cum Aſiam univerſam ſecum
" duceret & hanc urbem exercitu cinxiſſet,
" num manibus hominum cecidit? Nonne
" iſtæ ab armis quieſcentes in ſacrariis *ad Deum*
" *ſublatæ* erant, & angelus Dei in una nocte
" infinitum delevit exercitum, poſteroq; die ubi
" ſurrexit Aſſyrius, CLXXXV millia reperit mor-
" tuorum, & cum reliquis *è ſuis* Hebræos iner-
" mes nec perſequentes fugiebat? Quin & ſer-
" vitium in Babylone noſtis, ubi annos LXX po-
" pulus in exſilio agens, non prius libertatem
" recuperavit, quam Cyrus hoc ipſum Dei in
" gratiam concederet. Ab eo utique deducti
" erant, iterumque auxiliatori ſuo facti erant
" ædituí. Denique nihil memorari poteſt,
" quod armis patres noſtri proſpere geſſerint,
" aut non ſine armis Deo permiſſa poteſtate
" impetraverint. Domi quippe manentes, vi-
" ctoria ab illis ſtabat, prout judici videbatur:
" pugnatumque euntes ſemper de ſpe decide-
" runt. Partim quidem, cum, rege Babylonio-
" rum hanc urbem obſidente, Sedechias rex
" noſter, contra Hieremiæ vaticinationem cum
" eo congreſſus, & ipſe captus eſt, & civita-
" tem templumque vidit exſcindi: quanquam
" ille rex quanto veſtris ducibus, ejuſque popu-
" lus vobis erat *æquior & moderatior*. Siqui-
" dem Hieremiam, vociferantem, Deo quidem
" inviſos eſſe propter delicta in eum commiſ-
" ſa, captum autem iri niſi traderent civitatem,
" neque rex neque populus interfecit. Sed vos
" (ut intus geſta prætermittam, non enim di-
" gne poſſum iniquitates veſtras exponere) mi-
" hi, qui vobis ſalutem ſuadeam, maledicitis,
" teliſque me petitis, irritati quod vos veſtro-
" rum peccatorum commonefaciam, nec ea
" dici ferre poteſtis quæ re ipſa quotidie faci-
" tis. Partim vero cum (Antiocho, cognomi-
" ne Epiphane, qui multis contumeliis numen
" affecerat, obſidione *gravi* urbem urgente)
" majores noſtri armati progreſſi, ipſi quidem
" in pugna *fœde* perempti ſunt; inſuper vero
" & urbs ab hoſtibus direpta eſt, & ſacrarium
" per triennium & ſex menſes deſolatum. Et
" quorſum cætera memorem? Quis vero Ro-
" manos contra *Judæorum* gentem ad mili-
" tiam excitavit? nonne indigenarum im-
" pietas? Unde ſervire cœpimus? nonne
" à ſeditione majorum, quando Ariſtobuli
" & Hyrcani furor atque inter ſe conten-

" ἀναμάχτως, ἀκινδύνως, [a] ὃς ὁ Θεὸς ἑαυτῷ νεωκόρους
" ἦγεν. ἀλλὰ τὴ [b] κιβωτὸν Ασσυρίων ἁρπαγεῖσαν [c] ἁγίαν
" ἡμῖν λάρνακα οὐκ ἐστέναξε μᾶλλον ἡ Παλαιστίνη καὶ Δα-
" γὼν ὁ ξόανον, ἐστέναξε δὲ πᾶν ὃ τὴν ἁρπαζομένην ἔθνος·
" σπῶμνοι δὲ τὰ κρυπτὰ τοῦ σώματος, καὶ δι' αὐτῶν
" τὰ σπλάγχνα μετὰ τῶν σιτίων καταφέροντες, χερσὶ ταῖς
" λῃσαμέναις ἀνακόμῃ, κυμβάλων καὶ τυμπάνων ἦχον,
" καὶ παντοδαπαῖς ἱλασκόμενοι τὸ ἅγιον; Θεὸς ἦν
" ὁ ζῶντα πατράσιν ἡμετέροις στρατηγῶν, ὅτι, τὰς χεῖ-
" ρας καὶ τὰ ὅπλα παρέντες, αὐτῷ κρῖναι τὸ ἔργον ἐπέ-
" τρεψαν. Βασιλεὺς Ασσυρίων [d] Σενναχήριβος, ὅτε πᾶ-
" σαν τὴν Ασίαν ὑπουργοῦντα τοῦδε συνεστράτευσεν
" σοῖς τοῦ πόλει, ἆρα χερσὶν ἀνθρωπίναις ἔπεσεν; οὐχ
" αἱ μὲν ἀπὸ τῶν ὅπλων ἠρεμοῦσαι σὺν πεποιθήσει ἦσαν,
" ἄγγελος δὲ τοῦ Θεοῦ μιᾷ νυκτὶ τοῦ ἄπειρον στρατιὰν
" ἐλυμήνατο, καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ἀναστὰς ὁ Ασσύριος, ὀκτα-
" κόσιαι μυριάδας ὅτι [e] πεντακισχιλίους νεκροὺς εὗρε,
" μὴ δὲ τῶν καταλειπομένων [f] ἀνόπλους καὶ μὴ διώκοντας
" Ἑβραίους ἔφυγεν; ἔτι [g] δὲ καὶ τοῦ ἐν Βαβυλῶνι δυ-
" λείαν, ἔνθα μεταναστὰς ὁ λαὸς [h] ἔτεσιν ἑβδομήκοντα
" τὸ πρῶτον εἰς ἐλευθερίαν ἀνεκάπτησεν, ἢ Κῦρος
" τοῦτο χαρισάμενος τῷ Θεῷ. [i] προὐτιμήθησαν γοῦν ὑπ'
" αὐτῷ, καὶ πάλιν τῶν [k] αὐτῷ σύμμαχον ἐνεκόρουν.
" [l] καθόλου δ' οὐκ ἔστι εἰπεῖν, ὅτι κατώρθωσαν Ⓐ πα-
" τέρες ἡμῶν τοῖς ὅπλοις, ἢ δίχα τούτων δίκαιον ὅτι-
" τρέψαντες τῷ Θεῷ. μέτοιτος μέν γε χῶρον οἰ-
" κεῖον ἐς ἐλάχιστον τῷ κριτῇ, μαχόμενοι δὲ ἔπεσαν ἀπά-
" τοῦτο μέν, ἡνίκα βασιλεὺς Βαβυλωνίων ἐπολιόρκει ταύ-
" την τὴν πόλιν, συμβαλὼν Σεδεκίας ὁ ἡμέτερος
" βασιλεὺς τοῖς Ιερεμίου προφητείαις, [m] αὐτός τε
" ἑάλω, καὶ τὸ ἄστυ μὴ δὲ ναὸν καθασκαπτόμενον εἶδε καὶ
" τοι τόσῳ μετεώτερος ὁ μὲν βασιλεὺς ἐκεῖνος τὴν ὑμε-
" τέραν ἠγεμόνων ἰσῶ, ὁ δὲ ὑπ' αὐτῷ λαὸς ὑμῶν. βοᾶν-
" τα γοῦν τὸν Ιερεμίαν ὡς [n] ἀπεχθανόμενόν μοι τῷ Θεῷ διὰ
" τὰς εἰς αὐτὸν πλημμελείας, ἀλώσεσθαι δ' εἰ μὴ
" παραδοῖεν τὴν πόλιν, ἤδη ὁ βασιλεὺς, ἤδη ὁ δῆμος ἀπει-
" λεν. ἀλλ' ὑμᾶς· ἵνα ἐάσω τἄνδον, ὃ γὰρ ἐρυθριῶσιν δυ-
" νάμενοι τὰς παρανομίας ὑμῶν ἀξίως· ἐμὲ τὸν πα-
" ρακλῆτα τοῖς σωτηρίαν ὑμᾶς βλασφημεῖτε, καὶ βάλ-
" λετε, παροξυνόμενοι τοῖς τὰς ὑπομνήσεις τῶν ἁμαρτη-
" μάτων, καὶ μηδὲ τοὺς λόγους φέροντες, ὧν [o] τάργα δρᾶ-
" τε καθ' ἡμέραν. τοῦτο δὲ ἡνίκα, Αντίοχος ὁ [p] κληθείσης
" Επιφανὴς προσκαθιζομένου τῇ πόλει, πολλὰ τοῖς τὸ
" θεῖον [q] ἐξυβρικότος, οἱ πατέρες μὲν τῶν ὅπλων προπλη-
" σιον αὐτοὶ μὲν ἀπεσφάγησαν ἐν τῇ μάχῃ, διηρπάγη δὲ
" [r] καὶ ἄστυ τοῖς πολεμίοις, ἠρημώθη [s] δ' ἔτη τρία καὶ μῆνας
" ἓξ τὸ ἅγιον. καὶ τί δεῖ τἄλλα λέγειν; ἀλλὰ Ρωμαίοις τίς
" ἐφαλολόγησε πω [t] ὁ ἔθνους; οὐχ ἡ τῶν ὁπλιτῶν ἀσθένεια; πό-
" θεν δ' ἠρξάμεθα δουλείας; ἆρ' οὐχὶ ἐκ στάσεως τῶν προγόνων,
" ὅτε ἡ Αριστοβούλου καὶ Υρκανοῦ μανία, καὶ [u] ἡ πρὸς ἀλλήλους
" ἔρις,

a Ita *Big.* & *Ruf.* οἷος in *Editis Aliiſque.* *b* Υπὸ Σύρων καὶ Αζωτίων *Big.* ὑπὸ Σύρων αἰχμαλώτου *Vat.* & *Voſſ.* *c* Ημῖν ἁγίαν *Busb.* *d* In *MSS.* Σανναχηρείμ & Σανναχηρίμ. *e* Ita in *MSS.* πεντακισχιλίους in *Editis.* *f* Ανόπλους τε *Big.* *g* Illud δὲ abeſt à *Vat.* & *Big.* *h* Ως ἑβδομήκοντα ἔτεσιν *Big.* *i* Προεπιμόθησαν *Big.* *k* Εν αὐτοῦ *Big.* *l* Καθόλου δ' εἰπεῖν, οὐκ ἔστι ὅτι *Big.* *m* Αὐτὸς δ' ἑάλω *Big.* *n* Απέχθεσθαι *Big. Voſ.* & *Vat.* *o* Τὰ ἔργα *Big.* *p* Επικληθέντος *Big.* *q* Εξυβρικότες *Big.* *r* Illud καὶ abeſt à *Big. Vat.* & *Voſſ.* *ſ* Δὲ καὶ *Big.* *t* Illud ἡ è *Cod. Big.*

a Υπέταξεν

"ἔεις Πομπήϊον ἐπήγαγε τῇ πόλει, καὶ Ρωμαίοις "tio Pompejum in urbem induxit, & libertate
"[a] ὑπέταξεν ὁ Θεὸς τὰς οὐκ ἀξίους ἐλευθερίας. τρεῖ- "indignos Romanis ſubjecit Deus. Hinc tres
"σὶ [b] γοῦν μησὶ πολιορκηθέντες ἑαυτοὺς παρέδοσαν, "menſes obſeſſi ſeſe tradiderunt, cum nihil ta-
"[c] ὅτε ἁμαρτόντες εἰς τὰ ἅγια καὶ τοὺς νόμους ἡλί- "le quale vos in ſanctum legeſque deliquerant,
"κα ὑμεῖς, καὶ πολὺ μείζοσιν ἀφορμῆς τοῖς Ⓢ "& majoribus ad bellum ſubſidiis utebantur.
"πόλεμον χρώμενοι. τὸ δὲ Ἀντιγόνου τέλος τοῦ Ἀρι- "Antigoni autem filii Ariſtobuli exitum neſci-
"στοβούλου παιδὸς οὐκ ἴσμεν· ὃς βασιλεύοντος, ὁ Θεὸς "mus: quo regnum obtinente Deus iterum ca-
"ἀλώσει πάλιν Ⓢ λαὸν ἤλαυνε πλημμελοῦντα; καὶ "ptivitate perſequebatur populum delinquen-
"Ἡρώδης μὲν ὁ Ἀντιπάτρου Σόσιον, Σόσιος δὲ Ρω- "tem? Et Herodes quidem Antipatri filius So-
"μαίων ἔπαγε· διελθόντες δ' ὅτι μῆνας ἓξ "ſium & Soſius Romanum adduxit exercitum:
"ἐπολιορκοῦντο, μέχρι δίκας τῶν ἁμαρτιῶν δόντες ἐά- "& circundati per ſex menſes obſidebantur, tan-
"λωσαν, καὶ διαπάγη τοῖς πολεμίοις ἡ πόλις. ὥ- "demque pro peccatis dato ſupplicio capti ſunt
"τως ποτὲ τῷ ἔθνει τὰ ὅπλα δίδοται. τῷ δὲ "& ab hoſtibus direpta eſt civitas. Ita nunquam
"πολεμεῖσθαι καὶ τὸ ἁλώσεσθαι πάντως ἕπεσται. δεῖ "genti conceſſum eſt, ut armis rem *feliciter*
"γὰρ οἶμαι τοὺς [d] χωρίου ἅγιον νεμομένους ὑπερορᾶν "gererent. Verum oppugnatio ſine dubio
"πάντα τῷ Θεῷ δικάζειν, καὶ καταφρονεῖν τότε χρε- "poſt ſe trahit excidium. Oportet ergo, ut
"ὼς ἀνθρωπίνης, [e] ὅτε αὐτοῖ πείθωσι Ⓢ ἄνω δικα- "opinor, ſacri loci poſſeſſores Deo permittere
"στήν. ὑμῖν δὲ τί τῶν εὐλογηθέντων ὑπὸ τοῦ νομο- "de omnibus judicium, manuſque tunc hu-
"θέτου πέπρακται; τί δὲ τῶν ὑπ' ἐκείνου κατη- "manas contemnere, quando ipſi ſuperno ju-
"ραμένων [f] ὠφελήθητε; ποσῷ δὲ ἐστε τῶν πά- "dici *à ſe ſtare* perſuaſerint. Vos autem quid
"σχειν ἀλόντων ἀσεβέστεροι; ὃ τὰ κρυπτὰ μὲν τῶν "ex iis quæ legis conditor comprobavit feci-
"ἁμαρτημάτων ἠδοξήκατε, κλοπὰς λέγω καὶ ἐπι- "ſtis, quidve illorum quæ reprobavit præter-
"θρας καὶ μοιχείας· ἁρπαγῆς δ' ἐείζετε τὸ φόνοις, τὸ ξέ- "miſiſtis? Quantum autem illos qui cito ex-
"νας χαριτομεῖτε κακίας ὁδός. ἐκδοχεῖον δὲ πάν- "cidium paſſi ſunt impietate ſuperaſtis? non
"των [g] τὸ ἱερὸν γέγονε, τὸ χερσὶν [h] ἐμφυλίαις ὁ θεῖος με- "occulta quidem dedignati eſtis peccata, fur-
"μίανται χῶρος, ὃν καὶ Ρωμαῖοι πόρρωθεν προσεκύνουν, "ta ſcilicet inſidiaſque & adulteria; ſed rapi-
"πολλὰ τῶν ἰδίων ἐθῶν [i] παραλύοντες εἰς τὸ ἡμέτερον νό- "narum & cædium certamen inſtituitis, no-
"μον. εἶτα ὅτι τούτοις τὸ ἀσεβηθὲν σύμμαχον προσ- "vaſque maleficiorum vias excogitatis. San-
"δοκᾶτε; πάλιν γῆν ἐστὲ δίκαιοι ἱκέται, τὸ χερσὶν κα- "ctum vero templum factum eſt omnium re-
"θαρᾶς τὸ βοηθὸν ὑμῶν ὠφελεῖτε. τοιαύτας ὁ βα- "ceptaculum, & indigenarum manibus inqui-
"σιλεὺς [k] ἡμῶν ἱκέτευσεν ὅτι τὸ Ἀσσύριον, ὅτε τὸ μέγαν "natus eſt locus ſacer, quem Romani è lon-
"ἐκεῖνον στρατὸν μιᾷ νυκτὶ κατέστρωσεν ὁ Θεός. ὅμοια δὲ "ginquo adorabant, multa per legem noſtram
"τῷ Ἀσσυρίῳ Ρωμαῖοι δρῶσιν, ἵνα τὸ ἄμωσον ὑμεῖς ὁμοίαν "de ſuis moribus derogantes. Atque poſt hæc
"ἐλπίσητε; οὐχ ὁ μὲν, χρήματα ὠφελὼν τὸν βασιλέως ὑμῶν "eum, in quem impii fuiſtis, auxiliatorem ex-
"λαβὼν ἐφ' ᾧ μὴ πορθήσῃ τὴν πόλιν, κατέβη ὠφελὼν "ſpectatis? Eſto ſane, vos dignos eſſe ſupplices,
"τοὺς ὅρκους ἐμπρήσας τὸν ναόν; Ρωμαῖοι δὲ τὸ σωθῆναι "puriſq; manibus adjutorem veſtrum obſecra-
"δεσμὸν αὐτοῦσιν, ἐν Ⓘ πατέρες ἡμῶν τοῖς ἐκείνων πα- "re, qualibus rex noſter *Deo* ſupplicavit adver-
"τράσι παρέχον. καὶ τοῦτο τυχόντες, ὅτε πορθοῦσι τὴν "ſus Aſſyrium, cum magnum illum exercitum
"πόλιν, ὅτε φαύσουσι τὰ ἁγίων. δίδασι δ' ὑμῖν τἄλλα "Deus una nocte proſtravit. Similia vero Aſ-
"γενεᾶς τε ἐλευθέρας, καὶ κλήσεις τὰς ἑαυτῶν νέμεσθαι, "riis Romani perpetrant, ut etiam vos ſimi-
"καὶ τοὺς ἱεροὺς νόμους σώζουσι. μανία δὴ τὸ Θεοὺς προσ- "lem ultionem ſperetis? Nonne ille quidem,
"δοκᾶν ὅτι δικαίοις, οἷος ἐπ' ἀδίκοις ἐφάνη· καὶ ὠφελή- "ab rege noſtro accepta pecunia ut vaſtitati
"χρῆμα δ' ἀμύνειν οἶδεν ὅταν δέῃ. τοὺς γοῦν Ἀσσυρίους "parceret civitatis, neglecto jurejurando ad
"τῇ νύκτα τοῦ προτέρου [l] διαστρατοπεδευσαμένους "incendium templi deſcendit? Romani vero
"[m] ἔκλασεν. ὥστε εἰ καὶ τὴν ἡμετέραν γενεὰν ἐλευθερίας, "ſolenne poſcunt tributum, quod parentes
"ἣ Ρωμαίους κολάσεως ἀξίους ἔκρινε, κἂν ὠφελήμασι "noſtri eorum parentibus pendebant. Et ſi
"καθάπερ τοῖς Ἀσσυρίοις ἐπέσκηψεν, ὅτε δ' ἔθνος ἥπλου "hoc impetraverint, non illis in animo eſt va-
"Πομπήϊος, ὅτε μετ' αὐτὸν ἀνῆλθε [n] Σόσιος, ὅτε Οὐεσπα- "ſtare civitatem, neque ſancta omnino tan-
"σιανὸς ἐπόρθει τὴν Γαλιλαίαν· τὰ τελευταῖα νῦν, ὅτε ἔγγιζε "gere. Concedunt autem vobis præter cæte-
"Τῖτος τῇ πόλει. καί τοι Μάγνος μέν, καὶ Σόσιος [o] πρὸς δ' "ra familias liberas, & poſſeſſiones quoſque
"παθεῖν "ſuas tenere, ſacraſque leges ſalvas manere pa-
"tiuntur. Inſania eſt profecto ſperare Deum
"talem circa juſtos fore, qualis injuſtis appa-
"ruit: præſertim qui ſtatim ulciſci noverit
"cum oportet. Quo factum ut ab Aſſyriis
"prima nocte, qua caſtra civitati admoverant,
"pœnas repetiverit. adeo ut ſi & noſtram
"progeniem libertate aut Romanos pœna di-
"gnos judicaret, confeſtim in eos ſicut in Aſſy-
"rios invaſiſſet, cum genti manus intulit Pom-
"pejus, cum poſt illum Soſius aſcendit, cum
"Veſpaſianus Galilæam vaſtavit: denique nunc
"cum Titus civitati appropinquavit. Sed ne-
"que Magnus quidem neque Soſius quicquam
"paſſi

a Ὑπέταξεν τῷ πόλει ὁ Θεὸς τὰς ἀναξίους ἐλευθερίας *Big.* *b* Γὰρ pro γοῦν in *Cod. Big.* & mox γοῦν pro δὲ in v. 15. *c* Οὕτε ἁμαρτάντες *Big.* *d* Χῶρου ἱερὸν *Big.* *e* Οτ' αὐ *Big.* *f* Ὑπελείφθητε *Big.* *g* Τὸ ἅγιον ἱερὸν *Big.* *h* Ομοφύλοις *Big.* *i* Εἰς τὸ ἡμέτερον νόμον παραλύοντες *Big.* *k* Ὑμῶν *Big.* & *Voſſ.* & mox v. 34. ἡμῶν. *l* Καθαρατοπεδευσαμένους *Big.* *m* Ita *Big.* & *Ruf.* ἀπόλεσεν in *Editis Aldi ſque.* *n* *Al.* Σεισιος. Vide p. 654. *o* Πρὸς τῷ μ. *Big.*

"paſſi ſunt, & civitatem victoria ceperunt,
"Veſpaſianus autem ex bello quod nobiſcum
"geſſit etiam imperium adeptus eſt. Quin &
"Tito quidem fontes nunc uberiores profluunt,
"qui prius vobis aruerant. quippe ante ejus
"adventum ſcitis & Siloam & omnes extra ci-
"vitatem fontes adeo defeciſſe, ut per ampho-
"ras aqua emeretur. nunc autem ita hoſti-
"bus noſtris creſcunt, ut non modo ipſis &
"jumentis ipſorum, ſed & hortis *irrigandis*
"ſufficiant. Cæterum hujus prodigii & ante
"periculum factum eſt in excidio civitatis,
"quando prædictus Babylonius expeditione
"ſuſcepta & urbem in poteſtatem ſuam rede-
"git & templum incendit; quamvis ut opi-
"nor nihil tunc illi tam impie fecerint, quan-
"tum vos *hodie commiſiſtis*. adeo ut Deum
"quidem loca ſancta reliquiſſe putaverim, hiſ-
"que nunc adeſſe quibuſcum bellum geritis.
"At bonus quidem vir domum flagitioſam
"fugiet & domeſticos oderit: Deum vero
"jam veſtri eſſe cumque vobis ſceleratis ma-
"nere arbitramini, qui omnia etiam *tene-*
"*brarum* occulta cernit, quæque ſilentio te-
"guntur audit? Quid autem apud vos tace-
"tur, quidve celatur, quidve non & inimicis
"patefactum eſt? ex ſceleribus enim veſtris
"triumphos agitis, inque dies ſingulos quis
"pejor ſit contenditis, nequitiam pro virtute
"ad ſpectandum proponentes. Veruntamen
"adhuc reliqua eſt ad ſalutem via, ſi velitis;
"& Deus facile cum illis in gratiam redibit
"qui *peccata* confitentur & reſipiſcunt. O
"ferrei, arma projicite, pudeat vos patriæ jam
"dirutæ. convertite oculos, & aſpicite ejus
"quam proditis pulchritudinem, quale oppi-
"dum, quale templum, quam multarum gen-
"tium munera. Quis primus illis admovet
"flammas? Quis iſta jam non eſſe deſide-
"rat? Et quid hiſce magis ſervari mereatur?
"O duri & lapidibus ſtupidiores. Et ſi hæc
"non veris luminibus cernitis, ſaltem fami-
"liarum veſtrarum miſeremini, & in conſpe-
"ctu cujuſque ſiſtantur filii & conjuges &
"parentes, quos brevi aut bellum aut fames
"abſumet. probe novi quod unà cum cæte-
"ris periclitabitur mihi mater, & conjux, &
"familia non ignobilis, domuſque olim incly-
"ta. Et fortaſſe idcirco exiſtimer hujuſmodi
"conſilium dare. Interficite illos, accipite
"mercedem ſalutis veſtræ ſanguinem meum.
"Et ipſe mori paratus *ſum*, ſi me mortuo pru-
"dentiores eſtis futuri.

"μηδὲν παθεῖν, καὶ ἀνὰ κράτος ἑλεῖν τὴν πόλιν,
"Οὐεσπασιανὸς δ' οὐκ ἂν τοσοῖς ἡμᾶς πολέμῳ καὶ βα-
"σιλείας ἤρξατο. Τίτῳ μὲν γὰρ καὶ πηγαὶ πλουσιώτε-
"ραι ῥέουσιν, αἱ ξηρανθεῖσαι πρότερον ὑμῖν. πρὸ γὰρ
"τῆς αὐτοῦ παρουσίας, τήν τε Σιλωὰμ [a]ἐπιλιπεῖ-
"σαν ἴστε, καὶ πᾶς [b]ἔξω τοῦ ἄστεος ἀπάσας, ὥστε πρὸς
"[c]ἀμφορεῖς ὠνεῖσθαι τὸ ὕδωρ. τὸ δὲ νῦν ὕπτιο πλημμύ-
"σι τοῖς πολεμίοις ὑμῶν, ὡς μὴ μόνον αὐτοῖς καὶ κτή-
"νεσιν, ἀλλὰ καὶ κήποις ἀρκεῖν. τόγε μὴν πρᾶγ-
"μα [d]πεπίστευσθε καὶ πρότερον ἐφ' ἁλώσει τῆς πό-
"λεως γεγενημένον, ὅθ' ὁ προφητικὸς Βαβυλώ-
"νιος ἐπεστράτευσεν, ὃς τήν τε πόλιν ἐλὼν ὠρύξε
"σε καὶ τὸν ναὸν, οὐδὲν οἶμαι τῶν τότε ἠσεβηκότων
"πολλαπλάσιον ἡλίκα ὑμεῖς. ὥς τε ἔγωγε πεφυλάχθαι μὲ
"κὰ τῶν ἁγίων οἶμαι [e]τῷ Θεῷ, ἑστάναι δὲ παρ' οἷς
"πολεμεῖτε νῦν. ἀλλ' ἀνὴρ μὲ [f]ἀγαθὸς οἰκίαν ἀσελ-
"γῆ φεύξεται, καὶ τὰς οἰκέτιδας τῇ αὐτῇ φυγῇ. τῷ δὲ Θεῷ
"ἐπὶ πείθεσθε τοῖς ὑμετέροις κακοῖς ἀρχομένοις, ὃς
"πάντα κρυπτὰ πάντα ἐφορᾷ, καὶ τῶν σιγωμένων ἀκούει;
"τί δὲ σιγᾶται παρ' ὑμῖν, ἢ τί κρύπτεται, τί δ' ὑ-
"πὲρ καὶ τοῖς ἐχθροῖς φανερὸν γέγονε; πομπεύετε γὰρ
"παρανομοῦντες, ἢ καθ' ἡμέραν ἐρίζετε, τίς [g]χείρων γέ-
"νηται, τῆς ἀδικίας ὥσπερ ἀρετῆς ἐπίδειξιν ποιούμενοι.
"[h]καταλέλειπται δὲ ὅμως ἔτι σωτηρίας ὁδὸς ἐάν βού-
"λησθε, καὶ τὸ θεῖον εὐμενέστερον ἐξομολογουμένοις
"καὶ μετανοοῦσιν. ὦ σιδήρεοι, ῥίψατε τὰς παρε-
"πλίας, λάβετε ἤδη κατηφειαμένης [i]αἰδῶ πατρί-
"δος. ἐπιστράφητε, [k]καὶ θεάσασθε τὸ κάλλος τῆς
"προνοίας. οἷον ἄστυ, [l]οἷον ἱερὸν, ὅσων ἐθνῶν δῶ-
"ρα. ἐπὶ τούτοις τίς ὀκνεῖ φλόγας; τούτοις τίς μι-
"κρὸν εἰς ἥλιον; καὶ τί σώζεσθαι τούτων ἀξιώτερον;
"[m]ἄπεγκτοι καὶ λίθων ἀπαθέστεροι. καὶ εἰ μὴ τού-
"των γνησίοις ὄμμασι βλέπετε, γενεὰς γοῦν ὑμετέ-
"ρας οἰκτίσατε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς [n]ἐκείνῳ γενέ-
"σθω τέκνα, ᾧ γυνὴ, ᾧ γονεῖς, ὃς ἀναλώσει τάχ' μι-
"κρὸν ἢ λιμὸς, ἢ πόλεμος. οἶδα ὅτι μοι συγγεν-
"δυνεῖ μήτηρ, καὶ γυνὴ, καὶ γένος οὐκ ἄσημον,
"καὶ πάλαι λαμπρὸς οἶκος, καὶ τάχα δοκῶ διὰ
"τοῦτα συμβουλεύειν. ἀπολέσατε αὐτούς, λάβε-
"τε μισθὸν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας τὸ ἐμὸν αἷμα· κἀ-
"γὼ θνήσκειν ἕτοιμος, εἰ μετ' ἐμὲ σωφρονεῖν μέλ-
"λετε.

CAP. X.

Quomodo multi è plebe ad transfugiendum incitati erant: quæque paſſi ſunt qui manebant ex fame & malis inde graviſſimis.

In eo erat populus ut ad Romanos transfugerent.

TAlia cum lachrymis vociferante Joſepho, ſeditioſi quidem neq; animos flexerunt, neq; tutam *ſibi* mutationem fore judicarunt; populus vero ad transfugium commotus eſt. Et alii quidem poſſeſſiones ſuas

ΚΕΦ. ι'.

Ὡς πολλοὶ τὴν δήμου αὐτομολεῖν ὥρμησαν· οἷά τε λι-
μῷ καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ χαλεποῖς οἱ μένοντες ἀνήκεστα
ἔπασχον.

ΤΟιαῦτα δ' Ἰωσήπου μὴ δακρύων ἐμβοῶντος, οἱ μὲν
ἐφρόνησαν, ὅτι οὐ δοκοῖεν, ὅτι ἀσφαλῆ τὴν
μεταβολὴν ἔκριναν· ὁ δὲ δῆμος ἐκινήθη πρὸς
αὐτομολίαν. καὶ οἱ μὲν τὰς κλήσεις ἐλαχίστου πω-
λοῦντες,

a Επιλείπουσαν *Big.* b Ita *Big.* & *Ruf.* τοῦ in *cæteris.* c Αμφορίσκους *Big.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, & *ad ſextarium aqua mercaretur.* d Πεπιστεύσθαι in *Edit. Gen.* e Ita *Big.* & *Ruf.* τὸ θεῖον in *Editis Aliiſque.* f Ἀγαθὸς τὴ οἰκίαν *Big.* g Χείρων *Big.* & *Vat.* h Καταλείπεται ἐν ὁμοίως σωτηρίαν ἐλπὶς *Big.* i Αἰδῶ τῆ πατρίδος *Big.* k Καὶ ἴδετε *Big.* l Καὶ οἷον *Big.* m Ἀπηγκτοι γὰ *Big.* n Ἐκείνῳ ἴσω *Big.* & *Voſſ.* o Ἐκείνου *Big.*

a Βάλιστα

λῦντες, οἱ δὲ τὰ πολυτελέστερα τῶν κειμηλίων, τοὺς μὲν χρυσοῦς, ὡς μὴ φωραθεῖεν ὑπὸ τῶν ληστῶν, κατέπινον, ἔπειτα πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἀφαδιδράσκοντες, ὁπότε κατευέγκαιεν, εὐπόρουν πρὸς ἃ δέοιντο. διηφίει γὰρ τοὺς πολλοὺς ὁ Τῖτος εἰς τὴν χώραν, ὅπου βούλοιτο ἕκαστος· καὶ τοῦτο αὐτοὺς μᾶλλον ὑπὸ αὐθομολίαν παρεκάλει, τῶν μὲν εἴσω κακῶν φερομένους, μὴ δουλεύσοντας δὲ Ῥωμαίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Σίμωνα φυλακὴν εἶχον τοῖς τούτων ἐξόδοις πλέον ἢ τοῖς Ῥωμαίων εἰσόδοις, καὶ σκιὰν τινὸς ὑποψίας παρελθόντος μόνον εὐθέως ἀπεσφάττετο. κζ'. β'. Τοῖς γεμίζουσι δὲ καὶ τὸ μένειν πρὸς ἀπώλειαν ἴσον ἦν· προφάσει γὰρ αὐθομολίας ἥρπαζόν τις διὰ τὴν οὐσίαν. τῷ λιμῷ δὲ ἡ ἀπορία τῶν στασιαστῶν συνῳκείου, καὶ καθ' ἡμέραν ἀμφότερα προσεξεκαίετο τὰ δεινά. φανερὸς μὲν γὰρ οὐδαμοῦ σῖτος ἦν, ἐπεισπηδῶντες δὲ, διερεύνων τὰς οἰκίας· ἔπειθ' εὑρόντες μὲν, ὡς ἀρνησαμένους ἠκίζοντο, μὴ εὑρόντες δὲ, ὡς βασανίσαντας κρύψαντας, ἐβασάνιζον. τεκμήριον δὲ τοῦ τε ἔχειν καὶ μὴ, τὰ σώματα τῶν ἀθλίων. ὧν οἱ μὲν ἔτι σωιζόμενοι εὐπορεῖν τροφῆς ἐδόκουν· οἱ τηκόμενοι δὲ ἤδη, παρωδεύοντο. καὶ κλέπτειν ἄλογον ἐδόκει τοὺς ὑπ' οὐδείας πεθησκομένους αὐτίκα. πολλοὶ δὲ λάθρα τὰς κλήσεις εἰς ἀντιλλάξαντο μέτρου, πυρῶν μὲν εἰ πλουσιώτεροι τυγχάνοιεν ὄντες, οἱ δὲ πενέστεροι κριθῆς. ἔπειτα κατακλείσαντες ἑαυτοὺς εἰς τὰ μυχαίτατα τῶν οἰκιῶν, τινὲς μὲν ὑπ' ἄκρας οὐδείας ἀπέργασαν οὐδὲν σῖτον ἥδιον, οἱ δὲ ἔπεσον ὡς ἦτε ἀνάγκη καὶ τὸ δίκαιον παρήνει. καὶ τράπεζα μὲν οὐδαμοῦ παρετίθετο· τοῦ δὲ πυρὸς ἐφέλκοντες, ἔτ' ὠμὰ τὰ σιτία διήρπαζον.

γ'. Ἐλεεινὴ δ' ἦν ἡ τροφὴ, καὶ δακρύων ἄξιον ἡ θέα· τῶν μὲν δυνατωτέρων, πλεονεκτούντων, τῶν δὲ ἀσθενῶν, ὀδυρομένων. πάντων μὲν δὴ παθῶν ὑπερέχει λιμὸς, οὐδὲν δ' ὕστερος ἀπόλλυσιν ὡς αἰδώ. τὸ γὰρ ἄλλως ἐν προσηκούσης ἄξιον, ἐν τούτῳ καταφρονεῖται. γυναῖκες γοῦν ἀνδρῶν, καὶ παῖδες πατέρων, καὶ τὸ οἰκτρότατον μητέρες νηπίων ἥρπαζον ἐκ αὐτοῦ τοῦ στόματος τὰς τροφάς· καὶ τὸ φιλτάτων ἐν χερσὶ μαραινομένων, οὐκ ἦν φειδὼ τοῦ τῆς ζωῆς ἀφελέσθαι γαλαγμούς. τοιαῦτα δ' ἐσθίοντες, ὅμως οὐ διελάνθανον. πανταχοῦ δ' ὀσμὴ ἐφίστατο οἷς στασιασταὶ καὶ τούτων ταῖς ἁρπαγαῖς. ὁπότε γὰρ καπνὸν ἴδοιεν ἀποκεκλεισμένου οἰκίαν, σημεῖον ἦν τοῦτο, τοὺς ἔνδον προσφέρεσθαι τροφῆς· εὐθέως δ' ἐξαρπάσαντες τὰς θύρας εἰσεπήδων, καὶ μόνον οὐκ ἐκ τοῦ φάρυγγος ἀναθλίβοντες, τὰς ἀκόλους ἀνέφερον. ἐτύπτοντο δὲ γέροντες ἀντιχόμενοι τοῦ σιτίου, καὶ σπαραττόμενοι γυναῖκες ἐκρέμαντο τῶν ἐσχάτως ἠγαπημένων τροφῶν.

vendentes, alii vero res ſuas pretioſiores, aureos, ne latrones eos deprehenderent, deglutiebant. cum vero ad Romanos elapſi fuiſſent, exonerato ventre ſatis habebant ad ea quibus opus erat. Titus enim pleroſque per regionem, quò quiſque vellet, dimittebat: idque magis eos ad transfugium incitabat, quòd & inteſtinis malis carebant, nec Romanis ſervituri eſſent. Qui vero cum Joanne & Simone erant, horum exitus magis quam Romanorum ingreſſus cavebant: & qui vel umbram tantùm ſuſpicionis dediſſet, ſtatim jugulabatur. *Crudelitas tyrannorum in transfugii ſuſpectos.*

2. Cæterum ditioribus quidem manere perinde exitioſum erat: nam propter divitias necabantur, quaſi transfugere ad hoſtes voluiſſent. Simul autem cum fame creſcebat furor ſeditioſorum: & utrumque malum magis ac magis quotidie ingraveſcebat. Et palam quidem nullum ullibi frumentum erat, ſed irruentes ſcrutabantur domos: dein ſi quidem *aliquid* reperiſſent, eos *qui in ædibus erant*, tanquam ſe habere negaſſent, crudeliter verberabant; ſi vero nihil inveniſſent, quaſi diligentius occultaſſent, tormentis excruciabant. Porro an cibos haberent necne, indicio erant corpora miſerorum. quorum qui adhuc firma erant valetudine eos alimentorum copia abundare cenſebant: qui vero jam contabeſcerent, eos miſſos faciebant. quippe à ratione alienum videbatur, homines jam jamque præ inedia morituros interficere. Multi vero clam facultates ſuas uno frumenti quidem, ſi divites eſſent, ſin pauperes, hordei modio permutabant. Deinde in intimos ædium receſſus ſeſe abdentes nonnulli quidem famis ultima neceſſitate adacti fruges nondum molitas comedebant: alii vero panem conficiebant, prout neceſſitas metuſque ſuadebat. Et menſa quidem nullibi apponebatur, ſed crudos adhuc cibos ex igne ad ſeſe attrahebant & diripiebant. *Fames in urbe.*

3. Miſerabilis porro erat alimonia, & dignum lachrymis ſpectaculum: cum valentiores quidem plus *juſto* haberent, infirmiores vero vicem ſuam dolerent. Omnes quidem animi affectus longe ſuperat fames, nullum vero æque evertit ac verecundiam. nam quicquid alias dignum eſt reverentia, in fame contemnitur. Siquidem uxores viris, & filii parentibus, &, quod *omnium* maxime miſerabile erat, matres infantibus cibum ex ipſo ore rapiebant: & marceſcentibus inter manus *liberis* cariſſimis vitales *lactis* guttas adimere non pigebat. Hujuſmodi autem cibos dum caperent, latere tamen non poterant. ubique ſcilicet ſeditioſi prædæ iſtorum ac rapinis imminebant. nam ubicunq; clauſam domum conſpicerent, eos qui intus eſſent cibum ſumere hoc indicio ſuſpicabantur: ſtatimque effractis foribus irruebant, & prope ex ipſis faucibus expreſſa ciborum fruſta revocabant. Vapulabant ſenes qui eſcam mordicus *Famis atrocitas.*

a Βάλοιτο *Big.* *b* Πρὸς τὸ αὐτομολεῖν *Big.* πρὸς αὐτομολεῖν *Vat.* & *Gall.* *c* Δυλεύσοντας *Big.* & *Ruf.* *d* Καὶ ὁ σκιὰν *Big.* quod ſi verum, mallem τὸ ὑποψίας. *e* Πρὸς ἀπωλείας *Euſeb.* & *Niceph.* in *Eccl. Hiſt.* l. 3. c. 6 *f* Ἁρπαστὸ *Big.* *g* Ita *Big.* & *Euſeb.* *h* deerat *reliquis.* *h* Μὲν γε *Big.* & *Euſeb.* *i* Ἠκίζον *Niceph.* & *Zonar.* *k* Ita cum *Euſebii* & *Nicephori* libris, τοῖς ὑπ' ἰδείας τιθηξομένοις perperam in *Joſephi* libris. *l* Ἀντηλλάξαντο *Euſeb.* & *Big.* *m* Ita lego cum *Euſeb.* & *Cod. Big.* antea erat οἱ, prout in *Nicephoro.* nec aliter legiſſe videtur *Ruf.* *n* Υφίλκοντες *Niceph.* ἀφίλκοντες *Euſeb.* ἰφίλκοντες præfert *Valeſius* in notis. *o* Ita lego cum *Cod. Voſſii*, *Euſeb.* & *Niceph.* antea erat αἰδὼς. quo ſervato, ὡς ante αἰδὼς tollendum cenſet vir Ill. *Ez. Spanhemius* in notis ad *Callimachum*, p. 78. Videſis *L. Bolium* in *Animadverſ.* ad *Joſephum*, p. 100. *p* Ita cum *Euſeb.* ἂν abeſt è *Joſephi* libris. *q* Illa οἱ στασιασταὶ non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.* nec legiſſe videtur *Ruf.* *r* Τροφὴν *Big.* & *Niceph.* *ſ* Εἰσεφέξαντες *Euſeb.* ἐξαρπάξαντες *Niceph.* ἁρπάξαντες *Big.* *t* Τὰς ἀκόλους *Niceph.*

Præter famem alia acerba patiuntur obſeſſi.

dicus tenebant: & capillis raptabantur mulieres, occultantes ea quæ in manibus erant. Nulla canorum, nulla infantiæ miſeratio erat: ſed raptos in ſublime parvulos, cum ipſis quibus penduli inhærebant buccellis, ſolo allidebant. Si qui vero incurſum eorum prævenisſent, idque quod ipſi rapturi erant deglutire occupaſſent, eos inhumanius tractabant quaſi injuriam ab iis accepiſſent. Porro dira tormentorum genera excogitabant ad perveſtigandum alimentum, miſeris pudendorum quidem meatus ervis obthurantes, podicem vero præacutis ſudibus transfigentes. Utque panem unum ſe habere quis fateretur, aut pugillum farinæ occultum indicaret, ea perferebant quæ vel ipſo auditu horrorem incutiebant. Interim tortores ipſi penuria minime laborabant: minus enim crudele viſum fuiſſet, ſi neceſſitate adacti talia perpetraſſent. Sed id agebant, ut audaciam ſuam hujuſmodi exercitatione confirmarent, & commeatum ſibi in multos dies compararent. At ſi qui noctu uſque ad ſtationes Romanorum erepſerant, agreſtium olerum & herbarum colligendarum cauſa; occurrentes iis, qui ſe jam hoſtium manus effugiſſe credebant, quicquid attulerant diripiebant: multumque ſupplicantibus, & per tremendum Dei nomen obſecrantibus, ut partem eorum, quæ cum vitæ periculo attulerant, ſibi concederent, nihil prorſus impertierunt. gratandumq; erat, ſi ſpoliati non etiam necarentur.

Honorati ac divites ad tyrannos perducti.

4. Ejuſmodi quidem mala humiliores à ſatellitibus patiebantur: ad tyrannos vero honoratiores & divites perducti erant. quorum alii inſidiarum falſo accuſati occidebantur, alii quaſi vellent Romanis prodere civitatem. Præſentiſſimum autem erat, indice aliquo uti ſubornato qui diceret, illis decretum eſſe transfugium. Si quem vero Simon expilaſſet, is ad Jo-

Conſpiratio inter Simonem & Joannem.

annem remittebatur, & quem Joannes expilaſſet eum Simon excipiebat: ſibique invicem propinabant ſanguinem popularium, miſerorumque cadavera partiebantur. Et dominandi quidem cauſa inter utroſque erat diſſentio, ſcelerum vero concordia. nam qui ex alienis malis partem alteri, ſibi totum vendicans, non dediſſet, modo ſingulari nequam videbatur: & qui non accepiſſet, dolebat, non ſecus ac ſi boni aliquid deſideraſſet, ſibi abfuiſſe crudelitatis partem.

Joſephi de populo Judaïco judicium.

5. Et ſigillatim quidem iniquitates eorum commemorare, *factu* impoſſibile *eſt*: illud autem breviter dici poteſt, neque aliam urbem talia perpeſſam eſſe, neque hominum genus *aliud* ab omni ævo ſceleratius exſtitiſſe. Poſtremo etiam genti Judæorum maledicebant, ut

Feritas eorum qui ſummam rerum obtinebant in urbe.

minus impii viderentur in alienos. Confeſſi autem ſunt, id quod *revera* erant, ſe & ſervos eſſe, & convenas, gentiſque *ſuæ* fœtus ſpurios & per abortum editos. Civitatem quidem ipſi everterunt: Romanos autem invitos coëgerunt ſibimet adſcribere triſtem adeo vi-

πίων, καὶ [a] κόμας ἐσπαρᾳγμένοις γυναῖκες συγκαλύπτουσι τὰ ἐν χερσίν. οὐδὲ πὶς ἦν [b] οἶκτος πολιᾶς ἢ νηπίου, ἀλλὰ συνεπαίροντες τὰ [c] παιδία τοῖς ἐδωδίμοις ἐγκρεμάμθμα, κατέσειον εἰς ἔδαφος. τοῖς δὲ φθάσασι μὴ εἰσδρομὴν αὐτοῖς, ἢ προκαταπίοσι τὸ ἁρπαγησόμενοι, ὡς ἀδικηθέντες ἦσαν ὠμότεροι. [d] δειναὶς δὲ βασάνοις ὀδοὺς ἐπεκόουν τοῖς ἑάλωσαν πρόσω, ὀρύζαις μὲν ἐμφερέσποντες τοῖς ἀθλίοις τὰς τοῖς αἰδοίοις πόρους, ῥάβδοις δ' ὀξείαις ἀνατείροντες τὰς ἕδρας. τὰ φευκτὰ δὲ καὶ ἀκοαῖς ἔπαρξέ πις εἰς ὁμολόγησιν ἑνὸς ἄρτου, καὶ ἵνα μιλιόν δρέμμα μίας [e] κεκρυμμένου ἀλφίτου. οἱ βασανισταὶ δ' οὐκ ἐπείνων, [f] καὶ γὰρ ἦσσον ἂν ὠμοὶ λιῶ τὸ μετ' ἀνάγκης. γυμνάζοντες δὲ τὴν ὀπτοσύνην, καὶ [g] προσκυβάζοντες αὐτοῖς [h] εἰς τὰς ἑξῆς ἡμέρας ἐφόβουν. τοῖς δ' ὅτι τὴν Ρωμαίων φρουρὰν νύκτωρ ὑπερπύσασιν ὅτι λαχάνων συλλογὴν ἀγείοιεν καὶ πόας, ὑπαντῶντες, ὅτι ἤδη διαπεφευγέναι τοὺς πολεμίους ἐδόκουν, ἁφήρπαζον τὰ κομισθέντα· καὶ πολλάκις ἱκετευόντων, καὶ τὸ [i] φευκτὸν ὀνομαζομένων ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μεταδοῦναί τι μέρος αὐτοῖς ὧν κινδυνεύσαντες ἤνεγκον, ὑπ' ὀπιοῦν μεταδοσαν. ἀγαπητὸν δ' ἦν [k] τὸ μὴ καὶ προσαπολέσθαι [l] συλημένοις.

δ'. Οἱ μὲν δὴ ταπεινότεροι τοιαῦτα τοῖς τῶν δορυφόρων ἔπασχον· οἱ δὲ ὀνόματι ἢ πλούτῳ, πρὸς τοὺς τυράννους ἀνήγοντο. τούτων οἱ μὲν ὀλιγαρχίας ψευδεῖς [m] ἐγκαλούμενοι διεφθείροντο, οἱ δὲ ὡς προδιδοῦσι Ρωμαίοις τὴν πόλιν. τὸ δὲ ἑτοιμότατον ἦν, μισωτὴς [n] τις ἐκβεβλητος, ὡς ἀληθῶς δυσγενὴς

τατον. ὁ δὲ ἐκ τοῦ Σίμωνος γυμνωθεὶς τοῖς Ἰωάννου ἀνεπέμπετο, [o] καὶ τὸν ἐκ τοῦ Ἰωάννου συλημένον ὁ Σίμων μεταλάμβανεν· [p] ἀνεπιῴοντο δ' ἀλλήλοις τὸ αἷμα τῶν δημοτῶν, καὶ τὰ [q] πτώματα τῶν ἀθλίων διεμερίζοντο. καὶ τοῦ μὲν κρατεῖν, ἕνεκα ἦν ἀμφοτέροις· τῶν δὲ ἀσεβημάτων ὁμόνοια. καὶ γὰρ ὁ μὴ μεταδοὺς ἐκ τῶν ἀλλοτρίων κακῶν πατρὸς [r] μισοπόνηρος ἐδόκει πονηρός· καὶ ὁ μὴ μεταλαβών, ὡς ἀγαθοῦ τινὸς ἥλγει. ὃ δὴ νοσημάτων τὸ ὠμότητι.

ε'. Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν ἐπεξιέναι τὰς ἀδικίας αὐτῶν, ἀδυνάτου· συνελόντα δ' εἰπεῖν, μήτε πόλιν ἄλλην τοιαῦτα πεπονθέναι, [s] μήτε γενεὰν ἐξ αἰῶνος γεγονέναι κακίας γονιμωτέραν. οἵγε τελευταῖον, καὶ τὸ γένος ἐφαύλιζον τὸ Ἑβραίων, ὡς ἦθος ἀσεβεῖς δοκοῦσι τοῖς ἀλλοτρίοις. ὁμολογήσαντο δ' ὅσῳ ἦσαν περὶ ἄλλοι, [t] σύγκλυδες, καὶ νόθα τῶν ἐθνῶν φάρματα. [u] τὴν μὲν γε πόλιν ἀνέτρεψαν [x] αὐτοί· Ρωμαίους δὲ ἄκοντας ἠνάγκασαν ὁπλογραφίαν σχυθρωπῷ καλοφρώματι,

a Κόμης *Big. Voſſ. & Euſeb.* κομίσσω *Vat.* *b* Οἶκτος ἢ πολιᾶς ἢ νηπίου *Big.* *c* Νηπία *Euſeb.* *d* Δεινῶν *Big.* *e* Κεκρυμμένου *Big.* *f* Καὶ γὰρ ἂν ἧσσον ὠμοὶ *Euſeb.* καὶ γὰρ ἧσσον ἀνομοι *Niceph.* *g* Προπηδησαντίζοντες ἑαυτοῖς *Big.* *h* Εἰς τὰς ἑξῆς ἡμέρας *Big. & Ruf.* *i* Φευκτότατον *Euſeb.* *k* Τὸ καὶ μὴ σπ. *Big.* *l* Συνεληφθέντες *Niceph.* *m* Ita lego cum *Cod. Big. & Ruf.* ἐπικαλούμενοι in *Editis Aliiſque.* *n* Illud τις non agnoſcit *Big.* *o* Καὶ τὸν ἐκ τοῦ Ἰωάννου συνεληφθέντα *Big.* *p* Ἀντιπτοίνυον *Big.* *q* Ita in omnibus *MSS.* nec aliter legebat *Ruf.* κτήνεσι in *Editis Aliiſque.* *r* Μισοπόνηρος *Big. & Voſſ.* *ſ* Μήτε χείρονα ἕτερον *Zonar.* *t* Σύγκλυδες πανοπλίαν ἁπάντων ἐθνῶν φθάρματα *Vat.* *u* Forſan, τὴν μὲν π. *x* Οἱ αὐτοί *Big.*

a Ρωμαίους

ἡμαι, ἡ μόνον ἠχ' ἕλκυς ὅτι τ ναὸν βεβαιώσον ὅ πῦρ. ἀμέλει καιόμενον ἐκ τ ἄνω πόλεως ἀφορῶντες, ὅτε ἤλγησ, ὅτε ἐδάκρυσ· ἀλλὰ ταῦτα τὰ πάθη ἐκεῖ [a] Ρωμαίοις εὑρέθη. καὶ ταῦτα μ ἐν χ χώραι ὕστεροι μ ἐποδείξεως τ πραγμάτων ἐρῦμεν.

toriam, ignemque tardius in templum venientem propemodum traxêre. Profecto [1] cum ex ſuperiore civitate illud ardere viderent, neque doluêre, neque illachrymavere: ſed Romanis iſta accidiſſe compertum eſt. Et alio quidem in loco iſta dicemus, cum ad res narrandas deſcribendaſque ventum erit.

ΚΕΦ. ια'. — CAP. XI.

κη'. XII.

Ως Ιουδαῖοι περὶ τὰ τείχη ἀνεσταυροῦντο. περὶ Αντίοχα τὸ Επιφανέος. ὡς τὰ τῶν Ρωμαίων χώματα καθαίλλουσιν Ιουδαῖοι.

Quomodo Judæi pro mœnibus in cruces tollebantur. de Antiocho Epiphane. qualiter Romanorum aggeres dejiciunt Judæi.

ΤΙτῳ δὲ τὰ μ χώματα προὔκοπτε, καί τοι πολλὰ κακουμένων ἀπὸ τ τείχους τ στρατιωτ. πέμψας δ' αὐτὸς μοῖραν τ ἱππέων ἐκέλευσε τὺς κατὰ τὰς φάραγγας ὅτι [b] συγκομιδῇ τροφῆς ἐξιόντας ἐνεδρεύειν. ἦσαν δέ τινες μ ἐ τ μαχίμων, οὐκ ἐπ ἁρπαγαῖς ὁρμημένοι τοῖς ἁρπαγαῖς, ὁ δὲ πλέον ἐκ ὧν δήμου πένητες, ὡς ἀθρόως ἀπόντες τὸ περὶ τ οἰκείων δίος. ὅτε γὰ λήσεσθαι τὺς γονεῖς ἤλπιζον μ γυναικῶν καὶ [c] παιδίων ἁθρόως διαδιδράσκοντες, καὶ καταλιπεῖν ταῦτα τοῖς λῃσαῖς ἠχ ὑπέμενον ὑπὲρ αὐτ σφαγησόμενα. [d] τολμηρὸς δὲ πρὸς τὰς ἐξόδους ὁ λιμὸς ἐποίει· ἐ κατελείποντο λανθάνοντας εἰς τὺς πολεμίους ἁλίσκεσθαι. λαμβανόμενοι δὲ κατ' ἀνάγκαν ἠμύοντο [e] δέει τ κολάσεως, ἐ μ μάχαν ἱκετεύειν ἄμεινον ἐδόκει. [f] μαστιγούμενοι δὲ ἐ προσαναζόμενοι τ θανάτ πᾶσ αἰκίαις, ἀνεσταυροῦντο τ τείχους ἀντικρύ. Τίτῳ μ οὖν οἰκτρὸν τ πάθος κατεφαίνετο, πεντακοσίους ἐκάστης ἡμέρας, [g] ἔστι δ' ὅτε ἐ πλείονας ἁλισκομένους. ὅτε δὲ τὺς βίᾳ ληφθέντας ἀφεῖναι ἀσφαλὲς, ἐ φυλάττειν προσῆκε τὺς φρουροὺς τ φυλαξόντων ἔφα· [h] τό γε μετὰ πλέον ἐκ ἐσχόλαζε, [i] πάντα δ' ἂν ἐοικέναι προὺς τ ὄψιν ἐλπίσας αὐτὺς, εἰ μὴ προσδοκίαν ὅμοια πεισομένους. προσῆλουν δ' οἱ στρατιῶται διʼ ὀργὴν ἐ μῖσος τὺς ἁλόντας, [k] ἄλλοι ἄλλῳ σχήματι πρὸς χλεύην, ἐ ἁφ' ὅ πλῆθος χώρα τε [l] ἐκελείπετο τοῖς σταυροῖς, ἐ σταυροὶ τοῖς σώμασιν.

Judæi quamplurimi in conſpectu obſeſſorum crucibus affixi.

Interea Tito quidem aggeres promovebantur, quamvis milites de muris valde affligerentur. Ipſe vero, parte equitatus miſſa, juſſit per valles ad cibum comportandum exeuntibus inſidias tendi. Erant autem in his nonnulli quidem ex bellicoſis rapinis haud contenti; majore vero ex parte pauperes plebeji, quos metus de neceſſariis ſuis à transfugio deterrebat. neque enim fore ſperabant ut clam ſeditioſos cum conjugibus ac liberis diffugerent; eoſque latronibus relinquere, vice ſua jugulandos, non ſuſtinebant. Audaciores autem faciebat ad exeundum fames: [2] reſtabatque ut occulto egreſſi verſus hoſtes ab iis caperentur. deprehenſi autem ex neceſſitate repugnabant metu ſupplicii: & poſt pugnam ſupplicare intempeſtivum videbatur. itaque verberati & ante mortem modis omnibus excruciati, pro mœnibus ſuffigebantur crucibus. Et Tito quidem miſeranda videbatur ea calamitas; cum *Judæi* in dies ſingulos quingenti, nonnunquam etiam plures caperentur. Sed neque vi captos dimittere tutum erat, tantamque adſervare multitudinem cuſtodum videbat eſſe cuſtodiam; maxime vero eos *crucifigi* non prohibebat, ut qui ſperarit ipſos ad conſpectum *illorum* forſan deditionem facere, quaſi ſimilia paſſuros niſi ſe dederent. Milites autem ex ira aut odio *cruci* affigebant captos, modis quidem diverſis ludibrii cauſa: & propter multitudinem, ſpatium crucibus deerat, & corporibus cruces.

β'. Οἱ δὲ στασιασταὶ δὲ τοσοῦτον [m] ἀπεδίης ἐ μεταβαλέσθαι πρὸς τὸ πάθος, ὥστε καὶ τἀναντίον [n] αὐτοῖς σοφίσασθαι πρὸς τὸν λαπὸν πλῆθος. σύεγγυς γὰ τὺς τ αὐτομόλων οἰκείους ὅτι τὸ τεῖχος, ἐ τ δημοτ τὺς ὅτι πίστιν ὡρμημένους, οἷα πάσχουσι οἱ Ρωμαίοις προσφεύγοντες ἐπεδείκνυσαν, καὶ τὺς κεκρατημένους ἱκέτας ἔλεγον οὐκ αἰχμαλώτους. τοῦτο πολλοὺς τ αὐτομολεῖν ὡρμημένους, μέχρι ταληθὲς ἐγνώσθη, κατέσχεν ἔσω. [o] ἔνιοι δὲ καὶ προσχρῆμα διέδρασαν, ὡς ὅτι [p] βέβαιον τιμωρίαν, ἀνάπαυσιν ἡγούμενοι ἐκ τῶν πολεμίων θάνατον ἐ λιμῷ συγκεῖσθ. πολλοὺς δὲ καὶ χειροκοπῆσαι κελεύσας Τίτ τ τ ἀλαζονείαν, ὡς μὴ δοκοῖεν αὐτόμολοι καὶ πιστεύοιντο ἀφ' τοῦ συμφέρειν, εἰσέπεμψε πρὸς τ

Quale judicium de crucifixis ferebant ſeditioſi.

2. Tantum vero aberat ut ſeditioſi ad calamitatem iſtam animos mutarent, [3] ut contrarium plane ad reliquam multitudinem ſimularint. Transfugarum enim neceſſariis ad muros pertractis, [4] illiſque è popularibus qui ad *Romanorum* fidem *fugere* properarint, qualia paterentur ii qui ad Romanos confugerent oſtenderunt; & qui comprehenſi tenebantur non captivos eſſe, ſed ſupplices, dicebant. Hoc multos transfugere cupientium, donec verum cognoſceretur, intra muros continebat. nonnulli autem ſtatim diſcurrerunt quaſi ad verum ſupplicium; mortem ab hoſtibus illatam, ſi cum fame conferatur, requiem eſſe ducentes. Cumque multis captivorum manus amputari juſſiſſet, ut tranfugæ minime viderentur, crederenturque propter calamitatem, eos ad Joannem &

a Ρωμαίους ἠυρέθη Big. b Συγκομιδὴ Big. c Παιδῶν Big. d Τολμηροτέρους juxta Ruf. e Illa δίου τ κολάσεως adjecta eſſe volui è Cod. Big. & Ruf. f Μαστιγούμενοι τε Big. g Εσι δὲ ὅτε πλ. Big. h Τότε μὲν πλ. Big. i Ταχέως σοδοῦναι Big. τεῖχος σοδοῦναι legebat Ruf. k Illud ἄλλοι abeſt à Cod. Big. l Ἐπίλειπε Big. m Επιδίωσαν Big. n Αὐτοὶ Big. αὐτὸς malit Cl. Lowthius o Εσοι δ' οἱ κ π. Big. p Βεβαίαν Big. 1 Cum hi ardere ſuperiorem civitatem vidiſſent, Ruf. 2 Reſtabatque jam latitantes egredi & ab hoſtibus capi, Ruf. 3 *Eſt qui malit in hunc ſenſum*, ut res cito illorum aſtutia in contrarium plane quoad reliquam multitudinem ceſſerit. 4 Et ſi qui erant popularium proniores ad pacem, Ruf.

Titi ad Joannem & Simonem admonitio.

& Simonem remisit, "saltem nunc *à vecordia* "desinerent admonens, neve ipsum ad urbis "excidium compellerent, animisque tandem "mutatis lucrarentur & propriam vitam, & "patriam tantam, & templum *quocum nul- "lum aliud contendi potest." Simul autem aggeres circumeundo operarios urgebat, veluti factis verba non multo post sequuturus. Ad hæc in muris stantes & ipsi Cæsari & patri ejus maledicebant, "mortemq; se contemnere cla- "mabant, (eam quippe servituti rectè præferri) "& mala quæ poterunt Romanis illaturos esse "dum spirant, illisque non curæ esse patriam, "*brevi*, ut ipse dicit, perituris, mundumque "Deo esse templum hoc præstantius. Cæ- "terum hoc ipsum ab eo servatum iri qui il- "lud incoleret, quem & ipsos auxiliatorem "habentes minas omnes deridere facta deside- "rantes: rerum enim eventum à Deo esse." Quæ hujusmodi erant conviciis admista vociferabantur.

[a] Ἰωάννῃ ϗ τ Σίμωνα, "νῦν γε ἤδη παύσασθε παρα- "νῶν, ϗ μὴ τοῖς ἀναίρεσιν τ πόλεως [b] αὐτὸν βιάζεσθε, "κερδῆσαι δ' ὀκ τ οἰ ὑςάτοις μεταμελείας τάς τε αὐ- "τῶν ψυχὰς, καὶ τηλικαύτην πατρίδα, ϗ ναὸν ἀκα- "ράσητον ἄλλοις." Θεῖόν δὲ τὸ χώμασι τὰς ἐργαζο- μένας ἅμα κατήπειγεν, ὡς [c] ὀδὲ εἰς μακρὰν ἀκολου- θήσειν ἔργοις [d] ϕ λόγῳ. τοῖς ζῶσι αὐτὸν τε ἐβλασφή- μουν ὑπὸ ϐ τείχους Καίσαρα, ϗ τ πατέρα αὐϐ, "καὶ ϐ "μὴ θανάτου καλαφρονεῖν ἐδόκουν· [e] ἡρῆσθαι γὰρ αὐτοῖς τοῖ "δουλείας καλῶς· ἐργάσεσθαι δ' ὅσα ἂν δύνωνται κακὰ "Ρωμαίοις ἔως ἐμπνέουσι, παλείδης δ' ὢ [f] μέλειν τοῖς "ὡς αὐτὸς φησι [g] ὑπολυμένοις, [h] ϗ ναῷ [i] ἀμείνω τοῦτο "ϕ Θεῷ τ κόσμου ἔι). σωθήσεσθαι γοῦν ϗ τοῦτον ὑπὸ "ϐ καλοκἀγαθίας, ὃν ϗ αὐτοὶ σύμμαχον ἔχοντες πᾶσαν "κλεύζειν ἀπλῆν ὑπερϐολὴν ἔρων· ϐ γὰρ τέλος ἔι) ϐ Θεοῦ."

Facinus ejus mirabile.

τοιαῦτα τοῖς λαιδορίαις ἀναμίσγοντες [k] ἐκεκράγεσαν.

Antiochus Epiphanes Commagenus.

3. Interea autem & Antiochus Epiphanes aderat, aliosque multos milites secum habens & circa ipsum catervam quæ Macedonum appellabatur; omnes ejusdem ætatis, proceros, & ex ephebis paulum modo egressos, Macedonum more armatos & in re militari exercitos, unde etiam nomen habebant, qui tamen plerique famam gentis æquare non poterant. Omnium enim regum qui Romanis parebant feliciſſimum Commagenum fieri contigit, prius quam fortuna mutaretur. Ostendit autem & ille in senecta ætate, neminem ante obitum beatum dici oportere. Cæterum filius ejus, qui eo adhuc vigente tunc forte aderat, se mirari ajebat, quidnam esset cur Romani muros adire cunctarentur. erat enim bellator ipse, naturaque factus ad audendum, tantusque viribus ut non multum peccaret audacia. Cum vero Titus ad hoc subrisisset, †laboremque communem esse dixisset, ita ut erat se cum Macedonibus proripuit Antiochus, & in muros impetum fecit. Et ipse quidem pro viribus suis ac peritia cavebat tela Judæorum, dum illos jaculis peteret: fere autem omnes ejus adolescentes attriti erant. promissa enim *magnifica* reveriti certatim pugnâ perseverabant, & ad extremum multi saucii recesserunt, secum cogitantes, veris Macedonibus, si vellent vincere, opus esse fortuna Alexandri.

γ'. Ἐν δὲ τούτῳ, καὶ ὁ [l] Ἐπιφανὴς Ἀντίοχος παρῆν, καθ'. ἄλλως τε ὁπλίτας συχνὰς ἔχων, ϗ ϑὲ αὐτὸν σφῷ Μακεδόνων καλούμενοι, [m] ἥλικας πάντας, ὑψηλοὺς, ὀλί- γον ὑπὲρ ἀντίπαιδας, τ Μακεδονικὸν τρόπον ὡπλισμέ- νους τε ϗ πεπαιδευμένους, ὅθεν καὶ τ Ὁπλίτων εἶχον, ὑπε- ρῆντες οἱ πολλοὶ ϐ γένους. εὐδαιμονοῦσι γὰρ μάλιστα τῶν [n] ὑπὸ Ῥωμαίοις βασιλέων τ Κομμαγηνοὶ σωθέντες τὴν γένεσθαι μεταβολῆς. ἀπέφηνε δὲ καὶ ἐπὶ γή- ρως, ὡς ἤδεια χρὴ λέγειν τοῦ θανάτου μακάριον. ἀλλ' ὅτε πᾶς ἀκμάζοντος αὐϐ τηνικαῦτα παρὼν θαυμάζειν ἔφασκε, τί δήποτε Ῥωμαῖοι κατοκνοῖεν τοσοίδε σφ τεί- χει. πολεμικὸς δέ τις αὐτὸς ἦν, καὶ φύσει ϖολέμιος, [o] καλά τε τ ἀλκὴν τοσοῦτος [p] ὡς ὀλίγῳ τ πάλαι ἀμφαρίσαι. μεσιάσαντος δὲ ϐ Τίτου, καὶ κοινὸς ὁ πόνος εἰπόντος, ὡς εἶχεν ὥρμησεν ὁ Ἀντίοχος με- τὰ τῶν Μακεδόνων τοῖς ϐ τείχους. αὐτὸς μὲν οὖν ἀμφ τε ἰσχὺν, καὶ κατ' ἐμπειρίαν, ἐφυλάττετο τὰ τ Ἰουδαίων βέλη, τοξεύων εἰς αὐτούς· τὰ μειράκια δ' ὑπ' σωτείνετο πάντα, πλὴν ὀλίγων. ἀμφ γὰρ αὐτὸν τ ἐπιοχέτους ϖροσπεφιλονείκουν μαχόμενα, καὶ τέλος ἀνεχώρησαν τραυματίαι πολλοὶ, συνιέντες ὅτι καὶ τοῖς ἀληθῶς Μακεδόσιν, εἰ μέλλοιεν κρατεῖν, δεῖ τ Ἀλεξάν- δρου τύχης.

Romani aggeres XVII diebus perficiunt.

4. Cum autem Romani duodecimo mensis Artemisii die aggeres inchoassent, vix eos vigesimo nono perfecerunt, diebus septemdecim operi sine intermissione impensis. Quatuor enim maximi surrexerant, & alter quidem *ab illis* ad Antoniam à quinta legione jactus erat ‡contra mediam piscinam quæ Struthia vocatur: alius verò à duodecima legione inde circiter XX cubitos distante. At decima legio, quæ ab his longe aberat, in operibus ad regionem orientalem occupata erat, & ad piscinam quæ Amy-

δ'. Τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἀρξαμένοις [q] δωδεκάτῳ μηνὸς λ'. Ἀρτεμισίου, συνετελέσθη τὰ χώματα μάλις ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ, ταῖς [r] δεκαεπτὰ συνεχῶς πονηθείσαις ἡμέραις. μέγιστα γὰρ ἐχώθη τὰ τέσσαρα, ϗ θάτερον μὲν ὃ ὑπὲρ τ Ἀντω- νίαν ὑπὸ ϐ πέμπτου τάγματος ἐβλήθη [s] κατὰ μέσον τ Στρουθίου καλουμένης κολυμβήθρας· τὸ δὲ ἕτερον ὑπὸ ϐ δωδεκάτου διεζῶτος [t] ὅσον εἰς πήχεις εἴκοσι. τῷ δε- κάτῳ δὲ τάγματι, διέχοντι πολὺ τούτων, κατὰ βό- ρειον κλίμα ὃ ἔργον ἦν καὶ κολυμβήθραν Ἀμύγδα-

λον

a Ita cum *Big.* & *Ruf.* antea erat Σίμωνα ϗ τ Ἰωάννην. *b* Αὐτὴ *Bod.* *c* Οὐκέτι εἰς μακρὰν ἀκολουθήσειν *Big.* *d* Est qui malit τ λόγῳ aut τὰς λογὰς. *e* Ἡρεῖσθαι *Big.* & *Voss.* *f* Ita scribendum censui. μέλλειν in *libris.* *g* Ita in *Cod. Vat. aliisque* ὑπολυμένοις in *Editis.* *h* Καὶ ναῷ συνυπολυμένῳ in *quibusdam MSS.* *i* Τὸν ἀμείνω *Big.* *k* Ἐκεκράγεσαν *Big.* *l* In lib. V. *Pseudo-Hegesippi* dicitur *Antiochi Commageni filius.* *m* Ita lego ex *MSS.* & *Suida.* antea erat ἡλικίᾳ. *n* Ῥωμαίους *Big.* *o* Ita *Big.* & *Voss.* καπάκην in *Editis Aliisque.* *p* Ὡς ὀλιγωτάτης τάλμης ἀμφιλαβέσθαι *Big.* *q* Δωδεκάτῃ ἡμέρᾳ μηνὸς Ἀρτεμισίου *Big.* *r* Ita *Big.* δεκαπτὰ in *Editis Aliisque.* *s* Κατὰ τὸ μέσον τ Στρουθίου *Big.* *t* Ὃ δὲ ϑοίνα κολυμβήθρα *Vat.* & *Voss.* *u* Ὅσον ἐπὶ πήχεις *Big.* * *Al.* cui nullum par erat aut simile. in *Rufini* versione, *cujus participem non habebant.* † Commune est opus, *Pseudo-Hegesipp.* ‡ Per mediam piscinam quam Struthiam vocabant, *Pseudo-Hegesipp.*

a Πεμπτὸν

λοι προσαγορευομένη· τάτε δὲ ὁ [a] πεντεκαιδέκαλοι ἀπὸ τεσσάκοντα πηχῶν ἔχει τὸ ὄνομα ὁ τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον. προσαγομένων δ' ἤδη τῶν ὀργάνων, ὁ μὲν Ἰωάννης ἔνδοθεν ὑποφύξας ὁ κατὰ τὴν Ἀντωνίαν μέχρι τοῦ χώματος [b] διάσημα, καὶ ἀφλαβῶς φανερὸς τοῖς ἐπωνύμοις ἀναχρήμασι τὰ ἔργα. πίσσῃ δὲ καὶ ἀσφάλτῳ ἀφθόνως χεομένῃ ὕλῃ ἐπικομίσας οἰκοθεν πῦρ, καὶ τοῦ φανερῶν ἐπισχόντων ἅτε διώρυξ ὑπέδυκεν ἀθρόα, καὶ μετὰ μεγίστου ψόφου κατεσείσθη τὰ χώματα εἰς αὐτόν. ὁ μὲν οὖν προστὸν μετὰ τοῦ κονιορτοῦ καπνὸς [c] ἠγείρετο βαθύς, πεπομένου δὲ [d] πάσματι τοῦ πυρός· οἱ δὲ θλιβόντος ὕλης διαβιβρωσκομένης ἤδη φανερὰ φλὸξ [e] ἐρρήγνυτο. ὡς τοῖς Ῥωμαίοις ἔκπληξις μὲν πρὸς τὸ αἰφνίδιον, ἀθυμία δὲ πρὸς τὴν ὀπτασίαν ἐμπίπτει. ὡς κρατήσειν οἰομένοις ἤδη τὸ συμβὰν ὡς πρὸς τὸ μέλλον ἔψυξε τὴν ἐλπίδα· ὁ δὲ ἀμύνειν ἀχρεῖον ἰδόντι καὶ πρὸς τὸ πῦρ, ὡς εἰ σβεσθείη, [f] τοῦ χωμ[illegible] καταπεσόντος.

ε'. Μετὰ δὲ ἡμέρας δύο, ὡς τοῖς ἄλλοις ὀπισθεν χώμασιν οἱ περὶ τὸν Σίμωνα. ὡς δὴ προσαγαγόντες ταύτῃ τὰς ἑλεπόλεις οἱ Ῥωμαῖοι, διέσεισον ἤδη τὸ τεῖχος. Τεφθαῖος δέ τις ἀπὸ [g] Γαρσὶς πόλεως τῆς Γαλιλαίας, καὶ Μεγάσσαρος τῶν βασιλικῶν Μαριάμμης θεραπόντων, [h] μεθ' ὧν Ἀδιαβηνός τις υἱὸς Ναβαταίου, τύχῃ τὸ ὄνομα κληθεὶς ἀπὸ τῆς τύχης [i] Χαγείρας, ὅπερ σημαίνει χωλός, ἁρπάσαντες λαμπάδας, προσεπήδησαν ὀπὶ τὰς μηχανάς. τούτων τῶν ἀνδρῶν, ὅτε τολμηρότεροι καὶ τόνδε τὸν πόλεμον ἐκ τῆς πόλεως ἐφάνησαν, ὅτε φοβερώτεροι. καθάπερ γὰρ εἰς φίλους καταπεχοντες ὡς πολεμίων τίφος, ὅτε ἔδεισαν, ὅτε ἐμέλλησαν, ὅτε ἀπέστησαν, ἀλλὰ διὰ μέσων ἐκθορόντες τῶν ἐχθρῶν ὑφῆψαν τὰς μηχανάς. βαλλόμενοι δὲ, ὡς τοῖς ξίφεσιν ἀναθύμενοι πάντοθεν, ὡς πρότερον οὐκ ἐκ κινδύνου μετεκινήθησαν, ἢ δράξασθαι τοῦ ὀργάνου τὸ πῦρ. αἰρομένης δ' ἤδη τῆς φλογὸς, Ῥωμαῖοι μὲν ἀπὸ τῶν στρατοπέδων συνῆεσαν ἐβοήθουν· Ἰουδαῖοι δὲ οὐκ ἐκ τείχους ἀνέκλυον, καὶ τοῖς σβεννύειν σπευδομένοις συνεπλέκοντο, κατὰ μηδὲν τῶν ἰδίων φειδόμενοι σωμάτων. [k] καὶ οἱ μὲν ἕλκοι οὐκ ἐκ πυρὸς τοὺς ἐλεπόλεις, τοῦ ὑπὲρ αὐτοὺς χειρῶν φλεγομένων· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, καὶ διὰ τῆς φλογὸς ἀντιλαμβάνοντο, καὶ ἐκ σιδήρου ζέοντος σπασάμενοι τοὺς κριοὺς ἐμάχοντο. διέβαινε δ' ἀπὸ τούτων ὀπὶ τὰ χώματα ὁ πῦρ, καὶ τοὺς ἀμύνοντας [l] προσελάμβανεν. ἐν τούτῳ δ' οἱ μὲν Ῥωμαῖοι κυκλούμενοι τῇ φλογὶ, καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔργου ἀπογνόντες, ἀνεχώρουν ὀπὶ τὰ στρατόπεδα. Ἰουδαῖοι δὲ προσέκειντο πλείους ἀεὶ γινόμενοι, τῶν ἔνδοθεν προσβοηθούντων, καὶ τῷ κρατεῖν πεθαρρηκότες ἀταμιεύτοις ἐχρῶντο ταῖς ὁρμαῖς· προσελθόντες δὲ μέχρι τοῦ ἐρύματος, ἤδη συνεπλέκοντο τοῖς φρουροῖς. τάξις [m] δ' ἐστὶν ἐκ διαδοχῆς ἑστάναι τοῖς ὑπλίταις μετὰ τοῦ ὅπλου, καὶ δεινὸς ἐπ' αὐτῇ Ῥωμαίων νόμος, ὃν καταφρήσαντα καθ' ἥντινα δήποτ' οὖν αἰτίαν θήσουσι.

gdalon appellatur: inde vero quaſi ad triginta cubitos legio decimaquinta ad *Joannis* pontificis monumentum. Jam vero machinis admotis, Joannes quidem, eo ſpatio quod inter Antoniam & aggeres interjacet ſuffoſſo, & cuniculis ſudibus ſuffultis * opera ſuſpendit. Cum vero materiam importaſſet pice ac bitumine illitam, ignem immittit, & ſudibus ſuccenſis foſſa repente ſubſedit, cumque magno ſonitu in eam prolapſi ſunt aggeres. ac primo quidem cum pulvere fumus ex alto excitatus eſt, igne ruina ſuffocato: pereſa vero materia qua premebatur, flamma tum manifeſta erumpebat. Et Romani repentino quidem caſu obſtupefacti erant, atque animos deſpondere cœperunt ex facti ſolertia. cumque ſe victoriam reportaturos eſſe jam crederent, hoc ipſum quod accidit ſpem eorum in poſterum refrixit: fruſtraque videbantur in igne exſtinguendo laborare, cum illo exſtincto abſorptos viderent aggeres.

Joannem viam ad aggeres deſtruendos commentus eſt.

5. Biduo autem poſt alios etiam aggeres Simon cum ſuis aggreditur. illa enim parte Romani productis helepolibus murum concutere cœperant. Tephthæus autem quidam ex Garſi ortus civitate Galilææ, & Megaſſarus ex regiis famulis Mariamnes, cum quibus Adiabenus quidam filius Nabataei, ex fortuna cognominatus Chagiras, quæ vox claudum denotat, raptis facibus in machinas proſiluerunt. His viris neque audaciores quiquam eo bello ex urbe in hoſtem proceſſerunt, neque magis terribiles. nam veluti ad amicos non in agmen hoſtium excurrerent, non trepidarunt, neque cunctati ſunt, neq; abſceſſerunt, ſed per medios hoſtes prorvuentes machinas ſuccenderunt. impetiti autem miſſilibus, & gladiis ab omni parte repulſi, non prius è periculo ſemet ſubduxerunt, quam ignis inſtrumenta corriperet. Sublata vero jam flamma, concurſus quidem factus eſt Romanorum è caſtris, ut machinis ſubveniretur. Judæi vero ex muro prohibebant, & cum iis qui exſtinctum ibant manus conſerebant, propriis corporibus nullo modo parcentes. Et Romani quidem arietes igni ſubtrahebant, cum eorum tegmina cremarentur: Judæi vero etiam per flammas eos retinere certabant, & quamvis fervens nacti eſſent ferrum arietes non dimittebant. Ab his autem in aggeres tranſibat ignis, & auxilium ferentes præveniebat. Cumque res ita erat, Romani quidem flammis circundati, & de operibus ſervandis deſperantes, in caſtra diſcedebant. Judæi vero magis inſtabant, ſemper numero gliſcentes, quod ad eos in auxilium accurrerent qui in urbe erant, fretique victoria effuſo impetu ferebantur: & uſque ad munimenta caſtrorum progreſſi cum cuſtodibus ad conflictum veniebant. Eſt enim ſtatio pro caſtris per vices ſuccedentium armatorum, & acerba in eos ſanctio Romanorum, morte plectendum eſſe qui loco qualibet de cauſa cederet. Hi

Judæorum conatus ad perdendas machinas.

a Πιμπτὸν ἡ δεκ. *Big.* b Illud διάσημα adjectum eſſe volui è *Zonara.* c Ita *Vat.* ἠγείρετο in *Editis Aliiſque.* d Πτώματι *Big.* e Ἐλήνετο *Big.* f Τῶν καμάτων *Vat.* g Γαρεὶς *Big.* Γαρσῦς *Voſſ.* h Ita *Big.* & *Voſſ.* μεθ' ὧν in *Editis Aliiſque.* i Ita lego ex Hebraïco חגירא vel חגירא. cui Græcam terminationem appoſuit *Joſephus.* antea erat ὡς Ἀχείρας in *Editis Aliiſque,* & ὡς Ἀχείρας in *Cod. Big.* k Ita *Big.* & *Ruf.* in *cæteris,* ἕλκοι οἱ μὲν ὑπὲρ τοὺς ἐλεπόλεις τῶν ὑπὲρ αὐτοὺς χειρῶν οὐκ ἐκ πυρὸς φλεγομένων. l Προσελάμβανεν *Big.* m Illud δὲ additum è *Cod. Voſſ.* quod ſane aut δὴ agnoſcit *Ruf.* * *Al.* aggeres penſiles reddidit.

a Πρωτόμβρου

Hi, ſupplicio capitali glorioſa morte prælata, ſubſtant; & ad horum neceſſitatem multi fugientium cum pudore converſi ſunt. cumq; ſcorpiones per murum diſpoſuiſſent, multitudinem à civitate advenientem repellebant; nihil in corporum ſecuritatem cuſtodiamve providentem. nam quoſcunque obvios haberent cum his congrediebantur Judæi, & in ſpicula incaute irruentes ipſis corporibus inimicos feriebant. neque hi tam illis quæ faciebant quam quæ audebant ſuperiores erant: & Romani plus audaciæ, quam quod male tractarentur, cedebant.

Titus militibus ignaviam exprobrat.

6. Jam vero Titus aderat ab Antonia, quò ſeorſum iverat, ut loca exploraret aliis aggeribus: multumque increpatis militibus, quod cum hoſtium muros obtinuiſſent in ſuis periclitarentur, & velut ex carcere contra ſe dimiſſis Judæis obſeſſorum paterentur ipſi fortunam, ipſe cum lectis militibus hoſtes à latere circumvenit. Illi autem cum in ora feriretur, etiam in Titum converſi pugna perſeverabant. mixta vero acie, pulvis quidem oculos, clamor vero aures occupabat, * neque alius conjicere poterat quiſnam ei amicus eſſet aut inimicus. Cum autem Judæi non tantum viribus adhuc perſiſterent quam tum ſalutis deſperatione, Romanos etiam fortiores reddidit gloriæ reverentia & armorum & Cæſaris ante eos periculum adeuntis. Itaque putaverim eos ad extremum nimia ferocitate animorum vel totam multitudinem Judæorum fuiſſe rapturos, niſi præventa aciei inclinatione in civitatem ſe recepiſſent. Labefactatis autem aggeribus Romani triſtes erant & anxii, qui longi laboris opus una horula perdiderant: & multi quidem machinis, quibus uſi ſunt, jam captum iri civitatem deſperabant.

Pugna acris.

θτοι, ὅ μὴ κολάσεως τ μεῖ' ἀρετῆς θάνατον προκείμενοι, ἴσαν· ὡ προὸς τ τύπτων ἀνάγκῃ πολλοὶ τ πεπτώτων ἐπεστράφησαν αἰδούμενοι. Ἀλαθέντες δὲ ὡ τὰς ὀξυβελεῖς ὅπῃ ὅ τείχους εἶργον τὸ προσιὸν πλῆθος ἐκ τ πόλεως, ὑδὲν εἰς ἀσφάλειαν ἢ φυλακὴν τ σωμάτων [a] προνοούμενοι. συνεπλέκοντο δ οἱ Ιουδαῖοι τοῖς προσιοῦσι, ὡ ταῖς [b] αἰχμαῖς ἀφυλάκτως ἐμπίπτοντες, αὐτοῖς [c] τοῖς σώμασι τὰς ἐχθρὰς ἔπαιον. [d] ὅτε δ ἔργοις αὐτοὶ πλέον, ἢ ᾧ θαρρεῖν προῆκαν· ὡ Ρωμαῖοι τῇ τόλμῃ πλέον εἶχον, ἢ τῷ κακῶσθαι.

5. Παρῶν δ' ἤδη Τίτος ἀπὸ τ Ἀντωνίας, ὅπῃ κεχώρει, κατασκεπόμενος τόπον ἄλλοις χώμασι· ὡ πολλὰ τὰς σκαπώτας φαυλίσας, εἰ κρατοῦντες τ πολεμίων τειχῶν κινδυνεύσι τοῖς ἰδίοις, ὡ πολιορκουμένων ὑπομένουσιν αὐτοὶ τύχην, ὥσπερ ἐκ δεσμωτηρίου [e] κατ' αὐτῶν Ιουδαῖος ἀέντες, προῆκεν μὴ τ' ὁπλέχλων κ πλευρὰ τὰς πολεμίας αὐτός. οἱ δὲ κ' σῶμα παθόμενοι, ὡ προὸς τοῦτο ὑπισχνούμενοι ἐκραρτύρουν. μιγείσης δὲ τ προταξεως, ὁ μὲ κονιορτὸς τ ὀμμάτων, ἡ κραυγὴ δὲ τ ἀκοῶν ἐπεκράτει, ὡ ὑδ' ἑτέρῳ παρῶν ἔτι τεκμήραιό [f] τὸ ἐχθρὸν, ἢ τὸ φίλον. Ιουδαίων δ' ὑ τοσοῦτον ἔτι κατ' ἀλκὴν, ὅσον ὑπογιώσῃ σωτηρίας προαμενόμενοι, ὡ Ρωμαίους ἐτόνωσεν αἰδὼς [g] δόξης τε καὶ τ ὅπλων, καὶ προκινδυνεύοντος Καίσαρος. ὥστέ μοι δοκοῦσι τὰ τελευταῖα δι' ὑποφόβου ἂν ὅλου θυμῶν, κἂν ὅλοι ἁρπάσαι ὅ τ Ιουδαίων πλῆθος, εἰ μὴ ῥοπὴ τ προταξεως φθάσαντες [h] ἀνεχώρησ εἰς τ πόλιν. διεφθαρμένων δὲ τ χωμάτων, Ρωμαῖοι μὲ ἦσαν ὀθυμίας, τ μακρὸν κάμαλον ὅπῃ μιᾶς ὥρας ἀπολέσαιτες· καὶ πολλοὶ μὲ [i] ταῖς σωύθεσι μηχαναῖς ἀπήλπιζον ἁλώσεσθαι τ πόλιν.

XIII. CAP. XII. ΚΕΦ. ιβ'. λα'.

Tito viſum eſt muro urbem circumdare: quo facto fames totas domos atque familias depaſcebatur.

Τίτῳ ἐδόκει προβόλῳ τὴν πόλιν κυκλῶσαι· ὃ γενομένῳ ὁ λιμὸς κατ' οἴκους καὶ γενεὰς τὸν δῆμον ἐβόσκετο.

Titus de futuro deliberat.

TItus autem cum ducibus *quid fieret* deliberabat. Et fervidioribus quidem placebat, ut omnibus copiis adductis mœnia vi tentarent: adhuc enim Judæos cum exercitus quidem parte dimicaſſe, cum vero milites univerſi adeſſent, impetum eorum non laturos: fore enim ut telis obruti ſuccumbant. Prudentiorum autem, alii quidem aggeres alios excitandos ſuadebant; alii vero & ſine his aſſidendum, egreſſus eorum tantummodo obſervando, ac ne quid commeatus intro ferretur; atque ita civitatem fami relinquere, neque cum hoſtibus manu confligere. haud enim cum deſperatis dimicandum, † quibus in votis quidem eſt ferro cadere, eos vero & ſine hoc manet triſtior *è vita* exitus. Ipſi autem *Tito* ceſſare quidem prorſus tanto cum exercitu honeſtum non videbatur, & cum his pugnare ſupervacuum, qui ſemetipſos perdituri ſunt; aggeres autem excitare in *tanta* materiæ penu-

Τίτος δὲ μὴ τ ἡγεμόνων ἐβουλεύετο. ὡ τοῖς μὲ θερμοτέροις ἐδόκει πᾶσαν προσαγωγὴν τ δυνάμων ἐποπτεραῖ ὅ τείχους βίᾳ· μέχρι μὲ γὰρ νῦν [k] καλάσασμα Ιουδαίοις τῆς κραπάς συμπεπλέχθαι, προσιόντων δὲ ἀθρόων ὑδὲ τ ἔφοδον οἴσειν, καταχωσθήσεσθαι γὰρ ὑπὸ τ βελῶν. τ δὲ ἀσφαλεστέρων, οἱ μὲ ὡ τὰ χώματα ποιεῖν πάλιν, οἱ δὲ καὶ δίχα τούτων προσκαθέζεσθαι, μόνον προφυλάττοντας τάς τε ἐξόδους αὐτῶν καὶ τὰς εἰσκομιδὰς τῶν ὁπιτηδείων, παρήνουν· καὶ τῷ λιμῷ καταλιπεῖν τὴν πόλιν, μηδὲ συμπλέκεσθαι χερσὶ τοῖς πολεμίοις. ἅμαχον γὰρ τῇ) τὴν ἀπόγνωσιν, οἷς εὐχὴ μὲν τῷ σιδήρῳ πεσεῖν, ἀπόκειται δὲ καὶ δίχα τούτου [l] πάθους χαλεπώτερον. αὐτῷ δὲ τὸ μὴν ἀργεῖν καθόλου μετὰ τοσαύτης δυνάμεως οὐκ ἐδόκει [m] πρέπειν, καὶ τὸ μάχεσθαι προθύμοις πρὸς ἀλλήλους [n] φθαρησομένοις· βάλλεσθαι δὲ χώματα δύσεργον

[a] Προνοήμενοι *Voſſ. & Bod.* [b] Ita *Big. & Ruf.* ἀκμαῖς in *cæteris.* [c] Illud τοῖς ἐ *Cod. Big.* [d] Οὔτε δ' ἔργοις *Big.* [e] Καθ' ἑαυτῶν *Big.* [f] Τὸν ἐχθρὸν ἢ τ φίλον *Big.* [g] Δόξης τε καὶ τ *Big.* [h] Ἀνεχώρουν *Big.* [i] Ταῖς τε σωύθεσι *Big.* [k] Κατασκάσασθαι Ιουδαίους *Bunb.* [l] Τὸ πάθος χ. *Big.* [m] Πρέπον *Voſſ. & Bod.* [n] Antea erat φθαρησομένους. * Neque amicum quiſquam internoſcere poterat aut inimicum, *Ruf.* † Quibus optatum eſt ferro procumbere, vel etiam ſine hoc interire, quæ ſævior eſt calamitas, *Ruf.*

[a] Ἀπέφαινεν,

[a] ἀπέφαινεν ὕλης ἀπειρία, καὶ ὃ μᾶλλον φυλάττειν τὰς ἐξόδους δυσερμήνευτον. κυκλῶσαί τε γὰρ τὴν πρατιὰν τὴν πόλιν, διὰ τὸ μέγεθος καὶ δυχωρίαν, οὐκ εὐμαρὲς εἶναι, καὶ σφαλερὸν ἄλλως πρὸς τὰς ἐπιθέσεις. τὰς δὲ φανερῶν φυλακῶν, ἀφαιρεῖς ἐπινοεῖσθαι Ιουδαίοις ὁδοὺς κατά τε ἀνάγκην καὶ δι' ἐμπειρίαν. εἰ δέ τι λάθρα παρεισκομισθήσοιτο, τελεῖν ἔσεσθαι πλέον τῆς πολιορκίας, δεδιέναι τε μὴ τὴν δόξαν ἧς κατορθώματος αὐτοῖς τὸ μῆκος ἐλαττώσῃ καὶ χρόνου. τούτῳ μὲν γὰρ εἶναι πᾶν ἀνύσιμον, [b] πρὸς δὲ τὴν εὐκλείας τὸ τάχος. [c] δεῖν μέντοι, εἰ καὶ ὡς τάχει μετ' ἀσφαλείας [d] βούλοιντο χρήσασθαι, περιτειχίζειν ὅλην τὴν πόλιν· μόνως γὰρ ἂν πάσας [e] ἀποφράξαι τὰς ἐξόδους, καὶ Ιουδαίους ἢ [f] πρὸς ἅπαντα ἀπογνόντας τὴν σωτηρίαν παραδώσειν τὴν πόλιν, ἢ λιμῷ πολεμουμένους χειρωθήσεσθαι ῥᾳδίως. οὐδὲ γὰρ ἠρεμήσειν [g] αὐτὸν ἄλλως, ἄλλα καὶ τὰ χώματα ἐπιμελήσεσθαι πάλιν, [g] χρώμενον τοῖς κωλύουσιν ἀπειρίᾳ. εἰ δὲ τῷ μέγα δοκεῖ καὶ δυσκίνητον ὃ ἔργον, χρῆναι σκοπεῖν, ὡς ἔστι Ρωμαίοις τὸ μικρὸν ἐργεῖν πρέπει, καὶ δίχα [h] πόνου χωρεῖσθαι τὰ τῶν μεγάλων [i] οὐδενὶ ῥᾴδιον, ἀλλ' ἢ θεῷ μόνῳ.

β'. Τούτοις πείσας τοὺς ἡγεμόνας, διανέμειν ἐκέλευσε τὰς δυνάμεις ἐπὶ τὸ ἔργον. ὁρμή δέ τις ἐμπίπτει δαιμόνιος τοῖς στρατιώταις, καὶ μεριζομένων τὴν περίβολον, ἐν μέσῳ [k] πρὸς πύργους ἦν ἔρις, ἀλλὰ καὶ τὴν [l] ἐν αὐτοῖς τάξεων πρὸς ἀλλήλας· καὶ στρατιώτης μὲν [m] δεκαδάρχῃ, δεκαδάρχης δὲ ἑκατοντάρχῃ, οὗτος δὲ ἑαυτὸν ἀρέσασθαι χιλίαρχον, τὸν δὲ χιλιάρχων ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας ἔτεινεν ἡ φιλοτιμία, καὶ τὴν ἡγεμόνων τὴν ἅμιλλαν ἐβράβευε Καῖσαρ. θεωρῶν γὰρ αὐτὸς ἑκάστης ἡμέρας πολλάκις, [n] ἐπεσκόπει ὃ ἔργον. ἀρξάμενος δ' ἀπὸ τῶν Ασσυρίων παρεμβολῆς, καθ' ἣν αὐτὸς [o] ἐστρατοπεδεύετο, ἐπὶ τὴν κατώτερω Καινόπολιν ἦγε ὁ τεῖχος, ἔνθεν διὰ τῆς Κεδρῶνος ἐπὶ ὃ Ελαιῶν ὄρος [p] εἶτα ἀναχάμπτων κατὰ μεσημβρίαν περιλαμβάνῃ ὃ ὄρος ἄχρι τῆς Περιστερεῶνος καλουμένης πέτρας, τόν τε ἐξῆς λόφον ὃς ἐπέχει τὴν κατὰ τὴν Σιλωὰμ φάραγγι· κἀκεῖθεν ἐκκλίνας πρὸς δύσιν, εἰς τὴν τῆς Πηγῆς καλεῖται φάραγγα. μετὰ ταῦτα ἀναβαίνων κατὰ ὃ Ανάνῃ τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον, καὶ διαλαβὼν ὃ ὄρος, ἔνθα Πομπήιος ἐστρατοπεδεύσατο, πρὸς κλίμα βόρειον ἐπέστρεφε, καὶ [q] προελθὼν μέχρι κώμης τινὸς, Ερεβίνθων οἶκος καλεῖται, κἀκεῖθεν ὃ Ηρῴδου μνημεῖον περιέχων κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἰδίου στρατοπέδου ἐπὶ τοῦτο συνῆπτεν, [r] ὅθενπερ ἤρξατο. ὃ μὲν οὖν τεῖχος ἐνὸς δέοντος πεντακοσίοις σταδίοις ἦν, ἔξωθεν δὲ [s] αὐτῷ περιῳκοδομήθη τεσσαρεσκαίδεκα φρούρια, καὶ τούτων οἱ κύκλοι δέκα συνεπληροῦντο σταδίων. τεσσαρεσκαίδεκα δ' ᾠκοδομήθη ὃ πᾶν ἡμέραις· [t] ὡς ὃ μὲν ἔργον μηνῶν εἰ ἄξιον, [u] τὸ δὲ τάχος ἠπιστεῖτο πίστεως. περικλείσας δὲ τῷ τείχει τὴν πόλιν, καὶ δύναμιν τοῖς φρουρίοις ἐγκαθίσας, τὴν μὲν περίτειχον φυλακὴν τοῦ κύκλου θείων αὐτὸς ἀπεσκέπτετο, τὴν δευτέραν δὲ ἐπέτρεψεν Αλεξάνδρῳ, ὅτι τὴν κατώτερω Καινόπολιν ἦγε ὁ τεῖχος, ἔνθεν διὰ τῆς Κεδρῶνος ὅτι ὃ Ελαιῶν ὄρος [p] εἶτα ἀναχάμπτων κατὰ μεσημβρίαν περιλαμβάνῃ ὃ ὄρος ἄχρι τῆς Περιστερεῶνος καλουμένης πέτρας, τόν τε ἐξῆς λόφον ὃς ἐπέχει τὴν κατὰ τὴν Σιλωὰμ φάραγγι· κἀκεῖθεν ἐκκλίνας πρὸς δύσιν, εἰς τὴν τῆς Πηγῆς καλεῖται φάραγγα. μετὰ ταῦτα ἀναβαίνων κατὰ ὃ Ανάνῃ τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον, καὶ διαλαβὼν ὃ ὄρος, ἔνθα Πομπήιος ἐστρατοπεδεύσατο, πρὸς κλίμα βόρειον ἐπέστρεφε, καὶ [q] προελθὼν μέχρι κώμης τινὸς, Ερεβίνθων οἶκος καλεῖται, κἀκεῖθεν ὃ Ηρῴδου μνημεῖον περιέχων κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἰδίου στρατοπέδου ἐπὶ τοῦτο συνῆπτεν, [r] ὅθενπερ ἤρξατο. ὃ μὲν οὖν τεῖχος ἐνὸς δέοντος πεντακοσίοις σταδίοις ἦν, ἔξωθεν δὲ [s] αὐτῷ περιῳκοδομήθη τεσσαρεσκαίδεκα φρούρια, καὶ τούτων οἱ κύκλοι δέκα συνεπληροῦντο σταδίων. τεσσαρεσκαίδεκα δ' ᾠκοδομήθη ὃ πᾶν ἡμέραις· [t] ὡς ὃ μὲν ἔργον μηνῶν εἰ ἄξιον, [u] τὸ δὲ τάχος ἠπιστεῖτο πίστεως. περικλείσας δὲ τῷ τείχει τὴν πόλιν, καὶ δύναμιν τοῖς φρουρίοις ἐγκαθίσας, τὴν μὲν περίτειχον φυλακὴν τοῦ κύκλου θείων αὐτὸς ἀπεσκέπτετο, τὴν δευτέραν δὲ ἐπέτρεψεν Αλεξάνδρῳ

ria opus arduum & impeditum esse ostendebat, egressusque observare adhuc difficilius. Nec enim urbem circundari propter amplitudinem ejus & loca invia facile posse, * & parum alioqui tutum impressiones facere. Viis autem apertis custoditis, occultas excogitaturos Judæos ex necessitate & locorum peritia. & si quid clam subvectum sit, diutius aliquanto protractum iri obsidionem; metuendumque ne successus gloriam ipsi diminuat temporis longitudo. hac enim cuncta quidem effici posse, sed ad gloriam facere celeritatem. Porroque debere, si celeritate uti velint cum securitate conjuncta, totam urbem muro circundare: ita enim solum omnes exitus obstrui posse; Judæosque aut desperata quoad omnia salute civitatem tradituros, aut fore ut fame laborantes facile capiantur: ipsum enim non moda ita quieturum esse, sed & aggeres iterum curaturum, cum infirmiores habeat qui prohibeant. Quod si cuiquam magnum opus videatur, ægreque perficiendum, eum considerare oportere, neque Romanos decere parvi aliquid efficere, & sine labore nihil è magnis perficere facile cuiquam esse, nisi Deo soli.

Quo vecidit deliberatio.

2. Cum his dictis *Titus* persuasisset ducibus, jussit eos distribuere copias ad opus *perficiendum*. Divinus autem quidam impetus militibus incidit; ambituq; in partes diviso, non solum legiones, verum ipsi etiam in illis ordines inter se certabant: & miles quidem decurioni, decurio autem centurioni, isque tribuno placere studebat; atque tribunis cum ducibus intercedebat contentio, & ducum concertationes remunerabat Cæsar. ille enim sæpiuscule in dies singulos opus circumiens illud inspiciebat. Facto autem initio à castris Assyriorum, ubi ipse tendebat, ad inferiorem Cænopolin murum ducebat, & hinc per Cedronem ad Olivarum montem, dein revertens à meridie montem complectitur usque ad petram quæ Peristereonos vocatur, eique proximum collem, qui valli juxta Siloam imminet: cumque inde divertisset ad occasum, ad vallem Fontis descendit. unde facto ascensu ad Anani pontificis monumentum, & monte circundato ubi Pompejus castra posuerat, ad regionem septentrionalem redit, progressusque ad vicum cui nomen Cicerum domus, & post illum Herodis monumentum complexus ad orientem castris suis murum conjungit, unde eum inchoaverat. Et murus quidem uno minus XL stadiorum erat; eique foris adstructa erant castella tredecim, eorumque ambitus denis stadiis numerabatur. Totum autem opus triduo constructum erat, ut id quidem dignum mensibus videretur, celeritas vero fide careret. Muro autem circumclusa civitate & custodibus per castella collocatis, primas noctis excubias ipse obibat & *omnia* explorabat; secundas vero Alexandro mandabat;

Murus circa Hierosolyma triduo exstructus ab exercitu Romano.

Vigiliam primam obit Titus.

[a] Ἀπέφαινον Big. [b] Περὶ ᾗ τὴν κατ. legisse videtur Ruf. qui vertit, *sed celeritatem ante gloriam duci.* [c] Δεῖν γε μὴν Big. [d] Ita Big. βούλοιντο in cæteris. [e] Iterum cum Cod. Big. ἀποφράξαι in Editis Aliisque. [f] Πρὸς ἅπασιν Big. [g] Ita Big. & Ruf. αὐτὸς in Editis Aliisque. & mox χωμάτων Bod. [h] Πόνων Big. [i] Οὐδὲ Θεῷ μόνῳ Big. nec aliter Ruf. qui vertit, *ne Deo quidem facile fit.* inepte quidem, ne dicam impie. [k] Πρὸς πυγματος Big. & Vat. [l] Ἐν ἑαυτοῖς Big. [m] Δεκαδάρχῃ, & mox ἑκατοντάρχῃ & χιλιάρχῳ in Cod. Big. [n] Ἐσκόπει Big. [o] Ita Big. ἐστρατοπεδεύσατο in cæteris. [p] Illud εἶτα non legisse videtur Ruf. [q] Ita Big. προσιλθὼν in Editis Aliisque. [r] Illud πρὸς ὃ Codd. MSS. dein ἢ post πρὸς excidisse suspicor. [s] Οὗπερ ἤρξατο Big. [t] Αὐτῷ Big. [u] Ὡστε τὸ μὲν ἔργον Big. [x] Τὸ τεῖχος δ' ἠπιστεῖτο πίστεως Big. * Et præterea ad excursus incautum, Ruf.

dabat; tertiasque nacti sunt legionum duces. Somnum autem vigiles sortito capiebant, totaque nocte spatia inter castella circuibant.

XIV. 3. Judæis autem cum egrediendi facultate spes quoque omnis salutis præcisa erat: & fames ingravescens per domos & familias populum depascebatur. Ac tecta quidem plena erant mulieribus & infantibus fame enectis: angiportus vero senibus mortuis referti. Pueri autem & juvenes *ex fame* intumescentes, veluti simulacra quædam per fora oberrabant; & ubicunque quis labe correptus fuerat procidebat. Porro propinquorum cadavera sepelire neque valebant ægri; & qui adhuc integris viribus erant, tum multitudine mortuorum, tum quod de vita sua incerti essent, *ab humatione* absterrebantur. Plerique enim dum alios sepelirent, ipsi mortem obierunt: multi etiam, antequam fatalis hora adesset, ad loculos & *sepulchra* properarunt. Cæterum nec luctus in *iis* calamitatibus, nec questus erat ullus, sed *hujusmodi* animorum affectus fames superabat. Qui autem ægre adhuc spiritum trahebant siccis oculis & ore renidenti aspiciebant eos, qui fato celerius functi quiete fruerentur. Altum vero silentium & noctu plurima mortis imago civitatem obsidebat. Sed his malis graviores erant prædones. Effossis quippe domibus, quæ in sepulchra conversæ erant, cadavera spoliabant; & velamina corporibus detrahentes cum risu egrediebantur. Quinetiam gladiorum mucrones in ipsis cadaveribus experiebantur, & quosdam humi jacentium adhuc spirantes ad probandam ferri aciem transfigebant. Si qui autem ipsos rogarent ut manum sibi ac ferrum commodarent, arrogantia elati fami conficiendos relinquebant. Morientium vero singuli, cum seditiosos sibi superstites relinquerent, fixis oculis templum spectabant. At hi principio quidem ex publico ærario mortuos humari jusserant, cum cadaverum fœtorem ferre non possent; postea vero, cum *humandis* corporibus nequaquam sufficerent, in profundas voragines de muro ea projiciebant.

Fames & ex ea mors.

Vultus fame morientium.

Titus horret ad cadavera Judæorum conspecta.

4. Has vero cum Titus *forte* circuiret, ubi oppletas cadaveribus vidit, altamque saniem putrefactis corporibus diffluentem, ingemuit, sublatisque in cœlum manibus Deum testatus est, facinus illud suum non esse. Atque ita quidem se res habebant in civitate. Romani vero, cum jam nemo seditiosorum excurreret, (nam etiam eos tum mœrot famesque tangebat) læti atque alacres erant, frumenti aliarumque rerum necessariarum copiam habentes de Syria aliisque proximis provinciis: multique juxta murum stantes, & magnam alimentorum vim præ se ferentes, satietate sua famem hostium incendebant. Seditiosis autem nihil ista calamitate commotis, Titus reliquias

δρομ, ἡ τελίτιν δὲ ἔλαχον οἱ τῶν πραγμάτων ἡγεμόνες. διεκληρῶντο δ' οἱ φύλακες τὰς ὑπνους, καὶ δι' ὅλης νυκτὸς σκέψις ἦν ἀφίσημα τῆ φρυρείων.

γ'. Ἰουδαίοις δὲ μετὰ τῆς ἐξόδου ἀπεκόπη πᾶ- λϚ'.
σα σωτηρίας ἐλπίς, καὶ βαθύτας ἑαυτὸν ὁ λιμὸς κατ' οἴκους καὶ γενεὰς ⟨Ϙ⟩ δῆμον ἐπεβόσκετο. καὶ τὰ μὲν τίγη [a] πεπλήρωτο γυναικῶν καὶ βρέφων λελυμένων· ⟨Ω⟩ γεωπονὶ δὲ γερόντων νεκρῶν. παῖδες δὲ καὶ νεανίαι διοιδοῦντες ὥσπερ εἴδωλα κατὰ τὰς ἀγορὰς ἀνελοῦντο, καὶ κατέπιπτον, [b] ὅπη τινὰ ὁ πάθος καταλαμβάνοι. θάπτειν [c] δὲ τοὺς θεραπόντας, ὅτι ἴσχυον ⟨Ω⟩ κάμνοντες, καὶ τὸ διευτονοῦν ὤκνει [d] ἀφ' τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν, [e] καὶ τὸ κατὰ σφᾶς ἄδηλον. πολλοὶ [f] γὰρ τοῖς ἴσα' αὐτῶν θαπτομένοις ἐπατέθνησκον· πολλοὶ δ' ὅτι τὰς θήκας, πρὶν ἐπιζῆσαι τὸ χρεὼν, προῆλθον. ὅτε δὲ θρῆνος οὐ τὰς συμφορὰς, ὅτ' ὀλοφυρμὸς ἦν, ἀλλ' ὁ λιμὸς ἤλεγχε τὰ πάθη. ξηρὸς γὰρ τοῖς ὄμμασι, [g] καὶ στυγνοῖσι τοῖς γόμασιν ⟨Ω⟩ δυθανατοῦντες [h] ἐφεώρων τοὺς φθάσαντας ἀναπαύεσθαι. βαθεῖα δὲ τὸν πόλιν περιεῖχε σιγὴ, καὶ νὺξ θανάτου γέμουσα, καὶ τούτων ⟨Ω⟩ λῃσαὶ χαλεπώτεροι. τυμβωρυχοῦντες [i] δὲ τὰς οἰκίας ἐσύλων τοὺς νεκροὺς, καὶ [k] τὰ κεκαλύμματα τῶν σωμάτων ἀφελκύοντες, μετὰ γέλωτος ἐξήεσαν. τὰς τε [l] ἀκμὰς τῶν ξιφῶν ἐδοκίμαζον ἐν τοῖς πτώμασι, καὶ τινας τῶν ἐρρωμένων ἔτι ζώντας ἠνάγκασαν ὅτι τάχος τοῦ σιδήρου. τοὺς δὲ ἱκετεύοντας, χεῖρας σφίσι δεξιὰν καὶ ξίφος, τῷ λιμῷ [m] καταλιπόντες ὑποφαιοῦντες. καὶ
30 τῶν ὀπαδῶν ἕκαστος [n] ἀπιστίας εἰς ⟨Ϙ⟩ τοὺν [o] ἀφιόμενος τοὺς φασιαστὰς ζῶντας ἀπολιπών. ⟨Ω⟩ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ τοὺς νεκροὺς θάπτειν ἐκέλευσε, τὸν ὀμμὸν ὑ φέροντες· ἔπειθ' ὡς ὑ διήρκουν, ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐρρίπτουν εἰς [p] τὰς φάραγγας.

35 δ'. Περιιὼν δὲ ζώντας ὁ Τίτος ὡς ἐθεάσατο [q] πεπλησμένους [r] νεκρῶν, καὶ βαθὺν ἰχῶρα μυδῶντα [s] ὑπορέοντα [t] σωμῶν, [u] ἐστέναξέ τε, καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνας, καταμαρτύρετο [v] Θεὸν, ὡς οὐκ ἐμὸν ὃ ἔργον ἀφεστηκὸς τὰ μὲ δὴ κατ' [w] πόλιν ἔχει ὕτως. Ῥωμαίοις δὲ, μηδενὸς ἔτι [x] φασιαστῶν ἀντέχοντος, ἤδη καὶ ἐν τύποις ἀθυμία καὶ λιμὸς ἐφήπτετο, [y] ἐπ' εὐθυμίας ἦσαν, σίτου τε ἀφθονίαν καὶ [z] ἄλλων ἐπιτηδείων οὐκ [a] ἐνδείας, [b] καὶ πᾶν πλησίον ἐπαρχιῶν ἔχοντες· ἰσάριθμοι δὲ [c] πολλοὶ τοῦ τείχους πλησίοι, καὶ πολὺ πλῆθος [d] ἐδωδίμων ἐπισωρεύοντα, ὃ κατ' σφᾶς κόρῳ [e] λιμοῦ [f] πολεμίαν ἔξεχεον. τρὸς δὲ ὁ πάθος [g] φασιαστῶν μηδὲν ἐνδιδόντων, Τίτος, ἀπείρων τὰ

a Ἐπλήρωτο *Big.* b Ὅπου *Euseb.* l. 3. *Hist. Eccl.* c. 6. c Ita *Big. Euseb.* & *Niceph.* τε in *reliquis.* d Διά τι τὸ πλ. *Euseb.* & *Niceph.* e Καὶ ἀφ' τὸ κ. *Big.* f Ita *Niceph.* γὰρ in *Editis* & *Euseb.* ἂν *Big.* g Illa ἐ στυγνοῖσι τοῖς γόμασιν non agnoscit *Euseb.* τῷ στυγνοῖσι τοῖς γόμασιν legitur in *Vat.* & *Big.* h Ἐπιστρεφον *Big.* i Τῶν *Big. Euseb.* & *Niceph.* k Τὰ κεκαλύμμενα in *iisdem* & *Cod. Gall.* l Ita *Big. Euseb.* & *Niceph.* αἰχμὰς in *Josephi Editis.* perperam, ut pronunciat *Valesius.* m Καταλιπόντες *Big.* & *Gall.* n Apud *Eusebium* ἄπιστος. eodem plane sensu. Diverso tamen, ἀπιστίας apud *Nicephorum.* o Ἐφιόμενος *Euseb.* & *Niceph.* p Illud τὰς è *Cod Big. Euseb.* & *Niceph.* q Πεπλησμένους *Big.* r Ita *Big. Euseb.* & *Niceph.* πτωμάτων τῷ in *Editis Josephi.* σωμάτων τε τῷ *Vat.* s Πρὸς συμμιγῆ *Vat.* t Ita cum *Codd Voss.* & *Ruf.* antea erat, ἐ τῶν ὄντων τῶν πλησίον ἔχοντες. Verum illa τῶν ὄντων è versu superiori, & plane delenda esse constat. Vocem autem ἐπαρχιῶν plerique agnoscunt *MSS.* u Eo modo *Big. Lipsi.* & *Ruf.* pro ἐπὶ πολὺ, quod nobis exhibent *Editi Aliique.*

a Πολλῶ

τὰ λείψανα τ̃ δήμυ, ἡ ἀπορδάζων ὁ γῶν τοὶν ὀχυρ-
πάσαι, πάλιν ἤρχετο χωμάτων, χαλεπῶς αὐτῷ τ ὕλης
προσζομένης. ἡ μὲ γὸ πρὸς τ πόλιν πᾶσα τοῖς πρώτοις
ἔργοις ἐκέχοπτο, συνεφόρων δ' ἄλλων ἀπ' ἐνήκοντα
σταδίων οἱ στρατῶται, ἡ πρὸς μόνης ὕψων τ Αντωνίας ;
χῦ μέρη τέσσαρα [a] πολὺ μείζονα τ πρώτων χώματα.
προσίων δ' ὁ Καῖσαρ τὰ τάγματα, καὶ κατεπείγων τὸ
ἔργον, [b] ἐπεδείκνυ τοῖς λησταῖς, ὡς ὸ χερσὶν ἔσοιτ αὐτ.
μόνοις δ' ἐκείνοις ἄρα κακῶν ἀπολώλει μεταμέλεια·
ἡ τὰς ψυχὰς χωρίσαντες ἀπὸ τ σωμάτων, ἀμφοτέ- 10
ρυις ὡς ἀλλοτρίοις ἐχρῶντο. ὔτε γὸ πάθος αὐτοῖς ἥμε-
ρον τ ψυχῆς, ὔτε ἀλγηδὼν ἤπτετο τ σώματος· [c] οἵ γε ἡ
νεκροὶ τ δῆμον ὥσπερ κύνες ἐσπάραττον, ἡ τὰ δεσμωτή-
ρια τ ἀῤῥώστων [d] ἐνεπίπλασ.

populi miſeratus; & feſtinans ſaltem quicquid ſupererat periculo eripere, iterum aggeres inchoabat, materia ægre ipſi ſuppeditata. quippe univerſa civitati proxima prioribus operibus ſucciſa erat, à nonageſimo vero ſtadio aliam comportabant milites; & contra Antoniam ſolam quatuor ad partes majores prioribus aggeres erigebant. Cæſar autem, legiones circumiens atque opus urgens & acceleransque, quod in manibus eos haberet latronibus palam faciebat. illos autem ſolos malorum quæ perpetraverant prorſus non pœnitebat: animabuſq; à corporibus divulſis, utriſque velut alienis utebantur. Neque enim vel animas illorum affectio manſueta, neque corpora dolor tangebat; ut qui mortuos de plebe canum more dilacerabant, & ergaſtula invalidis replebant.

Iterum machinas paras Titus ad oppugnationem.

Seditio ſi qualiter affecti.

λγ'. ΚΕΦ. ιγ'.

Φόνος ἐν Ιεροσολύμοις γίνεται πολὺς ἡ ἱερουλία.

CAP. XIII. XV.

Multa cædes Hieroſolymis & ſacrilegium.

ΣΙμων γῶν οὐδὲ Ματθίαν, δι' ὃν κατέσχε τὴν πόλιν, ἀβασάνιστον ἀνεῖλε. Βοηθῦ παῖς ἦν ὗτ- τ ὐκ τ ἀρχιερέων, ἐν τοῖς μάλιστα τ δήμῳ πιστὸς καὶ τίμιος· ὃς, ὑπὸ τοῖς ζηλωταῖς κακυμένῳ ὑπ πλήθους, οἷς ἤδη καὶ Ιωάννης προσῆλθ, πείθει τὸν δῆμον εἰσαφεῖναι Σίμωνα βοηθόν, οὐδὲν ὔτε προσωφελήσων, ὔτε προσδοκήσας φαῦλον ἐξ αὐτ. παρελθὼν δ' ἐκεῖνος, ὡς ἐκράτησε τῆς πόλεως, ἐχθρὸν ἐν ἴσῳ τοῖς ἄλλοις ἡγεῖτο καὶ [e] ὑπὲρ αὐτ σύμβουλον, ὡς ἂν ἐξ ἁπλότητ γεγενημένον. ἀχθέντα δὲ τιμωρησάμενος, καὶ κατηγορήσαντα τὰ Ρωμαίων φρονεῖν, κατεκείνε μὲ θανάτῳ, μηδὲ ἀπολογίας ἀξιώσας, σὺν τε-

Matthias à Simone capitis damnatus cum tribus filiis.

Denique Simon ne Matthiam quidem, per quem civitatem occupaverat, niſi cruciatu adhibito peremit. Boëthi filius hic erat ex pontificibus, populo maxime fidelis & carus; qui, cum multitudo male acciperetur à Zelotis, quibus jam Joannes acceſſerat, ut adjutorem Simonem reciperent populo perſuadet, nulla cum eo prius habita pactione, neque mali aliquid ab eo metuens. Ingreſſus autem ille, poſtquam obtinuit civitatem, eum æque ac alios pro inimico habebat etiam qui pro ſe conſilium dederat, quaſi hoc ex *animi* ſimplicitate feciſſet. Tunc autem productum, & accuſatum quod Romanis ſtuderet, morte eum damnavit, nulla ſemet purgandi data libertate, cum tribus filiis ſuis; quartus enim ad Titum ante profugerat. Supplicantem vero ut *prius quam filii occiderentur, atque hanc pro illa quod civitatem ei aperuiſſet gratiam poſtulantem, *ut augeret ejus dolorem* noviſſimum juſſit interfici. Et ille quidem ſuper cæſos in conſpectu ſuo filios jugulabatur, in locum è regione Romanorum productus, (id enim Simon in mandatis dederat Anano Bamadi filio, qui erat ejus ſatellitum crudeliſſimus) cum hac cavillatione, *videat* an quid eum juvaturi ſint ad quos egredi voluiſſet. corpora vero ſepeliri prohibebat. Poſt hos pontifex quidam Ananias Maſambali filius, claro genere, & ſcriba curiæ Ariſteus ex Ammaunte ortus, & cum his alii de populo quindecim cæteris præeminentes necantur. Joſephi vero patrem concluſum adſervabant, & per præconem denunciant, ne quis in civitate vel cum eo colloqueretur, vel eum illic conveniret, proditionis metu; & eos qui vel ſimul gemerent, nulla prius habita quæſtione, de medio tollebant.

Cædes & ſupplicia varia.

Joſephi pater vinctus ſervatur.

λδ'. β'. Ταῦτα ὁρῶν Ιούδης τὴς ὑὸς Ιούδ, τῶν ἐπ' ἀρχων τοῦ Σίμων ἷς ὤν, καὶ πεπιστευμένῳ ὑπ'

2. Iſta videns quidam Judas Judæ filius, ex iis quos præfectos conſtituerat Simon, quique turrim

Judas arcem prodere temans de-

a Πολλῷ *Big.* b Επεδείκνυτο *Big.* c Οἱ ἢ ἡ *Big.* d Ενεπίμπλασαν *Big. Gall. & Bunb.* e Υπὲρ αὐτῶν *Bod.* f Ita *Big. Gall. & Vat.* ἀνοίξειεν in *Editis Aliiſque.* g Sic *Big. & Voſſ.* φονεθῆναι in *cæteris.* h Επιφάνη *Big.* i Βαμάδου *Vat. & Bod.* Βαμαιδ *Big.* k Illud τ̃ è *Codd. Big. Gall. & Vat.* l Εἶλατο *Vat.* m Sic *Big.* ἡπτετο in *reliquis.* n Ita *Big. Gall.* & aliquot *Reſini Codd.* Μασσάλα in *Editis Aliiſque.* o Iterum cum *MSS.* Αρησαῖος in *Editis.* p Hæc lectio diſplicet *Petito*, qui malit, ἐ τὴς ζῆν ἀλοφυρομένης &c. *qui ſe in vivis ſupereſſe gemebant, nulla prius habita quæſtione, de medio tollebant.* * Ne ſcilicet filiorum neces ſpectaret nec ſuperſtes eſſet funeribus liberorum, *Pſeudo-Hegeſipp.*

agitur & necatur.

turrim ab eo ſibi creditam cuſtodiebat, fortaſſe quidem nonnihil miſeratus crudeliter pereuntes, magis vero quod ſibi provideret, convocatis decem ſub ipſo fideliſſimis, "quouſque "tandem, inquit, hæc mala ſuſtinebimus? "quamve ſalutis ſpem habemus improbo fi- "dem ſervantes? Nonne fames quidem jam "contra nos *facit*, Romani vero fere intra ur- "bem ſunt, & Simon bene de ſe meritis pa- "rum fidelis, metuſque etiam apud eum poe- "næ, & apud Romanos certa fides? Eja agi- "te, tradito muro & noſmet ſervemus & civi- "tatem. Nihil autem grave Simon patietur, "ſi cum de ſe deſperaverit pœnas citius da- "bit." Cum dicto audientes eſſent hi decem, mane cæteros, quos ſubjectos habebat, aliò alios dimittebat, ne quid eorum quæ conſilio agitaverat deprehenderetur: ipſe vero de turri hora tertia Romanos invocabat. Illorum autem alii quidem *eum* contemnebant, alii vero ei diffidebant, at plerique *aliquid agere* gravabantur, quaſi mox capturi eſſent civitatem ſine periculo. Cum autem Titus in eo eſſet ut cum armatis ad murum accederet, rem prius cognitam habebat Simon, & quam ocyſſime turrim præoccupat, viroſque comprehenſos in conſpectu Romanorum interficit, & è muro corpora *illorum* dilaniata projicit.

Joſephus lapide percuſſus in ſummum periculum venit.

3. Interim, cum *murum* circumiret Joſephus (non enim *ſuos ad deditionem* hortari ceſſabat) caput ictus eſt lapide, & ſtatim vertigine correptus cecidit. Excurſus autem ad ejus caſum factus eſt Judæorum, abreptuſque in urbem fuiſſet, niſi ocyus ei in auxilium *de ſuis* miſiſſet Cæſar. Illis autem pugnantibus, Joſephus quidem tollitur, parum quod ageretur intelligens. Seditioſi vero, tanquam interfecto quem perimi maxime volebant, cum gaudio clamorem edebant. Divulgatur autem per urbem, & reſiduam multitudinem mœror tenuit, vere periiſſe credentem, cujus fiducia profugere cogitabant. Atque mater Joſephi, cum in carcere accepiſſet filium occubuiſſe,

Mater Joſephi luget filium ut mortuum.

cuſtodibus quidem Iotapatenis, id ſe perſuaſiſſimum habere dicebat, nec enim vivo potituram eſſe: ſecreto autem flens ancillis ajebat, hunc ſe fructum fœcunditatis tuliſſe, quod ſibi ne ſepelire quidem filium licuiſſet, à quo ſepeliri ſperaſſet. Verum nec illam rumor falſus diu cruciavit, nec latrones recreavit. nam ex vulnere cito convaluit Joſephus, progreſſuſque clamabat, illos ſibi non multo poſt vulneris pœnas daturos: atque populum rurſus, ut ſibi haberent fidem, hortabatur. Ejus autem ad aſpectum populo crevit fiducia, & ſeditioſos invaſit conſternatio.

4. Cæterum è transfugis alii ſtatim de muro neceſſitate adacti ſe dejiciebant; alii velut ad pugnam cum lapidibus progredi ſimulantes, mox ad Romanos ſe recipiebant. Hos autem atrocior eâ quam in urbe pertulerant fortuna conſequebatur; & fame, quam domi reliquerant, velociorem ad exitium inveniebant apud

Mors eorum qui famelici evadebant in caſtra Romanorum.

αὐτῷ πύργον φυλάττειν, τάχα μέν τι καὶ αὐτὸς τῶν ὠμῶς ἀπολλυμένων, τὸ δὲ πλέον ἑαυτῷ προνοίᾳ, συγκαλέσας τοὺς πιστοτάτους τῶν ὑπ' [a]αὐτῷ δέκα, "μέχρι τίνος ἀνθέξομεν, ἔφη, τοῖς κακοῖς; [b]ἢ τίνας "σωτηρίας ἔχομεν ἐλπίδας πιστοὶ [c]πονηροῖς μένοντες; "οὐχ ὁ μὲ λιμὸς ἤδη καθ' ἡμῶν, Ῥωμαῖοι δὲ σχεδὸν "μικροῦ ἔνδον, Σίμων δὲ καὶ τοὺς εὐεργέτας ἄπιστος, "καὶ δίκης μὲν ἤδη πρὸ αὐτοῦ κολάσεως, ἡ δὲ πρὸς "Ῥωμαίους δεξιὰ βέβαιος; φέρε, προδιδόντες ὃ τεῖχος σώ- "σωμεν ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν. πείσει δ' ἤδη δεινὸν Σί- "μων, ἐὰν ἀπεγνωκὼς ἑαυτῷ [d]τάχιον δῷ δίκλω." τούτοις τοῖς δέκα συνθέντων, ὑπὸ τὴν ἕω τοὺς λαοὺς τῶν ὑποταγμένων ἄλλων ἄλλαχόσε [e]διέπεμπεν, ὡς μὴ φωραθείη τι τῶν βουλευμένων· αὐτὸς δὲ περὶ τέ- τριτον ὥραν ἀπὸ τοῦ πύργου ἐκάλει τοὺς Ῥωμαίους. τῶν δὲ οἱ μὲν ὑπερεφάνουν, οἱ δ' ἠπίστουν, οἱ πολλοὶ δ' ὤκνουν [g]ὡς μὴ μοχθοῦντες ἀκινδύνως λήψόμενοι τὴν πόλιν. ὡς δ' ὅσον δὴ Τίτος σὺν ὁπλίταις παρῆν πρὸς τὸν τεῖχος ἔφη γνοὺς ὁ Σίμων, καὶ μὴ τάχους τοῦτο πύργον προκαταλαμβάνει, καὶ τοὺς ἄνδρας συλλαβὼν οὐ ὄψει τῶν Ῥωμαίων ἀναιρῶν, καὶ πρὸς τοῦ τείχους λαβόμενος ἔρριψε τὰ σώματα.

Joſephus lapide percuſſus in ſummum periculum venit.

γ'. Καὶ τούτῳ προϊόντι Ἰώσηπος, ὃν δὲ αἰεὶ προσκαλῶν, βάλλει τὴν κεφαλὴν λίθῳ, καὶ παραχρῆμα πίπτει καρηβαρὴς ὑπενεχθείς. ὑπορρωμὴ δ' ὅπερ [h]τῷ πώματι τοῦ Ἰωτάπων ἦν, καὶ ἔφη συρεῖς εἰς τὴν πόλιν, εἰ μὴ ταχὺς Καῖσαρ ἔπεμψε τοὺς ὑποστρατίζοντας. μαχομένων δὲ τούτων, ὁ Ἰώσηπος μὲν αἴρεται, βραχὺ τῶν προπεπτωκότων ἐπάνω. οἱ στασιασταὶ δὲ, ὡς ἀνελόντες ὃν ἐπεθύμουν μάλιστα, μετὰ χαρᾶς ἀνεβόων. [i]διαγγέλλει δ' εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὃ καταλειπόμενον πλῆθος ἐπέσχεν ἀθυμία, πεπεισμένους οἴχεσθαι τὸν ὄντα, δι' ὃν ἀθυμοῦντες ἐθαῤῥοῦν. ἀκούσασα δ' ἡ τοῦ Ἰωσήπου μήτηρ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, πυθέσθαι τὸν υἱὸν, πρὸς μὲν τοὺς φύλακας ἀπὸ Ἰωταπάτων τοῦτ' ἔφη πεπεῖσθαι, ᾗ γὰρ ἂν ἔτι ζῶντος ἀπολαύειν· ἰδίᾳ δ' ὀλοφυρομένη, τοῖς τῆς θεραπαίνιδας τοῦτον εἰληφέναι τὴν εὐτυχίαν ἔλεγε καρπὸν, τὸ μηδὲ θάψαι τὸν υἱὸν, ὑφ' ᾧ τεθράφθαι προσεδόκησεν. ἀλλὰ γὰρ ὅτι ζωτὸν ἔτι πλέον ὠδίνατο ὃ ψεῦδος, ὅτε τοὺς λῃστὰς ἔθαλπε. ταχέως γὰρ ὑπ' τὴν πληγὴν ἀνήνεγκεν ὁ Ἰώσηπος, καὶ προσελθὼν, τοὺς μὲν εἰς μάχαιραν, ἑβδομήκοντα δίκας αὐτῷ δώσειν ὅ τε δῆμος [k]πάλιν ὅτι πίστιν παρεκαλεῖτο. θάρσος δὲ τῷ λαῷ, καὶ τοῖς στασιασταῖς ἔκπληξις ἐμπίπτει πρὸς τὴν ὄψιν αὐτοῦ.

δ'. Τῶν δὲ αὐτομόλων οἱ μὲν ὑπ' ἀνάγκης [l]ἀπὸ λσ'. τοῦ τείχους ἐπήδων [m]ταχέως· οἱ δὲ προϊόντες ὡς ὅτι [n]μάχη κατὰ χεῖρα δῶν, ἔπειτα [o]πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἔφευγον. συνέπιπτε δὲ τούτοις τύχη τοῦ ἔτι σὺν χαλεπωτέρα, καὶ τοῦ προσὼ σφίσι λιμοῦ [p]συνεπόμενον πρὸς τοὺς αὐτομόλους ἔτι μᾶλλον ἐπιτείνοντος. οἱ γὰρ ἐπιτήδειοι τοῦ ζῆν ἐν τοῖς ἀφανέσι κατεκρύπτοντο

χόρον. παρεγίνοντο μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς οἰκείας πεφυσημένοι, καὶ ὥσπερ ὑδροπιῶντες, ἔπειτα ἀθρόως κενοῖς ἐμφορηθέντες πλάσμασι τοῖς σώμασιν ἐρρήγνυντο, πλὴν εἰ μὴ τὴν δι' ἔμπλειαν παμβουσαμένων τὰς ὀρέξεις, καὶ κατ' ὀλίγον προσθέντων τροφὴν [b] ἀκηδιαμένῳ τῷ σώματι φέρειν. καὶ τοὺς ὕστερον δὲ σωζομένους ἑτέρα πληγὴ μετελάμβανεν. τὰ γὰρ αὖ τοῖς Σύροις τῶν αὐτομόλων φερόμενα τῆς γαστρὸς λυμάτων χρυσοῦ ὀκλέγων. καταπίνοντες δή, ὡς ἔφαμεν, αὐτοὺς προήεσαν, [c] ἐπειδὴ ἀπορεῖν πάντας οἱ στασιασταὶ, καὶ πολὺ πλῆθος ἦν ἐν τῇ πόλει χρυσοῦ· δώδεκα γοῦν Ἀττικῶν ἀνὴνητο [d] τὰ πρότερον ἰσχύοντα πέντε καὶ εἴκοσιν· ἀλλά τοι ἡ βδελυρία ἐλεγχθεῖσα δι' ἑνὸς, [e] ἀναπίπλα μὲν φήμη εἰς τὰ στρατόπεδα, ὡς μεστοὶ χρυσίου πρόσειεν οἱ αὐτόμολοι, ὁ δὲ τῶν Ἀράβων πλῆθος καὶ οἱ Σύροι τοὺς ἰχέτας ἀνατέμνοντες, ἠρεύνων τὰς γαστέρας. καὶ τύτῳ δ' πάθει οὐδὲν ἔμοιγε δοκεῖ συμβῆναι Ἰουδαίοις χαλεπώτερον. μιᾷ γοῦν ἀνεῴχθησαν νυκτὶ πρὸς δισχιλίους.

ε'. Καὶ γοῦν τὴν παραυτίκα Τίτος, ὀλίγου μὲν ἐδέησε δ' ἱππικοὶ περιστήσας κατακοντίσαι τοὺς αἰτίους, εἰ μὴ πολὺ πλῆθος ἐνέκειτο, καὶ τὴν ἀπειρημένων πολλαπλασίους ἦγον οἱ κολασθησόμενοι. συγκαλέσας δὲ τούς τε τῶν συμμάχων ἡγεμόνας καὶ τοὺς τῶν ταγμάτων, συνδιέβαλλοντο γὰρ καὶ τῶν στρατιωτῶν τινὲς, πρὸς ἑκατέρους ἀγανακτῶν, ἔλεγεν, εἰ τῶν μὲν αὐτῷ στρατευομένων τινὲς τοιαῦτα δρῶσι κέρδους ἕνεκεν ἀδήλου, μηδὲ τὰ ὅπλα σφῶν αὐτῶν αἰσθόμενοι πεποιημένα ἐξ ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ; τοῖς δ' Ἀραψὶ καὶ τοῖς Σύροις, εἰ πρῶτον μὲν ἐν ἀλλοτρίῳ πολέμῳ τοῖς πάθεσιν αὐτεξουσίως χρῶνται, ἔπειτα τῇ πρὸς φόνους ὠμότητι καὶ ᾧ πρὸς Ἰουδαίους μίσει Ῥωμαίους ὑπερφέρουσι; καὶ γὰρ νῦν εἰσὶν [f] ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν σωτῆρες ἐκ κακοδοξίας. τούτοις μὲν οὖν διπτεύλησε θάνατον, εἴ τις εὑρεθείη πάλιν ὁ αὐτὸ τολμῶν, τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν ταγμάτων ἐπέστελλεν [g] ἐρευνήσοντας τοὺς ὑποπτους [h] ἀνάγειν ἐπ' αὐτόν. κατεφρόνει δὲ ὡς ἔοικε φιλοχρηματία πάσης κολάσεως, καὶ [i] δεινὸς ἐμπέφυκεν ἀνθρώποις ὁ κέρδους ἔρως, ὥσθ' ὅτου πάθους [k] ὡς πλεονεξία προσβάλλεται. [l] ἦ ζῶντα μὲν ἄλλως καὶ μετὰ ἔχει καὶ φόβοις ὑποτάσσεται· Θεὸς δὲ ἦν ὁ τοῦ λαοῦ παντὸς καθαιρέτης, καὶ πᾶσαν αὐτοῖς σωτηρίας ὁδὸν εἰς ἀπώλειαν ἀποστρέφων. ὃ γοῦν μετὰ ἀπειλῆς ἀπεῖπεν ὁ Καῖσαρ λάθρᾳ κατὰ τῶν αὐτομόλων ἐτολμᾶτο. καὶ τοὺς διαδιδράσκοντας πρὸ πάσης ὀφθῆναι προσαπαντῶντες ἔσφαττον οἱ Βάρβαροι. περισκοπούμενοι δὲ μή τις ὀπίσθιος Ῥωμαίων ἀνέχοιτο, καὶ τὴν ἀπλάγχνων τὸ μιαρὸν κέρδος ἔλκον. ὀλίγοις δ' ἐνδυείσκετο, καὶ τοὺς πολλοὺς προσκηλίσκει ἐλπὶς μόνη. τοῦτο μὲν δὴ ὁ πάθος πολλοὺς τῶν αὐτομόλων ἐπανήγαγεν.

λζ. ς'. Ἰωάννης δὲ, ὡς ἐπέλιπον αἱ ἁρπαγαὶ τὸν δῆμον, πρὸς ἱεροσυλίαν ἐτρέπετο. καὶ πολλὰ μὲν ἐκ τῶν ἀναθημάτων κατεχώνευε τοῦ ναοῦ, πολλὰ δὲ τῶν πρὸς τὰς λειτουργίας

Romanos ſatietatem. Aderant namque ex inedia inflati, & velut aqua intercuti tumefacti, deinde ciborum abunde in vacua ingerentes corpora diſrumpebantur: niſi qui rerum non imperiti deſideria cohibuiſſent, paulatimque alimentum deſueto corpori obtuliſſent. Verum & eos, qui hoc modo ſervarentur, alia plaga excepit. Quidam enim è transfugis apud Syros deprehenditur è ſimo ventris aureos colligens. quippe eos, ut diximus, deglutientes prodibant, quod cunctos ſeditioſi perſcrutarentur: & magna vis auri erat in civitate, adeo ut duodecim Atticis veniret quod antea XXV valebat. Verum hac arte per unum detecta, totis quidem caſtris fama percrebuit, quod auro transfugæ pleni adeſſent, Arabum autem multi & Syri ſupplicum diſſectorum ventres perſcrutabantur. Et hac ego clade nullam credo atrociorem Judæis contigiſſe. una quippe nocte ad duo *hominum* millia diſciſſi ſunt.

manorum. & ſatiabantur ſtatim.

Judæi reſcinduntur à Syris & Arabibus aurum in viſceribus eorum quærentibus.

5. Et cum Tito cognita eſſet hæc iniquitas, parum aberat quin circumfuſo equitatu autores *ſceleris* jaculis configi juſſiſſet, niſi ingens multitudo eum cohibuiſſet, utpote quod multo plures puniendi eſſent quam fuerant interempti. Convocatis autem auxiliarium & legionum ducibus (nam & militum quidam *ſuorum* ejuſdem probri inſimulati erant) utriſque iratus dicebat, an qui militum quidem ſuorum hæc committunt lucri cauſa incerti, neque arma ſua erubeſcentes ex auro & argento facta? Arabibus autem & Syris, an primùm quidem in alieno bello affectibus ſuis licenter indulgent, dein crudelitatem in cædibus & in Judæos odia Romanis aſcribunt? etenim iſtas quoſdam de militibus ſuis infamiæ notas jam ſubire. his quidem mortem interminatus eſt, ſi quis in eodem poſtea deprehenſus fuerit audaci facinore; legionibus vero mandata dedit, ut ſuſpectos inveſtigarent & ad ipſum deferrent. Verum avaritia plane contemnit omne ſupplicium, & lucri amor gravis hominibus innatus eſt, nulluſque animi affectus in pericula adeo præceps ruit ac plura habendi cupiditas. Immo vero & iſti alias & modum habent & metu ſubjugantur: Deus autem erat, qui populum univerſum damnaverat, & omnem ad ſalutem viam ei in perniciem vertebat. Quod utique, ne fieret, pœnarum comminatione interdixit Cæſar, illud occulte in profugos admittebatur. Et transfugas, priuſquam omnium in conſpectum venirent, jugulabant Barbari obviam eis procedentes: dein circumſpicientes ne quis Romanorum videret, eos diſcindebant, & ex viſceribus quæſtum nefarium trahebant. in paucis autem reperiebatur, & plerique ex ſola ſpe mactabantur. Certe quidem hoc malum multos transfugarum reduxit.

Titus militibus ob facinus iſtud iratus.

Avaritia ſupplicium omne contemnit.

Deus erat qui perditam voluit Judæorum gentem.

XVI.

6. Joannes autem, ubi rapinæ ex populo defecerunt, ad ſacrilegium ſeſe convertit. & multa quidem è donariis in templo repoſitis conflabat, multaque vaſa rei divinæ miniſterio neceſſaria,

Joannis ſacrilegia.

a Δι' ἐμπειρίας *Big.* *b* Ἀκηδιαμένῳ *Big.* *c* Ἐπεὶ ἦ *Vat.* & *Big.* *d* Τὰ abeſt à *Big. Vat.* & *Voſſ.* Ad locum hunc illuſtrandum faciunt verba iſta quæ infra occurrunt, καὶ τὴν Συρίαν πρὸς ἡμῶν τὴν πάλαι τιμὴν τὴν στάθμην τοῦ χρυσίου πεπρίασθαι. *e* Forſan pro ὁ στρατόπεδος. nam ὁς pro ὁ ſæpe uſurpari ſolet. *Zonaras* rem exprimit hiſce verbis, καὶ φήμη χέεσθαι ὡς τὰ στρατόπεδα, ὡς μεστοὶ χρυσίου προσίασιν οἱ αὐτόμολοι. *f* Αὐτῶν *Big.* *g* Ita *Vat. ἐφιστάντος* in *Editis Alliſque.* *h* Ἀναγαγεῖν *Big.* & *Voſſ.* *i* Δεινοῖς legiſſe videtur *Ruf.* *k* Illud ὡς è conjectura *Viri* doctiſſimi; dativo πλεονεξίᾳ, qui prius obtinuit, mutato in rectum πλεονεξία. *l* Antea erat ἢ τοῦτο.

Romani donariis ornarunt templum, Auguſtus & Livia.

neceſſaria, crateras & lances & menſas: & ne urceolis quidem abſtinuit, quos Auguſtus ejuſq; uxor miſerant *& conſecrarant*. nam Romanorum quidem reges *Hieroſolymorum* templum ſemper honorarunt atque ornarunt: tunc autem Judæus etiam alienigenarum dona diſtrahebat, & ad ſocios dicebat, oportere ſine metu uti divinis pro numine ſtantes, & ex templo ali qui ei militant. Propterea ſacrum quoq; vinum & oleum quod ſervabant ſacerdotes ut holocauſtis ſuperinfunderent, exhauriens (erat enim in templi parte interiori) diſtribuebat multitudini, atque illi ſine horrore ungendo & potando plus quam hin ex illis conſumebant. Nequaquam verebor palam dicere quæ dolor jubet. Equidem arbitror, ſi Romani ſceleratis *iſtis* exitium inferre ceſſaſſent, futurum fuiſſe ut urbs aut terræ hiatu abſorberetur, aut eluvione deleretur, aut ſoli Sodomitici fulmina experiretur: multo enim magis impiam progeniem edidit, quam erant qui hæc perpeſſi ſunt. Itaque ſimul cum iſtorum furore ac veſania univerſus populus interiit.

Joſephi judicium de obſeſſis.

Mortes infinitæ in urbe.

7. Et quid opus eſt ſingulatim recenſere clades? Mannæus Lazari filius, his diebus ad Titum tranſgreſſus, dicebat per unam portam, quæ ſibi credita fuerat, elata fuiſſe centum & quindecim mortuorum millia & DCCCLXXX, ex quo die caſtra prope civitatem poſita ſunt, ex die XIV menſis Xanthici uſque ad primam Panemi diem. Hæc autem erat immenſa multitudo. nec tamen ipſe fuit portæ appoſitus, ſed publicam mercedem diſtribuens neceſſe habuit *mortuos* numerare. Cæteros autem propinqui ſepeliebant. Sepultura autem erat, elatos de urbis muro dejicere. Poſt hunc autem multi nobiles transfugæ narrabant, mortuos egenos ad ſexcenta millia univerſos portis ejectos eſſe. aliorum vero numerum inveniri non poſſe. Cumque pauperibus efferendis non ſufficerent, congeſta in maximis ædibus cadavera incluſa eſſe dicebant; & frumenti quidem modium veniiſſe talento. Poſt autem, ubi muro circundata civitate ne herbas quidem legere jam liceret, eò neceſſitatis quoſdam deveniſſe, ut cloacas & vetuſta rimantes boum ſtercora, retrimenta inde collecta ederent; & quod olim viſu erat horribile in eſcam ceſſiſſe *eſurientibus*. Cum iſta quidem audirent Romani eos miſerati ſunt: ſeditioſos autem etiam iſta aſpicientes non pœnitebat, ſed patiebantur ea uſque ad ipſos progredi. Fatum enim eos cæcos reddiderat, quod jam & civitati & ipſis imminebat.

Elatorum numerus.

ἀναγκαῖον σκεῦη, κρατῆράς τε καὶ πίνακας καὶ τραπέζας. ἀπέχετο δ' οὐδὲ τῶν εἰς τὸν Σεβαστὸν καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πεμφθέντων ἀναθημάτων. ὁ μὲν γὰρ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐτίμησάν τε καὶ προσεκόσμησαν τὸ ἱερὸν ἀεί. τότε δ' ὁ Ἰουδαῖος καὶ τὰ τῶν ἀλλοφύλων κατέπασσε· πρὸς δὲ τοὺς συνόντας ἔλεγεν, ὡς δεῖ μὴ ἀδείας καταχρήσασθαι τοῖς θείοις ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς τῷ ναῷ στρατευομένους ἐξ αὐτοῦ τρέφεσθαι. ἀφ' οὗτο καὶ τὸ ἱερὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, ὃ τοῖς ὁλοκαυτώμασιν ὁ ἱερεὺς ἐφύλαττον ὄπτιχεῖν, ἐκκενώσας, εἰς δ' ὁ τῷ οἰκοδεσπότῃ ἱερῷ, διέτειμε τῷ πλήθει, καὶ κεῖνοι δίχα φείκης πλέον τοῦ ἡμίσους ἐλείφοντο, καὶ ἔπινον ἐξ αὐτῶν. οὐκ ἂν ὑποσιλαίμην εἰπεῖν, ἃ μοι κελεύει ὁ πάθος. οἴμαι Ῥωμαίων βεβαιωσόντων ὀπὶ τοὺς ἀλιτηρίους, ἢ καταποθῆναι ἂν ὑπὸ χάσματος, ἢ κατακλυσθῆναι τὴν πόλιν, ἢ τοὺς τῆς Σοδομιτῶν μεταλαβεῖν κεραυνούς· πολὺ γὰρ τῶν ταῦτα παθόντων ἤνεγκε γενεὰν ἀθεωτέραν. τῇ γοῦν τούτων ἀπονοίᾳ πᾶς ὁ λαὸς συναπώλετο.

ζ'. Καὶ τί δεῖ καθ' ἕκαστον μέρος ἐκδιηγεῖσθαι τὰς συμφοράς; ἀλλὰ πρὸς Τίτον ὁ ταύταις ταῖς ἡμέραις Μανναῖος ὁ Λαζάρου φυγὼν, ἔφασκε μιᾶς ἔλεγεν ἐκκεκομίσθαι πύλης, ἣν αὐτὸς ἐπιτέτραπτο, μυριάδας ἑκατὸν δεκαπέντε χιλίους ὀκτακοσίους ὀγδοήκοντα, ἀφ' ἧς αὐτοῖς ἡμέρας παρεσπεισθησάσθαι, τεσσαρεσκαιδεκάτῃ Ξανθικοῦ μηνὸς ἄχρι Πανέμου νουμηνίας. τοῦτο δ' ἦν τοῦ πλήθους [a] ἄπειρον. οὐ γὰρ αὐτὸς ἐφειτὼς, ἀλλὰ δημοσίᾳ μισθοῦ διδοὺς ἐξ ἀνάγκης ἠρίθμει. τοὺς δὲ λοιποὺς οἱ προσήκοντες ἔθαπτον. ταφὴν δ' ἐκεῖ, τὸ προσκομίσαντας ἐκ τοῦ ἄστεος ῥίψαι. μὴ δὲ τοῦτον διαδράντες πολλοὶ τὴν ὀπτασίαν, τοὺς πάσας τὰς ἀπορίας νεκρῶν ἀπήγγελλον, μυριάδας ἑξήκοντα διὰ τῶν πυλῶν ἐκριφῆναι. τὰ δ' ἄλλων ἀνεξεύρετον εἶναι τὸ ἀριθμόν. μηκέτι δὲ αὐτοχείλους τοὺς πλοκὰς ἐκφέρειν, ἔλεσον συναγωγεύσας εἰς τοὺς μείζους οἴκους τὰ πλώμαλα ἀποκλείειν· καὶ τοῦτο μὲν σίτου [b] ὃ μεῖζον πραθῆναι ταλάντου. μὴ ζῶσι δὲ ὡς δὲ πωλογεῖν ἔτι οἷόν τε ἐκτὸς περιθεούσης τὴν πόλεως, [c] προελθεῖν πᾶς εἰς τοσοῦτον ἀνάγκης, ὥς τε τὰς ἀμάρας ἐρευνῶσαι, καὶ παλαιὰν ὄθνην βοῶν, προσφέρεσθαι τὰ ἐκ τούτων σκύβαλα, καὶ ὃ μηδὲ ὄψει φορητὸν πάλαι τότε γενέσθαι τροφήν. ζῶσι μὲν Ῥωμαῖοι μὲν ἀκούοντες ἠλέησαν· ἐπὶ στασιασταὶ δὲ καὶ βλέποντες ὑπερεῖδον, ἀλλ' ἠνείχοντο μέχρις αὐτῶν προελθεῖν. πεπήρωντο γὰρ ὑπὸ θεοῦ καὶ χρεών, ὃ τῇ τε πόλει καὶ αὐτοῖς ἤδη παρῆν.

a Ita lego ex *Ruſini* verſione. antea erat ἀπείρων. b Τὸ μίδιμνον *Zonar.* c Ita lego cum *Cod. Voſſ.* prout infra, v. 41. in *Editis Aliiſque* προσελθεῖν.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΕΚΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SEXTO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Περὶ τ τ στασιαστῶν ἀπονοίας, καὶ τ ὑπὸ τ λιμῷ θνησκόντων· καὶ ὅπως τῶν Ρωμαίων τὰ χώματα ἐγειρόντων, ἀπεκαθεζόντας τὰ προάστεια [a] ἀχαριστότατα ἐφαίνοντο.

1. *De seditiosorum desperatione, & hominibus fame pereuntibus, qualiterque suburbia circumcisa, post erectos à Romanis aggeres, aspectu erant ingratissima.*

β'. Ὅπως διετέθησαν Ρωμαῖοι καὶ Ιουδαῖοι τ χωμάτων γενομένων· καὶ ὅπως ὁρμήσαντες Ιουδαῖοι καὶ ταῦτα κακῶσαι οὐκ ἴσχυσεν.

2. *Quomodo Romani & Judæi animis affecti erant excitatis aggeribus: quodque Judæi excursione facta illos urere non potuerunt.*

γ'. Ὅπως ταῖς τ ἑλεπόλεσι τύπτοντες Ρωμαῖοι, καὶ ὑποῤῥύπτοντες τὸ τεῖχος τῆς Αντωνίας κατῴρυψαν· ἀναδειχθέντος ἑτέρου τείχους, ὅπερ ἔνδοθεν οἱ περὶ τ Ιωάννην ἀντῳκοδόμησαν, ἠνιάθησαν.

3. *Quomodo Romani machinarum pulsatione, & suffossione Antoniæ murum dejecerunt: alio autem muro conspecto, quem Joannes cum suis ædificaverat, conturbati erant.*

δ'. Ως δεδοικότες ἀναβῆναι οὐ τολμηρότατος Τῖτος δημηγορίᾳ ἀξίᾳ παρεκελεύσατο αὐτούς.

4. *Quemadmodum Titus milites, cum murum ascendere non ausi essent, præstantissima oratione adhortatus est.*

ε'. Ὅπως ἄλλοι τε, καὶ Σαβῖνος πρῶτος πάντων ἐκπηδήσας τοὺς Ιουδαίους ἐτρέψατο· καὶ πολλὰς ἀποκτείνας, τελευταῖον καὶ αὐτὸς διεφθάρη.

5. *Qualiter & alii, & Sabinus omnium primus de muro exsiliens Judæos in fugam vertit; multisque cæsis tandem & ipse occiditur.*

ς'. Ως καὶ τὸ τρίτον τεῖχος παρελήφθη. ἔκφρασις τοῦ περὶ τὸ ἱερὸν πολέμου Ιουδαίων τε καὶ Ρωμαίων.

6. *Quomodo & tertius murus superatus est. descriptio pugnæ inter Judæos & Romanos circa templum.*

ζ. Περὶ Ιουλιανοῦ τοῦ ἑκατοντάρχου, ὅπως πολλούς τε τῶν Ιουδαίων ἀπέκτεινε, καὶ αὐτὸς ἀπώλετο· καὶ ὅπως τρέπονται Ρωμαῖοι, καὶ κατακλείονται εἰς τὴν Αντωνίαν.

7. *De Juliano centurione, quomodo Judæorum multos interfecit, & ipse peremptus est: utque fugiunt Romani & in Antoniam conclusi sunt.*

η'. Ὅπως Τῖτος, κατασκάψαι προσέταξε τὴν Αντωνίαν, τ Ιώσηπον παρεκελεύσατο τοῖς Ιουδαίοις αὖθις παραινέσαι.

8. *Quomodo Titus, cum Antoniam dirui jussisset, Josephum incitavit ut Judæos iterum verbis hortaretur.*

θ'. Ως μηδὲν τ στασιαστῶν ὠφεληθέντων ὑπ τ λόγων Ιωσήπου, πολλοὶ τ δοκοῦντ δήμου πρὸς τὸ αὐτομολεῖν ὁρμήσαντες ἐξῆλθον, ὃς ὁ Τῖτος εἰς Γόφναν ἐξαπέστειλεν.

9. *Quod multi de populo, cum seditiosi in melius non mutarentur verbis Josephi, transfugiendi desiderio egressi sunt, quos Titus in Gophnam misit.*

ι'. Ὅπως οἱ αὐτομολήσαντες παρῄνουν τοῖς Ιουδαίοις ἱκέτευον Καίσαρι τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐδὲν ἦνυον, μᾶλλον δὲ καὶ φιλονεικοτέρους ἐποίουν· ἐφ' οἷς Τῖτος μετὰ Ιωσήπου διελέχθη, καὶ μὴ πειθομένων αὐτῶν πάλιν πρὸς τ πόλεμον ἐχώρει.

10. *Quemadmodum transfugæ multis Judæos rogabant ut Cæsari urbem traderent; verum nihil valebant, sed potius pertinaciores eos efficiebant: unde Titus, cum per Josephum eos increpasset, illique nihil obsequuti essent, rursus bello eos aggreditur.*

ια'. Ως ἀπὸ πάσης τ δυνάμεως τοὺς ἀρίστους ἐκλεξάμενος Τῖτος, καὶ κατὰ τ ἱερὰ αὐτοὺς διαφείσας, αὐτὸς ἀπὸ τ Αντωνίας ἐκαραδόκει τὸ μέλλον.

11. *Quomodo Titus, cum ex copiis universis fortissimos elegisset & ipsos contra templum dimisisset, ipse ab Antonia quid fieret exspectabat.*

ιβ'. Ὅπως συμπεσόντες ἀλλήλοις, πολλῶν ἑκατέρωθεν πεσόντων διελύθησαν, μηδενὸς βεβαίως νικήσαντος.

12. *Qualiter prælio congressi sunt, & multis utringue cæsis dirempta est pugna cum dubia victoria.*

ιγ'. Ὅπως κατὰ τ ἱερὰ χώματα ἤγειραν.

13. *Quomodo contra templum aggeres excitarunt.*

ιδ'. Ως τῶν ἱππέων δοκησιπόνων ὄντων ἵππους, καὶ ὧν εἷς ἕνα στρατιώτην πολλάσιος, οὓς λοιποὺς Καῖσαρ ἐσωφρόνισεν.

14. *Ut, cum equitum nonnulli equos amisissent, unius militis pœna reliquos in posterum cautiores reddidit.*

a Ita ex conjectura. ἀχριστότατα in Edit. Basil. & duobus mss.

15. Quo-

15. *Quomodo è regione Olivarum montis multi ſeditioſorum clam egredi conati proſternuntur. quodque equitum quidam Pedanius, rapto quodam juvene dum fugeret, eum ad Cæſarem tanquam munus pretioſum adducebat.*

16. *Ut Judæi omnia templo propinqua incenderunt, ne ex illis Romani templum in poteſtatem ſuam redigerent.*

17. *De Judæo qui ad ſingulare certamen Romanos provocaverat, victorque ex gloriatione ſua occiſus eſt.*

18. *De dolo à Judæis excogitato, quo multos Romanorum exuſſerunt.*

19. *De Longo milite Romano, qualiter ſemetipſum interfecit: deque eo qui ſemet in Lucium commilitonem projecit.*

20. *Altera deſcriptio illorum qui fame perierunt.*

21. *De Maria, quæ filium ſuum comederat.*

22. *Qualiter aggeribus contra templum erectis arietes admovebant: utque ſcalis aſcenſis acre commiſſum eſt prælium, tandemque victi ſunt Romani: qua de cauſa Titus iratus portis ignem ſubjici juſſit.*

23. *De ſatellitibus Simonis tyranni qui ad Titum profugerant.*

24. *Quod, cum proponeretur à Tito quid facturi eſſent de templo, aliique alia dicerent, ipſe dixerit; ſe non paſſurum eſſe ejuſmodi ſtructuram flammis abſumi: atque ita concilium dimiſit.*

25. *Quomodo Judæi Romanos qui in ſtatione erant adoriuntur, cumque in eo eſſent ut in fugam verterentur, Cæſar prius auxilio venit & Judæos fugat.*

26. *Quomodo templum incenſum eſt, invito Cæſare.*

27. *Quod eodem menſe & die deflagravit templum, quo olim concrematum eſt à Babyloniis.*

28. *Quod, cum templum flammis vaſtaretur & Judæi omnes cujuſcunque ætatis una perirent, permixtus cum cæde editur ſonitus, clamorque Romanorum & pereuntium promiſcuus.*

29. *Quomodo ſacerdotum nonnulli verubus templi in Romanos pro miſſilibus utebantur, & muro quodam aſcenſo ſemetipſos in ignem conjecerunt: utque Romani, igne in omnia graſſante, quicquid reliquum erat templi incenderunt, & multitudinem eò confugientium ad ſex hominum millia.*

30. *De Pſeudo-propheta, cui populus ad ſui interitum fidem habuit.*

31. *De ſignis excidium præcedentibus.*

32. *Quomodo Romani ſigna in templum inferebant, & Titum acclamationibus honorabant; deq; magna auri copia ex præda.*

33. *De puero cum ſacerdotibus in templi parietem ſe recipiente, & quo pacto decepit Romanos: utque ſacerdotes fame laborantes deſcenderunt ad Titum, quos ipſe puniri juſſit.*

34. *Quomodo tyranni Titum ad colloquium provocant, atque ipſe cum eis ſermonem habuit maximè admirandum.*

35. *Quod Titus, cum tyranni nihil moderati præ ſe ferrent, vehementer iratus edixerit per præconem, ne jam fidem dextramque ſibi dari ſperarent: quo facto imperavit militibus igne omnia vaſtare.*

ιε'. Οπως κατὰ τὸ Ελαιῶν ὄρος πολλοὶ τ̃ ζηλωτ̃ν ὁρμήσαντες ὑπεξελθεῖν, ἀνετράπησαν· ὅτι καί τις τ̃ ἱππέων Πεδάνιος ἁρπάσας τινὰ νεανίαν φεύγοντα, τῷ Καίσαρι καθάπερ τι κειμήλιον προσήγαγεν.

ις'. Ως Ιουδαῖοι τὰ προσεγγίζοντα τῷ ἱερῷ κατέπρησαν, ὡς μὴ δι' αὐτ̃ν Ρωμαῖοι τ̃ ἱερ̃ ἐγκρατεῖς γένοιντο.

ιζ'. Περὶ τ̃ μονομαχήσαντος Ιουδαίου κατὰ προκλησιν, καὶ νικήσαντος πως διά τιν' ἀλαζονείαν ἀπεκτάνθη.

ιη'. Περὶ τ̃ ἀπονοηθέντος πρὸς τ̃ Ιουδαίων δόλου, ὑφ' οὗ πολλοὶ Ρωμαίων ἐτράπησαν.

ιθ'. Περὶ Λόγγου τ̃ στρατιώτου Ρωμαίων ὡς ἑαυτὸν ἀνεῖλε, καὶ ὡσεὶ τ̃ ἀπορρίψαντος ἑαυτὸν συστρατιώτην Λογγίνον.

κ'. Ἐκφρασις αὖθις τ̃ ὑπὸ τ̃ λιμ̃ θνησκόντων.

κα'. Περὶ Μαρίας τ̃ τὸ ἴδιον τέκνον καταφαγούσης.

κβ'. Οπως, τ̃ χωμάτων κατὰ τ̃ ἱερ̃ ἀπαρτισθέντων, προσήγαγον οἱ κριοί· καὶ ὡς ἀπὸ κλιμάκων ἀναβάντες, δεινὸν αὖθις ἔστησαν πόλεμον, καὶ τέλος ἡττήθησαν Ρωμαῖοι· ἐφ' οἷς ὀργισθεὶς Τίτος τὰς πύλας ὑφάπτειν προσέταξεν.

κγ'. Περὶ τ̃ αὐτομολησάντων τ̃ Τίτῳ δορυφόρων τ̃ τυράννου Σίμωνος.

κδ'. Οπως βυλὴν προτεθεὶς Τίτος πως δεῖ χρήσασθαι τ̃ ἱερ̃, ἄλλων ἄλλα λεγόντων, αὐτὸς οὐκ, ἔφη, συγχωρ̃σαι τοιοῦτον ἔργον καταφλεγ̃ναι, καὶ ὕτως διαλύεται τὸ συνέδριον.

κε'. Οπως Ιουδαῖοι τοῖς τ̃ Ρωμαίων φύλαξιν ἐπιπέσωσι, καὶ μελλόντων αὐτ̃ν τροπ̃ναι, φθάσας Καῖσαρ ἐπήμυνε, τρέψας τοὺς Ιουδαίους.

κς'. Οπως ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη, οὐκ ἄκοντος Καίσαρος.

κζ. Οτι κατ' ὃν καιρὸν ὑπὸ τ̃ν Βαβυλωνίων καὶ πρότερον ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη κατὰ τόνδε τ̃ μ̃να οὐ τ̃ ἡμέραν αὖθις κατεφλέγη.

κη'. Ως τ̃ ναοῦ φλεγομένου. καὶ πάντων ὁμοῦ τ̃ν Ιουδαίων σωναιρομένων, συμμιγὴς τις ἦχος καὶ βοὴ τ̃ν τε Ρωμαίων καὶ τ̃ν ἀπολωλότων ἐγένετο.

κθ'. Οπως τ̃ ἱερέων τινὲς κατὰ τ̃ Ρωμαίων ἐπερρίπτουν τοὺς ὀβελοὺς τ̃ ναῷ, καὶ ὡς ὑπὸ τοῖχόν τινα ἀναβάντες ἑαυτοὺς εἰς τὸ πῦρ ἔβαλλον· καὶ ὡς Ρωμαῖοι τὰ λοιπὰ λεηλατ̃σαι τ̃ ναῷ πάντα καταφλέγοντες κατέκαυσαν, οὐ πολ̃ θος τ̃ν καταφυγόντων αὐτόθι εἰς ἑξακισχιλίους.

λ'. Περὶ τ̃ ψευδοπροφήτου, ᾧ πιστεύσας ὁ λαὸς ἀπώλετο.

λα'. Περὶ τ̃ προγεγονότων σημείων τ̃ ἀλώσεως.

λβ'. Οπως Ρωμαῖοι τὰς σημαίας ἐν τῷ ναῷ εἰσεκόμισαν, οὐ τὸν Τίτον εὐφημίαις ἐγείραντες· καὶ ὅπως ὁ χρυσὸς ὑπὸ τ̃ λείας εὑρ̃νησεν.

λγ'. Περὶ τ̃ παιδίου τ̃ μ̃ ἱερέων εἰς τ̃ τοῖχον ἀναφυγόντος, πως ἠπάτησε Ρωμαίους· καὶ ὅπως λιμ̃ πιεσθέντες κατέβησαν πρὸς τὸν Τίτον οἱ ἱερεῖς, ὁ δὲ αὐτοὺς ἀνέλωσε κολάσας.

λδ'. Οπως οἱ τύραννοι τ̃ Τίτου εἰς λόγους προκαλέσαντο, ὁ δ' αὐτοῖς διαλαλιᾷ θαυμασιωτάτῃ ὡμίλησεν.

λε'. Οτι μηδὲν μέτριον φρονούντων τ̃ τυράννων, ἀγανακτήσας Τίτος ἀνεῤῥυζε μὴ ἐλπίζειν αὐτοὺς ἔτι δεξιᾶς τυχεῖν· ὅθεν πρὸ σπουδ̃ν ἀνέλωσε τοὺς λοιπὰ καταφλέξαι.

λς'. Περὶ

λς'. Περὶ τ̃ προσφυγόντων Καίσαρι βασιλικῶν συγγενῶν, ὅπως τι αὐτὸς εἰς Ῥώμην ἀπέστειλεν.

λζ'. Ως ὁρμήσαντες οἱ στασιασταὶ, τὸς ἐν τῇ βασιλικῇ οἰκίᾳ Ρωμαίους διώξαντες, τὸ λοιπὸν πλῆθος τ̃ καταφυγόντων ἐ δήμυ πᾶν ἐφόνευσαν, δύο τ̃ Ρωμαίων ζωγρήσαντες.

λη'. Οπως πάλιν Ρωμαῖοι, τὸς λῃστὰς προσβάλλοντες, τὰ ὑπόλοιπα τ̃ πόλεως κατέφλεξαν.

λθ'. Οπως οἱ τύραννοι τοῖς ὑπονόμοις θαῤῥοῦντες, μέχρι παντὸς τῷ πολέμῳ προσέμενον.

μ'. Ως πάλιν ὁ Καῖσαρ τὴν ἄνω πόλιν χάρακι περιλαμβάνει, καθ' ὃν καιρὸν βυλευομένων τινῶν στασιαστῶν περὶ παραδόσεως, φθάνει μαθὼν ὁ Σίμων, ὃς καὶ ἐκόλασεν.

μα'. Περὶ ἑ ἱερέως ἑ προσφυγόντος Καίσαρι, καὶ κειμήλια πολλὰ παραδόντος.

μβ'. Ως, σωπλισμένων τ̃ χαράκων, Ρωμαῖοι, τὰς μηχανὰς προσάγοντες, τ̃ λῃστῶν παραλόγως ἐπιδραμόντων, καὶ τοῖς ὑπονόμοις ὑποδυόντων, ἐγκρατεῖς τῆς ὅλης πόλεως ἐγένοντο.

μγ'. Ως παρελθὼν ἔσω Καῖσαρ, καὶ πολλὰ τ̃ ὀχυρότητος τὴν πόλιν θαυμάσας, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀφανίσαι προσέταξε, μόνας δὲ τὰς τρεῖς πύργους, εἰς μνήμην τῆς ἑαυτ̃ ἀρετῆς τε καὶ ἀνδρείας, ἔασεν.

μδ'. Οπως Καῖσαρ τὰς λῃστρικὰς καὶ στασιώδεις, ὑπ' ἀλλήλων ἐνδεικνυμένας, ἀναιρεθῆναι προσέταξας, τὰς λοιπὰς, ὃς μὴ εἰς τ̃ θρίαμβον ἐτήρησεν, ὃς ἢ τῆς ἐπαρχίας ἐδωρήσατο, ἄλλας δ' εἰς τὰ κατ' Αἴγυπτον ἔργα, τὰς ἢ πλείστας διέπεμψε.

με'. Περὶ ὅλης ἑ πλήθους τ̃ ὑπὸ τ̃ πόλεμον ἁλωκότων τε καὶ διαφθαρέντων.

μς'. Περὶ τ̃ εἰς τὰς ὑπονόμους καταφυγόντων.

μζ'. Οτι πεντάκις πρότερον ἁλόσης τ̃ πόλεως τότε δεύτερον ἠρημώθη.

36. *De regis conſanguineis ad Cæſarem perfugientibus, utque eos Romam mittendos curavit.*

37. *Quomodo ſeditioſi ad domum regiam profecti Romanos inde pepulerunt, & reliquam multitudinem popularium qui eo confugerant occiderunt, & duos milites Romanos vivos ceperunt.*

38. *Quomodo Romani, latronibus rurſus in fugam verſis, quod reliquum erat urbis incenderunt.*

39. *Quomodo tyranni cuniculis freti & innixi ad extremum uſque belligerabant.*

40. *Quod Cæſar iterum ſuperiorem urbem aggeribus occupat: cumque è ſeditioſis nonnulli de urbe tradenda deliberant, eos re explorata prævenit Simon & pœnis afficit.*

41. *De ſacerdote ad Cæſarem profugiente, & res multas pretioſas ei tradente.*

42. *Quomodo aggeribus perfectis Romani machinas adducebant, & latronibus inexſpectato fugientibus & cuniculos ſubeuntibus totam urbem nacti ſunt Romani.*

43. *Quod Cæſar urbem introgreſſus eamque ob firmitatem multum miratus, cætera quidem omnia deleri juſſit, tres vero turres ſolas in ſuæ virtutis & fortitudinis monumentum intactas reliquit.*

44. *Quomodo Cæſar, poſtquam latrones & ſeditioſos à ſe invicem delatos interfici juſſerat, reliquos, partim in triumphum reſervavit, partim provinciis donavit, alioſque ad Ægyptiorum opera relegavit, plureſque vendidit.*

45. *De tota multitudine eorum qui bello capti erant & perierunt.*

46. *De iis qui in cuniculos confugerunt.*

47. *Quod urbs quinquies prius capta, tunc iterum vaſtata erat.*

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ ϛ'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER VI.

CAP. I.
ΚΕΦ. α'.

Quod Judæorum calamitates magis ingravescebant: utque in Antoniam impressionem faciunt Romani.

Οτι Ιουδαίων πάθη ἔτι τὸ χεῖρον πρόκοπτε· καὶ ὡς τῇ Αντωνίᾳ προσβάλλουσιν οἱ Ρωμαῖοι.

AT enim Hierosolymorum calamitates quotidie ingravescebant, cum & seditiosi magis irritarentur adversis inclusi, & fames in populum graſſata jam & ipsos depasceretur. Quin & multitudo congestorum in civitate cadaverum & visu horrenda erat, odoremque pestiferum emittebat, qui pugnantium excursibus impedimento erat. Nam incedentes, veluti per aciem plurima cæde exercitati, conculcare corpora necesse habebant; quique super eis graderentur neque horrebant neque miserabantur, neque malum omen sibi ducebant contumeliam in mortuos: gentili autem cæde dextras pollutas habentes, ad bellum cum alienigenis excurrebant, tanquam exprobrantes Deo (ut mihi videtur) supplicii sui tarditatem. non enim spe victoriæ, sed desperatione salutis jam ferociter gerebatur bellum. Romani autem, quamvis in aggreganda materia valde laborarent, aggeres tamen intra dies XXI excitarunt, attonsa, ut jam ante dictum est, omni in orbem circa civitatem regione ad XC stadia. Erat autem miserabilis etiam terræ facies: nam quæ antea arboribus & hortis ornata fuerant *loca*, ea tunc undique deserta sylvis accisis cernebantur. nec ullus qui antea Judæam viderat alienigena, & suburbana pulcherrima civitatis, cum ejus solitudinem tunc cerneret, lachrymas continere pote-

Cumuli mortuorum in urbe.

Aggeres brevi à Romanis excitati.

ΤΑ μὲν οὖν τ' Ιεροσολύμων πάθη προύκοπτε καθ' ἡμέραν· δῆλοι δ' ὁ χεῖρον, [a] τ' τε στασιαστῶν μᾶλλον παροξυνομένων [b] οὐ τοῖς συμφοραῖς, καὶ τῷ λιμῷ μὴ τ' δῆμον ἤδη καϊκείνης ἡμαμένου. τὸ γεμιὸν πλῆθος τ' συσωρευμένων ἀνὰ τ' πόλιν πτωμάτων ἄφατόν τε φερεῖν ἦν, καὶ λοιμώδη προσέβαλλεν ὀσμὴν, [c] προός τε τοὺς ἐπιφορμοὺς ἐμπόδιον τοῖς μαχομένοις. ὥσπερ γὰρ ἐξ ἐπιτάξεως φόνῳ μυείῳ [d] γεγυμνασμένοις, χρῆσθαι τοὺς ἔνδον τοῖς σώμασι πατεῖν, [e] οἱ δὲ ὑπολαμβάνοντες ὕβρει τε ἔφριττον, ὅτε ἀλέεινον, ὅτε κηδόμενοι κακλιὸ σφῶν αὐτῶν ὑπελάμβανον τ' εἰς τοὺς κατοιχομένους ὕβριν πιφυρμένοι δ' ὁμοφύλῳ φόνῳ τὰς δεξιὰς, ὅτι τ' προός τοὺς ἀλλοφύλους πόλεμον ἐξέθεον, ὀνειδίζοντες, ἔμοιγε δοκεῖ, ὁ θεῖον εἰς βραδύτητα τ' ἐπ' αὐτοῖς κολάσεως. ὑπ' γὰρ ἐλπίδι τέλους ὁ πόλεμος, ἤδη δὲ ἀπογνώσει σωτηρίας ἐθερμαίνετο. Ρωμαῖοι δὲ, καίτοι πολλὰ προεῖ τ' τ' ὕλης συγκομιδὴν ταλαιπωρήσαντες, τὰ χώματα διήγειραν μιᾷ γ' εἴκοσι ἡμέραις, κείραντες ὡς περιφερῆ τ' προεῖ ὅ ἄστυ χώρας, ἐπ' ἐνενήκοντα σταδίους ὁ κύκλῳ πᾶσαν. [g] λεῖα δὲ ἐλεεινὴ γ' τ' γῆς ἡ ὄψις. τὰ γὰρ πάλαι δένδρεσι γ' ἀβλαβέσιοις κεκοσμημένα τότε παντελῶς ἠρήμωτο καὶ προϊκέκοπτο τ' ὕλιμον. ὁπόσοι τε τ' πάλαι Ιουδαίαν γ' τὰ περικαλλῆ προάστεια τ' πόλεως ἐπαρκῶς ἀλλόφυλοι, ἔπειτα τ' τότε βλέπων ἐρημίαν,

a Ita *Big.* & *Ruf.* τ' στασιαστῶν in *ceteris*. b Illud ὁ non agnoscit *Ruf.* c Πρὸς δὲ *Big.* d Γεγυμνασμένοις *Gall.* e Οἱ δ' ὑπολαμβάνοντες *Big.* f Ἐπ' αὐτοὺς *Big.* g Ita *Big.* & *Vat.* antea erat, ἦν δὲ πᾶσιν ἐλεεινὴ γ' γῆς ἡ ὄψις.

a Ωλο-

μίαν, οὐκ [a]ὠλοφύρατο, ἢ κατεπάιαξε τὴ μεταβολὴν πρὸ ὄσου γέγαστο. πάντα γὰ ἐλυμήναλο τὰ σημεῖα τὴ κάλλους ὁ πόλεμος, ἢ ἴσ' ἄν τις ἐξαπίνης ὀπτὰς τὴ [b]παρεγενομένου ἐγνώρισε τὸ τόπον, ἀλλὰ παρὼν ἐζήτει τὴ πόλιν.

β'. Β'. Ρωμαίοις δὲ ἢ Ιουδαίοις τὸ τέλος τῶ χωμάτων ἴσον ὀκνηρίᾳ δίχα ἀρχήν. οἱ μὲ γὰ, εἰ μὴ ἢ ἐκεῖνα καύσαι, ἀλώσεσθαι τὴ πόλιν ὑπενόουν· Ρωμαῖοι δὲ, ἴσ' ἂν ἐθ' αἱρήσειν, καὶ κάμνειν ἀφθαρέντων. ὕλης γάρ τε ἐν ὀλίγῳ δεῖσθαι, ἢ τῶ μὲ πόνων ἤδη τὸ σῶμα, τὰ δ' ἐπαλλήλων πλαισμάτων αἱ ψυχαὶ τοῖς φρονήμασιν ἐλείποντο. τὰς γε μὴν τῆ πόλεως συμφορὰς, Ρωμαίοις πλέον ἢ) συνέβαινε πρὸς ἀθυμίας, ἢ τοῖς αὐτῆ. μᾶλλον γὰ τὰ τηλικαῦτα πάθη τοῖς μαχομένοις ἐδίει ἐκκόπτειν μαλακωτέρους, ἀλλ' ἐθράυοντο πάντοτε τὰς ἐλπίδας, τῶ μὲ χωμάτων τοῖς ὀφενδόναις, τῶ δὲ ὀργάνων σφροτέρων ἢ τειχῶν, τὰ δὲ χῶ χεῖρα μάχας τοῖς τῶ συμπλεκομένων τολμῆς πλεονεκτήμασι. ὃ δὲ μέγιστον, στάσεώς τε, ἢ λιμῶ ἢ πολέμου, ἢ τοσούτων κακῶν εὐρεσιτέχνας ἐπάιρε ὃ [c]θράσημα τῆ ψυχῆς Ιουδαίους ἔχοντας, ὑπερλάμβανόν τε τῶ ἀνδρῶν ἀμάχους μὲ τὰς ὁρμὰς, ἀνάλωτον δὲ τὴ ὀπὶ συμφορᾶς εὐψυχίαν ἢ). τί γὰ ἂν μὴ ὑπομεῖναι δεξιᾶ τύχη χρωμένους, τοὺς ὑπὸ κακῶν πρὸς ἀλκὴν παροξυνομένους; οἱ μὲ δὴ ἐρρωμενέστερας διὰ τῶν χωμάτων ἐποιοῦντο τὰς φυλακάς.

γ'. Οἱ δὲ περὶ τὸ Ἰωάννην, χῶ τὴ Αντωνίαν ἅμα καὶ πρὸς ὃ μέλλοι, εἰ καταῤῥηγείη ὁ τεῖχος, ἀσφαλίζοντο· ἢ, πρὶ ὀπισθεν τὰς κριὰς, ἐπέβαινον τοῖς ἔργοις. ἢ μὴν ὀρᾴτησάν γε τὴ ὀπιχειρήσεως. [d]ἀλλὰ προελθόντες μὴ λαμπάδων, πρὶ ἐγγίσαι τοῖς χώμασι, ψυχρότεροι τὰς ἐλπίδος ὑπέστρεψαν. πρῶτον μὲ γὰ, οὐδὲ ὁμοίων ἡ συνέσις αὐτοῖς ἐδόκει, χῶ μέρος ὀκνηδόντων, καὶ διαλειμμάτων, ἢ μεμελλημένως μὴ δίνῃ καθόλου τ' ὠθεῖν, ὠκ Ιουδαϊκῶς. τὰ γὰ ἴδια τοῦ ἔθνους [e]ὑπῆρχε ἅμα, ἡ [f]τόλμα, καὶ ὁρμὴ, ἢ δρόμος ὁμοῦ πάντων, ἢ ὃ μηδὲ [g]παίοντας ἀναφέρειν. ἀτονώτεροι δὲ ἑαυτῶν προελθόντες, ἢ τὰς Ρωμαίων εὗροι ἐρρωμενέστερον τοῦ σωήθους [h]διεστηλμένους. τοῖς μέν γε σώμασι καὶ ταῖς παναπλίαις ὅπως ἐφεύξαντο τὰ χώματα πάντοθεν, ὡς μὴ πυρὶ μηδαμόθεν καταλιπεῖν [i]προίδοιεν· τῶ δὲ ψυχῆ [j]ἐτόλμησεν ἕκαστος, μὴ μεταχωρῆσαι τῆ [k]τάξεως πρὶ δαιάτου. [l]πρὸς γὰ ὃ πάσας αὐτοῖς ὑποκόπτεσθαι τὰς ἐλπίδας, εἰ καίοιντο τὰ ἔργα, δεινὸν τοῖς στρατιώταις ἦγεν αἰδῶ, εἰ πᾶσα [m]κρατήσαι, πανουργία μὲ ἀρετῆς, ἀπειρία δὲ ὅπλων, πλῆθος δὲ ἐμπειρίας, Ιουδαίοις δὲ Ρωμαίων. ἅμα δέ τι καὶ τὰ ἀφετήρια σωήργει τοῦ προπηδᾶσθαι ἐφικνούμενα, ἢ πού τις [n]ὢν μὴ' ἑαυτὸν ἐμπόδιον ἦν, ὅτε κίνδυνος [o]τοῦ πρόσω χωρεῖν ἐποίει μαλακωτέρους. τῶ δ' ὀπίσω βέλη ὑποφαινόντων, οἱ μὲ πρὸ εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τὴ εὐτυχίας καὶ ὃ πύκνωμα τῆ πολεμίων κατεπλάγησαν, οἱ δὲ τυπτόμενοι τοῖς ξυστοῖς ἐπαλινδρόμουν καὶ πίπτοντες, ἀλλήλους κακίζοντες εἰς φυλίας, ἀνεχώρουν

rat, & mutationem non gemere, quæ & quanta fuerit. quippe omnia pulchritudinis veſtigia deleverat bellum: nec ſi quis ſubito adveniſſet qui locum prius noverat, eum cognoſceret, ſed præſens quæreret civitatem. *Mutata facies urbis.*

2. Aggerum autem opus finitum Romanis pariter ac Judæis in cauſa erat ut timere inciperent. namque hi, niſi eos quoque exurerent, captum iri civitatem putabant: Romani vero, eam haud unquam ſe capturos eſſe, ſi & iſti deſtruerentur. materia quippe eos defecerat, & labore quidem militibus attrita erant corpora, crebris vero adverſis caſibus animis deficiebant. Porro eveniebat ut ex civitatis calamitatibus Romani magis animos deſponderent, quam qui in ea erant. nam propter iſtiuſmodi clades pugnatores nihilo ſegniores habebant, ipſis interim fracta ſpe & debilitata, cum aggeres inſidiis, machinæ ſoliditati muri, pugnaque manibus conſerta audaciæ confligentium cederent. Maximè vero, cum & ſeditione & fame & bello ſuperiorem animi fortitudinem Judæos habere comperirent, virorum quidem inſuperabiles eſſe impetus, animos vero in calamitatibus terrore invictos gerere arbitrabantur. quid enim non ſuſtineant proſperis in rebus, qui malis ad virtutem incitarentur? Et illi quidem propterea validiores aggeribus adhibebant cuſtodias. *Romani à Judæis terrentur.*

3. Joannes autem ejuſq; ſocii, apud Antoniam ſimul & futuris, ſi disjiceretur murus, proſpiciebant; &, antequam arietes admoverentur, impetum faciebant in opera. Non tamen illis ſucceſſit conatus. Sed cum facibus progreſſi, priuſquam aggeribus appropinquarent, ſpe ſua fruſtrati reverterunt. Nam primum ne concordare quidem videbatur eorum conſilium, paulatim, & per intervalla, & cunctanter, non ſine metu exſilientium, atque, ut ſummatim dicam, non Judæorum more. Simul enim illis deerant quæ gentis propria, audacia, impetus, conjunctuſque omnium curſus, & ſine offenſione revertere. Languidiores vero progreſſi, quam ſolebant, etiam Romanos acie ſolito validiori ſtantes inveniebant: qui corporibus quidem atque armis ita undique aggeres ſepſeruut, ut nuſquam igni aditum relinquerent; animo vero quiſque eatenus confirmato erat, ut prius moreretur quam loco cederet. nam præterquam quod omnis ſpes illis præcideretur, ſi etiam iſta opera forent exuſta, magno ſibi pudori eſſe ducebant milites, ſi per omnia cederet aut calliditati virtus, aut arma temeritati, aut peritia multitudini, aut Romani Judæis. Simul autem & machinæ obſidionales pro illis faciebant, miſſilia ad eos uſque conjicientes qui è muro proſiliebant, & cum quis cecidiſſet ſubſequuturo moram injiciebat, periculumque ultra progrediendi remiſſiores efficiebat. Qui vero intra teli jactum ſe proripuerant, alii, priuſquam ad manus ventum eſſet, diſciplina hoſtium & denſitate pertertiti, alii ſpiculis vulnerati retrocedebant: tandemque, alius alium timiditatis arguens, re infecta revertebantur. *Antoniam & futuros aggeres aggrediuntur.* *Audacia & impetus Judæorum decreſcit.* *Judæi ſeipſos timiditatis arguunt.*

a Ωλοφύρετο Big. b Τῶν τῦ παρεγενομένων Big. c Ισῶν μὲ ἐπιπίπτει Big. d Αλλὰ ἢ προελθόντες Big. e Υπῆρξε τὸ Big. f Τόλμα ἢ ὁρμὴ Big. g Παίοντας Big. h Παρεστηκότων Big. i Βλέποντο Big. k Παρατάξεως Big. l Πρὸς γὰ τὸ & mox κόπτειν Big. m Κρατήσειν Big. n Τῶν μὴ' ἑαυτὸν Big. o Ita ex conjectura. antea erat τὸ μὲ τοῦ χωρεῖν in Editis & MSS.

Romani oppugnant Antoniam.

bantur. Primo menſis Panemi die cœpta eſt oppugnatio. Judæis autem inde digreſſis, Romani helepoles admovêre, quamvis ab Antonia ſaxis peterentur & igni & ferro, teliſque omnigenis quæ Judæis ſuppeditaret neceſſitas. Nam licet mœnibus multum confiderent Judæi, machinaſque contemnerent, tamen eas applicare prohibebant Romanos. Illi autem Judæorum ſtudium ne læderetur Antonia ex murorum infirmitate eſſe arbitrantes, ratique eam fragilibus niti fundamentis, ex adverſo *modis omnibus* contendebant. Nec tamen quod feriebatur ictibus cedebat: ſed ipſi quidem crebris in ſe miſſilibus jactis, cum nulli periculo deſuper venienti ſuccumberent, eo perducebant helepoles ut agendi vim haberent. At cum inferiores eſſent, ac lapidibus comminuerentur, alii ſcutis ſuper corpora concameratis fundamenta manibus & vectibus ſuffodiebant, atque ſaxa quatuor obſtinato labore amoliti ſunt. Nox autem prælium utrinq; diremit: atque in ea, murus arietibus quaſſatus, qua Joannes, cum prioribus aggeribus inſidiaretur, eum ſuffoderat, ſubſidente cuniculo, repente corruit.

Muri pars ſubito corruit.

Romani & Judæi qualiter ex eo affecti.

4. Cum hoc præter opinionem accidiſſet, utrique *diverſe* animis affecti erant. Nam Judæi quidem, quos anxios & dejectos eſſe veriſimile erat, quod præter exſpectationem inciderit ruina, & adverſus eam nihil præcaverant, tanquam acciderat manente Antonia, confidebant: Romanorum vero inopinatam lætitiam è proſtrato *conceptam* cito reſtinxit muri alterius conſpectus, quem poſt illum Joannes cum ſuis ædificaverat. Veruntamen priori facilior oppugnatu apparebat. Tunc enim & aſcenſum per ruinas promptiorem videri, & Antonia multo infirmiorem eſſe murum, quodque temporarius eſſet cito deſtrui poſſe exiſtimabant. Nemo tamen eum audebat aſcendere, quod primo tentantibus præſentiſſimum impenderet exitium.

Titus ſuos hortatur.

5. Titus vero ſpe atque oratione putans alacritatem pugnantium quam maxime excitari, & adhortationes atque promiſſa facere ut ſæpe in oblivionem veniant periculorum, atque mors ipſa interdum contemnatur, fortiſſimis in concionem congregatis experiebatur eos, dicens, "Hortari quidem ad ea, commi-
"litones, quæ ſine periculo geri poſſunt, ſubin-
"de & ipſis qui rogantur inglorium eſt, ipſumq;
"certe qui rogat ignaviæ arguit. Non opus eſſe
"puto exhortatione, niſi cum res periculoſæ
"ſint; quas ſcilicet per ſe quemque gerere di-
"gnum eſt. Quare ego partim quidem diffi-
"cilem vobis in murum eſſe aſcenſum ipſe
"profiteor; partim vero quod deceat gloriæ
"cupidos cum difficilibus congredi, quodque
"pulchrum ſit cum gloria mori, nec infru-
"ctuoſum erit primum audere forte facinus,
"perſequor. Et primum quidem vos illud hor-
"tetur, quod nonnullos fortaſſe deterreat, Ju-
"dæorum patientia & in adverſis rebus con-
"ſtantia. etenim Romanos meoſque milites,
"quibus in pace quidem bella diſcere, in bello

ἄπραχτοι. νυμηνία Πανέμυ μηνὸς ἡ ὀπτχείρησις λύ. ἀναχωρησάντων δὲ τ Ιυδαίων, τροσῆγον οἱ Ρωμαῖοι τὰς ἑλεπόλεις, βαλλόμενοι πέτρας τε ἀπὸ τ Αντωνίας, καὶ πυρὶ καὶ σιδήρῳ, καὶ παντὶ τῷ χορηγουμένῳ Ιυδαίοις ὑπὸ τ ἀνάγκης βέλει. καίτοι γὰρ πολὺ τῷ τείχει πεποιθότες, καὶ τ ὀργάνων καταφρονῶντες, ὅμως ἐκώλυον τὰς Ρωμαίων τροσαγωγάς. οἱ δὲ τ ἀσφάλειαν τ Ιυδαίων ἡγούμενοι τὴν Αντωνίαν ὑπολαμβάνοντες γίνεσθαι δι' ἀσθένειαν ὑπὸ τείχους, καὶ σαθρὰς ἐλπίσαντες εἶναι τὰς θεμελίους, ἀντεφιλονείκουν. ὑ μὲν ὑπήκουε ὁ τυπτόμενος· ἀλλ' οἱ μὲν συνεχῶς βαλλόμενοι, καὶ τοὺς μηδένα τῶν καθ' ὑπερβολὴν κινδύνων ὑποδύοντες, ἐνεργοὺς παρεῖχον τὰς ἑλεπόλεις. ὡς δ' ἦσαν ἐλάττους, καὶ διεθραύοντο ταῖς πέτραις, ἕτεροι τοὺς μὲν ὑπερασπίσαντες ὑπὲρ τ σωμάτων, χερσὶ καὶ μοχλοῖς ὑπώρυττον τὰς θεμελίους, ἕως τισὶν λίθοις τροσκαρτερήσαντες ἐξέσεισαν. ἀνέπαυσε δὲ νὺξ ἑκατέρους, καὶ ὁ μὲν τεῖχος ὑπὸ τῶν χριῶν σεσαλευμένον, καθ' ὃ τοῖς τροτέροις ὀρύγμασιν ὁ Ιωάννης ὑπώρυξεν, ὑποδύσης [b] τ διώρυχος, ἐξαπίνης [c] κατερείπεται.

4'. Τούτου συμβάντος τροσδόξως, ἑκατέροις [d] διετέθη τὰ φρονήματα. Ιυδαίους μὲν γὰρ, ὃς ἀθυμεῖν εἰκὸς ἦν τ̣ παρ' ἐλπίδα γενέσθαι τὸ τῶμα, καὶ μὴ τροσφαλίσθαι τρὸς αὐτὸ, θαρρεῖν ὡς μηδὲν σημήνας τ Αντωνίας. Ρωμαίων δέ γε τ παρ' ἐλπίδα χαρὰν ὀπὶ τῷ καταῤῥιφθέντι ταχέως ἔσβεσεν ἄλλο ἕτερον τεῖχος, ὃ τρὸς ἑσπέραν τ Ιωάννου ἀντωχοδομήσαντο. εὐμαρέστερος μέν γε τ τροτέρου ἡ τροσβολὴ κατεφαίνετο. τότε γὰρ ἀναβῆναι ἀφ' ὧν κατῤῥιφθέντων ῥᾴον ἐδόκει, καὶ ὁ τεῖχος ἀσθενέστερόν τε πολλῷ τ Αντωνίας, καὶ ταχέως τῷ τροσκαίειν εἶ [e] λύειν ὑπελάμβανον. ὑ μὴν ἐτόλμα τὶς ἀναβῆναι· τρῶτος γὰρ τοῖς ἀρξαμένοις ἦν ἀπώλεια.

ε'. Νομίζων δ' ὁ Τῖτος ἐγείρεσθαι μάλιστα ταῖς τ̣ τολεμίων τροθυμίας ἐλπίδι καὶ λόγῳ, τάς τε τροφάσεις καὶ τὰς ὑποκρίσεις τολλάκις μὲν λήθην [f] ἐργάζεσθαι τ κινδύνων, ἔστι δ' ὅτε καὶ θανάτου καταφρόνησιν, συναγαγὼν ὅτι ζωτὸν τοὺς ἀλκίμους, ἐπειρᾶτο τ̣ ἀνδρῶν, "ὦ συστρατιῶται, λέ-
"γων, ὃ μὲν [g] τροθυμεῖσθαι ὅτι τὰ μὴ φέροντα κίνδυνον,
"αὐτόθεν τοῖς τροθυμουμένοις ἀκλεὲς, ἀμέλει δὲ καὶ ἐπι-
"τροθυμοῦντι φέρει κατάγνωσιν ἀναιδείας. δεῖ δ' οἶ-
"μαι τροτρεπῆ εἰς μόνα τὰ σφαλερὰ τ̣ πραγμάτων, ὡς
"οἰκεῖά γε καθ' αὑτὸν τράττειν ἄξιον. ὥστε ἐγώ γε ὃ μὲν
"ὑπάρχειν χαλεπὸν τ ὅτι ὁ τεῖχος ἄνοδον, αὐτὸς ὑμῖν τρο-
"τίθημι· ὃ δ' ὅτι μάλιστα τροσήκει μάχεσθαι τοῖς δυσκό-
"λοις τὸν ἀρετῆς ἐφιεμένον, καὶ ὅτι καλὸν ὁ εὐκλεὴς τε-
"λευτὴ, καὶ ὡς οὐκ ἄκαρπον ἔσεσθαι τοῖς καλὰ ἐξαμαρτοῦσι τὸ γε-
"ναῖον, διέξειμι. τρῶτον μὲν οὖν [h] ὑμᾶς γενέσθαι τροθυμοτέρους, ὃ τε-
"νὰς ἴσως ἀτοτρέπον, ἡ Ιυδαίων μακροθυμία, καὶ ὃ καρτερι-
"κὸν ἐν οἷς κακοπαθοῦσιν. αἰσχρὸν γὰρ Ρωμαίους τε ὄντας καὶ τρα-
"πώτας ἐμοὺς, καὶ διδαχθὲν μὲν ἐν εἰρήνῃ ὃ πολεμεῖν, ἔθνος δ' ὃ

a Illud τ̣ non agnoſcit *Big.* *b* Sic *Big. Vat.* & *Ruf.* antea erat ὑποδύσης ὃ διώρυχος. *c* Ita *Big.* & *Zonar.* κατερίπτετο in *Editis Aliiſque.* *d* Eo modo *Big. Vat.* & *Ruf.* διῃρέθη in *Editis Aliiſque.* *e* Δύειν *Big.* *f* Ἐνεργάζεσθαι *Big.* *g* Παρακαλεῖν *Big.* & mox παρακαλεμβίους, & παρακαλῶν. *h* Ὑμῶν in aliquot *Codd. MSS.*

a Illud

"δ' ὁ πολέμῳ τὸ κρατεῖν ἔχοντας, ἡττᾶσθαι κατὰ
"χεῖρα Ιουδαίων ἢ τῇ ψυχῇ, καὶ ζῶντα πρὸς τι-
"νει τὸ νίκης καὶ συνεργουμένους ὑπὸ θεοῦ. τὰ μὲ
"γὰ ἡμέτερα πτώσματα τῆ Ιουδαίων ἐστὶν ἀπονοίας· τὰ
"δ' ἐκείνων παθη ταῖς τε [b]ὑμετέραις ἀρεταῖς καὶ ταῖς
"θεοῦ συνεργίαις αὔξεται. γάσις γὰ καὶ λιμὸς, καὶ
"πολιορκία, καὶ δίχα μηχανημάτων πίπτοντα τείχη, τί
"ἀν ἄλλ' ἢ θεοῦ [c]μῆνις ἐκείνοις, βοήθεια δ' ἡμε-
"τέρα; τὸ τοίνυν μὴ μόνον ἐλαττοῦσθαι χειρόνων, ἀλλὰ
"καὶ τῇ θείᾳ συμμαχίᾳ πρεσβεύειν, πρὸς ὑμῶν ἔκ
"ἀν εἴη. πῶς δ' οὐκ αἰσχρὸν, Ιουδαίους μὲ οἷς [d]πολλοὶ
"αἰσχύνην ἂ φέρει τὸ λείπεσθαι μαθοῦσι δηλοῦσι, ὑπὲρ
"τοῦ μηκέτι τοῦτο πάσχειν θανάτου καταφρονεῖν, καὶ πολ-
"λαχοῦ εἰς μέσους ἡμᾶς ἐκτρέχειν, οὐκ ἐλπίδι τοῦ
"κρατήσειν, ἀλλὰ ζηλοῦντας φιλοτιμίαν ἀνδρείας· ἡμᾶς
"δὲ τοὺς γῆς ὀλίγου δεῖν [e]ἁπάσης καὶ θαλάσσης κρα-
"τοῦντας, οἷς καὶ τὸ μὴ νικᾶν ὄνειδος, μηδὲ ἅπαξ
"εἰς τοὺς πολεμίους προσβάλλεσθαι, [f]σφαλερὸν δὲ
"μὴ λιμοὶ κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ τύχου ἀργοὺς καθη-
"μένους μηδὲν τοιοῦτον ὅπλον, καὶ ζῶντα δι' ὀλίγου τοῦ
"προβάλλειν τὸ πᾶν κατορθοῦσαι δυναμένους; ἀναβάν-
"τες γοῦν ὅτι τοῦ Αντωνίαν, ἕξομεν τοῦ πόλιν. καὶ
"γὰ ἂν γένηταί τις ἐπὶ τοῖς ἔνδον ὅπλ οὐκ οἰό-
"μη μάχη, τόγε κατ' κορυφοῦ ἔσῃ, καὶ ταῖς ἀναπνοαῖς
"ὅπλισθαι τὸ πολεμίαν, ταχέως τ' ὀλοφερὴ νίκη
"ἐγκύψαται. καὶ ἔγωγε, ὃ μὲ ὑμεῖν ἅρπ [g]ὁ πολέ-
"μῳ πολιτοῦ, καὶ τ' ὅτι τοῖς ἀρεμαίοις πόσῃσι ἀθα-
"νασίαν προλείπτω, ἐπαρασάμενο δ' ἂν τοῖς ἄλλοις
"ἔχθροι τ' κατ' εἰρήνην ὁκ νόσου θάνατον, οἷς μὴ τοῦ
"σώματος ἡ ἡ ψυχὴ τάφῳ καθαρεύσῃ. τίς γὰ οὐκ οἶδε
"[h]τ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ὅτι ταὶς μὲ ὁ προτάξει ψυχαὶς,
"σιδήρῳ τ' σαρκῶν ἀπολυθείσαις, ὃ καθαρώτατον σω-
"μα χεῖον αἰθὴρ ξενοδοχῶν ἄστροις ἐγκαθιδρύει· δαίμονες δ'
"ἀγαθοὶ, ἡ ἥρωες εὐμενεῖς, ἰδίοις ἀκηρότοις ἐμφανίζοι.
"ταὶς δ' ὁ νοσοῦσι τοῖς σώμασι συνταχείσαις, καὶ τὰ
"μάλιστα κηλίδων ἢ μιασμάτων ὧσι καθαραὶ, νὺξ ὑπό-
"γειος ἀφανίζει, καὶ λήθη βαθεία δέχῃ, [i]λαμβάνου-
"σά τε ἅμα τοῦτε βίου ἡ τ' σωμ' ἔπι δὲ τ' μήνυσις πορι-
"γραφήν. εἰ δὲ κεκλωσται μὲ ἀνθρώποις ἀναγκαία τελευτὴ,
"[k]κυφότερος δ' εἰς αὐτοῦ νόσου πάσης σίδηρος ὑπηρέτης,
"πῶς ὐκ ἀγεννὲς μὴ διδόναι ταῖς χρείαις, ὃ τῷ χρεὼν
"ἀποδώσομεν; ἡ ζῶντα μὲ, ὡς ἡ δυναμένοι σωθῆναι τ'
"ὅπλ χειρησόμενοι, διεξῆλθον. ἔστι δὲ σώζεσθαι τοῖς ἀνδρι-
"ζομένοις, ἡ ἐκ τ' σφαλερωτάτων. πρῶτον μὲ γὰ ὁ καθαρ-
"ρίψει εὐεπίβατον· ἔπειτα πᾶν τὸ οἰκοδομηθὲν εὐδάλυ-
"τον. ὑμεῖς τε πλείους, θαρσήσαντες ὅτι τ' τόξου, ἀλ-
"λήλοις προθυμεῖσθε ἡ βοήθεια γίνεσθε, ἡ τοῖς πολεμίοις ὃ
"ὑμέτερον ἀνδρίσημα ταχέως κλάσῃ τὰ φρονήματα. ἡ
"τάχα ἂν ὑμῖν ἀναίμακτοι τὸ κατόρθωμα γένοιτο, μόνον
"καταρξαμένοις. ἀναβαίνοντας μὲ γὰ κωλύειν πφάσει

"vero vincere conſuetum eſt, à Judæis manu
"vel animo ſuperari, turpe eſt, idque in fine
"victoriæ, cumque à Deo adjuti ſimus. no-
"ſtra enim infortunia Judæorum deſperationi
"accepta debentur: illorum autem clades ve-
"ſtris virtutibus, quibus auxiliatur Deus, cre-
"ſcunt. Etenim ſeditio, fames, obſidio, mu-
"rorumque ſine machinis caſus, quid ſit aliud
"quam in illos ira Dei, noſtrumque adjumen-
"tum? Igitur non ſolum deterioribus inferio-
"res videri, ſed etiam divinum auxilium pro-
"dere, vobis non convenit. Quo pacto au-
"tem non turpe videatur, Judæos quidem, qui-
"bus non magno pudori eſt vinci qui ſervire
"didicerint, ne in poſterum id patiantur, mor-
"tem contemnere, atque in nos medios fre-
"quenter excurrere, * non victoriæ ſpe, ſed ad
"levem virtutis oſtentationem: nos autem to-
"tius pene terræ mariſque victores, quibus
"etiam non vincere probro habetur, otioſos
"ſedentes, ne ſemel quidem in hoſtem aliquid
"audaciter expertos, famem ac fortunam illis
"adverſam cum ejuſmodi armis operiri, idque
"cum parvo diſcrimine totum poſſitis effice-
"re? Itaque in Antoniam ſi aſcenderimus ha-
"bebimus civitatem. nam etſi pugnandum ſit
"adverſum intus poſitos, quod non arbitror,
"attamen verticibus ac reſpirationi hoſtium
"inſidere victoriam nobis integram ſpondet
"& *promittit*. Equidem prætermiſſa nunc
"eorum laude qui in bello moriuntur, illorum-
"que immortalitate qui Martio furore cadunt,
"eſt ut illis, qui non adeo fortiter animati
"ſunt, ex morbo pacis tempore mortem im-
"precer, quorum anima cum corpore ſepul-
"chro damnatur. Quis enim virorum fortium
"neſcit, animas in acie quidem ferro corpori-
"bus ſolutas puriſſimo ætheris elemento inter
"aſtra collocari; eaſque manes bonos ac pro-
"pitios heroas poſteris illorum conſpiciendas
"dare; quas vero morbus corporis tabeſ-
"que conſumpſerit, maculæ licet labiſque pu-
"ras, ſub terras ire in tenebras & in profun-
"dam demergi oblivionem, eundemque me-
"moriæ ſtatui terminum qui ſit & vitæ & cor-
"poris. Quod ſi fati neceſſitate mors homi-
"nibus decreta eſt, ad eam autem omni mor-
"bo levius eſt ferri miniſterium, cui non vi-
"deatur ignavum negare id in commodum
"aliorum. quod ut fato debitum reddituri ſu-
"mus? Et hæc quidem, quaſi ſervari nequeant
"qui hoc ipſum aggredientur, proſequutus
"ſum. Eſt autem iis qui virilem animum ge-
"runt evadendi via etiam è maximis pericu-
"lis. Nam primum quidem quod dejectum
"eſt facile aſcenditur: deinde totum quod æ-
"dificatum eſt facile diſſolvi poteſt. Voſque
"plures, ſumpta audacia ad rem aggredien-
"dam, alii aliis incitamento eſtote & auxilio,
"veſtraque animi fortitudo brevi animos ho-
"ſtium franget. & fortaſſe vobis res ſine san-
"guine ſucceſſerit, ſi eam tantum cœperitis.
"Nam aſcendentes quidem ab illis prohiberi
"veri-

a Illud μὲ è *Cod Big.* *b* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ὑμ. in *aliis.* *c* Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* μένοι μῆνις in *Editis Aliiſque.* *d* Οὐ πολλοὶ αἰσχύνην φέρει *Big.* *e* Πάσης γὰ θαλάττης *Big.* *f* Τὸ σφαλερὸν *Big.* *g* Ἐν τῷ πολέμῳ *Big.* *h* Illa τ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν poſſunt referri ad ſequentia. *i* Ita *Big.* & *Vat.* antea erat λαμβανουσας. *k* Sic *Big.* κυφότερον in *Editis Aliiſque.* * Non ad ſpem victoriæ, ſed ad indicium fortitudinis & oſtentationem gloriæ, *Pſeudo-Hegeſipp.*

"verisimile est: si vero clam vel etiam per vim
"aliquid semel egeritis, non erit ut vos susti-
"neant, si pauci id facere occupaveritis. Me au-
"tem profecto pudeat, nisi qui primus murum
"conscenderit invidendum remunerationibus
"fecero: & qui vixerit quidem iis imperabit,
"qui nunc ipsi æquales habentur; beatissima ve-
"ro etiam eos sequentur præmia, qui ceciderint.

Sabinus vir fortissimus.

6. Talia cum diceret Titus, cætera quidem multitudo periculi magnitudinem pertimuit: eorum vero unus qui in cohortibus militarent, Sabinus nomine, Syrus natione, vir & animo & manu fortissimus apparuit, etiamsi qui illum intuitus virtutem habitu corporis mensus fuisset, eum ne justum quidem militem esse credidisset. Is etenim colore niger erat, corpore gracilis & pilosus, sed in tenui corpore & viribus ejus angustiore heroica quædam virtus habitabat. Cum primus itaque surrexisset, "dedo
"me, inquit, tibi alacri animo, Cæsar, & ante
"omnes in murum ascendo: atque opto qui-
"dem ut vires ac voluntatem meam sequatur
"fortuna tua. *quod si qis indignans faci-
"nus audax mihi inviderit, scito me non præ-
"ter spem, si res aliter cesserit, sed quòd sic
"decreverim, pro te moriturum." His dictis, & scuto lævâ capiti prætenso, stricto; dextera gladio, hora quidem diei sexta murum petebat. Eumque ex aliis sequebantur, qui soli ejus virtutem æmulati sunt, viri undecim. Ille autem omnes multo antecedebat, impulsu quodam divino incitatus. At vigiles è muro jaculis eos petebant, & tela undique innumera jaciebant, insuper & saxa ingentia devolvebant, quibus aliquot ex undecim dejecti sunt. Sabinus autem missilibus occurrens, telisque *pene* obrutus, non prius destitit ab impetu, quam in summum murum evasisset & hostes fugasset. nam Judæi, tam viribus illius attoniti quam animi fortitudine, simulque plures ascendisse rati, in fugam versi sunt. Unde est quod fortuna *non immerita* incusetur, ut quæ virtutibus invideat, semperque præclaris obstet facinoribus. Siquidem hic vir, cum quod aggressus est superasset, lapsus est, saxoque cuidam impactus maximo cum sonitu *armorum* pronus in eum decidit. Quo factum est, ut Judæi conversi, ubi solum & jacentem vidêre, undique eum peterent. Ille autem genu nixus & scuto protectus, primo quidem semet defendit, multosque ad ipsum accedentes sauciavit; postea vero vulnerum multitudine dextram laxavit, & ad extremum, priusquam animam redderet, telis est obrutus: vir sane pro fortitudine dignus meliori fortuna, haud secus tamen ac pro cœpti facinoris difficultate cecidit. E cæteris autem tres quidem qui jam ad summum evaserant, lapidibus obtritos occiderunt, octo vero saucii detracti & in castra relati sunt. Et hæc quidem tertio die mensis Panemi gesta sunt.

Cum tribus sociis periit.

Cum XI *aliis murum aggreditur.*

"κατὰ τὸ εἰκὸς, λαθόντας δὲ καὶ βιασαμένους ἅπαξ,
"οὐκ ἂν ὑποστῆναι ἔτι καθ' ὀλίγους [a]φθάσαντι.
"δὲ καταρξάμενον, αἰσχυνοίμην ἄν, εἰ μὴ [b]πάσαις
"μι ζηλωτὸν σὲ ταῖς ὑπερφυΐαις· καὶ ὁ μὲν ζῶν ἄρ-
"ξει τῷ νῦν ὁμοίων, [c]μακαρία δ' ἀκολουθήσῃ τοῖς
"πεσοῦσι τὰ ἀριστεῖα.

5'. Τοιαῦτα τοῦ Τίτου [d]διεξιόντος, τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος ε'.
ἔδεισε τὸν κίνδυνον ὅ μέγεθος· εἷς δ' ἐν τοῖς στρατεύμασιν
Σαβῖνος τὄνομα, γένος ἀπὸ Συρίας, ἀνὴρ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν χεῖρα καὶ
τὴν ψυχὴν ἄριστος ἐφάνη, καί τις προεῖδεν ἂν τὸν αὐτὸν
ἀπό γε τῆς σωματικῆς ἕξεως τοῦ δίκαιον εἰς πολεμίους ἔδοξε.
μέλας μὲν γὰρ ἦν τὴν χρόαν, ἰσχνὸς, καὶ σάρκα πεπιλημένος,
ἀλλ' οἰκεῖόν τις ἡρωϊκὴ ψυχὴ λεπτῷ σώματι, καὶ πολὺ τῆς
ἰδίας ἀλκῆς στενότερα. προῆσαν γὰρ ἀναγκαῖς, "ὑπεδίδωμι
"[e]σοὶ Καῖσαρ, ἔφη, προθύμως ἐμαυτὸν, πρῶτος ἀναβαίνω
"[f]τὸ τεῖχος· καὶ εὐχομαι μὲν μοι τῇ τε ἰσχύϊ καὶ τῇ γνώμῃ τὴν
"σὴν ἀκολουθῆσαι τύχην. εἰ δὲ τις ἐμοσκθήσει τῶν ὑπερβολῆς,
"ἰδέτω μὲ, μὴ [b]παίσασιλα παρ' ἐλπίδας, ἀλλ' ὑπὲρ σοῦ
"κείσεσθαι φάσκοντα πρημένον." Ταῦτα εἰπὼν καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ
χειρὶ τὸν θυρεὸν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς περιατείνας, τῇ δεξιᾷ
δὲ τὸ ξίφος ἀνασπάσας, ἐχώρει πρὸς τὸ τεῖχος, μάλιστα
περὶ ὥραν τῆς ἡμέρας ἕκτην. ὑπῆρτο δ' αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων ἑν-
δεκα μόνοι ζηλωταὶ τῆς ἀνδρείας γενόμενοι. προῆγε δὲ πολὺ
πάντας ὁ ἀνὴρ ὁρμή τινι δαιμονίᾳ χρώμενος. οἱ φρουροὶ δ' ἀπὸ
τοῦ τείχους καλπάζοντά τε αὐτὸν, καὶ βέλεσι πάντοθεν ἀπεί-
ροις ἔβαλλον, καὶ πέτρας ἐξαισίους κατεκύλιον, αἳ δὴ καὶ τῶν
μὲν ἕνδεκα παρέσυραν οὐδένα. ὁ δὲ Σαβῖνος ἁπάντων τοῖς
ἀφυμένοις, καὶ καταχαυνόμενος ὑπὸ τῶν βελῶν, καὶ πρόσπεσων
ἐπέσχε τὴν ὁρμὴν ἡ γενέσθαι ἐπ' ἄκρα, καὶ πτῶσιν τῶν πο-
λεμίων. καταπλαγέντες γὰρ αὐτοῦ τὴν δύναμιν οἱ Ἰου-
δαῖοι, καὶ τὸ θράσημα τῆς ψυχῆς, ἅμα δὲ καὶ πλείους
ἀναβεβηκέναι δόξαντες ἐτράποντο. ἔνθα δὴ καταμέμψαιτ'
ἄν τις ὡς φθονερὰν τὴν τύχην, καὶ κωλύσαι ἀεὶ τὰ παράδοξα τῶν κατορθωμάτων. ὁ γὰρ ἀνὴρ
τότε ὅτε ἐκράτησε τῆς ὑπερβολῆς ἰσχάλη, καὶ πλείοσι [i]πρός
τινα πέτρᾳ, φησὶν [k]ἐπ' αὐτῆς μετὰ μεγίστου ψόφου
κατέπεσεν. ὑπερφρονήσαντες δ' οἱ Ἰουδαῖοι καὶ καταδύντες
μόνον τε αὐτὸν καὶ πεπληγότα, πάντοθεν ἔβαλλον. ὁ δ'
[l]εἰς γόνυ θρασιᾳς, καὶ περικαλυψάμενος τῇ χειρὶ, τὸ
μὲν πρῶτον [m]ἠμύνατο, καὶ πολλοὺς τῶν πλησιαζόντων
ἔτρωσεν· αὖθις δ' [n]ὑπὸ πολλῶν τραυμάτων παρῆκε
τὴν δεξιὰν, καὶ τέλος, πρὶν ὑποδῦναι τινὶ ψυχῇ, κατε-
κόπη τῶν βέλεων· ἀνὴρ ἄξιος μὲν ἀμείνονι [o]χρῆσθαι δὲ
ἀνδρείαν τύχῃ, πιστὸν δὲ τὸ ἐπιβολῆς ἀναλόγως. τῶν δ'
ἄλλων τοὺς μὲν τοὺς ἤδη πρὸς ταῖς ἄκραις ὄντας συμ-
πεσόντας ἀπέκλεισαν τοῖς λίθοις· οἱ δ' ὀκτὼ τραυμα-
τίαι καλασυρέντες, ἀνεκομίσθησ εἰς τὸ στρατόπεδον. Ταῦ-
τα μὲν οὖν τρίτῃ Πανέμου μηνὸς ἐπράχθη.

Vigini è custodum numero.

7. Μετὰ δὲ ἡμέρας δύο τῶν προκατόντων τινὲς ς'.
ὑπὸ τοῖς χώμασι φυλάκων εἴκοσι συνελθόντες, πρόσκα-
λῶν

a Ita ex *MSS.* φθάσαντι in *Editis.* b Παντοίμλα *Big.* c Μακαρίσει *Big. Voss.* & *Bod.* d Διεξιλθόντος *Big.* e Illud σοὶ è *MSS.* & *Ruf.* f Τῶ τοίχυς *Big.* g In ora *Cod. Big.* Ἐγχωφήματος. h Πταίσοντα *Voss.* i Πρὸς τινι πέτρᾳ *Zonar.* k Ἐπ' αὐτῆς *Big. Voss.* & *Bod.* ἐπ αὐτῇ *Zonar.* l Εἰς τὸ γόνυ *Big.* m Ἠμυνάτο *Big.* & *Zonar.* n Ὑπὸ πολλῶν *Big.* o Χρήσασθ *Big.* * Quod si cœpto casus inviderit, *Ruf.* Si destitueretur secundis, nihil præter spem sibi accidere, qui judicio proprio delegisset pro Cæsare mori; *Pseudo-Hegesipp.*

a Προσσαι-

λῆν) μὲ τ᾽ δ᾽ πέμπτης τάγμαλος σημηφόρον, ἡ δύο πιὰς τ᾽ σὺ τᾶς ἴλαις ἱππέων, ἡ σαλπιγκλῆν ἕνα. χρὴ δ᾽ ὥραν τ᾽ νυκλὸς σὺν ἄτλῳ, [a] προβαίνουσι μὲ ἡσυχῆ λαθ᾽ τ᾽ ἐρημίαν ὅτι τ᾽ Ἀντωνίαν· ἐπισφάξαντες δὲ τὺς πρώτους τ᾽ φυλάκων κοιμωμένους, κρατοῦσι δ᾽ τείχους, ἡ ἐκ σαλπιγκτῆ σημήνειν ἐκέλευε. πρὸς δ᾽ τ᾽ μὲ ἄλλων φυλάκων [b] ἐξαναστάσις τε ἀφνίδιος ἦν ἡ φυγή, πρίν τινα ὅ πλῆθος ὁπλεῖν τ᾽ ὁπλοφορούντων. ὅ,τε γὰρ φόβος ἡ ἡ σάλπιγξ φαντασίαν αὐτοῖς ὅ πλήθους ἀναβεβηκέναι πολεμίων παρῆχε. Καῖσαρ δὲ, ὅ σημεῖα κατασκέψας, ἐξοπλίζῃ τιὸ τε δύναμιν [d] διὰ τάχους, ἡ μετ᾽ ἡγεμόνων πρῶτος ἀναβαίνει τὺς ὁπλίτας ἔχων. [e] καταφθορόντων δ᾽ Ἰουδαίων εἰς ὅ ἱερὸν, ἡ αὐτοὶ διὰ τ᾽ διώρυχος εἰσέπιπτον, ἣν ὁ Ἰωάννης [f] ὑπὸ τὰ χώματα τ᾽ Ρωμαίων ὑπώρυξε. ἡ [g] διαχάντες ἀπ᾽ ἀμφοτέρων οἱ στασιασταὶ τ᾽ ταγμᾶ, τῶ τε Ἰωάννῃ ἡ ὅ Σίμωνος, ἦρχον αὐτὺς, ὑδρμίαν ὕτε ἰσχύος ὕτε θρασυμίας ἐλλείποντες ὑπερβολήν. πύργους γὰρ ἀλώσεως ὑπειλήφεσαν, ὅ Ρωμαίους παρελθεῖν εἰς ὅ ἅγιον· ὁ δὲ καὶ κἂν, ὅ κρατεῖν ἀρχήν. συρρήγνυ δὲ πρὸ τὰς εἰσόδους μάχη καρτερὰ, τῶν μὲν καταβαλέσθαι καὶ ὅ ἱερὸν εἰσβιαζομένων, τ᾽ δὲ Ἰουδαίων ἐκθαυμάσαι αὐτὺς ὅτι τιὸ Ἀντωνίαν. καὶ τὰ βέλη μὲν ἦν ἀμφοτέροις ἄχρηστα, καὶ τὰ δόρατα· ἀσπασμὸς δὲ τὰ ξίφη συνεπλέκοντο, καὶ πρὸ τιὸ συμβολὴν ἄκριτον ἦν ὁποτέρους ἐκράτουν μάχαιραι. πεφυρμένων μὲ τ᾽ ἀνδρῶν καὶ πρὸ τιὸ στενοχωρίαν διπλασμένων, τ᾽ δὲ [h] βοῆς ἀσημάντου παρασπάσεις ἦσαν ὁ μέγεθος. φόνος τε ἦν ἐκατέρωθεν πολὺς, ἡ τ᾽ πεσόντων τὰ σώματα ἡ τὰς πανοπλίας [i] πατοῦντες ἔθραυον οἱ μαχόμενοι. ἀεὶ δ᾽ ἐφ᾽ ὁπότερον βέβηκε [k] ῥέπει ὁ πόλεμος, ὥστε ἀμηχάνους μὲ ἦν τ᾽ πλεονεκτήντων, οἰμωγαὶ δὲ τ᾽ πεπτωκότων. ὅτε δ᾽ αἱ φυγαὶ τόπον εἶχον, ὅθ᾽ αἱ διώξεις, ἀλλ᾽ [l] ἀνώμαλοι ῥοπαὶ καὶ [m] μετακλίσεις μεμιγμένης ἐγίνοντο τ᾽ ὠθισμάτων. τοῖς δ᾽ ἔμπροσθεν γινομένοις ἢ ὅ κλίνειν ἢ ὅ ὑπάγειν ἀνάγκη παρῆν, οὐκ ὄντος ἀναφυγῆς· οἱ γὰρ κατόπιν, πιέζοντες βιαζόμενοι τὺς στρατίους παρ᾽ ἀμφοῖν, ὐδὲ τῇ μάχῃ μεσάτμητον κατέλιπον. πλεονεκτήντων δὲ τ᾽ Ἰουδαίων τοῖς θυμοῖς ἡ Ρωμαίων ἐμπειρίας, καὶ κλινομένης [n] καθάπαξ ἤδη τ᾽ ὠθισμοῦ, ἀπὸ γὰρ ὀγδόης νυκτὸς ἕως εἰς ἑβδόμην τ᾽ ἡμέρας ἐπολέμουν, οἱ μὲ ἀθρόοι, ἡ τ᾽ τ᾽ ἀλώσεως κίνδυνον ἔχοντες ἀνδρείας ἐφόδιον, Ρωμαῖοι δὲ μέρει τ᾽ δυνάμεως, ὕπου γὰρ [o] ἐπαναβεβήκει τὰ τάγματα, κἀκείνοις ἐπανεῖχον οἱ μαχόμενοι, τότε κρατεῖν τῆς Ἀντωνίας ἀποχρῶν ὅτι ὅ παρόντ@ ἐδόκει.

η᾽. Ἰουλιανὸς δὲ τις ἑκατοντάρχης τ᾽ ἀπὸ τ᾽ Βιθυνίας, ὐκ ἄσημος ὢν ἀνὴρ, ὃν ἐγὼ κατ᾽ ἐκεῖνον ἐγνώρισα τ᾽ πόλεμον, ὅπλων τε ἐμπειρίᾳ, καὶ ἀλκῇ σώματος, ἡ ψυχῆς εὐθυμήματι πάντων ἄριστος, ὁρῶν τὺς Ρωμαίους ὑπείκοντας ἤδη ἡ κακῶς ἀμυνομένους· παρεισῆλθε δὲ Τίτῳ κατὰ τ᾽ Ἀντωνίαν· ἀναπηδᾷ, ἡ νικῶντας ἤδη τὺς Ἰουδαίους πρέπει μόνος μέχρι τ᾽ ὅ ἐσώτερον ἱερὸ γωνίας. ἔφευγε δὲ

dibus aggrediuntur Antoniam.

signiferum quidem legionis quintæ, & duos quosdam ex ala equitum, atque unum tubicinem ad se vocant. hora autem noctis nona tacite per ruinas ad Antoniam progrediuntur: occisisque primis custodibus qui obdormierant, murum occupant, & buccina signum dari jusserunt. quo cæteri quidem vigiles subito excitantur, fugiuntque priusquam numerum eorum qui ascenderunt discernere potuerant. Nam & timor & tuba faciebant ut magna hostium multitudo ascendisse crederetur. Cæsar autem signo audito exercitum propere armari jubet, & cum ducibus primus, lectorum manu comitatus, ascendit. Cum autem Judæi ad templum confugerent, ipsi quoque per cuniculum, quem Joannes subter aggeres Romanorum excavarat, irruebant. discretiq; ab utroque agmine seditiosi, tam Joannis quam Simonis, arcebant eos summa vi atq; alacritate repugnantes. Siquidem excidii finem putabant *locum* sanctum penetrasse Romanos, quod & illi pro victoriæ principio *habebant*. Ad ipsum autem aditum acris committitur pugna, his quidem templum vi occupare nitentibus, Judæis vero Antoniam versus eos repellentibus. Et sagittæ quidem & hastæ utrisque inutiles erant, strictis autem gladiis congrediebantur, & in ipso conflictu discerni non poterat ex qua parte quisque pugnaret, permixtis quidem viris & propter angustias permutatis, incerto vero clamore propter ejus magnitudinem ad aures accidente. Quin & multa utrinque cædes erat, & cadentium cadavera simul & arma conculcantes frangebant pugnatores. Semper autem ad utram partem vergens prælium gravius esset, se invicem adhortabantur superantes, cedentesque ejulatus edebant; & neque fugæ locus erat neque persecutioni, sed incerto modo nunc inclinarent, nunc se reflecterent, acie mixta confusaque. Qui vero inter primos steterant necesse habebant ut *alios* interficerent aut *ipsi* morerentur, quod refugere non daretur: nam & posteriores utriusque partis suos in frontem urgebant, nullumque dimicantibus spatium intermedium relinquebant. Cum autem Judæorum animi Romanorum peritiam vincerent, jamque omnino tota acies inclinaret, à nona enim hora noctis ad septimam diei usque pugnabant, hi quidem simul omnes, etiam excidii periculum pro incitamento ad virtutem habentes, Romani vero parte exercitus, (nondum enim ascenderant legiones illisque spes pugnantium nitebantur) tunc satis esse videbatur in præsens Antoniam occupare.

Antonia capitur.

8. Julianus vero quidam centurio ex Bithynia, vir non ignobilis, quem in illo bello & ipse cognovi, & armorum peritia & corporis viribus & animi fortitudine omnium præstantissimus, ubi Romanos jam cedere & male semet defendere conspexit, (nam Tito apud Antoniam adstabat) prosiliebat, & Judæos, cum victores essent, solus in fugam vertit *persequiturque* ad interioris templi angulum. Fugiebat

Juliani ἀριστεία.

a Προσβαίνουσι *Big. Voss. & Bod.* b Ita *Big.* ἐξαπάντων *alibi.* in *cæteris.* c Ἰδίᾳ *Big.* d Κατὰ τάχος *Big.* e Καταφθορόντων *Big.* f Ἐπὶ τὸ χώμασι *Big. Vat. & Bod.* g Διαχάντες ἀπ᾽ ἀμφοτέρων *Vat.* διαχάντες ὑπ᾽ ἀμφοτέρων *Big.* h Ita in quibusdam *MSS.* βίας in *Editis Aliisque.* i Συμπατοῦντες *Big.* k Ita lego cum *Lamb. Bos.* in *Animadversionibus* ad *Scriptores quosdam Græcos*, p. 103. antea erat μὴν, quod & agnovit *Rufinus*, qui vertit *fluctuans.* l Ἀγχώμαλοι *Big.* m Ita cum *Cod. Big.* μετακλίσεις in *cæteris.* n Καθάπαξ *Big. & Vat.* o Ἀναβεβήκει *Vat.*

a Ὑπὸ-

giebat autem universa multitudo, neque vim ejus neque audaciam hominis esse opinantes. At ille per medios ruens, quos alios aliò disjecerat, ipsos quos prehendit interficiebat: illoque spectaculo nihil aut Cæsari magis admirabile visum est, aut aliis magis horribile. Verum & ipsum profecto fata persequebantur, quæ utpote mortalis vitare non potuit. Nam calceis crebros clavos & acutos, ut & cæteri milites, infixos habens, & in solo lapidibus strato currens prolabitur: cumque resupinus caderet, magnoque cum armorum sonitu, fugientes in se convertit. Et Romanorum quidem clamor ex Antonia sublatus est, saluti ejus metuentium: Judæi vero multi simul hastis & gladiis eum undique feriebant. Ille autem multam quidem ferri vim scuto excipiebat; sæpe vero conatus semet erigere, percutientium multitudine prosternebatur: at jacens tamen multos gladio vulnerabat. nec enim cito peremptus est, galea & thorace per omnia tectus ubi plagam lethalem acciperet, contractaque cervice, donec concisis aliis ejus membris, & nemine ei succurrere audente, morti succubuit. Ingentem autem dolorem capiebat Cæsar ex viro tantæ fortitudinis etiam in conspectu tot virorum occiso: & locus ipsum quidem discludebat, auxilium ferre cupientem; alios autem, cum possent, metus *impediebat*. Et Julianus quidem diu cum morte luctatus, * relictisq; paucis interfectorum suorum quos non percusserat, ægre perimitur; magna sui gloria non apud Romanos tantum & Cæsarem, verum apud hostes quoque relicta. Judæi vero etiam rapto mortui cadavere Romanos iterum in fugam vertunt & in Antoniam concludunt. Insigniter autem in eo prælio decertarunt, Alexas quidam & Gyphthæus ex agmine Joannis; ex parte vero Simonis Malachias & Mertonis filius Judas, & Sosæ filius Jacobus dux Idumæorum, Zelotarum vero fratres duo, Jairi filii, Simon & Judas.

Caligæ clavis suffixæ.

Juliani cædes.

ὁ δὲ πλῆθος ἄφθον, ὅτε τὴν ἰσχὺν, ὅτε τὴν τόλμαν ἀνθρωπίνῳ ὑπολαμβάνοντες. ὁ δὲ, διὰ μέσων τῶν σκιδαινυμένων ἄλλοτε ἄλλῃ ἀφιέμενος, ἐφόνευε τοὺς καταλαμβανομένους· καὶ τὸ ὄψεως ἀπείπτος ἦν ὅτε τῷ Καίσαρι θαυμασιώτερον, ὅτε τοῖς ἄλλοις παρέχη φεπικοδέστερον. ἐδόκει δ' ἄρα καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὴν εἱμαρμένην, ἣν ἀμήχανον ἀφαφυγεῖν θνητὸν ὄντα. τὰ γὰρ ὑποδήματα [a] πεπαρμένα πανοῖς καὶ ὀξέσι ἥλοις ἔχων, ὥσπερ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἕκαστος, καὶ κατὰ λιθοστρώτου τρέχων [b] ὑπολισθαίνει· πεσὼν δ' ὕπτιος, μετὰ μεγίστου τοῦ παταγοπλείας ἤχου, τοὺς [c] φεύγοντας ὑπερέφευ. καὶ τῆ μὲν ἀπὸ τῆς Αντωνίας Ρωμαίων ἤρθη βοὴ, [d] θαρσεῖ τὰνδρὶ δευσάντων· οἱ δὲ Ιουδαῖοι θορυβάντες [e] αὐτοὶ ἀθρόοι, τοῖς τε ξυστοῖς, καὶ ταῖς ῥομφαίαις [f] πάντοθεν ἔπαιον. ὁ δὲ πολλὰ μὲν τῷ θυρεῷ σίδηρον ἐξεδέχετο, πολλάκις δ' ἀναστῆναι σπεύσας, ὑπὸ δὲ πλήθους τῶν τυπτόντων ἀνετράπη, [g] καὶ κείμενος δ' ὅμως ἔνιπτε τῷ ξίφει πολλούς. ὑπὸ γὰρ ἀνηκέστη ταχέως, ὧν τε κεφαλῇ καὶ ὧν θώραξι περφραγμένος [h] πάντα τὰ χωρία τοῦ σφαγιοῦ, καὶ τὸν αὐχένα συνείλκυεν, μέχρι κοπτομένων αὐτῷ τῶν ἄλλων μελῶν, καὶ μηδενὸς προσαμῦναι τολμῶντος, ὑπέδυκε. δεινὸν δὲ πάθος εἰσῆλθε [i] Καίσαρα ἀνδρὸς ὅτων τοσαύτης ἀρετῆς, καὶ τὸ ὄψει τοσούτων φονευομένου· καὶ αὐτὸν μὲν ὁ τόπος διέκλεπε τοῦ βοηθεῖν [k] ἐθέλοντα, τοὺς δυναμένους δὲ καταπλῆξις. Ιουλιανὸν μὲν οὖν πολλὰ δυσθανατήσαντα, καὶ τῶν [l] λειπάντων ὀλίγους ἁπλῶς καταλιπόντα, μόλις ἀποσπάσθη, μέγιστον δὲ ὧδε Ρωμαίοις καὶ Καίσαρι μόνοις, ἀλλὰ καὶ ὧδε τοῖς πολεμίοις κλέος καταλιπόν. Ιουδαῖοι δὲ, καὶ τὸν νεκρὸν ἁρπασάμενοι, πάλιν τοὺς Ρωμαίους τρέπουσι, καὶ κατακλείουσιν εἰς τὴν Αντωνίαν. ἠγωνίσαντο δ' ἐξ αὐτῶν ὀθνείως καὶ ταύτην τὴν μάχην, Αλεξᾶς μέν τις καὶ Γυφθαῖος ὁ Ιωάννου τάξμαρχος· ἐκ δὲ τῶν περὶ Σίμωνα, Μαλαχίας τε, καὶ ὁ ὁ [m] Μάρθωνος Ἰούδας, καὶ Σαδὼκ υἱὸς Ιακώβου τῶν Ιδυμαίων ἡγεμὼν, τῶν δὲ ζηλωτῶν ἀδελφοὶ δύο, παῖδες Ιαείρου Σίμων τε καὶ Ιούδης.

CAP. II.

Quomodo Titus, cum Antoniam dirui jussisset, Josephum incitavit ut Judæos iterum verbis hortaretur.

Titus Antoniæ fundamenta everti jubet.

TItus autem militibus qui cum eo quidem erant, imperavit, ut Antoniæ fundamenta diruerent, facilemque ascensum toti exercitui dare curarent: ipse vero, cum Josephum ad se vocasset (nam audiverat eo die, qui erat mensis Panemi decimus septimus, juge sacrificium, ut vocabatur, virorum penuria Deo defuisse, idque populum valde dolere) Joanni dicere iterum præcepit quæ & ante *mandaverat*: "quod, si quis etiam eum

Joannem ad prælium provocat.

"pugnandi pravus amor teneret, cum qua vel-
"let multitudine ad bellum progrederetur,
"dum modo non una secum & civitas interi-
"ret simul & templum. sanctum tamen lo-
"cum violare desineret, neve in Deum nefas

ΚΕΦ. β'.

η'.

Οπως Τῖτος, κατασκάψαι προσέταξε τὴν Αντωνίαν, τὸ Ιώσηπον παρώτρυνε τοῖς Ιουδαίοις αὖθις παραινέσαι.

ΤΙτος δὲ τοῖς μὲν σὺν αὐτῷ στρατιώταις κατασκάπτειν προσέταξε τοὺς θεμελίους τῆς Αντωνίας, καὶ τῇ δυνάμει πᾶσι ῥᾳδίαν τὴν ἄνοδον εὐπρεπίζειν. αὐτὸς δὲ τὸν Ιώσηπον ὠνομασμένον· ἐπέπυστο γὰρ ἐπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, Πανέμου δ' ἐν ἑπτακαιδεκάτῃ, τὸ ἐνδελεχισμὸν καλούμενον, ἀνδρῶν ἀπειρίᾳ διαλειπόντα τῷ Θεῷ, καὶ σφίσι δῆμον ὄλεθρον τούτῳ μεταιτῆσαι· [n] λέγειν τῷ Ιώσηπῳ πάλιν ἐκέλευσεν ἃ καὶ πρότερον· "εἰ δή τις αὐτῶν ἔρως κακὸς ἔχει τοῦ μά-
"χεσθαι, [o] προελθόντι μοι ὅσον βάλλει πολεμεῖν ἐξέσται,
"δίκην δ' σωσαπολέσας τῷ τε πόλει καὶ τῷ ναῷ [p] αὐτῶν
"μηκέτι μέντοι μιαίνειν ὅ ἅγιον, μηδὲ εἰς τὸν Θεὸν
"πλημ-

Titus Antoniæ fundamenta everti jubet.

Joannem ad prælium provocat.

a Vocem πεπαρμένα non agnoscit *Big.* b Υπολισθάνει *Big.* & *Vat.* καταλισθαίνει *Zonar.* c Καταφεύγοντας *Voss.* d Περὶ δὲ τὰνδρὶ *Big.* e Αὐτοὶ *Big.* f Παντοῖοι *Voss.* & *Bod.* g Κἀκείνου *Vat. Voss.* & *Bod.* h Τὰ κατὰ τὰ τοῦ *Big.* i Καίσαρα *Big.* k Θέλοντα *Big. Voss. Vat.* & *Bod.* l Κτανόντων *Big.* m Μελίτωνος *Big.* n Ita *Big.* antea erat λέγειν ὃ πρὸ, o Προελθόντι *Big.* p Ita rescripsi è *Cod. Big.* αὐτῷ in *Editis Aliisque.* * Cum non paucos interfectorum suorum saucios reliquisset, *Ruf.*

a Ως

"πλημμελεῖν. παρεῖναι δ' αὐτῷ τὰς ὁπλιτελουμένας θυ-
"σίας ἀκωλύτως, δι' ὧν ἂν ὁπλίζῃ Ιουδαίους." ἐν ὁ Ιώσηπος, [a] ὡς ἂν εἰ μὴ τῷ Ιωάννῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολλοῖς, ὃ ἐπικώμασεν, ταῦτα τοῦ Καίσαρος διήγγελλεν Ἑβραΐζων, καὶ πολλὰ μεταπεβόλει, "φείσασθαι τε πα-
"τρίδος, καὶ μὴ φλογιζομένου ἤδη τοῦ πυρὸς, "τάς τε ἀναγισμὰς [b] ἀποδιδόναι τῷ Θεῷ." μετὰ ζῶν-
"τα δ' ἡμᾶς μὲν ἐδάκρυσε καὶ σιγή. πολλὰ δ' ὁ τύραννος λοιδορηθείς τε τῷ Ιωσήπῳ καὶ καταφασάμενος, τὸ τελευταῖον μετεσήμηνεν, "ὡς οὐκ ἂν ποτε
"δείσειεν ἅλωσιν, Θεοῦ γε ὑπάρχειν τὴν πόλιν." καὶ ὁ Ιώσηπος μετὰ ζῶντα ἀνέκραγεν· "πάνυ γὰρ καθαρὰν
"τῷ Θεῷ τετήρηκας αὐτὴν, ἀμίαντον δὲ μένει τὸ ἅγιον.
"[c] εἰς ὃν δὴ ἐλπίζεις σύμμαχον, τοῦτον ἠσέβησας· τὰς
"δὲ ἐθίμους θυσίας ἀπολαμβάνει. καίτοι μέν σε τὶς [d] ἀφέ-
"λῃ τὴν καθ' ἡμέραν προφοράν, ἀσεβέστατε, τοῦτον [e] ἡγή-
"σῃ πολέμιον· αὐτὸν δὲ, ὃν τῆς αἰωνίου θρησκείας [f] ἐξέ-
"ρησας Θεὸν, ἐλπίζεις σύμμαχον ἕξειν ἐν τῷ πολέμῳ;
"καὶ Ρωμαίοις τὰς ἁμαρτίας ἀνατίθης, οἳ μέχρι νῦν
"κήδονται τῶν ἡμετέρων νόμων, καὶ τὰς ὑπὸ σοῦ ἀμελουμέ-
"νας θυσίας ἀποδίδοσθαι τῷ Θεῷ βιάζονται; τίς γὰρ
"ἂν στενάξειεν, καὶ κατολοφύραιτο τὴν εὐδοξοτάτην μετα-
"βολὴν τὴν πόλιν, εἰ γε ἀλλόφυλοι μὲν καὶ πολέμιοι
"τὴν σὴν ἀσέβειαν ἐπανορθῶνται, σὺ δὲ Ιουδαῖος, ὁ
"τοῖς νόμοις ἀνατραφεὶς, κἀκείνοις μετὰ αὐτοὺς γένῃ χα-
"λεπώτερος; [g] ἀλλά σοι, Ιωάννη, καὶ μεταμοῦσθαι μὴ
"ὀκνῶ κακῶν οὐκ αἰσχρὸν ὂν ἐλάττοις, καὶ καλὸν ὑπό-
"δειγμα βουλομένῳ σώζειν τὴν πατρίδα σοι προκει-
"ται, βασιλεὺς Ιουδαίων Ιεχονίας· ὃς ποτε φρατύσαντι
"τῷ Βαβυλωνίῳ δι' αὐτὸν ἐκὼν ἐξέστη τῆς ἁλώσεως τὸ πό-
"λεως, καὶ μὴ γενεᾶς αἰχμαλωσίαν ὑπέμεινεν ἐθελού-
"σιον, ὑπὲρ τοῦ μὴ προδοθῆναι ζῶντα πολεμίοις τὰ ἅγια,
"καὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ [h] περιδεῆσαι φλεγόμενον. ἀφ' οὗτο
"λόγος τε αὐτὸν μετὰ [i] ἁπάντων Ιουδαίων ἱερὸς [k] ἀνυ-
"μνῇ, καὶ μνήμη ῥέουσα δι' αἰῶνος ἀεὶ νέα τοῖς ὀπιγινομέ-
"νοις προδίδωσιν ἀθάνατον. καλὸν, ὦ Ιωάννη, ὑπό-
"δειγμα, κἂν μετ' ἐμὲ κίνδυνος. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὸ ἀπὸ
"Ρωμαίων συγγνώμην ἐγνωκέναι. μέμνησο δὲ, ὡς ὁμό-
"φυλόν σοι παραινῶ, καὶ Ιουδαῖος ὢν ἐπαγγέλλομαι·
"καὶ χρὴ σκοπεῖν, τίς ὁ συμβουλεύων, καὶ πόθεν. μὴ
"γὰρ ἔγωγέ ποτε γενοίμην ζῶν ὕπως αἰχμαλώτου, ἵνα
"προώσωμαι τὸ γένος, ἢ τὴν πατρίδα ὁπλίσωμαι. πάλιν
"ἀγανακτεῖς, καὶ κέκραγάς μοι λοιδορούμενος. ἄξιός γε
"καὶ χαλεπωτέρων, ὃς ἄντικρυς ἐμαρτύρησε τὴν πόλιν,
"καὶ τοὺς [l] ὑπὸ Θεοῦ βιάζομένους σώζειν. τίς
"οὐκ οἶδε τὰς τῶν παλαιῶν προφητῶν ἀναγραφὰς, καὶ
"τὸν [m] ὁπωρέποντα τῇ τλήμονι πόλει χρησμὸν, ἤδη σπε-
"ρῶντα. τότε γὰρ ἅλωσιν αὐτῆς προεῖπον, ὅταν ὁμό-
"φυλος τὶς ἀρχὴν φόνου. τῶν [n] ὑμετέρων δὲ πωμάτων ὑχ
"ἡ πόλις, καὶ ὁ ἱερὸν δὴ πᾶν πεπλήρωται; Θεὸς ἄρα,

"admitteret. ipſi autem licere ſacra intermiſſa
"celebrare per Judæos quos *ipſe* delecturus
"eſſet." Atque Joſephus, quaſi non ſoli Joan- *Joſephus interpres Cæſaris erat obſecratque Judæos.*
ni, ſed etiam pluribus (cum conſtitiſſet, unde exaudiri poſſet) quæque *ipſi* in mandatis dede-
rat Cæſar Hebraïce nunciavit, multiſque *eos* precabatur, "ut patriæ parcerent, ignemque
"jam templum attingentem depellerent, Deo-
"que vota redderent conſueta." Ad hæc mœ-
ſtitia tenebatur populus & ſilentio. Tyrannus *Tyrannus convicians Joſepho.*
autem, cum multa Joſepho convicia dixiſſet
& maledicta, poſtremo addidit, "nunquam *ſi-*
"*bi* excidium eſſe metuendum, utpote quod
"Dei civitas eſſet." Atque Joſephus ad iſta *Joſephi oratio, Judæis deditionem ſuadens.*
exclamavit, "Eam quippe Deo omnino pu-
"ram conſervaſti, & ſacrarium manet incon-
"taminatum. nec ineum, cujus ſperas auxi-
"lium, aliquid ſceleris admiſiſti; ſed *is* ſacra
"ſolennia conſequitur. Et ſiquidem tibi, ô
"ſceleratiſſime, quiſquam quotidianum aufe-
"rat cibum, eum pro hoſte nefario habebis;
"ipſum vero Deum, quem perpetuo cultu pri-
"vaſti, in bello tibi auxilio ſperas futurum? &
"Romanis peccata imputas, qui hucuſque le-
"gibus noſtris curam adhibent; & quæ ipſe
"interdixiſti ſacra, Deo ut reddantur vi con-
"tendunt? Quis non gemeret, & urbem ob ino-
"pinatam mutationem defleret, quod alienige-
"næ quidem hoſteſq; impietatem tuam emen-
"datum eant; tu vero Judæus, inter leges edu-
"ctus, eis etiam quam illi infeſtior ſis? Atqui,
"Joannes, ut malorum te pœniteat non turpe
"eſt in extremis, bonumque tibi exemplum
"civitatem ſervare cupienti propoſitum eſt in
"Jechonia rege Judæorum: qui, cum olim Ba-
"bylonius propter ipſum cum exercitu *contra*
"*urbem* veniſſet, ſponte ea, priuſquam caperetur, exceſſit, & cum cognatione ſua voluntariam captivitatem ſuſtinuit, ne ſancta hæc hoſtibus proderet, Deique domum ardentem videret. Ob hoc *ſane* ſacra omnium Judæorum
"commemoratione celebratur, eumque me-
"moria per ſæcula tranſmiſſa ſemper nova im-
"mortalem poſteris tradidit. Bonum, ô Joannes,
"exemplar, etiamſi immineat periculum. Ego
"autem veniam quoque tibi à Romanis ſpon-
"deo. At memento quod popularis qui ſum
"te moneam, Judæuſque iſta promittam: ſpe-
"ctarique oporteat quis ſit auctor, & unde
"*conſilium*. Abſit enim unquam me ita ca-
"ptivum vivere, ut genus in memoria tenere
"deſinam, aut eorum quæ è patria mea ſint
"obliviſcar. Rurſum indigniaris, & vociferaris, mihique maledicis. Etiam acerbiora me-
"reor, qui adverſus fata te hortor, & ſuadeam,
"Deique ſententia condemnatos ſervare con-
"tendam. Quis ignorat ſcripta veterum pro-
"phetarum, & oraculum quod miſeræ civitati
"jam præſens imminet. Tunc enim ejus ex-
"cidium *fore* prædixêre, quando aliquis è po-
"pularibus cædem patrare incipiet. Veſtris
"autem cadaveribus nonne civitas & tem-
"plum omne repletum eſt? Deus profecto,
"Deus

a Ὡς ἂν εἰ μὴ *Vat.* & *Bod.* quo admiſſo dicendum vocem ἀκουσὶς aut ſimile vocabulum deſiderari. *Ruffinus* vertit, *ne ſoli Joanni hæc intimarentur, ſed etiam pluribus, unde exaudiri poſſet conſtitiſſe, & mandata Cæſaris Hebraico ſermone diſſeruiſſe.* *b* Ἀποδίδοναι *Big.* *c* Εἰς ὃν σ' ἐλπίζεις σύμμαχον *Big.* *d* Ἀφέλῃ *Big.* & *Bod.* *e* Ἡγήσῃ *Big.* *f* Ἀπεστέρησας *Big.* *g* Ἀλλ' ὦ Ιωάννη *Voſſ.* & *Bod.* *h* Ἰδεῖν legiſſe videtur *Ruf.* *i* Vocem ἁπάντων neglexit *Ruf.* *k* Ita cum *Cod. Big.* ὑμνῇ in *Editis Aliiſque.* *l* Ὑπὸ Θεοῦ *Big.* & *Bod.* *m* Ἐπιλειπόντα *Big.* *n* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ἡμετέρων in *cæteris.*

"Deus ipſe cum Romanis ignem ei luſtratio-
"nis infert, totque ſcelerum plenam civitatem
"è ſedibus evellit.

2. Hæc Joſepho cum fletu & lachrymis proſequente, ſingultibus vox ejus interrupta eſt. Et Romani quidem miſerati ſunt & ipſum ob ea quæ paſſus eſt, & admirati eorum ergo quæ facere deſtinavit: Joannes autem ejuſq; ſocii magis contra Romanos irritabantur, illum quoque capere cupientes. Cæterum nobilium plurimos commovit *ejus* oratio. & nonnulli quidem, ſeditioſorum cuſtodias formidantes, cum ſociis ſuis manebant, quamvis certi de ſuo pariter & civitatis exitio. Erant autem qui, capto ſecuræ diſceſſionis tempore, ad Romanos confugere. in quibus erant Joſephus quidem & Jeſus pontifices; filii vero pontificum, tres quidem Iſmaëli, cui apud Cyrenen fuerat caput abſciſſum; & Matthiæ quatuor, alterius vero Matthiæ unus, qui poſt interitum patris aufugerat, quem Simon Gioræ cum tribus filiis, ut ſupra dictum eſt, interemit. Multi autem ex aliis nobilibus una cum pontificibus migrabant *ad Romanos*: eoſque Cæſar cætera humaniter excepit, ſcienſque inter alienigenarum mores haud jucunde illos victuros eſſe, in Gophnam dimiſit, eis interim illic manere perſuadens, ut qui poſſeſſiones ſingulis redditurus eſſet, cum bello confecto frueretur otio. Et illi quidem in urbecalam *ſibi* conceſſam, cum omni ſecuritate, læti diſcedebant. Cum autem illi non comparerent, ſeditioſi iterum divulgarunt, transfugas à Romanis occiſos eſſe, ſcilicet ut metu à fuga reliquos deterreret. Et pauliſper *quidem* ut antea hæc calliditas eis profuit: nam metus eos impedivit quo minus transfugerent.

Joannes cum ſuis irritati.

Judæorum nobilium plurimi ad Romanos confugiunt.

Cæſar eos humaniter excipit.

3 Rurſus autem, poſtquam eos Titus revocatos à Gophna cum Joſepho muros obire & populo in conſpectum dari juſſiſſet, plurimi ad Romanos fugiebant. Frequentes vero congregati, & ante Romanos ſtantes, cum ejulatu & lachrymis ſeditioſis ſupplicabant, primo quidem ut Romanos in omnem civitatem reciperent, patriamq; iterum ſervarent: ſin vero hoc diſpliceret, ſaltem de fano exirent, templumq; ſibi eruerent. non enim auſuros ne maxima quidem neceſſitate Romanos ignem ſanctis immittere. His autem illi magis adverſabantur; cumque multa in transfugas vociferaſſent maledicta, ſupra ſacras portas ſcorpiones & catapultas & baliſtas diſpoſuêrunt. adeo ut omne quidem circa fanum ſpatium mortuorum multitudine cœmeterio, templum vero ipſum caſtello ſimile videretur. In loca autem ſancta & inacceſſa, cum armis & manibus adhuc gentili cæde calentibus, inſiliebant; & eò iniquitatis proceſſerunt, ut quam ad indignationem Judæos adduci verisimile erat, ſi hanc Romani in ipſos injuriam admiſiſſent, ea tunc in Judæos, propria ſacra temerantes, uterentur Romani. Nemo ſane erat ex militibus qui non cum horrore templum aſpiceret atque adoraret, optaretque ut latrones, antequam inſanabile malum paterentur, reſipiſcerent.

Judæorum ad deditionem impetus.

"Θεὸς αὐτὸς ἐπάγει μὲν Ρωμαίων [a] καθάρσιον [b] αὐτῷ πῦρ,
"καὶ τοσούτων μιασμάτων γέμουσαν πόλιν ἀναιρεῖ.

Β'. Ταῦτα λέγων ὁ Ἰώσηπος [c] μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων, λυγμῷ τινὶ φωνὴν [d] ἀνεκόπη. ἡ Ρωμαίων μὲν ὀκτειρά τε τὰ πάθη, καὶ τὰ θαυμάσια αὐτὸν ἐθαύμαζε. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην παρωξύνοντο μᾶλλον ὅτι τοὺς Ρωμαίους, ὑπομένοντες ἐγκρατεῖς [e] καὶ εἶναι γινόμενοι. τί γε Γ'. μὴν εὐγενῶν πολλοὺς ἐκίνησεν ὁ λόγος. ἤ τινες μὲν, ὀρρωδοῦντες τὰς φυλακὰς τῶν στασιαστῶν, κατὰ χώραν ἔμενον, ἀπώλειαν μέντοι σφῶν τε αὐτῶν ἡ τῆς πόλεως κατηγόρουν. εἰσὶ δ' οἳ, φυλακὴν ποιούμενοι ἄδειαν ἀναχωρήσεως, πρὸς τοὺς Ρωμαίους κατέφυγον. ὧν ἦν ἀρχιερεὺς μὲν Ἰώσηπός τε ἡ Ἰησοῦς, υἱοὶ δ' ἀρχιερέων, τρεῖς μὲν Ἰσμαήλου τοῦ κεφαλοτμηθέντος ὑπὸ Κυρήνην, ἡ τοῦ Ματθίου [f] τέσσαρες, ἡ εἷς ἕτερος Ματθίου παῖς, διαφυγὼν μὲν τὴν πατρὸς ἀπώλειαν, ὃν ὁ τοῦ Γιώρα Σίμων ἀπέκτεινε, σὺν τέσσιν υἱοῖς, ὡς προείρηται. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων εὐγενῶν τοῖς ἀρχιερεῦσι συμμετέβαλλοντο. Καῖσαρ δ' αὐτοὺς τάτε ἄλλα φιλοφρόνως ἐδέξατο, ἡ γινώσκων ἀλλοφύλοις ἥδεσιν ἀνδρῶν τὴν ἀχαριστίαν ἔχειν, ἀπέπεμψεν αὐτοὺς εἰς Γόφναν, τέως σὺν παραμεῖναι μένειν· ἀποδώσειν γὰρ ἑκάστῳ τὰς κλήσεις, καὶ ὁλοὶν ἀπὸ τοῦ πολέμου γενόμενος. ᾧ μὲν οὖν εἰς ὃ δοθὲν πολίχνιον, μετὰ πάσης ἀσφαλείας, ἀνεχώρουν ἄσμενοι. μὴ φαινομένων δ' αὐτῶν, διεφήμισαν οἱ στασιασταὶ πάλιν, ὡς ἀποσφαγεῖεν ὑπὸ Ρωμαίων οἱ αὐτόμολοι, δειλοῖσι τοὺς λοιποὺς ἀποτρέποντες τῷ φόβῳ μᾶλλον διαδιδράσκειν. ἦνυτο δ' ὡς ἡ πρότερον αὐτοῖς ὁ πανοῦργημα τοὺς κακοὺς, ἐπισχέθησαν γὰρ ὑπὸ τοῦ δέους αὐθομολεῖν.

γ'. Αὖθις δ', ὡς ἀνακαλέσας τοὺς ἄνδρας ἀπὸ τῆς Γ'.

Γόφνας Τῖτος ἐκέλευσε μὲν τὸν Ἰωσήπου περιελθόντας, ὃ τεῖχος ὁρᾶσθαι τε δῆμῳ, πλεῖστοι πρὸς τοὺς Ρωμαίους ἔφυγον. γινόμενοι δ' ἀθρόοι, καὶ περὶ τὸ Ρωμαίων ἱστάμενοι, μετ' οἰμωγῆς καὶ δακρύων ἱκέτευον τοὺς στασιαστάς, ὅπως μὲν σφᾶς, ὅλην τοὺς Ρωμαίους δέξασθαι τὴν πόλιν, καὶ εἰ μὴ πατρίδα σῶσαι πάλιν· εἰ δὲ μὴ, τοῦ τε ἱεροῦ πάντας ὑπεξελθεῖν, καὶ ῥύσασθαι τὸν ναὸν αὐτοῖς. ἡ γὰρ ἂν τολμῆσαι Ρωμαίους μὴ μεγίστης ἀνάγκης καταφλέξαι τὰ ἅγια. τούτοις μᾶλλον ἀντεφιλονείκουν, καὶ πολλὰ βλάσφημα τοῖς αὐθομόλοις ἀντικεκραγότες, ὅτι τῶν ἱερῶν πυλῶν τοὺς τε ὀξυβελεῖς καὶ καταπέλτας καὶ λιθοβόλους μηχανὰς διέσπων. ὡς ὁ κύκλῳ μὲν ἱερὸν ἀπὸ πλήθους νεκρῶν φοβερωτέραν πολυανδρίαν, ὁ δὲ ναὸς αὐτὸν φρουρίῳ. τοῖς δ' ἁγίοις καὶ ἀβάτοις μὴ τῶν ὅπλων εἰσεπίδοσιν, θερμὰς ἐπὶ τὰς χεῖρας ἐξ ὁμοφύλων ἔχοντες φόνων· ἡ ὀργὴν εἰς τοσοῦτον ἀθεμιτότητος, ὡς ἂν εἰκὸς ἀγανακτῆσαι γενέσθαι Ἰουδαίων, εἰ Ρωμαῖοι ταῦτα ἐξυβρίζοιεν εἰς αὐτούς, (τοιοῦτον γὰρ) ἀθέμιτα Ρωμαίων τότε τοὺς Ἰουδαίους αἰσθέσθαι εἰς τὰ ἴδια. τί μέν γε στρατιωτῶν οὐκ ἔστιν ὅς τις ἡ μὴ φεύγων εἰς τὸν ναὸν ἀφόρα, ἡ προσκύνει, τούς τε λῃστὰς ἤυχετο, πρὶν ἀνηκέστων πάθων, μεταγνῶναι.

Δ'. Τῖτος

a Καθαρσιον Big. & Vat. b Αὐτῷ legiſſe videtur Ruf. c Μετ' ὀδυρμῶν Big. d Ἐκκοπη Big. & Vat. e Ita Big. Voſſ. & Bod. antea erat ἰσχυροτέρους ἑαυτοῦ εἶναι. f Ita Big. & Ruf. ἡ τινες τῶν Ματθίου παῖς in Editis Aliiſque. g Ita Big. vocula ἐξ reliquis aberat. h Ὡς τινα ἂν εἰκὸς Big. ὥστε ἂν ἂν εἰκὸς ἦν ἀγανακτῆσαι Vat.

a Εξυ-

δ'. Τῖτος δ' ὑπαρθήσας πάλιν [a] ἐξωτείδιζε τὸν θεὸν τ' Ιωάννην, λέγων, "ἆρ' οὐχ ὑμεῖς, ὦ μιαρώτατοι, "τ' ῥύφακτον τοῦτον ἀμβάλεσθε τ' ἁγίων; οὐχ ὑμεῖς "δὲ τὰς ὑπὲρ φήλας διεγράψατε, [b] γράμμασιν Ελλη- "νικοῖς καὶ ἡμετέροις κεχαραγμένας, [c] ἃ μηδένα θ' γέ- "σιον ὑπερβαίνειν ἀπηγόρευε; οὐχ [d] ἡμεῖς δὲ τοὺς "ὑπερβάντας ὑμῶν ἀναιρεῖν ἐπετρέψαμεν, κἂν [e] Ρω- "μαῖός τις ἦ; τί οὖν νῦν, ἀλιτήριοι, καὶ νεκροὺς οὐ πατ- "ατε; τί δὲ τ' ναὸν αἵματι ξένῳ καὶ ἐγχω- "ρίῳ φύρετε; μαρτύρομαι θεοὺς ἐγὼ πατρίους, καὶ εἴ τις "ἐφεώρα ποτὲ τόνδε τ' χῶρον, νῦν μὲ δ' οὐκ οἴομαι, "μαρτύρομαι δὲ καὶ [f] γραπτὰν ἐμοὶ, καὶ τοὺς [g] παρ' ἐμοὶ "Ιουδαίους, καὶ ὑμᾶς αὐτούς, ὡς οὐκ ἐγὼ βούλ' ὑμᾶς "ἀναγκάζω μιαίνειν· κἂν ἀλλάξητε τ' ἀγωγὰ τάξεως τ' "τόπον, ὅτε παρελεύσεταί τις Ρωμαίων τοῖς ἁγίοις, "ὅτε [h] συβρίσει. τηρήσω δὲ τ' ναὸν ὑμῖν, καὶ μὴ βέ- "λοντος.

ε'. Ταῦτα τοῦ Ιωσήπου ἀπαγγέλλοντος οὐκ ἔ Καί- σαρος, οἱ λῃσταὶ καὶ ὁ τύραννος, [i] οὐκ ἀπ' εὐνοίας ἀλλὰ δι' ἀνελίαν γίνεσθαι τὰς ἀπαγορεύσεις δοκοῦντες, ὑπερη- φάνων. Τῖτος δὲ, ὡς ὅτε οἷόν τ' ἑαυτῷ τοὺς ἄνδρας οὐδὲ φειδὼ τινα ἔ ναοῦ ποιουμένους ἐώρα, πάλιν πρὸς πόλεμον ε'. ἄκων ἐχώρει. πᾶσαν μὲ οὖν τ' δύναμιν ἐπάγειν αὐτοῖς οὐχ οἷόν τε ἦν, μὴ χωρουμένου τοῦ τόπου· τριάκοντα δ' ἐπιλέξας ἀφ' ἑκάστης ἑκατονταρχίας τοὺς ἀρίστους, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀνὰ χιλίους ἀπονείμας, τούτων δ' ἐπιτά- ξας ἡγεμόνα Κερεάλιον, ἐπιτάξει πρὸς ὥραν τ' νυκτὸς ἐνάτην. ὅτε δὲ ἐγ αὐτὸν ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ συγκαλεῖσθαι παρεσκευασμένον, οἵ τε φίλοι ἀφ' ὧν μέγεθος ἔ κινδύνου κατέχον, ἐγ τὰ ἀπ' τ' ἡγεμόνων λεγόμενα. "πλέον γὰρ αὐτὸν ἀνύσειν, ἔφασαν, ὅπου τ' "Αντωνίας καθεζόμενον, ἐγ τ' μάχην ἀγωνοθετοῦντα τοῖς "στρατιώταις, ἢ εἰ καταβὰς προκινδυνεύσει. πάντας γὰρ "ὁρῶντος Καίσαρος, ἀγαθοὺς πολεμιστὰς ἔσεσθαι." τούτοις πεισθεὶς ὁ Καῖσαρ, "[k] διὰ τοῦτο τοῖς στρατιώταις ὑπο- "μένειν εἶπεν, ἵνα κρίνῃ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, καὶ μήτε τ' "ἀγαθῶν τις ἀγέραστος, μήτε τ' ἑαυτῶν ἀπιμώρητος δια- "λάθῃ, γένηται δ' αὐτόπτης καὶ μάρτυς ἀπάντων, ὁ καὶ "τοῦ κολάζειν καὶ τοῦ τιμᾶν κύριος," τοὺς μέν, ὅπου πλεῖ πρᾶξιν ἕπεσθαι καθ' ἑκάστην ὥραν [l] καὶ προείρητο, πρεσβυ- γῶν δ' αὐτὸς εἰς τὸ κατόπιν ἀπὸ τῆς Αντωνίας ἐχω- ς'. ρησε τὸ μέλλον.

ς'. Οὐ μὴν οἵ γε πεμφθέντες τὰς φύλακας εὗρον κοιμωμένους ὡς ἤλπισαν, ἀλλ' [m] ἀναπηδήσασι μὲν χραυγῆς εὐθέως συνεπλέκοντο. πρὸς δὲ τὸν τοῦ ἐκ- κοιτοῦντων βοὴν ἔνδοθεν οἱ λοιποὶ κατὰ σπουδὴν ἐξέθεον. [n] τοῦ μὲν δὴ πρώτων τὰς ὁρμὰς ἐδέχοντο Ρωμαῖοι· πλείστοι δ' οἱ μετ' ἐκείνους τῷ σφετέρῳ τάγματι, ἐγ πολλοὶ τοῖς οἰκείοις ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο. [o] τ' μὲν γὰρ διὰ βοῆς ἐπίγνωσιν ἡ χραυγὴ συγχυθεῖσα παρ' ἀμφοῖν, [p] τ' δὲ ὀμμάτων ἡ νὺξ ἕκαστον ἀφεῖλετο, ἐγ τυφλώττειν ἄλλους

4. Titus autem, cum admodum doleret vicem eorum, iterum Joannem ejusque socios his verbis increpabat, "Nonne vos, ὁ scelera- "tissimi, hunc cancellum *locis* sanctis obje- "cistis? Nonne vos columnas ad certa inter- "valla in eo statuistis, literis Græcis ac nostris "inscriptas; quibus edicitur, ne septa quidem "cuiquam licere transgredi? Nonne eos qui "transiissent, quamvis Romanus quis esset, vo- "bis necare permisimus? Quid igitur in eo "etiam mortuos nunc conculcatis, ὁ nocen- "tissimi? Cur autem templum & externo & "gentili sanguine contaminatis? Testor ego "patrios Deos, & si quis olim hunc locum re- "spexit (nunc enim neminem *ad eum respice-* "*re* arbitror) itemque testor & exercitum "meum, & Judæos qui apud me sunt, & vos- "metipsos, quod non ego vos ad hæc violan- "da compellam: & si locum aciei mutave- "ritis, neque accedet ad sancta quisquam Ro- "manorum, neque contumeliam *eis* faciet. Vo- "bis autem etiam invitis templum servabo.

Titus adhuc tentat, Joannem adducere ad deditionem.

Titi protestatio.

5. Hæc Josepho illis *Hebraice* renunciante mandato Cæsaris, latrones ac tyrannus, non ex benevolentia sed timiditate adhortationes proficisci existimantes, superbia efferebantur. Titus autem, cum illos neque suas fortunas miserari neque templo parcere videret, invitus bellum repetebat. Et copias quidem universas, quod locus eas non caperet, illis admovere non poterat: tricenis autem optimorum ex singula centuria delectis, & tribunis per millenos attributis, hisque duce præposito Cereali, sub noctis horam nonam custodes aggredi jussit. Cum autem ipse quoque in armis esset, simulque ad descensum semet paravisset, propter periculi magnitudinem eum amici cohibebant, atq; illa quæ à ducibus dicta erant. "Plus enim ipsum effecturum, "ajebant, ad Antoniam sedentem, pugnamque "assignantem militibus, quam si descenderet, "periculisque pro illis se objiceret: quippe "omnes in conspectu Cæsaris strenuos fore "bellatores." Istis obsequutus Cæsar, cum ad milites dixisset, "ob hoc solum se ma- "nere, ut de eorum virtute judicaret, & ne- "que fortis quisquam præmio careret, neque "ignavus pœnam evaderet, sed omnium spe- "ctator ipse esset & testis, penes quem ulci- "scendi & remunerandi arbitrium," illos quidem ad rem aggrediendam, hora quæ supra memorata est, dimisit; ipse vero, ad speculam ex Antonia progressus, quid fieret exspectabat.

V. *Illi refragantur obsessi.*

Cerealis cum expedita manu jubetur impressionem facere in templum.

6. Verum hi qui missi fuerant non uti sperabant somno oppressos invenerunt, sed cum clamore insilientibus statim ad manus ventum est. Cæteri autem excubitorum clamoribus exciti ex ædibus se turmatim proripiebant. Primorum quidem impetum excipiebant Romani: & qui illos sequerentur in agmen proprium incidebant, multisque suorum velut hostibus utebantur. Nam voce quidem suorum agnitionem confusus utriusque partis clamor, oculis vero quo minus discernerentur nox omnino impediebat: ac præterea quibusdam

Acer conflictus Judæorum & Romanorum.

cæci-

a Εξωτειδίζετο *Vat.* b Εν γράμμασιν *Big.* c Ita cum Cl. *Lowthio*, & *Bosio* pro ἃς μηδένα rescripsi. πρῶτον μηδένα *Big.* d Υμεῖς *Big.* e Ρωμαῖον *Vost.* f Στιχαρὰν τῶν ἐμῶν *Big.* g Παρ' ἐμοῖ *Big.* h Περυβρίζει *Big.* i Οὐ κατ' εὐνοίας *Big.* k Καὶ διὰ τοῦτο *Big.* Ὃ δ' ἐν τούτῳ *Voss.* l Illud καὶ non agnoscit *Big.* m Ἀναπηδήσαντες *Vat.* n Τῶν μὲν δὴ πρώτων *Big.* o Καὶ τῶν μὲ διὰ β. *Big.* p Τῶν δ' ὀμμάτων *Vat.*

Mane ancipiti pugnatur.

cæcitatem injiciebat furor, aliis timor. idcirco obvium quemque ſine diſcrimine feriebant. Et Romanis quidem, ſcutorum conjunctione ſeptis, & per globos proſilientibus, ignoratio minus nocebat: teſſeræ enim ſuæ quiſque meminerat. Judæi vero ſemper disjecti, & tam impetus quam receſſus temere facientes, ſibi invicem hoſtium ſpeciem ingerebant: nam revertentem ſuum quiſque per tenebras quaſi Romanum aggredientem excipiebat. Qua re factum ut plures à ſuis quam ab hoſtibus ſauciarentur, donec orto die viſu deinceps pugna diſcerneretur, & in acie ex adverſo ſtantes bono ordine hoſtes telis peterent atque propulſarent. Neutri vero cedebant, neque labore fatigabantur. Sed Romani quidem & ſigillatim & multi ſimul veluti in conſpectu Titi ſtrenue concertabant: illumque diem ſibi quiſque promotionis initium fore putabat, ſi fortiter dimicaſſet. Judæis autem miniſtrabat audaciam & proprium cujuſque periculum, & quod templo metuerent, quodque tyrannus inſtaret, alios quidem obſecrans, alios vero verberans, & minis *ad pugnam* incitans. Verum accidebat ut maxima ex parte ſtataria eſſet pugna; atque in exiguo ſpatio & celeriter *huc illuc inclinaret acies. neutra enim pars prolixum fugiendi vel perſequendi ſpatium habebat. Semper autem prout res *utrinque* eveniebat ex Antonia tumultus erat, ad ſuos clamantium, ſi ſuperarent, ut bono animo eſſent, ſin vero fugerent, ut fugam ſiſterent: eratque veluti quoddam belli theatrum. nec enim vel Titum, vel alios qui cum eo erant, quicquam latebat eorum, quæ in pugna gerebantur. Poſtremo nona noctis hora cœpto prælio, non niſi poſt quintam diei horam diremptum eſt;

Dubia victoria.

cum neutri eo loco unde pugnam inière certa fuga ceſſiſſent, verum mediam in ancipiti acie victoriam reliquiſſent. Et Romanorum quidem plurimi egregie dimicabant: Judæorum vero, ex parte Simonis, Judas Mertonis filius, & Simon Joſiæ; ex Idumæis, Jacobus & Simon, hic Cathlæ filius, Jacobus autem Soſæ; atque ex Joannis factione, Gyphthæus & Alexas; & ex Zelotis, Simon filius Jaïri.

Aggeres quatuor è regione templi exſtructi.

7. Interea autem reliqua Romanorum manus, ſeptem diebus Antoniæ fundamentis everſis, latum ad templum aſcenſum muniverunt. Et legiones cum primo muro appropinquaſſent, aggeres moliri cœperunt: unum quidem contra interioris templi angulum, qui ad ſeptentrionem orientemque ſpectabat; alterum vero ad exedram ſeptentrionalem, quæ inter duas portas erat; aliorum vero duorum unum contra porticum occidentalem templi exterioris; alterum vero contra ſeptentrionalem. Verumtamen opera illis procedebant magno cum labore & gravi difficultate, materiemque à centeſimo uſque ſtadio comportarunt. Interdum autem inſidiis ipſi lædebantur, utpote minus cauti quod *inſidiatores* facile ſuperare ſe poſſe putarint, atque Judæos propter deſperationem ſalutis audaciores haberent. Nonnulli enim equitum, quoties ad lignum ſive fœnum

ὡς μὲ οἱ θυμοὶ παρεσκεύαζον, ὡς δὲ οἱ φόβοι. Διὰ τοῦτο τὴ τεταγμένην πλήτειν οὐ ἄκριτοι. Ρωμαίους μὲν οὖν συνασπικότας, καὶ ἐς σωτάξεις τεταμένους, ἧττον ἔβλαπτεν ἄγνοια· ἑκάστῳ γὰρ παρ' ἑαυτῷ μνήμη ἦν συνθήματος. Ἰουδαῖοι δ' ἀεὶ σκεδαννύμενοι, καὶ τὰς τε προσβολὰς, καὶ τὰς ἀναχωρήσεις ἀτάκτως ποιούμενοι, πολλάκις φαντασίαν παρεῖχον ἀλλήλοις πολεμίων· τὸ γὰρ ὑποστρέφοντα ἕκαστος οἰκεῖον ἐξ ὀπίσω σκότους ὡς ὑπόπτευε Ρωμαῖον ἐδίωκεν. πλείους γοῦν ὑπὸ τῶν ἰδίων, ἢ τῶν πολεμίων ἐτράπησαν, ἕως ἡμέρας γενομένης ὄψει ὁ λοιπὸς ἡ μάχη διεκρίνετο· καὶ τότε φάλαγγα διαζάντες, τοῖς τε βέλεσιν εὐτάκτοις ἐχρῶντο [a] καὶ τῇ ἀμύνῃ. ὑπ' ἄλλοις δὲ ἄλλοι ἦσαν ἢ ἐπέκειντο. ἀλλ' οἱ μὲν, ὡς ἐφορᾶτο [b] Τίτῳ, κατ' ἄνδρα καὶ τότε συνίστασαν ἀγῶνα ἀλλήλοις, καὶ προκοπῆς ἕκαστος ἐκείνην αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἀρχὴν ὑπελάμβανεν, εἰ γενναίως ἀγωνίσαιτο. Ἰουδαίοις δ' ἐφέβετο τὰ τόλμαι, ὅτε περὶ σφῶν αὐτῶν καὶ θεῶν φόβος, καὶ ὁ τύραννος ἐφεστὼς, καὶ τοὺς μὲν προκαλῶν, τοὺς δὲ μαστιγῶν καὶ διεγείρων ἀπειλαῖς. συνέβαινε δὲ ὃ μὲν πλεῖστοι σταδιαίαν [c] (ἐπὶ τοῦ μάχη, οἱ δ' ὀλίγῳ δὲ καὶ ταχέως ἀπωθεῖσθαι τὰς ῥοπάς. ἐφ' ἕτερον γὰρ οὔτε φυγῆς οὔτε διώξεως μῆκος εἶχον. ἀεὶ δὲ πρὸς τὸ συμβαῖνον [d] οἰκεῖως ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας ὁ θόρυβος ἦν, θαρρεῖν δὲ καὶ κρατοῦσι τοῖς σφετέροις [e] ἐπεβόων, καὶ μένειν πεπομένοις· ἦν δ' ὥσπερ τι πολέμου θέατρον. οὐδὲν γὰρ οὔτε Τίτον, οὔτε τῶν περὶ αὐτὸν ἐλάνθανε τῶν τοῦ μάχου. ὃ δὲ πέρας ἀρξάμενοι τῆς νυκτὸς ὀγδόης ὥρας, [f] ὑπὲρ πέμπτην τῆς ἡμέρας διελύθησαν, ἀφ' οὗπερ ἤρξαντο τόπου τῆς συμβολῆς, μηδ' ἕτεροι βεβαίως κλίναντες τοὺς ἑτέρους, ἀλλὰ τοῦ μέσου ἐν ἀγχωμάλῳ τῇ διατάξει καταλιπόντες. καὶ Ρωμαίων μὲν ὀλίγοι ἠναίσθησαν πολλοί· Ἰουδαίων δ' ὧν μὲν τῶν περὶ Σίμωνα Ἰούδας ὁ τοῦ Μέρτωνος, καὶ Σίμων ὁ τοῦ Ἰωσίου, τῶν δὲ Ἰδουμαίων Ἰάκωβος καὶ Σίμων, Καθλᾶ μὲν υἱὸς παῖς, Σωσᾶ δὲ ὁ Ἰάκωβος, τῶν δὲ μετὰ Ἰωάννου Γυφθαῖος καὶ Ἀλέξας, τῶν δὲ ζηλωτῶν Σίμων υἱὸς Ἰαείρου.

ζ'. Ἐν τούτῳ δ' ἡ λοιπὴ τῶν Ρωμαίων δυνάμις, ἡμέραις ἑπτὰ καθαιρεθείσης τὰς τῆς Ἀντωνίας θεμελίους, μέχρι τοῦ ἱεροῦ πλατείαν ὁδὸν [g] εὐτρεπίσαντο. πλησιάσαντες δὲ τῷ τοίχῳ προσβόλους τὰ τάγματα [h] κατήρχετο χώματων. ὃ μὲν ἄντικρυς τῆς [i] ἔσω ἱερᾶς γωνίας, ἥτις πρὸς κατ' ἄρκτον καὶ δύσιν, ὃ δὲ κατὰ τὴν βόρειον ἐξέδραν, ἡ μεταξὺ τῶν δύο πυλῶν ἦν, τῶν δὲ λοιπῶν δύο, θατέρου μὲν κατὰ τὸν ἐσώτερον στοὰν τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ, τὸ δὲ ἕτερον ἔξω ἐξ ἀπεναντίας κατὰ τὸν βόρειον. προὐκόπτε μέν τι μετὰ πολλῶν κάματων καὶ ταλαιπωρίας αὐτοῖς τὰ ἔργα, καὶ τὸν ὕλην ἀφ' ἑκατὸν σταδίων συγκομίζουσιν. ἐκακοῦντο δ' ἐφ' ὅπερ καὶ [j] κατ' ὀφθαλμὸς αὐτοὶ, ἀφ' ὑψηλοτάτων ἑστῶτες ἀδιέκπτως, καὶ δι' ἀπογνώσεως [k] ἤδη σωτηρίας χρώμενοι τολμητηρίοις τοῖς Ἰουδαίοις. τῶν γὰρ ἱππέων τινὲς, ὁπότε προέλθοιεν ὑπὲ ξυλείαν ἢ χόρτου

a Καὶ τῆς ἀμυνομένοις Big. b Καίσαρος Voſſ. & Bod. c Οἰκείως Vat. vocem non agnoſcit Big. d Ἐπιβόων Big. e Εἰς πέμπτην Zonar. ὑπὲρ πέμπτας Big. f Ἡνεῳπίσαντο Big. g Κατῆρχε τῶν χωμάτων Big. h Τῶ ἔσω ἱερῶ Big. i Καὶ κατ' ὀφθαλμὸς, αὐτοὶ μὲ Διὰ legiſſe & diſtinxiſſe videtur Ruf. k Illud ἤδη non agnoſcit Big. * Eſt qui vertit, *repellerentur mœnibus.*

a Οὓς

χότα συλλογὴν, ἢ τὸ κομᾶν χρῆναι, ἀνίεις βόσκεσθαι τοὺς ἵππους ἀπολελυμένους, ἃ δὴ καὶ Ἰουδαῖοι καὶ γίγος ἁρπάζοντες ἥρπαζον. ἐπὶ τούτῳ συνεχῶς γινομένῳ, νομίσας Καῖσαρ, ὅπερ ἦν, ἀμέλειαν τῶν σφετέραν πλέον, ἢ τῇ Ἰουδαίων ἀνδρείᾳ γίνεσθαι τὰς ἁρπαγάς, ἔγνω σκυθρωπότερον τοὺς λαοὺς πρὸς φυλακὴν τῶν ἱππείων διεγρέψαι· καὶ κελεύσας ἀπαχθῆναι [b] τὸν θανάτου τὸν ἀπολεσάντων τραπομένου ἕνα, φόβῳ τοῖς ἄλλοις ἐτήρησε τοὺς ἵππους. οὐκέτι γὰρ [c] εἴων νέμεσθαι, καθάπερ [d] δὲ συμπεφυκότες αὐτοῖς διὰ τὰς χρείας ἐξήεσαν. οἱ μὲν οὖν πρόσθεν ἐπολέμουν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰ χώματα [e] διήγειραν.

ιά'. η'. Μετὰ δὲ μίαν ἡμέραν αὐτοῦ τὴν ἀνόδου, πολλοὶ τῶν στασιαστῶν, οἷς ἁρπαγαί τε [f] ἐπέλιπον ἤδη, καὶ ὁ λιμὸς ἤπτετο, συνελθόντες τοῖς ἐπὶ τὸ Ἐλαιῶν ὄρος Ῥωμαίων φυλακαῖς ἐπέθεντο, περὶ ὥραν [g] ἐνδεκάτην τῆς ἡμέρας, οἰόμενοι πρῶτον μὲν ἀδοκήτων, ἔπειτα πρὸς θεραπείας ἤδη τοῦ σώματος ὄντων, ῥᾳδίως [h] διαπεσεῖν. προαισθόμενοι δὲ τὴν ἔφοδον αὐτῶν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ταχέως ἐκ τοῦ πλησίον φρουρίου συνδραμόντες, ἦρξαν ὑπερπηδᾶν καὶ διακόπτειν ὃ περιτείχισμα βιαζομένους. γενομένης δὲ χαρτερᾶς τῆς συμβολῆς, ἄλλά τε πολλὰ παρ' ἑκατέραν γενέσθαι ἐπράχθη, Ῥωμαίων μὲν μὴ τῆς ἰσχύος ἐμπειρίᾳ καὶ πολεμεῖν χρωμένων, Ἰουδαίων δ' ἀφειδέσι ταῖς ὁρμαῖς καὶ τοῖς θυμοῖς ἀκαταστάτοις. ἐκρατήθησαν δὲ τῷ μὲ αἰδοῦς, τῷ δ' ἀνάγκη. πάντα γὰρ ἐκαφέσθαι Ἰουδαίους, ὥσπερ ἄρκυσιν ἐναλισκομένους, Ῥωμαίοις ἔδοξεν· καὶ κεῖνοι μίαν ἐλπίδα σωτηρίας εἶχον, εἰ βιασάμενοι ῥήξειαν ὃ τεῖχος. καὶ τὸν ἀπὸ [i] ταύτης τῆς ἱππείας, Πεδάνιος τοὔνομα, τρεπομένων ἤδη τῶν Ἰουδαίων, καὶ τὸν φάραγγος συνωθουμένων, ῥᾴδιον ἐκ πλαγίου παρελαύνοντα τὸν ἵππον, ἁρπάζει τινὰ φεύγοντα τῶν πολεμίων, νεανίαν, εὖ σῶμα, καὶ ὅπλων τὰ ἄλλως ὃ σῶμα, καὶ καθωπλισμένον, ἀμφιξάμενος ἐκ τοῦ στρυφοῦ. τοσοῦτον μὲ ἑαυτὸν [k] ἐπιτείνοντος ἐπάλλειν τὸν ἵππον, τοσοῦτον δ' ἐπιδείξασθαι τῆς τε δεξιᾶς τὸ τόνον, καὶ τοῦ λαιοῦ σώματος, ὅτι δ' ἐμπειρίας ἱππικῆς. ὁ μὲν δὴ ὥσπερ τι κειμήλιον ἁρπασάμενος ἦκε φέρων Καίσαρι τὸν αἰχμάλωτον. Τῖτος δὲ τὸ μὲ λαβόντα τὸ δυνάμεως θαυμάσας, τὸ δὲ ληφθέντα τὸ θεὸν ὃ τεῖχος ὑπερφρονήσαντα κολάσαι κελεύσας, αὐτὸς ἐπὶ ταῖς θεὸν ὃ ἱερὸν [l] διαμάχαις ἦν, καὶ τὰ χώματα κατήπειγεν.

ιβ'. θ'. Ἐν ᾧ Ἰουδαῖοι κακούμενοι ταῖς συμβολαῖς, ἀεὶ κατ' ὀλίγον κορυφούμενα τὸν πολέμου καὶ τῷ ναῷ προσφέροντος, καθάπερ σηπομένου σώματος, ἀπέκοπτον τὰ προσιλημμένα [m] μέλη, φλαύρους τινὰ εἰς ὃ πρόσω χωρεῖν. τῆς γὰρ βορέου καὶ κατ' δύσιν ὁρᾶς ὃ συνεχὲς προὸς τὴν Ἀντωνίαν ἀπερήσαντες, ἔπειτα ἀπέῤῥηξαν ὅσον πήχεις ἑκκαίδεκα, τοῖς ἰδίαις χερσὶν ἁρξάμενοι καίειν τὰ ἅγια. μετ' δ' ἡμέρας δύο, [n] τετάρτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ προημμένου μηνὸς, τινὰ πλησίον φλὰ ἐμπιπράσιν Ῥωμαῖοι, καὶ μήκει πεντηκοντάπηχυ προσκάψαντος τοῦ πυρὸς, ἀπεκόπησαν ὁμοίως Ἰουδαῖοι τινὰ ὀρθίαν, μήτε καθάπαν ἐξιστάμενοι τοῦ ἔργου, καὶ τὸ προὸς τινὰ Αντωνίαν colligendum exiiſſent, interea dum id facerent, equos ſuos frenis exutos paſci ſinebant, quos Judæi per cuneos erumpentes rapiebant. Itaque cum id crebro fieret, Cæſar ratus, id quod verum erat, negligentia ſuorum magis, quam Judæorum virtute rapinas contingere, triſti animadverſione cæteros ad equorum cuſtodiam revocare ſtatuit; unoque militum qui equum perdiderat morte damnato, *eo* metu equos ſuos cæteris conſervavit. nunquam enim eos poſthac ad paſcendum dimittebant, ſed tanquam natura his connexi ad neceſſaria egrediebantur. Et illi quidem templum oppugnabant, & aggeres erigebant. *Romanorum equos Judæi rapiunt.*

8. Altera vero die poſt eorum aſcenſum, multi ſeditioſorum, quos rapinæ jam defecerant & fames urgebat, congregati, in præſidia Romanorum juxta Olivarum montem, circa undecimam diei horam, impetum faciunt: ſperantes primo quidem inopinatos, deinde corporis curandi cauſa quieſcentes, facile perrupturos eſſe. Verum Romani cum illorum eruptionem præſenſiſſent, concurſumque feciſſent ex propinquis cuſtodiis, obſtabant eis murum tranſcendere & vi perrumpere conantibus. Acri autem pugna conſerta, & alia multa fortiter utrinque geſta erant; cum Romani quidem præter fortitudinem etiam bellandi peritia, Judæi vero immoderato impetu & effrenatis animis uterentur. illos autem pudor quidem urgebat, hos vero neceſſitas. Tunc enim dimittere Judæos, velut reti comprehenſos, Romanis turpiſſimum videbatur; & illi unam ſpem ſalutis, ſi murum perrumpere poſſent, habebant. Et quidam ex ala equitum, Pedanius nomine, Judæis in fugam verſis, atque in vallem coactis, equo à latere incitato prætervectus, corripit unum ex hoſtibus fugientem, juvenem, & alias corpore validum, & armis undique ſeptum, talo comprehenſum. tantum quippe ſe inclinavit equo currente, tantamque dextræ vim, & reliqui corporis, itemque equeſtris peritiæ oſtendit. Et ille quidem, tanquam pretioſi aliquid rapuiſſet, captivum ſecum adducens ad Cæſarem venit. Titus autem vires illius, qui eum ceperat, admiratus, & captivo, quia murum aggreſſus eſt, ſupplicio tradito, ipſe templi oppugnationem curabat, atque aggeribus erigendis inſtabat. *Pugna ad Montem Olivarum.* *Pedanii fortitudo.*

9. Interim Judæi in conflictibus peſſundati, paulatim ſemper aſcendente bello & in templum etiam ſerpente, ſicuti in corpore putreſcente, membra in quæ jam invaſerat abſcindebant, priuſquam ulterius graſſaretur. Nam cum porticus partem quæ à ſeptentrione & occaſu conjuncta erat Antoniæ incendiſſent, poſtea ad viginti cubitos abruperunt, ſuis manibus ſacra adyta urere aggreſſi. Biduo autem poſt, viceſimo & quarto menſis prædicti die, vicinam porticum incenderunt Romani; flammaque ad cubitos XV progreſſa, Judæi ſimiliter tectum abſcindunt: & ab operibus *eam* non omnino avertentes, quicquid inter ipſos erat *Judæi templi porticus incendunt.*

a Οὓς Ἰουδαῖοι Big. b Τὸν ἐπὶ θανάτῳ Vat. & Big. c Εἶων νέμεσθαι Big. d Δὲ Big. e Διήγειρον Big. f Ἐπέλειπον Big. g Ἐπὶ ἕνδεκα Big. Voſſ. & Riſ. antea erat δωδεκάτῃ. h Διαπεσεῖν Big. i Ita Voſſ. & Vat. ταύτης in ceteris. k Fortaſſe ἐκ τείχους. Conſer Suidam in voce Τεῖχος & v. ἐρῶν. l Διαμαχόμενος Big. m Μέρη Big. n Τετράδι Vat. Voſſ. & Big.

Cursum ignis otiose metiuntur Judæi.

erat & Antoniam diruunt; etiam cum liceret eis incendium prohibere. Illi autem cum primum ignis injiceretur, otiosi, ejus cursum pro sua utilitate metiebantur. Qua re fiebat, ut circa templum quidem acie confligere non desinerent; sed frequens erat singulorum contra se invicem excurrentium pugna.

Jonathas Romanos ad singulare certamen provocat.

10. Iisdem autem diebus, quidam ex Judæis, vir & corpore brevis & vultu despicabilis, tamque genere quam rebus aliis ignobilis, Jonathas nomine, progressus ad Joannis pontificis monumentum, cum alia multa superbe ad Romanos proloquutus est, tum quem fortissimum haberent ad singulare certamen provocavit. At eorum qui in acie ex adverso instructa stetere, multi quidem dedignabantur: erant autem inter eos (ut verisimile) etiam qui timerent: cæterum quosdam non inconsulta movebat ratio, cum mortis cupido non confligendum esse. nam qui de salute desperassent, eos præter alia temerario impetu ferri, Deumq; non respicere: & cum his in discrimen venire, quos neque vincere magnum sit, & vinci cum dehonestamento periculosum, non fortitudinis sed ferocitatis videri. Cum autem diu nemo procederet, multaque Judæus eorum timiditati illuderet, ut qui in se valde arrogans esset & Romanorum contemptor, Pudens quidam nomine, ex ala equitum, & verba illius & insolentiam detestatus, fortasse autem etiam corporis brevitate inconsiderate sublatus, prosiliit; & cætera quidem superior erat in conflictu, sed à fortuna proditus erat. Ipsum enim Jonathas cum cecidisset accurrens interficit; deinde pede supra mortuum posito, & gladium cruentum quatiebat lævaq; scutum, atq; multis acclamavit exercitui, & cæso insultans, & Romanis spectantibus obtrectans, donec eum tripudiantem & vana jactantem Priscus quidam centurio sagitta transfixit. quo facto & Judæorum & Romanorum clamor varius excitatus est. Ille autem, vertigine ex dolore correptus, in corpus hostis decidit; ostenditq; in bello velocissimam ultionem sequi immerito fortunatos.

Pudens cum eo congreditur & interficitur.

Priscus sagitta transfigit Jonatham.

τανίαν [a] σωφρὲς αὐτὸν διαῤῥῆντες· [b] καὶ παρὸν καλύειν [c] ὑποπεράνας. οἱ δὲ, τοῖς τ' ἐμβολὴν τ πυρὸς ἠρεμήσαντες, τ νομὴν [d] ἐμέτρησε αὐτῷ σφίσι χρησίμως. τοῖ μὲν δὴ ὅ ἱερὸν ὑ [e] διέλιπον αἰ συμβολαί, σὺν ἐχ δ' ἴσῳ χρ μέρος ὀχλήσιτον ἐπ' ἀλλήλους ὁ πόλεμος.

ι'. Τῶν Ἰουδαίων δὲ τὶς, χρ [f] ζώντας ἡμέρας, ἀνὴρ, ιζ. τό,τε σῶμα βραχὺς καὶ τ ὄψιν εὐκαταφρόητος, γένος τε ἔνεκα καὶ τ ἄλλων ἄσημος, Ἰωνάθης ὀκαλεῖτο, προελθὼν [g] χρ ὃ ὑ ἀρχιερέως Ἰωάννου μνημεῖον, ἄλλά τε πολλὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὑ ἐφρόνει, καὶ τ ἄνδρα αὐτῷ εἰς μονομαχίαν προὐκαλεῖτο. τ δὲ ζώντων παρατεταγμένων οἱ πολλοὶ μὲ ὑ ἐφρόνουν, ἦσαν δ' οἱ χρ τὸ εἰκὸς ἐδεδοίκεσ. ἤπλητο γὰ μὲν τιῶν καὶ λογισμὸς ὐκ ἀσυνέτος, φοναλῶντι μὴ συμπλέκεσθ. τοὺς δ' ἀπεγνωκότας τ σωτηρίαν τάτ' ἄλλα ἡ τοὺς ὁρμὰς ἀταμιεύτους ἔχειν, καὶ τὸ θεῖον [h] ἀδυσώπητον· τό,τε προσβάλλεσθ [i] τοῖς ὡς καὶ τὸ νικᾶν ὑ μέγα, καὶ μετ' ἀρχῆς τὸ λῆψιν σφαλερὸν, οὐκ ἀνδρείας, ἀλλὰ θρασύτητος εἶ. μηδενὸς δ' ὀπτολὺ προϊόντος, καὶ ὁ Ἰουδαῖος πολλὰ καταχερτομοῦντος αὐτοὺς εἰς δειλίαν, ἀλαζὼν γάρ τις ἦν [k] ἑαυτῷ σφόδρα καὶ τ Ῥωμαίων ὑπερήφανος, Πούδης τὶς [l] ὄνομα, τ ὐκ ἴλης ἵππιον, βδελυξάμενος αὐτῷ τά τε ῥήματα, καὶ τὸ αὐθάδες, εἰκὸς δὲ καὶ τοῖς τ βραχύτητα ὁ σώματος αὐτὸν ἀσκέπτως ἐπαρθῆναι, προσπηδᾷ· καὶ τὰ μὲ ἄλλα τοῖν συμβαλὼν, προεδόθη δ' ὑπὸ τ τύχης. πεσόντα γὰ αὐτὸν ὁ Ἰωνάθης ὑποσφάττῃ προσδραμών, ἐπειτα [m] ὀπισθὰς τῷ νεκρῷ, τό,τε ξίφος ἡμαγμένον [n] ἀνέσεισε τῇ λαιᾷ τ θυρεὸν, ἐπιλάλαξέ τε τῇ φωνῇ πολλὰ, καὶ τοῖς τ πεσόντα κομπάζων, καὶ τοὺς ὁρῶντας Ῥωμαίους ὀπισχώπλων, ἕως αὐτὸν, ἀνασκιρτῶντα καὶ μαλαίζοντα, Πρίσκος τὶς ἑκατοντάρχης τοξεύσας δήλασε βέλει. τοῖς δ' ὁ τῶν τε Ἰουδαίων καὶ τ Ῥωμαίων, χρωμὴ συνεξήρθη διάφορος. [o] ὁ δὲ διπθεὶς [p] ἐκ τ ἀλγηδόνων ὀπὶ τὸ σῶμα ὑ τολεμίᾳ κατέπεσεν, ὠκυλάτῳ ὑποφήνας ὁ πολέμῳ τ ὀπὶ τοῖς ἀλόγως εὐτυχοῦσι νέμεσιν.

VI. **CAP. III.** **ΚΕΦ. γ'.** ιά.

De dolo à Judæis excogitato, quo Romanorum multos exusserunt. Altera famis gravissimæ descriptio.

Περὶ δ' ὀπινηθέντος ὧδε τ Ἰουδαίων δόλου, ᾧ πολλοὺς Ῥωμαίων ἐνέπρησαν. ἄλλη τε λιμοῦ δεινοτάτου ἔκφρασις.

SEditiosi autem, qui in templo erant, & aperte milites in aggere versantes quotidie propulsare non cessabant, atque vicesimo die prædicti mensis hujusmodi dolum commoliuntur. Occidentalis porticus spatium, quod inter culmen & trabes erat vacuum, ligno arido itemque sulphure ac bitumine replevere: deinde, tanquam scilicet labore defatigati, cedebant. Quare multi quidem improvisi, *temerario* impetu concitati, instabant fu-

Judæorum do-

OI δ' ἀνὰ τὸ ἱερὸν στασιασταὶ φανερῶς τ' ὀκ ἀπέστ τοὺς ὀπὶ τ χωμάτων στρατιώτας ἀμυνόμενοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὑ δ' προειρημένου μηνὸς [q] ἑβδόμῃ ὑ εἰκάδι δόλου σκευάζουσι τοιόνδε. τ ἐσωτέρας στοᾶς τὸ μεταξὺ τ δοκῶν ὑ τ [r] ὑπ' αὐτῆς ὀροφῆς, ὕλης [s] ἀναπίπλασιν αὖης, στοὺς δὲ ἀσφάλτου τε ὑ πίσσης, [t] ἔπειτα ὡς καταπονούμενοι δῆθεν ὑπεχώρουν. στοὺς δὲ τ μὲ ἀσκέπτως πολλοὶ, ταῖς ὁρμαῖς φερόμενοι, προσέκειντο τοῖς

ὑπο-

a Ἀφ' ἑαυτῶν Big. b Διὸ τῷ παρὸν in Editis Aliisque. Verum διὸ omisi auctoritate Codd. Vat. & Voss. quodque voculam in versione sua neglexerit Rufinus. c Ὑποπιμπράντες Big. & Vat. d Ita Big. & Ruf. cujus versionem sequutus sum. Antea erat, σύμμετρον αὐτῶν: qua lectione recepta, cum Cl. Lowthio mallem αὐτῇ, scilicet πυρὶς. In Cod. Voss. ἀνίσως αὐτοῦ. e Διέλιπον Big. f Ita Big. κ ζώντας τοὺς ἡμ. Voss. & Bod. κ τοὺς ἡμέρας in Editis Aliisque. g Κατὰ τὸ ἀρχ. Vat. h Εὐδυσώπητον Big. & Vat. ἀδυσώπητον, ἀπροσπόλητον, Suid. i Καὶ τοῖς δ; τῷ τὸ ν. Big. k Σφοδρα ἑαυτῷ Big. σφοδρα αὐτῷ Bod. l Τίνομα Big. m Ἐπισεὶς Big. n Τῇ δεξιᾷ ἀνέσεισε legisse videtur Ruf. qui vertit, dextraque cruentum gladium &c. o Ο ᾧ ἐδωνηθεὶς Voss. p Ὑπὸ τ Big. q Εἰκάδι ἑβδόμῃ Big. r Ita rescripsi e Cod. Big. antea erat ὑπ' αὐταῖς in Editis, in nonnullis MSS. ὑπ' αὐτῆς, & ἐπ' αὐτῆς. s Ἀναπιμπλασιν σύπης Big. t Επει ᾧ Big.

a Ανα-

χωρῆσαι, ὅτι τε τὴ ϛοὰν [a] ἐπιδῶσι τοῖς ἀθεμίστοις κλίμαξι· οἱ δὲ σωφρονέστεροι, [b] τὴν ἄλογον προπετῆ τῶν Ιουδαίων ὑποπτεύσαντες, ἔμενον. καταπλήττει μέν τοι τὴν ἀναπηδήσασιν ἡ ϛοὰ, καὶ τούτῳ οἱ Ιουδαῖοι πᾶσαν ὑποπιμπρῶσιν αὐτοῖς. ἀφνιδίου δ' αἰφνιδίως πάντοθεν τὸ φλογὸς, τύς τε ἔξω τῆς κινδύνου Ρωμαίους ἔκπληξις ἐπίσχε δεινὴ, ἡ τὸν περιεχόντων ἀμηχανία. κυκλούμενοι δ' ὑπὸ τὸ φλογὸς, οἱ μὲν εἰς τὴν πόλιν ὀπίσω κατεκρήμνιζον ἑαυτούς, οἱ δ' εἰς τοὺς πολεμίους· πολλοὶ δ' ἐλπίδι σωτηρίας [c] εἰς τοὺς σφετέρους κατεπηδῶντες ἐκλῶντο τὰ μέλη, πλείστων δ' ἔφθανε τὰς ὁρμὰς τὸ πῦρ, καί τινες τὴν φλόγα σιδήρῳ. περιῆν δ' εὐθέως καὶ τοὺς ἄλλως φθειρομένους τὸ πῦρ, ὅτι πλεῖστον ἀφεεσόμενον. Καίσαρα δὲ, [d] καὶ τῶν χαλεπαίνοντα τοῖς ἀπολλυμένοις, ἐπῆλθε δίκη τῶν ἐγκλημάτων [e] ἀναβεβηκώς, ὅμως οἶκτος εἰσῆλθε τὴν ἀνδρῶν, καὶ μηδενὸς προσαμύνειν δυναμένου. τοῦτο γὰρ ἐνεμέσητον ἦν τοῖς φθειρομένοις, τὸ βλέπειν ὑπὲρ ὧν τις ἠφίει τὴν ψυχὴν ὀδυρώμενον. βοᾶν τε γὰρ αὐτοῖς καὶ προπηδᾶν, καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ὰν τὸ οἰκείων ἐπαμύνειν ἕκαστον καλῶν, δῆλος ἦν. τὰς δὲ φωνὰς ἕκαστος καὶ τὴν διάθεσιν, ὥσπερ τι λαμπρὸν ἐπιφέρων ἐπιτάφιον, εὐθυμος ἀπέθνησκεν. ἔνιοι γε μὴν, ὅτι τὸν τοῖχον τὸ ϛοᾶς ὄντα πλατὺν ἀναχωρήσαντες, ὰν μὲν πυρὸς διεσώθησαν, ὑπὸ δὲ τῶν Ιουδαίων περιεχόμενοι ὅτι πολὺ μὲν ἀντίσχον διαπρεπέστατα· τέλος δὲ πάντες ἔπεσον.

ιθ'. β'. [f] Καὶ τελευταῖον τῶν αὐτῶν νεανίας, ὀνόματι Λόγγος, ὅλου [g] κατακοσμήσας τὸ πάθος, καὶ καίτ' ἄνδρα μνήμης ἀξίων ὄντων [i] πάντων τὸν ἐπιλοίπων, ἄριστος φανείς. ὃν οἱ μὲν Ιουδαῖοι τῆς τε ἀλκῆς ἀγάμενοι, καὶ ἄλλως ἀπελεῖν [k] θέλοντες, καταβῆναι τοῖς αὐτοῖς ὅτι δεξιᾷ παρεκάλουν. ὁ δὲ ἀδελφὸς Κορνήλιος ὰν πατὴρ, μὴ καταρχέιν τὸ σφέτερον κλέος, ἡ τὸ Ρωμαίων στρατιὰν. τούτῳ πιθόμενος, καὶ διαρέμενος φανερὸν ἑκατέρωθεν τοῖς τάγμασι τὸ ξίφος, ἑαυτὸν ἀναιρεῖ. τῶν δὲ τὸν πυρὶ περιεχθέντων, Αρτόριός τις παντρικὸς ἀλεξεῖται. περικαλεσάμενος γάρ τινα τῶν [l] συστρατιωτῶν Λύκιον, ᾧ συνεσκήνει, μεγάλῃ τῇ φωνῇ, "κληρονόμει, ἔφη, καταλείπω σε τῶν ἐμαυτοῦ κληρώτων, εἰ "περισωθῶ μὲ δέξαιο." ὁ δὲ ἑτοίμως περισπασμότος, ὁ μὲν ἐπ' αὐτὸν κατηχθείς, ἔζησεν· ὁ δὲ δεξάμενος, ὑπὸ τὸ βάρους τὸ λιθοστρώτου [m] περισπαχθείς, παραχρῆμα θνήσκει. τοῦτο τὸ πάθος τοῖς καιρὸν μὲν Ρωμαίοις ἐπεποίησεν ἀθυμίαν, τοῖς δὲ τὸ μέλλον ὅμως [n] κατασκάψασι φυλακτικωτέρους, καὶ τοῖς τὰς Ιουδαίων ἀπάτας ὠφέλησεν, οἷς τὰ πολλὰ [o] δι' ἄγνοιαν τῶν τόπων καὶ τὸ ἦθος τῶν ἀνδρῶν ἐβλάπτοντο. κατεκαύθη δὲ ἡ ϛοὰ μέχρι τοῦ Ιωάννου πύργου, ὃν ἐκεῖνος ὑπὸ τοῖς Σίμωνα πολέμῳ κατασκάψασι, ὑπὲρ τὰς ἐξαγούσας ὑπὲρ τὸν ξυστὸν πύλας· τὸ δὲ λοιπὸν

gientibus, & in porticum aſcendere admotis ſcalis nitebantur: at prudentiores, nullam fugæ cauſam Judæis fuiſſe cogitantes, locis ſuis manebant. Veruntamen *iis* qui aſcenderunt repleta erat porticus: & mox Judæi ipſam totam ſuccendunt. Cum autem undique ſubito flamma excitaretur, & Romanos qui extra periculum ſteterunt ingens ſtupor invaſit, & eos quos incendium ceperat occupavit deſperatio. Qui vero flammis circundati erant, alii ſemetipſos retrorſum in urbem præcipitabant, alii vero in hoſtes: multiq; ſpe ſalutis in ſuos deſilientes membra frangebant: plurimos, dum effugere conantur, præveniebat incendium: nonnulliq; ferro flammam *antevertebant*. ſtatim vero & eos, qui aliàs neci darentur, ignis comprehendebat, longe lateque pervagatus. Cæſarem vero, licet morientibus ſuccenſentem, quod injuſſi porticum aſcenderant, miſericordia tamen eorum tetigit, cum & nemo opem ferre poſſet. hoc erat tamen ſolatio pereuntibus, ipſum dolentem cernere, pro quo vitam quiſque prodigebat: nam palam erat, quod eos clamaret, & proſiliret, comiteſque ſuos obſecraret pro virili quemque ſua auxilium ferre. Has voces & dolorem *Cæſaris*, veluti ſplendidas exſequias, quiſque reportans, hilari animo moriebatur. Cæterum nonnulli, in partem porticûs latiorem recepti, ex igni quidem evaſerunt, à Judæis vero circundati diu quidem ſaucii reſtiterunt: tandem vero univerſi cecidêre.

Iisqui Romanis in perniciem cedit.

Romani flammis perennes concitant miſericordiam Cæſari.

2. Et poſtremo quidam ex illis juvenis, nomine Longus, toti huic calamitati ornamento fuit: & quamvis ſigillatim digni ſunt memoria qui periere, *omnium* tamen fortiſſimum ſe oſtendit. quem Judæi quidem, & quia fortis erat & quia interficere eum cupiebant, ad ipſos fide ſua data deſcendere hortabantur. Frater vero ejus Cornelius, qui ex altera parte ſtabat, ne gloriam ſuam Romanamque militiam dehoneſtaret, *orabat*. Huic dicto audiens, ſublatoque altius gladio, ut ab utraque parte cerneretur, ſemetipſum occidit. Eorum autem, qui ab igne circundati erant, Artorius quidam calliditate ſervatus eſt. Appellato enim clara voce Lucio quodam commilitone & contubernali ſuo, "hæredem te, inquit, relinquo totius "patrimonii mei, ſi propius accedens me exce-"peris." Cum autem is prompto animo accurriſſet, ille quidem, qui ſe in eum projecerat, vitam ſervavit; qui vero eum exceperat, pondere alliſus pavimento continuo moritur. Hoc ipſum quod accidit pauliſper quidem Romanis mœſtitiam inferebat; in poſterum tamen cautiores effecit, & adverſus Judæorum inſidias nonnihil contulit; quibus plerumque, ex locorum ignoratione hominumq; ingenio, lædebantur. Verum porticus exuſta eſt ad turrim uſq; Joannis, quam ille, cum bellum adverſus Simonem gereret, ædificaverat *ſuper portas quæ ultra Xyſtum ducerent: reliquum vero Judæi,

Longi fortitudo.

Artorii calliditas.

Porticus templi exuſta.

a Ἀναπηδῶν *Big.* b Illud τὴν è *Codd. MSS.* quibus mox (v. 4.) deeſt οἱ. c Εἰς τοὺς φίλους legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *in proximos.* d Illud καίπερ non agnoſcit *Big.* e Ἀναβεβιβασμένος *Big.* f Εὐθύμως *Big.* g Τελευταίως αὐτῶν τὸ *Big.* Forſan τελευταῖος ἦ' αὐτῶν, cum *Ruſino.* h Pro ἐπιλοίπων, *participii* ſæpe poſitis cum ellipſi verbi ἐμὶ pro ipſo ſuo *verbo finito.* i Πάντων deeſt *Big.* neque agnoſcit *Ruf.* qui tamen mox ante ἄριστος vocem eandem habuiſſe videtur. k Ita è *Cod. Big.* non diſſentiente, ut videtur, *Ruſino*, qui vertit, *& quia interficere eum cupiebant.* antea erat ἀδυνῶντες. l Ita *Big.* & *Ruf.* στρατιωτῶν in *cæteris.* m Προσπαχθεὶς *Big.* n Ἀνατεκλίνοντες περιεσκάψαν *Ф. Big.* o Δι' ἀγνοίαν *Big.* Paulo aliter quam edidimus legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *loca hoſtiumque hominum neſcientes.* * Super portas regiæ domus, quam Ezechias ſibi rex ad habitandum condidit, *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Ita

Aliud porticuum incendium.

Judæi, poſtquam conſumpti fuerant qui aſcenderant, abſciderunt. Sequenti autem die Romani quoque porticum ſeptentrionalem ad orientalem uſque totam incenderunt, quarum angulus utraſque connectens ſuper vallem quæ Cedronis appellatur ædificata erat, ubi & horribilis erat ejus profunditas. Et circa templum quidem ita ſe res habebant.

VII. *Ingens in urbe fames.*

3. Eorum autem qui per civitatem fame perierunt infinita quidem cecidit multitudo: calamitates vero quas paſſi ſunt enarrari non poſſunt. Per ſingulas quippe domos, ſicubi vel umbra apparuiſſet cibi, bellum *illico* gerebatur, & amiciſſimi quique inter ſe *acriter* dimicabant, ſibi invicem miſera vitæ ſubſidia eripientes. Nec mors ipſa fidem penuriæ faciebat: ſed eos etiam qui extremum ſpiritum exhalabant, perſcrutabantur latrones, ne quis forte, cibum in ſinu abditum gerens, ſe mori ſimularet. ipſi autem *latrones* præ inedia hiantes, huc illuc, tanquam rabidi canes, vagi atque incerti ferebantur: & foribus illiſi inſtar ebriorum, etiam præ conſilii inopia in eaſdem domos bis terve unius horæ ſpatio irruebant. Porro omnia *abſque diſcrimine* neceſſitas mandere cogebat: atque etiam quæ ne ſordidiſſimis quidem animalium ratione carentium uſui ſunt, *ea* colligentes comedere ſuſtinebant. immo & nec cingulis nec calceamentis denique abſtinuerunt, atque ipſa ſcutorum coria avulſa dentibus conficiebant. Quin etiam nonnullis vetuſta fæni præſegmina eſui fuere: quidam enim feſtucas colligentes, leviſſimum pondus quatuor drachmis Atticis venundabant. Et quid opus eſt impudentiam *atque improbitatem* famis ex rebus inanimatis oſtendere? nam facinus dicturus ſum, quale nec apud Græcos nec Barbaros *geſtum fuiſſe* memoratur; & quod dictu quidem horrendum, auditu vero incredibile videbitur. Atque libens *certe* hanc calamitatem ipſe præteriiſſem, ne poſteris *fabulas ac* portenta loqui exiſtimer, niſi ex noſtræ ætatis hominibus teſtes haberem *prope* innumeros. Cæterum & frigidam *quandam* patriæ referrem gratiam, ſi quæ mala re ipſa perpeſſa eſt oratione diſſimularem.

VIII. *Maria femina nobilis Hieroſolymis obſeſſa.*

4. Mulier ex iis qui trans Jordanem habitant, Maria nomine, patre *prognata* Eleazaro, ex vico Bethezob, ſignificat autem id hyſſopi domum, genere atque opibus illuſtris, cum Hieroſolyma perfugiſſet una cum reliqua *hominum* multitudine obſeſſa tenebatur. Hujus alias quidem facultates, quas illa è regione ultra amnem collectas in urbem advexerat, *jam* tyranni diripuerant: reliquias vero rerum pretioſarum, & ſi quid alimenti conquiri poterat, irruptionem Judæi fecerant. Et ad hæc quotidie Romani ſeditiones & rixas movebant. Itaque ira commotus Cæſar, ut ſeditiones & rixas ſedaret, & ut Judæos ad deditionem compelleret, quos ob famem & ſeditiones animo jam fractos cernebat, ſi quidem ad vim & arma ſe recipere vellent, ſtatuit eos ſuo gladio perimere. Quod ſi ad deditionem animum adjicerent, vitam ipſis & ſalutem conſervare. Quippe ſciebat, ſi ad extremum perveniretur, neminem futurum qui ſupplex ad ipſum confugeret. Quamobrem ſeditiones & rixas ſedare, & ad deditionem compellere ſtudebat.

a Ita cum *Cod. Gall.* Ἰουδαῖοι in *Editis Aliiſque.* *b* Sic *Big. Busb. Rhed. Vat.* & *Voſſ.* ἐκκρῆψαι in *cæteris.* *c* Παραφάνη *Big.* *d* Ita *Chryſoſtomus* ex Editione *H. Savilii*, tom. 6. p. 166. ἑαυτοῦ in Edit. *Fr. Duc.* tom. 4. p. 414. αὐτῶν *Busb.* & *Rhed.* αὐτοῦ *Euſeb.* & *Niceph.* in *Eccl Hiſt.* l. 3. c. 6. *e* Οἱ δ' ὡσ' ἐδέσιας λυσσῶντες, ὥσπερ κυνῶντες κυνῶς, ἐφέροντο τῇ περιφορᾷ, *illi porro præ inopia inſanientes, ſicuti rabidi hiantesque canes in ædes inſiliebant, & huc atque illuc currentes ferebantur* &c. apud *Niceph.* *f* Περιφαίνουσι *Busb.* *g* In *Chryſoſtomo Savilii*, ταῖς θύραις ἐφεπόμενοι μεθύουσι πρόσπαν, ὑπ' ἀμηχανίας δὲ οἷς ν. *h* Vox ἀλόγων deeſt *Chryſoſt. Savilii.* *i* Δὲ in *Chryſoſt. Savilii.* verum γὰρ in margine. *k* Λυσσῶντες *Chryſoſt. Savilii* in *textu*, λιποθυμοῦντες in *margine.* *l* Ἐφερεῦντο *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt. Savilii.* *m* *Aliis* ἴνας & ἴνες. *n* Αὐτοῦ *Niceph.* *o* Οὐκοῦν *Euſeb.* & *Niceph.* ὦ *Voſſ.* & *Chryſoſt. Savilii.* *p* Ex eo tempore nonnulla exſtiterunt hujuſce rei exempla. *Olympiodorus* apud *Photium* meminit mulieris Vandalicæ quæ quatuor liberos ſuos devoravit. *Procopius* (de *bello Gothico* l. 2. c. 20.) narrat duas feminas aliquot viros comediſſe. Quin & nuper (anno ſc. MDCCX.) mulier in Lithuania fame urgente duos liberos ſuos comedit. *q* Φεκτὸν μὲ ἀκοῦσι, φεκτὸν δ' ἀκοῦσαι *Niceph.* *r* Παρέλειπον *Big.* *ſ* Illud ἂν è *Cod. Big. Chryſoſt. Euſeb.* & *Niceph.* *t* Τὸν λόγον, ὃν *Big.* & *Euſeb.* τῶν λόγων, ὧν in aliquot *Euſebii Codd.* & in *Chryſoſt. Savilii.* *u* Illud τὶς non agnoſcunt *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt.* *x* Ita reſcripti ex Hebraïco בית־אזוב quod οἶκος ὑσσώπου ſignificat. Si quis malit Βηθιζώβα, Βηθιζώβα, aut Βαθιζώβ, per me licet. antea erat Βαθχὼρ aut Βαθχὼρ in *Græcis Joſephi.* in *Latinis* ex verſione *Ruſini*, aut *Vetezobra*, aut *Betherob.* quo modo apud *Joannem Saresberienſem* in *Policratico* l. 2. c. 6. Βηθιζὼ *Chryſoſtomo*, Βαθιζὼς *Euſeb.* Βαθχιζὼρ *Niceph.* *y* Εἰ τι ἄλλο τροφῆς *Niceph.*

a Ita

νοηθείη, [a] καθ' ἡμέραν εἰσπηδῶντες ἥρπαζον (Α) δορυφόροι. δεινὴ [b] δὲ τὸ γύναιον ἀγανάκλησις εἰσῄει, καὶ πολλάκις λοιδορῆσα καὶ καταραμένη τὰς ἅρπαγας ἐφ' ἑαυτῇ ἠρέθιζεν. ὡς δ' ὅτε παροξυνόμενός τις ὅτ' ἐλεῶν αὐτῇ ἀνῄρει, καὶ τὸ μὴ [c] εὑρεῖν τι σιτίον ἄλλοις ἐκοπία, παντα- χόθεν δ' ἄπορον ἤδη καὶ ὃ εὑρεῖν, ὁ λιμὸς δὲ ἅψασ' ἀπλάγχνων καὶ μυελῶν ἐχώρει, καὶ θυμῷ μᾶλλον [d] ἐξέκαιον οἱ θυμοί, σύμβουλον λαβοῦσα [e] ὀργὴν μὴ τῆς ἀνάγκης ὅτι τῇ φύσιν ἐχώρει, καὶ τὸ τέκνον, ἵν' αὐτῇ παῖς [f] ἐκσωμάσιος, [g] ἁρπασαμένη, "βρέφος, ἦπεν, "ἄθλιον, ἐν πολέμῳ καὶ λιμῷ καὶ φάσει, τίνι σε [h] τη- "ρήσω; τὰ μὲν Ρωμαίοις, δουλεία καὶ [i] ζήσομεν "[k] ἐπ' αὐτοῖς. φθάνει δὲ καὶ δουλείαν ὁ λιμός, οἱ στα- "σιασταὶ δ' ἀμφοτέραν χαλεπώτερον. ἴθι γενοῦ μοι τρο- "φή, καὶ τοῖς στασιασταῖς [l] ἐρινύς, καὶ τῷ βίῳ μῦθος, ὁ "μόνον ἐλλείπων τοῖς Ιουδαίων συμφοραῖς." καὶ ταῦθ' ἅμα λέγουσα κλείνει τὸ ἰόν, εἶπεν' ὀπήσασα δὲ μὲν ἥμισυ [m] κατεσθίει, τὸ δὲ λοιπὸν [n] καταπαλύψασα ἐφύλαττεν. αὐθέως δ' οἱ στασιασταὶ παρῆσαν, καὶ τῆς ἀθεμίτου κρέ- ως ὀσμῆς αἰσθόμενοι ἠπείλουν, εἰ μὴ δείξει τὸ παρασκευασθὲν, ἀποσφάξειν αὐτῇ αὐθέως. ἡ δὲ καὶ μοῖραν αὐτοῖς εἰ- ποῦσα καλὴν τετηρηκέναι, τὰ λείψανα τοῦ τέκνου [o] διε- κάλυψε. τοὺς δὲ αὐθέως [p] φρίκη καὶ φρενῶν ἔκστασις ἥρει, καὶ [q] πρὸς τὴν ὄψιν [r] ἐπεπήγεσαν. ἡ δὲ, "ἐμὸν, "ἔφη, τοῦτο τὸ τέκνον γνήσιον, καὶ τὸ ἔργον ἐμόν. φά- "γετε, καὶ γὰρ ἐγὼ βέβρωκα. [s] μὴ γένησθε μήτε μαλα- "κώτεροι γυναικὸς, μήτε συμπαθέστεροι μητρός. εἰ δ' "ὑμεῖς εὐσεβεῖς, καὶ τὴν ἐμὴν ἀποτρέπεσθε θυσίαν, [t] ἐγὼ "μὲν ἥμισυ βέβρωκα, καὶ τὸ λοιπὸν δ' ἐμοὶ μενά- "τω." μετὰ ταῦτα (Α) μὲν τρέμοντες ἐξῆσαν, πρὸς ἓν τοῦτο δεινοὶ, [u] καὶ μόλις ταύτης τῆς τροφῆς τῇ μητρὶ καταχωρίσαντες. ἀνεπλήσθη δ' εὐθέως ὅλη μᾶσσα ἡ πόλις, καὶ πρὸ ὀμμάτων ἕκαστος τὸ πάθος [x] λαμβάνων, [y] ὡς περ' αὐτῷ γεγονὸς ἐφρίττεν. [z] καθ- δὲ τοὺς λιμωττόντων ὅτι (Β) θανάσιμον ἦν, καὶ μακα- ρισμὸς τοὺς φθασάντων, πρὶν ἀκοῦσαι καὶ θεάσασθαι κα- κὰ τηλικαῦτα.

ε'. Ταχέως δὲ ἡ Ρωμαίοις διηγγέλθη τὸ πάθος. τοῖς δὲ οἱ μὲν ἠπίστουν, οἱ δὲ [a] ὠφείλεσαν, τοὺς δὲ [b] πολλοὺς εἰς μίσος τοῦ ἔθνους σφοδρότερον σωέβη προελθεῖν. Καῖ- σαρ δ' ἀπελογεῖτο καὶ πρὸς τούτῳ τῷ Θεῷ, φάσκων, "καθ' ἐμὲ αὐτὸς Ιουδαίοις εἰρήνην ἡ αὐτονομίαν προτέτε- "ται, καὶ πάντων ἀμνηστίαν τῶν πεπολεμηκότων. τοὺς δὲ "αἰτοῦσι μὲν ὁμονοίας φασὶν, αἰτοῦσι δὲ εἰρήνης πόλεμον, "& ruentes quotidie ſatellites auferebant. Itaque gravis indignatio mulieri inceſſit: ac ſæpenumero conviciis & imprecationibus prædones in ſemetipſam irritabat. Cum autem nemo *illorum* aut ira incenſus aut ex miſericordia ipſam interficeret, tæderetque ipſam aliis quidem cibum parare, nec vero jam parandi modus ullus ſupereſſet, ſed fames per viſcera ac medullas graſſaretur, fameque ipſa gravius etiam ira excandeſceret, in conſilium adhibita indignatione itemque neceſſitate, contra naturam *ipſam audacter* ibat, cumque filium arripuiſſet, (erat autem ipſi puer adhuc lactens) "infans, inquit, miſelle, bello & fame & ſe- "ditione gliſcentibus, cui te ſervavero? Apud "Romanos quidem, tametſi vivere detur, ſer- "vitus nos manet. Verum & ſervitutem præ- "venit fames, & factioſi *his* utriſque acerbio- "res ſunt. Agedum, eſto mihi cibus, & ſedi- "tioſis furia, *atque vitæ fabula, quæ ſola "deeſt cladibus Judæorum." Simul ac iſta diceret filium jugulat: coctum deinde *ipſa* quidem dimidium *ejus* comedit, adopertum vero reliquum ſervabat. Confeſtim vero ſeditioſi aderant, & nefario odore *naribus* hauſto, eam ſe ſtatim necaturos minabantur, niſi quod paraſſet in conſpectum daret. Illa autem, cum bonam ipſis partem ſe reſervaſſe dixiſſet, reliquias filii ſui detexit. Atque horror continuo ſtuporque eos invaſit, ſtabantque ſpectaculo attoniti. Tum illa, "meus, inquit, vere eſt "filius, meumque hoc facinus. Edite, nam & "ipſa comedi. Nolite fieri femina molliores, "aut matre miſericordiores. Quod ſi *fortaſſe* "religioſi eſtis, & ab eſu victimæ meæ abhor- "retis, ego quidem dimidium *jam* conſumpſi, "reliquum perinde mihi maneat." Poſt hæc illi quidem trementes abſceſſere, ad hoc unum pavidi *atque imbelles*, & hoc genere alimenti ægre matri relicto. Mox autem eo ſcelere univerſa civitas repleta eſt: & quiſque facinus illud ante oculos proponens, tanquam à ſeipſo perpetratum eſſet, horrebat. Exinde cuncti, quos fames premebat, ad mortem properabant, & beatos illos prædicabant, qui antequam tantas calamitates aut oculis aut auditu accepiſſent, è vita exceſſerant.

Eadem fame ſæpe gente filium ſuum comedit.

5. Cito autem Romanis etiam nunciata eſt facti immanitas. eorumq; alii fidem *dicentibus* non habebant, alii *obſeſſos* miſerabantur, multiſque accidit in vehementius gentis odium ferri. Verum Cæſar hac de re ſemet Deo excuſabat, "dicens, "ab ipſo quidem Judæis oblatam eſſe "pacem, & ſuis legibus vivendi arbitrium, & om- "nium quæ commiſerant oblivionem. Qui vero "pro concordia ſeditionem, pro pace bellum, "&

Titi hac de re præteſtatio.

a Ita cum *MSS. Euſeb. Chryſoſt.* & *Niceph.* antea erat καθ' ἡμέρας. b *Al.* δὲ, & apud *Euſeb.* δέ τις τὸ γ. c Hoc modo ſcribendum cenſui. εὑρεῖν τι σιτίον ἄλλως in *Editis Joſephi.* τι σιτίον ἄλλοις *Big.* & *Busb.* τὶ σιτία ἄλλως *Chryſoſt. Savilii.* τὶ σιτίον ἄλλοις *Chryſoſt. Frontonis-Duc.* εὑρεῖν σιτίον ἄλλοις *Euſeb.* τὶ σιτίον ἄλλοις *Niceph.* d Ἐξεκαίοντο in melioribus *Euſebii* libris. e Ὀργὴν in aliquibus *Chryſoſtomi Codd.* f *Al.* ὑπομάζιος, & ὑπομάσσιος. g Ita *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt. Savilii.* ἁρπασαμένη in libris *Joſephi Aliiſque.* h Τηρῶ (prout in *libris* quibuſdam) laudat *Gebhardus* in *Crepundiis* l. 2. c. 6. i Ita cum *Busb. Rhed. Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt.* antea erat ζήσομεν. k Sic *Niceph. Chryſoſt. Savilii* & *Euſeb. Valeſii.* ἐπ' αὐτοὺς in *Vulgatis Joſephi Aliiſque.* l Ἐρινὺς dixit pro μισῶ, inquit *Valeſius*, pro umbra quæ eos perſequeretur & pœnas ab illis expoſceret. m Prædixerat hoc *Moyſes* in *Deut.* c. 28. v. 52. ut & *Hieremias* c. 19. v. 8. Vide *Theod. Metoch.* in *Hiſt. Rom.* p. 84. n Καταλείψασα in ſolo *Chryſoſtomo Savilii.* ubi καταπαλύψασα ad oram. o Διακαλύψει in *Euſebio Valeſii.* p Φρίκη τε & φρ. in *Chryſoſtomo Savilii.* q Πρὸς τὴν ὄψιν in *Chryſoſt. Savilii.* r Ἐξεπλάγησαν *Big.* s Μὴτε γένησθε μαλ. *Niceph.* t Ἐγὼ μὲν οὖν βέβρωκα τὸ λοιπὸν ἐμοὶ μ. in *Chryſoſtomo Savilii.* ἐγὼ μὲν βεβρ. *Big* ἐγὼ μὲν βέβρ. *Voſſ.* & *Bod.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, *& ego quidem comedi.* ἐγὼ μὲν ὑμῖν βέβρ. *Vat.* & *Niceph.* u Καὶ μόνις τοιαύτης τροφῆς in *Chryſoſtomo Savilii.* in *margine* καὶ μόλις ζώντες τροφῆς. x Ἀναλαμβάνων in *Euſebio Valeſii.* y Ὡς περ' αὐτοῦ τολμηθὲν *Niceph.* ὥσπερ [*ſc.* ὡς παρ'] αὐτοῦ τολμηθὲν *Big.* & *Chryſoſt. Savilii.* ὡς παρ' αὐτοῦ τολμηθὲν δεινῶς ἔρρεπτε in *Euſebio Valeſii.* z Σπουδὴ δὲ λοιπὸν τοῦ λ. *Euſeb.* a Οἰκτειρον *Voſſ.* b Λοιπὸς *Big.* * *Al.* viventibus autem fabula.

"& pro ſatietate atque abundantia famem "optarunt, & ſuis manibus templum à no- "bis conſervatum incendere cœperant, ipſos "etiam hujuſmodi alimentum commeritos "eſſe. Veruntamen liberorum eſûs piaculum "ipſa patriæ ruina operturum eſſe, neque Soli "relicturum ut in terrarum orbe civitatem in- "ſpiciat, in qua matres ſic veſcerentur. cæte- "rum patribus ante matres hujuſmodi cibum "deberi, qui & poſt tanta mala nolunt arma "deponere." Simul ac iſta diceret ſecum etiam reputabat hominum deſperationem. nec eos amplius ſanam mentem recepturos *exiſtimabat*, qui cuncta jam perpeſſi ſunt,* quæ ſi non paſſi fuiſſent, ſententiam mutaturos eſſe veriſimile erat.

"τοὺ κόρυ δὲ ἡ εὐθηνίας λιμὸν ἀρυμθύυς, ἰδίαις δὲ "χερσὶν ἀρξαμθύυς καίειν ὃ σωτηρύμθυον [a]ὑφ' ἡμῶν "ἱερὸν, αὐτὸς [b]εἰ ἡ τοιαύτης τροφῆς ἀξίυς. καλύ- "ψειν μέντοι ὃ τὴ τεκνοφαγίας μύσος αὐτῇ τῇ τὰ πα- "τρίδος πλώματι, καὶ ὃ καταλείψειν ὅλη τὴ οἰκυμθύην "[c]ἡλίῳ καθορᾶν πόλιν, ὃ ἧ μητέρες ὕτω τρέφονται. "τοῦτοίκειν μᾶλλον τοὺ μητέρων πατράσι τὰ τοιαύ- "τα τροφὰ, οἳ καὶ μᾶ τηλικαῦτα παθὼ μέντοι ὁ "τοῖς ὅπλοις." Ταῦθ' ἅμα διεξιὼν, ὠνείδει καὶ τὰ ἀπό- γνωσιν [d]αὐ ἀνθρών. ὁ γὰ ἂν ἔτι σωφρονῆσαι τὺς πάν- τα τροπεπονθότας, ἐφ' οἷς εἰκὸς ἦν [e]μεταβαλέσθαι, μὴ [d]παθεῖν.

IX. CAP. IV.

Poſtquam perfectis aggeribus adducti erant arietes inani conatu, Titus portis juſſit admoveri ignem: & non longe poſt templum incenſum eſt, etiam ipſo invito.

ΚΕΦ. δ'. κϛ'.

Επειδὴ τ χυμάτων τετελεσμύων τροσήγαντο οἱ κρεοὶ, ἤνυον ἢ ὀλίγον, ὁ Τῖτος τὰς πύλας ὑφάπτειν τροσέταξεν· καὶ μετ' ὀ πολὺ ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη, καὶ ἄκοντος αὐτυ.

Templum arietibus quatitur.

OCtavo autem die Loi menſis, cum duæ legiones aggeres perfeciſſent, exhedræ orientali templi exterioris arietes admoveri juſſit *Titus*. Ante hos vero helepolis, omnium *machinarum* firmiſſima, ſex diebus parietem ſine intermiſſione pulſans, nihil *omnino* profecit. Verum & hac aliiſque validior erat murus magnitudine & ſtructura lapidum. Septentrionalis autem portæ alii fundamenta ſuffodiebant: multumque fatigati exteriores tantum lapides vellere potuere. ab interioribus autem portæ ſuſtinebantur, tamque diu manſere, donec, inſtrumentorum & vectium moliminibus deſperatis, *Romani* ſcalas porticibus applicuere. Judæi vero id prohibere non feſtinabant, ſed cum iis qui aſcenderant congreſſi dimicabant. & alios quidem retro depellentes præcipitabant; alios vero obviam eis procedentes trucidabant; multoſq; de ſcalis deſcendentes, priuſquam ſe ſcutis obtegerent, ferientes gladiis præveniebant; nonnullas etiam ſcalas armatorum plenas in latus declinantes deſuper excutiebant. & non parva etiam illorum facta eſt cædes. Quin & ſigniferi pro ſignis dimicabant, rapinam eorum haud ferendam eſſe ſibique dedecori fore exiſtimantes. Poſtremo tamen Judæi & ſignis potiuntur, & eos qui aſcenderant interficiunt; cæteri vero, clade intereuntium perterriti, diſcedebant. Et Romanorum quidem nemo non aliquo edito facinore cecidit: è ſeditioſis vero qui prioribus præliis etiam tunc ſtrenue pugnarunt, & præterea Eleazarus, fratris Simonis tyranni filius. Titus autem, cum vidiſſet, ſe alieno templo parcendo, cum militum *ſuorum* damno & nece id facere, ignem portis ſubjici juſſit.

ΗΔΗ δὲ τ δύο ταγμᾶ συντετελεκότων τὰ χώ- ματα Λῶν μιμὸς ὀγδόῃ, τροσάγειν ἐκέλευσε τὺς κριὺς κᾶ τ ἑσπέριον ἐξέδραν ὃ ἑστᾶσι ἱερῦ. τοὺ δὲ τύτων ἐξ ἡμέρας ἀδιαλείπτως ἡ τερροτάτη πασῶν ἐλέπολις, τύπτουσα τ τοῖχον, ὀδὲν ἤνυσεν. Ἀλλὰ καὶ ταύ- της καὶ τ ἄλλων ὁ μέγεθος καὶ ἡ ἁρμονία τ λίθων Ἰω [f]ἀμείνων. τ δὲ βορέου πύλης ὑπώρυχα ἕτεροι τὺς θεμελίυς, καὶ πολλὰ παλαιπωρήσαντες [g]τὺς ἔμπροσθεν λίθυς ἐξεκύ- λιον. ἀνείχετο δ' ὑτὸ τ ὀδοτέρω καὶ διέμενεν ἡ πύλη, μέχρι τὰς διὰ τ ὀργάνων καὶ τ μοχλῶν ὑπεχειρήσεις ἀπο- γνόντες, κλίμακας ταῖς φαῖς τροσέφερον. οἱ δὲ Ιυδαῖοι κωλῦσαι μὲ ὐκ ἔφθασ, ἀναβᾶσι δὲ συμπεσόντες ἐμά- χοντο· καὶ τὺς μὲ ἀνωθῦντες εἰς τὰ πίσω κατεκρήμνιζον, τὺς δ' [h]ὑπαντιάζοντες ἀνῄρυν. πολλὺς δὲ τ κλιμάκων ἀποβαίνοντας, πρὶν φθάξαθαι τοῖς θυρεοῖς, παίοντες ταῖς ῥομφαίαις ἔφθανον· οἱας δὲ γεμύσας ὁπλιτῶν κλίμακας [i]τροκλίνοντες ἄνωθεν κατέσειον. Ἰω δ' ὐκ ὀλίγος καὶ αὐτῶν φόνος. οἱ δ' ἀνενέγκαντες τὰς ση- μαίας τροὶ αὐτῶν ἐπολέμυν, ἀειλὴ ἠγύμθυοι καὶ [i]ὀρὸς αἰσχύνης τύτων ἢ ἁρπαγμύ. τέλ δὲ, καὶ τ σημαιῶν Ιυδαῖοι κρατῦσι, καὶ τὺς ἀναβάντας ἀμφθείρυσιν· οἱ δὲ λοιποὶ, τροὺς τ ἀπολωλότων πάθ ὀρρω- δῦντες, ἀνεχώρυν. τ μὲ οὖν Ρωμαίων ἄνδρες ὑδεὶς ἀπέθανε· τ δὲ στασιαστῶν, οἱ καὶ τὰς [k]τροτέρας μά- χας ἠγωνίσαντο γενναίως καὶ τότε, καὶ Ελεάζαρ ὁ ἀδελφιδῦς ὃ τυράννυ Σίμων. ὁ δὲ Τῖτ, ὡς εἶδε τὰ ὀλέθρια τοῖς ἀλλοτρίοις ἱερῖς φειδὼ [l]τροὺς βλά- βης τοῖς γραπτώταις γινομένην καὶ φόνυ, τὰς πύλας τροσέ- ταξεν ὑφάπτειν.

Romani amittunt ſigna.

Anani fuga ad Titum.

2. Interea vero ad eum perfugiunt Ananus Ammauntinus, è Simonis ſatellitibus cædis avidiſſimus, cumque eo Archelaus filius Magadati, idcirco ſperantes veniam, quod Judæos vi-

Β'. Εν δὲ τύτῳ τροὺς αὐτὸν αὐτομολῦσιν, Ανανός τε ὁ κγ'. ἀπ' Αμμαῦς, τ Σίμωνος δορυφόρων ὁ φονικώτατος, καὶ Αρ- χέλαος υἱὸς [m]Μαγαδάτυ, συγγινόμενοι [n]ἐλπίσαντες, ἐπὶ- δὶ

a Υφ' ὑμῶν *Big.* *b* Τῷ ἡλίῳ *Big.* *c* Μεταβαίλεσθαι *Big.* *d* Παθεῖσθαι *Busb.* & *Rhed.* *e* Αμείνων *Big.* *f* Τὰς ἔξωθεν *Big.* & mox σύδεσίφεων καὶ διέμενεν. *g* Ita lego cum *Codd. Big.* & *Busb.* ὑπαντιάζοντας in *Editis Aliiſque.* in *Ruſini* verſione, *accedentes alios ſubſidio trucidabant.* *h* Παρακλίναντες *Big.* *i* Ita *Big. Voſſ.* & *Bod.* τοὺς αἰσχύνην in *cæteris.* *k* Πρότερον *Bod.* *l* Αἴτιον βλάβης *Big.* τοὺς βλάβην & mox φόνον *Voſſ.* & *Bod.* *m* Ita cum *Ruſini* libris. Μαγαδάτυ in *Græcis.* *n* Αἰτήσθαι *Big.* & mox αἰσχύ- νην. * Qui cuncta jam pertuliſſent, quibus, antequam paterentur, mutare ſententiam ſperabantur, *Ruf.*

a Αφίπτ

δὴ κραλίντων Ιουδαίων ἀπεχώρουν. Τῖτος δὲ ᾗ τοῦτο παίγνημα ποιούμενος τὴν ἀνδρῶν, ᾗ τὴν ἄλλων ἐπὶ τοὺς Ιουδαίους ὠμότητα πεπυσμένος, ὥρμητο κλείειν ἑκατέρους· "ὑπ' ἀνάγκης ἦλθον, λέγων, αὐτοὺς, οὐκ ἐκ προαιρέσεως παρεῖναι, ᾗ σωτηρίας οὐκ ἀξίους εἶ τοὺς φλεγομένους ναὸς ἤδη δι' αὐτοὺς τὴν παλαιὸν ἐξαλλομένους." ἐκράτει δ' ὅμως οὖν ἡμῶν ἡ πίστις, ᾗ [a] ἀφίησι τοὺς ἄνδρας· ᾗ μὲν οὐκ ἴσην μοῖραν [b] κατέπαυσε τοῖς ἄλλοις. ἤδη δὲ ταῖς πύλαις [c] οἱ στρατιῶται προσῆγον τὸ πῦρ, ᾗ προϊσχόμενος ὁ ἄργυρος διεδίδου ταχέως εἰς τὴν ξυλείαν τὰς φλόγας, ἔνθεν ἀθρόως ἐκφερόμεναι τὴν στοὰν ἐπελαμβάνοντο. τοῖς δ' Ιουδαίοις, ὁρῶσι τὸ πῦρ οὐ κύκλῳ, μὴ τῶν σωμάτων παρείθησ αἱ ψυχαὶ, ᾗ διὰ τὴν καλάπληξιν ἀμυνεῖν μὲν οὐ σθενύειν ὥρμησεν οὐδείς, [d] αὐτοὶ δ' ἑστῶτες ἀφεώρων. ᾗ μὲν τοὺς τὸ δαπανώμενον ἀθυμοῦντες, εἰς γῆν τὸ λοιπὸν ἐσωφρόνουν· ἀλλ' ὡς ἤδη ᾗ τὸν ναὸν κατεφλέγετο, τοὺς θυμοὺς ὅτι Ρωμαίοις ἔθηκαν. ἐκείνῃ μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ᾗ τὴν ὑπεκαῦσαι νυκτὶ τὸ πῦρ ἐπεκράτησ. τῇ μέσος γὰρ οὐκ ὁμοῦ πάντοθεν ἴσχυσ ὑφάψαι τὰς στοάς.

κδ'. γ'. Τῇ δ' ὑπαύσῃ, Τῖτος μέρει τὴν δυνάμεως σθενύειν τε ᾗ κατὰ τὰς πύλας ὁδοποιεῖν εἰς εὐμαρεστέραν τὴν ταγμάτων ἄνοδον κελεύσας, [e] αὐτὸς συνῆγε τοὺς ἡγεμόνας. ᾗ [f] συμβουλίων ἐξ τῶν κορυφαιοτάτων, Τιβέριόν τε Αλεξάνδρον ὃν πάντων τῶν στρατευμάτων ἐπάρχοντα, ᾗ Σέξτον Κερεαλίν ὃν πέμπτων ἄγοντα τάγμα, ᾗ Λαρκίν Λεπίδον ὃν δέκατον, καὶ Τίτον [g] Φρυγίν ὃν πεντεκαιδέκατον, πρὸς οἷς ἦν [h] Αἰτέριος, στρατοπεδάρχης [i] τῶν ἀπ' Αλεξανδρείας δύο ταγμάτων, καὶ Μάρκος Αντώνιος Ιουλιανὸς, ὁ τῶν Ιουδαίας ἐπίτροπος, καὶ μετὰ τούτων ἐπιφανῶν ᾗ χιλιαρχῶν ἀθροισθέντων, [k] βουλὴν ἐποιεῖτο περὶ τοῦ ναοῦ τηρήσεως. τοῖς μὲν ἐδόκει, "[l] χρῆναι γὰρ τῷ πολέμῳ νόμῳ· μὴ γὰρ ἂν ποτε Ιουδαίους παύσασθαι νεωτερίζοντας τοῦ ναοῦ μένοντος, ἐφ' ὃν οἱ παλαιόθεν συλλέγονται." τινὲς δὲ παρήνουν, "εἰ μὴ [m] καταλίποιεν αὐτὸν οἱ Ιουδαῖοι, καὶ μηδεὶς "[n] ἐπ' αὐτῷ τὰ ὅπλα θείη, σώζειν εἰ δὲ πολεμήσει [o] ὑπερβάντες, καταφλέγειν. φρόνιμον γὰρ, ὑκέτι ναὸν εἶναι· καὶ "τὸ λοιπὸν ἑστάναι τὴν [p] ἀναλισκάντων ἀσέβειαν, ὑπ' αὐτῶν." ὁ δὲ Τῖτος, "ὑφ' ἂν ὑπερβάντες ἐπ' αὐτῷ πολεμήσουσιν Ιουδαῖοι, [q] ἔφη, ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν [r] ἀμυνούμεθα "τὰ ἄψυχα, ὑφὴ καταφλέξειν ποτὲ τηλικοῦτον ἔργον. "[s] Ρωμαίοις γὰρ ἴσταται τὰ βλάβιμα, ὥσπερ καὶ κόσμοι τὰ "ἡγεμονίας αὐτῷ μένοντος." Θαρρήσαντες δ' ἤδη προσπίπτουσι τῇ γνώμῃ Φρόντων τε καὶ Αλέξανδρος ᾗ Κερεάλιος. τότε μὲν οὖν λύει τὸ συνέδριον, καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις διαπαῦσαι κελεύσας τοῖς ἡγεμόσιν, ὅπως [t] ἐρρωμενέστερον ὦσι τῇ παρατάξει [u] χρήσωνται, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀπειρῶν ἐπιλέκτοις ὁδοποιεῖν διὰ τῶν ἐρειπίων προσετάξεν, καὶ τὸ πῦρ σβεννύειν.

κε'. δ'. Κατ' ἐκείνην μὲν δὴ τὴν ἡμέραν [x] Ιουδαίων κάματός τε ᾗ κατάπληξις ἐκράτησε τὰς ὁρμάς· τῇ δ' ὑπαύσῃ

ctores reliquerant. Titus autem & viros hâc in re calliditatis insimulabat, aliaque *illorum* in Judæos crudelitate audita, ad utrumque interficiendum ferebatur; dicens, "eos necessitate "ductos, non sua voluntate adesse; minime- "que salute esse dignos qui ex patria propter "ipsos flagrante se proripiunt." Veruntamen iræ prævalebat fides *data*, virosque dimittit; sed non eo loco habendos, quo alios. Jam vero portis milites ignem admoverant, argentumque flammis cito transitum aperuit in ligni materiam; unde continue delatæ *proximas* porticus corripuere. Judæi autem, circumcirca igne conspecto, & animis & corporibus defecerunt, & propter perturbationem defendere aut exstinguere conatus est nemo; obstupidi vero stantes spectabant. non tamen, cum male ipsos haberet quod absumebatur, *reliquo cavebant; sed tanquam jam conflagraret templum, animos acuebant in Romanos. & illo quidem die ac nocte sequuta ignis grassatus est: nam per partes, non simul omnes porticus incendere valuerunt. *Templi incendium.*

3. Postridie autem Titus, parte copiarum exstinguere incendium jussa, viamque ad portas parare, ut legiones expeditius ascenderent, ille duces advocandos curabat. Cumque sex è primariis convenissent, Tiberius Alexander totius militiæ præfectus, & Sextus Cerealis quintæ legionis dux, & † Larcius Lepidus decimæ, & Titus Frugi quintæ-decimæ; cum quibus erat etiam Æternius Fronto præfectus duarum legionum Alexandrinarum, & Marcus Antonius Julianus procurator Judææ, congregatisque præterea procuratoribus & tribunis, cum illis de templo deliberabat. Atque nonnulli quidem censebant, "belli jure utendum; "nunquam enim Judæos res novas moliri de- "situros esse templo manente, quò omnes ubi- "cunque essent se reciperent." Quidam vero monebant, "si templum relinquerent Judæi, "neque armis pro eo quisquam certaret, con- "servandum esse; sin vero eo consenso bel- "larent, comburendum: jam enim castellum, "& non amplius templum esse; & deinceps "piaculum non ipsos, sed qui id fieri coëge- "re, commissuros." Titus vero dicebat, "etsi "Judæi eo consenso bellarent, se tamen lo- "co virorum res inanimatas non ulturum esse, "neque unquam tantum opus crematurum: "Romanis enim in damnum cessurum *si vasta- "retur*, sicut ornamentum quoque fore impe- "rii si maneret." Jam certi quid vellet ad ejus accedunt sententiam, Fronto & Alexander & Cerealis. Et tunc quidem consilium dimisit: jussisque ducibus ut cæteras copias interquiescere facerent, ut illis in procinctu validioribus uterentur, lectis ex cohortibus imperavit, ut per ruinas viam sternerent & ignem restinguerent. *Duces Titi nobilissimi advocati in consilium super templo.* *Titi cupiditas parcendi templo.*

4. Et illo quidem die Judæos labor & consternatio ab impetu continuit: postridie vero collectis

a Αφίησι γὰρ τοὺς ἄνδρας *Big.* *b* Κατέστησε *Big.* *c* Προσήγαγον οἱ στρατιῶται τὸ πῦρ *Big.* *d* Αὐτοὺς *Big.* & *Ruf.* αὐτοῖς *Vat.* Vide *Lamb. Bos.* in *Animadv. ad Gr. Scriptores*, p. 145. *e* Αὐτὸς *Big.* *f* Προσκλήτων *Big.* *g* Φρυγίν *Big.* Φρυρίν *Gen.* *h* Ita cum *Ruf.* Λιτέριος in *Editis Aliisque.* Ετέριος *Big.* & *Voss.* Εσέριος *Vat.* *i* Ita *Big.* τῶν ὑπὸ in *Editis.* *k* Ita *Big.* βουλὴν ἐποιεῖτο περὶ τοῦ ναοῦ τηρήσεως in *Editis Aliisque.* *l* Χρῆσθαι *Big.* *m* Κατελίποιεν αὐτὸν Ιουδαῖοι *Big.* *n* Επ' αὐτῷ *Big.* *o* Ita cum *Big.* & *Zonara.* ὑπερβάντες *Vat.* ὑπερβάντος in *Editis Aliisque.* *p* Αναγκαζόντων τὴν ἀσέβειαν *Big.* *q* Ita ex conjectura. φήσας in *libris.* *r* Αμύνασθαι *Big.* *s* Ρωμαίοις γὰρ ἴσταται ὡσὲ βλάβιμα φησὶν, ὥσπερ καὶ κόσμοι τὰ ἡγεμονίας ἀπέχοιτο *Zonar.* *t* Ερρωμενέστερον *Big.* & *Ruf.* *u* Χρήσωνται *Big.* & *Ruf.* *x* Vocem Ιουδαίων acceptam debemus *Codicibus Big.* & *Ruf.* * Saltem ut quod reliquum esset salvum haberent, animum colligebant, *Ruf.* † Largius & *mox* Frigius, *Ruf.*

collectis viribus & recepta fiducia, per orientalem portam contra templi exterioris cuſtodes excurſionem faciunt, circa horam ſecundam. Illi autem fortiter quidem illorum impreſſionem excepêre, & conſertis clypeis à fronte muri ad inſtar conſtiparunt phalangem: certum tamen erat eos non diu duraturos, quod & multitudine excurrentium & animis vincerentur. Cæſar autem priuſquam verteretur acies (nam pugnam ex Antonia proſpectabat) cum lectis equitibus auxilio venit. Impetum vero ejus non ſuſtinuêre Judæi; ſed primis interfectis, plerique in fugam ſe conjiciunt. Cumque Romani quidem ſe ſubducerent, iterum converſi *illis* inſtabant; cumque illi ſe retorſiſſent rurſus refugiebant, donec, circa horam diei quintam, Judæi quidem vi coacti ſe in templum interius concluſerunt.

συλλεξάμενοί τε τὴν ἰσχύν, καὶ ἀναθαρσήσαντες, [a] ἐπεχθέουσι πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πύλην τοῖς φύλαξι τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ, περὶ δευτέραν ὥραν. οἱ δὲ καρτερῶς μὲν ἐδέξαντο αὐτῶν τὴν ἐμβολήν, καὶ φραξάμενοι τοῖς ὅπλοις κατὰ μέτωπον ὥσπερ τείχους [b] ἐπύκνωσαν τὴν φάλαγγα· δῆλοι δέ τισιν ἦσαν οὐ πολὺ συμμενοῦντες, πλήθει τε τῶν ἐπεχόντων καὶ θυμοῖς ἡττώμενοι. φθάσας δὲ τὴν παράταξιν τὴν ῥοπὴν Καῖσαρ, καθήκων γὰρ ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας, [c] ἐπέμενε μὴ τὴν ἐπιλείψειν ἵππον. Ἰουδαῖοι δὲ τὴν ἔφοδον οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλὰ τῶν πρώτων πεσόντων ἐτράπησαν οἱ πολλοί. καὶ ὑποχωροῦσι μὲν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιστρεφόμενοι προσέκειντο· μεταβαλλομένων δ' ἀνέφυγον πάλιν, ἕως περὶ πέμπτην τὴν ἡμέραν ὥρᾳ οἱ μὲν βιασθέντες εἰς τὸν ἔνδον συνεκλείσθησαν ἱερόν.

Templum perit incendio.

5. Titus autem diſceſſit in Antoniam, decreto poſtridie mane cum omni exercitu impreſſionem facere, templumque circumſedere. Sed id plane Dei ſententia jamdudum igni damnaverat: evolutiſque temporibus aderat fatalis dies, qui erat decimus quintus Loi menſis, quo etiam prius à rege Babyloniorum fuerat incenſum. Ab ipſis autem Judæis principium ſumpſit cauſamque habuit id incendium. Nam regreſſo Tito, ſeditioſi, cum pauliſper quieviſſent, denuo Romanos invaſerunt, cuſtodumque templi cum ignem exterioris fanis reſtinguentibus pugna committitur, qui, Judæis in fugam verſis, uſque ad templum penetrarunt. Quo tempore miles quidam torre correpto, non exſpectato cujuſquam mandato, neque tantum facinus veritus, divino quodam impetu fretus ex ardente materia *aliquid* rapit, & à milite *altero* ſublevatus, ignem per feneſtram auream injicit; unde ad cellas circa templum ædificatas de ſeptentrionali regione aditus erat. Flamma igitur excitata Judæorum oritur clamor, calamitatis magnitudini par, & ad defenſionem concurrebant: neque jam vitæ amplius parcendum rati, neque viribus temperandum, eo pereunte ad quod ſervandum antea intenti erant.

ε'. Τῖτος δ' ἀνεχώρησεν [d] εἰς τὴν Ἀντωνίαν, διανοούμενος τῇ ὑστεραίᾳ πρωΐ σὺν πάσῃ τῇ στρατιᾷ περικαθεζόμενος τὸν ναὸν ἐξελεῖν· ἐκεῖνον γὰρ ἤδη πάλαι [e] ἡ εἱμαρμένη πυρὶ καθιέναι· ἦν δὲ ἄρα κατὰ κύκλον [f] ὁ πυρὸς ὁ θεῖος πάλαι· [g] παρῆν δ' ἡ εἱμαρμένη χρόνων περίοδος, [h] ἡμέρᾳ δεκάτῃ Λώου μηνός, καθ' ὃν ὑπὸ τῶν πρότερον ἐκαύθη τῶν Βαβυλωνίων βασιλέως ἐμπρησθέν. ἐλαμβάνοντο δ' αἱ φλόγες [i] ἐκ τῶν οἰκείων τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν. ὑπεχωρήσαντος γὰρ τοῦ Τίτου, τοὺς ὀλίγον λοιμήσαντας οἱ ζηλωταί, πάλιν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιθέμενοι, καὶ τῶν ναῶν φρουροῦσι τοὺς συμβολὴν τοῖς τοὺς σβεννύουσι τοῦ πυρὸς τοῦ [k] ἔξωθεν ἱεροῦ· οἱ, τραπέντες τοὺς Ἰουδαίους, μέχρι τῶν ναῶν παρῆλθον. ἔνθα δή τις στρατιώτης τὸν, ὑπὸ θείου δαίμονος ἐγχειρήματος, δαιμονίῳ ὁρμῇ τινι χρώμενος ἁρπάζει μέν [l] ἐκ τοῦ φλεγομένου ὕλης, ἀναχθεὶς δ' ὑπὸ τραπώτου, τὸ πῦρ οἴηται θυείδι χρυσῇ, καθ' ἣν εἰς τοὺς περὶ τὸν ναὸν οἴκους εἰσῆσαν οἱ τῶν βορείων κλίματος. αἰσθομένης δὲ τῆς φλογὸς, Ἰουδαῖοι μὲν ἐγείρεται κραυγὴ τῷ πάθει ἀξίᾳ, καὶ πρὸς τὰ ἅμιλλαι συνέθεον, ὅτε τοῦ ζῆν ἔτι φροντὶς λαμβάνοντες, ὅτε ταμευόμενοι τὰ ἰσχύι, [m] δ' ὁ καὶ φυλακικοὶ πρότερον ἦσαν οἰκημάτων.

Clamor Judeorum ad ignem templi.

Titus jubet ignem exſtingui.

ſ'. Δραμών δὲ τις ἀγγέλλει Τίτῳ, κατέωθεν, ἔτυχε δὲ τὴν σκηνὴν ἀναπαύων ἐκ τῆς μάχης, ὡς ἔχει ἀναπηδήσας, ἔθει πρὸς τὸν ναὸν μέλλων ὁ πῦρ κατόπιν δὲ αὐτῷ ἡγεμόνες εἵποντο πάντες, καὶ πανταχόθεν τούτοις ἠκολούθει τὰ τάγματα. βοὴ δ' ἦν καὶ θόρυβος, ὅτε τηλικαύτης δυνάμεως ἀτάκτως κεκαημένης. ὁ μὲν οὖν Καῖσαρ τῇ τε [n] βοῇ καὶ τῇ δεξιᾷ διασήμαινε τοῖς μαχομένοις τὸ πῦρ σβεννύειν. ὅτε δὲ βοῶντος ἤκουον, μείζονι κραυγῇ τὰς ἀκοὰς προκατειλημμένοι, καὶ [o] ὧν νόημα τῆς χειρὸς οὐ προσῆκον, ὁ μὲν πολεμῶν, ὁ δὲ ὀργῇ θερμαινόμενοι. τὸ δὲ παγκάκιστον εἰσῆκτο ὅτε παραμεῖναι οὔτε ἀπελθεῖν κατεῖχε τὰς ὁρμάς, [p] ἀλλὰ θυμὸς ἁπάντων ἐφειστήκει· ἐν δὲ τοῖς εἰσόδοις συνωθούμενοι, πολλοὶ μὲν ὑπ' ἀλλήλων κατεπατοῦντο, πολλοὶ

X.

a Ἐπεχθέουσι *Big.* b Ἐπύκνωσαν τὴν φάλαγγα *Big.* c Ἐπεμενεν *Big.* d Ἐπὶ τὴν *Big.* e Τῆς ἑπτάτης ἡμέρας *Big.* f Ὁ θεὸς τὸ πῦρ *Big.* g Παρῆν ἡ εἱμ. *Big.* h Videſis *Scaligerum* de *Emend. Temp.* l. 5. p. 577. *Editionis Plantinianæ.* i Illud ex habuimus è *Codd. Big.* & *Vat.* Forſan ἐκ τῶν οἰκιῶν. k Ita cum *Ruf.* & *Zonar.* antea erat ἐνδοθεν. l Ἐκ τοῦ φλεγομένου ὕλης μέρος διαπτάμενον, ὑφ' ἑτέρου ἀναχυφισθεὶς τραπάτου *Zonar.* m Δι' ὃ *Big.* διὸ δὴ καὶ *Bmik.* n Φωνῇ *Big.* o Τοῖς νοήμασι *Big.* p Ἀλλ' ὁ θυμὸς *Big.*

a Ita

λοὶ δὲ, θερμοῖς ἔτι καὶ τυφομένοις τοῖς ἐρειπίοις τῶν στοῶν ἐμπίπτοντες, ἠτιωμένων συμφορᾶς ἐχρῶντο. πλησίον δὲ γενόμενοι τοῦ ναοῦ, τῶν μὲν τοῦ Καίσαρος παραγγελμάτων παρεπαίνουν μηδὲν καταλύειν, τοῖς [a]πρὸ αὐτοῦ δὲ τὸ πῦρ ἐνιέναι παρεκελεύοντο. τῶν δὲ στασιαστῶν [b]ἀμηχανία μὲν ἦν ἤδη τοῦ βοηθεῖν· φόνος δὲ πανταχοῦ καὶ τροπή. τὸ δὲ πλέον ἀπὸ τοῦ δήμου, λαὸς ἀθενὴς καὶ ἄοπλος, ὅπου καταλαφθείη τις ἀπεσφάττετο· καὶ περὶ μὲν τὸ βωμὸν πλῆθος ἐσωρεύετο νεκρῶν, κατὰ δὲ τοὺς [c]τοῦ βωμοῦ βάθρους αἷμά τε ἔῤῥει πολὺ, καὶ τοὺς ἄνω φονευομένων σώματα κατωλίσθανε.

ζ. Καῖσαρ δὲ, ὡς ἤδη τὰς ὁρμὰς ἐνθουσιώντων τῶν στρατιωτῶν κωλύειν οἷός τε ἦν, καὶ ὃ πῦρ ἐπεκράτει, παρελθὼν μετὰ τῶν ἡγεμόνων [d]ἔνδον εἰσάσαντο τοῦ ναοῦ τό ἅγιον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, πολὺ μὲν τῷ τοῖς ἀλλοφύλοις φήμης ἀμείνω, τοῦ δὲ κόμπου καὶ τῷ τοῖς οἰκείοις δόξης οὐκ ἐλάττω. [e]τὸ φλογὸς δ' οὐδέπω διϊκνουμένης ὑδαμόθεν εἴσω, τὸν δὲ περὶ τὸν ναὸν οἶκον νομίσας, ὅπερ ἦν, ἔτι σώζεσθαι ὅ ἔργον διώκοντας, προπηδᾷ, καὶ αὐτός τε κωλύειν τοὺς στρατιώτας ἐπειρᾶτο τὸ πῦρ σβεννύειν, καὶ [f]Λιβεράλιον ἑκατοντάρχην τὸν περὶ αὐτὸν λογχοφόρων ξύλοις παίοντα τοὺς ἀπειθοῦντας ἐκέλευσεν εἴργειν. τῶν δὲ καὶ τοῦ μὲν Καίσαρα αἰδὼ, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ κωλύοντος φόβον οἴκων οἱ θυμοὶ, καὶ τὸ πρὸς Ἰουδαίους μίσος, καὶ πολεμικὴ τις ὁρμὴ λαβροτέρα. τοὺς δὲ πολλοὺς ἐδήγνη ἁρπαγῆς ἐλπὶς, δόξαν τε ἔχουσας, ὡς [g]τὰ ἔνδον ἅπαντα χρημάτων μεστὰ εἴη, καὶ τοὺς πέριξ ὁρῶντας χρυσοῦ πεποιημένα. φάσκέ δέ τις καὶ τῶν εἴσω παρελθυθότων, ἐκπηδήσαντος τοῦ Καίσαρος πρὸς ἐποχὴν τῶν στρατιωτῶν, πῦρ εἰς τοὺς προφεύγοντας ἐμβαλὼν τὴν πύλης τὸ σκότος, [h]ἐξ ἀπίνης τ' ἔνδοθεν ἐκφανείσης φλογὸς, οἵ, τε ἡγεμόνες μετὰ τοῦ Καίσαρος ἀνεχώρουν, καὶ τοὺς ἔξωθεν ἤδη ὑφάπτειν ἐκώλυεν. ὁ μὲν οὖν ναὸς ὕπως, ἄκοντος Καίσαρος, ἐμπιπράται.

χζ. α'. Πολλὰ δ' ἄν τις [i]ἐπολοφυράμενος ἔργῳ, πάντων ὧν ἤδη καὶ ἀκοῇ παρειλήφαμεν θαυμασιωτάτῳ, κατασκευῆς τε ἕνεκα καὶ μεγέθους, ἔτι τε τοῦ καθ' ἕκαστον πολυτελείας, καὶ τοῦ περὶ τὰ ἅγια δόξης, μεγίστην λάβοι παραμυθίαν τὸ εἱμαρμένην ἄφυκτον θεοῦ, ὥσπερ ἐμψύχοις, ὅτῳ καὶ ἔργοις καὶ τόποις. [k]θαυμάσαι δ' ἄν τις οὐ αὐτῆς τοῦ σκιαδίου τὴν ἀκρίβειαν. καὶ μὴν γῆν, ὡς ἔφην, καὶ ἡμέραν [l]ἐπεξήρησε τῷ αὐτῷ, οὐ τῷ πρότερον ὑπὸ Βαβυλωνίων ὁ ναὸς [m]ἐνεπρήσθη. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ [n]πρώτου κτίσεως, ὃν καθεδάλετο Σολομὼν ὁ βασιλεὺς, μέχρι τοῦ νῦν ἀναιρέσεως, ἢ γέγονεν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ [o]ἡγεμονίας, ἔτη συναγῇ χίλια ἑκατὸν ἑπτάκοντα, [p]πρὸς δὲ μησὶν ἑπτὰ καὶ πεντεκαίδεκα ἡμέραις. ἀπὸ δὲ τοῦ ὕστερον, ὃν ἔτει δευτέρῳ Κύρου βασιλεύοντος ἐποιήσατο [q]Ἀγγαῖος, ἔτη μέχρι τοῦ ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ ἁλώσεως, τετρακόσια ὀγδοήκοντα πρὸς ἑξακοσίοις, καὶ ἡμέραις τετρακοσίαις πέντε.

ti vero, in ardentes adhuc & fumantes porticuum ruinas incidentes, eandem cum victis calamitatem ſubibant. Cum vero templo appropinquarent, Titi mandata ſe audire diſſimulabant, & præcedentem quiſque ut ignem injiceret hortabatur. Seditioſis autem jam ſubveniendi quidem nulla ſpes erat, ſed fuga & cædes omnia occupabat. Plures vero è plebe, populus imbellis & inermis, ubicunque deprehenſi erant, interficiebantur: & circa altare quidem ingens mortuorum numerus congerebatur; per gradus vero templi & ſanguis multus profluebat, & eorum corpora qui ſupra ceciderunt delabebantur. *Cædes ingens.*

7. Cæſar autem, cum impetum militum, furore quodam irruentium, reprimere non poſſet, atque incendium augeretur, cum ducibus ingreſſus, & intro ſacrarium templi, & quicquid in eo erat, conſpexit, multo quidem famâ apud alienigenas meliora, jactatione vero & opinione domeſtica non minora. Cum autem flamma nondum ex ulla parte ad interiora penetraſſet; ſed ædes, quæ in templi circuitu erant, depaſcebatur, ratus, id quod erat, opus *illud* adhuc conſervari poſſe, proſilit, & ipſe operam dabat ut milites ad reſtinguendum incendium hortaretur: & Liberalem centurionem ex ſtipatoribus ſuis fuſte contumaces coërcere juſſit. At illorum erga Titum reverentiam, metumque à prohibente incuſſum ſuperabat iracundia, & Judæorum odium, & belli impetus quidam vehementior. Multos etiam rapinæ ſpes incitabat, exiſtimantes & intus omnia pecunia referta eſſe; videnteſque cuncta in circuitu ex auro facta. Quidam autem miles ex his qui intraverant, cum Cæſar ad inhibendos milites cucurriſſet, ignem jam portæ cardinibus in tenebris ſubjecerat, ſubitoque flamma intus emicante, & duces cum Cæſare recedebant, & eos qui extra erant nemo *aliquid* ſuccendere prohibebat. Et templum quidem hoc modo exuritur, invito Cæſare. *Titus fruſtra conatur ignem exſtinguere.*

8. Sed quamvis hoc multum quis deflendum puter, ut opus omnium quæ vidimus & audivimus maxime admirabile, tam ob ſtructuram quam magnitudinem, itemque ob magnificentiam in ſingulis, & exiſtimationem quæ de Sanctis habebatur, maximum tamen inde capiet ſolatium, quod fatum ut animantibus ita operibus lociſque ſit ineluctabile. Eſt autem ut mirari quis poſſit in eo accuratam circumacti temporis rationem. Nam eundem, ut dictum eſt, menſem & diem ſervavit, quo prius templum à Babyloniis exuſtum fuerat. Et à prima quidem ſtructione templi, quam Solomon rex inchoaverat, uſque ad *ejus* excidium, quod ſecundo imperii Veſpaſiani anno accidit, colliguntur anni MCXXX, itemque menſes VII, & dies XV. A poſteriore autem, quam anno ſecundo Cyri regis Aggæus fecerat, uſque ad excidium *illius* ſub Veſpaſiano, anni DCXXXIX, & dies XLV. *Templo accidit ut bis eodem die maxîmis conflagaret.*

a Ita *Big.* & *Ruf.* πρ' αὐτῶν in *Editis Aliiſque.* b Ἀμηχανία μὲν ἦν ἤδη τοῦ σωσομένου *Big.* c Τῶν ναῶν βαθμῶν *Big.* & *Ruf.* τὸ Θεῶν ἅγιον *Zonar.* d Illud ἔνδον non agnoſcit *Big.* e Τῆς γὰρ φλογὸς *Big.* f Ita ex *Verſione Rufini*, qui centurionem *Liberalem* vocat. in *Græcis* Λιβερίσιον. g Τὰ ἔνδον *Big.* h Τότε γὰρ ἐξ ἀπίνης ἐνδ. *Big.* i Ἐπολοφυράμενος ἔργῳ *Big.* & mox ὧν μεμαθήκαμεν. k Θαυμάσειε δ' ἄν τις *Big.* l Ἐτήρησε *Big.* m Κατεφλέγη *Big.* n Πρώτης αὐτῆς κτίσεως *Big. Vat.* & *Voſſ.* o Βασιλείας *Big.* p Πρὸς γὰρ μησὶν *Big.* q Vide *Gratium* ad *Aggæum*, c. I. v. I.

XI. CAP. V.

Miseriæ quas pertulerunt Judæi ex templo ardente. De Pseudo-propheta, & signis excidium præcedentibus.

Incendium templi comitantur clamor, ejulatus, & cædes.

TEmplo autem ardente, obvia quidem quæque rapta erant, & cædes erat infinita deprehensorum. nec ætatis ulla erat miseratio, nec gravitatis reverentia: sed & pueri & senes, & profani & sacerdotes similiter interficiebantur; atque omne genus hominum belli calamitas complexa persequebatur, etiam supplices pariter ac semet defendentes. atque flamma longe lateque pervagata cum gemitibus occumbentium concrepabat: & ex altitudine quidem collis, ardentisque operis magnitudine, totam quis conflagrare crederet civitatem. Illo autem clamore nihil majus aut horribilius excogitari potest. Nam & legionum Romanarum simul moventium læta erat conclamatio, & seditiosorum igne & ferro circundatorum ululatus, populusque in superioribus relictus fugabatur in hostes cum *magna* consternatione, & ob calamitatem luctum edebat & lamentationem: illisque qui in colle erant clamore resonabat multitudo in urbe. Jam vero multi fame languidi & ore *fere* compresso, postquam ignem templi videbant in questus iterum & ejulatus vires receperunt. hisque resonabatur ex Peræa & montibus in circuitu, * unde *pugnantium* impetus augebatur. Hoc tamen tumultu clades erant acerbiores. Nam collem quidem, cui templum impositum, radicitus quis exuri putaret, ut qui ignis undique plenus erat: & sanguinem igne largiorem esse, pluresque interfectoribus interfectos. nusquam enim solum præ cadaveribus videri potuit: sed milites gradientes super acervos cæsorum fugientes persequebantur. Et latronum quidem multitudo, perruptis Romanorum agminibus, vix in templum exterius evasit, atque inde in urbem: reliquiæ vero popularis turbæ in exteriorem porticum confugerunt. At sacerdotum nonnulli, primum quidem templi verubus, itemque sedibus suis, quæ ex plumbo factæ erant, avulsis, in Romanos pro missilibus utebantur: deinde cum nihil proficerent, ignique in eos erumperet, in parietem octo cubitos latum secedentes ibi manebant. Cæterum duo ex insignibus, cum ad Romanos transeundo servari possent, aut *illic* permanere ejusdem cum aliis fortunæ participes, in ignem insilierunt, & una cum templo conflagrarunt; Meïrus filius Belgæ, & Josephus Dalæi.

Semimortui colligunt vires ad planctum Judæorum.

Duo Sacerdotes ruunt in ignem.

2. Tum Romani circumpositis ædificiis frustra parci existimantes, ipso templo ardente, omnia simul incenderunt, & quicquid ex porticibus reliquum erat, ipsasque portas, præter duas, unam ex parte orientali, alteram ex meridiana, quas tamen postea diruerunt. Quin

Η τῶν Ιουδαίων ἐκ τῦ ναῦ καταμῦθ πολιορκία. περὶ ψευδοπροφήτυ, καὶ τῶν προγεγονότων τῆς ἁλώσεως σημείων.

ΚΑιομένυ δὲ τῦ ναῦ, τὰ μὲ προσαπόντα λῶ ἁρπαγή, φόνος δὲ τ καταλαμβανομένων μυρίος. ὕτε δ' ἡλικίας λῶ ἔλεος, ὕτ' ὀτροπὴ σεμνότητ@· ἀλλὰ καὶ παιδία καὶ γέροντες, καὶ [a] βέβηλα καὶ ἱερεῖς ὁμοίως ἀνηρῆντο, καὶ πᾶν γέν@ ἐπεξῆει πολεμοχὼν ὁ πόλεμ@, ὁμῦ τύς τε ἱκετεύοντας [b] καὶ ἀμυνομένυς. σωήχει δ' ἡ φλὸξ ὅπ πλεῖσον ἐκφερομένη τοῖς τῦ πεπόντων στεναγμοῖς· καὶ ἀφ' μὲν ὅ ὕψος τῦ λόφυ, καὶ τὸ τοῦ φλεγομένυ μέγεθ@ ἔργυ, πᾶσαν ἄν τις ἔδοξε κάεσθαι τὴ πόλιν. τῆς δὲ βοῆς ἐκείνης οὐδὲν ὀπινοηθῆναι δυνατ' ἂν, ἢ μεῖζον, ἢ φοβερώτερον. τῶν τε γὰρ Ρωμαϊκῶν ταγμάτων ἀλαλαγμὸς λῶ συμφερομένων, καὶ τῦ στασιαστῶν πυρὶ καὶ σιδήρῳ κεκυκλωμένων κραυγὴ, τῦτε [c] ἀπολειφθέντ@ ἄτω λαῦ τροπή τε μετ' ἐκπλήξεως εἰς τὺς πολεμίυς, καὶ πρὸς τὸ πάθ@ οἰμωγή. [d] συνεβόα δὲ τοῖς ὅπ τῦ λόφυ τὸ κατὰ τὴ πόλιν πλῆθ@. ἤδη δὲ πολλοὶ τῷ λιμῷ μαραινόμενοι καὶ μεμυκότες, ὡς εἶδον τὸ τῦ ναῦ πῦρ, εἰς ὀδυρμὺς πάλιν καὶ κραυγὴν [e] ἐτράποντο. συνήχει δ' ἥ τε Περαία, καὶ τὰ πέριξ ὄρη, βαρυτέραν ποιοῦντα τὴν ὁρμήν. λῶ δὲ τοῦ ὀρύγυς τὰ πάθη φοβερώτερα. ἦ μέν γε τοῦ ἱεροῦ λόφος ἐκ ῥιζῶν ἂν τις ἔδοξε [f] βράπεσθαι, πάντοθεν τοῦ πυρὸς καταλάμποντος· διῳλίστερον δὲ τὸ αἷμα τοῦ πυρὸς ἦν), καὶ τῶν φονευόντων πλέους τὺς φονευομένυς. ὑδαμῦ γὰ ἡ γῆ διεφαίνετο [g] ἐκ τ νεκρῶν, [h] ἀλλὰ σωρῶν ἐπιβαίνοντες οἱ γραπτῶται σωμάτων ὅπ τὺς ἀφεύγοντας ἔθεον. ὃ μὴ οὖν ληστρικὸν πλῆθος ὠσάμενοι τὺς Ρωμαίυς, μόλις εἰς τὸ ἔξω διεπεπάτησαν ἱερὸν, κἀκεῖθεν εἰς τ πόλιν. ὃ δημοτικῦ δὲ ὅ λειφθὲν ὅπ τ ἔξω σοὰν κατέφυγε. τῶν δ' ἱερέων τινὲς, τὸ μὴ κθ'. πρῶτον μὲν ἀπὸ τ ναῦ τύς τε ὀβελύς, καὶ τὰς ἕδρας αὐτῶν μολίβδυ πεποιημένας ἀναστῶντες, εἰς τὺς Ρωμαίυς ἐφίεσ. αὖθις δ' ὡς ὕτ' ἤνυόν τι, καὶ ὅ πῦρ ἐπ' αὐτύς ἀνερρήγνυτο, ὅπ τ τοῖχον ἀναχωρήσαντες, ὄντα ὀκτάπηχυ τὸ εὖρ@, ἔμενον. δύο γε μὴν τῶν ὁπισθίων, εἰ παρὰ συμμαχίαν πρὸς Ρωμαίυς μεταστᾶσιν, ἢ ἀφικρεῖν πρὸς τ μὴ τ ἄλλων τύχῃ, ἑαυτὺς ἔρριψαν εἰς τὸ πῦρ, ἐν ᾧ ναῷ συγκατεφλέγησ, Μήϊρός τε ὁ Βελγᾶ, καὶ Ἰώσηπος Δαλαίυ.

β'. Ρωμαῖοι δὲ, μάταιον τὴν ὅπ τοῖς πέριξ φειδὼ κρίναντες, τοῦ ναοῦ φλεγομένυ, πάντα συνεπίπρασαν, τὰ τε λείψανα τῶν στοῶν, [i] καὶ τὰς πύλας, πλὴν δύο, τ μὲν ἐκ τ ἀνατολικῶν, [k] τ δὲ ἐκ μεσημβρίας, ἐν ταύταις ὕστερον κατέσκαψαν. ἔτερον δὲ

a Τὸ βεβήλοις ἐκ ἐπὶ κεφ in ora *Cod. Big.* unde βέβηλοι verti potest *laici*. b Καὶ τὺς ἀμυνομένυς *Big.* c Ita *Big.* & *Gall.* ἀπολειφθέντες in *Editis Aliisque*. d Συνεβόων *Big.* e Ὑπέστρεφον *Big.* f Ita *Big.* διῃτιάζ in *cæteris*. g Illud ἐκ ἐ *Cod. Big.* & *Zonara*. h Ἀλλὰ ἐπὶ σωροῖς *Vat.* i Καὶ τὰς πύλας αὐτῶν *Big.* k Ita *Big.* & *Ruf.* τ δ' ἐ μεσημβρίας in *Editis Aliisque*. * Qui graviorem sonitum reddebant, *Ruf.*

a Ita

δὲ καὶ τὰ γαζοφυλάκια, ἐν οἷς ἄπειρον μὲν χρημάτων πλῆθος, ἄπειροι δ' ἐσθῆτες, καὶ ἄλλα κειμήλια, συνελόντι δ' εἰπεῖν, πᾶς ὁ Ἰουδαίων συνέρρυτο πλοῦτος, [a] ἀπασκευασαμένων σφᾶς [b] τοὺς οἴκους τῇ εὐπορίᾳ. ἦκον δὲ καὶ ἐπὶ τὴν λοιπὴν στοὰν ἣ ἔξωθεν ἱεροῦ· καταφεύγει δ' ἐπ' αὐτὴν ἀπὸ τοῦ δήμου γύναια καὶ παιδία, καὶ σύμμικτος ὄχλος [c] πλεῖστος εἰς ἑξακισχιλίους. πρὶν δὲ Καίσαρα κρῖναί τι περὶ αὐτῶν ἢ κελεῦσαι τοὺς ἡγεμόνας, φερόμενοι τοῖς θυμοῖς οἱ στρατιῶται, τὴν στοὰν ὑφάπτουσι. καὶ συνέβη τοὺς μὲν, ῥιπτοῦντας αὐτοὺς ἐκ τῆς φλογὸς ἀφαφθαρῆναι, τοὺς δ' ἐν αὐτῇ. εἰσπεσόντι δ' ἐκ τοσούτων οὐδεὶς ἐσώθη. τούτοις αἴτιος τῆς ἀπωλείας ψευδοπροφήτης τις κατέστη, κατ' ἐκείνην κηρύξας τὴν ἡμέραν τοῖς ἄνω τῆς πόλεως, ὡς "ὁ Θεὸς ἄνω ὅ "ἱερὸν ἀναβῆναι κελεύει, δεξομένους τὰ σημεῖα τῆς σωτη- "ρίας." πολλοὶ δ' ἦσαν ἐγκαθεῖροι ψευδοῦς τυράννου τότε πρὸς τὸν δῆμον προφῆται, προσμένειν τὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ βοήθειαν καλαγγέλλοντες, ὡς ἧττον ἀποστήσοιεν, καὶ τοὺς ἐπάνω δεῖσας καὶ φυλακὴς γινομένους ἐλπὶς ψευδὴς κρατήσῃ. πείθεται δὲ ταχέως ἄνθρωπος ἐν συμφοραῖς. [d] ὅταν δὲ δὴ καὶ τῆς κατεχόντων δεινῶν ἀπαλλαγὴ ὁ ἐξαπατῶν ὑποσχήσῃται, τότε ὁ πάσχων ὅλος ἦν ἐλπίδος.

γ'. Τὸν γοῦν ἄθλιον δῆμον, οἱ μὲν ἀπατῶντες, καὶ καταψευδόμενοι τοῦ Θεοῦ, τιμωρίαις παρέπεμπον· τοῖς δὲ σαφέσι, καὶ προσημαίνουσι τὴν μέλλουσαν ἐρημίαν τέρασιν οὔτε προσεῖχον, οὔτε ἐπίστευον, ἀλλ' ὡς ἐμβεβροντημένοι, καὶ μήτ' ὄμματα, μήτε ψυχὴν ἔχοντες, τοῦ Θεοῦ κηλα'. ρυγμάτων [e] παρήκουον. τοῦτο [f] μὲν ὅτι ὑπὲρ τῆς πόλιν ἄστρον ἔστη ῥομφαίᾳ προσπλήσιον, καὶ προσετείνατο ἐπ' ἐνιαυτὸν [g] κομήτης. τοῦτο δὲ πρίν ἢ τῆς ἀποστάσεως καὶ τοῦ πρὸς τὸν πόλεμον κινήματος, ἀθροιζομένου τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν τῶν Ἀζύμων ἑορτήν, [h] ὀγδόῃ δὲ Ξανθικοῦ μηνὸς, περὶ νυκτὸς ἐνάτην ὥραν, τοσοῦτον φῶς περιέλαμψε [i] τὸν βωμὸν καὶ τὸν ναὸν, ὡς δοκεῖν ἡμέραν [k] λαμπρὰν, καὶ τοῦτο παρέτεινεν [k] ἐφ' ἡμίσειαν ὥραν. ὃ τοῖς μὲν ἀπείροις ἀγαθὸν εἶναι δοκεῖ· τοῖς δ' [l] ἱερογραμματεῦσι, [m] τοῖς τὰ ἐκβεβηκότων εὐθὺς ἐκείθη. καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἑορτὴν βοῦς μὲν, [n] ἀχθεῖσα ὑπὸ τοῦ [o] ἀρχιερέως τοῖς θυσίαν, ἔτεκεν ἄρνα ἐν τῷ ἱερῷ μέσῳ. ἡ δὲ ἀνατολικὴ πύλη [p] τοῦ ἐσωτέρου, χαλκῆ μὲν οὖσα καὶ βαρυτάτη, κλῃομένη δὲ [q] περὶ δείλην μόλις [r] ὑπ' ἀνδρῶν εἴκοσι, καὶ μοχλοῖς μὲν ἐπερειδομένη σιδηροῦτοις, [s] καταπήγας δ' ἔχουσα [t] βαθυτάτους, εἰς τὴν ὑδὸν ὄντα διηνεκῶς λίθου καθειμένους, ὥρθη κατὰ νυκτὸς ὥραν ἕκτην, [u] αὐθομάτως ἠνεῳγμένη. θραμόντες δ' οἱ τοῦ ἱεροῦ φύλακες, [x] ἤγγειλαν τῷ στρατηγῷ, κἀκεῖνος ἀναβὰς, μόλις

& gazophylacia combusta erant, in quibus infinita pecuniæ vis, infinitæ etiam vestes, & alia ornamenta, atque, ut breviter dicam, omnis Judæorum congesta erat opulentia, à divitibus illic domibus exstructis. Tandem autem ventum est in eam quæ restabat porticum exterioris templi, quò confugerant ex populo mulierculæ & pueri & plurima multitudo promiscua, ad sex hominum millia. Sed priusquam de his Cæsar quicquam decerneret, aut ducibus imperaret, ira incitati milites porticum succendunt. Qua re fiebat, ut nonnulli quidem sese è flammis præcipitantes perierint, alii vero in ipsis. ex tanto autem numero nemo servatus est. His causa interitus erat Pseudo-propheta quidam, qui illo tempore prædicaverat populo in civitate, "jubere Deum "eos in templum ascendere, signa salutis ac- "cepturos". Multi autem *tunc* à tyrannis subornati erant ad populum prophetæ, denunciantes esse auxilium à Deo exspectandum, ut populus minus transfugeret, & eos, qui supra metum erant & custodes, spes retineret. Cito autem in adversis homini persuadetur. Quod si etiam à malis prementibus liberationem polliceatur qui fallit, tunc qui patitur totus spei plenus evadit.

Gazophylacia cremantur.

Sex hominum millia in una porticu occisa.

Pseudopropheta à tyranno suppositi.

3. Miserandam igitur plebem seductores, seque à Deo missos mentientes, tum suadendo decipiebant: evidentibus autem prodigiis, & futuram solitudinem prænunciantibus, neque advertebant animos, neque credebant. Sed tanquam attoniti, oculisque & mente capti, Dei præconia insuper habebant. Primum cum supra civitatem stetit sidus simile gladio, & anni spatio ardere perseverabat cometes. Deinde cum ante defectionem primosque belli motus, populo ad festum diem Azymorum congrega-

XII.

Signa quæ præcesserunt destructionem Hierosolymorum.

Cometes gladio similis.

to, die octavo mensis Xanthici, hora noctis nona, tanta lux circa altare templumque circumfusa est, ut dies clarus esse videretur, atque hoc horæ dimidiæ spatio duravit. quod ab imperitis quidem pro bono omine habebatur: sed sacrorum scribæ ea quæ posthæc evenerunt portendi judicarunt. In eadem quoque solennitate, vacca, cum à pontifice ad sacrificium adduceretur, agnum in medio templo enixa est. Sed & janua interioris sacratii orienti obversa, quæ tota ærea & immensi ponderis erat, & quæ sub vesperam vix ab hominibus XX claudebatur, & vectibus quidem ferro munitis sustentata erat, pessulos vero altissime in saxeum limen ex uno perpetuo lapide demissos habebat, visa est nocte circa horam sextam sponte patefacta. quod templi custodes, cum ad *templi* prætorem cucurrissent, ei indicarunt: ille vero, ubi adscenderat, ægre eam

Lux nocte circa aram.

Vacca agnum parit.

Ærea templi porta sponte sese aperit.

---

a Ita ex conjectura. ἀναπεπλεσμένων in *Editis*. *b* Ita *Big.* & *Ruf.* τοὺς οἴκους in *cæteris*. *c* Illud πλεῖστος non agnoscunt *Vat.* & *Ruf.* *d* Ὅταν γὰρ ἤδη τοῦ *Big.* ὅταν γὰρ τοῦ *Vat.* *e* Παρήκουον *Euseb.* in *Eccl. Hist.* l. 3. c. 8. & *Niceph.* l. 3. c. 4. *f* Μὲν ὃν *Big.* *g* Ἄστρον ῥομφαίᾳ παραπλήσιον, καὶ κομήτης φανεὶς παρετάθη ἐπ' ἐνιαυτὸν in *Zonara*, *Annalium* l. 6. Cæterum *Nicephorus* astrum hoc gladio simile & cometen unum idemque sidus esse existimavit: non recte, judicio *Valesii*. *h* Ογδόῃ Ξανθικοῦ μηνὸς *Euseb.* ἡμέρᾳ ἑνάτῃ Ξανθικοῦ μηνὸς *Niceph.* *i* Τὸν ναὸν & τὸν βώμον *Big.* & *Zonar.* *k* Περὶ ὥραν μίαν *Cedren.* & *Hamart.* *l* Sacrorum peritos vertit *Rufinus* non male. De istorum officio videsis *Valesium* ad *Euseb.* *m* Περὶ τῶν ἀνασεσεισμένων *Big. Ruf.* & quinque *Eusebii Codd.* quam lectionem approbat *Vales.* *n* Ἀναχθεῖσα *Bod.* *o* Vocem ἀρχιερέως (quæ aberat omnibus *Josephi* libris) insertam dedi ex *Eusebii Cocld.* *p* Male τοῦ πύλωνος *Cedren.* & *Hamart.* *q* σιδηρᾶ *Euseb.* *r* ὑπ' ἀνδρῶν *Bod.* & *Euseb.* *s* Antea erat καὶ καταπήγας δ' ἴσχυσα. Verum καὶ delevi auctoritate *Codd. MSS.* *t* Βαθυτάτους, ὥρθη apud *Euseb.* reliquis omissis. βαθυτάτους εἰς τὴν ὑδὸν, ὥρθη *Niceph.* *u* Αὐτομάτως ἠνεῳγμένη *Euseb.* αὐτομάτη ἀνεῳγμένη *Niceph.* In utroque desiderantur omnia quæ sequuntur de eo prodigio confestim magistratui enunciato. *x* Ἀνήγγειλαν *Voss.*

a Oi

De porta ſponte patefacta variæ conjecturæ.

eam claudere potuit. Id quoque rudibus quidem & indoctis ſignum videbatur optimum; Deum ſcilicet illis bonorum portam aperuiſſe. docti vero & eruditi ſecuritatem templi ultro abiiſſe ſecum reputabant, & portam hoſtibus gratis patefactam, ſolitudinemque illo oſtento ſignari inter ſe pronunciabant. Paucis deinde poſt feſtivitatem diebus, viceſimo primo menſis Artemiſii die, prodigioſum quoddam ſpectrum apparuit fidem omnem ſuperans. Ac profecto id quod dicturus ſum fabula (ut opinor) eſſe videretur, niſi ab iis qui illud ſpectarunt, proditum eſſet, & ſubſequutæ clades ejuſmodi ſignis haudquaquam impares exſtitiſſent. Etenim ante ſolis occaſum per univerſam regionem currus in aëre ſublimes ferri, & armatæ phalanges per nubes diſcurrere, urbeſque circumvallare ſunt viſæ. Feſto autem die qui Pentecoſte appellatur, ſacerdotes noctu templum ingreſſi ad obeunda ex more miniſteria, primùm quidem motum ac ſtrepitum ſe exaudiſſe dixerunt, tum deinde vocem quaſi confertæ multitudinis ſimul clamantis, Migremus hinc. Quod vero his omnibus terribilius eſt, Jeſus quidam Anani filius, vir plebejus & ruſticus, quadriennio priuſquam bellum eſſet exortum, adhuc pacata civitate & rerum omnium copia abundante, cum ad feſtum veniſſet, quo tabernacula in honorem Dei juxta templum defigi ab omnibus mos eſt, repente exclamare cœpit: "Vox ab oriente, vox ab "occaſu, vox à quatuor ventis; vox in Hie"roſolyma & in templum, vox in ſponſos & "in ſponſas, vox in univerſum populum." Idque noctu & interdiu clamitans omnes civitatis vicos circuibat. Nonnulli vero ex primoribus populi, diritatem ominis ægre ferentes, hominem corripiunt, multiſque verberibus afficiunt. At ille nec pro ſe quicquam loquutus, nec eos qui ipſum verberabant privatim deprecatus, eadem quæ prius verba inclamare non deſtitit. Proinde magiſtratus Judæorum rati, id quod erat, diviniorem eſſe hominis motum *atque afflatum*, eum ad præſidem Romanum adducunt; apud quem ad oſſium uſque denudationem laniatus, nec preces nec lachrymas ullas effudit: ſed, quantum maxime poterat flebili ac lugubri modo vocem inflectens, ad ſingula verba clamabat, Væ væ Hieroſolymis. Albino autem interroganti (is enim tum *Judææ* procurator erat) quis eſſet & unde *venerit*, & cur iſta diceret, ad ea nihil omnino reſpondit. Non prius autem urbem lamentari deſinebat, donec Albinus hominem abſolvit, furere ratus. Ille vero ad belli uſque tempus neque quenquam civium adibat, neque * *aliud quidpiam* loqui viſus eſt: ſed quotidie, velut precationem quandam meditatus, Væ væ Hieroſolymis, lamentabatur. Neque vero cuiquam imprecatus eſt, cum in dies ſingulos vapularet, neque cibum impar-

Currus & armatæ acies tranantes nubila.

Vox audita in templo, diſcedamus hinc.

Jeſu plebeji ac ruſtici clamor & mors.

αὐτὸν ἴσχυσε κλεῖσαι. πάλιν τοῦτο τοῖς μὲ ἰδιώταις κάλλιστον ἐδόκει τέρας· ἀνοῖξαι γὰρ τὸ Θεὸν αὐτοῖς τὸν τῶν ἀγαθῶν πύλῶν. [a] οἱ λόγιοι δὲ λυομένων αὐχμάτων [b] τὸ ναῶ τὸν ἀσφάλειαν σημαίνειν, καὶ πολεμίοις δοῦναι ἀνοίγεσθαι τὸν πύλῶν, δηλωτικὸν τ' ἐρημίας ἀπόφημον ἐαυτοῖς τὸ σημεῖον. μετὰ δὲ τὸν ἑορτὸν ἡμέρας ὕστερον ἢ πολλῷς μίαν καὶ εἰκάδι Αρτεμισίου μηνὸς, φάσμά τι δαιμόνιον ὤφθη μεῖζον πίστεως. [c] τερατεία δ' ἂν ἔδοξεν οὖμαι τὸ ῥηθησόμενον, εἰ μὴ καὶ τοῖς θεασαμένοις [d] ἱστόρητο, καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα παθήματα τοῦ σημείου τὸν ἄξια. τοῦ γὰρ ἡλίου δύσεως ὤφθη μετέωρα τε πᾶσαν τὸν χώραν ἅρματα καὶ [e] φάλαγγες ἔνοπλοι νεφῶν, καὶ κυκλώμασι τὰς πόλεις. κατὰ δὲ τὸν ἑορτὸν, ἣν Πεντηκοστὴν καλεῖται, νύκτωρ οἱ ἱερεῖς [f] παελθόντες εἰς τὸ ἔνδον ἱερὸν, ὥσπερ αὐτοῖς ἔθος τοῦ τὰς λειτουργίας, πρῶτον μὲν κινήσεως [g] ἀντιλαβέσθαι ἔφασαν καὶ κλύδου, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ φωνῆς ἀθρόας, [h] μεταβαίνωμεν σύντομον. τὸ δὲ τούτων φοβερώτερον· Ἰησοῦς γάρ τις υἱὸς [i] Ανάνου τῶν ἰδιωτῶν ἀγροίκου, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν τοῦ πολέμου, τὰ μάλιστα τῆς πόλεως [k] εἰρηνευομένης καὶ [l] εὐθηνούσης, ἐλθὼν εἰς τὸν ἑορτὸν, [m] ὃ ἦ σκηνοποιεῖσθαι πάντας ἔθος τῷ Θεῷ [n] κατὰ τὸ ἱερὸν, ἐξαπίνης ἀναβοᾶν ἤρξατο, "φωνὴ ἀπ' "ἀνατολῆς, φωνὴ ἀπὸ δύσεως, φωνὴ ἀπὸ τῶν τεσσά"ρων ἀνέμων, φωνὴ ὀπὶ Ιερσόλυμα καὶ τὸν ναόν, φω"νὴ ὀπὶ νυμφίους καὶ νύμφας, φωνὴ ὀπὶ τὸν λαὸν πάν"τα." τοῦτο, μῶν ἡμέραν καὶ νύκτωρ, κἀπάυετο τὰς περιωπὰς περιὼν κεκραγώς. τῶν δ' ὀλισήμων τινὲς δυσμενῶν, ἀγανακτήσαντες τοῖς τὸ κακόφημον, [o] συλλαμβάνουσι τὸν ἄνθρωπον, [p] καὶ πολλαῖς αἰκίζονται πληγαῖς. ὁ δ' ὕβ' [q] ὑπὲρ ἑαυτοῦ φθεγξάμενος, ὅτ' ἰδία τοῖς παίουσιν, ἃς καὶ τοτὲ φωνὰς βοᾶν διετέλει. νομίσαντες δ' οἱ ἄρχοντες, ὅπερ ἦν, δαιμονιώτερόν τι) τὸ κίνημα τοῦ ἀνδρὸς, ἀνάγουσιν αὐτὸν ὀπὶ τὸν Ρωμαίοις ἔπαρχον, ἔνθα μάστιξι μέχρις ὀστέων [r] ξαινόμενος, οὔτ' ἰκέτευσεν, οὔτ' ἐδάκρυσεν· ἀλλ' ὡς οἷόν μάλιστα τὸν φωνὸν ὀλοφυρτικῶς [s] παρεγκλίνων, πρὸς ἑκάστην ἀπειλέατο πληγὴν, αἰ αἰ Ιερσολύμοις. τοῦ δὲ Αλβίνου διερωτῶντος, ὅστις ἔπαρχος ἦν, τίς εἴη, ἢ πόθεν, ἢ διὰ τί τοιαῦτα φθέγγοιτο, πρὸς ταῦτα μὲν οὐδ' ὁπῶν [t] ἀπειλέατο· τὸ δ' ὀπὶ τῇ πόλει θρῆνον εἴρων οὐ διέλειπε, μέχρι καταγνοὺς μανίαν ὁ Αλβῖνος ἀπέλυσεν αὐτόν. ὁ δὲ τ' μέχρι τοῦ πολέμου χρόνου οὔτε προσῆλθε τινὶ τῶν πολιτῶν, οὔτ' ὤφθη λαλῶν, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ὥσπερ εὐχὴν μεμελετηκὼς, αἰ αἰ Ιερσολύμοις ἐθρήνει. ὅτε δὲ τινὶ τῶν τυπτόντων αὐτὸν ὀσημέραι κατηρᾶτο, οὔτε τοὺς τροφῆς μετα-

a Οἱ λοιποὶ *Big.* *b* Τὸ μὲν ναῶ ἀσφάλειαν *Big.* *c* Τέρας δ' ἂν ἔδοξεν εἶναι τὸ ῥηθησόμενον *Euſeb.* *d* Ιστόρητο *Big.* & *Vat.* *e* Στρατόπεδα ἵππων ἅρματα ἀφειέχοντα θεὸν τ' ἀέρα *Cedren.* & *Hamart.* quæ ſane pro interpretamento habeo vocum ἀφίπτασθαι τῶν νεφῶν. *f* Ita cum *Euſeb. Big.* & *Voſſ.* antea erat προελθόντες. *g* Αντιλαμβάνεσθαι *Euſeb.* *h* Ita ſane cum *Editis* & *pleriſque MSS.* μεταβαίνωμεν *Big.* & aliquot *Euſebii Codd.* quod *Valeſio* non diſplicere miror. Videſis *Caſaub.* contra *Baronium*, *Exerc.* 16. n. 91. *i* Ananias apud *Euſebium.* *k* Εἰρηνευούσης *Big.* *l* Εὐθηνούσης *Voſſ.* *m* Ita *Big.* & *Euſeb.* ἐπεὶ in *Editis Alliſque.* *n* Εἰς τὸ ἱερὸν *Euſeb.* *o* Καὶ ὀργισθέντες συνέλαβον in *vulgatis Euſebii*, contra quam in aliquot *Codd.* *p* Καὶ δεσμαῖς ἅμα καὶ πολλαῖς *Euſeb.* *q* Ὑπὲρ αὐτοῦ *Big.* *r* Ξαινόμενος *Big.* *s* Παρεκλίνων *Big.* *t* Τίς τ' εἴη *Big.* *u* Απεκρίνατο *Big.* * Al. *neque ad quenquam.*

a Ηὐλόγει

μεταδιδόντας [a] εὐλόγει. μία δὲ πρὸς πάντας ἦν, ἡ σχυθρωπὴ κλαυδὼν ἀποκρισις. μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐκεκράγει, ἡ τῦτ' ἐφ' ἑπτὰ ἔτη, ἡ μῆνας πέντε ἔφερεν, ὅτ' ἠμβλώθη τὴ φωνῆ, ὅτε ἔκραγεν, μέχρις ὃ κτὶ τὴ πολιορκίαν [b] ἔργῳ τὰς κλαυδίας ἰδὼν, ἀνεπαύσατο. πρεσῶν δ' ὅπη τὸ τείχος, αἰ, αἰ πάλιν τῇ πόλει ἡ τῷ λαῷ ἡ τῷ ναῷ [c] βαρύσιον ἐβόα. ὡς δὲ τελευταῖον προσεθηκεν αἰ αἰ δὲ κἀμοί, λίθος ἐκ τῦ πετροβόλυ βαθεὶς, καὶ πλήξας αὐτὸν, παραχρῆμα κλίνει· [d] φθεγγόμενος δ' ἔτι τὰς κλαυδίας ἐκείνας, τὴ ψυχῇ ἀφῆκεν.

δ'. Ταῦτα τὶς σκοπῶν [e] εὑρήσει, τὸ μὲ Θεὸν ἀνθρώπων κηδόμενον, καὶ παντοίως προσημαίνοντα τῷ σφετέρῳ γένει τὰ σωτήρια· τὰς δ' ὑπ' ἀνοίας καὶ κακῶν αὐθαιρέτων ἀπολλυμένας. ὅπυ γε Ἰυδαῖοι καὶ ὃ ἱερὸν μὴ τὴ καθαίρεσιν τ Αντωνίας τετράγωνον [f] ἐποιήσαντο, ἀναγεγραμμένον ἐν τοῖς λογίοις ἔχοντες, "ἁλώσεσθαι τὴ πόλιν καὶ τὸ ναὸν, ἐπειδὰν ὃ ἱερὸν γένηται τετράγωνον." ὃ δὲ ἐπάρας αὐτὰς μάλιστα πρὸς τὸν πόλεμον, ἦν χρησμὸς ἀμφίβολος ὁμοίως ἐν τοῖς ἱεροῖς εὑρημένος γράμμασιν, "ὡς κτὶ τὸ κρατῆσον ἐκεῖνον, ἀπὸ τ χώρας τὶς αὐτῦ ἄρξει τ οἰκυμένης." τῦτο οἱ μὲ ὡς οἰκεῖον ἐξέλαβον, ἡ πολλοὶ τῶν σοφῶν ἐπλανήθησαν περὶ τὸν κρῖσιν. ἐδόκει δ' [g] ἄρα περὶ τὴ Οὐεσπασιανῦ τὸ λόγιον ἡγεμονίαν, ἀποδειχθέντ' ὅπι Ἰυδαίας αὐτοκράτορ. ἀλλὰ γὰρ ὑ δυνατὸν ἀνθρώποις ὃ χρεὼν ἀφυγεῖν, οὐδὲ προορωμένοις. οἱ δὲ καὶ τῶν σημείων, ἃ μὲν ἔκριναν πρὸς ἡδονὴν, ἃ δ' ἐξεθέσαντο, [h] μέχρις ὃ τῆτε ἁλώσει τῆς πατρίδος, καὶ τῶν σφῶν αὐτῶν ὀλέθρῳ, διελέγχθησαν τὴν ἄνοιαν.

tienti bene dicebat. una autem ejus responsio ad omnes erat, triste præsagium. At maxime in festivitatibus vociferabatur; idque cum annos * septem & quinque menses fecisset, neque voce raucus erat factus, neque delassabatur, donec obsidionis tempore perspectis re ipsa auguriis quievit. Nam in mœnibus obambulans, iterum, Væ væ civitati & templo & populo, voce alta clamabat. Ubi autem ad extremum adjecit, Væ etiam mihi, lapide ex balista excusso ictus statim occubuit; animamque, dum adhuc ista omina loqueretur, dimisit.

4. Hæc si quis reputet, profecto inveniet, Deo quidem curæ esse homines, modisque omnibus *eum* præmonstrare quæ sint eorum generi salutaria: ipsos vero sua dementia malisque voluntariis interire. Siquidem Judæi etiam post Antoniam dirutam templum quadratum fecerunt, cum in oraculis scriptum haberent, "*tunc* fore ut capiatur urbs & templum, ubi templum quadratam formam acceperit." Sed quod maxime eos ad bellum excitaverat, vaticinium erat ambiguum in sacris libris repertum, "illis circiter temporibus quendam ex ipsorum finibus profectum orbis terrarum imperio potiturum." Id enim illi quidem quasi sibi proprium acceperunt, multique sapientes *ejus* interpretatione decepti sunt. significabat nempe oraculum Vespasiani principatum, qui in Judæa declaratus est Imperator. Sed enim homines fatum vitare non possunt, etiamsi *id* præviderint. At vero hi signorum quædam pro sua libidine interpretati sunt, atque alia pro nihilo habuerunt, donec & patriæ excidium ipsorumque exitium eorum redarguebant dementiam.

Oraculum datum Judæis, urbem capturn iri, cum esset forte templum τετράγωνον.

Oraculum de Messia accommodatum Vespasiano. Rectius ad Christum refertur. Vide Euseb. in Eccl. Hist. l. 3. c. 8. sub finem.

λϛ'. ΚΕΦ. ς'. CAP. VI. XIII.

Ως Ρωμαῖοι, κομίσαντες τὰς σημαίας εἰς τὸ ἱερὸν, Τῖτον εὐφημίαις ἐγείραιρον. οἷα Τίτ ἔλεξεν πρὸς τὰς Ἰυδαίας, ἱκετεύονταις τυχεῖν σωτηρίας· οἷά τε αὐτοὶ ἀπεκρίναντο, πρὸς ἃ ἠγανάκτησεν ὁ Τῖτ.

Qualiter Romani signis in templum illatis, Titum acclamationibus honorarunt. Quibus verbis usus est Titus ad Judæos, ut sibi parceretur supplicantes; illorumque ad Titum responsum, quod ei indignationem movebat.

Ρωμῆοι δὲ, τὸ μὲ στασιαστῶν καταπεφευγότων εἰς τὴ πόλιν, καομένυ δὲ αὐξητε ὃ ναῦ, καὶ τὸ περιξ ἁπάντων, κομίσαντες τὰς σημείας εἰς ὃ ἱερὸν, ἡ θήμωνι τ ἀνατολικῆς πύλης ἀντικρὺς, ἔθυσάν τε αὐτοῖς αὐτόθι, ἡ τὸ Τῖτον μὲ μεγίστων εὐφημιῶν ἀπέφηναν αὐτοκράτορα. τῆς δὲ ἁρπαγῆς ὕτως ἐνεπλήσθησ οἱ στρατιῶται πάντες, ὡς τε κτὶ τὴ Συρίαν πρὸς ἡμισυ τ πάλαι τιμῆς τ σταθμὸν ὃ χρυσὸς πιπράσκεσθ. τὸ δὲ ἀνὰ τὸ τεῖχος ὃ ναῦ ἱερέων διακαρτερύντων, παῖς δίψησας ἱκέτευε τὺς φύλακας τ Ρωμαίων δῦναι, [i] δεξιὰν αὐτῷ, ἡ ὃ δίψος ἐξομολογεῖτο. τὸ δὲ τ ἡλικίας καὶ τ ἀνάγκης οἰκτίσαντες λαβόντες καὶ δόντες δεξιὰς, καταβὰς αὐτός τε πίνει, καὶ ὃ φέρων ἦκεν ἀγγεῖον πλήσας ὕδατος, ᾤχετο φεύγων πρὸς τὺς [k] σφετέρυς. τὸ δὲ φυλάκων κατασχεῖν μὲ ὑδεὶς ἴσχυσε· πρὸς δὲ τὴ ἀπιστίαν ἐλαφρὸν

Romani autem, cum seditiosi quidem in urbem confugissent, templum vero & quæ circa *templum* arderent omnia, signis in templum illatis positisque contra portam orientalem, & illis ibi sacrificarunt, & Titum cum maximis acclamationibus imperatorem designarunt. Usque autem adeo rapinis impleti erant milites universi, ut in Syria pondus auri dimidio minoris quam olim venderetur. At cum sacerdotes, qui templi murum conscenderant, illic perdurarent, puer siti maceratus custodibus Romanis supplicabat ut dextra sibi daretur, sitique se laborare fatebatur. Ubi autem illi, tam ætatis quam necessitatis miserti, ei dextram dederunt, is post descensum & ipse bibit, &, lagena quam secum attulerat aqua repleta, fuga se ad suos propiebat. Custodum autem nemo quidem eum assequi valuit; ejus vero perfidiæ maledicebant

Mos sacrificandi signis militaribus.

Titus salutatur imperator veteri more.

---

a Ηὐλόγει *Big.* *b* Ἐργῳ τ κλαυδίας *Big.* *c* Διαπρυσίως *Big.* *d* Ita *Big.* φθεγγόμενον in *cæteris.* *e* Ita *Big. Gall.* & *Ruf.* εὑρήκει in *Editis Aliisque.* *f* Ἐποιήσατο *Big. Bod.* & *Vat.* *g* Ita *Big. Gall. Vat.* & *Bod.* quo modo *Josephum* scripsisse suspicatus est *Casaubonus* in *Exerc.* 1. contra *Baronium*, n. 5. ἄμα in *Editis Aliisque.* *h* Sic *Big.* antea erat μίχρις ὅτι ἁλώσει in *Editis.* μίχρις ὅτι τῇ ἁλώσει *Bod.* *i* Δεξιὰν *Big.* infra tamen (v. 45.) δεξιὰς. *k* Post σφετέρυς voculam ἄνω addit *Big.* * *Vel* sex *potius, ut in Photii Bibl. Cod* 47.

bant. Ille autem, "nihil se contra quam esset "pactum feciſſe, dicebat. Dextram enim ſibi "datam, non ut apud ipſos remaneret, ſed ut "tantum deſcenderet & aquam acciperet: "quæ ambo cum fecerit, in fide manſiſſe viſus "est." Aſtutiam quidem propter ætatem pueri admodum, qui decepti fuerant, mirabantur. Quinta vero die ſacerdotes fame confecti deſcendunt, & à cuſtodibus ad Titum perducti ut ſibi parceretur ſupplicabant. Ille autem, "veniæ quidem tempus illis præteriiſſe, fatus, "periiſſe vero id cujus eos gratia meritò con"ſervaſſet, & decere ſacerdotes cum templo "interire" duci homines ad ſupplicium jubet.

Sacerdotes dedentes se puniuntur.

Tyranni, Simon & Joannes, Titum ad colloquium provocant.

2. At tyranni & qui cum illis erant, quoniam bello undique tenebantur, & circumdati nuſquam effugere poterant, Titum ad colloquium provocant. Ille autem, quod natura factus eſſet ad humanitatem, adeoque urbem tandem ſervare cuperet, amicis præterea ſuadentibus, latrones enim jam moderatiores eſſe arbitrabantur, in parte occidua templi exterioris conſiſtit. Hîc enim ſuper Xyſtum erant portæ, & pons qui civitatem ſuperiorem templo jungebat: iſque tunc inter tyrannos & Cæſarem interjectus erat. Multi autem *militum* utrinque denſi adſtabant: Judæi quidem circa Simonem & Joannem, ſpe veniæ ſuſpenſi; Romani vero ad Cæſarem, exſpectantes qualiter eos exciperet. Cum autem Titus militibus edixiſſet, ut & iracundiam & ſagittas continerent, & interpretem ſibi adjunxiſſet, primus (quod victoris indicium) dicere inſtituit.

Titus alloquitur tyrannos.

"Etiamne ſaturati eſtis patriæ malis, ô Viri, "quibus neque virtutis noſtræ neque infirmita"tis veſtræ in mentem venit, ſed inconſulto "impetu ac furore perdidiſtis populum & ci"vitatem ſimul ac templum, ipſi quoque juſte "perituri, qui primum quidem, poſtquam vos "Pompejus debellaverat, novas res moliri "non deſtitiſtis, ac deinde bellum apertum "Romanis intuliſtis? Num *ita animati eſtis*, "multitudine freti? Et ſane minima exerci"tus Romani pars vobis reſtitit. Igiturne auxi"liatoribus confiſi? Quænam vero gens extra "noſtrum imperium Judæis præ Romanis ſuc"currere eligeret? An corporum robori & vi"ribus? Atqui ſcitis nobis ſervire Germanos. "An murorum firmitati? Et quis magis quam "oceanus obſiſtit murus, quo ſepti Britanni "arma Romanorum adorant? An patientiæ "animi & aſtutiæ ducum? Atqui Carthagi"nenſes captos eſſe noviſtis. Itaque vos con"tra Romanos ipſorum excitavit humanitas; "qui primùm vobis & terram dedimus poſſi"dendam, regeſque gentiles impoſuimus, de"inde leges *vobis* ſervavimus patrias, & vive"re vos non ſolum diſcretos, ſed cum aliis "etiam veſtra voluntate conceſſimus: quod"que maximum eſt, tributum exigere Dei no"mine ac donaria colligere permiſimus; ea"que offerentes neque monuimus neque pro"hibuimus, ut hoſtes nobis efficeremini ditio-

μὸν. καὶ ἐκεῖνός, "ὦ δύλοι, ἔφη, ὡς ἐβδομηκοντάκις τ συν"ηκῶν. [a] λαβεῖν γὰρ δεξιὰν ἢ μένειν παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ "μὴ καταβῆναι μόνον [b] ἢ λαβεῖν ὕδωρ, ἄπορ ἀμφότερα "πεποιηκώς, πιστὸς [c] ἔδοξεν εἶ." τὸ μὲν δὴ παράργημα, διὰ τ ἡλικίαν μᾶλλον μὴ παιδὸς, ἀπεθαύμαζον οἱ πλανηθέντες. πέμπτῃ δ' ἡμέρᾳ λιμώττοντες οἱ ἱερεῖς κα"ταβαίνουσι, καὶ πρὸς Τίτον ἀναχθέντες ὑπὸ τ φυλάκων, ἱκέτευον τυχεῖν σωτηρίας. ὁ δὲ, "τ μὲν ὀ συγνώ"μης καιρὸν αὐτοῖς παρωχηκέναι, φήσας, οἴχεσθαι δὲ δι' "ὃν εὐλόγως ἂν αὐτὸς ἔσωζε, πρέπειν δὲ τοῖς ἱερεῦσι σὺν "τῷ σύνα πολέσθαι," κελεύει κολάσαι τὺς ἄνδρας.

β'. Οἱ δὲ περὶ τὺς τυράννους ὡς τῷ τε πολέμῳ λδ'. παντελῶς ἀπειρατῦντο, καὶ περιπεπτωκόσιν ἀφυγεῖν ἀδαμόθεν ἦν, προσκαλοῦνται τ Τίτον εἰς λόγους. ὁ δὲ [d] ἀφ' ὅ φιλάνθρωπον φύσει, ὅ γὰν ἄχι σῶσαι προαιρούμενος, ἢ τ φίλων συναγόντων, ἤδη γὰρ μετριάζειν τὺς ληστὰς ὑπελάμβανον, ἴσα) [e] κατ' ὀ τρὸς δύσιν μέρος ὕ ἔξωθεν ἱερῦ. ζυστὴ γὰρ ὑπὲρ τ ξυστὸν ἦσαν πύλαι, καὶ γέφυρα συνάπτουσα τῷ ἱερῷ τ ἄνω πόλιν αὕτη τότε μέσον τ τυράννων ἦν καὶ ὕ Καίσαρος. τὸ δὲ πλῆθος ἑκατέρως [f] βύζην [g] ἐφειστήκει. Ἰουδαῖοι μὲν περὶ Σίμωνα καὶ Ἰωάννην, μετέωροι συγνώμης ἐλπίδι· Ῥωμαῖοι δὲ Καίσαρι, παραδεχῦντες αὐτοῦ τ ἀξίωσιν. ἀγγελὰς δὲ τοῖς τραπώταις Τίτος, θυμῦ τε καὶ βελῶν μένειν ἐγκρατεῖς, καὶ ἁ ἑρμηνέα προσκαλέσας, ὅπως ἦν τεκμήριον ὕ κρατεῖν, πρῶτος ἤρξατο λέγειν. "ἄρα γε ἤδη κεκόρεσθε τ ἐ πατρίδος κακῶν, "ἄνδρες, οἱ μήτε [h] τ ἡμετέρας ἐ δυνάμεως, μήτε τ ἐαυ"τοῦ διανοίας ἔννοιαν λαβόντες, ὁρμῇ δὲ ἀσκέπτῳ καὶ "μανίᾳ τότε δῆμον καὶ πόλιν καὶ τ ναὸν ἀπο"λωλεκότες, ἀπολύμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ δικαίως, οἱ πρῶ"τον μὲν ἀφ' ὧ Πομπήιος ἔλεν ὑμᾶς χρ' κράτος, ὐκ "ἐπαύσασθε νεωτεροποιΐας, ἔπειτα ἢ φανερὸν ἐξενέγκα"τε πρὸς Ῥωμαίῦς πόλεμον; ἆρά γε πλήθει πεπυ"σμένοι; καὶ μὴν ἐλάχιστον ὑμῖν μέρος ἀντήρκεσε τ Ῥω"μαίων στρατιωτικῦ. πίσυνοι τοιγαροῦν συμμάχοις; καὶ [i] τί "τ ἔξω τ ἡμετέρας ἡγεμονίας ἐθνῶν ἔμελλεν αἱρήσεσθαι "Ἰουδαίῦς πρὸ Ῥωμαίων; ἀλλ' ἀλκῇ σωμάτων; καὶ "μὴν ἴσα Γερμανὺς ἀλλόφυλλας ἡμῖν. ὀχυρότητι [k] δὲ "τειχῶν; ἢ τί μεῖζον ἀκμαιοῦ τείχους κώλυμα, ὃν περιβε"βλημένοι Βρεττανοὶ τὰ Ῥωμαίων ὅπλα προσκυνοῦσι; "καρτερίᾳ ψυχῆς ἢ παντοργίᾳ στρατιωτῶν; ἀλλὰ μὴν "[l] ἠνέσχε γε Καρχηδονίῦς ἀλόντας. τοιγαροῦν ὑμᾶς ἐπήγειρε "τῷ Ῥωμαίων ἡ Ῥωμαίων φιλανθρωπία· οἱ πρῶτον μὲν ὑμῖν "τὴν τε χώραν ἔδομεν νέμεσθαι, ἢ βασιλεῖς ὁμοφύλῦς ἐπε"στήσαμεν, ἔπειτα τὺς πατρίῦς νόμῦς ἐτηρήσαμεν, ἢ ζῆν ἐ "μόνον [m] καθ' ἑαυτύς, ἀλλὰ ἢ [n] τὺς ἄλλῦς ἐπιτρέψαμεν ὡς "[o] ἐβύλεσθε· ὃ δὲ μέγιστον, δασμολογεῖν τε ὑμῖν ὁπόσ ὅ "Θεῷ, ἢ ἀναθήματα συλλέγειν ἐπιτρέψαμεν, ἢ τὺς ζῶντα "φόρῦς ὕτε ἐνεθείησαμεν, ὕτε ἐκωλύσαμεν, ἵν' [p] ἡμῶν γέ"νησθε

a Ita *Big. Bod.* & *Ruf.* antea erat λαβεῖν δὲ δ. *b* Καὶ ἐ λαβεῖν *Big.* *c* Illud ἔδοξεν non agnoſcunt *Big.* & *Ruf.* *d* Διὰ τὸ ἢ φιλ. *Big.* ἢ ἀφ' τὸ φιλ. *Bod.* *e* Κατὰ τὸ μέρος πρὸς δύσιν. *Big.* *f* Ita ex *Cod. Big.* βούλῳ in *Editis Aliiſque.* *g* Ἐφεστήκει *Big.* *h* Articulum omittit *Big.* *i* Illud τί non agnoſcit *Big.* *k* Διὰ *Big.* *l* Ita *Big.* ἤθητε in *Editis Aliiſque.* *m* Καθ' αὑτὺς *Big.* *n* Πρὸς τὺς ἄλλους *Big.* *o* Ἠβύλεσθε *Big.* *p* Ita *Big.* antea erat, ἡμῖν γένησθε πολυπόνῳ, abſque πολέμῳ.

a An-

"ιησθε πλυσιώτεροι πολέμιοι, ὑ ωδασκυλάσησθε τοῖς
"ἡμετέροις χρήμασι καθ' ἡμῶν. ἔπειτα τηλικούτων
"ἀγαθῶν ἀπολαύοντες, ὅτι τὺς ωδαχόντας ἠέγκα-
"τε τ κόρυν, καὶ δίκλω τ [a]ἀπιθανεύτων ἐρπετῶν τοῖς
"σώμασι τ ἰὸν ἐναφήκατε. ἔστω [b]γὼν κατεφρονήσατε
"ὃ Νέρωνος ῥαθυμίας, καὶ καθάπερ ῥήγματα ἢ σπά-
"σματα, ὃ ἄλλοι χείονι κακοήθως ἠρεμοῦντες, ὁ τῇ
"μείζονι νόσῳ διεφάνητε, καὶ ωρὸς ἐλπίδας ἀναιδεῖς καὶ
"ἀμέτρους ἐξετείνατε τὰς ὀπῃθυμίας. ἦκεν ὁ πατὴρ ὑ-
"μῶν εἰς τὴν χώραν, ὑ τιμωρησόμενος ὑμᾶς τ χῳ Κέ-
"σιον, ἀλλὰ νουθετήσων. δέον γὼν, εἴπερ [c]ἐπ' ἀναστάσῃ
"γ ἔθνους παρῆν, ὅτι τὴν ῥίζαν ὑμῶν ἀφαιρεῖν, καὶ Ῥώ-
"μην [d]ἐκπορθεῖν τὴν πόλιν εὐθέως, ὁ δὲ Γαλιλαίαν
"ἐδῄου καὶ τὰ πέριξ, [e]ὀψιδοὺς ὑμῖν χείονι εἰς [f]μετά-
"νοιαν. ἀλλ' ὑμῶν ἀσθένεια τὸ φιλάνθρωπον ἐδόκει, κἀκ
"τ ἡμετέρας ραιότητος τ τόλμαν ἐπηυξήσατε. Νέ-
"ρωνος οἰχομένου, τοῦθ' ὅπερ ἐχρῆν τοὺς πονηροτάτους
"ἐποιήσατε, ταῖς ἐμφυλίοις ἡμῶν ταραχαῖς ἐπθαῤῥή-
"σατε, καὶ χωλοθέντων εἰς τ Αἴγυπτον ἐμοῦ τε καὶ γ πα-
"τρὸς, εἰς ωδασκυλὰς γ πολέμου κατεχρήσασθε τοῖς
"χαμροῖς· καὶ οὐκ ἠδέσθητε ταράσσειν αὐθεκάτορας
"γεγαμμένους, ὃς καὶ φρατηγοὺς φιλανθρώπους ἐπειρά-
"σατε. ωεσοφυγόσης γὼν ἡμῖν τ ἡγεμονίας, καὶ τ μ
"χῳ Ῥωμαίων ἠρεμούντων πάντων, ωρεσβευομένων δὲ ὑ
"σπενδομένων τῶν ἔξωθεν ἐθνῶν, πάλιν οἱ Ιυδαῖοι πο-
"λέμου καὶ ωρεσβείας μ ὑμῶν ωρὸς τοὺς ὑπὲρ Εὐ-
"φράτου ὄντας ἐθνικοὺς ἐπεμψαν, ἀεὶ δὲ ὁ πόλεμος ἐν
"κοσμουμένοις καινοῖς, ταράσσεις δὲ καὶ τυράννων φιλονεικίαι,
"καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, [g]μόνα τοῖς ὅτω πονηροῖς
"ωρέποντα. [h]ἦκον ὅτι τὴν πόλιν ἐγὼ, ωρὸς ὃ πα-
"τρὸς ἄκοντος λαβὼν σκυθρωπὰ ωδαγγέλματα· τ
"δῆμον ἀκούσας εἰρηνικὰ φρονεῖν, ἤθην. ὑμᾶς παύσα-
"σθαι ωρὸ πολέμου παρεκάλουν, μάχου πολλῶν πο-
"λεμούντων ἐφεδόμενος, δεξιὰς αὐτομόλοις [i]δέδωκα, κα-
"ταφυγοῦσι [k]πίστιν ἐτήρησα, πολλοὺς αἰχμαλώτους
"ἠλέησα, τοὺς ἐπείγοντας βασανίσας [l]ἐκώλυσα, τεί-
"χεσιν ὑμετέροις μηχανὰς ἄκων ωροσήγαγον, ἀεὶ φο-
"νῶντας τοὺς γραπτοὺς ἐφ' ὑμῖν κατέχων, καθ' ἑκά-
"στην νίκην ὡς ἡττωμένους ὑμᾶς εἰς εἰρήνην [m]ωρόκα-
"λεσάμην. ὃ ἱερῷ πλησίον γενόμενος, πάλιν ἐκὼν ἐξε-
"λαθόμην τῶν ὃ πολέμου νόμων· φείσασθαι δὲ παρε-
"κάλουν τῶν ἰδίων ὑμᾶς ἁγίων, καὶ σῶσαι ⛨ ναὸν ἑαυ-
"τοῖς, δοὺς ἀσφαλείαν τε ἐξόδου καὶ πίστιν σωτηρίας, εἰ
"δὲ βούλεσθε καὶ μάχης χωρὶς ἐν ἄλλῳ τόπῳ. πάν-
"των ὑπερείδετε, καὶ ⛨ ναὸν ἰδίαις χερσὶν ἐνεπρήσα-
"τε· ἐπεὶ τί, μιαρώτατοι, [n]ωροκαλεῖσθέ με ωρὸς
"λόγους νῦν; ἵνα τί σώσητε τοιοῦτον ὄν ἀπόλωλεν; οἵας
"ὑμᾶς αὐτοὺς ἀξιοῦτε μὴ τ ναὸν σωτηρίας; ἀλλ' ὦ τῶν
"μὴ τ ὅπλων ἐφήκατε, ὦ ὀδ' ἐν ἑκάστοις ὑποκρίνεσθε γῶν
"ἱκέτας. ὦ ταλαίπωροι, τίνι πεποιθότες; ὑ νεκρὸς μ
"ὑμῶν ὁ δῆμος, ἄφῃ δὲ ὁ ναὸς, [o]ὑπ' ἐμοὶ δὲ ἡ πόλις, ἐν

"res, noſtraque pecunia voſmet adverſus nos
"compararetis. deinde, tantis bonis cumulati,
"ſatietatem in eos qui hæc vobis præſtiterant
"convertiſtis, & immitium inſtar ſerpentium
"in blandientes virus evomiſtis. Eſto igitur,
"Neronis ſocordiam contempſiſtis, &, tan-
"quam membra diſrupta aut convulſa, alio
"tempore maligne quieſcentes, cum gravior
"ingrueret morbus, voſmet oſtendiſtis, & ad
"ſpes improbas etiam cupiditates immodicas
"explicaſtis. Veniebat pater meus in hanc
"regionem, non ut ob ea quæ in Ceſtium ad-
"miſiſtis pœnas exigeret, ſed vos commone-
"faceret. Itaque cum deberet, ſi evertendæ
"nationis cauſa veniſſet, ipſam radicem pete-
"re, atq; hanc ſtatim delere civitatem, ille Ga-
"lilæam & circa eam loca vaſtare maluit, ut
"vobis pœnitentiam agendi daret opportuni-
"tatem. Verum hæc ejus humanitas vobis
"infirmitas videbatur, & ex noſtra lenitate
"vobis crevit audacia. Nerone è vita exce-
"dente, feciſtis quod nequiſſimorum erat, ex
"turbis noſtris civilibus animos ſumpſiſtis;
"meque ac patre meo digreſſis in Ægyptum,
"tempus illud captaſtis, ad bellicos apparatus
"faciendos; neque vos puduit perturbare prin-
"cipes declaratos, quos etiam duces humaniſſi-
"mos fueratis experti. Itaque cum ad nos
"devolveretur imperium, & omnes quidem in
"eo paſſim quieſcerent, legatos autem mit-
"terent gratularenturque exteræ nationes, ite-
"rum hoſtes ſe oſtendunt Judæi: & legationes,
"quidem à vobis ad Tranſeuphratenſes nova-
"rum rerum gratia miſſæ, murorum autem no-
"vi ambitus exſtructi; ſeditio etiam excitata,
"tyrannorumque contentio, & bellum inteſti-
"num, quæ ſola hujuſcemodi populum ſcele-
"ratum decent. Ego ad civitatem *hanc* ve-
"niebam, cum triſtibus ab invito patre man-
"datis: cognitoque populum paci ſtudere, læ-
"tabar. Ante bellum rogabam vos ab eo de-
"ſiſtere, diu pugnantibus parcebam, transfu-
"gis dextram dedi, cumque ad me ſe recepiſ-
"ſent fidem ſervavi, multoſque captivos miſe-
"ratus ſum, cruciatibus bellum urgentes coër-
"cui, muris veſtris machinas invitus admo-
"vebam, ſemper cædis veſtræ cupidos milites
"continebam, quoties vincebam toties vos ad
"pacem tanquam victus provocavi. cum pro-
"pe ad templum acceſſiſſem, ultro iterum le-
"gis belli obliviſcebar; & parcere vos pro-
"priis ſanctis orabam, templumque vobiſmet
"conſervare, data exeundi copia & fide ſalu-
"tis, & ſi velletis pugnandi etiam tempore
"alio in loco. Omnia inſuper habuiſtis, &
"templum manibus veſtris incendiſtis: dein-
"de, ſceleratiſſimi, nunc me ad colloquium
"provocatis? Quorſum tale conſervabitis,
"quale periit? Qua voſmet ſalute dignos eſſe
"judicatis poſt templum *exciſum*? Quine-
"tiam nunc armati ſtetiſtis, nec in extremis
"ſupplices eſſe vel ſimulatis. ô miſeri, qua
"fiducia? nonne populus veſter exſtinctus eſt,
"periit templum, mihi ſubdita eſt civitas, in
"mea

a Απιθανεύτων *Big.* *b* Οὖν *Big.* *c* Ita *Big.* ἐπὶ ἀναστάσει in *Editis Aliiſque.* *d* Ποιῆσαι *Vat.* *e* Ita *Big.* ὀψὲ δὲ in *cæteris.* *f* Μεταμέλειαν *Big.* *g* Μόνα τοῖς *Big.* *h* Ἦκον ἐγὼ ἐπὶ τὴν πόλιν *Big.* *i* Ἔδωκα *Big.* *k* Πίστιν *Big.* *l* Ita *Big.* & forſan *Reſc.* ἐκώλυσα in *Editis Aliiſque.* *m* Προκαλούμην *Big.* *n* Προκαλεῖσθέ με ὡς λ. *Bod.* Interrogationis notam vice commatis poſt νῦν poſui. *o* Ὑπ' ἐμοὶ *Big.*

"mea poteſtate ſunt animæ veſtræ, & tamen "fortitudinis eſſe gloriam arbitramini, mori "velle? Verum non ego contendam cum "pertinacia veſtra. Sed projectis armis, tra- "ditiſque corporibus, vitam vobis indulgeo; "ut in domo mitis dominus, qui de inſa- "nabilibus ſumpto ſupplicio cætera mihimet "ſervo.

Judæi non admittunt conditiones oblatas à Tito.

3. Ad hæc autem illi reſponderunt, "dextram "quidem ab eo ſe minime poſſe accipere, ju- "raſſe enim ſeſe id nunquam facturos. egre- "diendi vero per munitiones, quà murum ſe- "pſerat, cum conjugibus ac liberis facultа- "tem petebant: ituros quippe in ſolitudinem "ipſique urbem relicturos." Quam ob rem Titus vehementer iratus, ſi in ſorte captorum conſtituti victorum ipſi conditiones ponerent, declarari quidem his juſſit voce præconis, "ne "quis amplius transfugeret, aut ſpem dextræ "haberet (ſe enim parſurum eſſe nemini) cun- "ctis itaque viribus dimicarent, & quantum "poſſent ſaluti ſuæ conſulerent. jam enim ſe "omnia jure belli geſturum." Milites autem urbem incendere ac diripere juſſit. Atqui illi eo quidem die nihil agebant; poſtridie ve- ro Archivum, & Acram, & Curiam, & locum qui vocatur Ophla ſuccenderunt; & progre- diebatur ignis uſque ad Helenæ regiam, quæ in media erat Acra. incenſi etiam erant an- giportus & domus fame enectorum plenæ.

Titus ſtatuit urbem perdere.

Izatæ filii & fratres, qui in urbe obſeſſi fuere, Tito ſupplicant.

4. Eandem circa diem Izatæ regis & filii & fratres, cumque his multi nobiles indigenæ illic congregati, ſupplicarunt Cæſari ut dextram ſibi darent. Ille vero, quamvis omnibus qui ſupererant valde iratus, à moribus ſuis non receſſit, ſed eos ſuſcipit. Et tunc quidem omnes in cuſtodia habebat: Regis autem filios & propinquos poſtea vinctos Romam perduxit, obſidum fidem præſtituros.

"χερσὶ δὲ τοῖς ἐμοῖς ἔχετε τὰς ψυχάς, ἐθ' [a] ὑπολαμ- "βάνετε δόξαν ἀνδρείας τὸ [b] θανατᾶν; ὑ μὲν ἐγὼ φι- "λονεικήσω πρὸς τὴν ὀπάνοιαν ὑμῶν. ῥίψασι δὲ τὰ "ὅπλα, καὶ [c] παραδόσι τὰ σώματα, χαρίζομαι ὃ ζῆν· "ὥσπερ οἰ [d] οἰκίᾳ τραφὸς δεσπότης, τὰ μὲν ἀνήκεστα κο- "λάσας, τὰ δὲ λοιπὰ σώζων ἑμαυτῷ.

γ'. Πρὸς [e] δὲ ταῦτα ἀποκρίνον), "δεξιὰν μὲν μὴ λέ- "γουσαν ἀπ' αὐτῶ λαβεῖν, ὁμωμοκέναι γὰ, μηδέποτε "τοῦτο ποιήσειν. ἔξοδον δ' ἠτοῦντο ἀφ' ὧ περιεχίσμα- "τος μὴ γυναικῶν καὶ τέκνων· ἀπελθόντας γὰ εἰς τὴν "ἔρημον, καὶ καταλείψειν αὐτοῖ τὴν πόλιν." πρὸς ταῦτα ἀγανακτήσας Τῖτος, εἰ τύχοι ἁλισκόμεν ἔχον- τες αἱρέσεως αὐτοῖ προτείνουσιν ἀνικυρότατον, κηρύξαι μὲν ἐκέλευσεν εἰς αὐτούς, "μήτε αὐτομολεῖν [f] ἔτι, μήτε δε- "ξιὰν ἐλπίζειν· [g] φείσεσθαι γὰ θύδενός· [h] ἀλλὰ ἅπασιν "δυνάμει μάχεσθαι, καὶ σώζειν ἑαυτούς, ὅπως ἂν [i] δύ- "νωνται. πάντα γὰ αὐτοὺς ἤδη προέξειν πολέμιν νόμῳ." τοῖς δὲ στρατιώταις ἐμπιπρᾶναι καὶ διαρπάζειν [k] ἐκέ- λευσε τὴν πόλιν. οἱ δ' [l] ἐκείνην μὲν ἐπίοχον τὴν ἡμέραν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τό,τε ἀρχεῖον, καὶ τὴν [m] Ακραν, [n] καὶ τὸ βουλευτήριον, ὑ τὴ [o] Οφλᾶ καλύμενον ὑφῆψαν, ὑ προῆλθε τὸ πῦρ μέχρι τῆ Ελένης βασιλείας, ἃ δὴ κατ' μέσην τὴν Ακραν κεῖτο. ἐκαίοντο δ' οἵτε ζωγροὶ, καὶ αἱ οἰκίαι νεκρῶν ἐπλήρουν ὑ λιμῶ διεφθαρμένων πλήρεις.

δ'. Κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, οἵτε [p] Ιζάτου βασιλέως υἱοὶ ὑ ἀδελφοί, πρὸς οἷς πολλοὶ τῶν ἐπισήμων δημοτῶν ἅμ συνελθόντες, [q] ἱκέτευο Καίσαρα δῦναι δεξιὰν αὐ- τοῖς. ὁ δὲ, καίτοι πρὸς πάντας τοὺς ὑπολοίπους διοργι- σμένος, ὑκ ἤλλαξε θ ἦθος, δέχε) δὲ τοὺς ἄνδρας. ὑ τότε μὲν ἐν φρουρᾷ πάντας εἶχε· τοὺς δ' ὧ βασιλέως παῖδας ὑ συγγε- νεῖς δήσας, ὕστερον εἰς Ρώμην ἀπήγαγε, πίστιν ὁμήρων παρέξοντας.

XIV. **CAP. VII.** **ΚΕΦ. ζ.** λζ.

Quænam deinceps acciderunt ſeditioſis, mala multa facientibus & patientibus: & quomodo urbem ſuperiorem occupat Cæſar.

Τίνα ἐξῆς συνέβη τοῖς στασιασταῖς, κακὰ πολλὰ δρῶ- σι καὶ παθοῦσιν· καὶ ὡς τῆς ἄνω πόλεως ἐγκρατὴς γίνεται Καῖσαρ.

Tyranni confugiunt in palatium.

SEditioſi autem, facto in regiam impetu, ubi ob loci munitionem multi facultates ſuas depoſuerant, & Romanos inde pelluut, & cœtu plebis ibi congregatæ, ad octo millia & quadringentos, omni interfecto, pecuniam diripuerunt. Vivos autem duos *milites* Romanos ceperunt, unum equitem, alterum peditem. & peditem quidem trucidatum ſtatim per omnem traxere civitatem, quaſi in uno corpore omnes Romanos ulciſcerentur. eques vero, ſe aliquid illis quod ſaluti foret ſuggeſturum dicens, ad Simonem deducitur: cui cum nihil haberet quod diceret, Ardalæ cuidam è ducibus traditur puniendus. Qui cum eum, revinctis poſt tergum manibus, ocu- liſque faſcia obſtrictis, in conſpectum Roma-

Supplicii capitalis modus.

Οἱ στασιασταὶ δ' ὅτι τ' βασιλικὰ ὁρμήσαντες αὐ- λεῖ, εἰς ἣν δι' ὀχυρότητα πολλοὶ τὰς κλήσεις ἀπέθεντο, τούς τε Ρωμαίους [r] ἀπ' αὐτῆς πέπον), ὑ ὃ συνηθροισμένον αὐτόθι θ δῆμον πᾶν φονεύσαντες, ὄν- τας εἰς ὀκτακισχιλίους ὑ τετρακοσίους, τὰ χρήματα διήρ- παζ. ἐζώγρησ δὲ καὶ [s] Ρωμαίων δύο, τ μὲ ἱππέα, τ δὲ πεζόν. καὶ τ μὲ πεζὸν ἀποσφάξαντες εὐθέως [t] ἕσυραν διὰ τῆ [u] πόλεως, ὥσπερ [v] ὂν ἑνὶ σώματι πάντας Ρω- μαίους ἀμυνόμενοι. ὁ δὲ ἱππεὺς, ὠφέλιμόν τι αὐτοῖς πρὸς σωτηρίαν [w] ὑποθήσεσθαι λέγων, ἀνάγε) πρὸς Σίμωνα· ᾧ μηδὲν εἰπεῖν ἔχων, [x] Αρδάλᾳ τινὶ τ ἡγεμόνων παραδίδο) κολασθησόμενον. ὁ δ' αὐτ ὀπίσω [y] τὰ χεῖρε δήσας, καὶ ταινίᾳ τὺς ὀφθαλμὺς, ἀπεκρὺ τ Ρω- μαίων

a Υπελαμβάνετε *Big.* *b* Δυσθανατᾶν *Bod.* *c* Παραδόσεσι *Big.* *d* Ita *Big.* & *Ruf.* οἰκείᾳ in *cæteris.* *e* Illud δὲ è *Cod. Big.* *f* Voculam ἔτι adjecit auctoritate *Codd. Big. Bod. Vat.* & *Ruf.* *g* Ita *Codd. Gall.* φείσεσθαι in *cæteris.* quod etiam ferri poteſt. *h* Αλλὰ πάσῃ *Big.* & *Bod.* *i* Ita *Big.* δυνάντων in *Editis Aliiſque.* *k* Sic *Big. Bod.* & *Zonar.* ἐκέτευσι in *Ruf. Aliiſque.* *l* Ἐπ' ἐκείνῃ *Bod.* *m* Videſis *Relandum* in *Palæſtina* S. voce *Jeruſalem.* *n* Τό,τε βουλ. *Big.* *o* *Al.* Οφιλ. conſule *Relandum* p. 855. *p* Ιζᾶ τῦ βασ. in aliquot *MSS.* *q* Ικέτευον *Big.* *r* Οἰκίαν poſt βασιλικὰ addit *Big.* *ſ* Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* male ἐπ' αὐτὰς in *Editis Aliiſque.* *t* Ρωμαίους *Bod.* & *Ruf.* *u* Εσυραν *Big.* & *Gall.* *x* Ita *Big.* & *Ruf.* in *cæteris* deeſt ὅλον. *y* Illud οὐ è *Cod. Big.* *z* Υποθήσ *Big.* *a* Αρδάλᾳ *Bod.* *b* Τὰς χεῖρας *Bunb.*

a Antea

μῆκος προήγαγεν ὡς καρατομήσων· φθάνει δ' ἐκεῖνος εἰς τοὺς Ρωμαίους ἀλαφυγών, οὐ ὅσῳ ὃ ξίφος ἐκπαίσαι ὁ Ἰουδαῖος. τοῦτον [a]ἀλαφυγόντα οὐκ ἔτι πολεμίων ἀνελεῖν ἐμὲ ὤχ ὑπέμεινε Τῖτος, ἀνάξιον δὲ Ρωμαίων εἰ γραπτώτῳ χρῆναι ὅτι ζῶν ἐλήφθη, τά,τε ὅπλα ἀφείλετο, καὶ θᾶσσον τοῦ σώματος ἐξέβαλεν, ἄνδρι ἰδίῳ αἰχμαλώτῳ θανάτου χαλεπώτερα.

λή. β'. Τῇ δ' ἑξῆς Ρωμαῖοι, πρεμάμενοι τοὺς λῃστὰς οὐκ ἔτι κατὰ πόλεως, τὰ μέχρι γὰρ [b]Σιλωὰμ πάντα ἐνέπρησαν. καὶ γὰρ μὲν ἄστεως ἥδοντο διαπαμφλέγοντες, τῶν δὲ ἁρπαγῶν διημάρτανον, ἐπειδὴ πάνθ' οἱ στασιασταὶ προεκκενοῦντες ἀνεχώρουν εἰς τὴν ἄνω πόλιν. ἐκεῖ γὰρ αὐτοῖς μετάνοια μὲν οὐδεμία τῶν κακῶν, ἀλαζονεία δ' ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς. καμοῦμαι γοῦν ἀφορῶντες τὴν πόλιν, ἱλαροῖς τοῖς προσώποις εὐθυμοι τὴν τελευτὴν προσδέχεσθαι ἔλεγον, πεφονευμένου μὲν γὰρ δήμου, κεκαυμένου δὲ γὰρ ναοῦ, φλεγομένης δὲ γὰρ ἄσεως, μηδὲν καταλιπόντες τοῖς πολεμίοις ἁρπαστόν. ἐμοὶ μὴν ὅλως Ἰώσηπος οὐ ἐκάστοις ἱκετεύων αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν λειψάνων τῆς πόλεως ἔκαμνεν. ἀλλὰ πολλὰ μὲν πρὸς τὴν ὠμότητα καὶ τὴν ἀσέβειαν εἰπών, πολλὰ δὲ συμβουλεύσας πρὸς σωτηρίαν, οὐδὲν γὰρ χλευασθῆναι πλέον ἀπηνέγκατο. ἐπεὶ δ' ὅτε προαδῆναι ἀφ' ὅρκου ἑαυτοὺς ὑπέμενον, ὅτε πολεμεῖν ἐξ ἴσου Ρωμαίοις ἐθ' οἷοί τε ἦσαν, ὥσπερ εἰρκτῇ πρειλημμένοι, [c]τότε γὰρ φονεύειν ἐθέλουσι τοὺς δεξιὰς, σκιδνάμενοι κατὰ τὰ ἔμπροσθεν τῆς πόλεως, τοῖς ἐρημίοις ὑπελόχων τοὺς αὐτομολεῖν ὁρμημένους. ἠλίσκοντο δὲ πολλοί, καὶ πάντας ἀποσφάττοντες, [d]οὐ γὰρ οἱόν τε φυγεῖν ἴσχυον, ἐρρίπτουν αὐτοῖς κυσὶ τοὺς νεκρούς. ἐδόκει δὲ πᾶς τρόπος ἀπωλείας τοῦ λιμοῦ κουφότερος, ὥστε καὶ Ρωμαίοις, ἀπηλπικόσιν ἤδη καὶ ἔλεον, ὅμως προσφθάνειν, καὶ φονεύσι τοῖς στασιασταῖς ἐχόντες ἐπιπλον. τόπος τε ὅλης τῆς πόλεως οὐδεὶς γυμνὸς ἦν, [e]ἀλλὰ ἅπας [f]ἢ λιμοῦ νεκροῖ εἶχεν ἢ στάσεως, καὶ πεπλήρωτο νεκρῶν ἢ ἀφ' ὧν στάσιν ἢ ἀφ' ὧν λιμὸν ἀπολωλότων.

λθ'. γ'. Ἐθαλπε δὲ τοὺς τε τυράννους, καὶ τὸ σὺν αὐτοῖς λῃστρικόν, [g]ἐλπὶς ἐσχάτη περὶ τῶν ὑπονόμων, εἰς οὓς καταφύγοντες ὑπὸ προσδόκιμον ἐρευνηθήσεσθαι· μετὰ δὲ τὴν παντελῆ τῆς πόλεως ἅλωσιν, ἀναζευξάντων [h]τῶν Ρωμαίων προελθόντες, ἀποδράσεσθαι ἐπεχείρουν. ὃ δ' ἦν ἄρα ὄνειρος αὐτοῖς· οὔτε γὰρ τὸ Θεῖον, οὔτε Ρωμαίους λήσειν ἔμελλον. τοιγαροῦν τοῖς ὑπογείοις πεποιθότες, αὐτοὶ πλείονα τῶν Ρωμαίων [i]ἐνέπιμπρασαν· καὶ τοὺς ἐκ τῶν καιομένων καταφυγὰς εἰς τὰς διώρυχας ἐκλιγόντος τε [k]ἀναίδην καὶ ἐσύλων. κἂν εἴ τινος εὕροιεν τροφὴν ἁρπάζοντες, αἵματι πεφυρμένην κατέπινον. ἦν δὲ καὶ πρὸς ἀλλήλους οὐ ταῖς ἁρπαγαῖς ἤδη πόλεμος αὐτοῖς. δοκοῦσι δ' ἄν μοι, μὴ [l]φθασθέντες ὑπὸ τῆς ἁλώσεως, δι' ὑποβολὴν ὠμότητος γεύσασθαι καὶ τῶν νεκρῶν.

norum veluti capite cæſurus produxiſſet: is, dum gladium Judæus educeret, occupat fugam maturare ad Romanos. Hunc ab hoſtibus elapſum, occidere quidem non ſuſtinuit Titus, militem vero eſſe ratus Romanis indignum, quia vivus fuerat captus, armis ablatis eum agmine pepulit; quæ res viro pudenti morte gravior.

2. Poſtridie autem Romani latronibus ex inferiore urbe profligatis, etiam ad Siloam uſque omnia incenderunt. & urbem quidem flammis abſumi gaudebant, rapinis vero excidebant; quoniam ſeditioſi, exhauſtis prius omnibus, in ſuperiorem civitatem ſe receperant. Illos enim malorum quidem minime pœnitebat: ſed arroganter adeo ſe gerebant, ac ſi res bene cecidiſſent. Itaque cum urbem ardere viderent, hilari vultu mortem ſe exſpectare dicebant, ut qui perempto populo, incenſo templo, & conflagrante urbe, nihil hoſtibus *diripiendum* reliquerint. *Non tamen Joſephus in extremis ceſſabat eos obſecrare pro reliquiis civitatis. Sed multa quidem in eorum crudelitatem atque impietatem loquutus, multis vero pro ſalute *eos* adhortatus, nihil amplius quam ut irrideretur aſſequutus eſt. Quoniam vero neque Romanis ſe dedere propter jusjurandum volebant, neque pugnare cum Romanis ex æquo jam poterant, arcta quippe obſidione circundati, cædibuſque inſuper aſſuetis familiare erat dextras movere, ante urbem diſperſi in ruinis transfugere cupientibus inſidiabantur. Multos autem capiebant, omneſque interficientes (nam propter inediam fugere non valebant) illorum cadavera canibus projiciebant. Omne autem pereundi genus fame levius videbatur: adeo ut ad Romanos, licet jam deſperata miſericordia, tamen fugerent; atque in ſeditioſos, à cæde non ceſſantes, ſponte inciderent. nulluſque in urbe locus erat vacuus, ſed omnis aut fame aut ſeditione peremptos habebat, & cadaveribus eorum oppletus erat, qui aut ſeditione aut alimentorum penuria perierunt.

Incendium urbis inferioris.

Joſephi pietas in patriam.

Tyrannorum crudelitas.

3. Tyrannos autem, factionemque latronum, qui cum illis erant, fovebat ſpes ultima cuniculorum: in quos ſi confugerent, ſe non indagatum iri putabant: ſed peracto excidio, poſt Romanorum digreſſum prodire & aufugere cogitabant. Id autem plane illis erat ſomnium: nec enim vel Deum vel Romanos fuerant latituri. Porro tunc ſubterraneis freti, plura quam Romani concremabant: & qui ex incendiis fugientes in foſſas deſcenderant, eos improbe necabant itemq; ſpoliabant. Quinetiam cibum ſicubi reperiſſent, ſanguine *licet* concretum, rapientes devorabant. Inter ipſos autem de rapinis jam bellum gerebatur: eoſque putaverim, niſi excidio prævertos, nimia crudelitate etiam mortuorum corpora deguſtaturos.

Tyrannorum ſpes vana evadendi per cuniculos.

a Antea erat ἀλαφυγόντα μὲν. verum μὲν delevi auctoritate *Codd. MSS.* *b* Sic *MSS.* Σιλωᾶ in *Editis.* *c* Τὸ δὲ *Big.* *d* Φυγεῖν & mox δ' ἐμπίπτων in *Cod. Big.* *e* Ἀλλὰ πᾶς *Big.* *f* Illud ἢ ex *Zonara* additum. *g* Ἐλπὶς ἐσχάτη ἡ π. *Big.* *h.* Illud τῶν è *Codd. MSS.* ut & mox infra v. 43. *i* Ὑπεπίμπρασαν *Big.* ὑπεπίμπρασαν *Vat.* *k* Ita *Big.* antea erat ἀναίδην. Quæ vox ſit huic loco accommodatior, aliorum eſto judicium. *l* Φθαρέντες *Big.* φθαρθέντες *Vat.* * Sed tamen Joſephus in extremis eorum rebus pro reliquiis civitatis obſecrando laborabat, *Ruf.*

CAP. VIII.

Quomodo Cæſar contra urbem ſuperiorem aggeres erigit: quibus perfectis machinas adduci jubet, & totam urbem cepit.

Auguſti XX *incipiunt Romani aggeres erigere contra urbem ſuperiorem.*

CÆſar autem, cum urbs ſuperior, in loco præcipiti ſita, ſine aggeribus capi non poſſet, copiis opus diſtribuit viceſimo die menſis Loi. Erat autem materiæ advectio difficilis; omnibus, ut dictum eſt, circa civitatem ad ſtadium uſque centeſimum, in aggerum priorum exſtructionem detonſis. Et quatuor quidem legionum opera in parte civitatis occidentali ex adverſo aulæ regiæ erigebantur: auxiliarium vero manus & cætera multitudo xyſtum verſus *occupabatur*, ac pontem, & Simonis turrim, quam cum Joanne bellum gerens pro caſtello ſibi ædificaverat.

Idumæi deditionem tentant.

2. Iis diebus Idumæorum duces, clam congregati, conſilium de ſui traditione inierunt; viriſque quinque ad Titum miſſis, ut dextram ſibi daret ſupplices petebant. Ille vero, tyrannos, Idumæis avulſis qui belli pars magna erant, pertinaciam abjecturos ſperans, tarde quidem, veruntamen illis incolumitatem promittit, viroſque remiſit. Dum autem diſceſſum pararent, rem intelligit Simon, & quinque quidem, qui ad Titum perrexerant, ſtatim occidit, duces vero, quorum nobiliſſimus erat Jacobus Soſæ filius, correptos in carcerem compingit. Idumæorum autem multitudinem, quod privati eſſent ducibus, conſilii inopem, obſervari jubet, & mœnia præſidiis accuratioribus muniebat. Non tamen cuſtodes transfugientibus obſtare valebant: ſed quamvis plurimi necarentur, multo *tamen* plures erant qui diffugerent. Omnes autem ſuſcipiebantur à Romanis, & quod Titus lenitate ſua præcepta priora inſuper habuerat, & ipſi *milites* ſatietate lucrique ſpe cæde abſtinuerant. Nam ſolis plebejis relictis, cæteram multitudinem cum uxoribus & liberis, minimo quemque pretio venundabant, ob mancipiorum magnum numerum & emptorum paucitatem. Quanquam autem voce præconis ediciſſet, ne quis ſolus transfugeret, ut familias *ſuas ſecum* educerent, tamen hos quoque recipiebat, appoſitis qui ab illis ſepararent quotquot pœna digni viderentur. Et quidem eorum qui venditi ſunt infinita erat multitudo; è plebejis vero ultra XL millia ſunt conſervati, quos Cæſar, prout gratum unicuiq; erat, dimiſit.

Idumæi evadum Cæſaris permiſſu.

Jeſus ſacerdos ſacra quædam vaſa tradit Cæſari.

3. In iiſdem diebus, quidam à ſacerdotibus, Thebuthi filius, nomine Jeſus, jurejurando pacta ſibimet à Cæſare incolumitate, ea lege ut de ſacris inſtrumentis quædam traderet, egreditur, ac tradit ex fani pariete candelabra duo, his quæ poſita erant in templo ſimilia, menſaſque & crateras & phialas, omnia ex ſolido auro & graviſſimo facta. necnon & aulæa, & pontificias veſtes cum lapidibus, & multa alia vaſa ſacro miniſterio comparata tradit. Quin

ΚΕΦ. ϛ'. κϛ'.

Οπως πόλιν τὴν ἄνω χώμασι Δξαλαμβάνει ὁ Καῖσαρ· ὧν πεπλεσμένων τὰς μηχανὰς προσαγεσθαι κελεύει, ⸂ἐγκρατὴς δ᾽ ὅλης πόλεως ἐγένετο.

ΚΑῖσαρ δὲ, ὡς ἀμήχανον ἦν ἐξελεῖν δίχα χωμάτων τ᾽ ἄνω πόλιν προϊκημένον ὄσαν, Δξαγέμει τοῖς ἔργοις τ᾽ δυάμιν λάθρα μικὸς εἰκάδι χαλεπὴ δ᾽ ἦν τ᾽ ὕλης ἡ κομιδὴ, πάντων, ὡς ἔφαμεν, τ᾽ περὶ τ᾽ πόλιν ἐφ᾽ ἑκατὸν σταδίους ἐξιλαμβάνων εἰς τὰ πρόσθεν χώματα. τ᾽ μὲ οὖν τεσσάρων ταγμάτων ἠγείρετο τὰ ἔργα κατ᾽ τὸ πρὸς δύσιν κλίμα τ᾽ πόλεως, ἄντικρυς τ᾽ βασιλικῆς αὐλῆς· τὸ δὲ συμμαχικὸν πλῆθος, ἡ ὁ λαπὸς ὄχλος κατ᾽ τ᾽ ξυστὸν, ἐξ οὗ ἡ τ᾽ γέφυραν, ἡ τ᾽ Σίμωνος πύργον, ὃν ᾠκοδόμησε πρὸς Ιωάννην πολεμῶν ἑαυτῷ φρούριον.

β'. Κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας, οἱ τ᾽ Ιδυμαίων ἡγεμόνες, κρύφα συνελθόντες, ἐβουλεύσαντο περὶ παραδόσεως σφῶν αὐτῶν, ἡ πέμψαντες ἄνδρας πέντε πρὸς Τίτον, ἱκέτευον δῆναι δεξιὰν αὐτοῖς. ὁ δὲ, ἡ τὺς τυράννους ὑποδῦσαι ἐλπίσας, ἀποπεπαυθέντων τ᾽ Ιδυμαίων, οἱ πολὺ τ᾽ πολέμου μέρος ἦν, βραδέως μὲ, ἀλλ᾽ οὖν καλαιδύει τε τ᾽ σωτηρίαν αὐτοῖς, ἡ τὺς ἄνδρας ἀνέπεμψε. παρασκευαζομένων δ᾽ ἀποχωρεῖν αἰσθάνεται Σίμων, καὶ πέντε μὲ τὺς ἀπελθόντας πρὸς Τίτον εὐθέως ἀναιρεῖ, τὺς δ᾽ ἡγεμόνας, ὧν ἐπισημότατος ἦν ὁ τ᾽ Σωσᾶ Ιάκωβος, συλλαβὼν ἔργνυσι. τ᾽ δὲ πλῆθος τ᾽ Ιδυμαίων, ἀμηχανῶν διὰ τ᾽ ἀφαίρεσιν τ᾽ ἡγεμόνων, ὐκ ἀφύλακτον εἶχε, καὶ τ᾽ τεῖχος φρουραῖς ἐπιμελεστέραις διελάμβανεν. ἡ μὲν ἀπόχευσις τοῖς φρουροῖς πρὸς [a] τὰς αὐτομολίας ἴσχυε· ἀλλὰ καί τοι πλείστων φονευομένων, πολὺ πλείους ⟨ἢ⟩ Δξέφευγον ἦν. ἐδέχοντο δὲ Ρωμαῖοι πάντας, τότε Τίτου διὰ παρόπτωσα τ᾽ πρότερον ἀμελήσαντος τ᾽ ἀγγελμ᾽, ἡ αὐτοὶ [b] κόρῳ τ᾽ κλείειν ἀπειχόμενοι, ἡ κέρδους ἐλπίδι. τὺς γὰρ δημοτικὺς καλαλιπόντες μόνους, τ᾽ ἄλλον ὄχλον ἐπώλων σὺν γυναιξὶ ἡ τέκνοις, ἐλαχίστης τιμῆς ἕκαστον, πλήθει τε τ᾽ κτ'. πιπρασκομένων, καὶ ὀλιγότητι τ᾽ ὠνημένων. καί τῳ δὲ προκρύξας μηδένα μόνον αὐτομολεῖν, ὅπως [c] καὶ γενεὰς ἐξαγάγοιεν, ὅμως καὶ τύτυς ἐδέχετο. ἐπέτρεπε μέν τοι τὺς [d] Δξακριβείας ἀπ᾽ αὐτῶν, εἴ τις εἴη κολάσεως ἄξιος. ἡ τ᾽ μὲ ἀπεμποληθέντων [e] ἄπειρον ὃ πλῆθος ἦν· οἱ δημοτικοὶ δὲ διεσώθησ᾽ ὑπὲρ τετρακισμυρίους, ὃς Δξέφηκε Καῖσαρ, ᾗ φίλον ἦν ἑκάστῳ.

γ'. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις, ἡ τ᾽ ἱερέων τις [f] Θεβυθὶ παῖς, Ιησοῦς ὄνομα, λαβὼν πρὸς σωτηρίας ὅρκυς παρὰ Καίσαρος, ἐφ᾽ ᾧ παραδώσ᾽ τινὰ τ᾽ ἱερῶν κειμηλίων, ἔξισι, ἡ παραδίδωσιν ἀπὸ τ᾽ τοίχυ τ᾽ ναῦ λυχνίας δύο [g] τὰς κατ᾽ τ᾽ ναὸν κειμένας παραπλησίας, τραπέζας τε ἡ κρατῆρας ἡ φιάλας, πάνθ᾽ ὁλόχρυσα ἡ βαρύτατα. παραδίδωσι δὲ ἡ τὰ καλαπετάσματα, ἡ τὰ ἐνδύματα τ᾽ ἀρχιερέων σὺν τοῖς λίθοις, ἡ πολλὰ τ᾽ πρὸς τὰς ἱερουργίας σκευῶν ἄλλα. συλ-

λη-

a Τὰς αὐτομολίας *Big.* τὰς αὐτομόλους *Zonar.* b Κόρῳ *Big.* unde Δξὸ quis excidiſſe ſuſpicaretur. c Καὶ τὰς γενεὰς *Big.* & mox ἐξάγοιεν *Vat.* d Διακρίνοντας *Big.* e Ita *Big.* & *Vat.* ἄπειρον π. πλ. in *Editis*, *Zonara*, *Aliiſque.* f Ita cum *Ruffino* legendum cenſeo. Θιμυτεὶ in *Editis*, forſan pro Θεβουτεὶ quod habet *Cod. Vat.* Ζεβουθὶ *Big.* g Τῶν κτ᾽ τ᾽ ναὸν κειμένων *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.*

a Πρὸς

ληφθεὶς δὲ ὑ ὁ γαζοφύλαξ τ̃ ἱερ̃ Φινέας ὄνομα, τύς τε χιτῶνας ὑ τὰς ζώνας ἐπέδειξε τ̃ ἱερέων, πορφύραν τε πολλὴν ὑ κόκκον, ἃ [a] πρὸς χρείας ἀπέκειτο τ̃ καταπλάσμασ, σὺν οἷς κιννάμωμόν τε πολὺ ὑ κασίαν, ὑ πλῆθος ἑτέρων ἀρωμάτων, ἃ συμμίσγοντες ἐθυμίων ὁσημέραι τ̃ Θεῷ. παρεδόθη δὲ ὑπ' αὐτ̃ πολλὰ ὑ τ̃ ἄλλων κειμηλίων, κόσμός τ' ἱερὸς οὐκ ὀλίγος, ἅτε ἀπ' βίᾳ ληφθέντι τ̃ τ̃ αὐτομόλων συγγνώμην ἔδωκε.

μϚ'. δ'. Σωτετελεσμένων δ' ἤδη ὑ τ̃ χωμάτων ἑβδόμῃ Γορπιαίου μηνὸς, ὀ ὀκτακαίδεκα ἡμέραις, Ρωμαῖοι μ̃ προσῆγον τὰς μηχανάς· τ̃ δὲ ζηλωτ̃ ⓐ μ̃, ἀπεγνωκότες ἤδη τ̀ πόλιν, ἀνεχώρουν τ̃ τείχους εἰς τ̀ Ακραν. οἱ δ' ἐγκατεδύοντο τοῖς ὑπονόμοις, πολλοὶ δὲ ἀμαθίᾳ τες ἠμύνοντο τὰς προσαγομένας τὰς ἑλεπόλεις. ἐκράτουν δὲ ὑ τούτων Ρωμαῖοι, πλήθει τε καὶ βίᾳ, καὶ τὸ μέγιστον, εὐθυμοῦντες ἀθύμων ἤδη ὑ παρειμένων. ὡς δὲ περιερράγη μέρος τι τ̃ τείχους, καί τινες τ̃ πύργων τυπτόμενοι τοῖς κριοῖς ὑέδοσ, φυγὴ μ̀ ἰδ̃ εὐθέως τ̃ ἀμυνομένων, δέος δὲ καὶ τοῖς τυραννικοῖς ἐμπίπτει σφοδρότερον τ̃ ἀνάγκης. πρὶν γὰρ ὑπερβῆναι τὰς πολεμίους, ὠχρίων τε καὶ μετέωροι πρὸς φυγὴν ἦσαν. ἰδ̃ δ' ἰσθμὸν τὰς πάλαι σοβαρὰς ὑ τοῖς ἀσεβήμασιν ἀλαζόνας, τότε ταπεινὰς καὶ τρομοῦσας, ὡς ἐλεεινὸν ἦ καὶ τ̃ πονηροτάτοις τὴν μεταβολήν. ὥρμησαι μ̀ οὖν, ὅπῃ ὃ πρὸ τείχισμα δραμόντες, ὥσασθαί τε τὰς φρουρὰς, καὶ διακόψαντες ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τὰς μ̀ πάλαι πιστὰς ἑώρων ἤδη μ̃, διέφυγον γὰρ ὅπῃ τισὶ συνεβούλευσεν ἡ ἀνάγκη, προθύμους δὲ, [b] οἱ μ̀ ὅλον ἀναλεπτάφθαι ὃ πρὸς δύσιν τεῖχος ἤγγελλον, οἱ δ' ἐμβεβληκέναι τὰς Ρωμαίους, οἱ δ' ἤδη τι πλησίον εἶ ζητοῦντας αὐτούς, ἕτεροι δ' ἀφορᾶν ὅτι τ̀ πύργων πολεμίους ἕλοιεν, πλάζοντος τὰς ὄψεις ὃ δέους, ὅτι φόμα πεσόντες, [c] ἀνώμαζον τ̀ ἑαυτ̃ φρενοβλάβειαν, καὶ καθάπερ ὑποκειμένοις τὰ νεῦρα τ̀ φυγῆς ἀπόρουν. ἔνθα δὴ μάλισ' ἄν τις καταμάθοι, τὸ τι ὃ Θεῖ δύναμιν ὅτι τοῖς ἀνοσίοις, καὶ τ̀ Ρωμαίων τύχην. οἱ μ̀ γὰρ τύραννοι, τ̀ ἀσφαλείας ἐγύμνωσ ἑαυτούς, καὶκ τ̃ πύργων κατέβησαν ἐκείνες, [d] ἐφ' ὧν βίᾳ μ̀ ὑδέποτ' ἁλῶναι, μόνῳ δ' ἐδύναντο λιμῷ. Ρωμαῖοι δὲ τοσαῦτα θεῖ τοῖς ἀσθενεστέροις τείχεσι καμόντες παρέλαβον τύχῃ τὰ μὴ δυνατὰ τοῖς ὀργάνοις. παντὸς γὰρ ἰσχυρότεροι μηχανήματος ἦσαν ⓒ τρεῖς πύργοι, θεὶ ὧν ἀνωτέρω δεδηλώκαμεν.

ε'. Καταλιπόντες δὴ τούτους, μᾶλλον δ' ὑπὸ ὃ Θεῖ καταβληθέντες ἀπ' αὐτ̃, θάρχημα μ̀ εἰς τ̀ ὑπὸ Σιλωὰμ φάραγγα καταφεύγουσι. αὖθις δ' ὀλίγον ἀναχύψαντες ἐκ ὃ δέους, ὥρμησ' ὅτι ὃ τῆδε περιέτειχισμα. χρησάμενοι δὲ τ̀ τόλμῃ ἀγωνιστέρᾳ τ̀ ἀνάγκης, καταάγησ γὰρ ἤδη τ̀ ἰσχὺν ἅμα ὃ δέει ὑ τ̀ συμφορᾶς, ὑπὸ τ̃ φρουρῶν ἀνασθέντες, ὑ σπασθέντες ὑπ' ἀλλήλων, καὶ ἔδυσ εἰς τοὺς ὑπονόμους. Ρωμαῖοι δὲ τ̀ τ̀χὴν κρατήσαντες, τάς τε σημαίας ἔστησ ὅτι τ̀ πύργων, ὑ μετὰ κρότου ὑ χαρᾶς ἐπαγάλλοντο ὅτι τ̃ νίκῃ, πολὺ πολὺ quò quenquam fugere ſuadebat neceſſitas) & præcurſorum alii totum ab occidente murum ſubverſum eſſe nunciarent, alii Romanos ingreſſos eſſe, alii jam in propinquo eſſe qui ipſos quærebant, aliique ſe videre hoſtes in turribus affirmarent, faciente metu ut errarent oculi, in faciem prolapſi vecordiam ſuam deploraverunt, ac veluti ſucciſi eſſent nervi fugere non poterant. Unde igitur maxime quis & Dei potentiam in ſceleratos intelligat, & fortunam Romanorum. Nam tyranni quidem ſecuritate ſemetipſos exuerunt, atque ultro è turribus deſcenderunt, in quibus vi quidem nunquam, ſola vero fame expugnari poterant. Romani autem, qui adeo circa mœnia infirmiora laboraverant, fortuna ea ceperunt, adverſus quæ nihil valebant organa. Omnibus enim machinis validiores erant tres turres, de quibus ſupra memoravimus.

Phineas gazophylax comprehenſus veſtes ſacras aliaſque res indicat.

Tyranni mente privati divinitus munitiſſima loca Romanis permittunt.

5. His itaque relictis, aut magis ex illis Dei voluntate dejecti, confeſtim quidem in vallem infra Siloam confugerunt. Verum cum ad ſe rurſum ex metu rediiſſent, munitionem illic ſtructam petiere. Uſi autem audacia minus virili quam neceſſitas poſtulabat (jam enim vires eorum metus & calamitas fregerat) repulſi erant à cuſtodibus, & per diverſa disjecti cuniculos ſubierunt. At Romani muris potiti, & ſigna in turribus poſuere, & victoriam cum plauſu & lætitia celebrabant, quod bellum multo

Romani ſigna in turribus ponunt.

XVI. *Septembris* VII° *Romani machinas admovent urbi ſuperiori.*

Tyranni, Joannes & Simon, terreri incipiunt.

a Πρὸς τὰς χρείας Vat. b Οἱ μ̀ μ̃ Vat. c Ita cum Zonara. ἀνώμαζον in Joſephi libris hodiernis. d Ἀφ' ὧν βίᾳ μ̃ ἐδύνατο ἁλῶναι ἠδυήσατο, λιμῷ ὃ μόνῳ Zonar. e Εἰς τὸν τ̀ Σιλωὰμ φάρ. Zonar.

a Αναίδῳ

Cædes variæ & incendium Urbis.

multo levius ſub finem quam ſub initium invenerant. Itaque cum citra ſanguinem in murum extremum aſcendiſſent, ſupra quam cuique credibile eſt videbatur; neminemque ſibi adverſum videntes, præter morem quo ſe verterent dubitabant. In anguſtias autem vicorum ſtrictis gladiis effuſi deprehenſos ad ſatietatem uſque trucidabant; domoſque totas, cum omnibus qui eò confugerant, incenderunt. Multas vero vaſtantes, cum prædæ cauſa eas penetraſſent, integras defunctorum familias & tecta plena mortuis, quos fames confecerat, offendebant. Dein cum iſta intuerentur horreſcentes vacuis manibus egreſſi ſunt. Non tamen eo modo peremptos miſerantes, idem etiam circa vivos patiebantur: ſed unumquemque obvium transfigentes, anguſtias vicorum cadaveribus obſtruxerunt, & totam civitatem ſanguine obruerunt, ut pleraque incenſorum ſanguine cæſorum exſtinguerentur. Et occidentes quidem ad veſperam deſierunt, nocte vero ignis prævalebat. Ardentibus autem Hieroſolymis illuxit dies Gorpiæi menſis octavus, urbi *quidem*, tot calamitates cum obſideretur expertæ, quot bonis ſi floruiſſet ex quo fuerat condita, plane invidenda ipſa eſſet; non tamen aliàs tantis infelicitatibus digna, quam quod talem progeniem edidit, à qua ſubverſa eſt.

Urbs conflagrat XVIII° *menſis Septembris, à paſſione Domini anno* XLIII.

ἡ ἀρχῆς κυφότερον ἢ πολέμῳ τὸ τέλος εὑρηκότες. ἀναμωτὶ γὰρ ἢ τελευταίῳ τείχους ὑπεβάιτες ἠπίσαν, καὶ μηδένα βλέποντες ἀντίπαλον, ἀήθως ἠπόρουν. εἰσχυθέντες δὲ τοῖς στενωποῖς ξιφήρεις, τύς τε καταλαμβανομένους ἐφόνευον [a] ἀνέδην, καὶ τῶν συμφυγόντων τὰς οἰκίας αὐτάνδρους [b] ὑπεπίμπρασαν. πολλὰ δὲ κερδαίζοντες, ὁπότ' ἔνδον παρέλθοιεν ἐφ' ἁρπαγῇ γενεὰς ὅλας νεκρῶν κατελάμβανον, καὶ τὰ δωμάτια πλήρη τ ἢ λιμοῦ πάθους. ἔπειτα τοὺς τῷ ὄψει πτοουμένους, χειρὶ κεναῖς χερσὶν ἐξήεσαν. ἢ μὲν οἰκτείροντες τὺς ὕπας ἀπολωλότας, ἔρωτο καὶ τοὺς τύς ζῶντας ἔπαρον. ἀλλὰ ⓜ ἀτυχήματα διελαύνοντες, ἀπέφραξαν μὲν τοὺς στενωπύς [c] νεκροῖς, ἅμα δ' ὅλῃ τῇ πόλει κατέκλυσαν, ὡς πολλαχῇ τῶν φλεγμάτων σβεσθῆναι τῷ φόνῳ. καὶ Ⓐ μὲν κλείσαντες ἐπαύσαντο τοὺς ἑαυτέρους, οἱ δὲ τῇ νυκτὶ τὸ πῦρ ἐπεκράτει. φλεγομένοις δ' ἐπανέτειλεν Ἱεροσολύμοις ἡμέρα Γορπιαίου μηνὸς ὀγδόη, πόλει τοσαύτας χρησαμένῃ συμφορᾶις κατὰ τὴν πολιορκίαν, ὅσοις ἀπὸ τῆς κτίσεως ἀγαθοῖς κεχρημένη πάντως ἂν ὀπίφθη ἔδοξεν, οὐ μὴν ἀξία κατ' ἄλλό π τῶν τηλικούτων ἀτυχημάτων, ἢ τὸ γενεὰν τοιαύτην ὑπενεγκεῖν, ὑφ' ἧς [d] ἀνετράπη.

CAP. IX.

Quænam Cæſar intro ingreſſus fieri imperavit. Numerus eorum qui capti erant & perierunt. deque iis qui in cuniculos confugerunt: in quibus Simon & Joannes tyranni.

ΚΕΦ. Θ'.

Οἷα Καῖσαρ ἔσω παρελθὼν ὑπέταξε. τῶν ἁλωκότων καὶ ἀπολλυμένων ἀριθμός. περί τε τῶν εἰς ὑπονόμους καταφυγόντων· ἐν οἷς Σίμων καὶ Ἰωάννης τύραννοι.

UBI autem intraſſet Titus, inter alia miratus eſt urbem ob firma opera & turres, quas per vecordiam tyranni deſeruerant. deinde conſiderans ſolidam earum altitudinem & ſingulorum lapidum magnitudinem, & exactiſſimam coagmentationem, tum qua latitudine eſſent qua longitudine, "Deo, inquit, favente bellavimus, Deus "eſt qui Judæos ex iſtis munimentis detraxit; "nam humanæ manus & machinæ quid contra "tales turres valeant?" Et tunc quidem multa ejuſmodi cum amicis collocutus eſt: vinctos vero à tyrannis in caſtellis relictos ſolvit. Cum autem iterum urbem alibi deleret & mœnia everteret, eas turres monumentum reliquit fortunæ ſuæ, qua commilitante iis potitus eſt quæ expugnari non poterant.

Titus fatetur ſe Dei virtute urbem cepiſſe.

Πᾶρελθὼν δὲ Τῖτος εἴσω, τά τ' ἄλλα ἢ ὀχυρότητος ἢ τῶν πύργων ἀπεθαύμασεν, ὧς οἱ τύραννοι χῦ φρενοβλάβειαν ἀπέλιπον. καπδὼν γὰρ τότε ναὸν αὐτῶν ὕψος, καὶ ὃ μέγεθος ἑκάστης πέτρας, τήν τε ἀκρίβειαν ἢ ἁρμονίας, καὶ ὅσοι μὲν εὖρος, ἡλίκοι δὲ μῆ ἢ [e] ἀνάτασιν, "σὺν Θεῷ γ' ἐπολεμήσαμεν, ἔφη, καὶ Θεὸς "ἦν ὁ τῶνδε τῶν ἑρυμῶν Ἰουδαίους καθελών, ἐπεὶ χεῖρές τε ἀν"θρώπων ἢ μηχαναί τί πρὸς τούτους τοὺς πύργους δύναιντ';" τότε μὲν οὖν πολλὰ τοιαῦτα [f] διελέχθη πρὸς τοὺς φίλους· τοὺς δὲ τῶν τυράννων δεσμώτας οἳ κατελήφθησαν ἐν τοῖς φρουρίοις ἀνῆκεν. αὖθις δὲ τὴν ἄλλην ἀφανίζων πόλιν, καὶ τὰ τείχη καταskάπλων, τούτους τοὺς πύργους κατέλιπε μνημεῖον ἐᾷ τῆς αὐτῶν τύχης, ἢ συστρατιώτῃ χρησάμενος ἐκράτησε τῶν ἀλῶναι μὴ δυναμένων.

Quænam Cæſar de captis decernit.

2. Quandoquidem autem milites cædibus quidem defatigati erant, ingens vero multitudo ſupereſſe viſa eſt, eos quidem ſolos qui in armis eſſent manibuſque reſiſterent occidi jubet Cæſar, reliquam vero multitudinem vivam capi. Illi autem, cum his, quos interficere juſſi erant, etiam ſenes ac debiles trucidabant; at ætate florentes ac uſui idoneos, in templum compulſos, in deſtinatum mulieribus ambitum incluſerunt: & cuſtodem quidem his appoſuit Cæſar unum ex libertis, Frontonem vero ex

β'. Ἐπεὶ δ' οἱ στρατιῶται μὲν ἔκαμνον ἤδη φονεύοντες, [g] πολὺ δέ τι πλῆθος τῶν δεινῶν ἀνεφαίνετο, κελεύει Καῖσαρ, μόνους μὲν τοὺς ὁπλίτας καὶ χεῖρας ἀντιπάλους κτείνειν, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ζωγρεῖν. οἱ δὲ μὴ τὰ παρηγγελμένα τότε γηραιοὺς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἀνῄρουν· τὸ δ' ἀκμάζον καὶ χρήσιμον εἰς τὸ ἱερὸν συνελάσαντες, ἐγκατέκλεισαν τῷ τῶν γυναικῶν περιτειχίσματι· καὶ φρουρὸν μὲν ἐπέστησε Καῖσαρ ἕνα τῶν ἀπελευθέρων, Φρόντωνα δὲ τῶν φίλων,

a Ἀναιδῶς *Big.* Vide *Suidam* voce ἀναιδές. *b* Ὑπεμπίπρασαν *Big.* *c* Νεκρῶν *Big.* *d* Ita *Big.* & *Vat.* ἀνετράπη in *Editis Aliiſque.* *e* Ἀνάστασιν *Big.* & *Vat.* *f* Ita *Big.* διελέχθη in *Editis Aliiſque.* *g* Πολὺ δ' ἔτι πλ. τῶν π. ἐφαίνετο *Big.*

a Illud

φίλων, ὑπεκρινῆντα τὴν ἀξίαν ἑκάστῳ τύχην. ὁ δὲ τοὺς μὲν στασιώδεις καὶ ληστρικοὺς [a] πάντας, ὑπ' ἀλλήλων συνδιαπεπραγμένους, ἀπέκτεινε· τοὺς δὲ νέους τοὺς ὑψηλοτάτους [b] καὶ καλοὺς ὑπελέξατο ἐτήρει τῷ θριάμβῳ. ὅσοι δὲ λοιπὸν πλῆθος τοὺς ὑπὲρ ἑπτακαίδεκα ἔτη δήσας ἔπεμψεν εἰς τὰ κατ' Αἴγυπτον ἔργα, πλείστους δ' εἰς τὰς ἐπαρχίας διεδωρήσατο Τίτος, φθαρησομένους ἐν τοῖς θεάτροις σιδήρῳ καὶ θηρίοις. οἱ δ' ὑπὸ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν [c] ἐπράθησαν. ἐφθάρησαν δ' αὐτῶν ἐν αἷς διέκρινεν ὁ Φρόντων ἡμέραις ὑπ' [d] ἀσθενείας, χίλιοι πρὸς τοῖς μυρίοις, οἱ μὲν ὑπὸ μίσους τῶν φυλάκων μὴ μεταλαμβάνοντες τροφῆς, οἱ δ' ὑπ' αὐτῶν προσφερόμενα διδομένου. πρὸς δὲ τῷ πλήθει λιμὸς ἦν ἐνδεια καὶ σίτου.

μύ. γ'. Τῶν μὲν οὖν αἰχμαλώτων πάντων, ὅσοι κατ' ὅλον ἐλήφθη τὸν πόλεμον, ἀριθμὸς [e] ὀγδοήκοντα μυριάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι συνήχθη· τῶν δ' [f] ἀπολωμένων κατ' πᾶσαν τὴν πολιορκίαν, μυριάδες ἑκατὸν καὶ δέκα. τούτων δὲ πλέον ὁμόφυλοι μέν, ἀλλ' οὐκ ἐπιχώριοι. ἀπὸ γὰρ τῆς χώρας ὅλης ὑπὸ τὴν τῶν Ἀζύμων ἑορτὴν συνελθόντες, ἐξαπίνης τῷ πολέμῳ περιεχύθησαν, ὡς τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς τὴν στενοχωρίαν γενέσθαι λοιμώδη φθορὰν, αὐθις δὲ καὶ λιμὸν ἐπιτεῖναι. ὅτι δ' ἐχώρει τοσούτους ἡ πόλις, δῆλον ἐκ τῶν ὑπὸ Κεστίου ἀπογραφὴν ἐνδεικνύντων, ὃς, τὴν ἀκμὴν τῆς πόλεως ἀξιοῦντος Νέρωνι βουλόμενον καταφρονῆσαι τοῦ ἔθνους, παρεκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς, εἴπερ δυνατὸν εἴη τὸ πλῆθος ἐξαριθμήσασθαι. οἱ δ' ὀφθείσης ἑορτῆς, Πάσχα καλεῖται, κατ' ἐνιαυτὸν θύσαι μὲν ἀπὸ ἐνάτης ὥρας μέχρι ἑνδεκάτης, ὥσπερ δὲ φρατρία τριακοσίων ἐστὶν ἡ θυσία, ἐκάστην γὰρ δεκὰς οὐκ ἔλαττον ἀνδρῶν δεῖπνα, μόνον γὰρ οὐκ ἔξεστι δαίνυσθαι, πολλοὶ δὲ καὶ σὺν εἴκοσιν ἀθροίζονται· τῶν μὲν [g] οὖν θυμάτων [h] εἴκοσι πέντε μυριάδας ἐξαριθμῆσαι, [i] τοὺς δὲ ἑξακισχίλια καὶ πεντακόσια. γίνονται δ' ἀνδρῶν, ἵν' ἑκάστῳ δέκα δαιτυμόνας θῶμεν, μυριάδες [k] ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιαι, καθαροὶ ἁπάντων καὶ ἁγίων. οὔτε γὰρ λεπροῖς, οὔτε γονορροϊκοῖς, οὔτε γυναιξὶν ἐπημμήνοις, οὔτε τοῖς [l] ἄλλως μεμιασμένοις ἐξὸν τῆσδε τῆς θυσίας μεταλαμβάνειν· ἀλλ' οὐδὲ τοῖς [m] ἀλλοφύλοις, ὅσοι κατ' θρησκείαν παρῆσαν.

δ'. Πολὺ δὲ [n] τοῦτο πλῆθος ἔξωθεν συλλεγὲν· τότε γε μὴν ὥσπερ εἰς εἱρκτὴν ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης πᾶν συνεκλείσθη τὸ ἔθνος, καὶ [o] νασὴν ὁ πόλεμος τῇ πόλει ἀνδρῶν μυ'. ἐκύκλωσατο. πᾶσαν γὰρ ἀνθρωπίνην καὶ δαιμόνιον φθορὰν [p] ὑπερβάλλει ὁ πλῆθος τῶν ἀπολωλότων. ὅτι γοῦν τῶν φανερῶν, οὓς μὲν ἀνεῖλον, οὓς δ' ἠχμαλωτίσαντο Ῥωμαῖοι, [q] οὓς δ' ἐν τοῖς ὑπονόμοις ἀπορύσσοντες καὶ τὰ βάραθρα ἀναῤῥηγνύντες

amicis, qui fortunam quam quisque meritus esset *illis* decerneret. Ille vero seditiosos quidem omnes atque latrones, mutuo indicio damnatos, occidit: juvenes autem lectos, qui proceritate & forma cæteris præstarent, triumpho servabat. Ex reliqua autem multitudine, annis XVII majores vinctos ad metalla exercenda in Ægyptum misit; plurimos etiam per provincias distribuit Titus, in theatris ferro & bestiis consumendos. Quicunque vero infra XVII annum *ætatis* erant, *sub corona* venditi sunt. Iisdem autem diebus, dum à Frontone secernebantur, ex inedia perierunt XII millia, partim ex custodum in illos odio nihil habentes quod comedant, partim accipere recusantes quod datum erat. Præ multitudine autem erat frumenti etiam penuria. *De captivis Judeis.*

3. Et captivorum quidem omnium, qui totius belli tempore capti sunt, numerus erat ad nonaginta septem millia: totius autem obsidionis tempore undecies centena *hominum* millia perierunt. Horum major pars ejusdem quidem gentis erat, * non vero ejusdem regionis. nam qui è tota regione ad Azymorum festum convenerant, derepente bello circundati erant. adeo ut primo quidem ex loci angustia in illos invaderet pestis, ac deinde citius fames. Quod autem tantam multitudinem caperet civitas, manifestum ex illis qui sub Cestio fuerant enumerati. Is enim integræ ætatis viros in civitate Neroni, gentem contemnenti, significare cupiens, à pontificibus petiit, ut, si quo modo possent, multitudinem numerarent. Illi autem, cum festum adesset, (*quod* Pascha vocatur), in quo à nona quidem hora usque ad undecimam hostias mactant, quasi vero sodalitas circa unamquamque victimam habebatur, ex hominibus nunquam paucioribus decem, solum enim epulari non licet, sæpe etiam viginti conveniunt: hostiarum quidem ducenta & quinquaginta sex millia & quingentas numeravêre. virorum autem erant purorum & mundorum, ut denos epulatores singulis victimis demus, vicies septies centena millia. nec enim leprosis, nec quibus genitura flueret, nec menstruis mulieribus, neque alio modo inquinatis licebat de sacris istis participare: sed nec alienigenis quidem, qui religionis etgo eò venerant. *Paschatis celebrandi modus.* XVII. *Captivorum, eorumque qui bello perierunt, numerus.*

4. Ingens autem hæc multitudo aliis è locis congregata erat: verum tunc quasi in carcerem tota gens fato concluſa erat, & urbem viris refertam circumvallaverat bellum. Itaque omnem humanam & à Deo immissam pestem superat numerus peremptorum. nam ex manifestis, alios quidem occidêre, alios vero cepêre Romani, alios etiam cuniculis *delitescentes* indagabant, perruptoque solo obvios quosque *Mirandum Dei judicium, qui ita è diversissimis locis coëgit in unum quos voluit perdere Judæos.*

a Illud παίζων non agnoscit *Big.* neque *Euseb.* qui locum hunc affert in *Eccl. Hist.* l. 3. c. 7. b Καὶ ἡλικίαν σύμετρον ἀξιοφανεῖς *Euseb.* c Ἐπράχθησαν *Big.* Confer *Euseb.* in *Eccl. Hist.* l. 3. c. 7. p. 81. B. d Ἐνδείᾳ σίτου *Rhed.* e Ἐνενήκοντα scripsisse *Josephum* censet *Villalpandus*, tom. 3. p. 123. f Ἀπολλυμένων *Big.* g Illud ὧν è *Cod. Big.* h Est qui legit, ἑπτὰ πέντε μυριάδας ἐξαριθμῆσαι ἐστιν, *viginti omnino myriadas numeraverint supra septem*, sive 270000. qui numerus, per *decem* ductus, convenit cum eo qui sequitur, *myriadum septuaginta & ducentarum*, & optime convenit cum eo qui est p. 1078. v. 19. *trecentarum myriadum*, sive 3000000. si accedant *impuri*. Hæc nos aliquando illustrabimus, cum numerum agnorum Paschalium hujus diei conferemus cum eo qui legitur Codice *Pesachim* in *Gemara Babylonica*; ac docebimus atrium templi capax fuisse omnino 1000000 ac simul totidem Paschatum, i. e. agnorum vel hœdorum. i Ita cum *Cod. Big.* & *Rufino.* antea erat, ἑξακισχίλια καὶ πεντακόσια, *quinque millia & sexcentas.* k Πεντήκοντα malit *Villalpandus*, tom. 3. p. 124. l Ἄλλως *Big.* & *Ruf.* ἄλλως in *Editis Alii*sque. m Ἀλλοτρίοις οἱ *Big.* ἀλλοφύλοις, ἃ μὴ ἐστι legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *nisi qui.* n Τοῦτο *Big.* o Μετὰ *Zonar.* p Numerum eorum qui per septennium interierunt nobis ex *Justo Lipsio* exhibet *Usserius* sub finem *Annalium.* q Τοὺς δ' ἐν τοῖς *Big.* * *Al.* non vero indigenæ.

Exitus tyrannorum Joannis & Simonis.

que trucidarunt. Sed & ibi mortuorum ultra duo millia ſunt reperti, quorum alii quidem manu ſua, alii vero mutuis vulneribus, plureſq; fame perempti erant. Teter autem cadaverum fœtor introëuntibus occurrebat, ut ſtatim quidem multi recederent, alii vero præ avaritia ſubirent, mortuorum cumulos calcantes. nam in iis cavernis multæ res pretioſæ reperiebantur, atque omnis lucri captandi via honeſta habebatur. Quin & multi educebantur & dimittebantur, quos tyranni captivos tenuerant. non enim in extremis aliquid de crudelitate remiſerunt. Cæterum utrumque prout meruerunt ultus eſt Deus. Et Joannes quidem, cum fratribus in cavernis eſuriens, dextram, quam ſæpe deſpexerat, à Romanis ſupplex petiit: Simon vero, multa vi cum neceſſitate luctatus, ſicut infra declarabimus, ſemet tradidit. Servatus eſt alter quidem triumpho in cædem, Joannes autem vinculis ſempiternis. Romani vero extremas urbis partes incenderunt, & mœnia funditus everterunt.

τες, ὅσοις μὴ οἰκτύγχανον [a] ἔκτεινον. εὑρέθησ δὲ κἀκεῖ τεχροὶ πλείους δισχιλίων, οἱ μὲν ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, οἱ δ' ὑπ' ἀλλήλων, ὁ πλέον δ' ὑπὸ τ λιμῶ διεφθαρμένοι. δεινὴ δ' ὑπήντα τοῖς [b] ἐπεισαίπτουσιν ὀδμὴ τ σωμάτων, ὡς πολλὺς μὲν ἀναχωρεῖν εὐθέως, τὺς δὲ ὑπὸ πλεονεξίας εἰσδύεσθαι, τεχρὺς στεφομένους ἐμπατοῦντας. πολλὰ γὰρ τ χαμηλίων ἐν ταῖς διώρυξιν [c] εὑρίσκετο, ἡ πᾶσαν θεμιτὸν ἦ ὁδὸν ἐποίει τὸ κέρδος. ἀνήγοντο δὲ ἡ δεσμῶται πολλοὶ τ τυράννων. οὐδὲ γὰρ ἐν ἐχάτοις ἐπαύσαντο τ ὠμότητος. ἀπεπίσατό γε μὴν ὁ Θεὸς ἀμφοτέρους ἀξίως. καὶ Ἰωάννης μέν, λιμώττων μετ τ ἀδελφῶν ἐν τοῖς ὑπονόμοις, ἐν πολλάκις ὑπερφάνησε [d] δεξιὰν ὑπὲρ Ρωμαίων λαβεῖν ἱκέτευε· Σίμων δέ, πολλὰ διαμαχήσας πρὸς τ ἀνάγκην, ὡς διὰ τ ἐξῆς δηλώσομεν, ἑαυτὸν παραδίδωσιν. ἐφυλάχθη δ' ὁ μὲν ἐν θριάμβῳ σφάγιον, ὁ δ' Ἰωάννης δεσμοῖς αἰωνίοις. Ρωμαῖοι δὲ [e] τάς τε ἐσχατιὰς τ ἄστεος ὑπέτρησ, καὶ τὰ τείχη κατέσκαψαν.

XVIII.

CAP. IV.

Quod urbs Hieroſolymorum, quinquies prius capta, tunc iterum vaſtata erat. Conciſa ejus hiſtoria.

Urbs capta ſecundo anno Veſpaſiani, Septembris die VIII.

ITA quidem capta erant Hieroſolyma ſecundo anno principatus Veſpaſiani, Gorpiæi menſis die octavo. Quinquies autem prius capta, tunc iterum vaſtata erant. Nam Ægyptiorum quidem rex Aſochæus, & poſt eum Antiochus, deinde Pompejus, & poſt hos cum Herode Soſius captam urbem ſervavere. Ante hos vero rex Babyloniorum expugnatam ad vaſtitatem redegit, poſt annos ab illius conditu mille trecentos ſexaginta octo, atque menſes ſex. Primus autem conditor ejus erat Chananæorum dynaſta, qui patria lingua appellatus eſt rex juſtus. Nam erat profecto talis. Proptereaque primus ſacerdos erat Deo, cumque templum primus ædificaſſet civitatem Hieroſolyma appellavit, quæ antea Solyma vocabatur. Sane Judæorum quidem rex Davides, populo Chananæorum inde ejecto, ſuo incolendam dedit: atque anno poſt ipſum quadringenteſimo ſexageſimo ſeptimo cum ſex menſibus à Babyloniis everſa eſt. A rege autem Davide, qui primus Judæorum in ea regnavit, uſque ad everſionem à Tito factam, anni mille centum ſeptuaginta & novem. A primo autem illius conditu uſque ad extremum excidium, anni bis mille centum & ſeptuaginta ſeptem. Sed enim neque antiquitas, neque profundæ divitiæ, neq; * gentis fama per univerſum terrarum orbem diffuſa, neque magna religionis gloria quidquam juvit quo minus periret. Sane ejuſmodi quidem finis erat obſidionis Hieroſolymorum.

ΚΕΦ. δ'.

μζ.

Οτι πεντάκις πρότερον ἁλώσης τῆς πόλεως, τότε δεύτερον ἠρημώθη. συντομος αὐτῆς ἱστορία.

ΕΑλω μὲν ὕτως Ιερουσόλυμα ἔτῃ δευτέρῳ τ Οὐεσπασιανῦ ἡγεμονίας, Γορπιαίῳ μηνὸς ὀγδόῃ. ἁλῶσα δὲ ἡ πρότερον πεντάκις, τότε δεύτερον ἠρημώθη. [f] Ασωχαῖος μὲν γὰρ ὁ τ Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ἡ μετ' αὐτὸν Αντίοχος, ἔπειτα Πομπήϊος, ὕστερον τούτοις σὺν Ηρώδῃ Σόσιος ἑλόντες ἐτήρησ τ πόλιν. πρὸ δὲ τούτων ὁ τ Βαβυλωνίων βασιλεὺς κρατήσας ἠρήμωσεν αὐτὴν μετ ἔτη τ χίλιοστὸν χίλια τριακόσια ἑξήκοντα ὀκτὼ, [g] μῆνας ἕξ. [h] ὁ δὲ [i] πρῶτος χιλίαρχος ἦν Χαναναίων δυνάστης, ὁ τῇ πατρίῳ γλώσσῃ κληθεὶς βασιλεὺς δίκαιος. ἐπὶ γὰρ δὴ τοιοῦτος. ἀφ' οὗτος ἱερώσατό τε τῷ Θεῷ πρῶτος, καὶ ὁ ἱερὸν [i] πρῶτος ᾠκοδόμησε, [k] Ιεροσόλυμα τ πόλιν προσηγόρευσε, Σόλυμα καλουμένην πρότερον. τ μὲν δὴ τ Χαναναίων λαὸν ἐξελαὼν ὁ τ Ιουδαίων βασιλεὺς Δαυίδης, κατοικίζει τ ἴδιον· ἡ [l] μετ' αὐτὸν ἔτεσι τριακοσίοις ἑβδομήκοντα ἡ ἑπτὰ, μησὶν ἕξ, ὑπὸ Βαβυλωνίων καθῃρέθη. ἀπὸ δὲ Δαυίδου τ βασιλέως, ὃς πρῶτος αὐτῆς ἐβασίλευσεν Ιουδαίος, μέχρι τ ὑπὸ Τίτου γενομένης καθαιρέσεως, ἔτη χίλια ἡ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐνέα. ἀπὸ δὲ τ πρώτης κτίσεως ἔτη μέχρι τ ἐχάτης ἁλώσεως διχίλια ἑκατὸν, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτά. ἀλλὰ γὰρ οὔθ' ὁ ἀρχαιότης, οὔθ' ὁ βαθὺς πλοῦτος, οὔτε ὁ διαπεφοιτηκὸς ὅλης τ οἰκουμένης ἔθνος, οὔθ' ἡ μεγάλη δόξα τ θρησκείας [m] ἤρκεσέ τι πρὸς ἀπώλειαν αὐτῆ. [n] τοιοῦτον μὲν δὴ τὸ τέλος τ Ιεροσολύμων πολιορκίας.

a Εκτειναν. ἠυρίθησαν *Big.* *b* Υποσκίπτουσιν *Big.* ὑπερύπτουσιν vel ὑπερύπτουσιν *Zonar.* *c* Ηὑρίσκετο *Big.* *d* Hoc ordine *Big.* antea erat παρὰ Ρωμαίων δέξιαν λ. ἰκ. *e* Τὰς ἐχατιὰς *Big.* & *Ruf.* *f* In ſacris literis 2 *Regum*, c. 14. v. 25. Σουσακὶμ dicitur. *g* Juxta *Rufinum* legendum, μῆνας ὀκτὼ, ἡμέρας ἑξ. *h* Tot σφάλματα quot verba in hac perioche, inquit *Bochartus*, l. 2. *de Phœnicum Coloniis*, c. 4. Quam vere, aliorum eſto judicium. *i* Illud πρῶτος è *Cod. Big.* & *Rufini* verſione. *k* Vide *Maſſium* in *Joſuam*, c. 10. p. 178. *Bochartum* (ſupra citatum) & *Beveregium* in *Annott.* ad Canones, p. 60. & *Iſ. Voſſium* in *Epiſtola* ad *Colvium*, p. 395. 396. *l* Ita *Big.* μετὰ τοῦτον in *Editis Aliiſque.* *m* Iterum cum *Cod. Big.* antea erat ἤρκεσε τοῦς ἀπ. *S. Petitus* (tom 3. p. 341. *Animadv.* ἀπεδόκτων in *Joſephum*) poſt hæc verba excidiſſe ſuſpicatur quæ Joſepho adſcribit *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 23. & ex eo *D. Hieronymus* in *Catalogo Scriptorum* &c. Ταῦτα δὲ συμβέβηκεν Ιουδαίοις, κατ' ἐκδίκησιν Ιακώβου τ δικαίου, ὃς ἦν ἀδελφὸς Ιησοῦ τ λεγομένου Χριστοῦ· ἐπειδήπερ δικαιότατον αὐτὸν ὄντα οἱ Ιουδαῖοι ἀπέκτειναν, *Hæc omnia contigerunt Judæis propter Jacobum Juſtum, fratrem Jeſu qui dicitur Chriſtus. Qui cum eſſet omnium conſenſu juſtiſſimus, nihilominus à Judæis necatus fuerat.* *n* Τοιοῦτο *Big.*

* Ita tranſtuli ac ſi lectum eſſet ἐθνος κλέος.

ΤΑΔΕ

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΕΒΔΟΜΩ, ΑΟΓΩ.

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SEPTIMO HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως, πάντων Ιουδαίων φονευθέντων ἢ ϗ ληφθέντων, τὰ μὲν ἄλλα Ρωμαῖοι κατέσκαψαν, καπέλιπον ἢ πύργους τινὰς Ϲ μοῖραν Ϛ τείχους, πρὸς ἐπίδειξιν Ϛ τοτέ ποτε κάλλους τῆς μετ' ἔπειτα.

1. *Quomodo, Judæis omnibus occisis aut etiam captis, alia quidem Romani diruerunt, turres vero nonnullas & muri partem reliquerunt, ut seris posteris ostenderetur prior urbis pulchritudo.*

β'. Δημηγορία Τίτου Καίσαρος πρὸς τοὺς στρατιώτας, ὑπερεπαινέσαντος αὐτούς.

2. *Titi Cæsaris ad milites oratio, qua ipsos miris laudibus extollit.*

γ'. Οπως ἀξίως ἕκαστον αὐτῶν ἐτίμησεν, ἄθλα ϗ γέρα δωρεάς αὐτοῖς.

3. *Quomodo eorum singulos pro merito coheneſtavit præmiis & muneribus.*

δ'. Οπως δοθεὶς καλῶς τοῖς τάγμασιν εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, κἀκεῖ τὸν πᾶσαν Ϛ πολέμου λείαν ἐναπέθετο.

4. *Quomodo legionibus bene remuneratis Cæsaream venit, & illic omnes belli manubias repoſuit.*

ε'. Περὶ Οὐεσπασιανοῦ Καίσαρος, ὅπως ἀπ' Αλεξανδρείας τὸν δι' Ρώμην περείαν ἐποιήσατο.

5. *De Veſpaſiano Cæſare, quomodo ab Alexandria profectus Romam iter fecit.*

ϛ'. Οπως Τῖτος εἰς τὴν Φιλίππου καταβὰς Καισάρειαν, ϗ θεωρίας δι' ὅπλων, πολλὺς τ' αἰχμαλώτων ἐν αὐταῖς ἀπέκτεινεν.

6. *Quomodo Titus, cum Cæſaream Philippi deſcendiſſet & ſpectacula celebraſſet, magnam captivorum multitudinem in illis interfecit.*

ζ'. Περὶ Σίμωνος Ϛ τυράννου, ὅπως ἑάλω, ϗ εἰς τ' θρίαμβον Ρώμης ἐτηρήθη.

7. *De Simone tyranno, quo modo captus erat, & triumpho Romæ agendo ſervatus erat.*

η'. Οπως Τῖτος, τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ ἀδελφοῦ ϗ πατρὸς ἄγων, πολλὺς τῶν Ιουδαίων ἀνάλωσεν.

8. *Quomodo Titus, cum diem natalem fratris patriſque celebraret, multos Judæorum conſumpſit.*

θ'. Περὶ τ' ἐν Αντιοχείᾳ κινδυνευσάντων Ιουδαίων, διὰ τῆς Ϛ Ιουδαίου Αντίοχου παράβασίν τε ϗ ἀσεβείας.

9. *De Judæis in periculum apud Antiochiam adductis ex Judæi Antiochi iniqua legum violatione.*

ι'. Οπως ἀπεδέξαντο οἱ ἐν ταῖς ἄλλαις τε πόλεσι ϗ ἐν τῇ Ρώμῃ τ' Οὐεσπασιανόν.

10. *Qualiter Veſpaſianus exceptus erat in aliis civitatibus & Romæ præcipue.*

ια'. Οπως ἀποστάντες Γερμανοὶ Ρωμαίων αὖθις ὑπετάγησαν.

11. *Quomodo Germani, cum à Romanis defectionem fecerant, iterum ſubjugantur.*

ιβ'. Οπως οἱ Σαρμάται, καταδραμόντες Μυσίαν, δίκην τε ἔδοσαν, ϗ ἠναγκάσθησαν πολλοὺς καταλιπόντες εἰς τὰ ἴδια ὑποστρέψαι.

12. *Quomodo Sarmatæ, ob excurſionem in Myſiam factam, pœnas dederunt; & coacti erant, multis trucidatis, domum refugere.*

ιγ'. Οπως ἀπὸ Βηρυτοῦ Τίτος ὑποστρέφων, πολλοὺς Ιουδαίους ἐν τοῖς θεωρίαις ἀνῄρει· ἐν ᾧ καιρῷ Ϛ λεγομένου Σαββατικοῦ ποταμοῦ θαῦμά τι δηλοῦσιν.

13. *Quomodo Titus, dum Beryto reverteretur, Judæorum multos in ſpectaculis interficiendos dabat: itemque mirandum quiddam de fluvio qui Sabbaticus dicitur.*

ιδ'. Οπως Αντιοχεῖς κατὰ Ιουδαίων παρελθόντες Τίτῳ παρηκούσθησαν.

14. *Quomodo Antiocheni, Tito ſupplicantes contra Judæos, repulſam paſſi ſunt.*

ιε'. Ως ἐπαναστρέφων εἰς Ιεροσόλυμα Τίτος, ἔκτισε τ' ἐρημίαν τὴν πόλιν· ϗ εἰς Αλεξάνδρειαν παραγενόμενος, ἐκεῖθεν εἰς Ρώμην κατέπλευσεν.

15. *Titus Hieroſolyma revertens urbem deſolatam miſeratus eſt; cumque Alexandriam perveniſſet, inde Romam verſus navigavit.*

ις'. Οπως εἰς Ιταλίαν κατέπλευσεν, ϗ ὡς ἐδέχθη τε ϗ ἐπέμφθη, τῶν δύο Καισάρων ὁμοῦ θριαμβευσάντων.

16. *Qualiter, navigatione in Italiam peracta, ſuſceptus erat & cum pompa deductus, duobus Cæſaribus uno triumpho honoratis.*

ιζ'. Εκθεσις Ϛ θριάμβου, ϗ τ' ἐν αὐτῷ λαφύρων, ὅσα τε Ϲ ὁποῖα ἦσαν.

17. *Deſcriptio triumphi & ſpoliorum in eo, quæque & qualia erant.*

ιη'. Περὶ τῆς ἀναιρέσεως τοῦ τυράννου Σίμωνος ἐν τῷ θριάμβῳ γεγονυίας.

18. *De interfectione Simonis tyranni in triumpho.*

19. *Quod in templo pacis, poſt triumphum à Veſpaſiano exſtructo, ab ipſo omnia in eo repoſita erant belli ſpolia.*

20. *Quomodo Baſſus, cum in Judæam veniſſet, & caſtellum Herodion deditione cepiſſet, ad Machæruntem etiam caſtellum expugnandum aggreſſus eſt.*

21. *De ſitu Machæruntis.*

22. *De ruta in Machæruntis regia.*

23. *De altera planta, & mira de illa.*

24. *De aquis illic loci calidis.*

25. *Qualiter Baſſus, propter Eleazarum caſu quodam mirabili captum, urbem validiſſimam ad deditionem redegit.*

26. *Quomodo etiam eos, qui ad ſaltum Jardem vocatum confugerant, bello appetens, omnes interfecit.*

27. *Quomodo Baſſus & Liberius à Cæſare omnem Judæorum terram vendere juſſi ſunt; & Judæis ubicunq; degentibus tributum indicere, ut quotannis binas quiſq; drachmas in Capitolium inferat, quemadmodum prius in templum conferebant.*

28. *De Antiocho rege Commagenorum, qualem in calamitatem incidit.*

29. *De Alanis, quæ & quanta Medis & Armenis mala intulerunt.*

30. *De Maſada, ejuſque munitione, & ſicariis qui eam occupaverant; itemque reſumptio narrationis de aliis ſicariis & tyrannis urbis Hieroſolymorum.*

31. *Quomodo Silva ad oppugnationem Maſadæ converſus eſt; ubi etiam illius urbis deſcriptio eſt.*

32. *De armorum & victus apparatu intus repoſito, ab Herodis regis temporibus, quando, ob inimicitias Cleopatræ illic iſta repoſuit propter metum Antonii.*

33. *Quomodo Romanorum dux Maſada expugnata, muroque igne abſumpto, decreto hoſtes prima luce aggredi, nocte vigilias accuratiores fecit.*

34. *Quomodo Eleazarus, ſicariorum princeps, omnes qui ipſi ſuberant orationibus ad perſuadendum accommodatis eò adduxit, ut ſemet cum familiis ſuis interficerent.*

35. *Quomodo ii qui in caſtello erant, verbis Eleazari perſuaſi, omnes, præter duas mulieres & quinque pueros, ſibi mortem conſcivere.*

36. *Quod Romani & Silva, exſpectantes multa cum labore urbe potiri, ſine pugna eam ceperunt.*

37. *Quomodo apud Alexandriam multi ſicariorum, qui eo confugerant, diſcrimen adierunt: propterea que templum, illic olim exſtructum ab Onia pontifice, deſtructum erat.*

38. *Quomodo etiam Jonathas quidam, unus è ſicariis, arte textor, Judæos Cyrenenſes ad turbas ciendas commovit, unde & multi perierunt.*

39. *Quomodo à Jonatha, prout ei ſuggeſſerat præſes Catullus, falſo inter alios accuſatus erat ſcriptor Joſephus.*

40. *Quod veritate à Veſpaſiano deprehenſa, Jonathas quidem vivus exuſtus eſt, Catullus vero evaſit, & poſtea ex plagis à Deo immiſſis, quod falſo delatos injuſte peremerat, vitam abrupit.*

ιθ'. Ως μὴ τὸν θείαμβον τιμῆς εἰρήνης Οὐεσπασιανὸς καθαιρήσας, ἐν αὐτῇ πάντα τὰ τοῦ πολέμου ἀνέθηκε λάφυρα.

κ'. Οπως Βάσσος εἰς Ιουδαίαν ἀφικόμενος, καὶ τὸ Φρούριον τὸ ἐν Ηρωδείῳ προσαγαγόμενος, ἐπεχείρησε καὶ τὸ ἐν Μαχαιροῦντι προσχωρῆσαι.

κα'. Περὶ τῆς θέσεως Μαχαιροῦντος.

κβ'. Περὶ δὲ ἐν τοῖς βασιλείοις Μαχαιροῦντος φυέντος πηγάνου.

κγ'. Περὶ τῆς ἑτέρας βοτάνης προσόψεως.

κδ'. Περὶ τῶν αὐτόθι θερμῶν ὑδάτων.

κε'. Οπως Βάσσος, τύχῃ τινὶ προσοφθέντι διὰ τὴν Ελεαζάρου κατάσχεσιν, ὀχυρωτάτην οὖσαν τὴν πόλιν ῥᾳδίως παρέλαβεν.

κς'. Οπως καὶ τοὺς συμφυγόντας εἰς τὸν Ιάρδην καλούμενον δρυμὸν καταπολεμήσας, πάντας ἀπέκτεινεν.

κζ'. Οπως Καῖσαρ ἐπέτρεψεν Βάσσῳ καὶ Λιβερίῳ τὴν γῆν Ιουδαίων πᾶσαν ἐκποδίσαι, καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ Ιουδαίους φόρον τελεῖν εἰς τὸ Καπιτώλιον δύο δραχμὰς ἕκαστον, ὥσπερ πρότερον εἰς τὸν ναὸν συνετέλουν.

κη'. Περὶ Αντιόχου τοῦ Κομμαγηνῶν βασιλέως, οἵᾳ συμφορᾷ περιέπεσεν.

κθ'. Περὶ τῶν Αλανῶν ὅπου Μήδοις τε καὶ Αρμενίοις κακὰ διεπράξαντο.

λ'. Περὶ Μασάδας καὶ τῆς ὀχυρότητος αὐτῆς, καὶ τῶν αὐτὴν καθεχόντων σικαρίων· ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν ἄλλων λῃστῶν καὶ τυράννων τῆς πόλεως Ιεροσολύμων ἐπανάληψις.

λα'. Οπως Σίλβας εἰς τὴν πολιορκίαν Μασάδας ἐτράπετο, ἔνθα καὶ χωματοχαφία τῆς αὐτῆς πόλεως.

λβ'. Περὶ τῶν ἔνδον ἀποκειμένων ὅπλων τε καὶ τροφῶν, ἀπὸ τῶν Ηρώδου τοῦ βασιλέως χρόνων, [a] ὅτι, διὰ τὴν πρὸς Κλεοπάτραν διαφοράν, ἐνταῦθα ταῦτα ἀπετέθεικε Φοβούμενος Αντώνιον.

λγ'. Οπως ὁ τῶν Ρωμαίων ἡγεμὼν σκηνοποιήσας Μασάδαν, καὶ τὸ τεῖχος πυρὶ διαφθείρας, μεθ' ἡμέραν ἐπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις ἐγνωκὼς, τὰς φυλακὰς νύκτωρ ἐπιμελέστερον ἐποιήσατο.

λδ'. Οπως Ελεάζαρος ὁ τῶν σικαρίων ἄρχων, τοὺς ὑφ' αὐτὸν πάντας δημηγορίαις πιθανωτάταις παρέπεισεν, ἑαυτοὺς σφαγῇ καταχρήσασθαι.

λε'. Οπως οἱ κατὰ τὸ φρούριον πεισθέντες τοῖς λόγοις Ελεαζάρου, πλὴν δύο γυναικῶν καὶ παιδίων πέντε, πάντες ἑαυτοὺς ἀπέσφαξαν.

λς'. Οτι Ρωμαῖοι καὶ Σίλβας, προσδοκῶντες πόνῳ πολλῷ τὴν πόλιν κρατῆσαι, ἀμαχητὶ ταύτην παρέλαβον.

λζ'. Οπως καὶ κατὰ τὴν Αλεξάνδρειαν τῶν σικαρίων συμφυγόντων πολλοὶ μὴ ἐκινδύνευσαν, καταλυθὴν ἢ διὰ τοῦτο, καὶ ὁ πρὸ τοῦ ἀρχιερέως Ονίου κτισθεὶς πάλαι ναὸς ἐκεῖσε.

λη'. Οπως καὶ οὗτος ἐν Κυρήνῃ Ιουδαίους, Ιωνάθης τις, τῶν σικαρίων εἷς, τὴν τέχνην ὑφάντης, ἀνέπεισε στασιάσαι, καὶ πολλοὶ ἐκ τούτου ἀπώλοντο.

λθ'. Οπως, ὑποθήκας δὲ ἡγεμόνος Κατύλλου, ὑπὸ Ιωνάθου ἐσυκοφαντήθη μὴ τῶν ἄλλων καὶ Ἰώσηπος ὁ συγγραφεύς.

μ'. Ως Οὐεσπασιανὸς ταληθὲς εὑρόντος, Ιωνάθης μὲν πυρὶ παρεδόθη, Κάτυλλος δὲ διαφυγών, ὕστερον ἑηλάτοις πληγαῖς, διότι ἀδίκως τοὺς συκοφαντηθέντας ἀπέκτεινε, τὴν ψυχὴν ἀπέῤῥηξεν.

[a] Οπ in *Edtis & MSS.*

ΦΛ.

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ ζ.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER VII.

ΚΕΦ. α'.

Ως καπισκάφη πᾶσα ἡ πόλις Ιεροσολύμων, πλὴν τριῶν πύργων· καὶ ὡς Τίτῳ ἐν δημηγορίᾳ ἐπαινεῖ τὸς στρατιώτας, καὶ γέρα αὐτοῖς ἐπένειμε, πολλάς τε διαφήσιν.

CAP. I.

Quomodo tota Hieroſolymorum urbs plane diruta eſt præter tres turres: utque Titus in concione extollit milites, & præmia illis diſtribuit, multoſque dimittit.

ΕΠΕΙ δὲ ὅτε φονεύσειν, ὅτε διαρπάζειν εἶχεν ἡ στρατιὰ, πάντων τοῖς ἡμῶν ὑπολιπόντων· ὑγδὲ δήπου φειδοῖ τινὸς ἔμελλον ἀφέξασθαι δρᾶν ἔχοντες· κελεύει Καῖσαρ ἤδη τήν τε πόλιν ἅπασαν ὑφ' ἑαυτῶν κατασκάπτειν, πύργους μόνους ὅσοι τε ἄλλοι ὑπερφυεστήκεσαν καταλιπόντας, Φασάηλον, Ιππικὸν, Μαριάμμιλον, [a]τεῖχος δ' ὅσον λοιπὸν ἐξ ἑσπέρας τὴν πόλιν περιέχει. τοῦτο μέν, ὅπως εἴη τοῖς ὑπολειφθησομένοις [b]φρουρᾶς στρατόπεδον· τοὺς πύργους δὲ, ἵνα [c]τοῖς ἔπειτα σημήνωσιν, οἵας πόλεως, καὶ τίνα τρόπον ὀχυρᾶς [d]ὕπαρ, ἐκράτησεν ἡ Ρωμαίων ἀνδραγαθία. τὸ δ' ἄλλον ἅπαντα τῆς πόλεως περίβολον ὅσοι ἐκωμάλισαν ὡς κατασκάπτοντες, ὡς μηδὲ ποτ' οἰκηθῆναι πίστιν ἂν ἔτι παρασχεῖν τοῖς προσελθοῦσι. τοῦτο μὲν οὖν πόλῳ, ἐκ τῆς παντελοῦς ἀνοίας, Ιεροσολύμοις ἐγένετο, λαμπρᾶς τε πόλεως καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις περιβοήτου.

POSTQUAM vero neque quos occiderent, neque quod raperent, habebat exercitus, quòd iratis animis omnia deerant (neque enim ut alicui parceretur, ſi eſſet quod agerent, abſtinuiſſent) jubet *eos* Cæſar totam funditus jam evertere civitatem & templum: relictis quidem turribus, quæ præter alias eminebant, Phaſaëlo, Hippico, Mariamne; eaque tantummodo muri parte quæ civitatem ab occidente cingeret. illam quidem, ut caſtra eſſent militibus illic præſidii cauſa relinquendis: turres autem, ut poſteris indicarent, qualem civitatem & qualiter munitam Romanorum virtus obtinuerat. Totum vero reliquum civitatis ambitum ita ſolo æquavere qui eum diruebant, ut ne quidem unquam habitatam fuiſſe vix fides amplius faceret eò accedentibus. Et hic quidem, ex illorum dementia qui res novas moliti ſunt, finis erat Hieroſolymorum, ſplendidæ civitatis, ſummæque apud omnes homines celebritatis.

Urbs Hieroſolymorum ſolo æquata tota exceptis tribus turribus & parte occidua murorum.

β'. Β'. Καῖσαρ δὲ φυλακὴν μὲν αὐτόθι καταλιπεῖν ἔγνω τὴν ταγμάτων τὸ δέκατον, καί τινας ἴλας ἱππέων καὶ λόχους πεζῶν. πάντα δὲ ἤδη τὰ τοῦ πολέμου διῳκημένα, ἐπαινέσαί τε σύμπασαν ἐπόθει τὴν στρατιὰν ὅτι τοῖς κατορθωμένοις, καὶ τὰ πρέποντα γέρα τοῖς ἀριστεύσασιν ἀποδοῦναι. ποιησάμενος οὖν αὐτοῦ μεγάλου, κατὰ

2. Cæſar autem præſidio quidem illic ſtatuit relinquere decimam legionem, nonnullaſque alas equitum & peditum cohortes. Cumque jam omnes belli partes adminiſtraſſet, geſtiebat & univerſum laudare exercitum ob res præclare geſtas, & debita viris fortibus præmia perſolvere. Facto igitur ſibi in medio prio-

XIX. *Titus gratias agit exercitui & præmia dividit.*

a Τείχος Big. b Φρουρᾶν Big. c Τοῖς μετέπειτα Big. d Illud ὕπαρ non agnoſcit Big. & commode abeſſe poteſt.

priorum caſtrorum magno tribunali, cum in eo conſtitiſſet cum ducum eminentiſſimis, ut *Titi concio.* ab omni exercitu poſſet audiri dicebat, "magnam quidem illis ſe gratiam habere quod "benevolentiam erga ipſum præſtare perſeve-"rarint. Laudabat autem *eos* quod ipſi per "omne belli tempus obtemperarint, idque in "multis magniſque periculis cum egregia for-"titudine, patriæ quidem etiam per ſe ampli-"ficantes imperium, omnibus vero hominibus abunde teſtatum facientes, neque hoſtium multitudinem, neque regionum munimenta, neq; civitatum magnitudinem, neq; adverſantium audaciam temerariam, & barbaram immanitatem poſſe unquam Romanorum vires effugere, quamvis in multis nonnulli fortunam opitulantem habuerint. Et pulchrum quidem eſſe, ajebat, illos etiam bello finem imponere, quod tam diu duraverat. nec enim optaſſe *eos* his quicquam melius, cum id ingrederentur. Hoc autem pulchrius atque præclarius illis accidiſſe, quod duces & adminiſtratores imperii Romani, ab illis creatos & in patriam præmiſſos, libenter omnes ſuſcipiant; quodque ab illis decretum fuerit æquiſſimo animo ferant, gratiam illis habentes qui ſibi imperaturos elegerint. Et mirari quidem ſe, ajebat, eos omnes atque diligere, *ut qui norit, nemini, quamprimum res fieri potuit, ad aggrediendum defuiſſe alacritatem. Cæterum illos, qui pro majore vi clarius dimicaſſent, vitamq; ſuam factis egregiis condecoraſſent, & rebus præclare geſtis militiam ſuam nobiliorem feciſſent, pronunciabat, ſe & præmia & honores confeſtim redditurum; nec ullum eorum, qui plus alio laborare voluiſſet, juſtam remunerationem non conſequuturum. Maximæ enim hanc rem ſibi curæ fore, ut qui magis vellet virtutes commilitonum honore proſequi, quam delinquentes pœnis afficere.

Mos Romanorum egregius. 3. Confeſtim ergo juſſit eos, quibus datum erat id negotii, indicare, quinam in bello præclari aliquid geſſerint. Ac nominatim eos appellans, & præſentes collaudabat, ut qui ex propriis bene feliciterque geſtis valde lætaretur, & coronas eis aureas imponebat, atque *Præmia militaria.* torquibus aureis, & haſtis longis aureis, ſigniſque ex argento factis *eos* donabat, & uniuſcujuſque ordinem mutabat in melius. Quin & ex manubiis aurum & argentum, itemque veſtes, & ex reliqua præda largiter eis diſtribuit. Omnibus autem ita honoratis, prout ipſe unumquemque meritum eſſe judicavit, † univerſo exercitui *fauſta omnia* precatus cum mul-*Sacrificia & epulæ.* tis & lætis acclamationibus deſcendebat, ſeque ad ſacra pro victoria facienda convertit: cumque magna boum multitudo ad aras adſtitiſſet, omnibus mactatis, exercitui *eos* dividit ad epulas. Ille vero, per triduum cum illis in conviviis verſatus, reliquum exercitum, quò quemque ire conveniret, dimittit: decimæ

μέσῃ τῇ προτέρᾳ παρεμβολῇ, βήματος, καθαζὰς [a]ἐπὶ τούτῳ μετὰ τῶν [b]ἡγεμονικωτάτων, εἰς ἐπήκοον ἁπάσῃ τῇ στρατιᾷ ἔλεγε, "[c]χάριν μὲν πολλὴν ἔχειν αὐτοῖς ὧν "πρὸς αὐτὸν εὐνοίας, ἣν χρώμενοι διατελοῦσιν. ἐπήνει "δὲ καὶ ὅτι παντὶ πολέμῳ προθυμίας, ἐν ᾧ τὸν πολλοῖς καὶ "μεγάλοις κινδύνοις ἅμα τῇ τύχῃ σφᾶς ἀνδρείᾳ παρέχοντο, "τῇ μὲν πατρίδι καὶ δι' αὐτῶν ὁ κράτος αὔξοντες, φανε-"ρὸν δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις καθιστάντες, ὅτι μήτε πλῆθος "πολεμίων, μήτε χωρίων ὀχυρότητες, ἢ μεγέθη πόλεων, "ἢ τὰ ἀπειταγμένων ἀλύγιστοι [d]τολμαὶ, καὶ θηριώδεις "ἀγριότητες, δύναιτ' ἄν ποτε τὴν Ρωμαίων ἀρετὴν διαφυ-"γεῖν, καίτοι [e]εἰς πολλά τινες τῇ τύχῃ [f]εὐρωστίᾳ συνα-"γωνιζομένῃ. καλὸν μὲν οὖν, ἔφη, καὶ τῷ πολέμῳ τέ-"λος αὐτοὺς ἐπιθεῖναι, [g]πολλῷ χρόνῳ γινομένῳ. μηδὲ "γὰρ εὔξασθαί τι τούτων ἄμεινον, ὅτ' εἰς αὐτὸν καθίσταντο. "τοῦτο δὲ κάλλιον αὐτοῖς, καὶ λαμπρότερον ὑπάρχειν, "ὅτι τοὺς ἡγησομένους καὶ [h]τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς ἐπιτρο-"πεύσοντας, αὐτῶν χειροτονήσαντων, εἴς τε τιμὴν πα-"τρίδα προπεμψάντων ἅσμενοι πάντες [i]σῴζειν), "καὶ τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἐγνωσμένοις ἐμμένουσι, χάριν "ἔχοντες τοῖς ἑλομένοις. θαυμάζειν μὲν οὖν, ἔφη, πάν-"τας καὶ ἀγαπᾶν, εἰδὼς ὅτι τῷ δυνατῷ τιμᾷ προ-"θυμίαν ἁδεὲς ἔχε βραδυτέραν. τοῖς μέν τοι ἀγαπρε-"πέσιν ἀγωνισαμένοις, ὑπὸ ῥώμης τελείου, καὶ "ὃν μὲν [k]ἑαυτῶν βίον ἀσκήσεως κεκοσμηκόσι, τιμὴ δ' αὐτῷ "γραπτὰ ἐπιφανέστερα ἀπὸ τῶν κατορθωμάτων πε-"ποιήσουν, ἔφη, τά τε γέρα, καὶ τὰς τιμὰς εὐθὺς ἀπο-"δώσειν, καὶ μηδέν σφῶν τελέου ποιεῖν ἑτέρῳ θελησάν-"των δικαίας ἁμοιβῆς ἁμαρτήσεσθαι. τελείως γὰρ "αὖτ' τούτοις [l]γενήσεσθαι τὰ ἐπιμέλειαν, ἐπεὶ καὶ μᾶλ-"λον ἐθέλειν τὰς ἀρετὰς τιμᾷν τῶν συστρατευομένων, ἢ "κολάζειν τοὺς ἁμαρτάνοντας.

γ'. Εὐθέως οὖν ἐκέλευσεν ἀναγινώσκειν τοῖς ὑπὸ τού- γ'.
τῳ τεταγμένοις, ὅσοι τι λαμπρὸν ἦρξ ἐν τῷ πολέμῳ καθορ-
θωκότες. ἐγὼ κατ' ὄνομα καλῶν, ἐπήνει τε [m]παρόντας, ὡς ἂν
[n]ὑπερευφραινόμενός τις ἐπ' οἰκείοις καθορθώμασι, ἐγὼ στεφά-
νους [o]ἐπετίθει χρυσοῦς, σφενδονήτιά τε χρυσᾶ, καὶ δόρατα
[p]μακρὰ χρυσᾶ, καὶ σημαίας ἐδίδου πεποιημένας ἐξ ἀρ-
γύρου, καὶ τὴν ἑκάστου τάξιν ἤλλαττεν εἰς τὸ κρεῖττον. καὶ μὴν,
ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς λαφύρου ἄρχειν, καὶ χρυσοῦ, ἐσθῆτάς
τε, καὶ τὴν ἄλλης αὐτοῖς λείας δαψιλῶς ἀπέπεμπε. πάν-
των δὲ τετιμημένων ὅπως ἂν [q]αὐτὸς ἕκαστον ἠξίωσε, τῇ
συμπάσῃ στρατιᾷ ποιησάμενος εὐχάς, [r]ὅτι πολλῇ
κατέβαινεν εὐφημίᾳ, τρέπεται τε πρὸς θυσίας ὁπλι-
κάς· [s]καὶ πολλῶν βοῶν πλήθους τοῖς βωμοῖς παρεστη-
κότος, καταθύσας ἅπαντας, τῇ στρατιᾷ [t]διεδίδου-
σιν εἰς εὐωχίαν. αὐτὸς δὲ τοῖς ὀλίγοις τρισὶν ἡμέ-
ραις συνεορτάσας, τὸ μὲν ἄλλο στρατὸν διαφίη-
σιν, ἢ καλῶς [u]ἔχειν ἑκάστοις ἀπέφαινε· τῇ δεκάτῃ δ'. δ'

a Επὶ τοῦτο *Big.* b Ita cum *Cod. Big.* & *Ruf.* antea erat ἡγεμόνων. c Χάριν μὲν ἔφω π. *Big.* d Ita *Big.* & *Ruf.* ὁρμαὶ in *Editis Aldiſque.* e Illud εἰς deeſt *Big.* f Εὐρώστῳ συναγωνισαμένῳ *Big.* g Πολλῷ μὲν χρ. *Big.* h Τῷ Ρωμαίων ἀρχῷ *Big.* i Περιστῆσαι *Vat.* k Αὐτῶν *Big. Voſſ.* & *Bod.* l Γενιεῖν *Big.* ll Ita *Ruf.* παρεσόμενος in *cæteris.* m Εὐθὺς *Big.* n Ενφραινομένου *Bod.* o Περιτίθει *Big.* p Μακρὰ € χρυσᾶ *Big.* q Εκαστις αὐτῶν *Big.* in *Ruſini* verſione, *ut quiſque ſe meritum præbuerat.* r Επὶ πολλῷ κατέβαινεν εὐφημίας *Big.* s Πολὺ βοῶν πλῆθος παρεστηκότων *Big.* t Δίδωσιν *Big. Voſſ.* & *Ruf.* u Εἶχεν *Vat.* & *Gall.* * Quia nemo viribus alacritatem habuit tardiorem, *Ruf.* † Votis cum univerſo exercitu factis, *Ruf.*

a Οὐκέτι

δὲ τάγματι τὸ τῶ Ἱεροσολύμων ἐπέτρεψε φυλακήν, [a] ὑπὲρ αὐτὸς ὑπὸ τὸν Εὐφράτην ἀποστείλας, ἔνθα πρότερον ἦν. μεμνημένος δὲ ὃ δωδεκάτου τάγματος, ὅτι Κεστίου γραπτηγοῦντος ὑπέδωκεν τοῖς Ἰουδαίοις, τὴν μὲν Συρίας αὐτὸ παντάπασιν ἐξήλασεν, ἦν γὰρ ὁ παλαιὸν ἐν Ραφανέαις, εἰς δὲ τὴν [b] Μελιτηνὴν καλουμένην ἀπέστειλε, πρὸς τὸν Εὐφράτην ἐν μεθορίοις τῆς Ἀρμενίας [c] ἔστι γὰρ Καππαδοκίας. δύο δ' ἐξίστησιν [d] αὐτῶν μάχιμα τὰ εἰς Αἴγυπτον ἀφιξεως, ὃ πέμπτον καὶ ὃ πεντεκαιδέκατον, παραμένειν. καὶ καταβὰς ἅμα τῷ γραπτῷ πρὸς τὸ ὅτι τὴν θαλάττην Καισάρειαν, εἰς ταύτην τό,τε πλῆθος τῶν λαφύρων ἀπέθετο, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους προσέταξεν ἐν αὐτῇ φυλάττεσθαι. τὸ γὰρ εἰς τὴν Ἰταλίαν πλοῦν ὁ χειμὼν [e] ἐκώλυε.

autem legioni Hierosolymorum custodiam concessit; neque ad Euphratem, ubi pridem fuerat, eam remisit. Duodecimam vero legionem, memor quod Cestio duce Judæis cesserat, totam quidem Syria pepulit, (erat enim olim apud Raphanæas) ad Melitenen autem, quæ sic vocatur, *eam* misit, ad Euphraten in confinio Armeniæ & Cappadociæ sitam. duas vero secum permanere volebat, donec ad Ægyptum perveniret, quintam *scilicet* & decimam quintam. Cumque ad Cæsaream maritimam cum exercitu descendisset, in ea & *reliquam* manubiarum vim reposuit, captivosque ibi adservari præcepit. nam ad Italiam navigare hyemis tempus prohibebat. *Legionum ordinatio.*

ε'. ΚΕΦ. β'.

Ὡς Τῖτος ἐν Καισαρείᾳ φιλίππῳ παντοίας θεωρίας ἐπιτελεῖ. περὶ Σίμωνος τοῦ τυράννου, ὅπως ἑάλω, καὶ εἰς τὸ θρίαμβον ἐτηρήθη.

CAP. II. XX.

Quomodo Titus Cæsareæ Philippi varia edit spectacula. De Simone tyranno, quo modo captus erat & triumpho servatus.

[f] ΚΑΘ' ὃν δὲ χρόνον Τῖτος Καῖσαρ [g] τοῖς Ἱεροσολύμοις πολιορκῶν προσήδρευεν, [h] ὁ τούτῳ νεὼς φορτίδος Οὐεσπασιανὸς ὑπερβάς, ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας [i] εἰς Ῥόδον διέβαινεν. ὑπερθεὶς δὲ πλέων ὅπου τριήρων, καὶ πάσας τὰς ἐν τῷ παράπλῳ πόλεις ἐπελθών, εὐχαῖς αὐτὸν δεχομένας, ἀπὸ τῆς Ἰωνίας εἰς τὴν Ἑλλάδα περαιοῦται, κἀκεῖθεν [k] ἀπὸ Κερκύρας ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν, ὅθεν ἤδη κατὰ γῆν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν. Τῖτος δ' ἀπὸ τῆς ὅτι Θαλάττης Καισαρείας ἀναζεύξας εἰς τὴν Φιλίππου καλουμένην Καισάρειαν ἦλθε, [m] συχνόν τε αὐτῇ χρόνον ἐπέμεινε, παντοίας θεωρίας ὅτι τελῶν· καὶ πολλοὶ τῶν αἰχμαλώτων ἐνταῦθα διεφθάρησαν, οἱ μὲν θηρίοις παραβληθέντες, οἱ δὲ κατὰ σπουδὴν [n] ἀλλήλοις ἀναγκαζόμενοι χρήσασθαι πολεμίοις. ἐνταῦθα καὶ τὸν Σίμωνος τοῦ Γιώρα σύλληψιν ἐπύθετο, τοῦτον γενόμενον τῶν πρώτων.

ζ. Σίμων οὗτος, [o] Ἱεροσολύμων πολιορκουμένων, ὅτι τὰ ἄνω πόλεως ὢν, ἐπεὶ τὸ τεῖχος οὗτος ἡ Ῥωμαίων στρατιὰ γενομένη πᾶσαν ἐπέρθει τὴν πόλιν, τότε τοὺς φίλους τοὺς πιστοτάτους παραλαβών, καὶ σὺν αὐτοῖς λιθοτόμους τε καὶ τὰ πρὸς τὰ ἔργα σιδηρᾶ ὁπόσα τούτοις σίδηρον, τροφήν τε διαρκεῖν εἰς πολλὰς ἡμέρας δυναμένην, σὺν ἐκείνοις ἅπασι κατῆσαν ἑαυτὸν εἴς τινα τῶν ἀφανῶν ὑπονόμων· καὶ μέχρι μὲν τοῦ παλαιοῦ ὄρυγμα, προῆγον δι' αὐτοῦ. τὸ δὲ περαιτέρω τῆς γῆς ὑπολύσαντες, ταύτην ὑπερύμενον, ἐλπίδι τοῦ πρᾴτερον δυήσεσθαι προελθόντες, [p] ἐν ἀσφαλεῖ ποιησάμενοι τὴν ἀνάδυσιν, ἀπεσώζοντο. ψεύδει δὲ τὴν ἐλπίδα διέλεγεν ἡ πεῖρα τὸ ἔργον. ὀλίγοι τε γὰρ ἐπεγένοντο τροφαὶ καὶ [q] μόλις πρόσαντον οἱ μεταλλεύοντες, εἴτε βοσκήν, καὶ τοι ταμιευομένοις, ἔμελλεν [r] ὑπολείψειν. τότε δὴ τοίνυν, ὡς δι' ἐκπλήξεως ἀπατήσαι τοὺς Ῥωμαίους δυνησόμενος, λευκοὺς [s] ἐνδιδύσκεται χιτωνίσκους, καὶ πορφυρᾶν ἀμπερονησάμενος [t] χλανίδα, καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐν ᾧ ὁ ἱερὸς ἦν πρόσθεν [u] ἐκ γῆς ἀνεφάνη. ὃ μὲν οὖν πρῶτον τοῖς ἰδοῦσι θάμβος προσέπεσε, καὶ κατ' χώραν ἔμενον· ἔπειτα δ' ἐγγυτέρω [x] προσελθόντες, ὅς τις

QUO autem tempore Hierosolyma obsidere perseverabat Titus Cæsar, in eo Vespasianus, navi oneraria ascensa, Alexandriâ Rhodum trajiciebat. Hinc autem vectus triremibus, cum omnes quas subter-navigavit urbes invisisset, ipsum cum votis excipientes, in Græciam ex Ionia transit, atque inde Corcyra solvens appulit promontorium Japygium, unde jam terra iter agebat. Titus autem, ex Cæsarea maritima profectus, in Cæsaream venit, quæ Philippi vocatur; & diutius in ea commorabatur, omne genus spectacula exhibens: multique illic captivi consumpti erant, alii quidem bestiis objecti, alii vero catervatim inter se depugnare coacti. Hîc loci Simonem etiam Gioræ filium hoc modo comprehensum esse accepit. Simon iste, cum Hierosolyma obsiderentur, in superiore urbe degens, postquam Romanorum exercitus mœnia intrasset & urbem omnem devastasset, tunc assumptis amicorum fidissimis, unaque lapicidis & ferro eorum operi idoneo, & alimentis quæ multis diebus sufficere possent, cum istis omnibus in quandam cavernam obscuram se demisit; & quoad vetus fossa pateret, per eam quidem progrediebantur. Cum autem terra firma occurrisset, illam excavabant, sperantes posse ulterius progressos tuto loco emergere, atque *ita* servari. Sed vanam esse hanc spem arguebat operis experimentum. Vix enim paululum fossores processerant, jamque alimenta, quamvis parce his uterentur, eos defectura esse videbantur. Tunc igitur, quasi Romanis stuporem incutiendo posset eos fallere, candida indutus tunica & chlamyde purpurea infibulatus, eo in loco è terra emersit ubi templum dudum fuerat. Ac primum quidem obstupuêre, qui eum viderunt, lociſque suis manebant: deinde propius accesserunt, interrogantes quis esset? *Vespasiani iter Romam versus.* *Simon Giora captus.*

a Οὐκέτι τότε ἐπὶ *Big.* *b* Μελίτῃ *Big. Bod.* & *Ruf.* perperam. *c* Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* ἐν in *Editis Aliisque.* nisi quod ἐν non agnoscat *Gall.* *d* Αὐτῷ *Voss. Gall.* & *Bod.* *e* Ἐκώλυσε *Big.* *f* Ita *Big.* κατὰ ἡμέραν in *Editis.* καθ' ἕν ἡμέρᾳ legendum conjiciebat *Casaubonus.* *g* Illud τοῖς deest *Voss.* *h* Ἐπὶ νεὼς *Big.* atque ita, ut videtur, *Ruf.* *i* Εἰς τὴν Ῥόδον διέπλευ *Big.* *k* Ἀπὸ Κερκύρας ἀπῆρεν ἐπ' *Big.* in *Rufini* versione, *egressus deinde Corcyra in Japygiam delatus est.* *l* Θαλάττης *Big.* *m* Καὶ συχνὸν ἐν αὐτῇ χρόνον ἐπέμεινε *Big.* *n* Ita cum Cl. *Lowthio* legendum censui. antea erat ἀλλήλοις. *o* Τῶν Ἱεροσολύμων *Big.* *p* Ἐν ἀσφαλείᾳ *Big.* *q* Illud μόλις non agnoscit *Big.* *r* Ἀπολείψειν *Big.* & *Voss.* *s* Ἐνδιδύσκεται *Voss.* & *Bod.* ἐνδύεται *Zonar.* *t* Χλαμύδα *Big.* & *Zonar.* *u* Ἐκ τῆς γῆς *Big.* & *Voss.* *x* Προσιόντες ὅς τις ἦν ἤρώτων *Zonar.*

a Κατα-

Terentius Rufus cum exercitu Hierosolymis relictus.

eſſet? & id quidem Simon illis non indicabat, ducem autem vocari jubebat. Cumque ad eum è veſtigio cucurriſſent, veniebat Terentius Rufus; namque is exercitui præfectus relictus erat. Ac poſtquam ab eo omnia quæ vera eſſent accepiſſet, ipſum quidem vinctum adſervabat; Cæſari vero quemadmodum eſſet comprehenſus ſignificabat. Et Simonem quidem in ultionem crudelitatis erga cives, quibus ſeſe amarum tyrannum præbuerat, infenſiſſimis hoſtibus Deus in manum tradidit, non vi ſubactum, ſed ipſo ſe conjiciente ſponte ſua in pœnam; propterea quod multos ipſe crudeliter interfecerat, falſas criminationes intendens defectionis ad Romanos. Neque enim poteſt iram Dei effugere nequitia, neque infirma fieri poteſt juſtitia: ſed tandem ulciſcitur ſui temeratores, & gravius ſupplicium ſumit de malis, quod ſe ab eo liberatos crediderint, quando non illico pœnas dederunt. Id etiam Simon didicit, poſtquam in iras Romanorum incidit. Illius autem ex terra emerſio in cauſa fuit, ut cæterorum etiam ſeditioſorum magna turba iiſdem diebus in cuniculis inveniretur. Ad Cæſarem autem, Cæſaream maritimam reverſum, Simon vinctus adductus eſt: & illum quidem triumpho, quem Romæ agere parabat, ſervari juſſit.

ἔδει ἦρσλα. ἢ τοῦτο μὲ ὐκ ἐδήλου Σίμων αὐτοῖς, καλεῖν δὲ τ ἡγεμόνα προσίταλεν. ἡ ταχέως πρὸς αὐτὸν δραμόντων, ἦκε Τερέντιος Ῥοῦφος· ὗτος γὰρ ἀρχὴν τ στρατιᾶς ᵃ καλελέλειπτο. πυθόμενός τε παρ' αὐτῦ πᾶσαι ἡ ἀληθειαι, τ μὲ ἐφύλαττε δεδεμένον,ᵇ Καίσαρι δὲ ὅπως τ' εἴη σημαινόμενος ἐδήλου. Σίμωνα μὲ οὖν εἰς δίκλιν τ τῶν πολιτῶν ὠμότητος, ἣν πικρῶς αὐτὸς ἐτυράννησεν, ὑπὸ τοῖς μάλιστα μισοῦσι πολεμίοις ἐποίησεν ὁ Θεὸς, ἡ βίᾳ γενόμενον αὐτοῖς ὑποχείριον, ᶜ ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκδόσιον εἰς τ τιμωρίαν ᵈ σφαλόντα, δι' ὃ πολλὺς αὐτὸς ὠμῶς ἀπέκτεινε, ψευδεῖς αἰτίας ὑπιφέρων τ πρὸς Ῥωμαίους μεταβολῆς. ἡ γὰρ ἀφεφύγει πονηρία Θεῦ χόλον, ᵉ οὐδὲ ἀσθενησ δίκη χείρω δὲ μέτεισι τὺς εἰς αὐτὸν ἀνομήσαντας, ἡ χείρω τ τιμωρίαν ὑπιφέρει τοῖς πονηροῖς, ὅτι ἡ προσδόκης αὐτῶν ἀπηλλάχθαι, μὴ παραυτίκα κολασθέντες. ἔγνω τοῦτο ἡ Σίμων εἰς τὰς Ῥωμαίων ὀργὰς ἐμπεσών. ἡ δὲ ἐκείνε γῆθεν ἄνοδος πολὺ καὶ τῶν ἄλλων συναγωγῶν πλῆθος, ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἐν τοῖς ὑπονόμοις φαραθῆναι παρεσκεύασε. Καίσαρι δὲ, εἰς τ Ἰταλίαν ᶠ ἐπανελθόντι Καισάρειαν, Σίμων προσήχθη δεδεμένος· κἀκεῖνον μὲν, εἰς ὃν ὑπατεῖαν ἡ Ῥώμη παρεσκεύαζετο θείαμβον, ᵍ προσέταξε φυλάττειν.

CAP. III.

Quomodo Titus, cum diem natalem fratris patriſque celebraret, multos Judæorum conſumpſit. De Judæis in periculum apud Antiochiam adductis ex Antiochi Judæi iniqua legum violatione.

Ludi ad celebrandum natalem fratris à Tito editi.

IBI autem moratus fratris ſui natalem diem ſplendide celebrabat, magnam partem Judæorum morte mulctandorum ejus honori attribuens. Numerus enim eorum qui cum beſtiis depugnarunt, quique ignibus cremati ſunt, & inter ſe digladiantes perière, ſupra duo millia erat & quingentos. Iſta tamen omnia Romanis videbantur, licet illi mille modis conſumerentur, pœna levior *quam commeruerunt*. Poſtea Cæſar Berytum veniebat (hæc autem in Phœnicia eſt urbs, Romanorum colonia) atque illic diutius demoratus eſt, majori adhibito ſplendore dum patris diem natalem celebrat, tam ſpectaculorum magnificentia, quam ſumptibus aliis alium in modum excogitatis. Captivorum autem *ingens* multitudo ſimiliter ac antea cecidit.

Natalis Veſpaſiani aliis ludis celebratur.

XXI. *De Judæis Antiochenſis.*

2. Accidit autem per idem tempus, ut Judæi, qui apud Antiochiam reliqui erant, accuſationes ſubirent & interitus periculum, concitata in eos Antiochenſium civitate, tam propter criminationes eis in præſentia intentatas quam propter ea quæ fuerant non multo ante commiſſa. De quibus neceſſe habeo paucis præfari, ut eorum quæ poſtea geſta erant *narrationem faciam intellectu faciliorem.

ΚΕΦ. γ'.

Ὅπως Τῖτος, τὴν γενέθλιον ἡμέραν τ ἀδελφῦ καὶ πατρὸς ἄγων, πολλὺς τ Ἰουδαίων ἀνάλωσεν. Περὶ τ ἐν Ἀντιοχείᾳ κινδυνευσάντων Ἰουδαίων, ἀπὸ τ ἐν Ἰουδαίοις Ἀντιόχε παρανόμου τε καὶ ἀσεβείας.

Διατρίβων δ' αὐτόθι τ ʰ τὰδελφῦ γενέθλιον ἡμέραν ὑπιφανῶς ἑώρταζε, πολὺ καὶ τ τ Ἰουδαίων κολάσεως εἰς τ ἐκείνε τιμὴν ἀναπθείς. ὁ γὰρ ἀριθμὸς τ ἔντε τοῖς πρὸς τὰ θηρία μάχαις, καὶ τ ⁱ καταπιπραμένων, ἔντε ταῖς ἀλληλοκλονίαις ἀναιρεμένων, πεντακοσίους ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους ὑπερέβαλε. πάντα μέν τοι Ῥωμαίοις ἐδόκη ταῦτα, μυρίοις αὐτῶν ἀπολλυμένοις τρόποις, ἐλάττων κόλασις εἶ). μὴ τοῦτο Καῖσαρ εἰς Βηρυτὸν ἦκεν· ἡ δὲ ἔστιν ἐν τῇ Φοινίκῃ ᵏ πόλις, Ῥωμαίων ἄποικος· κἀνθάδε χρονιωτέραν ἐποιήσατο τ ὑπιδημίαν, πλείονι χρώμενος τῇ λαμπρότητι, περὶ τ τ παῖδος ἡμέραν ˡ γενέθλιον, ἔντε ταῖς τ θεωρίαις πολυτελείαις, καὶ καθ' ἑτέραν ἄλλην ὑπόθεσιν τ ἄλλων ἀναλωμάτων. ὃ δὲ τ αὐχμαλώτων πλῆθος τ αὐτ τρόπον εἰς πρόσθεν ἀπώλλυτο.

Β'. Γενέσθαι δὲ συνέβη, ᵐ περὶ τ καιρὸν τοῦτον, καὶ τοῖς ὑπὸ Ἀντιοχείᾳ τ Ἰουδαίων ⁿ ὑπολιπομένοις ἐγκλήματα καὶ κίνδυνον ὀλέθρε, τ πόλεως ἐπ' αὐτοὺς τ Ἀντιοχέων ἐκταραχθείσης, ἀφ' ὅτε ταῖς ὑπὸ παρόντι διαβολαῖς αὐτοῖς ἐπενεχθείσας, καὶ ἀφ' ὧν προϋπηργμένα χρόνῳ πρόσθεν ὀλίγῳ. δεῖ οὖν ἀναγκαίως ὀλίγα συντόμως προειπεῖν, ἵνα καὶ τ μὴ ζητοῦσι πραχθέντων εὐπαρακολούθητον ποιήσωμεν τὴν διήγησιν.

γ'. Τὸ

a Καταλίλειπτο *Big.* b Καίσαρί τε *Big.* c Ἀπ' αὐτὸν *Big.* & *Voſſ.* d Παραφαλόντα, δι' ὃ *Big. Voſſ.* & *Bod.* e Οὐδὲ ἀσθενὴς ἡ δίκη *Big.* f Παριλθόντι *Big.* g Ἔταξε *Big.* h *Sc.* Domitiani, cujus diei natalis in 30 Decembris incurrit. *Uſſerius* in *Annalium* parte poſteriore ad *A. M.* 4074. i Καθοπλισμαχιῶν *Big.* k Hinc in nummis COL. IUL. AUG. FEL. BER. l Imperii *ſcilicet*, quem Kalendis Julii obſervari ſolitum, ex *Suetonio* & *Tacito* docuimus. *Uſſerius* in *Annalibus* ad A. M. 4074. m Κατὰ τ α. *Voſſ.* n Ὑπολειπομένοις *Big.* & *Voſſ.* * Conſequenti narratione referam, *Ruf.*

α Πολὺ

γ'. Τὸ γὰρ Ιουδαίων γένος [a] πολὺ μέν τι καὶ πᾶσαι τὴν οἰκουμένην παρέσπαρται τοῖς ἐπιχωρίοις· πλεῖστον δὲ τῇ Συρίᾳ κατὰ γειτνίασιν [b] ἀναμεμιγμένον, ἐξαιρέτως δ' ὅτι ἡ Ἀντιοχείας διὰ πολὺ, διὰ τὸ τῆς πόλεως μέγεθος, μάλιστα δ' αὐτοῖς ἀδεᾶ τὴν ἐκεῖ κατοίκησιν ὁ μετ' Ἀντίοχον βασιλεὺς παρέσχον. Ἀντίοχος μὲν γὰρ, ὁ κληθεὶς Ἐπιφανὴς, Ἱεροσόλυμα πορθήσας, [c] τὸν ναὸν ἐσύλησεν· οἱ δὲ μετ' αὐτὸν τὴν βασιλείαν παραλαβόντες, τὰ ἀναθήματα ὅσα χαλκᾶ [d] πεποίητο, πάντα τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας Ιουδαίοις [e] ἀπέδοσαν, εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἀναθέντες, καὶ συνεχώρησαν αὐτοῖς ἐξ ἴσου τῆς πόλεως τοῖς Ἕλλησι μετέχειν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ τῶν μέχρι τοῦτο βασιλέων αὐτοῖς παρεσχημένων, εἴς τε τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν, καὶ τῇ καταστευῇ, καὶ τῇ πολυτελείᾳ τῶν ἀναθημάτων [f] τὸ ἱερὸν ἐξελάμπρυναν· ἀεί τε παρεισρεόντων τῆς θρησκείας πολὺ πλῆθος Ἑλλήνων, καὶ κείνους τρόπῳ τινὶ μοῖραν αὐτῶν πεποίηντο. καθ' ὃν δὲ καιρὸν ὁ πόλεμος ἀνεκεκήρυκτο, νεωστὶ δ' εἰς τὴν Συρίαν Οὐεσπασιανὸς κατεπεπλεύκει, ὃ δὴ καὶ τοῖς Ιουδαίοις πᾶσιν ἦκμαζε μῖσος, τότε δή τις Ἀντίοχος εἰς ἐξ αὐτῶν τὰ μάλιστα διὰ τὸν πατέρα τιμώμενος, ὢν γὰρ [g] ἄρχων τῶν ἐπ' Ἀντιοχείας Ιουδαίων, ἔν δήμῳ τῶν Ἀντιοχέων [h] ἐκκλησιάζουσιν, εἰς τὸ θέατρον παρελθὼν, τόν τε πατέρα τὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπεδείκνυτο κατηγορῶν, ὅτι νυκτὶ μιᾷ κατασκαφῆναι τὴν πόλιν ἅπασαν διεγνώκεισαν, καὶ παρεδίδου ξένους Ιουδαίους τινὰς, ὡς κεκοινωνηκότας τῆς βουλῆς ταύτης. ταῦτα δ' ἀκούων ὁ δῆμος, τὴν ὀργὴν οὐ κατεῖχεν, ἀλλ' ὅτι μὲν τοὺς παραδοθέντας, πῦρ εὐθὺς ἐκέλευον κομίζειν, καὶ παραχρῆμα πάντες ὅτι οὐ θέατρον κατεφλέγησαν. [i] ὅτε δὲ ὁ πλῆθος ὥρμητο τῶν Ιουδαίων, ἐν ᾧ τάχιον ἐκείνων τιμωρίαν παρελάβοιεν τῆς αὐτῶν πατρίδα σώζειν νομίζοντες. Ἀντίοχος [k] δὲ παρεστήτει τὴν ὀργὴν, παρὰ μὲν τὴν αὐτοῦ μεταβολὴν, ἣν ἐμεμηνύκεσαν τὰ τῶν Ιουδαίων ἤθη, τεκμήριον [l] ἐμπαρέχων ὁμόσε ὃ ὁπλίζειν, ὥσπερ νόμος ἐστὶ τοῖς Ἕλλησιν· ἐκέλευε δὲ καὶ τοὺς ἄλλους [m] ταὐτὰ ποιεῖν ἀναγκάζειν, φανερὸς δὲ [n] γενήσεσθαι τῷ μὴ θέλειν τοὺς ἐπιβεβουλευκότας. χρωμένων δὲ τῇ πείρᾳ τῶν Ἀντιοχέων, ὀλίγοι μέν [o] ὑπέμειναν· οἱ δὲ μὴ βουληθέντες, ἀνῃρέθησαν. Ἀντίοχος δὲ, γραπτὰς παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμόνος λαβὼν, χαλεπὸς [p] ἐφειστήκει τοῖς αὐτοῦ πολίταις, ἀργεῖν τὴν ἑβδόμην οὐκ ἐπιτρέπων, ἀλλὰ βιαζόμενος πάντα πράττειν, ὅσα δὴ καὶ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις· ὅτου τε τὸν ἀνάγκην ἰσχυρὰν ἐποίησεν, ὡς μὴ μόνον ἐπ' Ἀντιοχείας καταλυθῆναι τὴν ἑβδομάδα [q] ἀργὸν ἡμέραν, ἀλλ' ἐκεῖθεν ἀρξαμένην τῶν πραγμάτων, [r] καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὁμοίως, βραχύν τινα χρόνον.

δ'. Τοιούτων δὲ [s] τῶν ἐπὶ Ἀντιοχείας Ιουδαίοις τῶν κατ' ἐκεῖνον καιρὸν κακῶν γεγενημένων, δευτέρα πά-

3. Nam multum quidem Judaicæ gentis per totum terrarum orbem indigenis erat interspersum: maxima autem pars Syriæ propter vicinitatem erat immista, & præcipue apud Antiochiam multi ex illis versabantur, ob urbis amplitudinem, maximeque propter liberam ibi habitandi facultatem ab Antiochi successoribus impetratam. Nam Antiochus quidem, dictus Epiphanes, vastatis Hierosolymis templum spoliavit: qui vero post eum regnum assequuti sunt, quicquid æneum in donariis reperiretur Judæis Antiochiam degentibus reddidêre, in eorum synagoga reponendum: eisque concesserunt, ut ex æquo cum Græcis participes urbis essent. A regibus etiam qui eos deinceps exceperunt eodem modo tractati, & in magnam multitudinem excreverunt, & *omni* apparatu donariorumque magnificentia illustratum dederunt templum: & multis subinde Græcis ad *suam* religionem perductis, etiam illos quodammodo sui partem fecêre. Cæterum quo tempore bellum fuerat indictum, & recens in Syriam appulerat Vespasianus, atq; omnes Judæorum flagrabant odio, tunc unus eorum Antiochus quidam, cui præcipue patris causa plurimum deferebatur (erat enim Judæorum princeps apud Antiochiam) cum Antiochensium populus in concionem congregatus esset, in theatrum progressus & patrem suum & alios deferebat, insimulans *eos*, quod una nocte totam urbem incendere statuissent: & peregrinos quosdam Judæos, ut ejus consilii conscios, tradidit. Cum autem ista audiret populus, iram cohibere non poterant: sed in eos quidem qui traditi fuerant ignem statim afferri jusserunt, confestimque omnes in theatro exusti erant. In multitudinem vero Judæorum irruere properabant, eos si celeriter ulti essent, patriam suam servatum iri existimantes. Verum Antiochus iracundiam *eorum* magis adhuc accendebat, suæ quidem voluntatis mutatæ argumentum, quodque Judæorum mores odisset, exhibere se credens, si more Græco immolaret; imperabatq; *populo* ut cæteros etiam idem facere cogerent: quippe insidiatores recusando fore manifestos. Ejus rei cum Antiocheni periculum fecissent, pauci quidem * consenserunt, qui vero renuerunt interfecti erant. Antiochus autem, acceptis à Romanorum præside militibus, atrociter instabat suis civibus, otium diei septimi eos agere non permittens, sed omnia cogens facere quæ aliis diebus facere solebant: tamque validam illis afferebat necessitatem, ut non Antiochiæ duntaxat septimi diei feriæ abrogarentur, sed ab ea facto rei initio, in aliis similiter urbibus, ad breve tempus.

Judæorum periculum Antiochiæ.

Filius Judæi ethnarchæ apud Antiochiam patrem defert.

Sabbati observatio tollitur.

4. Judæis autem apud Antiochiam, eo tempore mala hujuscemodi perpessis, altera de-

nuo

a Πολὺ μὲν γὰρ ἀπὸ πάσαις τῇ οἰκουμένῃ τὸ Ιουδαίων ἔθνος κατέσπαρται &c. *Zonar.* b Ἐγκαταμεμιγμένον juxta *Zonaram.* c Ita *Big.* & *Ruf.* τὸν ναὸν *Voss.* τὰ λοιὰ in *Editis.* d Πεποιητο *Big.* & *Voss.* e Ἀνέγνωσαν *Big.* f Manifestum quidem est ἱερὸν *templum* hîc dici, quod ante vocaverat συναγωγὴν, ob magnificentiam nimirum & splendorem ædificii ad templi formam & similitudinem exstructi. g Judæis Antiochiam (ut & Alexandriam habitantibus) inductum erat à regibus Græcis, & postmodum ab imperatoribus Romanis, ut delectum haberent ex sua gente præsidem, cui parerent, exempti jurisdictione & potestate prælidis regii ac imperatorii. Hic magistratus nonnunquam ἄρχων dicitur, alias ἐθνάρχης, & ἀλαβάρχης. Vide *Fullerum* in *Miscell. SS.* l. 4. c. 16. h Ἐκκλησιαζόντων *Big.* i Ita *Big.* ἐπὶ ὃ τὸ πλῆθος ὥρμητο τῶν Ιουδ. *Vat.* & *Ruf. cum aliis.* ἐπεὶ δὲ τὸ πλῆθες ὥρμητο κατὰ τῶν Ιουδ. *Bas.* ἐπὶ ὃ τὸ πλ. ὥρμητο κατὰ τῶν Ιουδ. *Gen.* κατὰ ὃ τῶν αὐτόχθονων Ιουδαίων ὥρμητο κάκεινος πυρκαϊσμὸς *Zonar.* k Illud ὃ è *Codd. Big. Vat.* & *Voss.* quod etiam agnoscit versio *Rufini.* l Παρέχων *Big.* m Τὸ αὐτὸ *Big.* & *Voss.* n Γενήσεσθαι *Big.* Εσεσθαι δὲ φανερὸς τοὺς ἐπιβουλεύσαντας τῷ μὴ τὸν σφετέραν θρησκείαν ἀσπάσασθαι *Zonar.* o Ὑπεκύψαν *Zonar.* p Ἐφεστήκει *Big.* q Ἀργὸν *Big.* r Καὶ ταῖς ἄλλαις π. *Big. Vat.* & *Voss.* s Τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας *Voss.* * Al. *id facere sustinuerunt.*

Incendii Antiochiæ accuſantur Judæi.

nuo calamitas acceſſit: de qua cum narrationem facere inſtituiſſemus, hæc quoque perſequuti ſumus. Quoniam enim accidit, ut quadratum urbis forum, prætoriaque & tablina cremarentur, itemque baſilicæ; vixque inhiberetur ignis, quin urbem univerſam magna cum vi peragraret, hujus facti Antiochus Judæos accuſabat; & Antiochenos, ſi his infeſti jam ante non fuiſſent, recenti tamen ex incendii tumultu facile calumnia perpuliſſet, multo magis ex anteactis fidem dictis ſuis habere induxiſſet, quaſi tantum non vidiſſent ignem illis injectum à Judæis, & tanquam furore correpti magno cum impetu omnes in accuſatos irruerant. Vix autem motus eorum reprimere potuit Cneus quidam Collega, legatus, poſtulans permitti ut ad Cæſarem de rebus geſtis referretur. præſidem namque Syriæ Cæſennium Pætum jam quidem Veſpaſianus ad eam miſerat; accidit autem ut nondum adeſſet. Re vero diligenter inquiſita Collega reperiebat veritatem, & eorum quidem Judæorum quos Antiochus accuſaverat neminem conſcium fuiſſe, omnis autem facinoris auctores exſtitiſſe homines quoſdam improbos ob æris alieni neceſſitatem, ratos, ſi curias & publica tablina incendiſſent, fore neminem à quo appellarentur. Et Judæi quidem, ex ſuſpenſis criminationibus futura adhuc exſpectantes, magno timore fluctuabant.

Iſto crimine liberantur.

λη συμφορὰ τοσούτοις· τοῦ γὰρ ἀφηγεῖσθαι διεχειρίσαντες, ἃ τούτοις διεξήλθομεν. ἐπεὶ γὰρ συνέβη καῦσαι τὴν τετράγωνον ἀγορὰν, ἀρχεῖά τε καὶ [a] χαρτοφυλάκιον, καὶ τὰς βασιλικὰς, μόλις τε ὁ πῦρ ἐκωλύθη μὴ πολλῆς βίας διὰ πᾶσαν τὴν πόλιν διαφερόμενον, τούτῳ Ἀντίοχος τὴν αἰτίαν Ἰουδαίοις κατηγόρει· καὶ τοὺς Ἀντιοχεῖς, εἰ καὶ μὴ πρότερον εἶχον τοὺς αὐτοὺς ἀπεχθῶς, [b] τάχιστα τῇ διαβολῇ ταύτῃ ἂν ἐπίστευσαν συμβεβηκότος ταραχὴν ὑπαχθέντας, πολὺ μᾶλλον ἐκ τοῦ προϋπηργμένου τοῖς ὑπ' αὐτῶν λεγομένοις, πιστεύειν παρεσκεύασεν, ὡς μόνον οὐκ ἐπ' αὐτοὺς τὸ πῦρ ἐνεγκόντων ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐφορμήσαι, καὶ καθάπερ ἐμμανεῖς γεγενημένοι μετὰ πολλοῦ [c] τινὸς αὔρας πάντες ὅτι τοὺς διαβεβλημένους ὥρμησαν. μόλις δ' αὐτῷ ἐδυνήθη τὰς ὁρμὰς ἐπισχεῖν, [d] Κένσος Κολλήγας τις, πρεσβευτὴς, ἀξιῶν ἐπιτρέψαι Καίσαρι διαλαβεῖν περὶ τῶν γεγονότων. ἦν δὲ ἡγεμονεύουσα τῆς Συρίας [e] Καισέννιον Παῖτον ἤδη μὲν Οὐεσπασιανὸς ἐξαπεστάλκει, συνέβαινε δὲ παρεῖναι μηδέπω. ποιούμενος δ' ἐπιμελῆ τὴν ζήτησιν ὁ Κολλήγας, ἐξεῦρε τὴν ἀλήθειαν, καὶ τῶν μὲν τὴν αἰτίαν ὑπ' Ἀντιόχῳ λαβόντων Ἰουδαίων, οὐδεὶς οὐδ' ἑκάτερον, ἅπαν δὲ τὸ ῥῆγος ἔπραξαν ἄνθρωποί τινες ἀλιτήριοι, διὰ χρεῶν [f] ἀνάγκας, νομίζοντες, εἰ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ δημόσια καταπρήσαιεν [g] χάμμαλα, τὴν [h] ἀπαίτησιν ἀπαλλαγὴν ἕξειν. Ἰουδαῖοι μὲν ὅτι, ἐπὶ μετρίοις ταῖς αἰτίαις τὸ μέλλον ἐπικρεμάσαντες, ἐν φόβοις χαλεποῖς [i] ἐπεσάλευον.

XXII. **CAP. IV.**

ΚΕΦ. δ'.

Quomodo Veſpaſianum urbs Roma ſuſcipiebat. Et quo pacto Germani poſt defectionem à Romanis iterum ſubjugati erant: & Sarmatæ, poſt incurſionem in Myſiam, ſedes ſuas repetere compulſi erant.

Ὅπως Οὐεσπασιανὸν ἐδέξατο ἡ Ῥώμη. καὶ ὡς Γερμανοὶ Ῥωμαίων δοτοὶ ἐόντες αὖθις ὑπετάγησαν· καὶ οἱ Σαρμάται, καταδραμόντες Μυσίαν, εἰς τὰ ἴδια ἐπεστρέψαι ἠναγγάσθησαν.

Veſpaſiani in Italiam adventus.

TItus autem Cæſar, de patre ſibi allato nuncio, quod univerſis quidem Italiæ civitatibus gratus optatuſque veniſſet, maxime vero quod Roma multa cum alacritate & ſplendore eum ſuſcepiſſet, magna lætitia animique voluptate perfunditur, curis de eo quam ſuaviſſime liberatus. Veſpaſianum enim, etiam cum longe abeſſet, omnes per Italiam homines, tanquam venientem, animo complectebantur, exſpectationem *illius* ex vehementi deſiderio pro adventu habentes, nullaque neceſſitate adacti ſuam erga ipſum benevolentiam præſtantes. Nam & ſenatus, memor calamitatum, quas ex principum mutatione acceperat, expetebat imperatorem ſuſcipere, ſenectutis gravitate bellicorumque geſtorum maturitate decoratum, cujus eminentiam ſolummodo ſubditis in ſalutem fore noverat. Quin & populus, malis inteſtinis attritus, magis adhuc ſtudebat ejus adventui: tunc fore exiſtimans ut à calamitatibus quidem pro certo liberaretur, ſecuritatem vero cum opulentia recepturum eſſe perſuaſus. At præcipue milites ad eum reſpiciebant; ut qui maximè bellorum ab eo præclare geſtorum

Τίτος δὲ Καῖσαρ τὸ μὲν περὶ τοῦ πατρὸς ἀγγελίας αὐτῷ κομισθείσης, ὅτι πᾶσιν μὲν ποθεινὸς [k] τοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν πόλεσιν ἐπῆλθε, μάλιστα δ' ἡ Ῥώμη μετὰ πολλῆς αὐτὸν ἐδέξατο προθυμίας καὶ λαμπρότητος, εἰς πολλὴν χαρὰν καὶ θυμηδίαν ἐτράπετο, τὸ περὶ αὐτοῦ φροντίδων ὡς ἥδιστον [l] ἦν ἀπηλλαγμένος. Οὐεσπασιανὸν γὰρ, ἔτι μὲν καὶ μακρὰν ὄντα, πάντες οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἄνθρωποι ταῖς γνώμαις περιῆπτον ὡς ἥκοντα, καὶ προσδοκίαν ἐκ παντὸς ἥλεων ἄφιξιν αὐτοῦ νομίζοντες, καὶ πάσης ἀνάγκης ἐλευθέραν πρὸς αὐτὸν ἔχοντες εὔνοιαν. τῇ τε γὰρ βουλῇ κατὰ μνήμην τῶν γεγενημένων ἐν ταῖς τῶν ἡγεμόνων μεταβολαῖς συμφορῶν, εὐλαβοῦν μὴ ἀπολαβεῖν ἡγεμόνα, γήρως σεμνότητι καὶ πράξεων ἀκμῇ [m] πολεμικῶν κεκοσμημένον, ᾧ τιμὴ ὑπερέχει, τοῖς μόνοις ἠπίστατο τιμὴν τὴν ἀρχομένων σωτηρίαν ἐσομένην. καὶ μὴν ὁ δῆμος αὐτὸν ἐκ τῶν ἐμφυλίων κακῶν πεπυσμένος ἐπὶ μᾶλλον ἐλθεῖν αὐτὸν ἔσπευδε· τότε δὲ βεβαίως μὲν ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν συμφορῶν [n] ἐπολαμβάνων, ἀπολήψεσθαι δὲ τὴν ἄδειαν μετὰ τῆς εὐετηρίας πεπιστευκώς. ἐχαρέτισε δὲ ὁ στρατιωτικὸς εἰς αὐτὸν ἀφεώρα· μάλιστα γὰρ ὅτοι τῶν [o] κατορθωμένων αὐτῷ πολέμων, ἐγ-

a Χαρτοφυλάκιον *Big.* & *Zonar.* *b* Τάχιστα ἂν τῇ δ. *Big.* *c* Τινὸς *Big.* *d* Ita ex conjectura. in *libris* νίγ· Κολλήγας vel Κολλέγας. *e* Sic legendum ex veteri nummo, cujus meminit Cl. *Spanhemius* in Diſſert. *de Præſt. num.* p. 570. antea erat Κισέννιον Πῖτον. *f* Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Zonar.* ἀνάγκης in *Editis Aliiſque.* *g* Γραμματεῖα *Zonar.* *h* Εἰσπράξεως *Zonar.* *i* Ἀνεσάλευον *Voſſ.* & *Zonar.* *k* Τοῖς περὶ τὸν Ἰταλίαν *Big.* *l* Illud ἦν non agnoſcit *Voſſ.* *m* Ita *Big. Voſſ.* & *Rhf.* πολεμικῶς in *Editis Aliiſque.* *n* Ὑπελάμβανον *Big.* ὑπελάμβανον *Vat.* & *Bod.* *o* *Al.* κατορθωμένων.

a Ita

ἐγίνωσκον τὸ μέγεθος. ὃ ἀπειρίας δὲ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων καὶ ἀναισθησίας πεπυραμένοι, πολλῆς μὲ αἰσχύνης αὐτὸς ἐπεθύμουν ἀπαλλάξασθαι, τὸ μόνον δὲ καὶ σώζειν αὐτὸν καὶ κοσμεῖν δυνάμενον σπουδαίως ηὔχοντο. τοιαύτης δ' εὐνοίας ἐξ ἁπάντων ὑπαρχούσης, τοῖς μὲ χεῖρ τὰς ἀξιώσεις φερούσης τῶν ἀνδρῶν ὑπ' ἐκτὸν ἐμὲ ἀναμένειν, ἀλλὰ πρῶτα τῆς Ρώμης αὐτῷ συντυχεῖν ἔσπευδον. ὃ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων τις ἠνείχετο τὸν ὀκτεύξεως τὴν ἀναβολήν, ἀλλ' ὅτως ἐξεχέοντο πάντες ἀθρόοι, καὶ πᾶσιν εὐπορώτερον καὶ ῥᾷον ἐδόκει θᾶττον μένειν ὃ ἀπιέναι, ὡς καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν τότε πρῶτον ἐφ' ἑαυτῇ λαβεῖν ὀλιγανθρωπίας ἄμοιρον [a] ἡδίαν. ἦσαν γὰρ ἐλάττους τῶν ἀπιόντων οἱ μένοντες. ἐπεὶ δὲ σχεδὸν ἠγγέλλετο, καὶ τὴν ἡμερότητα τῆς εὐτυξίας αὐτῆς τὴν πρὸς ἑκάστους ἐδήλουν οἱ [b] προελθόντες, ἅπαν ἤδη τὸ λοιπὸν πλῆθος ἅμα γυναιξὶ καὶ παισὶν ὅπη τῆς παρόδου [c] ἐξεδέχετο, καὶ καθ' ὃς γένοιτο παιδιὰν πρὸς τὴν ἡδονὴν τοῦ θέας καὶ τὸ μειλίχιον αὐτοῦ τῆς ὄψεως παντοίας ἠφίεσ φωνὰς, τὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα καὶ μόνον ἄξιον ἡγεμόνα τῆς Ρώμης [d] ἐπικαλοῦντες. ἅπασα δ' ἡ πόλις ὡς νεὼς ἦν, θεφανωμένη καὶ θυμιαμάτων ἀνάπλεως. μόλις δ' ὑπὸ πλήθους τὸν περὶ αὐτὸν ἰσαμένων διωνθεὶς εἰς τὸ βασίλειον ἐλθεῖν, αὐτὸς μὲ τοῖς ἔνδον θεοῖς, θυσίας τὰ ἀφίξεως χαριστηρίους ἐπετέλει. [e] περὶπ δὲ τὰ πλήθη τῶν εὐωχίαν, καὶ κατὰ φυλὰς, καὶ γένη, καὶ γειτονίας ποιούμενοι τὰς ἑστιάσεις, ηὔχοντο τῷ Θεῷ σπένδοντες, [f] αὐτόν τ' ὅπι πλεῖστον χρόνον Οὐεσπασιανὸν ὑπομεῖναι τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν, καὶ παισὶν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀεὶ γινομένοις, φυλαχθῆναι τὸ κράτος ἀνανταγώνιστον. ἡ μὲ [g] οὖν Ρωμαίων πόλις, ὅτως Οὐεσπασιανὸν ἐκδεξαμένη προθύμως, εὐθὺς εἰς πολλὴν εὐδαιμονίαν ἐπεδίδου.

ια'. β'. Περὶ δὲ τούτων [h] ἔτι τῶν χρόνων, ὁ οἷς Οὐεσπασιανὸς μὲ τὴν Αλεξάνδρειαν ἦν, Τῖτος δὲ τὴν τῶν Ιεροσολύμων προσήρευε πολιορκίαν, πολὺ μέρος Γερμανῶν ἐκινήθη πρὸς ἀπόστασιν, οἷς καὶ Γαλατῶν οἱ πλησίον [i] συμφρονήσαντες, κοινὴ μεγάλας ἐλπίδας αὐτοῖς συνέθεσαν, ὡς καὶ τῶν Ρωμαίων ἀπαλλαξόμενοι δουλείας. ἐπῆρε δ' αὐτοὺς Γερμανοὺς ἄφαλῶς ἡ ἀποστάσεως καὶ τὸ πόλεμον ἐξενεγκεῖν, [k] πρῶτον μὲ ἡ φύσις, ὅτα λογισμῶν ἔρημος ἀγαθῶν, καὶ μικρᾶς ἐλπίδος ἑτοίμως ῥιψοκίνδυνος· ἔπειτα δὲ καὶ μῖσος ὃ πρὸς τοὺς κρατοῦντας, ἐπεὶ μόνοις ἴσασι Ρωμαίοις ὃ γένος αὐτῶν δουλεύειν [l] βιαζομένοις. καὶ μὴν ἀλλὰ μάλιστά γε πάντων ὁ καιρὸς αὐτοῖς θάρσος ἐνεποίησεν. ὁρῶντες γὰρ τὴν Ρωμαίων ἀρχὴν ταῖς συνεχέσι τῶν αὐτοκρατόρων [m] ἀλλαγαῖς ἐν ἑαυτῇ τεταραγμένην, πᾶν τε μέρος τῆς ὑπ' [n] αὐτοῖς οἰκουμένης [o] πυνθανόμενοι μετάνοιαν εἶ καὶ κατάμεμψιν, τοῦτον σφίσιν αὐτοῖς ἄριστον ὑπὸ τῆς ἐκείνων κακοπραγίας καὶ στάσεως καιρὸν φήθησ προσδιδόναι. σύμπαν δὲ τὸ βούλευμα, καὶ ζώντας αὐτοὺς ταῖς ἐλπίσιν ἐτύφων, [p] Κλασσικός τις

magnitudinem cognoverant. imperitiam vero aliorum ducum atque ignaviam experti, magna quidem ſe turpitudine liberari expetebant; eum vero, qui ſe & ſervare & cohoneſtare ſolus poſſet, recipere precabantur. Cum autem tanta benevolentia eum proſequerentur omnes, viris quidem dignitatis eminentioris non amplius tolerandum erat *eum* exſpectare, ſed longiſſime à Roma prius ſe obviam ei dare properabant. Nec tamen aliorum quiſquam moras ejus conveniendi ferebat; ſed ita ſimul omnes effundebantur, & univerſis expeditius & facilius ire quam manere videbatur, ut etiam urbs ipſa tunc primum experiretur jucundam in ſe hominum infrequentiam. nam qui manebant pauciores erant abeuntibus. Ubi autem eum appropinquare nunciaretur, & humanum manſuetumque ejus cum ſingulis conſeſſum indicarent ii qui præceſſerant, omnis jam reliqua multitudo cum conjugibus ac liberis ad viam eum excipiebant; & ad quos in tranſitu adveniſſet, iſti ad jucundum illius intuitum & blandum ejus aſpectum omne genus voces ediderunt, benefactorem, & ſervatorem, ſolumque qui Romæ imperet dignum appellantes. Tota vero civitas templi inſtar erat, ſertis atque odoribus plena. Cum autem vix per circumſtantem multitudinem in palatium venire potuiſſet, ipſe quidem Diis penatibus adventus ſui gratulatoria ſacra celebrabat. Vertunt autem ſe ad epulas turbæ, perque tribus & cognationes & vicinias convivia agitantes, cum libationibus Deum precabantur, ut & ipſi *Veſpaſiano*, functo longiſſima ſtatione mortali, imperium conſervaretur; utque filiis ejus eorumque poſteris nullis viribus expugnabilis maneret principatus. Et urbs quidem Romana, cum Veſpaſianum tanta alacritate excepiſſet, ſtatim in magnam felicitatem proficiebat.

Studium omnium ordinum erga Veſpaſianum.

Urbs deſeritur, civibus Veſpaſiano obviam euntibus.

2. Jam vero ante hæc tempora, quibus Veſpaſianus quidem apud Alexandriam erat, Titus vero Hieroſolymorum obſidioni incumbebat, magna pars Germanorum ad defectionem incitata eſt: quibuſcum etiam Gallorum proximi una conſpirantes, magnam in commune ſpem illis afferebant, fore ut Romanorum dominatu liberarentur. Ipſos autem Germanos ad defectionem moliendam bellumq; inferendum extulit natura quidem primo, bonis conſiliis vacua, & parva cum ſpe ad periclitandum projecta; deinde vero & odium adverſus dominantes, quoniam ſolis ſciunt gentem ſuam vi coactam ſervire Romanis. Veruntamen maxime omnium tempus eis fiduciam dedit. Nam cum viderent Romanorum imperium ex crebris imperatorum mutationibus inteſtina ſeditione turbatum, omnemque his ſubditam orbis terrarum partem pendere ac nutare inaudirent, hoc ſibi optimum tempus ex illorum rebus adverſis atque diſcordiis oblatum eſſe putaverunt. Hujus autem conſilii auctores erant, & hujuſmodi ſpe eos efferebant Claſſicus quidam & Vi-

XXIII. *Germani rebellant.*

Præcipui rebellantium.

a Ita cum *Ruf. idiας Voſſ. idiαν* in *Editis Aliiſque.* b Ita *Big.* προσιλθόντες in *cæteris.* c Εξεδέχετο *Voſſ.* d Ανακαλοῦντες *Big.* e Περιτέπτουσι *Bod.* f Αὐτὸν τε πλεῖστον χρόνον *Big.* g Illud ὃν non agnoſcit *Big.* nec legiſſe videtur *Ruf.* h Ἐν deeſt *Big. Voſſ. & Ruf.* i Συμφωνήσαντες *Big.* k Ita *Big. & Ruf.* πρώτη in *Editis Aliiſque.* l Βιαζομένοις *Big.* m Ἐναλλαγαῖς *Bod.* n Αὐτοῖς *Big.* o Πυθόμενοι *Voſſ.* p De Claſſici à Romanis defectione *Tacit.* in *Hiſt.* l. IV. c. LVII.

lienis auctores Claſſicus & Vitellius.

& Vitellius, principes inter illos; quos olim quidem hoc rerum novarum deſiderio teneri manifeſtum erat, ea opportunitate autem ad audendum inducti, animi *ſui* ſententiam palam fecerunt: jamque multitudinis alacritate geſtientis periculum facturi erant. Verum cum magna pars Germanorum ad defectionem conſenſiſſet, & cæteri ab illis non diſſenſiſſent, Veſpaſianus, quaſi divina providentia, ad Petilium Cerealem, qui prius Germaniam imperio rexerat, literas mittit, quibus eum conſulem declaravit, juſſitque ad Britannias adminiſtrandas proficiſci. Igitur dum ille quò juſſus erat abire pararet, audita rebellione Germanorum, eos jam congregatos acie inſtructa adortus eſt, & magnum illorum numerum in pugna interficit, & ad ſobrietatem depoſita amentia compulit. Sed etiamſi ille ad ea loca non citius perveniſſet, tamen haud multo poſt ſupplicia erant luituri. Nam ut primum defectionis eorum nuncium acceperant Romæ, Domitianus Cæſar hoc audito, non ſicut alter illa in ætate (nam adoleſcentulus admodum erat) rem tantæ magnitudinis aggredi dubitabat: ſed à patre habens ingenitam fortitudinem, & ſupra ætatem exercitatus, illico in barbaros expeditionem faciebat. Illi vero, ad rumorem de incurſu conſternati, præ metu ſe ſubmiſerunt, lucrum *hoc ex ea re maximum* nacti, quod ſine clade *& calamitate* priſtino jugo ſubjicerentur. Omnibus itaque circa Galliam ita ut oportuit, à Domitiano ordinatis, ut non facile unquam res illic iterum turbarentur, clarus atque inſignis, rebus quidem præclare geſtis ætatem ſuperantibus, patris vero gloriæ convenientibus, Romam reverſus eſt.

Petilius Cerealis Germanos comprimit.

Domitiani contra Germanos expeditio.

3. Simul autem iiſdem diebus cum ſupradicta Germanorum defectione fama Scythici auſûs ad Romanos perlata eſt. Nam qui è Scythis appellantur Sarmatæ, magna multitudine, clam quidem Iſtrum tranſgreſſi ſunt in Myſiam; deinde verò cum & vi magna, & graves ob inſperatum omnino adventum, Romanos adorti eſſent, multos eorum, quos in præſidiis offenderunt, interficiunt, & conſulatem legatum Fontejum Agrippam, qui his obviam iverat, fortiter pugnantem occidunt; & in ſubjectam regionem omnem incurſus fecerunt, omnia populantes in quæ inciderint. Veſpaſianus autem, cum ea quæ facta erant & Myſiæ vaſtationem accepiſſet, Rubrium Gallum mittit, de Sarmatis pœnas ſumpturum: à quo multi quidem eorum in prœliis ceciderunt, qui vero ſalvi evaſerunt timore perculſi domum ſe recipiebant. Huic autem bello cum finem impoſuiſſet exercitûs dux, etiam ſecuritati in poſterum proſpexit. nam pluribus & majoribus præſidiis loca circundedit, ut barbari nullo plane modo *Iſtrum* tranſgredi poſſent. Et bellum quidem Myſianum ita celeriter finitum eſt.

Fontejî Agrippæ cædes.

Rubrius Gallus contra Sarmatas miſſus.

Sarmatarum in provinciam Romanorum irruptio.

ὁ [a] Οὐϊτέλλιος, τὸ πρὸ αὐτοῖς ὄντις [b] ἡγεμόνων, οἱ δῆλον μὲ ὡς ἐκ μακρῆ ζώτης ἐφίεντο τ νεωτεροποιίας, ὑπὸ δ χαρᾶ δὲ ἀροσῆσαι προσαχθέντες, τ αὐτῶν γνώμλυ ἐξέφηναν· ἔμελλον δὲ προθύμως [c] ἀσκευμένοις τ πεῖραν τοῖς πλήθεσι προσφέρειν. πολλῆ δὲ μέρος ἤδη τ Γερμανῶν ἢ ἀπόστασιν ἀναμολογκότος, ὁ τ ἄλλων ἐκ ἂν δίκα φρονησάντων, ὥσπερ ἐκ δαιμονίᾳ προνοίας Οὐεσπασιανὸς πέμπτῃ χράμματα [d] Πετιλίῳ Κερεαλίῳ [e] ὃ πρότερον ἡγεμόνα Γερμανίας γενομένῳ, [f] τ ὕπατον διδὺς τιμήν, ὁ κελεύων [g] ἄρξαντα Βρεττανίας ἀπιέναι. πορευόμενος δὲ ἐκεῖνος ὅπου προστέτακτο, ὁ τὰ περὶ τ ἀπόστασιν τ Γερμανῶν πυθόμενος, ἤδη συνειλεγμένους αὐτοὺς ὀπτησοῦ ὁ προταξάμενος, πολύ τε πλῆθος αὐτῶν ἀναιρῆ κτ τ μάχῃ, ὁ τ ἀνοίας παυσαμένους ἠνάγκασε [h] σωφρονεῖν. ἔμελλον δὲ, καὶ κατὰ τὰ μὴ ῥᾴθιον εἰς τὺς τόπυς προσβαλόντος, δίκην ἐκ εἰς μακρὰν ὑφέξειν. ἠίκα δὲ πρῶτον ἡ [i] περὶ τ ἀπόστασιν αὐτῶν ἀγγελία τῇ Ῥώμῃ προσέπεσε, Δομετιανὸς Καῖσαρ πυθόμενος, ὐχ ὡς ἂν ἕτερος ὢν τότῳ τ ἡλικίας, νέος δ ἦν ἔτι παντάπασι, τηλικῦτον ἄραλ μέγεθος πραγμ ὤκνησεν· ἔχων δὲ παρόθεν ἔμφυτον τ ἀνδραγαθίαν, ὁ τελεώτεραι τ ἄσκησιν τ ἡλικίας πεπαιμένος, ὀλὶ τὺς βαρβάρυς εὐθὺς ἤλασεν. οἱ δὲ ταρὸς τ φήμην τ ἐφόδυ καταπεσόντες, ἐπ' αὐτῷ σφᾶς αὐτὺς ἐποιήσαντο [k] μ' ὃ φόβυ, κέρδος [l] εὑράμενοι ὃ χωρὶς συμφορᾶς ὑπὸ τ αὐτὸν πάλιν ζυγὸν ὑπαχθῆναι. πᾶσιν οὖν [m] ὀλιθεὶς τοῖς περὶ τ Γαλατίαν τάξιν τ προσῆκεν Δομετιανὸς, ὡς μηδ' αὖθις ἂν ἔτι ῥᾳδίως ἔτι [n] τακὶ ταραχθῆναι, λαμπρὸς ὁ περιβλεπτος, ὀλὶ κρείττοσι μ τ ἡλικίας, πράξεσι δὲ τῷ πατρὶ κατορθώμασιν, εἰς τ Ῥώμλυ ἀνέζυξεν.

γ'. Τῇ δὲ [o] προκειμένῃ Γερμανῶν ἀποστάσει κτ τὰς αὐτὰς ἡμέρας ὁ Σκυθικὸν τόλμημα περὶς Ρωμαίυς συνέβραμεν. οἱ γὰρ καλύμενοι Σκυθῶν Σαρμάται, πολὺ πλῆθος ὄντες, ἄδηλοι μὲ τ Ἴστρον ἐπερεμόθησ εἰς τὴν Μυσίαν, [p] ἔπειτα δὲ πολλῇ τε βίᾳ, καὶ χαλεποὶ λῃ ὄ παντάπασιν ἀνέλπιστον τ ἐφόδυ προσπεσόντες, πολλὺς μὲ τ ὀλὶ τ φρυρᾶς Ρωμαίων ἀναιροῦσι, καὶ τ πρεσβυτὴν ὑπατικὸν [q] Φοντήϊον Ἀγρίππαν ὑπανιάσαντα χαρτερῶς μαχόμενον κλείνυσι, τ δ' ὑποταγμένην χώραν ἅπασαν κατέσχον, ἄγοντες καὶ φέροντες ὅτῳ περιπέσοιεν. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὰ γεγενημένα καὶ τ πόρθησιν τ Μυσίας πυθόμενος, [r] Ῥούβριον Γάλλον ἐκπέμπει, δίκην ὀλιθήσοντα τοῖς Σαρμάταις· ὑφ' ὧ πολλοὶ μὲ αὐτῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀπέθανον, ὁ δὲ περισωθεὶς μὲ δέος εἰς τ [s] οἰκείαν διέφυγε. τότῳ δὲ ὧ πολέμῳ τέλος ὀλιθεὶς ὁ στρατηγὸς, καὶ τῆς εἰς ὃ μέλλοι ἀσφαλείας πρόνοιαν ἐποιήσατο. πλείοσι γὰρ καὶ μείζοσι φυλακαῖς τ τόπον διέλαβεν, ὡς τοῖς βαρβάροις τὸ διαβαίνειν τελέως ἀδύνατον. ὁ μὲν οὖν περὶ τὸν Μυσίαν πόλεμ ταχεῖαν ὕστερ ἔλαβε τ κέσιν.

a Ita *Big.* Οὐϊτέλλιος *Voſſ.* Οὐιτέλλιος *Bod. & Vat.* Βίτελλ in *Editis Aliiſque.* in *Ruſini* verſione *Civilis*, cujus defectionis meminit *Tacitus* in *Hiſt.* l. IV. c. XXXV. *Ballis* tamen dicitur in *Vett. Ruſini libris.* *b* Ηγεμόνες *Bod.* *c* Sic *MSS.* Ἀσκευάμενοι in *Editis.* *d* Vide *Tacitum* in *Hiſt.* l. IV. c. LXVIII. Βιλλίῳ perperam in aliquot *MSS.* *e* Τῷ πρ. *Big. Vat. & Voſſ.* *f* Id eſt, τὸν ὑπατικὸν τιμὸν. ſic apud *Herodianum* habemus τὴν ὑπατον ἀρχήν. *g* Ἀρξοντα *Big. Vat. & Gall.* *h* Ita *Big. & Ruſ.* φρονεῖν in *cæteris.* *i* Illud περὶ non agnoſcunt *Big. & Vat.* *k* Μετὰ φόβου *Big.* *l* Εὐρόμενοι *Big.* *m* Επιτιθεὶς *Big.* *n* Τὰ αὐτὰ *Big.* *o* Illud προκειμένῃ non agnoſcit *Big.* *p* Ita in *MSS.* ἔπειτα πολλῇ τε βίᾳ in *Editis.* *q* De eo *Tacitus* in *Hiſt.* l. III. c. XLVI. *r* Hujus meminit etiam *Tacitus* in *Hiſt.* l. II. c. 21. & c. 99. *ſ* Οἰκίαν *Big.* quo modo forſan & *Ruſ.*

ιγ'. ΚΕΦ. ε'.

Περὶ τ ποταμῦ Σαββατικῦ, ὃν κατὰ τὴν πορείαν ἀφ' Συρίαν θεᾶται Τίτος. καὶ ὅπως Ἀντιοχῆς κατὰ Ἰουδαίων προσελθόντες Τίτῳ παρηκούθησαν. περί τε θριάμβε Τίτε καὶ Οὐεσπασιανῦ.

ιδ'. Β'. Ο δὲ τ Ἀντιόχειαν δῆμος, ἐπεὶ πλησίον ὄντα Τίτον ἐπυνθάνοντο, μένειν μὲν ἐντὸς τειχῶν ὑπὸ χαρᾶς οὐχ ὑπέμενον, ἔσπευδον δ' ὅπῃ τὴν ὑπάντησιν, καὶ πεμπόντα σταδίων [d] ὅπῃ πλέον προῆλθον, οὐκ ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ [e] γυναίων πλῆθος ἅμα παισὶ, τ πόλεως ἐκχεόμενα. καὶ πειδὴπερ ἐθεάσαντο προσιόντα, ἀφ' τὴν ὁδὸν ἑκατέρωθεν [f] διακατασχόντες, τάς τε δεξιὰς ἀλλήλοις προσαγορεύοντες, καὶ πανταχόθεν [g] ἐπιφημίσμασι χρώμενοι [h] συνεπέφερον. συνεχὴς δ' ἦν αὐτοῖς ἀφ' πάσας ἅμα ταῖς εὐφημίαις δέησις, ἐκβαλεῖν τ πόλεως τὸν Ἰουδαίους. Τίτος μὲν οὖν οὐδὲν ὑπέδυκε πρὸς [i] ζητῦντα τ δέησιν, ἀλλ' ἡσυχῇ τ λεγομένων ἐπήκουεν. ἐπ' ἀλλήλῳ δὲ [k] ὅ τί φρονῇ, ἢ τί ποιήσει, πολὺς ἦ χαλεπὸς τοῖς Ἰουδαίοις ὁ φόβος ἦν. ἐδὲ γὰρ ἐπέμεινεν ὁ Ἀντιοχείᾳ Τίτος, ἀλλ' εὐθὺς ὅπῃ ὁ Ζεῦγμα, ὅ τὴν τ Εὐφράτην, συνέτεινε τ πορείαν· ἔνθα δὴ, ἔνθα τῶν Πάρθων βασιλέως Βολογέσου πρὸς αὐτὸν ἦκον, στέφανον χρυσῦν ὅπῃ τῇ τὴν τ Ἰουδαίων νίκην κομίζοντες. ὃν δεξάμενος εἰσία τὸν βασιλικὸν, κἀκεῖθεν εἰς τ Ἀντιόχειαν ἐπανέρχεται. τ δὲ βουλῆς ἔνθα τὸν δῆμον τ Ἀντιοχέων πολλὰς ποιησαμένων δεήσεις, ἐλθεῖν εἰς ὃ θέατρον αὐτῶν, ἐν ᾧ πᾶν ὃ πλῆθος ἀθροισμένον ἐθεάτο, φιλανθρώπως ὑπήκουσε. πάλιν δ' αὐτοῖς

De fluvio Sabbatico, quem in itinere per Syriam conſpicit Titus. Et quomodo Antiocheni, Tito ſupplicantes contra Judæos, repulſam paſſi ſunt. Deque triumpho Titi & Veſpaſiani.

XXIV.

TItus vero Cæſar aliquandiu quidem Beryti commoratus eſt, ut jam ante diximus. Inde autem reverſus, & per omnes quas obiret Syriæ civitates, & magnificentiſſima edens ſpectacula, & Judæorum captivis *in exitii illorum indicium abutens, conſpicit in itinere fluvium, cujus natura digna eſt quæ memoretur. Labitur is medius quidem inter Arcæam regni Agrippæ *urbem* & Raphanæas; mirabilem autem proprietatem habet. Nam cum ſit copioſus quando fluit, nec in lapſu ſegnis, poſtea vero totus à fontibus deficiens per ſex dierum ſpatium ſiccum alveum oculis ſpectandum præbet. Deinde, ac ſi nullam mutationem paſſus fuiſſet, die ſeptimo ſibi ſimilis fluit. Atq; hunc ordinem exacte ſemper *ab eo* ſervari obſervatum eſt: unde ſane & Sabbaticum eum appellant, à ſacra apud Judæos die VII[a] ita *eum* nominantes.

Titus Beryto proficiſcitur & paſſim ludos edit.

Fluvius Sabbaticus.

2. Antiochenſium autem populus, audito Titum *urbi* appropinquare, manere quidem intra mœnia præ gaudio non ſuſtinebant, obviam autem ei egredi properabant, & ad ſtadium uſque triceſimum & amplius progreſſi ſunt, non modo viri, ſed etiam feminarum multitudo cum liberis, ex urbe effuſi. Et cum appropinquantem vidiſſent, ex utroque viæ latere ſtantes & dextras inter ſalutandum tendebant, variiſque ominibus eum excipientes cum ipſo revertebantur. Omnibus autem acclamationibus continuo miſtæ erant preces de Judæis urbe pellendis. Et Titus quidem huic precationi nihil indulſit, ſed tacite quæ dicebantur audiebat. Judæi autem, incerti quid ſentiret, quidve facturus eſſet, magno & triſti metu tenebantur. neque enim commoratus eſt Antiochiæ Titus, ſed è veſtigio ad Zeugma, *oppidum* ad Euphraten ſitum, iter contendit: ubi miſſi *quidam* à Vologeſo rege Parthorum ad eum veniebant, cum aurea corona, victoriam Judaicam ei gratulantes. qua accepta, convivio regios adhibebat, atque inde Antiochiam regreditur. Senatu autem & populo Antiochenſi multis precibus eum obſecrantibus, ut in illorum theatrum veniret, ubi omnis eum multitudo congregata exſpectabat, humaniſſime illis obſequutus eſt. Rurſus autem iiſdem

Titus venit Antiochiam.

Aurea corona ad Titum miſſa à Vologeſo rege Parthorum.

a Ἐν πόλει Βηρυτῷ *Big.* *b* Ἀπηχούμενοι *Big. Voſſ. Bod. Gall. & Vat.* *c* Ita in *MSS.* tam *Græcis* quam *Latinis Ruſini.* nec dubitat *Caſaubonus* (in *Exerc.* c. *Baronium*, p. 444. *Edit. Lond.*) quin locus corruptus ſit, quod & Rabbini *Joſepho* adverſentur, qui ſeptimo die flumen quieſcere contendunt, & contra eum faciat *Plinius* in *Nat. Hiſt.* l. 31. c. 11. quare locum in hunc modum reſtituit: πολὺς γὰρ ὢν ὅτι μὲν ἦ τὴν φορὰν ἐ σχολαῖος ἐξ ἡμερῶν ἀριθμόν, ἔπειτα δὲ πᾶς οὐ τ πηγῶν ἐπιλείπων κατὰ τὴν ἑβδόμην σαββάτου ἦ ξηρὸν παραδιδοὺς ὀφθῆναι τ τόπον· εἶθ' ὥσπερ ἑβδομάδος γενομένης μεταβολῆς, ὁμοίως τῇ ἑβδόμῃ σαββάτου ἀφίησι. *nam quum ſit magnus quando fluit, feraturque impetu non leni per ſpatium ſex dierum, poſtea totus ab ipſis fontibus deficit & die ſeptima ceſſat præbetque alvei locum oculis ſpectandum, qui eſt ſiccus: deinde, quaſi nulla facta eſſet mutatio poſt diem ſeptimum erumpit.* Verum *Cuperus* (in *notis* ad *Lactantium*) paulo aliter, ἐ σχολαῖος ἐξ ἡμερῶν ἀριθμόν, ἔπειτα δὲ πᾶς οὐ τ πηγῶν ἐπιλείπων, ξηρὸν παραδιδοὺς ὀφθῆναι τ τόπον· εἶθ' ὥσπερ ἑβδομάδος γενομένης μεταβολῆς, ὁμοίως μὴ τῇ ἑβδόμῃ σαββάτου ἀφίησι, *feraturque impetu non leni per ſpatium ſex dierum; inde totus ab ipſis fontibus deficiens, ſiccum præbet ſpectandum alveum: & hinc quaſi nulla facta eſſet mutatio, ſimilis poſt ſeptimum diem erumpit.* Quin & ſic legi poteſt, ἐ σχολαίως ἐξ ἡμερῶν ἀριθμόν, ἔπειτα ἧ πᾶς οὐ τ πηγῶν ἐπιλείπων τὴν ἑβδόμην ξηρὸν παραδιδοὺς ὀφθῆναι τὸν τόπον. εἶθ' ὥσπερ ἑβδομάδος γενομένης μεταβολῆς ὁμοίως μὴ τὴν ἑβδόμην σαββάτου ἀφίησι. Vel hoc modo, ἔπειτα ἧ πᾶς οὐ τ πηγῶν ἐπιλείπων μὴ ἐξ ἡμερῶν ἀριθμὸν ξηρὸν παραδιδοὺς ὀφθῆναι τ τόπον· εἶθ' ὥσπερ ἑβδομάδος γενομένης μεταβολῆς ὁμοίως μὴ τὴν ἑβδόμην σαββάτου ἀφίησι. Vide *Fullerum* in *Miſcell. Sacr.* l. 1. c. IX. *Cunæum* in lib. II de *Rep. Hebr.* c. XXII. & *Colomeſium* in *Opuſculis*, c. XXV. cum quo confer *Gaulminum* in *notis* ad *Mich. Pſellum* de *Operationibus Dæmonum*, p. 114. *d* Ἔτι πλέον *Big.* *e* Γυναικῶν *Big.* *f* Παρεστῶτες *Big.* *g* Εὐφημίσμασι *Voſſ.* *h* Συνεπέφερον *Voſſ.* *i* Illud τοῦτον non agnoſcit *Big.* *k* In *Big.* & *Voſſ.* τό τί φρ. *l* Εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ θέατρον, ἐν ᾧ *Big.* * Ad oſtentationem cladis eorum, *Ruf.*

Titi equites in Judæos Antiochenos.

iisdem vehementer admodum instantibus, & crebro postulantibus, ut Judæos urbe pelleret, dextre illis respondit, dicens: "At patria illorum, quò revertendum Judæis esset, eversa est, "neque ullus locus est in quo recipiantur." Ad aliam itaque petitionem convertuntur Antiocheni, priore frustrati. Rogabant enim ut æneas tabulas, quibus jura Judaïca inscripta erant, ipse tolleret. Verum ne id quidem Titus eis concessit, sed Judæos Antiochenos, omnia quæ prius habuerant in regione, tenere passus, ad Ægyptum discedebat. Cumque in itinere

Titus misericordia movetur, desolata Hierosolyma intuitus.

Hierosolyma veniisset, tristemque solitudinem cum antiquæ civitatis splendore compararet, disjectorumque operum magnitudinem & veterem pulchritudinem in memoriam revocaret, miseratus est excidium civitatis, non sicut alius *forsan* fecisset cum exsultatione, quod talem ac tantam vi expugnasset: verum, *multa* aliquoties imprecatus defectionis auctoribus, quique in causa fuerant ut hujusmodi pœna urbi infligeretur, ita palam testatus est, se nequaquam velle virtutem suam ex punitorum calamitate clarescere. Ingentis autem urbis opulentiæ magna adhuc pars etiam in ruinis reperiebatur. nam multa quidem Romani effodiebant, plura vero ex captivorum indicio auferebantur, aurum atque argentum, aliaque instrumenta pretiosissima, quæ possessores ob incertam belli fortunam terræ mandarant.

Titus legiones remittit.

3. Titus vero propositum iter ad Ægyptum faciens, emensaque velociter solitudine, Alexandriam perveniebat: decretoque in Italiam navigare, ex duabus legionibus, quæ illum comitabantur, utramque unde venerant remisit, quintam quidem in Mysiam, decimam vero quintam in Pannoniam. Captivo-

Captivi servati ad triumphum.

rum autem duces, Simonem quidem & Joannem, & alios numero ad septingentos viros, quos proceritate & elegantia corporum præstantes elegerat, statim in Italiam transportari jussit, eo animo ut illos in triumphum adduceret. Peracta vero ut volebat navigatione, similiter quidem Roma eum suscipere gestiebat, eique obviam ire studebat ac patri. Ti-

Titi adventus Romam.

to autem maximum in splendorem cedebat, quod pater ei obviam veniret eumque susciperet. Civium vero multitudini divinam quandam lætitiam afferebat, quod jam videret tres ipsos in unum locum convenisse. Non multis autem diebus post, unum & communem triumphum agere ob res prospere gestas statuerunt, quamvis utrique senatus proprium decreverat. Cumque jam ante declarata esset dies, qua processura erat pompa victoriæ, nemo *fere* ex infinita civium multitudine domi remansit. Omnes autem cum exissent, spatium ubi tantum stare possent occupaverant, loco duntaxat, quantus spectandis *imperatoribus* sufficeret, ad transitum necessarium relicto.

Ubi & quomodo magistratus

4. Cum autem milites omnes, dum adhuc nox esset, per turmas atque ordines progressi fuissent sub ductoribus suis, & circa januas

σφόδρα λιπαρῶς ἐγκειμένων, καὶ συνεχῶς δεομένων ἐξελάσαι τῆς πόλεως τοὺς Ιουδαίους, εὔτροχον ἐποιήσατο τὴν ἀπόκρισιν, εἰπών· "Ἀλλ' ἥγε πατρὶς αὐτῶν εἰς ἣν [a] ἐμβαλεῖν [b] ἐχρῆν "τοὺς Ιουδαίους ἀνάγκη, καὶ δέξαιτ' ἂν ὑδεὶς αὐτοὺς ἔπι τό-"πος." Ὅτι δὲ τότε μὲν Αντιοχεῖς πρέπον δίκην, τῆς προτέρας ἁμαρτόντες· τὰς γὰρ χαλκᾶς ἠξίουν δέλτους ἀνελεῖν αὐτόν, ἃ αἱ γέγραπται [c] τὰ δικαιώματα τῶν Ιουδαίων. ὁ μὲν ὑδὲ τοῦτο Τίτος ἐπένευσεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐάσας πάντα καθ' χάριν τοῖς ἐπ' Αντιοχείας Ιουδαίοις ὡς πρότερον [d] ἔχειν, εἰς Αἴγυπτον ἀπηλλάττετο. καὶ κατ' τὴν πορείαν τοῖς Ιεροσολύ- ιε'.
μοις προσελθών, καὶ τὴν [e] λυπρὰν ἐρημίαν βλεπομένην ἀπιθὲς τῇ ποτὲ τῆς πόλεως λαμπρότητι, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐρριμμένων καταςκευασμάτων, καὶ τὸ πάλαι κάλλος εἰς μνήμην βαλλόμενος, ὠκλαυσε τῆς πόλεως τὸν ὄλεθρον, οὐχ ὥσπερ ἄλλος ἄν τις αὐτῶν ὅτι τηλικαύτην ἦρε καὶ τοσαύτην εἶλε κατ' κράτος· ἀλλὰ πολλάκις ἐπαρώμενος τοῖς αἰτίοις τῆς ἀποστάσεως ὑπάρξασι, καὶ φανὴν ὅτι τῇ πόλει τὴν [f] τιμωρίαν γενέσθαι παρασκευάσασιν, ὅτως ἐκδηλος ἦν οὐκ ἂν [g] ἐθελήσας ἐκ τῆς συμφορᾶς τῶν κολασθέντων γενέσθαι τῆς ἀρετῆς αὐτῶν [h] ὅτιφάνη-ναι. ὃ δὲ πολλὴν πλοῦτον τῆς πόλεως ἔτι καὶ τοῖς ἐρειπίοις οὐκ ὀλίγον μέρος [i] ἀνθυρίσκετο. τὰ μὲν γὰρ πολλὰ ἀνέσκαπτον οἱ Ρωμαῖοι, τὰ πλείω δ' ἐκ μηνύσεως τῶν αἰχμαλώτων ἀνηρροῦντο, χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, καὶ τὰ τῆς ἄλλης τιμιώτατα κατασκευῆς, ἅσπερ οἱ κεκλημένοι πρὸς τὰς ἀδύτους ὕλας τυχὰς καὶ γῆς ἀποθησαυρίσεις.

γ'. Τίτος δὲ τὴν προκειμένην τοιαύτην πορείαν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ τὴν ἔρημον ἣ πάχιστα διανύσας, ἦκεν εἰς Αλε-
ξάνδρειαν· καὶ τὸν ὅτι τῆς Ιταλίας διεγνωκὼς, δυοῖν αὐτῷ ταγμάτων συνακολουθήσοντοιν, ἑκάτερον ὅθεν περ ἀφῖκτο πάλιν ἀπέστειλεν, εἰς μὲν τὴν Μυσίαν τὸ πέμπτον, εἰς Παννονίαν δὲ τὸ πεντεκαιδέκατον. τῶν αἰχμαλώτων δὲ τοὺς μὲν ἡγεμόνας Σίμωνα καὶ Ιωάννην, τόν τε ἄλλον ἀριθμὸν ἑπτακοσίους ἄνδρας ὁπλίτας μεγέθει τε καὶ κάλλει σωμάτων διαφέροντας, προστάξειν εἰς τὴν Ιταλίαν αὐτίκα μάλα κομίζεσθαι, βου-
λόμενον αὐτοὺς ἐν τῷ θριάμβῳ προαγαγεῖν. ὃ πλὴν ιϛ'.
δ' [k] αὐτὸν κατ' νῦν ἀνυσθέντος, ὁμοίως μὲν ἡ Ρώμη [l] πρὸς τὴν ὑποδοχὴν εἶχε, καὶ τοῖς ὑπαντήσεσι, ὥσπερ ὅτι ὁ πατρός. [m] λαμπρότατον δ' ἐπὶ Τίτῳ, καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ ὑπαντῶν καὶ δεχόμενος. τῷ δὲ πλήθει τῶν πολιτῶν, δαιμόνιόν τινα τὴν χαρὰν [n] παρεῖχεν, ὃ βλέπειν αὐτοὺς ἤδη τοὺς [o] τρεῖς ἐν ταὐτῷ γεγονότας. καὶ πολλῶν δ' ἡμερῶν διελθουσῶν, ἔτι καὶ κοινὸν ἔγνωσαν τῶν ὅτι τοῖς κατορθωμένοις ποιήσασθαι θρίαμβον, καθάπερ ἑκατέρῳ τῶν βουλῆς ἴδιον ψηφισαμένης. προσδοκηθείσης δὲ τῆς ἡμέρας, ἐφ' ἧς ἔμελλεν ἡ πομπὴ [p] γενήσεσθαι τῶν θριάμβων, ὑδεὶς οἶκοι καταλέλειπτο τῆς ἀμέτρου πληθύος ἐν τῇ πόλει. πάντες δ' ὅπη καὶ ᾗπαν μόνον ἦν οἷς προελθοῦσι, τοὺς τόπους κατειλήφεσαν, ὅσον τοῖς ὀφθησομένοις μόνον εἰς πάροδον ἀναγκαῖον καταλιπόντες.

δ'. Τοῦ δὲ στρατιωτικοῦ παντὸς ἔτι νύκτωρ κατ' λόχους καὶ τάξεις ὑπὸ τοῖς ἡγεμόσι [q] προεξοδεύοντος, καὶ περὶ θύρας ὄντος,

a Αναχωρεῖν Zonar. b Εχρῆν ἂν τοὺς Ιουδ. Big. c Τὰ δίκαια Zonar. d Εἶχον Big. e Λυπρὰν Big. f Εφημίαν Big. g Θελήσας Voss. & Big. h Τῶν ante ἐπιφάνειαν expunxi auctoritate Cod. Big. i Ανηυρίσκετο Big. k Αὐτῷ Big. l Πρὸς τὸν Big. m Λαμπρότερον Big. Vat. & Voss. n Παρείχετο βλέπειν Big. o Sc. Vespasianum, Ttum, & Domitianum. p Γενίσθαι Big. q Διεξοδεύοντος Big.

a Ita

ὅιτος, ὑ τ̃ ἄνω βασιλείαν, [a] ἀλλὰ πλησίον ϝ τ̃ Ισιδος ἱερῦ· ἐκῆ γὰ ἀνεπαύοντο τ̃ νυκτὸς ἐκείνης οἱ [b] αὐτοκράτορες· [c] περὶ αὐτὴν ἀρχομένην ἤδη τ̃ ἕω, προῆσιν Οὐεσπασιανὸς ὑ Τῖτος, δάφνῃ μὲ ἐστεφανωμένοι, πορφυρᾶς δ' ἐσθῆτας πατρίδος ἀμπεχόμενοι, ὑ παρῆσιν εἰς τὰς Ὀκταυίας περιπάτους. ἐνθῶδε γὰ ἥτε βουλὴ ὑ τὰ τέλη τ̃ ἀρχόντων, αἵ τε ἀπὸ τ̃ τιμημάτων ἱππεῖς, τ̃ ἄφιξιν αὐτῶν ἀνέμενον. πεποίητο δὲ βῆμα πρὸ τ̃ θυρῶν, δίφροι αὐτοῖς ἐλεφαντίνοι ἐπ' αὐτῷ κείμενοι, ἐφ' οἷς παρελθόντες ἐκαθέσθησ, ὑ ὅ τραπεσητικὸν εὐθὺς ἐπευφήμησ, πολλὰς αὐτοῖς τ̃ ἀρετῆς μαρτυρίας ἀποδιδόντες ἅπαντες. καὶκεῖνοι χωρὶς ὅπλων ἦσ [d] ἐσθῆσι σηρικῆς, ἐστεφανωμένοι δάφναις. δεξάμενος δ' αὐτοὺς τ̃ εὐφημίαν Οὐεσπασιανὸς, [e] ἔτι βουλομένων λέγειν, ὅ τ̃ σιγῆς ἐποιήσατο σύμβολον. ὑ πολλῆς ἐκ πάντων ἡσυχίας γενομένης ἀναστὰς, ὑ ἔχ τ̃ ἐσθῆτι ὅ πλέον τ̃ κεφαλῆς μέρος ὑπεκαλυψάμενος, εὐχὰς ἐποιήσατο τὰς νενομισμένας, ὁμοίως δὲ ὑ Τῖτος ἠύξατο. μετὰ δὲ τὰς εὐχὰς, εἰς κοινὸν ἅπασιν Οὐεσπασιανὸν βραχέα διαλεχθεὶς, τοὺς μὲ στρατιώτας [f] ἀπέλυσεν· ὅτι ὅ νενομισμένον ἄριστον αὐτοῖς ὑπὸ τ̃ αὐτοκρατόρων [g] εὐζεπιαθέν· πρὸς δὲ τ̃ πύλιδα αὐτὸς ἀνεχώρη, τ̃, ἀπὸ ϝ πέμπτ̃ δι' αὐτ̃ αἰεὶ τοὺς θριάμβους, τ̃ στρατηγορίας [h] ἀπ' αὐτῶν τετυχηκότων. ἐνθῶδε [i] προφ̃ τε προαπολεύοντ, ὑ τὰς θριαμβικὰς ἐσθῆτας ἀμφιασάμενοι, τοῖς τε παρεσπαρμένοις τ̃ πύλῃ θύσαντες θεοῖς, ἔπεμπον τ̃ θρίαμβοι, διὰ τ̃ θεάτρων [k] διεξελαύνοντες, ὅπως εἴη τοῖς πλήθεσιν ἡ θέα ῥᾴων.

ζ'. ε'. Ἀμήχανον δὲ κτ' τ̃ ἀξίαν εἰπεῖν τ̃ θεαμ̃ ἐκείνων ὅ πλῆθος, ὑ τ̃ μεγαλοπρέπειαν ἐν ἅπασι, οἷς ἄν τις ὀπτανόσειεν, ἢ τυχῶν ἔργοις, ἢ πλούτ μέρεσιν, ἢ φύσεως σπανιότησι. σχεδὸν γὰ ὅσα τοῖς πώποτ' ἀνθρώποις εὐδαιμονήσασιν ἐκλήθη κτ' μέρος, ἄλλα κἀπ' ἄλλοις θαυμαστὰ ὑ πολυτελῆ, ταῦτ' ὀθνεῖ τ̃ ἡμέρας ἐκείνης ἀθρόα τῆς Ρωμαίων ἡγεμονίας ἔδειξε ὅ μέγεθος. ἀργύρ τε γὰ ὑ χρυσ̃ καὶ ἐλέφαντος ἐν παντοίαις [l] ἰδέαις κατασκευασμάτων ὁρᾶν, ὐχ ὥσπερ ἐν πομπ̃ κομιζόμενον, πλῆθος, ἀλλ' ὡς ἄν εἴποι τις ῥέοντα πόλαμόν. ὑ τὰ μέ, ἐκ πορφύρας ὑφάσματα τ̃ ἁβροτάτης φερόμενα, τὰ δ' εἰς ἀκριβ̃ ζωγραφίαν πεποικιλμένα τ̃ Βαβυλωνίων τέχν̃. λίθοι τε ἀφανεῖς, ἃ μὲν χρυσοῖς ἐμπεπλεγμένοι στεφάνοις, ἃ δὲ κατ' ἄλλας ποιήσεις, τοσοῦτοι παρῆσαν, ὥς τε μαθεῖν ὅτι μάτην εἶναί τι τούτων ἀπάνιον ὑπειλήφαμεν. ἐφέρετο δὲ καὶ θεῶν ἀγάλματα, τ̃ παρ' αὐτοῖς μεγέθεσι θαυμαστὰ, καὶ κτ' τὴν τέχνην ὑ παρέργως πεποιημένα· ὑ τούτων ὕλη, ὅτι μὴ τῆς ὕλης τῆς πολυτελοῦς. ζῷων τε πολλαὶ φύσεις παρῆσαν, κόσμον οἰκεῖον ἅπαντα τοῖς εἰκαζομένοις. ἐπὶ δὲ καὶ ὅ κομίζοντ ἔκαστα τούτων ἀνθρώπων πλῆθος, ἀργυρᾶς ἐσθῆσι καὶ ἀφανέσι χρυσοῖς κεκοσμημένον· οἵτ' εἰς αὐτὸ ὅ πομπεύειν ἀφικνεῖντες, ἐξαίρετον εἶχον καὶ καταπληκτικὸν τοῖς αὐτοὺς τοῦ κόσμου τοῦ πολυτέλειαν. ὅτι τούτοις οὐδὲ

conſtitiſſent, non palatii ſuperioris, ſed prope Iſidis templum, (ibi enim imperatores nocte illa quieſcebant) cum jam primò diluceſceret, foras prodeunt Veſpaſianus & Titus, lauro quidem coronati, amicti vero patria veſte purpurea, & ad Octaviæ ambulachra progrediuntur. illic enim ſenatus *& primores magiſtratuum, virique cenſus equeſtris adventum illorum exſpectabant. tribunal autem ante porticus factum erat, ſellæq; eburneæ illis in eo poſitæ, quibus aſcenſis conſederunt, & milites ſtatim acclamabant, multa virtutis teſtimonia illis univerſim reddentes. atque illi inermes erant veſte ſerica induti, & laureis coronati. Veſpaſianus autem, ubi *lætas* illorum acclamationes acceperat, cum adhuc dicere vellent, ſilentii ſignum dedit. magnaque omnium quiete facta ſurrexit, & amictu majorem capitis partem adopertus, preces ſolennes adhibuit; itidemque & Titus precatus eſt. Finitis autem precibus Veſpaſianus, in commune omnes paucis alloquutus, milites quidem ad prandium more debitum, illis ab imperatoribus apparatum, dimiſit: ipſe vero ad portam regrediebatur, quæ ex eo, quod per illam ſemper triumphorum pompa ducitur, nomen accepit. Ibi & cibum præguſtabant, & triumphalibus veſtibus amicti, diiſque ad portam collocatis cæſa hoſtia, per † theatra tranſeuntes triumphum agebant, ut multitudini facilior eſſet aſpectus.

Ubi & quomodo magiſtratus excipiebant triumphantes.

Milites ad prandium dimiſſi.

Porta triumphalis.

5. Fieri autem nequit, ut pro dignitate enarretur ſpectaculorum illorum multitudo, & magnificentia in omnibus, ‡ quibus aliquis animum intenderit, ſive artium operibus, ſive divitiarum partibus, ſive naturæ raritatibus. nam omnia fere quæ ab hominibus unquam beatis præcipua poſſeſſa erant, alia apud alios mirabilia atque magnifica, iſta univerſa illo die Romani imperii magnitudinem oſtenderunt. Nam & argenti & auri & eboris in omni operum ſpecie copiam, non ut in pompa ferri, cernere erat, ſed, ut ita dixerim, omnia iſtis affluere. & partim quidem veſtes ex purpura rariſſima textas portari, partim vero in accuratiſſimas picturas arte Babyloniorum variatas. Gemmæ etiam, aliæ quidem aureis coronis inſertæ, aliæ vero aliis operibus *incluſæ*, in medium tam magno numero allatæ erant, ut *hinc* diſcere liceret, fruſtra nos earum aliquid rarum eſſe exſtimaſſe. Quin & deorum ſimulachra ferebantur, magnitudine apud ipſos mirabilia, & arte eximia elaborata: horumque nihil, niſi quod ex pretioſa materia. Inſuper animalia diverſæ naturæ traducebantur, omnia ornamentis ſibi propriis induta. Erant autem etiam qui ſingula portarent homines multi, purpureis veſtibus atque inauratis ornati; quique ad pompam fuerant deſtinati, inſignem & admirabilem ornamentorum magnificentiam gerebant. Præterea neque cer-

Triumphalis apparatus deſcriptio.

a Ita *Voſſ.* & *Ruf.* antea erat ἀλλὰ ϵ̃ πλησίον. *b* Adeundus *Pagi* in *Baron.* ad *A. C.* 71. *c* Particulam ϗ, inter περὶ & αὐτὴν in *Editis Aliiſque* inſertam, delevi. maxime quòd eam non agnoſcat *Ruf.* nec *Cod. Big.* qui legit, περὶ ἀρχομένῳ αὐτῷ ἤδη πλὼ ἕω ἐποίουν. *d* Ἐσθήσεσιν ἱερατικαῖς *Vat.* *e* Illud ἔτι deeſt *Vat.* *f* Ἀπέστειλεν *Big.* *g* Ἠυξημένοις *Big.* *h* Voculam ἀπ' inſertam dedi ex *MSS.* & mox πεντχῶσι volui pro πεντχῶν, conſtructione ita poſtulante. *i* Τροφῆς ἐφαπτομένοντες *Big.* & *Vat.* *k* Συνεξελαύνοντες *Big.* *l* Ita *MSS.* ἰδίαις in *Editis.* * Et ducum proceres & honorati equites eorum præſtolabantur adventum, *Ruf.* † Spectacula *Ruf.* ‡ Quæ quiſque cogitaverit, *Ruf.*

Pegmata ſive fercula mirabilia.

cernere erat captivorum turbam inornatam: ſed veſtium varietas ejuſque pulchritudo natam ex fatigatione corporum deformitatem oculis ſubtrahebat. Maximæ autem admirationi erat ferculorum, quæ portabantur, apparatus. nam & propter magnitudinem de geſtationis firmitate metuebat quicunque occurrerit. multa quippe in tertium tabulatum quartumque ſurrexerunt: & magnificentia fabricæ delectationem ſimul afferebat & ſtuporem incutiebat. nam & in multis amictus erat auratæ veſtis, & argentum atque ebur factum omnibus affixum erat. Multis autem ad imitationem factis, bellum, aliter in alia diviſum, ſeſe in conſpectum manifeſtiſſimum dedit. Erat enim cernere, vaſtari quidem beatiſſimam terram, totas vero interfici acies hoſtium, & alios fugere, alios captivos duci, muroſque magnitudine inſignes machinis dirui, & caſtellorum munimina exſcindi, & populoſarum civitatum mœnia in ſummis jugis ſuperari, exercitumq; intra muros infundi, & loca omnia cædis plena, eoſque qui manibus reſiſtere non poterant ad preces converſos, atque ignem templis immiſſum, ædiumque ſuper dominos everſionem; & poſt multam triſtemque deſolationem fluvios non in arva culta decurrentes, neque ad hominum vel pecorum potum, ſed per terram adhuc undique ardentem. Hæc enim Judæi ſe bello paſſos eſſe tradiderunt. Ars vero operumque magnificentia, quæ tunc facta erant neſcientibus, haud ſecus ac ſi præſentes fuiſſent, oſtendebant. Erat autem per ſingula fercula captæ civitatis dux, quo modo captus erat collocatus. Quin & multæ naves ſequebantur. Spolia vero alia quidem paſſim

Vaſa ſacra, Romam allata, in triumpho viſa.

ferebantur. Omnia autem ſupereminebant quæ in templo erant Hieroſolymitano deprehenſa; menſa aurea quæ pondere plura talenta æquabat, & lychnuchus ex auro ſimiliter conſtructus, *ſed opere diverſo à noſtri uſus conſuetudine. Nam medius quidem ſtipes baſi impactus ſurgebat, & tenues ab eo rami producebantur, ad fuſcinæ ſimilitudinem poſiti, in quorum ſingulorum apice lychnus erat fabricatus. Erant autem iſti ſeptem, numeri ſeptenarii honorem apud Judæos indicantes.

Lex Dei in triumpho portata.

Poſt hæc lex etiam Judæorum, ultimum ſpoliorum, portabatur. Deinde tranſibant multi victoriæ ſimulachra geſtantes; omnia ex auro & ex ebore facta. quibus proxime equo vehebatur Veſpaſianus, & ſequutus eſt Titus; Domitianus autem cum illis equitabat, & ipſe ſplendide veſtitus, & equo conſpicuus admodum ſpecioſo.

Finis pompæ Capitolium.

6. Finis autem pompæ *triumphalis* erat ad templum Jovis Capitolini, quò cum perveniſſent conſtitêre. Erat enim vetus mos patrius illic manere pauliſper, donec ducis hoſtium mors ab aliquo nunciaretur. Is autem erat Simon

τ αἰχμαλώτων ἦν ἰδεῖν [a] ὄχλον ἀκόσμητον· ἀλλ' ἡ τῶν ἐσθήτων ποικιλία, ϗ ὃ κάλλος αὐτῆς τ ἀπὸ τ κακώσεως τ σωμ[ατ] [b] ἀειδίαν ἔκλεπτε τ ὄψεως. θαῦμα δὲ ὁ τοῖς μάλιστα παρεῖχεν ἡ τ φερομένων πομπ[ῶν] κατασκευή. ϗ γὰρ διὰ μέγεθος ἦν δεῖσαι ὃ βεβαίῳ τ φορᾶς [c] ἀπαντήσαιλα. πεπόροφα γὰρ αὐτοῖς [d] ϗ πεπόροφα πολλὰ πεποίηλο, ϗ τῇ πολυτελείᾳ τῇ σὺν τ κατασκευῇ ἦν ἀοθήναι μετ' ἐκπλήξεως. ϗ γὰρ ὑφάσματα πολλοῖς διάχρυσα [e] περιεβέβληλο, ϗ χρυσὸς ϗ ἐλέφας οὐκ ἀποίηλος πᾶσι πε-
ελεπεπήγει. διὰ πολλῶν δὲ μιμημ[ατ] ὁ πόλεμος, [f] ἄλλως εἰς ἄλλα μεμερισμένος, σαφεσάτην ἄφιν [g] ἑαυτὸν παρεῖχεν. ἦ γὰρ ὁρᾶν χώραν μὲ εὐδαίμονα δηϊομένην, ὅλας δὲ φάλαγγας κλειτομένας πολεμίων, ϗ τὰς μὲ φυγούσας, τὰς δ' εἰς αἰχμαλωσίαν ἀγομένας, τεῖχη δὲ [h] περιβάλλοντα
μεγίθει μηχαναῖς ἠρειπόμενα, ϗ φρουρίων ἀλισκομένας ὀχυρότητας, ϗ πόλεων [b] πολυανθρώπων περιβόλους καθ' ἅπας [i] ἐχομένους, ϗ σφαπὰν ἔνδον τειχῶν εἰοχομένων, ϗ πάντα φόνου [k] πλησίονσα τόπον, ϗ τ ἀδυνάτων χεῖρας αἰταιρεῖν ἱκεσίας, πῦρ τε ἐνιέμενον ἱεροῖς, ϗ καθασκαφὰς οἴκων ὅπῃ τοῖς δεσπόταις, ϗ [l] μὴ πολλῇ ἐρημίᾳ καθηφῇ ποταμοὺς ῥέοντας οὐκ ὅπῃ γῆ γεωργημένῃ, σὺν δὲ ποτὸν ἀνθρώποις ἢ βοσκήμασιν, ἀλλὰ πῦρ ἔτι παντα-
χόθεν [m] φλεγομένης. [n] ζῶντα γὰρ Ἰουδαῖοι πεισομένους αὐτοὺς ὑπὲρ πολέμου παρέδοσ. ἡ τέχνη δὲ ϗ τ [n] καλασκευασ-
μάτων ἡ μεγαλουργία, τοῖς [p] οὐκ εἰδόσι τὰ γιόμενα τότε εὐθέως ἐδείκνυεν ὡς παροῦσι. τέτακλο δ' ἐφ' ἑκάστῳ τ πομπ[ῶν] ὁ τ ἁλισκομένης πόλεως στρατηγός, ὃν τρόπον ἑλήφθη. πολλαὶ δὲ ϗ νῆες εἵποντο. λάφυρα δὲ τὰ μὲ ἄλλα χύδην ἐφέρετο. διέφερε δὲ πάντων [q] τὰ ἐκ τ καλαληφθέντα τῷ ὄντι Ἱεροσολύμοις ἱερῷ· χρυσῆ τε τράπεζα τ ὁλκὴν πολυτάλαντος, ϗ λυχνία χρυσῆ μὲ ὁμοίως πεποιημένη· ὃ δὲ ἔρσον ἐξήλλακλο τ κτ' τ ἡμετέραν χρῆσιν σκευωθέν. ὁ μὲ γὰρ μέσος διὰ κίων ἐκ τ βάσεως [r] πεπηγὼς, λεπτοὶ δ' ἀπ' αὐτοῦ μεμήκυνλο καυλίσκοι, τριαίνης σχήματι πλησίαν τὴν θέσιν ἔχοντες, λύχνον ἕκαστος αὐτῶν [s] ἐπ' ἄκρων κεκαλκευμένος. ἑπτὰ δ' ἦσ ἄρα τοῖς Ἰουδαίοις ἑβδομάδος τ τιμὴν ἐμφαίζοντες. ὅτε γάμος ὁ τ Ἰουδαίων ὅπῃ τούτοις ἐφέρετο τ λαφύραν τελευταῖος. ὅπῃ τούτοις παρῆσ πολλοί, νίκης ἀγάλματα κομίζοντες· ἐκ ἐλέφαντος δ' διὰ πάντων καὶ χρυσοῦ ἡ κατασκευή. μθ' ἃ Οὐεσπασιανὸς ἤλαυνε [t] πρῶτος, ϗ Τῖτος εἵπετο, Δομετιανὸς δὲ [u] παρίππευεν, αὐτός τε ἀφαρεπῶς κεκοσμημένος, ϗ τ ἵππον παρέχων θέας ἄξιον.

ς'. Ἦν δὲ ὁ πομπῆς ὅ τέλος ὅπῃ τ [x] νεὼν ὅν [y] Καπ.
πετωλίῳ Διός, ἐφ' ὃν ἐλθόντες ἔστησαν. διὰ γὰρ παλαιοῦ πάτριον μεμένειν, μέχρις ἂν ϑ τοῦ στρατηγοῦ τῶν πολεμίων θάνατος ἀπαγγείλῃ τις. Σίμων οὗτ[ος] διὸ ὁ Γιώ-

a Κόσμῳ ἀκόσμητον *Vat. & Voſſ.* b Ἀειδίαν, ἀμορφίαν *Suidæ.* ἀηδίαν *Big. & Voſſ.* hîc loci. c Ita lego cum *duobus MSS.* quibus nonnihil favet *Ruf.* in hunc modum vertens, *pro cujus magnitudine timendum viribus portantium occurrentes putabant.* φορᾶς ἀπιστήσαντα *Big.* In *Editis Aliiſque*, τὸ βεβαίῳ τ φορᾶς ἅπαν ἀπιστησαίλα, *& metuere licebat, & diffidere omnino viribus portantium*, prout vertit *Liſſius.* d Πολλὰ γὰρ πεπέφοφα πεποίηντο *Big.* e Περιεβέβλητο *Big.* f Ἀλλ' εἰς ἄλλα μιμ. *Big. & Voſſ.* g Αὐτὸ *Big.* h Πολυανδρώπους *Big.* i Ἐρχομένους *Big.* k Πλησίονται *Voſſ.* l Μετὰ πολλῶ ἐρημίας *Big. & Voſſ.* Aliter adhuc legiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *ædiumque ſuper dominos poſt multam vaſtationem everſiones, atque amnis triſtitiam defluentis* &c. m Φλεγομένης γῆς *Big.* Aliis γῆς ſubaudiendum relinquitur. n In *Ruſini* verſione, *Hæc enim Judæi bello paſſi ſunt.* o Σκευασμάτων *Big.* κατορθωμάτων *Bod.* p Οὐκ εἰδόσι γιόμενα *Big.* q Τὰ καταληφθέντα *Big.* r Illud πεπηγὼς non agnoſcit *Big.* s Ἐπ' ἄκρου *Big.* t Πρῶτος inſertum dedi è *Codd. Big. & Voſſ. & Ruſini* verſione. u Παρίππευεν juxta *Ruſinum*, qui vertit, *adequitabat.* x Νεὼν *Big.* ut & mox infra *pag. ſeq.* y Καπιτωλίῳ *Big.* * Videſis Cl. *Relandum*, de *ſpoliis templi Hieroſolymitani*, p. 11. &c.

a Ita

ὁ Γιώρα, τότε πεπομπευκὼς ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις, βεβλημένος εἰς τὸ ὄπιθεν τοῦ ἀγορᾶς ἐσύρετο τόπον, αἰκιζομένων αὐτὸν ἅμα τοῖς ἀγόντων. νόμος δ' ὅτι Ρωμαίοις οὐκ εἴλεινεν τοὺς ὄπιθεν κακουργίας θανάτου κατεγνωσμένους. ἐπεὶ δ' ἀπηγγέλθη τέλος ἔχων, καὶ πάντες εὐφήμησαν, ἤρχοντο τῶν θυσιῶν, ὡς ὅτι ταῖς νομιζομέναις καλλιερήσαντες εὐχαῖς, ἀπῆσαν εἰς τὸ βασίλειον. καὶ τοὺς μὲν αὐτοὶ πρὸς εὐωχίαν ὑπεδέχοντο, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν εὐπρεπεῖς κατὰ τὸ οἰκεῖον αἱ τῆς ἑστιάσεως ἦσαν παρασκευαί. Οὕτω γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ἡ Ρωμαίων πόλις ἑώρταζεν, ὀπτίκιον μὲν τοὺς ἐπὶ τοῖς πολεμίοις [a]τροπαίας, πέρας δὲ τῶν ἐμφυλίων κακῶν, ἀρχὴν δὲ τοῦ ὑπὲρ τοῦ εὐδαιμονίας ἐλπίδων.

Gioræ *filius*, hinc inter captivos in pompa traductus; laqueo vero circundatus in locum foro *imminentem trahebatur, simul virgis multatus ab iis qui eum ducebant. Lex autem Romanis est, ut ibi necarentur ob maleficia morte damnati. Postquam autem *eum* vitæ finem habere nunciatum est, & læte acclamarant universi, ex eo cœperunt sacra facere. Cumque adhibitis precibus solennibus litassent, in palatium recesserunt. Et alios quidem epulis ipsi exceperunt: aliis autem omnibus domi instructi erant lauti conviviorum apparatus. Hunc enim diem celebrabat urbs Romana victoriæ ergo, in expeditione contra hostes reportatæ, finisque malorum civilium, bonæque spei initæ de *sua in posterum* felicitate.

Simonis supplicium.

Epulæ post triumphum.

ιθ'. ζ'. Μετὰ δὲ τοὺς θριάμβους, ἐπὶ τῇ βεβαιοτάτῃ τοῦ Ρωμαίων ἡγεμονίας καταστάσει Οὐεσπασιανὸς ἔστησε τέμενος Εἰρήνης καλλίστου· ταχὺ δὲ δὴ μάλα, ἐπὶ πᾶσιν ἀνθρωπίνης κρεῖττον ὀπτασίας ἐτετελείωτο. τῇ γὰρ ἐκ τοῦ πλούτου χορηγίᾳ δαψιλείᾳ χρησάμενος, ἔτι καὶ τοῖς ἔκπαλαι καταπρεπέσι, [b]γραφῆς καὶ πλαστικῆς ἔργοις αὐτὸ κατεκόσμησε. πάντα γὰρ εἰς ἐκεῖνον τὸν νεὼν συνήχθη καὶ κατετέθη, δι' ὧν τὴν θέαν ἄνθρωποι πρότερον περὶ πᾶσαν ἐπλανῶντο τὴν οἰκουμένην, [c]ὡς ἄλλο πρὸ ἄλλοις ἦν κείμενον ἰδεῖν ποθοῦντες. ἀνέθηκε δ' ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἰουδαίων χρυσᾶ καταπετάσματα, σεμνυνόμενος ἐπ' αὐτοῖς. τὸν δὲ νόμον αὐτῶν, καὶ τὰ πορφυρᾶ δ' [d]σηκοῦ καλαπετάσματα, προστάξαν ἐν τοῖς βασιλείοις ἀποθεμένους φυλάττειν.

Pacis templum à Vespasiano factum.

7. Post triumphos vero & firmam imperii Romani constitutionem, Vespasianus statuit Paci templum ædificare: fecitque cito admodum, & pulchrius meliusque omni opinione perfecit. Magnis enim opibus largiter in hanc rem usus, & priscorum etiam præclara omnia adhibens, picturis & statuis pulcherrimis illud adornavit. Omnia enim in hoc templum collata & disposita erant, quorum visendorum studio homines antea per totum terrarum orbem vagabantur, quo modo aliud apud alios se haberet, videre cupientes. Posuit autem & hîc è Judæorum templo vasa & instrumenta aurea, de istis glorians & se efferens. Legem vero eorum, & vela tabernaculi purpurea, in palatio reposita servari præcepit.

Lex Dei in palatio reposita.

κ'. ΚΕΦ. ς'. CAP. VI. XXV.

Περὶ Μαχαιροῦντος· ἐφ' ὡς τὸ φρούριον, ἄλλως τε τόπως αἱρεῖ Λουκίλιος Βάσσος.

De Machærunte; & quomodo castellum aliaque loca capit Lucilius Bassus.

ΕΙΣ δὲ [e]τὴν Ἰουδαίαν πρεσβευτὴς [f]Λουκίλιος Βάσσος ἐκπεμφθείς, ἐπὶ τὴν στρατιὰν παρὰ Κερεαλίου [g]Οὐιτελλιανοῦ παρελαβεν, ὃ μὲν οὖν [h]Ἡρωδείῳ φρούριον προσηγάγετο [i]μετὰ τὴν ἔκστασιν. μετὰ ταῦτα δὲ πᾶν ὅσον εἶχε στρατιωτικὸν συναλαγὼν, πολὺ δ' ἦν κατὰ μέρη διῃρημένον, καὶ τὴν ταγμάτων δεκάτην, ἔγνω στρατεύειν ὅτι Μαχαιροῦντα. πάνυ γὰρ ἦν ἀναγκαῖον ἐξαιρεθῆναι τὸ φρούριον, μὴ θάρσει τῆς ὀχυρότητος πολλοὺς εἰς ἀπόστασιν ἐπαγάγῃ. καὶ γὰρ τοῖς κατέχουσι βεβαίαν ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ τοῖς ὀπίσω ὄκνον καὶ δίος, ἡ δὲ χωρίου φύσις ἦν προσβαλεῖν ἰσχυροτάτη. αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ τετειχισμένον, πετρώδης ὄχθος ὑπῆν, εἰς μῆκος ὕψος ἐγηγερμένος, ὡς εἶναι καὶ διὰ τοῦτο δυσχείρωτος. μεμηχάνητο δ' ὑπὸ τῆς φύσεως εἶναι μηδὲ [k]προσβατός· φάραγξι γὰρ πάντοθεν ἀσυμβόλοις ἐχούσαις τὸ βάθος περιεπέφευται, μήτε περαθῆναι ῥᾳδίως δυναμένοις, καὶ χαράδραις [l]παντάπασιν ἀμηχάνοις. ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας προσιτέμνουσα προσβατεύει σταδίους ἑξήκοντα, πέρας αὐτῆς τὴν Ἀσφαλτῖτιν ποιουμένη λίμνην. κατὰ τοῦτο δὴ, καὶ αὐτὸς ὁ Μαχαιροῦς τὴν ὑψηλοτάτην ἔχει

Lucilius Bassus *missus in Judæam legatus.*

IN Judæam vero legatus missus Lucilius Bassus cum exercitu quem à Cereali Vitelliano acceperat; castellum quidem Herodion cum præsidio deditione capiebat. Post autem, copiis omnibus militaribus collectis (multas enim in partes divisæ erant) interque eas legione decima, statuit exercitum educere contra Machæruntem. Quippe omnino necesse erat exscindi castellum, ne multos ob *sui* firmitatem ad defectionem moveret. nam & salutis spem certam illud tenentibus, & aggredientibus cunctationem atque formidinem ex natura loci maxime afferre poterat. Nam quidem quod muro cingitur saxosus est collis in maximam altitudinem evectus, adeo ut difficulter admodum capi potuerit. Quin & à natura ita paratum erat, ut ne facilis quidem esset accessus; utpote vallibus quasi fossis undique cinctum præ altitudine non conspiciendis, neque facile transeundis, nulloque modo terræ aggestione complendis. nam ea quæ ab occidente secat *vallis* per LX stadia diffunditur, lacum Asphaltiten sibi limitem faciens. Hac sane parte ipse Machærus altissimum verticem

Machærus locus in Judæa munitissimus.

---

a Ita *Big.* τροπαῖς in *Editis Aliisque.* *b* Ita ex conjectura. Si quis malit χειρὶ τε vel γεγραφῆς τε καὶ πλαστικῆς ἔργοις, per me licet. in *Editis Aliisque* γραφῆς τε καὶ πλαστικῆς ἔργοις. *c* Sic lego pro ἢ ὡς ex versione *Rufini.* *d* Σηκοῦ σκοῦ *Big.* *e* Τὴν τῶν Ἰουδαίων *Bod.* *f* De eo *Tacitus* in *Hist.* IV. 3. & alibi. Λούκιος Βάσσος *Big. Vat. & Voss.* *g* Ita *Big.* Οὐιτελλιανοῦ in *Editis & Rufini libris.* *h* *Al.* Ἡρωδίῳ. *i* Μετὰ τὴν κατοχὴν αὐτὸ *Zonar.* *k* Προσιτὸς *Voss.* *l* Παντοδαπῶν *Big.* * Sc. *carcerem*, quem *Livius* dicit *Foro imminere.*

ticem habet ſupereminentem. A ſeptentrione autem & meridie valles magnitudine quidem *à prædicta ſuperantur, ſimiliter vero ſunt inexpugnabiles. Ejus autem quæ ab oriente eſt vallis profunditas quidem non minor centum cubitis invenitur: terminatur vero monte ex adverſo Machæruntis poſito.

Machæruntis caſtellum validiſſimum.

2. Alexander rex Judæorum, conſpecta loci natura, primus in eo caſtellum munivit; quod poſtea Gabinius, bellum gerens contra Ariſtobulum, demolitus eſt. Herodi autem regnanti viſum eſt omni *loco* dignius, cui adhiberetur cura & conſtructio validiſſima, maximeque propter Arabum vicinitatem. nam commode ſitum erat, illorum terram proſpectans. Et magno quidem loco cum murum circumdediſſet & turres, urbem illic condidit, unde in arcem ipſam patebat aſcenſus. Veruntamen & circa ipſum verticem ſuperædificavit murum, turreſque in angulis ſexagenorum cubitorum erexit. In medio autem ambitu regiam exſtruxit, conſpicuam magnitudine & pulchritudine conclavium. inſuper & multas ciſternas, in locis maxime idoneis ad aquam *pluviam* excipiendam abundeque ſuppeditandam, paravit, certamine ab ipſo veluti cum natura inito, ut quod illa ſitu loci inexpugnabile fecerat, ipſe manu ſtructis munitionibus ſuperaret. Inſuper enim & ſagittarum multitudinem & machinarum *illic* repoſuit, animumque adjecit ad ea omnia paranda, quibus incolas faceret contemptui habere longiſſimam obſidionem.

Ruta miræ magnitudinis.

3. In ipſa quoque regia olim fuerat ruta mirandæ magnitudinis. à nulla enim ficu vel altitudine vel craſſitudine ſuperabatur. Ferebant etiam eam ab Herodis duraſſe temporibus, & longiſſimo forſan tempore manſiſſet: ſed à Judæis, qui locum illum occuparant, exciſa erat. Vallis autem, qua civitas à ſeptentrione cingitur, locus quidam Baaras appellatur, gignitque radicem ejuſdem nominis. Illa colore quidem flammæ aſſimulari viſa eſt, circa veſperam vero jubar quoddam ejaculari. Accedentibus eamque evellere cupientibus captu haud facilis eſt; ſed refugit, nec prius ſe ſiſtit, quam quis urinam mulieris aut ſanguinem monſtruum affuderit: ac tum iis qui eam attigerint indubia mors imminet, niſi quis forte illam ipſam radicem ferat de manu ſuſpenſam. Capitur etiam & alio modo ſine periculo, qui talis eſt. Undique eam circumfodiunt, ut radicis quam minimum terra tegatur: deinde canem ei alligant, qui cum eum, à quo ligatus eſt, comitari cupit, illa quidem facile evellitur, canis vero continuo moritur, tanquam vice ejus à quo herba tollenda erat traditus. Accipientibus vero eam pòſt nihil eſt metûs. Expetitur autem propter unam virtutem tantis periculis. Nam quæ dæmonia vocantur (hæc autem malorum hominum ſpiritus ſunt) & viventes intrant, eoſq; necant quibus nihil auxilii præſto eſt, ipſa ſtatim, ſi

Baaras planta, & mira de illa.

Δαιμόνια.

χορυφὴν ὑφανίσχῃ. αἱ δὲ ἀπὸ τ ἄρκτ καὶ μεσημβρίας φάραγγες, μεγέθει μὲ ἀπολείπον τ προειρημένης, ὁμοίως δ' εἰσὶν ἀμήχανοι πρὸς ἐπιχείρησιν. τ δὲ πρὸς τ ἀνατολὴν φάραγγος, ὃ μὲ βάθος οὐκ ἔλαττον ἑκατὸν εὑρίσκεται πηχῶν· πέρμα δὲ ἧ πρὸς ὄρ@ ἀπαντικρὺ κείμενον Μαχαιρῶντ@.

Β'. Ταύτην δ τόπ κατιδὼν τ φύσιν βασιλεὺς Ιωδαίων Αλέξανδρος, πρῶτος ἐπ' αὐτ τειχίζει φρούριον, ὃ μὴ ζῶντα Γαβίνιος Αριστοβούλ πολεμῶν καθεῖλεν. Ηρώδ δὲ βασιλεύοντι, παντὸς ἔδοξε μᾶλλον ἐπιμελείας ἄξιον εἶ), καὶ κατασκευῆς ὀχυρωτάτης, μάλιστα διὰ τ τ Αράβων γειτνίασιν. κεῖται γὰρ εὐεπίφορ πρὸς τ ἐκείνων χλῶ ἀποβλέπων. μέγαν μὲ οὖν τόπον τείχεσι καὶ πύργοις περιβαλὼν, πόλιν ἐνταῦθα κατῴκισεν, ἐξ ἧς ἄνοδος εἰς αὐτὸ ἔφερε τ ἀκρόπολιν. διὰ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὸ ἄνω τ κορυφὴν τεῖχος ἐδείματο, καὶ πύργους ἐπὶ ταῖς γωνίαις ἑκατὸν ἐξήκοντα πήχεων ἀνέστησε. μέσον δὲ τ περίβολ βασίλειον ᾠκοδομήσατο, μεγέθει τε καὶ κάλλ τ οἰκήσεων πολυτελές. πολλὰς δὲ καὶ δεξαμενὰς εἰς ὑποδοχὴν ὕδατος, καὶ χορηγίαν ἄφθονον, ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις τ τόπων κατεσκεύασεν, ὥσπερ πρὸς τ φύσιν ἀμιλληθείς, ἵν' αὐτὸς τὸ καθ' ἑκεῖνον τ τόπ δυσάλωτον ἐπιβάλῃ) ταῖς χειροποιήτοις ὀχυρώσεσιν. ἔτι τε δὲ καὶ βελῶν πλῆθος καὶ μηχανημάτ ἐγκατέθετο, καὶ πᾶν ἐπετόησεν ἑτοιμάσασθ ὅ πρὸς ἐνοχλεῖν δυνάμενον τοῖς ἐνοικοῦσι μηχάνης πολιορκίας καταφρόνησιν.

γ'. Επεφύκ δ' ἐν τοῖς βασιλείοις [c] καὶ πήγανον, [d] ἄξιον κθ'. τ μεγέθ θαυμάσαι. συκῆς γὰρ ἀδεμιᾶς ὕψος καὶ πάχος ἀπελείπετο. λόγος δ' ἦν ἀπὸ τ Ηρώδ χρόνων αὐτὸ διαμένειν, καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἴσως ἔμεινεν· ἐξεκόπη δ' ὑπὸ τ πολεμούντων τ τόπον Ιωδαίων. ἡ φάραγξ δὲ ἡ κτ' τ κγ'. ἄρκτον περιέχουσα τ πόλιν [e] Βαάρας ὀνομάζεταί τις τόπος, φύ τε [f] ῥίζαν ὁμωνύμως λεγομένην αὐτῇ. αὕτη φλογὶ μὲ τ χροιὰν ἔοικε, πρὸς δὲ τὰς ἑωθινὰς σέλας ἀπαστράπτουσα. [g] τοῖς δ' ἐπιοῦσι καὶ βουλομένοις λαβεῖν αὐτὴν ἐκ ἔστιν εὐχείρωτος, ἀλλ' ὑποφεύγ, καὶ ἐ πρότερον ἴσα) πρὶν ἄν τις θεσι γυναικὸς, ἢ ὃ ἔμμηνον αἷμα [h] χέῃ καθ' αὐτῆς· ἐ μὴν ἀλλὰ καὶ τότε τοῖς ἁψαμένοις πρόδηλός ἐστι θάνατος, εἰ μὴ τύχῃ τις αὐτὴν ἐκείνην [i] ἐπενεγκάμενος τ ῥίζαν ἐκ τ χειρὸς ἀπῃρημένην. ἁλίσκε) δὲ καὶ καθ' ἕτερον τρόπον ἀκινδύνως, ὅς ἐστι τοιόσδε. κύκλῳ πᾶ αὐτὴν περιορύσσουσιν, ὡς ἔ) ὅ κρυπτόμενον τ ῥίζης βραχύταλον· εἶτ' ἐξ αὐτῆς ἀποδοῦσι κύνα, κἀκεῖνον ὅπως δύνανται σπουδαιοτάτην ὁρμήσαντος, ἵ μὲ ἀναπαύται ῥᾳδίως, θήσκει δ' εὐθὺς ὁ κύων, ὥσπερ ἀντιδοθεὶς ὑ μέλλοντος τ βοτάνην ἀναιρήσεσθ. [k] φόβος δ' ὑδεὶς τοῖς μὴ ζῶντα λαμβάνουσιν. ἔστι δὲ μὴ τοσούτων κινδύνων διὰ μίαν ἰσχὺν περιπόδιστος. τὰ γὰρ καλούμενα δαιμόνια, ταῦτα δὲ ποιηρῶν ἐστιν ἀνθρώπων σπλάγχνα, τοῖς ζῶσιν εἰσδυόμενα καὶ κτείνοντα τὰς βοηθείας μὴ [l] τυγχάνοντας, αὕτη ταχέως ἐξελαύνει, καὶ ἐν

περιοχεῖ

a Ισχυρότατος *Big.* b Επ γὰρ ἐ *Big.* c Illud καὶ ἐ *Codd. MSS.* d Αξιον λόγ μίσθης θαύματος *Zonar.* e Βαὰρ *Big.* & *Zonar.* f Vide *J. Bodæum à Stapel* in *Commentariis* ad *Theophraſti Hiſt.* de *Plantis*, lp. 1043. & *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 881. g Τοῖς ἰσθεῖσι *Voſſ.* & *Vat.* h Κατοχὴν αὐτῆς *Zonar.* i Απενεγκάμενος *Zonar.* k Ita cum *Zonara.* antea erat φοβὸς γὰρ ὐδείς. l Τυχόντας *Big.*
* Supradicta cinguntur, *Ruf.*

κδ'. προσενεχθῆ μόνον τοῖς νοσοῦσι. ῥέουσι δὲ καὶ θερμοῖ ὑδάτων πηγαὶ κατὰ τόπον, πολὺ τῷ γεύσει ἀλλήλων διαφέρουσαι. πικραὶ μὲν γάρ αὐτῶν τινές εἰσιν, αἱ δὲ γλυκύτητος οὐδὲν ἀπολείπουσι. πολλαὶ δὲ καὶ ψυχρῶν ὑδάτων ἀναδόσεις, ὑ μόνον ἐν ταπεινοτέροις τοῖς χωρίοις οὐ πόρρω ἀλλήλων ἔχουσι τὰς πηγάς [a] διαλλήλους ἔχουσιν· ἀλλ' ὡς ἄν τις μᾶλλον τὸ θαυμάσειε, [b] σπήλαιόν τι πλησίον ὁρᾶται, καὶ βαθὺ μὲν τὸ βάθος, τῇ πέτρᾳ δὲ ὑπερέχουσα [c] σκεπόμενον. ταύτης ἄνωθεν ὡσανεὶ μαστοὶ δύο ἀνέχουσιν, ἀλλήλων ὀλίγῳ διεστῶτες, καὶ ψυχροτάτῳ μὲν ἄτερος πηγῷ, ἄτερος δὲ θερμοτάτῳ ἀναδίδωσιν· οἱ μισγόμενοι ποιοῦσι λουτρὸν ἥδιστον, παθῶν τε νοσημάτων, πολλῷ δὲ μᾶλλον νεύρων ἄκεσιν. ἔχει δ' ὁ τόπος καὶ θείου καὶ στυπτηρίας μέταλλα.

modo ægrotantibus admoveatur, abigit. Fluunt autem ex eo loco aquarum quoque calidarum fontes, multum inter ſe ſapore diverſi. Nam alii quidem amari ſunt, alii vero nihil dulcedinis deſiderant. Multæ etiam aquarum frigidarum eruptiones non modo in humilioribus locis non longe à ſe invicem fiunt; ſed, quod amplius quis miretur, in proximo quædam ſpelunca cernitur, non quidem magnæ profunditatis, ſaxo autem prominente tecta. Super hoc duæ quaſi † mammæ eminent inter ſe paululum diſtantes; & ex altera quidem frigidiſſimus fons ſcaturit, altera vero calidiſſimum fundit: qui mixti lavacrum ſuaviſſimum præbent, morbis curandis, omnium vero maxime nervis roborandis idoneum. Habet etiam locus & ſulphuris & aluminis metalla. *Mira aquarum.*

κε'. δ'. Βάσσος δὲ, [d] πάντῃ περισκεψάμενος ὃ χωρίον, ἔγνω ποιεῖσθαι τὴν πρόσοδον, χοῦν τε φάραγγα τὴν πρὸς τὰς ἀνατολὰς· [e] ᾗ τὸ ἔρυμα εἶχετο, σπουδὴν ποιούμενος ἢ τάχος ἐξάρας [f] τὰ χώματα, ᾗ [g] δι' αὐτῶν ῥᾳδίαν ποιήσας τὴν πολιορκίαν. [h] οἱ δ' ἔνδον ἀπειλημμένοι τῶν Ἰουδαίων, αὐτοὶ [i] καθ' ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν ξένων διαχριθέντες, ἐκείνους μὲν ἀνάγκαζε, ὄχλον ἄλλως τὸν εἰ νομίζοντες, οἱ τῇ κάτω πόλει προσμένειν, ᾗ τοὺς κινδύνους προεκδέχεσθαι. ὅ δ' ἄνω φρούριον αὐτοὶ [k] καταλαβόντες εἶχον, ᾗ διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὀχυρώτητος, ᾗ προνοίᾳ τοῦ στοτηρίας αὐτῶν. [l] τυχεῖν γὰρ ἀφέσεως ὑπελάμβανον, εἰ τὸ χωρίον Ρωμαίοις ἐγχειρίσαιεν. πείρᾳ δὲ προτέρου [m] ἐβούλοντο τὰς ὑπὲρ τοῦ [n] διαφθεῖραι τὴν πολιορκίαν ἐλπίδας ἐλέγχαι. διὰ τοῦτο ᾗ προθύμως ἐποιοῦντο τὰς ἐξόδους ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, ᾗ τοῖς τυχοῦσι συμπλεκόμενοι, πολλοὶ μὲν ἔθνησκον, πολλοὺς δὲ τῶν Ρωμαίων ἀνῄρουν. ἀεὶ δὲ τοῦ κρατεῖν ὁ καιρὸς ἐβράβευεν [o] ἑκατέροις τὸ πλέον. τοῖς μὲν Ἰουδαίοις, εἰ πρὸς [p] ἀφυλακτοτέρους προσπέσοιεν· τοῖς δὲ [q] ὅπλα τοῦ χωροῦντας, [r] εἰ προειδόμενοι τὴν ἐκδρομὴν αὐτῶν δεχοῖντο περφραγμένως. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτοις ἔμελλε γενήσεσθαι τὸ πέρας τῆς πολιορκίας. ἔργον δέ τι πραχθὲν [s] ἐκ συντυχίας παράλογον τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου τὴν ἀνάγκην ἐπέθηκε τοῖς Ἰουδαίοις. ἦν δὲ τῶν πολιορκουμένων νεανίας [t] τολμητὴς τὰ θρασύς ᾗ τὴν χεῖρα δραστήριος, Ἐλεάζαρος ὄνομα. ἐγγόνει δ' [u] οὗτος τῶν τὰς ἐκδρομὰς ὀπαδῶν, τοὺς πολλοὺς ἐξιέναι ᾗ κωλύειν τὴν χῶσιν εἰθισμένων, καὶ τὰς μάχας πολλὰ καὶ δεινὰ τοὺς Ρωμαίους ἠργασμένους. τοῖς δὲ σὺν αὐτῷ τολμῶσιν ἐπεκρέχῃ ῥᾳδίαν μὲν τὴν προσβολὴν ποιούμενος, ἀκίνδυνον δὲ παρέχων τὴν ἀναχώρησιν, ᾧ τελευταῖος [x] ἀπέβαινε. καὶ δή ποτε τῆς μάχης διακριθείσης, καὶ γεγενημένης ἀμφοτέρων ἀναχωρήσεως, αὐτὸς ἄτε δὴ θρασυνόμενος, ᾗ νομίζων οὐκ ἂν ἔτι τὸν πολεμίων τόδινα τότε μάχης ἄρξειν, μείνας τῶν πυλῶν ἔξω, τοῖς ὄπισθε τοῦ τείχους [y] διελάλει, καὶ πᾶς [z] πρὸς ἐκείνους τὸν διάνοιαν ἦν. [a] ὁρᾷ δὲ ᾗ καιρὸν τοῦ Ρωμαϊκοῦ τὸν

4. Baſſus autem, caſtellum undique contemplatus, acceſſum parare ſtatuit, vallem orientalem terra aggeſta complens: operique ſe admovebat, properans quam celerrime aggeres erigere, perque eos facilem ad oppugnationem viam ſternere. Judæi autem qui intus erant obſeſſi, cum ſe à peregrinis ſeparaſſent, illos quidem inane vulgus eſſe exiſtimantes, in urbe inferiore manere coëgerunt ac pericula priores excipere. Superius autem caſtellum ipſi occupatum tenebant, & propter munitionis firmitatem, & ut ſaluti ſuæ conſulerent. impetraturos enim ſe veniam opinabantur, ſi caſtellum Romanis traderent. Periculo autem facto prius volebant ſpem arguere, quam de obſidione declinanda habuerunt. ideoque alacri animo quotidianas eruptiones fecerunt; &, cum obviis congreſſi, multi quidem perierunt, Romanorum vero multos occiderunt. Semper autem utriſque plus victoriæ ex tempore tribuebatur: Judæis quidem cum minus cautos & imparatos adorirentur: in aggeribus autem poſitis, ſi proviſum excurſum eorum bene ſepti armis exciperent. Sed non is futurus erat obſidionis finis. Res autem quædam fortuita inopinatam caſtelli tradendi neceſſitatem impoſuit Judæis. Erat inter obſeſſos juvenis, audacia ferox, & manu ſtrenuus, nomine Eleazarus. is autem fuerat in excurſionibus conſpicuus, plurimoſque ut exirent & aggeris exſtructionem prohiberent hortari ſolebat, & in præliis multas graveſque Romanis clades inferebat. Quin & illis qui ſecum excurſiones facere audebant, primam quidem impreſſionem facilem, viam vero receptui tutam reddebat, noviſſimus recedendo. Aliquando autem prælio diremptо & utrinque diſceſſione facta, ille, tanquam deſpiciens *omnes*, & exiſtimans neminem tunc hoſtium ad prælium laceſſurum eſſe *quenquam*, extra portas remanſit, & in muro ſtantes alloquebatur, omni cogitatione in illos defixus. Hanc autem opportunitatem animadvertit *Eleazarus vir fortis capitur à Ruſo.*

a Παρ' ἀλλήλων *Voſſ.* παραλλήλως *Big.* b Antea erat σπήλαιον γὰρ τι πλ. Verum γὰρ expunctum eſſe volui, quod non agnoſcatur à *Ruſino.* c Σκεπτόμενον *Big.* d Πάντῃ deeſt *Big.* & *Voſſ.* e Καὶ τὸ ἄλλων ἔργων εἶχετο *Big.* f Τὸ χῶμα *Big.* & *Ruf.* g Δι' αὐτῶν *Big.* h Οἱ δὲ ἐναπειλημμένοι τ. Ι. ἔνδον ἀπὸ τῶν ξένων διακριθέντες *Zonar.* i Καθ' αὐτοὺς *Big.* k Κατελαμβάνοντες *Big.* l Τύξειν *Big.* m Ἐβουλεύοντο *Big.* προσβουλεύοντο *Bod.* n Διαφθεῖραι *Big.* & *Vat.* o Ἐκ ἑκατέρου *Big.* p Ἀφυλακτοτέροις *Big.* q Illud ἐπὶ adjectum eſſe volui è *Codd. Big. Voſſ.* & *Bod.* r Ita *Big.* & *Ruf.* προειδομένοις ἢ τὸν in *Editis Aliiſque.* ſ Antea diſtinctum erat σὺν συντυχίας παράλογον, τ' παρ. ſequutus ſum *Ruſinum* qui diſtinguit poſt *ſyntychias*, & non poſt παράλογον. t Τόλμῃ θρ. *Big.* & *Zonar.* u Αὐτὸς *Big.* x Ita *Big.* ἀπῖναι in *cæteris.* y Ὠμίλει *Zonar.* z Πρὸς ἐκείνους *Big.* a Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Ruf.* ὁρᾷ δὲ αὐτὸν in *cæteris.* † De voce μαστοὶ *mamma* vide Ill. *Spanhem.* ad *Callim.* p. 359.

vertit Rufus quidam Romanus miles, genere Ægyptius; &, cum nemo exſpectaret, ſubito accurrens illum cum ipſis armis ſublatum, dum hoc viſo ſtantes in muro ſtupor teneret, celeriter hominem in caſtra Romanorum transfert.

Ruſi ſtratagema. Quem cum dux comprehenſum nudari præcepiſſet, & planiſſime conſpectui civium expoſitum flagris cædi juſſiſſet, vehementer Judæos confudit caſus adoleſcentis, & univerſa civitas ingemuit, majorq; erat lamentatio quam pro unius viri calamitate. Quod ubi Baſſus animadvertit, adverſus hoſtes cœpit ſtratagema adhibere, cumq; vellet eorum miſerationem ita augere, ut pro ſalute viri cogerentur caſtelli traditionem facere, de ſpe non decidit. Nam ipſe quidem crucem defigi ſtatuit, quaſi Eleazarum ſtatim ſuſpenſurus. Quo conſpecto, ii qui in caſtello erant, magis doluerunt, maximis ſuſpiriis editis, non ferendam eſſe calamitatem vociferantes. Tunc igitur Eleazarus eos rogabat, ne ipſum mortem miſerrimam ſubire ſinerent, & ſuæ ipſorum ſaluti conſulentes Romanorum viribus & fortunæ cederent, omnibus jam ſubactis. Illi autem, & Eleazari verbis fracti & multorum in caſtello pro eo deprecantium precibus (erat enim ex magna & populoſa familia) præter indolem ſuam miſericordiæ ceſſerunt: & quibuſdam ſtatim miſſis eos alloquebantur, ſe velle caſtelli deditionem facere, ſi accepto

Machærunitii dedunt ſe pro ſalute Eleazari. Eleazaro ſalvis diſcedere liceret. Quam conditionem ubi Romani & dux *illorum* acceperant, qui inferiorem urbem magno numero tenebant, audita Judæorum privata pactione, ipſi clam nocte fugam capeſſere ſtatuerunt. Cum autem illi portas aperuiſſent, ab iis qui *cum Baſſo* pepigerant, ad Baſſum veniebat rei indicium, ſive quod illis inviderint, ſive metuerint ne ſi illi aufugerent ipſi crimen ſuſtinerent. Et fortiſſimi quidem exeuntium viam ſibi facere occupant & evaſerunt: ex iis vero, qui intus relicti erant, occiſi ſunt ad mille DCC, mulierculæ & pueri in ſervitium ducti. Sponſiones vero cum his factas, qui caſtellum dedere promittebant, Baſſus *religioſe* ſervandas ratus, & ipſos dimittit & Eleazarum reddidit.

XXVI. 5. His autem adminiſtratis, in ſaltum qui

Saltus Jardes obſeſſus. Jardes appellatur, exercitum ducere properabat; multi enim illic congregati eſſe nunciabantur, qui pridem tempore obſidionum ex Hieroſolymis & Machærunte profugerant. Ergo cum ad locum veniſſet, neque falſum fuiſſe nuncium comperiſſet, primo quidem locum equitibus undique circundat, ut Judæi, ſi qui perrumpere auderent, propter equites fugiendi copiam non haberent: pedites vero ſylvam ſuccidere juſſit, in quam confugerant. Hoc modo ad neceſſitatem adducti ſunt Judæi fortiter aliquid agendi, velut ex audaci certamine fortaſſe fugam etiam reperirent. Itaque

Obſeſſorum fortitudo. conferti, & cum clamore impetu facto, in eos,

γραζοπέδη Ῥῆφος, γένος Αἰγύπτιος· ἡ μηδενὸς ἂν προσδοκήσαντος ἐξαίφνης ὁπλισαμένη, [a] σὺν αὐτοῖς ἁράμενος αὐτὸν τοῖς ὅπλοις, ἕως κατεῖχε τὰς ἀπὸ τῆς τειχῶν ἰδέας ἔκπληξις, φθάσῃ τὸν ἄνδρα μεταθεὶς [b] πρὸς ὃ Ρωμαίων στράτοπεδον. ὃ δὲ στρατηγὸς κελεύσαντος γυμνὸν διαλαβεῖν αὐτὸν, ἡ [c] καλασήσαντας εἰς ὃ φανερώτατον τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἀποβλέπουσι μάστιξιν αἰκίζεσθαι, σφόδρα τὰς Ἰουδαίους [d] τὸ περὶ τὴν νεανίαν πάθος συνέχειν, [e] ἀθρόα δ' ἡ πόλις ἀνώμωξε, ἡ θρῆνος ἦν μείζων ἢ καθ' ἑνὸς ἀνδρὸς συμφοράν. τοῦτο συνιδὼν ὁ Βάσσος τῆς πολεμίων ἀρχὴν ἐποιήσατο στρατηγήματος, ἡ βουληθεὶς αὐτῶν ὑπερβαλέσθαι τὸ περιαλγές, ἵνα βιασθῶσιν ἀντὶ τῆς σωτηρίας ταύτης ποιήσασθαι τὴν φυγήν παράδοσιν, τὴν ἐλπίδος δὲ διήμαρτεν. ὁ μὲν γὰρ προσέταξε [f] κατασπεύσαι σταυρόν, [g] ὡς αὐτίκα [h] κρεμῶν τὸν Ἐλεάζαρον. τοῖς δ' ἀπὸ τῆς φυγῆς τοῦτο θεασαμένοις ὀδύνη τε πλείων προσέπεσε, ἡ διαλύγιον ἀνώμωζον, οὐκ ἀναχετοῦ τοῦ πάθος βοῶντες. ἐνταῦθα δὴ τοίνυν Ἐλεάζαρος ἱκέτευεν αὐτοὺς, μήτ' αὐτὸν θελεῖν ὑπομεῖναντα [i] θάνατον τὸν οἰκτιστον, ἡ σφίσιν αὐτοῖς τὴν σωτηρίαν παρασχεῖν τῇ Ρωμαίων ἐξουσίας ἰσχύϊ ἡ τύχῃ, μὴ πάντας ἤδη κεχειρωμένους. οἱ δὲ, ἡ πρὸς τὰς ἐκείνου λόγους κατακλώμενοι, ἡ πολλῶν ἔνδον ὑπὲρ αὐτῶν δεομένων, διὰ δὲ ἐκ μεγάλης ἡ σφόδρα πολυανθρώπου συγγενείας, παρὰ τὴν αὐτῶν φύσιν εἰς οἶκτον ἐτράποντο· καὶ πινας ἐξαποστείλαντες τάχος, διελέγοντο ποιεῖσθαι τὴν παράδοσιν τῆς φυγῆς, ἀξιοῦντες ἵνα ἀδεεῖς ἀπαλλάττωνται, κομισάμενοι τὸν Ἐλεάζαρον. δεξαμένων δὲ τὸν Ρωμαίων ἡ τῆς στρατηγοῦ ταῦτα, ὁ πλῆθος τῶν ἐν τῇ κάτω πόλει, τὴν γενομένην ἰδίᾳ τοῖς Ἰουδαίοις πυθόμενοι σύμβασιν, αὐτοὶ κατὰ νύκτα λαθόντες ἔνιοι ἀποδρᾶναι. τὰς πύλας δ' αὐτῶν ἀνοιξάντων, παρὰ τὴν τὴν ὁμολογίαν πεπαυμένων πρὸς τὸν Βάσσον ἦκε μήνυσις, εἴτ' ὂν τὸν σωτηρίας [k] αὐτοῖς φθονησάντων, εἴτε [l] ἡ διὰ δέος μὴ τὴν αἰτίαν αὐτοὶ λάβωσι τὸν ἐκείνων ἀποδράσεως. οἱ μὲν οὖν ἀνδρώδεστεροι τῶν ἐξιόντων ἔφθασαν [m] διεκπεσόντες, ἡ [n] διέφυγον· τὸν δ' ἔνδον καταληφθέντων, ἄνδρες μὲν ἀνηρέθησαν, ὅσοι τοῖς χιλίοις ἐπακόσιοι, γύναια δὲ ἡ παῖδες ἠνδραποδίσθησαν. τὰς δὲ πρὸς τοὺς παραδόσεις τὸ φρούριον ὁμολογίας οἰόμενος δεῖν ὁ Βάσσος διαφυλάττειν, αὐτούς τ' ἀφίησι ἡ τὸν Ἐλεάζαρον ἀποδωκεν.

ε'. Ταῦτα δὲ [o] διοικησάμενος, ἠπείγετο τὴν στρατιὰν ἄγειν κατὰ ὅπη τὴν προσαγορευόμενον Ἰάρδην δρυμόν· πολλοὶ γὰρ εἰς αὐτὸν ἠγγέλθησαν ἠθροῖσθαι, τὴν τὰς πολιορκίας πρότερον ἐκ Ἱεροσολύμων ἡ Μαχαιρούντος ἀποδράντων. ἐλθὼν δὲ ὅτι τὸν τόπον, ἡ γνοὺς τὴν ἀγελείαν οὐκ ἐψευσμένην, πρῶτον μὲν τοῖς ἱππεῦσιν ἅπαν κυκλῶσαι τὸ χωρίον, ὅπως τοῖς διεκπαίειν τολμῶσι τὴν Ἰουδαίων ἄπορος ἡ φυγὴ [p] γένηται διὰ τοὺς ἱππέας· τοὺς δὲ πεζοὺς [q] ἐκέλευσε δενδροτομεῖν τὴν ὕλην, εἰς ἣν καταφεύγειν. καθίζανε δὲ διὰ τοῦτο πρὸς ἀνάγκην οἱ Ἰουδαῖοι δρᾶν τι γενναῖον, ὡς [r] ἐκπαραβόλως [s] ἀγωνισάμενοι τάχα ἂν ἡ διαφύγοιεν. ἀθρόοι δὴ, ἡ μὴ βοῆς αἴξαντες,

a Καὶ σὺν αὐτοῖς *Voſſ.* b Εἰς τὸ Ρωμ. *Big.* c Ita in *Editis* & *pleriſque MSS.* κατασήσαντες *Big.* d Τότε *Big.* e Ἀθρόα τε ἡ π. *Big.* & *Vat.* f Ita *Big.* & *Zonar.* καταπηγνύειν in *reliquis.* g Sic *Big. Voſſ.* & *Zonar.* antea erat ὡς. h Κρεμῶν *Big.* Κρεμάσων *Zonar.* i Θανάτου *Voſſ.* & *Vat.* k Αὐτῶν *Big.* l Illud ἡ non agnoſcunt *Voſſ.* & *Vat.* m Διεκπεσόντας *Big.* Vulgatum διεκπίσαντας retinui, quod *Suidas* διεκπίσαντες interpretetur, διεκπεσόντες, διεκθεραφθέντες, *qui per aliquem locum elapſi ſunt.* διεκπεσεῖν *Zonar.* qua quidem voce uti & διεκπαίειν frequenter utitur *Joſephus.* confer *Suidam* in v. διεξεπεσ. n Διαφυγεῖν *Big.* & *Voſſ.* o Διαπεξαχάρψω *Zonar.* p Ita *Big.* γίγνηται in *ceteris.* q Iterum cum *Big.* ἐκέλευσε in *reliquis.* r Ex παραβόλως *Big.* & *Vat.* ὑπὸ τῶ παραβόλως *Voſſ.* ſ Ita lego ex *Ruffini* verſione. antea erat ἀγωνισαντας, ταχα ἂν ἡ διαφυγόντες ἀθρόοι δὲ ἡ &c.

a Κυ-

τες, ὐπέπιπτον [a] τοῖς κεκυκλωμένοις. οἱ δ' αὐτοὺς ἐδέχοντο καρτερῶς, καὶ πολλὴ μὲν ἀπονοία, τὸ δὲ φιλονεικία χρωμένων, χρόνος μὲ οὐκ ὀλίγος ἀφ' ἑτέρου τοῦτο τῆ μάχη παρῆλθε, τέλος δ' [b] αὐτοῖς οὐχ ὅμοιον ἀπέβη τοῖς ἀγωνισαμένοις. Ρωμαίων μὲν γὰρ δώδεκα τοὺς πάντας συμβῆναι πεσεῖν, ὀλίγους τε τρωθῆναι· τῶν Ιουδαίων δ' οὐκ ἐκ μάχης ταύτης οὐδεὶς διέφυγεν, [c] ἀλλ' ὅντες οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων πάντες ἀπέθανον, καὶ στρατηγὸς αὐτῶν Ιούδας [d] ὁ Ιαείρου παῖς, ὃν ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν, ὅτι τάξεως ἡγούμενός τινος ἐν τῆ πολιορκία τῶν Ιεροσολύμων, κατά τινας ἀγωγοὺς τῶν ὑπονόμων ἔλαθεν ἀποδράς.

Magna Judæorum, è saltu erumpentium, clades.

à quibus cincti fuerant, irruunt. Illi autem fortiter eos excipiebant; multâque his quidem audacia, illis vero contentione usis, non parum quidem temporis in pugna tractum est, sed eventus ejus adversis partibus non ex æquo respondit. Nam ex Romanis quidem duodecim tantum contigit occumbere, & non multos vulnerari: Judæorum vero ex illo prælio nullus evasit; cumque non essent infra tria millia, omnes perierunt, eorumque dux Judas Jairi filius, de quo supra diximus, quòd ordinis cujusdam ductor in Hierosolymorum obsidione, cum quendam cuniculorum subiisset, clam effugerit.

κζ'. ς'. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐπέστειλε Κᾶσαρ Βάσσῳ, καὶ Λιβερίῳ Μαξίμῳ, ὅτῳ δ' ἦν ὄνομα ἐπίτροπος, κελεύων πᾶσαν γῆν ἀποδόσθαι τῶν Ιουδαίων. ἦν γὰρ κατῴκισεν οὐκ πόλιν, ἰδίαν [e] αὐτῶν δὲ χώραν φυλάττων· ὀκτακοσίοις δὲ μόνοις, ἀπὸ τῆς σπείρας [f] ἀφορισθεῖσιν, χωρίον ἔδωκεν εἰς κατοίκησιν, ὃ καλεῖται μὲν [g] Αμμαοῦς, ἀπέχει δὲ τῶν Ιεροσολύμων σταδίους [h] ἑξήκοντα. φόρον δὲ τοῖς ὅπου δήποτ' οὖσιν Ιουδαίοις [i] ἐπέβαλε, δύο δραχμὰς ἕκαστον κελεύσας ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς τὸ Καπετώλιον φέρειν, ὥσπερ ἐπέτρεπον εἰς τὸν ἐν Ιεροσολύμοις νεὼν συντελεῖν. καὶ τὰ μὲν Ιουδαίων τότε τοιαύτην εἶχε κατάστασιν.

Judæam regunt Lucilius Bassus & Liberius Maximus procurator.

6. Eodem vero tempore Cæsar ad Bassum & Liberium Maximum scripsit (is enim procurator erat) jubens ut omnem Judæorum terram venderent. non enim civitatem in ea condidit, proprium servans sibi eorum agrum: sed octingentis duntaxat emeritis locum incolendum dedit, qui vocatur quidem Ammaus, distat autem ab Hierosolymis sexaginta stadiis. Tributum vero Judæis ubicunque degentibus indixit, & quotannis binas quemque drachmas in Capitolium inferre jussit, quemadmodum in templum Hierosolymitanum prius conferebant. Et res quidem Judæorum illo tempore hunc statum habebant.

κή'. ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ συμφορᾶς Αντιόχου τοῦ Κομμαγηνῶν βασιλέως. ὡς καὶ τῶν Αλανῶν, οἳ κακὰ πολλὰ διεπράξαντο Μήδοις τε καὶ Αρμενίοις.

CAP. VII.

De calamitate Antiochi regis Commagenorum. deque Alanis, qui mala multa Medis & Armenis intulerunt.

XXVII.

ΗΔΗ δ' ἔτος τέταρτον Οὐεσπασιανοῦ διέποντος τὴν ἡγεμονίαν, συνέβη τὸν βασιλέα τὸν Κομμαγηνῆς Αντίοχον μεγάλαις συμφοραῖς πανοικεσίᾳ περιπεσεῖν, ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Καισέννιος Παῖτος, ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν τότε καθεστηκώς, εἴτ' οὖν ἀληθεύων, εἴτε καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν πρὸς Αντίοχον ἔχθραν, ἣ σφόδρα γε δὴ ὅ σαφὴς ἠλέγχθη, γράμματα πρὸς Καίσαρα διεπέμψατο, λέγων "τὸν Αντίοχον μετὰ παιδὸς Επιφανοῦς διανοεῖσθαι Ρωμαίων ἀφίστασθαι, συνθήκας πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων πεποιημένον· δεῖν οὖν προκαταλαβεῖν αὐτούς, μὴ φθάσαντες τῶν σωμάτων ἄρξασθαι πᾶσαν τοῦ Ρωμαίων ἀρχὴν πολέμῳ συνταράξωσιν. ἔμελλε δὲ Καῖσαρ τοιούτου μηνύματος ἀπροσδοκήτου μὴ ῥᾳθυμοτέρως ἔχειν· καὶ γὰρ ἡ γειτνίασις τῶν βασιλέων ἐποίει τὸ πρᾶγμα μείζονος ἄξιον προσοχῆς. τὰ γὰρ Σαμόσατα, τὸ Κομμαγηνῆς μεγίστη πόλις, κεῖται πρὸς τῷ Εὐφράτῃ, ὥστ' εἴ τοῖς Πάρθοις, εἴ τι [k] τοιοῦτον διενοήθησαν, ῥᾴστην μὲν τὴν διάβασιν, βεβαίαν δὲ τὴν ὑποδοχήν." πιστεύσας οὖν [l] ὁ Παῖτος, καὶ λαβὼν ἐξουσίαν πράττειν ἃ δοκοῖ συμφέρειν, οὐκ ἐμέλλησεν· ἐξαίφνης δὲ τῶν περὶ τὸν Αντίοχον οὐδὲν προσδοκώντων, εἰς τὴν Κομμαγηνὴν ἐνέβαλε, τὸν μὲν ταγμὸν ἄγων τὸν ἕκτον, καὶ πρὸς τούτῳ λόχους καί τινας ἴλας ἱππέων. συνεμάχουν δὲ καὶ βασιλεῖς αὐτῷ, ὁ μὲν Χαλκιδικῆς λεγομένης Αριστόβουλος,

Antiochus rex Commagenes.

JAM vero quarto anno imperii Vespasiani, accidit ut Antiochus rex Commagenes in maximas clades cum tota domo incideret, ex causa hujusmodi. Cæsennius Pætus, tunc Syriæ præses constitutus, sive vera dicens, sive propter inimicitias inter ipsum & Antiochum (nam liquido res non constabat) literas ad Cæsarem misit, indicans "Antiochum "cum filio Epiphane decrevisse à Romanis "defectionem facere, pactione inita cum rege "Parthorum: proptereaque oportere illos an-"te capere, ne, si priores novas res adorti "essent, totum Romanorum imperium bello "perturbarent. * Non debere autem Cæsa-"rem hujusmodi nuncium ad se perlatum "negligere. nam vicinitas regum faciebat, "ut negotium majori cura dignum haberetur. "quippe Samosata, Commagenes maximam "civitatem, ad Euphratem sita esse, adeoque "Parthis (si quid ejusmodi cogitaverint) fa-"cillimum quidem transitum esse, tutum vero "receptaculum." Fide igitur habita Pæto, ac potestate ipsi facta agendi quod expedire videretur, nihil cunctatus est: verum derepente, Antiocho suisque nihil tale exspectantibus, ingressus est Commagenem, ex legionibus quidem sextam ducens, & insuper quasdam cohortes alasq;equitum. Quin & auxilio ei erant reges, † Chalcidicæ quidem dictæ, Aristobulus,

Expeditio Pæti in Commagenem.

a Κυκλωσαμένοις αὐτὸς Zonar. b Αὐτῆς Big. Vat. & Voss. αὐτῇ Zonar. c Αλόντες Big. & Zonar. d Ita cum Ruf. & Josepho ipso p. 1266. ὁ δὲ Αρεῖ παῖς Big. ὁ δὲ Αρεῖ παῖς in Editis Aliisque. e Ita Big. & Voss. αὐτῶν in Editis Aliisque. f Sic Big. Voss. & Zonar. antea erat Ἀφαφειμένοις. g Alius ab eo loco, de quo Luc XXIV. 13. h Τεσσαράκοντα Big. Bod. Voss. & Ruf. Vide Lud. Cappellum in Spicilegio ad Luc. c. XXIV. 13. i Επιταξε Zonar. k Τοιοῦτο Big. l Ita Big. articulus deest aliis. * Non erat autem Cæsar hujusmodi nuncium neglecturus, Ruf. † Chalcidicæ Aristobulum, Emesæque Sohemum, Ruf.

bulus, Emeſæ vero Soëmus nomine. Introitus autem illis erat ſine certamine. nam indigenarum nemo volebat lacertos contra movere. Antiochus autem, inſperato accepto nuncio, de bello quidem adverſus Romanos nequiit animum ad cogitandum inducere: decrevit autem, toto regno in eo quo erat ſtatu relicto, cum conjuge ac liberis egredi; hoc facto ſe Romanis purum à ſuſpicione criminis ſibi illati probaturum eſſe ratus. Cumque ex urbe egreſſus eſſet centum & triginta ſtadiis in planiciem, illic tabernaculum poſuit.

Antiochi regis fuga miſerabilis.

2. Pætus autem *de ſuis aliquot* ad Samoſata quidem occupanda mittit, & per eos civitatem tenebat: ille vero cum aliis copiis Antiochum verſus contendebat. Non tamen rex vel ipſe neceſſitate adductus eſt adverſus Romanos aliquid bellicum gerere; ſed de fortuna ſua querens quicquid oporteret pati ſuſtinuit: filiis autem ejus, adoleſcentibus, bellique peritis, & corporis robore præſtantibus, haud facile erat ſine pugna calamitatem perferre. Itaque ad dimicandum ſe conferebant Epiphanes & Callinicus. Vehementi autem pugna & per totum diem habita, ipſi ſe fortitudine conſpicuos præſtabant; nullaque parte ſuarum copiarum imminuta, nocte appetente diremptum eſt prælium. Antiocho vero neque pugna hoc modo finita ferendum videbatur ut maneret; ſed ſumpta conjuge cum filiabus, illis eam comitantibus in Ciliciam fugit. atque hoc facto militum ſuorum animos fregit. nam veluti deſperato ab eo regno defecere, & Romanis ſe dediderunt, atque ab omnibus palam deſperatum erat. itaque prius quam penitus deſtituerentur auxiliis, Epiphani cum ſuis ſervare ſe ex hoſtibus erat neceſſarium. atque omnes erant equites *numero* decem, qui cum eo Euphratem tranſgreſſi, atque inde ſine metu profecti ad Vologeſem regem Parthorum, non quaſi profugi deſpectui erant; ſed, haud ſecus ac ſi priſtinam felicitatem adhuc retinuiſſent, omni honore digni cenſebantur.

Pætus occupat Samoſata.

Epiphanes & Callinicus, Antiochi filii, ad pugnam ſe comparant.

Antiochus fugit in Ciliciam.

Epiphanes fugit ad Parthorum regem.

3. Antiochum vero ipſum, ubi Tarſum Ciliciæ venit, miſſo centurione Pætus vinctum Romam mittendum curavit. Veſpaſianus autem ita regem ad ſe deduci non paſſus eſt, ad veterem amicitiam potius reſpectum habere æquum cenſens, quam belli occaſione inexorabilem iracundiam ſervare. Itaque jubet ei iter agenti auferri vincula, intermiſſaque interim profectione ad Romam, in præſens apud Lacedæmonem degere: magnos etiam ei pecuniæ reditus dat; ut victus non modo largus ei ſuppeditaretur, ſed & regius & *magnificus*. Ubi Epiphanes & qui cum eo erant iſta acceperant, qui patri ante valde metuebant, liberati erant magna & difficili mentis anxietate & ſolicitudine. inſuper & ſpem conceperunt redeundi in gratiam cum Cæſare, cum Vologeſes de illis literas ſcripſiſſet: nec enim quamvis feliciter agerent, extra Roma-

Veſpaſiani humanitas in Antiochum regem captivum.

βυλος, ὁ Ἐμέσης δὲ καλούμενος [a] Σόαιμος. ἷῶ δ' αὐτοῖς τὰ πρῶτα εἰσβολὴν ἀναπαύσασα. τὸ δὲ τῶν χεῖρας ἀνδρῶν οὐδεὶς ἤθελε χεῖρας ἀνταίρειν. Ἀντίοχος δὲ, [b] ἀγγελίας ἀδοκήτως προσπεσούσης, πολέμου μὲν ὑπὲρ οὐδενὸς πρὸς Ῥωμαίους ἔπαυσεν· ἔγνω δὲ, πᾶσαν τὴν βασιλείαν ὡς εἶχεν ὅτι μάλιστα καταλιπών, μὴ γυναικὸς καὶ τέκνων ὑπεξελθεῖν, ὅπως ἂν οἰόμενος καθαρὸν Ῥωμαίοις [c] ἑαυτὸν ἀποδείξας τῆς ἐπενεχθείσης αἰτίας. καὶ προελθὼν ἀπὸ τῆς πόλεως ἑκατὸν [d] σταδίους πρὸς τοῖς εἴκοσιν εἰς ὄ πεδίον, οὗ αὐτῷ καλαυλίζειν.

β'. Πάητος δ' ὅτι μὲν τὰ Σαμόσατα τὸν καταληφόμενον ἀποστέλλει, καὶ δι' ἐκείνου εἶχε τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως ἐπ' Ἀντίοχον ἐποιεῖτο τὴν ὁρμήν. καὶ μὴν ὁ βασιλεὺς οὐδ' ὑπὸ τῆς ἀνάγκης προήχθη πρᾶξαί τι πρὸς Ῥωμαίους πολεμικόν, ἀλλὰ τὴν αὐτοῦ τύχην ὀδυρόμενος ὅτι δέοι παθεῖν ὑπέμενε· νέοις δὲ, καὶ πολέμων ἐμπείροις, καὶ ῥώμην σωμάτων ἀφαιρουσι, καὶ ῥᾴδιον ἦν τοῖς παισὶν αὐτοῦ τὴν συμφορὰν ἀμαχεὶ καρτερεῖν. πέμπει οὖν πρὸς ἀλκιβιάδην Ἐπιφανής τε καὶ Καλλίνικος. σφοδρᾶς δὲ τῆς μάχης καὶ παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν γενομένης, αὐτοὶ τὴν ἀνδρίαν ἀφαιρετὴν [e] παρέχοι, καὶ μηδὲν ἐλαττωθείσης τῆς σφετέρας δυνάμεως, [f] ἑαυτοὺς διελύσησ. Ἀντίοχῳ δ' ὑπὸ τῆς μάχης ταύτης [g] κεχωρικυία τὸ πρόσω, μένειν ἀνεκτὸν ἐδόκει· λαβὼν δὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας, μετ' ἐκείνων ἐποιεῖτο φυγὴν εἰς Κιλικίαν, καὶ ταῦτα θεάσας τὰ φρονήματα τῶν οἰκείων στρατιωτῶν κατέκλασεν. ὡς γὰρ ἀπεγνωσμένης ὑπ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας ἀπέστησαν, καὶ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους μετεβάλλοντο, καὶ πάντων προδηλος ἦν ἀπόγνωσις. πλὴν ὅτι [h] τελέως ἠρημωθησαν τῶν συμμάχων, τοῖς περὶ τὸν Ἐπιφανῆ σώζειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ πολεμίων ἦν ἀναγκαῖον. καὶ γίνονται δέκα σύμπαντες ἱππεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ τὸν Εὐφράτην [i] διαβάντες, ἔνθεν ἤδη μετ' ἀδείας πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων [k] Βολογέσην κομισθέντες, οὐχ ὡς φυγάδες ὑπεφαίνοντο, ἀλλ' ὡς ἔτι τὰ παλαιὰ ἔχοντες εὐδαιμονίαν, πάσης τιμῆς ἠξιώθησαν.

γ'. Ἀντιόχῳ δ' εἰς Ταρσὸν ἀφιγμένῳ τὴν Κιλικίας, ἑκατοντάρχην Πάητος [l] ὑπέμψας, δεδεμένον αὐτὸν εἰς Ῥώμην ἀπέστειλεν. Οὐεσπασιανὸς δ' οὐκ ὑπέμενεν ὅπως πρὸς αὐτὸν ἀναχθῆναι τὸν βασιλέα, τὴν παλαιᾶς ἀξιῶν φιλίας μᾶλλον αἰδῶ λαβεῖν, ἢ διὰ τὸν πολέμου πρόφασιν ἀπαραίτητον ὀργὴν διαφυλάττειν. κελεύει δὲ καθ' ὁδὸν [m] ἔτ' ὄντος αὐτοῦ τῶν δεσμῶν [n] ἀφαιρεθέντα, καὶ παρέντα τὸν [o] εἰς τὴν Ῥώμην ἄφιξιν, ὃ καὶ ἐν Λακεδαίμονι ἄγειν. [p] δίδωσί τε μεγάλας αὐτῷ προσόδους χρημάτων, ὅπως μὴ μόνον ἄφθονον ἀλλὰ καὶ βασιλικὴν ἔχοι τὴν δίαιταν. ταῦτα τοῖς περὶ τὸν Ἐπιφανῆ πυθομένοις, πρότερον σφόδρα περὶ τὸν πατρὸς δεδιόσιν, [q] ἀνείθησ αἱ ψυχαὶ μεγάλης καὶ δυσδιάτου φροντίδος. ἐλπὶς δὲ καὶ αὐτοῖς τὰ παρὰ Καίσαρος ἀγαθὰ [r] ἐγένετο, Βολογέσου περὶ αὐτῶν ὑπιστείλαντος· ἤδη γὰρ εὐδαιμονοῦντες ἐτέθμιον ἔξω τῆς Ῥωμαίων

a Σόαιμος *Big.* *b* Τῆς ἀγγελίας *Big.* & *Vat.* *c* Αὐτὸν *Big.* & *Vat.* *d* Σταδίους *Big.* & *Voſſ.* *e* Παρεῖχον *Big.* & *Voſſ.* *f* Ἑαυτοῖς *Big.* & *Voſſ.* *g* Ita *Big. Vat.* & *Voſſ.* κεχωρηκυῖα in *Editis Aliiſque.* *h* Ita *Big. Vat.* & *Voſſ.* τελείως in *Editis Aliiſque.* *i* Sic *Big.* & *Voſſ.* antea erat Ἀβραβάντες. *k* *Al.* Οὐολογίσου & Οὐολόγαισον. *l* Ἀπεπέμψας *Big.* & *Voſſ.* *m* Illud ἔτ' non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.* *n* Ἀναιρεθέντα *Big.* & *Voſſ.* *o* Εἰς Ῥώμην *Big.* *p* Διδοῦσι ϗ μυγ. *Big.* & *Voſſ.* *q* Ἀνεθησαν *Big.* & *Voſſ.* *r* Ἐγένετο. Βολογέσου ϗ περ. legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *Cum autem etiam Vologeſes de his ſcripſiſſet —— & cum Cæſar* &c.

a Πρό-

Ρωμαίων ζῆν ἡγεμονίας. δόντος δὲ Καίσαρος ἡμέρως αὐτοῖς τ' ἄδειαν, εἰς Ρώμην παρεγένοντο, τῦτε πατρὸς ὡς αὐτῦς ἐκ τ Λακεδαίμονος ἐλθόντος, πασης ἀξιώματι τιμῆς κατήμενον εὗρον.

κθ'. δ'. Τὸ δὲ τ Αλανῶν ἔθνος, ὅπ μὴν εἰσι Σκύθαι περὶ τ Τάναϊν καὶ τ Μαιῶτιν λίμνην κατοικῦντες [a] πρόσθεν δήπυ δεδηλώκαμεν, κτ' τῦτες δὲ τὸς χρόνυς διανοηθέντες εἰς τ' [b] Μηδίαν, καὶ πρόσω τύτης ἔτι καθ' ἁρπαγὴν [c] ἐμβαλεῖν, καὶ βασιλέως τ Υρκανῶν διαλέξεσθαι. ὁ παρόδυ γὰρ ἐκεῖνος διαβάτης ἐστὶν, ὃν ὁ βασιλεὺς Αλέξανδρος πύλαις σιδηραῖς κλεῖσαι ἐποίησε. καὶ ἐκείνη τ' εἴσοδον αὐτοῖς παραχόντος, ἄθρόοι καὶ μηδὲν πρόσπτόμενοι τοῖς Μήδοις ἐπιπεσόντες, χώραν πολυάνθρωπον καὶ παντοίων ἀνάμεστον βοσκημάτων διήρπαζον, [d] μηδενὸς αὐτοῖς τολμῶντος ἀντίστασιν. καὶ γὰρ ὁ βασιλεύων τ χώρας Πάκορος ὑπὸ δύο εἰς τὰς διαφόρους ἀναφυγὼν, τ μὲν ἄλλων ἁπάντων ἀπεχωρήκει, μόλις δὲ παρ' αὐτῶν ἐρρύσατο τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰς παλλακὰς αἰχμαλώτυς γενομένας ἑκατὸν δυσὶ τάλαντα. μετὰ πολλῆς οὖν ῥᾳστώνης ἁμαχεὶ ποιούμενοι τὰς ἁρπαγὰς, μέχρι τ Αρμενίας [e] προῆλθον, πάντα λεηλατοῦντες. [f] Τηριδάτης δ' αὐτῆς ἐβασίλευεν, ὃς ὑπαντήσας αὐτοῖς, καὶ ποιησάμενος μάχην, παρὰ μικρὸν ἦλθεν ἐπ' αὐτῆς ζωὸς ἁλῶναι τ παρατάξεως. βρόχον γὰρ αὐτῷ τις πρόρριζον [g] περιβαλὼν ἔμελλεν ἀνασπάσειν, εἰ μὴ ξίφει ταχὺ ἐκεῖνος τ τόνον κόψας, ἔφθη ἀποφυγεῖν. οἱ δὲ, καὶ διὰ τ μάχην ἔτι μᾶλλον ἀγριωθέντες, τ μὲν χώραν ἐλυμήναντο· πολὺ δὲ πλῆθος ἀνθρώπων, καὶ τ ἄλλης λείας ἄγοντες ἐξ ἀμφοῖν τ βασιλέων, πάλιν εἰς τ' [h] οἰκείαν ἐκομίσθησαν.

num imperium vivere ſuſtinebant. Cumq; Cæſar illis humaniter ſecuritatem dediſſet, Romam ſe contulerunt; patreque ad eos ex Lacedæmone ſtatim advecto, omni honore excepti illic manebant.

4. Alanorum autem gens, quod quidem Scythæ ſint, juxta flumen Tanaim & paludem Mæotidem ſedes habentes, alicubi jam ante memoravimus; his vero temporibus molientes in Mediam & ulterius prædandi cauſa penetrare, cum rege Hyrcanorum colloquuntur. is enim eſt tranſitûs *illius* dominus, quem rex Alexander portis ferreis muniverat. Cumque is aditum iſtis aperuiſſet, confertim Medos, nihil tale ſuſpicantes, adorti, regionem virorum plenam & omne genus pecore abundantem diripiebant, nemine illis audente reſiſtere. etenim Pacorus qui *tum* iſti regioni imperabat, in loca difficiliora præ metu ſe recipiens, cæteris quidem omnibus ceſſerat: vix autem ab illis conjugem ac concubinas ſuas captas, datis centum talentis redemit. Magna ergo facilitate & ſine pugna rapinas exercentes, uſque ad Armeniam vaſtantes omnia proceſſere. Ejus autem Teridates rex erat, qui cum illis obviam iviſſet pugnamque commiſiſſet, parum aberat quin vivus in illo conflictu caperetur. procul enim quidam *miſſo in eum* laqueo circundatum tracturus erat, niſi celeriter gladio abſcidiſſet funem, & fugere occupaſſet. Illi autem, pugna multo magis efferati, terram quidem depopulati ſunt: magnam vero hominum multitudinem, aliamque abigentes prædam ex utroque regno, iterum domum ſuam ſe receperunt.

Alani.

Hyrcaniæ clauſtra & fores ferreæ.

Pacorus rex Medorum.

Teridates rex Armeniæ.

λ'. ΚΕΦ. η'. CAP. VIII. XXVIII.

Περὶ Μασάδας καὶ τῶν αὐτὴν κατεχόντων σικαρίων· καὶ ὅπως Σίλβας εἰς τὴν φυγὴν πολιορκίαν ἐτράπετο. Ελεαζάρυ δημηγορία.

De Maſada & ſicariis qui eam occupaverant. & quomodo Silva ad caſtelli oppugnationem ſe convertebat. Eleazari concio.

ΕΠΙ δὲ τ Ιυδαίας Βάσσυ τελευτήσαντος, [i] Φλαύϊος Σίλβας διαδέχεται τ ἡγεμονίαν· καὶ τ μὲν ἄλλην ἅπασαν ὁρῶν ὑπὸ πολέμῳ κεχειρωμένην, ἓν δὲ μόνον ἔτι φρύριον ἀφεστηκὸς, ἐστράτευσεν ὅπως τῦτο πᾶσαν [k] τὴν ἐν τοῖς τόποις δύναμιν συναγαγών. καλεῖται δὲ ὁ μὲν φρύριον Μασάδα, προεστηκὼς δὲ τ κατειληφότων αὐτὸ σικαρίων δυνατὸς ἀνὴρ Ελεάζαρος, ἀπόγονος Ιύδα τ̣ πείσαντος Ιυδαίων οὐκ ὀλίγυς, ὡς [l] πρότερον δεδηλώκαμεν, μὴ [m] ποιεῖσθαι τὰς ἀπογραφὰς, ὅτε Κυρήνιος τιμητὴς εἰς τὴν Ιυδαίαν ἐπέμφθη. τότε γὰρ οἱ σικάριοι συνέστησαν ὅπως τὺς ὑπακύειν Ρωμαίων θέλοντας, καὶ πάντα τρόπον ὡς πολεμίοις προσφέροντο, [n] τὰς μὲν χλήσεις ἁρπάζοντες, [o] καὶ προεκαύοντες, τοῖς δ' οἰκήσεσιν αὐτῶν πῦρ ἐπιέντες. ὑδὲν γὰρ ἀλλοφύλων αὐτὺς [p] ἔφασκον διαφέρειν, ὅτας ἀγεννῶς τὴν προσήκυσαν Ιουδαίοις ἐλευθερίαν [q] προϊεμένους, καὶ δουλείαν

Defuncto autem Baſſo in Judæa, Flavius Silva præfecturam ſuſcipit: & cæteram quidem *terram* omnem bello ſubactam videns, unum vero adhuc caſtellum in defectione perſiſtere, univerſis iſtorum locorum copiis collectis eas in illud eduxit. Caſtellum autem appellatur quidem Maſada, ei vero præerat vir potens ſicariorum à quibus occupatum fuerat, *nomine* Eleazarus, è poſteris Judæ, qui Judæorum non paucis perſuaſerat, ut ante diximus, ne cenſum agi ſinerent, quando Quirinius cenſitor in Judæam miſſus eſt. Tunc enim ſicarii conſpirarunt in eos, qui Romanis dicto audientes eſſe volebant, omnique modo his quaſi hoſtibus utebantur, diripiendo quidem & abigendo eorum bona, ignem vero domibus eorum injiciendo. Nihil enim illos ab alienigenis differre dicebant, qui libertatem à Judæis *magnopere expetendam ita degeneres prodiderunt, profeſſique ſunt

Flavius Silva legatus.

Maſada receptaculum Sicariorum, quorum dux Eleazarus.

a Πρόσθεν δὴ διδ. *Big. & Voſſ.* προϊόντος πω προσιδηλ. *Bod.* b Ita cum *Big. & Voſſ. Strabone Aliiſque.* Μήδειαν in *Editis Joſephi.* c Εμβαλεῖν *Big. & Voſſ.* d Μηδενὸς αὐτοῖς ἀντιταμένου *Bod.* μηδενὸς τολμῶντος αὐτοῖς ἀντίστασιν in *Editis Aliiſque.* e Ita *Big. & forſan Ruf.* qui vertit *proceſſere.* προσῆλθον in *Editis Aliiſque.* f *Al.* Τιριδάτης. g Επιβαλὼν *Big. & Voſſ.* h Οικίαν *Big. & Voſſ.* i Ita *Big. Bod. & Voſſ.* Φλάϊος *Zonar.* Φέλιος *Fulvius* in *Editis Aliiſque.* k Illud τὴν ἐ *Codd. MSS.* l Vide pag. 792. m Ποιεῖσθαι τοῖς ἀπογραφαῖς *Zonar.* n Ita *Big Voſſ. & Ruf.* antea erat ἢ τὰς. o Illa ἢ προεκαύοντες non agnoſcunt *Big. & Voſſ.* p Εφασαν *Big. & Voſſ.* q Προειμένους *Big. & Voſſ.* * Pugnâ etiam petendam, *Ruf.* Qui libertatem Judæis defendendam tanta ignavia prodidiſſent, *Al.*

Sicariorum facinora.

ſunt ſe malle Romanis in ſervitutem ſe tradere. Erat autem *totum* hoc plane prætextus, ac dicebatur ab iis ut crudelitatem atque avaritiam ſuam tegerent. id quod rebus ipſis palam fecerunt. Nam iſti quidem & defectionis cum illis ſocii erant, & belli adverſus Romanos participes; facinora vero auſi ſunt in Romanos pejora *quam alii.* cumque conviĉti eſſent mendacii ex iis quæ antea præ ſe ferebant, multo magis eos male tractabant, qui nequitiam illis juſta ſui defenſione exprobrabant. Erat enim quodammodo illud tempus

Ilias malorum in Judæa.

omne genus ſceleris apud Judæos fœcundiſſimum; ut nullum malitiæ negotium infectum relinqueretur; neque ſi quis cogitatione aliquid ſibi fingere voluiſſet, novi quidpiam invenire potuerit. Ita & privatim & communiter omnes vitio laborarunt, & exſuperare alius alium tam impietate in Deum quam iniquitate in proximos certarunt, potentes quidem multitudinem male tractando, multitudo vero ad potentium interitum properando. Illis enim erat dominandi quidem cupiditas; his vero vim faciendi, bonaque locupletum diripiendi. Et primo quidem ſicarii iniquitatis auĉtores erant & crudelitatis in proximos: neque verbum ullum, quod non dixerint ad injuriam, neque facinus, quod non tentarint ad exitium eorum quibus inſidiarentur, præter-

Joannes Giſchalenſis.

mittentes. Verum & hos Joannes ſemet moderatiores eſſe oſtendit. non ſolum enim omnes interficiebat, qui juſta & utilia ſuadebant, tanquam inimiciſſimos maxime cives ejuſmodi impetens: ſed & patriam communiter malis innumeris cumulavit, qualiter facturus erat homo, qui Deum quoque jam auſus eſſet impietate contemnere. nam & menſa nefaria veſcebatur, & à conſueta & patria puritate diſceſſit; ut jam ſit minime mirum quod vitæ manſuetioris & communitatis cum hominibus officia non ſervarit, qui perdite adeo deperiit impietatem in Deum. Rurſus

Simon Gioræ filius.

igitur Simon Gioræ quid mali non commiſit? quave corporum liberorum ab injuria temperavit, qui eum creavere tyrannum? Quæ vero eos amicitia, quæve cognatio ad quotidianas cædes non ferociores effecit? nam alienos quidem male tractare timidæ nequitiæ opus eſſe arbitrabantur, glorioſam vero oſtentationem eſſe crudelitatem in familiariſſimos exiſtimabant. Horum autem furoris æmuli etiam

Idumæi ſceleratiſſimi.

Idumæi exſtitere. illi enim ſceleratiſſimi cum pontifices jugulaſſent, ne qua pars conſervaretur pietatis in Deum, totum, quod ex civitatis facie ſupererat, abſcidêre, ſummamque per omnia iniquitatem induxerunt. in qua illud hominum genus, qui zelotæ appellati erant,

Zelotæ.

excellebant, qui nomen factis verum probaverunt. Omne enim malitiæ facinus æmulati ſunt, nullo quod ipſi non imitando expreſſerunt relicto, quodcunque ante commiſſum eſſe memoriæ proditum erat: quamvis nomen ſi-

αἱρεῖσθαι τὸν ὑπὸ [a] Ῥωμαίοις ἀνομολογικόν. ἓν δ' ἄρα τοῦτο πρόφασις εἰς ἀναλάλυμμα τῆς ὠμότητος ἦν καὶ τῆς πλεονεξίας τῆς παρ' αὐτῶν λεγόμενον· σαφὲς δὲ διὰ τῶν ἔργων ἐποίησε. οἱ μὲν γὰρ αὐτοῖς τῆς ἀποστάσεως ἐκοινώνησε, καὶ τοῖς πρὸς Ῥωμαίους συνήρανιο πολέμοις, [b] τὰ περὶ ἐκείνων δὲ τολμήματα χεῖρα πρὸς αὐτοὺς ἐγένετο. [c] καὶ πῶς τὸν ψεύδεσθαι πάλιν τὴν πρόφασιν ἐλεγχόμενοι, μᾶλλον ἐκάκουν τοὺς τὴν πονηρίαν αὐτοῖς ἀφαιροῦντας τῆς ὁμολογίας ὀνειδίζοντας· ἐγένετο γάρ πως ὁ χρόνος ἐκεῖνος παντοδαπῆς μὲν τοῖς Ἰουδαίοις πονηρίας πολυφόρος, ὡς μηδὲν κακίας ἔργον ἄπρακτον καταλιπεῖν, μηδ' εἴ τις [d] ὀπτασίαν ἀφροπλάστην ἐθελήσειεν ἔχειν ἄν τι χαμερπέστερον ἐξευρεῖν. ἅπαντες ἰδίᾳ τε καὶ κοινῇ πάντες [e] ἐφθάσαμεν, καὶ πρὸς ὑπερβαλεῖν ἀλλήλους ἔριδι τὰς πρὸς τὸν Θεὸν ἀσεβείας, καὶ τὰς εἰς τοὺς πλησίον ἀδικίας, ἐφιλονείκησαν· [f] ὁ μὲν δυνατοὶ τὰ πλήθη κακοῦντες, οἱ πολλοὶ δὲ τοὺς δυνατοὺς ἀπολλύειν σπεύδοντες. ἓν μὲν γὰρ ἐκείνοις ἡ ὀρθυμία τοῦ τυραννεῖν, τοῖς δὲ τοῦ βιάζεσθαι καὶ τὰ τῶν εὐπόρων ἁρπάζειν. ὁρμητοὶ μὲν οὖν οἱ σικάριοι τῆς ἀδικίας, καὶ τὸν πρὸς τοὺς συγγενεῖς [g] ἦρξαντο ὠμότητος, μήτε λόγον ἄῤῥητον εἰς ὕβριν, μήτ' ἔργον ἀπείρατον εἰς ὄλεθρον τῶν ἐπιβουλευόντων [h] παραλείποντες. ἀλλὰ καὶ τούτους Ἰωάννης ἀπέδειξεν [i] ἑαυτῷ μετριωτέρους. ὁ μὲν γὰρ μόνον ἀνῄρει πάντας, ὅσοι τὰ δίκαια καὶ συμφέροντα συνεβούλευον, καθάπερ [k] ἐχθίστοις μάλιστα δὴ τῷ πολιτῷ τοῖς τοιούτοις προσφερόμενος· ἀλλὰ καὶ κοινῇ τὴν πατρίδα μυρίων συνέπλησε κακῶν, [l] ὁποῖα προέξειν ἔμελλεν [m] ἄνθρωπος ἤδη καὶ τὸν Θεὸν ἀσεβεῖν τετολμηκώς. τράπεζάν τε γὰρ ἄθεσμον παρετίθει, καὶ τὴν νενομισμένην καὶ πάτριον ἐξεδίητησεν ἁγνείαν, ἵνα μηκέτι θαυμαστὸν ᾖ τὸν πρὸς ἀνθρώπους ἡμερότητα καὶ κοινωνίαν οὐκ ἐτήρησεν, ὁ τὸν πρὸς Θεὸν [n] ἀσεβείας ὕπτα καταμανείς. πάλιν τοίνυν ὁ Γιώρα Σίμων, τί κακὸν οὐκ ἔδρασεν; ἢ ποίας ὕβρεως ἐλεύθερον ἀπέσχετο σωμάτων, οἳ τοῦτον ἀνέδειξαν τύραννον; ποία δὲ αὐτοὺς φιλία, ποία δὲ συγγένεια πρὸς τὰς ἐφ' ἑκάστης ἡμέρας φόνους ἧττον θρασυτέρους ἐποίησε; ὃ μὲν γὰρ τοὺς ἀλλοτρίους κακῶς ποιεῖν ἀγαθοῦς ἔργον εἶναι πονηρίας [o] ὑπελάμβανον, λαμπρὸν δὲ φέρειν ἐπίδειξιν ἡγοῦντο τὸ καὶ τοῖς οἰκειοτάτοις ὠμότητα. παρημιλλήσαντο δὲ καὶ τούτων ἀπόγονοι ἡ τῶν [p] Ἰδυμαίων. ἐκεῖνοι γὰρ οἱ μιαρώτατοι τοὺς ἀρχιερέας καθοσιάζαντες, ὅπως μηδὲ [q] μέρος τι τῆς πρὸς Θεὸν εὐσεβείας διαφυλάττῃ, πᾶν ὅσον ἦν λείψανον ἔτι πολιτικοῦ σχήματος ἐξέκοψαν, καὶ τὸν τελεωτάτῳ εἰσήγαγον διὰ πάντων ἀτοπίαν. οὐ μὴν τό γε τῶν ζηλωτῶν κληθέντων γένος [r] ἤκμαζεν, οἳ τὸν προπηρείαν τοῖς ἔργοις ἐπλήρωσαν. πᾶν γὰρ κακίας ἔργον ἐξεμιμήσαντο, [s] μηδ' εἴ τι προτερεῦσαν προϋπάρχον ἡ μνήμη παραδίδωκεν αὐτοὶ παραλιπόντες ἀζήλωτον· καί τοι τὸν προπηρείαν αὐτοῖς,

a Ῥωμαίους *Big. & Voſſ.* *b* Ita cum *Big. & Voſ.* non diſſentiente *Ruſino.* *c* πῶς ἐπὶ τοῦτον in *Editis Aliiſque.* *c* Καὶ ἐπὶ τὸ ψ. *Big. Voſſ. & Bod.* *d* Ita *Bod. & Ruf.* ὀπτασίαν in *cæteris.* *e* Ἐφθάσαμεν *Big.* *f* Ita *MSS.* οἱ μὲν δυνατοὶ in *Editis.* *g* Ἤρξατο *Big. & Voſſ.* *h* Sic *Big. & Voſ.* παραλιπόντες in *cæteris.* *i* Αὐτῷ *Big. & Voſſ.* *k* Ἐχθροῖς τοῖς μ. *Big. & Voſſ.* *l* Οἷα *Big. Bod. & Voſ.* *m* Ita cum *Big. Bod. Rhed. & Voſſ.* ἀνθρωπος in *Editis Aliiſque.* *n* Ita *Rhed. & Ruf.* ἰουδαίας in *cæteris.* *o* Ὑπελάμβανον *Big. & Voſſ.* *p* Ἰδυμαίων μυρίων *Big. Vat. & Voſ.* *q* Μηδὲ μέρος ἐπὶ τὸ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσ. *Big. & Voſ.* *r* Ἤκμασεν *Big. & Voſ.* *ſ* Μηδ' ὅ, τι πρότερον πρ. *Big. & Voſ.*

a Προσῆκεν

τοῖς, ἀπὸ τ ἐπ' ἀγαθῷ ζηλωμῶν ἐπίδοξ, ἢ κατεφωδόμοι τ ἀδικημῶν, διὰ τ αὐτῶν θηριώδη φύσιν, ἢ τὰ μέγιστα τ κακῶν ἀγαθὰ νομίζοντες. τοιγαροῦν [a] προσῆκον ἕκαστοι ὅ τέλος εὕροντο, ὃ Θεὸς τ ἀξίαν ὅτι πᾶσιν αὐτοῖς τιμωρίαν βραβεύσαντος. ὅσας γὰρ ἀνθρώπου δυνατὸ φύσις κολάσεις ὑπομεῖναι, πᾶσαι κατέσκηψαν εἰς αὐτούς, μέχρι ἡ τ ἐσχάτης ὃ βίου τελευτῆς, ἵν' ὑπέμειναν οἱ πλυτόπους αἰκίαις ἀποθανόντες. ἡ μὴν ἀλλά [b] τις φαίη τις ἂν αὐτοὺς ἐλάττω παθεῖν ὧν ἔδρασ. τὸ γὰρ δικαίως ἐπ' αὐτῶν ἡ προσῆν. τοὺς δὲ ταῖς ἑαυτῶν ὠμότησι πρεπούσῃς, ἡ γ παρόντος ἂν εἴη καιροῦ χρῆ τ ἀξίαν ὀδύρεσθαι. πάλιν οὖν ἐπάνειμι πρὸς ὃ καταλειπόμενον μέρος τῆς διηγήσεως.

λα'. Β'. Ἐπὶ γὰρ τ Ἐλεάζαρον, ἡ τοὺς κατέχοντας σὺν αὐτῷ τ Μασάδαν σικαρίους, ὁ τ Ῥωμαίων στρατηγὸς [c] ἦκε, ταῖς δυνάμεις ἄγων. ἡ τ μὲ χώρας ἁπάσης εὐθὺς ἐκράτ, φρουρὰς ἐν τοῖς ὀπορωτάτοις αὐτῆς μέρεσιν ἐγκατέστησας. τεῖχος δὲ περιέβαλε κύκλῳ περὶ πᾶν ὃ φρούριον, ὅπως μηδενὶ τ πολιορκουμένων ῥᾴδιον διαφυγεῖν, ἡ [d] διατέμῃ τὰς φυλάξοντας. αὐτὸς δὲ καταστρατοπεδεύῃ [e] τόπον, ὡς μὲ πρὸς τ πολιορκίαν ὀπιτηδειότατον ἐκλαβών, καθ' ὃν αἱ ὄ φρυκίαι πέτραι τῷ πλησίον ὄρει συνῆπτον, ἄλλως δὲ πρὸς ἀφθονίαν τ ὀπιτηδείων δύσκολον. ἡ γὰρ ἥκουσα μόνον πόρρωθεν ἐκομίζετο, ἡ σὺν μεγάλῃ παλαιπωρίᾳ τ [f] ὑπὸ τούτων πραττομένων Ἰουδαίων. ἀλλὰ ἡ ὁ ποτὸς ἦν ἀγόμενον εἰς ὃ στρατόπεδον, ὃ τόπου μηδεμίαν ἐγγὺς πηγὴν ἀναδιδόντος. ταῦτ' οὖν προσκοπούμενος ὁ Σίλβας ὅτι τ πολιορκίαν ἐπάνειλο, πολλῆς ὀπιτυχήσεως ἡ παλαιπωρίας προμιᾶν, ἀφ' τοῦ ὀχυρότητα ὃ φρυρίου τοιῶδε τ φύσιν ὑπάρχοντος.

γ'. Πέτραν γὰρ ὀλίγην τῇ περιόδῳ ἡ μῆκος ὑψηλὴν, πανταχόθεν περιῤῥῶγασι βαθεῖαι φάραγγες κάτωθεν ἐξ ἀοράτου τέρματος, [h] χρημνώδεις, ἡ πάσῃ βάσει ζώων ἀπρόσιτοι, πλὴν ὅσον κατ' δύο τόπους τ πέτρας, εἰς ἄνοδον ἡκ εὐμαρῆ παρεκύσης. ἔστι δὲ τ ὁδῶν, ἡ μὲ ἀπὸ τ Ἀσφαλτίτιδος λίμνης πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, ἡ πάλιν ἀπὸ τ δύσεως ἧ ῥᾷον πορευθῆναι. καλοῦσι δὲ τ ἑτέραν ὄφιν, τῇ γενότητι προσεικάσαντες ἡ τοῖς συνεχέσιν ἑλισμοῖς. κλᾶται γὰρ περὶ τὰς τ χρημνῶν ἐξοχὰς, ἡ πολλάκις εἰς αὐτὸν [i] ἀναστρέφουσα, καὶ κατ' μικρὸν αὖθις ἐκμηκυνομένη μόλις φαύει ὃ προσω. δ' ᾗ δὴ προσμαλάξ τ δι' αὐτῆς βαδίζοντα τ ἕτερον [k] τοὺς ποδοὺς ἐρείδειν. ἔστι δὲ [l] ἡ ᾧ παρολισθάνειν πρόδηλος ὄλεθρος. ἑκατέρωθεν γὰρ βάθος χρημνῶν ὑπανέχηκε, τῇ φοβερότητι πᾶσαν εὐτολμίαν ἐκπλῆξαι δυνάμενον. διὰ τοιαύτης δὴ ἐλθόντι σταδίους τριάκοντα κορυφὴ ὃ λοιπόν ἐστιν, ἡκ εἰς ὀξὺ τέρμα συνηγμένη, ἀλλ' ὥσ' εἰ κατ' ἄκρας [m] ὀπίπεδος. ὅπερ αὐτῇ πρῶτος μὲ ὁ ἀρχιερεὺς ὠκοδομήσατο φρούριον Ἰωνάθης, ἡ προσηγόρευσε Μασάδαν. ὕστεροι δ' Ἡρώδῃ ᾧ βασιλεῖ διὰ πολλῆς ἐγένετο σπουδῆς [n] ἡ ὃ χωρίου κατασκευή. τεῖχός τε γὰρ περὶ

bi ex bonorum æmulatione indidiſſent, in eo aut cavillati quos læſerant propter efferam ſui naturam, aut malorum maxima pro bonis haberi volentes. Itaque debitum vitæ finem ſinguli invenêre, Deo illis omnibus quam commeruerunt pœnam tribuente. Quæcunque enim ſupplicia ferre valet natura humana, ea omnia in eos inciderunt uſque dum mortem oppeterent, quam inter varios cruciatus obierunt. Veruntamen dixerit forſan aliquis, minora eos quam pro factis perpeſſos eſſe. haud enim erat ut merita pœna afficerentur. Illos autem, in quibus ſuam exercebant crudelitatem, non eſſet hujus temporis digne lamentari. Rurſum igitur ad eam narrationis partem redeo, unde digreſſus ſum.

2. Veniebat enim dux Romanorum, contra Eleazarum exercitum ducens & ſicarios qui cum eo Maſadam tenebant. & regione quidem omni ſtatim potitus, præſidia in locis ejus opportuniſſimis collocavit. Caſtellum autem muro circundedit, ne quis obſeſſorum facile inde aufugeret, & diſtribuere cuſtodes inſtituit. ipſe vero caſtris locum occupat, ad obſidionem quidem maxime idoneum, quem delegerat; qua parte caſtelli rupes monti proximo conjungebantur, cæterum difficilem ad neceſſariorum copiam ſuppeditandam. Non ſolum enim commeatus è longinquo advehebatur, & cum labore Judæorum maximo, quibus id negotii datum erat: verum etiam potus *aliunde* in caſtra ducebatur, loco nullam *aquæ dulcis* fontem ſuppeditante. Itaque cum hæc prius diſpoſuiſſet Silva, ad obſidionem ſe convertebat, quæ multum ſolertiæ & ardui laboris poſtulabat, propter firmitatem caſtelli, cujus natura hujuſmodi eſt. *Romanorum expeditio contra ſicarios qui erant Maſadæ.*

3. Petram ambitu non exiguam, & longitudine excelſam, undique circundant valles adeo profundæ ut illarum terminus conſpici nequeat, præruptæ *admodum* & omnium animalium greſſibus inacceſſæ, niſi quod locis duobus petra in aſcenſum non facilem cedit. Eſt autem via quidem una à lacu Aſphaltite ad ſolis ortum, altera vero ab occidente, qua minori cum negotio inceditur. Vocatur autem prior coluber, ex anguſtia crebriſque flexibus capta ſimilitudine. circa enim præcipitiſim eminentias fractura eſt, & ſæpe in ſe revertens paulatimque rurſum producta vix tangit id quod ulterius eſt. Oportet autem alternos figat pedes qui hac via graditur. quin & certa pernicies eſt, ſi quis labatur. nam alta præcipitia utrinque dehiſcunt, quæ horrore quemvis vel audaciſſimum terrere poſſunt. Per ejuſmodi viam cum quis xxx ſtadiis aſcenderit, quod reſtat vertex eſt, non in finem acutum deſinens, ſed in ſummitate planitiem habens. Super hoc primus quidem Jonathas pontifex caſtellum ædificavit & appellavit Maſadam. Pòſt autem Herodi regi ſtudio fuit locum ſtructuris occupare. Nam & murum *Situs urbis Maſadæ & caſtelli.*

circa

a Προσῆκον τὸ τέλος ἔκαστοι εὕροντο *Big. & Voſſ.* *b* Illud ἡ non agnoſcunt *Big. Vat. & Voſſ.* *c* Ἦκτο *Big. & Voſſ.* *d* Ita *Big. & Voſſ.* Διαμῶν in *Editis Aliiſque.* nec aliter legiſſe videtur *Ruffinus*, qui vertit, *atque cuſtodes perſeverarent.* *e* Τὸν τόπον *Big. & Voſſ.* *f* Ita *Big. Vat. & Voſſ.* ὑπὸ τῶν ὀπιτηδειότητα in *Editis Aliiſque.* *g* Ἐπὶ τοῦτο *Big. & Voſſ.* *h* Ita cum *MSS. & Ruf.* antea erat κρημνώδεις δ' ὁδοὶ ἡ πάσῃ &c. *i* Ἀναστρέφουσα *Big. & Voſſ.* *k* Τῶν ποδῶν *Big. Bod. Vat. & Voſſ.* *l* Illa ἡ τῷ παρολισθάνειν non agnoſcunt *Big. Bod. Vat. & Voſſ.* *m* Ἐπίπεδον. i. τ. πρῶτον *Big. & Bod.* *n* Articulum ἡ deſiderat *Big.*

Caſtelli deſcriptio. circa omnem verticis ambitum erexit, per ſtadia ſeptem, è candido quidem lapide exſtructum, altitudine vero XII cubitos altum, latumque VIII, & XXXVII turres quinquagenorum cubitorum in eo ſtabant; ex quibus aditus erant in ædes circa omnem murum intus ædificatas. nam verticem, utpote fœcundum & omni planicie molliorem, culturæ dedit rex; ut ſi quando alimenti externi *& adventitii* eſſet inopia, ne hac quidem laborarent, qui ſalutem ſuam caſtello crediderant. Quin & regiam illic ædificavit, ab occidentalis partis aſcenſu, intra mœnia quidem arcis poſitam, ad ſeptentrionem vero vergentem. Regiæ autem murus erat magnæ celſitudinis & validus, quatuor turres ſexagenorum cubitorum in angulis habens. Conclavium etiam intus & porticuum itemque balnearum varia erat & ſumptuoſa conſtructio, columnis quidem è ſingularibus ſaxis undique ſuppoſitis, parietibus autem ſoloque in conclavibus variis lapidibus ſtrato. Ad ſingula vero habitacula, & in ſummo & circa regiam & ante murum, multos magnoſque puteos è ſcopulis exſcidit ad aquam conſervandam, machinatus tantum aquæ ſuppeditandum, quantum haberent qui fontibus utuntur. Via autem foſſa è regia in verticem ſummum ducebat, forinſecus non apparens. Sed nec viæ manifeſtæ facile uſui erant hoſtibus. Nam orientalis quidem, natura, ut ſupra memoravimus, eſt inacceſſa: occidentalem vero magna in anguſtia poſita turri interſepſit, non minore mille cubitorum ſpatio ab arce diſtante, quæ neque tranſiri potuit, neque facile capi. Inſuper & iis qui ſine metu incederent exitu erat difficilis. Atque ita quidem adverſus hoſtiles impetus natura pariter ac manuum opera munitum erat caſtellum.

ἤγειρε δὲ πάντα τὸν κύκλον τὸ κορυφῆς ἐπὶ σταδίων ἑπτὰ, λευκοῦ μὲν λίθου πεποιημένου, ὕψος δὲ δώδεκα, καὶ πλάτος ὀκτὼ πήχεις ἔχον, τειχίοντα δ' αὐτῷ κύκλῳ πύργοι πεντηκονταπήχεις [a] ἀνεσήκεσαν, ἐξ ὧν εἰς [b] οἰκήματα διελθεῖν δὲ πᾶν τὸ τεῖχος ἔνδον ᾠκοδομημένα. τὸν δὲ κορυφαῖον πίονα, καὶ πεδίου παντὸς ὄντα μαλακώτερον, ἀνῆκεν εἰς γεωργίαν ὁ βασιλεύς, ἵν' εἴποτε τὸ ἔξω τροφῆς ἔκπειρία γένοιτο, μὴ δὲ ζωῆς κάμοιεν οἱ τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν ᾧ φρουρίῳ πεπιστευκότες. ᾗ βασίλειον δὲ κατεσκεύασεν ὁ αὐτός, κατὰ τὸν ἀπὸ δυσμῶν ἀνάβασιν, ἐπωχάτω μὲν τὸν ἄκρας τειχῶν, πρὸς [c] δὲ τὸν ἄρκτον ἐγκλίνον. ὃ δὲ βασιλεῖον ὁ τεῖχος εἶχε, ὕψει μέγα καὶ καρτερόν, πύργους ἔχον ἑξηκονταπήχεις ἐγγωνίους τέτταρας. ἦν, τε τῶν οἰκημάτων ἔνδον καὶ στοῶν καὶ βαλανείων καταστολὴ παντοία καὶ πολυτελὴς ἦν, κίονων μὲν ἁπανταχῇ μονολίθων ὑφεστηκότων, τοίχων δὲ καὶ [d] τῶν οἰκήμασιν ἐδαφῶν λίθῳ ψήφοις πεποικιλμένων. πρὸς ἕκαστον δὲ τῶν οἰκημένων τόπων ἄντα τε καὶ πρὸ τὸ βασίλειον, καὶ [e] πρὸ δὲ τείχους πολλοὺς καὶ μεγάλους ἐτετμήκει λάκκους εἰς τὰς πέτρας, φυλακὰς ὑδάτων, μηχανώμενος εἰς χορηγίαν, ὅσον [f] τὸν ἐκ πηγῶν δεῖ χρωμένοις. ὁρυκτὴ δ' ὁδὸς ἐκ βασιλείου πρὸς ἄκραν τὸν κορυφαῖον [g] ἀνεφέρετο, τοῖς ἔξωθεν ἀφανής. ᾗ μὲν οὖν ὁδὸς ταῖς φαναραῖς ὁδοῖς ἦν οἷόν τε χρήσασθαι ῥᾳδίως πολεμίοις. ἡ μὲν γὰρ ἐκ τῆς φύσεως, ὡς προεῖπομεν, ἐστὶν ἄβατος. τὸν δ' ἀπὸ δυσμῶν μεγάλῳ κύκλῳ ὁ γενόμενος πύργος διετείχισεν, ἀπέχοντι τὸν ἄκρας πήχεων οὐκ ἐλάττον ἑξακοσίων, ὃν ὥστε παρελθεῖν δυνατὸν ἦν, ὥστε ῥᾴδιον ἐλεῖν. δυσέξοδος δὲ καὶ τοῖς μετ' ἀδείας βαδίζουσιν ἐπὶ πολύ. ὥστε μὲν οὖν πρὸς τὰς τῶν πολεμίων ἐφόδους, φύσει τε καὶ χειροποιήτως ὁ φρούριον ὠχύρωτο.

Annona in annum centeſimum conſervata. 4. Intus autem repoſiti apparatus magis admiranda eſt copia luculenta ejuſque diuturnitas. Nam & frumenti multum erat reconditum & quod in longum tempus ſufficeret; vinumque multum erat & oleum: quin & cujuſque leguminis fructus, & palmulæ coacervatæ. Univerſa autem reperiebat Eleazarus, cum ſicariis caſtello per dolum potitus, matura, nihilque recens depoſitis deteriora: quanquam fere ex quo parata erant ad excidium à Romanis illatum centum annorum tempus agebatur. Quinetiam Romani fructuum reliquias incorruptas offendêre. Si quis autem cauſam diuturnitatis auram eſſe exiſtimet, *profecto* non erraverit, quòd arcis altitudine ab omni terrena ac fœculenta mixtura ſit remota. Inſuper & omne genus armorum vis ingens inventa eſt, à rege recondita, quæ X virorum millibus ſufficerent, ferrumque infectum, & æs, prætereaque plumbum: ſcilicet ut magnis de cauſis factum crederes apparatum. Ajunt enim Herodem id ipſum caſtellum ſibi ad refugium paraviſſe, duplex periculum ſuſpicantem: unum quidem à Judæorum

δ'. Τῶν δ' ἔνδον [h] ἀποκειμένων σκευῶν ἔπι μᾶλλον ἄν τις ἐθαύμασε τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ἀφθονίαν. σῖτός τε γὰρ ἀπέκειτο [i] πολὺς καὶ πολὺν χρόνον ἀρκεῖν ἱκανώτατος, οἶνός τε πολὺς ἦν καὶ ἔλαιον· ἔτι δὲ παντὸς ἁπλῶς καρπὸς καὶ φοίνικες [k] ἐσωρεύοντο. πάντα δ' εὗρεν ὁ Ἐλεάζαρος ὃν φρουρίῳ μὴ τὸν σικαρίων ἐγκρατὴς δόλῳ [l] γενόμενος, ἀκμάζοντα καὶ μηδὲν τῶν νεωστὶ κειμένων ἀποδέοντα· καίτοι σχεδὸν ἀπὸ τῆς κατασκευῆς εἰς τὸν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἅλωσιν, [m] ἑκατὸν ἦν χρόνος ἐτῶν. ἀλλὰ καὶ Ῥωμαῖοι τὰς [n] ὠφελημένας τὸν καρπῶν εὗρον ἀδιαφθόρους. αἴτιον δ' οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις ὑπολαμβάνων εἶναι τὸν ἀέρα τὸν ἀκμαίως, ὕψει τὸν περὶ τὸν ἄκραν, πάσης ὕλης καὶ θολερᾶς ἀμιγῆ κράσιν. εὑρέθη δὲ καὶ παντοίων πλῆθος ὅπλων ὑπὸ τοῦ βασιλέως [o] ἀποτεθησαυρισμένον, ὡς ἀνδράσιν ἀρκεῖν μυρίοις, ἀργός τε σίδηρος, καὶ χαλκός, ἔτι δὲ καὶ μόλυβδος, ἅπερ δὴ τὴν κατασκευὴν ὅτι μεγάλαις αἰτίαις γενομένην. λέγεται γὰρ [p] ἑαυτῷ τὸν Ἡρώδην τοῦτο τὸ φρούριον εἰς [q] ἀποφυγὴν ἑτοιμάζειν, διπλοῦν ὑφορώμενον κίνδυνον. τὸν μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ πλήθους τοῦ Ἰουδαίων,

Herodis pericula.

a Ἀνεστήκεσαν *Big. & Voſſ.* *b* Οἰκοδομήματα *Big. & Voſ.* *c* Illud δὲ è *Codd. MSS. & Ruf.* *d* Illud τὸν è *Codd. MSS.* *e* Πρὸ τὸν πύργων legiſſe videtur *Ruf.* *f* Τῶν ἐκ τὸν *Big* Forſan τοῖς ἐκ π. *g* Ἀνῆφεν *Big.* *h* Παρακειμένων *Big. & Voſſ.* *i* Illa πολὺς καὶ è *Codd. MSS. & Rufini* verſione. *k* Ita cum *MSS.* ἐπισωρεύοντο in *Editis.* ſi quis malit ἐπεσωρεύοντο, per me licet. *l* Γεγενημένος *Big.* *m* Ἑκατοστὸς *Big.* *n* Ita in *MSS. & Ruf.* ὠφελημένους in *Editis.* *o* Ἀποτεθησαυρισμένων *Big. & Voſ.* *p* Αὐτῷ *Big. & Voſſ.* *q* Ita in *MSS. & Rufini* verſione. antea erat ὑποδοχὴν.

a Τὸ

Ιυδαίων, μὴ καθαλύσαντες ἐκεῖνον, τὸν πρὸ αὐτῆς βασιλέας, ὅπως τὴν ἀρχὴν καταγάγωσι· τὸ μεῖζον δὲ καὶ χαλεπώτερον ἐκ τῆς βασιλευούσης Αἰγύπτου Κλεοπάτρας. αὕτη γὰρ τῇ αὐτῆς γνώμῃ οὐκ ἐπεῖχεν, ἀλλὰ πολλάκις Αντωνίῳ λόγους προσέφερε, τὸν μὲν Ηρώδην ἀνελεῖν ἀξιοῦσα, ἑαυτῇ δ' αὐτὴν τῇ τῆς βασιλείας τῶν Ιυδαίων [b] δεομένη. καὶ μᾶλλον ἄν τις ἐθαύμασεν, ὅτι μηδέπω τοῖς πρώτοις Αντώνιος ὑπεκκαύσας, κακῶς ὑπὸ γυναικὸς αὐτὸν ἔρωτος δεδουλωμένος, οὐχ ὅπως περὶ οὗ μὴ χαρίσαιτο προσεδόκησε. διὰ τοιούτους μὲν φόβους Ηρώδης Μασάδᾳ καταστευασάμενος, ἔμελλε Ρωμαίοις ἀπολείψειν ἔργον τῶν πρὸς Ιυδαίους πολέμων τελευταῖον.

λγ'. ε'. Επεὶ γὰρ ἔξωθεν ἦδη περιετετείχιστο πάντα τὸν τόπον ὁ τῶν Ρωμαίων, ὡς [c] προείπομεν, ἡγεμών, καὶ μὴ τινα ἀποδράναι πρόνοιαν ἐποιεῖτο τῶν ἀκριβεστάτῳ, συνεχέσι τῇ πολιορκίᾳ, μόνον εὑρὼν ἕνα τόπον, ὑπερβολὴν χωμάτων δέξασθαι δυνάμενον. μὴν γὰρ ἀφατεχίζοντα πύργον ἦν ἀπὸ δύσεως ὁδὸν ἄγουσ εἰς τε τὸ βασίλειον καὶ τὴν ἀκρώρειαν, ἣν τις ἐξοχὴ πέτρας εὐμεγέθης τῷ πλάτει καὶ πολὺ προκύπτουσα, ὃ δ' ὕψος τῆς Μασάδας τριακοσίους πήχεις ὑποκάτω. Λευκὸν δὲ αὐτὸν ὠνόμαζον. ὅπερ οὖν ἀναβὰς, καὶ κατασχὼν αὐτὸν ὁ Σίλβας ἐκέλευσε τὸ στρατὸν χῶν ὑπιφέρειν. τῶν δὲ προθύμως καὶ μὴ πολλῆς χειρὸς [d] ἐργασαμένων, στρεὸν εἰς διακοσίους πήχεις ὑψώθη ὁ χῶμα, ὃ μὴν ὅτε βέβαιον ὅτε αὐταρκες ἐδόκει τοῦτο τὸ μέτρον εἶ) τοῖς μηχανήμασιν εἰς [e] ὑπερβάθραν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῷ βῆμα λίθων μεγάλων [f] συνηρμοσμένων ἐποιήθη, πεντήκοντα πήχων εὖρός τε καὶ ὕψος. ᾧ δὲ ἄλλων τε μηχανημάτων ἡ κατασκευὴ διαπλησία τοῖς ὑπὸ μὲ Οὐεσπασιανῷ πρότερον, μὴ ζῶντα δ' ὑπὸ Τίτου πρὸς τὰς πολιορκίας [g] ὑπονοηθεῖσι, καὶ πύργος ἑξηκοντάπηχυς [h] συνετέθη, σιδήρῳ καλαπεφραγμένος ἅπας, ἐξ οὗ πολλοῖς ὀξυβέλεσι καὶ πετροβόλοις βάλλοντες οἱ Ρωμαῖοι τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους μαχομένους ταχέως ἀνέσειλαν, καὶ προκύπτειν ἐκώλυσ. οἱ ζωτῷ δὲ καὶ χριὸν ὁ Σίλβας μέγαν καταστευασάμενος, συνεχεῖς ποιεῖ κελεύσας τῷ τείχει τὰς ἐμβολὰς, μόλις μέν, ἀλλ' οὖν ἀναῤῥήξας τι μέρος αὐτοῦ, κατήρειψε. φθάνουσι δ' οἱ σικάριοι ταχέως ἔνδοθεν οἰκοδομησάμενοι τεῖχος ἕτερον, ὃ μηδ' ὑπὸ τῆς μηχανῆς ἔμελλεν ὅμοιόν τι πείσεσθ. μαλακὸν γὰρ αὐτὸ καὶ τῆς σφοδρότητος τῆς ἐμβολῆς ὑπεκλύειν δυνάμενον, τοιῷδε τρόπῳ κατεσκεύασ. δοκοὺς μεγάλας ὅτι μήκος [i] παρεστεχεῖς ἀλλήλαις καὶ τῇ τομῇ συνέθησ. δύο δ' [k] ἦσ τοῖχοι παράλληλοι τοσοῦτον διεστῶτες, ὅσον εἶ) πλάτος τείχους, καὶ μέσον ἀμφοῖν τὸν χῶν [l] ἐνεφόρουν. ὅπως δὲ μὴ ὑψωμένου τοῦ χώματος ἡ γῆ διαχέοιτο, πάλιν ἑτέρας δοκοὺς ὑπεραφούσας ταῖς κατὰ μῆκος κειμένας διέθεσαν. ἐπὶ οὖν ἐκείνοις μὲν οἰκοδομία τὸ ἔργον παραπλήσιον. τῶν δὲ μηχανημάτων δ' αἱ πληγαὶ φερόμεναι πρὸς [m] εἰκὸς ἐξελύοντο, καὶ τῷ σάλῳ συνίζανον ἐποίουν αὐτὸ στερεώτερον. τοῦτο συνιδὼν ὁ Σίλβας, πυρὶ μᾶλλον αἱρήσειν [n] ὠόμοσε τὸ τεῖ-

populo, ne ſe depoſito illos qui antea reges fuerant ad principatum reduceret: alterum vero majus & atrocius à Cleopatra regina Ægypti. illa enim voluntatem ſuam non celabat, ſed cum Antonio ſæpe verba faciebat, poſtulans ut Herodes interficeretur, ſibique regnum Judæorum donari obſecrans. Et magis quis miraretur, quod nunquam ejus imperio paruerit Antonius, male ipſi præ amore mancipatus, quam non donaturum eſſe *crederet & exſpectaret*. Propter hujuſmodi quidem timores cum Herodes *ita* exſtruxiſſet Maſadam, ea re fiebat ut Romanis id bello contra Judæos opus extremum relinqueret. *Belli Judaïci finis.*

5. Quum enim *Silva* dux Romanorum foris jam locum omnem muro circundediſſet, ſicut ſupra diximus, & ne quis effugeret diligentiam & curam maximam adhibuiſſet, oppugnationi manum admovebat, uno tantum loco reperto qui aggerem excitari ſineret. Nam poſt eam turrim, quæ iter ab occidente, quod ad regiam ſummumque verticem duceret, præcludebat, erat quædam ſaxi eminentia bene magna latitudine & ſimul *prominens, celſitudine autem Maſadæ trecentis cubitis inferior. illam vero Leucen appellabant. Hanc igitur Silva ubi aſcendit & occupavit, milites terram aggerere & *exſtruere* juſſit. Illis autem alacri animo & magna manu operantibus, ſolidus ad cubitos cc erectus eſt agger, non tamen ſpatii modus aut ſatis firmus aut ſufficiens aſcenſûs machinis videbatur: ſed ſuper eum tribunal, conſtructis ſaxis ingentibus, factum eſt, altum itemque latum cubitis l. Erat autem & aliarum machinarum fabrica illis aſſimilis, quas primo quidem Veſpaſianus, poſtea vero Titus ad oppida oppugnanda excogitavit: & turris lx cubitorum effecta eſt, tota ferro munita, unde Romani multis ſcorpionibus & baliſtis cito eos repulêre qui è muro pugnabant, & capita exſerere prohibuerunt. Simul autem ingenti etiam ariete fabricato, Silva crebro murum pulſari jubet: ac vix quidem illum, licet partem ejus perfregerit, funditus evertit. Occupant autem ſicarii alium intus murum idque celeriter ædificare, qui nihil ſimile à machinis paſſurus erat. illum enim ut mollis eſſet & ictuum impetum vehementem poſſet laxare, in hunc modum conſtruxerunt. † Trabes ingentes perpetuas in longitudinem, alias aliis quà ſectæ erant conjungebant. Bini autem ordines erant paribus intervallis diſtantes inter ſe tantum, quanta eſſet muri latitudo; inque medium ſpatium terram ingerebant. Ne vero creſcente cumulo terra defluereet, aliis tranſverſis trabibus *priores* in longitudinem poſitas revinciebant. Erat ergo iſtiuſmodi opus quidem ædificio non abſimile. Machinarum vero ictus ei quod cedebat illati debilitabantur, & ex concuſſione deſidente materia firmiorem reddebant fabricam. Cum hoc animadvertiſſet Silva, igne facilius murum captum iri exiſti-* *Silva obſidet Maſadam.*

a Τὸ μεῖζον *Big.* *b* Sic *MSS.* διομόσας in *Editis.* *c* Προείπαμεν *Big.* & *Voſſ.* *d* Εργαζομένων *Big.* & *Voſſ.* *e* Vide Il. *Ez. Spanhemium* ad *Callimachi* Hymnum *in Delum*, v. 22. *f* Ita *Big. Voſſ.* & *Rhed.* συνημμοσμένον in *cæteris.* *g* Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* ἐπινοηθεῖσα in *Editis Aliiſque.* *h* Συνετελέσθη *Vat.* & *Rhed.* *i* Διαπεπεῖς vel συνεχεῖς. Confer *Joſephum* in l. 3. *de bello*, p. 1134, v. 8. & *Cæſarem* in *Commentariis.* l. 7. c. 23. *k* Ησαν τέτταρες τοῖχοι *Big. Vat.* & *Voſſ.* *l* Ita *Big. Vat.* & *Voſſ.* ἀνεφόρουν in *Editis.* συνεφόρουν *Zonar.* *m* Forſan εἴκοσι, aut εἰκῇ. *n* Ενόμιζε *Big. Vat. Rhed.* & *Voſſ.* * Porrecta, *Ruf.* † Trabes proceritate magnas & qua ſectæ ſunt continentes compoſuêre, *Ruf.*

exiſtimavit, militibuſque præcepit ut crebras faces ardentes jacularentur. Tum murus, quippe magna ex parte ligneus, ignem cito concepit; & uſque ad imum ſui laxitate accenſus magnam flammam edidit. Et principio quidem cum ignis erumperet, boreas ſpirans Romanis erat horribilis: ſuperne enim ſe deflectens flammam in eos ferebat. adeo ut *de rebus ſuis* fere deſperarint, quaſi jam conflagraturæ eſſent machinæ. Poſtea vero flatu derepente mutato veluti divina providentia, auſter excitatus multa vi flammam ad murum rejecit, jamque totus à ſummo ad imum ardebat. Et Romani quidem Dei freti auxilio ad caſtra læti revertuntur, eo animo ut hoſtes poſtridie aggrederentur: & nocte vigilias cura majori agebant, ne quis eorum clam aufugeret.

Eleazari ad ſuos oratio, qua ſuadet illis ut ſe ſuis manibus conficiant, priuſquam capiantur à Romanis.

6. Veruntamen neque ipſe Eleazarus de fuga cogitabat, neque alii cuiquam permiſſurus erat ut fuga evaderet. Murum autem igne quidem conſumptum videns, alium vero nullum ſalutis modum neque virtutis excogitans; ſed his quæ Romani in ſe liberoſque ſuos & conjuges facturi eſſent, ſi viciſſent, ante oculos poſitis, de morte omnium deliberavit. idque ex præſentibus potiſſimum ratus, validioris animi ſociis *veſperi* congregatis, hujuſmodi verbis ad facinus eos incitabat. "Cum olim "nos ſtatuerimus, viri fortes, neque Romanis "neque cuiquam alii niſi Deo ſervire, is enim "ſolus eſt verus & juſtus hominum dominus, "nunc tempus adeſt quod factis animi magni-"tudinem probare jubeat. in quo ne noſmet "dehoneſtemus, antea ſervitutem non ſine pe-"riculo paſſi, nunc vero cum ſervitute intole-"rabiles pœnas ſubituri, ſi vivi in Romano-"rum poteſtatem redigamur. Nam & omnium "primi *ab illis* defecimus, & noviſſimi ad-"verſus eos bellum gerimus. Quin & hanc "nobis à Deo gratiam datam exiſtimo, ut be-"ne ac libere poſſimus mori, quod aliis non "contigit præter ſpem ſuperatis. Nobis au-"tem pro certo quidem prima luce futurum "eſt excidium: at libera eſt ſtrenuæ mortis "optio una cum chariſſimis. nec enim pro-"hibere id hoſtes poſſunt, quibus omnino "in votis eſt nos vivos abducere; neque "nos illos jam valemus pugnando ſupera-"re. Nam fortaſſe quidem ab initio ſtatim "(quando libertatem defendere cupientibus "omnia & à nobis ipſis acerba & pejora *ad-*"*huc* ab hoſtibus eveniebant) de Dei volun-"tate conjeciſſe oportebat & ſciviſſe, quod "chara ei quondam Judæorum gens damnata "eſſet ad interitum. nam manens propitius, "vel ſaltem nobis leviter infenſus, nunquam "tantorum quidem hominum perniciem inſu-"per habuiſſet, urbemque ſibi ſacratiſſimam "tradidiſſet hoſtibus ut incendio periret & "funditus dirueretur. Nos autem ſoli ſcilicet "ex omni Judæorum genere *calamitati* ſuper-"ſtites fore etiam ſperavimus libertate ſer-"vata, quaſi in Deum non omnino deliquiſ-

ϛ'. Οὐ μὴν ὅτ' αὐτὸς Ελεάζαρος ἐν τῷ δρασμὸν λδ'. ἔλαβεν, ὅτ' ἄλλῳ τινὶ τοῦτο ποιεῖν ἔμελλεν ὑπιτρέψειν. ὁρῶν δὲ ὃ μὲν τεῖχος ἐπὶ πολὺ πυρὶ καιόμενον, ἄλλον δ' οὐδένα σωτηρίας τρόπον ὑπ' ἀλκῆς ὑπινοῶν, ἃ δὲ ἔμελλον Ρωμαῖοι δράσειν αὐτοὺς καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας αὐτῶν, εἰ κρατήσαι, ἐπ' ὀφθαλμοῖς [b] αὐτῶν πλήμενος, θάνατον κατὰ πάντων ἐβουλεύσατο. καὶ [c] τοῦτο κοινὰς ἐκ τῶν παρόντων ἔλεσθαι, τοὺς ἀνδρωδεστάτους τῶν ἑταίρων συναγαγών, τοιούτοις ὑπὲρ τοῦ πρᾶξιν λόγοις παρεκάλει. "Πάλαι "διεγνωκότας ἡμᾶς, ἄνδρες ἀγαθοί, μήτε Ρωμαίοις, μήτε "ἄλλῳ τινὶ δουλεύειν ἢ Θεῷ, μόνος γὰρ [d] οὗτος ἀληθὴς ὢν "καὶ δίκαιος ἀνθρώπων δεσπότης, ἦκε νῦν καιρός, ἐπα-"ληθεῦσαι κελεύων τὸ φρόνημα τοῖς ἔργοις. πρὸς ὃν "[e] ἑαυτοὺς μὴ καταισχύνωμεν, πρότερον μηδὲ δουλείαν "ἀκίνδυνον ὑπομείναντες, νυνὶ δὲ μετ' δουλείας ἑλόμενοι "τιμωρίας ἀνηκέστους, εἰ ζῶντες ὑπὸ Ρωμαίοις ἐσόμεθα. "πρῶτοί τε γὰρ πάντων ἀπέστημεν, καὶ πολεμοῦμεν αὐ-"τοῖς πλουτοῦσι. νομίζω δὲ καὶ πρὸς Θεοῦ ξύντυχίαν "ἡμῖν δεδόσθαι χάριν, εἰ δύναμαι καλῶς καὶ ἐλευθέρως ἀπο-"θανεῖν, ὅπερ ἄλλοις οὐκ ἐγένετο παρ' ἐλπίδα κρατηθεῖ-"σιν. ἡμῖν δὲ πρόδηλος μέν ἐστιν ἡ γενησομένη μεθ' ἡμέ-"ραν ἅλωσις· ἐλευθέρα δ' ἡ γε γυναικὸς θανάτου μετὰ τῶν "φιλτάτων αἵρεσις. ὅτε γὰρ [f] τοῦτο ἀποκωλύειν οἱ πολέ-"μιοι δύνανται πάντως εὐχόμενοι ζῶντας ἡμᾶς πρὸς ἁλα-"βεῖν, ὑφ' ἡμῶν ἐκείνους ἐπὶ νικᾶν μαχόμενοι. ἐδόκει μὲν "γὰρ εὐθὺς, ἴσως ἐξ ἀρχῆς, ὅτε τὴν ἐλευθερίας ἡμῖν ἀπη-"ρείαν ἐποιήσαντο, μὴ τινες αὐτῶν λάθωσιν ἀποδράντες.

[a] Illud ὃν non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.* [b] Ita cum *MSS.* αὐτῶν in *Editis.* [c] Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* τοῦτο in *reliquis.* [d] Αὐτὸς *Big.* & *Voſſ.* [e] Αὐτοὺς *Big. Vat.* & *Voſſ.* [f] Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* ταῦτ' in *Editis Aliiſque.* [g] Ἀπώλειαν *Big.* & *Voſſ.* [h] Αὐτῷ *Big.* & *Voſſ.* [i] Φυλάξοντες *Big.* & *Voſſ.*

"ἢ μηδεμιᾶς μεταχόντες [a]ἁμαρτίας, οἱ καὶ τὰς ἄλλας
"ἐδιδάξαμεν; τοιγαροῦν ὁρᾶτε πῶς ἡμᾶς ἐλέγχει μά-
"ταια προσδοκήσαντας, κρείττονα τῆ ἐλπίδων τῆ εἰς τοῖς
"δεινοῖς ἀνάγκλω [b]ἐπαγαγών. ὅτι γὰ ἡμᾶς ἡ θρασεία
"φύσις ἀνάλωτος ὅσα πρὸς σωτηρίαν [c]ὠφέλησεν, ἀλλὰ
"ἡ πρόφης ἀφθονία καὶ πλῆθος ὅπλων, καὶ τῆ ἄλλων
"ἔχοντες παρασκευὴν πρεπούσης, ὑπ' αὐτῆ περιφανῶς
"τῆ Θεῆ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἀφῃρήμεθα. τὸ
"γὰ πῦρ, εἰς τὰς πολεμίους φερόμενον, οὐκ ἀξιόμαχους
"ὑπὸ ὁ κατασκευασθὲν τεῖχος ὑφ' ἡμῶν [d]ἀνέστρεφεν·
"ἀλλ' ἔτι ζῶντα χόλος πολλῶν ἀδικημάτων, ἃ μανέν-
"τες εἰς τὰς ὁμοφύλους ἐτολμήσαμεν, ὑπὲρ ὧν μὴ τοῖς
"ἐχθίστοις Ρωμαίοις δίκας, ἀλλὰ τῷ Θεῷ δι' ἡμῶν αὐ-
"τῶν ἐπάσχωμεν. αὗται δ' εἰσὶν ἐκείνων μετριώτεραι.
"θηνσκέτασαν γὰ γυναῖκες ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀγλεῖας
"ἀπείρατοι, μεταὶ δ' αὐτοὺς ἡμεῖς εὐγενῆ χάριν ἀλλή-
"λοις ἀφήσωμεν, καλὸν σύταφιον τῆ ἐλευθερίαν
"φυλάξαντες. πρότερον δὲ καὶ τὰ χρήματα καὶ τὸ
"φρούριον πυρὶ παραφθείρωμεν. λυπηθήσονται [e]γὰρ Ρω-
"μαῖοι, σαφῶς οἶδα, μὴτε τῶν ἡμετέρων σωμάτων κρα-
"τήσαντες, καὶ τοῦ κέρδους ἁμαρτόντες. τὰς τροφὰς
"μόνας ἐάσωμεν. αὗται γὰρ ἡμῖν τεθνηκόσι μαρτυρή-
"σουσιν, ὅτι μὴ δι' ἔνδειαν ἐκρατήθημεν· ἀλλ' ὥσπερ
"ἐξ ἀρχῆς διέγνωμεν, θάνατον [f]εἱλάμεθα πρὸ δου-
"λείας.

ζ. Ταῦτα Ελεάζαρος ἔλεγεν, ὁ μὲν κατ' αὐ-
τὸ τῆς γνώμης προσέπιπτε τῶν παρόντων. ἀλλ' οἱ μὲ
ἑτοίμως ὑπακούειν, καὶ μόνον οὐχ ἡδονῆς [g]ὑπεπίμπλαντο,
καλὸν εἶ καὶ θάνατον νομίζοντες. τὰς δ' αὐτῶν μα-
λακωτέρας γυναικῶν καὶ γενεᾶς οἰκτος εἰσήει· πάντας
δὲ ἡ ἑαυτῶν προθήλυ τελευτῆς, [h]εἰς ἀλλήλας ἀπο-
βλέποντες τοῖς δακρύοις ὃ μὴ βουλόμενον ἡ γνώμης
ἐσήμηνον. τούτους ἰδὼν Ελεάζαρος ἀποδειλιῶντας, καὶ
πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ βουλεύματος τὰς ψυχὰς ὑποκλω-
μένους, ἔδεισε μή ποτε καὶ τοὺς ἐῤῥωμένως τῶν λόγων
ἀκούσαντας, αὐτοὶ συνεκθηλύνωσι ποτνιώμενοι καὶ δα-
κρύοντες. ὤκνει ἀνῆκε τῶ παρακέλευσιν, ἀλλ' ἑαυτὸν
ἐπεγείρας, καὶ πολλῆ λήμματος πλήρης γενόμενος,
λαμπροτέροις ἐπεχείρει λόγοις, [i]περὶ ψυχῆς ἀθανα-
σίας, μέγα τε ὀρθριάσας καὶ τοῖς δάκρυσιν ἀτενὲς ἐμ-
βλέψας, "ἢ πλεῖστον, εἶπεν, ἐψεύσθην, νομίζων ἀν-
"δράσιν ἀγαθοῖς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγώνων
"συναίρεσθαι, ζῆν καλῶς ἢ τεθνάναι διεγνωκόσιν. ὑμεῖς
"δ' ἅτε τοῦ τυχόντων οὐδὲν εἰς ἀρετὴν ὁδ' εἰς εὐτολ-
"μίαν ἀφαφέροντες, οἵγε καὶ ὦ ὅτι μεγίστων ἀπαλ-
"λαγῆ κακῶν φοβεῖσθε θάνατον· δέον ὑπὲρ τούτου
"μήτε μελλῆσαι, μήτε σύμβουλον ἀναμεῖναι. πάλαι
"γὰρ εὐθὺς ἀπὸ τῆς προτέρας ἀνατροφῆς παιδεύον-
"τες ἡμᾶς οἱ πάτριοι καὶ θεῖοι λόγοι διετέλεσαν, ἔργοις

"semus, nulliusque culpæ participes fuisse-
"mus, qui & aliis idem suadere operam dedi-
"mus? Itaque videtis quemadmodum nos va-
"na exspectasse redarguit *Deus*, * nobis ma-
"la ferendi patiendique necessitatem, spe no-
"stra potentiorem, inferens. Nec enim no-
"bis castelli, utpote inexpugnabilis, natura
"quicquam profuit ad salutem: sed & ali-
"mentorum copiam & armorum multitudi-
"nem, aliamque habentes apparatûs abundan-
"tiam, ab ipso Deo manifeste salutis spe exui-
"mur. quippe ignis, qui ferebatur in hostes,
"non sponte sua in murum à nobis exstru-
"ctum revertebatur: sed hæc ab ira *Dei* in
"nos *excitata* ob multas injurias, quas furore
"capti contra gentiles ausi sumus; pro qui-
"bus pœnas *quæso* non Romanis inimicissi-
"mis, sed per nosmet ipsos Deo solvamus.
"istæ enim illis moderatiores sunt. Morian-
"tur enim conjuges ab injuria vacuæ, liberi-
"que servitutis expertes: post illos autem in
"nosmet generosum beneficium mutuo con-
"feramus, servata libertate unde pulchram
"habebimus sepulturam. Prius tamen & pe-
"cuniam & castellum igne exuramus. Mœre-
"bunt enim Romani, certe scio, si corpora
"nostra non occupaverint, & *omni* spe præ-
"dæ exciderint. Alimenta sola relinquamus.
"hæc enim nobis erunt testimonio mortuis,
"quod non penuria edomiti sumus: sed, ut
"ab initio statueramus, mortem servitio præ-
"tulimus.

7. Hæc dicebat Eleazarus, non tamen omnes qui aderant super ea re mente consentiebant. Sed alii quidem ei obedire properabant, & propemodum voluptate complebantur, pulchram esse mortem existimantes. Qui vero molliores erant, conjugum & familiarum misericordia tenebantur: cumque plane suus cuique interitus ob oculos versaretur, alius alium intuentes lachrymis indicabant, se nolle istiusmodi consilium sequi. Hos ubi Eleazarus pavitare animadvertit, animisque frangi ex rei deliberatæ magnitudine, pertimuit ne etiam eos qui fortiter quæ dixerat audiverant, ipsi simul effœminarent obsecrantes & lachrymantes. Itaque ab exhortatione non desistit, sed cum semet erexisset †multoque replesset spiritu, clariorem de animæ immortalitate exorsus est orationem, magnaque usus exclamatione & oculis attentis flentes aspiciens, "Cer-
"te, inquit, plurimum deceptus eram, qui pu-
"tarem viros fortes pro libertate certantes
"quoque

Altera Eleazari oratio eodem tendens.

a Illud ἁμαρτίας ex conjectura insertum. Simile quid agnovisse videtur *Ruf.* qui vertit, *nullius que culpæ participes. b* Ἐπιόντων *Big.* & *Voss. c* Ὠφίλησεν *Bod. d* Ἀνήρψιν *Big. Bod. Vat.* & *Voss. e* Illud γὰ deest *Vat. f* Est qui malit εἱλάμεθα. ἱλόμεθα *Big.* & *Voss. g* Ἐπίμπλαντο *Vat.* ἐμπίπλαντο *Big. Bod.* & *Voß. h* Ita ex *MSS.* εἴς τι ἀλλ. in *Editis. i* Sic *Big. Voss.* & *Ruf.* περὶ ψυχῆς καὶ ἀθανασίας in *Editis Aliisque. k* Ita (cum *Cod. Bisil.* in margine) legendum censui. & particulam ἢ in sequentibus *disjunctive* non *comparative* accipiendam. antea erat συναρεῖσθαι. *Rufinus* in hunc modum locum interpretatus est, *Plurimum opinione deceptus sum, qui putarem viros fortes pro libertate certantes mori bene malle quam vivere.* * Fortiore nobis speratis rebus malorum necessitate illata, *Ruf.* † Al. *& argumenti ubertate se replesset.*

" quoque noſtrorum factis & animis eos confir-
" mantibus, quod vivere hominibus, non mori
" in calamitatem cedit. nam mors quidem ani-
" mabus dans libertatem, in proprium purumq;
" locum eas diſcedere permittit,ubi futuræ ſunt
" ab omni malo immunes. Quamdiu autem
" mortali corpori vinctæ ſunt,ſimulq; malis ejus
" opplentur, veriſſime dicantur mortuæ, utpote
" quod parum deceat divinum cum mortali ſo-
" ciari. Eſto quidem multum poſſe animam
" etiam corpori conjunctam, quippe ſuum facit
" inſtrumentum, ſenſu præditum, dum ipſa non
" viſa in eo motum ciet, atque actionibus
" ultra mortalem naturam provehit. Verun-
" tamen cum pondere, eam in terram depri-
" mente, eique appenſo liberata, proprium lo-
" cum receperit, tunc vim beatam & undique
" liberam ſortitur poteſtatem,humanorum ocu-
" lorum, ut ipſe Deus, aciem effugiens. nec
" enim quamdiu in corpore eſt conſpicitur : ut
" quæ nemini apparens accedat, neque rurſus
" cum recedit cuiquam aſpectabilis eſt, unam
" quidem naturam ipſa habens mutationis ex-
" pertem, corpori autem in cauſa quod in eo
" mutationes fiant. nam quodcunque anima
" attigerit hoc vivit atque viget, unde vero di-
" greſſa fuerit id ipſum flacceſcit & moritur :
" adeo in ſe abunde habet immortalitatis. Eo-
" rum autem quæ dico pro indicio ſit manife-
" ſtiſſimo ſomnus, in quo animæ in ſe col-
" lectæ, nuſquam eas diſtrahente corpore, ju-
" cundiſſimam quidem agunt quietem, cum
" Deo vero converſantes ex naturæ cognatio-
" ne loca omnia peragrant, & multa futura
" prædicunt. Quorſum igitur mortem formi-
" daremus, cum quietem in ſomno diligimus?
" Quomodo non amentiæ ſit vivendi liberta-
" tem affectantibus, ſibi eam invidere perpe-
" tuam? Oportet quidem nos, domeſticis in-
" ſtitutis imbutos,aliis præire voluntate ad mo-
" riendum prompta. Attamen ſi fidem ab alie-
" nigenis faciendam deſideremus, noſmet con-
" vertamus ad ſapientiæ profeſſores inter In-
" dos. Illi enim viri boni vivendi quidem
" tempus, quaſi neceſſarium quoddam naturæ
" miniſterium, inviti obeunt : feſtinant autem
" animas corporum vinculis expedire; nulloq;
" eos urgente aut exagitante malo,vitæ immor-
" talis cupiditate aliis quidem ſe hinc diſceſſu-
" ros eſſe prædicunt, nec eſt qui prohibeat
" quiſquam ; ſed omnes beatos eos appellantes,
" ad familiares ſuos *defunctos* ſinguli aliquid
" in mandatis dant. ita certam veriſſimamque
" animabus eſſe inter ſe conſuetudinem credi-
" dere. Ipſi autem mandatis acceptis igni tra-
" dunt corpora, ut ab omni mortali concretio-
" ne puræ ſegregentur animæ, atque ita magna
" cum laude moriuntur. Facilius enim ad
" mortem eos amiciſſimi proſequuntur, quam
" aliorum hominum quiſquam ſuos cives in
" longiſſimam peregrinationem *ituros* : & ſe
" quidem ipſos deflent, illos vero beatos præ-
" dicant, ut in immortalium ordinem jam re-
" ceptos. Non ergo nos pudebit, ſi ab Indis

" τε ἡ φυσήμασι τ' ἡμετέρων τοιγάρτοι αὐτὰς βεβαιού-
" των, ὅτι συμφορὰ ὃ ζῆν ἐστιν ἀνθρώποις, οὐχὶ θάνατος.
" ὅτος μὲν γὰρ ἐλευθερίαν διδοὺς ψυχαῖς, εἰς τ' οἰκεῖον
" καὶ καθαρὸν ἀφίησι τόπον ἀπαλλάττειν, πάσης συμ-
" φορᾶς ἀπαθεῖς ἐσομένας. ἕως δ' εἰσὶν ἐν σώματι θνη-
" τῷ δεδεμέναι, καὶ τ' τούτου κακῶν [a] συναπίπλαν-
" ται λεγόμενον εἰπεῖν, τεθνήκασι· κοινωνία γὰρ θείῳ τοῖς
" θνητὸν ἀπρεπής ἐστι. μέγα μὲν οὖν δυνατὴ ψυχὴ καὶ
" σώματι συνδεδεμένη· ποιᾷ γὰρ αὐτῆς ὄργανον αἰσθα-
" νόμενον αὐτὸ κινοῦσα, καὶ θνητῆς φύσεως περαι-
" τέρω προάγουσα ταῖς πράξεσιν. ἐὰν μὲν ἀλλ' ἐπειδὰν
" ἀπολυθεῖσα βάρους θλίβοντος αὐτὴν βάρος ἐπὶ γῆν,
" καὶ συγκριθεῖσα χωρὸν ἀπολάβῃ τ' οἰκεῖον, τότε δὴ
" μακαρίας ἰσχύος καὶ πανταχόθεν ἀκωλύτου μετέχει
" δυνάμεως, ἀόρατος μένουσα τοῖς ἀνθρωπίνοις ὄμμα-
" σιν, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Θεός. οὐδὲ γὰρ ἕως ἐστὶν ἐν σώ-
" ματι θεωρεῖται· προέσεισι γὰρ ἀφανῶς, καὶ μὴ βλεπο-
" μένη πάλιν ἀπαλλάττεται, μίαν μὲν αὐτὴ φύσιν ἔχου-
" σα τὴν ἄφθαρτον, αἰτία δὲ σώματι γιγνομένη μετα-
" βολῆς. ὅτου γὰρ ἂν ψυχὴ προσάψηται, τοῦτο ζῇ καὶ
" θάλλει· ὅτου δ' ἂν ἀπαλλαγῇ, μαραίνεται ἀποθνήσκει.
" τοσοῦτον προέχει αὐτῇ ἀθανασίας. ὕπνος δὲ τεκμή-
" ριον ὑμῖν ἔστω τ λόγου [b] διαρρήδην, ἐν ᾧ ψυχαί, δι'
" σώματος αὐτὰς [c] μὴ περιασπώντος, ἡδίστην μὲν ἔχουσιν
" ἀνάπαυσιν ἐφ' ἑαυτῶν γινόμεναι· Θεῷ δ' ὁμιλοῦσαι κατ'
" συγγένειαν πάντη μὲν ὑπερφοιτῶσι, πολλὰ δὲ τ' ἐσομέ-
" νων προθεσπίζουσι. τί δὲ δῆτα δείσειαν θάνατον, τίνι δὲ
" ὕπνῳ γιγνομένην ἀνάπαυσιν ἀγαπῶντας; πῶς δὲ οὐκ
" ἀνόητόν ἐστιν, τὸ ἐν τῷ ζῆν ἐλευθερίαν διώκοντας, τὸ αἰδίως
" φθονεῖν ἑαυτοῖς; ἔδει μὲν οὖν [d] ἡμᾶς, οἰκοθεν πεπαιδευ-
" μένους, ἄλλοις εἰς [e] παράδειγμα τὸ περὶ θανάτου ἑτοι-
" μότητος. ἐὰν μὲν ἀλλ' εἰ καὶ τ παρὰ τ' ἀλλοφύλων
" δεόμεθα πίστεως, βλέψωμεν εἰς Ινδοὺς τὴν σοφίαν ἀσκεῖν
" ὑποχωμένους. ἐκεῖνοί τε γὰρ ὄντες ἄνδρες ἀγαθοί, τ μὲν
" ζῆν χρόνον, ὥσπερ ἀναγκαίαν τινὰ [e] τῇ φύσῃ λει-
" τουργίαν ἀκουσίως ὑπομένουσι· σπεύδουσι δὲ τὰς ψυ-
" χὰς ἀπολύσαι τ σωμάτων, καὶ μηδενὸς αὐτοὺς [f] κατεπεί-
" γοντος κακοῦ, μηδὲ ἐξελαύνοντος, πόθῳ τ ἀθανάτου
" διαίτης, προλέγουσι μὲν τοῖς ἄλλοις, ὅτι μέλλουσιν [g] ἀπέ-
" ναι, καὶ ἔστιν ὁ κωλύσων οὐδείς· ἀλλὰ πάντες αὐτοὺς εὐ-
" δαιμονίζοντες, πρὸς τοὺς οἰκείους ἕκαστοι διδόασι θάτ-
" τολά. ὅτι βεβαίαν καὶ ἀληθεστάτην ταῖς ψυχαῖς
" τὴν μετ' ἀλλήλων [h] τῆς διαιταν πεπιστεύκασιν. οἱ δέ,
" ἐπειδὰν [i] ἐπακούσωσι τ συνεταλμένων αὐτοῖς, πυρὶ δ
" σῶμα [k] παραδόντες, ὅπως δὴ καὶ καθαρωτάτην ἀπο-
" κρίνωσι δ σώματος τὴν ψυχήν, ὑμνήμενοι τελευτῶσι.
" ῥᾷον δ ἐκείνης εἰς τ θάνατον οἱ φίλτατοι προπέμ-
" πουσιν, ἢ τ ἄλλων ἀνθρώπων [l] ἕκαστος τοὺς πολίτας εἰς
" μακρὰν ἀποδημίαν· καὶ σφᾶς μὲν αὐτοὺς δακρύουσιν,
" ἐκείνους δὲ μακαρίζουσιν, ἤδη τὴν ἀθάνατον τάξιν
" ἀπολαμβάνοντας. ἆρ' οὖν οὐκ αἰδεσθησόμεθα χεῖρον Ινδῶν

φρο-

a Συναναπίμπλαντες *Voſſ. Vat. & Bod.* *b* Ita ex *MSS.* διαρρήδατο in *Editis.* *c* Illud μὴ non agnoſcunt *Big. & Voſſ.* *d* Ὑμᾶς *Big. Bod. & Voſſ.* contra quam *Rnf.* *e* Illud τῇ è *Codd. MSS.* *f* Κατέχοντος *Big. & Voſſ.* *g* Ita *Big. & Voſſ.* ἀπιέναι in *Editis Aliiſque.* *h* Εἶναι deeſt *Big. & Voſſ.* *i* Ἀκούσωσι *Big. & Voſſ.* *k* Παραδιδόντες *Big. & Voſſ.* *l* Ἕκαστοι *Vat.*

a Ita

"φρονῆντες, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀπολμίας τὰς πατρίους
"νόμους, οἳ πᾶσιν ἀνθρώποις εἰς ζῆλον ἥκουσιν, αἰσχρῶς ὑβρί-
"ζοντες; ἀλλ' εἴγε καὶ τὰς ἐναντίους ἐξ ἀρχῆς λόγους
"ἐπαιδεύθημεν, ὡς ἄρα μέγιστον ἀγαθὸν ἀνθρώποις ἐστὶ θ
"ζῆν, συμφορὰ δ' ὁ θάνατος· ὁ γοῦν καιρὸς ἡμᾶς ς
"παρακαλῶ φέρειν εὐκαρδίως αὐτὸν, θεοῦ γνώμῃ καὶ
"κατ' ἀνάγκας τελευτήσαντας. πάλαι γάρ, ὡς ἔοικε,
"κατ' ὃν κοινῶν πάντων Ἰουδαίων γένους, οὕτω ἔδοξε τῷ
"θεῷ ὁ Θεός· ὡς δ' ἡμᾶς ὃν ζῆν ἀπολλάχθαι μὴ
"μέλλοντας, ἀπὸ καιροῦ κατὰ τρόπον. μὴ γὰρ αὐτοῖς 10
"ὑμῖν ἀνάπλετε τὰς αἰτίας, μηδὲ χαρίζεσθε τοῖς Ρω-
"μαίοις, ὅτι πάντας ἡμᾶς ὁ τοιοῦτος αὐτοὺς πόλεμος διέ-
"φθειρεν. οὐ γὰρ ἐκείνων ἰσχύϊ ταῦτα συνεβέβηκεν, ἀλλὰ
"κρείττων αἰτία γενομένη τὸ νικᾶν ἐκείνοις δοκεῖν παρέ-
"σχηκεν. ποίοις γὰρ ὅπλοις Ρωμαίων τεθήπασιν ⓘ Καῖ- 15
"σαρειαν Ἰουδαῖοι κατοικοῦντες· ἀλλὰ οὐδὲ μελλήσουσι
"ταῖς αὐτοὺς ἐκείνων [b]ἁφίσασθαι, μεταξὺ δὲ τὴν ἑβδό-
"μην ἑορτάζοντας, ὃ πλῆθος τῶν Καισαρέων ἐπισπα-
"σὰν, μηδὲ χεῖρας ἀνταίρουσαις, ἅμα γυναιξὶ καὶ τέ-
"κνοις κατέσφαξαν, οὐδὲ αὐτοὺς Ρωμαίους ὑπερεπέν- 20
"τες, οἳ μόνους ὡς ἡμᾶς ἡγοῦντο πολεμίους τοὺς ἀφιστη-
"κότας; ἀλλά φήσῃ τις ὅτι Καισαρεῦσιν ἰδίᾳ ἀεὶ ἀφ-
"φορὰ πρὸς τοὺς παρ' αὐτοῖς, καὶ δι' ἐμφυῆ λαβόμενοι
"τὸ παλαιὸν μῖσος ἀπεπλήρωσαν. τί οὖν τοὺς ὑπὲρ Σκυ-
"θοπόλεως φῶμεν; ἡμῖν γὰρ ἐκεῖνοι ἀφ' ὧν Ἕλλησας 25
"πολεμεῖν ἐτόλμησαν, ἀλλ' οὐ μετὰ τῶν συγγενῶν [c]ἡμῶν
"Ρωμαίους ἀμύνεσθαι. πολὺ τοίνυν ὤνησεν αὐτοὺς ἡ
"πρὸς ἐκείνους εὔνοια καὶ πίστις· ὑπ' αὐτῶν μέντοι
"πανοικεσίᾳ πικρῶς κατεφονεύθησαν, ταύτης δὲ συμμα-
"χίας ἀμοιβὴν ἀπολαβόντες. ἃ γὰρ ἐκείνους [d]ὑφ' ἡμῶν 30
"ἐκώλυσε, ταῦθ' ὑπέμειναν ὡς αὐτοὶ δρᾶσαι θελήσαντες.
"μακρὸν ἂν εἴη νῦν ἰδίᾳ πρὸς ἕκαστον λέγειν. ἴστε γὰρ ὅτι
"τῶν ἐν Συρίᾳ πόλεων οὐκ ἔστιν ἥτις τοὺς πρὸ αὐτῆς κατοι-
"κοῦντας Ἰουδαίους οὐκ ἀνῄρηκεν, ἡμῖν πλέον ἢ [e]Ρωμαίοις
"ὄντας πολεμίους. ὅπου γε Δαμασκηνοὶ μηδὲ πρόφα- 35
"σιν εὔλογον πλάσαι δυνηθέντες, φόνου μαρτυρίᾳ τὴν
"αὐτῶν πόλιν ἐνέπλησαν, ὀκταχιλίους πρὸς τοῖς
"μυρίοις Ἰουδαίους ἅμα γυναιξὶ καὶ γενεαῖς ἀποσφάξαν-
"τες. τὸ δὲ ἐν Αἰγύπτῳ πλῆθος τῶν μετ' αἰτίας
"ἀνῃρημένων, ἔξ ὧν μυριάδας ὑπερβαλεῖν ἐπυνθανό- 40
"μεθα. καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἴσως ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς οὐδὲν
"ἀντίπαλον εὑρόμενοι τοῖς πολεμίοις ὕστερον ἀπέθανον.
"τοῖς δ' ὑπὲρ τῆς οἰκείας ⓚ πρὸς Ρωμαίους πόλε-
"μον ἀρραμβοῖς ἅπασί τε τοῦ ἐλπίδα νίκης ἐχούσης
"πρόδηλον Ἰουδαίων ὑπῆρξε; καὶ γὰρ ὅπλα, 45
"καὶ τείχη, καὶ φρουρίων δυσάλωτοι κατασκευαί, καὶ
"φρόνημα πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδύνους
"[g]ἄπειρον, πάντας πρὸς τοῦ ἐπόρασιν ἐπέρρωσεν.
"ἀλλὰ ταῦτα πρὸς βραχὺ χρόνον ἀρκέσαντα καὶ

"sapientia superemur, propriaque ignavia le-
"ges patrias, quæ omnibus hominibus æmulan-
"dæ veniunt, turpiter dedecoremus? Verum
"esto quod contrariis institutis educti fuerimus,
"ut vitam summum esse bonum crederemus,
"mortem vero calamitatem; attamen tem-
"pus nos adhortatur eam bono animo ferre,
"ut qui Dei voluntate & ex necessitate mo-
"rituri simus. Olim enim, ut verisimile est,
"contra Judæorum genus in universum hoc
"decretum tulit Deus; ut mortem oppetere-
"mus, qui vita quemadmodum oportet non
"eramus usuri. Nam haud fas est vobismet-
"ipsis causas adscribere, neque Romanis con-
"cedere, quod nos *fere* omnes absumpserit
"bellum contra illos gestum. non enim ex vi-
"ribus illorum ista acciderunt: sed causa for-
"tior interveniens illis præstitit, ut vincere vi-
"derentur. Quibus enim Romanorum armis
"perempti erant, qui Cæsaream incolebant
"Judæi: quos tamen ne defecturos quidem
"ab illis, dum vero diem septimum celebra-
"rent, aggressa Cæsareensium multitudo, non
"repugnantes cum conjugibus ac liberis ma-
"ctaverunt, neque ipsos reveriti Romanos,
"qui tantummodo sicuti nos hostes judica-
"bant qui defecerant? Sed dicet aliquis Cæ-
"sareensibus semper cum Judæis apud ipsos
"fuisse discordiam, captatoque opportuno
"tempore vetus odium exsaturasse. Quid ergo
"de Scythopolitanis dicemus? Nobiscum
"enim illi propter Græcos bellum gerere ausi
"sunt, ac non cum consanguineis nostris Ro-
"manos ulcisci. Multum igitur his profuit
"sua erga illos benevolentia ac fides: siqui-
"dem ab istis cum totis familiis acerbe truci-
"dati erant, pro auxilio suo hanc gratiam
"consequuti. nam quæ illos à vobis pati pro-
"hibuerunt, hæc passi sunt, velut ea ipsi com-
"mittere voluissent. Longum foret, si velim
"nunc separatim de singulis dicere. Nostis
"enim quod Syriæ civitatum nulla est, quæ
"non Judæos in ea habitantes occiderit, *eosque*
"nobis quam Romani magis inimicos. Siqui-
"dem Damasceni, cum ne causam quidem
"probabilem fingere potuissent, civitatem
"suam cæde maxime nefaria oppleverunt,
"octodecim Judæorum millibus cum conjugi-
"bus ac familiis trucidatis. Eorum autem
"multitudinem plagis in Ægypto peremptо-
"rum LX millium numerum excedere acci-
"piebamus. Et isti quidem fortasse in aliena
"terra, ubi nihil invenerant quod hostibus sui
"in auxilium objicerent, ita mortem obierunt.
"ubi vero, qui sua in terra bellum contra Ro-
"manos susceperunt, etiam omnibus unde fir-
"mæ victoriæ spem haberent nonne vires ad-
"erant? nam & arma & muri & castellorum
"structuræ inexpugnabiles, atq; indeterriti spi-
"ritus ad pericula pro libertate subeunda, cun-
"ctos ad defectionem fortius animarunt. Ve-
"rum ista cum ad breve tempus valuissent,
"no sque

a Ita *Big. Vat.* & *Voss.* ἐνηρεδίως in *Editis Aliisque*. *b* Ita *Big.* & *Voss.* ἀφίσασθαι in *cæteris*. *c* Ita *Big.* & *Voss.* ὑμῶν in *reliquis*. *d* Sic *MSS.* ἀφ' ἡμῶν in *Editis*. ἀφ' ἡμῶν *Gall.* *e* Ita lego cum Cl. *Lowthio*. Ρωμαίους in *Editis* & *MSS.* cum *Rufino*, qui vertit, *nobis quam Romanos* [*al. Romanis*] *plus inimicos*. *f* Illud δυνάμεων è *Cod. Big.* & *Voss.* ipse post ὑπῆξε interrogationis notam posui. Prius erat δυναμένοις, quod sensum commodum non fundit. Ex *Rufini* versione (verbis istis expressa, *ac omnibus qui domi cum Romanis bellum susceperе nihil deerat eorum quæ spem totam posset præbere victoriæ*) est qui legendum censet, ἅπαντα τὰ τῷ ἐλπίδα νίκης ἐχούσαν παραχεῖν δυνάμενα ὑπῆρξε. *g* Ἀτειπτον *Big.* & *Voss.*

"noſque ad ſpem excitaſſent, majorum malo-
"rum viſa ſunt principium. Omnia enim ca-
"pta erant, omniaque hoſtibus ſuccubuerunt,
"quaſi ut victoriam illis nobiliorem redderent,
"non in ſalutem eorum à quibus exſtructa
"erant apparata fuiſſent. Et in prælio qui-
"dem morientes beatos prædicari oportet. li-
"bertatem quippe defendentes,non prodentes,
"interière. Eorum vero multitudinis qui à
"Romanis ſubjugati erant quis non miſerea-
"tur? quiſve non, antequam eadem patiatur
"ac illi, mori properet? quorum quidam torti
"tamque igne quam verberibus cruciati perie-
"re; alii vero ſemeſi à beſtiis, ut illis in vi-
"ctum iterum objicerentur vivi, ſervati erant,
"ad riſum luſumque faciendum hoſtibus. Et il-
"lorum quidem miſerrimi habendi ſunt, qui
"adhuc vivunt; quibus mori non accidit,
"quod illis ſæpe optatum fuit. Ubi eſt autem
"illa magna civitas, gentis Judæorum univer-
"ſæ metropolis, tantis quidem murorum ſe-
"ptis munita, tot vero in mœnibus caſtella &
"magnas turres in propugnacula habens, bel-
"lique apparatum vix capiens, & tot homi-
"num myriadas pro ipſa pugnantium com-
"plectens? Quid de ea factum eſt, quam
"Deum habitaſſe credidimus? Radicitus ex
"fundamentis evulſa eſt, & id ſolum ejus mo-
"numentum relictum, caſtra ſcilicet illorum
"à quibus exciſa eſt jam reliquiis ejus impo-
"ſita. Senes vero infelices templi cineribus
"aſſident, & paucæ mulieres ad turpiſſimam
"*pudoris* injuriam ab hoſtibus reſervatæ. Hæc
"ſecum reputans quis noſtrûm ſolem aſpicere
"ſuſtinebit, etiamſi vivere ſine periculo poſ-
"ſit? Quis inimicus adeo patriæ, quis tam
"imbellis, aut parcus animæ,ut eum non pœ-
"niteat hucuſque vixiſſe? Atqui utinam omnes
"fuiſſemus mortui, priuſquam illam ſacram
"civitatem hoſtium manibus exſcindi videre-
"mus, priuſquam templum tanta impietate
"funditus erui. Sed quoniam ſpes non igno-
"bilis nos lactavit, quod forte poterimus pro
"ea hoſtes ulciſci, nunc autem evanuit, &
"nos ſolos ſubdidit neceſſitati, pulchre mori
"feſtinemus: noſtrimet ipſi miſereamur &
"conjugum & liberorum, dum nobis licet no-
"biſmetipſis miſericordiam adhibere. Ad mor-
"tem namque ipſi geniti ſumus, & quos ex
"nobis genuimus, eamque fugere ne fortunati
"quidem poſſunt: injuria vero & ſervitus &
"videre conjuges ad turpitudinem duci cum
"liberis, non eſt malum hominibus ex naturæ
"neceſſitate profectum, ſed iſta præ timidi-
"tate ſua perferunt, qui ante eos mori cum li-
"cuit noluere. Nos autem animi fortitudine
"valde elati à Romanis defecimus: & poſtre-
"mo nunc illis ad ſalutem hortantibus non pa-
"ruimus. Cui igitur non manifeſta eſt illo-
"rum ira, ſi nos vivos ſubjugare potuerint.
"Miſerandi quidem adoleſcentes erunt, quo-
"rum corporis vires ad multos ſufficient cru-
"ciatus: miſerandi autem provectiores, quo-
"rum ætas calamitates ferre non poterit. Vi-

"ταῖς ἐλπίσιν ἡμᾶς ἐπάρασα, μεῖζόν ἐστι ἀρχὴ κακῶν
"ἐφάνη. πάντα γὰρ ἦλω, καὶ πάντα τοῖς πολεμίοις ὑπέπε-
"σεν, ὥσπερ εἰς τὴν ἐκείνων εὐκλεεστέραν νίκην, ἢ εἰς τὴν τῶν
"προσκευασαμένων σωτηρίαν εὐτρεπισθέντα. καὶ τοὺς
"μὲν ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνήσκοντας εὐδαιμονίζειν προσῆ-
"κεν. ἀμαυρόμενοι γὰρ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἢ προέμενοι τε-
"θνήκασι. ὁ δὲ πλῆθος τῶν ὑπὸ Ρωμαίοις γενομένων τίς
"οὐκ ἂν ἐλεήσειεν; ἢ τίς οὐκ ἂν ἐπῴχθείη πρὸ γ' ζῶν-
"τα παθεῖν ἐκείνους ἀποθανεῖν; ὧν οἱ μὲν προβλήμενοι,
"καὶ πυρὶ καὶ μάστιξιν αἰκιζόμενοι, τεθνήκασιν· οἱ δ' ἀπὸ
"θηρίων ἡμίβρωτοι πρὸς δευτέραν αὐτοῖς προφλὼ ζῶν-
"τες ἐφυλάχθησαν, γέλωτα καὶ παιδιὰν τοῖς πολεμίοις πα-
"ρασχόντες. ἐκείνων μὲν οὖν ἀθλιωτάτους ἡγητέον
"τοὺς ἔτι ζῶντας, οἳ πολλάκις εὐχόμενοι τὸ θάνατον λα-
"βεῖν οὐκ ἔσχον. πῶς δ' ἡ μεγάλη πόλις ἡ πάντος Ιου-
"δαίων γένους μητρόπολις, ἡ τοσούτοις μὲν ἐρυμνὴ τειχῶν
"περιβόλοις, τοσαῦτα δ' αὐτῆς φρούρια καὶ μεγάλη πύρ-
"γων περιβεβλημένη, μόλις δὲ χωροῦσα τοὺς εἰς τὸν πόλε-
"μον παρασκευὰς, τοσαύτας δὲ μυριάδας ἀνδρῶν ἔχου-
"σα τὸ ὑπὲρ αὐτῆς μαχομένων; πῶς γέγονεν ἡμῖν ἡ τὸ
"Θεὸν ἔχειν οἰκιστὴν πεπιστευμένη; περιῤῥιζοῦ οὐκ βά-
"θρων ἀνήρπασαι, καὶ μόνον αὐτῆς μνημεῖον ὑπολέλειπται,
"ὁ τὸ ἀνηρκότων αὐτῇ στρατόπεδον, ἐπὶ τοῖς λειψάνοις
"ἐποικῶν. προσβύται δὲ δύσκλοι τῇ παρηβῷ γε τεμένους
"παρακάθηνται, καὶ γυναῖκας ὀλίγας πρὸς ὕβριν αἰχμῇ
"ὑπὸ τῶν πολεμίων τετηρημέναι. ζῶντα τίς ἂν νῷ βαλ-
"λόμενος ἡμῶν καρτερήσει τὸν ἥλιον ὁρᾶν, καὶ δυνὴ ζῆν
"ἀκινδύνως; τίς ὅστις τῆς πατρίδος ἐχθρὸς, ἢ τίς ὅστις
"ἄνανδρος καὶ φιλόψυχος, ὃς μὴ καὶ πρὸ γ' μόχλου τῶν
"ζώντων μεταναοῦν; ἀλλ' εἴθε πάντες ἐτεθνήκεμεν, πρὶν τὴν
"ἱερὰν ἐκείνην πόλιν χερσὶν ἰδίαις καθαιρουμένην πο-
"λεμίων, [b] πρὶν τὸν ναὸν τὸν ἅγιον ὥσπερ ἀνοσίους ἐξορωρυγμέ-
"νον. ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς οὐκ ἀγαπητὴ ἐλπὶς ἐδυσκόλυνεν ὡς
"τάχα τοῦ δυνήσεσθαι πολεμίους ὑπὲρ αὐτῆς ἀμυνέ-
"σθαι, φρόνδη δὲ γέγονε τοῦτο, καὶ μόνους ἡμᾶς [c] ὅτι τῆς
"ἀνάγκης καθαλλοίπε, ταπεινώσωμεν καλῶς ἀποθανεῖν·
"ἐλεήσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰς γυναῖ-
"κας, ἕως ἡμῖν ἔξεστι πρ' ἡμῶν αὐτῶν λαβεῖν τὸ ἔλεον.
"Ὅτι μὲν γὰρ θάνατον ἐγεννήσαμεν, καὶ τοὺς ἐξ [d] αὐτῶν ἐγεν-
"νήσαμεν, οὐ τοῦτον οὐδὲ τοῖς εὐδαιμονοῦσιν ὅτι ἀφευγεῖν.
"ὕβρις δὲ καὶ δουλεία, καὶ ὃ βλέπειν γυναῖκας εἰς αἰχμὴν
"ἀγομένας μετὰ τέκνων, οὐκ ἔστιν ἀνθρώποις κακὸν ἐκ
"φύσεως ἀναγκαῖον, ἀλλὰ ζῶντα ἀφ' ἑαυτῶν [e] δει-
"λείαν ὑπομένουσιν, οἱ πρὸ τοῦ αὐτῶν ἀποθανεῖν μὴ
"θελήσαντες. ἡμεῖς δ' ἐπ' ἀνδρείᾳ μέγα φρονοῦντες Ρω-
"μαίων ἀπέστημεν, καὶ τὰ τελευταῖα νῦν ὅτι σωτηρίᾳ
"προκαλουμένων ἡμᾶς, οὐ ὑπηκούσαμεν. τίνι τούτῳ
"οὐκ ἔστιν ὁ θυμὸς αὐτῶν προδηλος, εἰ ζῶντας ἡμῶν κρα-
"τήσουσιν. ἄθλιοι μὲν οἱ νέοι τὸ ῥώμης τοῦ σώματος εἰς
"πολλὰς αἰκίας ἀρκέσοντες· ἄθλιοι δ' ὧν παρηκότες,
"φέρειν τὰ ἡλικίας τὰς συμφορὰς οὐ δυναμένης. ὄφε-
"ται

a Eo modo *Vat.* πῦτα in *cæteris*. b Πρὸ τοῦ τὸν *Bod.* c Ita *Bod. Vat.* & *Rhed.* ὑπὸ in *Editis Aliisque*. d Ita ſcribendum cenſui. antea erat αὐτῶν. e Δειλίαν pro δουλείαν repoſui ex *Codd. Rhed. Vat.* & verſione *Ruffini*, quæ ſic ſe habet, *ſed hæc ſua timiditate perferunt* &c.

a Διὰ-

"ταῖς τῆς γυναῖκας τοὺς βίαν ἀγομένους, φωνῆς ἐπακού-
"σει τέκνων, πατέρα βοῶντος χεῖρας [a] δεδεμένον· ἀλλ'
"ἔως εἰσὶν ἐλεύθεραι καὶ ξίφος ἔχουσι, καλὸν ὑπουργίαν
"[b] ἡμῖν [c] ὑπουργήσουσαν. ἀδάκρυτοι μὲν οὖν τοῦ πολε-
"μίων ἀποθάνωμεν, ἐλεύθεροι δὲ μὴ τέκνων καὶ γυναι-
"κῶν δουλείαν συνεξέλθωμεν. ταῦτ' ἡμᾶς ὁ νόμοι κε-
"λεύουσι, ταῦθ' ἡμᾶς γυναῖκες καὶ παῖδες ἱκετεύουσι. τύ-
"χην τὴν ἀνάγκην Θεὸς ἀπέρριψε, τύχην Ρωμαῖοι τάναν-
"τία θέλουσι, καὶ μή τις ἡμῶν τοῦ ἁλώσεως ἀποθά-
"νῃ δεδίκασι. σπεύσωμεν οὖν, ἀντὶ τῆς ἐλπιζομένης αὐ-
"τοῖς καθ' ἡμῶν ἀπολαύσεως, ἔκπληξιν τοῦ θανάτου καὶ
"θαῦμα τῆς τόλμης καταλιπεῖν.

"debit alius conjugem ad vim patiendam ab-
"ductam; alius manibus revinctis vocem filii
"patrem implorantis exaudiet: ſed dum li-
"beræ ſunt & gladios habent, pulchrum mi-
"niſterium nobis præbeant. Expertes quidem
"ſervitutis hoſtium moriamur; in libertate
"vero una cum liberis & conjugibus vita de-
"cedamus. Hæc nobis leges præcipiunt, hæc
"à nobis conjuges ac liberi deprecantur. ho-
"rum neceſſitatem Deus injecit, his contra-
"ria Romani volunt, & ne quis noſtrûm ante
"excidium pereat metuunt. Feſtinemus igi-
"tur eis, pro ſperata potiundi noſtri voluptа-
"te, ſtuporem incutere ex morte, & admira-
"tionem relinquere ex audacia.

λε'. **ΚΕΦ. ϑ'.**

Ὅπως οἱ κατὰ τὸ φρούριον πεισθέντες τοῖς λόγοις Ελεαζαρου, πλὴν δύο γυναικῶν καὶ παιδίων πέντε, πάντες ἑαυτοὺς ἀπέσφαξαν.

CAP. IX.

Quomodo ii qui in caſtello erant, verbis Eleazari perſuaſi, omnes, præter duas mulieres & quinque pueros, ſibi mortem conſcivere.

ΕΤΙ γὰρ βουλόμενον αὐτὸν πλείονα παρακελεῦσθαι πάντες ὑπετέμνοντο, καὶ πρὸς τὴν [d] ἅρπαγην, ἀνεπισχέτου τινὸς ὁρμῆς πεπληρωμένοι, καὶ [e] δαιμονῶντες ἀπῆεσαν, ἄλλος [f] τοῦ ἄλλου φθάσαι γλιχόμενος, καὶ ταύτην ἐπίδειξιν εἶναι τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς εὐβουλίας νομίζοντες, ὃ μή τις ἐν ὑστάτοις γενόμενος ὀφθείη. τοσοῦτος αὐτοῖς γυναικῶν καὶ παιδίων καὶ τοῦ αὐτῶν σφαγῆς ἔρως ἐνέπεσεν. καὶ μὴν οὐδ' ὅπερ ἄν τις φήθη τῇ πράξει προσιόντες ἠμβλύνθησαν, ἀλλ' ἀπερὶ τὴν γνώμην διεφύλαξαν, οἵαν εἶχον τῶν λόγων ἀκροώμενοι, ὃ μὲ οἰκεία καὶ φιλοστοργα πάθη ἅπασι προσγενόμενον, ὃ λογισμῷ δ' ὡς τὰ κρείττω βεβουλευκότος τοῖς φιλτάτοις ὑπεκρατύνετο. ὁμοῦ γὰρ ἠσπάζοντο γυναῖκας προπυσόμενοι, καὶ τέκνα [g] προσηγκαλίζοντο, τοῖς ὑστάτοις φιλήμασιν ἐμφυόμενοι καὶ δακρύοντες. ὁμοῦ δὲ, καθάπερ ἀλλοτρίαις χερσὶν ὑπουργοῦμενοι, συνετέλουν ὃ βούλημα· τὴν ὀπτασίαν ὧν πείσονται κακῶν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις [h] γενόμενοι, προμήθειον τὸ σὺν ᾧ κλαυσαι ἀνάγκης ἔχοντες. καὶ πέρας οὐδεὶς τηλικοῦτον τολμήματος ἧττων εὑρέθη· πάντες δὲ μέχρι τῶν οἰκειοτάτων διεξῆλθον. ἄθλιοι μὲν ἀνάγκης, οἷς αὐχενεῖ γυναῖκας ταῖς αὐτῶν καὶ τέκνα κλεῖναι, κακῶν ἔδοξεν εἶναι ὃ κυφόταλον. ὅτοι δὴ τοίνυν τὴν ὀπτὴ τοῖς πεπραγμένοις οὐδαμοῦ σκέπη φέροντες, καὶ τοὺς ἀπηρημένους νομίζοντες ἀδικεῖν, κἂν βραχὺ αὐτοῖς ἔτι χρόνον ὀπιζήσωσι, ταχὺ μὲν τῷ κλῆσιν ἅπασαν εἰς ταὐτὸ [i] συρρύσαντες πῦρ εἰς αὐτὰ σκέδαλλον· κλήρῳ δ' ἐξ αὐτῶν ἑλόμενοι δέκα τοὺς ἁπάντων σφαγεῖς ἐσομένους, καὶ γυναικί τις αὐτὸν καὶ παισὶ κειμένοις προσ-
"τρώσας, καὶ τὰς χεῖρας προβαλών, παρεῖχον ἑτοίμους τὰς σφαγὰς, τοῖς τῷ δύσηνον ὑπουργίαν ἐκπεπλοῦσιν. οἱ δὲ ἀτρέπτως πάντας φονεύσαντες, καὶ αὐτὸν [k] ἐπ' ἀλλήλοις τοῦ κλήρου νόμον ὥρισαν, ἵν' ὁ λαχὼν τὰς σφετέρας κλεινὰς ἑαυτὸν ὀπτὴ πᾶσιν ἀνέλῃ. πάντες δ' ἦσαν ἐθάρρουν ἑαυτοῖς, μήτ' εἰς τὸ δρᾶν, μήτ' εἰς

Ipſum, cum in adhortatione pergere vellet, omnes interpellabant, & effrenato quodam impetu pleni ad rem agendam feſtinabant, dæmonioque afflati abierunt, alius alium prævenire cupiens, *ſinguli* hoc fortitudinis rectique conſilii argumentum eſſe apertum exiſtimantes, ne quis inter extremos conſpiceretur: tantus eos & conjugum & liberorum & propriæ cædis amor invaſit. Sed nec, id quod aliquis putaverit, retundebatur impetus cum ad facinus accederent, ſed eam fixam in animis ſervavere ſententiam, quam, cum dicta perciperent, habuerunt: proprio quidem & naturali afflatu cunctis permanente; cogitatione vero iſta, quod optime liberis conſuluiſſent, prævalente. Simul enim cum amplexibus uxores ſalutabant, & liberos ulnis ſuis excipiebant, oſculis extremis cum fletu inhærentes. ſimulque, tanquam manibus alienis juſſa peragentes, volentes eos configebant: malorum, quæ ſubditi hoſtibus paſſuri fuerunt, cogitationem habentes pro ſolatio neceſſitatis qua ad cædem adigebantur. Denique nemo inventus eſt qui tam immane facinus patrare non audebat: cuncti autem conjunctiſſimos transfixere. Miſeri, quibus id neceſſe erat; quibuſque uxores ſuas atque liberos manibus ſuis occidere, malorum videbatur eſſe leviſſimum. Iſti igitur dolorem ex iis quæ perpetrarunt non jam ferentes, & interfectos læſos exiſtimantes, ſi vel breviſſimum tempus eis forent ſuperſtites, ſtatim quidem cum opes univerſas congeſſiſſent ignem eis injiciunt: & decem viris ſorte delectis à quibus omnes macta*rentur*, cum ſinguli ſe juxta conjuges ac liberos humi jacentes proſtraviſſent, eoſque complexibus tenuiſſent, ſine mora jugulum dabant illis, qui miſerum miniſterium obierunt. Iſti autem, intrepide cunctis occiſis, eandem ſortis legem alii erga alios ſtatuerunt, ut, cui id ſorte evenerat, novem *ſociis* interfectis ſemet ſuper omnes occideret. ita omnes ſibi confidebant, ut neque in audendo neque in ſuſti-

Finita oratione Eleazari, qua ſuos ad mutuam cædem ſtimulat, miro impetu ad facinus feruntur.

Decem electi ad jugulationem omnium.

a Διδεμένων *Bod.* *b* Ita cum *Rufino.* antea erat ὑμῖν. *c* Υπουργουσάσαν *Vat.* & *Bod.* *d* Ηπείγοντο *Big. Vat. Rhod.* & *Voſſ.* *e* Δαιμονιῶντες *Bod.* *f* Πρὸς ἄλλου *Big. Bod.* & *Voſſ.* *g* Antea erat προσηγκαλίζοντο. *h* Ita *Big.* & *Voſſ.* γενόμενα in *Editis.* *i* Συναθροισαντες *Zonar.* *k* Επ' ἀλλήλοις *Big.* & *Voſſ.*

ſuſtinendo facinore alius alii præſtaret. Et ad extremum cæteri quidem jugula ſuppoſuerunt; unus vero iſque noviſſimus, multitudine jacentium circumſpecta, ne quis forte in multa cæde ſupereſſet qui ſuæ manûs egeret, ut intellexit omnes occiſos, regiam incendit, valida vero manu adacto per totum corpus enſe, prope ſuos occidit. Et illi quidem perierunt, nullam credentes animam ex numero ſuo Romanis ſubditam reliquiſſe. Latuit autem una mulier grandæva, & alia quædam Eleazari cognata, doctrina & ſapientia pleriſque mulierum præſtans, & quinque pueri in cuniculis, qui aquam ſub terra potui ducebant, abditi, cum alii cædibus occupatas mentes haberent, qui erant nongenti numero & ſexaginta cum mulieribus ſimul ac pueris. Atque hæc calamitas accidit quintodecimo die Xanthici menſis.

Perſonæ quæ cædem effugiunt.

Cædes die decimo Aprilis.

2. Romani autem adhuc pugnam exſpectantes, mane, ſub armis exiſtentes, & ab aggeribus ſcalarum pontibus junctis, impetum *in caſtellum* faciebant. Cum autem hoſtium neminem cernerent, ſed circumquaque magnam ſolitudinem, ignemque intus & ſilentium *animadverterent*, illos, quid factum eſſet, conjicere fugiebat; tandemque ululatum, velut ad impulſum arietis, dederunt, ſi quem forte intus provocarent *& elicerent*. Clamorem autem ſenſerunt mulierculæ, atque,è cuniculis emerſæ, factum Romanis ut erat indicarunt, altera earum qualiter omnia dicta erant & quomodo geſta narrante manifeſte. Non tamen facile illi auſcultabant, ausûs magnitudini parum credentes, ignemque exſtinguere conabantur, & per hunc ſecta via cito regiam ingreſſi ſunt. Cumque in cæſorum multitudinem incidiſſent,non ut de hoſtibus gaudio geſtiebant; ſed generoſum *virorum* conſilium inque tot numero, qui intrepidum facinus patrarent, mortis contemptum ſunt admirati.

τὸ παθεῖν, [a] ἄλλον ἄλλῳ ἀφαφέρειν. ἡ τέλος, οἱ μὲ τὰς σφαγὰς ὑπέδυς, ὁ δ' ἐς ἡ τελδυταῖος, τὸ πλῆθος τ̃ νεμέων [b] διαθρήσας, μή τω τὶς ἔτι ὀ πολλῷ φόνῳ τ̃ αὐχ̃ λείπεται χειρὸς δέομενος, ὡς ἔγνω πάντας ἀνηρημένους, [c] πῦρ μὲ τοῖς βασιλείοις ὑφῆκεν· ἀθρόᾳ δὲ τῇ χειρὶ [d] δι' αὐτ̃ παν ἐλάσας ὃ ξίφος, πλησίον τ̃ οἰκείων κατέπεσε. ἡ οἱ μὲ ἐπιθήκης ὑπελήφθη [e] σὺν μίαν ψυχὴν ὑποχείριον ἐξ αὐτ̃ Ρωμαίοις καταλιπεῖν. ἔλαθε δὲ γυνὴ πρεσβύτις [f] ἡ συγγενὴς ἑτέρα τις Ελεαζάρου, φρονήσει ἡ παιδείᾳ πλείστων γυναικῶν διαφέρουσα, ἡ πέντε παιδία τοῖς ὑπονόμοις, οἱ ποτὸν ἦγον ὕδωρ διὰ γ̃ης, [g] ἐγκαλακρυβῆναι, τ̃ ἄλλων πρὸς τῇ σφαγῇ τὰς διανοίας ἐχόντων, οἱ τ̃ ἀριθμὸν ἦσ [h] ἐξήκοντα πρὸς τοῖς ἑπτακοσίοις, γυναικῶν ἅμα ἡ [i] παίδων αὐτοῖς συναριθμουμένων. ἡ ὃ πάθος ἐπράχθη, πεντεκαιδεκάτῃ Ξανθικῆ μηνός.

Cædes die decimo Aprilis.

Β'. Οἱ δὲ Ρωμαῖοι, μάχιμοι ἔτι πρεσδυκῶντες, ὑπὸ λς'.
τ̃ ἕω ἀφασκιασάμενοι, ἡ ταῖς ἀπὸ τ̃ χωμάτων ἐφόδοις ταῖς ὑπερέρμοις γεφυρώσαντες, προσβολὴν ἐποίουν. Βλέποντες δ' οὐδένα τ̃ πολεμίων, ἀλλὰ δεινὴν πανταχόθεν ἐρημίαν, ἡ πῦρ ἔνδον ἡ σιωπήν, ἀπόρως εἶχον ὅ χρὴ συμβαλεῖν· ἡ τέλος [k] ὡς εἰς ἄφεσιν βολῆς ἠλάλαξαν, εἴ τινα τ̃ ἔνδον προκαλέσαιντο. τ̃ δὲ βοῆς αἴσθησις τοῖς γυναίοις, καὶ τ̃ ὑπονόμων [l] ἀναδύσασα, ὅ πεπραχθὲν, ὡς εἶχε, πρὸς τοὺς Ρωμαίους ἐμήνυσεν, πάντα τ̃ ἑτέρας, ὡς ἐλέχθη καὶ τίνα τρόπον ἐπράχθη, σαφῶς διδαξάσης. ὑ μὲν ῥᾳδίως αὐτῇ προσεῖχον ὑ μεγέθ ὑ τολμήματος ἀπιστοῦντες, [m] ἐπεχείρουν τε ὁ πῦρ σβεννύναι, καὶ ταχέως ὁδὸν δι' αὐχ̃ τεμόντες, τ̃ βασιλείων ὑπὸ τὸν ἐγένοντο. καὶ τῷ πλήθει τ̃ πεφονευμένων ὑπιτυχόντες, οὐχ ὡς ὑπὲ πολεμίοις πάθος· τὸ δὲ γενναιότητα τ̃ βουλεύματος, καὶ τ̃ ἐν τοσούτοις ἀτρεπτον ὑπὲ τ̃ ἔργων ἐθαύμασαν ὑ θανάτ καταφρόνησιν.

XXIX. **CAP. X.** **ΚΕΦ. ί.**

Quomodo apud Alexandriam multi ſicariorum, qui eo confugerant, diſcrimen adierunt: propterea templum, illic olim conditum ab Onia pontifice, deſtructum erat.

Οπως καὶ κατὰ τὸ Αλεξάνδρειαν τ̃ σικαρίων συμφυγόντων πολλοὶ μὴ ἐκινδυνεύθησαν· κατελύθη ὑ ἐκεῖ τέμενος, καὶ ὁ παρὰ τ̃ ἀρχιερέως Ονίου κτισθεὶς πάλαι ναὸς [n] ἐκεῖσε.

Judæa tota ſubacta & pacata.

FActo autem ad hunc modum excidio, in caſtello quidem præſidium dux relinquit, ipſe vero cum exercitu Cæſaream profectus eſt. Nec enim quiſquam ſupererat in illa regione hoſtium, ſed jam tota ex bello longo fuerat ſubverſa, quod in cauſa erat ut multos, etiam loca procul remota incolentes, perturbatio attingeret ac periculum. Nam & Alexandriæ in Ægypto poſtea accidit, ut multi Judæorum cæderentur. Iſtos enim ex ſicariorum factione, qui illic effugium aſſequi potuerunt, non ſatis erat in tuto eſſe; verum & iterum novas res moliebantur, & multis hoſpitum

Τοιαύτης δὲ τ̃ ἁλώσεως γενομένης, ὅτι μὲ ὃ φρουρεῖν καταλείπει φυλακὴν ὁ στρατηγὸς, αὐτὸς δὲ μετ̃ τ̃ δυνάμεως ἀπῆλθεν εἰς Καισάρειαν. οὐδὲ γὰ ὑπελείπετό τις τ̃ κατ' ἠ χώραν πολεμίων, ἀλλ' ἤδη πᾶσα διὰ μακρ̃ ὃ πολέμου κατέστραπτο, πολλοῖς ἡ τ̃ ἀποστάτων κατοικίαν, αἴσθησιν ἡ κίνδυνον παραχὰς παραχόησε. ἔτι δὲ ἡ περὶ Αλεξάνδρειαν ἠ ὁ Αἰγύπτου, μετ̃ λζ. σωτὰ συνέβη πολλὰς Ιουδαίων ἀποθανεῖν. τοῖς γὰ ἐκ τ̃ φάσεως τ̃ σικαρίων ἐκεῖ διαφυγεῖν δυνηθεῖσιν ὑκ ἀπόχρη ὁ σώζεσθ· πάλιν δὲ χαλεποῖς ἐπεχείρουν πράγμασι, ἡ πολλὰς τ̃ ὑπο-

Sicarii fuga ſe recipiunt Alexandriam, & illic turbas ciunt.

a Ita cum Cl. *Lowthio.* ἄλλως in *libris.* b Eo modo *Big. Vat.* & *Zonar.* ἐδιαθρήσας in *Editis Aliiſque.* c Ita *Big. Voſſ. Ruſ.* & *Zonar.* πῦρ μὲ πολὺ τοῖς in *Editis Aliiſque.* d Δι' ἑαυτ̃ *Big. Voſs.* & *Zonar.* δι' αὐτ̃ in *Editis.* e Οὐδὲν ἧττον ψυχὴν *Big. Vat.* & *Voſſ.* f Καὶ τ̃ ἑταίρας *Zonar.* ἐ συγγενὴς ἑταίρας τ̃ *Big.* & *Voſſ.* g Εγκαταλερυφθῆναι juxta *Zonaram.* Eſt qui τὸ ἐγκαταλερυφθῆναι legendum cenſet. h Διακόσιοι ἑβδομήκοντα *Zonar.* ἑξήκοντα ἑβδομήκοντα *Big* & *Voſs.* i Ita cum *Big. Voſſ.* & *Zonara.* παιδίων in *Editis Aliiſque.* k Illud ὡς è *Codd. MSS.* l Antea erat ἀναδῦσαι. m Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* ἐπεχείρουν in *cæteris.* n Quia in Alexandriæ præfectura exſtructum erat templum, ſorte illud Alexandriæ ſitum dicebant. *Seldenus* in lib. 1. *de Succeſs. in pontif. Hebr.* p. 161.

τ̃ ὑποδεξαμένων ἔπεμψον τ̃ ἐλευθερίας ἀνυποιεῖας, ἡ Ρωμαίους μ̃ μηδὲν χρείττους [a]ἑαυτ̃ ὑπολαμβάνειν, Θεὸν δὲ μόνον ἡγεῖσθαι δεσπότην. ἐπεὶ δ' αὐτοῖς τ̃ ὑπ' ἀφρονων τινες [b]Ιουδαίων ἀντέβαινον, τοὺς μ̃ ἀπέσφαξαν, τοῖς δ' ἄλλοις ἐπέκειντο πρὸς τ̃ ἀπόστασιν συγκαλοῦντες. ὁρῶντες δ' αὐτ̃ τ̃ ἀπόνοιαν οἱ πρωτεύοντες τ̃ γερουσίας, οὐκ ἔτ' ἀσφαλὲς αὐτοῖς ἐνόμιζον ἡσυχάζειν, ἀλλὰ πάντας ἀθροίσαντες εἰς ἐκκλησίαν τοὺς Ιουδαίους, ἤλεγχον τ̃ ἀπόνοιαν τ̃ σικαρίων, πάντων αἰτίους ἀποφαίνοντες ἐκείνους τ̃ κακῶν· "καὶ νῦν, ἔφασαν, αὐτούς, ἐπειδὴ φόβῳ πεφευγότες τ̃ "σωτηρίας ἐλπίδα βεβαίαν ἔχουσι, γινωσκόντες γὰρ ὑπὸ "Ρωμαίων εὐθὺς ἀπολεῖσθαι, τ̃ αὐτοῖς προσπαύσασθαι συμ"φορᾶς ἀναπιμπλάναι τοὺς μηδενὸς τ̃ ἁμαρτημ[c]άτων μετα"σχόντας." φυλάξασθαι τοίνυν τ̃ ἐξ αὐτῶν ὄλεθρον ὃ πλῆθος παρεκάλουν, ἡ πρὶν αὐτ̃ πρὸς Ρωμαίους ἀπολογήσασθαι τῇ τύχῃ προδόσει. [c]συνιδόντες δὲ ὅ τε κινδύνου ὁ μέγεθος, ἐπείσθησαν τοῖς λεγομένοις, ἡ μετὰ πολλῆς ὁρμῆς ἐπὶ τοὺς σικαρίους [d]ἀίξαντες, συνήρπαζον αὐτούς. τ̃ δ' ἑξακόσιοι μ̃ εὐθὺς ἑάλωσαν, ὅσοι δ' εἰς τ̃ Αἴγυπτον ἡ τὰς ἄνω Θήβας διέφυγον, ὐκ εἰς μακρὰν συλληφθέντες ἐπατήχθησαν. ἐφ' οἷς οὐκ ἔστιν ὅς ἐ τ̃ κακοτεχνίας, ἡ τ̃ ἔτι ἀπόνοιαν ἔστε τ̃ γνώμης τὸν ἰσχυὸν χρὴ λέγειν, ἐ κατεπλάγη. πάσης γὰρ ἐπ' αὐτοὺς βασάνου ἡ λύμης τ̃ σωμάτων ὑπομενόντων, ἐφ' ἑνὶ τοῦτο μόνον, ὅπως αὐτ̃ Καίσαρα δεσπότην ὁμολογήσωσιν, οὐδεὶς ἐνέδωκεν, οὐδ' [e]ἐμέλλησεν ἐκεῖνο, ἀλλὰ πάντες ὑπερεῖδον τ̃ ἀνάγκης τὸν αὐτ̃ γνώμην διεφύλαξαν, ὥσπερ ἀναισθήτοις σώμασι, χαιρούσῃ μονωχὶ τῇ ψυχῇ τὰς βασάνους καὶ τὸ πῦρ δεχόμενοι. μάλιστα δ' ἡ τ̃ παίδων ἡλικία τοὺς θεωμένους ἐξέπληξεν. οὐδὲ γὰρ ἐκείνων τις ἐξενικήθη, Καίσαρα δεσπότην ἐξονομάσαι. τοσοῦτον ἄρα τ̃ τ̃ σωμάτων ἀσθενείας, ἡ τ̃ τόλμης ἰσχὺς ἐπεκράτει.

Sicariorum in Cæſarem odium.

ſuorum perſuadebant, ut ſe in libertatem aſſererent, & Romanos quidem nihil ipſis meliores putarent, Deum vero pro ſolo domino haberent. Cum autem Judæorum quidam non ignobiles iis adverſarentur, illos quidem occiderunt, aliis vero inſtabant ad defectionem eos ſtimulantes. Illorum autem vecordiam & amentiam cum viderent ſenatûs primores, haud amplius ſibi tutum eſſe arbitrabantur rem negligere; ſed, Judæis omnibus ad concionem vocatis, ſicariorum temeritatem arguebant, illos omnium malorum cauſam eſſe demonſtrantes: "& nunc, ajebant, illos, (quoniam "ne quidem ſi fugiſſent certam ſpem ſalutis "habere videantur, à Romanis etenim cogni"tos ſtatim perituros eſſe) ſibi debita calami"tate replere eos qui nullius fuiſſent delicti "participes." Populum itaque hortabantur, ut exitium ab illis *imminens* caverent, atque ſemet illorum traditione Romanis excuſarent. Intellecta periculi magnitudine dictis paruerunt, multoque impetu in ſicarios facto eos corripiebant. illorumque ſexcenti quidem ſtatim capti ſunt; quotquot vero in Ægyptum Thebaſque illius regionis effugerant, non multo poſt comprehenſi reductique ſunt: quorum non eſt qui *animi* duritiam, ſive deſperatio ſive voluntatis pertinacia ſit dicenda, non obſtupeſcat. Nam omni genere tormentorum & corporis vexatione in eos excogitata, ob hoc ſolummodo, ut Cæſarem dominum agnoſcerent, nemo ceſſit, neque *id* dicere velle viſus eſt; ſed omnes animos neceſſitate ſuperiores conſervarunt, *ut qui corporibus ſenſu carentibus, animabus tantum non lætitia geſtientibus cruciatus ignemque ſuſciperent. Maxime autem puerorum ætas ſpectatores obſtupefecit. nam ne ab illorum quidem ullo exprimi potuit, ut Cæſarem dominum appellarent. Uſque adeo corporum infirmitati prævalebat audaciæ vis.

Nullis tormentis adigi poſſunt ut Cæſarem dominum agnoſcant.

Puerorum mira pervicacia.

β'. Λοῦπος τότε διῴκει τὴν Αλεξάνδρειαν, καὶ περὶ ὧ κινήματος τούτου Καίσαρι τάχος ἐπέστειλεν. ὁ δὲ τ̃ Ιουδαίων τὸν ἀκαταπαυστον ὑφορώμενος νεωτεροποιίας, καὶ δείσας μὴ πάλιν εἰς ἓν ἀθρόοι συλλεγῶσι, καί τινας αὐτοῖς συνεπαπάσωνται, προσέταξε τῷ Λούπῳ ἐν τῇ Ονίου [f]καλουμένῃ νεὼν καθελεῖν τ̃ Ιουδαίων. [g]ὁ δὲ ἔστιν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀφ' τοιαύτης αἰτίας ᾠκίσθη τε καὶ τὸν ὀνομασμὸν ἔλαβεν. Ονίας [h]Σίμωνος υἱὸς ἦν τ̃ ἐν Ιεροσολύμοις ἀρχιερέων, φεύγων Αντίοχον τῆς Συρίας βασιλέα πολεμοῦντα τοῖς Ιουδαίοις, ἦλθεν εἰς Αλεξάνδρειαν. καὶ δεξαμένου Πτολεμαίου φιλοφρόνως αὐτὸν, ἀφ' τὸν πρὸς Αντίοχον ἀπέχθειαν, ἔφη σύμμαχον αὐτ̃ ποιήσειν τὸ τ̃ Ιουδαίων ἔθνος, εἰ πεισθείη τοῖς ὑπ' αὐτ̃ λεγομένοις. ποιήσειν δὲ τὰ δυνατὰ ὧ βασιλέως ὁμολογήσαντος, ἠξίωσεν ὑπερθέσθαι αὐτ̃, νεών τινα τῶν τῆς Αἰγύπτου κατασκευάσασθαι, καὶ

XXX. Lupus præſes Alexandriæ.

Oniæ templum in Ægypto diruit Judæus Veſpaſianus.

2. Lupus tunc Alexandriam adminiſtrabat, & hunc motum illico per literas Cæſari ſignificavit. Ille autem Judæos à rebus novis moliendis nunquam ceſſaturos eſſe ſuſpicans, verituſque ne rurſus in unum congregarentur, & quoſdam ſibi adjungerent, præcepit Lupo ut †templum Judæorum, in ea regione *exſtructum* quæ Oniæ *regio* dicitur, demolitum iret. Illud autem eſt in Ægypto, & ex hujuſmodi cauſa conditum eſt nomenque habuit. Onias Simonis filius, unus è pontificibus Hieroſolymitanis, fugiens Antiochum regem Syriæ cum Judæis bellum gerentem, Alexandriam venit. Cumque eum humaniter excepiſſet Ptolemæus, propter ſuas cum Antiocho inimicitias, ajebat ſe illi in ſocietatem adjuncturum eſſe Judæorum gentem, ſi dictis ſuis obtemperare vellet. Rege autem confeſſo, ſe omnia quæ fieri poſſunt facturum eſſe, rogavit ut ſibi permitteret in aliqua Ægypti parte templum ædificare, & more

a Αὐτῶν *Big. Vat. Voſſ. & Bod.* b Ιουδαῖοι *Big. & Voſſ.* c Συνιδόντες δὲ ἕ *Big.* συνιδόντες ἕ καὶ *Vat. & Ruf.* d Ita *Big. Vat. Voſſ. & Zonar.* ἐμήνυσαν in *cæteris.* e Vide Suidam, v. ἐμέλλησεν. f Ita lego (pro καλουμένῃ) ex *T. Fabro* in *Epp.* parte priori *Ep.* VI. p. 24. quo modo forſan & *Seldenus* qui (in libro *de Succeſſ. in Pontif. Hebræorum* l. 1. c. 8. p. 168) vertit *in urbe ab Onia nominata*: nec aliter, ut puto, *Hieronymus* (in *Danielis* c. IX. p. 1125. *Edit. Bened.*) qui iſta habet, *ipſa autem urbs quæ vocatur Oniæ &c.* Legi etiam poteſt (ex *Joſepho* p. 621.) ὁ τ̃ Ονίου καλουμένη χώρα, vel ὁ τ̃ Ονίου καλουμένη, ut ſubintelligatur χώρᾳ. vel ὁ τ̃ Ονίου Ονίου [aut Ονίων] καλουμένου &c. g Η δὲ *Big. Bod. Vat. Voſſ. & Ruf.* h Rectius forſan Ονίου υἱὸς ut p. 562. atque ita in *Euſebii Chronico*, ubi dicitur ὁ τ̃ Ονίου. *Tan. Faber* (in *Epiſtola* jam laudata) Σίμωνος *Joſephi ἀμφίτομος μυημονικὸν* eſſe pronunciat. * Tanquam brutis corporibus non animis etiam cruciatus ignemque ſuſciperent, *Ruf.* † Templum Judæorum, quod eſſet apud Onion (quæ ſic appellatur) civitatem deſtrueret. Hæc autem eſt in Ægypto &c. *Ruf.*

more patrio Deum colere. ita enim fore ut Judæi ad bellum acrius excitarentur contra Antiochum, qui templum apud Hieroſolyma vaſtaverat, & ad ipſum magis-propenſa voluntate venirent; adeoque multos ex religionis libertate ad ſe colligeret.

Nomus Heliopolites, ubi Memphis.

3. Quibus verbis inductus Ptolemæus, ei regionem concedit centum & octoginta ſtadiis à Memphi diſtantem. Illa autem erat in præfectura quæ dicitur Heliopolitana, ubi Onias, caſtello exſtructo, templum quidem diſpar Hieroſolymitano ædificavit, ſed turri *quidem* non diſſimile, ſaxis ingentibus ad LX cubitos erectum. Fecit autem ut aræ fabrica Hieroſolymitanam referret, & donariis ſimiliter exornavit, præterquam quod lychnuchum non ita fabricavit. Lychnuchum enim non fecit: ſed cum lychnum aureum fabrefeciſſet, *tanquam* jubaris luce radiantem, de aurea catena ſuſpendit. totum vero circa templum ſpatium cocto latere circundedit, ſaxeas portas habente. Sed & rex *ei* permiſit multum agri modum ad pecuniæ reditum, ut ſacerdotibus eſſet copia & Deo multa ſuppeditarentur ad illius cultum *neceſſaria*. Non tamen Onias ſana voluntate hæc faciebat: ſed erat ei, propter fugæ memorem iracundiam, contentio cum Judæis Hieroſolyma habitantibus: atq;, hoc templo ædificato, arbitrabatur ad id *ſe inde* multitudinem eſſe allecturum. Quin & olim fuerat prædictio quædam ante annos *ſexcentos, *vate* cui nomen Eſajas prædicente hujus templi futuram in Ægypto conſtructionem à viro Judæo. Et templum quidem ita fuerat exſtructum.

Onia ſcopus in templo exſtruendo non purus.

Eſaiæ vaticinium ab Onia detortum.

τοῖς πατρίοις ἔθεσι θεραπεύειν τὸν Θεόν. ὅτε δὴ Αντίοχῳ μᾶλλον ἐκπολεμώσεσθαι τοὺς Ιουδαίους, καὶ οἱ Ιεροσολύμοις νεὼν πεποριηκότι· πρὸς αὐτὸν δ' εὐνοϊκωτέρους [a] ἥξειν, καὶ πολλοὺς ἐπ' ἀσέβειαν τὴν εὐσέβειας [b] εἰς αὐτὸν συλλεγήσεσθαι.

γ'. Πεισθεὶς Πτολεμαῖος τοῖς λεγομένοις, δίδωσιν αὐτῷ χώρου [c] ἑκατὸν ὀγδοήκοντα σταδίους ἀπέχοντα Μέμφεως. νόμος δ' ἔστιν Ηλιουπολίτης καλεῖται, ἔνθα φρούριον κατασκευασάμενος Ονίας, τὸν μὲν ναὸν [d] οὐχ ὅμοιον ᾠκοδόμησε τῷ ἐν Ιεροσολύμοις, ἀλλὰ πύργῳ παραπλήσιον, λίθων μεγάλων εἰς ἑξήκοντα πήχεις ἀνεσηκότα. τὸν βωμὸν δὲ τῷ κατασκευῇ πρὸς τὸν [e] οἶκον ἐξεμιμήσατο, καὶ τοῖς ἀναθήμασιν ὁμοίοις ἐκόσμησε, χωρὶς τοῦ περὶ τὴν λυχνίαν κατασκευῆς. ὁ γὰρ ἐποίησε λυχνίαν· αὐτὸς δὲ χαλκευσάμενος [f] τὸν λύχνον χρυσῆν [g] διαφαίνουσι στέλαι, χρυσῆς ἁλύσεως ἐξεκρέμασε. τὸ δὲ τέμενος πᾶν ὀπτῇ πλίνθῳ περιετείχισε, πύλας ἔχοντι λιθίνας. ἀνῆκε δὲ καὶ χώραν πολλὴν ὁ βασιλεὺς εἰς χρημάτων πρόσοδον, ὅπως εἴη καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀφθονία, καὶ τῷ Θεῷ πολλὰ τὰ πρὸς τὴν εὐσέβειαν. ὁ μὲν Ονίας ἐξ ὑγιοῦς γνώμης ζῶν ἔπραττεν, ἀλλ' ἦν αὐτῷ φιλονεικία [h] πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Ιεροσολύμοις Ιουδαίους, ὀργὴν τὴν φυγῆς ὑπομιμνῄσκουσα. [i] καὶ τοῦτο ἱερὸν οἰόμενος κατασκευάσας εἰς αὐτὸ περισπάσειν ἀπ' ἐκείνου τὸ πλῆθος. ἐγένετο δέ τις καὶ παλαιὰ πρόρρησις [k] ἔτεσιν ὕστερον πρὸ ἑξακοσίοις, [l] Ησαΐας ὄνομα τοῦ προαγορεύσαντος τοῦτο· ἦν δὲ Αἰγύπτιος γεγονὼς ἐπ' ἀνδρὸς Ιουδαίου κατασκευήν. ὁ μὲν οὖν ἱερὸς ὧδε ἐπεποίητο.

Paulinus Alexandriæ præſes poſt Lupum.

4. Lupus autem præſes Alexandriæ, cum literas ab imperatore accepiſſet & ad templum adveniſſet, nonnullis donariis ablatis templum clauſit. Verum, Lupo non multo poſt mortuo, Paulinus, qui ei ſucceſſit in imperio, neque donariorum quicquam reliquit (vehementer enim ſacerdotibus comminatus eſt niſi omnia protuliſſent) neque Deum colere volentibus permiſit ad templum adire: ſed clauſis foribus ipſum omnino inacceſſum fecit, ut ne veſtigium quidem cultûs divini in loco ſupereſſet. Fluxerant *autem*, à templi conditu uſque ad tempus quo clauſum erat, anni CCCXLIII.

δ'. Λύπος δ' ὁ τῆς Αλεξανδρείας ἡγεμών, τὰ παρὰ Καίσαρος λαβὼν γράμματα, καὶ παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερὸν, καί τινα τῶν ἀναθημάτων ἀφορήσας, τὸν ναὸν ἀπέκλεισε. Λύπου δὲ μὴ βραχὺ τελευτήσαντος, Παυλῖνος διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν, ὅτε τῶν [m] ἀναθημάτων [n] οὐδὲν κατέλιπεν, πολλὰ γὰρ διαπέμψασι τοῖς ἱερεῦσιν, εἰ μὴ πάντα προκομίσαιεν, ὅτε προσεύξαι καὶ τιμήσῃ τὸν θρησκεύειν βουλόμενος ἀφῆκεν· ἀλλ' ἀποκλείσας τὰς πύλας, ἀπρόσιτον αὐτὸ παντελῶς ἐποίησεν, ὡς μηδ' ἴχνος ἔτι τοῦ εἰς Θεὸν θεραπείας ἐν τῷ τόπῳ καταλιπεῖν. χρόνος δὲ ἐκ τῆς ἀποκλείσεως τοῦ ναοῦ γεγονὼς ἀπὸ τῆς κατασκευῆς ἔτη [o] τρία καὶ πεντακόσια καὶ τριάκοντα.

XXXI. CAP. XI. ΚΕΦ. ια'. λα'.

De Jonatha, uno è ſicariis, apud Cyrenen ſeditioni ſtudente, & ſycophantam agente improbiſſimum.

Περὶ Ιωνάθου, σικαρίων ἑνὸς, ἐν Κυρήνῃ στασιάσαντος καὶ συκοφαντοῦντος πονηρότατος.

Sicarii etiam Cyrenen turbant.

DEmentia vero & furor ſicariorum, veluti morbi contagium, Cyrenen urbeſque circa ipſam invaſit. Nam cum Jonathas, vir improbiſſimus & arte textor, eò evaſiſſet, pauperum & indigentium non pau-

Ηψατο δὲ καὶ τῆς περὶ Κυρήνην πόλεως ἡ τῶν σικαρίων ἀπόνοια, καθάπερ νόσος. Αφῖκτο γὰρ εἰς αὐτὴν Ιωνάθης, πονηρότατος ἄνθρωπος, καὶ τέχνην ὑφάντης, οὐκ ὀλίγους τῶν ἀπόρων ἀνέπεισε προσέχειν

a Sic in pleriſque *MSS.* ἥξειν in *Editis Aliiſque.* quod ferri poteſt. b Ἐπ' αὐτὸν *Voſſ. Vat. Big. & Bod.* εἰς αὐτὸν in *Editis Aliiſque.* c Ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὀγδοήκ. *Big. Vat. & Voſſ.* ἐπὶ τοῖς ὀγδοήκοντα σταδίοις *Vat.* d Καθ' ὁμοίωσιν δὲ τοῦ Ιεροσολύμοις &c. p. 562. v. 32. e Οἰκίου *Big. & Voſſ.* f Illud τὸν non agnoſcunt *Big. & Voſſ.* g Διαφέροντα *Bod.* h Πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Ιεροσολύμοις Ιουδαίοις *Bod.* i Ita *Big. Voſſ. & Ruf.* καὶ τοῦ τε ἱεροῦ in *Editis Aliiſque.* k Ἐπὶ τοῦ ἐνθάδε ἐξακοσίοις *Bod.* l Eſajas (c. 19. v. 18.) ſpirituale Chriſti regnum deſcribens dixerat in Ægyptum uſque propagatum iri. *Cætera videſis apud Jac. Cappellum in Hiſtoria Sacra & Exotica*, p. 616. &c. *Conſer Joſephum ipſum*, l. 13. c. 3. p. 562. m Ita *Big. & Voſſ.* ἀναθημάτων in *Editis Aliiſque.* n Οὐδὲν κατέλειπεν *Voſſ.* οὐδὲν καπιλείποντο *Big.* o Vero propius *Ruſinus* ait ſtetiſſe annos CCCXXXIII. Legendum CCXXXIII. Clauſum eſt enim Veſpaſiani juſſu paulo poſt Hieroſolymitanum, circa annum U. C. 824. *Cappellus.* Conſer *Seldenum* in l. 1. *de Succeſſ. in Pontif. Hebr.* c VIII. * Nongentos ſeptuaginta, *Ruf.*

a *Al.*

προστέχειν αὐτῷ, καὶ προήγαγεν εἰς τὴν ἔρημον, σημεῖα καὶ φάσματα δείξειν ὑποκρινόμενος. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐλάνθανε ταῦτα διαπραττόμενος καὶ φενακίζων· οἱ δὲ τοῖς ἀξιώμασι προὔχοντες τῶν ἐν Κυρήνῃ Ἰουδαίων, τὴν ἔξοδον αὐτοῦ καὶ παρασκευὴν τοῦ Πενταπόλεως Λιβύης ἡγεμόνι [b] Κατύλλῳ προσαγγέλλουσιν. ὁ δ' ἱππέας τε καὶ πεζοὺς ἀποστείλας, ῥᾳδίως ἐκράτησεν αὐτῶν. καὶ ὃ μὲν πλέον ὑπὸ χειρὸς ἀπώλετο, τινὲς δὲ καὶ ζωγρηθέντες ἀνήχθησαν πρὸς τὸν Κάτυλλον. ὁ δ' ἡγεμὼν τοῦ βουλεύματος Ἰωνάθης, τότε μὲν διέφυγε, πολλῆς δὲ καὶ λίαν ἐπιμελοῦς ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν ζητήσεως γινομένης, ἥλω καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἡγεμόνα Κάτυλλον ἀναχθείς, ἑαυτῷ μὲν ἐμηχανᾶτο τὴν τιμωρίας ἀπαλλαγήν, τῷ Κατύλλῳ δὲ ἔδωκεν ἀφορμὴν ἀδικημάτων. ὁ μὲν οὖν τοὺς πλουσιωτάτους τῶν Ἰουδαίων ἔλεγε καταψευδόμενος, διδασκάλους αὐτῷ τοῦ βουλεύματος γεγονέναι.

β'. Περιὼν δὲ τὰς ἀφορολογήτους ἐκείνου ἐξεδίχετο, καὶ τῷ πράγματι πολὺν ὄγκον προσετίθει, μεγάλα προσφορτίζων, ἵνα δὴ δόξειε καὶ αὐτὸς Ἰουδαϊκὸν πόλεμον κατορθωκέναι. ὃ δὲ δὴ τούτου χαλεπώτερον, [c] τοῖς μὲν πιστεύειν ῥᾳδίως, ἔτι καὶ διδάσκαλον εἶχε τὸν σικαρίων τὴν ψευδολογίας. κελεύσας γάρ τινα τῶν Ἰουδαίων Ἀλέξανδρον, ᾧ πάλαι προσκεκρουκὼς φανερὸν ἐξενεμέσησε μῖσος, τήν τε γυναῖκα τὴν ἐκείνου Βερνίκην ταῖς αἰτίαις [d] συνεμπλέξας, τούτους μὲν προῆγεν· ὅτι δ' αὐτοῖς ἅπασιν τοῖς εὐπορίᾳ χρημάτων διαφέρουσιν, ὁμοῦ πεντακισχιλίους ἐφόνευσεν ἄνδρας. καὶ ταῦτα [e] πράττειν ἐνόμιζεν ἀσφαλῶς, ὅτι τὰς οὐσίας αὐτῶν εἰς τὰς τοῦ Καίσαρος προσόδους ἀνελάμβανεν.

γ'. Ὅπως δὲ μηδ' ἄλλοις τισὶν τῶν Ἰουδαίων ἐλέγξωσιν αὐτοῦ τὴν ἀδικίαν, πρόρρωτέρω τὸ ψεῦδος ἐξέτεινε· καὶ πείθει τὸν Ἰωνάθην καὶ τινας τῶν ἅμα ἐκείνῳ συνειλημμένων, νεωτερισμοῦ κατηγορίαν ὑποφέρειν τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τε καὶ Ῥώμῃ τῶν Ἰουδαίων δοκιμωτάτοις. τούτων εἷς τῶν ἐξ ὑποβολῆς [g] αἰτηθέντων ἦν Ἰώσηπος, ὁ ταῦτα συγγεγραφώς. ὁ μὲν κατ' ἐλπίδα τοῦ Κατύλλου ὃ [h] σκιδώρημα προσεχώρησεν. ἦκεν μὲν γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην, τοὺς μὲν ἐν Ἰωνάθην ἄγων δεδεμένους, καὶ πέρας ὡς ἐξεταστέους εἰς, τὴν ἐπ' αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ γενομένην ψευδολογίαν. Οὐεσπασιανὸς δέ, ὃ πρᾶγμα ὑποπτεύσας, ἀναζητεῖ τὴν ἀλήθειαν, καὶ γνοὺς [i] ἄδικον τὴν αἰτίαν τοῖς ἀνδράσιν ἐπενηνεγμένην, τοὺς μὲν ἀφῆκεν τοῦ ἐγκλήματος Τίτου σπουδάσαντος, δίκην δ' ἐπέθηκεν Ἰωνάθῃ τὴν προσήκουσαν. ζῶν γὰρ κατεκαύθη, πρότερον αἰκισθείς.

δ'. Κατύλλῳ δὲ τότε μὲν ὑπῆρξε, διὰ τὴν πραότητα τῶν αὐτοκρατόρων, μηδὲν πλέον ὑπομεῖναι καταγνώσεως. οὐκ εἰς μακρὰν δὲ νόσῳ καταληφθεὶς πολυτρόπῳ καὶ δυσπάτῳ χαλεπῶς [k] ἀπαλλάττει, οὐ τὸ σῶμα μόνον κολάζόμενος, ἀλλ' ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ νόσου βαρυτέρα. δείμασι γὰρ ἐξελαφάτελο, καὶ συνεχῶς [l] ἀνεβόα, βλέπειν εἴδωλα τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένων ἐφεστηκότα· καὶ καλέχειν

cis, ut ipſi ſe adjungerent, perſuaſit, & in deſertum eduxit, promittens ſe ſigna ipſis & apparitiones oſtenſurum. & alios quidem hæc agendo atque fallendo latebat: qui vero inter Judæos Cyrenenſes dignitate præſtabant, ejus profectionem & apparatum Catullo Pentapolitanæ Libyæ præſidi annunciant. Ille autem, equitibus & peditibus miſſis, inermes facile ſuperavit: & major quidem pars manibus interiit, nonnulli autem vivi capti ad Catullum perducti erant. Autor autem conſilii Jonathas tunc quidem effugit; multum vero ac diligenter per omnem quæſitus regionem, captus eſt; adductuſque ad Catullum, ſibi quidem id confecit ut ſupplicium effugeret, Catullo autem anſam ad maleficia præbuit. Ille enim Judæorum locupletiſſimos falſo inſimulans, auctores ſibi hujus conſilii illos exſtitiſſe dicebat.

Catullus Pentapolitanæ Libyæ præſes.

Jonathas dux ſicariorum capitur.

2. Catullus autem calumnias iſtas alacriter amplectebatur, remque valde cumulabat & adaugebat, tragicis etiam verbis *ſingula* multum exaggerans, ut ſcilicet ipſe bellum Judaïcum confeciſſe videretur. Et, quod hoc atrocius eſt, præter eam credulitatem, ſicarios eandem calumniam edocebat. Denique cum hoc ei juſſiſſet, ut Judæum quendam Alexandrum nominaret, (cum quo, olim ei infenſus, apertas exercuerat ſimultates) & uxorem ejus Berenicen criminationibus implicuiſſet, hos quidem primo occidit; deinde omnes pecuniarum copia pollentes ad tria virorum millia ſimul trucidavit. & hæc ſecure facere arbitrabatur, quod eorum patrimonia reditibus Cæſaris adjungeret.

Catulli calumniæ in Judæos.

3. Ne vero vel alibi degentium quiſquam Judæorum ejus iniquitatem redargueret, *etiam* longiùs mendacium propagavit: ac Jonathæ, nonnulliſque aliis qui cum eo comprehenſi fuerant, perſuadet, ut novarum rerum accuſationem inferrent probatiſſimis Judæorum apud Alexandriam Romamque degentium. Horum autem, qui inſidioſe delati ſunt, unus erat Joſephus qui hæc ſcripſit. Non tamen Catullo, ita ut ſperaverat, ceſſit machinatio. Nam Romam quidem venit, Jonathan cæteroſque vinctos ducens: finemq; arbitrabatur quæſtionis eſſe calumniam apud illum ac per ipſum conflatam. Veſpaſianus autem, rem ſuſpicatus, in veritatem inquiſivit: compertoque injuſtam hominibus illatam accuſationem, illos quidem Titi ſtudio criminibus ſibi objectis ſolvit; pœnam vero, quam commeruit, in Jonatham ſtatuit. Vivus enim exuſtus eſt, verberibus ante multatus.

Joſephus accuſatur conjurationis.

Calumniæ retegumtur & Jonathas crematur.

4. Catullo autem tunc quidem ob lenitatem imperatorum contigit, ut nihil amplius reprehenſionis experiretur. Verum non multo poſt, multiplici morbo & inſanabili correptus, ægre vita diſcedit, non corpore tantum cruciatus, ſed graviore animi morbo affectus. Terroribus enim exagitabatur & crebro clamabat, ſe videre umbras eorum quos peremerat ſibi obverſari: cumque ſeipſum continere non

Catulli mors & vindicta divina.

a Τίφατα *Zonar.* *b* *Al.* Κατυλῷ. *c* Ita cum *Zonara.* προσὼ γὰρ τὸ in *Editis Aliiſque.* *d* Συνπλέξας *Big.* *e* Sic *Ruſinus* legiſſe videtur. πράττων in *Græcis* quibus uſi ſumus. *f* Συνειδότων *Big.* & *Voſſ.* *g* Αἰτηθέντων *Big.* & *Voſſ.* *h* Σκιδώρημα *Big.* & *Voſſ.* *i* Ita *Big.* & *Voſſ.* ἀδίκως in *Editis Aliiſque.* *k* Sic *MSS.* ἀποκάττιτε in *Editis.* forſan ἀπηλλάττετο. *l* Ἐβόα *Big.* & *Voſſ.*

non potuiſſet, lecto exſiliebat, tanquam tormenta ei adhibita eſſent & ignis. Malo autem continuò valde ingraveſcente, ejuſque inteſtinis per corroſionem defluentibus, ita mortem occubuit, non minus *illuſtre* quam alius quiſquam divinæ in puniendis ſceleſtis providentiæ indicium factus.

Epilogus operis. 5. Hic nobis eſt finis hiſtoriæ, quam cum omni diligentia nos tradituros polliciti ſumus ſcire cupientibus, quemadmodum hoc bellum à Romanis cum Judæis geſtum erat. Et qualis ſit quidem dictio, *qua uſus ſum*, lectorum eſto judicium: de veritate autem confidenter dicere non pigebit, quod hanc ſolam per omnia quæ ſcripſi *mihimet* propoſuerim.

Finis Joſephi excidii Judaïci.

ἑαυτὸν ὑ δυνάμενος, [a] ἐξήλλετο τ εὐνῆς ὡς βασάνων αὐτῷ κ πυρὸς προσφερομένων. ὕ δὲ κακῦ πολλὴ ἀεὶ τ ὀπίδοσιν λαμβάνοντος, κ τ ἐντέρων αὐτῷ χ διάβρωσιν ἐκπισόντων, ὕτως ἀπέθανεν, οὐδενὸς ἧττον ἑτέρου τ προνοίας ὕ Θεῦ τεκμήριον γενόμενος, ὅτι τοῖς ἀσεβέσι δίκην ὀπτίθησιν.

ε'. Ἐγὼ δὲ τ ἱστορίας ἡμῖν ὅ τέρας ὅρον, ᾧ ἐπηγγειλάμεθα μὴ πᾶσαν ἀκριβείας ἀπόδοσιν τοῖς βουλομένοις μαθεῖν, πίνα τρόπον ὕτω ὁ πόλεμος Ρωμαίοις πρὸς Ιουδαίους ἐπολεμήθη. καὶ πῶς μὲν ἠρμήνευται τοῖς ἀναγινωσομένοις κρίνειν ἀπολελείφθω· περὶ δ ἀληθείας δ' οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι παῤῥησίαν λέγειν, ὅτι μόνης ταύτης ἀπὸ πᾶσαν τὴν γραφὴν ἐσπουδάκαμεν.

[b] Τέλος τ Ιωσήπου Ιουδαϊκῆς ἁλώσεως.

a Ita *Big.* & *Voſſ.* antea erat ἐξίλλετο. b Τέλος ἁλώσεως *Big.*

ΦΛ.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

DISSERTATIO

CL. V.

RISTOPHERI CELLARII;

QUA

FLAVII JOSEPHI

HERODIBUS HISTORIA

A Νοθείας ſuſpicione contra Cl. V.

JOANNEM HARDUINUM

JUSTIS VINDICIIS ADSERITUR,

ET NUMMIS ANTIQUIS CONCILIATUR.

Herodibus diſſerturi principio indi-amus, cujus fide in enarratione inni-amur. Is *Flavius Joſephus* eſt, Judæo-um hiſtoriæ auctor locupletiſſimus; tiqui, recentes, & medii tribuerunt, toricorum plus potuerint. Quantum od Hieronymus illum epiſt. XXII. ad ap. XV. cum optimo comparat, dum *um* appellat? hoc eſt eum, cujus in toria ingenium, induſtriam, & fidem nnes mirentur, quam T. Livii Pata-*viſendi cauſa Gaditanum quemdam ad um orbe veniſſe, ſtatimque, ut vi-*, cum Plinius lib. II. epiſt. III. tum ymus epiſt. CIII. cap. I. referunt. Eu-iſſimo & ipſi auctori, H. E. lib. III. hus eſt ἄξιος πιστεῦσαι, *dignus cui fides* ; ut unum tantummodo ex recentio-ile principem, adjungamus, magno olegom. Emend. Temp. idem φιλαλη-*atis ſtudioſiſſimus* non immerito cen-

to igitur laus eſt illuſtrior, ab lauda-i interrupto conſenſu, laudari: tan-piratio ſubit, quod clariſſimus vir, & illuſtrato, quam urbium & populo-mis geographia eximiam laudem do-quutus *Joannes Harduinus*, Proluſio-giæ ex nummis reſtitutæ Lutetiæ nu-in tantum derogat de Joſephi aucto-ro inepte ficto & ſuppoſititio aucto-l id nummorum, ut ait, fide inductus, Flavianis narrationibus in Herodia-i adverſentur. Nos ut omnino magni mmos facimus, & ex iis multa in hi-hronologia emendari cenſemus; ita nondum poſſumus, ut præ hiſce num-Harduinus producit, omnis antiquita-riæ in Joſepho conſenſionem negliga-nitus eluſam illam contemni vel ever-

Quanta igitur fieri induſtria poteſt, iri nummos & rationes quibus nititur, ius omnium conſpectui, adjecta veri-i interpretatione, ut & nummis genui-nis ſua fides, & Joſephi ſimul hiſtoriæ ſua intemerata conſtet auctoritas.

III. Nota eſt Joſephi de Herodum familia traditio à doctis omnibus huc uſque magno conſenſu approbata, & in Antiqua noſtra Hiſtoria, locis ubique ex Joſepho ſignificatis, breviter repetita, Scilicet Herodem, Antipatri filium, illuſtri genere proſelytorum Idumææ ortum, ſummam rerum in Palæſtina à patre acceptam (is autem Cæſari Julio debuerat) Antigoni Haſmonæorum ultimi, quem Parthi juvabant, invaſione amiſiſſe, ſed brevi poſt Antonii ope cum titulo Regis recepiſſe, atque ita ſatis multos annos totam Palæſtinam, quæ inter Syriam, Arabiam & Ægyptum patet, Auguſti Cæſaris auſpiciis, qui confirmaverat regnum, ſevero imperio tenuiſſe. Hujus filium Archelaum, quum IX annos Judææ & Samariæ imperitaſſet Ethnarchæ nomine, in Galliam relegatum eſſe, & ex poſſeſſione ejus provinciam Romanam factam, quam procuratores Cæſaris rexerint: reliquos filios, Herodem Antipam & Philippum, utrumque ſuæ tetrarchiæ præfuiſſe, illum quidem Galilææ & Perææ; hunc Iturææ & Trachonitidi; & hoc mortuo; illo itidem relegato, Agrippam, primi Herodis ex interfecto filio Ariſtobulo nepotem, Claudii Cæſaris favore totum avitum regnum, ſublata provinciæ forma recepiſſe, ſed hoc poſt paucos annos exſtincto Judæam iterum provinciam factam, filium vero, Agrippam minorem, Chalcidenæ regulum, deinde Abilenes & Philippi tetrarchiæ exſtituſſe.

IV. Ab his diſſentit non una ratione Harduinus. Primum ait, Herodem per Julium Cæſarem ingreſſum dominationem eſſe: nec illum totam Palæſtinam, ſed tantum Judæam & Samariam rexiſſe: in eodemque regno, cum regio etiam titulo, Archelaum patri ſucceſſiſſe: Galilæam autem cum cæteris partibus ſub poteſtate Zenodori tetrarchæ fuiſſe, cui vivo patre, Herodes, Herodis filius, Philippus frater ejus, uterque tetrarcha, ſed diviſa poſſeſſione, ſucceſſerint. Et hunc tetrarcham Herodem, Baptiſtæ interfectorem, non Judæum, nec proſelytum, ſed gentilem, poſtea regem factum, eundem eſſe qui Jacobum ſuſtule-

rit, & Petrum conjecerit in vincula, eumque perperam ſub Agrippæ nomine à tetrarcha diſtingui. Neque Judæam poſtquam ſemel à morte Archelai (nam & hujus exſilium negat) provinciæ formam induerit, unquam rurſus regni habitum, ut Joſephus prodit, recepiſſe. Et quæ reliquæ de hiſce rebus paradoxæ opiniones ſunt. Singula ordinatim examinabimus.

V. Vir celeberrimus de initio dominationis Herodis ita ſentit pag. 24. *Judæa Herodi data eſt hanc, ut nunc videtur, ob cauſam: Erat Julius Cæſar dictator in magno ære alieno Herodis, ut conjicere eſt ex illa Tullii voce ad Atticum lib.* VI. Epiſt. I. SED HEUS TU! JAMNE A CÆSARE PER HERODEM TALENTA ATTICA QUINQUAGINTA EXTORSISTIS? Mira res, ne dicam, ridicula. Scripta epiſtola in Aſia eſt à proconſule Cicerone, quum Cæſar adhuc in Gallia eſſet. Quo pacto igitur ad illum Herodis Idumæi pecunia? qui ante Alexandrinum bellum ne notus quidem Cæſari fuit. Præterea variatis ſcripturis vexatus ita locus eſt, ut quidam non *Herodem*, ſed *Orodem* legant: quidam pro *jamne vos* monſtroſe *Genuarios*; unde ſunt, quæ *Genuævos*, quod nomen Allobrogum civitatis eſt, exſculpant. Quam clarior explicatiorque eſt Joſephi hiſtoria, Antipatrum, Herodis patrem, Hyrcani regis amicum, in Peluſiaca expugnatione, & in prœliis cæteris egregiam Cæſari operam in Ægypto præſtitiſſe, à quo id præmium laboris acceperit, ut Hyrcano regi in gerenda republica adjungeretur, aut ſolus illam adminiſtraret, atque iſte, quod ſimul pontifex erat, rebus ſacris magis quam civilibus præeſſet. Vide Joſeph. lib. I. de Bello cap. XVIII.

VI. Nunc fines regno Herodis conſtituendi ſunt. Patre ſuperſtite præfectus Galilææ erat, unde in amicitiam Sexti Cæſaris, Syriæ proconſulis, venit. Sed patre, Malichi fraude, hoc eſt veneno, ſublato, incidit Antigoni bellum, Parthorum auxilio geſtum, quo Hyrcanus rex captivus abductus, Phaſaëlus, Herodis frater, in carcere ſe interfecit; ipſe Herodes ægre evaſit in Italiam: ubi rex ab ſenatu Romano, Antonii ope, declaratus, aliquamdiu de regno cum Antigono certavit, donec ille Romanis armis & Soſio duce oppreſſus captuſque & ſecuri percuſſus fuit. Sic Herodes in totum regnum Haſmonæorum venit, cujus pars etiam Galilæa & vicinæ regiones erant. Vir contra clariſſimus Jo. Harduinus pag. 24. *Herodis ethnarchiam regiamque poteſtatem ad Judæam tantummodo cum Samaria pertinuiſſe* contendit.

VII. Argumenta, quibus perſuaſus eſt, fere hæc ſunt: primum, quia Lucæ 1. comm. 5. vocetur βασιλεὺς τ῀ Ιυδαίας tantum *Judææ rex*. At ſi arcte ſumitur *Judæa*, neque Samariæ imperitavit, quod contra Harduinum eſt: ſin laxe, tam Galilæam & Peræam, quam Samariam comprehendit. Deinde objicit Archelai ſucceſſionem in his duabus tantum partibus, qui tamen Matth. cap. 2. comm. 22. dicatur ἀντὶ τ῀ πατρὸς, *pro parente ſuo regnaſſe*, quæ formula integram hereditatem à patre filio relictam ſignificet. Verum eſt, ſignificat id, quod vult vir clariſſimus, niſi teſtamentum interveniat, aut ſuperioris domini, qui Auguſtus erat, alia diſpoſitio: quibus duæ tantum ex quatuor regni partibus majori filio ceſſerunt: reliquæ fratribus tetrarchis Antipæ & Philippo. Etiam illud putat, pag. 26. Herodis regnum coarctare, quod nullas urbes in Galilæa, fidei erga Romanos & reverentiæ monimenta, condiderit, ſicut alibi Cæſaream & Sebaſten. At nec in Idumæa condidit, & ſi accurate loquimur, nec in ipſa Judæa, quia Cæſarea, ut ex Act. Apoſt. 12. comm. 19. apparet, extra limitem Judææ fuit. Sufficit aliquibus regni locis condidiſſe: i bus ædificare neceſſarium non era

VIII. Tandem illud, tanquam get, quod Herodis temporibus Ga tetrarchæ fuiſſet, à quo Herodis te vel alio titulo acceperint, non na hereditate. Id credit fide nu riuſque, qui Octaviani vultum poſtica vultum Zenodori ſine diac ſcriptione ΖΗΝΟΔΩΡΟΣ ΤΕΤΡΑΡ & in altero, ΖΗΝΟΔΩΡΟΥ ΤΕΤΡ tritis literis cæteris, ut legi neque nus Græcorum ita expreſſus conſ id eſt CLXXXII. Sed quid inde c nuendos Herodiaci regni fines? Jud. lib. XV. cap. 9. Zenodoro cum vicinis partibus adſignat, e Galilæa diſtinguit, quas Auguſt Zenodori donaverit Herodi. Id c ſius confirmat lib. LIV. pag. 526. DCCXXXIV. περὶ Ηρῴδ῀ Ζηνοδώρ῀ πρὸς *Herodi Zenodori cujuſdam tetra* Auguſtus. Hæc tetrarchia fere poſtea Philippus ex paterna he Paneadem etiam, quod Joſephus ſed tota extra Galilæam. Hardui *Eo*, inquit, *animus ut credam in ſimul tetrarcham fuiſſe* Zenodor vero nihil præter inclinationem conjecturam, adfert; nos potiori gni Haſmonæi, in quo Herodes fu ramus, extra Zenodori hujus po læam exſtitiſſe. Quod de *vultu* ob in nummis Judaicis, contra ipſum vertimus; quia Galilæa ubique ab erat, uti pernotum eſt ex evangeli tum præferentes, ut Zenodori *ſun* dominum non poſſunt pertinere. quam ad reliqua pergamus, de Herod eundum eſt, poſt patris mortem, ſe Parthicum, *tetrarcham* ab Antoni dum & Phaſaëlus frater, conſtitutu Joſephus tradit l. XIV. c. 13. p. 642. capto, & exſtincto fratre Phaſaëlo, men ſibi uſurpaſſe, quod nos vir princeps in his literis, *Ezechiel S* cet de Præſt. & Uſu Numiſm. pa cto nummo, cui inſcriptum eſt H .... quem is pro ſummo judicio quam primum Herodem cenſet f regium nomen ab Romanis impet

IX. Nunc de *Archelao* diſquire ſephus ἐθνάρχ῀ν, *Ethnarchæ* hono ab Auguſto accepiſſe refert l. XVI ipſumque antequam poſſeſſionem maret, φεύδεται εἰδὼς τ῀ βασιλεὺς ὀνόμα *abſtinuiſſe*. (ibidem cap. XI.) quo Cæſaris auctoritate & adſenſu de duinus autem æque regem, ac pa perſuaſum habet, quia Matth. ca βασιλεύειν *regnaſſe* dicatur, & in l ceſſiſſe. Quis vero neſcit, ſacros cum vulgo loqui, cui Judaico p minores principes *reges* dicuntur, Herodes alter in una eademque thæo cap. XIV ineunte, & Luca recte & ex Romanorum genio & *tetrarcha*; à Marco autem cap. V σλδ῀ *rex*, populari loquendi m Succeſſit in locum quidem patris ex parte, quæ ibidem ad Judæam ſtricta eſt: non in toto regno: etiam regium, quod non heredi Romanorum liberalitate conceden

X. In annis etiam Archelai, & ex diſſenſus. Joſephus ait extremo lib.

χῆς, *decimo principatus anno*,- id eſt
nperii, accuſatum à ſuis & Viennam
uſto relegatum eſſe. In re conſen-
i lib. LV. p. 567. Ηρώδης ὁ Παλαιστὶνὸς,
ἀδελφῶν λαθὼν, ὑπὸ τῆς Αλκης ὑπηφανίδα,
iit, *Palæſtinus à fratribus accuſatus*
elegatus eſt. Quod is octavo ante
ſti anno, qui & Chriſti ætatis ferme
contigiſſe, per conſules annorum
umerat. Ex Joſephi autem calculo
ecimum annum Chriſti poteſt acci-
Harduino p. 38. videtur cum ſacro
e, quo *Chriſtus dominus dicatur, an-*
is duodecimum, ſingulis annis tem-
aſſe, id quod poſt annum ætatis fere
higendum videtur: ut ſaltem per an-
te id tempus in templum ſe contuliſſe
adire Archelao vivo, quem fugerat,
od vix ex Lucæ contextu (cap. II.)
οἱ κατὰ τὸ ἔθος, non ad Chriſtum pue-
arentes vel ad feſtos dies eorumque
im eſt, nili ex verbis comm. 44. νο-
νομίᾳ τῇ), quod multi interpretes fa-
climus colligere. Cui opinioni non
nec vero ex eo firmiter, quod Ar-
it, probari credimus, vivente illo in
veniſſe. Ex Ægypto reverſi cum
s non tam Archelaum, ut Herodis
unt (ſic enim nec ſe filio alteri credi-
æ imperanti) ſed proditionem exha-
in Bethlehemitico agro, timuerunt.
annis faciliores ſumus, quum nume-
per notas ſcriptis, perfacile aliquid
poſſit. Nulli genuini nummi, ab
cuſſi, ſuperant, ex quibus decidi
poſſit: id ſolum ex nummo, quem
endit, clarum probatumque videtur
xxix receptæ Aſiæ, ſeu pugnæ Actia-
Archelaum fuiſſe. Is enim nummus
itis ſymbolo, & *Palma*, Judææ glo-
is non alius quam ΚΑΙCΑΡΟC no-
& anni notam ΛΘ, ex quo conjici-
i jam provincia cuſum eſſe, non in
hnarchia. Quoquo autem anno Ar-
im ceſſavit, de modo ceſſationis ma-
overſia. Joſepho is relegatus eſt:
e herede obiit. Quod vero, ut ſu-
, Joſepho, DIO Caſſius conſentit,
nomine *Herodem* vocat, quem alii
ut in Antipa quoque & Agrippa con-
huic receptæ ſententiæ eo conſtan-
us, quo propius ad illam etiam Judæi
Ben Gorion enim cap. LXI. extremo:
ויהי מקץ ה׳ ימים עלה ערל או
הרומיים ויאסרהו שר ההיל
וישלחהו אל רומי *Poſt quintum*
nio Archelai) *adſcendit contra Ar-*
citus Romanorum, cujus dux illum
inxit, miſitque Romam ubi mortuus
it auctor in deportatione, licet modi
tione aberret.
graviſſima his, ut prædiximus, de *He-*
a eſt, & *Agrippa* rege, quos diſtin-
s ut filium Herodis, Baptiſtæ interfe-
ipam ſingulari nomine, eundemque
ialilææ, non regem, in Galliam à C.
gatum: & alterum Agrippam Hero-
is magni ex Ariſtobulo, quem inter-
otem, à Caio Cæſare tetrarchiis Phi-
niæ, ac regio nomine ornatum, poſt-
archia Antipæ à Claudio Judææ quo-
iæ regionibus auctum ſed brevis im-
vix tertio Claudii expleto anno fata-
tum. Harduino autem unus idemque
longo tempore tetrarcha, tandem
etiam rex, atque ſic idem qui Baptiſtam & Jacobum, Joannis fratrem, interfecit. Quam ſententiam nunc noſtrum eſt diligentius examinare.

XIII. Primum in eo Harduinus eſt, ut tetrarcham Herodem, non Judæum, nec proſelytum, ſed gentilem fuiſſe perſuadeat p. 54. ſeq. At vero qui natus eſt Judæo patre, & ea gente oriundus, quæ tota ante nonaginta annos proſelytorum lege Judæis adſcripta fuerat, & qui præfuit genti Judaicæ, ut Galilæi erant: ac quotannis ad ſacra Judæorum profectus Hieroſolymam eſt, & Joannem Baptiſtam libenter audivit; hunc Judæis ritibus initiatum fuiſſe negabimus? Natus is erat Herode rege, Judaiſmi obſervatore, ut præter Joſephum vel ex Auguſti joco apud Macrobium lib. II. Saturn. cap. IV. *Melius eſt Herodis porcum eſſe quam filium*, apparet. Non exſtat in Scripturis ſanctis, tetrarcham hunc regis Herodis filium eſſe, quod Joſephus adfirmat; ſed ſi Joſepho non credemus, evincit vetus inſcriptio, à diligentiſſimo viro Jac. Sponio Miſcell. Erud. Antiq. f. 338. in lucem producta: ΗΡΩΔΗΝ ΗΡΩΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΙΟΝ ΤΕΤΡΑΡΧΗΝ &c. Nec illa ætate Idumæi, unde Genus Herodes ducebat, proſelyti, ſed Judæi erant, à longo tempore in Judaiſmum recepti, adeo ut Scaliger ad Euſeb. Animadverſ. p. 165. probet, Herodem majorem proſelyti abnepotem exſtitiſſe. Quæ ſatis confirmant, non ita tetrarcham, ut Ἕλλωνα *Græci*, Joann. XII. verſ. 20. quod Harduinus credit, Hieroſolymam ſacrorum cauſſa profectum, ſed tanquam Judæum & Judaica ſacra pleniſſime profeſſum. quod autem p. 56. ex illicito conjugio, cum fratris uxore inito, & ab Joanne improbato, contra Judaïſmum tetrarchæ argumentum petit, nobis plane contrarium videtur; nec dignum, cui multis verbis reſpondeamus.

XIV. Deinde ex nummo & numero annorum tetrarchiæ Joſephum falſitatis incuſat. Is ita ſcalptus Græcis literis eſt: ΗΡΩΔΗΣ ΤΕΤΡΑΡΧΗΣ. ΜΓ. & in altera facie ΓΑΙΩ ΚΑΙΣΑ, ΓΕΡΜ. ΣΕΒ. ſive ut eminentiſſimus vir Hen. Noris, ſingulari diſſertatione *de Nummo Herodis Antipæ*, æri inciſum expreſſit, in anticæ laurea ΓΑΙΩ ΚΑΙΣΑ. ΓΕΡ. .... ΝΙΚΩ: in poſtica circa palmam ΗΡΩΔΗΣ ΤΕΤΡΑΡΧΗΣ, cum anni literis ΜΓ. Ex quo conſtare videtur ſub Caio Caligula XLIII annum tetrarchiæ Herodem egiſſe. Sed nec hoc Joſephi hiſtoriæ repugnat, qui non ſub alio quam Caio principe, relegatum tetrarcham dixit, & poſtremo quidem illius anno. Vide Antiq. Jud. lib. XVIII. cap. 9. Et laudatus Noriſius pro docta ſua computandi ratione ita calculum diſponit, ut hinc XLIII tetrarchiæ annus cum ultimo Caligulæ bene conveniat. Quod ſi vero aliam & vulgarem rationem numerus tetrarchiæ excedere videatur; non inconveniens erit dicere, Antipam à vivo patre, ſeu aliquot ante mortem annis, Galilææ fuiſſe præfectum, ſicut ipſe pater Herodes ab Antipatro parente ſuo, adhuc ſuperſtite & principatum tenente, ut ſupra diximus, eidem Galilææ præpoſitus fuerat. Hæc ſatis tuendo calculo ſunt, ſi utique non alia æra, quam tetrarchiæ acceptæ, intelligenda ſit.

XV. Ad hæc unum eſſe tetrarcham & regem ex communi nomine *Herodis* Harduinus putat, quum Scriptura neque *Antipæ*, neque *Agrippæ*, majoris, nempe, nomen habeat. Sed nihil proficit. Etiamſi enim diſcriminationis nomina, quæ Joſephus pandit, Scriptura non uſurpaverit: habet tamen alios diſcernendi ſatis claros characteres, dum v. gr. Act. XII & XIII, utroque ineunte capite, alterum Herodem *regem*, alterum *tetrarcham* nominat, qui ſane diverſi honores & munia ſunt. Et quoties alii ſcriptores *Antiochos*, *Ptolemæos* nominant, non appoſito, quo differant in-

vicem, ullo cognomine? Juſtinus quidem Martyr. Dial. contra Tryph. p. 330. Herodem quoque Herodis, ſub quo natus Chriſtus eſt, filium, βασιλέα *regem*, vocat, ſed dum βασιλέα Ιυδαίων *Judæorum regem*, & ἀληθῆχον *ſucceſſorem patris* appellat, ſatis imperitiam hiſtoricarum rerum prodidit.

XVI. Ad alium itaque nummum p. 48. vir clariſſimus provocat, in quo ſcriptum eſt ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΡΩΔ..... ΤΔΙΟΣ: & in altera parte ΚΛΑΥΔΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΤ. Γ, *Rex Herodes Philoclaudius & Claudio Cæſari Auguſto, ann. III.* Quid cogit vero, ut de Herode Herodis filio hæc intelligamus, aut quid impedit, quo minus cum ſummo viro, quem iterum honoris cauſſa nominamus, Ez. Spanhemio, pag. 443. de Agrippa Majore interpretemur? Is ſane, Joſepho teſte lib. XIX extremo, tres annos vixit in aucto ſibi à Claudio regno, in cujus beneficii profeſſionem *Philoclaudius* cenſeri voluit, & aliquot regni ſui urbes, ut Gabam, Tiberiadem, *Claudias* appellavit, quod ſupra laudatus Henricus Noris in Epoch. Syro Maced. pag. 389 & 463 itidem ex nummis declaravit. Quo & illum nummum referendum putamus, quem Lucas Holſteinius, Germanorum quondam inter Italos decus in Steph. Byz. pag. 154 ex Barberina Gaza oſtendit, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΡΩΔΗΣ, & in averſa. ΚΛΑΥΔΙΑ ΚΑΙΣΑΡΙΑ. *Rex Herodes, Claudia Cæſaria.*

XVII. Hic eſt ille Herodes, Joſepho *Agrippa major* cognominatus: cujus mentio facta eſt XII. cap. Apoſtol. Actuum. Quod ſi Joſephi teſtimonium pro more ſpreverit vir doctiſſimus Harduinus; nequaquam tamen contemni licebit antiquiſſimi interpretis Syri ſuffragium, qui, ut omnem ſcrupulum eximeret, non tam interpretem quam paraphraſtam egit, dubitabilem locum cap. XII. comm. 1. ſumma perſpicuitate ita interpretatus, هيرودس الملك الذي يقال له اغريباس. *Herodes rex, qui cognominatur Agrippas.* Quid clarius dici potuiſſet, & quidem in tanta antiquitate, qua vix majorem habere poſſumus? Sic omnes codices ferunt, nec quidquam variantis lectionis obſervatum unquam eſt, unde de novitate aut interpolatione conjici fortaſſis poſſit.

XVIII. Quum ergo vir clariſſimus nihil ex nummis adferat, quo recepta ex Joſepho de Herodibus ſententia evertatur; utique in ea perſtantes, Act. XII Herodem Agrippam, Ariſtobuli filium, cui Claudius Cæſar avitum regnum donaverat, intelligendum eſſe cenſemus. Hinc à Tiberio, cui maledixerat, in vincula conjectus, à Caio Cæſare ſolutus & rex tetrarchiæ Philippi & Lyſaniæ factus, poſt tertium annum ab eodem tetrarchæ Herodis poſſeſſionem accepit: mox à Claudio Samariam quoque & Judæam, ut ſic omnem Palæſtinam ſive Iſraëlis terram, per triennium, ad fatalem uſque mortis pœnam, ab Joſepho non minus quam à S. Luca (licet ab illo obſcurius) notatam, poſſederit. Vide Antiq. Jud. lib. XIX extr. & Dion. Caſſ. lib. LIX. p. 645. & LX. p. 670.

XIX. Accedit egregium ab hoſte teſtimonium, Juſto nempe Tiberienſi, Galilæo, cui graves inimicitiæ cum Joſepho æquali ſuo interceſſerunt, nihilominus cum iſto in Herodum diſtinctione conſentiente. Ex ejus chronico Photius Biblioth. cod. XXXIII hæc excerpſit: Ἀρχὴ τῆ ἱστορίας ἀπὸ Μωσέως, καταλήγει δὲ ἐως πολυπῆς Ἀγρίππα τῦ ἐβδόμε μὲν τῶν ἀπὸ τῆ οἰκίας Ηρώδε ὑστάτε δὲ ἐν τοῖς Ιυδαίοις βασιλεύσαν, ὃς παρέλαβε μὲν τὴν ἀρχὴν ὀπὶ Κλαυδίε, ηὐξήθη δὲ ὀπὶ Νέρωνος, ἐπ' ἔτε μᾶλλον ὑπὸ Οὐεσπασιανῦ. πολυτῷ δ' ἔτει τείτῳ Τραϊανῦ. Hoc eſt, in Herodum regnatrice familia ſeptimum ac ultimum fuiſſe Agrippam minorem, qui ſub Claudio regnare cœperit, vita exceſſerit anno tertio Trajani. Bene autem hic numerus cum Joſepho convenit, cui I. eſt *Herodes Magnus*: II. *Archelaus*: III. *Philippus*: V. *Agrippas major*: VI. *Herodicus*: VII. *Agrippa minor.*

XX. Negat Harduinus Herodem ſtolicorum Judææ imperaſſe, aut p manam rurſus regnum fieri potuiſſe. pla in Aſia ſunt, Ciliciæ, Ponti, Syriæ ubi, provinciæ formulis abrogatis, ta ſunt? Ex Tabulis, Hiſtoriæ A ſubjectis, omnia clariſſime dilucer ſolymæ forſan hoſpes fuit, ut tetr cui vinctum Servatorem Pilatus ſ ſtolos itaque tanquam Galilæos, a cipem, forte præſentem, procurat miſit, præſertim in cauſſa non civ nis Judaicæ. Ita ſentit & interpre datus Harduinus p. 55. Verum hæc ſufficiunt ad ſenſum Lucæ i Si hoſpes tantum fuit; unde pote in milites prælidis Romani habet ſtodiæ reos? nam XIX commate ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, *duci ad ſupplicii* riri *juſſit*, quod Latini etiam ſim cunt. Plinius de Chriſtianis ad T la, *perſeverantes duci juſſi.* Vi notavimus. Syrus interpres ru

هلك هيرودس وصلبهم

condemnavit illos cuſtodes, & pr Addo: ſi hoſpes tantum fuit, cu Cæſaream diſceſſit, & διατρίβειν *ha* tanquam in regia ſua? Quando au erat Judæa, non Galilæi principi Romani ſedes Cæſarea erat, uti ex hiſtoria longe eſt clariſſimum.

XXI. Ipſe nummus, quo Hardu inſcriptus ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΕΓΑΣ ΑΓΡ ΚΛΑΥΔΙΟΣ *Rex magnus Agrippa cus*, pro Joſephi ſententia cum pr enim *magnus rex* ille fuit, uti fuit, ferente, omnino ſequi oportet, ut ſiones, quàm geminam tetrarchiam ipſi tributam, Galilææ & Philippi tenuerit, quæ vix *regis* aut *regul* cam *magni*, dignæ habebantur. hic Agrippa amplioris regni, aviti tius Palæſtinæ dominus laudatur, à bitioſus ille titulus abhorret.

XXII. Diximus ſupra de relig lius tetrarchæ: à quo diverſum eſſe, Act. XII. memoratum, quum mus, de ejus etiam religione de lum in hiſtoria pretium erit. unus eſt terrarcha & rex, eodem Jacobum occiderit, Judæum fuiſſ tum, inquit, p. 55. *neque Judæ aperte declarat; qui eum non ſtu pulſum, ſed* QUIA PLACERET JUD ſtianis *indixiſſe narrat.* Anne ſunt, qui *Judæis ſtudent placere*? mani fuiſſent, qui *populares* dice trimoniis, ut populo placerent, & ſtudium populi conciliantes: ribus Romani, qui ob eandem ca ut Eutropius ait, ſeſe in imperio

XXIII. Hujus Agrippæ frat *rex Chalcidenſis*, Joſepho aucto lo Jud. pag. 1071.) cujus nu guinus, vir hujus ſtudii peritiſ ma ſignatum in laurea: ΚΛΑΥΔΙΟ ΣΤΩ ΕΤ. Β. id eſt, *Claudio Cæſ V.* & in averſa parte, ſenili capi præcincto circumſcriptum: ΒΑΣΙ ΥΔΙΟΣ, *Rex Herodes* φιλοκλαύδιος tra pag. 58. *Quid ſi non tantum Chalcidicus, ſed neque regnum Cl*

cenſet præjudicio occupatus, falſa æ ex ſola Joſephi hiſtoria promun- Herodem, Agrippæ fratrem, lib. 19. Χαλκίδος δυναστεύοντα, *Chalcidis dyna-* de Bello c. 11. de eodem, ἦρξε τῆς Χαλκί- *n Chalcide.* Immo *rex* à Claudio epiſt. apud Joſeph. lib. xx. cap. 1. ræſtionis ex eo pendet, an quinto ſuperfuerit Herodes Agrippa, quod n eſt, etiam contra Euſebium, qui *quarto* imperii anno interiiſſe dicit, & approbat Scaliger Animadverſ. id? quod Dio Caſſius, incorrupta o.LX. pag. 670. de Claudio Cæſare: ἦν δυναστείαν πατρὸς ἀδελφῷ, *fratri* (majoris *cipatum quemdam dedit*, quem Jo-. cap. 5. nominatim ſignificat non *Chalcidicum* fuiſſe. Nondum ergo t, ut ab Joſepho & Euſebio refugia- um bene etiam Dio, ut cognovi- ordat.

ius *Agrippa* ſupereſt in Actibus A- p. 30. cum ſorore *Berenice* memo- omæ apud Claudium erat ſeptemde- adoleſcens, quum de morte patris etur. Cui ſucceſſorem hunc Clau- let, niſi amici admonuiſſent, pericu- itaneum regnum, ut Judaicum erat, mittere. Rurſus itaque in provin- idæa cum cæteris Agrippæ poſſeſſio- Cuſpio Fado miſſo, qui præſes or- que. Vide Joſephum extremo lib. xx. nus, Judæam iterum provinciam ſa- quam ceſſaverit, poſtquam ſemel facta uerat. Reſpondimus ſupra ſectione regionum in Aſia, quæ ex Romanis na, & rurſus provinciæ facta fue- iciti ſuffragium accedat ex lib. v. Hiſt. *ius defunctis regibus, aut ad modi- Judæam provinciam equitibus Ro- rtis permiſit.*

vero Agrippa, Agrippæ filius, re- d id non ſtatim poſt mortem patris eſt. Joſephus Scaliger in Euſeb. *ſtatim, ait, ab obitu patris regnum ſed nomine Cæſaris tamdiu adminis- d Rex tutelæ ſuæ fieret.* Idem pau- ad Taciti verba annali XII. c. XXIII. UDAEI, DEFUNCTIS REGIBUS SOHEMO PA, PROVINCIAE SYRIAE ADDITI, *In-* inquit, *Ituræos Syriæ perpetuo ad- Judæos autem, quoad Agrippa Junior ram perveniret. Sed quinquennio poſt pæ ſenioris hoc contigiſſe quis credat, tione temporum, & hiſtoria externa, n non ſemel, neque leviter peccaſſe* Malim aliter ſcripſiſſet vir maximæ ene enim inter Tacitum atque Joſe- it. Mors Agrippæ majoris, ut ſupra & Euſebio oſtenſum, in annum IV. dit. Minor Agrippa, XVII anno- on ſucceſſit patri, cujus regnum pro- m ſubiit, aut Syriacæ provinciæ ad- Nono imperii anno ineunte, hoc jo & Q. Verannio Coss. in Chalci- Herodi patruo haud dubie tum mori- am, Agrippæ filium, imperator Clau- ſed quadriennio poſt, hoc eſt im- decimo anno, dempta Chalcide, eidem ycaoniæ tetrarchias, hoc eſt Trachoni- anæam, & Abilenam donavit, quum a, Samaria & Galilæa, ac reliqua s, à præſide Romano uſque ad exci- egerentur. Vide Joſephum lib. xx. præfuit regno ſuo Agrippa, per L an- Claudii ad III Trajani. Photius enim patriarcha, Cod. XXXIII Bibliothecæ, ex Juſto Tiberienſi, qui æqualis Joſepho fuit, verbis ſupra adlegatis hæc recenſet: Ἀρχεται τῆς ἱστορίας ἀπὸ Μωσέως, καταλήγει δὲ ἕως τελευτῆς Ἀγρίππα τοῦ ἐδδόμου μὲν τοῦ ἀπὸ τῆς οἰκίας Ἡρῴδου ὑιέος δὲ ἐν τοῖς Ἰουδαίων βασιλεῦσιν. ὃς παρέλαβε μὲν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ Κλαυδίου, ἠυξήθη δὲ ὑπὸ Νέρωνος, ἐπὶ μᾶλλον ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ, τελευτᾷ δὲ ἔτει τρίτῳ Τραϊανοῦ. Hoc eſt: *Incipit* (Juſtus) *hiſtoriam à Moſe: deſinit in morte Agrippæ, ſeptimi illius è familia Herodis, & ultimi inter Judæorum reges. Qui regnum ſub Claudio accepit, quod auctum à Nerone eſt, magiſque à Veſpaſiano. Mortuus anno tertio Trajani.* Multa numiſmata hujus regis ſuperſunt cum Veſpaſiani, Titi, Domitiani iconibus percuſſa, quæ ſummus patronus noſter Ez. Spanhemius de Præſt. & Uſu numiſm. p. 864. oſtendit, quorum illud, quod cum Veſpaſiani effigie eſt, in poſtica habet ΕΤΟΥ ΚΘ. ΒΑ. ΑΓΡΙΠΠΑ *anno* XXIX *regis Agrippa*, quod ſatis argumentum eſt longævæ dominationis.

XXVI. Hæc de Herodibus eorumque ordine & ſucceſſione. Quod reliquum eorum eſt, quæ contra Joſephum Harduinus urget, nunc vindicandum nobis ſumimus. Cujus fidem ille ut omnibus ſuſpectam faciat, primum objicit, *Antipæ* nomen, quod Joſepho debemus, in nummis & inſcriptione ſupra n. XIII. adducta non apparere. At vero ſi valeret, etiam *Archelai* nomen ſuſpectum foret, quod, ut ipſe Harduinus fatetur, in nummis non occurrit, & pro illo *Herodes* apud Caſſium invenitur. Quale autem ſit *Antipæ* nomen, Gorionides cap. 63. ineunte oſtendit. qui אנטיפטר, *Antipatrum*, Græco nomine appellat, ex quo fit *Antipas*, ſicut ex Harpocrates *Harpocras* apud Plinium lib. x. epiſt. v. Pergit Harduinus Joſepho falſitatem objicere, dum Herodem Antipam modo in Galliam, modo in Hiſpaniam relegatum dicat. Sed & hæc perfacile conciliari poſſunt, quum in Galliam primum, deinde ut gravior pœna eſſet, in Hiſpaniam uſque, atque ſic longiſſime à patria, abduci potuerit. In Hiſpaniam miſſum fuiſſe Gorionides quoque cap. LXIII, & Rabbi Ganz. pag. 36. confirmant, ספרד locum exſilii nominantes, quæ Judæis Hiſpania eſt. Ad hæc ex eo etiam ſuſpectum vult Joſephum reddere p. 51, quod Claudium in imperio capeſſendo ab Agrippa, qui forte Romæ erat, adjutum ſcribat, quum non pronum ad fidem ſit, ditionis barbaræ regulum conſiliorum ſenatus arbitrum fuiſſe. Sed & heic non deeſt, qui Joſephi fidem tueatur, Dio Caſſius lib. LX. p. 670. de Claudio: τῷ Ἀγρίππᾳ τῷ Παλαιστίνῃ, συμπαράξαντί οἱ τὴν ἡγεμονίαν ἔτυχε δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὢν τὴν ἀρχὴν σφετερισάμενος, *Agrippæ Palæſtino, qui eum in potiundo principatu adjuverat, regnum auxit.*

XXVII. Alia via vir clariſſimus Joſephum adgreditur, templi Hieroſolymitani novam ſtructuram, quam ille lib. XV. cap. XI. Herodi tribuit, *confictam* in magnificentiæ prædicationem eſſe, pag. 32. objiciens. Non autem confictam eſſe illam templi inſtaurationem, etiam ex divino ſcriptore Joann. cap. II. comm. 20, non obſcure probatur. Illi enim XLVI anni οἰκοδομήσεως, ad Zorobabelis templum, quod quadriennio perfectum fuit (Eſdræ VI, 15.) referri non poſſunt. Neque cum provincia Judæa eſſet, ceſſavit templum renovari, nec vero auſpiciis Romani illud præſidis fiebat. Cæſares enim principi cuidam Judaici generis hanc ſacrorum & templi curam permiſere, ut, Agrippa majore ſublato, Claudius Herodi fratri, Chalcidenſi regulo, conceſſit, Joſeph. lib. XX cap. I & III, quod jus poſtmodum Agrippæ minori manſit, uſque ad templi & urbis everſionem. Vide ibidem cap. VII, & cum primis cap. VIII. f. 899, ubi de Agrippa rege dicitur, ἐπιτέτραπτο ὑπὸ Κλαυδίου Καίσαρος τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ, *templi curam ei Claudius Cæſar*

ſar concrediderat; quamvis neque Herodi illi, nec Agrippæ juniori in Judæam vel Hieroſolyma quidquam juris fuerit, quod omne penes præſidem ſeu procuratorem erat.

XXVIII. Aliud crimen Joſepho Harduinus impingit, ex quo conſtare putat, auctoriali Palæſtinam non fuiſſe conſpectam. quia lib. xv. cap. XIII Cæſaream Palæſtinæ ἐν τῇ Φοινίκῃ in *Phœnice*, poſuiſſet. Novum crimen & ante inauditum, cujus ſi reus Joſephus agendus eſt, ante hunc princeps geographorum Strabo quoque condemnari debet. Hic enim lib. XVI. pag. 520. *Jam Cœleſyria peragrata*, ἐπὶ τὴν Φοινίκην μέτειμεν, *in Phœnicen tranſimus*. Recenſitis urbibus, tandem claudit, p. 523. hiſce verbis, Τοιαύτη μὲν ἡ Φοινίκη *Hactenus de Phœnicia*. Medio ſermone & in mediis Phœnices urbibus infit: Μετὰ τὴν Ακκω, Στράτωνος πύργος ὀχυρωμὰ ἔχων, *poſt Acen* (quæ Ptolemaïs eſt) *Stratonis turris, navale habens*. Hæc autem ipſa Cæſarea. Plinius lib. v. cap. XIII *Stratonis turris, eadem Cæſarea, ab Herode rege condita*. Quo jure nunc Joſephus accuſatur, qui idem ſenſit quod Strabo, quod alii geographorum hiſtoricorumque? quibuſdam longior in auſtrum Phœnicia procurrit, licet aliis anguſtiori limite definiatur. Livius lib. XXXV. cap. XIII. *Antiochus rex ea hyeme Raphiæ in Phœnice Ptolemæo regi Ægypti filia in matrimonium data, - - extremo jam hiemis Epheſum pervenit*. Raphia autem prope Ægypti fines ad mare eſt.

XXIX. Tandem etiam de *Haſmonæorum regno*, Joſephum Harduinus ſubleſtæ fidei inſimulat. At vero diu ante Joſephum Strabo lib. XVI. p. 524. in Syriæ & Judææ enarratione, πρῶτος ἀνδ' ἱερέως ἀνέδειξεν ἑαυτὸν βασιλέα Αλέξανδρος, *primus pro pontifice ſe regem fecit Alexander*, qui & Jannæus erat, Hyrcani & Ariſtobuli pater: quod ſatis ad *fabulam*, quam objicit Harduinus, diluendam eſt, licet in eo corrigendus Strabo ſit, quod Alexander hic non primus fuerat, qui diademate & regis titulo uteretur, ſed frater ejus Ariſtobulus eodem honore anteceſſit. Ad hoc, credo, inductus eſt vir clariſſimus, quod nummos forſan Haſmonæorum regum non repererat. Sed ſic multæ & præſtantiſſimæ partes hiſtoriarum negandæ forent. v. gr. Imperium Trapezuntinum, quod per CCL annos ſtetit, ab Alexio Comneno conditum, quum Conſtantinopolis in Latinorum poteſtatem veniſſet; ex nummis adhuc illuſtrari nondum potuit, nec peritiſſimi viri eos videre ſe meminerunt. Nec vero propterea fabula eſt quod Nicetas, Gregoras, Paullus Venetus, Chalcocondyles de illo narraverunt.

XXX. Denique in foro quoque Grammaticorum Harduinus reum Joſephum facit: *Taceo*, inquit, p. 64, *de Joſephi ſolœco*, Αχίππα, *quod etiam in Codd. MSS. legitur, pro* Αγείππα, *ut nummi exhibent ipſius Agrippæ, quicum vixiſſe vult videri*. Sed bona verba, quæſo. Solœcum non eſt, quo optimi Græcitatis ſcriptores uſi ſunt. Gemina forma gignendi caſus in his nominibus eſt, & Αγείππα quidem, Act. Apoſt. XXV. 23. & num Veſpaſiano tam Stephani quam Sylburgii p. 322. reperitur, ca eſt altera in ᾶ terminata, qua P. tonio p. 946. Dio Caſſius ineun pianus Alexandrinus B. Civ. lib. rum imitator Zonaras in Auguſto, ne ergo ſolœciſmi accuſabit Hard aliis propriis, in ας finitis, inuſit Αἰνείας Αρέτας Μαυίας. Theodorus Ga p. 4. κλίνεται Αἰνείας, Αἰνείᾳ & numm rellio, ſagaciſſimo antiquitatis ſc cim. Tab. XXIII nuper produ ΑΡΕΤΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ: & ipſe Di τὰ τε τοῦ Αγείππα καὶ τοῦ Μαυίου. Ne mæ, quam ſolam Harduinus Gra rus fuit Joſephus noſter, quod ſatis ſit oſtendiſſe. Lib. XIV. pag. 469. Πίσσα, τὰ βασίσσα τοῦ Αρέτ

XXXI. Supereſt, quod infanti duſtria præterierit, *ne legiſſe fa menti literas videretur*: p. 36. in Euſeb. Animadverſ. p. 176. *belluinæ crudelitatis exemplum teritum eſſe, qui tanta diligentia Herodianæ facinora perſequitur* met; nec vero id ſatis putamus ſcribentis, quo Harduinus refert, e ri enim alia de cauſa potuit, & ſi Nicolaum Damaſcenum potius, illa rejicienda. Iſte enim haud quia vivente Herode ſcripſit, cu tor ad Auguſtum fuit; quem du diffitetur, Joſephus inſequutus e quod aliis pluribus accidiſſe novi dita opera, ſed partim memoriæ naci præeuntis perſequutione, de effugerit animum, *memoriam*, & *m*

* * *

CL. V. Jo. Harduinus pag. 39. accuſat, qui Romanos *imp βασιλέας*, & *imperium* illorum βασι ſa Latina fuiſſe vocabula *regnum* tamen mitius fuerunt, nec invitis Herodianus lib. I. cap. II. de M βασιλεύοντι Μάρκῳ: & cap. VII de βασιλέως ἀφιξιν; ac ibidem de Fauſt λιανὸν. Et ante Herodianum Pau XVI. Βασιλεῖς Αὔγυσσε: & Dionyſi Διονύσιος βασιλέως, — Auguſtum Cæſarem, ſub quo ſc ac Diodorus Siculus ecloga libr ΤΩΡΑ αὐτὸν ἀναγορεύειν τε καὶ καλεῖν, eſt itaque quod cum Harduino 1 Petri II. comm. 14. de Polemo cum Grotio de Romano impera Sequiori ævo ita βασιλέως vocem politani vindicarunt, ut cætero Germanicos imperatores, ægre ῥῆγας (à ῥῆξ, *rex*) appellaverint. paſſim in Hiſtoria Byzantina.

NDEX PRIMUS,

VOCUM GRÆCARUM.

261
978
1177
172
157
205
46
490
815
288
163
1000
1269
475
272
1102
569
179
905, 1357
427, 1359
671, 737,
744
524, 821,
1068
634
303
1118
212
309
1270
508
434, 1166
397, 943
416
275
983, 992,
Vide Caſ.
it. ad Po-
Edit. Par.
688
254
754, 1269
190
856
186, 179
159
1119
837
1164
307
870
1103
995, 1126
187
970, 1088,
43
58
1107
1272
141, 461

ἀέννα 125
ἀέτωμα 109
ἀζήλωτον 1314
ἄϊδρεις 103
ἀΐδων ἄψαυς 586
ἀθανατίζειν 793
ἀθέμιτον 906, 1275
ἄθεσμος 1314
ἀθετεῖν 663
ἀθροίζειν εἰς ἐκκλησίαν 131
ἀθρόως 289, 577
ἄθυρμα 528, 1177
αἰδέσιμος 954, 27
Αἰθίοπες 358
αἰθρία 103
αἴθριον 107
αὔθριος 1008
αἰθριώτατος 695
αἰκία 26. αἰκία βασάνων 1141
αἰκίαν σεσωσότα 461
αἰκίαν αἰκισάμενος 285
αἰκίζειν 581
αἰκιζόμενος 300, 533
αἰκισάμενος 300
αἱμασιὰ 150
αἴξας 143, 1325
αἱρεῖται 817
αἱρετικαὶ 1061
αἱροστάτειον 578
αἰσχύνη 167, 168
αἰσχυνόμενος ἐμαυτὸν 2
αἰτιάζεσθαι 397
αἰωρεῖσθαι 809, 810, 812
αἰωρούμενος 311, 359
ἀκατάσχετος 1071
ἀκαταφρόνητος 422
ἀκατάστατος 1019
ἀκέραιον 163
ἀκέραιος πόλις 184
ἀκήρυκτος πόλεμος 989
ἀκινάκης 895
ἀκμαὶ 372, 1168
ἀκμάζων 1316
ἀκμαιότατον τῆς ἡλικίας 295
ἀκμὴ ἡλικίας 289
—— θέρους 996
—— χειμῶνος 990
ἀκμὴν adhuc 848
ἀκμῇ 994
ἀκοινώνητος 142, 1152
ἀκοκᾶν 1022
ἀκολασία 891
ἄκολος 1245
ἀκοντίζειν 254
ἀκοσμεῖν 290
ἄκοσμος φυγὴ 251
ἀκόσμως 138
ἀκραιφνεῖς 811
ἀκραιφνὴς 4, 811, 833
—— ἀρετὴ 4
ἀκρασία 1082
—— ἀφροδισίων 360
—— παίδων 958
—— χυμῶν 1220
ἄκρατον 272, 590, 1066, 1089, 1229
ἄκρατος ἰσχύς 760
—— ὀργὴ 196, 765, 826
ἀκρατόφορος 1256
ἀκρατῶς 212, 338, 1000, 1163
ἀκεῖσθαι 1040
ἄκριτον πλῆθος 1147
ἄκριτος ὄχλησις 1219
ἀκροάματα 845
ἀκροβολισμοὶ 646, 943
ἄκροι 639
ἀκροτομῆσαι 1067
ἀκρότομοι λίθοι 342
ἀκροτήλια 381, 408
ἀκροτηριάζειν 1357
ἀκυρῶν 826, 895, 1393
ἀλαβαρχεῖν 886
ἀλαβάρχης 821. *Videſis Commentatores ad Cic. in Epp. ad Att. l. 2. ep. 17.*
ἀλαβαρχία 891
ἀλαλαγμὸς 1136
ἀλαλάξοντες 251
ἀλαζονεία 749
ἀλαζὼς 1033
ἀλγεινότερος 253
ἄλγημα 872
ἀλεεινὸν 1147
ἀλιεῶν *ex recto* ἀλιεὺς 124. vide *Budæi Lexicon.*
ἀλεωρὴ 808
ἄλη 133
ἀληθείαις 943
ἄλκιμος 211
ἀλκίτης 104
—— βίος 374
ἀλίζειν ἐκκλησίαν 870
ἁλιτήριοι 65, 142, 1300
ἁλιτήριον 412, 494
ἁλιτήριος 1020
ἀλλοιοφθορία 763
ἀλλόγλωσσοι 15
ἄλλοκοτον 491
ἀλλοφωνία 16
ἀλόγιστοι 1168
—— τολμαὶ 1296
ἀλόγιστος ἡδονὴ 360. ἐν ἀλογίᾳ 1140
ἀλύοντες 666
ἀλυσιδωτὸν 318
ἅλων 289
ἄλως 171
ἁλόσιμος 926
ἅλωσις 210
ἁμαδία 132
ἁμάρα 1256
ἁμαρτάδες 123
ἁμαρτὰς 831
ἁμαυρῶν 28, 400
ἁμαυρούμενοι τὰς ὄψεις 370
ἀμαύρωσις 400
ἀμαχητὶ 369
ἄμαχος 672
ἀμβλυώττειν 869
ἀμέδυτος 114
ἀμείβειν λόγῳ καὶ λόγῳ 349
ἀμείβεσθαί τινα τούτων 521
ἀμέλει 1094, 1189
ἀμελλητὶ 867
ἀμεριμνία 1037
ἀμετάγνωστον 737
ἀμεταπείστως σεσαίρουσι 2
ἀμεταπήστου τοῦ σχήματος 864
ἀμήχανα 131
—— κακὰ 371
ἀμηχανεῖν 8, 233
ἀμηχανία 197
ἀμηχάνητος 41
ἄμιλλις 864
ἄμιλλα 1251
ἀμιλλώμενοι ἀλλήλοις 118
ἀμιξία διαίτης 583
ἀμιδὶ 35
ἀμνησία 304
ἀμοιρεῖν 366
ἄμοιρος 125
ἄμοιρος γῆς 169
ἄμυνα 232, 1068, 1073
ἀμύνασθαι 212
ἀμύνειν αὐτῷ 57
ἀμύνη *auxilium* 1076
ἀμύνης καιρὸς 961
ἀμφαγνυμένων 1205
ἀμφίεσον 713
ἀμφίκολοι 862
ἀμφίκυρτος 1221
ἀνὰ 358
ἀναβιῶν 379
ἀναβλύειν 104
ἀναβολαὶ 757
ἀναγεννώμενον 137
ἀνάγκασμα 795
ἀνάγκη vis 343
ἄναγνοι 1359
ἀναγωγὴ 809
ἀναδόσεις ὑδάτων 1309
ἀνάδυσις 1035
ἀναζεύγνυμι 309
ἀναζυγὴ 778
ἀναζωπυρᾶν 365, 415, 494
ἀναζωπύρησις 541
ἀναιδῶς 1290
ἀναιρεῖ 194
ἀναίρεσις 198
ἀναιδητῶν 487, 1172
ἀναισχητίζειν 413
ἀναισχυντότης 1002
ἀναχικομμένη θάλασσα 141
ἀναλυτικὸν σημαίνειν 318
ἀναπαστὴ 1077
—— ξεύματος 180
ἀναπόπλειν 872, 976
ἀναπραττῆσαι 529
ἀναπτὰς 408, 494
—— δώσεις 668
ἀναπύπλειν 872, 1289

ἀναλαμβάνειν σφάλματα 1125
ἀναλήμματα 1343
ἀναλημπτῆρες 345
ἀναλισχμᾶν 390
ἀναλογιζόμενος 174
ἀνάλογον 862,1010,1013
ἀναλογῶν 248
ἀναλόγως 658,870,1264
ἀναμάττειν 732
ἀναμαχέσασθαι 292
ἀναμάχετος 574
ἀναμβώων κυμὰς 1123
ἀναμίξ 476
ἀναμιξάμενος 818
ἀναμφίλεκτος 143
ἀνανεύμενος 994
ἀνανεύειν 1156
ἀνανεύσας 413,541
ἀναγωγικὸν 480
ἀνανοσεῖν 1231
ἀναναγώνιστον 1301
ἀναπίλεκτα 846,857
ἀναπίλικτον 94
ἀναπίξαντος 1345
ἀναξισμβόλων 342
ἀναξιοπάθητα 664
ἀναξυεὶς 112
ἀναπαλαίειν 1162
ἀναπαρὲς 738
ἀναπλύνειν 613
ἀναπίμπλαται 138
ἀνάπλεα 839
ἀναπνέειν 404
ἀναπνοαὶ 1063
ἀναπολεῖν μνήμην 477
ἀναπολεῖσθαι 573
ἀναπολόγητον 1373
ἀναπόσβεστον 1349
ἀνάπυστα 755
ἀναριπεῖν κύδος 825
ἀνάρπαστον 622
ἀναῤῥιπίζεσθαι 1076
ἀναῤῥιπεῖν κύνδυνον 1175
ἀναρτᾶν 309,862
ἀνάσσασθαι 1348
ἀνάσασις 1285
ἀνάσατα 803
ἀνάσατοι 44,470
ἀνάσημα 360, 460,
—— ἡλικίας 77
ἀνασραφεὶς 679
ἀνασραφισόμενος 843
ἀνασπᾶλαι 768
ἀνασώζειν 204
ἀνάτασις 981,1290
ἀνάφανδον 931,683,713, 1172, 1176, 1181
ἀναχαιτίζειν 1087, 1242
ἀνὰ χεῖρα 517
ἀνδραγαθία 2
ἀνδρίζεσθαι 1263
ἀνδρίζομαι 212
ἀνδρωθεὶς 892
ἀνεγκωμίασεν 156
ἀνέδην 958, 967, 1012, 1037, 1082, 1106, 1219, 1270, 1290
ἀνέζευξεν εἰς 181
ἀνειδεὶς 961
ἀνειλύμενοι 972, 1162, 1219
ἀνείμενον τ διαίτης 820
ἀνειμένος 352
ἀνεῖναι 463
ἀνεῖσθαι 115
ἀνείσφορον 504,579
ἀνέκαθεν 865
ἀνεμέσητον 139,236
ἀνενδιαστὸν 777
ἀνεπαγκὲς 638, 984
—— ἐκ τραυμάτων 568
ἀνεπόητον 674
ἀνεξέλεγκτον 135
ἀνεξεσμένον 578
ἀνεξικακία 1172
ἀνεπαισθητος 171
ἀνεπαχθὴς 815, 859
ἀνεπηρέαστον 700
ἀνεπίδατος 115
ἀνεπιβούλευτον 841
ἀνεπίκλητον 830
ἀνεπικωλύτως 866
ἀνεπίμικτος 162,165
ἀνεπίφθονος 1323
ἀνεπιτάκτως 855
ἀνέργαστος σῖτος 1245
ἀνεῤῥιζωμένος 138
ἀνεῤῥοίζως 1139
ἄνεσις 818
ἄνεσος 133
ἀνέτειμαι 914
ἀνευρήμων 1110, 1167, 1168
ἀνήδυτον 754
ἀνήκεστον 742
—— πάθος 964,1073
ἀνήκαστος 817
ἀνήκαστοι συμφοραὶ 3
ἀνήνυτον 1010,1071,1097
ἀνηρτῆσθαι 1376
ἄνθεμις 515
ἀνθρακιὰ 1402
ἄνθραξ 114
ἀνθυποκρίνεσθαι 1034
ἀνιαρῶς διατίθω 941
ἀνίατος 869
—— ἔχειν 196
ἀνιμᾶν 52
ἀνισόρροπος 1086
ἀνίσχειν 811
ἀνοδία 1167
ἀνοίκειος 689
ἀνομβεία 609
ἀνόμημα 368
ἀνόητος 945,1015
ἀνόσια ζῶα 1184
ἀνοχὴ 975
ἀνταγωνιστὴς 285
ἀνταίρειν χεῖρας 1321
ἀνταναπλεῖν 359
ἀνταναπλοῦς 833
ἀντέδειξα 3
ἀντεπὼν 2
ἀντεφοδιάζειν 691
ἀντέχεσθαι εὐσεβείας 888
ἀντιχρώμενοι αὐτῶν 1183
ἀντέχειν 360
ἀντεφασιλεύειν 1189
ἀντιβλέπειν 225,1384
ἀντιβολεῖν 314
ἀντιβάλλω 1181
ἀντικαταλλαξάμενος 1133
ἀντικαταλλάσσειν 441
ἀντικρύειν 54, 282
ἄντικρυς contra 826
ἀντίληψις 1172
ἀντιμέτωπος 1215
ἀντίπαλον 1094,1321
ἀντιπαράσασις 1385
ἀντιπαρατάξάμενοι 1002
ἀντιπαρίξάγειν 821
ἀντιπαρηγορεῖν 992
ἀντιπρεσβεύειν 1132
ἀντιπρεύειν 1337
ἀντιπαρέρπειν 305
ἀντιπροϊέναι 139,1325
ἀντιπρόσωπος 156
ἀντιπροσώπων 1216
ἀντιπροτρέπειν 1398
ἀντιῤῥέπειν 1361
ἀντιῤῥοπικὸς 1361
ἀντιστόμφος 799
ἀντίπασσμα 843,753
ἀντισασιώτας 608
ἀντιφιλονεικεῖν 86, 1189
ἀντίψυχον 1410
ἄντυξ 344
ἀνυπαίθυνος 1016
ἀνύποιστον 854
ἀνύποπτον 283
ἀνυπόστατος 420,971,1011, 1232, 1240
ἀνυπόσολον 713
ἀνυποπίμπτων 746
ἀνυποπτώτως 679,734
ἀνύσιμον 1225
ἀνυσιμώτατοι 999
ἀνυπεύθυνος 1239
ἀναθεῖν 1129
ἀναμαλία 1386
ἀνώμαλον 966,1265
ἀνώμαλος πρὸς 1014
ἀξιόχρεα ἁμαρτήματα 1063
ἀξιόχρεως μάρτυς 192
ἀξίωσις 153,432
ἀξιόω jubeo 42
ἀξιαφηγητότατον 703
ἀξιολόγως 351
ἀξιόμαχοι 400,423,966
ἀξιοπίστως 1021
ἀοίδιμος 842
ἀπαγγελία λόγων 152
ἀπαγορεύειν 53, 206, 591, 856
ἀπαμῶσαι 493
ἀπαντᾶν 239
ἀπαλλαγὴ 153
ἀπαλλοτριᾶν 135
ἀπαμβλύνειν 1141,1194
ἀπάνθρωποι 349
ἀπανθρὼ 1308
ἀπάρατος 822
ἀπαράτητος 169,1382
ἀπαράτητος 4
ἀπαρέλλακτον 465
ἀπάρτημιλλητὸν 359
ἀπαρτισθῆναι 172
ἀπαρτίσεως 672
ἀπαρεδοτὸς 1135
ἀπαρεγχώρητον 687
ἀπαρηγόρητος συμφορὰ 294
ἀπαρξησασῶν 1184
ἄπαφος 773
ἀπαρτίζειν 351
ἀπαρπάσαι 522
ἀπάρχειν 533
ἀπάρχεσθαι 593
ἀπαρχὴ. κατ' ἀπαρχὰς 858
ἀπασραπᾶν 1308
ἅπαντων 365,893,1075, 1374,1376
ἀπαυδαδιάζεσθαι 1221
ἀπαυδαδιάζεσθαι 1221
—— ἀπαυτομολεῖν 1405
ἀπεγγυκὼς 1254
ἀπειθεῖν 1082
ἀπειλητὴς 979
ἀπεπεῖν 448

684 941
97, 653 ἀρειμάνιος 1087, 1263
695 ἀρεῖδεις 403
46 ἀρδεῖς 826
349 ἀρδῆναι 821
356 ἀρδρέμβολα 1401
858 ἄρειστεῖον 624
305 ἄρκυς 250, 1271
2 ἁρματηλάτης 230
1007 ἁρμοδίως 4
1386 ἁρμόζειν 890, 1155
:6, 864, ἁρμονία 1195
ἁρμονίως 344
ves 60 ἁρμὸς 10
50, 979, ἅρπα 1348
ἁρπαγέντες ὑφ' ὑδρωπὸς 226
ἐγκλήματα ἅρπαγμα 486
ἅρπαξ 345
43, 556, ἅρπη 652
ἁρπεδὼν 112
322 ἁρτάζει 521
769 ἀρτητικὸς 225
57 ἀρτίως 1178
471 ἀρχηγὸς κακῶν 306
872 ἀρχὴν prorsus 133
881, 930 —— ἀπ' ἀρχὴν prorsus 13,
783 684
893 ἀρχισράτηγος 257
49, 1070. ἀρωγὰ 768
112 ἀσύλημα 368, 887
1123 ἀσυλὸς τόπος 563
1286 ἀσήμαντος 1265
794 ἀσθμαίνειν 254
171 ἄσκεπτος 1035
187 —— ἐλπὶς 1215
202 ἀσκέπτως 664
94 ἀσκόπως 50, 1121
103 ἀσμενίσως 76
870, 1129 ἀσμενισὸν 868
94 ἀσπίδισκαι 1229
872 ἀσσάριον 97
1386 ἀσὴ 420
779 ἀσραπήγκαι 1073, 1169
12, 123 ἀσυλλόγιστον 147, 425
866 —— σπλῆν 356
1344 ἀσύμφυλον 491
898 ἀσωμάτος 736, 1307
57, 911 ἀσφαλίζεσθαι 458
975 ἀφάλλειν 1131, 1153
988 ἀφολεῖν 324, 1138
596 ἄτακτος γυμνασία 1114
233, 1051 ἀτελαίπωρον 125
350 ἀτιμώτατον 870, 1163,
845 1271
1170 ἀταρακτήσας 697
980 ἀταρέχως 624
848 ἄτεγκτος 902, 1244
591 ἀτενὴς 1323
8 ἀτενίζειν 872, 1252
600 ἀπδιώτατος 1285
932, 1069 ἀτμὶς 165
433, 915 ἄτυν 979, 1020, 1126,
566 1251, 1261
811 ἄτυπος 716
466 ἀτέλεσμον κατάστημα 684
348 ἀτελεῖν 726
466, 894 ἀτελώσεις 832
566 ἀτελοῦντες 1122
640 ἄτρεπτον 474
1068 ἀτρέπτως 1323
, 828, 1067 ἄτρεσον 1321
1316 ἀτρύτως 487
991 ἀτυχία 856
1024 αὐδάδης 26
94 αὐθέντης 1073
427, 934, αὐθήμερον & αὐθημερινὸν
122, 1140
αὐθημερὶς 1364
αὖθις 125, 128
αὖθις *postea* 426
αὖθις ἀνθρώπου 857
αὖθις. ἐν τοῖς αὖθις χρόνοις
105
αὖθις ἑστῶτες 143. οἱ αὖθις ibid.
αὔλειον 1110
αὐλὴ 27, 326, 449
αὐλίζεσθαι 1122
αὐλίζοντες 1124
αὖσαι 1277
αὖος πρὸ λίθου 1004
αὐτανδρος 1002, 1998,
1098, 1139, 1178,
1182
αὐτεξέσιον 155
αὐτεξουσιότης 1394
αὐτοκέλευστος 754
αὐτοκρατεῖς 794
αὐτοκράτωρ 119
—— λογισμὸς 206
αὐτομάτη φήμη 1149
αὐτομάτισμὸς 466
αὐτομάτως 125, 128, 141,
142, 181
αὐτονυκτὶ 775
αὐτοπελὰς 620
αὐτουργία 1384
αὐτόχειρ 257, 531
—— ἐκείνε 656
αὐτοφίλαυτος 204
αὐτοχειρία 737
ἀφ' αἵματος 1001
ἀφαιρέματα 632
ἀφαλλόμβος 913
ἀφανίζειν 13, 210, 251,
291, 398, 406, 538
ἀφανίζως 176
—— ἐξ ἀνθρώπων 396
ἀφανίσαι 155
ἀφανισμὸς 9, 73
ἀφελὴς 128
ἀφετήρια 1232, 1261
ἀφετήριον ὄργανον 1124
ἀφήγημα 1406
ἀφηγεῖσθαι 1065, 1071
—— τὸ ὅλον 1094
ἀφήγησις 175
—— πραγμάτων 983
ἀφηνιάζειν 1189
ἀφηνιάζεσθαι 1169
ἀφιᾶσιν 124
ἀφιδρύματα 831
ἀφιερῶσθαι 118
ἀφιερόω 484
ἀφίημι ἀξίωσιν 304
ἀφιππάζεσθαι 672
ἄφιππον χωρίον 672
ἀφῖχθαι 154
ἀφροδαισὶς 1058
ἀφρεία γῆς 291
ἀφορμὴ 575, 979, 1024,
1240, 1243
ἀφορμαὶ *opes* 602
ἀφορμαὶ 979
—— βίε 530
ἀφορμὴ 96, 603, 1023
—— σωτηρίας 94
ἀφορολόγητον 1365
ἄφρουτις 850
ἀφύξατος 1375
ἀφρονία 402, 638
ἀχρεὶς 494, 1066
ἀχαρισεῖν 1090
ἀχάτης 114
ἀχλύειν 381
ἄχραντος 1228
ἀχώρισοι 427
ἄψις vel ἀΐψις 344
ἄωρον 1197

B.

Βάδην 250
βάδος 341, 344
βαδμοὶ τομημάτων 1172
βαλάνε μύρε 62
βάλλειν 138
βάμμα 113, 114
βαπτίζειν 666
βαπτίζως 419, 1169
βαπτίζεσθαι 905
βαπτόμος 1012
βάρεις 464, 479, 658, 885,
928
βαρμύδεσθαι 1172
βάσεις 228
βασιλειᾶν 954, 960
βασιλιᾶν 1199
βασιλοῦβμοι 231
βασιλίζειν 26
βασιλικώτατος 234
βάσιμος 109
βασκαίνειν 945
βασκανία 126, 458
βάσκανος 233
βάσκανοι 980
βάσαγμα 248, 873
βασάζειν 249, 619
βασάζειν *exportare* 533
βασάζειν *tollere* 440
βατὸς τόπος 115
βδέλλα 97
βήρυλλος 114
βιάζεσθαι βάλπειν 305
—— σωφροσύνην 152
βλάσησις 515
βλασφημία 266
βλασφημεῖν 249, 250, 390
—— πικρῶς 407
βοτὰ 85
βόεσλοι 338
βυκῶνες 1363
βυκανιάζειν 1363
βυκολεῖν 1322
βυνιὰς 115
βραδεῖον 229, 248, 393,
1251, 1270, 1309,
1315
—— δίκαια 206
—— συνομία 103
—— σωτηρία 1177
βραδύεσθαι 981
βραδυβόμιον 14, 141
βραδύτατοι παθεῖν 1125
βραδυτὴς 288
βρασμὸς 1003
βρασυβόμιον 1137
βράβεσθαι 1280
βραχεῖ τύτων πλέον 528
βρεῖθειν 1265
βρεῖθος 1138
βρεγματὸν 112, 113
βρίον 562
βυσσινὸν πλέγμα 75
βύζιον 1139, 1284
βύδιον 590
βυδὸς 5
βωμολοχία 1361

Γ.

Γαλαθηνὸς 228
γαλαθηνότερος 1027
γάλλοι 172
γαλύχυσα 76
γάστρα 1079
γαυρὸς 104
γεγυμνασμένως 1348
γεγονὸς ἐκβοᾶν 140
γεῖσον 1223,1228,1269
γειτνιακὴ συνήθεια 87
γειτνίασις 1299
γειτονία 1301
γενάρχης 32
γενεαὶ 1100
γέφυρα 1130
γεφυρῶν 180
γεωκομεῖν 315
γεωκομία 219,303
γεωκόμος 32
γηλυμοὶ 108,109
γηλυχόμβος 625,1323
γλυκὺς 699
γλωσσόκομον 225
γνήσιος 955
γνήσιος *legitimus* 35
γνωρίζειν 347
γνώριμοι 74,1067,1068, 1073, 1074, 1102, 1110, 1111
γνωριμώτατος 904
γνωσιμαχεῖν 198,571
γὸης 1374,1376
γονόῤῥοι 1291
γοργὸς τὰς ὄψεις 247
γυναικομανεῖν 1012
γυναικωνῖτις 753,849
γωνιὰ 1125

Δ.

Δαιμονᾶν 1075,1323
δαιμόνια 247,1308
δαιμονιζόμενος 339
δαιμόνιον 254,1035
—— τέρας 997
δαιμόνιος ὁρμὴ 1197
—— θεήλατα 590,1302, 1318
—— θεομηνία 1153
—— συμφορὰ 1002
δαίμων 1033,1037
δαίνυσθαι 241,1291
δαιτυμὼν 1291
δακτυλίδραι 1401
δακτύλιος σημαντὴρ 1042
δακρυῶδες 176
Δάκχαρες. v. *Le Moyne* ad *Barnab.* p.620
δαπανᾶν πυρὶ 160
δασμὸς 225
δασμολογεῖν 1284,1337
δαψιλέστερον ἢ μέτρε 203
δεδιοτόμενος 1176
δεῖκηλον 1066, 1068
δειλανδρεῖν 1403, 1405
δεῖλη ὀψία 93
δειμᾶν 173
δείμασθαι 8, 150
δεινότης λόγων 1
δεισιδαιμονία 133, 437, 968,1066,1072,1089
δεισιδαιμονία *religio* 866
δεκμοιείαι φλαυτῶν 115
δελεάζοντες 1096,1102
δέλεσσος 1389
Δελφικὴ τράπεζα 110
δεξαμενὴ 380
δεξιαὶ 1160. δεξιαὶ πίστεως 1166. ὅτι δεξιὰς σφᾶς καλεῖν 957, 1140. ὅτι δεξιαῖς 781
δεξιότης 396
—— λόγων 396
δεξιώματα 712
δεξίωσις 709
δεξιώτερον 348
δέοντας 299
δεσπόζειν 55, 641, 1202
δεσπότεια 1301
δεσποτεύειν 104
δεσποτικῶς 1189
δεῦρο 117,121,122
δηλητήρια φάρμακα 989
δημαγωγία 372
δημαγωγῶν 304, 908
δήμιος 841,921
δημοτελὴς 212
δημοτικὸς 119,363,615
δημοτικὸς *popularis* 923, 1174
δημοτιῶσθαι 940
δημότης 167
διαβασανίζειν 210
διάβροχον 404
διάβρωσις 1328
διαγγελία 1144
διάγειν ὑπὸ 444
διάγνοια 775
διάγνωσις *cognitio* 668
διαγραφὴ 328
διαδιδράσκειν 847
διαδορατοζόμενοι 1220
διάδρασιν ποιεῖν 757
διάδρασις 808
διάδυσις δρασμοῦ 1142
διαδωρεῖν 1291
διαζυγὴς 489
διαζώζεσθαι 625
διαζώσιμα 112
διάθεσις 257, 264, 955, 964
διαθήσειν 360
δίαιτα 128,229,364,458, 352,395
δίαιτα βίου 584
—— ἐγκλημάτων 102
—— πολιτικὴ 694
δίαιται 1385
διαιτᾶν κρίσεως 620
διαίτητὴς 102
διαιτολύσειν 1034
διαιτόριον 872
διαιτᾶσθαι 275,278,669
διάκενον 111,113
διακένως ὑφασμένον 112
διακινδυνεύειν 275
διακλείειν 1191
διακονεῖν 333
διακονεῖσθαι 462
διακοντίζεσθαι 1174
διακόρησις 301
διακοσμεῖν 229
—— δώμασιν 385
διακόσμησις 9
διακύειν 889
διακρημνίζειν 961
διακρίνειν 957
διακροβολίζεσθαι 1189
διακρύειν 990
—— νίσσον 967
διακρύσεσθαι 1005, 1017, 1020, 1147, 1179
διακωδωνίζειν 863
διαλαμβάνειν 340,1230
διαλείμματα 44,1261
διαλείπειν 1033
διάλιθος 1021
διαλλακτὴς 44,982
διαλύεσθαι 965
—— μέμφεις 195
διαμαχεῖν 1292
διαμάχης 155
διαμελίζειν 121
διάμετρος 187
διαμοῖραι 1184
διαμώμενος 85,94
διανασαὶ 861
διανδίζειν 352
διανύσας 994
διαπαίζειν 1236
διαπαλαίειν 45
διαπεροξοῦσθαι 446
διαπεπονημένος σοφία 356
διαπίπτειν 511,1085
διαπεπίστευσθαι 1296
διαπύσιοι βοαὶ 1079
διαπύσιος 1048,1283
διαπλεῖν 23,426,1394
διαρρεῖν 1308
διαῤῥεῦσαι καμὰς 844
διασαφεῖν 214,940
διασέλλειν 1216
διασύρειν 235
διασφαλεῖς 518
διάταξις πολιτεύματος 2
διαταῤῥεύειν 967
διατείνειν 658
διατέτηγμα 1227
διατίθεσθαι 268
διατίθεσθαι ξᾶον 28
διατμᾶν 584
διάτορος 432
διαῤῥοπὴ 1085
διάφθειν 1266
διατύπωσις 115
διαυλακὶς 220
διαυγὴς 98
διαυγέστερον 515
διαφθείρειν ἢ ἀφαιρεῖν 420, 425
διαφορὰ 904,991
διάφορος inimicus 1075, 1223
διάφορος 510
—— μεμφθεὶς οἴκημα 895
διάφορος 931,1002
διαφόρως ἔχειν 871
διαφορώτατα ἁπάντων 1063
διαφορώτατοι 650
διάφραγμα 845
διαφυλάττειν 849
διαχάσας ἕλιτον 1038
διαχλεύειν 426
διάχυσις 689
διεκπαίειν 1118, 1153, 1155, 1161, 1164, 1191, 1215, 1216
διεκπεσεῖν 69, 656, 1271, 1310
διεκπεσόντες 848,1153
διεκπίπτειν 646, 1280, 1310
διελάσαι 275
διελαύνειν ξίφει 1097
διενοχλεῖν 397
διεξελαύνειν 1305

297 εἰσαγάπιδαι δίκας 918
257,569 εἰσαράπιδαι δίκην ὑπὲρ 408
971 ἑκατοντόμαχοι 592
721 ἐκβλύσαι 94
138 ἐκβοηδεῖν 1153
113 ἐκβραδῦναι 419,1148
324 ἐκγυοπτεύειν 982
1181 ἐκδεικνύμαι 1065
715 ἐκδεινῶν μείζονας 761
655,780 ἐκδιαιτεῖν 1314,1396
160,971, ἐκδιαιτώμενος εἰς τριῶν 1015
ἐκδιδύσκω 1078
990 ἐκδικηδῆσαι 267
1021 ἐκδίκησις 254
538,732 ἐκδικία 838
651 ἔκδοσις 511
ἔκδοτος 268
ἐκδυσωπεῖν 670
ἐκκλησία 5, 1089, 1123,
269 1219
870 ἐκθειάζειν 818
1025 ἔκθεσμος 1397
145 ἐκθορὼν 997
353 ἐκθύμως 852,1074
254 ἐκκηρύσσειν 1090,1112
179 ἐκκλέπτειν 1142
1281 ἐκκλησιάζειν 232,372
τάτης 185 ἐκκοιτῶντες 1269
799 ἐκκριθεὶς 1063
695 ἔκκρισις 125,1063
1048 ἔκκριτος 1208,1084
331 ἐκκρατήσας 228
χας 209 ἐκκρύειν 964
603 ἐκκρύπτεσθαι 762
1062 ἔκλαμπος 1216
26, 878 ἐκλεπτία 864
296 ἐκλιπαρήσαντες 210
211,214 ἐκλογεὶς 984
338 ἐκλωσᾶν 601
ν tradere ἔκλυτον 318,1002
1344 ἐκμαγὴς 360
901 ἐκμελιχθεὶς 1200
346 ἐκμαιεύσιμος 111
252 ἐκνεύσας 289
45,1195 ἐκνιχᾶσθαι 569
173 ἐκπαρεμβόλως 1310
486 ἐκπεπολεμωμένον 570
262,1267 ἐκπεφευγέναι 183
511 ἐκπεσεῖν 145
1399 ἐκπεσσοδυεῖν 111,753
703 ἐκπίζειν 127
1327 ἐκπικραίνεσθαι 824
1224 ἐκπικραινόμενοι 202
1068 ἔκπλους 280
1184 ἐκποδὼν 253,821
1068 —— ποιεῖν 463
1191 —— ποιεῖσθαι 576
1317 —— ἑαυτὸν ποιεῖν 443
3,916,925 ἐκπολεμοῦσι 149,547,582,
s 869 1147,1155
283 ἐκπολιτεύειν 1395
112 ἐκπρεπῶς 99,150
.Caſ. cum ἐκπυροῦσθαι 1205, 1224,
. 1318
491,897 ἐκπύρωσις 891
180,1185 ἐκπυρῶται 1198
980,1080 ἔκπυστος 804
349 ἐκρήγνειν ὀργὴν 980
1253 ἐκριπίζειν 1079
Var. Lect. ἐκριπίζεσθαι 1084
ν 932 ἐκριπιδίντες 962
ν 126 ἐκσείω 1101,1103,1191
703 ἐκσκευάζεσθαι 1190
155 ἔκσπονδοι 1091
1092 ἐκτεσσάμβοι τῷ λίγῳ 929
λίκην 306 ἐκ συνθήματος 1066
ἐκ συντάγματος 1066
ἐκταφρεύειν 1215
ἐκτίμησις 1388
ἐκτινῶς 1271
ἐκτίνειν χάριν 437
ἐκτομία 172
ἐκτόπως 1062,1183
ἐκτρέπεσθαι 27
ἐκτύπωμα 1229
ἐκφαυλίζειν 115,214,238,
253
ἐκφαυλισμὸς 120
ἔκφαυλος 127
ἐκφοβεῖν 1019
ἐκφοίτησις 841
ἐκχρονίζειν 853
ἔκχυσις 255, 1026
ἐκφύσησις 515
ἔκφυσις 515
ἐκχαλκεύειν 115
ἐλασία 78,210
ἔλασις 441
ἔλασμα 503
ἐλάτη 344
ἐλαύνεσθαι 85
ἔλεγχος 1034,1037,1038,
1040
ἐλεπόλεις 1103,1127
ἐλήλατος 110
ἔλιξ 114
ἐλλαμπύνεσθαι 800
ἐλπὶς metus 850. ἀπ' ἐλ-
πίδος 859
ἐλπίδος ψυχρότερος 1261
ἔλυτρον 115
ἐμβατεύειν 81
ἐμβεβρονθυμένοι 1281
ἐμβολαὶ χῶραι 984
ἐμβολὴ 1235,1236
ἐμβολὴ *aditus* 1216
ἔμμηνον αἷμα 1308
ἔμμηνος 1228
ἐμπαροινεῖν 261,764,892,
1334
ἐμπεδῶν 873
ἐμπείρως ἔχε 432
ἐμπεριπλέοντες 1155
ἐμπερονᾶν 1297
ἐμπίπλασθαι 165
ἐμπιπτάντες 894
ἐμπίπτησιν 986
ἐμπόδιον 1023
ἐμπολιτεύειν 780
ἐμπορεύειν 1022
ἐμφάνεια 233,704
ἔμφασιν δίδοναι 1078
—— παρέχειν 1175
ἐμφρὴς 107,110,114
ἐμφιλοχωρεῖν 69
ἐμφορεῖσθαι 233,338
ἔμφρυκος 1102,1114
ἐμφωλεύειν 994, 1038.
ἐναγὴς 306,421
ἐναγισμὸς 958,959,1267
ἐναγισμοὶ 864,872
ἐναγώμενος κλοπῆς 63
ἔναγχος 236
ἐναποκάμνειν 1126
ἐνάρετος 1266
ἐναριθμος 354
ἐναυλίζειν 975
ἐνδαίκνυσθαι 840, 1059,
1168
ἔνδακρυς 40
ἔνδειξις 798,850
ἐνδελεχισμὸς 477, 958,
1266
ἐνδῆσαι ἀρᾶς 152
ἐνδιαιτᾶσθαι 131
ἐνδιασήμως 738
ἐνδόμησις 695
ἐνδὺς 1068
ἔνδρος ναύμασιν ὑδάτων
354
ἐνδυτῷ δώρακος 1229
ἐνειλήματα 516
ἐνειλεῖσθαι 1201
ἐνεπίρπασθαι 116
ἐνεργεῖσθαι 675
ἐνεργὸς 1121,1199
ἐνεῤῥαμμένος 120
ἐνεσᾶναι 121
ἐνευδοκιμεῖν 1332
ἐνεχειρίζειν 169
ἐνήλατον 352
ἐνημάρημα 676
ἐνήκαντο πρὸ ὕβρεως 114
ἐνηχεῖν 402
ἐνθηλυκαθεῖν 1201
ἔνθες 1143
ἐνθυμεῖδς μείζονα 983
ἐνθύμημα 932
ἐνιαύσιον σπλάγχνον 410
ἔννομον λαβόντες 1101
ἐνομβρία 379
ἔνοχοι πίσεις 432
ἐνόω 1130
ἐνπορπόω 1229
ἐνράσσειν 211
ἐνσειθεὶς 212
ἐνσκήπτειν 156, 299, 322
ἐνσκήπτει νόσον 964
ἐνσόμισμα 829
ἔνταξις 692
ἐντεταχέναι φρυκὸς 420
ἐντεταμένως 479
ἔντιξις 668
ἐντομὴ 115
ἐντορεύειν 342
ἐντραπέντες 1321
ἐντρέπεσθαι 1240
ἐντριβόμενος 854
ἔντομοι 54,146,647,699,
1280
ἐντυπεῖν 1060
ἐνύδρισμα 924
ἔνυδρον 145
ἐξαγγελτὸς 828
Ἐξαγιάνειν 768
Ἐξαγίζω 765, 767, 781,
817
ἐξαγιάμενος 101
ἐξαγιῶν 665, 817, 1008,
1178
ἐξάδελφος 247,254
ἐξάδελφος 900
ἐξαθριαδὸν 1154,1195
ἐξαίρεσις 162
ἐξαίρετα 331
ἐξαίρετον 157, 181, 1007
ἐξαίρετος 509,1061
ἐξαιρέτως 2,870,1176
ἐξαίσιοι βοαὶ 1071
—— πέτραι 1264
ἐξακολυθεῖν 368
ἐξάκυστος 162
ἐξακριβάζειν 870
ἐξακριβῶν 1160
ἐξακρίβωσαι 961
ἐξαλλάπτειν 707
ἐξαπίνας 1002
ἐξαπίνιαιος ἔπιδρομὰς 1126

Γ.

Γαλαθηνὸς 228
γαμηθῆτε 1027
γάλλοι 172
γαλόχοισα 76
γάστρα 1079
γαυεὸς 104
γεγαμηκαμίαις 1348
γεγαὼς ἐκδοῦν 140
γεῖσιον 1223,1228,1269
γειτνιακὴ συνήθεια 87
γειτνίασις 1299
γειτονία 1301
γενάρχης 32
γενεαὶ 1100
γένεσα 1130
γεφυρῶν 180
γηεσκομεῖν 315
γηεσκομία 219,303
γηεσκόμος 32
γηλυμοὶ 108,109
γηλόφυμος 625,1323
γλιστὸς 699
γλωσσόκομον 225
γνήσιος 955
γνήσιος *legitimus* 35
γνησιάζειν 347
γνήσιμοι 74,1067,1068, 1073, 1074, 1102, 1110, 1111
γνησιμώτατος 904
γνωσιμαχεῖν 198,571
γόης 1374,1376
γονόῤῥοις 1291
γοργὸς τὰς ὄψεις 247
γυναικομανεῖν 1012
γυναικωνῖτις 753,849
γωνιὰς 1125

Δ.

Δαιμονᾶν 1075,1323
δαιμόνια 247,1308
δαιμονιζόμενος 339
δαιμόνιον 254,1035
—— τίφας 997
δαιμόνιος ὁρμὴ 1197
—— σεῖσμα 590, 1302, 1318
—— σεσθυμία 1153
—— συμφορὰ 1002
δαίμων 1033,1037
δαίνυσθαι 241,1291
δαιτυμὼν 1291
δακτυλιδρᾶν 1401
δακτύλιος σημαντὴρ 1042
δακρυωτὸς 176
δάκχαες. v. *Le Moyne* ad *Barnab.* p.620
δαπανᾶν πυεὶ 160
δασμὸς 225
δασμολογεῖν 1284,1337
δαψιλέστερον ἢ μίστε 203
δεδιοσόμενος 1176
δείκηλον 1066, 1068
δειλανδρεῖν 1403, 1405
δείλη ὀψία 93
δειμᾶν 173
δείμασθαι 8, 150
δεινότης λόγων 1
δεισιδαιμονία 133, 437, 968,1066,1072,1089
δεισιδαιμονία *religio* 866
δεκαμοιρίαι σλαυτῶν 115
δελεάζοντες 1096,1102
δέλεσος 1389
Δελφικὴ τράπεζα 110
δεξαμεναὶ 380
δεξιαὶ 1160. δεξιαὶ πίστεως 1166. ὅτι δεξιὰς σεσημαλεῖν 957, 1140. ὅτι δεξιᾶς 781
δεξιότης 396
—— λόγων 396
δεξιώματα 712
δεξίωσις 709
δεξιώτερον 348
δέοντας 299
δεσπόζειν 55, 641, 1202
δεσποτεία 1301
δεσποτεύειν 104
δεσποτικῶς 1189
δεῦρο 117,121,122
δηλητήρια φάρμακα 989
δημαγωγία 372
δημαγωγῶν 304, 908
δήμος 841,921
δημοτελὴς 212
δημοτικὸς 119,363,615
δημοτικὸς *popularis* 923, 1174
δημοσιώσειν 940
δημότης 167
δηξασανίζειν 210
δήξεροχον 404
δήξερσις 1328
δηχηλία 1144
δήχειν ὑπὸ 444
δήχνοια 775
δήχνωσις *cognitio* 668
δηχεσφὴ 328
διαδιδράσκειν 847
διαδοραπζόμενοι 1220
διάδρασιν ποιεῖν 757
διάδρασις 808
διάδυσις δρασμῶ 1142
διαδωρεῖν 1291
διάζυξις 489
διαζωΐζεσθαι 625
διάζωμα 112
διάθεσις 257, 264, 955, 964
διαθήσειν 360
δίαιτα 128,229,364,458, 352,395
δίαιτα βίε 584
—— ἐγκλημάτων 102
—— πολιτικὴ 694
δίαιται 1385
διαιτᾶν κρίσεις 620
διαίτητὴς 102
διακαλύπτειν 1034
διακάρδιον 872
διακαστερεῖν 275,278,669
διάκειν 111,113
διακένως ὑφασμῶν 112
διακινδυνεύειν 275
διακλείειν 1191
διακονεῖν 333
διακονεῖσθαι 462
διακοντίζεσθαι 1174
διακόρησις 301
διακοσμεῖν 229
—— δυώδεκα 385
διακόσμησις 9
διακύειν 889
διακρημνίζειν 961
διακρίνειν 957
διακροβολίζεσθαι 1189
διαχρύειν 990
—— νίσσον 967

διαμύεσθαι 1005, 1017, 1020, 1147, 1179
διακωδωνίζειν 863
διαλαμβάνειν 340,1230
διαλείματα 44,1261
διαλείπειν 1033
διάλιθος 1021
διαλλακτὴς 44,982
διαλύεσθαι 965
—— μέμψεις 195
διαμαχεῖν 1292
διαμάχης 155
διαμελίζειν 121
διάμαστος 187
διαμείβω 1184
διαμώμενος 85,94
διαναῦαι 861
διανδίζειν 352
διανύσας 994
διαπαίζειν 1236
διαπαλαίειν 45
διαπαρεξιέναι 446
διαπιπτοντωμῶ σοφία 356
διαπίπλειν 511,1085
διαπεπίσευν 1296
διαπύσιοι βοαὶ 1079
διαπύστος 1048,1283
διαπλεῖν 23,426,1394
διαρκεῖν 1308
διαῤῥῆναι χαμᾶς 844
διασαφεῖν 214,940
διασέλλειν 1216
διασύρειν 235
διασφαλεῖς 518
διάταξις πολιτεύματος 2
διαταῤῥεύειν 967
διατείνειν 658
διατείχισμα 1227
διατίθεμαι 268
διατίθεσθαι ξᾶον 28
διαπμᾶν 584
διάτορος 432
διαῤῥοπὴ 1085
διάῤῥηξις 1266
διατύπωσις 115
διαυγαδαῖς 220
διαυγὲς 98
διαυγέστερον 515
διαφθείρειν ἢ διάνοιαν 420, 425
διαφορὰ 904,991
διάφοροι *inimici* 1075, 1223
διάφορον 510
—— μεγέθει εἶκημα 895
διάφορος 931,1002
διαφόρως ἔχειν 871
διαφορώτατα ἁπάντων 1063
διαφορώτατοι 650
διάῤῥαγμα 845
διαφυλάττειν 849
διαχέας ἔλεον 1038
διαχλεύειν 426
διάχυσις 689
διεκπαίειν 1118, 1153, 1155, 1161, 1164, 1191, 1215, 1216
διακωλεῖν 69,656,1271, 1310
διεκπεσόντες 848,1153
διεκπίπλειν 646, 1280, 1310
διελαίσαι 275
διελαύνειν ξίφει 1097
διενοχλεῖν 397
διεξελαύνειν 1305

297 εἰσαγγέλλειν δίκης 918
157,569 εἰσαγγέλλειν δίκην ὑπέρ 408
971 ἐκατοντόμαχοι 592
721 ἐκβάλλειν 94
138 ἐκβοηθεῖν 1153
113 ἐκβραδύνειν 419,1148
324 ἐκγυμνάζειν 982
1181 ἐκδεικνύμαι 1065
715 ἐκδεινῶν μείζονες 761
655,780 ἐκδιαιτεῖν 1314,1396
60,971, ἐκδιαιτώμενος εἰς τὴν ὑφὴν 1015
ἐκδιδύσκω 1078
990 ἐκδικεῖσθαι 267
1021 ἐκδίκησις 254
538,732 ἐκδικία 838
651 ἔκδοσις 511
ἔκδοτος 268
ἐκδυσωπεῖν 670
ἐκκλησία 5, 1089, 1123,
269 1219
870 ἐκθειάζειν 818
1025 ἔκθεσμος 1397
145 ἐκθορὼν 997
353 ἐκθύμως 852,1074
254 ἐκκηρύσσειν 1090,1112
179 ἐκκλέπτειν 1142
1281 ἐκκλησάζειν 232,372
ἀτης 185 ἐκκοιτοῦντες 1269
799 ἐκκριθεὶς 1063
695 ἔκκρισις 125,1063
1048 ἔκκριτος 1208,1084
331 ἐκκρατήσας 228
χὰς 209 ἐκκρύειν 964
603 ἐκκρύεσθαι 762
1062 ἔκλαμπρος 1216
26, 878 ἐκλειπία 864
296 ἐκλιπαρήσαντες 210
211,214 ἐκλυθεὶς 984
338 ἐκλυσαῖν 601
ν tradere ἔκλυτον 318,1002
1344 ἐκμανὴς 360
901 ἐκμελιχθεὶς 1200
346 ἐκμεμετρημένος 111
252 ἐκνεύσας 289
45,1195 ἐκνικᾶσθαι 569
173 ἐκπαρροίας 1310
486 ἐκπεπολεμωμένον 570
262,1267 ἐκπεφευγέναι 183
511 ἐκπεφυὼν 145
1399 ἐκπεφευσθεύειν 111,753
703 ἐκπίζειν 127
1327 ἐκπικραίνεσθαι 824
1224 ἐκπικραινόμενοι 202
1068 ἔκπλους 280
1184 ἐκπλοῦν 253,821
1068 —— ποιεῖν 463
1191 —— ποιεῖσθαι 576
1317 —— ἑαυτὸν ποιεῖν 443
,916,925 ἐκπολιμῶσαι 149,547,582,
869 1147,1155
283 ἐκπολιτεύειν 1395
112 ἐκπρεπῶς 99,150
.Cas. cum ἐκπυρσεύειν 1205, 1224,
1318
491,897 ἐκπύρωσις 891
180,1185 ἐκπυρῶσαι 1198
980,1080 ἔκπυστος 804
349 ἐκρήσειν ὀργὴν 980
1253 ἐκριπίζειν 1079
Var. Lect. ἐκριπίζεσθαι 1084
932 ἐκριπισθέντες 962
ν 126 ἐκσοῖαι 1101,1103,1191
703 ἐκσυρίζεσθαι 1190
155 ἔκπονδοι 1091
1092 ἐκτεταιμένοι τῷ λίγῳ 929
ὑκην 306 ἐκ συνθήματος 1066
ἐκ συντάγματος 1066
ἐκταράττειν 1215
ἐκτίμειν 1388
ἐκτινῶς 1271
ἐκτίνειν χάριν 437
ἐκτομία 172
ἐκτύπως 1062,1183
ἐκτρέπεσθαι 27
ἐκτύπωμα 1229
ἐκφαυλίζειν 115,214,238,
253
ἐκφαυλισμὸς 120
ἔκφαυλον 127
ἐκφοβεῖν 1019
ἐκφοίτησις 841
ἐκφρονίζειν 853
ἔκφρων 255, 1026
ἐκφύσαντες 515
ἔκφυσις 515
ἐκχαλκεύειν 115
ἐλαφὸς 78,210
ἔλασις 441
ἔλασμα 503
ἐλάτη 344
ἐλαύνεσθαι 85
ἔλεγχος 1034,1037,1038,
1040
ἐλεπόλεις 1103,1127
ἐλήλατο 110
ἔλιξ 114
ἐλλαμπρύνεσθαι 800
ἐλπὶς metus 850. ἀπ' ἐλ-
πίδος 859
ἐλπίδος ψυχρότερος 1261
ἔλυτρον 115
ἐμβατεύειν 81
ἐμβιβροπημένοι 1281
ἐμβολαὶ χῶραι 984
ἐμβολὴ 1235,1236
ἐμβολὴ aditus 1216
ἔμμηνον αἷμα 1308
ἔμμηνος 1228
ἐμπαροινεῖν 261,764,892,
1334
ἐμπεδῶν 873
ἐμπείρως εἶχε 432
ἐμπεριπλέοντες 1155
ἐμπερονᾶν 1297
ἐμπίπλασθαι 165
ἐμπεσάντες 894
ἐμπίπτησιν 986
ἐμπόδιον 1023
ἐμπολιτεύειν 780
ἐμπορεύειν 1022
ἐμφάνεια 233,704
ἔμφασιν δίδοναι 1078
—— παρέχειν 1175
ἐμφρὴς 107,110,114
ἐμφιλοχωρεῖν 69
ἐμφορέμενος 233,338
ἔμφρηξος 1102,1114
ἐμφωλεύειν 994, 1038.
ἐναγὴς 306,421
ἐναγισμὸς 958,959,1267
ἐναγισμοὶ 864,872
ἐναγόμενος κλοπῆς 63
ἀναγχος 236
ἐναποκάμνειν 1126
ἐνάρετος 1266
ἐνάριθμος 354
ἐναυλίζειν 975
ἐνδαίκνυσθαι 840, 1059,
1168
ἔνδακρυς 40
ἔνδειξις 798,850
ἐνδελεχισμὸς 477, 958,
1266
ἐνδῆσαι ἀρᾶς 152
ἐνδιαπαῖσαι 131
ἐνδιασίμως 738
ἐνδύμησις 695
ἀνδρὸς 1068
ἔνδρος νάμασιν ὑδάτων
354
ἐνδυτὴ Θώρακος 1229
ἐνειλήματα 516
ἐνειλινδεῖσθαι 1201
ἐνεπέρασεν 116
ἐνεργεῖσθαι 675
ἐνεργὸς 1121,1199
ἐνεγγεγραμμένος 120
ἐνεστᾶναι 121
ἐνευδοκιμεῖν 1332
ἐνεχυριάζειν 169
ἐνύλατον 352
ἐνημάρημα 676
ἐνήσκηνται τῷ ὕψει 114
ἐνηχεῖν 402
ἐνθαλυπαθεῖν 1201
ἔνθεος 1143
ἐνθυμεῖσθ μείζονα 983
ἐνθύμημα 932
ἀνιαύσιον πεδίον 410
ἔννομον λαβόντες 1101
ἀνομβρία 379
ἔνοχοι πίστεις 432
ἐνύδρα 1130
ἐνπορπόω 1229
ἐνράσσειν 211
ἐνσειωδὴς 212
ἐνσκήπτειν 156, 299, 322
ἐνσκήπτει νόσον 964
ἐνσόμισμα 829
ἔνταξις 692
ἐντεχνίζειν φρυγὸς 420
ἐντιταμένως 479
ἔντυξις 668
ἐντομὴ 115
ἐντορεύειν 342
ἐντραπέντες 1321
ἐντρέπεσθαι 1240
ἐντρισόμενος 854
ἐντροπὴ 54,146,647,699,
1280
ἐντυπεῖν 1060
ἐνύδρισμα 924
ἔνυδρον 145
ἐξαγγελτὸς 828
Ἐξαχειμάνειν 768
Ἐξαχείμων 765, 767, 781,
817
ἐξαχειόμενος 101
ἐξαχεῖν 665, 817, 1008,
1178
ἐξάδελφος 247,254
ἐξαδελφὸς 900
ἐξαθρίαθεν 1154,1195
ἐξαίρεσις 162
ἐξαίρετα 331
ἐξαίρετον 157, 181, 1007
ἐξαίρετος 509,1061
ἐξαιρέτως 2,870,1176
ἐξαίσιοι βοαὶ 1071
—— πίτναι 1264
ἐξακολουθεῖν 368
ἐξάκυστος 162
ἐξακριβάζειν 870
ἐξακριβῶν 1160
ἐξακρίβεσθαι 961
ἐξαλλάπειν 707
ἐξαπίνας 1002
ἐξαπιναίως ἔδρομεν 1126

ἐξ ἀπάτης 581,995
ἔξαρδρον 127
ἔξαρνος 183
ἐξαρπάζειν κυνδυίων 251
ἐξαυδαλάζεσθαι 698
ἐξ αὐτῆς *latim* 295
ἐξαφαιρίζειν 133,264,350
ἐξαφαιρίζεσθαι 248
ἐξαφαίσαι 405
ἔξεγγίονος 751
ἐξέδρα 352,1214
ἐξεκραυσύεσθαι 667,683
ἐξελλιμίζειν 17
ἐξεπιπόδε 866
ἐξεργασία 956
ἐξερημῶδαι 1199
ἐξεσμῶσον 342,346
ἐξδομανίζειν 1395
ἐξευτελίζειν 236,793
ἐξηγεῖσθαι περιγμάτων 856
ἐξηλαῦντα 86
ἐξημαρισόω 1392
ἐξηπεμυδμός 111
ἐξισλώσασθαι 156,736
ἐξικετεύειν 126
ἐξιππάσασθαι 398
ἐξίσατας κλίσεως 128
ἐξισορεῖν 131
ἐξοκέλλειν 762,1179,1188
ἐξολόθρευσις 492
ἐξομαλίζειν 1128
ἐξορκεῖν 412
ἐξορκίζειν 73
ἐξόρεχωσις 339
ἐξυβρίζειν 127,229
ἐξυβρίζειν εἰς ϯ πύχην 1067, 1074
ἐξυβρίζεις εἰς 26
ἐξυπερτᾶν 562
ἐξωκέλλειν εἰς σκηνὴν 1075
ἐξώλεις 192,1173
ἐξώλης 1036
ἑορτάζειν ἀνάκτεσιν 541
—— γάμους 490
—— γενέθλιον 869
—— σκηνοπηγίαν 485
ἐπαγγελία 211
ἐπαγγελία *narratio* 955
ἐπάγγελμα 1332
ἐπαγωγὸν 1389
ἐπαινεῖν τοῖς εἰρ. 140
ἐπαλαζονεύτως 1097,1170
ἐπαλαλάζειν 1337,1161
ἐπαληθεύειν 1314
ἐπαλληλιμμένον 779
ἐπάλληλοι 1213
ἐπάλξεις 1130,1223
ἐπαμύνειν 992
ἐπαναχύπλω 1034
ἐπαναξιπίζω 855
ἐπανασειόμενος 849
ἐπανασωσεῖσθαι 851
ἐπανατέχειν 833
ἐπανίκεσον 930
ἐπάνω χρημάτων 463
ἐπαρᾶσθαί τινι ϯ Θεὸν 401
ἐπάρατ☞ 306
ἐπαρκεῖν 672,676
ἐπάρχεσθαι 338
ἐπαυδμαίνειν 1398
ἐπαυθαδίζειν 1131
ἐπαύλεις 1053
ἔπαυλις 1103
ἐπαυείζων 1008
ἔπειξις 860
ἐπειρωνεύειν 964
ἐπειρωνεύομ☞ 1253
ἐπείσακτοι γάμοι 360
ἐπεγχθῆναι 239
ἐπελαφρύνειν 932
ἐπελπίζειν 591,681
ἐπέμμηνος 1291
ἐπεπήγει 220
ἐπερειδόμω☞ 432
ἐπερείσας 275
ἐπερηρεισμῶ☞ 402
ἐπεξεράδδω σεσυμότερον 2
ἐπέτειος 121
ἐπευρημεῖν 144
ἐπήκοον 202, 332, 419, 1145
ἐπήκο☞ 323, 419, 1145
—— γίνεσθαι 350
ἐπήλυδες 351,548
ἔπηλυς βί☞ 374
—— λέων 1156
ἐπήρεια 597,663
ἔπησαν 114
ἐπηδάδρα 501,1317,1324
ἐπηδέλλειν 679,1011
ἐπηδαπίζειν 1024
ἐπηδατήρισι μήχανα 1136
ἐπήδατον 115,199,763
ἐπηδιὲς 817,1042
ἐπηδιόα 284
ἐπηδοπδεῖν 1165
ἐπηδολαὶ 1225
ἐπηδόλαιον 254
ἐπηδολὴ 298, 502, 647, 960, 1041
ἐπηδορίδειν 1133, 1135, 1233
ἐπηδωμήτης 1359
ἐπηγαμία 500,751
ἐπηγελᾶν 983
ἐπηδαφλεύειν 870
ἐπηλιδόκη 774
ἐπηλιακτιδωσύειν 648
ἐπηλικάζωδς ἀρχῆς 853
ἐπηλικάσιμον 139
ἐπήλυξος 595
ἐπηδραπῆόμω☞ 728
ἐπήρομὴ 566
ἐπηκεῖς λόγ☞ 382
ἐπηκὴς τὸ ἦθος 395
ἐπηκῶς 988
ἐπηκῶς ὑψηλὸν 1009
ἐπηδεπάζειν 90, 151, 850, 1041
ἐπηδεπάσας 348
ἐπήδημα 110
ἐπὶ χαιρῶ 1171
ἐπηκρεσία 944,983,1264
ἐπηκρεπολογόμω☞ 1393
ἐπηκρο☞ 1317
ἐπηκρατηπδῶντες 1155
ἐπηκρατεῖω 959
ἐπηκείμω☞ ἄρτος 345
—— σεσωπεῖον 1016
ἐπηκοχαλκευμῶος 107,108
ἐπήκμεον 536
ἐπήκλην 900
ἐπηκλίνει 26
ἐπηκλινῆ χωρία 185
ἐπηκυρικὸν 621
ἐπηκυρίζειν 262
ἐπηκυρίζωδς 819
ἐπήκριτοι 1125
ἐπηκροτεῖν 658
ἐπηκυμαίνειν 141
ἐπηλῆθον 59
ἐπήλογὴ 1359
ἐπηλογισμὸς 697,995
ἐπήμαχον 613,999
ἐπημελητὴς 327
ἐπημξία 162,728
ἐπήνικα 543
ἐπήνικον 1307
ἐπήορκος 914
ἐπήτειδν 113, 582, 1227, 1315
ἐπήπληξις κολάσεως 857
ἐπηπλήτλειν 894
ἐπηπλήτλειν τινὶ 872,874
ἐπήπλων 121
ἐπηπολάζειν 85
ἐπηπολαίας φληνὰς 1126
ἐπήπολαίως 1135
ἐπήσεσθεν 54,970,1021
ἐπήσεσθεν ποιεῖν 244
—— δέμβος 140
ἐπηξεγολογόμβος 1393
ἐπησάτλειν 31,266
ἐπησύειν 981
ἐπησιμνυνόμβος 1364
ἐπησίδειν 359
ἐπήσιμοι ἡμέραι 109
ἐπησιμότατος 126
ἐπησυὴς 1358
ἐπησπησμὸς 1124
ἐπησταδάζωδς 666
ἐπησκήπλειν 764
ἐπήσκηψις 801
ἐπήσκοπος 533
ἐπησκοτῶν 203,1230,1238
ἐπησυέρχειν 1124
ἐπήσσῳ 417
ἐπήσσησις 745,746
ἐπησύλλειν 612
ἐπησυνάζειν 911
ἐπησομίζειν 778
ἐπησόμισμα 860
ἐπησρατεύειν 954
ἐπησφήνδαί τι☞ 603
ἐπησροφὴ 563,780,851
ἐπησωσαινεῖν 185
ἐπησφαλὲς 184
ἐπησφαλέστερος 254
ἐπησφαλῆ 195,198
ἐπησφαλῶς 257
ἐπήτασις νόσε 1039
—— ὁδωίης 872
ἐπητάφιοι ἔπαινοι 279
ἐπητάφιος θρῆν☞ 283
ἐπητείχισμα 1013
ἐπητεκτόω 237
ἐπητελὴς 348
ἐπήτευγμα 1125
ἐπητευδητὴς βίου ἀσφ. 843
ἐπητηδείως ἔχειν πρὸς 149
ἐπήτηδες 184,297
ἐπητήδευσις 113,160
ἐπήτιμον 170, 636, 995, 1033,1380
ἐπητραπῆναι 139
ἐπητροπεύειν 135,697,865, 1296
ἐπήτροπ☞ 424
ἐπιφάνεια 261, 521, 701, 1304
ἐπιφάνεια θεῦ 400
ἐπιφανὴς 907
ἐπιφήμισμα 1303
ἐπιφο☞ 540
ἐπιφρτᾶν 850
ἐπιφοίτησις 753
ἐπιφροσύνη 701
ἔπιφυλλις 165

2,329 ζηλωτότερον 252
246 ζωγρεῖν 1290
313 ζωγρία 901
7,1396 ζωμὸς 582
436
438 H.
211
1298 Ηγεμονικώτατος 1296
155 ἥγημα 640
7,1221 ἥγημαι 847
1231 ἡγιασμένον 116
1166 ἡδίως ἔχειν 285,413
873 ἡδυπάθεια 1393
130 ἡθολογεῖν 1407
588 ἡμίβρωτοι 1322
840 ἡμίολιον 703
53,138 ἠπειρωδῆναι 90
131 ἤρεμεῖν 135,227,906
246 ἦρτο 815, 830
845 ἠσυχότης ἀρετὴ 132
1197 ἠσυχιμβίον 113
1372 ἡσυχάζειν 298
815 ἡβᾶδες γυναικὸς 670
674
1380 Θ.
147
523 Θαλύειν 1063
51,1150 Θάλειαι ὑφροσύναι 869
1129 Θαλπόμβοι ἐλπίδι 1176
907 Θανατικαὶ 1125
340 Θανατῶν 1133
53,1102 Θαύτατον 220
205 Θαύζειν 768
259 Θεασμὸς 1075,1114
56,1280 Θεωδίστερον 999
1123 Θεμιστυόμβον 1353
1152 Θεμιτὸν 1292
1191 Θεοκλυτῆται 81
212,415 Θεόκλυτος 26
426,539, Θεόκριτος 41
Θεοσέβεια 2
930 Θεοφιλεῖς 14
1322 Θεοφιλὶς *deo charus* 47
1202 415
138 Θεραπαινὶς 290,308
354 Θεραπεία 294,1015
14 Θεραπεία *famulitium* 645
116 Θήγεσθαι 1228
714 Θήκη 370
862 Θῆλυ τὸ ἄρρεν *in architectonicis* 108,109
43
1361 Θηλύνειν 172
327,904 Θηρίκλεια χρύσια 470
142 Θητεύειν 355
2 Θητεῦσαι 41
115 Θόλος 347
219 Θορυβεῖν 1178,1184
192 Θραῦσμα 209
035,1274 Θρέμματα 427,426,469
167,1265 Θρησκευόμενον 1101
990 Θρηνὸς 150, 346, 596,
851,902 1009
872 Θρίγκωμα 701
1015 Θροῦν 850
186 Θρυλεῖν 818
1187 Θρυπλόμβοι βαδίσμασιν 1201
Θυΐσκη 120
Θύματα 388
Θυμελικοὶ 688
164 Θυμηδία 1300
527 Θυμιᾶν 118
317 Θυμίαμα 125,995
526 Θυμοῦσθαι 982
330 Θύματα 117
289,881 Θυρὸς 358
360 Θύρωμα 351

Θύσιαι 113, 114, 1229
Θυσιαστὸν ἔργον 1229
Θύται 517
Θύαμα 117
Θωράκια 1093,1224

I.

Ἰάσπις 114
ἰατρίνη 922
ἰδία 358, 177, 1154
ἰδιότροπον 509
ἰδιοτίμιον 119
ἰδιοτύπειν 334
ἰδιῶτης 370
ἴδρις 799
ἱδρύτηδες 8
ἱερὰ γράμματα 1229
ἱερεῖα 119
—— καίειν 13
ἱερεῖον 82, 329
ἱεροδοῦλοι 481
ἱερὸν 393
ἱεροποιεῖα 635
ἱεροπρεπῆ 503
ἱεροπρεπῶς 459,1343
ἱεροψάλτης 522
ἱεράματα 16,44
ἱεραμβίον 500
ἱκμὰς 94
ἵλη 874
—— ἱππέων 407
ἱλυσπώμενον 7,1134
ἵμαροι 1005
ἱνίον 115
ἰσοκολώτατος 761
ἱππάζειν ἄρισται 211
ἱππήλατον 654
ἱππότης 291
ἱππῶν 738
ἶρις 117
ἶς 1274
ἰσοπάλιδες 1405
ἰσοπολιτεία 894
ἴσοτιμον 363
ἰσορᾶν *videre* 28
ἰσορεῖν 141,142,350,762, 1265
ἰσόρροπα *vidi.* Dale de Idol.
ἱστορία 179. κατ' ἱστορίαν 1149,1795
ἰχὰς 881
ἰχνογραμμοσυνὴ 1348
ἰτέα 123
ἴυγξ 1064
ἰχὼρ 85

K.

Καθαγιάζειν 122
καθαγιδικσύμβολον 121
καθαρίζειν 485
καθάριοι 161
καθαριδῆναι 1392
καθαροποιεῖν 121
καθάρσιον πῦρ 893
καθαρὸς 803
καθέδρα 194
καθειργνύντες 106
καθεύδοντες 651
καθήκει 296
καθηδρύκει 129
καθήρασις 31,720
καθημᾶν 180,254
καθιερώμβοι εἰς ἀπολογίαν 143

* B 2

καθιστάνειν 719
καθόλε 1242
καθομιλεῖν 824,862
καθομολογεῖν 873
καθοσίως 116, 987, 1188
καθυμνίαν 1034
καθύπνωσι 878
καθυφίεσθαι 229
καιροδοξεῖν 742
καιροτομεῖν 1275
κακεργεῖν 515
κάκωσις 817
κάμηλος 1266
κατρίως 406
κατριώτατα 1180
κατροπία 1372
κατροφυλακεῖν 1268
κατροφυλακτεῖν 714
κακοδαιμονεῖν 1011
κακοήθεια 263
κακοήθως 294
κακοπαθεῖν 459
κακοτεχνία 138,596
κακοτροπία 751
καλαμᾶδες 165
κάλαμος 117
καλλιγραφεῖν 1383
καλλιπρεῖν 348,426,427, 522,1307
καλλονὴ 515
καλλωπισμὸς 161
κάλπη 1394
καλύβη πικῖδος 844
κάλυξ 114,115
καλώδιον 52,107,214
κάμακας 107
καμὰξ 107
κανὰ 57
καπηλεία 1335
καραδοκεῖν 775,825,1182, 1213,1269
καρατομεῖν 250,998
καρικαρῶντες 58
κάρος 202
καρπὸν 266,1033
καρπὸς χερὸς 943
καρτερεύειν 320
καρτερικὸν 1262
καρωδὸς 250,1254
καταβιῶναι 133,226
καταβοᾶν 1147
καταβολὴ *initium* 1091
καταγελᾶν 494
καταγέμειν 1166
καταγέμειν *cum Dativo* 1172
καταγίζειν 352
καταγλαΐζειν 103
καταγνὺς 253,401
κατάγνωσις 1262
κατάγομεν 1371
κατηγόρευσις 755
καταγωνίζειν 285
καταγωνίζεσθαι 155,432
καταδαρδάνειν 1140
καταδίκτερον 351
κατάδεσις 113
καταδικάζειν 10, 62, 315, 1180
καταδικασίμβος 170
καταδικαδῆναι 1146
καταδίκη 1183
κατάδικος 183
κατάδεσις 1142
καταζεύγνυμι 309,655
καταθύμβος 905

κατα-

καταπαχύνειν καρδίαν αὐτοῦ 885
καταπωρεῖσθαι 1033
καταπιεῖν 638
καταπαρτορεῖν 935, 888, 1272
καταπλεῖς 112
καταπλίματα 693
κατάπλασις 170
καπνοποιεῖν 198,400
κατάπικρος 552
κατάπρατος 100
καταπραμνίζεσθαι 240
κατακραμνῶται 114
κατακρίνειν 132
κατάκριτος 1038
καταπύπτειν 1071
καταλέγειν αὐτῶν 867
καταλδίσαντες 132
καταλευδεῖς 137,161,389
καταλήψεως νόμος 1168
καταλιμπάνειν 113
καταλλάκτης 133
καταλογεῖν 527
καταλοχίζειν 508
καταλύσας 930
κατάλυσις 315,1027
καταμαλακίζεσθαι 244
καταμειλίξασθαι 266
καταμελεῖν 815
καταμισάμενος 1109
καταμόνας 799
καταμωμῶνται 1082
κατάνδρες 775,776
καταπόνησις 945
καταπομισεύσας 1000
κάπαντες 146,1131
καταπτοαλεῖν 970, 988, 1028
—— πνα 961
καταπτλεῖν 347
καταπτλέμβμοι μύροις 1201
—— κα]απτβολεῖν 1221
καταπάσας 127
καταπαθὴς 54, 83, 473
καταπίλται 1123,1401
καταπῆγας 1281
καταπαθεῖς 419
καταποθῆσαι 86
καταπονηρεύειν 446
καταπονητῶν 655
καταπραΰνειν 132,888
καταπροδῶς 1094
καταπτήσσειν 1162,1219
καταπτύσαι 479
καταράκτης 402
καταρδόμβμοι 490
καταρίγνυται 855
καταξῆναι ὄμβρον 381
κατασείσας χειρὶ 371
καταχάσκειν 1315
κατάσκοποι 131
κατασκωθρωπάζειν 486
κατασοφίζεσθαι 280,389
καταστερχόμενος 1167
καταστενδόμενοι 890
κατασταλεὶς 179
κατάστασις 1335
καταστέλλειν 624,971,905
καταστέλλειν ταραχὴν 894, 887
—— πνὶ τάσιν 865
καταστέλλεσθαι 714
καταστένω 117
κατάστημα ἱερὸν 959
καταστολὴ 1061
καταστορέσαι 899
καταστρέφειν βίον 127
καταστρέφειν δύματα 1003
καταστροφὴ τοῦ τέλους 689
καταστίγνωσθαι 112
καταχελιδίζω 1147
κατασωτεύειν 1177
καταταχεῖν 735
κατατείνειν 1038
καταφανὴς 1236
καταφιλεῖν 317
κατάφορτος 916
κατάφρακτοι 1239
καταφρονεῖν 89, 384, 400, 403, 406, 433, 565, 918
καταφρόνησις 78
κατάφυτος 164
κατάφωρος 205,574,649, 884
—— χίτεσθαι 75
κατ' χεῖρα 309
καταχωνδεῖν 1255
καταχωννύμβμοι 1264
καταχώννυσθαι 1161
κατελέμβμοι 1139
κατεπεῖν αὐτῷ 870
κατείφθαι 828
κατεφωνεύεσθαι 699,1169, 1315
κατεχλάγη τὸς &c. 147
κατεπηχέναι 1002
κατηχίζεσθαι 278
κατεσθιμανίζειν 1042
κατευχαὶ preces 517
κατηγυνημβμος 1362
κατήφεια 600
κατηφεῖν 441,929
κατηφιᾶν 105
κατηχεῖν 940
κατηχεῖσθαι 300
κατηχούμβμον 58
κατοικιζόμβμος 1236
κατοχόμβμος 873
κατόπιν 107,108,1199
κατοπτεύεσθαι 109
κάτοπτον 109,1269
κατοχὴ 62
κατωμαδῶν 1141
καῦμα 1140
κάχληξ 180
κεκνηφίζεσθαι 89
κεκμήλια 651
κεκλῶσθαι 1184
κεκοινωνήκαν ὅλῃ τοσοῦτον φυσιολογίας 3
κερδαίνειν 52
κέρμα 1079
κεφάλαιον summa 422
κεχυμβμόν 347
κηδεύειν 232,331
—— νεκρὸν 126
κηδημονικὸς 977
κηδημονικῶς 491
κηλὶς 373
κηπεία 1215
κηρέμενος 117
κηρύρα 290
κιγύρα 247,248,319,358
κιονόκρανα 107
κίστεια 596
κλαδῶν 959,1127,1260, 1283
κλαίειν 517
κλονεῖ 228
κλόνος γῆς 465
κλύδων 419
κλὼν 115
κλωσὴ 162
—— βύσσος 112
κοινολογεῖν 157
κοινολογεῖσθαι 305
κοινωθεὶς 110
κοινωνικεῖν 300
κοιτὶς 75
κολλυεὶς 290
κολυμβητὴς 76
κόμαι 87
κομιδὴ 850
κομπάζων 1272
κόμπος 1279
κονίαμα 161
κοπωθεὶς 63
κορδῶν 145
κορίαννδρον 97
κόρος 338,1194 bis,1201
κορυφαῖος 1118
κορυφάμβμος 1271
κοσμήτης 669
κόφισις 766
κυρισμὸς 168
κυφολογία 64,820
κόχλυ αἷμα 116
κραδαίνειν 108,1301
κράδη 123
κρατῆν λογισμῷ 240
κρατεζεύοντα 962
κρατυνάμενος 756
κρεωργεῖν 593
κρηπὶς 107,515
κριθὴς πολλαῖς μάχαις 292
κρίναι 107
κρίμνα 134
κροταλίζειν 411
κρότος 326,929
κρυδρόγαυλος 344
κρῦμα 289
κύανθρον 765
κυμαγωγίαι 695
κύμβαλα 289
κυνικὴ ἄσκησις 265
κυριοκτόνος 285
κύτος 344,349
κωκύειν 1084
κωκυτὸς 1132,1137,1182
κωμῆται 226

Λ.

Λαβὶς 345
λάβρος 381,1040,1181
λαγανον 290
λαγαρὸν 112
λαγὼν 112
λαιμαργία 1392
λακίζεσθαι 53
λάκκος 52,320,321,463
λαλιαὶ 1061
λαμπηδὼν 119
λαοπλάνοι 365
λαπέρα 655
λαῦρα 695
λαῦρον 381 in *Var. Lect.*
λαφυραγωγεῖν 598
λαχανεία 1199
λεβηρὶς ὄφιας 112
λέβητες 1402
λεπτοτομεῖν 1402
λεπτοτάξιον 1125
λειτουργία 145, 721, 856, 957
λειτουργοῦντες χεῖρ' ἐπ' λειτουργίαν

VOCUM GRÆCARUM.

348 μεταγραπτέον 313
1006, μεταπέζαις 185,803,807
μεταφερόμενος 106
1230 μετάφρενον 113,122
πα 885 μὴ χεῖρας 926
192,272 μεταχειρίζειν 285
511 μεταχειρίζως 634,821
1106 μετεῖναι 888
869 μετιὼν 141
1005 μετέρχως 130,214,419,
379,915 803
1167 μετίωρος 815,1149,1197
942 μετὰ 1166
681 μετὰ ὅπλοις 191
183,683 μετοικεῖν 1097,1098
1242 μετουσία 51,904
i 1194 μετοχετεύειν 1392
975 μετρίως 523,1131
1118 μέτριος 483,1027,1077,
694 1080
1148 μετριότης 509
1179 μίκων 115
italiones μιλίβοτος 191
μυιῶν 348
1261 μυκτὸν 163
726 μιαιφόνος 306
538 μιαιφόνος 993,1122
682 μισεόλογος 35.989
13,1265 μισεολογέμενος 859
284 μισθοδοτῶν 611
882 μισοπονηρῶν 586
304 μνησία 819
153 μνησίως Ἑλλαγάς 208
1214 μνησὴρ 766
599 μνησικακεῖν 567,1166
is τὸ ἡμι- μνησικακήσας αὐτῷ ὁ 444
209 ἐν μοίρᾳ πολέμε 1166
437 —— ἀνδραπόδων 1189
63,1212 μολιβδὶς 1232
472 μολύνω 106
os 826 μονόλιθος 578
510 μονομαχήσαι 249
799 μονόστομος 1108
618 μονοστόπως 322,1246
147,208 μονοφαγία 1392
202 μόνωσις 54,184,220
842 μοχλεύσαι 188
1265 μυδῶντες 1156
172 μυεῖν μεμυκότες 1208
22 μυία 1387
999 μυθεῖσθαι *narrare* 1195,
7, 779, 1199,1373
μῦς 57,590,796
61 μυσήριον κακίας 1016
1242 μυστικοὶ 117
241 μυχαίτατον 376
α λέγουσιν μῶν 108
μωκᾶσθαι 301
aut μιτέ-
1070 N.
494
1393 Νάξλα 319,358
929 νάγμα 1008
356 νάϊσκοι 364
,928,966 νάκος 1132
211,232 ναρκᾶν 1289
751 ναρκᾶν 365,367
264 νάσσεσθαι 998
783 νεὼς 1008,1290,1291
966 ναῦς *recto plurali* 358
5, 14 ναύζειν 1397
14,250 ναυαγεῖσθαι 666,1179
768,818 ναυικὸς 580
127 ναρὸς 191
811 νεμεσᾶν 98,601,1264
399 νεμεσητὸν 433
νεμεσῶν 1011,1015
νενομισμένον εἰς θυσίας 144
νεογνὸς 440
νεοδάμωτον 347
νεοδόμους βύρσας 1130
νεοπαγὴς 1134
νεοσύστατος 1063
νεύειν 346
νέφος 86
νεωκορεῖν 1242
νεώκορος 1242
νεωτερίζειν 143,161,417
νεωτερικὸς 746
νεωτερισμὸς 190,191,414
νεωτερικὸς 917
νεωτεροποιΐαν 652
νηδὺς 406,878
νῆμα 113
νηπιότης 39
νηφάλιος 128
νίφοντος 1229
νιφετὸς 994
νιφετώδης 109
νοθεύσας 166
νομὴ 1271
νομιζόμενα 133
νοσηλεῖας 685,1164
νοσηλία 170,1359
νοσεῖν 212
νοσιμώτερον 1194
νοσφίζεσθαι 170
νοτερὸν 93,94
νότος 4
νυκτερεύειν 257
νυμφοστόλος 214
νυοὺμενοι 1157,1261
νύσσειν 1141
νωθὴς 979

Ξ.

Ξαινόμενοι 6,1282
ξενία 195
ξενία 719
ξενίζεσθαι ϭ. ξενιζόμενος 5
ξενίαν μεταλαμβάνειν 366
ξενιτεύειν 746
ξενῶνες 1225
ξέσις 341
ξιφήρης 972,998
ξυλεία 1124
ξύλωσις 110,211
ξυστὸς 318

O.

Οβολὸς 1228
ὄγκος 1327
—— εὐγενείας 1183
—— πραγμάτων 815
ὀδύνειν 862
ὀδωδὴν 284
ὀδυρτικὸν 667
οἶκος 746,981
οἰκεότης τινός τι 212
—— τινὸς γένους 864
οἰκετία 356,510
οἰκετικὸν 1123
οἰκοδικούντες 1373
οἰκονομεῖν βίον 3
—— ἐλπίδι 744
οἶος 150,264
οἷός τε ἦν *vehementer cupiebat* 23
οἰκτιλασία 1393
οἶστρος 1300
ὀκλάζειν 1169, 1254, 1285
ὀκνεῖν 150,1143
ὄκνος 848
ὀλιγανθρωπούμενος 488
ὀλιγοστὸς 459,1344
ὀλιγότης 195
ὀλίθημα γῆς 698
ὀλκὴ 117
ὁλοκαυτεῖν 118
ὁλοκληρὶς 146
ὁλομελῆ 120
ὅλος ἢ πόθος ἦν 961
ὁμηρεύειν 56
ὁμήρευμα 39
ὁμιλεῖν κινδυνίοις 859
—— ἡδονῇ 304
—— τραύμασιν 850
ὁμογνωμονεῖν 502
ὁμαδυμαδὸν 873
ὁμολογία 1166
ὁμολογοῦντες *sponsores* 525
ὁμόσπονδος 120
ὁμότιχνος 379
ὁμοτράπεζος 294
ὁμώνυμος 1357
ὅμως *fere* 344
ὄνδος 1256
ὀνομάζως 481
ὄνυξ 114
ὀξυβελὴς 1103, 1123, 1232,1317
ὀξυόροπος 1020
ὀπτικὰ 830
ὁπλοφυλακεῖν 654
ὅπλισις 100
ὁπλιτικὸν 199
ὑποβάλλεσθαι μον 356,393
ὄργανον 1072
ὄρδια 166
ὀργανούμενον 749
ὅρισμα 832
ὁρκομοσία 1356
ὁρμητήριον 579
ὁρμώμενος 202
ὀροφὴ 346
ὄρτυγες 96
ὅρυγμα ὑπονόμου 308
ὀσφρασία 1027
ὀφρατὰ γονέων 489
ὁσημέραι 315,356
ὁσία τιμὴ 425
ὅσον ἐδίπτε 219,1199
ὁδὸς γάρας 30
ὑρὰ 1160
ὑραγία 1101
ὑραγοὶ 1127
ὑχ ὅπ γε 349
ὄφλειν 893
ὀχεῖον 162
ὀχλαγωγὸς 1361
ὀψίγονοι 1133
ὄψις 515

Π.

Πάθημα 85
παθοκράτεια 1405
παθοκρατεία 1405
παιανίζειν 1289
παιδιὰ 326
παιδοπαιδὸς 168
παίδωσις 754
παιζόμενον 1171
παιδίον νοσημάτων 1309
παλαιστικὸν 344

παλαίων 1041
παλιγγενεσία 475
παλίμπους 1162
παλινδρομεῖν 1261
παλλακὴ 29,206,287
παλλακὶς 288
παλτοὶ 997
παλτὸν 653,655
πάμφυλον 1396
πανδοκεύειν 127
πανικὸν δεῖμα 1234
πανοικὶ 144
πανοπλίας 570,887
παντελὲς 228
παντευχία 100,1394
παραβάλλεσθαι 1145,1255, 1263,1359
παραβαλλόμενος 998
παραλώτερος 1164
παράβασις 1191
παραβιάζεσθαι 569
παράβολοι 1004
παράβολον ἔργον 252
παράβολος 271,647
παράβολως 275,1168
—— ὁρᾶσεῖς 867
παραβολώτατος ἀγωνιστὴς 978
παράδειτος 325,359
παράδοξον θεᾶς 144
παραδὲς αἰῶνι 1009
παραδύσεις 1130,1261
παράδυμος 548
παράδυσις 940
παραιτεῖν 663
παραιτεῖσθαι 23,180,181
παραιτήσασθαι 301
παραίτησις 123
παραίτιον 447,669,1175
παρακαταβολὴ 784
παρακαταθήκη 1144
παραχελευμένου 37
παρακμάζειν 726
παρακοπὴ φρενῶν 1021
παρακύπτεσθαι 244
παραχαράττειν 666,1035
παραχεῖσθαι 823
παρακελεύεσθαι 1004, 1161, 1171,1174
παρακελεύεσθαι 1152
παρακρούειν 174
παρακρούεσθαι 6,7,432
παρακωλὴ 775
παράλογον 259,435
—— ἐκ παραλόγου 672
παραλόγως 1163
παραλογώτατα 1103
παραμιλλᾶν 1314
παραμονὴ 212
παραλίσκειν 1255
παράναλωμα 1183
παραπεπλωκέναι 865
παρὰ πίστεως 3
παραπολαύειν 1084
παραπομπὴ 557
παράσπαρτον 889
παρασπονδεῖος 294,610
παρασπονδηθεὶς 934
παρασάλης 1226
παρασὰς 344
παράσημα 961,963,1069, 1132,1216,1236
—— ψυχῆς 1074,1097, 1174,1265
παρασπάσμενος 274,298
παρασήσασθαι 400
παρασύρειν 274
παρατεθράμμενος 1129
παράταξις 937,939,966, 967, 978, 998, 1096, 1123,1177,1181
παρατάττεσθαι 1185
παρατρίβειν πρὸς αὐτὸ 142
παρ' αὐτῶν 401
παραφανεὶς 1101
παραφθέγγεσθαι 1238
παραφροσύνη 618
παραφυάδες 1392
παραφύεσθαι 968
παραχαράσσειν 211,1024
παραχαλᾶσθαι 692,694
παρεγγυᾶν 212
παρεγχειρεῖν 119
παρειθεῖσα χεὶρ 366
παρεῖδη 365
παρειμένος 220,608
παρεισαθεῖρισε 1165,1169
παρεῖτο 318
παρεξέρχεσθαι 1216
πάρετοι 566
παρεσυδοκιμεῖν 366,1332
παρεσυδοκιμεῖσε 525
παρεῶσθαι 715,726
παρηγορία 1194
παρθένος γῆ 5
παρίσασι 1169
πάρεστε 139
παρεστάναι 870,1245
πάρεσται 323
παρεῖναι 220,602
παρανία 778,789,860
παροίχομαι 1168
παροξυνόμενος 282
παρορμᾶν 132
παρορύσσειν 294
παροχὴ 771
παρέφθαι 350
παρρησία 160, 162, 280, 421,664
παρρησιασαμένῳ 1080
παρασάλευμα 737
παρεξυμμένον 138
πάσαντες ἁλὸν 121
πασὰς 109
πασσάλειον 1202
πατρὶδι 232,327
πατρὶς 162
παύειν αὐτὲς τᾶς χέρος 863
παύλα κακῶν 895
παύλη 14
παύειν cessare facio 414
παχνοῦν 1027
πεδὰς 269
πέζα 113,114
πεδαρχία 243,1296
πεδάρχιος 577,1003,1125
πειρατήρια 612
πελαγίζειν 888
πῆσις 685
πεπερυμένα 1266
πεπιδὼς 189
πεπονημένον 123
πεποίθησις 10,99
πεπορμένον ξύλα 108
πεπραγμένως 1309
πεπρωμένη 441
περαίνεται ἡ βελὴ 1201
πεσουχαντίζειν 1398
πεσαγωγαὶ 1125
πεσαγωγὴ 344
πεσαδρήσας 1042
πεσαμφὶς 856
πεσαμφὶς 76
πεσαλγεῖν 155,222,281, 848
πεσαλγὲς 301,371,441, 1039,1310
πεσάπλειν 534
πεσβάλλειν συμφορᾶς 3
πεσβας 319
πεσβύλιπτον 163,212,1302
πεσβοντὸν 247
πεσβολὴ λόγα 2
πεσβόλος 107,354
πεσγραμμένος 112
πεσγυμάσκοντες 1155
πεσγίνεσθαι τῦ σύκλαιον 301
πεσγράφειν 115
πεσγραφὴ 115
πεσδρομὰ 903
πεσδύειν exuere 255,278, 406
πεσδύειν 599,619
πεσδύσα 425
πεσδύσας 967
πεσεῖναι 756
πεσκεπκόατον 1392
πεσκλάσαντες 1168
πεσκλαύειν 1119,1200
πεσκλίματο 110,111
πεσκλόμενος 321 cum dupl. accus.
πεσνεγκὼν 768
πεσνεγχθεὶς 807
πεσξέσθαι 1224
πεσπεῖν 438,757,1147, 1384
πεσπέσθαι 1149
πεσπεραζέσθ 518
πεσργία 1362
πεσπεπεμμένος 1016
πεσπέχθ 1132
πεσπίσμ 689
πεσπίω 1027
πεσπῖσιν 148
πεσπῖσθαι 6,155,1219
πεσπῖχει 1120
πεσκομπᾶν 1020
πεσκρατεῖν 473
πεσμαχητὸν 104,772,793, 1313
πεσμῆνειν 934
πεσξαίνεσθαι 1148
πεσοδύειν 116,757
πεσοῖκοι 956
πεσολιδαίνειν 1130
πεσολκὴ 679
πεσὸν 151,176
πεσοπτὸς 236
πεσόπλον 578,1134
πεσόπλ τόπ 1084
πεσορᾶν 137,1325
πεσουσία 955, 961, 1132
πεσοχὴ 1227
πεσπαδεῖν 669
πεσπαδῆ 664,1400
πεσπείρειν 1139,1191
πεσπίτεια 2,694
πεσπίτειαι παρόλογοι 2
πεσπλακὲς 334
πεσπιγὲς 322
πεσπίθητος 746
πεσπωεῖν εἰς τὸ φανερὸν 779
πεσπλύνειν 718,1323
πεσιζαπτέον 107
πεσιζεῖν 114
πεσισκεδασὸς 1308
πεσκατύδειν 749
πεσκατύδεσθαι 513
πεσσὸς
πεσσὸν
πεσσελλειν
πεσισῆσθαι
—— εἰς
πέσσα
πεσσοιχίζε
πέσσυλον
πεσσφίγγ
πεσχιδεὶς
πεσσώζεσ
πεσξέσθ
πεσπολογί
πεσπυχεῖν
πεσδεισμ
πεσφάνεια
πεσφωνῶς
πέφθ
πεσφερνεῖ
πέφρεγες
πεσχιτώ
πεσφοδεῖ
πεσφόσ
πεσωθέμ
πεσωσμέν
πεσγὶς
πεσγέλα
πεσβόλος
πεύκη
πηδαλιύχε
πῆδημα
πηλίμθ
πῆσσειν
πῆδαξ
πηδαῖος
πηδαύπτ
πηδαύπα
πήδκαι
πῆμα
πιμελὴ
—— ἰσχε
πιμελὴς
πίμπαπα
πισεύσεις
πίσις
πισόαμα
πίσσμα
πισσαίμ
πλάγοι
πλὰξ ἐε
πλάσηξ
πλασοχα
πλαταγὰ
πλέγμα
πληκτὰ
πλεονίχ
πλεονέξ
—— μ
—— ὕ
πλεονεκ
πλεονέξ
πλησίον
πλησθώ
πλήμμ
πλησπάζ
490
πλιησθεί
πλιησθίο
πνιγώδ
ποδήρης
——
ποδίσηρε
ποδόνιπ
ποικίλ
ποικίλλ
πολέμα

396 προκάλυμμα 1219
771 προκληδονιζόμενος 1117
247 προκλησις 252
5,433 προκοιτῶντες 1182,1264
819 προκομίζειν 439
937 προκοπὴ ὅτι τὸ χεῖρον 143
35 προκόπτουσα νὺξ 1181
7,905 προκυμαία 1008
416 προκύματα 695
1386 προκύπτειν 1317
,1268 προλοχίζεσθαι 208
827 προλοχίσας ἐνέδραις 183
15 προμαχῶν 593
265 προμαχόμενοι 592
346 προμαχῶντες 1223,1224
35,81, προμετωπίδιον 703
31,935 προμήθεια 160,646,789
1028 προμηθεῖσθαι 607
714 προμηθὴς 81, 845, 1019,
15 1025
2,1078 προνομεύειν 594,1197
28 προνομὴ 148
39 προνομία 40
531 προξενεῖν 712,1014,1054
180 προξενία 864
180 προπετῶς 167
721 προπυλακισμὸς 294
897 προπίπτειν εἰς δάκρυα 212
53,592 προπολεμεῖν 1180
571 προπονεῖν 147
1109 προπόσις 274,297
10,311 προσέχειν 350, 376, 406,
69,850 491, 1322
212 προσαναχλεῖν 160
155 προσεξ ἀκριβοῦς 86
1344 προσαγλαΐζειν 1226
603 προσαδυμεῖν 1163
767 προσαναπαφιδεῖς 913
8,1014, προσαρέχειν 1165
—— τινὶ γνώμην 3
127 προσάντες 265,690,1103,
395 1129,1228
808 προσαυτοβολεῖν 1267
964 προσάντως 869
822 προσαποθλίβειν θύρᾳ 401
699 προσαποσκευάζειν 1184
1137 προσαρκεῖν 667
1166 προσαρκεῖσθαι 1125
62,1177 προσαυλίζειν 515
163 προσβασις 408
781 προσβατὸν βαθμοῖς 858
1405 προσγελᾶν 1161
808 προσδεδεμένοι 194
140,239 προσδιαφθειρόμενοι 1190
161 προσεισφοραὶ 770
1080 προσέμενοι 280
854 προσενέγκαιτο 257
86 προσεξαχριαίνειν 85
1129 προσεξάπτειν 625
1304 προσεξεργάζειν 237
1174 προσεπιπαλαπρᾶν 147
γ 885 προσεπικατατείνων 1402
890 προσεξεσμένον 113
1022 προσεξέσθαι 113
121 προσεῖναι 139
1118 προσευχαὶ 638
,527,671, προσευχὴ 931,932,983
προσηύξατο ξηρῷ 220
in Var. προσηὲς 363, 387, 493,
1154
441 προσηνωμένος 344
vel προθυ- προσθάλπειν 1172
118 προσίδιος 209
202 προσίεσθαι 980, 1013,
689 1185
745 προσίτης 994
προσόψει 1120
προσόψιον 1130
προσπαιρεσ ξύλα 1216
προσπεπωκός τινι *studiosus alicujus* 774
προσπεποιημένον 113
προσπόλλησις 342
προσπρέειν 567,600,1023
προσπρησμα 1023
προσπυρωτὰ 569
προσπυρῶσα κώμη 1121
προσπώπειν 250
προσπαρεῖν 515, 569, 657, 1220
προστλογοποιεῖν 1002
προσυλοσᾶν 306
προσφθόμαι 674
προσφικοι 960
προσφιλοῦσας 997
προσφίσιος 301
προσφαγείσιος 842
προσφαλικόμβωμος 1351
προσφολιμέσιος 1178
προσφέρειν 240
προσφασία 229,901
προσφατεῖος 233
προσφάτως 1004
προστερνίζειν 77
προσφύσιος 290
προσφυσιμον 167,335
προσφύπιος 227
προσφυπόμβωμος 349
προσφυτεῖς 110
προσφυτοι 110
προσχὴν 205
προσχὼν 232
προσφατος 37
προσφέρειν 271
προσφέρεσθαι 56, 634, 887
προσφέρεσις ξύλου 1245
—— οἶνον 145
προσφορὴς 114
προσφερόμενοι 515
προσφιλεῖς 162
προσφιλὴς *charus* 36
προσφιλονεικῶν 50
προσφυὴς 108
προσχαλάζιος 1149
προσχέσμα 794
προσχοπα ἱλαρὰ 1287
προστέλεια 166
προστίγμα 1011
προστρίσειν 36
προπομᾶν 1013
προπομὴ 352, 797, 1040, 1133
προὸ ἢ αὐχένος 446
προτείπιος 154
προτοπὴ 163
πρύζειν 1157
πρύπλος 999
πρύσειν 1334
προφαντὸν 815
προφασίζιος 45,185
προφυλακὴ 574
πρυτανεῖσθαι 192
προστόλια 166
πλαίειν 288
πλάσμα 300,1261
πλίσαντες 124
πλοῖα 1358
πύελον 1041
πυρπολεῖν 304, 413, 901, 1382
πυρπολωθησόμενον 889

P.

Ῥάβδωσις 515
ῥάβδος 690
ῥαδιεργεῖν 939
ῥάμμα 113
ῥαπίζειν 389
ῥασώνη 844
ῥάψαι 1240
ῥιψοκινδύνως 1301
ῥόδον 1271
ῥοῖαι 344
ῥοιζος 1135,1153
ῥόϊσκοι 111
ῥομβωτὸν πλέγμα 515
ῥομφαία 156,259
ῥοπὴ 319,1146
—— ἀγαθῆ 822
ῥύαξ 1125
ῥύμη 295,310
ῥυπαίνειν ✠ σύγκυσιν 1351
ῥύσιος 1268
ῥύσια 740,741
ῥύσιον 989,1001

Σ.

Σαββασιν pro σαββάτοις 932
σάββατον 1363
σαββάτωσις vox *Ægyptiaca* 1363
σαββὼ vox *Ægyptiaca* 1363
σαγὴν 1022
σαγίον 63
σάγμα 283
σαλεύειν 272,1113
σάλος 310,1317
σαμψυρὰ 879
σάνδαλα 168
σανίδων ἐπίκολλαι 171
σαπρότερος 114
σαρδόνυξ 114
σατράπας 272,538
σαυρωτῆρες 107
σβέσμος 104,826,831, 1172
σβεσευόμβωμον 1354
σβόμβος 968
σεμναὶ 114
σεμνομάσης 285,368,380
σεμίδαλις 122,345
σεμνύειν 522
σεμνυόμβος 1307
σεσηρότες 1252
σημᾶναι 1066
σημάσαι *signa* 1121
σημαίνιος 511
σημαντὴρ 497,879
σθένος 115
σεσομάσης, V. σεσομ.
σπεῖσαι 338
σπαδὼν 382
σπαλὶς 1063
σπέρμα 1018,1020,1112, 1175
σπατάλη 177
σπάτλη 781, 1216, 1232
σπευάζειν κλίνην 254
σπεύασις 1033
σπευάσμα 1327
σπευασόμβος 738
σπονὶς 803
σπόγγος 255
σπονὴ παιγνιώτης 1108

σκῆψις 303
σκληραγωγεῖν 905
σκληρυχία 363
σκόρπιος 363
σκότος 869
σκοπελιγίαν 703
σκωπτοπαίζειν 474
σκωπτικὸς 256,334
σκωπτικὸς ἐλπὶς 524
σκυτάλη 798
σκυταλίδες 108,111
σκυταλὶς δακτύλου 115
σκύφος 63
σμάραγδος 114
σμήχεσθαι 1060
σμίλαξ 515
σμύρνα 117
σοβαρὸς 1289
—— τὸ σοβαρὸν 1035
σοφίζεσθαι 1134,1167
σπανιότητας 1023
σπάνις 400
σπανίζειν 649
—— αὐτῶν 379
σπαράσσειν 1108, 1101, 1114
σπεῖρα 344,855
σπερμαδὸν 82
σπιλάδες 1148
σπῖλος 590
σπονδία 492
σπονδὴ 347
σπονδαῖος 265
σπουδῆς ἄξιος 182
στάδιον circus 936
σταδμὸς statio 994
σακτὴ 62
σταυρὸς 1133
σταυροῦσθαι 1016
στελεοὶ 110
στρογγυλούμενοι 175
στρεβλούμενος 1172
στέρρος ἢ ψύχρα 119
στεφανίτης φόρος 522
στήμων 112
στενὸς 1271,1281
στόμα 275
στόμα λοιδορικὸν 361
στολισμὸς 868
στραγγάλη 247,745
στράτευμα 569
στρατεύσιμος ἡλικία 88
στρατοπεδεύεσθαι 998
στρατηγεῖν τι 305,307
στρατηγία stratagema 921
στρατηγικὴ ἡ γνώμη 1187
στρατηγικῶς 1083
στρατήγιον 1124
στρατηγὸς praeses 62
στρατοκήρυξ 390
στρατολογεῖν 1026,1242
στρέβλη 840,1334
στρεβλούμενος 1322
στρέβλωσις 840
στρεβλωτήριον 1401
στρεπτὸν 498
—— χρύσεον 461
στρόφιγγες 108
στρῶσις 1316
συγγένεια 101
—— ἠθῶν 1197
συγγυμνονεῖν 1082
συγκαθωπλισμένα 710
συγκαταγεῖν 303
συγκάταινον 167,187
σύγκλυδες 795,861,1213, 1246
συγκρίνειν 565
συγκροτεῖν γραπτικὸν 595
συγκροτεῖσθαι 1174
συγκρύειν 1170,1179
συγχαρητικὰ vel συγχάρητα 1205
συγχέειν τὰ νόμιμα 369
συγχεόμενοι 666
σύγχυσις 404
συκοφαντεῖν 909,955,1365
συκοφάντημα 741
συκοφαντῶν 445
σύλλογος. ἢ συλλόγου δηλοῦν 105
συλλόγου ἀξιοῦσθαι 105
συμβαλὼν αὐτοῖς εἰς μάχην 243
συμβαλὼν εἰς μάχην 255
συμβατικοὶ λόγοι 803
συμβίωσις 253
συμβολαὶ 1098
συμβόλαιον 3, 597, 809, 937,1092
συμβολὴ 288, 289, 389, 1162
συμβολὴ congressus 424
συμβολὴ juncture 515, 516
συμβολὴν ποιεῖσθαι 203
συμβουλία 219,372
σύμμικτοι λίθοι 540
συμμονωδεῖν 753
συμμονωδεῖς 102
συμμορία 202
συμπαθὴς 870
συμπαθῶς ἔχειν 312
συμπανηγυρίζειν 426
συμπαρεισφθείρεσθαι 1169
συμπείθειν 184
συμπένητες ἢ θεῶν 292
συμπεσεῖσθαι 106
συμπεριποιῆσαι 411
συμπεριπολεῖν 1362
συμποιεῖσθαι 174
συμπόσια 352
συμπροθυμούμενος 132
συμφέρομαι 230
συμφερόμενος ἢ τρόπον 870
συμφέρων. ἐπισυμφέροντά τινος 1027
συμφιλοκωλεῖν 2,501
συμφορὰ 750
συμφρονεῖν 280
—— αὐτῷ 796
συμφόρησις 871
συμφρύγειν 1394
συμφυὴς ὑπὸ 549
συμφυέντες 1063
συμφυόμενος 26
σύμφυτον 703
συναγωγὴ 1299
συναγωνίζειν 508
συναίνεσις 117
συνακτὴρ 112
συναλίζειν 347
συναλοάω 1153
συναρασροῦν 839
συναρμόζομαι 1013
συναπολεῖν 1168
συναποροεῖν 197
συνάπτειν 186,208
συνάπτειν πολέμους 556
συνάπτεσθαι ἢ χεῖρα 411
συναρέσκειν 1148
συναστίζειν 1162
συναφεῖς τάξεις 1125
συνδιάγοντες εἰς ὀργὴν 796
συνδιαιτᾶσθαι 126
συνδιαίτησις 5
συνδιατρίβομενος αὐτῇ τὰ σ-τία 298
συνδιατρίβεσθαι 1146
συνδιοδεύειν 147
συνδυαζόμενα 121
συνεδρεύειν 595,1175
συνειδὸς conscientia 28
συνειλεῖσθαι 1191,1219
συνεῖναι 410
συνείχετο 477
συνεκδραμεῖν 197
συνεκστρατεύειν 320
συνελαύνειν 1102,1103
συνελαύνεσθαι 1119
συνέλευσις 108
συνελθὼν 817, 849, 852, 857,858,864
συνεξανοίκειν 1216
συνεπαλαλάζειν 1182
συνεπαρθησθαι 954
συνεπιθημεῖν 225
συνεργία 239
συνεξεταμμένον 114
συνεστραμμένον 148
συνετὸς 341
συνέχει 222,284
συνεωσμένοι 1176
συνήθεσθαι 386
συνήθης 271
συνθέλοντες 621
συνθετοζύγιοι 1201
συνθεσιῶν 668
συνιδεῖν σχέσματα 282
συνιζάνειν 202,1317
συνιζήσας 701
συνίζησι γῆ 142
συνισάνειν 262
συνίσων 283
συνίσως 1033
συνιὼσας πρὸς αὐτὸν 817
σύντροια 964
σύντρεις 941
συνοδία 258,1108
συνοικῶσι δυσκόλως πρὸ 198
συνοκλάζειν 1136
συνορᾶν 1175
συνωνία 655,861
συνωσισμὸς 1393
συνωσπασὶς 1345
σύνταγμα militum 963
σύνταγμα sodalitium 1019
συντάγματα 620,1231
σύνταξις 521,1148
σύνταξις pensio 945
—— συντάξεις 1232
συντελοῦντες 1230
συντεταγμένως 138,142
σύντομος ἐπιστολὴ 1176
συντόμως πορεύειν 87
σύντονος 989,1176
—— πάθος 669
—— πορεία 1122
—— φυγὴ 969
συντόνως 885,1111
συντόνως ὀδεύειν 932
συντονώτερον 1118,1254
συνωθεῖν 1191
συνωθισμοὶ 887
σύριγξ 141
συρίττοντες 894
συρίττοις 953
συρίττων ὄχλος 986, 1139,

253 ὑπεραστίζειν τινὸς 503
290 ὑπεραστρια 1408
1401 ὑπερβασία 87
1138 ὑπερβιάζεσθαι 419
58,63 ὑπερβολὴ 713
882 ὑπερβολὴ *dilatio* 812
916 —— λαλέλοιπεν 187
420 ὑπέργηρως 192
127,269 ὑπερδέξιοι 779, 1100, 1313 1202
871 ὑπερδικεῖν 225
755 ὑπὲρ ἑξακισχίλιοι 753
961 ὑπερδιφαινόμενος 1296
754 ὑπερεύχεως 478
η 601 ὑπερέχειν αὐτῶν ἢ δεξιᾶν 82 228
127 ὑπερηφανεῖν 140,230,1004
29 ὑπερηφανεύεσθαι 168
171,1313 ὑπερήφανος νόμων 164
65; 1261 ὑπέρθεσις 920, 1167
114 ὑπέρθυρα 1226
cύειν *ibid.* ὑπεριδὼν πρὸς ὀργὴν 1102
1160 ὑπερίζανε 103
257,655 ὑπερισσῶς 1245
515 ὑπερίστασθαι 253
251 ὑπερκρατεῖν 251
1187 ὑπερκύπτειν 539
351 ὑπερλαμπρύνεσθαι 1062
913 ὑπερμαχεῖν 132
25 ὑπέρογκος 1151,1152
1228 ὑπερέχειον 172
1066 ὑπεροχεῖν 12
114,352 ὑπεροχὴ 233, 393, 1172
36 ὑπερπαθεῖν 284, 1071;
582 1269
533 ὑπερπαίειν 1359
1036 ὑπερπετῶ 78
1401 ὑπερτείνειν ὑπερθυμίαν 149
120 ὑπέρτερος 45,237
184 ὑπέρχιος 201,970
1252 ὑπερῷον 918
171,1224 ὑπεσαλμένον 1048
1197 ὑπεύθυνοι 283
1224 ὑπηρετικὸς 67
1094 ὑπόντες 968
820 ὑπιὼν 1016
42 ὑπόβασις 344
ὑποβολὴ 932
ὑποβρέφειν ὀφθαλμὸς 1201
1124 —— ἐλπίδα 599
340 ὑποδεέστερον 382
516 ὑπόδεγμα 1089
289 ὑπόδικος 911
327 ὑποδοχὴ 340,871
235 ὑποδραμεῖν χαρὰς 282
219 ὑποδρομὴ κύματος 142
320 ὑποδύεσθαι κίνδυνον 689
549 ὑποδύομαι 109
104,160 ὑποδύσεις 1135
758 ὑποδύπτω 1229
1139 ὑποζεύγνυμι 1372
346,1011 ὑποθέσθαι 106
38 ὑπόθεσις 526, 707, 726, 503 843,904,1020
543. *cum* ὑποθήκη 930
774, 783, ὑπόθηκη 102, 204, 350, 600,933
209 —— δεῖ 107
1302 ὑποθωπεύων 380
209 ὑποικεῖν 762,1026
283,360 ὑποκατακλίνεσθαι 869
1013 ὑποκυρύττω 106
1189 ὑπολογισμὸς 693
1317 ὑπολῦσαι αὐτὴν 219
253 ὑπομάσσω 1275
111,115 ὑπομνητὸς 768
ὑπονήψαντες 1231
ὑπονοεῖν αὐτῶν 399
ὑπονόμοις ὀργάμασιν 243
ὑπόνομοι 204,235,240
ὑπόνομος *adjective* 308
ὑπόζυλος 111
ὑπόπειρα 190
ὑποπεπηχότες 1236
ὑποπεπωκότες 1241
ὑποπίπτειν 1215
ὑποπίνουσιν 1215,1219
ὑπόσπονδος 639,1094
ὑποσυσσαθεὶς 858
ὑπόστασις 641, 794, 1329
ὑποστέλλειν 1163
—— αἰδημόνως 1013
ὑποστέλλως 58,931,1132, 1142,1162
ὑποσολὴ 712,1077
ὑποσπάσπος 172,175
ὑποσύρεσθαι 1138
ὑποτελεῖς βασιλείας 944
ὑποτίμησθαι 1323
—— τὸ φῶς 1137
ὑποτίμησις 4
ὑποτοποτασμοὶ 757
ὑπότροπος 228
ὑποτυχὼν 204
ὕπτιος 256
ὑπτεργεῖν 31,94,340,1323
ὑπτερία 681,725,1323
ὕπτεργοι εἰρήνης 1062
ὑποφθέγγεσθαι 1119
ὑποχείριον 214,437
ὑποχώρησις 115
ὑπτιάζεσθαι 1138,1228
ὑπτιόομαι 701
ὑπτοπεῖν 758
ὑπώπια 185
ὑπώρεος 1007
ὕσπληξ 1124
ὑστερίζειν 989
ὑφαντὰ 100,109
ὑφ' ἓν 516
ὑφηνημένων ἄλλων 125
ὑφήνασθαι 1375
ὑφήνησις 504
ὑφιστάμενοι 1064
ὑφίστασθαι *polliceri* 528
ὕφορμος 694

Φ.

Φαιδρύνειν 39
φάκελλος 208
φάλαγξ ἁλαλυξεῖσα 138
φανερὸι τ' τόπων 915
φάντασμα 45,204
φαραγγώδης 197
—— τόπος 394
φαρμακὸς 407
φαρμάττειν 978
φάρσος 109,362
φάσματα 1327
φᾶναι 338
φλήναφα 342,346,1126
φειδὼ 957
—— ποιεῖσθαι 13
φερὴ 523
φερόμενοι τὰ θεῖα 393
φέρω *cum dativo* 229
φερώνυμον 36,1066
φευγαδευόμενοι 549
φεύγειν 1364
φημίζειν 1013
φθάνω 321
—— λαβεῖν 2
φθάρματα 1246
φθάσαι 316,362
φθασίαν λυφθέντες 184
φθείρεσθαι 1197
φθῆναι 416
φθλιὰ 351
φιλαίπολον 691
φιλάνθρωπος 635
φιλανθρωπία 294
φιλαρχία 601
φίλαρχος 603
φιλαύτος 96
φιλοδίαστος 1173
φιλόδικοι 1173
φιλοζωΐνης 538
φιλοζωΐαν 577
φιλοθαμοσύνη 849
φιλοκαλεῖν 156,691
φιλοκάλως 508
φιλογενικία 731
φιλόγενικος 676,677
φιλοσοφία 360,669
φιλόσοργον 489
φιλόσοργος 312,489
φιλοσόφως ἀγωνίζεσθαι 284
—— ἔχειν 153
φιλοτεχνεῖν 343
φιλοτέχνως 317,358
φιλοτιμία 64
φιλοτιμεῖσθαι 107,118,212
φιλοτιμία 265,271
φιλοτιμιαὶ νεανικαὶ 731
φιλοτιμεῖν ἔεσιν 980
φιλότιμον 1007,1008
φιλοφρονεῖν 285,366
φιλοφρονεῖως 195,232,488, 666, 1005, 1034, 1067,1147
φιλοφρόνησις 576,871,978, 987,1021
φιλοφρονέομαι 712
φιλοφρόνως 149,271,361, 363,404,504,587
—— ἀσπάζεσθαι 333
φιλοφροσύνη 846,1147
φιλοχρηματία 586
φίλτρον 242
φιμέμενοι 1214,1393
φιμόω 1012
φλεγμονὴ 1012
φλιὰ 211
φλογωδέστατος 142
φλυαρήματα 1371
φόβοι 435
φοιτίζειν 116
φοινικτὸν 146
φοιτᾶν εἰς συνουσίαν 127
φολιδωτὸς 515
φονᾶν 1001,1019,1139, 1144,1186
φονικὸς 1276
φορὰδην 860
φόρειον 812
φορολογεῖν 982
—— γῆν 471
φορολογεῖσθαι 1087
φορτικὸς 269
φρατρία 124,183
φραστιαὶ 87
φρενοκλάδεια 1026, 1036, 1058, 1075, 1290
φρενήρης 305
φρίκη 1256,1268
φρικωδέστατον 931
φρόνημα 979

φρόγημα βασιλικὸν 589
φρονηματιδεὶς 417
φρονηματιδέντες 205
φρονήματος μεσὸς 1033
φροντίζειν 583,592
φρόδη 1322
φρυγανισμὸς 1199
φυλαδεύειν 1041
φυλαδεύεσθαι 434, 1024, 1197
φυλακὴ 123
φύλαρχοι 114
φύλον 603,619
φύρδην 845
φύρειν 236
φύρων δάκρυσι 918
φωλεύειν 652
φῶρες 1016
φώριον 669

X.

χαλαρὸν 113
χαλκεύω 114
χαλκόργημα 344
χαμαίζηλοι 94
χαμαιπετεῖ 857
χαράδρα 205,994
χαράκωμα 257,317,987, 1232
χαράττειν βιβλία 939
χαρακχώματα 1130
χαριστήρια θύειν 101,123, 1365
χαριστήριοι θυσίαι 435
χαριστήριον 225,232
χαριστείως τύχας ποιεῖν 419
χάριτι 858
χάρμα λόγων 842
χαυνωθεὶς 420
χειμαδίζειν 806
χειμάδιος 611
χειμάζεσθαι 1189
χείμων 237
χείρ. μὴ χεῖρας 321
χειριζόμενος 579
χειρὶς 113
χειρόδωτος χιτὼν 301
χειροκροτεῖν 79
χειροποίητος 1316
χειροτονεῖν 559
χειρουργεῖν 51
χελιδόνιον 145
χέρμα 997,1155
χερμὰς 1092,1130
χέρνιτις 271
χηρεύειν 870
χηρεύουσα γυναῖκας 164
χηρεῖων 302
χθαμαλὸς 1216,1222
χθαμαλῶν 1127
χιλὸν 827
χλαμὺς 182
χλιδὴ 253
χλιαίνεται 1195
χορηγὸς ἀγαθῶν 271
χὺν 32
χρείαι 1106
χρεωλυτεῖν 826
χρεὼν 330,376,389,390
χρεὼν *indecl.* 1256
χρεὼν *fatum* 989
χρεῶσεις 128
χρηματίζειν 472, 503, 1098
χρηματίζονται ὑπ' αὐτῶν 561
χρηματίζων τὰ δίκαια 374
χρηματισάμενος 737
χρηματίσας 590
χρυσόλιθος 114
χῶρα 345
χωλὸς 34
ibid.
χωννύω
χωννὺς

Ψαλίδες
ψαλμὸς
ψαύειν
ψαφαρὰ
ψαφαρὸς
ψευδοδοξεῖ
ψευδοπολίτ
ψηλαφηθεὶς
ψίλωσις χε
ψίγμα
ψυχρὸς ἀγῶ

Ὠδισμὸς
ὠκύμορον
ὠμοφορεῖ
ὠπάμβοι
ὠτειλαὶ
ὠφέλεια

DEX SECUNDUS,

Regionum, Urbium, Locorumque.

aris.
al. Aba- 382 864 376 317 267 1192 159,178 erat 864, 22 iteris] 442 188 225,228, & Ptole- 244.428 960 922 a 1106 221, 1231 541 bia 1106, 1 1121 188 1004 550,960 577,599 885, 1089, 878 1196 3, 584, 599 367 259 18 itur 1204 356 17 214 18 gyptiis 78 s 18 33 33 602 609 Anthedon ium 1007 376 423 182 182 1313 802 onumentum us 1204 ius 1155 rx 601, 616, 745,970,974 i. 1198 98,416 49 16,18 441,780 188 ,131,293,355 ania 188 in 19 o 574 lum 965

Amarhus 594,596,617,975
Amerutha. v. Meroth
Ammanitæ 28
Ammanitis *regio* 148,210
Ammata 280
Ammaus 795, 982, 1106, 1160, 1121, 1311
Amoræa 178,188
Amoritis 147,148,157
Amorrhæi 19
Ampheca. v. Apheca.
Amygdalum ſtagnum 1248
Anani monumentum 1251
Anathoth 445
Anna. v. Aina.
Anoche, *urbs* 8
Anthedon 594,599,616,682, 965,975,1006,1009,1095
Antiochi *pharanx* vel *vallis* 599, 967
Antiochia *ad* Daphnen 752
—— Mygdonia *quæ & Nisibis*, 883
—— Syriæ metropolis 764, 1119
Antipatris 497,966,720,1101
Antonia, *turris* 586,589,690, 703,802,968,1007,1222
Anuath *vicus* 1121
Apamenſes 1097
Apamia 580,636,981,1001
Apamiæ *arx* 611
Apheca 221, 315, 386
Apheci turris 1101
Apherima 569
Aphra *vel* Afra *urbs* 33
Aphtha *vicus* 1171
Apobaterion 12
Apollinis *fanum* Gazæ 595
—— *templum* Romæ 783
Apollonia 599,975
Arabes proxime Æthiopiam 405
Aradii 642
Aradus *inſ.* 19
Aradus *urbs* 595
Aramæi 20
Aramatha [vel Rabatha, vel Ramoth] 388, 389, 406
Araſamus 320
Araſea *templum* 434
Arbela 551,652
Arbela *vicus* 934
Arbelorum *ſpelunca* 922
Arcæa 1303
Arce, *quæ & Actipus* 188, 338
—— in Arabia, *poſtea* Petra 146
—— in Libano 19,188
—— maritima 338
Archelaïs 788
Areceme, *Græcis* Patra 157
Arethuſa 615,973
Aria 20
Arimanon. i. e. Ramoth 158
Arithæi 188
Aramatha. v. Ramoth
Armenia 12,13,20,602
—— minor 871
Arnon *fl.* 147,148
Arpha *vicus* 1122
Arſamus *arx* 884
Arſane *vel* Tharſane 776
Arucæi 188
Aruma v. Abuma
Arura *locus* 259
Arus *vicus* 1055
Aſcalon 188, 194, 199, 225, 251, 523, 565, 977, 1010, 1095
Aſcalonitæ, Palæſtini 214
Aſchanaxi 17
Aſiongaber 356
Aſochis 924,927,965
Aſophèus 592
Aſor *campus* 572
Aſorus 202,203,358
Aſphaltitis *lacus* 24,127,393, 677,1193,1195
Aſphar *lacus* 556
Aſſyria 23
Aſſyrii *undæ* 19
Aſtabari 18
Aſtaborus *fl.* 79
Aſtapus *fl.* 79
Aſtartes *fanum* 275
Athone 609
Avaris 1338, 1352, 1355, 1358
Aulon. v. Campus *magnus*.
Auranitis 696,783
Auza 378
Aza *m.* 552
Azara. v. Jeſraëla.
Azeca 248,367
Azora 422
Azotus 188, 194, 224, 225, 539, 544, 565, 566, 615, 616,783,973

B.

Baaras *vallis* 1308
Babel 16
Babylon 15
Babylon Ægypti, *olim* Letopolis 87
Babylon *urbs Chaldæorum* 16
Babylonii 18
Babylonii *in Batanæa* 922
Baca *vicus* 120
Bachures 308
Bactriani 20
Bactrorum *fines* 885
Bajæ 819
Bala 253
Balaneotæ 1010
Baleth 354
Baris *m.* 13
Baris *dicta* Antonia.
Barſube 229
Baſca *urbs* 578
Baſelus *torrens* 274
Batanæa 413,696,783,804, 890,909,922,1097,1121
Batanæa, *toparchia* 752
Bataneas 158
Bathecor. v. Bethezob
Bathyra 752
Bautis 306
Bedriacum 1200
Belſephon 87,302
Belus *fl.* 1068
Bemeſelis 966
Berenice 356
Berœa 547
Berotha 186
Berſabe 1120
Berſabec 381,412,1106
Berſobe 922
Berſubæ 29
Berytii 870,871
Berytus 741,742,743,909, 939, 1205, 1298
Beſara 915,916
Besbius *m.* Veſuvius 891
Beſemoth 1192
B-ſira 282
Betaris 1193
Betchora 354
Bethalaga 557
Betharamathus 1054
Betharamptha. *al.* Julias 797
Bethela 188, 194, 197, 229, 232,238,364,373,1200
Bethella 556
Bethennabris 1191
Bethezob 1274
Bethleem 320,367
Bethleeme 211,217,246,247, 256
Bethleemes toparchia 337
Bethlema 194, 197, 211, 217
Bethleme 281
Bethleptephorum toparchia 1193
Bethmaus 910,911
Bethoma 597
Bethora 185,1104
Bethoron 550, 556, 1101, 1104
Bethſaida *dicta* Julias 794
Bethſame 226
Bethſana, *vel* Bethſane, i. e. Scythopolis 543,188,576
Bethſemara 417
Bethſo *locus* 1222
Bethſuma 275,276
Bethſur 367
Bethſura 275, 276, 542, 545, 546,559,572,959
Bethzacharia 545,959
Bethzetho 541,551
Bettæa 292
Bezeca 199
Bezedel *vicus* 1119
Bezetha 1102,1222,1223
Bochures. v. Bachures
Borceos *vicus* 1121
Borſippeni 1344
Borſippus 1344
Boſceth 438
Boſor 542
Boſora 158
Boſorra 542
Boſporus 708
Botrys 378
Britannia 1088,1117
Brixellum 1200
Bubaſtitis *fl.* 1337
Byblus 1070
Byzantium 708

C.

Cabrothaba 130
Cædeſa. v. Cedeſa
Cæle-Syria 454
Cœna 262
Cœnopolis 1102,1251
—— inferior 1251
Cœron 879
Cæſarea 707,894,909
Cæſarea *Auguſta* 719
Cæſareæ ſitus & conſtructio 694
Cæſarea maritima 964,1147, 1149,1297,1298
Cæſarea ad Paneadem 794
Cæſarea Philippi 897,911, 1149,1297
Cæſarea *antea* Stratonis turris 605, 694, 871
Cæſareenſis portus 1008
Cæſarium *caſtellum* 1007
Callirrhoë 1041
Callirrhoënſes thermæ 768
Camon 209
Campus magnus 188. 337, 543, 690, 924, 925
Campus regius 25
Canæ 672,911,914,943

INDEX SECUNDUS,

Cana *vicus* 599,967,997
Canatha 672 *in Var. Lect.*
Canatha *urbs* Cœle-Syriæ 1002
Capernaum. v. Capharnaum.
Capharabis 1200
Capharaccho 922,1106
Capharnaum 1155
Capharſaba 720
Capharſalama 549
Caphartaba 1193
Caphethra 1200
Cappadoces *olim* Moſocheni 17
Cappadocia 708
Capreæ 810,812
Carchameſa. v. Charchameſa
Cariathiarim 227,289
Carmelus *m.* 188,338,380, 381,599,643,986,1120
Carnaïm 543
Carræ, ubi ſervantur arcæ Noëi reliquiæ 879
Caſii Jovis templum 1208
Caſtra 309, 310, 315, 330 v. Manalis
Caſtra Dei, *locus* 44
Caſtra Judæorum 621,978
Cedaſa Tyriorum 1095
Cedeſa 186, 189,572, 1095
Cedron 335, 1216, 1231, 1251
Cedronis vallis 412,1222
Celenderis 758,759
Cepharitæ 182
Cepharnome 943
Chabarzaba 598
Chabolo *vicus* 925,926,927
Chabolo *in Ptolemaïdis finibus* 925
Chabulon 353,1120
Chalcidica 1311
Chalcis 611,865
Chalcis *ſub Libano* 621,977
Chaldæi 20,22
Chananæa 18,22,38
Charchameſa 442
Charra *urbs* 34, 39
Caſphoma 542
Chebron 23, 32, 35, 46, 48, 72,131,189, 193,215,279, 281, 282, 283, 285, 304, 368,544,1199,1200
—— urbium antiquiſſima
Chephorini 19
Cheſlæmi 19
Chethima *inſ.* 17
Chettæi 19
Chidonis area 289
Chius 708
Choramus. v. Bautis
Chuſæi 18
Chutha *regio* 429
Chuthæi 454,470,478,500, 583
—— Samaritæ 478
Chuthus *fl.* 428
Chuthus *locus* 427
Cicerum *domus* 1251
Cilicia 17,865
Cilicum *vallis* 599
Cilla 262
Citium 17
Cittæi 428
Coi 594
Colles quibus urbs inædificata erat 1221
Colubet 1315
Commagena 865,1311
Coos 708
Cophene *fl.* 20
Coptos 1204
Corduba Iberiæ 838
Cordyæi *montes* 12
Coreæ 616,970
Corræa 228
Cos *inſ.* 619
Cremona 1207
Cteſiphon 797,835
Cyanei *ſcopuli* 708
Cydœſſa Tyriorum *vicus* 1167
Cydyſa 422
Cypros *caſtellum* 1007,1009
—— *turris* 720
Cyprus olim *Chethima* 17
Cyprus *locus* 720
Cyrene 619,945
Cyzicus 585

D.

Daæ, *vel* Dahæ 885
Dabaritta 1109
—— *vicus* 935
Dabariteni 916
Dagon *arx* 581,961
Dahi 803
Damaſcus *urbs* 20,188,291, 1001
Dan *apud fontes Jordanis* 364
Danus *fons Jordanis* 24
Daphne 642
—— ad Antiochiam 985, 997
Dathema 541
Decapolis Syriæ 937
Dei facies, *locus* 45
Delium 612
Delta 621,978,1099
Dianæ templum 544
Dicæarchia 786,820,905
Diglath 6
Dion 503,599
Diolpolis 970,1001
Dium 615
Δοκὸς ἀγρὸς 1102
Dora 188,580,615,616,907, 960,973,1008,1371
Dora *urbs Phœniciæ* 907,1371
Doreon 962
Doritæ *vel Dorienſes in Syria* 867
Druſus *turris* 695
Drymi 643
Drymus 986

E.

Ecbatana 464,479,909
Ecdippa 188
Ecron v. Acaron
Elamæi 19
Elaphantine 1204
Eleüſa 719,739
Eleutherus *fl.* 565,575,670, 1001
Elis 94
Eliſæi 17
Elom 368
Elymaïs *regio* 544
Emalſema 437
Emaus 556,637,782
Emma 265
Emmaus. v. Ammaus
Emeſa 807,871,890,1311
Enemimi 19
Engaddæ 1121
Engaddi *urbs* 393
Engedini 263
Epheſus 708
Ephraim *urbs* 1200
Ephran 206
Ephrathanus *ager* 46
Ephron 543
Epiphania, i. e. Amathe 19
Erebinthorum œcos 1251
Eroge *locus* 421
Eſebonitis. *al.* Eſthmonitis 690
Eſcon 36
Eſermoth 130
Eſſa 599
Eſſabon 599
Eſſebonitis 531,1905
Eſſenorum porta 1222
Etame. *al.* Eita 367
Ethan 359
Eudæi 19
Evilæi 18
Euphrates 5,6,19
Euxinus *pontus* 419

F.

Fullonis monumentum 1222

G.

Gaba 115,195,197,238,376, 1095,1120
Gaba, *al.* Gabala 690
Gabala 899
Gabalitæ 416
Gabao 279,1101,1103
Gabaon 239,306
Gabaonitæ 182,185
Gabara 916
Gabara *quot ſtadiis à Sogana* 930
Gabareni 908
Gabaroth 908,926
Gabatha 192,232,234,373, 376,557
Gabathona *urbs* 376
Gabath Saul 1215
Gadara 188, 539, 594, 596, 599, 615, 617, 682, 783, 965, 973,975, 1006,1095, 1097
Gadara *metropolis* Perææ 1190
—— *pagus* Galaaditidis 596
Gadareni 908
Gadarenſes 696,697, 1097
Gadaris 1120
Gadira 17
Gætuli *olim* Evilæi 18
Galaaditis regio 198, 276, 279, 389, 412, 542, 543, 578
Galadena *regio* 44,52,388
Galadena *terra* 148,151,388, 422
Galadeni 234,596
Galades *collis* 44
Galaditæ Arabes 590
Galatæ Gomarenſes 17
Galatia 551
Galbaath 255
Galgala 182, 184, 185, 186, 232, 236, 238, 239, 243, 244,246,315
Galilæa 338, 353, 422, 572, 697
Galilææ duæ 1120
Galilæa *ſuperior* 186,188
Galilæa toparchia 560
Galilæarum deſcriptio 1120
Gamala 791, 908, 943, 975, 1106,1107,1159,1160
Gamala *caſtellum* 599, 908, 910,915,921,922,967
Gamaliticus ager 805
Gamalitis *regio* 1121
Ganges 6
Gareſime 942
Garizim 583
Garizim *m.* 801
Garizin 534,962
Garizin *m.* 207,501,504,505
Garizitanum templum 531
Garſis *urbs* Galilææ 1299
Gath. v. Gitta
Gaulana 158, 599, 965, 967
Gaulanitis 599
Gaulanitis regio 148, 338, 922,1121
Gaza 19,188,194,215,225, 427, 502, 571, 595, 599, 615, 616, 682, 783, 965, 973,1006,1095,1208
Gazara v. Gadara
Gazara 289, 354, 557, 579, 584
Gelboë 270
Gella. v. Gethla
Gennabara 1193
Gennath *porta* 1222
Genneſar 1106
Genneſar *regio* 1155
Genneſara 572
Genneſariticus lacus 794,795
Genneſaritis *lacus* 188
Gennezar *lacus* 1154
Geon 6
Gerara 374
Gerara *urbs* 28,36
Geraſa 967,1095,1121,1196
Geraſenorum montes 599
Gergeſæi 19
Geſſiritæ 281
Geſura 302,303
Gethla 267
Getta 188,225,228,248,251
Gibalus *m* 174

REGIONUM, URBIUM, &c.

,927,1106
in 1208
367
188
373
656
389
52
Lect.
03, 1159,
mpum ma-
ythopolitn
3, 599, 922
590
18
18
188
Etæ deſcri-
1121
892
1155
iphtha 794
1122,1192
elæ) fons
382
293
19
405
367
418
983 1010
87
599
562,563
708
87
1317
02,909,997
, 186, 188,
05,1121
19,33
609
441
20
19
æ 810
583
1101,1121,
20
611
609
295
chem, i. e.
1193
601, 616,
976, 1192,
1121,1122
185
8,239,558
292
1046
17
80
149
915
408
354
310, 690,
1121,1122,
gnus
17
808
542
27
279
453
210
263
93
367,374
1093,1224
,609, 615,
65

Marmaritæ 1088
Maſada 639, 645, 649, 650, 651,679,1093,1094,1189, 1313,1317
Malada caſtellum 984, 988, 1313
Maſadæ deſcriptio 1315
Maſpatha 451,452
Maſpha 376
Maſphate (quæ alibi Maſphahe) 227
Maſphathe 210,233
Maſſagetæ 470
Maſtheron angustiæ 264
Materiæ forum 1102
Mauri 18
Maxilla, locus 214,215,320
Mazaca 17
Medaba 556, 557, 562, 583, 599,609
Medi 17
Melamborea, locus 1148
Melitina 1297
Memnonis monumentum 1068
Memphis 78, 355, 524, 978
Mende 441
Mendeſius νομὸς 1208
Meroë 79
Meroth 922,1120
Meſanæi 20
Meſopotamia 38,39
Meſtræi 18
Meſtre, Ægyptus 18
Mia vicus 876
Micha 295
Minyas m. 13
Miſenum 836
Mitylene 708
Moabitæ Arabes 596
Moabitis 147,217,1121
Modim 534,535,551,578
Modin 958
Monobazi regia 1231
Mons ferreus 1193
Mopſueſtia 595
Morius m. 31
Moſocheni 17
Muliebres turres v. turres.
Mygdonia 883
Myſia 1205,1302,1304

N.

Naballo 609
Nabataei 541,610,612,976
Nabataei Arabes 556
Nabatena regio 30
Nain 1197,1198
Nais 888
Nais urbs 8
Narbatena toparchia 1100
Neapolis olim Sichem & Mabortha 1193
Neara 787
Nearda 827,833
Nedemi 19
Neronias 897
Nicopolis 720,1208
Nilus 6
Nini urbs (al. Ninus) 19, 419,422,443
Ninive 419,422,423
Niphates 797
Niſibis 827,883
Noba 258,259

O.

Oaſis 1363
Octaviæ porticus 1305
Odolla 367
Ogyges ilex 26
Olivarum mons 305, 893, 1216,1251
Olurus vicus. v. Alurus.
Ommatos. v. Ammata.
Oniæ regio 621,978
Ophla 1231
Ophlas 1222
Ophre 33
Ormiza 1002
Oronaæ 599,609
Oronnæ area, locus 322,323
Oryba 609
Oſtracine 1208
Ozæ percuſſio 289

P.

Palæ-tyrus 428
Palæſtina 19
Palæſtini 186
Palmira 354
Paneas 794
Panias 697
Panium 1007,1154
Panium, ſpecus 698
Pannonia 1205,1304
Paphlagones olim Rhyphathæi 17
Paphlagonia 708
Papyron 970
Parthenius fl. 1346
Pella 599,611,615,967,970, 973,1095,1121
Peluſium 224,434,976,977, 1004,1208
Petræa 560,876,892
—— ejus deſcriptio 112, 1121
Periſtereonos petra 125
Petra 98,157,805
Petra magna in Arabia 417
Petra oppidum 969
Petræa 804
Phanuel 364
Phanuelus locus 45
Pharuna vallis 1197
Pharanx 36,130
Pharathon 211,556
Pharus inſ. & turris 1204
Phaſaëlis 783
Phaſaëlis regio 770
Phaſaelis urbs 1009
Phaſaëlitæ 1010
Phaſaëlus turris 720,778, 1093,1224
Phetrolimi 19
Phiala 1154
Phicola 523
Philadelphene 1121
Philadelphia 970,1004,1095, 1121
Philiſtini 19
Phiſon 5
Phœnicæ 19
Phora 6
Phryges 17
Piſcina Solomonis 1222
—— ſerpentium. v. Serpentium.
Planctus, locus 288
Platana 742
Plinthine 1204
Pſephina, turris 1222

R.

Rabatha, v. Azamatha.
Raëpta 735
Ragaba 599
Rahmæi 18
Ramathon, urbs 375
Ramoth, i. e. Aramatha.
Raphanææ 1303
Raphia 594, 599, 616, 965, 975,1208
Raphidim 97
Raphon 543
Reblatha 448,450
Recema 157
Renga 269
Reſſa 646,650
Rhegines 17
Rhinocolura 599,647,1208
Rhinocurura 990
Rhiphathæi 17
Rhoa, rupes 198
Rooboth 36
Rubrum mare 6
Ruma 1135
Rydda 609

S.

Saab 1134
Saba, regio 79
Sabacteni 18
Sabacti 18
Sabæi 18
Sabatheni 18
Sabbaticus amnis 1303
Sacæ 803,885
Saira 48
Saites nomos 1337
Salem 45
Salamis 1106
Sallis urbecula 1119
Samæa 962
Samechonitis. v. Semechonitis.
Samaræi 19
Samaria 599, 615, 616, 682 1006,1120,1121
Samaria toparchia 560
—— Sebaſte dicta 685,690, 962
Samarienſis regionis deſcriptio 1121
Samaris 1120
Samaritæ 429,454,504,531
Samaritæ, origine Chuthæi 478
Samaritis 292
Samega 583
Samoſata 654,996,1311
Sampho, vicus 1055
Samus 708
Sancaria 376,377
Sapha, locus 503
Saphetha 374
Sapphora 617
Saraim 367
Saraſa 216
Sardinia 801
Sarephtha 378
Saris urbs 259
Sarmatæ 1302
Sarpha 320
Saxum præſidii 228
Scala Tyriorum 571,1068
Scenæ locus 45
Scopus 1102, 1103, 1216, 1219
Scythæ 17,803,1302
Scythopolis 188, 275, 576, 586, 599, 615, 616, 962, 970, 973, 975,1095,1116, 1120
Scythopolis urbs maxima vicina Tiberiadi 1150
Scythopolis (ſive Bethſane) 543
Scythopolitæ 526
Sebaſte 690, 707, 745, 783, 1095
Sebaſte, i. e. Samaria 585
Sebaſtus portus 759
Sebee 211
Sebonitis 1095
Secela 267
Selamis 922
Seleucia 599, 834, 922, 967, 1107,1160
Selo 198,199
Semareon 376,377
Semaron, Græcis Samano 376
Semechonitis lacus 202,1160
Semega 962
Sennaar campus 15,16
Sennabris 1150
Seph 1106
Sepphoris 657,780,782,794, 907,975,994,1100,1120
Sepulchrum Rachelæ 232
Serpentium piſcina 1219
Serritæ 269
Sibmonitis. v. Sibonitis.
Sibonitis 1121
Sicella 269,273,274,278
Sicima 46,50,173,186,189, 192,206,207,583,962,966
Sicimitæ 244,504
Sicimum 45
Sidon 19, 26, 188, 338, 428, 502,541
Sidonii Sicima incolentes 534
Sidonis campus magnus 199
Sigo 922,1106
Silbonitis. v. Sibonitis.
Siloa 1084,1222,1231,1251
Silvas 186, 187, 196, 198, 199,220,370

Simo-

INDEX SECUNDUS, &c.

Simonias *vicus* 915
Sinæi 19
Sinæus *mons* 81
Sirias terra 9
Sitenna 36
Soba 242
Socho 367
Sochus 248
Sodoma 28
Sodomitica terra 1195
Sodomiticus *lacus* 188
Sodomorum urbs 23
Soganæi 908
Sogane 1107,1160
Sogane 930. xx *ſtadiis à Gabaris.*
Soganni 922
Solyma 287
—— *urbs* 25
—— *vicus* 922
Somorron 1193
Sophaces 23
Sophene 291,361
Spaſini charax 20,879
Spinarum *vallis* 1215
Stratonis turris, *al.* Cæſarea 589, 590, 599, 615, 682, 783,892,964,1006,1008
Struthia piſcina 1248
Succoth 45
Suna 270
Suſa 465,488,490,492,493
Sycaminus 592
Syene 1204
Sylva Libani, *domus* 358
Synope in *Ponto* 708
Syri 20
—— Tranſeuphratenſes 295
Syria 18
Syria Palæſtina 369

T.

Tanaïs 16
Tanis *urbs* 23,1208
Tarichææ 620,892,976,1075, 1106,1109
Tarichæarum *litus & deſcriptio* 1151
Tarichææ xxx ſtadiis à Tiberiade 919
Taricheatæ 919
Tarentum 758
Tarſicum mare 358
Tarſus 17
—— Ciliciæ 419
Taurus *m.* 502
Techoa 556
Telithon 599
Templum Jovis Capitolini 1306
—— Pacis 1307
Terebinthus 1199
Thadamor 354
Thamna 192, 213, 214,637, 1125
Thamnæ, toparchia 1106
Thamnatha 556
Thamnitica toparchia 1193
Thapſa 421
Tharabaſa 609
Tharſa 375,376
Tharſenſes 17
Tharſus 17
Thebæ 209,297
Thebaïs 505
Thecoa 394
Thecoë 367,1198
Thella 1120
Thermodon *fl.* 1346
Thermæ Ammauntinæ 795
Therſa. v. Tharſa
Thesbona 378
Theſſa 988
Thires 17
Thmuis 1208
Thobeli 17
Thraces *unde* 17
Threſſa 646 v. Reſſa.
Thygrammæi 17
Tiberias 795, 808, 871, 892, 907,1075,1106
Tiberiadis lacus 1122,1193
Tiberias quomodo ſita 938
Tigris 6
Tirathaba *vicus* 801
Titanum *vallis.* v. Gigantum.
Trachon 602,696,697,1006
Trachonitæ 719,909
Trachonitarum regio 915
Trachonitis 20,783,804,890 1121
Tripolis 548,586
Trogloditica regio 33
Turres muliebres 1215,1219
Turris Joannis 1273
—— Pſephina 1215,1223
Tuſculanum 812
Tyrii 908
Tyriorum
Tyropæon
Tyrus
—— *caſtell*
Valatha
Vallis Ant
—— Cilic
—— grati
—— Hieri
—— Spin
Ulatha
Ure *urbs*
Xaloth
Xyſtus
Zabulon.
Zabulon
Zara
Zebeca. v
Zephyrio
Zeugma
Zia 876
Zipha
Ziphene
Zipheni
Zoara
Zohor
Ζῶρα 188

[DEX TERTIUS,

Hominum, Rerumque memorabilium.

A.

it Pontifex 116. filii
ejuſque mors 146.
ſ 477.
rum 1344.
um rex 1341.
354.
,1341.

loni 211.
rificium 25.
lo. Neri filius 330.
232, 278. Iſraëlitas
it 282. occiſus 283.
ſini Caſtrorum rex

Davidis fautrix 325.
ob fratris cædem in
302. revocatur Joabi
3. inſurgit contra Da-
um perſequitur 309.
uſus fugatuſque 310.
ore ſuſpenſus 311. à
is interiit *ibid.*
,310,316. Joabi frater
:o.
Roboami 368. ſucce-
incit Iſraëlitas 372.
1 884.
chimelechi 260. ſer-
adit 261. pontifex
18,325. ſacerdotio ab-

m rex 1340,1341.
ota Davidi 267.
meſtæ 309.
ea.
s 460.

mnidem occupat 206.
à Sicimitis 207. quos
delet 208. ſtuſto mo-

,337.

Abeſſæus.
onis 117.
rahamus filius Tharri
Chaldeam 21. in Ca-
nfert *ibid.* ejus habita-
amaſcena 22. colonia-
larum auctor 33. Æ-
it in artibus mathema-
m cum Loto dividit 23.
cetur Deus 25. profligat
moritur 35.
Abeſalomus.
ri rex 1339
pri Regina 1339.
achitarum 377. ab Elia
3. pugnat cum Adado,
t 384. eique vitam con-
oſtea interfectus à Syris
i 288 408.
an) furti reus 182. pœ-

b425.
1, 370. ejus vaticinium

avidis 268.
.
Sadoci 305, 311, 312.
).
pontif. interficitur juſſu

38.

Achis. *v.* Anchus.
Achitobus 334.
Achitophelus, fautor Abeſalomi 305. malum conſilium dat 307. ſemetipſum ſuſpendit 309.
Achonius 483.
Achratheus 492.
Acme 1039. ejus literæ ad Antipatrum & Herodem 764. ejus mors 769.
Acmon Araphæ filius, ex gigantum genere, Davidem aggreditur 318. ab Abeſſæo interficitur 319.
Actiaca pugna 671,676,1001. VII. anno Herodis 672.
Ada uxor Lamechi 8.
Adadus Damaſci & Syrorum rex 291.
Adadi filius Syrorum rex obſidet Samariam 383. iterum 400. in languorem incidit 403.
Adamus creatus 5. Adami lapſus 6.
Aderus Idumæus 361.
Adonias regnum affectat 325. ad aram fugit 326. Abiſacen ſibi poſtulat 333. repulſam patitur 334. occiditur *ibid.*
Adonibezechus rex Hieroſolymorum 192. capitur & mutilatur & Hieroſolymis moritur *ibid.*
Adoramus 292,318,341.
Adramelechus 434.
Adrazarus 361. rex Sophenes 291.
Æburius decurio 915.
Ægiſtha uxor Davidis 325.
Ægypti reges per 1300 annos ad Solomonem uſque Pharaones dicti 354, 355. Ægyptii ſapientia præcellere crediti 338. Ægyptiis non licitum paſcua curare 69. ſacrorum & templorum multitudo in Ægypto *ibid.*
Ægyptii unde didicerunt artes mathematicas 23. eorum *ἱερογραμματεῖς* 73.
Ægyptius Pſeudopropheta 893, 1075. à Fœlice fuſus fugatuſque 1076.
Ægyptus unde denominata 1339.
Ælius Gallus 693.
Æmilius Regulus 838.
Æneas, *vulgo* Aretas, ſuccedit Obodæ 736.
Ænigmata ſibi invicem proponunt reges, Solomon & Hiromus 353.
Ærea vaſa potiora argenteis 483.
Æſopus 665.
Æthiopiæ merces, ſimia, mancipia 357. Æthiopibus vicini Arabes 405.
Æzelus 20.
Agagus rex Amalecitarum 243. interficitur 246.
Agar cum Iſmaële pulſa ab Abramo 30.
Aggæus *vates* 479, 480.
Agones athletici quinquennales, item *μουσικοὶ γυμνικοὶ* Cæſarei ab Herode inſtituti 687,1009. Cæſarea abſoluta 719.
Agrippa (Marcus) ejus erga Judæos benignitas 520. magnifice ab Herode excipitur 708. multa cum gratia viciſſim Herode excipit apud Sinopem 708. in Judæam advenit 707. ejus in Boſporum expeditio 708. Judæorum immunitates confirmat 712. ejus epiſtola ad Epheſios pro Judæis 723. ad Cyrenenſes *ibid.*
Agrippa (Claudius) ejus progenies & mors 1071.
Agrippa magnus 752. Herodis filius *ibid.*
Agrippa filius Ariſtobuli 806. ejus fortuna varia 808,810. in vincula conjicitur 813. ei futura felicitas prædicitur 814. ſolvitur & donatur duabus tetrarchiis 818. rex creatur *ibid.* grata facit 824, 825. Romæ ejus magnificentia 824. à Senatu ad Claudium miſſus 861. quæ ſuaſerit Claudio 864. in regnum remittitur 866. ei reſtituitur à Claudio omne fere regnum Herodis M. qui Agrippæ *πάππος* 864. ejus elogium 869. ejus in Berytios munificentia 870. ei ut Deo acclamatur 872. ejus (qui in *actis* Herodes) mors *φίλαυτος* 872. reges aliquot magnifice excipit 871. Cæſareæ edit ſpectacula, veſte ſplendida indutus 871. *vide Act.* cap. XII. patri Agrippæ non ſuccedit in regno 872, 873, 874. Agrippæ filius patrui regno poſtea donatur 1072. parte maxima Judææ donatur 887,890, 892. ſc. tetrarchiis Philippi & Lyſaniæ 890. ex Felice & Druſilla 891. regis literæ de hiſtoria Joſephi 939,940. Ariſtobuli filius ex Bernice Salomes filia 1027. rex à Judæis lapide perculſus 1161. vinctus à Tiberio 1067. ejus mors 1071. filius Agrippæ ex Cypride 1071. (Fonteius) 1302.
Aicamus 451.
Ain capta 284.
Aina oppugnata 182. expugnata 183.
Alani 1313.
Albinus Judææ procurator 896, 1077, 1282.
Alcimus (ſive Jacimus) P.M. 547. Judam apud Demetrium criminatur 548, 549. moritur 550.
Alcyon medicus 852.
Alexander Alabarcha 809, 886.
Alexander Alexandri ex Glaphyra fil. 1027.
Alexander Antiochi Epiphanis fil. 558. Balas nominatur *ibid.* ejus literæ ad Jonatham 559. contra Demetrium proficiſcitur & cum eo pugnat 561. nuptias ambit Ptolemæi filiæ 564. moritur 568.
Alexander & Ariſtobulus Herodis filii in carcerem conjecti 738. juſſu patris ſtrangulati 745,1026.
Alexander filius Alexandri ab Herode interempti 807.
Alexander fil. Ariſtobuli 615,616,976. turbat Syriam 618. bellum parat contra Romanos 974. à Sabinio ſuperatur *ibid.* turbas concitat 976. juſſu Pompeji occiſus 620,622,977.
Alexander frater Ariſtobuli ei ſuccedit 965. ejus mors 967. ejus filii Hyrcanus & Ariſtobulus 968.
Alexander Herodis fil. ejus oratio coram Cæſare 718. ejus ſoror una nuptum datur Antipatro Sororis Herodis filiæ 751. altera Phaſaëlæ fratris Herodis filiæ *ibid.*
Alexander Jannæus Judæorum rex 596. in eum mota ſeditio *ib.* expeditionem facit in Ptolemaïdem 591. ob crudelitatem *Θρακίδας* dictus 597. triennio integro quartana laborans moritur 599. ejus filii Hyrcanus & Ariſtobulus 600,968.
Alexander Lyſimachus Alabarcha 865.
Alexander M. patri Philippo ſuccedit 501. ſuperat Darium *ib.* victoriis peragrat Aſiam *ib.* legatos mittit Hieroſolyma 502. accedit Hieroſolyma 503. ejus ſomnium *ib.* nomen Dei laminæ pontificali inſcriptum adorat *ib.* templum ingreditur 504. Judæis dat privilegia *ibid.* ei Pamphylium mare ceſſit è via 91. ejus ſcutum ac thoraces in Dianæ templo in Elymaïde ſervata 544. obit, ejuſque regnum

diviſum 507.
Alexander Phaſaëli & Salampſionis fil. 806.
Alexander (Tiberius) Fado ſuccedit 886. procurator Judææ 1071. procurator Ægypti 1081, 1099. totius militiæ præfectus 1204, 1205, 1277.
Alexander Zebinæus rex Syriæ victus ab Antiocho Grypo 585. diem ſupremum obit *ibid.*
Alexandra regnum adminiſtrat 600. morbo corripitur 602. moritur 603. ejus elogium *ibid.*
Alexandra Hyrcani filia, Alexandri Ariſtobuli regis filii conjux, mater Ariſtobuli & Mariamnes 663. ſcribit ad Cleopatram 663. picturas filii filiæque ſuaſu Dellii ad Antonium mittit 663. ficte reconciliatur Herodi 664. fugam adornat in Ægyptum 665.
Alexandra Herodi ſuſpecta 665. luget mortem Ariſtobuli 666. inſidias Herodis filiique necem Cleopatræ ſignificat 667. in cuſtodiam data 669.
Alexandra indigne ſe gerit erga Mariamnem 684. Herodis juſſu interficitur 685.
Alexandra Alexandri Jannæi uxor regnum occupat 967. moritur 969.
Alexandra Phaſaëli & Salampſionis filia 806. nupta Timio Cyprio *ibid.*
Alexandræ reginæ mors 603.
Alexandræ matris Mariamnes inhumanitas 684 ejus ſupplicium 685.
Alexas 750, 1029.
Alexas Salomes maritus 1042.
Alexas Selcias 807.
Alisfraginutholis Ægypti rex 1338.
Aliturus, Judæus 905.
Altare holocautomatum 111.
Amadathes 490,498.
Amalecitæ adoriuntur Iſraëlitas 98. victi & ſpoliati 100.
Amanes 490. Judæis infeſtus 491. ejus edictum contra Judæos *ibid.* parat crucem Mardochæo 494. Mardochæum honorare cogitur 495. apud regem accuſatur 496. ejus edictum reſcinditur 497. crucis ſupplicio plectitur *ibid.*
Amanis in Judæos conſpiratio 490.
Amarames pater Moyſis 74.
Amaramus 876.
Amarinus fit rex 376.
Amaſias Judææ rex 414, 416. Joabo bellum infert 417. à Joabo victus 418. moritur *ibid.*
Amaſias dux 423.
Amaſias alter 438.
Amathius 19.
Ambivius (M.) Judææ procurator 795.
Amenophis Ægypti rex 1338, 1339, 1352, 1353, 1354, 1358.
Ametla 309.
Ameſſa dux 313,316. à Joabo interficitur 316.
Ameſſa Jethranæ 330
Ameſſes Ægypti regina 1338.
Aminadabus 226,477.
Aminadabus Sauli fil. 275.
Amitala 441.
Ammonius 566. cæſus 567.
Ammoritis regio trans Jordanem conceditur Gadis ac Rubeli tribubus integris dimidiæque Manaſſitidi 157.
Amnos *al.* Amnon, filius Davidis 288. 300. Thamaram deperit *ibid.*
Amnon ſtuprat Thamaram 301. occiditur ab Abeſalamo 302.
Amoſus Judææ rex 437,438.
Amphitheatrum prope Hieroſolyma, in campo, ab Herode M. exſtructum 687. amphitheatrales venationes *ibid.*
Amphitheatrum Hierichunte 770.
Amraphelus 24.
Anacharis dux Aſſyriorum 432.
Ananelus fit pontifex 663. ei abrogatur pontificatus 664. reſtituitur 666.
Ananias Nebedæi fil. fit Pontifex 886. Romam miſſus vinctus 889. ejus cædes 1094. cum fratre Ezechia interfectus *ibid.*
Ananias P. 1074, 1090. ejuſque filius Ananus 1074.
Ananias 481.
Ananias P. Maſambali fil. 1253.
Ananias 586,587,593,594.
Anani fil. Ananus 1171. ejus elogium 1170. ejus concio 1172. fuga ad Titum 1276.
Ananus P. M. 794. privatur pontificatu 795. pontifex 1183. P. M. 1170. ejus mors 1183.
Ananus Anani fil. pontifex 896. accuſatur 897.
Ananus è Simonis ſatellitibus 1276.
Ananus templi prætor 889.
Anathus Jonathæ fil. 1102.
Anchus Gittæ rex 268,269.
Andreas ſatellitum præfectus 509, 512, 1365.
Andromachus regia Herodis pulſus 730.
Andronicus Meſſalami fil. 563.
Angariæ Judæis remittuntur 560.
Angeli Dei cum Mulieribus conſuescunt 10.
Anilæus 827, 828, 829, 830, 831. ejus cædes 834.
Anna 220.
Anni ratio duplex apud Hebræos 11.
Annibas 876.
Annius (L.) capit Geraſa 1196.
Annius Minucianus 838,841.
Annius Rufus procurator 795.
Annus Sabaticus 587,657,661,671.
Anochus 8,11.
Antejus cæſus 849.
Antigonus poſt Alexandri obitum Aſia potitur 507. ejus claſſis à Ptolemæo fugata 515.
Antigonus Ariſtobuli fil. 615,618. accuſat Hyrcanum & Antipatrum 622, 978. vincitur ab Herode 639. ambit regnum Judææ 643. in Judæam reductus 646. rex conſtituitur à Parthis 646, 989. Hyrcanum auribus, Phaſaelum vita privat, *ibid.* Socio ſe dedit 658. vinctus ducitur ad Antonium 659. primus regum à Romanis ſecuri percuſſus 661,1000.
Antigonus frater Ariſtobuli, Hyrcani filius, Samariæ obſidioni præficitur 586. fratri charus 588. ei necem Regina aliique machinantur 589,963. occiſus *ibid.*
Antigonus qui ante Herodem regnaverat 759.
Antiocheni deficiunt à Demetrio 567. eorum odium in Judæos 520.
Antiochiæ incendium 1300.
Antiochus Commagenes rex 797,865, 871,1248,1311.
Antiochus Cyzicenus 585,591. Samaritis opem ferens, vincitur 586,962. occiditur 595,962.
Antiochus Dionyſius Syr. rex in Judæos expeditionem facit 598, 966. prælio occumbit 599,967.
Antiochus Epiphanes expeditionem facit in Ægyptum 532. Hieroſolyma capit & templum depeculatur 532, 957,958,1291. ſævit in Judæos 532, 533,958. in Perſidem proficiſcitur 538. decernit Judæos delere ſi reverſus fuerit è Perſide 537. reſponſum ad Samaritas 534. ejus flagitia 582. moritur 544. Philippum regni curatorem conſtituit 545.
Antiochus Eupator Judæam invadit 545. cum Juda congreditur 546. fœdus facit cum Judæis 547. fidem datam violat *ibid.* interficitur 548,959.
Antiochus Grypus 331,585. ejus mors 595.
Antiochus Magnus 520. ejus literæ & programmata in Judæorum gratiam 521,522. filiam Cleopatram Ptolemæo nuptum dat *ibid.*
Antiochus Philometor 591.
Antiochus pius Cyziceni fil. Seleuco bellum infert 595. occiditur *ibid.*
Antiochus pius Demetrii fr. oppugnat Hieroſolyma 582. obſidionem ſolvit 583. expeditionem facit contra Parthos & in prælio cadit *ibid.*
Antiochus Seleuci nepos (*al.* Alexandri fil.) vulgo Θεὸς 520. adoleſcens rex coronatur & cum Jonatha amicitiam init 571. à Tryphone ſublatus 579, 960.
Antiochus Seleuci
Antiochus Soter, Grypi 585. Ti 580.
Antipas Herodis f maritana 751,10 læ 770,785,1 1049. quænam 770. quænam e rex declaratur ab ctus & cæſus 117
Antipater Herodi mittitur ad Cæſa 1035. ibi liter incendit adverſu riamnes filios 1013,1016. ejus bas moret 608. 714. domum re res Judæorum ac tribus ſublatis c patri necem ma ſollicitus 1035. ram Varro 759, 763,1037. in vin 1039. ejus cæde
Antipater Jafonis fi
Antipater Idumæu qui prius Antipa legatus miſſus a ἀγωνία 621. ac Aretam ſe recip mandat Hieroſo rodi Galilæam *ib* reri ſtudet 621,6 honoribus auget tur *ibid.* ſe defe num 622. Judæ procurator 622, apud Judæos in h ſublatus 637,983
Antipater Phaſaeli 806.
Antipater Salomes f ſat 775,1032.
Antipater quidam 1032.
Antipater ſororis He
Antipatri uxor & lib
Antipatri uxor Ara
Antipatris à Veſpaſi
Antiphilus 757, r Antipatrum 764.
Antonia filia Clau
Antonia mater Cla grippæ dat mut ejus elogium 81
Antonia turris 963
Antonius centurio
Antonius (L.) Mar dianos mittit in 633.
Antonius (M.) e præclare ſe gerit P. Dolabellæ c 631. venit in A 640. ejus epiſt M. 640. ad Tyr deperit 642. H accuſatos abſolv ſtituit *ibid.* accu ci jubet *ibid.* ſu ſtudium 648. n 994. ejus luxur
Antonius Primus
Anubis Deus 799.
Apachnas Ægypti Apame 474.
Apion pro Græc 821.
Apollinis templu
Apollodotus Gaz terimitur 595.
Apollonius Alex
Apollonius Dau bellum provoc
Apollonius 534. 537.
Aponius 863.
Apoptus Ægypti
Apſalomus 1094
Apſanes ab excel xit 211.
Aqua Deo libato
Aquila aurea, ſu

HOM. RERUMQ. MEMORAB.

766,1040.
nguibus tenens, in
niorum regis 530.

ia è lapidibus non

it liberos ab anno

les 676.

1.
4.
423,424.
lætinis 224. redu-
26.
deportata 289. in
excipitur *ibid.*
itit 12. reliquiæ Ar-

ocum rex ad Hero-
019. ab eo deduci-
ulque 733. Phero-
ncilsat 733, 1021.
fil. 751, 758, 1028,
acclamatur mortuo
2. ejus ad populum
047. tumultum fe-
, 773, 774. Romam
249. ubi accusatur à
s 784, 1056. in exi-
059 ejus somnium
a dimidii regni He-
iphyram in uxorem
relegatus Viennam

il. 809, 873.
fil. 1276.
exandri 739.

x 595, 608, 609,
1030. expeditionem
olyma contra Aristo-
ccedit Obodæ 736.
irat auxilia 970. cum
um accusat apud Cæ-

rex 598, 667. in Ju-
nem facit 599.
: 804, 805.
scriptio 1133.

. ejus ad Ptolemæum

opæ regis fr. ducit Jo-
dæorum causam agit
n 822.
ndri Jannæi fil. homo
x 600. cum aliis de
tur 601. Alexandræ
ibid. de regno occu-
602, 603. ejus cum
no bellum 607. cum
608. fit rex 969. vi-
tuit Pompejo 611. à
ivus una cum liberis
ur 615, 617, 973. ejus
dantia 617. Roma in
it *ibid.* à Pompejanis
s 620.
dis fil 695. ducit uxo-
ucerem conjectus 738.
ure Beryti damnatur
atur 745, 1026. ejus
750, 1027.
Herodis regis Chalcidis

ani fil. 586. ex ponti-
rex Judæorum 588.
latus *ibid.* ejus mors
uli filia spondetur ab
atri filio 751. filia al-
erodis filio *ibid.*
Josephi & Mariamnes

stobuli fil. puer pul-
. ab Herode fit ponti-
is fraude occisus 666,

lobuli Herodis M. filii,
ius 807.
tuta in Judæa 975.

Ariuchus 24.
Arius Lacedæmonum rex 530, 573. ejus epistola ad Oniam P. M. 530.
Armais Ægypti rex 1339.
Armamentum Davidis in templo 410.
Armenia ab Antonio debellata 671.
Armesses Ægypti rex 1339.
Arophæus 334.
Arphaxades 20.
Aruntius Euaristus 851.
Arruntius P. 847.
Arsaces rex Parthorum 575, 583.
Artabanus rex Mediæ 796, 797, 802, 803, 829, 830.
Artabanus Parthorum rex fugit ad Izaten 882. & benigne ab eo excipitur *ibid.* moritur 883.
Artabazes Tigranis filius ab Antonio Cleopatræ donatus 1001.
Artaxerxes 488, 489. edictum 491, 497.
Artaxias 671.
Artorii calliditas 1273.
Arudæus 19.
Asael 279, 280. occisus 283.
Asamonæa familia desinit 659.
Asamonæorum potentia eversa *ibid.*
Asanus rex Hierosolymorum 373. à Damascenorum rege auxilium petit 375.
Aschalanitarum contumacia 525.
Aschanaxus 17.
Aschanes 455.
Asterinus Tyriorum rex 1341.
Asinæus 827, 828, 829, 830, 831 &c.
Asini caput, de illo mendacium 1368.
Asochæus rex Ægyptiorum 1292.
Asprenas 845. cæsus 848.
Assis Ægypti rex 1337.
Assyriorum imperium eversum 435.
Astartes fanum 275, 1341. Tyriorum rex *ibid.*
Astronomiæ perdiscendæ causa primi hominum mille prope annos vixerunt 14. è Caldæa in Ægyptum & ab Ægyptiis ad Græcos translit 23.
Asuras 19.
Asyli jus certis urbibus 158.
Athenienſium ſtephima in honorem Hyrcani 623.
Athenion 552. ejus perfidia 672, 1002.
Athletica certamina in honorem Cæſaris Hieroſolymis ab Herode inſtituta 687, 1009.
Athronges opilio regnum affectat 780, 1054. cum fratribus victus 781.
Atratinus 648.
Auguſtus in Syriam venit 697. ejus literæ ad Herodem 742. cogit concilium ſuper regno Judææ 775. ejus edictum & literæ in gratiam Judæorum 722, 723. in Herodem irritatur 735. ei reconciliatur ope Nicolai Dam. 740. Herodis regnum & facultates pro arbitrio dividit 1056. ejus obitus 795, 1065.
Axioramus P. M. 450.
Azaelus Syrorum rex 382, 404 Judæorum fines populatur 414. moritur 416.
Azarias P. M. 450, 455. male pugnat 543.
Azarias vates 374.
Azavus 21.
Azermothes 20.
Azizus rex Emeſorum 890, 892. circumciſus 891. Druſillam ducit *ibid.*
Azotii ob arcam Dei plagis percutiuntur 224.
Azotus capta 566.
Azymorum feſtum 124 1189. Hieroſolymis diu intermiſſum 425. dictum *φάσκα* 609, 773, 793, 867, 1218.

B.

Baal rex Ammanitarum 451, 452.
Baal rex Tyriorum 1344.
Baaras planta 1308.
Babæ filii à Coſtobaro ſervati 687. poſtea interfecti *ibid.*
Babylon à Cyro capta 462.
Babylonis exſtructio 1343. eam non conditam à Semiramide, Græcos docet Beroſus *ibid.*

Bacchides 548, 551. Judæos aggreditur 556. ſævit in Judæos 958.
Badezorus Tyriorum rex 1341.
Bæon Ægypti rex 1337.
Bagathous 490, 495.
Bagoas ſpado 753, 754.
Bagoſes Judæis infeſtus 500.
Balachus Moabitarum rex 149, 150.
Baladas rex Babyloniorum 435.
Balamus vates 149, 150. ejus Aſina *ib.*
Balas 24. *v.* Alexander.
Balatorus rex Tyriorum 1344.
Baleazarus rex Tyriorum 1341.
Balenorum rex 24.
Baltamum 149, 971. ad Hierichuntem 670.
Baltemus 471.
Baltaſarus *i. e.* Naboandelus 460. viſio ei oblata *ibid.*
Baltazarius 455.
Banacates 338.
Banaias genere ſacerdos, vir fortis 320, 321.
Banaias copiis Solomonis præficitur 335.
Banajas Achili fil. 338.
Banajas Joadæ fil. 293, 315, 328.
Banaothas 284.
Banus eremita, Joſephi præceptor 905.
Barachias 424.
Baracus hortante Debora cum Siſera dimicat 203.
Bardanes Parthorum rex 883. moritur *ibid.*
Baris exſtructa 464.
Barnabazus 490.
Barſas 24.
Baruchus 443, 451, 454.
Barzapharnes Parthorum Satrapa 646, 986.
Baſanes Iſraelitarum rex 375. moritur 376.
Baſanis inſidiis perit Nadarbus 373.
Baſima filia Solomonis 338.
Baſſus. *v.* Ventidius.
Baſſus (Cecilius) 981.
Baſſus (Lucilius) obſidet Macharuntem 1309. legatus in Judæam miſſus 1307, 1311.
Bathuelus 21.
Bathyllus 1033.
Bathyllus Antipatri libertus 758.
Batus menſura 341.
Bauxus 21.
Beethſabe 296, 325.
Bel Tyriorum Deus 377.
Beli templum 459.
Belli leges apud Judæos &c. 1382, 1383.
Bellum Judaicum unde initium ducebat 1078, 1079, 1080, 1083, 1091.
Benjamin tribus reſtituta in integrum 199.
Benjamitæ bello adorti Gabaonitas cladem magnam accipiunt 194, 195, 197, 198.
Berenice Agrippæ filia 806, 865, 873, 1071.
Berenice Agrippæ mater moritur 808.
Berenice Archelai & Mariamnes filia 890. Herodis vidua Polemoni nupta 891. eum deſerit *ibid.*
Berenice Salomes filia, uxor Ariſtobuli 707.
Berenice ſoror Agrippæ vitæ diſcrimen adit 1081.
Berenicianus Herodis ex fratris filia Berenice filius 1071.
Beryti habitum concilium ad litem diſceptandam inter Herodem & filios 742.
Berzelæus 309, 315.
Beſaleelus & Eliabus architecti ſacri 106, 118.
Boazus 217. ejus in Ruthum benignitas 218. in uxorem eam accipit 219.
Bobelon 481.
Boccias Joſephi fil. 334.
Bocchoris Ægyptiorum rex 1359.
Britannia 1284.
Britannicus Claudii ex Meſſalina fil. 1074.
Brocchus trib. mil. 860.
Buccinæ inventum & figura 129.
Burrus Neroni ab Epiſtolis 895.

C.

Cadmus Milesius, scriptor 1330.
Cæcilius Bassus interfector Sexti Cæsaris 636,981.
Cæcinna 1206. ad Vespasianum missus 1207.
Cæsar (C.J.) bellum in Ægypto gerit 621. ejus decreta pro Judæis 628, 629,630. à Bruto occisus 636,982.
Cæsareæ descriptio 694. portus 694, 695.
Cæsennius Pætus rector Syriæ 1311.
Cæsonia uxor Caii 856. fortiter moritur 857.
Cais 7. fratrem interficit *ibid.* punitur 8. Naida condit *ibid.*
Caius Agrippæ & Juliæ fil. 774, 775, 1050
Caius factus imperator 816,817,1067. Tiberium Tiberii nepotem tollit 817, 1067. ejus crudelitas *ibid.* quomodo se gerit in imperio 820. contra voluntatem Judæorum statuam suam erigi jubet 820,821,822. Agrippæ precibus annuit 825. literæ ad Petronium 826. sævit in Judæos 836. Jovi se æquat 837. in eum conspiratur 838. conjuratorum numerus 843. ejus obitus 826,847,1069. ejus elogium 857.
Caligæ clavis suffixæ 1266.
Callæa 750.
Callimander 586.
Callinicus Antiochi fil. 1312.
Callistus Caii libertus 843.
Cambyses succedit Cyro 470. post sexennium obit 471.
Camuelus 21.
Candelabrum sacrum 111.
Canistra in capite ferendi mos, unde 57.
Canthera à pontificatu submotus 878.
Capellus Amylli filius 911.
Capito Centurio 1080.
Capitolium finis pompæ triumphalis 1306.
Captivi Judæorum quot occisi, quot superstites 1291. & quinam servati ad triumphum 1304.
Captivitas duorum tribuum & decem 454.
Careas 451.
Carmina Hexametra 91.
Carus Herodis pusio 753.
Cassander post Alexandrum occupat Macedoniam 507.
Cassius Longinus, Syriæ præses 702, 876. eum demerentur Herodes & Antipater 637,982. Parthis repressis in Judæam tendit 620,976. in campis Philippicis victus 639.
Castoris Judæi versutia 1236.
Castrametationis Hebræorum forma 129.
Castrare homines aut animalia Hebræis vetitum 171.
Catapultarum vis 1135.
Catulli calumnia in Judæos 1327. ejus mors & vindicta divina 1328.
Catulus rector Pentapolis Lybiæ 1327.
Celadus 787, 1058.
Celenderis 1034.
Celer *trib.* 889, 890. ejus supplicium 1074.
Celtica legio 848.
Cendebæus, Antiochi exercitus dux 580,960.
Cerealis (Petilius) 1302.
Cerealis (Sextus) dux Romanorum, contra Samaritas missus 1140. Chebronem it 1200. in consilium vocatus super templo 1277. impressionem facit in templum 1269.
Cestius (Gallus) Syriæ præses 925, 1078. cogit exercitum in Judæos 1099. urbem ingreditur 1102. ejus odium in Judæos 1103.
Chæreas (Cassius) 838. in Cajum incitatus 839. conjurationis socios sibi quærit 839. ad supplicium ducitur 864.
Chæreæ virtus 847.
Chætura. *v.* Chatura.
Chagiras 1249.
Chalamas rex 495.
Chalceus 339.
Chalebus speculator Chananææ 132, 193.
Chamas 14. ejus Prosapia 18.
Chanaanus *ibid.*
Chananææ terræ descriptio & divisio 188, 189.
Chananæi tribum Daniticam premunt 199.
Chananæis, Deo invito, parcitur 194.
Chananæis à Judæ & Simeonis tribubus bellum indicitur 193.
Chananæorum terra 187.
Chares 1161. moritur 1164.
Charra 21.
Chatura altera Abrami uxor 33.
Chazadus 21.
Chebron Ægypti rex 1338.
Chebron antiquior Memphide 1199.
Chebron vi capta 193.
Chelbes rex Tyriorum 1344.
Chelcius 586,587,593,594.
Chellio 217.
Chethimus 17.
Chodollamorus 24.
Chosbias Madianitis 154.
Christus & Christiani 798.
Chusarthes rex Assyriorum subigit Israelitas 200.
Chusi 305,306,307,308,311.
Chuthæi unde & quales 429. in Samariam migrant 454, 470. impediunt templi instaurationem 478.
Cinnamus 883,888.
Circumcisionis institutio 26. Judæi soli circumcisi è Palæstinis 1345. Arabes circumcidunt ab anno ætatis XII. 28.
Classicus 1301.
Claudius Cæsar 853,858. latitans rapitur ad imperium 858, 859, 1069, 1070. ei favent milites 863. ejus erga Agrippam liberalitas 864, 865, 1071. pro Judæis edictum 865, 866. ejus epistola ad Judæorum principes 877. moritur 891, 1074. ejus uxores & liberi *ibid.*
Clemens 840.
Cleopatra Antiochi filia nupta Ptolemæo 523.
Cleopatra uxor Demetrii secundi 579. eadem Antiocho Soteri nupta 579, 580.
Cleopatra uxor Flori 902.
Cleopatra Hierosolymitana uxor Herodis 751,1028.
Cleopatra uxor Ptol. Philometoris 562, 1365,1366. contra Ptolemæum Lathyrum arma movet 593. Ptolemaidem capit 594. cum Alexandra societatem init *ibid.*
Cleopatra obviam fit Antonio in Cilicia 642. ejus insana avaritia 669, 1001. scelera *ibid.* Arsinoen sororem ope Antonii interficit *ibid.* Arabiæ & Judææ partem ab Antonio impetrat 670. sollicitat Herodem ad *σωφροσύνην ibid.* eum ad Ægyptum deducit 671.
Cleopatra (Selene) à Tigrane obsessa 602,968.
Clitus Tiberiade seditionis auctor 921. sibi manum alteram amputat jussu Josephi 921,1113.
Cluvius 845.
Collega (Cneus) 1300.
Columba arcâ emissa 12.
Concio Herodis ad exercitum 673. ad populum 700,719.
Concio Moysis ad Coren & populum 138. ejusdem morituri concio ad populum 159.
Conjuratio in Herodem 689.
Convivium funebre apud Judæos 1047.
Coponius Judææ procurator 791,794, 1060.
Coracinus piscis 1155.
Corbonas sacer thesaurus 1066.
Core, numen Idumæorum 685.
Core seditionem movet 137.
Cores & socii absumpti 143.
Corinthus quidam 755.
Corinthus genere Arabs 1030.
Corn. Faustus Syllæ fil. 614,972.
Cornelius Longi frater 1273.
Corona pontificis 114
Corvus arca emissus
Corus *mensura* 134.
Costobarus 1018.
Costobarus latronum
Costobarus Idumæus 686.
Coturnicum in Israel gna copia 96.
Coturnicum copia braeis 130.
Cotylas. *v.* Zeno.
Coxys Armeniæ mino
Crassus Syriæ præses 618. sacram pecu 618,976. in Judæ avaritia 616. Eupl 620,976.
Creatio mundi 45.
Cumanus Judææ pr 889,1072,1073,10
Cuspius Fadus Judæ 877.
Custodes à Romani 887.
Cypris Agrippæ regi
Cypros uxor Antip quatuor sustulit 6
Cypros Antipatri & nupta Alexæ Selc
Cypros Agrippæ uxo
Cypros Herodis M. Hyrcani filia nup mes filio 806.
Cypros Phasaeli & nupta Agrippæ A
Cyrenius. *v.* Quirin
Cyrenæi Lacedæmo
Cyrus Persarum rex plo instaurando c Hierosolyma rem 469. ejus edictum
Cyrus Xerxis fil. Gr rex 488. ejus epi

D.

Dæmonia 1308.
Dagon Azotiorum
Dagonis templum forma 565.
Damascus capta 424
Damascus capta a R
Dana urbs condita
Danielus Propheta enuntiat Nabuch pretatur 456,45 honoratur *ibid.* dias flammas con pturam in parie in Mediam depo conspiratur *ibid.* eam conjicitur Ecbatanis 464. 465. visio de 466. vaticinium tu sub Roman templi sub Mac
Dardanus 339.
Darius Arrabani fi
Darius rex Medor
Darius fil. Hystasp vium apparat blemata propon robabelo de tem inquiri jubet in de exstructione plum ædificari ctum *ibid.*
Dathamnes 137.
Davides rex 247. scelæ 249. vitæ gante 249, 250 à Samuele 247. fidibus pulsand Saulum in hon videtur 251. 253,256. ejus reconciliatio 1 postea nititur ga 258, 259, cit 262, 263, auxilium prom persequitur 27 laudationes fu

nponit 279. rex Juniverſis Iſraelitis rex erosolyma expugnat jicit 287. plures duliberos procreat unhinos vincit *ibid.* arHierosolyma 289. à reprehenditur 290. ıte ſtatuit *ibid.* ejus jus benignitas erga ı 293. Beethſabes 96. Uriam interfici ſeque a Nathane re. populum numerapeſtem præ cæteris Beethſaben in uxoejus filius ex Beeth9. luctus ex Abeſaa parat in ſtructuram Solomonem hortatur ſtionem 324,328. ſatas in claſſes dividit 31. magnifice ſepelijus ſepulchrum poſtea 24,725,961. ejus in ſtauri 724.

um 623. Athenien-Cæſaris 628.
ı gratiam Judæorum
ienſium in honorem
a apud Judæos 1381.
ibernaculo 118.
992.
ıdriæ Alabarcha 891.
rii fil. amicitiam cum
& Alexandrum vincit
rus, quartus Antiochi
conſtituitur rex Syriæ
m 596. à Judæis in
ſitus 597. Alexandrum
uperat 597, 598, 966.
ı Philippum pugnans
ır ad Parthos 598. mo-
renſis, Pompeii libergratiam Gadara inſtau-
o 615, 973.
or 568. ejus literæ ad
Judæorum gratiam *ibid.*
litibus 569. & Antio. Jonathæ fidem fallit
ocho victus in Ciliciam
. ab Arſace capitur 575.
eum perfidia 579. præ
l Cleopatram uxorem
. inde Tyrum profectus
ereus Bibliothecæ Ptoctus 508,1365. ejus ad
x libellus 511. ducit
ores ultra heptaſtadium
rpretandam 517,518.
uci filius fit rex Syriæ
chum regem occidit *ibid.*
ittit contra Judæos *ibid.*
n 549. ejus ingenium
jus literæ ad Jonatham
ur 560,561.
n in Perſide 543,544.
templum 562,563.
ı regina 1341.
itum producta 185.
11, 12.
lia 45.
nis fil. 584.
& Tryphon 569.
olita tyrannus 611.
terarum ſimulator 738,
um an liceat uxori mitteum? 686. Divortiorum
260.
æ ad Epheſios pro Jugna Joſepho 946.
eſpatiani fil. urbis Romæ
præfectus 1204. benignus Joſepho 946. imperii procurator 1208. contra Germanos expeditionem facit 1302.
Domitius Sabinus 1238.
Domus ſaltus Libani 356.
Doris prima Herodis uxor 639.
Doris uxor Herodis mater Antipatri 751,1028. è regia ejicitur 1032.
Doritæ 897. contra eos edictum Petronii *ibid.*
Dorotheus 517.
Dorthus *Judæus* 889.
Doſitheus Judæus, ejus perfidia 677, 1365.
Dracontos leges 1331.
Druſilla Agrippæ ex Cypro filia 806, 1071.
Druſilla ſoror Agrippæ nupta Azizo Emeſorum regi 809. poſtea Felici 891,
Druſus Agrippæ fil. ex Cypro 806.
Druſus Tiberii fil. 815.
Duratio legum Judaicarum 1383.

E.

Ebalus 20.
Eban filius Davidis 288.
Ebutius centurio 1128.
Ebutius decurio occiditur 1162.
Echarampſaris 448.
Ecnibalus rex Tyriorum 1344.
Edictum Artaxerxis 491. Auguſti pro Judæis 722. Claudii 865,866. Cyri 469. Darii 479. Petronii contra Doritas 867.
Eglon rex Moabitarum in ſervitutem redigit Iſraëlitas 201. occiditur *ibid.*
Ehudes à Moabitis liberat Iſraëlitas 201. à populo principatum accipit 202.
Eiraës 20.
Elamus 19.
Elanus ſuccedit Baſani 376.
Elcanes 219, 220.
Elcias P. M. 450.
Elcias magnus 822.
Eleazari domus 327.
Eleazari Judæi laus 1134.
Eleazarus Aaronis fil. 117.
Eleazarus Anan. P. fil. 795,1091,1106.
Eleazarus Dinæi filius 888, 892, 893, 1073.
Eleazarus Dodeiæ fil. 320.
Eleazarus ejector dæmonum 339.
Eleazarus Joazari frater, pontifex 787. deponitur 788.
Eleazarus Judæ ſ.dictus Aaron 535,546. ab Elephanto opprimitur 546,959.
Eleazarus latronum princeps 876,1313. captus & Romam miſſus 893,1075. ejus ad ſuos oratio 1318, 1319.
Eleazarus Moyſis fil. 83.
Eleazarus P. M. 2, 146, 511, 787. ejus literæ ad Ptolemæum 512, vita defunctus 192, 523.
Eleazarus ſacri theſauri cuſtos 619.
Eleazarus Samææ fil. ejus ſtrenuitas 1134.
Eleazarus Simonis fil. 1105,1176,1177, 1211, 1219, 1276.
Eleazarus Simonis ſocius moritur 1198.
Eleazarus templi prætor 897,1091.
Eleazarus, vir fortis, captus à Ruſo 1309.
Eleutheri equites 987.
Eli pontifex 334.
Eli præfuit Iſraëlitis poſt obitum Samſonis 217. ejus filii nequiſſimi 219.
Elia 424.
Eliabi opera in tabernaculo 106, 118.
Eliacias pontifex 438.
Eliacimus 432.
Eliacimus *alter* 442.
Elias de pluvia Achabum monet 381.
Elias vates 378. quid præſtitit viduæ Sarephthanæ *ib.* Achabum adit 379. ejus juſſu necantur falſi vates 381. ignem de cœlo devocat 395. ex hominum conſpectu ſublatus 396.
Eliæ epiſtolæ ad Joramum 405.
Eliaſibus pontifex 484, 485. moritur 500.
Elien filius Davidis 288.
Elimelechus 217.
Elionæus Cantheræ filius fit pontifex 871.
Eliphale filius Davidis 288.
Elitæus Saphatæ fil. 347,382,383. ejus miracula 398,399. ejus mors 415.
Eliſæus vates medetur fonti prope Hierichuntem 1194.
Eliſæus vates moritur 415. ejus laus *ibid.*
Elix *vel* Felix 639.
Elmodadus 20.
Elon poſt Apſanen imperium aſſumpſit 211.
Elpis Herodis uxor 751, 1028.
Elthemus *dux* 1004.
Elulæus rex Tyriorum 428.
Elyſas 17.
Emnos filius Davidis 288.
Ennaphen filius Davidis *ibid.*
Ennerus 25.
Enochus & Elias ἀφανεῖς facti 396.
Enoſus filius Sethi 11.
Epaphroditus quis? 2.
Epaphroditus ſummus Joſephi amicus 946.
Epheſiorum decretum pro Judæis 635.
Ephodes 113,114.
Epicrates 586.
Epicuriorum reprehenſio 466.
Epiphanes regis Commagenes fil. 873, 890,1312.
Epiſtola Jonathæ pontificis ad Lacedæmonios 573. Philadelphi pro libertate Judæorum 509. Philadelphi ad Eleazarum pontificem 512. Eleazari ad Philadelphum *ibid.* Salomonis & Hiromi Tyriorum regis 339. Xerxis Perſarum regis ad Eſdram 481. Artaxerxis ad Satrapas 490. Antiochi ad Ptolemæi Epiphanem 520. Samaritanorum ad Antiochum cum ΘΕΟΥ appellatione 533. Alexandri Balæ ad Jonatham cum fratris titulo 559. Antiochi M. ad Ptolemæum Epiphanem 518. Demetrii ad Jonatham & Judæos 584. Oniæ ad Ptolemæum & Cleopatram Ægypti reges 562. Ptolemæi & Cleopatræ ad Oniam 562. Julii Cæſaris ad magiſtratus Romanorum pro Judæis 629. M. Antonii ad Tyrios 641. Ἐπῳδαὶ à Salome compoſitæ contra morbos 338.
Erica 424.
Eſaias *vates* 427, 433, 436. ejus laus *ibid.* ejus prædictio de Aſſyriis 433. ejus vaticinium de templo Oniæ 1326.
Eſavus *dictus* Adomus 48. ejus nativitas 36.
Eſcholes 25.
Eſdras 481. dolet populum externorum affinitati addictum eſſe 483. legem populo recitat 485. moritur *ibid.*
Eſſenes 113,114,120. ejus fulgor quando ceſſavit *ibid.*
Eſſeni (ſive Eſſæi) ab Herode in honore habiti 699. eorum mores deſcribuntur 793,1060,1061,1062,1063,1064, 1065.
Eſther 489. ducta in matrimonium à rege 490. Judæorum ſuſcipit patrocinium 492,493. regem & Amanem ad convivium invitat 494.
Ethanus 339.
Ethi Gittæus 305,310.
Ethnarcha Judæorum Alexandriæ 865.
Eva facta 5. ejus lapſus 6.
Euarachus Cous 737,1024.
Evariſtus Atruntius 851.
Evilas 18.
Evilates 20.
Evilmaradouchus 1344.
Euodus Tiberii libertus 815.
Eupolemus Joannis fil. 551.
Euricles Lacedæmonius Herodis filios calumniatur 736,737,1021,1022. in patriam revertus dat pœnas 1024.
Eutychus Agrippæ libertus 810,812.
Eutychus auriga Caii Cæſ. 863.
Exploratores à Moyſe in terram Chananæorum miſſi 131.
Exploratores miſſi à Jeſu in Hierichuntem 178. res ſingulas fideliter narrant 179.

Exſecrationes & benedictiones è montibus Garizim & Gebal 174,186.
Ezechiel. *v.* Jezechiel.
Ezechias latronum princeps 625, 979, 1035.
Ezecias rex 425. ejus ad populum pia oratio 425,426. templum luſtrat *ibid.* paſchatis feſtum magnifice celebrat *ibid.* Palæſtinis bellum infert 427. ſe tuetur contra Senacheribum 432, 433. ex eo convaleſcit 435. moritur 436.

F.

Fabatas Cæſaris ſervus 755. ejus procurator 1030.
Fabius 639.
Fabius centurio 614,972.
Fabius Damaſci præfectus 984.
Factiones tres Hieroſolymis 1211,1213.
Fadus (Cuſpius) Judææ procurator 874, 876,877,1071.
Fœdus inter Antiochum M. & Ptolemæum 523.
Fames 691.
Fames imperante Claudio 134.
Fames Hieroſolymis atrox 1245,1252, 1274.
Fames ob Sauli in Gabaonitas ſævitiam 318.
Fames Samariæ 586.
Fames in Judæa, & ex ea peſtis 691,881, 886.
Fannius prætor Rom. 584.
Fannii conſulis decretum pro Judæis 632.
Felix *vel* Elix 639,984.
Felix frater Pallantis 1074. Judææ procurator 1075,890,892. ſeditioſos caſtigat 894. accuſatur Romæ 895.
Feſta Hebræorum 122,123,124.
Feſtus (Porcius) Judææ procurator 895, 1077. moritur 896.
Flaccus (Norbanus) procos. 723.
Flaccus Syriæ præſes 809.
Florus (Geſſius) Judææ procurator 794, 874. belli Judaici auctor 898, 901, 902,906, 1077, 1079. urbem diripit 1080. victus *ibid.* calumniatur Judæos apud Ceſtium 1083.
Fons prope Hierichuntem 1194. ei medetur Eliſſæus vates *ibid.* ejus miranda vis 1195.
Fonteii Agrippæ cædes 1302.
Fronto (Æternius) 1277, 1290.
Frugi (Titus) 1277.
Fulvia, femina nobilis, à Judæo pecunia emuncta 800.
Furius centurio 614,972.
Furti pœna 706.

G.

Gaalæ præſidio ſe contra Abimelechum tuentur 207.
Gaamus 21.
Gabaonitæ 184. quomodo cum Jeſu paciſcuntur *ibid.* & fraudem luunt 185. vindicantur 318.
Gabaonitas accuſat Levita ſtupratæ uxoris 195, 196.
Gabares 338.
Gabaris *ibid.*
Gabinius 611, 613, 971. miſſus in Syriam 616. Syriæ præſes 974.
Gadara capta à Veſpaſiano 1190.
Gadareni capti & cæſi 1127.
Gaddis *v.* Joannes.
Gadus *vates* 321,322.
Galadenorum regina 596.
Galba 816. Neroni ſuccedit 1196. ex inſidiis occiditur 1196,1197.
Galilæa tota venit in poteſtatem Romanorum 1168.
Galli 1087.
Galli Satellites 1006.
Gallicanus 1142.
Gallus Ælius 693.
Gallus (Ceſtius) Syriæ præſes 9.
Gallus centurio 1162.
Gallus Rubrius 1302.
Gamala obſidentur 1160.
Garizitanum templum dirutum 584.
Gatherus 20.
Gaza capta & diruta 595.
Gazæi à Jonatha male multati 571.
Gedeon quo ſtratagemate hoſtes vincit, & Iſraelitas ab eorum dominatu liberat 204,205. ejus mors 206.
Gemellus 730,815,816.
Gentilium dii non deridendi 1385.
Gentium diſpertio 16.
Gera pater Ehudis 201.
Geraſtratus rex Tyriorum 1344.
Germani deſcribuntur 1087. Romanis ſerviunt 1284. rebellant 1301.
Germani cujuſdam prædictio Agrippæ in carcere 814.
Germani ſatellites 848.
Germanici domus 848.
Germanicus pater Caligulæ 815.
Germanicus in orientem miſſus 797. à Piſone ſublatus *ibid.*
Geſſius (Florus) *v.* Florus.
Gigantes 193,319.
Glaphyra Archelai Cappadocum regis fil. nubit Alexandro Herodis fil. 707. odio proſequitur Salomen 726,727, 1017. ejus ſuperbia *ibid.* ejus planctus ob vincula mariti 739. occiſo marito remittitur ad patrem cum dote 750. nubit Judæ regi Libyæ, dein Archelao regi Judææ 788,789,1059. ejus ſomnium & mors *ibid.*
Goliathus ex urbe Gitta, vir immanis 248. Iſraëlitas ad ſingulare certamen provocat *ibid.* à Davide dejicitur 250.
Gomarus, Gomarenſes 17.
Gorgias Jamniæ præfectus cum ſuis in fugam conjicitur 539. poſtea rem proſpere gerit 543.
Gorion Joſephi fil. & Simeon Gamalielis hortantur multitudinem ut facinoroſos adorirentur 1171. morte plectitur 1186.
Gratus (militum præfectus) 812. Simonem interficit 779, 780, 1053. obviam fit Varo 1055. incidit in Claudium 858, 859.

H.

Hæmanus 339.
Halicarnaſſenſium decretum pro Judæis 635.
Heberus 20.
Hebræorum, invito Moyſe, cum Chananæis pugna 135.
Hecatontomachi 592.
Helcias *magnus* 822.
Helcias ſacri ærarii cuſtos 896.
Helena Adiabenorum regina Judaicam religionem amplectitur 878. Hieroſolyma ſe confert 886. ubi ſepulta *ibid.*
Hemaon 339.
Henochus. *v.* Anochus.
Herculis templum 1341.
Herennius Capito 809,810.
Hermæus rex Ægypti 1352.
Herodes rex Antipatri filius 620,976. ejus ætas cum rebus admoveretur 624. Galilææ fit præfectus, Ezechiamque cum aliis prædonibus afficit ſupplicio 624, 625, 979. ob eorum cædem exoſus in judicium vocatur, & dicit cauſam 626. effugit *ibid.* ad Sextum Cæſarem proficiſcitur & præficitur Cœle-Syriæ 627. ſtat à Caſſio & Bruto 637. fit Syriæ procurator *ibid.* & 983. Romanorum benevolentiam captat & aſſequitur *ibid.* Malichum trucidat 638. Antigonum Ariſtobuli vincit & ex Judæa pellit 639. M. Antonium corrumpit 640. accuſatus tetrarcha conſtituitur 642. ſtrenue pugnat *ibid.* & 986. ſibi à Parthis cavet & elabitur ex inſidiis 645, 988. quænam ei in fuga acciderunt *ibid.* in Ægyptum venit, & Rhodum poſtea Romamque 647,648,990. ſuaſu Antonii à ſenatu Roman. declaratur rex Judææ 648,649,991. ex Italia navigat, & pugnat contra Antigonum 649. Joppen capit & Hieroſolyma oppugnat 650, 992. Sepphorim occupat 651. in Galilæa hoſtes ſuperat 652. & latrones *ibid.* Antonium adit cum auxiliis ad Samoſata 654. ab

eoque honorifice exci
gno periculo mirum
ratur 655,656. Pappu
Mariamnem uxorem
999. Hieroſolyma ex
gonum capit 657,65
ad Antonium ducit
movet & Antigonian
queritur de Alexan
bulo inſidias ſtruit 6
cidit *ibid.* ad cauſa
Antonio evocatus 6
tonium 668. Joſeph
cari jubet 669. à C
prum ſollicitatur 67
occidendæ Cleopatra
tonii Arabes infeſtat
lio ſuperat Arabas *i*
tæ infert, *ibid.* ejus o
præſentia animi in te
Cæſarem 679,1005.
gyptum deducit 68
dide excipit *ibid.* e
matur a Cæſare *ibid.*
donatur 682,1006.
lymitanum inſtaura
multaque magnifice
&c. concio ad mil
num occidit 678.
tiam Antonii excu
rem, & regnum a
679,1005. mandat
cidenda Mariamne,
cideret 667. Mariam
terficit 684. ex Mar
turbatur 684. in
tus immiſſum incidi
bus ejus deſcribitur
moribus recedit, & ad
clinat 687,688, &c.
& ſpectacula exhibet
contra eum conſpirat
Ægyptum 690. exſi
mariæ 691. & regi
693. & caſtellum
circiter ſtadia ab Hie
ejus nuptiæ cum Mar
fami urgenti ſuccurr
do ſubditos in ofi
693,694. ejus more
condit & à Cæſare
filios Romam mitti
templum Cæſari &
rem ſubditis remitti
populi prohibet &
cat 697,698. templ
cat Hieroſolymis i
quod deſcribitur 7
de furibus novam
Cæſ. & reductis
uxores, Agrippamq
708. ejus apud Agr
quartam tributorum
mittit 712. ipſius f
agitatur diſſidiis 7
in gratiam recepit
venit 715. filios ſu
cuſat *ibid.* & 1013.
gratiam 718. qui
men celebrat, arces
oppida varia, templ
ficat, & ludos Oly
720,721,1010. ej
ſcribitur *ibid.* pecun
vidis ſepulchrum re
nes conjunctos hab
727. à Syllæo iniqu
Cæſarem 735. He
manitas 742. quos
lio Berytenſi *ibid.* N
gat quid Romæ
743. filios Alexand
lum ſtrangulat 745
proſpicit 750. Hero
uxores & liberi 75
Mariamnes filiis ſp
1027. poſtea mut
trum mittit ad Ca
comperit ſibi venen
paratum 755,1031.
ſtionem habet *ibid.*
mnatum in vincula
in ſenio amarulen
cruciatur 768,1041.
ibid. ejus mandatu

ım occluſerat 768.
ſtamentum conficit
ıs ſibi inferre cona-
ı. teſtamentum rur-
ı mortem liberaliſſi-
ıus 768. teſtamen-
ır ac funeratur 770,
ıentum ejus legitur
us confirmato quan-
pa rimonium ſuper-

l. urbes ædificat in
ı 794,1066. tetrar-
ar mittit ad Cæſa-
etrarchas Galilææ &
5. exilio multatur

odis tetrarchæ, non
804.
fil. ex Berenice Sa-
027.
l. ex Mariamne pon-
54,1028,1030. è te-
s expunctus 1033.
il. ex Cleopatra 751,

frater & Chalcidis
cit Mariamnem 807.
trat jus in templum
. ejus mors 865,887,
ibid.
& Salampſionis fil.

is ſr. Chalcidis rex

ıli filia ex Berenice
4,1027.
ſoror, & conjux He-
honoribus invidet
67. maritum in exſi-
19,820,1067.
erodi, Herodis M. fi-
ne Simonis P. filia
ri Herodi nupſit ma-
807,808.
425.
um rex Davidis ami-

eta 441. ejus epice-
ibid. ejus vaticinium
yma 442,444,445. ac-
ſolvitur ibid. ejus li-
ibid. comprehenditur
onjicitur 445,446.
richo.
li fil regnat in Iſraeli-
n infert Syris ibid. mo-

bathæi fil. in Solomo-
361. decem tribuum
. vitulas facit aureas
is aret 365. ejus contra
io 371. moritur 373.
ta 287. unde nomen
Babyloniis 446. capta
Herode 658. capta à
gi 508. quoties capta
juata 1295. eorum pri-
1292. Hieroſolyma in-
o.
rex & alii quatuor re-
abaonitas bellum mo-
eſu profligantur 186.
urbis deſcriptio 613,
23,1224,1349.
br. 117.
mittit ad Solomonem
is 340.
ri 1340,1341,1345.

607.
li 219. moritur 221.
398.
ndri Jannæi filius con-
ifex 600,968. fœdera-
& otioſam vitam elegit
8,969. ejus ingenium
fugerit ad Aretam ibid.
tiam fruſtra ambit 610,
at apud Pompeium cum
eddituir ei pontificatus
natur ei pontificatus à
978,979. honoratur ab
bus 623. honoribus ab
ficitur 628. capitur &

amputantur auriculæ ejus 646,662, 689. à Parthis dimiſſus ad Herodem revertitur, à quo perfide tractatur 662. occiditur 678. quali fortuna per omnem vitam fuerit agitatus *ibid.*

Hyrcanus primus ejus nominis pontifex 802.

Hyrcanus (qui & Joannes) quomodo à Ptolemæo tractatus & Antiocho Eupatore 581,961. geſta ipſius *ibid.* ejus felicitas 585,586,962.

Hyrcanus Joſephi Tobiæ filius 526. callidum ejus commentum 527. ad Ptolemæum mittitur, benigneque ab eo excipitur 528. & honoratur *ibid.* ejus geſta & mors 531.

Hyrcanus Simonis Matthiæ filius effugit Ptolemæi inſidias, & principatu potitur 581. oppugnatur ab Antiocho Sotere 582. pacem ab eo redimit CCC talentis, Davidiſque theſaurum tribus millibus talentorum imminuit 583. urbes ab hoſtibus ablatas recuperat, pacemque cum Rom. init. *ibid.* in Syriam expeditionem facit, *ibid.* Samariam obſidet & radicitus tollit, cumque Deo colloquitur 585,586. ejus mors & elogium 588. ſomnium de filiis quale aliquando habuerit 591.

Hyſtaſpes 471.

I.

Jabeſus 421.

Jabinus rex Chananæorum ſubjugat Iſraëlitas 202.

Jabiſus Galaditidis urbs everſa 198.

Jacimus (ſive Alcimus) 547,752.

Jacobus natus 36. ejus luctus 45. de Rachele paciſcitur 40. ejus clandeſtinus abitus à Labano 42. filii 41, 46. ejus liberi quibuſcum venit in Ægyptum 70. ejus lachrymæ Benjaminem in Ægyptum mittentis 62. ejus & Eſavi ἀπάντησις 45.

Jacobus frater J. Chr. lapidatur 896, 897.

Jacobus Soſæ fil. 1177,1230,1288.

Jacobus Idumæus patriæ proditor 1198.

Jadelphas 21.

Jaddus, Joannis fil. P.M. 500. Alexandrum parat excipere 503. moritur 505.

Jadon vates 365. à leone occiſus 366.

Jaires rem Hebraicam adminiſtrat 209.

Jale, mulier Cenites, Siſarem occidit 203.

Jalus Moyſis nepos 329.

Jamblichus dynaſta 621,977.

Janias Ægypti rex 1337.

Japhetus 14. ejus filii quas terras poſſiderunt 16.

Jarades 8,11.

Jardes ſaltus obſeſſus 1310.

Jaſon, qui & Jeſus 531.

Jaſon Eleazari fil. 551.

Jazielus vates 393.

Ide liberta 799. in crucem acta 800.

Idumæi 541, 1176, 1180, 1181, 1182, 1314. tranſitum negant Iſraëlitis 145.

Idumæi Semi-Judæi 650.

Idumæi fiunt Judæi 584.

Jebar filius Davidis 288.

Jeboſtus (vel Jeboſthus) creatur rex 279. inſidiis perit. 284,285.

Jede mater Joſiæ 438.

Jehu Nemeſſi filius 382. rex Iſraëlitarum declaratur 406. res ab eo geſtæ 407,408. Baalis ſacerdotes interfici curavit 410. moritur 413.

Jehu vates 375.

Jenaë filius Davidis 288.

Jephthes, dux Iſraëlitarum, regem Ammanitarum profligat 210. filiam ex voto temerario mactat *ibid.* Ephraëmitas magna clade afficit 211.

Jeraſa 422.

Jeroboamus. *v.* Hieroboamus.

Jericho capta 181. ejus inſtaurator diris devotus 182.

Jeſſæus Achimæi fil. 320.

Jeſſæus filius Obedæ 246. pater Davidis 247.

Jeſus P. M. 1177.1183.

Jeſu Chriſti elogium 798.

Jeſu Phabetis filio pontificatus abrogatur 693.

Jeſu plebeji clamor & mors 1282.

Jeſus. *v.* Joſua.

Jeſus (ſive Jaſon) P.M 531.

Jeſus Tiberiadis præfectus 917.

Jeſus pontificatu abdicatus 665.

Jeſus Sapphiræ filius 910,917, 1106, 1109.

Jeſus Gamalielis filius, pontifex 898.

Jeſus poſt Ananum pontificum natu maximus 1177. ejus ad Idumæos concio 1178,1179.

Jeſus filius Damnæi P M, 897.

Jeſus Gamalæ filius 923,924.

Jeſus filius Naveni 132. Moyſis ſucceſſor 157. dux Iſraëlitarum contra Amalecitas 99. copias Jordani admovet 178. coram Moyſe vaticinatur 174. de tellure dimetienda deliberat 186,187. ejus concio ad pop. Tranſjordanianum 189.190. ejus obitus 192.

Jeſus Saphati filius, latronum princeps 914,1150.

Jeſus Thebuthi fil. 1288.

Jeſus Joſodeci fil. 476.

Jeſus ſacerdos 1288.

Jethro Madianita 193.

Jezanias 451.

Jezebela uxor Achabi 377. à canibus diſcerpta 408.

Jezecielus 441,443,444,449.

Imagines, ſeu effigies æreas boum neſas Judæis effingere 359. imagines erigere aut animantium effigies conſecrare vetitum Judæis 765.

Impoſtores per Judæam 893.

Infanticidium in Ægypto 74.

Joabus dux 279. conſpirat cum Adonia 325,330.

Joachazus Judææ rex 442. in Ægypto moritur *ibid.*

Joacimus P.M.481,485.

Joacimus Judææ rex 43,442. à Babyloniis deficit *ibid.* interficitur *ibid.*

Joadas 438.

Joannes, *al.* Hyrcanus Ptolemæum adoritur 961. aperit Davidis ſepulchrum *ibid.* ejus mors & elogium 962.

Joannes Baptiſta ab Herode necatus 805.

Joannes dictus Gaddis frater Jonathæ interficitur 556.

Joannes Levi filius Giſchalorum inſtaurator 908,1107,1314. Joſephi inimicus 912, 916, 1108. affectat tyrannidem 1175,1189.

Joannes Soſæ fil. 1177.

Joannes Eſſæus 1106 1118.

Joannes Judæ fil. P.M. 500. fratrem in templo interficit *ibid.*

Joannes qui & Hyrcanus 581.

Joannes dux Idumæorum moritur 1234.

Joannes Eliaſibi fil. 484.

Joannes Careæ fil. 451. perſequitur Iſmaelum 453.

Joaſus Joazi fil. Iſraelitarum rex 415.

Joaſus è ſtirpe regia ſervatus 410. rex Judææ creatur 411. moritur 414.

Joathamus 334. Sicimitis apologum edit 207.

Joazarus Boethi filius P.M. 767,791, 792. pontificatu privatur 787,794.

Joazus Jehu fil. 413. Iſraelitarum rex 414.

Jobabus 20.

Jobelus 8.

Jobus arcem Hieroſolymitarum capit 287.

Jodamus 285.

Jodaus pontifex 410.

Jonadabus vetus amicus Jehu 409.

Jonas vates 418,419.

Jonathas Anani fil. 868. pontificatum oblatum reſpuit *ibid.* ejus geſta 1074. à ſicariis peremptus 1075.

Jonathas dictus Apphus 535.

Jonathas Aſamonæi fil. Antiochi Epiph. filio reconciliatur 960. inſidiis Tryphonis capitur & interficitur *ibid.*

Jonathas Dorcadis fil. 1170.

Jonathas Sauli fil. præſidium Palæſtinorum

norum adoritur, cædítque 239. Saulo Davidem reconciliat 253. ejus & Davidis conſultatio de noſcitando Sauli erga Davidem animo 256. cadit in pugna contra Palæſtinos 275.
Jonathas quidam Sadducæus Hyrcanum in Phariſæos irritat 587.
Jonathas quidam provocat ad ſingulare certamen Romanos 1272. à Priſco ſagitta interficitur *ibid.*
Jonathas alter 300,302.
Jonathas fil. Abiathari 305, 326.
Jonathas Samæ fil. ſternit hominem ſex cubitorum 319.
Jonathas Sicariorum princeps capitur 1327.
Jonathas P. à Felice perimitur 893.
Jonathas poſt Judam principatum ſuſcipit 555,556. cum Simone Nabataeos opprimit 557. cum Bacchide ſocietatem init 558. redit Hieroſolyma & cultum Dei reſtituit 559. mittit qui cum Romanis & Spartanis amicitiam renovent 573. obviam it Demetrii ducibus eoſque ſuperat 572. ejus Literæ ad Lacedæmonios 573. interficitur 578.
Joppe diruta 1148.
Joppe capta à Romanis 1100.
Joramus P.M. 450.
Joramus rex Iſraelitarum 396. ejus in Moabitas expeditio *ibid.* moritur 405,406,407.
Jordanis fluvii trajectus plane mirandus 180.
Joſadochus P. M. 450.
Joſaphatus Achili filius 293.
Joſaphatus rex bonus & pius 387,393. ei Deus ignoſcit ob ſocietatem cum Achabo 392. ejus claſſis naufragium 394. mors 398.
Joſephus Zachariæ fil. 543.
Joſephus Antipatri fil. 620,976.
Joſephus Cabi fil. P.M. 896. privatur pontificatu *ibid.*
Joſephus Cami fil. fit pontifex 878. pontificatu privatur 886.
Joſephus, Caiaphas dictus, fit pontifex 795. pontificatu privatur 802.
Joſephus Madicaſtræ filius ſeditionem concitat Gamalis 922.
Joſephus Dalæi fil. 1280.
Joſephus Ellemi fil. vicarius pontifex in diem 767.
Joſephus Archelai ſobrinus 1055.
Joſephus quæſtor 679.
Joſephus Gorionis fil. 1105,1114.
Joſephus avunculus Herodis 667. arcanum de Mariamne detegit, & necatur *ibid.*
Joſephus frater Herodis 688.
Joſephus Salomes maritus ſecretum de Mariamne occidenda prodit 1012. in Idumæam miſſus 651,993. ejus mors 655,656.
Joſephus Joſephi, Herodis fratris filius 807.
Joſephi fratris Herodis caſus 996.
Joſephus Tobiæ fil. Oniam avunculum objurgat 523. legationem ſuſcipit ad Ptolemæum 524. ei vectigalia addicit Ptolemæus 525. Syriam ire contendit ad vectigalia exigenda *ibid.* ejus opes & liberi 526. Solymis fratris filiam ducit ex qua natus Hyrcanus 526. moitur 530.
Joſephi Jacobi fil. viſiones 49,50. ejus venditio 52. ejus continentia 54. in carcerem conjicitur 50. inde liberatur 57. fratres agnoſcit 60. eos tentat 63. fratribus ſe aperit 67,68. ejus mors 72.
Joſephus Matthiæ fil. utrique Galilææ præficitur 1106. ejus periculum Tarichæis 1109. ſtratagemate ſe recipit Tiberiadem 1112. magno iterum in periculo 1254. ejus mater luget filium ut mortuum *ibid.* ejus concio ad Tarichæenſes 918. ejus ſtratagema 918,920,926,930,933,936,1131, 1132 &c. ex inſidiis evadit 918. Tiberiada petit 920. mirabile ejus ſomnium 924. Tarichæas ſe confert 931,934. lapide perculſus in ſummum ipſius vitæ periculum venit 1254. pater ejus vinctus ſervatur 1253. ejus pietas in patriam 1287. à muliere proditus 1142. Nicanori ſe tradit 1142, 1143. ejus ad ſuos oratio 1144. in vitæ periculo 1145. ejus conſilium de ſortibus adhibendis *ibid.* ad Veſpaſianum adducitur 1146. ejus ad Veſpaſianum allocutio *ibid.* in honore apud Veſpaſianum & Titum 1147. vinculis ſolutus 1205,1206. facit orationem ad Judæos 1267. hortatur obſeſſos ad deditionem 1240. accuſatur conjurationis 1327. a Veſpaſiano in honore habitus 944, 946. & à Tito *ibid.* & à Domitiano & Domitia 946 ejus uxores tres prædiis donantur à Tito 945. à Veſpaſiano terras in Judæa accipit *ibid.* ejus honores *ibid.* & liberi ex ſtirpe Aſmonæorum *ibid.* ejus genus 904. in Hebræis Græciſque literis verſatiſſimus 903, 904. Phariſæus ſectâ 905. Romam proficiſcitur *ibid.* Galilææ præficitur 906. Sephoritas metu liberat 907. in Galilæa manet 910. ejus moderatio & continentia 912. ejus in ſcribendo propoſitum 607. ejus ſtudium in hiſtoria ſcribenda *ibid.* alia opera pollicetur 4. promittit librum περὶ τῶν ἐπ' αἰτῶν 161. quo tempore ſcripſit antiquitates 903. quando natus 904. quæ ſcribere propoſuit 903, ejus legatio 907. ejus ἀρετὴ in Galilæa 412. ei fides in hiſtoria habenda 1334. Veſpaſianum & Titum alioſque appellat *ibid.*
Joſias rex, ejuſque pietas 438, 439, 440. moritur 441.
Joſua. v. Jeſus.
Joſuæ concio 189. ejus mors 192.
Joſua à Moyſe deſtinatus ſucceſſor 157.
Joſua Siæ fil. pontifex 788.
Joſue 99,132,174.
Joſobetha 410.
Joſodecus P. M. 476.
Jotapatenorum cædes urbe capta 1141, 1142.
Jothamus rex Judææ 422. ejus obitus 423.
Jothamus P. M. 450.
Jovanus 17.
Jovis Ἐλλωίου templum in monte Garizim 533.
Jovis Victoris ædes 862.
Jovis Olympii templum 1340.
Irenæus orator 774,1049.
Iris 14.
Iſaacus 26.
Iſaias vates 427. ejus laus 436.
Iſidis templum everti jubet Tiberius 800.
Iſidis ſacra fædantur 798,800.
Iſmael 26.
Iſmael Phæbi fil. P.M. 795,894.
Iſmaelus inſidiatur Godoliæ 451. eumque interficit 452.
Iſraelitarum recenſio 129. eorum ſtudium in Deum fatiſcit 194.
Iſraelitæ tranſlati in Mediam 428. in captivitatem ducti 427.
Iſtobus rex 295.
Iſus P.M. 450.
Ithamarus fil. Aaronis 117. ejus domus 327,334.
Ithobalus rex Tyriorum 377,378,1341, 1344.
Jubalas 8.
Jubilæus annus 128,581,626,629,961.
Juctas 20.
Jucundi συνοφαντία in Alexandrum 730.
Jucundus 938,1028.
Jucundus (Æmilius) 1103.
Jucundus ἐπιτήρησις 1079.
Judadas 18.
Judææ deſcriptio Geographica 1120, 1121,1122.
Judæa ſero admodum Græcis cognita 1335. tota ſubacta & pacata 1324. ejus facta tributaria 615.
Judæi recti ab optimatibus 617,975. de ſacerdotum nuptiis ſolliciti 1332, 1333.
Judæi Alexandriæ æquo jure cum Græcis permiſſu Alexandri M. 1098.
Judæi Antiocheni 129
lum *ibid.*
Judæi Babylonii 909.
Judæi occili Cæſareæ
Judæi Scythopolitani
Judæi de ſacerdotio i
531.
Judæi Sabbato pugna
duntur 535.
Judæi militant Alexan
ti in Ægyptum 508.
Judæi Roma pulli 80
Judæi cupiunt redigi
vinciæ & Syriæ adj
Judæi benevole excep
tore 519. à Veſpa
à M. Agrippa *ibid.*
gno 521.
Judæi in hippodrom
Herode, à Salome
771.
Judæi quinam ita dic
Judæi Ethnarchæ fi
chiam patrem defe
Judæorum cognatio
niis 530,571,572.
& victoria Lacon
pant 573.
Judæorum regiminis f
Judæorum nuptiæ 13
Judæorum Synagogæ
Judæorum privilegia
709.
Judæorum legatio ac
Archelaum 783.
Judæorum Aſianorum
ſarem 722.
Judæorum cædes m
1321.
Judæorum in Meſopo
nia calamitas 827.
1299.
Judaici belli initium
Judas Eſſenus prophe
Judas Eſſæus 964.
Judas Galilæus quart
886,1060.
Judas Jairi filius perit
Judas Aminadabi fil.
Judas Gaulonita, è G
Judas Matthiæ ſucceſ
Judas Maccabæus 53
bus congreſſurus
victoriamque rep
Hieroſolyma 540.
rat *ibid.* principa
templum luſtrat,
540. Idumæos
541. arcem Hiero
fit pontifex 550.
cietatem init 551
Bacchidem 552.
Judas Chapſæi fil. 5
Judas Sariphæi fil. 7
Judas Sepphonei fil.
Judas Libyæ rex 78
Judas Eliaſibi fil. fit
Judas filius Ezechiæ
Judas Ezechiæ archi
Judices Hieroſolymi
vitis, & primatib
majoribus contro
adlecti *ibid.*
Judices ſenatus in S
470.
Juelus P. M. 450.
Julia, quæ Livia 72
Julia uxor Auguſti 7
Julia ſoror Caii 86
Juliani Bithyni fort
Julii Cæſaris literæ
cretum in gratia
alia à C. Cæſare d
Julii Antonii pro
reſcriptum 723.
Julius Lupus 856.
Julius legionis Rom
Jupiter Hellenius,
534.
Jupiter Olympias, e
Juſtus Joſephi filiu
Juſtus hiſtoricus 93
ſtoriam ſuam edi
Juſtus Piſti filius p
ejus elogium 90

HOM. RERUMQ. MEMORAB.

Veſpaliano, ſervatus

eligionem Judaicam
380. circumciditur
r hoſtium 884. Mo-
im ſuccedit 879. mo-

ieroſolymis 1286.

L.

ſil 21. ejus fraus 40,

1344.
o.
ſteris Abrahami 530.

rum regina 596.
ræ ad C. Rabilium

is 564,568.
ncis expugnati 994,

eis datæ 127 &c.
arium 105.

26,159 &c. recitatæ à

io penes VII. apud

erſio in Græcam lin-
olemæo Philadelpho
ge 2,508,515,518.
tum pro Judæis 632,

ciſus 841.
1277.
bem habitabant, lege
1 401,420.
ne conſilium 402.
ata à Gabaonitis 195.
15.
otibus quænam con-
.
ibid.
te 105.
ata 1306. in palatio

le filiis contumacibus

us 439.
s Judæam regit 1311.
Judæos XXII. 1333.

1092.
tas 15.
m an à Cadmo & Phœ-
tæ 1330.
lia 720.
1273.
do egregia 1236.
ius 1103.
ius) Syriæ præſes 876,

jus uxor 28.
legatus 1307. v. Baſſus.

344.
ri ab Herode inſtaurati

Hieroſolymis inſtituti ab
.
ndum natalem fratris à
98.
n 864.
856.
Alexandriæ 1325.
ter 111.
.

1100.
emæi filius interficitur

is Antiochi imperator
os colligit milites 538.
48.
ſt obitum Alexandri Hel-
obtinet 507.

M.

hiſtoria 534,535.
Roboami 368.
,654,655,995,996.
dedunt ſe pro ſalute Elea-
zari 1310.
Machas 21.
Machinæ Rom. 1232,1234.
Machinarum Romanorum vis 1135,
Machirus 389.
1138.
Macro 813,815.
Madæi 17.
Mades *ibid.*
Madianitæ vincunt Iſraelitas & duro imperio premunt 203.
Madianitis bellum infert Moyſes 156. & victoriam reportat 157.
Madianiticæ mulieres corrumpunt Iſraelitas 152,153.
Magogæ 17.
Magoges *ibid.*
Magi 1075.
Malaelus 11.
Malchus (*al.* Malichus) Arabum rex 569,647,990.
Malichus 616,974,982,983. Antipatro ſtruit inſidias, quem poſtea interficit 637. veneno tollit Antipatrum *ibid.* egregius ſimulator 638. aſtutia tamen Herodis occiditur 638,984.
Mallo 217.
Malthace mater Archelai obit 777.
Malthace Samaritis Herodis uxor 1028.
Maluelas 11.
Mambras 25.
Manaemus 421.
Manahemus Eſſenus 699.
Manahemus Judæi Galilæi filius 1093, 1094.
Manaſſes 436.
Manaſſes fit pontifex 523.
Manaſſes fr. Jaddi Sanaballetis filiam in uxorem ducit 500,501,502.
Manaſſes rex Judææ 436. in captivitatem abductus 437. in regnum remittitur & moritur *ibid.*
Manlius (L.) Lucii fil. 584.
Manna de cœlo 96. quid vocula ſignificat 97.
Mannæus Lazari fil. 1256.
Manoches 212.
Marcœothus 334.
Marcellus Judææ procurator 801.
Marcus (*al.* Murcus) Syriæ præſes. ſuccedit Sexto Cæſari in præfectura Syriæ 636,981,982.
Mardochæus patruus Eſtheris magno in honore 489, 490, 498. ejus luctus 492.
Margenus Tyriorum rex 1341.
Maria, femina nobilis, filium comedit 1274,1275.
Mariamne Agrippæ filia ex Cypride 373,806,1071.
Mariamne Alexandri, Ariſtobuli filii, filia, Hyrcani ex filia neptis, Herodi deſponſata 639, 985. fit infenſa Herodi 681, 682,1011. ejus ingenium quale 682. capite damnatur 684. ejus elogium *ibid.*
Mariamne (Joſephi Olympiadis filia) Herodis uxor 807, 1028. ejus filii ſtrangulati 1026.
Mariamne nupta Archelao 890. repudiatur 1059. poſtea Demetrio nubit 891.
Mariamne, ſoror Moyſis, obit 145.
Maris diviſio 90.
Marion Tyriorum tyrannus 639,989.
Marſus Syriæ præſes 868,869,871.
Marſyas Agrippæ libertus 809,815,817.
Matnelus 8.
Marullus 818.
Mattathias Aſamonæi fil. pater Maccabæorum 534. Antiocho non obſequitur 535. Judæos ſabbatis pugnare docet 535,536. alios ad legis defenſionem animat *ibid.* moritur *ibid.*
Mattathias Abſalomi fil. 572.
Matthes. v. Simon.
Matthias ſit P. M. 868.
Matthias ἀνεψιὸς. 904.
Matthias Margalothi fil. 766. cum aliis comburitur 768.
Matthias, Theophili filius, pontifex 757, 758, 892, 899. pontificatu privatur 767,871.
Matthias Margali fil. 1040.
Matthias Joſephi pater 904.
Matthias qui Simonem acciſivit capitis damnatur 1253.
Matthias Boethi fil. 1253.
Mathuſalas 8,11.
Maximus (Liberius) procurator Judææ 1310.
Maximus (Trebellius) 855.
Mechærus 653,655.
Megaſſarus 1249.
Meirus Belgæ fil. 1280.
Mela legatus ab Archelao 739.
Melcha 21.
Melchiſidecus convivio excipit Abramum 24,25.
Melchiſus Sauli fil. 275.
Melchus rex Arabum 647.
Memphibоſthus filius Jonathæ 293. ei benefacit Davides 293,314,315.
Menaimus Judæ Galilææ filius 1093. occiſus 1094.
Menedemus philoſophus 517.
Menelaus (*al.* Onias) P. M. 531, 546, 547.
Menſa aurea à Ptolemæo fabricata 513, 514. cum crateribus & phialis 515.
Menſa ſacra in ſacrario ſacerdotum 110.
Mephramuthoſis Ægypti rex 1339.
Mephres Ægypti rex 1338.
Merbalus rex Tyriorum 1345.
Melas 20.
Meſſalas 648.
Meſſalina uxor Claudii 891,1074.
Meſtraimi filii quas terras poſſederunt 18.
Metilius dux Romanorum 1094,1095.
Michæas vates 386,388,443. in carcerem conjicitur 389.
Micha filius Memphibоſthi 294.
Michala filia Sauli nuptum datur Davidi 252. conſulit ſaluti Davidis, fallitque Sauli nuncios 254. reſtituitur Davidi 281.
Minæus condit Memphim 355.
Minucianus (Annius) 838,841.
Minucianus (M.) 862.
Miſaates 455.
Miſaelus 455.
Miſan rex Moabitarum 396.
Mithridates 469.
Mithridates Pergamenus 621,977. Cæſari in Ægypto opem fert *ibid.*
Mithridates Sinaces Parthorum rex 598.
Mithridates Attabani filiam ducit 832. Anilæum cum ſuis fundit fugatque 833. capitur ab Anilæo 832. dimittitur 833. ejus expeditio in Judæam *ibid.*
Mithridates obit, à Pharnace peremptus 613,971.
Modius Æquiculus 910,915,921.
Monobazus Adiabenorum rex, cognomento Bazæus 878,1101. ejus obitus 879.
Monobazus frater Izatis ſit prorex 879. moritur 885.
Moſochus 17.
Moyſes, qualis vir fuerit 3. ejus nativitas 74. quomodo ſervatus 76. cur ſic vocatus *ibid.* adoptatur à regina 77. educatur in ſpem regni *ibid.* diadema regium pedibus calcat *ibid.* præficitur exercitui Ægyptiorum & Æthiopas bello vincit 78. ducit Tharbin uxorem 79. fugit Ægyptios 80. Raguelis filiabus opitulatur contra paſtores, ex quibus unam ducit uxorem *ibid.* conſpicatur rubum ardentem in Sina 81. confirmatur ei liberatio Iſraëlitarum 82. edit miracula, nomen Dei cognoſcit, redit in Ægyptum *ibid.* edit prodigia apud Pharaothen 83,84,85. educit Iſraelitas ex Ægypto, & quantus eorum numerus 88. cujus ætatis fuerit cum eos educeret *ibid.* oratio ejus ad Deum pietatis ac fidei plena 90. traducit eos per mare rubrum incolumes *ibid.* aquam amaram facit potabilem 94. coturnices & manna impetrat à Deo 96. ex petra aquam elicit 97. cum Amalecitis pugnat 1000. decem præceptorum tabulas à Deo acceptas populo exhibet 103,104 &c. quadraginta diebus in Sina detinetur *ibid.* de eo ſuſpicio Hebræorum in monte

Regulus (Æmilius) 858.
Rhodus inſtaurata ab Herode 647.
Riphathes 17.
Robees rex Madianitarum 157.
Roboamus filius Solomonis 304. patri in regnum ſuccedit 362. ſtulte reſpondet populo juvenum conſilium ſequutus 363. ab eo deficiunt decem tribus 364. oppida condit munitque 367. moritur 370.
Romanorum exercitus deſcriptio 1123, 1124,1125,1127.
Romanorum S. Ctum pro Judæis 584, 623.
Romelia 422.
Roxane Herodis filia ex Phædra 751, 1028.
Rubrius Gallus 1302.
Rufus 779, 1053, 1055. capit Eleazarum 1309.
Rufus (Terentius) Hieroſolymis relictus 1298.
Ruma 21.
Ruta miræ magnitudinis 1308.
Rutha ad ſpicas legendum in agros Boazi egreditur 217.

S.

Sabathes 18,318.
Sabbæus 563.
Sabbaticus fluvius 1303.
Sabbatico anno nefas Judæis ſerere 660.
Sabbatum & Sabbo 1363.
Sabbatum 5.
Sabbatum aliis omiſſis in diſcendis patriis ritibus ac legibus tranſigitur 710.
Sabbati obſervatio tollitur 1299.
Sabbati ſexta hora appetente pro more ſolito prandium ſumunt Judæi 932.
Sabbato cædes facta Romanorum à ſeditioſis Judæis 1094.
Sabbata violare addacti Judæi ab Antiocho Epiphane 1299.
Sabbatis non licuit iter facere 583. nec arma movere, aut de pace tractare 1166. non licuit veſperi Sabbati, aut etiam Sabbato in magna neceſſitate arma capere 919.
Sabbatis Judæorum, hoſtes illos adorti ſunt 535.
Sabbatis vel contra hoſtes pugnare Judæis autor Matthias 535. item Jonathas 555. inferentes vim hoſtes repellere Sabbatis, non autem adoriri hoſtes, licitum 613,828,1088.
Sabactes 18.
Sabæus fil. Bochoriæ 316, 317. ei caput abſcinditur 318.
Sabas 18.
Sabbion Alexandræ conſilium Herodi narrat 665.
Sabecus dux 295.
Sabinus Syriæ præſes 774,1049. accuſat Archelaum 775,1050. Judæis fit moleſtus 778,779,1051.
Sabinus, unus è Caji interfectoribus 863. ſibiipſi manus infert 864.
Sabinus, à Vitellio deficiens, Capitolium occupat 1207. à Vitellio interficitur *ibid.*
Sabinus, natione Syrus, vir fortiſſimus 1264.
Sabinus (Domitius) unus è tribunis 1141,1238.
Sacerdos, non ἐπὶ βωμὸν, altare conſcendere, aut templum ingredi vetitus 126,128.
Sacerdoti vetitum uxorem ducere, quæ quæſtum faceret, item ſervam, captivam, cauponariam, aut quæ a viro diverterat 126.
Sacerdotes alii aliis ſuccedentes, ad ſacrificia veniebant 1372.
Sacerdotes Jezabelis cultris ac lanceolis corpora ſua incidentes 379.
Sacerdotium apud Judæos, magnæ nobilitatis ſignum 1317.
Sacerdotum præmia 144.
Sacerdotum nuptiæ cum mulieribus ejuſdem tribus 1332.
Sacerdotum oppida, decimæ, & quæ ſacrificiorum victimæ, aut partes iis cedant 171. eorum munera 1380.
Sacerdotis ſacrificaturi veſtis 112. & Pontificis Max. 113.
Sacerdotales familiæ XXIV. 1317.
Sacerdotales familiæ duæ ab Aarone 222.
Sacerdotibus, Levitis, immunitas ab omnibus tributis conceſſa à Xerxe 481.
Sacerdotibus tantum ex Aaronis genere licitum ſuffitum in templo dare 420.
Sacerdotibus ſtolam ſacram indutis, nefas vinum bibere 126,128.
de Sacerdotibus Judæorum, necnon *de* partibus & officiis eorum fuſius agitur 1357,1371,1372,1378,1380.
Sacrificium Abelis è lacte & primogenitis πρωτοτοκίων 7.
Sacrificium aliud privatum, aliud publicum 121,122 *&c.*
Sacrificium ὁλοκαύτωμα quomodo peractum *ibid.* ſacrificium gratiarum actionis quomodo *ibid.* ſacrificium pro peccatis *ibid.* ſacrificium è porcis à Judæorum religione alienum 532.
Sacrificia pro recuperanda valetudine 122.
Sacrificia ſolemnibus diebus à Judæis durante obſidione non omitti, optat Titus 1265,1266. eadem ſacrificiorum aſſiduitas, ſeu συνεχισμὸς diebus ſolemnibus 477,957.
Sacrificia pro ſalute Cæſaris, in templo quotidie peracta 1068. eadem omiſſa à ſeditioſis Judæis 1090.
Sacrificia Hebræorum communi privatorum ſumptu pro ſalute Impp. 1366.
Sacrificia alienigenarum priſcis Judæorum inſtitutis recepta 1091. eadem prohibita à ſeditioſis 1217. ſacrificantes domi Hebræi pro privatis epulis, ſacerdotibus, quæ cogebantur offerre 144. Hebræorum legibus vetitum ſpectare, quid agatur in templo & in ſacrificiis 895. Judæis vetitum de ſacrificio guſtare, antequam victimas in templo immolaſſent 527.
Sacrum vinum & ſacrum oleum Hieroſolymis à ſacerdotibus ſervata ad ſacrificia, à ſeditioſis effuſa 1255.
Sadducæi fatum negantes 573. Phariſæorum ſectæ contrarii 586. dicunt ſibi νόμιμα quæ ſcripta in libris legis 588, 589. eorum traditiones *ibid.* & 1065.
Sadducus Phariſæus concitat populum ad ſeditionem 792.
Sadocus P. M. 286,293,305,318,325, 334,450,792.
Sadraces 481.
Salathielus 476.
Sal in ruinis vaſtatæ urbis ſemi-natus 208.
Salampſio, Herodis M. filia ex Mariamne Hyrcani filia, nupſit Phaſaëlo Phaſaëli fratris Herodis filio 806.
Salatis Ægypti rex 1337.
Salmana dux Madianitarum 206.
Salmanaſares rex Aſſyriorum 427. Iſraëlitas in Mediam & Perſidem tranſfert *ibid.* Syriam invadit 428.
Salephus 20.
Sales 20.
Salome, quæ & Alexandra, uxor Ariſtobuli, ſolvit vinculis fratres mariti defuncti, & Alexandrum Jannæum regem creat 590,591.
Salome moritur 1065. quænam reliquit Juliæ Auguſti conjugi *ibid.* ejus redditus annui erant ſexaginta talenta 1057.
Salome Antipatri filia, ſoror Herodis 620,976. contra maritum ſuum Joſephum criminationem protulit 668. alteri marito Coſtobaro repudium mittit 686. odium exercet in Herodis filios & eorum uxores 707,713, 1018,1024. accuſatur Herodi 727. ſe purgat 728. ejus & Syllæi amores *ibid.* eam, ut Alexæ nuberet, compellit Herodes 750. aperit Herodi conſpirationem Antipatri & Pheroræ 753,1029. quænam ei relicta ab Herode 770. quænam accepit à Cæſare 785.
Salome Herodis filia 1028.
Salome filia Herodis, & Herodiadis 807 tetrarchæ Trachon Ariſtobulo filio H grippæ *ibid.*
Samacho 879.
Samaralla 644,662,9
Samaria ædificata & 377.
Samariæ fames quâ dit 400,401.
Samaria obſeſſa & funditus diruta ab
Samaritæ 504, 523. genium *ibid.* temp rizim exſtruunt lunt 794. fiunt 481, 888. cum 563. eorum epiſ 534.
Sambaba 481.
Sameas diſcipulus 698. ejus oratio 626. qui poſtea a honore *ibid.*
Sampſigeramus Eme
Sampſon naſcitur 21 uxorem petit 213 *ibid.* ænigma pro nuptiales *ibid.* ſe incendit 214. tra aſini maxilla hoſ urbis Gaza evehit perit *ibid.* ab illa foſſis, in carcere ruina domus inv
Samuelus naſcitur & eum alloquitur De rum victor 227,2 regni amiſſionem ungit 247.
Samuelus ab inferis prædicit 270,271.
Samueli filii *judicun* is regis *petitione ob* pulo jus regis expo ritur 265.
Sanaballetes (*al.* San ad Alexandrum ſe tur 503.
Sanagarus Anathi 201,202.
Sanctum Sanctorum
Saphan ſcriba 438.
Saphates 338.
Sapinnius 732.
Sapphora uxor Moy
Sarabaſanes 469,478
Saramala. *v.* Samar
Saraſarus 434.
Sarra uxor Abrami Ægyptum *ibid.* 32.
Sardianorum decret
Sarcas P. M. 450, 4
Sareptarum vidua 3
Sarmatarum irruptio
Saruia 267,309.
Saturninus (Cn. S contra tyranniden
Saturninus Syriæ p 749,750,755,759.
Saulus filius Ciſæ 2 venit ad Samuel muelo epulatur caput ejus perfun rex creatur 233. promittit contra A que victoriam 23 auguratione 236. ditur & victoriam bella genuſque 24 bellum gerit 243. parcit, præcepti qua ex re Deum o que amiſſionem muelus 245. Sa 261. à Deo def conſulit 270. ejus
Saulus latronum dux
Scaurus Syriæ præſes Syriam miſſus 61 obſidione liberat

HOM. RERUMQ. MEMORAB.

23,347,476,665.
) Antiocho 520.
ntiquæ apud Tyrios

s quænam 574,792,
65.
ifices & ſacerdotes

ebis contra Moyſen

xos 132. Sedata à
bid.
nter Judæos & Syros

s 389.
t 444. à Babyloniis
rſit Hieremiam 447.
itur 449. moritur

Cleopatra 602.
um Alexandri Baby-
.
tator 519. benignus

iochi Magni fil. 530.
ntiochi Grypi 595.
6.
i 8.

106,314,330. occidi-
nis 335.

Zaji fil. 584.
ſteri 19.

) adoritur Ezechiam
134.
i Romanorum de Ju-
xdere cum Judæis re-
aliud 633.
iæ præſes 907.
782. capta à Joſepho

46.
um tuba ſignificatum

es quo modo à Ptole-
6,517.

: dux 537.
voce ac pedibus 7.

æ ad Mileſios pro Ju-

ti 1352,1353.
:x 1339.
ni 9,11.
rocurator Syriæ 625,
ir 636,980,981.

is 306,314,315.
cipiunt Alexandriam
tis adigi nequeunt ut
num agnoſcunt 1325.
us devictus 147.
ſus 186,192.

aguelus 244.

um cum imaginibus

ſſerunt deſtructionem
im 1281.
s ſacrificandi mos 1283
ſes 797.
ræter 913,931.

n adverſis ſocius 815,
Agrippam offendit *ibid.*

1101,1118.
1,652.
)93.
gatus 1313,1315.
obſidet Maſadam 1316,

ir tabernaculum ſacrum

lis fil. 1171.

Simon Boethi filius fit pontifex 693. ejus filiam deperit Herodes *ibid.* pontificatu abdicatur 757.
Simon Camithi fil. P. M. 795.
Simon Cantheras P. M. 867. deponitur 868.
Simon Cathlæ filius 1177,1230.
Simon Juſtus cognominatus frater Eleazari 523. fit P. M. 512,579. à genero ſuo ſublatus 581.
Simon Oniæ fil. P. M. moritur 530.
Simon Eſſæus vates 788,1059.
Simon Gioræ fil. 1101. pugnam cum Zelotis committit 1197,1198. occupat Idumæam 1199. capitur 1297. ſupplicio afficitur 1306,1307.
Simon Judæ frater hoſtes vincit 542. venit in Galilæam *ibid.* dux Judæorum 551.
Simon tyrannus captus, & triumpho reſervatus 1298.
Simon Jonathæ frater 577. ejus ad ſuos oratio *ibid.* factus eſt pontifex 960. ex inſidiis Ptolemæi perit 961.
Simon Abſalomi fil. 577.
Simon Arini fil. 1230.
Simon Doſithei fil. 584.
Simonis, ducis Idumæorum, ad Jeſu orationem reſponſio 1180.
Simon Joſephi σωματοφύλαξ 917.
Simon Hieroſolymitanus 870.
Simon Magus 891.
Simon dictus Matthes 535.
Simon Phariſæus 922.
Simon Pſellus 904.
Simon quidam diadema ſibi imponit 780,1053.
Simon Sauli filius 1096,1097.
Simon quidam Agrippam criminatur 870.
Simonides, Joſephi fil. qui & Agrippa 945.
Siphar 309.
Siſa ſcriba (*al.* Suſa) 293,318.
Siſares tributa imperat Iſraëlitis 202. à Jale occiditur 203.
Siſines 469,478,479.
Sobacchis Chettæus 319.
Sodomitæ vincuntur ab Aſſyriis 24.
Soemus tetrarcha 755,909.
Soemus Azizo fratri ſuccedit 892.
Soemus rex Emeſæ 1312.
Soemus Ituræus 679. ad Herodis mandata enuncianda adductus 681,682. ab Herode occiſus 683.
Solomon filius Davidis 288. promittitur Davidi 290. naſcitur 300. inungitur & rex ſalutatur 326. iterum rex creatur 329. Pharaonis filiam ducit 336. duarum meretricum litem dijudicat *ibid.* ejus potentia 338. libri ab eo compoſiti *ibid.* ejus literæ ad Hiramum 340. templum ædificat 341. poſt templum exſtructum Deum alloquitur & populum 348. & ſacra facit 349. regiam ædificat 251. Tyrii regis ænigmata explicat 353. munit Hieroſolyma & varias urbes condit 354. Chananæorum reliquiis tributa imperat 355. Claſſem ædificat 356. quam diteſcit 358. inſanit in feminas 359. moritur 362.
Solopades 158.
Solyma 287.
Sophonias P. ſecundarius 450.
Sohibius Tarentinus 509.
Solius Syriæ præſes 654,657. juſſu Antonii adjuvat Herodem in bello contra Antigonum 658,997. capit Antigonum 659,1000.
Souba rex 295.
Soudeas P.M. 450.
de Spartanis 1384.
Spolia Barbarica circa templum Herodis adfixa 702.
Sponſa apud Hebræos, calceum futuri conjugis ſolvere, & in faciem ſpuere ſolita 218.
Sponſalia mutat Herodes precibus Antipatri flexus 751.
Stœchus Agrippæ libertus 815.
Stephanus Cæſaris ſervus 887,1072.
Straton Bereæ tyrannus 598.
Stola pontificia ubi depoſita 702,802, 877.

Suffitum dare in templo, ſolis ſacerdotibus è genere Aaronis licitum 421.
Sures rex Madianitarum 157.
Suſa *v.* Siſa.
Suſacus rex Ægyptiorum 292,362,368. capit Hieroſolyma & templum ſpoliat 369.
Sylla 943.
Syllæus apud Cæſarem accuſatur à Nicolao Damaſceno 740. capitis damnatur 741.
Syllæus Arabs Obodæ regis procurator 728,1018,1924. Romam venit 734, 1030. accuſat Herodem apud Auguſtum 735. in conjugium petit Salomen 728. ejus cum Salome nuptiæ ob diverſitatem religionum impediuntur 729. ejus nequitia 755,1030.
Symoborus 24.
Syrorum in Judæos odium 965.
Syrus rex Meſopotamitarum 295.

T.

Tabæus 21.
Tabernaculorum feſtum ἑορτὴ τοῖς Ἑβραίοις ἁγιωτάτη & μεγίστη 347. maximæ apud Judæos celebritatis 665. per VII dies illud celebrandi Hyrcano ab Antiocho Pio, cum eo bellum gerente, facultas data 582. per XIV dies celebratum, exſtructo à Solomone templo 349. in hoc feſto mos Judæis ramos palmarum & citriorum geſtare, unde in Alexandrum pontificem & regem citria à multitudine conjecta 596. mos σκηνοπηγίας καὶ τὸ ἱερὸν, circa templum tentoria collocare 1283.
Tabernaculum exſtructum 106. ejus deſcriptio 107, &c. ejus luſtratio ſive purificatio 117.
Tangana 481.
Tavaus 21.
Telonia Alexandrina annuatim potentioribus Syriæ aut Phœniciæ oppidis vendebantur ab Ægypti rege 524.
Templum in monte Garizim exſtructum 501,502.
Templum ad Panium 698.
Templum bovis aureæ 1160.
Templorum multitudo & diverſitas in Ægypto 562,563.
Templa Gentilium non eſſe ſpolianda, neque dona tollenda 161.
Templum Athenis Populi & Gratiarum 623.
Templum Beli Babylone 458.
Templum ſplendidum Samariæ ab Herode exſtructum 690. templi Herodis deſcriptio 701,703.
Templum in monte Garizim Samaritarum ſimile Hieroſolymitano 501, 502.
Templum in Hellopolitana præfectura exſtructum, ſimile templo Hieroſolymitano 547,562,586,899.
Templum Dianæ in Elymaide 543. & Dagonis Azoti 565. & Apollinis Gazæ 594.
Templi Hieroſolymitani deſcriptio 341, 342, 1225,1226, &c. ejus dedicatio 348,1006, &c.
Templum Hieroſolymitanum poſt captivitatem ſub Zorobabele reſtauratur 469. ab eo ædificando Judæi prohibiti 470. templum illud juſſu Darii Hyſtaſpæ ædificatum 471. abſolutum intra ſeptennium 479,480. idem ab Antiocho Epiphane ſpoliatum 532. idem à Pompejo expugnatum, qui illud ingreſſus, vidit, quæ videri nefas, ſed nihil inde abſtulit 615,973.
Templum incenditur invito Tito 1278. eadem die, qua Solomonis templum à Babyloniis combuſtum 1279.
Templi ſanctuarium Titus ingreditur 1278.
Templum Hieroſolymitanum Samaritis & aliis gentibus ad adorandum patebat 478. armamentarium Davidis in templo 410. decem millia drachmarum de templo perſoluta Syriæ regibus 560. Danielis vaticinium de excidio templi ſub Macedonibus completum

pletum 537. mulieribus interiora templi nefas ingredi 703.
Tephrhæus Galilæus 1249.
Terebinthus antiquiſſima mundo coæva 1199.
Terentius Rufus 1298.
Teridates rex Armeniæ 883,1313.
Tero miles 744,1025,1026. accuſatur à Tryphone 745.
Terræ hiatus quo abſorpti ſunt ſeditioſi 142.
Terræ-motus ingens in Judæa 673.
Teſtudinis genus 1136.
Tethmoſis Ægypti rex 1338,1352,1353.
Τετραρχίαι 567,568.
Thabnæus 376.
Thadalus 24.
Thænus rex Amathes 293.
Thamara filia Davidis 288,300. Roboamo nupta 311.
Thannus 284.
Tharata dux Aſſyriorum 432.
Tharrus 20.
Thaumaſtus 813.
Theatrum & Amphitheatrum Hieroſolymis ab Herode erectum 687,1009. item Cæſareæ 695.
Theglaphalaſſar rex Aſſyriorum 422.
Themaſius 474.
Theodeſtes 490,495.
Theodorus Zenonis fil. 594,965.
Theodoſius 563.
Theophilus Anani filius P. M. ſubmotus 867.
Theophilus, Jonathæ frater, pontifex 806.
Thermæ calidæ trans Jordanem 768.
Thermus Rom. legatus 1365.
Thermuſa 796,797.
Theudas 886. v. *Bezam* ad *Actor.* c. 5.
Theudion frater Davidis 756,757.
Thiras 17.
Thmoſis Ægypti rex 1339.
Thobelus 7,8.
Tholomæus Soemi fil. 621,977.
Tholomæus latronum princeps 876.
Thummoſis Ægypti rex 1338.
Thygrammes 17.
Tiberius Alexander Judææ procurator 885.
Tiberius Alexander præfectus Alexandriæ 1098, 1214. *tradit* Ægyptum Veſpaſiano 1205.
Tiberius Nero imp. 795,1065,1066. genethliacis deditus 816. ejus ingenium quale 811. ejus augurium de ſucceſſore 815. moritur 817,1067.
Tigranes 602,671,807,968,1027.
Timaus Ægypti rex 1337.
Timidius 840.
Timius Cyprius 806.
Timotheus 541. cum ſuis profligatur 543.
Tiridates Armeniæ rex 883.
Titius Syriæ præſes 733.
Titus in Alexandriam miſſus 1117, 1118. magnas copias ad Veſpaſianum ducit 1122. ejus pietas in patrem 1135. Jotapata capit 1139. ejus erga Joſephum captum clementia 1146. miſſus contra Tarichæatas 1151. ejus ἀρεσκία ad Tarichæas 1153. ejus concio ad milites *ibid.* Romam mittitur cum rege Agrippa ad Galbam ſalutandum 1197. ejus exercitûs ordo 1215. Hieroſolyma venit & in periculum incidit *ibid.* ejus fortitudo egregia 1216,1218. ejus ſtudium conſervandæ urbis 1239. & templi 1269,1277 &c. Hieroſolymis ſolo æquatis gratias agit exercitui ac præmia dividit 1295,1296. milites ſuos hortatur 1262,1263. ejus pietas 1297. ejus μακροθυμία in Judæos 1285. movetur miſericordia Hieroſolyma deſoluta intuitus 1304. imperator ſalutatur veteri more 1283. alloquitur tyrannos Judæorum 1284. fatetur ſe Dei virtute urbem cepiſſe 1290. Beryti ludos edit 1303. Antiochiam venit *ibid.* & Romam 1304. quoſnam ad triumphum decorandum Romam adducebat *ibid.* ejus approbatio hiſtoriæ Joſephi 939. ejus teſtimonium de hiſtoria Joſephi *ibid.* ejus erga Joſephum beneficentia 945.
Tobiæ filii civitate expulſi 958.
Toparchiæ tres, Samaria, Joppe, Galilæa 568.
Trabs aurea in templo à Craſſo ſublata 619.
Trachonitarum rebellio 733, 735.
Traditiones Phariſæorum non ſcriptæ in libro legis 587.
Trajanus decimæ legionis dux 1130, 1150.
Tributum in ſingula capita penderi à Judæis ſolitum Syriæ Regibus 559. decem millia drachmarum de templo perſoluta regi Syriæ 560. tributum CCC. talentorum de univerſa Judæa & tribus Toparchiis, Samaria, Joppe, & Galilæa ſolum exactum exactum 568. à tributis immunitas Judæis conceſſa 578. tributum de ſuo pontifices Hebræorum Ægyptiorum, regi perſolvunt 523.
Tribuum ſortes 188.
Triumphalis porta Romæ 1305. ejus apparatûs deſcriptio *ibid.*
Triumphantes, Romæ ubi & quomodo excipiebantur *ibid.*
Trophæa erecta offendunt Judæos 688.
Tryphon tyrannus Antiochum puerum reducit in Syriam 570,960. erga Demetrium perfidus 575,576. Jonathæ inſidiatur 576. irruptionem facit in Judæam 577. perfidia aggreditur Simonem 578. Jonatham interficit *ibid.* & Antiochum cui tutor erat 579. ei regnum defertur 580. paulo poſt occiditur *ibid.*
Tryphon, regis ἄθυμμα 528.
Tryphonis tonſoris συκοφαντία 745,1025, 1026.
Turris in Sennaar exſtruitur 15.
Tyranni συκοφαντίαι in Alexandrum 738, 1023.
Tyrannius Priſcus 1202.
Tyri conditus 341.
Tyriorum deus Baal 410. eorum ſcripturæ publicæ & antiquæ 1336. eorum ἀρχεῖα 428. Jovis Olympii apud Tyrios templum 1340.
Tyrus dicta turris ab Hyrcano exſtructa 530.

V.

Vacca rufa 146.
Vaccarum aurearum cultus apud Iſraëlitas 410.
Valerianus decurio 1150.
Valerius Gratus procurator 795.
Valerius Aſiaticus 846,852,862.
Vardanes v. Bardanes.
Varro Syriæ præſes 696,2006.
Varus (Quintilius) Syriæ præſes 759, 763, 774, 909, 1035, 1051. cogit copias ut opem ferat Sabino 781, 1054. in ſeditioſos animadvertit 782. Hieroſolyma venit ad compeſcendos motus Judæorum 777.
Vaſte regina 488,489.
Vaticinium de captu Hieroſol. 1188.
Vaticinium alterum 1283.
Vatinius 845.
Velum 115.
Ventidius (Baſſus) dux Romanorum 649,650. corrumpitur ab Antigono 649,991. mittitur ad Parthos Syria arcendos *ibid.* cæſo Pacoro, Parthos debellat 652,653,994.
Ventriloqua Saulo ſolatium adhibet 271. ejus laus *ibid.*
Veranius trib. mil 86
Verſio Bibliorum 51
Veſpaſianus v. Titus
Veſpaſiani & Titi erg
tas 520.
Veſtes ſacerdotales
Veſtis virginalis 30
Victimæ non immol
380.
Victimæ ad holocau
hœdus, iique ann
Victimam eodem di
trice mactari veti
non nili octavo
Vindex cum aliis à N
Vinicius (Marcus) 8
Vipſanius (M.) Ag
riam 696.
Virga Aaronis 143.
Vitellius Syriæ præ
à Judæis magnific
ejus in regem P
in Artabanum mi
movet 805. poſt
tor & interfectus
Vitellius Proculus 8
Vitis aurea in tem
701,1227.
Vitis aurea Hieroſo
à Pompejo 571.
Pompejum *ibid.*
Umbraculorum feſt
rum feſtum.
Ummidius Syriæ pr
Vologeſus rex Par
bellum denunciat
Volumnius 734,743
ταμιεῖαχος 1025.
Vonones 796,797.
Votum Jephtæ de
legitimum, nec
Vox audita in tem
1282.
Ures rex Madianitar
Uria interfectus 297.
Urias P. M. 450.
Uſus 20.
Uxus 21.

X

Xanthicus menſis
Xerxes ſuccedit Dar
ad Eſdram 481,4
ξυλοφορία feſtum Ju

Z

Zabelus Arabum d
Zabidus Idumæus
Zabuda 442.
Zacharias rex Iſrael
Zacharias vates 41
Zacharias Baruchi
dio templi truci
Zacharias Phaaleci
Zacharias fil. Amal
Zamares 376. ejus
Zamaris Judæus è
Zambrias 154. eju
tio *ibid.*
Zaræus Æthiops
expeditionem fa
Zebinas. v. Alexa
Zebulus proditor
Zebus rex Madiani
Zelotæ 1171, 117
Zeno, Cotylas
tyrannus 581,9
Zenodorus 696.
Zeuxis 522.
Zimri homo ſeditiſ
Zizus Arabs 598.
Zodmielus 477.
Zoilus tyrannus
Zorobabelus 469,

DEX QUARTUS,

SCRIPTORUM.

A.

Argivus 1330,1331.
ides 1349, 1350.
508.
μόχων στάσεων ibid.
or 33.

Clazom. 1387.

361,1362,1363, &c.
iacarum tertio 1362.

1386,1387. Molo-
4.
ores 1331.
ophanes.
us forsan Ariphanes,

47.

331.

B.

Chaldæus 12, 1342.
icarum Auctor 14,
Hist. Chaldaicæ li-
tio Chaldaicorum li-

C.

1330.

us 1347,1369.
1358.

imo de somno 1346,

lchus.

D.

us 1351,1365.
1387.
do rerum Persicarum

Dius historicus 353,354,1340.

E.

Ephorus 14,1331,1336.
Euhemerus 1350.
Eupolemus 1351.

H.

Hecatæus Abderita 14, 22, 511, 1348, 1349,1350,1365.
—— ejus liber de Judæis 1347,1350.
Hellanicus 14,1331.
Hermippus in primo de Pythagora libro 1345.
Hermogenes 1350.
Herodis commentarii 678.
Herodotus 355, 368, 369, 1331, 1336, 1345,1374. in secundo Hist. libro 434.
Hesiodus 14,1331.
Hestiæus 14,16.
Hieronymus Ægyptius 13,14.
—— ὁ τῆς Ἀραβίας 1350.
Homerus 1375.

J.

Justus historicus 937,939, & alibi.

L.

T. Livius 614.
Lysimachus 1359,1362,1363,1374.

M.

Malchus 33.
Manetho Ægyptius 14,1336,1337,1338, 1340, 1352, 1354, 1356, 1357, 1358, 1362.
Megasthenes in quarto Rerum Indicarum 460,1343.
Menander Ephesius 353,378,428,1341.
Menedemus 517.
Messala 642.
Mnaseas 13,1350.
Mochus 14.
Molon 1362. v. Apollonius.
Moyses 5.

N.

Nicolaus Damascenus 13, 14, 583,593, 608,614,618,725.
—— in quarto Historiarum libro 22, 292.

P.

Pherecydes Syrius 1331.
Philistus 1331.
Philo senior 1351.
Philostratus in Indicis & Phœniciis 460.
—— in Historiis 1343.
Plato 1377, 1386.
Polybius Megalopolitanus 521, 544, 1369.
—— Historiarum XVI. 521.
Polycrates 1351.
Posidonius 1368.
Protagoras 1387.
Pythagoras 1332,1345,1377.

S.

Sibylla 16.
Strabo Cappadox 587, 590, 593, 611, 614,618,619,622,661,1369.

T.

Thales 1331.
Theodectes poëta 518.
Theodotus 1350.
Theophilus 1350.
Theophrastus de legibus 1345.
Theopompus 518, 1351.
Thucydides 1331, 1336.
Timæus 1331,1351.
Timagenes 590,593,1369.
Tripolitici auctor 1351.

Z.

Zopyrion 1350.

ADDENDA & EMENDANDA.

prior lectio levicula cum mutatione defendi posse. ἢ κατορθώματα αὐτῆς, μαζόνως τε εἰς τόνδε ἀναπεφηνότων ἰκάνους, ἐξηγμένος. Sic lego mutato solum τόνδε in τόνδε, & verto, *illius virtutes prolixius etiam iis, qui ad hoc vitæ genus se sponte contulerant, laudans & extollens.* nescio tamen an ἐξηγμένος in ἐξηρμένῳ non sit mutandum. *Ibbetson.* 817. 21. κρίνοιτο] videtur κρίνοιτο legi debere. *Idem.* 818. 9. Ἰουλίων] lege Ἰουλιῶν cum *Gall. Id.* 819. 22. Ἀφροδισιακόν. Ibid. N. v. 4. φθόνου. 822. 39. ὥρας ἄσπ *Josephus* in hac narratione quædam habet contraria iis quæ tradit *Philo*, p. 1028. *J. Clericus.* 824. v. ult. Καίσαρος. 825. 46. ἀναλαπτῖν] ἰσ. ἀναμπαπτῖν. 828 35. σαφῶς. 829. 36. ὁ λόγος ἐστὶ τι ἐσῶν —] verſionem paululum immutatam vellem: *ut quæ tum in eo eſſent ut deficerent, & quod putaret res ad defectionem ſpectare, in illos jam expeditionem ſuſceperurus eſſet. Ibbet.* 832. 35. ἐνοι] Vide *Suidam* voc. ἐνῶ. 833. 1. ἀναφρολιὼ.] Vide *Suidam* voc. ἀναφρόδλιν. ἰσ. ἀναφρολιὼ refugium, Vid. p. 849. v. 38. Ibid. 8. ἀγαπᾶν. 834. 36. τοιοῦτον. 835. Κτησιφῶντα] Videſis *Strabonem.* 840. N. v. 2. perpenſa. 841. 11. σκοπεῖ. 842. 12. V. ſereret. Ibid. T. 11. ἐπιμιμένῳ. 844. 44. vel ἡμῖν legendum, vel corrigenda verſio. *Ibbetſon.* 845. 19. ἴζοντο. 849. 39. ῥαίδιον. 862. 43. ἡμερώσας. 863. 3. πλοῦς. 865. 8, 9. ἢ ἐαυτῷ μὲ, πλαττῷ δὲ Μάρκος —— Verſ. *& hanc quidem Agrippa (nam moritur Marcus Alexandri filius) virginem ſibi vendicans.* Sed ſic diſtinguendum, ἢ ταύτῃ μὲ, πλαττῷ δὲ Μάρκος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὡς παρθένον λαβὼν, ἀδελφῷ —— (*nam moritur Marcus Alexandri F. qui virginem duxerat*) *Uſſerius* quidem ad annum Chriſti 41. p. 641. cum verſione facit, & ait Marcum, cui deſponſa fuit Berenice, ante nuptias defunctum. verum ſola *Joſephi* auctoritate nititur, cujus verbis vim facit; cum expreſſe dicat *Joſephus* verſu ſuperiore — αὐτῷ ὡς Βερενίκην — γαμεῖ. *Ibbetſon.* 870. 47. Vide *Lipſium*, vol. 3 p. 898. 873. 26. ἐπὶ τῶν πίνων] V. *ſuper tectis.* verum πίνος Græcis etiam eſt lupanar, πορνεῖον (vide *Valeſ.* in *Euſ.* H. E. II. 13.) quo ſenſu hic ſumi videtur. *Ibbetſon.* 878. 13. V. Cantheram] veriſimile Simonem Cantheræ fuiſſe reſtitutum. 879. M. n. 3. pro *arcis* lege *arcæ.* 881. 33. πολίτου] potius πολίτου. *Ibbetſon.* 884. 25. μαγειείων. 985. 40. ἐπιφανεσμένην. 899 4. T. ἀναπολιλὼ] νέους malint nonnulli. vide *Grotium* ad Joh X. 22. Ibid. 4 V. porticum. Ibid. 20. Confer *Hegeſippum* II. 13. p. 294. Ed. *Colon.* 900. 7. πτερυγοείων] πτερυγοείων Vet. Interp. 901. 24. ἀλλά τινας, — vide *Euſeb.* l. 8. D. E. Ibid. 30. φοβηθεὶς] δεδιὼς *Euſeb.* Ib. 35. ἱερέων] Ἀρχιερέων *Euſeb.* Ibid. 35, 36. τὸν ἀρχιὼ] τὴν Ἰουδαίων βασιλείαν *Euſeb.* 903. 31. κατὰ] Ita *Voſſ.* 907. 28. παραπαίδρας] annotatum ad hoc verbum dele. 922. M. n. 2. pro *Gamalæ* lege *Gamalis.* Ibid. v. 38. ἐπιπολῆς. 928. 4. κρίνειν. 932. 38. ἐφεμένοις. 935. 16. ἰντεῦκτῶς — lege ἰντευκτῶς. longe aliud ſignificat ἰντεύκτως, quam quod vulgo convenit. *Ibbetſonus.* Ibid. 31. ἐντιπίλμιλὼ. 940. 45. ἱππέσιν. 954 M. n. 1. pro *Latine* lege *Græce.* Ibid. 5. ἀσυνθημιὼ] ἀσυνθημιῶν *Caſ.* Ibid. 32, 33. ἐπιστρατευμένους] καθεστηκμένους *Id.* Ibid. 45. αὐτοῖς] Legit *Lowthius*, αὐτοὶ ἀδεξῶσι. 955. 13. λιχρόμενοι *Caſ.* Ibid. 32. V. tantum *illis*] *tantum eorum viribus cedunt, quantum inſtituto. L.* Ibid. 34. V. cum] *ubi etiam illud ipſum quod interfuiſſent rebus geſtis, præclari operis ſpem faciebat. L.* Ibid. 38. συνιστάσα] συνιστᾷ malit *Caſ.* 956. v. ult. ἀπαθεύτους] ἀναθεύτους. *Id.* 959. 21. ἱππεῖς] ἱππέων *Id.* Ibid. 38. πολὺ δὲ δικαίως *Id.* Ibid. 43. Γοφνικιὼ *Id.* 960. 27. ἐπιδήμων *Id.* Ibid. 29. V. ſatiare] *exorare* vel *flectere.* Ibid. 30. Καιδικίου *Caſaub.* 961. 12. ὑπὸ *Id.* Ibid. 29. poſt μητρὸς *idem* addit αὐτῆς. Ibid. 42. *Id.* legit ὑφιλάρθρῳ. 963. v. 1. ἐπιτίθεται *Id.* Ibid. μὴ τριακόσια ἰσοδομήσῳ ἢ ἴτῳ *Idem.* 965. 23. Agrippias. 966. 21. παράδοξον *Caſ.* Ibid. 36. πατροφαξὶς *Idem.* 967. 10. ἀπίκτους *Id.* 972. 15. εἶχεν *Idem.* Ibid. 35. περὶ τῶν βωμῶν *Id.* 974. 14, 15. ὁ Ἀραψ] ὃ χείψας *Caſ.* Ibid. 15. τύπῳ *Id.* Ibid. 24. V. niſi *Gab.*] *niſi Gabinius in Syriam miſſus, ut Scauro ſuccederet. Joſephum* hallucinari putat *Caſ.* c. *Baron.* p. 132. ut apparet ex *Appiano* & ratione temporum. 976. 5. pro αὐτὸ — *Caſ.* legit αὐτὸ. Ib. v. 8. ὃς ὑπῆρ. malit *Lowthius*, & ad Gabinium refert. 978. 14. V. ille] *hoſtes enim ſibi oppoſitos devicit lævum cornu tenens. L.* 681. V. 34. Marcus] *advenit ex Italia Sexto Succeſſor Marcus.* Ibid. N. v. 22. poſt p. 120. adde, & p. 133. 982. 18. ἰδοῖς αὐτῷ *Caſ.* 984. 24. V. Erat] Potius, *Erat autem Herodes quidem apud Fabium Damaſci Præfectum.* Sic p. 639. v. 4. ὁ Δαμασκῷ φρουρῶν Damaſci præfectum. 985. 41. poſt τετράρχους *Caſ.* add 47. ἔτεσιν] *Caſ.* ἐτεσίοις. 986. 7. Vide *Pag* p. 219. & *Noldium* p. 234. 987. 18. τὰς ἐπὶ ἐπάλξεσι *Idem.* Ibid. 40. pro Παῦλον *Idem* leg. V. filia Mariamne] Potius erat Mariamnes lib. 14. Antt. c. 13. n. 6. ea Alexandra vocab c. 6. n. 5. Ibid. 8. T. σφῶν ἢ *Caſaub.* Ibid 992. 14. V. * & quidem] Et quidem oppidi poſitum his erat, certamen omnium maxi *Caſ.* ad *Polyb.* p. 47. *Joſephus* eleganter op facti ſummam appellare ſolet ἀγωνίσμα. *Ib manibus.* 993. M. n. 4. pro *Judæam* lege v. ult. an ὑποχωρῶν. *ad ipſum ſe recipere.* 99 *Caſ.* 999. 20. ἐπιδώσουσι *Id.* Ibid. 28. Σεα δίκτυον, q. Deiformiorem. 1001. 26. κτημάτα de *Stanleium* ad *Æſchylum*, p. 850. 1004. 26. 23. σφόδρων *Id.* Ibid. 23. Vide p. 698. pellentibus diverſoria] *ad rerum advectarum Lowthius.* 1043. in ſummario lib. I II. n. 2. Ib. n. 3. ὑπατοῦ *Vat.* 1044. n. 8. ἐπὶ Καίσα ἐναγόντων *Vat.* & Φωσκίωνα *Id.* Ib. n. 15. Ib. n. 18. ἐναγόντων τε ὅλων. 1045. n. 20. V mille. Ib. n. 22. τῇ ἓ Λαχ. *Vat.* 1046. v. συμβόλων *Vat.* Ib. n. 29. ἐχωρίσαντο V. Ib. αὐδεῦ. Ibid. n. 33. V. *Cæſarenſes.* Ib. T. n. 41. ἑαυτῶν *Vat. Id.* ibid. ἄλλως τε. 1063 Inter τὰς & ἑκάτερον ς'. intercidiſſe exiſtima *Lect.* p. 204 *ſc. invitis ſex è novem qui adſun* ἑαυτὸν *Caſ.* 1087. N. v. 3. pro *eis Iſtrum* le 1088. 27. V. octo mentibus] Vide *Lipſium* Rom. II. 10. Ib. 45. V. pendit. 1095. N *Bod.* quod forſan rectum. vide *Relandum* in P 1096. 30. Συνδρολίτην. Ibid. 31. V. diſſim *ineſcantes illorum fidem.* 1097. 33. V. audaciſ — *è medio* — *formidandos eorum carcere detinebat* Ceſtius Gallum] an *Ceſtium Gallum?* 110 *Sevilii* Notas ad *Tacitum*, p. 115. Ed. *Ang Bethora.* 1105. Ἰούστος ὁ Τιβεριεὺς] Inde Hiſtoricus. 1116. n. 23 σφόδρισσα in MSS 1119. 44. τρέτου ἐδιδάχθη] Vide *Ph. Betterii* P 2. p. 147. 1127. 35. Γαΐῳ] *Caſ.* lege Γάϊος *magna multitudine* concluſi. 1140. 39. ἢ ἐπὶ deleri jubet *Toinardus.* 1150 2. μέγεθ. 115 1156. 17. Ἀφροδίσιος] Forſan Ἀφροδείσιος. 1183 1184. 39. ἐπεποίητο. 1185. 10. Ἀφροδείσιος Vide *Huet.* in D. E. p. 253. 1186. 22. Γαΐον bet Γαΐου. 1195. 23. αἰδοῦσι] αἰδοῖ *Bas.* vociferabantur. 1214. 24. V. *poſt ſeptum*] A (interioris) contra exhedram occidentalem, q erigi poterant; reliquæ enim partes gradibus quo occupatæ. Vide App. ad Bibl. Polyglot 29. αἱ ἑφεῆς ἓ μιλξὶν —] *Sic vertendum, Perſic tas* —. Vide Appar ad B. Polyg. ubi ſupr χδ — ὑπαδήμαθα] Videſis *Baldwinum* de C c. 13. & *Nigronum* de Caliga. c. 4. 1283. haud facile, inquit *Hunius*, intelligas utrum dictioni χώρας an voci τὰς adjungenda Sit. VIII. §. XXII. 1291. 18. ἐπιφθόνως] *Contrib* licet non indigenæ; ſed multi ex aliis regio *Barlovium.* 1298. n. 37. V. dele *illic.* 1307 ἰσ. Οὐιτελλίους. 1308. 33. αὖτη φλογὶ —] in Comment. de Biblioth. *Vindob.* l. 2. c. 35. ἐσεδηλῶ] ὑπαδηλῶ. 1329. 9. βλασφ V. pro Homerica, lege Homeri. 1334. 43. leg. *idemque rex.* 1346. 14, 15. ἓ ἴδιος ἡμῶν] dæis enim non loquitur. *Barlovius.* Vide & Συρίαν. 1389. 15. vide *Tertull.* Apol. c. 16. ſi μείζον πιθήσει Ελπίζαμεν. 1407. 27. Ἰουμ legit Ἰουμαίους. Ib. 35. ἐναγωνισμένη] Quid cit ἐναναμβάνη. 1408. 33. παρατρίβει] alludit & Hiſtoriam de immolando Iſaaco. 14 F. γενέσεως. Ibid. 50. Ὡς ἴλεως — ὃν conjectura ad oram Ed. *Baſ.* in Bibl. Coll. R male *inquiebas* & *inquiis*, pro *inquit*, occurrunt; rectori ad Grammatices leges parum attend

P. 555. v. 10. ἐπιφύη τοῖς Ἰουδαίοις, *adhæſere Judæis*, i. e. eos urſere, & infectati ſunt. Sic דבק Hebræis. in vernacula etiam lingua ſimilis locutio. *Ibbetſon.* P. 733. in Summario Capitis IX. lege, ἢ ὡς Ἡρώδης, ἐγγυᾶ ἐῶν, ἔγνω ὡς Ῥώμῃ Νικόλαον πέμπειεν. *Ut habens Cæſarem, Nicolaum Romam mittere de*

JBSCRIBERS
To JOSEPHUS.

vith an Aſterisk before their Names ſubſcribed for the large Paper.

A.

(Edward) LL. B. Rector of
gton in the Iſle of Purbeck.
(Fitz-Herbert) D. D. Rector
ollege Oxon. deceaſed.
l. A. late Fellow of Exeter Coll.

) D. D. Fellow of All-Souls
. deceaſed.
ear Wantage in Berks.
ow of Merton College.
ctor of Murſton in Kent.
) B. D. Rector of Staughton and
ne County of Bedford.
3. D. Rector of Brightwell in

e Canon of Chriſt Church.
ceaſed.
n) M. A. of Univerſity Coll.

ıry) M. A. Rector of Shafton.
t.
ıd) D.D. Arch-Deacon of Taun-

h) Eſquire.
hur) M. A. Fellow of Queens

ill.) M. A. Fellow of Queens Col-

Y (FRANCIS) Lord Biſhop of
ER.

B.

, Fellow of New College.
mas) of Catley in Cambridgeſhire
ies.
s) M. A. Fellow of Trin. Coll.

n) M. A. Fellow of Wadham

Fellow of C.C.C. Oxon.
ıard) of Bermingham M. A.

mund) M. A. of Wadham College

Fellow of New College.
.) M. A. Fellow of Univerſity

Merton College Oxon.
) B. D. Rector of Shermanbury in

Berriman (Will.) M. A. late of Oriel Coll. Oxon.
Betham (Rob.) M. A. Rector of Silcheſter in Hampſhire. deceaſed.
Mr. Big, Fellow of New College Oxon.
The Rev. Mr. Biddell, Fellow of New College Oxon.
Bird (William) Eſq;
Bolton (Robert) M. A. of Wadham Coll. Oxon.
Bourchier (Roger) M. A. Fellow of Worceſter College Oxon.
Mr. Bourne, Chaplain of C.C.C. Oxon.
Bowerbank (Chriſtopher) M. A. Fellow of Queen's College Oxon.
Mr. Bradley of Worceſter College Oxon.
Bradſhaw (William) M. A. late Fellow of New College Oxon.
Brathwaite (Tho.) D.LL. Warden of Winchester.
Brereton (Tho.) B. D. Fellow of Lincoln Coll. Oxon.
Brent (Charles) M. A. Student of Chriſt Church Oxon.
* Bridges (John) of Barton near Kettering in Northamptonſhire Eſq;
Bridges (Marſhal) B. D. Chancellor of Wells.
Dr. Broderick, Prebendary of Weſtminſter.
Bromewich (Tho.) M.A. Vice-Principal of St. Mary Hall.
Mr. Brook.
Brooke (Legh) M. A. Fellow of Brazen-Noſe College Oxon.
* Brome (William) of Ewithington near Hereford Gent. 2 Copies.
Browne (John) M. A. Fellow of Univerſity College Oxon.
BRUGES (JAMES) Duke of CHANDOS.
Bryant (James) B. A. Chaplain of New-College Oxon.
Burrow (Robert) M. A. late Fellow-Commoner of Queens Coll. Oxon.
Burbridge (John) Schoolmaſter of Aynhoe in Northamptonſhire.
Dr. Burſcough, late Fellow of Wadham College.
Dr. Burton, Canon of Chriſt Church.
Burton (John) M. A. Fellow of New-College.
Mr. Burton of Oriel College Oxon.
Dr. Bynnes of Stafford.

C.

Capel (Will.) M. A. Rector of Milton-Bryan in Bedfordſhire.
Mr. Cart.

Mr. Cary of Oriel College.
Carter (George) D. D. Provoſt of Oriel.
* Cartwright (Tho.) of Aynhoe in Northamptonſhire Eſq;
Chambers (Cuthbert) B. D. Fellow of Magdalen College. deceaſed.
Chandler (John) M.A. of Wadham Coll. and Junior Proctor.
* Charlett (Arthur) D. D. Maſter of Univerſity College.
Charlton (Charles) M.D.
* CHETWIND (WALTER) Lord CHETWIND.
* Dr. Chetwood Dean of Glouceſter.
Dr. Clark.
* Clarke (The Honourable George) Eſq;
* Dr. Clavering, Canon of Chriſt Church, and Prof. of Hebr.
Clymer (Tho.) M.A. Fellow of Worceſter Coll.
* Cobb (John) D. LL. Warden of New Coll.
Collins (Edward) B. LL. Fellow Commoner of Queens College Oxon.
Collins (Tho.) B.D. of Magdalen College Oxon.
The Lord COLRAINE.
Mr. Fr. Cornwallis.
The Rev. Mr. Counſell.
Mr. Cranley of Wincheſter.
Mr. Craſter of C. C. C. Oxon.
* Mr. Aſheley Creſſener, Vicar of Eaſtry in Kent.
* CREW (NATHANAEL) Lord Biſhop of DURHAM, and Lord CREW.
Crowntield (Henry) B. A. of Queens College Cambridge.

D.

Davies (John) D. D. and D. LL. Preſident of Queens College Cambridge.
The Revd. Mr. Davis Rector of Kingland in Herefordſhire.
Davys (John) M.A. late of Hart-Hall in Oxon.
Dr. Dawſon of Windſor.
Delaune (Will.) D. D. Preſident of St. John Baptiſt's College Oxon. and Margaret Profeſſor.
* Deniſon (Will.) B. D. Fellow of Univerſity College.
Dingley (Will.) B.D. late Fellow of C.C.C. Oxon.
DIGBY (WILLIAM) Lord DIGBY.
The Revd. Mr. Dobſon, Fellow of New College.
* Dr. Dolben, Prebendary of Durham.
* Dormer (James) Brigadier.
* Drake (Mountague Gerrard) Eſq;
* Mr. Thomas Duncomb of Hart-Hall.
* Dunſter (Tho.) D. D. Warden of Wadham Coll. deceaſed.
* The Lord Viſcount DUPLIN.
Dyer (Richard) M. A. Fellow of Oriel College.

E.

Mr. Fr. Edmunds of New College.
Elliotſon (Joſ.) M.A. Fellow of Queens College Oxon.
Elliſon (Cuthbert) B. D. Fellow of C.C.C. Oxon. deceaſed.
Elliſon (Nathanael) D. D. Vicar of New-Caſtle.
Mr. Ellis of Iſtleworth.
Dr. Eyre, Prebendary of Wincheſt

F.

Fairfax (Charles) M.A. late of Chri
Farington (Laurence) M. A. Fello Coll. Oxon.
Fenton (Tho.) M.A. Student of C 2 Copies.
Feuillerade (Peter) Rector of Byg fordſhire.
Dr. Fiddes, 2 Copies.
Fletcher (John) M. A. Fellow of Oxon.
* FOLEY (THOMAS) Lord F(
*Mr. Juſtice Forteſcue-Aland.
Frank (Tho.) M. A. Arch-Deacon
*Freind (John) M. D. R. S. S.
Freind (Rob.) D.D. Maſter of W
Frewin (Richard) M. D. Oxon.

G.

Gale (Roger) Eſq;
Gardiner (Charles) B.D. Fellow of
GASTRELL (FRANCIS) Lor CHESTER.
Dr. Geddes of Sarum.
Gibbons (William) M. D. 2 Copi
GIBSON (EDMUND) Lord Bi COLN.
Gibſon (John) D.D. Provoſt of Oxon. and Prebendary of Linco
Girdler (Tho.) D. D. Fellow of W Oxon.
Goodwin (Tho.) D.D. of Magdale deceaſed.
Dr. Gouch, Vice Chancellor of Ca
Graves (George) of Mickleton in G Eſq;
Green (Edward) Surgeon.
Green (Sam.) M.A. Fellow of Que
Green (Stephen) M. A. Fellow o Oxon.
Green (Thomas) D.D. Archdeacon
Greenway (George) M. A. Rect in Hampſhire.
Gregory (Henry) M.A. Student of
Mr. Grou Fellow-Commoner of

H.

* Hales (John) of the Inner Te
Hammond (John) D.D. Canon o Oxon.
Hannes (Will.) M. A. of Ma Oxon.
* HARCOURT (SIMON) Lord
* Harcourt (The Honourable Sim
* HARLEY (ROBERT) Earl and Earl MORTIMER.
* The Lord Harley.
* Harley (Tho.) Eſq;
Harrington (Edward) M. A. of
* Harwar (Joſeph) D. D. Pre Coll. Oxon.
Mr. James Haskoll.

THEOPHILUS) Earl of HUN-

St. John's College Oxon.
ho.) D. D. Fellow of St. John
ege Oxon.
M. A. of C. C. C. Oxon.
M. A. Fellow of Merton Coll.

aſed, 6 Copies.
. D. Fellow of Queens College

Member of Parliament for Lich-

ı) M. A. Fellow of Univerſity
ı.
) D. D. Warden of Merton Coll.

r. Holland Rector of Sutton-Ve-

ollier.
ıj.) B. LL. Vicar of Willington
ire.
ge) D. D. Rector of Hedley in
ate Fellow of Queens Coll. Oxon.
OHN) Lord Biſhop of WORCE-

f Trinity College near Dublin

ge) D. D. Rector of Stanmer in
and Chaplain to his Grace the
ANDOS.
,Chaplain of All-Souls Coll. Oxon.
lichael) D. D. Miniſter of Ham-
d Rector of Newnham in Hants.
M. A. Fellow of Baliol College
pies.
ıen) B.D. Fellow of C.C.C. Oxon.

J.

rence) M. A. Fellow of Sidney
ambridge..

hard) D. D. Rector of Lambeth
. to his Grace of CANTERBURY.

ber of Trinity Hall in Cambridge.
) Bookſeller in London 36 Copies
5 large.
m) B. D. Fellow of Jeſus Coll.

) Bookſeller in Oxford.
of Weſtminſter Eſq; two Copies,
ne ſmall.
Eſq;

K.

ert) of the Inner Temple Eſq; de-

M. D. Savilian Profeſſor of Aſtro-
on.
(WHITE) Lord Biſhop of PE-
UGH, 2 Copies.
Baliol College Oxon.

The Lord Biſhop of KILDARE.
King (John) of the Univerſity of Oxford Gent.
King (Sir Peter) Lord Chief Juſtice.
Dr. King of Chriſt Church. Oxon. deceaſed.
Knight (James) M.A. Prebendary of Wells.

L.

Lake (Gilbert) B. D. Vicar of Chippenham in Wilts.
Lancaſter (Sam.) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Langbaine (William) M. A. Fellow of New College Oxon.
The Rev. Mr. Lavington, Fellow of New Coll. Oxon.
Dr. Layfield, deceaſed.
Layng (Henry) D. D. Arch-Deacon of Wells.
Lee (Theophilus) M. A. of C. C. C. Oxon.
Mr. Legh.
Leigh (Tho.) M. A. Fellow of Brazen-Noſe Coll. Oxon.
Mr. Levet, Fellow of All-Souls College Oxon.
The Rev. Mr. Levit, Fellow of New College Oxon.
Le Warner (Henry) Eſq;
The Library of All-Souls Coll. Oxon.
Library of Chriſt Church Oxon.
Library of C.C.C. Oxon.
Library of Jeſus College Oxon.
* Library of St. John Baptiſts Coll. Oxon.
Library of New College Oxon.
Library of Sidney College in Cambridge.
Library of Trinity College in Cambridge.
Library of Wadham College Oxon.
Library at Wincheſter.
Long (John) B. D. Fellow of C. C. C. Oxon.
Lord (John) M. A. Rector of Todington in Bedfordſhire.
Loveling (Ben.) M. A. Rector of Pangbourne in Berks.
Lowth (William) B. D. Prebendary of Wincheſter.
Lupton (William) D. D. Preacher at Lincoln's Inn and Prebendary of Durham.

M.

* Dr. Maunder.
Maunder (Henry) B. LL. of St. John's Coll.
Martin (James) M. A. Chaplain of New College Oxon.
Martin (William) B. D. Fellow of Merton Coll. Oxon.
Maſters (William) Eſq.
*MASHAM (SAMUEL) Lord MASHAM.
Mather (John) D. D. Preſident of C. C. C. Oxon.
*Mead (Samuel) Eſq; 2 Copies.
Mear (John) M. A. Fellow of Brazen-Noſe College Oxon.
Millart (Roger) Eſq;
Mr. Jeremiah Milles Vicar of Dulo in Cornwall.
Mr. Mordaunt, Gentleman-Commoner of New College Oxon.
*Moſtyn (Richard) Eſq:

Mould (Bernard) M. A. Fellow of Wadham College Oxon.
Dr. Muſgrave of Exeter 6 Copies.
Mytton (William) M. A. of Wadham College Oxon.

N.

Needham (Peter) B. D. late Fellow of St. John's College Cambridge.
Nevile (Cavendiſh) M. A. Fellow of Univerſity College Oxon.
Newton (Richard) D.D. Principal of Hart Hall. Oxon.
Dr. Newey.
Nicolſon (Jeremiah) M. A. late Fellow of Queens Coll. Oxon.
NICOLSON (WILLIAM) Lord Biſhop of LONDON-DERRY.
Noble (William) M. A. Fellow of Queens College Oxon.

O.

Oxenham (William) Eſq; Gentleman Commoner of Wadham College Oxon.

P.

The Rev. Mr. Paley.
Panting (Mat.) D. D. Maſter of Pembroke Coll. Oxon.
* Palmer (Thomas) Eſq;
* Parker (William) Eſq;
Parry (George) M.A. Fellow of Oriel Coll. Oxon.
Perkins (Ralph) D. LL. Prebendary of Ely, Rector of Stretham, and late Fellow of Queens College in Cambride.
Mr. Pennecke Ch. of Exeter.
Phipps (Sir Conſtantine) Knt.
Phipps (William) D. LL.
Peiſley (Antony) Bookſeller in Oxon. 6. Copies.
Porter (Thomas) B. D. Fellow of C. C. C. Oxon.
POTTER (JOHN) D. D. Lord Biſhop of OXFORD.
Pound (James) B. D. Rector of Wanſted in Eſſex.
* Primroſe (Daniel) D. LL. Fellow of St. John's College in Oxon.
Dr. Prat.
Pudſey (Alexander) D.D. Fellow of Magdalen College Oxon.
Pulleyn (Joſeph) M.A. Vice-Principal of Magdalen Hall Oxon. deceaſed.

Q.

The Duke of QUEENSBERRY.

R.

Rayner (John) M. A. Fellow of Lincoln Coll. Oxon.
Reading (William) M. A.
Randall (Peter) M. A. Fellow of Oriel College Oxon.
Reynell (Carew) M. A. Fellow
Oxon.
Rhodes (Benjamin) of Flitwick in the
Bedford Eſq;
* Richards (Edward) of Compton
Eſq;
Richardſon (James) M.A. Schoolma
Heath.
Rivers (Thomas) D. LL. Prebend
cheſter.
Rogers (John) M. A. Fellow of C
Oxon.
Rogers (Robert) M. A. Rector of Ab
and Rympton in the County of S
Mr. Roult, B.A. Scholar of Wadha
Ruſſel (John) M. A. Fellow of Me
Oxon. 3 Copies.
Rye (George) D.D. Rector of Iſl
plain to JAMES E. of DERBY.

S.

Salmon (John) M. A. Fellow of
Oxon. deceaſed.
Mr. William Salmon of Wells.
Dr. Savage.
Sare (Richard) Bookſeller in Londo
The Rev. Mr. Scott.
Sandys (Edwin) M.D. Profeſſor of
* Sebright (Sir Thomas) Baronet.
The Rev. Mr. Peter Senhouſe, Re
ton.
* Sheldon (Edward) of Weſton
ſhire.
Sheldon (William) Eſq;
* Shippen (Rob.) D.D. Vice-Chancel
2 Copies, one large, one ſmall.
The Rev. Mr. Sill.
Mr. Silveſter, Fellow of New Coll
* Sloan (Sir Hans) Baronet, 2 Copi
one ſmall.
Smalbrooke (Richard) D. D. Preb.
SMALDRIDGE (GEORGE) Lo
BRISTOL, deceaſed.
Mr. Smith of Ratcliffe Street Briſto
Mr. Smith of C. C. C. Oxon.
Mr. John Smith. of Hart-Hall, C
Smith (Joſhua) M.A. Miniſter of
Dr. Snape, Provoſt of Kings Coll
*SOMERS (JOHN) Lord SOME
2 Copies.
* SPENCER (CHARLES) E.
LAND. 2 Copies.
Spincks (Nathanael) M.A. 6 Cop
Spry (John) M. A. Fellow of C
Standfaſt (William) B. M. of
3 Copies.
Mr. Staple.
Mr. Stephens of C.C.C Oxon.
Stephens (Lewis) M.A. of Chriſt
Stephens (Richard) of Wincheſ
Steadman (Joſeph) M. A. Fell
Coll. Oxon.
Stirpin (John) M. A.
*Stratford (William) D. D. C
Church Oxon.

t of Merton College Oxon.
't of St. John's College Oxon.
(John) M. A. Chaplain to the Lord
) of NORWICH.
)nathan) D. D. Dean of Dublin.
n (Sir Philip) Baronet.

T.

)ot Treaſurer of Sarum.
ner, Chancellor of Norwich, 3 Copies.
Brook) D. LL. R. S. S.
)ON (THOMAS) AB. of CANTER-
', deceaſed.
Thomas) D.D. Canon of Chriſt Church,
rofeſſor of Greek.
(Thomas) Eſq;
William) D. D. Rector of Aldbury in
dſhire.
Friderick) Eſq;
iſon.
b Tiwelen, 3 Copies.
v. Mr. Tomlinſon, Rector of Whickle
New-Caſtle.
n (John) M. A. Miniſter of Maiden-
in Berks.
(Thomas) Eſq;
(Richard) Eſq;
am (John) M. A. of Lincoln College

Joſeph) M. A.
JELL (CHARLES) Lord Biſhop of
WICH.
1 (Thomas) M. A. Scholar of Pembroke
ge Oxon.
:ar (Thomas) M. A. Fellow of Queens
ge Oxon.
:ck (John) M. A. of Wellingborough in
1amptonſhire.
ner Preſident of C.C.C. Oxon. deceaſed.

V.

(William) B. D. Fellow of Lincoln
Oxon.
(Henry) M. A. Rector of Broughton in
inghamſhire.

Mr. John Urry, Student of Chriſt Church Oxon. deceaſed.

W.

Mr. Wainwright, Student of Chriſt Church Oxon.
*WAKE (WILLIAM) Lord Archbiſhop of CANTERBURY.
Wallis (John) B. D. Fellow of Magdalen Coll. Oxon.
Mr. Walwyn of Maidſton.
Waſſe (Joſeph) M. A. Rector of Aynhoe in Northamptonſhire.
Wats (William) D. D. Fellow of Lincoln Coll. and Prebendary of Durham.
Watkinſon (Joſ.) M. A. Fellow of Merton College Oxon.
Waugh (John) D.D. Rector of St. Peters Cornhill, and Prebendary of Lincoln.
Mr. Webb of Univerſity College Oxon.
Weekeſy (Tho.) M.A. of Oriel College Oxon.
Whaley (Nathanael) M.A. late Fellow of Wadham Coll. Oxon.
White (John) M. A. Student of Chriſt Church Oxon.
Dr. Wickart, Dean of Winchelter.
Dr. David Wilkins.
William (Jeffrey) M.A.
Williams (Paul) M. A. Rector of Madely in Herefordſhire.
Whiteſide (John) M. A. Chaplain of Chriſt Church, and Keeper of the Muſeum in Oxford.
Dr. Woodroffe of Winchester.
Wootton (Sam.) of Englebourne in the County of Devon Eſq;
Dr. Worth of Dublin.
Worth (John) of Penryn in Cornwall, Eſq;
The Rev. Mr. Henry Wright of Oakham in Rutlandſhire.
Wright (Nathanael) M.A. of Inglefield in Berks.
Mr. Samuel Wright.
The Rev. Mr. Wroughton Rector of St. Swithins.
WYNNE (JOHN) Lord Biſhop of St. ASAPH.

Y.

Young (William) M. A.

Subſcribers Omitted:

hua Bays.
non Browne.
nund Calamy.
:ve, Scholar of St. John's College Oxon.
in Evans.
njamin Groſvenor.
illiam Harris.
Holdſworth (Winch) D. D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.
Mr. Saunders, B. A. of St. John's College Oxon.
Smith (Mat.) D.D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.
Spencer (John) M.A. Scholar of Wadham College Oxon.
Wiles (Moſes) D.D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.

FINIS.